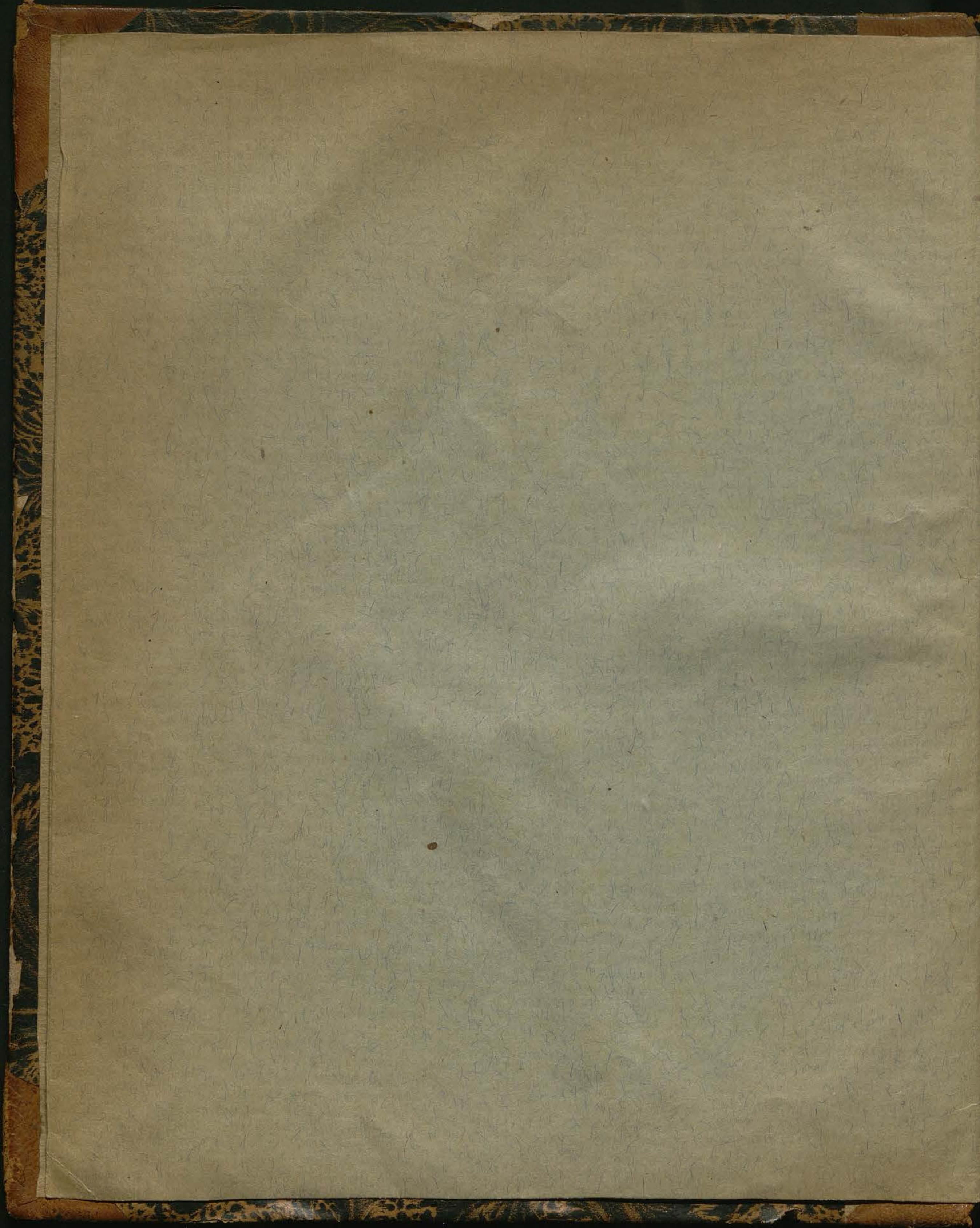

THESAURI
POLONO LATINO GRÆCIS
GREGORII CNAPII,
è Societate JESU
TOMUS SECUNDUS
LATINO GERMANO POLONICUS
Novo Synonymorum, Epithetorum, Versuum Authorum Classicorum, pro Authoritate quantitatis, & Phrasium Pòeticarum apparatu, Auctus.

Adjecta est huic Operi Appendix, continens Historias & Fabulas Pòëticas. Item Nomina propria Illustrium virorum, Regionum, Insularum, Urbium. Fluviorum & Montium, aliorumq; multorum. Descriptionem quatuor Partium orbis, præcipuè Europæ, Ejusq; Divisionem in partes majores. Urbes, Sedes Regum & Regnorum, Fortalitia. Descriptionem ac Divisionem Oceani cum suis Etymologiis. Adnotationes Rerum insigniorum ad Criticen & variam eruditionem pertinentium &ci Explicationem, literarum, abbreviatarum vocum, in toto Indice Cnapi: positarum. Interpretationem dictionum, quæ in Sacris Bibliis duntaxat reperiuntur. &c. &c. &c.

Simul idem Index Verborum primi Tomi ab Auctore confectus recenti Editioni exactè correctæ, ac multùm Germanismo auctæ

ACCOMMODATUS

Cum Gratia & Privilegio S. R. M.

Facultateq; Superiorum.

POSNANIÆ
Typîs Clari Collegii Societatis JESU. Annô Domini MDCCXLI.

Privilegium Regium.

Ne quiſquam audeat Libros in Typographia Poſnanienſi Societatis JESU excuſos reimprimere.

AUGUSTUS III.

DEI Gratiâ REX Poloniæ, Magnus DUX Lithvaniæ, Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolenſciæ, Severiæ, Czerniechoviæq; nec non hæreditarius DUX Saxoniæ & Princeps Elector.

SIgnificamus præſentibûs literîs Noſtrîs, quorum intereſt, Univerſis & Singulis Cùm è Typographia Clari Collegii Poſnanienſis Societ: JESU plurimi libri in lucem prodierint, non minùs eruditioni Juventutis Nobiliſſimæ Polonæ, quàm propagandæ gloriæ Divinæ & propugnandæ Eccleſiæ Romanæ perquam idonei, Nos rem literariam promovere volentes & beneficiis Noſtrîs ornare, faciendum eſſe duximus, ut eandem Typographiam Clari Collegii Poſnanienſis Soc: JESU (quemadmodum Sereniſſimi Prædeceſſores Noſtri facere dignati ſunt) inter Noſtras Typographias Regias aggregaremus, & adſcriberemus præſentibûs Literîs Noſtrîs, in ordinemq; aliarum Typographiarum Noſtrarum Cracoviæ, Vilnæ, Gedani, alibiq; Conſtitutarum eandem adſciſceremus, & iiſdem omnibûs & ſingulis Juribûs, libertatibûs, Privilegiîs, Prærogativîs, & immunitatibus, quibûs cæteri Typographi de more & jure gaudent, donamus, aliiſq; omnibus Regni & Dominiorum Noſtrorum Typographis mandamus & inhibemus, ne libros in hac Typographia excuſos, per Juriſdictionem ordinariam approbatos, abſq; conſenſu Authoris & Præfecti Typographiæ pro tempore exiſtentis, imprimere, & reimprimere audeant, ſub pœna Quingentorum aureorum Hungaricalium & omnium librorum confiſcationis, quorum medietas fiſco Noſtro, altera verò Collegio prænominato tribuenda erit. Quod omnibus & ſingulis, quorum intereſt, ad notitiam deducentes, mandamus, ut prædictam Typographiam, abſq; quoquam impedimento ſupra præfatîs juribûs, libertatibûs, indultîs, exemptionibûs, liberè uti, frui permittant. Pro gratia Noſtra Regia. In quorum fidem præſentes manu Noſtra Subſcriptas, Sigillô Regni communiri juſſimus. Datum Varſaviæ Die 30. Menſis Martii Annô Domini Milleſimo Septingenteſimo Trigeſimo Nono, Regni verò Noſtri Sexto Annô.

AUGUSTUS REX.

(L.S.)

Inductum in Acta præſentia Caſtrenſia Poſnanienſia Feriâ tertiâ poſt Feſtum SSmæ & Individuæ Trinitatis proximâ. Annô Domini 1739.

PRÆPO-

PRÆPONUNTUR INDICI CNAPII ADNOTATIONES.

Rerum inſigniorum ad Criticen & variam eruditionem pertinentium, in primo tomo poſitarum, vel ei hìc annexarum, ad illuſtrandam obſcuram Veterum latinitatem, è qua, non pauca in illud opus congeſta ſunt, & ad oſtendendam Polonicæ linguæ copiam, vim, elegantiam, Analogiam, originem, & cum aliis linguis ſimilitudinem, vel ab iis differentiam, idq́; exemplo Doctorum virorum, qui in ſuis peregriniś, ſeu à Latina diverſis linguis ſimile quid tentarunt. Deinde Ponitur explicatio literarum prò ſignis in Indicè Cnapii poſitarum, & abbreviatarum vocum, per quas denotantur Authores tum Latinitatis, tum quantitatis Pòéticæ; ut ſequitur.

Act: Activè. *Adject:* adjectivum. *Al:* aliter. *Apul:* Apuleius. *Arat:* Arator. *Arnob:* Arnobius *Auſon:* Auſonius. *B.* Barbarum. *b.* brevis ſyllaba. *Beroald:* Beroaldus. *Cæſar:* Cæſarius. *Calphur:* Calphurnius. *Cap:* Capite. *Catul:* Catullus. *Cariſ:* Cariſius. *Claud:* Claudius. *Cic:* Cicero. *Colv:* Colvius. *Corr:* Corrige. *Dalecamp:* Dalecampus. *Deſpaut:* Deſpauterius. *Diomed:* Diomedes. *Donat:* Donatus. *Emm:* Emmanuel. *Enni:* Ennius. *Ennod:* Ennodius. *F. v. f.* Fæminini generis. *Fann:* Fannius. *Feſt:* Feſtus. *Fillol:* Fillolius. *Fortun:* Fortunatus. *Gell:* Gellius. *Gifan:* Gifanius. *Gr:* Græcum. *Homer:* Homerus. *Hor.* Horatius. *Hunter:* Hunterus. *in:* intelligitur. *i.* ideſt. *Jovin:* Jovinianus. *Juven:* Juvenalis. I. longa ſyllaba. *Lactan:* Lactantius. *leg:* lege. *lib:* libro. *Licin:* Licinius. *Lucil:* Lucillus, *Lucan:* Lucanus. *Luci:* Lucius. *Lucr:* Lucretius. *M. v. m.* Maſculini generis. *Macar:* Macarius. *Manil:* Manilius. *Mant:* Mantuanus, *Mart:* Martialis. *n.* Neutrius generis. *Omn:* generis omnis. *Ovid:* Ovidius. *Ouven:* Ouvenus. *Pacuv:* Pacuvius *Paſſ:* Paſſivè. *Pedon:* Pedonius. *Perſ:* Perſius. *Plaut.* Plautus. *Pontan:* Pontanus. *Præp:* Præpoſitio. *Priſcian:* Priſcianus *Proſp:* Proſper. *Prud:* Prudentius. *Renat.* Renatus. *Rutil:* Rutilius. *ſ.* Scilicet. *Sarb:* Sarbievius. *Scalig:* Scaliger. *Sedul:* Sedulius *Sil:* Silius. *Sm:* Smetius. *Stat:* Statius. *Stroz:* Strozza. *Sub:* v. *Sub:* Subintelligitur. *Subſt:* Subſtantivum. *Sulp:* Sulpicius. *Syl:* Sylvius. *tr:* translate. *Teren:* Terentius. *Tert:* Tertulianus. *Text:* Textor. *Turpil:* Turpilius. *v.* & *vid:* vide. *Virg:* Virgilius. *Numeri vero Poloniſmo interjecti denotant: quo loco poſita eſt in fonte Cnapii Significatio ſuæ vocis latinæ. Sciendum porrò eſt vocabula multa latina plures diverſas ſonare ſignificationes Polonicas. ſic vg.* Ago. Czynię *1mo. 8vo. 9no. 11mo loco.* Bawię ſię, Mieſzkam gdźie. Pędzę, Pożywam, Pręę, Onaczę, Rządzę. *etiam 1mo.* Mowię. *1mo & 4to loco.* Napędzam, Rozprawiam, Wyrazam geſtami, Narabiam Ruſzam zyię. *2do.* Idę wſpaniale. Ieſtem. *3tio & 4to.* Kazę do ludu, Sprawę mam. *Item.* Caput *vg. ſignificat.* Głowá, członek, Głowka Łeb. Przodek, wierzch. Obuch, Korzeń Koniec Początek, Zdroy Iśćizná *1mo loco.* Oſoba Rozdźiał, Artykuł, Przednia rzecz, ſuma. *2do.* Sprawca Zywot. Wolność, Krokſztyny, Rogi, Bydle, Powiadacz. *4to.* Punkt. *5to. loco. & ſic de cæteris.*

A in Prænominibus Aulum significat. Diomedes.
*A pro I priscè.*Fontanalia, *pro* Fontinalia, *Varr.* Iuvenalis, *pro* Iuvenilis, *Vlpian.*
A pro O. Abijsse, *pro* Obijsse, *Fest.*
A pro Y. Condalus, *pro* Condylus, *Fest.*
Ab pro Ob Abortus, *pro* Obortus, *Silius.*
Ablativos Absolutos Latinos variè reddunt Poloni, *ut*, Me absente. W niebytnośći mey. Me inscio. Bez wiádomości mey. Me consule. Zá mego urzędu, burmistrzostwá. Me invito. Nád mą wolą, Aczbym nierad. Cognito. Zrozumiawszy. Audito. Gdy słuch przyszedł. Excepto quod non simul esses Oprocz tego, Wyiąwszy że ćię nie było, Chybá żeś nie był zemną.
Ablativus Secundæ, olim per Quartam. Ex hac domu; *Plaut.* Domu profugus, *Liui.* In humu, *Varr.* Meo somnu, *Idem.* Sonu, *Sisenna.* Susurru, *Apule.*
Ablativus tertiæ, nunc E, olim I Aui, Oui, Orbi, *Var.* Absenti me *Plaut.* Amni, *Virgil.* Assi, *Lucil.* A ciui. *Cic.* In colli. *Lucret.* Fusti plectito, *Plaut.* Sorti. *Lucil.* Sordi, *Lucret.* *Contra.* E *pro* I. Mare tranquillo. *Plaut.* Familiare, constante, forte. *Carisi.*
Abundantia Latina vide infrà Terminatio, Coniugatio, Declinatio.
Abundantia vel variantia Polonica. Pełen, Pełny: Prozen, Prozny, Prożny; Drog, Drogi, Drodze, Drogo: Cny, Cnotliwy: Rzęmięśnik, Ryęmięślnik: Litość, Lutość: Linęło, Lunęło: Ukrzyżowan, Ukrzyżowany Opáctwo, Opacstwo, Opátstwo: Koniowi Koniewi: śiedząc, śiedźęcy: świetno, świetnie: Pisałbym ći, Pisałći bym: Zedráło śię, Zdárło śię: Kopam. Kopię, kopiesz: *nam* Kopię, kopisz, *aliud est.* Jesteśmy, Sąśmy, Postáwá, Postáć: Jedliná, Jodłá. Dostátni, Dostáteczny, &c.
Accentum in dictionibus à Græcis acceptis quando seruant Latini, quando non v. Nátężánie 2.
Accentus Græci non notabant in dictionibus, Brodæus l. 6. c. 12. ex Quintil. l. 7. c. 10. ubi ponitur sine accentu, idem docet Adolphus Mekerchus qui tonum Græcarum vocum à quantitate earum diuersam esse & aliter proferendam docet.
Accentus Polonici in penultima semper. Nátężánie 2.
Accumbendi ad mensas mos priscus à nostro diuersus, v. Łoszko stołowe. & śiedzę u stołu.
Activa pro passiuis & contra. v. *infrà Verba Activa*
Adiectiva Polonica multa, quibus Latina vox respondens non invenitur, quomodo Latinè reddenda. v. Borowy.
Adiectiva & Substantiva simul Latina. Animans, Rudis, Faber, Fiber, Princeps, Rex, Comes, Senex, Amicus, Natalis, Artifex.
Adiectiva & Substantiva Polonica eadem. Szkolny, Gáiowy, Stołowy, Kośćielny, Obroczny, Łożniczy, Strażniczy, Łowczy, Piwniczny, &c.
Adiectiva, Summus, Extremus, Ultimus, Infimus, Reliquus, Imus, Postremus, *pro suis substant.* Extremum, Reliquum, Finis, &c. *posita, sub:* Ostátek, Początek.
Adiectiva Polonica genus à terminatione Substantivorum aliquando sumunt, ut: Miłá bráćia, miła Księża. *pro* Mili. *Kochanovius*, *vide infrà* Genere.
Adverbia prisca, Lucu, luci, *pro* Luce: Here, heri. Vespere, vesperi. Peregrè, peregri. Præfiscinè præfiscini. Cottidiè, cottidiò. Falsè, falsò. *Carisi.* Auarè, auariter. Promiscuè, promiscam. Communiter, Communitùs. Cautè, cautim, coniuratim *Plaut.* Blanditim, iuxtim, propriatim, propritim. *Lucret.* Postea, postilla, *Plaut.* Nenu, non. *Var. Lucret.* Illim. *pro* illinc. Istim, *pro* istinc. *Lucret Cic.* Cottidianò, *Plaut. Cic.* Annò, hibernò, matutinò; posterò, ingratis, alternis, multimodis. *Plaut. Lucret. &c.*
Adverbia Polonica in E à Nominibus neutris similibus, differunt puncto superposito & pronuntiatione ut & Latina. Ostrzè. *Aduerbium.* Ostrze *Nomen.*

Nomen. Páńſkie. *Aduerbium*. Páńſkie. *Nomen. vide infrà* Puncta.

Aëre puro nullum animal viuit. ſub: Jáſzczurká 3.

Ai *vel œi Diphthongus Græca pro ae Latina. vide infrà Diphthongus.*

Amatoriæ herbæ, Plantæ, gemmæ &c. v. Miłośniczy podárek.

Ambiguæ voces Latinæ ſeu Ancipites, ac Mediæ Gellio, quæ contrarios vel diverſos duos ſenſus recipiunt. ut Altus, Inauratus, Imminutus, Infractus, Infrenatus, Informatus, Inſuetꝰ, Intectus, Inſcriptus, Inſertus, Immiſtus, Impotens, Intentatus Intolerans, Impreſſus, Edurus, Egelidus, Exarmo, Inoſſo, Commereo, Obeſus, Lævus, Nobilis, Siniſter, Vegrandis, Veſcus, Religioſus, Subidus, Inſubidus, Recondo, Recurro, Recludo, Reſtringo, Exoſſo, Omen, Libido, Valetudo, Facinus, Tempeſtas, Illecebra, Improbitas, Dolus, Gratia. *Et priſcè* Periculum, Contagium, Venenum. *etiam in bonam partem.* Honor. *etiam in* malam. *Gelli: Scalig. Caſaubo. Gifani.*

Ambiguæ item voces ſunt, quæ neſcias ad quam partem orationis pertineant, quod & ad hanc & ad illam reduci poſſint, ut Largior, *apud Plaut. vel* Nomen, Largior, *oris v.* Verbum Largior *iris intelligit Lambin, Taubman. Gruter.* Sed quid ego hic properans conceſſo pedibus, lingua largior? *i. Cur lingua largus ſum, & interim pedibus meis parco? vel, Cur lingua largior, (i. do) cùm ceſſo pedibus? ſic legit Simeo Boſius & Gruter.* Lecto, Scripto, *apud Horat. 1. Satyr 6. vel Verbum frequentativum Turneb. Læuino, vel Ablativus abſolutus Lævino. Item* v. Intervigilus *in* Przerwány. *Huiuſmodi etiam voces plures leges apud veteres Grammaticos, præſertim quas alij ad Nomina, alij ad Participia trahunt, item quas, alij Aduerbia alij Interiectiones vocant, &c. Cariſius, Diomedes Priſcian. &c.*

Ambiguæ voces Polonicæ & Polyſema. Łákomy, Niesłowny, Niełákomy, Słowny, Sławny Letni, Łowny, Wilk, Poślad, Potrzebny, Przydatny, Práwny, Nieſporny, Czyſty, Nieſpory, Spory, Skryty, Połnocny, Spuſtny, Stráwny, Stroyny, Plotká, Trawny, Węgláſty, Sádzony, Sienny, Winny, Podroźnik, Zdrowy, Zimny, Zywy, Pilny, Dwor, Figá, Oczko, Koło, Pánná, Łono, Miárá, Ręká, Robotá, Służbá, Sąd, Stolec, Sztuká, Wrąb, Ość, Rádá, Oſobá, Okno, Szybá, Toporek, Zoraw, Wodká, Pułlátá, Pułnocy, Gość, Goſpodarz, Dowieram, Skłádam, Znoſzę, Czyſzczę, & *plurima talia oppoſitos vel diuerſos ſenſus habentia.*

Amuleta vulgaria ſuſpecta de ſuperſtitione In Noſzenie 2.

Amuleta Chriſtianorum optima, quæ? ibidem.

Amylum apud veteres cibus erat. v. Krochmal.

Anni ſpatia priſcis varia v. Rok 1.

Anni partes variæ. Ibidem.

Aphæreſis Polonica. Ni, *pro* áni. Go, *pro* iego, Mu, *pro* iemu. Ki, ká *pro* Jáki, iáká. Oſtáwiam *pro* zoſtáwiam. Mylny, *pro* Omylny. Cześny *pro* Docześny. Ey *pro* iey, dałem ey.

Apocope Polonica. Miłuiem, *pro* Miłuiemy. Srog *pro* Srogi. Spad, *pro* Spadł Pogrzebion, *pro* Pogrzebiony. Oń *pro* O niego. Poń, po niego. Zań, zá niego. Zeń, zniego *ubi ſimul eſt contractio duarum dictionum in unam.* Ogrom *pro* Ogromność. (Nuż go.

Apoſiopeſis Polonica. Niezmilczeć *ſub* Nie 3.

Aquila ingens, ſub Gryf.

Arbor una integrā regionē occupat ſub Roſochaty.

Arbores & frutices in maris profundo creſcunt, ſub Drzewo.

Argenti, æris, plumbi, ad aurum proportio ponderis quanta? ſub Uncyá.

As finita Gentilia & patria Latina, Omnis ſunt generis (non communis ut Priſcian. & Donat. vult) ut Caſſinas oleum. *Lucil.* Arpinas iter. *Cic.* Capenas bellum, *Liui.* Noſtras Veſtras, *ſimiliter omnis ſunt generis, & in Neutro* noſtras

ſtras *non* noſtrate *ait Auguſtin.* Saturn. *qui tamen* Arpinatis. Caſſinatis, &c. (ex *quibus contractis nata ſunt* Arpinas Caſſinas. &c.) *communia eſſe fatetur.* Hic & hæc Arpinas & hoc Arpinate. *Cicer. item habet.* Noſtratia verba, à noſtras verbum, *licet Jul. Scalig ducat id ex Noſtratis eiecto* Tl. *quaſi à Noſtrate verbum. Ipſe etiam habet*, Noſtrate vulgus

As Genitivus primæ Græcus pro æ Latino. v. infrà Genitivus.

Aſſo ſyllabis terminata Verba· lege infra SSO.

B

B *ſolum, ſignificat Brutum, Bonum.*

B & P. *priſci indifferenter uſurpabant.* Scapreo, Scabreo. *Noni.* Obpono, Oppono, Obtineo Scribſi &c. *Item* B & V. Ferueo, ferbeo. Conferbuit. *Horat.* Reuito, Rebito. *Plaut.* Iavolenus, Iabolenus IC. *Sed lege infrà de* F.

B *in Polonica Orthographia duplex Sine puncto, ut* Łub, łubu. Lub ſtrátá, lub zyſk. *Et cum puncto, ut* Lub. *Imperatiuus.* á Lubię Dłub, á dłubię, ślub, á ślubię. *Sic & P* Łup *Spoliū.* Łup. *Spolia, verbum imperans.*

Bibendi pro ſalute alicuius mos, quid ſibi velit? & an probandus? v. Piię prze zdrowie.

Bibliorum interpres Polonicus defenſus, ſub Słodźiny, Słodkie ſtrączę, śiedzę u ſtołu. Pomázániec, &c.

Bombycinum idem Serico ſub Iedwab.

Bundus ſyllaba terminata Auguſtin. Saturn. ait eſſe Nomina, ſed dubitat rectè. Melius Gelli Valla. Verrepeus. Participiorum Præſentium vim habere dicunt. Vitabundus caſtra hoſtium *Liui.* Multi mirabundi beſtiam confluebāt. *Apul.* Sic lætabundus, ludibundus, populabundus, &c. *i. lætans, ludens, vitans, populans Gell. his vim & copiam ſignificari ait. Valla autem more Participiorum frequentativorum ſonare,* ut luſitans, &c. *& ſi licet dicere* populitans. *Diomedes talia negat eſſe participia ſed appellationes vocat,* ut Furibundus, *ſimilis furenti, ſed ſine furore.* Vitabundus, *vitare ſe ſimulans.*

C *litera blæſis moleſta, v.* Szeplunienie.

C *in prænominibus ſignificat Catum in numeris centum, Diomed.*

C *litera triſtis. Cic. Nota condemnationis Aſconio*

C *ſuperflua dictionibus inſerta, lege infrà* Literæ.

C K & Q *Diomed. Velio. Victorin. ſunt unius literæ tres figuræ & ſola* C. *ſufficeret, quin* K *obſoleuit, & Q tranſit ſæpe in* C. Cui Arquus, Querceta querquera, cottidie, &c C. *Scaurus ſuperfluam vocat* & K *ſufficere cenſet, quia priſci ubiq;* K *pronunciabant loco* C ut Amice, Amici, amike, amiki. *Sic* Kikero *pro* Cicero. *Jul. Scalig. ſimiliter, ita cenſet initio* C *proferendum, ut in fine* Nec, alec. *Sic & Adolphus Mekerchus. Sed durum contra ſtimulum, uſum dico, calces.*

C & G *commutantur.* Circulo, Gurgulio, Calbei, Galbei. Cerrones, Gerrones. Clucidatum, Glucidatum. Caius, Gaius. Subicito, Subigito. Cummis, Gummis.

C *pro* F Ecfari, ecfero. C *pro* X Secꝰ, *pro* Sexus *Popma ex Plau. Lucil. Saluſt.*

C *medio dictionis inſerta.* v. *infrà Literæ.*

C *fini addita, & detracta.* v. *infra Literæ.*

C *adſpiratur in Græcis ferè dictionibus.*

C *Polonicæ voci addita quid ſonet,* v. C. *in primo Tomo.*

C *in Orthographia Polonica duplex. Simplex,* ut Cáły. *Et cum puncto.* ćicho, tylkić, byłoć. *aliqui id omittunt.* C *cum* z, *denſum & aſperum habet ſonum.* Czas

Caſus Rectus pro Quinto. Stultus tace. *Plaut Sic in Eccleſiaſticis libris.* Agnus Dei, *pro Agne Dei*

Catonis Dionyſij Diſticha moralia, quæ aliqui hoc auctore ſpoliant, Ios, *Scalig, cum Simeone Boſio & L. Biſciola ejus germana eſſe cenſet, eaq; poſt Planudem Græcè reddidit, & quidam alius idem fecit. Negat eſſe Catonis Ptolomæꝰ Flauius*

Chaos, melos, epos, *& ſimilia Græca neutra indeclinabilia eſſe apud Latinos pleriq; Grammatici ſentiunt Rectius alij declinari aiunt integre, & more quidem Græco per tertiam,* Chaos

eos, *mo-*

eos, *more autem Latino per secundam*, Chai, chao. *Sic Cerda qui apud Virgilium sextum Casum* Chao, *agnoscit: & apud Lactant est Melo sextus casus similiter à melos*; mele *apud Lucret. plurale, more Græco Nec vero novum est in Græcis vocibus apud Latinos obliquos Græcos & Latinos usurpari*, ut Orpheus, eos, ei. *per tertiam, &* ei, eo, *per secundam. Nec valet quicquam quod illi adferunt, non reperiri hæc apud veteres nisi in recto & quarto casu, nam reperiri patet, & licet ita esset, argumentum hoc tunc firmum esset, si constaret nobis, illos talem flexionem Latinam, cum ea uti debuissent, subterfugisse. Sed non constat, alioquin in Neutris Græcis Latini liberrimè casus tres Græcorum indifferenter pro Latinis usurpant*, ut Colon, Enchiridion, Ilion, Chironion, Chamæmelon &c. *Sic* chaos, melos, &c.

Chartæ veterum ex arborum folijs libris, v. Pápier

Christus mensæ non assidebat ut nos, sed accumbebat more prisco. v. śiedzę u stołu.

Coccum in Polonia inuenitur in herbis varijs. v. Kármázynowe iágody.

Collectiva Polonica, Czeladz, Powinowáctwo 4. Przyiáćielstwo, Cech Cháłástrá, Gawiedź, Owád, Ubostwo, Páństwo 3. Robáctwo, Hultáystwo, Chłopstwo, Chorągiew 3 Zarzewie, Narzędźie, Węgle. *neutr, singulare, e fine puncto.*

Colorem mutant. Polypus, Tarandus, Chamæleon.

Comparativi varia constructio. v. Młodszy, Wyższy.

Compositæ voces pro simplicibus priscè. Adoro pro Oro, *Propert.* Adopinor, *Lucret.* Incœnare, *Sueton.* Inservo, *Stati.* Emoriri, *pro* mori, *Plaut.* Impasco, *Columella.*

Compositæ voces Latinæ modo inusitato longissimæ. in Mowá nádęta.

Compositis verbis similia sunt non pauca apud veteres Latinos, quæ eruditi cum hyphen, instar unius dictionis diuisæ, legenda censent. (*Donat. Lambin. Gifani. Taubman &c.*) Semper-lenitas heri. *Terent.* Semper-deus Ante-malorum. *Virg.* Semper-florentis, *Homer. Lucret.* Semper-pauper. *Cato, Scaliger.* Post-faselus. *Catul.* Nunc-hominum (*i. præsentis æui*) *mores.* Ante-parta. Post-partores, *Plaut.* Ante-canis, *Cic.* Ante-fixa, ante-urbanum. *Fest.* In-antecessum dabo, *Senec. Sic apud quosdam Sacrorum scriptores magnos viros legi*, Semper-Virgo, i. S. Maria, *idq; more Græco Eandem notam aliqui Polonicis vocibus interponunt. ut* z iáiem, dźier-że, od źiewam, pod-robić sobie *nam aliud est* ziáiem, dźierzę, Odźięwam, Podrobić chleb *ut in præfatione primi tomi monui. Sic* Práw-em, *i.* praw iestem. *nam* práwem *aliud est.* Łotr-eś ty dawno, *nam duæ sunt dictiones.* Mowili otem *i.* mowilismy, żyw-em, *i.* żywy iestem bobrowáć to skorá, bobrowáć *aliud, vide C. M. S. in primo tomo.*

Coniugationis duplicis Verba prisco more, Primæ & secundæ. Denso, *as. & es. Lucret. Virg. Primæ & Tertiæ.* Lauo, *as & is.* Sono, Tono *as & is. Lucret.* Dico, *as & is Plaut.* Fodare & fodere, *Enni.* Gero, *is & ras, unde* aggero *is & as, &c. Primæ & Quartæ.* Artare, artire, *Cato,* Dementare, dementire, *eodem sensu absolutè, Lucret. Apulei.* Dolo, *as & is, unde* Dolitus cælo. *Varro.* Impetrare, impetrire. Obstare, obstire. *Plaut. Secundæ & Tertiæ.* Ferveo, Fulgeo, *& go Lucret Virg.* Indulgeo, go. *Ter.* Oleo, olo. *Plaut.* Rido, Scato. *& eo. Lucret.* Teneo, teno, tenui. *Pacuvi.* Video, vido, Diceo, Viueo. *Seruius. Priscian.* Abnueo. *Enni* Congruo. *Ter.* Excelleo. *Cic. Tertiæ & Quartæ.* Cupere. cupire *Lucret.* Parere, parire. *Enni. Varr. Item: vide infrà. Tempus Præteritũ. Tempus Futurum.*

Constructiones Nominum & Verborum cum casibus à communi usu discrepantibus, collegit & exemplis bonorum auctorum illustrauit Popma, Verrepæus, & alij. Talia sunt. Communis, Similis,

milis, Alienus, Lassus, Plenus, Ingens, Refertus, Vacuus, *cum Genitivo*. Abundo, Careo, Indigeo, Abstineo, Adipiscor, Angor, Impleo, Fallor, *cum Genitivo, quorum exempla passim & sparsim habes in primo Tomo nostro*

Contractio varia Poëtica per Synecphonesin Crasin Syncopen. &c. Maluîsti, *Lucil.* Surpere, *pro* surripere. *Lucret.* Prôbeat, *pro* prohibeat. Luſciniâs. Têñuià texta, *Idem.* Ebulliat, *trisyllab. Persi.* Fuît. *Terent.* Fiât. *Lucret Lucil.* Dêfiât. *disyllab.* Dùèllica proles, *Lucret.* Vindemiator. *Horat.* Reſpondéàmus, *Lucret.* Paſsûm mille, *pro* passuum. *Idem.* Auréò Omnià. *disyllab. Virg.* Arcúàtus *Ovid.* Vixêt, *pro* vixisset. Traxê, *pro* traxisse, *Virgil.* Præscripsti, *Ter.* Cêsse *pro* cessisse. Crêsse, *i.* creuisse. Abstraxê, *i.* abstraxisse. Confluxêt, *i.* confluxisset. Protraxê. Consumse. Singulariter. Vnuersus. Caldus. Vemens, Coplata. *Lucret.* Siris, *i.* siueris. *Cato.* Adiûro, *i.* adiuuero. *Cic. Turneb.* Iûsti, *i.* iussisti, Parsis, *i.* peperceris. *Plaut.* Promîsse, *i.* promisisse. *Catul.* Reuixti, *Ennius*, Subduxê, Indixê, *i.* indixisse. *Varro. Vide infrà Syllabæ. & Jul. Scalig c. 12. de causis* L. L. & *Erythræi indicem Virgilianum.*

Contractio in Polonicis vocibus. Cny, Me, Twe, Mośćiwy, Jeomość, Rzkę, Rzkomo, Widźielim, Przecz, Zacz, Nábiegałćiem śię, *pro* Nábiegałem ći śię.

Corallium album, nigrum, viride sub Koral.

Corona Christi, ex qua spiná sub Bodlak.

Cornutus homo. sub Gożdźiec.

Cryptæ Kiovienses cuiusmodi? sub Pieczáry.

Cz *adiectiva particula Polonica, Pronomen. Quid sonat. ut* Ni ocz *i.* Ni o co. Przecz *i.* prze co, Zacz *i.* Zá co.

D

D *In Prænominibus significat Decium Diuum. In numeris* D *vel* Iↄ. *quingentos.*

D *prisco more pro* B. Duonum, Duellum *pro* Bonum, Bellum.

D *pro* L. Dacrima, *i.* lacryma. Dautia. *i.* lautia. Reduuia, *i.* reluuia, Et odefacio, olefacio.

D *pro* R. Medidies, *pro* meridies. Apur, *i.* apud

D *pro* T. Andruare, *pro* antruare, *à trua. Fest.*

D *insertum & detractum dictionibus medijs, additum fini dictionis. v. infrà literæ.*

Dæmones hominibus conspicuo habitu familiares & servi. v. Mátołká.

Datiuus & Ablativus pluralis secundæ in Is priscè, pro Abus. ut Dijs, filijs, equis, natis. *Plaut. Var. pro* deabus, natabus.

Dativus singularis Tertiæ priscè E *pro* I. Pede pes hæret, *Virg: pro* pedi. Funere. Morte. *Proper.* Minore. *Var. Senec.* Morte datus. *Plaut.* pro morti. Professione. *Patercul.*

Dativus quartæ in U ontracta vel abiecta litera I. *ut* Receptu. Exercitu. *Cæsar. Gelli. pro* ui. Metu. Victu. *Virg.* Luxu, *Sal. Tacit* Vestitu indulges, *Ter. pro* vestitui indulges. Impetu resistere. *Cic. pro ui.* Nisu. *Sal.* Visu. *Lucr.*

Dativus quintæ E *pro* Ei, *ut* Ætati facieq; tuæ se fautorem ostendat. *Lucil.* Pars acie dubitauit, *pro* ei. *Salust.* Jam die vespera aderat. *Idem.* Fide *pro* fidei. *Plaut. Cic. Ovid. Horat. Lucret.*

Dativus femininorum. Una, sola, tota, *priscè in* æ. unæ &c *pro* uni, *Cic. Ter.*

De Roma. De Capua, locutio improbata ab Augustino Saturnio, qui dicendum censet E *vel* Ex Roma, A *vel* ab Roma, Capua, *pro* Capuano, Romano.

De Præpositio in compositis., Auget, ut Deparcus, Deamo, Deprælior, Decerto, Detestor, Depereo. *Minuit.* ut Detumuit, Depleo, Deiuuo, Depudicare, Deuirginare, Detonuit, Depannis, &c.

Declinationis abundantia & varietas. Primæ A & Es. Cometa, tes. *Primæ* A. *Quintæ* Es pigritia, pigrities. *Primæ* A. *Secundæ* Um. Margaritum. *Primæ* A. *Tertiæ* As. Lampas, adis. Lampada, æ. *Secundæ* Vs. *Tertiæ* O. Capus, capo. Pavus, pavo. *Secunda* Vm *Quintæ* Es. Dilu-

Es. Diluvium, es. *Secundæ* Vm. *Quartæ* Vs. Cubitum. Euentum, us. *Tertiæ* O. *Quintæ* Es. Alluvio, es. *Primæ* A. *Tertiæ* O *Quintæ* Es. Mollitia, mollities, mollitudo, *vide Grammaticos & infra Terminatio. Prisco more Declinationis olim Secundæ, quæ nunc Quartæ.* Senectus, Tumultus, Ornatus, Strepitus Exercitus. *Declinationis olim Quartæ quæ nunc Secundæ.* Humus, sonus, lectus, somnus, susurrus. *Declinationis olim Quintæ, nunc Tertiæ.* Plebes, fames, quies, requies, requiem & requietem. *Item hæc Secundæ, priscè Tertiæ.* Opiparus, & opiparis, *Apule* Matrimes, patrimes, *i.* patrimi. *Fest.*

Diacones, diaconi. *Augustin.* Funestibus, *pro* funestis. *Arnob.* Informus, *pro* informis. Elinguus, *pro* elinguis. *Tertull.* Inermus, *Sal* Imbecillus, hilarus, proclivus, sterilus, gracilus. *Lucret. v. infrà Genere. Tertiæ Nominativus & Accusativus pluralis in* Es, *& priscè in* Is. Omnes, omnis, montis, fontis, urbis, nauis, *Varr. Virgil. Terent. Salust,*

Desunt sæpè aliquæ dictiones in oratione per Eclipsin ad plenam constructionem necessariæ, quæ absq; vitio imò sæpè eleganter subaudiuntur omissæ, & facile intelliguntur ex usu vel contextu orationis: alioqui obscuritas vitio non carebit. Ut Nec eum fefellit. f. *opinio. Cic.* Calidam frigidam suffundere *Plaut. i. aquam.* Compendiaria ducam. *i via, Var.* Tuam fidem. *Plaut. i. imploro.* Dij meliora. *Ter.* f. *dent.* Scit fidibus, f. *canere.* Quid multa f. *loquar Cic.* Cano quæ solitus *f. ea. Virg.* Non sum solvendo, f. *sufficiens.* Velis nolis. f. *siue,* Plus minus, f. *aut.* Plus millies, f. *quàm.* Velim nos revisas, f. *ut.* Nunc id prodeo, f. *ob.* Me miserum, f. *o.* Bubula, f. *caro.* Lætor laborum, f. *causa.* Aiunt. *i. homines.* Bidui abesse, f. *itinere.* Primas agere. f. *partes.* Postulare reperundarum, f. *pecuniarum.* In Tusculano, f. *prædio, Plura apud Popmam leges.*

Deus vel dea certæ appellationis, pro virtute vel vitio cognato apud Ethnicos eleganter ponitur, sub Dowćip, Gnuśność, Piękność, Poduszczenie.

Dextra an sinistra honoratior, sub Lewy.

Diminutiva propria Latina Græca Polonica, sub Pieśiu.

Diminutiva Polonica intendunt significationem, non item Latina, sub Słodźiuchny.

Diminutiva Polonica plurima si qua in lingua alia sub Chłopisko, Płaszczyk. *& in Præfatione primi tomi.*

Diphthongos prisci non exprimebant. Nam haedus *in Urbe,* hedus *ruri dicebant. Varr Scalig Et pro* Aurum *rustici* Orum *dicebant. Fest.*

Diphthongorum permutatio apud veteres varia, Ae *in quibusdam servabant.* Exquæro, Inæquus. *Plaut. pro* Iniquus, Concæsum, Ancæsum. *Contra.* Pertisum. Distisum *pro* pertæsum. I. *pro æ. Fest. meminit. Cic.* Ai *Græca diphthongus pro* ae *Latina, etiam initio & medio.* Aimilio, aiternus, nainia, operai. *unâ syllabâ Poëtæ dividunt in fine.* aulai, pictai. Oe *pro* V *vocali:* Pœnio, *pro* punio, *unde* pœna. Mœrus, mœnera, pœniceus, œsus, *pro* murus munera, puniceus. usus. Oe *pro* I. Lœbertas, Pilomnœ, Poplœ, *pro* Pilumni, popli. *Fest.* Au *pro* O. Ausculor *pro* Osculor. Aula *pro* olla. *Plautus. Fest.* Raudus, *pro* rodus. Caurus, *pro* corus. Caudex *pro* codex. Saurex, *pro* sorex. E I *pro* I *longo* hi puerei, *vel* pueri, *sed huius* pueri i *simplex.* Meilitia. *Lucil.* Queis. Sabinei *pro* I. Oi *pro* ae. Proilium *pro* prælium. *Plaut* Coitu, *pro* cœtu. *Lucil.* Coilum, *pro* cælum, *quæ non placent Quintil.* Ou *pro* V Ious, *pro* Ius. Fourius, foures. *pro* Furius, fures. *Pompa ex Vett. Codd. & inscriptionibus.*

Diphthongum Græcam sequente vocali, Latino e *reddendam aliqui, ut Muret. Victorius. Volater. Scalig. Bisciola censet, ut Platea, Dareus, Alexandrea, sequente verò consonante litera* I. *Pelides, Atrides. v. Gretserum & Mekerchum.*

Diphthongos Poloni an habeant? v. Przemyśl.

Domina

Dominatio vestra, tua, an Latinum? sub Wászmość
Dormientes confiteri omnia facit herba. Koniopłoch.
Dualis Numerus apud Polonos. Podźwá, Podźtá, Náiu, Wáiu. *ibidem & sub* Wá.

E

E *pro* A *prisci usurpabant.* Defetiscor. *Terent.* Depecisci, depectus. *Cic. Gelli. Ulpian.* Æquipero. *Enni.* Hieto, *ab hio, as Plaut. Cæcil.* Edor, *pro* ador. *Fest.*
E *pro* I Menerva. *Enni.* Genetrix, *Lucret.* Intellego, Delimentum, Specio, *pro* I *Plaut.* Here, *pro* heri *Quint.*
E *pro* O. Hemonem. *pro* homonem *seu* hominem, *Enni.* Pigneris, *Plautus.* Temperi, Temperius. *Plaut. Cicer.* Peposci, Memordi, Spepondi. *Gelli.*
E *pro* U. pepugi, cecurri, *pro* pupugi, cucurri. *Gelli.*
E *initio, medio & fine dictionis addita & detracta.* v. *infrà* Literæ.
E *in Polonica Orthographia triplex. Subtile cum puncto superno.* Czego. *Medium plenum sine puncto.* Tego. *Densum & per nares sonans.* Często.
E *Polonicæ Præpositioni additum euphoniæ causa* Przed, Nád, Od, *sub* Nád.
Ebrietati quæ resistant. v. Kámień od piiáństwá Piiáństwá broniący, Więniec I.
Ebur fossile. sub Słoniowa kość.
Effutitiæ voces Polonicæ & Latinæ sub Słowo Łácińskie 2. *& in Præfatione primi tomi.*
Elementa pura nihil gignunt, nihil alunt. v. Ognik, Sálámándrá.
Elisio In prolatione & (ut Erasm sentit) in scriptione, tam ligatæ orationis quàm solutæ; Latini vocales elidebant. ut Eg' omn' officio: Mult' ill' & terris, *Turneb: sed in scribendo nulla iam ponenda est elisio, verùm omnia integrà scribenda. Soli Poëtæ aliquando elidunt etiam scribendo vocales, ut apud Plaut. & Lucretium in multis exemplis videre est, & quidem tam in fine præcedentis dictionis, quàm initio sequentis. ut* Nequeon' ego. Id actu' est, *pro* actum est, Captu' est, *pro* captus est. Locatu' est. Coniuncta' st. *Lege M. & S. infrà.*
Eo ereptum, opitulatum, depressum, oppugnatum, consultum. *Plaut.* Eo ultum injurias. *Sal.* Eo prohibitum. *Cato.* Ire deiectum templa. *Horatius.* Eunt furatum aliena. *Apulei.* Ire perditum vitam. *Livi.* Ire interfectum hominum. *Gelli.* Eo inficias. *Terent* Eo suppetias. *Cæs. In his, Eo cum Supino, præsens tempus significat.* Inficior, Superior, &c. *At Motum localem in his.* Ibo parare. Ite quo saturi solent ire aliquò coquinatum. *Plaut.* Ire videre. *Proper:* Jussit illum ire sessum *Senec. At Futurum videtur esse in illo Plaut:* Credo te facile impetratum ire. *Et Grammàtici vulgò Futurum Infinitum aiunt esse.* Amatum ire *vel* amaturum esse. isse *vel* ivisse, *eodem modo usurpatur, pro præsenti, Saturn:*
Ellipsis. v. supra Desunt.
Ephemeridum scriptores, qui probandi, qui minus. v. Dźień nieszczęśliwy.
Epenthesis Polonica. Południe, *pro* Połdnie, Zdeymuie, *pro* Zeymuie, Ziął.
Epithera cognata. Anxius angor. Sonitus sonorus. *Lucret.* Acris acrimonia. *Nævi.* Amœna amœnitas. Pretiosum pretium. Nitor nitidus. Pulchritudo pulchra. *Plaut. qui talibus similitudinibus vocum multùm delectatur.*
Epitheta substantiva vel quasi adiectiva ex substantivis facta Rete iaculum. *Plaut. i. rete quod iacitur.* Manubia machæra, *idem, i. ex manubijs parata.* Agnus curio, *idem.* Ancile scutum. Tibicini modi. Lapis silex. Pœna mulcta. *Cic.* Laniena taberna. *Varr.* Pallium peristroma. *Ulpianus.* Hispania machæra, *Seneca.* Sexus mas, *Arnobius.* Oceanæ aquæ, *Venanti.* Græcia iuventus, *Vellei.* Horatia pila, *Propert.* Libum secium: farcimina insicia; frumentum præmetium. *Fest plura Scalig. in Catalecta.*

Ethnico-

Ethnicorum verba inepta, obscæna, sordida, improba superstitiosa ponuntur in Thesauro, non ut ijs utaris, sed ut auctores Latinos intelligas, inculcatur hoc sæpè, ut sub Boday, Zła rzecz, Záiste, Idź do kátá, &c.

Ethnicorum voces, ad virtutes vel Religionem spectantes. ut humilitas, humilis. Sacrum, &c. *an sint Latinæ in sensu Christiano?* v. Pokorá, Pokornie, Pokorny.

F

F *solum, significat* Felix, Filius, Fecit, &c.

F *priscis, loco* H Fœdus, *pro* hœdus, Fircus, *pro* hircus, *Festus.*

F *pro* V. Dafos, Ofom, Aefom. *i.* Davus, Ovum, Aevum. *Scalig.*

F *consonans semivocalis, sonat Græcum, ut fama.*

Ϝ

Veteres digamma litera Ϝ *pingebant, unde* F *coaluit. Non rectè Verrepæus literam* F *& U consonantem, figura tantum differre ait, sonum eundem utriusq; esse, ut felis, velis, ficis, vicis focis, vocis. Nos certè Poloni magno discrimine sonorum ista pronuntiamus. Sic bibo & pipo, Ridet Jul. Scalig. pronuntiantes Pullam, pro bullam & quibus Vivere, est Bibere.* F *Poloni aliqui loco* w *scribunt post S. T. Ch. ut* Sfar, Sfoy, Tfego, Modlitfá, Lichfiarz, Brzytfá, Brzechfá. *Post D. G. R. L. Z. scribunt* w *ut* Dwá, Gwar, Rwę, Lwá, Zwalam. *non improbo, consule aures, nihil literæ* w *notabis in prioribus exemplis, ut in posterioribus.*

F *litera è medio dictionis priscè eiecta* v. *infra Literæ detractæ.*

F *literam quidam recentiores pro Ph ponunt, non solùm in Latinis vocibus, ut profanus, fasellus, sulphur. Sed & in Græcis, ut Sifon. fratria, grosfo*

Famem arcens herba. v. Sytká.

Fascinum verum & fictum sub Urok.

Fascinare seipsum nemo potest. Ibidem.

Ferro inimicus & resistens lapis sub Magnet.

Festorum nomina pluralia habent Jum, & Orum in Genitivo. Bacchanalium & Bacchanaliorum, &c. *sub* Miesopust. *vide & infrà Genitivus Pluralis Tertiæ.*

Fore cum Participio Futuro Seneca. Proditurum fore. Perventurum fore. Conficiendum fore.

Fortunæ ludus an licitus? sub Fortuná.

Fortunam experiri in pervigiliis festorum dierum improbum & nefas. sub Kolędá.

Frequentativæ formæ quædam verba, Significatione primitiva. Perito, *as. Plaut.* Negito, nominito, imperito, renuto, cœpto. *Lucret pro* pereo, nego, &c. *Item significatione desiderativa.* Capto. *Cic. Mart.* Dormito. *Plaut.* Vendito, Ostento, munito. *Cic.* Pransito *Plaut. i. cupio prandere, &c. Turneb.*

Frumenti nostratis multiplex usus, & propè omnes ad vitam tuendam commoditates, sub Pálmá.

Fulmineus lapis an sit quem vulgus putat? sub Piorunek 1.

Futurum pro præsenti eleganter usurpant Poloni v. Obaczam.

G

G *cognata litera* C. *nam est* C *lene ac molle, & permutatur altera in alteram, ut in* C *dictum est. Hinc* Quadringenti à Centum gobius. Calbei. *pro* Galbei. G *pro* N *prisci ponebant.* Stagnum, Stagneus, *pro* stannum, stanneus. *Plautus Ulpian.* Aggulus, agguilla, iggerunt *Var. G. ante E & I. in Latinis dictionibus rectius aliqui proprio sono efferunt, ut in Aggero, Suggero, sic Angelus, genero, gero, &c. ut gibbus, gingiva, sic vigilo, agito, digitus, &c. non verò Anielus, diitus, virinis.*

G *in Polonicis vocibus locum* K *supplet.* Gmyśli. Gwoli, Grzeczy, *pro* Ku rzeczy. v. Ku.

G *additum dictionibus Latinis initio.* v. *infrà.* Literæ.

Geminare mutas & semivocales prisci Latini non solebant, Fest. Scalig.

Genere duplici multa priscis usitata. Masculino & fæmineo. Accubitus accubitio, apparatus, concessus, consensus, convictus, interitus,

ritus, permissus & permissio, Syngraphus, Syngrapha, Tyrannus, *f. Trebellius. Servi.* Dux *f. Tacit. Auctor, f.* Senator, Balneator, Fullo, *f. Servi.* Defensor, *f. Ulpian.* Persvasor, *f. Cassian. Sic. Græcis. f. Chrysostom Athanas. Alij tamen Auctrix, Tertull. Clienta, Sidoni Lux. Cura palatij, i. curator Codice. Masculino & Neutro.* Denarius, Fretus, Peccatus, eventus, successus, galerus, gladius, lituus, & lituum, denarium, dupondium, lectum stimulum, nasum, &c. *Fæmin. & Neutro.* Alimonia, Obsidio, Oblivio, Papyrus & papyrum, Serta, sertum. Symbola, Sutrina, & num. Consortio, consortium. *vide supra Declinationes.*

Generis commutatio, Plaut. Neutro Masculini loco sæpè usus videtur. ut Fac fidele sis fideli, *Idem.* Cocus nundinale. Locus utibile. Cuium ager. *Nonius. Meurs. horum exemplo posset quis excusare illud trivialium cantorum. Largum vesper. At Gruter. Acidal. legunt:* fac fidelis sis. *S tantum elisum aiunt, &* e *pro* i *irrepsisse. Sic.* cocus nundinalis, &c. *Taubman. Affert plura similia Gifani. ad Lucretium.*

Genere diversis substantivis & adiectivis iunguntur multa substantiva Latina absq; vitio, idq; vel ex appellativis facta propria in appellationibus, vel per Appositionem, vel per Synthesin, vel Metonymiam, vel ob subauditum aptum substantivum. ut Aurata Ovicula Murana Sura, Scæva, Caligula, Vappa lutum Scelus Pietas, Sal, Sapientia, &c. quibus, de hominibus loquendo rectè additur masculinum Nomen aut Pronomen. Hic Caligula, improbus Caligula. Sic Pægnium puer. Erotium. Phronesium, meretrix. Sic piscium, plantarum, herbarum, lapidum nomina iunguntur diverso generi, ut Parthenium sicca. f. herba. Parthenium mas. Hæc hyacinthus, f. gemma vel herba. & fabularum vel Comœdiarum nomina. Hæc Eunuchus, f. comœdia. Polonicá similiter usurpantur ut Pan, Wodká, Szczuká, Szołdrá, Mleczko, Czáplá, Piwo, Máslanká, Oczko, Rączká, &c.

Genitivus singularis in æ priscè Græca terminatione in As, *etiam in Latinis vocibus.* Filius Latonas, *Livi.* Pax vias, *Enni.* Filij terras, *Nævig.* Nihil ille nec auras memor, *Virg. pro* auræ. Pater familias. *Cicer. Græca forma & Latina* Pater-familiæ. *Mart. Sic.* Mater-familias, *Ulpian.* Mater-familiæ, *Fest.*

Genitivus singularis quartæ Us *& priscè* I. *ut* Senati, gemiti, sumpti, quæsti, tumulti, piscati, sonati, exerciti.

Genitivus singularis quartæ Uis *priscè, pro* Us *ut* Anuis, domuis, fructuis, rituis, senatuis, graduis.

Genitivus singularis secundæ I *&* Us. Hujus lectus, hujus locus, *pro lecti Plaut.* succus, *Apulei. pro* succi.

Genitivus singularis ab Ius *&* Ium, *in* I *ut* Tuguri, Peculi, Patavi, Oti, *pro* Otij *vel* Otl, Pecuari, *Varr.*

Genitivus pluralis secundæ in Um *pro* Orum *contractè.* Iugerum, denariûm, modiûm, sestertiûm, medimnûm, senûm, septenûm, denûm tricenûm, fabrûm, deûm, liberûm. *Cic.* Thesaurûm, studiûm. *Salust.* Cadûm. *Varr.*

Genitivus Græcus tertiæ ab Is *in* Ei *vel* I. Achillei Achilli. Fortis Achati, pellacis Ulyssi.

Genit. ab O *Græco, in* Onis *vel* Us. Dido Didonis & Didus. Sappho. *similiter.*

Genitivus singularis primæ in Ius & *priscè in* œ, Unæ Solæ, Totæ Alteræ, Aliæ. *pro* Unius &c

Genitivo singulari tertiæ olim Nominativus similis in Is. *ut* Hic Vulturis: hujus vulturis. *Sic.* Concordis, Celeris, Memoris, Glandis, Vomeris, Supellectilis, Scobis, Sangvinis. (*quanquam hoc etiam sangven in Recto habet Lucret.*) *pro* memor, scobs &c. *Gifani. ex Prisciano, Capro.*

Genitivus singularis Quintæ, similis recto aut in Il. *ut:* Hæc progenies, hujus progenies, *vel* progeniei & progenij, *& ablata* I. Acie pars *Scal. pro* aciei, Fide. *Cicer. Horat.*

Genitivus pluralis tertiæ Um *&* Ium. Civitatium, locuple-

locupletium,fraudiū, apium, voluntatium, & contrà. mensum, cohortum, partum, pro partium,mensium, &c. Plura affert Popma.

Genitivus pluralis Tertiæ à nominibus dierum solennium in Ium per Tertiam, & orum per secundam, ut Bacchanalium, & orum. Compitaliorum,Novaliorum. Noni:qui addit & Vectigaliorum. Plura Macrob. l. Saturnal c. 4. ut Vectigaliorum, anciliorum, &c. Alia item in Um & Orum ut Oleorum, Lucil. Græca nomina ad Latinos translata, habent Tum per tertiam & Torum per secundam. ut Pòématorum, Pòématum. Sic. diadematorum toreumatorū, ceromatorū.diplomatorū &c. à duplici themate. Tertiæ diadema, tis. & Secundæ Diadematum. ti. Aliqui & per primam talia formant. ut Schema, æ. Plautus quod in Genitivo plurali Schematum faciet. Sic. Lampada, æ. Plaut.

Gentilia nomina v. g. Græcus Græcanicus Græciensis, differre sic ait Popma. ut Græcus sit. in Græcia natus homo, vel vinum &c. Græcanicus Græci formam vel similitudinem habens. ut vestis Græciensis Græcis frequens, ut Scimpodiū Græciense Gellio Contrà Augustin. Saturnius nullum inter hæc discrimen esse ostendit pluribus exemplis, ex Catone, Gellio, Livi Cic. De Gentilibus item, v. hic supra As.

Genus vox cum Genitivo cujuspiam substantivi ponitur eleganter pro substantivo. ut Summum genus infelicitatis pro Summa infelicitas, v. Niesczęśćie.

Gerundijs carent Poloni. Sed loco eorum utuntur nominibus Substantivis. ut Tempus legendi. Czás czytániá. lectionis. Ad legendum. Do czytánia. In legendo. W czytániu ábo czy táiąc. & hac posteriore voce Poloni reddunt & Gerundium cum Præpositione In, & absolutum, Legendo, & Participium Præsentis temporis, Legens. Czytáiąc. vel aliqui magis propriè dicunt. Czytáiący, Siedzący, Stoiący.

Gigantes an fuerint ingentis staturæ ut vulgò feruntur. v. Olbrzym.

Græca pronuntiatio, lege infrà. Pronuntiatio.

Græcæ voces cum quali accentu apud Latinos pronuntiandæ. v. Nátężánie.

Græcæ syllabæ longæ correptæ, & item breves productæ apud Latinos quosdam. ibidem. & sub Poćisk 2.

Græci recentiores corruptè scribunt & loquuntur. v. Dardá Czausz Iáncar. Muszket. Iidem Latinis vocabulis utuntur suo charactere scriptis, sub Powierzona rzecz.

Græcismi in Lingva Polonica. v. infrà: Polonicæ Phrases Græcis similes.

H

H non est litera. sed aspirationis nota, Var. Quintil. Gelli. Figuram eius (majusculam) coaluisse ait Priscian.ex Græco spiritu aspero F & ⊣; idem H literam statilem vocat, quia flatum addit syllabæ cui præponitur, sed tantùm vocalibus præponitur. consonantibus postponitur, iisq; tantùm 4. & ferè Græcis. C, P, R, T, postponitur & vocalibus. Ah, Oh.

H addita vel detracta dictionibus, v. Literæ infrà.

Hebraismi, seu Hebraicæ phrases, sub Boday 4. Wielki 1. Nalepszego co. Ták á ták. Táko iest 1. Jáko śię masz? A idźieszże? Niemowiątko. Náśláduię, Porażam 2. Wybiiam ptáki. Do rozumu, Osobá 2. &c.

Herbarum nomina Græca & Latina, diversis herbis attribuuntur à diversis auctoribus & ab uno eodemque v. Pieprzycá.

Herbarum nomina Polonicè varij variè explicant. Ibidem.

Herbarum multa nomina ineptè & absurdè à Polonis reddita. v. Czártowe łáyno.

I

I litera in Numeris solà unum significat, præposita alteri literæ Numerali, unum illi detrahit. ut IV. IX. i. 4. 9.

Postposita, unum addit, VI. XI. i. 6. 11.

I vocalis est, sed præposita alteri vocali fit consonans ut Abjicio, Adjicio.

I litera in medio dictionis addita vel extrita, v. infrà Literæ.

I *prisci usurpabant pro* A. Subigito, *pro* Subagito, *Ter.* Bacchinal. *pro* Bacchanal, *Plau.* Aquiminale, *pro* Aquimanile. *Paul: I. C.*

I *pro* E. Exsica arundines. *pro* exseca, *Plaut.* Præsicatur, augiscit, *Var.* Luciscit, *Plaut. Ter* Putisco *Var. Cic.* Flacciscunt, *Pacuvi.* Ni *pro* Ne, *Plau. Var. Cic.* Quatinus. *Horat. Fest. Sueton.* Im. *pro* eum. *Fest.* Endo *pro* Indo. *vel* In. *Enni. Lucret.* Corbi, Mani, *Cato pro* corbe. De parti mea. *Plaut.* A civi Romano *Cic.* Hæc ædis, *pro* ædes. *Var.* Peregri, *pro* è *Carisi.*

I *pro* O. Crastini, Quarti, Septimi die &c. *pro* Crastino. *Gelli.* Abs quiuis, *pro* abs quouis. *Ter.* Qui cum, *Plaut. Virg. pro* quo cum, *vel* cum quo.

I *pro* U. Manipretium. *Cato Var.* Scripulum. *Var.* Recipero, *pro* recupero. *ICti.* Optumus Maxumus, Lubido. *Velius Longus.* Ab *Julio Scalig. probatur Victorin scribens talia cùm* v *vel* y Optymus, *ob vicinum sonum.*

I *simplex in singulari iubet scribi Lucillus, ut* Illi pueri. *in plurali* e *Præponi, ut* Illei, puerei.

IBo & IBOR *futurum Tertiæ & Quartæ priscum.* Scribo, Largibor, Demolibor, Aperibitur, Mentibitur, Expedibo, Subblandibitur. Reddibo, *pro* reddam, sciam. *Plaut.* Audibo. *Enni.* Fidebo. *Nævi* Invenibo, Esuribo. Obedibo. *Afran.* Dicebo *Navius.* Reperibitur. Pervenibunt. Paribis, *pro* paries. *Pompon.*

Imagines ex plumis avium contextæ pulcherrimæ. v. Pierzem sadzony.

Impersonalibus verbis utuntur arrogantes, protervi sub Sádząc.

Sub Impersonalibus Passivis subintelligit. Nominativum cognatæ significationis, ait Priscian. ut Curritur. *subaudi cursus.* Sedetur. *f. sessio.* ambulatur. *f. ambulatio. Non rectè, ut patet satis Nam Nominativus ille superfluus est, & sine illo perfectus est sensus.* Quid agitur? ambulatur. *Esto resolvi possit in Nomen & Fio ut Curritur, fit cursus &c. Refutat pluribus Priscianum Saturn*

IN *Præpositio, aliquando auget, aliquando minuit vim Vocis, cui additur per compositionem.* v. Niepozwalánie, Nieprzyięmny. *& hic supra, Ambiguæ voces*

Incubus mas generare potest. v. Latáwiec 1.

Indeclinabilia adiectiva Latina. Frugi. nihili. *& Polonica.* Zacz.

Inferi in qua parte mundi sint, immeritò dubitat Rhodigin. sub, Piekło 1.

Interest mea, *qualis locutio.* v. *infrà* Mea.

Interpres librorum vel auctorum alterius lingvæ, spectare & reddere debet sensa non verba. Hoc enim Grammatici est verbum verbo proprium primò, deinde translatum opponere. Mali ergo sunt interpretes, qui sic reddunt. Beneficio tuo vivo. Dobrodźieystwem twym żyię. *Cum Phrasis Polonica respondens sit:* Tobiem żywot powinien. Tyś mię od śmierći záchował. *Sic* Ex animo facere. Z umysłu. *ineptè pro* Chętnie, z dusze. *Item.* Religiosi à causis civilibus abstineant. *Male reddes.* Od spraw mieyskich *sed* práwnych, sądowych &c. *Tale est illud triviale quin puerile ridiculum & ineptum.* Já nieborak, &c. *Ego cælum cancer, &c. notum satis est.*

Exempla habes meliora sub Jákom dobry, Zbiiam grosz, Jákoś dobry. Dźień iázdy, W dobry czas, Ná udry, Záłamuię ręce, Rospasáć się ná co, Zámykam oczy, Zámydlam oczy, Zápátrzyć się, W żywe oczy Záprzągam się, Zegnam się z kim, Zegnánie, W iego miárę, Zeydźie mi się, Zginąłem Piędźią odstąpić, Figę pokazáć, W słup idą oczy. *& plura hujusmodi, in quibus aliquando oppositis verbis sententia alterius lingvæ reddenda est.*

Interpretari veteris usus Latinorum vocabula, propriè non semper possumus, quando noster usus diversus est ut sunt Dictator, Fullo, Rostra. Chlamys. Stola. Modius. Urna. Amphora. Salius. *Item.* Sacrorum rituum, festorum, ludorum. *Item rerum quæ apud nos non nascuntur, ut*

tur, ut animalia rara, arbores, flores, herbas, aves pisces, lapides. v. *infrà Polonicis item.*

Interpretationes plures unius vocis. vide infrà. Le-

Iunci lapidei. sub śit 1. (ctio.

K

K *Consonans muta supervacanea. Priscian.* v. C. *su-*

K *Polonica in* G *mutatur.* v. Ku. *suprà.* (*prà.*

L

L *Nota prænominis, Lucius.*

L *Nota censoria, sub* Znáczek.

L *in Numeris significat* 50.

L *prisci ponebant loco.* D Delicare, *pro* dedicare Impelimenta, Cassilem, *pro* cassidem. *Fest.* Gallina Melica, *pro* Medica. *Var. Colu.*

L *pro* R Machera elephantum diligit. *Plat. pro* dirigit. *Fest. Noni. alij legunt.* dificit. *pro* di secat. Confrages, *Isidor. pro* conflages, *Fest.* Prælialis, *pro* præliaris; Pellego, *pro* perlego Sufframen, sufflamen.

Lapidescunt res variæ molles. v. Kámieie.

Latina verba, lege infra Verba Latina.

Latina una phrasis duplici sensu diverso Polonicè reddita. sub W spániále, Weyrzeć 2.

Latinæ lingvæ paupertas. sub Spráwność. *& hic infrà Polonicis vocibus multis, &c. & in Præfatione primi tomi.*

Latinè scribentes Polonica verba non inserant. v. Mowá mieszáná.

Latinismi in lingva Polonica v. *infrà Polonicæ phrases Latinis similes.*

Lectio unius vocis Latinæ & interpretatio varia. Ambubaia, *sub* Niedźwiednik. Cerimonia, *sub* Obrządek. Culiola, Łupiny 1. Anquina Másztowy powroz. Asinida Oślarz. Analavus, Páciencyá 1. Exfilatus, Obnażony 1 Lautumarius, *sub* Niecnotá. Lutum, Fárbownik Longao. Kiszká ostátnia. Mactya Łákoći. Pirylisma, *sub* Szách. Symphradæ, *sub* Rodowity. Ravistellus, *sub* Száry. Salviatum, *sub* Smáczny. Succisivus. Dorywczy. Salaputium. Kárzeł.

Lendes fetus pediculorum animantur, & crescunt in pediculos, sub Gnidá.

Li *particula interrogans, dubitans. sub* Tákli.

Libra ponderalis mensurali non semper æqualis, imò ponderalis in alia materia major, in alia minor. Funt 1. (gá.

Librorum formæ veteres diversæ à nostris. v. Księ-

Ligna in lapides durescunt, sub Námaczam, Kámieię.

Literæ additæ dictionibus prisco more. Initio. Stlatus, *pro* latus. Stlocus, *pro* locus. Stlis, Lis. Stritavus, tritavus. Scælum, cælum. Gnosco, gnobilis, gnavus, gnatus, gnarus. Haruspex, aruspex Hallucinari, helluari, honus, honustus. *Gellius.* Edurus, egelidus. *In medio* C. Ferctum, forctis blactero, victricus, dumectum. *pro* Fertum, &c. Mederga, tederga, sed-erga, redarguo. E. Arbiterium, plebes, trabes, dexterà, superá, *pro* supra I. Audaciter, Cavitor, favitor, vacivus, eiius, peiius, navita, civitatium, anvis Victuis, L. *quidam geminant in his:* Bellua, sollers, sollicitus, fasellus, mantellum, sorbillo, turbella *quidam non geminant.* M. Aeditumus, *pro* ædituus, N. Itiner, *pro* iter Iecinor, *pro* iecur: Nequinunt, obinunt, prodinunt, redinunt, *pro* nequeunt, obeunt, prodeunt, redeunt. *Item* Solino, *pro* soleo Ferino, *pro* ferio. *N.* Thensaurus. Vicensimus Totiens. Quotiens. Pauciens P. Ips, Quips, *pro* quis. R. Lanerus, quercerus, *pro* laneus, S. ante M vel T. Dusmosus, Casmænæ, cosmittere, obstineo, obstrudo, *pro* obtrudo. Præstergeo T. *aliqui addunt alterum his:* Literæ, litus, quatuor. *aliqui detrahunt.* V. Lautumiæ, *pro* latumiæ. Ningvo, *pro* ningo. Tingvo, Ungvo, Urgveo, *pro* urgeo. Duonum, *pro* donum. Duo, adduo, creduo, *pro* do, credo, Angvina, *pro* angina. Buva, *pro* boa Nomenculator. Figulinæ, Pluvit. Fluvit. *In fine* C. Hic, hæc, istæc, *pro* hi, hæ, istæ, istuc *pro* istud. D. *ante vocales sequentis dictionis.* Estod, habedot, meridot. Catulled v. Nád 1. E. Lacte, sale, exemplare, pugillare Iame

pro Iam. I. Sicuti, veluti. N. Atquin, cæteroquin., alioquin.

Literæ detractæ dictionibus prisco more Initio. Am *pro* eam. *Lucret.* Allex, *pro* hallex *Fest.* Em, *pro* hem. *Var.* Ircus, Oedus *sine* h. *Quintilian In medio* Cludo, defrudo. Asto. ascribo, aspice, *pro* adsto. Afore afui, *pro* abfui. aflui caldus, ardus, *pro* aridus. Lamna. Mna. Subus. *pro* suibus, Repostus. Pago, Tago, attigo, *pro* pango. &c. Piso, *pro* pinso Fros, *pro* frons. Columa, *pro* columna. Prægnas, *pro* Prægnans, Cos, *pro* Consul. Susum, deosum, rusum, prosum, *pro* sursum. Comisari. *Velio Longus pro* comissari. Pacio, *pro* pactio. Dubio *pro* dubito, Sis, *pro* suis, Sos, *pro* suos, Sas *pro* suas. Em, *pro* eum, Alis, *pro* alius. Alid *pro* aliud. Savior, savium, *pro* suavior. Cuclus, oraclum, periclum, sæclum hercle, figlinæ, tablinum, surclus; promiscus, promiscè, *pro* promiscuus, promiscuè Sumsi, sumtus, *pro* sumpsi, *multi scribunt, In fine* Isti *pro* istic, Illi' *pro* illic Volup. Facul. Difficul, *pro* volupe, Prô, *proh.* Oti. Peculi. Tuguri. *pro* otij, Die, *pro* diei. Datu' iri. Visu' iri. Antipho, *pro* on. Qui, *pro* quis. Aliqui. Nequi, *pro* nequis. Mehercule, *pro* es. Hos ambo, duo, *pro* ambos duos.

Literarum commutationem seu unius pro altera positionem. v. in Singulis hic.

Literis maiusculis duntaxat prisci Latini utebantur. v. Wersał.

M

M *litera in prænominibus est Marcus: in Numeris mille* M. c I ɔ.

M *in* N *mutatur in compositis.* Identidem. tantundem, nuncubi.

M *pro* N Muginor. *Var. pro* Nuginor. *i.* nugor. *Popma alij aliter.*

M *apud Poëtas passim cum sua vocali præcedente eliditur in fine dictionis, pronuntiatione sola Veteres etiam scribendo elidebant.* M. idque *cum vocali sequentem dictionem inchoante.* ut *Lucret* Finitum' st *pro* finitum est. *Imò* M. *terminalem solam sine vocali (quemadmodum* S. *) elidebant.* ut *Lucr.* Lanigeræ pecudes & equoru' duellica proles. *pro* equorum. *Sic Lambin & Verepæ: alij potius malunt non elidere* M. *sed facere Dactylum in Duellica, contracto* u *&* e *in unam syllabam, ita & Iambin. non semper item* M. *elidebant.* ut *Priscian: aliquot Ennij exemplis ostendit. & Gifani. ad Lucretiū, apud quem initium Hexametri versus est: Sed dum abest quod aicomus, &c.* M. *medio dictionis inserta & extrita.* v. *suprà Literæ.*

M *Polonicis vocibus additum sonat.* Sum *sub* M *in primo Tomo.*

Macaronicus sermo improbatur. sub Mowá mieszána. *& in Præfatione 1. tomi.*

Mea, tua, sua, nostra, vestra, interest. *Substantiva Ablativi casus esse probat cum Valla Augustin. Saturnius. etiam Donat. Substantiva esse censet, sed Accusandi casu, subaudito Ad.* Quid tua *quasi:* quid ad tua? *sed hoc rejicit Saturnius* Alij *Rectum esse aiunt, ut in similibus Plauti exemplis.* Negare mea est. *Et Senec.* Non tam nostra erat ornare deos, quàm vindicare. *Verùm in his exemplis Saturnius subaudit.* Opera, *ut in illo Plauti.* Da mihi operam. ℞ Tua est. *Quid si per Mei, Tui, ista explicemus? Certè Jul. Scalig,* illa: Mea causa fecisti, *explicat.* Mei causa fecisti *& idem esse ait utrūq;* *Sic* Imago mea & mei. *Quid, quòd recta est constructio?* Illius interest Utriusq; nostrum interest. *Cic. habet Quare &* Nostra interest *pro* nostrum, tua *pro* tui *vel* tis, *priscè dictum videri possit. Judicent doctiores. Quidam apud eundem Scaligerum* Interest mea. *explicant.* In re mea est. & Refert mea. *explicat.* Fert re mea. *Ipse explicat.* Interest mea legere, *i.* Inter mea hoc quoq; est, legere. Meæ partes sunt legere.

Mediæ voces quæ? vide supra Ambiguæ voces.

Mi *Polonica particula emphatica sub* Mi.

Monachus & Episcopus marinus commentum hæreticorum sub Morski człowiek.

Monetæ appellationes barbaras habent vulgò Poloni Latinè loquentes, ut Joan. Ursin habet: Sexagena, Talerus, Florenus Ferto, Semiferto. Trigrossus Segrossus, Medians, Semigrossus, Ternarius, &c. pro his habes in primo nostro Tomo, Latinas voces suis locis suppositas.

Monetæ Latinæ nomina, iuxta æstimationem & pretium veterum Latinorum, proportione vocibus Polonicis reddidimus. (non ut vulgò vitiosè passim redduntur) v. g. Obolum, Solidum, Sestertium, Denarium, &c. *sub* Pieniądz, Grosz Srebrnik, Poczworny, śiedm pieniąż kow, Szeląg, Szelągi dwá, cztery &c.

Mortuorum corpora Romani cremabant. sub Pálácz

N

N *pro* L *priscè positum.* Nuscitiosus, *pro* luscitiosus, Ningva, *pro* lingva.

N *priscè in medio dictionis omissum & additum. v. suprà Literæ.*

N *Polonicæ Præpositioni addita Pronomen sonat. v.* N. *in primo Tomo.*

Neutra Latina Secundæ Declinationis, in Plurali Dat. & Ablat. in Iis & Ibus. *sub* Potráwá.

Neutra Græca Tertiæ Declinat. in Tis & Tibus ut Aroma Poëma, *sub* Kśiążki kámienne.

Neutrum de Masculino loquentes usurpant Latini & Poloni. sub Złe. *substantivum.*

Noctis partes septem, item 4. *sub* Noc.

Nomina adverbialiter posita non esse Adverbia, ut vult Donat. & Servi. sed vera Nomina, rectè probat August. Saturn. ut Romæ, Romam Roma. Athenis, domi, ruri, domum, domos, &c. *exemplis Cic. Liv. Plin. Virg.*

Nomina Polonica à studio imposita v. Wodká.

Nomina propria Romanorum ab appellativis pleraq; ducta. Asinius, Marcus Marcellus. Varro Vopiscus Agrippa. Posthumus. Cæsar. Placentinus. Nonius. Octavius. Plancus Pansa Silius. Ocellæ. Lentulus. Serranus. Fronto. Strabo, Cocles, Labeo, Scevola, Crassus, Priscus v. Wodká 2. Máłooki, Máńkáty. *Polonica cognomina tam nobilium quàm plebeiorum similiter ut notum est.*

Nomina propria Græcorum quàm plurima sunt composita; & ab appellativis quoq; ducta, id quod ex paucis colliges quæ descendunt à Dorotheus Theodorus, Cassiodorus, Isidorus, Metrodorus, Diogenes, Origenes, Genesius, &c.

Nomine proprio compellari, contemptum olet, sub Imię 2.

Notæ scribentium inusitatæ ad celeritatem vel occultationem, sub Pismo táiemne.

Numerus certus pro incerto, sub Wiele, Często 1.

O

O *prisci pro* A *ponebant.* Posthoc *pro* posthac. Hoc propter, *pro* Propter hac.

O *pro* Au, Clodius, plostrum, plodo, clostrum, coda, copo, polulum, *pro* Claudius, cauda, paululum, &c.

O *pro* E. Voster, vortex, advorsus, advorto, mavolim.

O *pro* I. Olli, *pro* illi. Agnotus, *pro* agnitus.

O *pro* V. Hoc, *pro* huc, Antiquos, divos, servos, ovom, volgus, volt, dederont, vixeront, gelo, *pro* gelu, sono *pro* sonu.

OE *pro* V. Mœri mœnera, *pro* muri, munera, Oe *pro* I. Lœbertas Ollœ, Poplœ, *pro* libertas, olli, &c.

Ob *pro* Ad. Leges obscitæ, *Fest. i.* adscitæ. Obesse, *pro* adesse Obstare, *pro* adstare *hinc* obstetrix, *Scalig.* Obs, *pro* Ob, obstineo obstrudo, *Plaut pro* obtineo.

OV *pro* V. Ioure, ious, *pro* Jure, jus.

O *apud Polonos Interjectio & Præpositio. Eadem litera præter usitatum sonum cum Latinis communem, ut in* Hora, Do &c. *habet sonum ex* v *&* o *quasi conflatum ut* Rog, Bog, Woł, Sol, mol, &c. *& alium item in* Słońce, Kończę, Kłomia, &c. *quæ aliqui vellent habere supra* O *punctum vel literam* u *vel* uo *simul* Kuoł, Koł, Kuł. *ego punctum posui ob Typographi commoditatem, quia in his pronuntiandis facilè peccatur præsertim à Prutenis, Russis Lituanis.*

Obsoleti obliqui vel tempora. Vetāvit, *Persius pro* vetuit. Præstaturus, *Cic. pro* præstiturus. Restauerit,

ſtaueriт. *Propert. pro* reſtiterit. Ptæſtaſſe, præſtavit, *Veget.* Inſtaturos victores fugientibus, *Frontin.* Ubi poſiturus eris ſemina. *Cato pro* pones.

Oculi quales olim laudati. ſub Oczu modrawych Oczu czarnych.

Oculorum humanorum 4. differentiæ, ſub Oczu czárnych.

Officialium ſeu miniſtrorum periphraſes. A literis, à manu, ab aure, Ad pedes. Ad veſtem. Sup promus. Subballio. Magiſter memoriæ.

Opiniones aliquorum auctorum & vulgi inveteratæ & paſſim receptæ examinantur & refelluntur. De cygnorum cantu. De Griphe. De Gigantibus, De Baſiliſci viſu exitiali. De coturnice. De Lupo verme. De hirundinibꝰ. De Lynce. De Nicticorace. De Manna Polonico. De Mandragora. De Phœnice. De Orci oſtio, ſeu faucibus. De Pygmeis. De Pytali & Pyrauſta. De Remora De Torpedine. De Salamandra. De zona torrida habitationi incommodiſſima. De Pelicano De Lunæ cornibus. De ſtruthione. De gallorum cantu. De Cerasbolis ſeminibus. De lupi aſpectu mutos reddente.

Orci ſeu inferiorum partes 4. ſub Otchłań 3.

Organa veterum ferè hydraulica, vix pneuſtica ſub Orgány.

Orthographiam Græcam in dictionibus Latinis à Græcis petitis, pleriq; recentiores non ſervant, ob eam cauſam (ut inter altos Gifanius ad Lucretium aſſerit) ne à Græcis ſumptu agnoſcatur, ſed Latina eſſe exiſtimentur, ut ſunt lacrima, clipeus, hiems, ſtilus, ſilva. tus, inclitus: numiſma &c. quæ ratio nullius momenti eſt nam præterquàm quòd arrogantiam & ingratitudinem redoleat, nullo modo in omnibus vocibus à Græcis ſumptis ſervari poteſt. ſed nec ab ijſdem ſcriptoribus ſervatur, qui iſta vocabula ſic ſcribunt: Philoſophia diphthongus, theatrum, chorꝰ, chorea, theſaurus, thyrſus, dactylus, rhythmus, machera, ſyllaba, ſyngrapha. *Sed quis illa recenſ. at! ſexcenta ſunt.*

Orthographia Latina & Polonica non petenda à Typographis, niſi valdè peritis, qui tamen ipſi diſcrepant, prout, & eruditi viri, quos ſequuntur. v. Niebo.

Orthographiam Polonicam accomodavimus Polonorum pronuntiationi, quare non pauca à Latinis vel Græcis ducta, non ſervata eorum orthographia ſimpliciter conſultò ſcripſimus. ut Filozof Teolog, Konkurent, Konfederat. Komiſarz, Ieneral. *Vide præfationem primi Tomi.*

Orthographica puncta Polonorū, lege infrà Puncta

Orthographia priſca, à noſtra diverſa, vide ſingulas literas hic. & v. Literæ.

Orthographiam pictorum & ſculptorum ac numulariolum priſcorum quidam contemnunt & rejiciunt, quòd id genus hominum plerumq. rude ſit in literis, alij æſtimant & ſequuntur, quod illis Latinus ſermo naturalis fuerit & monimenta clarorum virorum ac publica, non niſi ab exemplari, à viro Latinitatis perito, confecto, exprimere ut & noſtrates faciunt, ſoliti fuerint.

Oſſa foſſilia, ſub Kámieię.

P

P *in Prænominibus ſignificat.* Publium. *Cognata eſt literæ* B. v. *ſuprà.*

P *omiſſum & additum in medio dictionis. v. Literæ ſuprà.*

P *in Græcis dictionibus adſpiratur.*

P *in Polonica Orthographia duplex ut &* B. *v. Iſtic.*

Palmæ Indicæ multi fructus & uſus, ſub Pálmá.

Papa cōmunis olim Clericorū appellatio. v. Pápież

Papiſta nomen minimè probroſum aut erubeſcendum Ibidem.

Paragoge Polonica. Leżęcy *pro* Leżąc, Syniec, Serzec, Zrzebiec, Dzbániec. *pro* Syn. Ser, Zrzebię, Dzban, Weżmi, Weź, Podźi. *pro* Podź.

Papyrus frutex, materia funium, ſtorearum veſtium, chartarum, ſtragulorum, velorum, ciborum, ſub Pápierowe drzewko.

Participia NS. *præteriti & futuri temporis ſignificatu uſurpantur. ſub* Stánąwſzy, Obrácam 7.

Participia in Dus *à Neutris priscè.* Pereunda *est* navis, probè Placenda eſt dos. *Plaut.*

Participialia Nomina vocant Grammatici, quæ similia sunt Participijs, sed carent origine Verborum cum à nullo duci possunt. ut Tunicatus Pileatus, Fretus, Prægnans. *Item quæ amiserunt Verbi significationem, ut* Acceptus *pro* grato. Scitus, *pro* eleganti. Iuratus, Potus, ti. apertus *pro* claro. *Item quæ amiserunt constructionem, ut* Appetens alieni, profuſus ſui, amans otii, fugitans litium. *Item quæ temporis significationem amiserunt, ut* Commemorandus, *pro* celebri. *Sed Compositione & Comparatione (ut Priscian. vult.) ex Participijs non fiunt Nomina ait Saturnius, ut* Inſperatus, Indictus, Indoctus. Incelebris, Indemnatꝰ, Injudicatus, *quæ is Participia esse vult, licet verbis compositis careant, ego malim Nomina vocare cum Prisciano & alijs,* ut Indefeſſus, Indepravatus, Indefinitus, Indefenſus, Indefectus, Indevotus.

Particulæ adiectitiæ Polonicæ initio dictionum G. K. *In fine* C. M. N. S. Cz. Li. Naſob.

Partitiva Nomina sunt quæ multa sigillatim significant, ut Omnis quiſq; nullus, neuter: *vel unum è multis ut* Aliquis, quidam, alter, ullus. *Distributiva eadem aliqui appellant, diversa esse docet Augustinus. Saturn. ut sunt* bini, terni, quaterni, deni. *Dividua hæc Priscianus vocat.*

Pater noster dico. An Latina oratio? sub Paćierz 1.

Pecunia scortea, ex testis concharum, &c. sub Pieniądze.

Personæ illustres, quomodo Latinè compellandæ? sub Waſzmość.

Persona Secunda loco alterius cujusvis Latinè & Polonicè eleganter usurpatur. sub Czyńże tu dobrze.

Persona Secunda loco Impersonalis Verbi eleganter ponitur apud Latinos, sub Niewiedźieć.

Persona Tertia loco primæ, sub Já 1. *sub* Dádząć.

Piscium marinorum Polonica nomina nova ponuntur non pauca sed parùm utilia, sub Pław 4.

Pluralia tantùm Polonica. Gody, Chrzćiny, Oględźiny; Náwiedźiny, Zrękowiny, Pleſy Rozmaczki, Więzy, Krygi.

Pleonasmus Polonicus. Zmartwychwſtał ieſt, ná przykład dał ieſt. (*non* dan.) *quanquam & Græcismum olet, ut.*

Poloni carent vocibus Philosophicis. vide ćiáło.

Poloni penultimam semper elevant in pronuntiandis suis vocibꝰ & peregrinis, licet aliqui secùs, at minùs rectè sentiant. v. Nátężánie 2. Rymopis-

Poloni carmina metrica vel numerosa habent nulla. sed solos Rythmos. vide. Rymopis.

Polonicæ Reipub. forma similis, antiquæ Romanæ sub Poſpolſtwo.

Polonicæ dictiones novæ ab auctore in primo Tomo formatæ. Bágnik, Błotnik, Błyſzczak, Chrośćik robak. Cieplec, Czerwonak, Czworokoły, Czworoſzczepny, Drętwik, Dźielnicá, Jáſnotká, Iglicá rybá, KoniopiochKrętorok, Lwitrut, Mrowik, Mrowkołow, Náprzemiány, Náráźny, Nárowni, Niebowid, Nieprzyſtęp, Nieprzywrotny, Nierządnicze, Obiecownik, Náwietrzny, Náźiemny, Náſłoneczny, Niechcenie, Obłoki, Obrywácz, Oleykuię, Orzechołom, ognik; Opal kámień, Opuſta, Oſtropyſk, Pagr, Páliur, Plwáczek Podeyrzliwy, Podkupnik, Podniebie, Podźiemek, Popielnik Poznáwácz, Pozdrawiácz, Przynawek rybá, Ryboiad, Sámoruſzny, Skárbek, Słoiowátość, Spolnicá rybá, Srzednicá, Stofuntowy, świádomia, świetliczká, Sypialniá, Szátnicá, Sześćrzędy, Sześćſtopny; Táráſowy, Topielnik, Trzykłykty, Trąbnik, Trzygrániec, Troypáſzczęki, Troykſztáłtny, Troyſercy, Tracz rybá, Trzymonaw, Twarzność, Wąglik ptak, Wężyſko, Wężoiedź, Wielonog, Wieloryczny, Wielowładny, Wielowtor, Winność, Włoſowki, Włoſopad, Wodnorzeczny; Wodnoźiemny, Wolnomowność, Wołok Wtororzędy, Zátrzymácz, Zdwoienie, Zębak rybá,

bak rybá, żeleźnik kámięń, źiciec rybá, źiołozwierz, Zlewácz, źiołwioledź, Złorzeczliwość, Złotook, Złotoſtrefá ryba Zmyślácz, Zmyślność, żołtaczek ptak, żywocina, żyworodny, żywopłon. *Quæ ut patet, partim ex Polonicis uſitatis ſecundum analogiam deducta ſunt.* ut Obrywácz, Pozdráwiacz, *partim ex proprietate aliqua vel affectu inſigni rei, idq; vel ſimplici voce, ut* Drętwik, Ziáiec, Mrownik, *vel compoſita ut:* Koniopłoch, Wężoiedź, Złotoſtrefá, *partim Latinorum imitatione, ut:* Jáſzczur, Iglicá, Trąbnik, Wieloroczny, *partim Græcorum, ut:* Nieprzyſtęp, źiołoźwierz, żywopłon, *partim Latinis, vel Græcis vocibus retentis, ut:* Pagr, Páliur, Opal, *more aliarum gentium & more Polonorum in his:* Káncer, Koral, Kryſztał, Száfir, *& ſimilibus quam plurimis, quæ infra ſtatim legere potes.*

Polonicæ dictiones à Latinis ſumptæ, parùm vel nihil mutatæ. Ampułká, Altáná, Apetyt, Apelácyá, Areſt, Aſpekt, Beſtyá, Cyt, Cebulá, Deſperat, Dom, Dyſputuię, Dyſzkuruię, Dyſpenſuię, Ekſtrákt, Erekcyá, Ewikcyá, Fortuná, Forum, Fundátor, Fámiliá, Figurá, Fiſtułá, Figá, Fiiołek, Formá, Fortá, Fałſz, Fántázyá, Gołąb, Informácya, Infułá, Inkorporowáć, Inkwizycyá, Inſtrument, Inſtygator, Intercyzá, Intereſſe, Inweſtyturá, Háłun, Káduk, Kánikułá, Kádź Káłámarz, Kálendarz, Káncer, Káncler, Kápá, Káptur, Kápelan, Kápicá, Kápitelá, Kápitułá, Kapłan, Káplicá, Kárá, Kárdynał, Kárp, Káſuię, Kolędá, Koleiiat, Komendá, Kompáturá, Komput, Kondycyá, Konfederácya, Konfekt, Konfiſzkowáć Konkurrent, Konwirſz, Konop, Konſerwá Konſtellácya, Konſtytucyá, Konſyſtorz, Kontent, Kontuz, Konwáliá, Konwent, Konwokácyá, Kor Kordá, Kornet, Koroná, Koronat, Koronuię, Korporał, Kortyná, Klaſztor, Klauzurá, Kot, Kurtá, Kreſcencyá, Kretá, Kryminał, Kufá, Kurſor, Kurwáturá, Kopułá, Kwartá, Láterniá, Len, Lew, Linia, Máieſtat, Mándat, Mántyká, Márcepan, Mámá, Mieśiąc, Miętká, Milá, Mápá, Miniiá, Moniment, Muł. Muły, Mur, Nos, Oko, Notá, Now, Pal, Paw, Pálmá, Pápáć, Pápier, Pará, Páráfiá, Párgámin, Páſternak, Páſterz, Pátyná, Pátelá, Perfumuię, Piłá, Plácek, Receptá, Recydywá, Reſpekt, Rutá, śiekę, śit, śiekierá Stoię, Sygnet, Sypię, Szkudłá, Swoy, Twoy Ty, Tátá, Waletá, Widzę, Ziemłá.

Sunt alia plurima hujuſmodi vocabula quæ longum eſſet enumerare. Ex his multa rejicienda ſunt tanquam ſupervacanea, quæ merè Latina ſunt, & ſine neceſſitate novè à ſemidoctis invecta, nec vulgò Polonorum nota, maximè quibus quæ ſubſtituantur propria Polonica, non deſunt, id quod nos frequenter fecimus, ubi feſtinatio oblivionem non obtulit. Cæterùm nova vocabula quæ propriè rem exprimunt rejicienda non ſunt, ut minimùm à docentibus latinitatem, & alioquin uſus etiam nova & dura ſenſim lenia reddit.

Polonicæ dictiones è Græca origine. Anioł, Aptéká, Ankrá, Architekt, Arcybiſkup, Balſam, Cyprys, Cynámon, Cedr, Chyrágrá, Cyndał, Dáktyl, Dyákon Diabeł, Flegmá, Furá, Fizyonomia, Gryf, Czop, Jałmużná, Inkauſt, Kánonik, Kánonizuię, Kápáry, Kiłá, Kordyáká, Káſztan, Kákáć, Kielich, Kolędá, Kolerá, Koliká, Komin, Kmin, Kroniká, Kliſterá, Kolokwintydá, Krokodyl, *Kryſztáł*, Kuku, Kárás, Lámpá, Łubſzczyk, Mármur, Máſtyk, Melodya, Mleko, Melon, Mirá, Mirt, Morwá, Myſz, Obrzym, Pántoflá, Pánák, Páráliż, Plánetá, Podágrá, Scyátyká, żyto. *Et plurima alia, præſertim herbarum, lapidum, morborum, artium, &c. Mitto ea quæ cum voce conveniant, ſignificatione diſcrepant, ut Hard. Junius l. 5. Animadverſ.* cap. 6. *Germanicas voces multas à Græcis originibus trahit: Multò plures Geropæus.*

Polonicæ dictiones Græco more formatæ. Odludek Ołownicá, Wielonog, Stráʃznomowny, Wielooki, Złotowłoʃy, Złotouʃty Złotobrew, Nierobotny, Nierozdźielny, żyworodny, Wolnomowność, Sámoruʃzny, Skrzydłobłoniʃty & *tales plurimæ.*

Polonicæ dictiones aliquæ, non rectè à quibuʃdam ʃcribuntur, pronuntiantur, vel ʃignificatione non aptæ uʃurpantur. ut Secretarz, Conuocácya, *pro* Sekretarz, Konwokácya. Præmislia *in Latinis pro* Premislia. Między, *pro* Miedzy. Częʃtuię, *pro* Czeʃtuie. Część honor, *pro* Cześć. Synogárlicá, *pro* śinogárlicá. Ogarz, *pro* Ogar. Zewnątrz, *pro deforis.* Z dworu, Bez miáʃto iádę, bez las, bez tydźień, *pro* przez miáʃto, przez lás, przez tydźień. *Sic.* Sprawię iá to bez niego, *absq; illo:* Sprawię przez niego, *per illum. vel operâ illius.* śiłę tego ieʃt, *pro* śiłá. Oʃkrzele, *multi cum* Plecwá *confundunt.* Szeplunię, *malè interpretantur.* ślinogorz, *pro* Skwináncya. *non benè* Apoʃtołow, *pro* Apoʃtołow. Mieśiąc, *cum* Kśiężyc *confundunt.* Kołácyá, *pro* Kolácyá & *contra vitiosè.* Zbyt dobry, *pro* Zbytnie.

Polonicæ voces translatæ more Latinorum. Wárzę 3. Wybiegam 2. Wyprzągam 2. Utápiam, Uśpić kogo 2. Upádłá, &c.

Polonicæ phraʃes, Græcis ʃimiles. Wʃtydzę śię, Ućiekam 1. Uśpić kogo 2. Páćierz 1. Gromię, Od mátki Wybiiam ptaki, Pawię śię, *ʃub* Kokoʃzę śię. *Item ʃub* Nie 3. Chudy, &c.

Polonicæ phraʃes & voces Latinis ʃimiles, & Polonismi apparentes in Latinitate. ʃub Jáko śię maʃz, ćięʃzko ná lud, Choruię, Záráźliwy, Coć ieʃt ten? Dáię pokoy, Dáię ná gálery, Day mu pić, Ná dobre, Do rozumu przyʃzedł, Do żywego, Dáię ná trzewiki, Byś wiedźiał, Biorę 7. Zaraz 1. żoną, Zły Niektory, Zágrábić, Ná roboćie ieʃt Jáko oká, Jákom dobry, Idź do kátá, Idźieʃzże? Ná złość, Bądź łáʃkaw, 1. że 3. Zdycha bydło, Ziadłeś, źle mi iákoś, Zá paʃem 2. Ná moc, Nie dáię 3. Ná to uczyniono, Było widźieć Chudy, Podáię kátu Pod kluczem, Stoi zá tyle, Sam 1. Sámá 2. Roʃtę w głowę, Idę ʃpáć, Wołam 3. 4. świtáć to iuż, Gruby 2. W bieli, *ʃub* Nie 1. Máło nie przyʃzło.

Polonicæ phraʃes aliquæ longè diverʃæ à Latinis & Græcis, lege hîc ʃuprà Interpres.

Polonicæ phraʃes ex uno verbo vel particula factæ plurimæ, ut in theʃauris Latinis fit. ʃub his vocibus: A, Do, Dáię, Do, Co, Po; Ták, Ieʃt, Dla, Ná, Nie, Mam, O, Z, Zá, Biorę, Chowam, Dáię, Dochodzę, Czynię, Głos, Jáko, Jeʃtem, Kłádę, Koło, Kśiężyc, Łácny, Mowá, Náwá, Noʃzę, Odbiiam, Oddáię, Spuʃzczam, Stoię, Trzymam, Upadam, Uymuię, Wáżę, Wiele, Wydáię, Zbieram, Záʃtáwiam, &c.

Polonicas phraʃes & dictiones multas ex una ʃimili intellecta, interpretari facilè eʃt. ʃub Dobiiam 1. Nábiegałem śię 1. 2. Nábudowáć Náchudź, Nálewam, Roʃpoczynam, Wybiiam ptaki, Nie wyʃtoiʃz nic. *vide Præfationem primi Tomi.*

Polonicæ locutiones & dictiones ʃuperʃtitionem, maledictum, probrum, ʃcelus aliquod ʃonantes ponuntur in theʃauro ad latinas intelligendas, & plerumq; cum cautela & cenʃura, & meliores ʃæpè ʃupponuntur.

Polonicæ phraʃeos unius, ʃenʃus multiplex. Pobiiam, Po gwiazdách, Pobili śię, Omyłám śię, Wiele ná tym, Wiele to ná ćię Máłowány, Mam rozum; Mam kogo ná oku, Miey śię dobrze.

Polonicis multis vocibus ʃingularjis, Latina ʃingularia reʃpondentes non reperiuntur, ut ʃunt: Podłáwie, Zaʃtole, Zarzecz, Podʃtole, Záleśie, Zamośćie, Zapiecek, Pácholczno, Konno, Łáncuʃno, Odchodźić, Owrzedźieć, Opárʃzywieć, Okroʃtáwieć, Chłopiʃko, Máłpiʃko, Wilczyʃko, Tuteczny, Támeczny, Náʃki, Wáʃki, Moyʃki, Twoyʃki.

Iegoyſki, Dłubánina, Kopáninà, żebrániná, Matánina, Doſypiam, Doiadam, Dopiiam, Dopiſuię, Idźtá, śiedźtá, śpitá, Wſtáń tá, Podźwá, śiedźwá, Lekſza, Práſk, Trzáſk Udobrucháć śię, Upierzyć śię, Upłákał śię Zdycha bydło, Podźiewam, Odſtroił śię, Zdáię komu, Chmielę, Pyſk, Pázur, & Łeb, *brutorum.* Gębá, Páznogieć, & Głowá. *hominum. & alia multa, quæ nonniſi pluribus verbis reddi poſſunt, nam idiotiſmi Polonici ſunt.*

Polonicis item ſingulis vocibus Latinæ aliquæ ſingulæ reddi non poſſunt, eò quòd deſint tales voces Polonis, ut ſunt. Gerundia, Supina, *præſertim poſteriora.* Imperatiui tertiæ perſonæ. Paſſiva verba Imperſonalia. Pluit, Ningit, Rorat, Grandinat, *& alia multa. Item iſtæ.* Dimidius, Dimidiatus, Paucus, Cenſor, Cenſura, Devotus, Stipulor, Commodo, Mutuor, *ſub* Pożyczam, & *ſub* Náymácz, Naiem Náymuię, *lege ſuprà Interpretari.*

Polonicè loquentes ſcribenteſvè, an rectè Latinas voces inſerant : ſub Mowá mieſzána.

Poloniſmi in Latinitate vitioſi, ſub Jarmárk 2. Jedzą to, Już po obiedźie, omieſzkáć czego.

Polonorum libertas in formandis vocibus undecunque. ſub Chmielę, Bogácz, Borowy.

Poliſema Polonica vide *ſuprà Ambiguæ voces.*

Pondera, libræ, & partium ejus in Polonia, minora Italicis & Germanicis, ſub Drágmá.

Ponderum nomina Polonica Latinis vocibus proportione ponderum Romanorum reddita ſunt ſæpiùs. ut *in* Drágmá, Funt, Uncyá, Łot, Szkrupuł, Połfuntá, &c.

Prandia veterum Latinorum. v. Obiád.

Pronomina priſca Ips. *pro* Is, Quips, *pro* quis. Ipſus, ipſiſſimus, ipſipti. Em & Im. *pro* eum Ollus, *pro* ille. Hibus, *pro* his, Ijbus, *pro* Ijs, Mis, tis, *pro* mei, tui. Mehe, *pro* me. Eæ, iſtæ, illæ, &c. *pro* ejus, iſtius. Sas, ſis, ſos, *pro* ſuas, ſuis, ſuos, Sos, *pro* eos.

Pronomina omiſſa Is, *Plaut.* Ego illam reddidi, qui argentum à te attulit. ſ. *ei. Item.* Omnes res relictas habeo præ quod tu velis, ſ. *præ illo quod. Curt:* Hæc vociferantem quibus erat imperatum jugulant, ſ. *illi quibus Virg.* Urbs antiqua fuit Tyrii tenuêre, ſ. *quam. Sic* Memini videre, ſ. *me.*

Præpoſitiones priſcæ Uls & ultis *pro* ultra, *Pompon.* Am, *Feſt. & Geminatæ.* Ex ante porticum. *Apul.* Poſt ante, *Var.* In ante, *Propert.* Exaduorſum, *Ter.* Circumſecus, *Apulei.* Præter propter, *Enni.* Tranſdo, tranſduco, *pro* traduco. *Contrà* Traluceo, tramitto, travolo, trameo, trafero, *pro* trans Eſcendo, eſcenſio *pro* exſcendo.

Præpoſitio præpoſita alteri Præpoſitioni cum ejus caſu. In ante diem Calend. Novembr. diſtulit. *Cic.* v. Od kotnych.

Præpoſitionem In, tam in motu, quàm extra motum veteres jungebant Accuſativo, & Ablativo, ſæpè admodùm ſub W wodę. Sub *ſimiliter.*

Præpoſitiones diverſos caſus poſtulantes, ante unum caſum ſimul non rarò ponuntur apud veteres, ſub Od kotnych.

Præterita ſimilia à diverſo præſenti. Pavi à paſco paveo, Crevi, à creſco, cerno, Acui, ab aceo, acuo. Luxi, à luceo, lugeo. Pependi, à pendeo, pendo. Frixi, à frigeo, frigo. *Phocas*

Præteritorum geminatio priſca. Memordi, *pro* momordi. Peposci *pro* popoſci. Pepugero, *pro* pupugero. Occecurrit *pro* occurrit. Spepondit, *pro* ſpopondit. Cecurri, *pro* cucurri. Sciciderat *pro* ſciderat. Deſcendidit, *pro* deſcendit. Præmorſiſſe, *pro* præmomordiſſe. *Gell. l. 7. c. 9. qui adfert auctores.*

Pronuntiatio Græca & Latina noſtro ſæculo vitioſa admodum eſt apud omnes gentes. Julius Scalig. de Cauſis LL. & *Adolphus Mekerchus. c. 7. & deinceps.*

Pronuntiatio Græcarum literarum, quæ à vulgo Grămaticorum traditur, improbatur ab Jul. Scalig. & Adolpho Mekercho, & ab alijs eruditis rejicitur omninò, ne legatur angelos, tandalos, &c. ſed aggelos, tantalos, &c. Græcas vocales & diphthongos

thongos proferendas. ut i *Latinum docet Hartũgus Decurià 3. c. 6. § 8. & Achilles Statius c. 24. Contrarium docet Vergara Adolphus, Mekerchꝯ. Jacobꝯ Gretserꝯ, & alij quæ melior est sententia.*

Propria nomina, vide hic supra Nomina propria.

Prosthesis Polonica Porádá, *pro* Rádá, Zostałem, *pro* Ostałem, Omylny, *pro* Mylny.

Psittacus Credo recitavit, sub Pápugá.

Puncta varia literis Polonicis addenda sunt, ad discernendam significationem & pronuntiationis differentiam, ut Látos, Látoś, Łos, Łoś, Łopátká, Łopatká: Czyn, czyń, Pánskie, Pańskie: Ostrzę, Ostrze Ostrzę: Część, Cześć: *hinc* Czestuię, *nam à* Część, Częstuie, Trzask Trzásk: Tatarka Tátárka, Łyská, Łyszká, Liská: Niekrasny, Niekráśny, świniá *substant.* świniá pieczenia *adject.* ćis, Ciż, Czyż Ratá, Rátá: Wolánie, Wołánie: Nienásycenie, Nienásycęnie: Miecz, Mięć, Mieć, Mieć, Mięcz, Miedź, (*plur. à* miedzá) Miedź Zátrácám, Zátrącam, Postáwá, Postawa, śi to, *cribrum.* Syto, *à* Syt. *vel* Syty. Szyto. *à* Szyię &c.

Neq; verò dicas talia ex sensu & nexu aliorum verborum cognosci; quia id sæpè fallit, ut facilè patet experienti, deinde in dictionibus singularibus extra contextum orationis positis, difficile est de proprio sensu dictionis ambiguæ, semotis punctis, quæ illum indicant, judicare.

Q

Q in nominibus sonat Quintum. Quæstorem.

Q litera superflua cognata literæ. C.

Q Sola cum sua vocali V. *quæ illam extra dictiones & syllabas fulcit,* ut (*literam* B. *fulcit* E. *literam* R. *fulcit* e. *sic* er) *semper scribitur in dictionibus posita, nec sine illa unquam est, ut* Quis, quæ, quod. *Unde olim etiam ante alterum* u *non omittebatur.* Arquus, *pro* arqus. *vel* arcus Coquus, *pro* coqus, cocus. *Et contra ab aljis penitùs absq;* u *more aliarum consonantium scribebatur, ut* Qis, qid, *pro* quis, quid. *quòd facilè* u *subintelligeretur, ut apud Lucillium* D. TS. *syllabam constituunt solæ literæ,* e *subaudito post* dt *quasi* de te, & *ante* S. es.

Q pro Ch. Equinus, *pro* Echinus, Squinanthos *pro* Schinu antos.

Q literâ, Poloni non indigent, nec utuntur, nisi triviales scriptores, & rudes Typographi v. Q. *in primo Tomo.*

Quantitas exorbitans in Latinis & Græcis vocibus. Suspicio, pi *longa,* melos, e *longa.* E *Adverbiũ à Secunda breve.* Supernè, clarè, & O. Serò crebrò, Sorbilo; i. *brevi. Ter. Plaut. & talia multa apud Lucret. correpta legit Gifanius ex aljis etiam Poëtis. Sed alji aliter legunt.* v. g. Superna. &c. *In* melos. &c. *versus ajunt esse lagaros, miuros, acephalos, &c. In Græcis multi sequuntur accentum Græcum, neglecta quantitate Græca, ut Græci faciunt. Sic* Idola o *brevi Prudent.* o *brevi. Capella.* Euripides, pi *longa Sidonius.* Libanus, i *longo. Sedul. Phædromus. Item.* Philippus, *Dactylus, Pleuto,* Trigonus o *brevi. Auson.* Paralyticus, y *longo. Claudian si ejus est carmen de Christo. Contra Quintil.* Castorem o *longa more Latino posuit, non ob accentum. Multa insuper sunt Exempla apud posteriores Latinos sacrorum præsertim scriptores, quæ accentu Græco ab errore excusare non queas, nisi ad consvetudinem, ut Gretserus facit, confugias, ut* Eleemosyna o *longo. Alcim.* Ecclesia, le *brevi. Sedul.* Ecclesia, ec *brevi Tertul.* Shæra æ *brevi.* Hæresis, hæ *brevi* Ænigma æ *brevi.* Ethicus, e *brevi. Prudent. Multò minùs sunt imitandi, qui in Latinis etiam vocibus quantitatem inverterunt. ut* Sepulchrum, e *longo, Tertul.* Spiritus, pi *brevi.* Sacrificium fi *longo Prudent.* Socors, so *brevi. Idem.* Ganea, ga *brevi. Idem* Tilia, ti *longo. Sereno.* Præstigia, ti *brevi Alcimo.* Propitius, o *longo. Juvenco.* Flagito, a *brevi, Capellæ.* Ravis, a *brevi Smetio, qui talibus auctoritatibus abstinuisset potiùs in sua Prosodia, in quam & Nomina propria inusitata multa congessit, & unius vocis obliquos ac derivata ad fastidium aggessit, quæ omissa locum se-*

cùm fecissent militioribus & difficilioribus ab ipso omissis, præsertim quæ apud Oratores, Historicos, aliosq; scriptores reperiuntur, cùm ipse ex solis Poëtis nec omnibus, nec omnia attulerit.

R

R *litera ræudis, vel ut alji volunt blæsis inimica. In Græcis vocibus aspiratur initio,* Rhetor, *non in medio nisi geminetur, ut* Pyrrhichius.

R *prisci loco* D *ponebant.* Arvenio, arvectum, arfari, arvocatus, arfinis. Monerula, *pro* advenio, Monedula.

R *pro* L Agonaria, *pro* agonalia, Latiaris, *pro* latialis. Mortuaria, *pro* mortualia.

R *pro* N. Architectores strigores, *pro* strigones *Fest.* Extrarius, *pro* extraneus. Præcidarius, præcidaneus, Præsentarius, præsentaneus.

R *pro* S. Quæsere, *pro* quærere. Comperce, *pro* compesce.

R *in medio dictionis priscè additum & omissum, v. supra Literæ.*

Re *Præpositionem brevem producunt Pòëtæ in compositis geminatione sequentis consonantis, ut: Rettulit, Reffugio, redduco, reccidit, repperit, Lucret. Refferre, Hor. Reppulit Virg.*

Redundant sæpè aliquæ dictiones, ad plenam structuram orationis necessariæ per Pleonasmũ absq; vitio; imò addunt vim & affectum aliquem orationi, alioqui si otiosæ & inutiles sunt, non carent vitio. Sic Homo. *Ter.* Hominem calidiorem vidi neminem. *Sic* Interea loci, Ubinam est gentium? *pro* ubi est? Si est ut dent, *pro* si dent. Ecce tibi. Hisce oculis vidi. Præscisse ante. *Ter.* Multa quoq; & bello passus. *Vir.* Ab Roma, ad Messanam. Omne quicquid, *Cic.* Nunc jam. Olim quondam. *Plaut.* Genus, Res, Mihi, Sibi, Ergo, Igitur, Quamvis, Licet, *Lucr. Plaut. Tertull.*

Res vox, multis diversis vocibus additur, v. Rzecz Pięnieſtwo 1.

Resonantia loca seu multas dictiones prolatas sæpiùs reddentia sub Głosu odbiiánie.

Respirationis duæ functiones. v. Oddech.

Reverentia vestra, an Latinè dicatur? sub Wászmość.

S

S *in Polonica Orthographia duplex, ut & C. Alterum sono cum Latinis communi ut* Solus, Sam. *alterum quod puncto acuto notatur peculiari, Polonis acutum sibilante, ut* śito, Kłoś, Tyś, Wieś

S *litera blæsis inimica, & molesta. Talibus placeat Pòëma Pindari. in quo nullus sibilus. Jul Scalig.*

S *malè omittitur in compositis, ex Præpositione Ex & Trans sequente* S *initio compositæ dictionis. ut* Expecto, *à specto, scribendum.* Exspecto. *& à pecto,* Expecto, *Sic* exspes, *à spe, nam* expes, *à pede, Sic* Exspiro, *non expiro.* Exspolio *à spolio,* Expolio, *à polio.* Exputo, *à puto.* Exsputo, *à spuo vel exspuo. Sic* Exsævio, exsibilo exscreo. *Item.* Transsilio, transsero, transsumptio, &c. *Sic in voce Diiambus alterum i non omittitur. In Exspes s non omittendum, quia componitur Ex-Spes, non ex-Pes; nec verò s in x dupla inclusa debet trahi ad syllabam sequentem, cùm ad priorem syllabam pertineat. Exspes, lege infrà* X.

S *priscè positum pro* R. Auselji, Valesij, *pro* Aurelji, Fœdesum, *pro* fœderum; plusima, *pro* plurima. *Var.* Amos, colos, dolos, honos, clamos, labos, timos, odos, vapos arbosem, *Festus, pro* arborem. Coscului, *pro* corculum. Eso. *pro* ero.

S *pro* X. Nugas, *pro* nugax *Caris. Priscian.* Ninsi *pro* ninxi. *Priscian.* Adassint. *pro* adaxint, *i. adegerint. Plaut.*

S *pro* M. Demus, *pro* demum. *Festus.* Seorsus, *pro* seorsum, *Afrani.* Prorsus, *pro* prorsum *Idē*

S *olim sæpè à Pòëtis elidebatur, & aliquando solum ut* Arboribꝰ veteres decidere falcib' ramos *Lucret, Meminit Cic: in Oratore aliquando cum vocali præcedente. ut* Simil' est mei *pro* Similis est mei. *aliquando cum sequente ut* Communi' st, *pro* communis est. Ut nact' s habe, *pro* nactus es. Certa re' st, *pro* res est. *Sequente enclitica etiam tollitur, ut* Viden' *pro* videsne. *alji scribunt* vide'n' *Elisionem habet Pomponiꝰ apud*

apud Varronem post X. Nam vere pusus tu, tua amica senex' ſt. *Apud Lucilium* ter *in uno versu.* Tum laterali' dolor certissimu' nuntiu' mortis. *Item bis apud eundem. In veles & incessurus.* Vele tolutim semper hic incessuru' videtur. *ut legit Douza F. qui dubitat an post e & post a elidi s soleat. ut post i & u i eliditur; Lucilius tamen & illa habet, quæ Douza rejicit & corrigit.*

S *literam eodem sibilo tenui efferendam ante omnes vocales docet Juli: Scalig. & alji eruditi Poloni passim ad 3 declinant, densum* S *efferentes, in his* Causa, pausa, resurgo, visito, osor, abusus, &c *& in Polonicis.* Ozor, Kozá, Zobię.

S *litera sola facit syllabam apud Lucilium, qui dicit* S nostrum, &c. *observavit Velius Longus, quia fulcitur vocali* e *initio.*

S *in medio dictionis omissum, itemq. initio medio & fini additum, v. supra Literæ.*

Sacrorum librorum & scriptorum voces ad religionem pertinentes, etiam minùs Latinas non superstitiosè examinandas aut fastidiosè rejiciendas monuit Muret. sub Sakrament. Istność.

SC *pro scilicet, Glossarium Meursi: Lugduni, & apud Petrum Diaconum* SCL. *i scilicet.*

Scribendi occultè varji modi sub Pismo táiemne.

Senex quadringentos ampliùs annos natus, sub Długo wieczny.

Seræ cylindri formæ sine clave, sub Pismo táiemne.

Sericum idem bombicino, in Jedwab.

Sexus in plantis, herbis, gemmis, &c. sub Płeć.

Sybillæ à quo afflatæ? an virgines & probæ? vide Sybilá.

Sibyllina oracula quomodo consulebantur, Ibidem.

Similes voces Polonicæ cum differentia tamen: ćiskánie, ćiśnienie, ćiskałem, ćisnąłem, Nierozdźielny, Nierozdźielony, Okreśny, Okreszony, Náſtáwiam, Nádstawiam, Osobká, Osobki Oko, Oká w śieći w ogonie pawiem, Stonog, Stonogi Węglásty, Wąglisty, Niewymowny, Nie wymowny, Dźierzę, Dźier żę, ścierw, Trup, Wedlá, Wedle, Obyczay, Zwyczay, Zlecenie, Zleczenie, Łupam, Łupię.

De differentjis vocum Latinarum similium scripsère non pauci, præsertim Nonius, Agrætius, Donat. Caris. Festus. Isidor. Popma.

Similitudinem vocum in eadem sententia & literarum ac syllabarum in dictionibus vicinis ceu delicias, affectabant veteres Latini præsertim Poëtæ, Cic. O fortunatam natam me consule Romam *Virg.* Tales casus Cassandra canebat. *Item.* Stat pecus omne metu mutum mussantq; juvencæ *Plaut.* Opus est Chryso Chrysalo. Confabulabunt fabulam. Aliqui, aliquà, aliquomodo. aliunde, ab aqui, aliqua tibi spes est. Assiduò imò accubuò. Multas multavi miserias, *& sexcenta hujusmodi. Recentiores aliqui vocant Annominationem, allusionem, alliterationem communi vocabulo, & speciali à litera prænominante, ut:* Labdacismum, Capacismum, Polysigma, Alphaismũ, &c. *v. Erythræum ad Virgil. & Jul. Scalig. de causis L. L.*

Simplicia inusitatè pro compositis usitatis veteres usurpabant. Valesco, *pro* convalesco. Clarare *pro* declarare. Clinare, *pro* declinare. *Lucret.* Minisci, *pro* Reminisci. Mentum, *pro* commentum. Vento, *pro* advento, *apud Festum.* Termentum *pro* detrimentum, *Plaut.* Quæsitæ epulæ. *Sal. pro* exquisitæ. Paratus, *pro* apparatus. *Tacit.* Cedo, *pro* accedo, Jurandum, *pro* jusjurandum. *Plaut.* Munero, *pro* remunero. *Idem* Paret. *pro* apparet. Tribuo, *pro* distribuo. *Cic.* Flictus, *pro* conflictu. *Virg.* Stinguo. *Lucret. pro* Exstingvo.

So *syllaba terminata Verba, loco* Ro. Si. occepso, *pro* occepero. Si capsit occasionem, *pro* ceperit. Empsim, emsim, emissim. *pro* emerim. Adempsit, *pro* ademerit. *Plaut.* Si rupsit, & occisit; *pro* ruperit, occiderit. *In 17. Tab. Cic.*

Spectra peste grassante apparentia, sub śmierć widomá.

Spiritus asper Græcorum redditur Latinè litera H. *ut* Hy-

ut Hydra, *vel litera* S. *ut* Sex, ſeptem.

Sſo ſyllaba terminata Futura priſca ſunt, ut Amaſſo, exoculaſſo, expugnaſſo, *pro* expugnavero. *Plaut.* ne curaſſis. *idem pro* ne curaveris. Credo me id impetraſſere. *Idem.* i. *impetraturum eſſe, Turneb.* Confido reconciliaſſere. *Idem.* Si liceſſit. i. *ſi licuerit. Plaut. Lambin.* *Diverſa multo ab his ſunt*, Laceſſo, faceſſo, capeſſo, incepiſſo, *vel* incipiſſo, *nam præſentia ſunt à lacio, facio, capio, incipio, &c. Meurſi.*

Stimulus carnis apud S. Paulum quid; ſub ćieleſna pokuſa. (*ſub* Struś 2.

Struthionis ova incredibili magnitudine & numero.

Subſtantiva addititia, ſeu ſubſtantiva duo pro uno, ut Vis pericli. Natura ferri. *Sic.* Res, Vis, Genus, &c. v. Rzecz 1.

Subſtantiva conditionem ſonantia in plurali pro perſonis uſurpantur; ut Servitia miniſteria, Ergaſtula, Operæ. *Et in ſingulari, ut* Civitas, Senatus, Concio.

Subſtantiva à Participijs facta, crebrò à veteribus uſurpata. Variantia, æ. Retinentia. Repetentia. Negantia. Imparientia. Repugnantia. Cohærentia. Abundantia. Convenientia Servientia. Audientia Deſpicientia. Curantia. Properantia. Ignoſcentia. Loquentia. Diſcrepantia. Faventia. Incogitantia. Lubentia. Profluentia &c. *Giſan. ex Lucret. Cic. Sal. Nonio.*

Subſtantiva Polonica pro Adjectivis. Brodá, Gębá Głowá, &c. *pro* Brodáty. *vel* Brodacz, Gębiáſty, Gębal &c.

Subſtantiva Latina, pro Adjectivis, ſub Złe chłopię, żebrak, Młodość 2. Zámkniony.

Subſtantivum nomen apud Gramaticos eſt illud, quod inſtar ſubſtantiæ alicujus in oratione per ſe ſubſiſtit; Saturnius: non addito alio nomine, ut in Adjectivis requiritur. Non rectè vulgo Subſtantivum definitur, quod ſubſtantiam ſignificat. nam plurima ſunt Subſtantiva, qualitates & quantitates aliaq; accidentia ſignificantia, ut color, tēpus, ſpatium, ſeſſio, &c. à ſubſiſtendo igitur, per ſe in oratione, vel à ſubſtando aljis nominibus nimirum adjectivis, quæ ſuſtentant, dicta potius exiſtimes, Joan. Urſin. etiam Eſſentiale, Poſitivum, Fixum, abſtractum, & cui vir, mulier, animal, addi non poteſt; appellat.

Subſtantivum Verbum eadem ratione dictum ait Saturnius, quòd per ſe nudum ac ſimplex ſubſiſtat & ſignificationem extrinſecus aſſumat, ſuppoſitum cum appoſito nectens, ut Ego ſum debilis. Tu es fortis. Petrus eſt ſapiens. Et ideo etiam aljis verbis ſubſtare intelligitur ut ſubſtantia accidentibus, ut amo, amans ſum. Memini, memor ſum. Oportet, neceſſe eſt.

Subſtantivum Neutrum plurale pro adjectivo, ut Amara curarum. *Hor. pro* amaræ curæ. Strata viarū, Clauſa viarum, &c. v. Zámknienie.

Subſtantivum unum actum ſonans, & plures, diverſa ſunt Polonis, ut ćiśnienie, ćiſkánie, *ſic* Strzelenie, ſtrzelánie, &c.

Succinum in Pruſſia & Maſovia. ſub Burſztyn.

Superlativi à Subſtantivis Appellativis: Patrue, patruiſſime. *Plaut. & à Proprjis:* Plautiniſſimus verſus. *Gelli: à Pronomine.* Ipſiſſimus, *Plautus.*

Superſtitiones & magica verba apud Latinos & Græcos ſcriptores veteres, ſub Lekuię, Zabobon.

Supina à diverſis Verbis ſimilia. Verſum à verto, verro Paſſum, à pando, patior. Viſum, à viſo video. Manſum, à mando, maneo, &c.

Supinis Poloni carent, ſed loco primi utuntur Infinito modo, ut. Eo ſpectatum. Idę pátrzáć. *loco ſecundi, Nomine ſubſtantivo.* Dignus lectu. Godźien czytánia.

Syllabæ dictionibus priſco more additæ Initio. Duellum, *pro* bellum. Duonus, *pro* bonus. Duis, *pro* bis. Duicenſus, i. bis cenſus.

In medio. Æviternus; *pro* æternus. Ancipes, *pro anceps.* Poſtidea, *pro* poſtea, antidea, antea. Boverum *pro* boum. Sucrum, *pro* ſuum, à ſus. Coquino, coquo, Natino, nato. Solino ſoleo. Ferino, *pro* ferio. Prodinunt, prodeunt. Nequinunt, nequeunt. Negino, nego. Divitior, divitiſſimus *pro* ditior. Dubienus, dubius. Socienus, ſocius. Fruinor, fruor. Gnaru-

Gnarurus, gnarus. Induperator, imperator. Endogredi. Indopediri, *pro* ingredi. impediri, Itiner, iter. Mavolo, malo. Potesse. potissunt, *pro* posse, possunt. Præhibeo præbeo. Speres, *pro* spes. Tamenetsi, tametsi. Sciscidi, *pro* scidi. Posrui, *pro* posui.

Obiter addo in Verbis illis. Negino, solino, Scritino, Fruinor &c. i *breve mihi videri: nam apud Festum in fine versus hexametri est.* Neginatæ, seu negunate. *ut legit Scalig. in aljs quæ quartæ Conjugationis formam sequuntur, longū. nam Ennius, in prodinunt,* I. *produxit apud Festum, & Livius* Poëta, *in fine carminis habet* Nequinunt: Partim errant neq; nunc Græciam reddire nequinunt. *alji aliter legunt,* At *Coquino longo* I. *à Coquina ducit Taubman.*

In fine. Fortassea, *pro* fortasse. Donicum, *pro* donec. Mecum, *pro* me *Plaut.* Tecum *pro* Te *Teren. Gell.* Hæce, *pro* hæ; hice, *pro* hi Induendo, *pro* In *extra compositionem, ut* endo pavimento, Agedum, nequedum primumdum, Numnam, Quianam, Quippini, *pro* quippe.

Syllabæ dictionibus more prisco detractæ initio. Rabo *pro* arrabo. Conia *pro* ciconia. Jurandum, *pro* jusjurandum, *Plaut.* Spania, *pro* Hispania. Syria, *pro* Assyria. *Capella.* Striculus, *Arnob. pro* Histriculus. *Tertull. Pompon.*

In medio. Cuimodi, *pro* cujusmodi. Cujusq; modi, *pro* cujuscunq; modi. Apiscor, *pro* adipiscor. Damnas, *pro* damnatus Dis *pro* dives Porgo, exporgo, *pro* exporrigo. Prendo, *pro* prehendo. Satias, satietas. Dixti, *pro* dixisti. Surpuit, *pro* surripuit. Cesse, cessisse. Accestis accessistis. Deûm, meûm, *pro* meorum. Postulio, *pro* postulatio. *In fine.* Facul, *pro* facultas, Famul, famulꝰ. Simil, consimil, *pro* cõsimilis. Forsit, *pro* forsitan. Simul, *pro* simulac. Dom, *pro* domum. Gaud, *pro* gaudium. Cæl, *pro* cælum. Debil, *pro* debilis. Præter, *pro* præterquam. Dein, exin, proin, *pro* deinde. Augmē, momen, *pro* augmentum. Plerus, *pro* plerusq; Plerum *pro* plerumq; Quecum, *pro* quæcūq; Uter, *pro* uterq; Ubi *pro* ubique.

Syncope Polonica. Słuk się, *pro* Słukł się. *& simul Apocope. Fateor vulgus ita loquitur, sed tamen usitatè loquitur. Sic* Z-iiał, *pro* Ziadł. Oznał się. *pro* obeznał. Rzkę, *pro* rzekę. *Sic* Poczkáy *pro* poczekay. Rzkomo, ostátni, *pro* ostáteczni. *Sic* dostátni. Połnie *pro* Połdnie, *vel* PołudniePádá, *pro* powiádaCny, *pro* Cnotliwy

Synonyma Polonica. Mączká, Krochmal, Rynká, Tygiel, Kopanká, Niecká? Wiádro, Węborek &c.

T

T *in Prænominibus significat Titum. Aspiratur in Græcis vocibus, Additur aliquando & omittitur in medio dictionis.* vide *Literæ.*

T *ante* I *proferendum purè, & non sono literæ* C *ut* Litium, Vitium, *probat Jul. Scalig. & refutat causam vulgarem ex differentiæ cura petitam. siquidem ob eandem plurima alia essent mutanda, ut constat obiter percurrenti Verba & Nomina similia. Neque verò ubiq; differentiæ respectus prætendi potest, ut in* Fortior, Lectio, Laurentius, retia. *Alterum argumentum ex usu sumptum reijcit, quod hic usus sit imperitorum, & ab imperitis & barbaris originem traxerit. lege infrà* Usus. *Contrarium docet Hartungus* c. 6. D 3. *cum PapyrioGrāmatico s.* T. *sequente* I. *cum alia vocali proferendum, ut* c. *vel* tz.

T *pro* D *prisci ponebant.* Aput, haut, set. *Popma. ex Victorino, Quintiliano.*

T *pro* S. Adgrettus. *Enni. pro* aggressus. Merto, *pro* Merso. *Lucret.* Pulto, *pro* pulso *Plaut. Ter.* Ostentus, *pro* ostensus. *Ter.* Terta galea, *pro* tersa. *Var.* Ipsipte, *pro* Ipsipse. *Fest.*

T A *Polonica particula fini Verbi addita, Numeri Dualis secūdæ personæ nota. sub* Tá *in 1mo Tomo.*

Tempus imperfectum Quartæ, priscè in Ibam contractè. Custodibam. Gestibam, Lenibam Sævibam, Scibam *pro* Sciebam. *Lucret. Ter. Vir.*

Tempus Futurum Quartæ, priscè in IBO Dormibo. Largibo. *Cato.* Expedibo. *Plaut.* Esuribo. *Pompon.* Scibo. *Ter Et Tertiæ,* Reddibo, *pro* reddam. *Plaut.*

Tempus Præsens Subjunctivi Tertiæ Am & *priscè*

Im *vel* Em. Attingem, dicem, *Cat. Fest. Quint* Remittes, *pro* remittas. *Ter.* Arcessit. quærit. *Plaut. pro* arcessat, quærat. Edim *pro* edam *Sic* Comedim. *Plaut. Cic. Cato. Hor.*

Tempus Præteritum Tertiæ à Præsenti priscè formatum sæpè. Callesco callesci. Premo, premi. *Cato.* Clepo, clepi. *Cic.* Consisto, consisti. *Enni* Negligo, neglegi. *Cic. Æmil. Macer.* Nexo, xi. *Propert.* Tollo tolli. Abstulo, abstuli. *Plaut* Cano, canui *pro* cecini, *Sal.* Accedi. decedi, rescindi, rumpi. *IC. Pandect.*

Terminationes Nominum priscæ, A *primæ. priscis in* Es *quintæ,* Effigies, effigia *Plaut.* Planitia *Cæs.* Amicities, avarities, desidies notities. *Lucret* Luxuries. *Cic.* Proficies. *Var.* Tristities. *Tur.* Pigrities. *Livi.* Delicies, fallacies, sævities. *Apulei. At Græca vocabula per Tertiam.* Ex Phœnice exercitum coëgerat. *Cæsar. Var.* In Samiothrace. *Var. A secundæ Græcorum. E. Tertiæ Græcorū, per* A *primæ Latinorum formabant. ut* Circa, æ. Glycera. Dirca. Penelopa Semela, æ. *pro* Circe Circes, Semele Semeles.

ES *primæ Græcorum per* A *primæ Latinorum.* Cometes, æ. Cometa, æ. Anchises, Anchisa.

A *Græcum neutrum tertiæ. per* A *Latinorū primæ. ut* Glaucoma, *tis.* Glaucoma, *æ. Sic* Schema. *Plaut.* Diadema. *Apulei.* Dogma. *Laberio.* Syrma, æ. *Valer, P.*

As *Græcum f. Tertiæ, per* A *Latinorum primæ: ut* Hebdomas. Lampas, *adis* hebdomada, *æ.* Lampada. *æ.* As *Græcum mascul Latini omisso* S *efferebant: ut* Sofia Clinia, Pausania. Marsya, Ænea. *pro* Marsyas &c

Ax, An, Ox, Abs & Ops *finita. Græca vel peregrina Latinis priscis per* US *exibant, ut* Thracus, Titanus Cappadocus Arabus, Æthiopus.

ER & Ris. *promiscuè* Alacer, alacris. acer celeber, equester. equestris, vomer, vomeris.

ER & erus *promiscuè.* Puer, puerus. *Sic* pro sperus, exterus, socerus, veter, vetus. Teucer Teucerus. Super, superus.

I *finita aclita neutra priscè in* Is. *ut* Gummis Sinapis.

Is *tertiæ & Us secundæ priscè.* Hilaris, hilarus, gracilus. imberbus, inermus. proclivus, sterilus, sublimus.

Is & *priscè* Jus. Articularis, articularius. *sic* Peculiarius, vulgarius.

Is & En Sanguis, sanguen.

O & US *indifferenter.* Pavo, pavus. Capo, capus

O & IS Caro, *& hæc* carnis. *Livi.*

OR & OS *priscè.* Colos, labos, timos, vapos, *pro* vapor.

OR & US Algor. algus. Tripector. tripectorus.

L *finita priscè.* Le. Animale, tribunale, totale.

Ar *& priscè* Arium Exemplar. exemplarium, torcularium, lupanarium, milliarium.

R *& priscè* Re. Torcular, torculare, pugillare, exemplare.

V *quartæ* & Um *neutr.* & Us. masc, *ut* Cornu, cornum, cornus. Gelu, gelum, gelus. Tonitru, tonitrum, tonitrus.

VS *Græcum &* ON. Architectus architecton.

Vs & Ens. Benevolus, benevolens Opulēs oppidum. Suaviloquēs *pro* Opulentus suaviloquus.

VM & EN Fundamentum, fundamen. *sic* regimen, augmen, munimen.

BILIS *terminata frequentia priscis* Ærumnabilis aversabilis. spirabilis. genitabilis, opinabilis, impetrabilis.

TIA *substantiva à participiis supra positis, crebra apud veteres.* ut opulentia. suaviloquentia. &c.

TAS *finita itidem.* Famulitas, solitas dulcitas, squalitas, pulchritas, ponderitas.

Or *finita.* ut Ægror, amaror, sonor, canor.

UDO *pro* Tas, Necessitudo, sanctitudo, celeritudo, claritudo. *pro* claritas. &c.

Lege item supra. Genere duplici.

Terminatione etiam abundant & variant Verba apud priscos. v. *Conjugatio supra. & infrà Verba.*

Termini Philosophorum & Theologorum tolerandi in scholis præsertim. sub Istność.

Tmesis in simplicibūs rara est. ut *Ennius.* Cere comminuit brum. *i.* cerebrum. *Tale est illud triviale.* Stultus les sua mi calcaria viscitur obli

In com-

In compositis frequentior, & quandoque interposita voce aliqua. Excande me fecerunt. *Varr.* Ferve bene facito. *Cato.* Deq; plicatis. Inq; peditis. Conq;globatis. *Lucret.* Deq; petigo *Lucil.* Deq; dicata. *Idem.*

Quandoq; plures voces interponuntur. Cic. Per mihi erit gratum. *Sal.* Venum aut dono datum. *Aliquando nil interponitur.* Animum adverte. *Cato.* Magno opere. Summo opere minimo opere. *Cic. Svet.* Satis ego, *pro* satago. *Cato.* Pessum do *Ter.*

Item cum anastrophe. Sis vide ut incedit. *Plaut pro* vide sis. Illud minus nihilo exigor. *Cecil.* Ut scire possis ad quo expediant. *Afrani.* Ea propter. *Lucret.* Ponit ante *Cic.* Ne illi audeant. *Plaut. pro* Illinè audeant. To *syllaba finita. ut* Audito. Comperto. Excepto. Cognito. Monstrato. *Participiorum. Præteritorum. Ablativi sunt.* vide Doznawszy.

V

V *litera in Numeris significat Quinque.*

V *vocalis præposita alteri vocali fit consonans. Et quidem Vocalem aliqui sic scribunt.* u Diu *etiam in majusculis.* uterque, *Consonantē verò* V. *etiā in medio* Servus, Juvenis *alii.* Ser Fus *digama hìc ponunt. Victorinꝰ Digamā Æolico inverso* Ⅎ. v. *cōsonantem* seu Vau *notari solitā scribit. Sed Jul. Scalig.* Digamma *nihil habere cum Vau censet cōmune, si potestatem spectes. Item* Vicariꝰ & Volsci Ungula. *sed hæc sunt deterioris saculi, ut & illa.* Visiri. Zibetum Bòėmi. *ex Glossar Meursii.*

V *vocalis eandē cum* Y *Varrio Flacco.* ut Cuminum Guberno, Suria, Mustrax, *vel* Cyminum, mystax.

V *vocalem præcedēte* v *cōsonante, prisci Latini mutabant* in O Ser Fos. Volgos. Volt, DaFos, *pro* Davꝰ. *Terētianꝰ hanc sono respōdere ait Græco.*

V *consonantem in Latinis vocibꝰ Græci reddunt litera* O *vel* ϝ Quintꝰ, Quintites *& omisso* v Aquilius & Diphtongo. *ον* Torquatus. *ex Vett' Nummis Corintus.*

V *Polonicum Verbis per Compositionem additum, quid sonet?* v. U. 2.

V *priscè pro* A *positum* Pedulé, *pro* pedale. *Ulpian.* fabulia, fabulis. *pro* fabalia. fabalis.

V *pro* E faciundum, dicundum, *pro* faciendum.

V *pro* I Fuo. existumo. dissupo. optumꝰ, inclutꝰ.

V *pro* O Frundis, frunti *pro* frontis. Utrubiq; Suboles. Numisma, *pro* nomisma.

V *pro* Y Murrha, *pro* myrrha, murtinus *pro* myrtinus. Fruges *pro* phryges. Illuricus. Mutili pisces Cuminum, lacruma, Sulla

V *in medio dictionis priscè omissum & additum,* v. *literæ suprà.*

V *e particula Latina in compositis aliquando auget, aliquando minuit* v *m vocis.* v. Niepleny.

Verba Activa pro Passivis posita Moveo *pro* moveor. *sub* Ruszam się muto. *pro* mutor. *sub* Odmięniam się 1.2. Præcipito. Uchodzę. Rugo Marszczę się. Sedo, Pono, Finio, &c.

Verba Activæ significationis, priscè in Or *multa exibant.* Comperior, Fruticor, Præsagior.

Verba Deponentia olim in O *terminata.* Auguro, aucupo, auspico, assentio, contemplo, digno, tudipisco, vocifero, demolio, reverto, nasco, uto, &c.

Verba Deponentia in OR *Passiva significatione olim usitata.* Comitor ab aliquo. *Lucret.* Fateor Loquor, Moror. *Cic.* Interpretor, *Sveton.* Stipulor, *Livi.* Tueor. *Var.*

Verba Passiva Activa significatione olim usurpata Multor, punior *Sve. Cic* Bellor, Sacrificor *Var*

Verba duplicis cōjugationis. v. *suprà Conjugatio.*

Verba Latina ad eandem materiā spectantia, & peculiaribꝰ libellis ab aliis explicata, plurima simul uno loco in primo Tomo reperies explicata, ut Rei vestiariæ *sub* Szátá 1.2.3. &c. Rei nauticæ, *sub* Náwá 1.2. 3. &c. Equorum appellationes, *sub* Koń 1.2. 3. &c. Canum, *sub* Pies Piscium, *sub* Pław rybá. Lapidum, *sub* Kámięń 1.2.3. &c. Arundinum *sub* Trzćiná. Ossium *sub* Kość 1.2.3. intestinorum. *sub* Kiszká Flak. Libræ, *sub* Funt 1,2.3 Bilancis partes. *sub* Szalá,

sub Szalá. Coronarum, *sub* Więniec. Maris, *sub* Morze 1.2.3. &c. Assis partes, *sub* Części cáłey rzeczy. Vini genera diversa *sub* Wino. Unciæ partes, *sub* Uncyá. Machinarum bellicarum genera. Basztá, windá, Szopá, Táran Vermium, *sub* Robacy Venarum, *sub* żyłá. *& plurima alià alibi, ut sub* Orzeł, Woż, żołnierz, Zęby Wiárá, Wiersz, Wąż. Wrozká, Wieszczek.

Verba Latina non pauca, à Polonis non ex usu veterum Latinorum, aliqua etiam omninò vitiosè reddi solita. Dolabra. Hebel, Calamus. Pioro. Luxuria. ćielesna spráwá. Castellanus. Kásztelan. Palatinus, Woiewodá. Classis, Szkołá. *de ædificio, nam de personarum turba rectè dicitur, ut & Polonicè. Omnes classes studiosorum effusæ sunt ad spectaculum.* Artificialis dies. Dźień 1. Cortina Kortyná. Spira Obárzánek. Tabanus Gźik, Cornus Głok Cœstus Kieśćień. Cacabus Káchel Modius Korzec. Stiva Kożicá. pelicanus Pelikan. Evonymus, & Terragonia Trzmiel Platanus Jáwor. Superior Stárszy. Poples Czászká. Stans Stánąwszy. Nectar Brzeczká. *& plura talia vitiosa sparsim correcta.*

Verba Latina veterum auctorum apud Nonium, Festum, Gellium, Macrobium, Isidorum collecta item Catonis, Arnobij, Apulei, Plauti, Vitruvij nostro sæculo etiam eruditis viris sunt ignota, quanquam non pauci in multis illorum explicandis divinando tantùm & conjecturas afferendo, elaborarunt, quare etiam à nobis hujusmodi vel omissa sunt, vel sine interpretatione in Indice relicta aut ex conjectura & dubiè explicata.

Versus Poëticus unus, octo verbis constans, bis mille & viginti modis variatur, seu tot versus comutatis verbis parit. v. in Indice priori Proteus.

Versus Polonorum quales sunt Kochanovij etiamsi Sapphicos, Jambicos, Anapæsticos, Phaleucios & c numero syllabarum, & strophàrum similitudine referant; nihil tamen sunt aliud quàm puri rhythmi, carentes numeris in quantitate syllabarum fundatis, quæ apud Polonos non est. vide Rymopis.

Victoria Christianorum ex Ethnicis admiranda sub Porážká.

Visu acuto homines. sub Ostrowidz 2.

Vnica mensuralis & ponderalis non semper æquales. v. Uncyia 2. Funt 1.

Vsum nostri sæculi in lingva Latina, & Græca scribenda & pronuntianda, esse minimi pretji & auctoritatis, censet Juli. Scalig. quia omnia ferè corrupta sunt, & à varjis gentibus varia vitia in lingvas has illata. Porrò consvetudo quæ legem habet reclamantem corruptela est, ait idem, non consvetudo Idem sentit Adolphus Mekerchus, & multis probat libro de Pronuntiatione lingvæ Græcæ, potissimùm à cap. 7.

W

W *Polonica litera seu V geminatum, Consonans est, & dictio, nempè Præpositio, quæ tamen sola pronunciari non potest, sed etiam separatim scribi nō deberet, cùm sit Præpositio Inseparabilis,* ut & Z.

Wá *Polonica particula Verbis addita, Dualis numeri Primæ Personæ nota. sub* Wá, *in Tomo.*

X

X *litera in Numeris sonat Decem, tanquam ex duplici VV. sibi opposito, sic* ʌ. *conflata.*

ʌ

X *Græca nota censoria. sub* Znáczek. *Nulla vox Latina incipit ab hac litera, sed solæ Græcæ.*

X *literâ etiam Poloni non indigent, nec utuntur peritiores.*

X *litera duplex consonans, continet enim* g *vel* c *&* s *ob quam causam aliqui in Compositis ab* Ex, *sequente* S *Verbi initio illud omittunt, quòd sub* X *includatur. Alji consultiùs censent non omittendum* S *Verbi. Primò quidem ut vestigiu compositionis remaneant. ut in verbo* Exspolio à spolio & à polio, *deinde ob differentiam notandam ut in eodem* expolio, exspolio. *Præterea quia nihil impedit eum scribi, imò non debet perire, cùm nihil noceat. Deniq;* S *in* X *inclusum non exserit vim suam in aljis compositis ex* EX *& ver-*

& verbis à C. P. Q. *& à vocalibus incipientibus, ut* excurro. expono, exquiro exacuo, exiguo. *ergò nec sequente* S *ut in* exsilio, exsulto, *debet exserere. Sic censet Scaurus, Cæsellius, Cassiod. Priscian. Manutius, & pleriq; omnes eruditi recentiores ita scribunt nisi Typographorum imperitia. vel negligentia recte scripta corrumperet.*

Xo *syllaba terminata, verba sunt futura Indicativi* & Xim *syllaba finita, sunt Præter ta. & ut aliqui volunt Futura Indicativi Optativi & Subjunctivi. ac insuper Præsentia tempora Subjunctivi. & sic explicantur. ut* Faxo. *Plaut.* Quingentos pro uno faxo reperias. *al. reperies i. faciam.* Faxim, *pro* faciam. *Plaut* Si id fiat, ne isti faxim nusquam appareant. *Idem.* Ego faxim muli sint viliores canterjis. *Ter.* Cave faxis non est opus. *i. facias vel feceris. Sili.* Nil oro nisi ut faxis hæc mihi propria. *i facias Enni.* Nemo me lacrymis decoret. nec funera fletu Faxit. *i faciat Plaut.* Utinam dji faxint. *i. faciant Optativus. Idem.* Ne faxis sis. *i ne feceris si vis. Enni.* Si faxim. *i. si fecerim vel fecero.* Nixim. *Lucil.* Ne boa noxit *i. noceati* Taxim. *Var* Ni meum taxis librum. *i. tangas vel tetigeris.*

Axo. *Pacuv.* axit. *pro egerit, Fest.*

Adaxo. *Plaut.* adaxint *al.* adassint, *pro adegerint vel adigam.* Obiexo. *Plaut.* Ne obiexis manum *i. ne obieceris vel objicias.*

Effexo. *Plau.* Si hoc effexis, *i. effeceris.* Si respexis, *pro respexeris. Idem Diversa ab his sunt:* Abstraxe, protrâxe, conflûxe, *sunt enim contracta pro* abstraxisse, protraxisse, confluxisse, *ab integris* abstraho, xi: protraho, xi, &c. *de quibus supra in Contractis.*

Y

Hæc litera in Græcis tantùm dictionibus scribitur aliquid de illa dictum sub V. *initio posita adspiratur. Hymnus, Confundunt aliqui ii geminum cum* y *dum imperitè & vitiosè scribunt,* fily *pro* filij, aaly, *pro* alji. *Sed & illud ji non adeò probo, ut pote obnoxium confusioni & errori Nam facile puncta adduntur, & pro* mysterium *fit* mijsterium. *pro* Etymologia, etjimologia, *vel omittuntur ut* fily, aly, &c *meliùs scribitur,* filji, alii, &c. *De* I *Conjunctione Polonica non scribenda litera* y *sed i. dictum est in primo Tomo sub* I.

Z

Hæc quoq; litera in Græcis tantùm vel peregrinis ac barbaris vocibus scribitur. Olim Latinis erat ingrata, quare S *simplex loco ejus ponebant.* Saguntus *pro* Zacynthus. *vel geminum, ut* massa, patrisso *vel literam* I. *ut* jugum *Diomed. Sonus literæ hujus malè passim à Polonis exprimitur in Latinis vel Græcis potiùs vocibus, nam Eo modo dicunt* Zephyrus, Zona &c. *quomodo in sua lingva* Zemną, z onąd, &c. *vel Latinum causa, cum verus & germanus sonus zeta literæ sit* ds, *vel quasi dsona. vel qui est in* Polonico Widzę *Non rectè Grammatici quidam sono efferunt hanc literam. lege Mekerchum.*

Z *Præpositio Polonica, sub* Z *primi Tomi. vide &* W *hic proximè suprà.*

NOVUS

NOVUS
SYNONYMORUM, EPITHETORUM, & PHRASIUM POETICARUM.
THESAURUS.

A

A *Od, Z. Po.* Germ. Von/ *à Jove principium semper habeto tuum*, *syn.* ăb, abs, ē, ēx, dē.
ā brūmā, *z Zimy.* Von dem winter.
ā căpĭtĕ, ā prīmōrdĭō, ā principĭō, ăccērsŏ, dūcŏ, ōrdĭŏr. *Poczynam, z przodku,* & *Przywodzę.* Anfangen.
ā cōmmēntārĭīs, ā pūnctīs, *Pisarek.* Ein Schreiber.
ā Cōnfēssĭōnĭbŭs *Spowiednik* Ein Beichtvatter.
ā Cōnsĭlĭīs, *Poradnik,* ein Rathgeber.
ā cūnābŭlīs, ā pārvŭlīs, ā pŭĕrō, ā prīmā ætātĕ, ā tĕnĕrīs, *Od młodośći.* Von der Jugend.
ā cūrā cătēllæ *Pśiarz.*
ā dēxtrā, *Po prawey stronie.* Auf der rechten Hand.
ā făcūndĭa mūltūm pŏtēst, *Wymowny,* ein wol redner.
ā fŏrīs ā sūmmō, *z wierzchu, z dworu.* Von oben.
ā fūndāmēntō, *z gruntu.* Von grund.
ā lăgēna sērvŭs, *Nálewacz.* Eingiesser.
ā lătĕrĕ ălĭcūjŭs, *Kochany, Wiernek, z boku.* Ein geliebter.
ā lĭbēllīs ā rēspōnsīs, *Audytor, Referēdarz.*
ā līmĭnĕ, *z dáleká.* Von weiten.
ā mē ēst, stăt, făcĭt, dīcĭt, *po sobie mam, zá mną to.* Es ist für mich.
ā mĕmŏrĭā, *Przypominacz.*
ā mŏdo, *Od tego czásu.* Von dieser zeit an.
ā mŏrtĕ, *Po śmierći.* Nach dem todt.
ā nātūrā, *Przyrodzony.* Angebohren.
ā pĕdĭbŭs, *Hałastrá. Kursor,* ein Lauffer.
ā pōtĭōnĕ, *Podczászy.*
ā prīmā lūcĕ, *Zráná.* In der frühe.
ā prīmordĭo, ā prīncĭpĭō. *Od początku,* Von Anfang.
ā pūgĭōnĕ, *Giermék.*
ā rādīcĕ, ā stīrpĕ, *Do czystá, z gruntu, z korzeniem.* Von dem grund.
ā rătĭōnĭbŭs, *Podskarbi, Ráchownik.* Ein Schatzmeister.
ā Săcrīs, *Kápelan.* Ein Priester.
ā Sēcrētīs *Sekretarz,* Ein geheimer Rath.
ā sēmpĭtērnīs ætātĭbŭs, *Od wiekow.* Von anfang der welt.
ā sōlĕ, *od słońcá,* sub *od rádośći.* Von der sonnen.
ā Stūdĭīs, *Náuczyćiel.* Ein Lehrmeister.
ā tērgō, *pozad, z tyłu:* Von hinten.
ā vēntō, *z wiatru,* von dem wind.
ā vērō sēnsū, *Prawdźiwie.* Gewis.
ā vŏlūptātĭbŭs, *Roskoszniczy.*

AB

Ab, *Od,* Von. *Discordes fuerant homines ab origine mundi.*
ăb ălĭēnō pēndĕt sūffrāgĭō, *w cudzey to mocy.* Es ist in frembder macht.
ăb ămōre, *Zmiłośći,* Von der liebe.
ăb ārbĭtrīs rēmōtŭs lŏcŭs. *Wosobnośći.* Abgesonderter ort.
ăb ārgēntō, *Kredencerz,* ein Kredentzer.
ăb āspēctū dĕcōrus, *Okazały.* Ansehnlich.

ăb aūrĕ, *Mianowniczy, Sekretarz, Syndyk.* Ein geheimerfreund. (*niedworak.*
ăb ēlĕgāntĭā pŏlītĭōrī ăbhōrret, *Szczery,*
ăb ĕpīstŏlīs, *Pisarek*, ein Schreiber.
ăb hāc pārtĕ, *z tey miary*, von dieser seiten.
ăb hīnc, *od tąd, do tego czásu*, von dieser
ăb hōc, *Po nim.* Nach ihm. (zeit.
ăb īlĭbŭs, īpsis, *polędzwicé.*
ăb īncūnābŭlīs, ab infantibus, ab īnĕūntĕ ætātĕ, *Od młodośći.* Von der Jugend.
ăb īnchŏātō, ăb īntĕgrō, *znowu* auffs nev.
ăb īngĕnĭō, *Zprzyrodzenia.* Von Natur.
ăb ĭnĭtĭō, ăb ōmni æternĭtāte, ăb ōrbe condĭtō. *Od początku świata.* Von anfang der welt. (ment.
ăb īntēstātō, *Bez testamentu.* Ohn Testa-
ăb ōrbĭtā, *nie grzeczy.* Vngeschickt.
ăb ōrĕ hŏnēstīssĭmŭs, *Urodziwy.* Wolge-
ăb ōrĕ prīncĭpĭs, *Referendarz.* (bohren
ăb rĕō, *Prokurator*, ein Versorger
ăb rĕcēntī mĕmōrĭā, *zá pamięći*, neulich.
ăb sē, *Sam.* Allein/ Selber.

ABA

Abăcēs, *Niemy*, ein Stummer.
ăbăcī cūstŏs, *Kredencerz*, ein Credentzer.
ăbăcī vāsă, *Służbá stołowá.*
ăbacĭum, n. Gr. *Ráchownicza táblicá.*
ăbactŏr, *Bydłokradzcá*, ein Vieh-dieb.
ăbāctŭs, us, *Bydłokradztwo, Záimanie.* Entführung.
ăbāctŭs ti, *Zaięty, Złożony, 2 Odrzutny,* & sub, *wpádłość*, Entführet. *O requies dulces medio nunc noctis abacta.* Virg. syn. abdūctŭs, ăblātŭs vel dējēctŭs, pūlsŭs, expūlsŭs rĕmōtŭs rējēctŭs, fŭgātŭs vel āctŭs ēxāctŭs phr: Pātrĭā fŭgātŭs. Dējēctōs ūltĭmŭs ōrbĭs hăbĕt. Pātrĭīs dejēctŭs ăb ōrīs.
ăbăcŭlī, *Liczmany*, Rechen-phennig.
ăbacŭs ci, Gr. *Száchownicá, Służbá stołowa, Ráchownicza táblicá, Stoł kámienny, Posadzká ścian, Siedzenie.* Credentztisch/ Stuhl/ Sessel/ *Ornamentum abaci, nec non & parvulus infra.* syn. ăbāx, mēnsă strūctōrĭă. epith: mārmŏrĕŭs, ĕbūrnĕŭs, nĭtēns nĭtĭdŭs, ăcērnŭs aūrĕŭs, ărgēntĕŭs, vīnōlēntŭs phr. Fīctĭlĭbŭs tĭbĭ mēnsă ăbăcūsquĕ nĭtēscĭt ăcērnŭs. Hīc Sămĭōs ăbăcō nŭmĕrōs dŭplĭcābăt ĕbūrnō. Mārmŏrĕīs cŏŏpērtă ăbăcīs ŏpĭbūsquĕ rĕfērtă. Sīc ăbăcūm Sămĭō sæpĕ ŏnĕrārĕ lŭcrō.
ăbăgĭō, nis, *Przypowieść.* Ein gleichnüß.
ăbălĭēnātĭō, *Oddalenie, Odwrocenie.* Entfrembdung. (tet.
ăbălĭēnātŭs morbo, *Zdrętwiały.* Verstö-
ăbălĭēnō, *Odrażam, Oddalam* Enufrembden entwenden. *Inde bonum sequitur, bona non quærens aliena.* syn. ălĭēno, dīsjūngo. āvērto, dīstrăho, dīvĕllo. (dern.
ăbălĭēno mē ăb, *Waśnię się.* Sich absondern.
ăbălĭēnōr. *Odrażam się.* Entfrembdet.
Abambulantes, blbll. Odchodzę. Entgehen.
ăbămĭtă, *Prapradźiadowa śiostrá, in Prapradźiad* Die Schwester unsers Alt-vatters
Abannatio, bllbb. Wygnánie 2. Vertreibung
Abannitus, blbb. ná rok wygnány. Außgeiagt.
ăbăptĭstūm, Gr. sub *świder.* (tunckt.
ăbăptīstŭs, Gr. *Niepogrąźny.* Vneinge-
Abarceo, blb. Odganiá, Niedopuszczá Abhaltē/ verwehren/ *syn.* ārcĕo, prŏhĭbĕo, āmŏvĕo, āvērto ăbĭgo pĕllo, fŭgo. *v. Arceo.*
ăbărĭs, ios, eos, m. f. G. *Odmorski.*
ăbăvĭă, *Praprababa*, uhran Mutter.
Abavunculus, bblbb. Wuy, & sub *Praprababa.* Der bruder uhran Mutter.
ăbăvŭs, *Prapradźiad*, uhranvatter. *epith.* lōngævŭs, grāndævŭs cŏlēndŭs vĕnĕrābĭlĭs, vĕnĕrāndŭs, grăvĭs, sĕnĭŏr, vĕtūstŭs.
ăbāx, ăcis. Gr. *Stoł kuchenny*, Küchentisch/ vide Abacus.
Abba, lb. Oyćiec. Abbas, bl. atis. Opat. Abt. *syn.* Antīstĕs, Præsŭl, *epith.* Vĕnĕrāndŭs, Vĕnĕrābĭlĭs, Rĕlĭgĭōsŭs, Sānctŭs, Inclўtŭs, Infŭlātŭs, *vide Episcopus.*
Abbatia, llb. Opactwo, *Abbatissa, lllb. Księni.* Abtey.

Abbreviatio lbblb. abbreviatura, Abbrewiacya Verkürtzung.
Abbrevio, lbb. Skracam, Verkürtzen/abkür(tzen.
syn. brĕvĭo, cōntrăho. *phr.* Pāucīs cōmplēctŏr, in paūcă rĕdĭgo.

ABD

Abdērītă, Abdērītānŭs. *Głupi,* Ein Narr.
ăbdĭcātĭo, *Wyrzeczenie się.* Ausstossung.
ăbdĭcō, as, *Odrzucam, Odsadzam, 1. Zápieram się, Wyrzucam, 1. Wyrzekam się, Składam kogo.* Außstossen/ enterben.
Si Versus facis, abdices Poëtam. (Phal.) Mart. *syn.* Prīvo spŏlĭo ēxŭo ăbjĭcĭo dēpōno, rējĭcĭo. *phr.* Imperium dēpōno, Măgīstrătum ăbdĭco.
ăbdĭco cōnsŭlātūm. ăbdĭco mē cōnsŭlātu. *Składam z siebie.* Ablegen.
ăbdĭco mē lībērtātĕ, *Wolność utracam.* Die freyheit verlieren.
ăbdĭco mē scrīptō. *Wypisuię się.* Ich ent(schreibe mich.
ăbdĭco is, *Odrzucam, 2. Odsądzam, 1. Nádzieię psuię.* Absagen/ abkündigen.
Quid faciat crudele tuos abdicere amores. Ovid. *Syn.* Rējĭcĭo rĕcūso rĕpŭdĭo.
Abditamētū. lblll. Umnieyszanie. Minderung
ăbdĭtē, *Potaiemnie,* Im verborgen. Heim(lich.
Abditivus, lblb. Pomiotek.
ăbdĭtum, *Skrytość.* Verborgenheit.
ăbdĭtŭs, *Potáiemny, Skryty.* Verborgen/ verhölet. *Abdita fronde levi densa speculabar ab ulmo.* Ovid. *syn.* Cōndĭtŭs ŏccūltŭs, ŏccūltātŭs ăbscōndĭtŭs lătēns lătĭtāns tēctŭs ŏbtēctŭs ŏpērtŭs ădŏpērtŭs *vel* ŏpācŭs lătēbrōsŭs ŏbscūrŭs: *vel* ăbstrūsŭs ărcānŭs sēcrētŭs. *phr.* Lătēbrīs cōndĭtŭs Tĕnēbrīs dēfēnsŭs Antrō cōntēctŭs ĭnānī, Sōlĭs ĭnaccēssus radiīs. Fŭgĭēns ŏcŭlōs, Paūcīs nōtŭs. Cūrvīs dētēntŭs Lătēbrīs. Nīgrīs spēlūncæ lătēbrīs ĭnclūsŭs. Esse sŭb ūmbrīs. Cæcīs ŏccultŭs ūmbrīs. Rără pĕr ŏccūltōs dūcēbat sēmĭtă callēs. *vide Obscurus.*
ăbdo, is. *Kryię, 1. 2.* Verbergen/verhölen.
Se Pater omnipotens speluncis abdidit atris. Virg. *syn.* Cōndo ăbscōndo rĕcōndo ŏccŭlo, ŏccŭlto, tĕgo, ŏbtĕgo, cōntĕgo, vēlo, ŏpāco, ĭnvŏlvo, ŏpĕrĭo, cēlo *phr.* Hōrrēntĭbŭs ūmbrīs ăbdĕrĕ. Cōntĭnŭō ĭn mōntēs sēsē ăvĭŭs ăbdĭdĭt ăltōs. Abdĭdĕrăt sēsē, ătquĕ ărīs ĭnvīsă sĕdēbăt, Claūsūmquĕ căvă tē cōndĕrĕ tērrā. *vide Occulto.*
ăbdŏr, *Kryię się.* Verborgen liegen.
syn. Occūltŏr, cōndŏr. *v. Abdo,* lătĕo, lătĭtŏ, dēlĭtēsco.
ăbdōmĕn, ĭnĭs, *Wymię, Brzuch, Brzuchowa słabizná.* Schmeerbauch/Wanst. *Venter adest, abdomine tardus,* Jov. *syn.* Vēntĕr ălvŭs, pēctŏră vīscĕră ĭlĭă. *ep.* Album ūnctum tŭmĭdum pīnguĕ, turgēns, ĭnsătūrābĭle, ĭnēxplētum *v. Venter.*
ăbdūco, xi, ctum, *Odchodzę, 2. Uwodzę, 1. 2. Poymuię, Umykam. 4.* Hinweg führen.
Tollite me Teucri, quascunq; abducite in oras. *syn.* ămŏvĕo ăbĭgo ăbstrăho aūfĕro, tŏllo, *vel* rĕmŏvĕo rĕpĕllo rĕjĭcĭo.
ăbdūcŏr. *Uwodzę się.* Hinweggeführet werden.
ăbdūctĭo, *Uwodzenie.* Hinwegführung.

A B E

ăbĕăt, *Porwon.* Lassgehen.
Abecedarium, bbblb. Obiecadło. Ein ABC.
Abecedarius, Obiecadłowy Gregoryanek, Klechá. Ein ABC lerner.
ăbĕdo, is, *Obiadam, Ogłodać.* Abessen/verzehren. *syn.* ĕdo, cŏmĕdo, dēvŏro, mando; is, ăbsŏrbĕo. *v. edo.*
ăbēllīna nux, *Orzech láskowy.* Ein Hasenus.
Abemo, bb. is. Odeymuię. Hinwegnehmen.
ăbeo, *Odchodzę. 1. Uchodzę. 2. Przemiiam. 2. Ustáie co. Odwlokło się, Obracam się. 3.* Hinweggehen. *Læta venire Venus, tristis abire solet.* *Syn.* Dīscēdo: rĕcēdo ēxcēdo ēxĕo, făcēsso ăvŏlo mĭgro ēgrĕdĭŏr prŏfĭcīscŏr *phr.* Pĕdem efferre pătria, tērră, ūrbĕ, tēctō ēxcēdĕrĕ rĕcēdĕrĕ &c. Pătrĭam, pĕnātēs, ūrbem, linquĕrĕ, rēlinquĕrĕ, dēsērĕrĕ, fŭgĕrĕ. Ardēt ăbīrĕ fŭgā; dūlcēsquĕ rēlīnquĕrĕ tērrās. Mīgrāntēs cērnās totăquĕ ex ūrbĕ rŭēntēs Excēssērĕ ŏmnēs ădўtīs ărīsquĕ rēlīctīs. Omnĭbŭs ĭdem ănĭmŭs scēlĕrătā ēxcēdĕrĕ

rĕ tērrā. Urbem cĭtōpĕdĕ dēsĕrĕrĕ. Grēſsūs rĕmŏvētĕ prŏfāni. Prŏcŭl, ō prŏcŭl ēſtĕ prŏfānī. Tōtōquĕ ābsīſtĕrĕ lūcō. Tāndēm dēcēdĕrĕ cāmpīs ādmōnŭit. Cēdĕ āgĕdum ēt tūtā līmĭnă līnquĕ fŭgā. Ipsā prŏcŭl templīs nī tidis ōbſcūra rĕcēſsĭt. Nōs pātrĭæ fīnēs ēt dūlcĭă līnquĭmūs ārvă. Cērtŭs es īrĕ tămēn mĭsĕrāmquĕ rĕlīnquĕrĕ Dīdō. Expĕctēm qui mē nūnquā vīsūrūs ābīſtī v. *Fugio Profic. ſcor.*

ăbĕo ad, *Udáię ſię do czego* Ich begebe mich

ăbĕo ad commūnem lŏcum, *Umieram, 1.* Ich ſterbe.

ăbeo in flammas. *ſpłonąć, Zgorzeć.* Verbrennen.

ăbeo in prŏfundum *Upadam w morze.*

ăbeo măgīſtrātu, *Składam,* Ablegen.

ăbeo trans, *Záchodzę 1.* Vergehen.

ăbĕquĭto, *Odieżdżam.* Wegreiten.

Aberceo, blb. Odganiam. Hinwegtreiben.

ăbērrātĭo, *Chybianie, Pochybá, Uſtąpienie,* Verfehlung.

ăbērro, *Chybiam, Uſtępuię drogi, Miiam 2. Zábłądźić, zábłąkáć ſię, odſtępuię.* Wenig irren/verfehlen. *Ut poma de ramis proles ſic patris aberrat. ſyn.* Rĕcēdo dĕflĕcto dēvĭo: ērro, vāgŏr *phr.* Dēvĭūs ērro. Viæ īncērtūs, īnſcĭūs nēſcĭūs ăbērro. Vāgābūndūs, vāgūs, pāſsīm fĕrŏr. Nōta vĭārūm rĕgĭōnĕ ēxcēdo. Pēr dēvĭā fērri. Pēr dēsērtā văgāri. Errōre lŏcōrum vĭārum āmbāgĕ dēcĭpi. Innūmĕrās ērrōrĕ vĭās īmplēre. Hūc illūc dēvĭūs ērrāt. Vārĭīs hīnc īndĕ ērrōrĭbūs āctūs. Hūc illūc vāgāntem dēvĭūs ērrōr āgīt. Pēr nĕmūs īgnōtūm nōn cērtīs pāſsĭbūs ērrāt. Tōtāquĕ vāgātūr Urbĕ fūrēns. Orās ēt līttŏră cīrcūm ērrānt. Errābānt āctī fātīs mărĭă ōmnĭă cīrcum Lŏcă vāſtă pĕrērro. Ignōtās per vĭās dūbĭōs fērrĕ pāſsūs. Sīc tōtā pāſsīm rĕgĭōne vāgāntur. Aſt ĕgo dūmōsōs cōllēs, sȳlvāſquĕ pĕr ērro.

ăbeſt, *Niemaß, 1. Nie doſtáie, Nie ſpełna,* Entfernet (zanckiſch.

ăbeſt à contentione, *Nie ſporny.* Nichts

ăbeſt à culpa. *Niewinny.* Unſchuldig.

abeſſe ălĭquem dŏleo. *Tążę, Tęſknię.*

ăbgrĕgo, *Odłączam.* Abſondern.

ăbhīnc, *Odtąd, Ztąd.* von ietz an/von dannē. *Sciptor abhinc annos centum qui decidit, inter H. ſyn.* ā, āb *vel* dĕhīnc.

ăbhōrrĕo *Brzydzę ſię, Nienáwidzę, Stronię, Nie rad co czynię.* Abſchen oder Grauen haben. *Felicem dices hominem, qui crimē abhorret. ſyn.* āvērsŏr rĕfūgĭo, fūgĭo āſpērnor, fāſtīdĭo temno cōntēmno dēſpĭcĭo *v. Contemno, vel* dētēſtŏr, ēxĕcrŏr hōrrĕo hōrrēſco ăbōmĭnŏr, pĕrhōrrēſco *vel* ābſum dīſcrĕpo.

ăbhortor. *Odradzam.* Abmahnen.

ABI

ăbī, *Precz ztąd.* Hinweg/ von hier.

ăbī in mălum. Abi Morbōniam. Abin hinc *Idź do, Precz z tąd.* Weg von hier.

abjectæ ædes. *Puſtki.* Ein wüſter ort.

ābjēctè, *Podło, Nie męſko.* Gering.

ābjēctĭō. *Porzucenie, Zárzucánie, Odrzucánie.* Verwerffung.

ābjēctĭo ănĭmi, *Niemęſkość, Podłość.*

ābjēctūs, ti, *Podły Wzgardzony, Upadły, & in Porzucam 1.* Verworffen/verachtet. *Tum ſuper abjectā poſito pede nixus, & haſta ſeſe tollit Equū.* Virg. *ſyn.* Cōntēmptūs dēſpēctūs ſprētūs, nēglēctūs vīlĭs hūmĭlĭs dēmĭſsūs. *phr.* Prōjēctā vīlĭōr ālgā dēſpēctūs tĭbī sūm nec quī sīm, quærĭs Alēxī prōtrītūs pēdĭbūs.

ābiēgnūs, *Jedlinowy.* Weiß Dannin. *Induit abjégna cornua falſa bovis.* Plin. *ſyn.* ēx ăbĭētĕ.

Abjegnus, Propert, prima longa, ſed triſyllabum contractè.

Abiens euntis. *Odchodzący.* Weggehend.

ăbĭēs, ābjētĭs, *vel* ăbĭetĭs. triſ. *Jedliná.* Dannenbaum/ ſonſt ʒichte genant. *Populus in fluviis abies in montib9 altis.* Virg. *epit.* ēnōdĭs, aūdāx rĕdŏlēns ūmbrōsă crīſpă prōcēră vĭrĭdĭs pătŭlă āltă ārdŭă mōntānă ŏpācă sūblīmĭs, āĕrĭă: *phr.* Crēſcēns in mōntĭbūs. Sūpēr æthĕră sūrgēns āptā frĕtīs ūndīs mārī ūtĭlīs ārbŏr āquīs. Cāsūs ābĭēs vīsūrā mărīnōs. Lābĭtur ūnctā vādīs ābĭēs ēt mārmŏră sūlcāt, ād cælūm rāmōs ābĭēs ēxtēndĭt, et īngēns tōllĭtūr. ăbĭēs in mōntĭbūs āltīs, crēſcit, nāvĭfrāgōs pĕlāgī vīsūrā tūmūltūs: *vide Arbor, ſi pro navi ponitur. vide Navis.*

ăbĭēs crīſpă, *Flader.* Ein flader.
ăbĭĕtārĭŭs. adjeᴄt. *Jedlinowy.* Das von fich= ten ist.
ăbĭĕtārĭŭs, ſubſtant. *Drewniczy* ein Tiſchler
ăbĭgă, æ. *Iwa ziele.* Cypreſſ n.
ăbĭgĕātŭs. us. *Bydłokradztwo.* Entführnug.
ăbĭgĕnă, *bos, lege Ambegnus.*
ăbĭgĕŭs *Bydłokradzcá.* Ein Viehdieb.
ăbĭgŏ, ăbēgī, *Odganiam, Záymuię. Zgániam, Odganiam.* 1.2. *poronić.* 2. *poronienie czynię, Záganiá.* Hinweg treiben. *O vir colloquio non abigente Deū.* Ovid. *ſyn.* ēxpēllo pēllo fŭgo prōpēllo. *vide Pello vel* ābdūco ābſtrăho.
ābjicĭo, ābjēcī. *Odrzucam.* 1. *Porzucam, Zrzucam.* 1.2. *obalam kogo, gardzę, przetykam.* 2. Ver=oder wegwerffen. Abĭcit *in 3. perſona.* Verrep. *Abjicito potiùs quàm quod proferre juberis.* Hor. *ſyn.* Contemno ſpērno āſpērnŏr rejĭcĭo dēſpĭcĭo tēmno nēglĭgo. rēſpŭō, *vide Contemno, vel* pōno, dēpōno, ēxŭo.
ābjĭcĭo hāſtām. Prov. ſub. *Nádźieię ſtráćić.* Nicht hoffen.
ābjĭcĭo ŏbēdientiam, *Nieposłuſzny ieſtem.* Vngehorſam ſeyn.
ăbjĭcĭo mē *Serce tracę, Uniżam ſię, Upadam.* Ich demütige mich.
ābjĭcĭo vītām. *Zábiiam ſię.* Ich tödte mich.
ābjĭcĭo vŏlūntātēm. *Odechćiało ſię.* Es ge= liebt mir nicht.
ăbĭtĭo, *Odeśćie, Uyśćie,* 2. *Ućieczká,* Abitus. Abreiß/ Hinweggang. *Amphitryoniades armenta abitumq; parabat.* Virg. *ſyn.* Dīſcēſsŭs, ēxcēſsŭs, rĕcēſsŭs, prŏfēctĭo. *epith.* Trīſtĭs, dūrŭs, mæſtŭs, ăcērbŭs *prb.* ăbĭtum pārāre. *Abĭto as.* Plaut. *ne quo abitet, per primā.* Lambin. *legit: ne quò abitat. per tertiam, pro abeat priſcè* Taubman. *à bito, is, Abĭto, is.*
ābjūdĭco, *Odſądzam,* 1. *Odrzucam.*
ābjūdĭco me lībērtāte, *Wolność utracam.* Die freyheit abſprechen.
ăbjŭgo, *as, Wyprzągam, ſub Odłączam.* von dem joch entledigen.
ābjungo, *Wyprzągam, Rozłączam.* Aus= ſpannen.
ābjūrātĭo. *Odprzyśięganie.* verleugnung.
ābjūro, *Odprzyśięgam ſię, Zápieram.* ver= ſchwören/ verneinen. *Abſtractique boves, abjurataque rapinæ.* Virg. *ſyn.* Nēgo pērnēgo, ābnēgo, ābnŭo.

A B L

āblāctātĭo, *Odſadzenie od pierśi.* Entwöh= nung von der Milch.
āblācto, *Odſadzam od pierśi.* Entwehnen.
āblăquĕātio, *Okopowanie, Obćinánie.* Das umbgraben der baume.
āblăquĕo, *Okopuię.* umbgraben.
āblativus caſ9 *ſub. Słow końcowe odmiany.*
āblēctæ ædes. *Puſtki* 1. & ſub. *Porzucam.* 1. Wüſteney.
āblēgātio, *Odeſłanie, Wyſłanie, Zeſłanie.* Die abfertigung.
āblēgmēn inis, *Okrawek.* Abſchnitz.
āblēgo as. *Oddalam,* 1. *odſyłam, záſyłam, odprawiam, rozpuſzczam.* Abſenden/ ver= ſchicken. *ſyn.* āmāndo, ējĭcĭo, pēllo, ēxpēllo, *vide Ejicio.*
āblēpsĭa. Gr. *Niedozor.* Sinnloſigkeit.
āblĭgūrĭo, ablĭgurrio, *Pożeram, Przemarnowáć.* verſchlemmen. *ſyn:* Lĭgūrio. vŏro. hēllŭŏr. *vide Ligurio.*
āblĭgūrītio, *Rozrzutność, Pożeranie.* ver= ſchlemmung.
āblŏco as. *Naymuię komu,* vmb zins aus= (leihen.
āblūdŏ, is. *Niezgadzam ſię,* & *Niepodobny,* vngleich ſeyn/ es ſtimmet nicht ein. *Pan eris hæc à te non multum abludit imago.* Hor. *ſyn.* Dīſcrēpo, dīffēro, ābsŭm.
āblŭo, *Umywam, Omywam, Płoczę,* & in *Spłokáć.* Abwaſchen. Reinigen.
-- *donec me flumine vivo abluero.* Virg. *ſyn.* Lăvŏ, pūrgo, ēlŭo, tērgo, ābſtērgo, mūndo, ās. *phr.* aquīs rĭgārĕ prōlŭĕrĕ, prŏfūndĕrĕ ſpārgĕrĕ, īnſpērgĕrĕ. Mērgĕrĕ cōrpŭs ăquā tīngĕre cōrpŏrā lўmphīs. Pūrō sē in fōntĕ lăvārĕ, ūndīs lă-

lābem ēlŭĕrĕ mūndārĕ, tūrpēs ōre, fŭgārĕ nŏtās. ārtūs līquĭdō pērfūndĕrĕ rōrĕ, cōrpŭs dēmīttĕrĕ in ūndās. Sŭpērfūsīs tīngérĕ cōrpŭs ăquīs. Mănĭbus lĭquĭdōs dānt ōrdínĕ fōntēs. Mēmbrōrūm măcŭlās pūrō mūndārĕ nătātū. īrrōrātquĕ mănūs lȳmphīs.

āblūtĭo, *Umywanie, Myćie,* **Die Reinigung.**

āblŭvĭum. *Powodź.* **Wassergus.**

āblūtŭs, ā, um, *Umywany.* **Abgewaschen.** *Et lætum sociis abluta cæde remisit.* Virg. *syn.* Abstērsŭs, ēlūtŭs, pūrgātŭs.

A B M

Abmātērtĕră *Praprababy śiostrá.* **vnser Groß-mutter Schwester.**

ābmĭtto, *apud Plaut. corrige Mitto.*

A B N

ābnăto, *Odpływam.* **Entschwimmen.**

ābnĕco, *apud Plaut, corrige neco.* **(nung.**

ābnĕgātĭo *Záprżenie sámego śiebie.* **verleug-**

ābnĕgo, *Zápieram się, Odmawiam komu, Odrzucam,* *2.* **verleugnen.** *Abnegat excīsâ vitam producere Troja.* Virg. *syn.* ābnŭo rĕnŭo, rĕcūso nĕgo pērnĕgo īmprŏbo retrācto. *phr.* Cēdo ĕquĭdēm, nēc nātĕ tibi cŏmĕs īrĕ rĕcūso. Præcēptīs pārērĕ rĕcūsăt. Quīs tālĭă dēmēns ābnŭăt? Cūr mĕă dīctă nĕgāt dūrās dēmīttĕrĕ in āurēs? Rēx tibĭ cōnjŭgĭum ēt quæsītās sāngvīne dotēs ābnĕgăt, ēlígĕ ăīt nūllām pătĭārĕ rĕpūlsām.

ābnĕpōs, ōtis. *Praprawnuk.* **Der Enckel unsers Enckels.**

Abnocto, as, Nieśpię doma. **Zu nacht dar aussen liegen.**

ābnōdo, as, *Rozwięzuię, obćinam.* *1.* **(knüpffen Auff-**

Abnormis, Gruby Niezgrabny. **ungeschickt.**

Abnueo es, Nie przyzwalam. Zbrániam się. **vorbieten/ abschlagen.**

ābnuĭtio, *Niepozwalanie.* **Abschlagung.**

abnuo, is, *Nieprzyzwalam, odmawiam komu Niepostuszny iestem, odkiwnąć głową, zápieram się.* **versagen. (versagend.**

abnūtīvus, *Niepozwalaiący, Niepozwalanie*

abnūto, *Nie przyzwalam, Odkiwnąć głową.* **Mit dem haupt nicken.**

ăbŏlĕo, es, *Wniwecz obracam, Wymazuię, Zágubiam, Spłokáć.* **Austilgen.** *Nec poterit ferrū, nec edax abolere vetustas.* Virg. *syn.* Antīquo rēscīndo tōllo *vel* dēlĕo. *phr.* ăbŏlērĕ nĕfāndī cūnctă vĭrī mŏnŭmēnta jŭbĕt. Prōlēs dēfēcĕrĭt ōmnĭs. Sānguĭnĕ Cæsărĕō Rōmānūm ēxstīnguĕrĕ nōmĕn. Sīquīd dēlēvĕrit ætās. Fērrōquĕ tŭōs ăbŏlērĕ nĕpōtēs.

ăbŏleor, *Umieram.* *1.* *Niszczeię.* **Zu nichte werden.**

ăbŏlēsco *Nisczeie.* **veralten/ vergehen.** *Inque dies primos abolescere quæque creata.* Liv. *syn.* ăbŏlĕor āntīquŏr, rēscīndŏr, ōbsŏlēsco, *vel* dēlĕŏr.

ăbŏlĭtĭo *Zápamiętánie, 2. Znieśienie.*

Aboloes in Festo corrige ab oloes, priscè pro ab ollis: seu illis æ. pro i. ut Læbesum apud eundem Festum, pro liberûm & consonantes non geminabant prisci. Fest. Scalig. Gottfred.

ăbōllă *Szátá męska Szátá żołnierska.* **Ein Kriegs-leid.** *Nescit cûi dederit Tyriā Crispinus abollam,*

ăbŏmāsūm *Slaz flakowy,* sub. *Flak.* **Der feistedarm.**

ăbōmĭnābĭlĭs, *Brzydki.* **Ein abscheulicher.**

ăbōmĭnāndŭs, *Brzydki.* **vermaledeulich/ erschrecklich.** *Per abominandam nunc opem nato parens.* Jamb. Se. *syn.* Dētēstābĭlĭs, dētēstāndŭs, ēxĕcrābĭlĭs, ēxĕcrāndŭs, hōrrēndŭs.

ăbōmĭnātĭo, *Brzydkość.* **Ein grevel.**

ăbōmĭnātŭs, ti, *Brzydki, Przeklęty.* **verflucht.**

ăbōmĭno, ăbōmĭnŏr, *Brzydzę się, Przeklinam.* **verfluchen abscheu tragen.** *Et vires fortuna negat, quod abominer ergo.* Ovid. *syn.* Exĕcrŏr dētēstŏr, fŭgĭo, hōrrĕo, ăbhōrrĕo. *vide Execror, Imprecor.*

ăbōmĭnōsŭs, *Brzydki.* **Grewlich.**

ăbōrīgĕnēs. ăbōrīgĭnēs, hi. *Przodkowie Starodáwni.* **Ein Altvater.**

ăbōrĭŏr ĕris vel īris. *Poronić niechcąc, ustá ie co.* **Entspringen auffgehen.** *Corpori, & infrin-*

infringi Linguam vocemque aboriri. Luc. *ſyn.* ŏrĭŏr, ēxŏrĭor, ēxsūrgo.

ăbŏrĭtur fætus. *Poronieniem odchodźi.* Frühe-geburt bringen.

ăbōrsŭs, ſi, *Niedonoſzony płod.* Mißgeburt.

ăbōrsŭs, us, *Poronienie* Mißgeburt.

ăbōrtă ſidera, pro oborta *Wſchodzę 2.*

ăbōrtio, nis, ăbōrtĭum, ăbōrtīvum, *Poronienie.* Mißgeburth.

ăbōrtīvŭs, *Poroniony, Poronienie czyniący. Wyrodek, pomiotek.* Mißgebürthig. *Et quod abortivo non eſt opus illa voluptas. phr.* āntĕ dĭēm nāſcēns, īmmātūrō pārtu ēmīſsŭs, *vel* ēxcūſsŭs.

ăbōrto, as. *Poronić.* Mißgebähren.

ăbōrtum. *Poronienie, Pomiotek.* Ein unzeitling.

ăbōrtŭs, us. *Poronienie 1.* Mißgeburt. *ſyn.* Immātūrŭs pārtŭs.

ābpātrŭŭs. *Prapradźiadow brát.* Der bruder des großvatters.

ABR

ābrādo, *Oſkrobuię, golę, porywam, obrywam, urywam, oćioſuię.* Abſchaben/ab-kratzen. *Abradit ſpoliiſque ungves exercet ahenos.* Prud. *ſyn.* Rādo, cŏrrado.

ābrāsŭs, *Ogolony.* Abgekratzt.

ābrĭpĭo, *Odrywam. 1.* Wegnehmen. *Qua ſacer abripitur cæco deſcenſus hiatu. ſyn.* ābſtrăho, rāpto, sūrrĭpĭo, tōllo, ērĭpĭo, aufĕro. *vide Furor.*

ābrĭpĭŏr. *Unoſzę ſię.* Sich entführen.

ābrŏdĭætŏn, n. Gr. *Roſkoſzniczy żywot.* Ein wollüſtiges Leben.

ābrŏdĭætŭs, m. Gr. *Roſkoſznik.*

ābrōdo, ſub *Ugryzam.* Abnagen. *Abrodens ait hæc. an ſiccis dedecus obſtem.* Perſ. *ſyn.* Rōdo, cōrrōdo, ēxĕdo.

ābrŏgārē per Satyram, ſub *Pomięſzánie.,*

ābrŏgātĭo *Znieśienie, Złożenie.*

ābrŏgo, *Znoſzę, Odrzucam, 2. ſkładam kogo, kredyt zepſowáć.* Abſchaffen/entſetzen. *Et nimiū ſcriptis abrogat ille meis.* Ovid. *ſyn.* Reſcīndo, dīſsōlvo, ăbŏlĕo antīquo, *vel* ădimo.

ābrŏtŏnītēs, æ. m. Gr. *Wino przyprawne.* Wein von ſtabwürtz gemacht.

ābrŏtŏnum, n, *& Lucretio m.* Abrotonus Gr *Boże drzewko.* Stabwürtz.

ābrūmpo, *Urywam, 1. Przerywam.* Abreiſſen. *ſyn.* ābſcīndo, āvēllo, rūmpo.

ābrūmus. *Odſadzony od pierśi.* Abgesetzet von den brüſten.

ābrupte, *Urywczą, nagle, znágła.* unbedacht.

ābrūptĭo, *Urwanie, Rozwod, Przerwanie.* Ein Abbruch.

ābrūptum, ābrūptŭs lŏcŭs. *Przerwa, Urwa, Przepaść.* verfallener orht.

ābrūptŭs, ti, *Przerwany, Oderwany, Przepaśćiſty.* verfallen.

A B S

ābs *Od.* Ohn.

ābſcēdēntĭă, ium, n. plur. *Cienie. Ryćie wklęſte, Obraz z perſpektywą.* Der schatten.

ābſcēdo, *Odchodzę, 1. Odſtępuię. 1. Uſtáie co, Jątrzy ſię, Przeſtáię. 1.* Hinweggehen/abtreten. *Concluſæ miſerans terris abſcedere magnū. ſyn.* ăbĕo, rĕcēdo, dīſcēdo, cēdo, ēxĕo, ēgrĕdĭŏr, *v. Abeo, Exeo.*

ābſcēſsĭo. *Odbyt.* Ein geſchwár.

ābſcēſsŭs, us, *Wrzedźienicá, Záiątrzenie, odbyt. 2. Odeśćie. 1.* Abgang.

Abſcido Ućinam. Abhawen.

ābſcīndo, *Ućinam, Urzynam, Odćinam.* Abſchneiden. *Quærere plęprodeſt, & inane abſcindere ſolo.* Hor. *ſyn.* Scīndo, lăcĕro, āmpŭto, sĕco, rĕsĕco, reſcīndo.

ābſcīndo dēntĭbŭs, *Ukąſuię.* Abbeiſen.

ābſcīſsă, orum, *Urwa.*

ābſcīſsĭo, *Ućinanie.* Abſchneidung.

ābſcīſsè, *Surowie, Oſtro. 2.* Gründlich.

ābſcīſsŭs, ſi, *Przerwany, Przepaśćiſty, Oderwany, Rzezaniec, Surowy.* Abgehauen.

ābſcōndĭtē. *Potaiemnie.* verborgen.

ab-

ābſcōndĭtŏr. *Kryiący*. Ein verberger.
ābſcōndĭtŭs, *Skryty*. *1.* verborgen. *Comburens latitat Sylvis abſcondita flāma.* Lucan. *vide Abditus.*
ābſcōndo, *Kryię.* verbergen. *ſyn.* ābdō, cōndō,tĕgo ōbtĕgo rĕcōndo, cēlo *as phr.* Nĕc ĕgo hānc ābſcōndĕrĕ fūrtō ſpērāvī, nē fĭngĕ fŭgām, dōnĕc hŭmō tĕgĕrĕ aūt fŏvĕīs ābſcōndĕrĕ dīſcānt. Spīſsīs nŏctis sē cōndĭdĭt ūmbrīs. Intĭmă mōrĕ sŭō sēsē in cūnābŭlă cōndēnt. *vel Occulto.*
Abſconsē apud Eſdram. *4. pro* Abſconditē.
ābſcōnsĭo, *Krycie ſię.* verbergung.
ābſcōnsŏr. *Kryiący.* verberger.
ābſcōnsŭs. *Skryty.* verborgen.
ābsĕgmĕn. *Ucinek, & ſub Ogonowy.*
ābsēns. *Nieprzytomny, nieprzytomnie, umarły.* Abweſend. *ſyn.* Dīſsĭtŭs, rĕmōtŭs.
ābsēntĕ me. nōbīs. *W niebytności.*
ābsēntĭă, *Nieprzytomność.* Abweſenheit. *epith.* Lōngă brĕvĭs, dūra trīſtĭs mæſtă.
ābsēntĭs pārtĭbŭs fūngēns. *Námieſtnik.* Ein Stadthalter. (*Abſchicken.*
ābsēnto, as. *Odſyłam, & Nieprzytomnie.*
ābsĭlĭo, is, *Odſkákuię, Uſkákuię.* Davon wegſpringen. *Aut procul abſiliebat, ut acrē exciret odorem.* Lucr. *ſyn.* Exsĭlĭo, trānsĭlĭo, dīſsĭlĭo sălĭo.
ābsĭmĭlĭs. *Niepodobny.* vngleich. *ſyn.* Dīſsĭmĭlis haūd sĭmĭlĭs dīſpār īmpar.
ābsīnthĭăcum. *Piołunek.* Wermuth.
ābsīnthĭăcŭs. *Piołunowy,* in *Piołunek* Das von Wermuth iſt.
ābsīnthītēs, æ. m. Gr. *Piołunek.* wermuthwein. *phr.* Vinum ābsīnthĭō mĭſtum, *vel* cōndĭtum. Vinum ābsīnthĭăcum.
ābsīnthĭum, n. & m. Abſinthius, *Piołun.* Wermuth. *epith.* ămārŭm, īngrātum, tĕtrum trīſtĕ cārum.
ābsīnthĭum Sāntŏnĭcum. *Gliſtnik.*
Absīs, lege Apſis.
ābsīſto *Przeſtáię. 1. odſtępuię. 1.* & in *Nie 1.* Abſtehen. *Prælia nec victo poſſunt abſiſtere ferro.* Virg. *ſyn.* Dīſcēdo, ăbĕo, ābſcēdo, cēſſo, dēsĭno, dēsĭſto. *phr.* Tōtoquĕ ābsĭſtitĕ lūcō. Nĕc cūſtōs absīſtīt līmĭnĕ Jānŭs. Nĕc prĭŭs ābsĭſtit quām sēptem īngēntĭă vĭctŏr Cōrpŏră fūndăt hŭmī. Absīſtĕ mŏvērī.
ābsīt, *Nie day tego Boże.* Das geſchehe nicht
ābsit verbo invĭdia, *W dobry czás, Nie chwaląc ſię.*
ābsŏcĕr, ſub. *Swiekier.* Ein Schwaher.
ābsōlvo. *Dokonywam, odprawiam 2. odbywam ſkázuię zá kim, rozprawiam ſię, wyzwalam. 1. zrobić co, zábiiam. Rozgrzeſzam.* Entledigen/ loßſprechen. *Ex æquo, quod jura docent, abſolvitur omnis. ſyn.* Pērfĭcĭo, cōnfĭcĭo pĕrāgo fīnem īmpōno. *vide Finio, Perficio,* cūlpā crīmĭnĕ nŏxā sŏlvo nŏxæ ĕxĭmo cūlpā lībĕro. *Phr.* Scĕlŭs rĕmīttĕrĕ. Scĕlĕrī pārcĕrĕ. Indīgnum crīmĭnĕ dūcĕre. Vīnclīs ĕxsōlvĕrĕ. Sūbdūcĕrĕ lĕthō. Ablūtō crīmĭnĕ rĕmīttĕrĕ dĭmīttĕrĕ. Ablūtā rĕmīttĕrĕ cūlpā. Insōntēm făcĕre. An cōmmōtæ crīmĭnĕ mentĭs absōlvēs hŏmĭnem, & ſcĕlĕris dāmnābĭs ĕūndem.
ābsŏlūte *Doſkonale, zgoła.* volkommentlich
ābsŏlūtĭo *Dokonanie, Wyzwolenie z prawá, Doſkonałość.* Entlösung
ābsŏlūtōrĭum medicamentum. *Lekarſtwo wyborne.* Eine erledigende Artzney.
ābsŏlūtōrĭŭs. *Skázuiący zá kim, Wyzwoleniu ſłużący.* Ein gefreiter.
ābsŏlūtŭs. *Wyzwolony Doſkonáły.* vollkommend/ befreyet/ loß *ſyn.* Pērfĕctŭs, pĕrāctŭs; cūlpā. *ſeu* crīmĭnĕ sŏlūtŭs, lībēr.
ābsŏnĕ *Nieprzyiemnie.* vnreimlich.
ābsŏnŭs, *z głoſu nieprzyiemny.* übel oder mißlautend. *Si dicentis erunt fortunis abſona dicta.* Hor. *ſyn.* Mălĕsŏnāns, dīſsŏnŭs, nōn cōnsŏnŭs.
ābsōrbĕo. *Wyſyſam, Wyſarknąć, Pożeram.* Gantz verſchlucken/ außtrincken. *Ridiculo totas ſimul abſorbere placentas.* Hor. *ſyn.* Sōrbĕo vŏro dĕvŏro haūrĭo. *phr.* Orĕ hĭāntī excĭpĕre. Illūm sŭbĭtō tēllūs ābsorbeāt hĭātū. Avĭdām dīmīttĕrĕ ĭn ālvum. Mĭhī tēllūs prĭŭs īmă dĕhīſcăt. Dĕvŏrĕr āntĕ prĕcŏr sŭbĭtō tēllūris hĭātu. Dĕhīſcĕ tēllūs, rĕcĭpĕ

mē dīrūm chăŏs; Ast īllām ter flūctūs ĭbīdĕm. tōrquĕt ăgēns cīrcum, ĕt răpĭdūs vŏrăt æquŏrĕ vōrtĕx. v. voro.
ābsquē, Bez. Ohn/ sonder. Præpositio.
ābsquē te esset. By-nie ty? Wan du nicht wäreſt.
ābstāntĭă, æ. Odległość. Abgelegenheit.
ābstēmĭum prāndium sub. Postna potrawa. Eine Mahlzeit ohn Wein.
ābstēmĭūs. Bez winá, wodki. Der nicht wein trinckt. Vina fugit, gaudetque meris abstemius undis. Ovid. syn. Vini ābstĭnēns.
Abstēntĭo, sub. Wydźiedźiczony.
ābstēntūs. Wydźiedźiczony, Wyklęty. Außgestoſſen.
Abstērgēo, Abstergo. Oćieram, Sćieram, Ućieram. 2. Abwaschen/ saubern. syn. Dētērgo, tērgo, pūrgo, dīlŭo. v. Abluo.
ābstērrĕo, Odstraßam, odpłaßam. Abschrecken. Ut canis à corio non absterrebitur uncto. Hor. syn. Tērrĕo, tērrōrem īncŭtĭo, vel dētērrĕo, āvŏco vide Terreo.
ābstĭnē. Nie tykáy. Laß seyn.
ābstĭnēns. Powśćiągliwy. Enthaltend/ mässig. syn. Tēmpĕrans, sōbrĭūs mŏdĕrātūs pārcūs. phr. Lætă sŭō, pārvōquē dŏmūs cōntēntă părātu præbet sōmnōs casă sĕcūrōs.
ābstĭnēnter, Powśćiągliwie. Mässiglich.
ābstĭnēntīssĭmūs somni. Czuyny. Wachtsam.
ābstĭnēntīssĭmūs Venĕris. Czysty. Keusch.
ābstĭnēntīssĭmūs vini. Trzeźwy.
ābstĭnēntĭă, æ. Powśćiąganie się, Powśćiągliwość, Nie iedzenie, Trzeźwość. Enthaltung/ Mässigkeit. Illic ditata parcus abstinentia. (Jam) Prud. syn. Pārcūs vīctūs mŏdĭcūs cĭbūs, sōbrĭĕtās. epith. Pārcă sānă lōnga sānctă dūră.
ābstĭnĕō. Hamuię się, Nie bywam, Nie iadam, & in Ni, & sub Przewodzę co ná sobie. Sich enthalten/mässigen. Non se conviviis abstinet ille suis. Ov. syn. Tēmpĕro mē, cōntĭnĕo, cŏhĭbĕo. phr. Est vīrtūs plăcĭtīs ābstĭnŭīssĕ bŏnīs, ănĭmūm rătĭōnĕ dŏmārĕ, tēnŭī vīctū ūtī. Invēntīs mĭsĕr ābstĭnĕt, ĕt tĭmĕt ūtī.

Mĭnĭmum dĕcĕt lĭbĕrĕ, cui mūltum lĭcĕt, Quod spēctārĕ dĕcĕt, nōn quod lĭcĕt. Dīscĭtĕ quam pārvō lĭcĕat prōdūcĕrĕ vītam: et quāntūm nātūră pĕtāt. v. Castus, Iejuno.
Absto, as. Stoię z dáleká. Von fern stehen.
Absto is, pro absum. Meurs. ex Ovidii 11. Metamorph. & Plauto Langi. priscum Taulmann.
Abstōllo, is. Unoszę, Umykam. Wegnehmen.
ābstōrquĕo. Ukrącam. Abdringen.
Abstractum Nomen est, quod formam aliquam cum exclusione subjecti significat ut albedo, sapientia.
ābstrăho. Odćiągam, odrywam, Uwodzę. Ab oder entziehen. Abstrahere nostris cōjugē charam toris. (Jamb.) syn. Abrĭpĭo, āvēllō, rĕmŏvĕo, ābdūco, dīvēllo.
Abstrīctūs, Liv. Laxare pedem abstricto modo, al. & melius. abstricto. Sigoni.
ābstrăhŏr à corpŏre, à sensu mentis. Záchwycenie ćierpię, Zápamiętywam się. von Sinnen kommen.
ābstrūdo. Kryię co. verbergen/ verstoſſen. vide Abdo, Abscondo.
ābstrūsĭo, & ābstrūsum. Kryćie, Skrytość.
ābstrūsūs. Skryty. verborgen. Abstrusa in venis silicis pars densa ferarū. v. Abditus. occultus.
ābstŭlī, vide ābstōllo, ābstŭlo, priscè sub. Wynoszę. Wegnehmen.
ābsūm, Nieprzytomny iestem, odległy iestem. Abwesend/ Entfernet seyn. syn. Dēsum, dīsto: sum rĕmōtūs dīssĭtūs dīsjūnctūs. phr. Lōngīs īntĕr sē pāssĭbūs ābsūnt. Nūsquam ăbĕro. Cōllēctīs ōmnĭbūs una dĕfŭĭt: ămantēs nōn lōngē ā chāro cōrpŏre ăbēssĕ vŏlūnt.
Absūmēdo, inis. Strawienie. verzehrung.
ābsūmo is. Trawię, Przemarnowáć verzehrē. Ambesas subigat malis absumere mensas. Virg. syn. Cōnsūmo cōntĕro cōnfĭcĭo pĕrdo ēxhāurĭo.
ābsūmor. Umieram. Sterben
ābsūmptĭō. Strawienie. verzehrung.
ābsūrdē, ābsūrdum est. Niegrzeczy.
ābsūrdūs, Niegrzeczny, Nieprzyiemny, Nikczemnik. ungereimt/ unlieblich zu hören. syn. ābsŏnūs, nōn cōnvĕnĭēns.
Absynthium, vide Absinthium.

ăbūndāns, *Obfity.* überflüssig. --- *Nivei quā Lactis abundans.* Virg. *syn.* Fērax, dīvĕs, fērtĭlĭs, afflŭēns, pīnguĭs, ūbĕr, plēnŭs, rĕfērtŭs. *phr.* Lāctĭs ăbūndāns. Dīvĕs pĕcŏrĭs. Fērtĭlĭs frūgŭm. *vide Dives, fertilis.*

ăbūndāntĕr, ăbūnde. *Obficie, Buyno, Hoynie, Dość.* überflüssiglich/ Reichlich. *Tum cōtrà Juno terrorum, & fraudis abunde est.* Vir. *syn.* āffātĭm, sātĭs, cōpĭōsē.

ăbūndantĭă, ăbūndātĭo. *Obfitość, żyzność.* überfluß/ volauff. *syn.* Cōpĭă, ūbērtās, ăcērvŭs, fērtĭlĭtās, vīs, āfflŭēntĭă. *epith* Lārgă dīvĕs. *phr.* Plēnō cōpĭă cōrnū, Prōdĭgă rerum lūxŭrĭēs. Bŏnōrum cŭmŭlŭs ăcērvŭs Fœcūnda cōrnū cōpĭa dīvĭtĕ. Hīnc tĭbĭ cōpĭă mānābĭt id plēnum bĕnīgnō. Rūris bŏnōrum ŏpŭlēntĭă cōrnū. Aurĕă frūgēs Ităliæ lætō dīffūndit cōpĭă cōrnū. *v. Copia.*

ăbūndŏ. *Obfituię, Wynikam* überflüssig/ volauff. *Rursus abundabit fluidus liquor, &c.* Virg. *syn.* āfflŭo, cīrcŭmflŭo sum dīvĕs, ēxūbĕro, rĕdūndo, mĭhī ăbūndē est. *phr.* Pōmĭs ēxūbĕrăt ānnŭs. Tērrōrum ĕt fraūdĭs ăbūndē ēst, atsi lūxŭrĭă fŏlĭŏrum ēxūbĕrăt ūmbră. Rūrsŭs ăbūndābat flŭĭdūs lĭquŏr. Fœtū nĕmŭs ŏmnĕ grăvēscĭt.

ăbūndus. *Obfity, Pełen.* überflüssig.

Abusio. blb. Używanie złe, Zámiana słow. Mißbrauchung.

ăbūsīvă venditio sub. *Niewłasny.* Frembder.

ăbūsīvĕ. *Niewłaśnie.* Frembd.

ăbūsqueTībĕrīo, *apud Tacitū legit Lipsius: pro* A Tībĕrīo usque. *Dardaniam siculo prospexit abusque Pachino.* Virg. *syn.* Usquĕ ăb.

ăbūsŭs, us. *Używanie złe, Strawienie.* Mißbrauch. *syn.* Mălŭs, *vel* pervērsŭs usŭs.

ăbūtĭlŏn, *Slaz wielki.* Ein Mißbraucher.

ăbūtŏnŏn. Gr. sub. *Boże drzewko.*

ăbūtŏr. *Zle używā, psuię, trawię, wyrabiā, przeżyć, czynię z kim, wodzę,* & sub. *Darmo* Mißbrauchen. *Constituet fruges, & Bacchi nomine abuti.* Luc. *syn.* Mălĕ pĕrvērsē ūtŏr.

ăbysfŭs, si, Gr. f. *Przepaść.* Abgrund/ Tieffe. *Objice terrarum patriam sordentis abyssi syn.* Vŏrāgo, gūrgĕs hĭātŭs, bărăthrŭm. *epith.* Cœnōsă prŏfūnda īmmānĭs hŏrrēndă, īngēns, hŏrrĭbĭlĭs, ăpērtă, hŏrrĭdă, stŭpēndă, āltă. *vide Vorago.*

A C A

Ac. *I. Ják, Rownie iák.* Vnd. *Si sapiat, vitet simul ac adoleverit ætas. syn.* ĕt, quĕ.

ăcăcĭă, æ. Gr. *Bespieczeństwo, Ciernie. 1. Frimam produxit Marcellin. alioqui brevem.*

ăcădēmĭă, Gr. *Akademia.* Hohe-Schul. *Hæc fundata ratis Academia Legibus, ortum. syn.* Gymnăsĭum, schŏlă. *epith.* āntīquă, dŏctă, cĕlĕbrĭs, ūmbrĭfĕră.

ăcænă, æ. Gr. *Mierniczy pręt.* Ein Ruth.

ăcănŏs, ni, *f.* Gr. *Ostrokrzew,* & *Sytká.*

ăcānthălēuce, es, Gr. *Oset.* Gummi.

ăcānthĭcă, *vel* Acanthĭce mastiche. Gr. *Mastykowa żywicá,* & *Lepczycá.*

ăcānthĭnŭs. *Barszczowy.* Barenklawicht.

ăcānthĭs & ăcălāntĭs, idis f. Gr. *Czyż.* Ein Distelfinck. (*Ostrokrzew.*

ăcānthĭŏn, & ăcānthĭum. Gr. *Oset pawłoczny,*

ăcānthŭs thi. m. Gr. *Barßcz, ostrokrzew, rodzeniec.* Bärenklau. *His animis nostræ dum versat Acanthus Amicæ.* (*Herba semper frondens, in quam mutatus fingitur Acanthus, puer formosissimus*) *epith.* Mŏllĭs, frŏndēns, tōrtŭs. Sīdŏnĭŭs, rīdēns, vĭrĭdĭs, vĭrēns, īnflēxŭs, lēntŭs. *phr.* Īnflēxī vīmĕn ăcānthī ĕt mŏllī cīrcum ēst ānsās āmplēxŭs ăcānthō. Băccæ sĕmper frŏndēntĭs ăcānthi.

ăcānthylis, idis. Gr. *Czyż.*

ăcāpnă orum. Gr. *Drewká suche.* Trucken holtz

ăcāpnŏn mel, *Dymny miod*, sub. *Niedymny.* Rauchender Honig.

ăcārēs, eos. Gr. *Iglicá ziele.* Meußborn.

ăcārne, es. Gr. *Złotook.* Ein Meerfisch.

ăcārŏs, ri, f. *Iglicá ziele.* Meusborn.

ăcārŭs. *Robacy w wosku.* Eine Schab.

ăcăſignēte, es. *Winne źiele.* Weinſtrauch.
Acatalecticus verſus, cui nihil deeſt, neq; ſupereſt in fine. Servi.
ăcătălēpsĭă, æ. Gr. *Nieobiętość.*
ăcăthĭum, Gr. *Zagiel.* Eine Gattung eines (Schiffs.
ăcăſtŭs, ti. Gr. *Karbunkuł.* Karfunckelſtein.

A C C

ăccănto. *Przyśpiewywam.* Zuſingen.
ăccēdit, ad. *Przybywa, Podobny.* ſichmehren.
ăccēdo. *Przyſtępuię, przybliżam ſię, przyſtáię ná co, wdáię ſię, przybywa.* Hinzugehen/ nahen. *Tutus quos optat portus accedet averni.* Ovid. *ſyn* Vĕnĭo, ădvĕnĭo, prŏpīnquo, ădĕo trānsĕo, ădjūngŏr, ădvēnto, ădvŏlo. *v. venio, eo.*
ăccĕlĕrātĭo, ōnĭs. *Spieſzenie.* Eylung. *ſyn.* Prŏpĕrātĭo, fēſtīnātĭo, cĕlĕr cūrsŭs.
ăccĕlĕro, *Przyſpieſzam.* Herzu eylen. *Acceleremus ait, vigiles ſimul excitat, illi.* Virg. *ſyn.* Cĕlĕro, mātūro, fēſtīno, prŏpĕro, prĕmo, ūrgeo. *phr.* ăccĕlĕrārĕ grădum. Mŏrās rūmpĕrĕ, tōllĕrĕ, pĕllĕrĕ, præcĭpĭtāre. *vide Feſtino, Curro.*
ăccēndĭtŭr. *Ima ſię ogień.* Sich entzünden.
ăccēndo, *Zápalam, niecę, iáſno czynię, pobudzā, iątrzę, oſtrzę, drżę,* & ſub. *záchećić.* Anzünden. *Ære ciere viros Martemq; accēdere cantu.* Virg. *ſyn.* īncēndo, īnflămmo, ūro. *Metaph.* īmpĕllo, īncĭto, īnſtīgo, ăcŭo, ēxcĭto, ūrgĕo. *phr.* Sūbdĕre făcēs, ĭgnem īnjĭcĕrĕ, sūbjĕctĭs ūrĕrĕ flāmmĭs. *vide Incendo.*
ăccēnsī, *vel* accenſus ſi, *Sługa mieyſki, Zołnierz lekki, pośiłek, Sápient.* Ein Stadtknecht.
Accenſibilis, llbbb. ad Hebr. 12. *Zápaliſty, nam in Græco textu Pauli, eſt Cecaumenos, Pałaiący* Anbrennend.
ăccēnsĭtī, *Pośiłek.* Ein Stärckung.
accēntĭūncŭlă, accēntŭs. *Nátężanie.* Der thon einer ieglichen Syllaben.
accēntŭs ſcriptŭs. *Kropka piſarſka.* Ein Erhebung der Stimm.
accēpsŏ, pro accēpĕro. *Biorę.* Nehmen.

accēptābŭlum, ſub. *Octowy ſtátek.* Ein eſſig-Geſchirr.
accēptī, ēxpēnsī cōdex, tăbŭlæ. *Ráchunkowe kśięgi.* Rechnung-Bücher.
accēptĭlātĭo, *Kwit, Długu bez pieniędzy zniesienie.* Bekantliche Begnügung.
accēptĭŏ, *Branie.* Nehmung.
accēptĭs āddo, *Przybieram czego.* Zulegen.
accēptŏ, *Przyimuię, odbieram pieniądze.* Abnehmen.
accēptō līběrŏr, *Kwituią mię.* Begnüget werden. (Empfanger.
accēptŏr, oris. *Bieracz, pochwalacz.* Ein
acceptor perſonarum. *Actor. 10. Brakuiący perſonámi, Ná ludźie ſię oglądáiący.*
accēptōrĭūs modulus, ſub. *Cewká u rur.*
accēptrīcă, & accēptrīx, ſub. *Bieracz, Biorący rad.* Eine Nehmerin.
accēptum, *Wźiątek, perceptá.* Das empfahen
accēptum făcĭo *przyimuię, wpiſuię w regeſtr.* In das regiſter ſchreiben.
accēptum īlīī rĕfĕrēndŭm. *Winien.* Schuldig
accēptŭs, *Przyiemny.* Angenehm. *ſyn.* Rĕcēptŭs, *vel* grātŭs, jūcūndŭs.
ăccērsī in *Przyzywam.* Herzu ruffen.
ăccērso, is, ſere. & ăccērsĭo, is, ſire. *Przyzywā, pozywam, każę przynieść, obwiniam, biorę.* Herzu oder hinzu ruffen/ beſchicken. *ſyn.* Vŏco, āppēllo as, ădvŏco, cĭĕo, ăccĭĕo. *phr.* ēxtēmplō sŏcĭōs prīmūmquĕ ăccērsĭt ăcēſtĕm, ădvĕnĭĕt jūſtum pūgnæ, (ne ăccērsītĕ) tēmpŭs. Sŏcĭōs sum ăccīrĕ părātŭs Æneăn ăccīri ōmnēs, pŏpŭlūſquĕ ēxpōſcūnt Māgnīſquĕ vŏcānt clāmōrĭbŭs hoſtem. Æneām māgnā tēr vōcĕ vŏcāvĭt.
Accērsītŏr, Przyzywacz, Ceklarz, Záproſzonych przyzywacz. Ein beruffer.
ăccērsītŭs, ti, *Wezwany, przywoźny.*
ăccērsītŭs, us, *Przyzwanie.* Beruffung.
ăccēſsĭo, *Przybywanie, przydatek, przyśćie, przypłodek, kreſcencya, obrywká, śilenie ſię, choroby przy-*

przybywanie. Vermehrung/Zusatz. *syn.* ădjĕctĭo, īncrēmēntum. *epith.* Mūltă āmplă, īngēns.
ăccēſsĭo fit. *Przybywa.* Sich mehren.
ăccēſsĭōnem ædibus adjungere, *Przybudowáć* Zu bauen.
ăccēſsĭōnem făcio, affĕro. *Przyczyniam.* Mehren.
ăccēſsĭōnem non recipit. *Naywiększy.*
ăccēſsĭonem rĕcĭpit. *Przybywa.* Mehren.
ăccēſsŏr, *Pomocnik.* Helffer.
ăccēſsōrium, *Przydatek.* Ein Zusatz.
acceſſus ûs. *Przyśćie, przystęp.* Eine Zunahung.
acceſſus mărĭs. *Morſkie burzenie.* Vngestimmigkeit des meers.
ăccĭdēns. *Przymiot, przypadek.* Ein Zufall.
ăccĭdēntālĭs. *Przypadkowy.* Zufallend.
ăccĭdēntĭă, æ. *Trefunek.* Ein Treffen.
ăccĭdĭt, *Trafia się, przyſtoi.* Zufallen.
ăccĭdo. *Upadam, padam, 1. & ſub klękam.* wieder fahren/zutragen. *Accidit in puncto, quod nō ſperatur in anno. ſyn.* Cōntīngo, obtīngo, ēvĕnĭo, īntĕrvĕnĭo, cădo, fĭo.
ăccīdō, idi iſum. *Szkodzę, podſkákuię, wynędźić* Abhauen/abschneiden. *Accidunt orbes, careant ut margine lato. ſyn.* Cædo, consūmo, ābsūmo, cīrcūmcīdo. *vide Scindo, Cædo.*
ăccĭĕo, es, *Przyzywam. vide ſupra Accerſo.*
ăccīnctŭs, ti. *Ochotny.* Behend.
ăccīngo me, *Gotuię się, záprzągam się, zákrzątnąć się, przypaſać się.* Sich umbgürten. *Hortatus ſocios, paribuſq; accingitur armis.* Virg. *ſyn.* Cīngo, mūnĭo, īnſtrŭo, ărmo. *Metaph.* păro, præpăro, cōmpăro. *phr.* Hīc fērrō ăccingŏr rūrsūs, clўpĕōquĕ sĭnīſtram āptāns Lōrīcā īndŭĭtūr, fīdōquĕ ăccīngĭtūr ēnsĕ Īllī sē prædæ ăccīngūnt dapibuſq; fŭtūrĭs. *vide Præparo.* (umbgürten.
ăccīngo ēnſem lătĕri. *Przypaſuię* Das gewähr
ăccīngor *Przypaſuię, gotuię się, záprzągam się.* Vmbgürten.
ăccĭno, *Przyśpiewywam.* Zustimmen. *Accinit in ſylvis tacitis reparabilis Echo.*
ăccĭo īvī, itum, *Przyzywam. vide Accerſo.*
ăccĭpătĭnă, acci-patina. *Miſá płaſka* Ein breite Schüssel.
ăccĭpĕ, *Ná, weź.* Nim.
ăccĭpĭo, *Biorę, 1. przyimuię, ſłucham, 1. ſłyſzę, witam, przywitáć, wykładam, rozumiem, ſtánowię, mam to zá. częſtuię.* Bekommen/Annehmen. *ſyn.* Căpĭo, sūſcĭpĭo, sūmo, āſsūmo, prĕhēndo, prēndo. *phr.* Căpĕ săcra mănū.
ăccĭpĭo ægrē, åtrōcĭūs, dūrĭūs, faſtīdiosē, grăvĭter. *Zá złe mam, markotno mi, obrażam się.* Vor übel auffnehmen.
ăccĭpio ălĭquem male, vĕhĕmenter. *Łáię.* Schelten.
accĭpĭo ămīcē in bŏnam partem. *Nieobrażam się.* Vor gut auffnehmen. (nehmen.
accĭpĭo mancĭpio. *Obieram kupno.* unterthänig
accipio verbĕrĭbus. *Siekę mię.* Schlagen.
ăccĭpĭter. *Jáſtrząb.* Ein Raubvogel/Habicht.
Accipitrem aeriū cautus me nominat auceps. Quod reliquas poſſim fallere primus aves. epith Prædo răpāx cĭtŭs, præcēps, fĕrŭs, crūdēlĭs vēlōx, vŏlŭcrĭs, nūbĭvăgŭs, āudāx, īntrĕpĭdŭs, īmpĭŭs, fĕrōx, trūx, īmmītĭs, åtrōx. *phr.* Prædatrīx ālēs. Cŏlūmbīs prædo īnfēſtŭs, ācĕr pēnnis et cūrvīs ūngvĭbŭs ālēs. Săcĕr ālēs. Accĭpĭter nūllī sătĭs æquŭs īn ōmnēs ſævŭs ăvēs, ācĕr sĕquĭtūr pĕr īnānĕ cŏlūmbăm. Dēlāpsūs cœlo cēlsā dē sēdĕ cŏlūmbăm sūſtŭlĭt, āpprēnsām quām rōſtrō ēvĭſcĕrăt ūncō. Răptō vīvĭt, et ōmnēs tĕrrĕt ăvēs. (Sperber
ăccĭpĭtĕr ſtellăris, *Jáſtrząb wielki.* Ein groſſer
ăccĭpĭtĕr lĕpŏrărius cyanopus. *Rarog.*
ăccĭpĭtĕr minor, fringillarius. *Krogulec.* Ein Kleiner.
ăccĭpĭtrīnă. *Jáſtrzębiec źiele.* Sperber Krant.
Accipitro, as, priſcum: Rzucam. Schmeiſſen.
ăccīſſo, as. *Zámyślam, czwarzę się.*
ăccīsă bŏnă. *Nátyraná maiętność.*
ăccīto, as. *Przyzywam.* Beruffen.
ăccītŭs, us. *Przyzywanie.* Beruffung/Befehl.

ăcclāmātĭo, *Krzyk, okrzyk.* Zuruffung/Frolockung. *Acclamatio sibilans coronæ.*(Phal.)Sidōn. *syn.* Plaūsŭs.ăpplāusŭs. *epith.* Sĕcūndă īngēns, lætă, cănoră. *vide Plausus.*

ăcclāmo. *Krzykam pochwalaiąc.* Miteinander zuruffen. *syn.* Obmūrmŭro,plaūdo,āpplaūdo, plaūsum do. *vide Plaudo.*

ăcclāssis, *Bramá,* & *suknia z rozporem, sub rozpor.* Der Saum am Kleid.

ăcclīnātŭs, *Wsparty.* Geneigt.

ăcclīnĭs. *Náchylony,podgorny,wsparty,* Geneigt/anlähnend. *Hæc delapsa polô, stetit alno acclinis opacâ* ales. *syn.* Inclīnātŭs, prōpēnsus, prōclīvĭs, ăcclīvĭs.

ăcclīno, as. *Náchylam się, wspieram się.* Sich neigen/anlähnen. *Circumspexit Atyn, seque acclinavit ad illum.* Ovid. *syn.* Inclīno,prōpēndĕo, īmpēndĕo.

ăcclīvĭs, *vel* acclīvŭs. *Pochodźisty, 2. wsparty.* Auffgerichtet. *Arboris acclivis trunco, procul aerea ramis.* Virg. *syn.* Ardŭŭs, dīffĭcĭlĭs, ērēctŭs, *vel* īnclīnātus,ăcclīnĭs.

ăcclīvĭtās. *Pochodźistość, przykrość.* Auffrichtung.

ăccŏlă, æ. *Sąśiad.* Feld-Nachbahr. *Accola vulturni, pariterq; Saliculus asper.* Vir. *syn.* Vīcīnŭs,hăbĭtātŏr,cūltŏr,īncŏlă,cīvĭs,cŏlōnŭs

ăccŏlo, is. *Przyległy iestem.* Beywohnen. *Accolet, imperiumq; pater Romanus habebit.* Virg. *syn.* Cŏlo, hăbĭto.

ăccōmmŏdātŭs. *Przyzwoity, sposobny, grzeczny* Geschickt/ beqwen. (Beqwemiglich.

ăccōmmŏdātè, *Snadnie, stosownie,*

ăccōmmŏdo. *Pożyczam, przypodobam się, przystosuię, przypasuię, przyprawiam.* Sich beqwemen. *Induitur, laterique Argivum accommodat ensem.* Virg. *syn.* āpplĭco,ādjūngo, āpto, rĕfĕro, cōmpăro. *vide Apto.*

ăccōmmŏdŭs. *Sposobny.* Beqwem/füglich. *Est curvo anfractu vallis accomoda fraudi.* Virg. *syn.* Cōmmŏdŭs, ŏppōrtūnŭs, āptŭs, āppŏsĭtŭs ĭdōnĕŭs.

ăccōrpŏro, *lege Adcorporo.*

Accredo, Accreduo, priscum. Wierzę 1. & sub. *Dowierzam.* Glauben.

ăccrēmēntum. *Przybywanie.* Ein Zuwachs.

ăccrēmēntum măris. *Morskie burzenie.* Ungestümigkeit des Meers.

ăccrēsco, *Przyrasta, Dorastam, przybywa, wylewa z brzegow.* Zuwachsen.

ăccrētio. *Przyrastanie. 1. 2. przybywanie.* Zuwachs

Accubitale, is. Kołdra. Bettlach.

ăccŭbātĭo, *Leżenie, śiedzenie u stołu, biesiadá.* Beysitzung.

Accubita, lbbh æ, Łożko stołowe. Ein Faul-Bett.

ăccŭbĭtĭo. *Siedzenie u stołu.* Zu Tisch Sitzung.

ăccŭbĭtōrĭă vestis. *Szatá biesiadna.* Ein schlaff Kleid.

ăccŭbĭtum. *Łożko dźienne, łożko stołowe, wezgłowie.* Ein Bett.

ăccŭbĭtŭs, ûs. *Siedzenie u stołu.* Beysitz/Beyliegung. *syn.* ăccŭbātĭo.

ăccŭbo. *Leżę podle, śiedzę u stołu.* Beyliegen/beysitzen. *syn.* ăccūmbo, ăccŭbĭto.

ăccūdo, *Przykowáć, przydáię.* Anschmieden.

ăccūmbo, is. *Siedzę, leżę.* Zu Tisch sitzen. *Conciliat, tu das epulis accūbere Divū.* Vir. *syn.* ăcŭbo ās, ādjăcĕo, dīscūmbo, rĕcūmbo. *phr.* ăccūmbĕrĕ mēnsīs Tū dās ĕpŭlīs ăccūmbĕrĕ Dīvum. Dīscŭbŭērĕ tŏrīs prŏcĕrēs, strātŏquĕ sūpēr dīscūmbĭtŭr ōstrō. *vide Epulor.*

ăccŭmŭlātĭo, *Obsypowanie, náwożenie, łupienie.* Zusammen Hauffung.

ăccŭmŭlātīssĭmè. *Hoynie.* Reichlich.

ăccŭmŭlātŏr, *Gromadźićiel.* Ein Samler.

ăccŭmŭlo, *Kupię, obsypuię, náwożę.* Hauffen/mehren. *His saltem accumulē donis, & fungar inani.* Virg. *syn.* Cōngĕro,cŭmŭlo,ēxāggĕro,cŏăcērvo,cōmpōno, cōllĭgo, cogo. *phr.* Dīvĭtĭās cŭmŭlāre cădūcas cōmpōnĕrĕ ŏpēs per fāsquĕ nĕfāsque. Quidquid Gāngētĭcŭs āles cōngĕrĭt in nīdum.

ăccūrātè, *Pilnie, wytwornie.* Fleissig.

ăccūrātè făcio. *Wytwarzam się.* Fleissig etwas machen.

ăccūrātĭo, *Pilność.* Fleiß.

ăccūrātŭs, *Wytworny.* Mit fleiß gemacht. *Eam nunc militiam accuratam miles inveniat volo.* Jamb. *ſyn.* Pĕrfĕctŭs, ſtŭdĭōsē făctŭs, ēxquīsītŭs. *vide Perfectus.*

ăccūro, as. ſub. *Przypilnowáć.* Zulauffen. *ſyn.* Cūrro, cōncūrro ădvŏlo, ăfflŭo. *phr.* Cūrsū ăccēdĕrĕ māgnō.

ăccūrro, is. *Przybiegam.*

accūrsŭs, us. *Przybieganie.* Zulauff.

ăccūsābĭlĭs, ăccūsāndŭs. *Przyganny.*

ăccūsātĭo, *Obwinienie, winowanie, ſkargá, inſtygacya, zárzut.* Anklag/verklagung. *Exin terribilis juſti accuſatio ſurgens.* Juv. *ſyn.* Scĕlĕrĭs, crīmĭnĭs, dēlātĭo. *epith.* Fālsă, quĕrŭlă, cōntēntĭōsa.

ăccūsātīvŭs cāsŭs, ſub. *Oſkarzyćiel, & ſub ſłow odmiany.*

Accuſativæ Præpoſitiones Iſidoro, *Accuſativo caſui jungi ſolitæ.*

ăccūsātŏr, *Oſkarzyćiel, Inſtygator, Prokurator, ſtroná powodna.* Ankläger. *Accuſator erit, qui verum dixerit, hic eſt.* Juv. *ſyn.* Dēlātŏr. *epith.* Quĕrŭlŭs, cōntēntĭōsŭs, ăcērbŭs, vĕhĕmēns, mŏlēstŭs, ācĕr. grăvĭs, fālsŭs.

ăccūsātōrĭŭs. *Oſkarżyćiel, prokuratorſki.* Ein anklagender.

ăccūsĭto, *Winuię.* Anklagen.

accūſo, *Winuię, obwiniam, inſtyguię, uſkarżam ſię, ganię, ſtrofuię.* An=oder verklagen. *Accuſas, rumpiſque coquum, tanquam omnia cruda.* *ſyn.* Incūſo, īnsĭmŭlo, crīmĭnĭs ărgŭo, arcēſſo, rĕdārgŭo. *Phr.* aliquem rĕum ăgĕrĕ dēfērrĕ. Crīmĭnĭbŭs ŏnĕrārĕ. Crīmĕn *alicui* ōbjicĕre. Crīmĭne lædĕrĕ, Măcŭlārĕ nōmĕn *alicujus* crīmĭnĕ. Crīmĭnĭbus tērrērĕ nŏvĭs, īntēntāre rĕō crīmĕn. Scĕlŭs dētĕgĕre. Cōmmūnis cūlpæ cūr rĕŭs ūnŭs ăgŏr Fālsīs nē pērgĕ quĕrēlĭs īncūsārĕ tŭōs. Sălĭbŭs īncūsăt. Crīmĭnĭbus fālsīs īnsĭmŭlārĕ vĭrŭm, cūr mĭhĭ dĭctă dĭēs, qui sŭm sĭnĕ crīmĭnĕ?

ăccūsātŭs. *Oſkarżony.*

ăcēdārĭă, *Sałatá.* Salat.

ăcēdĭa, Gr. *Leniſtwo.* Faulheit/Trägheit. *Sic hominem falſo deludit acedia vultu.* Mart. *ſyn.* Ignāvĭă ĭnērtĭă, pĭgrĭtĭă. *epith* Tōrpēſcēns, lānguĭdă, lēntă, sēgnĭs, tārdă, făſtīdĭōsă, jăcēns. *vide Pigritia.*

Acediari Eccleſiaſtici 22. Et: non acediaberis in ſtultitia ejus. i. non afficiaris tædio, & anxietate. vide: Trapię ſię.

ăcēdōn, *Miod wyborny.* Außerleſener Honig.

ăcēntētă, orum, Gr. *Bez kropek.* Ohn Puncten.

ăcĕo, es, *Kwaśnieię.* Saur ſeyn. *ſyn.* ăcēſco, cŏăcēſco, ăcōrem cōntrăho.

ăcĕphălŭs. Gr. *Bez głowy.* Ohn Haupt.

Acephalus verſus heroicus, qui à brevi incipit.

ācĕr, *hujus acris, adject. m. Oſtry, byſtry, gorący.* Scharff/ſtreng. *Acer, & indomitus libertatiſque Magiſter.* *ſyn.* ăcūtŭs, īngēns, māgnŭs, vĕhĕmēns, vălĭdŭs. ăſpĕr.

ăcĕr. ĕris, n. *ſub. Jáwor, & Klon.* Ahorn=oder Maßholder Baum.

ăcer album. *Grab.* Ein HagBuch.

ăcĕrātŭs, *Plewiſty.* Das voll Spreu iſt.

ăcērbè, *Cierpko, oſtro.* Säurlich.

ăcērbè fĕro, *Záłuię ſ.* Bedauren.

ăcērbĭtās, ăcērbum. *Cierpkość, Oſtrość, Jádowitość, Przykrość.* Bitterk it.

ăcērbĭtūdŏ, *Cierpkość.* Raue.

ăcērbo, as, *Oſtrzę, drażnię, iątrzę.* Verbittern/reitzen. *Artificis ſcelus, & formidine crimen acerbat.* Virg. *ſyn.* ăſpĕro, ēxăſpĕro, ēxăcērbo, īrrīto, ăcŭo, *vide Irrito.*

ăcērbŭs, *Ciérpki, przykry, ſurowy, & ſub. Niedoſtały.* Bitter/ſtreng. *Perſephone noſtras pulſat acerba fores.* Ovid. *ſyn.* Grăvĭs, crūdēlĭs, ătrōx, dūrŭs, mŏlēſtŭs, ăcūtŭs, aūſtērŭs, incōmmŏdŭs, ŏnĕrōsŭs ŏdĭōsŭs.

ăcērnŭs, *Klonowy, grabowy, iáworowy.* Maßholderich. *Præcipuè cum jam trabibus contextus acernis.* Virg.

ăcĕro, *as. z plewami mieſzam* Spreu machen.

ăcĕ-

ăcĕrōsŭs, *Plewisty*. Das vollSprewer ist. *Farre acerŏso, olei decumano pane coegit. Luc.*
ăcērră, æ. *Kádźilnicá.* Rauchfaß. *Cumque meri patera, thuris acerra fuit.* Ovid. (*Vasculū erat; sive arcula in qua thus Diis adolendum reservabatur. Plenâ autē acerrâ, id est, liberali manu, quod ditiorū erat.*) *syn.* Thūrĭbŭlum. *epith.* săcrĭfĭcă aūrĕă fūmāns, ŏdōră accēnsă ŏdōrātă, ŏlēns rĕdŏlēns, plēnă. *phr.* Sŭpĕrōs plēnā vĕnĕrātŭr ăcērrā, Cūstōs thūrĭs ăcērră.
ācersĕcōmēs, æ. m. Gr. *Nieogolony, galant.* Vngeschoren. (fend.
ăcērvālĭs, *Gromadźisty, & sub dowod 1.* Hauf-
ăcērvātim, *Gromadą, ogołem.* Hauffächtig. *Cōfertos ita acervatim mors accumulabit.* Lucr.
ăcērvātĭo, *Kupienie czego.* Auffhauffung.
ăcērvo, as. *Kupię, kopię, náwożę.* Zusammenhauffen. *Hinc populos cecidisse putes, nam crimen acervat.* Alcim. *syn.* Cŭmŭlo, ăccŭmŭlo, cōngĕro. *vide Congero.*
ăcērvŭs, *Kupa, brog, & sub Dowod.* Ein Hauffen. *Non domus & fundus, non æris acervus & auri.* Hom. *syn.* Cōngĕrĭēs, strŭēs, cŭmŭlŭs, cōpĭă. *epith.* īngens, nŭmĕrōsŭs, āltŭs māgnŭs, grandĭs, vāstŭs. *phr.* īngēntēm fārrĭs ăcērvum, ærĭs ăcērvŭs, & aūrī. Frūgum sēmpĕr ăcērvōs præbĕat.
ăcērvŭs lăpĭdum, *Kámionká.* Ein Steinhauffe
ăcēscēns, *Kwaskowaty.* Saurend.
ăcēsco, *Kwaśnieię.* Versauren/ sauer werden. *Sincerū est, nisi vas, quodcunq; infundit, acescit* Hom. *syn.* ăcĕo, cŏăcēsco, ăcōrēm cōntrăho.
ăcēsĭă, & ăcēsis, eos, Gr. *Kley złotniczy.*
ăcētābŭlă, æ. *Łoże biegunow.*
ăcētābŭlum, *Czaszká biodr, czaszki, miseczká, octowy státek, rzęsá, stáwowych kości końce, szalbierskie stoyki.* Ein Essig-Geschirr.
ăcētārĭa, orum, *Sałatá, sałsza.* Salaten.
ăcētōsă, æ. *Szczaw.* Sauramffer.
ăcētum, *Ocet, bystrość.* Essig. *Amphora Niliaci, non sit tibi vilis aceti. syn.* Vīnum ăcĭdum. *epith.* ācrĕ, mōrdāx, rūbēns, sūbtīlĕ, vĕtŭs frīgēns.
ăchæmanĭdōn, Gr. *Koniopłoch ziele.*
ăchæmĕnĭs, idis, Gr. idem & *Bezlist.*
ăchănĕ, es. *Łaszt.* (genehm.
ăchărĭs, ĭdis, *Gr. Eccl. 20. Nieprzyiemny.* Vnan-
ăchātēs, æ. m. Gr. *Achatek.* Ein Edelgestein Achat genannt. *Cernitur egregius lapis hic, cui nomen Achates.* Luc. *Gēma versicoloribus venulis distincta. vide Gēmma.* (Die Helle.
ăchĕrōn, tis. Gr. Acherons, Acheruns. *Piekło.*
ăchĕrōntĭcŭs senex. *Zgrzybiały.*
ăchĕrōntĭs ōstium, *Otchłań.* Hellen-Thür.
ăchĕrūsĭōn. Gr. *Gay.* Ein Lust-Wald.
ăchĕrūsĭŭs, *Niewesoły, bolesny, nędzny, piekielny.* Ein trauriger mühseeliger Schaaf dieb.
ăchīllĕă, æ. Achilleos, i. f. Gr. *Złocień ziele.*
ăchīllĕum. Gr. *Gębká.* Wasser-Schwamm.
ăchnĕ, es. Gr. *Piana morska, miękiny, proch.* Allerley kleine splitterlein.
achōrēs, hi, ab achor, m. Gr. *Strupy ciekące.* Flüssende Geschwär auf dem Kopff.
achrās, adis, f. g. *Gruszká leśna.* Art der allerraweſten Beeren.
ăchrēstŭs, Gr. *Niepożyteczny.* Vnfruchtbar.

A C I

Acĭă, æ. *Nić, dratwá. Fleytuch.* Ein Limplein
ăcĭārium, *Igielnicá.* Eine Nadel-Büchse.
ăcĭclă, æ. *Nić.* Ein Faden.
ăcĭcŭlă, *Szpilká, igiełká.* Eine Nadel.
ăcĭdè, *Kwaśno.* Sauerlich.
ăcĭdōtōn, Gr. *Zylęniec.* (Trunck.
ăcĭdŭlă aqua, sub. *Trunek piiany.* Ein saurer
ăcĭdŭlŭs *Kwaskowaty.* Das sauerlich schmeckt
ăcĭdŭs, *Kwaśny, uszczypliwy.* Saur. --- *Atque acidis imitantur virtea sorbis.* Virg.
ăcĭe tempĕro, Aciem excito, traho. *Stalę, ostrzę.* Scharffen/ stahlen.
ăcie stare, pugnare, *W sprawie stać.*
ăcĭĕrĭs *is sub Siekierá.* Ein Axt.
ăcĭēs, *ei, Ostrze, kończatość, ostrość, bystrość, pole,*

pole, plac bitwy. Szyk potyczká, czoło woyſká, plac do czego. ſchärpffe/ ſchneide. *Nam neque cum ſtellis acies obtuſa videtur.* Virg. *ſyn.* ăcūmen. *epith.* ācrĭs ăcūtă, ōbtūsă, nĭtĭdă, pĕnĕtrāns, cŏrūſcă, ſtrīctă.

ăciēs, fērrī. *Stal.* ſtahl.

ăcīnăces, æ. m. & acinacis is, m. Gr. *Száblá.* Eine säbel. (*Gladius Perſicus*) *Inſignis manicis, inſignis acinace dextra, epith.* Pērsĭcŭs, Mēdŭs. *vide Enſis.*

ăcīnăcĭŭs acinacium, *vel* acĭnāĭum vīnum *Wino poślednie.* Träſt-Wein.

ăcĭnālĭs, *Jagodny.* Das voll Beeren iſt.

ăcĭnārĭŭs, *Jagodny, wytłoczony.*

ăcĭnātĭtiŭs, *Wytłoczony.* Beerſafftig.

ăcĭnī lignum, *Iądrko.* Beeren-ſtrauch.

ăcĭnŏr, *aris. Targuię ſię.* Fälſchen.

ăcĭnōsŭs, *Iądrzyſty iagodźiſty.* Das voll Beeren (iſt.

ăcĭnŭs, ni, m. *vel* acĭnum. *Iagodá, wytłoczyny, winne.* Allerhand kleine beer oder Kern. --- *Ex parvis acinos potare ſolebat.* S.

ăcĭnŭs, ni, f. Gr. *Bazyliká polna.* Wild-baſilien.

ăcĭnŭs ārĭdŭs, *Rozynká.* Roſinen.

ăcīpēnsĕr, & acipenſis., *Jeśiotr.* Ein ſtär.

ăclăſsĭs, *ſub Rozpór.* Ein Naten.

aclētŭs, Gr. *Nieporuſzony.* Vmberührt.

ăclĭs, *idis, f. Gr. Kula náwiązána, pоćiſk náwiązány.* Ein Pfeil.

ăclĭs, *is, è Græco. Łoś.* Ein elent.

Aclita, vide Aptota. Acna, æ. Połſtáie.

ācmōn, *Nákowalnia.* Ein Amboß.

ăcŏēmētă, æ. m. Gr. *Nieśpiący.*

ăcŏētōn, n. Gr. *Miod wyborny, treść miodu.* Moſt des Honigs.

ăcŏlāſtŭs, Gr. *Niepowśćiągliwy.*

ăcŏlūthŭs ăcŏlȳthŭs, & ăcŏlȳtŭs. Gr. *Akolit.* Ein Nachfolger. Akolit.

ăcŏnĭă, æ. Gr. *Brzytwá rybá.* Ein böſer Fiſch.

ăcŏnītum, Gr. *Trućizná, ćiemierzycá, iáſkier, toiad ziele.* Wolffs-Kraut.

ăcŏnītum, monococcum, aconitum ſalutiferum. *Wronie oko ziele.*

ăcŏnītum pardalianches Gr. *Paięcznik, kuczmerká wilcza, Omieg.*

ăcōntĭăs, æ. m. Gr. *Strzelec wąż, & ſub miotłá ná Niebie.* Ein langächtiger Comet.

ăcŏpă, orum, Gr. *Lekarſtwo ná ſpracowánie.* Artzney/ die die Müde vertreibt.

ăcŏpis is Gr. *Kamień drogi*

ăcŏpŏs pi, f. Gr. *Bob.* Ein ſtinckend Kraut.

ăcŏr, ōris. *Kwas.* säure. *Non tamen oblatum Chriſtus deglutit acorem.* Calc. *ſyn.* ăcĭdŭs săpŏr. *epith.* ācer, mōrdāx, tūrgĭdŭs.

ăcŏrēm cōncĭpĭo, *Kwaśnieię.* ſauren.

ăcōrnă, æ. Gr. *Oſet włoſki.* ein Diſtel-Kraut.

ăcŏrum, acorus, f. Gr. *Tátarſkie ziele.* Gelb Waſſer-Lilien.

ăcōſmia, æ. Gr. *Nieochędożność, nierząd.* Vnreinigkeit/ Vnordnung.

ăcōſmŭs, Gr. *Niegalant.* Nicht galant.

ācquĭēſco, *Przyſtáię ná co, odpoczywam ćieſzę ſię, kocham ſię.* Ruhen/ vergnügt. *ſyn.* āſsēntĭō, cōnsēntĭo: *vel* cōntēntŭs ſum.

ācquīro, *Doſtáię, zdobywam ſię.* erlangen/ überkommen. -- *Vireſque acquirit eundo.* Virg. *ſyn.* ădĭpīſcŏr, āſsĕquŏr, cōmpărō cōncĭlĭo, părō, cōnsĕquŏr, īnvĕnĭo, ōbtĭnĕo, cōllĭgo, quæro.

ācquīsītio, *Nábywanie.* Vberkommung.

ācquīsītum, *Zbior.* erobert.

acquīsītŭs, ă. um. *Nábyty.* erlangt.

Acquiſita meo ſervit tibi Creta Metallo. Sid. *ſyn.* Pārtŭs, quæsītŭs, cōmpărātŭs, īnvēntŭs.

ACR

ăcræpălă, orum, & acraepalus Gr. *Piiańſtwá broniący, & ſub Niepiiany.* Nüchtern.

ăcrātīſmŭs, Gr. *Sniadanie.* Frühſtuck.

ăcrătŏphŏrum. Gr. *Winny ſtátek,* an *wino nie mięſzáne.* Vnvermiſchter Wein.

ăcrătŏpŏsĭă, Gr. ſub *Pićie.* Trincken.

ācrĕ. *Oſtro.* ſcharff.

ācrēdo, *Cierpkość.* Rawe/ harte/ herbe.

ăcrēdŭlă. *Słowik.* Nachtigal. *Vere calente novos*

vos componit acredula cantus. Ovid. *syn.* Lŭſcĭnĭă, phĭlŏmēlă. *vide Philomela.*
ăcrĭbŏdĭcēum, Gr. *Prawo.* ein Recht.
acrĭcŭlŭs, *Gniewliwy.* ein Zorniger.
Acrifŏlium, Słodkie drzewo. ein unbekandter baum. (Schärffe.
ăcrĭmōnĭa, *Cierpkość, Ostrość, Jadowitość,*
ăcris, is. *Adjectivum Commune. Ostry, Bystry. gorący, surowy.* Scharff.
Acrĭtās, Ostrość. Schärffe.
ăcrĭtĕr. *Ostro.gorąco.* ernsthafft/ hefftigt. *Acriter elatum pretiū ætas altera sordet. syn.* Fōrtĭtĕr, vĕhĕmēntĕr, ācrī ănĭmo.
Acrĭtūdo Cierpkość, ostrość. Schärffe (der.
acrĭvōx. ocis, *Wrzaskliwy.* ein hell schreyen=
ăcrŏāmă. tis n. Gr. *Uciesżne słuchanie.* ein kurtzweiliger Rath.
ăcrŏăsĭs is. f. G. *Słuch, słuchacz.* einZuhörer kurtzweiliger sachen.
ăcrŏbătĭcă machina, sub *Drábiná.* eineLeiter
ăcrŏbătĭcŭs. Gr. *Wstępny.* Der auf die Leiter steiget.
ăcrŏchŏlŭs, Gr. *Gniewliwy,* Ein Zorniger.
ăcrŏchŏrdōn, Gr. *Brodawka,* Eine Brustwar= tze. (bein.
ăcrŏcŏlĭă, æ, Gr. *Kość barkowá,* Ein Arm=
ăcrocolia, orum, Gr. *Drobki.*
ăcrŏcŏmēs, æ, m, sub *Czupryna,*
ăcrŏcŏrĭon, *Sniedek,*
ăcrŏdryon, *Gr. Owoc, Orzech.* Eine Nuß.
ăcrŏstĭchĭs, *idis. Cicer. versus ita dispositi, ut primæ eorum literæ, aliquam dictionem aut sententiam constituant, ut in carmine Erythrææ Sibillæ, & in Prologis Plauti. Idem Parastichis.*
ăcrŏtērĭum, Gr *Gorá, Budowánia ozdobá, Szpicá, Naw przodek.* Ein Berg gebaw.

ACT

Actă, æ, Gr. Brzeg morski. Ein gestad.
Acta, *orum. Księgi publiczne, Dźieiow księgi, Sprawá,* Handlung
Acta publica, *Protokuł,* Erster entwurff des (schreibens
Actæă, *Gr. Chebd.*
Actæŭs, *Gr. Pobrzeżny.* Der am gestad wohnet
Actĭo, *Sprawá, Czynięnie, Akcya, gest Oratorski. Formułá w prawie, Sąd, sprawowanie Odprawowanie.* Das werck.
Actio cīvīlis crīmĭnōsa, *Spráwa.* Ein Recht.
Actio damni dăti noxalis, *Spráwá o szkodę.* Ein recht umb den schaden.
Actio in rem, *Odyskánie.*
Actionem do, edo. *Przypuszczám do prawa.* Zu dem recht lassen.
Actionem in factum do; *Sądzę.* Richten.
Actionem denego, *Rozpisuię rok.*
Actĭto, *Czyniam,* Machen/ Würcken.
ăctĭūncŭlă, *Sprawa,* Eine handlung.
Actīvŭs, *Sprawny,* Geschäfftig.
Actŏr, *Sprawcá Prokurator, Aktor, Praktyk, Strona powodná.* Ein Comödiant. *Mentito toties placuêre Actore tragœdi. syn.* Pērsōnă. *epith.* Thĕātrĭcŭs, scēnĭcŭs. *vide Histrio.*
Actor in villa. *Folwarkowy,* Ein Verwalter.
Actor publicus, *Sługá mieyski,* Ein stadt= diener. (Schatz=meister.
Actor summarum, *Podskárbi, Szafarz,*
Actualis, lblb. Uczynkowy, Dienstwillig.
Actŭārĭŏlum, *sub, Łodź,* Ein Schiff.
Actŭārĭum, Actuarium nāvigium, *Náwá zwiosły.* Ein Schiff mit ruderen.
Actŭārĭŭs, *adject.* de navi. *Wiosłowy.* Das getrieben wird
Actŭārĭus, *de limite, Przeganiálny,* sub *Miedza,* übergeiagt.
Actŭārĭŭs, *de homine acta scribente. Księżny, do Księg publicznych należący, Pisarz. Item aliter Poganiacz.* Ein Schreiber so die händel schreibt.
Actum ēst: *Zginąłem,* Es ist geschehen.
Actŭōse, *Rzetelnie, Rześko, Prácowićie.* Arbeitsam. (wy, Arbeitsam.
Actŭōsŭs, *Prácowity, Rzetelny, Obrotny, Zy-*

Actŭs, *us*, *Sprăwă*, *Sprawowănie*, *Dźieło Skutek*, *Akt*, *ćwierć*, *Drogă*, *Miedză*. Eine That.
Actus quadratus *Połstaie*.
Actūtum, *Wnet*, *Zaraz*. Behend / eilend *Actutū vindex mea si suprema referre*. Sil. *syn* Cōnfēstim, rĕpēntē, prōtĭnŭs, ēxtēmplō, cōntĭnŭō, īllĭcō. *vide Statim*.
ăcu variatus, *Wyszywăny*, *Hafftowany*.
ăcŭlă, *Igiełkă*, Eine kleine Nadel.
ăcŭlĕātŭs, *Ostry*, *Ośćisty*, *Kolący*, *Żądłowaty*, *Obráźliwy*. *f*. Spitzig / stachlich. *syn*. ăcŭlĕīs stĭmŭlīs plēnŭs, āsper: ăcūmĭnātŭs, ăcūlĕŭs.
ăcŭlĕŏlŭs, *Żądło*, Ein Stachel.
ăcŭlĕŭs, *Żądło*, *Ość*, *Tarn*, *Szczećină*, *Ostrość*, *Przymowka*, *Utrăpienie*. Stachel / Spitz. *Jam dudum ille meum pectus punxit aculeus*, (Jamb.) *syn*. Stĭmŭlŭs *epith*. Sūbtīlĭs tĕnŭĭs, ēxīlis, sævŭs. *v*. *Stimulus*, *Calcar*.
ăcŭlĕŭs cālcis, *Ostrogă*, Ein Spor.
ăcūmĕn, *Ostrość*, *Ostrze*, *Bystrość*, *Kończatość Grot*, *subtelność*, *Kropkă pisarska*, *Dowćip*. Subtilheit / *Nota refers meretricis acumina, sæpe catellam*.
ăcūmĭnātŭs, *Kończaty*, *Spiczasty*. Zugespitzt *syn*. ăcŭlĕātŭs, ăcūtŭs. (acuo.
ăcūmĭno, *as*, *Zakończam*. Zuspitzen. *vide mox Acuncula*, *blb*. *Igiełka*, Eine Nadel.
ăcŭo, *Ostrzę*, *Zăkończăm*, *Pobudzam*, *Podszczuwam* Spitzen / Schärffen / auffrichten auffmuntern.--*Variisque acuunt rumoribus iras*. Vīrg. *syn*. ēxăcŭo, ăcūmĭno, *metaph*. ēxcĭto, hŏrtŏr, āccēndo, ănĭmo, īnflāmmo, pēllo, īmpēllo. *phr*. ēxăcŭūnt, ălĭī vallōs fūrcāsque bĭcōrnēs. Sūbĭgūntquĕ in cōtĕ sĕcūrēs. Dentēsquĕ săbēllĭcŭs ēxăcŭit sus. Sāxōquĕ ēxaspĕrat ēnsem. Dūrum prōcūdĭt, ărātŏr vōmĕrĭs ōbtūsī dentem. Rūrsum cōtĕ nŏvat nigrās rūbīgĭnĕ fălcēs, ēxēsōsquĕ sĭtū cōgit splēndĕrĕ lĭgōnēs cōtĕ ăcŭit tēlum. Pōstquam vīsă sătis prīmōs ăcŭīsĕ fŭrōrēs. Quam Jūno hīs ăcŭit vērbīs. Dīscūrrūnt magnīsquĕ ăcŭūnt strīdōrĭbŭs īrās. Cūrīs ăcŭēns mōrtālĭă corda.
Acupedius, *Prędkonogi*, Sneller lauffer.
ăcus ci *Iglica*, *ryba* & *satius tenues ducere credit acos*. Mart.
ăcŭs ĕris *n*. *Plewă*. Spreu / Kleyen. *Ventus acus paleasque leves sustollit in altum*. *syn*. Pălĕă, stĭpŭlă. *epith*. Tĕnŭe, frăgĭle, sīccum, lĕve.
ăcŭs, us, f. *Igła*, *Iglica*, *Zgoniny*; *Plewa Kołek ostry*, *Fleytych Szyk*. Nadel. *Perforat exiguo pannum vel acuncula nisu*. *syn*. ăcĭcŭlă ăcŭncŭlă. *epith*. Sūbtīlĭs, tĕnŭis crīnālĭs, ăsśȳrĭă, ăcūtă, mōrdāx, ārtĭfex, mŭlĭebrĭs. Lȳdĭă Mœŏnĭă. *phr*. Pīngĕrĕ ăcū chlămȳdem, ārtĭfĭcī ăcū vēstem sīgnārĕ, Illī mūltĭplĭcēs crīnis vărĭātŭr in ōrbēs, īdălĭă dīvīsŭs ăcū acu trājĭcĕrĕ fīngĕrĕ.
ăcŭs crīnālĭs, *Przędźielnică*, Eine Haar Nadel.
ăcūtē, *Ostro*, *1. 2*. *Subtelnie*, *Dowćipnie*, Spitzig.
ăcūtŭlŭs, *Subtelny*, *Sztuczny*. Subtil.
ăcūtum *nomen*, *Kończata rzecz*. Eine spitzige Sache. (Saur sehend.
ăcūtūm, *pro Adverbio*, *Bystro*, *3*. *Ostro patrzący*.
ăcūtŭs, *Kończăty*, *1. 2. 3*. *Bystry*, *Głośny*, *Krzykliwy Subtelny*. Gespitzt. *metaph*. Scharffsinnig. *Frontibus hirsutis & carice pastus acuta*. Virg. *syn*. Sūbtīlĭs, tĕnŭĭs, *metaph*. Sōlērs, săgāx ācĕr, īngĕnĭōsŭs, ārgutŭs.
ăcylŏs *li*. *f*. *Gr*. *Więzożołdowy owoc*.
Acȳrōlōgĭă, *est figura improprij sermonis*, *vel in verbo*, Servius, *vel in sensu*, Donatus.

A D

ăd, *Do*, *Ku*, *Przy*, Zu / Bey / Nah. *syn*. ĭn *cum accus*. ūsquĕ, *vel* jūxtā, prŏpĕ, cīrcā, cīrcum *vel* vērsŭs.
ăd ămūssim, *Pod śnur*, *Prostuię*, *Gładko*; *Wytwornie*. Gar eigentlich. (Gemacht.
ăd ămūssim făctŭs, *Wypráwiony*. Recht
ăd ămūssim făcĭo, *Wytwarzam się*. Recht machen.
ăd āram cōnfŭgĭō, *Ućiekam*, Entlauffen.
Ad arbĭtrĭum, *Powoli*, *Wedle*. Nach dem willen
ăd ārgēntum, *Kredencerz*. Ein Kredentzer.
ăd āspēctum, *Ná poyzrzenie*, *Okazáły*. Ansehnlich.

ăd ās-

ad āſsēm, *Do pieniążka.* Zu dem Kreützer.
ad băcŭlum, *Páſterz.* Ein Hirt. (beſſern.
ad bŏnĭtātēm vĕnit, *Popráwia ſię.* Sich ver-
ad cætĕrā, *Zinßey miáry.* Ein ander Ziehl.
ad călcŭlōs vŏcō, rĕdūcō, rĕvŏcō, *Ráchuię 1. 2.* Rechnen.
ad călēndās, *Dnia trzećiego* Den dritten tag.
ad cērtāmĕn, *Ná przepych, Wytwornie* Zum Streit. (Pulver verbrennen.
ad cĭnĕrem combūrĕrĕ, *Spálić ná proch.* Zu
ad cīrcĭnum, *Wcyrkiel,* Ein Kreis.
ad cōncŏquēndum făcĭlĭs, *Spráwny.*
ad cōndĭtĭōnēs āddūcō, pērdūcō, *Umawiam ſię.* Sich vertragen.
ad cōnſtĭtūtum vĕnīrĕ, *Stánąć u práwá.* Zu dem Recht geſtellen. (ſchenck.
ad cўăthōs, *Podczaßy. Nalewácz.* Ein Mund-
ad dēnārĭum, *Do pieniążká.* Zum pfenning.
ad dēxtram, ā dēxtrā, *Po práwey Wpráwą,* Zu der rechten. (Schafft.
ad dĭgĭtōs vĕnĭt, *ſub. Rachunek* Rechen-
ad dĭgnĭtātem āppŏsĭtŭs, *Przyſtoyny.* Tau-
ad dīmĭdĭum, *Napoły,* Zu der helfte. (glich.
ad ĕam făcĭem, *Táki,* Ein Solcher.
ad ĕum fīnem, *Dla tego,* Darumb.
ad ēxĭtum dēdūcō, pērvĕnĭō, *Dokonywam,* Außmachen.
ad ēxtrēmum, *Náoſtátek,* Zuletzt.
ad făbēllam uſquĕ. *Pletliwie.* Geſchwätzig.
ad glădĭum dăre, *ſub. Ná Gálery.* Auff die Galeren.
ad grātĭam, *Udatnie.* Prächtiglich.
ad grātĭam ălĭcūjŭs lŏquŏr, *Pochlebiam.*
ad grātĭam făcĭo, *Przyſługuie ſię.* Schmei-
ad hŏc, *Dla tego.* Derentwegen. (chlen.
ad hōc ēxēmplum ĕſt, *Podobny,* Gleich.
ad hōrās trēs quīndĕcim, *Koło.* Præp. Umb.
adhūc, ăd id lŏcōrum, *Poty,* Biß daher/ Biß hieher. (ſub. *Met. 1.* Verarmet.
ad īncĭtās rĕdāctŭs, *Podupadł, Zubożyć,* &
ad īnsānĭam, *Zbytnie.* Unſinnig.

adīnſtăr, *Ná kßtált.* Auff geſtalt.
ad īntērdīctum vĕnīrĕ, *Stánąć u práwa.* Zum Recht geſtellen. (nicht machen.
ad īntĕrĭtum rĕdĭgō. *Wniwecz obracam,* Zu
ad intērnĕcĭōnem cædō, *Porażam ná głowę.* Biß auffs haupt verletzen / Vertilgen/ Schlagen.
ad īnvĭdĭam, *Skoma,* Zum Mißgunſt.
ad jŏcum, *żartem,* Schertzweis.
ad īſtăm făcĭem ēſt, *Podobny,* Gleich ſeyn.
ad lævam, ā lævā, *Wlewą,* Zur lincken.
ad lānguōrem mē dĕdī, *Ubiegałem ſię.* Sich Müde lauffen.
ad lătŭs, *Obok,* An der ſeyt.
ad lēctīcam, *Lokay,*
ad lĭbēllam, ad līnēām cōllŏcō, ēxĭgō, *Proſtuię, Uſtawiam proſto.* Vergleichen.
ad lĭbēllam rēſpōndēns, *Proſty,* Gleich.
ad lĭbīdĭnem, *Do woli, Po woli.* Zum willen.
ad līmĭnă, *Odźwierny, Przed Kośćiołem,* Vor der Kirch.
ad lĭquĭdum, *Zapewne,* Gewißlich.
ad lĭtēs, *Prokurator,* Ein Procurator.
ad lūcem, *Do dnia, Ku dniowi,* Zu Tage.
ad lūcŭbrātĭōnem, *Przyświecy,* Bey dem Licht
ad lūdībrĭum rĕcĭdĭt, *Wßyderſtwo ſię obróćiło,* Zu ſpotte werden.
ad mănum, *Do ręki, Ná doręḋziu, Łácno.* Zu der hand.
ad mănum sērvŭs, *Piſarek,* Ein Schreiber.
ad mărgĭnem, *Zwierzchem,* An dem Rand
ad mē āttĭnĕt, pērtĭnĕt, *Do tego mi.* Es gehet mich an. (nus.
ad mĕmŏrĭam, *Ná pámiątkę,* Zum Gedächt-
ad mē rĕfĕrō, *Tykam ſię ſam.* Sich ſchelten.
ad mĭnĭmă dēdūcō māgnă, *Udaię ſłabo.*
ad mōrem, *Na kßtált.* Auff geſtalt.
ad mucrōnēs & mănŭs rēm āddūxĭt, *Zarobił na zwádę.* zanck machen.
ad mūltam nōctem, *Długo, Dobrze w noc,* Es iſt lang in die Nacht.

ad mūltam dĭem, ad mūltum dĭēi. *Dobrze na dźień.* Es ist gut auff den tag.
ad nĭhĭlum rĕcĭdō, rĕdĕō, vĕnĭō, *Nißczeię.* Zu nichten werden.
ad nĭhĭlum rĕdĭgō, *Wniwecz obracam.*
ad nĭmĭum pērvĕnĭt. *Prześila się.* über wachsen.
ad nōrmam dīrĭgō, *Prostuię*, Gleich richten.
ad nōrmam rēspōndĕt, *Prosty*, *1.* Gericht.
ad nūllum nūmĕrum rĕdĭgĕrĕ, *Do szczętá*, in *Szczątek.*
ad nūmĕrum, *Spełná*, Völlig.
ad nūmmum, *Do pieniążka.* Bis zum Heller.
ad nūptĭās dărĕ ărgēntum, *sub Ná trzewiki*, Hochzeit anrichten.
ad nūtum, *Powolny*, Dienstbar.
ad ŏccīsĭōnem, ad ŏccīsĭōnem pērdūcō, *Zatracam*, Hinrichten.
ad ŏffĭcĭă nātūræ, *Ná dwor.* In den hoff.
ad paūcĭōrēs rĕdūcō, ad paūcōs rĕdĭgō, *Umnieyßam*, Verkleinern.
ad pērpēndĭcŭlum, *Prosto*, Gerade.
ad pērpēndicŭlum ēxĭgō, *Prostuię*, Gleich richten.
ad plānum rĕdūcĕrĕ, *Rosplácżyć*, Verfertigen. (kommentlich.
ad plēnum, *Zwierzchem*, *Zupełnie*, Voll:
ad pŏstĕrum, *Ná potym*, Auff sonst.
Ad præscrīptū, *Zreiestru*, nach dem Register
ad præsēns, *Ná ten czas*, Auff diese Zeit.
ad prōpŏsĭtum respondere, *Grzeczy*, Fein.
ad quĭd? *Ná co*, Zu was.
ad quīnquĕ pĕdēs, *Ná wzwyż.*
ad quo, *Ile?* wie viel.
ad răstrōs īllī res rĕdĭĭt, *Podupadł.*
ad rătĭōnem, *Względem*, *Jáko kedy*, *Do rozumu*, Verständig.
ad răvim pŏscās, *sub Nábiegałem się.* Müde lauffen.
ad rēctum rĕvŏcō, ad regŭlam dīrĭgō, *Prostuię.* Gleich richten.

ad rem vērbă cōnfĕr, *Przystępuy do rzeczy*, Sag die rechte Sache.
ad rēmum dărĕ, *Ná galery*, Auff die galeren
ad rĕquīsītă nātūræ, *Ná dwor*, Hin auß.
ad rēstim īllī rēs rĕdĭĭt, *Utratnik*, *Nie żal mu*, Ein Durchbringer/Schlemmer.
Ad revidendum ineptè dicitur sub Vyrzemy się, Wir werden noch zu ammen Kommen.
ad săgă īrĕ, *Podnoßę woynę*, Krieg anfahen.
ad sătĭĕtātem, *Do woli*, *Do sytu*, Zu dem willen.
ad sătĭĕtātem trŭcĭdō, sāucĭō, *Pastwię się*,
ad sătŭrĭtātem, *Doßczętu*, & *sub Nábiegałem się*, Zum gnügen.
ad sēcrētă vēntrĭs, *Ná dwor wielki.*
ad sēnsum ălĭcūjŭs lŏquŏr, *Pochlebiam*, Schmeichlen.
ad sĭnīstram, *Wlewą 2.* Zur lincken.
Ad spĕcĭem, *Ná oko*, *Pożornie*, *Ná kßtałt.*
ad spĕcĭem māgnifĭcus, *Okazały*, Ansehnlich.
Ad stīpĭtem offĕndĕrĕ, *Opal*, An den pfahl.
Ad stŏmăchum făcĭt, *Podoba mi się.*
Ad stūltĭtĭam, prŏpè sīmplĭcĭssĭmŭs, *Ná poły głupi*, Ein halber Narr.
Ad sūmmă vĕnĭt, *Prześilá się*, übersteigen
Ad sūmmum, *Náydáley*, *Naywięcey*, Am meisten.
ad tēmpŭs, *Na czas*, *Wczas 1.* Zur Zeit.
ad tībĭam, *Przy surmie*, Bey der pfeiffen.
ad trēs hōrās, *Koło*, *Præpositio*, *2. 5.* Umb.
ad vānum rĕdĭgō, *Wniwecz obracam.*
ad vērĭtātem, *Wedle*, Nach.
ad vērum, *Rzeczą samą*, *Zapewne*, Gewiß.
Ad Vēstæ, &c. *Do Kośćioła*, In die Kirch.
Ad vīnum, *Po Piiánu. Przy kuflu*, Zum Bier.
Ad ūltĭmum, *Ná ostatek*, Zu letzt.
Ad ūmbilĭcum *sub Dokonywam*, Ausmachen.
ad ūngvem, *Wytwornie*, *Gładko*, Glatt.
ad ūnguem făctŭs. *Gładki*, *1. 5.* Geschlicht.
ad ūnguem căstĭgō, *Wytwarzam się.* Ab martern.

ad ūnum ōmnēs dēlērē, *Porážić ná głowę.* biß auffs Haubt vertilgen. (lieben.
Ad vōlūntātem, *Po woli, Gwoli.* Nach be-
Ad vōlūntātem lŏquŏr, *Pochlebiam.*
Ad vōtum, *Zmyśli,* Nach dem Wunsch.
ad ūrbem, *Wmieśćie,* In der Stadt.
ad ūsquĕ, *Aż,* 2. & 5. Biß.
ad ūsūrpātĭōnem, *Dla obyczain, Ná oko,* Wagen des gebrauchs.
ădāctĭo, *Przymuszenie,* Nöthigung.
Adāctūs, us, *Uderzenie, & sub. Kasanie.*
ădæquē, *Rownie iák, Ták bárzo,* gleich.
ădæquŏ, *Rownam 2. 4. Zrownáć, Dośćigam,* Gleich machen/ ebenen. *syn.* Æquo, ēxæquŏ, æquālĕ, pār făcĭo, ēffĭcĭo, rēddo.
Adæratio, bllb. Spieniężenie.
Adæro, bl. as, Spieniężyć.
ădæstŭŏ, *as. Pieniam się v. Æstuo.*
ădāggĕro, *as, Kupię, Obsypuię,* Zusammen hauffen. *vide Aggero.*
ădāgĭo, *onis, f.* ădāgĭum, *Przypowieść,* Gemeines Sprüchwort. *syn.* prōvērbĭum, sērmo trītŭs, vūlgātūs pērvūlgātūs *epith* Cōmmūnĕ vūlgārĕ brĕvĕ, vērum cērtum.
ădāgĭum est, *Pospolićie mowią.* Gemein sagen
Adalligo, blb. Przywięzuię, Anbinden.
ădămāntæŭs, Gr. *Dyámentowy,* Auff Diamant-art. *Ecce adamantæis Vulcanum naribus afflant.* Ovid.
ădămāntĕ noto, *Pámiętno mi.* Ich gedencke.
ădămāntĭnŭs Gr. *Mocny Twardy* Von Diamant gemacht. *Colchii flagrantes adamantina subjuga Tauros. syn.* ădămāntæŭs dūrŭs, firmŭs, sŏlĭdŭs. *Metaph.* ĭnēxōrābĭlĭs: ĭnēxpūgnābĭlĭs. ĭnsŭpĕrābĭlĭs. īndŏmĭtŭs, īnvīctŭs, īnfrāctŭs, cēdĕrĕ nēscĭŭs
ădămāntĭs, idis, f. Gr. *Dyáment ziele,* Ein Hechsen kraut.
ădămās āntĭs, m Gr. *Dyáment kámień.* Ein Edelgestein/ Diamant genant. *Solidoque adamante columna.* Virg. *epith.* Dūrŭs, pĕrēnnĭs, īnvīctŭs, īnfrāctŭs rĭgĭdŭs splēndēns cŏrūscŭs, lūcĭdŭs, ĭncŏrrūptŭs, prĕtĭōsŭs, clārŭs, ætērnŭs nĭtĭdŭs, mĭcāns sīdĕrĕŭs, pūlchĕr, īndĭcŭs, Eōŭs, rădĭāns, dīvĕs, īndŭs, trĕmŭlŭs, sŏlĭdŭs. *phr.* Clārō nĭtōrĕ mĭcāns. Fūlgŏr ădămāntĭnŭs. Dūrĭtĭe lăpĭs īnvīctŭs. Flāmmīs fērrōquĕ invīctŭs. Nōn ădămās flāmmīs nēc dūrā īncūdĕ dŏmātŭr: īllĕ sĕd hīrcīnō sānguĭnĕ cōntĕrĭtŭr.
Adambulo, blb. Przechadzám się, umbhingehen
ădāmŏ, *Ulubić sobie, Rozmiłowáć się,* Sehr lieben/ verliebt seyn. *Stultus achilleos, non adamasset equos.* Ovid. *syn.* Dēpĕrĕo *v. Amo.*
ădăpĕrĭŏ, *is, Odkrywam, Otwarzam. 1.* Auff-thun/ öffnen. *syn.* ăpĕrĭo, rĕsĕro, reclūdo, pāndo, *vide Aperio.*
ădăpĕrĭŏ căpŭt, *Zdeymuię czapkę,* Den hut abnehmen.
Adapertilis, bblbb. Otworzysty, Auffgethan.
ădāptŏ, *Przyprawiam. 1.* Zurüsten.
ădāquŏ, *Napawam, Pokrapiam* Wässern. *syn.* āquŏr, ăd ăquam dūco, *vel* īrrĭgo *vide Aquor & Irrigo.*
ădārcă, æ. f. Adarces æ.m.Gr. *Piana trzćinna*
ădārĕŏ, *Schnę,* Dürren.
ădăsĭă, æ. *Owca,* Ein Schaaf.
Adassint, Plaut. *idem Adaxint.* Meuri.
Adaucto, as, Przyczyniam, 1. Auffhauffen.
Adauctus blb. us, Przyrastanie, Auffhauffung.
ădāugĕŏ, *Przymnażam, Przydaię,* Mehren/ vermehren. *syn.* Aūgĕo, cŭmŭlo, āccŭmŭlo
ădāugēsco, *Przybywa czego, Przyrasta czego.* Wachsen/ zunehmen. *Nam neque adaugescit quicquam neque deperit inde syn.* Augĕŏr ădŏlēsco, crēsco mājŏr fīo, āmplĭfĭcŏr.
Adaxit, bl. pro Adegerit, priscum ab Adigo.
Adbello, as, Walczę Szturmuie, Bestürmen.
Adbibo, lb. Podpijam. über die Nothdurfft (trincken
Adcensi, ll. idem Accensi.
Adcitatio, lblb. Przypozwanie, Zuberuffung.

Adcorporatum est, *llbl. przypsneło.*
Adcorporo, *llb. Przyłączam*, Vereinbaren.
Adcorporor, *llb. Przylipam*, *przyrasta co do czego.* Zu Sammen wachsen.
Adcredo, *vide Accredo. Adcresco*, *vide Accresco:*
Addax acis, *ll. B. Kretorog zwierz.*
ăddĕ quŏd, *Nád to.* über das.
ăddĕcĕt, *przystoi*, Es geziemet.
Addecimo, *lbb. Dżiesięcinę odbieram.* Den Zehenden nehmen.
Addenseo, *es*, *llb. Sćisłam*, 4.
ăddēnsŏ, *as*, *Ugęßczam*, Dick machen.
ăddēnsŏr, *Gęśćieię*, Dick werden.
ăddēphăgĭă, Gr. *Obżarstwo*, Fräßerey.
ăddīcēntĭbŭs aŭspĭcĭīs, *Szczęśliwie*, Glücklich.
ăddīcŏ, *is*, *Daię w moc*, *przywłáßczam*, *Udaię 2. przysądzam*, *Wzdawam*, *Obowiezuię się*, *Poddaię się*, *poddaię*, *przedaię*, *Skázuię 5. przystáię 2. Wystawiam 1. Daię zá tyle*, *Udaię się ná*, *Rządzę się u kogo* Zusprechen. *Emptor gaudente numero te addicere*, *sed me.* Hor. *syn.* Dēdo, dēstĭno, do *vel* vēndo.
ăddīctè ăddictiŭs, *Uprzeymie*, Hertzlich.
ăddīctĭŏ, *przysądzanie*, Zueygung.
ăddīctŭs, *Obowiązany*, *Zdany*, *Więźień. przedayny*, *Dłużnik 3.* Ein Schuldner.
ăddīscŏ, *Uczę się*, *Nauczyć się*, Lernen. *syn.* Dīsco, *vide Disco.*
ăddĭtāmēntum, *Przydatek*, Ein Zusatz.
Addititius, *Przydatny*, zugeben / zusatzig.
Addititius mensis, *lblbb. przybyćień*, Ein Schaltmonath.
ăddĭtŏ, *sextus est casus. Ztą kondycyą.*
ăddĭtŭs, *Námiestnik*, *Nieprzyiázny.* zugesetzt. *Mox & frumentis labor additus*, *ut mala culmos.* Virg: *syn.* ădmōtŭs, ădjūnctŭs, cōnnēxŭs, jūnctŭs nēxŭs, ānnēxŭs.
Addivino as, *ll. Wießczę*, *1.* Weissagen.
Addo as, Plaut. corr. *id do.*
Addŏ is, *przydáię 1.2.3. Przyczyniám 1. Przykładam*, *Przyłączam.* Hinzu setzen.
Addiderat socium, *non inferiora secutus*, Virg. *syn.* ădmŏvĕo ădjūngo ădhĭbĕo āpplĭco ān nēcto jūngo cōnjūngo cōnnēcto, āppōno.
āddŏ ad nŭmĕrum antīquum. *Przybierám.*
āddŏ cĕlĕrĭtāti, addŏ grădum. *Przyspießam* Herzu eylen.
āddŏ ālās, ălăcrĭtātem, ārdōrem, animos calcăr, făcem, cōrnŭă. *Pobudzam.* Anreitzen.
āddŏceŏ, *Uczę*, Lehren.
Addormisco, *lll.* Sueton. *corr. Obdormisco.*
Addubanū, Fest. *corr. Addubienū vide Dubieng*
Addubitatio, *Wątpienie*, *Wątpliwość.* zweifflung. (*vide Dubito.*
āddŭbĭtŏ, *Wątpię nieco.* Woran zweifflen.
āddūcŏ, *Przywodzę*, *Przyprowadzam*, *Nápinam*, *Pozywám*, *Wćiągam*, *1.* Hinzu führen / herbeybringen. *Adducitq; cutem macies*, *&c.* Ovid. *syn.* Dūco dēdūco īnvīto cōmpēllo fĕro, āllĭcĭo, īmpēllo, *vel* cōntēndo īntēndo tēndo. *phr.* āddūctō cōnstĭtĭt ārcū. Vīdĕrăt āddūctō Flēctēntem cōrnŭă nērvō. Jam nōx āddūxĕrăt ūmbrās.
ādducŏr, *Námowić się dáię*, *Przewodzę sobie.* Sich lassen anreitzen / bereden.
Adduo, *lb. pro addo P. priscū*, *Przydaię*, zuletzen
Adduplico, *Przydaię.* zweyfaltig machen. *syn.* Dŭplĭco gĕmĭno, cōndŭplĭco.

A D E

Aded, *is*, *bb. Obiadam*, *Ogłodáć*, *Nákęsuię*, Gantz auffessen. *Penitas adedit gangræna Medullas. syn.* ēxĕdo pĕrĕdo, rōdo, ărrōdo, cōnsūmo, vŏro. *vide Edo.* (Palm.
ădēlphĭs idis, Gr. *Pálmá*, sub *Daktyl.* Ein
ădēmptiŏ, *Odięćie*, Hinwegnehmung.
ăd nēs, hi Gr. ab Adēn, enis. *Gruczoł.*
ădĕŏ is, *Dochodzę 1. Przystępuie*, *Mówię do kogo*, *Wdaię się 1. Przychodzę*, *1.* Hinzu gehen / zu einem gehen. *Quin adeas vatem*, *precibusque oracula poscas.* Virg. *syn.* Cōnvĕnĭo īnvīso, vīso vīsĭto āccēdo. *v. Eo. Unio vel* sŭbĕo sŭscĭpĭo. *phr.* ădīrĕ lăbōrēs ădīrĕ pĕrīcŭlă. Aūdĕt ădīrĕ vĭrum.

ădĕō, *Ták bárzo*, So sehr.
ădĕps hic, hæc, *Smaleć, Sadło*, & *tr. Treść* 3. Schmaltz. *Imitetur adeps ceparū nō sine succo*
ădĕps ărbŏrĭs. *tr. Biel.* 1. (*syn.* Pīnguēdo.
ădēptĭō, *Nábyćie*, Erlangung.
ădĕquĭtō, *Náćieram ná kogo, Nadbiegam.* Einen verfolgen.
Aderro, *bl.* Przybłąkáć się, Verfehlen.
ădĕsdum, *Choć sam*, Kom her zu mir. *syn.* ădsīs ăd mē.
ădēspŏtŭs Gr. *Bez głowy, Niepewny, Pusty* 2. *Swobodny.* Frey / Unbeherscht.
ădēsŭrĭō, *Łáknę, przemieram.* Hungern.
ădēsŭs, *Ogłodany, Nátyrana majętność.* Verzehret. *syn.* Rōsŭs, ārrōsŭs, cōrrōsŭs, cōnsūmptŭs, ēxēsŭs.

A D F

Adfatim adfecto, &c. *lege Affātĭm* &c.
ādfrīngō, is, *Uderzam co o*c. *Łamię co, Obija się głos.* Anschmettern / zerbrechen. *syn.* Frāngo, Cōnfrīngo.
ădfrĭō, as, *Przykrußyć, Drobię.*
Adgemo, Adgnatus, &c. *lege Aggemo, Agnatus.* *syn.* Gēmo cōndŏlĕo. *phr.* Flēnt mæstī retrō cŏmĭtēs, ĕt utērquē lŏquēntī ădgĕmĭt, & nōstrīs īpsă cărīnă mălīs.
Adgrettus, vel Aggretus priscum pro Aggressus. Fest. *ut mertus, pultus, pro mersus pulsus:* &c.

A D H

ădhæc, *Ktemu.* Zu dem / darneben / über dieses. *syn.* Prætĕrĕā.
ădhærēntĭă, *przystanie.* Anhang.
ădhærĕo, *Przystaię* 1. 2. *Przylipam.* Anhangen. *Cui canis ex vero dictum cognomen adhæret.* Hor. *syn.* Hærĕo ădjăcĕo ădjūngor: sum īnfixŭs, āffīxŭs, *phr.* āffīxŭs mănĕo ădhærēns stō, ărctē īnsĭdĕō.
ădhærēscō, *Przystaię* 1. *Przylipam, Przypinam się.* Anhangen. (der reden
ădhæsè. *Spoisto, Zaiąkliwie.* Anstossen mit
ădhæsĭō, *Adhæsus ûs. Przylgnienie, Przystanie.* Hafft / Anhang.
ădhālō, *Chucham* 1. *Nápucham*, Anblasen.
ădhāmō, *Záwádzam oco.* Zu ihm ziehen.
ădhĭbĕō, *Przykładam* 3. *Przydaię.* 1. herzu gebrauchen.--*Capiti nō est adhibere necessum.* Mart. *syn* ădjĭcĭo, ădmŏvĕo, āppōnō, ădjūngo, ăddo, ŏffĕro.
ădhĭbĕō contēntĭōnēm, nērvōs, stŭdĭum. *Usiłuię.* Sich bemühen.
ădhīnnĭō, *Poryzam, Bestwię się*, 2. *Pochwalam, Rad to czynię.* Bewilligen. (gen.
ădhŏrrēscō, *Zdrygam się.* Ein Abscheuen tra-
ădhŏrtāmĕn, ădhōrtātio, *Napominánie.* Ermahnung. *syn.* Hōrtātĭo, hōrtātŭs, īmpūlsŭs īmpūlsĭo, *epith.* Grăvĭs vĕhĕmēns fōrtĭs, acrĭs, dĭsērtă, făcūndă. *phr.* Hōrtātĭbŭs īnstīgārĕ; īncēndĕrĕ ăcŭĕrĕ. *vide Hortor.*
ădhōrtātŏr *Napominacz.* Ein Ermahner.
ădhōrtŏr. *Nápominám* Ver-oder Anmahnen *Et dudum Facere res adhortatus tua* (Jamb *syn.* Hōrtŏr, ēxhōrtŏr, mŏnĕō, ădmŏnĕo īncĭto, īmpĕllo, ēxcĭto, *vide Hortor.*
ădhūc, *Jeßcze* 1. 2. *Poty.* Noch biß ietzund. *Solus adhuc ego sum vestris communis in oris* Ovid. *syn.* Rūrsŭs ĭtĕrum, *vel* hāctĕnŭs, *vel* ĕtĭāmnum, ĕtĭam nūnc.
ădhūc locorum, *Poty* 1. Biß daher.
ădhūccĭnĕ? 2.

A D I

ādjăcēns, *przyległy.* Nahe beyliegend.
ādjăcĕō. *przyległy iestem.* Nahe beyliegen. *Adjacet Oceano vasto quā cernimg urbē syn.* ădhærĕo ădhærēsco ădjūngŏr, cōnjūngŏr, sum vĭcīnŭs, prŏpīnquŭs prōxĭmŭs *vide Vicing*
ădĭănĕētŏs, Gr. *Niepoięty*, 2.
ădĭāntum, Gr. *Włoski*, P. *Máryi źiele.* Maur Rauten.
ădĭăphŏrĭă, æ, Gr. *Obostronność.*
ădĭăphŏrŏs, Gr. *Obostronny, Bezrożny.* Das weder gut / noch böß ist.
ădjēctĭō, *przydanie, przyłożenie*, Zuwurff.
ădjēctĭtĭŭs, & Adiēctīvŭs, *przydatny*, Zuwürffig.

würffig. *Hinc, Adjectivū nomē, quod qualitatē aliquā significat, & Substātivo adjicitur, ut albus, sapiens.* (*nie.* Zuwurff/ zugabe.
ădjĕctŭs ûs, *Dociśnienie, Przydanie, Przyłożenie.*
ădĭgô, is, *Wybijam* 1. *Przymußam, Przypędzam, Przywodzę, Uderzam.* Nöthigen/ Hinzutreiben. *Vel Pater Omnipotens adigat me fulmine ad umbras.* Virg. *syn.* Cōgo, cōmpēllo, īmpēllo, *phr.* Māgnīs ĭthăcī clāmōrĭbŭs ăctŭs sæpĭŭs ōccūrrēns hæc līmĭnă tēndĕrĕ ădēgĭt. *v. Cogo.*
ădĭgô ărbĭtrum, vel ărbĭtrĭum, sub. *Przymußam.* (*sięgi.* zum schwur treiben.
ădĭgô ăd jūsjurāndum, *Przymußam do przy-*
ădĭgô ensem, fĕrrum. *Przebijam.* 1. Durchstechen/ Stossen.
ădĭgô Săcrāmēnto, ădĭgô jūsjūrāndum & per jūsjūrāndum ad jūsjūrāndum *Przysięgą obowiązuię, & sub Przymußam.* Beschwären/ Verpflichten.
ădĭgô stĭpĭtem. *Ná pal wbiiám.* Den pfahl
ădĭgô tēlum, *Dostrzelić.* (ein schlagen
ādjĭcĭālĭs, *Przydatny.* zusätzig.
ădjĭcĭālĭs cœna, *Nowoksiężyny, Bankiet.* Ein herrlich Banckets.
ādjĭcĭô, *Przydáię* 1. *Przykładam, Nádmierzam* Hinzuwerffen/ hinzu thun. *Adjiciam faciamque omnes non ore Latinos.* Virg. *syn.* āddo, ādjūngo, ădhĭbĕo, ādmŏvĕo, āppōno.
Adĭcĭt, aliqui scribunt apud Verrepæum.
ādjĭcĭô ŏcŭlos, *Ulubić sobie, & sub Przypatruię się czemu.*
ădĭmô, *Odeymuię* 1. Hinweg nehmen. *Haud impune feres, adimā tibi namque figurā.* Virg. *syn.* Răpĭo, ērĭpĭo, aūfĕrô, tōllo, sūbtrăho, ăbrĭpĭo, ēxtōrquĕo, sūbdūco. *vide Furor.*
ădĭmô vītam, *Zabijam,* 1. Todt schlagen.
ădĭmplĕo, *Napełniam.* Erfüllen/ vollführen. *syn.* Cōmplĕo, replĕo.
ădĭmplet vicem. *Stoi to za to.* Vergelten.
Adincresco, Eccl. 23. pro Accresco, quanquam LXX. habent, ne multiplicentur.
ădĭndô, *Wprawiam,* 1.
ădĭnvĕnĭô, *Wynayduię.* Erfinden. *syn.* ēxcōgĭto, cōmmĭnīscŏr.
ădĭnvēntĭô, *Wynáleźienie.* Erfindung.
ădĭpālĭs, *Hoyny. Adipalis cæna Bánkiet,* Ein köstlich Banckets.
ădĭpātŭs *Smálcowány, Tłusty.* Gemischt. *Livida materno fervent adipata veneno.* Juv.
ădĭpīscŏr. *Dośćigam, Dostaię* 1. über kommen *Et potius ventura adipisci præmia vitæ, syn.* ăcquīro ăssĕquŏr, cōnsĕquŏr, păro, cōmpăro. *vide Acquiro.*
ădĭpōsŭs, *Hoyny, Tłusty.* Fett.
Adīpsă *orum. Gr. Pragnienie gaßący. Ná prágnienie konfekty.* Artzney die den durst ver- (treibt.
ădĭptăthēōn ē, Gr. *Ciernie.* Dorn.
ădĭpsōs, si f. Gr. *Lákrycya, Ostrokrzew,* 2. & *sub Sytka.* Süß holtz.
ădĭtĭcŭlŭs *Przystępny,* zugehend.
ădĭtĭcŭlŭs, *Przystęp.* zutretung.
ădĭtĭô, *Przyśćie, Przystęp.* Ein zugang.
ădĭtô, *as, Przychodzę.* Hin ommen.
ădĭtŭs, us, *Przystęp* 2. 5. *Przystąpienie.* Der Eingang.
ădĭtŭs făcĭlĭs, Aditus habet. *Przystępny.* Ein leichter zutrit. (fehlen.
ādjŭbĕô, *Przydaię, do roskazánia co.* Be-
ādjūdĭcô, *Przysądzam, Przyczytam, Zdáię ná śmierć, Stanowię* 2. zusprechen. *Et nunc si quid abest, Italis adjudicat armis.* Hor. *syn.* Trĭbŭo, āttrĭbŭo, āddīco.
ādjŭgô, *as, Przywiązuię, Podwiązuię, Przyprzęgám, Przyłączam, Zprzęgam, Złączam* zu] Sammen binden.
ādjūmēntum, *Pomoc, Pośiłek.* Beyhülff *Esse duos juvenes firma adjumenta parentis. syn.* Aūxĭlĭum, lĕvāmĕn, sōlāmĕn. *vide Auxilium.*
ādjūnctĭô, *Przydanie, Przyłączenie, Przyłożenie* 2. *Przybywanie, Przydatek* 2. zusammenfügung. (menfüger.
ādjūnctŏr: *in Przyczyniácz.* Ein Zusam-

ādjūn-

ădjŭngŏ is, *Przyłączam Przykładam, Przydaię.* zusammen fügen. *Vertere Mecænati, ulmisque adjungere vites.* Virg: *syn.* āddo, cōnjūngo, ădjĭcĭo, āllĭgo, ādmŏvĕo ădhĭbĕo, āpplĭco, āppōno, ānnēcto, *vide Jungo.*

ădjūngŏ ănĭmum, *Ulubić sobie.*

ădjūrātĭŏ, *Poprzysiężenie, Zaklinanie*

Adjūrgĭum. Plaut. *corrige jurgium.* (*Taubm.*

Adjūrgŏ Plaut. *corr. Objurgo. Lamb.*

ădjūrŏ *Przysięgam, 1. Poprzysięgám.* Eydlich beschwören. *Adjuro stygii caput implacabile fontis.* *syn.* Sūpplēx ōro, ōbēstŏr, prĕcŏr, (*vide Oro vel Precor*

ădjūtābĭlĭs, *Pomocny.*

ădjūto *adiutor aris, Pomagam.* Helffen. *o Tite si quid ego adjuto curamve lacesso. Ennius.*

ădjūtŏr, *oris, Pomocnik.* Helffer. *Magnum adjutorem, posset qui ferre secundas.* Hor. *syn.* Aūxĭlĭātŏr, faūtŏr, sŏcĭūs, ādmĭnĭstĕr.

ădjūtōrĭum ădjūtūs, us, *Pomoc.* Hülff.

ădjūtōrĭūs, *Pomocny*

ădjŭvŏ, *Pomagam, 1.* Helffen. *Adjuvat & magna proclamat voce Diores.* *syn.* Jŭvō, aūxĭlĭŏr, sŭccūrro, sūbvĕnĭo, ŏpem fĕro *vide Auxilior.*

Adlăbōrō, &c. lege Allaboro &c. (rechnen

ădlĕgo, *Policzam, Przyobieram.* Dar zu

ădlīvēscŏ, *Sinieię.* Bleyfarbig seyn.

ădlŭbēscĭt, *Podoba mi się.* Es gefält mir.

ădlŏquŏr, *Mowię do kogo.* Anreden. *vide Alloquor.*

ădlātro, *Przyszczekiwáć.* Anbellen. *v. Allatro.*

ADM

ădmātūrŏ, *Przyspieszam.* zeytlen.

ădmētĭor iris, *Mierzę, Odmierzam.* Abmessen

ădmĭnĭcŭlātŏr, *Pomocnik.* Ein Helffer.

ădmĭnĭcŭlŏ, *Podpieram.* Helffen/ Stewren.

ădmĭnĭcŭlŏr, *ibidem & Rátuię.* Erretten.

ădmĭnĭcŭlum, *Podporá, Pomoc, Pośiłek.* Stab/ Stütze. *syn.* Fūlcrum cŏlūmen fūlcīmēntum mūnīmēn. *epith.* Fīrmum, vălĭdŭ, tutŭ.

ădmĭnĭstĕr, *Sługá, Sprawcá.* Verwalter/ Diener. *syn.* Mĭnĭstĕr, ădjūtŏr, *epith.* Vĭgĭl, pērvĭgĭl, īmpĭgĕr.

ădmĭnĭstrātĭŏ, *Rząd. 1. Sprawowanie 1.* Verwaltung.

ădmĭnĭstrātŏr, *Rządcá, Sprawcá, Sługa, &* sub. *Hetman.* Verwalter. (der.

ădmĭnĭstrātōrĭūs, *Sprawniący.* Verwaltende

ădmĭnĭstrātīvūs Sprawny, Spráwuiący. dienend.

ădmĭnĭstrŏ, *Rządzę, 1. Odprawiam, 1. Posługuię, &* sub. *Hetmánię.* Verwalten/ dienen. *syn.* Rĕgo, mĭnĭstro, sūppĕdĭto.

ădmīrābĭlĭs, *Dźiwny.* Wunderbahr. *Parce Puer, secli decus admirabile nostri:* Ovid. *syn.* mīrābĭlĭs, mīrāndūs, ādmīrāndūs, mīrūs, stūpēndūs, mīrĭfĭcūs.

ădmīrābĭlĭtās, Admīrātio, *Dźiwność, Dźiwowanie, Podziwienie.* Verwunderung. *Non propter numos minor admiratio summis* Juv.

ădmīrābĭlĭter, *Dźiwnie.* Wunderbahrlich.

ădmīrāndūs, *Dźiwny.* Wunderbahr.

ădmīrātĭōnis fōrmŭlæ, sub Boze moy. *Admirationis nota est talis ! ut Papæ !*

ădmīrātor, *Przypátruiący się. Dźiwuiący.* Ein Verwunderer. *syn.* ădmīrāns mīrāns. *epith* stūpēfāctūs, āttŏnĭtūs, pērcūlsūs, tăcĭtūs, cōnfūsus.

ădmīrŏr, *Dźiwuię się.* Sich verwundern. *Sed tamen admiror, quo facto judiciū illud.* Hor. *syn* Mīrŏr, demīrŏr, stūpĕo ōbstūpĕo, sūspĭcĭo stūpēsco. *phr.* Hæc dum Dārdănĭo Anchīsæ mīrāndă vĭdēntŭr. Dum stūpĕt ōbtūtūquĕ hæret, dēfīxūs ĭn unō. *vide Miror.*

ădmīscĕo, *Mieszam, 1. Przymieszywam, Wtrącam się.* Vntereinander mischen. *Proderit & tunsum gallæ admiscere saporem.* Mart. *syn.* Mīscĕo, cōmmīscĕo, pērmīscĕo, *v. Misceo.*

ădmīssārĭūs, *Jurny, Fryierz, Stadnik.*

ădmīssĭŏ, Admīssus us, *Przypuszczanie 1. 2.* zulassung. (*2.* Pförtner.

ădmīssĭōnālĭs, Odźwierny, & sub *Opowiadam.*

ădmīssĭōnēm do, *Przypuszczam,* zulassen.

Admissionis officium, Odźwiernego urząd. Ein Ambt des Pförtners.

 Admis-

Admiſſionum Magiſter, Admiſſionum proximus, ſub *Odźwierny.*
Admiſſivæ aves ſub *Ptak wießczy.* Ein weiſſagender Vogel. (Sünd.
ādmĭſſum, *Dopußczenie, Grzech, Wina.* Die
Admīſsūră, *Przypußczanie ſtadnika,* zulaſſung des Viehes zum Weiblein.
ādmīſsūras do, făcĭo, *Przypußczam ſtadnika.* zuſammen laſſen.
ādmīſsŭs ſi, *Prędki.* Behend/ Geſchwind.
ādmīſtĭō, *Przymięßanie.* Vermiſchung.
ādmīttō, *Przypußczam, 1. 2. 5. 4. Dopußczam ſię, Przewiniam, Grzeßę, Rozwieram konia, & ſub Łączy ſię.* Hinzulaſſen. *Hoc admiſiſſet nec Catilina nefas.* Mart. *ſyn.* ēxcĭpĭo, rĕcĭpĭo,sūſcĭpĭo,īndūco, *vel* prŏbo, āpprŏbo, cōmprŏbo,*vel* pătro,pērpĕtro,cōmmĭtto.
ādmīttūnt ăvēs, ſub, *Nádźieię czynię.* Hoffnung machen.
ādmŏdŭlŏr, *Przyśpiewywam, Spiewam.* Darzu ſingen. *Atq; electiferis admoduletur aquis.* Claud. *vide Modulor.*
ādmŏdum, *Práwie, Barzo, Ták ieſt.* Schier.
ādmŏdùm quàm, *Bárzo.* Sehr.
ādmōenĭo, *Oblegam, Dobywám,* Vmblägern.
ādmōlĭŏr, *Przywálam, Dobywam ſię* Mit Mühe beybringen. *ſyn* Mōlĭŏr, ādnītŏr. *v. Molior.*
ādmŏnĕō, *Napominam,* & ſub *Pog*[illegible]*niam.* Vermahnen. *Admonet, & magna teſtatur voce per umbras. ſyn.* Mŏnĕo,cōmmŏnĕo,præcĭpĭo.ſuādĕo,hōrtŏr,māndo,jŭbĕo. *v. Hortor*
ādmŏnĕō dēbĭtōrem, *Upominam ſię.* Erfordern
ādmŏnĭtĭō, *Nápominanie.* Ermahnung/ Warnung. *ſyn.* Mŏnĭtum, mŏnĭtŭs hōrtātŭs, īmpūlsŭs,hōrtātĭo,præcēptum.*epith.* ūtĭlĭs prūdēns,ămīcă, sălūtĭfĕră,dūră, grātă.
ādmŏnĭtŏr, *Napominacz.* Ein Vermahner.
ādmŏnĭtum, admonitus, us, *Nápominanie.* Vermahnung. (Anbeiſſen.
ādmōrdĕō, *Nákęſuię, Kąſam, Szczypię, Szkodzę*
ādmōtĭō, ādmōtus, us, *Przyłożenie.* zuſchub.
ādmŏvĕō, *Przymykam 1. 2. Przykładam, 3. Przypußczam, 2. Przyſadzam do pierſi, Rzucam ſię do. Przytaczam. Przytykám, Przywieram.* Hinzuthun. *Properantes admovet horas* Luc. *ſyn.* āpplĭcō, āppōnō, ădhĭbĕō, ādjūngō, ādjĭcĭō.
ādmūgĭō, *Przyryka krowá, Ryczę.* Anbrüllen. *Mollibus in pratis admugit fœmina tauro.* Virg
ādmūlcĕō, *Wabię.* Hin zu locken.
ādmūrmŭrātĭō, *Szept, Szmer, Pochwalenie, Krzyk ſłuchaczow.* Das Geräuſch.
ādmūrmŭrō, *Pochwalam, Sprzećiwiam ſię* Murmulen/ brumlen. *ſyn.* Mūrmŭro; fremo; *vide Murmuro* āpplaūdo,plaūdo ācclāmo,prŏbo,āpprŏbo, cōmprŏbo. *vel contrario ſignificatu,* īmprŏbo, rējĭcĭo.
ādmŭtĭlō, *Obćinam, 2. Podſkubuię, Ogołoćić, Szkodzę.* Stumpffen.

ADN

ādnāſcŏr, *Nádráſtam.* Anwachſen.
ādnātō, *Przypłynąć.* Hinzu ſchwimmen.
ādnāvĭgo, *Przybiiam do brzegu.* Hinzu ſchiffen.
ādnĕcto, *idem Annecto.* (fen.
ādnēxŭs, us, *Przyłączenie,* zu Sammen Knüpffung.
ādnīcto, *as, Mrugam 1.* Anwincken.
ādnītŏr, *Podpieram ſię, Uśiłuię.* Mit aller Macht unterſtehen/ ſtreben. *Quid juvat adniti, niſi rem confeceris ipſam.* Anon. *ſyn.* Nītŏr ādmōlĭŏr, cōnŏr. (men. *v. Nato.*
ādno *vel* ādnāto, *Przypłynąć.* Herzu ſchwim-
Adnōmĭnātĭo, lege Agnominatio, & Añominatio
Adnoto idem Annoto.
ādnūbĭlo, *Zaćimiam.* Nebelächtig Wetter ſeyn. *Invidet & velis adnubilat aura ſecundis.* Stat. *ſyn.* ōbſcūro *phr.* Nūbĭbŭs,nūbĕ tĕgo, cōndo, ŏpĕrĭo. *vide Nubes.*
Adnumero lege Annumero.
Adnuntius a, um, Apulei: Ambroſ. eo ſenſu, quo Adnuntio vel Annuntio, as Colu (deutender
ādnūtīvŭs, *Zeznawaiący, & in Znaczący 1.* An-

Adnūto, Kłwam głową. Mit dem Haupt ni: ădnŭtrĭō, *sub Wychowuię.* Ernehren. (cken.
ădŏbrŭō, *Przywálám, Zawalam, Záſypuię, Obſypuię* Oberfallen.
ădŏlĕō, *Piekę co Palę co ná ofiarę, Rádzę, Pachnę, Zalata mię.* Räuchern/ opffern. *His adolere focos, his ordine pocula ferre.* Sil. *ſyn.* ūro, cōmbūro īncēndo. *phr.* Flāmmīs fŏcīs īgnĭbŭs īmpōno do ābsūmo trādo. Sŭbjĕctīs ūrĕrĕ flāmmīs īngĕrĕrĕ fŏcīs īn īgnēm mīttĕrĕ. Vērbēnāſquĕ ădŏlē pīnguēs & māſcŭlā thūrā. Jūnōnī ărgīvæ jūſsōs ădŏlēmŭs hŏnōrēs. Cūſtōs ădŏlēt dum āltārĭă tædĭs ūrāntur pĭă thūră fŏcīs. Fūmōsīs āddĕrĕ thūră fŏcīs. *vide Uro. Ibm; ad. l. o.*
ădŏlēſcēns, ădŏlēſcēntŭlŭs, *Młodźieniaſek.* Jüngling. *ſyn.* Jŭvĕnīs, ĕphēbŭs, pūber. *epith.* lĕvĭs īncōnſtāns, prōdĭgŭs fērvēns vērnāns ălăcrĭs pĕtŭlāns mālĕsānŭs īnsānŭs īncāŭtŭs āmāns blāndŭs mĭnāx cæcŭs īngĕnĭōsŭs vāgŭs ĕffrænātŭs īmpŭdēns gĕnĕrōsŭs.*phr.* Prīmī cŭī flōret tēmpŏrĭs ætās. Prīmā ſpārſus lānūgĭnĕ mālās Prīmī ævī pārtĕ vĭrēns Prīmō sŭb ævō. Prīmæ lānūgĭnĭs ānnīs. Tĕnĕrīs in ānnīs. Bis ŏctōnis intĕgĕr ānnis, ăgēns jam trĭă lūſtră pŭer. Tĕnĕræ vērnāns jūcūndō flōrĕ jŭvēntæ. Cuī nūllā tĕnĕrī sōrdent lānūgĭnĕ vūltŭs. Fōrmā insĭgnīs vĭrĭdĭquĕ jŭvēntā. Cum tĭbī vērnārent dŭbĭā lānūgĭnĕ malæ.
ădŏlēſcēntĭă, Jugend. *Regenda magis eſt fervida adoleſcentia.* (Jamb.) *ſyn.* Jŭvēntă jŭvēntŭs, jŭvĕnīlĭs ætās: pūbērtās flōs ætātis. *epith.* Fērvĭdă lĕvis īnſtābĭlĭs īmprūdēns grātă audāx *phr.* Prīmum ævum Prīmă jŭvēntā. Pūbēſcēntēs flōrēntēs ānnī. Flōrēns jŭvēntā. Ævum flōrēns Vĭrĭdĕ ævum. Vĭrĭdĭs jŭvēntā. Vērnāns ætās. Flōs jŭvēntæ, ævī. Dum nŏvā lānūgo eſt. Dum rŏſēīs vĕnit ūmbră gĕnīs. Dum vērnat sāngvis. Dum rūgīs īntĕgĕr ānnŭs. Jūcūndum cum ætās flōrĭdă ver ăgĕrĕt. Dum prīmō ŏpācat flōrĕ gĕnās lānūgo. Tēmpŏrĕ quō prīmum vēſtis mĭhī trādĭtă pūră ēſt. Prīmōquĕ ēxtīnguŏr īn ævō. Quō răpĭtis mĭsĕrōs prīmæ lānūgĭnĭs ānnōs? āntĕ gĕnās dūlcēs quam flōs jŭvĕnīlĭs īnūmbrĕt ōrāquĕ rīdēntī lānūgĭnĕ vēſtĭat ætās. Nōndum vălĭdæ tĭbi sĭgnă jŭvēntæ irrēpsĕrĕ gĕnis, ĕt ădhūc dĕcŏr īntĕgĕr ævī *v. Juventus.*

ădŏlēſcēntĭŏr, *aris, Młodźieńſko ſię ſprawuię, Beſtwię ſię.* Geyl ſeyn.
ădŏlēſcēntŭlă, *Dźieweczká.* Ein Mägdelein.
ădŏlēſcēntŭrĭō, *Młodźienſko ſię ſprawuię, Beſtwię ſię.* zum Kind werden.
ădŏlēſchŭs Gr. *Wielomowny.* Vielredender.
ădŏlēſcō, *Roſtę, Podráſtam, Gorę, Palę ſię.* Wachſen. *At dum prima novis adoleſcit frondibus ætas.* Virg: *ſyn.* ūrŏr, īncēndŏr, *vel* ăugĕŏr, crēſco ăugēſco. *phr.* Pānchæīs ădŏlēſcūnt īgnĭbŭs āræ. Tēr sēnōs ădŏlēvĕrāt ānnōs.
Adonai unum ex 10. Hebraicis Dei nominibus, quæ habet Perer. in Exod. c. 5. Latinè Dominus, Græcè Kyrios vel Domini mei plurale: Aliquando pro Tetragrammato ponitur.
ădōnĭdĭs flōs, *Saſanká.* Korn roſen.
ădōnĭs, idis, *Ryba lądowá.*
Adonius verſus cōſtat Dactylo & Spondeo ut Vivite fortes.
ădŏpĕrĭō, is, *Nákrywám, Zákrywam.* zudecken. *ſyn.* ŏpĕrĭo, tĕgo, ābdo, vēlō, ās ōccūlto, ās, ōbtĕgo. *vide Occulto.*
ădŏpīnŏr, *Dorozumiewám ſię.* Erwegen.
ădŏptārĭŭs, *Przyſpoſobiony.* Erwehlt.
ădŏptātŏr, *Przyſpoſobićiel.* Der einen zum Kind annimbt.
ădŏptĭō, Adoptatiō, *onis, Przyſpoſobienie,* Auffnehmung zu einem Kind *epit.* Fēlīx. grātă, ſplēndĭdă, nōbĭlĭs.
ădŏptātĭtĭŭs, Adoptatus, Adoptivus, *Przyſpoſobiony.* Ein angenommener an Kindsſtatt *Quæ ſit adoptivis arbor onuſta comis.*
ădŏptō, *Przyſpoſabiam, Przyimuię, Obieram, 1. Názywam 2. podpadam pod kogo.* An Kinds: ſtatt annehmen. *Ergo aliquod gratum Muſis tibi nomen adoptes.*
ădŏr, ōris, *m. Zboże,* Sauber und rein Korn. *Eſſet ador loliumq; dapis meliora relinquens. ſyn.* Frūmēntum far trītĭcum. *epith.* lēctum, ēlēctum sēlēctum, pūrum. *vide Frumentum.*
ădōrārĭŭs, *ſub Wonny, 2.* Das geruch bringt.
ădōrātĭo, *Pokłon, 1. Modlitwá, Ukłon* Anbetung. *ſyn.* Cūltŭs, hŏnŏr, *epith.* pĭā dēbĭtă, mĕrĭtă, sūpplēx,

ădŏrātŏr, *Chwálcá*, Ein Anbeter.
ădōrĕă, *Chwáłá, Sławá. Zołd. Owoc 1. Zboże 1. Zboża obfitość* Lob und Ehr. *Hac omnes veterum revocavit adorea laurus*, Clau. *syn.* Glōrĭă, hŏnŏr. *epith.* īmmōrtālĭs, pĕrēnnĭs, ætērnă, *vide Laus.*
ădōrĕōsŭs, *Sławny, Chwálebny.* Ehrwürdiger.
ădōrĕum, *Zboże, 1. Zyto.* Getraide.
ădōrĕum făr, *Zyto, Jarká.* Sommer Korn.
ădōrĕum lībum, *Talerz z chlebá, sub Tálerz.*
ădōrĕum sēmen, *Zyto, Zboże 1.* Korn Getraide.
ădōrĕŭs. *adject. sub Talerz 1. & sub Zbożowy* Aus reinem Korn gemacht. *Instituuntque dapes, & adorea liba per herbas.* Virg.
ădŏrĭŏr, *Uderzam ná kogo Targám się ná kogo* Anfallen/Anfahren. *Commutare animū, quicunque adoritur & insit*, Luc. *syn.* āggrĕdĭŏr, ădōrdĭŏr.
ădōrĭōsŭs, *Chwalebny*, Löblich.
ădōrnō, *Zdobię 1. Gotuię, Sprawuię, 7. Ubieram.* Zieren. *syn.* ōrno, ēxōrno, dĕcōro, īnstrŭo, *vide Orno, vel* præpăro, cōmpăro, *vide Praparo.*
ădōrō, *Kłaniam się, Klękam 2. Modlę się, Pokłon czynię, Chwalę 3. Ważę sobie, Sprawuię 1. Rzecz od kogo sprawuię Mowię do kogo.* Anbeten. *Junonis magna primum prece nomen adora* Virg. *syn.* Vĕnĕrŏr cŏlo. *phr.* Prĕcĕ nūmĕn ădōrārĕ. Dīvīnōs pērsōlvĕrĕ hŏnōrēs. Dīvīno hŏnōrĕ dīgnārī. Poplītĕ, gĕnū flexo cūrvāto ădōrārĕ. Nymphās vĕnĕrābăr ăgrĕstēs. Thūrĕ crĕmātō, pĕcōrĕ vōtīvō cŏlĕrĕ. Cum prĕcĕ pĭā thūră dărī. Sōlēmnĭă rĕddĕrĕ vōtă. Tū mūnĕră sŭpplĕx tēndĕ pĕtēns pācem & făcĭlēs vĕnĕrārĕ Napæās prĕcĭbūs vōtīsquĕ vŏcārĕ. Tăcĭtō vĕnĕrāntur mūrmŭrĕ nūmĕn. Fărrĕ pĭō & plēnā sūpplĕx vĕnĕrātŭr ăcērrā. Vōtīsquĕ Dĕōs vĕnĕrābĕrĕ sērīs. Hīc vōtīs nūmĕn ădōrăt. Mīrō nūmĕn hŏnōrĕ cŏlĭt. Cŏlĭtur Lātōnă pĕr ārās. Plācātam Eūrydĭcen vĭtŭlā vĕnĕrābĕre cæsā, ōmnĭbūs īllā quĭdĕm Sŭpĕrīs pĭā thūră fĕrēbat, āntĕ tămen cūnctōs Jūnōnĭs tēmplă cŏlēbăt & quīsquam nūmen Jūnōnĭs ădōrĕt prætĕrĕa; aut sūpplex ārīs īmpōnăt hŏnōrem, īmprīmīs vĕnĕrārĕ Dĕōs ătquĕ ānnŭă māgnæ Sacră rĕfĕr Cĕrĕrī, pāssīs dĕ līttŏrĕ pālmīs Nūmĭnă māgnă vŏcat, mĕrĭtōsquĕ īndīcĭt hŏnōrēs. Dīvum tēmplīs īndīcĭt hŏnōrĕm. *vide Precor, Sacrifico.*
ădōxĭă, æ, *Gr. Niesłáwá*, Die Unehr
ădōxŭs, xi, Gr *Niesławny, Podły,* Schlecht.
ădpĕtītă vērbă sub *Wysławni.*
Adpătŭlă, Varr. corrige Dapatilia.
Adplūmbō, ădprĕcŏr, ădprŏbŭs, *&c. lege Applumbo, apprecor, &c.*
ădpūgnō, *Dobywam 1. Szturmuię, Kuszę się Uderzam ná kogo, Oblegam woyskiem.* Mit Sturm erobern.

ADR

ădrăchne. es. Gr. sub *Niesplik, 2.*
ădrādō, *Oskrobuię, Podskrobáć. Podgolić.*
ădrāstĭă, Gr. *Pomstá.* Jupiters Tochter. *Ut scelere infando quod nec finit Adrastia.* Virg.
ădrēptō, *Przyłażę, Dołażę, Włażę Wkradam się.*
Adrōdō idem Arrōdō. Adrogo. idem: Arrogo
ădrūdŭs, *eris. Miedź, Wszutkach miedź.* Ertz (Kupffer.
ădrūmō, *as, Rozgłaszam.*
ădrŭō, *is, Sypię 1. Przyrzucám 1. Zarzucáć, Woráć,* Zuwerffen.

ADS

Adscālpō aūrem, Apulei. *Adscendo idem Ascēdo*
ădscīscō, is, *Przyimuię 1 2.5. Przyłączam, Przywłaszczam, Przyczytam, Biorę 14.* Ihme zuziehen. *vide Ascisco.*
ădscītītĭŭs Adscitus, *Przydatny, v. Ascitus.*
ădscrībō, *Przypisuię, Przyczytam, Wpisuię Policzam, Przyimuię 1. 3. Przystaię ná co.* Etwas zu Schreiben.
ădscrīptĭō, *Przypisanie.* Zuschreibung.
ădscrīptītĭŭs, Adscriptivus, Adscriptus, *Przypisany, Przywźięty, Kmieć, Pośiłek, Zołnierz lekki Zołnierz tytułowy.* Lehenleuth.
ădscrīptŏr, *Pomocnik.* Der dem Kläger günstig ist.
Adsellārĕ, Wypróżniáć się.

ādserō is. idem *Assero Adsero as. Zámykám*, Zu:
ādsērtĭō, *Wypuβczenie 3.* Auβlassung. (machen
ādsīgnĭfĭco, *Daię znáć*, Andeuten.
Adsilio, idem Assilio Adsipio is. Trącę.
Adsŏnō, *Przyśpiewywam, Odbiia się głos,* Zu:
stimmen.
Adspicio, idem Aspicio Aspiratio. Oddech.
Adspīrō, *Wieię Powiewam, Zawiewa wiatr, Pnę się 2. Pomagam 1. Pucham.* (Anblasen.
Adspŭo, Pluię 2. Anspeuen.
Adstassint pro steterint, prisc. Fest. Scalig.
Adstēs, itis commune, Przystaw. Anführer.
Adstĭpŭlātĭō, Adstipulātus us, *Poświadczanie, potwierdzenie,* Bewehrung/ Billigung.
Adstĭpŭlātŏr, *Pomocnik, Potwierdźiciel, Pochwalacz, Kontráktnikow pomocnik.* Bewehrer
Adstĭpŭlŏr, *Poświadczam, pomagam zá kim, Trzymam z kim.* Bewehren.
Adstĭtŭo, Przystawiam, 1. Stawiam komu co Zusetzen. (stehen.
Adstŏ, *Stoię wedle, Pomagam zá kim* Bey:
Adstrĕpō is *Krzykam pochwalaiąc, Nábiiam komu uβy.* Mit Geschrey die Ohren brechen.
ādstrīctă ālvŭs *Zátwardzenie,* Verhärtung.
Adstrīctè, *Śćiśle,* Streng.
Adstrīctĭō, *Cierpnięnie.*
Adstrīctōrĭŭs, *Cierpki, Zatwardzáiący, Záwieráiący.* Zu sammen strengig. (tung
Adstrīctŭs, us, Śćiśnięnie 2. Zu Sammen häff:
Adstrīctŭs ti *Cierpki, Nie wesoły, Zmarβczony, Śćisły, 1. & sub Mowá krotka, Zmárzły, Powága.* Verbunden.
Adstrīngō, *Przywięzuię Zwięzuię, Zátwardzáco, Obwięzuię, Obowięzuię się, Záwieram 1. Śćiągam 1. Zniewálam, Przystaię 2. & sub Dopuβczam się.* Verbinden.
Adstrīngō mē *vel* ādstrīngŏr săcrīs, *Poświącam się.*
Adstrīngŏr frīgŏrĕ, *Marznę,* Gefroren.
Adstrŭō. *Przybudowáć, Przydaię 1.* Hinzu bau:
Adstŭpĕō, Zdumiewam się. Erstummen. (en

Adsūctŭs, & Adsugo sub Przypiiam się. Saugen.
Adsum, *Iestem przytomny przychodzę, przyieżdżam, Być przy czym, Pomagam 1, Stawiam* Da seyn/ bey/ oder vorhanden seyn. *syn.* Intērsum āsīsto præsēns sum āsto, *vel* ŏpem fĕro āuxĭlĭŏr, jŭvo. *vide Auxilior vel* ăccēdo, *phr.* Imprōvīsŭs ădēst. Corām quem quærĭtĭs, ādsum. Hūc ădēs ō Mĕlĭbæē adsis ō plăcĭdusque jŭvēs. Cŭpĕrem īpsĕ spēctātŏr adēssēt. Quīsquĭs ēs, ō făvēās nŏstrīsquĕ lăbōrĭbŭs ădsis ērgo ădĕrat dĭēs. *Atque* ūtĭnam Rēx īpsĕ nŏtō cōmpŭlsŭs ĕōdĕm āffōrēt Ænēās. Sī īpsĕ mĕus nūnc āffōrēt Hēctŏr, ēsse quŏque rĕmĭnīscĭtŭr āffōrĕ tēmpŭs. Nōn ādsūnt īllĭc săltŭs. Nēc Teucrīs āddĭtă Jūno, ūsquam ăbērĭt. Nec dēxtræ ērrāntī Dĕŭs ādfŭĭt.
Adtĕgĕr, Niecáły, Poczęty. Angefangen.
Adtĕgrō, as, Umnieyβam, poczynam wino. Verkleinern/ anfangen.
Adtĕxo, &c. idem Attexo.
Adtŭbĕrnālĭs, Społmieβkániec. Ein Burßgesel *vide Attibernalis.*

ADV

ādvēctĭō Advēctŭs, us, *Przywożenie, Náwożęnie.* Hinzuführung.
ādvēctō as, *Przywozę.* Hinzuführen.
ādvector, *Przywoźiciel.* Ein Zuführer.
ādvĕhō, *Przywożę.* Hinzu führen. *Advehitur Teucros, electrum maximus Atlas.* Virg. *syn.* Vĕho, īnvĕho, fĕro, dēfĕro, īnfĕro.
ādvĕhŏr; *Przyieżdżam.* Herkommen.
ādvĕlĭtātĭō, *Utarczká, poswárek.* Scharmützlung.
ādvēlō, *Okrywam, Zasłániam,* Zu oder bedecken. *Viridique advelat tempora lauro.* Virg. *syn.* Vēlo, ās, ŏpĕrĭo, tĕgo, ābdo, ŏccūlto, ās, ābscōndo. *vide Occulto, as.*
ādvĕnă, *Przychodźień przybyćień.* Ein Frembdling *Non tamen hospes eris: nec jam potes advena dici* Mart. *syn.* Hŏspēs, pĕrēgrīnŭs, ēxtērnŭs. *epith.* Fēssŭs, sūpplēx, nŏvŭs, īgnōtŭs, văgŭs. *vide Hospes.*
ādvĕnĕrŏr, *Czczę 1. 2.* Ehren.

ādvĕnĭŏ, *Przychodzę.* Hinzu oder ankommen *syn.* Vĕnĭo āllābŏr, cōntĭngo. *phr.* ŏptātās sēdēs nŏvŭs ādvĕnĭt hŏſpĕs. Tȳrĭam quī ādvĕnĕrĭt ūrbĕm. Prŏpĕrāns ādvĕntāt ĭn ūrbem. Tăcĭtĭs hūc grĕſsĭbŭs āctī dĕvĕnĭūnt. Dĕvĕnĕrĕ lŏcum. Cōncūrsū āccedĕrĕ māgnō ūndĭquĕ cōnflūĕrĕ. Per patrĭs hŏſpĭtĭum & tĕrrās quās ādvĕnă ădĭſtī. Jāmquĕ prŏpīnquābānt pōrtĭs. Hūc tāndem cōncēdĕ: flĕctĕ grădum: pĕdĕm rĕtĕr: cūrſum vērtĕ *vide Eo.* īngēntĕm cŏmĭtum āfflūxĭſsĕ nŏvōrum īnvĕnĭo ādmĭrāns nūmĕrum. Et tāndem Eūbŏĭcĭs Cūmārum āllābĭtūr orĭs. Fĭt prŏpĭor tĕrrāſquĕ cĭtā rătĭs āttĭgĭt aūrā. Pŏrtŭſquĕ pătēſcĭt iam prŏpĭŏr. *vide Navem appello.*

ādvĕntĭtĭă bŏnă fĭlĭi, *Właſna rzecz.* Eigene ſache. (mahl.

ādvĕntĭtĭă cœnă, *Gośćinny obiad,* Ein Gaſt-

ādvĕntĭtĭum gĕnŭs, *Przybyćień 1.* Ein Schaltjahr.

ādvĕntĭtĭŭs, *Cudzoźiemſki, Przydatny.* Frembder / ankommender. *ſyn.* ăſcītŭs, ăccērsītŭs, ĕxtērnus, pĕrĕgrīnŭs, ălĭēnŭs.

ādvĕntŏ as, *Przychodzę 1. przyieżdzam, przybliża ſię.* offt ankommen. *v. Advenio.*

ādvĕntŏr, *Gość 2. Przychodźień, Fryierz.*

ādvĕntōrĭa æ, *Gośćinny obiad.*

ādvĕntōrĭŭs, *Gośćinny, przychodniowy, in Przychodźień.* Gaſtfrey.

ādvĕntŭs, us, *Przyiśćie.* Zukunff. *ſyn.* ăccēſsŭs. *epith.* Jūcūndŭs, lætŭs, ĭnŏpīnŭs, ŏptātŭs tārdŭs, sērŭs, īnſpērātŭs.

ādvĕrbĕrŏ, *Uderzam, 8. Trzpiatam ſię.*

ādvĕrbĭālĭs, *Adverbialiter, Adverbium ſub Przyſłowie. 2.* Ein Sprüchwort.

ādvĕrſæ rēs, *Przećiwność 1.* Widerwertigkeit.

ādvĕrsāns, *Przećiwny, Odwrocony.*

ādvĕrsāntĕ nātūrā, *Niechętnie.* Ungern.

ādvĕrsārĭă, orum, *Ráchunkowe kśięgi. Kśięgi pámiętne.* Rechenbücher.

ādvĕrsārĭŭs *adject, Przećiwny.* Widerſacher. *Aeverſarius eſt frater, lacus adria donec.* Hor. *ſyn.* æmŭlŭs, ādvērsŭs, ŏppŏsĭtŭs, ĭnĭmīcŭs, hŏſtĭs. *vide Hoſtis.*

ādvērsārĭŭs, *Subſt & ādvērsātŏr, Przećiwnik*

ādvērsè, *Przećiwnie,* Widerwertiglich.

ādvērsĭŏ, *Adverſione emere. Nie wárownie* Unſicher. *vide Averſio.* (Wind.

ādvērsĭs vēntĭs, *Wzwiatr.* Gegen den

ādvērsĭtās, *przećiwność.* Widerwertigkeit. *ſyn.* ærūmnă clādēs dāmnum ādvērsŭs căsŭs. *epith.* īnfēstă, cōntrārĭă, sĭnĭſtră, ĭnīquă fūnēſtă, ăcērbă trĭſtĭs. *vide Infortuniū.*

ādvērsĭtŏr *Przećiw Panu idący.* Wider den

ādvērsō animo, *Niechętnie* Ungern. (Herren

ādvērſo flūmine, *Wzwodę.*

ādvērsŏr aris. *Przećzę, Sprzećiwiam ſię.* Zuwider ſeyn / Widerſtreben. *ſyn.* Rĕpūgno, ŏbsĭſtŏ rĕlūctŏr: ſum hŏſtĭs, ĭnĭmīcŭs, ādvērsārĭŭs. *vide Reſiſto*

ādvērſum, *Præpoſitio Ku 1. przedkim, przećiw. 1. Náprzećiwko* Wider.

ādvērsŭm *vel Advorſum priſcè Adverbium przećiw 4.* Wider.

ādvērſum *Nomen, Przećiwność 2. przećiwna rzecz.* Widerwertigkeit.

ādvērſum quŏd, *Inácżey niż,* Anders nicht.

advērsŭs, *præpoſ. Przećiw, 1. Przed kim, Wgorę*

ādvērsùs, *Adverb. Przećiw 1-* (Wider.

advērsŭs quŏd, *Ile 1.*

advērsŭs tēndŏ, *Sprzećiwiam ſię.*

advērsŭs, *nomen Náprzećiwny, przedſobny Wtwarz, Niepotemu,* Zuwider / entgegen *ſyn.* Cōntrārĭŭs ŏppŏsĭtŭs, ādvērsārĭŭs, īnfēſtŭs, ĭnĭmīcŭs hŏſtĭs. *vide Hoſtis.*

Advērsŭs lēctŭs, Łożnica, & ſub Nowożeńſki. Ein Schlaffkamm r.

advērtŏ, *Baczę, Obaczám, Obracam ná ſię Pilnuię. 1.* Auffmercken / beobachten. *Et genus auditique advertitis æquore curſum.* Virg *ſyn.* Nŏtŏ ānnŏto ŏbsērvo ănĭmādvērto vĭdĕo, cognōſco pērſpĭcĭo. *vide Obſervo.*

advĕſpĕrāſcĭt, *Ku wieczoru ſię ma.* Abend werden.

advĭgĭlāto ŏpŭs ēſt & ăccūrātŏ, *Przypilnowáć* Achtung / fleiß haben.

advĭgĭlō, *idem & Staram się. Strzegę 1. Straż.*
Advīvō, sub Doczekał. Erwarten. *(trzymam.*
Adūlābĭlĭs. Pochlebny. Ein Schmeichlender.
ădūlātĭo, *Pochlebstwo, Łaßenie.* Schmeichlerey. *syn.* ăſsēntātĭo, blāndĭtĭæ īllĕcebræ, *epith.* Mēllĕă blāndă pērnĭcĭōsă īnsĭdĭōsă mēl lĭtă pērfĭdă mēndāx loquāx vērbōsă īmprŏbă ŏccūltă, ăbdĭtă dŏlōsă *phr.* Dūlcĭă vērbă. Blāndă dĭctă. Blāndæ vōcēs. Mītīſsĭmă vērbă. Blāndĭtĭæ mōllēs, aūrēſquĕ jūvāntĭă vērbă. Mūrmŭr blāndæ līnguæ. Nēc blāndæ mūrmŭrĕ līngvæ dēcĭpĭmŭs. *vide Blanditiæ.*
ădūlātŏr, *pochlebca.* Schmeichler. *Cæcus adulator, dirusq; à ponte satelles.* Jun. *syn.* ăſsēntātŏr. *epith.* Cæcŭs vīlĭs pērfĭdŭs, īmprŏbŭs, mēndāx fāllāx blāndŭs blāndĭlŏquŭs lēvĭs, pērnĭcĭōsŭs mēllītŭs vērsūtus, mēllĕŭs fīctŭs sŭbdŏlŭs, fŭgĭēndŭs gārrŭlŭs. *phr.* Dūlcĭbŭs īnſtrūctŭs vērbĭs. Byſsīnă vērbă lŏquēns. Fāllācī ōrĕ sūbdŏlă līnguă blāndĭēns. Blāndă lŏquēns ŏmnĭă dīlaudāns vērbīs cōmpŏsĭtĭs ad grātĭam lŏquens Dāns blāndă vērbă. Blæſŭs ădūlātŏr mēllītō mūrmūrăt ōre. Mēllĭtĭs fāllĕrĕ vērbĭs dŏctŭs.
ădūlātōrĭè, *pochlebnie.* Schmeichlich.
ădūlātōrĭŭs. *pochlebny,* Ein Schmeichler.
ădūlō, as, sub. *Raduię się* Erfreuen.
ădūlŏr, *Pocłebuię Raduię Macha ogonem* Schmeichlen. *Agmen adulantum media procedit in aula.* Ovid. *syn.* Blāndĭŏr, āſsēntŏr. *phr.* Blāndă lŏqui, Byſsīnă vērbă lŏquī. Dīcĕrĕ blāndĭtĭās, ōrĕ mēllītō fāllĕrĕ. Dărĕ blāndă vērbă. Sūbdŏlă vērbă lŏquī. Vēndēntēs vānōs cīrcum pālātĭă fūmōs. Sē cōmpōnī ăd ŏmnem mājōrĭs nūtum, vĭtĭīſquĕ īmpērtĭt hŏnēstă nōmĭnă vĭrtutum. Quid quŏd ădūlāndi gēns prūdēntiſsĭmă laūdăt sērmōnem īndŏctī, făcĭem dēfŏrmĭs ămīci.
ădūlor; *passivè Pochlebstwo przyimuię.* Schmeichlerey annehmen. (halb Jahr.
ădūltă æſtās, hyems, &c. sub. *Poł láta.* Ein
ădūltĕr, *Cudzołożnik.* Ehebrecher. *Obrutus insanis esset adulter aquis.* Ovid. *syn.* Mœchŭs. *epith.* Tūrpĭs, ŏbſcœnŭs nŏctūrnŭs, sēcrētŭs, ŏccūltŭs, lăſcīvŭs, lŭbrĭcŭs, īmpūrŭs, nĕfāndŭs, īmprŏbŭs dŏlōsŭs sōrdĭdŭs. *phr.* Fūrtīvæ īndūlgēns Vĕnĕri. Lĕctō mărītālī īnsĭdĭātŭs. Thălămī sŏcĭālĭă fœdĕră rūmpēns. Auſus thălămōs vĭŏlārĕ jŭgālēs. Fūrtă in rĕcēſsū & ŏbſcūrō īmprŏbŭs quærens cŭbīlī. Vĕnĕris quī fūrtă nĕfandæ sēctātur, thălămōſquĕ īncēſto pōllŭĭt ausū. Cōncŭbĭtū pōllūtŭs ădūlter. Nūptās, nūptārum fĭdem sōllĭcĭtārĕ, tēntārĕ ausŭs. *vide Adultero.*
ădūltĕrātŏr, *Fałßerz.* Ein Verfälscher.
ădūltĕrātŭs, *Fałßywy.* Ein Falscher.
ădūltĕrīnŭs, *Cudzołożny, Nieprawy.* Erdicht
ădūltĕrĭō, *onis, Cudzołożnik.* Ehebrecher.
ădūltĕrĭtās, *Cudzołostwo, Fałßowánie, Szczepienie.* Ehebruch.
ădūltĕrĭum nātūræ, *Płod dziwny.*
ădūltĕrō, Adulteror. *Cudzołożę Fałßuię, Przedárowáć.* Ehebrecher. *Adulteretur & columba Milvio.* (*Jamb pur,*) Hor. *syn.* Mæchŏr ſtupro ās. *Metaph.* corrumpo. *phr.* Fāllĕrĕ jūra tŏrī. Thălămōs vĭŏlārĕ jŭgālēs. Tĕmĕrārĕ cŭbīlĕ. Vĕtĭtum sōllĭcĭtārĕ tŏrum. Cōnjŭgĭī fāllĕrĕ fĭdem, Fūrtīva Vĕnĕrī īndūlgĕrĕ. Thălămī sŏcĭālĭă frāngĕrĕ, vĭŏlārĕ, tĕmĕrārĕ, fāllĕrĕ ausŭs ĕs hŏſpĭtĭī tĕmĕrātīs ădvēnă săcrīs, lēgĭtĭmam nūptæ sōllĭcĭtārĕ fĭdem, an mĕtŭis Vĕnĕrem tĕmĕrārĕ mărītam. Căſtăquĕ lēgĭtĭmī fāllĕrĕ jūră tŏri? Tūrpĭtĕr īllă vĭrum cōgnōvĭt ădūltĕră Virgo ărcānō tū cōnnūbĭālĭă jūră vērtĭs ădūltĕrĭo. *vide Adulter.*
ădūltò vĕre &c. *Srzod &c.* Ein Mittel.
ădūltŭs, *Rosły, & sub Srzodek.* Aufgewachsen / :: *Spem gentis adultos Educunt fœtus &c.* Virg. *vide Adolescens.*
ădūmbrātĭm, *Ciemno 2, Nieznacznie* Schattiglich.
ădūmbrātĭo, *Rysowánie 2.* Uberschattung.
ădūmbrātŭs, *Malowány 3. Fałßywy, Zmyślony.* Uberschattet. *Artis adumbratæ metu in seu*

it seu sedula laudem. Prud. *syn.* ēffīctūs, dēscrīptūs

ădūmbrō *Zástaniám, Zácimiam Rysuię 2. Wyrázam 2.* überschatten. *syn.* ēffīngo, dēscrībo, ēxprīmo.

ădūnātio, *Złączenie*, Vereinigung.

ădūncĭtās, *Zákrzywienie*, Krumme.

ădūncŭs, *Haczysty, Zakrzywiony ná doł.* Krum. *Naso suspendit adunco*, Hor. *syn.* Cūrvūs flēxūs, reflēxūs īncūrvūs, rēcūrvūs

ădvŏcātiō, *Przyzywanie, Prokurácya, Strona odporna, Orszak, Odwłoka prawna.* Fürsprechung.

ădvŏcātŭs, *Prokurator 1. Syndyk. Woyt.* Ein Fürsprecher. *Quis Deus tibi non bene advocatus?*(Phal.) *syn.* Causīdĭcūs patrōnūs *epith.* Dīsērtūs pērītūs, fācūndūs dōctūs *vide* (*Causidicus.*

ădvŏcĭtō, *Przyzywam.*

ădvŏcō *Przyzywam sprawę odprawuię.* Herzuruffen. *Advocat & ramis vastisque molaribus inflat.* Virg. *syn.* Vŏco, āccērso: cōmpēllo ās, *vide Voco.*

ădvŏcō ănĭmum, *Przychodzę k sobie.*

ădvŏlātŭs, us, *Przylátánie.* Züfliegung.

ădvŏlō, as, *przylátuię, Dolátam, przychodzę 1.* Hinzüfliehen. *Advolat, haud alia venientis imago.* Virg. *syn.* Vŏlo, *Metaph.* Fēstīno prŏpēro, āccūrro, cĕlĕro, *vide Festino.*

ădvŏlvo is, *Przywalam 1.* Hinzüwältzen. *Advolvere focis ulmos ignique de lère.* Virg. *syn.* Vŏlvo sūbvŏlvo āddūco āttrāho. *phr.* Vŏlvēndo dūcērĕ. Mănĭbus sūbvŏlvērĕ sāxă ādvŏlvērĕ fōcīs ūlmōs. *vide Volvere.*

ădvŏlvŏr, gĕnĭbūs, pedibus, *Klękam 2. Upadam 3.* Auff die Knie niederfallen/ einen Fußfall thun. *phr.* Gĕnŭă āmplēxūs gĕnĭbūsquĕ vŏlūtāns, hærēbăt. Vŏlvĭtur āntĕ pĕdēs. Nec mŏrŏr āntĕ pĕdēs prŏcŭbŭīssĕ tū. ōs & gĕnŭă āmplēctēns ēffātus tālĭă sūpplēx, ădmŏvĕt īllă mănum gĕnĭbūs en blăndās mănūs ad gĕnŭă tēndēns vōcĕ mĭsērāndă rŏgăt. āntĕ pĕdēs jăcŭit sūpplēx *vide Genua flecto.*

Advorsitor, prisc. lege Adversitor.

Advorsuor prisc. pro Adversum.

Advŏrsum tēmpŏrī, Nie ná czas. Nicht Zeitlich. (*ciw.* Wiedere entgegen

Advŏrsum vĕnĭō eo fio alicuī Wychodzę przeciw.

Advosem Fest. corr. Advorsem, i. adversarium.

ădŭr *Zboże 2.* Getreide.

ădūrgĕō *Przypieram, Dociężdzam 1. Popycham* Fast Nöthigen.

ădūrō *Upalam Opalam Przypalam powarzył, Dogrzewa mi. Odziębić.* Abbrennen/ versengen. *Borea penetrabile frigus adurit.*

ădūrŏr *Upalam się, Zgoryywam, Párzę się czym Przywiera.* Verbrennen.

ădŭs, ŏris, & ĕris *Zboże 1.* Getraide.

Adusque idem Ad usq;

ădūstī cŏlōrĭs, *Ogorzáły.* Angebrennet.

ădūstĭō, *Zgorzenie 1. Przypalenie, Kauteryzowánie.* Anbrennung.

ădūstŭs *Przypalony Opełzł.* Angebrennet.

ădŭrŏr, *Trawię 2. Wyrabiam 2.* Verzehren.

ădynămōn vīnum, Gr. *Wino słabe.*

ădy̆tum, Gr. *Skrytość. Swiątnica,* Heimlicher Ort. *Talibus ex adyto dictis Cumæa Sybilla.* Virg. (*Locus secretior Templi ad quem nulli est aditus nisi Sacerdoti:*) *syn.* Tēmplum sacrum săcēllum, pĕnētrālĕ pĕnētrālĭă. *epith.* Tērrĭfĭcum, lătēns vĕnĕrābĭlĕ sūblīmĕ, īnclȳtum grāndĕ, īngēns pīctum āugūstum, āltum ēxcēlsum, aurĕum sānctum fūlgĭdum sacrātum prŏfūndum pĕnētrālĕ. *phr.* ætērnŭmquĕ ădȳtīs ēffērt pĕnētrālĭbūs īgnem. Sēcrētōquĕ ădȳto gaudēnt & cœlībĕ tēctō & ēx ădȳto sŏrtēs audīrĕ prŏfūndo. *vide Templum.*

Adzēlārī ălĭquĕm. Esdræ B. zelo incitari Rozżarzyć się.

ÆDI

Æcāstŏr, *Æcere, Ædepol Záiste.*

Ædēs, vel Ædĭs *hæc Kościoł 2.* Kirch/ Hauß *Antiqui innumeras struxerunt prolibus ædes.* Cic. *vide Domus vel Templum.*

Ædēs, *hæ. Dom 1.* ein Hauß. (Capell.

Ædĭcŭlą, *Domek, Komora 1. Káplicá.* Ein

Ædĭfēx *icis Budownik.* Ein Bauer.

Ædĭfĭcātĭo, *Budowanie 1.* Ein Bau.

Ædĭfĭcātĭūncŭla idem, & *Domek.*

Ædĭfĭcātŏr, *Budownik, Buduiący rad.* Ein Bau-Herr. *Ædificator erat Centronius & modo cur vo.* Juv. *syn.* Cōnſtrūctŏr, ēxſtrūctŏr, cōndĭtŏr. *epith.* Dīvĕs sŭpērbŭs, prōvĭdŭs. *phr.* Rōmānæ cōndĭtŏr ārcĭs, Cōndĭtŏr & văcŭōs murīs cīrcūmdărĕ cōllēs dēſtĭnăt.

Ædĭfĭcĭum, *Budowánie 2.* Ein Gebäu.

Ædĭfĭcŏ, *Buduię, Muruię,* Bauen. *Ædificare domos, laribus conjungere nostris.* Juv. *syn.* Strŭo cōndo cōnſtrŭo fabrĭcŏr. *phr.* Mænĭă, mūrōs mūrōrum mōlēs āttōllĕrĕ ērĭgĕrĕ dūcĕrĕ mōlīrī fīgĕrĕ jăcĕrĕ cælō ēdūcĕrĕ, ūrbem, tēmplum dŏmum ſtătŭĕrĕ pōnĕrĕ cōnſtĭtŭĕre, Tēmplī dŏmūs ūrbĭs tēctă exſtrŭĕrĕ, lŏcārĕ, fīgĕrĕ. Fūndāmēntă lŏcārĕ jăcĕrĕ. Mœnĭă prīmă fūndārĕ. Quid prŏhĭbet mūrōs jăcĕrĕ, & dărĕ cīvĭbŭs ūrbem? ibiquĕ mĕmēnto prīma lŏcārĕ mănū mōlīrīquĕ āggĕrĕ tēctă. Tēmplum dĕ mārmŏrĕ pōnam. Cōndĕrĕ cœpērūnt ūrbēs ārcēmquĕ lŏcārĕ īnſtānt ardēntēs Tyrĭī, pārs dūcĕrĕ mūrōs mōlīrīquĕ ārcem & mănĭbus sūbvŏlvĕrĕ săxă; pārs ăptārĕ lŏcum tēctō, & cōnclūdĕrĕ sūlcō, hī āltă thĕātrĭs fūndāmēntă lŏcānt ălĭī īmmānēſquĕ cŏlūmnas rūpĭbŭs ēxcīdūnt ūrbem præclāram ſtătŭī mĕă mœnĭă vīdī. Fātālēs mūrōrum āttōllĕrĕ mōlēs Săxăquĕ sŭbvēctārĕ hŭmĕrĭs Trōjānă jŭvābĭt. Rōmŭlus ætērnæ nōndum fūndāvĕrăt ūrbĭs mœnĭă. Tēmplă Dĕī săxō vĕnĕrābar ſtrūctă vĕtūſto Nōn cœptæ āſsūrgūnt tūrrēs. Strūctă rĭgēnt sŏlĭdō ſtăbŭlōrum mœnĭă săxō, Strūctĭs ēxſūrgunt ōppĭda mūris. Cīngĕrĕ mūrĭs ōppĭdă. Mōlīrī āggĕrĕ mūrōs: Ætērnam cōndĕrĕ sēdem ūrbem cōmpōnĕrĕ, tērram mænĭbŭs cīngĕrĕ. Sub tērrā fŏdĕrĕ lărem. Dum cōndĕrĕt ūrbem. Prīmās cum cōndĕrĕt ārcēs. Pŏsŭĕrĕ in mōntĭbŭs ūrbem ūrbem cōnſtĭtŭī, lātēquĕ pătēntĭă fīxī mœnĭă fīnĭtĭmĭs īnvĭdĭōsă lŏcĭs Trōjāmquĕ vĭdētĭs. Quam vēſtræ fēcērĕ mănus. Hōc Ilĭum ĕt hæc lŏcă Trōjæ ēſsĕ jŭbēt. Ipsĕ hŭmĭlī dēsīgnat mœnĭă fōſsā. Părĭētĭbūſquĕ prĕmūnt ārctĭs & quātŭŏr āddūnt, quātŭŏr ā vēntĭs ōblĭquā lūcĕ fĕnēſtrās. Ædĭfĭcat sēmper mōdŏ līmĭnă pōnit nūnc fŏrĭbus clāvēs āptăt, ēmĭtquĕ sĕrās: Nūnc hās, nūnc illās mūtat rĕfĭcĭtquĕ fĕnēſtrās.

Ædīlātŭs, us, *Budowniczego urząd* Ein Bau-Meister ambt.

Ædīlĭs, *Budowniczy 2. Podwoiewodzy, Kośćielny Plebis ad ædiles perducta licentia talis.* Ovid. Ein Bau-Meister.

Ædīlĭtās, Ædilitatus, Ædilitium, *Budowniczego, publicznego urząd, Podwoiewodzego urząd.* Ein Bau-Meister ambt.

Ædĭtĭtius, *Budowniczy 1.* Der Baumeister.

Ædes săcră, *Kośćioł 2.* Eine Kirch. (mann.

Ædĭtĭmŭs, Ædĭtŭēns, Kośćielny. Ein Opfer-

Ædĭtĭmŏr aris, Kośćioł opátruię. Ein Opfer-mann seyn.

Ædĭtŭŏr, aris ab Ædituus vel æditueor, vide Lucret, æditu entes Kośćioł opátruię. Die Kirch besehen.

Ædĭtŭŭs, *Kośćielny 3. Zakrystyan.* Ein Glöckner / Sacrist / oder Meßner. *syn.* Tēmpli cūſtōs. *Æedituus consultus ait: quos prospicit hospes.* Prud.

Āēdōn, *onis f. Gr. Słowik.* Nachtigal. *Quodquè leves calami, quod svavis cantat aedon.* Virg. *epith.* Svāvĭs, trīſtĭs, *vide Philomela.*

Ægæōn, *onis, Gr. Dźiewięśioł.*

Ægĕr, *Chory, 1. Smutny.* Kranck / elend. *Vastos quatit æger anhelitus artus.* Virg. *syn.* Mōrbĭdus ægrōtŭs īnvălĭdŭs īnfīrmŭs lānguĭdŭs, lānguēns. *phr.* Mōrbō lānguēns āffēctŭs mōrbĭs grăvĭs dēcūmbēns ſquāllēns tēntātŭs āfflīctŭs, prēſsŭs ōpprēſsŭs lānguĭdŭs lānguēſcēns frāctus. Lānguĭdă mēmbră trăhĕrĕ ōră būxō pāllĭdĭōră gĕrēns. Mōrbī crŭcĭātĭbŭs ūſtŭs. Mēmbrĭs ægĕr, ārtūs invălĭdī īnvălĭdum cōrpŭs. Lānguĭdă mēmbră ōſsă mōrbō cōllāpsă. Quem lānguŏr hăbēt. Prōxĭmŭs ōrco lētho. Jam prŏpĕ dēpŏsĭtus cērtĕ jam frīgĭdŭs ægĕr. Quem tēmpŏrĕ lōngō tŏrret quārtă dĭēs ōlĭmquĕ dŏmēſtĭcă febrĭs. Cōntĭnŭō ēſt ægrĭs ălĭŭs cŏlŏr hōrrĭdă vūltum dēfōrmat măcĭēs. Cui mŏvēnt pŏsĭtæ faſtīdĭă mēnſæ. Quem nec Cĕrĕrĭs nec tāngit cūră Lyæi ad Mĕdĭcum ſpēcto vēnĭs fŭgĭēntĭbŭs ægĕr ūltĭmă pārs ănĭmæ dum mĭhĭ rēſtăt ădĕs Nōn ēſt in Mĕdĭcō sēmper rĕlĕvētŭr ŭt ægĕr īntērdum dōctă plūs vălĕt ārtĕ mălūm. *vide Moribundus.*

Ægĕr ănĭmī, ănĭmō, ăb ănĭmō, *Utrapiony*, Betrübt.

Ægĕr cūrīs, *Frasowliwy*, Sorgfältig.
Ægīlōps ōpis *m. Gr. Owieśek, Dąb Fistułá 1.* Die Fistel in den Augen.
Ægĭpān, ānis *m. Gr. Mießániec 1.* Der ein Mann und Weib zugleich ist.
Ægīrīnum *Gr. Topolowa máść (Kozia skorá.*
Ægĭs, *idis, f. Gr. Puklerz, Modrzew, propriè*
Ægīthŭs, *ti, m. Gr. Czeczotka.* Ein Vogel.
Ægŭlă, *sub Siárká*, Schwewel.
Ægŏcĕrās, *ātos, vel ātis n. Gr. Boża trawká ziele*, Bocksborn.
Ægŏcĕros, *otis m. Gr. vel* Ægŏcĕrŭs, *ri, Koziorożec.* Steinbock. *Quo pacto æstivi se partibus ægocerotis.* Luc. *syn.* Caprĭcōrnŭs, ărĭēs căper. *epith.* ūdŭs hūmĭdŭs, frĭgĭdŭs gĕlĭdŭs, cĕlĕr, cōrnĭgĕr, nĭvōsŭs. *v. Capricornus.*
Ægŏnychōn *n. Gr. Wroble proso.*
Ægŏnŏmŭs, *Gr. Koźiarz*, Ein Geißhirt.
Ægŏphthălmos, *secundæ, hæc, vel hic, lapis pretiosus Gr. Koźiook ziele.*
Ægrè, *Ledwie, Trudno*, Schwärlich / Kümmerlich. *Cærula quem genitrix, ægrè solata dolentem.* Ovid. *syn.* Vīx, mŏlēstē, malĕ, dĭffĭcūltĕr. (Vor übel auffnehmen.
Ægrè āccĭpĭŏ, ægrè mē ĭd hăbĕt, *Za złe mam.*
Ægrè ēst mĭhī, *Przykro mi, Smęcę się, Zle mi, Márkotno mi, Nie mogę*, Traurig seyn.
Ægrē făcĕrĕ ălĭcŭī, *Ná złość.* Zu trutz thuen. (Verdriessen.
Ægrè fĕrŏ, ægrè mē hăbĕt, *Markotno mi.*
Ægreŏ, es, Choruię 1. Kranck seyn.
Ægrēscŏ, *Choruię 1. Truchleię Zle mi, Zarzy się, Przybywa.* (Krancken.
Ægrio, is, ire. Ægrisco. is. ere. Choruię 1.
Ægrĭmōnĭă, Zal 1. Bekümmernuß.
Ægrĭtūdĭnĕ ăffĭcĭor, ōpprĭmŏr. *Smęcę się.* Betrüben.
Ægrĭtūdŏ, *Choroba 1. Smutek, Zal.* Kranckheit. *Soletur senium, ægritudinemque*, Phal. *syn.* Mōrbŭs, lānguŏr. *vide morbus, vel* ānxĭētās, cūră, sōllĭcĭtūdŏ, *vide Cura.*
Ægrĭtūdŏ mēntĭs, *Szaleństwo 1.* Unsinnigkeit
Ægrŏr, ōris, m. Chorobá. Kranckheit.
Ægrōtātĭŏ, *Chorowanie, Chorobá*, Schwachheit
Ægrōtŏ, *Choruię, Słabieię*, Kranck seyn. *Ægrotant Medici, fraudantur Jureperiti. syn.* Lānguĕo, dĕcūmbo, dŏlĕo. *phr.* Mōrbō, mōrbīs lăbōrārĕ, lānguērĕ, lāngueſcĕrĕ, dĕcūmbĕrĕ; cōnfĭcī, ĕxĕrcērī, tēntārī, ăffĭcī prĕmī, vĕxārī, tŏrquērī, crŭcĭārī, cōnflīctārī, squāllērĕ, atrōcī prĕssum dĕcūmbĕrĕ mōrbo. Grăvĭbus morbī crŭcĭātĭbŭs ūrī. Trīstēs īncēssūnt pĕctŏră mōrbī: Mĕmbră frāctă, lăssos ărtŭs ĭn ōmnī tŏrō vĕrsārĕ, ad præsēpĕ gĕmit, mŏrbō mŏrĭtūrŭs īnērtī. Sălūtĕ dēstĭtūī. Păllēnt ĕxsānguī cŏrpŏră mŏrbō, īmă lăbōrānt cōntĭnŭīs crŭcĭātĭbŭs ōssă. Tābĭfĭco cŏrpŏră lānguŏr hăbĕt ægrō sum cŏrpŏrĕ, ægrum trăhĕrĕ cŏrpŭs trīstīsquĕ sĕnĕctŭs subit. Līnquēbānt dūlcēs ănĭmās aut ægră trăhēbānt cŏrpŏră. Păllĭdă vīx cŭbĭtō mĕmbră lĕvārĕ pŏtēst. Vīs mōrbī dīstrāctă pĕr ărtŭs. Tūrbăt ăgēns ănĭmam. Păllĭdăquĕ ĕxsānguī squāllēbānt cŏrpŏră mŏrbō. Mōrbŭs mĕmbră pŏpŭlātŭr. Morbus dēcērpit cŏrpŏrĕ vīrēs. Fŭrĭt ātquĕ ărtūs dēpāscĭtŭr ărĭdă febrĭs.
Ægrōtŭs, *Chory 1.* Kranck / schwach. *Ægroti domini deduxit corpore febres.* Hor. *v. Æger.*
Ægrum, Chorobá 1. Kranckheit.
Ælūrŭs, *Gr. Kot.* Eine Katz.

ÆM ÆN

Æmĭdŭs, Nádęty, Auffgeblasen.
Æmŭlāndŭs, *Pożądány*, Begehrt.
Æmŭlātĭŏ, Æmŭlātŭs, *us Miłość zawiśna, Zazdrość, Przećiwiánie się 2. Náśládowánie zawiśne, Przepych* Nachfolgung.
Æmŭlātŏr, *Náśládowcá zawiśny.* Nachfolger *Viventis atrox æmulator hostiæ.* (Jamb.)
Æmŭlātus, ăgŏ, *Waśnię 1. Przećiwiam się.* Sich Widersetzen.
Æmŭlŏr, *Naśláduię, Przećiwiam się 2. Wyrázić chcę Podobny iestem, Zayrzę, Ná przepych, Ná udry.* Nachfolgen / Nachaffen. *Ipse meas solus, quod nil est, æmulor umbras.* Promp. *syn.* ĭmĭtŏr, īnvĭdĕo, sēctŏr. *v. Imitor*
Æmŭlŭs *sub. Naśladowca 1.2. Konkurent Przećiwnik, Zawiśtnik.* Nachfolger / Nachaffer.

Æmulus exceptum Triton (si credere dignum est) Virg. *syn.* ĭmĭtātŏr, sĕctātŏr, *vel* īnvĭdŭs, ādvĕrsārĭŭs, cōntrārĭŭs.
Æmŭlŭs, *adject. Zazdrośćiwy.* Neidiger.
Ænĕā bārbā hŏmŏ, *Lisowaty.*
Ænĕātŏr, Trębácz. Ein Trommeter. (sel.
Ænĕŏlum, Miedźiány statek Kočiełek. Ein Kes:
Ænĕŭs, *Mośiądzowy,* Von Ertz. *Lætus ut in circo spatiere, aut æneus ut stes.* Hor. *syn.* ăhēnĕŭs. *vide aheneus.*
Ænīgmă *tis, n. Gr. Mowá trudná* Rätzel *proprię; ænigmata vultus,* Prud. *epith.* ōbscūrŭm dĭffĭcĭlĕ, dŭbĭum cæcum, Thēbānum tĕnĕbrōsum ānceps ābdĭtum rĕcōndĭtum ārcānum ædĭpæum īnvŏlūtum lătens, lātĭtāns, sĕcrētum, *phr.* Cæcă ænīgmătă sŏlvĭt.
Ænīgmătĭcŭs, Gr. *Trudny.* Irrig.
Ænŏbārbŭs, *Lisowáty.* Ein Rothbart.
Ænŏs, *vel* ænŭs, Gr. *Bayka, Gadka 3. Chwálenie.* Ein Rätzel frag.
Ænulum, idem Æneolum.
Æŏlĭpȳlă *æ. Gr. Alembik.*
Æōnĭă, *æ. Gr. sub Dąb,* Ein Eyche.

Æ Q U

Æquābĭlĭs. *Iednostáyny, Łáskáwy 1. Rowny 1. 3.* Gleichförmig.
Æquābĭlĭtās, *Iednostayność, Łáskáwość 2. Rowność.* Gleichförmigkeit. *Nec enim de æquabilitate movebor.* Mart.
Æquābĭlĭtĕr, *Iednostaynie Rowno.*
Æquævŭs, *Rowiennik 2.* Gleichen Alters. *Ut Regem æquævum crudeli vulnere vidi.* Virg. *syn.* cŏævŭs cŏætānĕŭs, æquālĭs.
Æquālĭs, *Adject. Rowny 1. 3. Iednostáyny.* Gleich. *Et nunc æquali tecum pubesceret ævo.* Virg. *syn.* æquābĭlĭs æquŭs, par, cōmpar sĭmĭlĭs, *vel* æquævŭs.
Æquālĭs, *subst. Rowiennik.*
Æquālĭtās, *Rowność,* Gleichheit.
Æquālĭtĕr, *Rowno.* Gleichlich. *Gratia pyramidum nobis æqualiter adsit.* Ovid.
Æquāmĕntum, Klubá 2. Wagá rowna, Szu kluba, Szal stanie. Gleich gewichte.
Æquănĭmĭtās, *Cierpliwość,* Gedultigkeit.
Æquănĭmĭtĕr, *Skromnie,* Gedultig.
Æquănĭmŭs, *Nieobrußony,* Gedultig. Gutwillig. *Æquanimus fiam te judice sive legenda.* Aus. *syn.* Mŏdĕrātŭs pătĭēns, tŏlĕrāns.
Æquātĭo, *Pomiar,* Mässigkeit.
Æquātŏr, Porownánia dnia z nocą, punkt. Ultra æquatorem gens est asperrima bello. Nat. C.
Æquè, *Rownie, Iednako, Spráwiedliwie, Ták bárzo.* Eben so / billig. *Æque pauperibus prodest, locupletibus æque.* Hor. *syn.* Părĭtĕr, sĭmĭlĭtĕr; æquālĭtĕr, nōn sĕcŭs, haud sĕcŭs, nōn ălĭtĕr, haud ălĭtĕr.
Æquè ac, æquè ātquĕ, æquè quăsi, &c. *Rownie iák.* Nicht desto minder.
Æquè quĭdquam, *Nic 2.* Nichts.
Æquè quàm, *Ták, Ják.* Also / Wie.
Æquè ŭt ŏlim, *Po stáremu.* Nach altem Gebrauch. (gutt haben.
Æqui bŏnīquĕ făcĭŏ. *Zá dobre mam.* Vor
Æqui sĕrvātĭssĭmŭs, *Spráwiedliwy.* Gerech:
Æquĭdĭālĕ, Porownanie dniá y nocy. (ter.
Æquidici versus. Diomed. in quibus singula verba, singulis opponuntur, ut Alba ligustra cadunt; &c. Rober Constantin.
Æquĭdĭēs, ei, vel *Æquĭdĭum, Porownánie dniá z nocą, punkt.* Gleicher Tag und nacht. *Æquator Solem statione reflexit, æquidiemque facit &c.* Archid. *Æquidium duplex, pacato frigore & æstu.* Mant.
Æquiformes versus, Diomed. in quibus nulla vox est composita. Rober Constan.
Æquĭlŏrĭum, Æquilænium, al. Æquilanium sub Poł. Die Helffte.
Æquĭlătātĭo, Rowność, Gleichheit.
Æquĭlătĕrŭs, Rowny 3. Gleich.
Æquĭlībrĭo stăbĭlĭŏ, *Ustawiam prosto.* Gleich setzen. (Wage.
Æquĭlĭbris, *Rowny wagą, Wagi rowne,* Gleiche
Æquĭlĭbrĭtās. *Rowność, Wagá rowna. Szala kluba, Szal stanie.*

Æquilibrium, *Wagá rowna*. Gleich Gewicht. *syn.* Æquābilitās: æquālitās. *phr.* Jūstă părī prĕmitur cum pŏndĕrĕ lībră: Pronă nĕc hāc plūs pārtĕ sĕdet, nec fūrgit āb īllā.

Æquimănūs, Oboręczny, Derlinckes und recht ist

Æquinŏctiāle tempus, Æquinoctium, *Porownánie dnia z nocą*. Gleich des tags und Nachts.

Æquinŏctiālis, *Jesienny, Wiesienny, Porownanie 2.* Tag oder Nacht gleich *Jam cæli furor æquinoctialis* (Phal.)

Æquinŏctiālis cīrcŭlŭs, *Porownánie dnia y nocy punkt.*

Æquipar, aris, Rowny 2. Gleich Paar. *Bissenas partes qui continet æquipares? as.* Aus. *syn.* Pār, nōn impār.

Æquipărābilis, *Porownania godny*. Werth zu Vergleichen. *velut æquiparabile quicquā* Pru.

Æquipărātiō, *Rowność*, Gleichmachung.

Æquipărō, æquipĕrō, *Lipsius, Przyrownywam, Zrownywam*, Gleich machen. *solum æquiparas sed voce Magistrum.* Virg. *syn.* Compăro, cōnfĕro, æquo, [illegible]quo, ădæquo. *v. Comparo*

Æquiperabilis apud Plautum Trinummo legunt quidam pro Æquiparabilis.

Æquipēs edis, Rowny 5. Gleich.

Æquipollĕntiă, Rowność, Gleichheit.

Æquipollĕō, Rownam 6. Gleich so viel gelten / *vide Æquivaleo.*

Æquipondium, Przeźmięnowa wagá Gleich gewicht.

Æquissimum, ŏptimum, *Słusznie*. Billig.

Æquitās, *Rowność, Słuszność, Sprawiedliwość, Łaskáwość*. Billigkeit. *syn.* Æquum. *vide Justitia.*

Æquitĕr, Rowno, Gleich.

Æquivălĕō, Rownam Gleichgelten / gleich werthl seyn. *Nulla potest modiis æquivalere tuis.* Ovid. *syn.* Æquipollĕo. *phr.* Tāntum vălĕo, pōllĕo. Tāntī sum prĕtiī. Pār sum prĕtiō.

Æquivocum nomen commune multis, ratione substantiæ diversis. Sipont. Homonymum idem.

Æquivocus versus Diomed. in quo syllaba ultima congruit penultimæ grata malis. Ethoicus Sermo.

Æquō, *Rownam 1. 2. 3. Zrownáć Dośćigam Nádążam zá kim, Stoi ná tyle.* Gleich/ eben machen. *syn.* ădæquo, ĕxæquo, pār æquālĕ rĕddo, făcio, ĕffĭcio. *phr.* Pārtibŭs jūstis æquō. Nullō dīscrīmĭnĕ. Quātŭŏr in pārtēs dīvīsum mĕnsībŭs æquīs & pĕdĭbus fŭmmās æquābis, ărĕnās. Jūstă pārī prĕmitur, vĕlŭti cum pŏndĕrĕ lībră. Pronă nĕc hāc plūs pārtĕ fĕdĕt, nec fūrgit āb īllā.

Æquō, *as*, sŏlo. *Znoszę 5.*

Æquō ănĭmō, *Zá dobre*, Vor gut.

Æquŏr, ŏris, *Rownia, Morze 1. Pole:* Das Meer. *vastum maris æquor arandum.* Virg, *syn.* Mārĕ āltum, prŏfūndum, pōntŭs frĕtum, sălum, cærūlă pĕlăgŭs, mārmŏr, ŏcĕānŭs, Nĕptūnŭs. Nĕptūnĭă ărvă. *vide Mare. vel* plānĭtĭes cāmpūs ăpĕrtŭs, lātŭs. *vide Planities.*

Æquŏrĕŭs, *Morski*, Das zum Meer gehört *Sterneret æquoreas æquore nata vias*, Ovid.

Æquum *subst Rownia Słuszność Sprawiedliwość* Das billich ist. *syn.* Fās ĕst, pār ĕst. Fās & jūră vŏlūnt.

Æquum bŏnum, *Łáskáwość, Słuszność*. Recht.

Æquŭs, *Rowny 1. 5. Słuszny Spráwiedliwy, Kontent.* Billig. *Victor erat quamvis æquus in hoste fuit.* Prop. *syn.* Jūstŭs *phr.* ōbsĕrvāntīssĭmŭs æquī, jūstitiæ fautŏr Jūris, *vel* æquī dĕfĕnsor. *v. Justus.*

Æquŭs dīscĕdō, *Przestaię.*

ÆRA

Aēr, ĕris: *Powietrze 1.* Die Lufft. *Alta petunt aer, atque aere purior ignis.* Ovid. *syn.* Æther, æthră, văcŭum, īnānĕ, Jupĭtĕr, aūră, nūbĭlă, āstră, dĭum. *epith.* Lĭquĭdŭs, văcŭŭs, tĕnŭĭs, humĭdŭs tĕnĕr, pūrŭs, spīrābĭlis, rōrĭfĕr, mĕabĭlis, săgĭttātŭs plŭvĭŭs, cīrcūmflŭŭs, ūdŭs rōscĭdŭs, aūrĭcŏ-

Ficōmūs līmpĭdūs īgnĭfĕr, fūlgēns, mūtābĭlĭs, sĕrēnŭs nīmbōsūs rārŭs prŏcēllōsŭs. *phr.* āĕrĭī trāctūs, āĕrĭī cāmpī, āĕrĭă plāgă, āĕrĭæ ōræ, dŏmūs plāgæ, āuræ, ĭnānĭă cœlī. Cælī spīrābĭlĕ nūmĕn, ĭn æthĕrĕās vŏlŭcrĭs sē sūstŭlĭt ōrās. Vēctus pĕr ĭnānĭă cūrrū. Lăpis văcŭum pĕr ĭnānĕ vŏlūtūs. Jupĭtĕr hūmĭdŭs aūstrĭs. Nēc in văcŭum pŏtĕrūnt sē ēxtēndĕrĕ rāmī. Lāxīs per pūrum īmmīssŭs hăbēnīs. Sĭnĕ nūbĭbūs āĕr līmpĭdūs. Cālīgāns nūbĭbūs āĕr. Cœlī in rĕgĭōnĕ sĕrēnā, āĕrĭs in cāmpīs lātīs, Fĕra per văcŭum fĕrrī atquĕ āssūrgĕrĕ ĭn aūrās. Vŏlat rubrâ fulvŭs Jŏvĭs ālēs ĭn æthrā. In nūbem cōgĭtŭr, āĕr. Plŭvĭus tĕrrīs īrāscĭtŭr āĕr. Tĕpĭdum vŏlŭcrēs cōncēntĭbūs āĕră pŭlsānt. Līttŏră plāngūntur flūctū & văgūs īntŏnăt āĕr āĕrĭs ut pătŭlī jam cōnscĭă pĕrmĕăt æthram. Tūrgĕt vēntīs āĕr nĕbŭlōsŭs. Nūbĭlă sī fūlgēnt, in tēmpŏră vĕrtĭtŭr āĕr.

Aēr mănēns, pĭgĕr, dēnsātūs, *Zaduch 1. 2.* āĕres *bi Powietrze*, Die Lufft.

Æră, *æ*, *Kąkol. Rok. 1. Ráchownicze littery, Znák ná pieniądzach.* Ein Zeichen auff dem Geld.

Æră, *in plurali Pieniądze. Winá pieniężná.* Geld

Ærāmĕn, *Miedźiany ſtátek.* Ein Kupfferneß Gefäß. (*siężne rzeczy.* Ein glock.

Ærāmēntum, Ærāmēntă orum, *Dzwon, Mo-*

Ærārĭă, *Mośiężna gorá.* Ein Kupfferberg.

Ærārĭă fābrĭcă, *Mośiężne rzemięſło.* Werckstatt der kupffer Schmid.

Ærārĭă fōrnāx, *Ruda 1. Mośiężna hutá.*

Ærārĭă ōffĭcīnă, *Kotlárſki wárßtat.*

Ærārĭi Præfēctūs, Quæstŏr, Trĭbūnūs, *Podſkarbi.* Schatz-Meister.

Ærārĭum, *Skarb Rzeczypoſpolitey 1. 2.* Schatzkammer. *Regales ut opes & ſacra æraria ſervent,* Man. *ſyn.* ŏpēs pūblĭcæ, fīscūs.

Ærārĭūs, *ſubſt. Kotlarz, Mincarz, Mośiądzem robiący,* Podſkárbi, Ein Keßler.

Ærārĭūs, *adject. Mośiądzowy, Podły.* Kupffern.

Ærārĭūs mīlĕs, *Zołnierz pieniężny.*

Ærārĭūs scrībă, *Podſkarbi.* Ein Schatz-Meister

Ærātūs; *Mośiądzowy, Miedźiány.* Verkupffert *ſyn.* ærĕ tēctūs, obdūctūs, mūnītūs, īnstrūctūs; ārmātūs grăvĭs.

Ærātūs hŏmō, *Dłużnik 1.* Ein Schuldner.

Ærĕ dīrūtus mīlĕs, *Zołnierz ſkárány.* Ein Gestraffter Soldat.

Ærĕūs, *Mośiądzowy.* Das von Ertz oder Kupffer gemacht. *micat æreus enſis.* Virg. *ſyn.* ăhēnŭs, ăhēnĕūs, ærātŭs.

Æreus, lege Ærius.

Ærĭcă, æ, Sledź. Ein Hering.

Ærĭfĕr, Mośiędżyſty, Æriſicè ſub Miedźiány, Der Kupffer trägt. *æriſera comitum concrepuêre manus.* Ovid.

Ærĭfĭcĭum, *Miedźiany ſtatek, Mośiężne rzeczy, Mośiężne rzemięſło.* Ein Ertzen gefäß.

Ærĭmĕn, Miedź, Ertz / Kupffer.

Ærĭnĕūs, Ærĭnūs, *ab æra, æ, Kąkolny.*

Ærĭnūs, *ab ære, Mośiądzowy.* Ertzen.

Ærĭpēs, *edis omne adject. Prędkonogi, Wiátronogi.* Ein Kupfferner Fuß. *Fixerit æripedem cervam licet, &c.* Virg. *ſyn.* vēlōx, cĕlĕr, præcēps, præpĕs.

Ærĭs ālĭcūjŭs, *Zácż.* Wie viel.

āĕrĭs flŭŏr, flūxŭs, *Wiatr.* Der Wind.

Æris glăcĭēs, *Zwierćiádło,* Der Spiegel.

Ærĭs mīllĭă, *ſub Złoty.* Ein Gulden.

Ærĭs pălĕă, squāma, *Mośiężna ſkwará,* Die Hitze des Ertzes.

Ærĭs tĕrnī: ærĭs dēnī, cēntēnī, & *ſub Siedm Pieniążkow.*

Ærĭſŏnus, Brzmiący, Wieder thönend.

Aĕrĭūs, *Powietrzny, Wyſoki, Biały iáſno.* Lufftig. *Nec gemere aeria turtur ceſſabit ab ulmo* Virg. *ſyn.* æthĕrĭūs *vel* æthĕrĕūs cœlēstĭs, sȳdĕrĕūs, *vel* āltŭs, sūblīmĭs, ēxcēlsŭs, ēdĭtŭs, ārdŭūs, cēlsŭs, prōcērŭs.

Ærĭzūsă gēmmă, *Turkus,* Ein Jaspis.

Ærŏ, as, Mośiądzem ábo miedźią robię. Mit Ertz machen. (Perle.

Ærŏīdēs, *lapis gemma, m. f. Gr. ſub Beryl.* Ein

Ærŏmāntĭă, *Gr. Wrożká 2.*

Ærōmelī, n. Gr. *Mánná* Himmel brod.

Ærōsum āurum, *Fałſzywá monetá* Falsch Geld.

Ærōsŭs, *Mośiężysty*, *Nieśczery*.
Ærūcă, *Rdzá* 1. *Gryßpan*. Spongrün.
Ærūgĭnŏ, *as*, *Rdzewieię*, Kosten.
Ærūgĭnōsus, *Zárdzewiały*, Kostig.
Ærūgŏ, *Rdzá*, 1. *Gryßpan*, *Suchość*, *Nieśczerość*, *Łakomstwo*. Erz/ oder Kupffer Rost. *Si reddat veterem cum tota ærugine follem*. Juv. *syn*. Rubīgo, *prim. anc. epith*. Scabră, tētră, nĭgră, tūrpĭs; vĭrĭdĭs. *vide Rubigo*.
Ærūgŏ scolecia, rasilis, *Mośiężny proch*. Moß pulwer. (pffer.
Ærūmĕn, *Miedź*, Allerley Metall/ Erz/ Ku-
Ærūmnă, æ, *Utrápienie*, *Nieśczęśćie*. Mühseligkeit/ Elend. *syn*. Mœrŏr, dŏlŏr. *epith*. Grāvĭs, mălă, dūră, lūctĭfĭcă, trīstĭs, crūdēlĭs, lūgŭbrĭs, *vide Mœror*, *Miseria*.
Ærūmnābĭlĭs, *Załosny*, Traurig.
Ærūmnālĭs, *Cięſki* 2. Schwer.
Ærūmnæ, *Ærūmnulæ*, *Widły* 1. Ein Gabel.
Ærūmnātŭs, *Plaut. cor. Deartuatus*.
Ærūmnōsŭs, *Nędzny*, Mühseelig/ *syn*. īnfēlīx, mĭsĕr, īnfōrtūnātŭs. *vide Miser*.
Ærūscātŏr, *Szálbierz*, Ein Betrieger.
Ærūscŏ, *as*, *Zbieram*, Samlen.
Æs, *æris*, *Miedź*, *Mośiądz*, *Dzwon*, *Waga* 7. *Winá pieniężna*. Erz, oder Kupffer. *Nonnunquam gravis ære domum mihi dextra redibat*. *syn*. ærĭs mĕtāllum *vide Metallum epith*. dūrum sŏlĭdum splĕndĭdum grăvĕ, tĭnnulum, Cŏrĭnthĭum. *phr*. ărgĕntī rīvōs ærĭsquĕ mĕtālla ŏstĕndit vēnĭs tēllūs. Nēxæ ærĕ trăbēs fŏrĭbus cārdo strīdēbāt ăhēnĭs. ēxcŭdēnt ălĭī spīrāntĭă mōllĭbus æra. *Vid. pecunia nummus*; Tŭbă. būccĭnă, lĭtŭŭs cŏrnū clāssĭcum. *phr. Tinnulaque æra sonant, arguta cavis tinnitibus æra, cum bellicus ære canoro signa dedit tibicen*. vide Tuba.
Æs ălĭēnum, *Dług* 1. Schulden.
Æs ălĭēnum cōgŏ, cōnflŏ; cōntrăho, hăbĕŏ, făcĭŏ &c. *Dłużę się*. 1. Schulden machen.
Æs căldārĭum, fūsĭlĕ, cāmpānum, tĭnnŭlum, *Spiża*, 1. Kupffer.
Æs cŏrōnārĭum, *Mośiądz*, Messing.
Æs cuprĕum, Cyprĭum, dūctĭlĕ, rēgŭlārĕ. *Miedź*, Allerley Metall.

Æs grăvĕ, *sub Poczworny groß*, *Pieniądze*.
Æs mănŭārium, *Wyrobek*, *Wygráne*, Gewinn.
Æs mīlĭtārĕ, *Zołd*, Lohn.
Æs nātum, *Obrywká*, Zinsen Gewinn.
Æs rŏtūndum, *Cymbał*, Ein Cymbal.
Æs sĭgnātum, *Pieniądze*, Geld.
Æsălŏ, æsălōn, *onis*, *Gr. Drzemlik*. (reden.
Æschrolŏgĭă, *Gr. Mowá plugawá*, Garstige
Æschynomene, *es*, *Gr. Zywopłon źiele*.
Æscŭlātŏr, *Szálbierz*, Ein Lügner/ betrieger.
Æsculus, *lege Esculus*.
Æscŏpĭcum onus, *sub Nadrożne*, Zehrgeld.
Æstās, *Lato*, & *sub Rok*. Der Sommer. *Qualis apes æstate nova, per florea rura*. Virg. *syn*. ustīvum tēmpŭs. *epith*. Pūlvĕrŭlēntă īgnĕă tŏrrĭdă călĭdă fērvēns, fērvĭdă sērēnă ĭnērs, sĭtĭēns mŏrbōsă lāscīvă fōrmōsă fērtĭlĭs lætă, jūcūndă flōrēns ŏptātă spērātă pīctă pēstĭfĕra flāmmĕa sĭccă. *phr*. æstĭfĕrī dĭēs Sīrĭŭs ārdŏr, æstīvă tēmpŏră. Pārs fērvēntĭŏr ānnī. Călĭdĭssĭma sŏlĭbŭs æstās. Fōrmōsa mēnsĭbŭs æstās Spīcĕă sērtă gĕrēns. Fīndēns Phæbæĭs īgnĭbŭs ārvă. Vēstĭēns ōrnāns cūlmĭs Cĕrĕālĭbŭs ăgrōs. Tēmpŭs quō tŏrrĭdŭs æstŭăt āer. Glēbāsquĕ jăcēntēs pūlvĕrŭlēntă cŏquit mātūrĭs frūgĭbŭs æstās.
Æstātĕ, *Lećie*, Zur Sommers-Zeit. *phr*. Dum tērrĭs īncŭbăt æstās. Cum tērræ ārdōrĕ dĕhīscūnt ārvă, călōrĭbŭs hĭānt, ārvă hĭūlcă sĭti rūmpūntūr; ūtūntūr grāmĭnă cāmpĭs: Dēnsæ tŏrrēntūr ărīstæ. Cum grăvĭs ēxūstōs æstŭs hĭūlcăt agrōs. Cum ēxūstŭs ăger mŏrĭēntĭbŭs æstŭăt hērbĭs, ŭbi hĭūlcă sĭti fīndit cănĭs æstĭfĕr ārvă. Cum sĭtĭūnt hērbæ & pĕcŏrī, jam grātĭŏr ūmbră ēst. ŭbi pūlsam hyĕmem Sol ăurĕŭs ēgĭt sub tērră cœlūmquĕ æstīvă lūcĕ reclūsĭt. Cum per sūmmă pŏlī phœbum trăhĭt ăltĭŏr æstās. ărēntēs cum fīndit Sīrĭŭs agrōs. Cum sĭccās īnsānă cănīcŭlă mēssēs tŏrrĕt. cŏquĭt. Cum călĕt & mĕdĭo Sol ēst ăltĭssĭmŭs ŏrbĕ ărĭdă cum sĭtĭēns ēxcŏquĭt ārvă Lĕo Cum cūlmĭs agrōs vēstit Cĕrĕālĭbŭs æstās. Cum Cĕrēs īncūrvă fălcĕ rĕsēctă cădĭt. Mātūrĭs cum flāvet cāmpŭs ărīstis. Cum sĭccōs cāncĕr ădūrĭt agrōs. Cum lætæ tūrgēnt in pālmĭtĕ gēmmæ.
Æstĭfĕr, *Pałáiący Gorący* 1. Sommerachtig. *Æstiferæ Libyes viso Leo cominus hoste*. Luc. *syn*. Fērvĭdŭs, æstīvŭs, Æsti

Æstĭmābĭlĭs, *Zacz, Ważny, Oßácowány. sub Nieoßácowány.* Geschätzt.
Æstĭmātă pœnă, *Wina 2.* Schuld.
Æstĭmātĭō, *Cena 1. Szácowánie.* Schatzung.
Æstĭmātĭō cēnsūs, *Popis 1.* Musterung.
Æstĭmātŏr, *Szacownik, Sędźiá.* Ein Schätzer. *Rerum æstimator, si tamen tecum exigas,* (Jamb.) *syn.* Jūdĕx. *epith.* æquūs, jūstūs, ĭnīquūs. *vide Judex.* (ist.
Æstĭmātōrĭŭs, Szácunkowy. Das zu schätzen
Æstĭmĭă, Szácowanie, Schatzung.
Æstĭmŏ, *Szácuię, Ważę sobie co, Rozważam 1. Trzymam o kim, Mierzę,* Schätzen/hoch achten. *Quo redit ad fastos, & virtutem æstimat annis.* Hor. *syn.* Jūdĭco, ēxīstĭmo, cēnsĕo, *vel* cōnsīdĕro, *vel* māgnī, pārvī făcĭo, pēndo.
Æstĭmŏ lĭtem, *Przesądy nákazuię.*
Æstīvă, *orum, Letnie mießkanie, Leżá letnia, Chłodnik 1.* Sommerhauß. *Sed tota æstiva repente.* Virg. *syn.* æstīvă căstră.
Æstīvă ăgō, æstīvŏ, *as, Letnieię.* Den Sommer verschliessen. *Amnibus & nudo juvat æstivare sub amo.* Stat.
Æstīvè, *Lekko, Letnie,* Sommerlich.
Æstīvōsūs, æstŭāns, *Gorący,* Südend hitzig.
Æstīvūs, *Letni,* Sommerlich. *Solibus hybernis æstiva est gratior umbra.* Ovid.
Æstŭārĭă, *orum, Morskie przychodzenia miejsce.* Meersumpff.
Æstŭārium, *Wylewki, Odnogá morská, Miáłkość, Dziurá,* Lufftloch.
Æstŭātĭō, *Pałanie, Chćiwość,* Brennung.
Æstŭō, *Pałám, 1. 2. Gorąco mi, Pram, Znoię się, Burzy się 1. 2. Ządam, frasuię, Trudność mam.* Erhitzt seyn. *Et cum exustus ager morientibus æstuat herbis.* Virg. *syn.* Fērvĕo, flāgro, exæstŭo, *vel* flūctŭo, ăgĭtŏr.
Æstŭōsĭŭs, *Gorąco 1.* Heiß.
Æstŭōsūs, *Gorący,* Hitzig. *Gregem æstuosa torret impotentia.* (Jamb. pur.)
Æstūs, *us, Gorącość. Pałanie, Wrzawá 1. Burzenie 2. Morskie burzenie, Chćiwość, Zatrwożenie burzenie, Chćiwość, Zatrwożenie* Hitz. *syn.* Călŏr, ārdŏr, fērvŏr, *vel* flūctūs, mōtūs. *epith.*Flāmmĭfĕr: fīd... ēūs fērvēns, ūrēns, mălīgnūs, grăvĭs, fērvĭdūs. *phr.* ēxsŭpĕrānt flāmmæ, fŭrĭt æstūs ăd āurās. Prōpĭūsquē æstūs īncēndĭă vōlvūnt, ūndĭsŏnō mōtum mărē flūctŭāt æstū, æstūs ĕrat māgnūsquē lăbor. gĕmĭnāvĕrāt æstum āspĕrquē sĭtī ātquē ēxtērrĭtūs æstū. Lāssōs æstū fērvēntē lăcĕrtōs. Cum grăvĭs ēxūstōs, æstūs hĭūlcāt ăgrōs. Vărĭō mărē flūctŭāt æstū. *vide Fluctus maris.*

ÆTA

Ætās, *Wiek, Czás, 1. Rok, 1. Láta, 1. Zywot* Das Alter. *Ætatis facta est tanta ruina meæ* Ovid. *syn.* ævum, sæcŭlum, ævī spătĭum *vel* vītă. ānnī, tēmpŭs, vītæ tēmpŭs, *epith.* Fŭgĭtīvă brĕvĭs, ĭrrĕvŏcābĭlĭs, mātūră, vēlōx, præcēps, prōpĕră, cĭtă, īnstābĭlĭs, īrrĕquĭētă cădūcă præpes, fāllāx, fŭgĭēns rĕvŏlūbĭlĭs, lūbrĭcă, prætĕrĭtă. *phr.* Cĭtō pĕdē fŭgĭēns Sīngŭlă vērtēns, ōmnĭă fert ætās, ūtēndum ēst ætātē, cĭtō pĕdē lābĭtūr ætās. Lābĭtūr ŏccultē, fāllĭtquē vŏlātĭlĭs ætās, & dūbĭæ sūbmĭttit cūnctă rŭīnæ. Nōstră brĕvĭs vēlōxquē ætās & plēnă lăbōrŭm. Cum mātūră ădŏlēvĕrĭt ætās ŭbi quārtă āccēssĕrĭt ætās nūnc tērtĭă vīvĭtūr ætās, *vide Pueritia, Adolescentia, Juventus, Virilis ætas, & Senectus.*
Ætās bŏnă, *Młodźieństwo.* (*Starość*
Ætās dēcūrsă, āctă, ingrăvēscēns, mala.
Ætās dēcrēpĭtă, extrema, præcipitata, summa *Zgrzybiałość.*
Ætas lēgĭtĭma, *Latá, Rok 1.*
Ætas mĕdĭă, *sub Srzednich lat.*
Ætātē āffēctā, ingrăvēscēntē, homo, *Letni.*
Ætātē cōnfēctūs, *Zgrzybiáły*
Ætātē părĭlĭ, ætātē păr, *Rowiennik.*

Ætātĕ prōgrĕdĭēntĕ, *Zá láty.*
Ætātĕ prōgrĕſsŭs, prōvĕctŭs, ætātĕ prŏpĕ āctā, dēcūrſā, *Podſtárzał ſobie.*
Ætātĕ præſtăt, āntĕcēllĭt, āntĕĭt, *Stárßy,*
Ætātĕ sĕnēctā, *Stáry.* *(chuię ſię.*
Ætātem ad cōmpŭtātĭōnem rĕvŏcārĕ, *ſub Rá-*
Ætātĭs pārs pējŏr, *Stárość 1.*
Ætātĭs vĕnĭă, *Przyznanie lát,* *(rádości.*
Ætātĭs vĭtĭō, *vel* ætātĕ, *Od ſtárości ſub Od*
Ætātŭlă, *Lata 1.*
Ætērnālĭs, *Wieczny.*
Ætērnĭtās, *Wieczność,* Die Ewigkeit. *Æternitatis janua.* (Jamb. Dim.) Prud. *epith.* Lōngă, pĕrēnnĭs, īmmūtābĭlĭs. *phr.* Tēmpŭs fīnĕ cărēns, ævum pērpĕtŭum. Vītă pĕrēnnĭs, ævum ætērnum, ēxpērs prīncĭpĭī, fīnĕ cărēns. Quæ ſēmpĕr ădēſt, ſēmpērquĕ fŭit, ſēmpērquĕ mănēbĭt. Cui nĕquĕ prīncĭpĭum ēſt, ŭſquam nec fīnĭs. Nēſcĭă fīnĭs. Quæ ſpătĭō nōn claūdĭtŭr ūllō.
Ætērnō, as, Wieczę, Wiecznym czynię Stynę.
Ætērnò, *Uſtáwicznie.*
Ætērnùm, *Wiecznie, Ná długi czás, Zawße,* Ewiglich / *ſyn.* Sēmpĕr, pērpĕtŭō, ŭſquĕ, Nūnquām nōn, ōmnī tēmpŏrĕ; ævō. *v. Sĕper*
Ætērnŭs, *Wieczny, Wielki, 1.* Ewig / immerwährend. *ſyn.* Pērpĕtŭŭs, pĕrēnnĭs, cōntĭnŭŭs, ſēmpĭtērnŭs, īmmōrtālĭs. *phr.* Fīnĕ cărēns. Hīs ĕgo nec mētās rērum, nec tēmpŏră pōno; īmpĕrĭum sĭnĕ fīnĕ dĕdī, ætērnum nōſtrōs lūctŭs ēxtendĭt ĭn ævum, nōbīs cērtă fĭdēs ætērnæ in ſæcŭlă laūdĭs, īmmōrtālĕ dĕcus trĭbŭĭt. Mănĕt, ætērnūmquĕ mănēbĭt.
Æthēr, *eris, m. Gr. Powietrze, Ogień 2. Niebo, 1.* Der Lufft-Himmel. *Inde mare, inde aer, inde æther ignifer ipſe.* Virg. *ſyn.* Cœlum, pŏlŭs, ŏlȳmpŭs. *vide Cælum, vel Aer. epith.* ārdŭŭs, lĕvĭs, răpĭdŭs, rĕvŏlūbĭlĭs, pūrŭs ăpertŭs, lĭquĭdŭs, sĕrēnŭs, vāſtŭs, ſignĭfĕr, săcĕr, īgnĕŭs, ſtēllātŭs, cūrvŭs, ōmnĭpărēns aūrĕŭs, lūcĭdŭs, lætŭs, cōnſpĭcŭŭs, pūrpŭrĕŭs, cāndēns, ardēns. *phr.* Rŭĭt ārdŭŭs æthēr. Grăvēs ūdō fūndūntŭr ăb æthĕrĕ nīmbī. Lætĭfĭcŭſquĕ dĭes ĕrăt ōmnĭbŭs æthĕrĕ pūrō.
Æthĕrĕŭs, ætherius, Gr. *Powietrzny, Niebieſki* Lufftig / himmliſch / göttlich. *ſyn.* āĕrĭŭs. *Æthereas, telum contorſit in auras.* Virg.
Æthră, æ. Gr. Powietrze 1.
Æthĭŏpĭă, *Murzyńſka ziemiá.*
Æthĭŏpĭs, *idis, Gr. Dźiewánná.*
Æthĭŏps, *opis, Æthiŏpus, pi Gr. Murzyn.* Die Mohren. *Æthiopum verſemus oves, ſub ſidere cancri.* Virg. *epith.* Nigrī, ūſtī, atrī, tōrrĭdī, nūdī hōrrĭdī, dēfōrmēs, fūſcī, văgī, ēxūſtī, tōſtī, fĕrōcēs
Ætiolŏgiă *gr. Sprawowanie ſię.*
Ætītēs, *æ. m. Gr. Kamień orli.*
Ævītās, Stárość 1. Wiek.
Ævĭtērnŭs, Wieczny.
Ævum *Ævus m. priſcè. Wiek. Wieczność, Czás, 1. Zywot.* Die Ewigkeit oder immerwährende Zeit. *ſyn.* Vītă, ætās ævī ſpătĭum. *epith.* āngūſtum brĕvĕ mĭsĕrābĭlĕ vŏlāns lubrĭcum, lōngum lābĭlĕ incērtum flŭĭdum lāmĕntābĭlĕ. *phr.* Tūrpĭs ĭnōpſquĕ sĭmul mĭsĕrābĭlĕ trānſĭgĭt ævum. Tāntum ævī lōngīnquă vălet mūtārĕ vĕtūſtās. *vide Ætas, & vita.*

AFF

Affābĕr, Sztuczny.
ăffābĭlĭs, *Rozmowny 1. Łágodny.* Holdſelig mit reden. *Nec viſu facilis, nec dictu affabilis ulli* Virg. *ſyn.* Cōmĭs, mītĭs, plăcĭdŭs, bĕnīgnŭs, urbānŭs, hūmānŭs.
ăffābĭlĭtās, *Rozmowność, Łágodność.*
ăffābĭlĭtĕr, *Łágodnie.*
ăffăbrè *Sztucznie* Künſtlich. *ſyn.* Pūlchrè, ſōlērtĕr: bēllĕ, pĕrītĕ, ēlĕgāntĕr.
ăffăbŭlātĭō, *Bayki przyſtoſowánie.*
ăffāmĕn, *inis n. Mowienie do kogo.*
ăffānĭæ, *Bayki,* Geſchwätz.
ăffārī, *ſub Mowię do kogo.* Zuſprechen / anreden *Tunc ſic affari & curas his demere dictis.* Virg. *vide Affor, aris.* ăffā-

aff tim, *Obficie, Hoynie, Dostátecznie, Dość, Do zdechu.* Reichlich. *Affatim plenis, quibus imbuatur.* (Saph.) *syn.* ăbūndē, lārgē mūltum.
āffātŭs, *us, Przemowienie do kogo.* Anred/ Anspruch. *Audeat affatu, quæ prima exordia su-*
āffĕctātē, *Wystáwnie.* (*mat.* Virg.
āffēctātĭō, *Pokazowánie się, Przesadzanie się.*
āffēctātŏr, *Storzypięrká, Pożądácz, Wystáwny.* Ein Sorgfältiger. *syn.* Cŭpĭdŭs, āppĕtēns,
āffēctātór sum, *Przesadzam się.* (stŭdĭōsŭs.
āffēctātŭs, *Wystáwny, Zmyślony,* Dobrowolny. Sorgfältig. *syn.* Quæsītŭs, ēxquīsītŭs, āccērsītŭs.
āffēctĭō *Afekt 4. Poruszenie, Sposobność 2. Namiętność, Miłość, Postánowienie 2.*
āffēctĭō ănĭmī, *Żądzá.*
āffēctĭo cōrpŏrĭs, *Kompleksya.*
āffēctĭō cœlōrum, *Influoncya.*
āffēctō, *as, Pnę się 2. Umyślnie czynię. Wystáwnie co poczynam, Czynię się 2. Nabawiam* Embsig begehren. *Per populos dat jura, viamq; affectat olympo.* Virg. *syn.* Cŭpĭo āppĕto, ēxquīro, āmbĭo, aūcŭpŏr, dēsīdĕro.
āffēctŏr, *aris, Pnę się*
āffēctŭōsŭs, *Afektu pełny.*
āffēctus, *ti, adject. Skłonny Afekt 7. Sposobny, Chętny, Maiący Chorobie podległy, Náruszony, Zaczęty, Niedokończony. Chory 1 Náschyłku.* Kranck/ geplagt. *syn.* Cōmmōtŭs, vēxātŭs, āfflīctŭs, *vel* īnfīrmŭs lānguĭdŭs.
āffēctŭs malè sum, *Niesprzyiám.*
āffēctŭs mălè, grăvĭtĕr, *Utrapiony.*
āffēctŭs sum, *Radbym.*
āffēctŭs, *us, subst. Afekt, Miłość, Poruszenie,* Eine Bewegung des Gemüths. *Hæc dabit affectus, ille excludatur amicus.* Juv. *syn.* Stŭdĭum, mōtŭs ănĭmī, mēntĭs pēctŏrĭs, *epith.* vĕhĕmēns, tūrbĭdŭs, vĭŏlēntŭs.
āffēctŭs, *ki, Dźieci.*
āffēctŭs ămōrĭs, *Chęć.*
āffĕrō, *Przynoszę, Przywodzę, Nábawiam.*
āffĕrō aūxĭlĭum, ŏpem, *Rátuię.*

āffĕrō īncrēmēntum, *Przymnażam.*
āffĕrō mĭhī mănūs, mōrtem, *Zábiiam się.*
āffĕrō pēstem, ĕxĭtĭum, īntĕrĭtum, *Zátra-*
āffērtŭr, *Słyszeć, Wieść iest.* (*cam.*
āffĭcĭō, *Nábawiam, Trapię 1. 2. Częstuię.* Bewegen. *Sed potius largis, affice muneribus,* Catull. *syn.* Mŏvĕo, cōmmŏvĕo, tūrbo, vēxo, pērtūrbo, āfflīgo, tōrquĕo.
āffĭcĭo glōrĭā, hŏnōrĕ, mūnĕrĭbŭs, *Uraczyć.*
āffĭcĭō mōrtĕ, cœdé, *Zábiiam 1.*
āffĭcĭō, vŏlūptātĕ, gaūdĭo, *Rozweselam.*
āffĭcĭŏr, *Zeymuie mię, Poruszam się, Smęcę się.* Betrüben.
āffictītĭŭs, & āffīctŭs, ti, Przydátny, Erdichtet. *syn.* Fīctŭs sĭmŭlātĭtĭŭs.
āffīgō, *Záwieszam. 1. Przybiiam 1. Przylepiam, Przyprawiam.* Anheften. *Concretam patitur radicem affigere terræ.* Virg *syn.* Fīgo, īnsĕro, ādnēcto, cōnnēcto, jūngo, ādjūngo cōnjūn
āffīgŏr, *Wieszam się, Przylipam.* (go.
āffīgŏr mōrsu, *Przypiiam się, Przystaię.*
āffīngō, *Przyczytam, Wmawiam 2. Przydaię 3. Przyzywam 2. Daię mawę.* Andichten. *syn.* Fīngo, sĭmŭlo, āssĭmŭlo.
āffīnĭs *Powinnowáty z małżeństwá, Przyległy, Ucześnik, Ogranicę mieszkáiący.* Schwager/ Blutsverwandter. *Jus aliquod faciunt affinia vincula nobis.* Ovid. *syn.* Cōgnātŭs, cōnsānguĭnĕŭs, āgnātŭs, prŏpīnquŭs, sānguĭnĕ jūnctŭs, *vel* æquālĭs, sĭmĭlĭs, cōnsĭmĭlĭs, *vel* prŏpīnquŭs, vĭcīnŭs.
āffīnĭs scĕlĕrĭs, āffīnĭs vĭtĭō, *Winien 2.*
āffīnĭtās, *Powinnowáctwo z małżeństwá.*
āffīnĭtātēm cōncĭlĭō, *Zpowinnowacam kogo.*
āffīnĭtātēm jūngō, *Spowinnowácam się.*
āffīrmāns, *Twierdzący.*
Affīmātè, *Twierdząc, Mocno, Zápewne.*
āffīrmātĭō, *Twierdzenie.*
āffīrmātĭō Rĕlĭgĭōsă, *Przysięgá.*
āffīrmātŏr, *Twierdźiciel.*

 āffīr-

āffīrmô, *Twierdzę, Potwierdzam, Utwierdzam, Dowodzę 2. ztwierdzam.* Bekräfftigen/ *syn.* āſsēro, āſsēvēro, ājo, cōnfirmo, jūro.
āffīrmô jūrējūrāndo, *Przyśięgam.*
āffīxă, *orum, Ruchome rzeczy.*
āffīxūs ſum, *Przybity ieſtem* Angeheft. *ſyn.* Fīxūs, dēfīxūs, ānnēxūs. jūnctūs ādjunctūs
āfflātu trăhô pĕrīcŭlum, *Zárażam ſię.*
āfflātūs, *us, Chuchánie, Nátchnienie, Powiewánie, Wionienie, Zálatánie, Nápuchnienie* Angeblaſen. *Afflata ex numine quando.* Virg. *ſyn.* īmpūlsūs. ăgĭtātūs. *phr.* Nūmĭnĕ āfflātūs.
āfflātūs īncēndĭō, *Opetzł.*
āfflātūs Nūmĭnĕ, *Prorok.*
āfflĕô, *Przypłakiwám.*
āfflīctĭô, Afflīctātĭô, *Trapienie, 1. Utrapienie.* Trübſal/ Bekümmernuß/ Angſt/ Noth. *ſyn.* Cāsūs mĭsĕrĭă mălum, ādvērsă, fŏrtūnă. *vide Caſus, Infortunium.*
āfflīctô, *as, Trapię, 2.*
āfflīctŏr, *oris, Trapićiel.* (*Afflicta occidit.*
Afflīctūs, us. Cic: Afflictu occidit, corr. Lambin.
Afflīctūs, *ti, Utrapiony, Upádły, Utrząsnął ſię.* Betrübt/ geplagt. *Afflictus vitam in tenebris, luctuque trahebam.* Virg. *ſyn.* Prōſtrātūs, jăcēns. ōpprēſsūs, *vel* infēlix, mĭsĕr, ānxĭūs, *phr.* Fātīs jăctātūs ĭnīquīs, Fātīs ūsūs ăcērbis, ōbrŭtūs īnnŭmĕrīs cūrārum flūctĭbūs, *vide Curis angi, Infelix,*
āfflīgô, *Trapię, 1. 2. Uderzam o źiemię, Obalam 1. 2.* Betrüben/plagen/ångſten. *Flectit, & aſſvetum ſpoliis affligit egeſtas.* Claud. *ſyn.* Vēxo, āngo, *vel* proſtĕrno dēprĭmo, dējĭcĭo, pĕſſundo. *phr.* Clādĭbūs īnnŭmĕrīs mĭsĕram vēxāvĭt, īnsōntem ōpprēſsĭt fātōrum mōlĕ. Fātīs vēxārĕ crŭēntīs āſsvētum ſpŏlĭīs āfflīxĭt ĕgĕſtas, īndŏmĭtōs ănĭmōs & cōrdă sŭpērbă, clādĭbūs āfflīxĭt.
āfflīgŏr, *Smęcę ſię.*
āfflô, *Owiewam, Nádymam, 2. Nápuchnąć, Chucham 2. Dmucham, 2. Nátchnąć, Zárażam, Pomagam.* Anblaſen. *ſyn.* īnſpīro, *Metaph.* īncĭto, īndūco.
āfflŏr, *Zálata mię, Natchniony ieſtem.*
āfflŏr īncēndĭō, *Záchwyćić ognia.*
āfflŭēns, *Obfity,* āfflŭēntĕr, *Obfićie.* (*Copia.*
āfflŭēntĭa, *Obfitość* Überfluß. *vide Abundantia*
āfflŭo, *Obfituię, Opływam, Przypłynąć, Przybywa, & ſub: Gromádzą ſię, Zbiegáią ſię,* Uberfluß haben. *ſyn.* ăbūndo, *vel* āccūrro, cōncūrro.
āffŏdĭo, *is, ere, Przykopáć, Przydáię 1.* An oder übergraben. *ſyn.* Fŏdĭo, ēffŏdĭo ērŭo.
āffŏr, *aris, Mowię do kogo.* Anſprechen. *Ergo his aligerum dictis, affatur amorem,* Virg. *ſyn.* āllŏquŏr, cōmpēllo, ās, *phr.* vōcĕ, vērbīs, dīctīs, cōmpēllo.
āffŏrĕ *in Przychodzę 1.* Künfftig ſeyn/ ſeyn werden. *Generos externis affore ab oris.* Virg. *vide Adſum.*
āffŏrmīdo, *Obawiam ſię, Boię ſię.*
āffrāngo, *Obiia ſię.*
āffrĕmo, *Szumię.* (*Czochram ſię*
āffrĭco, *Náćieram, Námazuię Zárażam 1.*
āffrīctus *us, Náćieranie 1.*
āffrīngo, *Łámię co,* āffrĭo, *Drobię.*
āfră ăvĭs, *Struś, 1.*
Afrĭcĭa, æ. Arnob. Pultes, aut libi genus in ſacris
afrĭcūs, *Wiátr zachodnemu poboczny ku południowi,* Sudweſtwind.
āffŭlgĕo, *Záiáśnieć.*
āffūndĭtur, *Podlewa rzeká.*
āffūndo, *is, Przylewam, Zálewam.*
ăgāllōchum, Gr. *Aloe 1.*
ăgămus, Gr. *Bezżęniec.*
ăgăpē, es, Gr. *Bieśiádá, Miłość.*
ăgăpētă, æ. Gr. *Náłożnica.*
āgārĭcum, Gr. *Modrzemowa gębká.*
ăgāſo onis, *Ośiarz, Máſztálerz, Paſterz, Pogániácz.* Eſeltreiber/ *Ut modo ſi patinam pede lapſus frangat agaſo.* Hor. *ſyn.* ăgĭtātŏr ăsĕlli.
Agăthŏdæmon, Gr. 1. bonus genius, apud Lamprid.
Aga-

Agathodæmones, sunt dracunculi magici.
ăgĕ, Agĕdum. *Nuż*, **Wolan**. *Dic age, nam cunctis eadem est audire voluntas.* Ovid. *syn.* ăgĕdum, ăgĕsīs, ējă ăgĕ.
ăgēă, *æ. Chodzenie, 3. è produxit Ennius.*
ăgĕlastŭs, Gr. *Niewesoły, Melancholik.*
ăgĕlæŭs, *vide Panis agelæus.*
ăgellŭs, *Rola 1.* **Ackerlein.** *Quod nunquam veriti sumus, ut possessor agelli.* Virg.
ăgellŭs vĭrēns, *Ogrod.*
ăgēmă, *tis Gr. Połek.*
ăgēnda, *orum, Agenda,*
ăgēns, *Rzetelny.*
ăgēns in rebus, *Sprawcá.*
ăgĕr, *Rolá 1. Okolicá,* **Feld/ Acker.** *Huic ager ille malus, dulcesque à fontibus undæ.* Virg. *syn.* Cāmpŭs ărvum jūgĕră tērră sŏlum, rūră tēllūs hŭmŭs ăgēllŭs. *epith.* dīvĕs frūgĭfĕr fœcūndŭs lŭxŭrĭōsŭs fĕrāx bĕnīgnŭs, īngrātŭs; vĕstītŭs; trĭtĭcĕŭs ărĭdŭs lăpĭdōsŭs; grāmĭnĕŭs; mōllĭs, hērbĭfĕr, rĭgŭŭs īrrĭgŭŭs ălmŭs cūltŭs mădĭdŭs bŏnŭs; ŏpĕrōsŭs īncūltŭs vīrĭfĕr, cĕrĕālĭs; flāvēns flāvŭs pōmĭfĕr; săxōsŭs spīnōsŭs; aprīcŭs līmōsŭs. *phr.* Dīvĭtĭs ūbĕr ăgrī. Jūgĕră tērræ. Cāmpŏrum æquŏr ăgĕr ŏnĕrātŭs mēssĭbŭs. Vēstītŭs mēssĭbŭs. Rĕnŏvātŭs ărātro Frūgēs cūm fœnŏrĕ rēddēns. Fērtĭlĭs cāmpŭs, ămœni jūgĕră cāmpī. Hūmēctat flavēntĭă cūltă Galēsŭs. Cōnsĭtŭs ărbŏrĭbus. Flāvēns mēssĭbŭs. Lætō grāmĭnĕ vērnāns. Dēprōmēns vărĭĭs grāmĭnă pīctă nŏtĭs. Rēddēns sătă lætă, ăgĕr mēssēs fert pīnguĭs ŏpīmās. Præbet pōmă bĕnīgnŭs ăgĕr. Fœcūndă sŭĭs pūbēscūnt frūgĭbŭs ārvă. Pārtŭrĭt ălmŭs ăgĕr. Stērnĭt ăgrōs, stērnit sătă lætă; boumquĕ frūgĭfĕrīs ēst īnsŭlă nŏbĭlĭs arvĭs. Quā cōllēs Bācchō lætī flāvēntĭăquĕ ārvă mēssĭbŭs, & sĕgnem pătĭĕrĕ sĭtū dūrēscĕrĕ cāmpum.
ăgĕr pāscŭŭs, cōmpāscŭŭs, *Błonie.*
ăgĕr rĕquĭētŭs, *Ugor.*
ăgĕrătum, Gr. *Zenißek źiele.*
ăgĕsis, *Nuż* **Wolauff.** *Nunc agesis quoniā docui nil posse creari.* Lucr. *syn.* ăgĕdum ējă ăgĕ.

A G G

ăggĕmo, *Wzdycham* **Zuseufftzen/** *Aggemit & nostris ipsa carina malis.* Ovid. *vide Adgemo.*
ăggĕr, *Wał, 1. Grobla, Págorek.* **Ein Schantz/ Tamm.** *Aggeribus septam circum, & fluvialibus undis.* Virg. *syn.* Vāllum, mūnīmĕn, prōpūgnacŭlum, tērră āggēstă: tērrĕă mōlēs, *epith.* Tērrĕŭs, hērbōsŭs, lăpĭdosŭs, grāmĭnĕŭs, īncūrvŭs, tērrēnŭs, fīrmŭs, cērtŭs, āltŭs, cēlsŭs, ēxcēlsŭs, ārdŭŭs, bēllĭcŭs, Mārtĭŭs, sūblīmĭs, īngēns, īnsŭpĕrābĭlĭs. *phr.* Vāstō sēptās vĭdēt āggĕrĕ tērrās. *vide Munimen.*
āggĕrātĭo, *Támá, Sypánie, Zásypowánie.*
āggĕro, *as, Kupię, Obsypuię, Zásypuię.* **Auffhauffen.** *Dictis, atq; aggerat iras* Virg. *syn.* Cōngĕro, cŭmŭlo, āgglŏmĕro, ăccŭmŭlo cōllĭgo. *phr.* incēndītquĕ anĭmŭm dīctīs, ātquĕ āggĕrăt īrās, āggĕrĭtur tŭmŭlō tēllūs, stānt mœnĭbŭs āræ. *vide, Accumulo.*
āggēstĭo, *Záßorowánie.*
āggēstum, *Nawoz, Zásypowánie, Grobla, Zrąb, z*
āggēstŭs, *us, Sypanie, Zasypowanie.*
āgglŏmĕro, *Kupię, Przyłączam.* **Zusammen winden** *Et lateri agglomerāt nostro, &c.* Virg
āgglūtĭno, *Przykleiam, Lituię co, Spaiam.* **Anleimen.** *syn.* Glūtĭnĕ nēctō, adnēcto, cōnnēcto, jūngo, cōnjūngo; cōpŭlo.
āggrăvātĭo, *sub: Klątwa 2.*
āggrăvēscĭt *Sili się Szerzy się, Pogorßa się.* **Je länger/ je schwärer werden.** *syn.* Dēprĭmŏr, āggrăvŏr, grăvŏr, ŏpprĭmŏr, ŏbrŭŏr.
āggrăvo, *Obćiążam.* **Oberladen/ beschwären/** *Illa meos casus aggravat, illa levat.* Ovid. *syn.* Dēprĭmo, ŏnĕro, grăvo, ŏpprĭmo, ŏbrŭo.
āggrĕdĭor; *Przystępuię 1. Przychodzę 1. Poczynam Záczynam, Popadam kogo Szturmuię, Ważę się 2. Uderzam ná kogo* **Angreiffen/ anfallen.** *His vatem aggredior dictis &c.* Virg. *syn.* Invādo, lăcēsso, prŏvŏco, ŏppūgno, prĭŏr īrrŭo, ădŏrĭŏr. *v. Irruo, vel* ŏrdĭŏr sūscĭpĭo, īncĭpĭo, *v. Incipio, phr.* tēndĕrĕ, īnvādĕrĕ āggrĕdi. Dēnsĭs īncūrrĭmŭs ārmĭs. Tālĭbŭs āggrĕdĭtur Vĕnĕrem Sātūrnĭă

tūrnĭă dīctīs, ăppĕtĭt ādvĕrsōs. *vide Hostem invado.*
ăggrĕgo, *as. Przyłączam, Przypuszczam, Przyimuię 1.* Zusammen sammlen. *Aggregat, & secum petulans amentia certat. syn.* Cōngrĕgo, cōllĭgo, cōgo.
ăggrĕssĭo, Agressus, *Naiazd, Przystąpienie, Szturm, Zaczęcie 1.*
ăggrĕssŏr, *Rozboynik, Szarpacz.* Ein Rauber.
ăggrĕssūră, *Naiazd, Rozboy 1. Szarpánie.*
Aggrettus, priscè, lege Adgrettus suprà.

A G I

ăgĭlĭs, *Chybki, Prędki, Zártki,* Hurtig, geschwind. *Lassabat agiles aspera bella viros.* Ovid. *syn.* Lĕvĭs, cĕlĕr, prōmptūs, ēxpĕdītūs, vēlōx, vŏlūcĕr, ălăcĕr, pērnīx, cĭtūs. *v. Velox*
ăgĭlĭtās, *Prędkość, Chybkość,* Behendigkeit. *syn.* Lĕvĭtās, vēlōcĭtās, mōbĭlĭtās.
ăgĭlĭtĕr, *Prędko, Chybko.*
ăgīnă, *æ. Szal gwoździk, Szal rękoieść.*
ăgīnātŏr, *Zyskownik, Targownik.*
ăgīnŏr, *aris Targuię, Machluię.*
ăgĭpes, *edis, Prędkonogi, Rayca.*
ăgĭtābĭlĭs, *Ruchomy,* Beweglich. *Terra feras, cepit, volucres agitabilis aer.* Ovid.
ăgĭtānt mē fŭrĭæ, *Száleię.*
ăgĭtātĭo, *Chwiewánie, Ruszenie 1. 2. Mieszanie 2. Trzęsienie, Poruszánie, Burzenie 2.*
ăgĭtātĭō mēntĭs, *Myśl. 2.*
ăgĭtātŏr, *Pogániacz, Kalwakator, Woźnica.* Ein Treiber. *Et equorum agitator Achilles.*
ăgĭtātŭs, *us, Ruszánie.*
ăgĭtātŭs, *ti, Utrápiony, Okrzesány.* Hin und wieder getrieben. *syn.* Lăctātūs, vērsātūs, ăctūs. *Incursant ramis, agitataq; pulsant.* Ovid
ăgĭtĕ, ăgĭtĕ dum, *Nuż.*
ăgĭtō, *Rucham, Ruszam 2. Pędzę, Trzęsę 1. Mieszkam gdźie, Ućieram 5. Rospráwiam, Zyię 3. Rozważam 1. Myślę, 1. Zywię się 1.* Bewegen treiben. *Illa choros lucis agitabat in altis.* Virg. *syn.* Jăctō, ăgo vērso, vēxo, tūrbo, dĭstūrbo. *phr.* Cūrsū tĭmĭdōs ăgĭtābĭs ŏnagrōs, īntōnsōs ăgĭtārĕt Apōllĭnĭs aūră căpĭllōs. Sæpĭūs vēntīs ăgĭtātŭr īngēns pīnūs, īllă chŏrōs lūcīs ăgĭtābăt in āltīs. Per sōmnōs, ăgĭtātūs ĭmāgĭnĕ fālsā, ēxtīnctūs ūmbrās ăgĭtāt īnfēstūs mĕ-
ăgĭto cōnvīvĭă, *Biesiáduię.* (ăs.
ăgĭtō prædam, *Rozbiiam.*
ăgĭtō săt, *pro* sat ăgō, *Usiłuię.*
ăgĭtŏr, *Chwiewam się, Ruszam się.*
ăgĭtŭr, *Idźie o co, Ogłowę idźie, O to grá, & sub: Toczę się.*
Aglaophotis, *idis f. Gr. Iasnotka źiele.*
Aglaspis, Livi. legio à scutis albis Gr.

A G M

ăgmĕn, *Rota ciągnąca, Gromada ludźi, Wielkość, Pąd, Zástęp, Kupá.* Ein Hauff/ ein Heer. *Agmen agens, magnique ipse agminis instar.* Virg. *syn.* Tūrbă, cătērvă, ēxĕrcĭtūs, cŏhōrs, phălānx lĕgĭō mănĭpŭlūs. *epith.* Clўpĕātum fōrtĕ, ārmātum, tērrĭfĭcum răpĭdum, hōrrēndum. *phr.* Sūccīnctum phărētrīs āgmĕn. Cāmpō stĕtĭt āgmĕn āpērtō. Tōtumquĕ īnsĭgnĭbŭs ārmīs āgmĕn āgmĭnĕ făctō, īnvădūnt hōstem. Vĭdĕo pēr dēnsă vŏlāntĕm āgmĭnă Dūctōrem Lўbĭæ. Sēsē mĕdĭum ĭnjēcĭt mŏrĭtūrūs ĭn āgmĕn. Clўpĕātăquĕ tōtīs āgmĭnă dēnsāntur pōrtīs. Quadrŭpĕdāntĕ pūtrĕm sōnĭtū quătĭt ūngŭlă cāmpum. Pōpŭlātăquĕ plēnis agmĭnă sēfūndūnt pōrtīs. *v. Acies militaris. Exercitus.*
āgmĕn cōmpŏsĭtum, *Szyk 2.*
āgmĕn flūmĭnĭs, *Nurt.*
ăgmĭnātĭm, Agmĭnĕ, *Hurmem.*

A G N

āgnă, *Owca.* Ein Lamb. *Ipse atri velleris agnā.* Virg. *syn.* Bĭdēns, ŏvĭs bālāns. *epith.* Lānĭgĕră, tĕnĕră, plăcĭdă, păvĭdă, tĕnēllă, īmbēllĭs. *vide Ovis.*
āgna mōllĭŏr, *Łágodny.*
āgnă nŏvēllă, *Iágnię.*
āgnāscŏr, *Nádrastam, Przyradzam się.*
āgnātă pĕcŏră, *Przypłodek.*
āgnātĭo, *Powinnowáctwo po Oycu.*
āgnātum mēmbrum, *Przyrostek.*
āgnātŭs, *Powinnowáty po Oycu.* Anverwandter

Blu-

Blutsfreund. *syn.* Cōgnātŭs, āffīnĭs, cōnsānguĭnĕŭs, prŏpīnquŭs. *phr.* Sānguĭnĕ jūnctŭs. Cōnsānguĭnĭtātĕ prŏpīnquŭs.

āgnīnă, *Báránina.*

āgnīnŭs, *Báráni.* das von Lämmern. *Cruda per agninos exercent funera rictus.* Prud

āgnēllŭs, *Báránek, Jágnię.*

āgnĭtĭo, *Poznawánie, Uznánie.* Erkandtnuß. *Agnitione notas rerum vel grossibus errant.* Prud. *syn.* Nōtĭo, cōgnĭtĭo, nōtĭtĭă.

āgnĭtŏr, *Poznawacz.*

āgnōmĕn, āgnōmēntum, *Przezwisko,* 3. Zunahmen. *Adjectique probent genitivá agnomina Cottæ.* Ovid. *syn.* Cōgnōmĕn, *epith.* Clārum, aūgūstum, *vide Nomen.*

āgnōmŏn, *önis, m. Gr. Wyroń.*

āgnōmĭnātĭo, *Nazwánie, Zamiáná słow.*

āgnōscŏ, *Uznáwam, Poznáwám, Zeznawam* 1, *Znam się,* Erkennen. *Æneas agnovit eum latusq; precatur.* Virg *syn.* Nōsco, cōgnōsco, pērspĭcĭo, scĭo, vel fătĕor, cōnfĭtĕŏr, ādmĭtto. *phr.* Cāsus mĭhi cōgnĭtŭs ūrbĭs. Līttŏră nōtă tĭbi. Nēc lătŭērĕ dŏlī frātrem Jūnōnĭs. Sed cōram āgnōscĕrĕ vūltŭs, vēlātāsquē cŏmās præsēntĭăquĕ ōră (vĭdēbăr. *vide Cognosco.*

āgnŭă, *Połſtáię.*

āgnŭs, *Báránek, Jágnię.* Ein Lamb. *syn* Bālāns, bĭdēns *epith.* Mōllĭs, lānĭgĕr tĕnĕr, tĕnēllŭs tĭmĭdŭs, mītĭs, īmbēllĭs, blāndŭs. *phr* Lāscīvī sŏbŏlēs grĕgĭs, Fœtŭs ŏvĭum. Bālātŭs mātris per jŭgă lōngă sĕquēns Lūxŭrĭāns lætīs tĕnĕr āgnŭs in agrīs. Sūbsĭlĭēns, mōllīquĕ in grāmĭnĕ lūdēns. Păvĭdōquĕ fŭgācĭŏr āgnō. Sūb mātrĭbŭs āgnī, bālātum ēxērcēnt. *vide Ovis.*

āgnŭs cāstŭs, *Wierzbá włoska.*

āgnŭs fœmĭnă, *Owcá.* Ein Schaaff.

āgnŭs lāctēns, sūbrumŭs, *Jágnię.*

ăgŏ, *is, Czynię 1. 8. 9. 11. Bawię się. 1. Mieszkam gdźie, Pędzę, Pozywam 1. Prę, Onáczę. Rządzę 1. Mowię 1. 4. Napędzam, Rosprawiam, Wyrażam 2. gestami nárabiam, Rußam 2. Idę wspániále, Jestem 3. 4. Kážę do ludu, Sprawę mam, Zyię 3. Wbiiam 1. Sprawuię 1. Naradzam się. Stawiam się 3. Wydaie źięmia, Pobudzam* Thun machen. Handlen. *syn.* Gĕro făcĭŏ, ēffĭcĭŏ, *vel* ăgĭto, *vel* pēllŏ, vel ūrgĕo, pērsĕquŏr *vel* tēnto, mōlĭŏr, āggrĕdĭŏr, *vel* trācto, cūro, prōcūro, āctŭs a, um. *Post actum post factum pœnitet acti.* *syn.* Fāctŭs, ēffēctŭs pērfēctŭs, *vel* pūlsŭs: ādmōtŭs, *phr.* āctī fātis. Vărĭīs ērrōrĭbŭs āctŭs. Sīvĕ ērrōrĕ vĭæ, sēu tēmpēstātĭbŭs āctī.

ăgŏ ămīcum, *Postępuię z kim łáskáwie.*

ăgŏ ănĭmam, *Konam.* in dem letzten seyn.

ăgŏ cāusām, ăgŏ ad pŏpŭlum, *Rzecz mam.*

ăgŏ cōllem, cōllĭcŭlum, cāulĭcŭlum. *Wyrá-*

ăgŏ cŭnīcŭlōs, *Podkopuię.* (*stam 2.*

ăgŏ dĭēm, vītam, *Zyię.* Leben.

ăgŏ dĭem fēstum, *Swięcę.* (*trzymam*

ăgŏ ēxcŭbĭas, stătĭōnem, vĭgilias, *Straż*

ăgŏ fērĭās, ōtĭum, *Prożnuię.*

ăgŏ fŏrum, *Sądzę urzędownie.* (treiben.

ăgŏ in ēxĭlĭum, *Wyganiam.* ins Elend

ăgŏ in fŭgam, *Obracam wzad.*

ăgŏ jūdĭcĭo, jūre, lege, *Postępuię práwem.*

ăgŏ plăcĭdē, sĕvērē, īrācūndè *Postępuię z.*

ăgŏ prō mĕō jūrĕ. *Dochodzę.* (*kim.*

ăgŏ săt *pro* satăgo, *Usiłuię.* Sich bemühen.

ăgŏ ŭt, ăgŏ ne, *Staram się.*

Agōgă æ. Gr. *Row 1.*

Agŏlum *Pástuſa láſka.* ein Hirten-stock.

ăgon, ōnis, *m. Gr. Szranki, Zawod, Dźiwowisko, 2. Konánie.* Streit, Kampff/ Vbung.

Nuntius adveniens narrat sub agone jacere. Pr.

ăgōn gymnĭcŭs, *Gr. Igrzysko.* (*syn.* Cērtāmĕn

ăgōnālĭă, *jum. Mięsopust.*

ăgōnālĭs, *Zawodniczy. Janus; agonali luce pianăgōnēs. hi sub Odwłoczyćiel.* (*dus erit.* Ovid.

ăgōnia, *æ. Ofiárá 2.*

ăgōnia *Gr. Ućisk. an Konánie.*

ăgōniă, *orum, Gr. Mięsopust. Igrzysk mieysce.*

Et prius antiquus dicebat agonia sermo. Ovid.

ăgōnĭum, Gr. *Zawod 3. Igrzyſk mieyſce.*
ăgōnīzō, Gr. *Konam,* in den letzten liegen.
ăgōnŏthĕtă, *æ. m. Gr. Igrzyſk ſpráwcá. Spectat agonothetes, certantes æthere ab alto.* Anon.
ăgŏræus, *Gr. Nieuczony, Rynkowy.*
ăgŏrănŏmŭs, *Gr. Podwoiewodzy.*

A G R

ăgrāmmătos, *Gr. Nieuczony.*
ăgrăphum jus, *Gr. Podanie 2.*
ăgrārĭă, Agrāria ſtătio, *Czárá.*
ăgrārias făcio, *Strzaż trzymam.*
ăgrārius *ſubſt* ăgripēta æ. m. *Rolnik, Ziemiánin*
ăgrārĭŭs, *adject: Rolny.*
ăgreſtēs, *hi, Chłopſtwo.*
ăgrēſtis *ſubſt: Chłop. 2.* Baur.
ăgreſtis, *adject. Gruby. 2 Polny.* Baurisch. *Collectos armat agreſtes.* Virg. *ſyn.* Sÿlvēſtrĭs agrĭcŏlă, rūrĭcŏlă, īncŏlă rūrĭs *vide Agricola, Metaph.* ĭnūrbānŭs, īncūltŭs, hŏrrĭdŭs īncōndĭtŭs.
ăgrĭcŏlă, æ. m. Gr. *Oracz.* Ackermann Bauer. *Agricolæ ſtringunt frondes, &c.* Virg. *ſyn.* Rūrĭcŏlă ărātŏr cŏlōnŭs, vīllĭcŭs rūſtĭcŭs agrēſtis fŏſſŏr. *epith.* ăvārŭs, rŏbūſtŭs, īmpĭgĕr, īnſŏmnĭs, ĭrrĕquĭētŭs, īndŏmĭtŭs hīrſūtŭs, paŭpĕr mĭsĕr, īnfēlīx pătĭens gnāvŭs dēcŏlŏr dēſpēctŭs rūgōsŭs vĭgĭl quĭētŭs săgāx, ānxĭŭs lăcērtōsŭs. *phr.* Cūltŏr ăgēllī, ārvă cŏlēns. Rūrĭs cŏlōnŭs. Cūrvī mŏdĕrātŏr ărātrī. Quī tērram ărātrō vērtĭt mōlītŭr ſcīndĭt, ēxērcēt. Rūſtĭcă pūbēs. Rūſtĭcă tūrbă āttrītĭs dŏctă lĭgōnĭbŭs vērſārĕ glēbās. Fŏrtis pătĭēnſquĕ lăbŏrum, Agrĭcŏlă. Dīvĭtĭæ cūjus ſūnt mēſsĭs & ārbŏr. Rūſtĭcŭs īncūrvō tērram mōlītŭr ărātrō, ŏnĕrī ſŭppōnĭt, ſŭb jŭgă dūcĭt. Rŏbūſtus quŏquĕ jam tāurĭs jŭgă ſŏlvĕt ărātŏr. Lēgēſquĕ dĭērum Rūſtĭcŭs ŏbſērvăt. Fŏrtĭs ărat vălĭdō rūſtĭcŭs ārvă bŏvĕ. Eccĕ săgāx tăcĭtē vĕnĭēntĭs rūſtĭcŭs ānnī, cūram cŏrdĕ cŏquĭt. Mĭsĕrĭs hēu præſcĭă lōngē hŏrrēſcūnt cŏrdă agrĭcŏlĭs.
Agrĭcŏlārĭs, Agrĭcūltūră, *Orácza nauká.*
ăgrĭcūltŏr, *Oracz.*
ăgrĭfŏlĭum *Oſtrokrzew.*
ăgrĭmēnsŏ, ăgrī mēnsŏr. *Mierniczy.*
ăgrĭmōnĭalæ, *Rzepnik.*
ăgrĭmōnĭa *ſylveſtris Srebnik ziele.*
ăgrĭocāſtanŏn. Gr. *Swini káſtan.*
ăgrĭos, Gr. *Polny 2.*
ăgrĭpĕtă, *Rolnik.*
ăgrīppă, *æ. m. appellativum Nogámi ſię rodzący.*
ăgrōſtĭnŭs, Gr. *Trawny 2. 3.*
ăgrōſtĭs, *f. ios, eos, Gr. Tráwá 1.* Graß.
ăgrōsŭs, *Rolny.*
Agumēntum, ſub: Ofiará 2.
Agupedĭŭs, Prędkonogi.
Agytēus, *Gr. Drożny.*
Agyrtēs, *æ. Gr. Szálbierz. Et cæſo genitore infamis agyrtes.* Ovid.

A H

āh *ſub A 1. &* Ach. *Ah ego nec poſſim tanta videre mala!* Ovid.
ăhēnĕum, ăhēnum, *Kocieł 1.* Keſſel. *Pars calidos latices & ahena undantia flammis.* Virg. *ſyn.* Lĕbes, ōllă, căcăbŭs. *epith.* ūndāns, pătŭlum, tĕpĭdum, călĭdum căvum, ārdēns, ſpūmāns, Spārtānum Tænărēum; Tÿrĭum, Sīdonĭum, ăgēnŏrēum, aſsÿrĭum, Gĕtūlum, *à locis purpurâ tingendi celeberrimis. phr.* Sŭbjēctĭs īgnĭbŭs ſpūmāns, ŏrdĭnĕ ăhēnă lŏcānt ălĭī, Māgnō vĕlutī cūm flāmmă sŏnōrĕ Vīrgēă ſŭggĕrĭtur cŏſtĭs ūndāntĭs ăhēnī. Fŏlĭīs ūndam tĕpĭdī dēſpūmăt ăhēnī, ārdēntī dēcŏxĭt ăhēnō, ămyclæīs mĕdĭcātum vēllŭs ăhēnĭs.
ăhēnĕŭs, ăhēnŭs, *Mośiądzowy, Mocny 2.* Ertzin, Kupfferen. *Si rectè facies, hic murus aheneus eſto.* Hor. *Indulgent vino, & vertunt crateras ahenos.* Virg. *ſyn* Ænĕŭs, ēx ærĕ.
ăhēnobārbŭs *Liſowaty.*
Ahōrtă, corr. Aorta.

A I

ājēns, *Twierdzący, Mowiący.*
Aigleucēs, *eos, n. Gr. Wino ſłodkie.*
Ain, Aprawdaß to, iáko, Zeby, 2.
Ajō, *Mowię, 1. Twierdzę.* Sagen, Reden. *loco dejecit ut ajunt.* Hor. *ſyn.* Dīco; āſsĕro, āffĭrmo, lŏquŏr, *v. Loquor.*

Ajugă, æ *Iwá ziele* (*pro adjutate.*
Ajutamini Pacuvi. pro Ajutate Nonius priscum
Aizōon mājŭs, Gr. *Rozchodnik wielki.*
Aizōon, mĭnŭs, Gr. *Rozchodnik máły.*
Aizōon, *vel* aizōum ūrēns. *Przyßczenica ziele*

A L A

ālă, *Pachá, Podpaße. Skrzydło, 1.2. Łono u ßáty, Łodyga, Pachy w budowániu.* Flügel. *Ut reduces illi ludunt stridentibus alis.* Virg. *syn.* Pēnnă. *epith* Cĕlĕrĭs, vēlōx lĕvĭs cĭtă, sŭbĭtă, trĕmŭlă, strīdŭlă, strīdēns tĕnĕră ēxtēnsă ăgĭtātă, pīctă, præceps, fŭgāx, strĕpĭtāns āĕrĭa, pernix, præpĕs, aŭdāx trĕpĭdă, vŏlŭcrĭs, vēntōsă. *phr.* Vŏlăt īllĕ pĕr āĕră māgnŭm. rēmĭgĭo ālārum in cœlum părĭbūs sĕ sūstŭlĭt ālīs. Pĕdĭbūs cĕlĕr, & pērnīcĭbŭs ālīs. Sĭmŭl æthĕră vērbĕrăt ālīs. Mŏvērĕ ăgĭtārĕ pĕr āĕră pēnnīs. Rādĭt ĭter lĭquĭdum, cĕlĕres nĕquĕ cōmmŏvĕt ālās. Strĕpĭtāntĭbŭs ădvŏlăt ālīs. Trĕpĭdās in pĕctŏră cōntrăhĭt ālas. Fĕrĭt æthĕră pēnnīs. Præpĕtĭbus pēnnīs aūsus sē crēdĕrĕ cœlo, āĕrĭīs sŭblīmem sūstŭlĭt ālīs ĭtĕ lĕvēs mēnsēs ālĭīsquĕ săgācĭbus ānnī. Vĕlōces ăgĭtat pēnnās & sīdĕrĕ gaūdĕt. *vide Volo as.*

ālæ, *Wąs*, Alæ ĕquĭtum, *Rotá 2.*
ālæ fabŭles, *Bobowiny.*
ālæ præfĕctus, *Pułkownik.*
ălăbāndĭcă rŏsă, *Roża ćielistá.*
ălăbāstĕr, *Słoiek 2. Alabástrowy słoiek.*
ălăbastrītēs, æ. m. Gr. *Onich*, & sub *Alabástr.*
ălăbastrum, Gr. *Słoiek, Oczna przypráwá* Ein Büx von Alabaster. *Vas ad conservanda ungventa. Redolent alabastra focique Deorū.* Ma.
ălăbāstrŭs, Gr. *Kłobuczki roży nie rozwitey. Słoiek.*
ălăbetă, æ.& Alabetes, æ.m. *al.* Alabes, *etis Gr Piiawka 1. Piskorz, Węgorz 1.*
ălăcĕr, & Alâcris *Adject: in Masculino abundans terminatione, Ochotny.* Müthig, Frölich, Hurtig. *Sic ruit in densos alacer Mezentius hostes.* Virg. *Ergo alacris, cunctosq; putant excedere pugna.* Virg. *syn.* Vēlōx, cĕlĕr, lĕvĭs, *vel* hĭlărĭs, părātŭs, prōmptŭs, ēxpĕdĭtŭs.

ălâcrĕ, Alacriter, *Ochotnie, Rześko.*
ălâcrĭtās, *Ochotá, Rześkość.*
Alala *sub* lala.
ālăpă, æ *Policzek 2.* Backenstreich. *Sustentas alapas, ludibria, verbera, vepres.* Sid. *syn.* Cŏlăphŭs.
ālārĭa, *orum. Łono u ßáty.*
ālārĭī ĕquĭtēs, *Rotá konnych.*
ālārĭs ālārĭŭs, *Skrzydłowy.*
ālātŭs, *Skrzydlásty.* Geflügelt. *Ut primum alatis tetigit magalia plantis.* Virg. *syn.* ālĭgĕr. *phr.* ālīs īnstrūctŭs, ōrnātŭs, mūnītŭs.
ălāudă nōn crīstātă, *Skowronek,* & *sub, Dzierlatka.* Lerch. *Prole nova exultans galeaque insignis alauda.* Mart. *epith.* Mātūtīnă, lĕvĭs, trĕmŭlă lŏquāx gārrŭlă, dūlcĭs blāndĭsŏnă, fŭgāx păvĭdă cĭtă, præpēs. *phr.* ĭtĕrārĭs dūlcĭs quĕrēlās. Gălĕātum căpŭt, īnsīgnĭs gălĕa. Vărĭōs quæ dūcĭt ĭn āĕrĕ pyrōs. Quæ sīdĕră cārmĭnĕ mŭlcĕt ălaudam līnquĕntem tĕrrās & sīdĕră vōcĕ sĕquĕntem. Rĕdĭēns nūntĭă lăbōrĭfĕrī vĕrĭs Gaŭdēns ŏpĕrĭs rūrĭs ădĕīsĕ cŏmĕs. Quæ trĕmŭlō fūndēns dē gūttŭrĕ cāntŭs. Præpĕtĭbus pēnnīs vŏlucrēs dēcīrcĭnăt aūrās & lātō dēcīrcĭnăt āĕră gyrō. Prōlĕ nŏvā ēxŭltat, gălĕāquĕ īnsīgnĭs ălaŭdă cāntăt ĕt ăscĕndĭt dŭctōquĕ pĕr āĕră gyrō. Sē lĕvăt in nūbēs, & cārmĭnĕ sīdĕră mŭlcĕt ōccŭlĭt nīdum sĭbi grāmĭnĕ ălaŭdă.
ălāudă lĕgĭō, sub. *Połek.*
Alaudum, B. idem Allodium
ălāusă, *sub. Sárdela,* & *Mintus.*

A L B

ālbă, æ. *subst. Perła,*
ālbă spīnă, *Bodłak.*
Albardeăla, Czaplá 2. (*ściánie,* & *Gipsowány.*
ālbārĭum, *Tynk 1.* Albarium opus, *Tynk ná*
Albārius, *Tynkarz.* Albatus, *Wbieli,* Weiß angethan, geweisst. *Festos albatus celebret, cor. ipse bilibri* Hor. *vide Albus.*
ālbēdo, *Białość,* Weisse Farb. *Et nitet inducta splendens albedine tectum.* M. *syn.* Cāndŏr *epith.* Nĭvĕă, ărgĕntĕă, ĕbūrnĕă. *phr.* Cŏlŏr cāndĭdŭs ĕbūrnĕŭs. Sŭpĕrānsquĕ nĭvēs & līlĭă cāndŏr. Pār nĭtŏr īntāctīs nĭvĭbŭs.

Cāndŏr ĕrat, quālem præfērt Lātōnĭă Lūnă. Quīppĕ cŏlor nĭvĭs ēſt; quam nec vēſtīgĭă, dūrī cālcā vērĕ pĕdīs, nec sōlvīt ăquātĭcŭs Aūſtĕr.

Albegmina, *Feſt: corr. Ablegmina.*

ālbĕō, *es. Biele ſię.* Weiß ſeyn. *ſyn.* ālbēſco cānĕo, cāněo.

Albeolus, Cicero corr Alveolus.

ālbēſco, *Biele ſię*, Weiß werden. *Flammarum longos à tergo albeſcere tractus.* Virg. *ſyn.* ālbĭco, cāndĕo, ālbĕo, cānēſco.

ālbĭcērātă fīcŭs, *Figá.*

ālbĭcō, *as, Biele ſię.* Weißlich ſeyn. *Albicat inſignis miſto viridante ſmaragdo* Lact.

Albicaſcit. Cn. Marius. i. *albicat.*

ālbĭcŏr, *Bieleię*, Weißlich werden.

ālbĭcŭla, ſub. Pliſka.

ālbĭdŭlŭs, ālbĭdŭs, ālbĭnĕŭs, *Białáſy.* Weißlachtig. *Spumaque peſtiferos circumfluit albida rictus.* Ovid. *ſyn.* ālbŭs.

ālbĭtūdo, inis, ālbŏr, oris, Białość.

ālbō, *as, Biele.* Weiſſen.

ālbogălĕrŭs, Czápká 1.

ālbūcum, Albūĕus, *Złotogłow źiele.*

ālbūgō ŏculī, *Bielmo, Białek ná oku.*

ālŭlă, Biała rybá.

ālbŭlŭs, *Bieluczki.*

ālbum, *Białość, Reieſtr, Sznur ćieśielſki.*

ālbum ŏcŭlī, *Białek w oku.*

ālbūmĕn, *inis,* & ālbum ovi, *Białek w iáiu*, Das Weiß im Ey / Eyerklar.

ālbūrnum, *Biel 1.*

ālbūrnŭs, Płoćićá.

ālbŭs, *Biały, Dobry, Zołtobrzuch, Szczęśliwy.* Weiß. *Sulphurea Nar albus aqua, fonteſque Velini*, Virg. *ſyn.* Cāndĭdŭs, cānŭs, lāctĕŭs, ĕbūrnĕŭs. *phr.* ālbēdĭnĕ tīnctŭs, īndūtŭs, ōrnātŭs, dĕcōrŭs, fūlgēns. Cāndĭdĭŏr nĭvĭbŭs. Quī cāndōrĕ nĭvēs sŭpĕrăt. Quī cāndōrĕ nĭvēs, cāndōre āntĕīrĕt ŏlōrēs. Cui pār nĭtŏr īntāctīs nĭvĭbŭs. Lāctĕă cōllă aūrō īnnēctūntŭr, ĕbūrnĕă cōllă dĕcūſquĕ ōrĭs, & in nĭvĕo mīſtum cāndōrĕ rŭbōrem. Tōtō cāndĭdĭŏr pŭēllă cȳgnō. Cerūſsātă cāndĭdĭōră cŭtĕ. Sīgnātŭs tĕnŭī mĕdĭă īnter cōrnŭă nigro, ună fŭit lābes, cætĕră lāctĭs ĕrānt. Et nōn cālcātā cāndĭdĭōră nĭvĕ.

A L C

ālce, *es.* & ālces *is*, *Gr. Łoś.*

ālcēa, *æ, Gr. Ogon, Slaz 4.*

Alcedo, lege Halcedo. Halcedonia, &c.

ālchimia, *Alchimia.*

ālcĭbĭădion, *Gr. Czerwieniec, 1. Wołowy ięzyk.*

ālcĭbĭon, *Gr. Wołowy ięzyk.*

ālcion, *onis.* Ein Eys-Vogel / ſo gern an ſandig und wüſten Orten wohnet. *Dilectæ alcyones Thetidi &c.* Virg. *ſyn.* Alcēdō. Cēÿcĭs ăvĭs. *epith.* æquŏrĕă, pārvă, lĕvĭs, dēſērtă mœſtă. *phr.* Tēpĭdum ad sōlem, pēnnās in līttŏrĕ pāndūnt ālcyŏnĕs. Pēndēntĭbŭs æquŏrĕ nīdīs, īncŭbăt hȳbērnō tēmpŏrĕ ēxclūdēns in æquŏrĕ pūllōs, *vide Alcyon.*

A L E

ālĕă, *Koſtka 6. 7. Niebeſpieczeńſtwo Niepewność, Wygrane, Trefunek, Fortuná 3. Szańc 2.* Würffel, oder Würffelſpiel. *Nam neq. me Vinum, nec me tenet alea fallax.* Ov. (*Sumitur pro omni ludo incerto & periculoſo. Gallicè* dē haſard. *ac præſertim pro* Teſſerarum *ludo*) *epith.* Pĕrīcŭlōsă, vĕtĭtă, præcēps, blāndă, fāllāx, pērnōx, dāmnōsă, āncēps, īnīquă, tūrpĭs, dŭbĭă, fŭgĭēndă. *phr.* Lūdĭtŭr ālĕā pērnōx. Nōn mē tĕnĕt ālĕă fāllāx. *pro Periculo. vide Periculum.*

ālĕam jācio, *Wdáię ſię 1.* Würffel ſpielen.

ālĕam sĕquī, sŭbīrĕ, &c. *Koſtkę rzućić. Odważam ſię*, den Mantel nach dem Winde wenden.

ālĕārĭŭs, *Aleatorius, Koſterſki.*

ālĕātŏr, *Koſterá*, Ein Würffelſpieler. *Ædilem rogat udus Aleator* (Phal.) *ſyn.* ālĕo, lūsŏr ālĕæ cŭpĭdŭs. *epith.* Turpĭs, fāllāx.

ālĕātōrĭum, Aleatorium forum, *Koſterow mieyſce.* ein ort zu Würffel ſpiel.

Alĕbră, alebria, n. plur. & Alebrius, Pośilny.

ălec, ēcis, m. f. n. *Rybki drobne Rosoł.* non *Śledź.* *Pervertunt stomachū siser, alec fæcula coa.* Hor

Alēctŏrĭa *æ. Gr.* Alectorius lapis. *Kamień kácie.*

ălēctŏrŏlŏphos *Gr. Grzebień u kurá* (*płuni.*

ălēcŭlă, æ, *Rybki drobne,* an *śledź*

ălĕo, onis, *Kostera.* Or trſpieler. *Nisi impudicus, & vorax & Aleo* (Jamb. pur. *syn.* ălĕātŏr

ālĕs ĭtis *subst: hic hæc, Ptak.* Grosse Vögel/ als Hüner/ Gänse/ &c. *Fulvus Jovis ales in æthera* Virg. *syn.* ăvĭs vŏlŭcrĭs *epith.* Sylvēstris pēnnātă, *vel* pēnnātŭs quĕrŭlă, cănōră, gărrŭlă, lŏquāx, strĕpĭtāns, crīstātă, vēlōx. *v. Avis.*

ālĕs, itis *adject. omn: g. Skrzydláſty, Skrzydłobłoni̇ty, Prędki.* Das Flügel hat. *syn.* Vēlōx, cĕlĕr, præcēps; ălĭgĕr.

ālĕs ăb Indīs. *Indyk.*

ālĕs, Satyria, *Kruk 1.*

Alēscŏ, is, Rostę 1. & sub Uchowa się.

Alētūdo, Tłuste.

ālēx ēcis, *f. Rybki drobne, Rosoł. 3. Smrod 3. In Alex primam corripuit, Anienus & Renatus,* (*Carisio.*

alēxĭcăcŭs, Gr. *Odwrotny 3.*

alēxĭphărmăcum, *Gr. Lekárstwo.*

A L G

ālgă & Alga marina, *Porost,* an *Glistnik* Wasserkraut/ Meergraß. *laterique illisa refunditur alga.* Virg. (*Herba vilissima, in aquis marinis nascens.*) *epith.* Mărīnă, ĭnūtĭlĭs, mōllĭs, vĭrĭdĭs, līttŏrĕă, hūmĭdă, tŏrtĭlĭs, tĕnŭĭs, vīlĭs, æquŏrĕă, flūctĭvăgă; ŭndĭvăgă, hūmēns, vĭrĭdāns, vĭrēscēns, văgă, pŭtrĭs, prōjēctă.

ālgēnsĭs, *Porostowy.*

ālgĕŏ, *es Ziębnę.* Frieren. *syn.* Frīgĕo, ālgēsco, frīgēsco, frīgŏrĕ rĭgĕo.

ālgĭdŭs, *Algificus, Zimny 1.* Kalt. *Algidus aut hærens, aut Tusculæ protegit umbra.* Stat. *syn.* Frīgĭdŭs, gĕlĭdŭs. *v. Frigidus.*

ālgŏr ōris, *m. &* Algus, *us. m. Zimno 1.*

ālgōsŭs, *Porostowy.*

A L I

Ali rei Fest. pro aliæ vel alij priscum.

ălĭă, *Inędy.*

ălĭā vĭcĕ, *Drugą rázą* ein ander mahl.

ălĭās, *Inędy, Drugą rázą, Gdźie indźie 1. z inſzey miáry.* Ein andermahl. *Hactenus hæc, aliàs justum sit necne poema.* Hor.

ălĭās rēs ăgĭs sub *Niedbam.*

ălĭbī. *Gdźie indźie.* Anderſtwo. *Nec tam præsentes alibi cognoscere Divos.* Virg.

ălĭbĭlĭs, *Pośilny.*

ălĭcă, æ, *Pęczak, Krochmal, Ptyzáná,* an *żyto.*

ălĭcārĭă, *Nierządnicá.*

ălĭcārĭŭs, *Krupnik.*

Alĭcāstrum, *Járká.*

ălĭcŭbi, *Niekędy, Gdźiekolwiek.* Etwan an einem Ort. *syn.* ūsquam, ūspĭam.

ălĭcūjŭs ærĭs, *Zácz.* (*scazon.* Mart.

ălĭcŭlă, *Kurtá. Mittebat aliculam mihi pauper*

ălĭcūndè, *Zkąd, Zkądkolwiek.* Etwanher. *Pervigil incubuit si quando alicunde venirem.*

Alid pro Aliud priscè. Drugi. (Fort.

ălĭēnă vŏlūntās, *Nieżyczliwość.*

ălĭēnātĭo, *Oddalenie, Odwrocenie, Odráženie.* Entfrembdung. (*Zápámiętywánie się.*

ălĭēnātĭo, mēntĭs, *Száleństwo 1. Zachwycenie,*

ălĭēnātŭs mēnte, sēnsĭbŭs, *Zápámiętáły.*

ălĭēnī tēmpŏrĭs, *Niezwyczayny.* Unzeitlich.

ălĭēnĭgĕnă, *Alienigenus, Cudzoziemiec.* Ein Frembder/ Außländischer. *Et nervos alienigenis ex partibus esse.* Lucr. *syn.* ēxtērnŭs; ēxtĕrŭs.

ălĭēnŏ, *as, Oddalam. 2. Odrażám.* Entfrembden. *Invidiosa tuos alienant murmura sensus.* Clau.

Alĭēno tēmpŏre, ălĭēnīs mēnsĭbŭs, *Nie swego czásu, Nie ná czás.* Zur unrechten zeit.

ălĭēnŏr, *Odrażam się.* (*cenie cierpię.*

ălĭēnŏr mēnte, *Zápámiętywam się, Záchwy-*

ălĭēnum à &c. *Nie pátrzyć to z oczu.*

ălĭēnum instĭtūtis, alienum rătĭōnĭbŭs, *Nie kmyśli, Nie moyski.* Ungewöhnlich.

ălĭēnŭs, *Cudzy, Nienáleżyty, Niechętny.* Frembd *Hic alienus oves custos bis mulget in hora.* Vir.

*syn.*rĕmotŭs, āvērsŭs dīstāns, dīscrēpāns, ăbhōrrēns.
ălĭēnŭs à lītĕrīs, *Nieuczony.* **ungelehrt.**
ălĭēnŭs *ſalutis, Niezdrowy 2.* **Vngeſundt.**
ălĭfĕr, *Alĭgĕr, Skrzydláſty, Skrzydłobłotniſty.* **Das Flügel hat.** *Tranſit,& alifero tollitur axe Ceres.* Ovid. *ſyn.* ālĭgĕr, ālātŭs, ālĕs, pēnnātŭs, pēnnīs īnſtrŭctŭs.
Alĭmă, orum, Gr. *Ná łáknienie konfekt.*
ălĭmēntārĭă rēs, *Spiżá 2.* (*darz.*
ălĭmēntārĭŭs, *Zywności ſłużący, & Freben-*
ălĭmēntum, *Zywność, Karmia 2. Podnietá,* **Nahrung.** *Atq; ipſæ vitijs ſunt alimenta vices.* Ovid. *ſyn.* Pābŭlum, ēſcă, cĭbŭs, nūtrīmēntum. *epith.* Mītĕ, vīlĕ, jūcūndum, ſuāvĕ ūtĭlĕ. *phr.* ălĭmēntă præbĕo, dō, mĭnīſtrō, īpsĕ ălĭmēntă sĭbi māxĭmă præbĕt ămŏr. Dēsĭdĭæ mōllēs vĭtĭīs ălĭmēntă mĭnīſtrānt. Lāctīſquĕ ălĭmēntă dĕdērĕ. *vi-*
ălĭmŏdī, *pro ălĭŭſmŏdi, Inákſzy.* (*de Cibus.*
ălĭmōn, *n.* ălĭmōs, *f. Gr. Sytká żiele. Gignitur hic alimos, quam ſiquis mordeat herbam* Priſc. *Priſcian. medium corripuit. Græci producunt.*
ălĭmōnĭă, æ. *Zywność.* **Ernährung.** *Compoſitos reparet ſenſus alimonia, libras.* Fill. *v. Alimentum.*
ălĭmōnĭum, idem & *Zywienie.*
ălĭò, *Gdżie indżie.* **Anderſzwohin.** *Atque ſatas alio traducere meſſes.* Virg.
ălĭōqui, ălĭōquin, *Z inſzey miáry, Inácżey* **Sonſten.** *Quamvis alioqui candidus orbis* L.
ălĭōrſum, *Gdżie indżie, Inácżey niż, ná co inſzego*
ălĭpænum, Gr. *Nie tłuſty plaſtr.*
ălĭpes ĕdis, Gr. *Prędkonogi.* **Das Flügel an füſſen hat/** *Inſtratos oſtro alipedes, pictiſq; tapetis.* Virg. *ſyn.* ālĭgĕr, ālātŭs, pērnīx vēlōx, *vel* ĕquŭs.
ălĭpĭlārĭŭs, & ălĭpĭlus, *Barwierz.*
ălīptērĭum, Gr. *Smárownia.*
ălīptēs, æ. m. Gr. *Łáźięwnik. Grammaticus Rhetor, geometres, pictor, aliptes.* Juven.
ălĭquā, *Poniekąd, Ktorędykolwiek.*
ălĭquā ēx pārtĕ, *Poniekąd.* **Zum Theil.**
ălĭquăm mūltum. *Nieco.*
ălĭquāndĭu, *Trochę 2.* **ein Wenig.**
ălĭquāndō *Podczas, Kiedyś 1. Kiedykolwiek, 2. Wzdy kiedy.* **Biſzweilen.** *Et bene dic neutrū, dic aliquando male.* Mart *Orbatura patres aliquando fulmina ponat.* Ovid. *ſyn.* Nōnnūnquam, īntērdum, quāndōquĕ, *vel* ſæpĕ, *vel* quōndam, *vel* tāndem.
ălĭquāntī, ălĭqui, *Kila ich.*
ălĭquāntīſpĕr, *Trochę 2.* **Eine kleine Zeit/ unterweilen.** *Hos aliquantiſper poſcit. &c.* Ov.
ălĭquānto, *Nieco.*
ălĭquāntŭlùm, ălĭquāntùm, ălĭquāntillùm, *Nieco. Trochę, & ſub Náchudź.* **Ein klein wenig.** *ſyn.* Paūlŭlum, nōnnĭhil, lĕvĭter, paūlīſpĕr, ălĭquāntīſpĕr.
ălĭquāntus, *Niektory, Mierny.*
ălĭquātĕnŭs, *Poniekąd.*
ălĭqui, *pro Aliquis, Kto 2.*
ălĭquĭd, *Coś, Cokolwiek, Nieco.* **Etwas.** *Jam ſolus audes aliquid, & claro die.* (Jamb.) *ſyn.* Quĭd, quīdpĭam, nonnĭhĭl.
ălĭquĭs, *Kto, 2. Ktokolwiek. Ktoś 1. 2. Ktoryś, Niektory, Ktory, 2. Drugi 2.* **Etwa einer/ Jemand.** *Hinc aliquis à te traditur quondam puer.* (Jamb.) *ſyn.* Quis quīdam, nōnnūllŭs, *Aliquiſpiă Cic. corr. Alius quiſpiă.* (quīſpĭam
ălĭquo nŭmĕro, ălĭquo in numero, *Zacz.*
ălĭquōrſum, *Gdżie 4.* **Irgentwohin.**
ălĭquŏt, *Kilá.* **Etliche.** *Poſt aliquot mea regna videns mirabor ariſtas.* Virg. *ſyn.* Quīdam nōnnūllī, ălĭquī.
ălĭquōtfārĭam, *Rozmáićie, 1. & in Kilá.*
ălĭquotĭēs, *Kilákroć,* **etliche Mahl.**
ălĭquotĭes dĕcĭēs, *Kiladźieśiąt kroć.*
ălĭquōūſquĕ, *Poki poty.*
ălis, *pro aliud priſcè, Drugi 1.*
ălīſmă, *n. Gr. Anielſki trank, Konopká żiele.*
ălĭtĕr *Inácżey Zle* **Anders/auff andere Weiſe** *Sed quia non aliter vires dabit omnibus æquas.* Vir. *ſyn.* Sĕcŭs ălĭās, ăl ā rătĭōnĕ, ălĭā vĭa.
ălīthĭnŭs, Gr. *Szárłátny.* ăli-

ălĭtură, *Karmienie 2 Wychowánie.*
ălĭŭbĭ, *Gdźieindźie.*
ăl ud cūra, *Niefrásuy śię.*
ălĭŭd ēx ălĭō, *Niepospołu mowiąc, Iedno po drugim.* eines aus dem anderen.
ălĭum făcĭo, *Odmieniam 1.* Verenderen.
ălĭūndĕ, *Zkąd inąd.* Anderswoher/ von einem andern Ort. *Sive aliunde fluens alicunde extrinsecus aer L.*
ălĭus. *Drugi 1. Inszy 1. 2. Rożny, Inákszy, Ieden 3. Zły.* Ein anderer. *Hoc facias aliis, quod cupis ipse tibi*
ălĭus atquē ălĭus, *Inszy co raz.* Vnbeständig.
ălĭūsmŏdi, *vel* ălĭus mŏdi, *Inákszy.*
Aliuta pro aliter prisce. Inaczy 1.

A L L

āllābŏr, *eris, Przyłáżę, Przylátuię, Przybiiám do brzegu.* Hinzufallen. *antiquis Curetum allabimur oris.* Virg. *syn.* āccēdo, ādjūngŏr, āddŏr pērtīngo, vĕnĭo. *vide Accedo.*
āllăbōro, *Uśiłuię.* Grosse Arbeit thun *Simplici myrto nihil allabores.*(Sapph.) *syn.* Lăbōro, ēnītŏr cōnŏr cōntēndo mōlĭŏr, *v. Laboro.*
āllāctum, Gr. sub *Powerek.*
āllævo, as *Głádzę.* Glatt/ oder eben machen.
āllāmbo, *Dotykam, Liżę 1.* Belecken, Vorhinlecken. *syn.* Lāmbo, lībo, dēgūsto.
āllāntopoeŭs Allantopōles, *a. m. Gr. Kiełbásnik.*
āllāpsŭs, *Przyłazenie.*
āllātrō, *Szczekam ná kogo, Obmawiam, Lżę. 1.* Anbellen. *Allatres licet usq; nos &c.*(Phal.) *syn.* Lătro ās. *Metaph.* Mălĕdīcō cōnvītĭŏr. *phr.* Mălĕdīctă cōnvītĭă fūndo, īngĕro.
āllason, *ontis. Gr. Mieniony.*
āllasōntes pīctūræ. *Obraz z perspektywą.*
Allaudabilis opera, Plaut. P. pro Laudabilis.
āllaudĭum. *B. sub Wolne dobrá.*
āllaudo, *Pochwálam.* Loben.
āllec, *Rybki drobne.*
āllēctātĭō, *Łakocenie.*
āllēctĭō, *Przyięćie 2.*
āllēcto, *as. Przyłudzam, Wabię, & sub Gwiżdżę*
āllēctŏr, *oris Wab 1.*
āllēctŭs, *Przywżięty, Namięstnik.*
āllegātĭō, Allegatus, us, *Przyczyna, Przywodzenie, Násyłanie.*
āllēgō, *as, Przywodzę 2. 5. Posyłam, Násyłam. Szczycę śię 1.* Zu einem schicken. *syn.* Lēgo ās, mīttō. *Allegātq; suos utroq; á sanguine divos.* S.
āllēgō, *is, Przyimuię 5.* Erwehlen. Item, zum Zeugnuß anziehen. *syn.* Lĕgo is, ēlĭgo, sēlĭgo, dēlĭgo, ādscrībo, ābdo, jūngo.
āllēgŏrĭa, & Allegoricos, Allegoricus, Gr. *sub Inaczey rozumiem, & Mowá trudna.* Verwendte/oder anderst zuverstehende Red. *Dic allegoriam, sensu si verba repugnent.* Desp.
Alleluja, Hebræa vox, sonat: Laudate Deum. Herbarij inepti, ut solent, id nomen herbæ cuidam dederunt. v. Szczawik.
āllĕnīmēntum, Allĕvamentum, Allĕvatio. *Ulżenie.*
Allevio, apud S. Jacobum. Et alleviabit eum Dominus, id est eriget, excitabit, surgere faciet è lecto.
āllĕvo, *Podnoszę, Ulżywam.* Auffheben, in die Höhe heben. *Evolat, ut gelidos complexibus allevet artus.* Ovid. *syn.* Lĕvo, sūblĕvo, mītĭgo, mōllĭo, tēmpĕro, lēnĭo, *vel* tōllo, ērĭgo.
āllēx m. & Allus, li. *Palec wielki u nogi.*
āllex, f. *Rybki drobne.*
Allĭārĭa, Alliaris, Czosnaczek.
āllĭātum. *intritum cui allium admistum est. Junius*
āllĭātŭs, *Czosnkowany.*
allĭcĕfăcĭo is, Wabię. herzu reitzen.
āllĭcĭo, is. *Przyłudzam, Wabię, Záciągam 2. Ciągnę 1.* An/oder herzu reitzen. *Alliciunt somnos tempus, motusque, merumque.* Ovid. *syn* Invīto, căpĭo, căpto, trăho, attrăho, dūco, īndūco, ēxcĭto, pēllĭcĭo.
āllĭcĕrĕ sŏmnum, *Uśpić.*
allīdo, *Uderzam co o co, Uderzam o źiemię.* Anstossen. *syn.* īllīdo, īmpīngo, frāngo.
allĭgatĭo, *Przywięzowanie.* Anbindung.
allĭgatŏr, *Przywiężuiący.*
allĭgatūră, *Przywięzowanie, & sub Wiązanka.*

allĭ-

ālligŏ, *as*, *Przywięzuię*, *Wiąże*, *1.* *Obowięzuię* & *in Dopuſczam ſię.* Anbinden. *unco non alligat anchora morſu.* Virg. *ſyn.* Lĭgo, cŏllĭgo, vīncĭo, ſtrīngo, āſtrīngo, ŏbſtrīngo. *v.* *Vin-* (*cio.*
āllĭnĭo, is, *Zálepiam*, Zukleben
āllĭnŏ, *is*, *Przymuſnąć*, *Pomuſnąć*, *Przypiſuię*, *Przymieſzawam.* Anſtreichen. *ſyn.* Lĭno, ŭngo. *Culpavit duros, incomptis allinet atrū.* Hor
āllĭsĭo, *Scieránie.* ein Anſtoſs.
āllĭum, *Czoſnek* *1.* Knoblauch. *Allia ſerpyllumq; herbas contundit olentes.* Virg. *ſyn.* Būlbŭs *epith.* ŏlēns, rĕdŏlēns, acrĕ. Grăvĕŏlēns. *phr* Grăvĕ ſpīrāns ŏdōrem, Grăvĭtĕr rĕdŏlēns.
āllĭum ālpīnum, ānguīnum, ūrsīnum, *Czoſnek dźiki.* (*łuczek.*
āllĭum Cyprĭum, āllĭum Pūnĭcum, *Czoſnek*
āllŏcūtio, *Mowienie do kogo*, *Przemowienie*, *Poćiechá.* (*bra.*
āllodium, *B. ſub Właſna rzecz*, & *ſub Wolne do-*
āllŏquĭum, *Mowienie do kogo*, *Przemowienie*, *Rozmowá.* Anred/Anſpruch. *Cujus ab alloquiis anima hæc*, &c. Ovid. *ſyn.* Cŏllŏquĭum, ăffātŭs, vērbă ſermo, orātĭo. *epith.* Mītĕ, dūlce blāndum grātum jūcūndum, bĕnīgnum ŏptātum, mūtŭum, brĕvĕ, lōngum hŏnēſtum ūtĭlĕ mēllītum hŭmĭlĕ ārcānum, nĭmĭum. *phr.* Fruiturquĕ Dĕōrum cŏllŏquĭo, Lōngīs Cæſar prŏdūcĕrĕ nŏctem īnchŏāt āllŏquĭīs.
āllŏquŏr, *eris.* *Mowię do kogo*, *Cieſzę.* Anreden *Extrema moriens tamē alloquor horâ.* Virg. *ſyn.* Cŏmpĕllo, ās, ăffŏr, ăffārĭs. (*inuſitatū in prima præſentis perſona*) *phr.* dīctīs āggrĕdĭŏr. Cōrāmquĕ părēntĕm āllŏquĕrĕ ad sŭpĕrōs tālĭă vērbă dĕdĭt. Dīctīs ăffātŭr ămīcīs. Tālĭbŭs āggrĕdĭtŭr, Vĕnĕrem Sātūrnĭă dĭctīs. Tūnc sīc Rēgīnam āllŏquĭtūr, cūnctīſquĕ rĕpēntĕ īmprŏvīsŭs ăīt. *vide Loquor.*
āllūcĕo, *es*, *Przyświecam.* *Roświeca ſię.* Anleuchten. *ſyn.* Lūcĕo, ſplēndĕo, rēſplēndĕo, fŭlgĕo, mĭco. *vide Luceo.*
āllŭbēſcĭt *Podoba mi ſię*, Gefallen. *ſyn*, Plăcĕo (sūm gratŭs, ărrīdĕŏ.
āllūcĭnātĭo, *Błąd.*
āllūcĭnātŏr, *Báłámut.*
āllūcĭnŏr, *Omylam ſię*, *Száleię.* *1.* Fehlen/ Irren. *Stirpitus, an lippis oculis allucinor, audet.* Calc. *ſyn.* Fāllŏr, ērro dĕcĭpĭŏr.
āllūcĭta, *æ.* *Komor.*
āllūdĭo *as* *priſcum.* *Pobłażam.*
āllūdŏ, *Igram* *1.* *Pobłażam.* *Przymawiam ná co*, *Obiia ſię o uſzy.* Scherzen. *Nec plura alludens, ea vox audita laborum.* Virg. *ſyn.* Dīctā ălĭō rĕfĕro *vel* lūdĕndo blāndĭor.
āllŭo, *Podlewa rzeká* Hinzufließen. *ſyn.* Prætĕrflŭo, cīrcūmflŭo, āllābŏr, hūmĕcto, īrrĭgo, *vel* āblŭo.
Allūtĭa, *orum*, *lege Elutia*, & *Alutatio.*
āllŭvĭes, āllŭvĭo, *onis*, *Podbieránie* *1.* *Powodź.* Ein Waſſerguß. *Fecit*, & *alluvie mons eſt deductus in æquor.* Ovid. *ſyn.* āllŭvĭo, āllŭvĭum ēlŭvĭo dīlŭvĭum. *vide Diluvium.*
ālmă, *Zywićielká*, & *ſub Zywotny.*
ālmanac *B.* *ſub* *Miuucye.*
ālmĭtĭes, *ei*, *Roſtość*, *Kráſa*, *Pięknosć.*
ālmŭs, *Zywotny*, *Swięty* *2.*
Alnĕus, *Olſzowy ſub Olſza.*
ālnētum, *Olſzyná*, *ibidem.*
Alnus, *f.* *Olſza.* Ein Erlen/Erlenbaum. (*Arbor proveniens in aquoſis locis utilis navigiis. Capitur quandoque pro navi* *epith.* Prŏcēră vĭrĭdĭs flūmĭnĕă, prŏcēllŏsă, vĭrēns tĕrĕs ŏpācă. Phăĕtŏntēă, frŏndēns flŭvĭālĭs āltă āĕrĭă vĭrĭdāns, lōngă. *phr.* Flūctĭbus āptĭŏr ālnŭs ămīcă frĕtīs, āptă mārī, ūndīs ātquĕ sŏlō prŏcērās ērīgĭt ālnŏs. Quāntum vērĕ nŏvō vĭrĭdĭs ſē ſūrrĭgĭt ālnŭs Prŏcūmbĭtquĕ tĕrĕs vūlsīs rādīcĭbŭs ālnŭs. Sūbmīſit cānās ālnŭs ŏpācă cŏmās. *pro Navi*
ālnus băccĭfĕră, nigră, an *Kruſzyna?* (*v. Navis*

A L O

ālŏ, *is*, *Karmię* *1. 2.* *Zywię* *2.* *Chowam Wychowuię.* Ernähren. *Binos alit ubere fœtus.* Virg *ſyn.* Nūtrĭo, pāſco. *phr.* ălĭmēntă dō, pōrrĭgo, sūbmĭnīſtro, sūppĕdĭto. Parvŏs ēdūcĕrĕ nātŏs. Fērrĕ cĭbum *v.* *Nutrio*, & *alimetū*
ălŏe, *es*, *Gr.* *Aloe* *1. 2.* Ein bitter ſafftig Kraut (*Herba ſaporis amariſſimi*) *Plus aloës quam mellis habet*, &c. Juven. *epith.* ămāră, āſpĕră, trīſtĭs.

Alŏgĭa, *æ. Gr. Bezrozumność.*
ălŏgĭstes, *æ. m. Gr. Wolny od ráchunkow.*
ălŏgĭstĭă, *æ.. Gr. Ráchunkow odpuszczenie.*
ălōpecia, *æ. Gr.* ălōpĕcĭōsŭs, *sub Włosow opadánie. Ustus alopeciam commisto sanat aceto.*
ălōpĕcĭas, *æ. m. Gr. Lis morski, rybá.* (Catul.
Alōpĕcūrŭs, *Lisi ogon źiele.*
Alōlă, *Sárdelá.* Alpha, *tr. Przedni.*
Alphă, & Bētă, *Obiecádło.*
ălphăbĕtĭcŭs, *Obiecádłowy.*
ălphĭtum, *Gr. Gryz 2.*
Alsīnē, *es. Gr. Kurzyślep.*
ălsĭōsŭs, Alsus, *Zimny 1. 4.*

ALT

āltānŭs, *Wiátr południowemu poboczny ná zachod, Wiatr z dołu.*
ăltārĕ, *Ołtarz.* Ein Altar. *syn.* ără. *epith.* Fūmĭdum, Thūrĕum pĭngvĕ, fēstum, cūltum dīvīnum, thūrĕ văpōrātum. *vide Ara.*
ăltārĕ pōrtātĭlĕ, *Portátyl.*
ăltārĭum *apud S. Paulum i. Altare.*
ăltē, *Wysoko, Głęboko, Zdáleká.* Hoch. *Non tamen hæc alte volucris sua corpora tollit.* Ovid. *syn.* ēxcēlsē, sūblīmē, prŏfundē.
ăltĕllus, *Wychowániec, Porzutek.*
ăltĕr, *Drugi 1. 5. Wtory, 1. Ieden 5. 5. Blizny, Inákszy.* Der ander. *Alter ab alterius funere mensus erat.* Ovid. *syn.* ălĭŭs, dīvērsŭs dīssĭmĭlĭs dīspār, *vel* sĕcūndŭs. *phr.* Tū mōx ĕrĭs (ălter ab īllo.
ăltĕr *pro malo, Zły.*
ăltĕr ĕgŏ. *Blizny.*
ăltĕrās, *pro* ălĭās, *Inędy.*
Altĕrātĭo, Odmiáná 2.
ăltĕrcābĭlĭs, *Sporny, Sprzeczny.*
ăltĕr cāngenōn, *B. Bielun.*
Altĕrcātĭŏ, *Przegádywanie, Spor.* Hader/Zanck *syn.* jūrgĭum, rīxă cōntēntĭŏ, pūgnă, līs, dīscōrdĭă dīsĭdĭum. *epith.* āspĕră, vēsānă īnsānă, īmprŏbă, ĭnīquă, mŏlēstă, ăncĕps.
ăltĕrcātŏr, *Prokurátor 2. Warchoł.* (*v. Rixa*
ăltĕrco, *Altercor, Sprzeczam się.* Hadern/Zancken. *syn.* Rīxŏr jūrgor, cōntēndo, pūgno, (cērto, *v. Rixa.*
ăltĕrcŭlum *Altercum, Bielun.*
Altĕrnāns, *Ná przemiány.*
ăltĕrnātim ăltĕrnā vĭcĕ, *Ná przemiány.* Eins umbs ander/wechsel weiß. *syn.* ăltĕrnīs vĭcĭbŭs, vĭcĭssim, pēr vĭcēs, īnvĭcem.
ăltĕrnātĭo, *Przemiána.*
ăltĕrnātĭōne, *Ná przemiány 2.*
ăltĕrnīs, *Ná przemiány 1. 2. Co trzeći dźień.*
Altĕrno, *as, Ná przemiány czynię.* Eins umbs ander machen/abwechseln. *syn.* ăltĕrnīs ăgo (dīco, vărĭo.
ăltĕrnŭs *sub Ná przemiány.*
ăltĕro, *as, Odmięniam 1. Mięnię fárbę.* Verendern. *Ille suam faciem transformat, & alterat arte.* Sil. *syn.* mūto, *vel* pērdo, dēprāvo, cōrrumpo, īn pējus vērto.
ăltĕro tanto Alterum tantum, *We dwoynasob, & sub Tyle troie, & sub Weczwornasob. Tyle drugie.* (*dliwy.*
ăltĕrplēx, *icis, Dwoiáki, Dwoisty, Chytry, Zdrá-*
ăltĕrŭtĕr, *Ieden ze dwu.* erauß zweyen. *Quæ caret alteruter, sumit ab alterutro.*
ăltĕrutĕrquĕ, *Obá.*
ăltĕrŭtrīnquĕ, *Z obustron.* Von dieser/oder (iener seiten.
ălthææ, Gr. *Slaz 1. 5.*
ăltĭcĭnctŭs. *Ochotny.*
ăltĭlĭs *active Pośilny.*
ăltĭlĭs, *passive Karmny.* Mast-Viehe. *Ad nos jam veniet minor altilis, inde parato.* Juv.
ăltĭsŏnŭs, *Altisonans sub Grzmotliwy.*
ăltĭtūdo, *Wysokość, Głębokość, Wspániáłość,* Die Höhe. *syn.* Căcūmĕn, ăpēx, vērtēx, făstīgĭum. *vide Cacumen.*
ăltĭvăgŭs, *Altivolans, Altivolus, Gorolotny.*
āltō vūltu *Wspániále.*
ăltĭus ăltĭŭscŭlĕ, *Przywyżey.* Höher.
ăltĭŭscŭlŭs, *Przywyższy.*
ăltŏr, *Karmićiel, Zywićiel.*
ăltrīnsĕcŭs, *Z drugiey strony.* Von der andern Seiten. *Invectumq; sibi cohibens altrinsecus amnem.* Av.

altrix, *Zywićielká.* eine Säugs amme.
altrorsus *al.* alterorsus, *Gdźie indźie 2.*
altroversum, *altrovorsum, Z drugiey ftrony.*
altum, *Głębokość Morze 1. Niebespieczeństwo, Niebo 1.* Die Tieffe / Höhe.
altum peto *Odbiiam od brzegu.* hoch Ziehlen.
altus, *us, Kármienie.*
altus, *ti adject. Wysoki 1. 2. Głęboki Skryty 1. Miąższy.* Hoch / tieff. *Alituum pecudumque genus sopor altus habebat.* Virg. *syn.* Celsus excelsus ingens præcelsus summus elatus sublimis, procerus supremus editus arduus aërius *vel* profundus imus *vel* magnus excellens. *phr.* Sidera tangens. Nubibus insertans altis caput. Stabat acuta silex altissima visu. Aërii cursu petit ardua montis. Turris erat vasto suspectu & pontibus altis. Ætnæos fratres cœlo capita alta ferentes ipse arduus altaque pulsat sidera, Consurgunt geminæ quercus intonsaque cœlo attollunt capita & sublimi vertice nutant Hinc atque hinc vastæ rupes geminique minantur in cælum scopuli. Sese attollit in auras, egrediturque solo & caput inter nubila condit. Turrim in præcipiti stantem summisque sub astra eductam tectis. Regia solis erat sublimibus alta columnis. Mons ibi verticibus petit arduus astra duobus nomine Parnassus, superatque cacumine nubes. Urbs erat in summo nubibus æqua jugo Moles propinqua nubibus arduis, acta ad sidera pinus, altissima visu. Quantus ad æthereum cæli conspectus olympum. Nullo qua vertice tellus altius intumuit propiusque accessit olympo. Dum petit infirmis nimium sublimia pennis Sublimique micans subrumpit in æthera tecto ostentans altam Pharos ut Memphitica turrim. Sic turribus altis ardua ut aërias intrent fastigia nubes *Altus pro excellenti* (3. Æn.) Te sine nil altum mens inchoat. *Pro Magno.* 10. Æneid.) Sic pater ille Deum facit sic altus Apollo. *Pro recondito & profundo.* (9. Æneid.) Quid me alta silentia rumpere cogis? 1. Æneid. Manet alta mente repostum. *vide Mons.*

ALU

aluco, *onis, B. Lelek.*
alvearium, alvear, alveare, *Ul, Pszczelnik* Bienenstock/Immenhauß. *quadrsyll. Seu lente fuerint alvearia vimine texta.* Virg. *syn.* alveare, alvear alveus, *dissyl vel* alveus. *epith.* olens redolens pingve odoriferum odorum vimineum mellifluum liquens capax dulce. Cecropium Hyblæum operosum. *phr.* alvearia vimine texta apum sedes domus cubile Cerea tecta. Rure levis verno flores apis ingerit alveo apes dulci distendunt nectare cellas apes ignavum fucos pecus à præsepibus arcent. Illæ discurrunt intus per cerea castra. Sedes apibus statioque petenda.
alveatus, *Dołkowáty.* Außgehölt.
alveolatus, *Wydrążony.*
alveolum, *n. Wárcabnicá.* Waffer=Trog.
alveolus idem & *Száchownicá. Nieckà, Korytko, Miską máłá, Korczak 1. Cujus & alveolos & lævam pignorat Atreus.* Juv.
alveus, *Ul, Koryto, Czołn Niecka Szachownicá, Wárcabnicá Wánná Łoże rzeki, Nawdno.* Ein Waffer=Kanal. *proripit alveus amni.* Virg. *epith.* Fluidus cavus obliquus latus, angustus. serpens erraticus spatiosus humidus, udus, bibulus arenosus sinuosus. *phr.* Impositas ornos sustinet fert alveus. Spumantique incubat alveo. Alveus increvit vastis spatiosus in undis. Lato delapsus in alveo Nilus. Sustinet impositos summa cavus alveus unda.
alvinus, *Żołądka chorego, Biegunkę ćierpiący. 1.*
alumen, *n. Hałun.* Alaun. *Cum nitro veniens & alumine sulphur.* Mac.
aluminatus, *Hałunowány.* mit Alaun.
aluminosus, *Hałunisty,* Voll Alaun.
alumna, *active Zywićielká.* Pfleg=Mutter.
alumna, *passive. Wychowanicá.* Pfleg=Kind.
alumnatus, *ti Wychowany.* Gepflegt.
alumno, *as & Alumnor aris, Wychowuię.*
alumnus, *passive Wychowániec. Quid voveat dulci nutricula majus alumno.* Hor.
alumnus, *active. Zywićiel, Karmićiel.* Ein Pfleg Vater. *Ebibit inde suæ rabie nutricis alumnus.* Ovid. *syn.* altor, fautor. *vel* discipulus.
aluta *Zameβ.* Lind Leder. *epith.* Nigra alba, Sicyonia. *phr.* Succinctus nigra tibi servus aluta. Pes malus in nivea semper celerur aluta

ălūtă, āppŏsĭtam nigræ lūnam sūbtēxĭt ălūtæ. P. dēs Sĭcyŏnĭa vĭnxĭt ălūta.
ălūtăcĭnātŭs, *Alutacinum, Alutamen, Alutamentum. Zamßowy.*
ălūtărĭus, *Zameßnik.* Ein Weißgärber.
ălvum ejicĕrĕ, dūcĕrĕ, ĭnānīrĕ mŏvērĕ, sūb dūcĕrĕ clysmŏ trăhĕrĕ. &c. *Purgácyą bráć.*
Alvum sūbdūcēns, sŏlvēns, *Rußáiący.*
ălvŭs dūră, ădstrīctĭor, sūpprēssa *Stolec trudny*
ălvŭs lĭquĭdă fūsĭor, bŏnă, *Stolec łácny.*
ălvŭs sŭpĕrĭor, *Zołądek.* Der Bauch. *Argutumq; caput, brevis alvus, obesaq; terga* Vir. *ʃyn.* Vēntĕr, ŭtĕrŭs, vĭscĕră, īlĭă. *epith.* ăvĭdă, căpāx, tŭmĭdă, dūră. *phr.* Tŭmĭdam sĭc ēxplĭcăt ălvŭm. Cĭbōs ăvĭdam cŏndēbăt ĭn ălvum. *v. Venter.*
ălūtărĭo, *Złotożyłá źięmiá.*
ălūtātŭs; *Zamßowy.* (*Purgácya, Gnoy. 1.*
ălvŭs, *i. m. & f. Brzuch, Ul, Zywot niewieśći,*
ălvĭ causă ălĭquĭd dărĕ, *Purgácyą dáć.*
ălvum bŏnam făcĭt. *Purgacyą czyni.*
ălvum dejĭcĕrĕ ēxĭnānīrĕ, lĕvārĕ, &c. *Wyprożniáć śię.* den Leib außläeren, reinigen.
ălx, *cis, f. Łoś.*
ălyă, *Pługowe nogi.*
Alypĭa alypon alypum, *Gr. Cwikłá, Turbit.*
alyssŏn, *Gr. Konopká 2. Siedliczká.*

A M

Am pro eam. Lucret. priʃcum.
am, *Præpoʃitio, in Koło.*
ămă, *æ. Rydel.* Schauffel / Spade.
ămābĭlĭs, *Miłośny.* Holdselig / lieblich. *ʃyn.* ămāndus. svāvĭs, āffābĭlĭs. *phr.* Dīgnŭs ămōrĕ. Dīgnŭs ămārī, mūltō dīgnāndŭs ămōrĕ. frōntĕ & mēntĕ bĕnīgnŭs. Dīgnŭs ămōrĕ pŭer quĭ sĭbi cōncĭlĭat mēntēs. Quī pēctŏră mūlcĕt, dĕlīnĭt, răpĭt, āllĭcĭt, Ocŭlīs quī spīrăt ămōrem, ŏcŭlus rīdēns jăcŭlātŭr ămōrēs.
ămābĭlĭtās, *Przyięmność, Miłość nieuczćiwá.* Liebligkeit.
ămābĭlĭtĕr, *Mile, Przyiemnie, Łáſkáwie.* Holdseliglich / Freundlich. *Luʃit amabiliter, donec jam ſævus apertam.* Hor.
ămābo, *Interject. Proßzę ćię.* Ich bitte dich / lieber / Ey. *ʃyn.* Prĕcŏr. ōro. *Dic verum mihi, Marce, dic amabo.* Phal.
ămălthēa, *G. Kśiążnicá. Nais amalthea, Cretea nobilis Ida.* Ovid.
ămāndātĭo, *Odeſłánie. Záſłánie.* Absendung.
ămāndo, *as, Odſyłam, Zaſyłam.* Wegschick n. *Longius amandat, vaſtaſq; relegat in oras.* Vir. *ʃyn.* ăblēgo rĕlēgo. pēllo, ējĭcĭo ēxpēllo.
ămāns, *tis, Miłośnik, Nierządny.* Der da liebet. Liebhaber, Buhler. *quid non ʃperemus amantes.* Virg. *ʃyn.* ămātŏr, prŏbŭs ămīcŭs stŭdĭōsŭs; *epith.* Stūltŭs ămēns, īnsŏmnĭs sŏllĭcĭtŭs lānguēns. trĭstĭs gĕmēns īnsānŭs mĭsĕrāndus, lānguĭdŭs īmpătĭēns īncērtŭs, cāptīvŭs, pērvĭgĭl dĕcŏrŭs īrrĕquĭētŭs păllĭdŭs īmprŭdēns, pērjūrŭs ēxcŏrs fĭdēlĭs. mĭtĭs dŏlōsŭs īnsĭdĭōsŭs fūcātŭs ūrbānŭs mēndāx dēmēns. *phr.* ămāns stĭmŭlĭs ăgĭtātŭs ămŏrĭs, ămōrĕ cāptŭs răptŭs cŏrrēptŭs āttĕnŭātŭs. Saūcĭus cŭpīdĭnĕ cūjŭs ŏssĭbŭs tăcĭtŭs ignis glīscĭt, quem mōllĭtĕr ūrĭt ămŏr mīles mŏdŏ făctŭs amōre, sēntit grātam sub pēctŏrĕ flămmam quem dūrŭs ămor crūdēlī tābĕ pĕrēdĭt. Pāllĕăt ŏmnĭs ămor cŏlŏr ēst hīc āptŭs ămāndī. Dūră pătī dĭscit plūrĭmă quĭsquĭs ămăt. *v. Amicicia, Amo, A.*
ămāntĕr, amantissimè. *Mile.* Freundlich.
Amāntĭa, æ. Przyięmność.
ămānuēnsĭs, *Piſarek 1.* ein Schreiber.
ămārăcĭnūm, *Gr. Máieránowy oleiek.* Mayeran-Oel / oder Balsam. *Poſteſque ſuperbos ungit amaracini.* Lucr.
ămārăcĭnūs, *Gr. Máieranowy.*
ămārăcum ămārăcŭs *Gr. Máieran.*
Amaranthus Plin. corr. Amarantus.
ămārāntŏn, *Gr. Radoſtka źiele.*
ămārāntŭs *adject. Gr. Niezwiędły.*
Amărāntŭs *ſubſt. Gr. Szárłat 2. Krwawnik wodny.* ein Blum, Tausent schön genandt.
ămārāntŭs cĭtrĭnŭs. *Kocánki żołte.*
ămārĕ, *Gorzko, Rzewno.* Bitterlich.

Amarefacio Plaut. ut tabefacio, rarefacio Lambin. Amarefacitis, al. amarè facitis.
ămārēſco, *Gorzknę.* Bitter werden.
ămĕrīce, *es*, *Tamaryſzek.*
ămārico & *Amaricor. Gorzko czynię, Gorzknę*
ămārīſsimè, *Uſzczypliwie, Gorzko.*
ămārĭtās, *Amarities, Amaritudo, Amaror. Gorzkość,* Bitterkeit. *Quæ dulcem curis miſcet amaritiem.* Cat. *ſyn.* ămārŏr. *epith.* āſpĕrā īngrātă, mŏrōsă.
ămārŭs, amarulentus. *Gorzki. Rzewny, Przykry.* Sehr Bitter. *Florentem Cythiſum & ſalices carpetis amaras* Virg.
ămāſco, *is*, *Miłuię.* Lieben.
ămāſcŭs, ămāso, *onis*, & ămāsĭus, *Miłośnik nieuczćiwy.* ein Buhler, Liebhaber.
ămātĭo, *Miłość.* Liebung, Buhlerey.
ămātŏr, *Miłośnik.* 1. 2. *Nierządnik, Fryierz.* Ein Liebhaber. *Invenias, cæcum verſat amator iter.* Prop. *vide Amans.*
ămātōrcŭlŭs, *Miłośnik nieuczćiwy, Nierządnik, Fryierz.*
ămātōrĭè, *Nierządnie.* Buhlerischer Weiſe.
ămātōrĭum, *Miłośniczy podátek.*
ămātōrĭŭs, *Miłośniczy, nierządniczy, Nierządny, Frántowſki.* Buhleriſch.
ămātrīx, *Miłośnicá, Fryierká.* eine Buhlerin *Et quod amatrices tam prope ſervat aquas.* Mart. *ſyn.* ămāns, ſtŭdĭōsă, cŭpĭdă. *epith.* Vĕnŭſtă, ōrnātă, cōmptă, fūcātă, fōrmōsă, blāndŭlă, mălēsāna, dēmēns, dĕcōră.
ămāurōsī, *eos, ios f. Gr. Slepota iaſna.*
ămāzōn ŏnis, *Niewiáſtá mężna.* & *ſub Ubogi.* *Pulſant, & pictis bellantur amazones armis.* V.

A M B

ămbăcti, *Pácholſtwo.*
ămbăctŭs, *Náiemnik,* ein Vmblauffer.
ămbădĕdo, *Obiádam.*
ămbāgēs, *hæ, Bayki, Krążenie,* Vmbſchweiff, Vmbwege. *Obſcuræ ſortis, patres ambagibus errant.* Ovid. *ſyn.* ămbāgo, ĭnĭs, mæāndrī sĭnus, flĕxus, gȳrŭs, ſpīræ. *epith.* Lōngæ, dĭffĭcĭlēs, ōbſcūræ, mŏlēſtæ, hōrrēndæ, mūltĭvĭæ, Lăbȳrīnthĭcæ, pērplēxæ īnvĭæ, cæcæ lūbrĭcæ, fāllācēs nōxæ, mūltĭfōrmēs cōnnēxæ, lătēbrōſæ. *phr.* Hōrrēndās cănit āmbāgēs āntrōquĕ rēmūgĭt, Dēcēptus mūltā āmbāgĕ vĭārum Cōnnēxās rērum āmbāges ac fātă rĕsōlvĭt Nōn hīc tē cārmĭnĕ fīctō, ātquĕ pēr āmbāges & lōngă ēxōrsā tĕnēbo. *v. Labyrinthus.*
āmbāgēs āllēgŏrĭcæ, *Mowá trudna.*
āmbāgĭo, ōnis *f Przypowieść.*
āmbāgĭōsŭs, *Zawikłány.* Vmbſchweiffig, Weitlaufftig. Item. Krum. *ſyn* ōbſcūrus īntrīcātŭs, īnēxtrĭcābĭlĭs. *Metaph.* Dĭffĭcĭlĭs, ăncēps īgnōtŭs.
āmbāgo, ĭnĭs *hæc*, *Krążenie.*
āmbārvāle, *sacrĭficium*, *ſub Okoliczny.*
āmbārvālia, *orum*, & *ium ſub Krzyżowe dni.*
āmbārvālis *hoſtia*, *ibidem.*
āmbāxi, āmbāxēs *hi ſub Koło Præpoſitio.*
āmbĕcīsŭs, *us Obćinánie.*
āmbĕdo, *is*, *Objadam*, *Ogłodáć.* Vmbnagen, Rundumb abeſſen. *ſyn.* Rōdo, ārrōdo, cōrrōdo, cīrcūmrōdo.
āmbēgnŭs, *Ambeſtrix. ſub Ofiárá 2.*
āmbēsŭs, *Ogłodany.* Vmbgefreſſen. *flammiſq; ambeſa reponunt* Virg. *ſyn.* Rōsŭs, ārrōsŭs, cōrrōsŭs, cīrcūmrōsŭs.
āmbēsŭs flāmmĭnĭs. *Opalony.*
āmbĭdēns, *adject. Dwoyzęby.*
āmbĭdēns, *ſubſt. Owcá.*
āmbĭdēxtĕr, *Oboręczny.*
āmbĭegnŭs *ſub Ofiárá. 2.*
āmbĭfārĭam, *Ná obie ſtronie.*
āmbĭfōrmĭtĕr, *Oboiáko.* Gleichformig.
āmbĭgĭtŭr, *Spor ieſt*, *Pytánie ieſt.*
āmbĭgnŭs *ſub Ofiárá 2.*
āmbĭgo, *is*, *Wątpię.* Zweifflen. *Ambigeres raperetne roſis Aurora ruborem.* Auſ. *ſyn.* Dŭbĭto, āncēps ănĭmī ſum. *v. Dubito.*

ambĭgūē, *Wątpliwie* Zweiffelhafftig. *syn.* Dūbĭē, vărĭē.
ambĭgŭĭtās ambiguum. *Wątpienie, Wątpliwa rzecz.* Zweiffelhafftig-eit einer sach.
ambĭgŭŭs, *Wątpliwy 1. 2. Oboſtronny 1. Niepewny. Nieſtáteczny 1. Mieſzániec 1.* Zweiffelhafftig. *In vulgum ambiguas, & quærere conſcius arma.* Virg. *ſyn.* Dūbĭūs, ĭncērtūs, ăncēps vărĭūs.
ambĭlævūs, *Ambiſiniſter., ſub Oboręczny.*
ămb.o. is, *Okrążam, Obſkakuię, Doſtoieńſtwá zábiegam.* Vmbgeben/wornach ſtreben. *Heu quid agat quo nunc Reginam ambire furentē.* Virg. *ſyn.* Cĭrcūmdō, cĭngo, *vel* ſĕctŏr, prēnſō, cŭpĭo, aŭcŭpŏr.
ămbĭtĭo, *Okrążenie 1. Czći prágnienie. Doſtoieńſtwa zábiegánie, Doſtoieńſtwa zákupowánie, Przepych, Kraniec.* Ehrgeitz/ Ehrſucht. *Sollicitaq; fugax ambitionis eram.* Ovid. *ſyn.* Vānĭtās făſtūs sŭpērbĭa: āmbĭtūs, *epith* lĕvĭs, sōllĭcĭtā ĭmpătĭēns dēmēns cæcā, tūrpĭs ĭnfēlĭx vēsānā ārdēns mălēsānā pērvĭgĭl, ĭnsōmnĭs, ĭrrēquĭētā, ĭnflātā ēlātā pērnĭcĭōsā trux fĕrā, mĭsĕrā nĕfāndā mălā prāvā, pēndŭlā, dēgĕnĕr, ĭmpŏtēns ĭnvĭdā lĭvēns ĭmpĕrĭōsā, tēmĕrārĭā. *phr.* Hŏnōrum dīrā cŭpīdo. Quærēndī nōmĭnĭs ārdŏr, āmbĭtĭōsūs ămŏr. Dŏmĭnāndi vēsānā sĭtĭs, lĭbīdo ĭmmēnsūs ămor laŭdĭs. Lĕvĭs āmbĭtĭo pērfūsāquē glōrĭa fŭcō. āmbĭtĭo mēntēs ăgĭtat vēsānā sŭpērbās. Laŭdis tĭtŭlīquē cŭpīdo. Laŭdum ārrēctā cŭpīdo. Vānō ſplendĭdā făſtū. Cæca sŭpērbī pēctŏrĭs āmbĭtĭo. Quæ māgnōs sĭbi pōſcĭt hŏnōrēs. Quæ tērgĕmĭnōs ſūſpĭrāt hŏnōrēs, āmbĭtĭo cæcĭquē sŭpērbĭā cōrdĭs, & sĭtĭs ætērnā quæ, ſpē ſŭccēndĭt hăbēndi. Mōrtālēſquē ănĭmō ūrĭt āmbĭtĭo quæ vēſtĭbŭlĭs fŏrĭbŭſquē pŏtēntum, ēxcŭbăt & prĕtĭĭs cōmmērcĭā pōſcĭt hŏnōrum. Nĭmĭum mōrtālĭa cōrda vŏlūtăt ambĭtĭo. Hēu pēſtĭs dămnōsā hŏmĭni & fŭnēſtā lĭbīdo, Nōmĭnĭs, āmbĭtĭōne mălā aūt ārgēntī păllēt ămōrē. v. *Superbia.*
Ambĭtĭōne, rēlēgātā, *Niechwaląc ſię.*
ambĭtĭōſe, *Wyſtawnie, Ná przepych.*
ambĭtĭōſus, *Wyſtawny, Wytworny, Doſtoieńſtwá nieporządnie zábiegáiący. Czći prágnący, Storzypięrká, Wſpániáły,* Ehrgeitziger/ Ehr'üchtiger. *Nota quidem ſed non ambitioſa domus.* Ovid. *ſyn.* Vānūs sŭpērbŭs tŭmĭdūs. *phr.* āmbĭtĭōnē lăbōrāns fŭrens tŭmēns Vānĭs hŏnōrĭbus ĭnhĭāns āuræ pŏpŭlārĭs căptātŏr. Laūdum māgnō pērcūlſus ămōre. Laūdĭs ămōrē căptūs flagrāns, āccēnsūs, æſtŭāns. Vărĭe jăctātus laŭdĭs ămōrē. Quem āmbĭtĭo tōrquēt ſōllĭcĭtăt. Quem tăngit quærēndi nōmĭnĭs ārdŏr. Quī vānōs āmbĭt hŏnōrēs, căptăt, ſēctātŭr, sēquĭtŭr. Mēndĭcūs hŏnōrum. Fāmam căptāns & nōmĭnis āuram. Quem laŭdĭs ămŏr ĭncēndĭt, ăgĭtăt tĭtĭllăt pērcēllĭt ēxcĭtăt, ĭmpēllĭt. Quem fāmæ laūdumve cŭpīdo ēxăgĭtăt. Ætērnæ quærēns præcōnĭă fāmæ. Cūjūs ănĭmus ſpērātæ laŭdĭs ămōrē ĭgnēſcĭt Quem prēmĭt laŭdĭs ănhēlā sĭtĭs. Cūjūs ūrĭt mĭsĕrum glōrĭa pēctus. v. *Superbus. & ſupra Ambitio.*
ămbĭtĭōſus in verba, *Wſpaniáłomowny.* (*iący.*
ămbĭtŏr, *oris, doſtoieńſtwá nieporządnie zábiegá-*
āmbĭtūs, nom: *Otaczánie.*
āmbĭtūs, *us,* ambitudo, *Obbieg, Obchod 1. Okrążenie 1. Okrągłość 2. Koło 1. Doſtoieńſtwá zábiegánie, Doſtoieńſtwá zákupowánie.* Vmbkreiß. Cĭrcŭĭtus. v. *Ambitio.*
Ambītus Partic: Oblężony Otaczam Juſſit & ambitæ circumdare littora terræ. Ovid.
Ambĭturĭo, is. ſub Chcę. Verlangen.
āmbo, *orum. hi, Obá Ambo & uterq; differunt ibidem,* Allebeyde. *ſyn.* Dŭo, utērquē.
āmbo, *onis, hic, Gr. Zágięćie. Brzeg záwrąbiony, Pukiel, Kazálnicá.* eine Kantzel.
āmbră, *æ, B. Ambrá. Burſztyn.* Birnſtein.
āmbrĭces, *Łátá dáchowa, & Dáchowká.* Dachziegel.
āmbro. onis, *Utratnik.*
āmbrŏsĭa, *æ. Gr. Miodownik, Rozchodnik wielki. Słodycz, Bozy byt.* Beyfuß/ oder Kraut/ oder Speiß der Götter. *Liquidum Ambroſiæ diffudit odorem.* Virg. *dicitur eſſe Deorum cibus. nectar verò potus epith.* Cœlēſtĭs dūlcĭs, ŏdōră, ŏdōrātă, æthērĕă, ætērnă, ŏptĭmă, ŏdōrĭfĕră, ſacră, sălūbrĭs. *phr.* Dĕōrum cĭbūs. Cĭbī. Cœlēſtĭă pābŭlă Dīvum cĭbī. Sălubrĭs āmbrŏsĭa ſŭccī: Nēctăr & āmbrŏsĭam, lătĭcās, ĕpūlāſquē Dĕōrum.

āmbrŏsĭŭs, Ambrosiacus, Gr *Pachnący, Słodki.* Vnsterblich. *syn.* īmmōrtālĭs, *vel* dūlcĭs frāgrāns.
āmbu, sub Około, Præpositio.
āmbūbāiă, *æ. Surmácz, Niedźwiednik.*
āmbubēiă, *æ. Podróżnik ziele, Pápáwá.*
āmbugĭa, *Prodróżnik ziele.*
āmbulacĭum, Gránátowych iábłek kwiat.
āmbŭlācrum, *Chodzenie 2.* Vmbgang/ Spaziergang. *In ambulácris, rivulos, aquæ propter* (Scaz.) *syn.* ārĕa, pōrtĭcŭs. *epith.* ămœnum, jūcūndum, grātum. *phr.* Trītum spătium, ārbŏrĭbus tēxtum grātīs ĭter. Sēmĭta trīta, vĭrēns quā sēmĭta dūcit. Jūcūndīquĕ fĕrunt cōllēs, ădĭtūsque pătēntes Grāta pĕr ōptātos dūcēbat sēmĭta cōlles.
āmbŭlātĭlĭs, *Chodzący, Ruchomy.*
āmbŭlātĭo Ambulatiuncula Ambulatus, us, *Chodzenie 2. Przechadzká.* Spazirung. *In magna simul ambulatione.* (Phal.)
āmbŭlātŏr, *Biegácz, Chodak, Biegun, 2.* Spazirer / gaffen tretter. *Hoc quod transtiberinus ambulator.* (Phal.)
āmbŭlātōrĭŭs, *Chodzący, Ruchomy.*
āmbŭlātrīx, sub *Biegun. 1.*
āmbŭlo, as, *Chodzę.* Spatziten. *Ambulat, & subitò miratur funus amici.* Prop. *syn.* ĭnāmbŭlo, īncēdo, dĕāmbŭlo, īngrĕdĭor, grădĭor, spătĭor, prōgrĕdĭor. *phr.* Ipsĕ unō grădĭtur cŏmĭtātŭs ăchātĕ, ītquĕ rĕdītquĕ vĭam. Pĕr lĭttŏră lēntīs păssĭbŭs, ut sŏlĕo, spătĭābăt & sōlă in sĭccā sēcum spătĭātur ărēnā. Itĕ, pĕdēs quōcūnquĕ fĕrēnt. Quō tē Mœri pĕdēs? Per tăcĭtum nĕmŭs īrĕ, ōptātās ītquĕ rēdītquĕ vĭās. Tū mŏdo Pōmpĕĭā lēntus spătĭārĕ sŭb ūmbrā, īnstăbĭlī grĕssū mētītur lĭttŏră cōnjūx.
āmbŭlo suspenso gradu: in summis digitis.
Amburbale, lege Ambarvale. (*Dybię.*
āmbūrbĭa, *orum, & Amburbiales hostiæ, sub Krzyżowe dni.*
āmburbium, lege Amburvium.
āmbūro, *is, Opalam.* Anbrennen/ versengen. *syn.* ūro, ădūro, ēxūro, *v. Uro.*
āmbūrnāre, sub Roywodzę.
āmbūrvāle, Amburvium, sub Okolicá.
āmbūrvĭāle sacrificium, sub Okoliczny.

āmbūstio, Spárzelina. Verbrennung
āmbūstŭs, āmbūstŭlātŭs, *Opalony.* Angebrant *syn.* ūstŭs, ădūstŭs, ēxūstŭs.
āmbūstānĕa ăvis, ex Am & busto, non ab amburo sub Wąglik ptak.
āmcīdo, Obćinam 1. Beschneiden.
āmcīsŭs, us, Obćinánie. Beschneidung.
āmcīsŭs, si. Obćięty. Beschnitten.

AME

Ameletĭs, Ovid: corr. Analectis.
ămēllŭs, *Gwiazdeczki ziele.*
āmēn, *Boże day to.* Gott geb es. *Et responsuris ferit aera vocibus amen.* Auson. *Qui mihi spes veniæ, causa salutis amen.* Fortun.
āmēns, tis, *Nie przysobie, Głupi, Szalony 1.* Vnsinnig/ Närrisch/ doll. *Colligit amentes, & adhuc terrore paventes.* Ovid. *syn.* Dēmēns stūltŭs, stŏlĭdus, fŭrĭōsŭs, mălĕsānŭs, fŭrēns, īnsānŭs, lȳmphātŭs, fătŭŭs, vēcōrs, ēxcōrs stŭpĭdus, īnsĭpĭēns. *phr.* Mēntĕ cāptŭs, īmpŏs sŭi. Rătĭonĭs ĕgēns, Rătĭōnĕ cărēns. Mēntĭs īnōps. *v. Stultus.*
āmēntāte hāstæ sententiæ *sub.*
āmēntātŭs, *Nawiązany, Sznurowány.*
āmēntĭa, *Szaleństwo.* Vnsinnigkeit/ dollheit *Amissasq; refert frendens amentia vires* Ser. *syn.* Dēmēntĭa, īnsānĭa, fŭrŏr, stūltĭtĭa, vēcōrdĭa. *epith.* Præceps, pĕtŭlāns, cæcă; ăudāx, tĕmĕrārĭa, mălĕsāna, văga, grăvĭs, fŭrēns, răbĭdă, fŭrĭbūnda. *v. Stultitia.*
āmento as, Nawięzuię, & sub *Dowod.*
āmēntum, *Nawiązánie Proce nawiązánie.* band Riem. *Intendunt acres arcus, amentaque torquent.* Virg. *syn.* Lōrum, vīncŭlum ĭgāmen.
āmĕrīmnōn, *Gr. Rozchodnik wielki.*
āmēs, ĭtis, *m. vel f. Sośki łowcze, Laská ptaśnicza. Rękoieść, Podstáwek.* Vogelstange. *Ostendatur ames, nomen victumque machæra.*
āmĕthystīna pūrpūra *Szárłat 4.* (Juven
āmĕthystĭnŭs, Amethystinatus, *Brunatny.* das von Amethist. ist *Causidicū vendunt amethystina convenit illis.* Juven.
āmĕthystĭcōn, tis, *Gr. Rubin Kárbunkuł. & in Brunatny.*

Ămĕthystŭs, ămĕthysŭs, *Gr. Ametyst.* Edelgestein Amethist. (*Gemma fulgore purpureo*) *Hic Paphias myrthos hic purpureos Amethystos* Ovid. *epith.* Pūrpŭrĕus, mĭcāns. *vide Gema.*

Amfractus, *lege Anfractus.*

Ămĭă, æ. *Gr Spolnica ryba.*

Ămĭāntus ti, hic, *Gr. Kámień niezgorzysty.*

Ămīcă *Nałożnicá.* Eine Freundin/Buhlerin. *Ne modo decipiant voces fallacis amicæ.* Ovid *epith.* Fōrmōsa, mōllĭs, fāllax, tĕnĕra, dīlēcta, vēnālis, blānda, tūrpis, cūlta lĕvis. *phr.* Lĕvĭor fōlĭis aūrāquĕ īncērtĭor. Blāndīs vērbis ănĭmōs mūlcēns. Quæ incautōs ămāntes fāllĕrĕ dĭdĭcit. Flēxănĭmis, mūlcēns vērbis. Vērbis blāndĭlŏquīs dŏcta mŏvēre, ădmōtis rĕpĕtēns lāscīva lăbellīs Bāsĭa, *vide Meretrix.*

Ămīcābĭlĭs, *Amicalis, Przyiázny.* Freundlich.

Ămīcārĭŭs, *Rufian.*

Ămīcè, *Amiciter, Po przyiáćielſku.*

Ămīcè accipere, *Zá dobre mieć.*

Ămĭcīmĕn, *Odźienie.* Kleidung. (*Kubek.*

Ămĭcīnum, *Amicines. Uśćie kubka, Uśćie 1.* &

Ămĭcĭo, *is, Okrywam. Obieram.* Bedecken/ bekleiden. *Et piper, & quidquid chartis amicitur ineptis.* Hor. *syn.* Vēstĭo, tĕgo, ŏpĕrĭo, īnvōlvo, vēlo.

Ămīcĭtia amīcĭtiēs, *Przyiáćielſtwo* Freundschafft. *Nomen amicitiæ barbara corda movet.* Ovid. *syn.* Cōncōrdĭă, cōnjūnctĭo fœdŭs ămŏr, *epith.* sānctă sīncēră, pŭdīcă, vēră, hŏnēstă cōnstans, frātērnă, pācĭfĭcă, īmmōrtālĭs, īntĕmĕrātă, pērpĕtŭă, tĕnāx, ŏptātă fīdă. *phr.* Fœdŭs ămōrĭs. Vīncŭla ămōris, Fœdus, nēxŭs ămīcĭtiæ. Lōngă fĭdēs. Nūllus ămor, tālĭ cōnjūnxit fœdĕrĕ ămāntēs. Quālĭs ădēst Thĕtĭdī quālis cōncōrdĭă Pēlĕo. Rēbus ĭn hūmānīs nil dūlcĭus ēxpĕrĭērĕ altĕrno cōnvīctu, & fĭdo pēctŏre, ămīcī, ūsus, ămīcĭtĭæ vīnclĭs, & fœdĕre certo. Hic tĕnŏr hæc vĭrĭdi cōncōrdĭa cœpta jŭvēnta Vēnĭt ăd ălbēntēs īllābĕfācta cŏmās. Tē mŏvit ămīcĭtiæ cōnstāntia lōngæ, ānte tŭos ōrtus quæ mĭhi cæptafuit. Vūlgŭs ămīcĭtĭas ŭtĭlĭtāte prŏbāt. Fœdus ămīcĭtiæ nōn vis chārīssĭme, nōstræ, Nēc si fōrte vĕlis, dīssĭmŭlāre pŏtes. Quī dŭo cōrpŏrĭbus, mēntĭbŭs ūnus ĕrānt. Vēllĕ āc nōllĕ ămbōbŭs īdem, sŏcĭātăque tōto mēns ævo plēna fŭit vōbĭs ōmni cōncōrdĭa vīta, & stĕtĭt ăd fīnem lōnga tĕnāxquĕ fĭdēs. Frātrum quŏquĕ grātĭa rārā ēst. Si quid lōngă fĭdēs cānăquĕ jūră vălēnt.

Ămīcĭtĭas dissolvere, distrahere, divellere, renuntiare, &c *Rozbráćić się.*

Ămīcĭtĭor, *pro* amicior, *Przyiázny.*

Ămĭco *as, Błagam, & sub Záchęćić.*

Ămĭcōsus, *sub Nierządny.* Buhlerisch.

Ămĭctōrĭum, Amiculum, *Metlik.*

Ămictus, us, *Odźienie, Ubior, Odźiewánie.* Kleidung. *Duplicem ex humeris rejecit amictum.* Ovid. *syn.* Vēstĭs, chlămys, vēlāmĕn, tēgmen, tŭnica, vēstīmēntum, tŏga, pāllĭum. *Mulierum amictus,* Pallă, cārbăsŭs, līnum, peplum. *epith.* Pūrpŭrĕus, fuscus, nĭvĕus, crŏcĕus, aurātus, pūnĭcĕus, nĭtĭdus plēbējus sōrdĭdus tĕnŭis, pīctŭs, *vide Vestis*

Ămictus plēbējus, *Sukmáná.*

Ămĭcŭla, *Nałożnicá.* Eine Buhlerin.

Ămīcŭlus, *Przyiáćiel.* Freundlein. *adhuc quid censet amiculus, ut si.* Hor.

Ămīcus, substant: *Przyiáćiel.* Freund. *Verus amicus erit, qui plus me, quam mea quærit syn.* Chārus dīlēctus *epith.* Fīdus, mĕmor pūrus, cērtus ūnănĭmis, cōnstāns, tĕnax, fĭdēlis, īmmūtābĭlis cāndĭdus pĕrēnnis cōncŏrs, ætērnus, chārus sīncērus dūlcis, ōffĭcĭōsŭs. *phr.* Jūnctus ămīcĭtĭa. Dēvīnctŭs ămōre. Vĕtūstă pĕnĕ pŭĕr pŭĕro jūnctus ămīcĭtĭa. Quō nōn ēst chārĭor ălter. Lōngo cōgnĭtŭs ūsu. Prīmīs jūnctus ăb annīs. Chāros nōn ūltĭmus īntĕr ămīcos ănĭmæ dīmĭdĭum mĕæ. Plēnă fuit vōbĭs ōmni cōncōrdia vīta & stĕtĭt ad fīnem lōnga tĕnāxquĕ fīdes His ămŏr ūnus ĕrăt. O lūcĕ măgĭs dīlēcta sŏrōri. Māgnŭs mĭhi tēcum ūsus ămīcĭtĭæ. O mĭhi dīlēctos īnter sōrs prīmă sŏdālēs. Pārs ănimi, ănimæ pārs mĕlĭor. Rēbus in ădversīs cōnstāns. Dūrīs ĭn rēbus rĕmănens O pĕnĭtus tōto cōrde rĕcēpte mĭhi. Tu quŏquĕ nostrarum quōndam fīdūcĭa rĕrum, Qui mĭhi cōnfūgĭum qui mĭhi pōrtus ĕras. Tū tămen ō nŏbis ūsu jūnctīssĭme lōngo. Pars dēsīdĕrij māxĭma pĕne mĕi. Nōn mĭhi quam frātri frātĕr ămāta

mātā mĭhus. O mīhi chāre quĭdem sēmper sed tēmpŏre dūro cŏgnĭte rēs pŏstquam prŏcūbŭēre mĕæ. Nūllus dīsjūngĕt ămōres. ībĭmus ūna ămbo flēntes & pāssĭbus iīsdem. ībĭmus ætērno cōnnēxi fœdĕre. Tu cŏmĕs ăntiquus. tū prīmīs jūnctus ăb ānnis. O mĭhi post ūllos nūsquam mĕmŏrānde sŏdālis. O cui præcĭpŭe sŏrs mĕa vīsă sŭa ēst. Quid nĭsi cōnvīctu caūsīsque vălēntĭbus ĕssem Tēmporĭs & lōngi jūnctus ămōre tĭbi? quid nĭsi tōt lūsus, & tot mēa sērĭa nōsses. Quōquĕ ĕgo dīlēxi frātērno mōrĕ sŏdālēs. O mĭhi Thēsēa pĕctŏra jūncta fĭde. Ægrōtăt ămīcus Phœbē vĕni. laūs māgna tĭbi trĭbŭētur, ĭn ūno. Cōrpŏre sērvātō rēstĭtŭīsse dŭōs. Chāre mĭhi ănte ălĭos. Tūnc quŏquĕ sī fŏrsăn nōstrum dēlēvĭt ămōrem. Tēmpus ĕram nĭmĭo jūnctus ămōre tĭbi, ūnus ĕrat Pўlădes, ūnus qui māllĕt ŏrēstes ipse mŏri.

ămīcus, *adject:* *Przyiáćielſki, Przyiázny.* **Lieb/ angenehm/ hold.** *Tacita per amica ſilentia Lunæ.* Virg. *ſyn.* Grātŭs, jūcūndus, dīlēctus, chārus, *vel* ūtĭlis, āptus.

Amigdāla, corr. Amygdala.

ămīnĭa ūva, *Jágodá winna leśna.*

ămīnĕum vīnum, *Wino przednie.*

ămīſsĭo, Amiſſus, us. *Utrácenie.* **Verlust.**

ămita, *Stryianka.* **Baas/oder Vatters Schwester.** *i. breve Perſio, Jam reliqua ex amitis patruelis, nulla proneptis* Perſ. *priſcis longum. Scaliger ex Feſto.*

ămīta major, idem, & ſub *Prádźiad.*

ămītĭnus, *Cioteczny.* **Geschwistrig Kind.** *ſyn* Gērmānus, āgnātus, cōgnātus.

ămītto, *Utracam 1. 2, Pozbywam, Odprawiam 2. Puſzczam od ſiebie, Upuſzczam 2.* **Hinweg-schicken/ verlieren.** *Turbat an haurit aquam, neque vitam amittit in undis.* Horat. *ſyn.* Dīmītto pērdo, ābjĭcĭo.

ămītto cōrpus, *Chudnę.* **Mager werden.**

AMM

ămmĭum, Gr. *Aminek, Miniia.* **Minien.**

ămmŏvĕo. *lege Admoveo.*

āmmŏchrysus, Gr. *Złotopiáſek kámień,*

āmmŏdўtes, æ. Gr. *Wąż nákrapiány.*

āmmōnĭăcum Gr. *Amoniiák ſok.*

Amnēnſis. *Przyrzeczny, & in Przyrzeni.*

āmnīstĭa, æ. Gr. *Zápomnienie, 2.*

āmnĭcŏla, *Przyrzeczny.* **der an einem Fluß wohnet.** *Ammicolæq; ſimul ſalices, &c.* Ovid.

āmmnĭcus *Rzeczny.* **Zum Fluß gehörig.** *Manum ſuper amnica terga vagantem.* Auſ.

āmnĭs, *Rzeká.* **Ein Fluß/** *ſyn.* Flūmen, flŭvĭus, rīvus, ūnda. *epith.* ămænus. ărgēntĕus, līmpĭdus, pēllūcĭdus, văgŭs, præcēps, răpĭdus frīgĭdus tŭmĭdus. *vide Fluvius.*

AMO

ămo, *Miłuię, 1. Kocham ſię 1. 2.* **Podoba mi ſię,** *Lubię, Zwykłem, Dźiękuię 1. Proſzę 1. Nie rządu pátrzyć, & ſub Dogádzam.* **Lieben.** *Non ut ames oro. verum ut amare ſinas.* Ovid. *ſyn.* Dīlĭgo ārdĕo, *phr.* īncēndor cŏrrĭpĭor. īnflămmor, tŏrquĕor. Chārum hăbeo. Cōmplēctŏr ămōre. Vĕnĕrānde pŭer quĕm pĕctŏre tōtō āccĭpĭo. Fŏrmōsum pāstŏr Cŏrўdon ārdēbat ălēxin ăcĕr ĭn ēxtrēmĭs ŏſsĭbŭs hæsĭt ămor Sŭccumbĕre ămōri. Tōto pĕctŏre flāmmās cōncĭpĕre. Pĕctŏre ſpīrat ămōrem Tăcĭtum nūtrit ſūb pĕctŏre vulnŭs. Dīlĭgo lūcem măgis ĭn pĕctŏre rēgnet ămŏr. Hūnc ămŏr ēxērcet nōctēſquĕ dĭēſquĕ Māgnum huic vērſat ĭn ŏſsĭbus īgnem īnfēlix ămori īndūlgēre. Flāmmis tăcĭtis ārdēntĭbus ūrī. Tōtĭs ŏſsĭbŭs īgnes pērcĭpēre, ſēntīre. Gĕrĕrĕ ſaucĭa cōrda tēlis cŭpīdĭnis. Sēntīre cŭpīdĭnĭs ārcŭs. Nŏvās āſſūmĕrĕ flāmmās. Răpī cōrrĭpī ĭmāgĭne fōrmæ, Frātērno mōrĕ Thēſēa fĭde dīlĭgēre. Sūccēndi cŭpīdĭne, ānte ălĭos ămăt āſcānium. Cōlĭt măgis ŏmnĭbus ūnum. Tēquĕ tŭis jūrat chāram ĕſsĕ mĕdūllĭs. Hæſĕrūnt tĕnŭēs incōrde săgīttæ & pōſsēſsa fĕrus pĕctŏra vērſat ămŏr. Flămma ēxtīncta rĕlūcet. Tăcĭtæ ſerpūnt in vīſcĕra flāmmæ. Rūrſŭs rĕſūrgens ſævĭt ămor īgnēs in pĕctŏre crēſcūnt ut sŏlet āllēctō crēſcĕrĕ flāmma rŏgo pĕctŏribus quāntum tu nōſtrĭs ūxor ĭnhærens. *v. Amans.*

ămœbæus, Gr. *Náprzemiány.*

ămœna, orum, *Poyrzenie weſołe.*

ămœnĭtas, *Weſołość. Przyiemność.* **Lustbarkeit**

Amœniter, amœniſſimè *Weſoło 1.* **Lustig.**

Amano. as. Rozweſelam. **Belustigen/ erfriſchen**

Labi-

Labitur & teretes salutus Jordanis amanat. Vict. *syn.* rĕcrĕo, rĕlāxo, sōlor, cōnsōlŏr.

Amœnus *Wesoły.* Lieblich. *Devenere locos lætos, & amœna vireta.* Virg. *syn.* Jūcūndus, grātus, dēlĭcĭīs plēnus.

āmōlĭor, *iris, Odwalam Oddalam i.* Hinweg thun/abwelzen. *Amolitur onus, sperantes omnia dextras,* Luc. *syn.* āvĕrto, āmŏveo, rĕmŏvĕo, ārcĕo, prohĭbeo.

āmōlĭtio, *Oddalenie.* Abwelzung.

āmŏr, *oris, Miłość i. s. Kochánie.* die Lieb. *Semper amet fructu semper amoris egens.* Prop. *epith.* Dūlcis blāndus jūcūndus, suāvis grātus tĕnĕr mōllĭs plăcĭdus, māgnus īngens, flagrāns ācĕr fērvĭdŭs vĕhĕmēns īndŏmĭtus fērvēns ūrēns ārdēns īgnĭpŏtēns sōllĭcĭtŭs sēdŭlus, gnāvus tĭmĭdus, vĭgĭl, īngĕnĭōsus, sævus, vērus fīctus, āntīquus ānxĭus săgīttĭfer ālĭger pēnnātus sŏcĭus vĭgĭlāns nūdus ăpērtus īmpĭger; fōrmōsus dĕcōrus dēmūlcens, ārcĭtĕnēns ārrīdēns, ōffĭcĭōsus mūtuus fēstīvus frātērnus sīngŭlāris. *phr.* īgnis æstus ārdor flāmma fāx; īncēndia āmōris Pēctŏris æstus. Vis ămōris. Pēctus ādūrēns. Præcōrdia īnflāmmāns ūrēns mēdūllas ārdōrem cŭpĭens dīssĭmŭlāre mēum ōmnĭa vīncĭt ămor, ōccūlto pēctus cōmbūrĭtur īgne, īlle mĕos prīmus quī mē sibi jūnxit, ămōres ābstŭlit. *vide Amor.*

āmŏr īnsānus, pērdĭtus, *Miłość nieucżciwa.*

āmōrem cōncĭpĕre sūscĭpĕre, *Rozmiłowáć się.* Liebe gegen einen fassen.

āmōrem ēxcĭtāre, āccēndĕre. *Záchęćić.*

āmōrābūndus. *Miłośnik,* Ein Liebhaber.

āmōtĭo ānnŭi. *Fest. corr. Annos annua infra & sub Bábá 2.*

āmōtĭo, *Oddalenie,* Hinwegthuung.

āmŏvĕo *Oddalam Odsyłam.* Hinwegthun. *Vetustate amovet ætas.* Lucr. *vide Removeo.*

AMP

āmpĕndix, i. appendix Festo. quia am, i. circum pendet, priscum.

āmpĕlĭtis, *idis, f gr. ziemia lekárská, rudá ognista*

āmpĕlŏdĕsmŏs, *f. ad herbam relatum, Gr. sub Wiś.* Ein Weide.

āmpĕlŏleūce, *es, Gr. Przestęp biały.*

āmpĕlŏprăsum, *Gr. Łuczek źiele.*

āmpĕlos agrĭa, *Máćicá płonna.*

āmpĕtos Chīrōnĭa, *Przestęp czárny.*

āmphēmĕrĭnus *Gr. Codźienny.*

āmphĭbĭa, orum *Gr. Wodnoźiemne rzeczy.*

āmphĭbĭus *Gr. Wodnoziemne źwierzę.* Ein Thier/das so wol auff dem Land/ als im Wasser lebet. *Amphibium Numen terras atq; æquora miscet.* (*Gr Mowá wątpliwá.*

āmphĭbŏlĭa, Amphibolōgia āmphĭbŏlon,

Amphibrachus, Pes Poëticus, Quintil. tryssyllabus mediam syllabam longam habens, extremas breves, ut vox sonat. quasi utrinq; brevis: ut Beatus

āmphĭcyrtos lūna, *Gr. Księżyc po pełni.*

āmphĭmăcĕr, *Quintil. Pes Poëticus Amphibracho oppositus, mediam syllabam brevem, & extremas longas habens, ceu vox Græca indicat: ut confluunt.* M. *syllaba brevis Verrepæo & alijs: sed v. Macrob.* (*smátá.* ein rauhes Kleid.

āmphĭmālla, Amphitapa vestis *Gr. Szátá ko-*

āmphĭmāllum, amphitapa, æ. amphitapon, *Gr. Koc i.* Ein Decke.

āmphĭmāschălos, *Gr. Száta zręká wámi.*

āmphīppus, *Gr. Podwodnik,*

āmphīprōstylos *Gr.* in *Filarowánie.*

āmphīshoena, *Gr Wąż dwoygłowy.*

Amphiscij, homines utrinque umbram habentes quotannis, i. & à meridie, & à septemtrione, hi nempè qui sub Æquatore habitant.

āmphĭtāne, *es, Gr in Magnet.*

āmphĭthălămus *Gr. Przedpokoie.*

āmphĭthĕātrāsis, Amphitheatricus *Gr.* in *Dźiwowisko.* Das zum Schauplatz gehört. *Amphitheatrales inter nutrita magistros.* Ju.

āmphĭthĕātrum, *Dźiwowisko.* Ein Ring/ Schauplatz. *Omnis Cæsareo cedat labor amphitheatro.* Mart. *epith.* Cōnspĭcŭum, āltum sūblīme, māgnum præclārum, īngēns, rŏtundum. *phr.* Hīc ŭbi cōnspĭcui vĕnĕrābĭlīs āmphĭthĕātri, ēxĭgĭtur mōles.

āmphĭthĕtos *Gr. Dwoyuśny.*

ămphŏra, *Gr. Bánia 1. Beczka, Korcá Krákowskiego połowicá.* an *Dzbán.* **Wein oder Bier kanne.** *Amphora non meruit tam pretiosa mori.* Mart. *epith.* Aūrĕa, ărgēntea căpāx, căvă, cōncăva, pūlchră, aurātă, vīnārĭa.
ămphŏra āttica, *Połbaryle, Korcá Sędomirskiego połowicá, & sub* Dzban.
ămphŏra Romana, *Połbárylki.*
ămphŏra semīstērtĭa, ămphora sesquitertia
ămphŏra spārtēa *Słomiánká.* (*Wiadro, miárá go ćwierć.*
ămphŏrālis, *Korcowy, Wiádrowy.*
ămphŏrārĭus *Beczkowy.*
ămphŏrĕus, *ei vel eos, Gr. Korcá. Sędomirskie-*
ămphotis, idis, vel idos, *Gr. Náuszka.*
ămplè, ămplĭfĭcè, *Wspániále, Swietno.*
ămplēcto, is. Amplector eris. Obłápiam, Ogárnąć 1. Rozmiłowáć się. **Vmfahen/ Vmbhalsen.** *Fuscis tellurem amplectitur alis.* Virg. *syn.* ămplēxor ăris, cōmplēctŏr. *phr.* Cōmplēxu tĕnēo, fŏvēo cīngo, ămbĭo ēxcĭpĭo, ămplēxus pĕto. Dō ămplēxus. Do cīrcum brāchĭa cōllō Fŏvēo ĭn ŭlnīs. Cōllō hærēo, ēo ĭn ămplēxūs cōllă īnvādo, pĕto, tĕnēo. Hūmĕris cōllō brāchia pōno, īmpōno, fĕro īnjĭcĭo, īmplĭco. Cōlla lăcērtīs căpto, cōmplēctor, īmplĭco nēcto, īnnēcto, prĕmo, ōptātōs dĕdĭt ămplēxūs. Implĭcŭit mātērno brāchĭa cōllō. Ter cōnātus ĭbi cōllō dăre brāchĭa cīrcum. Sēmiănĭmēmquē sĭnu gērmānam ămplēxa tĕnēbat, īllē ŭbi cōmplexu Ænēæ cōllōquĕ pĕpēndit. Cōmplēxī īnter sē nŏctēmquē dĭemque mŏrāntur. Nōn sīc ăppŏsĭtis vīncītur vĭtĭbus ŭlmus, ut tŭa cum cōllō brāchĭa nēxă mĕo. Tē tĕnēt ămplēxu pērfrŭĭturquē tŭo. Vūltquē sŭb ămplēxūs īrē pŭella tŭos. Dēquē vĭrī cōllō dūlce pĕpēndĭt ŏnus. Sīc mĕmŏrāns hŭmĕros dēxtrāsquē tĕnēbat ămbōrum. Trĕpĭdæ mātrēs prēssēre ad pēctŏra nātos. Hīc ălăcer cōllă ămplēxu mātērna pĕtēbat. Cōllō pēndŭlus hærēt, īrrŭit in cōllum ămplēxus nāti Cȳthĕrēa pĕtīvit ăvĭdis ămplēxibus hærēnt. Tēne mănūs ūnquam nōstræ dīmīttēre vēllēnt. Tēnē mĕo părĕret, vīsus ăbīre sĭnu? ēxcĭpĭt ămplēxu fēlīcĭaque ŏscŭla jūngĭt. *vide Osculor, & Amplexus.*
ămplēxo, as, Obłapiam, **Vmbarmen.**
ămplēxor, *aris, Obłapiam, Miłuię, Rozmiłowáć się.* **Vmbhalsen.**
ămplēxus, *us, Obłapianie. Obięćie.* **Vmbfahung/ Vmbhalsung.** *Conjugis amplexus, oscula, verba, manus.* Prud. *syn.* Cōmplēxus. *epith.* fūrtīvus. chārus căstus, fēlīx, sānctus, cōncōrs, ĭtĕrātus, grātus sĭmŭlātus. vērus, fĭdēlĭs, fīdus, strīctus ōptātus. *phr.* Quĭs tē nōstris ămplēxĭbus ărcēt. Tē cōmplēxu nē sūbtrăhe nōstrō. Nōn ĕgo nūnc dūlcī ămplēxu dīvēllĕrer ūnquam. Nāte. tŭo ămplēxus nāti Cȳthărēa pĕtēbat.
ămplĭātio, *Odwłoká,* **Vermehrung.**
ămplĭfĭcātio, *Rozszerzánie, 1. 2. Przyczyniánie* **Erweiterung.**
ămplĭfĭcātor, *Przyczyniácz, Rozszerzácz.*
ămplĭfĭco, *Rozszerzam, 1. 2. Przyczyniam, Rozprzestrzeniam.* **Groß machen/ erweitern.** *Porrigere, & satis amplificare moras. &c.* Aus *syn.* Aūgēo, ădāugēo, extēndo, dīlāto, dīdūco, prōtrăho, prōdūco, pōrrĭgo.
ămplĭo, *as. Odkładam 3. Przyczyniam 1. Rozszerżam 1.* **Vermehren.** *v. Amplifico.*
ămplior, *aris sub Przybywa.* **Mehren.**
ămplĭssimus, *Zacny, Poważny, Mośćiwy.* **Mächtig/** *item* **besonders Grossmächtiger.**
ămplĭter, *Choynie, Wspániále, Bárdzo.*
ămplĭtūdo, *Wspániáłość, Wielkość, Szerokość, Obfitość, Powagá. Dostoienstwo.*
ămplĭvăgus, Biegácz, **Ein Lauffer.**
ămplĭŭs, *Więcey 1 2. 3. Dáley 1. Dłużey Ieszcze, Nád 1.* **Mehr/ Länger.** *Amplius objectam passu transire paludem* Virg. *syn* Măgis plūs, *vel* īnsūpēr, vel dēincēps pōsthāc.
ămplĭŭs ăccĭpĭo, *Przybieram czego.*
ămplĭŭscŭlus, Przysporzy.
ămplus *Szeroki, Przestworny, Wspániáły, Obfity.* **Weit.** *syn.* Lātus, măgnus, spătĭōsus, lātē pătens.
ămplūstra, orum, & ămplustria, *ium, Bánderá.* **Schiffgezierd.**
ămpron, ri, n. Gr. Postronek.
ămptrŭo, as, sub Rey wodzę.

ămpŭl-

ămpūlla, *a*, *Fláßá, Łágiew, Ampułká, Bánieczka.* Eine Flasche. *ſyn.* ămphŏra, *epith* Căva, tŭmĭda, căpax, tūrgĭda.
ămpūllăcĕus, *Bániáſty, Bánieczny.*
ămpūllărĭus, *ſubſt: Łágiewnik, Bánieczník.*
ămpūllărĭus, *adject: Bánieczny.*
ămpūllŏr, *aris, Mowię głośno.* Auffgeblasen seyn. *An tragicâ deſævit, & ampullatur in arte.* Hor. *ſyn.* Tŭmēſco: tūrgēſco, īnflŏr. *Metaph.* sŭpērbĭo.
ămpŭtātĭo, *Obćinanie 2. Ućinanie, Sćinánie.* (Abhauen.
ămpŭto, *Obćinam, Ućinam, Uſtrzygam.* Abhauen. *Amputat enſe manus, caput obterit, oſſaq; ſaxo.* Luc. *ſyn.* Sĕco, rĕsĕco, ſcīndo; reſcīndo ābſcīndo, īncīdo, ēxsĕco. *vide Scindo.*
ămsānctus, ſub *Otchłan. Smrod 1.*
ămsēgĕtēs, *hi, ſub. Przydrożny.*
ămtērmen, *inis, n. Okolicá.*
ămtērmĭnes, *Amtermini, ſub Okoliczny.*

A M U

ămūla. *Kropielnicá.* Ein Weyhkessel.
Amulam 3. Reg. 7. phialam quidam interpretantur, vel vas aliquod ad libandum vinum, quidam Aquiminale.
ămūlētum, *Noßenie od czárow*, Ein Artzney für böse Kranckheiten/ oder Gifft. *Amuleta gerit collo ſuſpenſa, nec audet* M. *Quod ſibi amuletum veluti, vicinia quærit.* Fill. *ſyn.* ăntĭdŏtum, phārmăcum, mĕdĭcāmĕn. *v. Medicamen.*
ămūlum, *idem Amylum Gr.*
ămūrca, Amurga, *Gr. Fuz.* Oeld Trusen. *Et nigra perfundere amurca.* Virg. *phr.* Fæx ŏlĕi, *epith.* ătră, ſpīſsa, nĭgră, putrĭs.
ămūrcārĭus, *Fuzowy ibidem.*
ămūsĭa, *Gr. Nieumieiętność.*
ămūſium, *Gr. Tablicá 2.*
ămūſſim, *ab Amuſi. Pod ßnur.*
Amuſſim, à muſſo, & A privante particula. Głośno. Hell.
ămūſsĭs, *Sznur ćieśielſki, Tablicá 2. Szorulec Głádzęniu służące naczynie.* Richtschnur Bleywag. *Partibus ut coeat, nihil ut deliret amuſſi.* Auſ. *ſyn.* Līnĕa, rēgūla. *epith.* Rēcta, ēxācta.
ămūſsĭtātus, *Wyprawiony, Wytworny; Pod ßnur.* Wercklich.
ămūſsĭum, *Sznur ćieśielſki, Tablicá 2.*
ămūſus, *Gr. Nieuczony.*
ămȳgdăla, æ. Gt. *Migdał drzewo.* Mandelbaum. *Nec glandes, amarylli, tuæ, nec amygdala deſunt.* Ovid. *ſyn.* Phȳllĭdĭs ărbor. *Quia in hanc arborem Phyllis mutata eſt ex Poëtis. epith.* Vĭrĭdĭs, vĭrēns, pătūla, frōndōſa. *vide Arbor.*
ămȳgdălæ, hæ, *Slinne jagody.*
ămygdălĕus, *Migdáłowy.* Was vom Mandelbaum ist. *Quin & amygdaleos ſubeunt piſtacia ramos.* Ser.
ămygdălĭnum, amygdalinus, *Migdáłowy.* Das von Mandeln gepreſt iſt. *Fertur amygdalinæ ſuccus, nucis eſſe bibendus.* Ser.
ămygdălītes, *æ. m. Gr. Czártowe mleko ziele.*
ămygdălum, *Gr. Migdáł owoc.* mandlen.
ămygdălus, *f. Gr. Migdał drzewo.*
ămȳlum, *n. Gr. Krochmal.* Ammelmeel.
ămīſtĭde bĭbĕrĕ, *Dußkiem.* Gantzauß.
ămyſtĭs Threjicia, Gr. Wilkom.

A N A

ăn, *Interrogatio Koło.* Ob/ oder *Quis ſcit an objiciant hodiernæ craſtina ſummæ?* Hor. *ſyn.* utrum, ănnĕ, nūnquid.
ăn, *adverbium, Czy, Ieżli. Abo 2. An infelices anticipare dies.* Prop.
An nōn? An num? *Iza?*
ănalĭbĭăs, *Anadrachmas, ſub Po funćie.*
ănăbāptĭſta, æ. m. Gr. *Nowokrzczeniec.*
ănăbăſis, is vel eos, *Gr. Przeſtká, Bezliſt.*
ănăbăthra, orum, *Gr. Wſchod 1.*
ănăbŏlĕus, eos, vel ei, *Gr. Strzęmię.*
Anabolicæ ſpecies. Vopiſc corr. embolica.
ănăcălyptĕrĭa, orum, *Gr.* ſub *Przenośiny.*

ănăcāmpsĕros, otis, f. Gr. *Miłośnicze ziele.* in *Miłośniczy podárek.*
ănăcĕphălæōsis, is, vel eos, f. Gr. *Sumowánie.*
ănăchērēsis, f. Gr. *Osobność.*
ănăchōrēta, æ. m. G. *Pustelnik. Apud Sidonium* ānăchōrēta, *sed non rectè.* Ein Einsidler/ Eremit. *Anachoreta tremit qui quanquam frigora portet.* Sidon.
ānăchītes, ănăchytes, æ. m. Gr. *Dyáment.*
Anaclasis. Rutilo Lupo. figura eadem quæ Antaclasis i. repercussio.
ănăclīntērĭum, Gr. *Łoſzkowa deſká.*
Anacoluthon Servio. figura cum non redditur aliquid superioribus verbis respondens quasi inconsequens.
Anacœnosis Rufiniano, figura sententiarum cùm Orator auditores consulit. Communicatio *Ciceroni.*
ānăcrĭsis, *f.* Gr. *Szkrutynium.*
ănacrūsis, *f. Roſztowánie 2.*
ănāctōrĭum, Gr. *Mieczyk 2.*
ănădēma, Anadesma, atis, Gr. *Bindá 2. Tkánicá.* Ein Hauptgezierd. *Et bene parta patrum fiunt anademata mitra.* Lucr.
ănădēndrŏmălăche, es, Gr. *Slaz wielki.*
Anadiplosis figura Pöetica verbum præcedentis versus ultimum, initio sequentis repetens. Diomed. Palilogia Rufiniam. Huic gemina Conduplicatio.
ănăgāllis, idis, f. Gr. *Kurzyslep. 1.*
ănăglypha, orum, Gr. in *Ryty.* Erhebte/ oder außgestochene Arbeit,
ănăglyphyce, es, Gr. *Snycerſtwo.* Bildſchnitzerey-Kunſt.
ănăglyphĭcum opus, *Rycie wypukłe.*
ănăglypta orum Gr. sub *Ryty.*
ănăglyptes, æ. m. Gr. *Sznyczerz.*
ănăgnōstes æ. m. Gr. *Czytelnik.*
ănăgōgĭcus sensus, & ănăgōge, es, Gr. *Duchowny wykład.* was höhers eutend.

ănăgrăphe es, Gr. *Regeſtr 5.*
ănagyris, is, vel eos Gr. *Bob.*
ănălăbus, *Analaus, Pácyencya Mniſka.*
ănălēcta, ōrum, Gr. *Pobierki Odrobiny ſtołowe, Oſtátki, Kśiąſzki zbierálne.* Bißlein/ oder was von Tisch fällt. *Sed pretium scopis nunc analecta dabunt.* M.
ănălēcta, æ. *vel* ănălēctēs, æ. m. Gr. *Zbierácz 2. Stołowy 2.*
ănălēctides, f. Gr. *Nárámiennik białogłowſki.* Ein Bißlein. *Conveniunt tenues scapulis analectides altis.* Ovi.
Analemna, tis, Vicruvio i. collectio. Instrumentum sphæra in plano descriptæ ad umbras solis venandas & horologia describenda. Bernandin, Baldus.
ănălŏgia, æ. Gr. *Podobieństwo Proporcya.*
ănălŏgīſta, æ. Analogos. Gr. *Wolny od ráchunkow.*
Analogium nomen, apud Grammaticos, quod similem cum alijs habet terminationem inflexionem, comparationem, &c. ut pater, frater, labor, dolor, honor, amo, clamo, &c. Apud Dialecticos verò Analogum, nomen est, quod ob proportionem quam habet ad aliud tale dicitur, ut pes montis, pomi, mali, ob proportionem ad pedem animalis. Sic caput, oculus, auris &c. homo pictus ad verum. Salubris cibus & homo sanus, &c.
ănălphĕbētŭs, Gr. *Nieuczony.*
ănălȳsĭs, is, eos, Gr. *Rozwiązanie Rozwiązánie.*
Analytica resolutioni servientia: libri Aristotelis, docentes rationem judicandi seu resolvendi argumenta.
ănăcæum, Gr. *Wilkom, Kurowa ſklenicá.*
ănănchītis, ănăncītis, idis, Gr. *Czárowniczy kámień.*
Anantopodocon : Figura orationis cùm deest membrum præcedenti respondens, quasi non redditum.

Anapæ

Anapæsticus versus, ex Anapæstis constans.
Anapæstus pes trisyllabus Dactylo oppositus. i. duabus brevibus syllabis & una longa cõstans ut Venient.
ănăphŏra, æ. Gr. *Wschod słońcá.*
Anaphora, figura Rhetorum generalis, repetens idem verbum initio, vel medio, vel fine sententiarum. Repetitio. Cic.
Anaphora item specialiter sumpta figura, idem verbum initio multarum sententiarũ repetens. Caris. Diomed. Epanaphora aliis eadem.
ănăphŏrĭcus, Gr. *Chracháłá.*
ănăphŏrum, Gr. sub *Powerek.*
ănăphysēma, tis, Gr. sub *Wybuchnąć.*
ănārrhīnum, Gr. *Wyżlin ziele.*
ănās, atis, f. *Káczká*, & sub *Kaczor.* Ein Ente. *Cœlicolæ sed anas & mergus & anser.* Mant. *epith.* Flūvĭālis, īnglŭvĭus, tĭmĭdus ăquōsŭs, lātĭpēs, pălūstrĭs, ūndĭvăgus, ăquātĭcus, tārdŭs, īnglŭvĭosus, flūctĭvăgus, āmnicŏla. *vide Avis.*
ănās, *m. morbus vetularum sub Stárość.*
ănāstŏmōsis, is. *Gr. Krwią plwánie, Zył otworzenie.* Blut-Speyung.
ănāstŏmōtĭca, orum, *Gr. Apetyt czyniący.*
ănāstrŏphe, es, *Gr. Wrácánie się.*
Anastrophe, figura, duorum verborum ordo præposterus, Diomed. Inversio *Quintil. Et ejusdem Verbi, ut Facit are pro Arefacit.* Lucret.
ănātārĭa, æ. *Orzeł.* Ein Adler.
ănătārĭus, adject. *Káczy 1.*
ănătārius, subst- *Kaczy pástuch.*
ănăthĕma, tis, *Gr. Przekleństwo, Przeklęty.*
ănăthēma, *Gr. Záwieszánie Rzecz BOGU poświęcona* Eine Gab so man in der Kirchen auffhängt. *Dum vetitis insigne legens anathema favillis.* Prud.
ănăthĕmătīzo, as, *Gr. Przeklinam.*
ănătĭcŭla, *Káczka.* Ein Entvöglein.
ănătīnus, *Kaczy 1.*
ănătŏcĭsmus, *Gr. Lichwá z lichwy.*
ănătŏle, es, *Gr. Wschod słońcá.*
ănătŏmen ĕxērcĕo, *Rozbieram.*
ănătŏmĭa, æ. *Gr. Rozbieránie 1. Anatomija.*
ănătŏmĭcus, *Gr. Anátomik.*
ănāxyris, idis, *Gr. Szczaw, 2. Ubránie.*

A N C

Ancapes, pro ancipes i. anceps, sub Tycz.
ăncārius. *Podwodnik.*
ăncea, *ex Græco sub Doliná.* Ein Thal.
ăncæsus, *Ryty.* Geschnitzelt.
ăncēps, *pitis, & cipis, Oboięętny, Obosieczny, Obostronny 1. 2. Dwoisty, Dwoygłowy. Wątpliwy.* Zweiffelhafftig. *Tum verò ancipiti mentem, &c.* Virg. *syn.* Dŭbĭus, ămbĭgŭus, īncertus, ānxĭŭs.
ănchŏra, è Græco. *Kotwicá.* Ancker. *Anchora jam nostram non tenet ulla ratem.* Ovid. *syn.* Dens fērrĕus, fērrĕus ūncus. *epith.* Mōrdāx, tĕnāx, cūrvă, rĕcūrvă, ădūnca, naūtĭca, mărīna, grăvĭs, pōndĕrōsa, æquŏrĕa, mērsa īmmērsa fērrĕa. *phr.* ănchŏræ dēns ădūncus, ănchŏræ mōrsus, Hic fēssas nōn vīncŭla nāvēs ūlla tĕnēnt. Tum dēntĕ tĕnācī ănchŏra fūndābat nāvēs. Nāvēs ūnco nōn ăllĭgăt ănchŏra mōrsu. Nēxu ănchŏra cūrvo. Tĕnāx ūnco classem prĕmĭt ănchŏra rostro. Hic tĕnĕat nŏstrās ănchŏra jăcta rătēs, ănchŏra de prora jăcĭtur, stānt lĭtŏre pūppes.
ănchŏrāle. *Kotwicá liná.*
ănchŏras tōllo. *Odbiiam od brzegu, Ruszam się.*
ănchŏrārĭus, ănchŏrālĭs, *Kotwiczny.* Das zu dem Ancker gehöret. *Seu sit rudens, sive anchorarius funis.* (Scaz.)
ănchūsa, æ. *Gr. Obrazki ziele Czerwieniec.*
ăncīle, *Puklerz.* Ein Schildlein. *Sudavit clypeis ancilibus, ô pater urbis.* Juv.
ăncīlla. *Służebnica.* ein Dienstmagd. *syn.* Fămŭla, mĭnĭstră. *epith.* Fĭdēlĭs, vĭgĭl, sōllĭcĭta, īnsŏmnĭs, īndĭgna. *phr.* ŏpĕrum hāud ĭgnāra Mĭnērvæ. Dŏmĭnæ māndāta ŏbsērvāns ad nūtum părāta.
ăncīllārĭolus, *Nierządnik.*
ăncīllāris, *Służebniczy.*
Ancillarius, Nierządniczy sługá.
Ancillor, aris, Służę. 1. 2. Dienen. *syn.* Fămŭlor, mĭnĭstro, sērvĭo. *vide Servio.*

ānīllŭla, *Służebnicá.* **Ein Dienerin.**
āncipes *securicula, Siekierá obośieczná.*
āncīsus, *us. Obćinánie.* **Anhawung.**
āncīsus, *si, Obćięty.* **Angehauen.**
ānclabra, *Anclabraria vasa, Anclabris mensa, sub Stoł. 1.* **Ein Tisch.**
ānclātor, *Czerpacz, Sługá. 1.*
ānclo, *as, Czerpam.* **Schöpffen.**
āncon onis, m. *Gr. Węgielnicá. Zákrzywienie Łokieć, Łokietek, Kubek, Krokßtynki.*
Ancora, idem Anchora.
āncra, *Angra, sub Doliná.*
ānĉter, eris, m. *Gr. Háft.* **ein Gestück.**
āncŭlo, *as, Czerpam, Posługuię.*
āncŭnŭlēnta, *a. sub Krwoteczny.*
āncus, *è Gr. Rączká 2.*
āncyle, *is, è Gr. Puklerz.*
āncylôglōssum, *Gr. Języká przyrośnienie.*

apud Horat: doctiores. **Ein Ring.** *Sæpè ex anellis rodit pendentibus ex se.* Lucr.
ănĕmōne, *es, gr. Zawileć ziele.* **Klapper oder Korn-Rosen.** *Cespite dimittunt, lachrymæ pariunt anemones.*
ănĕmōne sylvestris, *Sásanká.*
ănĕo, *es, gr. Stárzeię się.*
ănēthātus, *Koprowány,* sub *Kopr.*
ănēthum, *gr. Kopr 1.* **Dill.** *Et florem jungit bene olentis anethi.* Virg. *epith.* ŏlēns ŏdōrĭferum, rĕdŏlēns, vĭrĭde, ŏdōrum. *phr.* ănēthi flōs, grāmen.
ănēthum sylvestre. *Oleśnik.*
ănēthĭnŭs *vel* ănotĭnus, *gr. Koprowy* & sub (*Kopr.*
ăneurētătus, *vel Aneuritatus, gr. Nie náleżiony.*
ănēxĕtāstus, *gr. Wolny od ráchunkow.*

ANF

ānfrāctum, *Krążenie, Krzywość.*
ānfrāctus, *us idem & Zákręt.*
ānfrāctus, *a um, cor. Aufractum sub Krzywy.* **Ein krummer Weg.** *syn.* āmbāgēs, flēxus, *epith.* Cūrvus, ĭnāccēssus, lōngus, ōbscūrus cæcus, īnflēxus ōblīquus, dīffĭcĭlis, tōrtus, īrrĕmĕābĭlis, ĭnēxtrīcābĭlis, āmbĭguus.

ANG

āngārīa, *a. G. Podwodá, Robotá dzienna, Przymußenie,* an *Suchedni.*
āngārĭo, *as Przymußam. Nec semel hoc pia jussa canunt, angariat, inquit.* Arat.
āngărius, *Podwodnik, corripit ga. Lucillius.*
āngărus *ri.* gr. *Podwodnik, corripit* ga. *Æschylus*
āngĕlĭca, *Dzięgiel.*
āngĕlĭcus, *gr. Anielski.* **Engelisch.** *Angelici Christo famulantur rite ministri.* Sed.
āngĕllus, *Kącik. 1.*
Angĕlus, *gr. Anioł, Nowiná, Posłániec.* **Engel.** *Inventor vitii non est Deus, Angelus illud.* Prud. *syn.* āles, ālĭgĕr, nūntĭus cœlēstĭs. *epith.* Cœlēstis, æthĕrĕus, fōrmōsus, cĭtus, præpes, sȳdĕrĕus, ālĭpes. *phr.* Cœlēstis nūntĭus aūlæ. Pēnnātus jŭvĕnis cœlī dēmīssūs ăb ārce.

AND

āndăbătæ, *hi Gr. Gonitwę czyniący.*
āndrāchne, *es Gr. Kurza noga ziele.*
āndrāchne āgria, *Gr. Wronie másło ziele.*
āndrăpŏdon, *Gr. Niewolnik.*
ādrŏdămas, antis, *Gr. Srebrnik kámień, Krwáwnik kámień,* & sub *Mágnes.*
āndrōdas, annus *Rok podeyrzany.*
āndrŏgynus, *Gr. Mießaniec.* **halb männlich halb weiblich.** *Androgynum inter utras, nec* (*&c.* Luc.
āndrŏlēpsia, æ. *Gr. Areſt. 2.*
āndron, onis, m. *Gr. Ściánki. Sień podługowáta, Męſkie mießkanie.*
āndrōnītis, *idis f. gr. Męſkie mießkánie.*
āndrōnium, *Celso è Græco medicamentum uvæ faucium.*
āndrŏsăces, is, n. *gr. Rzęsa ſkálna.*
āndrŏsæmon, vel um, mi, n. *gr. Dzwonki.*
āndrōsphinx gis, *gr. Chytry.*
āndrŭo, *Rey wodzę, & Wracam się.*

ANE

ānĕlitra, orum, gr. sub *Skrzydło.*
ānellus, *Pierśćień, A producta & uno n. legunt*

ārce. Aŭlæ cælēſtis ălūmnus, ālĭtĭbus dē frātrĭbus ūnus. Sȳdĕrĕa mīſſus tĭbi nūntĭus ārce. Qui jŭſſa Dĕī rīte mĭnīſter ăgit, āles jŭvĕnis cœlo dēmīſsŭs ăb ālto. Vŏlŭcer dēmiſſus æthĕrĕ præco. Dĕi pōrtāns māndāta pĕr aūras. Vīſus cœlo dēſcēndĕre ăpērto Nūntĭus. Pŭer ăb æthĕre præpes pūlcher ădeſt, ēccĕ āutem ēffūlgēns sŭbĭto delapſus ăb āxĕ ſtēllĭgĕro pīctīs jŭxtā pŭĕr āſtĭtĭt alis. Nūntĭus ālbis āĕra ſcīndēbat pēnnis, & rēmĭge dēxtro Frāncĭgĕnis īllāpſus agris, & māndātă Tŏnāntis pōrtābat.

āngĕrōna, & *Angeronalia, orum ſub Skwinancya, & ſub Milczenie.*

āngīna, è græco, *Skwináncya, Maſztowy powroz.* das Zäpfflein im Halß/ Halß-Geschwär. *Verum angina tibi miſtum ſale poſcit acetum.* Ser.

āngĭpōrtum, Angiportus, ti, & us, *Ulicá ćiáſna.* Ein eng Gäßlein. *Flebis in ſolo levis angiportu.* (Saph.)

ānglones, ſub Stoł iadálny.

āngo, *is, Trapię 1. Dawię, Trapi mię, Gryzę ſię.* ängſten. *ſyn.* Tōrquĕo, vēxo, crucio.

āngor, eris, *Duſzę ſię, trapi mię co. Boleię Fráſuię ſię. Márkotno mi. Smęcę ſię. Záłoſnym.*

āngŏr, oris, *Utrápienie.* Angſt. *Nec caput humanis angoribus excruciari.* Prud.

āngŏr faucium, *Skwináncya.*

āngŭĭcŭlus, *Wężyk.*

āngŭĭfer Wężownik ná niebie. Schlangenträger *Gorgonis anguifera pectus operta comis.* Prop.

āngŭĭgĕna, æ. ſub Wężowy. Schlangenzucht, *Quis furor anguigenæ proles Mavortia veſtras.* O.

āngŭīlla, *Węgorz*, & ſub *Bicz.* Ein Aal. *epith.* Lūbrĭca, ōblōnga, vŏlūbĭlis. *phr.* Cōgnāta cŏlūbræ. Flexĭbus īnnŭmĕris āngŭillæ īn lĭttŏre rēpūnt.

āngŭīllārĭus, Węgorzny.

āngŭĭmănus, Bezkeſt.

āngŭīna, Wężownik 3. Maſztowy powroz.

āngŭīnĕus, *Wężowáty. Wężowy.* Von Schlangen. *Eumenides, quibus anguineo redimita* (*capillo.* C.

āngŭīnum, *Wężyſko 1.*

āngŭīnus Anguinius, *Wężowy.* Schlangenartig. *Tortaq; in anguinos ducit veſtigia greſſus.* M.

āngŭis, m. f. *Wąż 1. 2.* Ein Schlang. *Frigidus ô pueri fugite hinc, latet anguis in herba.* Virg. *ſyn.* Sērpēns drăco, cŏlŭber chĕlȳdrus, āſpis. *epith.* Frīgĭdus, tōrtĭlĭs, ſquāmmĕus, reflēxus lubrĭcus, tōrtus, īntōrtus, īmplĭcĭtus, mĭnāx, hōrrĭdus, sĭnŭōſus, tŭmĭdus. *vide Serpens.* (träger.

āngŭĭtĕnens, Wężownik ná niebie. Schlangen-

āngulăria. ium ſubſt. *Węgielnicá.* (*ſty 1.*

āngŭlāris, *Kątny, Węgielny. Narożny. Węgláāngŭĭpes, edis, 1. Nogi włoczący.* Schlangenfuß. *Injicere angvipedem captivo brachia cælo.*

āngŭlāris appendix, *Narożnicá.* (Ovid

āngŭlārĭus, Narożny. Eckicht.

āngŭlătim Pokątnie, & ſub *Po domách.*

āngŭlātŭs, *Węgláſty 1.*

āngŭlōſus, idem & *Kąćiſty.*

āngŭlŭlus, Kąćik 1. ein Kleiner Winckel.

āngŭlus, *Kąt. 1. 2. Rog. 2.* Ein Eck-Winckel. *Inque domo lacrymas angulus omnis habet.* Ovid. *epith.* Secrētus, ābdĭtus, ōccūltus, (lătens.

āngūrĭa, æ. ſub *Melon.*

āngūſta, orum, *Cieśn* Angſt.

āngūſtè, *Ciáſno, Sćiśle, Wąſko.* eng.

āngūſtĭa, *Wąſkość. ućiſk.* die Enge.

āngūſtiæ, hæ, *Cieśn, Niedoſtátek Wąwoz, Uboſtwo, 2.* Beängſtigung/Noth. *ſyn.* Mæror, dŏlŏr, āngor. trīſtĭtĭa, ærūmna. *epith.* Grăvēs, īntŏlĕrābĭles, sōllĭcĭtæ, quĕrŭlæ. *vide Dolor.*

Angūſticlāvĭa veſtis. Szatá z kutaſami.

Angūſticlāvĭus, Rycerſki człowiek.

āngūſtĭo as. vel anguſtior. Sćiſkám ſię, Ućiśniony ieſtem, Sich ängſten.

āngūſtĭtas Cieśń. Angſt.

ăngŭsto, *Záćieśniam, Śćieśniam, Zwężám, Śćiskim.* Beängstigen.
ăngūstus, *Wąski, ćiásny. Śćisty.* Eng. *Angustos habeant aditus, nam frigore mella.* Ovid *syn.* ărctus, cōntrāctus,
ăngūstus clavus, *Rycerski stan. Szátá z kutásami.*

A N H

ănhēlātĭo, *Dycháwicá, Duszenie, Tchnienie.*
ănhēlus, ănhēlātŭs, tŭ, & ănhēlātor, *Dycháwiczny, Dyszący.* Keicher. *Nosque ubi primus equis oriens afflavit anhelis,* Virg.
ănhēlĭtum effundo, ēmitto, sub *Pucham.* Ein Geruch geben/ *item* Sterben.
ănhēlĭtum duco, *Dyszę.* Keichen.
ănhēlitus, us, *Dyszenie, Párá.* Der Athem. *Vastos quatit æger anhelitus artus.* Virg. *syn.* Hālĭtus, spīrĭtus, flātŭs; *epith.* Ægĕr, crēber, lāngvĭdŭs, fœtĭdus, dĭffĭcĭlis, lēnis, ārĭdus, tĕpĭdus, călĭdus, fērvēns. fērvĭdus. *phr.* Fēssos quătĭt ægĕr ănhēlĭtus ārtus. Æthĕris haūstus. Vītālĭs aūra.
ănhēlo, *Dyszę. Pucham, Zgdam 2.* Keichen. *Nullus anhelabat sub adunco vomere taurus.* Ovid *syn.* Respīrō, spīro. *phr.* Spīrĭtum, aūram trăhĕre, dūcĕre. Aūras căpĕre, cāptāre, haurīre. Non taūri spīrāntēs nārĭbus ĭgnem Būcŭla cœlum sūspĭcĭens pătŭlis cāptāvit nāribus aūras. Pēctŏra raūca gĕmūnt, quæ crēbĕr ănhēlĭtŭs ūrget.

A N I

ănĭātrŏlŏgētos, ti, gr. sub *Nieuczony.*
Anĭcētum, *Gr. Anyż. Anicetus apud Tertullie brevi, juxta accentum Græcum* Anyß. *Atq; pio* suscepit anicetus ordine sortem.
ănĭcŭla, *Bábká 1.* Alt-Weiblein. *Siticulosa anicula, senes rauci.* (Scaz.)
ănīlis, ănĭcŭlāris, *Bábi.* Altweibisch, *Contulit & rugis peraravit anilibus ora.* Ovid.
ănīlĭtas, *Starość.* Das weiß oder graue Alter. *Cana tempus anilitas.* (Dactyl.) Can.
ănīlĭter, *Po bábsku.*
ănĭma, *Duszá, Człowiek. Wiátr, 1. Powietrze 1. Oddech, Dech, Zywot, 3. Cuchnienie, Kochanek Miły 1.* Die Seel. *Viperεam inspirans animam, fit tortile collum.* Virg. *syn.* ănĭmus, vīta, spīrĭtus. *epith.* vīvāx, īmmōrtālis, dīvīnă, ætērna, pĕrēnnis, mīrābĭlis, vĭgil, pērvĭgil, īrrĕquiēta, īnsōmnis, cælēstis æthĕrĕa, fōrtis, săgāx, sōlērs, mĕmor. *phr.* Spīrācŭla vītæ. Spīrāmēnta ănĭmæ. Quæ dĭffūsă pĕr ārtus, Cōrpŏrĕam mōlem rĕgit. ăgĭtat: & tōtō sē cōrporĕ mīscĕt. Vītæ fōns, ŏrīgo, Spīrĭtus īntus, ălēns corpora. Vis ārtus ănĭmāns vĕgĕtāns.
ănĭma vītālis, *Mlecz drzewny*
ănĭma vōcis, *Nátężánie Animabus ut Equabus, Deabus, non malè.*
ănĭmæ plenus; *Nádęty.*
ănĭmābĭlis *Zywotny* sub *Zywotność.*
ănĭmādversio, *Postrzegánie Baczenie 1. Káránie.*
ănĭmādvērsor, *Karzący*
ănĭmādvērto, *Baczę, Upátruię, Zrozumiewam, Obaczam, Karzę.* Vernehmen, mercken. *His animadversis terram. &c.* Virg. *syn.* ādvērto, ōbsērvo pērspĭcĭo, cōgnōsco, īntēllĭgo, sēntĭo, vĭdeo.
Animæquus Sapient. 18. animæquiores essent, animo æquo sum. Kontent.
ănĭmal, *Zwierze.* Ein Thier. *Pronaq; cum spectent animalia cætera terras.* Ovid. *syn.* ănĭmans, pĕcus, brūtum, fĕra, bēllŭa, bēstĭa. *epith.* īmmāne tērrēstre, sævum, fĕrōx, īndŏmĭtum, agrēstĕ, dŏmēstĭcum, păvĭdum, cōrnĭgĕrum, sȳlvēstre, vāgum, errans, răpax, aūdāx. *vide Fera, & Grex.*
ănĭmal capillorum, *Wesz 1.*
ănĭmal nondum rationale, *Niemowlątko.*
ănĭmal ventris intestinorum, *Glista.*
ănĭmal volucre, biforme, *Nietoperz.*
Animālcŭlum, Zwierzątko.
ănĭmālis, *Zwierzęcy, Duszny, Zyiący, Wietrzny, Wiátrowy, Zywotny.* Was ein Seel hat.

*Ergo animalis homo quondam nunc &c.*Prud.
ănĭmālis facultas, *Zywotność.*
ănĭmāns, *subst. f. & n. Zwierzę Tchnącarzecz.*
ănĭmāns, *adject. Zyiący.*
ănĭmāns ēxōs, ēxsangvĭs, *Robáctwo.*
ănĭmātio, *Ożywiánie.* Das lebendig machen.
ănĭmātum. *Zywocina.*
ănĭmātum ovum, *Iáie záległe.*
ănĭmātur, *sub Zyię 1.*
ănĭmātus, us, *Zywotność.*
ănĭmātus ti, *Smiały 1. Zywy 1. 2. Afekt kto iáko 2.* Lebendig.
ănĭmātus sum, *Umyśliłem, Rád co czynię.*
ănĭme mi, *Moy ty.* Du bist mein.
ănĭmi hi, *Pychá.* Stoltz.
ănĭmi causa. *Ták sobie, żártem.*
ănĭmi impetus, applicatio, *Usilność.*
ănĭmi ingentis, validus, *Mężny.*
ănĭmi mentis integer, *Przy sobie.*
ănĭmi, nimius, plenus, *Smiały, Pyszny.*
ănĭmĭtus, *Duszne 1.*
ănĭmo, as, *Ożywiam, 2.* Beherzt machen. *Quas humus exceptas varios animavit in ungves.* Ov. *syn.* īncĭto, cōmmŏveo īncēndo, āccēndo, cōmpēllo, ēxcĭto, hōrtor. *vide Hortor.*
ănĭmo ābjecto, pusillo, fracto, *Sercá máłego.* Kleinmüthig.
ănĭmo excelso, forti, magno, *Sercá wielkiego.* Hochmüthig.
ănĭmo sis bŏno. *Niefrasuy się.*
ănĭmo gaūdēnti, lĭbenti libentissimo, *Rad.*
ănĭmo præsenti, fidenti, *Smiele.* Vermögen.
ănĭmo sum alieno. *Nienáwidzę.*
Anĭmo suo obsequi, morem gerere, animo suo volupe facere, *Dogádzam sobie.*
ănĭmor, aris *Zyię, Zálegá się.*
Anĭmōsè, *Smiele.* Tapfferlich, Hertzhafftig. *syn.* Fōrtĭter gĕnĕrōsè.
ănĭmōsum signum, *Obraz żywy.*
ănĭmōsus, *Zywy, Smiáły, Sercá wielkiego* Beherzt, muthig. *At fratres animosa phalanx, accensaq; luctu.* Virg. *syn.* Fōrtis, aūdax; māgnănĭmus, gĕnĕrōsus, īntrĕpĭdus, īmpăvĭdus, īntērrĭtus, īnvĭctus, præstāns ănĭmi. *vide Generosus.*
ănĭmula, *Duszyczká,* Die Seel.
ănĭmum advocare ad se ipsum, & secum esse cogere, ănĭmum abstrahere, sevocare à &c. *Uspokoić się.* (*się.*
ănĭmum benignum accipere, *Rozdobruchác*
Anĭmum contraho, demitto. *Serce trácę.*
Anĭmum erigo, excito, do, facio, confirmo. *Sercá dodaię.* Stärcken.
Anĭmum occūpo, fātīgo, intendo, *Robię głową.* mit dem Haupt arbeiten.
ănĭmum sumo, recipio, *Serce bráć.*
ănĭmum quătĭo, debilito; retardo, frango. *Serce psuię.* Den Muth verderben.
ănĭmus, *Umyst, Myśl, 1. 2. 6. Duch 1. Duszá Wolá 1. Zdánie 1. Otuchá. Ućiechá, Serce 2. Chćiwość. Lubieżność, Rozum.* Das Gemüth/ Sinn. *Extemplo turbati animi, cuncussaq; vulgi.* Virg. *syn.* ănima, *vel* mēns, rătĭo *vel* fōrtĭtūdo, vīrtus, ănĭmi rōbur, cōnstāntĭa, vĭgor, vīs ārdor. *epith.* Impăvĭdus, māscŭlus, vĭrīlis, nōbĭlis, ārdēns, dūrus, fērrĕus sævŭs, crūdēlis, trox, ātrōx, crŭēntus, sānguĭnĕus, īmmītis, īmpērtērrĭtus, ābjēctus, īgnāvus, ĭnērs, mōllis, lēntus, īncōncŭssus, Hērcŭlĕus, bārbărus, Mārtĭus sōlērs, mĕmor, sūbtīlis, ācer, dīvīnus, īmmōrtālis. *phr.* ănĭmi vīs, vĭgor. Fāti nēscĭus. Dīvīno sēmĭne crētus. Pārs īgnĕa nōstrī. Mens cōgnāta pŏlo: Æthĕre nāta, Mōrte cărēns. Post fāta superstes. Nunc sī cui vīrtus ănĭmusque in pēctŏre præsens adsit, īngēntes ănĭmos āngūsto in pēctŏre vērsāns. Nūnc ănĭmis ŏpus, Ænĕa pēctŏre fīrmo mēns dīvīnĭtus ōrta, dēbĭtă Cœlo.
ănĭmus abjectus, fractus, languescens, *Serce małe.* Klein-Hertzig.

ănĭmus extra omnem patientiam positus *Niećierpliwość.* Vngedult.
ănĭmus fōrtis, excelsus, rēgius. *Serce wielkie.*
ănĭmus inimicus, *Nienáwiść.*
ănĭmus se cōlligit. *Ráchuię się.*
ănīsŏcycla. orum, *Gr. Nárzędźie, & in Kolisty 1.* Werckzeug.
ănīsum, *Gr. Anyż.* Anyß. *Sive vaporifero tunicas inducat aniso.* Mill. *epith.* Fragrāns dūlce.
ănĭtas. *Starość.* Das Alter.

ANN

ānna, *Perenna, ibidem & sub Rok temu.*
ānnāles, *hi. vel hic* ānnalis subst. *Kronika.* Jahr-Register. *Sacra recognosces annalibus eruta priscis.* Ovid. *syn.* Hīstŏrĭæ, scrīpta: vĕtustātis mŏnŭmēnta. *epith.* Vērī, āntīquī, mĕmŏres, prīsci, īmmŏrtāles. *phr.* Si vŏlvĕrĕ prīscōs lŭbĕat, & văcĕt ānnāles nŏstrōrum aūdīre lăbōrum.
ānnālis, *adject. Roczny. 1. & Lata.*
ānnālis annaria, lex. *Ustáwá o lećiech, sub Látá*
ānnārĭus, *sub Roczny, & sub Lata.*
Annāscor, annavigo &c. lege Adnascor &c.
ānnĕ, *Czyli, Abo 2.* Ist es nicht / ob / oder. *Fratre magis subito glorier, anne viro.* Ovid
ānnēcto. *Przywiężuię.* Anknüpffen. *syn.* Nēcto, lĭgo, āllĭgo.
ānnēlli frōns, *Pierśćieniowa głowicá.*
ānnēllus, *Pierśćień.* ein Ringlein.
ānnēxus, us. *Przywięzowánie, Przyłączenie* Anknüpffung.
ānnĭcŭlus, *Roczny 1. Roczeń.* Jährig. *Anniculus sacer ille tibi redeuntibus annis.* Prud.
ānnĭfer, ri *Co rok rodzący.*
annis, & ānnis lābēntibus, volventibus, *Zá láty.* Nach Jahren.
ānnis vērgēns, annis obsitus, *Stáry.*
Annitor, lege Adnitor.
ānnĭvērsārĭa sacra, anniversaria dies, *Rocznicá.* Jahrzeit.
ānnĭversarius, *Co roczny, Roczny.*

ānnōmĭnātio, *Podobieństwo. Item figura Prosonomasia, Paronomasia infra.*
ānnno, as. *Trwam.*
ānno, *Przed, rokiem, Łoni, Dawno.*
ān non? *Iza?* Ob.
ānnōna, *Zywność, Stráwa, Zołd, Obrok, Dochod. 1.* Prowent. *Jurgielt, Zboże.* Nahrung. *His opibus nunquam cara est annona veneni.* Juv. *epith.* Cōpĭōsa, cōmmŏda, ăbūndans, lārga, ūtĭlĭs, mŏdĭca, cāra, ābscōndĭta, brĕvis, dŏmēstĭca.
ānnōnæ præfēctura, *Száfarstwo, Podwoiewodztwo.* Ein Schafferey.
ānnōnam ēxcāndĕfăcio, flāgĕllo, īncēndo, ŏnĕro, *Drożę.*
ānnōnārĭus *adject. Obroczny. 1. Strawny.*
ānnōnārius, subst. *Przekupień.*
ānnōs excedere, transmittere, *Przeżyć.*
Annos, otis, m. Stáry. (*tyle*
ānnos tot natus, ēgrĕssus, explevi. *Lat mam*
ānnōsus, *Letni 2.* Alt / bejahret. *Pontificum libros, annosa volumina Vatum.* Hor. *syn.* āntiquus, vĕtūstus, prīscus, lōngævus, grāndævus. *phr.* ævō, ānnīs grăvis, cōnfēctus, frāctus, ævī mātūrus, *vide Senex.*
ānnŏtātio, *Adnotatiuncula, adnotamentum. Naterminowánie, Náznaczenie*
ānnŏtātor, *Podstrzegácz,* alioqui *Znáczyćiel* sonat.
ānnŏtĭnus, *ab anno, Roczny, Látośi,* Ein Jahr alt. *syn.* Annŭus, ānnŏtārĭus.
ānnŏto *Znáczę 2. Náznaczam, Spisuię, Náterminowáć.* Auffzeichnen. *syn.* Nŏto, ōbsērvo, ănĭmādvērto, *vel* īnscrībo, rĕfĕro.
Annua subst. Bábá.
ānnŭa sacra, ānnŭa solēnnia, *Rocznicá.*
ānnŭa vĭcĕ, Annuatim, *Po roku.*
ānnŭālis, *Roczny.* Jährig.
ānnŭis vĭcĭbus. *Co rok.*
ānnŭlāre, is, neutr. *Bielidło.*
ānnŭlāria, subst. sub *Pierśćiennik.*

ānnŭlārĭæ ſcalæ, *Wſchod kręcony.*
ānnŭlāris ānnularius, *adject. Pierśćienisty, Pierśćieniowy, & Palec czwarty.*
ānnŭlārĭus ſubſt. *Pierśćiennik.*
ānnŭlātus, *Pierśćienisty, Pęto noszący.*
ānnŭli cŏmārum, *Kędzior.*
ānnŭli cūra, *Káncierzſtwo.*
ānnŭli jus donare, annulô aureô donare, *Szláchćicem czynię.* (*zostáć.*
ānnŭli jus impetrare, obtinere. *Szláchćicem*
ānnŭli vēlāres. *Kolcá do opon.*
ānnŭllo, *as. Wniwecz obracam.*
ānnŭlus, *Pierśćień, Refá, 1. 2. Pęto 1.* Ein Ring. *Annulus ut fiat, primò colliditur aurum.* Ovid. *ſyn.* lĕvĭs, āurĕus, prĕtĭōſus, jŭgālis.
ānnŭlus ſigillaris, ſigillatitius, ſignatorius, *Pieczęć.* Ein Pietſchierring.
ān num? *Izá?* Ob,
ānnum ăgo cēntēſimum. *Dochodźi mi lát sto.*
ānnŭmĕro, *Liczę, Odliczam, Policzam.* Darzu rechnen / oder darzu zehlen. *Dum properat verſus annumerare ſibi.* Mart. *ſyn.* āſcrībo, āccēnſeo: in nŭmĕrum rĕfĕro: īn nŭmĕ- (ro pōno.
ānnūntĭātor, *Opowiádácz.*
ānnūntĭatĭo, *Zwiáſtowánie.* Verkündigung.
ānnūntĭo, *Obwieſzczam.* Verkündigen.
ānnŭo, *Kiwam głową, Skinieniem pokazáć. Przyſtaię ná co, Przyzwalam.*
ānnuo oculô, *Mrugam ná kogo.*
ānnus, *Rok,* Jahr. *ſyn.* Tēmpus, ſpătĭum ānni, *epith* Lubrĭcus, vērtēns, lābĭlĭs, prŏpĕrans, rĕvērtens, īrrĕvŏcābĭlis, fērtĭlĭs, flōrĭger, pōmĭfer, trītĭcĕus, vīnĭfer: tăcĭtus, văriābĭlis, rĕvērſus. *phr.* tēmpŏra, ānnŭa mŏra, ānnŭus ōrbĭs, cūrſus rĕvŏlūbĭlĭs ānni, ānnŭa ſpătĭa, in sē ſua per vēſtīgĭa vōlvĭtur ānnus. Annus ăgit cērtā lūcĭda sīgna vĭce. īntĕrĕa magnum Sōl cīrcumvōlvĭtūr ānnum. Flūmĭnĭs īnſtăr lābēns. Ipsĕ tămen dĕdit in gȳrum, vīrēſque rĕſumit īmpĭger, ætērnō sēmper rĕmĕābĭlĭs ōrtu.
ānnus ăgĭtur, cōmplētur, ēxplētur, eſt. *Dochodźi rok, Rok temu.*
ānnŭs rĕmīſsĭōnis, ſæcularis. *Miłośćiwe láto.*
ānnŭum, *ſubſt. Jurgielt, Roczny jurgielt. Co rok prebenda. Spiżá.*
ānnŭus, *Roczny, Coroczny.* Jährlich. *Annuus exactis completur menſibus orbis.* Virg.

A N O

ănŏmalia, æ. *Gr. Nierowność.*
ănōnis, idis. *Gr. Ogon liśi źiele.*
ănōnymos, *Gr.* adject. *Bez imięniá.*
ănōnymos herba, *Gr. Zywokoſt.*
ănōptĭce es, *Gr. Pátrzęnie.*
ănŏrexia, *Gr. Apetytu ſtrácenie.*
ānōrmis *Gruby.* ohn ordnung. *Ruſticus anormis, ſapiens craſſaq; Minerva.* Hor.
ănōtĕrĭca, orum, *Gr.* in *Lekárſtwo purguiące.* Purgir-Pulwer. Artzney.
ănquīna, *Máſztowy powroz, Lina.* Segel/ oder Last-Seyl. *ſyn.* ānchŏra, *epith.* fōrtĭs. *Atq; anquina regit ſtabilem fortiſſima curſum.* Cic
ănquīro, *Dowiaduię ſię, Inkwizycyą czynię Wizytuię.* Erkündigen.

A N S

ānſa. *Rękoieść, Ucho uſtátku, Szal rękoieść, Rzemyk u obowia, Powod 1.*
ānſa fērrĕa, *Klámrá.* ein Klammer.
ānſam do, quæro, *Powod 1. 2.*
ānsāta, *Pośiſk nawiązány.*
ānsātus, *Nawiązány, Wſzáty, 2. Toporzyſko máiący.*
ānsātus īncēdo *Podeymuię boki.*
ānsĕgĕtes, *hi ſub Przydrozny.*
ānſer, mas, & Anſer fœmina *Gęś.* Ein Ganß *Anſeris & tutum voce fuiſſe jovem* Prop. *epith* Garrŭlus raucus, ſtrīdŭlus, cănōrus, ārgūtus pălūſtris, flŭvĭālĭs, grăvis, ăquōſus, ăquātĭcus, īmprŏbus, ĕdāx, īnglŭvĭōſus clāmōſus, sēgnĭs, tārdus, ſinērs, vŏlŭcer tĭmĭdus,

mĭdus, lātĭpes, āmnĭcŏla, *phr.* ānſer ăquis gaūdēns. Tārpējæ quōndam cūſtōdiă rūpis. Cănĭbus sāgācĭor ānſer. Rōmānæ sērvātor cāndĭdus ārcis. Quæ sērvāvit ăvis Tārpeji tēmpla Tōnāntis. Strĕpit hīc & ăquātĭcūs ānſer. Sĕnōnes dum gārrŭlus ānſer nūntiat.
ānſer mās, ānſer māſcŭlus, *Gąśior 1.*
ānſer cămēlus, *Struś.* ein Strauß.
ānſerārĭum, *Koiec gęśi.* ein Gans hauß.
ānsērcŭlus, *Gąśię, Gąſká.* Gänßlein.
ānsērīna, *Srebrnik źiele.*
ānsērīnus, *Gęśi.* Das von einer Gans ist.
ānsŭla, *Ucho u ſtátku, Rzemyk u obowia, Klámrá*
ānſulæ, *Exodi 26. funiculi ad margines cortinarum aſſuti per intervalla laqueati, quibus cortinæ nectebantur. Jáko upodußek teraz bywa.*
ānsŭlātus, *Ußáty 2.*

ANT

ānta, æ. āntæ, arum, *Podwoy, Słup. 1. Filar, 2. Filary ná przodku.*
Antăcæus, *Gr. Wąż rybá.*
āntăchātes, æ. m. *Gr. Achatek.*
Antaclaſſis (i *reverberatio*) *figura qua idem verbum in contrarium ſenſum retorquet.* Quintil
āntāndrus *Gr. Namięſtnik.*
āntăpŏcha, *Gr. Cyrograf. & ſub Kwit.*
Antapodoſis. Quintil. figura i. *redditio contraria in comparatione.*
āntārctĭcus, *Gr. Południowy 2.*
āntārĭus, *Przedmieyſki.*
āntārĭus funis, *Liná.* ein Seyl.
āntāxon, onis. *Gr. Biegun.*

ANTE

āntĕ, Præpoſitio, *Przed.* Vor. *Ante Jovem nulli ſubigebant arva coloni.* Virg. *ſyn.* āntĕa, prĭus.
āntĕ Adverbium, *Przedtym, Wprzod.*
āntĕ ālpha & bēta, Prov. *Od młodośći.*
āntĕ dĭem Călēndas Nōnās Idus, *Dniá trzećiego.* Den dritten Tag.
āntĕ lūcērnam, *Wieczor.* Der Abend.
āntĕ ōmnia, *Náybarźiey, Nádewſzyſtko.*
ānte pedes, *Ná doręczu.*
āntĕā, *Przedtym.* Zuvor. *Pecti nihil me ſicut antea juvat.* Jamb.
āntĕāctus, *Przeßły.* Vor geſchehen. *ſyn.* Prætĕrĭtus, ēlāpſus, ēxāctus, trānsāctus.
āntĕāmbŭlo, *onis. Poprzednik, Márßáłek 1.*
āntecănis, *Gwiazdá pśia mnieyßa. Antecanem, Procyon Græco qui nomine fertur.* Cic.
āntecāntāmen, *Antecantamentum Przegrawek.*
āntecăpĭo, *Uprzedzam Ubiegam kogo.* Zuvor nehmen/ Vorkommen. *Ante locum capies oculis.* Virg. *ſyn* ōccŭpo; præōccŭpo, āntĭcipo prior ōccŭpo, căpĭo, āntevĕnio.
āntĕcēdens, *Poprzedzáiący, Przeßły.*
āntĕcēdo, *Przewyżßam. Uprzedzam. Przodkuię.* Vorgehen. *Succinctus neque curſor antecedit.* (Phal.) *ſyn.* Præcēdo præĕo, āntĕeo, āntĕgrĕdĭor, āntĕvĕrto, prævĕrto, prægrĕdĭor, *vel* āntĕcĕllo.
āntĕcĕllo, *Przewyżßam, Przodkuię.* Vbertreffen. *ſyn.* ānteeo, præſto, ēxcĕllō, sŭpĕro, præcēdo.
āntĕcēſsĭo, *Uprzedzánie.* Vbertreffung.
āntĕcēſsor, *Proprzednik 1. 2. Promot, Práktyk. 2.* Ein Vorhergeher.
āntĕcēſſorius, *Poprzedzáiący.* Vorgehend.
āntĕcēſſio, ānteceſſus, ûs, *Uprzedzánie.*
Antĕcœna, æ. Antecœnia. a. Antecœniam, Podwieczorek, *Antypaſt :* ein Veſpermal.
āntĕcūrſor, *Poprzednik,* Vorlauffer.
āntĕcūrſōria *potio, Antipaſt.*
āntĕcūrsōrius, *Poprzedzáiący.* Vorlauffend.
Antĕdēnūntĭo, antedico, *Przepowiádam.* Vorſagen,
āntĕdictus, Przerzeczony, Vorgeſagt.
āntĕeō, is, *Uprzedzám, Przodkuię, Przewyżßam.* Vorhergehen. *Si quis vult forma tabulas anteire vetuſtas.* Prop. *ſyn.* āntĕcēdo, præĕo. *vide Antecedo.*
Antĕ expectātum Nieſpodźiánie.

āntĕ-

ăntĕfăcta orum, *Przeszłe rzeczy.*
ăntĕfĕro, *Przenoszę 3.* Vorziehen / *Quæ quibus anteferam &c.* Virg. *vide Antepono.*
Antĕfixa, orum. Bunty, Budowánie ozdobá.
Antĕgĕnĭtālis, Stárszy, Dawny.
Antĕgestus, Przeszły. Voriger.
ăntĕgrĕdior, *Uprzedzam.* Vorgehen.
Antĕhăbĕo, *Przenoszę.* Mehr achten.
Antĕhac, *Przed tym.* Vor diesem.
Antēla, æ. Podpierśćień. Brustriem.
ăntĕlātus, *Przełożony 1* Ein Vorsteher.
ăntĕlŏgium *Anteloquium. Przedmowá.*
ăntĕlūcānis temporibus, ăntĕlūcānò, Antelució Antĕlūcŭlò, *Przededniem.* Vor tage.
ăntĕlūcānus, *Przededniowy.* Frühe.
ăntĕlūco, *as Antelucor, aris Poránić się.*
Anteludium, idem Antiludium. (tag.
ăntĕmĕrīdiānus, *Przedpołudniowy.* Vor mit=
ăntĕmna, urbs, sub *Zárzecze.*
Antĕmūrāle. Przedmurze. VorMaur.
ăntĕmūrānus, *Przedmurowy.*
ăntenna, æ. *Másztowy drąg. Zaglowy drąg.* Segelstang. (*Lignum transversum ad malum cui velum alligatur.*) *epith.* Vēlāta, vēlĭfĕra, Virg. 3. Æneid.) Cōrnŭa,| vēlātārum ŏbvērtĭmus ăntĕnnārum.
ăntĕŏccŭpātio, *Uprzedzánie, Zábieżenie, Item figurá,* v. *Prolepsis.*
ăntĕpāgmĕnta, orum, *Odrzwie.*
ăntĕpārta, orum, *Zbior.* Gesamlet.
Antĕpĕndium, Antipendium, ein Vorhang.
Antĕpĕndŭli crines, Czuprýná.
Antepenultima syllaba. Priscian. tertia à fine. Antepenultimus. Quantitatem syllabæ pe. v. *in penultimus.*
ăntĕpīlāni, *Żołnierz przodkowy.*
ăntĕpōllĕo, *Przewyższam,* Ubertreffen.
ăntĕpōno, *Przenoszę. 3. Kłádę potráwy.* Vor= setzen / Vorziehen. *syn.* ăntĕfĕro, præfĕro, præpōno: plūris æstĭmo.
ăntĕquam, *Pierwey niż.* Ehe dan Alsdan. *Antequam magnum fabricaret orbem,* (Saph)
syn. Prĭūsquam. *phr.* ăntĕ pŭdŏr quām tē vĭŏlem, ăntē nŏvis rŭbĕant quàm prātā cŏlōrĭbus.
ăntĕrĭor, *Przedsobny.* Das vordere. *Anterior numero est cui filius unicus uni est.* Hor.
ăntēris, idis, vel idos f. *Gr. Zástrzał.* Gewölb *Commoda nec dura desunt Anteridos ipse.*N.C.
Antĕrĭus, Ná przodku. Zu vor.
Antērmen, inis, n. Okolicá, Afles.
Antērmĭnes, Antermini, Okoliczny.
ăntĕros, oris, Gr. sub *Miłośniczy podárek.* (*Veneris & Martis filius.* Cic. lib. 3. *de natura Deorum.*)
antes, hi. sub Słup. 1. & sub Winnicá 2.
Antĕschŏlānus, Lokat. VnterLehrmeister.
ăntĕsignānus, Antesignarius, *Przedproporník. Żołnierz przodkowy.* Herbst. & sub *Kopiynik.* Der vor dem Fähnlein geht. *Anteambuloni militi antesignano.* S.
ăntĕstātus, sub *Swiadczę.*
Antĕsto, Stoię przed kim. Przewyższam.
ăntĕstor, aris, *Swiadczę 1.* Zeigen.
ăntĕvĕnio, *Uprzedzam, Przewyższam.* Vor= kommen. *Antevenis tempus, non exspectantibus ultro.* Virg. *syn.* Prævĕnĭo, prævērto, ăntĕcēdo, ăntegrĕdĭor.
Antĕvĕntŭli crines, Czuprýná.
ăntĕvērsio, *Uprzedzánie.*
ăntĕvērto, *Uprzedzam, Ubiegam kogo.*
ăntĕvŏlo, sub *Lecę. & Uprzedzam.* Vorfliegen *Turdus ut antevolans tardū præcesserat agmen* Virg. *syn.* Prævērto, præcurro, prævĕnio.
Antĕurbānus, Przedmieyski. Vorstädtisch.
ănthĕdōn, onis, f. *G. Niesplik.*
ănthĕmis, idis; *gr. Rumien.*
ănthĕrĭcus, *gr. Złotogłow źiele.*
ănthĕstērĭa, *gr. Miesopust, Kwietnia Niedźiela.*
ănthĭas, æ. m, *gr. Traca ryba.* (Fastnacht.
ănthĭnum mel. *Gr. Lipiec.*
ănthŏlŏgia, *gr. Zielnik.*
ănthrăcĭnus, *gr. Czarny.* Schwartz.

Anthrăcītēs æ. m. gr. *Kráwnik kámień. Kámień ognisty.* Carfunckelstein.
Anthrāx, acis, sub *Minia.*
Anthrīſcum, *gr. Sniedek.*
Anthrōpŏphăgus, *gr. Sámoiedź.* Leutfresser. *epith.* Dīrus, ĭnhūmānus, crūdēlis.
Anthropomorphitæ Hæretici, Deo formā humanā (*affingentes*
Antrōpŏmŏrphon, *gr. Pokrzyk.*
Anthus ti, m. *gr. Konik ptak.*
Anthyllĭōn, Antyllis, idis, *gr. Solnik ziele.*
Antypophora. Subjecto, Budæ. ex Quintil. cum Orator interrogato adversario, ipse sibi respondet

ANTI

Antiæ, hæ, sub *Czuprjna.* Haarlocken.
Antiădes hæ, *gr. Slinne iágody, Gruczoły.*
Antibachius, idem Palimbacchius, pes trisyllabus oppositus Bacchio, ut Concurre.
Antibăſis, is, eos, m. gr. in *Bunty.*
Antīca, *æ. Domu przednia śćiáná.*
Antĭcănis, Gwiázdá pśiá mnieyſza.
Anticategoria, Mutua occasio. Quintil. Recrimi- (*natio Budæo.*
Antĭcellĭum, *Solnik ziele*
Anthīchrēſis, is, *gr. Zaſtáwa. 1.*
Antichriſtus 1. Joan: 2. i. contrarius Christo.
Antĭcĭpātio, *Uprzedzanie, Otuchá, Przeięćie, 2. Ubieżenie. Zábieżenie.*
Anticipatio figura Gramm: & Rhetorica Rufinian, eadem Prolepſis infra.
Antĭcĭpo, *Wprzod co czynię, Uprzedzam.* Vorkommen. *Æſtivam ſvadens anticipare diem.* Virg. in Roſ. *ſyn.* Præŏccŭpo, āntĕvĕrto, prĭor ŏccŭpo, căpĭo.
Antīcus, *Przodkowy.* Vordertheil. *Et ſuper anticos in frontis imagine crines.* Mil.
Antĭcyrĭcon, *gr. Cięmierzyca.*
Antĭdĕo, anteeo priſcum. Uprzedzam.
Antĭhāc, pro antehac priſcum. Przed tym.
Antĭdōrum, *Gr. Oddanie.* ein gegengeschenck.
Antĭdŏtum, Antidotus, ti, f. *gr. Lekárſtwo.* Artzney wider Gifft/ *Qui faſili potu antidotos imitatur honeſtas.* S. *ſyn.* āntĭdŏtum, ălēxĭphărmăcum, mĕdĭcāmĕn amulētum. *epith.* ēffĭcāx, præſens, sălūtāre. *vide Medicamen.*
āntĭēchon *Gl.* & ſub *Głos.* 10.
āntĭgĕrio priſcum ſub Bárzo, & Rychło.
āntĭgraphārius, Antigrapheus, *Gr. Poborcá.* ein Rechen-Schreiber.
Antĭlĕgŏmĕna, orum, *Gr. Przećiwne piſanie.*
āntĭlēna, Antillena, æ. Podpierśćień.
Antĭlŏgĭa, æ. *Gr. Przeczenie.*
Antĭlūdĭum, *Przegráwek.* Vorspiel.
Antimenſia, orum, Portatyl.
Antimeria, Figura Gramtica, cùm Pars Orationis una pro altera ponitur Annalleges ſpecies, cujus multa exempla elegantiam & antiquitatem ſpirantia, affert Verrep. in Grammatica ſua, & Pompa de antiquis locutionibus.
Antimeſuranion Gr. Połnieбá. (*tur.*
Antimetabole, Figura cùm verba mutata repetun-
Antĭmōnĭum, *B. Antymonium Oczna, przypráwá.* Spiessglaß.
Antimonia Quintil. cum duæ leges colliduntur.
Antios, apud Feſtum, corrigit Scaliger, anctos i. excruciatos legens, ab ango.
Antĭpāgmēnta, orum, *Odrzwie.*
Antĭpāthes, is, n. *Gr. Kámień od czárow Rex Læſtrigonum, melampodis, ſeu, ut alii volunt Lami filius, qui formicarum oppidum condidit) ſyn.* Læſtrȳgon, *epit:* crūēntŭs, trūx, hŏrrēndus, fĕrus.
Antĭpăthīa, æ. *gr. Przećiwność 2. Nieprzyiaźń wrodzona.* Widerwärtigkeit.
Antĭpĕlārgĭa æ. *gr. Oddanie dobrego.*
Antĭpĕrīſtăſis, is, *gr. Sćiśnienie 2.*
Anthĭphĕrna, orum, gr. Wiáno.
Anthĭphōna æ. *gr. Antyfoná.*
Antiphraſis, Figura cum dictio aut ſententia contrario ſenſu profertur Donat. Servius.
Antĭpŏdes, Antichtones, *Podźiemni ludźie,* die Leut/ die ihre Füß gegen uns kehren. *Non hic Antipodas: ſalumq; rubrum.* (Phal.) *phr.* Qui nōſtris ādvērſa prĕmunt vēſtīgĭa plāntis.

Antiptosis, Figura Grāmatica casum pro casu ponēs
āntīqua fide virtute, &c. *Szczery 2.*
āntīquārĭus, *Starożytności zákrawáiący; Pisarz.* Ein Liebhaber. *Ignotosque mihi tenet antiquaria versus.* Juv.
āntīquātio, *Zniesienie.* Abstellung.
āntīquè, *Po stárośwιecku.* Nach Alters.
āntīqui, *Przodkowie,* Vorfahrer.
āntīqui officii homo, *Prosty.* Einfaltig.
āntīquĭor, *Lepszy.* Besser.
āntīquis mōrĭbus, *Starożytnie.*
āntīquīssimum est mĭhī. *Mam to ná baczeniu. Starám się. Ważę sobie.*
āntīquīssĭmus, *Przedni 1.* Vorderst.
āntīquĭtas, *Dáwność 1. Stárożytność. Stáránie* die alte Zeit. *Antiquitatem Romulæ & mavortiam.* (Jamb.) *syn.* Vĕtūstās, Sĕnēctus. *epith.* Prīsca, vĕnĕrānda, sāncta.
Antīquĭtùs, *Zdawna,* Vor Alters/ Alten Zeiten. *Capyn posuisse antiquitus urbi.* Sil. *syn.* āntīquē, quōndam, ōlim, ālĭas.
Antīquo, as, Znoszę. Abschaffen/ Abstellen. *syn* ăbŏlĕo, rescīndo, īrrĭtò ābrŏgo.
Antīquo opĕre, ārtĭficĭo, *Po stárośwιecku.*
Antīquor, Wiotszeię. Veralten.
Antiquum, *Zwyczay. Obyczay, Po stáremu.* der Gebrauch. (Du bist lang so.
āntīquum ōbtĭnes, *Dawnoś ty táki. Táki on iest*
Antīquus, *Dawny. Starodawny, Miły, prosty 2. Szczery 2. Hospitis antiqui solitas intravimus ædes.* Ovid. *syn.* Prīscus, vĕtūstus, lōngævus.
āntīrrhĭnum, *gr. Wyżlin ziele.* (tes.
Antiscij, hi homines oppositas nobis umbras haben-
āntīscŏrŏdon, *gr. Czosnek 3.* Knoblauch.
Antĭsigma, *atis, gr. Stoł iadálny.*
Antisophistes a.m.gr. Quintil.i. oppositus Sophista
Antīspŏdon, *n. gr. Mosiężne. Miedźiáne, żużele,* Schaum des Metalls.
Antistasis. Figura, cum vox in alio sensu repetitur. Rufinian.
Antīstes, itis, hic, hæc, *Przełożony, 2. Biskup Prálát, Kśięni, Przystaw, Dozorcá. Folwárkowy 2.* Vorsteher. *Ante fores templi, crater antistitis auro.* Prop. *syn.* Săcērdos Præsul, Epīscŏpus, *epith.* Dīvīnus, săcĕr, cōnspĭcŭus, cāstus. pīus, vĕnĕrābĭlĭs, vĕnerāndus vīttātus, īnfŭlātus. *phr.* Sacrōrum āntistes. Sacrōrum morumque măgīster. Mitræ quem săcĕr ōrnat hŏnos. Mitrātī dĕcŏrat quem cūlmen hŏnōris; cui tēmpŏra mitra bĭcōrnis āmbit; Quem săcĕr ōrnat ăpex, quī dēxtra pāstorāle pĕdum gĕrit. Mitrā lituōque decorus, infŭla cui nĭtidos ādvēlat cāndida crīnes Chrīsti qui sĕrvat ŏvīle, dīvīni cuī crēdĭta cūra grĕgis.
Antīstĭta, *Antistia, Kśięni.* Abtissin. *Stabat apud sacras Antistita Numinis aras.* C. Sev.
Antīstĭtium, *Przełożeństwo, Biskupstwo, Prálátura.* ein Vorstand.
āntīsto, *Przechodzę kogo, Przewyższam,* & in *Ważę sobie co.* Vorgehen.
ānsthechon, Tropus literam pro litera ponens, ut Magalia, magaria: olli, illi.
Antistrophe, conversio retrorsum. Figura Grāmatica, cùm syllaba una alteri vel plures ex adverso sibi respondēnt. Rhetorica, cùm dictiones. & Comœdiæ pars respondens Strophæ.
Antĭthălămus, *gr. Przedpokoie.*
Antĭthĕos, *gr. Czart.* der Teuffel.
Antithesis. Figura eadem quæ Antisthechon, & Antitheton.
Antitheton Figura Rhetorica contrarijs opponens. Contentio & contrarium. *Cicer.* Relata ad singula. *Cicer. cùm in aliquot membris verba singula singulis opponuntur vel respondēt.*
āntĭtŏra, *æ. B. Morzymord, Cytwar.*
āntĭtypum, *gr. Konterfekt.* Konterfey.
Antlia, *æ. gr. Czerpáczká.* Eymer/ (*Machina ad hauriendam aquam*) *Curva laboratas antlia tollit aquas.* M.
Antlo, as, gr. Czerpam. Schöpffen

Antonomasia, *al. Tropus loco proprii nominis aliud ponens. Quintil.*
Antonymia, *Gr. idem Pronomen.*
Antora. a. B. Morzymord. Cytwar.
Antra in Doliná. ein Thal.
Antroo, *as sub Jáskinia.*
Antrum, *gr. Jáskinia*, *Páciepi Dziub.* Ein Hole. *syn.* Spĕcus, căvērna, lūstrum, spēlūnca, spēlæum, lătebră, crȳpta, fŏvĕa fŏssa, *epith.* dēclīvĕ, ārcānum,cōncăvum, frōndōsum convēxum, ūmbrōsum sĭnŭōsum, fūrtīvum, ōccūltum, hōrrēndum, căvērnōsum, pĭcĕum, fuscum, mōntānŭm, ſtŭpēndum, văcŭum, ābdĭtum, căpāx, ĭnhōspĭtum, vĭrĭde, rōrĭdum, nigrāns, vĭrēns, sēcrētum, mūscōsum, frīgēns, rōrāns nĕmŏrōsum. *phr.* Dŏmus, atră fĕrārum, ĭnāspēcti cœlo rădĭisquĕ pĕnātēs. Vĭrĭdes dānt *vel* sērvānt āntra tĕnebrās, īnvīsī rădĭus sōlis mĕdĭo sēntītur in æstu, āntrum lūcĕ cărens. Sōlis ĭnāccēssum rădĭis. Rūpis ĕxēsæ căvum. Lōngō spĕlūnca rĕcēssu; Căvum săxum, Rōrāntĭa fōntĭbus āntra. Căva rūpes Căvāta sĭlĕx, āntra sūbit tōphis āquĕata; & pūmĭce vīvo. Pēndēntĭa săxo āntra. Scrūpĕa tūta lăcu nigro nĕmŏrumquĕ tĕnebris. Effĭcĭēns hŭmĭlem lăpĭdum cōmpāgĭbus ārcum. Cūjŭs ĭn ĕx trēmo ēst āntrum mĕmŏrāle rĕcēssu ārte lăbōrātum nūlla sĭmŭlāvĕrăt ārtem īngĕnio nātūra sŭo nam pūmĭcĕ vīvō, & lĕvĭbus tōphis nātivum dūxĕrat ārcum, in cōnvēxō nĕmŏrum sub rūpe căvāta. Vītam in sȳlvīs ĭnter dēsērta fĕrārum. Lūstra dŏmōsque trăho, in sēcēssu lōngo sub rūpe căvāta, prōque dŏmo lōngīs ſpĕlūncă rĕcēssĭbus īngēns, ābdĭta, vīx ipsis īnvĕnĭēnda fĕrīs. Gārrŭlus in prīmō līmĭne rīvus ĕrăt. Stābat ăcūta sĭlex præcīsis ūndĭquĕ săxīs. Spēlūncæ dōrsō īnsūrgēns, āltīssĭma vīsu. Vērum mortĕ fĕræ sylvis dĕgebăt ĕt antrīs
Antruo: *as*, *sub Rey wodzę*, & in *Jáskinia.*

A N U

ănŭlāre, *Bielidło. Anulus lege Annulus.*
ānŭs, *ni, m Odbyt.* der hinder. *Excruciant turpes anum si forte papillæ.* Ser. *syn.* Pōdex.
ănŭs, us f. *Bábá*, 2. & sub *Długowieczny.* Altes Weib. *Ecce anus in mediis residens annosa puellis.* Ovid. *syn.* Vĕtŭla. *epith.* Trĕmēns, mārcĭda, sĕdŭla, frīgĭda, trīſtis, rūgōsa, cūrva, sĕgnĭs, mōrbōsa mūltĭlŏqua, lāngvĭda dēlīrāns, ēxsāngvĭs, sōrdĭda, pārca, ārĭda, dēfōrmĭs, vĭgĭl, sĕvēra. *phr.* Grăvis ănnis, ānnōsă părēns. Grāndĭor ævo. Cŭi frōns rūgis cōntrācta. Invălĭdis ănūs ēnērvata, lăcērtis. Lānguĭda sōrdet ănŭs: ādmōto ādmūrmurat īgnī. *vide Senex.*
ānxĭē, *Frásowliwie*, *Ostro.* Angstlich.
ānxĭĕtas, atis, *Utrapienię, Frasowliwość.* angst, Bangigkeit. *Anxietate carens animus facie omnis acerbi.* Luc *syn.* Cūra, sōllĭcĭtūdo, *epith.* Trīſtis īnfōrmis, mōrdax, mŏlēſta, păvĭda, grăvis, ſtĭmulāns, mōrdens, rōdens, *vide cura.* (bringend
ānxĭfer, *Frásowliwy, Frásunek przynoßący.* Angst
Anxĭtūdo, *Frásowliwość.* Bangigkeit.
ānxĭus, *Frásowliwy*, *Pieczołowity.* Angsthafft. *Solicitam timor anxius urget.* Virg. *syn.* āmbĭgŭus, īncērtus, dŭbius āncēps, sōllĭcĭtus. *vide Sollicitus.*
ānxŭrus, Azurus, *Nie zárosły.* Kahl. *Circæumque jugum queis Juppiter anxurus arvis.* V.
ānypeŭthīnos, vel us, *Wolny od ráchunkow.* Frey von Rechenschafft.

A P A

ăpăge, *Gr. Przecz z tąd*, *Schoway się.* Hinweg. *Debueram dixisse apage hæc immitia poma.* Gaz
ăpălæstros, vel us, *Gr. Gruby.*
ăpārctĭas, æ. m. *Gr. Wiatr pułnocny prawy. Frigidus à summo descendit aparctias axe.* Hor.
ăpărīnē, ēs, *gr. Ostrzycá ziele.*
ăpārtĭlŏgia, *Gr. Ráchunki dobre.*
ăpăſtia, æ. *Post 1.* Fast.
ăpăthēs, is. *Gr. Niećierpliwy*, *Bez námiętności.* ungedultig
ăpăthīa, æ. *Gr. Niećierpiętliwość.*
Ape, *i. prohibe.* v. *Apeo.*
ăpēlĭōtes, æ. m. *Gr. Wiátr wschodni prawy. Nec sævi Boreæ aut apeliotæ.* Alcai.

ăpēlla, æ. m. *Obrzezániec.*
Apenarii Trebel. Pollio i. gladiatores, arenarii, ingentes, immanes, crudeles, à voce Craca sævus. Marcellus. Donat accedit & Rhodigin. hi Galieno lusere Cyclopem. al. Apinarii.
Ăpēniaūtīsmos, vel us, *gr. Wygnánie doczesne* ein Zeitliche außtreibung.
Apeo, es, apere, Apes. m. Zwięzuię, Niedopuszczam, Hamuię, Odstraßam.
ăper, *Wieprz dźiki, 1.2.* Wild-Schwein. *Trux aper insequitur, totosque sub inguine dentes.* Ovid. *syn.* Spūmĕus. mĭnāx; fŭrĭbundus fŭrēns, ĭmmānis, fĕrus tŏrvus, fūlvus, trux, fūlmĭnĕus, hĭspĭdus, vĭŏlēntus, fĕrox, trŭcŭlēntus, frēndens, hĭrsūtus, fērvĭdus, vūlnĭfĭcus, sānguĭneus, ĭmpĕtŭōsus, sŏrdĭdus, dēntātus, sētĭger, sētōsus, crŭēntus, hōrrĭdus, prŏtērvus, aūdax, ĭmpăvĭdus, spūmōsus, vāstātor, frĕmens, răbĭdus ĭnglŭvĭōsus ăcer, sævus, spūmāns ārcădĭus, Mænălĭus. Mārsus. *phr.* ŏblīquo dente tĭmēndus ăper. Dēnte mĭnāx. Vūlnĭfĭcos ăcŭit dēntes ăper, ēxĭlit ēxērto dēnte prŏtērvus ăper. Vāstans rūra cŏlōnis ĭmmēnsa mēmbrōrum mŏle crŭēntus ĭndŏmĭtus regnābat ăper Sævus ăper lōnge sÿlvis lātrāntĭbus, āctus, Fūlmĭneo cēlĕres, dĭssĭpat ōre cănes.
ăpĕrĭō, *Otwieram, Wyiawiam, Odmykam, Odkrywam. Hoc ipsum ut strueret, Trojamque aperiret Achivis.* Virg. (abnehmen.
ăpĕrĭo căput, *Zdeymuię czapkę,* die Mitze
ăpērtă cœli. *Podniebie.*
ăpērtè, *Otworzyśćie, Jáwnie, Szczerze, Wyrozumnie, Wżywe oczy.* öffentlich. *Tu modo quem poteras vel apertè tutus amare.* Ovid. *syn.* Pălăm, mănĭfēstè. *vide Palàm vel* ĭngĕnuè.
Apērtĭlis, *Otworżysty.* Auff-zuschlüssen.
ăpērtĭo, *Otwieránie.*
ăpērtis tibiis, *Głośny.* Hell.
ăpērto capite, *Niewstydliwie.*
ăpērto pectore, *Szczerze.* Auffrichtig.
ăpērtum, *Golá, Widok 1. Przestwor.*
ăpērtum pectus, *Sczerość.* Auffrichtigkeit.
ăpērtūra, *Otwieránie, Otwor, Drzwi 1. Dźiura 1.* Auffschluß.

ăpērtus, *Otworzony, Otworzysty, Nági, Nienákryty, Szczery, 2.* Offen/ Offenbahr. *Quid miseros toties, in aperta pericula cives.* Virg. *syn.* Reclūsus, rĕsĕrātus, pătēns.
ăpes, is. f. vel *um,* vel *ium,* plur. num. *Pszczołá.* Bienen/ Ymmen. *Principio sedes apibus statioq; ponenda.* Virg. *epith.* Mēllĭfĕræ sēdŭlæ flōrĭgĕræ, fūgāces, ĭngĕnĭōsæ, mēllĭflŭæ, cāstæ, vĭgiles, sŏllĭcĭtæ, ĭnnūbæ, mēllĭtæ, văgæ, pērvĭgĭles, pārvæ, grăciles, ĭndūstrĭæ, āttĭcæ. Cecrŏpĭæ, Sicănĭæ, Hÿblææ, *phr.* Vŏlucres, ăvēs Hÿblææ. Cecrŏpĭæ mēllĭfĭcæ ăpum āgmen, ēxāmen, ēxĕrcĭtus. Cārpit ăpis stŭdĭōsa thÿmos. Dēnsa pĕr hērbōsos vŏlĭtant ēxāmĭna cāmpos, ăpes thÿmo pāstæ: mēlle grăvidæ. Flōrum stŭdĭōsa cŏhors. Vēris pŏpŭlāntur ăpes. Flōrĭbus ĭnsĭliunt vărĭis, rōremque mădĕntem ōre lĕgunt. Mēllis ăpes ăvidæ vŏlĭtant pĕr ămœna vĭrēta. Rōris ŏdōrĭfĕri. Sicănĭas dētĭnet hōrtus ăpes. Cērāsquĕ lĭquēntes cōnfĭcĭunt dūlcēsquĕ lăres in pūmĭce fĭgunt, ĭncūmbunt ŏpĕri, grātĭsquĕ lăbōrĭbus ĭnstānt, āmĭsso dŭbĭæ rĕge văgāntur ăpes ŏmnĭbus ūna quĭes ŏpĕrum: lăbor ŏmnĭbus ĭdem.
ăpex, *Kropká, Wierzch 1. Czub, Szłyk, Czapka 1.* Knopff/ Spitz. *Jamque volans apicem & latera ardua cernit.* Virg. *syn.* Fāstĭgĭum, vērtēx, căcūmen, cūlmen. *epith.* āltus, ēxcēlsŭs, ārduŭs, ăpērtus summus, sŭpērbus, cēlsus, sūblīmis.
ăpex glūmæ, *Ość u kłośiá.*
ăpēxābo, onis, f. *Jątrznicá. Corripit penultimam Rob. Stephan. quam in Longabi producit, cum tamen analogia similis utriusque sit.*
ăphăca, vel ce *gr. Pápáwá, Gołębi groch Wyká polná, Szałwia leśna.*
ăphærēma, n. *gr Pęcak.* Gerst.
ăphærĕsis, *is, gr. Odięćie. Item Figura Ablatio, Diomed. quæ literam vel syllabam initio dictionis aufert.*
ăphĕrĕria, æ. *gr. Kres zawodniczy.*
ăphŏrismus *gr. Summowánie Klątwá.*
Aphorismus Rufiniano, figura sententiarū temerè dicta corrigens, al. Diotismus. Correctionis species.

ăphrāctum; *gr.* *Náwá nie nákryta.*
ăphrōdes, is, gr. in *Pienisty, & Mák.*
ăphrōdes meconium, *gr.* *Járy mlecz ziele.*
ăphrŏdīsĭăces, es, *gr.* *Achatek.*
ăphrŏpīsias, æ. *gr.* *Tátárskie ziele.*
ăphrōn, *ri*, *gr.* *Mák.*
ăphrŏnītrum, *gr.* *Sáletrá.* Salpeter.
ăphrōscŏrŏdon, *gr.* *Czosnek.* Knoblauch.
āphthæ arum, *gr.* *Warg osypánie.*
ăphye, *es*, *gr.* *Mrzewká.*
Aphyllănthes, is, n. *gr.* *Dryakiew polne ziele*
ăphyllon, li, *gr.* *Gniazdo ziele.*
ăpia brassica, Apiacos caulis, *Kápustá kędźierzawá.*
ăpiāna vītis, *Muszkátelá.* ein Muskat traub.
ăpiānus, *Pszczelny*, Apianum *Pszczelnik.*
ăpiārius, adject *Pszczelny.* Immenpfleger.
ăpiārius, subst. *Bártnik.*
ăpiāster, Apiastra, *Zołna.*
āpiāstrum, *Jáskier*, an *Pszczelnik ziele.*
ăpiātus, *Fládrowáty drobno.*
ăpica ovis, *adject.* *Græcum.* *Owcá.* *1. corripit Rob. Stephan. sed ratione originis Græca duplicis, posse etiam produci.*
ăpĭcŭla *Pszczołká.* Ein klein Bienlein/ Immlein. *Nunc haurit apicula, quæ te.* Scal.
ăpĭcŭlus, *Kropká*, *Bindá*, Das Höchste eines jeden Dings. *parvus. apex.*
ăpilascus, f. *Złoto*, *1.* Das Gold.
ăpĭnæ, hæ, *Bajki.* unnutze reden. *Sunt apinæ tricæq; & si quid vilius istis.* Mart.
Apinarius, *Szyderz.* Ein Verspotter.
ăpios, *ij. f.* *Rzodkiew.* *Gruszká ziemná.*
Apiosa affectio, *Słoneczniсá.*
Apiosus, *Słonecznicę ćierpiący.*
ăpis, is, *Pszczołá.* Ein Imme. *Non apis inde tulit collectos sedula flores.* Ovid. *vide Apes*
ăpis imperfecta *Trąd.*
ăpiscor, *eris.* *Dostáię 1.* Erlangen.
Apisterium, *B.* *in Barć.*
ăpĭum, *Opich.* Eppich. *Floribus atq; apio crines ornatus amaro.* Virg. (*Herba amarissima, quâ olim in Acheia Victores sacri certaminis coronabantur.*) *epith.* ămārum, vĭrĭde, vĭrens, vīvāx, ūdum, vĭrĭdans.
ăpĭum agreste, *Jáskier.* Melissen.
ăpĭum hortense, Apium verum, *Pietruszká* Petersilge.

A P L

ăplănes, is, vel eos, *gr.* *Nie błędny.*
ăplūda, *æ.* *Miękiny*, *Otręby.* Treb r.
ăplūda. Aplustrum, Aplustra, & Aplustria. *Bándera.* Schiffgezierd. (*Ornamentum in summitate navis*) *Navibus assumptis fluitantia quærere aplustra.* Cic. *in concussa vehit tranquillus aplustria flatus.* Rut. *epith.* Flŭitans. Græcum.
āplysia æ. *gr.* *Gębká.* *1.* Wasser Schwamm.
Apnŏea, æ. *gr.* *Bezethu.*
Apocalypsis, eos, is, *gr.* *Objáwienie.*
ăpŏcha æ. *gr.* *Cyrograf*, *Kwit.*
āpocolosyntosis, *gr.* *sub Kánonizowánie.*
ăpŏcŏpe, es. gr. *Ućinanie.* *Item Figura Grammatica, literam vel syllabam fini dictionis adimens.*
Apŏcŏpus, *Gr.* *Rzezaniec.* (*Flák*
āpocrĭtius venter, *gr.* *Słaz flákowy.* & in
āpocryphus, *gr.* *Niepráwy*, *Pokątny.*
Apocynon apocynum, *g.* *Zábia kostká Toi-* (*na ziele.*
Apocynum repens, *Obwoina.*
ăpădes, *hi*, *vide* Apus.
Apŏdidrāscinda, *gr.* sub *Zmrużek.*
ăpŏdixis, is, eos, *gr.* *Dowod*, *Kwit.*
ăpŏdŏsis, is, *gr.* *Oddánie.* *Item Figur Rhetorum, cùm membrum periodi posterius, priori membro respondet.* *Donat.*
Apŏdyterium, *gr.* *Zźuwálniá.*
Apŏgæos, *ei*, *gr.* *Wiatr z dołu.*
ăpŏgrăphum, *gr.* *Wypis*, *Konterfekt.* *Przemalowány obraz.* ein Copey.
Apolactizo, *gr.* *Odwierzgam.*
Apŏlĕctŏrium, *gr.* *Rádá pospolita, taiemna de personis.*

Apo-

Apolectum, *gr. Rosołowa ſtráwá*, ibidem Tomus piſcis, *Dzwono ryb.*
Apŏlēctus, idem & *Tunczyk, Trybunáliſtá Rosołowá ſtráwá.*
ăpŏlis, idis, *gr. Wygnániec.* ein Gebanter.
Apŏlŏgātĭo, Gadká, Báiánie. Rätzel.
Apollĭnāris. *Bielun.*
Apŏlŏgētĭcum, Apologeticus, *g. Obrona ſtawna.* Verantwortung.
Apŏlŏgia Apologiſmus *gr. idem.* (*wet.*
Apologo. as, Przymawiam komu. Oddaię. wet zá
Apŏlŏgus, *gr. Bayká.* Ein Fabel. *Apologon audi lector, & verum puta.* (Jamb.)
ăpomagdalia, æ. in Ręcznik.
Apŏmĕlis, *gr. Miod pity.* Meth.
ăpŏphăſis, *gr. Odpowiedź 1. Reieſtr 3.* & in *Mowię że nie.* Verlangung.
ăpŏphlēgmătĭſmus, *gr. Máſtykátorium.*
Apŏphŏrēta, orum, *gr. Podarek.*
ăpophtēgma, tis, n. *gr. Powieść znamięnita.* Ein kurtzer wolgefallner Spruch.
ăpŏplēctĭcus, *gr. Apoplektyk.*
ăpŏplēxĭa, æ. *gr. Apoplekſya.* Schlag. *Corripit extempló trepidans apoplexia corpus.* Anor.
Apŏpōmpæus *gr. Odwrotni.*
Apoprŏegmĕna *gr. Odrzutek. Cic: de Finib.* Außwurff.
Apor, pro apud, Feſto priſcum.
ăpŏrĭa, gr. v. *Wątpienie, Trudność, Niedoſtatek Eccleſiaſtici 27. Aporia hominis in cogitatu illius. LXX. Polonus interpres. Utrapienie, reddidit.*
Apŏrĭor, aris, Niedoſtaie mi. Uciśnionym, Trwożę. Mangel haben.
Apŏron, *gr. Wątpliwa rzecz.*
Apŏsĭōpēſis, is, gr. *Zámilczęnie. Item figura Oratoria, quæ ſententiam inchoatam abrumpit ſic, ut tamen quod abſciſſum eſt, intelligatur. Quintil.* Reticentia, *Cic.* Obticentia. *Celſo,* Interruptio. *Quintil.*
Apōſprāgiſma. tis, *gr. Pieczęć, Herb ſygnetowy.* Ein Pietſchier.

ăpŏſtăſia, æ. *gr. Odſtąpienie.* Abfall.
ăpōſtăta, æ. *m. gr. Odſtępcá, Zbieg.* Ein Abgefallener / Abtrinniger. *Tunc vir Apoſtolicus, nunc vilis Apoſtata factus.* Sec.
Apōſtāto, as gr. Odpadam.
Apōſtātrix, ſub *Odſtępcá.*
ăpōſtēma, tis, *gr. Wrzedźiennicá, Ziątrzęnie.* ein Geſchwär.
ăpōſtēmătĭca, æ. *gr. Dryákiew pełna.*
Apoſtolatus, us, apud S. Paulum Apoſtoli munus vel Apoſtolica dignitas.
Apoſtoli, hi, Liſt 5. Swiádeczny liſt.
Apōſtŏlĭcus *gr. Apoſtolſki.* Apoſtoliſch. *Tunc vir Apoſtolicus, nunc &c.* Sed.
ăpōſtŏlus *gr. Apoſtoł, Amirał. Poſłániec. Creditur extra oculos, ut Apoſtolus edocet author.* Prud.
ăpōſtrŏphē, *es, gr. Odwrocęnie, Item figura Oratoria ſermonem ab una perſona ad aliam convertens. Converſio, Rufinian. Quintilian.*
Apoſtrophus, ſ. i. nota. Averſio Diomedi, etiam Apoſtrophi idem. Nato Orthographica circuli dextra parte conſtans, ſed ſummum fini dictionis appoſita, ſignificans i. vocalem ablatam eſſe, ut Ain. Tanton. Diomed. At Priſciano Synalœphe *hac dicitur. Sed & conſonantem ablatam ſolam vel cum vocali, deſignat apoſtrophus, ut Mult. ille. Horridus miles amatur, & Inter ſe coiiſſe vir. & decernere ferro: pro viris. Ecclypſis hæc vocatur, quæ exterit M. vel S. exempla plura collegit Giſan. ad Lucret. & Verrepæus in ſua Grammatica, eadem Mario Victorin.*
ăpŏtĕlēſma, tis, *gr. Przepowiedzenie.*
Apŏthēca, æ. *gr. Spiżárnia. Skład, Piwnicá 1. Winna piwnicá.* Ein Apotheck.
Aut apotheca procis intacta eſt, aut pecus atqui. Horat.
ăpŏthēōſis, is, eos *gr. Kanonizowánie.*
Apŏtrŏpæus, *gr. Odwrotny.*
Apŏxyŏmĕnos, *gr. Ścieraiący ſię.*

ăpŏzĕma, tis, *Dekokt.* ein Gekoch.

APP

āppărātè *Kosztownie, Swietno,* Köstlich.
āppărātio, *Gotowánie, Przygotowánie,* Zubereitung.
āppărātu nullo, *Nie wytwornie.*
āppărātus, adject. *Opátrzony.* Zugerüstet.
āppărātus, *us, Opátrzenie,* Przygotowánie *Dostátek 2. Sprzęt, Ubior 1. Aparát 1.* Bereitschafft/ Rüstung. *Persicos odi puer apparatus.* (Saph.)
āppārens, *Widoczny.* Erscheinend.
āppārĕo, *Stawiam.* Erscheinen. *Apparent rari nantes in gurgite vasto.* Virg. *syn.* vĭdĕor, compārĕo, ŏrĭor, ēxŏrĭor, sūrgo, ēxsūrgo.
Apparesco 4. Esdræ 7. pro Appareo.
āppāret, *Pokazuie się co, Widáć,* an *Widźieć?* Es scheinet.
āppārĭtĭo, *ukázánie się, Ceklárskie stanie, Ceklarz.* Ein Erscheinung.
āppārĭtĭonis magister, *Hetman w Miástách.* Ein Hauptmann inder Stadt.
āppārĭtor, *Ceklarz, Hálábartnik,* Diener/ Stadtknecht. *Apparitores sed furenti suggerunt.* (Jamb. *syn.* Sătēlles, lĭctor, stīpātor, *epith.* Clāmōsus, sævus, pēllītus, trūx, răbĭdus, rĭgĭdus.
āppārĭtūra, *Ceklarstwo.* Stadtdiener
āppăro, *Gotuię, Spráwuię.* Zubereiten/ Zurüsten. *Incertus quid Juno ferat, quas apparet iras.* Vel: *syn:* Păro cōmpăro, ōrno, ădōrno. præparo.
āppellātio, *Názwisko 1. Názwanie, Przezwisko, Appellácya.* Nennung.
Appēllātivus, Nazywáiący, ein Nennender.
āppēllātor, sub *Apellacya,* ein Nenner.
āppellatorius, ibidem.
āppēllĭto, *as, Názywam,* Nennen.
āppēllo, *as, Názywám, Mowię do kogo, Miánuię 1. Wymieniam, upominam się, Odwoływam się 2. Pozywam 1. Náradzam się, Apelluię, Námawiáć ná nierząd, Przerywam* 2. Nennen. *syn:* Vŏco, nōmĭno, cōmpēllo, as, *phr.* Nōmĭne, dīco; Nōmĭne clāmo Rĕfĕro nomen.
āppēllo, is, *Przybiiam do brzegu, Przypędzam Przykłádám, Popędźić, Kiwam głową,* Anländen. *Aut quis te gnavum nostris Deus appulit oris,* Virg: *syn:* ādmŏvĕo, āpplĭco, *vide Navem apello.*
āppēllo animum ad, *ulubić sobie.*
āppēllŏr, aris *Zowią mię.* Genennet werden
āppēndĭcula, *Przypádek.* ein Zusätzlein.
āppēndix icis, idem ab appendo. Ein Anhang.
āppēndix spina, *Głog,*
āppēndo, is, *Záwieszám, Ważę wagą,* Anhangen. *syn:* Sūspēndo, *vel* pōndĕro.
āppēndor, *Wiszę.* Hencken.
āppētēns, *Chćiwy,* Begierig.
āppĕtēnte lūce, *Przededniem,* Vor tage
āppĕtēntĭa *Pożądánie. Prágnienie, Apetyt 1. 2.* Begierd.
āppĕtēntia milvina, *Appetit 4.* Apetit
āppĕtĭbĭlis, Pożądany, Gewünscht
āppĕtit verba sub *Wystáwny.*
āppĕtītio, *Ządza, Pożądliwość; Chćiwość, Prágnienie, 4. Apetyt 1. 2.* Wunsch.
āppĕtītor, Pożądacz, ein Begehrer.
āppĕtītus, us, *Ządza, Chćiwość, Apetyt 2.* Groffs Begierd/ Lust. *syn:* Pētītus ēxpetītus ōptātus.
āppĕto, is, *Ządam 1. Chwytam 1. Sćiągam rękę, Tárgam się, Rzucam się do czego, Przybliżá się.* Begehren/ Wünschen. *Possim quin oculos appetat ille suos.* Tib. *syn.* Cŭpĭo, ōpto, ēxopto, pĕrōpto, ēxpĕto.
āppĕto, onis, Pożądácz. ein Begehrer.
āppĕtor, *oris, Rzuca się pies.*
āppīngo, *Przydaię, 1. Przypisuię, Przyszywam 2.* & in *Máluię.* Herzu mahlen.
āpplaūdo, *Pochwalam. Przyklęskam rękomá Krzykam pochwaláiąc, uderzam o ziemię.* Frolocken. *vide Plaudo.*

åpplaūsor, *Pochwalacz*. Frolocker.
āpplaūsus, us, *Pochwała*, *Krzyk*.
āppröpīnquo, *Przybliżam się*. Herzu nahen. *syn*: Pröpīnquo, ăccēdo, ădvēnto. *phr*. Fit pröpĭor, tērrăsquĕ cĭtâ rătĭs ăttĭgit aūrâ. Pōrtŭsque pătēscit. Rēspĭcĭt īnstāntem tērgo & pröpĭora tĕnēntem Jāmquĕ pröpīnquābānt pōrtis. *vide Advenio*.
Appropio, as. B. Approximo B. Przyblizam się Beynahen. *Tepidoq; approximat Austro*, Mart
Appulsus, us *Przygnánie*, *Przypłynienie*, *Przyście*. Zulándung.

A P R

åprārĭus, *Wieprzowy*. Von dem Schwein.
åprīcāns, *Pogodny*.
åprīcātĭo, *Słońce*, & in *Ná słońcu*.
åprīcĭtas, *Pogodá*, *poyrzenie wesołe*. *Wesołość*.
Aprīcŏr, aris, *Ná słońcu rad bywam*.
åpricŭlus, *Wieprz dźiki morski*.
åprīcum in *Násłoneczny*,
åprīcus, *Pogodny*, *Násłoneczny*, *Suchorláwy*, *Wesoły*. Ein Sonnächtiger Ort. *Et terris immittit apricis*. Virg. *Duceret apricis, in collibus una colorem*. Virg.
åprīlis, subst. *Kwiećień*. Der Monat April. *Aprilem memorant ab aperto tempore dictum*. Ovid. *Findit aprilem*. Horat. *phr*. ăb ăpērto tēmpŏre dĭctus, Mēnsis Cythĕrējus, à Vĕnĕre hic măgnā dēscēndit ŏrĭgĭne mēnsĭs. Aprīlem Vĕnĕri sacrum fēcēre Quĭrītes. Cum lætis dĕcŏrāntur flōrĭbus hōrti Cum jam tīnnire vŏlŭcres īncĭpĭunt. Quo mēnse ārbŏr habet frōndes & pābŭla tēllus. Mēnsis, quo ver cūncta ăpĕrit.
åprīlis, adject. *Kwietniowy*.
åprīnus, *vel* Aprugnus, *Wieprzowy*, Von einem wilden Schwein. *Sumina te atq; amiæ, ne dicam viscus aprugnum*. Lucr.
åprōnĭa, æ. *Przestęp czarny*.
Aprōxis is eos, *g*. *Nieprzystęp źiele*, & sub *Ognişte źiele*.
åprūgna, æ. *Dźiczyzná*, Wild-Schwein-Fleisch.
ăprūgnus, *Wieprzowy*, Wild Schweinisch.
Apsinthium, *idem* Absinthium.
āpsis, idis, *gr*. *Obod*, *Sklep*.
Apsychos, Apsyctos, *gr*. *Cieplec*.

A P T

āptātus, *Przypráwiony*; & sub *Uwiązány*.
āptè, *Grzeczy*, *snádnie*. Geschicklich. *Semper in his aptè narrantis verba resistunt*. Ovid.
āptĭtūdo, *Snádność*.
āpto as, *Gotuię*, *Náprawiam* *1*. *Sposabiám*. *Przystosuię*, *Násadzam*, *przyprawiam*, *1*. *Temporuię*. Zusammen fügen/ ordnen. *syn*. ăccŏmmŏdo, cōmpōno, ădāpto. *phr*. āptārī cĭthăræ mŏdis.
Aptotum Nomen: Prisciano, quod solum Nominativum casum habet, ut Jupiter, nefas, pondo, frugi, tot, opus, nequam, centum.

āptus, *Sposobny*, *przygodny*. *Grzeczny*, *Uwiązány*, *Wiśący*, *Spoiony*, *Upstrzony*. Geschickt/ tüchtig. *syn*: ăccŏmmŏdātus āppŏsĭtus, cōnvĕnĭens, *vel* cōnnēxus cŏhærēns, *vel* cŏmmŏdus idōnĕus, *vel* ōrnātus. *phr*. āptos jūngĕ pāres.
āptus, id: adeptus sub *Dostáię*.
ăpua, æ. è Græco, *Mrzewká*.
ăpud, *U*. *1*. *Ná 2*. *Przed kim*, *Wmieśćie*, Bey *Scævola, tu cænas apud omnes, nullus apud te*. Mart. *syn*: Pĕnes, jūxta, in.
ăpud se, *Z*. *sobą*. Mit sich.
ăpud te sis, *Miey się ná pieczy*.
ăpum cāstra, cubīlia, pabulatio, statio, *Pszczelnik 1*. Ein Bienstock.
ăpum globus, grex, examen. *Roy pszczoł*.
ăpum pullus, pullities, *Pszczołka*.
ăpum rex, rector, ductor, regulus, *Pszczoł mátka*.
ăpum servĭtia, *Trąd*. Aussatz.
ăpus, odis, *gr*: *Jerzyk*, *Latáwiec pták*.
ăpyrĭnon, *gr*: *Bez iądrek owoc*. *Gránatowe iábłko*. Granat-Apffel.

ăpȳrĭnus fructus, *Bez iądrek owoc. Lecta suburbanis mittuntur apyrina ramis.* Mart.
ăpyron, Apyrum, *Gr. Siátká.*
ăpyrōtus, *Gr. Kárbunkuł 2. & Niezgorzysty.* Carfunckel.
ăqua, *Wodá, Uryná.* Wasser. *Alter aquis, alter flam̃is ad sidera missus.* Juv. *syn:* Lympha, unda, lătēx, hūmor, lĭquor, flumen, rīvus, fluvĭus, fons *epith.* clāra, ămœna, plăcĭda, flŭens, cōrrūpta, īmmōta, jăcens, līmōsa, pălūstrĭs, īrrĭgŭa, sŏnōra, prosĭliens, stāgnāns. *phr.* Terræ cīrcūmfluus humor. Cōntrārĭus īgnĭbus hūmor. Lĭquores gĕlĭdi, ăqua de flūmĭne sūmpta; Mōlli lāpsu per saxa sŏnāns, Rīvulus serpentis lēnĭter ăquæ. Seu fons purus ăquis īlle sŏnāntĭbus. Placidusquĕ sŏnōræ lāpsus ăquæ Currēntem dubĭis pōrtāre cănālĭbus undam. Sūmmōque hausit de gūrgĭte lȳmphas. Lȳmphisque à fonte pĕtītis. Tēllure rĕfōssa ōccūltos lătĭcēs abstrūsăque flūmĭna quæ runt, Tēmpĕret ānnōsum sōbrĭa lȳmpha mĕrum. Dānt famŭlī mănĭbus lĭquĭdo dānt ōrdĭ-(ne fōntēs.
ăqua căduca, *Wodá zbytniá.*
ăqua fervens, *Ukrop:* Heißsiedend Wasser.
ăqua immunda, *Uryná.* Urin / seich.
ăqua in se contorta, *Wir.*
ăquă intērcus, *Puchlina,* Wassersucht.
ăqua lactis, *Serwatká,* Molcken.
ăqua maris, *Rosoł 2.* Suppen.
ăqua mulsa, *Miod pity,* Meth.
ăqua perennis, viva, *Zrzodło.* Ein Brunn
ăqua salsa. *Rosoł 2.* Saltz-Wasser.
ăqua stativa, reses, *Woda stoiąca.*
ăqua stillatitia *Wodká palona* gebrennt Wasser
ăqua tritico incocta, *Piwo,* Bier.
ăqua vitæ, *Gorzałká,* Brandwein.
ăquæ hæ, *Cieplice,* Badstuben.
ăquæ guttæ cōncrētæ grandiores, *Grad.*
Aquaculo, as, Rufiiáńską trzymam.
ăquædūctĭo, *Wody prowádzenie.*
ăquæductus, *Rurmus, Rurmusowy row.*
Aquælitium, Wody dostáwánie, Rurmusowy row.
ăquagium, Młyn, 4. Rurmus, Rurmusowy row.
ăquāle is, u. *ăquālĭcūlum, Wodny státek.*

ăquālĭcūlus, *Koryto, Brzuch, Zołądek.*
ăquālĭcus, Brzuch, Kiszká miąższá.
ăquālis, m. & f. subst: *Wodny státek, Miednicá, Nalewka, 2. Doniczká.* Wasser-Geschirr *quidam quoq; aqualibus undam.* Fill.
ăquam aspergo, obsipo, offundo, *Cieszę Chłodzę, Pokrapiam.*
ăquam petere, sumere, sub *Pusczam wodę,*
ăquam traho, sub *Pusczam,* ultimo.
ăquāria libra, *Rurmistrskie prawidło.*
ăquārĭa provincia, *Wodniczy urząd.*
Aquariolum, Pomywálnik, Stek.
ăquārĭŏlus, *Nierządniczy sługá* & sub *Rufiian.* ein Kupler.
ăquārĭum, *Nápáwálne mieysce, Pomywálnik: Młyn 4. Stek.*
ăquārĭus, adject: *Wodny 1.* Wässerig.
ăquārĭus, subst: *Rurmistrz. Wodnik 1. 2. Nierządniczy sługá.*
ăquārĭus sinus, *Száflik.*
ăquātĭcus, *Wodny 1. Quam mollis aquaticus Auster.* Ovid.
ăquātĭle, *Pław wodny 1.*
ăquātĭlia, ium, *Pław 9.*
ăquātĭlis, *Wodnisty, Wodny 1.* Das im Wasser lebt. *Nymphas natantes, incolasq; aquatiles.* (Jamb.)
ăquātĭo, *Wody dostátek, Wody czerpánie. Napawánie, Nápawalne mieysce.*
ăquātione plantam adjuvo, animo, *Pokrapiam.* Besprengen.
ăquātor, *Wodnik* Wasserträger. *Ad Tarthesiacum venit Indus aquator Iberum:* Ser.
ăquātus, *Wodnisty,* Das voll Wasser ist.
ăquĕus, Modroblady, Liechtblau.
ăquĭfolia, æ. *Więzożold, Ostrokrzew.*
ăquĭla, *Orzeł,* & sub *Chorągiew. Romanaq; aquilæ signifer hostis erat.* Ovid.
ăquĭla anataria, *Orzeł 2.* Ein Adler.
ăquĭla bārbăra, *Orzeł łomignat.*
ăquĭlejum, *Zbieránie wody. Atq; sinum penetrans*

netrans aquilejum, colligit undas. Priſcian.
Aquilenta, ſub Oſtrokrzew.
ăquĭlex, *egis, & icis Rurmiſtrz.* Brunnenmeiſter. *An Deus ipſe Aquilex,cæcis &c.* Mill
Aquĭlĭcium, Rurmuſowy row.
ăquĭlĭfer, *Chorąży,* Fähnrich.
Aquĭlīna. Aquilegia, Orlik ziele.
ăquĭlīnus, *Orli,* & in *Byſtry,* Adler-Art. *Cervix curta, brevis tibi frons, naſuſq; aquilinus.* Anom.
ăquĭlo, *Wiátr połnocnemu poboczny ku wſchodowi.* Nordwind. *Aut actum cœlo magnis aquilonibus imbrem.* Virg. *ſyn:* Bŏreas, *epith.* nĭvālis nūbĭlus, ĭnīquus sĕrēnĭfer. Scȳthĭcus glăcĭalis ālgens. tĕrrĭbĭlis Gĕtĭcus, Thrēicĭus, raucus. Riphæus ăcūtūs. hŏrrĭfer, ĕffrænus, săīūtĭfer Bŏrĕalis, pūrus. pĕstĭfŭga. *phr.* Vis, răbĭes ĭmpĕtus ăquĭlōnis ăb āxĕ hybĕrno fŭrens. Nĭves ſpārgens. Gĕlĭda bacchātus ăb ărcto ārmātus tūrbĭne. Cōncrĕtus grāndĭne pennas. Quī gĕlidam ſpārgit ăb āxe nĭvem. Frīgĭdus & ſylvis ăquĭlo dĕcuſſit hŏnōrem. Quālis Hȳperbŏrĕis ăquĭlo cum dĕnſus ăb ōrĭs īncŭbŭit. Scȳthĭæque hȳĕmes ātque ărĭda dĭfflat Nūbĭla ăĕrĭōs răpĭdo pĕrvĕrtens tūrbĭne cāmpos. Cum dĕfōrmis hȳĕms răpĭdis ăquĭlōnĭbus hŏrret. Cum glăcĭālis hȳĕms ăquĭlōnĭbus ăſpĕrat ūndas. Tālĭa jāctānti ſtrīdens ăquĭlōne procella. Vēla advērſa ferit fluctuſq; ad ſȳdera tollit. Tāntăque cōmmōti vīs eſt ăquĭlonis ut āltas æquet hūmo tūrres tectăque răpta fĕrāt. Frīgĭdus ut Bŏrĕas ōbſtŭpĕfēcit ăquas. ita fĕrtur. ut ācta præcĭpiti pinus Bŏrĕa. Cum grāvĭs ārmētur Bŏrĕas glăcĭēq; nĭvāli hĭſpĭdūs. Cum Bŏrĕas Scȳthĭca ſtrīdŭlus ărce fŭrĭt. Bŏrĕas īncēndĭa mĭſcet Flāmmārūmque æſtus tōllit vĭŏlĕntus ad aūras. Rĕsŏnānt Bŏrĕa īnſūltānte rŭdĕntes. atra mĭhi vīs ĕſt, hāc triſtĭa nūbĭla pĕllo; hāc frĕta cōncŭtĭo, nōdōsăque rōbŏra vĕrto īndūrōquĕ nĭves & tĕrrās grāndĭne pūlſo. Tānto mōlīmĭne lūctor, ut mĕdĭus nōſtrĭs cōncūrſibus īntōnet æther. Hæc Bŏrĕas aut his nōn īnferĭōra lŏcūtus ēxcūſſit prūnās quārum jāctātĭbus ōmnĭs afflāta eſt tĕllus, lātumquĕ pĕrhŏrrŭĭt æquor. *v. Ventus*
ăquĭlōnāris, Aquĭlōnius. *Połnocny,* Das gegen Norden gelegen iſt. *Huc duo ſectati fratres aquilonia proles.*
ăquĭlus, *Orli,* Adler-Art.
ăquĭlus cōlor, *Sniády.* Braun-Schwartz.
Aquĭmănĭle Umywadlnik. ein Handfaß.
Aquĭmĭnāle Lorczak 1. Wiadro.
ăquĭpĕnſer, *Jeśiotr,* Ein Stör.
ăquor aris. Wodę czerpam, Pićuię, Piię. Waſſer holen/ ſchöpffen. *Tuæ ſub mœnibus urbis aquantur:* Virg. *ſyn:* ăquam haūrĭo trăho, ēxtrăho, *vel* ădăquo: ăd ăquam dūco. Potum dūco, ăquas mĭnĭſtro, præbeo. Flŭvĭos mĭnĭſtro.
ăquōſus, *Wodniſty, Wodnowzorzyſty.* Wäſſerig. *Dum pelago deſævit hyems, & aquoſus Orion.* Virg.
ăquŭla, *Wodká 1.* Wäſſerlein.

A R

Ar, pro Ad priſcè Do 1. Zu.
āra, *Ołtarz, Obroná 2. Ućieczká 2.* Ein Altar *Fumida cingatur florentibus ara coronis.* Ovid *ſyn.* āltāre, fŏcus. *epith.* ŏdōrāta, ſŏlēnnĭs, pīnguĭs, flagrāns, fūmĭda, fūlgēns, vĕnĕrābĭlĭs māgnĭfĭca, ſplēndĭda, īnvĭŏlābĭlĭs, ſāncta, pĭa, mārmŏrea ĕrēcta rūtĭla, fēſta, vōtīva, thūrĭfĕra ſacrĭfĭca ārdēns, cŏrōnāta. *phr.* Thūrĕ călēns. Flāmmīs lūcens, īmbūta crŭōre. Mūlto quæ fūmat ŏdōrĕ, īmpōnĕrĕ dōna, ārās frōndĭbus ōrnāre, frōnde cŏrōnāre. Tĕpĭdo taurōrum īmbūta crŭore. Fūmāns săcris ĭgnĭbus. Sūrgit ŏdōrātis ſūblīmis fūmus ăb ārīs. *vide Sacrifico, Victima.*
āræ & foci, *Ośiadłość.*
ărābĭlis, *Orálny,* das ſich bald ackeren laſt.
ărācĭa ficus, *gr: Figá,* ein Feige.
ăracidna, æ. *gr: Podźiemek płonká.*
ărăcoīdes, ăracus, *gr: Ledźwiec, Podźiemek.* Der vnter der Erden iſt.
ăræos, ăræum, *Gr: Rzadki 1.*
ăræōſtylos, *Gr: Ná filarách,* & in *Filarowánie.* Vnterſtützung.
ărānĕa è Græco, *Páięczyna, Páiąk.* Ein Spinn *In foribus laxos ſuſpendit aranea caſſes.* Virg: *ſyn.* ărānĕus *epith.* Văga pēndŭla ſūblīmis, dŏcta ărĭda, īngĕnĭōſa ārtĭfex, ēxĭlĭs vĕnēnĭfĕra, īndūſtrĭa, ſūbdŏla, āĕria ſuſpēnſa pēn-

dēns, tūrpis vĭgil, ſtŭdioſa tūmĭda ŏpĭfer pervĭgil. *phr.* Dēdūcens filum grăcili pēde. Stāmen de pĕctŏre dūcēns. Pĕdĕ quæ grăcili dēdūcĭt ărānĕa filum, & lĕvĕ dēſerta ſub trăbe figĭt ŏpus. Sūmmo quæ pēndet ărānĕa tīgno, Incaūtas quæ figit ărānĕa mūſcās, āntīquas ēxĕrcet ărānea tēlas.

ărānĕolus, Araneola, *Páiąk*, ein Spinlein (*parvus araneus.*) *Atq; ut araneoli tenuem formavimus orſum.* Virg.

ărānĕŏrum opera, textura, veſtis, rete, *Páięczyná*, Spinwebe.

ărānĕōſus, *Páięczyſty*, Spinwebig. *Araneoſo turpis & ſquallens ſitu.* (Jamb.)

ărānĕum, *Páięczyná*, Spinwebe.

ărānĕus, *Páiąk*, Ein Spinne.

ărānĕus mus, *Myſz brytáńſká.*

ărātĭo, *Oranie, Rola.* Ein Ackerbau.

ărātĭūncŭla, *idem.*

ărātor, *Oracz*, Ein Ackermann. *Tempora quæ meſſor quæ curvus arator haberet.* Vir: *ſyn:* Cŏlōnus, agrĭcŏla, rūrĭcŏla, rūſtĭcus, agrēſtis, cūltor ăgēlli, vīllĭcus, *vide Agricola.*

ăratro, *as*, *Pooryẃam 3. Orzę.*

ărātrĭcus, *ſub Oráczy.* Ackerich.

ărātrum, *Pług.* Der Pflug. *Aſpice, aratra jugo referunt ſuſpenſa juvenci.* Virg. *ſyn:* Vōmer. *epith:* Flēxum, cūrvum, īncūrvum, dēprēſſum, ōblīquum vălĭdum, trāctābĭle, mōrdax, ūtĭle, īnflēxum, ădūncum, dūrum, prēſſum, rūſtĭcum, sōrdĭdum. *phr* Cūrvi pōndus ărātri. Tērram rĕnŏvans, ſcĭndens. Glēbam; vērtēns. Sūlco āttrītus vōmer. Prīmus ărătră mănu sōlērti fēcit Osīrĭs, & tĕnĕram fērro sōllĭcĭtāvit humum. *vide Aro.*

ărātrum ſimplex, *Radlicá*, Pflug-eyſen.

ărbīlla, Arbina ſub *Łoy*, Talch.

ărbĭtrĭa, orum, *Zapłátá*, Bezahlung.

ărbĭter, *Iednacz 1. 2. Rozięmcá, Dozorcá, Probierz. Et ſub Komiſarz.* Ein Scheidsmann. *Arbiter & forma, certamina ſiſte Dearum.* Ovid: *ſyn:* Jūdēx. *epith.* Æquus, jūſtus, ămīcus, sĕvērus, ĭnīquus, īnjūſtus. *phr.* Quem pĕnĕs ārbitrĭum ēſt, Rēs ēſt ārbitrĭo non dĭrĭmēnda mĕo. *vide Judex.*

ărbĭter bibendi, *Bieśiadnik.*

ărbĭter honorarius, *Iednacz.*

ărbĭtrālis, *Iednacki.*

ărbĭtralĭs indicatio, *Sąd przyiáćielſki.*

ărbĭtrāmentum, *Iednácki wyrok.*

ărbĭtrārie, Arbitriò, *Po woli ſwey.*

ărbĭtrārium eſt, *Wolno mi.* es iſt mir frey.

ărbĭtrārĭus, *Jednácki, Swobodny.* Zweiffelhafftig. *Nunc pelago perii certo haud arbitrario.* (Jamb.)

ărbĭtrātu tuo, *Jáko chceſz, Po woli twey, Wedle* & in *Zdáie ſię ná dobre.*

ărbĭtrii ălieni, *Nie ſwobodny.*

ărbĭtrii mei eſt, *Wolno mi.*

ărbĭtrĭo ſuo carēns, *Nie ſwobodny.*

ărbĭtrĭo ſuo vivens, *Swobodny.*

ărbĭtrĭum, *Mniemánie, Rozſądek. 2. Sąd przyiáćielſki, Wolność 1. Swobodá, Wola 1. Zdánie 1. 3. Władza.* Meynung/Vrtheil. *Quem penes arbitrium eſt & jus &c.* Hor. *ſyn:* Vōlūntas, jūdĭcĭum, sēntēntĭa. *epith:* Æquum jūſtum, ĭnīquum, īnjūſtum, ămīcum, sĕvērum.

ărbĭtrĭum facio, *Rozſądzám*, Vrtheilen.

ărbĭtrĭum habeo, *Wolno mi.* es iſt mir frey

ărbĭtrĭum honorarium, *Iednacki urząd.*

ărbĭtrĭum tuum ſit, *W twey to mocy.*

ărbĭtrum do, ſumo, *Zdáię ſię ná dobre.*

ărbĭtro, & Arbitror, *Mniemam Szácuię, Ráię Roztrząſam, Wypátruię, Twierdzę, Przypátruię ſię.* Vrtheilen/ Schätzen *Teſtes factorū ſtare arbitrabere Divos.* Syl: *ſyn:* Pŭto, jūdĭco, cēnsĕo, sēntĭo, crēdo, ēxīſtĭmo.

ărbor, *oris, Drzewo*, ein Baum. *Et mala radices altius arbor agit.* Ovid: *ſyn:* ărbos, ărbūſtum vīrgŭltum rāmus frōndes. *epith.* fērtĭlis folĭāta ālta prōcēra rāmōſa āltĭcŏma, rĭgida, fœta, nŏbĭlis, ŏdŏrĭfēra, vĭreſcēns, cŭlta, in-

ta īncūlta āmbĭtĭōſa, fœcūnda, cēlſa, rĕdĭvĭva, āmœna, lūxŭrĭōſa, ānnoſa cădūca. *phr.* Pāndēns, ēxtēndēns lāte sŭa brāchĭa. Ramis dĭffūſa īnfixis ălte rādīcĭbus hærēns Pătŭlīs lūxŭrĭōſa cōmis, īngēntem quæ ſūstĭnet ūmbram. Lārgis frūctĭbus ŏnĕrāta, ŏnūſta. Frōndĭbus ārbos lūxŭrĭăt fœcunda nŏvis ăvĭbus frōndōſa præbens hŏſpĭtĭa. Frūctĭbus dĕcōra ēxcēlſos tēndēns ad ſydĕra rāmos. Tollēns ſe vērtĭce ad aūras Nŏvis cōllūcēns dĕcorātīs flōrĭbus ārbŏr.

ārbor *bolua*, & *planta marina*, *idem.*

ārbor felix, *Drzewo płodne*, *Gránát drzewo.*

ārbor inanis, vetula, *Dźiub*, *Drzewſko.*

ārbor infelix, *Drzewo płonne*, *Szubienicá.*

ārbor lanigera, *Báwełnicá*, *Bawełniány chroſt.* Ein Wollen-Baum.

ārbor urbana, *Drzewo pożyteczne.*

ārbŏrārĭus, *Drzewny*, Baumächtig.

ārbŏrātor, *Sádownik*, Ein Gartner.

ārbŏrēſco, *Drzewieię Wyraſtam.*

ārbŏrētum *Lás.* Ein Baum-Garten/ Wäldlein

ārbŏrĕus, *Drzewny Roſochaty*, *Gáłęźiſty.* Baumächtig. *Arborei fœtus alibi &c.* Virg.

ārbos, *Drzewo*, Ein Baum.

ārbūſcŭla, *Drzewko.* Ein Bäumlein. *Contemptis aliis exploſa arbuſcula dixit*, Hor.

ārbūſtĭvus, *Drzewny*, *Nawiązány* in *Máćicá náwiązána*, & in *Winnicá podwiązána.*

ārbūſtĭvus locus, *Lás 1.* ein Wäldlein.

ārbuſto, *Zápuſczam lás.*

ārbuſtum, *Lás 1. Chróśćiná*, & in *Máćicá náwiązáná.* Gebuſch/ Geſtrauch/ Baumgarten. *ſyn:* Frūtēx, vĭrgūltum, *epith:* Lætum, ōrnātum, frūctĭfĕrum, frōndēns, grātum, āmœnum, vērnum, tūrgēſcēns, ſўlvēſtrĕ frūctĭcōſum ūmbrans. *phr:* Vīx aūdēns āttōllĕre rāmos. Pūllŭlat ārbūſtum rāmīs fēlīcĭbus.

ārbŭteus fœtus, *Jeżowkowy owoc.*

ārbŭtum, *Jeżowkowy owoc. Jábłko leśne. Nieſplik 2.* Holtzapffel. *Glande ſues læti redeunt, dant arbuta ſylvæ.* Virg.

ārbŭtus, *Jeżowká drżewo.* Holtzapffel-Baum *Item* eine grüne Wieſe *Et quæ vos rarâ viridis tegit arbutus umbrâ.* Ovid. *epith:* Vĭrĭdis, hōrrĭdă, fœcūnda, ŏpāca, ūmbrōſa, ūmbrĭfĕra, virĭdans, ŏnĕrāta, vĭrēſcēns, pōmĭfĕra, frōndēns, lătēns.

ARC

ărca, *Skrzyniá, Koſtkowá puſſká, Dách 3. Truná, Ladá u Orgán*, Ein Kaſten/ oder Lade *ſyn:* Cāpſa, cāpsŭla, ārcula, ſcrinĭum, *epith* Fērrāta, ærāta, pătŭla, sŭpērba, plēna, văcŭa, clauſa, apērta, līgnĕa, aūrāta, dīves, capāx, pīctă, rĕfērta.

ărca robuſtea, *Ciemnica, kłodá.*

ārcānè, Arcanò, *Potáiemnie*, Heimlich.

ārcānum, *Taiemnicá*, ein heimlich ding.

ārcānus, *Potáiemny*, Heimlich. *Te colere, arcanos etiam tibi credere ſenſus.* Virg: *ſyn:* Sēcrētus, ōccūltus, ābdĭtus, ābſcōndĭtus, lătēns, ābſtrūſus, ŏpērtus rĕcōndĭtus, lătĭtāns. *vide Abditus.*

ārcārĭus, *Stolárz*, Arcarum faber, *idem.* Kaſtenmeiſter.

Arcatus, *Ovid. corr: Arquatus.*

ārcebion, *Czerwieniec 1.*

Arcedo, *pro Accedo priſcè Turpilius.*

ārcēlla, *Arcellula*, *Skrzynká.* ein Käſtlein.

ārcēnſis, *B. ſub. Zamkowy 2.* Geſchloſſen.

ārcĕo, *Nie dopuſſczam, Odganiam. Nie przypuſſczam, Zámykam 7. Oddalam, Obeymuię Biorę 10. Każę przynieść, Przynoſſę.* Abhalten/ wehren. *Arcebat longè Latio, multoſq; per annos.* Virg: *ſyn:* ăbārcĕo, āmŏvĕo, āvērto, prŏhĭbĕo, pēllo, ēxpēllo. *phr:* ārcēri pătrĭa, Fūcos præſēpĭbus ārcent.

ārcēta, & Arcerra, *Kolaſa nákrytá*, *Mediam producit Renatus.*

ārcēſsitor, *Oſkárzyćiel.* ein Verklager.

ārcēſſo, *Przyzywam*, *Pozywam*, *Przywodzę 2. Obwiniam, Poczynam, Każę przynieść.* Beruffen/ Forderen. *ſyn:* Vŏco, ădvŏco, ăccĭo, *vel* ăccūſo,

 ār-

ārcēuthīnus, *gr.* *Jáłowcowy.*
ārchăĭcus, *gr.* *Staroświecki.*
Archaiſmos, imitatio priſci ſermonis, Donat. ut Operam abutitur Ter. Alienis rebus curas. Plaut. Parce metu. Exſpectate venis. Virg.
ārchĕtypum, *gr.* *Wizerunk, Robota właſna, Exemplarz.* ein Vorbild.
ārchĕtypus, *gr.* adject. *Przedni 1.*
ārchĕtypus, ſubſtant. *Wizerunk, Robotá właſná, pierwßy ſtátek. Et jubet archetypos pluteum ſervare Cleanthas.* Juv.
ārchiatros: tri, *gr.* *Cyrulik.* Der ob-rſt artzt.
ārchĭdiăconus *gr.* *Arcydyákon.* Archidiakon.
ārchĭdux, *Arcykśiążę.* Churfürſt.
ārchĭĕpīſcŏpus, *gr.* *Arcybiſkup.*
ārchĭgrāmmătĕus, *gr.* *Kanclerz.*
Archigubernus, Admirał 1.
ārchĭmăgīrus, *gr.* *Kuchmiſtrz.*
ārchĭmāndrīta, æ. m. *gr.* *Przeor,* Ober in einem Kloſter.
ārchĭmia, æ. B. Alchimia.
ārchĭmīmus, *gr.* *Kuglarſki miſtrz.* führer der Comödianten. *ſyn.* Mīmōrum Princēps.
ārchĭpĕlăgus, *Morze,* das Meer.
ārchĭpirāta æ. m. *gr.* *Arcyrozboynik.* Führer der Meer-Rauber. *Famelicoſus, turpis Archipirata.* (Scaz.) *ſyn.* Prīncēps pīrātārum, Prædonum.
ārchīppŏcŏmus, *gr.* *Koniußy.*
ārchĭſynagōgus, *Bożniczy.*
ārchĭtĕſtātĭo, ārchĭtēctĭo, *Sztuká.*
ārchĭtēcton, onis *gr.* *Architekt, Budownik, Szálbierz.* Baumeiſter.
ārchĭtectonĭce, es, *gr.* *Archytektońſka nauka.*
ārchĭtēctonĭcus, *gr.* *Archytektońſki.*
ārchĭtēctor, aris, Buduię, Sprawuię, Wymyślam. Ich baue. *ſyn.* Ædĭfĭco ſtrŭo, cōnſtrŭo, *vide ædifico* (Meiſter.
ārchĭtēctor, oris, Architekt, Budownik. Bau-
ārchĭtēctura, *Architektońſká náuká.*
ārchĭtēctus, *Archytekt, Sprawcá Wynáleżcá; Herſt. Sztukmiſtrz.* Baumeiſter. *Præconem facias, vel architectum.* (Phal.) *ſyn.* ārchĭtēctōr, māch nātor.
ārchĭtrĭclīnus, *gr.* *Márßałek weſelny.*
ārchīum ārchīvum, *gr.* *Metryká, Káncellarya.* ein Schatz-Kammer/ oder Kantzley.
Arcifinius ager, qui objectu montium, fluminum, ſylvarum arcetur, non certis limitum finibus terminatur. Liber de limitibus vel ab arcendis hoſtibus à finibus. Aggenus.
ārcĭo, *is, Każę przynieść.* ich bringe ein.
ārcĭon, *gr.* *Łopian 1.* ein Klette.
ārcĭtĕnēns, *Strzelec niebieſki.* Ein Bogen-ſchütz. *Quam pius arcitenens oras, &c.* Virg.
ārcīma, *æ. Lektyká.*
ārcīvus, *Nießczęśliwy,* & in *Nie dopußczam.*
ārctātĭo, *Ściśnienie.* Einſchlieſſung.
ārctè, *Ściśle, Ciaſno, Gęſto 3.*
ārctĭcus, *Połnocny 2,* Von Mitternacht. *Arcticus eſt primus glaciali dictus ab arcto.* Ovid.
ārctĭon, *gr.* *Łopian mały.*
ārcto, *Ścieśniam. Ściſkam.* Zuſammen trucken *ſyn.* Strīngo, cōnſtrīngo, cŏărcto, prĕmo, cōmprĭmo.
ārctŏmys, yos, m. *gr.* *Skrzeczek.*
ārctŏphylax, acis, *gr.* *Pogániácz*
ārctos, ti, f. *gr.* *Woz niebieſki, Gwiazda żeglárſka.*
ārctŏus, *gr.* *Połnocny 2.* Von Mitternacht. *Solibus arctois, ſideribuſque ducem.* Mart. *ſyn.* ārctĭcus sēptēmtrĭōnālĭs, ăquĭlōnĭus, Bŏrē-
ārctūrus ri, *gr.* *Pogániácz, Łopian mały.* (ālis.
ārctus, *Ciaſny, Sciſły 1. 2.* Zuſammen getruckt. *ſyn.* Strīctus, cōnſtrīctus, ārctātus, cōmprēſſus.
ārcuāmēntum, *Obłączyſtość.* Gewölb.
ārcuārĭus, *Łucznik,* Bogenmacher.
ārcŭātim, *Oblączyſto,* & in *Szczerká wodá.*
ārcŭātus, *Obłączyſty 1.* Gewölbt.
ārcŭātus, *i. Arquatus, Zołtą chorobę ćierpiący* Der von der gelbſucht kranck iſt.
ārcŭātus currus, *Woz nákryty.*

ărcubalista, æ. Kuβá ręczná ein Armbrust.
ărcŭbĭa, Straż 2. ein Wächter.
ărcŭla, Skrzynká 1. Ein Kistlein. Sic micat innumeris arcula synthesibus. Mart.
Arcula avis Fest. corr. Arciva, ab Arcivus.
ărcŭla loculata, Szkátuła.
ărcŭla thuris, Czołnik 3. ein Schifflein.
ărcŭlātum, Obarzánek, Schlangen-Wirbel.
ărcŭlum, Wieniec 2. Koroná krolewská.
ărcŭlus, Kołko 7. ein Ringlein.
ărcŭma, Lektyká. ein Senffte.
ărcŏo, as, Náginam. Wölben/ Gewölb machen. syn. Cūrvo, īncūrvo, cămĕro. phr. in ărcum sĭnŭo; flĕcto, cūrvo.
ărcŭor, Náginam się, Gibam się, Wyprężam się. Sich bücken.
ărcŭs, ci, Sklep 1. & sub Tęcza.
ărcus, us, Łuk, Sklep 1. Framuga Brama 3. Bukβtele. Bogen. syn. Cōrnu, nĕrvus. epith. Lēthĭfer īncērtus cōrnĕus sĭnŭātus ădūncus, ĭnīquus tēnsus dŭbĭus hōrrĭsŏnus, hăbĭlis, fŭlgēns lēntus flĕxĭlis Cȳdōnius achœmonĭus, cūrvātus strīctus sŏnōrus bēllĭger săgĭttĭfer, aūrātus ăpōllĭnĕus ĕbūrnus Hērcŭlĕus, nŏxĭus vūlnĭfĭcus nŏcŭus rĕmīssus ărmenĭus, sŭbdŏlus aūrĕus ăcĕr. phr. ārmă Dĭānæ Flĕxĭle cōrnu. Nĭtĭdo spēctābĭlis ărcu. Hŭmĕris de mōrĕ hăbĭlem sūspēnderat ārcum. Aūrĕus ĕx hŭmĕris sŏnat ārcus. Cōnstĭtit hic ărcumque manu cĕlĕresque săgĭttas cōrrĭpŭit. Sōlvi cūrvātos īmpĕrat ārcus ăddūcto cūrvāns se in cōrnŭa nĕrvo.
ărcus lyricinis Smyczek. ein Fiddelbogen.
ărcus plŭvĭŭs cœlēstis, īmbricus Tęcza. Regenbogen. syn. īrĭs epith. Pīctus plŭvĭus, nūbĭlus īmbrĭfer pūrpŭrĕus, mūltĭcŏlŏr. phr. Nūbĭlus ărcus, mīlle trăhĭt vărĭos ădvērso sōle cŏlōres, ărcum vărĭata lūce rŭbēntem. Sŭos ărcus per nūbĭla cīrcĭnat īrĭs. Pūrpŭrĕus plŭvĭas cūr bĭbĭt ărcus aquas Plŭvĭus dēscrībĭtur ārcus.

ARD

ărdĕa, Czápla 1. Łyski. Ein Reyer/ epith Tĕnŭĭs, ăĕrĭa, āltĭvŏlāns. phr. Nōtāsquĕ pălūdes dēsĕrit, ătque āltām sūprā vŏlăt ărdĕa nūbem. Ausă vŏlāre ărdĕa sūblīmis pēnnæ cōnfīsa nătānti. Dicta Ardea quasi ărdua. quia volando alta petit vide Avis.
ărdĕlĭo, onis, Nátręt. Fürwitz/ Hanß in allen Gassen. Omnino nihil est ardelione sene. Mart
ărdens, Gorący, 1. 2. Pałáiący, Ochotny, Popędliwy. Brennend/ inbrünstig. syn. Flāgrāns, īgnītus flāmmāns, fērvēns, īgnĕus, fērvĭdus, ārdēscēns, flāmmātus, īnflāmmātus, īncēnsus. phr. Ignĭbus, flāmmīs ăccēnsus, ūstus, ĕxūstus. Flāmmīs cōllūcens. Dīra fĕrens īncēndĭa.
ārdēnter, Gorąco 1. 2. Chćiwie.
ărdĕo, Gorę. Gniewam się 2. Pałám 2. Chcę. Chce mi się, Miłuię bárzo, Pokuśę mam, 2. Swiecę się 1. Wre co 2. Tántoni się, Żądam 2. Prágnę. Brennen. syn. Crĕmor, īncēndor, ăccēndor īnflāmmŏr flāgro, cōnflāgro, ărdēsco, ĕxărdēsco ūror fērvĕo, æstŭo īncāndēsco vel cŭpĭo dēsīdĕro ŏpto, ĕxŏpto ăppĕto, vel dēpĕrĕo amo vel fūlgĕo, splēndĕo, mĭco splēndēsco. phr. Flāmmis, īgnĭbus cōrrĭpĭor, ūror cōnsūmor ăbsūmor pĕrĕo. Ignem ăccĭpĭo ōmne mĭhi vīsum cōnsīdĕrē in īgnēs Ilium īncāndēscĕre flāmmis. Cōncĭpĕre flāmmas Flāmmīs crĕpĭtāre. Nē fōrte săcer tot ab īgnĭbus æther cōncĭpĕret flāmmas tōtūsq; ărdēscĕret ăxĭs. vide Incendium. Fōrmōsum păstor Cōrȳdon ārdebăt ălĕxin i. e. amabat. ūror ŭt īndŏmĭtis īgnem ĕxērcēntĭbus Euris Fērtĭlis ăccēnsis mĕssĭbūs ărdet ăger, īmplēre mēntem nĕquit ardescitque tuēndo ărdet ămans Dīdo, trāxitquĕ per ōssa fūrorem, ărdēmus scĭtāti, & quærĕre caūsas.
ărdĕola, Czápla 1. Reyer.
ărdēsco Gorę. Ich werde inbrünstig. v. Ardeo.
ărdor, oris, Gorącość, Palenie 2. Zapálenie 2. Gorliwość 1. Popędliwość, Chćiwość, Gorączka 3. Brunst, Hitze. syn. Æstus, călor fērvor vel ămor dēsīdĕrĭum, cŭpīdo. epith. Flāmmĕus tūrbĭdus, Vūlcānĭus, ănhēlus īgnĕus, rădĭans nŏcŭus sĭtĭbundus, nĭmĭus tōrrens, vĕhĕmēns, ĭnērs, īgnāvus, rĕpēntīnus,

tīnus, dēſes, mōrbōſus, sōlāris. *phr.* Ignĕus ārdor ĭneſt. Ignĭs & īnſolĭtis rădiāns ſplēndōrĭbus ārdor. *vide Fervor, Calor.*
ārdŭa, orum, Arduitas, *Przykrość 1.*
ārdus, pro Aridus, Suchy. **Trucken.**
ārdŭus, *Przykry 1. Trudny,* **Hoch.** *Arduus armatos mediis, in mœnibus adſtans.* Virg. *ſyn.* Cēlſus, ēxcēlſus, sūblīmis, āltus, *vel* dīffĭcĭlĭs mŏlēſtus.

ARE

ārĕa, *Plác prozny, Siedliſko, Boiewiſko, Podworze, Plámá, Grządká, Koło iáſne.* **Ein tenne/ oder Platz.** *Ne quicquam pingues paleæ teret area culmos.* Virg. *ſyn.* Plătēa. *epith.* Plāna, ſtrāta lāta pătēns, brĕvis, ſpătĭoſa, ĭnānis văcŭa, căpax, māgna, āmpla, tritĭcĕa. *phr.* Æquāto plāna ārĕa tērgo Strātăquĕ ărēnōſis īnclūdĭtur ārĕa sēptīs.
ārĕalis, *Gumienny,* **Tennen-meiſter.**
ārĕfăcio, *Suſzę 1.* **dürr machen.** Sīcco ēxſicco.
ārefio, *Więdnę.* **Verwelcken.**
ărēna, *Piaſek 1. Piáſki, Plac do czego, Zapáſkow mieyſce, Szermierſki plác, Smieći 2.* & in *Dziwowiſko 1.* **Sand.** *Exultantq; vada, atque æſtu miſcentur arenæ.* Virg. *ſyn:* Săbŭlum *vel* lĭttus, *vel* cāmpus. *epith.* bĭbŭla, flāvēns grăcĭlĭs, lĭttŏrea, flūmĭnĕa, mōbĭlis, mărīna, attrīta, limōſa, mōllĭs, pūlvĕrĕa, mădēns. Lĭbўca, ārdēns, sīcca, tōſta, ārens, tŏrrĭda. *phr.* āggĕr ărēnæ. Nŭmĕro cărēns: Spīſſa cāmpos pērfūndĭt ărēna, Mōbĭlĭbus tūrbātur ărēnis, āltă pūēllāres tārdat ărēna pēdēs. *Arena pro campo vel pro littore* In nōſtras quonĭam nŏva puppis ărēnas vēnĕrăt. Māgno tēllūris ămōre ēgreſſi, āptāta pŏtĭuntur Trōes ărēna. Hōſpĭtĭo prŏhĭbēmur ărēnæ.
ărēna ventis acta, *Zámieć.*
ărēnācĕa terra, *Piáſki,* **Sandige erd.**
ărēnācĕus, *Piáſkowy, Piaſczyſty.*
ărēnārĭa, orum, & ărenarĭæ, arum, *Piáſkownia.*
ărēnārĭus, adject: *Piaſkowy, Piaſczyſty.*
ărēnārĭus, ſubſtant. *Zápáśnik.*
ărēnārĭus numerorum, *Ráchmiſtrz.*
ărēnātĭo, *Piaſkowanie.*
ărēnātum, *Wapno rozczynione.*
ărēnātus, *Piaſkowány, Piaſczyſty* **Mit Sand bedeckt.** *ſyn:* ărēna tēctus, ōbdūctus.
ărēnātus calx, *Wapno rozczynione.*
ărēnĭfŏdīnæ, arum, *Piaſkownia.*
ărēnĭvăgus, in *Piaſkowy.*
ărēnōſus, *Piaſczyſty.* **Sandächtig.** *Littus arenoſum Libyes ventoſque ſecabat.* Virg.
ărēnŭla, *Piaſek 1.* **Sand.**
āreo, *Schnę, 1. 3. Więdnę.* **Faſt dürr ſeyn.** *Tantalus in media garrulus aret aqua.* Ovid. *ſyn.* ārēſco, ārĕfīo. sīccŏr, mārcēſco.
āreŏla, *Plác prozny, Grządká.*
āres, eos. *gr. Wáleczník.* **Ein Kampffer.**
ārēſcĕre patior, *Suſzę 1.* **Verdürren laſſen.**
ārēſco, *Schnę,* **Verdürren.** *Inſerto areſcunt radicum fila colore.* Juv: *ſyn.* ārĕfio, ārĕo.
ărēſtātĭo, *Areſtum, B. Areſt. 2.*
ărēſtum, *è Græco,* v. *Wyrok 1.*
ărĕtalŏgus, *Gr. Mowcá, Zártownik.*
ārĕtīnus, *ſub Gliniány. Aretina nimis ne ſpernas vaſa, monemus.* Mart.
ārfăcĭo, *Suſzę 1.* **Dürren.**
Arferia aqua ab arferius, Pogrzebny.

ARG

Argatilis, al. urgathylis, agatilis, avis ex genere Pararum, Plin: lib: 10. c. 33. *ex genere parorum Gaſnero, acanthylis apud Plin: legit Delecamp: hæc. & Sikorá, Czayká, Czyż.* **ein Diſtelfincke.** *Nidum ex filis vel ex pilis ovali figura conficit inſtar reguli, Delacamp. ex Plinio*
ārgăma, æ. Argĕma, atis, *gr. Zrzenice choroba.*
ārgĕmōne, es *gr. Bielmok ziele. Gwiázdeczki ziele.* **Odermenig.**
ārgēnnus, ni, *gr. Biało-iaſny Srebrny,* & in *Srebro ſzczere.* **Silbern.**
Argĕnon, *Gr. Jaſpis.*
Argēntāria, *æ. Srebrna gorá, Bank, minca, Bankierſki Kram.*

Argentariæ ārum Gory-
ārgēntārĭum, Służbá 5. Srebrowe olſtro.
ārgēntārĭus, adject. Srebrowy.
ārgentārĭus, ſubſtant: Bánkierz. Ein Wechßler. Argentaria Polla dat Póetas. Phal.
ārgēntātus, Srzebrzyſty Zołnierz pieniężny, Verſilbert. Argentata tuos etiam ſandalia talos Virg. in Op.
ārgēntĕus, ſubſtant. Srebrnik moneta, Poczworny. groß Silbergeld.
ārgēntĕus adject: Srebrny, Biáło iáſny. Silbern Fons erat illimis, nitidis argenteus undis. Vir.
Argenti exterebronides, a. in Szálbierz.
ārgēntĭfōdīna, Srebrna gora. Silberberg.
ārgēntĭfōdīnæ, arum, Gora 2.
ārgēntōſus, Srzebrzyſty., Srebrem mieſzany.
ārgēntum, Srebro, Służbá ſtołowá, Pieniądze 1. Silber. ſyn: ārgēnti mētāllum, epith. Pūrum sōlĭdum clārum dīuēs, nĭtēns, nĭtĭdum ſplēndēns grātum prĕtĭōſum pāllĭdum, ālbum phr. ārgēnti lāmĭna, ārgēnti pōndus, ārgēnti ſplēndor, ārgēnti vāſcŭla pūri, ārgēnto fulgēbat ŏpus. Cȳmbĭaque ārgēnto pĕrfecta ātque āſpĕra sīgnis, ārgēnti māgnum dat fērrĕ tălēntum, Jăcēnt pĕnĭtus dēfōſſa tălēnta cælāti ārgēnti. Si ſumatur pro pecunia, vide Pecunia.
ārgēntum aſperum, Moneta dobra. Gut-gelt.
ārgēntum conciſum, Monetá. Geld.
ārgēntum eſcarium, menſale, potorium, Służbá ſtołowá. Kredentztiſch.
ārgēntum vivum, Srebro żywe. Queck Silber
ārgēſtes, æ. m. Gr. Wiátr zachodnemu pobocżny ná połnocy. Weſterwind.
ārgīlētum, Glinki, Leimgruben.
ārgīlla, Gliná. Weicher Lett/ Leymen. epith: Dūlcĭs, tĕnŭĭs, ūda. (Leymächtig.
ārgīllācĕus, Gliniány, Gliniáſty. Letträchtig.
ārgīllæ fodinæ, Argilletum, Glinki, Leym-
ārgīllōſus, Gliniáſty 1. Leymächtig. (Gruben.
ārgŏnaūtæ, Martial, i. pigri nautæ, ab piger, ignavus. Ex alia origine vocantur argonautæ celebres viri Græci, qui ex Argo civitate navigarunt in Colchos, quod deſcribit Orpheus, Apollonius. Valer. Flaccus.

ārgūmēntālis, Dowodny 1. Bewährig.
ārgūmēntātio, Dowod 2. Bewahrung.
ārgūmēntor, Dowodzę 2. Dorozumiewam ſię. Bewährung brauchen.
ārgūmēntōſus, Dowodny 1. Das viel Bewährung hat. Argumētoſis dat retia ſyllogiſmis, S.
ārgūmēntum, Dowod 1. Rzecz do mowienia, Znak 1. Probá 2. Sztuka od roboty, Summá 2. Ryćie 2. Kompozycya. Ein Beweiß. Certaque perpetui ſint argumēta pudoris. Cl. ſyn: Sīgnum īndĭcĭum; mŏnĭmēntum, nŏta. vide Signum.
ārgŭo, Strofuię, Winnię, Dowodzę 2. Pokázuię 1. Przekonywam, Zadáię co ſromotnego, an Zákázuię, Straffen. Arguet ambiguè dictum, mutanda notabit. Hor. ſyn: īnsĭmŭlo īncūſo, rĕprĕhēndo, incrĕpo, accūſo, vel ōſtēndo, rĕdārgŭo, cōnvīnco. vide Redarguo.
ārgus, Wielooki, Oſtrowidź 2.
ārgūtātĭo, Skrzyp, Geſchwätz.
ārgūtātor, Mędrek, Chytry. ein Klügling.
ārgūtatrix, Swiegotká, Schwätzerin.
ārgūtè, Subtelnie, Sztucznie, Dowćipnie Chytro. Subtil/ Künſtlich.
ārgūtĭa, hæc Dowćip, Spitzfindigkeit. Quod mihi ſit clara reſonans argutia vocis. Text.
ārgutĭæ, argutiolæ, Subtelność, Wykręcánie.
Argūto, as, ſub Szpaczkowáć.
Argūtor, aris, Swiegocę, Swierkocę, Skaczę 2. Pląſę, Szpáczkowáć.
ārgūtor pedibus, Depcę ſkory. Ledertretten.
ārgūtŭlus, Dowćipny, Wykrętny, Sztuczny, Mędrek. Spitzfinnig/ Geſchwätzig.
ārgūtus, Sztuczny, Wykrętny, Dowćipny, Chytry, Głośny, Krzykliwy, Oſtry. Mały, Subtelny & in Głos 10. Liſtig/ ſpitzfindig. Argutoq; canat lingua diſerta ſonô Tex. ſyn. Sūbtīlis, sōlērs, īngĕnĭōſus, ăcūtus.
ārgyrānchē, Gelli, Argentanginam voce nova ſed propria reddidit Eraſmus. quæ ſonat Anginam ex argento ortam. Hinc jocus eſt in eum qui argen-

argento ſeu muneribus corruptus, non loquitur quæ debet. Argentanginan patitur.

ărgyraſpis, & Argyroaſpis, Chyſoaſpis, idis, *Gr. Puklerznik 2.* ein Schildmacher.

ărgўrītis, idis, *Gr Srebrna piana.*

ārgyrodămas, antis. *Gr. Srebrnik kámień.*

ārgyrognomon, *onis, gr.* Argyroptātes, *a.m. gr. Odmięniacz pieniędzy.*

ārĭănis, idis, *Gr. Ogniſte ziele.*

ărĭdè, *Sucho,* Dúrrachtig.

ārĭdĭtas, *Suchość.* Truckne/ Dúrre. *Corripit ariditas, nerviſq; regentibus arctat.* M. *ſyn.* Sīccĭtas. *epith:* Fērvĭda, īgnĕa flāmmāta, ārdēns. *v. Siccitas.*

ārĭdŭlus, *Suchy* Dúr.

ārĭdus, *Suchy, Uſchły, Skąpy, Skromny, Niewymowny.* Dúrr/ Außgetrucknet. *Oſſa ſub incurvis extabant arida lumbis. ſyn.* Mārcĭdus, sīccus, ārēns, ārēſcēns, sīccātus. *phr.* Hūmōrĭs ĕgēns, ēxpērs, *v. Siccus.*

ărĭes, etis, *Báran 2. Taran 1.* Ein Widder. *Creditur ipſe aries etiam nunc vellera ſiccat.* Virg. *epith:* Cōrnĭger, pĕtūlcus, pūgnāx, trūx, tōrvus, lānĭger, vīllōſus, pĕtulāns, mītis, bālāns, cĕlĕr, præcēps, *phr.* Dūx ŏvĭum. Pĕcŏris īnnŏcŭi tŭtēla. Dēfēnſor lānĭgĕri grĕgis. Trūx ărĭes cōrnu dēcērtat, ărĭēs vīllōſus, & hīrtīs cōrnĭbus, bēllātor, cōrnūque fĕrox.

ărĭes ărĭetāria teſtudo machina, *Táran 1. Szopá woięnna.* ein Kriegs dach. *Cum laceras aries baliſtaq; concutit arces.* Ovid.

ărĭĕtārius, ſub *Taran 1.*

ărĭetīna mens, *Głupiec,* ein Narr.

ărĭĕtīnus, *Báráni.* Von einem Widder.

ărĭĕto, *Trykam, Zbiiam ſię, Táránem biię Potykam ſię, 2. Tłukę 1. 5. Szturmuię.* Zu Boden ſtoſſen. *Arietat in portas, & duros obice poſtes.* Virg: *ſyn:* Quătĭo. cōncŭtĭo, cornĭbus īmpĕto vērbĕro.

ārĭlātor, *Kuchenny mieyſki, Zmigroß.*

ārīnca, *Zyto, Ofiárá 2.* ein Opffer.

ārīnga, *Ofiárá 2.* ein Opffer.

Ariolor, Ariolus lege Hariolior &c.

ăris, idis, f. *Ar, Obrazki, Kleßczeniec ziele.*

ărĭſtarum, *Obrazki* & in *Język zki wężowe.*

ărīſta, *Ość ukłośiá, Ość rybia,* & ſub *Rok* Spißlein an den Korn-ähren. *Molli paulatim flaveſcet campus ariſta.* Virg. *ſyn:* Spīcæ cūlmi, sĕgĕs, mēſsĭs, frūges. *epith:* Mōllĭs pīnguĭs, grăvĭda, æſtīva, cāna, grăcĭlis, læta. Cĕrĕālis, jējūna, fērtĭlis, aurāta, āurĕa, lōnga grăvis, dīvĕs, cūrvāta, pānda, ŏdōrāta, ŏdōrĭfĕra, ēxīlis, mŏdica, exĭgŭa, ānnŭa, mūlta, plūrĭma, ēxpēctāta. *phr.* Cōrtĭcĕ ſub mōllī tĕnŭes glŏmĕrāntur ărīſtæ. Cīnўphĭæ sĕgĕtis cĭtĭus nŭmĕrābis ărīſtas.

ărĭſtālthæa, *Gr. Slaz.*

ărĭſtārchus, *Gr. Probierz.*

ărīſtĭda, Ariſtidia; æ. *Kłoſowká ziele.*

ărīſtis armatus, *Ośćiſty.*

ărīſtŏcrătĭa, *Gr.* in *Rzeczypoſpolitey ſpráwowanie.*

ărīſtŏlŏchia, *Gr. Kokornak,* & in *Kokorycz.*

ărīſtŏphŏrum, *Gr. Nośiádło.*

ărīthmētĭcè, es, *Gr. Ráchmiſtrſká náuká*

ărīthmētĭcus: *Gr.* ſubſt: *Ráchmiſtrz,* adject *Ráchowniczy.* Rechenmeiſter.

ărĭto, as, *Orzę,* Ackern.

ārĭtūdo, *Suchość,* Dúrre.

ārma orum, *Broń, Narzędźie, Rynßtunek Sprzęt Zbroia, Woyna,* & in *Karacena.* Waffen. *ſyn.* Fērrum ēnſis glădĭus tēlum hāſta frāxĭnŭs, jacŭlum. *epith.* Dīſcōrdĭa vūlcānĭa rădĭāntĭa, grăvĭa, fōrtĭa pīcta furĭālĭă ĭnĭmīca nŏcitūra călēntĭa trĕpidāntĭa sŏnāntĭa crŭēntata, cāſtrēnsĭa vīctrīcĭa fātālĭa grāſsāntĭa ſtrĕpēntĭa ăhēna trĭſtĭa rābĭda *phr.* vīres ārmōrum, īnvīſa mātrĭbūs ārma. Cæde călēntia. Auro cēlāta. Sānguĭne pīcta, īnfēcta tābo, ārma rĕpērcūſſo fūlgēnt rŭtĭlāntĭa Phœbo ārma rĕnīdēntem tōllūnt ad nūbĭla flāmmam ārmōrum crīſpo rădĭatur lūmĭne cāmpus. Rĕsŏnānt crebris tīnnītĭbus ārma ārmis crĕpĭtāntĭbus īngēns ēxŏrĭtur frăgor. Tūta mūnīmĭna cōrpŏris clārēſcūnt sŏnĭtus ārmōrūmquĕ īngrŭit hōrrŏr ārmōrum sŏnĭtum tōtō Gērmānĭa cœlo, aŭdĭit, īnsŏlĭtis tremŭērunt mōtĭbūs ālpes.

Hōrrēſcit ſtrīctis sēges ēnsībus æræque fūlgēnt Sōle lăcēſsīta & lūcem ſub nūbīla jăctānt. Sūm măque in caſsīde lārgus ūndāntes vōlvit flāmmās ad sīdēra vertex. Vibrāntībūs āēr Fūlgūrat ārmōrum rādiis. Flāmmēūs ætātis trēmor ērrat īn armis. Tum lāte fērrēus hāſtis hōrret āger cāmpīque ārmis ſūblīmibus ārdent. Trēmūlus vibrātur īn ārmis ārdor ēt ērrāntes lūdūnt pēr căſsīda flāmmæ, ītērum ātquē ītērum frăgor īntōnat īngēns, āc ēnſes, clўpēiquē sōnānt. *vide Armo & Bellum.*

ārma căpio, ſumo, *Wálczę*, Schlagen.

ārma dēcrētorīa vērſa, ſub *Broń.*

ārmāmēnta orum, *Sprzęt*, & ſub *Instrument muzyczny*, Rüſtzeug.

ārmāmēntārium, *Zbroiownia.* Zeughauß/ Büchſ nhauß. *Quidquid habent telorum armamentaria cæli.* Juv.

ārmāriŏlum, Armarium, *Szafká.* Ein Schaff allerley Rüſtung. *Stantibus, anophorum, tripodes, armaria, ciſtas.* Juv.

ārmātūra, *Broń Zbroiá, Rynſztunek Zołnierſki, Zbroyny, Zołnierz lekki.* Waffnung/ Harniſch. *Sparſa per extremos levis armatura maniplos* Luc.

ārmātūræ ars, *Zołnierſká 1.*

ārmātūræ levis miles, *Zołnierz lekki.*

ārmātūrārum tribunus, Rector, *Zołnierſki miſtrz.* Rittmeiſter.

ārmātus, ti, *Uzbroiony, Zbroyny, Obronny.* Gewaffnet. *hic torre armatus robuſto.* Virg. *ſyn:* ārmis īnſtrūctus mūnītus tēctus cīnctus, āccīnctus cīrcūmdătus. Clўpēātus ſquāmmēꝰ āuro: crīſtis rūtīlus: Căſsīde mājor ārmōrum lūce cōllūcēns īnſīgnībus ārmīs īnſtrūctus fērro īnſīgnis gălēa & fūlgēntibus ārmis. Pūlchris cōnſpēctus in ārmīs. Thōrāca īndūtus. Ære căput fūlgēns: crīſtāque hīrſūtus ēquīna Quibus ibat in ārmis. Chălўbe īndūti ēquītēs, & īn ærē lătēntēs īpſi īntus dēxtra āc læva prō tūrrībus āſtānt ārmāti fērro & crīſtis căpīta ālta cōrūſci. *Armati pro Militibus.* Virg. ārdūūs ārmātos mēdiis in mœnibus ādſtans fūndit ēquus. *vide Armo & Bellicoſus.*

ārmātus, us, *Zbroia, Rynſztunek.*

Armēnia, æ. *Ormiáńſká ziemiá.*

ārmēnīca malus, *Morela drzewo.*

ārmēnīca minora, *Morelki.*

ārmēnīacum, *Zielonomodra farbá.*

ārmēnīacum malum, *Morelá owoc.*

ārmēnīăcus, *Ormiáńſki.* ein Armenianer.

ārmēnīacus lapis, *Lázur, Kámień złotopſtry.*

ārmēnīcè, *Po Ormiáńſku.*

ārmēnīum, *Zielonomodrá fárbá, Lazur.*

ārmēntālis, ārmenīnus, Armentitius, *Stádny:* Ein Ochs zur Herd gehörig. *Armentalis equa mammis &c.* Virg.

ārmēntārius, *Páſterz.* Ein Vieh Hirt. *Praterea jam Paſtor & armentarius omnis, &c.* Luc. *ſyn.* Būbūlcus, Pāſtor.

ārmēnti dux, rex, *Stadnik 2.*

ārmēnti cuſtos, *Páſterz*, ein Hirt.

ārmēntītius grex, *Stádo.*

ārmēntoſus, *Bydłá śiłá máiący.*

ārmēntum, ti, ārmēnta, æ *Stádo*, Ein Herd/ oder Hauffen groſſes Viehes. *ſyn.* Grēx, pēcus. *epith.* Lætum vălīdum dīſcŏlor mōntānum lānīgērum pīnguē ērrāns nūmērōſum, cōāctum ſquammāns fōrte cōrnīgērum mōntīvāgum tārdum pīgrum, ēdāx ōbēſum. *phr.* Vălīda in ſўlvīs rēbōānt ārmēnta. Paſcuntur vīrīdes ārmēnta pēr agrōs. *vide Grex.*

ārmēnus, ſubſt, *Ormiáńin.* Armenianer.

ārmēnus, adject: *Ormiáńſki*, Armeniſch.

ārmīdōctor, *Zołnierſki náuczyćiel.*

ārmīfer, *Zbroyny.* Waffenführer. *armiferos potuit memorare labores.* Stat.

Armigata organa.2 Reg: 6. in Veteribus Bibliis: quaſi irmoſmena organa, ut eſt apud LXX ſed ea vox portentoſa ejecta eſt è Bibliis in Sixtiana vulgara editione, vocem Græcam, reddes, aptatus, concinuus, affabrè factus.

ārmīger *ſubſtant. Giermek.* Waffentrager/ *Hæc eſt armigera feſtis de quinque Minerva.* Ovid

ārmīger, *adject: Uzbroiony.* Gewaffnet.

ārmīlăbus, *Armilauſus, Armilavus, Páćyencya mniſká.*

ārmīle, is, *alter Armille,* *Dzbánek, Száfá.*

ārmīlla, *Náramiennik 1. 2. Obroż, Łoże biegunow, Kolce u ſuſtad.* & ſub *Wędżidło.*
ārmīllātus, in *Náramiennik*, & in *Obroż.*
ārmīllum, *Száſá, Dzban Dzbánek, Krużyk.*
ārmīlūſtrīum Armiluſtrum, *Okáſká.*
ārmĭpŏtens, *Waleczny.* dapffer/ mächtig mit Waffen. *genus armipotentis Achillis.* Virg.
ārmis decretoriis, verſis pugnare, *Bez obłazu.* Ohn Waffen.
ārmĭsŏnus, *Waleczny,* Von Waffen klingend. *Palladis armiſonæ, quæ prima, &c.* Virg.
ārmo, as, *Zbroię,* Sich waffnen. *phr.* ārmis īnduo, cīngo, īnſtrŭo, mūnĭo, sŏcĭos sĭmul īnſtrŭit ārmis. *vide Armor.*
ārmon, ārmoracea, *Brzoſkiew polna, Rzodkiew.* wilder Rettig.
ārmŏrācia, Armoracium, *Rzodkiew.* Rettig.
ārmōrum ars ludicra, *Gonitwá 2.*
ārmōrum doctor, *Zołnierſki náuczyćiel.*
Armōrum geſtus, Zołnierſká,
ārmus, *Łopátká,* Die Schulter.
ārna, *Owcá,* ein Schaaff.
ārnăcis, idis, *Gr. Kożuch, 1. Suleiaty.*
ārnĕlāus, Pacyencya Mniſká.
ārnŏglōſſa, *Gr. Bábká żiele.* Weggerich.
ăro, *Orzę.* Pflügen/ ackeren. *Frugibus infelix, ea nec manſveſcit arando.* Virg. *phr:* Tērram, tēllūrem, hūmum, ārvă ăratro, vōmĕre fĕrro rāſtris, lĭgōne cŏlo, sūbĭgo, ſcĭndo, vērto, īnvērto, proſcĭndo; vērſō, ĕxērcĕo, rūmpo fŏdĭo, rĕnŏvo, ĕxērcēre sŏlum, ſūb vōmĕre. Vōmĕris ĭctu agrōs sūlco. Jūvēncis ĕxērcĕo sŏlum. Prima Cērēs ūnco glēbam dīmōvĭt ăratro, āntĕ Jŏvem nūlli sūbigēbānt ārva cŏlōni. Hōrrēntem cāmpum frāctis īnvērtēre glēbis, īncūmbĕre ăratro. Vălĭdis tērras prōſcĭnde jŭvēncis. Pīnguĕ sŏlum primis ĕxtēmplo à mēnsĭbus ānni Fōrtes īnvērtunt taūri, Glēbas lĭgōne, rāſtro cōnvēllĕre, dīſrūmpĕre, āttrīto tērram rĕnŏvāre lĭgōne, Rāſtrīs tērram rīmāri. Tēllūri īnfīndĕre ſūlcōs. Dūcĕre ărātūros ſub jūga cūrva bŏves. Tĕnŭi vītem cōmmīttĕre ſūlco. Dūrīſque lĭgōnĭbus ārva excŏlit, exērcēnt vōmĕre cōlles. Tūa cum mūlti vērſārēnt rūra cŏlōni. Rūrāquĕ cēntēno ſcĭndat ŏpīma bŏve. Tērram cēntum vērtēbat ăratris ſūppŏsĭtōſque jūgo pōndus grăve cōgĭt ăratri dūcĕrĕ, ĕt īnſvētum fērro prōſcĭndĕre cāmpum, āſsĭdŭis tērrām īnſēctābĕrĕ rāſtris. Dēprēſſo īncĭpĭat jam tum mĭhi taūrus ăratro īngĕmĕre & ſūlco āttrītūs ſplēdēſcĕre vōmer cōlla jŭbe dŏmĭtos ŏnĕri ſūppōnĕrĕ taūros ſaūcĭet ut dūram vōmĕr ădūncus hūmum ŏbrŭe vērſāta cĕrĕālĭa ſēmĭna tērra. Quæ tĭbi cum mūlto fœnŏre rēddāt ăger. Rāſtrōque īntācta nēc ūllīs ſaūcĭa vōmĕrĭbus per ſe dăbāt ŏmnĭa tēllus, in ſtĕrĭles agros nōlūnt jūga fērre jūvēnci. Nūllo ſūlcāntur vōmĕre cāmpi. Non rāſtrōs pātĭētur hūmus nōn vīnĕa fălcēm. Nōn ērgo prēſſo tēllus conſūrgĭt ăratro: Rūră cŏlit nēmo mōllēſcūnt cōlla jūvēncis: Nōn glēbam prōno cōnvēllit vōmĕrĕ taūrus: Squālĭda dēſērtis rūbīgo īnfērtur ăratris.
ărōma, *vel* aromata, um, *Wonne rzeczy, Perfumy, Korzeni Aptekárſkie.* Gewürtz. *Solus odor ſparſi ſpiramen aromatis efflat.* Prud *ſyn:* ŏdŏr. *epith:* Dūlcĕ grātum, ŏlēns. Săbæum, Indĭcum. bālsāmĕum, āſsȳrĭum.
ărōmātārius, *Korzennik.* ein gewürtz Kramer
ărōmătĭcus, *Gr. Korzenny,* Das von Gewürtz iſt. *Meſſis aromatica noctu, &c.* Sedul.
ărōmatītes æ.m. *Gr. Wino przypráwne, Burſztyn.* Wein mit gewürtz gemacht.
ărōmătīzo, Gr. *Pachnę.* Geruch geben.
ărōmătŏpōla, æ.m. Gr. *Korzennik.*
ărōmătŏpōlĭum, Gr. *Korzenna Krámnicá.*
ăron, n. ăros, f. Gr. *Obrazki żiele.*
ārpēndĭum, *Mierniczy pręt:*
ārquatus. *Obłączyſty 1. Zołtą chorobę ćierpiący.* ein Gelbſüchtiger.
ārquātus morbus, *Zołta choroba.* Gelbſucht.
Arquitenens Diana, Arnob, i. arcitenens.
Arquĭtes. hi Strzelec łuczny, I. corripio ut in Equites ab Equus. arquites ab arquo priſco pro arcus.
ārquus, arqui, Tęcza. ein Regen-Bogen.

A R R

ārra, *Zadatek, Upominek.* Ein Mied / oder Gottſpfennig.
Arrăbo, ārrhăbo onis, m. *Zádatek, Zaſtáwá Upo-*

Upominek 2. Zákłádnik. *Leno arrhabonem hunc pro mina mecum fero, I.*
ārrăbōni relinquo, *Zástawiam.*
ārrēctārĭa, orum. *Słupiec, Kleßcze.*
ārrēctārĭus, *Náſtorczony.*
ārrēctārĭus paries, *Sćiána z deſk.*
ārrēctus, *Náſtorczony, Chćiwy.* Auffgerichtet. *ſyn:* rēctŭs, ērēctus, sūblātus, cēlsŭs, ēxcēlsūs. *phr:* ārrēctīs aūrĭbus āstāns, ārrēctæque hōrrōre cōmæ, ārrēctīs ſpēctāns ănĭmis.
ārrēpo, ārrēpto, *Przyłáźę,* Herzu Kriechen.
ārrēptītius, *Opętány.*
ārrha ārrhăbo, *idem* Arra &c.
ārrhĕnŏgŏnum, *Gr. Rodzeniec.*
ārrīdeo, *Uśmiecham ſię, 2. Smieię ſię 2.* Anlachen/ gefallen. *His Deus arriſit, velut arridere ſolemus.* Mant. *ſyn:* Plăcēo subrīdēo. *phr:* Lætŭs & aūgūſto fēlīx ārrīdēat ōre. Sēu pūer ārrīſit, sīve pūella tĭbi, & quāndōquē mĭhi fōrtūnæ ārrīsĕrīt hōra.
ārrīdet mihi *Podoba mi ſię,* es Gefällt mir.
ārrĭgĭtur coma, *Wſtáią Włoſy.*
ārrĭgo, *Podnoßę, Pokrzepiam, Náſtorczyć Podſłuchywam.* auffrecken. *Nunquid ſecurus non potes arrigere?* Mart. *ſyn:* ērĭgo, sūbrigo, tōllo, āttōllo.
ārrĭgor in dĭgĭtos, *Wſpinam ſię.*
ārrĭlātor, *Zmigroß.*
ārrĭpĭo, *Porywam 1. 2. Popadam kogo, Dopadam, Biorę 1. Uprząść ſobie, Kłádę zá pewną, Spopádł ſobie.* Ergreiffen. *Arripuitq; locum, & ſylvis inſedit iniquis.* Virg: *ſyn:* Răpĭo, sūbrĭpĭo căpĭo prēndo, āpprēndo prēhēndo.
ārrīſor, *Smießek, Pochlebcá.*
ārrōdo, *Nakęſuię. Przygryzam, Gryzę Ogłodáć, Szkodzę.* Nagen. *Invidus arrodit ſibi viſcera tortor iniquus.* Anon. *vide Rodo.*
ārrŏgāns *Pyßny,* Stoltz/ hoffartig. *Reſiſtit arrogantibus* (Jamb.) *vide ſuperbus.*
ārrŏgo *vel* ādrŏgo, *Przyczytam, Trzymam o ſobie, Przydaię 1. Przyſpoſabiam, Poprzyśięgam, Przywłáßczam.* Ihm ſelbſten zumeſſen *Jura neget ſibi nata, nihil nō arroget armis* Ho. *ſyn:* sūmo, āſsūmo, āſcīſco, vēndĭco, trĭbuo.
ārrōſor dīvĭtum, *Páſorzyt,* vel *Páſobrzuch.*
ārrūgĭa, *Złotá gorá.* Ein Goldberg.

A R S

ārs, *Nauká, 1. Sztuká, Rzemieſło, Przemyſł.* Ein Kunſt. *ſyn:* ārtĭfĭcĭum, făcultas, ſcĭēntĭa, dōctrīna, ſtŭdĭum *vel* fraūs, dŏlus. *epith:* Măgīſtra, mīra sălūtāris āptă, dīvīna, ŏpĕrōsă, ĭmĭtātrix, mīrānda, nŏva, īngĕnĭōſa, ſōllĭcĭtă, ābjēcta, cēlĕbris, dŏlōſa. *phr:* īnvēntrīx ŏpĕrum, īngĕnii fœtus. Nātūræ æmŭla ĭmĭtātrīx Nātūram quæ sūpplēt. Quæ fœtum nātūræ mātrĭs ădūmbrat. Nōn hæc hūmānis ŏpĭbus, nōn ārte măgīſtra prōvĕnĭunt. Quis Dĕus hānc Mūſæ, quis nōbis extulit ārtem? (& vărĭos ūſus mĕdĭtāndo ēxcūdĕret ārtes. *Ars pro fraude* (Virg: 2. Æn:) Dŏlis īnſtrūctus & ārte Pĕlāſga. *vide Dolus.*
ārs mēchānĭca, hŭmĭlĭs, sōrdĭda, *Rzemieſło.* Ein Handwerck.
Arſe vorſe, i. incēdiū avertere, Feſtus Incēdij deprecatio oſtiis inſcribi ſolita meminit, Pin: lib. 32.
ārsĕnĭcum *Gr. Auryṗigment.* Meußgifft.
ārsĕnĭcum rūbrum, *Sándáráká.*
ārsĕnŏgŏnum *Gr. Rodzeniec.*
Arſinĕum, Arſinium, - in Przedźielnicá.
Arſis, elevatio ſyllaba in pede Poetico, Diomedi, Terētiano, Sublatio Diomedi Quintil. Elatio (Diomed
Arsūra, ſub Pieczęnia. Das braten.

A R T

ārtābă, ſub *Korcá Krákowſkiego połowicá Namq; decem modiis explebitur artaba triplex*
Artatio, Varr. idem Arctatio. (Fann:
ārtè, *Sztucznie.* Künſtlich.
ārtē labōrātus, *Przypráwny, Sztuczny.*
ārtĕmīsĭă, *Gr. Bylicá 1. Malownik, Boży byt* Beyfuß.
ārtĕmon onis, m. *Gr. Zagiel 1. Klubá 1.*
Artēna, æ. Krużyk, Czerpaczká.
ārtērĭa, æ. *Gr. Żyłá pulſowá.*
ārtērĭa, *orum* Arteria aſpera, *Krtąń.*
ārtēs lībĕrāles, *Náuki 1.* Die freye Künſten. *epith:* īngĕnŭæ, ēgrĕgĭæ, prӕclāræ, dŏctæ. *phr:*

phr. Nĕrvi vītæ fōntēſquĕ bŏnōrum. Muſārum & ăpōllĭnis ărtes. Quæ pŏlĭunt ănĭmos hŏmĭnum vīlīquĕ pŏpēllo dīſtīngvūnt. Quībus pē-ctŏra mŏllēſcunt. āſpĕrĭtāſque fūgit. īnvēntas multi vītam ēxcŏlŭere pĕr ārtes. īpsĕ sŭās ăr-tes sŭa mūnĕra lætus ăpōllo. Aūgŭrium Cȳ-thărāmquĕ dăbat ādde quŏd īngĕnŭas dĭdĭcīſsĕ fĭdēlĭter ārtēs, ēmōllit mōres, nĕc sĭnĭt ēſſe fĕros. Dīſcĕ bŏnas ārtes mŏnĕo Rōmāna jŭ-vēntus. Scīlĭcet īngĕnĭum plăcĭda mōllītŭr ăb ārte ēxcūdēnt ălĭi ſpīrāntĭa mōllĭus æra. Tū rĕgĕrĕ īmpĕrĭo pŏpulos Romane mĕmēnto, hæ tĭbi ĕrūnt ārtes.

ārtes ſubtīles, *Náuki*, Die ſubtile Künſte.

ārtes sēcrētæ nĕfāndæ funeſtæ. *Czary.* Zau- (berey.

ārthālĭon *Mák.* Mohn/ Magſamen.

ārthrĭcus, *Cic. corr. Arthriticus.*

ārthrītĭca, *Gr. Bukwicá 2. Betonien.*

ārthrītĭcus, *Gr. Łámánie w ſtáwách ćierpiący.* Podagramiſch. (mánie w ręku.

ārthrītĭs, idis, *Gr. Łámánie w ſtáwiech Łá-*

ārtĭcŭlāmēntōrum dŏlŏr, *Łamanie w ſtawiech*

ārtĭcŭlāmēntum, *Staw 2.*

ārtĭcŭlāns, *Wymawiaiący.* Außredender.

ārtĭcŭlāris, *Członkowy, Stáwowy.*

ārtĭcŭlāris dolor, *Łámanie w ſtáwiech.*

ārtĭcŭlārĭus, ſubſt: *Podágryk, Łamánie ćier piący.* der das podagra hat.

ārtĭcŭlārĭus adject: *Stáwowy.*

ārtĭcŭlārĭus dŏlor, ārtĭcŭlōrum dŏlor, *Łámánie w ſtáwiech.*

ārtĭcŭlātē, *Wyráźnie,* Außdrücklich.

ārtĭcŭlātim, *Członkámi.* Von Stück zu Stück *Digitis, nunquid manus articulatim?* Lucr.

ārtĭcŭlātĭo, *Kolankowatość.*

ārtĭcŭlātus, *Wyrozumny 2.*

ārtĭcŭlo, & ārtĭcŭlor, *Wymáwiam dobrze.* Zertheilen. *Mobilis articulat verborum dædala lingua.* Lucr.

ārtĭcŭlōrum nōdi, *Stáw 2.*

ārtĭcŭlōſus, *Członkowáty, Kolankowáty. Drobny.* Von Glied.

ārtĭculus *Członek 1. Staw 2. Kolanko. Ramię 1. Artykuł, Potrzebá Czas 2. Hárap 2.* Ein Glied. *Nec premit articulos lucida gemma meos.* Ovid. *ſyn:* Dĭgĭtus *epith:* Mōllĭs mŏl-lĭcŭlus tĕnŭis. rŏsĕus, nĭtĭdus cāndĭdus. *phr:* at rĕdĭtus jam quiſquĕ sŭos ămăt; & ſibi quid ſit ūtĭle, sōllĭcĭtis sŭppŭtat ăr-tĭcŭlis. *Ovid.*

ārtĭcŭlus dĭgiti, *Kłykieć,* Finger Knot.

ārtĭcŭlus ſŭffrāgĭnis, *Przegub.*

ārtĭcŭlus tēmpŏris, *Punkt Czáſu.*

Articulus Gramaticorum eſt Pronomen Hic hæc, hoc Generis in nominibus & Participiis index: Græci ſeparatam orationis partem faciunt.

Articulus Oratorum eſt, cum ſingula verba inciſis diſtinguuntur.

Articulus Arithmeticorum, quo poſt notam ſignificantem habet circulum unum vel plures.

ārtĭfēx, ſubſt: *Sprawcá, Rzemięśnik.* Ein Künſtler. *Artibus, artifici quæ nocuere ſuo.* Ovid. *ſyn.* ŏpĭfex. *epith:* Dŏctus, clārus, pĕrītus mănŭālis, cĕlebris, vĭgil, mātūtīnus, īngĕnĭōſus, ēgrĕgĭus, nōbĭlis, săgāx, sōlērs præclārus, sōllĭcĭtus, mīrābĭlĭs. *phr:* ēxpĕrĭēntĭa dŏcti ārtĭfĭcis, ēgregĭus labor ăr-tĭfĭcis

ārtĭfex. adject: *Sztuczny,* Kunſtreich.

ārtĭfĭcĭālis, *idem.*

ārtĭfĭcĭālĭter, ārtĭfĭcĭo ſingŭlari, ārtĭfĭcĭōsē. *Sztucznie.* Künſtlich.

ārtĭfĭcĭōſus, *Sztuczny,* Kunſtreich.

ārtĭfĭcĭum, *Rzemieſło, Sztuká.* Handwerck/ Kunſt. *ſyn:* ārs, *vide Ars.*

ārtĭo, *is. ire, Wkleśniam. Wſczepiam, Wtykam:* (Séiſkám 1.

ārtis plēnus, *Sztuczny.*

ārtito, *Séiſkám.* Zuſtricken.

ārtītus, ab artubus, *Mocny,* Starck.

ārtītus. ab arte, *Uczony,* Gelehrt.

ārto, as, *Séiſkam,* Zuſammen trucken.

ārtŏcŏpus, *Gr. Piekarz.* Brodbecker. *Salva ſit Artocopi reverentia: finge tamen ſi.* J.

ārtŏcrēa, æ. *Gr. Páſztet.* Ein Paſteten. *oleum, artocreaſq; popello.* Perſ.

ārtŏlăgănum, Artŏlăgănus, *Gr. Mákáron.*

ārtŏ-

ārtŏpta æ. *Gr. Piec chlebowy, Brytfanná, Piecyk.* Ein Backoffen/ ein Beckerin.
ārtŏptaum. *Gr. Piec chlebowy. Piekárnia.* ein Backstub.
ārtŏptēsĭus, ārtŏptĭtĭus pānis, *Mákáron.*
ārtotrŏgus, *Gr. Chleboiedzcá.*
ārtŭa, *n. plur priscum, Członek 1.*
ārtŭātim, *Członkámi.* Von stück zu stück.
ārtŭātus, *Artuo; Rozbieram ná częśći.*
ārtus, us. subst: m. *Członek 1. Staw w ćiele.* Glieder. *Matura virgo, & fingitur artubus.* (Alcaic.) *syn:* Mēmbra. *epith:* Rōbūsti, cădūci, frăgĭles, pūlchri, fōrmōsi fēssi. *phr:* Māgni mēmbrōrum ārtus. Vĭrtūsque ārtus ănĭmōsa fătīgăt.
ārtus ti, adject: *Ciásny.* Eng.
ārtuum dŏlor, *Łámánie w stáwiech.*

ARU

ārva, *orum. priscè Rolá.* Der Acker.
ārvālis, *Rolny.*
ārvīna, *Sádło,* vide *Łoy.* Schmär. *Arvinâ pingui subiguntq; in cute secures.* Virg. *epith:* Mōllĭs,pīngvĭs,tĕnax.*phr:* ārvīna tērgĕre.
ārvīga, *sub Ofiára 2.* Ein Opffer.
ārvīguus. *Arvīgus, Bárani.* Von dem Schaaff.
ārvĭpēndĭum, *Mierniczy pręt.*
ārvĭpyrĭum, *Pożar, mixobarb.*
ārvīsĭum vīnum, *Málmázya.* Malmesey.
Arvīx ignis sub Bárán, & *Ofiárá.*
Arŭla, Faierká, & sub *Ogniśko.*
ārŭlātor, *Kuchenny mieyski, Zmigroś.*
ārum, *Gr. idem* Aron.
ārum Ægyptĭum, *Czerwieniec.* Rothe.
ārūncŭs, *Brodá.* Geißbard.
ărūndĭfer, *Trzćiniásty.* Das Rohr trägt. *Tibris arundiferum medio caput extulit alveo.*O.
ărūndĭnācĕus, *Trzćiniásty.* Rohrächtig.
ărūndĭnētum, *Tzrćina.* Ein Rohrbusch im Wasser.
ărūndĭnĕus *Trzćiniany.* Rohrächtig. *Pastor arundineo carmine mulcet oves.* Ovid.
ărundĭnōsus, *Trzćiniásty.*
ărūndo, *Trzćina, Piszczałká 1. Strzałá 1. Pioro pisárskie,* & in *Wędźisko.* Ein Rohr im Wasser *Ludere par impar, equitare in arundine longâ.* Hor. *syn.* ăvēna călămus cānna *vel* fĭstŭla.*epith* flŭvĭālis, ūmbrosa ēxīlis, lōnga dēfōrmis pălūstris, prōcēra frăgĭlis, ăquătĭca flūmĭnĕa, ăquōsa vĭrēscēns vĭrēns vĭrĭdĭs mōbĭlĭs, ĭnconstāns, ăgĭtāta. *phr.* utquĕ lĕvī Zĕphўro grăcĭlis vībrātur ărūndo. Hĭnc vĭrĭdes tĕnĕra, prætēxit ărūndĭne rīpās. Crēbĕr ărūndĭnĭbus trĕmŭlis ĭbi sūrgĕre lūcus. *vide Fistula.*
ărundŭlātĭo, *Podwiązowánie winá.*
ărūspex. *idem* Haruspex, Ein Wahrsager. *Censore opus est, an aruspice nobis.* Juv. *syn:* Aūgur, vātes. *epith:* Thūscus, Rōmānus, Etruscŭs, vānŭs ōbscūrus, tērrĭfĭcus, sōlērs, săgāx, sēdŭlus pĕrītus, āncēps, mēndāx, dŭbĭus, dīvīnus, lōngævus, āltĭlŏquus, sānctus, vĕnerābĭlis, sĭnĭster. *v. Augur.*
ărūtēna, è Græco, *Krużyk, Czerpáczká.*
āruum *vel* Arvum, *Rolá 2.* Gebautes Feld. *Ante Jovem nulli subigebant arva coloni.* Virg *vide Ager.*
Arvum requĭētum, *Ugor.* Brachland.
Arvus ăgĕr, *Rolá 2.*
Arx, *Obroná 2. Twierdzá, Zamek.* Schloß/ Vestung. *Condidit & magnis munitas turribus arces. syn:* Mūnīmen, vāllum, tūrrĭs, căstrum căstēllum; prōpūgnacŭlum.*epith* Sūmma sŭpērba āĕrea sŭblīmis ārdŭa cēlsa, ēxcēlsa, tūrrīta fōrtis mūnīta vāllāta sŏlĭda. Măvōrtĭa. *phr.* ăb auris sūrgēns ēdŭcta sŭb auras tŭtāmen ūrbis tūrrĭgĕræ sūrgūnt ārtes. *v. Turris.*
ărytēna, *Gr. idem Arutena, Primam Græci, corripiunt.*
As, Tużin plura in Assis, infra.
As unciæ pēs, *Stopá.*
ăsa fœtida B. Czártowe łayno.
ăsărīna B. Omylnik źiele.
ăsărōtum, *Gr. Tło wytwornie sádzone.*
ăsărum, *Gr. Kopytnik.*
Asbēstĭnum, *Gr. Len niezgorzysty.*
ăsbēstos, *Gr Niezgászony.*
ăsbŏlus, *Gr. Pies czarny.* ăscă-

āſcălĭa, æ. è Græco, *Kárćiof*
āſcălŏbōtes, æ. m. *Gr. Krzeczek robák.*
āſcălŏbōtĭon, *Gr.* ſub *Kárzeł.* **Ein Zwerg.**
~~*āſcărīpĕda, æ. è Græco, Nogi włoczący.*~~
āſcāules, æ. m. *Gr. Gaydá.*
āſcēllæ, hæ, *Podpaße.*
āſcēndēns, *Wſtępny*, **Auffſteigend.**
āſcēndo, *Wſtępuię 1. 5. Włażę, Wśiádam 1. Zoſtaię czym.* **Auffſteigen.** *ſyn:* Scāndo, cōnſcēndo. *phr:* āſcēndo sŭpĕro ēxsŭpĕro. Cūrſu pĕtit ārdŭa mōntis, āſcēnſu vīncĕre mōntem, ēvādĕre ad ſūmmi fāſtīgĭa mōntis. Mōntis in ārdŭa nīti. Hōc sŭpĕrāte jŭgum. Pĕdĭbus sŭpĕrāre căcūmĭna mōntis. Sēſē āttōllĕre in aūras Sŭpĕras ēvādĕre in aūras. Sūmmi fāſtīgĭa tēcti āſcēnſu sŭpĕro. Idquĕ dŏmōs sŭpĕras ſcāndĕre cūra fŭit, Tōllĭmur in cœlum. Sē tōllĕre ſūrſum, & ſē prōtĭnus æthĕrĕa tōllit in āſtra vĭa. *vide Cœlos aſcendo.*
āſcēnsĭōnem făcĭo, *Wſtępuię. 1.*
āſcēnsĭo, āſcēnſus, us, *Wſtęp 1.*
āſcēnſor, *Wśiádácz. Jeźdźiec.*
āſcēta, æ. m. *gr. Bogomyślny.*
āſcētērĭum, *Gr. Kláſztor*, **ein Kloſter.**
āſcētrĭa, *Gr. Mniſzká*, **ein Kloſterjungfer.**
āſcĭa, *Topor, Bartá.* & in *Obuch*, non *Hebel* **ein Beyl/ oder Zimmer=achs.**
āſcīllæ, hæ, *Podpaße.*
āſcĭo, as, *Cieſzę drzewo.* **Holtz hoblen.**
āſcĭŏla, *Toporek*, **ein Beyl.**
āſcīſco, *idem* Adſciſco, *Przywłáſzczam.* **Her=zuruffen/ Zueygnen.** *generumq; aſciverit urbi.* Virg: *ſyn:* Vŏco. ādvŏco. cōnvŏco, āccērſo, āſcĭo *vel* āſcrībo ādjūngo. *vide Accerſo.*
āſclēpĭon, *Gr. Pánák.*
āſclēpĭas, adis, *Gr. Toieść źiele.*
āſcŏgefrus *cor:* Aſcŏgĕphyrus pons, *Gr. Moſt prędki.*
āſcŏlĭāſmus, *Gr. Skákánie 2.*
āſcŏlŏpax, acis, è Græco, *Pardwá.*
āſcŏpēra, *Gr. Mieſzek pieniężny, Łagiew.*
āſcrībo *lege* Adſcrībo, **Zuſchreiben/ Zuey=gnen.** *phr:* Sūbſcrībo, āſsīgno, trĭbŭo, āttrĭbŭo, īmpōno, do.
āſcȳrōn, *gr. Dzwonki*, **Bartheu.**
ăsēllus, ăsēllŭlus, *Ośiełek, Stonog 1. Szczuká 2.* **Ein Eſelein.** *miſerandæ ſortis aſellus.* Virg.
ăsēma vēſtis, gr. in *Száta z kutáſámi.*

A S I

ăsĭbīda, æ. m. *Oſlarz.* **ein Eſeltreiber.**
ăsīlus, *Gźik.*
ăsĭna, *Ośłicá*, **ein Eſelin.**
ăsĭnārĭus, ſubſtant, *Oſlarz Pogániácz.*
ăsĭnarĭus, adject. *Ośli.*
ăsĭnīda, *Aſiniga, æ. Oſlárz.*
ăsĭnīnus, *Ośli*, **Das von einem Eſel iſt.**
ăsĭnīnus pūllus, *Oślę.* **ein klein Eſelein.**
ăsĭnus, *Ośieł 1. Głupiec, Nikczemnik.* **ein Eſel.** *Auriculas aſini Mida Rex habet &c.* Juv. *ſyn:* ăsēllus. *epith:* Tārdus, vīlĭs, pĭger, dēsēs; ŏnĕrātus, ĭnērs, bārdus, aūrītus, tūrpĭs, sēgnĭs, ārcădĭcus, grăvĭs, rŭdēns ſtŏlĭdus, īgnāvus, vīllōſus. *phr.* pĕcus ārcădĭcum, āſsĭduo vērbĕre dŏmĭtus, Īndŭĭtūrquĕ aūres tārde grădĭēntis ăsēlli. Silēni vĕctŏr ăsēllus. Vĕnĕrāt & sĕnĭor pāndo ſilēnus ăsēllo.
ăsĭo, onis, *Nocny kruk. Sowá łężná.*
ăsĭvīda, æ. *Oſlarz.* **ein Eſeltreiber.**
ăsĭus, lāpis *Kámień trunny.*
āſmătŏgrăphus, *gr. Muzyk 1.* **ein Singer.**
ăsōmătos, *Gr. Bez ćielny.*
ăsōtus, *Utrátnik, Roſpuſtnik.* **Schlämmer.** *ſyn:* Impŭdīcus, lāſcīvus. prōdĭgus, hēllŭo.

A S P

āſpălăthus, *gr. Ciernie 3.* **Dorn.**
āſpărăgus, *gr. Szpárag, Jármuż, Podczos.*
āſpĕctābĭlĭs, *Widomy.* **Sichtbar.**
āſpĕctĭo, *Patrzenie.* **Anſchauung.**

āſp-

āſpēctum ēffugit, *Niewidomy*,
āſpēctus ûs, *Weyrzenie, Widzenie 1. 2. Poſtáć, Obliczność.* Das Angeſicht/ anſchauen. *ſyn.* Făcies, vūltus, os, frōns, ŏcŭli, lūmina, *vel* cōnſpēctŭs, ōbtūtus. *epith.* Vĕnūſtus, grātus, bĕnīgnus, ămābĭlis, dūlcĭs, rīdēns ămīcus, plăcĭdus, comis mītis lāſcīvus, tĕrrĭbĭlĭs, fĕrōx, trūx, sĕvērus trŭcŭlēntus, hōrrĭbĭlĭs, *phr.* Sīc īſta vĕnūſto ſplēndŭit āſpēctu. Cŏ ŏr āſpēctu jām *lūmina* pūlchro, Jām nāres īnvitat ŏdor. Læto rīdĕt āſpēctu Dum văgor āſpēctu, vīſumquĕ pĕr ŏmnĭa dūco. Sīſtĕ grădum, tēquĕ āſpēctu nē ſūbtrăhe nŏſtro. *vide Aſpicio.*
āſpēllo, is, *Odganiam.*
Aſpendios, gr: uva vel vitis. *wino nie kościelne.*
āſpĕr, *Chropowáty, Ryty Cierpki, Surowy.* Scharff/hart/ rauh. *Ah tibi ne teneras glacies ſecet aſpera plantas.* Ovid. *ſyn.* Scăbĕr. *Metaph.* ăcĕrbus, dūrŭs, mŏlēſtus, ărdŭŭs, diffĭcĭlĭs, grăvĭs, īnjūcūndus, īngrātus, *phr.* Cȳmbĭaquĕ ărgēnto pērfēcta, ātquĕ āſpĕra sīgnĭs pōcŭla, Rĕbūſque vĕnı nōn āſper ĕgēnıs, īmprōvīſum āſprīs (*pro aſperis*) vĕlŭti quī sēntĭbus ānguĕm prēſsit.
āſpĕrē, *Chropowáto. Oſtro 2.* Rauhlich.
āſpērgĭmen, *Potrząs.*
āſpērgĭllum, *Kropidło.* Sprenger.
āſpērgŏ, inis, *Kropla, Kropienie, Potrząs.* Beſprengung. *Objecta ſalſa ſpumant aſpergine cautes.* Virg.
āſpērgŏ, is, *Kropię, Pokrapiam, Pluſkam, 1. Zakrapiam, Pluię 2. Potrząſam, Przymawiam komu.* Beſprengen/ Beſpritzen. *ſyn.* Spārgo, rĭgo, īrrĭgo, pērfūndo. *vide Rigo.*
āſpĕrĭtas, *Przykrość 1. 3. Niełagodność, Chropowáćina, Oſtrość, Nieprzyiemność* Rauhe. *Aſperitatis & invidiæ corrector & iræ.* Hor. *ſyn.* Scabrĭtĭes, *vel* grăvĭtas. *epith:* agrēſtis, fĕrālis, hōſtĭlis, flēbĭlis, ăcērba, īntŏlĕrābĭlis; dūra, grăvis.
Aſperiter, *Chropowáto.* Verdrüßlich.
Aſperitudo, *Przykrość, 3* Verdruß.
Aſpernabilis, *Brzydki, Wzgardy godny.*
Aſpernanter, *Wzgárdzenie* Verachtlich.
āſpērnātĭŏ, *Pogardzánie.* Verachtung.
āſpērnor, *Gárdzę*, & ſub *Niepoſtuſzny ieſtem.* Verachten. *Nec Peluſiacæ curā aſpernabere gentis.* Virg. *ſyn.* Spĕrno, tēmno cōntemno fāſtīdĭo, nĕglĭgo, ābjĭcĭo, dēſpĭcĭo. *phr.* Māgno fāſtu, grăvĭ vūltu fāſtīdĭo, reſpŭo, cōntēmno, Dēſpēctus tĭbi ſum, nĕc quıs ſim quæris ălēxi, ıllud ămīcĭtĭæ sānctum & vĕnĕrābĭle nōmen. Nūnc tĭbi pro vĭli, sūb pĕdĭbūſquĕ jăcet. Mĕtus ŏmnēs ĕt īnĕxōrābĭle fātum sūbjēcit pĕdĭbus.
Aſpĕrŏ, as, *Oſtrzę 1, 3. Chropowáto czynię Strzępię, Drážnię, Jątrzę.* rauh machen/ erbittern. *Et glacialis hyems aquilonibus aſperat undas.* Virg.
āſpĕror, *Chropowáćieię, Oſowieć 1.*
āſpērſĭŏ, āſpērſus, ûs, *Pokrapiánie, Potrząſanie.* Beſprengung.
āſpĕrūgo, *Oſtrzyca 1.*
Aſphaltion, gr: *Koniecz.*
Aſphaltis limine, Gr: *Morze martwe.*
Aſphaltites, æ, m, Gr: *Kleiowáty.*
Aſphodelus, li, Gr: *Złotogłow ziele.*
āſpĭcĭo, *Patrzam, Obaczam co, Ujrzeć co. Weyrzeć 2. Lituię ſię.* Anſehen/ Anſchauen. *Extremo veniens Sol aſpiciebat olympo.* Virg: *ſyn.* Vĭdĕo, tŭĕor, īntŭĕor, cērno, cōnſpĭcĭo īnſpĭcĭo, reſpĭcĭo, ſpēcto, āſpēcto. *phr.* cōnvērto, flēcto, cōnjĭcĭo, ŏcŭlos figo, defigo, ŏcŭlıs āſpĭcĭo, lūſtro. Hūc īllūc vŏlvēns ŏcŭlos. Quāntum ăcĭe pŏtĕrānt ŏcŭlı sērvāre sĕquēntem. Quo sē cūnq; ăcies ŏcŭlōrum flēxĕrāt, ın quāmcūnque dŏmus ādvērti lūmĭna pārtem. Æquŏra prōſpēctu mētĭor ālta mĕo, ŏcŭlos ad sīdĕra tōllo, tendo ocŭlis lĕgo, pĕrlĕgo, prōſĕquor, ŏcŭlos pāſco, recrĕo, rĕfĭcĭo pīctūra ŏcŭlos, vūltus ădvērto, ŏcŭlos pēr sīngŭla vōlvĭt, ŏcŭlos fērt ŏmnĭa cīrcūm, in tē ōra Lătīnı, ın tē ŏcŭlos rĕfĕrūnt. Cōnſtĭtit, ātquĕ ŏcŭlis Phrȳgĭa āgmĭna cīrcūmſpēxit. Cōnſtĭtit, & Lĭbȳæ dēfīxit lūmĭna rēgnis. Rēſpĭcĭo, & quæ ſit mē cīrcum cōpĭa lūſtro. Tālĭa dīcēntem jam dūdum avērſa tŭētur. Tōrva tŭēri, īlla sōlo fīxos ŏcŭlos āvērſa tĕnēbat. Cōrpūſquĕ pēr īngens lūmĭna vōlvıt, ŏbĭtquĕ trŭcı prōcul ŏmnĭa

vīſu. Trēs līttŏre cervōs prōſpĭcit ērrāntes. ōmnem āccēſſum lūſtrāns, hūc ōra férebat, ēt īllūc, os ŏcŭlōſquĕ lŏquēntis. Hæc sŭper ē vāllo prōſpectānt Trōes, ŏcŭlis ſpătium ēmen ſus. Cūnctīq; Lătīni cōnvērtĕre ŏcŭlos. Cælum ſuſpĭcére: ŏcŭlos ad cælum, ad sīdĕra tĕndĕre, āttōllĕre lūmĭna cælo. Sūttōllĕre ād æthĕra vūltus. Lūmĭna fīxa tĕnēre sŏlo, in hŭmum dēflectĕrĕ ŏcellos. Fīgĕre lūmĭna terræ, ŏbtūtū que hæret dēfixus īn ūno, ŏcŭlōrum ōrbes ad mœnĭa tōrſit. Hæc ŏcŭlis pāter āſpĭcit æquīs: Mīrātur, făcĭlēſquĕ ŏcŭlos fert ōmnĭa cīrcum. Lūmĭna fixa tĕnēt plēna pŭdōris hūmo, ādvērsāſquĕ āſpēctat desŭper ārcēs, & nūſquam lūmen dētōrquet āb īlla, ēxplēri mēns nēquit, ārdēſcītquĕ tŭēndo. Lūmĭnăquĕ in vūltu vēlūti dēfixa tĕnēbam, ātquĕ ănĭmum pĭctūra pāſcit ĭnāni, ūtquĕ ăcĭēm pārtes dīmīſit īn ōmnes, ālter in āltĕrĭus jāctāntes lūmĭna, vūltūm. Dum văgor āſpēctu. Æneāſquĕ ŏcŭlis sēmper vĭgĭlāntĭbus hæret, īlle quŏque oblīquos dīlēcta ad mœnĭa vūltus dēclīnat. Cōnversi īnter sē ŏcŭlos ātquĕ ōrá tĕnēbānt, dūm ſpēctānt ănĭmālĭa cætĕra tērram, ōs hŏmĭni sūblīmè dĕdit, cœlūmquĕ tŭēri jūſsit, ēt ērēctos ad sīdĕra tōllĕre vūltus. Hūc gĕmĭnas nūnc flēcte ăcĭes, hānc āſpĭcĕ gēnt m *vide Video.*

Aſpidion, *lbb* gr. *Puklerz Jāſtrzębiec ziele.*

Aſpilates, æ, *lbb* m, gr: *Kamień ognisty, Srebrnik kamień.*

āſpīrātĭo, *Odd ch. Aſpiritum idem.*

Aſpirationis nota apud Grammaticos Græcos eſt F. *in majuſculis, & in minuſculis vocalibus: apud Latinos eſt* H. & h. *quam aliqui literam eſſe ajunt, alii negant.*

āſpīrŏ, *lege Adſpiro, Oddycham Wieię, Pucham.* **Anblaſen/ Anhauchen.** *Vos, ô Calliope, pre cor, aſpirate canenti.* Virg: *ſyn.* āfflo, ſpīro, *vel* făvĕo, ŏpem fĕro. *phr* āſpīrat prīmo fōrtūna lăbōrī, Dīj cœptīs āſpīrāte mĕis: āſpīrāte cănēnti.

ăſpis, idis, gr: *Zmiia.* **Eine Schlang.** *Aſpides in mediis ſitiebant dipſades undis* Luc: *ſyn.* Sērpēns, ānguĭs. *epith.* Sŏmnĭfĕra, Phărĭa, lēthĭfĕra, sīcca; vĕnēnōſa, lubrĭca, hōrrĭda, tūrgĭda, tŭmēſcēns. *phr.* āſpĭs fōrmīdābĭlīs īctu. Stābānt in mārgine sīccæ āſpĭdes, āſpĭda ſōmnĭfĕram tūm da cērvīce lĕvāvit.

Aſplenium, Aſplenum gr: *Stonogowiec ziele.*

Aſpondios, Aſpondes ſub. *Wino nie Kościelne.*

āſpōrtātĭo, *Odwoz.* (**Weinſtraben.**

āſpōrto, *Zanoſzę 1. Donoſzę, Unoſzę 2.* **Hinweg. tragen.** *ſyn.* aūfero, āvĕho, (*wáć na.*

āſprēdo, inis, āſprētum, Aſpritudo, *Chropo*

A S S

āſſa, æ, *Mamká, Bábá, 3.*

āſſa, orum, *Izbá 1. Pocilnicá.*

āſſa būbŭla, *Pieczenia.* **Ein Braten.**

āſſa fætĭda, *Czártowe łayno.*

āſſa vox, ſub *Głos, 4 & ſub Sam 1.*

āſſa vōce cănĕre, *Aſſare, in Muzyká 3. & Spiewam 1. 2.* **Singen.**

āſſāmēntum, *Deſká 1. Wierſz 2. Drwá, Wánczos Tárcicá.* **Laden/ bretlein.** *Sanctius erexit, atq; aſſamenta, baſeſq;* Fill.

āſſārĭa dāps, *Pieczenia* **Ein Braten.**

āſſārĭum, *Funt,* **ein Pfund.**

Aſſaratum, meliùs Aſſiratum.

āſſārĭus, Aſſatus, *Pieczony,* **Gebraten.**

āſſărum ſub *Półtora gárcá.*

āſſātūra, *Pieczenia Pieczenie.* **ein Braten.**

āſſēcla m, *Pacholek, Dworzánin* **Ein Nachfolger.** *Vos humili aſſeclæ, vos indulgebitis unquam.* Juv. *ſyn* Cŏmĕs, ſŏcius ſectātŏr.

āſſēcla mēntārum, *Páſorzyt.* āſſēcŭla, *idem.*

āſſēclæ, hi, *Hałáſtra.*

āſſēctātĭo, *Chodzenie zá kim, Poſtrzegánie.*

āſſēctātor, *Naśládowca 1. Pacholek, Pozad idący,* & ſub *Páſorzyt.*

āſſēctor, *aris. Chodzę 6. Zábiegám 5* **begleiten.** *Cum aſſectaretur, nunquid vos, occupat ille.* Hor.

āſſēdo, onis, *Siedzący podle, Ławnik.*

āſſēnſio, *Przyzwolenie.* **Verwilligung.**

āſſēnſiōne cōmprŏbo, Aſſēnsĭōnem ādjūngo, *Przyzwálam.* **Verwilligen.**

Aſſēnſor, *Przyzwalacz,* **ein Verwilliger.**

Aſſēnſus, ûs, *Przyzwolenie.* **Bewilligung.** *ſyn*

syn. Cōnsēnsus, *epith.* Lībĕr, ōptātus, grātus cōmmūnis.
Assēntātĭō, *Przyzwolenie, Pochlebstwo.* Liebkosung/ Schmeichlung. *v. Adulatio.*
Assēntātĭūncŭla, *Pochlebstwo.*
āssēntātŏr, *Pochlebcá* Schmeichler. *Assentatores jubet ad lucem ire Poëta.* Hor: *vide Adulator.*
āssēntātōrĭe, *Pochlebnie,* durch Schmeichlerey.
Assēntĭō, is, *Przyzwalam,* Verwilligen.
Assēntĭor, iris, *Przyzwalam, Przystáię ná co, Trzymam z kim.* Verwilligen/ überein stimmen. *syn.* āssēntio, cōnsēntio, ānnŭo, ādstĭpŭlor.
Assēntor, aris *Pochlebuię, Przyzwalam* Schmeichlen. ădūlŏr, blāndĭor. *v. adulor.*
āssĕquŏr, *Doścığam, Dostáię* 1 *Poznawam Dorozumiewam się,* & in *Zgádnąłeś mi* Erlangen/ erlauffen *Assequitur nec opinantem in caput insilit ipsum* Sil. *syn.* Cōnsĕquŏr, ădĭpīscŏr, ăcquīro, păro cōmpăro. *vide Acquiro vel attingo.*
āssĕr, *żerdź, Łatá dachowa,* an *Deská?* Ein Brett. *Qui sequitur, ferit hic cubito, ferit assere duro.* Juv.
Asserculum, Asserculus, ibid *żerdź*
āssĕro, *evi, Przysiewam, Przymykam, Przytykam, Sádzę 3.*
āssĕro, rui, *Twierdzę, Wyzwalám 1. Wolność dáruię, Przywłaszczam, Wpieram się, Udáię się 2.* Bestätigen beiahen. *Scilicet asserui jam me, fugiq; catenas.* Ovid. āffirmo, āssĕvēro, jūro, *vel* vīndĭco.
āssērtĭō, *Twierdzenie, Przyzwolenie, Wyzwolenie 3. Wypuszczenie 3. Imánie się,*
Assērtor, *Obrońcá, Wyzwáłácz, Wybáwićiel, Odkupićiel, Imácz.*
āssērvĭo, *Pomigam.* Helffen dienen.
āssērvo, *Strzegę 1. Więznię kogo.*
āssērvo in cārcĕre *Osadzam więźnia.*
āssēs, hi, *Pieniądze 1.* Geld.
āssēs tres sub *Szelągi trzy* drey Kreützer.
āssēssĭō, *Siedzenie podle.*
Assēssor, *Siedzący podle, Łáwnik.*
Assessorium, Łáwicá. ein Sitz.
Assēstrix, *Bábá przy położnej.*
Assessura, Łáwniczy urząd. Beysitzung/ Ambt.
Assĕvērānter, *Mocno, Zápewne.* Gewiß.
Assĕvērātĭo, *Twierdzenie.* Bekräfftigung.
Asseveratio cum execratione, sub Dałbym ná to. Dałbym sobie.
Asseveratio cum juramento, in Dali Bog.
Assĕvērātè, *Mocno.* Starck/ fest.
Assĕvēro, *Twierdzę, Wpieram się.* Bekräfftigen. *Profitebitur, jurabit, asseverabit,* (Scaz) *syn.* āffīrmo, āssĕro.
Assĕvēro frōntem, *Marszczę 2.*
Assīccēsco, *Schnę 1.* trucken werden.
Assīcco, *Suszę 1. Przysuszam.* Dürr machen.
Assiculus, Colu, potiùs Axiculus.
Assidela mensa, sub Stoł 2. ein Tisch.
Assĭdĕo, *Społsiedzę, Przyśiadam, 1. Siedzę 1. 2 4. Siadam 3. Oblegám.* Beysitzen. *Te mœsta decet assidere matri.* (Phal:) *syn.* Sĕdĕo, cōnsĭdĕo āssīdo cōnsīdo: juxta prŏpĕ sĕdĕo,
Assīdo, is, *Siadam 3. Przyśiadam się.* (à Sīdo) Hinzusetzen. *vide Assideo.*
Assĭdŭè, *Ustáwicznie.* Embsiglich. *Hi bellum assiduè ducunt cum gente Latina* Virg.
Assĭdŭĭtās, *Ustáwiczność, Pilność, Obecność, Siedzenie nád czym.* Embsigkeit.
Assĭdŭo, *Ustáwicznie.*
Assiduo as. Ecclesiastic. 30. apud LXX. qui diligit filium suum, assiduabit illi flagella. Alii legunt assiduat i. assiduè, infligit.
Assĭdŭus, *Ustáwiczny, Obecny, Pilny 1. Bogáty.* Embsig. *Ipsa quoq; assiduo labuntur tempora motu.* Ovid. *syn.* Pĕrpĕtŭus, cōntĭgŭus, frĕquēns, dīlĭgēns
Assīgnātio, *Náznáczenie.* Zueygnung.
Assignator, Naznáczyćiel. in *Naznáczam.*
Assīgno, *Náznáczam, Przyczytam, Przypisuię,* Zueygnen/ Zuordnen. *syn.* āttribuo.
āssĭlĭo, is, *Przyskakuię, Doskakuię.* Hinzu springen. *Cum sæpe assiliit defensæ mœnibus urbis.* Ovid.

Asſimilis, *Podobny 1.* & ſub. *Przypodobywam co.* Gleich.
Aſsimilis rātio, *Rowność*, Gleichheit.
Aſsimiliter, *Podobno*, Viel gleich.
Aſsimilo, *Przypodobywam co, Przypodobywam ſię, Przyrownywam, Wyrażam 2.* Vergleichen. *Grandia ſi parvis aſſimilare licet,* Ovid. *ſyn.* Sĭmilo, cōnsĭmĭlo, cōmpăro, cōnfĕro, cōmpōno. *phr.* āſsĭmĭlēmque sŭi lōnga āſſuētūdĭne fēcit. Sīc pārvīs cōmpōnĕre māgnă sŏlēbam. *vide Similis.*
Aſsimilātio, *Przypodobywánie.*
Aſsimūlo, *Zmyślam 1. Pokrywam, Wyrażam, 1. 2. Czynię ſię 2. Przypodobywam, co.* Sich ſtellen/ wie dergleichen thun. *Aſſimulavit anum, cultoſq; intravit in hortos.* Ovid. *ſyn.* Fīngo, sĭmūlo.
Aſsipondium, *Funt 1. Pieniądz.*
āſsīrātum, *Trunek.*
Aſsis, is, m, idem *As, Funt, Całego co, Części cáłey rzeczy, Pieniądz, śiedm pieniązkow*, ein Heller.
Aſsis, is, *m. alterius originis, ſub Deſka.*
Aſsis æſtimo. *Gárdzę*, Verachten.
Aſſiſtentia Aſyſtencya. Beyſtehung.
Aſsiſto, *Stoię 1. Stoię podle.* Beyſtehen. *ſyn.* ădſum, īntĕrſum, āſto.
Aſſiſtrix, Sapient. 9. ſed apud LXX. eſt i. Aſſiſtrix.
Aſsitus, in *Przyśiewam*, Darbey gepflantzet. *Atria quid memorem viſentibus aſſita pratis. A.*
Aſsius, lapis, *Kámień trunny.*
Aſſo as, *Piekę, Spiewam 2. Gram 1. Piſzę okim*, & in *Muzyká 3.* Braten. *ſyn.* Tōrrĕo, *phr.* Sūbjĭcĭunt vĕrūbus prūnas, & vīſcĕra tōrrent: Dum tūrdos vĕrsăt īn īgnĕ. Pīngvĭăque in vĕrūbus tōrrēbĭmus ēxta cōtūrnis,
Aſsōcio, as, *Przyłączam.* Sich zugeſellen. *Dulcibus aſſocias lymphis melliq; liquenti.* S. *ſyn.* ădjūngo, cōnjūngo, āddo, sŏcĭum do.
Aſsŏlet, *Bywa to, Zwykł, Zwyczay ieſt.* Es iſt alſo der Brauch.

Aſsōno, *Przyśpiewywam.* Zuſtimmen. *Plangentibus aſſonat echo.* Ovid: *phr.* Sŏno sĭmŭl, Sŏnānti rēſpōndeo. *vide Echo.*
Aſtrīctus &c. *lege* Adſtrictus.
Aſsūdēſco, *Poczę ſię.* Schwitzen. (nen.
A ſuēfăcio, *Nakładám kogo.* Einen gewehnen.
Aſſuēfio, *Nakładam ſię.* gewohnen.
Aſſuēſco, *Nakładam ſię. Przypijam ſię winu, Obeznić ſię.* Gewohnen. *Pluribus aſſuevit mentem, corpuſq; ſuperbum.* M. *ſyn:* Cōnſuēſco; sŏlĕo. *phr.* ădĕo ā tĕnĕris āſſuēſcĕre mūltum ēſt. Ille mănum pătĭens, mēnſæquĕ āſſuētus hĕrīli. Pătĭens ŏpĕrum, părvōquĕ aſſuēta jŭventus. Tūa cernĕre facta āſſuēſcat. Vīrgĭnĭbus Tўrĭis mōs eſt gĕſtāre phārĕtram. Fortĭtĕr ēdĭſco trīſtĭa pōſse păti, ātquĕ hīnc, atq; īllīnc hŭmĕros ad vūlnĕra dūrāt. Dūrātăquĕ mūlto sōle gĕlūquĕ cŭtis. Quō mōre sŏlēnt. Rītus ŭt ā prīſco trāditus ēxtat ævo. Sēnſumquĕ māli dētrāxĕrāt ūsŭs. Nam mōrtem fēcĕrat ūsŭs.
Aſſuētūdo, *Zwyczáy*, Gewohnheit. *Fac tibi conſueſcat, nil aſſuetudine majus.* Ovid: *ſyn.* Mōs ūſus, cōnſuētūdo. *epith.* Longa, făcĭlis, ūtĭlis, tĕnāx. *phr.* Nām mōrem fēcĕrāt ūſus.
Aſſuētus, *Przywykły.* Gewehnet. *Aſſuetus tauri ſaltus, aſſueta leones.* Ovid: *ſyn:* Suētus, āſſuēfāctŭs, cōnſuētus *vide Aſſueſco.*
Aſsŭla, *Deſká, drzaſgá, Wior, Okruſzyna*, ein Brettlein.
Aſsūlas făcĕre, *Potrzaſkáć*, Spöhn machen.
Aſsūlātim, *Drobno, Wtrzaſki*, & in *Potrzáſkáć.* Von brett zu brett. (ſkáć.
Aſsŭlōsē, *Wtrzaſki, Wzdłuż*, & in *Potrzá-*
Aſsūltim, *Przyſkakuiąc*, & in *Poſkákuię.*
Aſsūlto, *Przyſkakuię.* auff einen Springen.
Aſsūltus, ûs, *Naiazd, Przyſkakowánie.*
Aſſum, *Pieczyſte, Pieczęnia.* ein Braten.
Aſſumentum ſub Łátá 1.
Aſsūmo, *Biorę 1. 9. 24. Kłádę zá pewną, Przyimuię 4. Przyczytam, Przybieram, Záwziął ſię*, & in *Kokoſzę ſię.* An/ oder zu ſich nehmen. *Præſertim cautum dignos aſſumere,*

prava. Hor: *syn:* Căpĭo, ăccĭpĭo, mĭhĭ trĭbŭo, ărrŏgo.
Asſūmptĭō, *Branie*, Annehmung.
Aſſumptio apud Dialecticos & Rhetores, pars ſyllogiſmi altera. per quam id quod ex propoſitione ad oſtendendum pertinet, aſſumitur. Cic. Aſſumptū. vulgo Minor, vel propoſitio minor. vide Sumptio.
Aſſūmptīvus, Aſſumptus, *Przydatny.*
Aſſŭo, *Przyſzywám.* Anbutzen. *Aſſuitur pannus, cum lucus & ara Dianæ.* Hor.
Aſſūta, *Pieczęnie, Kármienie* 1.
Aſsūrgo, *Wſtaię, Powſtáię, Podnoſzę ſię. Roſtę, wzmágám.* Auffſtehen. *Aera per vacuum ferri, atq; aſſurgere in auras.* Virg: *ſyn.* Sūrgo, cōnſurgo *vel* creſco ēxcrēſco, aūgĕor, *vel* cēdo *phr.* Sē tōllĕre ſurſum, āſſūrgĕre ĭn aūras. Sēptēmquĕ āſſūrgit ĭn ūlnas. Aſſūrgit Mūſæ nōſtra Cămœna tuæ.
Aſſurrectio Powſtánie. Aufferſtehung.
Aſſus, *Pieczony, Sam* 2. *Gorący, Suchy.*
āſt, *Alè*, Aber.

A S T

Aſtacus, lib. Gr. *Rák morſki.*
Aſtaphis lib idis, gr: *Rozynká.* Roſinen.
Aſtaphis agria, gr: *Gnidoſz. Jagoda winná leśna.* Wolffskraut.
Aſtetiſmos, gr: *Zart* 3. *Sznypka. Item tropus, quem urbanum iocum Latini vocant. Allegoriæ vel Ironiæ ſpecies.*
Aſter eris, gr: & Aſter Atticus, *Gwiázdeczki* (*ziele.*
Aſtĕrĭa, gr: *Gwiázdeczká kamień.*
Aſteriace Plin: corr Arteriace.
Aſtĕrĭas, æ, m, gr: *Bąk* 1. *Jaſtrząb wielki.*
Aſtĕrĭcum, gr: *Pomurne ziele.*
Aſtĕrĭon, Aſterium gr: in *Páiąk. Tranſit & aſterion genitus de patre comete Homer.*
Aſtĕrĭos, gr: *Księżyczny kámień.*
Aſtĕrīſcus, gr: *Gwiazdeczká Znáczek.*
Aſterno, Adſterno, ſub Ścielę, 1. hinzulegen.
Aſtes, vide *Adſtes.*
āſthma, tis, gr: *Dycháwicá.*
āſthmătĭcus, gr: *Dycháwiczny.*
āſticus, gr: *Mieyſki,*
Aſtipulor &c. lege Adſtipulor. &c.
āſtĭtuo, *Przyſtáwiám,* Zuſetzen.
Aſto lege Adſto
Aſtrabe, es, gr: *lb Łęk u ſiodłá, Siodło.*
Aſtragalizo, gr: *lb lb Kuty gram.*
āſtrăgălus, gr: *Kut do grania, Orzech ziemny.*
Aſtrapias, æ, m, gr: *Błyſkáwicá kámień.*
Aſtrapoplectos, gr: *Piorunem uderzony.*
Aſtrepo aſtringo, &c. lege Adſtrepo, adſtringo &c.
Aſtrifer lbb Gwiázdźiſty. ein Geſtirntrager. *Torquet, & aſtriferos inclinat Juppiter axes* St.
Aſtrĭos, *vel* Aſtĕrios, *otis, f. Gr. Księżyczny kámień.* ein Mondſtein.
āſtrŏbŏlĭſmus, gr: *Zagorzenie* 2.
Aſtrŏbŏlus, *Gr: Rybák.*
Aſtrŏītes, æ, m, Gr: *Gwiázdeczká kámień.*
Aſtrolabium, inſtrumentum dioptricum, ex quo aſtrorum motus, intervalla, horæ cognoſcuntur. Sipont. Rhodig inventum Ptolomæi Sineſio teſte.
Aſtrŏlŏgia; gr *Gwiázdárſká náuka, Práktyká.* die Sternen Kunſt.
Aſtrŏlŏgus, gr: *Gwiazdarz. Práktykarz.* Sternſeher. *Bellus Grammaticus, bellus es Aſtrologus.* Mart. *epith:* Vĭgĭl, præſāgus, fātĭdĭcus, dŭbĭus, īncērtus, mēndāx, nēſcĭus ānceps, *phr.* Quid Lūnă fĕrat, quid grāndo, quid æſtus, aut quid ſānguĭneo prænūntiet ĭgne cŏmētes, ārbĭter: Qui ſtēllārum ŏrtus cōmpĕrit, ātque ŏbĭtus. Nec quicquam tĭbi prōdeſt āĕrias tēntāſſe dŏmos, ănĭmōq; rŏtūndum pĕrcūrrĭſſe pŏlum mŏrĭtūro. Vūlgĭ crēdŭlĭtāte sĕquāci ūtĭtur āſtrŏlŏgus, māgna ātquĕ hŏrrēnda mĭnātur, īnsānāmque fămem, pŏpŭlāntēmquĕ ōmnĭa pēſtem, & bella, & quīdquid bēllōrum īnſānĭa clādis ĭnvĕhit hūmānĭs, īrātāquĕ nūmĭna rēbus. Sȳdĕra cūnctă nŏtat Diſtīnguēns cīrcūmſpĭcit āſtra, & cērtis ſīgnīs plŭvĭas prædīcĭt ĕt æſtus. *vide Philoſophus*
Aſtrŏnŏmia, gr: *Gwiazdárſka nauka.*

Astrŏnŏmus, gr: *Praktykarz 2.* Sternkündiger *epith.* Insomnis præscius, pērvīgil, āttēntus, vīgilāns, vērāx, sāgāx, pĕrītus. *phr.* Cæli āstrōrumq; pĕrītus, stēllārum āspiciēns cūrsum, cœlīquē mĕātus. Cæl. obsērvātor. Cœli mēntēs et sīdĕra sīgnat. Cæli mĕātus dēscrībit rădio, & sūrgēntia sīdĕra dīcit. Aurōram ērrōrēsquē situmquē dŏcens, flēxusquē rĕcūrsūsquē innŭmĕros, quī sōlērti īndāgĭnē nōvit, quā vĕnit ēxŏriēns, quā dēficit, ūndē cŏāctis cōrnibus in plēnum mēnstrua Lūna rĕdit.

āstrōrum īntērprēs, *Gwiazdárz.*

āstrūm, *gr. Gwiazdá.*

Astruo, lege Adstruo Przybudowáć. Hinzubauen. *syn* Cōnstrŭo, ædĭfĭco, cōndo, cōmpōno.

āstu, *ab Astus, Chytro.* Listiglich.

Astu, græca vox sub Miasto ein Stadt.

āstŭla, æ, *Trzaská* ein Splitter/ Spohn.

āstur, *Jastrząb wielki.*

āstur ĕquus, *Iednochodnik.*

āstūrco, onis, *Iednochodnik.*

āstus, ûs, *Chytrość, Sztuká 5.*

āstūtē, *Chytro.* Listiglich.

āstūtĭa, *Chytrość, Sztuká 5.* Arglist. Betrug. *Hinc instrumentis humana astutia nisa* Tert. *syn.* āstus, fraūs, dŏlus, tēchnæ fāllācĭa, cāllĭdĭtas. *epith:* Vērsūta, păvĭda, fāllāx, cāllĭda, dŏlōsa, ĭnīqua, lătens, tăcĭta cāptĭōsa sūbdŏla, īnsĭdĭōsa, ĭnŏpīna, ārcāna dētēstānda, sōlērs. sāgāx, hōstīlĭs fĭcta. *vide Fallacia.*

āstūtus, āstūtŭlus, *Chytry.* Arglistig/ Listig. *Dixi equidem & dico, captes astutus ubique* Hor. *syn.* Vērsūtŭs. văfĕr, cāllĭdus, cāutus, dŏlōsus. *vide Fallax.*

Astylis, idis, lbb. gr: *Sáłatá.* Salaten.

āstynŏmĭcus, gr: *Budowniczy.* subst.

Asyctos, è græco, Cieplec kámień.

āsȳla, æ, è græco *Zdrowiec bydlęcy.*

āsylĭa gr: *Wolność, 1.*

āsylum, gr: *Ućieczká 1.*

āsylus, gr: *Nietykány,* Unberührt.

āsymbŏlus, gr: *Pasorzyt, Earmoiad.*

Asyndeton Figura Diomedi, Donato, quasi non ligatum cùm plura incisa, vel membra Conjunctione carent, Dialyton, i. dissolutum Dissolutio, Rufinian.

Asyntheton idem Rufiniano.

Asystaton lblb Budæ, i. non consistens, vel secum pugnans, vel non existens in rerum natura.

A T

āt, *Ale, 1. Iednak, przynamniey, Wszákże, Tedy, Lecz.* Aber. *Dixit at illa furens acrique incensa dolore.* Virg. *syn.* āst, sēd, vērum.

āt tāndem, *Ale iednak.*

āt te, *Boday, 4.* Wolte Gott.

Ata, gr: sub Lucyfer.

Atagen, lege Attagen.

Atanuvium, Atanuvius, Krużyk.

ātārna, æ, ātārne, es, *Złotook rybá.*

āt at, *Ba, wey, Ahá,* Ei.

ātăvĭa, *Prápradźiadowa matká,* Uranmutter.

ātăvus, *Prápradźiádow oyćiec,* Uran Vatter. *Turnus avis, atavisq; potens, quem regia conjux.* Virg.

Ate, es, gr: *Szkodá, Lucyfer.*

ātechnĭa, gr. *Grubość,* die Dücke. Grobheit.

āt ĕnim, *Aleś, Lecz,* Doch/ Aber.

āter, *Czárny, Nieszczęśliwy,* Schwartz. *Calculus immitem demittitur ater in urnam* Ovid. *syn.* Niger fūscus, nigrāns, nigrēscēns, fūlīgĭne tīnctus. *vide Niger.*

ātĕrāmnus, gr: *Niewrzący.* nichtkochend.

A T H

āthănāsia, gr: *Wrotycz źiele, & Nieśmiertelność* Unsterbligkeit.

āthăra, gr: *Kászá dźiećinna.* Gritze.

ātheos, ei, gr: *Bezbożny:* Gottlos.

āthĕr, ris, gr: *Ość u kłośia.*

āthēra, æ. gr: *Kaszá dźiećinna.* Gritze.

āthērōma tis, gr: *Krupká, Guzik nagłowie.*

āthlēta, m, gr: *Zápaśnik, Szermierz,* ein Fechter/

chter/ Ringer. *nunc Athletarum studiis, nunc arsit equorum* Lucr: *syn.* Pūgil, luctator, glădiātor. *epith:* Gȳmnĭcus, lenis, īntrĕpĭdus, lăcertōsus, nervōsus, māgnănĭmus pŏtēns, ūnctus; audāx, rōbūstus, fĕrus, sævus, īmmītis, hōrrēndus, sānguĭnĕus răpĭdus, crŭēntus, fĕrox, atrōx, īmpērtērritus. *phr.* Pŏtēns āthlēta lăcērtis, ācer in hostem.

āthlētĭca, æ, āthletice, es, gr: *Zápáski.*

āchlētĭcè, *Szermierskó.*

āthlētĭcus, Gr: *Zápáśniczy, Pośilny.*

āthlŏthĕta, æ, vel es, æ, m, gr. *Igrzysk spráwcá.* ein Ringauſgeber.

Atīnia, & ātīna, æ, *Wiąz. Tela novante atina potens Tiburq; superbum.* ein Vlmen Baum.

atīzoes, æ, m, Gr: *Srebnik kámień.*

atlāntes, hi, *Odzwie.*

ātnĕpos, *Prápráwnuk,* Meines Enckelsſohn.

ātŏcium, gr: *Poronienie czyniące lekárstwo.*

ātŏmos, ſubſt, *f.* Gr. *Froszek, Kádźidło 2.*

ātŏmos, *vel* ātŏmus, adject, *Nieśiekomy.* Sonnenſtäubleiu. *Parvarum seriê constant connexa atomorum.* A. *epith.* Lĕvis, vŏlĭtāns, pārvus, *vel* pārva tĕnŭis.

ātquĕ, *I, Jako 4. Záraz, Zwłaszczá.* Vnd. *Atque Deos, atque astra vocat crudelia mater.* Virg: *syn:* āc, ĕt, quĕ.

ātquĕ ădĕo, *Iowszem.* Gemehr.

ātqui, *Iednak, Ale iednak, Lecz.* Ja/ Eben. *Invertisse graves, atqui non Massica Bacchi.* Virg: *syn.*Sĕd,ăt,ĕtĕnim sĕd ĕnim,āst vērum.

A T R

ātrā bīlis, *Melánkolia,* Melancholey.

ātrā bīli pĕrcĭtus. *Szaleię, 2.*

ātrāctўlis, idis, gr: *Krokos dźiki.*

ātrāmēntārĭum, *Kátamarz, 1.*

ātrāmēntum, *Inkáust, Pulveres.* Dinte. *Atramenta ferè scriptores carmine fœdo.* Hor. *syn.* Sēpĭa, sūccŭs ātĕr. *epith;* Nigrum, splēndēns, cŏlōrātum.

ātrāmēntum cŏrĭārĭum, *Czernidło.*

ātrāmēntum mĕtāllĭcum, Atramentum ſepiæ *idem.*

ātrāmēntum, lĭbrārĭum, ſcrīptōrium, fulgineum. *Inkaust.* Dinte.

ātrāmēntum ſūtōrĭum, *Koperwás,* & ſub *Mośiężna skwara* & ſub *Dziegieć.*

ātrātus, *Czarny, Załobę noszący*

Atrebatica vestis, Hárás.

ātrĭārĭus, Atricus *Odźwierniy.*ein Thür-hütter.

Atricapilla, Figoiadká.

Atricolor, lbbb Czarny. Schwartz.

ātrĭēnſis, ſubſtant. *Odźwierny*

ātrĭēnſis, adject. *Sienny 2.*

Atrilicium, Tkáczowniá.

ātrĭŏlum, *Przyśionek, Sionká.*

ātrĭplex, *Atriplexum, Łobodá.*

Atritas lbl Czarność. die Schwartzigkeit.

ātrĭum, *Sień, A longo non ancipiti. Renato ab Ater, Podworze.* Vorhof. *porticibus longis fugit, & vacua atria lustra.* Virg: *syn.* Pōrtĭcus, vestĭbŭlum, līmen. *epith.* Ærātum, mārmŏrĕum, pūlchrum, fūlgĭdum, ſublīmĕ, nōbĭle, lātum, ſpătĭōſum, māgnĭfĭcū, nĭtĭdum,ĕxĭmĭum,præclārum,nĭtēns.

ātrōcĭtas, *Okrućieństwo,* Grimmigkeit.

ātrōcĭter, *Okrutnie Srogo,* Grauſamlich. *Linquit in ignotis morituram atrociter oris.*

ātrŏpia, gr: ſub *Suchoty choroba.*

ātrŏphos Gr: *Suchoty ćierpiący.*

ātrŏr, oris, *Czárność.* die Schwartzigkeit.

ātrōx, ocis, omne, *Okrutny.* Grimmig/ Grauſam. *Ecce inimicus atrox, magno stridore per auras.* Virg: *syn.* Dīrus, crūdēlis īmmītis, bārbărus, ĭnhūmānus, fĕrox, āſper.

A T T

Attá, æ. m. Tátá, Stáruszek, Na pálcách chodzący, Nogi włoczący.

āttāctus, ûs, *Tykanie, Dotknienie.*

āttăgen, enis, m, āttăgēna, f. gr. *Járząbek*

āttămĕn, *Wszákże Iednák, Ale iednak.* Aber/ Jedoch.

Jedoch. *Nil bene cum facias, facis attamen omnia belle.* Mart. *syn.* Vērum tămen, ēst, ăt,
āttămĭno, as, *Plugawie, Zgwałćić.* (sĕd.
āttărāgus, *Gr. Skorka ná Chlebie.*
Attate. vel At at tata. Boday ćię.
Attegiæ, arum, lbb. Dirue Maurorum attegias, castella Brigantum. Juv. Chałupá
Atteger, lob. Nie cały; Poczęty.
Attegro, lb. Dotykam się kąsek, Umnieyszam, Ofiaruię, 1. Poczynam wino, chleb.
āttĕlăbus, gr: *Szaráńcza.*
āttĕmpĕrātē, *Pomiernie 2. Wczas 1.*
āttĕmpĕro, *Przystosuię, Temperuię.*
āttēndo, *Pilnuię, 1. Słucham się 4.* Achtghaben/ Auffmerckeu. *syn.* īntēndo,āudĭo,ădvērto,aŭscŭlto. *phr.* Dīctīs ādvērtĕre mēntem Vōcĭbus āures āccōmmŏdāre, præbēre: Mēntem ādjĭcĕre. Pāucis (ādvērte) dŏcēbo. His dīctis, ărrēctis aurĭbus ădstat. Tu tē āttentum dīctis præbēre mĕmēnto, ălĭo mēntes,ălĭo dīvīsĭmus āures Făvēte līnguīs cārmĭna nōn prius āudīta Vīrgĭnibus pŭĕrīsquĕ cănō. *v. Audio, Ausculto.*
Attendor, llb. Przyległy iestem.
āttēntē, *Bácznie, Pilnie,* Fleissiglich.
āttēntĭo, *Przyłożenie chęći, Pilność.*
āttēntĭor, ad rem, *Skąpy.*
āttēnto, *Doświadczam 1. Kuszę się.*
āttēntus, *Dozorny, Pilny 1. Łakomy.*
āttĕnŭātē, *Subtelnie.* dünn/ Subtil.
āttĕnŭātĭo, *Wyćienczánie, Umnieyszánie.*
āttĕnŭātus, *Chudy,* Mager/ dünn.
āttĕnŭo, *Wyćienczam, Umnieyszam, Udáię co lekko, Natyráć.* Dünn machen. *Debuerant luctus attenuare tuos.* Ovid. *syn.* Tĕnŭo, ēxtĕnuo, immĭnuo, dīmĭnuo.
āttĕnŭor, *Subtelnieię, Wyćiera się 1.*
āttĕro is, *Wyćieram 1. 2. ścieram 2. 4. Czochram się. Dźierzę szátę, Wyniść, Podeptáć, Osadnić.* & sub *Trą się.* Zerreiben. *surgentes atterat herbas.* Virg: *syn.* Tĕro, prōtero, contĕro, cālco, cōncŭlco, prōcŭlco.
āttĕro aures, *Strofuię.* Straffen.
āttĕro cōti, *Ostrzę 1.* Schärffen.
āttĕro, famam, *Uwłaczám, 2.* Verachten.
āttĕror, *Wyćiera się 1.* Außwischen.
Atterraneum fulmen. sub Piorun. Donner.
Atterruisse, pro attrivisse, sub Ścieram.
āttēstātĭō, sub *Poświadczánie.*
āttēstātor, *Pochwálácz.* Zeuger.
Attestatum fulmen sub Piorun. Donner.
āttēstātus, sub *Twierdzący.*
āttēstor, *Poświadczam, Swiadczę.* Zeugen.
āttēxo, *Przyplatam, przyłączam.* Anweben. *syn.* āddo, ādjūngo, ānnēcto, āpplĭco.
Atthis, idis, gr. Słowik. Nachtigal. *Atthides in nidis una remansit avis.* Mart. *v. Philomela.*
Attibernalis lbll. Spółmieszkániec Budkarz.
āttĭgĭt eum dēsīdĕrĭum, *Zachćiało mu się.*
Attigo, is, lb. Dotykám się, & sub *Umnieyszam.*
āttĭgŭus, *Przyległy.* Aneinander gefügt. *Gurgitis attiguam mediis hic impigra in arvis.* Am.
āttĭlus, *Rybá pádowa.*
āttĭnĕo, *Trzymam 1. Zátrzymawam 1. Więźnie 2.* Beyhalten.
āttĭnet, *Przynależy, Dotycze się, Pomaga co, Do tego mi* Gehet mich/ oder dich an. *Cervice tinget, te nihil attinet.* (Alcaic.) *syn.* Pērtĭnet, spēctāt.
āttīngit me, *Obchodźi mię, przynáleźy.*
āttīngo, *Dotykam 1. 2. 3. Doieżdżam 1. Dośięgam, Dopadam, Dośięgnąć, Kosztuię 1. Sięgam 4. Wspominam 2. Przyległy iestem sub Dochodźi 2. & sub Pulsu máćáć.* Anrühren. *Innixus arces attigit igneas* (Alcaic.) *syn.* Tāngo, pērtīngo, vĕnio, pērvĕnio, āccēdo.
āttīngo voce, *Miánuię.* Nennen.
Attis, idis; gr: Słowik ein Nachtigal.
āttōllo, *Podnoszę, 1. 3. Dźwigam, Rozszerzam 2. przynoszę,* Auffheben. *Tranquillo silet, immotaque attollitur undâ* Virg: *syn.* ērĭgo, ēvĕho, ēffĕro, tōllo, in sūblīmĕ fĕro.

ăttōllo ŏcŭlos contra, *Weyrzeć 1.*
ăttōllo, sustollo supercilium, *Pyßnię się.*
ăttondĕo *Golę, Strzygę 3. Podskubuię 3. Obćinam 1. Ogołoćić, Wyiadam 1. Szkodzę.* Bescheren.
Attondentur Nahum. 1 *pro attondebuntur, quasi ab attondo per tertiam Barb.*
ăttŏnĭtè, *Zdumiále, Pilnie.*
ăttŏnĭtus, *Zdrętwiáły, Zápámiętáły, Przelękły, Wryty.* Erschreckt. *Gutta per attonitas ibat oborta genas.* Ovid. *syn:* Tērrĭtus, pĕrcŭlsus, stŭpĕfăctus, stŭpēns. *vide Territus. Obstupefactus.*
ăttŏno, as, *Zdumiałym czynię.* Erschrecken. *Nomine contactas attonuere suo.* Ovid
āttrēctatio, *Przyćiągnienie.*
āttrăho, *Przyćiągam 1. Przywłoczę. Záćiągam 3.* An sich ziehen. *syn:* āllĭcĭo, trăho.
āttrēctātĭo, *Trykanie, Głáskánie.*
āttrēctātus, us, *Dotykánie, Tykánie.*
āttrēcto, *Dotykam się.* Anrühren/ antasten. *syn:* Trācto, pālpo.
āttrĕmo, *attrepido. Drzę,* & sub *Przyspießam.*
āttrĭbŭo, *Przyczytam, Przywłaßczam, Náznaczam.* Zueignen. *Attribuit, totumq; hominis per sidera censum.* Man: *syn:* Trĭbŭo, āssĭgno āddīco ādscrībo, cōncēdo.
āttrĭbūtĭo, *Przymiot, Przypisánie 2.*
āttrĭbūtum, sub *Żołd.* Bezahlung.
āttrĭtĭo, *sub Skruchá.*
āttrītus, us, *Tárćie, Śćieránie 1. Czochránie się. Otrzę Sádno.* Zerschleissung.
āttrītus, ti *Wytárty, Zdárty, Ogłodány, Náćierány. Et gravis attritâ pendebat cantharus ansa.* Virg.
Attūbērnālis, idem *Attibernalis.*
ătȳpus, *Gr. Blekot.* ein Stamler. *Nec non ora atypo monitor facunda recepit.* Fil.
āu, *vide Au,* & sub *Hap, hap.*
ăvārè Avariter *Łakomie, Drogo.* Geitziglich.
ăvārĭtĭa, Avārĭtĭes, *Łakomstwo.* Geitz. *Fervet avaritia miseraq; cupidine pectus.* Hor. *Denique avarities, & honorum caca cupido.* Lu. *epith* Crŭēnta, hĭāns, răbĭda sŏllĭcĭta, vĭlis, fœda, sĭtibŭnda, īndiga īnsŏmnis, cœca fŭrens īrrĕquĭēta vĭgĭl, pĕrvĭgĭl, răpax, sæva trūx fĕrox, vĕsāna mălĕsāna fŭrĭosa. *phr.* Nŭmmorum, *vel* auri sĭtis cŭpīdo, fămes ŏpum fŭrĭōsa cŭpido. Auri sacra fămes, ămor īmmŏdĕrātus, vĕsānus hăbēndi, Nūmmi tūrpis ămor fŭror ēxĭtĭālis habendi. Auri īmpĕrĭōsa fămes. Auri cœcus ămor. Tristis ăvārĭtĭæ răbĭes. Auri vĕsāna cŭpīdo, opum dīra fămĕs. Vĭlis ăvārĭtĭa & nūmmi tam fœda lĭbīdo. Pērgit īnĕxplētæ pāllor ăvārĭtĭæ. Quid non mōrtālĭa pĕctōra cōgis auri sacra fămes? Crēscĭt ămor nūmmi, quāntum īpsa pĕcūnĭa crēscit. Mōrtemquĕ tĭmēre. Auri nēscĭt ămor ērgo sŏllĭcĭtæ tū causa pĕcūnĭa, vītæ es. Per tē īmmātūrum mōrtis ădīmus ĭter, īnsătĭābĭle mōnstrum, ōrcus ăvārĭtĭam stȳgĭis ēmĭsit ăb āntris. Gērmāna Hārpȳæ făcies Trīstis hĭānt rīctus, tĕtricis frōns āspĕra rūgis ōră făme pāllēnt cōrpus mĭsĕrābĭle cūra āttĕnŭat vīrus prōmptam in perjūrĭa linguam īnfĭcit & trĕpidam ĕxĕrcēnt īnsŏmnĭa mēntem. Prōdĭga nam vītæ, sĭtis īnsătĭābĭlis auri. *vide Avarus.*
ăvārus, *Łakomy.* Geitzig. *Semper avarus eget* Hor. *syn.* Pārcus tĕnax sŏrdĭdus. *epith.* Mēndīcus pauper, vĭgil sŏllĭcĭtus īnsătĭābĭlĭs cŭpĭdus mĭsĕr, īnfēlix lāngvĭdus īnfămis, dīves, răbĭdus sĭtĭbūndus ĕgēns tristis īnĕxplētus, mĭsĕrāndus ārdēns. *phr.* Auri cæcus ămor, auri quem dīra cŭpīdo sŏllĭcĭtat. Quī nūmmos nŭmĭnis īnstar hăbet īntĕr ŏpēs mēndīcus ŏpum. Cŭi pĕctus fērvet ăvārĭtĭa. Quem nŏctes ătquĕ dĭēs fērvēns ămor ūrgĕt hăbēndi. Auri īnflāmmātus ămōre Quī ămōre sĕnēscĭt, tābēscit hăbēndi. Tūrpis ăvārus quærit & īnvēntis mĭser ābstĭnet āc tĭmĕt ūri. Cōngēsto pauper īn aūro. Sēmper ĭnōps Lŭcrĭq; cŭpīdĭne fērvēns, īmmŏrĭēns lŭcris. Cŭmŭlāndi ārdōrĕ tābēscēns ămor cŭi semper crēscit hăbēndi. Cōndit ăvārus opes dēfŏssŏque īncubat auro. Nōn Tārtēssĭăcis īllum sătĭāret ărēnis tēmpēstas prētĭōsa tagi, nōn stāgna rŭbēntis aūrea pāctŏli; tōtumque ēxhausērit Hērmum ārdēbit mājōre sĭti, Pārcum gĕnus est pătĭēnsquĕ lăbōrum, Quæsĭtīquĕ tĕnāx, & quod quæsīta rĕsērvet.
āuceps, *cupis, commune Ptáßnik 1. Podchwytacz.* Vogelfanger. *famulus nunc aucupis idem.* Mart.

Mart. *epith.* Cāllĭdus, vērsūtus, īnsĭdĭātor, īnsĭdĭōsus, fāllax, vĭgĭl, vĭgĭlāns, pēllax, āstūtus, prōmptus, sōlers, dŏlōsus, ābdĭtus, pērvĭgil, īmmōtus, ăvĭdus, īmpĭger, prŏpĕrus, sūbdŏlus, īnsōmnis. *phr.* Aucŭpĭi dŏctus pĕrītus. Fāllāces tēndēns lăquĕos. Vŏlŭcrum, ăvĭum venātor vŏlucres fāllēns lăquĕis, vīscōquĕ tĕnāci. Quī cāntu dēlūdit ăvēs, Quī fīctæ vŏlucres dēlūdit ĭmāgĭne vōcis.

Aūctārĭum, *Przydátek, Przymiarek, Podkopne.* Zugab/ übermaß.

āuctārĭum adjicio, *Nádmierzam.*

Auctifico, Arnob. i. augeo, Pomnażam, Czczę.

Aūctĭficus, sub Pomnożyćiel. ein Mehrer.

āuctĭo, onis, *Auctionarius Przeday publiczny.*

āuctĭōnor, Aūctĭōnem facio, propono, vendo; *Wystáwiam ná przeday.*

Aūctĭto, as. Przyczyniam 1. Mehren.

Aucto, as. Przymnażam, Pomnażam, Rozmnażam. Groß machen.

āuctor, oris, hic, hæc. *Sprawcá, Iśćieć,* Pisarz 1. *Powod 1. Fundator, Wynaleźcá: Dźierzawcá 1. Pomnożyćiel, Rodźic, Powiádácz.* Przodek 4. *Przedawácz, Rádźićiel, Potwierdźićiel, Przystáw.* Vrheber/ Anfanger. *Optima tu proprii nominis auctor eris.* Ovid. *syn* Suāsor, īmpūlsor, hōrtātor, *vel* dŏctor; măgīster. *vel* căput, prīncēps, Dūx, *vel* nūntĭus

āuctor secundus, *Rękoymiá.* Nachfolger.

āuctor sum, *Rádzę 1. Wáruię.* Rathen.

āuctōrem habeo, *Szczycę się.* Rühmen.

āuctōres sunt, *Powiádáią.* es wird gesagt.

āuctōrāmēntum, *Obowiązek, Zadátek, Zakup, Rękodayſtwo, Umowá, Zapłatá przenáiętemu.*

Aūctōrātĭo, Przedánie wárowne.

āuctōrātus, ti *Obowiązány, Zakupiony, Promot, Zołnierz zmowiony.* Verbunden.

āuctōrĭtas, *Powaga, Powod, 1. Moniment Odyskánie, Swiádectwo, Protokoł. Dáwnośći używánia práwo.* Groß Ansehen/ Gewalt.

Si auctoritatem postea defugeris. Jamb. *syn:* Pōndus, mōmēntum, vīs; pŏtēstas, impĕrĭum; *vel* fĭdes, nōmen.

āuctōrĭtāte prædĭtus, gravis. &c. *Poważny.*

āuctōrĭtāte alicujus nitor, &c. *Szczycę się kim.* Sich auff eines Ansehen verlassen.

āuctōro, *Przeciągam 2. Nábáwiam, Obowięzuię.* Verpflichten. *Auctoratus eras, an turpi clausus in arca.* Hor.

Aūctōror, Obowięzuię się, Powod daię.

āuctum, ti, *Przybywánie.*

āuctus, us. *Przyrastánie, Przybywánie, Pomnożenie, Rośnienie, Przymnożenie, Rostość Cielistość, Krescencya.* Podkup. Gemehrt. *syn* ădauctus, āmplĭor, major āmplĭfĭcātus.

āucŭpātĭo, *Łowienie ptástwá.*

āucŭpātor, *Ptáśnik.* ein Vogelfanger.

āucŭpātōrĭus; *Myśliwczy.* ein Jäger.

āucŭpātōrĭus calamus, in *Trzćiná.*

āucŭpātum, *Ná ptáki.*

āucŭpĭum, *Myśliſtwo, 1. Obłow 1. Podchwytawánie, Łápáczká w mowie.* Das Vogelfangen. *Faunus plumoso sum Deus aucupio;* Prop. *syn:* ăvĭum vēnātĭo. *epith.* Sūbtīle dŏlōsum, fallax; āstūtum.

āucŭpo; as āucŭpor, aris, *Łowię ptástwo; Chwytam, 1.* Podsłuchywam. *Wypátruię, Pytam.* Podchwytáwám, *Stáram się, Zábiegám.* Vogelfahen, *Aucupor infelix incertæ murmura famæ.* Ovid. *phr.* ăves căpto. Vēnātu ăvēs sĕquor, ăgĭto, īnsĭdĭas ăvĭbus pōno, mōlĭor, ăves lăquĕo, pĕdĭcis, călămo, vīsco, lino, căpĭo, ăves dēcĭpĭo, fallo. Tum lăquĕis căptāre fĕras, & fāllĕre vīsco. Vŏlucres nōdōsis plăgis decĭpĕre; ăvĭbus rētĭa, lăquĕos tēndĕre, ăvēs mĕdĭcāta fāllĕre vīrga. Grūĭbus pĕdĭcas; & rētĭa pōnĕre cērvis, īlla dŏlis, vīscōq; sŭper cōrrēpta sĕquāci. Nēvĭbus hærēntes pīcĕis frūstra ādmŏvĕt ālās. ārtēsquĕ dŏlōsas tōllĭte, nec vŏlŭcres, vīscāta fāllĭte vīrga.

Audācĭa, *Smiáłość 2. Zuchwálſtwo.* Kühnheit. *in vultu eſt audacia miſta pudori*, Ovid *ſyn.* Impătĭens, īndŏcĭlis ănĭmus ārdŏr ănĭmi. Vĭrtus āccenſa āudāces ănĭmi. *epith.* Præsens, pugnāx fĕra īnsŏlens īncauta fĕrōx pĕtŭlāns, pērdĭta fīdēns cæca fŭrēns fŭribūnda tĕmĕrārĭa īnſānă dĕmēns tērrĭbĭlĭs, ſecūra mălĕſāna hŏrrēnda, īntrĕpĭda crūdēlis, ārdēns ăccēnſa Mārtĭa, bēllĭca răbida trūx, mĕtŭēnda. *phr.* Nūlla mĕos trāxit pĕtŭlāns audācĭa ſēnſus. Nēc cæca mĕas aūdācĭa vīrēs fāllat. Præcēps audācĭa crēvĭt. Cōrdăq; lānguēntem, dĕdĭdĭcērē mĕtum. *v. Audeo.*

āudācter & Audaciter, *Smiele 1. Zuchwale.* dapfferlich. *ſyn.* Audēnter, audāci ănĭmō, gĕnĕrōsè, fōrtĭter.

āudācŭlus, *Smiáłek.*

āudāx, *Smiáły 2. Zuchwáły*, & ſub *Deſperát.* Verwogen/ kühn/ keck. *Dicat & audaci tu timor eſſe potes.* Prop. *ſyn:* Īntērrĭtus, īmpērtērrĭtus, īntrĕpĭdus, īmpăvĭdus, āudēns, gĕnĕrōſus fōrtis, *vel* tĕmĕrārĭus, īncōnſūltus ănĭmi præcēps. *phr.* Tērrōrĭs ēxpērs. Tērrōre cărens ănĭmo fōrtis. Quem nūllus ūrget mĕtus. Quī mĕtum pĕctŏre ēxcūſſit ējēcit. Īngēntes ănĭmos āugūſto in cōrpŏre vērſant. *vide Audeo, Fortis; Generoſus.*

āudēnter, *Smiele názbyt.* Dapfferlich.

āudēntĭa, *Smiáłość 1.* Kühnheit.

āudĕo, *Smiem.* Dürffen/ ſich erkühnen/ Unterſtehen. *ſyn.* Audāx ſum, nōn tĭmĕo, ſum īntrĕpĭdus, *vel* nōn dŭbĭto, *vel* cōnfīdo. *phr.* Audēndum ēſt, fōrtēs ādjŭvat ipsĕ Dĕus. Tū ne cēde mălis, ſed cōntra aūdēntĭor ĭto. Aūdēntes fōrtūna juvat. Prō te vel sōlus dēnis ōbsīſtĕre turmis. Quis tē jŭvĕnum cōnfīdēntĭſſime, nōſtras jūſsĭt ădīre dŏmos? Tānta nĕ vos gĕnĕris tĕnŭit fīdūcĭa, vēſtri. Quod sī dēfĭcĭānt vīrēs, audācĭa cērte laus ĕrit in măgnis. *v. pericula adire*

Audiat Reverentia veſtra, vel ſua, & Audiat Dominus ſub Wáſzmość.

āudĭēndi ſenſus, *Słuch 1.* das Gehör.

āudĭens impĕrii, Audiens dicto, *Poſłuſzny.*

āudĭēntĭa, *Audyencya.* Auffmerckung.

āudĭn, *Słyſz.* Hör.

āudĭo, *Słyſzę 1. 2. 3. 4. Słucham 1. 4. Poſłuſzny ieſtem, Uſłucháć, Wyſłucháć, Máią go zá, Zowią mię, Ták ieſt 2. Dobrze 2.* Hören. *Audiat hæc genitor qui fœdera fulmine ſancit.* Virg. *ſyn:* Aūſcūlto, *vel* īntēllĭgo, căpĭo. *phr.* Aūre sŏnōs, sŏnĭtum haūrĭo, căpĭo, āccĭpĭo. Sŏnus ăd aures fērtur, vĕnĭt pērvĕnit sŏnus vōx aures pēllit pĕnetrat, ōccŭpat, vērbĕrat. Fāndo ſi fōrtè tŭas pērvĕnit ăd aures. Vōx rēddĭta fertur. ăd aūres. Vēſtras ſi fōrtè pēr aures Nomen iit. Vōcĕmquĕ hīs aūrĭbus hauſi. Vōx aūrĭbus īnſtrĕpit. Sŭbĭto cum crēbĕr ăd aūres, vīſus ădēſſe pĕdum sŏnĭtus. Cum grāvĭor mĭhi nūntĭus aurēs vērbĕrat, aures āccōmmŏdat. Aurĭbus āĕra căptat. Vocēmquĕ hīs aurĭbus hauſit. Gĕmĭtus lāchrȳmābĭlĭs īmo audītur tŭmŭlo, & vōx rēddĭta fērtur ăd aurēs, mūlta āurĭbus hauſi. Mātērnas īmpŭlĭt aures lūctus. Pēndet nărrāntis ăb ore. Vūlgi quæ vōx ut vēnit ăd aūrēs. Cōntĭgērat noſtras īnfāmĭa tēmpŏrĭs aures. Cōnſtĭtĭt Æneas ſtrĕpĭtumquĕ ēxtērrĭtus hausĭt. Aurĭbus īntērdum vōces cāptāmus ĕt ōmnem ādvēntus ſtrĕpĭtum crēdĭmus ēſſe tŭi audĭo āttēntè. *vide Auſculto.*

āudĭo ſurdè, Audio parum. *Niedoſłyſzę.*

āudit benè *Dobrże o nim mowią.*

āudit malè, *Zle o nim mowią.*

āudītĭo, *Słuch 2.* Das Gehör.

āudītĭoni opĕro, *Przyſłuchywam ſię.*

āudītĭuncŭla, *Słuch 2.* das Gehör,

āudīto, *abſolutè ſub Doznawſzy.*

Audīto, as, Słucham 1. Hören.

āudītor, oris, *Słuchácz, Audytor.* Zuhörer. *Excitat auditor ſtudium, laudataq; virtus.* Ovid. *ſyn:* Audĭēns, Diſcĭpŭlus.

āudītōres, *Słuchácze.* Zuhörer.

āudītōrĭum, *Słuchálnia, Szkołá, Słuchácze.*

āudītōrĭus, *Słuchálny.*

āudītus, us, *Słuch. 1. 3.* Das Gehör. *Viſus abit, fugit auditus, trahit omnia ſecum.* Mart.

āudītus gravitas, *Niedoſłyſzenie.*

āudītus, ſenſus, *Słuch 1.* Gehör.

AVE

āve, *Witay.* Gott grüſſe dich. *Et matutinum,*

portat ineptus ave Vir. *syn:* Sālve.*phr:* Jŭbĕo sālvēre,Sălūtem dīco, nūntio, fĕro, āffĕro. Te sălūto.
ăve pōrtans, *Pozdrawiácz.* ein Begrüsser. (ho
ăvĕho, *Uwożę.* Hinwegführen. *syn* Vĕho,dēvĕ
ăvēlla *Orzech láskowy. Non ab avellando dicta, sed ab Abella oppido, quasi Abellina. Et pauper sulci cerealis avella.* Sil.
ăvēllo, is, *Odrywam, 1. Oddzieram, Uczosnąć.* Ab oder hinweg reissen. *Fatale aggressi sacrato avellere templo.* Virg. *syn:* vēllo, cōnvēllo, ēxtīrpo, ābstrăho, aufĕro.
ăvena, *Owies, Zdzbło, Łodygá.* Haber/Halm. *Et levis obsesso stabat avena solo.* Ovid. *syn:* Călămus, ărūndo, fīstŭla, cĭcūta. cūlmus. *epith:* ēxīlis, ēxĭgŭa, grăcĭlis, tĕres, ĭnērs, bĭbŭla, dŏcĭlis, rĕsŏnāns, āltĭsŏna, sēptĭfŏris. *phr.* īnfēlix lŏlĭum & stĕrĭles dŏmĭnāntur ăvēnæ, ēxpēctata sĕges vānis ēlūsit ăvēnis. *vide Fistula.*
ăvēna sterilis, *Owiesek.* Strohalm.
ăvēnacea puls, *Grucá.* Habergrütze.
ăvēnacĕus, *Owsiány.* das vom Haber ist.
ăvēnāta, *B. sub Gruca.* Habergrütze.
ăvēnārĭus, *Owsowy.* Von Haber.
ăvēns, *Chćiwy.* ăventer. *Chętnie.*
ăvĕo, *Radbym, Ządam, Chcę.* Begehren. *Equibus unus avet quamvis aspergere cunctos.* Hor. *syn:* Cŭpĭo, ōpto, ēxōpto, vŏlo, dēsidĕro.
ăvērni līmen, *Otchłań piekielná.*
ăvērna loca. *Ptakow niemáiący.*
ăvērnālis, *Piekielny.* Hellisch. *Inter avernales haud ignotissima Nymphas.* Ovid. *syn:* ăvērnus ă,um, ăvērnicus, Tārtărĕus, īnfērnus, Stўgĭus Tænărĭ9 Phlēgĕtōnthæ9 ăchĕrōnĭcus
ăvērnus, substant. *Ochłań piekielná, Piekło.*
ăvērnus, adject. *Piekielny.*
avērro, sub *Zágrabić.*
Avērrūncandus, Brzydki. Abscheulich.
Avērrūncans. Odwrotny 3. Versöhnend.
Avērrūncātĭo, Odwrácánie, Oczyśćienie 2.
Avērrūnco, Odwracam co złego.

Avērrūncus, Odwrotny 3. Versöhnt.
ăvērsa mēns, *Odwrocęnie 2.* Abwendung.
ăvērsa pĕcūnia, *Obrynka.* Gewinn.
ăvērsābĭlis, *Brzydki.* Heßlich/ abscheulich. *incautum scelus aversabile cumq; est.* L.
ăvērsātĭo *Odwrocęnie 2. Brzydzęnie, Nienawidzenie*
Aversatrix. Hierem 3. quæ aversatur.
ăvērsĭo, *Odwrocęnie 1.* Abwendung. *syn:* Fŭga ŏdĭum. *epith:* īmprŏba, cæca, grăvis.
ăvērsĭōne emere, *Nie warownie.*
ăvērsĭōne stomahi laboro. *Apetytu nie mam.*
ăvērsor, oris, *Odwrotny 3.* ein Abkehrer.
ăvērsor, aris, *Odwracam oczy, Brzydzę się.* Sich weg kehren/ scheuen. *Officioq; levē non aversatus honorem.* Ovid. *syn:* Fŭgĭo; rĕfŭgĭo ŏdi. dētēstor, ăbŏmĭnor, ēxecror. *phr.* ŏdĭo prōsĕquor, ŏdĭo hăbeo.
ăvērsus, *Tylny, Niechętny. Wryk.* Abgewendet. *Diva solo fixos oculos aversa tenebat.* Virg. *syn.* ălĭēnus, ĭnĭmĭcus, īnfēnsus.
ăvērsus à Musis, *Nie uczony.*
Avērta, æ. Nabiodrki.
ăvērtat Deus. *Nie day tego Boże.* Das Geschehe nicht.
ăvērtens. *Odwrotny 3.* Abwendend.
ăvērto, *Odwrácám 1.2 Odstraßam, Obracam wzad, Obracam rzekę, Obracam się tyłem, Składam winę, Krádnę 1. Zwalam Zsadzam.* Abwenden. *Quo regnum Italiæ Lybicas averteret oras.* Virg. *syn.* ābdūco, āvŏco, āmŏvĕo. *phr.* Dĭi tālem avērtĭte cāsum. Nec pŏsse Itălĭa Teucrōrum ăvērtĕre Rēgem.
ăvērtor, *Odstępuię 5.* Abtreten.
ăufĕro, *Krádnę 1. Unoßę 2. odeymuię 1.* Hinwegnehmen. *Auferor, ut rapida concita navis aqua.* Ovid. *syn:* Tōllo, ēxtōrquĕo, ădĭmo, răpio, ērĭpĭo ābrĭpĭo. *vide Furor. aris.*
ăufer tē hinc, *Przecz z tąd.* Weg von hier.
ăufero me, *Odchodzę 1.* Weggehen.
ăufĕro vitam, *Zábijam.* Todt Schlagen.
ăufērt me aliquid, *Uwodzę się.*
ăufŭgĭo, *Ućiekám 1. Zbiegam 2.* Fliehen. *Quisquis*

quis es, assiduas aufuge blanditias. Virg. *syn:* Fūgĭo, dīffūgĭo, *vel* vīto.

āugĕo, *Przymnażam. Pomnażam. Rozmnażam, Przyczyniam 1. Przydaię 1. 3. Nábáwiam, Rozßerzam 2. Ofiaruię 1.* & sub *Obdarzam, Zálecam.* Vermehren. *& numerum Divorum altaribus auget.* Virg. *syn:* ădāugĕo āmplĭo, āmplĭfĭco; ēxtēndo, mūltĭplĭco, cūmŭlo, āccūmŭlo, *vide Accumulo.*

Augĕor, *Rostę.* Zunehmen. *syn.* Augēsco, ădaugĕor, crēsco.

āugēsco, *Rostę, Rozmnażám 1. Pomnażam się, Przybywa czego, Przyrasta.* Zunehmen.

Augifico, Przymnażam. Großmachen.

āugītes, æ. m. *gr.* in *Turkus.*

āugmĕn, *Rośnienie, Rostość, Pomnożenie Przyrástánie, Przybywánie, Cielistość, Ofiara 1.* Zunehmung.

āugmĕn sumere sub *Przybywa.* Mehren.

āugmĕn addo, *Przyczyniam 1.* Zulegen.

Augmēnto, Przyczyniā 1 Przymnażam Mehren/

āugmēntum, *Przymnożenie, Ofiárá 1.*

āugur, *Wießczek 2.* Ein Wahrsager. *Vana diu visa est vox auguris, exitus illam.* Ovid. *syn* ărūspex vātēs aūspex. *epith.* Pĕrītus Phœbejus, vigil cērtūs. *phr.* os fātĭdicum. Præscĭa līngua, īnterpres Dīvum Fāta cănens ēvĕntūra vĭdēns. Plenus Phœbo. Veri providus Augur. Quī vŏlucrum trāctus sōlērti īndāgĭnĕ sīgnat. Cui pĕcŭdum fibræ cœli cui sīdĕra patent. & līnguæ volucrum & præsāgi fūlmĭnis īgnēs. Nōscēns quæ mōx vēntūra trăhāntur. Cui fātōrum lēges ævīquĕ fŭtūri ēvĕntūra pater pōsse vĭdēre dĕdit. Tu prŏcul ēvĕntura vĭdens tibi dēdĭtus augur. Scit bĕne quid fāti prōvĭda cāntēt ăvis. Dum sacra sĕcundus ărūspĕx nūntĭet. *vide aruspex. Vates.*

āugur aquæ, *Wroná 1.*

āugŭrācŭlum, Wießczbiárnia. Zamek.

āugŭrāle, *Káplicá.* ein Capell.

āugŭrālis, *Wießczy.* ein Wahrsagender.

āugŭrātĭo, *Wießczbá 3.* Weissagung.

āugŭrātō, *Obrządnie.* Mit rath der Vöglen.

Augurātōrĭum, Káplicá. ein Capell.

Augŭratrix, apud Isaiam Latinum. Wießczká, Wrożká. ein Weissagerin.

āugŭrātus, *us. Wießczbiárstwo* in *Wießczek.*

āugŭrātus, scientia, *Wießczbá 1.*

āugŭrĭōrum interpres, *Wießczek.*

āugŭrĭum, *Wießczbá. 3. Wrożká 2. Przepowiedzenie.* eine Weissagung vom Vogel-Geschrey. *Ni frustra augurium vani docuere parentes* Virg. *syn:* Vātĭcĭnĭum, auspĭcĭum. *epith:* Fātĭdĭcum, trīste, cæcum, īnfēlīx, bŏnum, mălum, cērtum, īncērtum, prōspĕrum, fātāle, fēlix, ādvērsum, āncēps, dŭbĭum, præsāgum, tērrĭfĭcum, optātum, sĭnīstrum. *phr:* Vātum præsāgĭa prædīcta ōrācŭla. Dīvīnī mŏnĭtus.

āugŭrĭum mĭhĭ facit aliquid sub *Sercá dodáię.* ein Hertz machen.

āugŭrĭus, *Wieszczy.* Wahrsagender.

Augŭror, aris, vel auguro, as, Wieszczę 2. Weissagen. *Auguror uxoris fidos optabis amores.* Tib: *Et reor, & si quid veri mens augurat opto.* Virg: *syn:* Vatĭcĭnor, prædīco, is *phr.* Cāsus fŭtūrōs, ăpĕrĭo nūntĭo, dēnūntĭo, ēxpĕdĭo. Per mĕdĭās fŭĕrat dīvīno cōncĭta mōtu vātĭcĭnāta vĭas. Tibi cāsus ānte fŭtūrōs Vātĭcĭnātus eram *v. Prædico, is*

āugŭrum ars, *Wieszczká.* Wahrsagung.

āugūsta, *Cesarzowá.* Keyserin.

āugūstāle, *Páłac Namiot.* ein Fürsten zelt.

Augūstālis, Augustianus, Augustinus. *Cesárski.* Keyserlich/ Herrlich.

āugūste, *Wspániále. Obrządnie, Swiątobliwie.* Hochmütig/ prächtig.

Augūstus, substant. *Cesarz.* Ein Römischer Keys r. *syn:* Cæsar. *epith:* Vīctor, fēlix, īndŏmĭtus, gĕnĕrōsus, pācĭfĭcus, bēllĭger, īnvīctus pĭus, mītis, fōrtis

āugūstus, adject: *Panięcy. Wspaniały. Czćigodny Swięty 2. syn:* Vĕnĕrāndus, vĕnĕrābĭlis cŏlēndus, sānctus, săcĕr, sacrātus, rēlĭgĭōsus.

āugūstus, *mensis. Sierpień.* Der Augstmonat. *syn*

Sextilis. *epith.* Spiceus, frugifer, calidus, torridus, aridus, ustus, fervens, sitibundus iners, piger, ignavus, segnis pulverulentus, triticeus. *syn:* Mensis. *phr:* arida quo sitiens excoquit arva Leo. Quo Phœbus sicci terga Leonis adit. Quo Ceres *seu* messis curva falce resecta cadit. Quo rapidis sol terga Leonis urit equis. Nomine Cæsareo gaudens. Cæsare ab Augusto ducens sua nomina mensis.

A V I

Avi sinistra, *Szczęśliwie.* Glückselig.
Avia, æ. *Bába 2.* Großmutter. *Deque avia nihilum superest, &c.* Pers.
Avia, orum, *Bezdrożny.* Unwegsam.
Aviarium, *Ptaßnik, Gay, Sad ptaßy.*
Aviarius, *Ptaßnik 2.* Ein Vogelsteller.
Avibus bonis secundis, *Szczęśliwie.*
Avicula, *Ptáßek.* Ein Vöglein.
Aviculárius, *Ptáßnik 2.* Vogelsteller.
Avide, *Łakomie, Chćiwie.*
Avidior, *Przyskępßy.*
Aviditas, *Chćiwość.* Begierd. *syn:* Cupiditas, cupido, famis, sitis, ardor, desiderium.
Aviditer, Chćiwie. Begierlich.
Avidus, *Chćiwy.* Begierig. *Contemptrix superum, sævaque avidissima cædis.* Virg. *syn:* Cupidus, studiosus, amans, appetens.
Avilla, *Jágnię.* Ein Lamb.
Avis, *Pták.* Ein Vogel. *Nunc avis in ramo tecta laremque parat.* Ovid. *syn:* Volucris ales *epith.* acris, arguta, vaga pavida devia nubivaga aëria præpes rapida levis, timida cita fugitiva pennigera celer fugax cicurata *phr.* alituum genus. Volucrum alituum pennata cohors. Pennigeri greges. Increpuit volucrum densis exercitus alis. Tepidum volucres concentibus aëra mulcent. Passimque vagantes dulce sonant tenui gutture carmen aves. Resonant avibus virgulta canoris vernis mensibus ales Garrula. Concentum suavem resonis e frondibus edens. Dulci modulamine mulcent; aves solatia ruris assvetum sylvis innocuumque genus. Et cecinit mœstum devia carmen avis, innumeræ comitantur aves, stipatque volantum alituum suspensa cohors. Quam multa in sylvis avium se millia condunt. Quam multæ glomerantur aves, & in æthere puro effingunt varios lusus.
Avis cantrix, *Pták śpiewáiący.*
Avis caucasea, *Sep.* ein Geyer.
Avis guttata, *Indyk.*
Avis gloriosa, *Paw.* ein Pfaw.
Avis imbrium divina, *Wrona.* ein Kräh.
Avis imitatrix, *Figlarz ptak.* sub *Sowá.*
Avis inauspicata, Avis incendiaria, *Waglik pták.* ein unglückseliger Vogel.
Avis magna, *Sęp, Orzeł.* ein Adler.
Avis malitiosa, Medica, *Paw.* ein Pfaw.
Avis, non avis, *Struś 2.* Ein Strauß.
Avis ore auspicium faciens, *Pták śpiewáiący.* Ein Vogel der singet.
Avis Palatina, *Sęp.* Ein Geyer.
Avis paradisi, *Látáwiec pták.*
Avis parasita, sub *Sowá 1.* ein nacht Eule.
Avis præpes, avis regalis, *Orzeł 1.*
Avis saltatrix, sub *Sowá* ein Nachteule.
Avita bona, *Dźiádowizna:*
Avicium, *Ptástwo.* Federspiel. (Vogel.
Avium infantes, avium pulli, *Ptáßętá.* junge
Avium custos, *Ptáßnik.* ein Vogelhütter.
Avius, *Bezdrożny.* Unwegsam. *Avia dum resonant avibus virgulta canoris.* Virg: *syn:* Invius impervius devius, ambiguus, anceps, incertus, cæcus. *phr.* Plenus ambagibus, decipiens errore locorum.

A U L

Aula, *Dwor 1. 3. Podwordze Sala, Surma.* Ein Saal, eines Fürsten hoff. *epith.* Vacua nitida, sublimis, potens venerabilis, magnifica augusta, varia, prædives, spatiosa, pulchra, splendida, aurata, picta, superba clara, illustris, Regia, marmorea, parata, ornata corusca. *v. domus Regia.*
Aula, pro Olla, priscè Kociel 1. ein Kessel.
Aula ahenea, *Kociel 1.* ein Kessel.
Aulæa, orum, *Gr. Oponá, Zagiel 2.*

aulæ-

ăulæum, *Gr. Obićie.* Decken.
ăulæus, *Oponny.* Außgewirckt.
Aŭlar. Pokrywká. ein Stürtze.
ăulētes æ. m. *gr. Surmacz.* ein Pfeiffer.
ăulētĭcus, *Gr. Surmacuy.* dat da Pfeifft.
ăulētĭcus călămus, sub *Trzćiná.* Ein Rohr.
ăulĭca dŏmus, ædes, *Dwor 1.* Ein Hoff.
Aulicacademia, Polityká zła.
Aulicaster, sub Kortezyan.
Aulicoquus, sub Wárzony.
Aulicum, fămulĭtĭum sub *Dworzánin.*
ăulĭcus, substant. *Dworzánin.* ein Hoffmann
ăulĭcus, adject. *Dworowy, Nádworny.* Prächtig. *Tunc catus juvenum, sed aulicorum*(Phal)
ăulōdia, *Gr. Gránie.* ein Spiel.
Aŭlœ̆dus. *Gr. Surmácz.* ein Sänger/pfeiffer
Aŭlos vel Aulus, *Błyszczák; Pław.*
Aŭlŭla. Gárnuszek. Ein Töpfflein.
Aumarĭum, Aumatium, automatium. Wychod pospolity. (*rzecz.*
Avŏcāmēntum, *Rozrywánie, Odwábiáiącá.*
Avŏcat me aliquid, *Uwodzę się.*
Avŏcātio, *Odwabiánie, Odćiągánie, Odwodzenie, Rozerwánie.*
Avŏco, *Odwábiam, Odwodzę 2. 3. Odćiągam 1.* Hinweg ruffen. *Sed nisi forte tuas melior sonus avocet aures.* Calph: *syn:* āvērto, ābdūco, ābstrăho.
Avŏlo, *Odlatam, Ulatam, Odchodzę 1. Ućiekám 1.*

AUR

Aura, *Wiátr 1 Wiátrek, Wionienie* Lufft.
Aura populāris, *Łáská, Sprzyiánie, Pochwała.* das lob. lieb. Gunst.
Aura rumōris, *Wieść.* Neue Zeitung
Aurāmēntum, Plin: corr: Aut horamentum.
Aurantia mala, Pomáráńczá. ein Pomerantz.
Aurārĭa, *Złota gorá.* ein Goldberg.
Aurārĭum metallum, *Złota ruda.*
Aurārĭum nĕgōtĭum, sub *Podskarbstwo.*
Aurārĭus, substant. *Złotnik.* gold-Schmid.
Aurārĭus adject: ab auro. *Złotowy.*
Aurāta, *Złotobrem,* & sub *Jażdż.*
Aurātĭlis, Pozłoćisty. Vbergoldt.
Aurātor, Złotnik. ein goldSchmid
Aurātūra, *Pozłota.* Vergüldung
Aurātus, *Pozłoćisty. Złoty.* Vbergoldet. *Auratis his sex radij fulgentia cingunt.* Virg. *phr.* aūro īllūsus, dĕcōrus, pērfūsus, ārdēns squālĭdus spēctābĭlĭs, īnsīgnis, fūlgēns, fūlvūs, flāvus, rŭtĭlans, rŭtilus, nĭtĭdus, tēctus, ŏpērtus, cĭrcūmdātus, auro dīves.
Aurĕa, æ. & Aureæ, hæ. *Gałeczká Uzdá.*
Aurea, orum, *Sentencya 1.*
Aurĕax. Woźnicá, Jeźdźiec konny.
Aurēlĭa, Gąśiennicá.
Aurem admoveo arrigo, *Podsłuchywam.*
Aurem præbeo, Aurium operam do. *Słucham 1.* Hören.
Aurem pērvĕllo, vello, *Przypominam.*
Aurĕŏlus, adject: *Złoćiuchny, Pozłoćisty, Piękny. Aureolos ultro quattuor ipse petit.* Mart.
Aurĕŏlus, *substant: Złoćik.* Goldgulden.
Aures ărātri, *Płużowe nogi.* Pflugstab.
Aures ārrĭgo, ērĭgo, *Słucham pilno.*
Aures vēnābŭli, *Knebel.*
Aurēsco, Złocę się.
Aurĕus, adject: *Złoty, Piękny Wyborny, Złotoczerwony.* Gülden. *Aureus & simili frondescit virga metallo.* Virg: *phr:* nūmmus aurĕus auro factꝰ, ēffĭctus sŏlĭdꝰ, grăvis auro
Aurĕus, subst: *Złoty czerwony,* & in *Srebrnik moneta.* Ein Dukaten.
Aurĕus solidus, Aureus stāter. *Złoty czerwony*
Aurĭbus, acutis homo, *Rozsądny.* Klug.
Aurĭbus blandior, servio. *Puchlebuię.*
Aurĭbus sit honos, *Zodpuszczeniem.*
Aurĭbus, surdis, vanis, &c. sub *Nie słyszę.*
Aurĭchalcum, *Mosiądz.* Ertz.
Aurĭcŏmus, Złotowłosy. Der ein goldgelb Haar hat. *Auricomus cum qui decerpserit arbore fœtus.*

Aūrĭ

Aurĭcŭla, *Ucho* 2. *Tum vetulo, auriculis alternis colligit escas.* P.
Aurĭcŭla infima, *Ucha część dolna.*
Aurĭcŭlæ, *Słuchácze* Zuhörer.
Aurĭcŭlāris, Pálec *ostátni.* Der Ohren/ oder kleine Finger. *Octavum præbet summum digiti auricularis.* M.
Aurĭcŭlārĭus, adject: *Uszny.*
Aurĭcŭlārĭus subst: *Podchwytácz, Sekretarz.*
Aurĭfăber, *Złotnik* 1. ein gold Schmid.
Auri legulus, *Złotarz.* sub *Złotnik* 1.
Aurĭfer, Złotorodny. Gold bringend. *Quidquid ab auriferis eiectat Iberia fossis* Stat.
Aurĭfex, *Złotnik* 1. Goldschmid. *Est data ab Aurificum nostris incudibus aris* M.
Aurĭficīna, *Złotárnia.* Der Goldschmiden Werckstatt.
Aurĭfŏdīna, *Złota gora.* ein Goldberg.
Aurĭfur, *Złotokradcá.* ein Golddieb.
Aurīga, *Woźnicá*, Sternik, *Powoźnik.* Ein Fuhrmann. *Hic situs est* Phaeton, *currus auriga paterni.* Ovid. *epith.* Docĭlĭs, īmprŏpĕrus, pĕrītus, prūdēns, sŏllĭcĭtus cĕler, cĭtus, vēlōx fōrtis, lăcērtōsus, rōbūstūs, ĭmpĭgĕr clāmōsus, īndŏcĭlis, īmprūdens. *phr.* ĕquōrum dŭctŏr, rēctor, mŏderātor, ăgĭtātor. Manĭbus qui flēctit hăbēnas.
Aurigāndi ārs, *Woźnictwo.* Fuhrkunst.
Aurĭgārĭus sub *Woźnicá.* ein Fuhrmann.
Auriger, Złotorodni. das Gold tragt. *Aurigeris Divum placantes numina tauris.* Cic.
Aurĭgĭnōsus, *Zołtą chorobę ćierpiący.*
Aurīgo inis, *Zołta chorobá.* gelbSucht.
Aurīgo, as, Powożę konmi.
Aurīgor aris, idem. *Rządzę.* Fahren.
Aurĭpīgmēntum, *Aurypigment.* & sub *Sandaraka.* Bergroth/ Arsenik.
Aurĭplĭces, hæ sub Obrazek.
Auris, *Ucho* 1, 2. & tr. *Podchwytácz, Wiernek & Pługowe nogi.* ein Ohr.
Auris ima, *Uchá część dolna.*

Aurĭsălix, Złotowierzb.
Aurīscălpĭum, *Uszká.* ein Ohrleffel.
Aurītus *Uszáty* 1. *Słyszący*, *Słuchaiący rad.* der grosse/ oder lange Ohren hat. *Auritosq; Asequi lepores, & figere damas.* Virg.
Aurĭum gravitas tarditas. *Niedosłyszenie.*
Auro, as. Pozłácam. Vergolden.
Auro certans, *Zołtoczerwony.* Goltroth.
Auro clāvāta vestis. *Szátá z kutasami.*
Aura cōntra, sub *Zá tyle.*
Auro cōntra carus. *Drogi Nieoszácowany.*
Auro cōntra non carus. *Wyborny.*
Aurora, *Zorza zoránna.* die Morgenröht.
Aurōsus, Złoty. Golden.
Aurūgo; *Zołta chorobá*, *Suchość.*
Aurum; *Złoto* 1. *Pieniędze.* Gold: *Thesauros, ignotum argenti pondus & auri.* Virg: *epith:* Rēgāle, cŏrūscāns, fūlgēns, obrȳzum mĭcāns, nĭtĭdum clārum sŏlĭdum, dīves, rŭtĭlum pūrum, rădĭāns pāllĭdum, prĕtĭōsum tērsum. Dālmătĭcum, rŭtĭlāns, īnvĭdĭōsum flāvum, fūlvum, nōbĭle, fātāle, ĕxĭtĭāle, pŏtēns spĕcĭōsum, nŏcēns, ŏptātum, grātum, jūcūndum. Hispānum, ădōrātum; ĕxpĕtītum; lēntum; fūtĭle; cœlātum. *phr.* Auri mĕtāllum Aūri pōndus. Aūri lamĭna. Fūlvum mĕtāllum. Aūri tălēnta. Flāva vīscĕra tērræ. Măgni pōndĕris aurum. Sūnt auri pōndĕra făcti; īnsĕctīquĕ mĭhi.
Aurum Comicum; *Czerwony złoty máłchwiány.*
Aurum elutum; *Złoto szczere.* fein Gold.
Aurum in balucis; in glebis; in ramentis. *Minerá.*
Aurūnco; as. Odwracam co złego.

AUS

Aūscărĭpĕda; m. sub Krzywonogi.
Auscŭlor; priscè: Cáłuię. Küssen.
Auscūltātĭo, *Usłuchánie; Pesłuszeństwo.*
Auscūltator; *Słuchácz.* ein Zuhörer.

Auscul-

Aūscūltātus, us. *Słuch 2.* das Gehör.

Aūscūlto, *Podsłuchywam, Podsłuszny iestem. Usłucháć.* Zuhören/mercken. *syn:* ăudĭo ădvērto. *phr:* ārrēctis aurĭbus ădsto Dīctīs mēntem aures ănĭmum, cōrda ădvērto. Dīctis vōcĭbus aurēs ăccōmmŏdāre, præbēre. Dīctis ădjĭcĭo mēntem. Quod sī quis mŏnĭtis tārdās ădvertēris aures. Cōrda părūmpĕr, hūc ădvērte lĭbēns. Sī nōstris præbēre văcat tibi cāntĭbus aurem, īncĭpe, fulpēnsis aurĭbus īsta bĭbam; ăccĭpĭte ērgo ănĭmis ātquĕ hæc mēa fīgite dīcta. Nōstram nūnc ăccĭpe mentem. Sed căpe dīcta mĕmor. His ănĭmum ārrēcti dīctis. Quæ dīcam ănĭmis ădvērtĭte vēstrīs. Nārrāntis cōnjūx pēndet ăb ōre vĭri, īntēntīquĕ ōrā tĕnēbānt. Dīcta ănĭmis fīgĕre, dēfīgēre.

ăusim, *Smiem.* Dürffen.

Ausōnĭa, *Włoska ziemiá.* Welschland. *Arva neque Ausoniā semper cedentia retro.* Virg. *syn:* Ităliă, Lătĭum. *epith:* Dīves sŭpērba, ārmĭpŏtēns, fērtĭlis. *phr:* Ausŏnii fīnes. Ităla tēllus, sătūrnĭa rēgna. *vide Italia.*

Ausŏnĭus, *Włoski.* ein Italiener.

ăuspex, *Sprawcá, Powod 1.* & sub *Dźiewosłąb.* ein Wahrsager. *Dijs equidem auspicibꝰ reor &c.* Ovid. *v. Augur.*

Aūspĭcābĭlis, Sprzyiázny. Günstig.

ăuspĭcālis, *Wieszczy.* das etwas anzeiget.

ăuspĭcāto, *Szczęśliwie, Obrządnie.*

ăuspĭcātus, *Szczęśliwy, Szczęsny.* Glückselig. *Non auspicatos contulit impetus.* (Alcaic.) *syn:* Faustŭs prōsper felix, făvēns.

ăuspĭcĭo optimo. *Szczęśliwie.*

ăuspicĭis addicentibus, bonis, optimis, salutis. *Szczęśliwie.* Glückselig.

ăuspicĭis malis, non captatis. *Nieszczęśliwie* unglückselig.

ăuspĭcĭum, *Wieszczba 3. Szczęściá znák 11. 12.* Powod *1. Przodek 3. Hetmánienie, Rząd 1.* Weissagung. *Auspicio felix totus ut annꝰ eat.* Virg. *vide Augurium.*

ăuspĭcĭum mihi facit. *Sercá dodáie.*

ăuspĭco, as. & Aūspĭcor, aris. *Wieszczę 2. Szczęściá szukam, Poczynám, Záczynam 2.* Weissagen. *Hinc auspicari regna tantalidæ solent.* (Jamb.) *vide Auguror.*

ăustēllus, Auster. *Wiatr południowy práwy.*

Austērĭtas, *Srogość.* Herbe/ Rauhe. *Adeone nulla Austeritas.* (Jamb: Dim:) *syn:* Aspĕrĭtas, dūrĭtĭes, grăvitas, sevērĭtas.

ăustērus. *Cierpki, Ostry 3. Zły 3.* Rauh/ saur. *Qui volet austeros, arte ferire viros.* Prop. *syn:* Sĕvērus, grăvis, durus, āsper, īmmītis.

ăustrālis, *Południowy 2.* Das gegen Mittag liget. *Nulla dies adeò est Australibus humida nimbis.* Ovid.

Aŭstrĭa, *Rákusy.* Oesterreich.

ăustrīnus, *Południowy 2. Wilgotny.* Mittägig. *Austrinos tulerit quæ terga obverterit axi.* V.

ăusus, us. m. ăusum, si. n. *Smiáły uczynek.* ein kühne That. *Ausibus illicitis nihil obstiterit.* Prosp: *syn:* Ausum. *epith:* Hērcŭlĕus, stŏlĭdus grāndis, fŭrĭālĭs, vălĭdus, cæcus, pĕtŭlans, sōns, īmpĭus, mălĕsānus; răpĭdus præstāns, nĕfāndus, māgnănĭmus; prŏtērvus. *phr.* Audāces cōmpēscŭit ausus. Măgnănĭmos ausus ĭmĭtātæ părēntum, en ăge; si quĭd ĭnēst ănĭmo pār fōrtibus ausis. *v. Audax.*

AUT

aut, *Albo r. 4.* Oder. *Aut aris servire sacris, aut scindere terram.* Virg: *syn:* vel seu, (*monosyll.*) sive, ve. (*postpositiva particula.*)

ăutem, *Ano że, Záś, Jáko 3.* Aber.

ăuthēntes, æ. m. *Gr. Iśćiec.*

ăuthēntĭcæ tabulæ, *Originál.*

ăuthēntĭcē, *Dowodnie.* Scheinbarlich.

authēntĭcus, *Gr. Dowodny, Pewny, Poważny.*

ăuthēpsa, æ. *Gr. Faierka.*

Author, lege Auctor.

ăutĭtăras, atos, *Gr. Wino stábe, & in Nierozwarzony* Gewässerter Wein.

ăutŏgrăphum, *Gr. Własna ręká, Pisánie własney ręki.*

ăutŏgrăpus, *Gr. Ręką własną pisány.*

ăutŏmăta, orum. *Gr. Samoruszne rzeczy.*

āutŏmătārĭus, ibidem. & *Sztukmiſtrz.*
āutŏmătum, *Sámoruſne rzeczy.*
āutŏnŏmia, æ. *Gr. Swawolá.*
āutŏphŏrus, *Gr. Złodźiey z licem.*
āutŏpȳrus panis. *Gr. Chleb 2. Pßenny.*
āutūmnālis, *Jeśienny*, & ſub *Oźiminá.* Herbſtig. *Mollia fraga leges, ipſa autumnalia corna.* Ovid.
Āutūmnat, ſub Jeśień.
āutūmnĭtas, *Jeśień, Obrodzenie.* Herbſtzeit.
āutūmnus, ſubſt: *Jeśień* Herbſtzeit.
āutumnus, adject: *Jeśienny* Herbſtig.
āutūmo, *Mniemam, Powiádam 1. Mowię.* Vermeynen/ſchätzen. *Autumat hæc populos; hæc magnus &c.* Hor. *ſyn:* Pūto, ēxīſtimo, ŏpīnŏr, judĭco, cēnsĕo, sēntĭo.
āvūlsĭo, *Uczośnięnie Oderwane.* Abreiſſung.
āvūlſor, *Obrywácz.* & ſub *Gębkárz.*
āvūncŭlus, *Wuy* Der Mutter Bruder. *Et furere incipias, ut avunculus ille Neronis.* Iu.
āvus, *Dziad 1.* Großvatter *Stat fortuna domus, & avi numerantur avorum.* Virg: *ſyn:* ătăvus, prŏăvus *epith:* Lōngævus, vĕtūſtꝰ, grăvis, sĕnĭŏr vīvāx, vĕnĕrāndus. *phr.* Hujc gĕnus à prŏăvis, īngēns clārumquĕ pătērnæ Nōmen ĕrat vĭrtutis. Tūrnus ătăvis ătăvīſque pŏtens. Dum prŏăvos ătăvoſq; rĕfērs, & nōmĭna mīlle, Mĕcœnas ătăvis ēdite Rēgĭbus.
āuxĭlĭa, orum. *Pośiłek.* Hülff.
āuxĭlĭāris, Auxiliarius. *Pomocny.* Behülfflich. *Cæruleus frater juvat auxiliaribus undis.* Ovid.
āuxĭlĭārĭus miles. *Pośiłek.* ein Helffer.
āuxĭlĭāres, hi. *Zołnierz lekki.*
āuxĭlĭātor, idem & *Pomocnik.* ein Helffer. *Infirmus, Auxiliator, invadant virum* (Jamb *ſyn:* ādjūtor, fautor.
āuxĭlĭātus, us. *Pomoc.* Hülffe.
āuxĭlĭo ſum, *Rátuię.* Erretten.
āuxĭlĭor, *Pomagam 1. Rátuię.* Helffen/ behülfflich ſeyn. *Nec formidatis auxiliatur aquis.* Ovid. *ſyn:* Jŭvo, ădſum, ſŭccūrro, ŏpitŭlor, ſubvĕnĭo, ſūblĕvo, ădjŭvo, făvĕo. *phr:* Aūxĭlĭum, ſūppĕtĭas, ŏpem, ſūbsĭdĭum fĕro, āffĕro, do. Auxĭlĭo sŭbĕo, vĕnĭo. Dēxtram do, pōrrĭgo, tēndo, ănĭmos vīrēſquĕ sĕcūndas ſūffĭcĕrĕ. Auxĭlĭoq; lĕvāre vĭros, vīmque addĕre vĭctis ĕſſe ſūbsĭdĭo. Sŏlāre ĭnŏpem & ſūccūrre rĕlĭctæ. Rēbus ſūccūrrĕrĕ lāpſis. Tūq; o dūbĭis nĕ dēfĭce rēbus, auxĭlĭo tūtos dimĭttam, ŏpĭbūſquĕ jŭvābo. Auxĭlĭātricem mănum pōrrigere tēndĕre. Patrĭæ fūlcīre rŭinas. Jūppĭter ŏmnĭpŏtens, precĭbus sĭ flĕctĕris ūllis, āſpĭce nōs. Rēgĭa, crēde mĭhi rēs ēſt ſūccurrĕre lāpſis; ăd dĕre sē sŏcĭum. Jungĕre vīres. Quam pŏtes, ădfer ŏpem, & ſīdĕra cœlo læta fĕrās. Cūmquĕ pĕrhŏrrēret cāſus pārs māxĭma nōſtros. Naufrăgĭumquĕ mĕum tŭmŭlo, (*id eſt, aggere.* ſpēctārit ăb ălto: Sēmĭnecem ſtȳgĭa revŏcāſti ſŏlus ăb ūnda. Rēſpĭcĭs ăbſēntem lāpſis in rēbus ămicum, Fōmēntiſquĕ jŭvas vūlnĕra nōſtra tŭis. Pārce pĭo gĕnĕri & prŏpĭus res āſpĭce noſtras: Quid dŭbĭtas ūnam fērrĕ dŭobus ŏpem? Tu præſēns nōſtro ſūccūrre lăbōri, ergo fer auxĭlĭum & tāndem res āſpĭce nōſtras. In tē jam ſpes ūna mĭhi, ſūccūrre rŭenti. *vide Auxilium.*
āuxĭlĭum, *Pomoc.* Hülff. *Auxilio tutos dimittam, opibuſq; juvabo.* Virg. *ſyn.* Sūbsĭdĭum, ſūppĕtĭæ ădjuvāmēntum ŏpis (*in gen.* & ŏpem *in Accuſ: à nom:* ops *inuſitato*) Sŏlāmen præsĭdĭum jŭvāmen lĕvamen, cŏlūmen, ſŏlātĭum. *epith:* Præſēns, dīvīnum ēxpēctātum cūpĭtum pĕtĭtum, făvēns, hūmānum, cœlēſte, sălūtĭfĕrum, mutŭum, sŭbĭtum, rĕpēntīnum prōmptum ſĕgne. *phr.* Rēbus ſŏlamen in ārctis. Rērum tūtēla mĕarum. Nōſtris pōrtus & aura mălis. Tū quŏque noſtrārum quōndam fĭdūcĭa rērum. Spēs ſŏla sălūtis cŏlūmen vitæ præsĭdĭumquĕ mĕæ. Tu clȳpĕus tūtēla mihi tu cērta sălūtis ānchŏra, tu ſtātĭo tūti plăcĭdĭſsĭma pōrtus. Mĕa vis, mĕa ſŏla potēntĭa, tūrris præsĭdĭum ſpēs & rēbus ſŏlāmen in ārctis. Tū lăceræ rĕmănes anchŏra ſŏla rătī. Qui mĭhi perfūgĭum qui mĭhi pōrtus ĕras; ad mĕdĭcam dūbĭus cōnfūgit æger ŏpem. *vide Auxilior.*
āuxĭlĭum fĕro, affĕro. *Ratuię.* Retten.
Auxilla, Gárnußek. ein Töpfflein.

A X

āxămēnta, *orum. Wierß 2.* ein Spruch.
Axāre, ſub Miánuię. Axe Rotámi.

Axe adglomerati, *ſub Skupiony*.
āxes, hi. *Łátá dáchowá*. ein Lapp.
āxĭcĭa, *orum*. *Nożyczki do ſwiec*, & *in Szczotká 2*. Putzſcheer.
āxĭcŭlus, *Oś*, *Zerdź*, *Deſczká*, *Oś wozowá*. Brettlein. *Fur velut axiculo trocleaq; extenditur ipſum*. Col.
āxĭcŭlus trōchlĕæ; *Biegun 2*.
Axies, *Feſt: corr: Axites*.
āxĭlla, *Pachá*, *Podpáſſe*.
āxĭnŏmāntĭa, *Gr*. *Wrożká 2*.
āxĭōma, tis. *Gr*. *Sentencya 2*. Ein ungezweifelter Spruch. *Penult: corripuit Martial: Advenit* & *Scholicum præſtruit axioma*. Pent. *ſyn:* Sēntēntĭa, ēffātum, mĕmŏrābĭle dīctum. *epith:* Cērtum, vērum, dōctum, rĕcēptum, nōtum, brĕvĕ.
āxis, is m. *Oś wozowá*. *Wał 2*. *Deſká* r *Biegun 3*. & *ſub* Pizmo. ein Holtz am Wagen/ darin die räder umbgehen. *Subſidunt undæ, tumidumq; ſub axe ſonanti*. Virg: *epith:* Rēctus, sŏnōrus, fērvĭdus, cĭtus, cĭtātus. *Pro curru. vide Currus*.
Axĭtes, *hi. hæ ſub Społrobię*.
āxĭtĭōſus, *Buntownik*.
āxūngĭa, *Maź*, & ſub *Smalec*.
āzȳmus, *Gr*. *Niekwáſſony*.
āzȳmus panis, *Podpłomyk*, *Przáśnik*.

B A.

Bābæ, *A. J. Wey*.
Bābȳlon, *Káir*. *Tum Babylon*, *Perſæa licet ſecretaq; memphis*. Lucan.
Bābylōnĭcus, Babȳloniacus. & Babylonius, *Háftowány*. Babyloniſch. *per Metonymiam nam propriè eſt is, qui Babylone eſt vel prodit*.
Baca, *ut aliqui ſcribunt. lege Bacca*. (*inde*. *Bacar*, *Winny ſtátek*. ein Weingeſchirr.
bācca, *Jagodá drzew*, *Perłá*, *Bobek*. Perle. *ſyn:* Gēmma, ūnio. *epith:* Cōnchĕa, cāndĭda, īnſignis, Nĕreia, lēvis. rŏtūnda. *phr:* ālbēntes cōnchārum gērmĭna bāccæ. Lūdēbānt nĭtĭdæ per cōlla argēntĕa baccæ.
Cōnchĕa bācca mārĭs. *vide Gemma*.
Băccălaureus, *B*. *Bákáłarz*. ein Schulmeiſter.
bāccalĭa, æ. *Bobek drzewko*. Lorbeerbaum.
băccar, *Wonny ſtátek*.
bāccārĭo, *Nierządniczy ſługá*.
bāccārĭo, *Baccarium*. *Dzbánek*, *Winny ſtátek*. & ſub *Kielniá*.
bāccar, n. Baccaris. f. *gr*. *Szláchtáwa Obłápá wonná*. ein Kraut.
bāccātus, *Perłámi oſádzony*. mit Perlen geſtickt. *Non niveo retinens baccata monilia collo*. Virg. *ſyn:* Gēmmātus. *phr:* Bāccis, lapīllis, gēmmīs ōrnātus, dĕcōrus, dīvĕs, prĕtĭōſus, nĭtēns, fūlgĭdus, ŏnĕrātus. grăvis.
bacchānal, *Kárczmá*, *Rozgárdyas*.
bācchānal exerceo, facio, *Rozgárdyás ſtroię*
bācchānālĭa ium. orum. *Mięſopuſt*. Faſtnacht. *Qui Curios ſimulant*, & *Bacchanalia vivunt*. Juv. *ſyn:* ōrgĭa: *phr:* Bācchō fēſta, ſacra nŏx. *vel* dĭes. Tēmpŏra Bāccho ſacra. Bāccho fēſta dĭes, ſacra lux. Fēſta tēmpŏra Bāccho.
bācchānālĭa vīvo. *Rozgárdyás ſtroię*, *Mięſopuſtuię*. Faſtnachten.
bācchār, baccharis, idem. baccar.
bācchātim, *Szálęnie*, *i*. *Okrutnie*.
bācchātĭo nocturna, *Gáchowánie*, *Roſpuſtá*. Geylheit/ Üppigkeit.
Bacchius pes triſyllabus, conſtans prima ſyllabæ brevi reliquis longis Diomed. *ut remittunt*.
bācchus, *Gr*. *Wino*, *Głowacz rybá*. Wein.
bācchus cerealis, *Piwo*. Bier.
bācchor, *Wykrzykám*: *Rozgárdyás ſtroię*. *Huczę*, *Gáchuię*, *Gromię*, *Szaleię Mięſopuſtuię*, *Weſelę ſię*, *Buiam*; *Bełkocę*, *Wołam*. Wüten. *Bacchatur vates*, *magnum ſi pectore poſſit*. Virg. *ſyn:* Fūro, īnſānĭo. *phr:* Fūrore cŏrrĭpĭor. Bācchi fūrĭis āgĭtor. Sævit īnŏps ănĭmi, tōtāmquĕ īncēnſa pĕr ūrbem bācchātur. Mēntĕquĕ fĕruntur īnſāna Mōlles sĭbi sūmĕre Thȳrſōs īncĭpĭunt. *v. Ebrius*
Băccĭfer Jágodorodny. Das Perlen-tragt. *Datt*

quoq; Bacciferam Pallada rarus ager. Ovid.
Băccĕolus, Baceolus, Bacelus. Gr. Głupiec.
băccŭla, Jágodká. ein Perlein.
băcīllus, Băcīllum, Kostur, Laská. Stöck-lein. Porto meis, nullo dextram subeunte bacillo, Juv. vide Baculus.
bacīllum furcillatum, Sośká, Widły.
Baccario, Bacrio, onis. Winny státek, Kielniá kuchenná. ein Wein-geschirr.
băcŭlus, & Băcŭlum, Kiy, Laská do podpieránia, Pástuśa laska. ein Stab. Prætentes baculo luminis orbus, iter. Ovid. syn: Fūstĭs, stīpĕs, băcīllus, ărūndo. epith: Nōdōsus, ăcclīvĭs, dūrus, rēctus, tĕrĕs, āgrēstis, ăcern9, quērnus, fīrmus. phr: băcŭlo īnnīxus ăcērno. Lāssa cŭtis tĕrĕti măle sūstēntāta băcŭlumquĕ tĕnens agrēste sĭnĭstra. Trūnca mănum pīnus rĕgit, & vēstīgĭa fīrmat.
Bădĭus, Ciśawy. Braunroth.
bădīsso, Bădizo, as. Gr. Idę 1. & in Iednochodá.
băētĭcātus, Rydzáwy. Rauchfarb.
Baeto, is priscum Idę 1. Gehen.
Băhăras, B. sub Jáśnotká ziele.
Baiolus. Plaut. idem Baius.
băiŭlo, Dźwigam. Tragen. Cerberus effusam gradiens vix bajulat alvum. M. syn: Hŭmĕris fĕro, dēfĕro, ēffĕro, gĕro, pōrto.
băiŭlus, Tragarz Recentioribus Græcis. Pedágog Lastträger / Träger. Bajulus: & custos ad munera, &c. Mant.
Bājus, Ciśawy, Szárłátny: Braunroth.
bālæna. Gr. Wieloryb. Walfisch. Quanto Delphinis balæna Britannica major. Juv. epith: Stŭpēnda, squāmmōsa, ūndĭvăga, măgnă, prædātrix, mărīna, Brĭtānnĭca, văga. Nēptūnĭa. phr. īmmāni cōrpŏre cētus. Māgna sē mōle movēns. Hōrrĭda pōnti bēllŭa, īmmanis bēllŭa pōnti, ūndas īngēnti pēctŏre (sŭlcāns.
bālænata virga. ibidem
bălănātus, sub Muśkátowy.
bălăninum oleum, sub Bukiew.
bălăninus, Gr. Muśkátowy. Kastanien-farb.
bălănītes, æ. m. Gr. Kámien przek-ogniśty.
bălănītis, idis. Gr. Kástan.
bālans, Balantum pecudes. Owcá.
bălănus, Gr. Kástąn, Zołądź 1. 2. Dáktyl 2. Czopek. Dattelkern. Hoc ex ungvento, constat & ex balano. Mart.
bălanus myrepsica, Gr. Bukiew 2.
Balastriæ, Balaustriæ, è Gr. Bálásy.
bălătro, onis. Báłamut, Pásorzyt, Szyderz, Smrod, & sub Błoto. Nichtswertige Leuth Mendicæ, mimæ, balatrones, & genus omne. H.
bālātus, us. Beczęnie. Das Geblöck Balatu pecorum, & crebris mugitibus auras. Virg.
bălāustĭnus color. Indych, Gránátowa farbá. Granat-farbe.
bălustĭum, Gránátowych iáblek kwiát.
bālbè, Niewyráźnie. nicht klärlich
bālbe significo, Szeplunię. Stammlen.
bālbus, Szeplun, Záiąkliwy, Blekot. ein Stammler.
bālbūtĭes, Szeplunięnie, Blekotánie, Záiąkánie.
bālbutĭo, Szeplunie, Záiąkam się, Blekocę 1. 2. Swierkocę, Mowię pieściliwie. Stammlen. Balbutii, scaurum pravis vultum male talis. Hor: syn: Līngvā hæsīto, hærĕo. phr: Bālbas dăt ōre lŏquēlas; bālbas rĕfĕrēbat pĕctore vōces. Măle vōcēs ēxprĭmit ōre. Dīffĭcĭles dĕdit ōre sŏnos Raucĭdŭlum quīddam bālba dē nāre lŏcūtus.
bălĕārĭca funda, machina. Procá woięnna. Sturmzeug. epith: Mĭnax, hōrrĭda, crŭēnta, sæva. phr. Jăcĭēns lăpĭdes, īnvērtens mūros & tēcta. Măgnus bălĕāris măchĭna mūros īncŭtit, & dūrō mūnīmĭna vērbĕ- (rat īctu.
Balneatus, lege Balanatus.
bălīnĕæ, Łáźnia pospolitá. ein Badstube.
bălīneum, Łáźnia domowá. ein hauß-Badstub
Bălĭŏlus, Ciśawy. Braunroth.
bālis, is. Gr. Stokroć ziele.
bālīto, Beczę. Bläcken. Balius ciśawy.
bällăria, Fioletká 1.
bāllĭo, onis. Rufian. Huren-Wirth.

bāllīsta, *Gr. Kuszá woiennà, Kuszá morſká.* Maurbrecher. *Quam grave balliſtæ mœnia pulſet onus.* Ovid. *ſyn:* Cătăpūlta. *epith:* Tōrta, fērrĕa bēllĭca, dūra, Mārtĭa, pŏtēns, Vūlcānĭa, īmmītis vălĭda, tūrrĭfrăga, Māvōrtĭa, trūx; hōrribĭlis, fĕra horrens, exĭtĭōſa, ēxĭtiālis. *phr:* Strīdēntes tōrquet bălistă mŏlāres, atquĕ ĕadem īngēntis mūrāto pōndĕre tēli fērrātam ēxcŭtĭēns, ōrnum mĕdĭa āgmĭna rūmpit. Ballīstăque pōrtas săxo cōnfrēgit. Nec ĕnim sōlis ēxcūſſa lăcērtis Lāncĕa, ſed tēnſo bālīstæ tūrbĭne rāpta. Haud ūnum cōntēnta lătus trānsīre quieſcit.

bāllīsta fulminalis, centenaria talentaria. *Kuszá woienná.* Maurbrecher.

balliſtea, orum ſub Pieśńi. Ein Geſang.

bāllīstārii. *Kuſzni ſtrzelcy* die Armbruſter.

bāllīstārĭum, *Kuſzne ſchowánie.* ſub *Kuſzá.*

bāllīstra, *Kuſzá woienná.*

bāllōtē es. *Gr. Szátá czarná.*

bālnea, orum, balneæ, arum. *Łáźniá poſpolitá.* Gemeine badſtuben.

bālnĕārĭa, orum, ſub *Łáźniá.* Badſtuben.

bālnĕāris, balnearius. *Łáźienny.* Das zum baden dienet. *O fatum! optime balneariorum*

bālnĕātĭcum, Łáźienne. (Phal.)

bālnĕātor, *Łáźiennik.* Ein Bader. *Quos dividebat balneator elixus.* (Scaz.)

bālnĕātōrĭus, Łáźienny. das zum bade gehört.

bālnĕŏlum, bālneola, orum, balneolæ. *Łáźienká.* Badſtüblein. *Balneolum Gabiis. Romæ conducere furnos* Juv.

bālneum, *Łáźniá domowá.* Ein Bad. *Redde Lupi nobis, tenebroſaque balnea Grilli.* M. *ſyn:* Thērmæ. *epith:* Dulce, mūlcēns, ſūdāns tĕpĭdum grātum, jūcūndum, humĭdum, fērvĭdum, sălūtĭferum, amœnum, ōptātum, frīgēns ūdum, ſalūbre. *phr:* Călĭdis ſūdāntia thērmis bālnea. Quæ de călĭdo ſūlphŭre fumat ăqua. Nītĭdas vărĭo, de mārmŏre thērmas ēxſtrūxit. Bālnĕa pūra pĕtēbant ſē flūmĭne pūro āblŭit Nītidis īmmergĭtur ūndis. Mēmbra lavātūras mānĕ pĕtēbat ăquās. *v. Abluo.*

bālo, as. *Becżę.* Blecken wie ein Schaaff. *Tantaq; fumanti ſulphure balet ovis.* Ovid. *phr.* Bālātum dō, ēdo, fūndo, Bālātĭbus agros īmplĕo. Bālātu caulas replĕo, pērsŏno.

bālsămīnus, *Gr. Balſámowy.* auß Balſam. *Balſaminum Ierichu ſuccum qua &c.* Fill.

bālsămum, *Gr. Balſam.* Balſam. *Balſama qui ſemper, Cinnama ſemper olet.* Mart. *epith:* Sūdāns, ſpīrāns, ŏdōrum, rĕdŏlens, grātum, ŏdōrĭfĕrum, prĕtĭōſum, īndum, ŏdōrātum, fragrāns, mīte gĕnĭāle, sălūtāre, dūlce. *phr.* Lætos ſpīrans ŏdōrāto ſtīllāntia bālsăma ŏdōrāto rĕfĕram ſūdāntĭa līgno Bālsăma?

bālsămina, Bálſamká. Balſenholtz.

bālſamōdes caſia. *Fiſtulá 4.*

bāltĕŏlus, baltheolus. *Pas rycerſki.*

bālthĕus, balteus, balteum. *Pas rycerſki, Pendent, Zwierzyniec 2. Kołaczowy kranieć.* ein breiter Gürtel. *Baltheus, & tereti ſubnectit fibula gemma.* Virg. *ſyn:* Cīngŭlum. *epith:* Pēndŭlus, dīſcŏlor, sīgnĭfer, ſplēndēns, ēnsĭfer, sŭtĭlis. *phr.* Lāto, bāltĕus auro Nōbĭlĭbus gemmis & cōcto lūcĭdus auro bālteus. Bālthĕo cīngĕre lūmbos, rĕlĭgāre. Tĕritur qua ſūtĭlis ālvo bālthĕus. Hūmĕro cum āppārŭit ālto Bālthĕus, & nōtis fūlſĕrunt cīngula bullis Pāllāntis pŭĕri āllĭgat à læva fūlgēntem bālthĕus ēnſem.

bălūca, Piáſek złoty. gold-Sand.

bălux; ūcis. f. idem. & *Bryłá złotá.*

B A M

bāmbăcĭon. *Gr. Báwełná.* Baumwolle.

bāmbălĭo, bambalo. *Záiąkliwy.*

bāmbăta, *æ. è Græco origine breve a medium: Latina forma longum, Przyſmák mokry.*

bāmmum, *Gr. Octowy ſtátek.*

bānchus. *Gr. Głowacz rybá.*

bandum, B. ſub Chorągiew.

bānnītĭo, bannum, B. ſub Bánicya, Wywołánie.

băphēus, *Gr. Fárbierz 1.* ein Färber.
băphīæ, hæ. *Gr. Farbiernia* die Färberey.
bāptæ *hi apud Juven: molles saltatores.*
băptes, æ. m. *Gr. Burßtyn.* Birnstein.
băptīsma, atis. vel băptismus. *Gr. Chrzest.* Die h. Tauff. *Victricem victos abolens bapti smate labem.* P. *epith:* Sānctum, sŏlēnne, sălūtĭferum, sacrum, sălūbre. *phr.* Fōns, săcer. Sacrum lăvācrum, ūnda sălūtĭferi flūmĭnis, Lūstrālis ăqua, lympha ūnda tŏllens crīmĭna, ūnda lăvāns prīmæ vēstīgĭa cūlpæ. Sacræ ăspērsio lymphæ. Sacrātus gūrges. Rōs sălūtĭfer ūndæ queīs ănĭmæ scĕlus ēlŭĭtur, vĕtĕrumq; părēntum. Nōmĭne cōntrāctæ ēxcēdunt cōntāgia lābis, Flūmĭna băbtĭsmi. Quō dēlĭcta Adæ Chrīstus in āmne lăvat. Nōs fēcit Chrīsti sŏbŏlem băptīsmătis ūnda. Vĕtĕris mūndāns vēstīgĭa cūlpæ.
băptīzo, *Gr. Chrzczę.* Tauffen. *phr.* Mērgo, īmmērgo, tĭngo, ăblŭo, pērfūndo, lăvo, āspērgo sacra băptīsmătis ūnda, āblŭo sacro fōnte, sacro flūmine sāncto lăvacro, lūstrālĭbus ūndis sacris lymphis, pūris ūndis, sacri fōnte lăvacri. Pūrgāntĭbus lymphis āblŭere. Tīngĕre săcris ūndis. Sacro pērfūndĕre flūmĭne cōrpus. Sacro pūrgāre lăvacro. Sacris āspērgĕre lymphis. Crēdēntes omnes rĕnŏvat băptīsmăte sacro. Cūncti āccĭpĭunt ūndāmquĕ, auramq; sălubrem. Hōsq; jŭbet sacro dē fōnte rĕnasci; Sălūtĭfĕri băptīsmătis āmne nŏvātur. Pūras ănĭmas sacra lăvacra bĕānt. Pērgĭte, & āblūtos hŏmĭnes pūrgāntĭbus ūndis Nōmĭne sub sāncto Pātris, nātīquĕ lăvāte, Vīvĭfĭci păriter cūrrānt spīrāmĭna flātus. Sacro lūstrātus fōnte sălūtis. Lūstrāli pērfūsus ăqua fōntĭbus īmmērsus sacris.
băptīsta, *æ. m. Gr. Chrzćiciel.* ein Tauffer.
băptīstērĭum, *Gr. Chrzćielnicá, Wanná, Kąpiel.*

BAR

Bărāthro, barathrus, barathrum. *Gr. Przepáść, Zárłok.* ein tieffer Ort. *Obsidet, atq; imò barathri ter gurgite vasto.* Virg.
bārba, barbitium, *Brodá 1.* Ein Bart. *Candidior postquam tondenti barba cadebat.* Vir. *epith:* īmpēxa hīspĭda mŏllis, fœda, sōrdĭda, rĭgĭda, cūlta sĕnīlis, cāna, cāndĭda, nĭvĕa, rĕnāscēns, hīrta, āspĕra hōrrĭda, prōlīxa, cŏmāns, lōnga, vĕnĕrānda. *phr:* Gĕnas mālas ōrnāns, ēxōrnāns tĕgens, pīngēns. Mālis gĕnis īnsērpens ārgūmēnta vĭri in pēctus sōrdĭda bārba cădit. Cūi plūrĭma mēnto Cānĭtĭes īncūlta jăcet. Sūmmo cădit hīspida mēnto bārba. Pāssus erat mœstam mālis īncrescĕre barbam. īllam mănu mūlcet prōpēxam ad pēctŏra bārbam. Bārba rĕsēcta mĭhi bisvĕ sĕmelve fuit, & păriter mŏllem mālis dēmīttĕre bārbam. Nōsco crines īncānăquĕ mēnta Rōmāni Rēgis. Jam lĭbet hīrsūtam tibi fālce rĕcidĕre bārbam, pēctŏris īndĭcĭum lĭcet hōrrĭda bārba sĕvēri præbĕat.
bārba in acutum desinens, *Pontá.*
barbăralēxis, *gr. Mowá łáćińska zła.*
bārbărè, *Grubo 2. bárbar yſko.*
bārbărĭa, barbaries, *Nieludzkość, Grubość, barbárzynſki kray, Grubomowność, Okrućieństwo.* Grimmigkeit/ Tyranney. *Inter inhumanæ nomina Barbariæ.* Ovid. *syn:* Crūdēlĭtas, sævĭtĭa, fĕrĭtas rūstĭcĭtas, sævĭtĭes, bārbăries. *epith:* atrōx, fĕrox răbĭda, tyrānnĭca, ēffera, ēffrēnis, tĕmĕrārĭa, mĭnāx, īmpĭa, acērba, hōrrĭda. Stygĭa, Tārtārĕa īnaudita, āspĕra. *phr.* Dīssŏna rītu bārbărĭes. Hōrrĭda rūstĭcĭtas. *vide Crudelitas & Barbaries.*
bārbărĭca, orum *Háftowány.* Gehefft.
bārbărĭcārĭus, *Háftárz.* ein Hefftter.
bārbărĭcum, *Krzyk żołnierſki.*
bārbărĭcus, *Cudżoźiemſki, bárbárzynſki.* Barbarisch. *Barbarico postes auro spoliisq: superbi.* Virg.
bārbărīsmus, *Gr. Słowo złe.*
bārbărus, *Gr.* substant: *Bárbárzyniec.*
bārbărus, *Gr.* adject: *Nieludzki, bárbárzynſki, Okrutny, Gruby 2. Cudżoźiemſki, Grubomowny.* Grausam/ Grimmig. *Barbarus hic ego sum quia non intelligor ulli. syn:* Crūdēlis īmmānis, fĕrus, ēffĕrus, dīrus āsper, atrōx, fĕrox, īmmītis, trūx *vel* lōngīnquus, ēxtērnus, ălĭēnĭgēna. *phr:* Gēns dūra ātquĕ āspĕra cūltu Gēnsquĕ vĭrum trŭcis, & dū-

& dūro rōbore nāta. Queis nĕque cūltȝ ĕrat, is gĕnus īndŏcĭle, āc dīspĕrſum mōntĭbus āliis cōmpŏſuit. *vide Crudelis.*
bārbărīzo, *Gr. Bárbarzyńſko mowie.*
bārbātus, *Bárbátulus, barbiger. Brodaty.* Gebartet. *Si promiſſa facit ſapientem barba Magiſtrum. Barbatus poſſit, quam caper eſſe, plato ſyn.* Bārbĭger. *phr.* Cŭi plūrĭma mēntum bārba tĕgit. Mūlta tectus lānūgĭne mălas.
barbigeræ pecudes. Kozy.
bārbĭtos, hæc, bārbĭton hoc, barbitus hic *Lutniá.* eine Leyre/ Harffe. (*Inſtrumentum Muſicum, quod plectro, digito ſeu calamo pulſatur.*) *Non facit ad lachrymas Barbitos ulla meas.* Ovid. *ſyn:* Tēſtūdo, lȳra cĭthăra, chĕlys. *phr:* Făcĭlis, quĕrŭla, cănōra, nĭvĕa, mōllis, æŏlia aurea, aŏnia, dūlcis, sŏnōra, ărgūta. *phr:* ad quĕrŭlam dŏcto Bārbĭton ōre cănit. *vide Cithara.*
bārbōcha. barbota. Mientus. ein Fiſch.
bārbus barbo, onis, *Bárwęná.* ein Barb.
bărbŭla, *Brodká.*
barca. B. ſub Łodź.
bārdăicus, bardiacus, & bardiacus cucullus.
bārdŏcŭcūllus, *Kaptur, 1. Płaſcz.* (*Genus veſtis à militibus in caſtris, & in agris ruſticis uſitata ad cubandum.*) *Gallia Santonio veſtit te bardocucullo.* Mart.
Bardi. Lucan. ſunt Cantores Gallorum. Turneb.
bārdus. *Głupi, Tępy. Látina vox Brodæo non Græca, ut vult Nonius.* ungeſchickt. *ſyn.* Stŭpĭdus, ſtŏlĭdus, hebes, tārdus.
bārĭcæ, barycephalæ, *Gr. Bábáſy.*
bāris, idis. *Gr. Czołn.*
băro, *Barones Iſidoro ſunt milites mercenarii & fortes à Græco, Barones apud Hirtium legit* Pithereus *pro militibus præcipuis ſeu cuſtodibus. Apud* Perſium *eandem vocem Cornutus & Caſaubon, accipit pro ſervis militum, Baro inquit* Pithoeus *hodie ſonat generoſum & nobilem, in Gloſſar Latinogræco, marem ut & Francis. Eandem vocem legunt apud Ciceronem aliquoties & apud* Perſium, *pro agreſti, ſtupido, fatuo, Caſaubon. Pithoeus. ubi alii legunt Varronem, vel Tertullian. Barones cum rupicibus iungit Cuiaci. Douz. ſed apud Perſium, A. longum eſſe debet in Varro.*
bārro, ſub *Słoń.* Schreyen wie ein Elephant *ſyn:* Bārrītum edo.
bārrītus, us. idem. & *Krzyk żołnierſki.*
bārrus, *Słoń.* Ein Elephant. *ſyn:* Elĕphas. *vide Elephas.*

B A S

băsāltes, æ. m. *gr. Mármur żieláżney máśći.*
bălănītes, æ. m. *gr. Kámięń probny, Możdzerzowy kámień.*
băſcauda, æ. Miſa ſporá.
băſellæ, -hæ. Kętnary.
băſiātor, ſub *Cáłowánie.* ein Küſſer. *Effugere non eſt, Baſſe, baſiatores.* (Szaz.)
băſilica *Gr. Páłác, Ratuſz, Kośćioł.* Ein Königliches Hauß/ Rahthauß. *ſyn:* Regia Tēmplum.
băsĭlĭcè, *Páńſko, Krolewſko, Szumno, Pięknie,* Herrlich/ Königlich.
băsĭlĭcon, *Gr. Bázyliká, Mieſzánká.*
băsĭlĭcus: *Gr. Krolewſki, Panięcy.*
băsĭlīnda, *Gr. Krol grá.*
băsĭlīſcus, *Gr. Bázyliſzek.* Ein Baſiliſk.
băſio, as. *Cáłuię.* Küſſen
băſis, is. *Gr. Podſtáwek, Dno, brzeg, Talerz. 2.* Fuß/ Grund. *Quoq; minus dubites, ſtat baſis orba Dea.* Ovid. *ſyn:* Fūndāmĕntum, fūlcĭmĕntum. *epith:* Fōrtis, sŏlĭda, ænĕa, pĕrēnnis.
băſſa; B. Báſzá. ein Oberſter.
baſtigiarius, B Tragarz. ein Träger.
baſternas, Lektyká.

B A T

Bat. Pláſk.
bătīlla, *Wkowká.*
bătīllum, vel batillus. *Pátelá, Pogrzebaczká, Kadźielnicá, Łopatá 1. Fáiká 2.*
batiatica, batioca, batiola. Czárá 1.

batis, battis, idis. Sol *bábiá ziele.*
bătis hortensiana, *Szparag.* Spargel.
bătos, *Gr. Płáßczká, Ciernie.* Dorn.
bătrāchĭon, *Gr. Jáſkier.*
bătrăchītes, æ. m. *Gr. Zábiniec*, & in *Zábá.*
bătrăchĭus lapis. *Zábi kámień.* ein Kröttſtein.
batrachomyomachia ranarum & murium pugna. Homer:
bătrăchus, *Gr. Zábá.* ein Froſch.
battologia, Gr. Záiąkánie. Viel Geſchwätz.
batualia, ium. batuatores, Szránki. Gatter.
bătuo, *is. Biię kogo, Obiiám gębę, biię ſię z kim.* Schlagen mit ruthen.
bătus, ti. Korcá Sędomierſkiego połowicá, Wiádro 2. Item v. Batos.
baubāri. *Hápáć.* Bellen wie die hund.
baūcălis, is. f. Gr. Bánieczká, & ſub *Chłodzeniu ſłużący.*
bāxĕa, æ. Trepká, Muły, Trzewik. Pantoflen.
bdēlĭum, *Bdelium drzewo.*
bdēlĭus color, *Perłowá máść.* Perlen farbe.

B. E.

Be, *Be.*
bĕaſti, *Chwáłá Bogu*, & in *Cieſʒę.* Gott lob.
bĕātè, *Błogo, Dobrze, 1. Szczęśliwie.*
bĕātĭtas, Beatitudo, *Szczęście.* Seligkeit. *Beatitates influunt cunctæ in ſinum.* Jamb. *ſyn:* Bĕātĭtas, fēlīcĭtas. *phr.* Bĕāta ſōrs, vīta.
bĕātĭfico, Błogoſłáwię. Selig machen.
beatificus, ſub Dobroczynny.
bĕātus, beatulus, *Błogoſłáwiony, Szczęśliwy, Nieboßczyk.* Selig. *Beatus ille qui procul negotiis.* Jamb. pur. *ſyn:* Fēlix fōrtūnātus. *vide Felix.*
becario, onis. Dzbánek. ein Krug/ Flaſche.
bēchion, Bechium, *Gr. Podbiał, Lepiężnik.*
bēe, in *Be. Beelare, idem Belare.*

B E L

Bēla, orum. ſub *Owcá.* ein Schaaff.
belare, vide Belo.
bĕlĕnĭon, *Gr. Wilcza knieć, Oman.*
Bēlga, *Niderlánczyk.* Niderländer.
Bēlgĭum, Niderland.
bēlĭoculus, *Kámień biáły.*
bēllărĭa, orum. *Wet 1. Łákoći, Czáczko.* Allerley Confect. *Jam bellaria adorea pluebant.* Phal. *epith:* Mēllīta, lauta, mōllĭa, quæsīta, āttĭca.
bēllātor, *Walecznik.* Kriegsmann. *Pygmæus parvis currit bellator in armis.* Juv. *ſyn:* Bēllĭger bēllĭcōſus, bēllĭcus bēllĭpŏtens. *phr:* Bēlli pĕrītus ūtĭlis ārmis. Bēllo māgnus præclārus, ēgrĕgius, sŭpērbus, tērrĭbĭlis fōrtis, dūrus, āſper. Bēllo māgnus & ārmis, ārmis ēgrĕgius, īnclȳtus, īnsīgnis præſtāns, ācer. Prōmptus ăd arma. Sævīs ăgitātus in ārmis. Fōrtĭa bēllo pēctora. Vīvĭda dēxtĕra bēllō īnvīctăquĕ dēxtĕra bello. Dextĕra bello ūtĭlis. Căput īnsŭpĕrābile bēllo. Gĕnus īntrāctābile bēllo: ācer in ārmis, ācērrĭmus, Mārte fĕrox & vīnci nēſcĭus ārmis; Māvortĭus hēros, ācer ĕrat bēllōque fĕrox ad vimquĕ părātus. Nūlli cēſſūrus in ārmis, ārmōrum præſtāns, ănĭmiquĕ īnsīgnīs fāma & fēlīcībus ārmis. Rōbūſtus acri mīlĭtĭa pŭer. Gemĭnos dŭo fūlmĭna bēlli Scīpiadas ēxpērti bēllo jŭvĕnes. Prīmus ĭnīre mănu, pōſtrēmus pōnĕre Mārtem. Prōdĭga gēns ănĭmæ ſtŭdĭiſque āſpērrĭma bēlli ēffĕra quī Mārtis prælia ſēmper ămat. Cûi Mavōrtia cōrdi bēlla Mārtēmquĕ fatīgāns ēxpērs tērrōris Achīlles. Nōn īlli quīſquam bēllo ſē cōnfĕrat hēros nōn īlli quīſquam ſē īmpūne tŭlīſsĕt ōbvĭus ārmāto, ſēu cum pĕdes īrĕt in hōſtem ſeu ſpūmāntis ĕqui fōdĕret cālcarĭbus ārmos. Hōſtĭbus haud tērgo, ſed fōrti pēctōre nōtus, īdem ēxpūgnāti prīmus ſtĕtit āggĕre mūri. Prōdĭga gēns ănĭmæ, & prŏpĕrāre făcīllima mōrtem. Nĕq; tērga īra dăre aut vīrtus pătĭtur. Qui ſe in bēlla sĕquāntur, præſtāntes vīrtūte lĕgit. Dūctor fōrtīſsĭme bēllo; Cēlsĭor ō cūnctis ūnīquĕ æquānde Cămīllo; ălĭus ſit fōrtĭs in ārmis Stērnat & ădvērſos Mārte făvēnte dŭcēs. Nam tē nōn ălĭus bēlli tĕnet āptĭus ārtes quā dĕcĕat tūtam cāſtris prædūcĕre fōſſam, quālĭter ădvērſos hōſti dēfigere nērvos, quemve lŏcum dūcto mĕlĭus ſit claudĕre vallo, ut făcĭliſquĕ tŭis ădĭtus ſit, & ārdŭus hōſti. Jam sĭmul audācis vĕniunt cērtāmĭna Mārtis ădverſiſquĕ părānt ăcies cōncūrrĕre sīgnis. Tūnc tĭbi nōn dēſit făcĭem cōm-

compōnĕre pūgnæ, seu sit ŏpus quādrātum ā-rĭes cōnsĭstāt in āgmen: Dextraque ut lævum tĕnĕat dextrumq; sĭnĭstra Miles & quāaquam fūndi sē circum pūlsa vidēret āgmĭna, dēlēta gēntili pūbe cătērva. Cæsōrum implēbat sōlus lŏca. Nĕc te mīssa sŭper jăcŭlōrum tūrba mō-rātur. Nec quæ vīpĕrĕō tēla crŭōre mădent spīcŭla cum pīctis hærēnt in cālside pēnnis, pārsq; fĕre scuti vūlnĕre nūlla văcat, ut prŏpius vēntum est, ādmōtāque dēxtĕra dēxtræ. Rēsquĕ fĕre pŏtŭit cōmīnus ēnse gĕri, dīcĕre difficĭle est, quid Mārs tuus egĕrit illic. Quŏdquĕ nĕci quōsq; quibusq; mōdis ēnse tŭo făctos cālcābas vīctor ăcervos impŏsitoque Gĕtēs sub pĕde mūltus ĕrat. Sunt nōbis fōrtia bĕllo pĕctŏra, sunt ănĭmi, & rēbus spēctāta jŭvēntus. *vide Bellum gero, & Armatus.*

bellātōrius, *Woienny*, Kriegisch.

bĕllātŭlus, *Piękny*, Galant.

bĕllè, *Dobrze* 1. 2. *Błogo*, *Pięknie*, & sub *Przyjemny*. Wol.

bellĭca dīscīplīna, virtus, *Zołnierska*, *Woienna umieiętność*. Kriegs-Kunst.

bĕllĭca res, *Woyna*, *Zołnierska*, Krieg.

bĕllĭcōsè, *Walecznie*. Kriegisch.

bĕllĭcōsus, *Waleczny*. Kriegisch. *Quid bellicosus Cantaber, & Scythes.*(Alcaic.)*v. Bellator*

bĕllĭcrĕpa saltatio, *Skákánie żołnierskie*.

bĕllĭcum, *Pobudka* 1. *Trąbienie*.

bĕllĭcus, bèllĭcrĕpus, *Woienny*. Kriegisch. *Bellica non dextræ convenit hasta tuæ.* Ovid. *syn.* Mārtĭus, Māvōrtĭus.

bĕllĭfer. *Waleczny*. Krieg bringend. -- *Quid belliferam communibus uruns*. Clau.

bĕlliger idem, & *Woienny*. der Krieg führet. *Aut fera belligeras addite in arma manus.* Ov.

bĕllĭgĕrātor. *Walecznik*. Krieger. *belligeratores nutrit tellus Arimaspas*. Aul. *vide Bellator*

bĕllĭgĕro, *Walcze*. Kriegen. *Solus ego nequeo belligerare tribus*. Terr. *vide bellum gerere*.

bĕllĭus, bĕllis, *Stokroć ziele*.

bĕllĭor, *Lepszy*. Besser.

bellipotens, *bello bonus*. *potens*, *bellosus*. *Waleczny* Im Krieg mächtig. *bellipotens aptat rorantes sangvine cristas*. Virg.

bĕllĭtūdo, *Piękność*. Schönheit.

bĕllo, as, bellor, aris, *Walczę*. Kriegen.

bĕllŭa, *bestya*, *Zwierz*, *Zwierzę*, *Wieloryb* Ein wildes Thier. *briareus*, *ás bellua Lernæ vide Fera*.

bĕllŭīnus, bellualis, *bestyialski*, *Zwierzęcy*. Viehisch. *Exceptus inde belluinis faucibus*. Jamb.

bĕllŭātŭs, *bestyialski*, *Wzorzysty*.

bĕllŭlè, *Dobrze*. 1. *Pięknie*. Gut/ schön.

bĕllum, *Woyna*. Ein Krieg. *syn:* Prælium cērtāmen, cōnflīctus, pūgna, Mārs ārma mīlĭtĭa. *epith.* Trīstĕ, hōrrĭdum, crūdēle, mōrtĭfĕrum, ĕxĭtĭāle, dīscōrs, nĕfāndum, īnfāndum, fĕrāle, īmmāne, īnfaūstum, crŭentum, īrrĕquĭētum, fĕrrĕum, fōrte, atrum, fĕrvĭdum, fŭrĭbūndum, fŭrĭāle, rĕdĭvīvum, tūrbātum, răpax, pĕrfĭdum, hōstīlĕ, ĕffĕrum, sāngvīneum, lūctĭfĕrum, ăcĕrbum, lachrȳmābĭle, flēbĭle, răbĭdum, sŭpĕrbum, pēstĭfĕrum, lĕthāle, fūnĕrĕum, rĭgĭdum, audax, trĕmēndum, ārmĭsŏnāns, tĕrrĭbĭle, furĭōsum, īncĕrtum. *phr.* Rĭgĭdi cērtāmina Mārtis. Grăve, dūrum Mārtis ŏpus. Bĕlli răbĭes, fūror, tūrbo, nūbes. Fĕrrĕa tĕmpēstas. Bĕllōrum flūctus, ūndæ, prŏcēllæ. Bĕlli pĕrīcŭla, dīscrīmĭna. Sævit amor fĕrri, & scĕlĕrāta īnsānĭa bĕlli, īnvīsaquĕ mārtibus ārma. Flenda cŏlōnis ārma. Dūri cērtamĭna bĕlli. Sævis tōto Mārs īmpĭus orbes īngenti bĕllōrum Rōma tŭmūltu mĭscētur cōncŭtĭtur, atram bĕllis ăccērsĕrĕ mōrtem horrĭda bĕlla, & Tybrim multo spūmāntem sāngvĭne cĕrno. Lāssābant ăgĭles āspĕra bĕlla vĭros. Frĕmŭit cum Thrācia bĕlli tempēstas. Bĕlli nūbes cum detŏnet ŏmnis. Bĕlla tŏnant tōtumq; quătit dīscōrdia mūndum, īnfēsto nos Mārte pĕtet īncēndāmq; ănĭmos īnsāni Martis ămōre. Quid in ārma fŭrēntem īmpŭlĕrit pŏpŭlum, quid pācem excūssĕrit ŏrbi. Sine mīlĭtis ūsū Mōllia sĕcūræ pĕrāgēbant ōtĭa gēntes, ēmērsūra brĕvi flagrāntis bĕlla per ōrbem. dūbius mĕdĭis Mārs ērrat in ārmis. Nūlla sălus bĕllo. Cōnsērtæ cāmpis ăcies: mūltūsq; per ārva fĕrvēbat Mavors, ĕcce rĕpĕntĭno sūrgunt hōrrēntĭa mōtu prælia, ōcȳus haud rūĕret dāmnōsa in prælĭa mīles. Non sēgnĭus āmbo Ænēas Tūrnusq; rūūnt, per prælia. Non Mārtius un-

ūnquam īmpĕtus-āſpĕrĭor, nec ăcērbĭor ūlla perōrbem pūgna fŭit. nec ĕnim prĕtĭo cōndūcta gĕrēbat Bĕlla cŏhortis. Quās īpſi ēdĭdērant ŏdĭōrum ēxtīngvĕre flāmmas. Heu quāntis lūmĭnus nōs trīſtia prælĭa dāmnis. Quis fŭit hōrrĕndos prīmus qui prōtŭlit ēnſēs? Quam fĕrēs & vēre fērrĕus, īlle fŭit; Tūnc cædes hŏmĭnum gĕnĕri tum prælĭa nāta! Tūnc brĕvĭor dīræ mōrtis ăpērta vĭa eſt. Dīffŭgĭunt ălii nūllīſq; tŭēntĭbus agros. īncūſtōdītæ dīrĭpĭūntur ŏpes. Quæ nĕquĕunt ſĕcum fērre aut ăbdūcĕrĕ pĕrdunt: & crĕmat īnſōntes hōſtīca flāmma căſas. Squāllēnt ăbdūctis ārva cŏlōnis. *vide Bellum gerere & Certamen.*

bĕllum cōnflo, facio, infero, ſuſcito &c. *Podnoßę woynę.* Krieg anfangen.

bĕllum gĕro, habeo, obeo, adminiſtro. *Walczę* Krieg führen. *ſyn:* Pūgno, cērto dīmĭco, cōnflīgo, cōngrĕdĭor. *phr.* Dēcērnĕre fērro. Lăcēſsēre bĕlla; in ārma in fērrum rŭēre. Bĕllo cōntēndĕre cōncūrrĕre, glŏmĕrāre mănum bĕllo. Prælĭa cōnſĕrĕre cōmmīttĕre mīſcēre. Bĕlla cĭēre, mŏvēre, mănum cōnfērre cōmmīttĕre ūndĭq; prælia cŏĕunt, Mārtēmq; fătīgānt. Cæſar dum māgnus ăd āltum fŭlminat Eūphrātem bĕllo. Prīma mănu tēntāre pĕrīcŭla bĕlli ārmis cōncūrrĕre cāmpo. Sūccēdĕre pūgnæ. Tēcum tēlis cōncūrrĕre vĕllet. Tēndit in ădvērſos cāmpo ſēſē ārduus īnfērt. Nēc mŏra nēc rĕquĭes, vāſto cērtāmĭne tēndunt. Sŏcĭis tūnc ārma căpēſſant ēdīco, & dūra bĕllum cum gĕnte gĕrēndum, īrrŭĭmus dēnſis & cīrcum fūndĭmur ārmis. Cum prīma mŏvēnt in prælĭa Mārtem. Fērrĕa ſāngvīnĕa bĕlla mŏvēre ēxūltānt tēlis ītur per tēla pĕr hōſtes. Tōtis in pugnam vīrĭbus ītur Clŷpĕātăque tōtis āgmĭna dēnſāntur cāmpis. ārdēnt ănĭmi, pūlchrūmq; mŏri ſūccūrrit in ārmis. Tūrnus in ārma vĭros ārmis cīrcūmdătus ipsĕ ſūſcĭtat ærātăſq; ăcĭes in prælĭa cōgit Hi bĕllum āſsĭdūè dūcūnt cum gĕnte Lătīna. Ænēadæ fērrum pro lībērtāte gĕrēbant. Bĕllum īngēns gĕrēt Itălĭa pŏpŭlōſq; fĕrōces cōntūndet Illi īnter ſēſē dūri cērtāmĭna bellī Cōntŭlērant īmmīſcēntq; mănus mănĭbus pūgnāmq; lăceſſūnt, īlli āltērnāntes mūlta vī prælia mīſcent. Ære căvo īnvădunt sŏcĭi & nŏvă prælĭa tēntant ōmnĭbus īdem ănĭmus fōrti dēcērnĕre pūgna. Nāte Dĕa, ſi nemo audet ſe crēdĕre pūgnæ, trīſtis ŭbi īnfauſto cōmmīttĭtur ōmnĭs pugnā. Heu quāntum īnter ſe bĕllum ſi lūmĭna vītæ āttĭgērint quāntas ăcĭes ſtrāgēmquĕ cĭēbūnt, una cum gĕnte tot ānnos bēlla gĕro. Quæ caūſā fŭit cōnſūrgĕre in ārma Eurōpāmque Asĭāmq; Hīnc mŏvĕt Euphrātes, īllīnc Gērmānĭa bĕllum vīcīnæ rūptis īnter ſe lēgĭbus ūrbes ārma fĕrūnt: ſævit tōtis Mārs īmpĭus ārvis. Nē pŭĕri ne tānta ănĭmis āſſvēſcĭte bĕlla. Neu patriæ vălĭda in vīſcĕra vērtĭte vīres Sīgnāq; fērre jŭvat sŏnĭtūſq; audīre tŭbārum ōptatas audīre tŭbas cāmpīquĕ crŭēnta tēmpēſtāte frŭī. Clāſsīca jamq; sŏnānt īmpŭlit īpſa mănu pōrtas & cārdine vērſo, bĕlli fērrātos rūpit Sātūrnĭa pōſtes. Mārtĭus, īlle æris raucĭcănor īncrĕpat & vōx audītur fractos sŏnĭtus ĭmĭtāta tŭbārum. Tū pŏtes ūnănĭmes ārmāre in prælĭa fratres. Dĭsjice cōmpŏsĭtam pācem, sĕrĕ crīmĭna bĕlli. Haud ălĭter Trōjānæ ăcĭēſq; Lătīnæ cōncūrrunt hæret pĕde pes, dēnſūſq; vĭro vir. Nōn nos ŏdĭum rēgnīquĕ cŭpīdo īmpŭlit ad bĕllum prō cōnjŭge mŏvĭmus ārma. Mīſcēntur māgnīſquĕ vŏcānt clāmōrĭbus hōſtem. Mūltăq; per cæcam cōngreſſi prælĭa noctem cōnſerĭmus, mūltos Dănăum dēmīttĭmus ōrco, Bĕllāntem gĕmĭnis tĕnŭit te Găllĭa lūſtris, Bĕllōrum o sŏcii qui mīlle pĕrīcula Mārtis mecum ăit, ēxpērti dĕcĭmo jam vīncĭmus ānno. *vide Bellum, Bellicoſus & Arma.*

bēlluōſus, *Zwierza pełny, Beſtyi pełny.* Sehr wild. *Te belluoſus qui remotis.* (Jamb. Hyp:

bĕllus, bellutus, *Dobry 1. 2. Pięknÿ Storzÿpię tká. Gálánt.* Gut/ ſchön.

bēlo, as, *Beczę*, & ſub *Be.*

bĕlōne, es. *gr. Iglica ryba, Igłá.*

belua idem bellua.

belus, *gemma iuglandis magnitudine, vitreá ſpecie Plini. Tecolithi ſpeciem eſſe ait Dalecamp.*

BEN

bĕnè, *Dobrze 1. 2 Bárzo, Sporo.* Recht/ wol. *Et memorē famam qui bene fecit habet.* Ov.

bĕnè cădit, cēdit. it, habet, vertit, procedit. *Powodzi ſię.* es gelingt gut.

bĕnè factum, *Chwała Bogu.* Gott lob.

bĕnè habet, *Dobra naßa, Chwałá Bogu, Dobrze ſię dźieie.* es iſt uns gut.

bĕnè habere ætatem, *Dogadzam 2.*
bĕnè mane, *Ráno.* Früh.
bĕnè mereor, *Dobrze czynię.* Gut thuen.
bĕnè natus, *Rodzáyny 1. Szlachćic żyzny.*
bĕnè ominatus, *Szczęſny.*
bĕnè ſit, bĕnè vertat, benè verruncent hæc *Szczęść ći Boże.* Gott gebe glück.
bĕnĕdĭcè, Dobrorzecżliwie, Łágodnie.
bĕnè dico, benedico, *Błogosłáwię, Zegnam stol, Zegnam kogo, Dobrorzeczę.* Segnen. *Nec tibi ceſſaret doctus benedicere lector.* Ov. *ſyn:* Bĕnevŏlo, bĕne cŭpĭo, bĕne prĕcor, fauſta prĕcor.
bĕnĕdīctĭo, *Zegnánie 2. Błogosłáwięnie.*
bĕnĕdīctĭo nuptiarum, *Slub.* Trauung.
bĕnĕdīctum, *Dobrorzeczęnie.* ein gut wort
bĕdĕdīctus, *Błogosłáwiony.* Gebenedeyet.
bĕnĕdĭcus, *Dobrzerzeczliwy.*
bĕnĕfăcĭo, *Dobrze czynię.* Recht/ wol/ und gutes thun. *Si charta ſileat, quod beneſeceris* (Aſclep. *phr.* Mūnĕra dōno, cōnfĕro, do trĭbŭo.
bĕnĕfăctor, Dobrodźiey. Ein Wolthäter.
bĕnĕfăctum, *Dobrodźieyſtwo.* Gutthat.
bĕnĕfĭcēntĭa, *Dobroczynność. Szczodrobliwość* Gutthätigkeit.
bĕnĕficĭarĭæ res, *Mánſtwo.*
bĕnĕfĭcĭārĭus, ſubſtant, *Jurgieltnik, Man, Beneficyánt,* & ſub *Kortezyan.*
bĕnĕficĭārĭus, adject: *Záſłużony, Dármy.*
bĕnĕficĭārĭus, miles, *Zołnierz wyzwolony.*
bĕnĕfĭcĭum, *Dobrodźieyſtwo, Mánſtwo 1. Srzodek 2. Winá.* Ein Gutthat/ Dienſt. *ſyn:* Dōnum, mūnus, bĕnĕfăctum. *phr:* Grātum māgnum, māgnĭficum, rēgĭum, prĕtĭōſum, dătum, grānde, ămplum.
bĕnĕficĭum legis, *Dyſpenſacya, Przywiley.*
bĕnĕficĭum militare, *Mánſtwo 2.*
bĕnĕficĭum pono, colloco, *Przyſługuię ſię.*
bĕnĕficĭum principis, *Przywiley.*
bĕnĕficus, *Dobroczynny, Szczodrobliwy.*
bĕnĕficus oratione, *Obiecownik.* Dienſtbar.

wolthätig. *ſyn:* Mūnĭficus, lībĕrālis, lărgus, bĕnīgnus.
bĕnè longus, *Przydłużſzy.*
bĕnè meritus, *Dobrodziey.* ein Gutthäter
bĕnè olens, *Pachnący.* Wolriechend.
bĕnĕplăcĭtum. Upodobánie. Wolgefallen.
bĕnĕvĕntum, ſub Twarz weſoła.
bĕnĕvŏlè, *Łáſkáwie.* Gutwilliglich.
bĕnĕvŏlens, *Łáſkáw.* Gutwillig.
bĕnĕvŏlēntĭa, *Łáſká, Chęć, Sprzyianie, Dobrotliwość.* Geneigter Will. *ſyn:* Stŭdĭum ămor, ămīca vŏlūntas.
bănĕvŏlus, *Dobrotliwy, Przyiázny.* Gutwillig *ſyn:* Bĕnĕvolens, ămans, ămīcus, ſtŭdĭōſus.
bĕnīgnè, benigniter, *Łáſkawie, Łágodnie, Ochotnie, Hoynie.* Güttiglich.
bĕnīgnè facio, *Dobrze czynię.* Gutthuen.
bĕnīgnĭtas, *Łáſkawość, Szczodrobliwość.* Gütigkeit. *Satis, ſuperq; me benignitas tua.* (Jamb: pur.) *ſyn:* Bŏnĭtas; lenĭtas, mānſvētūdo, clēmēntĭa. *epit:* Clēmēns, grātă mītis.
bĕnīgnus, *Łágodny, Szczodrobliwy, Cierpliwy.* Güttig. *animum mentemq; benignā.* Vir: *ſyn:* Cōmis ūrbānus, făcĭlis, blāndus, hūmānus, mānſvētus, lēnis, mītis, plăcĭdus, bŏnus.
bēnna, æ. Szczęſzczę, Roſweſelić kogo, Kánonizuię. Ućieſzyć, Obdarzam.

B E R

Bero; onis. lege Pero. Hero, onis.
bērŭla, æ. Potocznik źiele.
bēryllus, *Gr. Berył.* Ein grüner Edelgeſtein (*Gema viridis quæ in India tantum reperitur.*) *Et ſolitū digito beryllon adederat ignis* Prop. *Heliadum cruſtas & inæquales beryllos.* Juv: *epith.* Glaucus, ĭnæquālis, Īndus Īndĭcus.
bēs, bēſsĭs, m. & hic bēſsis *hujus* beſſis. *Ośm części* ſub *Części całey rzeczy* & ſub *Kieliſzek.* Zween dritte th il eines dings.
bēs alterum, *Dźieśięć.* Zehen.
bēſsālis, *Ośm uncyi maiący.* ſub *Części całey rzeczy.* & *Ośmpálcowy.*

bĕsses usuræ, i. bessales sub *Lichwá.*
bĕstia, *Zwierz: Zwierzę.* Ein Vieh/ Thier.
bĕstiālĭtas, bestyalstwo Cielesność Viehеit.
bĕstĭārĭus, adject: *bestyalski.* Viehisch.
bĕstĭārĭus, substant. *Zapáśnik, Wyśiekácz 1. Bestyálnik.*
bĕstiola, *Zwierzątko bestyiká.* ein Thierlein.

B E T

bēta, æ. *Cwikła.* Mangold. (*Herbæ genus notissimum.*) *Ut sapiant fatuæ fabrorum prandia betæ.* Mart. *epith:* Cāndĭda, fătŭa, tĕnĕra. *phr.* Dēprĭmĭtur fŏlĭo vĭrĭdis pĕde cāndĭda bē (ta.
bēta. n. *gr. Nienagorszy, Podleyszy trochę.*
bētācĕus, adject: *Cwikláný.*
bētācĕus subst: *Cwikłá.* Mangold.
bētīzo, as, Słábieię. Schwach werden.
bēto, is. Idę 1. & sub *Wracam się. 1.*
bĕtŏnĭca, *bukwicá 1. Quantitas Sereni est, & Honteri.* Betonien. *Betonicā ex duro prodest assumere Baccho.* Seren.
betūlla, *brzozá, si à batuo, e breve: si à beta, longum.* Birckenbaum.
bĕtūllētum, *brzeźiná.* Bircklaub.
bētūllŏlēum Dźiegieć.
bētūlus, *Piorunek.* Donnerstein.
bēzŏar. B. in bezoár.

B I

bĭæŏn vinum, *gr. Wino mocne.*
bĭarchus, *gr.* sub *Podwoiewodzy.*
bĭbācĭtas, Opilstwo. Weinsucht.
bĭbāx, bibācŭlus, *Opiły.* ein Sauffer. *officiū tentare bibaces.* Mant. *syn.* Pōtātor. *phr.* Vīni āvĭdus. *vide Ebrius.*
bĭbāsia. Opilstwo 1. Weinsucht.
biblĭa, orum, *gr. bibliia.* Die bibel.
bĭbliŏgrăphus, *gr. Drukarz* Ein Buchdrucker.
bĭbliŏpōla, æ. m. & bibliopegus, *gr. Księgarz 1. 2.* Ein Buchhändler. *Sed quid me vendi bibliopola putat.* Mart.
bĭblĭŏthēca, æ. *Gr. Kśiążnicá 1. Kśiąszki zbierálne, Kśięgi 1.* Ein Buchkammer. *Quem mea non totum Bibliotheca capit.* Mart.

bĭblus, li. *Gr. Papier 1. Pápierowe drzewko.* Papier.
bĭbo is, *Piię, 1. biorę w się. Wśiąká, Nábieram w się.* Trincken. *Nec si frigoribus mediis Hebrumq; bibamus.* Virg.
bĭbo ad numerum, bibo majoribus poculis bibo more Græco, bibo optima fide, bibo pro summo. *Pełnię 2.* Füllen.
bĭbo in orbem, *Pełnić rzędem.*
bibo pro salutè, *Piię przez zdrowie.*
bibo sūctu, *Ssę 2.* Saugen.
bĭbo, onis, *Piiánicá.* ein Sauffer.
bibōsus, Opiły. Ein guter Trincker *vide bibax.*
bĭbūlus idem, & *biorący w się.* Der gern Trinckt *Collectum humorum bibulā deducit arena.* Virg

B I C

bĭcămĕrātus, Dwupiętry.
bĭcēps, itis, adject: omne. *Dwoygłowy Rozdwoiony.* Zweyköpffig. *Nec in bicipiti somniasse Parnasso.* (Scaz.) *syn:* bĭvĕrtex, bĭfrōns. *Jane biceps solus qui tua terga vides.* Ovid.
bĭclīnĭum, Łoszko stołowe.
bĭcŏlor adject omne. *Dwoistey fárby, Pstry.* Zweyfarbig. *Myrtea sylva subest, bicoloribus obsita baccis. syn:* Gĕmĭno cŏlōre dīstīnctus, clārus, īnsīgnis.
bĭcōngĭus, substant. *Dwugárcowa miará.*
bĭcōngĭus, adject: *Dwugárcowy piiánicá.*
bĭcōrne fĕrrum, *Motyká.* Ein Karst.
bĭcōrnis, adject: Commune, *Dwurogi.* Zweyhörnig. *Exacuūt alii vallos furcasq; bicornes* V *syn:* bĭcōrnĭger, gĕmĭno cōrnu hōrrĭbĭlis.
bĭcōrpor, Omne. bicorporeus. *Dwoistego ćiáła, Mieszániec.* Das zween Leiber hat. *formaq; bicorporis astrum.* Mant.
bĭcubĭtālis, *Dwułokietny.* Zwo elen lang.
bĭdēllus, B. sub Sápiient.
bĭdēns, adject: Omne. *Dwoyzęby, Dwuletni* Ein Zweyjährig Schaaff. *mactant lentas de more bidentes.* Virg: *epith:* Mītis, lānĭgĕra; cāndĭda; plăcĭda, mānsuēta. *vide Ovis.*

bĭdens, subst: *Máść Motyczka, Widły 1. Hák dwoyzęby.*
bĭdens, subst: fœmin: *Owca.* ein Schaaff.
bĭdental, *Piorunowisko, Piorunem uderzony.* Ein vom Wetter getroffener Ort. *Triste iacet lucis, evitandumq; bidental.* Pers.
bĭdui biduum, *Dwá dni 2.* Zwey Tag.
bĭennis, adject. Commune. *Dwuletni 1.*
bĭennĭum, *Dwie lećie, Dwuletni czás.*

B I F

bĭfārĭam, *Dwoiáko, Ná dwoię.* In Zweyerley Weiß. *Ut dispartirem obsonium hoc bifariam.* (Jamb.)
bĭfer ra, rum, adject: & bĭfĕrus. *Dwakroć rodzący.* Das zweymal im Jahr Frucht trägt *At quibus in bifero Cētauri corpore sors est.* M
bĭfidātus, bifĭdus, *Rospadły, Rozdwoiony.* Zweyspaltig. *Erigimur, Setaq; cadunt bifidosq; relinquit*, Ovid.
bĭfolium, *Podkolan ziele.*
bĭfŏris, adject: commune. Dwuskrzydlásty 2. & sub *Drzwi 5.* Das zwey Thüren hat. *Dindima ubi assvetis biforem dat tibia cantū.* Virg
bĭformātus, bĭformis, *Dwoistego ćiáłá, Mieszániec 1.* Zweyförmig. *mistumq; genus prolesque biformis* Virg.
bĭfrons, adject: Omne. *Dwogłowy, Dwoistego ćiáłá.* Das zwey Stirnen/ oder zwey Angesichter hat. *Saturnusq; senex, Janiq; bifrontis imago.* Virg.
bĭfūrcus, *Rosochaty. Rozdwoiony.* Das zwey Spitzen hat. *Ense jacet nostro: ramum prior ille bifurcum.* Ovid.
bīga, æ. *Cug koni, Woz 2.* Ein Wagen/ daran ein paar Roß neben einander ziehen. *Et nox atra polum bigis subvecta tenebat.* Virg. *epith.* cōncĭtă, răpĭdă, spūmāns, ālĭpes, vēlōx. *vide Currus.*
bĭgæ cōrnūtæ, sub *Wół.* Ein Ochs.
bĭgămĭa, *Dwoyżeństwo.* der Ehestand mit zwey weiber.
bĭgămus, *Dwoyżen*, der zwey Weiber hat.
bĭgārĭus, *Woźnicá.* Ein Fuhrmann.
bĭgātus, sub *Poczworny.*
bĭgĕmnis, sub *Pąk.*
bĭgĕner, ris, adject: Omne. Dwoistego ćiáłá.
bĭgnus, bigna, bliźniak. ein Zwilling.
bĭjŭge curriculum, *Woz 3.* ein Wagen.
bĭjŭges, *Pará 2. Podwoyne konie.*
bĭjŭgi, absolutè. *Woz 1.* Ein Karren/Wagen
bĭjŭgi equi. *Podwoyne konie, Para 2.*
bĭjŭgis, bijugus, *Woźnik.* Zweyspännig.
Martis equi bijuges & magni currus Achillis V
Interea bijugis infert se Leucagus albis. Virg.

B I L

bĭlanx. Szale. Schüsselwag. *Judicis en exacta bilanx nil transit inultum.* Virg.
bilbit, bełkoce, Glekoce 1.
bĭlem vomere, Prover. Brzydzę się. (dig.
bĭlībra, æ. bilibre, is, *Dwá Funty.* Zweypfündig.
bĭlībris, hic, hæc. *Dwáfuntowy.* Zweyfündig.
Nolo mihi ponas rhombum, nullumve bilibrē. M.
bĭlībris nummus, sub *Siedm pięniąszkow.*
bĭlĭngvis, *Nieszczery, Dwá ięzyki umieiący.* Zweyzungig. *Timet ambiguum, Tyriosq; bilingves.* Virg: *syn:* Gĕmĭno hōrrens cūspĭde līngvæ, *vel* mēndax.
bīlis, *Cholera, Gniew 2.* Die Gall/ Zorn. *Bile tumet, Nerio jam septima conditur uxor.* Pers. *syn:* īra īracŭndĭa. *epith:* Dĭffĭcĭlis, ămāra, māscŭla, ārdēscēns, flāva ātra, ĭnīqua pĕr ūrēns, crŏcĕa fĕrox, răpĭda, ăcūta, īracūnda. *vide Ira.*
bīlis atra, *Melankolija.* Melancholey.
bīli suffusio, *Zołta chorobá.* Gelb-Sucht.
bĭlĭōsus, *Choleryczny.* Zornmüthig.
bĭlix, icis, adject: Omne. *Wzorzysty.* Ein doppel Pantzer. *Lancē consequitur, rupitq; infixa bilicem.* Virg.
bĭlūstris, Comm: *Dźieśięćioletni.* Zehenjährig *Pergama cum caderent, bello super alta bilustri.* Ovid. *syn:* Dĕcēnnis. *phr.* Per dŭo lūstra mănēns.

bilychnis lucerna, sub *Lámpowy nosek.*

BIM

Bimăres, adject: Comm: Miedzymorski. Ein Erdreich/zwischen zweyen Meer liegend. *Quæq. urbes aliæ bimari clauduntur ab isthmo.S.phr.* Inter bīna lŏcātus æquŏra. *vide Isthmus.*

bīmātus, us, *Dwuletni czas.*

bīmāter. Dwie Matki máiący. Der 2. Mütter hat. *Satumq; iterum solumq; bimatrem.* Ovid

bīmēmbris, hic, hæc, Dwoistego ciáła, Mießániec 1. Das zweyfache Glieder hat. *Pertuleris, tu nubigenas, invicte, bimembres.* Virg.

bīmēnsis, bimestris, Dwumiesięczny. Von zweyen Monaten. *Extaq; de porca cruda bimestre ferant.* Ovid.

bīmus, bimulus, *Dwuletni 1.* Zweyjährig. *Tum vitulus bima curvans jam cornua fronte.* Virg: *syn:* Dŭos ānnos nātus.

bīni, *Dwá, Po dwu.* Zwey und zwey. *Pocula bina novo spumantia lacte quotannis.* Virg. *phr:* Gĕmĭnus, duplex,

bīnĭo, onis, *Tuz.*

bĭnōctium, Dwie nocy. Zwey Nacht.

bĭnōmĭnis, binomius, Dwoiáko zwány. Der zwey Nahmen hat. *Stat vetus urbs, ripæ vicina binominis istri.* Ovid. *syn:* Gĕmĭno dē nōmĭne dīctus, āppēllātus.

biŏthănātus, *Gr. Zábity.* Erschlagen.

bĭpālium, *Motyczká.* grabschauffel.

bĭpālmus, *Dwudłonny; Dwupiędźisty.*

bĭpārtĭo, *bipartior, Dwoię 1.* in zwey Theil zertrennen.

bĭpārtīto, *Dwoiáko 1. 2.* Zweytheilig.

bĭpătens, *Przeyzrzysty, Dwuskrzydlásty.* & in *Drzwi 5.* An zweyen Orten offen. *portis alii bipatentibus adsunt.* Virg.

bĭpĕda, Łokietnice, Posadzka 1. (*stopny.*

bĭpĕdālis, bipedaneus, & bipedanus, *Dwu-*

bĭpĕdum impurissimus, nequissimus, *Niecnotliwy.* Schändlich.

bĭpēnnis, adject: *Obośieczny. Dwuskrzydlasty* Das zwey Flügel hat. *syn:* Dŭābus pēnnīs īnstrūctus, mūnītus.

bĭpēnnis, substant. *Siekierá obośieczná, Hálábart.* Ein Hellebart. *Duris ut ilex tonsa Bipennibus.* (Alcaic.) *syn:* Sĕcūris *epith:* Vălĭda, sæva, dūra fūlgens ærāta; vūlnĭfica, fērrĕa, cruenta; lēthĭfĕra rĭgĭda, mĭnax, nĕfāndă *phr:* Fērro sŏnat ācta bĭpēnni Frāxinus. Ille inter prīmos cōrrēpta dūra bĭpēnni Līmĭna pērrūmpit; pōstĕsquĕ ā cārdĭne vēllit. *vide Securus.*

bĭpēnnĭfer, Hálábártnik. Der ein Hellebart trägt. *Ecce furens contra sua fata bipennifer arcas.* Ovid. *phr:* Sĕcūri ārmātus, īnstrūctus mūnītus.

bĭpērtĭor, idem bipartior.

bĭpes, edis, *Dwunogi Ausonius,* es *corripit.* Zweyfüssig. *Adjuncto bipedū. curru metitur equorū.* Virg. *phr:* Gĕmĭno pĕdĕ nīxus, īnnīxus.

bĭpensilis, sub Kleßcze, 1.

bĭpīnĕlla, Sowia strzáłá źiele.

bĭrēmis, *Náwá 11.* Schiff mit zwey Riemen. *Sic memorat geminasq; legit de classe biremes.* Virg. *syn:* Nāvis, *vide Navis.*

bĭrētum, B. Biret.

bĭrŏta. Woz o dwu kołách.

bĭrŏtum vehiculum. Kárá. ein Karre.

bĭrŏtus, o dwu kołách. Mit zwey Rädern.

BIS

Bis, *Dwákroć.* Zweymal (*anceps est, melius tamen corripitur.*) *Hic tibi bis æstas, bisve cucurrit hyems.* Ovid. *Tum bis ad occasum, bis se convertit ad ortum.* Ovid.

bis centum, *Dwieśćie.* Zwey hundert mal.

bis dēni, *Dwádźieśćiá.* Zwantzig mal.

bis quinque, *Dźieśięć.* Zehen mal.

bis seni, *Dwánáśćie.* Zwölff mal.

bis tanto, bis tantum. *Dwoy násob.*

bĭsaccĭum, Biesagi. ein Knapsack.

bis cōctus panis. *Bizkokt.* Zwiebacken.

bĭsellium, bĭssēllium, Zedel. ein Sessel.

bĭsĕtus, Rozdwoiony. Zerspalten.

bĭsĕx-

bĭsēxtīlis, bisextus. *Przestępny rok.* ein Schalt=jahr.
bĭlingva, Jagodá listna.
bĭson; ontis, *Gr. Zubr.* Ein Büffel. (*animal sicut bos.*) *epith.* fĕrus, tūrpis, vīllōsus.
bĭspēllĭo, Szálbierz, Grubárz. ein Lügner
bĭstărda, Drop. ein Trapganß.
bĭstōrta, Wężownik 3. ein Schlangenträger.
bĭsŭlcus, *Rozdwoiony. Rosocháty, Kopyt rozdwoionych.* Zweygespalten, gespitzt. *Pulsat eumq; solum pede pulsavere bisulco.* Ovid.
bĭsūltor, *Mściciel.*
bĭthymum, *Miod przáśny.*
bĭtĭensis, Biegun 1. ein Landstreicher.
bīto is, & as, priscum. Idę 1. & sub *Wracam. się 1.* Gehen, Zurück gehen.
bitortile, auriplices sub Obrazek. ein bild.
bĭtūmen, *Kley 1.* Juden=Leym/ Pech. *Et fragiles incende bitumine lauros.* Virg. *epith:* atrum pīngve, tĕnāx, tēntum, lĭquĭdum fūmāns Sĕmītāmĭum, nigrum. *phr:* Tenāx grăvĭdâ mānat tēllūre bĭtūmen.
bĭtūmĭnātus, *Klejony.* Gepicht.
bĭtūmĭnĕus, *Kleiony.* Von solchem Leym *Sive bituminea rapiunt incendia vires.* Ovid.
bĭtūmĭno, *Kleię.* Pichen/ Kleistern.
bivertex mons. Sidon, *Dicoryphos, Dwuwierzchowá gorá.* Zweyköpffig. *Delius insurgit, summaq; biverticis umbra.* St. *syn:* Bĭcēps.
bĭvĭra, Wdowá. ein Witwe.
bĭvĭum *Rozstánie drog.* Weg scheide. *Et tuus in bivio detineátur amor.* Ovid. *epith:* ānceps dŭbĭum, sēctum, scīssum. *phr.* ĭter āmbĭguum, āncēps, āmbĭgŭos pāndens sēmĭta cāllēs. Sē pārtes vĭa scīndĭt in āmbas. Lōcum īnsĭdĭis cōnspēxĭmus īpsī. Qui pătet in bĭvĭo pōrtæ quæ prōxĭma pōnto. *Virg.*
bĭvĭus, *Dwoydrogi, Rozdwoiony.*

B L A

Blăcĕōlus, Głupiec. ein unsinniger Mann.
blăctĕro, Becze, Bladum B. Zboże 1.
blæsĭtas, *Szeplunienie.* Stammelheit.
blæsus, *Gr. Szeplun, Krzywonogi.*

blāndē, *Łágodnie.* Lieblich.
blandicellus, blandiculus, Łágodniuchny. lieblich *Secum blandicula venustulaque.* (Phal.)
blāndĭlŏquus, blandiloquens, blandiloquentulus. blandidicus, Łágodnomowny. Liebkosender *blandiloquis olim capta est sermonibus Eva.* Ar.
blāndĭlŏquēntia, Łagodnomowność.
blāndīmēntum, *Pobłażanie, Łászenie, Przyłudá, błagániu służąca rzecz. Łagodzeniu służąca rzecz* Schmeichlung. *Cor blandimenta precesque.* Ovid. *vide blanditia.*
blāndĭor, *Pobłażam,* Pochlebuię, *Łeckcę. Lubo iest.* Liebkosen/ Schmeichlen. *Mentiris vanoq; tibi blandiris honore* M. *phr:* Blāndĭsŏnis dīctis mūlceo, dēlīnĭo, căpto, fāllo. *v. blāndĭter, blanditim, Łágodnie.* (*Adulor.*
blāndĭtĭa, blāndĭtĭes, blanditiæ, hæ, *Łágodność, Pieszczotá. Pobłażánie.* Schmeichlerey. *Mistaq; blanditiis puerilibus oscula junxit* Ovid: *syn:* īllĕcebræ, lēnōcīnĭa, blāndīmēnta. *epith:* dŏlōsæ, mēllītæ, tĕnĕræ, mŭlĭĕbres sūbdŏlæ, lŏquāces, ūxōrĭæ, mātērnæ fīctæ. *phr:* Bȳssĭna vērba. Dūlcĭa vērba. Aures mūlcēntĭa vērba, blāndæ vōces. Mītīssĭma vērba. Blānda dīcta. Mēllītæ vōces. di *syllaba corripitur apud Poetas contra naturam suæ originis.*
blāndītus, us, Pobłażanie. Liebkosung/ Freundligkeit. *Blanditaq; fluant per mea colla rosæ.* Prop.
blāndus, blandulus, *Łágodny, Łáskáwy.*
blāpsĭgōnĭa, *Gr.* sub *Poronięnie 1.*
blāsphēmĭa, *Gr. bluznierstwo.* Lästerung. *Non tulit ulterius capti blasphemia monstri* P.
blāsphēmo, *Gr. Bluźnię.* Lästeren. *Blasphemat Dominum Gens. &c.* Prud.
blāsphēmus, *Gr. Bluźniercá.* ein Lästerer.
blateæ sub Błoto.
blătĕro, as, *Blekocę 2. Bálámucę, Swiegocę, Plotę 2.* & sub *Wielbłąd.* Schwätzen. *Audit cum magno blateras clamore, furisque.* Hor.

blătero, ōnis, *Báłámut, Płotká 2. Swiegot* bŏlĭtum, *gr. Gnoy 2.* der Mist.
p. Mowcá. Ein Schwätzer. *epith:* Clāmōsus, ĭnēptus.
blătĭo, is, Płotę 2. Blato, is. idem. Schwätzen.
blatta, æ. *Mol; Jedwábnicá 1. Szárłat 4. Kietki morskie.* ein Schabe/ motte.
blăttārĭa; *Knáfliczká ziele.*
blăttārĭus, *Molow pełny.*
blăttĕus, *Szarłatny.* Scharlach.
blăttĕum, *vel* blatrium pāllium, & blattea, subst. *Szárłatna ſzátá.*
blattĭo, is. Płotę 2. Swätzen.
blāvus, Modrobłády. Liechtblau.
blāx, cis, *Gr. Nikczemnik, Głupiec*
blēchum, *Gr. Poley 1.*
blēnnus, Gr. Głupiec, Smarkacz.
blĕphăro, *Gr. Brwisty.*
blĭtĕus; blĭtĕolus; Głupiec. Nikczemnik.
blĭtum, *Gr. Zmindá ziele.*

B O

Bŏa, è Græco. *Ocieklość, Odrá, Wołowa choroba, Wąż wielki, Kufá* (*wnia.*
bŏæ, hæ, *Oſpice.* Blattern.
bŏālĭa, *ium, & orum, Wołow gonitwá, Wołowy.*
bŏārĭus, *Wołowy. Arvaq; mugitu ſancite boaria longo.* Prop.
bŏcas, æ. m. *Gr. Wołek rybá; Cielę morskię.* Ein Meer Kalb.
bŏdŏnes, B. ſub Kopiec.
Bŏēmus, *Czech.* Ein Böhm.
bŏia, æ. Kuná żelazna, Pánná 3. Więzy.
bŏiāti, hi. B. ſub Bojárzyn.

B O L

Bōlbĭtum, *Gr. Gnoy.* Mist.
bŏlchōn, n. *Gr. Bdelium.*
bŏlĕon, onis, m. *Gr. Gnojewiſko.*
bŏlētāre, is. *Miſa ſpora, Rydzowy ſtátek.*
bŏlēttārĭum, *Rydzowy ſtátek.*
bŏlēter, eris, m. *Gr. Ość do łowięnia ryb.*
bŏlētus, *gr. Rydz.* ein Pfifferling.
bŏlis, idis, Gr. Ołowianká żeglarſká.

bŏlĭtum, *gr. Gnoy 2.* der Mist.
bŏlŏnæ, hæ, è Græco, *Rybne iátki.*
bŏlŏnæ, hi, & bolones, è græco. *Rosołowych ryb przekupień.*
bōlus, *Gr. Kąſek, Kęs 2. Sztuká 2.*
bŏlus, *Gr. Rzucenie koſtki, Zarzucenie sieci.*
bŏlus Armenia, *Rubryká 2.*

B O M

Bōmbārda, B. Muſzkiet, & in *Dżiáło.* Ein Büchs/ Feur-Rohr. *epith:* Bēllĭca, Mārtĭa; *phr.* æs căvum īgnĭvŏmum. Cānna vūlnifica, Fātĭfĕram glāndem īgne vŏmēns. Vix mūris tŏlĕrānda lūes. Lēthĭferam ĕrūctans non căsto vūlnere ſphæram, īngēnti fūlmĭne mūrōs cōncutit īgnĭvŏmo pūlſus ab ære glŏbus. Æris lōnga căvi sĕrĭes cīrcūmtŏnat, ōre cēntēno cēntum ructāns in mœnia ſphœras quēis ădĭtus clauſam pătēant in urbem. *V. Tormentum.*
bōmbax. Gr. A. J.
bōmbĭlo, as, Beczę. Brummen wie die Immen. *Bombilat ore legens munera mellis opes O.*
bōmbĭlātĭo, Beczęnie. Das Brummen.
bombizatio Feſt: corr: bombitatio.
bōmbus, m. *gr. Brzęczenie pſczoł, Trąb dzwięk* Thon einer Trommeten. *epith:* Grăvis raucĭsŏnāns, sōmnĭfer, rĕsŏnans, tūmĭdus, raucus, ſurdus, cōnfuſus, tērrĭficus, horrĭsŏnus. *phr:* Māchĭna tērrĭfico, cūm fūlmĭnat ænea bōmbo, Sĭmĭlātquĕ tŏnĭtrua bōmbus.
bōmbўces, hi *Gr. Pomorz.*
bōmbycĭas, æ. *gr.* ſub *Trzciná.*
bōmbycĭna, orum. *Gr. Jedwábnicá ſzátá.*
bōmbycĭnum, *Jedwab.* Seyden.
bōmbўcĭnus. *Jedwábny.* Auß Seiden gemacht. *Delicias, & panniculus bombycinus urit.* Juv.
bōmbyx ycis, hic. *Jedwábnicá 1. Oſá.* Seydenwurm. *Nec ſi qua arabio lucet bombyce puella* P. *ſyn:* Vērmis īndĭcus, *epith:* Lānĭfer, īndicus,

dĭcus, lānĭvŏmus, ārtĭfer, īngĕnĭōſus, īndūſtrĭus, ŏpĭfer. *phr:* Vērmis lānifex lānĭvŏmus. Quī fila tĕnācĭa Sērum ōre vŏmunt, ēffūndunt quæſīta pĕr ævum ſtāmĭna, dĭtis ŏpes ŭtĕri. Dūcunt, ēdunt nĭtĭdum dē pĕctŏre filum.
bŏmbyx, *hæc Jedwábnicá ſżátá.*
bŏmōnīcæ, *gr.* ſub *Biczowánie.*

B O N

Bŏna, orum, *Dobrá májętność.* Güter/ Reichthum. *ſyn:* ŏpes, dīvĭtĭæ, fōrtūnæ. *epith.* blānda plăcĭda fŭgācĭa frāgĭlĭa. *v. Divitiæ.*
bŏna cum venia, *Z łáſką.* auß Gunſt.
bŏna dies, *Dobry dźień.* Einen gutentag
bŏna fæmĭna, *Dobrá żoná*, in *Mátká.* Ein gutes Weib. (*Sumnieniem dobrym.*
bŏna fide, *Szczerze, Wiernie Prawdźiwie*,
bŏna fōrtūna, *Nikt.*
bŏna gratia, *Z łáſką.*
bŏna mala, *Wſzyſtko.*
bŏna obvenientia, *Spadek 2.*
bŏna prædia, *Rękoymiá dobrá.*
bŏna ſalute; ſub *Wdobry czas.*
bŏna verba, *Nie ták ſrogo.*
bŏna ſus, *Zubr.* ein Büffel.
bŏni conſulo, *Zá dobre mam.*
bŏnis avibus, Prov: *Szczęśliwie.*
bŏnis rebus *Zá Szczęśćiá.*
bŏno modo, *Przyſtoynie.*
bŏnĭtas, *Dobroć, Zyzność.* Gütigkeit/ Frommigkeit. *Cecropium ſuperas qui bonitate ſemen.* Mart. *ſyn:* Probĭtas. *epith:* Sāncta pĭa, mītis, dūlcis, dēmēns, ămābĭlĭs, hūmāna, cāndĭda, īnnŏcua, nātīva, īnnāta.
bŏnĭtārius, ſub Pan właſny.
bŏnum, *Nomen. Dobro, Pożytek, Srzodek.*
bŏnum, *Interiectio, By ćię.* Wan du.
bŏnum factum, *Słuß, Dobra naßzá, Toś chłop Grzeczy 1.*
bŏnum ingenij, bonum ingenitum, *Prymiot.*
bŏnum mane, *Dobry dźień 2.* Guten Morgen.
bŏnum ſit, *Szczęść Boże.*
bŏnus, *Dobry 1. 2. Łáſkáw.* Gut/ fromb: *Nec bonus Euryteon prælato invidit honori.* Vir: *ſyn* Jūſtus, prŏbus, rēctus, īntĕger. *phr.* Fāllĕre nēſcĭus, ămāns æqui, Æqui cūltor. Vĭtĭo cărens. Rēcti cūſtos, ĭmĭtātor hŏnēſti, īntĕger vītæ ſcĕlĕrīſquĕ pūrus, ēxpers dŏlī. Quō nōn eſt juſtĭor ālter.
bŏo, as. boo, is. *Beczę, Wołam 1. Ryczę.* Brüllen als ein Ochs. *ſyn:* Rĕbŏo, mūgio.
bŏops, pis, *gr. Wáłok rybá.*
bŏōtes, æ. m. *gr. Pogániácz. Frigida circumagunt pigri ſarraca bootæ.* Juven.
bŏrĕa gemma, *Turkus.*
Bŏrĕas, æ. m. *Gr. Wiatr pułnocnemu poboczny ku wſchodowi.* Der Nordwind. *Aut Boreæ penetrabile frigus adurat.* Virg: *ſyn:* ăquilo. *epith:* Frīgĭdus gĕlidus ſævus hŏrrĭfer, præceps răpĭdus, Seȳthĭcus, hȳbērnus crūdēlis īnſāns ſævĭens, ſtrīdŭlus, vŏlŭcer, vĭolĕntus, mĭnax, īmmĭtis, fĕrox, nĭvōſus prŏcēllōſus nīmbōſus căſpĭus, tūrgĭdus, sŏnōrus. ārctĭcus, ăcērbus. *vide Aquilo.*
bŏreus, *G. Pułnocny.* Mitternächtig *Vita procul peragenda ſub axe Boreo eſt.* Ovid.
borith, *Hierem. 2. eſt herba fullorum. Malach 3*
bŏrrāgo, inis, *Borak.* Boretſch.
Bŏrūſſus, Pruſák.
Bŏryſthĕnes, è Græco. *Niepr.*

B O S

Bōs, bovis, m. *Woł.* Ochs. *Qvæ bos ex homine eſt, ex bove facta Dea.* Ovid. *ſyn:* Taurus; jŭvēncus. *epith:* Vălidus tārdus pĭger tŭmĭdus, hirſūtus lăbōrĭfer ſăgĭnātus ŏpīmus, ŏbēſus, ărātor rūrĭcŏla; fĕrus. *phr:* Cornu frŏnte mĭnāx. Dŏcĭlis tĕrram prōſcīndĕre ărātro. Fōrtis ărat vălido rūſticus ārva bŏve. Cūltor agri. Bŏum gĕmĭtu nĕmus ōmne rĕmūgit.
bōs; fœmina, f. *Krowá.* Eine Kuhe. *ſyn:* Vĭtŭla, jŭvēnca; văcca. *epith:* Gravĭda; fōrmōſa; pīngvis; fæda; prægnans. *vide Vacca.*
bōs luca, *Słoń.* ein Elephant.
bōs ſylveſtris, *Báwoł.* ein Büffel.
bōſcas, adis, boſchis, idis, *Gr. Cyránká.*

bosphŏrānus, bosphorius, sub *Morze ćiásne. Plaudentes stupuere Bosphorani.* (Phal.)
bŏsphŏrus, bosporus *Gr. Morze ćiásne. Æquora quà rigidos eructat bosphorus amnes.* Valer.
bŏstar, aris, *Wołowniá.*
bŏstryches, hi. *Gr. Kędźior.* haarlocken.
bŏstrychītes, æ. m. *Gr.* sub *Kámień niezgorzysty*

BOT

Bŏtănīsmus, *Gr. Plewidło.*
botaurus. è Græco Bąk 1.
bŏtĕllus, botŭlus, *Kiełbásá.* ein Bratwurst.
bŏtŭlārĭus, *Kiełbáśnik.*
botrytis cadmia, *Miedźiáne odmioty, Tucya.*
bŏtrus, ri botryon, onis, m. *Gr. Grono.* Ein Traub. *Nectareis colles botris spoliantur aprici* Mart. *vide Uva.*
bŏtrys, yos, f. *gr. Molownik, Bożybyt źiele.*
botrȳtes, æ. m *Gr. Gronisty kámięń.*

BOV

Bŏva, idem Boa.
bŏvātim, Po wołowsku.
bovile inusitatum, sub Chlew. ein Kuhstall.
bŏvīllus, *Wołowy.* (*vide stábulum.*
bŏvīnātor, Oćiągáiący się, Szálbierz.
bŏvīnor, aris. Oćiągám się, Rozwieram gębę, Szczypie 2. Saumen.
bŏvinus, *Wołowy.*
bovo, as. Beczę, Ryczę. brüllen.
bŏx, ocis. *Gr. Wolok rybá.*

BRA

Brăbeutes, æ. m. *Gr. Igrzysk sprawcá.*
brăbīum, vel brăvīum *Gr.* Podárek *zwyćięski.* Ehrenkräntzlein. *Sol9 bravii duplicis.* (Jamb. Dim.) *syn:* Cĕrtāmĭnis, pălæstræ præmĭum.
brăbyla, æ. *Gr. Sliwá leśná.*
brăbyla, orum, *Gr. Dámásceny.*
brăcca, æ. *Szátá kosmátá, Szubá.*
brăccæ, hæ: *Ubránie.* Hosen. *epith.* Lāxæ, flūxæ, tŭmĭdæ, tŭmēntes. *phr.* Pēllĭbus & lāxis ărcent măla frīgora brāccis.
brăccæ laxæ. *Pludry.* Hosen/ Büchsen.
brăccārĭus, *Kráwiec.* Ein Schneider.
brăccha, bracha, *Szubá, Szátá kosmátá.*
brāchæ, *Száráwáry, Ubránie.*
brāchĭa, orum, *Barki* Die Arm. *Illi inter se se magna vi brachia tollunt.* Virg: *syn:* Lăcĕrti ūlnæ. *epith:* Căndĭda lāctĕa căndēntĭa pūlchra, fōrmōsa, vĕnūsta firma, ămīca. *phr:* Īntēntăquĕ brăchia rēmis. Brāchĭa cōllo īnjicit. Sūbmīttītquĕ grăves hŭmĕros & fōrtĭa lāxat brāchĭa Contendit tēlum dīvērsăquĕ brāchĭa dūcens, ōstēndit lātos hŭmĕros ăltērnăq; jăctat brāchĭa prōtēndens & vērbĕrat īctĭbus auras. Illi īnter sēsè mūlta vī brāchia tōllūnt in nŭmĕrum & dum pīla vălent fōrtes tōrquēre lăcĕrti, ōcyus ăbdūcto tōrquent hăstīle lăcĕrto.
brāhĭāle, is, *Manelá, Nárámięnnik, Ręki przegub.* Armgezierd/ Armband.
brāchĭālis, *Bárkowy.*
brāchĭātus, *Rosochâty.* Zerlegt.
brāchĭo mōlli, levi, *Niedbále.*
brāchiŏlum, sub *Bárk.* ein Armlein. *Mittat brachiolum teres &c.* Cat.
brāchĭōnārĭum, Narámięnnik 1.
brāchĭum, *Bárk, Rosochá, Odnoga morská Wylewki, Pletwa. Wał 1.*
brāchĭum arboris, *Gáłąź, Gáłązká.*
brāchĭum polypi, sub *Czáski.*
brăchycătălēctĭ9 vers9, cui desunt duæ syllabæ Ser- brachycatalect9, cui deest un9 pes. Diomed. (*vig.*
brāchylŏgĭa, *Gr. Krotkomowność.*
brachysyllab9 pes. idem Diomedi qui Tribrachys.
brāctĕa, æ. *Blachá 2.* Ein Metalln Blat. *Ilice sic leni crepitabat bractea vento.* Virg. *syn:* Aurĕa, ārgĕntĕa, splēndēns, mĭcāns.
brāctĕa ventorum index, *Wietrznik.*
brāctĕārĭus, bracteator, *Blacharz.* Ein Goldschlager.
brāctĕātus, *Bláśkowány, Powierzchni.* Mit Blech bedeckt. *phr.* Brāctĕis ōrnātus, fūlgēns, mĭcāns, cŏrūscāns.
brāctĕola, *Blachá 2.* Blätlein auß Metall. *Neptuni, qui bracteolam de Castore ducat.* Juv.
brādȳpus, *Gr. Drop.* Ein Trapganß.
branca ursina, Barścz. Bärenklau.
brāchĭæ, hæ. *Gr. Oskrzele.*

brāſsĭca, *Kápuſtá 1. 3. 4. 5. 6.* Kohl/Kappis *Me notat & junco braſſica vincta levi.* Prop.
brāſsĭca canina, *Bázánká źiele.*
brāſsĭca ſylveſtris, *Brzoſkiew polná.*
brātĕrat aries, ſub Báran 1. & Becze.
brăthy, yos, n. *Gr. Sábiná 1.*
brēchmaſis, is. *Gr.* ſub *Pieprz.* Pfeffer.
brĕphŏtrŏphīon, *Gr. Szpitál dźieći, Dźiecęcy* Ein Wäysenhauß.
brĕve, ſubſt: *Kśiąſki pámiętne, Spiſek.*
brĕvi, *Wkrotce krotko, troche.* In kurtzem/bald. *ſyn:* Mŏx, mŏdo, jam jam, brĕvi tēmpŏre.
brĕvĭa, jum. *Brod, Miáłkość.* (*Vadoſa loca in mari, navibus invidioſa.*) *phr:* in brĕvĭa & sўrtes ūrget.
brĕvĭārĭum, *Spiſek. Sumowánie, Skrocenie, Dźiennik,* & ſub *Brewiarz, Djurnáł.*
brĕvĭārĭus, *Krotki.* Kurtz.
brĕvĭcŭlus, Kśiąſki pámiętne, Spiſek.
brĕvĭlŏquens, Krotkomowny. Kurtzredend.
brĕvĭlŏquĕntĭa, Krotkomowność, Mowá krotká. ein Kurtze red. (cōntrăho.
brĕvĭo, as. Skracam. Abkürtzen. *ſyn:* ābbrĕvĭo,
brĕvis, adject: *Krotki. Miáłki.* Kurtz. *Tityre dum redeo brevis eſt via, paſce capellas.* Virg: *ſyn:* Pārvus, pŭsĭllus, ēxĭgŭus, āngūſtus, cōntrāctus, nōn lōngus, cōncīſus. *phr:* Brĕvĭbus ăgĕre. Paucis ēxpĕdīre. Nōn te lōngo sērmōne mŏrābor. Paucis mūlta rĕfert. Mūlti plăcēnt brĕvĭtāte lŏquendi. Quid mŏror in pārvis? ănĭmus mājŏrĭbus īnſtat.
brĕvis, m. ſubſt: *Kśiąſki pámiętne, Spiſek.*
brĕvĭtas, *Krotkość, Miáłkość.* Kürtze. *Non licet hic vita de brevitate queri.* Mart.
brĕvĭter, brevibus, *Krotko.* Kürtzlich.--*Atq; modus breviter ſit naribus uncis.* M. *ſyn:* ēxĭgŭe, āngŭſte, cōncīſe brĕvi.

B R I

Brĭărĕus, eos, ei. *Gr. Dźiewięźioł.*
brĭſa, æ. Wytłoczyny.
Briſare eſt uvam exprimere Cornut. ad Perſium. i briſam facere. Eandem vocem aliqui legunt in Afranij verſu apud Nonium loco vocis braſire, & interpretantur conſumere. Bruſire è Græco legit Junius & Henric. Steph. pro conſumere.
Brĭtānnĭa, *Angelſká źiemiá.* Engelland. (*vide Anglia.*) *Dicitur & noſtros cantare Britannia*
brĭtānnĭca, *Wężownik 3.* (*verſ9.* M.

B R O

brŏccus, *Zębáty 2. Wárgáty.*
brŏchĭtas, Wygłodánie. Außhungerung.
brŏchon, *bdelium.*
brŏchus, brocus, bronchus, brocus; & brocis dentibus, *Zębáty 1.*
bromus, m. *Gr. Owies.* Der Haber.
brōnchŏcēle, es. *gr Gárdłá ſpuchnięnie,* in *Wole.*
brōnchus, *Gr. Wárgáty, Zębáty.*
brōntēum, *Gr. Bęben.* ein Heerpaucke.
brōntĭa, æ. *Gr. Piorunek.* ein Donnerſtein
brūchus, *Gr. Száráńczá,* & ſub *Gęśienicá.* ein Käfer. *Aut populator edit gemmantia gramina bruchus.* Pr.
brūma, *Zimá, Rok.* Im Winter der kurtze Tag des Jahrs. *Bruma novi prima eſt, veteriſq; noviſſima Solis.* Ovid. *ſyn:* Hўēms. *epith.* īntrāctābĭlis, frigĭda, gĕlĭda, cāna, nīmbōſa, mădēns, rĭgĭda glăcĭālis, ālgĭda, rĭgēns: intŏlĕrābĭlis, ālba, ĭnīqua, Dĕcēmbrālis. *vide Hyems.*
brūmālis, *Zimny 2.* Winterächtig. *Quale ſolet ſylvis brumali frigore viſcum.* Virg.
brūſcum, *Flader.* ein Maſer.
brūta, al. brute, es an *Sábiná.*
brūtĭa, *Smołá 3.* Pech.
brūtĭānus, Podwodnik.
brūtus, *Nieczuły 2. Tępy, Niemy, Muniá.* Unvernünfftig. *Quo bruta tellus, & vage flumina.* (Alcaic.)
brya, æ. *Gr. Támáryſzek.*
bryon n. *Gr. Chmiel. Mech, Poroſt, Rzęſa.*
bryŏnĭa, *Gr, Támáryſzek, Rodzęniec.*

bryŏnĭa alba, *Przestęp biały.*
bryŏnĭa nigra, *Przestęp czarny.*
brȳtum, n. *Gr. Piwo 1.* Bier.

B U (*mina Fest.*

Bu particula auget in Compositis, ut Bupes, Bulimina Fest.
bua vox puerorum potum poscentium. Napoy, item v. Nápełniam, Pápu, item Ampułká.

B U B

Būbălĭa, orum. Gr. Mánelá.
būbălīnus, *Báwolowy.*
būbălis, idis. *Gr. Báwolicá.* ein Büfflin.
būbălus, *Gr. Báwoł.* eine Büffel. *Illi cessit atrox bubalus atq; bison.* Mart.
bubbatio, Plin l. 34. c. 14. corrigit Hermol. ex vet. Codice; & scribit Bullatio.
bubetij ludi, *Wołow gonitwá.* Rinderstall.
būbīle, *Chlew, Wołowniá.* (*vide Bovile.*
būbīlo, Huczy sowá. & in *Sowá 2.*
būbĭno, *Plugáwię.* Besudeln.
būbo, is. *Bąkám 1. Inq; paludiferis buteo bubit aquis.* Oid.
būbo, onis, m. & f. *Sowá łężna.* Ein Nachteul. *Num bubone gravi nunc philomela sonet* Euch; *epith:* trĕpĭdus fædus īgnāvus prŏfānus, Stȳgĭus, raucus, dāmnōsus īnfēstus dīrus lūctĭfer, mœstus nōctĭcănus quĕrŭlus raucĭsŏnus, trĭstis. *phr:* Nōctis ăvis vŏlucris prænuntĭa fāti. Trĭste canēns. Vēntūri nūntĭa luctus. Ignāvus būbo dīrum mōrtālibus ōmēn. Vīsus fērāli cārmĭne būbo Sæpĕ quĕri, & lōngas in flētum dūcĕre vōcēs. Trīstĭa mīlle lŏcis Stȳgĭus dĕdĭt ōmĭna būbo. Sēdit ĭn ādvērso nōctūrnus cūlmĭne būbo. Fūnĕrĕōquĕ sŏnos ēdidit ōre grăves. Pāllădis āles. Lūctus prænūntĭus āles. Quī dīræ mōrtis nūntĭus ēsse sŏlet. Hūmāno generi trīstĭa fāta cănens. Quid tōtĭes gĕmuit nōstris fēra nŏctŭa tēctis? *vide Noctua.*
būbōnes, hi; *gr. Dymienice.*
būbōnĭum, *gr. Gwiazdeczki ziele.*
būbōnŏcēle, es, *Gr. Wydęcie chorobá.*
būbsĕqua, æ. m. *Pogániácz, Wołowiec.*
būbŭla, *Wołowiná.* (*Woły páść.*
būbūlcĭto, as, būbūlcĭtor, aris, *Páśę bydło, Woły páść.*
būbūlcus. *Pogániácz, Wołowiec.* Kuh-Hirt. *Venit & upilio tardi venēre bubulci.* Virg: *syn:* Armēntārĭus, pāstor. *epith:* īgnāvus, tārdus, lābōrĭfer, hīrsūtus, pānnōsus, sōrdĭdus, īnfēlix. *phr:* Bōum ārmēnti cūstōs, măgīster, pāstor.
būbūlo, as. *Huczy sowá.*
būbŭlus, *Wołowy.* Rinderen. *Meus iste sanguis verus est, non bubulus.* (Jamb.)

B U C

būcārdĭa, *Gr. Turkus, Serdecznik kámień.*
būcæda, æ. m. *Smáganiec,* & in *Rzeznik.*
bucca, *Gębá 1. Kęs 2.* Die Hole der Backen/ oder des Munds. *epith:* Tūmens, tŭmĭda, rŭbens, tūrgēns, tūmĕfacta. *phr.* Tōllĕre tūrgēntes būccas, & grāndĭa verba būccīsquĕ tūmēntĭbus haurit. *vide Os.*
būccĕa, būccella, *Kęs, Sztuczká.* ein Biß.
būccĕllārĭus, Kiryśnik 1. & in *Ciurowie,* & *Pasorzyt, Picownik.*
būccĕllatum, Biskokt. Zwieback.
būccĭna, *Trąbá 1. 2.* & *Pław z* Trommete. *Et gravis obstreperet modulatis buccina nervis.* L. *syn:* Tŭba, cōrnu, lĭtŭus. *epith:* dīra, mĕtŭēnda, rĕsŏna. *vide Tuba.*
būccĭnātor, *Trębácz.* Horn- oder Posaunen blaser.
būccĭno, *Trąbię 1. Dukam 1.*
būccĭnum, *Trąbá 2. Pław 5. Szárłát fárbá.*
būccis fluentibus homo, *Gębá.*
būcco, onis, *Gębá 3. Głupiec, Chełpliwy.*
buccŭla, *Gębká.* ein Mündlein.
būccŭlæ, hæ. *Pucki, Policzki.*
būccŭlārĭus, *Płatnerz.*
būccŭlēntus, *Gębá.* Der Mund.
būcēntes, æ. m. *Gr. Gźik. Rosmik.*
būcēntrum, *Gr. Pogániácz.* Roßtreiber.
būcĕphălus, *i bovis caput, nomen equi Alexandri Magni. Item Orzech wodny.* Des Alexandri M. Pferd. *syn:* ĕquus Alexāndri. *vide Equus.*
būcĕras, atos. n. *gr. Boża trawká.*
būcĕrda, Gnoy wołowy, sub *Gnoy 2.*
būcĕrĭus, bucĕrus, *gr. Rogáty.* Das Ochsen Hörner hat. *Buceriiq; greges, sub eodem tegmine*

gmine cali. Lucr. *Lanigerosq; greges, armentaque bucera pavit.* Ovid.
bŭcĕrum pecus, *Woł.* ein Ochs.
būcētum, *Páſtwiſko.* das Weyden.
buchīanos, Gr. in Trąbá.
būcida, idem Bucæda.
bucina, ut aliqui ſcribunt, idem buccina.
bucitum, idem Bucetum.
būcŏlĭca orum. *gr. Skoropáſki.*
būcŏlĭcus, *gr. Páſtuſſy.* Das zu den Rindern gehört. *Bucolicis juvenis luſerat ante modis* Ovid. *ſyn:* Pāſtōrālis, āgrēſtis, rūſtĭcus.
būcŏlĭcon panaces, *Pánák.*
būcrānum, bucranion, *gr. Wyżlin 2.*
būcŭla, *Jáłowicá.* būcŭlus. *Ciołek.*
būfo, *Zaba ziemná.* ein Krott. *Inventuſq; cavis bufo, & quæ plurima terræ.* Virg. *epith:* Nŏcŭus, cœnōſus, tŭmĭdus, fœdus fœtĭdus, vĕnēnoſus, tŭrgĭdus, tūrpis, hōrrĭdus lēthĭfer, tŭmĕfăctus, pălūſtris.
būglōſſum agreſte; *Wołowy ięzyk.*
būglōſſus, f. *gr. Wołowy ięzyk.*
būgon, onis. m. *gr. Pſczołá.* Ein Biene.
būgōnĭa, *gr. Pſczelnik 2.* ein Bienſtock.

B U L

būlăpăthum, *gr.* Szczaw *kobyli.*
būlbācĕus, *Członkowáty, Głowiáſty.*
būlbīne, es. *gr. Sniadek 2.*
bulbŭlus, *Człenek 3. Głowá.*
būlbus, *Członek Sniedek 2. 2. Głowká, Korzeń okrągły.* Wilder Knoblauch. *ſyn:* āllĭum. *epith:* Sălax, cāndĭdus.
būlbus vomitorius, *Pſiá cebulá.*
būle, es. *gr. Rádá 5.* Der Rath.
būleuta, æ. m. *gr. Raycá.* ein Ratsherr.
būleutērĭum, *gr. Rádźiecki dom*
būlga, *Mieſſek pieniężny, Sumki, Torbá, Zywot niewieśći, Błoná 4.*
būlīmĭa, bulimos. *gr. m. Apetyt 4.*
būlla, Bąbel. Cętká, Pukiel 1. Noſſenie drogie. & in *Bratnál.*
būlla aurea, *Zaponká.*
būlla digniſſimus, *Dźiećiuch.*
būllātæ nugæ, *Mowá nádętá.*
būllātĭo; *Bąbeliſtość.*
būllātus, *Nádęty, Bąbeliſty, Pukłámi oſadzony, Cętkámi ozdobiony.* Hoch / Prächtig. *Non equidem hoc ſtudeo, bullatis ut mihi nugis.* Perſ.
būllĭo, is. *Kipię.* Sieden. *ſyn:* ēbūllĭo; fērvĕo.
būllīre deſiit, *Odkipiáło.*
būllītus, us. *Kipienie.* Auffwerffung.
būllo, as. *Bąbele ſię czynią, Pienię ſię, Wzwieram.* Auffwerffen.
būllŭla, *Bąmbelek.* ein Biſemknöpfflein.

B U M

būmăſtos ti. f. *gr. Jágodá winná ſporá.*
būmĕlĭa, æ. *gr. Jeśion.* Ein Eſchbaum.
būnĭas, adis. *gr. Rzepá podługowátá.*
būnĭum, *Rzepnik.* Rüben Samen.
buo, is. Nápełniam. Anfüllen.
būpæs, *Gr. Dźiećię 2.* ein kind / Jung.
būphōnĭa, *gr.* ſub *Wołow genitwá.*
buphthālmum, *gr. Nogietek.*
būphthālmus, *gr. Rozchodnik wielki, Wołowe oko źiele.* Ganßblumen.
būphŏnon, *gr. Páſkudnik źiele.*
būpleuron, *gr. Aminek.* Kraut.
būbrēſtis, is. f. *gr. Páſkudnik robák.*

B U R

būra, *Naſad. Burdicus, Muł 1.*
būrdo, *Muł 1. Zrzebię, Zmudźinek.*
burgus è gr. Burgimagiſtri B. Zámek.
būrĭchus, gr. Zmudźinek. ein Zwerg.
būris, *Naſad. Urſino* bura & buris; *Klęk, Kożicá.* ein Pflugkrümme. *In burim, & curvi formam accipit ulmus aratri.* Virg.
būrrānĭca potio, burrānĭcum vas. *Słodycz.*
būrrhīnon, *gr. Wyżlin źiele.*
burrio, is. pro Bullio, Sypię ſię 2. Szmer czynię.
būrrus, *è gr. Liſowáty, Rumiány.*
burſa. in Gloſſ. eſt Cloaca. ſed non eſt vox latina. Græca etiam Byrſa, (à qua videri poteſt ducta burſa) corium ſonat non crumenam.

bursa pastoris, e *Tasznik ziele*.

BUS

bŭsĕlīnon, *gr.* sub *Pietruszká*. Peterſilien.
bŭsĕqua, æ. m. *Wołowiec*, Pogániacz.
bŭstar, *aris. n. Wołowniá*, *Zgliszcze*.
bŭstĭrăpus, *Niecnotliwy*, *Grobowiec*.
bŭstrŏphe es. *gr. Uwroć*.
bŭstŭārĭus, adject: *Grobowy*, *Pogrzebowy*. Zum Grab gehörig.
bŭstŭārĭus, subst: *Wyśiekácz*. Fechter bey den Gräbern. *Admittit inter bustuarias mœchas*. (Scaz.)
bŭstum, *Zgliszcze*, *Pogorzelisko*, *Grob*. Ein Grab. *Regis Decerni terreno ex aggere bustū* Virg. *syn:* Sĕpūlchrum, tŭmŭlus, pȳra, rŏgus. *epith:* Hŏrrĭficum, ĭnhŏnōrum, căvum, dīrum, săxĕum, mūtum, mĭsĕrābĭle. *phr.* Mōrs grăvis à tēmplis, in căva būsta trăhet, ēxănĭmem būsto cōndit ŏdōrĭfĕro. *v. Sepulchrū.*
bŭlycon, *gr. Figá 6*. ein Feig.

BUT

bŭtĕo, *Jástrząb*, an *Rarog*. ein Raubvogel. *Inque paludiferis buteo bubit aquis*. Ovid.
būthysia, *gr. Bićie bydłá*.
būtĭo, onis. *bąk*. Löffelgans.
būtŏmon, *gr. Rzeżączká*.
būtŏmos, *gr. Wilcze bobki ziele*.
butorius, *B. sub Bąk*. Löffelgans.
būttĭo, is. *Bąkam*. Murmeln.
būttis, *gr. Kadź*.
būttŭbăta, *Báyki*. Nichts würdige dinge.
būtȳrum, *gr. Másło*, *y Valgius corripuit*, & *Græcis hoc y anceps* Butter. *Qui lacte, caseoq; sive butyro*(Scaz.) *Lac niveum, butyrumq; novum cum melle comedit*. Sed. *epith:* Mōlle, pīnguĕ, nŏvum, ŏdōrum, lĭquĭdum, lĭquēns, flāvēns.
bŭxans, buxosus, *Bukszpanowey farby*.
bŭxētum, *Bukszpanowy ogrodek*. Buchswald. *Lacq ad Europes tepidæ buxeta recurrit*. Mart.
bŭxĕus, buxĭfer, *Bukszpanowy*, *Zołtą chorobę ćierpiący*. Buchsbaumin.
bŭxus, buxum, *gr. Bukszpan 1. 2*. Buchsbaum. *Fluctuat hic denso crispata cacumine buxus*. Cl. *Et densum foliis buxum fragilesq; myrice*. Ov. *epith:* Crīspāta, vĭrēns, pāllens, tōnsĭlis, pāllĭda crīspa vĭrĭdis. Aĕrĕcȳnthia flāva frōndens, frōndōsa, ŏpāca, incūlta. *phr.* Flŭctŭat hic dēnso crīspāta căcūmĭne būxus: Flāvăque pērpĕtŭo būxus honore vĭret. *pro fistula: v. Fistula. Pro pectine. v. Pectē.*
byne, es. *gr. Słod*. Maltz.
byrrhus, *gr. Száta zwierzchniá*.
byrsa, *gr. Skorá s*.
bysśina verba, *Słowá łágodne*.
byssus, bysśĭnum, *gr. biśior*, *Płotno ćienkie*. Die allerköstlichste Leinwand. *syn:* Līnum *epith:* Tĕnŭis, cānēns, ālbus, cāndĭdus, nĭtēns, tēxĭlis, tĕres.
bytūrus, *Robácy winney máćice*.
Byzāntĭum, *Carogrod*. Constantinopel.

CAB

Căbăla, *Cabalistæ*, *sub Pismo táiemne*.
Căbălārĭus, *Koniuch*.
Căbāllātĭo, *Rostruchárstwo*.
Căbāllīna, *Szkápiná*.
Căbāllīnus, *Szkápi*. Zu einem Roß gehörig. *Nec fonte labra prolui Caballino*. (Scaz.)
Căbāllĭo, onis. *Konik morski*.
Căbāllus, *Szkápá* Ein Roß/ Pferd/ oder Hengst *syn: Optat ephippia bos piger, optat arare caballus*. Hor. equus, quadrŭpes, sŏnĭpēs. *epith:* Pĭger, vŏlŭcer, sŭpērbus. *vide equus.*
Căbus, *Gr. Trzykwartowá miárá*.
Căcăbo, as. sub *Kuropátwá*. Garren.
Căcăbŭlus, *Gárnuszek* ein Kesslein.
Căcăbus, *Gr. Gárniec 1. 2*. ein Kessel. *Alborum calicum, atq; cacaborum*. (Phal.)
Căcālĭa, *Gr. Miłosna ziele*.
Căcāre, è *Gr. Kakáć*, *Wyprożniáć się*.
Căcātŭrĭo, is. *Ná dwor mi się wielki chce*.
Cacabata ædificia B. Paulin. i. instar ollæ denigrata. Hrydnia, Czarna izbá. Cacabaceus, Tertulian, i. instar ollæ bullientis.

Căcĭmphăton, Cacephaton, *Gr. Mówá plugáwa.* ein unzüchtige rede.
Căchĕctes, æ. m. Cachectos, Cachectus, *Gr. Niezdrowy, blády, Cerę złą máiący.* Unge:
Căchēxĭa, *Gr. Cera, zła.* (sund.
Cachinnabilis, Smiechowi podległy.
Căchīnnātĭo, *Smiech 2.* das Gelächter.
Căchīnno, onis. *Smieszek.*
Căchīnno, as. Cachinnor, aris. *Smieię się zbytnie.* Uberlaut lachen. *Fiat uti ritu tremulo concussa cahinnent.* Lucr. *syn:* ōbgānnĭo, rīdeo. *phr:* Căchīnnis āppĕto, lăcĕro, tōrqueo, āttōllĕre rīsum, īngĕmĭnāre căchīnnos Sūspēndĕre nāso, ēffūso căchīnno excĭpĕre. *vide Rideo, & Derideo.*
Căchīnnum sustulit: sub *Rośmiać się.*
Căchīnnus, *Smiech zbytni.* Groß Gelächter. *Ingeminant tremulos náso crispante cachinnos.* P. *syn:* Rīsus, iŏcus, gānnītus. *epith:* Lætus pĕtŭlāns, trĕmŭlus, ārgūtus, tĕner, mōllĭcŭlus, sūbsānnāns, mōrdax, rĭgĭdus.
Căchla, *gr. Wołowe oko ziele.* (*v. Risus.*
Căchrys, ys. yos. *gr. Rzęsa,* & sub *Rozmáryn.*
Căcŏchymia *gr. Wilgotnośći zbytek.*
Căcŏdæmon, *Gr. Czárt* & sub *Smrod.* Der böse Geist. *Videas cacodomona, nigris* Text *vide Dæmon.*
Căcoēthes, is. n. *gr. Nałog zły Káncer.* Eine böse Gewonheit. *syn:* Prāvus mos. *Scribendi cacoethes, & ægro in corde senescit.* Juv.
Căcŏphăton, *gr* sub *Mowá plugawá.*
Căcŏstŏmăchos, vel us. *gr. Zołądká chorego, Niestráwny.*
Cacosyntheton, mala compositio dictionum. Lucill. Quintill. Servi. Figura grammatica.
Cacotechnia mala ars. Pravitas artis. *Quintil.*
Căcŏzēlĭa, *gr. Náśládowánie głupie.*
Căcŏzēlus *gr. Náśládowcá głupi.*
Căctos, vel Cactus, *gr. Kárćiof.*
Caculalum, Plin: corr. Cucubalum.
Cacŭla, hic. *Giermek.* ein Troßbub.
Caculatus, us. ibidem.

Căcūmen, *Wierzch 1.* Gipffel/Spitz. *Nunc herbæ ruptá tellure cacumina tollunt.* Ovid. *syn.* Culmen, vertex, ăpex, fāstīgĭum. *epith:* ūmbrōsum mōntānum, ăcūtum, frōndōsum, nīmbōsum săxōsum, vĭrĭdans, ārduum āĕrĭum rāmōsum, ăpertum, sŭperbum, frōndĭferum ĭnhōspĭtum, vĭrēns stĕrĭle, ĭnāccēssum, scōpŭlōsum, dēclīve, āvĭum. *phr:* Sūmmi fāstīgĭa mōntis. Prærūpti nīmbōsa căcūmĭna săxi. Sūmmi fastīgĭa cūlmĭnis. Sāmmus ăpex, Săxa mĭnāntĭa cœlo. Frōndōso vērtĭce, mōntes cōnspĭcui; ālpīni mōntōsa căcūmĭna dōrsi. Ardŭa tūrrĭgeræ sūrgēnt in cūlmĭna rīpæ. Extruit īngēntes sūblīmi cūlmĭne sēdes, Amittunt rāmōsa căcūmĭna frōndem. Præceps per acuta căcūmĭna vādit. Aĕrĕum nĭvĕi mōntis lĭquēre cacūmen, ăb ēxcēlso mĕdĭtētur vērtĭce sāltus. Vērtĭce cēlso cānus ăpĕx. *vide Altus.*
Căcūmen arboris, *Látorośl 1.*
Căcūmĭnātus, *Kończáty 1 Szpiczásty.*
Căcūmĭno, *as. Zákończam.* Zuspitzen. *Dat spatium collo, summasq; cacuminat aures.* Ovid. *syn:* ăcŭo, ăcūmĭno.
Cădāver, *Trup, Ciáło 4.* Ein todter Cörper/ Aas. *In stábulis turpi dilapsa cadavera tabo* Virg. *epith:* īnfōrme mœstum, tetrum, tūrpe, dēfōrme, mĭsĕrābile, ēxsāngue, fædum, gelĭdum crŭēntum, flēbĭle, trānsfōssum, frīgĭdum frīgēns pāllĭdum pāllēns, bōrrēndum. *phr.* ārtus ĭnānes, ēxsāngues, ēxănĭmes. Cōrpus vīta spŏlĭatum Mūtum & sĭne sānguĭne cōrpus. Jăcet īngens līttŏre trūncus, āvulsumq; hūmĕris caput, & sine nomine cōrpus. Trūncus vītāq; ănĭmāque sŏlūtus. Dēfūnctāque cōrpŏra vīta, ēxănĭmum cōrpus. Spolĭatum lūmĭne cōrpus cōrpus ĭnāne.
Cădāver capulare, *Zgrzybiáły.* Ziemlich Alter.
Cădāvĕrōsa facies, *Trupia twarz.*
Cădāvĕrōsus, *Blády, Nábrzmiáły, Szpetny.*
Cădīscus, *gr. Wotowa skrzyneczká.*
Cădit, *Powodźi się, Trafia się, Prysłoi. Dostáło mi się.* Es begibt Sich.
Cădit in sensum videndi, cadit sub aspectum, sub sensum, *Widomy, Dotkliwy.*
Cădīvus, *Padáiący.* Hinfällig. *v. Caducus.*

Cădmĭa, *gr. Tucyiá, Mośiężne ábo Miedźiáne żużele, Kámień miedźiány.*
Cădmītes, æ. m. *gr.* sub *Skorupiáſty.*
Cădo, is. *Upádam 1. 2. 9. Padam 1. 3. Spadam 1. 2. Powálam śię, Opada 2. Západam Przepadam, Przypada 1. Wpadam 1. Záchodzę 9.* & sub *Upadłá.* Fallen. *Multa renaſcentur, quæ nunc cecidere, cadentque.* Hor. *ſyn:* Dēcĭdo cōncĭdo, ēxcĭdo, prōcĭdo, lābor, dēlābor, collābor, rŭo, cōrrŭo, præcĭpito, prōcŭmbo. *phr:* Pĕnĭtūſq; vādis īllīſa recūmbit Cum sŏnĭtu trăhit Rŭit de vērtĭce præceps in tērram tōtus ruit. Vōlvĭtur in căput. Lābĭtur in præceps, ab āncĭpiti dēlapſus culmĭne mōntis, præcĭpĭtēſque cădunt. Cōllāpſa rŭunt īmmānia mēmbra. Cætēra nē sĭmĭli cădĕrent lābĕfācta rŭīna. Cēlſæ grăvĭōre cāſu dēcĭdunt tūrres, īpsĕ grăvis, grăvĭtērquĕ ad tērram pōndĕre vāſto cōncĭdit. In măre lāſsātis vŏlucris văga dēcĭdit ālis, īpſa ſuo quōndam pōndĕre trācta ruūnt Jāmquĕ dŏmus pluvĭa rīmam făcĭēnte dĕhīſcit, ac velŭti mōntis ſăxum de vērtĭce præceps. Cum rŭit ēvūlſum vēnto ſeu tūrbĭdus īmber. Prōluit aut annis ſōlvit, ſūblapſa vĕtūſtas. Cum dŏmus īngēnti sŭbĭto mea lāpſa ruīna cōncĭdit, in dŏmĭni prōcŭbŭitquĕ căput. *Pro mori. vide Morior.*
Cădo cauſa, fōrmŭla, *Utrácam ſpráwę.*
Cădūca bona, hæreditas, *Káduk máiętność.*
Cădūcārĭum jus, *Kaduk práwo.*
Cădūcārĭus, adject: *Kádukowy.* Erbfellig.
Cădūcārĭus, ſubſt: *Káduk biorący.*
Cădūceātor, *Poſeł.* ein Friedbott.
Cădūcēum, Caduceus, *Láſká poſelſká.* Ein Herold-Stab. *epith:* Pācĭficus, fēlix, faūſtus, pācĭfer. *e Alcia: corripuit.*
Cădūcĭfer, *Poſeł 2.* Ein Friedbott. *Hinc ſe ſuſtulerat paribus caducifer alis. v. Mercurius*
Cădūcĭter, *Prętko.* Behend.
Cădūcum, *Káduk máiętność.* Erbfellig.
Cădūcum mali pumici. *Gránatowych iáblek, kwiat.* Granat-apffelblüt.
Cădūcus, *Nietrwáły. Upadku bliſki, Słáby, Káduk cierpiący. Blákuiący, Upádły.* Hinfällig. *Vidi ego labentes acies, & tela caduca.* Prop: *ſyn:* Frăgĭlis, īnfirmus, lābāns, pĕrĭtūrus, flūxus, debĭlis, *vel* cădens lābēns.
Cădūcus morbus, *Kaduk chorobá.*
Cădūrcum, *Prześćieradło, Námiotek, Táś, Pośćiel, Kołdrá.* ein Kramer deck.
Cădus, *Gr. Báryłá, Bániá 1. Miárá, Korcá Sędomierſkiego połowicá,* an *Kadź?* Ein Weinfaß. *Vina bonus quæ deinde Cadis onerárat Aceſtes* Virg. *ſyn:* Dōlĭum. *epith:* Pĭcātus vĕtŭlus, frăgĭlis, nĭvĕus, nĭger, fūmōſus, fălērnus, īlīgnus. *phr.* Lyæum ſērvāns. Spūmāntĭa Bācchо pōcŭla, in Vātĭcānis cōndĭta vīna cădis. Flāvăquĕ dē rubro prōmĕre mēlla cădo. Mōllĭaquĕ īlīgnis vīna rĕpōſta cădis, ēſt ter văppa cădo nuper dīffuſa pĭcāto.
Cădus ſalſamentārĭus, *Sledźiowká.*
Cădytas, æ. m. *Gr. Kániá przędzá.*
Cæcātus, *Slepy z przodku.* Verblindt.
Cæcĭa, æ. m. *Gr. Wiátr wſchodniemu pobоczny ná połnocy.*
Cæcigenus, Slepy od národzeniá. Blind gebohren. *Nam cum Cæcigeni. ſolis qui lumina nunquam.* Lucr.
Cæcĭlia, æ. f. *Wąż ślepy.*
Cæcĭtas, *Slepotá Záślepienie.* Blindheit. *In cæcitate corporis mente intuens.* (Jamb.)
Cæco, as, cæcitatem infero, conſciſco, *Oślepiam.* Blind machen. *ſyn:* ēxcæco ŏbcæco. *phr:* Lūmĭna, ŏcŭlos fŏdĕre, ēffŏdere, ērŭĕre ērĭpĕre. Dĭgĭtos in lumĭna cōndĕre. Mănu lūmina haurīre; ŏcŭlos *vel* lūmĭna gĕnis ēxpēllĕre, sēdĭbus sŭis ērŭere. Lūmĭna pērpĕtŭa nōctĕ damnare. Lūmen ădĭmĕre, ērĭpĕre. Lūce prīvāre, ōrbāre. Rādīce ăb īma fūnditus ēvūlſos sĭmul ēvōlvit ōrbes, ŏcŭlōrum ōrbes ūnguĭbꝰ, *vel* fērro ēffŏdere. Lūmen trānſvērb. rat ēnſe, & pătĭar fōſſis lūmen ăbīre gĕnis.
Cæco dies reluxit, *Przejrzał ślepy.*

Cæcŭbum, *Wino przednie. Cæcuba vina ferens, alcon Chium maris expers.* Hor.
C'cūlto; *as. Niedoyrzę.* Vbelſehen.
cæcŭlus, *Slep:*
cæcus, *Slepy 1 2. Niewidomy 1. Skryty 1. Nierozmyślny, Nieznáiomy.* Blind. *ſyn:* ōbcæcātus, ēxcæcātus. *phr.* Lūmĭnis ēxpērs. Lūmĭne caſsŭs. Pĕrpĕtua nŏcte dāmnātus Ætērna nŏcte, æternis tĕnebris, ætērna calīgĭne ŏcŭlos nactus. Lūmĭnĭbus, vīſu ōrbus, *vel* vĭdŭātus. Trīstem trăhēns sĭne lūmĭne vītam Lūcē prīvatus. Răptis, ĕffōſſis lūmĭnĭbus, ŏcŭlis, prīvātus ōrbātus, cāptus. Cui lūmen ădēmptum. Răptis lūmĭnĭbus rĕpēnte cæcus. Vītam pērpĕtŭa ſub nŏcte trăhens. Lūmĭne căptus. Lūce cărent ŏcŭli ĭnanes lūmĭnis ōrbēs. Trĕpĭdūſq; mĭnĭſtro. Prætēntat băcŭlo lūmĭnis ōrbus ĭter. Sōlis qui lūmĭna nūnquam āſpēxit. Cūjus lūmĭna lūcis ĕgent, Quīquĕ ŏcŭlis caruit. Stat lūmĭne rāpto. Sī tu quŏq; lūmĭnis hūjus ōrbus ait, fiĕres.
cæcūtĭo, is. *Niedoyrzę.* Vbel ſehen. *Cæcutire etiam, quoniam per munera acutum. B.*

C Æ D

Cædes is. *Záboy 1. Rąbánie 2. Siekánina 2. Gárdło 2.* Todtſchlag/ Mordthat. *Tunc cædes hominum generi tunc prælia nata.* T. *ſyn:* Clades. ſtrāges. fūnera. *epith:* Sæva, dīra, fŭrĭālis, dūra, mĭsĕrānda fērālis, īnfauſta lēthĭfĕra, fūnēſta, īmprōba, īnſāna, ātrōx, hōrrĭfica, crūdēlis, mĭsĕra, atra lūctŭōſa flēbĭlis trīſtis, hōſtīlis, rĕpēntīna, ēffera, vĭŏlēnta. *phr:* Īnfēlix cædit vĭolēnta cæde pĕrēmptos. Læſa crŭēntābat turpi cōnvīvia cæde: Crūda virum cædes flūmĭnis inſtat. Plēna fēræ cædis, plēna crŭōris ĕrānt. *v. Occiſio, Strages.*
cædo, is. *Biię 4. Zábiiám 1. Siekę 1. 2. Rąbam. Biię bydło, Biię rzezę, Wybiiam 10. Záćinam, Oſiáruię, Łámię kámień, Rozbieram ná częśći.* Schlagen/ Todten. 4. -- *quod nulla ceciderat ætas.* Ovid. *ſyn:* Vērbĕro, pērcŭtĭo, fĕrĭo, *vel* ŏccīdo īntērficĭo, īntĕrĭmo, pĕrĭmo nĕco. *phr.* ēnſem pēctŏre cōndo, rĕcōndo. Dēmītto in īlĭa fērrum. Tēlis, hāſta, ărūndĭne cōnfigo, trānsfōdĭo. Mucrōnem sānguĭne tīngo. Trānsădĭgo cōſtas, & cāndĭda pēctŏra rūmpo! Mānu pĕrcūrrĕre, pūlſāre, fūndĕre. Mănĭbus īnsĕqui. Pūgnis fœdāre. Vērbĕra darĕ, fērre. Tērga, lătus ſcīndĕre, nŏtāre. Sīc tĭbi de fŭrĭis ſcīndat lātus ūna flăgēllo. Qui mĕa crūdēli lăcĕravit vērbĕre tērga. Nūnc dēxtra īngĕmĭnans ĭctus, nunc ĭlle sĭnĭſtra. *v. Occido, Verbero.*
cæduus, *Rębny, Odraſtáiący.*

C Æ L

Cæl. pro Cælum apocope. Niebo 1.
cælāmen, *Ryćie.* Die Kunſt des Außſtechens/ Außgrabens. -- *Neque enim clypei cælamina novit.* Ovid.
cælator, *Szņycerz.* Ein Außſtecher. *Sit mihi præterea curvus cælator, & alter.* Juv.
cælātus, *Ryty.* Außgegraben/ Außgeſtochen *Cælatus ferro, triſteſq; ex arbore diræ.* Virg: *ſyn:* Scūlptus. *phr:* Ære ēffictus, ēxprēſſus. Sīgnis aſper.
cælātūra; *Ryćie 1. 2. Szņycerſtwo.* (wiec.
cælēbs, ſubſtant. *Bezżeniec, Nie meżáta, Wdowiec.*
cælebs, ibis, adject: *omne. Bezżeńſki, Niepłodny.* Eheloß/ ledig. *Nil, ait; eſſe prius melius, non cælibe vita.* Hor. *ſyn:* Īnnūptus, īnnŭbus. *phr:* Cōnjŭgis ēxpērs, nēſcĭus, īgnārus. Căſtum ſērvāns īntācto cōrpŏre flōrem. Vīrgĭnĭtātis ămōrem īntemĕrāta cōlit. Vīrgo īgnāra vĭri Tædæ non nōta jŭgāli. Cōntēmpto mūnĕre Phæbi īnnūba permănĕo. Cĭrcum pŭĕrī īnnūptæque pŭēllæ ſacra cănunt. *vide Caſtus.*
cælēſtes, *Niebieſcy, Swięći.* die Heiligen.
cælēſtis, *Niebieſki.* Himmliſch. *Tantane animis cæleſtibus iræ?* Virg: *ſyn.* Æthĕrĕus, āĕrĭus, ſȳdĕrĕus, sŭpĕrus.
cælēſtis vis, *Influencya.*
cæli, hi, *Niebioſa, Niebo 1.* der Himmel.
cælĭa, *æ. Piwo 1.* das Bier.
cælĭbāris, *Bezżeńſki.* (Standt.
cælĭbātus, *Bezżeńſtwo.* Der unverheyrathete
cælĭcŏla, Swięty. ein Heiliger.
cælĭcŏlæ, hi. Niebieſcy. Die Heiligen Himmelsbürger. *Nulla ſuper nubes Convivia cælicolarum.* Juv. *ſyn:* Cœlĭtes, Cœlēſtes, Sŭpĕri Dīvi, Bĕāti. *phr.* Qui cœlēſtes aulas, sŭpĕras, domos, cæli tēcta īncŏlunt. Cœlĭtum cŏhors, cætus. Cīves ŏlȳmpi. Æthĕrei prōcĕres. Cæli cĭ ves

cīves. Dīvōrum, *seu* Dīvûm. Gēns āddĭta cælo. Sīdĕrĕi chŏri īllūstres ănĭmæ, quas pūrior āccĭpit æther ālĭgĕri prŏcĕres, æthĕrĕos īnter prŏcĕres. sānctumquĕ sĕnātum. Quī pĕdĭbus nūbes & sīdĕra cālcant.

cælĭfer, Niebonośny. Der den Himmel trägt. *Extra anni soliſq; vias, ubi cœlifer Atlas.* (Virg.

cœlĭmōdĭæ, hæ ſub Obrząd.

cœlĭſpex. Niebowidź.

cœlĭtes, hi *Niebieſcy,* & ſub *Swięty, Niebieſki.* Die Himmliſchen. *Non ita cœlitibus viſum eſt, &c.* Ovid. *ſyn:* Cœlĭcŏlæ, Sŭpĕri. *v. Calicola.*

cœlĭtus, *Zniebá.* Vom Himmel herab. *Cœlitus inſeritur, ſi quis modo &c.* E. *ſyn:* Cœlo, *vel* dīvīnĭtus.

cælo, as. *Ryię 2.* Außgraben/ Außſtechen. *ſyn:* Scūlpo. īncīdo. *phr.* Ære fingo, ēxprĭmo. Auro, lăpĭde, līgno ēffingo. Cœlātăquĕ in auro fŏrtĭa făcta vĭrum.

cælum, plur hi. cœli. *Niebo 1.2. Podniebienie. Strop, Sklep, Wyſokość, Kráina, Powietrze.* Der Himmel. *ſyn:* Æther, sīdĕra, āſtra, æthera aura, āxis pŏlus, ŏlўmpus. *epith:* prŏfūndum nĭtĭdum ſtĕllans, māgnum plŭvĭum, lĭquĭdum, cōnvēxum, īgnĭfĕrum cærŭlĕum cŏlōrātum ſplēndĭdum flāmmĭgĕrum rĕfūlgēns, ſtĕllātum pīctum, vărĭābĭle, bĕātum, īncūrvum pūlchrum rutĭlum ŏblīquum, sĕrēnum īmmēnſum cŏrūſcum gēmmĕum, rĕcūrvum, vĕrſātĭle nīmboſum, nūbĭlum plăcĭdum. *vide Aer phr:* Cœlēſtes ōræ. Sŭpĕræ dŏmus. Cœli atrĭa pălātĭa. Tēcta inclyta cœli. Cœli rēgia, āxis, vĕrtex. Fūlgēntĭa cœli tēmpla. Cœlēſtĭa tēcta ſpatĭa rēgna ōræ cœlēſtes æthĕrĕæ aeriæ sŭpĕræ sīdĕrĕæ. Cœli tēmpla, ſpātĭa æthĕris. Æthĕris ōræ. Æthĕrĭus vĕrtex. Æthĕrĕa plāga. Sīdĕrĕæ ſĕdes āxes Sīdĕrĕi. Līmĭna Dīvum. Tēcta tŏnāntis. Cœlēſte sŏlĭum. Rēgĭa māgna Jŏvis. Cælēſtis aula. Jŏvis atria ſūmmi. Stēllĭfer ŏrbis Cœli cōnvēxa dŏmus, ārces ŏlўmpi āltus ŏlўmpi vĕrtex. Tēmpla ſtĕllāntis ŏlўmpi Sŭpĕrum cōnvēxa (ōrum) Æthĕris ārces ātria Divûm Stēllantĭa cæli tēcta Rēgna bĕāta pŏli. Stellis ārdēns lūcēntĭbus æther. Æternæ regna sălūtis. Quod tĕgit ōmnia cœlum. Păter ŏmnipotens ter cœlo clarus ab ālto īntonŭit. Tædet cæli cōnvēxa tŭeri. Quæ păter ut ſūmma vīdit Sātūrnĭus ārce dēmīſit ăb ălto, ūnde hæc tam clāra rĕpēnte. Tēmpēſtas vĭdĕo mĕdĭum dīſcīndĕre cœlum. Sŭpĕrāſquĕ Dĕorum īmplēvēre dŏmos. Sīdĕrĕas cœli rĕdĭtūrus ăd ārces. Fās īlli līmĭna Dīvûm tăngĕre. Māċte nŏva vīrtūte pŭer sīc ītur ăd āſtra ubi ſtĕllāntis rēctor ŏlўmpi innŏcŭas ănĭmas vĭtĭōrum lābe cărēntes cōllŏcat, ubi nec mŏrbi nec lūctus nēve ānxĭa cūra Sōllĭcĭtant mĭsĕras trĕpĭda fŏrmīdĭne mēntes. Sed ſecūra quĭes & nĕſcĭa vīta sĕnēctæ, & cum pāce fides hăbĭtānt.

cælum, plur: hæc cœla, *Dłoto: Rylec.* ein Meiſſel/ oder Grabeyſen. *ſyn:* Scalprum. *epith:* Pŏlyclētæum, lăbōrĭferum, Phīdĭăcum, fĕrrĕum, mēntŏrĕum, mōrdax.

cælum capitis, *Czáſzká.* die Hirnſchal.

cælum dubium, nubilum. *Chmura.*

cælum immite, nubilum, *Niepogodá.*

cælum imum, *Strop ſklepowy.*

calus, priſcè. unde, hi cœli. Niebo 1.

CÆM

Cæmēnta, æ. *Kámień łámány.*

cæmēntārĭus, *Kámięnnik, Mularz 2.*

cæmēntĭtĭus, *Kámięnny.* Steinern.

cæmēntum, *Kámięń łámány, Budowánie 3. Geneſis c. 11. Cœmentum, vulgò reddunt Poloni cum Vuieco. Wapno. LXX habent, argilla ſigulorum.* lutum, limus.

Cæna lege Coena.

cænōſus, *Błóciſty.* Schleimig.

cænum, *Błoto, Nikczęmnik, Smród.*

CÆR

Cærĕfŏlĭum, è Græco. *Trzebulá.* Körbel.

cærīte cera dignus, ſub *Poniżam.*

cærītes, hi ſub *Podły.*

Cærimonia, vel Cerimonia, Obchod. Kirchen-Brauch/ *Conſecratio Cærimoniarum* (Phal.) *ſyn:* Cĕrĕmōnia. *phr:* Cūltus săcer, rĕlĭgĭōſus.

cærŭla, orum, *Morze.* Blaue Meer. *Adnixi torquent ſpumas & cærula verrunt.* Virg.

cærŭlĕatus, *Modry.* Blau.
cærŭlĕum, *Lazur.* Blaulaſur.
cærŭlĕis oculis, *Modrych oczu.*
cærŭlĕus, adject. *Modry, Morſki.* Himmelklar/ blau. *Ipſaq; cæruleis charta feritur equis.* Virg. *ſyn:* Glaucus cæsĭus, vĭrĭdis mărīnus.
cærŭlĕus, ſubſtant. *Kráſká.*
cærŭlĕus lapis, *Lazur.* Blaulaſur.
cærŭlus, *Modry.* Himmelblau.
cæſa, æ. ſubſt: *Cięta rána.*
cæſale. Columel. corr. Caſeale.
cæſar, *Wyprotek, Ceſarz.*
cæsărĕus, cæsărĭānus, *Ceſarſki.* Keyſerlich. *Et qui Cæſareo juvenes ſub nomine creſcunt.* Ov.
cæsĕrĭātus, *Koſmáty.* Haarächt.
cæsărĭes, *Włoſy.* Lange Haar. *Aurea cæſaries ollis, atq; aurea veſtis.* Virg. *ſyn:* Căpilli crīnes cŏma. *epith:* Nĭtĭda, rŭtĭla, pēndŭla, rădĭans, flŭĭtans, cāndĭda, aurĕa, gĕnĭālis, flāvĭcŏma, pūlchra, īntōnſa, flāva, dĕcōra, fūlva. *vide Capilli.*
cæſim, *Siekiem, Przerywáiąc.* mit Hauen.
cæſio, onis. *Rąbánie.* Hau/oder Schnitt. *ſyn:* Cæsūra; ſcĭſsūra, īncīsĭo.
cæſitium, abſolute, & cæſitium linteum. *Podwiká.* (& *Biáły.* ein Schleyer.
cæsītius, vel albus, vel inciſus, ſub *Podwiká*
cæſius, *Modroblády.* Himmelblau (*Color ſub viridis igneo ſplendore intermicans, oculorum proprius.*) *ſyn:* Cærŭlĕus, glaucus.
cæſius homo, cæſiis oculis. *Oczu modráwych.* Ein Menſch der blaue augen hat.
cæſo, onis. *Wyprotek.* Auß Mutt rleib geſchnittenes Kind. (*Qui cæſo matris utero nati ſunt, unde & Cæſares dicuntur.*)
cæſor, *Porębnik.* Ein Zerhauer.
cæſtus, us. m. *Szermierſkie rzemięnie,* & ſub *Nierząd,* non *Kieśćień.*
cæſullia, corr. Cæſulla. Oczu modráwych.
cæſum, *Członek 7.* Ein Glied.
cæsūra, *Rąbánie.* Erhauung/ oder Beſchneidung der Bäumen/ oder Raben. *Extima membrorum circum cæſura tamen ſe.* L. cæsĭo, īncĭsĭo, ſcĭſsūra.
Cæſura Poëtica. Priſcian. Sectio. Manſio. Diomedi. Tome Inciſio. Mario. Victori. Comma. Priſcian: Fortunatian. Conciſio. Inciſum: Articulus aliis. Ea nunc accidit, cum in eodem verſu, poſt pedem abſolutum in aliqua dictione, manet ſyllaba pedem ſequentem inchoans. Et quidem cùm poſt unum pedem manet ſyllaba, dicitur Cæſura. Trithemimeris. *Semiternaria cùm poſt duos.* Penthemimeris. *Semiquinaria. poſt tres pedes.* Hepthemimeris. *Semiſeptenaria. poſt 4. pedes. Enneemimeris. de his Terentian. Priſcian. Diomedes & alii, qui addunt duas.* Trochaicam. *cùm poſt duos pedes manet Trochæus dictionem claudens. & ſequentem pedem Dactylum inchoans. Item* Buccolicam, *cùm poſt tres pedes ſyllaba manens cum duabus ſyllabis (diſyllabæ vocis) additis, Dactylum efficit.* Tetrapodia. *ideo quoque dicitur. Addit Erythræus item duas, poſt quintum pedem manente ſyllaba, & cùm verſus amonoſyllaba non eliſa incipit.*
cæſuratim, Drobno. Klein.
cæſus. Rąbány. Gehauen.

C Æ T

cætĕra, *Nápotym, Zinßey miáry.* Ubrige/ dergleichen. *Cætera turba palam titulos oſtendit apertos.* Ovid. (*Abſq; recto maſculino ſingulari*) *ſyn:* ălia rĕlĭqua.
cætĕra, alia. *I co żá tym.*
cætero, cæterum, Adverb: *Ná potym. Ale iednák, Zinßey miáry.* Sonſt / aber/ doch. *ſyn:* Dēnĭque tămĕn, āttămen, dĕincēps & dēincēps. *diſſyll.* (Virg. 9. Æneid.)
cætĕrōqui, *Zinßey miáry.* Ohn das.
cætĕrum, Nomen. *Oſtátek.* das Letzte.
cætĕrus, *Inßy 2. Zwyczáyny.* Ein Anderer.
cæyx è Græco Zimorodek. ein Meer-Vogel.
cajatio, priſcum. Zaboy 2. Todtſchlag.
cajo, as priſcum. Zábiiam. Todtſchlagen.
cairus, Káir.
cāla, *Kiy.* ein höltzene Kolb. *Scinde calam ut caleas &c.* Lucil.
călăbōtes, æ. m. *Gr. Krzeczek.*
călămăgrōſtis, *gr.* in *Trawá.* Das Graß.
călămărĭa theca, *Piſarſká ßkátułá.*

călămārĭum, *Pennal piſarſki.*
călămārĭus, *Piorny.*
călamīſter, vel calamiſtrum, *Kędźiorny drot* Ein Eyſen/da man das Haar mit Krauſet.
călămīſtrātus, calamiſtrata comâ homo, *Kędźierzawiony.* Dem die Haar gekrauſt. *ſyn:* Călămīſtro ĭnūſtus, pēxus, ōrnātus, vĕnūſtus.
călămīſtris inuro, criſpo. *Kędźierzawię, Zdobię.* Krauſen.
călămīta, æ. *gr. Zábá drzewná.*
călămĭtas, *Nędzá, Klęſká, Utrapienie; Nieſczęśćie, Szkoda. Porażká, Zła rzecz, Grad, Grádowizná, Szárȧńczá, Szkodnik.* Jammer/ Elend. *Nec permoveri calamitate, nec flere.* (Sc.) *ſyn:* Ærūmnæ, mĭsĕria, ægrītūdo, mœror, mălа, dŏlōres, ādvērſi cāſus: fōrtūna, ādvērſa, īnfōrtūnĭum, clādes, ſtrāges, dāmnum, ēxĭtĭum, dētrīmēntum, īncōmmŏdum. *vide Malum.*
călămītes, al. callaites, æ. m. *gemma à calami tubo, cui ſimilis eſt, dicta.* Plin.
călămĭtŏsè, *Nędznie.*
călămĭtōſum frumentum. *Grádowizná.*
călămĭtōſus, *Nędzny, Grádowy, Niepogodny,* Jammerlich. *In calamitoſo riſus etiam injuria eſt.* (Jamb.)
călămōchnus, m. *gr. Piianá trzćinná.*
călămus, *gr. Trzćiná, Zdzbło, Trzćionká, Piſzczáłká 1. Pioro Piſarſkie, Mierniczy pręt. Latorośl do ſczepieniá, Strzałá 1. ráyſká trawá.* Feder / Rohr / Halm. *Ludere qua vellem calamo permiſit agreſti.* Virg. *ſyn:* ărūndo, ăvēna, cĭcūta, fiſtŭla. *v. Fiſtula, vel* săgītta, ſpīcŭlum. *v. Sagitta. Epith:* Grăcĭlis, frăgĭlis, tĕnuis, pălūſter. *Pro fiſtula.* lŏquax, dūlcĭlŏquus, sŏnōrus, cănōrus.
călămus, aromaticus, Arabicus, odoratus. *Ráyſká trawá,* non *Tátárſkie źiele.*
călāntĭca, æ. *Czapká niewieśćiá, Podwiká.*
călăfaſter, *Gołowąs.* ungebartet.
calaſis, calaſſis, *Gzło, Roſpor, Petlicá.*
călăthĭānæ violæ, *Fiiołki rozwinione.*
călăthīſcus, *gr. Koſzyk.* ein Körblein. *Vellere virgati cuſtodibant calathiſci.* Cat.
călăthus, *gr. Koſzyk, kwiat rozwiniony, Kieliſzek.* ein Weidenkorb. *Ecce ferunt Nymphæ calathis &c.* Virg: *ſyn:* cănīſtrum, cīſta, cīſtŭla, fiſcĭna, fiſcēlla. *epith:* nēxus, căpax, ĭnērs, vīrgātus, ĕbūrnus, fœmĭnĕus, ŏdōrus, florĭger, fragrans, rĕdŏlēns, pătens. *phr.* Cĕrĕrēmque cănīſtris ēxpĕdĭunt. Nūnc vīmĭne tēxtos, irrīdens călăthos folĭis agrēſtĭbus īmplet. Tēxtĭlis à dēxtra călathus dēpēndet. Tĭbi filĭa plēnis ēcce fĕrunt Nymphæ călăthĭs. Stat pŭer, & mănĭbus lāta cănīſtra tĕnet.
călātor, *Sługá mieyſki.* Ein ſtadt-Knecht.
calautica, idem Calantica.
călbĕus, *Narramiennik męſki.*
călcānĕus, vel calcaneum, *Piętá.* Die Ferſe. *Continuis rimis calcanea ſciſſa rigebant.* Virg.
călcar, aris, n. *Oſtrogá.* Sporen. *Seu ſpumantis equi foderet calcaribus armos.* Virg: *ſyn:* Stĭmŭlus, ăcūlĕus. *epith:* ærātum rĭgĭdum, ſtellātum crēbrum; sŭbĭtum, rĕpĕtitum, pērpĕtuum, īmpōrtunum. *phr:* Cālx fērrĕa, fērrāta, ærĕa, ærātā, Călcārĭbꝰ călce, ĕqui călcārĭbus ārmos. *vel* equum fŏdĕre, ūrgēre, īncĭtāre, ĕquo sūbdĕre calcar; cŏrnipĕdēmq; cĭtum fērrāta călce fătīgat. Quo lătus ĕqui tūndĭtur. Quo ūrgēntur ĕqui Sævis călcārĭbus ūrgent. *vide Stimulus.*
călcar admoveo, ſubdo, *Zwieram koniá.*
călcārĭa fornax, & calcarium, *Wápienniá.* Kalck-Ofen.
călcārĭus, adject: *Wapięnny.*
călcārĭus, ſubſt: *Wapięnnik.* Kalckbrenner. *Caſu inventa locis fornax calcaria vaſto.* M.
călcātæ hæ ſubſt: *Mierzwá.*
călcātor uvæ, *Tłokarz.* ein Tretter. *Ut nudo ruptas ſaltat calcator in uvas.* Calph:
călcātōrĭa, orum. *Podnoſzki tkacze.*

călcātus, ti. *Udeptány, Podły, Tynkowány.* Zertretten.
călcātus, us. *Deptánie.* Zertrettung.
călceāmen, calceamentum, *Obow 1.* Geschuch *syn:* călcĕāmēntum, calcĕārĭum, călcĕus.
călcĕārĭum, *Ná trzewiki.*
călcĕāris, sub *Obow żołnierski.*
călcĕārĭus, subst: *Swiec, & sub Ná trzewiki.*
călcĕātus, us. calciatus. *Obow 1. Obuwanie.* Geschucht. *Qui dixit caput esse calceatū.*(Ph) *syn:* Călcĕos gĕrēns, călcĕis īndūtus.
călcĕi lanei, *Kápćie.* ein Filtz-Schuch.
călcĕo, as. *etiam Caltio, as. habet Priscian. Obuwam, Podkowáć.*
călcĕŏlārĭus, *Szwiec.* ein Schuhmacher.
călcĕŏlus, *Trzewiczek.* ein Schüchlein.
călces, hæ. à Calax. *Wierzgánie Bierká.*
călces, *hi contractè* i. *calices, sub Kubek.*
calces contra stimulum. Verbum an Nomen? sub Wierzgánie.
călcĕus, *Trzewik.* Schuch. *Cui non conveniat tua res, ut calceus olim* Hor. *epith:* āptus, ūtĭlis, hăbĭlis, lĕvis. *phr:* Vīncula pĕdum. Vīncŭla plāntæ. Cīrcūmdăta vīncŭla plāntis, Tўrrhēna pĕdum cīrcūmdat vīncŭla plāntis. Nēxæ tēgmina plāntæ. Taurĕa nūdātis cīrcūmdat tēgmĭna plāntis. Vīnclăque de nĭvĕo dētrăhet īpse pĕde.
călcĕus linteus, *Szkárpetká.*
călcĭārĭum, *Ná trzewiki.*
călcĭfrăga, æ. *Łomikámień.* Steinbrech.
călcĭtrātus, us. *Wierzgánie.*
călcĭtro as. *Wierzgam, Niepostuszny iestem.* Hinden außschlagen/scharren. *Calcitrat, & positas aspergit sanguine mensas.* Ovid.
călcĭtro, onis, calcitrosus, *Wierzgáiący, Koń biiący.* Etwas/das gern hinden außschlägt
călco, *Depcę 1. Podeptáć, Nástępuię ná co, Nátłaczam, Tłoczę 2.* Mitfüssen tretten. *syn:* Cōntĕro, obtĕro, prōcŭlco. *Metaph:* Cōntĕmno. *phr:* Călce tĕro, prōtĕro, ŏbtĕro. Sub pĕdĭbus tĕro, āttĕro, prĕmo, cōmprĭmo. Mīstāquĕ crŭor călcātur ărēna. Quĭcquid călcāvĕris hic, rŏsa fiat.
călcŭlārĭus, *Ráchowniczy.* ein Rechner.
călcŭlātōrĭus, *Rachunkowy.*
călcŭlātor, *Ráchmistrz, Ráchownik.*
călcŭli supputatorii, *Liczmany.*
calcŭlo, as. *Ráchuię 2.* Rechnen. *syn:* Nŭmĕro, Sŭppŭto.
călcŭlōsus, *Gruzłowáty, Kámienisty, Kamień ćierpiący,* sub *Kámień 2.*
călculum album adjicio, Prov: *Pochwalam Wotuię.* Billigen.
călcŭlum pono subduco, *Ráchuię 1. 2.*
călcŭlus, *Kamyczek 1. Gruzłá, Szách, Bierká, Warcab, Liczmany, Ráchunek, Wotum Wotowa tábliczká, Kámień chorobá,* & sub *Wągel 1.* Kißling-stein. -- *argilla & dumosus calculus arvis.* Virg.
călcŭlus conchæ, *Perłá.* ein Perle.
călda, *Wodá ciepłá.* Warm Wasser.
căldārĭa, æ. *Koćiełek*
căldārĭa cella, *Poćielnicá,* & sub *Łáźniá.*
căldāriis utor, *Kąpię się.* Sich baden.
căldārĭum, *Koćieł, Poćielnicá.* & sub *Spodnica.* ein Kessel.
căldārĭus, Zágrzewáiący. Wärmend.
căldor, oris. Ciepło 2. die Wärme.
căldus, Ciepły 1. Warm.
călĕcātus, Tynkowány. Gepflastert
călĕco, as. Tynkuię. Vertäffeln.
călĕfăcĭo, *Zágrzewam, 1. Dogrzewam komu, e anceps apud Grammaticos, sed potius brevis.* Einhitzen/Erwärmen. *Sanguine quam longo Graios calefecerit amnes.* Claud. *syn:* Călfăcĭo. *phr.* īncēndo călōre, tōrrĕo, ūro.
călĕfăctĭo, *Zágrzewanie.* ein Erwärmung.
călĕfăcto, as. *Zágrzewam.* Erwärmen.
călĕfīo, *Zágrzewam się.* Warm werden
călēndæ, *Dźień mieśiącá pierwszy* Jedes Monats erster Tag. *Nec totidem veteres, quot nunc habuere Calendas.* Ovid.

călēndārĭum, Kálendarz, Komput, Minucye, Ráchunkowe kśięgi.
calēndas tertio, sexto, Ante calendas &c. v. Dniá trzećiego. Den dritten Tag.
călēndŭla, Nogietek.
căleo, es. Ciepło mi, ćiepły iestem, Trudność mam. Warm seyn. Paulatimq; animâ caluerunt mollia saxa. Juv. syn: Călēsco: ārĕo, æstuo, ardĕo: fērvĕo, siccor, ēxsiccor. phr. fērvēnti tōrrĕor æstu. vide Sudo.
călēsco, Zágrzewam się. Warm werden.
călētur hîc Ciepło tu.
călfāctus, us. Zágrzewánie. Erwärmung.

CALI

Caliandrium Arnob. corrigit Meurs. Caliendrū.
călĭcŭlāris Bielun. Bilsenkraut.
călĭcŭlus, Kieliszek, Gárnuszek, & in Czászki. ein Trinckglaß/ geschirr.
călĭda, Wodá ćiepłá. warm Wasser.
calidarium usitatius. caldarium.
călĭdārĭus, Zágrzewáiący. Wärmend.
călĭdus, Ciepły 1. 2. Gorący 2. Chćiwy, Skwápliwy, Prędki, Nierozmyślny. Warm. Ille rapit calidum frustra de pectore telum. Virg. syn: Æstŭōsus, ardens, īgnītus, tōrrĭdus, fērvĭdus, flāmmĕus fērvēns, ārdēscēns, fērvescens.
călĭēndrum, Włosy przyprawne.
călĭgæ, hæ. Obow żołnierski, Obow stároświecki, an Ubránie? non Pończochy, Hosen/ oder Kriegs-Stieffel. Cæsar, cognomen caligæ cui castra dederunt. Aus.
călĭgāris, caligarius, adject sub Obow żołnierski. Das zu den Hosen gehöret.
călĭgārĭus, subst: Swiec, an Kráwiec.
calīgātĭo, Záćmienie 3. Slepiánie.
călĭgātus, sub Obow żołnierski.
călīgĭnōsus. Chmurny, Mglisty Ciemny. Dunckel. Caliginosa nocte premit Deus. (Alcaic.) syn: Tĕnebrōsus, ōbscūrus, nĭger, ōpācus.
călīgo, as. Niedoyrzę, Záćimiam, Záspáć oczy, Záchmurzyć się, Cmić się, & sub Kurzą się z rzeki. Nicht wol sehen/ im finstern seyn. Et caligantem nigra formidine lucum. Virg. syn: ōbscūror sum ōbscūrus, vel cæcutĭo. phr Tĕnebris invōlvor. Cālīgĭne tĕgŏr. Cālīgānte lătēnt āstra sub æthĕre. Cālīgāns nigra fōrmīdĭne lūcus.
cālīgo, inis. Mgłá, Záćmienie 1. 2. 3. Zámieszánie. Finsternüß/ Dunckelheit. Pandere res alta terra, & caligine mersas. Virg. syn: Tĕnebræ, nox. epith: tērrĭbĭlis, nūbĭla, fūmōsa, gĕlĭda, stўgĭa, hōrrens, ăvērnālis, tetrĭca, lurĭda. v. Tenebræ, Nubes.
călĭgŭla sub Obow żołnierski, & Pończochy. (Strümpffe
calim i. clam, priscè Fest.
călix, icis. è Græco, Kielich, Kubek, Koćiełek, Gárniec 1. Skorupá 1. Rurna cewká, Wnętrze dzbana. Czerwięniec 1. Roża nierozwita. Ein Kelch/ Trinckgeschirr. Plebeios calices & paucis assibus emptos. Juv. syn: Crāter pătĕra. epith: Pērspĭcuus, fœcūndus, gēmmātus, crystāllinus phr: Fœcūndi călĭces, quem non fēcēre disertum. vide Poculum, Patera.
cālix terginis, Kubełek, sub Kubeł.
călla, Czerwięniec 1.
cāllĕus, Gr. Grzebięń 3. ein Kamm.
cāllăis, idis, gr. Turkus. & sub Topazyn.
cāllărĭas, æ. m. Gr. Szczuká.
callens, Umieiętny. Wolkönnend.
cāllĕo, Znam 1. Umiem Drętwieię, Nábiiam uszy. Ein Ding wol verstehen/ können/ wissen syn: Scio. vide Scio.
cāllĭblĕphărum, gr. Oczna przyprawá.
cāllĭcĭa, æ. gr. Lodownik kámięń.
cāllĭdè, Chytro, Rostropnie, Umieiętnie.
cāllĭdĭtas, Chytrość. Arglistigkeit. Teque mea lædi calliditate puto. Ovid. syn: āstūtĭa, fraus vērsūtia. epith: Prōtērva, vērsūta, āstūta, fāllāx, cauta. v. Astutia Dolus.
cāllĭdŭlus, Chytry. Listig/ verständig.
cāllĭdus, Chytry, Zdrádliwy, Biegły, Mądry, Umieiętny, Rostropny, Swiadom. Listig. Non ego natura, nec sum tam callidus usu. Ovid. syn:

syn: Cautus, āstūtus, sūbdŏlus, vērsūtus.
căllĭgŏnon, *gr. Sporyż 2.* (*vide Felix.*
cāllĭmus, mi. m. *gr. Kámień orli.*
căllĭon, *gr. Miechunki.*
căllĭŏnymus, m. *gr. Niebowid rybá.*
căllis, m. f. *Śćieżká.* Gebahnter Weg. *Secreti celant calles, & myrrhea circum.* Virg. *syn.* Sēmĭta, trāmes. *epith:* ăngūstus, occūltus, hērbosus ārctus, ămbĭguus. *vide Via, Iter.*
căllĭsco, *Drętwieię.* Erstarren,
căllisthrūtĭa ficus callisthrutis. *Figá 1.*
căllĭtrĭcha, callitrichum, *Rzęsa skálná.*
căllo tēctus, *Stwárdniáły.* Verhart.
căllōsĭtas, *Odrętwiáłość.* die Härte.
căllōsus, *Stwardniáły, Zdrętwiáły, Twárdy.* Voll schwellen. *Humida callosa cum pinseret hordea dextra.* Ovid.
căllus, callum, *Odrętwiáłość,* & sub *Wiąz.* Schwellen an den Händen von Arbeit. *syn:* Căllum. *epith:* Rĭgĭdus, dūrus, āsper.
căllum aprugnum, *Szołdrá.*
căllum obduco, *Drętwieię, Twárdźieię, Stwardzam, Zatwardźieć, Odbolátem,* & sub *Przyuczam się.*
căllus terræ, *Grzyb 1.* Piltzken.

CALO

Cālo, as. è Græco, *Wołam 1.* Ruffen.
cālo, onis. à Cala, *Trepká, Giermek, Drewniczy, Chałástrá.*
cālosonis à Calonas. *Woźny.* ein Schreyer.
cālobathrārĭus. *Drążnik.* ein Stelzner.
cālophānta, æ. m. *gr. Szálbierz.*
cālŏpŏdĭum, *gr. Trepká, Kopyto.*
cālŏpus, odis *gr: Kopyto.* eine Leist.
cālŏr, *Ciepło 2.* Hitze/ Warme. -- *animos faciuntq; caloribus aptos.* Ovid. *syn:* ārdor, æstus, fervor. *epith:* vălĭdus, ārĭdus, flāmmāns, īgnāvus, sēgnis, pĭger lēthĭfer, Phœbæus, īnsŏlĭtus, īngens, nātīvus, vītālis. *phr:* Sōlāri tellus sēmper sūbjēcta călōri. Tērrās ārdor hĭūlcat. Grāvī ēxūstos æstu hĭūlcat agros, ēxsūpĕrānt flāmmæ fūrit æstus ad auras. Lēthĭfĕros ăccēndens Sīrĭus īgnēs. Tōrret anhēlāntem sævis ārdōrĭbus ōrbem. *vide Æstatis tempore Ardor*
călŏrĭficus, *Zagrzewáiący.* Warmend.
cālpar, *Bániá 1. Beczká, Pierwiáſtki.*
caltha, *Gr. Nogietek.* Korn-Rose/ oder Ringelblum. *Mollia luteola pingit vaccinia caltha.* Virg. *epith:* Lūtĕa, lūtĕŏla, flāmmĕŏla, ūsta, rūbēns, flōrēns, pūlchra, vēnūsta, ŏdōra.
cālthŭla, *Metlik.*
cālthŭlārĭus, *Fárbierz 1.* ein Färber
cālthŭlus, *Żołty.* Gelb.

CALV

cālva, *Czászki 2.* die hirn-Schal.
cālvārĭa, *Głowiá kość, Czászká 2. Bániá rybá. Occiput, atq; aures, cilium, calvaria nasus.* Hont.
cālvārĭum, *Głowizná.*
cālvāſter, cālvātus, & calvēna. *Łysy 1.* Kaal.
cālvāta vinea, *Winnicá nie obrodźiłá.*
cālveo, calvesco, calvefio. *Łyśieię.* Kaal seyn. *syn:* Cālvo, cālvĭtĭe sum dēfōrmis.
cālvĭtas, *Oszukánie.* Betrug.
cālvĭtĭes, calvitium. *Łysiná.* Kaalheit. *Testa hominis nudum iam cute calvitium.* Aus.
călūmnĭa, *Potwarz, Chytrość.* Lästerung/ Verläumbdung *Quo dente obnitens spinosa calumnia punget.* Prud: *syn:* īnjūrĭa; cōnvĭtĭum. *epith:* ĭnīqua, nōxĭa, tūrpis fœda, nĕfārĭa. *vide Convitium.*
călūmnĭātor, *Potwárcá.* Ein Lästerer/ Verläumbder. *Et Delatores, & Calumniator* (Ph:)
călūmnĭor, *Potwarzam.* Schmähen/ Lästeren/ verläumbden. *syn:* Cōnvĭcĭor, dētrăho. *vide Convicior.*
călūmnĭōsus, *Potwárliwy.*
Calvo, as. i. calvum facio. Calepin. unde Decalvo, ejusdem significationis in SS. literis.
Cālvo, is. & Cālvor, eris. *Oszukiwam, Omylam.* Betriegen
Cālvor, aris. *l. calvus fio vel calvesco assert Rhodig. lib. 13. c. 29. ex Columell.*
cālvus, *Łysy, Goły 2.* Kaal.

cālx, cis. m. & f. *Piętá, Nápiętek, Ostrogá 1. Kopyto, Szách, Koniec, Kres zawodniczy. Wapno, Łupiny 1. 2. Czáßká żołędźiowá.* Kalck. *epith.* ūrens, cāndĭda fērvēns, tĕnax, *vel pro pedis parte.* Die Ferse. Dūrus, văgus, ăgĭlis, *seu fæm. gen.* dūra, fērrāta. *phr:* Cōrnĭpĕdēmquĕ cĭtum fērrāto, cālce fătīgat.

cālx mali, *Maßtow odźięmek.*

călȳbīta, æ. m. *gr. Chałupnik.* ein Hirt.

călyx, ycis. *gr. Kłobuczki, rożey, Łupiny 1. Czáßká żołędźiowá.* Die Hülse einer jeden Frucht / Rosenknöpff / so ein wenig auffgegangen. *Præda nucum calyces cultro enucleare molestum.* Mant.

CAM

cămăra, *gr. Sklep.* ein Kammer.

cāmbĭo, is. *Odmięniam pieniądze, Mięniam się.* Wechselen.

cāmbĭum, *Odmięniánie pięnięḍzy.*

cămēla sub *Dzieża.* ein Multe / faß.

cămēlārĭa, *Wielbłądow opatrowánie.*

cămēlārĭus, *Wielbłądnik.* (*trowánie.*

cămēlāsia, camelelasia, *gr. Wielbłądow opa-*

cămēlāsium, sub *Wielbłądnik.*

cămēlīnus, *Wielbłądowy.* Von einem Kamel-

cămēlōta tela, Czámlet. (Thier.

cămēlus, *gr. Wielbłąd,* an *Kotwiczna liná.* Ein Kamel-Thier. *Texta camelorum fuerant velamina setis.* Juv: *epith:* Hīrtus, dēformis, īngēns, vēlox, cĭtus, cĕler, vŏlŭcer, ŏnĕrārĭus, hīrsutus.

cămēlŏpārdălis, is. eos. *gr. Wielbłądorys.*

cămĕra, è Gr. *Chłodnik 2. Sklep 1.* & sub *Puklat* Ein Gewölb / Kammer. *Effulgent cameræ vario vestigia vitro.* St. *syn:* Tēstūdo ārcus, fōrnix. *epith:* rĕpānda, ĕbūrna, pīcta, mārmŏrea, aurāta, splēndĭda, mĭcans, præclāra, pūlchra, fūlgĭda, mīrābĭlĭs, mūltĭcŏlor, rŭtĭla cŏrūsca, sĭnŭāta.

cămĕrārĭus, *Sklepowy.* Von dem Gewölb.

cămĕrātĭo, *Sklep 1.* ein Gewölb.

cămĕrātum vehiculum, *Rydwan.*

cămĕrātus, *Sklepisty.* Gewölbet. *syn:* īncūrvātus, cūrvātus in ātrum.

cămĕrus, *Záwiły 2.* Krum.

cămīllum, *Słomianká.* ein Strohalm.

cămīllus, *Młodzięniáßek, Páchole.*

cămīlus, *Gr. Kotwiczná liná.*

căbmīnēuta, æ. m *gr Kominnik.*

cămīno, as. Sklepię, Kámięń robię.

cămīnus, *Kumin 1. 2. Piec 1.* Ein Ofen. *Ruptis flammam exspirare caminis.* Virg: *syn:* Fōrnax. *epith:* Fūmĭfer, ăvĭdus, călĭdus, fŭrens, tērrĭficus, hōrrĭficus, flāmmĭfer, mĕtāllĭcus, flagrāns, ănhēlans, nĭger. *vide Fornax.*

cămīrus, *Zawiły 2.*

cāmīsĭa, Koßulá.

cammăron, cămmŏron, *Gr. Omięg.*

cammărus, *gr. Rák morski.*

cămŏmīlla fœtida, *Pśi rumięń.*

cāmpa, æ. *Gr. Koń wodny.*

cāmpæ, hæ *Bayki, & sub Plotę 2.*

cāmpăgus, Obow stároświecki.

cāmpāna Dzwon. Ein Glock. *Æs quoque; cui nomen nostras campana per oras* M. *epith:* Sŏnans, clāngens, rĕsŏnāns; rĕsŏna rauca.

cāmpānārĭum, campanile, B. sub Dzwonicá.

cāmpanīstĭcum, B. sub Dzwonne.

cāmpānŭla: Powoy płotowy.

cāmpānum æs. *Dzwon.*

cāmpas dicis, sub Plotę 2.

cāmpe, es. *gr. Gąśięnnicá, Robacy w iárzynie.* ein Raup.

cāmpēster, campestris, adject: *abundans terminatione in masculino Polny.*

cāmpēstre, subst: n. *Spodnicá.*

cāmphŏra, Kámforá żywicá. Kampffer.

cāmpĭdŏctor, campiductor. Hetmánow námięstnik, Zołnierski náuczyćiel.

cāmpĭgĕnus, Przedpropornik.

cāmpso, as. è græca origine. *Miiam co Odmięniam 1.* Wechßlen.

campsor, Odmięniacz pięnięḍzy.

Cāmptaules, æ m. *gr. Kornećiſtá.*

Cāmpus, *Pole 1. 2. Plac Bitwy, Poboiewiſko, Powod.* **Ein flach Feld.** *Obliti ignoto camporum in pulvere linquunt.* Vir: *ſyn:* ārvum, ăger tēllus rūra jūgĕra plānĭtĭes cāmpōrum, æquor. *epith:* Pīngvis jăcens plānus lātus hĕrbĭdus ſpĕctābĭlis ſtĕrĭlis hūmĭdus pălūſter ărēnōſus ūdus flōrens pūlvĕrĕus flōrĭger; frūgĭfer, ŏpīmus præpīnguis fĕrax. *vide Ager.*

cāmpus jaculatorius, *Strzelnicá*

cāmpus Martius, *Gonitwy mieyſce, Seymowe mieyſce.*

cămūrus, *Zákrzywiony, Záwity, Rogow zákrzywionych,* **Krum/gebogen.** *Pes etiam & camuris hirtæ ſub cornibus aures.* Virg.

cāmus, è Græco, *Nágębek, Ogłowká, Wędźidło.* **ein Halffter/ Strick/ Band.**

cănă, orum, *gr. Koſz 1.*

cănăche, *es. gr. Pies ſczekutá.*

canacleus, canaclinus, Podkomorzy Krolewſki.

cănālĭcĭum aurum, *Złoto kopane,* ſub *Złoto* **Indianiſch Gold.**

cănālĭcŏlæ, Chátáſtrá 1. Hultay.

cănālĭcŭla, canaliculus, *Krtąń. Korytko, Rynięnká. Rowek, Łubka, Fugá Láſkowánie wklęſłe.* **Holkael an einer Sülen / oder Müſſiggánger.**

cănālĭcŭlātus, *Lochowáty, Láſkowány.*

cănālĭenſe aurum, *Złoto 1.*

cănālis, m. f. *Rynná 1. Rynſztok, Koryto, Rurá wodná, Krtąń, Fugá. Łubká ná złámáną nogę, Rurmurſowy row.* **ein Kanal/Rinne.** *Currentem ilignis prtate canalibus undam.* O. *ſyn:* Tŭbus. *epith:* Plūmbĕus lōngus ăngūſtus, flĕxŭōſus ĭrrĭgŭus patŭlus; ŏccūltus ărūndĭnĕus rĭguus cūrvus cūrvātus flĕxus ĭnflĕxus. *phr:* Mūltĭfidis divīſa cănālĭbus ūnda. Vĭrĭdes rĕcrĕāre cănālĭbus hŏrtos. Rŭit āctā rĕpēnte cănālĭbus ūnda. Cūrrēntem īlĭgnis pōrtāte cănālĭbus ūndam. *Ovid.*

cănārĭa, *Kłośięniczká, Pśiá paſzá źiele.*

cănārīnus, canarius paſſer. *Kánárek.*

cănārĭus, à Cane. *Pśi.*

Canatum apud Plautum legit Turneb. pro tomo falſo piſcis canis marini. Cammarum. Scalig.

cănātim, Po pieſku.

cāncămum, *gr. Láká.*

cāncēllātim, *Kráćiáſto, Ná krzyż.*

cāncēllātio, *Rozmierzánie,* & ſub *Krzyż.*

cāncēllātus, *Kráćiáſty.* **Durchſtrichen/ auſzgeratzt** *item* **vergättert.** *Quem cancellato tegit area culmine turris.* P.

cāncēllī, orum, *Krátá 1 Szránki 1. 2. Okreſzęnie.* **Gatter/ Tralien.** *epith:* Tĕnŭes, rārī, cōnſpĭcŭī pătēntes.

cāncēllo, as. ſub *Kracę & Przekreſzam.*

cāncēllus, *Ráczek,* ſub *Rák 1.*

cāncer, cri. *Prześilęnie dniá, Rák 1. 2. 3.* **ein Krebs.** *epith:* Līttŏrĕus, tēſtūdĭnĕus, tārdĭgrădus, rūbĭcūndus, rūbens, pĭger, tārdus īgnāvus, ſquāmmĕus, āmnĭcŏla *phr:* Pīſcis nōctĭper, Grădĭens nōn rēcto trāmĭte cāncĕr.

cāncer. (*morbo.*) *Kancer, Piekielny ogięń, Pław 7.* **eine Kranckheit/die Krebs genant.** *epith:* Īmmedĭcābĭlis, īnflāmmatus mōrdax mōlēſtus, ăcērbus, lāngvēns, mōrtĭfer, lēthālis, crūdēlis, ĭnēxplētus, rōdens, vŏrax. *phr:* ūtquĕ mălum lāte sŏlet īmmĕdĭcābĭle cāncer sērpĕre. *Ovid.*

cānchrys, *gr.* ſub *Rozmáryn 2.*

cāncri, hi. *Krátá 1.*

cāncrīnus, *Rákowy.*

cāndĕfăcĭo, *Rozpalam co, Bielę, Drożę.*

cāndēla, *Swieca 1.* **Ein Kertz/ Liecht.** *Candelæ cujus diſpenſo & tempero filum.* Juv. *ſyn:* Cērĕus tæda fax. *epith:* Clāra trĕmŭla rūtĭlāns, ārdens, lūcēns cērĕa, pinguis mĭcāns rădĭāns, pērſpĭcua flāmmĭvŏma. *phr:* Trĕmŭla lūce cŏrūſcans. Quæ ſuo ābſūmĭtur ĭgne. Quæ ſenſim à ſuis flāmmis pĕrēſa dēficit & nōctem cāndēla fūgat. Hic tĭbĭ nōctūrnos præſtābit cērĕus ĭgnes. *vide Fax.*

Candelaber m. priſcis uſitatum pro Candelabrum. Arnobi: & Cæcil. hunc Candelabrum. Noni.

cāndēlābrum, *Lichtarz.* **ein Leuchter/Liechtſtock.** *De candelabro magna lucerna tibi.* Mart.

Candelaria, orum. Gromnice.
candelosbestes, a. m. gr. Muchá 2.
cāndens. Zarzysty.
cāndēntĭa, æ. Jásność 1.
cāndĕo, es. Swiecę się 1. 3. Weissen/ weiß seyn. Tincta super lectos canderet vestis eburnos Hor. syn: ālbĕo, ālbēsco, candĭco, cānĕo, canēsco, cāndēsco.
cāndēsco, cāndĭco; Biele się, Swięcę się. Glänzend/ item weiß werden. syn: īncāndēsco, īgnēsco, vel ālbēsco.
Candetum, spatium 100. pedum in agro urbano, & 150. in agresti Isidor. & Auctor de limitibus.
cāndĭcāns è rufo. Mieniony.
cāndĭcāntĭa, Glánc.
cāndĭdātōrĭus, sub Dostoieństwá zábiegáiących (stan.
cāndĭdātus, W bieli, Dostoieństwá porządnie zábiegáiący, Wstęp do czego máiący Proszący się. Weiß bekleidet. Christus illic candidatis præsidet cohortibus.(Troch.) syn: āspīrāns, ālūmnus vel ālbātus, cāndĭdus, ālbus.
cāndĭdè Biáło, Szczerze.
cāndĭdè vestitus, W bieli. Weiß bekleidet.
cāndĭdo as. Bielę 1. Weissen.
cāndĭdŭlus, Bieluczki. Extra & candiduli divina tomacula porci. Juv.
cāndĭdum ovi, Białek w iáiu.
cāndĭdus, Biáły iásno, Jásny 1. Szczery 2. Bez przygány. Weiß. Candida barba viro, coma candida, &c. Mart. syn: ālbus nĭvĕus. ĕbūrnūs, ĕbūrnĕus, lāctĕus, cānus, cānēscēns, cāndēscēns ālbēscēns ālbēdĭne tīnctus cāndōre dĕcōrus, vel sўncērus, īngĕnuus, vel īntĕger īnnŏcēns īnnŏxĭus īnnŏcŭus. v. Albus.
cāndor, Białość, Jásność, Glanc. Szczerość. Weisse. Qui candore nives anteirent, cursibus auras. Virg syn: ālbēdo. epith: Nĭvālis, nĭvĕus ālbus, pūrus, cōnspĭcŭus, ārgēntĕus, lāctĕus, virgĭneus mīrābĭlis, ĕbūrnĕus, īntĕmĕrātus pŭēllāris, āngĕlĭcus, īnnŏcŭus. (v. Albedo.
cāndōsĭcus. B. Ia[illegible].
cānĕo, cānēsco. Siwieię, Bielę się. Dozrzewá, Stateczznieię. Weiß/ grau/ oder alt werden. Nec renovatus ager gravidis canebat aristis. Ovid: syn: Cānēsco, ālbēsco, cāndĭco, ālbĭco. phr: Cānis ālbēsco, cānis căpīllis căput āspērsum est, tēmpŏrĭbus cānēbat sparsa sĕnēctus. vide Senesco.

cănēphŏra, æ. gr. Kosz niosącá.
cāni, orum, subst: Siwizná. Graue Haar. Intempestivi funduntur vertice cani Boet. vide mox Canities.
cănĭa, Pokrzywá 1. Brennessel.
cănĭcācĕus, caniceæ, Otręby. & sub Ospá.
cănĭceps, Psiogłowy.
cănĭcĕus, Otrębny. von Kleyen.
cănĭcŭla, Gwiazdá psiá 1. 2. Suczká, pies morski. Es ná kostce, Szczypacz, an Wydrá. Der Hundsstern. En quid agis siccas insana canicula messes. Pers. Signum cœleste in cujus exortu calores sunt maximi. epith: Æstĭfĕra, īcărĭa mălĕsāna. ārdēns. īnsāna. sēgnis īnērs, pēstĭfĕra pigra ūrens īgnĭvŏma fērvĭda sĭtĭbūnda īgnĕa acris īgnīta exĭtĭōsa lēthālis, pērnĭcĭōsa călens ūsta adūsta tōrrĭda mōrbōsa dāmnōsa. syn: Cănis Sīrĭus. phr: īcărĭum sīdus Sīrĭus ārdor. Sīdĕrĕus cănis canis æstĭfer, īcărĭi stēlla prōtĕrva cănis, Tōrquet & ēxhaūstat cum sicca cănīcŭla fauces. Quum căput āttōllit mălĕsāna cănīcŭla: æstīvæ mōrbĭda signa cănis. Sīccāns īnsāna cănīcŭla mēsses Jam dudum cŏquit. Hōc ubi hĭulca sĭti fīndit cănis æstĭfer ārva. Scīre ērat in vōto dāmnōsa cănīcŭla quāntum rādĕret, ēst cănis, īcărĭum dīcunt, quo sīdĕre mōto vōta sĭtit tēllus præripĭtur quĕ sĕges. Călĭdi cum sīdĕris æstu dēpōnit flāvas annŭa tērna cŏmas ūnda sub æstīvum nōn ădĕūnda cănem. Vĕnit ĕnim tēmpus quo torrĭdus æstŭat āer īncĭpĭt & Sīcco fērvĕre tĕrra dĭe: īncēndit tōrret ūrit sĭtĭēntes Sīrĭus agros. vide Canis. Astrum.
cănīcŭla damnosa, Kostek rzucenie nieszczęsliwe.
cănīcŭlāres dies, Kanikułá.
cănīcŭlus, Piesek 1.
cănīle, Psiárniá.
cănīna, Psiá skórá, & sub Pokrzywá.
cănīna ēlŏquēntĭa, canium studium, Prokuracyá.

Caninum prandium, vide Prandium caninum.
cănīnus, adject: *Psi.* Hündisch. *Inde canina foro latras facundia toto.* Prud.
canīnus dens. *Kiel.*
cănis, commune, *Pies 1.3. Es ná kostce, Kur, kostek rzucenie nieszczęśliwe, Łáncuszek, Gwiázdá psiá większa. Pochlebcá. Niewstydliwy spieg. Stroż 1.* ein Haußhund. *Hinc canibus blandis rabies venit &c.* Virg. *syn:* Lўcĭsca mŏlŏssus. *epith:* Vĭgil, lĕvĭsŏmnus vŏcĭfer, cŏmēs sŏllĭcĭtus fĭdus fĭdēlis pērnix vŏcālis pēr vĭgil, săgax cūstos, ĭmpāvĭdus, tērrĭbĭlis, sēdŭlus āttēntus cĕler, fĕrus, īnfēstus cĭtus ăvĭdus audax hŏrrĭsŏnus aurĭtus ŏdŏrĭsĕquus prŏpĕrus tērrĭfĭcus răpĭdus. *phr:* Cūrsu fŏrtis. Nāribus ăcĕr. Fūrĭbus ĭnvĭsus. Grĕssum cŏmĭtātus hĕrĭlem. Vĭgĭles sĕdŭla tūrba cănes. Cănes quĭbus est audācĭa prœceps. Tūrba cănum cĭrcūmsŏna Nūntĭat hŏstem cūra cănum fūrĕsq; prŏcul latrātĭbus ārcet. Cănes vēstĭgĭa nŏstra sĕquuntur sŏllĭcĭti cănes, latrātĭbus īnstānt: Latrātĭbus æthĕra cŏmplent. Dŏmus ālta mŏlŏssis pērsŏnuit. ĕxagĭtant & Lār & tūrba Dĭāna fūres Nōn ego tē vĭdi Dāmŏnis pēssĭmè, caprum ĕxcĭpĕre īnsĭdĭis multum latrānte Lўcĭsca? sævitq; cănum latrātus in auras cănum latratĭbus īntonat æther, stўgĭus sævis tērret latrātĭbus
cănis fæmĭna, *Suká, Psicá.* (jānĭtor.
cănis gregarius, pecuarius, pastoralis, villaticus, *Kundel.*
cănis minusculus, *Gwiazdá psiá mnieysza.*
cănis ponticus. *Bobr.*
cănis venaticus, inquisitor, sagax, *Pies łowczy.* Ein Jaghund. *epith:* ăcĕr, săgāx īnfēstus cĕler prŏpĕrus răpĭdus cĭtus pērnīx, vēlox ănhēlāns āstūtus ăvĭdus răpax audax, īntrĕpĭdus vŏcĭfer mordax, īrrĕquĭētus sĕdūlus ŏdŏrĭsequus hŏrrēndus ārmĭllātus hĭrsūtus raucus trūx fĕrus, lĕvis fŏrtis. *phr.* Nārĭbus ăcer. Nāre săgax. Pĕdĭbus cĕler; păvĭdæ nāctꝰ vēstĭgĭa cērvæ. Nāre lĕgens vēstĭgia fĕræ prŏdens clāmŏre fĕram ērrŏrēsquĕ fĕræ per devĭa mērsa. Nāre lĕgit tăcĭtoq; premens vestīgĭa rŏstro lūstrat ināccessos vēnāntum īndāgĭne sāltus ut cănis in văcŭo lĕpŏrem cum Gāllĭcus ārvo vĭdit & hīc prædam pĕdibus pĕtit ille sāltem, ālter īnhæsūro sĭmĭlis jam jāmquĕ tĕnēre

sperat & ēxtēnso strīngit vēstīgĭa rōstro: ālter in āmbĭguo est an sit cŏmprēnsus & ipsis Mōrsĭbus ērĭpĭtur tāngēntĭaquĕ ōra rĕlīnquit. Nec crēdĭtur ūlli sўlva cănī; nisi quī prēsso vēstīgĭa rōstro cōllĭgit & prædā nĕscit latrāre rĕpērta, cōntēntus trĕmŭlo mōnstrāsse cŭbīlia lŏco in nĕmus īre lĭber, sæpĕ cănes frūstra nĕmŏrŏsis mŏntĭbus ērrānt latrāntes. *vide Venor.*
cănīstēllum, *Koszyk, Łowczy.*
cănīstrum, n. & canister, è græco. *Kosz 1.* Brodkorb. *Pabulaq; in florum plenis appone canistris.* Virg: *syn:* Călăthus, cīsta, cīstŭla. *epith:* păsŭlum, lātum, grăvĭdum, vīmĭneum. *v. Calathus*
cānĭtĭes, canitudo, *Siwizná.* Das graue Alter *Canities inculta jacet, dans lumina flammas,* Virg: *syn:* Cāni. *epith:* Sōrdĭda sānĉta prōlīxa, prīsca, nĭvĕa īncūlta vĕnerānda, ārĭda rāra hŏnŏrāta sĕnīlis, īmpēxā ēffusa. *phr:* Tēmpŏra cānis ālba ālbēntĭa cŏnspērsa. Cānum căput. tēmpŏra cāna. Jam mihi cānĭtĭes pūlsis mĕlĭŏrĭbꝰ ānnis vĕnĕrat, āntīquas mīscuĕrātq; cŏmas; jam mihi dĕtĕrĭor canis aspērgĭtur ætas. Jam mĕa cўgnæas īmĭtāntur tempŏra plūmas. Tūrpem cānĭtĭem păti. Māgna fuit quondam căpĭtis rĕvĕrēntĭa cāni, īnquĕ suo prĕtĭo rūga sĕnīlis ĕrat. Mŏrŏsis nōndum squāllent tibi tēmpŏra canis. *v. Senectus.*
cānna, *Gr. Trzćiná. Fletniá Piszczáłká 1. Rogożá.* Rohr. *syn:* călămus, ărūndo, fistula, *epith:* Pălūstris, vĭrĭdis, crāssa, pāludĭgēna strīdŭla, trĕmŭla.
cānnăbĭnus, *Konopiány.*
cānnăbis, hæc cannabum, *Konopin. 1. 2.*
cānnăbis torta. *Liná.* Hanff. *Tunc mare transilias? tibi torta cannabe fulto.* Pers.
cānnăbus, *Szczupły.*
cānnăche, es. *gr.* & *sub. Pies.*
cānnărĭa, *Kłośiennicżká.*
cānnēnsis, *Trzćinny.*
cānnētum. *Trzćiá.*
cānnĕus, cannĭtus, *Trzćiniány.*
căno, is. *Spiewam 1. 2. Pieię. Brząkam. Trąbię 1. 2. 3. Gram ná lutni. Nábiiam uszy.* Singen *Læta fere lætus cecini, cano tristia tristis.* O. *syn:*

syn: Cōncĭno cānto mŏdŭlŏr. *phr:* Cāntus do ē-xērcĕo: æthĕrā mūlceo cāntu. Lūdo vērsu că-nōros dat per cōlla mŏdos. Mūsam mĕdĭtor īn-gĕmĭno liquĭdas cōmprēsso gūttūre vōces. Cār-mĭna vōce mŏdŭlor. Fĕrio āĕra cāntu ārgūta mŏdŭlāri cārmĭna vōce. Lætos ōre cĭēre mŏ-dos. Cāntus vel cārmen dūlci gūttūre prōmĕre fūndere. Vōces īnflĕctĕre cāntu. Liquĭdum fūndĕre ăb ōre mĕlos. Flĕctĕre vōcem in dūl-ces mŏdŭlos cāntu fāllĕre sōlāri cūras lăbōrem, ōtĭa īnflāre călămos cĭthăram ăgĭtāre. Dŏctas ānteīre cănēndo āŏnĭdas. Spīrāre īncĭpĭunt dūlces cĭto pĕctŏra cāntus. Nec nōn Thrĕĭcĭus lōnga cum vĕste sācērdos ōblŏquĭtur nŭmĕris sēptem dĭscrimina vocum. Tu Tytўre lēntꝰ in ūmbra fōrmōsam rĕsŏnāre dŏces ămărўllĭda sўlvas. in cāntum cōnsūrgit mēntēsquĕ lĕvāre cănēndo est sŏlĭtus cāntu lātē rĕsŏnābat ăcūto. Hўmnĭsŏno cāntu nŏctūrna sĭlentĭa rūmpit. Mūlcēns mŏdŭlāmĭne cūras. Cĭrcum pŭĕri īn-nūptæq; pŭēllæ sacra cănūnt; ōmnĭbus hoc vĭ-tĭum est cāntōrĭbus īntĕr ămĭcos ut nūnquam īndūcant ănĭmum cāntāre rŏgāti īnjūssi nūn-quam dĕsĭstānt. Dĭcta ēst sўlvas & saxa mŏvē-re, & mūlcēre fĕras flūmĭna lōnga mŏrāri ōre suo vŏlŭcrēsquĕ văgas rĕtĭnēre cănēndo. Rū-răquĕ mūlt. sŏno cāntu mūlcēbat ăēdon. Fēstī-vis fĕrĭunt cāntĭbus āstra tūbæ. Nōs ōtĭa vītæ sōlāmur cāntu. Mēcum ūna in sўlvis ĭmĭtābĕ-re; Pāna cănēndo. Cārmĭna jam mŏriens cănit ēxĕquĭālia cўgnus ăvĭa tum rĕsŏnānt ăvĭbus vĭrgūlta cănōris, īntĕrĕa dūrum cāntu sōlāta lăbōrem dŏctăquĕ mēllĭflŭis vērtĕre vērba sŏnis

căno bēllĭcum, *Trąbię ná trwogę*, Pobudzam.

căno foris, *Gram smyczkiem*, sub *Gram rę-ką lewą.* (*lodyinie śpiewam.*

căno modulatè, musicè, symphonia &c. *Me-*

cănon, onis. m. *Gr. Práwidło 1. 2. Wizerunek Reiestr 7. 8. Probierz.,* Kompasowy biegunek, *Szal ięzyczek, Zywność, Obrok. Dochod 1. 2. Pobor. Podymne, Podstáwek 2.* Rechel/ Richt-scheid/ Linial. *Is demum excessit Gramma-ticos canonas.* Aus. *syn:* Rēgŭla nōrma, lēx.

Canonicorum Collegium, & Conclave Kápituła:

cănŏnĭcus, *Gr. Kánonik.* Das nach dem Richtscheid ist.

cănŏnĭum, Kánonia 2.

cănŏnīzātĭo, Kánonizowánie.

cănŏnīzo, as. *gr. Prostuię, Rownam 2.* an *Kánonizuię?*

cănor, oris. *Dzwięk, Brzmięnie, Głos.* Ein guter Thon. *Mænia Phœbeæ structa canore lyræ.* Ovid. *syn:* Sŏnor, sŏnus, cāntus.

cănōrus, *Cănōrŏsus, Głośny Brzmiący,* & in *Głos wdzięczny.* Wollautend. *Avia tum re-sonant avibus virgulta canoris.* Virg: *syn:* Sŏ-nōrus, sŏnāns, rĕsŏnāns, strĕpēns strīdēns, (strīdŭlus.

cănōsus, Siwy.

cănstrĭstius, B. Szátny.

CANT

Cantabilis Psalm 118. aptus cani. Cantabiles ju-stificationes Dei. i. suaves instar cantici. Bel-

cāntăbrĭca, *Orlik, Węzy mord.* (*larmin.*

cāntăbrum, *Otręby 1,*

cāntāmen. *Czáry.* Gesang. *O utinam Magica nossem cantamina Musæ.* Prop: *vide Cantus.*

cāntātĭo, *Spiewánie, Czáry.*

cāntātor, *Spiewák.* Ein Singer. *Cantator cy-gnus funeris ipse sui.* Mart.

cāntātor fidibus, *Skrzypek.*

cāntātrix avis. *Pták śpiewáiący,* & in *Spie-wák.* Singerin. - - *cythara cantutricesq; choreas.* Claud.

cāntatus, *Sławny, Oczárowány.*

cāntēlius, Wałach.

cāntērĭatus, *Laszczkámi wspárty,* in *Mácicá podwiązána.* & in *Podpieram.*

cāntērii, *Krokwy, Szrági.*

cāntērīnus *Konski 1.*

cāntērĭoli, *Laszczki.*

cāntērĭŏlus, *Sośká.*

cāntērĭus, *Wáłách,* Kozły *do drew.*

cānthārĭas, æ. m. *Gr.* sub *Krowká 2.*

cānthăris, idis. *gr. Kántarydá. Cantharidum succos dante parente bibas.* Ovid.

cānthărŭlus, sub *Konew.*

cānthărus, *Gr. Konew, Młotek 2. Krowká robak,* Krowká *rybá morska.* eine Kanne. *Cantharus ingratus succo, tum concolor illi.* Ovid. *epith:* Lĭgnĕus. spūmans tūrgĭdus, dūlcĭfer, grăvis.

cān-

cānthēlĭus, *Ośieł Gruby.*
cānthērĭolus, *Soſzká.*
cānthērĭus, *Wáłách.* Ein Wallach.
cānthus, *Gr. Obod, Szyná 2.* Kołko *bez ſpic, Krąg grá, Kącik w oku.*
cāntĭcum, cantilena, *Pieśń.* Ein Lied/oder Gesang. *Cantica qui Nili, qui Gaditana ſuſurras.* Mart. *ſyn:* Cārmen, cāntus, mĕlos.
cāntīllo, *Spiewam 1. 3. Przyśpiewywam.*
cāntĭo cantiuncula, *Pieśń* ein Liedlein. *Nunc condidere cantiunculas turpes.* Scaz.
cāntĭto canto, *Spiewam 1. 3. Nábijam uſzy.* offt singen. *Facturum credo, ut habeas qui cum cantites.* (Jamb.) *v. Cano.*
cānto alicui ocyma, *Strofuię.*
cāntor, cantrix, *Spiewacz.*
cāntor circumforaneus, cyclicus, *Smyk 3.*
cāntŭrĭo, *Swierkocę.*
cantus, ti. idem Canthus.
cāntus, *us.* *cāntŭlus, Spiewánie, Czáry.* Gesang. *Magicis adjurant cantibus herbas Gr. ſyn:* Cōncēntus, cārmĕn, cāntĭo, mŏdŭlāmen. Mūſa cămœna, mŏdi, mŏdŭli, mĕlos. *epith:* ōrphæus, trĕmŭlus, ārgūtus, dūlcis, āmbrŏsĭus mēllifluus, ămœnus, raucus mātūtīnus, sŏnāns, ăcūtus, Mæŏnĭus, grātus rūſtĭcus. *phr:* Vōcis mŏdŭlāmen. Aures mūlcens Lăbōrem, cūrās, ōtĭa fallens. Cūrārum dūlcĕ lĕvāmen. *vide* Cano.
cāntus buccinarum, *Trąb dzwięk.*
cāntus inclusus, *Melodyá.*
cānus, *Siwy; dawny, Stároświecki* Grau. *Frigora nec tantum canâ concreta pruina.* Virg: *ſyn:* Cāndĭdus, cānēſcens, cāndēns, ālbus. *phr:* Cānis căpīllis āſpērſus, ālbēns, ālbēſcēns.

C A P

Căpācĭtas, *Obiętność, Przeſtwor, Szerokość, Wnętrze 2. Dźiurá.*
căpax, *Przeſtworny, Obiętny 1.* Fähig. *Tu potius ripis effuſe capacibus amnis.* Ovid: *ſyn:* āmplus, ſpătĭōſus, lātus, lātepătens, *vel* āptus ĭdōnĕus.
căpax eſt, capit, ſub *Zmieśći ſię.*
căpēdo, capeduncula, *Kruzyk.*
căpēlla, *Kozká, Koziełek pták, Czayká.* ein klein Zieglein/ Geißlein. *Ite domum ſaturæ venit Heſperus, ite capellæ.* Vir. *vide Capra.*
căper *Kozieł czyſzczony, Jurny.* ein Bock. *Non aliam ob cauſam Baccho caper omnibus aris.* V. *ſyn:* Hœdus, hīrcus, căprĕŏlus. *epith:* Bārbĭger, bārbātus bĭcornis ſōrdĭdus lăſcīvus, pĕtŭlans cămpēſtris, tĭmĭdus, văgābūndus, īmmūndus, ſylvēſtris, īntōnſus, pĕtŭlcus, tōrvus, ācer, fœdus. *phr:* Dūx gregis cōrnĭbus frōnte mĭnax. Sē căper ăcer in hōſtem cōrnĭbus īntōrtis īnfert. Cōrnĭbus īntōrtis īnſūrgit in hōſtēm capreolus. Bārbĭgĕrumq; pĕcus cōrnu lŭctatur in hōſtem: ut sătūras gēſtit dux gregis īnter ŏves. Stābat săcer hīrcus ad āram, ſēcum agit īmmūndos & ŏlēntes tūrpĭter hīrcos. Tĕner & lăctens, & prīmis cōrnĭbus hœdus. Hœdīq; pĕtŭlci flōrĭbus īnſūltant. Prætĕrĕa trĕmŭli tĕnĕris cum vōcĭbus hædi. Mōlli pĕtŭlans hœdus in hērba Nōn lōngĭus hædos īnſultāre sŏlo pătĭtur ſine mātre văgantes.
căper, è *Gr.* origine. *Wieprz dźiki, morſki.*
căpĕrans frons, *Kozieł tr.*
căpĕrātus, *Zmarſzczony.*
căpĕro, as. *Marſzczę ſię.*
căpes, is. *Pokolenię.*
căpēſſo, ivi. vel ij. vel ſi itum. *Bierzę ſię Imam ſię, Gotuię ſię &c.* An die Hand nehmen/ ergreiffen. *-- mihi juſſa capeſſere fas eſt* Virg. *ſyn:* Căpĭo ăccĭpĭo, tĕnĕo, ōbtĭnĕo.
căpēſſo juſſa, *Spráwuię co roſkazano.*
căpēſſo me, *Idę, Udáię ſię gdźie, Grámolę ſię.*
căphūra, *gr. Kámfora żywicá.*
căpĭdŭla, capiduncula, æ. *Czárá 1.*
capidulum, Zawićie.
căpillācĕus, *Włośiáſty.*
căpillamēntum, *Włoſy, Ploty, koſmáćiny, Włoſy przypráwne, Pręgá* Eine gemachte Haarhaube. *Dividere mœchæ pauperis capillare.* (Scaz.)
căpīllăris, *Włoſowy.*
căpīllātura, Ploty.
căpīllātus, *Koſmáty, Gálánt.* Haarächtig. *Parere gaudent villico capillati.* (Scaz.) *phr:* cui-căpīlil,

căpilli, crīnes ēffuſi lōngi. Căpīllis hōrrĭdo

căpīlli intorti, *Kędźior.*

căpīlli impexi, incompti, horridi, *Roztárcháne włoſy.*

căpīllĭtĭum, capillum, n. *Włoſy.* Eine Parúque. *ſyn:* căpillis capillo trahere. *Zá włoſy.*

căpīllor, aris. *Włoſami obraſtam.*

căpīllus, *Włos, Włoſy.* haupt-haar. *Tota coercebat poſitos ſine lege capillos.* Mart.

căpīllus veneris, *Włoſki P. Maryi źiele.*

căpĭo, *Biorę 1. Chwytam 2. Poryiwam, Imam kogo, Rzucam ſię do czego, Poymuię, myślą Dochodzę, Obeymuię, Ogárnąć, Podeymuię 3. Uwodzę, Bierzę w ſię.* Nehmen/ fangen. -- *fructum caperetis amoris.* Luc. *ſyn:* ăccĭpĭo, sūmo, ăſsūmo, prĕhēndo; prēndo. *phr:* Căpe ſacra mănu.

căpĭo uſu, *Dawnośćią uzywániá práwá doſtáię.*

căpĭo, onis. *Bránie, Dawnośćią używánie práwá.*

căpĭor, eris. *Lubię, Smákuię ſobie, Chce mi ſię, Uwodzę ſię, Ułowić ſię.*

căpĭs, idis. *Konew Krużyk, Miſa 2.*

căpīſtĕrĭum, *Wieiáczká.*

căpīſtrātus, *Ouzdány.* Gezaumt. *Inque capiſtratis tigribus alta ſedet.* Sid.

căpīſtro, as. *Ogłowkę kłádę.*

căpīſtrum, è *Gr. Ogłowká, Uźdźienicá, Rękoieść, Toporzyſko, Obwioſło, Káganiec 2.* Halffter. *Audiat, inque vicem det mollibus ora capiſtris.* Virg. *ſyn:* Frænum hăbēna. *epith:* Nōdōſum, fĕrrātum, mōlle, pūrpŭrĕum, īmpōttūnum.

căpit mè ſatietas, ſatias, odium. *Przyiádá.*

căpĭta, n. plur. *Ludźie.* & in *Bydlę.* (*ſię co.*

căpĭtal, *Záwićie, Podwiká, Humerał. Niecnotá, Grzech.*

căpĭtal, vel capitale id eſt. *Pachnie co gárdłem.*

căpĭtālem fraudem admittis, tibi creas, idem & ſub *Przypłacam czego 2.*

căpĭtālis, *Głowny 2. Smiertelny 2. 3. Niecnotliwy. Krotki, Niezgwáłćiſty, Dowćipny.* Des Todts werth/ Halßbrechend. *Seu capitale nefas operosâ diluis arte.* Lucr.

căpĭtālĭter, *Głownie, Niebeſpiecznie.*

căpĭtānĕus, *B. Stároſtá 1.*

căpĭtārĭum, capitarium æs. *Pogłowie Iśćizná*

căpĭtātĭo, idem & *Podymne.*

căpĭtātus, *Głowiáſty, Nieroſocháty.*

căpite cavere, *Gárdłem obowiązáć.*

căpite cenſus, *Gołotá, Komornik, Podły.*

căpĭte aperto, nudo, *Niewſtydliwie.*

căpĭte diminutus, ſub *Poniżam.* item *Podły, Wywołániec.*

capĭti tuo, ſub *Boday mię.*

căpĭte ſtare, *Ná głowę.*

capite ioſum, iuſum inſpendi. Nogámi wzgorę.

căpĭtĕllum, *Kápitelá, Głowicá, Gałká.*

căpĭti tuo, *Ná twą duſzę.*

căpĭtis cauſa dimicatio, *Sąd o głowę.*

căpĭtis diminutio, *Poniżęnie, Wywołánie.*

căpĭtis magni, *Głowiáſty.*

căpĭtis minor, *Poniżony,* ſub *Poniżęnie.*

căpĭtis ſtatus, *Wolność 1.*

căpĭtĭum, *Podwiká, Kaptur 1.* & ſub *Kſztáłćik.*

căpĭto, onis. *Głowá 3. Uporny, Głowácz rybá.*

căpĭto durus capitoſus, *Uporny.*

căpĭtŭlātus, *Głowiáſty.*

căpĭtŭlum, *Głowká 1. 3. Kapitela, Kápitularz* & ſub *Zawiáſa, Suma 2.* an *Kapitulum?*

căpnĭas, æ. capnites æ. m. *gr. Dymnik kámięń.*

căpnĭties cadmia. *Mośiężne ábo Miedźiáne odmioty.*

căpnos, m. *Gr. Rotá 4. Kokorycz 2. Dym.*

căpnumārgos, *gr. Ziemiá czerwoná.*

căpo, onis. *Kápłun.*

căppa. *Kapa kośćielná, Ornat.*

cappa. *Feſt. corr. campa.*

căppăris, is. f. *Gr. Kápary. Capparin & pueri cepas alece natantes.* Mart.

căpra, *Koża.* Ein Geiß/ eine Ziege. *Non illa feris incognita capris.* Virg. *ſyn:* Caprĕa, căpēlla. *epith:* Lāſcīva, sīma hīrta, vīllōſa, cārbīgĕra hīrſuta ſylvēſtris, sĕquax, īntōnſa, tīmĭda, cūpĭda, dūmĭvăga, păvĭda, pĕtūl-

pĕtūlca, vaga fŭgĭtīva 'bārbăra, fūgax, hīſpĭda, lūctĭfica, grăcĭlis quĕrŭla. *phr:* Caprĭgĕnum pĕcus ămāntes săxa căpēllæ. Dĭſtēntæ lăcte căpēllæ. Tĕnĕra ārrōdent ſimæ vīrgūlta căpēllæ, flōrēntem cўtĭſum, sĕquĭtur lăſcīva căpēlla. Nōn me păſcēnte, căpēllæ, flōrēntem cўtĭſum, aut sălĭces cārpētis ămāras.

căpra ſylveſtris, *Kozá dźiká.*

căprārĭus, *Koźiárz.* Ein Geiß-Hirt *ſyn.* Caprārum cūſtos, pāſtor

căprĕa f. *Sárná.* Ein Rehbock. *Imbelles capreæ, ſollicituſq; lepus. vide Capra.*

căprĕŏlus, *Koźiełek, Sarn, Bunty w budowániu, Szrági, Steple, Zaſtrzał w budowániu, Witeczki.* Ein Steinböcklein. *Capreoli ſparſis etiam nunc pellibus albo.* Virg.

căprĕolus bicornis, *Hák dwoyzęby.*

căprĭceps capitis. *Koźiogłow.*

caprĭcōrnus, *Koźiorożec.* Steinbock. *Corpore ſemifero, magno capricornus in orbe.* Cic.

caprĭfĭcĭāles dies, ſub *Kánikułá 2.*

caprĭfĭcātĭo, *Fig opátrowánie.*

căprĭficor, ſub *Figá leśná.*

caprĭfīcus, *Figá 3.* Wilder Feigenbaum. *Qui modo ficus eras, jam caprificus eris.* M.

caprĭgĕnus, Koźi *1.* Geiß-Geſchlecht. *Caprigenumq; pecus nullo cuſtode per herbam.* Vir.

caprīle, is. caprilis caſa. *Koźiárniá.* ein Geiß-ſtall.

caprĭmūlgus, *Rozodoy 2. 2.*

caprīnus, caprilis, *Koźi. Alter rixatur de lana ſæpe caprina.* Hor.

caprĭpes, edis. omne. *Koźionogi.* Das Geiß-Füß hat. *Capripedes agitat cum læta protervia.* panos. A.

caprīſcus, *Wieprz dźiki morſki.*

căprōna, capronea, *Czupryná, Grzywá.*

capruncŭlum, *Donicá.* ein irden geſchirr.

căpſa, *Gr. Puzdro 1. Pudło, Kápſa, Torbá.* Ein Kiſte. *ſyn.* căpsŭla, cīſta, ărca *epith:* āngūſta, ărgēntĕa.

capſaces, æ m. Gr. Bánieczká.

căpſărĭus, *Páchołę, Stroż 1. Szátny, Stolarz.*

căpſărum, opifex. *Stolarz.*

căpſĕlla fictilis, căpsŭla. *Kápſa, Puſzká 1. Krubká, Torbeczká, Pudełko.*

capſus, ſi Wozowy zád koláſá nákrytá.

CAPT

Căptātĭo, *Podchwytawánie, Chwytánie.*

căptātor. *Podchwytacz. Dźiedźictwá zábiegácz.*

căptātōrĭus, *Podchwytliwy, Wykrętny.*

căptĭo, *Branie, Chwytánie, Oſzukánie, Łápaczká 2*

căptĭōsē, *Podchwytliwie Wykrętnie.*

căptīvĭtas, *Poimanie 2. & Poimaniec.* Gefängnüß. *Captivitas & cæcitas.* (Jamb: Dim:)

căptĭūncŭla, *Łápaczka 2.*

căptīvo, as. *Imam kogo.* Gefangen nehmen. *Exiles telis captivat aranea muſcas.* Text. *phr:* Sub jŭga mīttō, cōmpĕdĭbus, vīnclis, cătēnis vīncĭo, ăb hōſte căpĭo.

căptīvus, adject: *Ienſki.*

căptīvus, ſubſtant: *Poimaniec.* Gefangen. *Captivum portatur ebur, captiva Corinthus.* Hor. *phr:* Sub jŭga mīſſus, căptus ăb hōſte Vinctus ăhēnis tērga nōdis. Vīncla gĕrens cērvīce. Vinctus cōlla catēnis, cōmpĕde nīxus Vīnctus ĕram vērſas in mĕa tērga mănus gĕmēns vīctōris jūſſa sŭpērbi. Jam nōbis audax Gērmānĭa sērvit, Lībĕra Rōmanæ sŭbjēcit cōlla cătēnæ. Vīcta po teſt flĕxo ſūccŭbŭiſſe gĕnu Tĕnebrōſo in cărcĕre vīnctus, clauſus. Mīſſus & in rĭgĭdi lătĕbrōſum cărcĕris āntrum. Squālidus īllum cărcer hăbet, clauſus tĕnĕbris & cărcĕre cæco, clauſa dŏmo tĕnĕor, grăvĭbūſquĕ cŏērcita vīnclis cărcĕrĭbus clauſꝰ cæcis & cōmpĕde vīnctus. Nunc cărcĕris āngūſti vīncŭla tĕnent. *v. Carcere mulctare.*

căpto, *Chwytam 1. Podchwytawam, Łowię zwierzę. Łowię tr. Pilnuię 2. Stáram ſię, Godzę, Wabię. Záchodzę ná kogo, Zábiegam ſ*

captūra, *Obłow, Połow, Nierządnicza Zapłáta, Obrywká.* Ein Fang. *Implevit captura ſinus, ut plebe redundans.* Sedul.

căptus, us. *Branie, Połow, Poiętność, Zdolność.*

cāptus animi, animo, corde, mente, *Szálony 1. Zápamiętáły, Głupi.*
cāptus auribus, *Głuchy.*
cāptus membris, *Niedołężny.*
cāptus oculis, *Slepy 3.*

CAPU

Căpŭla, *Dzban*, Konew, *Krużyk.*
căpŭlāris, *Grobowy*, *Smiertelny.*
căpŭlāris senex, *Zgrzybiáły.* Einer der jetzt auff der Grube gehet/ Stein-alt. *Ne dicas igitur dum capularis ero* Text.
căpŭlātor, *Zlewácz*, einer der schöpffet.
capulica Gellio navis capacissima Mosellanus.
căpŭlo, as. *Zlewam.* Schöpffen.
căpŭlo proximus, *Zgrzybiáły.*
căpŭlum, *Rękoieść*, *Truna*, *Mary*, *Grob.*
căpŭlus, *Rękoieść*, an *Ielca.* Ein Hand-hebe *Lateri capulo tenus abdidit ensem.* Virg. *epith* Aurĕus, ĕbūrnus aurātus, mĭcans splĕndens, splĕndĭdus, ărgĕntĕus, īnsĭgnĭs, pŭlcher, rŭtĭlus, cŏrŭscus, gĕmmātus. *phr:* & căpulo īnsignis rădĭābat ăcīnăcis auro.
cāpus, *Kápłun.* Ein Capaun.
căput, *Głowá*, *Człowiek 1. Osobá 2. Głowká*, *Łeb*, *Przodek 1. Punkt 5. Przedniá rzecz*, *Summá 2. Artykuł*, *Rozdźiął 2. Uśćie Wierzchołek 1. Obuch*, *Korzeń*, *Wierzch 1.* Koniec *1. Zdroy*, *Iśćizná. Początek*, *Herßt Sprawcá Żywot*, *Wolność*, Krokßtyny *Rogi*, *Bydlę*, *Powiadacz.* Das Haupt/ Kopff. *Thesaurus caput est*, *pro capite ara petit.* Nov. *syn:* Tēmpŏra; vērtĕx, cērvix, cŏllum. *epith:* Rutĭlum aurĭcŏmum, cēlsum hŏnēstum, nĭtĭdum, ămbrŏsĭum flāvum, rŏsĕum, intōnsum, cānum, grāndĕ, jŭvenīle, īllūstre, fidēle īgnāvum sŏllĭcĭtum īnsŭpĕrābĭle, hūmānum, ăcūtum, vĕnĕrābĭle ērēctum sŭbmīssum, cŏrōnātum. *phr:* Prōmīssos ēffūndēns vērtice crīnes. Tēmpŏra pēr frīngit fūlvo prŏtēcta căpīllo, vērtex căpĭtis. Cæsărĭe dēnsum Rēdīmĭtq; tēmpŏra lăuro. Prærădĭat căput aurĭcŏmum, rŏsĕāsque per auras, it dĕcorat Sūmma flāvum căput ēxtŭlit ŭnda Fŏrma bŏvis cui turpe căput cui plūrima cērvix.
Căput ŏbjēctāre pĕrīclis, sŭperant căpĭte & cērvīcĭbus āltis.
căput brachii, *Rámię 1*
căput cœnæ, *Potráwá pierwßá.*
căput facio emitto. *Wyrastam 2.*
căput femoris, *Stáwowych kośći koniec.*
căput fluminis, caput aquæ, *Zrzodło.*
căput malignissimum, *Niecnotliwy.*
căput, oppugno, peto. *Stoię ná głowę.*
căput porcīnum, sub *Szyk.*
căpūtĭum, *Káptur mnißki.* Ein Kaptur.
căpys, yos. *Gr. Sokoł.* (*Unus è comitibus Æneæ, qui Capuam condidit.*) & Căpȳs, hinc nōmen Căpŭānæ dūcĭtur ūrbi. *Virg.* (Ovid: in fast.) Trōs est genĕrātus ab īllo. Asfărăcūsq; Căpyn.

CAR

Cara, *lege Chara.*
cārăbus, *Gr. Rák pręt konogi.*
cărăcălla, *Szátá długá*, *Kápicá.*
cārbăsĕus, carbasineus, carbasīnus *Płóćienny in Płotno.* Auß reiner Leinewand gemacht. *Post hæc carbaseis humorem tollere velis.* Tib. *carbasinus item*, & *Carpasinus*, *Zielony. Carbasinũ, ac spátiis gemmata monilia colli.* Fil.
cārbăsus, carbasum. *Płotno*, *Zágiel* Subtil Leinwand. *item* ein Schiffsegel. *Carbasa deducit, ne qua levis effluat aura.* Ovid. *syn:* vēla līntĕa. *epith:* Flūxa, văgă, spūmāntĭa, căva ālba, prōspĕra, sĕcūndă sŭbĭtă recūrva, plēnă, cōntrācta. *phr:* ējēcto āffixa mālo Cārbăsa. Tumĭdōquĕ īnflātur cārbăsus Austro. *v. Velum*, *Navis*, *pro veste, vide Vestis.*
cārbătĭnæ, *Gr.* Kurpie.
cārbo, *Węgiel 1. 2.* Ein Kol. *Quorum abeant sani creta, aut carbone notandi*, Hor. *vide Ignis.*
cārbo ungventatus, *Troćiczká.*
cārbōnārĭa, *Węgielniá.*
cārbōnārĭus, adject: *Węglisty.*
cārbōnārĭus, subst: *Węglarz.* Ein Koler.
cārbōne noto, Prov. *Odrzucam*, *Przyganiam.*
cārbūncŭlātĭo, *Zágorzęnie 2.*

cārbūncŭlo, as. & carbunculor, aris. *Zapála się wprzod, Zágorywá, Usycha.*
cārbūncŭlans, *Czerwony.*
cārbūncŭlōsus, *Wygorzáły, Czerwony.*
cārbūncŭlus, *Wąglik 1. Kárbunkuł 1. 2. Piásek czerwony, Wygorzeliná Ziemiá czerwoná.* Ein Karfunckelstein. *Fulmineo rutilans Carbunculus igne coruscat.* M. *syn:* pȳrōpus. *epith:* Præfūlgens, rădĭāns, splēndĭdus, nĭtĭdus, lūcidus, scīntīllans, rŭtĭlans, rŭbĭcūndus, lūcēns. *phr:* Vŏmēns, īnsĭtus in fūlvo radĭans cārbūncŭlus auro, Igni rŭtĭlānte pȳrōpo clara mĭcānte auro, flāmmāsque ĭmĭtānte pȳrōpo; īgnĭvŏmi lūcēnt de nŏcte pȳrōpi, pēctŏra flāmmĭgĕris rădĭābant clāra pȳropis, ārdēnti, cīrcūmvēstīta pȳrōpo. *v Pyropus Gemma.*
cārbūncŭlus amethystizon, *Rubin.*
cārbūncŭlus carhedonius, Garamanticus, *Gránatek kámień.*

C A R C

Cārcer, *Więźienie 3. Więźień, Niecnotliwy, Smrod, 2. Kres záwodniczy 1.* Ein Gefängnüß/ Kercker.--*Clauso ventorum carcere regnet.* Virg: *syn:* cŭstōdĭa, cārceris āntrum. *epith:* sŏllĭcitus squāllĭdus mœstus, tenebrōsus tēter hōstĭlis ĭnērs, āngūstus sævus rĭgĭdus, fĕrox, prŏfūndus īngrātus, īnfaustus mœrens, căvus rigĭdus fĕrox prŏfūndus mœrens căvus ūmbrōsus; īnvīsus fērrātus ābstrūsus fœtĭdus, hōrrĭbilis tērrĭficus dīrus crūdēlis mŏlēstus, mētŭēndus gĕmĕbūndus inămœnus querŭlus căvērnōsus. *phr:* Squāllēns situ Fœtore plēnus Spīssa calīgĭne sēptus Sĭne lūce dŏmus Sĭne lūmine tēctum Cārcĕris ūmbrōsi nigro sub fōrnice rīgidi lătebrōsum cārcĕris āntrum. Nēc auras Rēspĭcĭunt clausi tĕnebris & cārcĕre cæco īnquĕ fĕrōci cārcĕre cōnstrĭctus. Sŏlĭdus claudet cārcer utrūmquĕ rĕum. *vide Vincio.*
cārcer robustus, *Ciemnicá.*
cārcerārĭus, adject: sub *Táráśowy.*
cārcĕrārĭus, subst: *Táráśowy.*
Cārcĕrātĭcum, Táráśowe.
cārcĕres, hi. *Kres zawodniczy od ktorego.*
cārcĕris præfectus, *Táráśowy.*
cārchărĭas, æ. m. carchatus, *Gr. Pies morski.*
cārchēdŏnĭus, *Kárbunkuł 2.*
cārchēsium, *Gr. Rostruchan,* Kredens złoty, *Máßtowy wierzch, Windá 1. Hic duo ritè mero libans carchesia Baccho.* Virg.
Carcinetrum, Plini al. Carcinethrum.
cārcĭnĭas, æ. m. *Gr. Rákowy kámień.*
cārcĭnōdes, *Gr.* Káncerowáty, *sub Rákowy.*
cārcĭnōma, *Gr. Kancer.* Der Krebs.
cārcĭnōthrum, *Gr. Sporyż.*
cārcĭnus, *Gr. Rák niebieski. Par geminis Chiron, & idem quod Carcinus ardens.* Lucr.

C A R D

Cārdămōmum, *Gr. Rayskie źiarnká.*
cārdămo, *Gr. Rzeżuchá 2. Rayskie źiárnká.*
cārdĭăca, *Gr. Serdecznik 2.*
cārdĭăcus, *Kordiáczny, Zołądká bolenie ćierpiący. Non est cardiacus, craterum dixisse putato.* Horat.
cārdiacus morbus, Kordyáko; *Zołądká bolenie* Das stechen des Ingeweydts.
cārdĭnālis, adject: *Záwiáśowy, Biegunowy Przedni 1.*
cārdĭnālis subst: *Kárdynáł.* Ein Cardinal. *epith:* Săcer, vĕnĕrāndus, vĕrēndus, pūrpŭrĕus. *phr:* Vĕnĕrāndus mūrĭce Præsul, cardĭnĕâ īnfŭlâ cōnspĭcŭus. Rōmŭlĕo vēstitus ōstro. Frōntem cŭi pūrpŭra cīngit. Pūrpŭrĕi pārs Sĕnatûs. Romāno nōbĭlis ōstro.
cārdĭnātus, *Sworowány.*
cārdĭnĕus, *Przedni 1.* Fürnehm.
cārdĭnĭbus concludo, *Wćinam.*
cārdĭnĭbus includo, *Wiążę.*
cārdĭnĭs cavum, cardinis fœmina, *Zawias (części.*
cārdĭno, as. *Wćinam.*
cārdisce, es. *gr. Serdecznik Kámień.*
cārdo, inis. *hic. hæc. Zawiáśa, Biegun 3.* Czop *Sworzeń, Kołowrot, Grunt 4.* Pogodá 5. *Punkt 5.* Ein Thürangel. *Postesq; à cardine vellit.* Virg. *epith:* Fĕrrātus, văgus, durus, ærātus, strīdens, sŏlĭdus, fērrĕus. *phr.* Vīdērunt

dērunt clāuſos fērrāto cardĭne pōſtes. Stānt duo cārdĭne pōſtes, erūmpit vērſis ſtrīdēnti cārdĭne pōrtis.

cārdo, limes ſub *Miedzá.*

cārdŭēlis, *Szczygieł, Czyż.* ein Diſtel-Vogel

cārdŭus, *Oſet 1.* Diſtel. *Carduus & ſpinis ſurgit paliurus acutis.* Virg: *epith:* agrēſtis, āſper, ſēgnis, ăcūtus, mōrdax, pūngēns, hōrrĭdus, ĭnămœnus *phr.* Vāſtis hōrrēſcit in agris Cārdŭus.

Cārdŭus benedictus. Oſet włoſki.

cārdŭus fullonum, *Szczeć 1.*

cardŭus galaxias, *Oſet biáły.*

cārdŭus ſativus, *Káréiof.*

CARE

Cāre, *Drogo 1.* Theur.

cārēctum *Sitowiſko.* Ein Ort da viel Schwärtel wächſt. *Tityre coge pecus, tu poſt carecta latebas.* Virg.

cārēnāriæ, ſub *Wino wárzone. Prima anceps ob duplicem originem.*

cārēnum, *Wino wárzone* an *Kárny.*

cārēntĭa. *B. ſub Niemienie.*

cărĕo, *Niemam 1. Niedoſtaie.* mangleń. *Quod caret alterna requie durabile noneſt.* Ovid. *ſyn:* Prīvor, ĕgeo, īndĭgĕo, non hăbĕo, ĕgēns ſum,

cāreum, *gr. Karny A anceps à Caribus.*

cārex. f. *Sit oſtry, Tátarſkie ziele.* Schwärtel.- *vel acuta carice tectus.* Calph: *epith.* ăcūta, lōnga.

cārĭca, *gr. Figá.* Dürre Feigen. *Qui vult palma ſibi rugoſaq; carica? dixi.* Stat.

cărĭem ſentio, traho, recipio, *Prochnieię.*

cărĭes, *Prochno, Prochnienie, Pieśn. Item Spleśniáły, Zgrzybiáły.* Wurmſtiche *Vertitur in teneram cariem, rimiſq; dehiſcit.* Ov: *epith: vide Carioſus.*

[illegible]rīna *Nawy dno.* Der Schiffboden. *Reſtat adhuc humeris fulta carina tuis.* Ovid. *epith:* Cūrva, pānda, īnflēxa, cĕlēr, ūncta, lōnga, căva trepĭda, pīcta, īncūrva, audax, vēlĭfĕra, ærāta, bēllātrix, cĭta, lĕvis, frăgĭlis, vēlĭvŏla. *vide Navis.*

cărīnæ putaminum. *Łupiny 2.*

cărīnāntes in Łaię, & Szydzą.

cărīnārĭus, *Fárbierz 1. Woſkowáto farbuiący.*

cărīnātim, *Wypukło.*

cărīnātus, *Wypukły.*

carīno, as. Wklęſło czynię.

cărīnor, aris. *Łżę 1. Szydzę.*

cărĭōſus, *Sprochniáły, Spleśniáły, Zgrzybiáły.* Wurmſtichig. -- *Niſi vos carioſa ſenectus.* Ovid. *phr:* Cărĭe vĭtĭātus, cōrrūptus, ădēſus, ēxēſus.

cariſtia vel chariſtia, pro caritate. Barbarum.

cārĭtas, *Miłość, Drogość.* Die Liebe. *vide Charitas.*

carium, idem Careum.

cārmen, à cano is. *Wierß 2. 5. Pieśń, Formułá* Ein Gedicht/ Geſang. *Non me carminibus vincet nec Thracius Orpheus.* Virg. *ſyn:* Vērſus, nŭmĕri, mŏdi Mūſa. *epith:* Dūlce, nōbĭle, grātum, ŏpĕrōſum, ămābĭle, phœbæum lēnĕ, vĕnūſtum, vōcāle, mōlle, ſūblīme, tenērum, vĭgĭlātum, căſtălĭum iŏcōſum, fātĭdĭcum, Dīvīnum, mŏdŭlābĭle ēxcūltum cūltum ămīcum blāndĭſŏnum, lætum æternum, nēctărĕum, cōmpŏſitum, præclārum; gārrŭlum lætificum, sŏnōrum, lĕpĭdum īngĕnĭōſum, quĕrŭlum mēllĭtum fēſtīvum, grāndĭſŏnum dēdūctum ſcēnĭcum grăve, nōbĭle, nŭmĕrōſum apōllĭnĕum cōmptum, cōncĭnnum, cœleſte Pīĕrĭum ămātum, tŏnans, furēns, fŭrĭōſum, măcĭlēntum abjēctum, hŭmĭle. *phr.* Vērba nŭmĕris nēxa, lĭgāta, vīncta, ādſtrīcta. Metricis vērba cōācta modis, in pēdes vērba coacta, īmpărĭbus cārmĭna fācta mŏdis. Flet nōctem rāmōquĕ sĕdens mĭſĕrābĭle cārmen īntĕgrat. Res gēſtæ Rēgūmquĕ, Ducūmquĕ & trīſtia bēlla. Quo ſcribi poſſēnt nŭmĕro mōnſtrāvit. Hōmērus ărma grăvi nŭmĕro vĭŏlēntaq; bēlla părābam ēdĕre, mătĕrĭa, cōnvĕnĭēnte mŏdis. Părvăquĕ ne dīcam ſcrībēndi ūlla vŏlūptas eſt mĭhi, nec nŭmĕris nēctĕre vērba jŭvăt. *vide Carmina ſcribere, Carmen pro incantatione, Veneficium.*

Cārmen à caro, is. *Ględá, Szczotká do Wełny.*

cārmen balliſticum, *Zwyćięſki wierß.*

Carmen item alio ſenſu quaſi charmen. Barb. ſub Kármazyn 2.

cārmen magicum. *Czáry.*
cārmēsīnum, *Kármázyn* 2.
cārmĭnārĭus, carminator, *Wybijácz wełny.*
cārmĭnātĭo, *Wybiiánie wełny.*
cārmĭno as. Cārmĭne traho lanam. *Wybijam Cżeſzę wełnę.* Kämmen/ Hecheln.

CARN

Cārnālis, *Cielesny Pedwoiewodzy.* Fleiſchlich. *Nec carnale genus minuit factura creando.* D.
cārnārĭa taberna *Játki mięśne* Fleiſchbanck.
cārnārĭum. idem & *Mięśná grzędá.*
cārnārĭus adject: *Mięśny.* Fleiſchig.
cārnārĭus, ſubſt: *Rzeźnik*, *Mięſo rad jadáiący.* Ein Metzger/ Fleiſchhacker. *Ut lucraretur lardum, & carnaria furtim.* Luc.
cārnes facere, ex: ſub *Rąbam*
cārnem perdens, *Suchoty cierpiący.*
cārnĕus, *Ciáłowy*, *Cielesny.*
Carnicula, *Priſcian.* idem *Caruncula.*
cārnĭfex, ſubſt: *Kát*, *Niecnotliwy.* Ein Hencker Scharffrichter. *Carnifici duras præbuit illa manus.* Ovid. *ſyn:* Tōrtor, lĭctor. *epith:* Crŭēntus, crūdēlis, mĭſer, īmmītis, dīrus sānguĭnĕus ĭnhūmānus hōrrēndus tērrĭficus, āter, īmpĭus, mĕtŭēndus, ĭnēxōrābilis, fērreus tēter ſāngvĭnŏlēntus īnfāmis, ferālĭs, īmmānis. *phr.* Lēgum vĭndēx. Cōrpŏra diſcrŭciāns. Quem ſcĕlĕrātōrum mētŭit măla tūrba nĕpōtum, cūjus ăd āſpēctum facies fūnēſta lătrōnis pāllet. Crūdeli jŭgŭlum trādĕre cārnĭfici.
cārnĭfex, adject. *Kátowſki.*
cārnĭficīna, *Kátowniá*, *Kátowánie*, *Męká.* Richtſtatt. *Tam diverſa locis hæc carnificina pererrat.* A.
Carnificinum, vel carnificum cribrum. Smágánice. Peinigung.
Carnificinus, Carnificius, Carnificus, *Kátowſki.*
cārnĭfico, *Kátuię*, *Czwiertuię.* Martern.
Carnis, hujus carnis. f. priſcum. Livius Poëta. & Hiſtoricus, apud Priſcianum.
cārnĭſprīvĭum, *Mięſopuſt.*
cārnĭum dies, carnariorum dies. *Mięśny dźień*
cārnĭvŏrus, *Mięſo rad iadáiący.* Der Fleiſch iſſet. *Mittere, carnivoris præberi pabula mandat. phr.* Cārnis, ăvĭdus, vŏrāx ĕdax.
cārnōſitas, *Cieliſtość.*
cārnōſus, carnulentus, *Cieliſty* 1.2. Fleiſchhafftig
cāro. ris. *grępluię, Wybijam wełnę. Poſtrzygam.*
căro, *carnis, hæc Mięſo.* Fleiſch. *Ægra caro prodeſt animo, defuncta revixit.* Mart. *epith:* Mōrtālis, frăgĭlis, īnfirma rūbēns, rĕbēllis, īmmūnda, ægra, sĕdĭtĭōſa, vīlis, lānguĭda.
căro arboris, *Biel* 2. *Mięſiſtość.*
căro morticina, *Ścierw.*
Cărŏdūnum. *Krákow.*
căros, m. *gr. Spiączká*, & *Káruy.*
cărōta *Páſternák* 1.
cārpăſium, *Lęn niezgorzyſty.*
cārpătĭnæ, hæ. *Kurpie.*
Cārpătus, *Krepák Tatry.*
cārpēntārĭa, *Kołodźieyſtwo.*
cārpēntārĭus, ſubſt: *Kołodźiey.*
cārpēntārĭus, adject: *Kołodźieyſki.* Opere carpentario. *Exodi 35. 1. fabrili, fabri lignarii Vuiecus. Cornel. à Lapide.*
cārpēntum, *Káretá.* Ein Wagen. (*Vehiculi genus, quaſi carmentum à carmenta Evandri matre*) *Nam prius Auſonias matres carpenta vehebant. Hæc quoque ab Evandri dicta parente reor.* Ovid
cārphĕōtum, è *gr. Kádźidło*, *Zywicá.*
cārphos, n. *gr. Boża trawká źiele.*
carpīneus, *an grábowy?* I. *producit Robert Steph: corripit* Calepin.
cārpĭnus, an *Grab?* an *Klon?* v. & *Trzmiel.*
cārpĭo, *B. Kárp.*
Carpiſculus. Vopiſc. barbaricum calceamentum ſimile carpiſculo architectorū. Caſaubon. ex Vet. Inſcript. & L. Biſciola, l. ultimò c. 20. Tom: 2
Cārpo, is. *Obrywam* 1. *Urywam* 3. *Skubię Szczypię*, 1. 4. *Szárpam*, *Drápię*, 1. *Dręę Drobię Szydzę, Obmawiam*, *Przymawiam* *Przygániam.* Ergreiffen. *ſyn:* cāpĭo, āccĭpĭo, decer-

dēcērpo, lēgo, cōllĭgo. *v. Colligo.*
Cārpŏbālsămum, *gr.* sub *Balsam.*
cārpŏphŏrus, *gr. Owocny.*
cārpŏphyllum, *gr. Jágodá bábiá.*
cārpŏphyllos, *gr.* sub *Bobek 2.*
cārptim, *Szczypką, Częściámi, Tu y owdźie.*
cārptor, *Kráyczy, Przygániácz.*
cārptūra, Zbieránie 1.
cārptus, us. *Szczypká, Urywczá.*
cārpus, *gr. Ręki przegub.*
cārpus, Latinum. *Krayczy.*
cārrāgĭnem facere, sub *Tábor.*
cārrāgo, inis. f. *Tábor.*
cārro, is. idem Caro.
cārrŏbalista. Kuszá woiennà.
cārrūca, *Woz 1.*
cārrūcārĭus, adject: *Wozowy.*
cārrūcārĭus substant. *Woznicá.*
cārrum, cārrus. *Kárá 2. Woz 2.*

CART

Cārtallus, gr. Kosz *1.* Ein Brodkorb.
cārtămus, Krokos 1. 2.
cārthĕgum, in Bukszpan 1. sed lege Cratægon.
cārtĭbūlum, Stoł 2 Służbá *stołowá.*
cārtĭlāgĭnĕus, cartilaginosus, Chrzęstkowáty.
cārtilāgo, *Chrząstká. I corripiendum suadet Analogia; auctoritas deest. A quibusdam anceps.*
cārtĭlāgo arundinis, sub *Trzćiná.*
cārum, *gr. idem* Careum.
cărūncŭla, Mięsko, Ciáłko.
cārus, *Drogi, miły.* Lieb. *Hoc mihi venturum jam tum carissime vidi.* Ov. *syn:* Dīlēctus, ămātus, jūcūndus grātus, ăccēptus, svāvis.
cāryătĭdes, hæ. *gr.* in *Odrzwie, prima syllaba, à Car longa. à Caryon brevis.*
căryca, *gr. Figá suchá, Jątrznicá.*
cāryĭnus, *gr. Orzechowy.*
căryītes, æ. m. *gr. Wilczy mlecz ziele.*
căryon, *gr. Orzech 1. & Káruy.*
căryon Basilicum, Persicum, *Orzech Włoski.*
căryŏphyllāta, *Zarzyczká, Benedykt ziele, Czyśćiec ziele.*
Căryŏphyllum, *Goździk, Jágodá bábiá.*
căryŏphyllus *gr. gozdźiki kwiátki, Goźdźiki Indyiskie.*
căryōta, cariotis idis. *gr. Dáktyl.*

CAS

Căsa, *Chałupá.* Bauren-Häußlein / Hütte. *Atq; humiles habitare casas, & figere cervos.* Māgālĭa, măpālĭa, tŭgŭrĭum. *epith:* frōndĕa, strāmĭnĕa īmmūnda angūsta agrēstis, cāmpēstris vĭrĭdis lūtĕa rŭdis frīgĭda rūrālis, grāmĭnĕa tūrpis pauper mūltĭfŏris secūra lăcĕra tūta mŏdĭca īndĭga pācĭfica. *phr:* Rūstica tēcta. Lāres āngūsti pārvi tĕnŭes ēxĭgui. Dŏmus hūmĭlis agrestis. Pārvæ fŏres hūmĭlis vīlĭa tēcta căsæ. Jūncis cānnaquē īntēxta pălūstri strāmĭne tēxta dŏmus. Strāmĭnĕas hăbĭtāre casas & frōndĕa tēcta. Rāris hăbĭtāta măpālĭa tēctis. Cōngēsto nōn cūlta măpālĭa cūlmo. Paupĕris & tŭgŭri cōngēstum cēspĭte cūlmen. Stĭpŭlā tūnc tēcta vĭrēbant & părĭes lēnto vīmĭne tēxtus ĕrat. Dŏmus hūmĭli culmĭne, hōrrens fimo & strāmĭne: strāmĭnĭbus cōntēxta: pērvĭa vēnto. De cānis strāmĭnĭbusq; dŏmus. Cum frīgĭda pārvās prœbēret spēlūnca dŏmus ignēmquē lārēmq; & dōmĭnos cōmmūni clauděret umbra. Pārva sēd ēxĭlis tecta cŏlēnda casæ. Secūras quīcūnquē căsas & rūris ămæni vērnāntes cōntēmnit agros ô tāntum lĭbēat tĭbi mēcum sōrdĭda rūra, ātquē hūmĭles hăbĭtāre căsas. (*bliski*
Căsābūndus, *Upadáiący, Wálący się, Upadku*
căsātĭa, *Domu pilnuiąca.* Eine Hütterin.
căseus, Stároświecki, Stáry.
cāseāle, casearia taberna, *Sernik.*
cāseārĭus, *Serny.* sub *Serowy.*
căseātus, Caseosus, Serowy.
căsēllæ, *Przegrody.*
căseŏlus, *Serek, Ser.* ein Käßlein. *Hæc dant ova nurus, caseolosq; die.* N.
căseus, Caseum, *Ser.* Ein Käß. *Caseus allatus convivis est male gratus, nam sua natura non signat fercula plura. epith:* Pīnguis, ŏvīlis mōllis dūlcis cāndĭdus, nĭvĕus, vēnālis prēssus, mōllĭcŭlus. *phr:* prēssi cōpĭa lāctis. Per tōtum nivĕus promĭtur mĭhi căseus ănnum. Prēssus & āngūsto căseus ōrbe flūet

Căsia

Căsia, caſſia è *gr. Fiſtułá Láwendá, Wilczy pieprz więkſzy.* wolriechendes Kraut. *Tum Caſia, atq; aliis intexens mollibus herbis.* Vir: *epith:* Mitis, humĭlis, vĭrĭdis, ŏlens, flōrens, (rūbea.
căſiăca. *Szátá żołnierſká.*
caſignete, Plin. corr. *Adſignete.*
căſito, Kápie. à cado, ut Raſito, à rado.
căſſa nux, căſſa glans, *Fráſká.*
caſſare promiſſum, Fulgent: irritum reddere.
căſsĭcŭlum, caſſiculus, *Siátká.*
căſsĭda, æ. *Przyłbicá.* Ein Helm. *Aurea cui poſtquam nudavit caſſida frontem.* P. v. *Caſſis.*
căſsĭdĭle, Torbá, Tobołá.
căſſis, is. *uſitatius eſt plural. 1. 3. Siátká páięczná.* Ein Jäger Garn. *Caſſibus impoſitis venor, ſed arundine ſumpta.* P. *ſyn:* Lăquĕi, rētĭa plāgæ. *epith.* Dŏlōſi, lāxi, ărcti, latēntes, părāti, fāllāces, ŏccūlti, ſŭbdŏli, mĕtuēndi, ābdĭti, pŏsĭti, āppŏſiti, dĭſpŏſiti, cāuti, fērrei tĕnāces, īmpŏrtūni. *vide Retia.*
căſſis, idis. f. *Przyłbicá.* Ein Helm/ Sturmhut. *Spicula cum pictis hærent in caſſide pennis.* Ovid. *ſyn.* Gălĕæ, căſsĭda. *epith:* Fūlva, crīſtāta, aurĭcŏma, aurata, mĭnax, nĭtĭda, tōrva, Mārtĭa īnfēſta hīrſuta, căva, fērrĕa, ăhēna, æræta cælāta. *phr.* Ærāta, dēfēndit căſsĭde crīnes. Seu căput ābdidĕrat crīſtāta căſsĭde pēnnis, ēxĭt in auras căſsĭdis āltus ăpex. *vide Galea.*
căſsĭta, *Dźierlátká.* Ein Lärch.
căſsĭtĕron, *gr.* ſub *Cyná 1.* weiß Bley.
căſsĭtĭas, æ. Jemiołá.
căſmĭllus, Młodźieniáſzek.
căſnar, priſcum, Stáry.
căſo: as Upadám, Náchylam ſię. ab fallen.
căſſum, *Czczość.*
căſſum paleæ, *Zdźiebłko.*
căſſus, *Czczy.* Leer/ Ledig. *ſyn:* ĭnānis, văcŭus, frăgĭlis, *vel* prīvātus, ŏrbātus.

C A S T

Căſtăldus, B. in Ochmiſtrz.
căſtănĕa, *gr. Káſztan 1. 2.* Kaſtanien/ oder Kaſtanienbaum. *Et nunc caſtaneas nunc amat ille nuces.* Ovid. Mŏllis, hīrſūta.
căſtănea aquatica, *Orzech wodny.*
căſtănētum, *Kaſztanowy láſek.* Kaſtanienwald.
căſtănĕus, *Káſztánowy Ciſáwy.*
căſtănĭnus, *Káſztánowy.* Auß Kaſtanien gemacht.
căſtè, *Czyſto.* Keuſchlich.
căſtēllāmēntum, *Párkan.*
căſtēllānus, an *Káſztelán.*
căſtēllārĭus, caſtello aquæ præfectus, *Rurmiſtr.*
căſtēllātim, ſub *Po domách rzędem.*
căſtēllum, *Miáſteczko obronne, Twierdzá, Zámek, Rurmuſowa ſkrzyniá.*
căſtĕrĭa, è græco. *Pokład 2.*
căſtĭfico, Oczyśćiám.
căſtĭficus, Czyſtość ſpráwuiący.
căſtigābĭlis, Strofowániá godny, Kárániá godny. Straffwürdig.
căſtīgātĭo, *Strofowánie Kagánie.* Züchtigung/ Beſtraffung. *ſyn:* ŏbjūrgātĭo, pœna, mūlcta, cŏrrēctĭo. *epith.* Jūſta, pĭa, ŭtĭlis, ămīca, ămāra, dūra, ăcērba, *vide Punio.*
căſtăgātĭus vivo. *Uymuię ſię ſam, & Kárnie Skromnie.*
căſtīgātor, *Kárzący, Strofuiący.*
căſtīgo, *Karzę, Strofuię, Siekę 1. Popráwiam* Züchtigen/ ſtraffen. *Corripies nimirum, & caſtigabis acerbè.* Juv. *ſyn.* ēmēndo, pūnĭo, plēcto mūlcto cŏrrĭgo ŏbjūrgo, īncrēpo *v. Punio.*
căſtĭmōnĭa, *Czyſtość 2.* Reinigkeit.
Caſtimoniale liquamen, ex pyris. Pallad. forte idē vel ſimile quid garo: quod ad caſtimoniarum ſuperſtitionem ſacris Judaicis dicatum erat, teſte Plinio, & idem in caſto, Veneris ſacro contentiſſimo & frugaliſſimo Romanorum conceſſum, Dalecamp. ex Plinio Feſto.
căſtĭtas, caſtitudo, *Czyſtość ſub Niewinność.* Keuſchheit. *Pacis quietem, caſtitatem corporis.* (Jamb.) *ſyn:* Pūrĭtas, īntegrĭtas, pŭdīcĭtia. *epith:* Pūra cāndĭda ſāncta vĕnĕrānda īntācta, pŭdica īnnŏcēns, hŏnēſta incorrūpta īntĕmĕrāta vīctrix cœlēſtis āngelica, dĭvīna, mīra. *phr:* Nulla rĕpārābĭlis ārte. Thălămus ſine cri-

ne crīmĭne vītæ, īngĕnuæ sīgna pudīcĭtiæ Sĕmpĕrquĕ vīrĕntes flōre pŭdīcĭtĭæ āpprŏbat & căstam căsta pŭdīcĭtĭam. Credo pŭdīcĭtĭam Sātūrno Rēge mŏrātam in terris, Sērvāvi fātĕor mŏrte pudīcĭtĭam. Līs ēst cum fōrma magna pŭdīcĭtĭæ. Vel Pātĕr ŏmnĭpŏtens ădīgat mē fūlmĭne ad ŭmbras, ănte pŭdor, quam te vĭŏlem aut tua jūra rĕsŏlvam. v. *Conjugiū odiose.*

căstor, *gr. Bobr.* Ein Byber.

căstŏrĕum, *gr. Bobrowe ſtroie.* Bybergeil.

căstŏrĕus, *gr Bobrowy.* Von einem Byber. *Caſtorea, eliadum palmas epirus aquarum.* Virg. *ſyn:* Căstŏrīnus, fibrīnus.

căstra, orum. *Oboz.* Ein Kriegs-Lager. *Caſtrorum & campi medio, &c.* Virg. *ſyn.* Cōpiæ tūrmæ phālănges, cătērvæ āgmĭna. *epith:* Hōrrĭda ăcērba nĕfănda Mārtĭa fūlgĭda ſæva, ŏpŭlēnta fida tūta. *phr.* Tēntōrĭa ērēcta. Strīctis fūlgida tēlis. Mūlto rĕfērta mīlĭte in tūto lŏcāta lŏco. Semiănĭmes in căstra trahens hŏstīlĭa tūrmas. Pūlſus ădeſt ārmis, căstrāquĕ ſæva fŭgat. Strīctis quem fūlgĭda tēlis inter lau rĭgĕros ălŭērunt căstra triumphos. v. *Agmen.*

căstrametor, pono, loco, habeo. *Oboz ſtáwiam* Das Lager ſchlagen. *phr.* Fīgĕre căstra. Căstra lŏcāre. Tūto figĕre, *vel* pōnĕre căstra lŏco, cōnsīdere căstris. Tēntōrĭa figĕre ērĭgĕre, cum lŏnga cŏhŏrtes ēxplĭcŭit lĕgĭo. cămpo ſtĕtit āgmen ăpērto, āgmĭna denſăntur cămpis: lāte lŏca mīlĭte cŏmplēnt. Miles cămpo ſēſē ardŭus īnfertHūc ăcĭes dūcit Rōmănăquĕ circum Căstra lŏcat părvŭmquĕ lĕvi ſtrŭit āggĕre vāllum.

căstrămētātĭo, *Obozu ſtáwienie.*

căstrămētātor, *Oboźny.* Lagermeiſter.

căstrămētor, *Oboz rozbijam.*

căstrātĭo, *Czyſzczenie, Rzezánie, Obćinánie.*

căstrātōrĭus, ſub *Rźezániec 3.*

căstrātum vinum. *Winc łágodne.*

căstrātura, *Prześiewánie.*

căstrātus, *Czyſzczony, Prześiewány, Rzezániec*

căstrēnſis. *Obozowy, Woienny.* an *Zamkowy? Grodzki?*

căstrenſis ratio, *Woienná umieiętność.*

căstrēnſis rei curator, adminiſter, magiſter, *Oboźny.* Was zum Lager gehört.

căstro, as. *Rzeżę 2. Czyſzczę 2. Obćinam 1. Sadzę, Prześiewam, Suſzę 1. Podbieram miod,*

căstrōrum præfectus, *Oboźny.* (*Urzynam*

căstrum, *Zamek.* Ein Schloß/ ein Burg.

căstŭla, *Ciáſnochá.*

căstus, ti. adject: *Czyſty.* Keuſch/ rein/ züchtig *ſyn.* Pūrus pŭdīcus īntĕmĕrātus īllĭbātus mūndus cœlebs. *phr.* Quō nōn eſt căstĭor ălter cŭi nūlla vŏlūptas nŏcŭit cūjus mōres nūlla lĭbīdo cŏrrūpit non vīctus mŏlli lĭbīdĭne; laude pŭdīcĭtĭæ cĕlĕbris, ănĭmōque & cŏrpŏre căstus. Hi nec cōncŭbĭtu īndŭlgent nec cŏrpŏra ſegnes in vĕnĕrem ſŏlvŭnt; căstum ſērvāns cŭbīle, Frigidus in venĕrem veneris qui prœmĭa neſcit. Tūrpĭa lāſcīvi fŭgĭēns cŏnſortĭa cœtus; me nātūra pŭdīcum fecĕrat. Et căsto pēctŏre dūrus ĕram. Nūlla tŭōs ūnquam cŏrrūpit fœmina mŏres

căstus, ſubſt: *Czyſtość 2. Obrząd, Wiliá.* (res

caſualis, lege infra Præpoſitio 2.

căsŭla, *Chátupká, Ornat.* Ein Hüttlein. *Vivite contenti caſulis. & collibus iſtis.* Juv. *vide Caſa*

căsum, fortunam ſequor. *Puſzczam ſię ná ſzczęście.*

căsus, us. *Przypadek, Trefunek, Upádnienie 1. Spádnienie, Przygodá, Kazus, Powod 1.* Fall. Gefahr. *Per varios caſus, per tot diſcrimina rerum.* Virg. *ſyn.* Lāpſus, prōlāpſĭo, rūīna, *vel* īntĕrĭtus, ēxĭtĭum, pērnĭcĭes, *vel* īnfŏrtūnĭum, damnum, clādes ſtrāges, *vel* ālĕa, pērīcŭlum. *epith:* īnŏpīnus cĭtus, ădvērſus, fūnēſtus īnsŏlĭtus, lūctŭōſus lūctĭfĭcus īnfăndus, ĭnīquus, ăcerbus. *v. Cado, Strages, Periculū.*

caſus Grammaticorum. Słowá końcowe odmiany.

caſus nominandi Nominativus. Rectus ibidem.

caſus ſecūdus, gignendi paternus poſſeſſivus ibidem

caſus tertius, dandi. dativus. ibidem.

caſus quartus, accuſandi, accuſativus ibidem.

caſus quintus, ſalutatorius, vocādi, vocātivus. ibi

caſus ſextus, Latinus, auferendi. Comparativus Ablativus. ibidem.

caſus ſeptimus, Caſus octavus, ibidem.

cata ſub Kit.

cătăbăſis, is. *gr. Záſtępowánie.*

cătăbŏlĭcus, *gr. Czárt.*
cătăbŭlum, *gr. Chlew, Klátká 2.*
cătăchrēsis, is. *gr. Zámiáná słow.*
cătăclītum, *gr. Łoſko ſtołowe.*
cătăclysma, tis. n. *gr: Kliſterá.*
cătăclysmus, *gr. Potop.* Sündfluß. *Armenus qui poſt veterem cataclyſmum.* Mant. *vide Diluvium.* (*mieyſce.* Ein Rennplatz.
cătădrŏmus, *gr. Powroz kuglárſki, Gonitwy*
cătădūpa, orum, catadupi. *hi gr. Progi ná rzekách, Szum*
cătăgĕlăsīmus, *gr. Náśmiewcá.*
cătăgrăphum, *Obraz z perſpektywą.*
cătăgŭla, æ. *gr. Prządká.*
catalecticus verſus, cui una ſyllaba deeſt. Servio. *Catelectus Diomedi.*
cătălēpsis, is. *gr. Poięćie.*
cătălīptos, *gr. Poięty.*
cătălŏgus, *gr. Reieſtr 5. Wybránie. Popis, Wyliczánie.* Ein Regiſter. *ſyn:* index.
cătălўsis, *gr. Rozłączánie.*
cătămīdio, as. Wyśmiáć kogo.
cătămītus, *Sodomczyk. Aut Jovis Elyſii tu catamitus eris.* Auſ.
Catampo, Feſto. ludus quo duo ſe exercent, vel potius, Catabo. i. deorſum. ut retro ſeceſſus. Scalig
cătănānce, es. *gr. Miłośná źiele,* & in *Miłośniczy 2.*
cătăpĕtāsma, tis. *gr. Záſłoná.*
cătăphŏrĭcus somnus, *Śpiączká.*
cătâphracta, æ. *gr. Kiryś.*
cătâphrāct9, cataphractarius, *Kiryśnik, Raytar.* Allenthalben bewahrt/ Küriſſer/ geharniſcht. *Ferreus aurato ceu cataphractus equo.* Pr. *vide Armatus.*
cătâphrāctum, *gr. Skárłupá.*
cătâphrātes, æ. m. *gr. Ołowiánká żeglárſká.*
cătâplāsma, tis. *gr. Máść 2. Namáczánie.*
cătâplaſmo, as. B. Námázuię.
cătâplēxis, is. eos. *gr. Przelęknięnie.*
cătâplus, li. *gr.* Port, *Przypłynięnie.*
cătâpŏtĭa orum. *gr. Pigułká, Lekárſtwo.*
cătâprōtātes, æ. m. *Ołowiánká żeglárſki.*
cătâpūlta, æ. *gr. Bełt, Poćiſk Kuſá woięnná.* Ein Armbruſt. *Non quæ ſtridentes torquet catapulta molares.* Sid. *vide Baliſtá.*
cătâpūltārĭus, ſubſt: *Kuſny ſtrzelcy.*
cătâpūltārĭus, adject: *Kuſny.*
cătâpūtĭa, æ. *gr, Kleſzczowiná.*
cătărācta, æ, e *gr. Kratá żelázná, Ståwidło, Kátaráktá, Szum, Upuſt.* Ein Schoßpfort/ Waſſerfall. *Excepere duos; & præcipites cataractæ.* Luc.
cătărāctes, & catarrhactes, æ. m. *gr. Progi ná rzekách, Czáplá 1. Rybitw pták.*
cătărāctria, ut infra Cicelendrum
cătārrhus, ri. *gr. Ryma.* Der Snopff. *Hinc tuſſis, ſpaſmus, tetanus, diſpnæa, catarrhus.* H.
cătārrhytus locus, *Mokrzyny.*
cătāscŏpĭum, *gr. Łodź.*
cătāscŏpus, *gr. Spieg.*
cătāsta, è *gr. Wendetá niewolnikow, Probá, Naczynie, Krámnicá.* Ein Ort der Sclaven *Barbara gypſatos ferre catasta pedes.* Tib. (*Locus ubi venales ſervi exponebantur.*) *epith:* Bārbărĭca, ăvāra, ārcāna; ĭnērs; rĭgĭda, bārbara. *phr.* Cōmpĕdĭbŭsquĕ sūīs & ĭnērti ŏpprēssa cătāsta. Nōn tē bārbărĭcæ vērsābat tŭrba cătāstæ, Nōta lŏquŏr Rēgnum ĭpse tĕnet, quem sæpe cŏēgit.
cătāstĭctos, *gr. Nákrápiány.*
cătāstrōma, tis. *gr. Podkład w budowániu.*
cătāstrŏphe, es. *gr. Odmiáná. Item. Actus Comœdiæ extremus converſionem fortunæ; continens.* Donat.
cătāstus, è *Gr. Niewolnik kupny, Młodźieniáſzek Cum tibi Niliacus portet cryſtalla catastus.* M.
cătax, cis. *Chromy.*

CATE

Cătē, Oſtrożnie.
cătēchēsis, *Gr. Náuká 1. 1.* Ein Bericht.
cătēchīsmus, *Gr. Náuká Chrześćiáńſká.*
cătēchīzo, *Gr. Uczę kogo, Náuczam wiáry.*
cătēchūmĕnus, *Chrztu czekáiący. te aliqui corripiunt,* Sic. *Deniq; cum exſtincto catechumenus ore jaceret.* Fort.

cătēgŏrēma, Gr. *lege infrà* Prædicatum.
cătēgŏrĭa, *gr.* sub *Obwinienie 2. & infrà Prædicamentum.*
categoricus, lege infra Prædicativus.
cătēia, *Pociſk, Kulá náwiązáná.*
cătēlla, *Suczká, Łáncuſzek żelázny.* **Ein klein Hündlein.** --- *acumina ſæpe catellam.* Horat. *ſyn:* Cătŭla, *vel* pārva cănis.
cătēllŭlus, Pieſek.
cătēllum, n. *Łáncuſzek.* **Ein klein Kettlein.**
cătēllus, idem & *Szczenie, Łáncuſzek żelázny, Nákolánki.* **Ein Hündlein.** *v. Catulus.*
cătēna, *Łáncuch 1. 2. Taniec 3. Szpągá 1. Łátá dáchowá.* **Ein Kette.** *Stridor ferri, tractæque catenæ.* Vir. *ſyn:* Vīncŭla, nēxus cōmpĕdes; mănĭcæ, lăquĕus, fūnis, nōdus lŏra, lĭgāmen. *epith:* Grăvĭs nēxa; fērrūgĭnĕa, tĕres sŏlĭda, ærĕa, īmprŏba, ŏnĕrōſa pōndĕrōſa, rĭgĭda crŭēnta, fĕra, ăcērba, ænĕa, vūlcānĭa, ſervīlis probrōſa. Pōndĕre lāſſa catenæ eſt manus, cēntum vīnctus cătēnis pōſt tērgum nōdis. Īnvadit vīncītquĕ mănus poſt tērga cătēnis. *vide Vincio.*
cătēna lignea, *Łyczák, Wić.*
cătēnæ, *Więzy.*
cătēnārĭus, *Łáncuchowy.*
cătēnāti, *Páſmem.*
cătēnātĭo, *Wiązánie.*
cătēnātus, *Łáncuchowy, Związány.* **mit Ketten gebunden.** *Expectant curæq; catenatique labores.* Mart. *ſyn:* Vīnctus, *vel* cōntĭnŭus. *phr.* Cătēna, vīnclīs, mănĭcis cōmpĕde vīnctus, lĭgātus, ſtrīctus, cōnſtrīctus, ādſtrīctus cătēnis rĕvīnctus, vīnclis tĕnācĭbus ādſtrīctus, cōmpĕde vīnctus, vīnclis pĕdes, mănūſq; lĭgātus.
cătēno, as. *Łáncuchem związáć, Wiąże 1.*
cătēnŭla, *Łáncuſzek.* **Ein Kettlein.** *Et erit geminata catenula pendens.* F.
cătērva, *Orſzák, gromádá, ludźi* Kupá, *Połek, Rotá 1.* **Ein Schaar Kriegsleuth.** *Inceſſit magnâ juvenum ſtipante catervâ.* Virg. *ſyn.* Tūrma, phalānx; āgmen, cŏhōrs mănus, lĕgĭo, mănipulus, ēxērcĭtus, glŏbus. *epith:* Flōrēns, fūlgens īnsāna, ārmĭfĕra, ſpūmāntes cæde cătērvæ, āgmen ăgēns ĕquĭtum & flōrēntes ære cătērvas. *v. Exercitus* (& *Turba.*
cătērvālis, *Gminowy, Podły*
cătērvārĭus, *Podły.* **Schlecht.**
cătērvātim *Hurmem, Gromádą.* **Rotten/ oder Schaarenweiß.** *Jamq; catervatim dat ſtragem, atq; aggerat ipſis.* Vir. *ſyn.* Tūrmātim.

CATH

Căthārma, atis. *Gr. Oddány &c.*
căthārtĭcus, *Gr. Purguiący, Lekárſtwo purguiące*
căthĕdra, *Gr. Kátedrá, Stolec 1* **Ein Stul/ Seſſel/ Cantzel.** *Et ſteriles cathedras, baſia ſola crepant.* Mart. *Hinc atq; inde patens, & nudæ pæne cathedræ.* Juv.
căthedrālĭtĭum, Biſkupizná.
căthĕdrālĭtius, *Pácholę.* **Das zu dem Stul gehört.** *Cum Cathedralitios portet tibi rheda miniſtros.* Juv.
căthĕdrārĭus, Pokątny.
căthemâ, tis. *Gr. Noſzenie, Łáncuch złoty.*
căthĕtus, ti. *Gr. Liniá z gory ná doł.*
căthŏlĭcus, ſubſt: *Gr. Kátolik.*
căthŏlĭcus, adject: *Kátolicki, Powſzechny. Prima aliquando ob neceſſitatem producitur, Catholico in templo Divini fontis ad aram.* Prud.
cătīllātĭo, *Polizowánie, Łupieſtwo.*
cătīllo, as. *Polizuię.*
cătīllo, onis. *Żárłok, Polizácz, Łupieżcá. Szczuká 2.* **Ein Schlemmer.**
cătīllus, *Miſká máłá, Tygiel 2. Młyńſki kámień zwierzchni,* & ſub *Petlice.* **Schüſſlein** *Incretum, puris circumpoſuiſſe catillis.* Hor.
cătīnēllus, cátinulus, *Miſká máłá.*
cătīnum, *Krużyk.*
cătīnus, *Krzynow, Miſá ſporá.* **Schüſſel.** *Anguſto piſces urgere catino.* Hor. *ſyn.* Cătīnum, lānx, dīſcus. *epith.* Fīctĭlis, căpax, lautus.
catlāſter, Szczenię, Dźiecię 2. Gołowąs.
cătlītĭo, Beſtwienie ſię.

Cătōblĕpas, æ. m. *Gr. Głowacz 1.*
cătōchītes, æ. m. *gr. Kámień lipki. Hanc solam perhibent catochiten gignere terram.*
cătōgēum. *gr.* sub *Podźiemny* (Prif.
cătōmĭo, *vel catomo, vel catomis suspendi. Nogámi wzgorę.*
cătōmum, *è gr. Łáncuh piekło.*
cătōnĭum, fub *Piekło.*
cătoprĭce, es. *gr. Pátrzenie.*
cătōptrŏmāntĭa, *gr. Wrożká 2.*
cătōrchītes, æ. m. *gr. Figowe Wino.*
cătōrthōmă, tis. *gr. Uczynek dobry.*
cătōrthōsis, is *gr. Spráwowánie 1.*
cătōtĕrĭca. orum. *gr. Leſkárſtwo purguiące.*
cătta, *apud Martialem, avis edulis ignota. Rader.*
căttus, catta. idem Catus subſt. & sub Szopá
cătŭla, *Suczká* (*woienná.*
cătŭlārĭus, catulinus *Pſi Szczenięcy.* Zum Hündlein gehörig.
cătŭlāſter, Szczenię, Dźiecię 2. Gołowąś.
cătŭli, *hi. Dźieći 5.*
cătullĭo, is. Beſtwię ſię. Rämßlen.
cătŭllītĭo, *Beſtwienie ſię.* Das Ramßlen.
cătŭlus, *Pieſek, Szczenię. Prośię Łáncuſek żelázny.* Hündlein. *At conſveta domi catulorum blanda propago.* Lucr. *ſyn.* Cătēllus. *epith.* Pārvus, ēxĭgŭus, tĕnēllus. Lāctāns, mōllis, timĭdꝰ, tĕner, blāndꝰ, păvĭdꝰ, fūgitĭvꝰ, fūgāx, mōrdax, păvēns, dŏcĭlis cănis.
catumeum, Arnobi. libi genus in ſacris ethnicorũ.
cătus, adject: *Umieiętny, Mądry, Oſtrożny.* Klug. *Voce formaſti catus & decora.* (Saph. *ſyn.* Cautus. āstūtus. căllĭdus, vērſūtus.
catus, ſubſt: Kot. ein Katz. *Produxit a Petroniꝰ, & aliqui Cattus ſcribunt, aliis eiuſdem originis, eſt cum Adiectivo ă Non ſecus ac muri catus ille invadere pernam.* M. *ſyn.* Fēlis. *epith:* āſtūtus, mūrĭbŭs hōſtis.

CAV

Căva, Kulá *nawiązána.*
căvædĭum, *Sień 1.* Podworze.
căvāmen, *Loch. Grubá. Wydrożenie.*
căvāta dextra, *Gárść.*
căvātĭcus, *Lochowy.*
căvātor, *Dłubacz.*
căvātus, *Wydrożony.*
caucălis, idis. f. *gr. Pietráſznik ziele.*
caucōn, *gr.* Przęſtká, *Bezliſt ziele.*
caucus, Czáſa 1. Korczák.
cauda, *Ogon, Pluſk 1.* Ein Schwantz. *epith.* Lōnga, sĭnŭōſa vērsĭcōlor, ſtellāta. *phr:* Lōngo caudæ ſȳrmăte cōndit hŭmum.
cauda ſalax, *Członek.*
cauda placens piſcis, *Szczuká.*
caudam jacto, traho, Prov. *Kokoſzę ſię.*
caudātus, *Ogoniáſty.*
caudētum, in *Przęſtkowy.*
caudĕus, *Przęſtkowy, ſitowi.*
caudex, icis. m. *Pniák,* Kłodźiná, *Odźiemek. Głupiec, Nikczemnik.* Der Stamm an einem Baum. *ſyn.* Trūncus liber. *Quin & caudicibus ſectis.* (*mirabile dictu.*) Virg.
caudĭca navis, *Komięgá.*
caudĭcālis, *Pniákowy, Kłodźinowy, in Kłodźiná.*
caudĭcālis provincia, *Rąbánie drew.*
caudĭcārĭa, & caudicata navis, *Komięgá.*
caudĭcārĭus, caudicatus, *Pniákowy,* Kłodźinowy, *Dylowy.*
caudĭces connexi, *Tráftá.*
căve, cave malo, *Wárá 2.*
căvē ne, *Niech 1.* Siehe zu/ daß nicht. *Lucũ, ligna, cave ne portas occupet alter.* H. *Vade, vide, cave ne titubes, mandataq; frangas.* Hor.
căvea, *Klátká 1. 2. Koſz koło płonek,* & in *Dźiewowiſko 1.* Ein Käfig/ Vogelkorb. *Exoritur caveis qualis reſonantibus olim.* Cl. *ſyn.* Fōvĕa, fōſſa, căvērna, ſpĕcus, āntrum. *epith:* ōbſcūra, prōfūnda, īma.
căveo, *Przeſtrzegam 1. Wárnię 1. 2. Zịáznię, Zágrádzám 2. Ochrániam, Zápiſuię 4. Chronię ſię, & in Nie 2. Rádzę okim.* Werden/ hüten/ fürſehen. *Ergo cavete viri, ne ſit ſententia diſcors.* P. *Quiq; aliis cavit, non cavet ipſe ſibi.* Ov. *ſyn:* Vĭdeo, prōvĭdĕo, āntĕvĭdeo,

deo, prōſpĭcĭo, ădvĕrto, præcăvĕo, ŏbſĕrvo *phr.* Cŏmmīſīſſe căvet, quod mōx mūtāre
căvĕo alicui obſidib9, *Zakładnik dáć.* (lăbōret
căveo alicui prædibus, *Rękoymią dáię.*
căveo mihi obſidibus, *Zakładniki wźiąć.*
căveo fœdere, *W przymierze co kłádę.*
căvērna, *Jáſkinia. Grubá.* Ein Höle. *Regia, & umbroſæ penitus patuēre cavernæ.* Virg. *ſyn.* ăntrum ſpĕcus ſpēlūnca, ſpēlæum lătebra, lūſtra fĕrārum. *epith:* ūmbrōſa, ūmbrĭfĕra, īma, clauſa căva, văſta, ēxēſa, fōſſa, fūlva, ſĕcrēta, īmmānis. *phr.* ābrūptis ſpecus ātra căvērnis, æſtīva in fōſſis cōndēns frūmēnta căvērnis. Cūrvīſquĕ immūgiit Ætna căvērnis. *vide Specus, Antrum.*
căvērnōſus, *Lochowáty.* Voller Hölen. *Perque cavernoſos juſſit penetrare meat9.* P. *ſyn:* Căv9, vel căvernis frĕquēns, mūltis cōncăv9 āntris.
căvērnūla, *Dźiurká 1. Oddechowá dźiurká.*
căvĕus, i. *Korczák 1 Czárá 1.*
căvĭar, *aris, n. ſub Ogonowy.*
căvīlla, *æ. Szyderſtwo.* Ein Speywort.
căvīllātĭo, *Przymowká, Szyderſtwo, Wykręcánie.* Geſpey/Geſpott. *ſyn:* Jŏcātĭo, jŏci, jŏcus, căvīllus, ſcōmma. *epith:* Tūrpis sŏlūta, pŭĕrīlis mōrdax, līvēns, prŏcāx, inimīca, pĕtūlāns, audax. *phr.* Plēna cōnvicĭis, ŏpprobrĭis vērba. Rīdiculi mōrdāces prōtērvi săles, jŏci. Scūrrīlia ſcōmmăta. *vide Riſus*
căvīllātor, *Szyderz, Szczypácz, Wykrętarz.* Ein Spottvogel *ſyn.* jŏcŭlātor. *v. Cavillatio*
căvillātus us. *Szyderſtwo, Wykręcánie.*
căvilles, hæ ſub Szyderſtwo.
căvīllo, as. *Szydzę.*
căvīllor, aris. *Lżę 1. Szydzę Szczypię 4. Przymawiam, Przygániám, Potwarzám, Oſzukiwam, Wykręcam 2. Zártuię.* Höhnen/ſpotten. *ſyn* Rīdĕo, īrrīdeo, lūdo, īllūdo, jŏcor. *phr.* Prŏcācĭter īllūdo, arrīdĕo. Prōtērvis cōnvīcĭis lăcēſſo. Jŏcis ſcūrrīlibus ēxcĭpĭo. Mōrdacĭa ſcōmmata jacto *v. Derideo.*
căvillum, cavillulum. *Szyderſtwo.* Speywort. *vide ſupra Cavillatio.*

Căvitio, Feſto i cautio priſcè.
caula, *Chlew 1. Owczárnia, Loch.* Ein Schaffſtall. *Cum fremit ad caulas, ventos perpeſſus & imbres.* V. *ſyn.* ŏvīle, ſtăbŭlum, ſēptă. *epith.* Clauſa tuta, āngūſta, lāta, pīngvis ŏpīma, plēna călĭda ăpērta, mūnīta *vide Stabulum.*
caulæ, *Dźiurki 1.*
caulam facio, *Wyráſtám 2.*
caulēſco, is. *Głąbieie.* Stenglen.
caulĭas, æ. m. *gr. Głąbowy,* & in *Cyrenáyſkie źiele*
cauliator apud Plautum legit Lipſius, à caula, alluſiſſe Poëtam aiens, ad vocem Cavillator, quam ibi alij ſimpliciter legunt, argutè & aptè ad mores ſervi ruſtici fictis vocibus exprimendos.
caulĭculum ago, facio. *Wyráſtám 2.*
caulĭcŭlus, Łodygá, Pipá, Podczos. Ein Krautſtenglein. *Nigra caulicul9 virens patella.* (Ph:
caulis, è *gr. Głąb, Łodygá Pipá, Pioro gęśie piſarſkie, Rząp 1. Kápuſtá 1. Bobowiny, Wyroſtek.* Ein Krautſtengel. *Caulibus & pomis & aperto viveret horto.* Juv. *epith:* Tĕner, nŏvus, fragĭlis, trĕmŭlus vĭrĭdis, vĭrēns, vērnans, tūrgēns, pătūlus.
cauſium planta. *Roſádá.*
caulla ſub Máły.
caulōdes, gr. Głąbiáſty. & in *Kápuſtá źielona.*
Caululis Plaut. Lipſ. diminut à caule. pro cavillulis ut ſupra Cauliator pro Cavillator.
cauma. gr. Upálenie Gorącość.
caunăce, es. *gr. Guniá 2*
căvo, as. *Wydrażám.* Hölen/ außgraben. *Dura tamen molli ſaxa cavantur aqua.* Ovid. *ſyn.* ēxcăvo, fodĭo, ēffŏdĭo, pērfŏro.
căvo, is. per tertiam, in Niech 1.
caupa, *Przekupká.*
caupo, *Przekupień, Szynkárz, Kárczmarz.* Ein Wirth. *Differtum nautis cauponibus, atq; malignis. epith:* Bĭbulus, pērfĭdus, mălīgnus, ſōrdĭdus.
caupōna, *Kárczmá, Szynkárká, ſub Szynkárz* Wirthshauß/ Garküch. *Aſperſus volet in caupona vivere, nec qui.* Hor. *ſyn.* Pŏpīna tăbērn

bērna. *epith:* ăpĕrta, cōmmūnĭs, pătēns, īnsīgnis, sŏrdida. (*Szynkuię.*
caupōnam, *vel* cauponiam artem exerceo,
caupōnarĭa, cauponia ars. *Szynk.*
caupōnĭus, *Kárczmárſki.*
caupōnŏr, aris. *Kupczę, Szynkuię, Przekupuię.* Wirthſchafft treiben. *Nec cauponantes bellum, ſed belligerantes.* Enn.
caupūnŭla, *Kárczmá.*
căurĭo, is. *in Rys 2:* ſchreyen wie ein Pantherthier.
caurus. *Wiátr záchodniemu poboczny ná połnocy.* Nord-Weſtwind.

CAUS

Cauſa, *Przyczyná 1. Spráwá 1. 6. Rzecz 2. Sąd 11. Wymowká, Pokrywká 2. Przypadek 3. Chorobá 1. Początek 2.* & in *Dlá tego, Dlá boiáźni, Dlá obyczáiu* Ein Urſach. *ſyn.* Prīncĭpĭum, fons orīgo căput rādīx *vel* rătĭo *vel* lĭs, cōntrōvērsĭa jūdĭcĭum. *epith:* ŏccūlta, ĭnanis Sŭffĭcĭēns hŏnēsta, pĭa lēvis dīffĭcĭlis ŏbſcūra; īnnocŭa. *phr.* Tānti cauſa căpŭtquĕ măli. Hīnc mĭhi prīma mali lābes. Hōc fōnte dērīvata clādes in pŏpŭlum patrĭămquĕ flūxĭt. Quæ cauſa sŭbēgit īgnōtās tentāre vĭas? Cauſās nē quīcquam nectis ĭnānes. Hīnc ĭllæ lăchrўmæ, Sēmĭna cūrārum dē căpĭte ōrta tŭo. Tū vĭtĭis hŏmĭnum crūdēlĭa pābŭla præbēs? ērgo sŏllĭcĭtæ tu cauſa pĕcūnĭa vītæ ēs? Neū mătri mĭsēræ tānti ſim cauſa dŏlōris.
cauſa capitis. de capite. *Sąd o głowię.*
Cauſa cauſarum. *Bog.*
Cauſalis Conjunctio, ut igitur. Probus.
cauſam ago, oro. dico. *Obwiniono mię, Spráwuię ſię. 1. Wymawiam ſię, Rzecz mam, Prokurácyą ſię báwię.*
causārĭa miſſio, *Odpráwá 3.*
causārĭe miſſus miles. *Zołnierz odpráwiony.*
causārĭus adject: *Chory i Słuſzny, Przypadkowy Zołnierz odpráwiony.*
cauſarum actor. &c. *Prokurátor.*
cauſarum concinnator, *Práktyk 2.*
cauſas, oro. ago. &c. *Káuzy odpráwuię.*
causātĭo, *Wymowká.*
causātĭo, ſub *Słuſznie.*
cauſātīvus caſus in Słow odmiány
causĭa *gr. Záwoy, Kápeluſz, Szopá woienna.*
causĭdĭcīna. Prokurácya.
causĭdĭcus, *Prokurátor 2.* Ein Fürſprecher. Advocat. *Et te patronum, cauſidicumq; putas* Mart. *ſyn:* Pātrōnus ādvŏcatus *epith:* Raucus, ăvārus, lŏquāx. *phr.* Lītĭbus āptus. Līteſ, jūrgĭa ămāns. Lītĭs ămāns. Fāma dĕcūſquĕ fŏri. Qui cīvĭca jūra reſpŏndet. Cūjus auxĭlĭo trĕpĭdis vōx sŏlet ēſſe rĕis. Qui căpĭtāle nĕfas făcūnda dīlŭit ārte. Qui măgnis clāmōrĭbus īmplet fŏrum. Clāmōsi gloria cīrci. Qui līnguam cauſis ăcŭit. Cōactus cauſas ăgĕre & cōmpōnĕre lēgēs: exērcet raucōs tērtĭa (*hora*) causĭdĭcos. Nōn ſum causĭdĭcus, nĕc ămāris lītĭbus āptus. Turba eădem ſtīpat fŏra, cum tua mœſtos dēfēnſura rĕos vōcem făcūndĭa mīttĭt, & laudĭbus, īpſa tŭis rĕsŏnānt fŏra, tu quŏque, Pīſo, Jūdĭcis āffēctum pŏſſēſsăque pēctŏra dūcis Vīctor ſpŏnte sŭa sĕquĭtur quŏcūnq; vŏcāſti, flet ſi flēre jŭbes gaudet gaudere cŏactus, & tē dānte căpit Jūdēx quam nōn hăbet īram Quĭs nōn āttŏnĭtus Jūdex tŭa reſpĭcit ōra? Quis rĕgit īpsĕ sŭam nĭſi per tŭa pŏndĕra mēntem. Nec te Pīſo tămen pŏpŭlo ſub jūdĭce ſōla mīrantur fŏra ſed nŭmĕrōſa laude Sĕnātus ēxcĭpit & mĕrĭtās rēddit tĭbi cūrĭa voces. Quæ ſit ĕnim cūlti făcūndĭa ſēnsĭmus ōris, cīvĭca pro trĕpĭdis cum tŭlit ārma rĕis: Mōx ŭndāre fŏro vīctrix ŏpŭlēntĭa līnguæ Tūtārīquĕ rĕos, īpſa hæc amplīſsĭma ſēdes ōrāntem ſtŭpŭĭt. *vide*
causĭfĭcor, aris. Wymawiám ſię. (*Orator.*
causōdes, is *gr. Gorączká ćięſzká.*
cauſon, onis. m. gr. Idem.
cauſor, aris. *Dáię przyczynę, Wymáwiam ſię czym, Uſkárżam ſię, Oćiągam ſię.* Vrurſachen. *Sed jam cauſaris barbamq; annoſq; poloſq;* Juv. (*ná.* Ein Urſach.
cauſſa, an cauſa melius ſcribitur? ſub Przyczy-
cauſtĭcum, *gr. Kauteryum 2.*
cauſtĭcus, *gr. Pálący.* Brennend.
causŭla, *Przyczyná 1. Spráwá.*

CAUT

Cautē, *Oſtrożnie,*
cautēla, *Wárunek, Przeſtrogá.* Fürſehung, Vorſicht. *Atq; hominum cautelafuit ſolerſq; bonorum.* Ser *ſyn:* cautĭo, vērſūtĭa, āſtūtĭa, căllĭdĭtas, Prūdēntĭa.

cauter, eris. m. *gr. Piątno. Kauteryum 2. Cauteriata scientia i. cauteriò adusta, insensibilis. Rhodig.* (*Smelcmistrz.*
cautērĭum *gr. Kauteryum 1. 2. Zegádło*, & in
cautēs is. f. *Skáłá 1. 4.* Ein harter Felß. *Stare vel insanis cautes obnoxia ventis.* Tib. *syn:* Rūpēs, scopŭlus, sāxum. *epith.* Dūra Mārpēsĭa, crūda. sōlĭda. spīnōsa, āspĕra, sāxōsa, rĭgĭda, rĭgēns. *vide Rupes.*
cautim, *Ostrożnie.*
cautĭo, *Ostrozność Intercyzá, Wárunek, Zápis, Przestrogá, Formułá.*
cautĭōnālis, Wárunkowy.
cautĭōnem adhibeo. *Przestrzegám.*
cautĭus, nomen subst: *Sum rybá.*
cautor, *Przestrzegacz.* & sub *Formułá.*
cautus, *Ostrożny, Wárowny.* Behutsam.
căvum, *Loch Jámá Dołkowátość Grubá, Dźiurá 1. Láskowánie wklęsłe*, & in *Dźiub.*
căvum ædium, *Podworze, Sień 1*
căvum liminis, *Biegunowá dźiurá.*
căvus, vi. subst: *Jámá, Loch. Dźiurá 1. Czárá 1.* Korczák. ein tieff Loch. *Juventusq; cavis bufo, O quæ plurima terræ* Virg: *syn.* căvum, ī. fōssa. căvērna, spĕcus. antrum.
căvus, vi. adject: Holl. *Mons cavus, ignavi domus &c.* Ovid. *syn.* căvātus, cōncăvus, ēffōssus altus. prŏfūndus, hians, pătēns.
căxo, onis. Chromy.
Cecidit malè, irritum, *Nie poszło mu.*
cĕcūa, cĕcūma, *Sowá 1.*
cĕcryphălus, *gr. Czepek 3.*
cēdēns annis. *Nie trwáły.*
cēdit. *Powodźi się, Uchodźi, Dostáło mi się.*
cēdo is. *Ustępuię 1. 6. 7. Puszczam 4. Uchodzę 1. Uchodźi 2. Zginam się. Umykam się 1. Upadam 8. Umieram 1.* Weichen. *Cede repugnanti; cedendo victor abibis.* Ovid. *syn:* Dīscēdo, rĕcēdo, făcēsso, ēxĕo, ēvādo, ēxcēdo, vel cōncēdo.
cēdo pro dic vel da. *Day 1. daię 1. Powiádam 1. Pytam, Proszę 2.* Gib her/sag her. *Facti crimen habet, cedo, si cuncta peregit.* Juv. *Hoc cedo ut admoveam templis & farre litabo.* Pers.
cēdo auctoritati, *Przystáię ná co.*
cēdo precibus, *Uprośić się dáię.*
cēdo quemvis arbitrum *Zdáię się 2.*
cĕdrātus, *Cedrowány.*
cĕdrĕlāte, es. & Cedris idis. *gr. Cedr.*
cĕdrĭa & Cedrium, *Cedrowa żywica*, & in *Smołá.* Hartz vom Cederbaum.
cĕdrĭnus. & cedrius, *Cedrowy.* Cedern. *Ac etiam cedrinam cedrinis cum vestibo arcā.* Fill.
cĕdrōstis, is. *gr. Przestęp biáły.*
cĕdrus ri. *Cedr*, an *Modrzew.* Cederbaum. *Posse linenda Cedro, & lævi servanda Cupresso.* H. *Urit odoratam nocturna in lumina Cedrum.* Virg. *epith:* odōrāta, ŏdōra, ŏlēns, ēnōdis, æterna, Lĭbănītis, fērālis īmmōrtālis, frāgrans, dēnsa, āltă, ūmbrĭfĕra, pūlchrá ārdŭa, ēxcēlsa, sūblīmis. dūra, īncōrrūpta. *phr.* prōcēra ārbor, pērpĕtuo vĭrēns. nec cărĭem nec tĭnĕas sēntĭens. lōngæque sĕnēctæ non mĕtuit cărĭem cedrus: cărie īmpĕnĕtrābĭlis ārbor. Sēmper hăbens frōndes. Nec tĭtulus mĭnĭo, nec cedro chārta nŏtētur. Dānt ūtĭle lignum: Nāvĭgĭis pīnos, dŏmĭbus cedrum atq; cŭprēssos. *vide Arbor.*

CEL

Cĕlātē, celatim, *Potáiĕmnie.*
cĕlĕbrābĭlis, celebrandus, & celebratus, *Sławetny, Chwálebny, Zacny.*
cĕlĕbrāta, orum, *Pogrzeb.*
cĕlĕbrātĭo, *Sławienie, Spráwowánie, Kupienie się, Zgromádzenie, Swiecenie, Chwálę.*
cĕlĕbrātor, Zdobićiel. (*nie.* Ruhm.
cĕlĕbrēsco, *Słynę.* Berühmt werden.
cĕlĕbris, adject: commune: *Sławny. Uroczysty, Ludny.* Berühmt. *Gentis Aquitanæ celeber Messala Triumphis.* T. *syn:* Cārus, nōbĭlis, īllūstris, īnsīgnis, fāmōsus, lāudātus, spĕctātus *vel* frĕquēns. *phr.* Nōbĭlis & fāma

mūltis cělēbrātus in ōris. Cělebri cāntātus laude per ōrbem. Célebri fāma laudātus in ōrbe. Factis quem fāma īngēntĭbus ēffert. Fāma sŭper æthĕra, sīdera nōtᵹ. Cārmĭne mūlto cĕlebrātus. *v. Illuſtris*
cĕlêbrĭtas. *Kupienie ſię Tłum, Zgromadzęnie.*
cĕlêbrĭter. *Sławnie.* (Ruhm.
cĕlêbro *Sławię, Chwalę 1. Zdobię, Sprawuię 7. Bywam gdźie, Swięcę Stroię tęrzyſką.* Loben/ rühmen. *Semper honore meo ſemper celebrabere donis.* Virg. *Seque celebrari quolibet ore ſinit.* Ov. *ſyn:* Laudo, prædĭco *v. Laudo.*
cĕlêbro vindemiam, *Spráwiam tłukę. in Tłuká*
cĕlĕr, *Prędki, Rychły, Porywczy* & in *Prędko.* Schnell/ Geschwind. *Sic celeri miſſa præceps per inane volatu.* Ovid. *ſyn:* Vēlox, pērnix prōmptus ēxpĕdītus, cĭtus, præpes vōlūcer lĕvis, fēstīnus, prŏpĕrus, cĭtātus, prŏpĕrāns, fēstīnans, haud sēgnis, īmpĭger, vŏlāns. *phr.* ōcўor Euro Nŏto, aura, vēnto, fūlmĭne, fūlmĭnis ālis. Cui sŏnĭpes cūrsu, cui cēsserit īncĭtus āmnis. *v. Feſtino, velox.*
cĕlĕre, pro Celer, v. *Prędki.*
celeriſſimus. Ennio.
cĕlĕre, celeranter, & celeratim: Rychło Prędko.
cĕlĕres, hi ſub *Halábartnik.*
cĕlĕrĭpes *Prętkonogi.*
cĕlĕris, is. hic & hæc Prędki.
cĕlĕrĭtas, celeritudo, *Prędkość,* Behendigkeit. *ſyn:* Vēlōcĭtas.
cĕlĕrĭter, celeriuſcule, *Rychło, Prędko, Spieſzno.* eylend. *ſyn:* Vēlōcĭter, prōmptè prŏpĕre, lĕvĭter, ŏcўus, cĭto, cōntĭnuo, ēxtēmplo, quamprīmum, rĕpēnte, mŏx, cōnfēstim, sŭbĭto, haud mŏra.
cĕlĕro, celeritatem facio, *Przyſpieſzam. Spieſzę ſię, Bieżę 2.* Eylen. *Sed celerare fugam in ſylvas, & ſidere pocti.* Virg. *ſyn:* Prŏpĕro, fēstīno, māturo, accelĕro. *vide Feſtino.*
cĕles, itis. *gr.* Koń *wierzchowy, Koń iezdnego naſzący. Łodź.*
cĕlĕtīzōntes, hi. *gr. Gonitwę, czyniący.*

cĕlēuma, vel celeuſma, tis, *gr. Pobudká 1. Krzyk żołnierſki, Wśiádana pioſnká, Pieśń.* Ein Ermahnung.
cĕlēustes, æ. m. *gr. Wioſłowych rządzcá.*
celia, æ. Piwo 1.
cēlla, *Komorá 1.* Piwnicá, *Cela, Swiątnica* Schowánie *Ziemianka Szpichlerz.* & ſub *Pieczáry*
cēlla frigidaria, *Chłodnik.*
cēlla promptuaria, penuaria, mellāria, oleāria, *Szpiżarnia.*
cēlla vinaria, *Winná piwnicá.*
cēllæ favorum *Suſz pſzczelny.*
cēllārĭa, æ. in *Piwniczny.*
cēllāris *Piwniczny.*
cēllārĭum, *Schowánie,* & in Spiżárniá. Speiß-kammer. *Plena domus curas abigit cellaria pleno.* M. (Kellermeiſter.
cēllārĭus, ſubſt. *Piwniczny 1. Szafarz 1.* Ein
cēllārĭus, adject. *Piwniczny 2.*
cellŭla, *Komorká 1. 2. Celá.*
cēlo, as. *Táię czego. Zákrywam.* Verdecken. *Sed bene celetur, bene ſi celabitur index.* Ov. *ſyn:* ŏccŭlo, tĕgo, cōndo, rĕcōndo, vēlo, ābdo, ŏbtĕgo, ŏbūmbro, prætēxo. *phr.* Hōc prætēxit nōmĭne cūlpam; ērror, qui făcti crīmen ŏbūmbret, ĕrit. Făctumq; diu cēlāvit; ut vāstis jăcĕas tĕnebris, cēlābĕre nūnquam: īlle quĭdem cēlare cŭpit, tūrpīque pŭdōre tēmpŏra pūrpŭreis tēntat vēlare rĭātis. *vide Abſcondo.*
Cēlōnēum celonium, *gr. Zoraw 2.*
cĕlox, ocis. f. *Łodź.* ein Jag-Schiff.
cēlphus, *Koczkodan.*
cēlsĭtas, celſitudo, celſum, *Wyſokość.*
cēlſus, *Wyſoki 1. 2.* Hoch. *ſyn.* āltus, ēxcēlſus sŭblīmis, ārdŭus. *vide Altus.*
cēlte, is n. celtes, is. m. & f. *Rylec Dłoto.*
cēltis, is. *Zołw. Słodkie drzewo.*
cēmus, *gr.* Kánia *przędzá, Miłośniczy podárek* an *Języczki ſiwe? Hic & odora crocus, tū cardamon, hic quoq; cemus* Hom.
cēnchrămis, idis. *gr. Przepiorká wielká: Figowe ziárnko.*

Cena æ. ut aliqui scribunt lege Cœna.
cēnchrĭas, æ m. *gr. Wrzod.*
cēnchris, is. hic *gr. Wąż nákrápiány.*
cēnchris, idis hæc *gr. Pustołká.*
cēnchrītes, æ. m. *gr. Jágliásty kámień.*
cēnchros, ri. *gr. Dyáment.*
cĕnŏtăphĭum, *gr. Mury poczesne.*
cēnsĕo, *Mniemam. Uchwalam, Popisuię 2. Czynsz nakázuię. Zdá mi się, Száćuię, Pobor odbieram, Náradzam się, Rádzę 1.* Achten/ schätzen. *Quam scit uterq; libens censebo exerceat artem.* Hor. *syn.* Pūto, sĕntĭo, ārbitror, ēxīstĭmo, jūdĭco. *v. Opinio.*
cēnsĕor, *Popisáć się dáię,* & in *Zdá mi się.*
censĭo, *Száćowánie, Karánie, Zdánie 1. Popis, Penowánie.*
cēnsĭōnem facio, *Popisuię żołnierzá, Penowáć.*
cēnsītĭo, *Czynsz 3. Popis 1. Poboru odbiernik.*
cēnsītor, *Czynszownik 2. Popisowy urzędnik.*
cēnsītus, *Czynszownik 1. Kmieć.*
cēnsor, *Popisowy urzędnik, Obyczáiow poprá-wiacz, Száćownik, Probierz, Karzący Censor.* Schätzer. -- *Animum censoris sumet honesti.* Hor. *epith:* Rĭgĭdus, tetrĭcus, sĕvērus, hŏnēstus.
cēnsōrĭa nota, virgula, *Censurá.* (*dok.*
cēnsōrĭa notatio, censorium judicium. *Rozsą-*
cēnsōrĭa virgula noto, *Censuruię.*
cēnsōrĭus, *Obyczáiow poprawiácz Popisowy 1. Surowy 1.* Das dem Zuchtmeister zugehört. *Quem censoria cum meo Severo.*
cēnsōrius stylus, *Rozsądek 3.* (Phal.)
cēnsu libera prædia, *Wolne dobrá.*
cēnsŭālis, adject: *Popisowy 1. Czynszowy.*
cēnsŭālis, substant. *Poborcá Pisarz.*
cēnsŭārĭus. *Czynszowy.*
censui censendo agri, prædia, *Własná rzecz*
cēnsum, n. substant. *Popis 1.*
cēnsum ago, habeo, *Pobor odbieram, Popisuię maiętności*
cēnsūra, *Rozsądek 2. 3. Popis 1. Káranie, obyczáiow złych gánienie.* Des Zuchtmeisters Straaff. *Dat veniam corvis, vexat censura columbas.* Juv. *syn:* ōbsērvātĭo. *epith.* Sŭpērba, rĭgĭda, fāstŭōsa, sĕvēra, īnjūsta, dūra.
cēnsūram facio. *Kosztuię 1. Probuię Obieram 2.*
cēnsus, us. *Czynsz 2. 1. Dochod 1. 2. Bogáctwá, Pobor, Popis 1. Zdánie.*
cēnsus colonicus, census per focos, *Podymne*
cēntaurĕa æ. centaurea, orum, centaureon, centaurium, *gr. Centurya 1. 2.*
cēntaurion, *Pának.*
cēntauris idis, *gr. Centurya 2.*
cēntaurus, *gr. Mieszániec.*
cēntēnārĭum pondus, *Cętnar.*
cēntēnārĭus, adject: *Setny 2. Stoletni, Cętnarowy, Setnik 1. Wielki.*
cēntēnārĭus, subst: *Setnik 2. Portugał.*
cēntēnĭōnālis, *Portugał.*
cēntenus, centeni sub *Sto.* Hundert. *Et ter centenis erroribus implicat urbes.* T.
cēntēsĭma usura, *Lichwá, Zysk.*
cēntēsĭmāre, *Setkowáć.*
cēntēsĭmātĭo, *Setkowánie.*
cēntēsĭmus, *Setny 1. Stokrotny. Hic poscit quintam partem cantesima summa:* Manil,
cēntĭceps, *Stogłowy.* Das *100.* Häupter hat. *Demittit atras bellua centiceps.* A.
cēntĭes, *Stokroć Często 1.*
cēntĭfŏlius, *Stolistny.*
cēntĭgrānus, *Stoziarnisty.*
cēntĭmānus, *Storęki.* Der *100.* Hände hat.
cēntĭnōdĭa, *Sporyż.* Wegtritt.
cēntipĕda, æ. f. *Gąsienicá.* Graßwurm.
cēntĭpĕlĭo, *Flák, Kiszki flákowe.*
cēntĭpes, adject: *Stonogi.*
cēntĭpes subst: *Stonog morski.*
cēnto, onis. *Koc 1. Łáchmány, Sámodźiał, Szmatá, Kiść 1.* Ein schlecht Kleid.
cēntrālis, *Pośrodkowy.*
centratus circulus. Fulgentio, centrum habens.
cēntrīne, es *gr. Pies morski.*
cēntrīnes, æ. m. *gr. Komor.*
cēntrōsus, *Twárdy.*

Cēn-

Cēntrum *Srzedni punkt*, Srzodek. *Twárdość, Mármurowy ſęk.* Ein mittel-punckt.
cēntrum cœli. *Biegun 3.*
cēntum, *Sto*, *Wiele czego.* hundert
cēntum capita, *Mikołáiek źiele.*
cēntumgeminus, *Dwuſetny.* Hundertfältig.
Et centumgeminus Briareus &c. V.
cēntūmnōdĭa, *Sporyż 2.*
cēntūmpōndĭum, *Cętnár Wágá 1.*
cēntum quadrantes, *Dźieſięć groſzy.*
cēntumvir, *Łáwnik.*
cēntūmvĭrāle munus, *Łáwniczy urząd.*
cēntūncŭlus, *Kocyk, Płátek do oká,* Kocáńki, *Ukwáp, Łáchmány.*
cēntŭplēx centuplus, *Stokrotny.* Hundertfach. *Centuplicemq; ferant virtutis robore fru* (*gem.* Juv.
cēntŭplĭcātĭo, Stokrotnie.
cēntŭplĭco, Stokrotno czynię.
cēntŭrĭa, Sto, *Setnik 3. Rotá 1. Dwieśćie ſtay.* Ein Hauffen Kriegsleuth.
cēntŭrĭātim, *Siámi, Rotámi, Gromádą.*| mit Hauffen/ mit Rotten. (1.
centŭriāre, centuriatim diſtribuere. *Setkowáć*
cēntŭrĭātĭo, *Rozmierzánie.*
cēntŭrĭātus, ti adject. *Setny 3.*
cēntŭrĭātus, us. ſubſtant. *Setnictwo Popis.*
cēntŭrĭātus mulus, ſub *Setnik 3.*
centŭrio, as. Popiſuię *żołnierzá, Rozpiſuię.*
cēntŭrĭo penſans, *Wazę 1.*
cēntŭrĭo, onis. *Rotmiſtrz Setnik. 1.*
cēntŭrĭonātus, us. ſub *Setnictwo.*
centurionus, Setnik.
cēntŭſſis, is, m. *Koronat*, & in *Siedm pięniąſzkow.*

C E P

Cēpa, æ. & cēpe, is. ceps, pis. *Cebulá 1.* ein Zwibel. *Cedenda eſt hortis eruta cepa meis* Ovid. *vide Capa.*
cēpæa *gr. Koźi parſz źiele.*
cēpārĭus, *Cebulnik.*
cēpētum, *Cebulny ogrod.*
cĕphălæa, ſubſt: *gr. Głowy bolęnie, Głowizná.*
cĕphălæa, adject: & cĕphēlæa, orum, in *Głowizná.*
cĕphălĭcus, *gr. Głowny 1.*
cĕphălus, *gr. Głowácz rybá.*
cĕphen, enis. m. *gr. Trąd 3.*
cephus & cepus, pi gr. Mieſzániec. Koczkodan.
cēpīna, æ. *Cebulny ogrodek.*
cēpiŏnis, idis. f. *Kámień zwierśćiádłowy.*
cēpītes, & cepocapites, æ. m. *gr. Achatek, Kámień zwierćiádłowy.*
cēpitĭus, *Cebulny.*
cepphĭcus, *Cic. ad Attic. 1. levis. Victorio in terp. vel futilis, vanus.* Junio.
cēpphos, cephus. *gr.* in *Rybitw pták.*
cēpŭla, *Cebula.*
cēpūrĭcus, *gr. Ogrodny 1. 2*

C E R A

Cēra, *Woſk*, Księgá, *Bielidło.* Wachs. *Excudunt ceras & mella tenacia fingunt.* Virg. *epith:* Pīnguis, liquida, flāva, ŏdōrāta. flāvens dūlcis āttĭca tĕnŭis, mōllis, dīves tĕnēlla, liquēns. cecrōpĭa ŏdōra, tĕnĕra liquēſcēns, trāctābĭlis dūctĭlis ŏdōrĭfĕra tĕnax lābōrāta, īmprēſſa ārte lābōrāta. Rĕdŏlens thymum, Hȳmētia. *phr.* Sōle cēra rĕmōllēſcit, trāctāquĕ pōllĭce mūltas vērtĭtur in făcies; ipſōquĕ fit ūtĭlis ūſu ādmōto călōre liquēns. Quæ liquēſcit ab igne. Quæ rĕfluit cālĭdis sŭpĕrāddĭta flāmmis. Hinc ārte rĕcēntes exeūdunt cēras. Tābeſcēre flāvæ igne lēvi cēræ, mātūtīnæquĕ prŭīnæ ſole tĕpēnte sŏlent.
cēra illota, immunda, *Woſczyny.*
cēra miniatula, *Woſk czerwony, Cenſura.*
cēra punica, *Woſk biáły.*
cēra ſexangula, *Dźienie.*
cēræ, *Obrazy przodkow.*
ceræ apum textæ. *Dźienie.*
cēræ ſecundæ ultimæ *Teſtáment.*
cērăchātes, æ. m. *Achátek.*
cērāgo, Rdźá 2.
cērāmĭum, *gr. Połbáryle, Bániá 2.*
cērārĭum, *Ná woſk, Woſkowe, & ſub Zápłatá od piſániá.*
cērārĭus, *Woſkownik.*

çĕras amalthæas *Obfitość.*
cĕrāsbŏlum femen, *gr. Niewrząccy.*
cĕrāsbŏlus, *gr. Nieogłáſkány.*
cĕrăsĭa, orum. *gr. Trześnie.*
cĕrăsĭnus, *gr. Wiśniowy.*
cęrāſtes, æ. m. *gr. Zmiiá, & in Figá 2. Genus ſerpentis quadrigeminæ cornua præferens. Alta, Ceraſtarum ſpiris caput aſperat atrum.* S. *epith:* Lȳbĭca, văga, ănhēlans, crīnālis, lēthĭfĕra. *vide Serpens.*
cĕrăſus, f. & cerasum *gr. Wiśń 1.* Kirſche. *Hic dulces ceraſos, hic autumnalia pruna.* P. *epith:* Dūlcis, ſvāvis, jūcūndus, rubēns. *v. Arbor Fructus.*
cĕrăſum album, *Trześnie.*
cĕrăſus humilis pumila, *Wiśionká.*
cĕrătĭa *gr. Jednoliſt źiele, Pieprzycá.*
cĕrătĭa, æ. m. *gr. Miotłá ná niebie.*
cĕrătīne es. *gr. Trąbá.*
cĕrătīnus, *gr. Rogowy,* & in *Mowá trudná* (Ceratinæ.
cĕrătītis, is. *gr. Mák.*
cĕrătĭon, ceratium, *gr. Słodkie ſtrącze, Wágá mnieyſzá.*
cĕrătŏīdes, *tunica oculi ſecunda cornea. Rhodigia*
cĕrătōnĭa, æ. *Słodkie ſtrącze.*
cērātum, *Cerot áptekárſki.*
cērātūra, *Woſkowánie.*
cērātus, *Woſkowány.* Gewächſ. *Cerula ceratas accipit unda rates.* Ovid.
cĕraules, æ. m. *gr. Kornećiſtá.*
cĕrāules monumentarius, *Piſczek ná ſtypię.*
cĕrāunĭa gemma *gr. Piorunek 1.*
cĕraunĭum *gr. Grzyb piorunowy.*
cĕrāunŏbŏlus, *Piorunem biiący*
cērbĕr āſtri *Chałaſtra woienna.*
cērcălŏpex pecos, *gr. Małpá 1.*
cērcĭus, *Wiátr wielki.*
cērcolips, *gr.* ipis. *Małpá 1.*
cercolapis, Feſt: corr. Cercolips.
cērcŏpĭthēcus, m. *gr. Koczkodan.*
cērcŏps, opis. *gr. Chytry, Zyſkownik.*
cērcūrus, ri. *gr. Náwá 1. 9.*

cērdo, onis. *Pártácz, Rzemięśnik, Zyſkownik.* Ein Lapper/ Schuhflicker.

CERE

Cĕrēāle donum, *Zboże.*
cĕrēāle ſolum, *Talerz.*
cĕrēālis, *Zbożowy, 2 Zytny Chlebowy 1. 2. Hoyny.* Das zum Kern gehöret. *Et cereale ſolum pomis agreſtibus augens.* Virg.
cĕreālis pompa, *Bánkiet.*
cĕrēbĕllum *Mozg.*
cĕrēbro labora *Száley 1.*
cĕrēbrōſus, *Mozgowiec, Száłony 1. Uporny.* Hirnwütig. *Sentimus, donec cerebroſus proſilit unus.* Hor.
cĕrēbrum, *Mozg.* Das Gehirn. *--globos pariter cerebrumq; merum.* Ovid. *Sanguine cernis adhuc ſparſoque infecta cerebro.* Vir. *epith:* Mōlle călidum, dŏctum, īngĕnĭōſum, tĕnĕrum, călens. *phr.* Pērquĕ căvas nāres, ŏcŭlos, aureſquĕ cĕrebrum Mōlle flŭit, Tēmpŏra cōntūndens mōlli præfixa cerebro.
cĕrēbrum arboris, *Mlecz drzewny.*
cĕrēbrum longum, *Mlecz w páćierzach.*
cĕres, *Zboże 1. Chleb 1. Flava ceres alto ne quidquam ſpectat olympo.* Virg. *Ut nova fruge gravis erat dactylicum.* Boet.
cĕrĕfōlium, Trzebula.
cĕrĕolārĭum, Woſkowniá.
ceremonia, vide Cærimonia.
cērĕolus, *Swiecá woſkowá.*
cĕrĕvīſĭa, *Piwo 1.* Bier *Hoc anno paſſim cereviſia denſa coquetur.* Buchl.
cērĕum opus, apum. *Dźienie.*
cērĕus, adject. *Woſkowaty, Zołtawy, Płowy, Miękı 1. Tłuſty.* wächſen *Cereus in vitiū flecti monitoribus aſper.* Hor. *ſyn.* Cērīnus, excēra, [vel mōllis, trāctābĭlis, dūctĭlĭs, flĕxĭbĭlis.]
cērĕus, ſubſt. *Swiecá woſkowá.* Wachſkertz. *Hic tibi nocturnos præſtabit cereus ignes.* M. *ſyn.* Fūnālĭa, căndēla, lŭcērna. *epith.* pīnguis;

guis īgnĭfer, cŏrūſcus, flāmmĭvŏmus, rūtĭlāns, ārdens. *phr:* Trĕmūla lūce cŏrūſcans, ērĭpĭēns nōctem vĭncēns tĕnebras, *vide Candela, Fax.*

C E R I

Cērĭa, æ. *Piwo 1.*
cērĭfico, *Wosk robię.*
cerilārium, Woskiwniá.
cērĭmōnĭa, æ. *Obrząd.* Kirchen-Brauch. *Prima syllaba anceps ratione originis variæ.*
cerĭmōnĭōsi dies, Oktáwá świętá.
cerĭmōnĭālis, ceremoniosus, *Obrządkowy.*
cerĭmōniis omiſſis, *Nieobrządnie*
cērĭnārĭus, *Fárbierz Woskowáto fárbuiący.*
cērintha, cerinthe, es. *gr. Pſczelnik. Genus Herbæ, cujus floris apes ſunt avidiſſimæ. Cerinthæ ignobile, gramen.* Virg.
cērīnthus, *gr.* idem. & *Rdzá miodowá.*
cērĭnus, *Woskowáty 1. Zołtáwy Płowy.*
cērītes, æ. m. *gr. Woſczycá kámień.*
cerites hi. lege Cærites.
cērītus, *Szálony 2. Blady.* Wütig. (*Is fuit dictus, qui in Cereris ſacris furore corripiebatur.* Hor. 2. Serm:) *Ceritus fuit, an comota crimine mentis, abſolves hominem.* Hor.
cērĭon, cerium, *gr. Ognipiorá.*

C E R N

Cērno, *Widzę 1. Pátrzam. Patrzę przez, Oglądam się 2. Doyrzę 1. Uſtępuię 2. Potykam się Rozpieram się, Stánowię 1. 2. Dźiedźiczę, Dźielę. Dochodzę dźiedźictwá, Roſtrzygnąć 2. Ważę 6. Cadzę Prześiewam.* Sehen. *Debita quæ nati coram me cernere lethum.* Vir. *ſyn:* Vĭdĕo, āſpĭcĭo, cōnſpĭcĭo, pērſpĭcio, rēſpĭcĭo, tŭĕor īntŭĕor. *phr.* Lūmĭna ŏcŭlos vērto, cōnvērto, flēcto. Lūmĭne, ŏcŭlis lūſtro, pērlūſtro. *vide Aſpicio.*
cērnŭa, æ. *Jazdż.*
cērnuālĭa, Koziełek 4.
cērnuātor, Kuglarz, Mietelnik.
cērnŭatĭo, *Kołyſanie.*
cērnūlo, as. ſub *Koźielek. 4.* ſub *Mietelnik,* ſub *Upadam ná twarz.*
cērnūlus, *Mietelnik.*
cērnūo, as. Upádam ná twarz, Náchylam i Uczepnąć. Koźiełká vprzewracam, in *Koziołek 4.* & in *Mietelnik.*
cērnūus, ſubſt: v. *Mietelnik.*
cērnūus, adject: *Padáiący ná twarz, Náchylony, Koń potkliwy.* Nidergebogen.

C E R O

Cēro, as. *Woskuię.* Wichſen.
cērŏfĕrārĭus, Akolit.
cērōma, atis. *gr. Zápaſkow mieyſce, Máść zápáśnikow.* Ein Oel / damit ſich die Fechter ſalben. *Vare nec injecto ceromate brachia tendis. ſyn:* Cērōtum. *epith:* Pīngve crāſſum, lĕne, ūnctum.
cērōmătĭcus, in *Máść zapáśnikow.* Mit dem Oel geſalbet. *Et ceromatico fers niceteria collo.* I. *vide Ceroma.*
cērŏplāſta, æ. m. *gr. Woskownik, Piękrzyćiel*
cērōſtrōtum, *gr. Tło rogiem ſádzone.*
cērōſus, *Woskowáty.* Voll Wachs.
cērōtum, *gr. Cerot.* Wachs-Pflaſter. *Nec labra pingvi delibuta ceroto.* (Scaz.
cērrĕus, cerrinus, *Dębowy.*
cērriſuber Więzożołd 2.
cērrītus, *Szalony 2. Cerritus fuit an commotæ crimine mentis.* Hor.
cērro, onis. Báłámut.
cērrus, *Dąb.* Ein Cyrnen-Baum

C E R T

Cērta mente. *Upornie.*
cērtæ fidei, *Pewny.*
cērtāmen, *Spor. Potyczká, Szránki, Gonitwá, Biedzenie się, Przećiwienie się 1. 2. Niebeſpieczeńſtwo.* Streit / Kampff. *Demens, & cantu vocat in certamine Divas.* Virg. ſ 1. Pūgna cōnflīctus, Prælĭum bēllum, Mārs. *epith:* Mārtĭum trĕpĭdum ănhelum mĭsĕrum lūctŭōſum mĭsĕrābĭle vălĭdum, cĕlebre, īmpĭum, ănĭmōſum mĭsĕrāndum, ăvĭdum ălăcre. *phr.* Certāmen ātrōx mūlto cum ſānguĭne ſūrgit. rĭgĭdi cērtāmĭna Mārtis, cōntĭnŭo pūgnās ĭnĕūnt & prælĭa tēntānt pūgna āſpĕra ſūrgit Vā-

lida ad certāmina tārdos mōlītur grēssus & mīnītāns ăvida ad cērtāmina fertur. Sūblātāmquĕ acri rĕpētit certāmine pālmam; impia vīcīni cērtamina cāmpi. Lūdus ĕnim gĕnŭit trĕpidum cērtāmen & īram. *vide Pugna.*

cērtāmen ēst de hoc, pro hoc, certatur hoc, ob hoc. *O to grá.*

cērtāntĭbus animis, *Usilnie.*

cērtātim, idem. & *ná przepych, Ubiegáiąc się.* Kampffweiß. *Certatimq; omnes uno ore, &c.* Ovid.

cērtatim cūrro, ruo. *Ubiegam kogo.*

cērtātĭo, *Spor. Przećiwiánie się 2. Biedzenie* (*się.* Zanck.

cērtātĭo cōrporum, *Zapáśki.*

cērtātus, us. *Bierzenie się, Potyczká.*

cērtē, *Záiste, Zipewne, Ták iest 1. Przynámniey, Wżdy.* Gewißlich. *His certe nec amor causa est, &c.* Virg. *syn.* Cērto, prŏfēcto, vēra lŏquor.

cērtĭoro, as. & certioror. Upewniam.

cērtisso, as. Dowiáduię się.

cērtĭtūdo, *Pewność.* Gewißheit.

cērto as. *Biedzę, Potykam się, 2. Sprzeczam się Rośpieram się, Przewyższyć chcę, Zrownáć Rownam się 2. Zakłádam się o co, Przećiwiam się Przegádywam się, Kośtuię się, W śćiągam się. Nie daie wprzod, Walczę,* Streitten/ Kämpff n. *syn.* Pūgno cōnflīgo dīmĭco congrĕdĭor. *phr.* īnīre lăcēssēre, Cērtāmen īnīre. Cērtet Phœbum sŭperāre cănēndo, āltērnis cōntēndunt vērsĭbus. Tu dic mecum quo pīgnŏre cērtes. *vide Bellum gero. Pugno.*

Certor *Deponens pro contendo Ecclesiastici 11, De ea re quæ te non molestat. ne certeris.*

cērtò, *Ták iest 1. Zápewne, Záiste.*

cērtum est, certa fides, *Pewná to.*

cērtum, certiorem facio, *Oznaymuię.*

cērtus, *Pewny, Pewien Opisany, świádomy, Práwy, Dobry 1. Łożá dobrego, Rezolut, Státy.* Gewiß. Nōn dūbĭus, non īncērtus, clārus mănĭfēstus īndūbĭtātus. *phr.* & cērtis pŏtĕris cognoscere signis, Nō dubitā, nam vēra vĭdes; Auspĭcĭis mănĭfēsta fides Rēspōnsa dăbāntur Fīda sătis.

cērtus necis, destinationis, mortis, *Odwáżam się.*

C E R U

Cērva, *Łáni.* Ein Hind.

cērvārĭum venenum, *Trućizná,* & in *Wilczá knieć.* Hirschgifft.

cērvārĭus, cervinus, *Jeleni.*

cērvārĭus lupus, *Ostrowidź,*

cerūchus, *chi, gr. Rogáty,* & in *Maßtowy drąg Temperet ut tremulos Zethes Fraterq; ceruchos.* Valer.

cērvīcal, *Podußká.* Ein Hauptküssen. *Tingo caput nardi folio cervical olebit.* M.

cērvīcātus, cervicosus, *Uporny.*

cērvīcūla, *Szyiká, Szyiá.* ein Hälßlein.

cērvīsĭa, *Piwo 1.* Bier. *Cervisia coctor, tonsor pistorque manebat.* B. *syn.* Zȳtum.

cērvix, *Szyiá 1. 5. Szyie tył, Kárk Podgardłek* Nacke/ Gnick. *Emicat, arredeoque fremit cervicibus alte.* Virg. *syn.* Cŏllum, fauces. *epith.* cāndĭda, nĭtēns, āmbrosĭa, blānda, tŭmens, tŭmēmōllis ŏlōrīna vĕnūsta, tŭmens, tŭmēscēns *phr.* Grātis fōrmōsi sŭbĭt ōris eburnea cērvix. Aurea cæsarĭes dēmīssāquĕ lāctēa cērvix. Præbēnda ēst glădio pulchre hæc ēst cāndĭda cērvix. *v. Collum.*

cērula, *Wosk 1.*

cēruŏli, *Rosochate pale.*

cērus sanctus, Obrząd.

cerus manus, i. creator, bonus. Fest. priscum.

cērūssa, *Bielidło 2.* Bleyweiß. *Nec cerussa tibi nec vitri spuma rubentis.* Ovid. *epith:* ālba cāndĭda, nĭtēns. *vide Fucus.*

cērūssātus *Bielony.* Mit Bleyweiß angestrichen. *Et cerussata candidiora cute.* Mart. *syn.* Cērūssa īllĭtus, pĭctus nĭtēns, splēndēns, *vide Fulcus.*

cērūsso, *Bieliczkuię twarz.*

cērvus, *Jelen, Rosochate pale, Socha.* Ein Hirsch. *Agmina præcipitant, volucres formidine cervi,*

Sil. *epith:* Lēvis imbēllis fŭgax păvēns ālĭpes, ālātus, vēlox, quadrŭpes, păvĭdus, cōrnĭger vŏlūcer, trĕpidus celer vagus timidus ānnōsus, vīvāx longævus fugĭtīvus cĭtus sȳlvēstris, ăgilis văgăbūndus; pernix errans præpes tĕrritus pertĕrritus. *phr.* Pērnix fĕra, in cōrnŭa cēlsus. Rāmōsa extōllens cōrnŭă cērvix. Cērvi cœlo căpita ālta fĕrentes cōrnĭbus ărbŏrēis, vŏlŭcres formīdine cērvi, cēlĕres per āvĭa cērvi diffŭgiunt ălia de părte pătēntes trāns mīttŭnt cūrsu cāmpos, ātq; āgmĭna cērvi pulvĕrŭlēnta fŭga glŏmĕrant mōntēsq; rēlĭnquunt

cērvus palmātus, *Jeleń zámorski,*

cērȳcīum, *gr. Laski posełská,*

cērȳlus, *gr. Zimorodek,*

cēryx, *gr. Poseł 2, Woźny, Paw 5,*

C E S

Cesale Colu; corr. Caseale,

cesna, pro cœna priscum, Wieczerzá.

cēspes, *vel* cæspes, itis, *Darn,* & in *Kępá* Ein Wasen busch. *Cespitibus mensam, cespitibusq; torum:* Tib. *syn:* Glēba, vel grāmen, *epith:* grāmĭnĕus crāssus hērbifer, ŏdōrus gĕl dus agrēstis, ŏdorātus, hērbōsus mōllis hŭmilis vīvus lēvis *phr:* Grātus ŏdōrāto cēspite mānat ŏdor. Tĕnĕro cēspite terra vĭret. Grāmĭnĕus tŏrus, paupĕris & tŭgŭri cōngēstum cēspite cūlmen & sŭbitus rāpti mūnīmine cēspitis āgger præbet sēcūros intra tēntoria somnos. Grāmĭnĕam vĭridi fŏdĕret de cēspite terram.

cēspītātor, *Koń potkliwy,*

cēspĭtis radices siccatæ, *Perz 2.*

cēspĭtītius, *Darnowy.* (labo labasco.

cēspĭto, *Potykam się.* Strauchlen. *syn.* Văcīllo

cēspōsus, *Darnisty.*

cēssātĭo, *Przestanek, Odpocznienie Proznowánie*

cēssātor, *Leniwy. Proznuiący.*

cēssātor, sum. *Proznuię.*

cessicus, in *Opiekun.*

cēssim, *Wspák.* (*czánie máiętnośći.*

cēssĭo, *Ustąpienie prawne. Wlanie prawa, Pusz-*

cēssĭōnārĭus, sub Ustępuię, & sub *Wlanie 2.*

cēssĭtĭus, in Opieká.

cēsso, *Przestáię, Proznuię, Ustáię co Mieszkam Báwię się gdźie,* Auffhören / nachlassen. *Nunquam meus cessabat in pœnas furor.* (Jamb *syn:* Dēsīsto ābsīsto dēsĭno quĭēsco. Fīnīre lābōres. ŏpus īntērmīttĕre sīstĕre, sŭspēnde lābōre ābstĭnēre īncepto dēsīstĕre. Sed tu desĭne plūra pŭer, & mūtāta sŭos rēquĭērunt flūmĭna cūrsus, & jam tempus ĕquum fūmāntia sŏlvĕre cōlla, ōmnibus ūna quĭes ŏpĕrum. Jūssa vĭri făciunt īntērmĭttūntquĕ lābōrem. Lūce sacra rĕquĭēscat ărātor & grāve sūspēnso vōmĕre cēsset ŏpus. Clāudite jam rīvos pŭĕri sat prata bĭbērunt & sī quid cēssāre pŏtes rĕquĭēsce sub ūmbra. *v. Finio Quiesco.*

cēstīcīllus Cestillus, Kołko ábo obrączká ná głowę

cēsto pellacius, Prov. sub *Przyłudá.*

cēstrēus, *Gr. Głowacz ryba.*

cēstron, *gr. Bukwicá. 1.*

cēstrōsphēndŏne, es. *gr. Bełt Strzałá procna*

cēstrōtum, *gr.* sub *Rycie 2.*

cēstrum, *gr. Ryleç.*

cēstrus, *gr. Glewiiá.*

cēstu pugno. *Szermuię 2.*

cēstus, ti. subst. *Związek, Nierząd. Pas 1. Przyłudá, Szermierskie rzemięnie.*

cēstus, ti adject. *gr. Wyszywány.*

C E T

Cētārĭa, cetaria, orum. *Sadzawká rybná, Wielorybi sadz.*

cetarĭum, *Rybna beczká. Plures annabunt thynni, & cetaria crescent.* Hor,

chāmærops, opis. *gr. Ožánká.*

chāmæsyce, es. *gr. Járy mlecz,*

chāmætrăchiæ, *gr. Pław.*

chāmæzēlon, *gr. Pięćiornik, Kocanki.*

chāmēlæa, *gr. Wilczy groch większy.*

chametaræ, Plin. gr. i. parvæ, sociæ, simulacra duo, item scorta vilia.

chāmĕunĭa, *gr. Sypiknie ná źiemi.*

chāmūlcus, *gr. Wálek 2. Sánie.*

chāmus, m. *gr. Ogłowká.* Ein Gebiß.

chānna, æ, channe es. *gr. Zieiec.*

chāos eos, & ai, n, *gr. Zámieszánie, Mieszániná, Pomięszánie, Przećiąg,* ein vermischung aller ding. (*Confusus rerum omnium acervus, mundi prima materies.*) *In chaos antiquum confundimus, eripe flammis,* Ovid; *syn.*

Māſſa, cōngĕrĭes. *epith:* ăvĭdum, vĕtūſtum, āntīquum ĭnāne, cīmmĕrĭum, trīſte, hōrrēndum prŏfūndum dūrum, ātrum dĕfōrme, īnfōrme, obſcūrum hōrrĭficum ūmbrōſum ōmnĭgĕnum cæcum, cōnfūſum tetrum. *phr:* Pōndus ĭnĕrs, Cōnfūſa sĭne ōrdĭne mōles, cæcus ăvērnus, Sĭne pāce rĕlābĭtur ōrbis in chăos āntīquum ānte mare & tērras, & quod tĕgit ōmnĭa cælum, ūnus ĕrat tōto nātūræ vūltus in ōrbe. Quem dixēre chăos rŭdis, īndĭgēſtăquĕ mōles. Nec bĕne jūnctārum dīſcōrdĭa ſēmĭna rerum. Quāquĕ ĕrat & tēllus, īllic & pontus & āer. Sic erat īnſtābĭlis tēllus, innābĭlis ūnda, lūcis egēns āer, nulli sŭa fōrma mănēbat. *Ovid.*

chăra, *gr; Brzoſkiew polna,*

chărātus, in *Máćicá,* & *Winnicá podwiązáná,*

chărăcĭas, æ, m, *gr; Wilczy mlecz,* & *Trzćiná*

chărăcter. eris, *gr; Piątno, Cechá,* 2. *Kſztáłt Piſmo* 1, *Mowy kſztałt,* **Ein Mahlzeichen/ Merckzeichen**, *Fronte characterem geſtant & verbera tergo,* Anon, *ſyn;* Fōrma, Fĭgūra, īnſĭgne, sīgnum,

Characteriſmus deſignatio rei per notas proprias, corpus ingenium, more effingens. Figura Rhetorum. Proſopographiæ ſpecies.

chărădrĭus, *g. Zołtaczek pták.*

chărāx, *gr. Tycz. Zębák rybá.*

chărāxo, as. *gr. Drápię.*

chărĭēntīſmus, *gr. Łágodnomowność,* & ſub *Zárt uczćiwy.*

chărīſma, tis. *gr. Dar. Pneumatis expectans ventura chariſmata ſancti.* Mart.

chărīſtērĭa, orum. *gr. Bieśiádá.*

chărīſticum, *gr. Podárck.*

chărĭtas, *Miłość.* **Liebe.** *ſyn.* Dīlēctĭo, ămor *epith:* Cœlēſtis īgnĕa, vīvax, pătiēns, sĕrēna īllūſtris, bĕnīgna, bŏna, celĕbrāta, clāra. *phr.* Dīvis prōxĭma vīrtus. (*Mant.* Vēnit invĭdĭæ chărĭtas (*Prima licenter breviatur.*) ĭnĭmīca sŭārum prōdĭga opum, Tū cīvem, patrēmq; gĕris. tu cōnsŭle cūnctis Nōn tĭbi: nec tŭa tē mŏvĕānt, ſed pūblĭca vōta. *vide Caritas.*

chărĭŏblĕphăron, *in Koral,* & in *Miłośniczy*

chărōnēa ſcrobs. *Otchłán* 2.

chărōnĭa, orum, *gr. Otchłáń piekielná.*

chărōnĭum, *gr.* ſub *Piekło,* 1. & *Kátowniá.*

chărŏpus, pi. *gr. Oczu ſzarych.*

chārta, *gr.* ſed *gr.* maſc. Latinis fœmin. *Kártá* 1. 2. *Pápier* 1. *Papyr. vide Papyrus.*

chārta bibula tranſmittens *Pápier przebiiáiący*

charta delititia, *Kśięgi kámięnne.*

chārta dentata, *Gładzony pápier.*

chārta emporetica, *Pápier gruby.*

chārta hieratica, *Pápier rygáłowy.*

chārta ſalutatrix, *Liſt* 3.

chārta virgo, *Nie przepiſany.*

chārtācĕus, *Pápierowy.*

chārtārĭa officina, *Papierniá.*

chārtārĭus, *Pápiernik* 1.

charti, orum. m. Græco more. an recte? Pápier. 1. *Kártá* 1.

chārtĭātĭcum, gr. Pápierne, Zapłátá od piſania.

chārtŏphylăcĭum, *gr.* Kanceláryá.

chārtŏpōla, chartoprates, æ.m. *gr. Pápiernik* 2.

chārtūla, *Kártká.* (*lęniec.*

chārtūlārĭus, *Referendarz, Kánclerz, Wyżwo-*

chartus ti. m, gr. an recte? Pápier 1. *Kártá* 1.

chārus, *lege* Cārus.

chărybdis, is. *gr. Topiel.* **Tieffer Schlund des Meers.** *Alternante vorans vaſta charybdis aqua.* Prop.

chăſma, tis. chaſmatias æ. m. *gr. Rozſtąpienie ziemi.* **Ein groſſer Riß der Erden.** *ſyn.* Gūrges, vŏrāgo, bărătrum, hĭātus. *epith* Hĭāns, lātum

chăſmate pereo, *Západam.*

chăſmatĭcus, *gr. Rozſtępny.*

chăus, ai. *Oſtrowidz* 1.

CHE

Chēlæ, hæ. *gr. Nożyce rákowe.* **Krebs-ſcheeren.**

chēle, es. *gr.* chēlon, n. *Stroz u kuſze.*

chĕleūma, n. *gr. Drátwá.*

chĕlīdon, *gr. Jáſkołká* 1. 2. **ein Schwalb.**

chĕlīdŏnĭa, æ. *gr. Jáſkołcze ziele, Jáſkołczy kámień.*

chĕlīdŏnĭas, æ. m. *gr. Tunczyk.*

chĕlīdŏnĭum minus. *Jáſkołcze źiele.*
chĕlon, m. *gr. Głowacz rybá.*
chĕlōnĭa, chelonitis, idis. *gr. Zołwi kámień.*
chĕlōnĭum, *gr. Windowe wręby.*
chĕlōnōphăgus, *gr. Zołwioiád.*
chĕlydrus, *gr. Wąż żiemnowodny.*
chĕlys, ys. yos. *gr. Lutniá.* Eine Laute *Si chelyn odriſiam pigro tranſmiſit averno.* St. *ſyn* Tĕſtūdo, cĭthăra, lўra. *epith:* Pīndărĭca; Gĕtĭca. īncūrva, mūltĭlŏqua, culta, Piĕrĭa, Dīrcæa aurĕa, tĕnĕra dŏcta, blāndĭsŏna. *phr.* Cūrārum dūlce lĕvāmen ĭlle tĭbi prīma chĕlys dīſtĕndis fila sŏnōræ dūctum sŏllĭcĭtāve chĕlyn pulsābatq; căvam dēxtĕra dŏcta chĕlyn. Mūlcet ăpōllĭnĕa sȳdera cēlſa chĕly. Mŏvet trĕmŭla pālma tĕnĕlla chĕlyn. Flēctĭtur ad fēſtas tāndem chĕlys aurĕa laudes. *v. Cithara.*
chĕnălōpex, ecis hic. ſed græcis hæc *gr. Gęś.*
chĕnīſcus, m. *gr. Gąská.*
chĕnŏbōſcĭum, *gr.* Koćiec *gęśi.*
chĕnŏmychon, *vel* chenomychos, *gr. Swiętliczká źiele.*
chĕnŏpos, vel us. *Serdecznik.*
chĕra, æ. cheria. *Brzoſkiew polná.*
chĕrēmbŏlon, *gr. Skinięnie.*
chĕrnītes, æ. m. *gr.* Kámień *trunny.*
chĕrſina, *gr. Zołw.* Producit *I. Renatus.*
chĕrsĭnus, *gr. Ziemny.*
chĕrsĭphron, *gr. Stukmiſtrz.*
chĕrsŏnēſus, *gr. Wyſep,*
chĕrſos, vel us. f. *gr. ziemiá.*
chĕrſydros, vel us m. *gr. Wąż źiemnowodny*

CHI

Chĭa terra, *Ziemiá lekarſká.*
chĭăſmos, *gr. Krzyż 1.*
chĭlĭārcha, chiliārchus, *gr. Tyśiącznik 3. Połkownik.*
chĭlĭas, adis. *gr. Tyśiąc.*
chĭltŏdynămis, is. ios. *gr. Stośik źiele.*
chĭlo, onis. *gr. Wárgáty.*
chĭmĕrĭnus, *gr. Zimny 2.*
chĭmĕtlon, chimethlon, n. *gr. Odźiębnienie.*
chimĭce, es. *gr. Dyſtylowánia nauka. Alchymia.*
chĭmĭcus, *gr. Alchymiſtá.*
Chīma, B. Chyná.
chĭrăgra, *gr. Łámanie w ręku.* Das Zipperlein an Händen. *Nodoſa corpus nolis prohibere chiragra.* Hor. *Tortorem metuis? podagra, chiragráq; ſecatur.* M. *epith:* Nōdōſa, dūra, lăpĭdōſa, frīgĭda, ſæva, mŏlēſta, ăcūta, vĭŏlēnta, dīra āſpĕra. crūdēlis, īnsōmnĭs, ăcērba, īmmĕdĭcābĭlis, īmpōrtūna, rĕdĭvīva, rĕnăſcens, fĕra, clāmōſa, īmmītis, quærŭla, vĭgil, pērvĭgil, trīſtis. *phr.* cum lăpĭdōſa chiragra frēgĕrit ārtĭcŭlos. *i Multi producunt.*
chīrămāxĭum, *gr. Lektyká.*
chīrēmbŏlon, *Imánie śię, Skinięnie ręką.*
chīrĭdōta, æ. *gr.* chiridota, tunica. *Szatá z rękáwami.*
chīrĭdōtus, chirodotus, *gr. Rękawy máiący.*
chīrŏgrăphārĭus, *Cyrográfowy.*
chīrŏgrăphum, chirographus, *Cyrograf.* Handſchrifft. *Vana ſupervacui dicens chirographa ligni.* Juv.
chīrŏmăctrum, *gr. Ręcznik.*
chīrŏmāntĭa, *gr. Wrożká 2.*
chīrŭmāntes, æ. & chiromantis is. m. *gr. Wrożek.*

CET

Cēte, n. plur. Cētos, n. ſingulare, *gr. Wieloryb.* Ein Wallfiſch. *Ad murmur cete toto exultantia ponto.* Sil. *ſyn.* Cēti *ſing.* Cētus *epith.* Grāndĭa; hŏrrĭda, ſcŏpŭlōſa, īmmānĭa. *phr.* īmmānis bēllŭa pŏnti. Māgnā ſe mōle mŏvens. Sūlcans īngēnti pēctŏre flūctus. Mōnſtra īngēntĭa & hŏrrĭda vīſu, īmmāni cŏrpŏre Cētē cēntum ŏrbes cēntumq; ūndōſa vŏlūmĭna tŏrquens. Tūrbāns īmpūlſu pēctŏris ūndas. Abrūptam crēdas rādĭcĭbus īre Ortȳgĭam aut frāctum pĕlăgo dēcūrrĕre mōntem.
cētra *Tarczá.* Ein Schild.
cētrātus, *Páwężnik.*

Cëtte, *i. cedite sub Daię, proßę 2.*
cētus, ti. *gr. Wieloryb.* ein Wallfisch.
cĕu, *Jákby.* Gleich. *Precipites atra ceu tempestate columbæ.* Virg. *syn.* ŭt, quăsi tānquam, nōn sĕcus ac, haud sĕcus ac, nōn ălĭtĕr.
Ceuetes, hi. Tertull. i. mollet, obscæni, sub Psotliwy.
cēyx, ycis. m. *Zimorodek.*

CHA

Chærĕfŏlĭum, chærĕphyllum, chærophyllum, *gr. Trzebulá.* Korbel.
chălăsis. *gr. Rosspor.*
chălassis, *Głzo.*
chălātōrĭus funis. *Liná.*
chălazĭas, æ. m. *gr. Grádowáty kámięń.*
chălázĭon, *gr.* in *Jęczmyk.*
chālcānthum, *gr.* *Koperwas.*
chālcānthĕmum, *gr* *Belicá 2.*
chālcēdŏnĭus, *gr. Kálcedon.*
chālcēntĕrus, *gr. Mocny*
chālcĕos, *gr.* in *Miedźiány 1.*
chălceutice, es. *gr. Kotlarstwo.*
chălcĭdĭca lacerta, *Pádalec.*
chālcĭdĭce, *es. gr. & Jaßczurká.*
chālcis, idis *gr. Sledz. Pádálec, Jáßczorká.*
chālcītes, æ. m. *gr. Miedzisty kámięń, Jskrzyk krzemięń.*
chālcītes, is. idem *Gr. Mośiężna rudá, Háłun*
chālcŏgrăphus, *gr. Drukarz.*
chālcŏphŏnos, *gr. Kámięń brzmiący.*
chālcōsmărāgdus, in *Smárágd.*
chālcus, ci. *gr. Biáły.*
chāldæus, *Práktykarz 1.*
chălo, as. gr. Spußczam.
chălȳbe irrigo roboro. *Stálę.*
chălybs, ybis. m. *gr. Stal, Musat.* Stahl. *Hæc ære & duri chalybis perfecta metallo.* S. *epith*: Dūrus, rĭgĭdus, vūlnĭficus, lēthĭfer, strĭctus. *phr.* Chalybis massa. Vūlnĭficūsque chălȳbs văsta fōrnāce lĭquēscit· Insŭla ĭnēxhaustis chălȳbum gĕnĕrōsa mĕtăllis.
chăma, æ. m. *gr. Zieyká,* & sub *Pław.*
chămæ, *hæ. Modrzewnicá źiele.*
chămeacte. es. *gr. Hebd*
chămæbūxum, *gr. Bukßpan 1.*
chămæcypărĭssus. *gr. Cypris.*
chămæcĕrăsus. *gr. Trześnie poźiemne. Wiśięnká*
chămæcīssus, *gr Błußcz poźiemny.*
chămædăphne, es. *gr. Barwinek, Jágodá bábiá Wilcze łyko mnieyße, & in Bobek.*
chămædrops, *gr. Ożáńká.*
chămædrys, yos. *gr.* idem & *Záwiczká.*
chămĕleia, *gr. Pław 4.*
chămæléon ontis. *gr. Jáßczorká cudzoźiemská*
chĕmælĕon, onis, ālbus, niger. *Dziewięć śił Lepczycá.*
chamæleos, Plin. corr. Chamæleia.
chămælēuce, es. *gr. Kwiat.*
chămælīnon, *gr. Lnicá. Linum Latinum i. longo Græcum brevi.*
chămæmĕlon, *gr. Rumięń.*
chămæmyrsīne, es. *gr. Iglicá źiele.*
chămæpĕlōris, idis. *gr. Plaw & Zieiec.*
chămæpēuce, es. *gr. Iwá.*
chămæpĭtys ys. yos. *gr.* idem & *Zywiczká,* & sub *Dzwonki.*
chămæplătănus *gr. Niedzwiedźiá stopá.*
Chamæropes, Plin. corr. Chamætriphes, *hæ gr. Pálmiczká.*
chīrōnĭa ampelos, *Przestęp 2.*
chīrōnĭa herba. *Centurzyá.*
chīrōnīon, chironium, idem. & *Pának.*
chīrōnīum hulcus, *Wrzod nieuleczony.*
chīrŏnŏmon, *gr. Kuglarz, Jestow mistrz.*
chīrŏthēca, *gr. Rękowicá.*
chīrūrgĭa, *gr. Barwierstwo.*
chīrūrgus, *gr. Barwierz.* Wundarzt. *Chirurgus fuerat, nunc est vespillo Dianlus* M.
chīum vinum, *Małmazyiá.*
chlæna, *gr. Szátá żołnierská, Szubá.*
chlāmydātus, & Chlamydula, idem.
chlămys, ydis. *gr.* idem & *Opończá.* Reuter Rock. *Quin & Sidonias chlamydes, & cingula baccis.* Cl. *syn:* Vēstis, ămĭctus tēgmen

gmen vēlāmen, tūnĭca vestīmēntum *epith* Phœnĭcēa. Tўrĭa, ŏdōrāta, cŏccĭnēa pūrpŭrēa, mĭlĭtāris, bēllĭca. *phr:* īndūtus Tyrĭam chlămȳdem, quam līmbus ŏbībat aurēus. Cæsărēos hŭmĕros ārdēnti mūrĭce tēxit cīrcūmfūsa chlămys. *vide Vestis.*

chlĭdon, onis f *gr. Mánelá.*

chlōrĭus chlorio chlorion; onis. m *gr. Wywielgá.*

chlōrītes, æ. m. *gr,* Kámień *zielony.*

C H O

Chŏla', *æ. gr. Garniec miárá.*

chodax, Vitruv. lege Cnodax.

chōenix, icis. m. *gr. Trzykwártowá miára Dwá funty.*

chærădes, *hæ gr. Slinne iágody.*

chærŏgryllus, *gr. Jáźmiec.*

chŏledochus, sub *Zołć.*

chŏlĕra, *gr.*, *Cholerá 2.* **bitter Blut.** *Noxia si penitus Choleram sævire venena.* Ser. *syn.* īrācūndia. *vide Ira.* (cundus.

chŏlĕrĭcus, *Choleryk.* **zornmuthig.** *vide Ira*

chōlĭāmbus, *i. claudus iambus versus, idem.*Scazon *infra.*

chōma, tis. *gr: Grobla.*

chondrīlla, vel e. es chondrillon, *Koźi mlecz*

chōndris, is. *f. gr. Dyptán 2.*

chŏrālĭstrĭa, *Tanecznicá 1.*

chŏragĭum, Chorēgium. *gr. Tanecznicá 2. Aparat, Przygotowánie.* **Tantzplatz:** *Quæ corporum, quæ mentium choragium* (Ja.)

chŏrāgus ab duco. *Márszałek taneczny.* **Tantzmeister** *Ipsa superborum domitrix gerit ipsa choragum.* M.

chŏraulas, æ. choraules. æ. vel is. m. *gr. Surmacz, Piszczek 1.*

chōrda, *gr, Stroná 3,* **Seyte/ Schnur.** *epith:* Tēnŭis tīnnŭla rĕsŏna lĕvis vŏcālis Phœbēa āpollĭnēa, gārrŭla jūcūnda lŏquax sŏnāns, rĕsŏnans. *syn.* Nērvus. fides ium. *phr.* Vŏcāles īmpēllĕre pŏllĭce chŏrdas. Cāllĭope quĕrŭlas prætēntat pŏllĭce chŏrdas: ātquĕ hæc pĕrcūssis subjūngit cārmĭna nērvis. Rīdĕtur chorda quī sĕmper ŏbĕrrat ĕadem. *vide Fides.*

chŏrdāpsus psi, m *gr; Gryzienie 1,& in Koliká 1*

chŏrdus, *Pozny,*

chŏrea, *gr: Taniec 1;* **Ein Tantz,** *Desidiæ cordi juvat indulgere choreis,* Virg. *Pars pedibus plaudunt choreas & carmina dicunt,* V, *syn:* Chŏrus sāltātĭo. *epith:* Lūdens fēsta, mōllis cāntātrix lĕpĭda sŏcĭa grāta dūlcis læta placĭda, făcĭlis plausa hĭlăris āgĭlis, blānda rĕvŏlūta, sāltāns, pŭēllāris, nŏctūrna jūcūnda sŏnōra, nŭmĕrōsa cōncors lāscīva lūxurĭans, pūblĭca, īrrĕquĭēta. *phr:* Indūlgere chŏreis. Chŏros cĕlebrārĕ ēxĕrcēre dūcere. Pārs pĕdĭbus. plaudūnt chŏreas. Mănum īmplĭcāre chŏreis. Mĕmbra mŏvēre ad nŭmerum. Sāltat, & īmmīscet rĕvŏlūtas ārte choreas; ad cĭthăræ cāntus ăgĭles, cĕlebrāre chŏreas. *vide Salto.*

Chorepiscopi, Sigeberto, iidem Archidiaconi, Ordines minores conferebant, i. regionis aut provinciæ Episcopi,

chŏrēuma, *gr: Tániec 2.*

chŏrēus, chorius. cordax. *Cicer.*. *Pes Poëticus longa & brevi syllaba constans.* idem Trocheus.

chŏrēusa, *gr. Skoczká.* (cheus.

chŏrēutes, *æ m, gr. Tanecznik.*

chŏrĭāmbus, *Pes Poëticus ex Choreo & Jambo constans, ut Conveniunt.*

chūtra, chytra, æ. *gr. Gárniec 1.*

chydæi, *Dáktyl 2.*

chytrīnda, æ. *gr Zmrozek*

chytrŏpus. odis. vel odos. *gr. Gárniec ná nogách Fanew. Inde venit cochlear, chytropus, mantile, páropsis* Horat.

C I B

Cĭbālis, Pokarmowy, Sniedny.

cĭbārĭa res. *Sniedna rzecz.*

cĭbārĭa, orum. *Obrok, Stráwá, Zywność, Sniedna rzecz, Zob.*

cĭbārĭus. *Obroczny 1. Pokarmowy, Sniedny; Podły.* **das zur speiß gehört.** *Ajunt cum sibi sunt congesta cibaria sicut* Hor. *syn.* ālĭmēnta cĭbi, ēscæ, vīctus.

cĭbātus, us. *Pokarm, Strawa.* **Speisung.** *Aut alios hominum pastus, pecudumq; cibatus.* L.

cĭbi minimi est: *Mało iada.*

cibi

Cibi multi est. *Obżárty.*
cĭbĭcĭda, *an Zárłok?*
cĭbĭlla, *Stoł iadálny.*
cibyratici. lege Cybiratici.
cĭbo, as. *Karmię.* Speisen.-- *Nisi à terra paulatim quiq; cibentur.* Lucr. *syn.* Nūtrĭo, pāsco ălo. *vide Nutrio,*
cĭbo grăvis. onustus, sub *Obiádam się.*
cĭbōrĭum, *gr. Kieliszek, Bob Egipski,* & in *Cyborium.*
cĭbum capesso, capio sumo. &c. *Jem.*
cĭbus, Karmia 2. *Pokarm.& tr. sub Rad coczynię.* Allerley Speiß. *Non domus apta satis, non hic cibus utilis agro.* O. *syn.* ēsca, dăpes, ĕpŭlæ, ălĭmēntum *epith.* Nēctărĕus, săpĭdꝰ. lautus, grātus, rēgĭus sŏlēnnis, ūtĭlis, părcus, vīlis, mēndicātus *phr.* Cōrpŏra sūstĕntans, īnstaurāns vīres, ănĭmīquĕ vĭgōrĕm. Mœstos ĕxhĭlărāns ănĭmos. Rĕficĭens vīres. Vīxque capit suāves mēnsa ŏnĕrāta cĭbos. Lautis mēnsa părāta cĭbis. Jūnctăquĕ nēctărĕis vīna jŏcōsa cĭbis.
cĭbus diurnus, *Obrok.*

C I C

Cĭcāda, *Konik robák. Sole sub ardenti resonant arbusta cicadis.* Virg.
cĭcātrĭco, as. Goię.
cĭcātrĭcōsus, *Náśiekány, Szrámowáty.*
cĭcātrix, Cĭcātrĭcŭla, *Blizna. Blizneczká, Szram.* Ein Wundmal. *Cerne cicatrices veteris vestigia pugnæ.* Ovid. *syn.* ŭlcus. *epith.* mārcĭda, vĕtus, ōbdūcta, tūrpis; dĕfōrmis. *phr.* Sīgnāta in frōnte, cĭcātrix. Vūlnĕris īnstīncti vēstīgĭa, sīgna vĕtĕris vēstīgĭa plāgæ, īnfixi vūlnĕris īmprēssa sīgna.
cĭccum, ciccus. *Gránowatych iábłek przegrodká, Fraszka 1. Niekęsa.*
ciccum non interdum, Niedbam.
cĭcer, n. cicera, cicerula, æ. *Ciećiorká.*
cĭcērcŭlum, *Rubriká 2.*
cĭchēla, cichla, *gr. Drzozd morski.*
cĭchōrĕum, cichorium, *gr. Podrożnik ziele*
cĭchōrĕum agreste, *Mlecz ziele.*
cĭchōrĕum verrucarium, *Brodamnik.*
cĭci, *gr. Kleszczowiná.*
Cicilendrum, Cicimandrum, Citaractria. Polin*drum Sancaptis. Hapalosis. apud* Plautum *sunt vocabula ficta aromatum seu condimentorum coqui gloriosi.*
cĭcĭndēla, Swiecá, Złotnik robaczek.
cĭcĭnus, adject. *gr. Klesczowinny.*
cĭcōnĭa, *Bóćiąn, Zoraw studźienny.* Ein Storch. *Ipsa sibi plaudat crepitante ciconia rostro.* Ov. *epith:* Cāndĭda grăcĭlis, pĭa, ālba. *phr.* Nūntĭa Vēris, īnsignis pĭetāte cĭcōnia. Cūltrix pietātis. Cum Vēre rŭbēnti cāndĭda vēnit ăvis lōngis īnvīsa cŏlubris, ĕxpānsis cāndĭda pēnnis īpsa sĭbi plaudit crĕpĭtante cĭcōnĭa pūllus nutrit, & īnvēntis per dĕvĭa rūra lăcĕrtis.
cĭcŭma, æ. *è gr. Sowá 1.*
cĭcur, uris. Omne, *Ogłaskány. Chowány.* Zahm. *Qui cicurum sensus, quæ tanta indago ferarum* M. *syn.* Mānsvĕfactus, cĭcŭrātus, plācĭdus, mītis.
cĭcŭro, cicurem reddo. *Ogłaskáć.* Zahm machen. *syn.* Mansuĕfăcĭo, mĭtĭgo, lēnĭo.
Cicus, lege Ciccus,
cĭcūta, *Swinia weß ziele, Piszczałká.* Bangenkraut, Wütterich. (*Herba venenosa*) *Et mihi disparibus septem compacta cicutis.* Virg. *epith.* Frăgĭlis, vĭrĭdis. mœsta, cāna, gĕlĭda, dīra, sæva, frīgĭda, lēthĭfĕra, lĕthālis vĕnēnōsa vĕnēnĭfĕra, frīgens fūnēsta, mōrtĭfĕra, trīstis, ālgĭda, hōrrēnda, tōrpēns, ĕxĭtĭōsa ĕxĭtĭālis nōxĭa nŏcŭa, īmmĕdĭcābĭlis, glăcĭālis. *Si pro fistula sumatur. v. Fistula.*
cĭdăris, is. *gr. Koroná krolewská. Zawoy.*
cĭeo, es. *Pobudzam, Poruszam, Przyzywam Mianuię, Wymięniam, Poczynam, Dźielę, Ruszа lekarstwo.* Bewegen. *Condimus & magna supremum voce ciemus.* Virg. *syn.* Mŏvĕo, cōmmŏvĕo, ĕxcĭto, cōncĭto, ănĭmo, accēndo, stĭmŭlo, *vel* vŏco, accĭeo. *phr.* Tŏnitru

nītrū cælum ōmne cĭebo. Ærĕ cĭēre vĭros; at tu bēlla cĭe, cōncēptumq; ēxcŭte fœdus. Ægĭda cōncŭtĕret dēxtra, nīmbōsquĕ cĭēret.
cĭeor, *Ruszam sie.*
cĭlĭa, orum & cilium. *Powieki, Powiek włosy, Powiek brzegi. Horrescunt setis ciliove umbrante teguntur.* Prud.
cĭlĭbāntum Stoł 2.
cĭlĭcĭna vestis, *Włosiennicá.* (gemacht.
cĭlĭcĭnus, *Kocowy, Włośiány.* Auß Haaren
cĭlĭcĭum, *Koc, an Włosiennica?* Ein härin Kleid. *epith.* āspĕrum, rĭgĭdum, acūtum mōrdax, pūngēns hīrsūtum. *phr* Cĭlĭcum tēxtum. Mōllĭbus ābjectīs, Cĭlĭcum dānt tēgmĭna sētæ.
cĭllĕo, Poruszam 1. Ruszam 1. 2.
cĭllĭbæ in Stoł iadalny.
cĭlo, onis. *Czołowaty, Głowy podługowaty.*
cīmēlĭa, orum, *gr. Kleynot.*
cīmēlĭārcha, *gr. Kośćielny.*
cīmēlĭārchĭon, *gr. Skarb kośćielny.*
cīmex, *Pluskwa, Smrod.* Ein Wandlauß.*(Vermiculus ex ligno nascens.) Nec toga, nec focus est, nec tutus cimice lectus.* Mart. *epith.* fædus, fætidus rōdens, ēdax.
cĭmōlĭa, *Ziemia lekarska.*

C I N

Cĭnædĭa, *gr. Kamień drogi,* sub *Rybá pśiá,*
cĭnædĭcus, *Frántowski Tanecznik.*
cĭnædus cĭnædulus, adject: *Niewstydliwy.* Ein Tantzer. *Pulchre convenit improbis cinædis. epith:* īmpūrus, obscænus, pĕtŭlāns, prŏcāx, īmprŏbus, prŏtĕrvus, īmpŭdens.
cĭnædus, subst: *gr. Kuglarz, Plißka, Ryba pśia.*
cĭnāta, *gr. Kárćiof.*
Cinason, Cinasones. Fest. cor. Cnasones.
cincĭnnātus, *Kędźierzawy.*
cīncĭnnus, è *gr. Kędźior, Ozdobá* Krausse (Haarlocken
cīnclus, *gr. Plißká.*
cīnctĭcŭlus, *Szorc.*
cīnctōrĭum, *Przepaská.*
cīnctūra, *Przepasánie.* Umbgürtung.
cīnctus, ûs. *Ciegatura Szorc Pas 1.*
cīnctus Gabinus sub *Stroy 1. Płaßcz.*
cīnctūtus, Przepasany.
cīndălīsmus, *gr. Kołek gra.*
cine particula in Li. & *że 1.*
cĭnĕfăcĭo, Palę 1. Spalić ná proch, obracam w co
cĭnĕfactus Spalony.
cĭnĕrăcĕus, Popielisty. Aschfarb. *syn:* cĭnĕrĕus.
cĭnĕrālĭa, ium, orum, Popielec 2.
cĭnĕrārĭus, *Popielnik, Kędźiornik.* Der mit Aschen umbgehet. *Nunc tuum Cinerarius liquorem.* (Phal.)
cĭnĕres, hi. *Smierć 1.*
cĭnĕrĕus, cinerosus; *Popielisty.*
cĭnĕrŭla, Popioł.
cīngărus, B. Cygan.
Cingiliones, apud Trebellium legit Casaubon loco vocis Siquiliones, & cingula parva interpretatur.
cīngo, is. *Opasuię, obstępuię, obwodzę oblegam Przypásuię 1.* & in *odzieram 1 Pobijam 2. Podskrobáć, Przewięzuię.* Umbgürten/umbgeben. *Ascanius longam muris cum cingeret albam.* V. *syn.* āmbĭo, cīrcumdo, corono cīrcūmcīngo, ŏbĕo, īnclūdo, sēpĭo, āmplēctor, cōmprĕhēndo, *vel* cōmprēndo. *phr.* īnfērt sē sēptus nĕbŭla; ūndĭquĕ cīrcūmfūndĭmur; & mūlto nĕbŭlæ cīrcum Dĕa fūdit āmĭctu. Quem fūlva lĕōnis pēllis ŏbit tōtum. Sȳlva cŏrōnat ăquas, āscănĭus lōngam mūris cum cīngĕret ūrbem. Tērram āmplectĭtur ōrbis. Sāltūsque īndāgĭne cīngunt. Cīngit mĕdĭum lĭquĭdis āmplexĭbus ōrbem at Vĕnus ōbscūro grădĭentes āĕre sēpsit: Jūssĭt & āmbĭtæ cīrcūmdāre līttōra tērræ, īpsa nătat tēllus pĕlăgi lūstrāta cŏrōna; ūndĭquĕ ĕnim dēnsa Teucri īnclūsēre cŏrōna, ātq; hīc vāsta pălus, hīnc ārdŭa mœnĭa (cīngunt.
Cingria, Fest. corr. Gingrinæ.
cīngŭla, æ. Poprąg. Ein Roßgürt. *Ut nova velocem cingula lædat equum* Ovid.
cīngŭlam substringo, vel adstringo. *Przypinam popręgow.*
cīngŭlum, *Pas, Kray 4.* Ein Gürtel. *Balteus & notis fulserunt cingula bullis,* Vir. *syn.* Bālteus,

tēus, zōna, cīnctus, us. *epith.* Lĕve, hăbĭle. *phr.* Prĕtĭōsăque cīngŭla gēmmis. Auro lūcēbānt cīngŭla mūndo: īpse Quintĭnāli trăbĕa, cīnctūque Gabino īnsīgnis. *v.*
cīngŭlum bullatum. *Pas rycerſki* (*Balteus.*
cīngŭlus, *Pas.* & tr. *Szczupły.*
cĭnīflo, onis *Kędźiornik.* der das haareysen zum kraufen warm macht. *Custodes, lecticа ciniflones, paraſita.* Hor.
cīnips; iphos, *Weſ komor.*
cĭnis, m. f. *Popioł, Ług, Umarły, Grob, Kośći zmárłych.* Aſche. *Non ſervata fides cineri promiſſa Sichao.* Virg. *epith.* Fūmāns, fērvēns, ēxĭgŭus, vērmĭfer, īngrātus, tĕpĭdus, īmmūndus, tĕnŭis, levis sĕpūlchrālis. *phr.* Sed nĕquĕ jam cĭnĕres ējēctatāmq; făvīllam ferre pŏteſt. Pōſtquam cōllāpſi cĭnĕres & flāmma quĭēvit. Cĭnis ōbdūctæ cēlābat lūmĭna prūnæ, īncēdis pĕr īgnes ſūppŏsĭtos cĭnĕri dŏlōſo. Non sătĭus cĭnĕres patrĭæ īnſēdīſſe ſuprēmos. *Cineres pro manibus.* (Æneid.) Nec patrīs Anchīſæ cĭnĕres mānēſve rĕvēlli. Vōs cĭnis ēxĭgŭus, gēlĭdæq; jăcēbĭtis ūmbræ. *vide manes,*
cīnnăbări, n. cinnabaris, is. m. & f. *gr. Cynobr.* Cynnober. (*monowy.*
cīnnămĕus, cīnnămōmĭnus, cinnaminus. Cynácīnnămŏlŏgus, gr. Cynamońik ptak.
cīnnămōnĭum oleum. *gr. Cynamonowy.*
cīnnămōmum, *gr. Cynámon 1.2.* Zimmetrinde *Nam cinnamomi quod &c.* (Scaz.) *ſyn:* Cīnnămum. *epith.* ŏdōrum, rĕdŏlens, ărōmărĭcum, ŏdōrātum, ŏdōrĭferum, gratum, frăgrans, ſpīrāns, olens, ſuāve, dūlce, jūcūndum, ămœnum. *phr.* Grātum lāte quod jăctat ŏdōrem. Suāves quod ſpīrat ŏdōres. Nāres grāto quod replĕt ŏdōre.
cīnnămum, *gr. Cynámon 1.* Zimmetrinde. *Greſſus, adolebunt cinnama flammæ.* Ovid.
cīnnus, *Kędźior, Słodycz, Pomieſzánie.*
cĭnyps, yphis, ſub *Weſz.*
cĭnyra, *gr. Cytra, Lutniá.*
cĭo, is. *Poruſzam, Pozywam kogo, Ruſzá lekárſtwo.* bewegen. (*mil znák.*
cīppus, *Pal 1. Kłodá 4. Nagrobek 2. Pęto Sidło,*

Cīrca. *Około, Koło.* Præpoſitio *1. 2. 3.* Umb. *Multa boum circa mactantur corpora morti.* Virg. *ſyn.* cīrcum, cīrcĭter.
cīrca domos mitto, *Po domach.*
cīrca reges mitto, *Obſyłám.*
cīrcanea avis Kániá 1.
cīrcæa, *gr. Czárownik ziele.*
cīrcātor, Strażnicy.
cīrcēium *gr. Pokrzyk.*
cīrcēnſis curſus. *Zawod 1.*
Circaum poculum, ſub Przedźierzgnąć ſię.
cīrcĭnātĭo, Okrągłość 1. Obracánie, Koło. Ring.
cīrcĭnātor, Koło 1. (Kreiß.
cīrcĭno, as. *Cyrkluię, Okrągło czynię, Okrążam 1.* Mit dem Circkel rund machen. *Utque tuos arcus per nubila circinat iris.* M.
cīrcĭnus, *Cyrkiel, Ogień piekielny.* Ein Circkel. *Integer imenſum vertebat circinus annum.* A.
cīrcĭter, Præpoſitio, *Koło.* Præpoſit *2. 3.* Umb.
cīrcĭter, Adverbium, *Koło* Præpoſitio 2.
cīrcĭtes, hi Kolcá do opon.
cīrcĭto, as. Kolę 2.
cīrcĭtor, *Wendetarz 2. Strążniczy ſpieg 2.*
cīrcĭus, *Wiátr wielki.* Ein groſſer Wind.
circlus Virg P. idem Circulus.
cīrco, as. Kolę 2. (hen.
cīrcŭeo, *Obchodzę, Obieżdżam.* herumb ge-
cīrcŭĭtĭo, *Obchodzenie, Krążenie.*
cīrcŭĭtĭōne nihil uſus, *Nieochyláiąc.*
cīrcŭĭtĭōne utor, *Okrążam.*
cīrcŭĭtor, *Strażniczy 2. Przekupień 1. Wendetarz.*
cīrcuitu pērvenio, *Okrążam.* (*tarz.*
circŭĭtus, us. *Okrągłość 2. Obieg, Krążenie.* Ein Umbgang. *Sævaq; circuitu curvantem brachia longo.* Ovid. *ſyn:* āmbĭtus, ōrbis cīrcŭlus gyrus.
cīrcŭlāris, *Okolny.* (cŭlus gyrus.
cīrcŭlātim, *Kołem.*
cīrcŭlātĭo, *Obrácánie, Krążenie.*
cīrcŭlātor, *Szálbierz, Czárlatan, Lekarz, iármarkowy.* Ein Landſtreicher. *Quos ſæpe falſus circulator decipit.* (Jamb.) *ſyn:* Præſtĭgĭātor, hīſtrĭo, lūdĭo, lūdĭus, mĭmus.

Cīrcŭlātōrĭa jactatio, *Szálbierſtwo.*
cīrcŭlātōrĭus, *Poſpolity, Podły, Tretowy, Szálbierſki.*
cīrcŭli Tropici, ſub *Koło ná Niebie.*
cīrcŭlo as. vel circulor, aris. *Kolę 2. Obracam ſię 2. Okrągło czynię.* Vmbgeben/umbcirckeln. *ſyn.* cīngo, āmbĭgo, cīrcŭmdo.
cīrcŭlus, *Okrąg 2. Krąg 1. Obręcz, Koło 1. Obarzánek, Koło iaſne, Koło wożowe Kolcá u ſáty, Gromáda ludźi, Tálerz 2. Wić. Obartuch.* Ein Circkelring/ Kreyß. *Flexilis obtorti per collum it circulus auri.* Virg. *ſyn:* ōrbĭs ōrbĭcŭlus, circŭĭtus, āmbitus, gȳrus *epith:* Flēxĭlis, ōblīquus, tōrtĭlis, rōtūndus *phr:* Tōrtĭlis à cōllo rādĭāns it cīrcŭlus aūro. *vide Gyrus.*
cīrcum, Præpoſitio, *Koło & Około.*
cīrcum, *Adverbium. Około.* Rund umb. *ſyn.* (cīrca.
cīrcumædĭfico, ſub Otaczam.
cīrcum amicos dimitto, *Obſyłam.*
cīrcumāggĕro, *Obſypuię, Okłądam.*
cīrcŭmăgo, *Obracam, Oglądam ſię.*
circumamicio, Obieram 1. Przyodźiewam.
cīrcŭmăro, *Oborywam.*
cīrcŭmāſpĭcio, *Oglądam ſię 1.*
cīrcŭmcæſūra; Obrzezanie.
cīrcŭmcālco, Podeptáć.
cīrcŭmcāmpānus, ſub *Okolicá.*
cīrcŭmcēllĭo, Hultay.
cīrcŭmcīdānĕus, Obrzeżany.
cīrcŭmcīdo, *Obrzezuię, Obćinam 1. Okrawam Odeymuię 1. Podſkubuię.* Beſchneiden. *Quod falſi fratres ſe circumcidere ſuaſos.* T. *ſyn:* Cīrcūmsĕco, rĕsĕco, āmpŭto. *vide Scindo.*
cīrcŭmcīngo, *Okrążam 1. Otaczam.*
cīrcŭmcīrca, *Około.*
cīrcŭmcīsē, *Krotko, Skromnie 1.* (*poślednie.*
cīrcŭmcisĭo, *Obrzezánie.*
cīrcŭmcīsītĭum. Circumciſitum vinum. Wino
cīrcŭmcisītĭus, circumciſitus. Obrzezany.
cīrcŭmcīsūra, *Obrzezanie, Obćinánie*
cīrcŭmcīſus, ſi. *Obrzezány.* Beſchnitten. *Cir*
cŭmciſus adeſt, & jure renaſcitur undis. Arat.
cīrcŭmclūdo, *Otaczam.* Allenthalben beſchlieſſen. *vide Cingo.*
cīrcŭmcŏlens, *Okoliczny.*
cīrcŭmcŏlŭminum, *Ambit. Krużgánek.*
cīrcŭmcŏlo, *Mieſzkam gdźie.*
cīrcŭmcŭlco, *odeptáć.*
cīrcŭmcŭrrens linea, *Koło 1. Obod.*
cīrcŭmcŭrro, *Okrążám, 2. Zabiegam.*
cīrcŭmcŭrſo, *Zábiegam, Schodźić pole.*
cīrcŭmdătĭo. 1. Petri 3. circumpoſitio, Obłożenie
cīrcŭmdo, *Otaczam, Obſtępuię, Okrącam, Obwodzę 3. 2. Obwiiam, Oprawiam 5. Kłádę w poſrzodku.* Vmbgeben. *Septemq; una ſibi muro circumdabit arces.* Virg. *ſyn:* āmbĭo, cingo, cŏrōno, ſēpĭo, cīrcŭmcīngo, cīrcumvāllo ŏbĕo. *vide Cingo.*
cīrcŭmdo ferro, *Okowáć.*
cīrcŭmdo foſſulas, *Okopuię.*
cīrcŭmdŏlo, *Oſkrobuię, Oćioſać.* umbhoblen.
cīrcumdŭco, Obwodzę 1. Wodzę, Káſuię, Ogołoćić, Oſukiwam. umbführen.
cīrcŭmdŭco dolis, *Zdradzam.*
cīrcŭmdŭctĭo *Obwodzęnie 1. Oſukánie.*
cīrcŭmdŭctus, us. *Okrągłość 2. obracánie.*
cīrcŭmdŭctus, ti. *Ogołocony.*
cīrcŭmĕo, *Obchodzę 1. obieżdżam 1. okrążam, Otaczam, Kolę 2.* Herumbgehen. *Cujus nō hedera circumiēre caput.* Prop. *ſyn:* obĕo ŏbāmbŭlo, pĕrāgro, pĕrērro, lūſtro, pērlūſtro, vel āmbĭo cīngo.
cīrcŭmĕquĭto, *Obieżdżam 5. Jeżdzę około.*
cīrcŭmērro, *Kolę 2.* (Vmbreiten.
Cīrcŭmfĕrēntĭa, Okrągłość, Koło *1.*
cīrcŭmfĕro, *Noſzę około, Noſzę przy ſobie, & in oczyśćiam 2 & Wodą święconą pokropić.* Vmbtragen. *Idem ter ſocios pura circumtulit unda.* Virg. *ſyn.* Cīrcŭmdūco, cīrcŭm- (vĕho.
cīrcumfĕro oculos, *Oglądam ſię.*
cīrcumfirmo, *Obwárowáć.*
cīrcŭmflecto, *Záwracam 1.*
cīrcŭmflexĭo, circumflexus, ūs, *Koło 1. obod.*

cīrcūmflŭo, *Oblewam, okrążam 1. obfituię, Otaczam,* & *sub Náwodźić.*
cīrcūmflo, Owiewam, *Wieię 1.*
cīrcūmfluus, *Okrążáiący, Ná wodźie.* Vmbrinnend. *In geminas partes circumfluus amnis.* Ovid. *syn:* cīrcūmflŭēns.
cīrcūmfŏdĭo, *Okopuię.* Vmbgraben.
cīrcūmfŏro, *sub Wiercę 1.* Vmbbohren.
cīrcūmfŏrānĕus, *Rynkowy, Podły, Lichwiarski,* & *sub Ciárlátan, Szálbierz.*
cīrcūmfŏssor, *Okopuiący.*
cīrcūmfŏssūra, *Okopywánie.*
cīrcūmfrĭco, *Oćieram, oſkrobuię.*
cīrcūmfringo, *Obłámuie.* Abbrechen.
cīrcūmfŭlgeo, *Záiáśnieć,* Vmbſcheinen.
cīrcūmfūndo, *Oblewam 1. oblegam, otaczam, Obſtępuię.* umbgieſſ n.
cīrcūmfūndo, *sub Okładam się.* & *Wykipiá.*
cīrcūmfūsĭo, *Oblewánie.*
cīrcūmfūsus, *Ná wodźie.* umbgegoſſen. *Nam circumfuso consistit in aere tellus.* T. *syn:* Cīrcūmfūsus dĭffūsus.
cīrcūmgĕlātus, *Obmárzły.* umbgefroren.
cīrcūmgĕmo, *Tchnę.*
cīrcūmgĕsto, *Noſzę przy ſobie.*
cīrcūmglŏbor, *Kupię się, sub Kupię.*
cīrcūmgrĕdĭor, *Otaczam.* umbgehen.
cīrcūmjăcēns, *Okoliczny.*
cīrcūmjăceo, *Leczę około, Przyległy.*
cīrcūmjăcĭo, *Otaczam.*
cīrcūmjĕctus, ti *Okoliczny.*
cīrcūmjĕctus, ûs. *Okrążenie,* Polepá.
cīrcūmjĭcĭo, *Obwodzę 2. otaczam.*
cīrcūmlămbo, *Obliżuię 1. 2.*
cīrcūmlĕgo, *Obiezdżam.*
cīrcūmlĭgo, *Obwiężuię, Sćiągam.* Vmbbinden. *Quando lien tumido circumligat ilia vinclo.* Seren. *syn:* Cīrcūmlĭgo, nĕcto, vīncĭo *vide Ligo.*
cīrcūmlĭno circumlinio, *Oblepiam, obmazuię*
cīrcūmlĭtĭo, *Polepá, Oblepiánie.*
cīrcūmlĭtus, auro, *Pozłoćisty. Verti in notitiam nullo circumlita fuco.* Lucr.

Circumloquium; Isidoro, Periphrasis aliis.
cīrcūmlŏquor, *Okrążam 2.*
cīrcūmlŏcūtĭo, circumloquutio, *Okrążenie*
cīrcūmlŭitur, *Ná wodźie.*
cīrcūmlŭo, *Oblewam.* Benätzen.
cīrcummĭtto, *Obſyłam.* Vmbſchicken.
Cīrcūmmœnĭtus, sub Obwodzę murem.
cīrcūmmūlcĕo, *Ogłaſkáć, obliżuię.*
cīrcūmmūnĭo, Ogradzam, obwodzę 2. obiiam.
cīrcūmmūnĭtĭo, *Obwodze murem.* (*kołmi*
cīrcūmmūrānus, Przedmurowy.
cīrcūmnāſcor, Obraſtam. umbwachſen.
cīrcūmnāvigātio, *Obieżdżánie.*
cīrcūmnāvĭgo, *Obieżdżám.*
cīrcūmnĕcto, *Obwiężuię, Sćiągam.*
Cīrcūmno, Okrążam.
cīrcūmŏbrŭo, *Zágrzebáć.*
Cīrcūmŏrnātus, sub Ubieram 1.
cīrcūmpădānus campus. sub Okolica.
cīrcūmpāngo, *Obiiam kołmi.*
cīrcūmpavio, Ubiiam.
cīrcūmpĕdes, hi. *Chálástrá,* Ponczochy.
Cīrcūmplĕcto, Obeymuie, Spinam.
cīrcūmplĕctor, *Obeymuię, Otaczam, Ogárnąć 1.* Vmbfangen.
cīrcūmplĕxus, ûs. *Obłapiánie, Obwinienię.*
cīrcūmplĭco, *Obeymuie, Obwiiam.*
cīrcūmplĭcor, *Obwiiam się.*
cīrcūmplūmbo, Oblewam ołowiem.
cīrcūmpōno, *Okładam 1.*
cīrcūmpotātĭo *Pićie uſtawne, Rozgárdyas.*
cīrcūmrādo, *Oſkrobuię.*
cīrcūmrĕtio, *Sidlę, Otaczam.*
cīrcūmrōdo, *Ogłodáć, Gryzę 2.*
cīrcūmrōdor, *Obmawiáią mię.*
cīrcūmrŏto machinam, *Obracam.*
Cīrcūmrŏtundātĭo, Okrążánie, Obracánie.
cīrcūmſcālpo, Oſkrobuię. Vmbſchaben.
circumſacrifico, *idem. Quantitatem vide in Sacrifico.*
cīrcūmſcīndo, *Obćinam 2.*
cīrcūmſcrībo, *Okrzeſam, Przekrzeſam, Kładę w ſranki, Składam kogo, Oſzukiwam.* Vmbſchre

schreiben. *syn:* Cōncludo, comprendo, definio, limito.
circumscripte, *Gładko 1.*
circumscriptio, *Okreslenie 1. Okrągłość 2. Oszukánie.* Umbschreibung.
circumscriptor, Szálbierz. Ein Betrieger.
circumscriptus, *Określony, Ná wodźie.*
circumseco, *Obrzezuię.*
circumsectus, *Obrzezány, Obrzezániec.*
circumsecus, Około.
circumsedeo, *Oblegam, Otaczam.*
circumsepio, *Ogradzam, Otaczam.*
circumsero, *Obśiewam.*
circumsessio, *Obleżenie, Opánowánie.*
circumsideo, circumsido, *Oblegam.*
circumsigno, *Oznáczyć, Okryślam.*
circumsisto, *Obstępuię.*
circumsitius, in Obrzezány.
circumsonans, *Głós trácące mieysce.*
circumsonat, *Rozlega się, Obiia się o uszy.*
circumsono *Brzmię około.* umbschallen.
Circumspectatrix, sub Swidrzeiące oczy.
circumspecte, *Ostrożnie.*
circumspectio, *Oglądanie, Opátrzność, Ostrożność, Rozważánie.*
circumspecto, *Oglądam się.*
circumspector, *sub Ostrożny.*
circumspectus, ti. *Ostrożny.*
circumspectus, ûs. *Przeglądánie 2. Ostrożność.* Das Umbsehen.
circumspergo, *Kropię około, Potrząsam co.*
circumspicientia, *Opátrzność, Ostrożność.*
circumspicio, *Oglądamsię, 1. 2. Rozważam, Poglądam po sobie, Kokoszę się, Upámiętywam się.* umbhersehen *Diversi circumspiciunt, hoc acrior idem.* Virg. *phr:* Huc oculos verto, oculis omnia lustro, collustro. oculos persingula volvo. Huc volvens oculos, totusque pererrat liminibus tacitis: oculos circumferre, partes in omnes vertere, versare Lumine vago lustrare, ispectu vagari, in quamcunque domus adverti lumina partem, immensæ spectantur opes. *v. Aspicio.*
circumstantia, *Obstąpienie, Okoliczność.*
circumstatio, Obstąpienie.
circumstipo, *Obstępuię.*
circumsto, *Stoię około, Obstępuię.* umbherstehen. *Curvata in faciem montis circumstitit unda.* Virg *syn:* Sto circum, circumsisto, *vel* cingo, ambio.
circumstrepo, *Grzmot czynię.*
circumstruo, *Ogradzam.*
circumsudo, *Pocę się.*
circumsuo, *Obszywam.* umbnehen.
circumtego, *Okrywam.* umbdecken.
circumtexo, *Oplatam.*
circumtinnio, Brząkam. Klingen.
circumtonsus, *Ostrzyżony.*
circumtono, *Grzmot czynię.*
circumtrecto, Obmácywam.
circumtremo, *Drżę.*
circumvado, is. *Otaczam, Obeymuie mię.*
circumvagus, *Biegun 1.*
circumvallatio, *Okop.*
circumvallo, *Otaczam, Oblegam, Obwodzę 2.* Mit Bollwercken umbgeben/ belägern. *syn* Vallo, obvallo, cingo, ambio obeo, includo, munio. *vide Vallo.*
circumvectio, circumvectus. *us. Obbieg.*
circumvector; Circumvehor, *eris, Obieżdżam, Przeieżdżam się.* umbfahren.
circumvenio, *Obchodzę 2. Otaczam, Ogárnąć, Ogołocić, Oszukiwam* Umbgeben. *Multa senem circumveniunt incommoda, vel quod.* H. *syn:* Circumdo, ambio, cingo, obsideo.
circumventio, *Oszukánie*
circumventor, *Szálbierz.*
circumverto, *Omiátam.*
circumversor, aris, & circumvertor, eris. *Ocircumverto sub Ogołocić.* (*bracam się.*
circumvestio, *Okrywam, Ochylam.*
circumvincio, *Obwiężuię.* Herumbbinden.
circumvolito, *sub Latam, Zábiegam.* hin und wieder fliegen. *Aut arguta lacus circumvoli-*

voli-

volitavit hirundo. Virg. *ſyn.* Vŏlĭto, vŏlo cĭrcum.
cĭrcŭmvŏlo, *ſub Latam.* umbhin fliegen.
cĭrcŭmvŏlvo, *Obwiiam co, Okrącam 1.*
cĭrcŭmvŏlvor, *Obwiiam ſię.*
cĭrcŭmvŏlŭtor, Łáſzę ſię.
circumvortor, idem Circumvertor.
Circuncido, Circundo, Circunfero, Circungeſto, Circunſcribo, Circunſedeo, Circunſono, Circunſpicio; Circunvenio, &c. lege circumcido, circumvenio, &c. ut ſcribo cum Lambino. Giſanio, Coluio, Cerda, & aliis qui M. *ſcribunt* N. *ſcribit Erythræus, Scalig. Nizolius. At Turneb. nunc* M. *nunc* N. *ut rem non magni momenti eſſe exiſtimes.*
cĭrcus, *gr. Koło 1. Rynek, Szránki 1. Zawod, Gonitwy mieyſce, Jáſtrząb.* Ein Umbkreiß *Multa capax populi commoda circus habet* O. *ſyn.* Cĭrcŭĭtus āmbĭtus, cĭrcŭlus *epit.* Thĕātrālis, āmphĭthĕātrālis, cĕlĕber, māgnus, lōngus, căpax, clāmōſus, māgnĭficus fēſtus, ăpĕrtus, pătēns, ſpătĭōſus. *phr.* Fēſta, thĕātrālis cĕlēbrant ſōlēnnĭa cĭrci; āmphĭthĕātrālem cĭrcum făcĭt ārĕa. Mŭlta căpax pŏpŭli cōmmŏda cĭrcus hăbet. Mĕdĭăque in vālle thĕātri Cĭrcus ĕrat pōmpa cĕlĕber: ēxŭltat rauco vĭctōrĭa cĭrco.
cĭrcis, *idem* Cirris.
cĭrnĕa, *Dzban 2.*
cĭrrātus, *Cirriger,* Kedźierzáwy, *Gálánt.*
cĭrris, is. *gr. Rybitw pták, vide & Czerwonák, & Dźierlatká.*
cĭrrhus, *gr.* Płowy.
cĭrrus, *Kędźior, Czub, & ſub Płetwá.*
cĭrsĭon, *gr. Oſtrożeń źiele.*
cĭrsŏcēle, es. *gr.* Kitá.

C I S

Cĭs, *Zonę ſtrone, Ztę ſtronę, Koło, Præpoſitio 1. 2. Precz.* Dieſſeyt.
cĭs paucas tempeſtates, *Wkrotce.*
cĭs paucos dies, *Zá kilká dni.*
cĭſiārĭus, *Woźnicá.*
Cĭsĭum, *Kárá 2. Woz o dwu kołách.*
cĭſpĕllo, Odgániám.
cĭſſāmpĕlos, *gr.* Powoy *źięmny.*
cĭſſānthĕmus, *gr. Gdulá źięmná 2.*
cĭſſĭtes, æ. m. *gr. ſub Bluſzczowy.*
cĭſsŏphyllum, *gr. Toieść źiele.*
cĭſſus, *gr. Bluſzcz 1.*
cĭſſybĭum, *al.* ciſſymbium, *gr. Kufel.*
cĭſta, *gr. Skrzyniá, Wozowa ſkrzyneczká, & in* Pudło. Ein Kaſt. *ſyn.* ārca. cĭſtŭla, calăthus, cănĭſtrum. *epith:* Căvă, tēxta vĭmĭnĕa, cōncăva, căpax, āmpla, pătŭla, claūſa, lĭgnĕa, pĭcta. *phr.* Pārs ŏbſcūra căvis cĕlebrābant ōrgia ciſtis. Namque vetus Græcos ſērvābat cĭſta lĭbēllos.
cĭſta viminea, *Kobiel,* Koſz.
cĭſtārcĭa, æ. *vel orum. ſub Torbá.*
cĭſtĕlla, ciſtellula, & ciſtula, *Skrzynká 1.*
cĭſtĕllātrix, *Służebnicá.*
cĭſtĕrna, Kryniczá *Studniá, & ſub Pieczáry.*
cĭſtĕrnĭnus, Kryniczny.
cĭſthus, & Ciſtus, *gr. Roża pſzczelná.*
Ciſtifer, Ciſtiger, Tragarz.
cĭſtŏphŏrus, *gr. Krubnik, Podwoyny groſz.*
cĭſtŏphŏrum talentum, ſub *Tálent.*
cĭſtŏphŏrus, *gr. Krubnik, Podwoyny.*
cĭtātim, Prędko. Behend. *Corpora, quæ ſuerant præcurſibus apta citatim.* Fill.
cĭtātĭo, Pozwánie *1. 2. 3. Przypowieſczęnie,* an *Pozew?*
cĭtātus, *Prędki.* Schnell. *Non Tigris catulis citata raptis.* (Phal.) *ſyn.* Citus, cĕlĕr, vēlox, prŏpĕrāns.
cĭtĕrĭa, *Swiegotká, Klekotká.*
cĭtĕrĭor, *Bliſki, Ztę ſtronę.* Viel näher. *ſyn.* Prŏpĭor, vĭcĭnĭor, prŏpĭnquĭor.
cĭtĕrĭus, *Bliżey.*
cĭthăra, *Gr. Lutnia, Cytra.* Ein Harpffe. *Non ſtudeo Citharæ, nec Muſæ deditus ulli.* Hor. *ſyn.* Chĕlys, lўra, bārbĭtus, tēſtūdo, plēctrum, fĭdes. *epith:* Sŏnōra bĭcōrnis, rĕsōnāns, blānda, ārgūta, delĭcata sŏnāns, dūlcĭsŏna, quĕrŭla Apŏllĭnĕa, ōrphea jūcŭnda, gārrŭla, tĭnnŭla, dūlcĭsŏna, Rhŏdŏpēia, ōrpheia, Lēsbĭaca, grata

grata. *phr.* Quæ dūlces rēddit pōllĭce tācta sŏnos. Mēntis sollĭcĭtæ rĕlĕvāns cūras. Cĭthăra īmpūlsis rĕsŏnat Rhŏdŏpēia nērvis. Bīstŏnĭam dĭgĭtis cĭthăram fac pūlset ĕbūrnis. Thrēĭcĭa frētus cĭthăra fĭdĭbusq; cănōris, jam mănĭbus cĭthăram fac pūlset ebūrnis. Pīĕrĭa cĭthăra rĕsŏnat. Jammănĭbꝰ cĭthăram, Jam pēctĭne pūlsat ĕbūrno. Cĭthăræ vōcāles tāngĕre nērvos Trāctat īnaurātæ gārrŭlă fila lÿræ. Trēĭcĭam dĭgĭtis īn crĕpŭīsse lÿram. Patrĭōquĕ cănōram īncrĕpŭit de mōre lÿram; dūlcēdĭne mīra ōrphēa pērcŭssit sŏcĭāntem cārmĭna nērvis. Pūlsīs ad cārmĭna nērvis. Blāndo rĕsŏnāntes mūrmŭre nērvi. Hæc pērcŭssis subjūngit cārmina nērvis, Vōcāles īmpēllĕre pōllĭce chōrdas īmbēllis cĭthăra & bēllis haud apta cănēndis. Bēlla sătis cĕcĭni cĭthăram jam pōscit ăpōllo. Tūnc ĕgo nec cĭthăra pŏtĕram gaudēre sŏnōra. Cūncti cĭthăra rĕsŏnānte sĕquūntur. *vide Lyra.*

cĭthărĭsta, æ: m. *Cytrzysta*, *Lutnistá.*

cĭthărīstrĭa, sub *Lutnistá.* **Ein Harpffenschlägerin.** -- *Casu Citharistria virgo.* Mant.

cĭthărizo, *gr.* *Gram na lutni.* **Harpffenschlagen.** *Et citharizantes Nymphas comitatur Apollo.* M. *syn.* cĭthăram pūlso, tāngo. *v. Cithara.*

cĭthărœdĭa, *gr. Gránie 1.*

cĭthărœdĭcus, *gr.* *Lućięnny.*

cĭthărœdus, *gr.* *Cytrzysta*, *Lutnistá*, & *Rybá ięzyczásta.* **Ein Harpffenschläger** *Accipis uxorem de qua citharœdus Echion.* J. *syn.* Cĭthărīsta, cĭthăram pūlsans, cĭthăræ pūlsandæ pĕrītus. *epith.* īnsīgnis, blāndus, grātus, lætus, dūlcĭsŏnus Phœbēus apōllĭnēus mūlcēns ăŏnĭus, Pīĕrĭus. *phr:* Fĭdĭbus plēctroq; pŏtēns. Dŏctus nŭmĕris īntēndĕre nērvos. Plēctra mŏvēns, īmpēllens pōllĭce chōrdas, săxa mŏvēns, fĕrāsque lÿra. Lætam pūlsāre pĕrītus pōllĭce vōcāli cĭthăram plēctrŏq; cănōro. Thrēĭcĭa frētus cĭthăra fĭdĭbūsq; cănōris. Vīx dum fīnis ĕrat dăpĭbus cum cōmptŭs in ōstro āstĭtit ārgūtus jŭvĕnis, pătrĭōque cănōram īncrĕpŭit de mōre lÿram, sŏnĭtum mōx vērba sĕcūndant.

cĭthărus, *gr.* *Rybá ięzyczásta*, *Płáßczká.*

cĭtĭmus, *Bliſki*, *Zágrániczny.* **Allernähest.** *Quæ citimus limes dispescit turbida puris* F. *syn* Prōxĭmus, vīcīnus.

cĭtĭpes, *Prętkonogi.*

cĭto, as. activum. *Pozywam 1. Przyzywam, Rodzę, Porußam, Przywodzę 5. Mianuię, Wydáie źięmią*, & sub *Przypowieśćzam.* **Beruffen/ fordern.** *Integer ambiguæ si quādo citavere testis.* Juv. *syn.* Cĭĕo, vŏco, ūrgĕo

cĭtŏ, as. neutrum. *Przyspieszam.*

cĭtŏ, Adv: *Rychło, Prędko.* **Schnell/ behend.** *Si benè quid facias, citò nam citò factum. Ille citò monitus rigidos eludere cæstus.* Mant. *syn.* Cōnfēstim, rĕpēnte, sūbĭto, mōx, cōntĭnŭo, ēxtēmplo, prōtĭnus, haud mŏra. *vide Celeriter.*

cĭtra, *Bez 2. Koło.* Præpo: *1. 2. Ztę stronę.* **Hie/ disseyt/ ohn.** *Vincens aspiciet citraq; carnis.* (Phal.) *Quos ultra, citraq; nequit consistere rectum.* Hor.

cĭtrāgo, citreago, *Pſczelnik ziele.*

Citratus ager à citra. Ageno Urbico, qui citra est.

cĭtrātus, a citrus. *Cytrynowy.*

cĭtrētum, *Cytrynowy ogród.*

cĭtrĕus, citrinus, *gr.* *Cytrynowy.* **Das von Citronen Holtz ist.** *Scribitur in citreis, calidum scis ponere semen.* P. *syn.* Citrīnus.

cĭtrĭon, citrium. *gr.* *Cytryn owoc.*

cĭtro, *vide* Ultrò, *Cum quo semper conjunctum reperitur Direptæ volitant ultroque citroq; per auras.* L.

cĭtrŏmēlon, *gr.* *Cytryn owoc.*

cĭtrōsus, *Cytrynowy.*

cĭtrus, cĭtrum. *gr.* *Cytr drzewo*, *Cytrynowe drewno*, *Cytryn owoc.* **Citronenbaum.**

cĭtta, *gr.* *Sroká*, *Apetyt brzemięnnych.*

cĭtŭlè, *Prędko.*

cĭtus, a cieo. cio. *Rozdźielony*, in *Dźielę*, *Prędki*, *Rychły.* **Schnell/ geschwind.** *Solvite vela citi, Deus æthere missus ab alto.* Virg. *syn.* Cĕlĕr, vēlox, cĭtātus, pernix, prōmptus, præpes, vŏlŭcer, lĕvis, fēstīnus prŏpĕrus, vŏlāns. *vide Velox. Celer.*

cĭvĭcus, *Mieyſki.* **Stadtlich/ bürgerlich.** *Clausit & æternæ civica bella seræ.* Ovid.

cīvīle judicium, *sub Sąd o głowę, sed aliud sonat*

cīvīlis *Mieyſki, Swiecki 4. Zgromadny, Łágodny.* **Bürgerlich.** *Exclamat, nec te civilibus inſere bellis.* Ovid. *ſyn:* Cīvicus, ūrbānus, mītis, lĕpĭdus, cōmis, pŏtītus.
cīvīlis actio, *Spráwá.* (*wowánie.*
cīvīlis ſcientia, ratio, *Rzeczypoſpolitey ſprá-*
cīvīlĭtas, idem, & *Łágodność, Obyczáyność, Mieyſkie 2.*
cīvīlĭter, *Po mieyſku, Łágodnie, Prawnie.* **Höfflich/bürgerlich.** *Exercet memores pluſ quam civiliter iras.* Ovid.
cīvis com: *Mieſczánin 1.* **Ein Bürger.** *Et feſti tandem cives infanda furentem* Vir. *ſyn.* Incŏla. *epith:* Clārus, nōbĭlis, āntiquus īnsīgnis, cĕlĕber, cĕlĕbris.
cīvĭtas, *Miáſto, Mieſczanie, Rzeczpoſpolitá, Kráiná.* **Stadt/Bürgerſchafft.** *Tu civitatē quis deceat ſtatus.* (Alcaic. *ſyn:* ūrbs, ŏppĭdum. *epith:* Clāra pūlchra, āntīqua, sŭpērba, pŏtens, bēllĭca, munīta, ſēcūra, īmpăvĭda, ĭnāccēſſa. *vide Urbs.*
cīvĭtātem furatus, *Mieſczanin nieprawy.*
cīvĭtātis jus, *Mieyſkie práwo.*
cīvĭtātis pretium, *Mieyſkie, ultimum.*
cīvĭtātŭla, *Miáſteczko.*

CLA

Clābŭla, *Latorość do ſadzeniá.*
clades, *Klęſká, Porážká, Szkodá* **Niederlag.** *Cladibus irruimus, nociturąq; ponimus arma.* L. *ſyn:* Cædes, ſtrāges, cāſus, fūnĕra. *epith:* Tetra, bēllĭca, mōrtĭfĕra, ăcērba, īniqua īmmēnſa ſæva, fūnēſta; āſpĕra, mĭsĕra, fæda, ĕxĭtĭōſa, exĭtĭālis, fŭrĭōſa, lāmēntābĭlis, rĕpēntīna, lūctŭōſa hōrrēnda fĕra, dūra, māvōrtĭa pērnĭcĭōſa. *v.Occiſio Strages.*
clam, Adv: *Potáiemnie.* **Heimlich.** *Clam ferro incautum ſuperat ſecurus amorem.* Virg. *ſyn.* Clāncŭlum, clāncŭlo. *phr.* Tēſte rĕmōto. Tēcto in recēſſu, ŏccūlta fraude.
clam, Præp: *Bez wiadomośći,* & ſub *Kryię ſię*
clam me eſt, *Niewiem.* (*2. Krádnę.*
clāmātor, *Wołacz, Wożny.*
clāmātōrĭus, *Krzykliwy*, vide *Nieſczęśliwy*
clāmĭtātio, *Wołánie.*
clāmĭto, *Wołám 1.* **Embſig ſchreyen.** *Hoc ſi terque quaterque clamitatis.* (Phal.) *phr.* Crebro, ſæpĭus clāmo.
clāmo, *Wołam 1.4. Pokazuię po ſobie.* **Schreyen. ruffen.** *Clamabis capiti vina ſubeſſe meo.* Prop *ſyn.* ēxclāmo, cōnclāmo, vōcĭfĕror. *phr.* Cœlum auras æthĕra, cāmpos, dŏmum, ædes, vĭas ūrbem vōce clāmōre īmplĕo; tŭmūltu, vōcĭbus, clāmōrĭbus ſono, ŭlŭlātu rĕplĕo, eōmplĕo. Clāmōrem ād ſȳdera tōllo: clāmōre īncēndunt cœlum Trōesq; Latīnīq;: cælum rumpo Clāmōre cōncutio: ōmnes māgno cīrcum clāmōre fremēbant, atq; īntōnant ōre: ībat & īngēnti ſēſē clamōreferēbat. Socĭi māgno clāmōre sĕquūntur. Mæſtam īncēndunt clāmōrĭbus ūrbem, ŭlŭlātuſque dedēre. Sŭbĭto ērūmpunt clāmōre, frĕmēntēſque ēxhōrtāntur ĕquos. Fœmĭnēum clāmōrem ād cœli, ſidĕra tōllunt. Auſus quin ĕtĭam vōces jāctāre pĕr ūmbram, īmplēvi clāmōre vĭam mœſtūſquē, Crĕūſam ne quicquam īngēmĭnans, itĕrumquē vŏcavi. Tēr ſcŏpŭli clāmōrem, īnter cava ſāxa dĕdēre. Hīc tōtum caveæ cōnſēſſum īngēntis, & ōra, prīma patrum māgnis Sălĭus clāmōrĭbus īmplet. Clāmōrem īmmēnſum tōllit, quo pōntus & ōmnes īntrĕmŭēre ūndæ; penĭtūſque extērrĭta tēllus. Ităliæ cūrvīſquē īmmūgĭit Ætna căvērnis. Ităliam prīmus cōnclāmat ăchātes. Ităliam læto sŏcĭi clāmōre sălūtant, īnsĕquĭtur clāmōrq; vĭrûm ſtrīdōrq; rŭdēntum. Clāmōres sĭmul hōrrēndos ad ſȳdĕra tōllit, ūndĭq; clamor tōllĭtur, it trīſtis ad æthĕra clāmor Bēllāntûm jŭvĕnum, & dūro ſub mārte cădēntûm. Hic ūndĭque clāmor. Dēſſēnſu māgnus vărĭo ſē tōllit in auras. Magnīſque vŏcānt clāmōrĭbus hōſtem. Clāmōrēmq; fĕrūnt ad līttŏra. *v. Echo.*
clāmo aliquem, *Przyzywam.*
clāmor, *Wołánie, Wrzaſk,* Krzyk, *Gwar.* **Ein Geſchrey.** *Magniſq; vocant clamoribus hoſtem.* Virg. *ſyn.* Vōx, sŏnus, sŏnĭtus, mūrmur frĕmĭtus, ſtrĕpĭtus, frăgor, clāngor, ŭlŭlātus, gĕmĭtus, lamēntum, quēſtus, mūgĭtus. *epith* Flēbĭlis dīſsŏnus, hōrrĭsŏnus, trīſtis, īngēns, lætus, fœmĭnĕus māgnus, cōnfūſus, văgus tĕrrĭbĭlis, pŏpŭlāris īnſānus: īnsŏlēns, īnsŏlĭtus, mŏlēſtus, rĕsŏnus, ēmīſſus, tūrbĭdus, nĭmĭus,

mūlie

mŭlĭebrĭs, sŭbĭtus, faustus, rĕpĕtītus, ĭtĕrātus, ĭnanis, trĭumphālis. *phr.* Sūblātus ad æthĕra clāmor. Tum vēro īngĕmĭnat clāmor. Fŭrit ŭndĭque clāmor dĭſsŏnus. Fĕrit æthĕra clāmor Nauticus it clāmor cœlo, cælum sŏnat ōmne fragore, æthĕra cōmplet. Tūm vēro īmmēnſus ſŭrgēns fĕrit aurĕa clāmor ſydĕra. Tŏtumquĕ vĭdĕres mĭſcēri ānte ŏcŭlos tāntis clāmōrĭbus æquor. Pūlſāti cōlles clāmōre rĕſŭltant, cōnsŏnat ōmne nemus ſtrĕpĭtu, cōllēſq; rĕſŭltant, it clāmor tōtis per prōpūgnācŭla mūris. Tum vēro ĕxŏritur clāmor rīpæque lăcūſq; Rēſpōnſant cīrca, & cœlum tŏnat ōmne tumūltu. Clāmor vărĭo dĭſcrīmĭne vŏcum ſȳdĕra pūlſat, ſtrĕpit ōmnis mūrmŭre cāmpus. Clāmor jŭvĕnīlis & ūna Fœmĭnĕæ vŏces, īmpūlſaque tȳmpăna pālmis cōncăvaq; æra sŏnant. Nautĭcus ĕxŏrĭtur vărio cērtāmĭne clāmor. Insĕquĭtur clāmōrq, vĭrûm clāngōrquĕ tŭbārum, ĕrgo ōmnes māgno cĭrcum clāmōre frĕmēbant. *vide Clamo, Murmur.*

Clāmōre ēxcĭpĭo apprŏbo, *Krzykam.*

clāmōre flagito, poſco, *Przyzywam.*

clāmōrem tollo, *Wrzeſzczę.*

clāmōsè, *Głośno.*

clāmōſus, *Krzykliwy, Wrzaſkliwy, Głośny. Wołániá pełny.* **Ein Schreyender.** *Clamoſus juvenem pater excitat, accipe ceras* Juv. *ſyn.* Clāmans, ēxclāmans, *vel* clāmōre rĕſŭltāns, frĕmēns.

clāncŭlārĭus, *Pokątny.*

clāncŭlo, *Milczkiem 2. Potaiemnie.*

clāncŭlum, *Kryiomo, Bez wiádomośći.*

clāndēſtīno, *Potáięmnie.*

clāndēſtīnus, *Potáiemny, Pokątny.* **Verborgen** *Et clandeſtinis ſurgentia fraudibus arma.* M *ſyn.* ārcānus, ſecretus ŏccūltus.

clānga, clangus. *gr. Orzeł 2*

clāngo, *Skrzeczę, Trąbią, Kreráią.* & ſub *Orzeł*

clāngor, *Kreránie, Trąb dźwięk.* **Klang.** *Magnis quatiunt clangoribus alas.* Virg. *ſyn.* Tūbārum sŏnus, ſtrepĭtus. *epith* Raucus, lūctĭficus ſævus, Mārtĭus, rĕsŏnāns, tērrĭfĭcus, ærĭsŏnus, hōrrĭsŏnus trĕmŭlus, mĭnax, creber, hōrrēndus, sŏnāns rĕsŏnus, ſtrīdēns, fremēns trīſtis, Māvōrtĭus, bēllĭcus, horrēns, hōrrĭdus. *phr.* raucus ſtrīdenti murmŭre clāngor, *Claſſicum. Tuba.*

clāngor anſerum, *Gęgánie.*

clārè, *Głośno, Jáſno.* **Scheinbarlich.**

clārĕo, clareſco, *Jáśnieię, Swiecę, Słynę.* **Hell/ klar/ berühmt seyn.** *Ergo poſtq; magiſq; viri nunc gloria claret.* E. *ſyn.* Clārēſco ēniteo. *phr.* vīrgĭnum glorĭa claret; clārēbant Lumĭna cæli; ēgrĕgĭo tāntum dĕcus ēnĭtet ōre. *vide Luceo.*

clāret, clareſcit, *Jáſna rzecz.*

clārĭfico, *Obiáśniam, Jáſno czynię.*

clārĭgātĭo, *Wypowiadanie przymierza areſzt cudzoźiemcá, odiſkánie.* (*Upominam ſię.*

clārĭgātĭōnem exerceo, *Wypowiadam pokoy.*

clārĭgo, as. *Wypowiadam pokoy, Odiſkuię.*

clārĭsŏnus, Głośny.

clārīſſĭmātus, B. in Mośćiwy.

clārīſſĭmus, *Wielmożny, Oświecony 2. Mośćiwy.*

clārĭtas, *Jáſność 1. Zácność, Głoſu brzmienie.* **Klarheit.** *Summum ad gradum cum claritate veneris.* (Jamb.) *ſyn:* Splēndor, lūx, lūmen. *v. Lux. vel* hŏnor, fāma, nōmen, *vide Honor.*

clārĭtūdo, *Sławá, Jáſność 1. 2. Zacność, Swietność 2. Głoſu brzmienie.* **Klarheit.**

clāro, as. *Obiáśniam, Sławię.* **hell machen.** *Mitis iter longa claravit limite flamma.* St. *ſyn.* īllūſtro - nōmen, fāmam do, cōnfĕro.

clāror, oris. *Glanc, Jáſność.*

clārus, *Jáſny, Przezrzoczyſty, Głośny, Oświecony 2. Zacny, Sławny.* **Klar/ hell.** *Ipſe peregrina ferrugine clarus & oſtro.* Virg. *ſyn.* Pērſpĭcuus. *v Lucidus vel* ēvĭdēns, ăpertus, mănĭfēſtus; lūcĭdus, dĭlūcĭdus, pēllūcĭdus, ſplēndĭdus, nĭtĭdus nōtus, nōtīſsĭmus, nōn ōbſcūrus, *vel* cĕlebrĭs, īnsīgnis, īllūſtris, ēxĭmĭus, ēgregĭus. *v. Illuſtris.*

clāſsĭārĭus, *Zołnierz wodny.*

clāſsĭcen, Trębacz.

clāſsĭcŭla, *Naw woięnnych kilká.*

clāſsĭcum, *Trąbá 1. 2. Trąb dźwięk, Trąbienie, Trwogá 2. Száłámáie* **Feldgeschrey der**

der Trompeten/Trummlen. *Increpuère simul feralia classica signum.* Sil. *syn.* Clāngor tūbārum, fremĭtus, strĕpĭtus. *epith.* Fĕrāle, Mārtĭum, fĕrum, tūrbĭdum pĕrfĭdum, Māvōrtĭum. *phr.* ābrūmpūnt dūlcem, Māvōrtĭa clāssĭca sŏmnum. Nĕc dum ĕtĭam aūdĭĕrant īnflāri clāssīca. Clāssĭca jāmq; sŏnant, it bĕllo tĕssĕra sīgnum. Jāmq; aurem hōrrĭsŏno rūmpunt fĕra clāssĭca sīgno. Mārtĭa fĕrvĕntes āccēndunt clāssĭca pūgnas. *vide Tuba.*

clāssĭcum certamen. *Wodná bitwá.*

clāssĭcus adject: *Okrętowy, Zeglárſki, Przedni.*

clāssĭcus, ſubſt: *Powoznik, Zeglarz.*

clāssis, *Nawá, Naw woiennych kilká Woyſko wodne, Rząd 2. Szkołá 1.* Schiff-Armee/oder Flotte. *Classibus hic locus, hic acies certare solebant.* Virg. *epith:* Ærāta, lūnāta, profŭga, vŏlucris, vēlĭvŏla flūmĭnĕa, ārmāta quāssāta, æquorĕa, fŭgax, cĭta dēnsa. Mārtĭa flūctĭvăga, bĕllĭca *phr.* Vŏlucri frĕta clāssĕ pĕrĕrrat. Fĕrtur cĭta gūrgĭte clāssis.

clāssis primæ, *Przedni.* (*v. Navis.*

clātrātus, clāthratus, *Kráćiáſty.* vergättert. *Obiectos caveæ vulvis non frangere clathros.* Hor. *epith:* Sēptus, clāuſus, cāncēllātus.

clāthri, clatri, *Krátá 1. Baláſy.*

clāthro, clātro, *Krácę.*

clāva, *Buławá, Maczugá, Látoroſl do ſadzeniá* Ein Kolbe. *Ipſa capit clavamq; gravem ſpoliumq; leonis.* Ov. *ſyn.* Stīpes Hĕrcŭlĕus. *epith:* trĕmēnda, hōrrĕnda, crŭēnta lēthĭfĕra, rĕcūrva vīctrix īmmītis vūlnĭfica pōndĕrōſa. *phr.* Clāvæ rōbur. Fĕrrātæ mūnitus rōbŏre clāvæ, īnſtrūxītq; mănum clāva dŏmitrīce fĕrārum, āptābat dĕxtrīs īrrāſæ rōbŏra clāvæ. Pīnĕa nō dōſa quāſſābat rōbŏra clāva: ŏſſa mei frātris clāva pĕrfrācta trĭnōdi. Quæ nĕſcĭa frāngi Ducat ad āſsĭdŭos ſemper firmāta lăbŏres.

clārārĭum ſub Ná trzewiki & Obow żołnierſki

clāvārĭus, ſub Ná trzewiki.

clāvāta veſtis, *Szátá ná tryumf. Szátá z kutaſami.*

clāvātor, *Giermek.*

clāvātus, *Goździſty, Podkowany, Háftowány.*

Genagelt/Geknöpfft. *ſyn:* Clāvo, *vel* clāvis fīxus, āffixus.

claudĭcātĭo, *Chramanie.*

claudĭcātĭonem afferre, *Ochromić.*

clāudĭco, *Chrámię. Nachrámuię, Szwánkuię, Skrzypię 2.* Hincken. *Turpiter obliquo claudicet ille pede.* Ovid. *phr.* Claudo pĕdĕ grădĭor, nūto văcĭllo.

claudĭtas, *Chromotá.*

claudo. *Zámykám 1. 4. 5. Otaczam, Obſkákuię, Oblegam, Sćieśniam.* Zuſchlieſſen. *Depulſos à lacte domi quæ clauderet agnos.* Virg. *ſyn.* ōcclūdo, īnclūdo, īntērclūdo cīrcūmclūdo, ōbſtrŭo, ōbsĕro. *vel* ōccūlto, ābſcōndo. *phr.* Ærāta līmĭna clauſa sĕra. Fĕrro & cōmpāgĭbus ārctis. Claudēntur bĕlli pōrtæ. portas ŏbĭce fīrmo clausĕrat. Pōſtĭbus ōbdĕre sĕram, obſtrŭĕre ădĭtum. Fores ōbsĕro, ſtringĕre līmen: īllīc clauſa tĕnēnt ſtăbŭlis ārmēnta: Clauſa dŏmo tĕnĕor, grăvĭbūſq; cōērcĭta vīnclis. *vide Occulto, & Carcere mulctare.*

claudo benignitatem, rem familiarem. *Skąpię*

claudo muro, ſub *Zámurowáć.*

clāudus, *Chromy* Lahm.

clāvīcŭla, á clave, *Kluczyk, Witeczki, Roſołowá ſtráwá. Qualis ferratos ſubicit clavicula dentes.* G.

clāvīcŭla, á clava, *Kulá 2.*

clāvīcŭlārĭus, *Klucznik.*

clāvīcŭlātim, *Zátoczyſto.*

clāvicŭlus, *Goździk 1. Cwieczek.* Nägelein *Claviculo medium fulgenti ſibila ferro.* Mant

clāvĭger, à clava ſub *Máczugá.*

clāvĭger, à clave, *Klucznik.* Schlüſſelträger. *Cum duce clavigero claviger ipſe fave.* N.

clāvis, *Klucz, Zapora.* Ein Schlüſſel. *Nec prohibet claves, & canis ipſe tacet.* Tib. *epith.* Fērrĕa, ærāta, ſtrīdens, āhēna ærĕa. *phr.* Pōrtas rĕsĕrāns, pāndēns, rĕclūdēns. Pōrtas præbēbat, clāvis āhēna pătēntes.

clāvis adultera, clavis adulterina, *Wytrych.*

clāvis

clāvis Laconica, sub *Wytrych 1. & Zamek ślepy*
clāvo, as. *Pobiiam 1.*
clāvo trabali figo, *Utwierdzam.*
clāvŏla, *Latorośl do sadzęniá.*
clausa domorum, sub *Zámkniony.*
claustrārĭus, *Zámkowy.*
claustrārĭus artifex, *Slosarz.*
claustrĭtĭmus, Odźwierni.
claustrōrum magister, *Táráşowy.*
clāustrum, *Zámknięnie 1.2. Zámek 1.2. Kláſztor* Ein Schloß. *ſyn.* Vālvæ, fōres, jānŭa pōrta, ŏbex. *epith:* Fērrĕum tĕnax, ăhēnum, ōbscūrum, strĭctum, ōbstāns, ĭnēxpūgnābĭle, rēlĭgĭōsum, sĭlens, quĭētum. *phr.* Clausa dŏmus, clausæ fŏres.
claustrum pœnale, *Więżienie.*
clausŭla, *Zámknienie, Artykuł. Klauzulá.*
clausŭlam impono, *Dokonywam.*
clausum, *Zámknienie.*
clausūra, *Zámek 1.*
clausus, *Zámkniony.*
clāvŭlāris, sub Cwieczek.
clāvŭlus, *Cwieczek, Goźdźik.*
clavum teneo, *Rádzę 1. Sternię.*
clāvus, *Goźdź Cwieczek, Ufnal, Ster, Guzik 2. Szrubá 1. Rząd 1. Szyſzká w ćiele. Zágorzenie 2. y. & Pętlice, Obow żołnierſki, Szátá z kutaſámi.* Ein Nagel. *Millia clavorum quis tam procul absit ab urbe.* Juv. *epith.* Fērrĕus, ærĕus, ăcūtus, hōrrĭdus, trăbālis dūrus, vălĭdus, firmus, ăhēnus. *phr.* Clāvum īnfīgo, clāvis fīgo.
clāvus capitatus, *Brátnal.*
clāvus uncinatus, *Haczek.*
clāxēndix, Nákrywká.
clēma, atis. *gr. Sporyż. Látorośl winna, Sośnká 1*
clēmătis, idis. *gr. Barwinek, Powoy f. 4. Wołowy ięzyk 2.*
clēmens, *Łáſkáwy.* mild/gnädiglich.*--primo clementior ævo.* Claud. *ſyn.* Mītis, cōmis, bĕnīgnus, hūmānus, mānsuētus, lēnis, bŏnus făcĭlis. *phr.* Vĕnĭæ părātus, in mĭsĕros bĕnīgnus. Qui cum trīste ălĭquid stătŭit, fit trīstis & īpsĕ: cuĭq; fĕre pœnam sūmĕre, pœna sua est. Flēcti făcĭlis. Respĭcĭēns plācāto vūltu, in mĭsĕros lēnis. Sed plăcĭdus făcĭlīsque părens venĭæque părātus, ădde, quod est ănĭmus sĕmper sĭbi mītis, & āltæ īndĭcĭum mōres nōbĭlĭtātis hăbēnt. *vide Comis.*
clēmēnter, *Łáſkáwie, Pomáłu, Pochodźiſto.*
clēmēntĭa, *Łáſkáwość, 1.2. Pogodá.* Mildigkeit Gütigkeit/ Gnade. *Tantaque in Augusto Clementia, si quis ab illo.* Ovid. *ſyn.* Bŏnĭtas, lēnĭtas, mānsuētūdo, comitas, mītis ănĭmus. *epith.* Hĭlăris, făcĭlis, bĕnīgna, cōmis, pācĭfica, æqua grāta, rēgĭa. *phr.* Pigra ad pœnas: ad prœmĭa vēlox. Cum vīncāmur in ōmni mŭnĕrĕ, sōla Deos æquat clēmēntĭa nōbis. *vide Clemens.*
clenodĭum, B. in Kleynot.
clēōnĭcĭum, *Storzyſzek źiele.*
clĕpo, *è gr. Krádnę 1. Podsłuchywam.*
clēpsămmĭdĭon, *gr. Zegárek ćiekący.*
clēpsўdra, *gr. ibidem.* Ein Sand-uhr. *Clepsydra mentitur verissima, nempe foramen.* Ovid. *Septem Clepsydras magna tibi voce petisti.* Mar
clēpta, æ. m. *gr. Złodźiey.*
clērĭcus, *gr.* Kleryk, *Duchowny.* Ein Geistlicher *Clerici ne quid maculet rigorem.* (Sapph.)
clērŏmāntĭa, *gr. sub Wrożká 1*
clērus, *gr. Suſz pſzczelny, Ulowy owad & in Rdzá miodowá.* Ein Loß/ Geistlichkeit. *Clerus hinc tantum peperit triumphum.* (Sap.)
clērus, Clericorum collegium. *Duchowieńſtwo 1. Klerykow zgromádzęnie.*

C L I

Clībănārĭus, *Kiryśnik.*
clībănītes, æ. m. *gr. Chleb 1.*
clībănus, *gr. Piecyk, Piec chlebowy, Faierká, Kiryś, Brytwánná.* Ein Ofen. *Signum mente dedit claro, nam clibanus igne.* M. *ſyn.* cŭcŭmēlla, fūrnus.
clīdĭum, *gr. ſub Rosołowá ſtráwá.*

clīdūchus, *gr. Klucznik.*

cliēns, *commune, &* clienta, *f. Przyiáciel przypowiedźiány, Podpadáiący pod kogo. Rękodáyny, Man.* **Ein Vnterthan/ der sich in jemandes Schutz ergeben hat.** *epith.* Quĕrŭlus, sŏllĭcĭtus, mĭser, ăsĭdŭus.

cliēntēla, *Opieká, Przyiáćielstwo, 2. Rękodáystwo, Obroná 2. Máństwo, v. & Przyiáćiel.* **Schutz/ Schirm.** *Prole, clientelâ felix & conjuge quondam.* M. *ſyn.* Tūtela, pătrōcĭnĭum.

cliēntelas ampliſſimas mihi obligo, *Záćiągam.*

clīma, tis. *gr. Kray świátá 1.* **Eine gewiſſe Außtheilung des Himmels.** *Quæque colunt medii devexo in climate mundi.* Tert.

clīmăcter, eris. m. *gr. Stopień, Rok podeyrzány. Quamvis grandævo neq; climactera timēte.* S.

clīmăctērĭcus, *gr. Wschodowáty.*

clīmăctērĭcus annus. *Rok podeyrzány.*

clīmăcŭla, sub Miecz.

clīmax, acis. *gr. Wschod 1. Item Gradatio. Quintil. Figura Rhetorica. Aſcenſus. Aquil. Rom. cum dictio præcedentis membri, ſequens membrum inchoat.*

clīnamen, Náchylenie.

clīngo, Zámykam.

clīnĭce, es. *gr. ſub Chory 4.* **Leibartzney.**

clīnĭcus, *gr. Lekarz, & Chory. Clinicus Herodes trullam ſubduxerat ægro.* Mart.

clīno, as. *gr. Náchylam ſię.* **Zuneygen.**

clīnŏpus, odis *gr. Nogá, tr. Łoſkowá nogá.*

clīnŏpŏdĭum, *gr. Łoſkowá nogá, Czyśćicá, Storzyſzek źiele.*

clītellæ, *Siodło 2. Burdy 1.* **Ein Saum-Sattel.** *Clitellas ſerus impingas, aſinæque paternum.* H

clītellārĭus, *adiect. Tłomokowy, Cieżarowy, Robotny.*

clītellārĭus, *ſubſt. Tragarz.*

Clīvīna, avis. à Clivinus, ſub Nieſzczęśliwy.

clīvōſus, *Pochodźiſty 1.* **Bühelächtig.** *Ecce ſupercilio clivoſi tramitis undam.* Virg.

clīvum, *Podgorze 1. Pochodźiſtość.*

clīvŭlus, *Pochodźiſtość. Przykrość.*

clīvus, *adject. Pochodźiſty 1.*

clīvus, *ſubſt: Pochodźiſtość. Podgorze 1.* **Ein Bühel.** *Caſtaliam molli divertitur orbita clivo.* Virg. *ſyn.* Cŏllis, mons. *epith.* Săxōſus, mōllis, hērbĭdus, grāmĭnĕus, vĭrēns, mōntānus, pāndus, ămœnus, patens, inūtilis. *phr.* ārdua ſăxōſo pērducit ſēmĭta clīvo. Quā ſēſē ſūbdūcēre cōlles īncĭpĭunt, mōlīque jugum dēmĭttere clivo. *vide Mons.*

CLO

Clŏāca, *Wychod 2.* **Ein Ort an einer Stadt/ da der Vnflath durchfleuſſt.** *Vernula riparum pingvis torrente cloaca.* Juv. *ſyn.* Latrina. *epith.* Īmmūnda, fœda ſōrdĭda, tūrpis. *phr.* Grāvem quæ ſpīrat ōdōrem. Quæ dīram ēxhālat, ēffūndit, opāca mephītim. Quæ īngrātum dīffūndit ōdōrem. Quæ dīrum pēr āera vīrus ēxhalat. *v. Mephitis.*

clŏācāle flumen, *Plugáſtwo.*

clŏācālis, *Prywetowy.*

clŏācārĭum, *Prywetne.*

clŏācārĭus, *adiect. Prywetowy.*

clŏācārius, *ſubſt. Prywetnik.*

Clŏāco, as. Plugáwię.

clŏācŭla, *Prywet.*

clŏcĭtant cervi, in Jeleń.

clōdĭco, idem Claudico.

clōdo, idem Claudo.

clōſtēllum, Zamek 1.

clōſtrum, Támá. Zamek 1.

clūcĭdātus, è Græco, Słodki.

clūden, inis. m. Puinał, Gránat.

Cludidatum, Feſt. corr. Claucidatum.

clōdo, Otaczam, Zámykam 1. Opráwiam 2.

cluĕo, es. Zowią mię, Názywam ſię, Brzmię. Słynę, Chędożę. **geacht werden.**

clūina, in Nieſzczęśliwy.

clūma, *Szupinki.*

clūna, cluninum pecus. *Małpá.*

clūnāculum, *Puinał, Noż.*

clunes & clunis, *Pośládek 2. Zadkowe częśći.* **Hinderbacken.** *Quod pulchræ clunes;*

breve quod caput ardua cervix. H. *ſyn.* Nătes.
clūnicŭlus, in *Zádkowe częśći.*
Clūo, is. à Græco, Clyo, Słynę.
clŭpĕa, & clypea, *gr. Sárdalá.*
clŭpĕllārĭus, Kiryśnik.
clŭpĕo, as. Záſłaniam 1. Okrywam.
clŭpĕum, & clupeus, Puklerz.
clūrĭnum, al. cluſimum pecus, Małpá.
clūsĭlĭs. *Zamczyſty.*
clūſor, *Obożny.*
clūſūra, Zámek.

C L Y

Clўmĕnum, *gr.* Powoy *wielki.*
clymĕnos, f. *gr. Powoy wonny.*
clўpĕātus, *Puklerznik 2.* **Ein Schildträger.** *Incedis quoties clypeatus & auro.* Clau. *ſyn.* Scūtātus. *phr.* Clypĕo, ſcūtō, ūmbone, pār-ma, pēlta ārmātus, mūnītus, prōtēctus. *vide Armatus.*
clypĕo, as. Puklerzem *záſłániam.*
clўpĕōcēntrum. *gr. in Puklerz.*
clўpĕum, *n.* & clўpĕus, *m.* Puklerz. **Ein Schild.** *Et totum clypei ferro dejecerat orbĕ.* Virg. *ſyn.* Scūtum, pārma, pēlta ūmbo ægis, cērra. *epith:* Sāngvĭnĕus, fūlgens ārdens dū-rus, ingēns, căvus cruentus dīrus aurātus, æneus fērrĕus ſplēndĭdus ăhēnus minax rŭ-tĭlāns nĭtēns cŏrūſcus oppŏſitus, rūtĭlus pĕ-rēnnis cūrvatus levis hăbĭlis ſēptēmplex au-rĕus *phr:* Clўpĕi tēxtum, Clўpĕī ŏrbis. Clў-pĕi īnſigne dĕcōrum. Ære căvo clўpĕus. Ære munītus. Sævo fūlgōre mĭcans. Flāmmas ad nūbĭla jactans. Clўpĕum tum deinde sinīſtra ēxtŭlit ārdēntem. Clўpĕumque ex ære ſinī-ſtræ ſūbligat. Clўpĕo pūgnas meditātur ăhē-no. Hic fērro accīngor, rūrſus clўpĕōque ſi-nīſtram īnſertam āptas. Hāſtā vŏlans clўpĕi trānſvērbĕrat æra. Tōtum clўpĕi fērro defē-cĕrat ŏrbem. Pōſtquam hăbĭlis lăteri clўpeus lōrīcăque tērgo eſt. Simul āptat hăbēndo ēn-ſem, clўpĕumque. Nēc mĭsĕro clўpĕi mŏra prōfuit ærei. Cyclopeoque mĭcāntia fūlgūra Mĭttit. Vāſtos ūmbo vŏmit aurĕus īgnes. Ille tamen clўpĕo ōbjēcto cōnvērſus in hoſtem ī-bat. Clўpĕus sŏnat ærĕus hāſtis Tēgmina tūta căvānt căpitum, flēctūntquĕ ſalīgnas ūmbō-num crātes; lœvo dēpēndet pārma lăcērto; at pĭus Ænēas hāſtam jăcit, īlla per ōrbem ære căvum trĭplĭci, per līgnĕa tērga trĭbuſque trān-ſiit īntextum taūrīs ŏpus. Clўpĕum tot fērri tērga, tŏt æris cum pĕllis tŏtĭes ŏbĕat cīrcum-dāta tauri. Vibrānti cūſpis mĕdium trānſvēr-bĕrat īctu. Lævas cērra tegit. Scūtis prōjēcti cōrpŏra lōngis. Fērrĕa ſcūta tegūnt hŭmĕros, & pēctora lāte.
clypĕus minervæ, *Miſa ſporá.*
clyſmus, m. *gr. Kryſterá 2. Purgácya.*
clyſter, eris. m. & clyſterium, *gr. Kryſterá 1.*

C N A

Cnăſo, cnaſon, onis. m. *gr. Przędźielnicá.*
cnĕōrum, *gr Wilczy pieprz.*
cnĕphŏſus, *gr. Ciemny.*
cnēſtron, *gr. Wilczy pieprz, Tarká.*
cnēſtis, is. eos. f. *gr. Tarká.*
cnīcus, cnecus. *gr. Krokos 1. 2.*
cnīde, es. cnidos. n. *gr.* Pokrzywá.
cnīſſa, *gr. Swąd.*
cnōdaces, hi. *gr. Tokárſkie czopy.*

C O A

Cōa veſtis, *Szátá ćienká.*
cŏāccēdo, *Przyſtępuię 1.* **Hinzukommen.**
cŏăcērvatim, *Gromádą.*
cŏăcērvātĭo. *Skupienie.*
cŏăcērvātus, *Skupiony.*
cŏăcērvo, *Kupię, Gromádzę.* **Zuſammen hauffen.** *Et coacervatis ardebant corpora membris.* M. *ſyn.* ăcērvo, cōngrŭo, cŭmŭlo, āccŭmŭlo, āggĕro, cōllĭgo.
cŏăcēſco, *Kwáśnieię, Wyſtárzeć ſię.*
coācta, orum. *Guniá.*
coācta alvi. *Gnoy 1.*
cŏāctĭlĭa, jum. *Pilśń, Guniá, Tłomok.*
cŏāctĭlĭārĭus, *Pilśniárz, Czapnik.*
cŏāctĭlis, *Pilśniány.*
cŏāctĭo, *Przymuſzenie, Wyćiągánie.*
cŏācto, Sćiſkam, Przymuſzam.
cŏāctor, *Przymuśićiel, Wyćiągácz,* Páſterz, *Przekupień 1.* Poborcá, Porucznik.
cŏāctum lac. *Zśiádłe mleko.*

Cŏāctus, ūs. *Przymußenie.*
cŏāctus, ti. *Przymußony, Poniewolny, Poniewoli.*
cŏāctura, *Zbior,*
cŏāddo, Coadjicio, *Przydáię 1.*
cŏadŏlēsco, *Spotrostę.*
cŏădūno, *Spaiam, Ziednoczyć,* Kupię.
cŏædĭfĭcātus, *Náśiádły.*
cŏædĭfico, *sub Buduię.*
cŏæquālis, *Rowiennik 1.* **Gleich.** *Una coæquali lustratur linea Phœbo* M.
cŏæquo, *Rownam 1, 4.*
Coæquus, Plin. corr. æquus.
cŏæstĭmo *sub* Policzam.
cŏætānĕus, coævus, *Rowiennik 2.*
cŏaggĕro, as. *Zásypuię.*
cŏăgĭtātĭo, *Poruszánie 1. Trzęśienie.*
cŏăgĭto, Potrzą*sam 3.*
cŏāgmēntātĭo, *Spoięnie, Fuga, Skupienie.*
cŏāgmēntātŭs, *Spoiony, Złożony, Skupiony.*
cŏāgmēnto, *Spajam, Składam, 1.* Klecę.
cŏāgmēntum, *Szpągá.*
cŏāgŭlātio, *Zśiadánie.*
cŏāgŭlātum lac. *Zśiádłe mleko.*
cŏāgŭlātĭo, Podpuszczam, *Zśiadło czynię.*
cŏāgŭlor, *sub Zśiada się.*
cŏāgŭlum, *Serzysko, Spoięnie, Zśiadanie. Stek.* **geronnene Milch.** *Vimque meri & cum lacte coagula passo.* Ovid.
cŏālēsco, *Spaia się, Zrastá się,* Przyimuie *się, Ziednoczyć.* **Zusammen wachsen.** *Ulceris annosi sinus ut coalescere possit.* S. *syn:* Cŏĕo cōnvĕnio, cōncūrro, cŏhærĕo, cōncrēsco.
cŏālĭtus, ti. *Spoiony, Złożony.*
cŏālĭtus, ūs. *Spoienie, Złączenie.*
Coambulo i. *simul ambulo, Sapientiæ 19. coambulantium.*
Coamicus, Cic. corr. Comicus.
cŏāngūsto, *Śćieśniam Zwężam.*
cŏārctātio, *Cieśń, Śćieśnienie.*
cŏārcto, *Śćiskam, 4. Śćieśniam,* Kopię 2. **Einen zwingen/ engen.** *syn.* Prĕmo. cōmprĭmo, strīngo, cōnstrīngo, āstrīngo.
cŏārctor, *Ciasno mi.*
cŏārgŭo, *Przekonywam 1. 2. Pokázuię 1. Zbijam czyi dowod, Dowodzę 2.*
Cŏārtĭcŭlo, *Mowę dáię.*
Coarto, as. idem Coarcto.
Cŏāspernor, Gárdzę. **mitverachten**
Cŏāssatĭo, Spoienie, Pokładánie *1. Pokład.*
Cŏāsso, *Tárćicámi pokładam.*
Coangmentatio, Cic. corr. Coagmentatio.
cŏauctĭo, Przydatek.
cŏāx, *gr. Skrzeczenię.*
cŏāxātĭo, *Spoienie: Strop 1.*
cŏāxo, *ab axis. Tarćicámi pokładam.*
cŏāxo, *à coax Græco. sub Skrzeczą żáby.*
Cŏbālūs, *gr. Skarbek, & sub Sowá.*
cōbĭo. onis. *gr. &* cobius. *Kiełb.*
cōbĭon, *Romanowe ziele.*
cōbītis fluviatilis, *Sliz.*

C O C

Coccentum, coccetum, Fest: corr. cocetum.
cŏccēus, *Kármázynowy, Szárłatny.*
cŏccĭna purpura, Szárłat.
cŏccĭnātus, *Szkárłatno chodzący, & in Kármázynowy.* **In Scharlach gekleidt/ gefärbt** *Qui coccinatos non putat viros esse.* Scaz. *syn.* Cocco mūrĭce tīnctus, *vel* īndutus.
cŏccĭnĕus, coccĭnus, *Szarłatny, Karmazynowy.* **roth wie Scharlach.** *Coccineas armis chlamydes aurique nitorem.* M. *syn.* Cŏccĭnus, a. um cŏccĭnātus.
cŏccĭnum, *gr. Kármázyn máterya.* **Scharlach.** *Si fuerit sanus, coccina quid facient?* M. *syn.* Cŏccĭnea vēstis. *vide Purpura.*
cŏccŏgnĭdium, *Wilczy pieprz mnieyszy.*
cŏccum, Karmázynowe *iágody,* Kármazyn. **Ein Körnlein Scharlach.**
cŏccus, *gr. Kármázyn 2. Szarłatne iágody.* **Ein Körnlein Scharlach.** (*Granum ex rubenti gramine nascens, quo purpura tingitur.*) *syn.* Mūrex pūrpŭra, ōstrum. *epith:* rŭber, pūrpŭrĕus, rŏsĕus. *vide Purpura.*
cŏccus frutex, *Szarłat krzewinká.*
cŏccygria, æ. *Farbierskie drzewko.*

Cōccyx, ygis. *vel* ycis. *m. gr. Gzegżołká, Guźicá.* Ein Guckguck.
cōccyzo, *as. gr. Kukam.*
cōcētum, *Plácek, Mákowy plácek.*
cōchlăcæ, hæ. *Kámyczek gładki.*
cōchlax, acis. *m. sub Jáma.*
côchlĕa *gr. Slimak 1. 2. Pław 3. Schod kręcony,* Szrubá 1 3. *Drzwiczki niſkie.* Ein Schneck *Sum cochleis habilis, ſed non minus utilis ovis.* Mart. *Curvarum domus una cochlearum.* (Phal.) *epith.* Flŭviālis, cūrva, reptĭlis, nēxilis afra.
côchlĕa hauſtoria, *Kurmuſowe koło.*
côhlĕæ domus, calix, *Slimáczá ſkorupá.*
côchlĕar, cochlĕare, *Łyſká 1. Miárá.* Ein Löffel. *Numquid ſcis potius cur cochleare vocor-*Prop.
côchlĕārĭa, *æ. Wárzęcha ziele.*
côchlĕāris, *adject sub Łyſká 1.*
côchlĕārĭum, *gr. Slimáczy ſadz, Łyſká áptekarſká, menſura & pondus.* ein Löffel der Apotecker.
côchlĭdĭa, orum. *Pław 5.*
côchlĭdĭon, *gr. Schod kręcony.*
côchlis, idis. *gr. Slimáczy kámień, Schod kręcony, & ſub Kręcony.*
cochlites, Plin. corr. cochlides à cochlis.
cōcĭo, *onis.* Kuchenny *mieyſki, Zmigroſ, Intercyzá,* Kucharz.
cōclăcæ, gr. Kámyczek gładki.
coclea, idem cochle. Sic cochlearium, &c.
côcles, itis. *Iednooki.* Einäugig. *Coclitis abſciſſos teſtatur ſemita pontes.* Pr. *ſyn.* Lūſcus. *phr.* Lūmĭne căſſus, lūmĭne, ŏcŭlo ōrbātus, vĭdŭātus, captus, orbus. Cui lūmĕn ădēmptum eſt, ūno ſtat lūmĭne rāpto. Lūminis ōrbus.
Coclis, Trebelli. ornamentum capitis ſcalari forma Rhodignus. Cyclas alii legunt. Ignorat. Caſaub *quid ſit.*
cōcta lĭgna, *Drewká ſuche.*
cōctăna & coctona, orum. *Figá 4. Parvaq; cum canis venerunt coctana prunis* Mart.
cōctĭbĭlis, *Wrzączy, Stráwny.*
cōctĭlĭa, ligna, *Drewká ſuche.*
coctĭlĭāria, *vel* coctilitia taberna, *Dymnik, Ozdowniá; Piekárniá.*
cōctĭlis, *Wárzyſty, Pálony.*
cōctĭlis murus, *Cegláný.*
coctĭlĭtĭus, *Suſzeniu ſłużący.*
cōctĭo, *f. Warzenie,* Piwo 1.
cōctĭo, *m. Kuchenny mieyſki Przekupień 1. Zmigroſ.* Die Kochung.
cōctĭto, *Warzę.* coctivus, *Wrzący.*
Coctor, Senec. corr. Decoctor.
cōctum, *Warzá.*
cōctūra, *Wárzenie, Pieczenie.* Kochung.
cŏcŭla, æ. *Brytwanná, Piecyk, Piekárká,* Kucharká. Eine Pfann.
cŏcŭlum, *Kociel 1. Gárniec 2. Kociełek; Drewká ſuche; Brytfanná.*
cŏcūra, Cocurra, Saydak.
cŏcus, *Kucharz.* Ein Koch. *Malim convivis quàm placuiſſe cocis.* Mart, *vide Coquus.*

COD

Cōdæ priſcè, Ogon.
cōdatremŭla Pliſká. Ein Wasserſtelz.
cōdētum, ſub *Przęſlkowy.*
cōdex, icis. hic. *Pniak, Kloc 3.* Kśięgá. Ein Buch. *Codice qui miſſo, quem vix juga bina moverent.* Ovid. *ſyn.* Caudex, trūncus, lĭber
cōdex accepti & expenſi, codex rationarĭus, *Rachunkowe kśięgi.*
codex robuſtus, *Kłodá,* Ciemnicá.
cōdĭămĭnon, *Snidek; è græco: ſed corrupta eſt dictio apud Plinium.*
cōdĭcārĭa navis, *Komięgá.*
cōdĭcārĭus, idem Caudicarius.
cōdĭcĭllārĭs, Kśiążny.
cōdĭcĭllāris magiſtratus, *Káncler ſtwo* & ſub *Przywiley 2.*
cōdĭcĭlli, *Kśiąſki kámienne. Liſt 3. Mandat,* (*Przywiley 2.*
cōdĭcĭllus, *Skorká.* Ein Büchlein. *Cultellum, tenueſq; codicillos.* (Phal.)
cōdon onis. *gr. Dzwonek.*
cōndonŏphŏrus, *gr.* ſub *Dzwonarz.*

Cœl-

Cœlĭăcus, *gr Biegunkę ćierpiący.*
cœlĭăcus morbus, *Biegunká 1.*
Cœcus, *idem* Cæcus. *ſic Cœlebs; Cœlum, Cœmentum. vide ſupra Cœlebs, &c.*
cœmētērĭum, *gr Cmentarz.* Ein Kirchhoff/ Gott Sacker. *ſyn.* Sēpūlchrētum.
cŏēmo, *Skupuię.* zuſammen kauffen. *Omnia cō ductis coemens obſonia nūmis.* Hor. *ſyn.* ĕmo.
coēmptĭo, *Skupowánie, Zrękowiny, Slub mał żeńſki.*
cŏēmptĭōnālis, *Kupuiący rad.* & ſub *Opiekun.*
cœna, *Wieczerza 1. Bánkiet Wieczernik* Ein Nachtmahl. *epith:*Sēra, cōncīnna, nōctūrna, dīves, mōllis. *phr.* Mūlto ſplēnbĭda lūxu cœna părātafŭit. Gĕnĭtālis fērcŭla cœnæ. Sūme vŏlūptātem cœnæ gĕnĭālis hŏnēſtam. Hæc ŏlim nōſtri, jam lūxŭrĭōſa sĕnātus, Cœna fŭit. *v. Convivium.*
cœna cynica, cœna terreſtris, *Wieczerza 3.*
cœna terreſtris, cœna ſine ſanguine. *Poſtna potrawá.*
cœna popularis, dubia. *Bánkiet.*
cœna pura, *Poſtnik, Poſt ſuchy.*
cœna ſacerdotii aditialis, *Nowokśiężyny-biesiádná.*
cœnācŭlārĭa, æ. *Komorá 4.*
cœnācŭlārĭus, *Komornik 1. Naymácz.*
cœnācŭlum, *Wieczernik, Mießkánie gorne, Stołowa izbá.* Sommerhauß. *Tota cohors rarus venit in cœnacula miles.* Juv.
cœnātĭca, orum, ſub *Stácyá.*
cœnātĭcus, *Wieczerzny.*
cœnātĭo, cœnatiuncula. *Stołowá izbá, Wieczernik,* Nachtſpeiſung. *Quid ſim cernis? cœnatio parva.* M.
cœnātōrĭa veſtis, cœnātorium, ſubſt: *Szátá*
cœnātōrĭus, *Biesiádny.* was zum Nachtmahl gehöret. *Cœnatoria mittit advocato.* Phal.
cœnātūrio, ſub *Wieczerzam.* Begierde haben zu Nacht zu eſſen. *Cœnaturit Vacerra, non cacaturit.* Jamb.
cœnĭpĕta, æ. m. *Páſorzyt.* Ein Schmeichler
cœno, cœnito. *Wieczerzam.* zu Nacht eſſen. *Cum quo prӕterita cœnavit nocte, nec illos,* Juv. *vide Epulor.*

Cœnŏbĭārcha, æ. m. *gr. Przeor. Gwárdyan.*
cœnŏbĭum, *gr.* Klaßtor *1. 2.* Ein Kloſter. *Cœnobium dicunt, quod ſint cōmunia cunctis.* M.
cœnŏmya, *gr.* ſub *Pśiá muchá.*
cœnŭla, ſub *Wieczerzá, & Poſtnik.*
cœnum, lege cenum. Koth/ Miſt. *Aut ubi odor cœni gravis aut ubi concava pulſu.* Virg. *ſyn.* Sōrdes, lūtum. *epith.* ſōrdĭdum, *phr.* Seu cæna vĭrĭdānte pălus, ſeu nigra rĕcēſſu, per văda rēptābat cœno ſūbnīxa tĕnāchante fŏrēs cœnōſæ mērſa jăcēbat ŏlēnti
cŏĕo, is. *Spaja ſię, Zraſta ſię, Zśiada ſię, Goi ſię Łączy ſię, Zſycha ſię, Zſtępuie ſię, Spiknąć ſię Schadzáią ſię.* Zuſammen kommen. *Qui nunc pro nivea coiere in prӕlia vacca.* Nem. *ſyn:* Cōnvĕnĭo, cōngrĕdĭor, cōncūrro, jūngor.
cŏĕo in denſitatem. *Gęśćieię.*
cœpi, cœpio, *Poczynam.* Anfangen.
cœpta, orum, *Początek.* Der Anfang.
cœptum, *Záćiąg, Zamyſł, Początek.*
cœptum immane, *Niecnotá.*
cœptus, ûs. *Początek 2.*
cŏēpŭlōnus, Gość 1. Społbánkietnik.
cŏēquĭto, *Jadę ſpołem, Społ iádę.*
cŏērcĕo, *Hámuię, Uymuię kogo, Zátrzymawam 1. Zwięzuię, Martwię 3. Śćiſkam 4. Zámykam.* abhalten. *Multa dies, & multa litura coercuit, atq;* H. *ſyn.* cōntĭnĕo, rĕtĭnĕo, cŏhĭbĕo, reprĭmo, cōmprĭmo, fræno.
cŏērctĭo, coertio, & coercitio. *Hámowánie, Ciążánie.*
cŏēro, i. curo priſcum, oe pro u. ut in multis aliis.
cœſna, priſcum, Wieczerzá.
cœtus, ûs. *Schadzká, Potyczká, Zgromádzenię 2 Potkánie, Zbor 2.* Verſamlung. *Excierat, lӕto complêrant littora cӕtu.* Virg. *ſyn.* Cōnvēntus, cōncĭlĭum, tūrba frĕquens. *epith.* Lætus īnnŭmĕrus, cīrcūm vāllānꝰ *v. Turba* Cic.

COG

Cōggygrĭa, æ. è græco. *Fárbierſkie drzewko.*
cōgĭtābĭlis, *Pomyślny, Łácny do myśleniá.*
cōgĭtābūndus, *Zámyśláiący ſię.*

Cogitamentum, i. *cogitatio*, *4. Esdræ.*

cōgĭtātè, cogitatim, *Rozmyślnie.*

cōgĭtātò, idem & *Umyślnie.* besinnlich.

cōgĭtātĭo, cogitatiuncula, *Myśl 2 3. Koncept* Betrachtung; *Morosa sine cogitatione.*(Phal *syn.* Mēns, sēntēntĭa, cōnsĭlĭum.

cōgĭtātĭo informata, *Koncept*. *Domysł.*

cōgĭtātĭone fingo, depingo. *Wymyślam.*

cōgĭtātōrium, *B.* *sub* Klaſtor.

cōgĭtātum, *Koncept*, *Myśl.*

cōgĭtātus, ti. *Umyślny.*

cōgĭto, *Myślę* 1. *Pomyślam* 1. *Rozmyślam się*, *Zápuſʒam się.* Gedencken/ betrachten. *Non tamen Æneam quamvis malè cogitet odi.* Ov. *syn.* Pŭto repŭto, vērſo ăgito, mĕdĭtor. *phr.* anĭmo mente pēctŏre cōrde ăgĭto, vŏlūto, vērſo vōlvo; rĕvōlvo in mēnte ſub mēnte ſub pēctŏre vŏlūto vērſo &c. Cœcōſque vōlūtat ēvēntūs ănĭmo ſēcum. Tēcum prĭus ērgo vŏlūta hæc ănĭmo. Sīc ĕquĭdem dŏcēbam ănĭmo rēbārque fŭtūrum ōmnĭa præcepi ātque ănĭmo mēcum ānte pĕrēgi. Tālĭa flāmmāto, ſēcum Dea cōrde vŏlūtāns, īlla dŏlos dīrūmque nĕfas in pectŏre vērſat. Pārtes ănĭmum vērſābat in ōmnes, ănĭmo nunc hūc, nūnc flūctŭat īlluc; ănĭmūm nūnc huc cĕlĕrem, nūnc dīvidit īllūc in pārtēſque răpit vărĭas. Mūlta mŏvēre ănĭmo. Hīc māgnus sédet Ænēas, ſēcumque vŏlūtat ēvēntus bēlli vărĭos. Nōndūmque sŏlūtus Scīpĭo cūrārum lăquēis, ſuprēma vŏlūtāns ēxcidĭa īnfāndæ gēntis, tēmpūſquĕ lŏcūmquĕ, ātque ădĭtus fōrmāmque rei & dīſcrīmĭna ſecum. Cūncta sĭmul tăcĭtus vĭgĭli ſub mĕnte mŏvēbat. Id quĭdem ĕgo tăcĭtus mēcum īpſe vŏlūto, at pĭus Ænēas per nōctem plūrĭma vŏluens, nūnc hūc īngēntes, nūnc īllūc pēctŏre cūras mūtābat. Vĕtĕris fauni vōlvit ſub pēctŏre ſōrtem. ōbſtŭpŭit vărĭa cōnfūſus ĭmāgĭne rērum. Tāles jāctāntem pēctŏre cūras. ōmnĭa ſēcum vērſānt sŭbĭto. vix hæc ſēntēntia ſēdit; mūlta vĭri vīrtus ănĭmo, mūltūſque rĕcūrſat Gēntis hŏnos hærēnt īnfixi pēctŏre vūltus. Vēnātor dēfēſſa tŏro cum mēmbra rĕpōnit, mēns tămen ăd ſÿlvas, & ſua lūſtra rĕdit; ōccūrrunt ănĭmo pĕrēūndi mīlle figūræ; Vĭdŭāmque dŏmum gĕmĭtūſque rĕlĭctæ cōgĭtat: ōccūltus ſub cōrde rĕnāſcĭtur (ārdor.

cōgĭto altiùs, *Zámyślam się.*

cōgnātĭo, *Przyrodność*, *Powinnowactwo* 1. *Złączenie.* Verwandtschafft/ Freundschafft. *Chara daret solenne tibi cognatio munus.* M. *syn:* āffīnĭtas, cōnsānguĭnĭtas. *epith:* Chāra, grāta; ămīca.

cōgnātĭone amplissima homo, *Rodowity.*

cōgnātus, *Krewny* 1. *Powinowáty.* Ein Verwandter/ Freund. *Cognatiq. patres, tua terris edita fama.* Virg. *syn.* āffīnis, cōnſānguĭnĕus, āgnātus, ſānguĭne jūnctus,

cōgnĭtĭo, *Wiádomość*, *Umieiętność* 1. *Poznawánie*, *Poięćie*, *Sąd*, *Zrozumienie.* Erkandtnuß. *Intonet horrendum; jam cognitione peractâ.* Juv. *syn:* Nōtĭtĭa, nōtĭo. *epith.* Cērta, vēra, dŭbĭa fāllax, clāra.

cōgnĭtĭoni operam do, *Słucham spraw.*

cōgnĭto, *Doznawſʒy.*

cōgnĭtor, *Poznáwácz*, *Sędźiá*, *Prokurator*, *Swiádomiá.* Ein Erkenner *Quas aliquis duro cognitor ore legat.* Ovid.

cōgnĭtūra, *Prokurácya.*

cōgnĭtus, *Swiádomy*, *Znáiomy.* Bekandt. -- *Jam ex illo mihi casus cognitus urbis.* Vir. *syn* Nōtus, āgnĭtus, ſpēctātus, pērcēptus.

cōgnōmĭna impono, affingo, *Przezywám.*

cōgnōbĭlis, *Łácny do poznania.*

cōgnōmen, *Nazwisko*, *Przezwisko* 2. 3. Zunahm. - *suæ merito cognomine gentis.* Pr. *syn* Cōgnōmēntum āgnōmen. *epith.* āntīquum hŭmĭle, nŏvum. *v. Nomen.*

cōgnōmēntum, *Przezwisko* 3.

cōgnōmĭne, *Przezwiskiem.*

cōgnōmĭnātĭo, *Názywánie.*

cōgnōmĭnis, *Drużbá* 1. *Przezwisko tożmam*

cōgnōmĭno, *Názywam.* Zunahm geben. *Mare, quod magnus cognominat altas.* M.

Cognoscibiliter. Sapient 3. sed apud LXX. est analogos. Proportione.

cōgnōſco, *Poznawam*, *Przyznáwam*, *Wyrozumiewam*, *Znam* 1. *Przeymuię*, *Zrozumiewam*, *Znáczę się*, *Sądzę urzędownie*, *Słucham spraw.* Erkennen. *Perventum, & nati*

fletus cognovit inanes. Virg: *ſyn.* Nōſco, āgnōſco īntēllĭgo, pērcĭpĭo, nōvi. *phr.* Lĭttōra nōta tĭbi. Rīſu cōgnōſcērĕ mātrem. Nec lătuēre dŏli frātrem. *vide Agnoſco.*

cōgnōſcēre virum aut mulierem, *Dźiewictwo utráćić, Małżeńſtwá záżywáć.*

cōgo, is. *Przymuſzam, Przypędzam, Gromádzę Zgániam 1. Zwodzę 1. Zbieram 1. 2. Pogániam, Zgęſzczam, Zśiadło czynie, Zwłaczam 1. 2. Obrywam 1. Sćiſkam 4. 6.* Zwingen/ treiben. *Cogor & exemplis te ſuperare tuis.* P. *ſyn.* Cōmpēllo īmpēllo, adĭgo, *vel* cōngrĕgo, cōnvŏco, *vel* ăccŭmŭlo coăcērvo cōllĭgo. *phr.* Rēs dūra & rĕgni nŏvĭtas, mē tālĭa cōgunt mōliri. Tot ădīre labōres īmpŭlĕrit. Hic tibi nāte prĭus vĭnclis căpĭendus; ut ŏmnem expĕdĭat mōrbi cauſam, ēvēntūſquē sĕcūndet. Nam sĭne vī nōnnūllā dăbit præcēpta, nĕque illum ōrāndo flĕctes: vim dūram & vĭncŭla căpto tēnde, dŏli cīrcum hæc frāngēntur ĭnānes.

cōgor, *eris. Muſzę, Przymuſzáią mię. Zśiáda ſię Gęśćieię.*

C O H

Cŏhăbĭto, *Społmieſzkam.*

cŏhærens, *Zgadzáiący ſię.*

cŏhærēnter, *Złączenie, Snádnie.*

cŏhærēntĭa, *Spoienie, Przyległość.*

cŏhærĕo, cohæreſco, *Zgadzam ſię, Spáiá ſię Klei ſię.* an ein ander hangen. *Si quacunq; ſolo defixa cohæſerat harum.* Ovid. *ſyn.* Cŏhærēſco, hærēo, adhærĕō, ădhærēſco, nēctor, ānnēctor, cōnnēctor, cōnjūngor.

cŏhæſus, *ſi. ſub Złączam ſię.*

cŏhæres, *Społdźiedźic.* Ein Miterb. *Forte cohæredum ſenior male &c.* Hor.

cŏhĭbens, *Zámykáiący.*

cŏhĭbĕo, *Zámykam 2. Záſtánawiam, Niedopuſzczam, Uymuię kogo, Spinam, Oćiſnąć ſię, Hámuię ſię.* Sich enthalten/ wehren. *Non potuit fortes auro cohibere lacertos.* Ovid. *ſyn* ārcĕo, fræno, tĕnĕo, rētĭnĕo, cōntĭnĕo, reprĭmo, cŏērcĕo, rēfræno, cōmprĭmo. *v. Fræ-*

Cohibilius conſcribere, Apulei. v. Coibilis. (*no.*

cŏhĭbĭtĭo, *Hámowánie.*

cŏhĭbŭli, *Cohivuli ſub Nierozwiniony.*

Cohircinatio. pro hircorum laſcivia, Apule: inepta (*vox.*

cŏhīvum, *Kłobuczki.*

cŏhŏneſto, *Zdobię 1. Cźczę, Uráczyć.*

cŏhŏnēſto exequias, *Umarłego prowadzę.*

cŏhōrrĕo, *Zdrygam ſię.* Erſchrecken.

cŏhōrs, *Kurnik, Podworze. Obora 1. Owczárniá, Połek, Rotá 1. Kupá, Orſzak, Gromádá ludźi, &* ſub *Hałábartnicy.* Ein Schaar Kriegsvolck. *Ut ſæpè ingenti bello cum longa cohortes.* Vir. *ſyn.* cătērva, tūrma āgmēn phălānx, ēxērcitus, cŭnĕus, cōpĭæ, ăcĭes, mănus, lĕgĭo, mănīplus. *epith:* valĭda, clȳpĕāta, ſcūtāta, fūnēſta, trĕmēnda. săgĭttĭfĕra, *phr.* Pīlis ārmāta ībat in aurātas nūllo tērrōre cŏhōrtes. Phăretrĭgĕræ rĕfĕrunt sŭa sīgna cŏhōrtes. Fŭrĭāta cŏhōrs auſiſque āccēnſa sŭpērbis. Dum licet in mĕdĭum vălĭdas ārmāre cŏhōrtes. *v. Caterva Tur-* (*ba.*

cŏhōrtālis ratio, *Ptáſznictwo.*

cŏhōrtātĭo, *Nápominánie.*

cŏhortĭcŭla, *Rotá 1.*

cŏhōrtor, *Nápominam.* Ermahnen. *ſyn.* Hōrtor, ēxhōrtor ădhōrtor, ăcŭo ēxăcuo, īmpēllo, ſtĭmŭlo, īnflāmmo. *vide Hortor.*

cŏhum, *Niebo, Járzmowe wići,* & ſub *Pługowy dyſzel.*

C O I

Coĭbĭlis, *Składálny, Secundam ſyllabam producunt, qui ab indicativo formant, corripiunt qui à Supino: coitum.*

coĭbĭlĭter, *Gładko 2. Spoiſto.*

cŏinquĭnātĭo, *Poſzpecenie.*

coĭnquĭno, *Zmázáć 1. Záraſtam.* Beflecken/ beſudeln. *In vitium verſa monumenta coinquinet artis.* Hor. *ſyn.* īnquĭno, măcŭlo, fædo, dĕmo pōllŭo, tūrbo. *vide Maculo.*

cŏinquĕo, *coinquio, Obćinam drzewo, &* ſub *Uczepnąć.*

cŏitĭo, *Spiknienie, Schácka, Zbieranie, Potyczká: Potkánie, Łączenie, Bunt.*

cŏitus, *Łączenie, Záśćie, Kśiężycá záśćie.* Zuſammen-kunfft. *Perq; ſuos coitus continet omne*

mne genus. Ovid. *syn.* Cōĭtĭo, cōncŭbĭtus.
Coiux, *Cæcilius*. *Minutian*. *lege*, *Coniux*.
cŏlăphīzo, *gr.* cŏlaphum do, infligo, incutio infringo, *Policzkuię*. Backenstreich geben *phr.* Cŏlăphis pērcŭtĕre, vērbĕrārĕ, ferire. Cŏlăphos īmpīngĕre. Dūrĭōri mănu pūlsāre gĕnas, ōs mănĭbus cædĕre *vel* cŏlăphis pūlsāre căput, *vel* cædĕre pālmis.
cŏlăphus, *gr.* *Policzek 2.* *Kułak*, *Poßyiek*, sub *Poßyikuię*. Ein Backenstreich. *Nos colaphum incutimus lambenti crustula servo.* Juv. *syn.* ălapa, īctus. *epith.* Grăvĭs, dūrus, sŏnōrus, ăcērbus, vĭŏlĕntus, vălĭdus. *vide Alapa.*
cŏlāx, acis m. *gr.* *Pochlebcá.*
cŏlchĭcum, colchicus flos. *Rozsąd.*
cŏlĕātus equus, *Koń 1.*
cōles, is. *Członek 5.*
cŏlĕus, *Jadro u zwierząt.* Ein Hode.
cŏlĭăcus dolor, *gr.* *Koliká 1.*
cŏlĭas, æ. m. *gr.* an *Jáßczor rybá?*
cōlice, & colicus dolor, *Koliká.*
cōlĭcŭlus, *Latorośl 1.* *Wyrostek*, *Podczos.*
cōlĭcŭlus intortus. *Witeczki.*
cŏlĭcus, *gr.* *Kolikowy*, *Kolikę ćierpiący.*
Colina Culina, *prisce Nonius*, *Sipont.*
cōlĭphĭum. *gr.* *Gniotká*, *Chleb zapáśniczy.*
cōlis, is. m. *Członek 5.* *Wyrostek.*
cōlla, æ. *gr.* *Kley 1.* Pappen oder Leym.
cōllăbāsco, collabesco, & collabefio, *Upádam*
cōllăbĕfăcto, *Ostábiam.*
cōllăbĕllo, *Cáłuię*, & sub *Złączam.*
cōllābor, *Upádam 1. 2.* zu hauffen fallen. *Dixit & exangvis collabitur, ac velut ipsum.* P. *syn.* Cōncĭdo. cădo, lābor. *vide Cado.*
cōllăbŏro, *Społ robię.*
cōllăbus, *gr.* *Goździk u lutni.*
cōllăcĕro, *Drápię 1.*
cōllăcrymātĭo, *Płácz.* Beweynung.
cōllăcrymo, *Płáczę 2.* Beweynen.
cōllăctānĕus, collacteus, *Społwychowániec.* So von einer Säugammen gesäuget. *phr.* Mămmam, nūtrīcem sōrtītus ĕāndem. Nūtrītus ĕōdem ūbĕre. Qui ĕādem ūbĕra sūgĭt.
Cōllāre, *Obroż*, *Kuná zelázná*, *an Kołnierz.* Ein Halßband. *Sæva ligant, & ferratis collaribus armant.* M.
cōllārĭa, æ. collarium, *Kuná żelazná.*
cōllătĕrālis, *Poboczny.*
cōllātĭo, *Skład 1.* *Znoßenie*, *Rownánie*, *Czczenie 2.* *Podawánie Plebana*, *an Postnik.* zusammentragung.
cōllātĭonem facio, *Rownam 4.* *Przyrownywam.*
cōllātis signis, castris, *Wręcz.*
cōllātītia stips, pecunia, *Jáłmużná.*
cōllātītĭus, *Składány*, *Zbierány.*
cōllātīvus, *Nátkány*, *Społeczny*, *Wzaiemny.*
cōllāto, *as.* *Roßerzam 1.*
cōllātor, *Podawcá 2.* *Składácz.*
cōllātus, us. *Rownánie.* Zusammen getragen *Qui tibi collatus, perfide Cæsar erit.* Mart.
cōllaudātĭo, *Pochwałá.* Lob.
cōllaudo, *Pochwalam.* mitloben.

COLLE

Cōllēctă, æ. *Skład 1.* *Zbieránina*, *Jáłmużná*, *Pobierki*, *Składáná wieczerza.* Samblung.
cōllēctānĕa, orum. *Zbieránina*, *Kśięgi zbieralne.* Außzug.
cōllēctānĕum, æs. *Zbior.*
cōllēctānĕus, *Zbierány 1.*
Cōllēctārĭus, *Wyćiągácz*, *Odmieniácz pieniędzy.*
collēctĭo, *Zbieránie*, *Kupienie czego*, *Zámknienie*, *Pobor*, *Dowod 2.* *Wrzod 2.* Zusammen samblung.
cōllēctītia, ōrum. *Pobierki*, *Zbieránina.*
collēctītĭa stips. *Jáłmużná.*
cōllēctītĭus, *Zbierány 1.* Gesamblet.
Collectivum Nomen apud Grammaticos est, quod singulari numero multitudinem significat ut: Populus, Plebs, Concio. *Priscian. Diomed. vocat*
Cōllēctīvus idem, & *Zgromadny*, *Dwodny 1.*
Collectrix, *Plaut.* *corr.* *Conjetrix.*
cōllēcto, *Wżobki.*
cōllēctum, *Zbior.*

Cōllēctus, ti. *Zgromádzony.*
cōllēctus, ûs. *Zgromadzenie.*
cōllēga, æ. m *Społurzędowy,& sub Kolegiat.* **Ein Ambtsgenoß.** *At novius collega gradu post me videt uno.* Hor.
Cōllēgātārĭus. *Społdźiedźic, Odkazánego co ma-*
cōllēgĭātus. *B Kolegiat (iący.*
cōllēgĭum, *Zgromádzenie 5. Cech, Spolność urzędu, Kápituła, Kolegium, 1. 2. Towarzystwo.* **Versamblung.**
cōllĕvo, *Ulżywam.*
cōllībertus, *Społwyzwoleniec.*
cōllĭbet, collibitum est, *Podobá mi się.*
cōllibro, *Rozmierzam, Ustawiam prosto.*
cōllĭciæ, *Rynná dachowá.*
cōllĭcŭlus, *Págorek.* **Ein Bühel.** *Credas colliculis, arboribusque meis.* M.
cōllīdo, *Uderżam, Ścieram 2. Kláskam rękoma.* **Zerknirschen.** *Annulus ut fiat primo colliditur aurum.* Ovid. *syn.* Frāngo, contĕro, āttĕro, confrīngo.
collīdor, *Tłukę się, Zbiiam się, Uderzyć się.*
cōllĭgātĭo, *Związánie. Spoienie, Wiązánie.*
cōllĭgĭtur, *Idźie żá tym.*
cōllĭgo, as. *Wiążę 1. Spinam, Záwiężuie.* **Zusammen binden.** *Ansaque compressos colligat arcta pedes.* Tib. *syn.* Lĭgo, cōnstrīngo, vīncĭo, rĕvīncĭo. *vide Vincio.*
cōllĭgo, is. *Sumuie, Zdobywam się, Zamykam 11. Dowodzę 2. Poymuie myślą. Rußam się 3. Uchodzę 1 Podkásuie się, Dorozumiewam się Zwiia się wąż, Czyni tá sumá, Zbieram 1. 2. 6. 7.* **Samblen.** *Luna revertentes cum primum colligit ignes.* Virg. *syn.* Cōgo, āggrĕgo, cōngrĕgō, cōngĕro, *vel* lĕgo, cārpo, decērpo. *phr.* Plēnis pōmārĭa cārpĕre rāmis. Juvātquĕ nŏvos decērpĕre flōres. Quō dum prōsērpina luco lūdit, & aut vĭŏlas aut cāndĭda, līlĭa carpit; Dumque pŭellāri studĭo călătosque sinūmquĕ īmplēt & æquāles cērtat sŭpĕrāre lĕgĕndo, īlla lĕgit călthas huic sunt vĭŏlārĭa cūræ īlla păpāvĕrĕas sūbsecat ūngue cŏmas. Aurĭcŏmos dĕcērpseris ārbŏre fœtus & cūltis cum sīmplĕx ērrat in hōrtis, Pōmăque non nōtis lĕgit āb ārbŏrĭbus; ista lĕgit vĭolas, cārpit & illa rosās; pōmaque sēlēctis dĕtrăhit ārbŏribus. *vide Lego.*
cōllĭgo vasa, sarcinas, colligo orbem. *Ściskáć się, Prowádzę się. Wybieram się*
cōllĭgĕre se, animum, *Ośmielić się, Ostraßyć się, Roztrzezwieć Upámiętywam się, Uspokoić się 2. Przychodzę ksobie.*
cōllīmātĭo, *Rychtowánie.*
Cōllīmĭnĭum, *Collimitia, orum Pogránicze.*
Cōllīmĭtātus, *Ogránicę mięßkáiący.*
Cōllīmĭto as. *Ogránicę mießkam.*
cōllīmo, as. *Zmierzam, Trafiam.* **Zielen.** *syn* Cōllīnĕo, āttīngo scŏpum.
cōllīnĕo, as. *idem, & Nárychtowáć.*
cōllīnĭo, is. *Námázuię.*
cōllīno, is. *Plugáwię, Szpecę.*
cōllīnus, *Págorkowy.* **Bergächtig.** *Quippe & collinas ad fossam moverit herbas.* Virg. *syn:* Mōntānus, clīvōsus.
cōllīphium, *idem* coliphium.
cōllĭquĕfăcĭo, *Rostapiam,*
cōllĭquĕfio. *Rozpływam się.*
cōllĭquēsco, colliquo, is: *Topnieię.*
cōllĭquĭæ, *Rynná dáchowá.*
cōllis, *Págorek.* **Ein Bühel.** *Liber pampineas invidit collibus uvas.* Virg. *syn.* Mōns, jŭgum, clīvus, ăpĕx, vērtex. *epith:* pătŭlus, ūmbrōsus, cēlsus, fœcūndus, flōrifer, vĭrĭdans, sălēbrōsus, vērnus, ăcclīvis flōrens vīrens frūgĭfer, prōmĭnēns, sūrgēns. *phr* Frōndōso vērtĭce cōlles. Cōlle sub ūmbrōso: Flōrĭfĕri cōlles, pīctăque prāta vĭrent. Grāta cŏlōrātis spēctăcŭla cōllĭbus ōffert,
cōllīsus, ûs. collisio: *Ścieránie 1. Uderzenie, Zbiianie się.* **Zerknirschung/zerstossung** *Gracia Barbariæ lento collisa duello* Hor.

COLLO

Cōllŏcātio, *Posadzenie, Rozłożenie, Wydánie corki.*
cōllŏco, *Posadzam 1. Pokładam 1. Stawiam Ustawiam, Obracam, Stánowię, Kłądę się, Dáię nálichwę,*

lichwę, *Wystawiam 1. 5 Wstáwiam, Udáię się ná co, Postánowić się 1. 2. Wydaię corkę, Pokonáć, Uspić 1. 2.* **An einen Ort legen / setzen.** *Collocat, ipsa procul nebulis obscura recessit.* Virg. *syn.* Pōno, stătuo, cōnstĭtuo, compono, dēpōno.

cōllŏcuplēto, *Bogácę, kogo.*

cōllŏquor, *Rozmawiam.* **mit einander reden** *syn.* āllŏquor, āffor, āffāris, *inusitatum in prima persona præsentis temporis.* cōmpēllo, as. *phr.* Vărĭo nōctem sērmōne trăhebant. Lĭcĭto tāndem sērmōne frŭūntur. Mūlta īnter se se vărĭo sērmōne fērēbant. Tālĭbus īnter sē dĭctis ad tēcta sŭbībant. Sīc Venus ac Vĕnĕris cōntra sīc fĭlĭūs ōrsus. Tālĭbus atque ālĭis nōctem sērmōnibus illam īnsōmnem trāxēre. *vide Loquor.*

cōllŏquĭum collocutio, colloquutio, *Rozmowá:* **Ein Gespräch.** *Nec juge colloquium, nec si tibi &c.* Ovid. *syn.* āllŏquĭum, sērmo cōngrēssus.

Cōllŭbet, Podobá mi się.

cōllūcātĭo, Przerzedzánie.

cōllūcĕo, *Swiecę, Swiecę się.* **Glántzen.** *Collucet ajax, omne resplendet fretum.* (Jamb.) *syn.* Rĕfūlgĕo, cŏrusco. *vide Luceo.*

cōllūco, as. *Przerzedzam.*

cōllūctātĭo, *Biedżenie się.*

cōllūctātor, *Zapáśnik.*

cōllūctor, *Biedżę się.*

cōllūdo, *Gram z kim, Zmowę z kim uczynić.* **mit einander halten / spielen.** *Aut summa nantes in aqua colludere plumas.* Vir. v. *Ludo*

cōllum, *Szyiá 1. 5.* **Der Halß.** *Ille ubi complexu Æneæ, colloque pependit.* Virg. *syn.* Cērvix. *epith.* Nĭvĕum, ĕbūrnum, ārgēntĕum, tĕnĕrum, fōrmōsum, lāctĕum, vĕnūstum, cāndens, ālbum, pūlchrum, tŭmĭdum. *phr* Fōrmōsōque mĭcant bāccāta mōnīlĭa cōllo. Lāctĕa gēmmāto rĕdĭmūntur colla mōnili. Pēndēbant tĕrĕti gēmmata mōnīlĭa cōllo: sōlvĕre cōlla jŭgo.

Cōllūmĭno, Oświecam.

cōllŭo, is. *Płoczę, Collus, li. m. Szyiá.*

cōllūsĭo, colludium, *Zmowá, Igránie.*

cōllūsor, *Społgráiący, Zmowni áktorowie*

Cōllūsōrie, Zmownie. (*Towárzysz.*

cōllūstro, *Oświecam 1.* **Besichtigen.** *syn.* Lūstro, cīrcumspĭcĭo, *vel* īllūstro. *phr.* ōmnia cōllūstrāns hānc prīmum ad lĭttŏra clāssem cōnspēxi vĕnĭēntem. *Virg.*

cōllŭtŭlo, *Kalam, Plugawię.*

cōllŭvĭāre vas. *Pomyinik.*

cōllŭvĭārius, *Pomyicwy.*

Cōllŭvĭārĭum, sub Rynsztok, & Stek.

cōllŭvĭes, colluvio, *Plugástwo, Pomyie, Mieszániná, Smrod 3. Chálastrá 2. Stek 2. 5.* **zusammen geflossener Unflat / Wust.** *Colluvies in majus abit, seniumque libido.* M. *syn.* Cōllŭvĭo ēlŭvĭes, dīlŭvĭum. *epith:* Sōrdĭda, fœtĭda, cœnōsa, pūtrĭda, fœda, tūrpis, (fœtens

cōllŭvĭo ciborum, *Obżarstwo 2.*

COLLY

Cōllȳbīsta, æ. m. *gr. Odmieniácz pieniędzy.*

cōllȳbus, m. *gr. Odmieniánie pieniędzy, Odmieniánia pieniędzy zysk.*

Collyphium, lege Coliphium.

cōllȳra, *gr. Bochen chlebá, Gniotká, Ciásto, Klosek 1.* (*Plácek.*

cōllȳris, ĭdis, *gr.* collyrida, æ. *Bochenek,*

cōllȳrium, *gr. Oczne lekárstwo, Czepek, Máść 1*

COL

Cōlo, as. *Kádze, & in Łowię ryby.* **Durchsyben.** *Et colare vagos inductis retibus Amnes.* M

cŏlo, is. *Czczę 1. 2. Szánuię 1. Zdobię, Chwálę, Miłuię, Záchowuię, Przystrzegam, Mieszkam gdźie, Báwię się, Orzę.* **Bauen.** *Cura Deum, Dii sint, & qui coluere colantur.* Ovid. *syn.* Īncŏlo, habĭto, *vel* cōlo. *syn.* vĕnĕror, hŏnōro, ădōro. *vide Adoro.*

cŏlŏbĭcus, è. *gr. Obćięty.* (*mnichow.*

cŏlŏbĭum, *gr. Serdak, Káftan, Koszulá stárych*

cŏlŏāsia æ. colocasium, *gr. Bob 3.* **Egypter Bonen.** *Mistaque ridenti colocasia fundet acantho.* Virg.

Cŏlŏcynthis, idis. gr. *Kolokwitynda.*
cōlon, gr. *Kiszka kołkowa.*
colon, gr. *Członek.*
cŏlōna, *Kmiotka*, colonarius, *Kmiecy.*
cŏlōnārĭum, colonicus cenſus, *Podymne.*
cŏlōnia, *Wola, Oſada Folwark 1.* Meyer oder Lehn-Hoff. *Vellet Alexandri ſi quarta colonia poni.* A. (*kray.*
cŏlōniam inſtituo, impono, *Oſadzam puſty*
cŏlōnĭcus, *Folwarkowy 1.* Das zum Lehn-Hoff gehöret. *Et tingit piceo lachrymoſa colonica fumo.* A. (*ſty kray.*
cŏlōnos deduco, mitto, colloco, *Oſadzam pu-*
cŏlōnus, *ſubſt: Zagrodnik, Kmieć, Oracz.* Ein Ackermann. *ſyn:* Agrĭcŏla, arātor, rūſtĭcus, vīllĭcus, cūltor agri. *epith:* Fōrtis, pauper mĭſer lacērtōſus, ăvĭdus, dūrus, sīmplex, ſōllĭcĭtus pervĭgil, ſōlērs *phr:* Lăcērtō fŏdiēbant ărva cŏlōni, ānnŭa ſollĭcĭti cōnſummant vōta cŏlōni. Pērvĭgĭlans lūſtrāt sŭa rura cŏlōnus. *vide Agricola.*
cŏlōnus, *adject: Oſadźie ſłużący, in Oſada.*
cŏlŏphon, onis. gr. *Koniec 1. Zamknienie.*
cŏlŏphōnia, gr. *Soczniċa źiele.*
cŏlŏr, *Farba 1. 2. 5. Barwa 1. Kraſa, Ozdoba, Przyprawa, Wymowka, Pokrywka.* Farb *Ante novis rubeant quam prata coloribus ante.* Vir. *epith:* Grātus, vīvus, ſplēndens, lūcĭdus, pŭlcher, nĭtēns, vărĭus mĭcāns, cŏrūſcāns, rŭtĭlans, vĭrĭdis rŭbēns, rŭber, rŭbĭcŭndus, pŭrpŭrĕus, rŏsĕus, nĭger, ātĕr, pĭcĕus, fūſcus, ŏbſcurus, flavus, crŏcĕus, lūtĕus, aurĕus, ālbus, cāndĭdus, nĭvĕus, lāctĕus, ŏlorīnus, cærulĕus, vĭŏlacĕus. *phr.* Īnſignis vărĭo ſplēndōre cŏlōrum. Vani rădĭis dĭſtĭncta cŏlōris. Vărĭis dĕcorata cŏlōrĭbus, āſpĭce, lāctĕŏlo blānditur ut illa cŏlōre: ătquĕ ĕrat, in nĭvĕo pūlchra cŏlōre cŏma. Cērva fŭit rarō tērris ſpēctāta cŏlōre.
cŏlor dīlūtus, langvidus, obſoletus, ſurdus. *Farba blada.* Color floridus, ſatur, vivus. *Farba iaſna.* Color pūrpureus, verecundus, ſangvinolentus, *Rumianość.*
cŏlor ex auro flavus, color violam ſentiens
color ambiguus, color communicatus cum cæruleo; color vergens in candidum. *Farba mieniona.*
Cŏlōrātor, *oris. laberius apud Gellium, Farbierz.*
cŏlōrātus. *Malowany, Fałſzywy, Przyprawny.* Gefarbt. *Fluxa coloratis aſtringunt carbaſa gemmis.* L. *ſyn.* cŏlōre, cŏlōribus, dīſtinctus ōrnātus, decorātus, pīctus.
cŏlōre contractus, coloreus, coloriſeus. *Farbowany.*
Cŏlōrĭus, *Farbowany, & Niefarbowany.*
cŏlōro, colorem do, *Farbuię, Zdobię 1. 2.* Anſtreichen/ färben. *Quos aurora ſuis rubra colorat equis.* Prop. *ſyn.* Pingo. *epith.* Do cŏlōrem, cōnfĕro, īndūco. Cŏlōre, cŏlōribus dīſtīnguo, orno, decōro, pingo.
cŏlōror, *Zrzeię, Ogorzeć.*
cŏlōro, in pejus, *Udaię źle.*
cŏlōſsĕros, è gr. *Olbrzymſki. & ſub Wyſoki.*
cŏlōſsĕus, è gr. *idem, & Wielki 1. & in Obraz* Großlästig.
cŏlōſsĭcōtĕrus, gr. *Wielki 1.*
cŏlōſsĭcum ſignum, *Obraz 7.*
cŏlōſsĭcus, gr. *Wielki, Olbrzymſki.*
cŏlōſſus, gr. *Kolos, Obraz.* Ein groß Bild. *Quæ ſuper impoſito moles gemmata coloſſo.* S.
cŏlōſtra, æ. coloſtrum, *Siara. De primo matrum lacte coloſtra demus.* Mart.
cŏlōſtrātĭo, coloſtratus, *ibid. ſed aliud ſonat.*
cŏlōtes, æ. m. gr. *Krżeczek robak.*
cŏlŭber, colubra. *Wąż 1. 2.* ein Hauß-Schlang *Et aſſvetus coluber ſuccedere tecto.* Virg. *ſyn.* Sērpēns, angvis, draco. *epith:* Lōngus hīrtus, terrĭfĭcus. Mēdūſæus, mōrdēns, măcŭlōſus, tōrtĭlis, Gōrgŏnēus nĭger, flĕxĭlis. *phr.* Aut tēcto āſſvētus cŏlŭber ſŭccēdere & ūmbræ. Pēſtis ăcērba bŏum. Mōtæ sŏnŭere cŏlubræ, Pārſquĕ jăcēnt hŭmĕris: ēcce lătens hĕrba cŏlŭber rugiēntis ădūnco dēnte pedem ſtrīnxit. Sævis cădēt icta cŏlŭbris. Quālis ŭbi in lūcem cŏlŭber măla grāmĭna pāſtus. Frīgĭda ſub tērra tŭmĭdum quem brūma tĕgēbat, nūnc pŏsĭtis novus ēxŭvĭis, nĭtĭduſque juvēnta. Lūbrĭca cōnvŏlvit ſŭblāto pēctŏre tērga. *vide Serpens.*
cŏlubra cæca. *Gliſta.*

Cŏlubrĭfer, *Wężowaty.*
Cŏlubrīna, *Wężownik, Mączyniec.*
cōlum, *Latine, Cedźiworek, Durßlák, Łużnik, Sieć rybiá. Et quamvis subito per colum vina videmus.* Virg.
cōlum, *Græcæ originis, Kiszká kołkowá.*
cōlum, *gr. Członek w mowie.*
cŏlūmba, *Gołębicá, Gołąb dźiki.* **Eine Taub** *Oscula dat cupido blanda columba mari.* Ovid. *syn.* Pălūmbes. *epith.* Mōllis, imbēllis, blānda, tōrquāta, Dōdōnæa nĭvĕa, lāctĕa, mītis, ālba, pūlchra sīmplex, cĕlĕr, trĕpĭda, Īdālia, văgă călĭda vāgābūnda Cyprĭa, mānsvēta. *phr.* ăvis, vŏlŭcris, āles Cȳthĕrēĭa, ăvis Păphĭa Dīōnæa Chāōnĭa Īdălĭa Dōdōnæa. Vŏlucris, Vĕnĕri, dīlēcta, expers fĕllis ăvis. Chāŏnis āles, ăccĭpĭtrum metuens; trĕpĭdāntĭbus ālis, ut fŭgĭunt ăquĭlas tĭmĭdissĭma tūrba cŏlūmbæ. Quās ŏdĭum nūllum nec fellĕus īnquĭnat ārdor. Tĕnĕræ prædūro dĕnte cŏlumbæ Sīmplĭcĭtāte tămen dūras sŭpĕrāre cŏlūmbas. Mūrmŭr ăprīcantes nĭvĕa dānt tūrre cŏlūmbæ, ēxpāndūnt ālās & ămīcam blānda rŏgāntes ōscŭla cīrcŭm eunt, īnsertantque ōrĭbus ōra. Utque cŏlūmbīno mădĕfāctis sangvĭne plūmis hōrret ădhuc, ăvĭdōsque tĭmet, quĭbus hæsĕrat, ūngves. Cum tēmpēstāte rĕpĕnte ūrgĕnti cæco mīscēri mūrmŭre cœlum īncĭpit, & nīgræ cinxērunt æthĕra nūbes, cōntinŭo līnquunt arva ūndĭque, & ārdŭa pēnnis tēcta pĕtunt, cĕlĕresque căvis se tūrrĭbus ābdūnt, ŭbi mītes ăquĭlam vĭdēre cŏlūmbæ. Nāta pĕr āĕrĭos trāctus, nec pīngvĭa rūra, nec plăcĭdæ rĕtĭnent ĕpŭlæ; tĭmor ōmnĭa vīncĭt, pārs lătet ūmbrōso sāltu, pārs alta vŏlātu tēcta pĕtit, pārs mōntānis căva sāxa lătĕ-
cŏlūmba Livia, *Turkawká.* (bris.
cŏlūmbar, *Kuná żelázna, Gąśior 2. Smrod Łoże u ćieśli, Káchel 2. Wistowy.*
cŏlūmbārĭus, *adiect. &* columbaris. *Gołębi.*
cŏlūmbārĭum, *Gołębieniec.*
cŏlūmbārĭus, *subst. Gołębnik.*
colūmbīnus *Gołębi.* **Das von Tauben ist** *Vina, columbino limum bene colligit ovo.* H.
cŏlūmbīnus pullus, *Gołąbię.*
cŏlūmbor, Cáłuię. **Küssen.**
cŏlūmbŭlus, *Gołąbek.* **Ein Täublein.**
cŏlūmbus, *Gołąb 1.* (*pánia.*
cŏlūmbus, è *gr.* origine, *Sadzawká do ką-*

Cŏlŭmēlla, *Słupik, Nágrobek 2. Wał, Ochmistrz Przedni sługá. Effultum cedrinis columellis surgere quinis.* Fillul.
cŏlŭmēllāres dentes, *Zęby trzonowe 2.*
cŏlŭmen, *Wierzch, Podporá, Podłozká, Grunt, Przedni sługá, Pánowie przedni.* **ein Pfeiler/ Auffenthaltung.** *Emathiæ columen Peleu, cui Jupiter ipse.* Cat. *syn.* Tūtēla, dēfēnsĭo. Tūtāmen rerum, īnclīnāta rĕcūmbit in te tōta dŏmus.
cŏlŭmen famĭliæ, *Ochmistrz.*
cŏlŭmis, *Zdrowy 1.* **Gesund.**
cŏlumna, *Słup 1. 3. Podpora, Słupiec, Filar 2. Wał, Dźielnice.* **Ein Pfeiler/ Seule.** *Est ubi non parvæ parva columna notæ.* Ovid *syn.* Fūlcrum, cŏlūmen. *epith:* Fērrĕa, sūblīmis, cēlsa, ēxcēlsa, fērrāta, sŏlĭda fīrma, nĭtĭda fūlgĭda, īmmānis pūlchra mārmŏrĕa lōnga ārdŭa ēlāta, ērēcta pĕrēnnis, ætērna, sŭpērba, māgnĭfĭca *phr.* Sūrgēntes ære cŏlūmnæ. Regĭa sŏlis ĕrat sūblīmĭbus ālta cŏlūmnis. Fērrātis īncūmbūnt tēcta cŏlūmnis. Tĕmplum ĕrat aurātis cēntum sūblīme cŏlūmnis. Ter cēntum fūlta *vel* īnnīxa cŏlūmnis pōrtĭcus: īmmānēsque cŏlūmnas rūpĭbus ēxcīdunt, Cēlsis sūggēsta theatra cŏlūmnis, Tēctum augūstum īngēns cēntum sūblīme cŏlūmnis. Păriĭsque nĭtet qua fūlta cŏlūmnis pōrtĭcus.
cŏlūmnārĭum, *Fobor filarowy, sub Filar.*
cŏlūmnārĭus *Filarem podpárty, Utratnik, Nie-*
cŏlūmnāri, *Filarowánie.* (*cnotliwy.*
cŏlūmnātus, *Filarem podparty.* **mit Pfeilern oder Seulen unterstützt.** *Facta columnata est, intus quæ fulta columnis.* Fill.
cŏlūrnus, *Leßczynowy.*
Cŏlūrus, *Macrob. Coluri, Proclo, sunt duo circuli maximi in sphæra obliqua per polos mundi, & per puncta solstitiorum & æquinoctiorum transeuntes, dicti coluri, quasi mutili, quòd supra horizontem dimidiati tantum appareant. Hi æquinoctioru, & solstitiorum puncta designant.*
cŏlus, ûs. & li. f. & aliquando m. *Kądźiel, Prześlicá,* & sub *Kręzel.* **Ein Kunckel/ Spinnrock.** *Et colus, & fusus, digitis ceci-*

dêre

dēre remiſſis. Ovid. epith. Fœmĭnĕa, frăgĭlis, imbellĭs, lānĭgĕra, lȳda, pāllădĭa, ēxīlis lævis, lōnga, mŭlĭebris, tĕres, plēna. rŏtŭn-(da. v. Neo.
cŏlūſtra, Siara.
cŏlūtĕa, æ. gr. Moßenki drzewo.
cŏlūthĕa, orum. gr. Wet 2.
colyce: vel colix, Plin: corr: Cochlax.
cŏlycĭa, orum. gr. ſub Pław 5.
cŏlymbas, adis. f. gr. Oliwká: Nurek pták.
cŏlymbus, m. gr. Sadzawká 2. Nurek pták.

COM

Cŏma, hæc. & Comæ, hæ. Włoſy, Ploty, Liſt drzewny, Pierzyſko, Liſtki źioł. Haar. Comuntur noſtræ matre jubente comæ. Ovid. ſyn Cæsărĭes, căpīlli, crīnes. epith: ūncta, nĭtĭda, prōlīxa, flavēns, dīvĭdŭa ŏdōrāta, dĕcōra, flēxĭlis, flāva, ſplēndĭda, ŏdōra, hīrſūta, aurĕa, cāna, flĕxa, pēndŭla, rŭtĭla, aurāta, pūlchra, cōmpta, rĕpēxa. phr. Căndĭda dīvĭdŭa cōlla tĕgēnte cŏma. Pēxăque orōntēo frāgret ŏdōre cŏma. Aurātis lūcēre cŏmis. Pāllas hăbet rŭtĭlam căſsĭdĕ tēcta cŏmam. vide Capilli.
cŏma ovium, Wełná 1.
cōmāgāne, es. Nárdá.
cōmārches, æ. m. gr. Woyt ná wśi.
cŏmāns comatus, Koſmáty. Das haar hat. Et conum inſignis galeæ, criſtaſq; comantes. Virg Voll Haar. Calvus cum fueris oris comatus. (Phal.) ſyn. Căpīllatus, crīnītus. phr. Crīnĭbus cæsărĭe, căpīllis, dĕcōrus, ōrnātus, crīne dĕcōrus. Qui dat crīnes dīffūndĕre vēntis. Prōlīxis qui tĕgit ōra cŏmis. Fluĭtans cur pēndet ăb ārmis cæsărĭes?
cŏmărus, gr. Jeżowká drzewo.
cōmăſſor, aris. Rozgárdyas ſtroię.
cōmatōrĭa acus Przedźielnicá.
cōmbēnnōnes, in Woz 1.
cōmbĭbo, is. Wypiiam, Nábieram w ſię, Nápiiam ſię, tr. mit einander trincken. I precor, & totos arida cute combibe ſoles. M. ſyn. Bibo ēbĭbo, haurĭo.

Cōmbĭbo, onis. Społpiiący. Sauff oder Zechbruder ſyn. Mēnſæ, caupōnæ sŏcĭus, cōmes, cōmpotor.
cōmbĭnātĭo, Składánie. Combĭnatus, Składany
cōmbrētum, ſub Obłapa wonná.
cōmbūro ſub Spálić 1. Verbrennen. ſyn. ūro, ēxūro, ādūro, crĕmo, īncēndo: flāmmis cōnſūmo. v. Uro, Incendo.
cōmbūſtĭo, combuſtura, Spálenie.
cŏme, es. gr. Koźiá brodká źiele.
cŏmĕdo, Jem. Ziadam, Wyiádam, Przeiadam Trawię 2. Przemárnowáć. Eſſen. Hæc hodie porcis comedenda relinquas. Hor. ſyn. ĕdo, pāſcŏr, māndūco, māndo. vide Edo.
cŏmĕdo, onis. Zárłok, Utrátnik.
cŏmĕdus, Zárłok. Verzehrer.
cŏmes, itis. commune. Społidący, Náśládowcá 1. Towárzyß 1. 2. Ein Reißgeſell, Geleitsmann. Tu tibi dux comiti, tu comes ipſa duci. Ovid. ſyn. Cŏmĭtāns, cŏmĭtātus, sŏcĭus, sŏcĭātus, Sŏdālis, āſſecla. epith: Fīdus, fīdēlis. vide Comitor, Sodalis.
cŏmes, m. Hrabia Kniażyk. Graaff.
cŏmes domeſticorum, Ochmiſtrz.
cŏmes ſtabuli Koniußy.
cŏmes theſaurorum, largitionum, Podſkárbi.
comēſſābūndus incedo. Gáchuię.
cōmēſſātĭo, Wieczerza drogá, Rozgárdyas. Schlemmerey. Mihi ſit commeſſatio tanti. M
cōmēſſātor, oris. Roſpuſtnik. Ein Praſſer, Schlemmer. -- Poteſt nec comeſſator haberi. Mart ſyn. Hēllŭo. vide Guloſus.
cōmēſſor, aris. Rozgárdyas ſtroię. Verſchlemmen, verpraſſen. Comeſſabere, Maximi (Glycon.) ſyn. ĕpŭlor, cōnvīvor.
comēſtĭo, comeſtura, Iedzá. Das Eſſen.
cōmēſtor, Zárłok, Ein Praſſer.
cōmēſum, Ziadło ſię, in Ziádam.
cōmēſus, us. ſub Ziadam: Et cito rapturus de nobilitate comeſa. Juv. ſyn. ēsŭs, ādēſus, ēxēſus, cōnſūmptus.

Comē-

cŏmēta, æ. m. Cometes, æ. m. *Miotłáná nie bie Kometá.* **Ein Commet-stern.** *Fulgura, nec diri toties arsere cometæ.* Virg. *syn.* Stēlla crīnīta. *epith:* Dīrus, crīnītus, sānguĭnēus, cāndĭdus, fātālis, præceps, trīstis fūlgēns flāmmāns, lūcens, īnfēlix, hōrrĭficus, rūbĭcūndus īgnĭfer, clārus, rūbēscēns īgnītus, hōrrēndus, fūnēstus mĭnax, sævus crŭēntus flāmmĕus īgnĕus mĕtŭēndus, vĕrēndus īnfaustus pēstĭfer sĭnĭster, ēxĭtĭōsus, pērnĭtĭōsus, capīllātus, ēxĭtĭālis, prænūntius. *phr.* Fāx dīra, cŏmētæ. Stēlla făcem dūcēns. Rŭbēscēntēs fĕrāli crīne cŏmētæ. Nōn ūnus crīnĕ cŏrūsco Rēgnōrum ēvērsor rŭbŭit lēthāle cŏmētes. Cōnscĭus īngēntis dāmni. Fĕrāle cŏrūscans. Trīste mĭcans. Crīnēmquĕ trĕmēndi Sȳdĕris & tērris mūtāntem rēgna cŏmēten. Nec dīri tōtĭes ārsēre cŏmētæ. Sāngvĭnĕi lūgubrĕ rūbent. Flāmmĭgĕrūmque trăhens spătĭōso līmĭte crīnem. Sāngvĭnĕo præceps dēlābĭtur īgne cŏmētes prōdigiāle rŭbēns; Nōn īllum nāvĭta tūto nōn īmpūne vĭdēnt pŏpŭli. Cum bēlli mōtus, aut fūnĕra rēgum pōrtēndunt, crīnem īrāto spārsēre mĭnācem æthĕre, sāngvĭnĕique rūbent lūgubre cŏmētæ. Spēctātum nūnquam tērris īmpūne cŏmēten. Crīnēmque vŏlāntĭa dūcūnt sȳdĕra. Vōmit atrā rŭbēntes. Fāx cælo rădĭos, & sæva lūce cŏrūscum scīntīllat sȳdus, tērrīsque ēxtrēma mĭnātur. Crīne mĭnāci nūntiat aut rătĭbus vēntos, aut ūrbĭbus hōstes. Quī sūmmi nūmĭnis īram nūntĭat, ēxĭtĭāle mĭcāns fax dīra cŏmētæ. Quālis ab æthĕre trīstis nūntĭus īmpĕrĭis sŏlet āppārēre cŏmēta. Quīn & bēlla cănūnt, īgnēs, sŭbĭtōsquĕ tŭmūltus & clāndēstīnis sūrgēntia fraudĭbus ārma.

COMI

Cōmĭcus, *gr.* Komedyiny. **Ein Comedien-Dichter.** *Versibus exponi tragicis res comica non vult.* Hor.

cŏmĭnus, *Zbliska, Wręcz, Tudźież.* **Von nahe.** *Cominus ense ferit, jaculo cadit eminus ipse.* Ovid. *syn.* Prŏpe, prŏpĭus: haud prŏcul.

cōmis, *Łágodny, Ludzki, Układny,* **Freundlich** *Conveniunt partes hæ tibi: comis anus.* Ovid. *syn.* Hūmānus cōmmŏdus făcĭlis, bĕnīgnus ūrbānus, blāndus, mānsuētus mitis, lēnis, plăcĭdus. *phr.* Pŏsĭtōque pĕr omnĭa fāstu, īnter & æquāles ūnus nŭmĕrāris ămicos. Tāntāque in Augūsto est clēmēntia, sī quĭs ab īllo hæc pĕtĕret pro me, fōrsĭtan īlle dăret; āccēde rŏgāque: Cæsăre nīl īngens mĭtĭus ōrbis hăbet Qui vīncit semper, vīctis ut părcĕre pōssit. Tāmen īlle prĕcānti mĭtis, & āffātu bŏnus, & pătĭentĭor æqui. Tĕ lēnem misĕris gĕnŭit nātūra, nĕc ullī mitius īngĕnĭum quam tĭbi Brūte dĕdit. Făcĭlis, vūltūquĕ sĕrenus. Dā mĭhi te plăcĭdum Prīvātāquĕ pāssim. Vīscĕre dēpŏsĭto dīgnātus līmĭna fāstu. *vide Clemens, Mitis.*

comissatio, comissor; lege Comessatio.

cōmĭtas, *Rozmowność Łagodność, Układność, Łágodnomowność.* **Freundlichkeit.** *Quiete Nervas, Comitate Drusones.* (Scaz.) *syn.* Bĕnīgnĭtas, hūmānĭtas, ūrbānĭtas.

cōmĭtas assentatrix, *Kortezya.*

Comitasset, apud Accium explicat Nonius, cubuisset: Gotfred, cum aliis explicat, comitem misisset eodem lecto. alii, cobitasset eodem lecto, pro cubitasset.

cŏmĭtātus, us. *Prowádzenie poczesne, Orszá, Pácholstwo 2. Grafostwo* sub *Graff, Komitkwá.* **Die Gesellschafft.** *Et simul ex usu rayris comitatibus uti.* F. *syn.* Cœtus, căterva tūrba. *vide Turba.*

comĭtātus tribus, quatuor, quinque &c. *Samoczwart.* (magno *Pácholczno*

comitātus bene, comitatus multis, comitatu

comĭter. *Łágodnie, Ludzko, Układnie.* **Freundlich / lieblich.** *Comiter excipitur, sangvine junctus erat.* Ovid. *syn.* Hūmāne, hūmānĭter bĕnīgne.

cōmĭtĭa, orum. *Seym, Gromadá 3. potius tamen omnes syllabas corripe.* **Landtag.** *Cernebat Paulus, namq; huic comitia campus,* Silig *Cras mane quæso in comitio estote obviã.* (Jam.) *syn.* Cōnvēntus, cōncĭlĭum. *epith:* Cēntŭrĭāta, cōnsūltārĭa.

comitia gero, habeo, perago, *Seymuię.*

cōmĭtĭālis, *Seymowy.* **Zum Landtag gehörig.** *Et comitiali obnoxiæ coturnices.* (Scaz.)

comitiālis homo, comitialiter sub *Káduk ćierpiący, Krzywoprzyśiężcá; Przyśięgácz, Sądowny.*

Comitiālis morbus, *Káduk chorobá.*
cŏmĭtātus, ûs. *Seym.* comitio, as. *Seymuię.*
comitium, *Seymowe mieyſce, Gromadá.*
cŏmĭtor, aris. & comito, as. *Prowádze 3. Jáde z kim.* **Einen begleiten.** *Ille meum comitatus iter maria omnia circum.* Virg. *ſyn:* Sŏcĭo, ſĕctor, sĕquor, ſtīpo, āſſĕctor. *phr.* Sum comes, ĕō āddo mē cŏmĭtem. Vēſtīgĭa sĕquor; cui fīdus āchātes it cŏmes. Nec nāte tĭbi cŏmes ire rĕcūſo, licet ſē ſē Māvōrtius āddet Rōmŭlus. Lātĕri alĭcūjus ādhærĕre, ălĭcūjus ĭter, grĕſſum, cŏmĭtāri. Nēve nĕget quīſquam mē dūce ſē cŏmĭtem: īncēdit māgna jūvĕnum ſtīpānte cātērva, īpſe ūno grădĭtur cŏmĭtātus ăchāte; sĕquĭturquĕ patrem nōn pāſsĭbus æquis. Nec & Phrÿgĭi cŏmĭtes [& lætus Jūlus īncēdūnt; īpſe ānte ălĭos pŭlchĕrrĭmus ŏmnēs īnfert ſe sŏcĭum Ænēas; atq; āgmĭna jūngit. Neu cŏmes īre nĕges quāmvis vĭa lōnga părētur; īllē è cōncĭlio mūltis cum mīllĭbus ībat. Nūlla mĕĭs sĭne tē quærĕtur glōrĭa rēbus. *Dicitur & Comito.* Quem pia nōbīſcum prōles cŏmĭtāvit ĕūntem. *Ovid.* & nōſtros cŏmĭtāte grădus, & in ārdŭa mōntis īre sĭmul. *Idem.*

COMM

Cŏmma, *gr. Upuſt, Członek 7. Item Cæſura ſupra.* Cŏmma *item. Nota Orthographica ſemicirculi dextra parte conſtans, qua inciſa oratoria diſtinguuntur. Diomed.*
cŏmmăcŭlo, ſub *Zmázáć 2. 3.* **beſudlen/beflecken.** *Commaculare manus, crudelis tu quoque mater.* V. *ſyn.* Măcŭlo, fædo, īnquĭno. *v. Maculo.*
cŏmmăcŭlo, *Moknę, Przemakam.*
cŏmmădŭit, *Uwrżáło.*
cŏmmălāſſo, *commalaxo, Miękczę co.*
cŏmmāndo, *is. żuię: Commanduco, & commanducor. Deponens Lucill. Ziadam, żuię, Skąſáć.*
Commanducatu, Nomen per quartam Plin. corrige Commanducato, Participium per ſecundam.
cŏmmănĕo, *Społmieſzkam.*
cŏmmănĭpŭlātĭo, *Połek.*
cŏmmanĭpŭlo, onis. commanipularis, *Jednego uſcá piechota. Towárzyſz 3.*
cŏmmănſum, *Máſtykátorium.*
cŏmmārceo, *Truchleię, Więdnę.*

Cŏmmārgino, as. *Obrąbiam.*
Cŏmmărītus, *Społzaletnik, Commaſcŭlo, ſub Meźnie. Cŏmmāter ſub Kmotr.*
cŏmmeātor, *Jednácz. Pośrzednik.*
cŏmmĕābilis, commeatum continet, *Przechodźiſty.*
cŏmmĕātum dŏ. *Folguię, Dozwalam.*
cŏmmĕātus, us. *Strawá, Spiżá 2. Odeśćiá czas, Prowádzenie 1. Przewoz 1. żywność, Prześćie, Komitywá.*
Cŏmmĕdĭtor, *Rozważam.* (*v. Memini.*
cŏmmĕmĭnī, *Pamiętam.* **Ich bin ingedenck.**
cŏmmĕmŏrābĭlis, commemorandus, *Wſpominániá godny.* **Denckwürdig.** *ſyn:* mĕmŏrābĭlis.
cŏmmĕmŏrātĭo, commemoramentum, *Wſpominánie, Przypominánie.*
cŏmmĕmŏro, *Wſpominam 1. 2. Przypominam.* **Etwas gedencken/erzehlen.** *Eſt & vis morbi, quod telum commemoratur.* Ser. *ſyn.* Mĕmŏro, mĕmĭni, cŏmmĕmĭni. *vide Memini.*
Cŏmmĕmŏrŏr *in SS. libris Deponens, Commemoro Activum.*
cŏmmĕndābĭlis, *Zálecenia godny.*
cŏmmĕndātio, *Zálecenie, Udawánie.* **Ein Befehl.** *Formoſa facies muta cōmendatio eſt.* J.
cŏmmĕndātītĭus, *Zalotny.* **Zur Beförderung dienlich.**
cŏmmĕndo, *Zálecam, Poruczam, Udáię pięknie, & in Kładę ſię, & ſub Przyiemnym czynię.* **Befehlen/loben.** *Verum ita riſores, ita cōmendare dicaces.* H *ſyn.* Laudo, cĕlĕbro, cŏmmītto, trādo, crēdo, dēpōno, māndo, as.
cŏmmĕnſus, ûs. *Proporcyá.*
Cŏmmĕntācŭlum, *Laſká ceklárſká.*
Cŏmmĕntārĭenſis, *Piſarek 1. Piſarz 2. Táráſowy*
cŏmmĕntārĭolum, *Kśiąſzki pámiętne.*
cŏmmĕntārĭum, *idem & Wykład 1.*
cŏmmĕntārius, *Kśiąſzki pámiętne, Spiſek, Dźiennik 1.* **Eine ausfürliche Erklärung.** *ſyn.* cŏmmĕntārĭum.
cŏmmĕntātĭo, *Rozważánie, Myśl, Cwiczenie.*

Cōmmēntātor, *Wykładácz 1. Wynáleźcá.*
cōmmēntor, *Zmyślam 2.* Erdichten.
cōmmēntītĭus, *Zmyślony.* Erdicht. *syn.* Fīctītĭus, fīctus, effictus, sĭmŭlātus.
Cōmmēnto, as. Obijam gebę, Zbiiam gębę.
cōmmēntor, aris. *Zmyślam 1. Wymyślam 1. Myślę 1. Rozważám 1. Roztrząsam, Rozmawiam, Piszę 2.* Etwas in sich selbst betrachten. *syn.* Cogĭto īnvenĭo, ădīnvĕnĭo, rĕperĭo, fingo; cōmmĭnīscor, *vel* ēxplāno, trācto, dīspŭto.
cōmmēntor, ōris. *Wynáleźcá.*
cōmmēntum, *Wymysł 1. Wykład 1. Zmyślona rzecz, Zbieránie rzeczy.* Erdichtung. *syn.* Fīctĭo, fabŭla. Fīcta, vērba: Fīctæ res
commĕo, *Przeieżdżam się, Przebiegam się.*
cōmmērcĭum, *Społeczność.* Handel *2. Towárzystwo,* Kontrákt *1. Zamianá.* Kauffmannschafft. *Tuis belli commertia Turnus.* Virg.
commērcor, Skupuię.
cōmmĕrĕo, commereor culpam. *Zásługuię, Przewiniam, Grzeszę.* Verschulden/ verdienen. *syn.* mĕrĕo, mĕrĕor.
cōmmētĭor, *Mierzę 1. Pomierzam, Wygádzam.*
cōmmētiri numero. *Zliczyć* Rechnen.
Cōmmēto as. pro commeo, Przebiegam się.
Cōmmīctĭlis, Podły.
Cōmmīgratio, Przeprowadzánie.
cōmmīgro, *Prowádzę się, Wprowadzam się.* Wegziehen. *syn.* Mīgro, ēmīgro, dīscēdo ēxĕo.
cōmmīles, commilito, onis. *Towárzysz.* Ein Mitgesell im Krieg, ein Cameradt *Germanum vidit commilito, non timet ensem.* P. *syn.* Bēlli socĭus, pūgnæ cŏmes. *vide Miles.*
cōmmīlītĭum, *Spożołdowánie, Towárzystwo* Kriegs-Gesellschafft. *Et commilitii sacra tuenda putas.* Ovid.
Cōmmĭnāndi formulæ, in Damći.
cōmmĭnātĭo, *Groźbá, Comminatim, Grożno.* Drauung.
Comminativa Adverbia. Diomed. Grożęniu służące.

Cōmmĭngo, Mokrzę się.
cōmmĭnīsco, is. Comminiscor, *Zmyślam, Wymyślam.* Erdencken, erdichten. *Post hæc cachinnat, comminiscitur libros.*(Scaz.) *vide supra. Commentor.*
Commĭnistro, Plini. corr. Commonstro.
cōmmĭno, as. *à mino as. Zganiam & in Pędzę.* (*vide Minor.*
cōmmĭnor, *à minor, aris. Grożę 2.* Drauen.
cōmmĭnuo, *Kruszę, Kruszę, Drobię, Zbiiam łeb.* Mindern, zerbrechen. *Ingenii vires cōminuēre mei.* Ovid *syn.* Mĭnŭo, immĭnŭo, frāngo, cōntĕro.
cōmmĭnūtus, *Podupadł, Nátyrána.*
cōmmīscĕo, *Mieszam 1. 4. Łączy się, Nierządu pátrzyć.* zusammen mischen.
cōmmĭsĕrātĭo, *Litość,* Mitleyden. commiseresco, *Lituię się.*
cōmmisĕror, aris. *idem & Nárzekam.*
Cōmmīssarĭus, sub Podkomorzy, Komisarz.
cōmmīssĭo, *Spuszczánie szermierzow, Zączęćie 1. Poruczanie, Kompozycya. Winá 1.*
Cōmmīssōrĭus, sub Przydatek 2.
cōmmīssum, *Dopuszczenie, Zwierzona rzecz, Winá 1. Występek, Grzech.*
commīssūra, *Spoienie, Staw 2. Figá, Szew 2. Łátá 1.* Eine Fug.
cōmmīssus, *Spoiony, Konfiszkowány, Odpádły, & sub Dźiedźictwo.*
cōmmīstĭo & commistus, us. *Pomieszánie.* Vermischung.
cōmmistus, ti. *Pomieszány.* Vermischt.
cōmmītĭgo, *Mięknzę. Wypiiam.*
committo, *Powierzam, dopuszczam się, Poruczam 1. Ważę się 2. Wdáię się 1. 2. Przepadam winę, Spaiam, Poczynam, Złączam Wádzę drugich, Szczepię, Potykam się 4. Zsywam, Ufam, Wydáię, Konfiszkowáć, Pokázuię się komu, Utracam r Grzeszę, Háftuię, Przewiniam.* Anvertrauen, anbefehlen. *Primus in expertæ commisit semina terræ.* Tib. *syn.* ādmītto, patro, fācĭo, *vel* crēdo, cōnfīno,

cōmmēndo, trādo, *vel* ēxpōno, objĭcĭo.
Cōmmĭtto bellum, *Zwodzę bitwę* Committo literis. *Wpiſuię.* Committo ludos, *Stroię igrzyſká.* Committo me fortunæ. *Puſzczam ſię ná ſzczęście.* Committo me fluctibus. *Puſzczam ſię ná morze.* Committo me viæ. *Udáię ſię gdźie.* Committo noxam: *Przewiniam*
Commixtio, idem Commiſtio.
cōmmĭxtum, *Mieſzániná.*
Cōmmŏdātārĭus, *Commodator,* Pożyczálnik 2.
Cōmmŏdātĭo, *Pożyczánie 1. 2.*
Commodātītĭus, Pożyczálny; ſine auctore.
cōmmŏdātò, *Pożyczkiem.*
cōmmŏdātum, *Pożyczána rzecz 2.*
Cōmmŏdātus, i. *commodus, vel accommodatus, Pożyteczny.*
cōmmŏdè, *Ráźno, Wczas 1.* Snádnie, *Poręce Dobrze mi.* füglich.
cōmmŏdĭtas, *Snádność, Łágodność, Wczas, Pożytek.* Gelegenheit Nützlichkeit. *Cogimur ipſius commoditate frui.* Ovid. *ſyn.* ūtĭlĭtas, *vel* ōccāsĭo, cōmmoda, tēmpŏra.
cōmmŏdĭto, as. *Pożyczam 1.*
cōmmŏdo, as. *idem* & *Pożyteczny ieſtem, Dogadzam 1* & *ſub Rad co widzę.* Einem nützlich ſeyn. *Tarpeio Deus hic commodet ora patri.* M. *ſyn.* āccōmmŏdo, mutŭum do, præbeo.
cōmmŏdŭlātĭo, *Proporcyá 1.*
cōmmŏdŭlè, commodulum, *Wczas.*
cōmmŏdum, *Ná ſzczęście 1. lenom uſzedł, Dobrze mi 2. Wczas.*
cōmmŏdum, *Pożytek, Wczas.*
cōmmŏdum eſt. *Podobá mi ſię, Czas po temu, Łácno mi.*
cōmmŏdus, *Wcześny, Spoſobny, Pożyteczny, Powolny. Raźny, Mierny, Ludzki, Łágodny, Układny, Znośny.* Nützlich, bequehm. *Jam bene pro merito commoda mille precor.* Ovid. *ſyn.* āccōmmŏdus, ūtĭlis, ōppōrtūnus āptus, tēmpēſtīvus, ĭdōnĕus.

Cōmmōlĭor, *Knuię 2. Wymyślam, Idę ná kogo, Zwalam, Sztuki záżyć.* Fürnehmen. *Cum commoliri tempeſtas fulmina cœptat.* Luc. *ſyn* Mōlĭor, nītor, ānnītor, cōnnītor.
cōmmŏlo, is. *Mielę.*
cōmmŏnĕo, commonefacio. *Nápominám.* Erinnern, Mahnen. *ſyn* Mŏnĕo, ādmŏnĕo.
cōmmŏnĕfīo, *Nápomináią mie.*
cōmmŏnĭtĭo, *Nápominánie.*
cōmmŏnĭtōrĭum, *Kśiążki pámiętne, Nápominánie.*
cōmmonſtro, *Pokázuię 1.*
cōmmŏrātĭo, *Mieſzkánie 1. Omieſzka, Pomieſzkánie, Przebywánie.*
cōmmŏrātĭo, *Item Cic. Figura Oratoria, in aliquo argumento firmo diutius hæret.*
cōmmŏrdĕo, *Skąſáć.*
cōmmŏrĭēntes, *ſub Máſtokowie Tureccy.*
cōmmŏrĭor, *Umieram ſpołem.*
Cōmmŏro, *as. Mieſzkam 3.*
commŏror, *Mieſzkam gdźie, Báwię ſię 2. Báwię kogo.* ſaumen/ ſich auffhalten. *ſyn* Mŏror, mănĕo, cōnsīſto.
Cōmmorsĭcāre, *Skąſáć. Commortalis, Smiertelny.* Cōmmōſis, *gr. Pierzgá.*
Cōmmōtācŭlum, *Laſká Ceklarſká.*
cōmmōtĭo, *Poruſzánie 2. Afekt.* Bewegung *ſyn.* Mōtus, tŭmūltus, pērtūrbātĭo.
cōmmōtĭūncŭla, *Poruſzenie ſię, Ograżká.*
cōmmōtus mente, *Szalony 2.* Bewegt. *Ergo ubi commotâ fervet plebecula bile.* Perſ. *ſyn.* Mōtus, pērtūrbātus, tērrĭtus, pērtērrĭtus, trepĭdus, āttonĭtus, ſtupĕfăctus.
cōmmŏveo, *Ruſzam ſię 2. 3. Pobudzam. Ruſzam 2. Wzruſzam, Przenoſzę 3. Podnoſzę.* Bewegen. *Celeres neque commovet alas.* V. *ſyn* Mŏvĕo, pērtūrbo, āffĭcĭo, cōncĭto, īncĭto.
cōmmŏvĕo ſacra. *ſub Proceſſya.*
cōmmŏvĕor, *Obchodźi mię 2. Poruſzam ſię.*
cōmmūlcēre, *Ogłáſkáć*
Cōmmūlco, *commulto, Zbiiám komu gębę.*

Cōmmūne, *Pospolitá rzecz, Pospolite dobro, Pospolitość, Rzeczpospolitá.*
cōmmūne est, *Pospolito iest.* Commune sit, *Dźielmy się.* Communem se facere. *Nierządu pátrzyć.*
Cōmmūnĭcārĭus dies *in Wszech świętych dźień*
Cōmmūnĭcātor, *Uczestnik.*
cōmmūnĭcātĭo, commūnicatus, us. *Społeczność, Obcowánie.*
cōmmūnĭcātĭo sermonis, *Rozmowá.*
cōmmūnĭcatĭo, *figura Oratoria; suprà* Anacœnosis, *eadem.*
cōmmūnĭco, *Społkuię, Uczestnikiem czynię, Zwierzam się, Rozmawiam.* Mittheilen. *At sua Tydides mecum communicat acta.* Ov. *syn.* Cōnfĕro crēdo, pārtĭor, īmpērtĭor, partĭcĭpem făcĭo.
cōmmūnĭo, onis. *Uczestnictwo, Społeczność.*
cōmmūnĭo sermonis, *Rozmowá.*
cōmmūnĭōnem abnuens, *sub Niespołkuię.*
cōmmūnĭo, is. *Obwárowáć.* Befestigen. *syn.* Mūnĭo vāllo. *vide Munio.*
cōmmūnis, *Pospolity 1. 3. Powszechny, Społeczny, Nieczysty.* Gemein. -- *Tantumque bonis communibus absto.* Virg. *syn.* Vūlgāris, pŏpŭlāris, plēbēius, pērvăgātus, trītus, nōn rārus frĕquēns.
cōmmūnis Mercurius, *Prov: sub Dźielmy się.*
cōmmūnĭtas, *Społeczność, Obcowanie 1 Pospolitość.* Gemeinschafft. *syn.* Cōmmūnĭo, cōmmērcium, fœdus, sŏcĭĕtas. *epith.* Socĭa fīda svāvis. *phr.* eōsdem habitāre pĕnātes īisdem cōnsīdĕre rēgnis. Consōrtĭa tēcta ūrbis hăbēnt, in medium quœsīta rĕpōnunt. Mēns ōmnĭbus ūna est, ōmnĭbus ūna quĭes ŏpĕrum, lābor ōmnibus īdem Quō res cūnque cădent ūnum & cōmmūne pĕrīclum, ūna sālus āmbōbus erit. Cōmmūnem hūnc ērgo pŏpŭlum părībŭsque rēgāmŭs auspiciis. Si Jupĭter ūnam ēsse vĕlit Tўrĭis ūrbem Trōjāque prŏfectis Miscērīve prŏbet pŏpŭlos aut fœdĕra jūngi?
cōmmūnĭter, communitus, *Społecznie, Powszechnie, Pospołu, Pospolićie.* Gemeiniglich *Item, capitur communiter herba.* Ser. *syn.* Vūlgo pāssim, ŭbīque, *vel* sæpĕ, sæpĭus, crēbro, plērumque, frĕquenter.
cōmmūrmŭrātĭo, *Szmer.* Das Geräusch
cōmmūrmŭro, commurmuror. *Mámrzę, Márkocę.*
cōmmūtābĭlis, *Odmienny.*
cōmmūtātĭo. commutatus, ûs. *Zamiáná Odmiáná.* Veränderung.
cōmmūtātio, *Cic. figura Rhetorica, unam sententiam in aliam sensu contrario formans*
cōmmūto, *Odmieniam 1. 3. Mieniam się, Mienię fárbę, Prowádzę się.* Wechseln/ tauschen/ verändern. *In commutatum veniunt &c.* Lucr. *syn.* Mūto, pērmūto, cōnvērto, īnvērto. *vide Muto.*
cōmmūto pecuniâ, *Przedáię.* commuto verbum, *Sprzeczam się.*

COMO

Cōmo, is. *Piękrzę, Tráfię.* Zieren/ auspußen/ kämmen. *Comat Virgineas hasta recurva comas.* Ovid. *syn.* Pēcto, dēpēcto, ōrno, ădōrno.
cōmmœdĭa, *gr. Komedyá 1.* Schauspiel. *Interdum tamen & vocem comœdia tollit.* Ovid.
cōmœdĭcè *sub Komedyą stroię.*
cōmœdĭcè adstitit, *Uprząd postáwę.*
cōmœdĭŏgrăphus, *gr. Pisarz wierszow.*
cōmœdus, *gr. Aktor 1.* Comediant. *Hæc de Comœdis te consulit, illa Tragœdum.* Juv.
cōmōpŏlis, *gr. Wieś.* Cōmōsus *Kosmaty.*
cōmōtria, *f. gr. sub Piękrzyćiel.*

COMP

Cōmpāctĭlis, *Składány 2. Spoisty, Siádły, Plecȩiony.*
cōmpāctĭo, *Spoienie, Zbićie gwożdźmi.*
cōmpācto, *Zmownie.* compacto corpore; *Siádły.*
cōmpāctor librorum, *Księżnik.*
cōmpāctum, *à con. & paciscor. Zmowá.*
cōmpāctus, *à Compingo, Składány, Spoiony, Siádły.*
cōmpāges, is. *hæc. Spoienie, Szew, Staw w ćiele.* Zusammenfügung. *In latus, inque feri*

 curvam

curvam compagibus alvum. Virg. *syn.* Cōmpāgo, cōmmīssūra, vīncŭlum. *epith.* Sŏlĭda, rĭgĭda, sēcūra, īncōncussa. *phr.* Fērro & cōmpāgĭbus ārctis claudentur bĕllī portæ. Dūra cōmpāge tĕnēbānt. *vide Vinculum*

Cōmpāgĭno, *Zwieram 1.*

cōmpāgo, inis. *Spoienie.* Eine Fuge. -- *In nebulam clara compagine versus.* Mart.

cōmpar, ăris. *adject: omne. Rowny*, *Podobny*, *Przyzwoity.* Gleich. *Bellatorque tuo pensus sine compare pugnes.* Ovid. *syn.* pār, sĭmĭlis, æqualis.

cōmpar, *Towárzysz 1. Małżonek.*

cōmpar, *Cic: Figura Rhetorum, quæ membra orationis pari numero syllabarum componit.*

cōmpărābĭlis, *Rownániu podległy.*

cōmpărātè, *Względem.*

cōmpărātĭo, *Rownánie*, *Przyrownánie*, *Nábywánie*, *Przygotowánie.*

compărātum est. *Zwyczay iest.*

cōmpărātīvus, *Rownáiący.*

Comparativus Gradus Grammaticorum, qui cōparationum significationem continet, Quintil.

Cōmpārco, *is. Oszczędam.*

cōmpārĕo, comparet, *Widáć*, *Znáć*, *Nayduie się*, *Pokázuie się co*, *Stánąć*, *Pokázuię się komu.* Erscheinen. *Lucifer in toto comparuit orbe.* Ovid. *syn.* āppārĕo, vidĕor, adsum, ēxsto.

cōmpăro, as. *Przyrownywam*, *Gotuię 1. 2. Dostaię 1. Nábawiam*, *Sposabiam*, *Pogadzam się*, *Spráwuię 14. Kupuię*, *Usadzam.* Vergleichen/ zubereiten. *Divinis hoc factum comparat ausis.* Syl. *syn.* Cōnfĕro, ăssĭmĭlo, āpto, compōno, æquo, coæquo, adæquo *vel* păro, āssĕquor, cōnsĕquor, acquiro, ădĭpiscor, obtinĕo cōllĭgo. *phr.* Sī părva lĭcet cōmpōnĕre magnis Grandĭa si părvis āssĭmilāre lĭcet, aptāri māgnis īnfĕriōra lĭcēt. Nōn īllī quīsquam bĕllo se cōnfĕret hĕrōs, & merum cōnfĕrtur Ulȳsses. Quid vetat à magnis ad res ēxĕmpla mĭnōres sūmĕre: Sīc părvis cōmpōnĕre māgna sŏlēbam. Sī lĭcĕat sŭpĕris hŏmĭnum cōnfĕrre lābōrēs. Sī lĭcet à părvis ănĭmum ad mā-jōra refĕrre. Si lŏcus est ălĭquis tānta ĭnter nōmĭna părvis, Sī lĭcet ēxĕmplīs in părvō grāndibus ūti. Dēnique ut ēxĕmplis īpsos æquāntibus ūtar. *v. Similis.*

Cōmpārtĭceps, *Uczestnik.* *Cōmpārtĭor Dźielę.*

cōmpāsco, *Pasę bydło.* Compascŏr, *Pásę się.*

cōmpāscŭus, *Pospolity 1.*

cōmpāscŭus ager, *Pástwisko 1.*

cōmpāter, *Kmotr.*

cōmpărtĭor, *sub Społżáłuię.*

cōmpâtrōnus, *sub Opiekun.*

cōmpāvēsco, *Przelęknąć się.*

cōmpăvĭo, *Zbiiam gębę.* *Cōmpăvitus*, *Zbity.*

Compectum; lege Compactum.

cōmpĕde vinctus, *Spętány.*

cōmpĕdes adĭmo, resolvo, *Rospętáć.*

cōmpĕdes indo, compedio, *Pętam.*

cōmpĕdītus, *Pęto noszący*, *Spętány.* Der mit Fußbänden gebunden ist. *Tum compediti ianuam lima terunt.* (Jamb.) *syn* Cōmpĕdibus vīnctus, lĭgātus.

cōmpĕdum tritor, *Okowániec.*

cōmpellatĭo, *Nálegánie*, *Nápominánie*, *Mowienię do kogo.*

cōmpello, as. *Mowię do kogo*, *Miánuię Pozywam 1. Námáwiáć ná nierząd.* Anreden/ anklagen. *Compellabat, & has tristes Latonia voces.* Virg. *syn.* Vŏco, ădvŏco, allŏquor. *vide Alloquor.*

cōmpĕllo, is. *Zgániam*, *Wganiam Przymuszam*, *Przypieram*, *Przywodzę 4. Pozywam 1* Nöthigen/ zusammen treiben. *Hædorumque gregem viridi compellere hibisco.* Virg. *syn* Pĕllo, ŭrgĕo, ădĭgo, cōgo, īmpĕllo.

cōmpēndia sequor, *Oszczędam.*

cōmpēndĭa scribendi, compendĭa vocum, *Abrewiácya.*

cōmpēndiārio, *Krotko.*

cōmpēndĭārĭus, *Krotki.*

cōmpendĭfăcĭo, compendium facio, *Skrácam*, *Zyskuię*, *Krotko mowiąc.*

cōmpēndiis scribendi utor, *Piszę prętko.*

cōmpēndĭōsus, *Sumowány*, *Zyskowny.*

Cōm-

Cōmpendĭum, *Krotkość*, *Sumowánie*, *Zysk i Pożytek.*
cōmpēndĭum dicendi, *Mowá krotká.*
cōmpēnsatio, *Nágrodá*, *Rownánie.* Vergeltung.-- *Homo est, hæc compensatio rupit.* Sid
cōmpēnsātivus, *sub Nágrodny.*
cōmpēnsŏ, *Nágradzam.* Vergelten / ersetzen. *syn.* Pēnso, mūnĕror, rĕmūnĕro. *phr.* Rĕddo mūnus, refero, rependo.
cōmpēnso pedibus pecuniam, *Odchodźić.*
cōmpērce, *pro compesce priscum, in Nie.* & *Hamuię*
cōmpĕrēndĭnātio, *cōmperendinatus, ûs.* *Odwłoká 2.*
cōmpĕrēndĭno, *as.* *Odkładam.*
cōmpĕrēndĭnus, *sub Rękoiemstwá dźień.*
cōmpĕrio, Comperior, *Doświadczam 2. Naydwię 2. Wyrozumiewam.* Etwas erfahren. *Unde hæc compererim, tam bene quæris, amo.* Ovid. *syn.* Dēprĕhēndo, scĭo, novi.
cōmpērnis, *Krzywonogi.*
cōmpērtĭus, *sub Doświadczam.*
cōmpērto, *Doznáwszy.*
cōmpērtum ēst mihi, habeo compertum, compĕri, *Wiem pewnie.*
cōmpērtus, ti. *Doświadczony.*
cōmpes, ĕdis, hæc. *Pęto.* Fußband. *Sed neque compedibus, nec me compesce catenis.* Ovid. *syn.* Cătēna, vīncŭla, lăquĕus. *epith:* Dūræ, prædūræ, sævæ, tĕnāces, firmæ, sērvīles, pōndĕrōsæ, vălĭdæ, tārdæ, grăvēs fĕrrĕæ, mŏlēstæ. *vide Catena.*
cōmpes linea. *Sidło.*
cōmpēsco, *Uskramiam, Hámuię, Społpásę.* Zähmen. *Lanea, quæ pœnis compesceret inferiorem.* Hor. *syn.* Cŏhĭbĕo, rĕtĭnĕo, cōntĭnĕo, cŏērcĕo, fræno, rĕfræno comprĭmo.
cōmpĕtens, *Słuszny, Przyzwoity, Przynáleźący.*
cōmpĕtēnter, competentissimè, *Przystoynie, Przyzwoićie, Pomiernie.*
cōmpĕtēntia, *Przynáleźytość, Proporcyá.*
cōmpĕtit, *Przynaleźy, Przystoi, Zgodźi się Zgadzam się.*

Cōmpĕtītor, *Społprosźący.*
cōmpĕto, *Społproszę, Władam 2. Dogadzam (. Domieszczam.* mit einem andern begehren. *syn.* Cōnvĕnio, cōngrŭo, dĕcĕo. *(iestem.*
cōmpĕto animo, auribus, lingva, *Przysobie*
cōmpīlātĭo, *Złupienie 1. Okrádzenie.*
cōmpīlātor, *Wyłupićiel, Złodźiey 1. Przewábiácz.*
cōmpīlātus, *Okrádźiony.*
cōmpīlo, à pilus, vel à pilo as, sub *Obrywam Krádnę 1. Nec te compilent fugientes hoc juvat horum.* Hor.
cōmpīlo, à pilum vel à pilo as. *Sćiskam 4. Kupię, Krádnę 1. 3 Wykradam, Wyłupuię 1. Porywam zá łeb, Okráść kogo, Biię kogo, Przewabić.* Stelen/ rauben. *Compilare Cilix volebat hortum* (Phal.) *syn.* ĕxpīlo, dīrĭpĭo, ērĭpĭo, fūror, prædor.
cōmpīngo, *Spájam, Spinam, Wtłáczam 1. Fasuię, Tarćicami pokłádam, Rzucam w oczy. Osadzam więźniá.* Zusammen hefften. *syn.* Cōmpēllo, dētrūdo ădĭgo, ūrgĕo, *vel* compono, cōnjūngo.
cōmpĭtalis, compĭtalitius, *Tretowy, Pospolity*
cōmpĭtālĭa, compitalia festa, *sub Krzyżowá drogá.*
cōmpĭtum, *Tret Rozstániá drog.* Creutzweg. *Compita grata Deo. compita grata cani.* Ovid. *syn.* Vĭa, ĭter, vĭcus, plateæ. *v. Via*
cōmpĭtus, *ti. Krzyżowá drogá.*
cōmplăcet, complacitum est. *Podobá mi się Ulubić sobie.*
cōmplăcĭtus, *Ulubiony. Complaco. Błagam.*
cōmplāno, *Rownam 1. 2. Náwożę, Poleruię.* Eben machen. *Complananda domus, desolandiq; penates.* F. *syn.* Æquo, ădæquo, ĕxæquo, *vel* sōlo æquo. ĕvērto.
cōmplāntor, *sub Szczepię.*
complaudo, *Cic. corr. Plaudo.*
cōmplēcto, *Obłapiám.*
cōmplēctor, idem & *Obeymuię 1. Poymuię co myślą.*

myślą, Ogárnąć. Vmbfahen. *Et patris Anchisæ gremio complectitur ossa.* Virg. *syn.* ămplēctor, cōmplēxu tĕnĕo, fŏvĕo. *vide Amplector.*
cōmplēmēntum, *Copełnienie.* Erfüllung. *syn* Sūpplemēntum.
cōmplĕo, *Dokładam, Dopełniam, Dolewam, Nápełniam, Nátykam się, Stoi to zá to Dokonywam Spełniam Zástępuię, Nábiiam u ßy.* Erfüllen. *Annuus exactis completur mensibus orbis.* Virg. *syn.* īmplĕo, ădīmplĕo, *vel* pĕrfĭcĭo, ăbsōlvo fīnio, cōnficĭo, īmpōno finem.
cōmplētĭo, Wypełnienie.
cōmplētus, *Peten, Zupełny.* Erfüllt/ voll/ gantz. *Completos lapidum labiis, tum spuma per oras.* J. īmplētus, plēnus, *vel* pērfēctus.
cōmplex, Towárzyß 1. & Pomocnik.
cōmplēxĭo, *Záwikłánie, Splećienie, Złączenie, Obięćie, Zámknienie, Komplekſya, Dowod.*
cōmplēxus, ûs. *Łono 2. Obięćie, Obłápiánie, Powikłánie.* Vmbfahung. *Quis te nostris complexibus arcet?* Virg. *syn.* ămplēxus. *epith* ăvĭdus, tĕnax, mōllis nēxĭlis, ărctus, mutŭus, dulcis, tĕner, plăcĭdus. *vide Amplexus*
cōmplēxus, xi. *Splećiony.*
cōmplĭcāri, complicatus, *Powikłało się.*
cōmplĭco, *Składam 2. Zwiiám 1.* Zusammen wicklen. *syn.* Plĭco, cōnvōlvo, īnvōlvo, cōntrăho.
complōdo, *Kláſkam rękomá.*
cōmplōrātĭo, comploratus, us. *Płácz.*
cōmplōrātus, ti. *Opłákány.*
cōmplōro, comploratu persequor, *Opłákiwam.*
cōmplŭor, Moknę. Complutus, *Zmokły.*
complūres, complusculi, *Niemáło ich* Viel mit einander. *Complures alios doctos ego quos & amicos.* Hor. *syn.* Mŭlti, pērmŭlti, plūres, plūrĭmi.
complurĭes, *compluriens, priscè, Częſto 1.*

Cōmplŭvĭātus, *Czworográniaſty, & in Winnicá powiązáná.*
cōmplŭvium, *Dach 1. Stek, Podworze.*
cōmpōndĕro, *Pomierzam.*
cōmpōno, *Składám 1. Układam, Jednam, 1. Rownam, Pogádzam 2. Złączam, Uſpokoić co, Przypráwiam, Przyrownywam Spuſczám kogo, Zmyślam, 1. 2. Piſzę 2. Grzebię umárłego, & sub Doſzłá ugodá.* Zusammen ordnen. vergleichen. *Sic parvis componere magna solebam.* Virg. *syn.* Cōmpăro cōnfĕro, apto, ăſsĭmĭlo, æquo, ēxæquo, ădæquo, cōæquo. *vel* cōnjūngo, cōmmĭtto, *vel* (scribo.
cōmpōno me, *Kłádę się.*
cōmpōno vultum, *Uprząść poſtáwę.*
cōmpōrto, *Znoſzę.* comportatio. *Znoſzenie.*
cōmpos, ŏtis. *adject: omne. Uczeſtnik.* Mächtig. *Insequere, & voti postmodo compos eris.* O.
cōmpos fio. *Otrzymawam, Doſtáło mi się, Doſtáię 1.* Compos animo, compos mentis, sui *Przy ſobie.*
cōmpŏsĭtĭo, *Składánie, Spuſzczánie szermierzow, Ugodá, Przypráwá, Receptá.*
cōmpŏsĭtĭo amicabilis, *Zdánie,* Cōmpŏsĭtē, *Gładko, Pięknie, Skromnie.* Compósitò. *Zmownie.*
cōmpŏsĭtor, *Składacz.* Ordner, Zusammenfüger. *Plus tibi permisit compositore suo.* Ov.
cōmpŏsĭtūra, compoſtura, *Składánie, Spoienie, Przypráwá. Receptá.*
cōmpŏsĭtus, *Porządny 1. Kſztałtowny, Umowiony, Zmyślony.* Zusammen gemacht. *Mollia composita littora fronde tegit.* Prop.
cōmpŏsĭtus pretio, *Náięty.*
compoſtus, Umárły.
cōmpotātĭo, *Społpiiánie, Dobra myśl, Bánkiet, Bieśiádá 1.*
cōmpotem facio, *Nábáwiám, Domieſzczam Przyimuię 1.*
compotio, is. Nábawiam.
cōmpōto, *zpołpiię.* Mit einander trincken. *vide Poto.*

Cōmpō-

Cōmpotor, oris. compōtrix, *Spółpiiący.*
compræs, ædis. Społrękoymiá.
cōmprānsor, *Społiadáiący, Gość 1.*
cōmprĕcātĭo, *Modlitwá.*
cōmprĕcor, *Modlę się.*
cōmprĕhendo, comprendo, *Imam kogo, Chwytam 1. Ogárnąć 1.* Poymuię *co myślą, Przyimuię się, Záchwyćić ogniá.* **Begreiffen.** *syn.* āccĭpĭo, căpĭo, āpprēndo āpprĕhēndo; āssĕquor. *vel* cōncĭpĭo, īntēllĭgo, pērcĭpĭo.
cōmprĕhēnsĭbĭlis, *Poiętny 2. Obiętny.*
cōmprĕhēnsĭo, *Imanie. Poięćie, Obięćie, Poimánie 2. Chwytánie, Uchwycenie, Okrągłość.*
cōmprēsse, *Sćiśle,* Krotko. Compressĭo, *Sćiśnienie 1. 2.* comprēssĭuncŭla, *Sćiśkánie*
cōmprēssor, *Gwáłćićiel.*
cōmprēssus, us. *Sćiśnienie 1. Zgwałcenie 2, Drogość 2.*
cōmprĭmo, *Dłáwię, Sćiśkám 1. Zádławić, Hámaię. Uśkrámiam, Uymuię kogo, Stulam, Tłumię, Trzymam co śkępo, Zátrzymawam 2. Otrzymáć się 2. Utłoczyć, Zgwáłćić, Wśćiągam 1. Zámykám.* **Zusammen drucken.** *Fare, age, quid venias Iam isthinc & comprime gressum.* Virg. *syn.* Tĕnĕo, rĕtĭnĕo, cŏērcĕo, cŏhĭbĕo, cōmpēsco sīsto, rĕtārdo, *vel* ābscōndo; ŏccūlto, tĕgo, ōbtĕgo, *vel* cōntrăho, strīngo. cōnstrīngo, *vel* prĕmo, ōpprĭmo.
cōmprĭmo animos, *Składam pychę.*
cōmprĭmo manus, *Zákładam ręce.*
cōmprĭmor, sub *Otrzymáć się.* (*chwałácz*
cōmprŏbātĭo, *Pochwała.* Comprobator, *Po-*
cōmprŏbo, *Pochwalam, Potwierdzam* **Loben/ billigen.** *Comprobat ô quántum distant humana supernis.* A. *syn.* Prŏbo, āpprŏbo laudo.
cōmprōmissārĭus, Jednacz.
cōmprōmissum, *Zakład iednaczy, zdánie.*
cōmprōmītto. compromissum facio, *Zdaię się ná dobre ludźie.*
cōmptus, ti. *Ozdobny, Gálánt, Upstrzony.*
cōmptus, us. *Piękrzenie.*

Compūgno, *Biię się z kim. Swárzę się.*
cōmpūlsĭo, *Przymuszenie.*
cōmpūlsor, *Przymuśićiel.*
cōmpūnctĭo, Kłoćie *2. Skłoćie, Sztychowy raz, Skruchá.*
cōmpūnctus, *Skłoty,* *Pryskowány.*
cōmpūngo, Kolę *1. Skłoć.*
cōmpŭtābĭlis, *Łácny do obráchowánia.*
cōmputātĭo, *Ráchunek.*
cōmpŭto, *Ráchuię 1.* **Erwegen/ ermessen** *Utile sollicitis computat articulis.* Ovid. *syn.* Nūmĕro, cēnsĕo, puto.
cōmpūtrēsco, *Prochnieię, Gniię.* **Verfaulen.** *vide Putresco.* (Komput.
cōmpūtus, per 2. & per 4. tus. ti. Ráchunek an

CONA

Cōnāmen, *Uśilność, Pąd.* **ein Fürnehmen.** --- *Exiguo funem conamine traxit.* Ovid. *syn Conatus.*
cōnāmen sumo, *Zápuszczam się.*
cōnāmēntum, *Drąg 2. & Silenie 1.*
cōnātĭo, *Uśilność.* conatum, ti. *Zamyśł.*
cōnātum capio, *Záwodzę się.*
cōnātus, us. *Uśilność, Zamyśł, Zápuszczánie.* **Vnterstehung.** *Sed quoniam canitis fatum conatibus obstat.* Ovid. *syn.* Cōnāmen, tēntāmen, mōlīmen, nīsus, vīs. *epith:* Māgnus, cōnstāns. audax, gĕnĕrōsus, fortis māgnănĭmus laudābĭlis, īngēns, vălĭdus, sūmmus, gĕmĭnātus, ĕxĭgŭus, cŭpĭdus mŏdĭcus. *phr.* Stŭpŭēre patres tēntāmĭna tānta. Cōnātusque suos, & frăgĭlis vălĭdo cōnāmĭne sōlvitur ēnsis & nōbĭle nērvis, cōnāmen călĭdus præbet crŭor, in mĕdĭis cōnātĭbus ægri sŭccĭdĭmus, non līngva valet, non cŏrpŏre vires.
cōncăco, *Plugáwię.* cōncæde claudo, *Zárębuię drogę.* cōncædes, is. f. *Obrąb.*
cōncălĕfăcĭo, *Zágrzewam, Rozruchać się.*
cōncălĕfactōrĭus, *Zágrzewaiący.* (*się.*
cōncălĕo, concalefio, concalesco, *Zágrzewam*
cōncāllĕo, Drętwieię, Odrętwieć.

Cōncălo as. *Zwoływam.*
cōncămĕrātĭo, *Sklep.* concămĕro, *Sklepię.*
cōncănŭi, *à concino, in Spiewam.*
cōncăpes is. f. *Drewno wyrobione, Tycz, winniczne roßty.*
concăptīvus, *Społwięźień.*
concăstīgo, *Strofuię.*
concătēno, *Łáńcuchem wiążę,* & sub *Łáncußne.*
concătērvāti, *Zátárli się,* & sub *Sćiśnąć się.*
concăva orum, *Grubá.*
concăva pars, *Złobkowátość.*
concăvo as. *Wydrażam Nákrzywiam.* Außhölen. *Est locus, in geminos ubi brachia concavat arcus.* Ovid. *syn.* Căvo, ēxcăvo.
concēde hinc, *Precz z tąd.*
concēdĭte, *Wárá 1.*
concēdo, *Dozwalam, Przyźwalam. Uchodzę, Dáruię, Dáię 1. Podaię 1. 2. Ustępuię, Przyznawam 1. Daymy to, Umieram 1.* Zulassen/ erlauben. *Quo mihi fortunæ, si non conceditur uti.* Hor. Dōno, do, lārgĭor, trĭbŭo, pērmītto, cēdo, *vel* fătĕor, non nĕgo, non rĕpūgno non rĕcūſo, nōn ăbnŭo, *vel* ăccēdo tranſeo.
concēdo alicui dicto, concedo impunitatem *Odpuſzczam.*
concēdo de meo jure, *Ustępuię swego.*
concedo in jus, ditionem. *Podáię się.*
concedo petitioni, *Uprośić się dáię.*
concĕlēbro, *Słáwię, Stroię igrzyską.* ein Fest halten. *Concelebra & multo tempora funde mero.* T. *vide Celebro.*
concēlo, as. *Táię czego.*
concēnt[illegible], *Spiewánie, Melodya.*
concentor *qui simul canit.* Calepin. *ex Decret.*
concēntrātĭo, *Sćiśnienie 2.*
concēntŭrĭo, as. *Rospisuię, Sporządzam, Zbieram 1. Rozmyślam się.*
concēntum servat, *Stroyny 2.*
concēntus, us. *Spiewánie, Melodya, Zgádzanie się, Zgodá.* Zusammenstimmung. *epith.* blāndus. *phr.* Cōncōrs cāntus. Vōcum dīſcordĭa concors. Lætis mulcēnt cōncēntĭbus auras. Vŏlŭcrum rĕsŏnat cōncentus ad auras. argūti concēntus mūrmŭra. Fēsti concēntus aĕra, *vel* ædes mūlcēnt. *vide Cantus.*
cōncēptăcŭlum, *Poczęćiá mieysce, Doł, Káłużá.* Ein Ort da etwas empfangen/ und behalten wird. *Intercepta sinu per conceptacula sese.* Prud.
cōncēptātur, sub *Poczyná niewiástá.*
cōncēptēla, *Rurmusowá skrzyniá.*
cōncēptĭo, *Poczęćie, Obięćie, Formułá, Koncept*
cōncēptio verborum, formularum, concepta verba. *Formułá.*
cōncēptis verbis, *Rozmyślnie, & sub Przyśięgam*
cōncēptīvæ *feriæ sub Swięto ruchome.* concēptīvus *Zápowiedny.* Cōncēpto *as. Zámyślam co* Conceptor, *Práktyk podły.*
cōncēptus, ti. *Rozmyślny.* Conceptus, us. *Poczęćie, Poięćie, Płod 1. Jámá, Koncept.*
cōncērno, an *Báczę.*
Concernit. pro pertinet ac respicit, tangit, fert secum, recentiorum est Latinorum.
cōncērpo, *Drápię, Concerræ sub Báłámut.*
concerro onis, Towárzyß 1. Bałámut.
cōncērtātĭo, *Swar, Spor* ein zanck. *Concērtātīvus. Swárliwy.* Concertator, *Przećiwnik, Wárchoł.* Concertatorius, *Swárliwy Sporny 1*
concerto, *Sprzeczam się, Swárzę się, Wyśćigam się. Concertor, pro, certo cum, Sapient. 15.*
cōncēſsātĭo, *Przestawánie, Przestánek.*
cōncēſsīvus Dozwaláiący. Cōncēſſo, *as. Przestáię.* Conceſſio, conceſſium, conceſſus us. *Dozwolenie, Godźiwá rzecz.*
cōncha, gr. *Slimácza skorupá, Pław, Skorupá, Korczack 2. Łupiná, Czára 1. Umywádlnik.* Fisch in Muschlen/ allerley Fisch mit harten Schalen. (*Genus est piscis firmiorem habens testam.*) *Interdum accipitur pro gemmis, quæ nonnunquam in ea reperiuntur. epith.* Squāllens, pretĭōſa, vīlis, dētrīta, mărīna,

tĕnuis,tōrta, æquŏrĕa, lūcĭda, adūnca,nĕrvōsa, īnda,gēmmĭfĕra, gēmmāta squāllĭda sarrāna, sĭdōnĭa, spūmans, lĕvis, aurata.*phr* Băcca rĕnidēbat cōncha derāsa tĕnāci, & nivĕos hŭmĕros lūcĭda cōncha tĕgit. Sīc lævēs cūrvo spērnuntur līttŏre cōnchæ. *Sumitur quandoq; pro tuba.* Nōn făcit ad nostros ærĕa cōncha sŏnos, ēxpāvit tōrtæ cērtāntĭa mūrmŭra cōnchæ. *vide Tuba.*

cōncha, ærea ferrea. *Miednicá.* Cŏncha bibo, *Pełnię 1.* Concha margaritifera. *Perłowá máćicá.* Concha Porcellana, Venerea, *Pław* Conchæ calculus, nucleus, *Perłá.* cōnchātus, *Dołkowáty.*

cōnchis, idis *gr. Slimáczy kámień, Groch w łuskách.*

cōnchīta æ. m. *gr. Rybak.*

cōnchlāce, *Kámyczek gładki.*

cōnchŭla, *Skorupá, Niecká, Korytko, Pław.*

cōnchyliāta vestis, *Szárłat.* Cōnchyliātus, *Szárłatny.*

conchȳlis, is. & *vel* idis. *vel* tincta fuco. purpura. *Catul Seren. vel à Conchyli. vel adjective conchylis purpura. vel conchyli fuco i. conchylij vide Scalig.* Passeratium. *Tincta tegit roseo conchylis purpura fuco.* Cat.

conchȳlĭum, *Pław 4. Szárłat 5.* **Ein Fisch in einer Schalen, von welchem Purpurfarb oder Scharlach gemacht wird.** *Lubrica pascentes implent conchylia lunæ.* Hor. *Genus conchæ idem cum murice, cujus sanie pretiosissima lana tingebatur. vide Murex.*

cōncīdo, *Rąbam, Kráie, Siekę 1. Drobię, Posiekáć.* Knuię *1.* **Zerschneiden, Zerstücklen -** *- Scrobibus concidere montes.* V. *syn.* Cædo, scīndo.

cōncĭdo *à cado, Upadam 2. 8. Serce trácę.* **Zu hauffen fallen.** *Concidit immundoq; fimo sacroq; cruore.* Virg. *syn.* Cădo dēcĭdo, rŭo, cōrrŭo lābor, (ĕris) *vide Cado.*

cōncĭēo, *Porußam, Pobudzam, Zwoływam.* **bewegen.**

cōncĭlĭābŭla, orum. *Sąd.*

cōncĭlĭābŭlum, *Schadzká, Grod, Powod. Oppida, mercatus, & conciliabula, & artes.* Prud

Cōncĭlĭātĭo, *Iednánie 2. Ugodá, Uięćie 3.*

cōncĭlĭātor, *Iednácz 1. 3. Nierządniczy sługá, Sprawcá, Rufian.* **Versöhner, Friedmacher.**

cōncĭlĭātor carnĭs, *Rzeznik 1.*

cōncĭlĭātrīcŭla, conciliatrix, *Iednáczká, Rufianká.*

cōncĭlĭātūra, *Ugoda, Iednánie 2. Rufiáństwo.*

cōncĭlĭātūram exerceo, *Rufiáńską trzymam.*

cōncĭlĭātus, ûs. *Ziednoczenie, Złączenie.*

cōncĭlĭo, *Stręczę 1. 2. Złączam, Pogadzam 1. Pilśniánego co robię, Nábáwiam; Iednám łáskę ziednáć, Ráię, Stłaczam 2. Kupuię, Przyimuie sługę.* **Versöhnen.** *1. Iste tibi dominam conciliavit amor.* Mart. *syn.* Cōnjūngo dēvīnco, *vel* acquīro, păro, cōmpăro.

cōncĭlĭor, *Radzę 1.*

cōncĭlĭum, *Radá 2. Seym, Gromádá, Zgromádzenie, Rádźiecki dom, Powoy.* **Eine Versammlung des Volcks.** *Ille concilio multis cum millibus ibat.* V. *syn.* Cætus, cōnvēntus.

cōncĭnēntĭa, æ. *Melodiá.* Concīnnātĭo, *Przypráwá 1.* Concīnnātor, *Piękrzyciel, Sprawcá, Kędźiornik.*

cōncīnnātor causarum, litium, *Prokurator, Prácktyk.*

cōncīnnātītĭus, *Skromny 2.*

cōncīnne, concinniter, *Ozdobnie, Gładko.*

cōncīnnĭtas, concinnitūdo, *Pięknośc, Skłádność Wypráwá, Gładkość mowy.*

cōncinno, as. *Náprawiam 1. Gotuię, Chędożę, Wyprawiam 3.* Przyprawiam *3. Nábawiam, Wmawiam 2.*

cōncīnnus, *Składany, Gładki.* **Galant.**

cōncĭno, is. *Spiewam 1. 3. Zgadzam się, Gram 1. Trąbię.* **Zusammen stimmen.** *Dicitur ad clausas concinuisse fores.* Ovid. *syn.* Cano, canto, *vel* cōncēntum edo, cāntu, rĕspōndĕo, rēspōnso, accĭno.

cōncĭo, is. *Porußam, Nábáwiam kogo Wzbiiam 1. Buntuię.*

cōncĭo, onis. *Zgromádzenie, Gromádá 2. 3. Słucháćze, Kazanie, Kazálnicá.* **Eine Versamm-**

ſammlung des Volcks/ oder Rede zu einer Gemeind/ Predig. *ſyn.* Cōncĭlium, *vel* ōrātĭo, ſermo.
cōncĭōnālĭs, concionarius, concionatorius. *Gminowy*, *Káznodźieyſki*. *Kazaniu ſłużący*.
cōncĭōnārĭus populus, *Słuchácze*.
cōncĭōnātor, *Káznodźieiá*. Ein Prediger. *ſyn* orātor. *epith:* Săcer, ſānctus, pĭus, pŏtens. *phr.* Vērbi Dĕi præco. Sacra dogmăta tractans. Quod ſit ĭter mōnſtrāns ad sīdĕra cœli. Commĕmŏrāns jūſsă vĕrēnda Dĕi.
cōnciōnor, *Każę do ludu*. Eine Predig oder Rede thun *ſyn.* ōro peroro. *phr.* Fīdĕi vērba sŏno, ĭllūſtro dōgmăta Chriſti, ōrācŭla lēgis pāndo. Chrīſti dōgmăta ſpārgō pĕr ōrbem, Jūſtĭtĭæ lēges, vītæque sălubrĭa juſſa. Vĭrtūtes patrĭas sĭmul īnsĭnŭāndo dŏcēbat. Pŏpŭlum plērūmque dŏcēndo, ad vērum cōnvērtit ĭter. Pŏpŭlum dūcens per lumen ăpērtum: ērrōrem per te ſpērnent, mortĭſque tĕnēbras ābrūmpēnt omnes,tŭa quī præcēpta sĕquēntur.
cōncĭpĭlo, *Biię kogo*, *Porywam zá łeb*, *Rozſzárpáć*
cōncĭpĭo, *Poymuię myślą*, *Poczyna niewiáſtá*, *Dopuſzczam ſię*, *Záymuie ſię*, *Przyzwalám*, *Ima ſię ogień*, *Nápetam ſię*, *Záchodzę*. Begreiffen/ empfahen. *Pingvia concipiunt, ſive illis omne per herbam*. V. *ſyn.* Pērcĭpĭo, nōſco,cōgnōſco, āſsĕquor, īntēllĭgo, căpĭo.
cōncĭpĭo flāmmam, *Zápalam ſię*, *Zagorzáło ſię*.
cōncĭpĭo morbum, *Zárázam ſię*, *Záchorzeć*.
cōncĭpĭo ſummas, *Ráchuię 1.* (*Pſuię ſię 1*
cōncĭpĭo verba, jusjurandum, *Mowię z kim*
cōncĭpĭor, concipitur, *Wſzczyná ſię*.
cōncīsè, *Drobno*. Concīsĭo, *Zśiekánie*.
cōncisūra, *Siekánie*, *Rozdźielność*, *Drobność*.
cōncĭtāmēntum, *Pobudká*.
cōncĭtātĭo, *Poruſzánie 2*. *Buntowánię*.
cōncĭtātor, concitor, oris. *Buntownik*, *Pobudká 3*. *Warchoł*.
cōncĭtātus, *Poruſzony*, *Prętki*. Getrieben. *Si concitata ferveant ventis freta*. (Jamb.) *ſyn*. Concĭtus, cĕlĕr, răpĭdus, vēlox.
Cōncĭto, *Pobudzam*, *Poruſzam Podſzczuwam*, *Wzbiiam 1*. *Rozwieram koniá*, *Wzruſzam*, *Zawodzę ſię*, & *ſub Buntuię* Erwecken/anreitzen. *At malus interpres populi mihi concitat iram*. Ovid. *ſyn*. ēxcĭto, mŏveo, ſōllĭcĭto, ſtĭmŭlo, īncēndo, ăgo, pēllĭcĕo, ăcŭo.
concĭtor oris, *Pobudká*, *buntownik*, *Warchoł*.
cōncĭtus, *à Concitor*. *Poruſzony*. angereitzt. *Inde ruunt toto cōcita pericula mundo*. Luc. *ſyn* Cōncitātus, ēxcĭtus, ēxcĭtātus, vēlox.
cōncĭtus, *à Concieor*, *ibid*. Bewegt.-- *Rapido cum concitus æſtu*. Virg.
concĭvis, *an rectè*, *Ziomek tegoż miáſtá*.
cōncĭūncŭla, *Gromádá 3*. *Kázánie*
cōnclamātĭo, *Krzyk 1. 2*. conclamatum eſt, *ſub Nádźieię ſtráćić*.
cōnclāmātus, *Odſtąpiony od lekárzow*, *Zwątpiony*, *Umárły Wielki*. *Immenſis cum conclamate querelis* M.
cōnclāmĭto *Rozwoływam 1*.
cōnclāmo, *Krzycze 1*. *Krzykam 3. 4*. *Obwoływam*. mitſchreyen. *Italiam primus conclamat Achates*. Virg *ſyn*. Clāmo, ēxclāmo, Vōcĭfĕror.
cōnclāvātus, *Zawárty*.
cōnclāve, conclavium, *Komorá 1*. *Łożnicá*, *Zámknienie 1*. *Pokoy 4*. *Stołowá izbá*, *Klatká ptáſzá*. Ein Gemach. *Currere per totum pavidi conclave, magoſque*. Hor.
cōnclīnīſcere, *Uczepnąć*.
cōnclūdĭtur, *Idźie zátym*.
cōnclūdo, *Zámykam 5*. *Dokonywam*. *Sciſkam 4*. *Kończę 1. 2*. Beſchlieſſen. *Pars aptare locum tecto & concludere ſulco*. Vir. *ſyn*. Claudo, īnclūdo, *vel* cōllĭgo, īnsĕro, *vel* ābſōlvo pērfĭcĭo.
cōnclūsè *Záwárćie*. Conclūsĭo, *Zámknienie*, *Zámykanie Dowod 2*.
cōnclūſus, *Zámkniony*. Beſchloſſen. *Svave locus voci reſonat, concluſus inanes*. Hor. *ſyn*. clauſus, īnclūſus, īntērclūſus.
cōnclūſūræ fornicum, *Koſz ſklepowy*

Cōncō-

Cōncōctĭo, *Trawienie* 1. *Strawienie.*
concœna, æ. m. Gość ná bieśiedźie.
cōncœnātĭo, *Bieśiádá* 1. *Bankiet.*
cōncŏlor. *omne. Iedney máśći.* Gleichfärbig.
Cum fætu concolor albo. Virg.
cōncōpŭlo, *Spaiam.*
cōncŏquo, *Trawię* 1. *Wárzę* 1. *Strawić* 2. Zumal kochen/ verdauen. *Pulchrè concoquitis, nihil timetis.* (Phal.)
cōncōrdĭa, concordatio, concorditas, *Zgodá, Przeiednánie, Ugodá, Boćian.* Einigkeit/ Einhelligkeit. *Quid mihi si tanto felix concordia bello.* P. *phr.* Pāscēns tūtas dulcis cōncōrdĭa mēntes. Virtus cōntrārĭa līti. Nūllis cōncōrdĭa rūpta quĕrelis, ūna quidem făcĭēs sĕmper, mēns ūna dŭōbus, ūna quĭes, ūnūsque labor. *vide Pax.*
cōncōrdĭa vocum discors, *Melodyá.*
concordiālis, subst: Bielmok źiele.
concordiālis, adject. Concordis, is, Zgodny.
cōncōrdĭter, concordissĭmè, *Zgodnie.* Einhelliglich. *Viximus, ut nostris, totos concorditer annos.* M.
cōncōrdo, *Zgadzam się.* gleichsinnig seyn.
cōncorpŏrālis, Towárzysz. Concorporatio, Zśiádánie, Zrastanie. Concorporo, Spaiam. *Concorporor, Zrastá się, Zmieszáć. Wpada rzeká.*
cōncōrs, dis. *adject: omne. Zgodny, Zgadzáiący się.* einhellig.
cōncratĭtĭus, Kráćiásty. v. Cratitius.
concratitius paries. Sćiáná spolna.
cōncrēdo, *Powierzam, Zwierzam się.*
cōncrĕmo, *Spalić* 1. Verbrennen *Ut concremarem prolis & thalami rogos.* (Jamb.) *syn.* ūro, cōmbūro, ădūro, ēxūro, īncēndo, cremo. *v. Uro.*
concreo sub Stwarzam.
cōncrĕpo, *Grzmot czynię, Brzmię, Brząkam* 2. *Trząskam, Gruchocę, Skrzypię, Kłápam, Kláskam* 1. Po deren toben. *Cymbala Thebano cōcrepuère Deo.* Ovid. *syn.* Crĕpo, crĕpĭto, concrĕpĭto, strīdĕo, strĕpo, strĕpĭto.

Cōncresco, *Zrástá się, Zśiada się, Skrzepnął Gęśćieię, Marznę.* Zusammen wachsen. *syn.* Cōnflor, cŏĕo, cōmmīscĕor, cōndēnsor, dēnsor, cōgor, īndūror. *phr.* Cōncrēscunt sŭbĭtæ cūrrēnti in flūmĭne crūstæ
cōncrētĭo, *Zrastánie, Zrośnienie, Zśiadánie, Spoienie.* Zusammenwachsung. *syn.* Mīxtĭo.
cōncrētus, *Spoiony. Złożony. Skrzepły, Gęsty* 1. Zusammen gefrohren / geronnen. *Multa diu concreta modis inolescere miris.* Virg. *syn.* cōmpŏsĭtus, cōnflātus.
concrĭbillo, Dźiuráwię, & sub Pokreśić.
concrīmĭnor, Zmyślam. Concrīspo, *Potrząsam.*
cōncrūcior, Boleię 1. *zboleć.*
cōncrūstātus, *Spiekły.*

CONCU

Cōncŭbĭa nox, *Pierwospy.*
cōncŭbīna, *Nałożnicá.*
cōncŭbīnātus, ûs. *Náłożnictwo.*
cōncŭbīnus. *Nałożnik.* Ein Beyschläffer. *Quid nobis, Proculina, concubino* (Phal.) *syn.* Mœchus, adūlter, lūxurĭōsus.
cōncŭbĭtor, Społsypiáiący, & Sodomczyk.
cōncŭbĭtus, ûs. cōncŭbĭus, *adject: Łączenie.* Beylag/ Beyschlaff. *Concubitu vetito naturæ pollue fœdus.* Ovid. *syn.* Cŏĭtus. *epith.* Nĕfāndus, īmpūrus, nŏctūrnus, scĕlĕrātus, sōns, vĕtĭtus, īmprŏbus, dŏlōsus.
cōncŭbĭtus vagus, *Porubstwo.*
cōncŭbĭum, *Łączenie, Pierwospy.*
cōncŭbo, as. *sub* Społsypiáiący. beyligen.
cōncŭlcātĭo, *Podeptánie.*
cōncŭlco, *Wtłáczam, Podeptáć.* Zertretten. *syn* Cālco, tĕro, protĕro, cōntĕro, prōcŭlco. *phr.* Cæsos cālcāre dŭces. Cōlla ducum cōmprĭmĕre planta, sub pĕdĭbus tĕrĕre. Nĕque ŏves hœdique pĕtūlci Floribus īnsūltēnt, aut errāns bŭcŭla, cāmpo dĕcŭtĭat rōrem, & sūrgēntes āttĕrat hērbas. Spārsas, pĕdĭbus protĕrit ēscas & lævo prēssit pĕd, tālĭa fātus. (*zážywáć.*
cōncūmbo, sub Społsypiáiący, & Małżeństwá.

Cōncŭpiſcēntĭa, Chćiwość. Begierd.
cōncŭpio, Concupiſco, Żądam 1. Begehren/ gelüſten. Quod reges, dominiq. concupiſcunt. (Phal.) ſyn. Cŭpĭo, ōpto, pĕrōpto, āppeto.
cōncŭpiſcĭbilis, Pożądány, Pożądliwy.
cōncŭpītor, Pożądácz.
cōncŭrātor, ſub Sprawcá.
cōncūro, as. Opátruię.
cōncurro, is. Zbiiám ſię, Potykam ſię, Gonię ná oſtre, Schadzaią ſię, Zbiegáią ſię. Zuſammen lauffen ſyn. āccūrro, ādvŏlo, cōnvŏlo cŏĕo, cōnflŭo. phr. Cōncūrſu accēdĕre mā gno. Rāptis cōncūrrunt ūndĭque tēlis. Audetque viris concūrrĕre vīrgo bĕllātrix.
cōncūrſātĭo, concurſio, Zbiegánie 1. Kupienie.
cōncūrſātor, Potykácz. (ſię.
concūrsātōrius, Potyczkowy.
concūrſo, as. Biegam 5. Schodźić polá, Zbiegáią ſię, Zwiedźić.
concūrſus, ûs. Zbiegánie 1. zbiiánie, Kupienie ſię, Konkurencyá. Zulauff. ſyn. āccūrſus epith: Māgnus, īngēns, cĕlēbris, frequēns. phr Tūrba frequens. Quid vūlt cōncūrſus ăd āmnēm.
cōncūrſus fit, Zbiegáią ſię.
concurſus ludicri, Gonitwá.
concurvo, Nákrzywiam.
concūſsĭo, concuſsūra, Stłuczenie.
concuſſor, ibidem.
concūſſus, ûs. Poruſzánie. Zerſchüttelt. Et tremefacta comā cōcuſſo vertice nutat. V. ſyn. Quāſſus, ēxcūſſ9, mōtus, ăgĭtātus, cōncĭtātus, jăctātus. phr. Cāſu cōncūſſus ăcērbo.
concŭtĭo, Tłukę 4. Trzęſę 1. 2. Potrząſam 1. Utrząſnąłſię. Erſchütteln/ bewegen Ægida concuteret dextra, nimboſque cieret. V. ſyn. Quă tĭo, mŏvĕo, cōmmŏvĕo, ăgĭto. cōncĭto, ēxcŭtĭo, jăcto.
cōncŭtĭor, Utrząść, ſię.

C O N D

Cōndălĭum, condălus è Græco, Pierśćień.
cōndĕcens, Przyſtoyny. Condĕcēntĭa, Przyſtoyn[illegible]. Condĕcet, Przyſtoi.
Cōndĕcēnter, condecorè, Przyſtoynie.
cōndĕcŏro, Zdobię 1. Zieren/ außputzen. Dignè digniloquis picturis condecorari. Ovid. ſyn. Dĕcŏro, hōnēſto, ōrno, ēxōrno, ădōrno.
condēlector, ſub Kochamſię.
condeliqueſco Rozpływam ſię.
cōndēmnātĭo, Potępienie, Skazánie przećiw (komu.
condemnābĭlis, Przygánny.
condemnātor, Sędźiá 2.
cōndēmno, Skázuię przećiw komu, zdáię 2. Poſądzam. Verurtheilen/ verdammen. ſyn. Dāmno. phr. Crīmĭne dāmno. Scĕlĕris ārgŭo; mōrte ēxĭlĭo mŭlcto. Mōrti, nĕci āddīco, dēdo: ălĭcūjus nōmĭni, vel ălĭcūjus crīmĭni nigrum præfīgĕre Thĕta. Mōrtĭfĕrum āddĕre sīgnum, Nec mĕa dēcrēto dāmnaſti făcta Sĕnātus. Nec mĕa ſēlēcto jūdĭce jūſſa fŭga eſt.
cōndēnſo, Condeſeo, es. Zgęſzczam, Stłaczam, Nátłaczám, Gęśćieię Gromádzą ſię, Sćiſkáć ſię. Dick machen.. ſyn. Cōgo, ſpīſſo, dēnſo, dūro, īndūro.
cōndēnſum, Gęſtwá 1. Condēnſus, Gęſty 2.
cōndēpſo, is. Gniotę, Depcę 2.
cōndīco, Zmawiam 1. Zápraſzam ſię do kogo Umawiam ſię, Náymuię ſię. An oder Zuſagen ſyn. īndīco, sīgnĭfīco, dēnūntĭo, cōnſtĭtŭo.
cōndīctĭo, condictum, Umowá.
condictitius, Umowny. Condictus, Umowiony.
cōndīctum militare, Háſło.
cōndĭdīci, Zwykłem.
cōndīgnè, Przyſtoynie. Condignus, Godny.
cōndīmēntārius, Przyprawny.
cōndīmēntum, Przypráwá 3. Przyſmák. Ein lieblicher Zuſatz allerley Gewürtz. Qua ſalis admiſto tundetur condimento. Sp. ſyn. Condītĭo, cōndītūra. epit: Svāvĕ, dūlce, grātum
cōndĭo, is. Przyprawiam 3. Zdobię. Mit Gewürtz beſprengen. Et quadringentis nummis condire guloſum. Juv. phr. Cōndīmēntis, ſvāvi săpōre tēmpĕro. Dūlcem āſpĕr-

go săpōrem. Cōndīmenta mīſcĕo.
cōndīſcĭpŭlatus, us. *Społuczenniсtwo.*
cōndīſcipŭlus condiſcipula. *ſub Społuczeń.*
cōndīſco, *Przyuczam ſię, Nákładam ſię.*
cōndīta, condĭtānea roſa, *Konfekt.*
cōndĭtānĕus, *à Condio, Przyprawny.*
cōndĭtānĕus *Chowániu ſłużący.*
cōndĭtĭo, *Tworzenie, Przydatek 2.* Kondycya, *Stan, Zywot 7. Zrękowiny, Wárunek, Umowá, Obowiązek. Poſtánowienie, Małżeńſtwo.* **Eine Außdingung / Beding.** *Accipe & hoc munus conditione mala.* Mart. *ſyn.* Lēx pāctum, *vel* mŏdus, *vel* fōrtūna, sōrs, ſtātus. *epith:* Mĭsĕra, cōmmŏda, dĭffĭcĭlis.
cōndītĭo, *à Condio.* *Przypráwá 4.* **Einmachung / Einſaltzung.** *ſyn.* Cōndīmēntum, cōndītūra: *epith:* Svāvĭs. dūlcis grāta.
cōndĭtĭōnem filiæ quærere, *ſub Ráię.*
conditionalis Conjunctio, apud Grammaticos, quæ appoſita, conditionalem ſermonem reddit, ut Si venerit. Caris.
cōndĭtĭōnālĭter, *ſub Przydatek.*
cōndĭtĭtĭus, *Chowány.*
cōndĭtīvum, *Grob, Truná.*
cōndĭtīvus, *Chowány 1. Chowániu ſłużący.*
cōndītor, *Przyprawiácz.* **Der ein Ding wolſchmäckig macht.** *epith:* Sōlērs, pĕrītus, īndūſtrĭus.
cōndĭtor, *Sprawcá Stworzyćiel, Stánowićiel, Fundator,* Początek. **Erſchaffer / Urheber / Stiffter.** -- *Romanæ Conditor arcis.* Virg.
cōndĭtōrĭum Conditum. *Schowánie. Skład 2. Grubá, Grob Truná, Szpichlerz, Zbroiownia, Relikwiarz; Spiżá 2.*
cōndītum *Przyprawná rzecz. Przyprawá 2.*
cōndītūra, *Przyprawá 2. 3. 4.* **Das eingemacht iſt / Einſaltzung.** *ſyn.* Cōndīmēntum, cōndītĭo.
conditus us. à condio, *Przypráwá.* **Einmachung mit Gewürtz.** *Ne male conditum jus apponatur, & omnes.* Hor.
cōndĭtus, us. à condo. *Zakładánie, Chowánie.* **Verbergung.** *Conditus in nubem medioq; refugerit orbe.* Virg. *ſyn.* ābſcōndĭtus, ābdĭtus, ŏccūltus lătens.
cōndĭtus, ti. *Pogrzebiony.* **Verborgen.**
cōndītus, ti. *Przyprawny.*
cōndo, is. *Buduię, Chowam. Skárbię, Pokrywam; Grzebię 2. Piſzę 2.* **Verbergen.** *Condidimus terrâ mæſtaſque ſacravimus aras.* Virg. *ſyn.* ābſcōndo, ŏccŭlo, ŏccūlto, tēgo, ŏbtēgo, *vel* cōnſtrŭo, cōmpōno, cōllĭgo, cŏăcērvo *vide Occulto, & Ædifico.*
cōndo in cārcerem. *Oſádzam więźniá.*
cōndŏcĕfăcĭo, condoceo. *Przyuczam.*
cōndŏctus, pro edoctus. ſub *Uczony.*
cōndŏleo. *ſeu potiùs.* condolet, condoluit aliquid. *Zaboláło 1. Boleię 1. Zboleć, non Społżáłuię.* **Faſt wehe thun / Mitleyden haben.** *At ſi condoluit tentatum frigore corpus.* Hor. *ſyn.* Dŏlĕo, īndŏlĕo, mœrĕo.
cōndŏleſcĕre, *Zboleć.* *cōndŏlium, Przykrość.*
cōndōnātĭo, *Dárowánie.*
cōndōno. *Odpuſzczam, Dáruię.* **Schencken, nachlaſſen.** *ſyn.* Dōno, *vel* rĕmitto, pārco, Ignoſco. *(ſię.*
cōndōrmĭo, cōndōrmīſco. *Uſypiam Przeſypiam*
cōndūcĭbĭlis, *Pożyteczny.* **Nützlich, fürderlich.** *At bene vivendum conducibile, atq; beate.* S. *ſyn.* Cōmmŏdus, āptus. ūtĭlis.
cōndūco, is. *Náymuię 2. 3. Kupuię, Arenduię, Pomaga co. Zśiada ſię.* **etwas bedingen / kauffen.** *Quod non propoſito conducat, ut hæreat apte.* Hor. *ſyn.* Dūco, *vel* ſum cōmmŏdus; ūtĭlis āptŭs: cōnvĕnĭo. *vel* rĕdĭmo. lŏco.
cōndūco nummos. *Lichwę dáię.*
cōndūcta opera. *Náiemnik.*
cōndūctĭo, *Naiem 2. Arendá.* **Bedingung.**
cōndūctĭo nervorum. *Kurcz.*
cōndūctĭtĭus *Náiemny.*
cōndūctor, *Náymácz, Arendarz.* **Ein Dinger.**
cōndūctum, *Náiemná rzecz.*
cōndūctus. *Náięty.* **Bedingt.**
cōndūlco, *Słodzę.* **Süß machen.**

Cōndŭ-

Cōndŭlus, è Græco. *Pierśćień.*
cōndŭplĭcātĭo, *Powtarzánie; Zdwoienie, Dwoyká.*
Conduplicatio, figura Oratorum, idem verbum initio & in fine sententiæ ponens. Cic. Carisio.
cōndŭplĭco, *Przydáię 2.* zugeben.
condurdum, sub Rzep 2.
cōndūro, *Zatwárdzam.*
cōndus promus. *Száfárz.*
cōndylōma, *gr. Szyßká w ćiele.*
condylus, *gr. Kłykieć, Kułak, Szczudłek,* Pierśćień Ein Knöchel an den fingern.
cōndўli tibiæ, *Martial. id est, foramina, Rader.*
cōnfābrĭcor, Buduię 1.
confābŭlo, confabulor. Báię, Zmyślam 2. Rozmawiam.
confāmŭlor, Spółsłużę.
confarreātio, confarreationis vinculum, Zrękowiny Małżeństwo.
confarreo, as. sub Slub Małżeński.
cōnfātālis, sub *Złączony.*
cōnfēctĭo, *Spráwienie, Czynienie, Dokonánie, żwánie. Zbieránie 1. skażenie* Przypráwioná *rzecz Konfekt.*
cōnfēctor, *Sprawcá, Dokończyćiel, Skáźićiel, Zwyćiężcá, Nißczyćiel, Rzęmieśnik,* Kát.
cōnfēctor coriorum, *Gárbarz.*
cōnfēctor ferarum, *Zapáśnik.*
cōnfēctor purpuræ, *Szarłatnik.*
cōnfēctum est sidus, *Ućichá* & in *Zimá.*
cōnfēctum relinquo, *Dokonywam.*
cōnfēctum sidus, sub *Wyiáśniá się.*
confēctūra, Przypráwá *1. Robienie 1. Podbieránie miodu,* & sub Sycę.
confēcio, is. Nápełniam, Nátykam 1. Sćiskáć się.
confĕro, *Znoßę 1. Dáię; Rozmawiam, Składam wnę, Składam się,* & sub *Obdarzam Przyrownywam.* Zusammen tragen/gegen einander rechnen. *syn.* Fero, *vel* cōmpăro *vel* cōngĕro, cōnjĭcĭo.
confĕro accepta, & data. *Ráchuię się.*
confĕro me. *Udáię się 1. 2. 1.* Podpádam, Podźiewam *się.*
confĕro gradum pedem, *Potykam się,* & sub *Przystępuię do rzeczy.*
conferre capita. *Narádzáć się.*
confert, Pomaga *co.* Pożyteczno *iest.*
confērtè, *Sćiśle.*
confērtim, *Tłumem. Gęsto.*
confērtus. *Skupiony,* Pełen, *Nábity; Nátkany 1. Gęsty 2.*
conferua, Gębká 1. Wasserschwam.
confērvĕfăcĭo, *Roztapiam.*
confērvĕo, *Zrástam się.*
confērvēsco, *Wzwieram, Burzy się,* Pram.
confēssa res. *Jásna rzecz.*
confēssārĭus, an *Spowiednik recte?*
confēssĭo, *Wyznánie, Spowiedź.* Bekäntnüß.
confessīvus, sub Wyznáwáiący.
confēssor, *Wyznawcá,* an *Spowiednik.* ein Bekenner.
confessōrĭa res. Jásna rzecz.
confessōrĭus. Zeznawáiący.
confēssus, *Jáwny, Wyznawáiący się.*
confēstim, *Záraz 2.* Bald.
confeto, cōnfetui, Rodzę.
confĭ[illegible]la, *Szpágá, Zworá.*
confĭcĭo, *Spráwuię 1. 14. Dokonywam, Zrobić co. Urobić, Przekonywam 2. Doćieram 4. Gryzę, żuię. Trawię 1. Buduię, Psuię, Porażam, Pośiekáć, Zábiiam, Rosprawiam się, Odprawiam 1.* Pißę *2. Trapię, Upajam, Przegádáć, Pokonáć, Przemarnowáć; Nabawiam, Zbieram 1 2. Przywodzę 4.* Außmachen/ vollbringen. *Conficit & tenebris nigrescunt, omnia circum.* Virg. *syn.* Făcĭo, ēffĭcĭo pērfĭcĭo, ăbsŏlvo, ēxpĕdĭo *vel* ābsūmo, pēssŭndo, āttĕro, *vel* ōccido, intērfĭcĭo, pĕrĭmo.
confĭcĭor, *Smęcę się, Frásuię się, Trapi mię co.*
confĭcĭtur, *Idźie zá tym.*
confĭcĭtur sidus, signum, sub *Niepogodá & Zimá 1.*
confĭctĭo, *Zmyślánie 2.*
confĭdejussor, Społrękoymiá.
confīdens, *Smiáły 1. 2.* Zuchwáły. Unverzagt vertrauend. -- *Si juvenum confidentissime nostras.*

stras. Virg. *syn*. Fīdēns, fisus cōnfīsus audax
confīdēnter, *Zuchwale, Bespiecznie. Ufáiąc.* unverzagt.
confīdēntĭa *Zuchwálstwo, Smiáłość 1. 2. Bespieczeństwo. Upor, Ufánie.* Tapferkeit/ Vertrauen.
confidentĭlŏquus. Bespieczny 3.
confīdo, *Ufam 1. 2. Nádźiewam się, Tuszę.* Vertrawen. *Desinat elatis quisquam confidere rebus.* Cl. *syn*. Fīdo, fidem hăbĕo, *vel* crēdo, cōmmītto, cōmmēndo, trādo. *vide Fido.*
confīdustus, Sprzyśięgły.
confīgo, *Wykalam, Postrzelić. Krzyżuię, Wykalam oczy, Utapiam myśl, Zwieram gwoździmi Nábiiam.* sub *Nábudowáć.* Zusammen hefften/ durchstechen. *Nil pueri faciunt, ipsam configite matrem.* Juv. *syn*. Fīgo, trānsfīgo, vūlnĕro cōnfŏdĭo, saucĭo.
cōnfīgūro, *Formuię, Przypodobywam co.*
confīne, *Pogránicze.*
cōnfīngo, *Zmyślam 1 2. Sztuki zážyć.* Erdichten. *syn*. Fīngo, ēxcogĭto, cōmminīscor, cōmmentor.
cōnfīnis. *O gránicę mięszkáiący.* Nachbar/ anstossend/ angrentzend. *Sed cum luce tamen dubia confinia noctis.* O. *syn*. āffīnis, vīcīnus prŏpīnquus, finĭtĭmus cōntērmĭnus.
confīnĭum, *Gránicá Pogránicze, Bliskość,* & sub *Konánie. Persica cum natis Latio confinia reddens.* Porph.
cōnfīnĭum lucis, & noctis. *Mierzch.*
cōnfīo *Stáię się, Zrobić co. Niszczeię, Sprawuię 1.* Gemacht werden.
cōnfīrmātĭo, *Potwierdzenie, Pokrzepienie, Bierzmowánie.*
cōnfīrmātor, *Potwierdźićiel.*
confirmĭtas, Stáłość.
cōnfīrmo, *Potwierdzam, Twierdzę Utwierdzam, Pośilam, Pokrzepiam 1. 2. Dowodzę Bierzmuię.* bestättigen/ bekräfftigen. *syn*. āssĕro, āssĕvēro, āffirmo.
Cōnfiscātus, confiscāta pēcunia, Sueton. Tertull. i. in fisco ceu in tuto loco reposita, & adservata Lipsi
Confīsco, as. *Konfiszkowáć.*
cōnfisĭo, *Ufánie.* Vertrauen.
cōnfīsus, *Ufáiący.* der sich auff etwas verläst.
O nimium cælo, & pelago confise sereno. Virg. *syn*. Fīsus, fīdens, cōnfīdens, audax.
confĭtĕor, *Zeznawam 1. Wyznawam, Przyznawam się, Spowiádam się 2.* Bekennen. *Et sceleris numeros confiteare tui.* Ovid. *syn*. Fătĕor, āgnōsco.
confīxĭlis, Zbity gwoździmi, Składálny.
cōnfīxum, *Báßtá 3. Ruchome budowánie.*
cōnflăccĕo, conflaccesco, *Słábieię, Upada morze.*
cōnflāges, hæ. Wiátrowisko.
cōnflāgro, *Zápálam się, Pogorzeć, Zgorzeć.* Gantz feurig seyn/ verbrennen. *syn*. Flāgro ārdĕo, crĕmor, ūror, cōmbūror, ārdēsco, ēxārdēsco, īncēndor. *vide Ardeo.*
cōnflātĭle, Báłwan 1. Conflatilis. Odlewány. Gegossen. *Non esset ullus Jupiter cōflatilis* (I.
cōnflātĭo, conflatūra, *Zlewánie, Zlewániá krußcow nauká.* Das schmeltzen des Metall.
cōnflātor, *Mincarz.* Ein Giesser.
conflatōrium, Piec. Ein Gießtiegel.
cōnflātus, *Odlewány, Lity, Złożony.* Zusammen gegossen. -- *Tyndarides flammæ conflatus amore.* Lucr. *syn* cōnflātĭlis, *vel* cōmpŏsĭtus. mīxtus.
cōnflēxus, xi. *Zákrzywiony 1. Krzywy.*
cōnflēxus, us. *Zákrzywienie.*
cōnflīctātĭo, *Biedzenie się.*
cōnflīctĭo. *Zbiiánie się, Ścieránie 1.*
conflīcto, *Trápię 1.*

conflīctor, aris. *Biedzę się 1. Rospieram się Sprzeczam się, Trápi mię co.*
cōnflīctor judicio, *Prawuię się.*
cōnflīctor morbō, *Choruię 2.*
cōnflīctus, us. *Ścieránie, Potyczká, Zbiiánie się Przegádywánie.* Streit/ Kampff. *syn*. Pugna prælium, cērtāmen, cōngrēssus. *vide Certamen. Lucta.*
conflīgĭum, Zbiiánie się.

Cōnflīgo is. *Zbiiam się, Rospieram się, Sprzeczam się, Potykam się, Uderzyć w się.* Zusammen schlagen/ streiten. *Tot simul objectis posset confligere rebus.* Cl. *syn.* Pūgno, cōngrĕdĭor, cĕrto, dīmĭco. *v. Certo, as. Pugno. Luctor*

conflo, *Wzniecam 2. Zlewam 1. Zbieram 1. 2. Nábáwiam kogo czego, Przekowáć.* Zusammen blasen/ schmeltzen. *Te patiente meæ conflavit imaginis aurum.* Ovid. *syn.* Fābrĭcor, fabrĭco ēx ære auro. &c. fūndo, cūdo, ēxcūdo, lăbōro, ēlăbōro, cōnfĭcĭo.

cōnflo familiaritatem, societatem. *Stowárzyszyć się.*

conflŭctuor. Chwieię się 2. Poruszam się.

cōnflŭens, subst: m. *Zbiegánie 2.*

cōnflŭēntia, æ. idem, & *Ściekánie.* Zusammenfliessung.

conflūges, hæ. Ściekánie rzek

cōnflŭo, *Ściekácō, Ściąga się, Ściągáią, Zchadzáią się, Ziezdzaią się, Zbiegáią się, Schodżi się rzeká.* Zusammen fliessen. *syn.* Convĕnĭo, cōncūrro, cŏĕo.

cōnflŭvĭum, *Zbieganie rzek.* Zusammenfluß vieler Wässer. *Donec confluvio revolutis æstibus amnis.* S.

cōnfŏdĭo, *Przebiiam 1. Wkopywam, Ryię.* Zergraben. *Telaq; confodĭunt hostes &c.* Val. *syn.* Fŏdĭo, dēfŏdĭo, *vel* fĕrĭo, pērcŭtĭo.

cōnfœdĕrātĭo. *Sprzymierzenie, Spiknienie.*

confœdustus, Sprzyśięgły.

confŏrio, is. Plugawię.

cōnfōrmātĭo, *Kształt, Konterfekt Formowánie, Rysowánie 2. Wyráženie.* gleiche Gestalt.

Conformatio ad. Herenni. & Priscian. Figura Oratoria, quæ personæ absenti, fictæ, vel mut. orationem & actionem dat.

cōnfōrmis, *Podobny.* Gleichförmig. *syn.* Sĭmĭlis, pār, cōmpār.

cōnformo, *Konterfektuię, Formuię, Sposabiam się, Przypodobam się* Eine Gestalt geben, abbilden. *syn.* āssĭmĭlo, *vel* cōmpōno, fōrmo, īnformo, figuro.

Cōnfornĭco, *Sklepię.*

confossior, i. magis confossus v. *Przebiiam.*

cōnfŏveo, *Zágrzewam.*

confrăcesco, Gniię. Confractio, Złamanie.

confrăges, hæ. Wiátrowisko.

confrăgōsa oratio, *Mowá trudna.*

cōnfrăgōsus, *Rowisty, Nierowny 1.* zerbrochen/ rauch/ hart. *Clivosa planis. confragosa ut lenibus.* (Jamb.) *syn.* āsper, scăber, sălĕbrōsus, scrŏpĕus, perōsus, lăpĭdōsus. *vide Saxosus.*

cōnfrăgus, *Chropáwy, Rowisty.* uneben. -- *Castella vocant, & confraga densis.* Luc. *syn.* īnăccēssus, cōnfrăgōsus.

cōnfrĕmo, *Sapam, Grzmot czynię.*

cōnfrĭco, *Drápię, Poćieram, Strofuię, Obrážam 2.*

cōnfrīngo, *Kruszę, Łámię Tłukę 4. Psuię, Rozbiiam, Przemárnowáć.* Zerbrechen. *syn.* Frāngo, īnfrīngo.

confūga Ućiekácz, sub *Zbieg 1.*

cōnfŭgĭo, *Ućiekam 2. 3. Podpádam pod kogo.* Hinzufliehen, Zuflucht nehmen. *syn.* Fŭgĭo dīffŭgĭo. *phr.* ad te cōnfŭgĭo, & sūpplex tŭa nūmĭna pōsco *vide Fugio.*

cōnfŭgĭum, *Confūgēla, Ućieczka 1.* Zuflucht *Fulmine percussæ, confugiumq; rati.* Ovid. *syn* Pērfŭgĭum. *v. Perfugium.*

cōnfŭlgĕo, *Swiecę się.*

cōnfŭndo, *Mieszam 1. Zlewam 2. Pomieszáć. Záwstydzam,* Zusammen schütten, vermischen. *Ore Arethusa suo siculis confunditur undis. syn,* Mīscĕo, pērmīscĕo. tŭrbo pērtŭrbo

confundor; Wstydzę się.

Confūsanea doctrina, Kśiąszki zbieralne.

confūsāneus, Mieszány.

cōnfūsè, confusim, *Pomieszánie, Pospołu, Nieporządnie, Nierozdźielnie.* Vermischt.

cōnfūsĭo, *Pomieszánie, Zámieszánie, Zátrwożenie, Wstyd 2.* Vermischung.

cōnfūsus, *Pomieszány, Nierozumny,* sub *Głos.* Vermischt, erschrocken. *Obstupuit variâ confusus imagine rerum.* Virg. Tūrbātus, mīxtus, pērmīxtus.

Cōnfū-

Cōnfūtātĭo, *Odpor słowny.* Widerlegung.
cōnfūto, *Mieszam w gárcu, Przerażam; Zbiiám czyi dowod, Przegadáć Przekonywam 1.* & in *Kipię.* Widerlegen. *An confutabunt nares, oculiq; revincent.* L. *syn.* Rĕfūto, rĕfello, rējĭcĭo explōdo, dīlŭo, īnfirmo, cŏargŭo, dĭſsōlvo, frango.

CONG

Congaudeo, sub Weselę się.
cōngĕlāſco, *Marznę.* Verfrieren.
cōngĕlātĭo, *Zmárznienie.* Verfrierung.
cōngĕlātus, *Zmárzły.* Congĕlidus, *Zimny 1.*
cōngĕlo, *as. Ziębnę. Zmárzłym czynię, Márznę, Zśiádło czynię.* Zusammen frieren. *Congelat hyberni vultus Jovis &c.* Val. *syn.* Cōnglăcĭo, gĕlo. *vide Gelo.*
cōngĕlo caſeum, *Tworzę ser.*
cōngĕlor, *Márznę, Zámarzam, Zśiáda się, Zlenieć*
cōngĕmĭnātĭo, *Zdwoięnie, Dwoyká.*
cōngemĭno, *Przydáię, Powtarzam* Zwey-fach machen. *Congeminat sors & virtus, miscentur in unum.* V. *syn.* Gĕmĭno, dŭplĭco, cōndŭplĭco. *phr.* & crēbros ēnsĭbus ĭctus cōngĕmĭnant.
cōngĕmo, *Wzdycham.* Mitseufftzen. *Congemuit; traxitq; jugis. &c.* Virg. *vide Gemo.*
cōngĕner, *Przyrodny.*
cōngĕnĕro, *Spowinowacam, Dotyká się mnie powinowáctwem.*
cōngĕnĕror, *Przyradzám się do kogo.*
cōngĕnĭtus, congenĕrātus, *Przyrodzony, Społurodzony.* Mitgebohren. *Cives congenitos concludat mœnibus undis.* P. *syn.* īngĕnĭtus, īnsĭtus, īnnātus, nātīvus.
Congĕnuclo, congĕnŭlo, congenuo. Klękam.
cōnger. *gr. Węgorz morski.*
cōngĕries, *Kupá Pagorek.* Ein Hauff. *Congeriem secuit, tectamq; &c.* Ovid. *syn.* ăcĕrvus, strŭes, cŭmŭlus, cōpĭa. *vide Acervus.*
Congermănesco, Spowinowácam się.
Congermĭnasco, ibidem vitiosè.
cōngĕrmĭno, Krzewię się, *Rozwiiá się.*

Cōngĕro, is. *Kupię, Składam się 1. Gromádzę Náwożę, Nánaszam, Znoszę 1. Gnieżdżę się, & sub Obdarzam & sub Nábudowáć.* Häuffen, sammlen. *Congerere arboribus; cœloque educere tentant.* Virg. *syn.* āggĕro, ăcērvo, ăccŭmulo augĕo. ădaugĕo cōnglŏmĕro, cŏăcervo, glŏmĕro, āgglŏmĕro. *v. Accumulo.*
cōngĕro, onis. *Smyk.* (*fell.*
cōngĕrro, onis. *Towárzysz.* ein Schwätzer.
cōngestè, *congestim, Gromádá, Nierozdźielnie.*
cōngēſtĭo, *Náwożenie, Kupienie czegō.*
cōngēſtĭtĭa humus, & congēſtus, us. *Náwoz, Náwożenie, Kupá, Znoszenie 1. Kupienie czego.*
cōngĭālis, congiarius, *Garncowy 2.*
cōngĭārĭum, *Podárek 3. Gárniec winá.*
cōngĭus, *Gárniec, 4. Miárá 4.* ein Maß.
cōnglăcĭātus, *Márznę, Skrypię 2.*
Conglisco, sub Powstáię.
cōnglŏbātim, *Gromádą.*
cōnglŏbātĭo, *Skupienie, Sćiśnienie, Gromádá ludźi.* Conglobatus. *Skupiony.*
cōnglŏbo, *Kupię Toczę.* rund auffhäuffen. *Conglobat in cuneum Latio simul ac peregrino.* Pr.
cōnglŏmĕro, *Zwiiam nići, Kupię.* Zusammen häuffen, oder winden. *Continuat parvo si possit conglomerari.* L. *syn.* Glŏmĕro, āgglŏmĕro, cŏăcērvo. *vide Congero.*
Conglorĭfico. ad Roman. 8. ut & conglorificemur Abyśmy byli społuwielbieni.
cōnglūtĭnātĭo, Kleienie, Spoienie.
cōnglūtĭno, Kleię, Spáiám, *Zlepiam, goię.* Zusammenkleben, leymen. *Qua lemures norunt, facinus conglutinat ante.* Mant. *Conglutinentur aquæ, scopulas se cōdit hirundo.* Cor. Gal. *syn.* agglūtĭno, jungo cōpŭlo, cōnjūngo, glūtĭne nĕcto.
Congrœcare, Przemarnowáć
cōngrātŭlātĭo, *Winszowánie.*
cōngrātŭlor, *Winszuię.* Mit Frolocken glück-wünschen. *syn.* Grātŭlor, cōngaudĕo.
cōngrĕdĭor, *Potykam się. 4.* Schodzę *się Uyrzeć się.* Hinzugehen, streiten, kämpffen. *Vix hostem,*

ftem, alterni si congrediamur, habemus. V. *syn.*
Cōnflīgo, pūgno, cērto, dēcērto, dīmĭco. *vide Luctor, Pugno.*
Cōngrĕgābĭlis, *Łácny do zgromádzeniá.*
cōngrĕgātĭo, *Zgromádzenie.*
Congregator, Zgromádny.
cōngrĕgo, *Gromádzę, Przyłączam, Gromádzą się.* Versammlen. *Congregat & longum dat cornua mixta. &c.* Sc. *syn.* Cōngĕro. acērvo, cŏăcērvo, cōgo, cōllĭgo, cōntrăho, āggrĕgo, cōnjungo, glŏmĕro, āgglŏmĕro.
cōngrēssio, congressus, ûs. *Schadzká, Potyczká, Obcowánie, Oglądánie 7.*
Congrex, egis. Iedney trzody.
cōngrŭēns, *Zgadzáiący się, Składny,* *Przystoyny.*
cōngrŭēnter, *Przyzwoićie, Snadnie.*
cōngrŭēntĭa, *Przyzwoitość, Przystoyność, Proporcyá 1.* Congruit, *Podobny.*
cōngrŭo, *Zgadzam się.* Sich reimen/ schicken. *Et pars quæque suo congrueret titulo.* Prop. *syn.* Cōnvĕnĭo, quadro. cōnsŏno, cōnsēntio.
cōngrus, *gr. Węgorz morski.*
cōngrŭus, *Przyzwoity.*
cōngy̆lis, icis *gr. Rzepá okrągła* Rättig. *Cōgylis illustri mittit quam Nursia campo.* Col.
Congyro, Otaczam, Kupię.

CONI

Cōnia, pro Ciconia, aphæresi ridicula, in Boćian & Zadátek.
cōnjēctānĕa, *Kśiążki zbierálne, Domyśl.*
cōnjēctans, *Ná domyśl.*
Conjectarium, Cicer: apud Nonium corr. Consectariū.
Conjēctātoriē, Domyślnie, Ná domyśl.
cōnjēctĭo, *Domyśl, Rzucánie, Wieszczká.*
cōnjēcto, as. *Dorozumiewam się, Osádzam więżniá & sub Zgádni mi.* rathen.
cōnjector, *Domyślacz, Gadácz, Wieszczek.*
cōnjēctor somniorum, conjectrix. *Sennik.*
cōnjēctūra, *Domyśl.* Muthmassung. *Augurium, ratio est, & conjectura futuri.* Ovid. *syn.* Cōnjēctĭo, opinĭo, sūspĭcĭo, dīvīnātio.
Conjēctūro, as. conjectura assequor, ducor. *Dorozumiewam się; Ná domyśl.*

Cōnjēctūrālis, *Domyślny.*
cōnjectus, ûs. *Rzucánie, Ciśnienie, Pociśk.*
cōnjēctus oculorum, *Weyrzenie.*
Cōnĭfer, coniger, Spierzásty, Szyszkorodny.
cōnjĭcĭo, *Wrzucam, Dorozumiewam się, Zgádnąć, Zrzucam,* Kryię się 1. *Składam winę, Nábawiam, Wmieśáć się, Podźiewam się. Wpádam 1.* Zusammen werffen/ muthmassen. *Salices & grandia conjice saxa.* Virg. *syn.* Augŭror, dīvino, sūspĭcor, conjēcto, *vel* jăcĭo, īnjĭcĭo.
conjĭcĭo in tricas. *Zádáię trudność.*
Conīla, lege Cunila. cōncīsco, *as. Trykam.*
cōnīstērĭum, *gr. Piáskowniá zapáśnicá.*
cōnīstĭcus, *gr. sub Piáskuię.*
Conjūcundor alicui. Ecclesiastici 37. Dobrey myśly pomágám. Cōnjŭga, *a. Zoná.*
cōnjŭgale jus. *Slub małżeński.*
cōnjŭgālis, conjugiālis, *Małżeński.* Ehelich. *Dii conjugales, tuque genialis tori.* (Jamb.)
Conjugata, apud Rhetores sunt verba ejusdem originis, ut Sapiens, *sapienter, sapientia. Cic. qui etiam Conjuncta vocat.*
cōnjŭgātĭo, *Związánie.* cōnjŭgātor. *Sprzęgacz.*
cōnjŭgis, is. *sub Społsprzężony.*
cōnjŭgĭum, *Stadło, Małżeństwo, Pará, Złączenie.* die Ehe. *Ni dare conjugium, & dicto parere fatetur.* V. *syn.* Cōnnubĭum, Hy̆mĕnæus *epith:* Stăbĭle, fĭdēle, fidum, sŏcĭāle, sānctum firmum, sācrum, sōllĭcĭtum, pĕrēnne, fĭdēle gĕnĭāle faustum fēlix, pŭdicum, sŏcĭum, cōncors, ămīcum, Sŏlēnne. *phr:* Tædæ jŭgāles, sŏcĭāles. Sŏcĭi cōnsōrtĭa lēcti. Cōnnubĭale jŭgum. Jūra tŏri. Lēcti sŏcĭālĭa jūra, sacra jŭgālĭa. Thălămi, Tŏri fœdus. Dēbĭta jūra tŏri. Sŏcĭālis ămor: at tĭbi ĕgo ignārus thălămos tædāsque părābam. Quămvis cōnnubĭa nōstra prŏcōrum Tūrba pĕtat stŭdiis. Per cōnnubĭa nōstra, per īncēptos hy̆mĕnæos. Conjŭgĭum per lūstra nŏvum sĭne crīmĭne cōncōrs ūnum hăbui. Quod sī fēlĭcĭor ēssem, nec mĭhi cōnjŭgĭum fata īmpōrtūna nĕgārent. Rex tĭbi cōnjŭgĭum & quæsitas sāngvĭne dōtes ābnĕgat, ēxtĕrnusquĕ in rēgnum quæritur hæres.
cōnjŭgo, as. *Złączam, Sprzągam.* Zusammen binden,

bindẽn/ jochen. *Conjugat excelsum tabulis laquearia pictis.*M.*syn.* Jūgo,jūngo:cōllĭgo,as.
Cōnjŭgŭlus, myrt9, Cato.Conjugula myrt9. Plin.1
cōnjugata, *Społzrosły, Społsprzężony.*
cōnjŭgus, *Sprzężony, Iednego stadła Párá.* Ehegemahl. *Conjuga permisit, servatus & extulit aras.* F.
cōnjūncte, conjunctim. *Pospołu Scisle, Ogołem.*
cōnjūnctĭo, conjunctus us. *Złączenie,* Przyiáćielstwo. zusammen bindung.
Conjunctio, pars orationis apud Grammaticos, Priscian. *Carisi. nectens vel ordinans dictiones.*
cūnjūnctĭōnem dirimo, perfringo. *Rozbrat* (*czynię.*
cōnjūnctis sententiis, *Zgodnie.*
Conjunctivus modus, idem Subiunctivus.
cōnjūnctus, ti. *Złączony.* Conjunctus amicitiâ, gratiâ, officiis. *Przyiáćiel 2.* conjunct9 consvetudine, societate, usu. *Towárzysz.*
cōnjungo, *Złączam 1.2. Spaiam, Spinam, Sprzęgam, ziednoczyć.* hrzu fügen.
Cōnivŏlus, Origo eadem quæ vocis Conivum sub Nierozwiniony 2. Stulony, Slep.
cōnjūrātio, *Sprzysiężenie.*
cōnjuratus, conjurator. *Sprzysięgły, Popisowy.* Zusammen geschworen. *Conjurata tuas rumpere nuptias.* (Asclep.)
cōnjūro, *Sprzysięgám się, Zgadzam się* Zusammen schwären. *Altera poscit opem res & conjurat amice*H*syn* Cōnspīro, īnsĭdĭor, *vel* juro
cōnjūx, *adject. Społsprzężony.*
cōnjūx, *vel* conjunx. *sub. hic. hæc. Málżonek, żoná.* Mann oder Eheweib. *Exemplumque bonæ conjugis esto mihi.* Ovid. *syn.* ūxor, spōnsa. *epith.* Pūlchra, grāta, sōllicĭta. *phr.* Sŏcĭă ta fœdĕre lēcti. Sī qua tĭbi sponsa est. Sērvāns cāsti sŏcĭālĭa fœdĕra lecti. Mūltos dīlēcta pĕr annos. Sĭmĭlis probitāte mărīto. Făcĭēns vĭrum pūlchra prōle părēntem.
Cōnĭvum, à coëundo, dictum videtur. Kłobuczki.
Cōnīza, lege Conyza. Conlatro, as Lżę 1.
Conlazo, Rozprzestrzeniam.
Conclūco, lege Colluco.

Connătātio, cōnnāto, *sub Społpływam.*
Connatio, ibidem. & sub Społzaletnik.
cōnnēcto, *Wiążę 1. Záwiązuię 1. związuię. złączam.* Zusammen binden. *syn.* Nēcto, ānnēcto, jūngo, ādjūngō, cōnjūngo, āddo cōpŭlo, āllĭgo, cōmpōno.
cōnnēxĭo, connexum, xi. connēxus, us. *złączenie.* Zusammen bindung.
cōnnēxīvus, *Złączáiący.*
cōnnēxus, xi. *Spojony.* Zusammen gebunden.
cōnnītor, *Usiłuię, Opieram się, Usadzam się, Pnę się.* Sich unterstehen. *syn.* Nītor, īnnītor, cōnor.
cōnnīvēntĭa, *Przeglądánie.* Vbersehung.
cōnnīvĕo, ĭvi & xi. *Mrugam często, Stulam, Przeglądam 4.* Durch die Finger sehen. *Connivens, oculis ibat, lucoque ferebat.* Sil. *syn.* Dīssĭmŭlo, īndūlgĕo, pārco.
Connīvum, idem Conivum.
cōnnūbĭālĭs, *Małżeński.* Zur Hochzeit gehörig. *Tradere mirificis, dum cońubialia festa.* M.
cōnnūbĭum, *Małżeństwo.* Die Ehe. *Hectoris Andromache, Pyrrhi in connubia servas* Virg. *Connubio jungam stabili propriamq; dicabo.* Vir. *vide Conjugium.*
cōnnubo, is. żenię się. Connumero. Policzam.
cōnnŏīdes, is. *gr. Kończáto okrągły.*
cōnnūdo, Obnażam.
cōnōpēorum animal. *Komor.*
cōnōpēum, *gr. Námiotek.* Ein Fürhang. *Penultima variat: Fædaq; Tarpeio conopea tendere saxo.* Proper.
cōnor, *Usiłuię,* Vnterstehen. *Molliter impresso conor adire toro.* Prop. *syn.* Tēnto, nītor, ēnītor, cōntēndo mōlĭor īncūmbo āggrĕdĭor, cōnnītor. ānnītor. *phr.* Vīrĭbus ēnītor tōto cōnnīti corpŏre. Cōnārī plūrĭma frūstra. Mōlīmĭne māgno tēntāre. Vīres omnes īmpēndĕre ădhĭbēre, īnstāre, ātque ŏmnes īmpēndĕre vīres. Hōc acrĭus ŏmnes īncūmbunt. Fert īngens tōto cōnnīxus cŏrpŏre fērrum. Hūc ŏmnes vērtĕre vīres ŏmnĭa cōnāndo dŏcĭlis sōlērtĭa vīncit. Fātāle āggrēssi sacrāto āvēllĕre tēmplo Pāllădĭum. Cāptīvus pātrĭos tēntat ādīre fŏcos.

 Ter

Ter cōnātus ĭbi cōllo dāre brāchĭa cĭrcum, ĭlle sĭmul mănĭbus tentat dĭvēllĕre nōdos.

CONQ

Cōnquadrātus, *Czworográniſty.*
cōnquădro, *Czworográniſto czynię.*
cōnquăſſātĭo, *Poruſʒenie ſię, Stłuczenie.*
cōnquăſſo, *Trzęſę 2. Tłukę 2.* zerſchmettern.
cōnquăſſor, *Utrząść ſię.*
cōnquĕror, *Uſkarżam ſię 1. 2. Nárzekam.* Klagen. *Conqueror, ire à me ſeria verba precor.* Tib. *ſyn.* Quĕror. *phr.* Querēlas, quēſtus fūndo, ēffūndo, edo prōmo, prōfēro: pĕctŏre rūmpo quēſtus, ēffūndo. *v. Queror.*
conquexi ſub Uczepnąć.
cōnquieſco, *Odpoczywam 1. Przeſtáię, Uſtáie co, Ucichá Kocham ſię.* Ruhen. *ſyn.* Quĭēſco, rĕquĭēſco, cēſſo, dēſĭno.
conquĭnīre, Uczepnąć. ſyllabæ qui: anceps quantitas, tamen aliqui potius corripiunt.
conquĭniſco, idem, & Náchylam ſię.
cōnquīro, *Zdobywam ſię, Szukam, Zbieram 1.* Mit Fleiß ſuchen/ erforſchen. *Non illi ſtudium vulgo conquirere amantes.* P. *ſyn.* Quæro, ſcrūtor, pērſcrūtor, īnvēſtĭgo, vēſtĭgo. *(v. Quæro.*
cōnquīsītè, *Wytwornie.*
cōnquīsītĭo *Wynáleżienie, Szukánie.*
cōnquīsītor, *Popiſowy woieany, Podchwytácz ſpieg.*
cōnquīsītus, *Wybrániec. Wyborny.* Genau geſucht *Conquiſita diu, dulcique reperta labore.* L. *ſyn.* Quæsītus.
conrĕgio, onis Poyrzenie, Okolicá.
conregione, Náprzećiwko. conregno, Spółkroluię
conrĕſuſcĭto, Społ wzbudzam- Ad Epheſios 2. ſermo eſt de mortuis.
conrĕus, Społobwiniony.
conruſpor. Zbieram 1. Szukám, Wyſperáć.

CONS

Cōnsălūtātĭo, *Pozdrawiánie.*
cōnsălūto, *Pozdrawiám 1. Witam ſię.*
cōnsānēſco, Wzmagám, Goi ſię.
cōnſānguĭneus, *Krewny 1.* Blutsfreund. *Et Conſanguineus lethi ſopor, &c* Virg. *ſyn.* Cōgnātus, āgnātus, prŏpīnquus, affīnis. *phr:* Cōnſangvĭnĭtāte prŏpīnquus. Cōnſōrs gĕnĕris. Cōgnāto ſangvĭnĕ vīnctus. ſtĭrpe ăb ūna. Săngvĭne nātus ĕodem; jus ălĭquod făcĭūnt āffĭnia vīncŭla nōbis: ab ĭīſdem fōntĭbus ōrti. Dūcūnt ăb ĕōdem ſtēmmăte rāmum: iīſdem mājōrĭbus ŏrtus: ĕōdem ſăngvĭne prōgnāti: ĕādem quos līnĕa jūngit ſtēmmătis. Gĕnus ămbōrum fundit ſe ſăngvĭnĕ ăb ūno
cōnſānguĭnĭtas, *Krewność.* Blutsfreundſchafft *Impacata conſangvinitate ligavit.* St.
cōnſānāre. *Zleczyć.* Conſānari *Goi ſię.*
cōnſārcĭnātor caūſarum, litium. *Prokurátor 2. Práktyk 2.*
cōnsārcĭno, *Szyię 1. Zſzywám. Kleię. Zmyſlam 2.*
cōnsārtĭo, *Wkopywám 2. Grábię.*
cōnſaucĭo, *Rānię.*
cōnſcĕlĕrātus. *Niecnotliwy.* Laſterhafftig. *Con ſcelerata piâ diſcernit vincula ſede.* V. *Sceleratus*
cōnſcĕlĕro, *Gwáłcę, Zmázáć co 2.*
cōnſcēndo, *Wśiádam 1. Wſtępuię.* Aufſteigen *Conſcendebat equos, patrio mucrone relicto.* V. *ſyn.* Scāndo; āſcēndo, sūpĕro. *phr.* Cōnſcēndĕre in ĕquum. Bīs dēnis Phrўgĭum cōnſcēndi nāvĭbus æquor.
cōnſcēnsĭo, *Wśiadánie.*
cōnſcĭēntia, *Sumnienie, Wiádomość, Porozumienię.* Das Gewiſſen. *Abacta nulla vera conſcientia* (Jamb.) *epith:* Mōrdax, mōrdēns ſtĭmŭlans, crŭcĭāns, dūra, rĕmōrdens, tōrquens. *phr.* Cōnſcĭa mēns. ănĭmus cōnſcĭus. Tēſtis dŏmēſtĭcus. ſtĭmŭlūs īntĕrior. Quōs dīrī cōnſcĭa făcti mēns hăbet āttonĭtos & ſurdo vērbĕre cædit. Nōcte dĭēque sŭum gĕſtāre in pĕctŏre tēſtem. Nīl cōnſcīre sĭbi, nūlla pāllēſcĕre cūlpa. Prætĕrĭtis ădmĭſſa mălis pĕccāta rĕmōrdens, ăſſĭdŭus in pĕctŏre tēſtis. Cŏrrōdēns vērmis. Cārnĭfĭces hăbĕt ŏccūltos cōnſcĭēntĭa mōrdens. Qui măgis ătque măgis tōrquent quàm vērbera pĕctus: ŏccūltum quătĭens ănĭmos tērrōre flăgellum. Hī ſunt quī trĕpĭdānt, & ad ōmnia fūlgŭra păllent, cum tŏnat ĕxănĭmes prīmo quŏque mūrmŭre cœli. Hăbĭtāns ſub ălto pĕctŏre.
cōnſcĭēntĭā mordeor, *Sumnienie mam.*
cōnſcĭēntĭæ angor, *Sumnienię trwożliwe.*

Conſcindo, *Rozdżierā, drápię 1. Lżę 1. Szczypię 4*
cōnſcio, *Czuię ſię 2.* Bewuſt ſeyn. *Nil conſcire ſibi, nulla palleſcere culpa.* Hor. *ſyn* Cōnſcius ſum, tēſtis mihi ſum.
cōnſciſco, *Uchwalam, Dopuſzczam ſię, Stánowię 1. Nábáwiam kogo, Zbroić co, Zábiiam ſię.* Etwas wiſſentlich ordnen. *ſyn.* Dēcērno, *vel* īnfēro.
cōnſciſſūra, *Dżiurá, Roſpor.* ein Spalt, Riß.
cōnſcium facio, *Zwierzám ſię.*
cōnſcius, *Swiádom, Wiedzący, Społwiedzący, Czuiący ſię.* Bewuſt. *Conſcius audacis facti, caudamque remulcens.* V. *ſyn.* Pārticēps, sōcius, teſtis, *vel* reus, nŏcēns.
cōnſcius ſum, *Czuię ſię. Wiem co ná ćię.*
Conſcreor. Popluwam. *Cōnſcrībillare*, *Pokreśić.*
cōnſcrībo. *Spiſuię, Popiſuię 1. 3. Piſzę 2. Wybiiam, Pokreśić.* Beſchreiben. *Ordinis extremq conſcribi in ſecula civis* S. *ſyn.* Scrībo, inſcrībo, cōmpōno, *vel* cōllĭgo, cōgo.
cōnſcriptio, *Spiſowánie, Spiſek.* Beſchreibung.
cōnſcrīptor, *Piſarz 1. Dżieiopis.*
cōnsĕcāre, *Zśiekáć.* cōnsĕcrānĕus, conſecratus, *Pośw													ięcony.* Cōnsĕcrātio, *Pośw													iącánie.* Cōnsĕcrātor, *Poświęćićiel.*
cōnsĕcro, *Pośwįącam 1. Ofiáruię 1. Kánonizuie.* Weyhen. *Poſt fata conſecratus, & templis datus* (Jamb.) *ſyn.* Sacro do, dīco, dēdīco.
Conſectaneus: i. alios ſequens, conſentiens, Calepin. Caſaubon.
cōnſectārium, *Zámknienie 5.*
cōnſectārium ēſt, *Idżie zá tym.*
cōnſectārius, *Náſtępny.*
cōnſectātio, *Nábywánie, Sádzenie ſię, Wytrwánie, Gonienie, Staranie, Chwytánie.*
cōnſectātor, *Zábiegácz.* Nachſteller. Cōnſectio, *Rąbánie.*
cōnſector, aris. *Náśláduię, Sćigam, Zábiegam 5. Dośćigam, Idę zá kim Stáram ſię. Chodzę 5. Zdobywam ſię. Wyráżić chcę.* Nachfolgen, nachgehen. *ſyn.* Sĕctor, sĕquor pērsĕquor, cōnsĕquor: aucūpor, cāpto.

Cōnsĕcūtio, *Nábyćie Náſtępowánie.*
consĕdeo pro Consīdeo. ad Ephéſeos 2.
consedo, onis. Społśiedzący, Siedzący podle.
conſellæ hæ. in Stolec 1.
consēmĭnālis, conſemineus, Mieſzány.
cōnsĕneſco; *Stárzeię ſię, Zſtárzeć ſię. Niſzczeię, Gnuśnieię.* Alt werden. *Marceſco, conſeneſco, tabeſco, miſer.* (Jamb.) *ſyn.* Sĕnēſco, sĕnex fīo.
Conſenior 1. Petri 5. qui & ipſe eſt præsbyter, quæ vox plures ſenſus habet.
cōnſenſio, *Zgadzánie, Zgodá, Zezwolenie, Spiknienie, Iednomyślność.*
cōnſenſu omnium, *Zgodnie.*
cōnſenſus us. *Zezwolenie, Przyzwolenie. Zgodá, Proporcya 1. Skłonność 3.* Gleicher Sinn, Einwilligung. *ſyn.* āſſenſus, *vel* cōncōrdia. *epith:* ămīcus, quæsītus, făcilis. *phr.* Cōnsŏnat āſſenſu pŏpŭli, prĕcibuſque făventum Rēgia. *v. Conſentio.*
cōnſentānĕum ēſt. *Przyſtoi.*
cōnſentānĕus, *Przyſtoyny, Przyzwoity Zgádzáſię, Zgodny.*
Conſentia ſacra. Feſta, quæ ſtatuta ſunt ex conſenſu multorum; ut familiarum, gentium. Et Conſentes dii apud Varronem earundem.
cōnſentiens, *Zgadzáiący ſię, Zgodny.*
cōnſentio, *Zgádzam ſie Zezwálám.* Verwilligen, gleiches Sinnes oder Meynung ſeyn. *Conſentire ſuis ſtudiis, qui crediderit te.* Hor. *ſyn.* Cōnvĕnio, āſſentio āſſentio, āſſentior, ānnŭo, cōngrŭo. *phr:* Mēns ōmnĭbus ūna eſt. ōmnĭbus īdem ănĭmus. Cūncti āſſēnſere, īdem ōmnes sĭmul ārdor hăbet. Cūnctæ sĭmul āſſēnſēre cŏhōrtes. Quod si Dĕus ōre sĕrēno ānnŭĕrit. Nōn ăvērſāta părēnti ānnŭit. Dicta Jŏvis pārs vōce prŏbānt ſtĭmŭlōſq; frĕmēnti ādjĭciunt ălĭi pārtes āſſēnsĭbus īmplēnt. Sic ille effātus, & ōmnes āſſēnſēre ănĭmis nūtuque & murmure læto.
cōnſēntit; *Przyſtoi. Conſepelio. ſub Grzebię.*
cōnſēpio, *Ográdzam 1. Zágrádzam 1.* Einzäunen. *ſyn.* Sēpio, mūnio, claudo.
cōnſēptum, *Grodź, Zámknienie. Oſádá.*
cōnsĕquens, *Náſtępuiący.*

cōnsĕquens est. *Idźie zá tym.*
cōnsĕquēnter, *Náſtępnie, Porządkiem. Zátym.*
cōnsĕquēntĭa, *æ. Náſtępowánie*, & ſub *Jdźie zá tym.*
consĕquēntĭa, *jum à Conſequens neutro, ſub Zámknienie domu. Conſequæ hæ Orßak.*
consĕquium. *Náſtępowánie, Pácholſtwo.*
consĕquor *Náſtępuię 1. 2. Ścigam, Dośćigam. Idę zá kim, Pośládowáć, Chwytam, Doſtáię 1 Poymuię myślą.* **Erlangen/ nachfolgen.** *Conſequor hic, ut me nec timeat, nec amet.* M. *ſyn* Sĕquor, *vel* ădĭpīſcor, ăcquīro, păro, cōmpăro, ăſsĕquor. *v. Acquiro, vel* æmŭlor, imĭtor.
conſequus, Náſtępuiący.
cōnsĕrēnat. *Wyiáśniá ſię.*
cōnsĕro, rui. *Potykam ſię 4. Záſadzam*, & in *Złączam.* **Zu ammenſetzen.** *Conſerimus multos, Danaum dimittimus Orco. ſyn.* Mīſcĕo, īmmīſceo, cōnjūngo, cōnnĕcto, cōnfĕro. *phr.* Mūltaquĕ per cæcam cōngrĕſſi prælĭa nŏctem. Cōnsĕrĭmus Lōrīcam cōnſertam hāmis aurōque trĭlicem.
cōnsĕro evi. *Záśiewam, Sádzę płonki, Zyznym czynię.* **Beſæen/ bepflantzen.** *Conſerere atq; Olea magnum veſtire Taburnum.* V. *ſyn.* Sĕro, īnsĕro, sēmĭno, plānto. *phr.* en queis cōnsĕrĭmus agros.
cōnſerte, *Sciśle.* conſertĭo, *Spoienie.*
cōnſertor, *Potykácz, Przećiwnik.*
cōnſertus, *Splećiony.*
cōnſervātĭo, *Chowánie.* **Erhaltung.**
cōnſervātor, *Obrońićiel Obrońcá.*
conſervĭtium, Społniewolá.
cōnſervo, *Záchowuię 1. 2. żywię, Pochowáć, Przeſtrzegám 3.* **Bewahren/ beſchirmen.** *Conſervabat opes humilis caſa, mitia porro.* P. *ſyn.* Cūſtōdio, tŭĕor, tūtor, ſervo, āſſervo.
cōnſervorum laſſitudo, *Smágániec.*
cōnſervus, *Społniewolnik.* **Mitknecht.**
conſervŭla, *Seneca, Rhetor.*
cōnſeſſor, *Społſiádáiący. Siedzący 2. 3.*
cōnſeſſus, *Zgromádzenie, 3. Siedzący.* **Zuſammenkunfft Verſammlung.**

Cōnsĭdeo, es. *Siedzę 1. Siadám 3. Społſiedzę. Upáda morze.* **Bey einander ſitzen.** *ſyn.* āſsĭdeo, āſsido, ūna sĕdĕo, *vel* quĭēſco, mŏror cōmmŏror, cōnsīſto, cōnsīdo.
Conſiderantia. Cic. corr. inconſiderantia.
cōnsīdĕrātè, *Opátrznie Bácznie.*
cōnsīdĕrātĭo, *Upátrowánie, Przypátrowánie, Rozważánie, Opátrzność.* **Betrachtung.**
Conſiderator, Przypátruiący ſię, Rozważáiący.
consīdĕrātus, *Báczny, Opátrzny, Oſtrożny.* **Fürſichtig.**
cōnsīdĕro, *Rozważam co, Przypátruię ſię, Oględám 1. Náradzam ſię, Ráchuię ſię.* **Betrachten.** *Aut latum picta veſtis conſiderat aurum.* J
cōnsīdo is. *Siádam 3. Sádowię ſię, Siedzę u ſtołu, Uſtá ę co Uſtáie ſię co, Upáda co ná doł, Poſtánowić ſię.* **Sich ſetzen.** *vide ſupra Cōſideo Vultis & his mecum pariter conſidere regnis.* V.
cōnsīgnātĭo, *Pieczętowánie, Swiádectwo. Muniment, Zegnánie.* **Zuſieglung.**
Conſignatius, Conſignatiſsime. Wyráźnie.
Conſignificātĭo, Obwieſzczenie.
cōnſigno, *Pieczętuię Piſzę 2.* **Verſieglen.** *ſyn.* obsīgno, sīgno. firmo. *vel* dēpōno.
cōnsīgno publicis literis. munimentis. *Wwodzę w kśięgi.*
Consĭlēre, Umilknąć. conſileſco idem. & *Ućichá.*
cōnsĭlĭa ſtruo, *Zmawiám ſię.*
consĭlĭārius, Conſiliator. ſubſt. *Porádnik, Senátor.*
cōnsĭlĭārĭus; adject: *Porádny*
cōnsĭligo *Gorzykwiát, Płucnik źiele,*
cōnsĭlĭis, in, ad cōnſilium adhibeo. *Rádzę ſię.*
cōnsĭlĭi magni, *Rozſądny.*
cōnsĭlĭo, *Umyślnie. Conſilio as. Pilśniánego co robię.*
cōnsĭlĭo, is. *Wſkákuię.*
cōnsĭlĭo meo. *Zá rádą moią.*
cōnsĭlĭo princeps, *Ráycá.*
cōnsĭlĭor, aris. *Rádzę 1. Náradzam ſię.* **Rathſchlagen.**
cōnsĭlĭōrum dux, moderator, miniſter, auctor, ſocius. *Porádnik, Rádźićiel.*
Conſiliōſus, Porádny.

Cōnsĭlĭum, *Rádá 1. 2. 4. Porádá. Náradzánie, Sąd 2. Sposob, Przemyśl*, Koniec *spraw, Rádźiecki dom.* Ein Rath/ Anschlag. *Consilium ne sperne meum: tibi fama petatur.* Virg *syn:* Sēntēntĭa, mēns, sēnsus, judĭcĭum, ănĭmus *epith:* ārcānum, prōvĭdum, sălūtāre, ūtĭle, fĭdēle, ămĭcum, quæsītum sēcrētum, cæcum, mātūrum, sălūtĭfĕrum. *phr.* Quis jam sōlātĭa vĭcto cōnsĭlĭumq; fĕrat? ādmŏnĭtu cœpi fōrtior ēsse tŭo. Cōnsĭlĭum nōbīs rēsque lŏcūsque dăbunt ārcanum jŏcoso cōnsĭlĭum rĕtegis Lўæo.

cōnsĭlĭum alicujus sequi, sub *Rádá 1.*

consĭlĭum sanctius interiusq; quasi. *Rádá táiemná.*

consĭlĭum do, affero. *Rádzę* (*iemná.*

cōnsĭlĭum accipio. capio, exquiro, peto. *Rádzę się.*

consimil: consĭmĭlĭs, *Podobny.*

cōnsĭmĭlĭter, *Podobnie.*

Consĭpĭo, is. sub Trácę. Consiptus. sub Zágradzam

consistio, Zástánowienie się.

cōnsĭsto, *Zástánawiam się, Niedobiegam, Ustáie co,* Otrzymáć *się, Pokázuię się, Stoię w sprawie. Ostáię się,* Zostáię *się.* bestehen.

cōnsĭstĕre mente, animo. *Uspokoić się, Przychodzę ksobie.*

Consistōrium Konsystorz, Sądowá Sálá; & Rádá táiemna 2.

cōnsĭtĭo, *Stánie.* Consĭtor. *Sádownik.*

consĭtor uvæ. *Winiarz.* Cōnsĭtūra, *Záśiew.*

CONSO

Consobrīnus, *Wuieczny, Stryieczny. Ciotczány.* Geschwister-kind. *Consobrine meis immemoratus eris.* Auf. *syn.* āgnātus, cōgnātus, affīnis, prŏpīnquus.

consŏcer, *Społświekier.*

consŏcĭātim, Społecznie.

consŏcĭātĭo, *Stowárzyszenie, Złączenie.*

consŏcĭo. *Złączam.* Zugesellen *Umbram hospitalem consociare amant.* (Asclep.) *syn.* Jūngo, cōnjūngo, sŏcĭo.

cōnsocio consilia, sub *Spiknąć się.*

cōnsōlābĭlis, *Poćieszny. Łácny do ćieszeniá.*

cōnsōlātĭo, *Cieszenie, Poćiechá.* Trost. *syn.* Sōlāmĕn, sōlātĭo, sōlātĭum. *vide Solatium.*

Cōnsōlātor, *Poćieszyćiel.* consolātōrius, *Poćieszny.*

consŏlĭda. Zywokost. (*szny.*

consŏlĭda regalis. Ostrożká. Consolidatio; Utwierdzenie. cōnsŏlĭdo, *Spaiam. Utwierdzam.*

consŏlĭno, pro consōlo priscum. Rádzę.

consōlor, *Cieszę, Cieszę się.* Tròsten. *His me consolor victurum svavius ac si.* Hor. *syn.* Sōlor lĕvo. *vide Solor aris.*

cōnsōmnĭo, *Sni mi się. Zábażyło mu się, Zmyślam 1.* (*Głos.*

cōnsŏnans, *Zgádzáiący się, Brzmiący, & in*

Consonantes literæ apud Grammaticos sunt, quæ per se nec syllabam facere, nec efferri possunt, sine vocalium præpositarum vel postpositarum auxilio Diomed. Consonæ. *Terentiano.*

cōnsŏnāntĭa, *Melodyá, Zgodny dźwięk.*

cōnsŏno, *Zgádzam się.* Mitthönen, Zusammen stimmen. *Consonat omne nemus, vocemq; inclusa volutant.* Virg. *syn.* Sŏno, rĕsŏno, persŏno. *vel* cōnsēntĭo, cōnvĕnĭo.

cōnsŏnum est. *Przystoi.*

cōnsŏnus, *Zgodny, Stroyny.* Gleichstimmig. *Habitus noti, & vox consona linguæ.* Sil.

cōnsōpīre, Uśpić. cōnsōpĭor, Usypiam.

cōnsors, *Ucześnik Towárzysz, Społkuiący.* mitgenoß. *syn.* pārtĭcēps sŏcĭus. *phr.* Cōnsōrs, sŏcĭūsque lăbōris.

cōnsors tori. *Małżonek.* Cōnsōrtĭo, onis. & cōnsōrtĭum, *Towárzystwo 1. Złączenie.*

cōnspĕctor, Pátrzacz. Cōnspēctus, ti. *Okazáły.*

cōnspēctus, us. *Weyrzenie, Obliczność, Widok 2.* Anschauung.

cōnspērgo. *Pokrápiám, Posypuię 2. Rozczyniam,* & sub *Pstrzę.* Besprengen. *syn.* āspērgo, pērfūndo, spārgo.

consperfio: sub Komplekśya, & Rozczynienie.

cōnspĭcĭlium, conspicillum *Stráżnicá, Okuláry.* Brill.

Conspĭcio, onis. Poyzrzenie.

cōnspĭcĭo, *is. Obaczam co; Widzę 2. Upátruię 2. Uyzrzeć co, Pátrzam,* Anschauen/ beschauen. Be

en. *Et precor illi ipsi conspiciare senex.* Ped. *syn.* āspĭcĭo, cōnspĭcor, cōnsĭdĕro, vĭdĕo īntŭĕor. *vide Aspicio.*

cōnspĭcor, *Widzę 2.* *Obaczam co.* **anschauen.** *Fontibus in liquidis quoties me conspicor ipse* Ovid. *vide supra Conspicio.*

cōnspĭcŭus conspiciendus. *Okazáły, Widoczny 2. Znákomity, Znáczny, Wielki 1.* & in *Krásny.* **Achtbar/ scheinbar.** *Occultum stellæ conspicuumq; polum.* Ovid. *syn.* cōnspĭcĭēnd9, clārus, pērspĭcŭus, īllūstris.

cōnspīrans, *Zgadzáiący się, Zgodny.* **einhellig/ einmüthig.**

cōnspīrātē, conspiratus. *Zgodnie.*

cōnspīrātĭo. *Spiknienie się, Zmawiánie się, Zgodá, Zgadzánie się.* **Vereinigung/ Verbündnüß.** *syn.* cōnjūrātĭo: cōnsēnsus, cōncōrdĭa.

cōnspīrātus, ti. à *spira.* *Skupiony.*

cōnspīrātus, ti. à *spiro.* *Sprzysięgły.*

cōnspīrātus, us. à *spiro.* *Spiknienie. Zmawiánie się.* **Vereinigung.**

conspīrītus, us. *Zgodá.*

cōnspīro, à *spira.* *Kupię, Zwiia się wąż.*

cōnspīro, à *spiro.* *Zmawiam się, Spiknąć się, Zezwalam* **Zusammen schwären, oder sich zusammen verbinden.** *Æreaq; assensu conspirant cornua rauco.* Virg. *syn.* cōnjūro, cōnsēntĭo, cōnvĕnĭo.

cōnspīssātus. *Twardy.* Cōnspīsso, *Zgęszczam.*

Conspōlium. Arnob. libi genus in sacris.

conspondeo, sub Społrękoymiá.

conspōnsio, Obietnicá. & sub *Zákładnik 2.*

cōnspōnsor, *consponsus, Obiecownik, Społrękoymiá, Sprzysięgły, Wierny.*

cōnspŭo, consputo. *Pluię ná co.* **bespeutzen.**

cōnspūrcātus, *Pomázány.*

cōnspūrco, *Plugáwię.* **besudlen.**

CONST

Cōnstăbĭlĭo, *Utwierdzam* **wol bewahren, versicheren.**

constāgno, *Rozlewá rzeká.*

constāns. *Stały.* **Standhafftig/ dapffer.** *syn.* Fīrmus, īmmōtus, īmmōbĭlis, tĕnax. *phr* Prōpŏsĭti tĕnax. Mens nēscĭa flēcti. Nēque me sēntēntĭa vērtit. Nūlla mĕam vērtet sēntēntĭa mēntem. Sī mĭhi non ănĭmo fīxum īmmotumque mănēret. Quod sĕmĕl ōre prŏfūdi, nūlla īmmūtabit vēnturi tēmpŏris ætas. Sĕdet vūltu grăvĭtas īmmōta sĕrēno. Pērstĭtit īlle ănĭmo vūltūquĕ īmmōtus ĕōdem. Nūllis frāngĭtur īlle mĭnis. Mĕtus ōmnes & ĭnēxōrābĭle fātum sūbjēcit pĕdĭbus, īllum nōn pŏpŭli fāsces nōn pūrpūra Rēgum flēctit mŏvĕt, turbat. Fōrtūnæ sūbdĕre cōlla nēscĭus haud ălĭo vūltu quam si cōnvīva jăcērēt, īnterplēna mĕri rēdĭmītus tēmpŏra sērtis Fōrtūnāmquĕ tŭens ūtrāmquĕ rēctus, īnvĭctum pŏtŭit tĕnēre vūltum. Tālĭa pērstābat mĕmŏrāns fixusquĕ mănēbat, īlle nĭhīl vūltum mūtātus, ĭnānēs pērdit, ăit, lăchrўmas. Sed nūllis īlle mŏvētur flētĭbus, aut vōces ūllas trāctābĭlis audit. Jūstum ātquĕ tĕnācem prōpŏsĭti vĭrum. Nōn cīvĭum ārdor prāva jŭbēntĭum. Nōn vūltus īnstāntis Tўrānni mēnte quătit sōlĭda, nĕque Auster, nec fūlmĭnāntis magna Jŏvis mănŭs. Sī frāctus īllābātur, ōrbis, īmpăvĭdum fĕrĭent rŭīnæ. Flāmma Mĕlĕāgrus ăb īlla ūrĭtur, & cæcis torrēri vīscĕra sēntit īgnĭbus, ac māgnos sŭpĕrat vīrtūte lăbōres. Nec tămen hīc mūtāta quĭes prŏbĭtāsve sĕcūndis īntŭmŭit, tĕnĕr īdem ănĭmus, mōrēsquĕ mŏdēsti fōrtūna crēscēnte mănent. Constanter, *Stale.*

constāntĭa, *Stałość, Pewność.* **Standhafftigkeit.** *syn.* Grăvĭtas. *epith:* Īmpĕnĕtrabĭlis, īnvĭcta, fīrma, īntrĕpĭda, secūra, fōrtis audax gĕnĕrōsă; măgnănĭma, vĭrīlis, stăbĭlis, īmmōbĭlis, īmpăvĭda, pĕrpĕtŭa, māgna, īmpătĭens īntĕrrĭta, stŭpēnda, ĭnēxpūgnābĭlis. *phr.* ănĭmus fīrmus, cōnstāns, īmmōbĭlis, īmmōtus. Mēns, nēscĭa flēcti. Cōnsĭlĭum firmum. Mēns īnvĭcta mĭnis: nēscĭa mŏvēri, vūltu grăvĭtas īmmota sĕrēno.

cōnstat, constat mihi. *Wiem 1. 2. Kosztuie mię Stoi zá tyle, Wiádomo iest, Przychodzi mi, Iásna rzecz, Umyślitem.* & sub *Złożony.*

constat mens in aliquos, *Przysobie.*

constat sibi. *Stały.*

Constellātus, Gwiazdzisty. Constellātio. Konstellacyá.

cōnsternātĭo, *Przelęknienie Rosterk.* Cōnstērnātus, *Przelękły, Struchláły, Zhukány.*

cōnstērno, *as.* *Trwożę, Przestraszam, Zhukáć.* **schrecken.**

cōnſtĕrno, is. *Ściele, Nákrywam, Tárčicámi pokładam, Obalam 1.* beſpreiten. *ſyn.* ēffūndo, ſtĕrno, ſpārgo, cōnſpĕrgo. *phr.* Cōnſtĕrnunt tērram, cōncūſſo ſtīpĭte frōndes.
cōnſtĕrnor, aris. *Truchleie, Serce tráce, Upadam 2. Przeleknąć ſie.* erſchrecken.
cōnſtīpātĭo, *Skupienie, Sćiśnienie, Stłáczánie.*
cōnſtīpo, *Kupie, Stłaczam 2. Utłoczyć Zátárli ſie.* Zuſammen trucken. *Inter carnifices, & conſtipata ſedebat.* Prud. *ſyn.* Stīpo, dēnſo, cōndēnſo; cōgo.
cōnſtīpor, *Wtłaczam ſie, Sćiſkáć ſie.*
conſtitio, Záſtánowienie ſie.
cōnſtĭtuo, *Stánowie 1. 2. Stáwiam 2. 5. Uchwalam, Umawiam ſie, Náznaczam, Sporządzam Poſtánowić 1. 2. Arenduie, Gotuie Wyſtáwiam* Ordnen/ fürnehmen. *Conſtituunt taurum ante aras, &c. ſyn.* Stătūo, dēcērno dēlībĕro, cogĭto, dēsīgno, *vel* pōno, cōllŏco.
cōnſtĭtūo, judicium. *Oſadzam práwo.*
cōnſtĭtūtĭo, *Poſtánowienie 1. 3. Stánowienie, Uſtáwá 1.*
cōnſtĭtūtĭo cauſæ. *Wſtąpienie w práwo.*
cōnſtĭtūtĭo corporis. *Komplekſyá.*
cōnſtĭtūtĭo perſonalis. *Przywiley.*
cōnſtĭtūtor, *Stánowićiel.*
conſtitutōrius, ut acta Conſtitutoria: Paul: *I. C. Spráwá o umowe niezáchowáną.*
cōnſtĭtūtum, *Umowá 1. Czas umowiony.*
cōnſtĭtūtus, ti. *Afekt, kto, iáko.* Geordnet/ beſtellt. *ſyn.* Stătūtus, decrētus. *vel* posĭtus, lŏcatus.
cōnſtĭtūtus, ûs. *Záſtánowienie ſie, Skupienie, Gromádá 2.*
cōnſto, *Społſtoie, Zgadzam ſie, Stoie przytym Státecznym bydź, powſtawam 1. Przy ſobie.* Stand halten/Zuſammen ſtehen. *Adducto cōſtitit arcu.* Virg. *ſyn.* Stō, pērſto, pērsĕvēro.
cōnſtrātum, *Pokład w budowániu.*
cōnſtrĕpo, *Grzmot czynie.*
cōnſtrīctĭo, *Sćiśnienie.*
cōnſtrīctus, *Sćiſły, Związány, Sćiśniony, Nieweſoły, Zmarſzczony.*

Cōnſtrīngo, *Zwiezuie, Spinam, Wiąże 1.* Zuſammen ziehen. *ſyn.* ărcto, cŏarcto, cōmprĭmo, ſtrīngo, āſtrīngo, lĭgo. *v. Vincio.*
cōnſtrūctĭo, *Spoienie, Składánie, Budowánie 1.* ein Bau.
cōnſtrŭo, *Składam 1. Buduie, Kupie. Gromádze. Klece.* Auffbauen. *ſyn.* cōndo, ſtrūo, ædĭfĭco. *vide Ædifico.*
conſtūprātor, *Gwáłćićiel.*
cōnſtůprātus, *Skáżony.*
cōnſtůpro, *Zgwałćić.* Ein Frauenbild ſchwächen. *ſyn.* Stůpro, vĭŏlo.

CONSV

Cōnſuādĕo, *Rádze 1.* Cōnſuāſor, *Ráźićiel.*
Conſuālia, orum; ludi in honorem Conſi. Varr. Plin. Arnob. v. infra Conſus.
cōnſūdāſco, conſudo. *Poce ſie, & ſub Puſzcza drzewo.*
cōnſuēfăcĭo, *Nákłádam kogo do czego.* Gewehnen. *ſyn.* āſſvĕfăcĭo.
cōnſuēſco, *Nákładam ſie, Nákładam kogo do czego, Przyuczam, Nierządu pátrzyć 1. 2.* Gantz gewohnen. *Conſvevēre jocos veſtri quoque ferre &c.* M. *ſyn.* aſſvēſco, sŏlĕo, āſsŏlĕo. *v. Aſſveſco.*
cōnſuētūdo, *Conſvētio. Zwyczay, Obcowánie 1. Towárzyſtwo 1.* Gewonheit. *Conſvetudo mali, tenet inſanabile multos.* J. *ſyn.* Mos, ūſus, aſſvētūdo. *epith.* āntīqua, vĕtus, nŏva, bŏna, măla, pēſsĭma, ūtĭlis. *vide Aſſveſco.*
cōnſuētūdo diſſoluta. *Roſpuſtá.*
cōnſuētus, *Zwyczáyny.* Gewohnet. *Cum Proteus conſveta petens è fluctibus antra.* Virg. *ſyn* āſſvĕtus, āſſvefăctus, cōnſvefăctus.
cōnſul, *Burmiſtz.* Bürgermeiſter. *Atria ſunt illis Conſulis alta mei.* Mart. *epith.* Vigil, ānxĭus, sōllĭcĭtus, æquus, jūſtus, pŏtens. *phr.* ūrbis rēctor. Quem pĕnes, eſt cōmmūnis cūra sălūtis, urbis fræna tenens, urbis sōrtitus hăbēnas. Qui jūſtis mŏderātur lēgĭbus ūrbem. Quem penes eſt lēgum vĕnĕranda pŏtēſtas. Qui ſcribit lēges. Qui plăcida

cīda pŏpŭlos in pāce gŭbērnans, ūrbis summa tĕnēns. Pūblĭca res & Cōnsŭlĭbus dat cōndĕre fāstos.
Cōnsŭlāris, *Burmistrzowski*, *Rádźiecki*. Dem Bürgermeister zugehörig. *Non enim gazæ neque Consularis*. (Saph.)
cōnsŭlāris vir. *Raycá*.
cōnsŭlāriter, *Burmistrzowsko*.
cōnsŭlco, *Brozdze*, & *sub Marszczę się*.
cōnsulo, *Rádzę się*, *Rádzę okim*, *Poradźić sobie*, *Náradzam się*, *Staram się*, *Szánnię 2*. *Ofzcządam*, *Zábiegam 5*. *Dogadzam 1*. *Ochraniam*, *Opátruię 2*. sich berathen. *Consulis ô bone rex cuncti se scire fatentur*. Virg.
cōnsŭlo in aliquem &c. *Postępuię z kim*.
cōnsŭlo in me male, &c. *Zle sobie postępuię*.
cōnsŭlor, *Rádzą się mnie*.
cōnsŭlta operâ, *Umyślnie*.
cōnsŭltātio, *Náradzánie*, *Porádá*; *Rozmyśł*.
cōnsŭltātor, *Rádzący się*.
cōnsŭlte, consultissimè. *Mądrze*. Weißlich.
cōnsŭltò consultis verbis. *Umyślnie*, *Rozmyślnie*
cōnsŭlto; as. *Náradzam się*, *Rádzę się*
consŭltor; oris. *Porádnik*. Ein Rathgeber. *Sub galli cantum consultor ubi ostia pulsat*. H.
cōnsŭltum, *Uchwałá 3*. *Wyrok 8*. ein erkäntnuß des Raths.
cōnsŭltus, consultorius, *Porádny*, *Biegły*, *Rozmyślny*, *Uczony*. Weiß/ wohlberathet. *Consultus erro, nunc retrorsum*. (Jamb. cum syll.) *syn*. Quī cōnsŭlĭtur, *vel* pĕrītus.
cōnsŭltus juris, *Práktyk 2*. (*Zpełná*.
cōnsūmmābĭlis; consummatus, *Doskonáły*,
cōnsummātĭo. *Dokonánie*, *Sumá 1*. Vollendung
cōnsūmmo, as. *Dokonywam*, *Sumuię*, *Czynię tá sumá*. Vollenden. -- *Effectam cum consummaveris ædem*. Al. *syn*. cōnfĭcĭo, ābsōlvo, pĕrăgo. *vide Finio*.
cōnsūmo, is. *Trawię 2*. *Ziadam 1*. *Przemarnowáć*, *Psuię*. Verzehren. *Accisis coget dapibus consumere mensas*. Virg. *syn*. Tĕro, cōntĕro, absūmo, īmpēndo, ēxhaurio, dissĭpo, cōnfĭcĭo, pērdo.

Cōnsūmor, *Niszczeię*, *Schnę 2*.
cōnsūmor incendio, *Pogorzeć*, *Zgorzeć*.
cōnsūmptĭo, *Trawienie 2*. *Strawienie*, *Niszczenie*. consumptio sui. *Suchoty chorobá*.
cōnsūmptor, *Trawićiel*, *Niszczyćiel*.
cōnsŭo, *Zszywam*. Zusammen flicken. consuo dolos, *Sztuki zázyć*.
cōnsūrrēctĭo, *Powstánie*.
cōnsūrgo, *Wstáię*, *Powstáię*, *Podnoszę się 2*. *Oburzam się*. mit einander auffstehen.
Consus, *Deus consiliorum Varr*. *Arnobi*. *Cyprian*. *idem Neptunus*.

CONTA

Cōntābēsco, contabefacio. *Schnę 2*. außdörren. *syn*. Tābesco, cōntābeo.
cōntăbŭlātio, *Piętro*, *Fáłdowánie*.
cōntăbŭlo, as. *Tárćicámi pokładam*, *Piętruię*. *Most buduię*.
cōntāctus, us. *Dotknienie*.
cōntāctus ab auro, *Pozłoćisty*.
cōntāctus sale, sapore, *Okrászony*.
cōntāgĭo conscientiæ, *Porozumienie*.
cōntāgĭone patris, *Zoycá*.
cōntāgĭōsus, *Przyrzutny*.
cōntāgĭum, contagio, contāges. is. *Zárázá 1*. *Przyrzut*, *Dotknienie*, *Złączenie*. *Uczeństwo*. Ansteckende Kranckheit *Nec mala vicini pecoris contagia lædent*. Virg. *syn*. Cōntāges, cōntāgĭo, lŭes, pēstis. *epith*: Mălum, dīrum, sōrdidum pūtrĭdum, morbĭdum, īnfēstum, hōrrēndum. *phr*. Dīra per ōmnes mānābānt pŏpŭlos fædi cōntāgĭa morbi, Īnvādunt tōtum cōntāgia mōrbĭda mūndum. *vide Pestis*.
cōntāminātĭo, *Poszpecenie*, *Pomázánie*, *Zelżenie*
cōntāmĭnator, *Lzyćiel*, *Plugáwiec*.
cōntāmĭnātus, *Niecnotliwy*, *Sprośny*.
cōntāmĭno, *Szpecę*, *Plugáwię*, *Zárażam*, *Pyślę się*, *Zmázáć 2*. *3*. Beflecken, besudlen. *Sit interpositos vitio contaminat unco*. M. *syn*. Fœdo, inquĭno, cōĭnquĭno, pōllŭo; īnfĭcĭo, măcŭlo. *vide Maculo*.

Cōntā-

Cōntānter, *idem* Cunctanter. Cōntātio, *idem* Cunctatio

cōntārius, *Kopiynik 1. 2.*

CONTE

Cōntēchnor, *Zmyślam 2.*

cōntĕgo, *Nákrywam, Zákrywam,* Pobiiam, Zudecken. *Aut hic Tænaria contegat exul ego. ſyn.* Tego, cōndo, ābſcōndo, ōccŭlo, ōcculto. *vide Occulto.*

cōntĕmĕro, *Zmázáć 2, 3. Zgwałćić 3.* Schänden. *Auſus tam notas contemerare manus.* M. *ſyn.* Tĕmĕro, vĭŏlo, corrumpo.

contēmno, *Gárdzę.* Verachten. *ſyn.* Tēmno, fāſtidĭo, rēſpuo, ſpērno, āſpērnor, dēſpĭcĭo, cōncūlco, abjĭcĭo, neglĭgo, pārvī, nĭhĭli dūco, făcĭo, æſtimo, pēndo, pŭto, nōn cūro. *phr.* Sōrdēnt tĭbi mūnĕra nōſtra. Nec mūnĕra cūras. Hōc tĭbi pro vīli ſub pĕdĭbūſque jăcet. Nĭhĭl īlle Dĕos nec talĭa cūrat, inventes ălĭum, ſi te hīc fāſtīdit ălēxi. Dūmque tĭbi eſt ŏdio mĕa fiſtŭla. Nī rĕfŭgis tĕnuēſque pĭget cōgnōſcĕre cauſas. Reſpŭis, hæc ănĭmo, lōngēque rĕmĭttis Tu căve nōſtra tŭo cōntēmnas cārmina faſtu. *vide Aſpernor.*

cōntēmnĭfĭcus, *ſub Wzgárdzony.*

cōntēmplābĭlis, *Widoczny 2. Przypátruiący ſię*

cōntēmplātĭo, *Przypátrowánie. Rozważánie, Bogomyślność.* Beschauung.

cōntēmplātīvus, *Przypátruiący ſię, Rozmyśláiący.*

cōntēmplātor, *Przypátruiący ſię, Bogomyślny.* Anschauer. *Contemplator item, cum ſe nux &c.* Virg.

cōntēmplātus, ûs. *Przypátrowánie.*

cōntēmplo, *Pátrzam, Przypátruie ſię.*

cōntēmplor, *idem, & Oglądam, Rozważam 1. Wlepiam oczy, Bogomyślnością ſię bawię.* Betrachten/ besehen/ Anschauen. *ſyn.* ănĭmo lūſtro, cōnsīdĕro, mĕditor, cogĭto. *v. Cogito. vel* vĭdĕo, pērſpĭcĭo, cōnſpĭcĭo, ſpĕcto, āſpĭcĭo, īntŭĕor. *vide Aſpicio.*

cōntēmpŏrāneus, *Rowiennik 2.*

cōntēmptĭbĭlis, *Wzgárdy godny, Podły.*

cōntēmptim, *Gardząc, Wzgárdzenie.*

cōntēmptĭo, *Wzgardá 1. 2. Pogardzánie.*

Cōntēmptĭus, *Niedbále.*

Contemptor, aris. Plaut. corr. Contemplor.

cōntēmptor, oris. *Gardźićiel.* Ein Verachter. *Eſt hic, eſt animus lucis contemptor; & iſtū.* V.

cōntēmptu laboro, *Gárdzą mną.*

cōntēmptus, ti. *Podły, Wzgardzony.* Verachtet. *ſyn.* Dēſpēctus, fāſtīdītus, ſprētus, ābjēctus, rējēctus, nēglēctus. *phr.* Dēſpēctus tĭbi ſum, nec qui ſim quæris ălēxi, Sprētæque īnjūrĭa fōrmæ. Pōſthăbĭta cŏlŭīſſe Sāmo. *v. Abjectus.*

cōntēmptus, us. contemptus. *Wzgardá 1. Pogardzánie.* Verachtung. *ſyn.* Fāſtīdĭum. *epith.* Sŭpērbus, ēlātus, tŭmēns, tūmidus, grăvis. *phr.* ātquĕ sŭpērba pătī fāſtīdĭa.

cōntēndo, *Sprzeczam ſię, Swárzę ſię, Przećiwiam ſię, Przegadywam ſię, Uſadzam ſię, Gárnę ſię, Wyśćigam ſię, Pnę ſię 2. Silę ſię 1. 2. Nápinam, Udáię ſię gdźie, Roſpieram ſię, Przyrownywam, Zákładam ſię o co, Wádzę ſię, Uśiłuię, Jádę 1. Idę, Nie dáię wprzod, Rośćigam co. Bieżę 1. 2. Sćiągam 1.* Spannen/ Zancken/ ſtreiten. *Abnuat, aut tecum malit contendere bello.* Virg. *ſyn.* Cōnor, nītor, mōlĭor. *v. Conor. vel* īntēndo āddūco, *vel* rīxor, jūrgor, āltērcor. *vide Rixor.*

cōntĕnĕbrat, *Mierzcha ſię.*

cōntēntè, contentĭūs. *Sćiśle, Uśilnie, Głośno.*

cōntēntĭo, *Uśilność, Nátężanie, Nápięćie, Przećiwianie ſię 2. Spor, Przyłożenie chęći, Rownánie, Przegádywánie ſię.* Zanck/ Vnterſtehung. *ſyn.* Līs, rīxa, *vel* cōnātus. *epith:* īnīqua ămāra, mōlēſta, vāna, răbĭōſa clāmōſa, vēſāna, īnſāna, ſāngvĭnĕa, tūrpis, Improba. *vide Rixa.*

cōntēntĭo vocis, *Wołánie.*

Contentio Figura. idem Antitheton.

cōntēntĭōnem excito, injicio. *Poſwárzyć ſię.*

cōntēntĭōnem facio, *Przyrownywam.*

cōntēntĭōſe, *Spornie.*

cōntēntĭōſus, *Zwadliwy, Sporny.*

cōntēnto ſtudio, *Uśilnie.*

Cōntēntus, à contendo, *Nápięty*, *Uśilny*.
cōntēntus, à contineo, *Kontent*, *Záwárty*.
cōntēntus sum, *Przestáię 3*.
Contermino, as. Ogránicę mieszkam.
cōntērmĭnus, *Ogránicę mieszkáiący*.
Conternans vitula Isaiæ 15.1.tertium annum agens Franc. Lucas Brugens. LXX. 1. vitula triennis. Emman Sa.
cōntĕro, is. *Psuię*, *Ścieram 2. 3. 4.* Kruszę, *Tłukę 3. Wiercę 2. Rozćieram*, *Przegadáć kogo.* Zertretten/ Zerreiben. *Conterit una tribus, Gargiliane foris.* M.*syn.* Tĕro, āttĕro, prōtĕro, cālco, cōncŭlco, prōcŭlco, prĕmo. *vel* cōnsūmo, ābsūmo, cōnfĭcĭo.
cōntĕror, *Dźierżę się*, *Zdźieram się*, *Skruszyć się*
conterrāneus, *źiemek 2.*
cōntērrĕo, es. *Straszę*, Przestraszam. schrecken. *syn.* Tērrĕo, ēxtērrĕo, tērrĭto.
contesſĕrātĭo, *Złączenie Stowárzyszenie.*
cōntēstātĭo, *Oświadczánie*, *Wzywánie 1.*
cōntēstātĭo litis. *Wstąpienie w práwo. Wdánie się w práwo.*
cōntēstātò, *Swiádecznie*,
cōntēstātus, *Swiádomy*,
cōntēstor. *Oświadczam się*, Protestuię się. zum zeigen nehmen.
cōntēstor litem. *Wdáię się w prawo.*
cōntēxo, is. *Tkę*, Plotę, *Składam 1. Zmyślam 1.*
cōntēxtè, contextim. *Sćiśle.*
cōntēxtĭo, *Splecienie*, *Spoienie.*
cōntēxtus, ûs. *Splećięnie*, *Wiązánie*, *Mowy kształt.* contextus, ti. *Splećiony.*

CONTI

Cōntĭcĕo, contĭcesco. *Milczę*, *Umilknąć*, *Ućicha.* Stillschweigen. *Conticuere omnes, intentique ora tenebant.* Virg. *syn.* Cōntĭcēsco, tăcĕo, rĕtĭcĕo, sĭlĕo. *vide Sileo.*
cōntĭcĭnium, *Pierwószy*, & *sub Noc. 1. propriè. Umilknienie.* Nachtstille. *In conticinio, vel crepusculo noctis.* (Scâz.)
cōntificium, & *Contifigium*, *Sztych*, *Sztychem.*
cōntīgnātĭo, *Piętro 1. 1. Strop 1. Dách*, *Wiązánie*, *Pokład 2.* Zusammenfügung der Balcken.
Cōntīgno, *Nákrywam. Piętruię*, *Wiążę.*
cōntīgnum, *Schab.*
cōntĭguus, *Dotykáiący się*, *Nierożdźielny 1. Nieprzerwány*, *Przyległy.* Anstossend. *Hunc tibi contiguum, missæ fore, credidit hastæ.* Vir. *syn.* Prōxĭmus, prōpīnquus, vīcīnus, prōpĭor, jūnctus, ādjūnctus.
cōntĭnens, *gen. omnis, adject. Ustawiczny 1. 2. Nieprzerwány*, *Cáły 2. Dotykáiący się*, *Przyległy*, *Zámykáiący*, Powśćiągliwy. anstossend *Utriusque haberi continentis legimus.* (Jamb.) *vide Castus.*
cōntĭnens, *subst: f. Ląd*, *źięmiá 5.*
cōntĭnens, *subst: n. Grunt 4.*
cōntĭnēnter, *Bez przestanku*, *Ustáwicznie*, *Nierozdźielnie 2. Powśćiągliwie.* Stäts/ ohn unterlaß. *An continenter quod sedetis insulsi.* (Scaz.) *syn.* Cōntĭnŭè, pērpĕtŭò, āssĭdŭè.
cōntĭnēntĭa, æ. Przyległość, *Zátrzymánie*, *Powśćiągliwość.* Behutsamkeit/ Eingezogenheit. *Terrente continentia.* (Jamb.) *syn.* Abstĭnēntĭa. *vide Castitas.*
cōntĭnēntĭa, jum. *Okolica*, Przedmieśćie.
cōntĭnĕo, *Zátrzymawam 1. 2. Trzymam 9. Strzymáć*, *Zámykam 5. 7. Uymuię kogo*, *Martwię 3.* Behalten/ enthalten. *Continuere diu, nec aperti copia Martis.* Ovid. *syn.* Cōmprĕhĕndo, īnclūdo, cōmplĕctor, *vel* cŏhĭbĕo, cŏērcĕo, cōmprĭmo fræno, refræno, cōmpēsco.
cōntĭnĕo me. *Zátrzymawam się, 1. 2. Otrzymáć się.* (*mi się.*
cōntīngit, *Trafia się*, *Dotyká się mnie*, *Dostáło*
cōntīngo, *Dotykam się*, *Dośięgam*, *Trafiam*, Pomusnąć, & *sub* Powinowáty. Anrühren. *syn.* Tāngo, āttīngo, āttrēcto, *vel* ēvĕnĭo, āccĭdo. *phr.* Fūnēmque mānu cōntīngere gaūdēnt.
cōntīngo saltu, *Doskákuię.*
cōntĭnŭātè, continuè. *Ustáwicznie.*

Cōntĭnuātĭo, Konánie czego, Przyległość, Złączenie. Beharrung/ Vollstreckung.
cōntĭnŭāto protelo, Bez przestanku, & in Ciąg 2
cōntĭnŭātus, Ustáwiczny. Przyległy.
cōntĭnŭātur, sub Ieden zá drugim, Ogránicę mieszkam. (ściągłość.
cōntĭnŭĭtas, Nierozdźielność, Złączenie Ro-
cōntĭnŭō, Záraz 2. Ustáwicznie, Wnet. Unaufhörlich. Continuo ventis surgentibus, aut freta ponti. V. syn. Sēmpĕr, perpĕtuo, vel confēstĭm, rĕpēnte, mox sŭbĭto, prōtĭnus, extēmplo, haud mŏra, īlĭcet, ōcȳus, stătim, cōnfēstim.
cōntĭnŭo, as. Konam co, Nieustáię, Nieprzestáię, Trwam 1. Złączam, Bez przestanku czynię, Przyczyniam 1. Przybudowáć. Fortsetzen beharren. Continuatq; dapes, nec non vernaliter ipsis. Hor. syn. Pērgo, pērsĕvēro, non ābsĭsto, nōn dēsĭsto, nōn cēsso nōn dēsĭno.
cōntĭnuus. Nierozdźielny, Nieprzerwány, Cáły 2 Ustáwiczny Immerwährend/unaufhörlich Sed quam continuis & quantis longa senectus. J. syn. Pērpĕtŭus, pĕrennis, cōntĭnŭātus.
cōntĭnŭus alicujus, Kochan, Wiernek.

CONTO

Cōntŏgātus. sub Szátá 7.
cōntōllo gradum, Schodzę się.
cōntŏphŏrus, gr. Kopiynik.
cōntor, & cunctor, aris. Pytam.
cōntŏrquĕō, Kręce co, Kieruię, Wywracam Obrácam rzekę, Záwikłánie mowię. Krümmen/ biegen. Spicula contorquent, cursuque &c. Virg. syn. Torquĕo, flĕcto, īnflĕcto, vel vibro, jăcŭlor, ēmĭtto, cōnjĭcĭo.
cōntŏrrĕo, Suszę. Cōntorsĭo, Kręcenie.
cōntōrta oratio, Mowá trudna. (nie
cōntortē, adv. Záwikłánie cōntōrtĭo, Záwikłá-
Contortĭplĭcātus Záwikłány, & sub Mowá tru-
contōrtor, Wykrętarz. (dná.
cōntōrtus. contortŭlus, Záwiły, Záwikłány, Kręcony, Kręcący się. Gerümmet, gebogen Mollia contortis alligat ossa comis. Prop. syn. Tōrtus, īntōrtus, flēxus, inflēxus, vel vibrātus, cōnjēctus, ēmĭssus.
cōntōrtus crinis, Kędźior.

CONTRA

Cōntrā adv. Náprzećiwko 1. Ku, Przećiwnie, hinwiderumb/ dargegen.
cōntrā, ac. atq; quâm. Inácy niż.
cōntrā, Præpositio, Przećiw, Náprzećiwko. Wider/ gegen. Carthago. Italiam contra Tyberineq; longè. Virg. syn. in cum Accusativo. ādvērsus, ādvērsum, vel vĭcīssim, ēx ādvērso, ē rĕgĭōne.
cōntra facio, pugno, sto. venio. Sprzećiwiam
contra aquam, Wzwodę (się.
cōntra aurum, Drogo. (Recht.
contra fas, jus. legem. Niesłusznie. wider alles
cōntra flatum, contra ventum. Wzwiátr.
cōntra pilum, Ná wskroś.
cōntrāctĭo. Skrocenie, Zmársk. Krotkość, Spuszczenie 2. Skurczenie 1. Marszczenie. Zusammenziehung.
cōntrāctĭo animi. Smutek.
cōntrāctĭūncŭla, Skurczenie & sub Smutek.
cōntrāctūra, Szczupłość Wązkość, Wyćieńczenie
cōntrāctus, ti. Wązki, Zmárszczony & in Mowá krotká.
cōntractus. us. Szczupłość, Umowá. Kontrákt.
contrādīco. contra dico, pugno. Przeczę, Sprzećiwiam się. Widersprechen. syn. ādvērsor, rĕsīsto, rĕpūgno.
contrādīctĭo, Przeczenie.
contrādictor, Przećiwnik.
cōntrādictum, Przeczenie. Contrādo, Podáię.
cōntrāĕo, contra eo. Idę przećiw, Sprzećiwiam się.
cōntrāho, Kurczę się, Skrácam Zśiádło czynię. Kurczę się Marszczę się, Smęcę się, Hámuię się, Zwodzę 1. Przepadam, winę Spuszczam 3. Zusammen bringen. Contrahimus q; viros vix, prima inceperat æstas Virg. syn. Cōngrĕgo, cōllĭgo. cōgo. phr. cōntrāhēns, vento, nĭmĭum secūndo Turgida vela.

Cōntrā-

Cōntrăho familiaritatem *Stowárzyßyć się.*
cōntrăho humeros. *Zżymam się.* (*rzeć*
cōntrăho mōrbum, valetudinem, sub *Zácho-*
cōntrăhor, *Smęcę się*, Serce *trácę*, *Zstępuię się.*
cōntrălĭcĕor. *Podkupuię.*
cōntrăpŏsĭtus, contrà positus, *Náprzećiwny*
cōntrărie, *Cōntrăversum*, *Przećiwnie.*
cōntrărĭĕtas. *Przećiwność 2.*
cōntrărĭum, *Przećiwna rzecz. Opák wßystko.*
cōntrărĭum æs. *Wßtukách miedź.*
Contrarium, vel contraria, orum, Figura Rhetorica Anthitheton.
cōntrărĭus, *Przećiwny. Náprzećiwny, Ciężki* 1 **Widerig, zuwider.** *Quæ colat, elegit contraria flumina flammis.* Virg. *syn.* ādvērsārĭus æmŭlus, ĭnĭmīcus, ōppŏsĭtus, ādvērsus, pūgnāns, rĕpūgnāns, īnfēstus.
cōntrā scrīptum. *Odpis.* cōntrasto, contrà sto; *Sprzećiwiam się.* cōntrāvĕnĭo, contrà venio. *Idę przećiw, Sprzećiwiam się Przeczę.*
cōntrēctābĭlĭter. *Dotkliwie 1.*
cōntrēctātio, *Dotknienie, Mácánie.*
cōntrēctātus, *Ubrudzony.*
cōntrēcto, *Dotykam się.*
cōntrĕmīsco, contrĕmo, *Drżę z Drygam się.*
cōntrĭbulis, *Ziemek 1. Cechowy.*
cōntrĭbulo, *Krußę, Trápię się.*
cōntrĭbuo, *Skłádam się, Dáię 1.* Policzam, *Dźielę 1.* **Mittheilen, beytragen.** *Contribuēre aliquid juncosaq; littora Babes.* Ovid. *syn.* Cōnfĕro, trĭbŭo. (**betrüben.**
cōntrĭbūtĭo, *Składánie.* cōntrīsto, *Zásmucam.*
cōntrīstor. *Smęcę się, Osowieć.* **sich betrüben.**
contrītio sub Skruchá.
cōntrītor, Sćierácz, *Skáźićiel.*

CONTRO

Cōntrōvērsè *Spornie. O produxit Ausonius, corripiunt alii.*
cōntrovērsĭa, controversiōla, *Spor*, *Przypádek 3.* **Streit, Hader, Zanck.** *Declamatio Controversarium.* (Phal.) *syn.* Dīscēptātĭo. cōntēntĭo, discrīmen, pūgna, līs. *vide Lis.*
Cōntrōvērsus, *Controversiosus, Sporny 1. 2. Przećiwny. Wątpliwy 2.* **Da von man zancket oder ungewiß ist.** *Si controversum dissentio subiiciet non.* Aul. *syn.* ambĭgŭus, dŭbĭus, īncērtus, āncēps.
cōntrōversor, aris. *Sprzeczam się.*
cōntrŭcido, *Zábiiam, okrutnie Zśiekáć.*
cōntrūdo. *Wtłaczam, Wpycham, Tkam. Fásuię.* **Hinein stossen.** *Dupliciter; nam vis venti contrudit & ipsa.* Lucr. *syn.* Cōmpēllo, īmpēllo, cōmpīngo.
cōntrūdo in carcerem, *Osadzam więźnia.*
cōntrūnco, *Knuię 1. Zrąbáć co, Zśiekáć.*
cōntŭbērnālis, *Społmießkániec, Domownik, Towárzyß 1. Iednego usca, żoná.* **Stubengesell.** *Salax taberna vosq; contubernales Catul.* (Scaz.) *syn.* Dōmēstĭcus, fămĭlĭāris, cōnvīctor, sŏcĭus, sŏdālis.
cōntŭbērnĭum. *Społmießkánie, Towárzystwo 1. 3. Bursá 2. Dźieśiątek 2. Nátożnictwo.* **Ein Rott Kriegsleuthe.**
cōntŭbŭlātĭo, Nádęćie, Wypukłość.
cōntŭĕor, *Widzę 2. Patrzam, Wlepiam oczy Ochrániam.*
Contui, pro Contuēri, sub Widzę 2.
cōntŭĭtus, ûs. *Pátrzánie.*
cōntŭmācĭa, *Zuchwálstwo, Upor, Niepostußeństwo, Pychá, Niestánie u práwá.* **Halßstarrigkeit.** *syn.* ărrŏgāntĭa, sŭpērbĭa, fāstus, ōbstĭnātĭo, mēntis ōbfīrmātæ sŭpērbĭa.
cōntŭmācĭter, *Zuchwale Upornie.*
cōntŭmax, *Zuchwáły, Niepostußny, Niestáiący u práwá, Uporny.* **Halßstarrig, widerspenstig.** *Ne me dixeris esse contumacem.* (Phal.) *syn.* Pērtĭnax, ōbfīrmātus, sŭpērbus rĕbēllis.
cōntŭmax emori, *Trwáły 1.*
cōntŭmēlĭa, *Zelżywość, Potwarz, Łáianie.* **Schmachred.** *Docet exercendas ferre contumelias.* Jomb. *syn.* Cōnvīcĭum, īnjŭria, călŭmnĭa. *epith:* Grăvis, mălĭgna, īnfānda dīra, nĕfānda. *vide Convitium.*
cōntŭmēlĭam dico, *Lżę 1.*

Cōntŭmēlĭōsē, *Zelżywie.*
cōntŭmēlĭōsus, *Obelżywy, Zelżywy 1.* Schmachhafftig. *Nec te barbara contumeliosi*
Contŭmĭo, onis. Poyrzenie. (Phal.
cōntŭmŭlo, *Grzebię umárłego.* begraben.
cōntūndo, *Tłukę, Wybiiam 3. 4. 5. Zbiiam gębę.* Zerstossen/ zerstampffen *Contuderit vites, oleamq; momorderit æstu.* Hor. *syn.* Tūndo, ōbtĕro, cōmmĭnŭo, frăngo, pērcŭtĭo, vērbĕro.
Contuoli. Fest: lege Conivolus.
cōntueor, Widzę 2. Pátrzám.
cōntūrbātĭo, *Zátrwożenie, Zámieszánie.* Verwirrung.
cōntūrbātor, *Utrátnik, Fałszerz ráchunkow.*
cōntūrbo, *Mieszám rzeczy, Máchluię, Pomięszáć, Trwożę, Záśmucam, Przemárnowáć, Nie mścić się.* Verstören/ verwirren. *syn.* Tūrbo, pērtūrbo, mīscĕo, cōmmīscĕo, cōnfūndo
cōntūrmalis, Towárzysz woienny (fūndo
cōntūrmo, Scisłkam się.
contus, ti. *gr. Koncerz, Kopiiá 1. Sprys 2. Drąg* Ein Stoßstang/ damit die Schiffleuth die Tieffe des Wassers erfahren. *syn.* Sŭdes, *vel* hāsta. *epith:* Pūgnāx, ăhēnus, fērrĕus. *phr.* Fērrātāsque sŭdes, & ăcūtos cūspĭde cōntos, ēxpĕdĭunt. Nūnc sŭde, nūnc dūro cōntrārĭa pectŏra cōnto dĕtrūdit mūris. Tēlōrum ēffūndĕre cōntra ōmne gĕnus. Teucri, & dūris dĕtrūdĕre cōntis: īpse rătem cōnto sŭbĭgit. Per mārmŏra cōntīs dīscūrsant.
cōntūsĭo, *Stłuczenie, Uderzenie.* Zerstossung.
cōntūsus, *Stłuczony.* Zerstossen. *Ignotus pecori, nullo contusus aratro.* Cat. *syn.* trītus, ōbtrītus, pērcūssus.
Contutor, aris 2. Machabæ. 1. contutati sunt. ignem Záchowáli, Obronili. (wam.
Contūtor, oris. sub Opiekun. Convādor, aris. Pozy-
cōnvălĕo, convalesco. *Wzmagam, Zámagam się, Mocnieię siłę się, Szerzy się, Wylegam się 2. Záwziął się, Tántoni się.* Wieder gesund werden/ genesen. *Herodem scripsit me Numa, convaluit.* Mart. *syn.* Vălĕo, cōnvălĕo ex mōrbo, recrĕor.
cōnvāllis, *Doliná.* Ein Thal. *Lucus, & obscuris claudunt convallibus umbræ.* Virg, *syn.* Vāllis. *epith.* Căva dēprēssa, ōbscūra virēns, ābrūpta, ūmbrōsa, ūmbrĭfĕra, præcēps, īma, cūrva. *v. Vallis.*
cōnvāllo, Otaczam. Convārio; Pstrzę, Szpecę.
cōnvāso, Zágárnąć. Zágrábić, Sprzątnąć, ultimum. Einschlagen, zusammen packen. *Convasare nefas fuerit, ceu falce rapaci.* F. *syn.* Vāla cōllĭgo, ōbĕo.

CONVE

Cōnvēctĭo, *Wożenie, Zwożenie.* Zuführung.
convectītius, Przywożny.
cōnvēcto, convĕho, *Zwożę.* Zusammen führen. *Convectare juvat prædas, & vivere rapta.* Virg. *syn.* Vĕho, trānsvĕho, trānspōrto, dēfĕro.
cōnvēctor, oris. *Spotiádący.* (fĕro.
cōnvēllo, is. *Wywrácam 2. Obalam 1. Wywiiam, Ostábiam Kásuię, Wyrywam.* Auß den Händen reissen. *Vincere nec duro poteris convellere ferro.* Virg. *syn.* Vēllo, ăvēllo, rĕvēllo, ēvēllo.
cōnvēlo, as. *Zákrywam, Záwiiam, Zdobię.* Zudecken. (ländisch.
cōnvēna, *Cudzoziemiec, Zbiegáiący się.* Außländisch.
cōnvĕnĭentia, æ. *Przyzwoitość, Składność, Zgadzánie się, Skłonność, Proporcyá 1.* Vertrag/ Vergleichung.
cōnvĕnĭens, *Zgádzáiący się, Zgodny.* Das sich Schickt/ bequem, füglich. *Non bene conveniens tu finis esse jugum.* Fr *syn.* āptus, cōnsŏnus, cōngrŭēns, dĕcēns, cōnsēntānĕus; ĭdōnĕus.
cōnvĕnĭenter, *Przystoynie, Przyzwoićie, Prádźiwie.*
cōnvĕnĭo, convenit. *Przystępuię, Dochodzę 1. Pozywam 1. Zgadzam się, Zieżdzáią się, Schadzáią się, Stárgowáć się, Uyrzeć się, Zgodźi się, Tráfia się, Doszłá ugodá, Umowá się stáłá, Przystoi, Ráchunki dobre.* Zusammen kommen.

Cōnvēnta; cŏnditio; *Zrękowiny*.
cŏnvēntĭōnālis, *Umowny*.
cŏnvēntītius pater, *Nierządnik*.
cŏnvēnto, as. *ſub Schádzáią ſię*.
cŏnvēntus, ti. *Umowiony*.
cŏnvēntus, us. Cŏnvēntĭcŭlum, conventum, & conventio. *Zgromádzenie 1. Gromádá, Schadzká, Umowá*, Sąd 4. Zuſammenkunfft. *ſyn.* cœtŭs, cŏncĭlium, tūrba.
cŏnvērbĕro, *Zbiiam gębę, Wybiiam*. ſchlagen.
cŏnvērritor, *Umiátácz, Zbierácz 2*.
cŏnvērro, *Umiatam, Zámiátam 2. Zágárnąć, Zgárnąć*. Fegen, wüſchen.
cŏnvērſātĭo, *Obrácánie Obcowánie 1*. Beywoh(nung.
convērsē, *Chędogo*. Converſim, *Wzad*.
cŏnvērsĭo, *Obrácánie*, *Náwracánie*, *Obbieg*, Umbkehrung.
cŏnvērsĭo, *Figura in Apoſtrophe ſupra*.
cŏnverſo me. *Obrácam ſię 1*.
converſor ſub Obiecuię. cŏnvērſus, us. *Obracanie*.
cŏnvērto, *Obracam 1. 2. 3. 4. 6. 12. 14. 15. Kieruię, Náwracám kogo, Przedźierzgnąć ſię, Przekładam 7. & ſub Oburzam ſię*. kehren.
cŏnvērto iter. *Udáię ſię gdźie*: ſich begeben.
cŏnverto me, convertor. *Wzad idę, Udáię ſię ná co*.
conveſcor, ſub Spoſiádam. miteſſen.
cŏnvēſtĭo, *Skrywam*. bekleyden.
convĕtĕrānus, ſub Zołnierz ſtáry.
cŏnvēxĭo, convexĭtas, convexum. *Obłoczyſtość 2. Wypukłość*. die außwendige Runde.
cŏnvēxus, *Wypukły, Obłoczyſty 2*. außwendig rund.
cŏnvēxo, as. *Szárpam, Trápię 1*. peinigen.

CONVI

Convibro, Okracam 1. Szoruię.
cŏnvīcĭātor, *Potwárcá, Lżyćiel, Sczypácz*. Ein Schmäher/Läſterer. *Conviciator ſentias*. Jamb. *ſyn.* Călumniator, mălĕdīcus.
cŏnvīcio efflagitare, extundere, *Wyſukáć*.
cŏnvīcĭŏlum, *Przymowká*.
cŏnvīcior, *Lżę 1. Łáię 2. Zádáię co ſromotnego*. Schmähen/läſteren. *v. mox convicium*.
cŏnvīcium, *Łáiánie zelżywe, Złorzeczenie*, Swar. Läſterung/Schmachred. *Neve in me ſtolidæ convicia ſundere lingvæ*. Ovid. *ſyn.* Prŏbrūm ŏpprobrĭum mălĕdictum, călūmnĭa. *epith:* īnjūrĭōſum, vāgum, ruſtĭcum āſpĕrum. *phr.* Prælĭa lĭngvæ, Cŏnvīcĭa fūndĕre, ēffūndere, vomĕre, jăctāre. Quid quĕror, & tŏti făcio cŏnvīcĭa cœlo? Quæ mŭlĭer grăvĭdā jăctat cŏnvīcĭa lingvâ. Mĭnāſque, ni prŏcul ābſcēdat cŏnvīcĭaque īnsŭper āddunt. Mŏvent rīxas, cŏnvīcĭaque āſpera miſcent. Fāmam, *vel* nōmen prŏbrōſis lædĕre vērbis, lăcĕrāre, dĭvēllĕre. Clāmōſæ rĕprĭmit cŏnvīcĭa lĭngvæ. Lĭngva nŏtam imprĭmĕre. Dĭctis mŏrdĕre. Stŏlĭdæ cŏnvīcĭa fūndĕre lĭngvæ, īncēſsĕre dĭctis. Vērbis vēxārĕ. Prōſcīndĕre cărmĭne, aſpĕra dīcĕre vērba. Dīra prĕcāri. Pĕtŭlānti lædĕre lĭngva āddit cŏnvīcĭa facto, rōdĕrĕ ſvēta bŏnum nōmen cŏnvīcĭum dico; *Łáię*. convictor, *Spożyiący*.
cŏnvīctus, us. *convictio*, *Społżyćie*, *Obcowánie 1. Burſa 2*.
cŏnvīncto, *Przekonywam 1. 2. Zbiiam czyi dowod*, *Dowodzę 2*.
Convinctio, *Quintil: corri. Conjunctio*.
cŏnvīſo, *Oglądam 1. Náwiedzam*, *Zwiedźić*.
cŏnvītium, *lege* convicium.
cŏnvīva, *Gość 1. Godownik 2*. Ein Gaſt. *Tres mihi convivæ prope diſſentire videntur*. Hor. *ſyn.* Cŏnvīctor, *vel* cŏmmŏror, cŏmbĭbo: mēnſæ sŏcĭus. *epith:* ăvĭdus lætus, cōmis, prŏcāx, făcētus, īnsānus, hĭlārĭs, vŏcātus, ādmĭſſus, ŏptātus, īmpŏrtūnus, ēxpĕctātg. *phr.* Vīvĕret ānte sŭos dŭlcis cŏnvīva, pĕnātes Cŏnvīvas ăvĭdos cœdam, ſērvōſq; tĭmēntēs. Cŏnvīva jŏco mŏrdēnte făcētus.
cŏnvīvālis, convivialis. *Bieśiadny*.
cŏnvīvātor, convivii magiſter, pater, rex. *Bieśiádnik 2*.
convīvīſico, *Epheſ 3*. Społożywiam.
cŏnvīviis diſſipare. *Przeczęſtowáć*.
convivium *Bánkiet*, *Bieśiádá 1. Gośćie*. Ein Gaſtmahl, Gaſtung. *Mutuaq; inter ſe læti convivia curant*. Virg *ſyn.* ĕpŭlæ, dăpes, mēnſa. *epith:* vīnōſum, ſūmptŭōſum, cĕlēbre

bŏnum

bŏnum, fœcūndum, sōlēnne, părātum, fēſtīvum dēlĭcĭōſum, hўmĕnæum, nūptĭle, cōnjŭgāle, īnſtructum rĕpĕtītum. *phr.* lūxŭrĭōſa părānt lautis cōnvīvĭa mēnſis; Fēſto cōnvīvĭă læta tŭmūltu, īnſtrūctum lautis ĕpŭlis. *vide Covivor.*

cōnvīvo, is. *Spółżyie, Bieśiáduię.* Beywohnen *Non convivere, nec videre ſaltem.* (Phal.) *ſyn.* Sĭmul, ūnā vīvo, dēgo.

cōnvīvor, aris. convīvo, as. *Bieśiáduię.* Gaſtung halten. *Quod convivaris, ſine metum.* &c. Mart. *ſyn.* ĕpulor. *phr.* Mutŭăque īnter ſē læ tī cōnvīvĭa cūrant. Pīngvĭa ſub vĭrĭdi celĕbrānt cōnvīvĭa frōnde. Dūlcĭa cum mūlto cĕlebrat cōnvīvĭa Baccho. Tū das ĕpŭlis āccūmbĕre Dīvum. Cērtātim īnſtaurānt ĕpŭlas ātquĕ ōmĭne māgno Crātēras læti ſtătŭūnt; & vīna cŏrōnant, īndūlgēnt vīno, & vērtunt crātēras ăhēnos, fēſtāmque pĕr ūrbem. Rēgĭfĭce ēxtrūctis cĕlebrānt cōnvīvĭa mēnſis. Mīſcēbānt fēſtīs cōnvīvĭa lauta dĭēbus. Tum văcŭi cūris vīcīno in līttŏre mēnſas īnſtĭtŭūnt, fēſtōque ăgĭtānt cōnvīvĭa lūdu, ſplēndĭda rēgāli fēcit convīvĭa luxu. Lūcis pārs optĭma mēnſæ ēſt dăta. Dānt fămŭli mănĭbus lўmphas cĕrĕrēmque cănīſtris ēxpĕdĭunt, tōnsīſque fĕrunt māntīlĭa vīllis? Quīnquāgīnta īntus fămŭlæ, quĭbus ōrdĭne lōngo, cūra pĕnum ſtrŭĕre & flāmmīs ădŏlēre pĕnātes: Cēntum ălĭi tŏtĭdemquē pāres ætāte măgīſtrī; Quī dăpĭbus mēnſas ŏnĕrēnt & pōcŭla pōnānt: nec nōn & Tўrĭi per līmĭna læta sĕquēntes. Cōnvēnēre tŏris juſſi dīſcūmbĕre pictis. Poſtquam prīma quĭes ĕpŭlis mēnſæque rĕmōtæ Fit ſtrĕpĭtus tēctis, vōcēmque, pĕrāmpla vŏlūtānt atrĭa, dēpēndent lўchni lăqueārĭbus aureis incēnſi, & nōctem flāmmis fūnālĭa vīncunt. Hīc Rēgīna grăvem gēmmis, āurōque pŏpōſcit īmplēvītquĕ mĕro păteram, & mūlto īmprīmis hĭlărans cōnvīvĭa Bacho ānte fŏcum, sī frīgus ĕrit, ſi meſſis, in ūmbra; vīna nŏvum fūndam călăthis ārviſia nēctar. Cōrpŏra ſub rāmis dēpōnunt ārbŏris āltæ, īnſtĭtŭūntque dăpes, & ădōrĕa lība per hērbas ſūbjĭcĭunt ĕpŭlis, sīc Juppiter īpſe mŏnēbat) & Cĕrĕāle sŏlum pomis agrēſtibus augent. *vide Epulor.*

cōnvŏcātĭo, *Zwołánie, Gromáda,* Konwokácya.

cōnvŏco, *Zwoływam.* Zuſammen ruffen. *Amicos medicoſque convocare.* (Phal.) *ſyn.* Vŏcātus, cōncītus, āccītus.

Cōnvŏmo, *in Womitowáć.*

cōnvŏlo, *ſub Zlataią ſię, Zbiegáią ſię.* Zuſammen fliegen, lauffen. *Datum iri gladiatores, populus convolat.* (Jamb.) *ſyn.* āvŏlo, cōnvĕnĭo, cōncūrro.

cōnvōlvo, *Zwiiam* 1. 2. *Gmatwam.*

cōnvōlvo in offas, *Toczę* 5.

cōnvōlvŏlus, convolvŭlus. *Gąśięnicá* 1. *Powoy,* 2. 6. *Robacy,* & *ſub* Koliká 1.

cōnvōlvor, *Wiklę ſię.*

Cōnvōtus, Poślubiony, Slubu *winien.*

cōnus, *Szyßká* 1. *Szyßakowy wierzch,* Kończá*ta rzecz ku gorze,* Kończáta *okrągłość.* Die oberſte Spitz von einem Helm. *Et conum inſignis galea, criſtaſque comante. ſyn.* Galeæ criſtātus ăpex. *epith.* īnſignis, mĭcans, tērrĭfĭcus. *vide Galea.*

cōnvulnĕro, *Ránię.*

cōnvulsĭo, *Skurczenie, Kurcz.* Krampff.

cōnvūlſus, *Skołátány.*

cŏnyza, *gr.* Szláchtáwá, *Obłápá wonna.*

C O O

Cŏŏlēſco, Spaia ſię co.

cŏŏnĕro, *Obćiążam. Cooperator, Pomocnik.*

cŏŏpērcŭlum, *Nákrywká.* ein Deckel.

cŏŏpĕrĭo, *Nákrywam,* Okrywam. Bedecken. *ſyn.* ŏpĕrĭo, tĕgo, ōbtĕgo, cōntĕgo, ābſcōndo, ōccŭlo, ōccūlto. *v. Occulto, Abſcondo.*

Coopĕror, Społrobię.

cŏōptātĭo, *Policzenie, Przyięćie* 2.

cŏōptātus, *Przywzięty, Námieſtnik.*

cŏōpto, *Przyobieram,* Przyimuię, *Obieram.*

cŏŏrĭor, *Powſtáię* 1. Poczyná *ſię, Wßczyna ſię, Porywam ſię.* auffgehen.

cŏōrtus, ûs. *Powſtánie, Wſchod słońcá.* Auffgehung.

C O P

Cōpa, Przekupká, Szynkarká, *ſub Szynkarz.* *Copa ſyriſca caput Graiâ redimita mitella.* Vir.

cŏphĭnus, *gr.* Koß. Ein Korb. *Cum dedit ille*

locum cophino, tœnoq; relicto. Juv.
Cōpĭa, *Dostátek 1. Obfitość, Wielkość liczby, Woysko 1. Przemożenie. Doręcz.* Vberfluß, vollauff. *Post messem prædæ copia major erit.* Ovid. *syn.* Jus, pŏtēstas, făcūltas, *vel* ăbūndāntĭa, ūbērtas, vis, cŭmŭlus, ăcērvus. *epith* āfflŭēns, fāstidĭōsa, dīves aurĕa, lārga, bĕāta. *phr.* Prēssi cōpĭa lāctis. Bŏnorum ingēns ăcērvus, cŭmŭlus, cōngĕrĭes, at sī lŭxŭrĭa fŏlĭōrum ēxūbĕrat ărbor. Quæ cuique est cōpĭa, læti dōna fĕrunt.
cōpĭa est, *Wolno mi, Dolękemam.* Copĭa parva, minima. *Mało ich.* Copia dĭcendi, *Mowá.*
cōpiæ, hæ. *Potrzeby, Woysko 1. Bogáctwá Máiętność, Stráwá.* Kriegs-Schaaren. *vide Exercitus Agmen.*
cōpiæ instructæ, *Szyk 2.* Copiæ cornu. *Obfitość, Pokarm, Zywość, Kśiążki zbierálne.*
cōpiam mĕi facio. *Nádáię się, Przystęp dáię*
cōpĭārĭus, *Przystaw.* cōpĭŏlæ. *Máiętnostká.*
Cōpĭor, *Picuię.* Grosse Beuth erlangen.
cōpĭōsè, *Buyno, Dostátnie, Obficie.* Reichlich.
cōpĭōsus, *Copis, is. & Cops, optis. Bogáty Obfity.* Wolhabend.
cŏpis, idis. *gr. Szábla.*
Cōpo, onis Szynkarz. cōpōna, *Kárczmá.*
cŏprĕus, coprias, æ. m. *gr. Smrod, Błazen.*
cŏprōnȳmus, *gr. in Smrod 3.*
Cōpta, gr. Copta Rhodica, Gniotká, Piernik, Osuch
cōpŭla, *Związek, Swora, Więzy.* Ein Band, Zusammenhefftung. *Latrantem frustra, copula dura tenet.* Ovid. *syn.* Vīncŭla, līgāmen, nēxus. *epith.* Dūra, īrrūpta, tĕnāx, ărcta, strīcta.
cōpŭlātè, *Złączenie.* Bey einander.
cōpŭlātĭo, *Spoienie.* Zusammenfügung.
Copulātīvus, Złączáiący. Fugbar.
cōpŭlātus, ûs. *Złączenie.*
cōpŭlo, *Złączam, Wiąże 1.* Zusammenfügen hefften. *Quo symplegmate quinque copulentur* Phal. *syn.* Jūngo, cōnjūngo, ădjūngo, līgo, āllĭgo, nēcto, cōnnēcto.

Cōpŭlo societatem, *Stowárzyszyć się.*
Cōpulor, *Deponens, Złączam.*
cŏqua, *Kuchárká.* Eine Köchin. Cŏquĭbĭlis. *Wrzący.*
cŏquīna, *Kuchniá 1.* Eine Küche. *syn.* Cŭlīna
coquīnŭla, *Kuchenká.* Coquināria. *Kuchárstwo.* Die Kunst zu kochen. Coquīnāria taberna, coquinarium forum. *Kuchnia mieyská.* Cŏquīnārĭus. *adject: Kuchenny mieyski.* Das zur Küche gehört. Coquinatōrĭus, & coquināris. *Kuchenny.* Cŏquīnus, *Kucharski.* cŏquĭtur. *Wre co.*
Cŏquīno, coquinor, *Coquito, as. Kuchárzę, Wárzę,* Mit der Küchen umbgehen.
cŏquo, is. *Wárzę 1. 2. 3. Palę 2. Wrę Myślę 1. Trapi mię.* Kochen. *Mitis in apricis coquitur vindemia saxis.* Virg. *phr.* īgne flāmmīs, tŏrrēre. Dŏmat cārnem fērvēntĭbus ŭndis. Sēmĭnĕces pārtim fērvēntĭbus ărtus. Mōllit ăquis pārtim sŭbjēcto tŏrrŭit īgni. Pārs in frŭsta secat vĕrubŭsque trĕmēntĭa fīgit. Lĭttŏre ăhēna lŏcānt ălĭi, flāmmāsque minīstrant. Sŭnt quæ mītēscĕre flāmma Mōllīrīque quĕant hērbæ. Sŭppŏsĭtum cĭnĕri pānem părat. Mēmbra dīlănĭat. pārs īnde căvis ēxultat ăhēnis. Pārs vĕrŭbus strīdet.
cŏquo igne, asso. (*ab assus.*) *Piekę.* Braten.
Cŏquŭla, Piekárká, Kuchárká,
cŏquŭlum, *Koćiełek. vide* Cŭculum.
Cŏquŭlus, Kuchćik.
cŏquus coquinarius, *subst. Kucharz.* Ein Koch. *Sed coquus ingentem piperis consumet acervum.* M. *epith:* Sævŭs, pīngvis āter nīger, ŭnctus sŏrdens sordĭdus. clāmōsus, sŏllĭcĭtus. *phr:* ōre nīger fŭmo pāstus, fŭlīgĭne tīnctus, & cŭjus făcies căcăbus ălter ădēst. Cui sŭa sordēntem pīnxērŭnt ărma cŏlōrem. Fīxūræ cŭcŭmæ, scăpha, pătēlla, trĭpes. *Mart.* Non sātis ēst ărs sŏla coquo servīre pălāto. Nāmque cŏquus dŏmĭni dēbēt hăbere gŭlam.

C O R

Cŏr. *Serce, Rozum 1. Mlecz 2. Głębokość. O anceps, sed potius breve. Verrepæus.* Das Hertz. *Confiteor misero molle cor. esse mihi* V. *Molle meum levibus cor est violabile telis.* Ovid. *syn.* Pĕctus.

Pĕctus, præcōrdĭa. *epith:* Călens, ăvĭdum, pūrpūrĕum. *phr.* Sāngvĭnis, & vītæ fōns cor, dē pēctŏris āntro vītālem spargit præ cætĕra mēmbra călōrem. Cor mĕdĭa rĕgĭōne lŏcātum eſt cōrpŏris. Tĕnĕro rĭgĭdus ſtat tĭbi cōrde lăpis, īmo in cōrde pudor. Mĭsĕrīs hēu præſcia lōnge Hōrrēſcunt cōrda agrĭcŏlis.

Cŏrăcīnus, *adject: gr. Kruczy, Wrony, Czarny.* das vom Raben iſt. *1. producunt aliqui, ſed magis ex Latina anologia quam Græca.*

cŏrăcīnus, *ſubſt. gr. ĩ. circumflexo notatur, Káráś 1. 2. & ſub Dubiel. Princeps Niliacis raperis coracine macellis.* Mart.

cŏrālĭtĭcus lapis, *Kámień biáły.*

cŏrălium, *Koral.* Corall. *Nunc quoque coraliis eadem natura remanſit.* Ovid. *Cum virides algas, & rubra coralia nuda.* Auſ. *epith.* Frăgĭle, pūnĭcĕum, lĭquĭdum, rŭbĕum, rŭbēns rāmōſum, rŭbĭcūndum, tĕnĕrum, sŏlĭdum, æquŏrĕum, mărīnum, dūrum.

cŏrăllis, idis. *gr. Miniowy kámień.*

cŏrăllĭum, corallum. *gr.* Koral. Eine Corall.

cŏrăllŏăchātes, æ. m. *gr. in Achatek.*

cōram, *Præpoſitio,* Przed kim. *Poſtquam introgreſſi & coram data copia fandi.* Virg.

cōram, *Adverb. Obecnie, Uſtnie, Woczy.* Gegenwärtiglich. *Improviſus ait, coram, quam quæritis, adſum.* Virg. *ſyn:* Ante, in ŏcŭlis, ānte ŏcŭlos, ānte ōra, in cōnſpēctu, *vel* pălam, ăpērte.

cŏrāmble, es. *Kápuſtá czarna. Nunc veniat, quamvis oculis inimica coramble.* Colum.

cŏrax, ăcis. m. *gr. Kruk, Pies, kruczek.*

Corban, Carbōnæ; Skarb Kośćielny.

corbĭcŭla corbŭla, *Koſʒyk 1.* Ein Körblein.

corbis, *m. f. Koſz 1.* Ein Korb. *Corbis ut impoſiti pondere meſſor ero.* Prop. *vide Calathus.*

corbīta, *Okręt.* Ein Laſt-Schiff.

corbīto, as. Ładuię. Corbitor, oris. Kuglárz.

corbŭlum, Sveto. corr. Corbula.

corchŏrus, *gr. Kurzyślep 1.* Hünerdarm.

Cōrcŭlum, *Serduſzko, Mędrzec, Mądry.*

corcŭlus, *ſub Mądry.*

C O R D

Cōrdātē, *Mądrze.* beherzt.

cordātus, *Mądry 1.* Wol beherzt/ verſtändig. *At te, cui ſapiens fuit & cordata juventus.* M. *ſyn.* Prūdēns, săpĭēns, sōlērs, ingĕnĭōſus.

cordax, *ſaltatio ruſtica inepta; item pes Poeticq, idem Trophæo vel Choreo,* Cic.

corde, *Serdecznie.*

cordi eſt mihi, *Stáram ſię, Mam to ná baczeniu.*

cordis compreſsĭo, *Sercá śćiſkánie.* Drucken des Hertzens.

cordis dilatatio, *Sercá podnoſzenie.*

cordĭtūra, B. in Záłogá. Cordophorus, in Kordá.

cordŏlium, Przykrość, Utrapienie, Zal 1. Litość. Betrübnuß/ Hertzleyd.

cordolium eſt mihi, Przykro mi, Trapi mię co, źle mi, Gryzę ſię Skomá mi.

cordula, cordyla, cordylla. *in Tuńczyk.*

Corgo, al. gorgo, i. ergo. priſcum. Feſt.

cŏrĭăcēsĭa, *gr. Lodowník kámień.*

cŏrĭāgĭnōſus, *Chudy.* cŏrĭāgo, *Chudość.*

cŏrĭandrum, ē *gr. Koryander.* Coriander.

cŏrĭārĭus, *adject: Gárbárſki.*

cŏrĭārĭus, *ſubſtant Białoſkornik. Gárbárz.* Skornik. Ein Leder-Gärber.

Corias, Plin. corr. Colias.

cŏrinthās, ădis. *gr. Wężownik 4.*

cŏrĭon, *gr. Dzwonki 2.*

cŏris, is. *gr. Dzwonki 4. Wrzoſowiec.*

Coriſcus, vitioſè ſub Sáydak.

cŏrium, *1. Skorá 5. Rzemień 1. 2. Polepá. Tynk 2. Łupiny 1. Cebulna ſkorká.* Leder, Haut. *Ut canis à corio non abſterrebitur uncto.* Hor. *epith* ūnctum, pīngve, ātrum, fūſcum, lĕve.

corĭum veteramentarium. *Skurlát.*

Corius m. priſce Skorá 1. 5.

C O R N

Cōrnĕa fĭbra homo, *Nieczuły 1.*

cornĕŏlus, cornĭcŭlātus. *Rogowy.*

cornēſco, *Rogowáćieię.* hart werden wie Horn.

Cōrnētum, *Dereniowy gay.* Da Hagedorn wachsen.
corneus, *à cornu. Rogowy. & tr. Twárdy. Nie czuły.* Hagedörnen.
corneus, *à cornu f. Dereniowy.*
cornicen, Kornećistá *Trębácz.* Hornbläser. *Illinc cornicines, hinc præcedentia longi.* Juv.
cornīcor, *Kráczę 1. Mamrzę, Przechadzam się* Schreyen wie eine Kräh. *Nescio, quid tecum grave, cornicaris inepte.* Pers.
cornīcula; *Kawká.* Ein Krählein. *Grex avium plumas, moveat cornicula risum.* Hor.
cornīcūlans luna. Księżyc *rogáty.*
cornīcūlārius, corniculus *sub Rotmistrz.*
cornīcūlatio lunæ sub Księżyc rogaty.
cornīcūlum, *Rożek & sub Rotmistrz 1.*
cornīfer, sub Dereniowy.
corniger cornifrons, Rogáty. Hornträger. *Corniger Hesperidum fluvius regnator aquarum.* Vir. *syn.* Cōrnu, cōrnūa gĕrens cōrnĭbꝰ hōrrēns
cornĭpēs, ĕdis. *omne Rogonogi, Kopytá u nog máiący.* Hornfüssig *Cornipedes arceantur equi, quod littore currum.* Virg.
cornĭpĕta, cōrnūpĕta, *Bodący rad.*
cornix, īcis. f. cōrnix cinerea. *Wroná.* Eine Kräh. *Raucisonos cantus cornicum ut secla vetusta.* Lucr. *epith:* Lŏquax, præsāga, sĭnīstra, rauca, gārrŭla, ānnōsa, vīvāx, lōngæva, ātra, nĭgra, vĕtula fūsca, īngrata, īmprŏba. *phr.* Vŏlūcrĭs īnvīsa Mĭnervæ. Prōvĭda fati, sæcŭla pāssa nŏvem. Plūvĭōsæ nuntia lūcis. Pluvĭæ vātes. Sæclis vix mŏrĭtūra nŏvem. Ter tres ætātes hūmānas gārrŭla cōrnix vīncit. Tum cōrnix plēna plŭvĭam vŏcat īmprŏba vōce: & sōla in sĭcca sĕcum spătĭātur ărēna. Cum plŭvĭæ vātes cōrnix, ātque căput spārgens ūndis vĕlut ŏccŭpat īmbrem. Scit bĕne, quid făti prōvĭda cāntet ăvis. Sæpe sĭnīstra cava prædīxit ăb īlĭce cornix.
cornīx nĭgra, frugĭlĕga, frugivŏra. *Gáwron.*
cornū, *Rog 1. Kornet. Trąbá 1. 2. Láternia Skrzydło wßyku, Wylewki, Zátoki rzek.* Ein Horn. *Deprompsit pharetra, cornuque infensa tetendit.* Virg. *syn.* Būccĭna, tŭbă, lĭtŭŭs. *v. Tuba, vel* ărcus, *vel* ūngŭlă. *v. Ungula. epith* ăcūtum, flĕxum, cūrvum, rĕcūrvum, tōrvum; tōrtum, īntōrtum, prōmĭnēns, prōcērum, pătŭlum, lūnārĕ, rĭgĭdum, īnflĕxum, tĕrrĭfĭcum, dĭstōrtum, raucĭsŏnum, mĭnax, pugnāx, fĕrum, sævum, gĕmĭnum, fōrtĕ, rāmōsum. *phr.* ārmă bŏvĭs. Quæ bōs ārma gĕrit. Nātum frōnti in tĕrgă rĕcurvum. Cūi frōns āspĕră cornu, in cōrnūă (cēlsūs.
cornū ferio, peto. *Bodę.*
cornūa, *Smiáłość 2.*
cornūārius, *Rogownik Trębácz.*
cornūcōpĭæ, Cornu copiæ. *Obfitość, ksiązki zbierálne.*
cornum, *Dereniowa iágodá, Rog 1.*
cornūo, *Náginam.*
cornū stibii, *apud Jobum 42. nomen filiæ, sonat Elegantem vel opulentam, nam stibio in cornu asservato fæminæ fucabant oculos, & sic Græcè dicendum esset. Apud LXX. est. i. Amalthææ cornu, quo significatur copia, opulentia. Emma S.*
cornus, us. & ni f. *Dereń.* ein Kornelbaum.
cornus fæmina, *Głog 2.*
Cornus m. Rog 1. ein Horn.
cornūta, *Kiryśnik rybá.*
cornūtus, *Rogáty.* das Hörner hat. *Occubuit tandem cornuto ardore petitus.* Mart.

COR O

Cŏrōlla, *Wiąnek.* Kräntzlein. *Et modo solvebam nostra de fronte corollas.*
cŏrōllārium, *Podárek 3. Obrywká, Przydatek & sub Wieniec.* ein Zusatz.
cŏrōna coronamen, *Wieniec 1. 2. Koło 1. Koło inne Gromádá ludzi, Zgromádzenie 5. Obdách. Listwá 4. Obrąbienie. Sklepu rzezánie. Nádkopyćie. sub Kopyto Gzemsy an Páćiorki 1. 2.* Ein Krantz, Kron *Omnibus in mortem tonsa coma pressa corona.* Virg. *syn.* Cŏrōllă, vīttă, sĕrtum, *vel* tūrbă, cætūs. *v. Turba. epith:* Aurĕă, gĕmmĭfĕră, nĕxă nĭtĭdă, gĕmmĕă, implĭcĭtă, fūlgĕns, īnsĭgnis splēndĭdă, rēgĭă, clāră, nōbĭlĭs, gĕmmātă prĕtĭōsa, dĕcōră trĭumphālis, lau-

rĕā, cŏrūſca, pūlchrā, nĭtēns, ſpēctābĭlĭs cōmā, ŏdōrĭfĕrā, săcrā, rēgālĭs. *phr.* Fūlgēns aūro radĭāntĕ cŏrōnā. Gēmmĭs dĭſtĭnctā. Gēmmĭs aurōque cŏrūſcā. Strinxĕrāt aurātos, ſtēllātā cŏrōnā căpĭllos. Pīctās dat flōre cŏrōllas. Rūrĕ pŭer vērnō prīmum dē flōrĕ corōnam fēcĭt. Nēctūntquĕ cŏrōnas, Sertăquĕ cœlēſtēs, īmplĭcĭtūra cŏmās. Tēmpŏra fūtĭlĭbus cīngūntur tēctā corōnis.] Corōnā căpŭt, *vel* tēmpŏrā cīngĭt, ŏrnāt, īmplĭcat, āmbĭt. Læti nautæ īmpŏsŭērĕ cŏrōnas Pūppĭbūs. Dūplĭcem gēmmis aurōque cŏrōnam. *Corona pro cœtu, v. Turba.*

cŏrōna aurea, *Koroná Krolewſká.*

cŏrōna florea, plexa. *Wieniec.*

cŏrōna caſtrenſis, civica, Muralis, Navalis, Obſidionalis, Oleāgina, Ovalis, Triumphalis. *ſub Wieniec żołnierſki.*

cŏrōnam habens, *Ramámi opráwiony.*

cŏrōnāmēntum, *Wieńcowe źiołá* (coronaria

cŏrōnārĭa, *Wienczarká.* (herba.

cŏrōnārĭum opus, *Gzemſy. Sklepu rzezánie.*

cŏrōnārĭus *adject: Wieńcowy.*

cŏrōnārĭus *ſubſtant. Wienczarż.* Krantzmacher.

cŏrōnĕŏla roſa. *Rozá ćieliſtá.* ein Herbſt-Roſe

cŏrōnis, idis. *Koniec 1. Przydatek 3. Zámknienie 4.* End oder Spitz. *Si nimius videor ſeraque coronide longus.* M. *ſyn.* apēx. fīnĭs.

cŏrōnix, icis. è Græco. *Gzemſy.*

cŏrōno, *Otaczam, Obſtáwáć. Koronuię. Nálewam.* Krönen. *Crateras magnos ſtatuunt, & vina coronant.* Virg. *ſyn.* Cīrcūmdo, cīngo, āmbio. *phr.* Cŏrōna căpŭt; tēmpŏra, crīnēs, căpĭllōs, cŏmam, frōntem ōrno. Cŏrōna, *vel* dĭădēmăte ēxōrno, cīngo, rēdĭmio, vincio, āmbĭo, īmplĭco, præcīngo, vēlo, cīrcūmdo, prēmo, tēgo, vēſtĭo. Impōno ſērta cōmæ. Cīngo flōre căpŭt, īnnēcto tēmpŏra ſērtis. Præcīngĕre flōre căpĭllos. Căpĭti dăre ſērta. Frōndēnti tēmpŏra rāmo īmplĭcat. Vĭrĭdĭque ādvēlat tēmpŏra lauro. Laurōque īnnēctit crīnem īllĕ căput flāvum lauro Pārnāſsĭdē vinctus. Fēſta frōnde rĕvīnctus. Tum căpŭt atque hŭmĕros, plēxis rēdĭmite cŏrōnis. Mērĭtos ōrnat dĭădēmăte crines. Dēbŭĕram ſertis īmplĭcŭiſſe că put

cŏrōnŏpus, odis. *gr. Wroniá nogá Kłośieniczká.* Goldblumen.

Corophia. Plin. lege. Corythia.

cŏroplăthus, *gr. Łądkarz.*

C O R P

Cōrpŏra parviſſima; prima minima. Corpora principiorum. *Prośek.*

corpŏra prima genitalia, *Żywioł.*

Corporalis, ćieleſny 1. źiemek 2

corporalĭter, ćieleśnie. Rzeczą ſamą wyráźnie.

corporaliter jurare, ſub Przyśęgam ná co.

corpŏrātio, ćieliſtość. Wzroſt.

corpŏrātūra, *ćieliſtość, Kſztałt. Wzroſt.*

corpŏrātūra modica, *śiádłość.*

corpŏrātus, *Roſły ćieliſty, Máteryálny.*

corpŏre effugio aliquid. *Uchylam ſię.*

corpŏreus. *ćieleſny Máteryálny.* Leibhafftig.

Corporea abſcedunt peſtes, penituſq; &c. Virg.

Corporo. Zábiiam 1. Corporor, ćiáłem ſię ſtáię.

corpŭlēntia, *ćieliſtość.*

corpŭlēntus, *ćieliſty 2.* Wolbeleibt.

corpus, *ćiáło 1. 4. Mięſo. Cáłego co. Rzeczpoſpolita. Máteryálna rzecz. Pośrzodek 2. Cech. Poſpolitość. Zgromádzenie 3. śiłáz. Kśięgá Tom kśiąg.* Ein Leib. *Corporis exiguum præconum ſolibus aptum.* H.

corpus civitātis. *Miáſto.*

corpus collegii, *Bráctwo.*

corpus individuum, inſecabile. *Prośek.*

corpus nucis. *Jądro.*

corpūſcŭlum, *ćiáłko Prośek.* Ein Leiblein.

-- *Tantum corpus corpuſcula poſſem.* Luc.

C O R R

Cŏrrādo, *Zdobywam ſię Zbieram 1.* & ſub *Nábudowáć.* Zuſammen kratzen. *Argumenta fidem dictis corradere noſtris.* L. *ſyn.* Rādo ā-brādo, *vel* cōllĭgo.

cŏrrāgo, ĭnis. *Borak.* Cŏrrēctĭo, *Popráwá.* Verbeſſerung.

corrēctor, *Popráwiácz, Karczący.*

correctūra, Przypráwá 2.

corrēpo, *Włáżę umykam ſię.* ſchleichen.

correptē, Krotko.

Corre

Cōrrēptio, *Káránie ſtrofowánie. Porownánie ſub Ręki uięćie.* Beſtraffung.
correptor Karzący, Strofuiący.
Correus, idem Conreus Cōrrīdĕo, *Smieię ſię.*
cōrrĭgĭa, *Rzemyk 1.2. Ri producit Arator; corripit Fortunatian. & qui à Corrigo ducunt.* Ein Riem. *Quæ ligat excelſas humilis corrigia plantas.* Arat. *Corrigiamq; pedum quoniā eſt non Solvere dignus.* Fort.
Corrĭgentes dicta, phraſes. ſub Nie ták 4.
corrĭgo, *Poprawiam. Náprawiam 1.* Karzę, *Uymuię kogo. Náwracam kogo. Záćieram 2.* Beſſern. *Corrigere, at res eſt tanto magis ardua quanto.* Ov. *ſyn.* ēmēndo *phr.* ērrāta pūngo, ēxpūngo, delĕo. Līmam ădhĭbĕo & mălĕ tūrnātos īncūdi rĕddĕre vērſūs. Sæpe ĕgo cōrrēxi ſub tē cēnsōre lĭbĕllos, ſæpĕ tĭbi ādmŏnĭtu făcta lĭtura mĕo ēſt. Scīlĭcet īncĭpĭam līma mōrdācĭus ūti, ut ſub jūdĭcĭum sĭngŭla vērba vŏcem.
corrĭpĭo, *Porywam 1. 2. Popadam kogo. Strofuie* Kárzę. ſtraffen.
corrīvālis, Spolzaletnik.
corrīvātio, *ściekánie.*
corrīvātur, *ścieká co, ściąga ſię.*
corrīvo, *Prowádzę wodę, ściągam wodę.*
corrīvus, vel corrigus, ſub Rzeká.
corrōbōro, *utwierdzam, Potwierdzam.* Pośilám *Pokrzepiam 1. 2.* befeſtigen.
corrōdo, *Gryżę.* Zernagen. *Corrodet ſanies, & putrida contrahet oſſa.* C. *ſyn.* Rōdo, ārrōdo, cīrcūmrōdo.
Corrŏgatio, Eccleſiaſtici 32. Zbieránie; *quidam reddit: Towarzyſtwo.*
corrŏgo, *Zbieram 1.* Zuſammen leſen. & ſub *Nábudowáć*
corrōſīvus Wygryzáiący. Corrŏtundo. Okrągło co czynię. Cōrrūda, *Szpárag.* Cōrrūgatus. *Zmárſzczony. Gorrugis idem.*
corrūgo, *Marſzczę ſię. Záſępić ſię.* Zuſammen runtzlen. *Corrugat nares, nec non & cantharus & lanx.* Hor. *v. Ruga.*

corrūgus ſub Rurmuſowy row, & ſub *Rzeká.*
corrumpo, *Pſuię 1. 2. Zgwałćić 4. Fałſzuię Przedárowáć. & ſub Pſuie ſię człowiek.* Zerbrechen, verderben. *Non corruperit, ut ſole licebit.* (Phal.) *ſyn.* Vĭtĭo, dēprāvo, cōntāmĭno, deſtrŭo.
corrŭo, *Upadam 2. Sypię 1. Obalam 1. Wrzucam.* Fallen. *ſyn.* Vĭtĭo, dēprāvo, cōntāmĭno, dēſtrŭo.
corrūptè, *Zle.* böß. & ſub *Mowię źle.* Cōrrūptēla. *Skázá zákupowánie* verderbung. *1.* cōrrūptĭo, *ſkażenie.* Cōrrūptor, *Szkáźićiel, Gwałćićiel, Zakupnik 4.* Cōrrūptus, *Skázony, Zgwałcony.* verdorben.
cors, tis. f. *Chálupá Podworze, Oborá 1.* ein Hoff, da man Hüner, Endten, und dergleichen Vieh erhalten kan.
corsŏīdes, cōrsŏites. æ. m. *gr.* Kámień *niezgorzyſty.*

CORT

Cortālis, *Podworzowy in Podworze.*
cortālis officina, *Kurnik, ſzopá.*
cortes, tis. f. *Kurnik, ſzopá. Chálupká* & ſub *Kortezyan.*
cortex, hic hæc. *Łub, ſkora* Skorupá *1. Skorká 5.* Pływáczka & ſub *ćiáło.* Rinde. *Oraque corticibus ſumunt horrenda cavatis.* Virg. *ſyn.* Lĭber. *epith:* Pīnguĭs, vĭrĭdĭs, căvātūs, rūgōſus, rīmōſus, tūrgĭdus, ārbŏrĕus, frăgĭlis, tĕner, tĕnŭis, mōllĭs, rĭgens. Clauſa, *phr.* ārbŏrĕi ſub cōrtĭce libri. Nūnc tūmido gēmmas cortĭce palmes ăgit. Dum nŏvus in vĭrĭdi cŏălēſcit cōrtĭce rāmus, ērĭpĭtur frăgĭlis nōdōſo ē rōbŏre cōrtex.
cortex lini, *Páździor.*
cortĭcātus, *Korzyſty Skorą obroſły.*
cortĭcĕus, cortĭcius. *Korkowy.* Zu Rinden gehörig. *Ducit corticeis fluitantia retia ſignis.* A.
cortĭcōſus, *Korzyſty. Łupiniáſty.* *Skorą obroſły.* Rindächtig.
cortīna, *Koćieł, Pokrywká 1.* Połniebá, *an*

Kortyna. Mons circum, & mugire adytis cortina reclusis. Virg. (*Tripus Appollinis unde oracula reddebantur.*) *epith:* ăpōllĭnĕa, Dēlphĭca, fatĭdĭca, phœbēa, prænūntĭa: præsāga, verĭdĭca, tĕrrĭfĭca, vĕnĕrānda.

cortīnāle, *Browar 2.* Ein Kesselgestell.

cortinipotens, Lucil.

cortīnŭla, *Kocielek.*

cortŭmio onis. Pozrzenie 2.

C O R V

Corvīnus, *Kruczy.* das vom Raben ist. *Corvinus patriis intermiscere petita.* Hor.

corvīto, as. Kugluię, Pląsę, Ładuię.

corvītor oris. Kuglarz.

cōrus, latina vox. *Wiatr zachodniemu poboczny ná połnocy.* Nord Westwind. -- *Hyberni condunt ubi sidera cori. v. Caurus.* Virg.

cŏrus, *vox ab Hebræis sumpta. Kufa. Kłodá 2. Korzec 2.* & sub *Łaßt. corripit o Prudent.*

cŏrūscāmen, coruscatio. *Błyskánie.* Blitz.

cŏrūsco, *Lśnę się. Błyská się, Migá się co, Trykam.* Blitzen/ gläntzen. -- *Inter se coeunt, pennisque coruscant.* Virg. *syn.* Lūcĕo, splēndēsco, splēndĕo, mĭco fūlgĕo, rĕfūlgĕo, nĭtĕo, rădĭo. *vel* vibro, īntorquĕo. *phr.* Lūcem sub nūbĭla jacto. Māvōrs ădămānte cŏrūscăt. *v. Luceo. v. Corusco pro vibro.* (10. Æn.) Tālĭa vōcĭfĕrans sĕquitur, hāstămque cŏrūscat. *v. Jacto.*

coruscus, *Błyszczący się, Lśnący się, Migocący się.* Blitzend/ glänzend. *Exultat telis & luce coruscus ahena.* Virg. *syn.* Lūcĭdŭs, rŭtĭlus. nĭtĭdus, lūcens, fūlgens rŭtĭlans, nĭtēns, ārdens, mĭcans, rĕlūcens, splēndĭdus, splendens cŏrūscans, radĭans. *v. Lucidus.*

Cŏrusso, as. Vel is. Gifanius. gr. Trykam.

corvus. *Kruk 1. 3. żoraw woienny. Káráś 1.* Ein Rab. *epith:* Nĭger, garrŭlŭs, crŏcĭtans, lŏquax, vōcālĭs, raucus, vīvĭdus, ānnōsus fĕrālis; vŏrax lōngævus, sĭnĭster tŭrpĭs ŏbscænus, fatĭdĭcus fūnĕrĕus. prænūntĭus, īnfaūstus. mălus. *phr.* ales Phœbo săcer, ăpōllĭnis āles Nūntĭg ĭmbrĭs. Trīste mĭnans Nigrāntēsque pĕtunt prōjēcta cadāvera cŏrvi; prēsso ter gūttŭre vōces īngĕmĭnant. Trīstĭa nam crŏcĭtant, sĕmper vŏmĭt ōmnĭa cōrvus; ālbus ĕrat quōndam vŏlucris Phœbēĭa cŏrvus. Nūnc īmpŏrtunæ præmĭa vōcis hăbet.

cōrvus demolitor. *żoraw woienny.*

cōrvus minor frugivorus, *Gáwron.*

C O R Y

Cŏrybāntĭa, æ. *gr. Spánie oczy otworzywßy.*

cŏrybāntĭo as. gr. śpię nie śpiąc. ußu pjſk cierpię.

cōrўcēum; *Piłá 3.* Ry *anceps videtur ex origine Græcæ, potiùs tamen brevis.*

cōrycæus, *gr. Podchwytácz.* cōrўcŏbūlus Cōrycus, *gr Piłá 3. ry potius brevis.* Cŏrydălis, is. *gr. Kokorycz 1.* Cŏrydălĭum, è *gr. Rutá ptáſzá.*

Cŏrydălus, coridus. *gr. Skowronek.* ein Lerch.

cŏrўlētum, *Leßczyná, láſek leßczynowy.*

cŏrўlus, è f. *gr. Leßczyná drzewo.* Haselstaude. *Phyllis amat corylos, illas dum Phillis amabit.* Virg. *epith:* Dūra, frăgĭlĭs, sylvēstris, flĕxĭlis dēnsa.

cŏrўlus edura, *Orzech láſkowy.*

cŏrymbĭa è *gr. Blußcz 1.* cŏrymbĭātus, sub *Błußczowe iágody.* & sub *Máy.* Cŏrymbifer sub *Błußczowy.* Cŏrymbĭon, è *gr. Płoty. Cho hol, Włoſy przypráwne.*

cŏrymbītes, *æ. m. gr. Czártowe mleko źiele.*

cŏrymbus, m. *gr. Blußczowe iágody. Jágodá máłych płonek. Grono. Okolki. May 2. Chochol.* Träublein wie ein Ebheu. *Diffusos hedera vestit pallente corymbos.* Virg. *epith:* Dĭffūsus grăvĭdus. cŏmans, tĕner. Băcchæŭs, tēxtĭlis, bĭcŏlor, crŏcĕus, trĕmŭlus, vĭrĭdis, mŏllis, nĭger, frōndens, frōndōsus, ămœnus, răcēmĭfer, Nўsæus, spīssus, hĕdĕrōsus. *phr.* ūmbrăq, tēxtĭlĭbus. cīrcum vărĭāta cōrymbis, antra racēmĭfĕris sĕmper vēstita cŏrymbis.

cŏryphæus, *gr. Herzt, Wodz, Muzyk regent.* Ein Redelsführer.

cŏryphæa, coryphia. colydia. corycia. orum

corymia orum *Ptaw 5.* cŏryphe, as. *gr. Brzuśćiec 1.*

Cōrytus, *gr. Sáydak.* Köcher / da man die Pfeil einlegt. *Corytiq; levis humeris & æthifer arcus.* Virg. *epith.* Lĕvis, săgĭttĭfer. *v.* (*pharetra.*

cŏryza, *gr.* in *Rymá.*

C O S

Cōs, tis. *Ostá.* Ein Wetzstein. - *Subiguntq; in cote secures.* Virg. *epith:* Dūra, trīta, ăspĕra exĭgŭa tĕnŭis lōnga, mōrdax, ĕdax. *phr.* Sŭbĭgūnt in cōte sĕcūrēs. Cōte nŏvat nigrās rūbīgĭne fālces. Cōte ăcŭit tēlum; fungar vĭce cōtis ăcutum. Rĕddĕre quæ fĕrrum vălet ēxors ĭpsa sĕcāndī.

cōsmēta *gr. Piękrzyćiel.* Cōsmĭcus, *gr. Swiecki.* Weltlich. (*szánie.*

cōsmophthŏrīne, cosmŏtŏryne es. *gr. Zámie-*

cōsses, hi cossi. *Robacy wdrzewie.*

cossegĕro, Rozkraczam się.

cossilīres, Kráczochowie. Łążkowie. ibidem.

cossim, Roskráczywszy się. & sub *śiedzę 9.*

cōssus, *Zmarszczony, Cossus, Meurs. idem Coxus*

cōsta, *Zebro Szpągá 2. Náwy szpągi.* Ein Rip.

cōstātus, *Zebrowáty.* cōstātus sub *Mánelá.* Cōstum, *gr. Kost.* heidnisch Wundkraut. cōstus aroma. *gr Kost. Cytwar.* cōstus, *herba. Mięłká 4.* & sub *Dźięgiel 1. 2.*

C O T

Cōtāria, sub *Ostá.* Cōthon, onis. *Port.*

cŏthūrnārĭus, sub *Obow 1. & Mowá wspániáła.*

cŏthūrnātus, ibidem & *Znáczny. Illa cothurnatas inter habenda Deas.* Ovid.

cŏthūrnus, *gr. Obow 1. & mowá wspániáła.* Tantz-Schuch / bey den Tragedien gebräuchlich. *Purpureoque alte suras vincire cothurno.* Virg. *Calceamenti genus subere sublevatum, pro Tragædia quandoque sumitur. epith.* Sŏphŏclēus, grāndis Trăgĭcūs grăvis grātus, āltūs pĭctus, Lydĭus tĕrrĭfĭcus, măgnĭlŏquus ăcer, prĭscus, āltĭsŏnus hĕrōĭcus sŭpĕrbus sūblĭmis āntīquus æschylēus pūrpŭrēus Cēcrŏpĭus. *phr.* Cārmĭna dĭgna cŏthūrno. Lydĭus ălta pĕdum vĭncla cŏthūrnus hăbet. Mātĕrĭa ēst quănquam sūblīmĭbus āpta cŏthūrnis.

cōtĭcŭla, *Osełká, Kámień probny, Ti corripiunt aliqui analogiâ, nam auctoritas deest, quamvis & pro longa non paucæ analogiæ sint.*

cotidie Cotidianus, &c. idem Quotidie, &c.

cotifico, Apulei corrigit Lipsius & Colvius.

Cotim sico 1. seco ex Lactantio.

cŏtĭnus, *g. Oliwá leśna, Fárbierskie drzewko. Gárbárskie drzewko. Szárłat 2.*

cotio sub Intercyzá. cortana orum. *Figá.*

cŏtōnĕa herba sub *Prágnienie 5.*

cŏttōnĕum, & coconeum malum, *Pigwá owoc.* Quitten Apffel

cŏttăbum fa io. *Kląskam.*

cŏttăbus, *gr. Kląsk 1. Trząsk.*

cotula fœtida. Psi rumień.

coturnium, i. gutturnium priscè, Fest. Scalig.

cŏturnix, *Przepiorká. O quidam producunt, corripiuit. Ovid.* Ein Wachtel. *Ecce coturnices inter sua prælia vivunt.* Ovid. *At capris adipes & coturnicibus auget.* Lucr. *epith:* Pĭa pĕregrīnă, advĕna, *phr.* Mātĕrtĕra phœbi. Rĕgum grātĭssĭma mĕnsis. Sĕdŭla per stĭpŭlas tĕnĕra cum prōle cŏtūrnix pāscĭtur.

cŏtūrnix major, *Chróśćiel.*

cŏtŭla, cŏtyla, cotyle, es. *gr. Kubek, Korczak Półkwartek, Stáwowych kośći końce.*

cŏtylēdon, ōnis. *gr. Rozłog ziele, Rzęsá 2 Stáwowych kośći końce.*

cŏtyos sodalis, *Sodomczyk.*

C O V

Cŏvīnārius *Woźnicá* & sub *Woz woienny.*

cŏuīnus, *Woz nákryty, Rydwan.* ein Kriegswagen. *Et docilis rector monstrati Belga covini.* L.

cŏum, latine. *Járzmowe wići.*

cŏum, *gr. Iedwab. coutor Spółkuię.*

cŏus, *gr. Kostek rzucenie szczęśliwe.*

cŏxa, *Ud, Kierść,* Kość *udowá.* cŏxēdicum herba, *Rzęsá 2.* cŏxēndix *Biodrowy staw Łopátká 3. Ud. Stawowych kośći końce.* die Hufft. *Coxim Roskráczywszy się.* & sub *śiedzę 9. coxon, coxus, Chromy.*

C R A

Crabatus lege Grabatus.

Crăbro, m. *śierßeń.* Ein Wespe. *Aut asper crabro imparibus se miscuit armis.* Virg. *epith:* Fĕrus, fĕrox, cēlsus, vĭrens, vĭrĭdis.
crăcca, *Wyká, Lędzwieć. Cracentes, Craceo, in Szczupły.* Crāmbe, es. *gr.* *Kápustá czárna.* ein gattung Kappyskōl.
crānĭum, *gr.* *Czáßká głowy.* hirn Schaal.
crāpŭla, *gr.* *Piiáństwo 2. Głowy bolenie od Piiáństwá.* Trunckenheit/ und darauß entstehendes Kopffweh. *It male digestis si crapula sæviet escis.* Ser. *syn.* ēbrĭĕtas. *epith:* fŭrĭōsa audax, īmpăvĭdă, fŭgĭēnda, hōrrĭdă. *v. Ebrietas.*
crapulātus, Crāpŭlentus, *Piiány 1*, Crāpŭlōsus, *Opiły.*
crās, *Jutro 1.* Morgen. *Dic mihi cras illud, Posthume, quando venis?* Mart. *phr.* Crāstina lūx, dies, aurōra. Crāstĭnus Sōl Quum primum crāstĭna cœlo Pūnicĕis īnvĕcta rōtis aurōra, rŭbēbit. Cum crāstĭnă fūlserit ēos. Crāstĭna pūnicĕos cum lūx indu xerit, ōrtus, & lūx cum prīmum tĕrris sē crastĭna rēddet: ŭbi prīmos crāstĭnŭs ōrtus ĕxtŭlĕrĭt Tītan, rădĭīsque rĕtexerit ōr-
crăsis, is, *vel* eos. f. *gr.* *Mięßánie 1.* (bem.
crăsis, *medicorum*, *gr.* *Komplekſya.*
crăsis, *Grammaticorum, lege infra Synæresis.*
crāssāmen, *Ustoiny.* *Muł 2.* *Gęstość. Zgęstego co, Drożdże.*
crāsse. *Mięßo. Grubo 2.*
crāssēsco, *Mięßzeię. Gęśćieię. Tyię, Twardźieię*
crāssitūdo, crassamentum. *Miąßßość. Gęstość.* Dick:/ Feiste.
crastini, Crastĭno, *Jutro 1.*
crāssus, *Miąßßy, Gęsty 1. Gruby 2. 3. Tłusty, Otyły,* Dick. *syn.* Dēnsus, ŏpācus, pīnguis, spīssus.
crastinus, Jutrzeyßzy. Morgender. *Ordine respicies, nunquam te crastina fallent.* Virg.
Crategius. Plin. *l. 26. 1. 10. corrigit Dalecamp. legens Cratægonon.*
crătægon. cratægos, *sub Nießplig 2. Bukßpan 1*
Crātægŏnum, cratæogonum, *gr.* *Płodźieniec 1.* Brennkraut.
crāter, ēris. m. *gr.* cratēra. *Czára 1. Czaſza. Uśćie 1. Kurna czaſa. Otchłąń piekielna.* Trinck-Schal/ Pokal. *Indulgent vino, & vertunt crateras ahenos.* Virg. *syn* Pătĕra, calix, *epith.* ăhēnus, īnaurātus, cŏruscus, īmprēssus, prŏfūndus, lātus, pūlcher, splēndens, grātus, sīgnĭfer, ūndans, lætus. *phr.* Gēstat crātēra cŏrūscum. Crātēras læti stătŭunt, & vīna cŏrōnant. Quam dūlce aurāto fūsum crātēre fălērnum. *v. Poculum*
crāter philotēsius, *Wilkom.* (*patera.*
Crātērītas, æ. gemma prædura flaua Plin. quaſi à Crateros fortis.
crātērra, æ. *Wiádro.* Crātes, is. *f.* *Kratá 1.* Ein Egge/ Hurd. Crātes dentata, *Broná.* Crātes favorum, *Dźienie.* Crātes texta, *Płot 3.* Crātes stercorariæ, *Gnoiowki.*
crātēutērĭon, *gr.* *Wilk Kuchenny.*
crātĭcŭla craticulum, *Kratká.* *Koſz.* Ein Rooſt. *Parva tibi curva craticula ſudet ofella* Hor. *epith:* Fērrĕa, ārdens cāndens, fĕrvens, accēnsa, īgnīta, sŭpposĭta, ātră, nĭgra.
crātĭo, is, *Kracę, Bronuię.* mit Hurden überziehen. (*Cratio longa.*
crātĭcĭus, *Kráćiáſty.* Ti. *ſi à crates, brevis; ſi à* crātītĭus paries, *Śćiáná z deſk, Zápierzenie.*

C R E

Crĕābĭlis, *Stworzyſty.* Crĕagra, *gr.* *Widelcá 2.* Eine Fleiſch-Gabel.
crĕātĭo, *Tworzenie. Obieránie urzędu.*
crĕātor, *Sprawcá.* *Stworzyćiel, Fundator.*
creātus & crētus, *Stworzony.* *Kreaturá.* Erſchaffen. *Eſte, precor, memores, qua ſitis ſtirpe creati.* Ovid. *ſyn.* Gĕnĭtus, prōdŭctus, sătus: ex nĭhĭlo făctus.
crēber, *Gęſty. Dźiurkowáty.* Offt/ vielmahl. *Non tam creber agens hyemem ruit æquore turbo.* V. *ſyn.* Frĕquens, dēnsus, rĕpĕtītus mūltus, plūrĭmus
crēbra vēstis, *ſub Nátkány 2.*

Crebra, crebre, *Często 1.*
crēbrēſco, crebeſco. *Często co czynię, Wszczyna się co, Rozgłaſza się, Gruchnęło.* Je länger je mehr zunehmen. *Crebreſcunt, optatæ auræ portuſque pateſcit.* V. *ſyn.* īncrēbrēſco, crēſco, augĕor, *vel* vūlgor, dīvūlgor.
crēbri, *Wiele czego 1.* *Crēbrīſurus, Oſtrożenie* Crēbrītas crebritudo, *Uczęſzczánie.* Embſigkeit. *Crebriter, Często 1.* Crebrò, *Często 1 Gęsto 2. & ſub Dźiurkowáty.* Offt/ vielmahl *Eſt mihi purgatam crebro qui perſonet aurem.* H. *ſyn.* Sæpĕ, ſæpĭus, frĕquēnter, non rāro.
crēdĭbĭlis, *Podobny 1. 4.* Glaublich. *Credibile eſt, ipſos conſuluiſſe Deos.* Ovid. *ſyn.* Fĭdem, mĕrens, non sŭpĕrans, Cūi crēdĕre fās eſt.
crēdĭbĭlĭter, *Podobnie 2.* Glaublich
crēdĭtor, *Wierzyćiel. Pożyczálnik 1.* Der einem Geld vertrauet. *Solvas cenſeo, Sexte, creditori.* (Phal.)
crēdĭtum, *Pokład 1. 2. 3 Dług.* gelehntes gath,
credo, *Wierzę 1. 2. 3. Powierzam Zwierzam się Poruczam, Ufam 1. Tuszę Pożyczam 2. Mniemam Borguię, & ſub Puſzczam się ná morze.* Glauben/ vertrauen. *Nec cito credideris, quantum cito credere lædas.* Ovid. *ſyn.* Fīdo, cōnfīdo, cōmmītto, *vel* fĭdem dō, hăbĕo, adhĭbĕo. *phr.* Nīmĭum nē crēde cŏlōri. *v. fido.*
crēdŭlĭtas, *Lekkowierność.* Leichtfertigkeit zu glauben. *Et tumidus Gallæ credulitate fruar.* M.
crēdŭlus, *Lekkowierny. Wierzący łácno, Podobny ku wierzeniu, Pewny.* Leichtglaubig *Credula res amor eſt ſubito &c.* Ovid.
crĕmāſter, ĕris. in *gr. ſub. Jądro 2.* Crĕmātĭo *Palenie 1.* ein Brand Crĕmbălon. *gr. Dremlá* Crĕmēntum, *Rośnienie.* Crĕmĭālis, *ſub Suſzdrewny.* Crĕmĭum, *Skwárki. Drewká ſuche. Suſz drewny.*
crĕmo, as. *Palę 1. Spalić 1.* Brennen. *Det tua ſuccenſa membra cremanda pyra.* Ovid. *ſyn.* ūro, ēxūro, cōmbūro, ădūro, īncēndo, īnflāmmo. *v. Uro Incendo.*

Crĕmor, aris. *Gorę, Wſpłonąć*, crĕmor, oris. *Káſzá tárta, Polewká.* Milchram Safft.
crĕmor hordei, *Bielidło.* crĕmor lāctis, *Smietáná.* Crēna, *Nárzynánie, wrąb 3.*
crĕo, *Stwarżam, Obieram ná urząd, Rodzę, Czynię 1. Koronuie. Nábáwiam.* Erſchaffen. *Emineat, magnique immenſa creaverit orbis.* Pr. *ſyn.* Prōcrĕo gīgno, prōdūco. *pha.* ēx nĭhĭlo ēffĭcio, ēffĭngo, făcĭo, cōnflo.
crĕo ſacerdotem, *Poświącám.* Weyhen. Crĕor, *Zoſtáię czym.* Crĕōcăccăbus, *gr. śiekániná 2.*
crĕōdætes, æ. m. *gr.* Kráyczy.

CREP

Crĕpa, Koza. Crĕpax, *Trzeſzczący.*
crĕpĕrus, Wątpliwy. Ungewiß/ zweiffelhafftig. *Exæquataque ſunt creperi certamina belli.* L. *ſyn.* Dŭbĭus, ănceps, īncērtus.
crĕpĭcŭlum, crepidŭlum, crepitulum Polatká.
crĕpĭda, crepidula, *Pántoflá.* Pantoffeln. *Sed tales crepidas ligare cura* (Phal.) *Calceamentum in uſu apud Græcos.* Nōn hic qui in crĕpĭdis Grājōrum lūdĕre gēſtit. *Perſ. A crepitu duci debent, non à Græca voce quæ primam longam habet.* Sipont. P. Moſelanus.
crĕpĭdārĭus, *ſubſt. Szwiec*, *Pántoflarz.* ein Pantoffelmacher.
crĕpĭdārĭus, *adject:* Szewſki, Pántoflarz.
crĕpĭdātus, *Pántofle noſzący.*
crĕpĭdĭne coërceo, *Obrąbiam 2.*
crĕpĭdo, inis. *Brzeg 2. 4.* Kraniec. das Ufer.
crĕpis, gr. Płáçek, & herba ignota Plinio.
Crepitacilla, orum. apud Lucret. aliqui legunt. Crepitacula, Lambin. Gifani.
crĕpĭtācŭlum, Klekotká, *Grzegotká, Gruchotká, Brzękádło.* ein Geſchirr damit man Geräuſch macht. *Allicit, & tremulis quaſſat crepitacula palmis.* Nemes.
crĕpĭto, *Gruchocę, Trzeſzczę, Glegocę, Chrupa, Klekocę, Kłápam, Szczekam zębomá* Geräuſch machen/ polderen. *Ilice ſic leni crepitabat bractea vento.* Virg. *ſyn.* Strĕpĭtō, ſtrīdĕo, sŏno. *vide Crepo.*

Crĕpĭtus, ûs. *Grzmot, Trzask 2. Trzeszczenie Chrobot, Gruchot, Chrupánie, Skrzyp, Szum, Szelest, Klápánie, Klask 1. Puk, Chrzest, Szczekánie zębomá, Wiátru przyrodzonego upuszczenie.* Knall/ Thon. -- *Incenso crepitum dedit aurea fundo.* J. *syn:* Strĕpĭtus, sŏnus, sŏnĭtus, frăgor. *epith:* Sŏnōrus, hōrrĭsŏnus. *vide Sonitus.*

crĕpo, as. *Skrzypię, Trząskam, Rospuknąć się, Pádam się, Pukam się, Mowię głośno. Chełpię się. Kruczę, Wiátru przyrodzonego upuście.* Thönen. *syn.* Sŏno, pĕrcrĕpo, crĕpĭto. *phr.* Crĕpăt ad mĕdĭos laurus ădūsta fŏcos. Manĭbus faustos ter crĕpŭēre sŏnos.

crĕpūndia, orum: *Czáczko, Noszenie.* Kinder-Gaben. -- *Puerique crepundia parvi.* J. *epith:* Pŭĕrīlia, pārva.

crĕpūsculascens hora. *Mierzch.*

crĕpūscŭlo, *Zmrokiem. Crepulus, Wrzáskliwy.*

crĕpūscŭlum, *Switt, Zorza wieczorna, Mierzch, & sub Noc 1.* Die Morgenröth oder Schimmerung. -- *Saturas ad prima crepuscula lustret.* Ov. *epith:* Obscūrum, sērum, nocturnum, rŭbĭcŭndum, nigrum, vĕspertinum. *phr.* Confīnĭa nŏctis. Dŭbiæ crĕpula nŏctis ēxtrēma pĕrăctæ pārs lūcis. Nŏx prima. Trăhĕrent cum sēra crĕpūscŭla nŏctem. Pĕcŭdes rĕvŏcant cum sēra crĕpūscŭla pāstas. Sērus sub nigra crepūscŭla vĕsper, ūltĭma pārs lūcis, prīmăquĕ nŏctis ĕrat. Nŏctem dūcēntĭbus āstris. In nŏctem vĕr gēnte diē, indūcūnt nŏctūrna crĕpūscula nŏctem. Tempusque sŭbībat, quod tū nec tĕnebras, nec pŏssis dīcĕre lūcem. Sed cum lūce tămen dŭbiæ cōnfīnia nŏctis. *vide Vesper & Aurora.*

crĕpūscŭlum incessit, *Mierzcha się.*

Crĕpuscus, *dicitur crepuscŭlo natus. ut Lucius, luce natus. Varro, Wieczorek.*

crēsco, *Rostę, Rozrastam się, Przybywa czego, Przyrasta, Sili się, Pogarsza się.* Wachsen / zunehmen. *Altaque nativo creverat herba solo.* Prop. *syn.* Augeor, ădaugĕor augēsco, ēxtēndor, ăccresco.

Crespinus, & Crispinus, B. Ciernie 2.

C R E T

Crēta, cretŭla. *Kretá, Kres zawodniczy.* Kreyden. *Illa prius creta; mox hæc carbone notasti.* F. *epith:* ālba, tĕnax, putris, cĭmōlĭa.

crēta argentaria alba. *Trypela.* Cretā figularis. *Gliná biała, Gliná żduńska.* Cretā noto. *Prov.* Pochwalam, Creta sutoria, *Czernidło.*

crētācĕus, crēteus. *Krećiány. Kretowy.* Von Kreyden gemacht. *Cretaceis cornibus lacus farcit.* (Scaz.)

crētārius designator. *Stánowniczy.*

crētæ fōdīnæ. *sub Kretny.*

crētāta ambitio, *Persi. pro candidatis.*

crētātus, *Kretowány.* mit Kreyd geweisset. *Quam cretata timet Fabulla nimbum.* (Phal) *syn.* Crēta ōbdūctus, colōrātus, fūcātus.

crētērra, *Wiádro.* Wassergelde.

crethmos, *gr. Sol bábia źiele.*

crētĭcus, *Cic. Pes trisyllabus, extremis syllabis longis media brevi constans. Prædam pro tervis in mare Creticum.* Alcaic.

cretio, *Dźiedźiczenie.*

crētosus, *Kretny.* Kreydächtig. -- *Mycennen, cretosaque rura cimoli.* Ovid.

crētūræ, Obśiewiny. crĭbĕllātus, *Prześiewány.*

crĭbrārĭus, *Sitny.* crĭbro, *Prześiewam.*

crĭbrum, cribellum. *Sito 1. 2. & sub Durszlák.* Ein Sieb. *Lac solet, utve liquor rari sub pondere cribri.* Ovid.

cribrum areale, cribrum cereale. *Opałká.*

crĭbrum rudērarium. *Kratá mularska, Rzeszoto mulárskie.* cribrum pollinarium. *Pytel.*

C R I M

Crīmen, *Grzech, Winá 1. Zarzut 1. Obwinienie 2. Niecnotá.* Ein Laster. *Famaque non ficto crimine, crimen habet.* Ovid. *syn.* Scĕlus, nĕfas dēlĭctum, mălum, piācŭlum, pĕccātum, nŏxa, vĭtĭum, cūlpa. Făcĭnus, flāgĭtĭum ērrātum cŏmmĭssum. *epith:* Nŏxĭum, pārvum, ĭnjūstum scĕlĕrātum, īnfandum, dŏlŏsum, dămnabĭle, pērfĭdum, ŏccūltum, ĭnēxcūsābĭle. *phr.* Cŏmmăcŭlare mănus scĕlĕrāto crīmĭne. Sŏntes aūsus, Scĕlĕrāta, lĭbīdo, infandum crīmen păssa nĕfasque grăve. Dĕtēstānda lūēs & ĭnēxcūsābĭle crīmen. Crīmĭnis ĭnjūsti tūrpĭa sĭgna păti. Nŏn ĕgo mĕndŏsos aūsim defēndĕre mōrēs,

rēs. Fālsāque pro vĭtĭis ārma mŏvēre mĕis. Cōnfĭteor sī quid prōdeſt dēlĭcta fātērī in mēa nūnc dēmēns crīmĭna fāſſus eo. *vide Scelus.*
crīmen diluo, diſſolvo, purgo. *Oczyśćiam.*
crimen majeſtatis, perduellionis. *Kryminał.*
crīmĭnālis actio, criminale judicium, *Spráwá, Sąd o głowę.*
crīmĭnālĭter, *Oſtro, ſub Prawnie.*
crīmĭnātĭo, *Obwinienie 2. Winowánie, Zádánie, Szkálowánie, Łżenie, Potwarz.* Läſterung.
crīmĭnātor, *Potwarcá.* Läſterer. *Cum illum repoſces criminatorem meum.* Jamb.
crīmĭnor, crimino. *Odnoſzę, Zádáię co ſromotnego, Obwiniam, Potwarżam, Wykładám źle.* Läſteren. *Nec crimineris impios.* (Jamb. Dim.) *vide Accuſo.*
crīmĭnōſa actĭo, *Spráwá karánia godná.*
crīmĭnōsè, *Potwárliwie, Przygánnie.*
crīmĭnōſus, *Potwárliwy, Zarzutny, Przygánny, Uſczypliwy, Wádę máiący.* Läſterig. *Quem criminoſis cumque volet modis.* Alc.
crīmĭnōſus liber, *Páſzkwil.*
crīmnum, *gr. Gryz 1. Krupá.*

CRIN

Crīnāle', *Przedźielnicá.* Haarhaube/ Haarnadel. *Et madidos myrrha curvum crinale capillos.* Ovid.
crīnālis, *ſubſt: idem.*
crīnālis, *adject: Włoſowy.* Das zum Haar gehört. *Solvite crinales vittas, capite orgia mecum.* Virg.
crīnānthĕmon, crinonĭā. *gr. Liliá 1.*
crines ſeni, crines ſeptem, *ſub Ploty.* Die Haar. *Dulcis compoſitis ſpirávit crinibus aura.* Virg. *ſyn.* Căpīllī, cōma, cæsărĭes. *epith:* văgī, rŏsĕi, ŏdōrāti, flāvēntēs, cōmpti, cōmpŏsĭti, cōmēxi, hīrſūti, aurati, dĕcēntes. *vide Capilli.*
crīnes propenduli, ante ventuli, *Czuprynà.*
crīnītus, *Crinĭger, Koſmáty.* Haarächtig. *Nec metues atro crinitas angue ſorores.* Ovid. *v. Comatus.*

Crinīle, *Tkánicá. Crīnĭor, Włoſami obraſtam,* Crinis, *m. ſub Włoſy.* Crīnis fulguris ſtellæ. *Promień.*
crĭnŏrrhŏdon, crĭnon. *gr. Lilia czerwoná.*
criŏbŏlĭum, *gr. Rzeźniczy wárſztát.*
criŏdŏcè, es. *gr. ſub Taran.*
crĭŏmachĭa, *Gelli. 1. arietum pugna.*

CRIS

Crĭsĭmus dies. *gr. Dźień lekarſki.*
crĭſis, ios. eos. f. *gr. Choroby odmiáná.*
crīſpans pignum, *Flader.*
criſpĭſulcans, criſpiſulco. Strzępię.
crīſpo, *Kędźierzawię, Strzępię, Potrząſam* Krauß machen. *Bina manu lato criſpans haſtilia ferro.* Virg. *ſyn.* ŭndo, fluctŭo, *vel* vibro, quătĭo, quāſſo.
crīſpor, *Strzępię ſię. & ſub Lśnę ſię.*
criſpatus, crīſpŭlus, criſpus. *Kędźierzawy.*
crīſpus undatim, *Flándrowany.* Krauß. *ſyn.* Cĭrrātus.
crīſta, *Czub, Federpuſz, Grzebień u kurá* Ein Hanenkamm *Item* Ein Federbuſch auf dem Kriegs-Helm *epith.* Cŏmans, rŭtila, tērrĭfĭca, ālta, cŏrūſca, hōrrēns. ūndans, mĭcans. ēlāta, mĭnax: ſplēndĭda, rĕfūlgēns, ēffūſa, fūrgēns, tērrĭbĭlis, fōrmidābĭlis, mīlĭtāris. *phr:* ūndāntes rūtĭlāntī in vērtĭce crīſtæ. Trĕmunt in vērtĭce crīſtæ sāngvĭnĕæ, Crīſtam quătit aura vŏlāntem; ūndāntes căſsĭde criſtæ, ārma īnter, galĕāſque vĭrūm crīſtāſque rubēntes; āttollam ēxcelſo tŭmĕfactas vērtĭce crīſtas Ærĕ căput fŭlgens, crīſtāque hirſūtus ĕquīna. Căvo prōtĕgit ære căput.
crīſtātus, *Czubáty.* Das ein Kamm oder Strauß hat. *Criſtataque ſonant undique lucis aves.* Mart.
crīſtŭla, *Grzebień u kurá, Czub.*
crīthe, ēs. *gr. Jęczmyk ná oku.*
crīthămum, crithmum, crithmus. *gr. Sol bábia źiele.*
crĭtĭcus, *gr. Probierz, Wykładácz. Ut Critici dicunt leviter curare videntur.* H.
crĭtĭcus dies. *Dźień lekárſki.* die Täge daran man von der Kranckheit urtheilen mag.

Crŏāta, crŏātĭa *sub Karwat.*
crŏcallis, is. Wiśniowy kámień.
crŏcātĭo, crocitus. us. *Krakánie.* das Raben-geschrey.
crŏcĕus, *Száfránny, & Zołtoczerwony.* Saffranfärbig. *Invitent croceis halantes floribus horti.* Virg. *syn.* Rŭtĭlus, lūtĕus, flāvus.
crŏcĭas, æ. m. *gr. Száfránek kámień.*
crŏcĭnum, crocomagmasis. *gr. Száfránowy oleiek.*
crŏcĭnus, crocatus. *gr. Száfránny.* gelb wie Saffran. *Fulgebat crocina candidus in tunica.* Cat.
crocĭo, is. *Producit primam Renatus, fortè à Græco. Kraczę i.*
crŏcis, ĭdis. f. *gr. Páięcznik 3*
crŏcĭto, *Kráczę i.* Schreyen wie ein Raab. *Et crocitat corvus, graculus at frigulat.* Ovid. *Qui à Crocio ducunt, O. & I. producunt: qui à Croco as, I. corripiunt. Auctor Philomelæ quisquis ille est, utramque corripit. sed apud Plautum aliqui idem faciunt. recentiores tamen pro voce Crŏcĭtabat apud Plau legunt Crŏtībat. utraq; longa & rectius. aliqui Croc cibat. O. quam brevem putant gemino c c fulcientes.*
crŏcitus, *Krakánie.*
Croco, as Sipont. idem Crocio.
crŏcŏdīlĕa, sub *Krokodyl.*
crŏcŏdīlīnus, crocodilides. æ. m. *gr. Mowá trudná.*
crŏcŏdīlĭum, *gr. Oset czárny.*
crŏcŏdīlus, *Krokodyl.* Ein Crocodill. *Ægyptus portenta colat, crocodilon adorat:* Juv.
crŏcōta, æ. crocotula, crocotularius. *Száta białogłowska.*
crŏcŏtĭlus, Crotilus. sub *Máły, Szczupły.*
crŏcōtĭnum, *Chleb żołty.*
crŏcum, crocus. *gr. Száfran.* Saffran.
crŏcūta, *gr. Wilk murzyński.*
crŏtālĭa, orum. sub *Perłá.*
crŏtălīstrĭa è Græco, *Bocian, Klekotká.*
crŏtălum, crŏtălo *gr. Brzękadło, Klekotká.* Ein Schell. *Crispum sub crotalo docta movere latus.* Virg. *syn.* Cymbălum.

croton. *gr. Kleszczowiná, Kleszcz 2.* Poplierbaum.

C R U

Crŭcĭābĭlis; crucius. Okrutny. Przykry, Ciężki cruciabiliter. Okrutnie.
crŭcĭāmēntum, cruciabĭlĭtas. *Męká, Trapienie Kátowánie.* Peinigung.
crŭcĭāns canterius. *Koń ciężko noszący.*
crŭcĭārĭus, *Szubienicznik, Wyświecony. Smágániec.*
cruciāta, Tyrlicz. Cruciātor, Morderca.
crŭcĭātus, us. *Męká, Trapienie, Utrapienie.* Pein/ Quaal/ Marter. -- *Lateris cruciatibus uror.* Ovid. *syn.* pœna, sūpplĭcĭum tōrmēntum. *epith:* mœstus, Sīsўphĭus, fĕrus, hōrrĭdus, sĕvērus. *phr.* Mōlītur mōrtem & sævis crŭcĭātĭbus īnstat, & crŭcĭātu āmbos pāssim āffĭcĭebat ătrōci. Sīsўphĭis lăbor æquālis crŭcĭātĭbus ōssa cōrrĭpit. *v. dolor, Supplicium*
crŭcĭfīgo crucifigo, suffigo, do. *Krzyżuię.* Creutzigen. *O Præses, crucifige, cito crucifige, nec unquam.* Calc. *phr.* Mēmbra crŭcĭfīgo āffīgo suffīgo in trăbe fīgo, in crŭcem tōllo, īnfāmi suspendĕre trūnco, ērĕcto affīgĕre lĭgno. īnsōntem āffīgunt trăbĭbus. Nūda dĕhinc tēndunt trānsvērso brāchĭa lĭgno. Dīvērsāquĕ āmbas āffigunt cūspĭde pālmas. Hīnc ătque hīnc mūcrōne pĕdēs tĕrēbrantur ĕōdem. Fūnestō āffīgĕre lĭgnō & rēcto dīstēndĕrĕ lĭgno āffīxum & lenta paulātim pērdĕre mōrte, ērĭpĕre vītam sūffīxo stīpĭte. Sūspēndi in. *vel* ăb ărbŏre. Sūpplĭcĭo īnfāndo dŭos fīnīre lăbōres. Sălus hŏmĭnum īnfānda trăbe nēxa pĕdĕndit.
crŭcĭātus, ti. Cruciger. Połgroszá, Krzyżak.
crŭcĭo *Krzyżuię, Męczę i. Trapię i.* Peinigen/ plagen *Quantum sic cruciat lumina vestra dolor.* P. *syn.* Tōrquĕo, vēxo, ăgĭto, prĕmo, ăngo, măcto, āfflīcto, āfflīgo, cōnfĭcĭo. *phr.* Clādĭbus īnnŭmĕris mĭsĕram vēxāvit. *v. Affligo.*
crŭcĭor, *Frásuię się, Gryzę się, Przykro mi, Trápi mię co.*
crŭcis figura, Crucis signum. *Krzyż.* ein Creutz.

Crucium

Crucium vinum, *Winsko*.

crūdārĭa sub *Zyłá krusscowá*.

crūdēlĭter, crudè. *Okrutnie*, *Surowo*. **Grausamlich**. *Crudeli officio nimium crudeliter usi*. Mart.

crūdēlis, *Okrutny*. **Grausam**. *Tolleret heu fortuna, quis est crudelior in nos*. H. *syn*. Sævus, ātrox, fĕrus, fĕrox, trūx, dīrus, bārbărus, dūrus, ĭnhūmānus, trŭcŭlĕntus, fĕrrĕus, ăcĕrbus, ĭmmānis, crŭĕntus, ēffĕrus, tēter, ĭmmĭtis, furens, ĭnclēmēns, ăsper, ĭmprŏbus, săngvĭnĕus. *phr*. Săngvĭne gaudens. Prĕcĭbus mānsvēscĕre nēscĭa cŏrda. Crŭŏris, cædis ăvĭdus, cŭpĭdus, Mūlta cæde crŭĕntus, mădens; ĭndŏcĭlis flĕctī. Dūrĭor æquŏrĭbus, æquŏre quŏvis ăspĕrĭor. Quem nec lōnga dĭes, pĭetas nec mītĭgat ūlla. Sed nūllīs ĭlle mŏvētur flētĭbus aut vŏces ūllas trāctābĭlis audit. Fĕrrum & scŏpŭlos in pĕctore gĕstat, in dūro stat tĭbi cōrde sĭlex. Mĭtĭus ĭnvĕni quam te gĕnus ŏmne fĕrārum. Dūris gĕnŭit tē cautĭbus hōrrens Caucăsus, Hyrcānæque ădmŏrunt ūbĕra Tĭgres, Tē lăpis, & mōntes, ĭnnātăque rūpĭbus āltis Rŏbŏra, tē sævæ prōgĕnŭere fĕræ. Dūros sĭlĭces, sŏlĭdumq; in pĕctŏre fĕrrum, ātquĕ ădămānta gĕrit. Nōtus fĕrĭtāte Lycāon. Sævĭor es trĭsti Būsīrĭde, sævĭor ĭllo quī fālsum lento torruit ĭgne bŏvem, ăsper & ĭmprŏbus ĭra. Gēns sævæ ăvĭdĭssĭma cædis. Nec vīsu făcĭlis, nec dĭctu āffābĭlis ūlli: ĭnsīgnes fĕrĭtāte vĭri: o dīris bārbăre făctis. ô crūdēlis! ait. Fĕrus ātque ĭpsis trŭcŭlēntĭor Euris. Quam fĕrus & vĕre fĕrrĕus ĭlle fuit. Nec mæstis lachrymis, nec blānda vōce mŏvēris. Sævĭor Hyrcāna sūblāto Tĭgrĭde fœtū. Sīve hŏmĭnes, vĭx sunt hŏmĭnes, hŏc nōmĭne dīgni. Quāmquĕ lŭpi sævæ plus fĕrĭtātis hăbent. Tua sunt sĭlĭcis circum præcōrdĭa vēnæ, & rĭgĭdum fĕrri sēmĭna pĕctus hăbent. Præ tē nōn dūri mōntes, nōn rŏbŏra dūra, Dūrĭor ēst glăcĭes pĕctŏre nūlla tuo. Nōn ădămas præ tē dūrus nōn mārmŏra dūra: Dūrĭtĭem vĭncunt nūlla mĕtālla tŭam. Nātūramq; sĭmul, frātrēmq; hŏmĭnēmq; crŭĕntus ĕxŭit. Gaudet pērfūsus sangvĭne frātris. Quænam tē gĕnŭĭt sōla sub rupe lĕæna? Quod măre cōncĕptum spūmāntĭbus ĕxpŭit undis? Quæ Sўris? quæ Scylla vŏrax? quæ vāsta Chărybdis? Tālĭa qui rēddis pro dūlci præmĭa vītæ? Nec ūsque ădĕo sunt cōrda fĕrōcĭa nōbis? Pĕctŏre sub nōstro nec mēns tam bārbăra vīvit. Nātus ĕs è scŏpŭlis, nūtrītus lăcte fĕrīno. Tūnc me de Tĭgride nātam. Tūnc fĕrrum ac scŏpŭlos gĕstāre in cōrde fătēbor. Quid mĕmŏrem ĭnfāndas cædes, quid făcta Tyrānni ēffĕra? Nēmo ădĕo ut nŏcĕat, bārbărus esse sŏlet.

crūdēlĭtas, *Okrućieństwo*. **Grimmigkeit/Grausamkeit**. *Crudelitate non metu mortis tremens* (Jamb.) *syn*. Fĕrĭtas, ĭmmānĭtas, bārbărĭes, sævĭtĭa, sævĭtĭes, ĭnclēmēntĭa, dūrĭtĭes, ăspĕrĭtas, fĕrōcĭa, ăcērbĭtas, ātrōcĭtas. *epith*: ĭnhūmāna, fĕrīna, crŭĕnta, hōrrēnda, ĭnsāna, ĭmmĭtis, dūra, ĭnvĭda, cæca, fŭrĭōsa, præcĕps, fĕra, scĕlĕrāta, furĭbūnda, ĭmpătĭens, tĕrrĭbĭlis, ŏdĭōsa. *phr*. ēffĕra mēns. Mēns crŭŏris avĭda. Mēns flĕcti ĭndŏcĭlis, ănĭmus ferox, Fĕrĭtas ĭnāmābĭlis. Nēscĭa flĕcti Bārbărĭes. Nīl ĭllæsum scĕlĕrata rĕlīquit Barbărĭes, & bārbărus ĭnfrĕmĭt hōrror. Quid nōn sæva dŏmat duræ inclēmēntĭa mōrtis? Dūrĭtĭes pĭĕtāti ĭnĭmīca rĕsĭstit flētĭbus & sūrda cōntēmnis vērba precāntum aure; extīnxēre furēntem sævĭtiam.

crūdēlĭtātem exerceo, expleo, depromo, saturo, *Páśtwię się*.

crūdēsco, *Jątrzę się*, *Pogorsza się*, *Sili się*. **Roh werden**. *Sin in processu cœpit crudescere morbus*. Virg. *syn*. Rĕcrūdēsco, ĭngrăvēsco, augĕor.

crūdĭtas, *Niestrawność*, *Surowizná*. **Rohigkeit/ Unverdaulichkeit**.

crūdĭvŏrus, *Surowo iedzący*.

crūdus, *Surowy 1. 2 3. Niedoyzrzáły 1. Okrutny*. **Roh/ unzeitig**. *Seu crudo fidit pugnam committere cæstu*. Virg. *syn*. ĭmmātūrus, dūrus, crūdēlis.

crŭĕntātus, *Krwawy 1*. **Blutächtig**. *Ecce cruentati redeunt*, &c. Virg. *vide Cruentus*.

crŭĕntè, cruentiùs. *Krwawo*.

crŭento, *Krwáwię*, *Rozkrwawić kogo*. **Blutig machen**. *phr*. crŭŏre, săngvĭne fœdo, tūrpo, ĭnfĭcĭo, pērfūndo, spārgo, cōnspērgo, ĭmbŭo.

crŭĕntus, *Krwáwy*, *Okrutny*. **Blutig**. *Tytides multâ vastabat cæde cruentus*. Virg. *syn*. Crŭēntātus, săngvĭnŏlēntus. *phr*. Tum crīnes ārdēntĭaquĕ ōra crŭĕntis rōrĭbus, & tēr-

ra mōrĭēntum āſpērgĭne mānānt, ibat pūrpūrĕus nĭvĕo de pēctŏre ſāngvis. *v. Sangvis.*
crūma, tis. *gr. Brzękádło.*
crūmēna, crūmĭna. *Káletá Mieſzek pieniężny.* **Ein Beutel.** *Et mundus victus non deficiente crumena.* H. *ſyn.* Mārſūpĭum, lŏcūli. *epith* Plēna, rĕfērta, grăvis dīves.
crūmēnĭsĕca, Rzeżymieszek.
cruor, *Krew, Juchá.* **Blut.** --*ſparſo latè rigas árva cruore* Virg. *ſyn.* Sănĭes, ſāngvis. *epith:* ōbſcœnus, tĕpĭdus, cālĭdus, ātĕr, rŭtĭlus fædus, nĭger. *phr.* Crāſſum vŏmit ore crŭorem, Spārſo lāte rĭgat ārva crŭōre, Per cāndĭda mēmbra it fūmāns crŭor, āc tēllus pērfūſa rŭbēſcit. Tĕpĭdumque crŭōrem Sūſcĭpĭunt pătĕris. Cāndĭda pūnĭceo. pērfūdit mēmbra crŭōre. *v. Sanguis.*
crupellarius, Kiryśnik. crūrales, *Ponczochy.* crūrales faſciæ. *Podwiązki.* crūrĭcrĕpĭda, *Okowánie.* (*Nog złámánie.*
crūcifrăgium, crucifrangium, crurumfrangium,
crūs, cruſcŭlum, *Goleń.* **der Schenckel vom Knie biß auff den Fuß.**
crus arboris, *Odźiemek, Pniak.*
crūſma, *tis. gr. Brząkánie.*
crūſta, *Strup, Skorka ná chlebie, Krá Kożuch 2. Przywará Skorupá 2. Tynk 2. Poſacká ściań Sztuká 1. Skrzydło 1. Łupiny 1. Złotniczey roboty ſztuká,* & ſub *Grudá,* ſub *Lod.* **ein harte Rinde.** *epith:* Cōcta, dūra, prædūră frăgĭlis.
crūſtārĭus, ſubſt: *Tynkarz, Futruiący, Sznicerz.* **Ein Vertäfler.**
crūſtārĭus panifex, *Márcepánnik.*
crūſtāta, orum. *Pław.* Cruſtata humus frigore, *Gołoledź.* cruſtatio, *Tynk 2.* **Vberziehung.** cruſtator, *Futruiący.* cruſtatus, *Szkorupiáſty. Sádzony, Zmárzły Futrowány* **überzogen.**
crūſtatus ferro *Okowány.* **mit Eysen beschlagen.** cruſtōſus, *Kruchy.*

Crūſto, as. *Polewam, Tynkuię; Sádze ściány.* **Vertäfflen/ überziehen.**
crūſtula, æ. *Poſácká ścian, Okruſzyná Strup.* **Rindlein.** -- *Ingenium tantum nova cruſtula promit.* H.
crūſtŭla orum; *Łákoći.* crūſtŭlārĭus, *ſubſt: Páſztetnik. Márcepannik Łákotnik.* cruſtulata, caro, perna, *Páſztet.* cruſtulum, *Andrut, Opłatek.* cruſtum, *Sztuká, Tálerz.*
crux, *Krzyż 1. Szubięnicá 1. 2. Pal, Zła rzecz. Szubienicznik.* **Ein Creutz.** *Carnifici duras præbuit illa cruces.* Ovid. *ſyn.* Trābs lĭgnum trūncus, ſtĭpes, ārbor rōbur pātĭbŭlum. *epith:* ſæva rĭgĭda, crŭēnta atrā, āmāra, mĭsĕra lūrĭda fūnĕſta, lūctŭōſa, sālūtĭfĕra. *phr* Crŭcis lignum Īnfāmis, trūncus Fūneſta trābs, Fātāle rōbur. Tēſsĕra Chrīſtĭădum. Tērror ăvĕrni. Dīgna Dĕo trābs hōſpĭte lĭgnum, ōlim ſūpplĭcium māncĭpĭis grāve. Nūnc Rēgum căpĭti præcĭpuum dĕcus, īnfelix ōlim fūĕrat; ferāleque lĭgnum Supplĭcii gĕnus īnfōrmis trābs hoſpĭta lēthi: Nūnc prŏpè nūmen hăbet ſāncta & vĕnĕrābĭlis ārbos: Hāc ōlim ſcĕlĕra īmpĭa Reges, ūrgēbant pœna fōntēſque hāc mōrte nĕcābant, totum: Tum nĕque hŏnos ĕrat; īnfami nec glōria trūnco, at nūnc nūmen hăbet Crūx dūcis æthĕrĕi vēxĭllum & fōrte trŏphæum. Rōre quŏd īntīnxit ſānguĭnis īlle sŭi en sĭgno ſacrāta crucis vexĭlla cŏrūſcant.
crypta, *gr. Grubá 1. Sklep podziemny Ziemianká, Chłodnik 3. Pieczáry.* **Eine Klufft.**
cryptĭcus, *gr.* Podźiemny **Verborgen.**
cryptŏpōrtĭcus, *gr. Sklep podźiemny, Chłodnik, & ſub Krużganek.*
cryſtallĭnus, *gr. Kryſztałowy.* **das von Cristall iſt.**
cryſtallium, *Pśi len.*
cryſtallum, cryſtallus. f. *gr. Kryſztał, Lod.* **Cryſtall.**
ctēſĭbĭa machina, *Pompá wodná.*
cūba, *æ. Łoże. Cuba Dea, præſes cunarum, & cubandi.* Varro. cubātus, us. cubĭtūra *Leżęnie*
cūbĭcŭlārĭōrum decurio, magiſter præfectus. *Podkomorzy 1.*
cūbĭcŭlāris, cubicularĭus, adject: *Komorny,*

Łożniczy 1. Kämmerling. *Cubiculario, ostiario, eunucho.* (Scaz.)
cŭbĭcŭlāris, cubicularius, subst: *Łożniczy 2. an Komornik.*
cubiculata navis, *Náwá z pałacem.*
cŭbĭcŭlātus, *Komorczásty.*
cubiculi & cubiculo præpositus. *Łożniczy.*
cŭbĭcŭlum, *Komorá 1. Komorká, Łożnicá.* Schlaffkammer. *Sed à cubiculo lectuloq; jactatam.* (Scaz.) *epith:* Vāstum, ārcānum, ōrnatum.
cŭbĭcus, *gr. Czworgránisty.*
cŭbīle, *Łoże 1. 2. Łożysko, Początek 1. Fugá, Gniázdo.* Ein Ort da man ligt/ Bett. *Aut quater ingeminant, & sæpe cubilibus altis.* Vir. *syn.* Lēctus, thălămus, torus, strātum. *epith* cōnjŭgāle ārcānum, pūrum, lātĕbrōsum, dūlce, rŏsĕum, tĕnĕrum, ōccūltum, tĕnĕbrōsum, tĕpĭdum. *phr.* īgnāvo tēmpus tĕrit ōmne cŭbīli, ēnērvant ănĭmos plūmŏsa cŭbīlia fōrtes. Cum sūbit aurĭcŏmus nōctūrna cŭbīlia Tītan. Tĕpĭdōque trăhunt sĕcūra cŭbīlī ōtĭa. *vide Lectus.*
cŭbīlia fenestrarum, *Ramá.* Fensterrahm.
cŭbĭon, cubium, *Romanowe ziele.*
cŭbĭtal, cubitale, sub *Wezgłowie.* Ein Polster-Küssen/ Armlähne. *Fasciculus, cubital, socialia potus sut ille.* Hor.
cŭbĭtālis, *Łokćiowy.* Einer Ellen lang/ oder hoch. cŭbĭtālis litera *Wersal.*
cŭbĭto, as. *Legam.* Offt ligen. *v. Cubo.*
cŭbĭto emungitur. *Proverb. Podły.*
cŭbĭtor, *Legáwy.* cŭbĭtōria vestis. *Szátá legálna.*
cŭbĭtūra, *Leżenie.*
cŭbĭtus, ti. cubitum. *Łokieć 1. 2. 3. Kość łokćiowá większá.* ein Elbogen.
cŭbĭtus, us. *Legowisko, Leżenie.* das Ligen. *Ter se se attollens, cubitoq; innixa levavit.* Vir.
cŭbo, *Leże 2. Choruie 1.* Ligen/ ruhen. *Et timet in vacuo sola cubare toro.* Ovid. *syn.* Jăcĕo, sternor. prōsternor, recūmbo, prōcūmbo, rĕcŭbo, quĭēsco, requĭēsco *phr.* Mēmbra rĕpōnĕre lĕcto, prōcūmbĕre lĕcto, Dēfēssāque mēmbra mārmŏrĕo rĕfĕrunt thălămo, strātisque rĕpōnunt. *vide Iaceo. & Lectum peto.*
cŭbus, *gr. Kostká figurá, Czworograniásta rzecz.*
cŭbus, *Korcá Krákowskiego połowicá.* ein jeglich Ding/ das 4. gleiche Seyten hat/ wie ein Würffel.
cŭctio, onis. żmigroś, Przekupień 1.
cucu, gr. Kuku.
cŭcŭba, *Sowá 1.* ein Nacht-Eule. cŭcŭbălum *Pśinki.*
cucŭbo, Huczy sowá. Schreyen wie ein Nacht-Eul. *Noctua lucifuga cucubat in tenebris.* O.
cŭcŭli flos. *Smolánka.*
cŭculla, sub *Kápicá, Káptur 1.*
cŭcūllātus, *Káptur noszący sub Káptur 1.*
cŭcūllus, *vel* cuculus, cucutium. *Kápicá, Gżegżołká, Trąbká 2. Cudzołożnik, Leniwy, Fryierz, Głupiec.* Eine Kappe. *Contentusq; illic Veneto duroq; cucullo.* Juv.
cŭcūllus sagatus, *Kápá 3. Káptur 1.*
cŭcūlo, as. Kukám.
cŭcūlus, *Gżegżołká.* Ein Guckgug. (*Avis notissima, quæ in aliarum avium nidis ova parit, quod sciat se aliis invisam.*) *Cessisset magna compellans voce cuculum.* Hor. *Et cuculi cuculant, fritinnit rauca cicada.* Ovid. *epith:* īngrātus, *u medium. breve in Philomela, & Verrepao: reliqui producunt, multi etiam hoc sensu geminum l. scribunt ut supra.*
cŭcūma, æ. *gr. Kocieł 1. Gárniec, Sowá 1. Chłupá Gránat 1.* Ein ährin Kessel. *U Utrumq; corripuit Martialis Graci utrobiq; g Scribunt.*
cucumēlla, *Kocielek.* cucumūla, *Gárnuszek. Quantitas ut in cucuma.*
cŭcūmer, *eris &* cucumis. *Ogorek 1.* ein Gurcke. *Cresceret in ventrem cucumis, nec sera comantem.* Virg. *epith:* Tōrtus, īntōrtus, cærūlĕus, līvĭdus, frīgĭdus, āgrēstis. *syn.* Tōrtūsque per herbam crēscĕret in vēntrem cŭcŭmis.

Cŭcŭmĕrārĭum, *Ogorkowy ogrodek.*
cŭcurbĭta, *Korb. Bańká 2.* Ein Kürbs. *Cæruleus cucumis, tumidoq; cucurbita ventre* P. *epith:* Grăvis, prægnans, vĭrĭdis, sylvĕstris, ŭnca. Tŭmĭdoque cŭcŭrbĭta vĕntre In lătum dĕmĭſſa cŭcŭrbĭta ſerpit.
cŭcŭrbĭta ſylveſtris, *Kolokwintydá.*
cŭcŭrbĭtas adhibeo. admoveo. *Stawiam báńki* cucurbĭtĭnus, *Korbáſowy.* cŭcŭrbĭtula, *Bańká 2.* Cŭcurrio, *is, Kokorykam.*
cŭcus, *gr. Gżegżołká.*
cuculium, *Káptur.*
cūdo, *is. Kuię, Biię pieniądze, Młocę.* Schlagen/ ſchmieden/ müntzen. *Mulciber Ætnæis fulmen cudebat in antris.* M. *ſyn.* ĕxcūdo, prōcūdo. *vide Procudo.*
cūdo, onis. *Szyſzakowá czapká.* Eine lederne Beck haub. *Scipio contorquens haſtam cudone comantes.* S.
cuja, *ſub Czyi.* cūjas atis. *Zkąd rodem* cūjatis, is. *idem,* & *Ktorego rodu* cuicŭmŏdi, cujuſcunque, *Jáki, táki 1.* cujus, a. um. *Czyi.* cujus generis, cujus notæ, cujuſmodi. *Jáki 1. 2.* cujuſdammodi, *Jákiś* cujuſquemodi, *Wszeláki.*

CUL

Cul, pro Qualis, priſcè Jáki 1.
cŭlcĭta, culcitra. *Máterac, Płatek do oká Pierzyná 1. Poduſzká, Siedzenie, Podſtáwek 5.* Ein mit Pflaumenfedern gefüllt Unterbett *Tertia nec vacuo ceſſaret culcitra lecto.* Juv. *ſyn* Pūlvīnus, lĕctŭlus. *epith:* Făcĭlis, pĭcta, lĕvis. *phr.* Molli tŭmĕat făcĭlis, tĭbi cŭlcĭtra plūma.
cŭlcĭta ſubalatis, *Wezgłowie.* culcĭtella, culcitulla culcitrula, *Poduzká.* culeare labrum. *Połkádek.* cūlĕaris. *Kufny.*
cūleŏla, *culuola, orum. Łupiny 1.*
cūlĕus, *gr. Kufá. Kłodá. Kubek ſkorzány, Wor ſkorzány.* ein Sack von Leder.
cŭlex, *m. f. Komor.* Eine Mucke/ Schnacke. *Tota abit hora, mali culices, ranæq; paluſtres.* Hor: *epith:* Mălus, īnfōrmis, rŏtŭndus tĕnŭis, lĕvis ĕxīlis, āĕrĭus, vŏlĭtāns, īmpōrtūnis, văgus, mŏlĕſtus, văgābūndus, mōrdax, ĕxĭguus, părvus.
cŭlīgna, *Kubek, Dzban 2.* gattung eines Trinckgeſchirrs.
cŭlīna, *Kuchniá 1. Zgliſzcze, Prywet.* Küche. *Captum te nidore ſuæ putat eſſe culinæ.* Juv. *epith* Nīgra, pūtĭda, uncta, crāſſa, pīngvis āngŭſta, fætĭda, fūmōſa. *phr.* Călens crēbris īgnĭbus alget ădhuc nĭtĭdo clauſa cŭlīna fŏco, īpſa dăbit lautas ūncta cŭlīna dăpes.
cŭlīnārius, *adject: Kuchenny.*
cŭlīnārĭus, *ſubſt: Kucharz.* ein Koch.
cŭlīx *herba, in cujus tritæ ſucco ſemina cucumerum macerata, ſine ſemine gignunt cucumeres.* P.
cŭllĕum, *Kufá.* cūllĕus, *Wor ſkorzány.*
cŭlmārĭus, *źdźiebny.*
cŭlmen, *Wierzch 1. źdźbło Poſzycie, Dách 4.* Gipffel/ Spitz. *Solaque culminibus ferali carmine bubo.* Virg. *ſyn.* Căcūmen, ăpex, vĕrtex făſtīgĭum. *epith:* ſūblīme, āltum, ſūmmum, celſum. *vide Cacumen.*
cŭlmen fabarum, *Bobowiny.*
cŭlmĕtum, *Scierniſko, Rzyſko.*
cŭlmus, *źdźbło, Słomá, Bobowiny.* Halm. -- *Et fragili jam ſtringeret hordea culmo,* Virg. *ſyn.* Călămus, ſtĭpŭla, ăvēna. *epith:* cĕrĕālis ūdus tĕner lāctāns, flāvēns, ſpīcĕus, flāvēſcens, crŏcĕus, frūgĭfer, vĕrnans, ſpīcātus fĕrax fœcundus, aurĕus, cūrvus. *phr.* Cānis flāvēſcit cūlmus, ărĭſtis. Gravĭdis prōcŭmbit cūlmus ărĭſtis. Vĭrĭdes ăgĭtānt cum flāmĭna cūlmos. Turgēſcunt lāctēntĭbus hordĕa cūlmis.
cŭlpa, *Winá 1.* Eine Schuld/ Urſach/ Fehl. -- *Tacita ſudant præcordia culpa* Juv. *ſyn.* Nŏxa, dēlĭctum, vĭtĭum crīmen, ſcĕlus, pĕccātum. *epith:* tacĭta ſōrdĭda ŏpērta, latēns. *phr.* Fœdæ cōntāgĭa cūlpæ, & tu īnfamis ĕris, tūrpīque nŏtābĕre cūlpa ſŭis. Tăcĭta ſūdant præcōrdĭa culpa, ŏpērtæ cōnſcĭa culpæ, cūncta păvet. *v. Crimen Scelus.*
cŭlpābĭlis, *Przyganny.* ſcheltbar.

Culpāndus, *Strofowánia godny.*
culpātio, *Winowánie*, *Przygana.*
cūlpīto, culpo, as. *Winuię, Gánię.* Schelten/ beschuldigen. ēst lepidum bēllum, cum cūlpat asēllum. *syn.* āccūso īncūso, īnsīmūlo. *vide Accuso.*
cūlta, orum. *Rola sprawiona.*
cultellātor, *sub Nożowáty*, *Ostry.*
cultēllo, *as.* *Zrzynam*, *Rownam 1.*
cūltēllus curvus, *Siekácz ogrodniczy.*
cūltēllus crepidarius. *Gnyp.*
cūlter, cultēllus. *Noż*, *Siekácz 1. 2. Brzytwá Kráwądz.* Ein Messer. *More super vacuam cultris abrumpere carnem.* Juv. *syn.* Glādius. *epith:* ācūtus, strīctus, fūlgēns, crūēntus, mīnax, ēxīlis, tēnūis. *v. Gladius.*
cūlter aratri. *Kroy pługowy.*
culter curvus *Szabla.* culter. Suginarius Sanguinarius, victimarius. *Noż.*
culticula, *Lasłá*, *ceklárska.*
cūltīo, cultus, cultura agri. *Oránie.*
cūltīo deorum. *Czczenie 2.*
cūltor, *Chwalcá*; *Miłośnik*, *Szanuiący.*
cūltor agelli virentis, *Ogrodnik.*
cūltor tērræ, *Oracz.* cultor vineæ. *Winiarz*
cultrārīus, *Nożownik*, *Ofiárnik*, *Pop pogáńſki.*
cūltrātus, *Nożowáty*, *Ostry.*
cultu humili educo, *Noſzę podło.* cultu liberali habeo. *Noſzę ſtroyno.*
cūltū vacans regio. *Puſtyniá.*
cūltūra, æ. *Náſługowánie*, *Cwiczęnie 1.* Ackerbau. *Dulcis inexpertis cultura potentis amici.* Hor.
cūltus, ti. *Gálant.*
cūltūs, ūs. *Ubior 1. Nábożeństwo*, *Ochędoſtwo*, *Odżięnie*, *Czczenie 2. Chwałá 3. Gálánterya.* Gottesdienst/ Zierd/ Schmuck. *Servit Roma Deo, cultus exosa priores.* Prud. *syn.* Hōnor, rēvērentīa ōrnātus. *epith:* Sūpplex dēbītus, mērītus, dīgnus, hūmīlis, pius, rēgālis, sōlēnnis, dēcēns, nītīdus, gēmmātus, mūlīēbrīs, īnsōlītus. *phr.* Strāta, cūbilīa cūltū Māgnīfīco. Cūltus gēstāre dēcōros. Cūltūque sūpērbo, Pēndēbant nīvēo gēmmāta mōnīlīa cōllo. Cūltūque ōrnāta dēcēnti. Stābat sīne dīvīte cūltu. Nulli cēssūra Dēārum ōccūrrit jūvēni mūlīer, nōn cūltus in īlla sēgnīor ēffīgīe, varīis nam pūrpūra gēmmis īntērtēxta tēgit. *v. Honor, Adoro, vel* ōrnātus, *vide supra.*
cūltura agri. *Oránie.*
cūlūllus, *Kieliſzek*, *Krużyk.*

CUM

Cum, *Adverb: Kiedy, 2. Jáko, Jednąráżą.* wenn.
cum, *præpoſitio*, *ſub* Z. mit. *Et in ſequentibus: Cum alter pro cum altero priſcè, brevitatis cauſa.* Fest.
cum bona gratia. *Złáſką.* cum bona venia, *Łáſkáwie Zodpuſzczeniem.*
cum dicto. *Zaraz.*
cum dignitate. *Wſpaniále.*
cum eo. *Ztą Kondycyą.*
cum ignarissimis scio. *Niewiem.*
cum imperio, cum potestate. *Zurzędu*, *Zwierzchność mam.* cum lucu. *Ráno.*
cum maximè, *Naybardźiey.*
cum muliere esse. *Małżeńſtwá zázywać.*
cum præsidio. *Obronno.*
cum pulvisculo, cum ramento. *Prover: Doczyſta.* cum tota ærugine. *Prover. Zupełnie*
cūmātīlis, *Modry*, *Modnowzorzyſty.* Himmelblau. *A longum eſt juxta analogiam Latinam: alioqui ratione originis Græcæ, breve eſſet, ut* cŭmba, *Łoże.* (*in Gymnatos.*
cŭmĕra, cumerum, *Słomianka*; *ná Szpichlerz.*
Cur tua plus laudes cumeris granaria noſtris. H
cŭmīnum, *gr.* *Kmin 1.* Kümmel. *Rugoſum piper, & pallentis grana cumini.* Pers.
cŭmīnum Æthiopicum, *Aminek.*
cummi, n. *Indeclin. & hæc* cummis, is. *gr.* *Kley drzew.*
cumprīmè, *Bárzo.*
cūmprīmis, Imprimis. *Przednie*, *Práwie.* cūmŭlāte, cumulatum. *Obficie.* überflüßig. *syn.* ācērvātim.
cūmŭlātus, *Wierzchowáty.*

Cŭmŭlo, as. *Kupię. Przydáię 1. Przyczyniam czego, Gromádzę, Obdarzam, & sub Wierzchowáto.* Hauffen *Qui malè congestos auri cumularet acervos.* A. *syn.* acĕrvo, ăccŭmŭlo, ăggĕro, cōngĕro, cōllĭgo, cōngrĕgo, cōgo. *phr.* Dīvĭtĭas cŭmŭlāre cădūcas. Cōmpōnĕre ŏpes per făsque nĕfăsquĕ. *vide Accumulo.*

cŭmŭlus, *Kupá, Przydátek, Wierzch miary.* Ein Hauff. *Insequitur, cumulusque ruit male pingvis arena.* Virg. *syn* ăcĕrvus, cōngĕrĭes, strues, vis, cōpĭa. *epith:* īngēns, magnus, nŭmĕrōsus, cōpĭōsus, grāndis, nĭmĭus. *phr.* īngēns fărris ăcĕrvus. Æris acĕrvus & auri īngĕntem mīstæ glŏmĕrāntur in ōrbem Dīvitĭæ. *v. Acervus.*

C U N

cūnabŭla, orum. *Kolebká 1. Początek, Gniazdo 1.* Wiege. *Ipsa tibi blandos fundent cunabula flore.* Virg. *syn.* īncūnābŭla, cūnæ.

cūnæ, arum. *Kolebká 1.* Wiege. *Cunarum labor est, angves superare mearum.* Virg. *syn.* Cūnābŭla, īncūnābŭla. *epith.* Tĕnĕræ, tĕpĭdæ dūlces, sŏpōræ, sŏmnĭferæ, mōlles, pŭĕrīles, sŏpōrĭfĕræ, plăcĭdæ, ĭnĕrtes, quĭētæ flēbĭles, prīmæ, lăcrȳmōsæ. *phr.* Tĕpĭdas prīmæva īfāntĭa cūnas trānsĭit. & sĕgmentatis dōrmīsset pārvula cūnis.

cūnctābūndus, *Ociągáiący się, Rozmyśláiący się, Nieochotny.*

cūnctānter, *Ociągáiąc się, Leniwo, Nierychło, Rozmyślnie.* gemach sam.

cūnctāntĭus, *al.* contantius. *Nieochotnie.*

cūnctātĭo, *Odwłoká 1. Rozmyśl, Lenistwo; Ociągánie się. Nieochotá.* Verzug.

cūnctātĭōne adjecta. *Záraz.*

cūnctātor, *Odwłoczyćiel, Rozmyśláiący się Nieochotny, Nierezolut, Nieskwápliwy, Rozmyślny.* Ein Auffzicher.

cūncti, *Wszyscy.* alle.

cunctio, onis. Zmigroß. Cunctim. Ogołem.

cūnctor, aris. *aliqui scribunt Contor, Ociągam się, Rozmyślam się.* Verziehen. *Cunctaris animo: subitus an vultus gravat.* (Jamb.) *syn.* Mŏror, hærĕo, sŭbsĭsto. *vide Moror.*

cūnctus, *Wszystek.* Alle zusammen. *Cunctus ob Italiam terrarum clauditur orbis.* Virg. *syn.* ōmnis, tōtus, ūnĭvērsus.

cŭnĕātim, *Rotámi.* cŭnĕātĭo, *Kończátość.*

cŭnĕātus *Kliniásty, Szpiczásty.* das wie ein Keil gespitzet ist.

cŭnĕi, *Police ßaf, & sub Dziwowisko 2.*

cŭnĕo, as. *Zákończam, Kliniásto czynię, Zákliniam, Klinem rozbiiám, Szczepam. Zwierám 1.* Einkeilen.

cŭnĕŏlus, *Klinik, sub Klin.*

cŭneus, *Klin 1. 2. Rotá 1. Szyk 2. & in Dziwowisko 2. Gromáda.* Eine Keil. *Nam primi cuneis scindebant fissile lignum.* Virg. *epith:* Fērrĕus, līgnĕus. *vide Findo, & Exercitus.*

cŭnīculārĭus, *Podkopnik.* cŭnīculātim. *Lochowáto.* cunīcŭlōsus, *Lochowáty.*

cŭnīculis oppugno, cuniculos ago. *Dołki kopáć, Szánuię się.*

cŭnīcŭlus, *Jámá, Podkop, Rurmusowy row, Rynięnká, Krolik zwierzę.* Ein Gang unter der Erden. *Gaudet in effossis habitare cuniculus antris.* Mart.

cŭnīla, *Cząbar i longa Græcis, licet* Robert Steph. *corr.*

cŭnīlāgo, *Szláchtáwá.* Cūnio, *is. sub Wyprożniáć się.*

cūnque, *particula addititia. sub Kolwiek.*

cuntor, Cunntater, &c. lege Cunctor, &c.

cunizois, Plin. *corr. Conyzá.*

C U P

Cūpa, æ. cūppa. *Kufá, Kadź, Beczká Dzban 2. Stągiew* ein Trinckgefäß.

cūpa, *ex caupa contractum* *Przekupká, & Szynkarka, sub Szynkarz.*

cŭpēdĭa, æ. *Łákotliwość, Obżárstwo 1.* Lecker-bißlein. *Melius dicis, nihil moror cupedia.* (J.

cŭpēdĭa, orum, cŭpēdiæ, arum. *Łákoći.*

Cūpēdĭārĭus, & cūpēdĭnārĭus. *Łákotnik, Kuchenny mieyski.* (*Beczułká.*

cūpēdo, inis. *Chćiwość.* **Begierd.** cūpella, *cūpēllārĭus, Kiryśnik.*

cūpes, is. cūpēdĭus. cuppes, is. *Łákotliwy, Przekwintarz, Smákowániu, dogadzáiący.*

cūpĭdè, cupienter. *Chćiwie.* **begierlich.**

cūpĭdĭnĕus, *Nierządniczy, Miłośniczy.* **Begierig.** *Molle cupidineis nec inexpugnabile telis.* Ovid.

cūpĭdĭtas, *Chćiwość, Pożądliwość, żądzá, Prágnienie, Namiętność Apetyt* 1. **Begierd.** *vide Cupio.*

cūpĭdĭtāte ardeo, flagro, incendor, *Żądam bárzo.* **fast verlangen.**

cūpĭdo, *f. Żądzá, Chćiwość, Pożądliwość Prágnienie 4.* **Begierd.** -- *prædæ tam cæca cupido est.* Ovid. *syn.* Cūpĭdĭtas, ārdor, lĭbīdo, dēsīdĕrium ămor. *epith:* Vĭgil, ăvĭda, mĭsĕra jējūna, ĭnŏps, mălĕsana, prōna, īmmŏdĕrāta, vĭŏlēnta, pērvĭgil, īnsŏmnis, sŏllĭcĭta, vĭŏlēnta, pērvĭgil, īnsŏmnis, sŏllĭcĭta, ānxĭa, ĭnēxplēbĭlis, ĭnēxplēta. *phr.* ēxăgĭtans ănĭmum, ŏpum fŭrĭōsa cūpĭdo. Nē tĭbi rēgnāndi vĕnĭat tam dīra cŭpīdo. Quod si tāntus ămor mēnti, sī tānta cŭpīdo est. Quæ lūcis mĭsĕris tam dīra cŭpīdo? Vīncet ămor patrĭæ, laudūmque īmmensa cŭpido. Fērvet ăvārĭtĭa mĭsĕrāque cŭpidĭne pēctus. Dēlĭcĭæ īnfĭcĭunt ănimos, præcēpsque cŭpido. *vide Desiderium Amor.*

cŭpīdo, *m. Miłość nieuczćiwá.*

cŭpīdo eum cepit incessit, *Záchćiáło mu się.*

cŭpīdus, cupitor. *Chćiwy, Miłośnik.* **Begierig.** *Quid cupidum Titana tenes jam, &c.* Virg. *syn.* ăvĭdus, ămāns, āppĕtēns.

cŭpĭo, *żądam 1. Sprzyiam.* **Begehren.** *Sæpe fugam Danai Troja cupiêre relicta.* Virg. *syn.* Vŏlo, ōpto, ēxōpto, dēsīdĕro, āppĕto, ăvĕo. *vide Desidero.*

cŭpītus, ti. *Pożądany.* **Gewünscht.** *Mars videt hanc, visamque cupit, potiturque cupita.* Ov. *syn.* ōptātus ēxōptātus, quæsītus.

cūpo, onis. *Szynkarz. Cupola, Cupla, Kupulá.*

cūppēdĭa, *Obżárstwo.* cūppēdo, ĭnis. *Chćiwość.*

cuppes is! *Łákotliwy.*

cūprēssētum, *Cypryśowy lasek.* **ein Cypressengarten.**

cūprēssĕus, *cupressifer, Cypryśowy 1.*

cūprēssĭnus, *Cypryśowy.* **Von Cypressen.** -- *juvenes passisque cupressina quorum.* F.

cūprēssus, si & us. m. f. *gr: Cyprys 1.* **Cypressen Baum.** --- *tumulos tectura cupressus.* Cl. (*Arbor funesta, funebris signo ante Defunctorum ædes poni solita.*) *syn.* Cўpărīssus, sēpulchrālis, arbor. *epith:* Mœsta, fūnĕrĕa, ŏdōrāta, trīstis, fūnēsta, flēbĭlis, fērālis, īnfausta, īnfēlix, Stўgĭa, īdæa, virens, vĭrĭdans, frōndōsa, ūmbrĭfĕra, dēnsa, ālta pătŭla, prōcera cēlsa, ēxcēlsa, ārdŭa, ăĕrĭa, sūblīmis, fūnĕbris, lūgŭbrĭs, lăchrўmābĭlis, sēpūlchrālis. *phr.* Tŭmŭlos tēctura cupressus. Nōn plēbēios lūctus tēstāta cūpressus, ērēxēre pўram, dēplōrātāsque cuprēssos. ī puer & pŏstes fūnĕsta cīnge cūprēsso. Fūnĕris āra mĭhi fērāli cīncta cūprēssu.

cūprēssus cr[...] *Sábiná 2.*

cūprēssus sil[...]ris, *Jáłowiec.*

cūprum, cupreum æs. *Miedź.* **Kupffer.**

cūprĕus, cuprīnus. *Miedźiány.*

cupula, *Beczułká.*

CURA

Cūr, *Czemu 1.* **Warumb.**

cūra, *Stáránie Fráśunek. Powinność.* **Sorg/ Fleiß/ Angst.** *O curas hominum, ô quantum est in rebus inane.* Pas. *syn.* Sōllĭcĭtūdo, ānxĭĕtas. *epith:* āmbĭgŭa, vĭgil, sēdŭla, dīlĭgens ēdax, vĭtĭōsa, sĕquax, ăcērba, acris, vigilans, lōnga, ămāra, lāngŭĭda, mĕmor, dāmnōsa, āttŏnĭta, mœsta, ăvāra, ārcāna, īnfānda, dēses, sŏllĭcĭta, tūrpis, pērvĭgil, pāllens pāllĭda, ūrgens, implăcĭda, fūnĕsta, ănceps, mĭsĕra, grăvĭda, ĭnānis, vāna, maligna, sĕvēra, flagrans, ānxĭa, ĭnīqua, tētrĭca, prĕmens, tūrbĭda, īngrāta, nōxĭa, pērnĭtĭōsa, tăcĭta, nŏcens, crūcians, dira, īmpōrtūna. *phr.* Cūrārum stĭmŭlus āsper cūrārum mōrsus, Stĭmŭlans præcōrdĭa, pēctŏra dīscrŭcians. Sōllĭcito lātĭtans in pēctŏre. Nec

re. Nec plăcĭdam mēmbrĭs dat cūra quĭetem. Mēntis sēntēntia Dum cūræ āmbĭgŭæ dum spēs ĭncērta fŭtūri at tū si qua spiæ rĕmănet, tibi cūra pārēntis. Tālia vōce rĕfert curīsquĕ ĭngēntĭbus æger, spem vūltu sĭmŭlans, ēxtēnŭant vĭgĭles cōrpus mĭsĕrābĭle cūræ, Mœstas ēxĕdit cūra mĕdullas.

cūra rei domesticæ. *Gospodarstwo 2.*

curæ est. *Radbym.*

cūrantia sub Niedbalstwo.

cūra, palatii. *Márszałkostwo.*

curălĭum, *gr Koral.*

cūrāte, *Wytwornie Pilnie.*

cūrātĭo, *Staránie. Opátrowánie Leczenie.*Sprá*wowánie 1. Powinność, Zleczenie Opiekun.* Heylung.

cūrātor, *Spráwcá. Dozorcá. Rządźcá, Opiekun Urzędnik.* Sorger/ Pfleger. *Curatoris eget, qui navem mercibus implet* Juv.

cūrātor Reipublicæ, *Ráycá.*

cūrātor sartorum tectorum. *Budowniczy 2.*

cūrātum dabo *sub Spráwuię 1.*

cūrātūra, Wychowánie. Skromność.

cūrātus, *ćielisty Tłusty.*

cūrax, acis. Pilny *1.* cūrcūlio, *Gardła uśćie Gárdło 1. Czopek 2. żárłok. Głodny, Robacy w żyćie* Eine Kornmilbe.

cūrcŭlĭuncŭlus, *Robacy w żyćie.*

cūrĭa, *Rádźiecki dom Ratusz. Dwór 3. Cech. Páráfia.* Plebania *Fará 2.* Rathhauß. *Curia pauperibus clausa est, dat census honores.* Ov.

cūrĭale templum, *Fárá 2.* Pfarrkirch.

cūrĭalis, *Cechowy, dworowy., Fárski, Páráfian,* Kortezyan *1.*

cūrĭatim, *sub Cech.* cūrĭātus, *curionius Cechowy.*

cūrĭcētum, *gr. Bárwiernia.*

cūrĭo, *Cechmistrz Woźny 1 Pleban, Chudy.* ein Zunfftmeister.

curĭōnatus curionium, Plebániá.

cūrĭōnis fundus. *Poświątne.*

curionus i curio priscè Fest.

cūrĭōse, *Wytwornie, Ostrożnie.*

Cūrĭōsĭtas, *Dwornosć, Chęć do náuki, sub Náuk pilny.* Fürwitz. *Isthæc juventæ damna curiositas.* (Jamb.)

cūrĭōsĭus, *Pilnie.* cūrĭosŭlus. *Dworny.*

cūrĭōsus, *Dworny Pilny 1. Pieczołowity. Náuk pilny. Podwodny urzędnik, świdrzące oczy, Chudy.* Fürwitzig. *Et ipse nostri curiosus, & poto.* (Jamb.)

cūrĭus, ut curium infortunium. *Plaut.* cave tibi à curio infortunio i. *à vita curarum plena,* ut agnus curio *in Aulalaria. Taubman. Lambin. Lipsius qui etiam suspicatur legendum Curtio. i. in foveam præcipitante fato Curtii at Isaac* Pontan, *à Crutio infortunio (i. concitante.*

curmi, Piwo 1.

cūro, *Stáram się, Dbam, Opatruię 1. 4. Leczę, Sprawuię 1. 2.* Sorgen/ verschaffen/ heylen *Tu recte vivis, si curas esse quod audis.* Hor. *syn.* Lăbōro, stŭdĕo *vel* mĕdĕor, sāno. *vel cura*

cūrŏpălātes, æ. m. *gr. Páłácowy 2.*

cūrŏpalātissa, sub. Márszáłkostwo.

cūrŏtrŏphīum, *gr. sub. Dźiećinná komorá.*

currax, śidło.

currax nodus. Węzeł bez zádźierzgu.

cūrrĭcŭlo, *Biegiem Ná prętce 1.*

cūrrĭcŭlum, *Bieg 1. Woz 2. 6. Wozek 1. Szránki. Gonitwy mieysce, Záwod 1. 2. 3. Plác do czego.* Ein Kärrlein. *Curriculo gravis est facta ruina meo.* Ovid. *syn.* cūrsus, *vel* spătĭum. spătĭa.

cūrrĭcŭlum conficere. *Wzáwod biegáć.*

cūrrĭcŭlus. *Woz odwu kołach. Wozek Záwod 2*

cūrro, *Bieżę, Biegám 2. Ubiegam 2.* Lauffen. *Hæc mea per placidas cymba cucurrit aquas.* Ovid. *syn.* Fēstīno, prŏpĕro, vŏlo, ādvŏlo, fŭgĭo. *phr.* Cūrsu fēstīnus ănhēlo ādvŏlat Cūrsū pērnix ad littŏra tēndit āerji cūrpētit ārdŭa mōntis. Fŭgit ōcyor aura. Cūrsu trānsmĭttĕre cāmpum. Cursū vŏlŭcres sŭpĕrat. Hæc sātur Vīrgo & pērnĭcĭbus ĭgnĕa plāntis trānsit ĕquum cūrsu. Nunc hūc, nūnc ĭlluc; & utrōque sĭnĕ ōrdĭne cūr-

dīne cūrro; ālīgēro prōperat per ĭnānĭa nūbĭla cūrrens. *vel festino.*
Cūrrōdrēpănus, *Woż woienny.*
cūrrūca, *Piegżá.* Ein Graßmück.
cūrrus, ûs. *Woz 1.* Ein Wagen *Aut cum superbo victor in curru stetit.* Jamb. *syn.* Plaustrum, āxis tēmo. rōta (*partes pro toto sæpius usurpatæ*) *epith:* Præceps quādrĭjŭgus cēler concĭtus prōpĕrus sūbĭtus sūpērbus īnsĭgnis trĭūmphālis, ŏvans, pĭctus *phr.* Quādrĭjŭgo vĕhĭtur cūrru, ĕquis, cūrrūque sŭpērbo Fērtur. Grăvĭbus jūga dūcere plaustris. Sāltūque sŭpērbus ēmĭcat in cūrru & mánibus mōlĭtat hăbēnas. Cœlōque īnvĕctus ăpērto Flĕctit ĕquos cūrrūque vōlans dat lora sĕcūndo. Jūngit ĕquos cūrru gĕnĭtor spūmāntĭăque āddit fræna fĕris. mănĭbusque ōmnes ēffūndit hăbēnas. Hæc nōstro sīgnābĭtur āĕra cūrru. Cūrrus ăgĭtare sŏnāntes Vērsant agĭles in pūlvĕre cūrrus. Cēntum quādrĭjŭgos ăgĭtābo ād flūmĭna cūrrus, [ōccŭpat ille lĕvem jŭvĕnīli cōrpŏre cūrrum.
cūrrus arcuatus. *Woz nákryty Rydwan.*
currus falcifer. *Woz woienny.*
cūrrus triumphalis, *Woz zwyćięski,*
cūrsim, *Biegiem Prętko. Ná prętce 1.* im Lauff
cūrsĭto, *Biegam 1.* Viel lauffen. -- *Veluti succinctus cursitat hospes.* Hor. *phr.* Varios cūrsus ĭtēro, rĕnŏvo, ĭnĕo.
cūrso *idem & Uwiiam się. Przebiegam się.*
cūrsor, oris. *Kursor Záwodnik.* ein Lauffer.
cūrsor armillatus, *Podwodnik.*
cūrsorĭus, *Biegániu służący.* cūrsu contendo, *Wyśćigam się,* cūrsu valet. *Prętkonogi.* cūrsu vinco, supero. *Wyśćigam.*
cursūra, *Bieg 1.* Lauff.
cūrsus, *Bieg 1. Powod 1. Plác do czego. Záwod 1. zywot 5. An Kurs?* Der Lauff. *Ventos sequantur, cursibus motu citis.* (Jamb.) *epith:* Răpĭdus, præceps, cĕler, sŭbĭtus, dēclīvus văgus, ēffrēnis, vīvax, cōncĭtus, fŭrĭōsus, ēffrēnātus, ănhēlus, vŏlūcer, prōpĕrus, cĭtātus pērnix fūlmĭnĕus præpes āvĭdus ăgĭlis ălăcer, āles āudax īncĭtus, īrrĕquĭētus ārdens ēffūsus, vēlox, āmens præră-
pĭdus, vŏlans, ālĭger, fūgax. *v. Curro.*
cursus continens. *Ciąg.*
cūrsus publicus, *Pocztá.* die Post.
cūrsus publicus vehicularius fiscalis. *Podwodá*
cūrto, as. *Skracam. Umnieyßam.* abkürtzen.
cūrtus, *Kusy, Krotki 1. Obrzezániec* & sub *Ułomek 2.* Kurtz / Klein.
cūrvāmen, *Obłęczystość 2.* Krumbheit. *Hic tibi dum sequitur Patriæ curvamina ripæ.* Ov.
cūrvātio, *Krzywość zatoki 1.* Krumbheit.
cūrvātūra, *Nágięćię Krzywość, Obod. & sub Kurwaturá.*
cūrvè, *Krzywo.*
curvipes, Krzywonogi.
cūrūlis, f. subst: *Stolec dygnitarzow.* Ein Helffenbeiner Sessel / darinn man der Römer Obrigkeit führt. *Prætor adest, vacuæque loco cessêre curules.* Luc.
cūrūlis, *adject: Wozowy 1. żołnierz 2. 5.*
cūrūlis dimicatio, certamen. *Gonitwá.*
cūrūlis equus, *Woźnik.*
curvo, *Náginam Nákrzywiam.* Krümmen / biegen. *Portus ab Eoo fluctu curvatur in arcum.* Virg. *syn.* Īncūrvo, flecto, īnflĕcto, sĭnŭo, īnclīno: rĕcūrvo, cămĕro, tōrquĕo īntōrquĕo. *phr.* Māgna vī flĕxa dŏmātur in būrim & cūrvi fōrmam accĭpĭt ŭlmus ărātri.
curvor, ōris. Krzywość. cūrvum, *Násad.*
cūrvus, *Krzywy.* Krumb. *Interit, & curvis frustra defensa latebris.* Virg. *syn.* Cūrvātus, īnflĕxus, rĕcūrvus, sĭnŭātus.

C V S

Cuscūlium, Szárłat 2. Kármázynowe iágody.
cūsor, *Kużnik.* cūsor monetæ. *Minczarz.*
cūspĭdātim, *Kończąto.* mit der Spitz.
cūspĭdātus, *Kończąty 1. Grot máiący.* spitzig.
cūspĭdo, as. *Zákończam.* Spitzig machen.
cūspis. *Kończąteść Włoczniá 1. Grot 1.* Eine Spitz am Eysen. *At tibi dat clypeum dat acutæ cuspidis hastam.* Ovid. *syn.* Spīcūlum tēlum, fērrum, hāsta mucro. *epith:* aurata,

ærātā, aurĕa, fūlgens, vĭŏlēnta, rĭgens ăhena, tremēnda. *v. Hasta.*

custilĭres, *Łázęgowie* sub *Rośkraczam się.*

cūstōde remoto. *Samopás.*

cūstōdĕla, *Strzeżęnie. custodiæ hæ Straż.*

custōdes vitæ, *Hálábártnicy.*

cūstōdia æ.& custodiæ arum. *Strzeżęnie* Straż *1.* Straznicá. *Więżień, więżienie 1. 2. 3. Wypełńienie, Przestrzegánie.* Wacht/Hüt. *Sunt quibus ad portas cecidit custodia sorti.* Virg. *syn.* ēxcŭbĭæ, vĭgĭlĭæ, præsĭdĭum, *vel* tūtēla, *vel* cārcer *v. Carcer. epith:* Vĭgil, pērvĭgil, sōlers, dūra, ārmāta, ārmĭgĕra, sēdŭla āttēnta, īnsōmnis, īrrĕquĭeta, fīda, fĭdēlis, văga nōctūrna.

cūstōdio, *Strzegę 1.* Behüten/ bewahren. *Custodite animas, & nulli credite mensæ.* Juv. *syn.* Sērvo, āssērvo, tuĕor. *phr.* Lēcto cūstōdē tŭēri. Quĭbus ad pōrtam cĕcĭdit cūstōdĭa. *v. Vigilo.*

cūstōdītè, *Ostrożnie.* Behutsammlich

cūstōdĭtĭo, *Strzeżęnie.* Hütung.

cūstos, *Stroż 1. Látorośl zostáwiona, Pies.* Hüter/ Wächter. *Palladium cæsis summæ custodibus arcis.* Virg. *epith:* Vĭgil vĭgĭlans fīdus, ānxĭus, īnsōmnis, īrrĕquĭētus, fĭdēlis, nōctūrnus, sōlērs, ārmĭger ārmātus, sōllĭcĭtus pērvĭgil. *phr.* Vĭgĭlans in līmĭne. Fīdūsque ad līmĭna cūstos. Pōstĭbus āngustis ĕādem fīdīsīma cūstos ānte fōres stābat. Sub fīdo cūstōde rĕlĭquit,

cūstos corporis, salutis. *Hálábartnik.*

cūstos herilis. *Pedágog.* custos mutus. *Pies.* custos luci, nemorum. *Gáiowy 1.* cūtīcŭla, *Skorká 1.* cutīcŭlāris, *Skorny.* cūtĭo onis, *Stonog 1.*

cūtis, *Skorá, 1. Skorká 2. 4. Łupiny 1.* Die Haut *Vix habeo tenuem, quæ tegat ossa cutem.* Vir. *syn.* Pēllis. *epith:* cāndĭda, ārĭda, clāra hīrsuta, cāllōsa fūcēta.

cūtis terræ, *Darn, Cuni, pro cui. P. Auson.*

Cyămēa, *gr. Bobiásty kámień.*

cyămus *gr. Bob 5.* eine Bone. cyănĕus, color, *Modra fárbá.* cyănōpus. *gr. Rárog.*

cyănos cyanus. *gr. Lazur. Modrek Modra fárbá, Turkus.* blaue Kornblumen.

cyătūssoļ, *gr. Nálewam 1.*

cyătus, *gr. Kieliszek, naczynie i miarká.* Ein Becher. *In Priami cyathis Astyanacta bibes.* Mart. *syn.* Călix, crater, cratēra, scyphus, pōcŭlum. *epith:* Cōmmŏdus, căpax, ūtĭlis. *v. Cratera, poculum.*

cўbēa, . *Okręt.* cўbĕles avis. *Kápłun.*

cўbĭōsactes, *æ. m. gr. Rosołowych rzeczy przekupień.*

cўbĭstēter, ēris *m. gr. Mietelnik. Nurek 2.* Gauckler

cўbĭum, *gr. Rosołowa strawá, Dzwono ryby, Tuńczyk rybá. Czworográniasta rzecz. Korcá Krákowskiego połowicá. Vel duo frusta rogat cybii, tenuemq; lacertum.* Mart,

cўcēon, ōnis. *gr. Słodycz Pomięszánie.*

cўchrămus, *gr. Przepiorká wielká.*

cўclăminum. cyclămīnus. *gr. Gdulá źiemná.* Ein Erdnuß. *1. 2. Quantitas hic posita, Theocriti est.*

cўclas, ădis. *cycladatus gr. Szatá Białogłowská* Ein Vnterrock *Hæc nunc aurata cyclade verrit humum.* P. *epith.* Lōnga, dĕcōra, pūrpŭrēa aurāta. *phr.* Pūrpŭrĕa cyclăde verrit hŭmum.

cўclĭtus, *gr. Podły Tretowy, Kolisty.*

cўdōnia, *æ. cydonium è gr. Pigwá 1. Illis munus erat decussa cydonia ramo.* Proper.

cydōnĭtæ vites. cydonitæ vinum, sub *Pigwowy.*

cўdōnĭum, *gr. Pigwá 2.* Quitten-apffel.

cyfra. Cyfrá.

cўgnēus, *æ. gr. Łábęći* Von Schwanen. *Battare, cygneas repetamus carmine voces.* Cat.

cўgnus cycnus. *gr. Łábęć.* Schwan. *Fit nova cygnus avis, nec se cæloque Jovique.* Ovid *Quæ capta est alio nuda Lacæna cygno.* Mart. *Avis candida, voce arguta, præsertim iminente*

 morte,

morte, quo tempore dulcius cantare dicitur. syn. ŏlor. *phr.* Cāndĭdŭs ālbus, nĭveus, raucus Dīrcæus; flūmĭnĕus, mōllis, Nēptūnĭus, văgus, blāndus mītis, dūlcis cănōrus sŏnōrus, flūvĭālis ăquōſus pălūſtris īmbellis, păvĭdus āmnĭcŏla, ſegnis tārdus. *phr.* Cāyſtrĭus āles Mæāndri īncŏla Flūmĭna Cygnus ămans. Cāntātor fūnĕris īpſe sŭi. Cāndenti cōrpŏre cygnus. Nĭvĕis ārgēntĕus ālis. Dat sŏnĭtum raucus per ſtāgna lŏquācĭa cygnus. Cārmĭna quī mŏrĭens cănit ēxĕquiālĭa atque jăcens rīpa dēflēre Cayſtrĭus āles dīcĭtur ōre ſuam dēfĭcĭente nĕcem. Cygnus in āugŭrĭis nāutis grātĭſsĭmus āles at cygnus lĭquĭdis per prāta rĕcēntĭa rīvis. Rīmātur rōſtro lătĭces & ămœna cănōros ēmĭttit per cōlla mŏdos, aut rēmĭge pēnna āltērnatque chŏros & cāntu nūbila plaudit: Quālis ŭbi ēx ālto nōtis: Mæāndrĭa rīpis pērſpēxit vāda ſeū plăcĭdi ſtāgna āmpla Cayſtri. Præcĭpĭtem ſē ſē cāndēnti cōrpŏre cygnus, mĭttit ăgens jāmque īmplūmis ſēgniſque vĭdētur īpſe sĭbi donec tandem pŏtĭātur ămātis Victor ăquis.

cўlĭbantum, cylibatum cyliceum. *Stoł iádálny, Służbá ſtołowá.*

cўlīndrācĕus. *Wáłkowáty, Okrągło długi.*

cўlīndrus, *gr.* *Wał 3. Kámień drogi.* **Ein Rollſtein.** *epith.* Tĕres lōngus. *Area tum primùm ingenti eſt æquanda cylindro.* Virg.

cyllo, cylo. *Pſotliwy, Sodomczyk. S.*

CYM

Cўma, æ. cyma tis. *gr.* cymoſus. *Podczos.*

cўma ſylveſtris. *Brzoſkiew polna.*

cymarĭlis, idem cumatilis, cymatĭon. *gr. Kápitelow eſy.*

cymba. *gr. Czołn.* **Ein Kahn/Schifflein.** *Et ferruginea ſubvectat corpora cymba* Virg. *ſyn* Nāvĭcŭla lēmbus. phăſēlus, līnter, nāvĭgĭum ſcăpha. *epith:* ădūnca cōncăva præcēps, īnſtābĭlis, nătans, flūvĭālis, ēxĭgŭa ănceps, pārva, sŭbĭta, āngūſta, prŏpĕra ērrātĭca. *phr.* Nōn ita præcĭpĭtes ăgĭtāntur in æquŏre cymbæ. Mēque lĕvis māgno gūrgĭte cymba vĕhit. Dīrĭge flūctĭvăgam vēntōſa per æquŏra cymbam *v. Navis.*

Cymbalaria, Zwieśięniec.

Cymbaliſſo, *gr. Brząkam.*

cymbălīſta, æ. cymbaliſtria m. *gr. Brzękácz 1.* **Ein Cymbal=Schläger.**

cymbălum, *gr. Cymbał.* **Cymbal.** *Tinnituſq; ciet matris quate cymbala circum.* V. *epith:* Cōncavum, căvum, Cŏrўbāntium: Bĕrĕcynthĭum, ærĕum, sŏnōrum, raūcum tīnnĭens. *phr.* Phrўgiæ Bĕrĕcynthĭa, cўmbăla mātris. Cymbăla pūlſare, tūndere fĕrīre Tūndet ăd īdæos cymbăla rauca sŏnos & căva cymbăla pūlſant Raūcos fūndens sŏnos.

cymbĭum, *gr. Czárá 1.* **Trinckgeſchirr wie ein Schifflein.** (*Poculum oblongum & anguſtum*) *v. Poculum.*

cymbŭla *Członek.*

cўmīndis, is. idis. *gr. Sochá 1. Nocny kruk.*

cўmīni ſector. *Mrzygłod.*

cўmīnum arium agreſte, ſativum. *gr. Kmin 2. Rugoſum piper, & pallentis grana cymini.* P.

cimoſus, *Podczos.*

CYN

Cўnăcāntha, *gr. Rożá polna. Koſmátki.*

cўnædus, *gr. Rybá pśiá.*

cўnâgroſtis is. *gr.* Pśiá *paſſa żiele.*

cynamologus, Plin. *corr. cinnamlogus.*

cўnānche. es. *gr.* Skwinancya. **Die Halßſträng**

cўnānthĕmis, *gr. Pśi rumień.*

cўnas, ădis. *gr. ſub Ręcznik.*

cynaſones Feſt. corr. Cnaſones.

cўnēgĕtĭca, *orum. gr. Łowcze kśięgi, Myśliſtwo, źwierz.*

cўnīps, ĭphis. *gr.* Pśiá *muchá.* **Waſſer Mück.**

cўnŏcĕphălia, *gr. Jáſnotká żiele.*

cўnŏcĕphălĕum, *gr* Zawilec. cўnŏcĕphălis, *gr. Wyżlin żiele.* **Hundskopff.** cynŏcĕphălĭum, *gr.* Szláchtáwá. cўnŏcĕphălus. *gr.* *Pśiogłowy |Niewſtydliwy.*

cўnôcrāmbe, es. *Bázánká Toyná.* cўnŏdōntes, hi. *gr.* ſub *Kieł 1.* cўnôglōſſus f. *gr.* Pśi *ięzyk.* **Hundszung.** cynŏīdes. *hoc gr.* *Pśi len.*

Cўnŏmŏ-

Cўnŏmŏrion, *gr. Gniazdo źiele. Zárázá źiele.*
cўnŏmyia, *gr. Pśia muchá. Pśi len.* Hunds-mück.
cўnŏphŏntes, *æ. m. gr. Pśiarz, co pśy biie.*
cўnops *opis m. gr. Kłośigniczká źiele.*
cўnŏpûs, *gr. sub* Korczak.
cўnŏrŏdon, cynorrhodon. *gr. Roża polná, Lilia czerwoná.* Wilde R:sen.
cўnŏsbătos, *gr. Roża polná.* Hagedorn.
cўnosdexia. piscis rotundus ex concharum genere Plin. Synodontes corrigit Dalecamp.
cynŏsŏrchis, *gr. Liśie iayká źiele.* Knaben-kraut.
cynŏspăstos, *gr. Jáśnotká źiele Roża polná.*
cўnŏsūra, *Woz niekiesk ki Gwiazda żeglárska. Esse duas Arctos, quarum Cynosura putatur.* Ovid. *v. Ursa signum cœleste, Arctos.*
cynŏsūrum ovum. *Jáie záległe.*
cўnŏzŏlon, *gr. Dźiewięć śił Lepczycá.* Eber-wurtz.
cўpărīsśias, *æ. m. gr. Pochodnia 2. Sosnká máłá.*
cўpărīssus, *f. gr. Cypris 1.* Ein Cypressen-Baum. *Aeriæ quercus, & comiferæ cyparyssi.* Virg. *v. Cupressus.*
cўpēris, *idis gr. Ostrzyż wonny.*
cўpērus, *idem & Káßtáńki źiemne, an Ptaßek zob?* Wildengalgen.
cўpērus Babylonius *Gáłgan.*
cўpērus Indicus. *Ostryż Indyiski.*
cўphon, *ōnis gr. Pánná 3.*
cўphus, *Kubek.* Ein Trinckgeschirr. *producit primam Renat. At Sipontonio cyphus idem cum Scypho y brevi.*
cўpīrus. *Ostrzyż wonny.*
cўprīnus, *adject. sub Cypr.* cyprīnus. *sub. gr. Karp karáś, Dubiel Kárp.* Ein Karpffen.
cyprinus latus. *Leßcz.* Ein Pressen. cyprīum æs *Miedź.* Kupffer. cyprĭus. *Miedźiany.*
cўpros cyprus. *Cypr.*
cypsĕlus, *gr. Jerzyk.*
cyrēnăĭcus succus. *in Cyrenáyskie źiele.*
cyrnĕa, *Dzban 2.* Ein Krug.

Cysśītes, *æ.* m. *gr. sub Blußczowy.*
cyttărus, *gr. Rzesa leßczynowá.*
cўtĭnus, *gr. Gránátowych iábłek kwiát.*
cўtĭsus, cytisum. *gr. Szczodrzeniec.* grosser Geißklee. *epith:* Flōrens, vĭrĭdis, ăgrēstis, tĕnŭis, grăvis. *Florentem cytisum sequitur lasciva capella.* Vir.
cўtos, eos. n. *gr. Głowiá kość.*

D A

Dā *loco Dic. Virg. Ecloga 1. Horat. 2. Satyr. 8* P.
Dā veniam. *Z odpußczęniem.*
Dācia, *Wołoskie Siedmigrod.*
Dācnas, ădis. *gr. Szczypawká.*
Dacrymæ, pro lacryma. gr. Fest.
Dactўlĭcus numerus Cic. ex dactylis constans.
Dāctylĭŏthēca, Dactylotheca. *gr. Pierśćiennica.*
Dāctylis, idis. *gr. Máćicá nienáwiązána.* Weinreben eines Fingers dick.
Dāctylus, *gr. Pálec 1. Dáktyl 2. Błyßczak rybá, Jeża trawá. Kiełki Pław 4. Krwáwnik 2. Pálcowe źiele in* Pálcowy, *Pálczásty kámień Máćicá nienáwiązana.* Dattel.
Dācus, *Wołoßyn.*
Dædălus a um. *adject: Stuczny.* Kunstreich.
Dæmon, *gr. Anioł, Czart* Der Teuffel/ böser Geist. *Dæmonis, ac talem prohibet se pondere testem.* S. *syn.* Căcŏdæmon Diăbŏlus. *epith:* Mălīgnus, pĕrversus, vĭŏlentus, răpĭdus, tĕter, horrĭdus, hŏrrēndus īnfērnus, tŏrvus perfĭdus sævus pērvĭgil fĕrox fœdus dīrus mălus hŏrrĭfĭcus căllĭdus, făllax, vĭgil rĕbēllis sŭperbus, īnfēstus, Stўgĭus, crūdēlis, nĕfāndus, ăstūtus, dŏlōsus subdŏlus īnsĭdĭātor. *phr.* Tўrānnus īnfērni: Tărtărĕus drăco Phlĕgĕthŏntæus ănguĭs cŏlŭber hŏstĭs, ărbĭter orci. Mŏdĕrātor ăvērni Hūmāni nōmĭnis hŏstis Tŏrtor ăvērni, ărtes cui mīlle nocēndi mĭsĕræ dĕcēptor sŭbdŏlus Evæ. Stygia ăgmĭna. Tărtărĕi frātres. Sŭpĕri quōs īra părēntis Cœlo immānĕ nĕfas ănĭmis excusit ortos. Quærens răbĭdŏ quem dĕvŏret ōre ŭmbrārum pătĕr. Tărtără nigră cŏlens. Stygiis quī præsĭdet ŭndis.

Tænārĕo quī rēgna tĕnent īnferna sŭb ōrco. Cui trīstia vērba, īræque: īnsidĭæque, nōxĭa crīmina cōrdi. Immūnda mălōrum āgmĭna spīrĭtŭum. Lūcĭfŭgī răptim trĕpĭdo ădsunt āgmĭnĕ frātres. Hūmāna facĭe crūrum tĕnus, īnde drăcōnes. Nītūntur rĕcto cāptas ābdūcĕre mĕntes. (Teuffel.

Dæmŏnĭăcus, *gr. Opętány.* beſeſſener von dem dæmŏnĭcus, *Czártowſki* Teuffliſch. *Dæmonico cuneata globo, ſquameus &c.* S.

dæmŏnārches, æ. *gr. Lucifer.*

dæmŏnĭum meridianum, *Przypołudnicá.* Böſer Geiſt *Dæmonis auxilio, qui princeps dæmoniorum.* Juv.

dæmŏnŏmāntia, *gr. ſub Wrożká 2.*

Dagnas corr. Dacnas.

Dalius, potius Dālīnus, Nikczęmnik.

Dālmăta, *Słowák.* Dalmatĭcus. *Słowiáńſki.*

Dalmătia, *Słowieńſka ziemiá.*

dalmătĭca, *Dálmátyká.* Dalmaticatus *ibidem*

dāma, æ. *hæc hic Kożá dźiká.* Gebmß *Et canibus leporem, canibus venabere damas,* Virg *epith.* Tĭmĭdus, păvĭdus, mōllis agrēstis, păvens, tĕrrĭtus, īmbēllis prōnus, ērrāns, fŭgax, lĕvis, præceps, fŭgĭtīvus văgus cĕler. *phr.* Prōſpĭcit ērrāntes ſpătĭōſa pĕr æquŏra dāmas Cūrrit ŭt audītis tĕrrĭta dāma lŭpis in fugam prōni dāmæ. Præcĭpĭtēs ībant dāmæ, lūcōſque pĕtēbant. Cum cănibus tĭmĭdi vĕnĭēnt ad pōcŭla dāmæ Dēnte tĭmetur ăper, dēfēndunt cōrnŭa cervum, īmbēlles dāmæ quid niſi præda sŭmus?

Dămāſcēna pruna, Damaſci pruna *Dámáſceny*

dămaſcēna tela, *Adámáßek.*

dămaſōnium, *gr. Anielſki tránk.*

dāmnābĭlis, Damnandus. *Przygánny.*

Damnas, atis pro damnatus, ſub Powinienem 1.

damnātĭo damnatus, us. *Potępienie Skazánie przećiw komu.* Verurtheilung/ Verdammnuß. *Judicium veſtrum fugiat damnatio ſæva 1*

dāmnatōrius, *ſub Skazánie 3.*

dāmnātus, ti. *Skazány.* verdambt/ verurtheilt. *Hos juxta falſo damnatis crimine mortis.* Virg. *ſyn.* Stўgĭo dāmnātus ăvērno. Ætērnis āddictus īgnibus, flāmmis, rŏgis, camīnis Ætērnis præda, vŏrāndă rŏgis Stygĭis dāta præda cāvērnis. Ætērnis ĕrĕbi tĕnebris dāmnātus ād ōrcum. Trādĭtus ætērnis pœnis. Ætērno īnfēlix quī fīet Stўgĭis grāta răpīna focis carpitur igne, qui īnfērnālis præda cămīnis. Ætērnis ĕrĕbi dāmnāta cătēnis āgmĭna. Quam vellent æthĕre in ālto, (*id eſt inter vivos ſive ſuperſtites.*) Nunc & paupĕrĭem dūros pērferre lăbōres. Fāta ōbſtant trīſtīque pălus īnnabĭlis ūnda āllĭgat. *Vir.*

Damni conciliabulum, Szkodnik Szkodliwy.

Dāmni infecti ſatiſdo promitto. *Wáruię 3.*

dāmno, as. *Potępiam Poſadzam Zdaię 2. Skazuie 4. 5. 6. Odrzekám Gánię Przyczytám. Nákazuię.* Verdammen. *Abſolves hominem, & ſceleris damnabis eundem.* H. *ſyn.* Cōndēmno, mūlcto. *v.* *condemno vel* īmprŏbo, (ārgŭo.

dāmnōſe, *Szkodliwie.*

dāmnōſus, *Szkodnik Szkodliwy, Rozrzutny, Szkoduiący.* Schädlich. *Damnoſus pecori curris, damnoſior agris.* Ovid. *ſyn.* Nōxĭus, nŏcŭus, nŏcīvus, nŏcens, īncōmmŏdus, īnfēſtus.

dāmnum, *Szkodá.* Ein Schade. *Me Damnis urgere ſolet qui ſemper acerbis.* Cl. *ſyn.* ēxĭtĭum, pērnĭcĭēs, nōxă, dētrīmēntum jāctūra, dīſpēndĭum, īncōmmŏdum *epith.* fātāle, fērale īrrĕpărābĭle, īntŏlĕrābĭle, crŭēntum, hōſtĭle, vĭŏlēntum mœſtum, mŏlēſtum, fūnēſtum sŭbĭtum ĭnŏpīnum. *phr* Nē fŭĕrint dīſpēndĭa tānti, Mārte sŭb ădvērſo trīſtĭa dāmna tŭlit, lĭngva fŭit dāmno. Tū mŏdo ſi quŏd hăbes dāmni ſŏlāmen ăcērbi, īmmānis dāmnum īrrepărābile căſus. Tēmpus ād īnsĭdĭas, ad dāmna hoſtĭlĭa cōnfert. *v. Noceo*

dāmŭla, *Kożá dźiká.* Dämlein.

dān, ſavium. *Plaut pro* dalne ſuavium.

dănăce, es. *gr. Pieniądz.*

Dānĭa, *Duńſká ziemia:* Dennemarck.

danīſta, *gr.* daniſticum genus. *Lichwiarz.* Ein Wucherer.

danīſticus, *gr. Lichwiárſki.* Wuchriſch.

Dānŭ-

Dānūbĭus, *Dunay.* die Thonau. *Danubius latum, profero fonte caput.* Auſ.
Dănunt, *i. dant. priſce Pla.*
Dānus, *Dunczyk.* Dennemärcker.
Dăpālis, *Hoyny.* Schleckerhafft. -- *Lætitiamque ſequi, menſaſque dapales.* M.
Dapaticè, Hoynie. Schleckerhafftig.
Dăpātĭcus dapatĭlis, Hoyny Wſpániáły.
dăpēs, hæ. *Potrawá Bieśiádá, Bánkiet.* Herrliche Speiß. *Nam ſimul expletus dapibus, vinoque ſepultus.* Virg. *ſyn.* Cĭbus, ĕpŭlæ, pābŭlum, eſca. *epith.* sŭpērbæ, vīvĭfĭcæ, fēſtæ, sŏciæ, āmbrŏsĭæ, mēllĭflŭæ. *phr.* āt sĭbi quīſque dăpes, & fēſtas ēxtrŭet ālte Cēſpĭtibus mēnſas. Mōx lætæ dē mōre dă pes, pōſt prāndia lūci. *v. Cibo. Epulæ conviviū*
dăphnĭa, daphnias. æ m. *gr. Káduk, chorobá*
dăphnŏīdes is. *gr. Bobek 2. Bárwinek Wilcze łyko wierſſe Fiſtułá 4* Kelterehals.
dăphnītis, is. *gr. Jágodá bobia. Bobek drzewo.*
dăphnōn, ōnis. *gr. Bobkowy Ogrodek, (Locus Lauru conſitus.)* Dīſpŏsŭit Dăphnōnă sŭo Tōrquātus in agro *Mart.*
Dăpĭfer, Stolnik. Ein Speißtrager.
Dăpĭno Karmię *Gotuię.*
Daps, ăpis f. ſub Bánkiet.
Dapsĭle, Dăpsĭliter. Hoynie.
Dăpsĭlis, Hoyny Obfity. Köſtlich. *Dapſilis excepit dictis Cereremque ferentes.* F. *ſyn.* ăbūndans, măgnĭficus laūtus, opĭpărus.
Darda, Dardá. (Wucherer.
dārdănārĭus, *Przekupień 1. Zákupnik 3.*
dārdănĭa ars. *Czárnokśięſká náuká.*
dārīcus, *gr. Złoty czerwony.*
dăſia, (*i. denſa*) *Nota adſpiration. apud Græcos F. vel c. Diomed. Priſcian. vulgò. ſpiritus aſper.*
dăſypus ŏdis. *gr. Krolik źwięrżę.* ein Haaß.
Dătārius, Datny 2. *Dătātim,* Podawáiąc.
dāthĭātum, dathyatum. *Kádźidło żywicá.*
Dătĭo, Dawánie Dozys, Datek. das Geben.
Dătīvus, Dátny. Dăto, as. *Dawam.*
dātor, *Dawcá Pilarz, & in Podawáiąc.* Ein Geber. *Adſit lætitiæ Bacchus dator, & bona Juno.* Virg. *ſyn.* Dōnātor, lārgītor.
datum, *Dátek.* Ein Geſchenck.
dāucus. *gr. Márchew polná.* Paſtirnack.
dāucus hortenſis. *Márchew włoſká.*
Dautia, orum. Poczeſne Poſelſká izbá.

D E

Dē *particula in compoſitis aliquando auget verbi ſignificationem, ut deamo, dealbo, defraudo deturpo, & aliquando minuit, ut dearmo, dehoneſto, depretio, aliquando in utramque valet, ut deſævio.*
Dē, *pro* Apud *in U. 1.* Von/auß. *De cælo tactas memini prædicere quercus.* Virg. *ſyn.* ē ēx ăb vel ſuper,
de aqua rogo. *O co Proſsę.*
de cætero, *Nápotym. Zinſsey miary* übrigens
de capite agitur, *Ogłowę idźie.*
de circo. *Podły.* De centum tres. *1. Abſą tribus centum, Bez Kilká.*
dē coena ſurgere, *Od wieczerzy.*
dē compacto, de compecto, de compoſito. *Zmownie.* dē complexu, *Kochánek Wiernek.* dē conſilio. *Zá rádą, & Rády ſię czyiey imam.* dē delectu ejus eſt. *Wiernek.* dē die *Zráná we dnie.* dē eodem genere. *Táki De fide eſt aliquid ſub Wierzę iák Bogu.* dē fæce *Oſtátki.* dē genu. *Klęczkiem.* dē hoc. *O to 1. 2. O tym rzecz.* dē improviſo, *Znieobáczká. Nieoſtrożnie.* unverhofft. dē induſtriā. *Umyślnie.* dē integro. *Znowu.* dē intus. *Ze wnątrz.* dē jure decedo. *Uſtępuie 7* de lapide emptus. *prov. Niewolnik.* dē loco ſuperiore. *Z Kazalnice.* dē malo. *Zle.* dē manu in manum. *Wręce dáć* dē me experior, dē meo ſenſu, judicio. *Po ſobie znam.* dē medio ſumptus. *Podły.* dē meliore nota *Prov Dobry 2.* dē mōre. *Zwyczáynie.* Gemeiniglich dē multa nocte. *Dobrze w noc.* dē nare loquor. *Gęgnię przez nos mowię.* dē nihilo. *Ni ocz darmo 1.*

Dē nocte, *Wnocy.* dē nomine dicor. *Zowiąmię.* dē plano. *Nie práwnie. Pewnie Niedbale, & in Obiecuię 2.* dē plaustro loqui. *Prov. sub Szczypię słowy Rozwieram gębę Lżę 1.* dē plebe *Podły.* dē postfetantes. *Od Kotnych.* dē præfacili. *Łácno.* de prandio. *Po obiedźie.* dē procul *Zdáleká.* **Von weiten.** dē prope. *Zbliská.* dē proprio, de suo *Swym kośtem.* de proximo. *Zbliski.* dē pulmone revello. *prov. Wybiam z głowy.* dē reliquo. *Nápotym Nioſtátek.* dē repente. *Záraz.* dē scripto. *Zkárty.* dē sententia. *Zá rádą & rády się czyiey imam,* dē sinu ejus est. *Prov. Wiernek Kochánek.* dē sub Alpibus, de sub massa *sub Od kotnych.*

Dē summo pectore, *Proverb: Nierozmyślnie.*

de suo, *Swym Kośtem.*

de tempore, *Wczas.*

de toto genere, *Powszechnie, Powszechny.*

de tuo, *Ztwego.* de vetito, *Zle.*

de via homo, *Prov. Hultay.*

de viginti duo, *Bezkilku, Osmnáśćie.*

Dĕā, *Bogini* **Göttin.** *Quatuor his aras. alta ad delubra Dearum* Virg. *syn.* Dīva. *epith.* Fōrmōsa, cœlēstis æthērēa pōtens, ālta, īnclȳta, vĕrēnda. *v. Deus.*

dĕăcīnatus, dĕăcīno. *Chędożę, & in Jágodá 1*

Deactio Sprawienie.

dĕālbātus, *Tynkowány. Pobielany.* **beweisset.**

dĕālbo, *Bielę Pobielam.* **Beweissen.**

dĕāmbŭlātio, *Przechacká.* **Spacierung.**

Deambulatōrium, corrige dĕāmbŭlācrum. *Chodzenie 1.*

dĕāmbŭlo, *Przechadzam się.* **Spacieren gehen.** *syn.* āmbŭlo, īncēdo, prōcēdo vādo, ĕo prōgrĕdior, spătior, grădior. *v. ambulo.*

dĕămo, *Miłuię bárzo.*

deargēnto, *Posrzebrzam, Łupię.* **Versilbern.**

Deargentassere, sub Łupię 2.

dĕārmo, *Odeymuię broń.* **das Gewehr benehmen.**

deartuo, Rozbieram ná częśći, Pośiekáć, Ogołoćić.

dĕāscio, *Oćiosuię Ogołoćić.*

Dĕauro, *Pozłacam.* **Vergulden.**

dēbacchor, *Gromię Páſtwię się.* **Wüten.** *Quâ parte debacchentur ignes.* (Jamb. cum syll.) *syn.* Bacchor, fŭro.

dēbācchātur ignis. *Gore, Buiam.*

dēbēllāto, *Po woynie, Po hárapie.*

debellātor, Zwyćiężcá. **ein Vberwinder.**

dēbello, as. *Zwyćiężam Zwalczyć.* **überwältigen/überwinden.** *Parcere subjectis, & debellare superbos.* Virg. *syn.* Vinco, sŭpĕro, demo. sŭbīgo. *phr.* Bēllo frāngo, tūndo, cōntūndo, stērno, sub jŭgă mītto. Sērvītio prēmo, cōmprīmo. Gēns dūra atque āspĕra cūltu dēbēllānda tĭbi. Stērnet Pœnos Gāllumque rebēllem. Quī ōmnem Hēspĕriam pĕnĭtus sŭa sub jŭga mīttet. Nōbis āudax Gērmānĭa sērvit Lībĕra Rōmānæ sūbjēcit cōlla cătēnæ. *vid vinco.*

dēbĕo, *Dłużenem, Powinienem 1. 2. Przyczytam.* **Sollen/ müssen/ schuldig seyn.** *Nec sumus ingrati, tibi nos debere fatemur.* Ovid. *syn.* Tĕnĕor, ōblĭgor.

dēbētur mihi. *Winno mi.* **es ist Mir schuldig.**

dēbĭbo, Piię 1. **trincken.**

dēbĭlis, *Słaby Niedołężny.* **Schwach/ matt/ krafftloß.** *Corpora debilibus nituntur sistere membris.* S. *syn.* īnvălĭdus, infirmus, fēssus, dēfēssus, fractus, iners, lāngvĭdus, frāgĭlis, īmbēllis, lāssus, dēfĭcĭens ēffætus, mōllis. *phr.* Dēfēcta mēmbra vīrĭbus, Dēbĭlĭtāta mălis, mōtu grăvis, āspĕra trāctu.

dēbĭlĭtas, *Słábość.* **Schwachheit, Mattigkeit** *Scilicet, & morbis, & debilitate carebis.* Juv. *syn.* īnfīrmĭtas, lānguor. *epith.* īnfīrma īnĕrs mŏlēsta, quĕrŭla, īnvălĭda. *v. languor.*

dēbĭlĭtātĭo, *Ostábienie, Nárußenie. Zwątlenie* **Schwächung.**

dēbĭlĭter, *Słábo.* **Schwach.**

dēbĭlĭto, *Ostábiam Mdlę.* **Schwächen.** *Dicere conantem debilitabit onus.* Ovid. *syn.* īnfīrmo. *phr.* īnvălĭdum rēddo. Tōllo vĭgōrem. Vires dē cōrpŏre tōllĕre. Dēbĭlĭtat

vīres

vīres ănĭmi, mūtātque vigōrem. Dīcĕre cōnāntem dēbĭlĭtābit ŏnus, ut Vĕnus ēnērvat vīres, sīc cōpia Bācchi, & tēntat grēssus dēbĭlitatque pĕdes.
dēbĭtor, *Dłużnik 1. Winien 2.* ein Schuldner. *Perpetuusque animæ debitor hujus ero.* Ovid.
dēbĭtum *Dług 1. 2.* Schuld. *Debitrix. Ulpian.*
dēbĭtus, *Powinny.* Schuldig. *Reddatur gratæ debitus urbis honos.* Ovid.
dēblătĕro, *Rozwoływam 1. Mowię głośno, Obmawiam, Bałamucę, Błekocę.* da her blappern, schwätzen.
debuccino, Ogłaszam.

D E C

Decachinno, Smieię *się z kogo.*
Dĕcăchordum, *sub Hárfá.*
dĕcăcūmĭnātio, Obćinanie, śćinánie.
dĕcăcūmĭno, as. Obćinam 1. śćinam. abhauen.
dĕcădārchus, dĕcădūchus, *gr. Dźieśiątnik 2.*
dĕcălantīco, as. Obnażam, & in Czapka niewieśćia, Odźieram 2.
dĕcălŏgus, *gr. Przykazanie Boże.* die zehn Gebott Gottes. *epith:* Săcer, dīvīnus, sānctus, cŏlēndus. *phr.* Dĕi mandāta, jūssa, Præscrīpta, ēdīctă. Dīvīnæ ōrācŭla lēgis. Præcēpta dĕcem Aurĕa jūssa dĕcem. Lēgis jūra trĕmēnda săcræ.
decalvo, Łysym czynię sub Łysieię. Kahl machen
dĕcāntātus, *Znaiomy Sławny, Oczarowany:* Gepriesen. *Et maribus Curiis, & decantata Camillis.* Hor. *syn.* Lāudātus, cĕlĕbrātus, īllūstrīs.
dĕcānto, *Rozgłaszam, Nábiiam uszy. Nágádał się.*
dĕcānus. *Cechmistrz, Dźieśiątnik 1. 2. Dźiekan.*
Dĕcăpŏlis, is. *Decem civitatum regio.*
dĕcăprōtīa, decarchia *gr. Dźieśiątnictwo*
dĕcăprōtus, decarchus *gr. Dźieśiątnik 2.*
dĕcăpŭlo, *Przelewam 1. Zlewam 3. 4.*
dĕcăs, ădis. *f. gr. Dźieśiątek 1. Per decades numerat collectas undiq; turmas.* Anon.
dĕcăstĭchon, *gr. sub. Sześćrzędy.*
dĕcătĕută, æ. m. *gr.* dĕcătŏlŏgus *gr. Dźieśięćinnik.*

Dēcānlēsco, *Wyrastam 2.*
dēcēdĭte *Wárá 1*
dēcēdo, *Ustępuię 2. 3. 7. Odchodzę 1. Umieram 1. Uchodzę 1. Składam z śiebie, Zstępuię 2 Pusczam 4. Odmieniam zdánie, Ubywa.* Abweichen. *Vicina invitet decedere, ripa calori.* Virg. *syn.* ăbĕo, ĕxĕo, rĕcēdo, dīscēdo, excēdo, migro, ēgrĕdĭor. *v. abeo. vel* morĭor. īntĕrĕo, ōccumbo cădo, ōccĭdo. *v. morior.*
dĕcem, *Dźieśięć Wiele czego.* Zehen. *Usque decem decies inspicienda viris.* Ovid. *syn.* Bis quinque.
Dĕcēmber, bris & Decembris is. *Grudźień.* Der Christmonath. *Talia luduntur fumoso mense Decembri.* Ovid. *epith* Gĕlĭdus fūmōsus, rĭgĭdus, cānus, frīgĭdus, hōrrĭdus, ātrox, brūmālis, pĭger strīngens hybērnus, fēstus. (*ob Saturnalia conviviis ludisque hoc mense celebrata.*) *phr.* ūltĭmus ānni mēnsis. Dĕcĭmus mēnsīs *apud Antiquos, qui initium anni sumebant à mense Martio.* Mēnsis, quō cānent Bŏrĕālibus ārva prŭīnis. Lūna nŏvum dĕcĭes īmplērat cōrnĭbus ōrbem. Bīs quinōs plēna quum frōntĕ rĕsūmĕret ōrbes Cynthĭa. Dēna rĕsūrgēbant ŏrĭēntis cōrnŭa Lūnæ, ebrĭa vīnōsus fēsta Dĕcēmber hăbet.
dĕcēmbris, decembrius *Grudniowy.*
dĕcemiŭgis, *Podźieśiątny.* Ein Wagen daran zehen Roß ziehen. (*miárá.*
dĕcēmpĕda, æ. f. *Mierniczy pręt. Dźieśięćstopna*
dĕcēmpĕdātor, *Mierniczy.*
dĕcēmplex dĕcēmplĭcātus, *Dźieśięćkrotny.*
dĕcēmprīmātus, us. *Dźieśiętnictwo.*
dĕcemrēmis, deceris. *Náwá 12.*
dĕcēmvir, sub *Dźieśiątnik 2.* einer auß den Zehen-Männer/welche die Stadt regieren
dĕcēmvĭrātus, us. *Dźieśiątnictwo.*
decemscalmum navigium. *Náwá.*
Dĕcēnnālia, decennia orum. *Dźieśiątoroczny*
dĕcēnnālis, dĕcennis. *Dźieśięćioletni.* Zehenjährig. *Atq; decennali quod Laomedontia bella.* Mart.

Dĕcēnnĭum, *Dźieśięć lat.* Zeit von 10. Jahr. *Et pergas placidam per multa decennia vitam.* M. *phr.* ānnōrum dĕcem ſpătĭum, cūrrĭcŭlum, vĭces, Dĕcēnnis mŏra.

dĕcens, *Przyſtoyny.* Sich gebürend / geziemend *Eſſet caca decentior Philenis.* (Phal.) *ſyn.* ăptus, cōnvĕnĭēns, cōngrŭus, cōnsŏnus; dĕcorus, cōnſēntanĕ9, āppŏsĭtus, cōngrŭus.

dĕcēnter, decentiſſime. *Przyſtoynie.* Gebürlich. *Mille habet ornatus, mille decenter habet.* T

dĕcēntĭa, *Przyſtoynośc.* Erbarkeit / Ziemligkeit. dĕceptĭo, *Oßukánie.* Betrügung.

dĕcēptor, *Száłbierz. Zwodźićiel.* Ein Betrüger.

dĕcermen, Swięcone ziele.

dĕcermĭna, n. pl Obrywki, Kśiąſki *zbierálnie.*

dĕcērno, *Stanowię 1. 2. Uchwalam, Nákázuię 1 Wyrok czynię, Skázuię zá kim. Skázuię przećiw komu,* Koſtkę *rzucam* Potykam *ſię, Roſpieram ſię, Uymuię, Urywam 2. 3. Ważę 6. Umyśliłem Zaſtáwiam ſię, Práwuię ſię, O reſt idźie.* Erkennen / Ordnen. *Et non decernis, Taure, quid eſſe velis.* Mart. *ſyn.* Stătŭo, cōnſtĭtŭo, *vel* dēfīnĭo, jūdĭco, cēnsĕo, *vel* ſāncĭo.

dĕcērpo, *Obrywam 1, Szczypię 1.* Abbrechen. *Adducto pomum decerpere ramo.* O. *ſyn.* Lĕgo cōllĭgo, cārpo, dētrăho, dēlībo, aufĕro, ēxcĕrpo, ăvēllo. *vide Colligo.*

dēcērtātĭo, *Przegádywánie.*

dĕcērto, *Roſpieram ſię, Przygádywam ſię, Wálczę, Przećiwiam ſię,* Koſtuię *ſię z kim Potykam ſię 4.* Kämpffen. *Agmina decertant belli. &c.* St. *ſyn.* Pūgno, prœlĭor, dīmĭco, cōnflīgo, cērto, cōngrĕdĭor. *vide Bellum gero, Pugno.*

dēcēſsĭo, deceſſus us. *Ziáchánie, Uſtąpienie, Uſtawánie, Umnieyßánie.* Abweichung.

dēcēſsĭonem facio. *Uymuię 5.*

dēceſſor, *Poprzednik 2.*

dĕcet, *Przyſtoi.* es gebüret ſich. *Tum decuit cum ſceptra dabas. &c.* Virg. *ſyn.* Cōnvĕnit, cōngrŭit, jŭvat, quadrat, ēxpĕdit.

DECI

Decidium, Seneca. corrigit Muret. Diſcidium.

dĕcīdo, *Poćinam Sćinam Ućinam, żnę. Roſpráwiam ſię Roſtrzygnąć 1. Stárgowáć ſię. Stanowię, Pogadzam ſię, Umawiam ſię, Doćieram.* Abhauen. *Falcibus arboribus veteres decidere ramos.* Lucret. *ſyn.* Sĕco, rĕsĕco, ſcīndo. ābſcīndo. reſcīndo. *v. Scindo.*

dĕcĭdo, à cado. *Upadam 2. Spadam 1. 2. Opadam 2. Wpadam, Serce trácę, Umieram.* Herabfallen. *Decidit in caſſes præda petita meos.* Ovid *ſyn.* Cădo, ēxcĭdo, lābor, cōllābor, cōncĭdo, rŭo, cōrrŭo, prōlābor, dēlābor, præcĭpĭto, prōcūmbo. *vide Cado.*

dĕcīduus, à cædo. *Podćięty. Contremuit, gemitumq; dedit decidua quercus* Ovid.

dĕcĭduus, à cado. *Opádźiſty, Uwiędły.* Bawfällig. *Deciduam frugem legit, & matertera Phœbi.* M. *ſyn.* Cădūcus cădens lābāns flŭx9.

dĕciens, dĕcies. *Dźieśięćkroć. Czeſto.* zehenmal. *Ægrotus uno decies aut ſæpius anno.* M.

dĕcĭma, *Dźieśięćiná. Meßne.* der zehend, ſo von Früchten gegeben wird.

dĕcĭmānus, *Zołnierz przedni.*

dĕcĭmātĭo, *Wytecz, Dźieśiątkowánio.*

dĕcĭmo, as. *Wytykam 2. Dźieśiątkowáć.* den Zehenden auff ein Ding ſchlagen.

dĕcĭmōdia, *æ. ſub Korzec Lubelſki.*

dĕcĭmum, *Dźieśiąty raz.*

dĕcĭmus, *Dźieśiąty, Wielki, Naywiękßy.* Der zehende. *Hæſit, & in decimum veſtigia detulit annum.* Virg. *ſyn.* Denus, bis quīnus, ălter a nōno.

dĕcĭmus octāvus. *Ośmnaſty.* der acht zehende.

dĕcĭmus ſeptim9. *Siedmnáſty.* der ſiebenzehende.

dēcĭpĭo, *Oßukiwam.* Betriegen. *Nam neque decipitur ratio, nec decipit unquam.* M. *ſyn.* Fāllo, cīrcūmvĕnĭo dēlūdo ēlūdo. *phr.* ăgĕre in fraūdem, īnsĭdĭīs hŏmĭnum dēlūdĕre mēntes. Sĭmŭlāta mēnte lŏcūtus. Fāllĕre mīlle mŏdis, nec nōn īntēxĕre fraūdes. Fraūdem īnvōlvĕre vērbis īnsĭdĭāſquĕ părăt, sŏlĭtāſque rĕcūrrit ad ārtes. *vide Fallo.*

Decipula. decipulum, Łápicá, Łápáczká 1. Ein Vogelschlag. *Decipula muri fit comes, lepori plaga.* (Jamb.)
decirc ino, as. *Okrągło co czynię.* rund machen
deciremis, is. *Náwá 12.* ein Schiff mit 10. Rudern
decisio, *Rospráwá. Ugodá.* Beschliessung.

D E C L

Declamindi magister. *Kráſomowſki-miſtrz.*
declamatio, *Kraſomowſkie ćwiczenie.* Ubung im reden. *Ut pueris placeas, & declamatio fias.* Juv.
declamator. *Kráſomowſki uczeń.* Ein Redner *Declamatoris Muta inſis corde Vagelli.* J.
declamatorie, *Kráſomowſko.*
declamatorius, *Kráſomowſkiemu ćwiczeniu ſłużący.*
declamito, *Kráſomowſko ſię ćwiczę.*
declamo, *idem & Rozwieram gębę.* Eine Red thun. *Declamare doces, ô ferrea pectora vecti.* Juv. *ſyn.* Clamo, exerceor. *Ovid. 2. de arte.* Sed neq; declament medio ſermone diſerti.
declaratio, *Pokázánie, Obiáśnienie.* Erklärung.
declarator, *Opowiádácz.*
declaro, *Obiáśniam, Ogłaſzam, Pokázuię.* Erklären/ kundbar machen. *Declarat, viridique advelat tempora lauro.* Virg. *ſyn.* Significo denuntio, aperio, vulgo, divulgo, revelo, expono, maniſeſto, exprομο, explico, indico, as. *vide Manifeſto.*
declavo, Obćinam 1. behauen.
declinatio, *Zſtępowánie 2. Uſtąpienie, Náchylánie. Nákłonienie. Uchylenie, Kray świátá 1. Chronienie ſię, Skłonność 1.* Entgehung/ Abweichung.
declinatus, ti. *Pochodzący. alioqui ſonat Náchylony, Uſtáiący &c.*
declino, *Uſtępuię 3. Uchylam ſię. Udáię ſię gdźie, Umykam ſię 1. Skłaniam ſię 2. Stronię. Chronię ſię, Miiam co, Schraniam ſię Obracam 1. Zſtępuię 2. Uſtáie co.* Niderbiegen/ entweichen. *Declinamus item motus, nec tempore certo.* L. *ſyn.* Deflecto, fugio, vito evito.
declivis, *Pochodźiſty, Náchylony.* Niderwärts abschüssig. *Fluminaque obliquis cinxit declivia ripis.* Ovid. *ſyn.* inflexus, inclinatus, devexus.
declivitas, *Pochodźiſtość.*

D E C O

Decocta, *Przewarzáná wodá.*
decoctor, *Utrátnik, Fálit.*
decoctum, *Wywárzone rzeczy Dekokt.*
decoctus, us. *Wywarzánie.* das Gekoch.
decoctus, ti. *Wypráwiony. Gładki Łagodny.* gekocht.
decollatus, *Sćięty.* enthauptet
decollo, as. *Sćinam, Zrzucám 2. Omylam Utrácám 1. Chybia co.* Enthaupten. *v. Caput amputo*
decolo, as *ſub Utracam 1. ſonat alioqui Roſpływam ſię.*
decolor, oris. *Szpetny, Spłowiały, Fárby nápſowáney, Ogorzáły.* übel gefärbt, entfärbt. *Deterior donec paulatim & decolor ætas.* Virg. *ſyn.* Pallens, pallidus. *phr.* Pallente colore livido
decoloratio. *Fárby odmiáná, Blákowánie, Szpetność.* decoloratus, *Opełzł.* Entfärbet
decoloro, *Szpecę, Fárbe pſuię, Smolę, Zmázáć 2* Entfärben.
decoloror, *aris. Mienię fárbę, Blákuię, Ogorzeć.* *Decolorus Arnob. Meurſ. pro Decolor.*
decoquo, *Wywarzam, Podwarzam, Wárzę, Stráwić 2. Przegrawam 1. Przemarnowáć Omylam kogo Popiłowáć, Odgniewáć ſię Utracam 4. 6. Chybia co Niezgodźiło ſię, Nieuiśćić ſię.* Einkochen, verschwenden. *Decoqueretur olus ſoliti, quicquid ſum, &c.* Hor. *ſyn.* Coquo, excoquo. *Metaphoricè.* rem prodigo, effundo, perdo, diſperdo, diſſipo, devoro, abſumo, conſumo.
decoquor, decoquitur. *Ubywá.*
decor, *oris. m. ſubſt: Kráſa, Piękność Ozdobá.* Zierd/ Schönheit. *Mira decore pio ſervabat nata penates.* St. *ſyn.* Pulchritudo, venuſtas, forma, ſpecies, decus, cultus, ornatus. *epith:* Conſpicuus, roſeus, mollis gratus, purpureus, lepidus tener, divinus, perennis amabilis, niveus, lacteus, puellaris. *phr.* Regali

 piena

plēna dĕcōre. Fŭit mōllis in ōre dĕcor. Fūlget in ēgrĕgĭo dĕcor īnsŭpĕrābĭlis ōre Dīvīno vīcīna dĕcōri

Dĕcor, oris. adject. dĕcōrātus, *Ozdobny.*

Dĕcōrāmen, decoramentum; Ozdobá.

dĕcōre, decōrĭter. *Ozdobnie, Przystoynie, Pięknie.* Zierlich.

decorio as. Odźieram. abziehen.

dĕcōro, *Zdobię 1.* Zieren/ schmucken. *Tarpeij clamant Jovis, & delubra decorant.* Sil. *Absenti ferat inferias decoratq; sepulchro.* Virg. *syn.* ōrno. ēxōrno. *vide Orno.*

dēcōrtĭcātĭo, *Odźieránie. Oskrobánie.*

dēcōrtĭco, *Odźieram.* die Haut abnehmen.

dĕcōrum, *Przystoyność.* Erbarkeit.

dĕcōrus, *Piękny.* Hübsch/ schön/ zierlich. *In quamcunq; voles, verte, decorus ero.* P. *syn.* Pulcher, fōrmōsus, dĕcēns, cōnvĕnĭens, hŏnēstus, clārus, īnsīgnis, cōnspĭcŭus, cōnspĭcĭēndus, cōncīnnus. *vide Pulcher.*

dĕcōtes, Decutes, hæ sub Wytárty.

decrēpat, *Parská*

dēcrĕpĭtus, *Zgrzybiáły.* Alt. *Sic cito decrepitus qui puer ante fuit.* *Ravis.*

dēcrēscentĭa, *Kśiężycá schod.*

dēcrēsco, *Ubywa, & sub Wyrastam.* abnehmen

dēcrētōrĭus, *Nieodwołány, Szkodliwy, Niezártowny, Głowny 2. Surowy 2. Niebespieczny & sub Oręst.*

dēcrētōrĭus dies. *Dźień lekárski.*

dēcrētum, *Skazánie 1. Ustáwá 1. Wyrok 1. Uchwałá Dekret, Rozsądek, Mándat.* Erkantnüß. *Sic decretorum moderabor jura meorū.* V.

dēcrētus, ti. *Nákázány.* bestellet.

DECU

Dēcŭbo, as. *Leżę 2.* Ligen. *Dēculco. Tłoczę 2.*

dēcūlpātus, Przygánny. angeklaget.

decama, *hæc.* decumæ *hæ.* decuma pars. *Dźieśięćiná, Dochod publiczny.*

dĕcŭmanum, decumanus limes. *subst: sub Miedzá.*

dĕcŭmanus, *adject: Wielki, Podły, Náywiększy, Zołnierz przedni, Dźieśięćinny.*

Dĕcŭmanus. *subst: Wytecznik, żołnierz przedni Dźieśięćinnik.* ein Zehender.

dĕcŭmas exigo. *Wyzyskam 2.*

dĕcŭmātĭo. idem Decimatio. Forderung des Zehenden.

dēcūmbo, is. *Kłádę się, Polegam 1. Leżę 2. Umieram* Niderligen. *Te sumus obliti decubuisse senem.* Ped. *syn.* Rĕcūmbo, cŭbo, rĕcŭbo, quĭēsco, jăceo. *v. Cubo, iaceo.*

dĕcŭmo, as. *Dźieśięćinę dáię, Dźieśięćinę odbieram; Ofiáruię 1. Obrywam.* den Zehenden nehmen.

dĕcŭmum, *Dźieśiątá część.*

dĕcūncis, is. *m. & Decunctor, al. Decontor. Apulei. demoror, insisto cunctabundus. Beroald.*

dĕcūnx, cis. m. sub *Części cáłey rzeczy.*

decŭplo, decuplum. *Dźieśięćiornásob.* Zehenmahl.

decŭplus, *Dźieśięćiornasobny, Dźieśięćioráki.* Zehenfaltig.

dĕcŭres, 1. decuriones sub Dźieśiątnik.

dĕcŭrĭa, *Dźieśiątek 1. 2.* Eine Ordnung so zehen in sich halt.

decŭrĭātĭo, *Dźieśiątkowánie 2. Rospisowánie, Popis 2.* Werbung.

dĕcŭrĭātus, us. *Dźieśiątkowánie 2. Popis 2.*

dĕcŭrĭo, ōnis. *Dźieśiątnik 1. 2. Woyt.* Ein Hauptmann über 10. Mann.

dĕcŭrĭo, as. *Dźieśiątkowáć 2. Popisuię żołnierzá. Rospisuię 3.* werben.

dĕcŭrĭōnatus, us. *Dźieśiątnictwo.*

decŭrĭōnus, Dźieśiątnik 1. 2.

dĕcurro, *Zbiegam 1. Dobiegam 2. 3. Ućiekam 2. Ubiegam 2. Przebiegam 4. Rzucam się do czego, Gonię 4. Sumuię.* Hinab lauffen. *Laocoon ardens summa decurrit ab arce.* Virg.

dēcūrsio, *Gonitwá Wyćieczká.* Ablauff.

decursōrium, Gonitwy mieysce.

dēcursus, us. *Zbieżęnie Śćiekánie, Dobiegánie, Stoczęnie, Schyłek, Gonitwá.* Ablauff. *Nil opus est verbis, magnus decursus aquarum.* Lu. *syn.* Cŭr-

syn. Cūrsus, incūrsus, impĕtus.
dĕcurtātor, *sub Obćinácz. Skroćićiel.*
dĕcūrtus *Skracam.* verkürtzen.
dĕcus, *Ozdobá, Poczćiwość.* Ehr/ Lob/ Zierde. *Veterum decora alta parentum.* Virg. *syn.* Pūlchrĭtūdo, vĕnūstas, dĕcor, *vel* cūltūs, ōrnātus, ōrnāmēntūm; *vel* lāus, glōrĭa, hŏnor, dignĭtas, splēndor, nōmĕn. *v. Honor. epith:* Rēgāle sŭpērbum, āltum, īmmōrtāle īndēlēbĭle. *phr.* Fōrmæ ēgrĕgĭum mīrātă dĕcus, ēgrĕgĭe tāntum dĕcus ēnĭtet ōre, ārmis dĕcus īmmōrtāle mĕrēri. Vītamque vŏlunt prō laudĕ păcisci.
dĕcussātim *Ná krzyż 1.*
dĕcūssātĭo, *sub Ná krzyz 2.*
dĕcūssis, is. m. *Krzyż 1. Dźieśiątek 1. Poczworny.* das 10. in sich begreifft. & *sub śiedm pieniąßkow substánt.* & *adject.*
dĕcussĭssēxis, *sub Poczworny* & *sub* Szosták.
dĕcusso, as. *Ná krzyż dźielę.* Creutzweiß legen.
dĕcūssus, us. *sub Strącenie.* Abschlagung.
dĕcŭtĭo, *Zbiiam 14. Utrącam, Strącam, Obiiam 1. Obrywam 3. Trzęsę 3. Otrząsam, Prześiewam, ścinam, Urywam 2.* Abschlagen/ abschütteln. *Decutiat rorem & surgentes atterat herbas.* Virg. *syn.* ēxcŭtĭo dējĭcĭo, dētūrbo *phr:* & sŭbĭta frōndes dĕcŭtĭūntur ăquā, Aut ērrāns būcŭlă cāmpo Dĕcŭtĭat rōrem & sūrgēntes āttĕrat hērbas.

D E D

Dĕdĕcet, *Nie przystoi.* Es stehet übel/ es geziemet sich nicht. *Admovique procos, quorum me dedecet usus* Ovid. *syn.* Nōn dĕcet, non convĕnit: tūrpe ēst.
dĕdĕcŏro, *Lżę 2.* schänden. *Aut faciam turpi dedecorare bove.* Prop. *syn.* Dēturpo, fœdo īnfāmo.
dedecorōse, *Zelżywie.* *Dedecorōsus. Zelżywy.*
dĕdĕcŏrus, *idem* & *Nieprzystoyny.* Abscheulich
dĕdĕcus, *Zelżywość, Niesławá.* Schand/ Unehr. *Non ego dedecori tibi sum, mea vita futurus.* Ovid. *syn.* ŏpprŏbrĭum, prŏbrum, īnfāmĭa, īgnōmĭnĭa, măcŭla, nŏta, lābes. *epith* īnfāme. *phr.* Dēdĕcus ūrbis hăbes, ah prŏcul īnfāmēmque nŏtam ātque āvērte pŭdēndum dēdĕcus. *v. Infamia.*
dĕdĭcātĭo, *Poświącánie Poślubienie.* Weyhung/ Zueygnung.
dĕdĭco, *Poświącam, Przypisuię, Wystawiam Pokazuię 1.* & *sub Obwieſczám.* Zueygnen Weyhen. *Templa jugo posuit, tres illi dedicat aras.* Ovid. *syn.* Dĭco, as. săcro, cōnsĕcro, vŏvĕo, dēvŏvĕo; ŏffĕro.
dĕdīgnātĭo, *Wzgárdá 2. Zbraniánie 1. Niegodność.* Verschmähung.
dĕdīgnor, *Gárdzę.* Unwürdig achten/ verschmähen. *Dicere se fratrem si dedignaris amicum.* M. *syn.* Nōn dīgnor. āspērnor. *vide Aspernor.*
dĕdīsco, *Odkładam się.* entlernen. *v. Obliviscor.*
dĕdĭtĭo, *Wydánie, Poddánie się komu* Ergebung. *Et jam cuncta acies in deditionis amorem.* P.
dĕdĭtĭtĭus, *Poddániec, Wydány.*
dĕdĭtus, *Poddány 1 Obowiązány, Sprzyiázny, Uprzeymy.* Ergeben. *Cognatiq; patres, tua terris dedita fama.* Virg.
dēdĭtus sum. *Báwię się, Kocham się, Sprzyiam Zapatrzam się.* ich bin ergeben.
deditus libidini, voluptati. *Lubieżny, Psotliwy.* unkeuſch.
dĕdo, is. *Wydáię 4. Poddáię się Udáię się ná co* Sich ergeben. *Ultro quod Solymam Chaldæis dedidit urbem.* P. *syn.* Dō, trādo, trĭbŭo, ădīco, cūmmĭtto.
dēdo me in familiaritatem. *Stowárzyßyć się.*
dedo me lacrymis. *Rozpłákáć się.*
dĕdŏceo, *Odkładam.* Entlehren. *Dedocet uti* (Adoni.)
dĕdŏlĕo, *sub Ożáłowáł, Obolałem.*
dĕdŏlo, *Obćinam 1. Oćiosuię.* behauen. *Fractaq; fabrili dedolat ossa manu.* Mart.
dĕdūco, *Prowádzę 3. 4. Sprowadzam, Záprowadzam, Doprowadzam, Naprowadzam,* Przy-

Przywodzę 2. 4. Odwodzę 1. Uymuię, Przyprowadzam, Przećiągam, Nábáwiam, Náwodzę. Sćiągam wilgotnośći Odradzam 1. Wytrącam 3. Von einer Summe abziehen. Ille tamen nostra deducit origine nomen. Virg. syn. ābdūco, rēdūco, rĕvŏco retrăho, rĕmŏveo vel dūco, prōsĕquor, cŏmĭtor.

dēdūcor, Uwodzę się, Odwodzę się. Abgeführt werden.

dēdūctĭo, Przywodzenie 1. 3. Umnieyszánie, Wytrącánie. Abziehung.

dēdūctor, Prowádźićiel 2. Przystaw.

deductōrium, Brozdá 2. dēdūctus. Subtelny,

dēērro, Chybiam, Ustępuię, Omylam się, Zabłąkáć się, Zábłądźić. Sich verirren/ vergehen. Vir gregis ipse caper deerraverat; atque ego Daphnin. V. syn. ĕrro, ăbĕrro, dēflēcto dēvĭo. vide Vagor.

dēērro visu. Nie Doyrzę. nicht gut sehen.

dēest, Nie dostáie, Nie spełná. es fehlet.

D E F

Dēfæcātus, Wystáły, Przezroczysty. Łágodny, Szczery 1. Wesoły 1. sehr gut.

dēfæco Kláruię Cedzę. abklaren dēfæcor. Ustáie się co Dostáie się. Defalco as? Wytrącam & sub Koszę. Dēfāmātus. Ostáwiony, Szpetny, dēfānātus Sprofanowány. dēfāscĭnātio Urok. dēfātīgātĭo, Sprácowánie. dēfātīgātus. Sprácowány. Wyrodźiły. abgematt.t.

dēfātīgo, Morduię 1. Müd machen. syn. Fātīgo, frāngo, īnfīrmo, dēbĭlĭto. v. Fatigo.

dēfātīgor, Morduię się, Ustáię, Przyiáda się co, Wyradzá się müd werden.

defatiscor lege Defetiscor.

dēfectĭo, Ustanie Niedostátek 2.3. Upádnienie 1. Odstąpienie. Zbiezenie 2. Księżycá záćmienie, Omdlewánie, Záćmienie. Abfall/ Ohnmacht. syn. Rĕbēllio, vel dēlĭquĭum ănĭmi.

dēfēctīvus, Niedostáteczny. dēfēctor, Odstępcá, Zbieg 1. dēfēctum, Niedostátek 3.

dēfēctus, us. Niedostátek 2. Koniec 1. Omdlewánie. Mangel. Defectus solis varios Lunæque labores. Virg.

Dēfēctus, a. um. Niedostáteczny, Niepotężny Słáby, Záćmiony, & sub Podupadam, & sub Bez Præpositio.

defectus ægritudine. Schorzáły.

defectus ætate. Stáry, alt.

defectus viribus, genibus. Słáby. abgemattet.

dēfēctus senio, Wyrodźiły, Wystárzeć się.

dēfēndo, dēfēnso, dēfēnsĭto. Bronię 1. Zástániam, Odganiam, Odbiiam, Szánuię 2. Verthädigen/ beschirmen. Assveti longo muros defendere bello. Virg. syn. Tŭĕor. tūtor, tĕgo, prōtĕgo. prōpūgno sĕrvo cūstōdĭo. phr. Sum tūtēla ārmis tŭēri. Dĕxtra tŭērī ārma fĕrūnt ălii & pērgunt dĕfēndĕre mūros. Fŭĕrat tūtātus mœnĭa sæpè. Sī pērgăma dĕxtra dĕfēndi pŏssent ĕtiam hac dĕfēnsa fuissent. Mūlcĭber in Trōjam pro Trōja stābat Apŏllo, ŏppŏsŭi mōlem clȳpĕi tēxīque jăcēntem sĕrvāvique ănĭmam (mĭnĭmum est hōc laudis) ĭnĕrtem. vide Auxilior.

dēfēnĕror, Lichwię. wucheren.

dēfēnsio, Bronienie, Obroná. Schutz/Schirm syn. Tūtēla, pătrōcĭnĭum, aūxĭlĭum.

dēfēnsor, Obrońcá, Prokurator, Syndyk, Stroná odporná. Beschirmer/ Beschützer Non tali auxilio, nec defensoribus istis, Virg. syn. Cūstos, tūtāmen tūtēla sērvātor, cūstōdĭa auxĭlĭum, cŏlūmen prōpūgnātor, tūtor, pātrōnus. epith. Fīdus, fĭdēlis, fŏrtis, māgnănĭmus, gĕnĕrōsus ămīcus, audax. phr. Sălūsque dĕcus & tūtēla pĕlasgi nōmĭnis. Auxĭlĭumque dŏmus sĕrvātōremque fatēntur. Rērum cērta sălus, īnsigne mœstis præsĭdĭum rĕīs. vide Auxilium.

dēfēnsor corporis Hálábártnik.

dēfĕro, Donoszę, Oznáymuię, Dáię 1. Ofiáruię 1. 3. Obwiniam. abtragen/ anbringen. Deferimus, sævoque gelu duramus & undis. Virg. syn. ōffĕro, trādo, trĭbŭo, cōncēdo, vel nūntĭo, sīngnĭfĭco, vel ăccūso, vel āffero.

defero alicui primas, palmam. Ustępuię.

dēfĕror, Obwiniono mię. ich werde verklagt.

dēfērvĕfăcĭo, Wywárzam.

dēfērvĕo, defervesco. Wzwieráć przestáię, Wyszumieć, Ochłodnąć, Opłoknąć 2. Stygnę, Ućichá, Ustáie co, Upadá morze, Ustáie się co 2. & sub

2. & *sub Burzy się 2. Odgniewáć się.* vom Sieden abl assen/ erkalten. *syn.* Dēfērvēſco.

Dēfēſſus, *Sprácowány, Nábiegałem się 1. Wybiegałem się.* Müd/ krafftloß. *Pandite defessis hospita fana viris.* Prop. *syn.* Fēſſus, dēfătīgātus, ēxhauſtus, lāngvens, lāngvēſcens lāngvĭdus, frăctus, dēbĭlĭtātus, ēnērvātus, dēbĭlĭs, laſſus.

dēfētīſcor, *Ustáię, Przestáię 1.* vom Vorhaben abstehen.

dēfĭcĭo, *Ustáię Mdleię, Opádłá wodá 2. Słábieię, Záćimiá się, Niestáie mi czego, Serce trácę, Psuie się 2.* Abnehmen / krafftloß werden. *Deficerent sylvæ, & victum Dodona negaret.* Virg. *syn.* Dēbĭlĭtor, īnfirmo, ēnērvor, ēxhaūrĭor, frāngor, īnfrīngor, lāngvēſco, *vel* dēſum, *vel* dēſĭno, *vel* rĕcēdo, dēſĕro, dēſciſco.

dēfĭcit, *Ustáie, Kończy się, Nie dotrzymáć, Schodźi mi, Niedostáie, Niestáie.* ein End haben.

dēfīgo, *Utykam 3. Wstáwiam, Stáwiam 5. Usadzam się, Utápiam myśl, Czátuie, Wlepiám oczy, Zámyślam się, Przeklinam, Sádzę 2. Uprząść sobie co.* Anhefften/Annageln. -- *Terra defigitur arbos.* Virg. *syn.* Fīgo, īnfīgo, plānto, īmmītto, cōllŏco, pōno. *phr.* āltĭus, *vel* pĕnitus dēfīgo.

dēfīngo, *Robię 2. Formuię.* machen/formieren

dēfīnĭo, *Stánowię 1. Opisuię 1. Náznaczam, Mierzę 2.* Ein Ziel setzen, die Eigenschafft erklären. *syn.* Fīnĭo, cīrcūmſcrībo, dēſcrībo.

dēfīnītĭo, *Opisánie, Okreśşenie.* Beschliessung.

dēfīnītīva ſententia. *Skazánie 1.* Ein Urtheil.

dēfīnītīvè, dēfīnīte. *Okreśnie, Wyráźnie.*

dēfīnītīvus, *Okreśşáiący.* beschliessend.

dēfĭŏcŭlus, *Jednooki.* Einaugig.

dēſit, *Niedostáie.* Es mangelt. *Et nullo vacuo tempore desit amor.* P. *syn.* Dēēſt, dēfĭcit. *phr.* Lāc mĭhi nōn æſtāte nŏvum, nōn frīgŏre dēſit.

dēfīxus, *Mocny, Zámyśláiący się, Oczárowány.*

deflāgrātĭo, *Zgorzenie.* Abbrennung.

Dēflāgro, *Zgorzeć, Opłonąć 2. Ustáie się co 2. Ućichá, Odgniewáć się, Gniew ustáie.* Verbrennen. -- *Sic deflagrare minaces.* Lucr. *syn.* Flāgro, ārdĕo, ūror, ēxūror, cōmbūror, ārdēſco, ēxārdēſco, cōnflāgro, īnflāmmor. *v.* *Ardeo, Uror.*

dēflāmmo, *Gáśę.* auslöschen.

dēflēcto, *Ustępuię, Skłániam się, Náginam, Wstępuię 2. Zstępuię 2. Odstępuię 5. Obrácam rzekę, Psuie się 2.* Biegen/abweichen. *syn.* Dētōrquĕo, flēcto, dēvĭo, ăbērro.

dēflĕo, *Opłákiwam.* Beweinen. *Hectora tot fratres, tot deflevere sorores.* P *syn.* Flĕo, dēplōro, lūgĕo. *vide Fleo & Lachrymor.*

dēflēxus, xi. *Náchylony, Kręcący się.* gebogen.

dēflēxus, ūs. *Náchylánie, Wyboczenie, Wstępowánie.* Abweichung.

dēflo, *Odmuchnąć, Zdmuchnąć.* abblasen.

defloccatus, Obláźły, Wytárty, Łysy 1. Kahl gemacht

deflocco, Skubię, Wybiiám, Wyćiera się.

dēflōreo, *Okwitam.* Verblühen. *Idem cum tenui carptas defloruit ungvi.* Cat. *syn.* Dēflōrēſco, flōrem āmītto, flāccēſco, mārcēſco.

dēflōrēſco, *idem & Niszczeię Zgásnąć* verdorren

dēflōro, *Obrywam 1. Kwiát Obrywam, Uymuię Zbieram 1. Sumuię.* Blumen abreissen. *syn.* Cōnſpūrco, cōntāmĭno, pollŭo, vĭtĭo. *v. Maculo.*

dēflŭo, *Sćiekam, Oblatá co. Opadáią włosy, Oćieká co, Wpływam, Spadam 1. Ubywá.* Abfliessen. *Versatur missusque secundo defluit amni.* Virg. *syn.* Flŭo, lābor, dēlābor, cădo, rĕcĭdo, dēcĭdo.

defluſtrare, Uspokoić. bestillen.

dēflŭvĭum, *Włosow opadanie.* das Abfallen der Haar. (cădūcus.

deflŭus, *Opádźisty.* Abfliessend. *syn.* Flūxus,

defluxio, Rymá, Sćiekánie. Abfliessung.

D E F O

Dēfŏdĭo, *Kopam, Zákopywam, Wkopywam, Ryię, Wykopywam.* Vergraben. *Hoc duce nec vi-*

nec viva defoderetur humo. Ovid. *v. Fodio.*
Defore, in. *Niedostáie. Deforis*, *Zwierzchu.* von aussen.
deformatio, *Formowánie, Ukształtowánie Model* 1. *Rysowánie, Zelżenie.* eine Ungestalt.
deformatus, *Szpetny, Obćięty, Przykowány, & sub deformo plura.* ungestaltet.
deformis, *Szpetny.* Ungestalt *Sermonem indocti, faciem deformis amici.* Juv. *syn.* Turpis, informis, fædus, squalidus, teter, horrendus, horribilis. *phr.* Forma carens, aspectu horridus. Horrendus visu. Cui difficilis formam natura negavit. Notat informis pallida membra color, est facies ridenda tibi. Quo non est turpior alter, & mansit toto nullus in ore decor.
deformitas, *Szpetność, Sprosność.* Heßligkeit.
deformiter, *Szpetnie, Sprośnie* heßlich.
deformo, *Opisuię* 1. *Szpecę. Formuię, Rysuię* 2. *Konterfektuię, Robię* 2. *Okresłám.* Ungestalt machen. *Nec male deformet rigidos censura capillos.* Ovid. *syn.* Deturpo, fœdo. maculo, inquino. *v. Maculo.*
defossus, *adject: Wkopány.* Vergraben. *Demersus, ac defossus, & toro insuper* (Jamb.)
defossus, us. *subst: Wkopánie, Row* Vergrabung
defraudator, *Szálbierz* Betrieger.
defraudo, *Ośukiwam Zdradzam Uymuię Ubliżam.* Betriegen. *syn.* Fallo, decipio, circumvenio. *vide Fallo, & Decipio.*
defrenatus, *Wyuzdány.* Außgezaumt. *Defrensus. Pożęty.*
defrico, *Wyćieram, Oćieram, Drápię, Náćieram co, Sćieram się* 1. *Martwię, Szczypię, Strofuię.* Abkratzen. *Urbem defricuit chartâ laudatur eâdem.* Hor.
defrigesco, *Ochłodnąć, Oźiębnąć.* Erkalten.
defringo, *Utrącam, Ułámuię, & sub Wybyiám. & sub Poduczyć się.* Abbrechen.
defrudo, as. Zdradzám, Odeymuię sobie, Wypłonić. u *produxit Ter. Plaut. Corripuit Paulinus ob ablatam forte vocalem è Diphtongo au. à Defraudo.*

Defrugatio, *Wypłonięnie.*
defrugatur, defrugatione exinanitur. *Widzą*
defrugo, *sub Wypłonić.* (*się.*
defruor. Zażywam, Wyżyć.
defrustrari, Zedrzeć się.
defrustratus, sub Sztukuię 1. & *Sukniá zdártá.*
defruto, as. *sub Wino wárżone.*
defrutum, *Wino wárżone.* gesottener Wein. *Defruta, vel* Psythia *passos de vite racemos.* V.

DEFU

Defugio, *Zbrániam się, Stroię.* Entgehen.
defunctio, sub Skonánie. Absterbung.
defunctorie, Niedbále, Ná oko. überhin nachlässig.
defunctorius, Ládáiáki.
defunctus, *Umárły, Wybáwiony.* Gestorben. *O tandem magnis pelagi defuncte periclis.* Vir. *syn.* extinctus, exanimus, mortuus, exanimis, fatis ereptus, vita functus, morte peremptus, lumine cassus. *v. Mortuus.*
defundo, *Zlewam, Przelewam, Nálewam.* Abgiessen.
defungor, *Pozbywam, Odbywam, Uchodzę, Wybrnąć 2. Spráwuię.* Außrichten, was endigen. *syn.* Fungor, perfungor. *vel* liberor, eximor.

DEG

Degener, *Wyrodek.* Der auß dem Geschlecht/ oder Art schlägt/ ungerathen. *Degeneremque Neoptolemum narrare memento.* Vir. *phr:* Patrii nominis, virtutis avitæ immemor, haud memor, oblitus. Dedecus, egregii generis Degeneres animos timor arguit.
degenero, *neutr. Wyradzam się, Odstępuię.* Auß der Art oder Geschlecht schlagen. *Degenerare tamen, ne vis humana &c.* Virg *syn.* Deficio, desciſco, deflecto, sum degener. *phr.* à virtute paterna deficit. Virtuti non respondere paternæ. Degeneres afferre animos. Pomaq; degenerant succos oblita priores, Soboles sua degener extat Majorum, avorum, parentum facta dedecorare.

Degenero, *activ* *Nikczemnym czynię.*
dēgĕnĕro in feritatem. *Dźiczeię*, *Leśnieię.* **wild werden.**
dēgĕro, *Donoszę*, *Umnieyszam.* **abtragen.**
dēglabro, deglubo, is. *Odźieram*, *Wyłuszczam.* **abschelen.**
degluptus. *Obrzezániec.* **Ein beschnittener.**
dēglūtĭo, is. *Połykam.* **Schlucken.** *Deglutire virum fauces, implere capaces.* A. *syn.* Sōrbĕo, ābsōrbĕo, haurĭo, ēxhaurĭo.
dēglūtĭno, *Odkleiam.* **von einander trennen.**
dēgo, is. *Mieszkam gdźie*, *żyię 2. 3.* *Zbieram*, *Wybiiam*, *Umnieyszam.* **Vollführen, leben.** *Tempore in anteacto cum pulcher degeret ævum.* Lucr *syn.* Hăbĭto, ăgo, vīvo.
dēgrădo, *in Składám.* **absetzen.** dēgrāndĭnat. *Grad omiiá.*
degrāssor, *Porażam 2.* *Degrassantur nubes.* *Apulei i. degravantur, deprimuntur. An decrassantur i. resolutæ in aquas crassitiem perdunt.*
dēgrăvo, *Uważam 1.* *Pogrążam.*
dēgrăvor, *Uważam się.*
degredĭor, *Zstępuię 1.* **herunter gehen.**
dēgrūmo, degrumor. *Rownam*, *Wyrownywam* **gleich machen/ glatt machen.** *Vis degrumari, ut castris mensor facit olim.* Luc.
degulātor, *Utrátnik.*
degŭlo, *Połykam*, *Pożeram*, *Przemárnowáć.* **verschlucken.**
dēgŭmare degumiare, degumere, priscè Pożeram Kosztuię. **außessen.**
dēgūstāmēntum, *Probá 2.* **der Geschmack.**
dēgūstat ignis. *Imá się ogień*, *Zápalá się. Opálám.* **anbrennen/ anzünden**
dēgūstātĭo, *Kosztowánie.* **Versuchung.**
dēgūsto, *Kosztuię 1.* *Doświadczam 3.* *Dotykam*, *Mácam.* **Versuchen/ schmecken.**-- *Celer degustat singula sensu.* Claud. *syn.* Gūsto; dēlībo, āttĭngo.
dĕhaurio, *Zlewam 3.* **außschöpffen, außleeren.**
dĕhinc, *Nápotym.* **Hinführo.** *Cervici subnecte dehinc ubi libera colla.* Virg. *syn.* Dĕĭnde, ēxin, deinceps, pōstĕā.

Dĕhīsco, *Pádam się*, *Rozstępuię się*, *Rozpuknąć Rozwiiá się*, *Szczepá się*, *Rozwierá się*, *Roźdźiewiám gębę*, *Západám.* **Von einander spalten/ aufftuhn.** *A media cœlum regione dehiscere cœpit.* Ovid, *syn.* Dīscēdo, hīsco, fīndor, ăpĕrĭor.
dĕhŏnestāmēntum, *Oszpecęnie*, *Zelżęnie*, *Zelżywość*
dĕhŏnesto, *Lżę 2.* **Beschümpffen**
dĕhŏnestus, *Niepoczćiwy*, *Szpetny.* **unehrlich/ unflätig.**
dĕhōrtatĭo, *Odrádzánie.* **Abrathung.**
dĕhōrtor, *Odradzám.* **Abmahnen, abrathen.** *Annibal audaci dum pectore dehortatur.* Enn. *syn.* Dīssvādĕo dētērrĕo.

D E I

Dejēctĭo, *Zrzucęnie 2.* *Wyprożnienie się.* **Abwerffung.**
dejēctus vultus, *Ponury.* **untersichtig.**
dejēctus, a um. *Obalánie*, *Zrzucenie.* **Abgeworffen/gestürtzt.**--*Oculos, dejecta decoros.* V. *syn.* Dēmīssus, strātus, prōstrātus, dīrŭtus ēvērsus.
dejĕro, *Przysięgam 1.* **hoch schweren.** *Illum liquet mihi deierare his mensibus.* (Jamb.) *v. juro.*
dĕĭfĭca lues. Káduk chorobá. **schwere Noth.**
dejĭcĭo, *Zrzucam 1.* *Obalám 1.2.* *Póćinam*, *Póćiskiwam*, *Ponizam*, *Zrażam 2.* *Postrzelić*, *Zsadzam 1.* **Niderwerffen, stürtzen.** *Dejicitur passus quod pater ipse tulit.* Nov. *syn.* Stērno, prōstērno, dēstrŭo, ēvērto, dīrŭo, *vel* detūrbo dēpēllo, ēxtūrbo. *phr.* Stērnĕre hŭmi ēffūndĕre tērræ, āgmĭna stērnĕre ferro, cūspĭdis īctū īngēntis tūrbĭne sāxi prōstērnĕre. Dejĭcit aut quot hŭmi mŏrĭēntĭa cōrpŏra fūndit. Dejectūrum ārcēs Jtālum ēxcĭdĭōque dăturum. *vide Everto.*
dejĭcĭo alvum superiorem. *Womituię.* **sich brechen/ ubergeben.**
dĕin, *Potym.* **Darnach/ demnach.** *Dein usq; altera mille, deinde centum.* (Phal.) *syn.* Dēĭnde, *vel* deinde, ēxin, ēxĭnde, dĕhinc, *vel* dĕhinc:

děhinc: deinceps, *vel* dein.
Dēinceps, *Adverb. Potym, Napotym, Náſtępuie, Powtore* nachmahls.
dēincēps. *cipis. vel cipitis Nomen. Náſtępuiący* dēincipiti die. *Názáiutrz.* den anderen Tag.
dēinde, *Ktemu, Potym.* hernach. dēinsuper. *Zgory.*
deintĕgro, as. Unnieyſzam, Poczynam wino, Zgwáłćić. abnehmen/ verkleineren.
dēitas, *Boſtwo.* Gottheit. *Qui negat intuitu fontem deitatis adiri.* Prud.
dejūgo, as. *Rozłączam* dejūngo, is. *idem & Wyprzągám.* auß pannen. *dejūrium, Przyśięgá.* Ein theurer Schwur.
dejūvo, *Nie rátowáć.*
dēlābor, *Upádám 1. Wpádam 1. Nápádam 3. Zmykám ſię, Unoſzę ſię.* Hinabfallen. *Scilicet in terram delabi pondere cogit.* L. *ſyn.* Lābor, cădo, dēcido. *phr.* Sērta căpiti dēlāpſa jăcēbānt. *v. Cado.*
dēlăcĕro, *Drápię.* Zerreiſſen.
dēlāchrymātio, *Oczu płynięnie.* das Weynen
dēlācrymo, as. *Sączę ſię Soczy ſię, Puſzczá drzewo,* Krople *wypuſzczam.* weinen.
dēlævo, *Gładzę.* glatt und eben machen. *delāmbo, Liżę. delāmentor. Opłakiwam.* beweynen. *delapidatus, Brukowány.* mit ſtein gepflaſtert.
delăpido, Brukuię, Wybieram kámień.
dēlasso, *Morduię.* dēlātio, *Obwinięnie 2.*
dēlātor, dēlātōrius. *Oſkirzyćiel,* Potwarcá. Anbringer/ Verkläger *Et delator habet, quod dabat exilium.* Mar. *ſyn.* accūſātor.
delātūra, in Eccleſiaſtic. 38. pro Calumnia, Detractione. Odnieśięnie, Obmowiſko, Przymowká. Ehr abſchneidung.
delavo, Plaut corr. Elavo.
dēlēbilis, *Zmazániu* Podległy. Leicht außzulöſchen. *Caſibus hic nullis, nullis delebilis annis.* Mart.
dēlēctābilis, delectātior. *Roſkoſzny.* ergetzlich.
delectābiliter, *Roſkoſznie.* ergetzlich.
Delectāmentum. *Ućiechá*Kochánie. Luſt Freud
delectātio, *idem, & Roſkoſz.* Luſtigkeit.
delecto, *ćieſzę ſię, Ućieſzyć, Báwię kogo, Zabáwiam.* Beluſtigen/ erfreuen. *Quæ res plus nimio delectavêre ſecundæ.* H. *ſyn.* oblecto, recrĕo, relāxo, rĕficio, *vel* căpio, dūco, trăho.
delector, *Roſkoſz mam, Kocham ſię, Lubię.* Sich erluſtigen. *Carmine tu gaudes hic delectatur Jambis.* Hor. *ſyn.* Căpior, trăhor, dūcor răpior, tĕnĕor, gaudeo. *phr.* Hōc mihi plăcet, arrīdet grātum ēſt, jūcūndum eſt. Nos ărbūſta jŭvant. Mūſæ nōſter ămor. Dum me Gălāthea tĕnēbat. Nōbis plăcēant ānte ōmnia ſylvæ. Sed me Pārnāſſi dēſerta per ărdūa dūlcis răptat ămor jūvat īre Jŭgis. *vide Voluptas.*
delectus, ti. *Wybrániec.* Außerleſen. *Nec nō & pecori eſt idem delectus equino.* Virg.
delectus Judex. *Trybunáliſtá.*
delectus, us. *Obieránie 1. Rozſądek 1. Zbiéránie, Popis 2. Brák.* Erwehlung.
delectum adhibeo, facio. *Obierám, Przebierám.* außleſen.
delectum ago, habeo, inſtituo. *Popiſuię Zołnierzá, Zbieram.* ſamblen.
delectum edico, inſtituo. *Przypowiádam Służbę.*
delēgātio, *Zlecęnie, Wlánie práwá.* gegebener Gewalt.
delegātus jūdex. *Komiſarz.*
delego, as. *Poruczam, Spuſzczam urząd, Wlewam 2. Poſelſtwo wypráwuię.* Einem befehlen etwas außzurichten. & ſub *Długs.*
delenificus, Łágodnomowny, Námowny 1.
delenīmentum, Ućiecha. Erluſtigung.
delenio, *Błágám, Łágodzę.* verſöhnen. *v. & delinio.*
delenitor beſtiarum. *Niedźwiednik.* Ein Bärenführer.
deleo, *Zmázáć 1. Zgładźić, Wniwecz obrácam, Porażam 2. Zápámiętywam.* Abwiſchen/ Außlöſchen. *Neve operis famam poſſet delere vetuſtas.* Ovid. *ſyn.* ēxpūgno, tōllo, ădimo, ab-

mo, ābstĕrgo, *vel* ēvērto, dēstruo, vāsto, pērdo, dīrŭo, ēxstīngvo. *v. Everto, vel* cōrrīgo, ēmēndo, *vide corrigo. phr.* Lacrȳmæ fecēre lĭtūras. Hæc ĕrit ēlachrymis făcta lĭtūra mĕis.

Deletĭo, *Zmázánie, Porážká, Zgubá.* Außlöſchung.

deletĭlis, *Zmázuiący.* das außlöſchet.

deletītius, *Zmázániu podległy.* das außgelöſcht kan werden.

deletor, ſub *Niſzczyćiel.*

delevo, lege potius. ſub delævo.

DELI

Dēlĭăcus, *Kurnik 2.* delībātĭo, *Koſztowánie.* Verſuchung.

delībātus, *Náruſzony.* (ſchlagung.

delībĕrātĭo, *Náradzánie, Rozmyſl.* Rathſ-

delībĕrātīvus. *Náradzániu ſłużący.*

delībĕrātor, *Rozmyślaiący ſię.*

delībĕrātum eſt. *Pewná to.* es iſt gewiß.

delībitor aris. Podiádám ſobie.

delībo, as. *Koſztuię 1. Náruſzám, Uymuię 5. Dotykám 3. Szczypię 1. Oczoſnąć.* Ein wenig verſuchen. *Delibaſſe cibos contentus &c.* Cla. *ſyn.* Lĕvĭter āttīngo gūſto, pērſtrīngo.

Delibor 1. ad Timotheum 4. 1. immolor, addito libamine quod in honorem Dei in ſacrificiis effun- (*debatur.*

dēlibrātus, *Odárty.*

dēlibro, à libra. *Ważę 1. Odważam 1. Prowádzę wodę, Spuſzczam ſtáw, Ściągám wodę, Wody prowádzenie wymierzam.* wägen. *Tempore de mortis me delibrare valens.* Lucr. *ſyn.* dēcōrtĭco.

dēlibro, *à liber ſubſtantivo. Odzieram drzewo, Oczoſnąć.* die Rinden abziehen. *Delibŭo, is. ſub Námázány.*

dēlibūtus, *Nápuſzczány, Oleykowány, Námázány.* Geſalbt. *Hoc delibutis ulta donis pellicem.* (Jamb.) *ſyn.* ūnctus, pĕrūnctus, inūnctus, ōblĭtus, īmbūtus, pērfūſus, ſpārſus

dēlĭcatē, *Roſkoſznie, Lubieżnie.*

dēlĭcātus, *Roſkoſzny, Roſkoſznik, Roſkoſzniczy 1. Pieśćliwy.* In Wolluſten erzogen. *Et delicatæ laureum nemus Floræ.* (Scaz.) *ſyn.* Dēlĭcĭarum ămāns. Dēlĭcĭis dēdĭtus *vel* lautus.

delicia æ. Kochań, Roſkoſz, Moy ty. Rynnà dáchowá

dēlĭcĭæ, arum. *Pieſzczotá, Lubieżność, Roſkoſz Roſkoſzny.* Kochan, *Kochánie,* Krotofilá, *Komedyá 2. item* Krokwy. Wolluſt/ Kurtzweil. *Deliciæ populi, qui fuerant Domini.* Mart. *ſyn.* Gaudĭum, vŏlūptas. *epith:* Flŭentes, blāndæ, mōlles, ămœnæ, dūlces grātæ, jūcūndæ fugāces ōptātæ, quæsītæ, ætērnæ pĕrēnnes *v. Voluptas.*

deliciæ populi. *Gálant.*

dēlĭcias dico. *Zartuię.* ſchertzen.

delicias facio. *Czwárzę ſię.*

dēlĭcĭāres tegulæ. *ſub Dách, & ſub* Krokwá *& ſub Sćiągáiący.*

dēlĭcĭātum tectum. *ſub Dách. & ſub* Krokwá.

dēlĭcies, *Kochań.* dēlĭcĭo, is. *Wábię.* hertzureitzen. (gung.

dēlĭcĭōlæ delicium. *Roſkoſz* Kocháń. Erluſti-

delĭco as. Obiáśniam, Pokázuię 1. Oznaymuię, Wykładam, Morduię, Poświącam 1.

delico is. Noni: corrigit Sipont. Delicio is.

dēlīctum, *Wyſtępek.* Miſſethat/ Fehler. *Et pro delictis hoſtia blanda fuit.* Ovid. *ſyn.* ĕrror crīmen, cūlpa, ſcĕlus, ērrātum pēccātum, nōxa, pĭăcŭlum. *epith:* Nĕfāndum, tūrpe, īndīgnum, grānde, lĕve. *v. Culpa peccatum.*

dēlĭcūlus, Niedołężny. dēlĭcus. *Odſadzony od pierśi.* dēlĭcuum, *Mniey Niedoſtáie.*

dēlĭgo, as. *Przywięzuię, Obwięzuię.*

dēlĭgo, is. *Obieram 1. 2. Obrywam 1. Przebieram 1 Wyrzucam Záwięzuię 1.* Erwehlen/ außleſen. *Et primam tenui deligere ungue roſam.* O. *ſyn.* Lĕgo ēlĭgo, ſēlĭgo.

dēlĭmĭto as. Gránicze.

dēlĭmo, as. *Piłuię, Nákrywam.* abfeylen.

dēlĭngo, is. *Połykam 2. Lizę & ſub Lámbitivum.* ablecken.

dēlĭnīmēntum, *Przyprawá 5. Błágániu ſłużącá rzecz, Łágodzeniu ſłużącá rzecz, Czary* Erwei-

Erweichung. *Mala ætas nulla delinimenta invenit.* (Jamb.) *syn.* Blānditīæ, blāndimēnta, lēnōcīnīum.
dēlīnīo, as. *Rysuię 2. Określam 1.* Etwas in Ertz oder Stein außstechen.
dēlīnīo, is. *Łágodzę Zniewálam, Głaſzczę Mámię, Czáruię, Námázuię.* bestreichen / besänfftigen. *Disce libens longum delinitura laborem.* Virg. *syn.* Lenīo, mūlcēo, demūlcēo, blāndīor, ădulor, lēnōcīnor.
dēlinior, *Uwodzę się.*
delinītīo. *Łágodzenie Ukoienie.* Versöhnung.
dēlinītor, *Błagácz.*
dēlīnītus, *Zápámiętáły, Oczárowány,* Szálony, 2. Bestrichen / besänfftiget. *Crimen erat nostrum, si delinita fuissem.* Ovid.
dēlīno, is. *sub Zmázáć 1.*
dēlīnquit, *Niedostáie, Ustáie co.*
dēlīnquo, *Występuię 2. Grzeszę Zgwáłćić co. Opuſzczam 1.* Sündigen / fehlen. *Majus peccatum est, paulum deliquit amicus.* Hor. *syn.* Pēcco, ērro. *v. Pecco.*
dēlĭqueo, deliquesco. *Rospływam się, Táię 3. Rospuſzczam 1.* Zerschmeltzen.
dēlĭquiæ, *arum* Krokwy.
delĭquio, onis. Deliquium, Utrátá.
dēlĭquium, *Omdlewánie, Záćmienie Upádnienie śił.* Abgang / Abbruch. *Sentit deliquio, quantumque armenta saporum.* P. *syn.* Dēfēctīo, dēfēctus. *epith:* Pērīcŭlosum, ēxĭtīale, mētŭēndum.
dēlĭquo, as. *Oznáymuię, Obiáśniam.* Pozuię, *1. Zlewam 4. Przelewam, Cedzę.* an sagen. *Deliquat, & multo vacui minus intus habere.* Lu.
dēlĭquor, *aris. Ustáie co. Ustáie się.*
dēlĭquum, *Mniey.*
dēlĭquum est. *Niedostáie mi czego, Niedostátek 2.* es fehlet.
dēlīrāmēntum, *Szaleństwo 1.* Unsinnigkeit. *Consule barbati deliramenta Platonis.* Prop.
dēlīratīo, *Bronowánie Száleństwo 1.* Unsinnigkeit.

Delīrĭtas, delirium, *Száleństwo 1.*
dēlīro, *prop. Bronuię, & tr. Száleię, Omylam się Zbroić co.* Unsinnig / närrisch seyn / *Quicquid delirant Reges plectuntur Achivi.* Hor. *syn.* Dēsĭpĭo, īnsānĭo, *vel* devĭo ērro, abērro.
dēlīrus, *Szálony 1. Głupi.* Unsinnig / närrisch *Aversus mercaturis delirus & amens.* Hor. *syn* Stūltus, īnsānus, dēmens. *v. Demens.*
dēlĭtēo, delitesco. *Táię się, Kryię się 2. Podpadam Pod kogo.* Verborgen seyn.
dēlĭtigo, Swárzę się. sich zancken.
dēlĭtus, sub Zmázáć co, Podmázuię.
Dēlphĭca mensa. *Stoł o trzech nogách.*
dēlphĭcum vas. *Nárzędźie.*
dēlphin, *īnis. gr. Świniá morſká.* Ein Meerschwein.
dēlphīnĭum, *gr. Sená Ostrożká źiele.*
dēlphīnus, *gr. Świńiá morſká, Wagá żeglárzow* Ein Meer-schwein. *Delphini mensaria vasa, vel ornamenta* Plin. *Orpheus in sylvis inter Delphinas Arion.* Virg. *syn.* Dēlphīn, delphis. *epith:* Cūrvus, pāndus, blāndus, cærŭlēus, œquŏrēus, vĭrĭdis văgus, lēvis cēler, squāmmōsus, pinnĭfer, vēlox, fŭgax, squāmmēus lāscīvus, lūdens *phr.* Lūdens vārĭo per cærŭla cūrsu. Dēlphines in ōrbem æquŏra vērtēbant caudis, æstūmquè sēcābant. Nec sē sŭpĕr æquŏra cūrvi Tōllēre cōnsuētis audent dēlphīnes in ūndis. Cærulēus pōnto cum sē Dēlphīnus in āstra ērĭgit. Văgique pĕr æquŏra cīrcum ādnābant Dēlphīnes. Tum nĕque se pāndi pŏssunt dēlphīnes in auras Tōllĕre, ūndĭque dānt sāltus mūltāque āspergīne rōrant, ēmērguntque ītĕrum, rĕdĕūntque sŭb æquŏra rūrsus, īnquĕ chŏri lūdunt spĕcīem, lāscīvăque jăctant cŏrpŏra, & āccēptum tŭmĭdis māre nārĭbus ēfflant.
dēltōton, *gr. Trzygrániec.*

DELU

Dēlūbrum, *Bałwan 1. Báłwochwálńiá, Kośćioł* Ein Heydnischer Tempel. *Ad delubra venit, monstratas excitat aras.* Virg. *syn.* Fānum, tēmplum, ædes. *epith:* Dĕcōrum, prǣclārum, cāndĭdum. *v. Templum.*
dēlucto, deluctor, Biedzę się. ringen.

Dēlūdificor, *Plat. corr. Ludificor.*
dēlūdo, *Oszukiwam Odegráć.* Verspotten/ verlachen. *Aut quæ sopitos deludunt somnia sensus.* Virg. *syn.* Lūdo, īllūdo, rīdĕo, dērīdĕo, fallo; dēcĭpĭo, cīrcūmvĕnĭo. *phr.* Cĭbo dēlūsum guttur ĭnāni. Hōc ūno rēspōnso ănĭmum dēlūsit ăpollo. *v. Decipio, Fallo.*
dēlūmbāta camēra, *Sklep łámány.*
dēlūmbātus, *Náruszony.*
dēlūmbis, *idem & Słáby, Nie wieśći 2.* schwach.
dēlūmbo, *Náruszam, Osłábiam, Obćinam 1.* schwächen und Krafftloßmachen.
déluo, Płoczę, Płáczę waschen.
dēlūtāmēntum, Polepá. dēlūto, *Oblepiam, Ochronić.* mit Leym bestreichen.

D E M

Dem, *Particula sub że 1. & Sz.*
dēmādio, demadesco, Moknę 1. gantz naß seyn.
dēmăgis Bárźiey Dáleko więcey.
dēmando, as. *Poruczam, Spuszczam urząd.* befehlen.
dēmāno, as. *Sćieká ćo.* abfliessen.
dēmārchus, *gr. Urząd 3.* Ein Fürst.
dēmĕăcūlum, *Schod.*
dēmĕmĭni Zápamiętywam.
dēmens, *Szálony 1. Głupi.* Sinnloß, närrisch. *Demens & cantu vocat in certamina divos.* V. *syn.* amens, fūrĭōsus, īnsānus, malĕsānus. furens lўmphātus, stūltus, fătŭus, vēcors, *phr.* Sævit ĭnōps ănĭmi tōtāmque īncēnsa pĕr ūrbem Bācchātur. *v. stultus*
dēmēnsum, *Obrok, Mieśięczny obrok Meszne.*
dēmēnsus, *Wymierzony.* abgemessen.
dēmēnsus cibus. *Mieśięczny obrok.*
dēmenter, *Száleńie.* Närrisch. *Tabuit ex illo dementer amoribus usa.* Ovid.
dēmentĭa, *Száleństwo 1.* Sinnlosigkeit Thorheit. *Ah virgo infelix! quæ te dementia cæpit* Virg. *syn.* āmēntĭa insānĭa, stūltĭtĭa, fūror. *epith:* Spumĕa, frēndens, spūmāns, fĕra, īnsānābĭlis, mălĕsāna. *v. Stultitia.*
dēmēntĭo. is. *Száleię. Głupieię.* unsinnig seyn
Dēmēnto, *Mamię, Szálonym czynię, Zdumiáłym czynię, & sub Száleię.* unsinnig machen
dēmeo, *Zstępuię 1.* hinabfahren.
dēmĕreo, demerĕor. *Zárabiam co, Przysługuię się.* verdienen.
dēmĕrgo, *Ponurzam, Sádzę 2.* Eintuncken, untersencken. *Dum licet obscænam ponto demergito puppim.* Ovid. *syn.* Mērgo. īmmērgo ōbrŭo.
dēmērsio, *Pogrążenie.*
dēmērsus, us. *sub Tonienie.* Untergehung *Demersus ac defessus & toto insuper.* J. *syn.* Mērsus īmmērsus, ōbrūtus.
dēmētĭor, *Rozmierzam, Odmierzam.* abmessen
dēmĕto, is. *żnę śćinam Urywam 2. Szczypam, Podbieram miod.* Frucht abhauen/ schneiden. *Sole sub ardenti flaventia demetit arva.* Virg. *syn.* Lĕgo, cōllĭgo, mĕto. *phr.* & vōs ăgrēstes dūro quī pōllĭce mōlles dēmĕtĭtis flōres. *v. Meto.*
dēmētor *aris. Mierzę 1. Rozmierzam.* messen.
Dēmĭgrātĭo, *Prowádzenie się.* Wegziehung/
dēmĭgro, *Prowádzę się, umieram.* Wegziehen, abziehen. *Animam amittunt, priusquam demigrent loco.* Jamb. *syn.* Migro, ăbĕo, ēxĕo, rĕcēdo, ēxcēdo dīscēdo. *v. Abeo. exeo.*
deminoratio, Ecclesiastici 22. diminutio.
dēmĭnūtio, Umnieyszenie. verkleinerung.
dēmĭnuo deminutio idem diminuo, &c.
dēmīror, *Dźiwuię się.* Sich sehr verwundern. *syn.* Mīror, ādmīror, stūpĕo ōbstŭpĕo, ōbstŭpēsco, sūspĭcĭo. *v. Miror obstupeo.*
dēmissa loca. *Niźiná.* dēmīsse, *Podło Pokornie* demüthiglich. dēmīssio, *Spuszczenie pokora.* Demuth.
dēmīssitius, *Długi & sub Szátá długá.*
dēmīssus, *Podły, Niski, Náchylony, Długi 2. Opuszczony, sub Opuszczam.* herabgelassen.
dēmītigor, *Ogłáskáć się dáię.* sich lassen besänfftigen.
dēmītto, *Spuszczam 1. 4. 5. Znizam Opuszczam 3. Zárzucam, Náchylam się.* Herab lassen.

Demisêre necí nunc cassum lumine lugent. V. syn. ĭnclīno, dēprĭmo, ăbjĭcĭo. phr. Jam nŏva prōgĕnĭes, cœlo dēmittĭtur ălto.
dēmĭum, è Græco. Sárdyk kámień.
dēmĭūrgus, gr. Dźięśiątnik 2. Rzęmięśnik. Ein Zehender.
dēmo, Umnieyßam. Uymuię 5. 6. Odeymuię 1. Uwłáczam 2 Poniżam sumy. Hinweg nehmen Exiguam pleno de mare demit aquam. Ovid. syn. Tōllo, aufĕro, ădĭmo, dētrăho.
dēmocrătĭa, gr. Pospolstwá przodkowánie Rzeczypospolytey, spráwowánie. Ein gemein Regiment/worin das volck selbst die Ambt leut erwehlet.
dēmolio dēmolior. Obalam 1. Zwalam 2. Znoßę 6 Niderreissen/schleyffen Subruit hæc ævi demoliturque prioris. Ovid. syn. Dētūrbo, dējĭcio, dēstruo, ēvĕrto. v. Everto.
dēmōlītor, Obáláczi Burzyćiel, Wywroćićiel.
dēmōnstrātĭo, Pokazánie Dowod. Beweiß, Anzeigung.
dēmōnstrātĭvè, Pokázuiąc Oczywiśćie.
dēmōnstrātĭvus, Pokázuiący, Chwálący.
dēmōnstrātor, Pokáźićiel.
dēmōnstrātōrĭus, Pokázuiący, Pálec wtory.
dēmōnstro, Pokázuię 1. Erweisen/Kundbahr machen.
Dēmordeo, Ukęsuię. Abbeissen. Nec pluteum cædit, nec demorsos sapit ungues. Per. v. Mordeo
Dēmŏrĭor, Umieram 1. Martwieię. absterben.
dēmŏror, Báwię kogo Mießkam gdźie Czekam Zátrzymawam. auffhalten. dēmŏrtŭus, Umárły. gestorben.
dēmŏvĕo, Zwalam 1. Porußam Składam kogo, Odradzam 1. Odwracam 1. Zdeymuię 1. verrücken/ von einem Orth an den andren thun.
dēmūgio sub Ryczę.
dēmulceo, Głáßczę Błagam. Besänfftigen/ streichlen, versönen. v. Mulceo.
dēmùm, Náostátek Wżdy Dopiero 2. Endlich/ zuletzt. Sic demum socios consumpta nocte reviso. V. syn. Tāndem dēnĭque, pōstrēmo.
Dēmūsso, sub Zmilczeć Strawić 2.
dēmūtĭlo, ścinam. abhauen.
dēmūtātio, Plin. corr. Mutatio.
dēmūto, Odmieniam, Odmięniam się. verändern
Dēnārĭus, adiect Dźieśiątkowy, Podźieśiątny. das so in sich 10. halt. Unus sæpe tibi tota denarius arca. M. Denariis tribus invitas & mane togatum idem. In denario substantivo a breve quidam faciunt auctoritate Catonis, nixi illa: Dilige denarium, quidam antipitem dicunt ex Martiali. Sed utrobique longa esse potest cōtractione scilicet. Dēnārĭum Dēnārĭis
dēnārĭus, subst: Poczworny. ein alter Pfenig.
dēnārro, Rospowiadam Powiadam 1. erzehlen.
dēnāscor, Umieram, & sub Ubywá. sterben.
dēnāso, as. Nos ukąśić.
dēnăto, Przepłynąć Wypływam. Hinab und unter sich schwimmen. Tusco denatat alveo. Glyconic. syn. Năto nōn. phr. Flŭvĭum trānsmītto nătātu Flūmĭna nāndo trājĭcĭo sŭpĕro, Sĕcūndo flūmĭne niti. v. Nato.
dēndrăchātes, æ. m. gr. Achatek.
dēndrītes, æ. m. gr. Kámień drzewny.
dēndrŏcīssus, gr. Blußcz drzewny.
dendrŏfalcus, Kobus.
dēndrŏĭdes, is. n gr. Románowe żiele.
dēnĕgo, Odmawiam 2. Nie dáię 3. Zápieram się Niedopußczam, Martwię 2. Abschlagen/laugnen. -- Annis tibi deneget undas. Ovid. syn. Nĕgo, ăbnĕgo, ăbnŭo, rĕnŭo, rĕcūso. v. Abnego Recuso.
dēni, Dźieśięć czego. Dźieśięć á dźieśięć. Zehen. Bis denas Italo taxamus robore naves. V
dēni, æris. subaudi asses, sub śiedm pięniąßkow, Pięniądz Poczworny groß.
dēnĭcāles fēriæ. żałobá 1. (chen.
dēnigro, Czernię Brudzę Kopcę. schwartzmadēnĭque, Ná ostátek Dopiero 2. Zu letzt. Est modus in rebus, sunt certi denique fines. Hor. syn. Tāndem, demum pōstrēmo.
dēnōdo arcum. Spußczam łuk.

Dēnōmĭnātio, *Názwánie.*

Denominativum nomen apud Gramáticos quod ab alia voce quomodocunq; simili ducitur, ut prudentia a prudens, cubile à cubo, Officium ab Officio is Sipontio.

Denominativum apud Dialecticos, quod ab alio nomine voce, & Significatione simili ducitur, ut candidū à candore.

dēnōmĭno, *Nážywam 1. 2. 3.* Ernennen. *Denominatus & nepotum.* (Jamb. cum syll.) *syn.* Vŏco, āppēllo, nōmino, dīco.

dēnormo, Szepcę. (*Nazianzen: sic usurpat.*

Denotatio, Ecclesiastici 5. 1. damnatio, Unieco & denotatus, us. Tertull: i. denotatio; nota infamia.

dēnŏto, *Náznaczam Znáczę 2. Łżę 2. Ostáwiam.* Abzeichnen/anschreiben. *syn.* Sīgnĭfĭco, dēsīgno, nŏto. (*vid. dentes.*

dēns, *Ząb 1. 2. Hak. sub Grzebień.* Ein Zahn.

dēns aratri vomeris. *Kroy pługowy Násad.*

densa pro densè. Gęsto.

dēnsātĭo, *Stłaczánie, Zgęstnienie.* Dickung.

dēnsātus, *Gęsty 2.* Dick gemacht. dēnse, *Gęsto 3*

dēnsĕo, *Gęśćieię Zgęszczam Zśiada się.* dick wer: (den.

dēnsĕor, *śćiskam się Gromádzą się.*

dēnsĭtas, *Gęstwá 1. Gęstość.* Dicke.

dēnso, *Stłaczam 2. Zgęszczam* Kupię. Dick machen. *Vela dabit, vos unanimi densate catervas* Virg. *syn.* Cōndēnso, stīpo, cōgo, spīsso. *phr* Jŭppĭter hūmĭdus Austris dēnsat, ĕrant quæ rāra mŏdo & quæ dēnsa rĕlāxat. *Virg.*

dēnsor, *Gęśćieie śćiskam się.*

dēnsus, *Gęsty 1. 2. 3.* Dick. *Corvorum increpitat densis exercitus alis.* Virg. *syn.* Dēnsātus, cōndēnsātus, cōmpāctus, crassus, spīssus.

dēntāle, *Nasad, Rádło, an Broná? & Zębak ryba.* Krumme des Pflugs. *Binæ aures, duplici aptantur dentalia dorso.* Virg.

dēntālis, *Zębak rybá.*

dentaria maior, Gniazdo źiele.

dentaria minor, Bábie żęby źiele.

dēntārpăga, f. dentarpax, ăgis. m. *Zębne kleszczyki bárwierskie.*

dēntāta charta. *sub Gładzony, duplici sensu.*

dēntātus, *Zębáty 1. 2. Ostry 3.* Der Zähne hat. *Sic dentata sibi videtur Ægla.* (Phal.)

dēntes nudo, restrīngo. *Oszczerzam się.* dēntes. *Zęby.* Die Zähne. *Sputaque per dentes ire cruenta cavos.* P. *epith:* Răbĭdi, dūrī, vălĭdi, cāndēntes albi vūlnifici, ūnci spūmōsi, mĭnāces, nĭvĕi, cāndĭdi prædūri mōrdāces ăcūti, mŏlāres genŭīni fērrāti, fædi pūtrĭdī, sōrdĭdi. *phr.* Cāndĭdŭli dēntes; ŏcŭlīque vĕnūsti. Dīsjectīsque ōssĭbus ōris, ăvĭdo cōnvēllēre dēnte. Quid dēntem dēnte jŭvabit rōdēre, īmmēnsūmque căput, dēntes utrīnque mĭnāces. Sœvus & īnfēlix fŭrĭāli dēnte pĕrēmit. *v. Mordeo.*

Dēntex, ĭcis. m. *Zębak rybá.*

dēntĭcŭlātum olus. *Szpinák.*

dēntĭcŭlātus, *Zębáty 2. Nárzynány.*

dēntĭcŭlus, *Ząbek.* Ein Kleiner Zahn.

Dentiducus, idem quod Dentarpaga Cælio Aureliano è Græco. (*rigit Junius: Dente, faber.*

Dentifabres, al. dentefabres rastros, apud Enniū, cor

dentīfrangĭbŭlum, Pięść 1.

dentifrangibulus, Zębootłuk ibidem.

dēntĭfrĭcĭum, *Zębny proch.*

dentĭlĕgus, Zębow zbieracz, & sub wybiiam 3.

dentilŏquus Plaut. corr. dentilegus.

dēntio, is. *Zęby puszczam,* Szczekam, *zębomá.*

dēntīscālpĭum, *Zębná szpilká.* (Zähnen.

dēntītĭo, *Zębow puszczánie.*

dēnto, *onis Nomen parasiti vel helluonis à dentibus fictum, ut bucco, capito, &c. Zębal.*

dēnubo, *żenię się.* verheyrathen.

dēnūdo, *Ebnażam.* Entblössen/berauben. *Denudat, artus durus, atque ossa amputat.* (Jam) *syn.* Nūdo, ēxŭo, spŏlĭo.

dēnūntĭātĭo, *Obwieszczenie, Wskázánie, Wypowiádánie Odpowiedź 4.* Verkündung.

dēnūntĭo, *Oznáymuię Obwieszczam 1. Odpowiádam 2. Nákázuię, Sądy zápowiedźieć.* Verkündigen. *Tristes denuntiat iras.* Virg. Nūntĭo, sīgnĭfĭco dēclāro īndico ās, prædīco is.

dēnŭo, *Zuowu* Wiederumb/abermahl. *Denuo qui mihi det veteres arcessere Musas.* S. *syn.* Rūrsum, rūrsus, ĭtĕrum.

denuo fingo. Przerabiam.

Deo fāvente, vŏlente. *Dali Bog 1. 3.*

Deo teste promitto. Przysięgam.

Dĕocco, as. *Bronuię.* Eggen.
deōnĕro, *Używam. Rozśiodłáć.* Entladen.
dĕōro, Kończę rzecz.
dĕorsum, *Ná doł, Ná dole. Corporis Officium est quoniam premere omnia deorsum.* Lucr.
dĕoscŭlor, *Cáłuię.* Küssen. *Hos amplectitur, hos deosculatur.* (Phal.) *syn.* ōscŭlor, āmplĕctor. *v. Osculor.*

D E P

Dēpăcīscor, *Umawiam się Wymawiam sobie Przystáię ná co. Ważę ná co gárdło.* Einen Vertragt machen.
dēpāctus *à depango, Wćięty.*
dēpāctus, *à depaciscor, v. depaciscor.*
dēpālātio Wybiegánie.
dēpalmo, Policzkuię. (Einschlagen.
dēpāngo, *Sádzę płonki, Wtykam, Wbiiam 1.*
dēpasco, *Przypasam, Spasam, Wyiádam, Wniwecz obracam.* Abweiden. *Luxuriem segetum tenera depascit in herba.* Virg. *syn.* Pāsco pāscor, ĕdo, *vel* mĕto, dēmĕto.
dēpascor, *Wyiádam, Tráwię 2. Trawi ogień, Wniwecz obracam.* verzehren.
dēpāstĭo, *Spas.* dēpāstus, *Ogłodány.*
dēpāvio, *Biię kogo, Wybiiam 10. Zbiiam gębę.* Schlagen.
dēpaupĕro, Zubożyć. arm machen.
dēpĕciscor, idem depaciscor.
dēpĕcto, is. *Czeszę. Skubię.* Abkämmen.
Depector Apuleo, qui depeciscitur Colvius G. Stevechius. (litych.
dēpĕcŭlātor, Wyłupićiel, Złodźiey dobr pospo-
depĕcūlor, *Wyłupuię 1. Krádnę 1. 3. Wykradam.* berauben.
dēpello, *Zgániam 2. Odgániam, Odradzam 1. Odsądzam 2.* Von sich stossen. *Depulit, & cœlo tandem miseratus ab alto est.* Virg. *syn.* Pēllo ēxpēllo, rĕpēllo, propūlso, Propēllo dējĭcio, dēcūrbo, ēxtūrbo. *v. Pello.*
dēpendeo, es. *Wiszę 1. Záwiśło.* Hinab hangen. *Atria dependent lychni laquearibus aureis* Virg. *syn.* Pēndĕo, sūspēnsus sum.
dependo, is. *Płacę 1. Odważam 1. Karzą mię.* Bezahlen.

Depēnsa lana. *sub Odważam.*
depensum, Koszt Winá 2.
deperdo, *Utracam co.* Verlieren, verderben. *Et membratim vitalem deperdere sensum.* L. *syn.* Pērdo, āmītto.
dēpĕreo, *neutr. Ginę.* Zergehen/ verderben. *Gens hominum vitio deperitura fuit.* Ov. *syn.* Pĕrĕo, dīspĕrĕo, īntĕrĕo, cōncĭdo.
depĕrĕo. *activ. Miłuię barzo.*
depesta. Konew depētīgo, *Liszay.*
dēpēxus, *Wyczosany tr.* abgekämmt.
dēpīlātĭo, *Skubienie.* depīlātor, *Obrywacz.*
dēpīlātus, *Oberwány.* dēpīlis, *Goły.*
depīlo, *Obrywam 2. Skubię, Gárbuię.* abreissen.
depīngo, *Máluię, Opisuię 1. Poymuię myślą.* Abmahlen. *Quæ manus obscænas depinxit prima tabellas.* P. *syn.* Pīngo, pīctūro, adūmbro.
Deplanis runcinarum lævigata simulcra. Arnob. i lævigationibus à Deplanum, an à Daplana instrumento lævigante?
dēplāngo, *Opłákiwám.* Beweynen.
deplāno, as. *Rownam, Wykłádám 2.* eben machen.
dēplānto, *Oczosnąć, Uczosnąć, Ucinam.*
depleo, *Zlewám 3. Przelewam 1. Ulewam Wy-*
dēplōrāndus, *Záłosny.* (prożniam.
dēplōrātū, *Odstąpiony od lekárzá, & in Zginąłem*
dēplōro, *Opłákiwam, Nárzekám, Uskárzam się, Nápłákáć się, Záłuię.* Beweynen/ beklagen. *Et deploratæ limen adire domûs.* Ovid. *syn.* Lāmēntor, lūgĕo, fleo, plango, quĕror, cōnquĕror, gĕmo, dŏlĕo. *vide Fleo, Queror.*
dēplūmis, *Goły.* depluo, *Deszcz pádá.*
dēpŏlĭo, is. *Gládzę.* Poleruię, *Szoruię, Wyćieram.* außbutzen. dēpŏlītĭo, *Wyprawá.*
Deponens, verbum apud Grammaticos est, quod in or. exiens activam vel neutram habet significationem & constructionem. Per Antiphrasim sic dictum ait Caris; quod literam R. deponere & amittere non possit.
dēpōno, *Składam, Pokładam 1. 2. Sádzę 2. Uymuię. Zakładám się o co. Powierzam, Odwodzę się.* Ablegen, niederlegen. *De grege non ausim quicquam deponere tecum.* Virg. *syn.* Pōno, rĕpōno, ābjicio, dīmītto, ēxŭo, rĕlinquo *vel* cōm-

vel cōmmito, crēdo, *vel* pīgnŏre certo.
Dēpono feritatem, *Ogłáſkáć ſię dáię.*
dēpōno hoſpitem, *Rozgośćić ſię.*
depono vino aliquem. Upáiám.
dēpōntānus, *Zgrzybiáły, Wolny* 2.
dēpŏpŭlātĭo, *Puſtoſzenie Spuſtoſzenie.* Beraubung.
dēpŏpŭlātor, *Spuſtoſzyćiel.*
dēpŏpŭlor, *depopulo, Puſtoſzę.* plündern, berauben. *Agmine læſuro depopulentur aves.* Ov. *ſyn.* Vāſto, pŏpŭlor, dēprædor. *v. Vaſto.*
dēpōrtatĭo, *Záwieżienie, Noſzenie, Wygnánie.* Abtragung.
deportātus, *Wygnány.* vertrieben.
dēpōrto, *Zánoſzę, Záwożę, Przynoſzę, Wygániam.* abtragen.
dēpōſco, *Żądam* 1. *Domágam ſię, Podeymuię ſię, Upominam ſię.* Begehren. *Aut prius infecto depoſcit præmia curſu.* P. *ſyn.* Pōſco, ēxpōſco, rĕpōſco, pĕto, pōſtŭlo.
dēpŏsĭtārĭus, *Pokładnik.*
dēpŏsĭtĭo, *Pokładánie* 2. *Złożenie* 2. *Składánie* 3. *Zwłoczenie* 1. Ablegung.
dēpŏsĭtor, *Pokładnik* 2. dēpŏsĭtum, *Pokładnik.* Hinterlag.
dēpŏsĭtus, *Odſtąpiony od lekárzow, Zwątpiony* Hinterlegt. *Ille ut depoſiti proferret fata parentis.* Virg. *ſyn.* Pŏsĭtus, ābjēctus, rĕlīctus, cōmmīſſus, crēdĭtus.
depoſtfetantes, ſub Od kotnych. depoſtŭlo. Domágam ſię. dēprædātĭo, *Łupieſtwo.* Beraubung
dēprædor, *Łupię* 2. Berauben. *v. Prædor. Depopulor.*
dēprælĭor, *Potykam ſię, Zbiiám ſię.* ſtreiten.
dēprandius, *Ná czczo.* nüchtern.
dēprāvāte, *źle, Przewrotnie* böß.
dēprāvātĭo, *Pſowánie, Wykrzywiánie, Wykręcánie, Skázá.* Verderbung.
dēprāvo, *Pſuię* 1. 2. *Obćinam* 2. *Zgwałćić.* Verderben / verkehren. *Depravare fidem, Chriſtique invadere regnum. ſyn.* Cōrrŭmpo, vĭtĭo, ădŭltĕro.
deprĕcābĭlis eſto, Pſal. 89. *Day ſię ubłagáć.*
deprecaneum fulmen, ſub Piorun.
dēprĕcātĭo, *Przepraßánie, Przyczyná, Wypráßánie, Proźbá, Odpraßanie Odwracánie czego złego, Záklinánie.* Fürbitt, Abbitt einer Miſſethat.
dēprĕcātor, *Przyczyńcá, Wyprośićiel.*
Deprecatorius 1. *Machab.* 10. *Verba deprecatoria Słowá proźby, ábo proßące.*
dēprĕcor, *Proßę* 1. *Przepraßam, Przyczyniam ſię, Wypraßam ſię* 1. 2. *Złorzeczę.* Abbitten. *Sæpe precor mortem, mortem quoque deprecor idem.* Ovid. *ſyn.* Prĕcor, rŏgo, ſŭpplĭco. *vide Precor.*
dēprĕhĕndo, *Obáczam co, Doświadczam* 2. *Domácáć ſię* 2 *Doyrzę* 2. *Nayduię co u kogo, Dochodzę, Záſtáię* 1. *Schodzę* 1. 2. Erfinden / mercken. *Deprendes animæ tormenta latentis in agro.* Juv. *ſyn.* Cōmprĕhĕndo, āgnōſco, cōmpĕrĭo, ādvērto, ănĭmādvērto.
dēprĕhēnſio, *Przeſtrzegánie.* Ergreiffung.
deprendo. contractum ex deprehendo Poëticum. idem Deprehendo.
dēprēſſĭo, *Znižánie. depreſſĭtas, Niſkość.* Vnterdruckung. dēprēſſĭus, *ſub Głęboko.* dēprēſſus, *Niſki.* unterdruckt
deprĕtiatus, ſub Tánieię. depretio, as. Cenę ſpuſzczam. gring ſchätzen.
dēprĭmo, *Obćinam, Zniżam, Náchylam* 1. *Tłumię, Poniżam, Przewazam* 1. *Pogrążam.* Vnterdrucken. *Et ne deprimeret fluctuſve, lapiſve carinam.* Ovid. *ſyn.* Cōmprĭmo, āffīgo, āttĕro, prōtĕro, cōntĕro, cōncŭlco, dējĭcĭo, dēmītto, dēpēllo.
dēprĭmor, *Uważam ſię.*
dēprōmo, *Dobywam, Wybieram, Wymyślam.* Herauß ziehen / herauß nehmen.-- *Et ultricem pharetra depromo ſagittam.* Virg. *ſyn.* Prōmo, ēxprōmo, prōfĕro, expōno, ērŭo, ēxtrăho.
dēprŏpĕro, *Przyſpießam, Pilnie co robię.* faſt eylen.
depsĭtĭcus, vel potius depsĭtīcius, depſtĭtius panis Nagniećiony, Gniotká.

dēpſō, ui. *Gniotę, Depcę, Rozczyniam, Nierzą-du pátrzyć.* weich machen mit den Händen/ Knetten.
dēpūber, dēpūbis. *Niedorosty.* jung.
dēpūbes, *Niezárosty.*
dēpūdere didicit. *Niewſtydliwy.* unverſchambt.
depūdīcāre, Zgwáłćić. Ein Frauenbild ſchwächen (*mus Niewſtydzę ſię.*
dēpūdui, *à depudeſco quo uſus eſt S. Hieronymus*
dēpūgnātio, *Potyczká.* Streit.
dēpūgno, *Potykam ſię, Biedzę ſię.* Streiten/ kämpffen. *Non mea magnanimo depugnat teſſera talo.* M. *ſyn.* Pūgno, cērto, dēcērto, dīmīco, cōnflīgo, cōngrĕdĭor.
dēpūlsio, *Odpor 2. Oddalenie.* Abtreibung/ Verſtoſſung.
dēpūlſo, *Zganiam 2. Rum czynię.* abtreiben.
dēpūlſor, *Odgániacz.* (nigen.
dēpūrgo, *Chędożę Pelę. Skrobię, Strugam.* reinigen.
dēpūro, as. *Klaruię.* Klaren.
dēpūto, *Obćinam 1. Szácuię. Ráchuię 1. Skázuię Mniemam.* Dafür halten. *Non mihi falx nimias Saturnia deputat umbras.* Ovid. *ſyn.* Pŭto: ſtătŭo, cōnſtĭtŭo, deſtĭno, *vel* mĭtto, lĕgo, ās.
depūvio, Biię kogo, Wybiiam, Zbiiam gębę.
dēpygis, *ſub Zadkowe części.*
dēquĕror, Uſkarżam ſię. ſich beklagen.

DER

Dērādo, *Odſkrobuię, Strugam, & ſub Odſzpuntowáć.* abkratzen/ abſchaben.
dērĕlīctio, derelictus, us. *Opuſzczenie.* Verlaſſung.
dērĕlīctus, *Puſty.* Verlaſſen. (laſſung.
dērĕlinquo, *Odbiegam 2. Opuſzczam.* verlaſſen
dērĕpentē, *derepentīno, Nágle.* ſchnell/ unverſehnlich. dērĕpo, *Złáżę.* abſchleichen.
dērīdeo, *Smieię ſię.* Verlachen/ verſpotten. *Derident ſtolidi verba Latina Getæ.* Ovid. *ſyn* Rīdĕo, īrrīdeo, lūdo, īllūdo, dēlūdo. *phr.* Īngĕmĭnāre căchīnnum. Māgno āllātrāre căchīnno. Lōrĭpĕdem rēctus dērīdĕat, æthĭŏpem ālbus ēxcūſſo, pŏpŭlum ſūſpēndĕre nāſo. Mōrdente căchīnno āſſĭlit. *vide Jocus, Irrideo.* (ten.
dērīdĭcŭlo eſt, *Szydzą z niego* Er wird verſpottet.
dērīdĭcŭlum, *Náśmiewiſko, Szyderſtwo.* Verſpottung.
dērīdĭcŭlus, *Błażeńſki.* (ſpottung.
dērĭpio, *Zdźieram, Zrywam.* Hinnehmen. *Deripit ex humeris auro &c.* Virg. *v. Eripio.*
dēris, *gr. ſub Kołdrá.*
dērīſor, *Náśmiewcá.* Verſpotter. *Qua Timelen ſpectas, deriſoremque Latinum.* Mart. *ſyn.* īrrīſus, īllūſus. (*ſko.* Außlachung.
dērīſōrius, *Szyderſki.* dērīſus, us. *Náśmiewiſko.*
dērīvātio. *Prowádzenie, Náćiągánie, Pochodzenie.* Abwendung.
dērīvātīvus, derivatus. *Pochodzący.*
dērīvo, *Prowádzę wodę. Ciągnę 2. Náćiągam ná ſwoy, Udźielam, Obalam ná ſię, Obracam 4. Zwálam 2. Skłádam winę; Záćieram 2.* Ein Bächlein anders wohin führen. *Derivare queunt, animam curaque levare.* Lucr. *ſyn.* ăquam, rīvum dēdūco.
dērōdo, *Gryzę. Ogłodáć.* abbeiſſen.
dērŏgātor, *Nágáná, ſub Uſtáwę gánię.*
dērŏgātor, *Uymácz.*
Dērŏgātīvus, derogātōrius, Umnieyſzáiący.
Dērŏgīto, Pytam. Fragen.
dērŏgo, *uſtáwę gánię*, Poniewáżam, *Uwłáczam 2. Uymuię, Umnieyſzam, Kredyt zepſowáć.* benehmen, abziehen. *ſyn.* dētrăho aut dērōſ9, *Ogłodány.* (fero, *vel* mĭnuo, *v.* ābrŏgo
dērūncĭno, *Oćioſuię, Ogołoćić.* beſchneiden, *Quantitatem ambiguam vide in Runcina.*
deruncio, Chędożę.
dēruo, *Strychuię, Upadam 2.* abfallen.
dērupta *orum, Przerwa 1. Przepáść.* ein Ritz in
dēruptus, *Záwieśiſty, Przepáśćiſty.* (der Erden

DES

Des, idem Bes. Dētăbūlo, *Utwierdzam.*
Deſăcro, Sprofanowáć. Entweyhen.
dēſævio, *Srożeię. Páſtwię ſię, Wyſzáleć, Łagodnieię, Przeſtáię, Zábiiam 2. Uſtáie ſię co 2.* Wüten. *Nec dum deſæviat ira.* Luc. *ſyn.* Mītĭgor, plăcor, mītēſco.

Deſal-

Dēſalto *ſub Odtáńco wáć.* Aufſhören zu tantzen
Deſcapulatus, apud Senec. Scalig. pro homine diſcincto molli, fluxis veſtibus: alii legunt, De capſula totus, eodem ſenſu.
Dēſcēndo, *Zſtępuię. Zśiadam, Przyſtępuię 1. Przyſtáię, Wyſtępuię 1. Ućiekam.* Hinab ſteigen. *Aut ſalvum deſcendere monte leonem.* Virg. *ſyn.* L. Lābor, dēlābor, īllābor, dēmīttor dēsīlio. *phr.* Sūbdūcta ad mānes īmo dēſcēndimus ūnda. Sūmmo dēlābor ōlympo. Dēlāpſus āb æthēre ſūmmo dēsīlit in tērras. Dē cœlo lāpſa per ūmbras ſtēlla fācem dūcēns mūlta cum lūce cūcūrrit. Hārum ūnam cēlērem dēmīttit ab æthēre ſūmmo, īlla vōlat cēlērīque ad tērram tūrbīne fērtur: nōn secus āc nērvo per nūbem īmpūlſa sāgītta, ſtrīdens & cēlēres īncōgnīta trānsīlit ūmbras. Gēmīnæ cum ſōrte cōlūmbæ īpſa sūb ōrā vīri cœlo vēnēre vōlāntes. *vide è Cœlo deſcendere.*
dēſcēnsīo, deſcēnſus. us. *Zſtępowánie.* Abſteigung.
dēſciſco. *Odpadam 2. Oddáię, Odſtępuię 2. Wyſtáią, Zoſtáię.* Abweichen.
dēſcōbīno, *Oſkrobuie.* Abkratzen.
dēſcrībo, *Opiſuię 1. Przepiſuię 1. Roſpiſuię 1. Popiſuię 2. Náznaczam; Mierzę.* Abſchreiben/beſchreiben -- *Rhenum aut pluvius deſcribitur arcus.* Hor. *ſyn.* ēxaro ēxſcrībo ſcrībo, cōnſcrībo tranſcrībo, *vel* dēsīgno dēlīnĕo. *phr.* īmo hæc in vīrīdi nūper quā cōrtīce fāgi Cārmīna dēſcrīpſi & mōdūlans āltērna nōtāvi.
dēſcrīptīo, *Opiſánie, Popis 2. Roſpiſánie, Określenie, Wypis* Beſchreibung.
deſcrīptiūncŭla, *Opiſánie.*
deſcriptum, *Wypis*
dēsēco, *Podćinam, Ućinam, Sćinam, Obćinam 2 Koſę, żnę, Odćinam, Piłuię 2.* Abſchneiden/abhauen. *Ni patrium crinem deſecuiſſet amor* Ovid. *ſyn.* Sēco, Scīndo.
dēsēcro, *Sproſanowáć, Degrádowáć, Składam ko-go.* entweyhen.
dēſēctīo, *Siekánie.* Abſchneidung.
dēsēro, *deſerui. Odbiegam 2. Przeſtáię czego, Opuſzczam 2. Odſtępuię czego, Serce trácę, Nie ſtánąć ná rok, Nie rátowáć.* Verlaſſen. *Littora deſeruere, latet ſub claſſibus æquor.* Virg. *ſyn.* Dēſum līnquo, rēlīnquo, nēglīgo, mītto ōmītto, prætērmītto, *vel* deſtītŭo, prōdo, *vel* sērō dēfīgo. *phr.* Dēsērīmur vītīis, fūgit īndīgnāta vōlūptas. Hic ſtērilem ēxīgūus nē dēsērat hūmōr ārenam, in Dōmīnum vētērem dēsērūiſſe fīdem. Hānc quōque dēsērīmus ſēdem, paucīſque rēlīctis.
Dēsēro, *deſevi. Wśiewam, Sádzę płonki, Szczepię, Wtykam, & ſub Sádzony.* ſäen/pflantzen.
dēſērtīo, *Opuſzczenie, Uſtąpienie* Verlaſſung.
deſerto, as. Opuſzczam 2. verlaſſen.
dēſērtor, *Odſtępcá, Zbieg 1. Nieſtawáiący żołnierz, odbiegácz.* Ein Abtrinniger.
dēſērtum, *Puſtyniá.* Einöde/Wüſte. -- *Lybia deſerta peragro.* Virg. *ſyn.* ērēmus, solĭtūdo, rēcēſſus. *epith.* ārdūum, longum, īncūltum trīſte, mæſtum, āvīum. *phr.* Lōcus avīus āvīa cūrſu; dum sēquor, & nōta ēxcēdo rēgīone vīārum. Deſērta tērra, ōra tēllus. Dēſērta lōca dēſērta rēgīo in dūmis īntērque hōrrēntīa lūſtra. Sōlis ēxēgit mōntībus ævum Qua nūlla hūmāno ſit vīa trīta, pēde. Hæc cērte deſērta lōca & tācītūrna quērēnti: & vācŭum Zēphȳri pōſſidet aura nēmus. Hīc līcēt ōccūltos prōfērre īmpūne dō lōres. Sī mōdo ſōla quēant ſāxa tēnēre fīdem; & quōdcūnque mēæ pōſſūnt nārrare quērēlæ, cōgor ād ārgūtas dīcēre ſōlūs āves. *Prop:* Nōn ālīa eſt māgis & lībēra & vītio cārens Rītūſque mēlīus vita quæ prīſcos cōlat, quam quæ relīctis mœnībus ſȳlvas āmat. Nōn īllum āvāræ mēntis īnflāmmat fūror. Quī ſē dīcāvit mōntīum īnſōntum jūgis: Sed rūre vācŭo pōtītur & āpērto æthēre: Nūnc īlle rīpam cēlēris ālphei lēgit Nūnc nēmōris ālti dēnſa mētītur lōca ūbi Lērnā pūro gelīda pērlūcet vādo Sēdēmque mūtat. Hic āves quērūlæ frēmūnt. Rāmīque vēntis lēnē pērcūſſi trēmunt vētērēſque fāgi: jūvat hic aut āmnis vāgi prēſſīſſe rīpas, cēſpīte aut nūdo lēves dūxīſſe ſōmnos sīve fōns lārgus cītas Dīffūndit ūndas, sīve per flōres nōvos fūgiēnte dūlcis mēmōrat rīvo sōnus, ēxcūſſa ſȳlvis pōma cōmpēſcunt famem, & frāga pārvis vūlſa dumētis cibos fācīles mīnīſtrant Rēgīos lūxus procul eſt īmpētus fūgīſſe: ſōllīcito bībant auro sūpērbi: Quām jūvat nūda mānu cāptāſſe fōntem. *Senec vide Antrum.*
dēſērtus *à deſerui Opuſzczáły, Puſty.* Verlaſſen. *Deſertis olim fleverat æquoribus.* Prop. *ſyn.* Rēlīctus, *vel* rēmōtus, dīſsītus, vāſtus.
dēſērvīo, *Służę 1. Dogadzam 2.* dienen.

Dēſes, idis. om. *Gnuśny.* Faul, träg. *It vacuum in montem, quâ deſidis atria ſomni.* Ovid. *ſyn.* Dēsĭdĭōſus, ĭnērs, ignāvus, ſēgnis, ēnervis, lānguēns, tōrpēns, tārdus, pĭger. *vide Piger.*

dēsĭco, pro diſſeco, Rozćinam.

dēsĭdæmon, *gr. Sumnienia trwożliwego.*

dēsĭdeo, *Prożnuię, Siadam 3. Gnuśnieię.* Sitzen faulentzen. *Deſidet, atq; aliqua ſemper in aure ſonat.* Mart. *ſyn.* Dēſido, rĕſido, rĕsĭdĕo, ſum dēſes. (wird.

dēsīdĕrābĭlis, *Pożądány.* werth das begehrt

dēsīdĕrātĭo, *Pożądánie.* Begierde.

dēsīdĕrātur, *Niedoſtáie.* es mangelt.

dēsīdĕrĭum, *Pożądánie, Záłobá.* Begierde Verlangen. - *Domuſq; -ſubit, deſideriumq; locorum.* Ovid. *ſyn.* Vōtum, cŭpīdo, ămor, ārdor, sĭtis. fămes. *epith:* ārdēns, flāgrāns, īmmēnſum, vĕhĕmens, īngens, vēſānum, nĭmĭum, dīrum. *phr.* Cūris ăcŭens, ſtĭmŭlāns. Vēlle sŭum cuīq; eſt nec vōto vīvĭtur ūno. Vōta trānſcēndi mĕa, sĕcŭndet, qui pŏtēſt, nōſtrum Dĕus. Nē tĭbi rēgnāndi vĕnĭat tam dīra cŭpīdo: opum fŭrĭoſa cŭpīdo. Sed ſi tāntus ămor cāſus cōgnōſcĕre nōſtros. ămor ūrget hăbēndi. Laudum pērcuſſus ămōre, auri ſācra fămes, īmpĕrĭi sĭtis crŭēnta ēxāgĭtāns ănĭmum, ō dēsīdĕrii ſūmma căputque mĕi, āccŭrre ō nōſtrum dĕcus, ō mĕa măxĭma cūra. Votis ōmnĭbuſque bŏnis, prĕcĭbūſque vŏcātus āpprŏpĕra: Idem ōmnes sĭmul ārdor hăbet. Tāntus ămor laudis. *v. Cupido.*

dēsīdĕrĭum alicujus ferre non poſſum. *Tążę.*

dēsīdĕro, *Potrzebuię 1. 2. Niebácżę.* Verlangen/ begehren/ wünſchen. *Sed neq; jam fætq deſiderat arbore demptos.* Ovid. *ſyn.* Cŭpĭo, ŏpto, ēxōpto, quæro, vŏlo, āſpiro, ārdĕo lĭbet, plăcet. cōrdi ēſt. *phr.* īdem ōmnes sĭmul ārdor hăbet; ălĭquid jām īnvādĕre māgnum mens, ăgĭtat mĭhi. Jŭvĕnili ārdēbat ămōre. Fērt ănĭmq cauſas tāntārum ēxprōmĕre rērum. Cōncūrrĕre in ārcem cum ſocĭis ārdēnt ănĭmi. Sūſpīrāre alĭquem Lōngo sŏcĭos ſērmōne rĕquīrunt. Nĭmĭos ōptābat hŏnores. Lætĭtĭāque, mĕtūque ăvĭdi cōnjūngĕre dēxtris ārdēbant. *vide Deſiderium, & Opto.*

dēsĭdĭa, deſidies. *Gnuſność, Prożnowánie.* Trägheit, Faulheit. *Deſidia, aut quidquid vitâ meliore paraſti.* Hor. *ſyn.* Pigrĭtĭa, tōrpor, ſēgnĭtĭes, ignāvia ĭnĕrtĭa. *epith.* īmprŏba, ĭnānis mōllis, īmbēllis, ſēgnis, tōrpens, ſōrdĭda ĭners, măla, trīſtis, fāſtidĭōſa. *vide Pigritia.*

dēsĭdĭæ ſe dare. *Zlenieć.* Faul ſeyn.

Dēsĭdĭābulum, Jáſkińiá, Piwnicá.

dēsĭdĭoſe, *Gnuśno, Prożnuiąc.* Faul.

dēsĭdĭōſus, *Gnuśny, Prożnuiący.* Faul.

dēsīdo, is. *Pogrążam ſię, Tęchnę, Západam, Upádá morze, Klękam.* ſich ſencken ſitzen. *Cur vada deſident, & ripa coerceat undas.* St. *ſyn.* *dēsĭduo, Długo 1.* (Dēſidĕo, reſidĕo, rĕsīdo

dēsīgnātĭo, *Náznáczeńie, Określenie, Model Rozłożenie, Ryſowáńie 2.* Angebung/ Ordinantz.

dēsīgnātor, *Stánownicży, Igrzyſk ſprawcá, Márſzałek.* ein Anweiſer / Regelführer.

dēsīgnātus, *Miánowány.*

dēsīgno, *Znácżę 1. 2. Opiſuię 1. Obieram 2. Zbroił co.* Verzeichnen. *Deſignatorem decorat lictoribus atris.* Hor. *ſyn.* Nŏto, dēnŏto, dēmōnſtro, oſtēndo dēſcribo, dēfīnĭo.

dēsĭlĭo, *Zſkázuię, Zśiádam.* Hinab ſpringen. *Deſiluit Turnus bijugis, pedes apparat ire.* Vir. *ſyn.* Dēſcēndo, ēxĭlĭo, cado.

dēsĭno, is. *Przeſtáię: Zániechawam, Uſtáie co, Kończy ſię, & ſub Nie.* Auffhören/ ablaſſen *Atq; ut vivamus, vivere deſinimus.* M. *ſyn.* Cēſſo fīnĭo, īntērmītto, dēsīſto, ōmītto, sĭno.

dēsĭno, is ſub Nierátowáć. (*vide Ceſſo.*

dēsĭpĭēntĭa, *Száleńſtwo 1.* Unſinnigkeit.

dēsĭpĭo: *Głupieię, Száleię 1 Trącę, Kwáſzę 2.* Narriſch ſeyn. *Deſipit, extendit nervos torquetur, anhelat.* L. *ſyn.* Delīro, īnſānĭo.

dēſiſto, *Przeſtáię 1. Zániechawam, Záſtáwiam 1. Odſtępuię czego. Odmięniam zdánie.* Abſtehen *Deſtitit extinctos natos lugere parentes.* C. *ſyn.* īntērmitto, dēsĭno, cēſſo.

dēsĭtus, *à deſero evi. Sádzony ſub Wtykam.* gepflantzet. *Deſita ne meriti vileſcat gratia facti.* F. dēsĭtus, *à deſino, ſub Przeſtáię.*

deſinere, Nieratowáć.

dēſōlātio, Opuśćiáłość, Spuſtoſzenie. Verlaſſung

deſolatorius, Puſtoſzący, ſub Puſtoſzyćiel.

Deſo-

Dēsōlātus, *Pusty, Opuśćiáły, Opuszczony*. Verlassen. *Disjectiq; duces, desolatique manipli*. Vir.
dēsōlo, *Pustoszę*. Berauben/ verwüsten *Vidimus, ingentes & desolavimus agros*. Virg. *syn*. Vāsto, dēpŏpŭlor.
dēspēctātĭo, *Pojrzenie*. Absehung.
dēspēctĭo, *Pogardzánie*. Verachtung.
dēspēcto, *Pátrzę ná doł z gory, Gárdzę, Przeyrzał*. herunter sehen/ verachten.
dēspēctus, ûs. *Pojrzenie, Wzgárdá*. Verachtung *syn*. cōntēmptus, nēglēctus.
despectus, a um: *Wzgárdzony*. Verachtet/ schlecht. *syn*. Spretus, rejectus, posthabitus, *vel* vilis, sordidus, abjectus. *vid. Abjectus*.
dēspērānter, *Desperacko*. verzäglich.
dēspērātĭo, *Rospácz, Zwątpienie, Desperácyá*. Verzweifflung. *Oscula delectant & desperatio barbæ*. Juv. (verzagt.
dēspērātus, *Zwątpiony, Desperat*. verzweifflet
desperno, is, Gárdzę. verachten.
dēspēro, *Rospaczam, Nádźieię ſtráćić*. Verzweifflen. *Nec quia desperes invicti membra Glyconis*. Hor. *syn*. Diffīdo. *phr*. Spem pōno, pērdo, ābjĭcĭo; ănĭmo, cădo, mēntem dēmĭtto. Sū perest spes nulla salutis. Nullam spērāte sălūtem. Spēs ōmnis adēmpta est, Fūndĭtus ŏccĭdĭmus. Nec spes lībērtātis ĕrat. Nēc spes ŏpis ūlla dăbātur; ăbsumpta sălus, nec spes jam restat Jūli. Nec mĭhi jam pătrĭam antiquam spēs ūlla vīdēndi; ōmnis spes ăbiit.
despĭcatio, *Wzgardá* 1. Verachtung.
-despicatissimus, *Podły*. schlecht.
despicatus, ti. *Wzgárdzony*. verachtet.
despicatus, us. *Wzgárdá* 1. Verachtung.
despĭcientia, *Wzgardá* 1. 2. *Pogardzánie, Pokorá*. Verachtung.
despicio, *Pátrzę ná doł z gory, Przeyrżáł, Gárdzę*. hinabsehen/ Verachten/ verschmähen. *Et Regum magnæ despiciuntur opes*. Tib. *syn*. Spērno āspērnor, temno, cōntēmno, nēglĭgo. respŭo, fāstĭdĭo, pŏsthăbĕo, nōn cūrro. *v. Despicio*.
despĭcor, aris. *Gárdzę*. Verachten. *v. Despicio*.
despĭcus despicuus, sub Pilny 1. *Wzgárdzony*.
Despŏlĭābulum, idem *Dispoliabulum*.

Despŏlio, *Wyłupuię* 1. *Odźieram* 2. berauben. *Despolies, tanta calliditate rapis*. Mart.
despondeo, *Obiecuię* 1. *Serce trácę, Nádźieię tracę, Ofowieć, Ożionąć, Zrękowáć*, 1. 2. versprechen/ Vermählen.
desponsa desponsata. *Zrękowáná*.
desponsatio, *Zrękowiny*. Vermählung.
despretus, Wzgárdzony.
Despūmo, *Piánę zbieram, Szumuię, Wyrzucam* 2. *ścieram* 1. *Szoruię, Gładzę, & sub Pięnię się, Wysypiam się, Ochłodnąć*. abschaumen *Et foliis undam tepidi despumat aheni*. Virg.
despuo, *Spluwam, Lekuię, Brzydzę się, Gárdzę* Außspeutzen. (schupen.
Desquāmo, *Skrobię* 1. *Oskrobuię Oczosnąć*. ent-
Destercōro, Chędożę. reinigen.
desterno, Rozśiodłáć.
desterto, Wysypiam się 2. außschlaffen.
destĭco, Piszczę. Et grillus grillat desticat inde sorex. Ovid.
destillātio, *Kápánie, Rymá, Spadki* 1. *Sapká & sub* Dystylowánie. Abtropffung.
destillo, *Śćiekam, Ośiąkam, Oćieká co, & sub Dystyluię*. hinab tropffen.
destĭmŭlare, *Skłoć, Nátykáć*.
destĭna, æ. Uwiązek, Podporá.
destĭnāta, *Zrękowáná*.
destĭnatē destĭnato. *Umyślnie, Zmownie*.
destĭnatio, *Upor, Postánowieńie, umyst*. Fürsatz.
dēstinatus, *Uporny, Stáły, Miánowány, Uwiązány Związány*. Verordnet.
destĭno, *Stánowię* 1. 2. *Náznáczam, Upieram się, Umyśliłem, Wiąże* 1. *Przywiężuię, Zwiężuię, Zrękowáć, Zmierżam Tuszę ożionąć* 2. *Kupuię, odważam sobie*. Fürsetzen/ verordnen. *Destinat imperio clarū, prænuncia veri*. O. *syn*. Trĭbŭo āttrĭbŭo āssigno: dēcērno cōnstĭtŭo
destĭtuo, *Opuszczam* 2. *Odbiegam* 2. *Opádłá ich wodá, Stáwiam, Utwierdzam*. Verlassen. *Non odio quidnam destituere mei*. Ovid. *syn*. Dēsēro, līnquo, rēlīnquo, dērēlīnquo.
dēstĭtutio, *Opuszczenie* 2. Verlassung.

Destri-

Destrīgmentum, *Oſkrobiny*.
destrīngo, *Oſkrobuię, Omykam, Uryẃam 3.* Abbrechen, abstreiffen.
destringor, *Sćieram ſię.* destructio, *Skáżenie*. Ein Zerstörung.
destruo, *Obalam 1. Pſuię 1. 2.* Zerbrechen, zerstören. *Destruat, aut captam ducat Getulus Jarbas.* Vir. *ſyn.* ēvērto, dīrŭo. *v. Everto.*
desuasor, Odradzáiący. desubito, as Obalam 1.
desubitò, *Nágle.* in der eyl.
desūbŭlo, as. Przekalam, & in Szydło.
desūdesco, Pocę *ſię.* desudatio, *Uśilność.*
desūdo, *Pocę ſię, Uśiłuię.* schwitzen.
desvĕfacio *desveo. Odkładam kogo.* Einen abgewehnen.
desuētūdo, *Odzwyczáienie.* Abwehnung.
dēsūgo, *Sſáć przestáię.*
desultor, *Prześiádácz, Oklep iádący, Powodnik, Kálwákátor.* der von einem Pferd auff das andere springt. (*dny, Niestáteczny.*
desultōrius, *Powodnik, Oklep bieżący, Końpowo-*
dēsultūra, *Zſkakánie.* Abspringung.
dēsum, *Niedbáły jestem, Przeſypiam ſpráwę, Niemáſʒ 1.* Mangeln/ nicht da eyn. *Desumq, ecce rates Deus has. &c.* St. *ſyn.* ābsum, dēfi- (cĭo dēsīdĕror.
dēsūmo, *Odbieram 1.*
dēsŭo, *Zſzywam.* zunäen. *ſub Zwieram 1.*
dēsŭper, *Zgory.* von oben/auff. *Inspectura domus, venturaque desuper urbi* Virg.
dēsurgo, *Ná dwor wielki.*
desursum, Zgory.

D E T

Dētēctio, *Odkryćie, Wydánie 8.* Entdeckung.
dētĕgo, *Odkrywam.* Entdecken, auffdecken. *Detegit imbelles animos. &c.* Luc. *ſyn.* ăpĕrĭo, pāndo, rĕsĕro, ōstēndo, rĕtĕgo, rĕclūdo, ēxplĭco. (Auffhaltung.
dētēndo, *Spuſzczam 3.* dētēntĭo, *Zátrzymánie*
deter inusitatum, Zły. (*ſię.* abwischen.
dētērgo, is. *Oćieram, Sćieram 1. & ſub Obliznię*
dētērgeo, es. *Oćieram, Sćieram 1. Obrywám 3. Ućieram, & ſub Liżę.* Absauberen. *Elicis & fœdo deterges, ſæcula victu.* Claud. *ſyn.* ābstērgo, tĕrgo, mūndo, dētērgo. *v. Abluo.*
deteriæ, i. macilentæ. ſub Chudy.
dētĕrĭor, *Gorſzy.* böser. *Perculit imperio deterioris heri* Cat. *ſyn.* Pējor.
dētĕrĭus, *Gorżey.* Böser. (stellung.
dētērmĭnātĭo, *Okreſlenie, Zámknienie 4.* Bestellung.
dētērmĭno, *Określam 1. Rozmierzam, Mierzę 2 Náznaczam, Gránicżę, Kończę.* Ein Ziel setzen. -- *Ut hinc teli determinet ictus.* Lucr.
dētĕro, *Sćieram 3. 4. Dźierzę ſzátę, Trę 4. Młocę, Wygłodáć, Przemárnowáć* Abschleiffen. *Deteret invalidos & via longa pedes.* J. *ſyn* Tĕrō, cōntĕro, āttĕro, ābsūmo.
dētērrĕo, *Odſtraſzam* Abschrecken. *Cædibus & victu fœdo deterruit Orpheus.* H. *ſyn.* Dehōrtor, āvŏco, rĕvŏco, dēdūco, āmŏvĕo, āvērto, ābdūco, *vel* tērrĕo.
dētērrĭmus, *Zły.* Böß/ schändlich.--- *Movet ut deterrimus error.* P. *ſyn.* Pēſſimus.
dētēstābĭlis, *Przeklęty.* Verflucht. *Exemplum in nostro tam detestabile ſexu.* Juv. *ſyn.* Dētēstāndᵫ, ēxĕcrāndᵫ, ēxĕcrābĭlis, hōrrēndus.
dētēstātĭo, *Odrzekánie, Przeklinánie, Czyſzczenie, Brzydzenie, Proteſtácyá.* Verfluchung, Abscheu.
dētēstor, *Brzydzę ſię, Odrzekám ſię, Przeklinam, Oświadczam ſię.* Verfluchen, Abscheu haben. *Detestata manet ſub Jove frigido.* Asc. *ſyn.* ăbōmĭnor, ēxĕcror, ăbhōrrĕo, fŭgĭo, āvērſor, hōrrĕo.
dĕrexo, *ſub Odetkáć 1. Ogołoćić, Obnażam.*
Dētĭnĕo, *Trzymam 4. Wiążę 2. Zátrzymáwam Báwię kogo, Zábawiam Zwłáczam.* Auffhalten, verhalten. *Sæpe oculos etiam detinuere tuos.* Ov. *ſyn.* Tĕnĕo, rĕtĭnĕo, mŏror dēmŏror. (*ſkrámiam.* Abscheeren.
dētondeo, *Strzygę 1. Poſtrzygam Obćinam 1. U-*
dētŏno detonuit, *Odegrzmiáło.* hinein poldern
detonso, as. Strzygę 2. detorno as. *Toczę* drähen
detorqueo, *Kieruię, Nákrzywiam, Wykrzywiam 2. Odwracam 1. Odwodzę 2. Udáię ſię.*

gdźie.

gdźie. Neben sich drucken, abtringen. *syn* dēflēcto āvērto.
Detractio, *Umnieyszánie, Zwłoczenie 1. Wyprożniánie się, Obmowá, Kradźież 1. Pußczánie krwie 1.* Abziehung Verläumbdung.
Dētrāctatio alvī. *Purgácyá.*
dētrācto *i male tracto sub Częstuię.*
dētrāctor, Obmowcá. Ein Verläumbder.
dētrăho, *Uymuię s. Umnieyßam, Uwłaczam 1 Zdeymuię 1. Zdźieram, Zwłoczę 1. Skłádam kogo, Poniżam 1. 2. Wiárę psuię Ostáwiam się, Zbieram ptáki.* Ab:i:hen. *Detulerit, fasces indigno detrahet idem.* Hor. *syn.* Mĭnŭo, dērŏgo, aufĕro, dēcērpo, tōllo.
detrăho soccos. *Zzuwam.*
detrēctātĭo, *Oćiągánie się, Zbraniánie 1. Umnieyszánie.*
dētrēctator, *Uymacz.*
dētrēctator imperii. *Niepostußny.* ungehorsamer.
dētrēcto, *Oćiągam się, Obmawiám, Ustępuię Zbrániam się, Wybiiam się Uwłaczam 2. Nie postußny iestem & sub. Częstuię.* Sich widdern abschlagen. *Verberá, detrecto non ego vincla pedum.* Tib. *syn.* Vīto, ēvīto, fŭgĭo, dēfŭgĭo, rĕcūso, dēvīto, abnŭo dēclīno.
Dētrīmēntum, *Okrußyná, Szkodá.* Verlust/ Schade. *Detrimenta fugas servorum. &c.* H *syn.* Dāmnum, nōxa, īncōmmŏdum.
dētrimentōsus, *Szkodliwy.*
detrītus, us. *Wyćieránie.* Abschleiffung.
dētritus, ti. *Wytárty.* Abgeschliffen. *Omnia detrito vincula fune cadunt* Prop.
dētrūdo, *Strącam, Spycham, Wtrącam 1. Zwálam 1. Wpycham, Osadzam więźniá & sub Przypedzam.* Herab stossen. *Aggressi superisque Jovem detrudere regnis.* V. *syn.* Depēllo, ēxpēllo, dējĭcĭo ēxtūrbo, dētūrbo.
detrullo, *Przelewam* 1.
detruncātio, *Obćinánie 2. Śćinánie.* Behauung.
detrunco, *Obćinam 1. 2. Śćinam, Oćiosuię.* behauen.
detrux, i. detrūsus, sub Desperat.
Dētŭdes, *sub Ogłodány.*
detŭmeo dētumesco. *Tchnę, upadá morze.* Auffschwöllen. *Detumuêre animi maris & clementior æther.* St. (*Nonig obsoletū.*
Detundeo Lucil. *Proras detundere Marf: Victorin:* detundo, *sub Uderzam się.*
deturbātio, *Strącenie.* Abstossung.
deturbatus, *sub Szubieńicznik.*
deturbo, *Obalam 1. 2. Spycham.* Abstossen/ abstürtzen. *Agmina deturbat gladio. &c.* Sil. *syn.* Dēpēllo, dējĭcĭo, ēxtūrbo. *v. Dejicio.*
dētūrgeo, *Tchnę Upada morze.*
dētūrpo, *Szpecę.* Verwüsten/ ungestaltig machen. *syn.* Tūrpo, mācŭlo.

D E V

Dēvasto, *Pustoßę.* Verwüsten.
dēvĕho, *Zwożę, Záwożę, Spusczam rzeką.* Abführen. *Hactenus historiæ, nunc ad tua devehor astra.* Virg. *syn.* Dēfĕro, vĕho.
dēvēllo, is. *Obrywam 1. Orywam 2. Zrywam, skubię.* Abreissen/ scheiden.
dēvēlo, as. *Odkrywam.* Entdecken. *Oraque develat miseræ pudibunda sororis.* Ovid. *syn.* Rĕvelo, dētĕgo, rĕtĕgo, ăpĕrĭo.
dēvĕnĕror, *Czczę 1.* Ehren.
devĕnio, *Przychodzę 1. 10. Dochodzę 1. Wpadam 1.* hinkommen. *Devenient adero, & tua si mihi certa voluntas.* Virg. *syn.* Pērvĕnĭo, vĕnĭo ădvĕnĭo, āccēdo. *v. Advenio.*
dēvĕnusto, *Szpecę.* Ungestaltig machen.
dēvērbĕro, *Zbiiam kogo.* Außschlagen.
devergentia, Náchyleńie, Kráy świátá 1.
deverro, *Wymiátam.* außkehren. abfegen.
deverto. Plaut. *Apulei, lege* Diverto.
deversus, *Náchylony Ná doł.*
dēvestio, *Obnażam.* Entblössen.
dēvēxĭtas, *Pochodźistość, Náchyleńie. Stoczystość,* Devexo *idem divexo.*
devexus, *Pochodźisty, Náchylony.* Nider sich hangend. *Ad terramque fluit devexo pondere cervix.* Virg. *syn* Dēclīvis, prōnus.
Dēvīncio, *Zwiężuie, Záwiężuię 4. Złączam, Zniewálam,* Poddáię 2. *Przywiężuię,* Dopu*sczam się, Przedárowáć, Spowinowácam się*

 Przystu

Przyſtuguię ſię, & in Przeklinam. verbinden
Dēvinco, *Zwyćiężąm 2.* überwinden.
devinctus, *Obowiążány.* Verbunden. --*Neque quis me ſit devinctior alter.* Hor. *ſyn.* Vīnctus rĕvinctus, lĭgātus.
dĕvio, *Uſtępuię zdrogi, Chybiám, Miiam 2.* irr (gehen.
devirgĭnāta, Nie Pánná.
devirginatio, Zgwałcenie 2.
devirgĭno ſub Zgwałćić 4. dĕvītātio. *Uśćie 2.* Vermeydung.
dĕvīto, *Chronię ſię, Schrániam ſię.* Vermeyden. *Ut mala devites, præ cunctis otia vites.* B. *ſyn.* Vīto, ēvīto, dēclīno, fŭgĭo, ēffŭgĭo, dētrē-(cto.
dēvium, *Uſtronie, Z drogi.*
dĕvius, *Zdrożny.* von dem Weg Abirrender. *Cum juvenes placido per devia luſtra vagantes.* O. *ſyn.* ĕrrans, ăbērrāns, *vel* āvĭus. *vel Avius.*
Dĕunx, cis.m. *Jedenáśćie części. ſub Części cáłey. & ſub Kieliſzek.*
dēvŏco, *Zwoływam, Wywoływam, Przyzywam, Wábię.* Zuſammen ruffen.
dēvŏlo, *Zlátam, Ulátam, Przybiegám Zbiegam 1. Przychodzę 1.* Abfliegen.
dēvolvo, *Zwálam co 1. Zwiiam 1.* Abwältzen. *Verba devolvit, numeriſque fertur.* (Saph.)
devolvor, *Spádá 1. Spádá ná kogo, Oſtoi ſię, Zbiegam 1.*
dēvŏmo, *Womituię.*
dēvŏrandum eſt, *Pácyencyá.*
devorātio, Pożeránie.
devŏrātor, Pożeracz ſub Zárłok.
dēvŏro, *Pożeram, Stráwić 2. Ożionąć 2. Ziádłeś,* Pátrzam 1. *Przemárnowáć, Wytrwáć 1.* Verſchlucken. *Devorat & clauſum pectore vulnus alit.* Ov. *ſyn.* Abſumo, conſumo,
dēvoror, *Ginę.*
devŏtatio 2. Reg. 8. apud LXX. eſt i votum, precatio. Polonus interpres reddit. Przeklęctwo, quo ſenſu, etiam Preces Latini uſurpant & Poloni Páćierże mowi i Przekliná.
dēvōtātus, *Czárowány.*
dēvōti, *Máſtokowie Tureccy, Rękodáyny.*
dēvōtĭo, *Poślubienie, Oddanie ſię, Nábożeńſtwo, Czáry przeklęctwo.* Andacht. *Una eademque viá tanta eſt devotio legum.* Vict. *ſyn.* Relĭgĭo, pĭĕtas. *vel Pietas.*
dēvōto, as. *Oddáią ſię, Czáruię, Bluźnię, Przeklinam.*
devōtōrĭus, ſub Oddány.
dēvōtus, *Poddány, Oddány, Poślubiony, Uprzeymy, Rękodáyny, Zprzyiázny, Przeklęty Nábożny?* Der Andacht ergeben. --*Peſti devota futuræ.* Virg. *ſyn.* Vōtus āddīctus, dēſtĭnātus.
dēvŏveo, *Oddáię ſię, Ofiáruię 3. Poświącam 1. ślubuię 1. Wydáię ſię 2. Przeklinam, & ſub. Przyiáćielſtwo przyiąć.* Geloben/ verheiſſen -- *quorum ſe devovet aris.* Virg. *ſyn.* Vŏvĕo, cōnsĕcro, dĭco ās, āddīco, īs: dēſtĭno.
dĕūro, *Spálić 1.*
Deus, *Bog, & tr. Przedni 1.* Gott. *Devotos, Auguſte, Deo cui ſordida templa.* P. *ſyn.* Nūmen. *epith.* ōmnĭpŏtens, ætērnus, clēmens, vīndex, ūltor, prōvĭdus, cœlĭpŏtens, āſtrĭpŏtens, ĭmmōtus, māgnus, ĭnāccēſſus, trĕmēndus, mĕtŭēndus, īmmēnſus, īnfĭnītus, jūſtus, æquūs vĕrēndus, ſūblīmis, īnvĭctus, vĕnerandus, tĕrrĭbĭlis. *phr.* Păter ōmnĭpŏtens. Cēlſi mŏdĕrātor ŏlȳmpi, Tērrārum cœlīque sător. Hŏmĭnum rērumque rĕpērtor. Rēx māgnus ŏlȳmpi. Sŭpĕrum, Cælĭcŏlûm Rēx, Rēctor. Cæli ſceptra tenens. Mūndi, ŏrbis cōndĭtor. Cœli tērræque creātor. Tōrquet quī ſȳdĕra cœli. Cūncta sŭo quī nūmĭne tŏrquet. Quī tēmpĕrat ŏrbis hăbēnas. Quī ſcēptra tĕnet rădiāntis ŏlīmpī. Quī măre, quī tĕrras, quī cælum nūmĭne cōmplet. Ætērno quī nūmĭne cūncta gŭbērnat. Nūtu quī tēmpĕrat ŏrbem. Cūjus ŏb ōbtūtum tēllus cōmmŏta trĕmiſcit. Cūncta sŭpērcĭlĭo quătiens. Ætērno nūmĭne cūncta mŏvens, ŏpĭfex rērum, & mūndi mĕlĭŏris ŏrĭgo. Quī fĕra tērrĭbĭli jăcŭlatur fūlmĭna dĕxtra. O măgne ŏlȳmpi rēctor, & mūndi ărbĭter, ō quī rēs hŏmĭnūmque Dĕūmque ætērnis rĕgis īmpĕrĭis, & fūlmĭne tērres. Quī tēmpus ăb ævo īrĕ jŭbet, ſtăbĭlĭſque mānens dat cūnctă mŏvēri. Cērnens cūncta Dĕus, præſēntia prīſca, fŭtūra. Quī mōtus ănĭmi, ſēnſuſquē lătēntes. Pērſpĭcit & tăcĭti pectŏris īma vĭdet. Cūjus ăd īmperĭum fūndit sŭa mŭnĕra tēllus. Quī ſēmper adeſt, ſēmpērque fŭit, ſēmperque mănebit. Quī cōnſpĭcit ōmnĭa juſtus ărbĭter. Prīncĭpĭum, rēctor, dūx, ſēmĭta, tērmĭnus, īdem. Quī jūſto ĕxāmine nōvit par-

vit, pārcĕre sŭbjĕctis, & dēbēllare sŭpērbos. Quī dūro in dīscrīmine vērsat, rēs hūmĭlis pŏpŭli afflīctas, ŏcŭlīque sŭpērbōs, dējīcit ēlāti fastus, Mēntīsque mălæ scĕlĕrāta rĕtūndens Cōnsĭlĭa. Quī rĕgit īmmēnsam jūsto mŏdĕramīne mōlem. Quīque mŏvet nostros per tot miracŭla sēnsus. Cœlum nūtu quī tēmpĕrat ālmum Æthĕra quī librat lĭquĭdum, quī rōris ăcērvos, quīque nĭves spārgit gĕlĭdas & nūbe sălūbri ē lĭcit ōptātos hērbis sĭtĭēntĭbus īmbres. Quī tŏnat, & trĕpĭdum rapĭdis quătit āĕra flāmmis. Tēmpora sȳdĕrĭbus, quī dat sŭa sēmĭna tērris. Quī pĕlăgus flŭĭtare jŭbet, cōnsistĕre mōntes. Quī cōrpus mēntēmque dĕdit, quĭbus āddĭdit ārtes īnnŭmĕras, gĕmĭnum cŭmŭlans ăb ŏrīgĭne mūnus.

deūtĕragōnīsta, æ.m. *gr. Podleyssy, Wtororzędy.*

deūtĕrŏpotmos, *gr. Zmartwychwstáły.*

dextrans, tis. m. *sub Częśći cáłey rzeczy & sub Kieliszek.*

dextella, *Práwá ręká, quasi Práwiczká.*

dexter, *Práwy 1. Po práwey ręce, Łáskaw, Rostropny, & sub Rostropnie.* Gerecht an der rechten Seyte. *Et sellam cubito dexteriore premit.* Mart. *syn.* īngĕnĭōsus, săgax sōlers, īndūstrĭus, ăcūtus, *vel* sĕcūndus, prōsper, faustus, fēlix, fōrtūnātus.

dexter senio. *Kostek rzucęnie szczęśliwe.*

dextĕre, *Rostropnie.* geschicklich. dexterior, *Práwy.*

dextĕritas, *Rostropnosć, dextĭmus Práwy 1.* Geschicklichkeit.

dextera dextra. *Práwa ręká, Manelá.* Die rechte Hand. *Dextera per ferrum est, pietas spectata per ignes.* Ovid. *syn.* Dēxtra. *epith:* īndŏmĭta. *phr.* Jūnctăque bēllo Dēxtĕra. Si Pērgăma dextra Dēfĕndi pōssent, Cōngrēssi jūngent dēxtras. Jūncta ēst mĭhi fœdĕre dēxtra, Dēxtram lābēnti tēndit īnērmem Cūr dēxtræ jūngĕre dēxtram Nōn dătur. *v. Manus.*

dextimus, Práwy.

dextra, *Wpráwo, Po práwey ręce.*

dextra ejus est. Wiernek.

dextrālis, is. f. Toporek 1.

dextram jungo interiungo. *Witam 2.*

dextrariŏlum, Manelá. dextratio, Witánie.

Dextrè, *Bácznie.* geschicklich. dextrŏchĕrīon, *Mánelá.*

dextrationem vocat scalig: ad Manil: exteriorem sideris fluxum, vel cum sidus dextros it per orbes, ut ait Manilius.

dextrorsum, dextrorsus. *dextroversum. Wpráwo.* auff der rechten Hand.

dextrum, *Po práwey ręce.*

D I A

Di Præpositio Inseparabilis, respondet Polonicè Roz

Dĭăbâthră, *gr. Pátynká.*

dĭăbâthrārius, Szwiec, *Pátynkarz.*

dĭăbētes, æ. m. *gr. Hewar, Trćionká, Uryny ćieczenie.*

dĭăbole, es. *Potwarz.*

diabŏlĭcus, *gr. Czártowski.*

dĭăbŏlus, *Czárt,* Potwarcá, *Oskárzyćiel.* Ein Lästerer, oder: ein böser Geist. *Furvum Diaboli nomen est in amoribus.* (Jamb.) *v. Dæmon.*

dĭăchĕrum, *è gr. Ciernie 3.*

dĭăchȳtum, *gr. Wino słodkie.*

dĭăcōdium, *gr. Mákowá Máść, & sub z żelázá & sub żyłá pulsowá.*

dĭăcŏnātus, us. sub Dyákon.

dĭăcōnus, *gr. Dyákon.* Ein Kirchen-Diener. a *ex contractione quasi producitur alioqui breve est, licet* Pòëtæ *producant, Gretser & Vergara.*

dĭăcōpe, *gr. Rozćięćie.*

dĭăcōpe, *Rufinian. Figura inter duo verba similia, diversum interponit. Duc age, duc. Diastole etiam vocatur. vide Tmesis.*

dĭăcōpus, *gr. Upust.*

diactor, *gr. Jednacz 1. Pośrzednik.*

dĭădēma, æ. Koroná Krolewska. Eine Kron.

dĭădēma, *atis. gr. idem & Przepáska* Ein Hauptbinde/ mit Purpur durchflochten/ wie die Könige tragen/ Kron. *Dignior est sceptro, & regni diademate virtus.* M. *syn.* Cŏrōna. *epith.* cōnspĭcŭum, fūlvum, pūnĭceum, dīves, rŭtĭlans. *phr.* Rēgis īnsĭgne. Frŏntis dĕcus, īmpŏsĭtum căpĭti gĕmmis dĭădēma, cŏrūscis. Rēgem, rēgīsque īnsigne gĕrēntem, āspĭcis īnsĭgni cūltam dĭădēmăte frŏntem. Huic nōbĭle flāvum Præcīnxit dĭădēma căput. Cuī frōns dĭădēmate ful-

te fūlvo Cīncta ĕrat īpse; tĕnens scēptrum & nĭtīdo dĭădēmăte fūlgens.
Diădēmaticum forum; *sub Koronowány.*
diădēmātus, *Koronowány.* gecrönet.
diădĭcăsĭa, *æ. gr. Spor.*
diădŏchus, *gr. sub Berył & náſtępcá.*
dīærĕſis, is. *gr. Dźiáł.*
diæreſis figura ſyllabam dividens: ut Aulai Donat.
diæta, *gr. Izbá 1. Stołowá izbá. Letne mięſzkánie, Sąd 1. Wieczernik, Skromność 3. Obrok.* ein Saal/ darin man iſſet/ Item Ordnung im eſſen und trincken.
diætārĭus, *Obroczny 1.* Stołowy, Prebendarz.
diætētes, *æ.m. gr. Rożiemcá, Iednacz 1.*
dìætētĭca, *æ. gr. Skromność 3.*
diætŭla, *Wieczernik.*
diaglaucion, *gr. Mákowy ſok.*
diaglyphīce, es. *gr. Sznycerſtwo.*
diaglyphicum opus. *gr. Rycie wklęſte.*
diăgōnia, diăgonalis, diagonica linea. *Liniá od rogu do rogu, Węgielna liniá.* (*liniá.*
diăgōnios, *f. ſecundæ vel Diagonia f. Węgielná*
diăgramma, *gr. Ryſowánie 2. Figury 2.*
diăgrammiſmus, *gr. Bierki koſtki.*
diăgrăphīcè, es. *gr. Málárſtwo.*
diagrydion. Dyágryd.
diălectĭca, *æ. gr. Dyálektyká.* Ein Kunſt Ordentlich zu reden
diălectīcè, dialecticus. *adject. ſubſtan: ibid.*
diălectus, f. *gr. Mowy iednego narodu rozność.*
dīaleucon, *gr. ſub Száfran 1.*
diālis, *à die Jednodźienny.*
diālis, *à dios, Flamen dialis Livi. Jovis. ſacrificulꝰ.*
dĭallăge, *gr. Jednánie 2.*
diălŏgĭcus, *gr, Rozmowy 2.*
dialogiſmus, *gr. Rozmowá.*
dialogiſta æ. m. *gr. ſub Rozmowny 1.*
diălŏgus, *gr. Rozmowá 1.* Eine Red.
diălūtenſis, *Błociſty.*
diălyſis is vel eos. Diălyton *figura, idem Aſyndeton.*
diamaſtīgōſis, is. eos. *gr. Biczowánie.*
diămĕter, diamĕtros, f. *gr. Liniá 3.*
Diămŏron, *ſub Morwá owoc.*
Diānāria, *Bylicá.*
diănōme, *gr. Dźiáł, & infra Meriſmos*
diăpaſmăta diaplaſma. *n. plur. gr. Perfumy.*
Dĭăpāſon, *gr. ex omnibus intervallis Sonorum ſymphonia conſtans, nempe ex quinque tonis, & duobus* Semitonis, *ſeu ex diateſſaron & diapente; conſiſtitque in dupla proportione, vulgo: una octava, voces octo, intervalla ſeptem habens. Barzo,* Dáleko.
Diapenſia, f. Zánkiel Łyſzczak źiele.
diăphănus, *gr.* Przezroczyſty.
diăphŏra, *gr. Rożność.* Vnterſcheid.
diăphŏrētĭcus, *gr. Purguiący.*
diăphragma, n. *gr. Przegrodá 1. Błoná 3.*
diapſalma, *gr. n. ſub Boże day to. &* Przeſtánek.
diarium, *Dźiennik 1. Obrok 1.* täglicher Brauch/ item/ Regiſter.
diarrhæa, *gr. Biegunká 1.*
diarrhȳtum, *gr. Mokrzyny.*
diarthrōſis, *eos. vel is. f. gr. Spoienie.*
diaſphēndŏne, es. *gr. ſub Roztárgáć.*
diaſtēma, *gr. Przećiąg.*
Dīaſtŏle nota Orthographica, dextra pars circuli ad imam dictionē poſita, malè cohærentia disjūgens
dīaſtȳlos, diaſtylus. *gr. ſub Filárowánie & Ná filárách.*
diăſyrmos; *vel us. m. gr. Szyderſtwo. Item figura cùm rem vel perſonam elevando irridemus.*
diăſyrtĭcus, *gr.* Szyderſki, *Uſczypliwy.*
diăteſsăron, *Vitruv Macrob. intervallum ſymphoniæ muſicæ proportionis ſeſquitertia, quártam vulgo vocant.* Vt. Fa. *Philand.*
diăthēca, *æ. gr. Teſtáment. O quantum diatheca valent, & quinque comati.* Mart.
diăthēca, *orum idem & Dźiedźictwo.*
diăthȳrum, *gr.* Portyerá, *Słup 7.*
diătŏmus, *gp.* Przezgłownik.
diătrēta, *orum gr. Toczone rzeczy.*
dīătrētārius, *Tokarz.* Ein Dräher.
diătrētus, *gr. Toczony,* Sádzony *2.* gedräht.
diătrība, *æ. gr.* Szkołá *1. Obcowánie Apud Poëtas Græcos iota anceps eſt ſed ſæpiùs longum.*

Diăty-

Diătÿpōsis figura oratoria idem quod distractio.
diāulos, diaulus. gr. Stáie dwoie.
diaulŏdrŏmus, gr. Záwodnik.
dībălo, as. Rozgłaszam. Rozwoływam 1.
dībăpha purpura. Szarłat 4.
dībăphus, gr. sub Fárbowány.

D I C

Dīca, gr. Pożew. Eine Ladung. Ego te cognatum dicam, & tibi scribam dicam. (Jam:)
dīcācĭtas, Uszczypliwość. żártowność żárt 2. 4. Szyderstwo. Schwätzigkeit/Ein Geplapper Risus, serietas dicacitates. (Phal.) syn. Lŏquā (cītas, gārrŭlĭtas.
dicācŭla, Swiegotká.
dicacŭlus, Wielomowny. schwätzig.
dīcæŏdŏtes, æ. m. gr. Surogátor.
dīcæŏlŏgia, gr. Obroná 4. Item figura Oratoria Rutilio, quæ æquitatem causæ brevi sententia complectitur.
dīcāstĭcum, gr. Sędźiemu podárek.
dīcātio, Poddánie Przystánie, Przypisánie 1. Zueygnung. (Ein Plapperer.
dīcax, żártowny, Uszczypliwy, żwáwy, Szyderz.
dicendi genus. Mowy ksztáłt. Art zu reden.
dicendi ubertas, vis. copia, facultas. Wymowá. Wolredenheit.
dīces, hi. à dix. m. gr. Robacy w drzewie.
dichalcum, gr. Kwártnik.
dĭchŏtŏmos, vel us. f. gr. sub Pułksiężycá.
dĭchus, eos & es. gr. Dwugárcowy.
dīcĭbŭlum, Báyki 1.
dici causa, dici gratia. Ná oko, Niedbále, Dlá obyczáiu Rzekomo. Zmyślnie, W słowie, & sub Nowoksiężyny. Quantitas anceps sub Ná
dicĭtur, Powiádáią. man spricht. (oko.
dīco, as. Ofiáruię 3. Przypisuię 3. Poddáię się, Záwieszam 2. Obwieszam 5. Poświącam 1. Zueygnen/ heiligen. Connubio jungam stabili, propriamque dicabo Virg. syn. Dēdīco, cōnsĕcro, sācro, nūncŭpo, vŏvĕo, dēvoveo, vel dēstīno āddīco, īs.
dīco. is. Mowię 2 Káżę do ludu, Náznáczam, czynię 5. Podáię 9. Obieram 2. Powiádam. Poświącam 1. Sagen/ reden. Diceret, hæc mea sunt, veteres migrate coloni. V. syn. Lŏquor, ēlŏquor fāris, ēffāris prōfāris (sec persona ab inusitato, for.) pāndo, nārro, enārro, rĕfĕro, mĕmŏro. phr. ōre sŏnos ēdo, prŏfĕro, prōmo, ēxprōmo. v. Loquor.
Dico bona verba alicui. Winszuię.
dico causam, Obwinioną mnie.
dico diem alicui. Pozywam Stánowię.
dico in àliquem acerbè, graviùs, in clementer, Łáię.
dico jus gladio alicui, Kárzę.
dico legem alicui. Uymuię kogo Stánowię.
dico multam alicui. Skázuię winę.
dico non recte alicui. Bluźnię Złorzeczę.
dico nummos, pecuniam, dotem alicui. Obiecuię.
dico salutem alicui. Rozstáię się. (ię.
dico sententiam, dico prosententiam. Wotuię
dico supremam dico vale. Zegnam.
dicondÿlus, gr. Dwukłykty.
dīcor, Zowią mię. dīcrŏtum. gr. Náwá 11.
dicta aurea, laudabilia. Sentencya.
dictamnum, dictamum. Dyptan 12.
dīctāta, orum Pisánie powiádánie.
dīctāta excipio. Piszę po kim.
dictatio, Powiádánie, sub Powiádam 3.
dictātor, Rządzcá Biesiádnik 2. war der oberist Gewalthaber zu Rom.
dictātōrius sub Rządzcá. dictatura idem.
dictēria dico. Szydzę. spotten.
dicterium, Szuypká. Schmäh-Wort. Omnibus arrides, dicteria dicis in omnes. M.
dictio, Słowo Mowá 1. Mowięnie czego, Powieść, Przypowieść, Kazánie, Wyrok 2. Ein Wort.
dictio causæ, Obroná 4. Sprawiánie się, Odpráwowánie.
dictio oratoria, Kazánie. Eine Predig.
dictio sententiæ, Wotowánie.
dictiōnārium sub Słownik. Ein Buch worin alle Wort erklärt werden.
dictiōsus żartowny. dīctitor, Mawiam.
dicto, as. Mowię z kiem páciérz Pokázuię 1. Powiádam offt sagen.

Dicto pecuniam, *Pożyczam 2.*
dictum, *Słowo. Powieść. Przypowieść, żart U-czynek.* Ein Wort/ Red.
dictum est. *To wiedz.*
dictum factum, *Rychło, Záraz.*
dictum falsum, *Sznypká.*
dictum vernile, *Szyderstwo.* Spottung.
dictūrio, *świerzbi mię ięzyk.*
dictyŏthētum, dictyōton. *gr. sub śiátkowy.*
Dĭdactron, *vel um. gr. Kwártał.*
dĭdascălus, *gr Mistrz, Náuczyćiel.*
dĭdĭci, *Zwykłem.* dīditur, *Rozchodźi się.*
dīdo, is. *Rozdáię.* Außtheilen. *Albuti senis exemplo qui munera didit.* Hor. *syn.* Dīvĭdo, dīstribŭo. Dīdĭtur hīc sŭbĭto Trōjana per āgmina rūmor. (*Virg. 7. Æneid.*)
dĭdōrum, *gr. Dwupiędźistá miárá, sub Piędźisty*
dĭdrâchma, a. Urt.
dĭdrâchmum, *gr. Osmak 2. Urt.*
dīdūco, *Rosprowadzam, Rosczepierzam, Rozrożniam, Rozdźiewiam gębę.* Zertheilen/ zer-ziehen. *Tum verò in partes animus diducitur omnes* Virg. *syn.* Dīstrăho, dĭrĭmo.

D I E

Die *We dnie.* im Tag. Die cæca emo *Borguię mi.*
Die crastini, die pristini, die proximi, die quinte &c. Jutro, & zá Kilká dni.
die oriente. *Ráno.* |*Indueras oriente die, duce fertilis anni.* Tibul.
die occulata vendo, *Zá gotowe.*
die pristine, Dźień przed tym.
die quarta, die quarti. *Zá cztyry dni. Onegdá zá Kilká dni, Dńiá trzećiego, è corripuit Joan. Ursin.*
dĭe quarto, *Dźiś czwárty dźień.* den Vierdten
diēcŭla, *Dźionek.* (Tag.
diēgērtĭcum, *gr. Eynał.*
dielcystinda, *Junio Polluci ludus, in quo duo ordines puerorū sibi oppositi, porrectis manibꝰ alterī alteros ad se pertrahunt, Przećiągánie się.*
diem de die, Diem ex die. *Odednia do dnia.* Von Tag zu Tag.

Diem dico, do. *Pozywam 1.* für Gericht laden.
dīrecto, Nieszcześliwie. unglücklich.
dīrectus, Nieszcześliwy, Szubienicznik.
dīrectus abi. Idź do złego.
dies, *hic. hæc. at hi dies. Dźień Czás Rok sub Pozwánie.* Ein Tag/ Eine Zeit. *Non ulli pastos illis egēre diebus.* Virg. *syn.* Lūx, Sōl lūmen, Aurōra. *epith:* Lætĭfĭcus, vŏlŭcer; fōrmōsus, īnstăbĭlis, cēler, vēlox, nĭtens. fūgĭtīvus, fŭgax. flŭens, brĕve, spērātus, grātus fēlīx, ēxspēctātus *phr.* Dĭūrnum tēmpus Dĭūrna mora Dĭūrnī mōra, tēmpŏris. Cāndĭda Lūcĭfĕro prævĕnĭēnte dĭes: Rĕvŏlūta ruēbat Mātūra jam lūce dĭes nŏctēmque fŭgābat. Lætĭfĭcusque dĭes ĕrat ōmnĭbꝰ æthĕre pūro. Hæc mihi lūx tōto jam lōngĭor ānno est, ĕrgo ădĕrat prōmīssa, dĭes & tēmpŏra Pārcæ, dēbĭta cōmplērant. Tēcum ĕtĕnim lōngos mĕmĭni cōnsūmĕre sōles. Tē vĕnĭēnte dĭe tē dēcēdente cănebat. Lūx tĕrris sē crāstĭna tōllet Vēnit summa dĭes & inēlūctābĭle tēmpus. Tōtus & īlle dĭes & quī nāscentur ăb īllo ĕxāctum ad mēnsem plŭvĭa vēntōque cărēbunt, ōmnem crēde dĭem tĭbi dīlūxīsse sŭprēmum; ōrta dies tōtum rădĭis īmplēverat ōrbem. Hīc prīmum nŏva lūx ŏcŭlis āffūlsit. āltus ĕquis Tītan rădĭantibus īnstat Sī nĕque clāra dĭes nec nōx dăbĭt ātra quĭētem ēxpēctāta dĭes ădĕrat.
Dies adscripta literis. *Dátá.*
dies artificialis, Dźień 1. Dies civilis. *idem.*
dies criticus, Dźień lekarski. Dies decretorius. *idem.* (ver lagt.
dies dicta mihi est. *Obwiniono mię.* ich bin
dies Dominicus. *Niedźielá.* der Sonntag.
dies fastus *Dźień Sądowy.* Ein Gerichts-tag.
dīes funestus, infaustus, religiosus. *Dźień Nieszczęśliwy.* Ein unglücklicher Tag
dies in noctem vergens, *Wieczor 1.* Abend.
dies in plurali. *Wednie.*
dies Jovis, *Czwáreek.* Donnerstag. dies Lunæ *Poniedźiáłek.* Montag. dies Martis. *Wtorek.* Dienstag. dies medius. *Południe 12.* Mittag. dies Mercurii. *Szrzodá.* Mittwoch.
dies nascens, *świt.* Anbruch des Tags. dies natalis, *Dźień národzeńiá.* dies naturalis *Dźień 1.* dies noctibus æquare, *Ustáwicznie*
dies otiosus, *Dźień wolny.* dies Saturni, *Sobotá.*

botá. Sonnabend. dies Solis, *Niedźielá.* Sonntag. dies Veneris, *Piątek.* Freytag. dies ultimus, *śmierć.* diescit, *świtá.* der Tag bricht an. diĕsis is. *gr. Cedzęńie.*

Diesis, *item apud Musicos, est primus sonus, qui sensu percipitur. Arist:* Diesis. *Vitruvio toni quarta pars, & sic in hemitonio duæ.* dieses *erunt. Macrobio Semitonium est, Sonus minor tono, ut 8. quàm 9. hoc semitonium olim* diesis *vocabatur. Posteriores* diesim *minorem semitonio faciunt, & semitonium minus vocant. Suidæ* diesis *mensura intervallorum musicorum minima. Boëtio sesquioctavæ quadrans, cùm semitonium majus sit sesquioctavæ dimidium. Junius: dimidium.* dieseos *minimum quid.*

diespĭter Horat i Jupiter quasi dies aut diei pater. Lucretius Festo diei & lucis pater. Varro aërem interpretatur.
diĕtĕris, *idis. f. gr. Dwuletni czás.*

D I F

Diffamatus, *Osłáwiony* Verleumbdt/geschändet
diffāmo, *Osłáwiam, Rosłáwiam 2. Rozgłaśá się.* Schänden/ verleumbden. *Vulgat adulterium diffamatumque parenti.* Ovid.
diffarrātio diffarreatio, Rozwod.
differcio, *Nátykam, Roztykam.* anfüllen.
diffĕrens, *Rożny* unterschieden. differenter, *Ro*
differentia. *differĭtas Rozność.* unterscheid (*źnie*
diffĕro, *Rożnoßę, Rozgłaszam, Rozrywam 2. Roztárgáć, Rozszárpáć, Rozbieraią, Szczypię 4. Lżę 1. Osłáwiam,* Pomieśáć, *Przesadzam, Odkładam 2. Rożny iestem.* Auffschieben. *Pleraque differat, & præsens in tempus omittat.* H. *syn.* Dīsto, dissĕntĭo, dīscrĕpo. *v.* tārdo cūnctor, mŏror, prōcrāstĭno.
differor, *Nigo tam, nigo sam, Szydzę z kogo.*
differt, *Rożność iest.* es ist der Vnterscheid.
differtus, *Pełen.*
dīffibulo, *Rospinam.* auffhefften. difficĭle, difficiliter, difficulter. *Trudno.* schwärlich.
difficĭlis, *Trudny, Niegodny, Nieludzki, Przykry 1. Dźiwák* schwär. *Difficile est fateor, sed tendit in ardua virtus.* Ov. *syn.* ārdŭus ŏpĕrōsus, lābōrĭōsus. *v.* mōrōsus, quĕrŭlus. *phr.* Tāntæ mōlis, ĕrat Rōmānam cōndĕre gĕntem.
difficul: sub Trudno, Trudny.
difficūltas, *Trudność,* Przykrość. Schwäre. *syn.* Nĕgōtium, mŏlēstĭa, lăbor. *phr.* Hōc ŏpus, hic lăbor est. Tāntæ mōlis ĕrat Rōmānam cōndĕre gĕntem.
Diffīdens, *Niedowiárek.* übeltrauender.
diffidenter, *Niedowierzáiąc, Boiáźliwie, Wątpliwie.* Mißträulich.
diffidentia *Niedowiárstwo, Boiáźń.* Mißtrauen *Longus amor quem diffidentia nutrit.* Ovid.
diffīdo, is. *Niedowierzam, Nádźieię stráćić.* Mißtrauen. *Heu nimium faciles læsis diffidere rebus.* Sil *syn.* Nōn fīdo, nōn cōnfīdo, dēspero. *v. Despero.*
diffido, as. B. sub Odpowiadam 2.
diffindo, *Szczepam, Przerywam 7. Odkładam 3 & sub Przesypiam się.* Zerspalten.
diffingo, *Odmieniam 1. Przerábiam, Przekowáć, psuię.* (finio, &c.
diffīnio, diffinitus, &c. ut aliqui scribunt lege De-
diffīsĭo, Odwłoká 2. Diffisus, si. Zwleczony.

dīffitĕor, *Zápieram się.* Läugnen. *Et pudor ob scœnum diffiteatur opus.* Ovid.
diffāgellatio, Biczowánie.
difflēti oculi sub Wypłákáć oczy.
difflo, *Rozdmuchnąć.* Zerblasen.
difflor, *Rozchodźi się.*
diffluo, *Rospływam się.* Zerfliessen. *syn.* Flŭo, ēffluo, līquēsco, līquor, ĕris.
diffluo lascivia, luxuria, otio. *Rospuszczam się*
diffluus, *Rospływáiący się.* Zerfliessend.
diffrīngo *Łámię co, Rozłámuię.* Zerbrechen.
diffūgio, *Ućiekam 1. Rozbiegáią się.* Hin und her fliehen. *Diffugimus visu exangves, &c.* Vir. *syn.* Fūgĭo, ausūgio, ēffūgĭo. *v. Fugio.*
diffūgĭum, *Rozpierzchnięnie.* Außflucht.
diffūlmĭno, *sub Rostrzáśkáć, Rostrzeláć.*
diffūndĭto, as. *tr. Przemárnowáć, alioqui propriè sonat. Rozlewam.*
diffūndo, is. *Rozlewam 2. Zlewam, Przelewam 1. Rosprowadzam, Rospußczam.* Zergiessen. *Hæc ait & liquidū ambrosiæ diffundit odorē.* V. *syn.* Fūndo, ēffūndo, prŏfūndo, dīspērgo, dīsīpo.

Diffūndo faciem, vultum ănimum. *Rozweselam, Wesoło pátrzę.*
dīffūndor, *Rozpływam się, Rozchodźi się, Rozrastam się.* Zerfliessen. dīffūsè, *Szeroko.* Weitläufftig.
diffūsĭlis, *Rozchodźisty, Rozstępny.*
diffūsĭo, *Rozlánie.* Vergiessung.
diffūsus, *Rozlány, Rozłożysty, Przestworny, Szeroki, Zwleczony* Vergossen. *Diffusos hedera, vestit pallente corymbos.* Virg. *syn.* fūsus, ēffūsus.
Dĭgāmma. *Cic. 9. ad Attic. 14. vocat* F. *literam à qua Fenerator incipit.*
dĭgămus, *gr. Dwoyżon.* der 2. Eheweiber nach einander hat.
dīgĕrens, *Rospędzáiący.* dīgĕries, *Rozłożenie.*
dīgĕro, *Rozsadzam, Rosprowadzam, Sporządzam, Rozliczam, Rospędzam, Roskładam, Rospowiádam, Tráwienie.* ordnen/ vertragen/ verdauen. *Digerit in numerum &c.* Virg *syn* ōrdĭno, distīngvo, dīstrĭbŭo, dīspōno, *vel* cŏquo, cōncŏquo.
dēgēstĭo, *Rozłożenie, Tráwię.* Verordnung Däuung. *v. & Merismos, infra.*
dīgēstĭōni accommodatus, *Stráwny 2.*
dīgēstus, us. *Száfowánie.* Ordnung. -- *Vacuos si sit digesta per agros.* Virg.
dīgēstus, ti. *Rozczosany.* dĭgĭtāle, *Napárstek.* Ein Fingerhut. dĭgĭtālia, jum. *Pálczáste rękáwice.* dĭgĭtālis, *Ná palec miąższy.* dĭgĭtātus, *Pálczásty Pázurowáty.* der finger hat
dĭgĭtellum, *Rozchodnik wielki.*
dĭgĭti in codylos complicati, *Kułak, Pięść 1.* Die Faust. *Et digitos digitis & frontem fronte premebam.* Ovid. *syn.* ārtĭcŭli. *epith:* ĕbūrni, nĭvĕi, rŭbēntes, dŏcĭles, fōrmōsi, tĕrĕtes, īndūstrii, ārtĭcŭlāti. *phr.* Dĭgĭtis īntēndit mōllĭb9 ārcum. Cĭthăram dĭgĭtis pērcŭssit ĕbūrnis.
dĭgĭtis duobus, tribus digitis eminulis: *Szczypką.* dĭgĭtorum percussione. *Łácno.*
dĭgĭtŭlus, *Palușek.*

Dĭgĭtum ostendere, *Gárdzę, Figę pokázuię.*
dĭgĭtus, *Pálec 1. Pázur.* der Finger.
dĭgĭt9 auricularis, *Pálec ostátni* der letzte finger
dĭgĭtus demonstratorius, *Pálec wtory.* der andere finger. (*ći.* der dritte finger.
digitus famosus, impudicus, infamis. Palec trzeci.
dĭgĭtus medicus, medicinalis, *Pálec czwarty.* der vierdte finger.
dĭgĭtus medius, digitus verpus. *Pálec trzeći.* der dritte finger.
dĭgĭtus salutaris; digitus silentii, *Pálec wtory.* der zweyte finger. (*minor. Rhoding.*
Digitus Arithmeticorū, est numer9 quivis denario
dĭglădĭor, *Szermuię, Biię się, Wádzę się.* Zancken/ hadern. *syn.* Pūgno, prælĭor, cērto, dēcērto, rīxor, cōntēndo. (*sub Rączę.*
dīgnānter, *Łáskáwie, Uczćiwie.* gütiglich &
dīgnātĭo, *Dostoieństwo, Poczćiwość, Szánowánie, Uráczęnie, Poszánowánie.* Würdigkeit.
dīgnè, *Godnie, Uczćiwie.* würdig.
dīgnĭtas, *Godność 1. Dostoieństwo, Powagá, Uczćiwość, Wspániáłość, Urodá.* Würde/ Ehr/ Hoheit. *Nunc est reddita dignitas equestris.* (Phal.) *syn.* Hŏnēstas, hŏnor, splēndor, dĕcor, dĕcus, ōrnāmēntum. *epith:* īnsīgnis, ēxĭmĭa, ōptāta mĕrĭta.
Dīgno, as. Rączę Godnym rozumiem.
dīgnor, *Rączę 1. 2. Czczę, Zdobię 1. Godnym hydź rozumiem.* Würdigen. *Jussa aliena pati, & dominos dignabere Teucros.* Virg.
dīgnōro, *Cechuię, Znáczę, Rzezenáwam.*
dīgnōsco, *Rozeznawam.* unterscheiden.
dīgnus, *Godny 1. 2. & sub Przystoi co* Würdig *Te superesse velim tua vita dignior ætas.* Vir. *syn* Mĕrĭtus, prōmĕrĭtus. *phr.* Dīgnus ămāri. Cāntāri dīgnus. Mūlto dīgnāndus hŏnōre
dīgrĕdĭor, *Odchodzę 1. Odstępuię 1. Umieram, Rozstáię się, Roschodzą się, Unoszę się.* Weggehen. *Digrediere, simul fugiet pars altera terra.* M. *syn.* Dīscēdo, ăbĕo, ēxĕo, migro, dēmīgro, ēxcēdo, rĕcēdo. *v. Abeo.*
digressio, Odstąpienie. Rozstánię się.

Digres-

Digressio, us Przechod, Rozstánie się. Abweichung.
Dij, Boże moy! Die Götter. Non ego te Diis & mensis accepta secundis. Virg. syn. Sŭpĕri, Dīvi, Nūmĭna, Cœlĭcŏlæ, cœlēstes. epith: Falsi fĭcti, ĭnānes, vāni. v. Deus.
dijambus, pes Poëticus ex duobus Jambis constat ut propinquitas.
dījūdĭcātĭo, Rozeznánie. Vnterscheidung.
dījudĭco, Rozsądzam 1. Rozeznawam. Vnterscheiden. -- Nam qui dijudicet isthuc. Luc. syn. Jūdico, dīscēpto, vel dīscērno, dīstĭngvo.
dījūgātĭo Rozłączęnie Rozprzężenie zertrenung
dījūgo, as. dijungo, Rozłączam. Zertrennen.
dīlābĭda vestis. Szátá rzadká.
dīlābĭdus, Rozlázły, Słáby.
dīlābor, Rozsypuię się, Niszczeię, Rozbiegáią się, Rozłáżą się Rozchodzą się, Rozlátáią się, Rozlatá się. Zerfallen. syn. ēlābor.
dīlăcĕrātĭo, Rozszárpánie, Szárpánie.
dīlăcĕro, Rozdżieram. Rozszárpáć. Zerreissen Intereatque feris dilaceratus equis. Prud. syn. Lăcĕro dīscērpo, lănĭo, dīlănĭo, dīsseco. v. (Lacero.
dīlāmĭno, Rozłupuię.
dīlāncĭnātus, à Dilancino sub Rozszárpáć.
dīlănĭo, Rozszarpáć, Roztarcháć. Zerstücklen Zerhauen. Dilaniata foras dispergitur, interit orgo. L. v. Lacero.
dīlăpĭdo, Rozpraszam, Przemárnowáć. Verzehren/ verschlämeren. Grandia dilapidans, hominumque. &c. C. syn. Dīspērdo, cōnsūmo. vide Lapido.
dīlārgĭor, Rozdáię. außtheilen. dīlātātĭo, Rozszerzánie. Außbreitung.
dīlātĭo, Odwłoká 1. Sublewácyá. Ein Auffzug/ Verzug. O miseri, quos jam justa dilatio pœnæ M
dīlāto, Rozszerzam, 1. 2. Rozwodzę się. Außbreiten. Ipsaque dilatant patulos convicia rict9. Ovid. syn. ēxplĭco, ēxtēndo, propāgo.
dīlātor, oris. Odwłoczyćiel.
dīlātōrĭus, Odwłoczny.
dīlātrāntes, sub Rospieram się.
dīlaūdo, Chwálę 2. loben. dīlāxo, Roskraczom

Dīlēctĭo, Miłość 2. Liebe. Tantus amor terræ tanta est dilectio nostri. F. syn. ămor, stŭdĭum.
dīlēctor, Miłośnik 1.
dīlēctus, ti. Kochán. Geliebt. --- O luce magis dilecta sorori. Vir. syn. ămātus chārus ămīcus
dīlēctus, us. Zbieránie. Außlesung. dīlēgo, as. Rozsyłam. Außschücken.
dīlēgo, is. unde Dilectus, ut, sub Zbieránie.
dīlēmma, n. gr. Dowod.
dīlĭgens, Pilny 1. Fleissig. Quem si terseris aure diligenti. (Phal.) syn. ĭmpĭger, sēdŭlus, stŭdĭōsus ĭndūstrĭus sōlērs, gnāvus vĭgĭlāns āssĭdŭus, ăttēntus. phr Segnĭtiem fŭgĭens. Dēsĭdĭam exōsus pērōsus. Dētēstans ōtĭa. mūltæ sēdŭlĭtātis hŏmo. Dēsĭdis vītæ fŭgĭens ōtĭa. Nōn tĭbi dēsĭdĭas mōlles nec mārcĭda lūxu ōtia, nec sōmnos gĕnĭtor pērmīsit ĭnērtes ĭmpătĭens mŏra, ĭmpătĭens tŏlĕrāre mŏras.
dīlĭgēnter, Wyborem, Bacznie, Pilnie. Fleissig Quidam me modo Ruffe, diligenter. (Phal.) syn. Stŭdĭōsè, sēdŭlo, nāvĭter, āssĭdŭè.
dīlĭgēntia, Brák, Pilność. Fleiß. Curata hæc vultis magnâ diligentiâ. (Jamb.) syn. Stŭdĭum sēdŭlĭtas, ĭndūstrĭa, sōlērtĭa, cūra. epith: Laūdāta, nŏbĭlis ōffĭcĭōsa, gĕnĕrōsa, fōrtis ūtĭlis, bŏna. phr. ŏmnĭa vĭncens. Tēndens ăd ārdŭa. Vĭrt9quæ pŭĕrum nōn sĭnit ēsse pĭgrum. Quæ mēntem ēxcĭtat ĭngĕnŭam, acri cōrrĭge cēssātos sēdŭlĭtāte dies. Prōvĭda sēdŭlĭtas, rēbusque ĭntēnta gĕrēndis.
dīlĭgēntĭa minuta, accuratissima. Wytwarzá.
dīlĭgo, Miłuię 1. Rozćinam. Lieben. Diligitur nemo, nisi cui fortuna secunda est. Ovid. syn. ămo dēpĕrĕo, ārdĕo. phr ămōre tĕnĕor, căpĭor, ūtor, flāgro, ĭncēndor. v. Amo.
dīlŏgia, gr. Mowá wątpliwá. (reissen
dīlōres, sub Strefisty. dīlōrĭco Rozdżieram. Zer
dīlūcēscit, świtá Oświtło. Jásna rzecz, Jáśnieię. es wird liecht.
dīlūcĭdè, Wyrozumnie, Jásno. sehr liecht/ klar
dīlūcĭdo, Objáśniám. Erklären.
dīlūcĭdus, Jásny 1. 2. Sehr liecht/ klar. Dilucide expedivi, quis me oportuit. (Jamb.) syn. Lūcĭdus, clārus, nĭtĭdus, pērspĭcŭus, cōnspĭcŭus, mănĭfēstus, ăpērtus, nōtus.

Dīlūcŭlat, diluculascit, *Switá.*
dīlūcŭlāvit, *Oświtło.*
dīlūcŭlò, *Ráno, Przedednięm.* des morgens.
dīlūcŭlum, *Swit.* Der Morgen. *Pudor sit ut diluculum.* Jamb. Dim. *syn.* Aūrōra, lux prīma, māne. *epith:* nitĭdum, pĕrspĭcŭum cōnspĭcŭum splēndens; rubrum ālbum. *phr.* & fuscis nōx hūmi da trānsfūgĭt alis. Nōx ŭbi trānsiĕrit cœlūmque rŭbēscĕre prīmo cœpĕrit. Vix summos spārgēbat lūmĭne mōntes ōrta dies ōrtus ĕrat summa tāntum mŏdo mārgĭne Phœbus. Cum prīmum alto sē gūrgĭte tōllūnt sōlis ĕqui. Tēmpus ĕrat, vitrĕa quō prīmum tērra prūīna spārgĭtur, & tāctæ rōre quĕrūntur ăves. *vide Aurora Mane.*
dīlūdĭum, *Fryśt 1.*
dīlŭo, *Rozmaczam, Roczczyniam, Rozrzedzam-Roztwarzam, Rozpuszczam, Wniwecz obracam, Przyprawiam, Oczyściam 2. Spłokáć, Zbiiam, czyi dowod.* Saubern/abwischen. *Stantia currenti diluerentur aqua.* P. *syn.* ēlŭo āblŭo, tērgo, ābstērgo, lăvo, *v.* cōnfūto rĕfūto
dīlūtum, *Roztworzone, Wino mieszáne, Infuzyá.*
dīlūtum absinthii, *Piołunek.*
dīlūtus, *Roztworzony, Rzadki 1.* Gespület. *Dilutas querimur geminet quod fistula putas.* P.
dīlŭvialis, *sub Powodź.* dīlŭviem facio, *Rozrzedzam.* dīlŭvies, *Rozmocz ęnie, Powodź.* Wasserguß/ Sündfluß.
dīlŭvĭo, as. Zálewá rzeká, überlauffen.
dīlŭvĭum, *Powodź, Potop.* Sündfluß. *Diluvio ex illo tot vasta per æquora vecti.* Vir. *syn.* īllŭvĭes, ĭnūndātĭo. *epith:* ūndāns, hōrrēndum vāgum, răpĭdum fŭrēns, tērrĭbĭle, răpax stūpēndum trīste, īmmīte fŭrĭōsum, præceps, sŭbĭtum rĕpēntinum, ĭnŏpīnum, īngens. *phr.* Deūcălĭōnis ăquæ, ūndæ Deūcălĭōnēæ, ūltrīces ūndæ, īllŭvĭes, strāges, fātāles ăquæ, ōmnia dum lātē sĕrĭes cōnvēllit ăquārum. Quum grăvis īnfūso tēllus fŏret ŏbrūta pōnto īmpĭa quum plŭvĭis tērra pĕrīret ăquis. *v. Inundatio Et fusiorem Diluvii descriptionem, lib. 1. Metamorphos.*

DIM

Dīmăchæ, *hi. Zołnierz lekki.*
dīmădĕo, *Táię 3.* Zerschmeltzen.
dīmāno, as. *Rozlewam, Rozchodźi się co. Słynę, Rozgłaszá się.* Zerfliessen/ zerrinnen. *Illacrymasse sponte dimanantibus.* (Jamb.) *syn.* Māno prōmāno, ēmāno, flŭo, dīflŭo, prŏfĭcīscor.
Dīmēnsĭo, *Rozmierzánie.* Außmessung.
dīmēnsum, *idem.* dēmēnsura.
dīmēnsus, *si Rozmierzony, Wymierzony.* gemessen. *Omnia sint paribus numeris dimensa vi-* (*arum.*
dīmētātus dīmētītus. *Wymierzony.*
dīmĕter. *versus, duo metra. 1. duas mensuras habens, sed pedes quatuor.*
dīmētĭor, dīmetor. *Dźielę 1. Ráchuię 1. Mierzę 1. Rozmierzam.* ermessen. *syn.* Mētĭor mēnsūro, dēfīnĭo. (Kampff.
dīmĭcātĭo, *Potyczká, Niebespeiczeństwo.* Streit
dīmĭco, *Potykam się, Rospieram się.* Streiten/ fechten. *Ut vincam, toties dimicuisse pudet.* Ovid. *syn.* Pūgno, cērto, dēcērto, cōnflīgo, cōngredĭor. *v. Bellum gero, & Pugno.*
dimidia ex parte. Poł.
dimidiam in partem. Nápoły
dīmĭdĭātus, dimidiatum, dimidium. *Poł.* In zwey getheilt. -- *Vas vini dimidiatum.* Enn.
dimidio, as. Połowicę czynię. in zwey theilen.
dīmĭdĭum facio. *Dwoię. Dimidium curæ debet habere tuæ.* Ovid.
dīmĭdĭum supra tres. *Połczwártá.*
dīmĭnuo, *Umnieyszam, Uymuię, Poniżam, Ponieważam, Wybiiam, Zbiiam.* Mindern/ kleinern. *Diminui si qua Numinis ira potest.* Ov. *syn.* Mĭnŭo, īmmĭnŭo, āttĕnŭo, ēxtĕnŭo, dētrăho, tōllo, rĕsĕco, dēmo, aufĕro.
diminuo caput sub. Dimći.
dīmĭnuitur, *Ubywá.* es nimbt ab. (derung
dīmĭnutĭo *Umnieyszenie, Uymá, poniżenie.* Min-
dīmĭnūtĭo mentis. *Száleństwo, Zápámiętywam się.* Vnsinnigkeit.
Diminutiva verba sunt, quæ thematis significationem minuunt: ut Sorbillo, Catillo. Vellico fodico. Pocissosunt & nomina diminutiva; ut Muliercula, villum, corculum, homuncio, flagellum. (*soluti.*
Diminutivum Nomen, quod minuit significationem Ab-
dīmĭnūtus, *Niecáły & sub Nátyráná.* Geminđert. *Deficit pastor grege diminuto.* Saph.
dīmĭssĭo, *Odprawká 1.2. Rozestánie.* Vrlaubung Hinschickung.

Dimis-

Dimissōriæ literæ, *Swiádeczny list*, *Formaty*.
dīmissus, *Odpráwiony*.
dīmītto, *Rospuszczam* 1. 2. *Puszczam*, *Wypuszczam* 1. *Opuszczam* 1. 2. *Rozsyłam*, *Odpráwiam* 2. *Upuszczam* 2. **Hinweg schicken/ gehen lassen.** *Dimisitq; animam nobiliore rogo.* M. *syn.* Mītto, ōmītto āmītto, rĕmītto, dēpōno.
dīmītto circa, dimitto circum. *Obsyłam.*
dīmŏvĕo, *Oddalam*, *Odpycham*, *Składam winę*, *Poruszam*, Rozruchác. **Verrücken.** *Æthere se mittit, spirantes dimovet auras.* Virg. *syn.* Pēllo, dēpēllo, pūllo, rēmŏvĕo, dējĭcĭo.
dīmŏveor, *Odmieniam*, *Náwodźić się dáię*.
dĭmyxos, *gr.* *sub Lampowy nosek.*
dīnosco, *idem* dignosco.
dīnŭmĕrātĭo, *Wyliczánie.* **Abzehlung.** *item* dinumeratio. *Cic. Figura Oratoria.* Enumeratio *eadem.*
dīnŭmĕro, *Liczę*, *Odliczam*, Płácę. **Abzehlen.** *Tempora dinumerant, nec me. &c.* Virg. *syn.* Nŭmĕro, ēnŭmĕro, rĕcēnsĕo, pĕrcēnsĕo.
Dĭŏbŏlāris, *Dwupieniężny* Podły.
diŏbŏlus, *subst:* Szelągi *cztery*.
diŏbŏlus, *adiect:* Podły. (*lekki.*
dioctæ diogmitæ, dioctōnitæ. *In gr. Zołnierz*
diœcēsis, is. eos. *gr. Biskupstwo* 2. Powiát. **Ein Verwaltung.** *Prima diœcesis dedit incunabula & ortum.* Man.
dĭœcētes, æ. m. *gr.* *Sprawcá.*
diŏmēdēa avis. *Rybitw.*
diŏnȳsia, *orum Mięsopust.*
diŏnȳsĭăcus, *gr.* Kuglarz.
dionȳsĭas, *adis f. gr. Kámień od piiáństwá.*
diŏnȳsŏnȳmphas, *adis. gr. Winne źiele.*
diŏpētes, *eos adiect: gr. Żábá dżdżowá.*
diŏptra, *gr.* *Rurá.* diŏptrĭce *es. gr. Perspektywá.*
diorismus figura, eadem Aphorismus.
diŏryx, ȳgis *gr.* Row 2.
diōta, *æ. gr. Bániá* 1. *Krużs.*
diōx, ōcis. *m. Wyz.*

D I P

Dīphtĕra, *gr. Párgámin* Kożuch.
Diphtongus, *gr. Dwugłośna literá, duos sonos habens Diphtongus Grammaticorum, duas vocales in unam syllabam conjungit, duosque habens phtongos, sonos, etiam ae. oe. ei. cum apud Poëtas dissolvuntur.* Diomed.
diphris, diphyis *eos. gr. sub Mieszániec.*
diphryx, ȳgis. *gr. Mośiężne odmioty.*
diplăsiasmus, *gr. Dwoistość. Item figura Orthographica, quam alii Epenthesin vocant.*
diple *apud Cicer. & Græcos nota trianguli imperfecti* 7> ∠ *in margine apposita aliquid dignum observatione indicans, varias ejus formas, leges apud Isidorum.*
dĭplīntĭus, *gr. Śćiáná we dwie cegle.*
diplŏis, *idis f. gr. Szátá podszytá.*
diplōma, *tis. gr. Bułá* 1. *Mandat*, *Alembik*, *Paszport*, *Podwoyny list.* **Ein Gewaltsbrieff von Einer Obrigkeit.** *Rumor succincte referens diplomate avitum.* Sidon.
dĭplōmătĭcă officina. *Kánceláryá.*
dipnītis, *idis gr. Szátá bieśiádna.*
Dĭpōdĭa, *Mario Victorin. Ratio metiendorum versuum pedibus binis pro una mensura computatis ut Monopodia singulis pedibus singulas mensuras constituentibus Quare unus & idem versus constans sex pedibus dicitur senarius per monopodiā Trimeter per dipodiā & Octonarius per monopodiam Tetrameter per dipodiam &c.*
dīpondiarius, Dipondium idem Dupondiarius &c.
dīpsăcus *m. gr. Szczeć* 1. 2. 3. *Gręplá ćiernie* 3. *Uryny ćieczęnie*, *Pragnienie czyniący.*
dīpsas ădis. *gr. Wąż máluczki.*
dīpsĕticus, *gr. Prágnienie czyniący.*
diptĕros, *vel us. hic. hæc. gr sub Filarowánie.*
diptōton, *nomen, quod duos tantum casus diversos habet ut Fors, forte, Veru, verubus. Priscian.*
diptȳcha, *orum. gr.* Reiestr., *Kśiąszki kámienne.*
dīrădĭo, *Rozprowadzam*, *Rozczepierzam*, & *sub Promienie wypuszczam.*
dīræ, *hæ &* diræ exsecrationes. *Przeklęctwo.* **Die hellische Göttinen.** *At procul ut Dira stridorem agnovit, & alas.* Vir. *v. Furiæ.*
directorius, *Złodźiey.*
directe, directim, directo. *Prosto* 1. 2. **gerad.**
dīrēctĭo *Prostowánie* Rychtowánie, *Tynkowáni* **Richtung.**
dīrēctum *Prost. directūra, Tynkowánie.*
dīrēctus, *ti Prosty* 1. **gerad.** *Inque vicem modo directo contendere passu.* T. *syn.* Rectus.

Dīrēmptĭo, *sub* Rozdáię, & *Przeglądam.*
dĭrēmptus, us. Rozerwánie, Rozłączenie.
dīrēptĭo, Rozßarpánie, Roztárgánie, Szarpánie Pustoszęnie. Beraubung. dīreptor, *Rozboynik, Łupieżcá, Pustoßyćiel*
dīrēptus, aum. *Rozßarpany.* Beraubt. *Illas direptisq; comis, tunicisq; solutis.* P. *syn.* Rāptus.
dīribeo, Rozdáię, Rozćinam. zertheilen. *diribitio, Rozdáwánie. diribitor, Kráyczy, Rozdawácz.*
dīrĭbĭtōrium, Popisu żołnierskiego, mieysce, Okáski mieysce. dīrĭbo, *is. Rozdáię.*
dīrĭgeo, *Martwieię.* Vor Kält erstarren. *Diriguit visu in medio. &c.* Virg.
dīrĭgo, Kieruię, *Zmierzam, Miárkuię, Prostuię, Mierzę 2. Nárychtowáć, Składam grot, Szykuię, Rozćinam, Tynkuię.* Richten/ ordnen.-*Certoq; hastilia dirigit ictu.* Virg. *syn.* Rĕgo; ōrdĭno, compōno, dĭspōno, *vel* tĕndo.
dĭrĭmo, *Rozwadzam, Rozrywam, Przerywam 1 2. Roztrzygnąć 2. Rozeymuię, Dźielę 2, Zwłáczam 1. Odkładam. Przeglądam, Tárgam 1.* Von einander scheiden / trennen. *Et qui cæruleum dirimebat Nerea Delphin.* Pers. *syn.* Dīvĭdo, dĭstrăho, sēpăro, dēcīdo.
dĭrĭmor, *Odległy iestem.*
dīrĭpio, *Rozrywam, Rozchwyćić, Rozßarpáć, Roztárgáć, Tárgam 1. Plondruię, Wyłupuię 1. Pustoßę* Plünderen/ rauben. *Non audituri diripuere Noti.* Prop. *syn.* Răpĭo, prædor, dēprædor, pŏpŭlor, dēpŏpŭlor, văsto. *v. Prædor*
dīrĭtas, *Nieludzkość, Srogość, Okrućieństwo, Surowość.* Grausamkeit. (*gam.* Zerbrechen. 1.
dīrūmpo, disrumpo. *Rozrywam, Przerywam*
dīrūmpor, *Pádam się, Pukam się, Rospuknąć się.*
dīrūncĭo, *Chędożę, Wyczyśćić.*
dīrŭo, *Rozwalam.* Niderreissen. *Diruit ædificat mutat quadrata rotundis.* Hor. *syn.* Dīrĭpĭo pērdo, ēvērto, dēstrŭo. *v. Everto.*
dīruptĭo *Rozerwánie, Rospuknienie* Zerreissung
dīruptus, *Przepukły* Zerbrochen.
dīrus, *Okrutny Srogi, Straßliwy.* Grausam. *Custodes lecti, Phœnix, & dirus Ulysses.* Virg. *syn.* Crūdēlis, sævus, dūrus, atrox.

Dīs, *Præpositio Inseparabilis: ut Polonica. Bez.*
dīs, *Nomen adject: comm: & hoc dite, Bogáty.*
Dīs, *substant. Lucyper. Noctes atq; dies patet atri. janua Ditis.* Virg. *v. Pluto.*
dīscālcĕātus, *Bosak 1.* discalceo, *Zzuwam.*
discăpēdino, Rozczepierzam.
discăvĕo Chronię się. sich hüten.
dīscēdo, *Odchodzę 1. Rozbrát czynię, Rozstępuię się. Przestáię 1. Rozroznili się, Rozchodzę się, Zápámiętywam się, Umieram 1.* Wegziehen/ weichen. *Tecum discedit, si tu discedere possis.* Ovid. *syn.* ăbĕo, ēxĕo, cēdo, rĕcēdo, ēxcēdo fŭgĭo, ēffŭgĭo, mĭgro, dēmigro, dēcēdo. *vide Abeo.*
dīscēptātĭo, *Spor. Przegádywánie się.* Streit mit Worten.
dīscēptātĭūncŭla, *Przegádywánie, ćwiczenie.*
dīscēptātor *Jednacz, Rozsądnik, Rożiemcá.* Ein Scheidsmann.
dīscēpto. *Rospieram się, Przegadywam się, Rozsądzam Roztrząsam, Práwuię się.* Disputiren/ streiten mit worten. *syn.* Dĭspŭto, cōntēndo, cērto, dēcērto.
dīscērno, *Rozeznawam, Rozeymuię. Dźielę 1.* Unterscheiden.-- *tenui telas discreveras auro.* Virg. *syn.* Dījūdĭco, dĭstĭngvo, īntērnōsco dĭvĭdo, dĭscrīmĭno. (scheid.
dīscērnĭcŭlum, *Rożność. Przedźielnicá.* Unter-
discērpo. *Drápię 1. Rozdźieram, Roztárgáć, Roszárpáć.* Zerreissen. *syn.* dĭlăcēro, lănĭo dilănĭo, dissĕco, dīscīndo, lăcēro. *v. Lacero.*
dīscērptĭo, 4. Esdræ 12. Roszárpnięnie, Roztárgnienie.
dīscēsĭo, *Odeśćie,* Rozwod. Abziehung.
dīscēssus, *us. Odeśćie, Odiazd,* Rozstánie, *śmierć 1.*
dīscēus, *ei. gr. Miotłá ná niebie.* (Abziehung.
dīscĭdĭum, *Rozłączenie, Rozstánie, Rozbrát,* Rozwod, *Przedział.* Zwytracht. *Discidium parere, & nexum dissolvere posset.* Lucr.
discido. Plaut. *idem Discindo.*
dīscīnctus, *Rozpasany, Niedbáły 1. Niewieśći 2 żołnierz wytrąbiony.* nachlässig/ auffgegürtet
dīscīndo, *Rożćinam Rozrywam, Rozdźieram 1.*

Przerębuię, Sztukuię 1. Przekrawam, Przecinam. Zerschneiden. *syn.* Scindo, sěco dīscěrpo, dīvěllo. *v. Scindo.* (von einanderhauen.
dīscindo, *Rozpásuię, Odpásuię, Składam kogo.*
dīscĭplīna, *Cwiczenie 1. Káránie, Kárność 2. Wychowánie, Uczęnie, Nauká 1. Przykład, Dyscypliná.* Lehr/Zucht. *Et disciplinas adnotabunt sobrias Jambg.* Cap. *syn.* Dōctrīna, ārs sciēntĭa *v. Artes.* Sci. *syllabam corripuit Prudentio nam arteps est*
dīscĭplīnābĭlis, *Náukom służący, Poiętny.*
dīscĭplīnālis disciplinosus, ćwiczony, Kárny.
dīscĭplinatus, Cwiczony, Disciplinatos discessit pro-
dīscĭpŭlātus sub Uczęń. (*mere fructus.* Asc.
dīscĭpŭlus, *Uczęń* Poiętny. Ein Lehrjünger.
Duc age discipulos ad mea templa tuos. O. *syn.* Audītor
dīsclūdo, *Przedźielam, Odłączam, Dźielę 2.* Entschliessen/ absondern. *Tum durare solum, & discludere. Nerea Ponto.* Virg. *syn.* Dĭsjūngo, sēpāro, *vel* rēclūdo.
dīsclūsio. *Przegrodá, Oddźielęńie.*
dīsco, *Uczę się, Wyrozumiewam, Zrozumiewam* Lernen. *Jam didici Geticè, Sarmaticeq; loqui.* Ovid. *syn.* ēdīsco, āddīsco, pērdīsco, pērcĭpĭo, cōgnōsco. *phr.* ārtĭbus īngĕnŭis văco, Mūsas cōlo stŭdiis īntēndĕre mēntem. Stŭdĭis dare tēm pŏra, Mūsis sērvīre. *v. Studeo.*
dīscŏbŏlus, *sub Kámień.*
dīscŏlor, *adject: omne, discolōrĭus, discolorus Rożny, Pstry.* Mancherley-färbig. *Calculus hic gemino discolor hoste perit.* M. *syn.* Cŏlōre dīspār vārĭus, dīssĭmĭlis, dīvērsus.
discōndūcit, Szkodźi. Discōnvĕnit, Niezgadzam się. es Kommt übel überein. *Discooperio Okrywam.* bedecken. Discŏquo, *Rozwarzam. Discōrdābĭlis, Niezgodny.*
dīscōrdĭa, *discorditas. Niezgodá.* Uneinigkeit/ Zweytracht.--*Sociiq; comes discordia regnis.* Stat. *syn.* Dĭsēnsus, dĭssēnsĭo dĭsĭdĭum cērtāmen, cōntēntĭo, rīxa, prælĭum, līs, sēdĭtĭo, pŭgna. *epith:* Dēmēns, ēffēra, fērox, ēxĭtĭālis flāgrans, īnvĭdā crūdēlis, sæva præcēps, bārbără, āmēns, litigiōsa, īmmītis, fēra ēffrænis, bēllĭca, fūnēsta trŭcŭlēnta, ātra, īnhumāna, īmmānis, fērālis. *phr.* Lăcĕro dīscōrdĭa crīne. Vīpĕrĕum crīnem vĭttis īnnēxa crŭēntis, īnfīdos āgĭtāns dīscōrdĭa frātres. Repēns dīscōrdia sūrgit ēxŏrĭtur trĕpĭdos īnter dīscōrdĭa cīves. Rēgĭbus īncēssit māgno dīscōrdĭa mōtu. Tum măgis īncrescunt ănĭmis dīscōrdĭbus īræ. Scīndĭtur, īncērtum stŭdĭa in cōntrārĭa vulgus & bēllum bēllīque pārēns dīscōrdĭa, & īræ, regit flāgrāns dīscōrdĭa cīves. *vide Seditio.*
Discordĭālis, discordiosus, & discordis is, Niezgodny.
dīscōrdĭas facio. *Wádzę drugich.* Zanck machen
dīscōrdo, *Niezgadzam się, Rożny iestem, Rozrożnili się.* uneinig seyn. dīscors, *Niezgodny.* uneinig.
Discredo, apud SS. Scriptores. pro non credo. Ea forma Plautus usurpavit Disconducit. & Horat. Disconvenit.
dīscrĕpans, *Zádźieráiący, Niezgadzáiący się.* uneinig. (*zła.* Unterscheid.
dīscrĕpāntĭa, *Niezgodá, Rożnienie, Proporcya*
discrĕpĭto, Niezgádzam się. uneinig seyn.
dīscrĕpo, *idem & Rożnię, Zádźieram, Odstępuię, Rozróżnili się.* Zweytrachtig/ uneinig seyn *Ut signum à signo, sic à se discrepat ipso.* M. *syn.* Dĭssēntĭo, dĭsīdĕo, dīsto, ābsum, *vel* dĭffĕro: sum dīssĭmĭlis dīspar.
dīscrētè, *discretim,* Rozdźielnie. unterscheidentlich. (scheid.
dīscrētĭo, *Rożność. discretor,* Rozsądnik. Unter-
dīscrētus, *Rozdźielny.* Unterschieden. *Hic ubi discretas insula rumpit aquas.* Ovid. *syn.* Dĭstīnctus dīvīsus, dīsjūnctus, rēmōtus.
dīscrīmen, Przedział *1. 2. Rożność, Niebespieczeństwo. Spor 1. Brák, Sporá.* Unterscheid. *Compositum discrimen erit, discrimina lauda.* Ov. *syn.* Dĭsĭdĭum, *vel* pērĭcŭlum. *epith,* Sævum dūrum ānceps, lēthāle, dīrum. *vide Periculum.*
discrīmĭnāle, Przedźielnicá. Discrīmĭnātim, Rożnie. Discrīmĭnātĭo, Rozłączęnie. *Discrīmĭnātor,* Przedźielacz, *Dźielcá.* Discrīmĭnātus, *Rozdźielny.*
dīscrīmĭno, *Rożnym czynię Dźielę 2.* Unter- oder entscheiden. - *Et picto vestes discriminat auro.* L. *syn.* Dĭstīngvo dīscērno.
dīscrŭcĭo, *Męczę 1.* Peinigen/ plagen. *syn.* Crŭcĭo, tŏrquĕo, vēxo. *v. Crucio, Affligo.*
dīscrŭcĭor, *Boleię 2. Gryzę się. Absore me à dominæ vertice discrucior.* Ov.
dīscŭbĭtōrĭus, *Lezeniu służący.*

Dīscŭbĭtus, ûs. *Siedzenie u stołu.*
dīscŭbo, as. *Leżę 2.* Ligen.
dīscūmbĭtur, discubitum itur. *Siadáią.*
dīscūmbo, *Siedzę u stołu.* bey Tisch sitzen.
dīscūneo, *Klinem rozbiiam, Szczepam.* (pere. C.
dīscŭpĭo, *żądam. Quis credat nisi te vendere, discu-*
dīscūrro, *Przebiegam się, Przeieżdżam się 2. Rozbiegáią się, Rozważam 1. Rozwodzę się, Dysskuruię.* Herumb lauffen. *Ilicèt in muros tota discurritur urbe.* Virg. *syn.* cūrro, cōncūrro, āccūrro. *v.Curro.* (*Przebiegacz.*
dīscūrsātĭo, *Buiánie.* Lauffung. discursātor,
discursim, Tam y sam, Prętko. hie und dort.
dīscūrsĭo, *discursitatio*, discursus, ûs. *Przebiegánie. Wyćieczká.* Ein Gelauff.
dīscūrso, *Przebiegam się.* herumb lauffen.
dīscus, *gr. Kámień ćiskániu służący, Misa plászka.* Ein breite Schüssel.
dīscūssĭo, *Roztrząsanię, Rozpędzánie, Rozrywánie, Rozlegánie, Bádánie, Ráchunek.* Erforschung/ Betrachtung.
dīscūssor, *Bádácz, Podskárbi, Popisowy 2.*
discūssōrĭus, *Rozpędzáiący.*
dīscŭtĭo, *Rozpędzam, Rozbiiam 1. Przerywam 1. Roztrzeźwić.* Erschütten/zerschütten. *Vincula rumpamus, juga discutiamus eorum.* Paul. *syn.* Dīspĕllo, rĕmŏvĕo, tōllo, *vel* ēxcŭtĭo, ăgĭto, quătĭo, quāsso, *vel* ēxănĭmo. *phr.* pāllēntes dīscŭtit ūmbras, ut prīmum dīscussæ, & lūx rēddĭta mēnti ēst.
disdĭapason, *gr. Harmonia musica constans ex duabus octavis. Dáleko 1.* (trücklich.
dĭsertè, disertim. *Wyráźnie, Wymownie.* auß-
disertio, onis. Dźiał. Disertitudo, Wymowá. Wolredenheit/ Beredsamkeit.
dĭsertus, *Mowny 1. Wymowny.* Wol beredt. *In causa facili, cuivis licet esse diserto.* Ovid. *syn.* Fācūndus, ēlŏquens. *v. Eloquens.*
dĭsertus leporum, *żártowny.*
dīshiāsco, *Rozczosnąć się.* dīsjēcto, *Rozrzucam.* von einander werffen. disjēctus, us. *Rozrzucenie*
dīsjĭcĭo, *Rozrzucam. Roztarcháć.* Zerwerffen. *Disjicit, & sparso lato rigat. &c.* V. *syn.* Dīssĭpo, spārgo, dīspergo.

Disjūnctĭo, *Rozłączenie, Rozbrát.* Absonderung. (derlich.
disjūnctim, *disjunctivè, Rozdźielnie.* Absondisjunctīvus, *Rozłączáiący.* trennig.
disjūnctus, *Odległy.* Abgesondert.
disjūngo, is. & disjūgo, as. *Rozłączam, Rozprzągam, Wyprzągám, Odłączam, Odrażam, Rozbrat czynię.* Absonderen. *syn.* ābjūngo, dĭvĭdo, sēpăro.
disjūngor, *Odległy iestem. disortio, onis. dźiał.*
Dispālesco, *Rozgłaszá się. a breve à Palam, nisi velis ducere à Palo, as. quod innuit Lambin. nam tunc longum esset.*
dispālo, *Rozpędzam.* dispālor, *Rospraszáią się. Rozbiegáią się, Rozłażą się.*
dispāndo, *Rośćiągam, Rospośćieram, Rozczepierzam.* Außdehnen/Außspannen.
dispānsus, *sub Rośćiągam.* Außgedehnt.
dīspār, *aris. omne. Rożny, Nierowny 2.* Vngleich. *Est mihi disparibꝰ septē cōpacta cicutis* V. *dissimilis*
dispāreo, *Znikam.* Verschwinden. *syn.* Nōn āmplĭus, āppārēo, āspēctu mē sūbtrăho, āspēctum fūgĭo, ēvanēsco. *v. Evanesco.*
dispărĭlis, *Rożny.* dispărĭlĭtas, *Rożność.* Vnterdispărĭlĭter, *Rożnie.* (scheid.
dīspăro, *Rozłączam, Rospraszam.* absonderen. *Id nos petentes, alium in aliam disparat.* Jamb *syn.* Dīsjūngo, sējūngo, săpăro.
dispăror, *Uchodźi śćiáná.*
dispārtĭo, Dispārtĭor, *idem* Dispērtio 8.
dispāstis, *sub Rośćiągam.* (*Klubá.*
dispāstos, *f. alioqui adjectivum est comm. gr. sub*
dispēctio, *Przeczuwánie.*
dispēctus, us. *Rozważánie, Przeglądánie 2. Upátrowánie, Rozsądek 2.*
dispĕllo, *Rozpędzam.* Vertreiben. *Dispulerat, penitusq; alias advexerat oras.* Virg. *syn.* Dīscŭtĭo, dīsjĭcĭo, pēllo, ēxpēllo.
dispēndĭōsus, *Szkodliwy.* schädlich.
dispēndĭum, *Kosst, Szkodá,* Verlust/ Schad. *Ne qua moræ fuerint, dispēdia tanti.* V. *v. damnū.*
dispēndo, *dispenno. Rośćiągam, Rozkraczam się, Dźielę 1. Rozczepierzam.* Dispēn-

dispēnsātĭo, Spráwowánie, Száfowánie. Rozłożenie, & sub Dyspensacya, Przywiley. Verwal=
dispēnsātor Száfarz. Podskárbi. Verwalter(tung
dispēnso, Száfuię, Rozkładam, Rozdáię, Sporządzam, Dźiele 1. nach Billigkeit außtheilen
dispērcŭtio, Rozbiiam 1.
dispērdĭtĭo, Zgubá, Burzenie 1. Verderbung.
dispērdo, Rozpraszam, Utracam. Wniwecz obracam, Przemárnowáć. verderben.
dispĕreo, Ginę, Niszczeię. Verderben. -- Inferior pars horum disperit omnis. L.
dispergo, Rozrucám, Rospędzam, Rosprowádzam Rozgłaszam, Rospryskáć. Zerstreuen. syn. Spārgo, dīssēmĭno, dīffundo, ēffūndo, prōjĭcio.
dispērgor, Rozpierzchnąć się.
dispersè, dispersim. Tu y owdźie. hin und wieder zerstreüet. (ung.
dispērsĭo, dispērsus, us. Rosproszenie. Zerstreu=
dispērtĭo, dispertior, Dźielę 1. 3. 4. Rozdáię, Dwoię, Rozbiiam 1 theilen.
dispēsco, Dźielę 2. Odległy iestem. Zganiam Przedźielam. von der Waide führen. dispessus. sub disphendomena, corr. Diasphendone. (Rośćiągam
dispĭcĭentĭa. Upátrowánie. fleissige Entscheidung und Außrechnung.
dispĭcio, Upátruie 2. Przypátruię się, Rozważám Besehen. Dispicit omne nemo &c. O. v. Aspicio
dispĭco, as. pro dispicio priscum. sub Przeglądam
displĭcēntĭa displicina. Mierźiączká, Melankolia.
displĭceo, Niepodobam się, Nie miło mi 2. Omierznąć. Mißfallen. Pœna est, quam tanto displicuisse viro. Ov. syn. Nōn plăceo, nōn ărrīdeo sum ŏdiosus īngrātus, īnjūcūndus. phr. Aurĭbus īngrātum cārmen, ŏcŭlos ĭnhŏnēsta ŏffēndit ĭmāgo ănĭmos, ŏffēndit & aures īncūltum cārmen.
displĭco, Rosplatam. das gefalten auffthun. displōdo, Rozbiiam 1. Kláskam. von Einander treiben. displōsus, sub Puká się.
displŭvĭātum tectum, Dách nie dwoisty.
dispŏlĭābŭlum, Rozboynia, Piwnicá 1. sed propria dispolio, Petroni. idem Despolio. (voce Odźierálniá.
dispondeus, i. duplex spondeus pes quatuor longis syllabis constans, ut Contemplantes.
dispōno, Rozkłádám, Sporządzam, Rozsadzam. Ordnen. Et quinq; in partes totus disponitur orbis. Tib. syn. Compōno, dīrĭgo, ōrdĭno.
dispŏsĭtò, Rozłożenie, Rozdźielnie, Porządnie. Ordentlich. (nung.
dispŏsĭtĭo, Rozłożęnie, Postánowięnie 2. Ord=
dispositor, Rozkładácz. dispositurá Rozłożęnie.
dispŏsĭtus, us. Rosprawiánie. Ordnung. Dispositi in turmas, &c. Stat.
dispŏsĭtus, ti. Sporządzony, Porządny, Rozsadzone konie. wol geordnet.
dispŭdet, Wstydzę się, żál mi. sich fast schämen.
dispŭluēro Sćierá 3. Rozrzucá, Rosypuię. zerreiben
dispunctio, Ráchunek. dispunctor, Ráchownik.
dispūngo, Przeplatam, Ráchuię 1. 2. Außstechen/ verstechen. (ren mag.
dispŭtābĭlis, Wątpliwy 2. davon man disputi=
dispŭtātĭo, Przegádywánie, Rozmowá. Ein Disputation/ Gespräch. Quidquid decenter docta disputatio. (Jamb.)
dispŭtātĭuncŭla, Przegádywánie. Gespräch.
dispŭtātor, Gádácz.
dispŭto, Przegádywam się, Roztrząsam. Disputiren. Quod optimū sit disputat conviviū Jamb syn. Dīscēpto, cŏntēndo, rīxor, vel dīssēro.
disquīro, Dowiáduie się. Vmbsuchen/ nachforschen. Verum hic impransi mecum disquirere cur hoc? H. syn. Quæro, īnquīro, scrūtor īnvēstīgo
dīsquīsītĭo, Badánie. Nachforschung. (chen
dīsrāro, as. Przerzedzam, Rozrzedzam. dünnma=
disrumpo idem Dirumpo. Dissāvior, idem Dissvavior, Disscindo, idem Discindo.
dissēctĭo, Rozcięćie. Zerspaltung.
dissĕco, as. & Dissico, is. priscè Manutius, Putean. Colui. Rozćinam, Rozbieram 2. Zerschneiden. Offam molaris dissecarēt invidi (Jam.) syn. Sēco lănĭo, dīlănĭo, dīscērpo scĭndo dīscĭndo. v. Lacero
dissēmĭno, Sieię 2. Rozgłaszam. Rospraszam. Hin und her säen/ außsprengen syn. Sēmĭno spārgo dīspergo, dīssĭpo Metap. vūlgo, dīvūlgo
dīssēnsĭo, dissensus, us. Niezgodá Rosterk. Zwytracht/ Vneinigkeit. syn. dīscōrdĭa, dissĭdĭum, dīssēnsus. vide Discordia.
dissēntāneus, Niezgodny. Zwytrāchtig.

Dissentio, *Rożnię, Niezgadzam się, Rozrożnili się.* Anders gesinnet seyn. *Tres mihi convivæ prope dissentire videntur.* H. *syn.* dīssĭdĕo vărĭo

dissepimentum. disseptum. *Przegrodá, Błoná.* Verzäunung. (Verzäunen.

dissēpĭo, *Przegradzam, Dźielę Rozgradzam.*

dissĕrēnat, *Wyiáśniá się.* es wird Klar.

disserendi ars ratio. Diálektyká. (und her säen

dissĕro, *evi. Rozśiewam, Rozsadzam śieię.* hin

dissĕro, *rui. Mowię, Rostrząsam, Przegádywam się.* Ein lange Red halten. *Infantum discerne animos. & differe quales.* P. *syn.* Lŏquor, narro, ēnārro, dīco, ēdissĕro, *vel* dīspŭto, dīscēpto.

disserpo, Rozłáżą *się.* dissertātĭo, *Spor.* Ein vielfältige Red.

dissĕrto, *Sprzeczam się. dissico as. dissico, is. Rozćinam.* von ein ander hauen. dissĭdēntĭa, *Niezgodá.* Vneinigkeit.

dissĭdĭum, *idem & rożność, rożnienie, rozbrát, rozłączenie rozwod.* Vneinigkeit. *Dissidium nō est hoc sed Proculeia, lucrū est.* M. v. *Discordia.*

dissĭdeo, *Niezgadzam się, rozrożnili się.* Vneins seyn. *Matris ab ingenio dissidet ille suæ.* Ovid. *syn.* Dissentĭo, dīscrĕpo, dīscordo.

Dissignator, Dissigno, lege Designo.

dissĭlio, *Rozskakuię się, Pádam się, rospuknąć się rozpierzchnąć się, rosypuię się.* Zerspringen. *Dissiluisse ferunt cum protinus utraq; tellus.* Vir

Dissimilaris pars, apud medicos. 1. *Dissimilis.*

dissĭmĭlis. *Rożny.* Vngleich. *Illis dissimiles, & nostro tempore natæ.* Juv. *syn.* Nōn sĭmĭlis ābsĭmĭlis. dīspār, īmpar, divērsus, vărĭus, dīscrēpans, īnæquālis.

dissĭmĭlĭter, dissimili ratione. *Rożnie* Vngleich

dissĭmĭlĭtūdo. *Rożność.* Vngleichförmigkeit.

dissimulamentum, Zmyślánie 1.

dissĭmŭlānter, dissĭmŭlātim. *Nieszczerze Zmyślnie.* Verhäliglich/ fälschlich.

dissĭmŭlāntia, *Zmyślánie 1. Zart 3.* Verhälung.

dissĭmŭlātĭo, *Nieszczerość, Szyderstwo, żart Przeglądánie 3. Zmyślánie 1.* Verhälung.

dissĭmŭlātor, *Zmyślacz.* Verhäler. *Nam mihi jam notus, dissimulator eris.* Hor.

dissimulo, *Zmyślam, Przeglądam, Pokrywam, Pokázuię 2. Zámilczeć.* Verhälen/ durch die Finger sehen. *Dissimulare etiam sperasti, perfide tantum.* Virg. *syn.* Fīngo, sĭmŭlo; ŏcculto cōnnīveo *phr.* Fŭerat sĭmŭlāta mēnte lŏcūtus. Trīsti fingĕre mēnte jŏcum, ĭmĭtāri gaudia falsa. Spem vūltu sĭmŭlat. Dīssĭmŭlāre ĕtĭam spĕrāsti pĕrfide tāntum pōsse nĕfas, tăcĭtusque mĕa dīscēdĕre tĕrra

Dissĭpābĭlis, *Rosproszysty. Rozstępny.* Zerbrüchlich

dissĭpātĭo, *Rozproszenie, Rozsypánie, Rospędzánie, Rozrzucánie Rozrywánie.* Verwüstung/ Zer-

dissĭpātor, *Rosproszyćiel.* (stücklung.

dissipātur, *Rozchodźi się Rozsypuie się 2. 3. Ná stronę idźie.*

dissĭpĭum, *Błoná 3. syllaba si longa à Dissepio quasi dissepiū, nam prisci has vocales comutabant.*

dissĭpo, *Rosprászam,* Rozrzucam, *Rozgłaszam Rozpędzam, Przemárnowáć, Sieię 2* Zerstreuen. *Fulmineo celeres dissipat ore canes.* Ov. *syn.* Spārgo, dīspērgo dīsjĭcĭo, *vel* cōnsūmo, ābsūmo, pĕrdo, profūndo.

dissĭpor, *Rosypuię się, 2. 3. Rozpierzchnąć się.*

dissĭtus, *Odległy, & sub Rozchodźi się.* Abgelegen *Cætera pars animæ per totum dissita corpus.* L. *syn.* Rĕmōtus, dīsjunctus, distans.

dissŏcĭābĭlis, *Rozdźielny, Rozłączysty Rożny.*

dissociātio, *Rozłączenie Przećiwność.* Absonderung.

dissŏcio, *Rozłączam Rozrożniam.* Absondern. *Dissociata locis concordi pace ligavit.* Ovid. *syn.* Dīsjūngo, sĕpăro, sĕpōno sĕgrĕgo.

dissŏcior, *Rozbrat czynię.*

dissŏlūbilis. *Łácny do rozwiązániá, Skáźitelny.* Leicht auffzulösen.

dissolvo, *Rozwięzuię, Rozbrat czynię, Roztápiam, Płácę 1. Kásuię. Rozprawiam się, Rosypuię 2. Odprawiam 2. Zbiiam do wod. Długi płácę Oczyśćiam* Aufflösen *syn.* Sōlvo, rĕsolvo, dīlŭo, *vel* ăpĕrio, reclūdo, *v.* ēxpĕdĭo.

dissolvor, *Rosypuię się 2.*

dissolutè. *Niedbále.* nachlässig.

dissŏlūtĭo, *Rozłączenie, Rozwalenie, Rozwiązánie, Rosypánie, Rospustá, Odpor słowny, Oczyśćienie 3. Niedbálstwo, Smierć.* Aufflösung.

dissŏlūtus. *Rozwiązány, Rozrzutny, Rospustny.* Auffgelöst. *Disso-*

Dissonantia, *Zádźieránie.*
dissono, *Niezgadzam się*, *Zádźieram.*
dissonus dissonorus, *Niezgodny Niestroyny. Zádźieráiący.* Rożny, & *sub Głos 11.* Vbel lautend *Dissona quàm vario flectant ad murmura cursus.* Ov. *syn.* absonus non consonus, discors, diffidens.
dissortio onis. Dźiáł.
dissuadeo, *Odradzam 1.* Widerrathen. *Hinc dissuadet amor, victus pudor esset amore.* Ov. *syn.* Dehortor, deterreo.
dissuasio, *Odradzánie.* Abrathung.
dissuasor, dissuasorius. *Odradzáiący.* (iony.
dissuavior, *Cáłuię.* Küssen. *Dissulcus*, *Rozdwo*
dissulto, *Rozpierzchnąć się Rozkákuią się, Migá się.* Zerspringen.
dissuo, *Porzę Rosparzam 1.* Aufftrennen.
dissupo priscum idem Dissipo.
dissylabus, *idem dissilabus infra.*

D I S T

Distabesco, *Táię 3.* verschwinden/außdörren.
distædet, *Utęsknię sobie.*
distans, *Odległy.* Abgelegen.
distantia *Odległość.* Vnterscheid/ Weite eines Orths vom andern *syn.* Spatium, discrimen.
distega, æ. vel Distega, orum. gr. Dwupiętry.
distendo, *Rośćiągam, Rozdźiewiam, Rozrywam 2. Rospieram, Nátykám, ćiągnę 1. 3. Distendo, Rośćiągam, Rozczepierzam.* Zerstrecken/ außspannen.
distensio, *Rozerwánie 3. Zabáwá.* Außdehnung
distentio nervorum. *Kurcz.* der Krampff.
distento as. *Rospieram, & in Nábieráią.* Embsig spannen. (nung.
distentus, ûs. *Nádęćie, Rośćiągnienie.* Außdehnung
distentus, ti. *à distendor, Opucháły, pełen, Obiádam się.* Außgedehnt.
distentus, ti. *à distineor, Zábáwiony.*
distermino, *Dźielę 2.* Zertheilen.
disterno, śćielę rospośćieram.
distero, *Rozćieram, Wiercę 2.* Zerreiben.
distichia, *gr. Włosow wyrastánie &c.*
distichon, *carmen Mart. duobus versibus constans* Ein Gedicht von zweyen Versen. *Si quando ex nostris disticha pauca legis.* Mart.

Distichus, *adject. m. gr. Dwoyrzędy.*
distillarius, *Wodek palacz.* Ein Wasserbrenner.
distillatio, *Rymá, Wodki palenie.* Abtropffung.
distillo, *ćiekę 2. Pusczá drzewo.* Abtropffen.
distimulo idem destimulo.
distinctè, *Rozdźielenie.* unterschiedentlich.
distinctio, *Rozdźielność, rozłączenie, rożność, Rozeznánie, Dźiał, Punktowánie.* Zeichen zu Vnterscheiden.
distinctor Sędźiá 1. Ein Richter.
distinctus, *Upstrzony, Nákrápiány, rożny iest.*
distinctus auro gemmis. *Háftowány.* mit Gold gehäfft.
distinctus, us. *Upstrzenie, Rożność* Vnterscheid.
distineo. *Rozrywam kogo, Báwię kogo.* Hindern/ auffhalten. *Quæ tuto tibi magna, volant, dum distinet hostem.* Vir. *syn.* Teneo retineo detineo tardo moror remoror *vel* impedio occupo.
distineor, *Rozerwány iestem, Zábáwionym.*
distinguo *Rozłączam, rozdźielam, rozeznawam Przedźielam, Przeplatam, Pstrzę, Zdobię, Dźielę 2. Osadzam 2.* Vnterscheiden. *syn.* discerno, discrimino, *v.* separo. *v.* vario.
distisum pro distæsum, priscum Gest.
distito, as. idem, & Rożny iestem.
distorqueo, *Wykrzywiam 2. Wywracam.* verdrähen/ verkrümmen. (mung.
distortio, *Krzywość Nákrzywienie.* Verkrümmung
distortio oculorum. Rosokowátość.
distortis talis. *Krzywonogi.*
distortus *Krzywy, Wykrzywiony Szpetny.* krumb
distractio, *Rozbrat Rozerwánie 3. Rozrożnienie Rosprzedánie.* Verziehung.
distractor, *Przedawácz.*
distractus, ti. *Rozerwány.* Zerriessen. *syn.* abstractus, divulsus, disjunctus.
distraho, *Rozrywam 2. Przerywam 1. rostrzygnąć, Przedáię, Rosprzedawam.* Verziehen/ verhandlen. *Distrahitur magis hoc magis est, ut cernere possit.* L. *syn.* Separo, sejungo, disjungo divello, diduco, abstraho.
distrahor, *Rostáię się, rozrożnili się, rożerwány, Nigo tam, nigo sam.*

Dīstrĭbuō, Rozdáię rozliczam rozkładam Dźielę 3. Auß und zertheilen. *Distribuenda pios hominum mandavit in usus.* M. *syn.* Divīdo pārtīor dīspērtīor, tribūo.
distributè, Rozdźielnie. distribūtio, Rozdawánie Dźiał. Außtheilung. distributor, Dźielcá
districtè, *Upornie*, *Srogo.*
districtim, Upornie. districtio, Trudność.
districtus, *ti. adject: Zábáwiony 1.2.* Rozdwoyny, *Dobyty, Frasobliwy.* Verhindert.
districtus ûs. Powiát Landschafft.
distringo, *Oskrobuię Drápię 2. Krusę 2. wyskrobáć, ścieram 3. ścieram się, Drasnąć, Dobywam mieczá, Omykam, Oliwki zbieram,* Rozrywam 2 *Przymawiam, rozdźieram 1.* Verstricken.
distringor, *Zábawionym.* distrunco *Przećinam* von Einander hauen. disturbatio, *Rozwálenie.* Erwehrung/ Verjagung.
disturbo, Rozrzucam, *rozwalam*, *Rozrywam*, *Rosparam 2. Rozbiiam 3 Rospraszam, Obáiam, Zrzucam 3.* verhindern/ zerstürmen. *syn.* dīsjĭcĭo ēvērto, dīruo.
dītesco, *Bogácę się, Ditatio, Bogácęnie.* Reich werden. *Suscipere, & partu possunt ditescere dulci.* Lucr. *phr.* ŏpes, dīvĭtĭas pāro, cōmparo āssĕquor, cōnsĕquor, ăcquīro, cŭmŭlo: ăcērvo, cōngĕro, cōnquiro.
dīthălassus, *gr. Miedzymorski.*
Dīthўrambus Hor. Cic. Dithyrambicum Pòëma, quod carmen fuit in honorem Bacchi, solutis numeris ac pedibꝰ constans, & verbis audacter & obscure compositis, quod à lymphaticis canebatur, furori concitando aptum sylla-ba Di apud Græcos anceps est Non eodem metro Dithyrambi currunt, sed vario, nec lex pedum in eo servatur, sed Syllabarum Acron: quia in eo Pòëta metrum sibi fingit, sic tamen, ut quem ordinem sibi initio statuit, in eo decurrat ad finem Porphyrio.
dītio, *onis. Pánowánie, Páństwo 2. Dźierżáwá.* Herrschafft/Ein Gebiet. *Qui mare, qui terras omni ditione tenerent.* V. *syn.* Pŏtēstas, īmpĕrĭum.
dīto, *Bogácę.* Reich machen. *Sueverat innumeras hominum ditare catervas.* C.
Ditrochæus. Pes ex duobus trochæis constans, ut Cantilenâ Diomed: Ditis Pater in Recto Patron: Dis.

D I V

Diu, *Długo 1. Dawno, Wednie.* lange Zeit. *Phœbe, diu, res si qua diu mortalibus ulla est.* Vir. *syn.* Mūltos ānnōs, mūltos díes, lōngum tēmpus.
Dīva, *Bogini.* divalis *Boski.*
divăgo, *Błąkam się.* Vmbschweiffen. *syn.* Văgor, erro, obērro, cūrro, dīscurro.
dīvārĭco, *Rozkraczam się rozprowadzam, rozwieram się, rozczosnąć się.* Zerthun/ auffthun.
divitus sub Nieboszczyk.
divello, *Rozdźieram 1. rozłączam, Odrywam, Odźieram.* Von einander reissen. *Non ego nunc dulci amplexu divellerer unquam.* Virg. *syn.* Sēpāro, dīstrăho, dīsjūngo, āvēllo ābstrăho.
dīvello, *Rostáię się.* dīvendo, *Rozprzedawam.* Verkauffen.
dīverbĕro, *Rozbiiam 1.* Hart schlagen.-- *Volucres diverberat auras.* Virg. *v. Verbero.*
dīverbium, *Rozmowá sentencyá 3*
divergium, *Rozchodzenie.* (cherley Art.
dīversè, *rożnie ináczey y Tám y sam.* auff man-
diversio, Podkarm, Wstąpienie.
dīversitas, *Rożność, rożnienie.* Vnterscheid.
diversito as. Skłániam się 2.
diversitor oris. Gość 2. Przychodźień Gospodarz 1.
diversor, *aris. Stoię gospodą.* zur Herberg seyn/ wohnen.
diversor, *oris. Przychodźień, gość 2.* Ein Gast
diversōrium diversōriŏlum. *Gospodá 1.2. Skłonienie, Wstęp 3. Podkarm.* Herberg. *Mutandꝰ locus est, & diversoria nota.* H. *syn.* Hōspĭtium
diversorius, *Wstępny 3. Gośćinny 2.* (dŏmus.
diversum, *Ná przećiwko 1. tam y sam.*
diversus, *Rożny rożmáity, & sub Osobno.* Abgewendet. *Diversos ubi sensit equos, currumque referri.* Vir. *syn.* Dissĭmĭlis, dīspar, vărĭus, dīscrēpans. ălĭus.
diversus animi. *Niestáteczny.* unbeständig.
dīvertĭcŭlum, *Ustronnie, Wyboczenie, Odstąpienie 2 Skłonięnie 1. Zstępowánie 2. Ućieczká 1. Wstęp 5. Gospodá pospolitá, śćieszká, Odnogá morska, Wymowká.* Ein Wirts-hauß am Weg gelegen. *In diverticulum biviis nec pluribus anceps.* Pr. *syn.* dīvērsōrĭum vel sēmĭta, trāmes.
diverticula persequor. Ustępuię drogi.

Dīverto, *Zstępuię 2. Skłániam się 2. Stoię gospodą, rożny iestem, Odstępuię od rzeczy, wstępuię 2* Ab-ehren. *Castaliam molli divertitur orbita clivo.* Virg. *syn.* Dē *v.* ēx vīa dēflēcto: ălĭo flĕcto, ĭter fĕro: ălĭo fĕror. *vel Hospitor.*

diversor, *Wstępuię 2. stoię Gospodą.*

dīvēs, ĭtis *Omne divitior, Bogáty.* Reich. *Dives agri, dives pecorum, ditissimus auri.* M. *syn.* Lŏcŭples ŏpŭlēntus dītĭsĭmus prædĭves. *phr.* Dīves ŏpum, ŏpĭbus dīvitis ăbūndans, ăffluens, pŏtens sŭpērbus. Quem mūltæ comitāntur ŏpes. Dītĭsĭmus ăgri. Lārgus ŏpum. Dīves posĭtis in fænŏre nūmmis. Quō nŏn dītĭor ălter. Crēvĕrat ăggēstis jam densa pĕcūnĭa nūmmĭs. Nec dŏmus īmmēnsas ărcta tĕnēbat ŏpes īngens ărgenti pŏndus & auri pŏsĭdet īntăctis ŏpūlēntĭor Thēsauris ărăbum & dīvitĭs indĭæ. Auro dīves & ŏstro. Divĭtijs & mūlto splēndĭdus auro. Dīves ŏpum dīves pīctāi vēstis & āuri. Auri cŏngēsto pondĕre dives. Quam dīves pĕcŏris nīvĕi quam lăctis ăbūndans īmmēnsas nŭmĕrans ŏpes. Aurĕa cui, cui sūnt mīlle tălēnta. Cui ēst fūlvi văsta mĕtălli Cŏngĕrĭes, īndŏcĭlis paupĕrĭem păti. Qui rēbus abūndat ŏpĭmis Cui māgna mănent rūra. Dīvĭtĭis nŏscēnda dŏmus. Mille mĕæ Sĭcŭlis ĕrant in mŏntĭbus ăgnæ. Lac mĭhi nŏn æstāte nŏvum nŏn frigŏre dēfit. Mille grĕges ĭlli tŏtĭdemque ărmēnta per hērbas ērrăbant; & hūmum vĭcīnĭa nūlla premēbat. Tērram cēntum vērtēbat ăratris, ĭlle tĕnet cūlti jūgĕra măgna sŏli; Qui fŏrtūnæ mūnĕra pŏsĭdet, jăctat hăbet nūmĕrat īmmēnsas ŏpes. Pŏsĭdet rŭtĭli cŏngēstos æris ăcērvos. (Heiligen

dīvexo, *Trapię.* peinigen. *1.* Dīvi, *Niebiescy.* die

divĭdia, Niezgodá, przykrość 3. Uneinigkeit.

Dividia est mihi Niemogę. dividiæ est mihi Przykromi. Dividiæ magnæ aliquid. Przykry.

dīvĭdĭcŭlum, Rurmusowá skrzyniá.

dīvĭdo, *Dźielę 1. 2. Dwoię rąbam rozdáię.* Zertheilen. *Dividimus muros & mœnia pandimus urbis.* Vir. *syn.* Sēpăro disjūngo, dīstrăho dīstĭnguo pārtĭor dīspērtĭor dīstrĭbŭo in pārtes sĕco, dīsĕco, frāngo.

divido diem. *sub Tráwię czas.* (*części.*

divido artuatim membrātim, *Rozbieram ná*

dividor, *Rozstáie się. dividua idem dividia.*

dividuitas, Dźiáł. dividuus Osobny 1.

dividuum facio. *Dźielę 1.* Theilen.

Dīvĭduus, *Rozdźielny 1. 2. Poł, Połmieśiącá.*

dīvīna, *substant: Wrożká 1.* (Thetisam.

divīnācŭlus, Wieszczek 1. Wrożek.

divinans, *Wieśczy.* (sagung.

divinatio, *Wieśczká 1. Práktyk 1. Wrożká.* War-

divinationis ars. *Wieszczbá.*

divinè, *Boskim zrządzeniem, wybornie.* Göttlich

divinipotens, Czárownicá 1. (übernatürlich.

Divīnĭtas, *Bostwo.* Gottheit. *Divinitatis vim coruscantem capit.* (Jamb.) *syn.* Dĕĭtas: dīvīnum Nūmen: Dĕi mājĕstas.

Divīnĭtus, *Zniebá Boskiem zrządzeniem, wybornie.* von Gott/ durch Gottes Schickung. *Quia sit divinitus illis.* Vir. *syn* ēx Dĕo cælĭtus,

dīvīno, *Prorokuię, Wieszczę 1. Zgadnąć, zgádnimi.* Errathen/ warsagen. *Ut divinatas auferat augur opes.* Ovid. *syn.* Vātĭcĭnor, āugŭror, cŏnĭĭcio prædīco, is hărĭŏlor. *v. Auguror.*

Divīnum, *Bostwo.*

Divinus, *adject. Boski, Zácny, Wyborny, Wieśczy* Göttlich *Atque deinde canit divino ex ore Sacerdos.* Ovid. *syn.* Dīvus, Dius æthĕrĕus, cælēstis. *phr.* Cœlō demīssus ăb alto Dīvīna stirpe creātus Sătus crētus, gĕnĕrātus sănguĭnĕ, Dīvum. Qui gĕnus ŏlympo, Divum cērtĭsĭma prŏles ignĕus ēst illis vĭgor & cœlēstĭs ŏrīgo.

divinus, *subst. Práktykarz, Wieszczek, wrożek.*

divi potest, Dii potentes. Varro.

divīsio, *Dźiáł.* Theilung.

divisis temporibus. *Tedy owedy.*

divisor, *Dźielcá, Przedźielacz, Zákupnik 4. Kraycży, Sodąmczyk.* Ein Zertheiler.

dīvīsūra, *Przedźiáł.* Theilung.

divisus, us. & divisio. *Dźiáł.* Theilung *Et penitus toto divisos orbe Britannos.* Virg. *v. supra Divido.*

dīvĭtiæ, *Bogáctwá.* Reichthumb. *Divitiis homines, an sint virtute beati.* Hor. *syn.* ŏpes, fŏrtūnæ, cŏpĭæ găza nūmmi thēsauri pĕcūnĭa aurum, argēntum. *epith.* mĭsĕræ, rēgāles invĭdĭŏsæ măgnæ pĕrĭtūræ mŏlles, grātæ nĕfāndæ. *phr.* auri ărgēntique tălēnta. Magnum, *vel* īngens auri pŏndus. Cēnsus īngēntes. Rēgāles găzæ. Cūnctārum, cŏpĭa rērum. Măgna mĕtălli cŏngĕrĭes, ēffŏdĭūntur ŏpes īrrītămēnta mălŏrum & tūrpī frĕgērunt sæcŭla lūxu Dīvĭtiæ mŏlles. Cum măgnis ŏpĭbus dŏmus āmpla nĭtēret, Nec mē rēgna jū-

gna jŭvĕnti nec Lȳdĭus aurĭfer āmnis, nec quās tērrorum sŭstĭnet ōrbis ŏpes. Crēscit ămor nūmmi quāntum ĭpsa pĕcunia crēscit. Vĕtĕrēs tēllūre reclūdit. Thēsauros ignōtum ārgēnti pōndus & aurī, īmmensas dīves hăbēbat ŏpes. Hūnccĕ lĕves nōn cŏmĭtāntur ŏpes. Mĭhi mūnĭfica pārca nĕgāvĭt ŏpes. Nōn ŏpĭbus mēntes hŏmĭnum, curæque lĕvāntur. Dīvĭtĭas ălĭus fūlvo sĭbi cōngĕrat auro & tĕnĕat tŭlĭt auri ārvaque sĭ pascant pīnguĭa, mīllĕ bŏves. Quĭdve dŏmus prōdest Phrȳgĭĭs īnnīxa cŏlumnis Auratæque trăbes marmŏrĕumq; sŏlum. *vide peccunia & Regia.*

Divitatio *Bogácęnie*,

Divito as. Bogacę.

divito aures verbis. Obiecuię.

dīum, *Podniebienie.* der blaue Himmel. *de gente sub dio moreris.* (Jamb.cum syllab.

Divo as Kánonizuię. divolvo, *Rozważam.* be: *divorsum, Tám y sam.* (trachten.

dīvortium, *Rozrożnięnie, rozwod, rozbrát rozchodzenie, roztánie drog, Przedźiał, śćieszká, odnogá morská.* Ein Ehscheidung.--*In gemini spargit divortia ponti.* Luc.

Divorto idem diverto.

diūrēticus, *gr.* *Urynę ruszáiący.*

diurni commentarii. *Kśiąszki pámiętne.*

Diurno Zyię długo. lang leben.

diurnum, Robotá dźienná, *Obrok, Dźiennik 1. Kśiąszki pámiętne, Dyurnał,* Zebránina. Ein Tags:buch/ *item:* Taglohn. *Diurnum spatiū.*

diurnus, *Dźienny 1.* (*Dźień.*

Dīus, *Boski, Dźienny 1. Wyborny.* Göttlich. *Italides quas ipsa decus sibi dia camilla.* V. *syn.v.Divinꝰ.*

Diutile diutinè, diutinò. Długo 1.

diūtīnus diurnus. *Długi 1.* Langwirig. *Postquam vapor diutinus.* (Jamb. Dim.)

diūtius, *Dłużey.* Längere Zeit. *Fortunaque velit meminisse diutiùs oro.* F.

Diutulè, diuturnè, *Długo 1.* lang.

diūturnĭtas, *Długość.* Langwirigkeit.

dīvulgatus, *Sposspolitowány.* gemein gemacht.

dīvulgo, Rozgłaszam *Wydáię kśęgi.* Gemein/ offenbar machen. *Divulgata vetus ad cælum gloria fertur.* Luc. *syn.* Vūlgo, ēvūlgo, pērvūlgo.

Dīvus, *Boski, święty 3. Kánonizowány.* Ein Heiliger. *Accipit & numero divorum altaribus au- Dixi To wiedz.* (*get.*Virg.

Dō, Dáię *Dáruię, Dáię znáć, Dozwalam, Dopuszczam, Podáię Przyznawam Przymuię Powiádam, Stáwiam Czynię Day mu pić. Wydáię 4. vidè & sequentia.* Geben/ schencken. *Sic ego do pœnas artibus ipse meis.* Ovid. *syn* Dōno præbĕo trĭbŭo, lārgĭor, īmpērtĭo īmpērtĭor, *vel* cōmmītto, māndo, trādo, *vel* sūppĕdĭto, *vel* pērmītto, cōncēdo. *v. Dono as.*

do aditum, accessum munio aditum. *Przystęp*

do auribus Pochlebiam. (*dáię.* Zulassen.

do ad languorem. *Mdlę.* do ad remum. *Skázuię 6.* do animam. *Umieram.* sterben.

do ansam. *Nápomykam* do artem magisterio. *Uczę.* lernen. do ad terram. *Obalam.* Zerstöhren do crepitum, fragorem. *Trzeszczę.* do crimini; cūlpæ. *Winnię.* do damnum alicui. *Szkodzę.* do detrimentum incommodum. *idem* do exitio. *Wniwecz obracam, Zátracam.* umbbrin de fidem. *Przysięgam.* (gen.

do filiam nuptum, in nuptias in matrimonium. *Wydáię corkę.* do foras. *Pozyczam.*

do fræna. *Popuszczam.*

do gustum, libamentum. *Kosztowáć dáię.* do habere. *Dáię.* do impunitatem. *Odpuszczam* Nachlassen. do incrementum. *Przymnażam* vermehren. do in literas. *Piszę.* beschreiben do in mandatis. R*oskázuię.* befehlen. do in manum. *Potykam co, Przedárowáć.* do in publicum. *Wydáię Xięgi.* do in Splendorem. Poleruię. do in terram. *Obalam.* umbwerffen. do in vincula. *Osadzam więźnia.* do iter. *Przepuszczam.* durchlassen. do judices. *Osadzam prawo.* do jusjurandum. *Przysięgam.* schweren. do legatis curiam, Senatum. *Słucham Postow.* die Gesandten hören. do locum. *Ustępuię* Komu, *Umykam się.* do malum alicui. *Szkodzę wyrządzam złość.* Einem schaden. & *Dámći.* do mandata. R*oskázuię.* befehlen. do manus. *Poddáię się.* sich unter: geben. do me alicui. *Wkradam się* do me foras. *Wypadam.* do me seu rem in causam

Puszczam

Puſzczam ſię ná Szczęśćie. Do me in pennas *Ulatam.* Do me in viam. *Udáię ſię w drogę.* ſich auffdie Reyß machen. Do me otio *Prożnuię.* müſſig gehen. Do me ventis *Puſzczam ſię ná morże.* Do mutuum. *Pożyczam.* leyhen Do negotium. *Poruczam.* Do nequam. *Szkodzę wyrządzam złość.* Do nomen. *Wpiſuię ſię.* ſich einſchreiben. Do novitatem. *Odnáwiam.* neu machen. Do occaſionem. *Nápomykam.* Do operam. *Robię.* Do operam aſſiduam. *Pilnuię.* Do operam funeri. *Umarłego prowádżę.* Einen Todten begraben. Do operam præceptori. *Uczę ſię.* lernen Do pabulum morbo. *Przyczyniam choroby.* Do partes *Poruczam* Do pauſam. *Odpoczywam komu.* Do peccatum pietati *Odpuſzczam.* Do pign9 *Zákładam ſię.* wetten. Do præcepta. *Uczę.* rentch. Do precibus. *Uprośić ſię dáię.* Do Provinciam. *Poruczam.* Do ratem fluctibus *Puſzczam ſię ná* Szczęśćie. Do requiem. *Odpoczywam komu.* Do Salutem. *Zywię.* Do ſpecimen. *Pokázuię.* Do ſtragem. *Pobiiam.* niderſchlagen. Do ſtudium. *Uczę ſię* Do Symbolam. *Skłádam ſię.* Do tranſitum. *Uſtępuię komu Przepuſzczam.* Do vacationem. *Odpoczywam komu.* Do vadem. *Rękoimią dáię.* Ein Bürg ſetzen. Do veniam. *Odpuſzczam.* Do verba. *Oſzukiwam.* Do verberationem. *ſub Przymawiam.* ſtraffen. Do viam alicui. *Uſtępuię komu.* Do vitio. *Winuię.* Do uſuram lucis. *Zywię.* Do utendum. *Pożyczam.* leyhen. Do uxorem. *Zenię.*

Do, per Aphæreſin, i domum ſub Dom 1. & Do domu.

DOC

Dŏcĕo, *Uczę. Dowodzę, Oznáymuię.* Lehren. *Expediam, & paucis, animos adhibere docebo.* Vir. *ſyn.* ēdŏcĕo ōſtēndo, mōnſtro, īndĭco *vel* īnſtrŭo ērŭdĭo. *phr.* ārtĭbus īnſtĭtuĕre īnſtrŭĕre; īmbŭĕre, īnfōrmāre ērŭdīrē ārtes tradĕre. Sē præbēre măgĭſtrum, Dāre præcēpta dŏcŭmēnta. Tum quōs ad ſtŭdĭum ātque ūſum fōrmabĭs āgrēſtem; īlla etĭam ſtāntes rādĭo ſpērcŭrrĕre tēlas erŭdĭit. ūnum Trītōnĭa Pallas ēdŏcŭit, mūltāque īnſīgnem rĕddĭdĭt ārte. Phȳllĭrĭdes pŭĕrum cĭthăra pĕrfĕcĭt ăchĭllem. Sŏcĭos sĭmul īnſtrŭit ārmis in patrias ārtes ērŭdĭēndŭs ĕrit. Hōrtāre, vĭāmque īnsīſte dŏmāndi. Dum făcĭes ănĭmi jŭvĕnum dum mōbĭlis ætas. Cārmĭna fēci ārtĭb9 ut pŏſſēs nōn rŭdis ēſſe mĕis. Făcĭles jŭvĕnum ănĭmos tĕnĕras mēntes ad ſtŭdĭum ātque ūſum fōrmāre. Pŏſſum mūlta tĭbi vĕtĕrum præcēpta rĕfĕrre ut rŭdĭbus pŭĕris mōnſtrātur līttĕra prīmum per făcĭem, nōmēnque sŭum; tum pōnĭtur ūſus. Tum cōnjūncta sŭis fōrmātur ſȳllāba nōdis? Hīnc vĕrbis ſtrŭctūra vĕnit per mĕmbra lĕgēndi, Tum rērum vīres ātque ārtis trādĭtur ūſus, pĕrque pĕdes prŏprĭos nāſcentĭa cārmĭna ſūrgunt Sīngŭlaque in ſūmma prōdeſt dĭdĭcĭſſe prĭōra: Quæ nĭſi cōnſtĭtĕrint prōprĭis fūndāta ĕlĕmēntĭs Quæ prŏpĕre pŭĕris dĕdĕrīnt præcēpta măgĭſtri ĕffŭet in vānum rerum præpŏſtĕr9 ōrdo. *Manil.* ātque ănĭmōs mōllī cōncutĭt ārtē fĕros. Nūnc quā rātĭōne quod īnſtat Cōnfĭĕri pŏſſit paucis adverte dŏcēbo. (*ut Reipublicæ Dochimus, Cic. Pes oratorius ex Jambo & Cretico conſtans*

dŏcĭbĭlis, *Poiętny 1.* Lehrſam. *docibiliter, Poiętnie*

dŏcĭlis, *Poiętny 1.* Lehrſam. *Ex nobis geniti quoniam dociles imitandi.* Juv. *ſyn.* Dĭſcīplīnæ *v* dŏctrīnæ căpax. āptus ad ārtes *vel* făcĭlis trāctābĭlis mītis. *phr* Cērĕus in vĭrtūtem.

docilĭtas, *Poiętność.* Lehrſamkeit. dociliter. *Po*(*iętnie.*

docte, *Uczęnie.* gelehrt.

dŏctĭlŏquus, *Uczony.* Scharffſinnig. --*Doctiloqui morietur Muſa Maronis?* Aug.

doctor, *Náuczyćiel Doktor.* Ein Lehrer. *Doctor argutæ fidicen Thâliæ.* (Sapph.) *ſyn.* Măgĭſter præcēptor. *epith:* dūrus blāndus cĕlēbris. *v. Magiſter.*

doctrīna, *Náuká 1. Uczęnie, ćwiczenie 1.* Lehr. *Doctrinâ pretium triſte magiſter habet.* Ovid. *ſyn.* ērŭdītĭo, ſcĭēntĭa, dŏcŭmēntum, præcēptum, dīſcīplīna ārs. *epith.* Senīlis, lābōrĭōſa, hŏnōrānda, ūtĭlis, pūlchra, īnsignis, *phr.* ūtĭle dŏctrīnis præbēre sĕnīlĭbus aures, (Kunſt.

doctrinæ liberales. *Náuki wyzwolone 1.* Freye

doctus, *Uczony.* Gelehrt/ wol erfahren. *Dicitor hic, aut eſt quia doctior eſt locus uni,* Hor. *ſyn.* ērŭdītus pĕrītus haud īgnārus nōn nĕſcĭūs. *phr.* ārtĭbus īnſtrūctus āōnĭi glōrĭa rāra chōri. Rērum fāndīque pĕrītus Quem mūſæ ſtŭdĭis ēxcŏlŭere sŭis. Trītōnĭa Pāllas Quem dŏcŭit mūltāque īnsīgnem rĕddĭdit arte. Quem cāſto ērudiit dŏcta Mĭnērva sĭnu. Theſtĭădum dĕcus īmmōrtāle sŏrōrum Dŏctæ nōn ūltĭma glōrĭa tūrbæ. Quī īngĕnŭas ănĭmum ēxcŏlŭēre pĕr ārtes.

Dŏcŭmentum documen. ĭnis. *Náuká 1. Dowod 1. Przykład.* Eine Vnterweisung/Anzeigung
Et documenta damus quâ simus origine nati. Ov. *syn.* Præscriptum, præceptum, mŏnĭtum.
dŏcus, m. *gr. Pochodnia.*
dōdĕcātēmŏrion, *gr. sub Części cáłey rzeczy.*
dōdĕcātheon, *vel* dodecatheos herba. *Dwunádźieśćiliśćowe ziele.*
dŏdra, *è gr. Polewká 2.* (*stnik ziele.*
dŏdrans, tis. m. *Dźiewięć części sub Części cáłey rzeczy, & Trzy ćwierći, & sub* Kieliszek.
dodrans pedis, *Piędź wielká.*
dŏdrāntalis, *Piędźisty, Trzy ćwierćiowy.*
doga, Kádź. *dogārius, Bednarz ibidem.*
dogma, *gr. Wyrok 1.* Ein Erkäntnüß/ Gesatz. *Dogmata si sequeris, talis ut esse velis.* M. *syn.* Plăcĭtum, dēcrētum, sēntēntĭa scītum. *epith:* Cērtum clārum, pērspĭcŭum, constans, rĕcēptum trītum vūlgāre, nōbĭle, āntīquum.
Dŏlabella, *Toporek 1. śiekierká.*
dŏlābra, *Topor, Oskard, śiekierká.* Ein Schaab/ Hobel. *Si lentus pigra munitus castra dolabra.* (Juv.
dŏlābrāta securis. Oskard. syn. āscĭa sēcūris
dŏlāmen sub Rzezánie, dŏlātōrium, Hebel.
dŏlēnter, *żáłośnie Bolesno.* Schmertzlich. *Post Phaëtonthæos vidisse dolentius ignes.* Ovid. *syn.* Mœstò, trīstiŭs, cum gĕmĭtu.
dŏleo, *Boleię 1. 2. żáłuię 1. Smęcę się Gryzę się, żáłosny iestem, Niemogę 3.* Schmertzen haben *Aut doluit miserans inopem, aut invidit habenti.* Virg *syn.* Indŏlĕo gĕmo īngĕmo, *v. Queror. phr.* Dŏlōrĭbus ūror, crŭcĭor, vēxor, ăngor, ăgĭtor, prĕmor ūrgĕor tŏrquĕor, cōnfĭcĭor, mācĕror, īndūlgĕre dŏlōri. Nec cōrpus quĕrŭlo nec mēns văcat ægra dŏlōre. Cūrīsque īngĕntibus æger, spem vūltus sĭmŭlat, Mēns hĕbĕtāta mălis tōrpet. Cōnfēcta dŏlōre Fūnĕrĕas spēctat languĭda vīta făces. Tăcĭtum nūtrit sub pēctŏre vūlnus. Ille dŏlet vere, quī sĭne tēste dŏlet, Mēmbra vĭgor līquit mōrs ūngvĭbus immĭnet ātris! *v. Dolor.*
doleo ab animo, ab ægritudine. Zlemi.
dolere & plaudere dico. Rozbrat czynię.
dolet mihi, *Żál mi. Boli* es ist mir leyd.
dolĭāre vinum, *Wino młode 2. Wino ná drożdżách.* (gehört. *& sub Opiły.*
doliaris, *Beczkowy Kufny, Opukły* was zu Fässern
dŏlĭārium, *Piwnicá.* Keller. dŏlĭārius. *Bednarz.* ein Faßbinder/ Bittner.
dŏlĭchodrŏmus, *gr. Záwodnik.*
dŏlĭŏlum, *Beczułka.* Ein Fäßlein. *dŏlĭto as. Bo dŏlitus sub Ryty.* (*li mię.*
dŏlĭum, *Beczká. Kufá. Kłodá 2. 3. Połkufek, Fáśá, Stągiew.* Ein Weinfaß. *Dummodo purpureo spument mihi dolia Baccho.* Prop. *syn.* Cădus. *epith:* ĭnāne, spūmans dūlce fĭctĭle căvum rĭmōsum āmplum căpax prŏfūndum. *phr.* ēxūndant pīnguĭ, spūmāntĭa dōlĭa mūsto, in căva lēthēas dŏlĭa pōrtat ăquās. Pūrpŭreo spūmant tĭbĭ dōlĭa mūstŏ. *v. Cadus.*
dŏlo, as. *Ciesię drzewo, Gládzę, Strugam.* Hobelen. *Fuste dolat, quartâ vix demum exponitur horâ.* Hor *syn.* Lævĭgo, cælo, sculpo.
dŏlon, ōnis. *gr. Gránat 1. żágiel 1. vide & Pugināł.* Ein Stab/ darin ein Degen verborgen. *Pila manu, sævosque gerunt in bella dolones.* Virg. *epith:* Tĕres, dūrus, sævus, vălĭdus.
dŏlor, ōris. *Bol, żál.* Schmertz/ Kummer. *Nulla fides damnis, verisque doloribus adsit.* Hor. *syn.* Mœror ăngor trĭstĭtĭa crŭcĭātus, ærūmna: *epith* Crudēlis mœstus, īnfēlix, sŏllĭcĭtus fĕrus, ŭlŭlāns răbĭdus āsper. īntēstīnus mălus ārdēns crūdus vēsānus īndomĭtus, gĕmĕbūndus flēbĭlis, īmpătĭens pērvĭgil fūnĕrĕus irrĕquĭētus vĭgil *phr.* Lōngi tōrmēnta dŏlōris. Stĕtit acri fixa dŏlōre. Sŭbĭto mēntem tūrbāta dŏlōre Hīc Vĕnus īndīgno nāti cōncussa dŏlōre. Dūris dŏlor ōssĭbus ārdet. Fūrit īma dŏlor dēlāpsus ad ōssa. Prēmit āltum cōrde dŏlōrem. Gemĭtūsque dŏlōrem tēstāntur. Nōstro dŏlŭīsti sæpe dŏlōre. Tum vero ēxārsit jŭvĕni dŏlor ōssĭbus īngens. Terens, cōnfĭcĭens, măcĕrāns, mōrdens ārrōdens, ēxedens, lāncĭnans, ēxcrŭcĭans præcōrdĭa ănĭmos, & cōrpŏra cūris. Sūmĕ ănĭmōs nec tē vēsāno trāde dŏlōri. Hīs dĭctis cūræ ēmōtæ pūlsūsque pārūmper cōrde dŏlor trĭsti. Sŭbĭto ōmnis de corpŏre fūgit quīppe dŏlor. Nec dum ĕtĭam causæ īrārum sævīque dŏlōres ēxcĭdĕrānt ănĭmo. Īnfāndum Rēgīna jŭbes rĕnŏvāre dŏlōrem, ēxplētur lăchrȳmis, ēgĕrĭturque dŏlor. Nūnquam tĭbi caūsa dŏlōris hæc ĕrit. Nec fīnīre lĭcet tantos mĭhi mortĕ dŏlōres Quid me āltasĭlēntĭa cōgit rūmpĕre & ŏbdūctum vērbis vulgāre dŏlōrem O! ĕgo nē possim tāles sēntīre dŏlōres. *v. Luctus.*

Dolor articulamentorum, articularis articulorum. Łámánie w stáwiech.
dolor arripuit, *invasit.* Záboláło.
dŏlōsē, *Zdrádliwie Chytro.* mit List.
dŏlōsus, *Zdrádliwy Chytry.* Listig.--*Mulier si forte dolosa.* Hor. *syn.* Fāllax, āstutus, cāllĭdus cautus văfer. (*zážyć.*
dolum confingere, consuere, struere. *Sztuki*
dŏlus, *Zdrádá Sztuká 5.* List/Betrug. *Ex templo dolus infandum patefactus ad auras.* Virg. *syn.* fraus, āstus fāllācĭa āstūtĭa, īnsidĭæ. Mēns sĭmūlāta. Fīctum pēctus. *epith:* cāllĭdus cōmpŏsitꝰ fīctus ĭnŏpīnus, ābdĭtus mĕtŭēndus, pērvĭgĭl, văfer, secretus, fālsus, fāllax, vĕrĭtus lāscīvus bĭlĭnguis, nōctūrnus, at mĭhi fāllāces tum pătŭēre dŏlī. Nīl tăcĭto quæsīta dŏlo vīctōrĭa dūrat ĭlla părat varĭo cōrda tĕnēre dŏlo. Nūllum quĭppe nĕfas quod nōn vērsūta Tўrānni Cāllĭdĭtas finxīsse quĕat Sed cāllĭdĭtāte prŏtērva Prīncĭpĭbus rēgnīsque grāves īndūcĕre cāsus. Est Dĕus, ōccūltos quī vetat ēsse dŏlos. *v. Fallacia fraus.*
Dōma atis. gr. Dách 1. Ein Dach.--*Supremo domate crescit.* Sir.
dŏmābĭlis, *Głáskliwy.* das man zähmen kan.
dŏmātor, *Uskromiciel, Zwyciężcá, Kálwákátor.* Ein Zähmer. *Te duce non alias conversus terga domator.* T. *sym.* Dŏmĭtor dēbellātor vīctor.
Dŏmĕfacta tellus Petron: i. domita subacta.
domestica prudentia, *Gospodárstwo 1.* Haußver- (waltung.
domestĭcātim. Po domách.
dŏmēstĭcus, *adject. Domowy 1. Chowány 2. Prywátny 2. Ille ego convictor densoque domesticus usu.* Ovid.
domesticus, *subst: Domownik* Ein Haußgenoß
Domesticus apud græcos recentiores juxta Citrium significat Præfectum, seu præsidem, ut præfectus mensæ, scholarum primi & secundi chori & apud Balsamon. in Canon 17. Apost: Officia domesticorum. Plura. de hac re Gretser: C. 11. Commen.
dŏmĭcĭlĭum, *Mieszkánie 1. Osiádłość.* Wohnung
domi Domá.
dŏmĭcænium. Domowá wieczerzá.
dŏmĭna, *Páni 1. Cesarzowá żoná.* Ein Herrsche- rin/Frau. *Concurrunt trepidæ comites dominam que ruentē.* Vir. *epith:* Grāta, sŭpērba pulchra, fāllax, pŏtens. *phr.* Mĭhi nōn vīvo sŭpērba.

Dŏmĭnatio, *Pánowánie 1. Jednowłádztwo, Swobodá.* Herrschafft/Beherrschung *Summa potestatum, simplex dominatio rerum.* Pr *syn* Dŏmĭnātus, ûs: dĭtĭo, pŏtestas, īmpĕrĭum rēgnum. *v. Imperium.*
dominatio sua fatigatꝰ est. ineptè dicitur. Waszmość
dominator, *Pan 1. 3.* Herrscher.--*Postquam dominator Olympi.* P.
dominatrix, *Páni 1.* Herrscherin. dŏmĭnātus ûs. *Pánowánie 1.* Herrschafft.
Dominicum, Kościół 2.
dŏmĭnĭcŭs, *Páński 1.* das dem Herrn zugehört
dominicus dies. *Niedźielá.* Sonntag.
dŏmĭnium, *Włásność 2. Dźierzáwá, Bieśiádá, práwo 1. an pánowánie.* Beherrschung.
Domino pro domo as Nigid: Priscian: Arnob: ut negino pro nego, fruinor pro fruor priscè Meurs.
dŏmĭnor, *Pánuię.* Beherrschen/ gebieten.- *Et victis dominabitur agris.* Virg. *syn.* īmpĕro rĕgo, præsum. *phr.* īmpĕrĭo tĕnĕo, rĕgo, mŏdĕror, prĕmo, īmpĕrĭi fræna tĕnĕo. *v. Impero.*
dŏmĭnŭlus. *Pan 1.*
dŏmĭnus, *Pán 1. 2. 3. 5. 8. Gospodarz 4. Bieśiádnik 4. Chlebodawcá, Małżonek, Igrzysk spráwcá.* Ein Herr. *Romanos rerum dominos, gentemque togatam.* Virg. *syn.* Rēctor hĕrus, *epith:* Sŭpērbus, mītis trĕmēndus atrox. *phr.* Nōs pātrĭâ āmīssâ dŏmĭnis pārēre sŭpērbis cōgĭmur. Vēndĭdit hic auro patrĭam dŏmĭnumque pŏtēntem īmpŏsŭit quid dŏmĭni făcient? ausint cum tālĭa servi.
dŏmĭporta, żołw.
domitio, Uskromienie.
dŏmĭto, as. *Uskromiam. Okroćić.* Zähmen.
domitor, *Uskromiciel. Zwyciężcá, Kálwákátor.* Ein Zähmer. --*Hominum domitorque ferarum* M. *syn.* Vīctor dēbēllātor dŏmĭnātor. *v. Victor.*
dŏmĭtūra domitus. *Okrocenie.* Zähmung.
domitus, ti. *Chowány 2. Skromny 1.* Gezähmt. *Crescere jam domitis sinito. &c.* Virg. *syn.* Dŏmātus vīctus dēvīctus sŭpērātus sŭbāctus ēxpūgnātus dēbēllātus sub jŭga mīssus.
Domna, B. sub Cesarzowá.
dŏmo, *as. Uskramiam. Okroćić, & in Otrącam 2.* Zahm machen. *Non anno domuerè decem non mille carinæ.* Virg. *syn.* Vinco, sŭpĕro, sŭbĭgo dēbēll-

bello dēvinco. *phr.* Sūb jŭga mītto. Cōmpēscēre fræno. Pœnos Gāllumque sūperbum. Pōpūlosque fērōces cōnfūndit vīctor. *v. Vinco. Debello.*

Dŏmuitio. *Wrácánie 3. Chod do domu.* Heimfahrt. domuitionem do. *Rospuszczam 1.* (*Domu.*

dŏmuncŭla, *Domek.* Ein Häußlein. domum do

dŏmus, ûs. *gr. Dom 1.2.3.* Hauß. *Hic domus Æneæ cunctis dominabitur agris.* Virg. *syn.* Tēcta, ædes, ātrĭa līmen pōrtĭcus, aula, sēdes Pēnates lāres, pĕnētrālĭa: hōspĭtĭum, cāsa, rēgĭa, līmen. *epith:* cōnspĭcŭa ārdŭa, īngens, ēxīlis, ēxīgua māgna, pūlchra, rēgĭa, ābjecta, dēsērta, incūlta. *phr.* Mēdiisque rēsĭdent ædĭbŭs. Stābat īn ēxĭgŭa māxĭmus æde Dēus. & Dēa mārmŏrĕa, cūjus in æde sūmus. Ædes emit āper sed quās nec nŏctŭa vēllet ēsse sŭas; ădĕo, nigra vētŭsque casa est. Sēpta tēcta dŏmŏrum Sūblīmĭbus ālta cŏlŭmnis Aŭgŭsti fāstīgĭa tēcti. *v. Regia. v. Casa.* Tēctis sŭccēdĭte nōstris. Nōstris sŭccēde pēnātĭbus hō spes, āpparet dŏmus, īntus & ātrĭa lŏnga pātēscunt. Tēctis mātres ingēntĭbus ērrānt āit ŭbi jam pātrĭæ pērvēntum ad līmĭna sēdis, īllos pōrtĭcĭbus rēx ăccĭpĭēbāt in āmplis Aulāi in mēdĭo lībābant pōcŭla Bācchi. Sub tērra fŏdēre larem Rēdĕūnt in tēcta. Sīne ūllis hōspĭtĭis Fit strēpĭtus tēctis, vōcēmque pēr āmpla vŏlūtant ātrĭa, adītis ēffērt, pĕnētrālĭbus ignem. Hōspĭtĭum āntīquum Trōjæ sŏcĭīque pēnātes, īnhōspĭta tē cta Tȳrānni īngrĕdĭor. Gĕmĭtu tēctum ōmne rēplēbat ūnāque jām tōta stābat in ūrbe dŏmus. Cum sŏlem nōndum prŏhĭbēbat, & īmbrem Tēgŭla. Dīgnāre tŭos āpērire pēnātes.

Domus Dei, *Kościoł 2.* Kirch.

domus cæmentitia, domus lateritio opere structa. *Kámienicá.* Ein Stein-hauß.

domuscula, Domek.

DON

Donārium, Dar, *Záwieszenie 2. Kościoł 2.* Eine Gab. *Si tua contigimus manibus donaria puris.*

dōnātārius, in Cod: qui dono aliquid accipit. (*O. v. Donū.*

dōnāticus Dárowny. Ein Geschenck/Gab.

donatio. *Dárowánie. Longius ostendit culpæ donatio mite.* M. (*Wiáno.*

donatio propter nuptias donum nuptiale.

donativum, *Podárek 3.* Ein Geschenck so ein Fürst seinen Kriegsleuten thut.

donātum, *Dárowizná.*

dŏnax, ăcis. *m. gr. Błyszczák rybá, Trzćiná 1.* Ein Gattung eines Rohrs.

dōnec, *Poki, Aż 1.* Biß daß. *Donec eris felix, multos numerabis amicos.* Ovid. *syn.* Dum quāmdiu, *vel* quŏad, & *Monosyll.* Quŏūsque.

Dōnicum Aż 1,

dōno, *Dáruię, Obdarzám.* Begaben/beschencken *Quem pater ipse Deum sceptri donavit honore.* Virg. *syn.* Do, trĭbŭo, largĭor, impērtĭor, ēlargĭor. *phr* Dōno dăre, mūnĕrĭbus, dōnis cŭmŭlāre, ōrnāre ŏnĕrāre. Nēmo ēx hoc nŭmĕro mĭhi nōn dōnātus ābĭbit. Quæ tĭbi quæ tāli rēddam pro cārmĭne dŏna. Hŏc sĭbi pŭlchra tŭum fērri prŏsĕr pĭna mŭnus īnstĭtŭit. Lætum āmplēxus ăcēstum mŭnĕrĭbus cŭmŭlat māgnis. Hāc tē nŏs frāgĭli dōnāvĭmus ānte cĭcūta. Mŭltis ŏnĕravit līmĭna dōnis. Quŏdvis pēte mūnus & īllud mē trĭbŭēnte fēres, īnvītat prĕtĭis ănĭmŏs, & mŭnĕra pōnit, ēxtrēmum hŏc mūnus mŏrĭēntis hābēto. Nil tĭbi quod dēmus majūs hābēmus āit. Cŭi dīves ēgēnti Mūnĕra mūlta dĕdi: Hōc tĭbi quŏ pŏtŭi cōnfēctum carmĭne mūnus. Prō multis ālĭis rēd dĭtur offĭcĭis. Sīdŏnĭo sūbvēctus ēquo, quem cāndĭda Dido ēsse sŭi dĕdĕrat mŏnĭmēntum & pĭgnus amŏris. Dōna dehinc auro grāvĭa, sēctōque ēlĕphānto, īmpĕrat ad naves fērri, stīpatque cārīnis īngens ārgentum. Tēxtĭlĭbusque ŏnĕrat dōnis, āc tālĭa fātur, āccĭpe, & hæc, mănŭum, tĭbi quæ mŏnŭmenta mĕārum sint, pŭer, & lōngum Andrŏmaches tēstēntur ămōrem Cōnjŭgis Hēctŏrĕæ, cape dona ēxtrēma tŭŏrum. *v. Donum Præmium, & Liberalis.*

dono civitate. Przyimuię 1.

dōnum, *Dar, Záwieszenie 2. ślubne záwieszenie.* Ein Gab/Geschenck. *Et cur non aliis eadem dare dona licebit?* Ovid. *syn.* Mūnus mūnŭscŭlum præmĭum. *epith:* grātum, accēptum rēgāle, splēndidum, ēxĭgŭum. *phr:* Vēstra, īnquit, mūnĕra vōbis Cērta mănēnt. Dŏmĭnamquĕ pŏtēntem Sūpplicibus sŭpera dōnĭs at tĭbi prima pŭer nūllo mūnŭscŭla cūltu, ērrāntes hĕdĕras fŭndet cum bāccare tēllus, an quidquam nōbis tāli sit mūnēre majus? adhūc & īnēnārrabĭle mūnus. Hæ tĭbi vir quŏndam, nūnc frāter cāsta Nĕæra Mittit, & āccĭpias mūnĕra pārva rŏgat. Nōn si mūnĕrĭbus cērtes, cōncēdet sŏlās. Tĭmēo Dānăos & dōna fĕrēntes. *v. dona.*

DOR

Dōrcas, ădis *f. gr. Sarn.* Ein Rehe.

dorcēus, *gr. Pies łowczy.* dōrīs, *idis f gr. Czerwienice 2*

dormiendi necessitas. Spiączká. (

Dōrmiens, *Niebosczyk.* dōrmiens vigilo. *Mżę.* Dōrmīo, *Spię 1. 2. Plotę 2.* Schlaffen/ ruhen *Certatim tandem fessus dormire viator.* H. *syn.* Quīēsco. dōrmito. *phr.* Sōmnum Sōpōrem cārpo, cāpīo, cāpto, dūco, pēto. Sōmno frūor, jācēo prē mor, sēpēlīor. Sōmno sūccūmbo, īndūlgēo. Lā bor in sōmnum, in sōmnos sōlvōr, sōmno mēmbra quīēto. Dō plācīdam per mēmbra quīētem. Sūbiīt lūmīna fēssa sōpor in dulcem sōlvūntur lūmīna sōmnum. Plācidi cāpīēbat mūnēra sōmni. Premi gravītāte sōpōris. Dūlci dēclinat lūmīna sōmno. Tōto proflābat pēctōre sōmnum Plācīdæ dīmittēre mēmbra quīēti. Hūnc sōpor āltus habet. Dāre cōrpōra sōmno. Plācīda lāxāre mēmbra quīēte. Requīēscēre lēcto. Lūmīna cum plācido vīcta sōpōre jācent. Sic dant sūa lūmīna sōmno: Blanda quies fūrtim vīctis sūbrēpsit ōcēllis, & cādit āmēnto lāngvīda facta mānus. Prīma quies ādērat cum cūris fēssa diūrnis pēctōra sōmno hābet, & cum tē fūsco sōmnus vēlavit āmīctu: fēssis ōcūlis mūlcentem ādmīttērē sōmnum. Sōmnō lumina vīcta dēdi dānt cōrpōra fēssa sōpōri, ātque ōmnes pārīterque sīlent pārīterq; quīēscūnt. Nec pūdor in stīpūla plācīdām cēpisse quīētem. Nec fœnū cāpīti sūppōsūiſ sē sūo Nōx ērat. & vīno sōmnū fācīēnte jācēbant Cōrpōra dīvērsis vīcta sōpōre lōcis. Vēsta jācet placīdāmq; cāpit sēcūra quīētem. Cīrcūmfūsa rōsis, nigrōque rēcūmbit āmōmo. Dōrmit & in plūma pūrpūrēōque tōro. Sōmnūmq; pētēbat Sēcūrus vārias, dūx grēgis īnter ōves. Nōx erat & tērris ānīmālia sōmnus hābēbat, in tānto frēmītu cūnctis sīne fīne jācēbat Sopītus vēnis & inēxpērrēctus āphīdas Nōx est dāta cætēra sōmno. Cum pāter in rīpa gēlīdīque sūb æthēris āxe procūbūit sēramque dēdit per membra quīētem. Plācīdumq; pētīvit īnfūsus mātris grēmio per mēmbra sōpōrem. Cætēra per tērras ōmnes ānīmālia sōmno Lāxābant cūras, & cōrda oblīta lābōrum. Tum mē confēctum cūris sōmnōque grāvātum infēlix hābūit thālāmus prēssitq; jācēntem dūlcis & āltā quies. Pāssim vīno sōmnō que pēr hērbam cōrpora fūsa vīdent. Lūmīna cūstodis sūccūmbēre nēscia sōmno. v. *Somnus.*
dormisco. Plaut: corr. Condormisco.
Dormitatio, Drzymanie. Schlaffung.
dōrmītātor, *Ospały, Drzymiący, Zmyślacz.* der
dōrmītio. *Sen 1.* Schlaff. (da schlaffet.
dōrmīto. dormiturio. *Drzymię, Sypiam, Niedbáły iestem.* Schläfferen. *An dormitabo, aut videbo tristia mæstum.* Hor.

Dōrmītōrium *subst: Sypialnia.* Ein Schlaffstub dōrmītōrius, *Sypiálny.* dōron, *gr. Dłoń miárá.* *Doronicus, sub Serdecznik. dorsuale. Deká. Dorsualis, Grzbietowy.*
dōrsum, *dorsus, masc. prisce. Grzbiet 1. 2. Tył.* der Rücken.
dorsuōsus Grzbiećisty, Wydatny, Gorzysty.
dōrum, *gr. Dłoń 2.* dōrȳonion. *gr. Strzáły ziele.* dōrȳpētron, *gr. Języczki śiwe.*
dōrȳphōrus, dorȳphorēma. *gr. Hálábárdnik.*

D O S

Dōs, *tis. f. gr. Posag. Przymiot 2 Sprzęt.* Morgengab/ Heyrathspfenning/ Brautschatz. *Et numeras in dote triumphos.* M. *epith:* Pātērna, mātērna, grāndis, jūgalis, dīves, ampla. *phr* Rēgnum dōtale rēliquit.
dōsis, is. *gr.* Dozys.
dōso, ōnis. *Latina forma à dabo; vel doson Dosontis ex Græco Futuro, daturus. Obiecownik.*
dōssūārius, *adject. Cięzárowy Robotny.*
dōssūārius, *subst: Tragarz.* Ein Träger. *dossum Grzbiet.*
Dōtalia dona dotalitia, *orum. Wypráwá*
dōtalis, *Posagowy.* Das zu dem Heyrathspfenning gehört. *Est mihi fæcundus dotalibus hortus in agris.* Ovid. (der.
dotalitium, Wiáno. dōtatus, *Obdarzony.* begadoti dico, promitto, dotis nomine do. *Zápisuię Wyposażam, Dáię zá posag, W wiánie,* zum Brautschatz geben.
dōto, as. *Wyposażam, Obdarzam. Nádáię.* den Brautschatz geben/ *item* reich machen. *Sangvine Trojano, & Rutulo dotabere, ungo.* V.

D R A

Drāba, *gr. Rzeżuchá Turecká.*
drāchma, *æ. gr. Dragma 1. 2. Poczworny grosz.* Ein Groschen. *& in Uncya* (*chwá*
drāchmalis, sub Dragma 2. Drachmalis usura Li-
drāco, *Smok, Wąż 1. Chochot, Látorośl winná & pro Ceto. Ezechiel 32. Sa Corn l. à Lapide.* Ein Drach. *Aut hæc Massyli poma draconis erant.* Pat. *syn.* Sērpēns, āngvis. *epith.* īmmānis, īnsōpītu sæ-

tus sævus, āliger, măcŭlōsus, hōrrĭdus, fĕrus, pērvĭgil, crūdēlis, ātrōx, trūx, cærŭlĕus, fōrmidābilis. *phr.* Prīma tĭbi ut flĕxi tōrquētur spira drăconis. Vīdĭmus īmmāni spĕcie tōrtūmq; drăcōnem tĕrrĭbĭlem. Distōrtos nēxus sĭnuat qui cōrpore lōngo. *v. Serpens.*

Drăcōnarĭus, *Chorąży 1.* **Ein Fahnenträger.**

drăcōnītes, dracontias. *æ.m.gr. Smoczy kámień*

drăcōntĭum, *Wesz wodná.*

drăcōntĭum majus. *Wężownik 4.*

drăcūncŭlus, *sub Smok, Jászczor rybá.*

drăcuncŭlus hortensis, *Torun źiele.*

drăcūncŭlus major, *Wężownik.*

dragma. *tis. gr. Garść 2. 3. Wiązanká.*

drama, *tis. gr. Akt 1.* **Ein Schauspiel.** *Navum recusat drama, quippe servile.* (Scaz.)

Drama, vel Dramaticum Poëma est, in quo solæ personæ loquuntur, Poëta tacet.

drāpĕta, *æ.m.gr. Zbieg 1.* drāpĕtinda, *æ.m. Zmrużek gra.* Draucus. *Sodomczyk.*

drensant Cygni sub Łábęć.

drĕpanis, *idis. vel idos. f. gr. Grzebieluchá.*

drindit mustecula sub Łásicá.

drŏmas, *adis f. gr. Drabarz, Wielbłąd, Proprętkonogi.* drŏmĕdarius, *Drabarz.*

drŏmōn, *onis. m. gr. Łodź, & parvus cancer.*

drōpăcismus, *gr. Włosow wyrywánie.* **Außreissung der Haaren.**

drōpăcīsta, *m. gr. Obrywácz.*

drōpax, *ăcis. m. gr. Włosow wyrywániu máść.*

drŏsca. drosta. Drost: *Drungarius, B. Połkownik drungus, B. Połek.* drudpa. *Oliwká.*

dryītes, *æ. m. gr. Kámień drzewny.*

dryŏphŏnon, *gr. Rzezuchá Turecká.*

dryŏphȳta, *v. dryophytes, eos adject: gr. żábá drzewná.*

dryŏptĕris, *f. gr. Strusie pioro źiele*

dryos hyphear, *gr. Jemiołá.*

D U A

Dua pro duo. Dwá dua pondo, Dwá funty.

dualis, *Dwoykowy. dubēnus 1. dominus priscum, Pan 1.* dubiè, *Wątpliwie. dubiēnus, dubiosus, dubitativus, dubitabilis, Wątpliwy.* dubĭetas, *Wątpieńie dubito as. priscum, wątpię..* (tig.

dūbĭtānter, *dubitatim Wątpliwie.* **Zweiffelhafftig.**

dūbĭto, *Wątpię, Ociągam się.* **Zweifflen.** *Et dubitamus adhuc virtutem extendere factis.* Vir. *syn.* ămbĭgo, flūctŭo, hærĕo, in dŭbĭo sum, vērsor. Mēns in cōntrārĭa fērtur. Sæpe mĭhi dŭbĭam trāxit sĕntĕntia mēntem. Mēns hæret in ămbĭguo. Mēns, ănĭmus hæret, pendet. Mēns dŭbĭis pērcūssa păvet, ănĭmus stat īncērtus. Quid sĕquar? in dŭbĭo ēst; ănceps æstus īncērtam mēntem răpit ut vīdit vūlgi văriare lăbāntĭa cōrda. Mēns tĭtŭbat: pārtes fērtur in ōmnēs Spēque tĭmor dŭbia spēsq; tĭmore cădit. Nec sum ănĭmi dŭbĭus, vērbis ea vīncĕre, māgnum quam sit. Pēctŏre sēnsus vērtuntur vărĭi, ănĭmo īncērto dŭbĭo flūctŭare nūtāre. Quo ferar īgnōro. Nōn hăbet ēx ăctum quid ăgat; & lĭbet & tĭmĕo; nec ădhuc ēx ăcta vŏlūntas est sătis in dŭbĭo pēctŏra nōstra lăbant mŏdo vūlt tĕntāre pŭdētque; & cŭpit & quid agat, nōn īnvĕnit: utque sĕcūri saucĭa trabs īngēns, ŭbi plāga nŏvĭssĭma rĕstat. Quō cădat in dŭbĭo ēst, ōmnĭque à pārte tĭmētur. Sīc ănĭmo vărĭo lăbĕfactus vūlnĕrĕ nūtat. Huc lĕvis ătque īlluc mōmēntăque sūmit ŭtrinque. Mēns īncērto flūĭtans ērrōre văgatur. Lăbat ămbĭgŭo spēs mĕa mĭsta mētu. Heu quid ăgat; vărĭo nēquīcquam flūctuat æstu. *v. Curis angor.*

dŭbĭum, *Wątpienie wątpliwá rzecz.* **Ein Zweiffelhafftige Sach.**

dubium genus sub. Płeć.

dŭbĭus, *Wątpliwy 1.2. Niepewny, Nieśtáteczny; Nie dobry.* **Zweiffelhafftig.** *Sæpe mihi dubiā traxit sententia mentem,* Claud. *syn.* īncērtus, ămbĭguus, ănceps, vărĭus, sūspēnsus, ănxĭus. *phr.* dŭbĭis ăffēctĭbus ērrans. Mēnte lăbans, ĕxĭtus in dŭbĭo ēst. Rūmor in ămbĭgŭo est ut stat & īncērtus qua sit sĭbi nĕscit ĕŭndum, cum vĭdet ēx ōmni parte vĭātor ĭter. Dīcam ĕquĭdem nec te sūspēnsum nāte tĕnēbo. Tuque in dŭbĭis nē dēfice rebus. Nūnc ădĕo quæ sit dŭbĭæ sĕntēntĭa mēnti ēxpĕdĭam. Auctor in īncērto est. Dŭbia mārtis ălĕa & pēndēbat adhuc bēlli fōrtūna diūque inter utrūmq; vŏlat dŭbĭis vīctōrĭa pēnnis. Nēscia quem mănĕat tānti vīctōria rēgni. *v. dubito*

D U C

Ducte ab ædibus. *Precz.* **weg mit dir.**

dūcēlis, *Hetmáński, Kśiążęcy.*

ducatio 1. ductio, Prowádzenie.

dūcator, ducatrix, Prowádźićiel.

ducatus, ti. B. Dukat.

Dūcātus, ūs. *Powod 1. Hetmáńieńie; Kśięstwo Hetmáństwo.* Ein Hertzogthumb/ Fürstenthumb. *At vos signifero qui talia vota ducatu.* A.
duce 1. *duc sub Prowádzę 3.* dūcenārĭus, *adject. Dwuśetny.* von Zweyhundert. dūcēnārĭus, *subst:* Rotmistrz 1. dūcēntēsĭmūs, *Dwuśetny.*
dūcēni, ducenti. *Dwieśćie.* zwey Hundert. *Nam fuit hic vitiosus: in horas sæpe ducentas.* H.
dūcēntĭes, *Dwieśćie kroć* zwey Hundertmahl. *Ducenties accepit & tamen vivit.*
duci jubeo, Zdáię ná Smierć.
dūcissa, Kśiężná ducit colorem ūva. *Zrzeię.*
dūco, *Wiodę 1. Prowádzę 1. Prowádzę 1. 2. 4. 6. Wywodzę, Náwodzę, Hetmáńię, Poymuię 1. Zwłaczam 1. 2. Przedłużam, Ciągnę 4. Robię 3.* Kuię, *Mam to zá, Gárdzę, Korzystam, Piię 1. Leię, Imam 3. Wypiiam, Idźie droga tam.* Führen. *Ducite ab urbe domum, mea carmina ducite Daphnin. syn.* Dēdūco, āddūco, ăgo, *vel* ēdūco, *vel* cogito. *phr.* Dīc, ăge, dūc ad nōs fas illi limĭna Dīvum tāngere. *Pro Existimo.* (Virg. 10. Æneid.) Tāntane me crīmĭne dīgnum dūxīsti? *Pro Volvo.* Virg. 6. Æneid.) Sīc ĕquĭdem dūcēbam ănĭmo rēbusque fŭtūrum. *Pro Contraho.* (Virg. 11. Eclog. 9.) Dūcĕret aprīcis in cōllĭbus ūva cōlōrem. *Pro Stringo.* (Virg. Æneid.) Auxĭlĭum dūcto mucrōne pĕtēbat.
dūco āerem, animam, spiritum. *Oddycham żyię.* Leben. dūco agmen, funem, restim *Reywodzę.* dūco uxorem. *żenię się.*
duco dictis aliquem. *Obiecuię.* Versprechen.
duco familiam, *Przodkuię.* Vorgehen.
duco gladium, *Dobywam miecza.*
duco magnum. *Wáżę sobie.* hoch schätzen.
duco me *Idę Prowádzę się.*
duco os. *Wykrzywiám gębę.*
duco otia. *Prożnuię.* müssig gehen.
duco potiūs. *Wáżę sobie.*
duco rationem. *Oglądam się.*
duco vĭtium, *Zárażam się.*
duco vultum, *Zaperzyć się.*
dūcor. *Lubię, Uwodzę się, Przystrzegam.*
ductābĭlĭtas, Powolność.
ductariè, Ciągnąc. Nie ochotnie.
dūctārius, *Ciągnieniu służący.*
Dūctārius funis. *Liná Windowe liny.* ein Seyl
ductilis, *Ciągły, Ciągniony, Kowány.* leicht zu ziehen. *Palmitis, hoc riguæ ductile flamen.*
ductim, *Pomału, Duszkiem.* langsam. (*aquæ.* M
ductio, Prowádzenie 1. Windowáńie. Leytung.
ductio alvi, *Purgácyá.*
ductītius, *Ciągły Ciągniony.*
ductīto follitim, *Wodzę 2. Szkodzę.*
ducto, *Wodzę 1. 2. Hetmáńię, Zwłáczam 2. Szkodzę.* führen. *Ducto dolis. Zdradzam.*
ducto mulierem. Nierządu pátrzyć.
ductor, *Prowádźićiel, Hetman.* Ein Hauptmann. *Ipsis præcipuos ductoribus addit honores* Virg. *vide Dux.* (*mistrz.*
ductor gregis. *Stadnik.* dūctor ordinis. *Rot-*
ductus ūs. Powod, Prowádzenie, Hetmáńieńie.
ductus aquæ, *Cug wody.*
ductus, cultri falcis. *Rzezáńie.*
ductus oris. *Twárzy kształt.*
dūdum, *Przed tym. Dáwno.* Vorlängst. *Ipsa egomet dudum Beroen digressa reliqui.* Virg. *syn.* Jam dūdum, jam prīdem, jam diu.
duella, *sub Uncyá, Skóćiec.* (*woynie.*
duellator, Waleczník. Ein Kämpffer. *duelli Ná*
duellica ars. *Woiénna umieiętność, Zołnierská.*
duellĭcus *Zołnierski, Waleczny.* Das zum Streit gehörig. *Et caput abscindit sic pugna duellica per te.* P.
duellis, Nieprzyiáćiel 1. Ein Feind.
duellum, *Poiedynek, Woyná.* Ein Streit zwischen zweyen. Pūgna, cērtāmen, bēllum. *epith:* Fŏrte, īncērtum, tābĭdum, īnsānum dīrum fŭrĭōsum. *phr.* Qui tŏtĭes ausus fŏrti cērtāre dŭēllo īra per īncērti glădios rŭĭtūra dŭēlli. Vix tŭlērit dīri sĭtis īnsātĭata dŭēlli.
duellus, Dobry 1. Duicensus, Mieszczánin nieprawy. Duidens, Dwoyzęby. Duis, i. bis. Dwakroć. Duis, i. Dederis, frequens apud Plaut. prisce. Duitas, Dwoyká.
dulcăcĭdus, sub Kwáśkowáty. dulcè *Słodko.* süß.
dulcēdo, *Słodkość.* Süßigkeit. *Nescio qua præter solitum dulcedine læti.* Virg. *syn.* Svāvĭtas. *epith:* Māgna, grāta jūcūnda mira blānda svāvis Mēllīta nēctarĕa. *phr.* Lŏci captus dūlcēdĭne mōlli. Nēctārĕa dūlcēdĭne lāctānt. Nēscĭo, qua nātāle sōlum dūlcēdĭne cūnctos, dūcit & immĕmŏres nōn sĭnit ēsse sŭi. *Ovid.*

Dulceo, dulcesco, *Słodnę.* süß werden.
dulcia, *ium. vel orum. Miodownik, Łákoći.*
dulciaria, *orum. Miodownik.*
dulciārius, vel dulciarius panis, *Márcepánnik, Piernikarz.* Martzipan. (*Słodki.*
dulcĭcŭlus, *Słodźiuchny.* dulcifer, dulcifluus,
dulcĭlŏquus, *dulcioriloquus. Wdźięcznomowny.* Der süßiglich redet. *Mollit dulciloqua canorus arte.* (Phal.)
dulcis, *Słodki, Przyiemny, Miły 1.* Süß/lieblich *Dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri.* Vir. *syn.* Svāvis, mēllĕus mītis, nēctăreus *Metap.* jūcūndus, grātus chārus, *vel* āmœnus.
dulcis languide, *Słodkáwy.*
dulcisonus Wdźięcznie brzmiący. das lieblich lautet. *dulcitas.* dulcĭtūdo, *Słodkość.* Süßigkeit. dulciter, *Słodko.* süß. dulco. *Słodzę.* süßmachen. (*łá Boża.*
dulia *gr. Niewolá.* Dienstbarkeit. & *sub Chwá-*
dūlice, Niewolniczę.

DUM

Dum, *Kiedy 2. Byle 1. Poki, Aż 1. że 1. Jedno 1. Jeszcze nie.* Dieweil/ so fern/ als. *syn.* Dōnec, *vel* quāndo, *vel* mŏdo, dūmmodo.
dum particula addititia sub Sz.
dum calet res. *Záświeżá.*
dum constat serenitas, dum su dum est. *Zápogody.*
dum loqueris, *Tudźież.*
dūmēctum, dumētum. *Ciernisko.* Ein Dornwald. *Ter centum nivei tondent dumeta juvenci.* Virg. *syn.* Spīnētum vĕprētum rŭbētum. *epith* Hōrrendum hōrrĭdum flōrēns. *syn.* Quæ dūmēta cōlūnt hōrrēnda fĕræ, āvĭa pāscentes īnter dūmēta căpēllæ.
dūmēsco, *Leśnieię. Dūmĭcŏla, Avieno, in dumo habitans.* Der in Büschen wohnet. *Caucaseas arces, & dumicolas arienos.* A.
dūmōsus, *Ciernisty.* Dornächtig. *Dumosa, pendere procul de rupe videbo.* Virg. *syn.* Spīnōsus spīnĭfer. *phr.* Dumis, spinis, rŭbis plēnus, hōrrēns āsper. *v. Spinosus.*
dūmus, *Ciernie.* Ein Dornheck. *Per juga, per sylvas, dumos & saxa vagatur.* Ovid. *syn.* Rŭbus, Dūmētum, sĕntes, vĕpres spīnæ. *epith:* Hōrrĭdus āvĭus ūmbrōsus, spīnōsus, vĭrēns, vĭrĭdis īmpērvĭus, spīnĭfer. *phr.* Sўlva fŭit lāte dūmis, ātque īlĭce nigra hōrrĭda quam dēnsi cōmplērunt ūndĭque sĕntes, āspĕra dūmis rūra tĕnent. *v. Rubg.*
dūntāxat. *Jście, Tylko.* sonderlich/ allein, zum meinsten.
Duo, *Dwá.* Zwey. *Vel simulacra duo forsan duo dona fuēre.* M. *Sed par atque eadem cana duobg erat.* M.
duodĕcĭes, *Dwánáśćie kroć.* Zwölffmahl. duodĕcim, *Dwánáśćie.* Zwölff.
duŏdĕcĭmus, *Dwánásty.* Der Zwölffte. *Duodecimo Turnus divinis occidit armis.* V. A.
duŏdēnārĭus, *Podwánásty.* Das 12. in ihm hat *Quam duodenarius circumtulit &c.* Ar.
duŏdēni, *Dwanáśćie.* Zwölff. duodenus, *Dwánástoletni.* der Zwölffte. *Per duodena regit mundum sol aureus astra.* Virg.
duodenus, *Dwunástoletni.* Zwölffjährig.
duodenonaginta, *Ośmdźieśiąt y ośm. sub Dwádźieśćiá.* Zwey und achtzig.
duodeoctoginta, *Siedmdźieśiąt y ośm.* Zwey und siebentzig.
duodequadraginta, duodequadrageni, duodequinquagesimus. *ibidem.*
duodetrĭcies, *Dwádźieśćiá y ośm rázy.* acht und Zwantzig mahl.
duŏdētrĭcēsĭmus, duodetrĭginta. *Dwádźieśćiá y ośm.* acht und Zwantzig. duŏdēvĭcēni *Ośmnáśćie.* Achtzehen.
duŏdēvĭcēsĭmus, *Ośmnásty.* der Achtzehende.
duonus, priscum Dobry 1. duorum pedum semis, *Połtrzećiá.*

DUP

Dŭpla, æ. *Dwoynásobná winá.* (*nierz.*
duplares armaturæ, duplarij, duplicarij. *Żoł-*
duplāris, duplārius. *Podwoyny, & żołnierz po-*
duplāris numerus. *Cetno.* (*dwoyny.*
duplātio, *Dwoynasobná winá.*
duplĕx, *Dwoy, Dwoiáki, Dwoisty, Wielki Chytry, Nieszczery 2. Miąższy.* Zweyfach. *-- Et duplicem gemis auroq; coronam.* V. *syn.* Gĕmĭnus āmbo.
dŭplĭcatio, *Dwoistość. Powtárzánie. Dwoynásobná winá.* Zweyfaltigung.

Duplicātò Wedwoynáſob, Dwoiáko 1. Zweyfaltig
dŭplĭcātus duplicīarius, duplicarius. Podwoyny. duplices, adject: Dwá duplices, ſubſtant: Kśiąſzki kámienne.
duplĭcĭtas, Dwoiſtość. Zweyfaltigkeit.
duplĭcĭter, Dwoiáko 1. 2. Zweyfächtig. Dupliciter, nam vis venti contrudit & ipſa. Luc.
dŭplĭco, as. Powtarzam, Przydáię 2. 3. Zweyfach machen. Nobilitas duplicatur, & impetus ille graveſcit. Luc. ſyn. āddŭplĭco, cōndŭplĭco; gĕmĭno, cōngĕmĭno, phr. Sōl crēſcēntes duplĭcat ūmbrās. (mahl ſo viel.
dŭplĭo, onis. Dwoyká, Dwoyſobná winá. Zwey-
duplo, as. Przydáię 2. Zugeben.
dŭplo, Wedwoynáſob, & ſub Weczwornáſob, Dwá kroć. Zweyfach. (pel.
dŭplum, Tyle dwoie, Dwoynáſob, Dwákroć. Dop-
dŭplus, Dwoynáſobny, Dwoiáki, Dwá kroć.
dŭpōndĭārĭus Dwuſtopny, & ſub Siedm pieniąſz-
dŭpōndĭus, ſub Siedm pieniąſzkow. (kow.
dŭpōndĭus, & ſemis. ſub Groß, & Połtrzećiá.

DUR

Dūrābĭlis, Trwáły 1. Langwirig. Quod caret alterna requie, durabile non eſt. Ov. ſyn. Dĭūtūrnus, ſtābĭlis mănēns pērmănēus cōnſtāns. phr. Dĭu mănēns dūrans, ſtāns mūltos per ānnos pērmănens.
durābĭlĭtas Trwáłość. Beſtändig: eit.
durăcĭnus, Trwáły 2. Twárdoſkory źimoſtradki.
dūrāmen, Twardość. Rośochá. Gáłąſká, Látorośl záſtáwioná Látorośl winná, Lod. Härtigkeit.
dūrāmēntum, Rośochá, Gáłąſká Umocnienie, Látorośl.
duras dabis. Nieprzepieczeć ſię. (torośl.
duratè, Pácyencyá. dūrāteus, gr. Drewniány.
duratrix, ſub Trwáły 1. (tr. verhärt.
dūrātus, Stwárdniáły, Zátwárdźiáły Okrzeſány
dūrātus frigore, glacie. Zmárzły. gefroren. dūrè, Twárdo. Durēſco Twárdźieię. Erhärten. Limus ut hic dureſcit, & hæc ut cera liqueſcit. Vir. ſyn. indūrēſco, cōncreſco āſtrīngor prĕmor, rĭgeo.
duri oris. Twárdouſty. (v. Gelo.
duricōrdia, Nieużytość, Zátwardźiáłość. Eigenſinnigkeit.
durĭcōrius. Twardoſkory. der hartes Leder hat.
durĭtas. Twárdość, Surowość, Nieludzkość. Härtigkeit. Oblita terra duritatis hybernæ. (Scaz.) ſyn. dūrĭtĭes rĭgor, vel ſævĭtĭa, erŭdēlĭtas.
Durĭter, durius. Twárdo, Surowie, Oſtro, Nieprzyiemnie. härtiglich. Duriter & duro terram pede pellere matrem. Ovid.
durĭtĭa durities duritudo Twárdość, Trwáłość Zátwardzenie, Nieużytość Surowość Upor. Härtigkeit Ponere duritiā cæpere, ſuūq. rig. rē. Ovid ſyn. Dūrĭtas, rĭgor ſævĭtĭes crūdēlĭtas, bārbarĭes. epith: ădămāntīna, ăcērba fērrĕa.
durĭtĭe ſpiſſari. Zátwárdźieć. hart werden.
durĭtĭem īnduo. idem & Odrętwieć.
duriūſcŭlus, Przytwardſzy. Etwas härter.
dūro, as. Trwam 1. 2. Stwardzam. Zátwardzam Wytrwáć. Härten/ hart machen. ſyn. īndūro; āſtrīngo, cōnſtrīngo prĕmo gĕlo: fīrmo vel ſtō mănĕo. pērmănĕo diu mănĕo ſtăbĭlis ſum dĭūtūrnus. phr. īnde ūbi pūbēntes călămos dūrāvĕrit æſtus. Dūrāvītque ănĭmum, dēſtĭtuitq; prĕces. Dēſĕrĭmus ſævōque gĕlu dūrāmus & ūndis. pro Tolero. (Virg. 1. Æn. Dūrāte & vōſmet rebus ſĕrvāte sĕcūndis.
duror, aris. Mocnieię. Twárdźieię. Drętwieię.
dūrus Twárdy, Nieużyty, Nielutośćiwy Surowy 2. Nieludzki, Cierpki, Ciężki 2. Uporny, Zły. Hart/ unfreundlich Durus uterque labor. lau date ingentia rura. Virg ſyn. Sŏlĭdus firmus fērrĕus adămāntĭnus mărmŏrĕus. Metaph: mŏlēſtꝰ, īngrātus īnjūcūndus, vel sĕvērus, rĭgĭdus crudēlis. vide Crudelis.
durus capite, Uporny. hartneckig.
duſmoſus pro dumoſus, priſcum. Feſt.
Duumvir Cic. Duumviri olim carceris curam habebant negotia Reipub. curabant. & publica locabant, ex decurionibus creabantur & faſces habebant; immunes à muniis urbis. Erant & Municipiorum & Navales & Capitales. Hos Tribunis pleb s & Magiſtris civitatum ſimiles aliqui dicunt apud Schardium. Hinc Duumviratus Cic. Duumvirûm munus. Et Duum viralis. Vlpia: ad Duumviros pertinent. v. & Burmiſtrz 1.
dux comm. Wodz, Herſt, an Kśiąże. Ein Führer Conſedere duces & vulgi ſtante corona. Ov. ſyn. Dŭctor. epith: Crŭēntus aūdax. Mārtĭus măgnănĭmus īndŏmĭtus gĕnĕrōſus prūdens săgax ſŏlērs prōvĭdus vĭgil Māvōrtĭus tērrĭfĭcus mĕtŭēndus, trux ātrox fĕrus crĭſtatus insīgnis măgnus trĕmēndus fĕrox ăcer cāllĭdus āſtūtus caūtus, vērſūtus, fĭdēlis, pŏtens, ſedŭlus ſtrenŭus mĭnax, im-

nax, impertérritus, invictus. *phr.* Primus inire manu bellum. *v. Bellicosus.*
Dux exercitûs provincialis, *Woiewodá.* Ein Woiewod.
dynămis, *eos. f. Wielkość 2.*
dynămis olivi. *Oliwek urodzay.*
dynăsta, dynastes. *æ. m. gr. Pan wielki.* Eingroſſer Herr.
Dyota. Rob. Steph. corr. diota.
dyschrestia, *gr. Trudność.*
dyscŏlus, *gr. Niegodny.*
dysenteria disenterica passio. *gr. Biegunká, Gryżięńie.* der Durchlauff. *Tum disenteriæ fluxus & tormina ventris.* Honter.
dysentĕrĭcus, *gr. Biegunkę cierpiący, Gryżięńie ćierpiący.* der den Durchlauff hat.
dysgargălis, *eos. vel* dysgargalus, *li. gr. Łechćiwy.*
dyspepsia, *gr. Nietrawięńie.*
dysphimia, *gr. Nieſławá.*
dysphŏrĭcus, *gr. Nieſczęśliwy.*
dyspnoea, *gr. Dychawicá, Duſność.*
dyspnoĭcus, *gr. Dychawiczny.*
dysuria dysuricum pathos. *gr. Uryny trudność.*
dysūrĭăcus, *gr. Uryny trudność, ćierpiący.*

E

E *Præpoſitio, ſub Z. że 1. Od kogo 1.* Von/ auß. *Tu quod es, è populo quilibet eſſe poteſt.* Mart. *ſyn.* ex, dē.
E contraria parte, e regione. *Ná przećiwko.* richt über/ widrigen theils.
E contrario, è diverso. *Przećiwnie.*
e ferro, *Z żelazá.* auß Eyſen.
e loco Superiore Z *Kazálnice.* von der Cántzel
e longinquo, *Zdáleká.* von Weiten.
e multis unus e vulgo unus. *Poſpolity Człowiek*
e natura, *Zprzyrodzenia.* von Natur.
e plano, *Niepráwnie.* (*& Sąſiad.*
e propinquo, e proximo. *Zbliſká.* von Nahe.
e re mea est. *Pożyteczno ieſt Pożyteczny.* es iſt mir nützlich.
e re nata. *Ják przymuſnął. Ják obáczę.*
e regione, *Náprzećiwko.* richt über.
e sublimi, *Zgory.* vom Berg.
e transverso, *Zboku.* von der Seitte.
e trivio, *Podły.* ſchlecht.

e vestigio *Wnet, Záraz.* gleich.
Eâ, eâ causa, eâ re. *Dlá tego.* (Beding.
eâ cōndĭtione, ea lege *Ztą kondycyą.* mit dieſem
Eābus ſcopis, pro iis Coto priſcè & Hemina.
eăle, es. *Koń rogáty. Eapſe, pro ea ipſa. Tá.*
eātĕnus, *Poty 1. 2. Ztey miáry, Ták barzo. Tym ſpoſobem.* So fern/ ſo lang/ in ſo weit. *Ortus erat, cum Rex inſomnis eatenꝰ altū.* M. (*Debacchari. ēbachari apud Lamprid. legit Rob. Conſtantin. alii legunt*
ēbĕnum, ebenus. *gr. Heban.* Ein Indianiſcher Baum/ Ebbenholtz. *Fert Ebenum Solis eſt thurea virga Sabeis.* Vir. *ſyn.* ēbĕnum *neutr gen epith.* Dūra splēndĭda, splēndens, atra vĭrens, nĭtida, ĭnda, fūsca, nĭgra.
Ebeo, as. i. felicitate privo. Sipont.
ebibo, *Wypiiam, Pożeram.* Außtrincken. *Filius aut etiam, libertus, ut ebibat heres.* Hor.
ēbiscus, *m. gr. Slaz 3.* ēblandĭor, *Wyłudzam* (abſchmeichlen.
ebŏrātius, *Snycerz 1.*
ebŏrātus, eboreus. *Słoniowy.*
ēbrĭăcus, *al. Ebriātus, Piiány 1.*
ēbriamen. Trunek piiány.
ēbrĭĕtas, ebrĭōsĭtas. *Opilſtwo.* Trunckenheit. *Non ſemel ebrietas eſt ſimulata mihi.* Ovid. *ſyn.* Crāpūla, temūlēntĭa. *epith.* Tūrpis, dēmēns, āmēns, imprōvĭda, fæda, iners, stūpida, īnsāna, obscæna, lōquax, gārrŭla, trēmŭla, tĭtŭbans, grāvis, fŭrens, mălĕsāna, ĕxĭtĭōsa, pernĭcĭōsa. *phr.* Cŏrpŏri rōbur frāngens, ĕnĕrvāns, ĕxhaurĭēns ingenti frāngens vīres ănĭmīque vĭgōrem. Ebrĭetas māter fœcūnda malōrum Cērta jŭventæ pernĭcies. Rĭxis gaudens, Sānæ mēnti inĭmīca īllĕcēbris ĕxĭtĭōsa suis ārcānum dĕmēns dĕtĕgit ēbrĭĕtas. Arcāni mala cūstos ŏpērta reclūdens extīnctæ prodĭga famæ ārcāna rĕvēlans in prælia quæ trūdit ĭnermem ēbrĭĕtas fŭgiēnda vĭro cuicunque sed āltis Prīncĭpĭbus fūnesta lŭes ut Vĕnus ĕnērvat vīres, sīc cōpĭa Bacchī & tentat gressus, dēbĭlĭtatque pĕdes. *v. Ebrius.*
ēbrĭo, as. ebriŏlo, as. *Upáiam.*
ebriōlus, ebriōlātus. *Opiły.* Ein Vertrunckener Menſch *Ebrioſa acina ebrioſioris.* Phal.
Ebriulatus, ab Ebriulo, ſub Upaiam (*Catul.*
ēbrĭus, ebriolus. *Piiány 1. Pełen tr* Truncken. *Non magis audierit quam Fuſius ebrius olim.* Ho. *ſyn.* ēbrĭōsus, temūlēntus, vīnōlēntus. *phr.* Sŏmno vīnōque sepūltus, sŏlūtus, Vīno mădĭdus, mădēns ūdus, mădēfactus grāvis, Cui tĭtŭbat mūlto līnguaque

guaque mensā; mĕro. Nĭmĭo vēnas īnflātus jăccho. Mītī dĕlūsus jăccho. Mūlto tĕmpora pērfūsus Băccho, cĭbo vīnōque grăvis. Ægre tĭtŭbāntes sūstĭnet ārtus. Mūltōque jăcēbat membra dĕo vīctus ĭlle mĕro sŏmnōque grăvis tĭtŭbāre vĭdētur Cōnvīvæ vălĭdo tĭtŭbāntia vīno. Mēmbra mŏvēnt dŭbii stāntque lăbāntque pĕdes gaūdēbitque mĕro mērgētque in pōcŭla mēntem. Passim vīno sŏmnōque per hĕrbam cŏrpora fūsa jăcēnt Sīlēnum pŭĕri sŏmno vĭdēre jăcēntem, īnflātum hĕstĕrno vēnas. ut sĕmper jăccho. ēbrĭus īmprūdens vērtitur ārte mĕri. Fŭrĭāta mēnte văcīllant. Nam sĭmul ēxplētus dăpibus vīnōque sĕpūltus. Cērvīcem īnflēxam pŏsŭit, jăcuitque per antrum īmmēnsum. sănĭem ērŭctans. Sŏmno vīnōque sĕpulti prōcŭbŭēre sĭlent lāte lŏca. Fūsique per hērbam īndūlgēnt vīno; & vērtunt crātĕras ăhēnos. Crātēras læti stătuūnt & vīna cŏrōnant īmmŏdico nūtant tēmpŏra quāssa mĕro. Nēscītque rēgi mēns plēna Lyæo Vīno cōncūssa văcīllant tēmpŏra vīnōque grăvatum fŭlcītur læva căput. *vide Vinum.*

ēbrĭus veratro. *Szálony 2.* unsinnig.

ēbūllĭo, *Kipię, Wykipiam, Wzwierám, Wydáię ná świat Wymyká się, & sub Chełpię się.* Auffsieden/auffwallen. *Ebullit patrui præclarum funus, & ō. st.* Pers.

ēbullītĭo, *Kipienie Wykipienie.* das Sieden.

ēbūllo as. Wykipiá. sich auffblähen und zerspringen. *Atq; alia fletus ebullant parte viriles.* F.

ebūlum. ēbŭlus. *Chebd.* Attich. *Sanguineis ebuli baccis minioq; rubentem.* Virg.

ebur *Słoniowá kość.* Helffenbein. *Munera portantes eborisq; auriq; talenta.* Virg. *epith:* īndum īndĭcum nĭtĭdum, cāndēns āssyrĭum sēctĭle nĭvĕum splēndĭdum liquĭdum āttalĭcum pŏlītum. *phr.* nĭvĕi mūnĕra dentis, ĕbur nĭtĭdum fă stĭgia sum ma tĕgēbat. Sēctĭle dēlĭcĭis īndia præbet ĕbur. *pro Cithara* dum cănit, & lĭquidum dum Dĕa pūlsat ĕbur.

ēbūrātus eburneolus, eburnus. *Słoniowy.* mit Helffenbein geziert.

ēbūrnĕus, *idem & Białoiásny.* Helffenbeinen. *Oppida turritis cingantur eburnia muris.* Ovid. *Portabat nitidis currus eburnus equis.* Tib.

Ecāstor, *Záiste.* Ecbasis. *gr. Wyście Odstąpienie.*

Ecbŏlas, *adis.* ecbŏlĭmos ecbŏlios. *gr. Poronienie cżyniący.* (*nāi proce sit Cæsaris astrū.* V. *syn.* en

Ecce, *Oto, Owo, Ali.* Siehe/ Siehe da. *Ecce Dio-*

ecchētima, *gr. Wylánie.*

eçcillum, eccistum, eccos. *Owoz.*

ecclēsia, *gr. Zgromadzenie Kośćioł 1. 2.* Ein Kirch/ Christliche Versammlung. *Cujus de manibus sumens Ecclesia corpus.* Vict. *syn.* Tēmplum dēlūbrum fānum ædes. *phr.* Ædes sacra Dĕo. Sacra tēcta tŏnāntis. *V. Templum vel* Chrīstiădum cœtus pŏpŭlus, gēns. Pĭōrum fōrtūnāta mănus gēns pia ēlectum gĕnus. Chrīsti cūltōres Grēx Chrīsti qui mīlĭtat ārmis.

Ecclēsiastes, *æ. m. gr. Káznodźieiá.* Ein Prediger

ecclēsiāsticus, *gr. Duchowny.* Ein geistlicher.

ecclēsiasterium, *gr. Dźiwowi sko.*

Ecclēsis, *gr. Wywołánie, Wyzywánie. Item figura Grámatica Latinè quæ personam tertiam ad primam vel secundam trahit: ut Ego pauper laboro. Calliopius recen-*

Eccum, Eccos. *Owoż iest.* (*Sui subaudito, Ego.*

ecdĭcus, *gr. Syndyk, Pospolstwá obronicá.*

ĕcēre, *Oto, Záiste.*

ēchēa, *n. plur. gr. Głosu odbiiánie.*

ĕchēbæum, *gr. sub Pługowy*

ĕchēmўthĭa, *gr. Máłomowność.*

ĕchēmўthus, *gr. Máłomowny.*

ĕchĕnēis, *is. vel idis. f. gr. Trzymonaw.* Ein kleiner Meerfisch. *syn.* rēmŏra. *Parva echeneis adest, mirum mora puppibus ingens.* Ovid.

ĕchētæ, *hi. gr. Konik robak.*

ĕchētle, *es. gr. Plugáwe nogi.*

ĕchētlĭon, *gr. Sadz rybny.*

ĕchĭdna, *gr. Zmiiá.* Ein Natter/ Schlang. -- *Lernææ sangvis echidnæ.* Ovid. *epith:* Lērnæa tŭmĭda fĕra dīra răbĭda fŭrĭālis lēthĭfĕra vĕnēnōsa, vĕnēnĭfĕra, tŭmēns tumĭda hōrrĭda. *v. Serpens.*

Echīdnĭum, *gr. Wołowy iezyk.*

ĕchīnātus, *Náieżony 1 Kolący 1.*

ĕchīni pellis, *Szczotká do szat.*

ĕchīnŏmētra, *Jeż morski.* (*rudá.*

ĕcchīnŏphŏra, concha. *Slimák, Slimácza skoŏchīnŏpus, odis. f. gr. Jeża nogá źiele.*

ĕchīnus *gr. Kásztanowá łuská, Jeż morski, Wędźidło, Kśiąszki flákowe. sub Flák Mánelá, Páw morski 2. 3. Umywádlnik, & sub Doniczká.* (*Animal spinis obsitum.*) *Epith.* Rūber, hīrtus vŏlūbĭlis æquōrĕus sўlvēstris cautus.

ĕchīnus terrestris, *Jáźwiec, Jeż 1.*

echīon, Echium, *n.* Echios, Echite es. *gr. Wołowy język.*
echītes, *æ. m. gr. Jáßczurnik 2. Zmiiowiec.*
ēchīum, *gr. Oczne lekárſtwo.*
ĕcho, *us, vel* echonis, *hæc gr. Głosu odbiiánie.* der Widerthen eines Schalls. *Nec prior ipſa loqui didicit reſonabilis Echo.* Ovid.
Echoicus verſus. idem Æquivocus.
eclecta, *arum. gr. Piſmo przebráne.*
ecligma, *tis. gr.* Kołaczek, *Lambitywum.*
eclipſis, *gr. Záćmięnie, Kśiężycá záćmienie Uſtánie* Eine Verfinſterung. *ſyn.* Dēfēctus, dēlīquium. *epith:* Mināx, fatālis fūnēſta, trīſtis īnfēlix hōrrēnda mētuēnda nīgra atra.
Eclipſis Grammatica figura Quintilian. cùm dictio ad conſtructionem plenam neceſſaria deeſt.
Eclīptīca linea *vel* cīrculus. *Macrob. Via ſolis. Circulus ſolis & aliorum planetarum tranſiens per medium zodiacum oblique in quo fiunt eclipſes Planetarum, idem mōſtrāt loca, altitudines latitudine, delineationes*
Eclīptīcus *gr. ſub Záćmięnie 4.* (*planetarum.*
eclōga, *gr. Piſánie zbieráne.* Außlegung. *Vernans per varii carminis eclogas.* (Aſclep.)
eclōgārius. *Zbieracz.* Ecclōgīum, *gr. Nápis.*
ecnēphias, *æ. m. gr. Wicher.*
Econtra. Ná przećiwko. Dargegen. *Æmulus econtra ſperat, quos viceris, odit.* Sid.
Ecphōra, *gr. Wydátność.*
ecphrăſis, *gr. Rozpowiádánie.*
Ecquando, *Kiedy.* wenn doch. Ecquid, *Jeżeli, Czy. Li* Warumb, was denn.
ecquid audis. *Słyſz.*
ecquis, *Kto 1. Ktory 1,* Ktoż *Jeżeli 1.* wer doch.
ecquiſnam, Ktoryż? wer doch.
ecrȳſis, *gr. Wyćiekánie.*
ecſtăſis, *gr. Záchwyceńie.* Verzückung des Gemüths.
Ecta, æ. Pryſzczel 2.
Ectăſis figura. eadem Diaſtole 1. ſupra.
Ectlipſis *Cariſio, Diomed. figura Poëtica cum duæ dictiones, aſperè concurrentes vocalem cum conſonante elidunt ea conſonans eſt M. apud antiquos etiam S. ut apud Lucret & Lucill. ſæpè raro apud poſteriores vocat Marius Victor. Colliſionem Donat. Valer. Prob. Recentiores Eliſionem verbo proprio licet novo. vide Apoſtrophus.*
Ectrăpēlos, *gr. Olbrzym, Wzroſtu niezwyczáynego.*
ectrōma, *ătos. gr. Pomiotek.*

Ectromătīum vinum. *gr. Poronienie czyniące.*
ectrōpe, *es. gr. Skłonięńie 1.*
ectrōpium, *gr. Powieki niſkiey upádnięńie.*
ectȳpum, *gr. Konterfekt, Obraz formierſki, Proba, Wykonterfektowánie.*
ectȳpus, *gr. Wyráżony 2. Wykonterfektowány.*
ĕcūleus, *Proba náczynie. Eviſcerandum corpus eculeo eminus.* (Jamb.)
ĕdācĭtas, *Obżárſtwo 1.* Fräſſerey. *Gula eſt ferina ſed ſocors edacitas.* (J.) *ſyn.* Vŏrācĭtas īnglŭvĭes gŭla
ĕdax, *Kąſaiący, żarliwy, Obżárty.* Ein Fraaß. *Tempus edax rerum, &c.* Ov. *ſyn.* Vorax gŭlōſus, hēllŭo. *v. Guloſus.*
ĕdĕātra, æ. Edeatres, æ. m. *gr. Kráyczy.*
ēdĕcĭmātus, al. Edecŭmatus. *Wyborny.*
edecimo, *Obieram 1.* Außleſen.
ēdēntātus edentŭlus. *Bez zębow.* Zahnloß. *Edentularum cantilenæ ſvaſerint.* (Jamb.
ēdēnto, *as. Wybiiam zęby.* die Zähn außſchlagen.
Edera, lege Hedera.
ēdīco is. *Nákázuię, Obwoływam, Roſkázuię urzędownie. Mándat dáię, Wyrok czynię. Wywoływam,* Przykázuię, *Sądy zápowiedźieć.* Außſchreiben gebieten. *Tantaque concedis tu menti edicere donis.* Prop. *ſyn.* Dēnūntĭo sīgnĭfĭco, dīco, præmŏnĕo *vel* ſtătŭo cōnſtĭtuo, dēcērno ſăncĭo, jŭbĕo.
Edictalis, ſub Mándat.
ēdīctum, edictio. *Mándat, Wyrok.* Ein Mandat/ Gebot. *Adde quod edictum quamvis imite minaxq;* O.
edicto, as. *Wypowiádam.* gebieten
ēdīlis, *ſub Sniedny. potius edūlis.*
Edim, i. edam. Noni. ex Cælil. Plaut. Pompo.
ēdiſco, *Uczę ſię, 1. 2. Náuczyć ſię, wyuczam ſię.* Außwendig lernen. *Audiit Eurotas, juſſitque ediſcere Lauros.* Virg. *ſyn.* Dīſco, pĭrdĭſco, pērcĭpĭo, cōncĭpĭo. *vide Diſco.*
ēdīſsĕro, ediſſerto. *Powiádam 1. Rozpowiádam, Wypowiádam 1.* Außſagen.
ēdĭtio, *Wydánie, Porodzęńie, Národzeńie.* Außgebung.
ēdĭtĭtius judex. *Jednacz.*
ēdĭtor, *Sprawcá, Igrzyſk ſprawcá.* Der etwas außgehen läſt. *Vulturnuſq; celer, nocturnæq; editor auræ.* L.
ēdĭtus, ti. *Wynioſły, Miánowány* Herfürgebracht *Felicemq; trahunt limum quique editus Auſtro.* V.

ēdĭtus, *us. Gnoy bydlęcy.*
ēdo, *is. Wydáię 7. 8. 11. 19. Wyiáwiam* Powiádam *1. Rodzę Miánuię, Zbroić co, Nieśie się kokoſz, Zniosłá, Dopuſzczam się.* außgeben/ Etwas außgehen lassen. *ſyn.* Făcĭo, *vel* prōfĕro dīvūlgo, ēmĭtto, ēxprōmo.
ēdo ludos, munus. *Stroię igrzyſká.*
ĕdo, *dis. vel es. Iem.* Essen. *ſyn.* Cŏmĕdo, māndūco māndo. pāſcor, vēſcor. *phr.* Mēmbra cĭbo fŏvĕo ĕpūlis ſūſtĕnto, reſtauro vīctu vīres rĕvŏco. Pōſtquam ĕpūlis exēmpta fāmes ut dāpĭbus cōmpreſſa fāmes. Tum cōrpŏra cūrant feſſa lābōre grăvi. Dăpes ăvĭdam dēmĭttĕre in ālvum Dăpes ăvĭdo cōnvēllĕre dente. Sē dăpĭbus rēplēre. Cōnſvēvit quērna jējūnĭa ſōlvĕre glānde. *vide Manduco.*
ēdo uſque affatim. *Náiadam się.* sich satt essen.
ēdo, ōnis. *żarłok.* Ein Schlemmer.
ēdŏceo, *Uczę, Wyuczam Oznáymuię, Powiádam 1.* Rozgłaſzam. wol lehren. *Edoceat, multaſq; viro ſe adjungere gentes.* Virg.
ēdŏlātus. *Gládki 1.* glatt. ēdŏlo *Poleruię* glätten.
ēdŏmĭtus. *Uſkromiony.* Zahm gemacht.
ēdŏmo, *Uſkramiam, Ukrócić.* Zähmen. *Edomat invalidas mentes quæ ſimplicitate. P. ſyn.* Dŏmo dŏmĭto.
ēdor, ĕris. *ſub Wychodzą księgi.*
ēdor, ōris. *Zboże*
ēdōrmĭo, edormiſco. *Wyſypiam się 1. Przeſypiam się 1. 2.* Außschlaffen. *Cum Ilonam edormit Catienis mille ducentis.* Hor. (hung.
ēdūcātio, educatus, us. *Wychowánie.* Aufferzieēdūcātor, *Zywiciel.* Ein Aufferzieher.
ēdūcātrix, *Zywićielká Kwoczká.* ein Säugamm
ēdūco, as. *Wychowuię, żywię 1.* Rodzę, *Odchowáć.* Aufferziehen. *Non ager hic pomum, non dulces educat uvas.* Ovid. *ſyn.* Nūtrĭo ălo. *v. Nutrio vel* īnſtĭtŭo, īnfōrmo, exĭmo.
ēdūco, is. *Wywodzę 1. 4. Wychowuię, Wyćiągam 1. 5. Wypiiam. Spuſzczam ſtaw.* Hinauß führen herfür bringen. --*Galeq; educere certant.* Vir. *ſyn.* trăho ēxtrăho. lībĕro. ſōlvo. ēxpĕdĭo, ēmĭtto
ēdūlco, *Słodzę.* süß machen.
ēdūlia, *jum. & orum. Potráwá.* das man neben dem Brodt essen mag.
Edulia, æ. Dea cibi, infantum præſes.

ĕdulis, *śniedny.* das gut zu essen ist. *Vinea ſummittit capreas non ſemper edules.* Hor.
ēdūlĭtas. *Stráwá 1.* (wność.
Edulitas. pro annona minus latinè quid ſignificat, v. ży-
ēdūlium, *Jádło, śniedna rzecz.* das man neben dem Brodt essen mag.
ēdūre, *Upornie.* hartneckig.
ēdūro, as. *Zátwardzam, Przezyć.* hart machen.
ēdūrus, *E minuente. Miękki.* weich.
ēdūrus, *E augente. Twárdy.* Das fast hart ist. *Eduramq; pyrum & ſpinas jam pruna ferentes.* Virg.
ēffābilis, *Wypowiedźiány.* Außsprechlich (pffen.
Effaſilatus, Obnáżony. ēffārcĭo, *Nátykam.* außstoēffāri, *Wymawiam 1. Przemawiam.* Außsagen/ außreden. *Incipit effari, mediaq; in voce reſiſtit.* V. *ſyn* Fārī lŏqui ēlŏqui dīcĕre prōfĕrre. *v. Loquor*
ēffāſcĭnātĭo, *Wyrok.* Verzauberung. ēffāſcĭno *Urzekam.* Verzauberen.
ēffātum, *Wyrok Boſki, Wyrzeczenie, Wrożkow odpowiedź ſyn.* Dīctum, ſēntēntĭa, ſermo.
ēffēctĭo, *Dźiáłánie, Sprawowánie* Außmachung *Effectivus ſtatus, ſub Spráwuiący.* (ger.
ēffēctor, *Sprawcá, Stworzyćiel.* Ein Vollbrinēffēctum, effectus, us. *Skutek.* Wirckung.
ēffēcūndo, *Zyznym czynię.* fruchtbar machen.
ēffēmĭnātē, *Nie męſko* verzagt. effēmĭnātĭo, *Niemęſkość.* Verzaghafftigkeit. ēffēmĭnātus. *Niewieśći.* Zaghafft. ēffēmĭno, *Niewieśćiuchem czynię.* weibisch machen. ēffemĭnor, *Niewieśćieię.*
ēffērātĭo, *Beſtwienie 2. 3.* Rozjuſzenie.
ēffērātus, *Roziádły, Okrutny, Zdźiczáły, Roziadł się* Erwildet. *Et efferatæ per nefas ingens ruunt.* Ja. *ſyn.* ēffĕrus fĕrox fĕrus ſævus crūdēlis.
ēffercio, *Nátykam, Obiádam się.* Anfüllen.
ēffĕreſco, *Roziuſzam się.*
ēffĕro, *as.* Roziuſzam, *Dźikim czynię, Beſtwię Srogim czynię. Straſznym czynię, Formuię.* Erwilden. *Quod te efferarit ſi novq ſuffixeru.* Jam
ēffĕro, *ers. Wynoſzę 1. 2. 3. Wydáię, Wyſtáwiam 1. Wymawiam 1. Wypowiadam 1. Chwálę 1. Prowádzę umárłego.* Außtragen / erhöhen. *Sæpè efferendq, interim hæc ignes ferant.* Jamb. *ſyn.* Tōllo, ēvĕho. prōvĕho *vel* laudo. ēffe-

ēffĕror, aris. *Pustoßeię, Dźiczeię.*
ēffĕror, reris. *Pyßnię śię, Wzlatam.*
ēffĕrtus, *Pełen, Obfity, Nátkany 1.*
ēffĕrvo, effervesco. *Wybuchnąć, Wzwieram, Kipię, Wykipiá, Burzy śię, Unoßę śię, Wykiśnąć, Rozgadał śię, Rozgniewáć śię.* überauß sieden. *Stridere apes utero, & ruptis effervere costis.* Vir. *syn.* ēffĕrvēsco, fĕrvĕo, ēbūllio.
ēffĕrvēscens, *tr. Gniewliwy*
ēffĕrus, *Okrutny, Rożiádły.* Wild/ grimmig. *At trepida & captis immanibus effera Dido.* Virg. *syn.* Fĕrus, īndŏmĭtus, sævus crūdēlis. *vide Crudelis.*
ēffĕtātio, *Wyrodzenie śię.*
ēffĕtè, *tr. Mądrze.* Klug.
ēffĕtus, *Wyrodźiły, Wyradza śię, Wylęgłá śię, Wylęgłe, & sub Pierwiáistká.*
Effexo, pro effecero Plaut, Casin. Si effexis hoc.
Effibulatus, lege Exfilatus.
ēffĭcācĭá, efficientia, effĭcācĭtas. *Skuteczność.* Krafft.
Effĭcacĭter, efficienter. *Skutecznie.* Kräfftig.
effĭcax, Efficiens. *Skuteczny.* Kräfftig. *Jam jam efficaci da manus scientiæ.* Jamb.
effĭcĭo. *Spráwuię 1. Czynię 1. Urobić co, Dokázuię 1. 2. Przewodzę swoie.* Außmachen.
effictio, *Wyrażánie.* Ein Außgedruckte Gestalt. *Item.* Dichtung. (*rážićiel.*
effictor, morum. *Wyrážićiel, in Obyczáiow Wy-*
Effigia, æ Obraz 1. Effigiātus, ti Znákowany Ryty. Effigiatus, ûs. kßtałt.
effigies. *Wyrázęnie 2 Podobieństwo 3. Obraz 1. Kßtałt.* Ein Bild. *Effigies inter vestras, statuamque Vagelli.* Juv. *syn.* Ĭmāgo sĭmūlāchrum, spĕcĭes sīgnum. *epith:* Pĭcta dĕcōra, pulchra aurĕa, ænĕa *v. Statua.*
Effigio, as. Wyrážam 1, Effio, effit Stáię śię.
effingo, is. *Wymyślam Wyrażam 1. 2. Trafiam 6* Abmahlen/ gleich gestalten. *syn.* ēxprĭmo, fōrmo, īnformo.
Efflāgĭtātĭo, *Nálegánie, żądánie 1. Wyćiąganie. Upominánie śię.* Außbittung. (tung.
efflagitatus, us. *Wyćiągánie żądánie 1.* Außbit-
efflāgĭto. *żądam 2. Domagam śię* mit Ernst fordern. --*Notumque efflagitat ensem.* Virg. *syn.*
Flāgĭto, pĕto, pōsco. ēxpōsco, pōstŭlo.
Effleo. Wypłakáć oczy. Efflictim, *Uprzeymie.*
Efflicto, as. sub Pokonáć. (hefftig.
Effligo, Porażam, Zábiiam 1. Außschwingen. *& sub Pokonáć.*
efflo, *Wywiewam, Wylewam Wybuchnąć, Wytchnąć 1. Wydmuchnąć.* Außblasen
efflōreo, *Okwitam.* verblühen/ oder fast blühen. *syn.* ēfflōrēsco, splēndĕo, splēndēsco, *vel* māno, ēmāno.
efflōrēsco. *Kwitnę, Rożwiiá śię, Wynikam 1. wychodźi 3. Pochodzę.* fast anfahen zu blühen.
effluentia, *Wyćiekánie.* Außfluß.
Efflueris, Lucret. corr. & flueris.
effluo, *Wyćiekam 1. Rozgłaßa śię, Upußczam 1. Wybiiá śię, Rosypuie śię, Zápámiętywam Zbiega dźień Uchodźi czas* Außfliessen. *syn.* Flŭo ēlābor, ēffūndor, ēxcĭdo, ăbĕo, ēvānēsco.
effluvium effluxio *Wyćiekánie, Upust* Außfluß
Effōco, Dáwię kogo. Erwürgen.
effŏdio *Wykopywam, wykalam, wygrzebáć* Außgraben. *Effodiuntur opes irritamenta malorum.* Ovid. *syn.* ēruo, ēvēllo, ēxtrăho fŏdio
Efforo as. Wywierćieć, Außbohren. Effossio, *Wykopywánie.* Außgrabung.
Effractārius, effractor *wyłupićiel & Złodźiey.* Ein Einbrecher in die Häuser zu stehlen
effrāctūra *wyłupienie* das Einbrechen zu stehlen
effrēnātè *Nieuhamowánie Popędliwie, Rospustnie*
effrēnātio, *Wyuzdánie, Rospustá. Popędliwość.* Unbändigkeit.
effrenatus effrenis effrenus. *Wyuzdány, Nieuhamowány, Nieouzdány, Rospustny, Popędliwy.* Unbändig/ ungezäumt. *Effrenatorum moderamine pacificator.* Prop. *syn* ēffrēnis ēffrēnus præceps, īndŏmĭtus. (*ram.*
effrēno, *Wyuzdáć.* Außzäumen. effrīco, *Wyćie-*
effringo, *Wyłámuię, wyłupuię 1.* Außbrechen.
effrons, *adject. omn. Niewstydliwy* unschamhafft
Effŭgio, *Uchodzę 1. 3. & sub Záyrzeć.* Entfliehen/ entlauffen. *Effugerent aliquâ stagna profunda viâ.* Ped. *syn.* Fŭgio, ēvādo, ēlābor, vīto, dēvīto, dēclīno, ēvīto.

Effūgium, *Ućieczká 2, 3. Uśćie 2. wypráwienie śię.* Eine Außflucht. *Res occurrere & effugium praecludere eunti.* L. *syn.* Fūga, *vel* rĕfūgĭum.
effulcio, *Nátykam.*
effulgeo, *Jáśnieię, Lśnię śię, świecę śię 1.* Glänzen/ blitzen *Reperitur &* ēffūlgĕre, *ab ant:* ēffŭlgo, *Fervere Leucaten, auroque effulgere fluctus.* V. *syn.* Fūlgĕo, ēmĭco, cŏrūsco, splēndĕo, ēlūcĕo.
Effumo, Serenus. i. fumum emitto.
effundo, *Wylewam 1. 5. Rozlewam 1. Wyrzucam 2. Wydáię 1 7. Wysypuię, Mowię nierozmyślnie, Sypie śię,* Popuśczám *3. rosypuie 1. Rozwieram koniá, Przemárnowáć.* Außgiessen/ außschütten. *Talis & ipse jubam cervice effudit equina* V. *syn* Fūndo, prŏfūndo ēmĭtto, spārgo
effundor, effunditur. *Sypie śię 2. rozlegá śię wyćieká 1. wypadam 3. wysypuie śię.*
effundor in luxum, epulas. *Rozgárdyas ſtroię.*
effūsè, *Hoynie, Hurmem, Szeroko, Rozrzutnie Zbytnie, Chćiwie, Bárzo, Bez miáry, Pędem 2.* häuffig.
effūsio, *Wylánie, wysypánie, wydánie 11. Rozrzutność,* Szczodrobliwość. Außgiessung.
effūsōriè, *Hurmem Tłumem.*
effūsus, *Rozrzutny Zbyteczny, Niezmierny Prętki.* Außgegossen. *Exciderat puppi mediis effusus in undis.* Virg.
effūtio, *Mowię nierozmyślnie wymykam śię 2. 3. wydáię 11. wylewam 1.* schwetzen/ Außplaudern. *Effutire leves indigna Tragœdia versus.* Hor. *syn.* Gārrĭo. *phr.* Tēmĕre dĭco: Ĭnānia vĕrba fūndo . prŏfĕro,
effūtĭlia, *jum.* Effutītia, *orum. Słowo 3.*
effūtuo, *is. sub* Przemarnowáć.

E G

ēgĕlĭdor, *in Márznę.* (getbauet.
egĕlĭdus. *E minuente. Ciepły 2. Letni* Lau/ auff-
egĕlĭdus, *E augente, zimny 1.* kalt. *Sed gelidum Borean, egelidumque Natum.* Ovid. *ſyn.* Gĕlĭdus.
ĕgens *Niedoſtáteczny, Ubogi, Potrzebny 2. żebrak.* dürfftig. *& sub Łączenie czego.*
ĕgēnus ĕgestōsus. *Niedoſtáteczny, Potrzebny 2.* Arm/ bedürfftig. *Crescit enim in cumulos, quidquid praestatur egenis syn.* ĕgens, īndĭgēns, īndĭgus pauper, ĭnops, mēndĭcus. *v. Pauper.*
ēgeo, *Niemam 1. Potrzebuię 1. Niedoſtáie.* bedürfftn/ mangeln. *Accersas & egere vetes, & scribere cogas.* Hor. *syn.* īndĭgĕo carĕo, opus hăbĕo, ŏpus mĭhi est: pauper sum.
ēgĕries, *Wyrzutek, Gnoy 1.*
ēgērmĭno, *Wyraſtam 1. Rozwiiá śię.* Außwachsen
ēgĕro is. *Wyprożniam, Wyprzątam wynoſzę 1.* Hinauß tragen. *Expletur lachrymis egeriturque dolor.* Ovid. *syn.* ēxpĕllo, ējĭcio, dējĭcio, aufĕro, rĕmŏvĕo, ārcĕo.
ĕgestas, *Uboſtwo, Niedoſtátek 1. 2.* Armuth Bedürfftigkeit. *Et metus, & malesvada fames & turpis egestas.* Virg. *syn.* Paupērtas paūpĕrĭes, ĭnŏpĭa, penūria. *epith:* Sōrdĭda grăvis tūrpis crūdēlis, dūra, ĭmmĭtis, ĭnfēlix, mĭsĕra, dāmnōsa praedūra mŏlēsta lānguĭda ūrgēns cōntempta, dēspēcta, hūmĭlis dīra, ăcērba, lăcēra. *v. Paupertas*
ēgestas rationis. *Nierozum.* Vnverstandt.
Egestate perditus. Ubogi.
egestatem afferre. *Zubożyć.*
ĕgestio, *Wynoſzęnie 1.* Außtragung.
Egestosus, Ubogi.
ēgestus, us. *Wyrzucánie, Wyprożniánie śię.*
ĕgētur, *Nędzę klepię.*
ēgignor, *Wyraſtam 1.*
ĕgŏ, *Já.* Ich. *Ille ego qui quondam gracili modulatus avena.* Virg. *Aujus ego primus castos violare pudores.* Virg.
ĕgŏmet, *sub Sam.* Ich selbst. *Vidi egomet duo de numero quam corpora nostro.* Vir.
ēgrĕdior, *Wychodzę 1. Wywodzę śię. Odſtępuię 5. Przeſtępuię 2.* herauß gehen. *Egreditur, ferroque manus armata bidenti.* V. *syn.* ēxĕo ēxcēdo dĭscēdo, ăbĕo. *v. Abeo, Exeo.*
egrĕgiè, *wybornie, Oſobliwie Bárzo.* fürtrefflich.
ēgrĕgius, *Wyborny.* fürtrefflich -- *Tantum egregio decus enitet ore.* Vir. *syn.* īnsĭgnis, ēxĭmius ēxcēllens, praestans.
egressio, Egressus us. *Wychodzęnie, Odſtąpienie.* Außgehung
Egrētus *sub Ocucam śię.*
ēgŭla, *ab* Egluda, *sub Siarká.*
ēgūrgĭto, *Wyrzucam 1. Wylewá z brzegow. Wydáię 1.* Außgiessen.
ēhem, *Báwey.*

ĕheu, *Ach. Eheu quàm pingui macer est mihi taurus in arvo* Virg. Eho, *Słyß, co mowiß, A iuż*
ĕhōdum, *Choć sam.*
ēiā, en age. *Nuż, A.* Aja. *Ferret ad aurifera arboris, eia per ipsam.* Val. Flac. *Eia Calliope nitente palma.* Sid.
Eia age. *Nuż.* Eia autem, *Jáko?* 3.
ējăcŭlor, *Wyſtrzelam 2. śiekam.* Abſchieſſen. *Eiaculatur aquas, atque ictibus aera rumpit.* Ov
eiecto, *orum.* Eiectamenta, *orum. Wymiot* 2. Außwerffung.
ēiĕctio, eiectus, us. *Wyrzucęńie.* Außwerffung
ēiĕctīvus, *Wyrzucálny, Poroniony.*
eiectītius partus, Eiĕctus pārtus. *Pomiotek.*
eiecto, as. *Wyrzucam 1.* Außwerffen.
ēiĕro, *Odprzyśięgam się.* Verſchweren.
eiĭcĭo, *Wyrzucám 1. Wygániam 2. Wypadam 3.* Hinauß werffen, außſtoſſen *Turpius eiicitur, quam nō admittitur hoſpes.* O *ſyn.* Pēllo, ēxpēllo, dējĭcĭo detrūdo, ēxtrūdo, dētūrpo. *v. pello*
eînăter, ē*ros. ab vel* ē*ros ſæpiùs, a gr. Brátowa.*
eiulabĭlis, *Krzykliwy.*
ēiŭlātĭo, Eiulatus, ūs. *Nárzekáńie, Krzyk żáłosny, Płácz.* Heulung. *Et illa non virilis ejulatio.* (Jamb. pur. Hor.
eiŭlĭto, as. *Nárzekam.* Klagen. *& ſub* Rżę.
ēiuncĭdus, *Szczupły.* (*Odrzekam się.*
ēiūrātio, *Odprzyśięgáńie.* Verſchwerung. *& ſub*
ēiuro, *Odprzyśięgam się, Odrzekam się, Przyśięgą zbyć, Składam z śiebie.* Verſchweren.
Eiuſce vis, apud Cicer. Corr. Ejus Scelus.
eiuſdemmodi, *Tákiż.* Eiuſgeneris, *Táki.*
ēiuſmŏdi, eiuſmodi. *Táki.*

E L A

ēlābor, *Wymykam się 3. Uchodzę 1. 3. Wyślizgnąć się, Upuszczam 1.* Entrinnen/außfallen *Maximus hic flexu ſinuoſo elabitur anguis.* Vir, *ſyn.* ēvādo, ēxcēdo, ēffŭgĭo, lăbor ēxcīdo.
ēlăbōrātio, *Wypráwá 3. Wytwarzáńie, Pracá.* Außarbeitung.
ēlăbōrātus, *Wypráwny wytworny.* Außgemacht, verfertiget. *Non elaboratum ad pedem.* Jam. Dim.
ēlăbōro, *Pilnie co robię, Uśiłuię, Wypráwiam 1. ćwiczę się Urobić co.* mit fleiß arbeiten, außarbeiten. *Dulcem elaborarunt ſaporem.* Jamb. cum. ſyll. *ſyn.* ēxōrno, expŏlĭo, pērpŏlĭo *vel* lăbōro, ēnitor excŏlo.
ēlăcăta, Elacare, es. *gr. Rosołowá ſtráwá Másztowy wierzch, Kądźiel, Jászczur, Wrzećięnicá, Tuńczyk.*
ēlăcăten, *gr. Wrzećięnicá Tuńczyk.*
ēlăcātēna, *gr. Rosołowá ſtráwá.*
ēlæŏmĕli, *Oley.*
ēlæŏdeuſium, Elæotheſium, *gr. Smárowáńiá.*
ēlæōnes, æ. m. *gr. Oleynik.*
ēlangveo, elangveſco, *Oſłábieć, Zleniéć.* Erweichen, ermatten. *Dubiiſque elanguit alis.* (Val.
ēlĕphŏboſcum, *gr Jeleńi korzeń.*
ēlăpĭdo, *Wybieram kámień.* von Steinen ſaubern/die Stein hinweg raumen.
ēlaps, *vel* Elops, ŏpis, *gr. Wąż 1.*
ēlăqueo, *Wywikłáć.* Außwickeln.
ēlargĭor, *Dáię, Wydáie się ná kogo.* Verſchencken. *Quantum elargiri deceat, quem te Deus eſſe.* P.
ēlaſſeſco, *Wyśilá się.* müd werden.
ēlātæ, *arum ſub Palmá.*
ēlātè, *Wynioſło, Pyſzno, Wſpáńiále.* hoffärtig.
ēlăte, es. *gr. Jedliná & ſub Pálmá Cletraq; populus, atq; elate quàm proxima cælo.* Hom.
ēlătērĭum *gr. Ogorek leſny.*
ēlătīnē, es. *gr. Powoynik źiele.*
ēlātio, *Wynieśięńie, Wynoszęńię 2. Windowáńie* Erhebung.
ēlătītes, æ. m. *gr. Krwawnik źiele.*
ēlātro, *Wyrzucam 2. Wyszczekáć, ibid.*
ēlātus, *Wynioſły, Pyſzny.* erhebt, erhöhet. *Cōtra elata mari reſpondet, Gnoſia tellus.* Virg.
ēlaudo, *Chwalę, Sławię.* loben.
ēlăvo, *as. & is. Omywam, Płoczę Wypłokáć, & ſub Przepiiam.* abwaſchen.
ēlĕcĕbra, *Wab 1.* Anreitzung, Lockpeiſe.
electa, *orum. Pisanie przebrane.*
electè, *Wybornie.* außerleſen.

ēlectĭlis, *Electibilis. Wyborny.*
electio, Electus, us. *Obieránie 1.* Erwehlung. *syn.* Dēlēctus, ūs. ŏptio.
electo, as. *Wywábiam, Wyłudzam, Wybádáć wyklektáć.* hinauß locken
ēlector, *Obierácz.* Erwehler/ Churfürst.
ēlēctrĕus, *gr. Srebrny.*
electrīnus, *gr. idem & Burßtynowy.*
ēlectrum, *gr. Srebro wyborne, Złoto przyprawne, Burßtyn. An Kontryfał?* Agstein. *Pinguia corticibus fundent electra myricæ.* Virg. *epith:* Pīngue, lăcrȳmosum, rōscĭdum pāllens, pāllĭdum præfūlgens, līquĭdum flāvum splēndens mĭcans lūcĭdum. *phr.* Pīnguĭa cōrtĭcĭbus sūdant ēlĕctra. Pāllĭdāque ōcēăno, quærunt ēlēctra sub (ălto.
Electus ti. Obrany.
ēlectus ūs. *Obieránie.* Erwehlung. *In necis electu parva futura mora est.* Ovid.
ēlēēmŏsȳna, *gr. Litość, Jáłmużná.* Allmosen. *Vis eleemosynæ quæ, quantaq; noscere promptus* Nic: Oudart. *syn.*, Bĕnīgna mūnĕra, dōna, *vel Liberalis.*
ēlĕgans, *Ochędożny, wytworny 1 wyborny, Czysty 1. Piękny Dostátni 1. Galant.* wol gezieret/ schön *Nec sane nimis elegante lingua.* (Phal) Cat. *syn.* Cōncīnnus, pŏlītus, vĕnūstus.
eleganter, *Chędogo, Pięknie, Hoynie.* Zierlich.
ēlĕgantia, *Ochędostwo, Piękność, Gładkość mowy.* Schönheit.
ēlĕgēïa, *Poët. Ovid. idem Elegia.*
Elegia arundo apud Plini. lege Epigia.
ēlĕgia, *gr.* ēlĕgīdion, Elegus. *gr. Pogrzebna piosnká Wierß 2.* Ein Trauer-Lied. *Blanda pharetrales elegia cantet amores.* Ovid. *Quas inter multum petulans elegia propinquat.* Stat. *Hic elegos impune diem consumpserit ingens.* Juv. *epith:* Flēbĭlis trīstis, mœsta īnfēlix mĭsĕrābĭlis, quĕrūla, gĕmĕbūnda mōllis lēnis īmbēllis ăcūta, pārva blānda pĕtŭlans. *phr.* Vĕrsus juncti impares īmpăriter nŭmĕri. Vĕnit ŏdōrātos ēlĕgēĭa nĕxa, căpīllos. Hūc ēlĕgi trīstes lăcĕræ huc prŏpĕrāte Cămœnæ. Nec cĕlĕres ĕlĕgos dūlce quĕrentis ŏpus.
ēlĕlisphăcon, Elelisphacos. f. *gr. Száłwiiá.*
ēlĕmenta literarum *vel* puerorum. *Obiecádło.* das A B C.

Elementalis, Zywiołowy.
elēmentariæ literæ. *Obiecádło.* das A B C.
elementarius, *Obiecádłowy, Zywiołowy, Gregoriánek.*
ēlĕmēntum, *Początek 1. 2. Zywioł, Proßek, Zywność.* Element/ ein Anfang eines jeden Dings. *Mos elementorum cedit, regnique futuri.* Sed. *phr.* Inter se pugnāntia sēmper. Quātŭor hæc sĭmĭli cum sint ēlĕmēnta figūra prædita nōn ūno pĕrgunt tămen īncita mōtu īre, sed hæc sūrsum lĕvĭtas răpit īlla dĕōrsum. Quānquam mūtātis pĕreant rĕdĕantque figūris: Quōtĭdĭe tămen ætērna sē lēge prŏpāgant. *Numero quatuor, scilicet. Ignis, Aer Aqua, Terra.*
ēlenchus, *gr. Perłá, Reiestr 1. Obwinienie 2. Dowod.* Eine Perl/ gleich einer Birn gespitzt. *Item.* Ein Register/Inhalt. *Auribus Intensis magnos commisit elenchos.* Juv.
Elenchus apud Dialecticos, est Syllogismus contradicentem conclusionem alicui propositioni inferens, ex Aristot.
ēlenctĭcus, *gr. Dowodny 1.* ēleo, es. *Kalam.*
ēleones, æ.m *Oleynik.* Eleŏsĕlīnum *gr. Opich:*
ēlĕphāntia, Elephantiăsis. *gr. Trąd* Aussatz.
elĕphantĭcus, Elephantiăcus, *gr. Trędowáty.* der den Aussatz hat. *syn.* Bārrīnus.
ēlĕphantini libri. *Kśięgi wielkie, Penultima anceps ibidem.*
ēlĕphantīnus, *gr. Słoniowy 1. 2.* von einem Elephant.
ēlephantistes, *æ.m. gr. Słoniowy iezdziec.*
ēlĕphantus, *Słoń, Słoniowá kość 1. Rák morski.* Ein Elephant. *In foribus pugnam ex auro solidoq; elephanto.* Virg.
ēlĕphas, *gr. Słoń, Trąd 1. Párch.* Ein Elephant *Vel dentes stringunt Elephantis ab ore revulsos.* Pris. *syn.* Barrus. *epith.* īndĭcŭs, fōrtis, lăcērtōsus, īmmānis, Gĕtūlus, pŏtens, rŏbūstus, docĭlis, bēllĭcus, vāstus, Eōus, īngens, mītis clemens, sōlērs, īndūstrĭus. *phr.* Bēllŭa Getula, īndĭca Tūrrītobēllŭa dorso. Quæque sŭis ŏbtempĕrat īnda măgīstris bēllŭa. Tūrrītas mōles, ăc prōpūgnācŭla dorso Bēllŭa nigrānti gēstans. *Sumitur pro Ebore.* in fōrĭbus pūgnam ex auro sōlĭdōque ēlĕphānto ăltĕro cāndēnti pērfēcta nitens ēlĕphānto ōrnēntur pōstes aūro nĭtĭdoque ēlĕphān-

phānto. *Pro Morbo.* Lăcĕrōſque ĕléphas ēffūſus in ārtus ūlcĕra ſānguĭnĕo sīſtet mānāntĭa tābo.

ēlĕvātĭo, *Podnoſſenie.* Erhöhung.

ēlĕvo, *Podnoſʒę, Wymawiam 4.* Poniewáżam, *Udáię lekko, Uwłaczam 2.* Erheben/ auffheben. *Neve inimica meas elevet aura preces.* Pro. *ſyn.* Lĕvo, tōllo, *vel* ēxtōllo, *vel* mĭnŭo dīmĭnŭo

ĕleuthĕrĭa, *orum. gr. Wolnośći święto.*

Elexi, ab Elicio, Wywábiam.

ēlĭces, *hi ab elix. m. Brozdá 2.*

Elichryſum Plin. corr. Helichryſum.

ēlĭcio, *Wytłaczam, Wyćiſkam 3. Dobywam źrzodłá, Wywábiam, wybádáć, wyklektáć, Krzeſʒę 1.* Herauß locken. *Elicit illa cadens raucum per devia murmur.* Virg. *ſyn.* āllĭcĭo ātraho, ēdūco.

ēlīcius, *Wab 2.*

ēlīdo, *Rozbiiam,* Dáwię, *Utłoczyć,* Zádłáwić Podeptáć, *Wybiiam oczy, Wytłaczam.* Außschlagen/ außstoſſen. *Elidit geminos infans, nec reſpicit angues.* Mar. *ſyn.* Frango, īncīdo, *v.* ēlicio.

ēlĭgo, Obieram *1. 2. Wyrzucam 1. Morduię.* Erwehlen. *Eligitur, locus hunc anguſtique imbrice tecti.* V. *ſyn.* Lĕgo, dēlĭgo, ſēlĭgo, ōpto. *phr.* Sŏbŏlem armēnto ſortīre quŏtānnis, Vīdi lēcta diu & mūltō ſpēctāta lăbore. Dēgĕnĕrāre tămen ni vis hūmana quŏtānnis Māxĭma quæque mănu lēgĕret. Hūc dēlēcta vĭrûm ſŏrtīti cōrpŏra fūrtim īnclūdunt. Nec nōn & pĕcŏri ēſt īdem dēlēctus ĕquīno.

ēlīmĭno *Wypycham, wynoſʒę 1. wychodzę.* Hinauß stoſſen. *Sic qui dicta foras eliminet, ut coëat par* Hor. *ſyn.* ēĭĭcĭo pēllo, ēxpēllo, ēxclūdo.

ēlīmo, *Poleruię, Piłuię 2. Wypráwiam 1.* Abfeylen/ außbutzen. *Elimas, non illud opus tenuiſſima, vincat.* Ovid. *ſyn.* Pŏlĭo, ēxpŏlĭo, ēxōrno, ēxcŏlo.

ĕlingo, *Wylizuię.* Ablecken.

ēlīnguis, *idem & Niemy, Zámilkły, Milczący, Niewymowny.* Der keine Zung hat. *Elinguis oris organum fautor move.* (Jam.)

ēlīngvo, *Język urznąć.* die Zung abschneiden

ēlĭquāmen *Roſoł 1.* die außgeschmeltzte Feiſte

ēlĭquātum muſtum, *Klaret.*

ēlĭquātus, *ſub Wyſtałe wino.* (schmeltzen.

ēlĭquēſco, *Wyćiekam, Topnieię, Sączy ſię.* Zer-

ēlĭquo, as. *Klaruię; Wylewam, Odlewam 2. Mowię pieśćliwie, & in pieſʒczę ſię.* schmeltzen. *Eliquat, & tenero ſupplantat verba palato.* Perſ.

ēlĭquor. *aris. Uſtáie ſię co 2.*

ēlīxo, *Wárzę 1.* sieden/ Kochen. ēlixum *Warza.*

ēlīxus, *Wárzony.* gesotten. *Miſcueriſque elixa ſimul conchylia turdis.* Hor.

ēllĕbŏrum &c. *idem* Helleborum. Nießwurtz &c.

Ellipſis idem Ecclipſis 2. ſupra.

ēllum, *Owoż ieſt.* ēllychnium, *gr. Knot.*

ēlŏgĭum, *Napis 1. Tytuł 2. Obwołánie,* Przyczyná *1.* Páſʒkwil. *Nagrobek, Chwálenie.* Ein herrlich Zeugnuß/ Lob. *Elogium tacitâ formant quod littora voce.* Virg. in Cul.

ēlŏco, *as. Náymuię komu* Vermieten. *an Wynáyduię?*

ēlŏcūtio, *Wymowá.* Außsprach. ēlocūtrix, *ſub Wymowcá.* ēlōngo, *Przedłużam.* verlängern

ēlōps, ŏpis *m. gr. Rybá Azyáńſká. Wąż 1. non Jeśiotr.*

ēlŏquēns, *Wymowny, Wymowcá, Kráſomowcá.* wol beredt. *ſyn.* Fācūndus, dĭſērtus. *phr.* Flēxănĭmo ſērmōne pŏtens, ōs mēlle flŭens. Cĕlêbris fācūndæ mūnĕre līnguæ. Fāndi pĕrītus. Cui lārga eſt cōpĭa fāndi, dōctīſſĭmus quī præſtat dūlcēdĭne līngvæ; ūnum Trītōnĭa Pāllas quem dŏcŭit, mūltaque īnsīgnem rēddĭdit ārte; ārgūto făcĭens vērba dĭſerta sŏno. Quī Pieriis pŏllet ſtŭdĭīs mūltoque rĕdūndat ēloquĭo. Lārga fŭit ſēmper cui cōpĭa fāndi. Lēgĭmus ō jŭvĕnis pātrĭī nōn dēgĕner ōrĭs, Dīcta sĭbī plēno vērba dĭſērta fŏro. *v. Cauſidicus.*

ēloquentia, *Wymowá, Kráſomoſtwo, Mownośc.* Wolredenheit. *ſyn.* Fācūndĭa. ēlŏquium. *epith:* āmbrŏsĭa dōcta flēxănĭma, dūlcis, mēllīta, ōrnāta pŏtens, dīvīna, cūlta; ēxcūlta fūlmĭnĕa, fāllax, dŏlōſa cāllĭda, īnsĭdĭōſa blānda vĕnuſta, mēllĭflŭa. *phr.* Dīcēndi vīs, ūbērtas, cōpĭa. Lārga cōpĭa fāndi ōris fācundĭa cūlti. Blāndæ mŏdŭlāmĭna līnguæ. Fācūndĭa mēlle dūlcĭor, ēlŏquĭi dĕcor, nĭtor grātĭa. Vērba dĭſērta. Lĭquĭdo vērba flŭēntĭa cūrſu, pŏtentis ēlŏquii vīrtus. Grātĭăque ēxcūlti dēfuit ēlŏquĭi, Fācūndæ ſuāvīſsĭma grātĭa līnguæ. Lĭquĭdi mel flŭit ēloquii:

Grātĭa

Grātĭa facūndi quānta sĭt ēlŏquĭi flūmen lăbĭis īnstĭllat āpērtis.

ēloquentiſsĭmè, *Wymownie.* wol beredt.

ēlŏquĭum, *Mowá 1. Wymowá.* Eine Red/ Außſprach. *Hic tibi ad eloquium cives, hic ampla nepotum.* M. *ſyn.* Fācūndĭa ēlŏquēntĭa. *epith:* Nēctărĕum, fācūndum. *v. Eloquentia.*

ēlŏquor, *Wymawiam 1. Wypowiadam 1. Miánuię, Powiádam 1. & ſub Domawiam 2.* Außſagen. *Eloquar, an ſileam? gemitus lachrymabilis imo.* Virg. *ſyn.* Dīco, prōfĕro, rĕnūntĭo, ēxprĭmo. *v. Loquor.*

E L U

Elŭăcrum, *ſub Fáſká 2. & Potok 2.*

ēlūceo, ēlūcĕſio, eluceſcit. *Jáśnieie, Pokazuie ſię co, Wydáie ſię, & ſub Oświtło.* Herfür leuchten/ scheinen. -- *Elucent aliæ & fulgore coruſcant.* Virg. *ſyn.* Lūcĕo, ēnĭtĕo, ēmĭco, āppārĕo ēmĭnĕo, *v.* ēxcēllo.

Elucido, Obiáśniam. Erleuchten. *Elucifacio ēlucĭfico, Oślepiam. Elucto as.* Plaut. *corr. Delecto.*

ēluctor, *Grámole ſię. Dobywam ſię 1. Wybiia ſię płomień, Wygrámolić ſię, Wydźieram ſię Wywikłáć Wybrnąć.* Hinauß ringen/ überringen. -- *Atque eluctabitur omnis.* Virg.

ēlūcŭbrātus, *Wypráwiony.*

ēlūcŭbro, ēlucŭbror. *Piſzę 2. Wyprawiam.* bey Liecht arbeiten. *ſyn.* ēlăbōro, ēxpŏlio, pērpŏlio, ăccūrro.

ēlūcus, *adject: Gnuśny Głupiec, Piiánicá żiewacz, Bałámut.* faul.

ēlūcus, *ſubſt: Gnuſność. prima brevi, i. animo concido, dicit Gellius, aliqui tamen producūt eandē.*

ēlūdo, *Zbywam kogo, Szydzę, Omylam, Oſzukiwam, Odegráć, Wyſzydźić.* Verſpotten. *Qua vafer eludi poſſit ratione maritus.* Hor. *ſyn.* Lūdo, īrrīdĕo, fāllo dēcĭpĭo.

ēluellæ, *hæ Ogrodna ſtrawá.*

ēlūgeo, *Opłákiwam, żáłobę złożyć.* beweynen.

ēlūmbis, ēlūmbus. *Słáby, Ciáſtoch, Niewieśći 2.* schwach.

ēlŭo, *Omywam,* Płoczę, *Odmywam Wypłokáć, wydáię ſię 3. Przemarnowáć, Przepiiam.* Außwaschen. *Infectum eluitur ſcelus, aut exuritur igni.* Virg. *ſyn.* Lăvo, dīlŭo, tērgo, abstērgo, dēlĕo. *v. Purgo.*

ēluſcātĭo *Oślepienie.* ēlūſcatus, *Ślepy 3.* blind.

ēlūſco, *Oślepiam.* Einäugig machen.

ēlūtia, *orum. Wypłoczony, ſub Wypłokáć, Złotożyłá źięmiá.*

Elūto. Virg. Aqua elutabitur corr. Eluctor.

ēlūtum aurum, *Złoto ſczere.* rein Gold.

ēlūtrĭo, *as.* Przelewam 1. *Płoczę Pierę chuſty, & ſub* Potok 2. durchgieſſen/ außwaschen.

ēlŭvĭes, *Plugáſtwo,* Smrod 3. *Przerwá, Potok 1. Powodź, Przepáść 1.* Waſſerguß. -- *Eluvie mons eſt deductus in æquor.* Ovid. *ſyn.* Dīlŭvĭum āllŭvĭum, dīlŭvĭes, āllŭvĭes. *epit h v. Diluvium.*

ēlŭvio, *Powodź* Pozar. Waſſerguß.

ēlūxātus, *Wywiniony.*

ēlūxŭrĭor; *Buyno roſtę, wyśilá ſię zboże.*

ēlȳtron, *gr. Skrzydło 1.*

Ēm, *Owo.*

Em, pro cum priſcè Feſt: Macrob.

ēmăcĕrātus, *Chudy, wyſchły.* mager.

ēmăcio, *Chudzę, wypłonić.* mager werden.

ēmăcĭtas, *Kupowáńie chćiwe.*

ēmācror, *Chudnę, wyradza ſię.*

ēmăcūlo, *Chędożę, an wymázuię?* Die Flecken außreiben/ reinigen. *ſyn.* Purgo, măcūlas tērgo, ābstērgo, deleo, aufĕro, ēlŭo dīlŭo.

ēmancĭpatĭo, *Powzdáńie, Odpráwieńie ſyná* Wypuſzczeńie 3. Freygebung auß ſeinem Gewalt.

ēmāncĭpātus, *Odpráwiony ſyn, Wypuſzczony* Poddány 1. auß ſeiner Gewalt gelaſſen. *Emancipatus fœminæ.* (Jamb. Dim.)

ēmancipo, Poddáie *1. 2. Wzdáwam 1. Odprawiam 3. Wypuſzczam z Oycowſkiey władzy,* Oddáię *4.* auß ſeinem Gewalt geben.

ēmānco, *as. Obćinam 2.* die Hand abhauen.

ēmăneo, es *Nieprzytomny ieſtem, Niebywam.* auſſerhalb bleiben. *& ſub żołnierz odbiegácz.*

ēmāno, *Wyćiekam 1. Słyſzeć Rozgłaſzá ſię.* Herauß flieſ-

außfliessen. *Emanarit, ut fumus diffusa anima vis.* Lucr. *syn.* Māno, dīmāno, prōmano - ēflūo, ēxĕo, prōfĭcīscor, orior.
ēmanatio, *sub Zolnierz 9.*
ēmansor, *Zolnierz odbiegácz.*
Emarceo, Schnę 2. 1. welck werden.
ēmārgino, *Rownam Goię ranę.*
ēmascŭlātor. *Sodomczyk.*
Emascŭlo, Rzeżę 2. Verschneiden.
ēmātūrēsco, *Dostáię się 1. Ustáię się co 2.* reiff werden.
ēmax, *Kupuiący rád.* Ein Krämer. -- *Non tu prece poscis emaci.* Pers.

E M B

ēmbamma, *ătis n. gr. Mustarda, Przysmak mokry.* allerley Brühe darinn man tuncket.
Embasicæta gr. Nierządnik & Trunek 3.
ēmbăteuticum, *gr. Wstępne.*
ēmbătĭca embaenētĭca embibatica. *gr. Zeglárstwo*
emblēma, *gr. Złotniczey roboty sztuká 1. Ozdobá Szczep.* Ein werck hie und da geblümt *Arte pavimento atque emblemate vermiculato.* Luc. *epith:* Dīves, mĭnūtum, vērmĭcŭlātum.
Emblemata, apud Poetas sunt Poëmata quibus imagines, simulacra, pegmata scitè inventa acutè & eruditè explicantur. Tria autem requiruntur ad Emblema 1. Sententia brevis scita & acuta ceu rei totius anima 2. Pictura v. imago 3. Poësis picturam explicans.
embŏla, *æ. gr. Nátazd.* embŏli, *gr. hi Podśięnie.*
embŏlia, *orum. gr. Stąpory.*
ēmbolĭca species. *Ładunek szkutny.*
embŏlicus, *gr. sub Wrzucony.*
embolĭsmus, *gr. Przybyćień.* der Tag/ so im Schaltjahr wird zugesetzt. embŏlion embolium, *gr. Stępel, Krotosilnego co.*
embŏlon, *Naw przodek.*
embŏlus, *gr. Lon. Stępel, Biegun 2.*
embolus masculus. *Biegun 2.*
embrĕgma, *gr. Pokrapiánie.*
embryo, embryum. *yi. n. gr. Niedonoszony płod* Ein junges kind noch in Mutterleib.
ēmĕdĭtātus, *Zmyślony.* Außgedicht *sub Zmyślam.*
ēmĕdullo, *wytłaczam, wypowiadam.* außdrucken
Emem, i. eundem priscè. Fest.

ēmendabĭlis, *Karny.* das man bessern mag.
emendatè, *Bez fałszu.* ohn Fehl.
ēmendatio. *Popráwá.* Verbesserung. emendator. *Popráwiacz.* emendĭcatŏ cibŏ. *Zebránina*
ēmendĭco, *Wyżebráć.* Außbetteln.
ēmēndo, *Poprawiam Náprawiam 1. Leczę.* Verbessern. *Cultŏ & in pomis succos emēdat acerbos.* Ovid. *syn.* Cōrrĭgo, mēndis pūrgo. *v.* (Corrigo.
ēmeo, as. *Przebyć co.*
ementior, *Zmyślam 2. Udáię co fałszywie, Wyłgáć, Czynie się 1.* Erliegen/ erdichten. *Ementitus erat clypeo quoque flumina septem.* Ovid. *syn.* Mēntior, fīngo, cōnfīngo.
ēmĕreo, emereor. *Zásługuię, Wysługuię, Kończy się.* Verdienen.
emĕrĭtum, *Wysługa.* Verdienst. ēmĕrĭtus, *Wysłużony.* der Verdienet hat.
ēmergo, is. *Wynurzam się, Wynikam Wschodze 1. Wygrámolić się, Wybrnąc 1. 2. Wydáię się. co Wszczyná się. Ziawia się Ozywam się Wychylam 1. 2. Wskoráć.* Auß dem Wasser sich erheben. *Haud facile emergunt, quorum virtutibŏ obstat.* Ovid. *syn.* ēxĕo ēvādo, ēxurgo.
ēmersus, *us. Wynurzenie Wschod słońcá 1.*
ēmētĭca, *orum. gr. sub Womitowy.*
ēmētior. *Wymierzam, Przemierzam 2. Uchodzę co drogi, Ubiegam 2.* Außmessen *Non aliud patriæ tanto emetiris acervo.* Hor.
Emeto. Horat. Emetit, Orcus. corr. Metit.

E M I

ēmĭcātio, *Wynikánie sub Wyrastánie.* herfür Scheinung.
ēmĭco, *Błyszczę się, Wynikam. Łsknie się, Drgam Szczerká, śikam, Wybuchnąć, Wytryská Wybiia się.* Herfür glänzen/ oder blicken.-- *Juvenum manus emicat ardens.* Vir. *syn.* Mīco lūcĕo, splēndĕo, ēffūlgĕo, lūcēsco, ēnitĕo.
ēmĭgro, *Wyprowadzam się. Umieram.* Außweichen. *Nemo intro retulit semel, ut emigravimus.* (Jam.) *syn.* Mīgro, dēmīgro, dīscēdo. ēxcēdo, ēxĕo.
ēmĭnātio *Groźbá.* Dräuung.

ēmĭnens, Wydátny, Okazáły. Fürtreffend.
emĭnentia, Wydátność Pozor, Fárby Wydátność. Oberhöhung.
emĭnentiſsĭmus Przedni 1.
ēmĭneo, Wydáie ſię co Wychodźi 1. Wybiegá 2. Pokázuie ſię co, Przewyżßam Przodkuię Obertreffen/ herfürgehen.-- Ambas in partes eminet haſta. Ovid. ſyn. ēxſto, ăppārĕo, ēxcēdo, sŭpĕro, ēxcēllo.
ēmĭnor, Groże. Trauen. ēmĭnŭlus, Wydátny.
ēmīror. Dźiwuię ſię. verwundern. Emijceo, Mieſzam 1.
ēmiſſarium, Upuſt, Skrzyniá 4. Ein Außgang dadurch man ein Waſſer durchläſt.
ēmiſſārius, ſpieg, Podchwytacz, Naiezdnik Hárcownik, Flear. Stádnik 1. Ein unruhiger Menſch. Item. Ein Läuffer/ Bott.
emiſsārius, vel emīſſus palmes. Látorośl zoſtá (wioná.
ēmiſſim pro emerim ſub Kupuię.
emiſsĭo, Wypußczenie, Latorośl 1. Außlaſſung.
emiſsĭtĭæ, & emiſsĭtius. ſub Wypußczalny.
Emiſti pro Emiſiſti. P. Plaut.
ēmitto. Wypußczam, Upußczam 2. Wyſtrzelam 2. Spußczam ſtaw, Toczę piwo, wydáię księgi. Herauß läſſen. Ipſe Deus ſomno domitos emittere vocem. Tib. ſyn. Mītto, dīmītto, vel ējĭ(cĭo.
emmĕlia, gr. Tániec 1. ein tantz.

E M O

ĕmo, Kupuię, & ſub Borguię mi. Kauffen. Hæc emis, hirſuto ſpirant opobalſama collo. Juv. ſyn. Păro, cōmpăro.
Emo, pro accipio; priſcè Feſt.
emo bĕneficiis, Zniewálam.
ēmŏdulor, Wyſpiewáć. Außſingen.
Emolæ 3. Eſdræ 1. Coxerunt in emolis al. in æmulis, ahenis, Emman. Sa. quid ſi legas in Amulis?
ēmōlĭor, Wywalam, Wytłaczam, Burzę 2. mit Gewalt außwerffen/ außtreiben.
emolior tuſſi, Wykáßláć.
Emollida corpora Liu. lege Mollia. (chen.
ēmollio, Miękczę, Zmiękczam, Ogłaſkáć. erwei-
ēmŏlo is. Mielę. wol zermalhen.
ēmŏlŭmentum. Pożytek. Nutz/ Gewinn. Atque alia emolumenta notemus. Juv. ſyn. ŭtĭlĭtas, lucrum, cōmmŏdum
ēmŏrior, Umieram 1. Nißczeię, Mártwieię. Erſterben. Et rogus igneus emoritur, &c. Pr. ſyn. Mŏrĭor, ēxſtīngvor.
ēmorior riſu, Do zdechu.
Dmortŭālis Umieraniu należący, śmierći dźień.
ēmortuus Martwy. geſtorben.
ēmŏveo Wypycham, Wyſtawiam drzwi, Wygarnąć. Außwegen. Emovet, & fidum capiti ſubduxerat enſem. Virg.
empĕtrum gr. Łomikámień.
emphăſis is. Figura, cum ſubeſt voci tacita quædam major vis & ſignificatio. Quintil.
emphўteuſis gr. Máiętnośći cudzey trzymánie. Emphyteuta, vel es. æ. m. gr. Emphyteuticarius, Emphyteuticus, gr. ibidem.
Empīnētĭca, gr. Penetica ſub Zeglárſtwo.
empĭtĭcæ, es. gr. Lekárſká náuká.
empĭtĭcus, gr. ſub Lekarz. Ein Artzt allein durch die Erfahrnüß.-- Methodus ſimplex empitica pangit. M. (pffung. ibidem.
emplaſtratio, Szczepienie, Plaſtrowánie. Im-
emplaſtro as. Szczepię. impffen, pflantzen.
emplaſtrum, gr. Máść 1. Zrzás Ein Pflaſter über ein Geſchwur, ein Salb.
emplecton, gr. Kámienicá.
empŏrētĭcus, gr. Kupiecki.
empŏrium, gr. Skład 3. Ein Gewerb oder Handelſtadt da eine Niederlag iſt. Piſarum emporio, divitiiſque maris. Rutill.
ēmproſthotonus gr Szyie kołowátość.
emproſthŏtŏnĭcus gr. Skurczony ku przodku.
Empſim, pro emerim, ſub Kupuię.
Empſitem Plaut. corr. empſim vel emſim vel emiſſim, pro emerim
emptio, Kupowánie. Ein Kauff.
ēmptiōnālis, Cic. corr. Coëmptionalis.
emptītius emptīvus Kupny Zołnierz pieniężny der zu Kauff ſtehet.
emptio, empturio. Kupuię. Luſt und Begierd haben zu Kauffen. emptor Kupiec.

ēmptus, *Kupiony Przedárowány.* gekaufft.
empūsa, *Nocnicá Przypołudnicá.*
empyicus, *gr. sub Ropisty.*
Empyrium cœlum. Ignitum cœlum, apud Theologos. (nam Philosophis & Mathematicis non ita de illo constat) est cœlum omnium supremum immobile & sedes beatorum, sive illud sit undecimum, sive duodecimum, aut aliter, nam sunt opiniones de numero orbium cœlestium variæ. Crystallinum etiam à recentioribus vocatum, vulgò Empyreum.
Emsim pro emerim. Kupuię.
Emtio Emtus. *ut aliqui scribunt; lege Emptus Nam Priscianus ait, hæc adsciscere P. Euphoniæ causa.*
ēmūcĭdus, *Spleśniáły.* schimmlich.
emūgio, *Mowię głośno. wybeknąć.*
emulgeo, *Doię*, Wysuszam, *Spuszczam staw.* Außmelcken.
emunctio, *Ucieránie nosa.* das Außbutzen.
Emunctorium. Nożyczki do świec. Szczepcze. ein Liechtbutz
ēmunctus, *tr. Ogołocony.* Außgebutzt.
ēmūndo, *Chędożę Wyczyśćić.* Außreinigen saubern. *syn.* Mūndo pūrgo ēlŭo.
emungo, *Nos ucieram, ucieram świecę*, Doię, *wytłaczam, wyćiskam 3. Ogołoćić.* Außschmitzen. *Emunctæ naris duros componere versus.* H.
emungor, *Nos ucieram.*
ēmūnio, *Ogradzam, Obwárowáć, wywodzę 4.*
ēmūnītus, *Obronny 1.*
emusco, *Mech obrywam.*
ēmusĭtātus, *wyprawiony.*
Emutis quasi ab Emutio Plaut. corr. metuis à metuo
ēmūto, *as. Odmieniam.* ĕmys, *ydis. f. gr. Żołw.*

E N

ēn ecce, *Ono, Oto, Owo, wey.* Sihe. -*Hoc tibi dant calamos, en accipe Musa.* Virg.
ēn tibi, en sum. *Ná, Náści.*
enæmon, *vel um. gr. Krwawne lekárstwo.*
enæōrēma, *gr. Uryny obłoczek powierzchni.*
ēnallăge, *gr. Zámiáná. Item figura Grammatica, cum pars orationis una pro altera, aut accidens pro accidente ponitur, illa est Antimeria, (hæc Heterosis.*
ēnargia, *gr. Rzetelność.*
ēnarrābĭlis, *Wypowiedźiány.* Das man erzehlen mag. *Hastamque & clypei non enarrabile textum.* Virg.
enarratio, *wykład 1. Rospowiádánie.*
ēnārro, *Rospowiadam, wypowiadam.* Erzehlen. *syn.* Nārro, ēxplāno, mĕmŏro, cōmmĕmŏro, rĕfĕro.
ēnascor, *wyrástam 1.* Auffwachsen.
ēnăto, *wypływam, wybrnąć 2.* Hinauß schwimmen. -- *Tabulis si fractis enatat exspes.* Hor. *syn.* Năto, nō. *vide Nato.*
ēnāvĭgo, *Przepłynąć 2. wybrnąć 2.* Außfahren/ außschiffen. *Enaviganda sive reges* (Jamb.
ēnāvo, as *sub Posługuię.* (cum syll.) Hor.
ēncænia, *orum. gr. Poświącánie, Kiermász.* Kirch-Weyhung.
ēncārdĭa, *gr. Serdecznik kámień.*
ēncārpis ēncarpa, *orum. Bindá.*
ēncaustes, *æ. m. gr. Smelomistrz.* (stwo.
ēncausticæ, es. ēncause, encaute es. *gr. Smelcar-*
ēncausto pingo. *Smelcuię.* ēncaūstum *gr. Smelc*
ēncaustus, ēncaūstĭcus. *Smelcowány.*
ēncēntris, *idis. gr. sub Ostrogá.*
ēnchīrĭdion, *gr. Spisek, Puinał. Rękoieść.*
ēnchrīstum, *gr. Smárowániu służący.*
ēnchūsa, *gr. Czerwieniec 2.*
enchȳtum, *gr. Tort.*
Enclīticæ *particulæ, vel dictiones monosyllabæ præsertim, aliquæ etiam dissyllabæ apud Græcos sunt, quæ accentum suum in præcedentem dictionem inclinant seu transferunt apud Latinos; & dissyllabæ sunt ut tamen Quidem: & monosyllabæ ut Que, Ne Ve, &c. Inclinativas vocant recentiores scriptores aliquando, cum præcedentibus simul scribuntur, aliquando separatim maxime apud Græcos.*
ēncōmbōma, *gr. Sukmáná, Szorc.*
encōmiāstĭcus, *gr. Chwalący.*
encōmium, *gr. Chwalenie kogo.* Lob/Ruhm.
Encrātitæ, *quasi continentes. abstinentes. Hierom. Hæretici carne & matrimonio abstinentes, iidem Severiani, continens, abstinens.*
encȳclios, *gr. Okolny.*
encȳclios dĭsciplīna. Encyclŏpædia. *wálny, Umieiętność wálná.*
Endĕlĕchia, *gr. Ustáwiczność.*

Endiæon, ĕnĕma, *tis. gr. sub Kristerá.*
Endo, pro In, priscè. sub Do Domu, Ku. Ná. Præpositio.
Endogredi pro ingredi priscè. Lucret.
Endoitium, priscum. Początek.
Endopeditus pro impeditus. priscè. Lucret. Endoperator. al. Induperator. pro Imperator. Lucret.
Endoplōro, priscùm sub Wrzeszczę.
ēndrŏmis, *idis, gr.* Endromidatus, *sub Szátá kosmata, Szátá miąższá, Guniá 2.* Ein langer Winterrock. (*Vestis longiore villo, ventis pluviæq; injuriis arcendis accommoda.*) *epith:* Tȳrĭa, pĕrĕgrīna, vīllōsa, hīrsūta. *phr.* Sōrdĭda sed gĕlĭdo nōn āspĕrnānda dĕcēmbri; dōna pĕrĕgrīnam mīttimus ēndrŏmĭdem. *Mart.*
ēnĕco, *Umarzam, Zábiiam.* Tödten. *Jam jurgio enecabit si intro rediero.* Jam. Plau. *syn.* Nĕco, ŏccīdo, pĕrĭmo, īntĕrficĭo. *v. Occido.*
ēnērgia, *gr. Skuteczność Osadność. Item figura Oratoria Quintil. Illustratio. Evidentia Cic. Repræsentatio altis.*
ēnērgūmĕnus, *gr. Opętány.* Ein von dem Teüffel besessener.
ēnērvātus, *Stárgány, Słáby. Niewieśći.*
ēnērvis. ēnērvus. *Ciástoch, Słaby, Niewieśći.* Vntapffer. *Scorta placent, fractiq; enervi corpore gressus.* Per.
ēnērvo, *Mdlę, Osłabiam, Niewieśćiuchem czynię, Tárgam się, Siły odeymuię.* Krafftloß machen/ außmärgeln. *Ut Venus enervat vires, sic copia Bacchi.* Virg. *syn.* Debilīto, īnfīrmo. *phr.* Et tēntat grēssūs dēbīlītatq; pĕdes.
ēngībăta, *orum. gr. Łątki wodne.*
ēngŏnăsis, is. *gr. Klęczeń.*
ĕnhæmon, *gr. Krwáwne lekárstwo.*
ēnchȳdris, is. eos. *gr.* Enchydrus, *wąż wodny wydrá Egypska.*
ēnĭber, *Nieszczęśliwy.* Enībra, *æ. Omieszká.*
ēnĭco, pro eneco, Zábiiam 1. Przykrzę się. Niemogę
ĕnim *Bo Záiste.* Dann. *Progeniem sed enim Troiano à sangvine duci.* Vir. *syn.* Nam, namque ĕtĕnim.
ĕnimvēro, *Práwie, Táko, sub Jako, Lecz.* Nun wolan. *Neq; hoc, neq; illud, neq; enimvero serio.* J
ēnĭtĕo; enitesco. *Lśknię się, Pokazuie się co, wydáie się co. Przewyższam.* Herfür scheinen. *Et quantum faciles enitnère Deæ.* Tibull. *syn.* Nĭtĕo, mĭco, ēmĭco, splēndĕo, cŏrūsco, lūcĕo, ēlūcĕo ēlūcesco, fūlgēsco, ēffūlgēsco.
ēnītor, *Usiłuię, Pnę się, Rodzę, Grámolę się Zniosłá, Ocielilá się, Niesie się kokoß Usadzam się, Przebyć co.* Sich unterstehen.--*Nec si enitar tragico differre colori.* Hor. *syn.* Nītor, cōnor, mōlĭor, cōntēndo, *vel* părĭo.
ēnixa, *Położnicá.*
Enixâ operâ. Pilnie. fleissig.
ēnixè, *Uprzeymie, Usilnie, Chętnie, Stále.* mit gantzer Macht.
ēnixim, *Upornie.* Enixus, xi. *Usilny.* genesen/ entbunden.
Ennixus xi. Usilny.
ēnnixus, us. *Rodzenie.* Gebärung.
Ennam, pro Etiamne, Fest. priscum.
ēnneăpharmăcum, *gr. sub Ropiący.*
ēnneăphyllon, *gr. Dźiewięćlistnik.*
Enneătĭcus, *Dźiewiątny.*
Eno, *as. Wypływam.* Außschwimmen.
ēnōdātè, *wyráznie, Jásno, Dołożnie.* Außdrücklich.
ēnōdātĭo, *Rozwiązánie, wykład 3.* das Entknüpffen
ēnōdis, *hic. hæc. adject: comm: Bez kolankow, Nie sękowáty, Nie kolankowáty.* Ohn Knopff *Aut rursum enodes trunci resecantur & alte.* V.
ēnōdo, *Rozwięzuię, wykładam, Odćinam.* Auffلösen.
ēnoplia saltatio, *gr. Skakánie żołnierskie.*
ēnorchis, *is. gr. sub Jądro 2.*
ēnōrmis, *wielki, Krzywy Niekształtowny.* unmässig/ unrichtig/ über die Maß.
ēnōrmītas, *Ogrom 2. wielkość, Nádmiar.* Vbermaß. *Enormitas simplicitatis. Grubość*
ēnōrmīter, *Zbytnie, Znácznie.* über die Maß.
ēnōtēscit, *Rozgłaßa się co, wychodzą księgi.*
ēnŏtāre, *Náterminowáć.*
Enovo, apud Cic. Robert. Steph. legit. corr. Renovo.
Ens, sub Istność. ēnsĭcŭlus, *Mieczyk.*
Ensĭfer, Miecznik. Ein Schwerdträger.
ēnsis, *Miecz.* Ein Degen/ Schwerdt. *Horrescit strictis seges ensibus, æraque fulgent.* Virg. *syn.* Fĕrrum, glădĭus, mucro cūspis. *epith.* Rĭgĭdus nĕfāndus, fērvĭdus, fidus īnfidus, fūtĭlis cŏrūscus, fūlmĭnĕus ærĕus, fātĭfer, dĕcōrus, martius, bellĭcus,

bellĭcus lēthālis īmprŏbus, īmpĭus, īnfaustus, vŭlnĭfĭcus sāngvĭnĕ..s, crŭēntātus īmmītis, pŭgnāx hŏrrĕndus, sĕquax īnsānus vălidus hostĭcus bărbărus māvŏrtĭus crūdēlis sānguĭnŏlēntus. *phr.* Stēllātus iāspide fūlva ēnsis ĕrat. Vīribus ēnsis ădāctus trānsādigit cŏstas, & cāndida pĕctŏra rūmpit. Per cŏstas exĭgit ēnsem. Fērrum ādvĕrso sub pĕctŏre cōndit Vāgīna erĭpit ēnsem fūlmĭnĕum, ēnsemque rĕclūdit Dārdănĭum. Vāgīnāq; căva fūlgēntem dirĭpit ēnsem; Sĭmul ēnse reclūsō ībat in Eurialum. Mĭcat ærĕq ēnsis. Spūmātq; crŭōre tērrĭficq gladiq. Strīctis hōrrēscunt ēnsĭbus ārva. Cōrrĭpit hic sŭbĭta trĕpĭdus fōrmīdĭne fērrum. Sŭblātum ălte cōnsūrgit in ēnsem. Strīctum rōtat ēnsem. Lātĕri căpŭlo tenus abdĭdit ēnsem, Strīctamque ăcĭem vĕnĭēntĭbus ōffērt. Lātĕrīque ăccŏmmŏdat ēnsem. Fīdōque accīngĭtur ēnse. ēnsem cōllo sŭspēndit ĕbūrnum. Lātĕrīque ăccīnxĕrat ēnsem. Tum lātĕri ātque hŭmĕris Tĕgæum sŭblĭgat ēnsem. Glădĭōsque tĕgat vāgīna mĭnaces & tĕnerum dūro tŭnditur ēnse latus, ēnsem tŭmĭdo in pŭlmōne rĕcōndit.

ēnsis falcatus, Persicus, Scythicus. *Száblá.*

ēntĕlĕchia, *gr. Ustáwiczność.*

ēntĕriōne, *gr. Mlecz drzew.* (ty

ēntĕrŏcola, *gr. Kiłá.* ēntĕrocelĭcus, *gr. Kiłowá-*

ēnthĕāstĭcus, *gr. Nátchniony 1.*

Entheca, Ulpian Papinian, prædii supellex, annona, penus. Turneb.

ēnthēma *gr. Látorośl,* Plastr.

ēnthūsiasmus, *gr. Nátchnienie, Záchwycenie.*

ēnthȳmēmio *n. gr. Dowod 1.* entŏma, *orum. gr. Owad.* ēntŏmon *gr Ciemierzycá.*

ENU

Enūbo, *żenię się.* heyrathen. (trucklich.

Enŭcleātē, *Wytwornie, wyráźnie, Chędogo.* Auß-

Enŭclĕo, Wyłączam, *Wykładam 3.* Außkernen. *Item.* außlegen/ erklären. *Præda nucum calices cultro enucleare molestum. syn.* expōno, pāndo, explĭco, ēnārro ăpĕrio.

Enūdo Cic.cor. Enodo Habet tamen Enudo Apulei Cotu.

ēnūla campana, Oman. ēnūla *orum. gr. Dźiąsłá.*

Enŭmeratio, *Wyliczánie.* Außrechnung. *Item figura Oratoria. Cic. & in Propositione, & in Confirmatione, & in Conclusione locum habens.*

ēnŭmĕro, W*yliczam, Odliczam, Zliczyć.* Erzeh-len/ außrechnen *Enumerat miles vulnera pastor oves,* Ovid. *syn.* Nŭmĕro, răcēnsĕo, dīnŭmĕro, pĕrcēnsĕo. (Hauptspruch.

ēnūntĭātio, *Rozpowiádánie, Sentencyá.* Ein

ēnūntĭātīvus, *sub Opowiádácz.* (spruch.

enuntiātum *Wyrzeczenie Sentencyá.* ein Grund

ēnūntĭo Wymawiam 1. *Wypowiadam 1. Wykłádam 3. Wydáię.* außkünden. *syn.* Prōnūntio ēlŏquor, prōfĕro ēxprimo, nūntĭo.

Enūptio, *onis. Wydánie corki.*

ēnūtrio, *Wychowáć.* aufferziehen. *syn.* Nūtrĭo ălo, pāsco. *v. Nutrio.*

ēnystrum, *gr. Slaz flákowy, sub Flák, Kruszki.*

ĕo, is. *Idę 1. Jádę Chodzę grámolę się Zápuszczam się, Tárgam się ná kogo.* Gehen. *Deinde eo dormitum non sollicitus, mihi quod cras.* Hor. *syn.* īncēdo grădĭor prōgrĕdĭor tēndo vādo prōfĭcīscor fĕror prōcēdo, pērgo pĕto. *phr.* Viam tēnto cārpo tĕro mētĭor. Quĭbus vēnīstis ab ōris. Quŏve tĕnētis ĭter? iter ad nāves tēndebat Ăchātes. Pātrĭas vēnto pĕtiēre Mycænas. Vādĭmus haud dŭbĭam in mōrtem, mĕdĭæque tĕnēmus ūrbis iter. Pērge mŏdo & quā te dūcit via dĭrĭge grēssum īnde dātum mōlitur ĭter. Cōrrĭpŭēre viam īntērea qua sēmĭta mōnstrat. Princĭpio dēlūbro ădēunt Pērge mŏdo, atq; hinc te rēgīnæ ad lĭmĭna dēfer. Grēssumque ad mœnĭa tēndi. Tālem Dīdo sē sē læta fĕrēbat. Mēque ēxtra tēcta fĕrēbam. Fĕrĭmur, pĕr ŏpāca lŏcōrum ad ăltos tēndēbat mūros, grēssumque in cāstra ferēbat. Itālĭam pĕtēre, & tērras tēntāre rĕpōstas. *v. Abeo.*

Eò, *adverb. Tám z* Dlá tego. Biß dahin. *Ibit eò quouis qui Zonam perdidit, inquit.* Hor.

eo in aliquem. *Rzucam się, ku Komu, Rzucá się* (pies.

eo perditum, *Zátracam.*

eo præ, *Uprzedzam.*

eo secundum, *Idę Zákim.*

eò *Tam, dla tego.*

ĕò ad dum. eo usque, *Poty 1.* ĕò recidit, eò res adducta deducta, devoluta redacta res est *sub Przychodzę.*

eo pacto, *Ták.* eodem vestigio. *Tudźież 1. Zá-* (raz.

eōne, es. *gr. sub Dąb.*

ēōs, ōis. *vel* ōos. *f. gr. &* ēōus, *Zorza záranná.*

Die Mor-

Die Morgenröth. *Tres ubi Luciferos veniens præmiserit Eos.* Ovid. *syn.* Aurōra. *epith.* Lūtĕa, crŏcĕa, fūlgĭda, pūrpŭrĕa, clāra, ālma; cāndĭda, rŭbens, pāllens, pāllĭda fōrmōsa, rūbra Tīthōnia, Pallantis. *v. Aurora.*

ĕōus, *adject. Wschodni.* Morgenländisch. *Portus ab Eoo fluctu curvatus in arcum.* Virg. *Tradimus Hesperia gentes aperimus eoas.* Lucan.

ĕpacta, *inserta dies. Epactæ sunt dies, qui post duodecimam lunationem restant in mense Decembri: quibus diebus superat annus solaris lunarem, hi inchoant lunationem anni sequentis, & ætatem Lunæ indicant. Ipsa at epactarum series novilunia signat.* Fillol.

ēpāgōge, *es. gr. Wábieńie, Dowod. Item figura Rufiniano: similium rerum vel argumentorum collatio.*

ĕpăgōgium, *gr. Obrzęzek.* ĕpălīmma *Máść.*

ēpănădĭplōsis, *gr. Powtarzáńie. Rufiniano figura cùm idem verbum in una sententia primum & ultimum est.*

ĕpănălepsis ĕpanaphŏra. *gr. Powtarzáńie. Item figura eadē cum præcedenti Diomedi; cum Anadiplosi, Carisio*

ĕpănŏdos, *f. gr. Wrácáńie się. Item figura Oratoria post digressionem poni solita.* Reditus ad rem *Cic. Epanodos Rufiniano; cum pluribus rebus propositis ad singularum narrationem redimus.*

Epăphæresis. *Martial. coma scansili modo gradatim ad ornatum succisa Rhodigin: Juni.*

ēpāscor, *Ziadam.* ĕpaulĭa, *orum. gr. Pokłádźiny.*

ĕpĕnthĕsis, *gr. Wkłádáńie. Item figura Poëtica, Donato, literam vel syllabam in medium dictionis interponens, ut productior fiat quantitate aut numero syllabarum; ut Reliquiæ. Induperator. Interpositio. Interiectio. Eadem Parenthesis Donato.*

ĕphēbēum, *gr. Salá,* Szermiersk*á szkołá,*

ĕphēbīa, *gr.* Dźiećinn*á komorá.*

ĕphēbĭcus, *gr. Młodźieński.*

ĕphēbus, *gr. Młodźieńiászek.* ein Jüngling der über vierzehen Jahr alt ist. *Quo pacto partes tuetur amantis ephebi*H *syn.* ădŏlēscēns jŭvĕnis. *epith:* Gĕnĕrōsus, fōrtis audax, fōrmōsus, pūlcher, dĕcōrus. *v. Adolescens.*

ĕphectĭcus, *gr. Rozmyśláiący się.*

ĕphēctum, *gr. Siodmak.*

ĕphĕdra, *vel on. gr. Przestká źiele.*

ĕphelcis, *idis, gr.* S*trup.*

ĕphēlis, *is. vel idis. gr. Ogorzáłość.*

Ephelmator. è Græco, Powrozobiegùn.

ĕphēmĕra, *f. febris gr. Gorączká, & neutr. plur.* R*obaczek iednodniowy.*

ĕphēmĕris, *idis. gr.* D*źiennik 1. Kśiąszki pámiętne,* R*eiestr,* C*yzyoianus, Minucye. Cernis ephemeridas quæ nullum consulis, & jam.* Juven

ĕphēmeron, *vel um. gr.* R*obaczek iednodźienny, Łániczká, Brodáwnik.*

ĕphēmerum Colchicum, *Szafran dźiki.*

ĕphēstris, idis. *gr. Száta zwierzchniá, Koszulká ná zbroię.*

ĕphi *sub* K*orcá Sędomirskiego połowicá.*

ĕphialtes, *æ. m. gr.* D*uszenie nocne.*

ĕphippiātus, *sub* S*iodłány.*

ĕphippium, *Siodło.* Ein Sattel. *Optat ephippia bos piger, optat arare caballus.* Hor.

ĕphŏdos, *f. gr. Wejśćie 1.*

ĕphŏrus, *gr. sub Poseł źiemski.*

ēphthŏpōlĭum, *gr.* K*uchniá.*

ĕphȳdor, *gr. sub* Z*egármistrz.*

ĕphȳdros, *gr. Przestká.*

ĕpĭbas, *adis. f gr.* Ł*odź.* (*nierz. wodny.*

ĕpĭbăta, *vel* Epĭbătes. *æ. m. gr. Wśiádacz, żołĕpibăthra, æ.* ĕpibăthron. *gr. Wschod, żoraw 2. Básztá Woienná.*

ĕpĭbătĭca, *æ. gr. Zegiárstwo.*

ĕpibatis, *ĭdos. gr.* Ł*odź.* Ein Schifflein.

ĕpĭblēma, *n. gr. Szátá zwierzchniá.*

ĕpĭbŏlus, *m. gr. Lon.*

ĕpĭcēdĭum, *Pogrzebná piosnká.*

ĕpĭcĕphălium, *gr. Pogłowie.*

ĕpĭchĕrēma, *n. gr* D*owod 1.*

ĕpĭchȳsis *gr. Leiek Nálewká 1.* Trichter.

ĕpĭcœnum genus, *gr. sub Płeć 1.*

epĭcŏpănum, *gr. Stoł kuchenny.*

ĕpĭcŏpus, *m. gr. sub Wiosło.*

ĕpĭcrŏcum, *gr. Podwiká Szátá białogłowská.*

ĕpĭcūrēus, *Roskosznik.* der denen wollüsten ist ergeben *Cur epicureus vel Stoicq impia soli.* Ara

ĕpĭcus Pŏeta, *sub Wierszow pisarz.*

ĕpĭdēmĕtĭcus epidemetica. *orum. gr.* S*tánowniĕpĭdēmia gr.* Ł*ożná chorobá.* (*czy.*

ĕpĭdermis, *idis. f. gr. Skorá 1.*

ĕpĭdīctĭcus, *gr. Chwálący.* ĕpĭdĭcus, *gr.* W*ątpliwy.* ĕpidipnis, *idis. f. gr. wet 1.*

ĕpĭdrŏmus gr. *Nawłoká, Páś łoẜkowy, żagiel.*
ĕpĭgāſtrion gr. *Brzuchowá ſtábizná.*
ĕpĭgīa arundo. gr. *ſub Trzćiná.*
ĕpĭglōſſis, epiglottis, ĭdis gr. *Krtąni błonká.*
ĕpĭgŏnus, gr. *Páśierb.* Ein Stieff ohn.
ĕpĭgrāmma, ĕpĭgrăphe. gr. *Napis, Wierẜ.* Vbrschrifft. *Hexametris epigramma facis, ſcio dicere Tuccam.* M. *epith:* Blāndum, ĭngĕnĭōſum ārgūtum, ſūbtīle-lĕpĭdum, fēſtīvum, brĕve, vīvĭdum grātum, āſtrīctum. *phr.* Blāndăque lāſcīvīs ĕpĭgrāmmăta pīngĕre chārtis. Quīque āſtrīcta brĕvi claudunt ĕpĭgrāmmăta nōdo.
ĕpĭgrāmmătārĭus, ĕpĭgrāmmaticus. *Wierẜow piſarz.*
ĕpĭīcīa, gr. *Łáſkáwość, Słuẜ, Sąd łáſkáwy.*
ĕpĭlēpſia gr. *Káduk choroba* die schware Kranck(heit.
ĕpĭlēptĭcus, gr. *Káduk ćierpiący.*
ĕpĭlĭma, gr. *Máść* 1. ĕpĭlŏgus, *Zámknienie.*
ĕpĭmēdĭon, gr. *Bezkwiat ziele.*
ĕpĭmēlas, *anos.* gr. *ſub Czárnawy.*
ĕpĭmēlis, *idis* gr. *Nieſplik, Tarnośliwá.*
ĕpĭmēlītes, *æ. m.* gr. *Spráwcá.*
ĕpĭmēnĭdion, gr. *Bezkwiat ziele.*
ĕpĭmēnĭon, gr. *Mieśięczny obrok.*
Epimetaticum, Zápiſanie goſpody.
ĕpĭmŏne, *es.* gr. *Trwánie, Dotrwánie. item. Figura verborum, eandem ſententiam aut verſum ſæpe repetens.*
ĕpĭmȳthium, gr. *Bayki ſtoſowánie.*
ĕpĭnīcion, gr. *Zwyćięſká pioſnká.*
ĕpĭnȳctis, *idis.* gr. *Piſánie,* Kroſtá, *Cieczenie.*
ĕpĭpactis, *idis.* gr. *Járzmiánká.*
ĕpĭpĕtrum, gr. *Bázyliká polná.*
ĕpĭphănīa, *Ziáwienie Páńſkie, Trzech Krolow święto.* das Fest der H. 3. Königen. *Hæc epiphaniam Graij Solennia dicunt.* Mant.
ĕpĭphōnēma, gr. *Krzyk, Item figura Oratoria rei narratæ vel probatæ ſumma acclamatio.* Quintil.
ĕpĭphŏra, gr. *Cieczenie, Oczu płynienie.*
ĕpĭphŏrēma, gr. Wet.
ĕpĭphȳlis, ĭdis. gr. *Oſtátkow zbieránie, Grono.*
ĕpĭploŏcēle, *es.* gr. *Kilá.*
ĕpĭplŏomphălon, gr. *Przepukliná.*
ĕpĭrhēdĭum, gr. *Woz* 2.

ĕpĭſcēnĭum, gr. *ſub Dźiwowiſko,& ſub Brew*
ĕpiſchis, *idis.* gr. *Klin.*
ĕpiſcŏpa, ĕpiſcopium. gr. *Biſkupi ſtolec.*
Epiſcopālis, Biſkupi. Epiſcopātus, *us. Biſkupſtwo*
ĕpiſcŏpĭus, gr. *Spieg erſki.*
ĕpĭſcŏpus, gr. *Biſkup, Dozorcá.* Ein Bischoff *Dum refugit deinceps Gudualdus epiſcopus eſſe.* Ov. *ſyn.* Præſul Antĭſtes. *epith:* īnclȳtus lōngævus rĕlĭgĭōſus, vĕrendus pūrus īntĕger. *vide Antiſtes.*
ĕpiſcopus titulo tenus, Epiſcopus villarum. *Sufrágan.* Weibischoff. (ſwy 2.
ĕpĭſtāta, ĕpiſtātes. *æ. m. gr. Dozorcá, Folwárko-*
ĕpiſtāthmia, gr. *Stánowniczego urząd.*
ĕpiſtathmus, gr. *Stánowniczy.*
ĕpĭſtŏla, ĕpĭſtŏlium. *gr. Liſt* 3. Ein Sendbrieff *Nunc oculos tua cum violarit epiſtola noſtros.* Ovid. *ſyn.* Lĭttĕra ĕpĭſtŏlĭum, chārta lĭbēllus. *epith.* Nūntĭa īntĕrnūntĭa brĕvis. *v. Litteræ.*
ĕpiſtŏlāris, *Liſtowny.*
ĕpiſtŏlĭcæ, quæſtiones. *ſub Kśiąẜki zbieralne.*
ĕpiſtŏmium, gr. *Czop* 1. *Kurek u antſoſa.*
ĕpiſtrŏphē, es. gr. *Wracánie.*
Epiſtrophe item Ruſiniano figura, cùm plures ſententiæ in idem verbum deſinunt.
Epiſȳnălœphe, *Figura Poëtica, duas ſyllabas in unam contrahens,* Carij. *Diomed. Synareſin alii vocant.*
ĕpiſtȳlium, gr. *Tram, Kapitelá.*
ĕpĭtāphium, gr. *Nágrobek.* Ein Grabschrifft. *phr.* Sīgnātum cārmĭne ſāxum īnſcrīpta ſĕpūlchro facta. Sub ſāxo cārmĭna fixa. Tŭmŭlo ſŭpĕrāddĭta vērba. īncīſum in mārmŏre nomen.
ĕpĭtāſis, gr. *Nátężánie, Napięćie.*
ĕpĭtāſis item. *eſt Actus Comœdiæ vehementiſſimo ante Cataſtrophen.* Donat. (ná. pioſnká.
ĕpĭthălămium, gr. *Pokładźinna pioſnká, weſel-*
ĕpĭthēce, gr. *Przydátek* 1. *Adpoſitio figura eadem*
ĕpĭthēma, *tis.* gr. *Plaſtr.* ĕpĭthĕſis, gr. *Paſkwil*
ĕpĭthĕton, gr. *Przydátek.*
Epithetum apud Grammaticos eſt Nomen adiectivum Subſtantivo additum ad laudē vel vituperium. Diomed.
ĕpĭthȳmium, gr. *Cząbrzycá*
ĕpĭthȳmum, gr. *Kánia przędzá.*
ĕpĭtŏgium, è gr. *Szátá zwierzchniá, Giermak*
epĭtŏme, es. gr. *Skrocenie, Sumowánie.*
Epitŏmo, as. Skracam.

epito-

ĕpĭtŏnium gr. *Gwożdźiki u lutni Kurek u antfoſa, Kotká.*
ĕpĭtŏxis, ĭdis. ĕpizygis, *gr. ſub Kuſá.*
ĕpĭtrĭtus, gr. *Trzećią część więkſzy.*
Epĭtrĭtus, *pes tetraſyllabus. aliter Hippius dictus Diomedi, ſupra tres longas ſyllabas unam brevem habens, vel primo loco, ut Voluntates; vel ſecundo, ut conſonantes, vel tertio, ut Conſentiunt; vel quarto; ut Expectate.*
Epĭtrochăſmus, *Figura multa diſtantia citò percurrens* Aquil: *Inſtans & multiplex interrogatio. Donat.*
ĕpĭtrŏpe gr. *Opieká, Zdánie ſię ná iednácze.*
Epitrope, item Figura Oratoria. Permiſſio. *Cicer: cum cauſæ ſuæ multum confidens Orator, totam alieno in dicit & arbitrio tradit. Synchoreſis eadem i. Conceſſio.*
ĕpĭtȳrum, gr. *Oliwká.* eptūrus, gr. *Gwożdź.*
Epizeuxis is Figura eandem dictionem ſine interpoſitione repetens. Cariſ. Diomed. item cum ſingulis diverſarum rerum clauſulis. verbum debitum apponitur Subjunctio.
ĕpŏbĕlia, *ſexta pars drachmæ, mulcta calumniatoris* Rhodig. *Dwá ſzelągi.*
ĕpŏche, es. gr. *Zátrzymánie.*
Epolonus idem Epulo. Feſto, priſcè.
Epōdos, i. incantator, vel poſt odas poſitus, Apud Horatium liber eρodas, aut epodon vulgo explicatur, quaſi poſt odas ſcriptus vel poſitus.
ĕpŏmis, ĭdis. *f. gr. Hałas.* ĕpops, ŏpis, *m. gr. Dudek.* ĕpoptes, *æ. m. gr. Dozorcá.*
ĕpŏs *eos. n.* gr. *Wierſ 2.* **ein Gedicht.** *Facta canit pede ter percuſſo forte epos acer.* Hor. *v. Carmen*
ĕpos, ŏdis. *m.* gr. *Płáſzczká.*
ĕpoſtrăcĭſmus, gr. *Skorupki grá.*
ēpōto, *as. Wypiiam.* **Außtrincken.** *ſyn.* Pōto, haurĭo, ēxhaurĭo.

E P U

ĕpŭla, *hæc & ĕpulæ, hæ. Potrawá.* **Allerley Speiß.** *Item.* **Gaſterey.** *Turgidus hic epulis atq; albo ventre lavatur.* Perſ. *ſyn.* Dăpes cĭbi cōnvīvĭum ĕpŭlum. *epith:* Dŭlces, rēgāles, cālĕntes gĕnĭāles sŏlūtæ, ſvāves, ūnctæ fūmāntes. *phr.* Rĕgāles ĕpŭlæ, & fēſto cōnvīvĭa lūxu Rēgāles ĕpulæ mēnſis, & Băcchus in auro pōnĭtur ĕpŭlæque ānte ōra părātæ rēgĭfĭco lūxu ŏnĕrāntur ŏpĭmis Structæ ĕpŭlis menſæ. Dăpĭbus mēnſas ŏnĕrābat ĭnēmptis. Nōn illis Măſsĭca Bacchi mūnĕra nōn ĭllis ĕpŭlæ nŏcŭēre rĕpōſtæ. Nōn pūtri lūxu aut ĕpŭlis mārcēre sŏlūtis. *v. Epulor.*
ĕpŭlāris, ĕpŭlo. *onis. Bieśiádny, Bánkietnik.*
ĕpŭlātio, ĕpulum. *Bieśiádá Bánkiet.* **Gaſtmahl**
Epulatōrius, i epulis aptus. Sipontino.
ēpŭlis, ĭdis *f.* gr. *ſub Dźięſłá.*
Epŭlo, as. Bieśiáduię. **zu Gaſt ſeyn.**
epulo, *onis. Bánkietnik. Hic premitur paraſitorum, lurconum, epulonum.* M.
ĕpŭlor, *aris. Bieśiáduię.* **Zu gaſt ſeyn.** *Extruimuſq; toros, dapibuſq; epulamur opimus.* Virg *ſyn.* Cōnvīvor. *phr.* Cōnvīvĭa ăgĭto, cĕlĕbro; ĕpŭlis văco, ĕpŭlas inſtauro īnſtĭtŭūnt de mōre ĕpŭlas. Nūtrĭmus lautis mōllĭſsĭma cōrpora mēnſis Tu das ĕpŭlīs āccŭmbĕre Dīvum. Pātrĭīſque ĕpŭlāndum āppōnĕre mēnſis. Cæſis mēns eſt ĕpŭlāre jŭvĕntis. Spēs bĕne cænāndi vos dēcĭpit, ēcce dăbit jam ſēmēſum lĕpŏrem, ātq; ălĭquid de clūnĭbus apri. *v. Convivor.*
epulum, *Bankiet.*
ĕqua, ĕquŭla, ĕquŭla. *Kláczá.* **Ein Stut.** *Caſtorea, Eliadum palmas Epirus equarum.* Virg. *epith.* ārmēntālis, lāſcīva.
ĕquārĭa, *æ. Końſkie ſtádo.*
ĕquarĭus *ſubſt. Máßtálerz, Pogániácz, Konował*
ĕquārĭus, *adject. Końſki 1.*
ĕques, ĭtis. *Jeźdźieckonny.* **Ein Reutter/Ritter.** *Quod non vidiſti, faciant equites Aſiani.* Juv. *epith:* Sĕvērus, clārus, bēllātor, sŭpērbus, hāſtātus cēlſus ēgrĕgĭus. *phr.* ĕquōrum domĭtor ăgĭtator. Flēctĕre doctus ĕques; qui flēctit hăbēnis, Spūmāntis ĕqui fŏdiens călcāribus ărmos. Tōrquens frænis ōra fŭgācis ĕqui: ĕquum ſævis călcāribus, ŭrgens ādmĭſſo ſŭbdĕre doctus călcar ĕquo: acĕr ĕquis vŏlat ēcce per hōſtes. Vectus ĕquo ſpūmānte Lāges. Quĭ ſpumāntĭa frænis ōra cĭtātōrum dēxtra cōntōrquet ĕquōrum; Qui fŭrit āctus ĕquo. Quis ŭrſus trādūcit ĕquēſtres. Cōlla fērōcis equi lūctāntĭa tōrquens. *v. Equito.*
ĕquĕſter, adject: m. ĕqueſtris, comm: *Konny, Szláchecki.* **Das zu Pferden dienet.** *Tu cum proiectis inſignibus, annulo equeſtri.* H.
ĕqueſter ordo. *Rycerſki ſtan, Szláchtá.*
ĕqueſtres copiæ. *Jázdá 2.*
Equeſtri loco natus. Slácheic.
ĕqueſtria, *ium. Rycerſkie mieyſce, Szlácheckie. Łáwy wſchodowáte. & ſub Dźiwowiſko 1.*
ĕqueſtris ordinis. *Rycerſki 1. Szláchcic.*

ĕquicervus, *Jeleń brodáty.*

ĕquidem, *Záiste.* Fürwar. *Per me equidem sint omnia protinus alba.* Pers.

ĕquĭferus, *Koń dźiki.*

ĕquīle, *Stáyńiá.* Ein Pferdstall. *In vastis habeat nec plurima equilia regnis.* E.

ĕquīmēntum, *Stadnicze.*

ĕquīnus, *adject. Końſki, Kobyli.* Das vom Pferd ist. *Humano capiti cervicem pictor equinā.* H.

Equīnus, *subst. pro Echinus priscè Plaut. Scalig.*

ĕquĭo, ĭs. *Bestwię się 2.*

ĕquītĭa, *orum. Gonitwá.*

ĕquis, & quadrīgis. *Prov. Usilnie.*

ĕquĭsēlis, ĕquĭsētis, ĕquĭsētum. *Przestká.*

ĕquīso, & ĕquisio, ōnis. *Kálwákátor, Pogániácz.*

ĕquīso nauticus, *Przewodnik, Przewoźnik ná* (*wodźie.*

ĕquĭtābĭlis, *Jezdny 2.*

ĕquitātĭo, ĕquitātus. *us. Jázdá.* Rutterey/ Ritterschafft. *Iamq; adeo exierat potis equitatus apertus.* Virg.

ĕquĭtes, *hi. Jázdá 2.* Szláchta.

ĕquĭtiarius, *Koniuch.* ĕquĭtium, *Końſkie stádo.*

ĕquĭto. *Jádę ná koniu.* Reiten. *Ter circum astantem lævos equitavit in orbes.* Virg. *syn.* ĕquo, ūtor vĕhor, īnvĕhor, īnsĭdĕo, fĕror, dēfĕror. *phr* Sūbdo cālcar ĕquo, ĕqui tērga prĕmo. Quadrupĕdis fŏdio cālcārĭbus ārmos, ĕquo ibat in ārmis īre in ĕquo Quadrŭpĕdem fērrāta cālce fătīgat. Tērgumq; prĕmēbat acris ĕqui, terga prĕmebat ĕqui spūmāntĭaque ōra tĕgēbat. Dum cērtum flēctit in ōrbem. Quadrŭpĕdis cūrsus spūmāntĭaq; ōra cŏērcet. Cĕlĕrem sŭper ēdĕre cōrpus, audet ĕquum, vălĭdisq; sĕdet mŏdĕrātor hăbēnis. Quadrŭpĕdes ăgĭtāre vŏlŭcres cùm răpĭdum ēffusis ăgĕret sublīmis hăbēnis. Quadrŭpĕdem quadrŭpĕdi mŏdo cālce cĭtat, mŏdo tōrquĕt in aŭras flēxĭbĭles rĭctus, mŏdo jam cērvīce rŏtāta, īncĭpit ēffūsos in gȳrum cārpĕre cūrsus: immītem quătĭebat ĕquum, spūmantĭa sævo, fræna crŭēntāntem mōrsu, at pŭer āscănĭus mĕdĭis in vāllĭbus acrī gaudet ĕquo, jamq; hos cūrsu jam prætĕrit īllos ānte ūrbem pŭeri & prīmævo flōre jŭvēntus ēxercēntur ĕquis. Vŏlat ēcce per hōstes vēctus ĕquo āgmĭne făcto. Quadrupĕdante putrem sŏnĭtu quătit ūngŭla cāmpum, ārdŭus altīs pūlvĕrŭlēntus ĕquis fŭrit. Spūmāntēmq; ăgĭtābat ĕquum quem pēllis ăhēnis in spūmam squāmmis aurōque īnsērta tĕgēbat. Cum sūbsūltāntem (*equum*) hīnc prĕmĕret cālcārĭbus, īllīnc tārdāret fræno grădĭbusque sŏnāre dŏcēret in nŭmĕrum mōrtis, dein æquŏre lātus ăpērto ānte nŏtūmque dătis Zĕphȳrumque vŏlāret hăbēnis. Tālĭa vōcĭfĕrans răpĭdum calcārĭbus ūrgĕt cōrnĭpĕdem, īncēdunt pŭĕri, părĭtērq; ānte ōra pārēntum frænātis lūcent in ĕquis.

ĕquŭleus, ĕquŭlus. *Konik 1. Zrzebię. Probá.* Ein Füllen. *v. Eculeus.*

ĕquŭs, *Koń 1. 2. &c.* Ein Roß/ oder Pferd. *Ille equus, ille meos in castra reponet amores.* Prop. *syn.* Cōrnĭpes, quadrŭpes sŏnĭpes. *epith:* Bēllātor, ārdens, fōrtis, spūmans, citātus frĕmēns fĕrox, īmpĭger vēlox, mōrdax, ănĭmōsus, ănhēlus, cĭtus, răpĭdus, āsper nōbĭlis, vŏlŭcer, levĭs, præceps, ĭgnĭpes, īntrĕpĭdus, bēllĭcus, audax, pūgnāx pērnix, ălăcer, gĕnĕrōsus, mārtĭus, īmpăvĭdus, phălerātus sŭpērbus, fŭrens fŭribūndus cŏmans jŭgātus, crīnĭtus fumans, sūdans, īntērrĭtus, īmpertērrĭtus, stērnax. *phr.* Fræna rĕcūsans, ōblūctans frænis, ōstro īnsignis & auro. Māndēns spūmāntĭa fræna, ēlāta cērvīce sŭpērbus. Quem Thrācĭus ālbis pōrtat ĕquus bĭcŏlor măcŭlis, vēstīgĭa primi ālba pĕdis frōntēmque ōstentans ārduus ālbam. Stāre lŏco nēscit, micat aurĭbus & trĕmit ārtus: īgnēscunt pătŭlæ nāres, sēntit ărēnas ūngŭla, ĕqui spīrāntes nāres nārĭbus īgnem, ĕquus cāmpo sēsē ārduus īnfērt, ĕquus fŭrit, āltăque jăctat vūlnĕris īmpătĭens à rēcto pēctōre crura, ārrēctis aurĭbus arcem Hīnnitum fūndēbat ĕquŭs. Hīnnītu lŏca cōmplet ăcūto. Sē tollit quădrŭpes ārrēctum, & cālcĭbus auras vērbĕrat ĕquus ēlāta cērvicĕ sŭpērbit. Quī candōre nives ānteīres, cūrsĭbus auras, ēmĭcat, ārrēctīsque frĕmit cērvīcĭbus ālte lūxŭrĭāns, lūdūntque jubæ per cōlla, per ārmōs. Pūgnātōris ĕqui cōstas & tērga fătīgat. Hīc frĕmet īnsūltans, frænăque māndit ĕquus. Pāscit ĕquos gaudētque rŭēns ānte ōra frĕmēntes. Quālis ŭbi ābrūptīs fugit præsēpĭa vīnclis tāndem līber ĕquus campōque pŏtītus ăperto ut frĕmit acer ĕquus cum bēllĭcus ære cănōro sīgna dĕdit tūbĭcen, alĭpedumque fŭgam cursu tēntāvit ĕquōrum. Trĕmŭlis hīnnītĭbus āer clāngit, ad lĭtŭos hĭlărem, īntrĕpĭdúmque tŭbārum prōspĭcĭebat ĕquum. *vide Equito.*

ĕquŭs castratus. *Wáłách.* ĕquus inanis, *Koń*

powo-

powodny. ĕquus Indicus, *Koń rogáty.*
ĕquus ligneus, *Náwá 1.* ĕquus musimon. *Konik*
Eras, æ. apud Isidor, corr. Aera æ.
ĕrādīcatio, *Wykorzeniánie.* außwurtzlung.
Eradicitus Do gruntu. gäntzlich.
ĕrādīco, *Wykorzeniam, Wyrywam.* Mit der Wurtzel außrupffen. *Dii te eradicent, ita me miseram tertius.* Terent. *syn.* āvēllo, cōnvēllo, ēxtīrpo, ēvēllo.
ērādo, *Wyskrobáć, wymázuię, Podbieram, Zrzucam z godności.* Außkratzen. *Eradenda Cupidinis.*(Choriamb.)Hor. *syn.* Rādo, ēxpūngo.
ĕrānista, *æ. m. gr. Skłádácze.*
ĕrānthĕmum, gr. *Rumień.* ĕrāsus, *Złożony.*
ĕrcīsceor, ercīsco, ercīscor. *Dźielę 1. 2.* Theilen.

E R E

ĕrĕbeus, gr. *Piekielny.* Höllisch.
ĕrĕbinthus, gr. *Ciećiorká.* Erbis.
ĕrĕbus, gr. *Piekło,* die Hölle. Ad Gĕnĭtōrem īmās ĕrĕbi dēscēndit ad ūmbras (*Infernorum Deus, vel ut aliis placet, fluvius Frequentissimè sumitur pro ipsa infernorum sede*) *syn.* orcus, Stȳx, īnfĕri, ăvērnus, Tārtărus. *phr.* Păter nōctis, ēx chăos & cālīgĭne progĕnĭtus. *v. Infernus.*
erēctio, *Podnieśienie.* Auffrichtung.
erēctus, *Náiezony Ochotny.* auffgericht.
Erectas in terga sudes, hoc defuit unum. Luc.
ērēmĭgo, *Przepłynąć 2.* ĕrēmīta, *æ. m.* gr. *Pustelnik.* Einsiedler. ĕrēmitĭcus, gr. *Pustelniczy.*
ĕrēmŏdĭcium, *Sąd w niebytności, Nie stánie u práwá.*
ĕrēmus, *gr. Pustyniá.* Ein Einöde. *Tempore quo vasta Hebræi versantur eremo.* Alc. *vide Desertum.* (Außkriechen.
ērēpo, *Wyłáżę, Wygrámolić się, Pnę 2. włáżę 2.*
ērēpto, as. *Wygrámolić się.*
ēreptor, *Wydźieracz.*
ērēptus, *Umarły* außgerissen. *Consulis erepti publica damna refert.* Ovid.
eres, *is. Jeż.* Igel. *1.* eresiōne, gr. *sub May 2.*

ērga, *Ku Náprzećiwko 1.* gegen.
ergāstērium, gr. *Warstát.* Werckstatt.
ergāstŭla, *orum.* ergastulus. *Niewolnik 2.*
ergāstŭlārius, *Więźniow Niewolnikow stroz.*
ērgāstŭlum, *Kierat 2.* Więźieńie. Ein Gefängnüß.-- *Lucanos: aut Thusca ergastula mittas.* J
ērgăta, gr. *Kierat 1. Winda stoiącá.*
ērgò, o *commune Przetoż, Więc, Też, Tedy.* Darumb. *Tu captas alios, jam Sumus ergo pares.* Mart. *Ergo jussa parat, &c.* Virg.
ērgò, o *longum habens, pro causa Fest. Dlá tego.* Derhalben.
ērgò igitur, *Przetoż.* ērgŏlăbus, gr. *Náymacz*

E R I

ĕrīca ĕrīce, es. gr. erix, *icis. f. Wrzos.* Heydkraut
ĕrīca baccifera. *Zoráwie iágody.*
ĕrīcæum mel. gr. *Miod podły.*
ericius, *Kobylenie. Quantitas varia est & incerta*
ĕrīgĕron, gr. *Przymiot źiele.* (*Ież 1.*
ērigitur coma. *Wstáią włosy.*

ērĭgo, *Podnoszę 1. 2.* Pokrzepiám *1. 2. Nástorżyć, Ostrzę 2.* Dodáię sercá, *& sub Przystáwiam 2.* Auffrichten. *Corticis atq; solo pro certa erigit alnos.* Virg. *syn.* ēxtōllo, ēxcĭto, ēvĕho, ēffĕro, āttollo. *phr.* Tōllĕre humo. Tōllĕre in auras, ad sȳdĕră tōllĕre pālmas, ēdūcĕre cælo tūrrim. Cælōque āttollere mōlem. (*est.*
ērīnacĕus, *Ież 1. Quantitas variat, & incerta*
ērīneōs, erinos. *f.* gr. *Firletká wodná.*
ĕrinnȳs, *ys. yos. f.* gr. *Niewiástá złá.* Eine von den höllischen Furien. *Dedecus Egipti, Latii feralis erinnis.* Lucan. *epith:* Trīstis, fērālis īnsāna, nōctūrna, āngvĭfera, fŭrĭālis, stȳgĭa īmpātĭēns fūnēsta, răbĭda, imprŏba īnfelix, vēsana *phr.* Săta nōcte. Tĕnebrārum incola. Cui trīstĭa bēlla, īræquæ īnsĭdĭæque & crīmĭna nōxĭa cordī, in ārma fĕror. Quo gĕmĭtus vŏcat & sāltū se tollit ĕrīnnȳs crīne minax. Pōstquām vīsa sătis prīmos ăcŭīsse fŭrōres, Prōtĭnus hīnc fūscis trīstis Dea tōllĭtur ălis, acribus ēxcivit stī mūlis fŭrĭālĭs ĕrīnnȳs. Quōque măge īnfestor, dīscors băcchătur ĕrīnnȳs, Qua terra pătet, fĕra rĕgnat ĕrīnnȳs. *v. Furiæ*

ĕrĭŏphŏrus, gr. *Sniedek 2.*
ĕrioxȳlon, gr. *Báwełná,* Baumwoll.
ĕrĭphĭa, æ. gr. *Koźiełek źiele.*
ērĭpio, *Wydźieram, Odeymuię, Wyrywam 2. 3. Wyimuię.* Abtringen. *Eripit hærentes adverso littore naves.* Hor. *syn* Răpio, prærĭpĭo, aufĕro, ădĭmo, ēxtōrquĕo, tōllo.
ĕrisma, æ. è gr. *Zastrzał.*
ĕrisma, *atis.* gr. *Podporá.*
Eristalis, al. Erythrilla gemma candida ad inclinationes rubescens. Plin.
ĕrĭthăce, es. gr. *Rdzá miodowá. Pszczelnik źiele.*
ĕrĭthăcus, gr. *Gil.*
ĕrĭthăles, gr. *Rozchodnik máły, eos n. alioqui adjectivum est Comm.*
Ĕritius, melius, Ericius.
Eritudo, priscum, Niewolá.
ērīvo, *as. Sćiągam wodę.* Wasser Schöpffen.
Erix, īcis. f. Wrzos. Heydkraut.
Ĕrix, *īcis. m. Ież źiemny.*
ērneum, *Ciásto smażone.*
Ĕro, *futurum, & ejus periphrases, sub Będę.*
ēro, *onis. Słomianká,* Rogożá, *& sub wor.*
ĕrōdius, gr *sub Czaplá.* ērōdo, *wygryzuię.* außna= (gen.
ērŏgātio, *Wydánie 1. Száfowánie.*
ērŏgātor, *Podskárbi.* Schatz-Meister. ērogātorius, *Rozdawáiący.* ērōgĭto, *Wybádáć.*
ērŏgo, *Wydáię 1. Wypráßam.* Außtheilen. *syn.* Lārgĭor, do, dīstrĭbŭo, dōno, ēxpēndo.
ērōsĭo, *Wygryźienie, Wyglądánie.*
ĕrōtēma, gr. *Pytánie. Item Figura Oratoria.* Interrogātio. *Cic. cum ad augendum aliquid interrogamus nos vel alios. Aquila.*
ĕrōtŏpagnion, gr. *sub Frantowski.*
ĕrrābūndus, *Błędny.* Vmbschweiffig. *Errabunda Jovis vestigia, &c.* Virg. *syn.* Văgabūndus văgus, ērrāns, ăbērrāns.
ĕrrātĭcus, ĕrrātor, erro. *onis.* erroneus, *Błąkáiący się, Hultay, Błędny, żołnierz odbiegacz, Planeta.* Was hin und wieder irret. *Orbem interdici, quam vix erratica Delos. O.*
ērrātĭo, erratum. *Błądzenie, Zmyślenie, Ustąpienie Błąd.* Verfehlung.

ērrhina, *orum.* gr. *sub Kicháwká.*
ērro, *as. Omylam się, Błądzę. Błąkam się.* Irren fehlen. *Excutimur cursu, at mediis erramus in undis* Virg. *syn.* Văgor, dēflēcto, ăbērro, dēvĭo. *v. Aberro. Vagor. vel* Pēcco, lābor, dēlīnquo, ōffēndo, cūlpæ sŭccūmbo *v. Pecco.*
ērror, *errantia, æ. Błąd.* Fehler. *Paulatim vitia atq; errores exuit omnes.* Juv. *syn.* ērrātum, pēccatum, cōmmīssum, culpa, mēndum. *epith.* Dŭbĭus, vānus, mălus, grăvis, tēmĕrārĭus, pērplexus, prāvus, cæcus, tūrpĭs, ăvĭus, dēvĭus, vĕrēcūndus, īndēlēbĭlis, ĭnextrīcābĭlis. *v. Peccatum.*
Eruangīna, Zárázá źiele.
ērŭbēsco, *Wstydzę się, Zápalam się.* Roth werden/sich schämen. *Saxaq; roratis erubuisse rosis. O. syn.* Rŭbĕo. *phr.* rubore sŭffŭndor, Rŭbor, ōra, vūltum gĕnas pīngit, nŏtat, īnfĭcit, tingit, cŏlōrat sŭbĭt, sŭccēndit pērfūndit, ērŭbŭērĕ gĕnæ ōra vĕrēcūndus tīngit rŭbor. Mānat cōnscĭus ōre rŭbor, īncānduit ōre, Confēssus sēcrēta rŭbor. Cŭi plūrĭmus ĭgnem sŭbjēcit rŭbor. Flāva vĕrēcūndus tīnxĕrat ōra rŭbor: ērŭbŭit Phăēthon, irāmque pŭdōre rēprēssit sŭbĭtŭsque in vita notavit ōra rŭbor rūrsŭsque ēvānŭit, ut sŏlet ācr pūrpŭrĕus fĭĕri, cum prīmum aūrōra mŏvēturērŭbuit grĕmĭōque pudor dējĕcit ŏcĕllōs. Hæc sătis in tăcĭta fatentis sīgna ĕrant; ĭlla vĕrēcūndo vix tollēns lūmĭnă vūltu. Sēnsi me tōtis ērŭbŭīsse gĕnis. Sūspĭcor ĭngĕnuas ērŭbŭīsse gĕnas ērŭbŭere genæ, tōtōque rĕcāndŭit ore, ăc si vīrgĭnĕum sŭffŭdĕrit ōre rŭbōrem. Nōn ălĭter quam pōma sŏlēnt, quæ cāndĭda pārte Pārte rŭbēnt ălĭa; aut văriis sŏlet ŭva răcemis dŭcēre pūrpŭrĕum nōndum mātūra cŏlorem: ăvērtis vultus, & fit in ōre pŭdor.
ērŭbēscendus, *Wstydliwy.*
ērŭbēscentĭa, *Wstyd.* Scham.
ērūca, *Gorczycá, i. Gąśiennicá, Robacy w iarzynie.* Ein Raup. *Nec minus erucas aptum est vitare Salaces.* Juv.
ērūctatio *Rzygánie*
ērūcto, *Rzygam Wyrzucam 1. Wybuchnąć, Mowię głośno.* Herauß werffen. *Erigit eructans scopulos. &c.* Virg. *v. Eiicio.*
ērūctum vinum *sub. Womit 2. Wino pośledznie.*

ĕrūdĕro, Wyprzątam.
ērŭdio, Cwiczę, Uczę. Unterweisen. In patrias artes erudiendus erat. Ovid. syn. Instĭtuo, instrŭo. v. Doceo.
ērŭdior, Uczę się. ērŭditē, Uczenie. ērŭdītiùs Umiejętnie.
ērŭdītio, Uczenie kogo, Cwiczenie, Náuká Lehr/ Erfahrnuß.
ērŭdītor, Cwiczyćiel ērŭdītŭlus, Przeżak.
ērŭdītus, Uczony, Umiejętny, Biegły. Erfahren/ gelehrt. Nil exactius eruditiusq; est. (Ph. Mart. syn. Dŏctus pĕritus. v. Doctus.
ērūgātio, Wymarszczánie.
ērūgo, as. Rozmarszczam, Wymarszczam.
ērūgo, is. Rzygam, Wybucham.
ērūgo, ĭnis. Rdzá w zbożu.
ēruĭla, erulia eruilla. Cieciorká dźiká, non Grech
ērumpo, Wypadam 1. 2. Wynikam, Wyłámuię Wytryská, wysypuie się, wylewam gniew, wybiiá się płomień Rzucá się płacz, Gniew wyrzucam, Pokázuię 2. Außbrechen Clamore erumpunt subito &c. Virg. syn. ĕxeo, ēgrēdĭor, ăbĕo, ēvădo, cum sŏnĭtu ēgrēdĭor, vīēxĕo. v. Abeo.
ērŭnco, Pelę, wyczyśćić
ērŭo, Wyrywam, wykopywam, wyłupuię 2. wyszperáć, wygrzebáć, wywracam 2. Dobywam, Burzę 1. Außgraben/ außziehen. Cornicum immeritas eruit ungve genas. Prob. syn. Vēllo, ēvēllo, ēxtīrpo, ēffŏdĭo, vel dīrŭo, ēvērto. v. Everto.
ērūptio, Wyćieczká, wypádnienie, wytryskánie, występowánie. Außfall. & sub Cieczenie.
ēruptio pituitæ. Ospice 1. 2. die Blattern.
ēruptio sanguinis. Krwotok z nosa.
ēruptor, Wyćiekácz.
ērūtus. us. Wyrwánie. Außgezogen.--Radicibus eruta pinus. Virg.
ērŭum, Gęśia wyká. Roßwicken.
ērynge ēryngium. gr. Mikołáiek ziele. & sub Boży byt.
ĕrȳsĭmon gr. Gorczycá polna, Tátárká.
ĕrȳsĭpĕlas, atos. gr. Rożá chorobá, Káncer, non Ogień piekielny.
ĕrȳsisceptrum, gr. Ciernie.
Erysicháles, Plin. corr. Erythales, Erythace, Var. cor, Erithace.
ĕrȳthrăĭcum, gr. Storczyk.
ĕrȳthrănus, erythrŏcārpus. Bluszcz 1.
ĕrithrīnus gr. Jáż Kárp.
ĕrȳthroccon, gr. Gránatowe Jábłko.
ĕrȳthrŏdănus, gr. Mærzáná.
ĕrȳthrophthālmos, erythroptĕros. gr. Płoćicá.
ĕrȳthrŏpus, odis. gr. sub Czerwonak.
ĕrȳthros, gr. Garbarskie drzewko.
ĕrȳthrŏtaŏn, gr. Cietrzew

E S

ĕs. pro Sis. Plaut. es, pro soles, sub Zwykłem.
ēsca. Zob. Nętá, pokarm. Podnieta Speiß. syn. Cĭbus, dăpes, ălĭmēntum. pābŭlum. v. Cibus.
Escālium, ēscarium vas. Misa sporá.
escālis, escarius. Pokármowy. Stołowy 1. Strawny 1. & sub Stół iadálny.
escando, Wstępuię 1. wśiadám 1.
eschăra gr. Strup. eschărōticus, gr. Strupiásty
Escit pro erit. priscum. Fest.
Esco. as. esso is. edere. Iem.
escŭlentum, Sniedná rzecz, Potráwá.
escŭlentus, Sniedny, Stráwny 1.
escŭletum, Bukowiná.
escŭlĕus, escŭlĭnus. Bukowy. Vom Mispelbaum. Vicerat, esculeæ capiebat frondis honorē.
escŭlus, f. Buk. Dąb. Mispelbaum. Interea veteres, quæ porrigit Esculus umbras. Cal.
esĭto. Jádam 1. 2. esox, ōcis. m. Wyz rybá.
Esse pro edere Jem.
Esse pulchrè. Dobrze się mieć.
esseda, æ. essēdum di. Woz 1. Ein Wagen Karren. Belgica vel molli meliùs feret esseda collo. Virg. epith: Bēlgĭcum, strĭdēns, mūltĭsŏnōrum, Brĭtānnum, curvum. phr. ēssĕda cōncōrdes mūltĭsŏnora trăhunt. ēssĕda cælātīs siste Brĭtānna jŭgis.
ēssĕdārius. woźnicá essentia, Istność.

Essentia. Istność. das Wesen.
Essetur, pro estur, editur, Iedzą to.
Esse, ab edere, sub Jem.& Rozgardyas stroię.
ēstrix, *f. Zarłok.*
est a sum. *Możebyć, Godźi się.* Przedáią.
est ab, *pro abest. Niemaß.*
est alicui re, est ad aliquid. *Pomagá.*
est Annus. *Rok temu.*
est belli gerendi. *Do tego:*
est boni judicii. *Przystoi.*
est cum. *Podczas.* est ejus. *Przystoi.*
est fieri. *Może bydź.* est gymnasii. *Zgodźi się.*
est hoc illi crimini, fraudi, invidiæ *wádźi mu to*
est in cibis. *Jedzą to.* (*go.*
est in deridiculo. est in fabulis. *Szydzą z nie-*
est in desiderio, In optatis. *Pożądány.*
est in merce. *Idźie, Przedáią.*
est in pabulo. *Jedzą to.* est in pretio. *Popłácá*
est in quæstione. *Niepewny*
est in vitio. *Winien.* est in votis. *Żądam.*
est ita. *Ták iest.* (*kim. Markotno mi.*
est mihi &c. *Imię mam. Mam zá to, Mam z*
est mihi fraudi, invidiæ, offensioni. *Záßkádzá*
est modiis, Sestertiis duobus &c. *Przedáią*
est moriendum. *Potrzebá iest. Est multos annos, pro sunt multi anni. Dawno.*
est operæ *Stoi zámoie.* est operæ pretium *idem*
est palæstræ. *Zgodźi się.*
est potui *Pity.* est pro *Stoi zá to.*
est quando. *Pod czas.*
est quatenus possit. *Łácno.* est qui *Niektorzy.*
est quod *Iest o co stáć.* est quomodo *Iest iáko.*
est tanti. *Stoi záto, Iest o co stáć.* est ubi *Niekędy Podczas.* est vescendo. *Sniedny.* est unde *Mam zkąd.* est usui *Zgodźi się Pożyteczno iest.* est uti possit. *Może być.*
est ab edo. est me aliquid. *Trápi mnie.* est ne ut? *Aprawdáżto? Estur Jedzą to.*

E S U (milch.

ēsŭla maior, *& esula minor. Sosnká.* Wolffs-
esula latifolia, Czártowe mleko źiele.
esuriales feriæ Post. *ēsuriālis. Głodny postny.* Hungerig.
ēsŭries, esuritio. *Łáknienie.* Hunger. *Esuries ignota cibos non posceret ullos.* Alcim.
ēsŭriens, *esurio, onis, esurītor, Głodny.*
ēsŭrīgo, *idem & Głod.*
ēsŭrĭo, is. *Łáknę, Przemieram 1.2.* Hungern. *Sustulit esuriens, minus hoc jucundus amicis.* Hor. *phr.* Făme prĕmor, cōnfīcĭor. Lenta dēpĕrit īlle fămē. *v. Fames.*
ēsus us. *Iedzá.* Das Essen. *Solennisq; novo cultu deponitur esus.* Alcim.
Et, & autem. *I.* Vnd. *Natus & ipse Dea, &c.* Virg. *syn.* āc ātque que.
et cætera, *Idem & Ostátek.*
et id, et idipsum, & quidem. *I to.*
et quæ sequuntur, *I co zátym.*
et ut, *Zwłaßczá.*
ĕtĕnim, *Bo.* Dann/ fürwar. *Nulla etenim mihi te sors obtulit: optimus olim.* Hor.
ĕtēsia flabra, etesiæ *arum hi. ab.* etesias *a. m. gr. Wiátr coroczny. Pulverulenta Ceres & etesia flabra. Aquilonum.* Lucr.
Etesiaca vitis, quæ Etesiis variat. Plini.
ĕtesius, *Coroczny.*
ēthĭca imago, statua. *Obraz żywy.*
ēthice es. gr. *Obyczáiow dobrych náuká.*
ēthnĭcus, *subst.* gr. *Pogánin.*
ēthnĭcus, *adject.* gr. *Pogáński.*
ēthŏlŏgia, gr. *Obyczáiow wyrażenie.*
Ethologia. Quintil. & Rutilio, est figura mores & affectus personarum exprimens.
ēthŏlŏgus. gr. *Kuglarz, & sub Obyczáiow wyrá-*
ēthŏpœia. gr. *Obyczáiow wyráženie* (*żenie.*
ĕtiam, *Tož, Owßem, Ták ießcze z. Choćiáż Agnie-waß się?* Auch. *Nunc etiam pecudes umbras & frigora captant.* Virg. *syn.* ĕt, āc quŏque părĭter, sĭmĭlĭter. (noch.
ĕtiamdum etiamnum, etiamnunc. *Poty.* oder
etiam atq; etiam. *Pilnie.* fleissig.
ĕtĭamsi, *Acz, choćiáżby.* obschon. ĕtiam tunc *Ießcze.* ĕtsi. *Acz.* Obschon. *syn.* Lĭcet, quamvis, quanquam.
ĕtўmŏlŏgia, gr. *Wykład. apud Grammaticos pars*

pars artis, dictionum singularum originem discrimina, proprietates explicans. Varro. disciplinam etymologicam, *seu* de origine verborum. *appellat. Notationem & veriloquium Quintil: Alii Analogiam eandem esse dicunt. Nam.(ut recte Verræp.) Etymologia propriè & strictè sumpta, initium vocis respicit, ejus originem & derivationem examinans; Analogia vero spectat finem vocis, unam ad alterius Similitudinem inflectere docens.*

ĕtўmŏlogicus, etymologus. gr. *Wykładacz.*

ĕtўmum, gr. *Wykład.* Außlegung.

ēvăcuātio, *Wyprożniánie.* Außleerung.

Evacuatoria B. sub Cyrograf.

ēvăcuo, *Wyprożniam.* Außleeren. *Evacuat quod culpa gravat, truncata libido.* Ar.

ēvādo, *Uchodzę 1. 3. Uciekam 1. Wybrnąć 1. 2.* Wychodźi 3. *Wybiegam, ſtáię ſię.* Entgehen/ entfliehen. *Exſuperatq; jugum ſylvaq; evadit opaca.* Vir. *ſyn.* Fīo, *v.* ēxĕo, fŭgĭo, aufŭgĭo, ēxcēdo ērumpo, *vel* effŭgĭo, vīto, ēvīto dēclīno. *phr.* Hōſtĭbus ēlābi. Cāſus ēvasĕrat ōmnes. Tĕne āſpĭcĭo tāntis ērēptum, nāte pĕrĭclis? ērĭpŭi mē lētho, & vincŭla rūpī. Hōſtes vīncŭla, pĕrĭclum ēffŭgĕre. Vīnclis ſē ēxpĕdīre. *v. Abeo.*

ēvăgātio, *Wybiegánie, błąkánie, buiánie.* das Vmbschweiffen.

ēvāgīno *Dobywam miecza.* das Schwerdt außziehen.

ēvăgor, *Buiám,* Odſtępuię *od rzeczy, wyboczyć, Rozlewa rzeka, Szerzy ſię,* *Rozráſtam ſię.* Herumb lauffen/ außschweiffen. *ſyn.* Văgor, ērro, dīvăgor. *v. Vagor.*

ēvăleo, evălesco. *Wyradza ſię.*

ēvălĕfăcio, *Wyrzucam 1.*

evăllo, as, *Wyłuſzczam.* ēvallo, is. *idem & Opalám Wypycham, Wyrzucam 1.*

ēvānesco, *Niſzczeię, Taię,* *Znikam 1. Uſtáie co, Wywietrzeć 1. 2. Spełzło 2.* Verschwinden/ vergehen.--*In tenuem ex oculis evanuit auram.* Virg. *ſyn.* Vānēſco, ēxĕo ēxcēdo. *phr.* ŏcŭlos fŭgĭo umbris mē cōndo, ex ŏcŭlis fŭgĭo rĕcēdo dilābor mē ſubtrăho prōrĭpĭo. Tĕnŭes fŭgio ceu fūmus in auras. Mŏrtāles vīſus mĕdĭo ſermōne rĕlīquit, & prŏcul in tĕnŭem ex ŏcŭlis ēvānŭit ŭmbram; ēffŭgit īmāgo par lĕvibus vēntis, vŏlucrique sĭmīllĭma ſomno. Dīxit & ex ŏcŭlis sŭbĭto, ceu fūmus in auras Cŏmmīſtus tĕnŭes fŭgit; dīvĕrſa nĕq; īllum prēnſāntem nec quĭcquam umbras, & mŭlta vŏlēntem dīcĕre prætereā vīdit. Tēr frūſtra cōmprēnſa mănus ēffŭgit īmāgo.

Evangĕlia, *orum.gr. Nowinne, Podárek poſłowi.*

Evangĕlĭcus, *Ewangeliczny. Haud Evangelici pietas ſpernenda libelli.* Prud.

Evangeliſta. in SS libris. Ewangeliſtá ein Evangelist *Evangeliſta ſcripſit talia.* (Jamb.)

ēvāngĕlium, gr. *Ewangelia, Podarek.* Frölich Verkündigung. *Clara Evangelij verbiq; ardente, lucerna.* Alc.

Evangelizo apud SS. & profanos ſcriptores, bonum nuntium affero. (*datum apud Vitruvi.*

Evangelus, *i. bonus nuntius. Paſtori nomen ex eventu*

ēvānĭdus, *Niſzczeiący, Marny, Nietrwáły.--In tenues evanidus exeat auras.* Ovid.

ēvānno, as. *Opałam, wieię 2.*

Evantes orgia. Virg. *i. celebrantes. Turneb. ſ.* Evan, reſonantes. *Beroald.* Bacchantes. *i. Baccho canentes: cui Evan nomen. Servius.*

ēvăpŏrātio, *Wilgotności Wychodzenie, Wywietrzenie, Kurzáwá 1. 2.* Außdampffung.

ēvăpŏro, *Wywietrzeć 1.* Außdampffen.

ēvāſio, *Wypráwienie ſię.*

ēvāſto, *Puſtoſzę.* ēvax, *Hey, Hu, Hup.*

ēucæria, gr. *Czas 4.*

ēuchăris, *itis. vel itos. gr. Przyięmny.*

ēuchărīſtia, gr. *Dźięka, Sakrament.* Das H. Abendmahl. *phr.* Cælēſtes ĕpŭlæ, Sacræ lībāmīna mēnſæ. Dīvīnæ dăpes. Sălūtĭfĕra cæna ēſca sălūtĭfĕra. Strūctis cælēſtia pābŭla mēnſis. Sacra mēnſæ mūnĕra Chrīſte tuæ, & ſævi mŏnīmēnta dŏlōris. Cērta sālus jūſtis. Vīta pĭis ĕrit, ātque ĕādem mōrs ſōntĭbus ēſca, ūno eōdemque ſalus flŭet ātque e fonte vĕnēnum. Dīvīnas lībāre dăpes lībare bĕāta pōcŭla. Vēlātumq; dăpis ſub īmāgĭne nūmen. Hōc eſt cŏrpus, ăit, mĕus hīc de vŭlnere ſāngvis fūndēndus, cŏmmīſſa hŏmĭnum qui dīlŭat. Quæ pānis erat quæ vīni ēſſentia quŏndam, fēcit ut in Chriſti corpus, ſăcrūmq; crŭōrem trānsĭērit sŭbito, ſālvis utrĭūſque fĭgūris.

ēuchărĭſticus gr. *Dźiękowániu ſłużący.* zur Dancksagung dienend.

ēuchīmus, euchȳlus. gr. *Pośilny ſmaczny.*

ēuclea herba. gr. *ſub Sławá.*

ēucrāſia, gr. *Zdrowie, Powietrze.*

ēudiɑron, eudiæus. gr. *sub Kryſterá 1.*
ēvĕctus, us. ēvĕctio. *Wywoz, Podwodny liſt.* Außführung. *Morte tua mox æthereas evectus in auras.* Claud.
ēvĕho, *Wywożę, Sláwię.* Außführen/ erhöhen *In pelagus rapidis evehat amnis aquis.* Tibul. *ſyn.* ēxtōllo, āttōllo, ēffĕro, prōmŏvĕo.
ēvĕhor, *Wyieżdżam.*
ēvĕllo, is. *Wyzywam, Wykorżeniam, Wydzieram, Wybiiam, Rwę 2.* Außreiſſen. *Nec quicquam cœno cupiens evellere plantam.* Hor. *ſyn.* Vĕllo, cōnvĕllo, ēffŏdio, ērŭo, ēxtirpo, ēxtraho. *phr.* Īmis rādīcibus ērŭĕre, ārbŏris ābſtrāxit mōlem, pĕnituſque rĕvūlſam ēvērtit. Rādīcītus ērŭta pīnus cōncĭdit. Vīrĭdēmque ab hūmo cōnvēllĕre ſylvam cōnātus, fūndo & rādīcĭbus ērŭit īmis. Sŏlĭdoque ēvēllĕre dōrſo ānnōſam pinum māgno mōlīmĭne tēntat, *v. Vello.* (*wam.*
ēvēlo, as. evelatus, eventilo. *Wieię 2. wywiewam.*
ēvĕnio, evĕnit. *Trafia ſię, ſpada ná kogo, ſtáie ſię* Es trägt ſich zu. *Evenit, inquirant vitia ut tua rurſus & illi.* Ho. *ſyn.* Cōntingit, ōbtĭngit, fit, āccĭdit
ēvēntum, *Przypadek 2. Powodzenie.*
ēvēntus, us. *idem & Skutek, Koniec, Nieſzczęście* Außgang. *Quiſquis at eventu facta notanda putat.* O.
ēvērbĕro, *Wybiiam.* Außſchlagen.
ēvērgăneus, è gr. *Wypráwiony, Skłádány.*
ēvērgo, *à vergo, wylewam 1.* ēvērræ *hæ śmieći.*
Everriātor, Umiatácz. (außgekehrter ſtaub
ēvērrĭcŭlum, *Pomiotło, Niewod, Włok.*
ēvērro, is. *Wymiatam, wygrzonąć.* außfegen.
ēvērſio, *Wywrot, Przewracánie, Zburzenie, Spuſtoſzenie, Puſtoſzenie.* Vmbkehrung/ Zerſtörung. (*ſtoſzyćiel.*
ēvērſor, *Wywroćićiel, Obálacz, Burzyćiel, Pu-*
ēvērto, *Wywracam 1. Przewracam, Obalam 1.* Vmbkehren/ zerſtören. *Disjecitque rates evertitque æquora ventis.* Vi. *ſyn.* Vĕrto, īnvērto, pērvērto, ſūbvērto, dĕſtĭtŭo, dīrŭo, dēmōlĭor, vāſto pŏpŭlor, dēpŏpŭlor: vi frāngo, dējĭcio, quătĭo, cōncŭtĭo. *phr.* Æquāre ſōlo, īnclēmēntia Dīvum hās ēvērtit ŏpes ſtērnītque à cūlmĭne Trōiām, ŏppĭdă cum totis prōſtērnĕre dīrŭta mūris. Mūros in plānum ēffūndo. Jam sĕges eſt ŭbi Trōja fŭit. Præcĭpĭtēmq; dĕdit tūrrim. Tōrmēnta vĭrīque Mœnia dīrŭĕrent, fērrūmque, īgnīſque sŏnāret. Phrȳgiæ res vērtĕre fundo cōnāmur, īpſe mānu Thēbas, cōrrēptāque mœnia fūndo ēxcŭtĭam vērſāſque ſōlo ſūper īnclita tēcta ēffūndam tūrres. Hic ubi dīſjēctas mōles āvūlſāque ſāxis ſāxa vĭdes, mĭſtōque ūndāntem pūlvĕre fumum; Nēptūnus mūros māgnōque ēmōta trĭdēnti Fūndāmēnta quătit, tōtāmq; à ſēdĭbus ūrbem ērŭit. *v. Vaſto, & Deiicio.*
ēvēſtīgāre, *Wyſzperáć.* nachforſchen.
eufragia, świetlik ziele 1. 2.
eugălactum, gr. *Mleczne ziele.*
ēuge, *A. Hey, Báwey, Dobrze 2.* Ey/ das iſt recht *Euge puer ſapias, diis depellentibus agnam.* Per.
eugĕpæ, *Báwey.* (*v. Hortor.*
eugnōmŏſȳna, es. gr. *Łáſkáwość 1.*
ēvĭbro, *Wyrzucám.* Außwerffen.
Evictio, Wárunek, Ewikcya Záſtąpienie, Odiſkánie.
ēvĭdens, Dowodny 2. *Jáſny.* Augenſcheinlich. *ſyn.* Clārus, pērſpĭcŭus, cōnſtans, mănĭfēſtŭs cērtus, apērtus, nōn dŭbĭus.
ēvĭdēnter, *Dowodnie, Jáſno.*
ēvĭdēntia, *Jáſność, Rzetelność.*
ēvĭgĭlo, *Ocucam ſię,* Czuię, *Pilno co robie, Piſzę 2 Wyprawiam.* Erwachen. *Quos ſtudium cunctos evigilavit idem.* Ovid. *ſyn.* ēxpērgēfăcio *v.* ēxpērgīſcor, ēxcĭtor, *v.* vĭgĭlo, īnvĭgĭlo.
ēvĭleſco, Tánieię.
ēvīncĭo, *Wiążę 1. Obwiężuię.* Binden. *Puniceo ſtabis ſuras evincta cothurno.* V. *ſyn.* Vincĭo, lĭgo, āllĭgo, cōllĭgo, ſtrĭngo, ādſtrĭngo, cōnſtrĭngo.
ēvĭnco, Zwyćiężam 1. *Pokázuię, Przywodzę, Przewyżſzam, Odyſkuię, przepłynąć 2.* Obſiegen/ überwinden. *Exiit, oppoſitaſque evicit gurgite moles.* Virg. *ſyn.* Sŭpĕro, vinco; dēbello, ēxpūgno. *v. Vinco.*
ēvĭrātio, *Czyſzczenie.* ēvĭrātus, *Rzezániec, Niewieśći.* Ein Verſchnittener.
ēvĭreſco, zielenie ſię, wynikam. grün werden.
ēvĭro, as. Rzeżę. Verſchneiden.
ēvĭſcĕrāre, *Wypátroſzyć.* (dung.
ēvĭtābĭlis, *Uchronny.* ēvītātio. *Uśćie.* Vermei-
ēvīto, *à vito as. Uchodzę 3.* Vermeiden. *Officit evitare bonam deperdere famam.* Hor. *ſyn.* Vītō, dēvīto, fŭgĭo ēffŭgĭo, dēclīno.
ēvĭto

ēvīto à vita æ. Zábiiam 1. Ermorden.
eulŏgia, gr. Błogosłáwieństwo.
Eum, pro eorum priscè Fest.
eumēces, n. gr. Bálsam.
eumēces, m. gr. eumēnes gr. Kámień wieszczy.
eunŏmĭa, gr. Práwość.
eunūchĭum, gr. Sáłátá 1. (schneiden
eunūchizo, gr. eunūcho. as. Rzeżę 2. Ver:
eunūchus, gr. Rzezániec. Ein Verschnittener
Eunuchum ipse facit cupiens evadere damno. Ju
epith. mōllis, īmbēllis, rūgōsus, tĕner.
evŏcati, Zołnierz 4. (fung.
evŏcātio, Wywołánie 1. Wyzwánie 1. Außruf:
evŏcator, Wywoływácz, Popisowy 3. & sub Buntownik.
evŏco, Wywoływam 1. Wyzywam, Wołam, popisuię żołnierzá. Herauß ruffen. *Evocat, & multa terra madescit aqua.* Ov. *syn.* Vŏco, accĭo, ēxcĭo, āccērso, cĭēo, *v.* excĭto, ēxsūscĭto.
evŏco sacra. sub Poświęcenie znieść.
ēvœ, ēvohe. hu hey.
ēvŏlo ēvŏlĭto, Wylatam, Wypadam 3. Außfliegen/ entfliegen.-- *Madidis notus evolat alis.* Ovid. *syn.* āvŏlo, fūgĭo, ēffūgĭo, ēxĕo, excēdo erūmpo.
ēvŏlo, *à vola, i. eripio è manu, in Cistellaria, & pro Deiotaro legit Rob. Steph: vitiose, corr. à volo as.*
ēvolvo, Rozwiiam, Rosplatam, Wytaczam, Wywalám, Wywikłáć, Wyśperáć, Wywiiam, Wywracam 2. 6. Wyśliznąć się, Wártuię, Otwárzam 1. Zwiiam 1. Außweltzen/ Außrollen/ erblättern. *Et mecum ingentes oras evolvito belli.* Virg. *syn.* Vōlvo, pērvōlvo, ēxpēndo, dīscūtĭo, *vel* ēxplĭco, ēxpōno.
ēvŏlūtio, Rozwiiánie, Wártowánie, Czytánie.
ēvŏmo, Wyrzucam 1. 3. Wylewam 5. Außspeyen/ außbrechen. *Tartarus evomuit, proceres patresque beati.* Virg. *syn.* Vomo, ēmĭtto, ējĭcĭo, ēgĕro, erūcto. *v.* Vomo.
ēvōnўmus gr. *substant. an.* Trzmiel.
evōnymus, *adject.* Lewy.
Eupătōria, gr. Rzepik.
eupătōrium, gr. Sądźiec, Rzepik.

Eupĕtălos, gr. sub Opał. & Bobek 2.
euphōnia, gr. Głosu brzmienie.
euphorbia; euphorbium. gr. Mlecznik źiele.
euphrăsia, gr. świetlik źiele 1.
euphrŏsўne, gr. Wesołość.
euphrŏsўnum, gr. Wołowy ięzyk źiele.
Euplea Plin. corr. Euclea. (*similis Plin.*
Eureos, al. epicoros, epichloros, gemma striata nucleo olivæ
eurīnus, Wschodni. eurinus ventus wiátr 2.
eurīpi, *hi*; wodá przywiedźioná.
eurīpus gr. Okop, Rurmusowy row.
Euroafrĭcus, Wiátr południowemu poboczny ku záchodu. (wschodowi.
Euroăquĭlo, Wiátr połnocnemu poboczny ku
Euroauster, Wiatr południowemu poboczny.
Eurōpa gr. Europá. *Tertia pars orbis, quam nos incolimus. Non genitrix Europa tibi est, sed inhospita syrtis.* Ovid. *epith:* Dīves, pŏtens, fērtĭlis, fērax, Mārtĭa, bēllĭgera, ŏpūlēnta, fœcūnda, præclāra, cūlta, dŏcta, fæcūnda. *phr.* Rēgna Eūrōpæa. Eūrōpææ ōræ Magnōrum gĕnĭtrix Eūrōpa vĭrōrum. Frūgum āltrix, vīnīque fērax, fœcūnda vĭrōrum. Rōbūrque dĕcūsque pŏtēntis Eūrōpæ.
eurōtias, *æ. m.* gr. sub Pleśnieię.
eurus, gr. Wiátr wschodniemu poboczny ku południowi. Der Ostwind. *Tartareas turbo, atque insano sævior Euro.* S. *syn.* Vūltūrnus. *epith:* Eūrus, Phœbēus, Nābāthæs, fērox, nūbĭfer. *phr.* Nābāthæăque rēgna rĕcēssit. Eūrus ab Aūroræ pŏpūlis nĕbūlōsus ănhēlat. Rūtĭlo vŏlat Eūrus ab ōrtu īmpĭger; ubi nūbĭfer Eūrus naūfrāgĭum spārgens ŏpērit frēta, ubi trūx īnsībĭlat Eūrus. Flat lĕvis Eūrus ab ōrtu. *v.* Ventus.
eurythmia gr. Proporcyá 1. Jest orátorski.
eurythmus, gr. sub Puls.
euschēme, è gr. Grzeczy.
euscheme adstitit. Uprząd! postáwę.
eustўlos gr. Ná Filarach, & sub Filárowánie.
Euthĕristron, gr. Balsam. euthygrammum gr. Práwidło. euthўmia, gr. Spokoyność.
eutrăpĕlia, gr. Zártowność.
evulgo, Wydáię taiemnicę, Wydáię księgi. Offentlich außruffen/ allen Kundbar thun.
evulsio, Wyrwánie. Außreissung. euzōmos, gr. Gorczycá. Senff.

Ex *Od, Od kogo Z. że 1. według.* auß. & *sub Urzędnik przeszły.*
ex abundanti. *Nád wzwyż*
ex aceto. *Z octem.* auß Essig. & *W cukrze.* ex adverso exadversum, exadversus. *Náprzećiwko.* gegen über. ex æquo *rowno rownie, Spráwiedliwie.* gerecht. ex æternitate præscitum, definitum. *Przeyzrzány.* ex albo decoloratur. *Mieniony.* ex alterius arbitrio *Po cudzey woli.* nach dem Willen eines andern. ex animi Sententia. *Prawdźiwie.* ex animo *Chętnie uprzeymie z serca, Szczerze, Dußnie.* gern/ mit geneigtem Willen.
ex ante diem. *Dńia trzećiego.*
ex argumento agere. *Grzeczy.*
ex arte *Sztucznie.* Künstlich.
ex asse *Zupełnie.* gäntzlich
ex auro flavus. ex aureolo varius. *Mieniony.*
ex bona fide. *Prawdźiwie.* mit gutem Gewissen.
ex carne. *Z mięsem.*
ex commodo. *Pomáłu.* langsam.
ex compacto, ex composito. *Zmownie.* auß Abred.
ex confesso. *Bez wątpieńiá.*
ex consul ex consule. *Urzędnik przeszły.*
ex denunciato *Odpowiednie.*
ex destinato *Umyślnie.*
ex contraria parte. *Przećiwńie.* gegentheils.
ex eo quod *Dlátego.* deßwegen.
ex eventu *Jáko Obáczę.*
ex facili *Łacno.* leicht.
ex fastis evellendus *Pámięći Niegodny.* unwürdig der Gedächtnüß.
ex fide, ex fide bona. *Szczerze Wiernie.* mit gutem Gewissen.
ex hypothesi *Zmownie.*
ex illo *Od tego czasu.* von der Zeit.
ex improviso *Znieobaczka.* unversehentlich.
ex industria *Umyślnie.* besinnlich.
ex inopinato *Niespodźiáńie.* unverhofft.
ex insidiis *Zdrádliwie.* betrüglich.
ex insperato *Niespodźiáńie.* unverhofft.
ex integro *Znowu.*
ex intervallo *Nierázem. Zdáleká, Rozdzielnie, Przestáwáiąc.* nicht zugleich.
ex intimis alicujus est. *Wiernek.*
Ex jure *Práwnie.* gerecht. & *sub w Cukrze.*
ex jure manu consertum voco. *Pożywam.*
ex justitia *Spráwiedliwie.* gerecht.
ex lege *Práwnie.* nach dem Recht.
ex longinquo *Zdáleká.* von weiten.
ex longo *Zdawná.* von längst.
ex me, ex animo colligo meo. *Posobie znam.*
ex melle *w Cukrze.* ex memoria *Nápámięć*
ex more *Zwyczáińie.* gewöhnlich.
ex necessitate *Poniewoli.* auß Noth.
ex Obedientia *Z Posłußeństwá.* auß Gehorsam
ex obliquo *Náukoś.* (Seiten.
ex omni parte *Zkáżdey miáry.* von allen
ex opere *Zroboty.* (nung.
ex ordine *Koleią, Porządkiem.* nach der Ordnung.
ex pactione *Zmownie.* nach Abred.
ex pari *Rowno.* gleich.
ex parte *Częśćią Poczęśći.*
ex paupertate *Dlá.* ex pictura *Grzeczy.*
ex præparato *Umyślnie.* ex præscripto *Zrzeczy.*
ex præses *Urzędnik przeszły.* (stru.
ex professo, ex proposito *Umyślnie.*
ex proximo *Zbliska.* von nahe.
ex quo? *Jáko?* als. ex re *Zrzeczy.*
ex re & tempore *Jáko obaczę.*
ex re natum *Ják przymusnął.*
ex scripto *Zkárty.*
ex se nobilitatus *Slachćic uczyniony.*
ex sententia *Gmyśli, Gwoli.* nach Wunsch.
ex sinu alicujus *Prover: Wiernek.*
ex supero *Zgory.* von oben.
ex suppositione *Zmownie.*
ex tanto intervallo *Ták nierychło* so unzeitig
ex tempore, *Nagle, Porywcze, Nierozmyślnie.* schnell.
ex toto *Zgołá, Zupełnie.* gäntzlich.
ex transverso *Zboku.* von der Seit.
ex tunc *Odtego czásu.* von der zeit.
ex veritate, ex verô *Prawdźiwie.* wahrlich.
ex vino *Odpiiáństwá sub Od rádośći.*
ex voluntate *Gmyśli, Gwoli.* nach Wunsch.
ex usu meo est *Pożyteczno iest.* es ist mir nützlich.
ex vulnere æger. *Ránny.* Verwundet.

Exăceo, Kwáśnieię. ſaur werden.
Exăcerbatio, Rozdraźnienie, Draźnienie.
Exăcerbeſco, Rozgniewáć ſię. Verbittern.
exacerbo, Draźnię, Jątrzę 2. ſcharpff machen.
exăcon centaurium, è gr. Centurzyá 2.
exactè, Wypráwnie.
exactio, Wyćiągánie, Wybieránie 2. wyrzucenię, wytwarzánie Doſkonáłość, Pobor Außtreibung
exactor, Wyćiągácz. Poborcá, Wygániacz, wykonacz.
exactor ſupplicij, Kát. der Hencker.
exactus us. Wyćiągánie.
exactus, ti. Wygnány, Doſkonáły Wytworny.
exactus ad libellam ad regulam. Rowny.
exăcuo, Oſtrzę 1. 2. Zákończam, Záćioſáć. Spitzen/Schärpffen. Exacuunt alii vallos furcaſque bicornes. Virg. ſyn. acŭo, acūmĭno. v. acuo. v. ăſpĕro, ēxăſpĕro, ēxăcĕrbo, vel ēxcĭto accēndo, īncĭto, impēllo.
exăcūtio, Oſtrzenie, Zákończenie. Schärpffung
exadverſum exadvorſum. exadverſus. Náprzećiwko 1.
exædificātio, Budowánie 1. Außbauung.
exædĭfĭco, Buduię 1. Budowáć, Wypycham. Außbauen
exæquātio, Pomiar.
exæquo as. Rownam ṽ. 4. Zrownáć. Eben/oder gleich machen. Exæquamus avis, tamen & ſi bella quierunt Luc.
exæſtuo, Gorąco mi. Pałam 1. 2. Wybuchnąć, Burzy ſię, Przychodźi morze, wydaie źiemiá. ſehr hitzig ſeyn/brennen. Hos igitur tellus omnes exæſtuet æſtus. Lucr. ſyn. æſtŭo, flagro, ārdĕo, ēxārdĕo, ārdēſco.
Exaſſilatus idem exſilatus, ſub Wykładam rękę.
exaggĕrātio, Sypánie, Wynieśienie.
exaggĕro, Przyczyniam 1. Rozſzerzam 2. Erheben/groß machen. ſyn. āmplĭfĭco, ēxtollo, vel āggĕro, cōngĕro cŏăcērvo.
exăgĭtātor, Prześládowcá Szyderz.
exăgĭto, Roztrząſam, Obracam 11. Szarpam, Prześláduię. Hin und her treiben. Exagitat noſtros manes ſectetur & umbras. Prop. ſyn. ăgĭto, vēxo dīvēxo īnſēctor, ēxērcĕo, jăcto.
Exăgium è Græco, Ważenie.
exăgōga, gr. Wynoſzenie, wywoź.
exăgōgĭcum, è gr. Cło 1.
exalbeſco, Bledniejię. weiß werden.
exalbĭdus, Białaſy.
Exalburno, Biel odźieram z drzewá.
exaltatio, Podnoſzenie. Erhöhung.
exalto, Wywyżſzam. Erhöhen. ſyn. āttōllo, ēxtollo, ērĭgo, tōllo.
Exălūmĭnātus, Glancowny, & ſub Perłá.
Exambio, i. ambiendo aſſequor. Cyprian. Arnobi.
Exāmen, Wielkość liczby, Gromadá ludźi, Examen, Język czyk u ſzal. Ein Imen oder Bienenſchwarm. Item. Erforſchung. Sic tua Smyrnaas fugiant examina taxos. Vi. ſyn. Dīſcūſſĭo, vel āgmen āpum. vel Apes. epith: jūſtum, æquum, īnjūſtum, īnīquum sĕvērum.
examen apum, Roy pſzczoł.
exāmen pullorum, Stádo.
examĭnant apes, Roią ſię.
exāmĭnātio, Ważenie, Bádánie, Rozważánie,
examinatiùs, Pilnie. (Skrutynium.
exāmĭnātor, Bádácz, Rozſądnik ſub Sędźiá.
exāmĭno, Doświadczam 1 Proſtuię, Roztrząſam ważę 1. Erforſchen.--Male verum examinat omnis. Hor. ſyn. Pērpēndo, ēxpēndo, pōndĕro dīſcŭtio, ēxquīro: ănĭmo vōlvo, ăgĭto.
Examo. Plaut. corr. Hamoxo.
exāmurco, Klárnię, Zlewam 4.
exāmuſſim, Pod ſznur, Wytwornie. nach dem Richtſchnur. (trwáć 1. Spráwuię.
exanclo, Wylewam, Wypiiam, Wyczerpáć. Wy-
Exănĭmālis Martwy, Zábiiáiący. (ben.
exănĭmātus, Przelękły, Martwy Umarły. geſtor-
exănĭmo, as. Zábiiam 1. Przeſtraſzam & ſub Nie mogę 3. tödten. Cur me querelis exanimas tuis. (Alcaic. H.
exănĭmis, exanimus, Bez duſze, Umárły Martwy, Przelękły. todt.
exantlātus, Sprácowany. müd.
exantlo, Wylewam 1. Wyczerpáć Podeymuię 3.
Exaptus, Uwiązány. (Prácuię, wytrwáć 1.
exarchiātros, ſub Urżędnik przeſzły.
exardeo, exardeſco, Roſpalam ſię, Zapalam ſię, Gniewam ſię, Rozgniewáć ſię, Záchćiałomu ſię. In-

ſię Inbrünſtig ſeyn/ brennen. *Exarſere ignes animos, &c.* Virg. *ſyn.* ēxārdeſco īnflammor, ārdeſco, ārdĕo.

ēxārĕo exareſco exārēſio. *Więdnę, Schnę, wywiędnieć Uſychá.* Verdorren. *ſyn.* ārĕo ārēſco, ēxārēſco, mārcĕo, mārcēſco.

Exărēno, *Piaſek odbieram.*

exarmo, *Odeymuię broń, Zbroię zdźieram, Pázury obćinam, Ućieram rogow, Ukroćić.* die Waffen benehmen.

exăro, *Wyoráć 3. Piſzę 1.* Außpflügen/ ſchreiben *Ad fratrem ſcriptas exaret illa notas.* Ov. *ſyn.* (Pīngo, ſcrībo. (hauen.

exartĭcŭlātio, Wywinienie.

exaſciātus, *Głádki 5.* glatt.

exaſcio. *Poćioſuię 1. Oćioſuię 1. wypráwiam 1.* be=

Exaſperatrix domus, Ezechiel Apud LXX. i. exaſperans domus, Drazniący *v. Draźnićiel.*

exaſpĕrātur, *śili ſię.*

exaſperatus, Rozdraźniony. erbittert.

exaſpĕro, *Oſtrzę 1. 3. Jątrzę 2. Odzieram.* Erbitteren. *Quod ſi concuſſas* Priton *exaſperet undas.* Ov. *ſyn.* āſpĕro, ēxăcerbo, *vel* ēxăcŭo.

exauctōrātus, *Wyſłużony żołnierz, odprawiony, żołnierż wytrąbiony, Odrzucony.*

exauctoro, *Wytrębowáć, Roſpuſzczam woyſko. Degrádowáć.* Einem die Macht benehmen. *Atque Magiſtratus exauctorare vetuſtos.* M.

exaudio, *Słyſzę 1. Uſłyſzeć, Wyſłucháć 2.* Erhören/ ſich erbitten laſſen. *Plane exaudiri diſcernique articulatim.* Luc. *ſyn.* ānnŭo. *phr.* ānnŭo vōtīs. Audīo prĕcāntem. Vōtis ādſum. Aures præbĕo prĕcānti. Prĕces ēxcīpio, rātas hăbĕo. Prĕcĭbus nōn āvērtĕre vūltum. Dāre ſē făcĭlem vōtis. Vērba ēxaudīre prĕcāntis. Vōtis făvēre rŏgāntis. Prĕcĭbus flĕcti mōlliri. Aures prĕcĭbus præbēre bĕnīgnas. Pōſtrēmis annŭo vōtis Vānas nōn sĭnit ēſſe prĕces, ānnŭit & nūtu tōtum trĕmĕfēcĭt ŏlȳmpum. Sed nūllis īlle mŏvētur, flētĭbus aut vōces ūllas trāctābĭlis audit.

Exauditio, Wyſłucháńie. exauditor, wyſłucháćz.

exaugeo, *Przymnáżám.* mehren.

exaugurātio, *ſub Sprofánowáńie.*

exaugŭro, *Składam kogo, Poświęcenie znieść, Sprofánowáć, Degrádowáć, Składam z śiebie.* Entweyhen/ degradiren.

Exaurĭcŭlātus. Uſzu obrzezánych. Wyświecony.

exauſpicio ſub Uchodzę 1. Exballiſto, Wyſtrzelam.

exbuæ, exbueres in Piiánicá *2. & in Nápełniam,*

exbuo. Nápełniam.

excæco, *Oślepiam.* Des Geſichts berauben/ verblenden. *ſyn.* Cæco. *vel Ceco.*

Excalceātus, *Boſak.* excalceo, *Zzuwam.* die Schuch abziehen.

excalceor, *Zzuwam ſię. Excaldatio* Kąpáńie.

excaldor excaleſio, Myię ſię, Zágrzewam ſię.

excălĕfăcio, *Zágrzewam, e potiùs breve.* Warm machen. (wärmung.

excalĕfactio, excalefacto. *Zágrzewáńie.* Er=

excalfactōrius, *Zágrzewáiący.*

excandĕfăcio, excandĕſio. *Roſpalam co, Drożę.* glüend machen. *e ànceps, ſed potiùs breve.*

excandeo excandeſco, *Roſpalam ſię,* R*ozgniewáć ſię, wybuchnąć.* glüend werden. & *ſub go*= (*rącość.*

excandeſcentia, *Gniew 1. 2.* der Zorn.

excantātus, *Oczarowány.* bezaubert.

excanto, *Czáruię, Lekuię, Czarami przewabiam, wywabiam.* bezaubern.

excarnifĭco, *Trapię 1. excaſtrātus, Czyſzczony.*

excăvātio, Wydrążenie. außhölung.

excaudico, idem excodico. excăvo, *Wydrążam.*

Excēdo, Wychodz*ę 1. Przewyſzam Uchodzę 3. Wyraſtam 4. Odwlokło ſię,* W*ytacza ſię, Umieram 1. Wylewam z brzegow, Przebieram miarę. Przewazam.* Ent- oder außweichen. *Si jubeat patria damnatum excedere terra.* Man. *ſyn.* Dīſcēdo, rĕcēdo, ăbeo, fŭgĭo, ēvŏlo, *v.* metĭor

excellens, *Zácny, wyborny.* fürtrefflich.

excellenter, *Zacnie, wybornie.*

excellentia, *Zácność.* Fürtrefflichkeit.

excelleo es. excello is. *Przewyżſzam.* übertreffen. *ſyn.* Sŭpĕro, præfĕro, ēxsŭpĕro sŭpĕrēmĭnĕo præſto ēmĭnĕo. *phr.* ānte ălĭos præſtāntĭor ōmnes; Vĭctōrque viros sŭpĕrēmĭnet ōmnes. Vērum hæc tāntum ălĭas īnter căput ēxtŭlĭt ūrbes, Quāntum lēnta sōlent īnter vībūrna cŭpreſſi. Micat īnter ōmnes Julĭum ſȳdus vĕlut īnter īgnes Lūna mĭnōres, īpſe īnter prīmos præſtānti cōrpŏre Tūrnus vērtĭtur ārma tĕnens, & toto vērtĭce ſŭpra eſt. Quāntum īpſe

fĕrōci

ferōci virtūte ēxūpĕras tānto me impēnsius æquum est cōnsūlĕre. Tāntum āliōs virtus tua prætĕrit ōmnes, ānte citos quantum Pegăsus ībat ĕquos ānte ălios pūlcherrĭmus ōmnes. Grădiens sūpĕrēmĭnet ōmnes. Qua nihil in tĕrris ad fīnem sōlis ab ortu Clārius (ēxcēptoCæsare) mūndus hăbet.

Excelsè, excelsius. *Wysoko.* hoch.

excelsitas excelsum. *Wysokość, Wspaniałość.*

excelsus, *Wysoki 1. 2.* hoch. (Höhe

exceptio, *Wyięcie 2. Wymowienie,* Wybiiánie *się Uchrona prawna, Odwłoká* Verbehaltung *Exceptione caveo. Wymawiam sobie.*

exceptitius, *Osobny 1.*

exceptiuncŭla, *Przydatek 2. Wybiiánie się.*

excepto, as *Chwytam 1. & sub* Wynoßę *3.*

excepto, *sexto casu Chybá 1. O procz.*

exceptor *piszący po kiem.*

exceptōrium, Podstawialny státek.

exceptōrius Podstawiálny *& sub Podstawiam.*

exceptus, *Wyięty, osobny.* Vorbehalten/ auß-

Exceptus sorti. Wyborny. (genommen.

Excĕrēbro canem. Isaiæ 66. i. macto, cerebrum excutio, potest dici (nam apud LXX. hæc non est) quod propriè sonat, emedullo, sed & pro cerebro usurpatur. Polon. Zábiiam psá, Łeb psu roztrącam, aż mozg wypádnie.

excĕrno, *Wieię 2. Osaczam, przesiewam, wyprożniáć się.*

excerpo, *Wybieram 5.* außlesen. excerptio *Zbierańie.* Außlesung.

excessio, ēxcessus, *Záchwyceńie wyście śmierć.* Außzug/ das sterben.

excētra, *Zmiiá, Niewiástá złá. Corripuit Cic. mediam syllabam, alii producunt.*

Exchalciare i. ære spoliare. Rhodigin. ex epigrammate in Voraxum libertum Catulli furacem, quem nummulario æra subtrahentem & in calceos mittentem advertens, excalciavit & exchalciavit.

Excĭdium, *Excīdio, ōnis. Burzeńie Zburzenie* Zerstörung. *Vidimus excidia, & captæ superavimus urbi.* V. *syn.* ēvērsio, dēstrūctio, rūīna, clādes strāges. *epith.* Mīsĕrābile nĕfāndum crūdēle immīte lāmēntābile flēbile, lūctĭfĭcum, fūmans inhūmānum ăcērbum, cōmmūne, immĕrĭtum. *v. Ruina, Everto, Cædes.*

excīdo, *Wyćinam, wyrzynam, Burzę.* Außhauen. *Rupibus excidunt, scenis decora alta futuris.* Virg. *syn.* Scīndo, sĕco, ēxsĕco, ēxscīndo. *v. Scindo. Cædo.*

excĭdo, *Wypadam 1. Upuszczam 1. Chybia co, Zápámiętywam, Utracam 1. 2. Wymyká się, Zápámiętywam się.* Außfallen. *Excidet, aut auras tenues dilapsus obibit.* V. *syn.* Lābor, cōllābor, procūmbo, dēfĭcio. *phr.* ēxcĭdit, & mīsĕro vōxque cōlōrque fūgit. Subĭtōque dŏlōre cōllāpsus cĕcĭdit. *v. Cado.*

excieo, es. *sub Pobudzam.*

excio, is *Porußam, Wzruszam, Pobudzam, wywoływam, Wzywam, Budzę Wzbiiam 1.* hinauß beruffen.---*Animas imis excire sepulchris.* Virg. *v. Evoco.*

excĭpio, *Wyimuię 1. 3. Wyzwalam 2. Przywitáć 2. Uchwyćić, Wáruię, Wymawiam sobie Podeymuię 3. Przysłuchywam się, Nástępuię 1. Chwytam 1. & sub Klękam.* Außnehmen. *Inter & exciperet cœli indulgentia terras.* Virg. *syn.* āccĭpio, rĕcĭpio *vel* sĕquor.

excĭpŭla excipulus. *Státek.*

excĭpŭlum, *Jaz.* excĭpuus, *Wyięty.*

excīsio, *Wyćinánie, Burzenie Zburzenie, Wyrznienie, Pustoszenie* Außhauung/Zerstörung *Excīso, excisatus, sub Ranny.* (Ránny.

excīsōrius. *Wytrzymániu służący. Excissatus sub*

excitātè, *Rzesko, Jásno.* hurtig. *excitātio, Budzenie Eynał.* Erweckung. *excitator Budźićiel*

excitatus, *Rzeski, Głośny, Krzykliwy, Mocny, Ostry 3.*

excĭto, *Budzę, Pobudzam, Poruszam 2. Pokrzepiam, Niecę Poddymam, Podnoszę 5. wypycham, Wystawiam 3. Wzbiiam 1. Buduię 1. Wskrzeszam Wzruszam 2.* Antreiben/auffmuntern *Ad delubra venit monstratas excitat aras.* V. *syn.* ădhŏrtor, incĭto concĭto ăccēndo stĭmŭlo cōmmŏveo *vel* ērĭgo *vel* sōlor cōnsōlor *vel* expergefăcio, sūscĭto. *phr.* Sōmno mēmbra rĕsōlvo. *vel* Vītæ rēstĭtuo, rĕddo, ā mōrte rĕdūco, Rĕvŏco sub lūmĭnis auras. Sōmnos ābrūmpit cūra salūbres; expūlĕrant sōmnos hæc mĕa vērba tŭos. Quis mātūtīnos ābrumpet mūrmūre sōmnos. Neve Ænēam sōmnūsque rĕlīnquat Evāndrum lūx sūscĭtat ălma & mātūtīni vŏlŭcrum sub cūlmĭne cāntus; Tĕrrĭtus ēxūrgit, fūgit ōmnis inertia sōmni, Excĭtus,

Excĭtus, *ab excito.* Excĭtus, *ab excio Obudźony sub Ocucam się.* Auffgemahnet.--*Stratis excita juventus.* Lucan.
Exclāmātio, *Záwołánie* Wrzásk. Außschreyung.
exclāmo, *Krzyczę 1. Podnoszę głos, Záwołáć.* Außschreyen. *Tu miser exclamas, ut Stentora vincere possis.* Juv. *syn.* Clāmo, proclāmo, cōnclamo, vocĭferor. *v. Clamo.*
Exclaror, exclaratur. Jáśnieie, Wyiáśniá się.
exclūdo, *Wywieram, Wytłaczam Wyimuię 3. Wypycham, nieprzypuszczam, wylęgá pták,* Wy *dźiedźiczam,* Wyzwalam *1. Wyłupić oczy, Rodzę, Oćieliłá się.* Außschliessen. *Credit, & excludit sanos Helicone Poëtas. syn.* ărcĕo, ăbārcĕo, prohĭbĕo, ēxpĕllo, ējĭcio.
exclūdor, *Wylęgá się.*
exclusĭo, *Wyłączenie, Wyięćie 2. Nieprzypuszczenie.* Außschliessung. *Exclusissimus* Wygnany. *exclusive, sub Do piątku. exclūsōrius sub* Wyięćie.
exclūsus, *Wylęgły.* Außgeschlossen. *Manibus exclusos duro in certamine linquit.* Virg.
excōdico, Wykopywam, *Okopuię.* (dung.
excōgĭtātio, Wymysł 2. Außdenckung/ Erfin-
excōgĭtātor, Wymyślácz.
ēxcōgĭto, *Wymyślam.* Erdencken/ersinnen. *Ex cogitavit homo sagax & astutꝰ.* (Scaz.M.) *syn.* Cōgĭto, mĕdĭtor, māchĭnor, fĭngo, invĕnĭo.
excŏlo, is. *ćwiczę Orzę.* außzieren. *Inventas aut qui vitam excoluere per artes.* Virg. *syn.* Cŏlo, ēxōrno, ēxpŏlio,
excōlo, as. sub Cedzę. durchsiben.
excŏlubro, as. Plaut Lamb. an. świdrzę.
excommūnĭcātio, Wyłączenie *Wywołánie,* Klątwá 2. Außsonderung/ Bann.
excommunicatus, Wyklęty. verbannet.
excommūnĭco. Wyklinam in den Bann thun.
exconsul, *Burmistrz stáry.* & *sub Urzędnik stáry*
excŏquo, *Wywarzam Wypalam 2.* Wymyślam, *Wypoćić się, Dożrzáło czynię.* außkochen. *Ex coquitur vitium atque exsudat inutilis humor.* V
excoriatio, Odźieránie 2.
excōrio, Odźieram 2. Schinden/die Haut abzie-

hen. *phr.* ōssa pēlle ēxuo, nūdo, spŏlĭo. Pēllem ōssĭbus ēxtrăho, ērĭpĭo, dētrăho ădĭmo. Vĭscĕra nūdo. Tērgore, pēllem dīrĭpĭo cōstis, Pēllis cōstis dētrācta fĕrārum. Clāmānti cūtis est sūmmos dīrēpta per ārtus. Nec quĭcquam nĭsi vūlnus ĕrat, crŭor ūndĭque mānat: Dētēctīque pātent nērvi, trĕpĭdæque sĭne ūlla pēlle mĭcant vēnæ: sălĭēntĭa vĭscĕra pŏsses, & pēllūcēntes nŭmĕrāre in pĕctŏre. Tērgŏra dīrĭpĭunt cōstis & vĭscĕra nūdant. Nūdavē dīrēpta pateant tua vĭscĕrą pēlle.
excornis Bezrogi.
excors, *Głupi Szálony 1* thoráchtig/ närrisch. *syn.* Vēcors, stūltŭs, āmens, īnsĭpĭens, stŏlĭ-
excrementitius, Niepośilny. (dus.
excrēmentum, *Gnoy 1. Plwoćiny, Zbytnie rzeczy.* allerley Vnflath/ so auß einem Ding außgehet.
excresco, *Wyrastam 1.* außwachsen, *excrētio.*
excrētum, *Obśiewiny.* (*Odbyt 2.*
excrŭcĭābĭlis Bićiá godny.
excrŭcio, *Męczę 1. Przykrze się.* Peinigen/ martern. *Quare jam te cur amplius excruciet.* Cat. *syn.* Crucĭo tōrquĕo, vēxo, āngo, cōnfĭ-
excrucior, *Gryzę się, żáłuię 1.* (cĭo.
excŭbātio, excubitus. *Niespánie, Strzeżenie.* Wachthaltung.
excubiæ, *Straż 1. 2.* Die wacht. *Interea vigilū excubiis obsidere portas.* Vi. *syn.* Cūstōdes *epith.* sōllĭcĭtæ īmpăvĭdæ *phr.* Fĭdūsque ad lĭmĭna cūstos pōnĭtur. Præbēnda vigil cūstōdĭa văllo Nōctem cūstodĭa dūcit īnsōmnēm lūdo. *v. Vigilo.*
excubicularius. sub Urzędnik przeszły.
excŭbĭtor, *Stróż 1. Strażniczy 2.* Ein Wächter. *Excubitorque diem cantu prædixerat ales.* Vir.
excubitōrium, Strażnicá.
excŭbo, as. Straz *trzymam Mam się ná pieczy, Czuię 1* Czuwam, *Strzegę 1. śiedźi ná iáycach.* Wacht halten. *Excubat, exercetque vices &c.* Vi. *syn.* Vĭgĭl, ēxcŭbĭas ăgo, sum in ēxcŭbĭis. *phr.* Vēstĭbŭlum īnsōmnes sērvant; ōmnis per mūros lĕgĭo sōrtīta pĕrĭclum ēxcŭbat ēxērcetque vĭces. Vĭgil sērvat cūstōdĭa mūros, Pōrtam stătĭōne tūeri *v. Vigilo.*
excucullatus, Zbieg 2. & sub Wystáię.

Excudo,

Excūdo, *Krzeßę 1. Wykrzesáć, Wykluło się*, Pi-
szę 2. Drukuię, Wybiiam 7. Wylęga pták, Wy-
magam co. Außschmieden. *Excudent alij spi-*
rantia mollius æra. Vi. *syn.* Cūdo prōcūdo, *vel* cōm
pōno ēlucūbro *vel* ēlĭcĭo ēxcŭtio
Excultata verba, Gellio, i. abiecta, ab usu rejecta & con-
tempta.
exculcator Poocarz 3. Ruszni *strzelcy.*
exculco: *Wytłaczam, & in Wybiiam 10.*
excultus Wyczosany Ochędożny *Ozdobny Uczony*
excŭneātus excuneo sub Wypycham.
excŭrātus Kráśny, Wytworny.
excŭrio, as. Wyrzucam 5.
excurro, *Wybiegam 1. 2.* Wyćiągam 2. Rozwo-
dze się, Rośćiągá *się, Dobiegam 3. Wynoszę 7.*
Außlauffen.
excursator, Wyćiekácz, Elear.
excursio, excursus us. *Wybiegánie Odstąpięnie*
od rzeczy. Auß chweiffung/ ein Außfall.
excursor, *Wyćiekácz, harcownik.*
excŭsabĭlis excusatus. Wymowki godźien. das
man entschuldigen kan.
excusatē, *Zwymowką, ibidem.*
excusatio, *Wymowká.* Entschuldigung.
excŭsatōrius, Wymowkom *służący.*
excūso, *Wymáwiam 4. 5. 6. 7.* Entschuldigen.
Excusatores non sollicitemus, amicos. Juv. *phr.* Crī-
mĭne purgo lībĕru ēxĭmo. Crīmen remŏvĕo
ā cūlpa ēxĭmo Dā vĕnĭam nĭmĭōque īgnōsce
dŏlōri. Cūlpam prætēxit hŏnēsto nōmĭne. Si
qua mĕis fŭĕrīnt, ut ĕrunt vĭtĭōsa lĭbēllis ēx-
cūsāta sŭo tĕmpŏre, lĕctor, hăbe. Cūlpa lĭbĕrā-
re, ēxĭmĕre nŏcēntem.
excūsor, *oris.* Kotlarz, *Snycerz, Drukarz.*
excusse Pilnie excussio Wybićie Strzeláńie 1.
excussorium cribrum. *śito 2.* ein Syb.
excussōrius *in Prześiewány.*
Excussus, Psal. 126. Filii Excussorum, pro excussi i. ex-
pediti, validi. Emma. Sa. ab excutio: apud LXX. ubi
Symmach. habet: juventutis filii, i. juvenes, Scholiast.
vinctorum ligatorum. Polonus vertit; Utrápionych.
Bellarmin. Filios excussorum, interpretatur discipulos
& imitatores Prophetarum, & Apostolorum, à mundo
ejectorum & expulsorum, fortes in perferendis perse-
cutionibus & morte, & triumphatores mundi & Di-
aboli.
excŭtia orum. Szczotká 2. ein Bürst.

Excutio, is. *Wytrząsam, Otrząsam się Otrzą-*
sam co, Trzęsę 5. Roztrząsam, *Młocę, Ráchuię*
się 2. Rozbiiam 1. *Zrzucam 2. Krzeßę 1. Wy-*
biiam 1. 3. 10. 12. Wytrącam. Außschwingen/
abschütten. *Excutiat Teneros vello &c.* Virg.
syn. Dīscŭtĭo, ăgĭto, quāsso, quătĭo, dējĭ-
cio, *vel* ējĭcĭo, ēxcūdo.
excŭtio, somno. *Ocuçam.* auffwachen.
exdĕcĭmo, as. Obieram 1.
exdorsuo, as. Płatam ryby.
exdūtæ, i. exuviæ priscum. Fest.
ēxĕdo, is. Wyiádam 1. Wygłodáć, *Przegryzam*
1. Außessen. *Sive calens febris jactatos exedit*
artus. Ser. *syn.* ĕdo, ābsūmo, rōdo, cōrrōdo,
cīrcūmrodo, cōnsūmo, cōnfĭcĭo.
exĕdor, *Gryże się frasuię się.*
exēdentŭlus, Beż zębow. der keine Zän hat.
ēxĕdra exedrium. *gr. Siedzeńie, Stolec 1. For-*
ma, Kápitularz, Sálá. ein Stul. *Item.* ein
Gmach voller Stül/ darin man Gespräch
exĕfficio, Spráwuię. (halten kan
ēxēmplar, *Model 1.* Wizerunek, Konterfekt,
przykład, Przemálowány obraz, Ksztalt.
Exemplarż 1. Przepis Przykładny. Ein Bey-
spiel/ Vorbild. *Utile proposuit nobis exemplar*
Ulyssem. Hor. *syn.* ēxēmplum, ĭmāgo, spĕ-
cĭes. *epith:* ūtĭle, ĭmĭtābĭle, vērum.
ēxēmplāre, is Przykład.
ēxēmplāris, Wizerunkowy, *Przykładny.*
ēxēmplārium, Exemplarz 1. (pel.
ēxēmpli causa, gratia. *Náprzykład.* zum Exem-
ēxēmplum, *Przykład, Ksztalt, Konterfekt, Prze-*
pis, Przekładny. ein Copey/ Abschrifft.
ēxēmptĭlis, Wyięty. leicht außzunehmen.
ēxemptĭo, *Wyięćie 1. Wolność.* Außnehmung.
ēxēmptor, *sub Kámiennik.*
exēmptus, *Wolny, Wyborny, & sub* Przemiiam.
2. außgenommen.
exēntĕro, *Płatam rybę, Wyikrzyć, Wypátroßyć*
Wyprożniam, Ogołoćić.
exēnteror, *tr. proprium sume ex activo, gryże się.*
exĕo, *Wychodzę 1. 2. Wyieżdżam, Wyrastam,*

Wſchodzę, Roſtę, Wychodźi, Puſzcza ſię zboże kłos, Słyſzeć, Odwlokło ſię, Uchodzę, Umieram 1. & ſub Nádobre, Zápámietywam ſię. Außgehen. *Quamvis mula meis exiret victima ſeptis* Virg. *ſyn.* ēgrĕdĭor, abſcēdo, ēxcēdo, dīſcēdo. *phr.* ēxcēſsēre ădȳtis ōmnes. Lūſuque ābſcēde vĕrēndo. *v. Abeo.*

exĕquor, & exſequor. *Wykonywam, Odpráwiam 1. Spráwuię 1. Powiadam 1. Pogrzeb ſpráwuię.* Vollenden. *Juſſa tamen divum exequitur, claſſemq; reviſit.* Virg. *ſyn.* Pērfĭcĭo cōnfĭcĭo, pĕrăgo, ābſōlvo, fīnĭo.

ēxērceo, *Robię 2. Obracam, Prześláduię, Báwię ſię 1. Záprawiam 2. Cwiczę 1. 2. Naymuię komu, Trzymam, Dáię ná lichwę, Trápię, trápi mię co, & ſub Nágradzam.* üben. --- *Uterq; libens, cenſebo; exerceat artem.* H. *ſyn.* Fătīgo, vēxo, *v.* trādo, prōfĭtĕor. *phr.* Membra ēxērcēre lăbōre. Per dūros, īnſtrūxit mēmbra lăbores.

exerceo corpus, vires *Przerabiam ſię.*

exerceo imperium. *Rádzę.*

exerceo judicium, quæſtionem. *Sądzę Urzędownie.*

exerceo pugnos. *Wybić kogo.*

exerceo ſimultatem. *Mam z kim wáśń.*

ēxērcĭo is. *pro exſartio, ſub Nagradzam.*

exērcĭtĭum, exercitatio; exercitio. *onis Cwiczenie 1. 2. 3. Robotá dla zdrowiá, Kompozycyá* Ubung. *ſyn.* ūſus. *epith.* āſsĭduum, ſēdŭlum, īndēfeſſum.

exērcĭtātiſſime, *Biegle.* erfahren/ wiſſentlich.

exērcĭtator, *Cwiczyćiel Náuczyćiel Kalwákátor*

exercĭtātus, *Cwiczony, Biegły.* geübt *Exercitatas aut petit Syrtes Noto.* (Jamb. H.

exercito, as. *Czwiczę.* üben.

exercĭtor, *oris. Cwiczyćiel.*

exērcĭtus, us. *Woyſko, záſtęp, Cwiczenie 2. Wielkość 1. Trápienie 2.* Ein Kriegsheer. --*Dolopumq; exercitus omnis.* Vi. *ſyn.* ăcĭes cŏhōrs, tūrma phălānx āgmen. *epith:* īnfēſtus, trĕmēndus. dūrus ſævus mĭnāx crŭēntus ĭnĭmīcus pŏtens vălĭdus. *phr.* Cāmpis ēxērcĭtus ībat ăpērtis. Fērvet crīſtātis, ēxērcĭtus ŭndĭque tūrmis. Rŭit văriis exercitus ārmis, ăcĭes ſtĕtit ōrdĭne cērto. Pugnāces ĕquĭtum tūrmæ, pĕdĭtumque cătērvæ. Cāmpo ſtĕtit āgmen ăpērto; īmplēbānt vălĭdas nŭmerōſo mīlite tūrmas. *v. Agmen.*

exercitus, ti. *Cwiczony, wyczoſany, Trwáły.*

ēxĕro, & exſero. *Wyrywam, wychylam 1. wywieſzam 2. wykładam, Stawiam ſię, Otrząſam ſię, Dobywam miecza.* Hinauß thun. *Primus ab Oceano caput exerit Atlanteo.* Spond.

ēxērro, *Błądzę.* außirren. *& ſub wyſtępuię 2.* (hie

exēſor, *wygryżacz.* Exēſto, *Precz z tąd.* weg von

exēſus, *Wygłodány, wyrobiony 2. Ogłodány Lochowáty, Dupniáſty.* Zernagt/ außgegeſſen. *Pumicibuſq; caves, exeſaq; arboris antro.* Virg.

exfībŭlātus, Obnażony 2.

exfibulo, Obnażam. Terror & avulſis exfibulat ilia Zonis. Prud.

exfilātus, idem & in Wykładam *rękę.*

exfio, is. Rádzę, Oczyśćiam 1. (*niuſłużący*

exſit, Nomen Aclerum, Rádzenie, & ſub Oczyśćienie

exfitus, us. Oczyśćienie, Kádzenie.

exfodio, potius; effodio. (*ab ſcorto.*

exfornicata, in epiſtola Judæ. i. fornicationi dedita

exfundo, as. Wywracam *3. Burzę 1.* Zerſtören.

exfuti, pro effuſi, priſcè ut merto, pro merſo; Feſtus.

exgruminantes. Varro: lege Exruminantes.

exgrūmo, as. Wygrámolić *ſię.*

exgūrgĭto, *Wyrzucam 1.* außwerffen.

Exhālātĭo, *Kurzáwá ſuchá, wilgotność.* ein Dampff/ Außblaſung.

exhālo, *Wydáię, Kurzy ſię 2. Wilgotność wydáię, Páchnę 1. Rzygam, Umieram.* Herauß blaſen/ herauß athemen. *Sævamque exhalat opaca Mephitim.* V. *ſyn.* ēmitto effundo, ſpīro, hālo.

exhāurĭo, *Wyczerpáć, wyprożniam. wypiiam, wyikrzyć, wynędźić,* Ogołoćić *przemarnowáć, Lichtuię, wyśilam ſię.* Außſchöpffen. *Exhauriebat ingemens laboribus.* (Jamb.) Hor. *ſyn.* Haurĭo, văcŭo, ēvăcŭo, ēbĭbo, ēxsīcco.

exhauſto, as. Wynoſzę, wyczerpáć.

exhauſtum. *Przebránie, wyprożniánie.*

exhauſtus, ti. *Chudy, Przecharſty.* außgeſchöpfft.

exhĕbĕnus, *Kámień Probny.*

exhērbo, *Pelę.* das Graß außrupffen/ jäten.

Exhĕdra. idem Exedra.

Exhærēdātio, *Wydziedziczenie.* Enterbung
exhærēdo, *Wydziedziczam.* enterben. exhæ-
rēs, *wydziedziczony.*
exhĭbeo, *Pokázuię 1. Stawiám, Zdáie, Stáwiam się, Stroię igrzyską.* Fürhalten / fürweisen. *Exhibuit pulsa sidera clara die.* Ov. *syn.* Prōfĕro, ostēndo, prōdo, ēdo. (Erzeigung.
exhĭbĭtio, *Pokazánie, Stawiánie.* Fürhaltung/
Exhibitōrius. *Ulp. ad exhibitionem pertinens.*
exhĭlăro, *Rozweselam.* Erfreuen/ frölich machen. *Exhilarent ipsos gaudia nostra Deos.* Mar *syn.* Hĭlăro, recreo, objēcto. *v. Recreo.*
exhinc, *Potym.* von jetzo an Exhŏnōro, *Ponieważam.* verunehren. (haben.
exhōrrĕo, exhorresco. *Zdrygám się.* abscheu
exhōrtatio, *Pobudká.* Ermahnung.
exhortor, *Pobudzám, Nápominam.* Ermahnen *Auctor ego audendi, sic exhortata relinquit.* Vi. *syn.* Hōrtor, ădhōrtor, ĕxcĭto, ĭncĭto, ăccēndo, ăcŭo *v. Hortor.*

EXI

Exĭcia, *orum. Nożyce.* ein Scheer.
Exicco, Exico, lege Exsicco, Exsico, Exiet pro exibit, in SS. libris.
exigentia, *Potrzebá 1.* (libris.
exigo, *is. Wyćiągam, wygániam 2. wypycham, wyrzucam 1. Prostuię, Miarkuię, przebyć co, Dokonywam, Upominam się, wytrwáć.* Fordern außtreiben. *Exigat, & pulchra faciat te prole parentem.* Virg. *syn.* Pĕto, pōsco rĕpōsco, *vel* ēxclūdo ējĭcio ēxpēllo *vel* pĕrāgo ābsōlvo, cōnfĭcĭo
exigo perpendiculum. Rownam, Ustawiam prosto.
exigo annos, vitam. Zyię.
exigo tempus. Tráwię czas.
exiguè, *Skąpo, Trochę.* Wenig. (keit.
exĭguĭtas, *Trochá 1. Máłość 1. Krotkość.* Wenig-
exiguum, *Trochę, máło ich.* wenig.
exĭgŭus, *Máły.* Klein/ wenig. *Et quamvis igni exiguo properata maderent.* Virg. *syn.* ēxilis: pārvŭs, tĕnŭis, grăcĭlis.

exĭlicus, vel exulicus. Wygnániczy.
exīlis, *Szczupły.* Dünn/ mager. *In latere exiles digiti pro curribus hærent.* Ovid. *syn.* Pārvus, tĕnŭis, ēxĭgŭus, grăcĭlis.
exīlitas, *Szczupłość, Subtelność, Máłość.* Mager-
exīliter, *Szczupło.* (heit.
Exĭlium, *Wygnánie.* Das Elend *Exilioque domos, & dulcia limina linquunt.* V. *epith:* Dūrum lōngum, ăcērbum tūrpe, ĭnfēlix, ĭnfaustum, ămārum, ĭnfāme, quĕrŭlum tædiosum *phr.* Nōs patriæ fīnes & dūlcia lĭnquĭmus ārva. Rēgnōque dŏmōque pellĭmur, ējēctos ŭltĭmus ōrbis hăbet. Lōnga tibi ēxĭlĭa, & vastum măris æquor ărāndum. Dīvērsa ēxĭlĭa & dīvērsas quærēre tērras Augŭriis ăgĭmur Dīvûm; ēxĭlĭoque dŏmos & dūlcia lĭmina mūtānt. *vide Exul; & Exulo.*
exilii venia. Przywrocenie do Oyczyzny.
exĭmiè, *Wybornie.* fürtrefflich.
exĭmius, *Wyięty, wyborny, Uprzywileiowány.* Trefflich/ fürnehm *Quattuor eximios præstanti corpore tauros.* Vir. *syn.* ēgrĕgĭus, ēxcēllēns, præstāns, præclārus, ĭnsĭgnis, nōbĭlis.
exĭmo. *Wyimuię 1. wyzwalam 1. 2. wymázuię, Zwłaczam 1 Tráwię czas, wyrzucam, Przewracam.* Herauß nehmen. *Nulla dies unquam memori vos eximet ævo.* V. *syn.* lĭbĕro, sōlvo, ēxpĕdĭo, ērĭpĭo, *vel* aufĕro.
exin, *Záraz, Potym.* Derhalben/ darnach. *syn* Dĕin, dĕīnde. *vel* dēinde. *Diff.*
exĭnānĭo, *Wyprożniam. wyikrzyć, czczym czynię, Pustoszę.* außleeren.
exĭnānĭtio, *wyprożniá się, Biegunká.* Außleerung
exīndĕ, *Potym, Od tego czásu.* Von deßwegen.
Quisq; suos patimur manes, exinde peramplū. V
Exinsulare, est exerere. Fest. priscum.
Existentia. idem Exsistentia.
existimatio, *Mniemánie, Rozumienie 2.* ein Meynung von einem Ding.
exīstĭmātor, *Probierz, Sędźia 1.*
exīstĭmo, *Mniemam, Dorozumiewam się, Sądzę o czym, Rozważam 1. Trzymam o kim, Mam to zá, Mierzę, Wáżę sobie.* erachten/ darfür halten. *Et bene procedit, bonus es cum hæc existimas.* Jamb *syn.* Pŭto, sēntio cēnsĕo, jūdico.
exīsto, & exsisto. *Iestem 1. 5. Pochodzę zkąd wynikam, wynurzam się wydáie się, co, wschodźi, wychodźi 1. Rzucá się chorobá* seyn/ auff kommen. *syn.* ēmĭnĕo, ēxūrgo, prōdĕo, āppārĕo, ēxŏrĭor, *v. sum.*
exĭtĭum *Zátracenie, Zgubá* Ein böser Außgang

Untergang. *Imminet exitio vir conjugis illa mariti.* Ov. *syn.* Clādes, strāges, pĕrnĭtĭes. *epith.* Dūrum, fŭrĭāle, crūdēle, trīstē, īnfāndum, mĭsĕrābĭle grăve, flēbĭle ăcērbum. *phr.* agris tēmpēstas tŭlit ĕxĭtĭum. Fœmĭna Trōiæ āttŭlit ĕxĭtĭum.
exit. *Kończy się.* (*vide Ruina.*
exit in folia. *Rozwiiá się.* auffblühen.
exita ætas. *Zgrzybiałość.* das hohe Alter.
exitiābĭlis, ēxĭtiālis, exĭtiōsus. *Szkodliwy.* Schädlich *Dumq; manu tentat trahere exitiabile telum.* Virg.--*Donum exitiale Minervæ.* Virg. *Tu, ne quid pecces exitiose vide.* Mart.
exitu anni *Naschyłku roku.*
exĭtus, us. *Koniec 1. 2. wyście 1. 2.* *Skutek, Odbyt, Zámknienie, Smierć.* Ein Außgang. -*Docuit post exitus ingens.* Virg. (beschlossen.
exĭtus is fuit. *Ná tym stáneło.* bey diesem ist es
exjūro, Przysięgam 1. mit dem Eyd bestättigen
exlĕcēbra, idem elecēbra. (*ny.* gesatzloß.
exlex, *egis. Prawu niepodległy, wolny 2. Swowol-*
exlibērtus *sub* *Wyzwoleńcow syn.*
Exmas, āris. Arnob. pro cástrato, Pecudes fiunt exmares. Exmatres legit Meurs. i. sine matre.
exobrūtus, *sub wykopywam.* exobsecro, *Proszę.*
exŏche, is. *gr. Zácność, wybor.*
exŏcœtus, *gr. subst: Rybá lądowá.*
exŏcœtus, *adject. Nieśpiący domá.*
exŏcŭlātus, *Slepy.* blind.
exŏcŭlo, unde exoculasso, pro exoculavero, Subjunctivus apud Plaut. Oślepiam. der Augen berau (ben.
exŏdiārius, Krotofilnego co.
exŏdium *gr. Koniec, wyście 2. Konánie 1. Skonánie,* Krotofilnego co. *Urbicus exodio risum movet Attelanæ.* Juv.
exŏlesco, *Niszczeię, Słábieię, Stárzeię się, wyrádza się, wystárzeć się, wywietrzeć 2. wyrodźiły,* Stároświecki, *Sodomczyk.* Veralten/ abgehen. *Quam nullo sacer exolescet ævo.* (Phal. Stat.
exŏlētus, *Młodźięniászek,* Dorosły, *wywietrzáły 2. wyrodźiły, Stároświecki, Sodomczyk.* Veraltet. *Stat exoletq suggeritque ructandi.* Jamb
exŏlvo, & exsolvo. *Rozwięźuię,* Długi *płácę, Rospętáć wyzwalam 1. Płácę 1. Odpuszczam Oczyściam, & sub Dyspensowáć.* außzahlen Aufflösen. *syn.* Sōlvo, ēxpĕdĭo, lībero.
Exōmis, exōmĭum. *gr. Serdak.*
exōmphălum, *gr. sub Pępek.*
exŏnĕrātio, *Wyprożniánie 2.* Entledigung.
exŏnĕro, *Wyprożniam, Ulzywam, wyrzucam 1 wyzwalam 1.* Entledigen. *Possumq, impositis caput exonerare tenebris.* Ov. *syn.* Lĕvo, sūblĕvo. *phr.* ŏnus dēpōno sōlvo pōndĕre cōrpus līběro. exĭmo. Pōndĕra pōno, dēpōno, ēxcŭtio, ābjĭcĭo.
exōptābĭlis, exoptatus. *Pożądány.* gewünscht.
exōpto, *Ządam 1. życzę.* Hertzlich wünschen. *syn.* ōpto, pĕrōpto, cŭpĭo, dēsīdĕro, vŏlo. *v. Opto*
exōrābĭlis, *Uprošony 2. Łácny do uproszeniá.* Erbittlich/ gütig. *Gaudia cum parvis, non exorabilis auro.* Hor.
Exorābŭlum, Prożbá. *exoratio, Uproszenie.*
exorātor, *Uprośiciel.* exōrbĭto, *Ustępuię drogi.* außdem Geleyß fahren/ fehlen.
Exorbo Plaut. corr. exsorbeo.
exōrcīsmus, *gr. Zaklinánie 2. Poprzysiężenie.* Beschwerung der Teuffel.
exōrcīsta, æ. exōrcizator, *m. gr. Záklinacz.*
exōrcisso, exōrcizo. *gr. Záklinam. Lekuię.* beschweren.
exorcizātio, Záklinánie 2.
exōrdior. *Poczynam.* anfahen. exōrdium, *Początek.* Anfang. (gehend.
exŏriens, exortus, us. *subst: wschod słońcá 2.* auff-
exŏrior, *wschodzę 2. wynikam, wschodźi, Rodźi się, Pochodzę wszczyná się, Poczynam Powstáię, Poczyná się.* Entspringen/ auffgehen. *Exoriare aliquis nostris ex ossibus ultor.* Virg. *syn.* orĭor, ēgrĕdĭor, nāscor, ēmērgo ēxūrgo.
exormistos, *gr. Węgorz morski.*
exōrnātio, *Pięknzenie. Zdobienie Ozdobá.* Zierd
exōrnātor, *Piękrzyciel, Zdobiciel.*
exōrnātus, *Stroyny.*
exōrno, *Zdobię 1. 2. Piękrzę się.* Zieren, schmücken. *syn.* ōrno, ādōrno, appăro, īnstrŭo, decōro.
exōro, *Uprašam, wyklektáć.* Erbitten. *Exorat pacem Divum vittasq; resolvit.* Vi. *syn.* Plāco, sēdo, mītĭgo, lēnĭo, *vel* ōro.
exōrsa, *orum.* exorsus, *Początek.*
exōrtivus, *Wschodni.*

Exōs,

Exŏs, exoſſis, adject. omne. Bezkoſt, Niekośćiſtá rybá.
Exŏs, ſubſt. m. Wyż rybá.
Exoſculātio Cáłowáńie. exoſcŭlor Cáłuię Kúſſung
exoſſatus, exoſſis, is. Bezkoſt.
exoſſo, as. Kámięńie wybieram, Płatam rybę, Kośći odbieram, wybieram, wybiiam, Obiiam gębę. die Bein außziehen.
exōſtes, æ. m. gr. Alkierz. exoſtra gr. wzwod.
ēxōſus, Brzydki, Nienawiſtny 2. Verhaſt.--Si nondum exoſus ad unum. Vi. ſyn. Pĕrōſus.
exoſus ſum illum. Nienawidzę. ich haſſe.
exōtĭcus, gr. Cudzoziemſki. außländiſch. Senſibus in veſtris, ne ſecta exotica tectis. Prud.
expāllo, expalleſco. Blednieię. Erbleichen.
Expalliatus, ſub Obnażony. Expallio, as: Obnażam den Mantel abnehmen.
expālpo, Wyłudzam, wyklektáć, wybádáć. abſchmeichlen / abſchwetzen.
Expalponĭdes, æ. m. Græco more fictum. ſub Wyłudzam. Expāndĭtor, Roſpośćieracz.
expāndo, Roſpośćieram co, Rośćiągam co, Roztácza paw ogon, Rozwiiá ſię. Außſpannen. ſyn. Pāndo, explĭco, expōno, ăpĕrio.
Expando, is. Plin. lib. 2. c. 27. Sidera ad normam expandere. i. (ſi vera eſt lectio) diſponere expandere, alia lectio, ad nomen expungere, i. ſtellas ad ſidera redigere & annumerare ac nomina ſingulis reddere. Dalecamp.
Expăpillātus, Obnażony do pierśi.
expăpillo, Wykładam rękę. Expartus, Wyrodźiły.
expăto, as. Wypadam, Wyſtępuię.
expătro, as. Przemarnowáć.
expăvĕfăcio, Przeſtraſzam. ſchrecken. e potiùs breve.
expăvĕo, expăveſco. Przelęknąć ſię. Sich vor Forcht entſetzen / erſchrecken. Fratrem expaveſcat frater, & natum parens. Jamb. S. ſyn. Tĭmĕo, mĕtŭo, păvĕo, vĕrĕor.
Expectŏro, as. Wyrzucam 1. 2. & in wypycham.
expēcūliātus, expeculio. ſub Ogołoćić.
expĕdio, Spráwuię 1. Dokonywam, Wyzwálam 1. Wyważam 2. Wywikłáć, Uprzątam, wyprawiam, Dobywam 2. 3 Gotuię, wybrnąć 2. wypowiádam 1. wybieram 2. Powiádam 1. Roſpętáć, Rezolwowáć ſię, Odpráwiam 2. Odpowiadam 1. Płácę 1. Oczyśćiam, Ułacniam ſię. Entledigen / außrichten. Expediunt tonſiſq; ferunt mantilia villis. Virg. ſyn. Sōlvo, lībĕro, ēxĭmo.
expĕdit, imperſ. Pożyteczno ieſt, Potrzebá ieſt. es iſt nützlich. (geſäumt.
expĕdītè, Roſtropnie, Łácno. leichtlich / ungeſäumt.
expĕdītio, Wypráwá 1. 2. Ruſzeńie poſpolite, Spráwowáńie 1. Ein Kriegzug / Außfärtigung. Nam quis præſidis expeditionem. Phal.
expeditiōnālis, Nadrożny, & in Wypráwá 1.
expedītum eſt. Łácno ieſt.
expĕdītus, Wypráwny, Łácny. gerüſt / fertig. Terminum curis vagor expeditus. S.
expedirit nequiter. Niepoſzło mu.
expēllo, Wyganiam, wypycham. Außtreiben. ſyn Pēllo, ējĭcĭo, dejĭcĭo, ēxĭgo, dētūrbo. v. Pello.
expēndo, Odważam 1. Pomierzam, Rozwáżam, ważę 1. Przypłacam 2. Wydáię, Roztrząſam. Erwegen. ſyn. Pondĕro, vel ēxſōlvo.
expēnſa, æ. expenſum. Wydatek. Außgab.
expenſi latio, relatio. Ráchunek.
expēnſo, as. Wydáię 1. wpiſuię w Reieſtr 2. Nágradzam. außgeben. (przez liſt.
expenſum fero Policzam, Wpiſuię w regeſtr, Płácę przez liſt.
expenſum mihi feras. Ná mą ſzkodę.
expergĕfăcio, expergo. expergĭfico. Budzę, e anceps, ſed ſæpiùs breve. Erwecken. ſyn. ēxcĭto, ſūſcĭto. v. Excito.
expergêfīo, expergiſco, expergiſcor, expergor Ocucam ſię. auffwachen.
Expergificum carmen. Eynał.
Expergificus, Budzący. Expergitè, Pilnie.
Expergitus, ti. ſub Ocucam ſię.
expĕrĭens, Biegły. erfahren.
expĕrientia Biegłość, Doświadczęńie Erfahrnüß
Ingreſſus hominum experientia cepit. Virg.
expĕrīmentum, Doświadczáńie, Sztuká. Verſuchung. Er experimentū cape. (Jam: Dim:) P.
Expĕrĭor, Doświadczam 1. Probuię Poſtępuię prawem, Waże ſię 2. Koſztuię ſię z kim, & ſub Przymierzam 1. Erfahren / verſuchen. Tigna cava, & pictos experière metus. Prop. ſyn. Tēnto ăggrĕdĭor. phr. Nĭhil ĭnēxpērtum, īntēntātum rĕlīnquĕre Cuncta prĭùs tēntānda. Quid tēntāre nŏcēbit? Tĕthin rătĭbus. Per vărĭos ūſus ărtem ēxpĕrĭēntia fēcit ănĭmum, tēntāre, prĕcāndo.
Experītus, imperitus, Nieuczony.
Expernatus, ſub Podćinam 2.

Expĕrrectus, *Czerstwy, & sub Ocucam się.*
expers. *adject: omne Nieucześnik. Nieuczony. Nie świádom, Prozen, Bez Præpositio, & sub Swiádom.* untheilhafftig/ unwissend.
ēxpers cibi. *Náczczo.*
Expertio, Doświadczanie. Expertor, oris. Swiádom.
expert9, *Swiádō, Doświadczony, Biegły.* erfahren
expĕtendus, *Pożądány.* gewünschet (wünschen.
expĕtēsco, expĕtesso, expetisso. *życzę, żądam.*
expĕtit, *Trafiá się, Przypłacam, & sub Powodzi się*
Expetīvit nequiter, sub Nieposzło mu.
expĕto, is. *Proszę 1. żądam 1. Trwam 1. Zwálam 2.* fast begehren.--*Toto nitidissima saltu expetitur conjux, &c.* Ovid. *syn.* ŏpto, ēxŏpto cŭpĭo, dēsīdĕro. *v. Opto.*
Expiābĭlis, *Oczyścialny.* versönig/ das gereinigt kan werden.
expiāmentum, expiatus, *tus. Oczyścienie.*
expiātio, *idem & Odwracánie.* Versönung.
expīlātio, *Wyłupienie.* Beraubung.
expīlātor, *Wyłupiciel.*
expīlo, *Wyłupuię 1. 2.* Berauben *Expilatq; genas oculos: facit ira valentē.* Ov. *syn.* Dīrĭpĭo spŏlĭo.
expīlo, Obrywam! expingo, *Máluię.* außmahlen.
expinso far. *Młocę, wybiiam, Otłukam.*
expio, *Oczyściam 2. Odwracam 2. Odczárowáć Poświęcenie znieść, Przypłacam 1. Poświącam znowu. Zábobonami opatrzyć, Odchod spráwuię.* versönen. reinigen. *Expiare seu poposceris.* (Jam. pur.) Ho. *syn.* Pĭo, pūrgo, dēlĕo.
expio injurias, scelus. *Mszczę się.* rächen.
expiscor, *Dowiaduię się, wybádáć.* erforschen. an
explānābĭlis, *Wyrozumny 2.* (*wyławiam.*
explānātè, explanatiùs *Jásno. wyrozumnie.* klar
explānātĭo, *wykład 1. wymawiánie.* Außlegung.
explānātor, *wykładacz.*
explāno, *Wykładam.* Außlegen. *Quam amicum ais fuisse istum, explana mihi.* (Jamb. v. Explico.
explanto, *Wyrywam 1. wywracam, wyćinam.* außreissen. (*nie.* Erfüllung.
explēbĭlis, *Násycony.* explēmentum, *Dopełnie-*
Explenunt i. explent. priscè Fest.
Explēo, *Nápełniam, Wypełniam. Dopełniam, Dokonywam. Zátykam 1. Násycam 1. Rownam 1. Dogadzam 1. 2. Zlewam, Nájadam się. Do woli Nábiegałem się 2. Czynita suma, Náżył się.* Erfüllen. *Discedam explebo, numerum reddarque tenebris* Vi. *syn.* Implēo ădimplĕo cōnfĭcĭo, pērfĭcĭo, ābsŏlvo, pĕrăgo, *vel* sătŭro, sătĭo. (Erfüllung.
explētĭo, *Wypełnienie, Nápełnienie. Násycenie*
Expletivæ Conjunctiones Quidem, Autem, Tamen Quoquo. Porro &c. Carisi. Donat. Probus.
explētus, *Násycony, Dołożny. Zupełny, Doskonáły.* Erfüllet. *Nam simul expletq dapibq somnoq; sepultq.* V. *syn.* implētus, *vel* sătĭātus sătūrātus.
explĭcābĭlis, *Wypowiedźiány.* das man kan auß legen. explicatè, *Jásno 2.* klar. explicātio, explicatus, us. *Rozwiiánie, wykład.* Erklärung. explĭcātor, *wykładacz.* explĭcatus, ti. *Jásny 2.* erklärt. *Explicit, Kończy się.*
explĭcĭtus, *Łácny, Jásny 2. & sub* Dokonywam. Erklärt. *Versibq explicitū est omne duobq opq.* M
explĭco, as. *Wykładam 2. Rozwiiam się, Rospościeram, Roztaczá paw ogon, Odprawiam 1. Sprawuię 1. Wypowiádam 1. Otwarzam 1. Czytam 3.* außwälzen entfalten/ *Item.* Erklären/ außdeuten. *Explicuit vino contractæ seria frontis.* Ho. *syn.* Prōmo, pāndo, ēvŏlvo, ēxpōno, ăpĕrĭo, ēxplāno intĕrprĕtor. *phr.* Tōtam rem ōrdĭne pāndo. Fērt ănĭmus caūsas tāntārum ēxprōmĕre rērum; ēxpĕdĭam dĭctis, & re tŭa fāta dŏcēbo. Fās mĭhi Grāiōrum săcrāta rĕsŏlvĕre jūra. (erfreuen.
explĭco frontem. *Weselę się, Wesoło pátrzę.* sich
explōdo, *Wypycham, wyrzucam, wykślykáć, Odrzucam 2.* Mit Handklopffen antreiben. *Quin etiam gallum noctem explodentibus alis.* Luc.
explōrāte, *Zápewne.* gewißlich. explorato, *wiá*
explōrātĭo, *Doświadczánie, śpiegi.* (*domo.*
Explorato, Wiádomo.
explōrātor, *śpieg.* Ein Außspäher. *Exploratores equitum levia improbus arma.* Virg.
explōrātōrius, Spiegierski. exploratum, Wiádomo.
explōrātum est mihi, exploratum habeo. *Wiem pewnie.* es ist mir gewiß.
explōrātus, *Doświadczony, Pewny.* erkündiget.
explōro, *Doświádczam 1. Dowiáduię się, Koszłuię 1. Mácam, śpieguię, Upátruię 1. Przymierzam & sub Ráchuię się 1.* Erkündigen, außforschen. *Explorare labor, mihi jussa capessere fas est.* Vi. *syn.* inquīro, ēxquīro.
expŏlĭo, *Poleruię Cwiczę 1. 2. Wyprawiam, Piszę 2. Gládzę.* Außstreichen, außbutzen. *Quare etiam quædam nunc artes expoliuntur.* Luc. *syn.* Pŏlĭo, pērpŏlĭo, ēxcŏlo, ēxōrno,

Expŏlītio, *Polerowánie.* Außbutzung.
expŏlītus, *Wypráwiony, Gładzony, wyczosány, Ozdobny, Gálánt.* Außgebutzt. *Arida modo pumice expolitū.* Ph. Cat. *ſyn.* Pŏlit9, ēxcūltus.
expōno, *Wykładam 1. 2. wyſtawiam. wyſadzam, wyrzucam 1. wypowiádam 1. Roſpowiádam, Powiádam 1. Porzucam.* Außlegen. *Veſtibus exponi tragicis res comica non vult.* Hor. *ſyn.* ōbjĭcĭo, *vel* ēxplĭco, *vel* ēxprōmo.
expŏpŭlātio, *Puſtoſzenie* Verwüſtung.
expōrrēctus, *Niemárſzczony.*
Exporgo, expōrrĭgo. *Sciągam rękę, Rośćiągam, wydáię.* fürauß ſtrecken.
expōrrĭgo frontem. *Weſelę ſię.* ſich erfreuen.
expōrtātĭo, *Wynoſzenie, wywoż, wygnánie.* Außtragung.
expōrto, *Wynoſzę 1. wywożę.* außtragen.
expōſco, *żądam 1. Proſzę 1. Modlę ſię.* Heiſchen/ fordern. *ſyn.* pōſco, pĕto, pŏſtŭlo.
Expŏſĭtè, *Jáſno.*
expoſitio, *Wykład 1. Rozumienie, Porzucenie.*
expŏſĭtītius, *Porzutek.* (Außlegung.
expŏſĭtīvus ſtatus, *ſub wykładácz.*
expŏſĭtus, *Wyſtáwiony, Náwietrzny, Poſpolity.*
expoſivit, *ſub Wykładam 1.* (außgelegt.
expoſtŭlātio, *Uſkarżánie, żáłowánie, żáłobá.* Verweiſung/ Beklagung.
expoſtŭlo, *Uſkárzam ſię 2. Modlę ſię.* Erfordern *ſyn.* Quĕror, cōnquĕror.
expōtum, *ſub Przeiádam.*
expreſsè, expreſſim. *Wyráżnie.* außdrücklich.
exprēſsĭo, *Wyćiſkánie, wytłaczánie, Cádzenie, Pompá wodná.* Außdruck
exprētus, *Doświadczony*, Prożen.
exprĭmo, *Wytłaczam, wyćiſkam, wyrażam 1. 2. Tłoczę 2. wyżywam, wydźieram, wypowiadam,* Drukuię, *Muſzę, Męczę 2. Trafiam kogo, wymawiam 1. 3.* Außſprechen/ außdrucken. *Exprimet. & molles imitabitur ære capillos.* Ho. *ſyn.* ēlĭcĭo, *vel* ēxpōno, ēxplĭco ēxpāndo, *ael* ēffingo, ĭmĭtor repræſĕntor.
Exprobrabilis, Proverb. 18. apud LXX. ſed c. 26. Verbum exprobro à quo exprobrabilis ſum. ſeu probro exprobatione dignus. Nárrząſania, Urągániá godny.

exprŏbrātio, *Urągánie, wyrzucánie.* Verweiſung.
exprobrator, *ſub Wyrzucam ná oczy.*
exprŏbro *Wymawiam komu, wyrzuca 3.* Verweiſen fürwerffen. *Eſt aliqua ingrato meritum exprobrabre voluptas* O. *ſyn.* ōbjĭcĭo, ēxpōno, ōbjecto
exprōmiſsĭo, *Rękoiemſtwo.*
exprōmiſſor, *Rękoymia.*
exprōmitto, *Obiecuię 2. Ręczę, Biorę ná ſię.*
exprōmo, *Dobywam, wydáię 1. wyrzucam 2 wymawiam 1. Tráwię 2.* Herauß ziehen/ herfür thun. *Compellare virum & mæſtas expromere voces.* V. *ſyn.* Prōmo, prōfĕro ēxpōno dēpromo.
exprōmpt9, *Prętki.* expūgnābĭlis *Dobyty.* leicht
expugnaſſere, *ſub Dobywam.* (zugewinnen
expūgnātĭo, *Dobyćie.* Eroberung mit Gewalt.
expūgnātor, *Burzyćiel.*
expūgnātor pudicitiæ. *Gwałćićiel.* Frauenſchänder.
expugnatōrius, *Dobywalny.*
expūgno, *Dobywam 1. wyłupuię 1. Burzę, wymagam, Zgwałćić* Erſtreiten/ mit Gewalt erobern. *Expugnabis, & eſt qui vinci poſſit eoque.* H *ſyn* Vĭnco, sŭpĕro, dēbĕllo, ōccŭpo *v. Debello*
expulſim, *Odbiiáiąc*, *ſub Podawáiąc.*
expulſio *Wygániánie wygnánie 3.* Außtreibung
expulſo, *Wybiiam.* außtreiben.
expulſor, expultrix. *Wyganiacz.*
expumicare. *Tertull. pro expolire.*
expūngo, *Wymazuię, Káſſuię, wyrzucam 1. Obrywam 2. wniwecz obracam. Długi płácę & ſub* Kwituię. Außtilgen/ außlöſchen. *ſyn.* Dēlĕo, tōllo.]
expūrgātio, *Oczyśćienie.* Reinigung.
expūrgo *Oczyśćiam, Chędożę.* reinigen, ſaubern
expūto, *Wyćinam, Roztrząſam, Rozważam Dorozumiewam ſię.* außhauen/ errathen.
expūteſco, expūtiſco expūtreſco. *ſub wygnić.*
exquæſtor, *v.* exquæſtore *ſub Podſkárbiego urząd*
exquīro, *Dowiáduię ſię, Ráchuię ſię.* außforſchen erkündigen. *Æſtibus ac mediis umbroſam exquirere vallem* V. *ſyn.* Quæro, ĭnquīro, pĕrquīro, ſcrūtor.
exquīsīte, *exquiſitim.* *Wytwornie.* ſonderlich.
exquiſitio, *wymyſł.* Erforſchung *Exquiſitor Badacz*
exquīsītus, *wyborny, Koſztowny.* Erſucht/ ercündigt

digt, außerlesen. *syn.* Præstans, ēxcēllens, præclārus, ēgrēgĭus.
Exrŏgo, *Wyimuię 3. Dyspensowáć.*
Extrūmĭnantes, sub Przezuwam.
Exsâcrĭfĭco, Ofiáruię 1.
exsævĭo, *sub Ustáie się co 2.*
exsanguis, *Niekrwáwy Blády.* Blutloß/ bleich.
exsănio, *as. Ropę wyćiſkam. Osączam, wytłaczam. Sączy się, Posoká ćiecze Zlewá.* Eyter auß
exsanior, *wyćiekam, Posoká ćiecze.* (drucken.
exsarcio, *Nágradzam.*
exsătio, exsătūro. *Násycam.* ersättigen. *Bellua visceribus exsaturanda meis.* Ov. (gen.
exscālpo, *Ryię 2.* exscēndo, *wysiadam.* außstei-
exscensio, exscensus, us. *Wysiádánie.*
exscĭdium *ab exscindo, melius scribitur, quam.* excidium, *supra.*
exscindo, *Wyrzynam, Wyćinam, wykrawam, wykowáć, & sub Urzynam ięzyk.* außschneiden zerstören. *syn.* ēxcīdo, ēvērto, dīrŭo dēlĕo.
exscreabilis. *Łácny do wycharknienia.* leicht auß zuwerffen. (fung.
exscreātio, *Wycharchnienie, Plwoćiny.* Außwerf-
exscreo, *Charcham, Wycharchnąć, wycharcháć się.* außspautzen/ außwerffen.
exscrībo. *Wypisuię, przepisuię 1. wyrażam.* auß-
exscriptum, *Wypis.* (schreiben.
exsculpo, *Wydrążam Ryię 1. wyćiskam 3. wykiwał, wydźieram 1. wybadáć wyłupuię oczy wymázuię, dobadáć się.* außschnitzeln.
exsĕco *Wyćinam, Wyrzynam, Urzynam.* außhau-
exsĕcrābilis, *Brzydki.* abscheulich. (en.
exsecrābĭlĭtas, Exsecramentum, Brzydkość.
exsecrandus, exsecratus. *Bezecny, Przeklęty, Brzydki wyklęty.* abscheulich.
exsĕcrātio, *Odrzekánie, Klątwá Przeklęctwo, Wyklinam, záklinánie.* Fluch/ Verfluchung
exsecro Przeklinam. verfluchen (Verschwerung
exsĕcror, *idem, & Odrzekam się, Bluźnię, Brzydzę się.* Verfluchen/ ein Abscheu haben.
exsectio. *Wyrznienie.* außhauung.
exsector, *Rzezáńcow Rzeźićiel.* (tener.
exsectus. *Rzezániec, Wyprotek.* ein Beschnit-

exsĕcūtio, *Wykonánie, Wypełnienie. Sprawienie.* Außmachung/ Vollendung.
exsĕcūtor, *Wykonacz, Ekzekutor. & sub Mśćićiel.* ein Außrichter/ Vollzieher.
exsensus Nieczuły. Exsēquiæ *hæ. Pogrzeb.* Leichbegängnuß. (nuß gehört.
exsĕquiālis Pogrzebny. das zum Leichbegäng-
exsequias eo, prodeo, Exsequias cohonesto. *Prowádzę Umarłego.* einen Todten zum Grab
exsĕquior, Pogrzeb spráwuię. (begleiten.
Exsĕquor, *vide* Exequor.
Exsero *Wyrywam, Wychylam, Wywieszam, Wykłádam, Stawiam się Otrząsam się, Dobywam mieczá.*
Exserte. *Głośno.* (szam 2.
Exserto, as. *Wychylam, Wysmuknąć, ręce wywie-*
Exsībĭlāre, *Wykšykáć.* Exsiccesco, *schnę.* trucken werden.
exsicco, *Wysuszam, wypiiam.* außtrucknen.
Exsieco. is. al. exico, is. priscè (ut Dissico supra) Plaut. Apule. idem exseco. Turneb. Colui. (nen.
exsigno *Wypisuię. Spisuię Wyimuię z Ksiąg.* zeich
exsilio, *Wyskákuię 3. Pierzę, wytryskà.* außsprin-
exsilium, ut aliqui scribunt, lege Exilium. (gen.
Exsincērātus Ránny, Chudy, Odarty.
Exsincēro, Wybiiam 10. Exsinuo. *sub Rozwija się.*
Exsistentia Bytność.
exsisto, *vide* Existo. Exsolvo, *vide* Exolvo.
exsolūtio *sub Płacenie.* Exsomnis *Niespiący.*
exsorbeo, *Wysysam, wysárknąć, wyłknąć, wypiiam wytrwáć 1.* außsupffen.
exsordesco, *Smierdzę.* unflätig werden.
exsors, *ortis adject. Omn. Nieucześnik, Osobny; wyborny.* (Niespołkuię.
exsors, culpæ *Niewinny.* unschuldig. exsors sum
Exspargo. Rospraßam, wyrzucam 1. außstreuen.
exspātians, *Rozłożysty.*
exspātior, *Buiam, wybiegam 1. Rozwodzę się, Rozchodźi się, wylewá z brzegow rzeká, Rozbiegáły się konie.* hinauß spatzieren. *Ignes clare exspatiantur in ausus.* Sil. (tet.
exspectābilis Exspectatus. *Oczekiwány.* erwar-
exspectatio *Oczekiwánie* Erwartung/ hoffnung
exspecto. *Czekam Oczekiwam.* warten.
exspergo, *Wyrzucam 1.* außwerffen.
exspergor *sub Rozpierzchnąć się.*

exspes, *adject. Omn. indecl. Bez nádźieie. Zwątpiony.* der ohne Hoffnung ist.
exspīrātio, *Wydymánie, wilgotność 1. & sub Oddech.* Außblasung.
exspīro, *Wilgotność wydáię, Kurzy się 2. wydáię 7. Konam. Umieram 1. Páchnę 1. więdnę, wybuchnąć, zgásnąć.* sterben. (glänzen.
exsplendeo, Exsplendesco, *Jáśnieię záiáśnieć.*
exspŏliatio, Złupienie. Beraubung.
exspŏlio, *Obnażam Ogołocić.* berauben.
exspuĭtio, *Plwánie wyplwánie.* Außspeyung.
exspūmo, *Wypienić się, Pienie się.* außschäumen
exspuo, *Wyplwam, wyrzucam 1.* außspeyen.
Exsta lege exta.
Exstales. 1. Regum 5. Et computrescebant prominentes exstales eorum. s. partes an. exstantes cùm procidunt. Emma. Sa. aliqui legunt extales ab extis, & Polonus reddidit. I gniły wychodzące trzewá ich Alij zadnie lelita. (tność.
exstans, *Wyniosły.* erhoben. *Exstantia æ. wydá-*
Exstasis. lege Ecstasis, nam non Latina, sed Græca vox est ineptiùs etiam Extasis scribunt aliqui.
exstercŏro, Chędożę. saubern.
exsternātus. *Przelękły, Szalony 3.* erschrocken.
exsterno, *Szálonym Czynię.*
exsternor, *Száleie od Stráchu.* (tropffen.
exstillo, *Wyćiekam, wypłákáć oczy, Osączam.* auß
exstimulator, *Podszczuwacz.*
exstĭmŭlo, *Pobudzam, Podusczam.* Ermahnen anreitzen. *His solita est dictis exstimulare virum.* Ov.
exstimulor, *Bestwię się 1.*
exstinctio, Exstinctus us. *zgáśnienie.* Außlöschung.
exstinctor, *Gáśiciel, Niszczyciel.*
exstinguo, *Gászę, Porażam 2. Zágubiam zábiiam 1.* außlöschen. (ram.
exstinguor, *Gásnę, Niszczeię, Zgásnąć, Umie-*
exstirpātio, *Wykorzeniánie.* Außwurtzlung.
exstīrpo, *Polę wyrywam, wykorzeniam.* außrotten. (1. seyn.
exsto. *Iestem, wydáie się co, Wychodźi 1. zostáie*
Exstringo Cic. 4. Academic. corr. Contraho.
exstructio, *Budowánie Murowánie.* Auffbauung
exstrūctio fornicis. *Sklepienie 1.* Machung eines Gewölbs.
exstruo, *Buduię 1. Kupuię, Kopię 2. Sypię groblą, wywodzę 4.* auffbauen *Exstruimusq; toros dapibusq; epulamur opimis.* Virg. (Chudy.
Exsuccus, *Niesoczysty, Niewymowny 1. zwiędły,*
exsuctio, *Wysysánie.* Außsaugung.
exsuctus, *Wyrodźiły, Płonny, Chudy, Suchorlawy*
exsūdo. *poce się, wypoćić się, sile się 1. Puszcza drzewo, Soczy się, Wilgotność wydáię, Schnę 1. Prácuię & sub Osączam.* außschwitzen.
exsufflo, Wydmuchnąć. außblasen.
exsugeo, Exsūgo. Ssę 1. wysysam. außsaugen.
Exsugula sub Smyk.
Exsul, Exsularis. Exsulatio, Exsulium, Exsulo, ut aliqui scribunt, Caper, Scaurus, Cæsellius: Manut: lege Exul, exilium, exulo &c. (gen.
exsultanter, exsultim. *Wyskákuiąc.* mit Sprüngen.
exsultantia, exsultātio. *Wyskákowánie 2.* Freudensprung/ Freud.
exsulto, *Wyskákuię 1. Skaczę 2. wesele się, Chełpie się.* auffspringen vor Freuden.
exsupérantia, Exsuperatio. *Nadmiarz.* Vbermaß.
exsuperātōrius, Zbytni. (maß.
exsūpĕro, *Przewyższam.* übertreffen. *Sanguineæ exsuperant undas, pars cætera pontum.* Virg.
exsurdātus, *sub Głuchy 1.*
exsurdo, *Zágłuszam Drętwię.* taub machen.
exsurdor, *Cierpnę Ogłuszeć.*
exurgo, *Wstáię, Powstáię 1. Podnoszę 3. wspinam się.* auffstehen. *& sub Nie klęcz.*
exsuscĭto, *Budzę, Przebudzam.* Aufferwecken.
Exsyncērastus, Exsynceratus Chudy, & sub Potrawá, & sub Wybiiam kogo.
exta. *orum. Wnętrzności gorne.* Das Ingeweid *syn.* Vīscĕra, īntēstīna. *epith:* tūmĭda cālēntia. *phr.* Spīrantĭa cōnsŭlit ēxta. *vel Viscera.*
extābesco, *Schnę 2. Niszczeię* Verschwinden/ außdorren. *syn.* Tābēsco, tābĕo, mārcēsco. *phr.* Tābe cōnfĭcĭor, ēxĕdor.
Extales lege Exstales.
Extar, *aris n. Garnec 2. & sub Wnętrzności 2.*
Extaris, *Trzewowy. Extasis melius supra exstasis.*
extemplo, *Záraz 2.* ex-templo, *sub Już 4.* Alsobald. *syn.* Cōntĭnŭo, prōtĭnus, sŭbĭto, haud mŏra, rĕpēnte, ōcȳus, cōnfēstim, īlĭcet āctūrum.
Extempŏrālis; *Nierozmyślny, Nagły, Náprędce 2.*

Behend. *Extēporalis factg es meus Rhetor.* Sc.
Extempŏrālĭtas, *Nagłość.* ein behende Geschwindigkeit.
extendo, *Rośćiągam co.* Außstrecken. *Fusus humi, totoque ingens extenditur antro.* Vi. *syn.* Tēndo, pāndo expāndo, dīffūndo, pōrrĭgo ēxplĭco, *v.* prŏpāgo. *phr.* Vĭrtūtem ēxtēndĕre făctis. Sē fūlva mŏrĭbūndum ēxtēndit ărēna.
extensio, Extentio. *Rośćiągłość.* Außstreckung.
extēnsīvus, Extentus. *Rośćiągły.*
extento, as. *Doświádczam 1. Chełpię się.*
extĕnŭātio, *Umnieyßánie, Ochylánie.* Verkleinerung.
extĕnuātus, *sub Nátyráná.*
extĕnŭo, *Wyćieńßam Umnieyßam, Ochrániam, Ochylam, Udáię lekko.* Dünn machen/ verkleinern.-- *Vacuas prius extenuandus in auras.* O. *syn.* Tĕnŭo, mĭnŭo, īmmĭnŭo, *vel* dēprĭmo.
extĕnuor *ćieńszeię. Exter Cudzy.*
extĕrĕbro, *Wywierćieć, wyßperáć, wybadáć, wyćiſkam 3.* außbohren.
exterebronides argenti sub Szalbierz.
extergeo Extergo Extĕro. *Wyćieram, oćieram.* außwüſchen.
extĕrior, *Powierzchny, Nadworny, Lewy, Ná dworze.* Außwendig. *Tu comes exterior, si postulat ire, recuses.* Ho.
extermĭnatĭo, *Nißczenie.* Vertreibung.
Extermĭnātor, *Nisczyćiel.*
Exterminatōrium instrumentum, Taran 1.
Exterminium, Sapient 3. Zgubá zátrácenie.
extermĭno, *Wygániam wyrzucam.* auß dem Land verweisen. *Te Paulus hinc exterminat.* (Iamb. Dim.) *syn.* ăbŏlĕo *vel* ējĭcĭo, pĕllo, ēxpĕllo, ăbĭgo.
Exterminant faciem Pharisæi, Matthæi 6. domoliuntur, deturpant, extenuant, pallore & severitate affectata. Wychudzaią, Wyniszczáią.
Externo, as. lege potius Exsterno.
Externus Exterraneus. *Cudzy, Cudzoźiemiec Poganin.* Außländisch/ frembd/ *Item.* ausserlich. *Monstra sinunt, generos externis affore ab oris.* V. *syn.* ēxtĕrus, ēxtrānĕus.
extĕro, *Wyćieram, ſzoruię, Młocę, wykrußam.* außreiben. Exterreo, *Przestraßam.* schrecken.
exterreor, *Przelęknąć się.* *Exterrĭcĭneus Pomiotek.* *Ēxterrĭtatio, Przestrach.*

exterrĭtus, *Przelękły.* Erſchrecken. *Tum vero Æneas subitis exterritus umbris.* V.
extersus, us. *Śćieránie się.* Außwüſchung.
exterus, Cudzoźiemiec Zagraniczny. außländisch.
extexo, *sub Ogołoćić, wybiiam 10. Obnażam.*
extĭma, *orum. Ostátki, zágránicze.*
extĭmēsco, Extĭmeo. *Przelęknąć się.* Erſchrocken seyn/ förchten. *Nec quemquam nervos extimuisse tuos.* Ped.
extĭmus, *Ostátni, Cudzy, Zágrániczny. Extima membrorum circum cæsura tamen se.* Luc.
extiſpex, *ſpicis Wießczek z trzew.*
extiſpĭcĭum, *Wießczbá 4.* extiſpicum ars. *idem.*
extollentia, Wyniosłość.
extollo, *Wynoßę 3. Podnoßę 1. 2. Wyważam, Pyßnię się.* Erheben/ loben. *syn.* ēffĕro, ēdūco is. *vel* laudo, prædīco as celēbro.
Extorqueo, *Wydźieram Wykręcam 1 Wyćiſkam 3 Wywiiam 2. wystráßyć, męczę 2. dobádáć się.* Abtringen. *Tendunt extorquere poemata, quid faciam, vis.* Ho. *syn.* Aūfĕro, rāpĭo, ērĭpĭo.
extorris, *Wygnániec, wyklęty.* Ein verbannter.
extortis talis homo. *Krzywonogi.*
extortor, *Wydźieracz.*
extra, *Zwierzchu, Oprocz, Zdworu.* Draussen. *Quemvis nil extra numerum fecisse modumq;* Ho.
extra culpam. *Niewinny.* unſchuldig.
extra aſe. *Niemasz.* extra fero. *Wynoſzę.*
extra fieri. *Wyrzućić* (ohne Maß.
extra modum. *Bezmiary nad miarę Zbytnie.*
extra numerum eſt. *Nieidźie wliczbę, Niepoliczony.* über die Zahl.
extra omnem aleam, *Dowcipny.*
extra ordinem *Niezwyczáynie Niepotocznie, Osobno,*
extra oſtium. *Ná dworze,* (*Osobliwie.*
ex portam, *Precz z tąd.*
extra pretium eſt. *Nieoszacowany. Extra propriū idem*
extra teli iactum. *Osobno. Extra turbam idem.*
extra viſum, *Niezwyczayny.*
Extraclusus ager. Frontino. qui extra limites finitima linea claudebatur, & ad subsecivorum jus pertinebat.
extractio, *Wyćiągánie.* Außziehung.
extractōrius, *Wyćiągáiący.*
extrăho. *Wyćiągam, Wywłaczam, Wyrywam, Wywikłáć się. Zwłaczam 1. Wybiiam 11. Oddalam 2. Wywabiam.* Außziehen. *Nec pransæ Lamiæ vivum puerum extrahat alvo.* Ho

Extrāmūrānus, *Podmurowy*, *zámurowy*.
extrāneus, *Obcy, Cudzy, Nienależyty, Cudzoźiemiec, Przywźięty, Przydátny*. Außländisch. *Tollat pedes indomita strato extraneo*. Jamb. *syn.* ēxtērnus, ēxtērus.
extraordĭnārius, *Niepotoczny, Nádzwyczayny*. ungewöhnlich.
extrārius, *Niewłaśny, Obcy, Cudzy, Nienależyty, Powierzchny*. außländisch.
extrēmĭtas, *Kráy 1. Koniec*. das eusserst/ das
extrema fortuna. Oreſztę. (allerletzt.
extrema hyeme. Ná ſchyłku. Extrema linea. Bar-
extrema oratio. Zamknienie. End der Red (*dzo.*
extremis digitis. Powierzchnie.
extremò, *Náostátek*. zum letzten.
extremo anni, *Ná ſchyłku 2.* am End des Jahrs
extrēmum, *Kray 2. Ostátek, koniec, Schyłek.* das Allerletzt.
extrēmus, *Ostátni*, & *sub Ostátek*. Der eusserste/ letzte. *Impiger extremos currit mercator*
Extremus spiritus. Skonánie. (*ad Indos*. Ho.
extrīcābĭlis, *Wywikłány*.
extrīco, *Wywikłáć. Wybadáć. Wyczyśćić. Chcę dożę* loß knüpffen. -- *Aut numos unde extricet amaros*. Ho. *syn.* ēxpĕdĭo, sŏlvo, lībĕro.
Extrilidus Galli i. exalbidus. Robert. Constantin. vel securus extra læsionem positus, Petr. Mossellan. Impavidus Rhodig.
extrinsĕcus *a. um. Powierzchni*. außwendig.
extrinſecùs *Zwierzchu z dworu*. von aussen.
extrīcis talis homo. *Krzywonogi.*
extro as. Wychodzę 1.
extrūdo, *Wypycham, wyprawiam 5. Przetykam 2.* Hinauß stossen. *Laudat venales qui vult extrudere merces*. Ho. *syn.* Dētrūdo, dētŭrbo, pĕllo, ēxpĕllo ējĭcĭo.
extūbĕrans, *Wydátny 1.* extūbĕrātio. *Nádęcie.* Auff schwöllung. extuberatus *Nádęty, wspuchły*
extūbĕro, *Wyrástam, Nádęto czynię, Nápuchło czynię, wydáie się co*. Auffschwöllen. *Plumboque cervix verberata extuberet*. (Jamb.) (len.
extŭmeo, extumesco. *Nádymam się* auffschwöl
extūmĭdus, *Wyniosły wydátny 1.* auffgeblasen
extumus, Varr. priscè idem Extimus. (gen
extundo, *Wybiiam 1. 7. 10. wyklektáć*. außschla-

exturbatio, *Wypychánie*. Außstossung.
exturbo. *Wypycham, wyrániam, wyrzucam.*
extussio Wykaślnąć.
Exūber ĕris. *Odsadzony od pierśi.*
exūbĕrātio. *Nádmiarz, zbytek 1.* Vberfluß.
exūbĕro, *Rozrastam się, Buyno rodzę Obfituię, Nápełniam, Obfito czynię.* Vberflüssig haben *At si luxuriâ foliorum exuberat umbra*. V. *syn.* abŭndo, āffluo.
Exuerreæ, śmieći 1. Umiátánie.
exūgo, is. lege Exſugo. Wysysam. Auß saugen. *syn*
exuĭbrisso. Wycwerkuię. (Sūgo.
exul *Wygnániec*. Ein Vertriebener. *Exul ab octava Marius bibit & fruitur Diis*. Juv. *syn.* ēxpŭlsus, ējĕctus. prŏfŭgus. ēxtōrris. *epith:* Văgus mĭser, văgabŭndus, flēbĭlis, trĭstis mæstus sŏllĭcĭtus, īnsŏmnis lānguĭdus, ānxĭus mærens, īncŏgnĭtus. *phr.* Pātrĭa pŭlsus ēxpŭlsus Pātrĭis ōris, fīnibus sēdĭbus pŭlsus. ēxpŭlsus ējĕctus. Fīnĭbus ēxtorrĭs. Sēdĭbŭs īncērtĭs ērrans ălĭēnăque lūstrans Līmĭna. Quī prŏcul ēxtrēmo pŭlsus in ōre lātet. Rēgnis ēxul ădēmptĭs. Quibus ēxul ab ōris ēxpĕctāre vĕnis, ērrans per vărĭos cāsus, per dīra pĕrīcŭla vītæ ēxŭl ĕrat, patrĭaque cărens. Cūi pērpĕtŭo patrĭa tēllūre cārēndum est. īpse īgnōtus egens lībydæ dēsērta pĕrerrat. Fāma vŏlat pŭlsum rēgnis cēssĭsse pātērnĭs. Mē pŭlsum pătrĭa, pĕlăgīque ēxtrēma sĕquēntem Fōrtūna ŏmnĭpŏtens & inēlŭctābĭle fātum. Hīs pŏsŭēre lŏcis. Si quĭbus ējĕctus sylvis aut ūrbibus ērrat, per frēta per scŏpulos ēxŭlis ībo cŏmes. *v. Exulo.*
exŭlārĭs, *Wygnáńczy*. Exulatio, *Wygnánie 1.* Außtreibung/ Verjagung.
exulcĕrātio, *Roziątrzenie*. Versehrung.
exulceratōrius, *Roziątrzáiący*.
Exulceratrix, ab exulcerator. Plini. (erzürnet.
exulceratus *Obráżony, Roziątrzony*. Verwundt
exulcĕro, *Jątrzę 2. Dráźnię, Obrażam 2. Náruszam.* das Geschwär auffrühren. *Item.* Verbitteren. *syn.* āspĕro, ēxāspĕro, ēxā-
Exulicus Wygnánczy. (cerbo.
exŭlo, *Wygnániec iestem*. Im Elend seyn/ *Victus abit, longeque ignotis exulat oris*. V. *phr.* Patrĭis ēxpĕllor ab ōris. Patrĭam fŭgĭo. ēxĭlĭŏque dŏmos, & dŭlcĭa līmĭna līnquo ēxcēdo pătrĭa. Quæro ălĭo pātrĭam sub sōle jăcēntem, ăbit, lōngeque īgnōtis ēxŭlat ōris, īgnōta per

ta per ōppĭda, trĭstes ēxul ăgit cāsus. Pēlli in tēr- ras ālĭo sub Sōle jăcēntes, ēxŭlat & tōto quærit in orbe fŭgam, ēxul ăgor, patrĭāmque rĕlinquo ĭgnōta cōnstĭtit ēxul hŭmo. Cum pătrĭam pūl- sus dūlcēsque pĕnātes Linquĕret, & tristes ēxul trăhĕrētur in ōras. Prŏcŭl à pătrĭa, in ēxtrēmas terras rĕlĕgor. Văgus, ēxul in ōrbĕ errābit, tō- to patrĭis ējēctus ab ōris Patrĭa ārcĕor fŭgor ē- jĭcĭor, pēllor Profŭgus erro. Pēllĭmur ē patrĭis lărĭbus pătĭmūrque vŏlēntes ēxĭlium. Lĭttŏra tum patrĭæ lachrўmans pōrtūsque rĕlīnquo, & cāmpos ŭbi Trōja fŭit fĕror ēxul in āltum. Cum sŏcĭis, ēxĭlĭum dīra pœnam pro cæde lŭēbat. Nos patrĭa āmīsa dŏmĭnis pārēre sŭpērbis Cō- gĭmur ēxul ăgor cĭnĕrēsque vĭri patriamque rĕlīnquo. *v. Exul, Exilium.*

Exŭlŭlo, *Krzycżę wyię.* Heulen. *Nec puduit scissis exululare comis* O. *syn.* ŭlŭlo vōcĭfĕror. *v. ululo*

exundātio, *Powodź.* Vberlauff / Außlauff. exundant apes. *Roią się pßczoły.*

exundo, *Roźlewam 2. wylewá z brzegow wy- buchnąć.* außgiessen. Exungo, *Námázuię.* besalben. (Fingern

exungvis, *Beż páznokći* ohne Nägel an den

Exungŭla as. sub Smyk 2. & sub Pázury obrzynam, & sub Ucieram 4.

Exuo, *Exsuo scribit Cassiodor cum Cæselio, &c. Zwło- cżę 2. Zuwam 2. Wyzuwam 1. 2. Obnażam, Pozbawiam Dobywam 2. Linieię. Wybiiam się, Wywikłáć Skła- dam 3.* außziehen. *Abstulit hæc animas dextra & totidem exuit armis.* V. *phr.* artus, nūdo. Vēstem, āmĭctum dōno, dēpōno ēx hŭmĕris vē- stem răpĭo, ērĭpĭo. Duplĭcem ēx humĕris dē- jēcit āmĭctum. *v. Nudo.*

Exuo ferociam. Ogłaskáć się dáię. Exuo hospitem Rozgośćić się. Exuo vitam Umieram sterben. *Exuo hominem humanitatem. Okrutnieię.* grau- sam. *Exuo me animâ. Zábiiam się.* sich todt

exurgeo, *Wytłaczam, wyżymam.* (schlagen.

exūro, *Wypalam, Spálić.* Verbrennen. *Infestū eluitur scelus, aut exuritur igni.* V. *syn.* ūro, ădūro, crĕmo īncēndo, āccēndo, īnflāmmo, *v. Uro.*

exuror, *Zágorywam, Pogorzeć, Wygorzeć.*

exustio, *Wygorzenie, Wypálenie, Spálenie, Upá- lenie.* Außbrennung.

exustus, *Upálony, Wypiekły.* außgebrennt.

exutum, *ab exuo, sub Przeiadam.*

exūtus, *tr. Złożony, propriè wyzuty.* abgesetzt.

ēxŭviæ, *Skorá, Łup, wężowá skorá, Zewłoká.* Die außgezogene Kleider / Raub. Beute. *Dulces exuviæ, dum fata Deusq; Sinebant.* V. *syn.* Spŏ- lĭa, præda. *phr.* ēx hōste ēxŭvĭas răpĕre, ērĭpĕ- re, *v. Præda.*

exuvias facio. Zwłocżę. abziehen.

Ey, ey. vel sub Pfá.

Făba, *Bob 1.* ein Bon. Faba fressa, *Grochowká.* Faba lupīna, suilla. *Bielun. Et faba fabro- rum, prototomique rudes.* Colum. *epith.* Dūra, pāl- lens, pīngvis, pīcta, vēntōsa.

Făbācĭa, æ. fabāta. *Bobowy plácek.* (winy.

Făbāgĭnum acus. fabale, & fabale acus. *Bobo-*

Fabāgĭnus, fabālis, fabārius, fabatus. *Bobowy.* das von Bonen ist.

Fabālis stipula, Fabarum alæ, caules, culmi, culmina, scapi. *Bobowiny.*

Făbāta puls, *Bobowa polewká.*

Făbātārium, *Bobowa misá.*

Fābella, *Bayká.*

Făber, *Rzemięślnik. Kowal rybá.* Ein Werck- mann / Schmied. *Æmylium circa ludum faber imus & ungves.* Ho. *syn.* ārtĭfex, ŏpĭfex. *epith:* Fēr- rārĭus, lĭgnārĭus, ærārĭus, īndūstrĭus, rōbūstus, fōrtis. *phr.* Māgna vi brāchĭa tōllēns, īngēnti mōlīmĭne vīres ēxērcens. Mūlto cōnāmĭne nĭ- tēns Rĭgĭda ēxērcens, vălĭdis īncūdibus æra. Vērsans tĕnāci fōrcĭpĕ māssam, ēnsem īmmīti dūxĕrat ārte făber. *vide Produco.*

Faber ærarius, *Kotlarz.* ein Kupfferschmid.

Faber æris. *idem & Konwisarz, Snycerz.*

Făber auri, *Złotnik.* Goldschmid. Faber fer- rarius, *Kowal.* Grobschmid. Făber mar- moris. *Kámiennik.* ein Steinhauer.

Faber tignarius, *Cieślá.* Zimmermann. Făbe- ra um *Sztuczny.* Künstlich.

Făbētum, *Bobowisko, Bobowy ogrod.* ein Ort da Bonen wachsen.

Fabia, *Rusianká.*

Fåbrè, faberrimè. *Sztucznie.* Künstlich.

Fåbrĕfăcĭo, *Buduię, Knuię.* wercklich machen.

Fåbrefacio fallaciam. *Sztuki zążyć.*

Fåbrĭca, *Rzemięsto, Práktyká, Sztuká, Cieśiel- stwo, Budowánie 1. 2. Cieśielski warstat, Probá naczynie.* Ein Werckstatt. *Deniq; ut infabri- ca si parva est regula prima.* Luc.

Fåbrĭca ars. *adject:* fabrica materiaria, *subst.* *Cieśielstwo.*

Fabricam admovere, apponere fingere. Sztuki zá-
Fabricarum tribunus. Budowniczy. (żyć.
Fābrĭcātor, *Budownik, Spráwcá.* Ein Werckmei
ster. *Et Menelaus & ipse doli fabricator Epeus.*
Vir. *syn.* ărtĭfex, ŏpĭfex, strūctor, ēxstrūctor
Fābrĭcātĭo, *Budowánię 1.* (faber.
Fābrĭcēnsis, *Płátnerz.*
Fābrĭco, as. & Fabrĭcor. *Buduię 1. Robię 2. Tworżę, Knuię 2.* Schmieden/zimmern/bauen. *Pugnabant armis, quæ post fabricaverat usus.* Ho. *syn.* Făcĭo, ēffĭcĭo, cōndo, ēxstrŭō, ædĭfĭco, mōlĭor, cūdo, ēxcūdo. *v. Procudo. ædifico.*
Fābrīlis, *idem &* Kowalski ćiesielski. was zu einem Werckmann gehört. *Fabriles operas rudibus contendere maßis.* Sen.
Fābrīliter, Prudentius, i. fabrorum more. meisterlich. *Est illud quod nemo opifex fabriliter optans*
Fābŭla, *à Fari, Bayká Rozmowá.* Ein Gedicht/ Mährlein. *Nomine sub nostro fabula nulla fuit.* Ov. *syn.* Cōmmēntum, fĭgmēntum, fābēlla. *epith.* ănīlis, mēndax, vāna, gārrŭla, fĭcta ĭnānis, ĭngĕnĭosa, sōlers, pĕrīta, mōnstrōsa, vūlgāris pŏētica, læta āntĭqua, dōcta, dēlīra. *phr.* Vēri ēxpers. Fābēllas gārrīre pĕrītus ănīles. Nēscĭa vēri. Fābŭla dēlūdit făcĭles, ĭndīgna rēlātu. Fābŭla fuco plēna. Aūres ĭmplēbĭt fabŭla plēna fuco. Aūres ĭmplēbit fābŭla nūlla mēas. Cōntĭnet ŏbscœnos fābŭla nūlla jŏcos.
Fābŭla, *à faba, Bob 1.* ein Fabel.
Fabula est. Mowią onim.
Fābŭlāris, *Bayczany.* Fābŭlator, *Báiácż.*
Fābŭlia, *ium. Bobowiny.*
Fābŭlis, *Bobowy.* Fābŭlo as. *Báię.* schwätzen.
Fābŭlor, *Baię, Plotę 2. Rozmawiam.* Schwätzen/unnütz reden. *Dum fabulamur millibus decem dixit.* (Scaz.) (weiß.
Fābŭlōsè, *Fałßywie.* Lügenhafftig/ fabel-
Fābŭlōsĭtas *Báiánie Bayká Zmyślánie* Fabelwerck
Fābŭlōsus, *Zmyślony, Plotliwy.* Voll Fabeln. *Caucasum vel quæ loca fabulosus.* (Sapp.) Ho. *syn.* Fāctus, fĭctĭtĭus, ēffĭctus: vānus ĭnānis.
Fābulum, *Bob 1. Bobowiny.* Fābulus, *Bob.*
Fāc esse, velle, potuisse. *Daymy to.* mache/thue *Non possunt, fac enim minimis e partibus esse.* Luc. *Hos fac Armenios hæc est Danaeia Persis.* Ovid.
Fācēla, Fācella, Facellāria. Antypast.

Făcesse hinc. *Precz z tąd.* weg von hie.
Făcĕsso, *ßiui, ßi sītum, Spráwuię 1. 10. Wypełniam Wychodzę 2. Nábawiam, Odchodzę 1.* machen/ thun. -- *Matris mandata facessit.* Virg.
Făcēte *Zártem, żártownie, Ućieśnie.* schertzlich, schimpfflicher weise.
Făcētiæ, *arum.* Facētia, *Zárt 3.* Schertz/ Schimpffrede. *Disertus puer at facetiarum.* (Phal.) *syn.* Jŏci, săles, lĕpōres, fēstĭvĭtas.
Facetias facio. Zártuię. schertzen.
Facetiis conditus. Ucieśony.
Făcētus, facetosus. *Zártowny, Ućieśny.* Schimpfflich/schertzhafft. *Ut cuique est ætas, ita quemque facetus adopta.* Hor. *syn.* Lĕpĭdus, festivus, sāltus jŏcōsus, ūrbānus, ărgūtus.
Facetus in aculeo, Maledicto. Ußczypliwy.
Făcĭāre, *B. sub Licuię.*
facie vestigii, Ná kßtałt.
faciem obtinet alicujus, Podobny. gleich gestaltet
faciendum, Mußę. ich musse.
Făcĭes, *Kßtałt, Twarz 1. 2. Widok 3. Obraz 1. Postáć, Postánowienie.* Das Angesicht. *Vertitur ex templo facies & mentis & oris.* Ov. *syn.* ōs, vūltus, frōns. *epith.* cāndĭda, hŏnēsta, grāta, vĕnĕrānda, vĕnĕrābĭlis, sūbrīdens, cōntrācta, oblīqua, fōrmīdābĭlis, sōrdĭda rūgōsa. *phr.* Gēnis făcĭes squāllēntĭbus hōrret in āurīgæ făcĭem mūtāta Mētĭsci. Vērte ōmnes te te in făcĭes, & făcĭem tauro prŏpĭor. Făcĭēmque Dēæ, vēstēmque rĕpōnit. Quos hŏmĭnum ex făcĭæ Dēa sæva pŏtēntĭbus hērbis ĭndŭerat Circe in vūltus ac tērga fĕrārum. *v. Os, oris.*
Făcĭle, făcĭlĭter. *Łácno, Dobrze 1. 4. Beż máła, Beż wątpienia, Rád 1.* Leichtlich. *Nec temperari facile nec reprimi potest.* (Jamb.) *Ingenio facile conciliante placens.* Ovid.
făcĭlis, *Łácny, Łágodny, Przyiázny Namowny, Uproßony 2.* Leicht zu thun. *Et faciles motus mens generosa capit.* Ovid.
facilis irasci, Gniewliwy.
făcĭlĭtas *Łácność, Łágodność, Łáskáwość Snádność Powolność, Skłonność.* Leichtigkeit Gütigkeit.
facĭlitas multa mala docet, *sub Psuię 2.*
făcĭnŏrōsus, *Niecnotliwy.* gottloß.
făcĭnus, *Niecnotá, Grzech wielki, Dźieło, Spráwá 2.*

wá 2. Eine That. *Te per meorum facinorum laudem precor.* Jamb. *syn.* ăctĭo, ŏpus, factum *vel* scĕlus, crīmen, flāgĭtĭum. *epith:* ēgrĕgĭum, īnsĭgne, gĕnĕrōsum, præclārum, mălum, ātrox, obscœnum, hŏrrĕndum. *phr.* Trīste părat făcĭnus, tăcĭtāque ēxæstŭat īra. Sed quō nĕfāndum făcĭnus ādmīssum lŏco est? *v. Scelus.*

Făcĭo, *Czynię 1. 5. Robię 2. Zrobić co. Spráwuię 1. 2. 10. Czynię się 2. Dokázuię. Dopuszczam się. Nábáwiam. iestem tym, Báw ę się 1. Onáczę. Ofiáruię. Biię bydło, Biię rzeź, żywię się czym, Powolny iestem wáżę sobie.* Thun/ machen.-- *Nucibus facimus quæcunque relictis.* L. *syn.* ēffĭcĭo, cōnfĭcĭo, ēxĕquor, ăgo, perăgo, mōlĭor, ŏpĕror, pătro, pērpĕtro

facio agnas. *Ofiáruię.* opff ren. (muntern.

facio animum, *Pokrzepiam Sérca dodáię.* auff-

facio are arefacio. Suszę. trucknen.

facio beneficii mei aliquid. *Przywłaszcza sobie*

facio cædem. *Zábiiam.* tödten.

facio caput. *Wyrastam, Składa się, Wiąże się.*

facio caulem. *Wyrástam. Facio Cymam idem.*

facio cautum. *Przestrzegam.* warnen.

facio certiorem, certum. *Oznaymuię.* etwas hinterbringen.

facio citari. *Káżę przywieść.* zu Gericht laden

facio conspirationem. *Spiknąć się, Facio factionem idem.* (ben.

facio copiam. *Dozwálam Przystęp dáię.* erlau

facio corpus. *Tyię.* feist werden.

facio currere. *Przymuszam.* zwingen.

facio facultatem. *Dozwalam.* erlauben

facio fallaciam. *Sztuki zážyć.* suchen zu betrie-

facio famam. *Sławię.* hoch rühmen. (gen.

facio fetum. *Płodzę Wydáię.* gebären.

facio fidem. *Dowodzę.*

facio finem. *Przestáię Dokonywam.* endigen.

facio fucum. *Oszukiwam Mamię.* einen verblenden/ betriegen.

facio gradum. *Postępuię.* weiter gehen.

facio gratiam. *Dozwalam, Wypuszczam, Wyzwalam.* erlauben.

facio jacturam. *Utracam.* verlieren.

facio intercapedinem, intermissionem. *Prze-*

facio iter. *Toruię, Jadę, Idę.* (*stáię.*

facio viam *idem.* reysen.

facio judicium. *Rozsądzam.*

facio jus. *Dozwalam.* erlauben/ vergönnen.

facio lacunam *Nálewam.*

facio literas. *Piszę* schreiben.

facio lucrum. *Zyskuię.* gewinnen.

facio ludos *Stroię igrzyská, Szydzę z kogo.* verlachen/ außspotten/ ein spiel machen.

facio manum. *Zbieram Zołnierza.*

facio me gloriosum, magnum. *Stáwiam się Zmyślam, Kokoszę się.*

facio mei copiam, potestatem. *Nádáię się, Przystęp dáię.* zu sich lassen.

facio me intimum. *W kradam się waffekt.* die Gewogenheit eines gewinnen

facio meliorem aliquem alicui. *Zálecam.*

facio meum. *Biorę ná się.* (*zyię.*

facio mihi, *vel* animo meo volupe. *Roskosznie*

facio missum. *Dáię pokoy.*

facio modum. *Przestáię Dokonywam.* nachlassen

facio motus. *Mieszam rzeczy.* eine Bewegung machen.

facio naufragium. *Utracam.* verlieren.

facio negotium. *Zádáię trudność.* Beschwerligkeit machen.

facio nomen alicui. *Sławię.* rühmen.

facio operæ pretium alicui. *Zyskuię, Wysługuię*

facio palam. *Wyiawiam.* außbreiten/ offenbar

facio par. *Zrownáć.* gleich machen. (machen.

facio partes, particulas. *Dzielę.* theilen.

facio periculum. *Doświadczam.* versuchen.

facio piraticam, prædas. *Rozbiiam.* berauben.

facio planum. *Dowodzę.* erklären.

facio plurimi. *Ważę sobie.* hoch schätzen.

facio potestatem. *Dáię ná wolą, Dozwalam, Przystęp dáię.* erlauben.

facio pretium. *Szacuię.* schätzen. (weyhen.

facio profanum profestum. *Sprofánowáć.* ent-

facio profectum progres: *Postępuię.* fortfahren

facio quæstum, rem. *Zyskuię.* gewinnen.

facio reliquum. *Dáię pokoy.*

facio rem Divinam. *Ofiáruię, Mszę mieć.* opfferen/ die h. Meß halten. *Facio Sacrum idem.*

facio reum. *Winuię.* verklagen.

facio scripturam. *Pisarzem iestem.* schreiben.

Facio

Facio sermonem. *Mowię.* sagen.
facio silvam. *Wyrastam.* außwachsen.
facio sobolem. *Płodzę.* gebären.
facio spatia. *Przechadzam się.* (dienen.
facio stipendia. *Służę, Wysługuię się.* umb Lohn
facio summam cogitationem. *Rezolwowáć się.*
facio sumptum. *Wydáię.* außgeben.
facio technam. *Sztuki zázyć.* suchen zu betrie=
facio telam. *Tkę.* wäben. (gen.
facio turbas. *Mieszam rzeczy.* Bewegung ma=
facio verba. *Mowię.* sagen. (chen.
facit ut alias res. *Táki on iest.*
facio eleganter redundat sub Czynię.
facionatus terminus B. sub Pozwánie.
facit *Zgodźi się.*
facit ad *Pomaga co, Przynalezy, Podobam się.*
facitergium B. sub Ręcznik.
facitur pro fit Negid: Noni: priscum.
factio, *Rozrożnienie, Sektá Stroná Bunt 1. Czynienie, Powinowáctwo 4. Pánowánie Bogáctwá Zacność, Przyiáćielstwo, Dźiáłánie Towárzystwo 2.* das machen/thun. *Item.* Auffruhr.
factionarius sub Stroná 2.
Factiosus, *Spráwny, Rodowity, Buntownik, Buntowny Kortezyan 2. Możny.*
Factitium nomen, Priscian, quod à proprietate soni per imitationem factum est. Ficticium. Io Ursin. ut Tintinabulum, Taratantara. Stridor, murmur.
factitius, *Robiony 2. Przypráwny, Przypisany.*
factito, *Czyniam, Báwię się.* embsig machen.
facto as. Czynię 1.
facto *vel* Factis, *Rzeczą sámą.* (*sub Spráwcá.*
factor, *Folwárkowy 2. Pilarz, & sub Podawáiąc &*
factor cerevisiæ, *Piwowar.* ein Bierbrauer.
factor olei. *Oleynik.*
factorium Robienie iedno.
factu difficile, *Trudno.* beschwärlich.
factum, *Uczynek, Sprawá 2. Robienie 3. Pieczywo, Kázus, Ták iest.*
factum do, *Spráwuię 1.*, machen.
factum est: Quid factum est de *sub* Podźiewam
factum est mihi, melius. Wzmagam.
Factum malè Zle Sobie postąpił.
Factum puta. Bárdzo dobrze.
Factura, *Robienie Robotá 1.*

Factura, *corporis, Ksztalt.*
facturio, *sub Zápuszczam się.*
factus ti. *Robiony 1.* gemacht.
factus, us. *Robienie 3. Budowánie 1.* Pieczywo.
facul, *Łácno.* Facula, *Pochodniá.*
facultas, Zdolność, *Przemożenie Łácność. Moc, Snádność. Wolność 1. Dozwolenie, Dostátek 1. Powod 1. Náuká 1.* Macht/Gewalt.
facultas dicendi, *Wymowá.* Wolredenheit.
Cujus Aristæo quoniam est ablata facultas. V.
Facultas est mihi. Mogę.
facultates, *Máiętność.*
facundè Facundissimè, *Wymownie.*
facundia, *Wymowá.* Wolredenheit. *Nec facundia deseret hunc, nec lucidus ordo.* H. *v. Eloquentia.*
Facundia canina homo. Zwány.
facundus, Facundiosus. Wymowny. wolberedt.
Non formosus erat, sed erat facundus Ulysses. O. *v. Eloquens.*
facunditas, Wymowá Wolredenheit. (*quens.*
fæcarius, *Drożdżowy.*
fæculentus, fæcatus, fæcinius, fæcinus. *Mątny Drożdżysty.* voll Heffen. *Et fæculentos gurgites horrescere.* (Jamb. *syn.* Cœnosus *vel* crassus.
Fecialis lege Fecialis.
fæcula, *Sok winny.* Fæculentia, *Plugástwo.*
Fæcutinæ. Smrodliwe mieysce. Corripit u Renat. contra Analogiam.
fæx, *Drożdże, Fuz, Smrod 3. Cháłástrá 2.* Heffen/Drusen. -- *Ego fæcem primus & hales.* Hor. *syn.* sedimen, sedimentum, cænum. *epith:* Liquida, virosa, crassa, lenta fœtida.
fæx urbis. *Pospolstwo.* das gemeine Volck.
fafæ, *Pfá.* Fagea glans, *Bukiew.*
fageus, fagineus faginus. *Bukowy.* büchin.
fagina arbor, faginea sylva. *Bukowiná.* Büch=
fagopyrum, Tátárká. (wald.
fagus, *Buk, & sub Dąb.* Ein Büchbaum. *Fagus, & Arcadio pinus amata Deo.* Prop. *epith:* Patula, ardua, excelsa, alta, umbrosa, frondosa densa. *phr.* Late ramos, annosaque brachia pandens, umbrosa cacumina fagi. Rugoso cortice fagus. Patulæ recubans sub tegmine fagi.
Fala, *Zdrádá, Sztuká 5. Basztá 3.*
Falarica, *Poćisk 2. Włoczniá 1. Glewiiá, Belt, Podpały woienne.* ein dicker Pfeil.
falcarius, *Kośiarz.* der mit Sichel schneidet.
et sub Száblá.

Falcātus, *Kośisty 2.* Krumb wie ein Sichel. *Lævas curva tegit falcati cominus enses.* V.
falcātus currus, falcatæ quadrigæ. *Woż woienny.*
falcĭcŭla, *śiekacz ogrodniczy.*
falcĭfer, *Kośiarz, Kośisty, & sub woż woienny.*
falco, as. *Kosżę.* mit einem Sichel abschneiden
falco, *onis Sokoł, Pázurowáty.* ein Falck. *epith.* vŏrax ātrox, crŭēntus. *phr.* Pēnnis & cūrvis ūngvĭbus ācer. Sūblīme vŏlans tĕnŭem sĕcat āĕra falco. *v. Accipiter.*
falco arborarius, *Kobus.*
falcŭla, *Kosieczka, śierp.*
fālĕre, *is. hoc Podstáwek 3. Támá*
fălernum, *Muszkátelá wino.* Falerner-Wein. *Malueris, quam si musta Falerna bibas.* Mart. (*Vinum generosissimum, ex agro Falerno in Campania Italiæ.*) *syn.* Vīnum. *epith.* Fūmōsum, īndŏmĭtum, vĕtŭlum ācre mŏrdax, mŏlle campanum. *phr.* Lūdĕre fūmōsum pŭĕro ūndēnte falernum. Cāmpāni mōllĭssĭma vīna fălĕrni. *v. Vinum.*
fălĭscæ clathratæ, *Drábiná 3.*
fallăcia, falla *Zdrádá, Sztuká 5.* Betrug/Schalckheit. *Verum ubi nulla fugam reperit fallacia victus.* V. *syn.* Dŏlus, fraus, āstus, āstūtĭa, callĭdĭtas, vafrĭtĭes, īnsĭdiæ. *epith:* īnĭqua, mălă, mĕndax, mălĭgna, pērfĭda, scĕlĕrāta, īmprŏba, tēcta. *phr.* Fraus mēndāci tēcta cŏlōre. Cōnfĭcta, dŏlo mēndācĭa tūrpi. *v. Dolus.*
fallaciam facere, intendere. *Sztuki záżyć.* einen suchen zu betriegen.
fallācĭes, *Oszukánie.* Betrug.
fallacilŏquentia *Fáłsz, Nieszczerość.*
fallaciōsus fallificus, Zdrádliwy.
fallaciter, *Zdrádliwie, Chytro, Fałszywie.* Betrüglich. *Quaque vocant animæ fallaciter Omnia transit.* Ovid.
fallax. *Omylny.* Betrüglich/treuloß. *Nec fraus te incolumem fallaci perforat anno.* V. *syn.* Mēndax, dŏlōsus pērfĭdus. *phr.* Vir pēctŏre fĭcto. Dŏlis īnstrūctus & ārte pĕlasga. Qui dīrum nĕfas in pēctŏre vērsat. Blānda quĭdem vultu, sed fūcātis gĕnis & āmĭcta dŏlōsīs īllĕcĕbris. *v. Decipio.*
fallo as. *Zwłaczam 2.*
fallo is. *Omylam kogo, Oszukiwam, Zdradzam, Záwodzę kogo, Zwłaczam 2. Uchodzę 3. 4. Potykam się 1. Chybiá co, Táię się.* Betriegen. *At regina dolos, qui fallere possit amantem?* V. *syn.* Dēcĭpĭo, fraŭdo, dēlūdo, ēlūdo. *phr.* Dŏlis, āstu căpĕre, căptāre, dĕcĭpĕre. Fāllĕre dŏlo. Fraudem āstūto pēctŏre vērso. Nŏvās ārtes, nŏva pēctŏre vērsat cōnsĭlĭa. Do vērba, īnsĭdĭas mĕdĭtor īlla dŏlos dīrumq; nĕfas in pēctŏre vērsat. Heu quĭbus īnsĭdĭis, qua mē cīrcūmdĕdit ārte. *v. Decipio.*
fallo horas, tempo. Trawię czas. die Zeit unnüz zubringen.
fallo morbum. *Ulżywam.*
fallor, *Omylam się.* fehlen.
fallor memoria. Zápámiętywam się. vergessen.
fallor sermonis. *Niedostysżę,*
fallor visu. Niedowidzę.
falsarius, *Fałszerz 2.* ein Fälscher.
falsè falsò. *Fałszywy.* falsch.
falsidicus falsilŏquus falsus a um. *Kłamcá fałszywy.* Ein Lügner. *Falsidicus confidensque, quid tum postea.* Jamb.
falsiturus, *Krzywoprzyśiężcá.*
falsimōnium falsitus falsum. *Fałsz.*
falsipārens, Bękárt, der für eines Manns Kind wird gehalten/und eines andren Sohn ist
falso as. *Fałszuię.* fälschen. *Invidia est, falso plurima vulgus amat.* Tib. *syn.* Falsè.
falx. *śierp Kosá.* Ein Sichel/Sense. *Vomeris huc & falcis honos, huc omnis aratri.* V. *syn.* Cūrva prŏcūrva, ōbtūsa, ăcūta ădūnca, fērrĕa, dūra æstĭva pānda, rĕpānda, phœnĭcĕa, lōnga mŏrdax, cāmpēstris. *phr.* Fālce mĕto, sĕco. Mātūris fālcem sūppōnit ărīstis. Cĕres fālce rĕsēcta cădit. Mēssem prōstĕrnĕre fālce. Mĕssĭbus æstīvæ dĕtondent Gārgāra fālces. Jam fālce rĕcūrva ūltĭma rūra mĕtunt. Mātūræque hābĭlem sĕgĕti sūppōnĕre fālcem.
falx putatoria, vinitoria *śiekácz ogrodniczy.* ein Rebmesser.
Fāma fāmella, *Sławá, Wieść Niesławá.* Ein Geschrey, Gericht. -- *Magnas it fama per urbes.* V. *syn.* Rūmor, mūrmur sĕrmo. *epith:* Nūntĭa, pĕnnata, vŏlĭtans, mĕndax, īncērta sūpērstes mĕmor, pĕrēnnis, mălĭgna; prænūntĭa, vīvax cĕler, vērbōsa, pŏtens, sūbĭta. *phr.* Rērum prænūntĭa fāma. Tam facti prāvīque tĕnax, quam nūntĭa vērī. Vŏlĭtans per rēgna, per ūrbes. Văcŭas īmplens sērmōnĭbus auras. Māgnārum nūntĭa rērum, īncertæ mūrmŭra fāmæ. Fāma mălum, quo nōn vēlōcĭus ūllum mŏbĭlĭtāte vĭget, vīrēsque ācquīrit ĕūndo. Nūntĭa fāma rŭit, pŏpŭlīque āllābĭtur aures. Fāma lŏquax, quæ vēris āddĕre fālsa Gaūdet, & ē mĭnĭmo sua per mēndācĭa crē-

dācĭa crēſcit ad nōs vīx tĕnŭis fāmæ pērlābĭtur aura īntĕrĕa păvĭdam vŏlĭtans pēnnāta per ŭrbem. Nūntĭa fāma rŭit. Fāmāmque fŏvēmus ĭnānem. Hīnc tōtam īnfēlix vūlgātur fāma per ūrbem & jam fāma vŏlans tānti prænūncĭa lŭctus, ēvāndrum ēvandrīque dŏmos & mœnĭa cŏmplet. Fāma frĕquens tōtum cīrcūmvŏlāt ōrbem. *v. Rumor.*

fāma adverſa. *Nieſławá* Vnehr/verleumbdung.

fama celebrat, crebreſcit, fert, vulgavit obtinet. Wieść ieſt, Powiádáią. man ſpricht.

fama in vulgus eſt peſſima. Zle onim mowią. es wird übel von ihm geſprochen.

famam alicujus lacero, ſaucio. Oſławiam kogo. einen verleumbden.

fame confectus. Głodny. hungerig.

fame conficior. Mrę głod. hungeren.

fame integra. Náczczo.

fame laboro, urgeor. Łáknę. hungeren.

fămēlicus fămēlĭcōſus. *Głodny Suchy* Hungerig/außgehungert. *Nocte boves acri, laſſoque famelica collo.* Juv. *phr.* Nīl hăbēt & lēnte dēpĕrit īlle fāme răbĭdā trĭa guttŭra, pāndens īmpactus ceu plēna lĕō per ŏvīlĭa tūrbans (Suādet ĕnim vēſāna fāmes) māndītque trăhītque. Mīlle pĕcus, īllos lōngā dŏmant ĭnŏpi jējūnĭa vīctu. Jāmque fāme patrias āltīque vŏrāgĭne vēntris āttĕnŭārat ŏpes, ſed ĭnāttĕnŭāta mănēbat. Tum quŏque dīra fames, īmplācātæque vīgēbat Flamma gŭlæ tandem dĕmiſſo in vīſcĕra cēnſu, Fīlĭa rēſtābat nōn īllo dīgna părēnte. Præbēbatque ăvĭdo nōn jūſsā ălīmēnta părēnti. Vīs tămen īlla mĭli pōſtquam cōnſūmpsērat ōmnem Mătĕrĭam, dĕdĕrātque grāvi nŏva pābŭla mōrbo, īpſe sŭos ārtus lăcĕro dīvellĕre mōrſu Cæpit, & īnfēlix mĭnŭēndo cōrpus alēbat

Famella Sławá

Famen, n. Paul. Diacon. pro ſermone.

fămeo fămeſco. *Łáknę.* hungeren.

fămes, *Głod.* Hunger. *Et metus & male ſuada fames, & turpis egeſtas.* V. *ſyn.* ēsŭrĭes. *epith.* Răbĭda, mălĕſuāda, īnſāna, ſæva, mĭsĕra, jējūna, ſtĭmŭlans dūra, ĭnops, ātra, crūdēlis, ūrgens vŏrax ăcērba īmpōrtūna, āſpĕra, ægra, prædūra ăvĭda, pāllĭda jējūnans, languĭda, fŭrĭbūnda vĭŏlēnta, dīra, ĭners, impătĭens, quĕrŭla, vĭgil, īnſōmnis, īrrĕquĭēta, grăvis, rĕdux rĕdĭviua. *phr.* ārdor ĕdēndi. Trīsti mŏrĭēntĭa tōrpent. Mēmbra fāme. Cōllēcta fătīgat ĕdēndi ex lōngo răbĭes. Tum quŏque dīra fămes īmplăcātæque vĭgēbat Flāmma gŭlæ. Fūrit ărdor ĕdēndi, Tūrpi lūrĭda vūltu īmpōrtūna fămes: in ſtĕrĭli jējūna fāmes pāllōrque trĕmōrque Sēde hăbĭtant Suādet, ŭrget vēſāna fāmes. Mōrtis ălūmna fāmes. Răbĭes īmprŏba vēntris Mălēſvāda fāmes, & tūrpis ĕgēſtas. Frāctus mōrbōque fāmēque. Pāllĭda ſēmper ōra fāme Cŏgēbat văcŭi vēntris fŭror hōſtĭbus īpſis Pāllōrem ac măcĭem. Cĭbōrum āmbĭtĭōſa fămes. Cum te, nate, īgnōta ad līttŏra vēctum ăccĭſis coget dăpĭbus cōnſūmĕre mēnſas. *vel Famelicus.*

fāmĭger *famigĕrātor. Nowiniarz.* der neue zeitung trägt

famigerabilis famigeratꝰ. Sławny,

famigeratio. Sławienie.

fămĭlia, *Czeladź Dom 2. 3. Máiętność Dźiedźictwo, Sekta.* Haußgeſind, Geſchlecht. *Pater familiæ verus eſt Quirinalis.* Scaz. M. *ſyn.* āgnātio, cōgnātĭo, ſtīrps gĕnus.

Familiam duco. Przodkuię, & ſub Przednia rzecz.

Famĭliārĭca ſella. *Prywet.*

Fămĭliāricus familiarium. *Czeládny.*

fămĭlĭāris, *ſubſt. Domownik, Towárzyſz 1.* Haußgenoß/ ein gemeiner Freund. *Ego par ſum familiaris, ex hac familia.* (Jamb.)

Famĭlĭāris, *adject: Poſpolity 3. 4. Zwyczáyny, Znáiomy, Towárzyſki, Goſpodárſki 1.* was zum Haußgeſind gehört. (ſchafft.

familiarĭtas, *Towárzyſtwo 1.* geheime Freundſchafft.

Familiarĭter, *Poorzyiáćielſku Poznáiomu Beſpiecznie*

Fāmĭno ſub Mow.

Familias filius, familias filia. Goſpodárſki.

fāmōſum carmen, epigramma, ſcriptum. *Páſkwil.* ſchrifftliche Verleumbdung.

Fāmōſus *Sławny, Nieſławny, Niepoczćiwy, Bezecny, Oſławiáiący, Uſczypliwy.* berühmt. *Item.* Verleumbder. *Nec ſponſæ laqueum famoſo carmine nectit.* Ho. *ſyn.* īnsīgnis, præclārus fāma sŭper æthĕra nōtus, *vel* tūrpis īnfāmis. (eſſet. L.

Fāmul, Sługá 1. Oſſa dedit terræ proin ac famul infimus

fămŭla, *Służebnica.* Dienſtmagd *Famulabus, ut filiabus, rectè. Famulanter, Pokornie.*

famulare, *Służebnicze.*

fămŭlaris, *Czeladny, & Służbiſty, Służebny, Domowy, Służebniczy.* Dienſtbar. *Famularis retinet errantem manus.* (Jamb.) S.

famularis turba *Pacholſtwo,*

fămŭlātus us. famulātio, famuletium. *Orſak al: Słu-*

al: Służbá. Ein Dienst. *Damnatos cohibent ergastula quos famulatu.* Pr.
fămŭlĭtium, *idem & Czeládź Pácholstwo.* ein Hauffen Dienstleute.
famulitas, Niewolá.
fămŭlor, *Służę 1.* Dienen. *Et studiis celebrare bonis, famulemur ut illi.* Ar.
fămŭlus, *subst: Sługá 1. Czeládnik.* Knecht/ Diener. *Cæsareum famulo vertice ferre pedē.* Ovid. *syn.* Mĭnĭster sĕrvus puer. *epith.* Prōmptus cĕlĕr fĭdus, fuccīnctus gnavus, fŏlers, săgax fĭdēlis. *v. Servus.*
fămŭlus *adject:* Postußny, & *sub Służáły.*
fănātĭcus, *Nátchniony, Szálony 2. Kośćielny, Piorunem uderzony, Opętał go czart.* unsinnig/ besessen von einem Geist. *Et crine senex fanaticus albo.* Juv. (*stychany.*
Fando audivi. Wyrozumiewam. Fando inauditus Nie-
Fāndum, *Słusz.* Fandus, *Sprawiedliwy.* (*plicá.*
fāno, as. Poświącam 1. heiligen. *Fānŭlum, Ká-*
fānum, *Bałwochwalnia, Kośćioł 2.* Eine Kirch. *Agros atque lares proprios, habitandaque Fana.* H. *syn.* Tĕmplum, dēlūbrum. *epith.* Săcrum, vĕtūstum, āntīquum. *v. Templum.*
Fār, *ris. n. Zboże 1.2. Zyto, Mąká.* Allerley Korn *Far erat, & puri lucida mica salis.* Ovid.
far adoreum, *Zyto.* far caninum, *Ospá.*
far hordei, *Krupá.* (Wurst.
farcīmen, *Kißká nádźiewána, Kiełbasa.* eine
farcĭo, *Nádźiewám, Nátykam.* außstopffen.
Farctilis, idem Fartilis, Farctor, idem Fartor.
Farctum. Farctus *idem Fartus.*
Farfăra major, B. sub Lepieżnik żiele.
Farfaria, Bukwicá.
Farfĕrum Farfugium, *Kniat.*
fāri, *sub Mowię 1. & przepowiádam.* reden.-- *dictisq; ita fatur amicis.* Virg.
fărīna farinŭla. *Mąká.* Meel. *Nam quæ pulvereæ fuerint confusa farinæ.* Ovid. *epith.* Trĭtīcĕa ădŏrĕa, pūltĭfĭca cāndĭda lĕvis āttrita.
Farina conspersa subacta, *Ciásto 3.*
farinæ tritici flos, *Mąká pßeniczna 1.* Weitzen (meel.
fărīnācea, *orum Ciásto 3.*
fărinaceus, *Mączny 2.*
fărīnārium, *Mączne schowánie.* ein Ort Meel auffzuhalten. *sub Mączny.*
farinarius, farinulentus, *Mączny 1.*

fărio *onis Pstrąg. Farnus Dąb.*
Fariolus priscè, pro hariolus, Scaurus.
fărrāceus, *Mączny 2. Zbożowy 2.*
fărrāgĭnarium, *Mieszanká 2.*
fărrāgo, *idem & Mießanina żyto.* Ein gemischt Futter von allerhand Getörn für das Vieh. *Tum demum crassa magnum farragine corpus.* Virg.
farrānum, *Kniat.* farrārium, *Szpichlerz.* Ein Speicher.
farrārĭus, farrearius farreus, *żytny zbożowy 2. Mączny.* farratum, *Kászá 1.*
fārrātus, *Kászány.*
fārrĕātĭo, *sub ślub małżeński.*
farreum, *Gumno. Stodołá, Kołacz, Rynká Brytfanna.* ein Kuchen von Weitzen.
farrĭcŭlum sub kwas 2. (stopffung.
farfūra fartīle is. fartura, *Nádźiewánie.* außfarta *orum* fartilia, *ium. Nádźiewánego co.* etwas außgestopfftes.
Farta salsicia sub Kiełbasá. Fartĭcŭlum ibidem. (*dá.*
fartīlis, *Karmny.* füllig fartim, *Nátkáno, Gromá-*
fartor, *Nádźiewácz, Kiełbáśnik, Miánowniczy.*
fartum, *Nadźienie Nádźiewánego co, & sub Kármny & Siekániná.* (gefüllet.
fartus, *Nádźiany Nátkány Pełno gdźie czego.*
Fās, *Słusz.* Recht/ billich. *Fas & jura ferunt, rivos deducere nulla.* V. *syn.* Jūs æquum lĭcĭtum, jūstĭtĭa, æquitas.
fas est, *Goźi mi się.* es ist billich.
fascĕātim, *Wiązánkámi.*
fasces, *hi. Laská ceklarska, Urząd 1. Wspániáłość.* ein Zeichen der Obrigkeit, Ehr Ampt.
Fāscĭa *Przepáská 1.2. Bindá Chustká 2. Strefa Obwiąsło Zwierzyniec 2. Kray.* ein Bändlein, Windelein. *epith:* Tĕnŭis grăcĭlis, sĭnŭosa, mōllis, pūrpŭrĕa, pĕndens pĕndŭla.
fascĭa lecti, *Pas łoskowy.* Bettband.
fāscĭæ, *hæ. Pieluchá.* Windelein. fascĭātĭo, *Powićie 1.* Bindung mit Bänden.
fasciātus *Przepásány.* Verbunden mit Bändlein
fāscĭcŭlus, *Wiązanká, Garść 2. Rowniánká & sub Kiść 1.* Ein Büschlein. *Fasciculum portes librorum, ut rusticus agnum.* Ho.
fascĭnans, fascĭnātor. *Urzekácz.* ein Zauberer.

Fascĭnātio, fascinum, fascinꝯ. *Urok, Urzekánie*
fascĭno, *Urzekam.* Verzauberen. *Nescio, quis teneros oculus mihi fascinat agnos.* V.
făstĭo, as Powiiam dźiećię, záwiiam. mit Bän=
fascĭŏla. *Podwiązká bindá 1* (den verbinden
fascis, *Wiązanká Ciężar 1.* ein Gebund Ruthen
făsēlinus, *Bobowy.* Făseŏlus *Bob 2.*
fĕsēlus, fasellus. *m. f. Łodz.* ein Gattung schnell fahrendSchiffs. *Et circūpictis vehitur sua rura* (*faselis.* V.
fasti, *bi Kálendárz.* Kalender.
Fastidienter, Fastidiliter. Cklíwie, Tesklíwie.
Fāstīdio. *Brzydzę się, Mierzę się czym. ckliwo mi. Nie rad co czynię Niechcę mi się nic, Gárdzę. Czwarzę się Przekwintuię.* Vnwill. haben abscheu haben *Invenies alium, si te hic fastidit Alexis.* V. *syn.* ăbhōrreo, āversor, rĕfŭgio contĕmno, āspernor. *v. Contemno & Aspernor.*
făstīdiose. *Cklíwie, Tesklíwie, Niechętnie nie pilnie Ostro 2.* verdrüßlich.
Făstīdiōsus *Cklíwy, Nieuczynny, Niedogodny, Nieochotny, Tesklíwy, Gárdzący, Reskoszny 2. Łakotliwy, Prze'wintarz.* Verschmacht / verdrüßlich. *Fastidiosa tristis ægrimonia.* (Jamb.) Ho.
făstīdĭum, *Brzydkość, Tesknicá, Ckliwość, Przekwintowánie, Wzgárda 1. Mierźiączká.* Verdruß / Eckel / Ab'cheu. *Matri longa decem tulerint fastidia menses.* V. *syn.* Tædĭum nausĕa contĕmptꝯ. *epith.* Lĕntum, difficĭle, mōrōsum, lŏngum.
făstīgātio, Fāstīgĭātio, Kończátość.
fastigiātus, *Kończáty 1. Szpiczásty.*
făstīgio, as. Wierzch czynię zákończam. auff=wertz außspitzen.
Făstīgium *Wierzch 1. Szczyt, Szpicá w budowániu Kátásalk, Kończátość, Kropká pi arskä, Stan, Koniec, Przodek 2. Głębokość, Domu przedniá ściáná.* ein Spitz Gipffel. *Et summa sequar fastigia rerū.* V. *syn.* Cūlmen, vĕrtex, āpex, căcūmen. *epith.* sŭmmum āltum cēlsum, ēxcĕlsum. *v. Cacumen.*
făstīgo, as. Zákończam, Wierzch czynię. auff=wertz außspitzen.
fastosus, fastūosus. *Pyszny.* voll Stoltzheit. *Ad nocturna jacet fastosæ limina mœchæ.* Ma. *syn.* Sŭpērbus, făstu tŭmens tŭmĭdus.
Făstus, *ti. Prawny 2. Sądowny, Dźień sądowy.*
Făstus, *us. Postáwá, Pychá, Kálendárz, Pogárdzánie.* Stoltzheit / Vbermuth. *Tu quoque qui pleno fastus assumis amore.* Prop. *syn.* Sŭpērbĭa, āmbĭtĭo *epith:* īnānis, sŭpērbus tumens vēntōsus tŭrgĭdꝯ ēlātus. *phr.* Lāxet tĕrrĭbĭles mājĕstas rēgĭa fastus, ĭlle trŭces făstus vĭŏlēntaque pēctŏra lēnit. Turgĭda vēntōsus pēctŏra făstus ăgit.
Fatale est illi. Być mu.
Fātālis *Niepochybny, Zrządzony od Bogá, Gwałtowny, Wieszczy, Smiertelny 2. Záwity rok.* von Gott beschlossen. *Quod si fatales, jam nunc explevimus annos.* T.
fātālĭter, *Niepochybnie, Koniecznie, Zápewne.* Durch Gottes Rathschluß. *Ut solers Orator ait, fataliter urbem.* P.
Fatantur a fator. Wiele mowią.
Fatatum est illi. Być mu.
fătēor, *Wyznáwam, Przyznáwam, Spowiádam się 2.* Bekennen. *Ipse fatebatur, sed reddere posse negabat.* V. *syn.* Cōnfĭtĕor non nĕgo cōncēdo.
Fāthisco idem Fatisco.
fătīdĭcus, *fătĭcānus, fătĭcĭnus. Prorok, Wrożek.* Wahrsager. *Vatis fatidicæ cecinit, quæ prima* (*futuros.* V.
Fātĭdĭca anus. Wrożká 1.
fatĭfer, Smiertelny. Tödtlich. *Fatiferumq; ensem loricam ex ære rigentem.* V.
fătīgātio, *Sprácowánie.* Müdigkeit.
fătīgātus, *Sprácowany.* Müd / abgematt. *Ite fatigatas ubi Dædalus exuit alas.* Juv.
fătīgo. *Przynálegā, Morduię 1. & sub Pogániam.* Müd machen *Terga fatigamus hasta ne tarda senectus.* Virg. *syn.* Lāsso, *vel* ūrgĕo, premo.
fătīgor. *Morduię się.* *fătĭlŏqua, Prorokini.*
fătim, Dość 1. genugsam
fătīsco, *Rozstępuię się, Rysuię się, Pádam się, Puszczam ultimum Ustáie, Zgrzybieć, Wyradza się.* sich von einander thun. *Ne pulvere victa fatiscat.* V.
fatīscor, *Przestáię 1. Puszczam ultimum.*
fător aris. Wiele mowię. viel reden.
Fatuarius, Nátchniony. Fătŭellus, Latáwiec.
fătŭĭtas, Głupstwo. Thorheit.
Fātum, *Bieg 2. 3. Kondycya 2. Nieszczęśćie Smierć 1. Wyrok 2 & sub Boskie zrządzenie.* Schickung Gottes, *Item.* der Todt. *Concordes stabili fatorum numine Parcæ.* V. *syn.* Sōrs fŏrtūna *vel* mōrs fūnus, lēthum. *epith.* inēlūctābĭle īncertum, mĭsērabĭle, trĭste, sŏllĭcĭtum, dēflēndum mĭnĭtans īmmōtum, mālīgnum, pērnĭcĭōsum, lāmēntābĭle, terri-

le, tērrĭbĭle, fērrĕum fūnĕreum amārum, īmmō bĭle īmmāne ſydĕrĕum īnſtāns. *phr.* Fātālis lēx. Nūlli mūtābĭle fatum. Fāti ætērnus ōrdo. Fātōrum fērrĕus ōrdo Divûm dēcrēta, īmmōtæ cœli lēges ātque āſpĕra fāta. Nūlla prece mōbĭlis ōrdo. Parcārum fērrĕa fāta. Trĭum dēcrēta sŏrōrum. Fāta vŏlēntem dūcunt nŏlēntemque trăhunt, īmmōbĭlis ōbſtat cauſārum sĕrĭes & ĭnēlūctabĭlis ōrdo. Dēsĭne fata Dĕum flecti ſpērāre prĕcāndo. Sōrs ōmnía vērſat. Sic ĕrat in fatis. Trōjæ ſic fāta fĕrēbant. Sic vōlvĕre pārcas. Sīc fata Dĕum rēx ſōrtītur, vōlvitq; vĭces in vērtĭtur ōrdo, ōcculti mīrānda pŏtēntia fāti. Præcēps ăgit ōmnĭa fatum. Numĕro trĭa fāta fĕruntŭr. Fātis ăgĭtātus ĭnīquis. Sīc īmprŏba fāta fĕrēbant Sūnt qui ſȳdereis trĭbŭant hæc ōmnĭa fātis.

Fătŭor, *Głupieię, Nátchniony ieſtem.*

fătuus, *Głupi, Nieſmáczny, Latáwiec.* **Nărriſch.** *Id quod verboſis dicitur & fatuis.* Catull *ſyn.* Stūltus, ſtŏlĭdus, vēcōrs īnſānus. *v. Stultus.*

Fāuces, *hæ. Paſzczęká, Uſtá 1. Gardła uśćie, Oddechowá dźiurá, wąwoz, Niebeſpieczeńſtwo, Weśćie 1. Otchłań piekielna.* **Der Rachen/Schlund.** *Faucibus exſuperat gravis halitus inſpice ſedes.* P. *ſyn.* Jŭgŭlum gūttur, ōra. *epith.* ōbſcūræ, ăvĭdæ, āngūſtæ pătŭlæ.

Faucillo, as. ſub Dawię.

făvens, favitor. *Sprzyiázny.*

făventia, *æ. Mowá Zyczliwá, Sprzyiánie, Winſzowánie.* **Gunſt.**

faventia ora Mowa Zyczliwa.

Făveo, *Sprzyiam winſzuię, krzykam pochwalaiąc & ſub Radeo czynię.* **Günſtig ſeyn/ wol wöllen.** *Caſta fave Lucina: tuus jam regnat Apollo.* V. *ſyn.* āſpīro, ādſum. *phr.* Dā făcĭlem cūrſum ātque audācĭbus ānnŭe cæptis. Quĭſquis es ô făvĕas nōſtrīſque lăbōrĭbus ādſis ādſis ô pĕde Dīva sĕcūndo, ādſis ô plăcĭdūſquĕ jŭves Dexter ădes āſpīret prīmo fortūna lăbori. Noſtris bŏnus ānnŭe vōtis. Nōſtris āllābere vōtis. Dā mĭhî tē plăcĭdum, *vel* făcilem. Sis bŏnus, ô fēlīxque tŭīs. *v. Auxilior. Aſpiro.*

Faveo ore Milczę.

Faveus Favea, al. Favia. i. puer, puella, Scalig. en Plaut. Tibull. Juvenal. Gloſſ.

Făvi expreſſi *Woſzczyny.*

făvīlla, făvillaceus. *Perzyná.* **heiſſe Aſche.** -- *Rapidis ambuſta favillis.* Cl. *ſyn.* Scīntīlla, cĭnis. *epith* Cāndens, călēns fūmans, īncēnſa, tĕpida, īgnĕa, bĭbŭla ſpārſa, cāna vāna mōbĭlis, trĕmŭla, āltĭvŏla, crĕpĭtāns flāmmans. *phr.* Vŏlĭtans per nūbĭla ſumma Cōntĭnŭo volĭtant per ĭnāne făvīllæ. *v. Ignis.*

Făvīlla æris & cadmiæ. *Moſiężne odmioty.*

Favilla vivens, *Zarzewie.*

Faviſſœ *Pieczáry. (legit Favitor. Faviſſor. Apuleio, Coluio. Stevechio i. fautor. Lipſius*

faunorum ludibria, *Duſzenie nocne.*

Fāunus, *ſub Mieſzániec 2. Dźiki mąż, ſtráchy nocne.*

făvōnius, *Wiátr záchodni prawy, Bękart.* **Der Weſtwind.** *Primo reſtituent vere Favonii.* (Choriam.) H. *ſyn.* Zĕphȳrus. *epith:* Spīrāns, cāndĭdus tĕnŭis lĭquĭdus, lĕvis flōrĭfer, placĭdus, flōrĭdus. *phr.* Aūra făvōni tēmpĕrĭes. Sub ādvēntum ſpīrāntis lēne făvōni. Spīrat genĭtābĭlis aūra făvōni. *v. Zephyrus.*

făvor, *Chęć, Sprzyiánie, łáſká.* **Gunſt.** *Unica dct favor arbiter coronæ.* (Phal.) M. *ſyn.* Studĭum, grātia. *epith.* Dulcis, bĕnīgnus prōpēnſ9 sĕcūndus.

fàvōrabĭlis, *Sprzyiáżny, Záchowáły, Przyiemny, Fawory máiący.*

făvōrābilĭter, *Sprzyiáźnie, Przyięmnie.*

fauſtè, *Szczęśliwie. Fauſtĭtas;* Szczęśćie.

fauſtus, Szczęſny. **Glückſelig.** *ſyn.* Fēlix Fōrtūnātus, bĕātus. *vide Felix.*

Fāutor, fautrix. *Sprzyiązny 1. Fautor czyi, Przyiáciel 2.* **Ein Gönner.** *Hic ubi nequitiæ fautoribus & tumidus nil.* Juv. Făvēns, ſtŭdiōſus, prōtēctor, dēfēnſor ādjūtor, ămīcus.

Făvŭs, *Plaſtr, Suſz pſzczelny Poſacka, Ognipiota Kśiąſzki zbierálne.* **Honigroß/ Honigſeim.** *Mella favis, illi tiliæ atque uberrima pinus.* V. *ſyn.* Mel. *epith:* Prĕſſus mēllītus, sīcŭlus, ŏlens, ŏdōrātus, pīngvis, cælēſtis. *vide Mel.*

Faux, uſitatius plurale Fauces ſupra Fauce habet. O.

Fāx, *făcis. Pochodniá 1.3. Pobudká 1.5. Noc 1. Podſzczuwácz.* **Ein Fackel.** *Jamq; faces & ſaxa volant furor arma miniſtrat.* V. *ſyn.* Tæda lāmpas, lūx lūmen. *epith:* Fūmida fērvēns lūcĭda, flāmmĕa, īgnĭvŏma ſplendĭda fētĭda, flāmmea grāta, cælēſtis fūnĕrea. *phr.* Pīnĕa tæda. Flāmmĭfĕra pīnus indūcto cēratæ ſūlphŭre tædæ. Făcĭbus lūcet rădĭāntibus aula, flāmmĭfĕræq; ārdēnt pīnus ātro lūmĭne fūmāntes fīxit ſub pēctŏre tædas. Dēpēndēnt lȳchni lăquĕāribus āūrĕis īncēnſi & nōctem flammis fūnālĭa vīncūnt. Făces in tēcta fĕrēbānt.

fax noctis prima. Mierzch.

faxo, faxim, faxis. *Czynię.* **machen.**

Fêbri æſtuo, caleo, jactor, aduror. *Gorączkę mam.* **das Fieber haben.** & febrīctĭo, febrio febrito, *is. idem.*

fêbrīcula, *Gorączká mała.* **Ein klein Fieber.**

Febrīcŭ-

Febrĭcŭlōſus, febriens. *Gorączkę mátący.* der das Fieber hat. *Verum neſcio, quid febriculoſi.* (Phal.) C. *ſyn.* Febrem ăccēndēns, *vel* febrĭcĭtans.

febrilis, *Gorączkowy.* Das zum Fieber gehört.

fēbris, *Gorączká 1. 3. 4.* Das Fieber. *Cum furit atq; artus depaſcitur arida febris.* V. *ſyn.* Fēbrialis, æſtus ārdor ĭgnis. *epith:* ārĭda oculta anhēla mālīgna, mŏlēſta dīra ăcērba, īnſāna āmāra grăvis iners rĕcĭdīva vĭŏlēnta ſēgnis, fŭrens ăcūta, cōrrōdēns, dēpāſcens fŭrĭbūnda, sĭtibūnda tōrrēns, rĕcūrrēns lēnta rĕdĭvīva rĕdux, ădūrens, rĕnāſcēns, gĕlĭda, frīgĭda mūtābĭlis. *phr.* Cōrpŏris ārdor, ārĭda cōnvēllit fērvēns præcōrdia febris. Nōnnĕ vĭdes quāntos, febris rĕcĭdīva dŏlōres āffĕrat? īnſāna grăvĭter dum febre lābōrat: āret & ēxcūſſo tābēſcit līngva pălāto. Tūtāque cōmprēſſis faucĭbus ōrā tăcent. Febrĭbus ōbsĭdĕor vălĭdis, mōrtēmque prŏpīnquam ſūſpĭcor. *v. Febricito.*

febris acciſio horrida. Ograżká.

febris acuta, ardens, flagrans. Gorączká ćięſzká.

fēbris ephemerā. *Gorączká iednodzienna.* das tägliche Fieber.

febris intervallata, *Gorączká nieuſtáwna.*

febris periodica ſtata. *Gorączká iednoſtayna.*

febris quartana, quadrini circuitus, *Czwártaczká.* das viertägige Fieber.

febris quercera, querquera, frigida. *Zimnicá* das kalte Fieber. (*ſzny dźień.*

fēbrŭa, *orum.Oczyśćieniu ſłużącá rzecz, Zádu-*

februa feſta, Gromnice.

fēbruārius, *ſubſtant. Luty.* Der Hornung. *Brumales Janus Februarius atque December.* Auſ. *epith.* Brūmālis, fērālis plūvĭus, īmbrĭfer, nĭvōſus, brēvis frīgĭdus gĕlĭdus. *phr.* Mēnſis. Quī sĕquĭtur Jānum rĕlĭquis quŏq; mēnsĭbus īmpar.

Februarius *adject. Lutniowy,* & *ſub Oczyśćiam.*

fēbruo, *as. Oczyśćiam.*

Fēcĭālis, *ſubſt.* Poſeł 2. Herold. *Prima ſyllaba variat quantitatem, ibidem.*

feciālis, *adject: Heroldſki.*

fecilitra al. felicitra, ſub Nieſzczęśliwy.

fēcŭla, *Sok winny, Piękrzydło.*

fēcŭndē, *Zyzno.*

fēcŭnditas, *Płodność zyzność.* Fruchtbarkeit.

fēcundo, as. *Zyznem czynię.* fruchtbar machen *Fecundavit amor materno viſcera partu.* Prud.

fēcundus *Płodny, żyzny, Pożyteczny* fruchtbar *Atſi non fuerit tellus fecunda ſub ipſum.* Virg.

fēcūtīna arum. Smrodliwe mieyſce.

fedus ſub Koziel *2.*

Fel, *Żółć.* Die Gall. *Siue fel urſinum tepefactâ dilue lymphâ.* Seren. *epith:* atrum, vipĕrĕum mōrdax āmārum, vĭrĭde, vīrōſum, mālum, trīſte, (cærŭlĕum.

Fel terræ, *Centurzyia 2.*

Feles, is. idem Felis, is.

fēlīcĭtas, *Szczęśćie 1. 4. Powodzęnie, żyzność.* Glück/ Wolſtand. *O nulla longi temporis felicitas.* (Jam.) Sen. *ſyn.* Prōſpĕrĭtas. *phr.* Rēs sĕcūndæ, prōſpĕræ, Fōrtūna, prōſpĕra, sĕcūnda. *v. Felix.*

fēlīciter, *Szczęśliwie.* Glücklich. *Nam ſpirat tragicum ſatis & feliciter audit.* Ho. *ſyn.* Fōrtūnātē. bĕātē, fauſto. *phr.* Sĕcūndo ālĭtē. Dēxtro ālĭte ōmĭne dēxtro. Aūſpĭcĭo fauſto Dĭis Aūſpĭcĭbus. Aūſpĭce Chrīſto.

fēlis, is. *Kot,* Ein Katz. *Fele ſoror Phœbi, nivea Saturnia vacca.* Ovid. *ſyn.* ælūrus, cātus. *epith.* Cāllĭdus. *phr.* Mūrĭbus īnfēnſus.

fēlis, *vel* feles virginea, felis pullaria. *Ludokradca. Felis pardus ſub Ryś 2.*

fēlix, *Szczęśliwy 1. żyzny,* Płodny. *Nieboſzczyk* Glückſelig. *Nos amiternus ager felicibus educat hortis.* M. *ſyn.* Bĕātus fōrtūnātus *vel* prōſper fauſtus, sĕcūndus, *vel* cōmmŏdus, ūtĭlis, ŏppōrtūnus. *phr.* Quo non fēlīcĭor ālter. Tērque quātērque bĕātus, ab ōmni pārte bĕātus. Cui vūltu rīdet fōrtūna sĕrēno. Cui vūltum ſērvat fōrtūna bĕnignum. Cui fōrtūna ſērvit ad nūtum ōmnia Dii cui vōta sĕcūndant. Quem lārga bĕant fōrtūnæ mūnĕra. Cui nĭhil ŏptāndum sŭpĕreſt ō mĭhi fēlīcem terque quātērque dĭem ūltĭma ſēmper ēxpēctānda dĭes hŏmĭni eſt dīcīque bĕātus ānte ŏbĭtum nemo ſuprēmăque fūnĕra dēbet: O fēlix ūna ānte ălĭas Prĭāmēia virgo. Fēlix heu nĭmĭum fēlix sī &c. Cum fēlix quis ēnim neget hōc? fēlīxque mănēbo, āſpīrat prīmo fōrtūna lābōri. Crebrēſcunt ŏptātæ auræ, Dĭis ĕquĭdem aūſpĭcĭbus rĕor & Jūnōne sĕcūnda. Auſpĭcĭo fēlix tōtus ut ānnus ĕat Venit pōſt mūltos ūna sĕrēna dĭes. Nūnquam rēbus crēdĕre lætis. Rĕdĕat fēlix fōrtūna lĭcet. Dēsĭnat ēlātis quīſquam cōnfīdere rēbus. Dōnec ĕris fēlix,

multos numerabis amicos Dum flavit velis rura secunda meis. Diligitur nemo nisi cui fortuna est. Ne quis nimium sublata secundis colla gerat. Tu quamcunque Deus tibi fortunavèrit horam, Grata sume manu nec dulci differ in annum. v. *Fortuna.*

felle ferire, *tr. sub Przymawiam komu.*

fellêbris sub Sſę 1 fellĕus, *żołćiány.*

fellico fellite fello. *Sſę 1.*

fēmina, *Białagłowá, Dziewká, Sámicá.* **Ein Weib/ Frau.** *v. Fæmina.*

fēmen. *inis.* fēmur, *Ud.* **Dicke des Beins über dem Knie.**--*Rostro femur hausit adunco.* Ov.*syn.*Crūs, fēmen. *epith:*Tēnĕrum, hirsūtum trĕmŭlum, mōllĕ tŭmĭdum, tĕnĕllum, cāndens,nĭvĕum, firmum, rōbūstum, fōrte vălĭdum. lăctĕum, hīrtum tĭtŭbāns.

fēmina cardinis. *Biegunowá dziurá.*

fēmina prostituta, femina publicata, pudicitiă. *Nierządnicá* **eine gemeine Hur.**

fēmĭnal, *Członek.*

fēmĭnālia, ium. femŏrālia. *ium. Ubránie, Gáćie.* **Brüch/Gesäß/Schürtztuch.**

Feminata virtus; pro effeminata apud Cic. in versu Poëtico. legit Lambin.

fēmĭneus, femininus. *Białogłoſki.*

Feminine. i. feminino genere; Gramaticorum. vox Carisi

femininum genus. *sub Płeć 1.* (*Arnobt.*

femininum raptum, *Sámicá.*

femŏrale, *Nogáwic* **Brüch** Femur *v.*femen.

Fēnārius, *Sienny 1.*

Fendica i. hira Arnob. priscum.

fēnēbris feneratorius, *Lichwiarſki.*

fenērārius fenerator, *Lichwiarz.* **Wucherer.**

fēnèratio fēneratus, us. *Lichwá 1.* **Wucher.**

fenerato sumo.Lichwę dáię **auff Wucher nehmen**

feneratò, *Lichwą*

fēnĕro, *Lichwię, & sub Pożyczam 2.*

feneror, *Lichwię, Lichwę dáię.*

fēnestella, *Okienko.*

fĕnestra, *Okno 1, Błoná 7. Oko 1.* **Powod. Ein Fenster.** *Densa per angustas tela intorquere fenestras.* V. *epith.* Căva, āngūsta, pătēns apērta pătŭla. sūblimis bĭfŏris, clausa, lĭgnea. vĭtrĕa. *phr.* Qua lūmen thălămi, pārva fĕnēstra dăbat.

fenestra animi. Oko.

Fenestrălis, sub Okienny.

fenestram aperio. Powod dáię. (*pány.*

fenestrātus, *Okniſty Kraćiáſty,* Dźuráwy *Oſarpány.*

fenestro, *Okno czynię.* **Fenster machen.**

fenestrŭla Okienko.

fēneus fenicularius, *Sienny 1.*

feneus homo, *Stráſzydło 1.*

fēnĭcium, *sub Mieſzániná.*

fēnĭcŭlum, *Kopr włoſki.*

feniculum sylvestre *Kopr kobyli.*

fēnīle, *Siennik.* (**Heuhauer.**

fēnĭsĕca, fenisector. fenifex. *Kośiárz.*

fēnĭsĕcium, *Siano, Koſzenie.* **das Heuhauen.**

fenisecia æ. fēnisicia æ *Fenisiciæ arum. Koſzenie.* fenisicium, *idem.*

fēnŏrè vel fēnori sumo. *Lichwę dáię.* **auff Wucher nehmen**

fenori do. *Lichwię*

fēnum, *Siano.* **Heu.** *Fena plur: Apulei.*

fenum autumnale, fēnum cordum. *Potrawá.*

fenum Græcum. *Boża trawká.*

fēnus, fenusculum, *Lichwá 2. Owoc 1.* **die Frücht der erden.** *Item.* **Wucher.**

fēra, *Zwierz.* **Ein Wild/Wildpret.** *Certum est; in sylvis inter spelæa ferarum.* V. *syn.* Bēstia bēllŭa, brūtum. *epith.* Hōrrĭbĭlis rĭgĭda mōntāna, hīrsūta, răbĭda. crūdēlis. īmmĭtis ăcris īnhūmāna, mĭnax. văga ătrox ērrāns sylvēstris frĕmens, dīra īntērrĭta. īmpērtērrĭta sānguĭnŏlēnta cōncĭta. hōrrēns fōrmīdābĭlis.*phr.* Per ŏpāca văgāntes Lūstra fĕræ. Fĕra vĕnāntum in sēpta cŏrōna. Vēstīgāre fĕras sȳlvis. Fĕræ cănum lātrātĭbus ăctæ, sylvăque mōntānas ōccŭlit ālta fĕras ērrāns per cāmpos vĭrĭdesque rĕcēssus Cōntra tēla fŭrēntes. Peragrāntes dēvia lūstra. Mōntĭvăgum ferārum gĕnus ērrāntes ăgĭtāre fĕras Rĭbĭēmquè frĕmēntes dēpŏsŭēre fĕræ. Pōstquam āltos vēntum in mōntes, ātque īnvia lūstra: ēcce fĕræ săxi dējēcti vērtĭce căpræ. Dēcūrrere jŭgis. ālta de pārte pătēntes. Trānsmĭttunt cūrsu cāmpos. ātque āgmĭna cērvi. Pŭlvĕrŭlēnta fŭga glŏmĕrant, mōntēsque rĕlīnquunt Dīrĭpĭunt ăvĭdæ vīscĕra fĕræ. Sub nŏcte sĭlēnti īrrŭpere fĕræ īrātas mūlcēre fĕras, īsta dĕcet brūtas sŏrdĭda vīta fĕras.

Ferœbitis Sisenna corr. Fera vitis sub Máćicá 4.

fĕrācĭtas, *Płodność.* **Fruchtbarkeit.**

Ferrăcŭlum. Ulpian. corr. Serraculum. Servaculum.

fērāle, *Straßliwie.* greulich/ Kläglich.
fērāle epulum, *Pogrzebny obiad.*
ferāle officium, *Pogrzeb.* Begräbnuß.
fērāles dies. *Záduſny dźień.* aller Seelen Tag
Fērālia,*ium.Ejusdē originis cujo,Feralis quodqtamē e lon gum habet* Tag daran man der Todten pflegt *Hanc quia justa ferunt. dixêre feralia lucem.* Ovid. *Feriæ erant Romanis, diis manibus sacratæ sic dictæ à ferendis ad tumulum epulis.*) Hānc quia jūsta fĕrunt, dīxēre fērālĭa lūcem ūltīma plācāndis mā nĭbus īlia fuit Ovid.
fērālis, *Okrutny Straßliwy,Smiertelny 2.Pogrze-bny.* Kläglich Grausam. *Solaque culminibus ferali carmine bubo.* Virg. *syn.* Fūnēstus: dīrus, ĕxĭtiālis.
fĕrax, *Zyzny, Płodny Bujny 2.Obfity.* Fruchtbar *Terra ferax Cereris, multoq; feracior uvis.* O. *syn.*ūber,fæcūnd9,fērtĭlis,ăbūndans. *v. Fertilis.* (*Karmny.*
fercŭlum, *Nádźiewánego co, Ofiárá 2. & sub* fercŭlum, *Nośidło, Noßenie potraw,* Potráwá *Máry. Zwyćięſkie łupy &c. Lektyká.* Ein Gericht Essen. *Multaque de magna superessent fercula cœna.* Hor. *syn.* ēsca dăpes ĕpŭlæ cĭbus. *epith:* Lautum ŏpīmum, suāve dūlce, rēgāle sŭpērbum tĕnūe. *v. Epulæ.*
fercŭlus, Tragarz.
fĕre, *Pospolićie* Práwie, *Niemal.* bey nahe. *Num tecum fere totus ero quocunque recedam.* Auſ. *Jamque fere sicco subductæ littore puppes.* Vir. *Ultima rarò brevis.*
fĕrentārius, *adject: Prętki.*
fĕrentārius. *sub Zołnierz lekki, Zołnierz, po-ćiſkowy,* Pośiłek.
fĕrĕtrum, *Márygr.* Ein Todtenbahr. *Auxilium vitale tulit, tactoque feretro.* Sedul. *epith:* Nĭgrum pūrum, mĭsĕrum *syn.*Sĕpūlchrum tūmŭlus. *phr.* Jam virgo effertur nigro cōmpōsta feretro. Dūro pōsŭērunt mēmbra fĕretro.
fēria, *sub Sobota. Feria ima. Niedźielá.* Sonntag. *feria quarta, Srzodá.* Mittwoch. *Feria quinta Czwartek.* Donnerstag. *Feria secunda, Poniedźiałek.* Montag. *Feria sexta Piątek.* Freytag. *Feria tertia, Wtorek.* Dienstag.
fēriæ, *Dźień wolny święto.* Feyrtag. *Fœrarum celebres sub styge feriæ.* Dihoriamb. P.
feriæ belli, *Fryſt, Przymierze.*
feriæ Festæ, *Swięto 1.* Feyrtag.
feriæ Imperativæ. *Swięto nákażáne.*
feriæ stataæ stativæ. *Swięto nieruchome.*
feriæ piscatorum, *Mięsopust.* Fastnacht.
fĕrĭālis, *subst. Pofeł 2.*
fĕrĭālis, *adject: an.Powßednii sub Powßedni dźień*
fĕrĭātĭcus dies, feriatus dies. *Swięto 1.*
fĕrĭātus, *Odświętny, Proznuiący, & sub Prozno 2.* Der müssig ist. *Sacra mentiro male feriatos.* Sapph. Hor.
fĕrīna ferina caro. *Zwierzyná.* Wildgebrath.
ferinunt, pro feriunt: Priſcè sub Wracam się.
fĕrīnus, *Zwierzęcy, Zwierzynny.* Dem Wild gleich. *Armētalis equa mamis & lacte ferino.* V
fĕrio, is. *Biię kogo, Uderzam 1. Postrzelić* Kluię *Ogołoćić Tnę Trafiam.* Poćiſkiwam, *Biię* Pieniądze. Schlagen. *Sublimi feriam sidera vertice.* Choriamb. Hor. *syn.* Cædo pērcŭtĭo, vērbĕro tūndo, pūlso. *phr.* Nūnc dēxtra īngĕmĭnans ĭctus, nūnc īlle sĭnistra. Dēnsis ĭctĭbus hē ros crēber utrāpue mānu pūlsat vērsatque dărĕta. Crūdēli lăcĕrāvit vērbere terga. Mānu pērcutĭo. mānĭbus īnsĕquor fædis.
ferio cornu, *Bodę.*
ferio fœdus. Przymierze czynię.
ferio femur, frontem sub Uymuię się zágłowe
ferio palma. Policzkuię.
ferior, *aris. Proznuię.* Feyren. *syn.* Cēsso, quĭēsco, văco, ŏtĭor. *v. Cesso.*
fĕrĭtas, *Dźikość. Okrućieńſtwo.* Grausamkeit. *Quamquam sæpe lupi plus feritatis habent.* O. *syn.* Fĕrōcia, bārbărĭes, crudēlĭtas. *epith:* Tōrva, sæva, Scȳthĭca, īmmānis, īndŏcĭlis *v. Crudelitas, & Barbaries.*
Fērme, *Práwię, Bez máłá.* schier/bey nahe. *Mobilis & varia est ferme natura malorū.* Juv.
fermentātio, *Kiſanie* Kwáßenie.
fermentatum solum. *Pulchná źiemiá.*
fermentatus, *Kwáßony & sub Smętny.* gesaurt. geheffet.

Fermentesco, *Kisam, Kwásnieię, Pulchnieię, Námiękam.*
fermento, as. *Pulchno czynię, Kwáßę 1. 2.* mit Heffen aufftreiben/ säuren.
fermentor, *Kwáśnieię.*
fermentum, *Kwas 2. Pulchność.* Saurteig.
Fĕro, *Niosę 1. 2. Wiozę, Znoßę 5. Odnoßę 2. Wydáie źiemiá, Wyrwáć 2. ćierpię 1. 2. Rodzę, chodźi jynem. Idźie drogą, Wárowáć każe.* Tragen. *Item.* dulden/leyden. *Quo ferar in partes ipse fuisse tuas.* Prop. *syn.* Pōrto, tōllo sūstĭnĕo gĕsto, gĕro, *vel* sūffĕro, pătĭor, *vel* prōdūco, părĭo gĭgno, *vel* ōbtĭnĕo cōnsĕquor, *vel* ōffĕro *vel* aufĕro, *vel* āffĕro, *vel* dūco. *phr.* Hūmĕros ōnĕri sūppōno, ōnĕri sŭccēdo. Cōngēstāque rōbŏra dūris fĕrt hūmĕris āxem Atlas hūmĕro tōrquet gĕstat. Fĕrt īngens tōto cōnnīxus cōrpŏre sāxum ōnĕri cērvīcem sūbjĭcĕre. Hæc fātus lāto hūmĕros, sūbjēctāque cōlla vĕste sŭper, fūlvīque īnstĕrnor pēlle Lĕōnis. Sūccēdoque ōnĕri *Pro Duco.* (Virg. 6. Æn. Hīnc vĭa tārtărĕi quæ fert ăhĕrōntis ad ūndas. *Pro dico* (Virg. 1. Æn.) Quam Jūno fertur *&c. Pro Offero.* Id 3. Æn. Sacra Dĭōnĕæ mātri Dīvīsque fĕrēbam. *pro Produco.* Id 3. Æn. Sī dŭo prætĕrĕa tāles īdæa tŭlīsset Tĕrra vĭros. *Pro Aufero.* Id in Daph. Pōstquam te fāta tŭlērunt. *Pro cupio.* Fĕrt ănĭmus caūsas tāntārum (ēxprōmĕre rērum
Fero acceptum, *Wpisuię 3.*
Fero acerbè, ægrè, molestè. Markotno mi.
Fero atrociter, indignissimè. Przykro mi.
Fero bene ætatem, annos &c. Trwáły.
Fero hanc auram. Służy mi Powietrze.
Fero impune, inultum, tantum. Przepiekło się.
Fero legem, Stanowię. Fero Palmam. Wygrawam.
Fero pœnam. Przypłacam. Fero sententiam, Suffragium. Wotuę. Fero vultu aliquid. Znáć.
fĕrōcia, *Zuchwálstwo.* Frechheit, Stoltz, Hochmuth. *V. Barbaries.*
fĕrōcio, *Bestwię się 1.* Muthig werden. *Mox intractati more forocis equi.* Ovid.
fĕrōcĭtas, *Zuchwalstwo.* Frechheit, Stoltz.
ferociter, *Zuchwale.* hochmüthiglich. *Arguit,*
fĕrōculus, *Smiáłek.*
fĕror, *Ferris, fertur. Diomed. Bieżę 1. 2. Lecę 2. Spadam 1. Unoßę się 1. 5.*
feror equo, *Jadę ná koniu.* reiten.
feror natatu navi, *Płynę.* schwimmen.
fĕrox, *Nieogłaſkány, Nieuchámowány, Zuchwáły, Okrutny, Pyßny.* Grausam. *Ægis feroces ore saxifico minas.* (Jamb.) Sen. *syn.* Fĕrus ĕffĕrus, bārbărus, trŭcŭlĕntus, crūdēlis atrox. *v. Crudelis Barbarus.*
ferramenta, *orum. żelázne uaczynie.* Eysenwerck
ferrāmentārius, *Kuźnik.* ein Eysenmacher.
ferramentum bifurcum. *Widły 1.*
ferrāum, *Kniat.*
ferraria officīna. *Kuźnia, Rudá 1.* ein Schmiede
ferrariæ, *Zeláżny Gory.* Berg wo man Eysen (grabt
ferrarium metallum. *Zeláżná Rudá.*
ferrārius, *adject: Kowálski.*
ferrarius, *subst: Kuźnik, Kowal.* ein Schmidt.
ferrātĭlis ferratus, *Zeláżny.*
ferrea fabrica, *Kowálstwo.*
ferreus, *żelázny, Nieużyty, Nielucki, Nielutośćiwy, & in Nieprzebudzony.* das von Eysen ist
ferri acies. ferri nucleus. *Stal.*
ferrĭcrĕpĭnæ in Kierat 2 Ferrĭtĕrium Więźienie 3. Ferritĕrus Okowániec.
ferritrĭba æ. Ferritribax acis. idem.
ferro armatus. *Z żelázem.* gewaffnet.
ferro crustatus. *Okowány.*
ferro præfigo, circumdo. *sub Okowáć.* mit Eysen beschlagen.
ferrūgĭneus ferrūginus, *Zelázny, Rdzáwy, Brunatny, Modry, Drętwiący.* Rauchfarbig. *Et pinguem tiliam & ferrugineos hyacynthos,* V
ferrūgo, *Rdza żeláżná.* Eysenrost. *Cum caput obscura nitidum ferrugine texit.* Vir. *syn.* Rūbīgo. *epith:* atra, scabra, ōbscūra, ŏpāca, pĭcĕa, pāllens, pīcta. *v. Rubigo.*
ferrum, *Zelażo.* Eysen. *epith:* Dūrum, sŏlĭdum, rĭgĭdum, grăve, strĭdens fŏrte, mōrdax, nŏcens, crūdēle trīste, rĭgens, strīctum. *syn.* ēnsis glădĭus, mūcro. *phr.* ōbdūctum rūbīgĭne fērrum īgne rŭbens. Vērsānt tĕnāci forcĭpe fērrum, īntĭma fatĭfĕro rūpit præcordĭa ferro. Vītam crūdeli ābrūmpĕre fĕrro. Sed fatāle prĭus cădĕret quam in pēctŏra fērrum. *v. Ensis. & Telum.*
ferrum misſĭle, pennatum, volucre, *Strzáłá 1.* (Pfeil.
ferrum vivum. *Mágnetowáne żelázo.*
Ferrūmen, *Lit, Kitá Mularſká.*
Ferrumen cæmentorum, *Wápno.*

ferrum mißile pennatum, volucre. *Strzała 1.*
ferrum vivum, *Mágnesowáne żelázo.*
ferrūmen, *Lit, Kitá Mulárska.*
ferrumen cæmentorum, *Wapno.*
ferrūmĭnātio, *Lutowánie, Nitowánie.* Das zusammenlöten.
ferrūmĭnātus. *Nitowány,* Gelötet.
ferrūmĭno, *Nituię, Lituię. Spaiam Utykam.* Lysen Zusammenlöten.
fert consvetudo, usus. *Zwyczay to iest.* Es ist die Gewohnheit.
fertĭlis, *Zyzny,* Fruchtbar. *Fertilis æstiva Nilus abundat aqua.* Tibul: *syn.* Fœcūndus, ferax dīves, ăbūndans, ūber, grăvis, pīnguis, ŏpīmus. *phr.* Tellus ditīsĭma frugum. Pŏtēns ūbĕre glebæ frūgum fĕrax. Cĕrĕris, Băcchīque fĕrax. Dătum semen multo cum fænŏre rĕddens Dīvĭtis ūber agri. Turgens nŭmĕrōso grămĭne tĕllus, Frĕquēns hĕrbis, et fertĭlis ubĕre cămpus. *v. Fructuoso*
fertĭlĭtas, *żyzność, Płodność.* Fruchtbarkeit. *Hosne mihi fructûs, hunc fertilitatis honorem.* Ovid: *syn.* Fæcūndĭtas, ūbĕrtas, ferăcĭtas, ūber, ăbūndāntĭa. *epith:* măgna fēlix, læta, ŏpŭlēnta, grāta, spērāta īngens, Cĕrealis. *phr:* Tĕllūris ălmæ læta sĭnum bĕans. cŏlōnis, quāmvis ăvĭdis, pārēnt Bĕnĭgno Prŏvĕntu dŏmĭnum: dītat ager. Aurea frūges. Ităliæ lœto dīffūndit cōpia cōrnu. *v. Abundantia.*
fertiliter, *Buyno, żyzno,* Fruchtbar.
fertum, *Nádźiewanego co, Ofiára 2. 3. & sub Karmny.* Ein Kuchen den man vor zeiten Auffopfferte.
fertus, a, um. *żyzny.*
fertur, *Powiádáią.*

FERV

Fervat, pro ferveat sub Gore.
fervĕfacio, *Podwarzam, Wzwárzyć.* Hitzig machen. *Ea ipsa se se patinæ fervefaciunt, illico.* Pl.
fervĭdus ferveus, *Gorący 1 2. 3. prętki* Siedend, heiß. *Atque manum pinis flagranti fervidus implet.* Virg. *syn.* Fĕrvens, ardens, īgnĕus, æstŭ-
fervenţer, *Gorąco.* hitzig.
ferveo fĕrvesco, *Wre co 1. 2. Pałam 2. Burzy się 1. 2. Rospalam się, Sypie się 2. pełno gdźie czego, Gorąco mi, Zágrzewam się.* Sieden, heiß seyn. *Fervebit sæpe insulso cænanda Glyconi.* Pers. *syn.* Fĕrvēsco, æstŭo, ēxæstŭo ārdeo, būllĭo ēbūllĭo. *phr.* Sūbjĕctis īgnĭbus ūnda fervet, et ēxūltat spūmīsque tŭmēntĭbus ălbet, Pārs călĭdos lătĭces, ĕt ăhēna ŭndāntia flāmmis ēxpĕdĭunt, exusto clausus lĭquor īndĭgnātur ăhēno, ēxūltant æstu lătĭces, fŭrit intus ătque vis. tŭmĭdus ătque alte spūmis exūbĕrat ămnis. Nec jam sē capit ūnda, volat vapor ăter ăd auras. Nĭmĭo ăccēnsis fervōre ēxubĕrat ūndis.
fĕrŭla, *Zápáliczká, Rozgá 1. Patyczká Palmatká szkelna-* Birckwurtz. *Et nos ergo manum ferulæ subduximus, &c.* Juv: *epith.* Mĭnāx trĭstis.
ferula silvestris. *Łoczydło.* (īnvīsa dūra.
ferula Syriaca, *Gałban drzewko.*
fĕrŭlāceus, *Zápaliczkowy.*
fĕrŭlago, *Zápaliczka.*
Ferro, fervis Fervere, Gore, Wre co, Palę 2. Gniewam się 1. Sieden. *Collucere faces. iam fervere littora flammis.* Virg:
fervor, *Gorącość, Wrzáwá 1. Gorliwość 1. Burzenie 2.* Hitz / Brunst. *Mediis, fervoribus acrior instat* Virg. *syn.* ārdor, æstus, călor. *epith:* Æstīvus, călĭdus, sīccus răpĭdus *phr:* Nātūra tuĭsmet ægrōtat mŏrbis, nĭmĭos ŏbsessa pĕr æstus. Tāntus per sȳdera fĕrvor fundĭtur Flāmmĭfĕris tĕllus rădĭis cum ēxūsta dĕhĭscit. Cāndēntique glŏbo mĕdĭus cŏquit æthĕra fĕrvor, tum prīmum sĭccis ăer fĕrvōrĭbus ŭstus. Cāndŭit, īncēndĭtque ăĕra fĕrvor æstīvus. *v. Siccitas, Æstus Æstatis tempore & calor.*
ferus, *subst: Koń.* ein Pferd.
fĕrus, *adject: Dźiki, Leśny, Niegłaskány, Okrutny Srogi, nieludzki, nieorány. & sub Pustyn a.* Wild, grausam. *Gloria Teucrorum, ferus omnia Iuppiter agros.* V: *syn.* effĕrus, crūdēlis, bārbărus, īmmānis, īmmītis, fĕrox, trŭcŭlēntus. *vide Crudelis.*
ferus oculus, *Zdrowiec Bydlęcy.*

FES

fescennina licentia, *Weselna piosnká.*
fescennini versus, *idem & Páskwil.* Paschkwil.
fescennīnus, *Frántowski, Sprosny. Hi fescenninas acies, æquosq; Faliscos* Virg:

Fesino-

Fesinoe. Fest. corr: Fascinoi. priscè pro fascin. sub Urżekácz.

fessus, *Sprácowány, Nábiegałem się 1. Ubiegałem się.* Müd/matt/krafftloß. *Et statuit fessos fessus & ipse boves.* Prop. *syn* Dēfessus, lāssus, fătigatus, trāctus, lānguens, lānguidus.

Festilogium. B. vox hybrida sed apta, sub Cyziojanus. festīnato, festīnatim, *Spiesżno.*

festinanter, *Skwápliwie, Spiesżno:* Geschwind.

fēstīnātio, *Skwápienie się Spiesżenie się.* Eylung.

festinato, *Spiesżno.* in der Eyl.

Festinator. Quintil. corr: Festinatio.

festinè, *spiesżno*

festīnātus, *festinis* festinus, *Spiesżny.* Eylend.

festīno, *Spiesżę się, przyspiesżam, Skwapiam się, Pilnie co robię, Uwiiam się, Gotuię 3.* Eylen. *Festinate vidi, quæ vos tam sera moratur, Segnities?* Virg: *syn:* Prŏpĕro, maturo cĕlĕro, vŏlo, ădvolo ēvŏlo *phr:* Mŏrās rūmpo, pĕllo, tōllo. Hăud mora, fēstīnant jŭssi, răpĭdīsque fĕrūntur păssibq. Præcīpĭtare mŏras. Grădum cĕlĕrare, ăccĕlĕrare. ēvolat. hæc pĕdĭbus cĕler, et pērnīcibus ālis ăvŏlăt īlla Noto cītius, volucrīque săgītta. Tĕnŭit mŏra nūlla vŏcātos. Nec mŏra, nec rĕquĭes. Jussa Deæ cĕlĕres pĕrăgunt ocyus omnes, īmpĕrio læti părent, ăc jŭssa făcēssunt. Mātūrāre fŭgam, cĕlĕri pĕde hūmum pūlsāre. Sĕgnes mŏras pĕllĕre. Iam prŏpĕra, nec tē vēntūras differ īn hŏras. Haud mŏra, cōntĭnŭo mātris præcēpta făcēssit. Sīc īllam fert īmpĕtus īpse vŏlāntem. Hēu ăge! sĕgnes rūmpe mŏras. Mŏx sē se ad lĭttŏra præceps cōntŭlit. Quin ăge sī quĭd hăbes in mē mŏra nōn ĕrit ūlla. Iam jam nūlla mŏra est, sĕquor, et quā dūcitis ădsum. Haud mŏra cōntĭnuo fŭgit īlle pĕr ŭndas, īnde ŭbī clāra dĕdit sŏnĭtum turba, finibus ōmnes Haud mŏra prōsĭluēre sŭis. Jnde ălĭi cĕlĕrant cursus, stŭpet īnscĭus īnse Æneas. Sic. ăit, et dĭcto cĭtĭus tŭmida æquŏra. plācat. Vīx sūmmo vēstīgia pūlvere sīgnat, Tārdĭus ē sūmmo dĕcūrrunt flumĭna mŏnte. *aide Curro.*

Festissimus, Uroczysty. Feyrlich.

festuca, *Zdźiebłko, Owiesek, Laska. Non in festuca lictor quam iactati neptus* Pers.

festive, *żártownie Dobrze 2.* Frölich.

festīvissime, festiviter, *Uciesżnie.* lieblich.

festīvitas, *żárt 3. żártowność, Wesołość.* Festtag/ Frölichkeit.

festīvus, *żártowny, uciesżny, wesoły 2. Piękny,* Lieblich/ frölich. *Ardua festivo pulsemus sidera cantu.* Text *syn.* Lĕpĭdus, făcetus urbanus, lætus, jŏcōsus, hĭlăris.

festra, Okno.

festucarius, *sub Laski 4.*

festum festus dies, *Swięto 1.* Ein Fest, Feyrtag. *epith:* īnsīgne sōlenne. ānnŭum, lætum. *phr:* Dĭes Fēstus. fēstīva dĭes, Fēsta lūx, ānnŭa sōlennia Sacra lūx. Sōlēnnĭa sacra. Fēsta dĭes ānno rĕdĕunte rĕsūrgit. ānnŭa jam fēstis vēnerunt sacra diēbus. Sol fēstam lūcem rĕdūxit, rĕtŭlit, Lūce sacra rĕquiescat hūmus, rĕquĭescat ărātor, et grăve sūspēnso vōmĕre cēsset ŏpus. Poplitĭbus flĕxis rĕcŏlent solēnnĭa fēsta. Festīvum cĕlĕbrāre dĭem. īpsa dĭes ăgĭtat fēstōs, īllūxit festīva dĭes. Sālve fēsta dĭes, melĭorque rĕvērtĕre sēmper. Delubra Dĕûm fēsta velāre frōnde; ānnŭa sōlvāntur Musis sōlēnnĭa nōstris. Sacra dĭe pĕrăgēnda sacra. Fēstum cĕlĕbrāre Săcērdos jūssĕrit. Dum fēstas pĕrăgunt lūces. Judæis ădĕrant sōlēnnia Pāschæ.

festus, *Wesoły 1. 2. Odświętny, Uroczysty.* Frölich.

E F T

fēta *Cielna, Máciorká Prośna, Brzemienna* Schwanger.

fētialis, *idem* fecialis.

fetifer, fetificus, fetosus, *Płodny.* Fruchtbar gebähren.

feto, *as, Rodzę, Płodzę, Lęgą się.*

fetuōsus, sub Cielna.

fetifico, *Rodzę, Płodzę, Lęgą się.* Gebähren.

fētūra, *Płodzenie, Nieśienie. Nosżenie. wżywoćie Przypłodek.* die Tracht der jungen.

fētus, *a. um. Obrodźiły, pełen, Kotna.*

fētus, *us. Płod 1. 2. Nosżenie w żywoćie, Rodzenie Urodzay dźieći 1.*

fetus arboreus, fetus, arborum, *Owoc drzewny,* fetus gallīnæ *Jáie.*

feudalia bona, B. sub Mánstwo.

feudatarius, B. sub Mań.

feudum. B. Lenne práwo, Mánstwo 2.

fex idem fax.

F I

fi *verbum, Bądź 1.* fiát, *Daymy to.*

Fiber *substan. Bobr.* Ein Biber. *Enatat intento præda fiber avius hoste,* Sil:

fiber

fiber, *adject:* *Ostátni*. der Letzte.
fibra. *Żyłá 13.* Ein Kleine Ader. Item. Ein Bord am Wasser. *An quia non fibris ovium Ergennâque jubente.* Perf: *Consultarè fibras & rumpere vocibus angues.* Manil: *epith.* Vītālis, tĕnĕra, ſpīrans, ārcāna, tĕnŭis, ōccūlta.
fibræ, *Kosmáciny, Wnętrznośći gorne.*
fibræ, arborum, herbarum,&c. *Włokno.* Kleine Beywurtzen. (achtig.
fibratus, *Kosmáty, łupiniasty, Słoiowáte.* haar=
fibrinus, *Bobrowy.* das vom Biber ist.
fibula, *Háft, Háftká przęcká, Kolcá u száty Szpilká 2. Kobyłká u pętlic, Szpągá. Ankrá, Wić, Zworá, & sub Pętlicá.* Ein Ring/Hǎfftlein. *Aurea purpuream subnectit fibula vestem.* Virg: *epith:* Rāsĭlis, mōrdax, ĕbernĕa, aurĕa, ārgēntĕa, fērrĕa ænĕa, dūra tĕnax, cūrva, ădūnca. *phr:* Sūmmam mōrdēbat fībŭla vēstem, Stringĭt ebūrnĕa vēstem fībŭla. Lătĕrum, Jūnctūras fibula mōrdet. Nĭmĭo jŭvat aurĕa mōrsu fibŭla tōrto, Mōrdax dēntea vŏrat Tūnĭcæ mōrdācĭa vīncla rĕlāxat.
fībŭlatio, *Ankrowánie, Wiązánie 2.* Zusammen Hefftung.
fibulātorĭus, *Kolcá máiący. sub Kolcá u száty.*
fībŭlo, *Spinam.* Zusammen Hefften.

FIC

fīcāria fici arbor ficulnea, *Figá 1.*
fīcārius, *Figowy.*
fīcatio, *Szyszká w ćiele.*
ficēdŭla, *Figoiadká,* Ein Schnepff. (*Avis, quæ ficuum esu pinguescit*) *Mergere ficedulas didicit nebulone parente* Juv. *Cerea quæ patulo lucet ficedula lumbo.* Mart. *Epith.* Vĭridis. cērĕa natans, pinguis.
ficedulensis, *ibidem rzekupień figoiadek.* (pinguis.
fīceōla, *Figowy pal* ficētum, *Figowy sad.* Ein fici arbor, *Figá* (Feygen Baumgarten.
fīcĭtas, *Fig obrodzenie,* fītĭtor, *oris Figownik.*
fīcōsus *sub Szyszká 3.* (*ficolea, Pal.*
fictè, *Zmyślnie, Nieszczerze.* Fálschlich (schirr.
fictile, *is. subst: Gárnczarska robotá.* Irrdin Ge=
fictilis, *Gliniány,* Auß Leym gemacht. *Fictilibus crevere Diis hæc aurea templa P.* (dicht.
fictio. fictura, *Zmyślánie 1. Formowánie.* Ein Ge=
fictitius, fictus, *Zmyślony.* Erdicht. *syn.* Fīctus, effīctus, sĭmŭlātus.
ficto officio, *Nieszczerze.*
fictor, *Zmyśłácż, Formierz, Snycerz. 1.*
fictrix, *Bábá 4.* ficulnea ficulus, *Figa 1.*
ficulneus, ficulnus, *Figowy, Niepożyteczny, Słáby.*
fīcus, *ci. & us. f. Figá 1. 2.* Eine Feyge/ Feygenbaum. *Cum me ficus alat cum pascar dulcibus uvis M. epith:* Pīnguis, vĭrēscens, lāctea mūnĭfica, nectărĕa, dūlcis, ſvāvis fæcūnda ēst prope lābentes cōnsĭta ficus, ăquas at tĭbi dum lactens hærebat in arbore fĭcus.
ficus Ægyptia, *Figomorwá.*
ficus arida, Livia, *Figá 7.*
fide conſpicuus, *Wierny.*
fide mea, *ná moie słowo.*
fide mea jubeo, *Ręczę.*
fide nulla homo *Niewierny.*
fide optima, ſpectatiſſima vir. *Szczery.*
fidei bonæ *Wierny, godny.*
fidei commiſſarius ſubſtant. Powierzoną rzecż przyimuiący, Ekzekutor.
fidei commiſſarius adject: ſub Powierzona rzecż.
fidei commiſſum, Powierzenie; Pokład 1. Odkazánego co, Powierzona rzecz 2.
fidei commiſſus. Powierzony ſub Powierzona rzecz. 2
fidei lubricum, *Niewierność,* fidei plenus, *Prawdźiwy.*
fidejuſſio. Ręczenie, Rękoiemſtwo wyłożyć.
fidejuſſor. Rękoimia, Kmotr. Ein Bürg.
fidejuſſorius, Rękoiemſki.
fidēle, *ſub* fidēliter, *Wiernie*
fĭdēlia, *Bániá 1. Dzban 2.* Ein irrdener Krug *Respondet viridi non cocta fidelia limo.* Perſ. *epith* Cōcta, cōctilis lūtĕa. (Krug.
fidelia cōngialis, *Gárniec 4.* Ein Dreymäſſiger
fīdelis, *adject: Wierny Pewny.* Getreu. *Parca tenax veri ſeu nata fidelibus hora* Perſ: *ſyn.* Fīdus amīcus. *phr.* Fāllere nēſcius. Fidēi tĕnax, mĕmor Fīde cōnſpĭcuus, īnsīgnis ſpēcta

ctātus, ĭnclȳtus, īllūstris, cōnstans. Pēctŏra nēscia fraūdum, mēntīri, nēscia īgnāra fāllēndi. Cūjus fides mūltis spēctata pĕriclis Cērta manet. Qui mūtāre fidem nēscit. Qui fāllĕre nēscit ămīcos. Cūjus īncōncūssa fides nōn cēdit ŏrēsta. Qui fidem, gēssisse cădūcam mōrte măgis tĭmet. Theséa pēctŏra jūncta fide. *v. Constans.*

fidelis, *substant: Wiernek Mań.*

fidelitas, *Wierność Mánstwo* Getreulichkeit

fideliter, *Wiernie.* Treulich. *Non retinent patula commissa fideliter aures* Hor:

fidenter, *Bespiecznie, śmiele 1.* ohne Scheu.

fidentia, *Ufánie* Zuversicht/ Vertrauen.

fides, *ei. Wiárá 1. 2. 3. 4. Kredens, Pászport, Ubespieczenie, wierność, Práwdá, Sumnienie dobre, ślub 3. Obroná Mánstwo.* Treu / Glaub. *Cana fides & Vesta, Remo cum fratre Quirinus.* Virgil: *syn.* Fidūcĭa. *epith:* Chāra, sāncta pĭa, pūra sŏlĭda, īmpōllūta, jūrāta pācta, recta, sŏcĭālis. intācta, intemērāta, rēllĭgĭōsa, fīrmāta, sincēra, incōrrūpta īngēnŭa, sŏcĭa, ūnānĭmis, stābĭlis, immōta, pērēnnis īnvĭŏlāta *phr:* Fides, lōngos intēmerāta pĕr ānnos. Nūlla fides rēgni sŏcĭis. Sērvābo pāctam tēmpus ĭn ŏmne fĭdem. Nūlla fĭdes pĭētasque vĭris qui cāstra sĕquūntur. et stĕtit ad finem lōnga tĕnāxque fĭdes, Rēctus ămor piĕtas īntēmĕrata fĭdes. Sīncēra fĭdes tot jam cēlebrata pĕr ānnos. Cāstam sērvāre fĭdem. Fīrmatam vĭŏlare fidem. Gēstāre pēctŏra jurātam fāllĕre dŏcta fidem. Si qua ēst fĭdūcĭa sŏrti. Vĭtæ nōn ēst fĭdūcĭa nōstræ, Certa sătis. Humānis quæ sit fĭdūcĭa rēbus ādmŏnet. Nūlla ēst fĭdūcĭa cāpto, ā te sērvāta ēst semper hŏnēsta fides. Dēcēpit vānæ fĭdūcĭa fōrmæ. *v. Fido & fidelis*

Fides abiit, concidit, defecit. *Niewierzę,*

fides curiæ, *Pászport.* Ein Paß.

fides penes auctores sit, fides auctores appellet, *Wierz kto chce.* es Glaub wer da wil.

fides publica, *Gleyt. Pászport.*

fides, *is. Stroná 3. Lutnia, Skrzypiec 1. 2. Instrument muzyczny.* Ein Seyten-Spiel / Seyte *Threiciá fretus cytharâ fidibusq; canoris* Virg:

fidicen, fidicinius fidicinus *Muzyk ná stronach Skrzypek* Ein Seyten-Spieler. *Romanæ fidicen lyræ* (Glyconic.) Hor: *syn.* Lўrĭcen, cythărista. *epith:* Dōctus sōlers, perītus īnsignis. *phr:* Fĭdĭbus plēctrōque pŏtens. Nērvos, pulsāre perītus, *v. Cytharædus.*

fidicina, *sub Muzyk ná stronach.*

fidicŭlæ, *Probá, Naczynie.*

fido, *Ufam 1. 2.* Trauen, glauben. *Fidite ne pedibus, ferro, rumpenda per hostes.* Virg: *syn:* Cōnfīdo, fĭdem hăbeo, crēdo. *phr:* Cōrpŏre primævo fīdis. Nūnquam rēbus crēdĕre lætis. Nē dūbĭtes, ādsĭtque tŭæ fĭdūcĭa fōrmæ. Dēsĭnat ēlatis quĭsquam cōnfīdĕre rēbus. Crēdĭdĭmus, blandis, quōrum tĭbi cōpia vērbis, āfflīctis cōnfidere rēbus. *v. Fiducia.*

fidūcia, *Ufánie Nádźieiá, śmiáłość 2. Ufność Pokład 1. Zástáwá 1. 2. Wyderek.* Zuversicht. *Tantane vos generis tenuit fiducia vestri?* Virg: *syn.* Cōnfīdēntia, audācia aūsus vel fĭdēlitas. *epith:* Audax sŭpērba. fīrma cērta, cōnstans, intrepĭda, īmmōta temerārĭa, fāllax. *phr.* Mēndax fĭdūcĭa famæ. Quæ sit fiducia capto in vŏlŭcri tĕnŭis fiducia cūrsu. Dēcēpit vānæ fĭdūcĭa fōrmæ. Audāci cēssit fĭdūcia Tūrno. Spēsque. audaxq; ūna mētus et. fĭdūcĭa pāllens ŏmnis spes Dănăum es cœpti fĭdūcĭa bēlli Pālladis auxilio sēmper stētit *v. Audacia Spes, Fides.*

Fiducialiter, Ufáiąc. Treulich/ mit vertrauen.

fiduciaria res, *Powierzona rzecz 2.*

fiduciaria mancipatio, venditio, *Wyderek.*

fiduciariam possessionem do, *Wyderkiem dáię.*

fīdūciārius, *adject: Wyderkowy, Zástawny, Zmyślony.*

fiduciarius, *substant: Pokłádnik. Powierzoną rzecz przyimuiący Wyderkownik.* Einer dem etwas zu halten vertrauet ist.

fīdus, *fidustus, Wierny,* Treu, *Fortunata domus, modo sit tibi fidus amicus* P. *syn* Fīdēlis (*V. Fidelis.*

FIG

Figlīna figulīna, *Gárnczárski wársztat* Töpffer-

figlīnam exerceo, *Gárnce robię.* (Werckstatt.

figlīnum, *substant. Gárnczárska robotá.* Hafners

figlīnus figularis figulinus *Gárnczárski.* (arbeit.

figmentum, *Wymyśl 1. Stworzenie, Báłwan 1.* Ein Erdichte Sach. *syn:* Fābŭla cōmmēntum V. *Fabula.*

figo, Utykam 3. Wtykam, Wbiiam 1. Przybiiam 1. Záwieszam 2. Szyie 2. Zátykam. Anhefften. *Oscula & in collo figere dente notas* Tib: *syn:* āffīgo, dēfīgo, īnfīgo, præfīgo, cōnfīgo, *vel* fĕrio, vūlnĕro, *vel* īmmītto. plānto, cōndo, fŏdio. *Metah:* Fīrmo, rōbŏro, ſtătŭo. *phr:* Scŏpŭlōque īnfīxit ăcūto, īn hōſtis præfīgunt căpĭta. Hæret lătĕri lēthālis ărūndo. Stat fīxa ănĭmo sēntēntĭa.

figo clavis, *Zwieram* 5. Anhefften.

figo leges, *Stánowię.* Gesätz geben.

figo mentem, *Zámyślam się, wlepiam Oczy* Betracht(en.

figo pedem, *Záſtánawiam się.* Still stehen.

figŭlus, *Gárnczarz*, Ein Hafner, Töpffer. *Sicaniæ figulo sum genitore satus.* Auson: *syn.* Fĭctor, ărgīllæ fabrĭcātor, tēſtārum ŏpĭfex. *phr.* Format hŭmum mănĭbus Sīgna făcītque lŭto Tēſtāmque pĕrĭtus ē mōlli fīnxīſse lūto Fīctĭle fĭgŭlīnum, figlīnum, lūtĕum ŏpus, sĭmūlāchra ărgīllăcea fingĕre doctus. *v. Artif:*

fĭgūra, *Kſztałt, Model* 1. *Poſtáć Podobieńſtwo* 3. *Zámiáná ſtow.* Figur/ Gestalt, Form. *Inde figurarum positas sine pulvere formas.* Lucr: *syn-* Fōrmă, ſpecĭes, imāgo, făcĭes, *epith:* Rēcta, vărĭa, cērta, āpta, cērĕa.

Figuranter, figuratè, *Niewłaśnie.*

figuratio, *Formowánie.* Gestaltung.

fĭgūrātus, *Zámienióny, Niewłaſny.*

fĭgūro, *Formuię, Tworzę, Leię obrázy, Biię pieniądze.* Gestalten, bilden. *Os tenerum pueri balbumque Poëta figurat.* Hor: *syn.* Formo fingo ēffīngo, cōmpōno, quadro. *phr:* Fĭgūris sīgno, dēſcrībo. Fĭgūras dūco trăho, ēffīngo, (ēxprimo.

fila neta, *n. Przędzá.* Garn.

fīlāmen, filamentum, *Bindá.*

filamenta, *orum. Nićiáne rzeczy. sub Nić*

fīlātim, *Po nići*, filectum, *Páproćiná.*

fīlex, filix, *Páproć.* Fahrenkraut. *Neglectis urenda filex innaſcitur agris* Hor:

fīlia, *Corká.* Eine Tochter. *Quid tibi filiolus, vel filia naſcitur ex me* Juv: *ſyn:* Nāta, sŏbōles prōles. *epith:* Pūlchra vĕnūſta, vĕrēcūnda, pŭdīca, nūbĭlis; cāſta. *phr:* Sŭpĕrans rĕlĭquas fōrma præſtānte pŭēllas. Cūjus Pūrpŭrĕas vīncunt ōra cŏlōre rŏſas. Habens pūrpŭreis æmŭla labra rŏsis. Cui făcĭes nĭveo pulchra cŏlōre nitet. Iam mātūrā vĭro, jam plēnis nūbĭlis ānnis. *Virg.*

fĭlĭālis, *Synowſki. filiatio, Synoſtwo.*

fĭlĭcātus, *Páproćią ryty sub May* 1.

fĭlĭco, *onis*, *Nikczemnik.*

fĭlĭctum, *Páproćiná*, fĭlĭcŭla, *Poprotká.*

fĭlĭŏla, *Coreczká.* Töchterlein.

fĭlĭus, *Syn*, fĭliŏlus filiaſter, *Synaczek.* Ein Sohn. *Luſerat in campo fortunæ filius omnes.* Hor: *ſyn.* Natus, proles, sŏbŏles, prŏgĕnĭes, pŭer, sātus, crĕātus, gĕnĭtus, sānguis. *epith:* vĕnūſtus, īngĕnŭus, blandus, ſuāvis. *phr:* Māſcŭla prōles. Părĕntis ſpēs, ādjūmĕntum, sōlāmen. Cūrārum et sĕnĭi dūlce lĕvāmen. Spēs fīrma părēntis. Sŏcĭi pīgnŏra chara tŏri. Fīlĭus huic fāto Dīvum prōlēſque vĭrīlis nūlla fŭit.

filipendula B. Kropidło ziele.

filo, (*à filum sextus caſus*) pendet, *Ná łyczku* Es Ligt an einer Kleinen Sach.

filo, *as. Przędę* 1. Spinnen

fīlum, *Nić. Stroná* 3. *Drot, Bindá* 1. *Liniá* 2. *Kſztałt, Twárzy kſztałt.* Faden. *Omnia ſunt hominum, tenui pendentia filo* Ovid: *ſyn.* Stāmen, līnum. fīli ſtāmen. *epith.* tēxtĭle. *phr.* Tĕrĕti dedūcit ſtāmĭna fīlo; āc quicquid lĕvĭbus filis cōnnēctit et aūro. Dēdūcit ărānĕa fīlum. Dēdūcens pōllĭce fīlum. *v. Neo.*

fīlum arborum, *Włókno*, Strieme wie Faden am Holtz.

fimbria, *Kray ſzáty, Bramá* 2. *Strzępki.* Saum, Belege/ Verbremung. *ſyn.* Lăcĭnia īnſtīta, līmbus vēſtis, ōra. *phr:* et cīrcūmtēxtum crŏcĕo vēlāmen ăcānthō. Quam plūrĭma cīrcūm Pūrpūra Mæāndro

fimbriātus, *Nárzynány, Brámowány, Brzeżyſty,*

fĭmētum, *Gnoiewiſko.* Verbremt

fĭmālis, *Końcowy, Gráńiczny.*

fĭmus fimum, *Gnoy* 1. 2. Mist/ Koth. Necla-

re flāgēllo. Nec dūra tīmēbis Flagra pāti īllī īnstant vērbēre tōrto. Flagris et vērbēre cædēre. Vērbērĭbus cædūntur terga nēfāndis. Sīc tībi dē fūrĭis fcīndas lātus ūna flāgello. v. *Flagellum.*

Flāgellum, *Rozgá 1. Wierzchołek, Bicz, & sub Tępy, Dyscypliná.* Ein Geissel. Peitsche. *Continuo fontes ultrix accincta flagello* Virg. *syn.* Flagrum, vērber, vīrga, lorum scūtĭca. *epith:* atrum, hōrrĭsōnum, grave, dīrum, vūlnĭfĭcum, hōrrēndum, sāngvĭnēum, mĭnax, vĭndex, ăcērbum, furĭāle, nōdōsum, mētŭēndum crūēntātum rēsōnans, ĭmmĭte. *phr:* Sānguĭneum vēlūti quātĭens Bēllōna flāgellum. Vīscēra vūlnĭfĭcis tāndem cōntūsa flagellis. Nūdat et attrōci prōscīndit tērga flagēllo. Nec dūra tīmēbis Flagra pāti. terrībĭli fūriæ īnsonŭēre flāgello.

Flagellum, Polypi. *sub Czáski.*

Flāgellum vitis, *Latorośl winna.* Zweig.

Flāgitator, *Wyćiągácz, pożyczálnik 1.* der etwas Außbettelt.

Flagĭtarius, *Ostawiony, Sodomczyk.*

Flagitiōse Flagitiosissimè, *Psotliwie, Zelżywie, niecnotliwie. Vide & Skrzypam 1.* Gottloß.

Flagĭtiōsus, *Sprosny, Psotliwy, niecnotliwy, Niestuszny.* Bubisch/ voll Schelmerey.

Flāgĭtĭum, *Niecnotá. Nierząd 3. Niesławá Psotá, Grzech wielki, Zelżywość, Sprosność, Upominánie się,* Laster / Missethat. *Possis & in tanto Vivere flagitio.* Prop. *syn.* Scēlus, crīmen. *epith:* Dētēstābĭle, tūrpe, ĭnaūdītum, īnfandum, *v. Crimen.*

Flāgĭto, *Upominam się, Nálegam, Potrzebuię Wołam 4.5. Ostawiam, Pozywam 1. Námawiáć ná nierząd.* Etwas erbitten. *Flagitat in morsus refici, quin omnia malit.* Hor: *syn.* Pēto, pōstŭlo, pōsco, exposco, prēcor. *v. Precor.*

Flāgrans, *Gorący 1.2.4.* Heiß/ Brennend.

Flagrantia, *Gorliwość, 1. Zápalenie 2. Pálánie.* Hitze (das Brennen.

Flagrator. Dyscyplinant.

Flagro, *onis. Smágániec.*

Flagriciba, Flagritriba, idem.

Flāgro, *as. Pałam 2. Gorę, Wre co.* Brennen. *Trepidare metu, crinemque flagrantem* Virg. *syn.* Deflagro, ārdeo, ēxārdĕo, īncēndor. *v. Ardeo Incendium.*

Flāgrum, *Rozgá 1. Bicz.* Eine Ruht. *Ad sua qui domitos deduxit flagra Quirites* Juv: *Exposuit sua membra flagris v. Flagellans.*

Flāmen, *n. Dęćie 1. Wiátr 1.* Wind/ Blasung. *Rapido terram cum flammine portant.* Virg. *syn.* Vēntus, flātus, spīrĭtus. *epith:* Spīrans, răpĭdum, īncērtum, sōnōrum, lēne *v. Ventus.*

Flāmen, *m. sub Kapłan.* Ein Priester.

Flāmmeum, *Podwiká.*

Flāmĭnia, Flāmĭnĭca, *sub Kápłan.*

Flāmĭnium, Flamĭnius, *ibidem.*

Flāmma; *Płomień 1. Chćiwość.* Flamm. *syn.* Īgnis, fax, Vūlcanus, *epith:* crēpitans, acris, īgnĕa, vŏlans, vēlox, vīva, rogālis, lūcens, rosĕa, mĭcans, radĭans, clara corūscans, ăgilis, răpax, ĭmpia, lūcĭda, ārdens, exārdens, Ætnæa, īgnīta, cōmans mōbĭlis, sĕquax, fūlgens, audax, pŏpŭlātrix văstātrix, fēra, stridula, crūdēlis, *phr:* ēxŭpērant flāmmæ, Cōrrĭpŭit, trēmŭlis āltārĭa flāmmis īgnis ĕdax. Flāmma prŏpĭōre călēsco. Mænia cōllūcent flāmmis. Lūcet vĭa lōngo ōrdĭne flāmmārum, et lāte dīscrīminat agro, īgnea, tēmpēstas flāmmĭsque sŏnāntĭbus. Sūrgit ĭn immensum, gēmĭnātis īgnibus atrox Flamma rōgum. ăccēnsōq; rōgo stridūla flāmma mĭcat. *vel Ignis Incendium.*

Flammans, Flammator, *Płomienisty Pałáiący.*

Flāmmea viola, *Firletká 1.*

Flammeōlum, *Podwiká, żołty rąbek.*

flammeŏlus, *żołtoczerwony.* Gelbroth.

flammesco, *Rospalam się* Hitzig/ feurig werden. *syn.* īgnēsco, ăccēndor, īncēndor, īnflāmmor. *phr:* Flāmmas cōncĭpio sūmo. Flammis (cōrrĭpĭor.

flammēum, *żołty rąbek, an Podwika.*

flammeus, *Płomięnisty. żołtoczerwony, żołty.* Feurroth / glüend. *Se facies aperit tum flammea torques.* Virg: *syn.* Flāmmātus. īgnītus īgnĕus, ăccēnsus, ūrēns, flāmmĭvŏmus, flāmmĭfer, flagrans.

flāmmĭfer, flammĭdus, flammigena, *idem*

Flammentragender. *Flammiferis implent pectibus quæ &c.* Ovid.
Flammigěro, Gelli. potius Flammĭgo. Gorę, Płomień wydáię.
flammis corripi. cremari, *Wſpłonąć.*
flammis, *idis f. Złotnik robaczek.*
flāmmivŏmus, *Płomieniſty.* Feuerſpeyend. *Flammivomo, ſub ſole jacet, &c.* Arator.
flammo, *as. Płomień wydáię. Roſpalam, Pobudzam.* Flammen/ Flammgeben.
flammŭla, *Płomyk ſiu Płomień, Brát z ſioſtrą, Przyſzczenieć żiele.* Ein Flammlein.
Flammula item ſeu flamula, æ. & flammulum, li. & flammula,orum interdum ſimplicium interdum geminato, eſt ſignum militare, Imperatori prælatum domi belliq; Vegeti, Lipſi. Gretſer.
flātĭlis, *Dmuchany,*
Flato, as. Nádymam.
flātor, *Surmacz, Trębácż.* Ein Blaſer,
flator æris, *Mośiądzem robiący.*
flātu impellere, *Wdmuchnąć.*
flātura, *Dęćie 1. Zwiewánie.*
flatum ventris emittere, *Wiátru przyrodzonego upuśćić.*
Flaturarius, Zlewácż kruſzcow.
flatus, *ti Dmuchany.* Geblaſen.
flātus, *us. Wiátr 1. Wiátr w żołądku. Dęćie 1. Wionienie, Powiewánie, Pychá.* Wind/ Blaſung. *Hybernis parcebant flatibus Euri* Virg. *v. Flamen, Ventus.*
flāvus flavens flavidus, *Płowy żołtawy,* Gelb. *Et crines flavos, & membra decora juventæ* Virg: *ſyn:* Rŭtilus crŏcĕus,lutĕus, flāvens, aurĕus.
flāveſco, flāveo, *Płowieię więdnę.* Gelb werden. *Paulatim molli flaveſcet campus ariſta* Virg: *ſyn:* Flavĕo.*phr:* Flāvum cŏlōrem īndŭo. cōntrăho, fūmo.
flaviſſæ, *Pieczary, Skarb 1.*

FLE

Flēbĭle, Flebiliter, *Płácżliwie.* Beweynlich.
Flēbĭlis. *Płácżliwy 2. Záłoſny, Opłákány, Smętny.* Beweynlich *Nec jaceam clauſam flebilis ante domum.* Tibur.
flĕcto, *Náginam, Klękam 1. Námawiam Mijam co.* Biegen / *Juppiter omnipotens precibus ſi flecteris ullis.* Virg. *ſyn.* īnflēcto, tōrquĕo, cōntōrquĕo, cūrvo, *vel* plāco mītĭgo, movĕo. *vide Curvo.*
flecto iter, *Udáię ſię gdźie.* Wohin reiſen.
flegmĭna, *n. plur. Oćiekłość, żyłá oćiekłá.* Ein Entzůndung.
flēmĭna, *n. plur. idem & Nádęćie. Item ſub Oćieka co & ſub Nápuchło. ſub Obhwaćić.*
fleo, *Płácżę.* Weynen *Flebat & abductas, Tityrus æger oves* Mart. *ſyn.* Dēflĕo, lugĕo, lāchrȳmor, lāmēntor, quĕror, dŏlĕo, gĕmo, sūſpīro. *phr:* Flētus fūndo, cĭĕo, dūco. Quid lūges, īmōque trăhis dē pectŏre quēſtus? Lōngis, sīngūltĭbus Ilia pulſat. Quis talia fando, Tēmpĕret a lachrȳmis in amāros lūmĭna flētus, ſŏlvit, explētur lachrȳmis, ĕgĕrĭturque dŏlor *v. Lachryma.*
flētus, *us. Płácz.* Das Weynen. *Et tremulus mœſtis orietur fletibus horror,* Prop. *ſyn.* Lachrȳmæ, lamēnta,lūctus, gemĭtus, quēſtus, *epith:* mĭſer, tĕner, lārgus, īmmēnſus, ūber, mădens, mūltus nimĭus lūctiſonus mĭſĕratus, crĕber, lūgŭbris, inēxplētus. *phr.* Flētu mădŭēre rĕpenti ōra īgnĕa tūrgeſcunt rorāntia flūmĭna flētu. Flētibus aūla frĕmit. *v.*
fletus cieŏ, excĭto *Rozrzewniam.* (*Lachryma.*

FLEX

Flexābŭlum, Nákrzywiáczka.
Flexanĭmo, as. ſub Náchylam corr. Flexanima Nomen.
flexănĭmus, *ſub Námawiácz.*
flexĭbilis, flĕxĭlis, *Gibki Powolny.* Das leicht zu biegen. *Nobilis flexibiles curvantur Apollinis arcus.* Ovid. *Flexilis obtorti per collum circulus auri.* Virg.
flexĭlŏquus, Wykrętarz. Ein Betrieger. *& ſub Mową trudna.*
flexio *Náchylánie, Przeginánie Krążenie, Zakręt; Uſtąpienie.* Biegung.
flexiores molliores in cantu, *idem.*
flexĭpes Krzywonogi.
flexŭmĭnes, ſub Hálábartnik.

flexuōſa, orum. Krzywość.
flexuoſe, Krzywo. Krumb.
flexuōſus, Krzywy Kręcący ſię. Krumb.
flexūra Nágięćie Zákręt. Krzywość. Biegung.
flexus, us. Krzywość, Náchylęnie, Przegınánie, Uchylenie, Zginánie, Uſtąpięnie. 1. Zakręt. Schyłek; Gibkość. Jeſt Orátorſki, Zawrot, Uwrot, Nágięćie Kres zawodniczy do ktorego &c. Biegung/ Vmbweg/ Abwendung. ſyn. Sĭnus: gyrus, ſpīra cīrcuĭtus. epithr: Sĭnŭōſus văgus, mūltĭvăgus, sŭpīnus. phr. Cūrvātus claudens, īngēntem flexibus ōrbem. Cūrvātas sĭnŭātis flĕxĭbus āmnis ōblīquor rīpas. vide Gyrus.
flexus capillorum, Przedźiał ná głowie.
flictim, Uderzáiąc ſię ſub Uderzam co o co.
flictus, us. Uderzenie 1. Ein Streich.
fligo, Uderzam o ziemię, Uderzam ſię o co, Obalam kogo, Wniwecz obracam Uderzyć w ſię. Biię pieniądze. Schlagen.

FLO

flo, Dmucham 1. Wieię 2, Blaſen/ wehen. ſyn. Spīro, āſpīro. phr. Flātus mītto, īngĕmĭno. Lenĭis āſpīrans, aura sĕcūnda vĕnit. et tērras turbĭne pērflant, Sævis fĕra mūrmŭra vēnis Dēmittunt. vide Venti.
floccĭdus, Apule. floccida veſtis, i. floccis plena. Koſmátá. (ſchätzen.
floccifācio, floccipendo, Gárdzę. Gring
floccifacteon, Cic. ad Attic: pro floccifaciendum eſt. ſed hæc vox tota Græca, illa hybrida ex Latina & Græca conſlata, vel Latino-Græcè inflexa.
floccŭlus, Koſmek ſub Koſm.
floccus, Koſm fráſzká 1. Flocken von Wolle.
floces, hæ. à flox, Turneb. Drozdze wytłoczyny.
flōra, ſub Kwiatkowy. Göttin der Blumen. Chloris eram in qua flora vocor, corrupta Latino Ovid: (Dea florū, cui forales ludi inſtituti ſunt la. Romanis) ſyn. Chlōris. Laurēntia. Zephyridis. epith: Rūſtĭca, fōrmōſa, odōra ŏlens, rĕdŏlens, læta jūcūnda, ſuāvis, cāndida, ŏdōrĭfĕra, ŏdorāta, bĕnigna, cōmpta, vĕnūſta, fæcūnda, āmœna, mītis, dūlcis mūlticŏlor cūlta, rĕnaſcens, rĕdīvīva. phr. Zephўri pulcherrima conjux. Impĕrĭum quæ Dea flōris hăbet? Cŭi Zĕphўrus dōtāle trādĭdit hōrtos. Flōrĭbus ārva cōrōnans Rĕdĭmīta rōſis. Lūdis cĕlebrāta jŏcōſis Tāntus vērnus hŏnos et ŏdōræ grātia Flōræ Vĭrĭdi rĕsĭdens in grāmĭne. Cīncta flōribus. Vūltu vērsĭcŏlōre dĕcens. (Ovid. 4 Faſt.) Chlōris ĕram, quæ flora vocor. Hi tum mūlcēbat. Dŏmĭnam Zephўrida dīctis
flōrālĭa, ibidem & ſub Krzyżowe dni.
flōrēns, Sławny, żołtoczerwony.
flōreo floreſco, Kwitnę, Słynę, Płuzę, Blühen. Floreant, irriguumque bibant violaria fontem Virg. ſyn. Flōrēſco, phr. flōres īnduo, fūndo, trūdo, ēxplĭco, ſpārgo, mĭnĭſtro gĕro, fĕro, Flōrĭbus. īndŭor, pūbeo, comor vēſtĭtor, varĭor. ālbĕo, hālo. īndŭēre ſe in flōrem. Trudo de cōrtĭce gēmmas. Flōrĕa gēmmāto grāmĭne prāta vĭrent īncānŭit albo flōre pўri. Spīrat ārva crocĕis vēſtīta flōrĭbus arbor. Nūnc ōmnis pārtŭrit ārbos. Pūrpŭrĕis cŏllucēnt flōrĭbus agri. Nōs quoque flōrŭimus, ſed flōs fuit ille cădūcus. Sēmper odōrātis ſpīrābant flōrĭbus arua.
flores ferti, Wieniec 1. Ein Krantz
flōrĕus, Kwiatkowy, Zołtoczerwony. Blühend.
flōrĭdŭlus, Kwitnący, Kráſny, Weſoły, 1. 2. Zołty, Kwiatkowy, Kwietny, Upſtrzony, Kwitnący, & ſub farbá iáſna Blühend.
florĭfer, Kwietny. Das Blumen trägt.
floriſertum, ſub Pierwiaſtki.
flōrĭlĕgus, ſub Kwiát obrywam, Der Blumen ſammlet. Florilegæ naſcuntur ap s. &c. Pvid.
flōrŭlentus, Kwitnący, Kwietny. Blühend
flōrus, adject: Kwitnący, żołty, żołto czerwony.
flōrus, ſubſt: Konik ptak, żołná. (Blühend.
flōs, Kwiát, Trèść, Wybor. Eine Blum. Virg. ſyn. Sērtum: flōſcŭlus, Dimin. epith: Blāndus, lætus, ŏlens, mōllis, nĭveus, dūlcis, mĭcaus

cans vērnus, æstīvus cāndĭdus, nēctărĕus, nĭtidus, grātus, decorus. pūrpŭrĕus, crŏceus vernālis, nāſcens, ămœnus. versĭcŏlor, vărius, rútilus gēmmāns. *phr*: Prātōrum honos. Vĭridānti in grāmĭne gemmans. Lāte fūndens ŏdōrem. Cōlit nitĭdis gēmmāntem flōribus hōrtum. Quem mūlcent auræ, firmat Sōl, edŭcat īmber ŏdōrāto gramĭne rīdens. Dāns, lūmĭna prātis. Quī dūlcem lāte diffūdit ŏdōrem. Mūlcēbant Zēphўri nātos sĭne ſemĭne flores. *v. Floreo.*

flos ævi, ætatis, *Młodźienſtwo.* die Jugend.

flos æris, *Mośiężna treść.*

flos calcis, gypſi, marmoris, *Tynk 1.*

flos farīnæ tritĭci; *Mąka pſzeniczna. 1.* Weitzen=

flos Pŏētarum Equitum, &c. *Przedni.* (Mehl.

flos pratenſis, *Belweder 2.* (Wein.

flos vīni, flos Lībĕri, *Wino przednie.* Guter

flos virginei pudoris, *Dźiewictwo.* die Jungfrauſchafft.

floſcŭlus, *Kwiatek ſub Kwiát.* Ein Blümlein.

floſculus anguſtá miſeræque breviſſima vitæ Juv.

FLU

flŭctĭcŭlus, ſub Wał 6.

fluctĭfrăgus, Wełnołomy ſub Wełniſty 1. das Wällen zerſchlägt.

fluctĭvăgus, Wełniſty. & ſub Pływácż. Der über die See/ oder Gewäll ſchwimmet. *Fluctivagi. nautæ ſcrutatoreſque profundi S.*

fluctuōſus, *Wełniſty 2.* Vngeſtümig.

fluctuātim, Czwátem, Szumno, & ſub Suwam ſię. Schwebend wie die Wällen.

flŭctuātio, *Chełbánie, Chwiewánie, Rzucánie Glukánie, Wątpienie.* Schwebung auff dem Waſſer.

flŭctuo, *Chwieię ſię, 1. 2. Pływam po wierzchu, Chełba ſię, Wątpię.* Hin und her ſchwimmen, Wällen werffen / item: zweifflen. *Cor fluctuatur, circa pietatem fugat.* (Jamb.) Sen. *ſyn*: Flŭĭto, æstŭo. ūndo, vel flūctĭbus. æſtu luctor, ăgĭtor, impēllor, ūndis innāto, ſūpĕrnāto. *Vel Metaph*: Dŭbĭto văcĭllo, tĭtŭbo. *phr*: Spūmōſis volvĭtur ūndis. Vēntōrum vălĭdis fervēſcit, fluctĭbus ūnda Vōlvit pĕlagus vāſtos ad lĭttora flūctus īnsĕquĭtur cŭmŭlo præruptus ăquæ mōns. Fūrit æſtus ărēnis. Vāſtaque vorāgĭne gūrges æſtŭat. Imo barātri ter gūrgĭte vāſtos. Sōrbet in abrūptum flūctus rūrsūſque ſub auras erĭgit āltĕrnos, et sidĕra vērbĕrat ūnda. Vēnto resīſtit æſtus et vēntus retro æſtum rĕvolvit, Lōngo per mūlta vŏlūmĭna trāctu æſtuat ūnda mĭnax flūctus sĭnŭōſo vortĭce vōlvit, flūctus ſpūmāntia līttŏra pūlſant. Fit sŏnĭtus ſpūmānte sălo. vel errāmus, vēnto hūc & vāſtis flūctibus ācti. Nūnc me flūctus hăbet, vērsāntque in līttŏre vēnti, Cўmba prŏcēllōſis flūctĭbus. icta tūmet. *v. Fluctus.*

flŭctus, *us. Wał ná wodźie, Zámieſzánie, Tłum* Ein Waſſerwälle. *fluctibus in mediis & tempeſtatibus urbis* Hor: *ſyn*. Æſtus *epith*: tūmens, cānus mărīnus, răpĭdus, trĕmŭlus, ăgĭtans ſpūmōſus, săxĭfrăgus, vesānus, hōrrĭsŏnus, vāgus, sălĭens. trĕmens ărēnoſus, ērrans, prŏfūndus, vălĭdus, ſpūmĭfer, ūndans. *phr*. Spūmōſæ impĕtus ūndæ īngens mōtus ăquārum ūnda tūmens. Prærūptus ăquæ mōns ăquārum mōles ūnda dĕhīſcens, Rĕsŏnans īmmēnſo mūrmŭre flūctus, ōbrŭĕrat tūmŭlos īnsāna licēntia pōnti, flūctus ŭbi prīmo cœpit cum ālbēſcere vēnto. paulātim ſe ſe tōllit măre, et āltius ūndas ērĭgit, īnde īmo cōnsūrgit ad æthĕra fūndo, Cŭmŭlus ăquārum. Lōngo per mūlta vŏlūmĭna tractu ūnda mĭnax. Sĭnŭōſo vertĭce, īnvŏlvens nāvēmq; virōſq; ſpūmāntia līttŏra pūlſans. Me mĭserum, quānti mōntes volvūntur ăquārum. Jam jam tăctūros sidĕra ſumma pūtes, aſſiliunt flūctus īmōq; ā gūrgĭte Pōntus Vērrĭtur, īnque modum tŭmŭli. Cōncava ſūrgit aqua. Flūctĭbus, ērĭgĭtur, cælūmque æquāre vidētur pōntus, et indūctas āſpērgĭne tāngĕre nūbes. Qui vĕnit hic flūctus sŭpĕrēmĭnet ōmnes. Pūlſābāntque nŏvi mōntāna căcūmĭna flūctus. *v. Tempeſtas & Fluctuo.*

flŭctus decimus, decumānus, *Nawáłność morſka.* Vngeſtümmigkeit des Meers.

fluens, Płynący, Obwisły. Fliessend.
Fluenter, Ciekącym sposobem Rzadko 3.
Fluentia, Cieczenie, Mowność.
Fluentisonus, Szumiący.
fluentum, *Strumień 2. Potok* Ein Wasserfluß. *syn.* fluvius flūmen āmnis.
flŭĭdus, *Ciekący 1. Rzadki 1. Nietęgi. Słaby. Odwisły*, Fliessend. *Luminis effossi fluidum lavit inde cruorem.* Vict: *syn.* Flŭens, flūxus, lābilis, liquĭdus, dēflŭus prōflŭus.
flŭĭto, *Pływam po wierzchu, Trzpiatam się.* Embsig fliessen. *Fragmina remorum quos & fluitantia transtra.* Virg: *syn.* Flūctŭo, ŭndo.
flūmen, *Rzeka, Cieczenie. Kápánie 3. Pąd Obfitość.* Ein Wasserfluß. *Fluminibus salices crassique paludibus alni.* Virg. *syn.* Flŭvius. āmnis, flŭēntum. *v. Fluvius.*
flumen hibernum, *Potok 3.*
flumentānus, *Rzeczny.*
flūmĭnĕus idem, *flumĭnōsus, ibidem.* Fliessend. *Et quam fluminea lusit adulter ave* Ovid:
flŭo, *Ciekę 1. Opływam Pochodzę z kąd Płynę 3. Upuszczam 1. Niszczeię. Uchodzi z. Pluszczy, Upadam 2.* Fliessen / rinnen. *Inter opima virum, leni fluit agmine Tibris.* Virg. *syn.* Dēflŭo, īnflŭo, prōflŭo, lābor, īllābor, dēcūrro *phr:* Variis fluo cūrsĭbus. Cōnsvētos ăgo cūrsus. Sĭnŭōsis flexĭbus ērro, vōlvor. Cĭtāto. cūrsu ĭn ārva fĕror, āquas vōlvo, cōncĭto,āquis pīngvia cūltu humēcto,īrrōro. ēxspătiāta rŭūnt pĕr ăpērtos flūmĭna cāmpos, Vāsto cum mūrmŭre mōntis, it măre prærūptum, ūrbes āngūsto īnterflŭit æstu Per săxa vŏlūtus pūrior ēlēctro cāmpum pĕtit amnis. Sĭnu labēns cīrcūmfluit ātro, ē gelĭdo fōns prōsĭlit āntro āmnis ēxĭit antro, āmnis ēxĭit āggĕribus rūptis in pōntum lāto rŭit īncĭtus ālvĕo. Dēcūrsu răpĭdo dē mōntibus āltis. Dānt sŏnĭtum spūmōsi āmnes. Mūlta flāvus ărēna in măre prōrūmpit. Cāmpōque rĕcēptæ lĭbĕri ōris ăqua pro rīpis līttŏra pūlsant. ēxĕrcĭta cūrsu flūmĭna. Per cāmpos. scŏpŭlōsque īllābĭtur āmnis Tĕnŭis fŭgiens per grāmĭna rīvus, in frēta dum flŭvii cūrrent. Nēcta nĕmus gĕlĭdum dē quo cum mūrmŭre lābēns ībat, & āttrītas vērrebat rīvus ărēnas. Sic sŏlet ēxĭgŭæ cūrrĕre rivus ăquæ. ăspĭce lābentes jūcūndo mūrmŭre rīvos, in măre pūrpŭrĕum vĭŏlēntĭor īnflŭit āmnis. & dīvērsa ruēns sēptem decūrrit in ōra. *vide Inundatio & Fluvius.*
Fluor, oris. Cieczenie 1.
Flustra, orum. Morskie uspokoienie.
flūta, *Węgorz morski, & sub Trzciná.*
flūto, *as. Trzpiatam się, Ruszam się, Pływam.*
flūtus, an. adject: Pływáiący, sub Pław 1.
fluvia. æ. Sisenn. i. fluvius, priscum.
flŭviālis, fluviātĭcus, fluviatilis, *Rzeczny.* Fliessend. *Vimina per sylvam, & ripis fluvialis arundo.* Virg: *syn.* Flūmĭnĕus, ăquātĭcus.
fluviātus, *Moczony, Flandrowáty, & sub Zyłowáte drzewo* Wol Gewässert.
flūvidus, Ciekący 1. Rzadki 1.
flŭvĭus, *substant: Rzeká.* Ein Wasserfluß. *Populus in fluviis abies in montibus altis.* Virg: *syn.* Flūmen āmnis, flŭēntum, tōrrens, palus, rīvus. *epith:* sŏnōrus, cĭtus; cōncĭtus. ēffūsus, spūmĕus, spūmōsus, tumĭdus, ēxŭndans, tūrbĭdus, sĭnuōsus, rĕfŭgus, sĭnŭans, fluxus, īnflĕxus, lūbricus, prŏpĕrans, hĕrbosus, prōfūndus, cĭtātus, vĭrĭdans, ămænus, pūrus, glaucus, cærŭlĕus dūctĭlis, rĭgŭus, *phr:* Rĭgŭæ dūctĭle flūmen ăquæ. Dēclīvis cūrsus ăquārum. Cĕlĕres ăquārum lāpsus. Rivus lēne flŭēntis ăquæ cūrrēns, flūmĭnis ŭndæ, ārdŭa rīpis flūmĭna, ōblīquis cīnxit dēclīvia flūmĭna rīpis. Sĭnŭōso, trāmĭte cūrrens, ēxĭgŭo sŏnĭtu fŭgiēns per dēvĭa săxa. Jūcūndo mūrmŭre labens. Mōlles īrrītans mūrmure sŏmnos. ērrantes lāte sĭnuāntia flūmĭna flĕxus, gyros, Vĭŏlēnta rŭunt abrūptis flūmĭna rīpis, exĕrcĭta cūrsu flūmĭna hĕrbōso mārgĭne cīncta. Flŭvĭus dēvĕxa rūpe vŏlūtus ŭbĕrĭbus fœcūndus ăquis. Vărĭis fluens cūrsĭbus. Cōnsvētos ăgens cūrsus sĭnŭōsis flĕxĭbus, ērrans. in măre dēcūrrens. Mūrmŭre rauco strĕpĭtans. Mūrmŭre trānquīllos sŏmnos īndūcēns īrrōrans mōllia grāmĭna. Dūlces invītans mūrmŭre

mūre somnos. Mĕdĭam sūlcans tērram. Nīmbosōque rŭānt pĕr ăpertos flūmĭna cāmpos Rīvus mūscōso prōsĭlit lăpĭde. Tĕnŭēre suos prōpĕrāntĭa flūmĭna cūrsus, & vĭridem Ægyptum nigra fœcūndet ărēna, Dānt sŏnĭtum spumōsi amnes, ĕt in æquŏra cūrrūnt. Mūlta prĭus vāsto lābēntur flūmĭna pōnto Flūmen ăbit rĕsŏnāns in vāllĭbus īmis. Neque ĕnim cōnsīstĕre flūmĕn. Nec lĕvis hōra pŏtest. *v. Rivus.*

flŭvĭus, *adject. Rzeczny.*

flūxa vestis, *Szátá długa.* Ein langes Kleid.

flūxe, *Obficie, al. Ciekącym sposobem.* überflüssig. (Fliessen.

flūxio, flūxūra, flūxus, *Cieczenie 1. 2.* Das

flūxio oculorum, *Oczu płynienie.* das Fliessen der Augen.

flūxus, *adject: Flūxōsus, Ciekący 1. 2. Niestáteczny, Nietrwáły.* unbeständig.

F O

Foba, *gr. Pierzysko.* Fŏcāle, *à foco. Lentwal.*

Fŏcāle, *à faucibus, Kołnierz.*

Fŏcālĭa. *ium. Krezy. corripiunt o aliqui ibidem.*

Fŏcānĕus, *Gárdłowy.*

Fŏcāria, *Kuchárká, Nałożnicá.* Eine Köchin.

Fŏcarius *subst: Piecuch, Kucharz, Stroż domowy.*

Fŏcārius, *adject. Kuchenny.* Das zur Küch ge(hört.

fŏcĭllātio, *Náparzánie Zágrzewánie.*

fŏcĭllo, *à foco, Ciepło co chowam, Posilam się.* Er(quicken.

fŏcĭllo, *à fauce, Dawię.*

fŏcĭllor, *fŏcŭlo, Ciepło co chowam.*

fŏcŭla, *orum. Pokarm, Drewka suche.*

Fŏcŭlor, *Wárzę 1. Fŏcŭlum Komin.*

fŏcŭlus, *Fáierká 1. 2. Ognisko.* Ein Herdstättlein. *Iam lavat, & buccâ foculum excitat & sonat undis.* Juv:

fŏcus, *Ognisko, Komin* Ein Herdstatt *Admovēre focis ulmos, igniq; dedere.* Virg: *epith:* Călēns, călĭdus, tĕpĭdus, fūmōsus, ārdēns, flāmmĭvŏmus. sacrĭfĭcus. thūricrĕmus, săcer, ŏdorātus, *phr:* Sūbdĕre, īmpōnere līgna fŏco. ăssĭduo lūceat īgne fŏcus ārdēnti sūbdĕre līgna fŏco. Fūmĭfĭco īmpōnit plūrĭma līgna fŏco, ŏrĭtur in călĭdis alba cŏlūmba fŏcis. *vide Caminus, Ignis.*

fŏdĭco, *Sturśam, Trącam kogo, Szczypię Rupi mię, Trapi mię.* Graben. *Qui fodicet latus, & cogat transpondera dextram.* Hor:

fŏdĭo, fŏdo, as. fŏdo, is. *Kopam, Kolę, 1. Sturśam. Trącam kogo.* Graben. *Et spumantis equi foderet calcaribus armos.* Virg. *syn.* Fŏdĭco, ēffodio, cōnfŏdio, *vel* ēxcăvo. pērforo, *vel* fĕrio. *phr.* Lăcērtōsi fŏdĭebant ārva cŏlōni. Dūrātam. rĕnŏvat nūnc mĭhi fŏssor hŭmum. Fŏdiunt rāstris, dūrīsque līgonibus ārva, *vel* Scrŏbĭbus cōncīdĕre mōntes ocŭlis căpti fŏdere cŭbīlia tālpæ. Sub tērram fodere lărem. Vēnas rīmāta sĕquācē ābdĭta tēllūris gēns fŏdit ăvāra. *v. Aro.*

F O E

Fœcialis, lege Fecialis, sic Fecundus. &c.

fœde, *Brzydko, Sprośnie, Sromotnie, Okrutnie.* Abscheulich.

fœdĕrātus, *Sprzymierzony.*

fœdĕro, *Przymierzę czynię, Stánowię 1.* Bünd(nuß machen.

fœdĕror, *Sprzysięgam się.*

Fœdifrăgus, Przymierza gwałciciel, Zbieg.

fœdĭtas, *Sprosność, smrod:* Abscheuligkeit.

fœdo, *as. Szpecę, Gwałcę, Lżę 2. Krwáwię, Porażam, Zgwałcić, Zmázáć 1. & sub Pyplę.* Besudeln. *Fœdavit vultus, duci hæc vulnera cerno.* Virg; *syn.* Măcŭlo, inquino, cŏīnquĭno. pōllŭo. *v. Coinquino, Maculo.*

fœdus, *adject: Sprosny, Szpetny, Plugáwy, Nieczysty, Brzytki, Okrutny.* Unflätig. *Semesam prædam & vestigia fœda relinquunt.* Virg. *syn.* Fœdātus, sōrdidus, tūrpis ŏbscœny *v. Turpis.*

Fœdus, *di. subst. m. Kożieł 2.*

fœdus, ĕris. *subst. n.* Ein Bund/ Verbündnuß. *Multa Iovem. & læsi testatus fœderis aras.* Ter: *syn.* Păctum, păctio, cōncordia. *epith.* Sŏcĭāle jūgāle, plăcĭdum, æternum, fīrmum, īncōrrūptum, tăcĭtum, sŏcium, ămīcum, stăbĭle, lætum jūrātum, pācĭficum grātum mūtŭum, pērpĕtŭum, rūptum, vĭŏlātum, fĭctum, mēndax, dŏlōsum, fāllax īnsĭdĭōsum, optātum, pĕrēnne, cōnjūrātum, lēgitimum

tĭmum. *phr*: Lēx fœdĕris. Fīrmātæ pācis lēges. Pācis ămor. Hī cōnjūrātō mŏvērunt fœdĕre bēlla. Cōmpŏsĭto jūngebant fœdĕre cūras. (Ehe.

fœdus cōnjugāle fœdus tori, *Sub Małżeńſki.* Die

Fœmĭna, *Białagłowa*, &c. *vide* Femĭna, Ein Weib/ Frau. *Una dolo Dīvûm ſi fœmina victa duorum eſt* Virg. *ſyn.* Mŭlier. *epith*: Cūlta, cōmpta pēxa, cāndĭda, læta, īmbēllis. cāllĭda, mŏllis, mōbĭlis, lŏquāx, īnsĭdĭōſa, prōdĭga, cōncīnna, vĕnūſta, pūlchra, vāna sŭpērba, īnvĭda, mēndax, incōnſtāns. īncērta, gārrŭla, mūtābĭlis, frăgĭlis, lĕvis fallax, văriābĭlis, mălĕſana, cūrĭōſa, īmprūdens, vērbōſa, pērfĭda, īnfĭdēlis, bĭlīngvis, fūcāta, litigioſa, ſpērnēnda, fŭgiĕnda *phr*. Fœmĭnĕum gĕnus, nec fidum fœmĭna nomen, Vărium & mūtābile ſemper fœmĭna. Quot ſcelerata gerit fœmĭna mente dolos. Notūmque fŭrēns quid fœmĭna poſſit. *Dedita* blandĭtiis, cūrāndæ dedita formæ. Fœmina me lăqueis cæpit inīqua ſuis. Dedit nătūra cui pronum malo anĭmum, ad nocēndum pectus inſtrūxit dolis, ſed vim negāvit. Cēde ratem ventis, anĭmum ne trāde pŭēllis. Namque eſt fœmĭnea tutior unda fide. Fœmina nulla bona eſt, vel ſi bona contigit ulla? Nēſcio quo fāto res mala facta bona eſt. intŏlĕrābĭlius nihil eſt quam fæmĭna dives. Nūlla fere causa eſt, in qua non fœmĭna litem mŏvĕrit. Neve pŭēllārum lachrȳmis movĕāre cavēto ut flērent, ocŭlos erŭdiĕre ſuos. Mēns eſt mutābĭlis illis. Spēctātum venĭunt, venĭunt ſpēctēntur ut ipſæ. furitque vidēndo fœmĭna. Tunc grăvis illa viro, tunc orba tigrĭde pejŏr. Tunc ſimulat gemĭtus occūlti cōnſcĭa facti.

fœmĭnĕus, *Białogłowſki.* Weiblich. *Et de fœminēo reparata eſt fœmina iactu* O. *ſyn.* Mŭlĭēbris.

fœnĕro & fœnĕror *Dep. Lichwię. Pożyczam.* Wuchern. *Hæc ſapit, hæc omnes fœnerat una Deos*, M: *phr*. Do fœnŏri, *vel* in usūram fœnore loco, cōmmŏdo. Fœnŭs, usūram exērceo. usūras inflīgo, *vel* fœnŏri āccĭpĭo, in fœnus căpio. Fœnŏre mūtŭor. Pēndo usūram. Cum fœnŏre reddo. Fœnŏre lucrum, dīvĭtias, cōmmōda quæro. Făcĕre lucrum, pŏsĭtis in fœnŏre nummis, illĭcĭtis quæſtĭbus auget opes Mūltis occūlto res fœnore crēſcit.

fœnum, *vel* fēnum, *Siáno.* Heu. *Sed tuta fœno curſor ova portabat* (Szcas) *ſyn.* Hērba, grāmen *epith* Rĭgēns, rĭgĭdum. āſperum, vile, vĭride, tĕnŭe, grātum vērnans, ŏdōrum, rĕdivīvum, ămœnum, utĭle. ārĭdum autŭmnāle hērbōſum.

fœtĕo *Smierdzę.* Stincken *ſyn.* Puteo, *phr*. Mŏle, grăvĭter olĕo, rĕdŏlĕo, ſpīro: Fœtĭdum ŏdōrem mītto ăfflo, ēxhālo, āſpīro. *v. Odor & Oleo*

Fœtor, *oris.* *fœtĭdĭtas. Smrod.* Geſtanck. *ſyn.* Pūtor, mĕphītis. *epith.* Pūtĭdus, ŏlēns. pēſtĭfer, grăvis, *phr.* Tĕter ŏdor.

fœtĭdus, *fœtŭlēntus*, *Smierdzący.* Stinckend. *Parare porco fœtido volutabrum* (Scaz.) *ſyn.* Pūtĭdus fœtens, putēns, măle olēns. *epith.* tĕter grăvis, pēſtĭfer.

fœtus *us. vide* fetus, *us. Płod, Noſzenie w żywocie, Rodzenie, Urodzay, Dzieći.* Leibsfrucht, Jungen eines Thiers. *Sic quoq; mutatis requieſcunt fœtibus arva. ſyn.* Pārtus, *vel* prōles, *vel* frūctus.

fœtūrīnæ, *ha. Smrodliwe mieyſce.*

FOL

Fŏlĭa arbor agit mittit, *Rozwiia ſię.*

fŏlĭācĕus, fŏlĭātus, fŏlĭōſus, *Liſciány.*

fŏlĭātum, *Nárdowy oleiek.*

fŏlĭātura, *Liſcia kſztałt.*

fŏlĭum, *Liſt drzew, ziol. Nać Nárdá, Kártá 2.* Ein Blat. *Spargit humum foliis, inducite fortibus umbris.* V. *ſyn.* Fōns, *vel.* brāctĕa. *epith.* Mŏlle, tĕnŭe tĕnĕrum, crīſpum, mōbĭle, ŏpācum, ŏdōrātum, lĕve cŏmans, vĭrens, flēxĭle, trĕmŭlum, trĕmĕfactum, cădūcum, glaucum, vērnum, vĭrĭdāns. *phr*. Fŏlĭōrum umbræ. ārbŏris cŏmæ. Luxūria fŏlĭōrum umbr

umbræ, ēxubĕrat umbra ārbor v. *Frondeo.*

follĭco, Dmucham 2. Sapam. Ein Blaßbalg ziehen.

Follĭcŭlāre, is. sub Wiostá rękoieść.

fōllicŭlus, *Mieszek 1. Skorká 2. Łupiná, Piłá 1. Strąk 1. 2. Jądrek, skorká, Gáłuszká, Ciáło 1.* Ein ledern Säcklein. *Folliculis ut nunc teretes æstate cicadæ.* Lucr.

fōllis, *Miech: skorzány, Mieszek pieniężny. Pęcherz 3. Piłá 2. Pieniądz, Wezgłowie.* Blaßbalg

Follitus, Pieniężny.

FOM

Fōmēntātio, fōmentum. *Náparzánie, Zágrzewáiąca rzecz.* etwas das zur Wärmung dienet. *Frigida curarū fomenta relinquere possent.* H.

fōmes, *itis. Podnietá, Pobudká 1. Proch 2. Wior, Trzáská, & sub Zagiew.* Zundel. *Rapuitq; in fomite flammam.* Virg: *syn.* Fōmēntum, nūtrīmēntum, nūtrīmen- *pro igne*, arĭda, pīnguis, mātĕrĭes, sūlphur, bĭtūmen *phr:* ac prīmum sĭlĭcis scīntīllam excūdit achātes. Sūscēpītque īgnem fŏliis, atque arĭda cīrcum. Nutrīmēnta dĕdit răpŭītque in fōmĭte flāmmam.

fōns, ōntis. *Zrzodło, Początek 1. 3* Ein Brunn. *Fontis egens erro, circaq; sonantia lymphis* Ovid: *syn.* Lătēx, flŭēntum. *phr:* Lўmpĭdus, lĭquĭdus, gēlidus, īrrigŭus, mūndus mōntānus, săcer, lārgus, pŭteālis, ămænus lārgĭflŭus, fæcūndus, văgus. cærŭlĕus, lŭtōsus, præceps, văpōrōsus grāmĭnĕus, rĭgŭus sŏnans, āltus, pĕrēnnis, vĭrēns, raūcus, gārrŭlus, grātus. clārus. crīstāllĭnus. sŭsūrrans, cūrrēns salĭēns, fŭgiēns, ŭndans, ērrāns, cĕler, velox, prŏpĕrāns, tūrbidus, sĭnŭōsus, ōblīquus, dēflŭus, lēntus, pēllucĭdus, ūmbrōsus. vītrĕus, mūscōsus, ŏpācus pūmĭcĕus; *phr:* Fōns ăquæ. fōntis ăquæ. Lătĭces fōntāni. Vēna pĕrēnnis ăquæ. Sălĭēns rīvus aquæ, Spīrācŭla fōntis. Scătēns rĭvŭlus. Fōns lārgus ăquæ. Lēne flŭēns. Splēndĭdĭor vitro. Tĕnŭis fŭgiēns per grāmĭna rīvus. Nĭtĭdis argenteus ŭndis. Mōlles īnvītans mūrmŭre sōmnos. Lĭquĭdi fōntes & stāgna vĭrēntia mūsco. Mūscōq; ădŏpērta nĭtēnti. Manābat saxo vēna pĕrēnnis aquæ. fōns tĕnŭi pēllūcĭdus ūnda. nĭvĕo de pūmĭce fōntes. Rōscĭda mōllĭbus lambēbant grāmĭna rīvis. Fōns dīsĭlĭēns vărĭa in glŏmĕrāmina pāssim līnquĭtur. Scătet mĕdĭis fōns lārgus ărēnis Spūmāntem in lătĭcem se dējĭcit āltō ē saxo, Querŭlis fōns gārrŭlus ūndis. Unde lŏquāces Lўmphæ dīsĭlĭunt, Raūci per flōrea grāmĭna fōntes, relĕvans jūcūndo frigŏre faūces. Fōntis grātissima lўmpha. Hīc gĕlĭdi fōntes, hīc mōllĭa prāta. Est nĭtĭdus, utrōque măgis pēllūcĭdus āmnis. Dūlcēsque à fōntĭbus ūndæ, Gārrŭlus in prīmo limĭne rīvus ĕrat. Dūlcis ăquæ sălĭēnte sĭtim rēstīngvĕre rīvo. et pĕtĕre ē vīvis lĭbāndas fōntĭbus ūndas. Fōns sŏnat à dēxtra tĕnŭi pēllūcĭdus ūnda. Mārgĭne grāmĭneo pătŭlos sŭccīnctus hiātus. Fōntĭbus ut dūlces erumpat terra liquōres.

fōns inclusus *Studnia.* Ein Schöpff=Brunn.

fōns jugis, perennis, vîvus. *Zrzodło.*

fōns muscōsus, *Zrzodlisko.*

fōns surgens, *Zdroy.* Brunnquelle.

fōntānālia, ium. fōntānālis, fontinālis, fōntālis, fōntānus, *Zdroiowy.* Das vom Brunnen ist. *Bis caput intonsum fontanâ spargitur unda.* O.

fōntĭcŭlus *Zrzodełko.* Ein Brunnlein. *Quam ex hoc fonticulo tantundem, &c.* Hor:

FOR

Fŏra, *n. plur. sub: Tłokárnia, Chodzenie.*

fŏrābilis, *Łácny do przebicia.*

fŏrāgo, *Przedźielnicá.*

fŏrāmen, *Dźiurá.* Ein Loch. *Æmula sed tenuis, simplexq; foramine parvo.* Hor: *syn.* Mĕātus, căvus, antrum, rīma, fīssūra, spīrāmēntum. *epith.* Cavum, ăpērtum, pătēns, hīans, tenŭe, āngŭstum. *phr.* āngūstus ădĭtus. ārctus ēxĭtus. *v. Rima.*

fŏrāmĭna invisibilia, *Dźiurki 1.*

fŏrāmĭnōsus, *Dźiuráwy.* das Löcher hat.

fŏras, *Nádwor, Precz z tąd.* Hinauß. *Sit qui dicta eliminet, ut coeat par* Hor:

forasgĕro, ōnis. Wynośćiel.

fŏrātus, *us. Wiercenie.* Bohrung. *Pace salutantis sese intulit, atque foratus.* Sedul.

Forba, forbea, Pokarm.

Forbam, i. calidum in Obcęgi.

Fŏrceps, ĭpis m. & f. Kleszcze 1. Kleszczyki, Obcęgi, Nożyce Ein Zang. *A carbone & forcipibus gladiosq; pacavit* Juv: *syn.* Fōrfēx, *vel* vōlsēlla *vel* vulsēlla. *epith.* Tĕnāx, cūrva, ădūnca, ăhēna, bĭfĭda, mōrdax, hăbĭlis, ăcūta, bisūlca. *phr:* Vērsantque tĕnāci fōr-

cīpe fĕrrum. Fĕrrum quod fōrcĭpe cūrva. Cum făber eduxit [illegible]lăcŭbus demittit. Bifĭda tōrres ămbūſtos fōrcĭpe vĕrſat.
Forcillo, lege Furcillo. (ſcheeren.
fōrcĭpes, denticulati, *Nożyce rákowe.* Krebs
fōrcipĭcŭla ſub Obcęgi. fōrda, *Cielna.*
forctis, *Mocny, dobry.*
fōre, *ſub Będźie.* Seyn werden. *Hinc fore ductores revocato à ſangvine Teucri* Virg:
Fordicĭdia, orum. dies, quibus boves frondæ ſeu hordæ. i. gravidæ, immolabuntur. Feſt. Fordicalia alij.
fŏrēnſia *ium. Targowe.*
fŏrēnſis, *Rynkowy, Pewny, Sądowny.* Das zum Marckt/ *Item* Rechtshándel gehört. *Poſita gravitate forenſi.* Ovid.
fŏres, *hæ.* foris, *is. f. Drzwi.* Eine Thür Pfort. *In foribus laxos ſuſpendit aranea caſſes* Virg. *ſyn.* Jānŭa; ōſtia. ădĭtus, vēſtĭbŭlum. *epith:* āſpĕræ rōbūſtæ rĭgĭdæ, diffĭcĭles sūrdæ, pĭctæ, quĕrŭlæ, vălĭdæ, cælātæ, ærĕæ, fĕrrĕæ, fōrtes, ōrnātæ, dūræ. *phr:* Dīffĭcĭlem moto cārdĭne pānde fŏrem. impŭlit acri. Tum vălĭdas ſtridore fŏres, Jānŭa fōrtes Dēmōnſtrat duplĭcāta fŏres & sĕdĕo dūras Jānĭtor ante fŏres. *v. Porta Janua.*
Foreſta, B. ſub Oborá 2.
foreſtalia B. ſub Oborne.
fōrfex, *m. f.* fōrfĭcŭla, *Nożyce' Kleſzczyki żębne.* Eine Scheer. *Forfice læſa cutis, tacitum ne puſtula virus* Calph: *ſyn.* Fōrcĕps.
fōrfĭcŭla, *Kleſzczyki 1.*
fŏri, *hi. Grządká, Chodzenie, & ſub Dźiwowiſko 1.* Die Gänge in den Schiffen, hin und wieder zu gehen. *Laxatq; foros, ſimul accipit alveo:* Virg.
Foria, æ. morbus, ſuum Varroni, ſed forte. communis cum homine an Biegunká.
fŏrĭa, *orum. Gnoy.* dünn Dreck.
fŏrica, *æ. Wychod. Conducunt foricas, & cur non omnia? cum ſint.* Juv.
fŏrĭcārĭus, *Prywetnik.* (*w oknie.*
fŏrĭcŭlæ, *Drzwiczki, Błoná w oknie, Kwáterá*
fŏrīnſecus, *Z dworu, Z wierzchu.* Auſſerhalb
fŏrĭŏlus, *Plugáwiec. Smrod.*
fŏris, *adverb. Z dworu, Nie domá.* Drauſſen. *Ne biberis diluta foris eſt promus & atrum.* Hor.
fŏris eſt *Niemaſz 1.*

FORM

Fōrma, *Fōrmāmēntum, Formātura,* *Kſztałt Obraz 1. Poſtáć, Podobieńſtwo 3. Twárz 1. Model 1. Forma 3. Twárzy kſztałt, Twarzność, Figury 2. Litery drukárſkie, Kopyto u ſzewcá, Mowy kſztałt, Urodá, Tworzydło, Ramá 2. Poſtępek práwny, Widok* Eine Geſtalt/ Form. *At mihi quod formas unus vertebat in omnes.* Prop. *ſyn.* Fĭgūra, ēffĭgĭes, ĭmago, vel ēxēmplar, typus, vel pūlchritūdo, vĕnūſtas, dĕcor, ſpecies, *epith:* ēximia, genĕrōſa, hŏnēſta, fŭgax, vēlox, brĕvis, cădūca, flūxa, frăgĭlis, dĕcōra, ſplēndĭda, vĕnūſta, præſtans, pŏtēns, īnſtăbĭlis, īnsĭgnis, nōbĭlis. *phr:* Nŏxia fōrmæ blandĭmēnta. Fōrma plăcet, nĭvĕuſque cŏlor, flāvĭque căpĭlli adĕrat nūlla factus ab arte dĕcor. Nātĭvum fōrmōſi cōrpŏris dĕcus. & brĕvis eſt ætās, brevis eſt & fōrma pŭēllis. Tĕnĕræ māgna īncōnſtantĭa fōrmæ. Frāgĭlis quam nōxia fōrmæ Blāndimēnta. Forma bŏnum frăgĭle ēſt, quāntŭmque āccēdit ad ānnos. Fit mĭnor, & ſpătio cārpĭtur ipſa sŭo. Fōrma brĕvis flōs eſt, prīmo ſpēctabilis ortu. Dum flōrĭda dūrat ætas. dumq; curis tenĕro fūlgēſcit in ore. *v. Pulchritudo.*
Forma, item puls, miliacia ex melle Feſt.
fōrma ab ēxēmplāri ſumpta. *Konterfekt.*
forma ad dignitatem appoſita liberalis. *Urodá.*
fōrmācĕus parĭes, *formácium, formatum. Lepianká, śćiáná lepiona.*
Formamentum, Formowánie, Kſztałt.
fōrmālis epiſtola, *Formaty, Liſt powſzechny.*
Formatæ Epiſtolæ. Formaty.
Formatium, formamentum. Lepionká śćiáná lepiona.
fōrmātor, *Náuczyćiel, Pedagog.*
fōrmātus cælo, *Ryty.* fōrmēlla, *Gomołká.*
fōrmīca, *Mrowka.* Ein Ameiß. *Parvula nam exemplo eſt magni formica laboris.* Hor: *epith:* īmpigra, sōlers, rapāx, sōllĭcĭta, frūgĭlĕga, prūdens: prōvĭda, īngĕnĭōſa, vĭgil, prompta, ēxĭlis, pārva, pārvŭla, tĕnŭis, lābōrĭoſa

ōsa, avāra, pārca, sedūla *phr.* Prōvīda bēstia. Pōrcum gēnus Nigrum āgmen. Quæ sīti formīca tenax. Farris pŏpulātrix tūrba, Pătiēns fōrmīca lăbōrum. Nōn īncāuta fŭtūri. Præsāga fŭtūri. Stŭdĭōsa lăbōris, inŏpi mētŭens sĕnectæ. Hyēmis mĕmor. Cōndit in brūmam nŏva fārra. ōre trahit quōdcūnque pŏtēst, atque addit ăcērvo. Quem struit, haud īgnāra atque incauta fŭtūri. redit, itq; frequēns lōngum formīca per āgmen. Grānifĕro sŏlitum dum vĕhit ōre cibum. Hic nos frūgilegas aspēxĭmus agmĭne lōngo. Grānde ŏnus exigŭo fomicas ōre gĕrēntes.

fōrmīcans, vermīnans. pulsus, *Puls zły.*

fōrmīcārum agmen classis, *Mrowisko.*

fōrmīcātio, *Tarnięnie.* **Eine beissige Raute.** & *sub Mrowisko.*

formīcātiōnem sentio, *Tarnę.* **(Gehört.**

fōrmīcinus, *Mrowczány.* **Das zu den Ameisen**

Fōrmīcipes sub Obcęgi, & Winniczne roszty.

fōrmīcōsus, *Mrowisty.* **Voll Ameißen.**

formīcula. *Mrowká.*

formīdābilis, *Strászliwy.* **Schröcklich, das zu fürchten ist.** *Nullæ in fronte minæ nec formidabile lumen.* Ovid: *syn.* Trēmēndus tērrĭbĭlis, hōrribilis, hōrrēndus, formidāndus tĭmēndus mētŭēndus.

Fōrmīdāmina, inum. Stráchy nocne.

fōrmīdātæ pennæ, *Strászydło 1.*

formīdātus *Strászliwy*

fōrmīdo, *as. Boję się.* **Fürchten.** *Iudicis argutum quæ non formidat acumen* Hor: *syn.* Metuo, tĭmeo, păveo. *vide Timeo*

fōrmīdo, *inis. Boiaźń Strách. Strászydło 2.* **Forcht.** *Tu nihil admittes in te formidine pœnæ* Hor: *syn.* Păvor mētus tĭmor trĕmor, hōrror. *epith:* ănceps, ānxia, trepĭda, exsāngvis, rĕpēntĭna, īmbēllis, păvēns, gĕlida, sēgnis, sollicĭta vĭgil in sōmnis pallĭda hōrrida, ægra, dubia, frigĭda, subĭta inŏpina. *v. Timor.*

fōrmīdolōsè, *Strászliwie.* **Forchtsamlich.**

fōrmīdōlōsus, *Strászliwy, Boiáźliwy.* **Forchtsam/ Zaghafftig.**

Fōrmidus, Ciepły, & sub Obcęgi.

fōrmĭo, onis. idem Phormio.

Formus, vel formus priscum. pro formoso. Andr. Schoc. ex Plauto. Nonio. Servio. al. Fortis, eodem sensu.

fōrmis ligneis inclusus, *Ramámi oprawiony.*

formo. *Formuię, Tworzę Rzię 2. Przekowáć, Ucżę, Przyuczam. Wymawiam.* **Gestalten, ein Form geben.** *Et simili formata videbant esse figura.* L: *syn.* ēffōrmo, fingo, ēffingo, figūro.

formo, *me. Przypodobywam się.*

fōrmōsĭtas, *Piękność.* **Schönheit.**

fōrmōsŭlus, *Galant.*

fōrmōsus, *Krásny.* **wol gestaltet.** *Sic etiam positis formosus amore capillis* Mart. *syn.* Pūlcher, dĕcōrus vĕnustus. *phr:* Fōrma īnsīgnis, cōnspĭcŭus. ēgrĕgĭus, cōnspĭcĭēndus, præstans. făcie spĕctābilis. Cui plūrima frontis Mājestas, & hŏnos *vide Pulcher.*

fōrmucāles, an Obcęgi?

fōrmŭcāpes hæ Obcęgi, & sub Winniczne roszty.

fōrmŭla, *Wizerunk Kopyto u szewcá. Ksztalt, Pozew, Postępek práwny, Spráwá, Umowá, Ser. Gomolká, Krása.* **Eine Unterrichtung Und Weise zu handeln.**

formulam alicui scribo, intendo. *Pozywam.*

fōrmŭlārius formularum cantor. *Práktyk podły*

Formum, sub Obcęgi formus, Ciepły.

FORN

Fōrnācalia, *ium sub Piec.*

fōrnācārius, fornacator Piecuch. Piekarz.

fornaceus paries, Lepianká **Ein Leymwandt.**

fōrnācŭla, *Piecyk, Podszczuwácz.*

fōrnāx. fornax fusoria, *Piec 1. 2. 3.* **Ein Ofen.** *Vidimus undantem ruptis fornacibus Ætnam* Virg: *syn:* Cămīnus *epith:* Căva. vāsta căpāx. cūrva, văpōrĭfera ārdens, cāndens, īgnēa, īgnĭvŏma, rutila, īgnita, ætnæa, ātra fūmans, sūlphŭrea. Sicula, vŏrax, pīcea, prŏfūnda ærāria, călcaria. *phr:* Fōrnax longo īncandŭit æstu. Chalybs vāsta fōrnace līquēscit. Rūpitque căvis fōrnacibus īgnes. Fōrnace căpāci īgnēa vis fŭrit

rite fornace profunda, Saxa igni torquenti credant. Sulphureis ardet fornacibus Ætna. Qui furentes semper ætnæis jugis versat caminos.

Fornicarius. Piecuch, Budkarz, Sklepowy, an Porubnik. Ein Ofenhitzer. Item: Ein Krämer, so unter offentlichem Gewölb feyl hat. Item. Ein Hurer.

fornicatio, Sklepienie 1. Sklep, & Porubstwo. Das Wölben / Item: Hurerey.

fornicatus, Sklepiony. Gewölbet

fornico, as. Sklepię, Ein Gewölb machen / wölben. syn. Camero, arcuo, curvo, phr: Fornicis, in morem struo, erigo, ædifico, sinuo, formo, educo, incurvæ struit in testudinis arcus. Cameræ sinuosa struit curvamina, Cameræque sinus molitur opacæ. inflexos tectum educit in arcus.

fornicor, aris. Wypręzam się, & sub Nierządu patrzyć 1. 2. Hurerey treiben.

fornix, m. Sklep 1. 4. Brama, Nierządny dom. Ein Gewölb/Schwibbogen. Item: Ein gemein Hurenhauß. Zenonum pueri quocunq; in fornice nati. Juv. syn. Camera, testudo, arcus: tholus, testudinis umbilicus. Epith: Cavus, concavus, cavernosus. convexus. pendens, opacus, niger phr: Convexi fornicis arcus incurvus lato curvamine fornix. Cavernosi fornicis antra locas.

foro, as. Dziurawię, Wiercę 1. bohren.

forpices, à forpex sub Obcęgi.

forpicula, Kleszczyki, & sub Nożyce 1.

Fors, fortis, Nomen. Szczęście, Trefunek. Glück.

fors mala, Nieszczęście. Vnglück.

fors, Adverb: forsan. forsitan, forsit. Podobno. vielleicht. Mittite, forsan & hæc olim meminisse juvabit Virg: Hæc à Sardois tibi forsitan exulat oris. Mart.

FORT

Fortasse, Fortassen. fortassis, Podobno, & Możebydź. vielleicht. Crediderant, cæloque animum fortasse ferebat. Virg.

Fortax, Tło nabiiane & sub Piec.

forte, forte, an. Podobno, Snadź, Trefunkiem. vielleicht. Forte sub arguta consederat Ilice Daphnis. Virg. syn. Fors, forsan, forsitan, fortasse, fortassis, vel fertuito, fortunæ casu.

fortesco, Mocnieię, Mężnieię. Starck werden

forticulus, Fortiusculus, Mocny.

Fortifico, Sercá dodáię. Stärcken.

fortis corpore, Mocny, Mężny. starck von Leib. syn. Robustus, validus, viribus, insignis, potens, acer. v. Robustus.

fortis animo, Sercá Mężnego. Großmüthig, tapffer. syn. Magnanimus, generosus, animosus, invictus, audax. phr: Quem mascula virtus excitat. Invictaque bello Dextera quam forti pectore & armis, animi, & rebus spectata juventus, o præstans animi juvenis, quantum ipse feroci virtute exuperas. v. Bellicosus, Generosus.

fortiter, Mocno, Mężnie, Stało. tapfferlich / hertzhafftig. Solos nil verbi, pereas quin fortiter. addam. Hor: syn. animose, constanter, vel valide, nervose.

fortiter ago, facio Stawiam się.

fortitudo, Moc, Męstwo. Starcke / Tapfferkeit. syn. Robur. vires, vigor, animus, epith: Firma, valida, prævalida, fortis, solida, dura, invicta, rigida, indomita, inexpugnabilis, nervosa. v. Animus & Robur.

fortuito, fortuitu, Trefunkiem. Ohngefehr. syn. Casu, forte. fortuna.

fortuitus, Trefunkowy, Nierozmyślny. zufällig. Nec fortuitum cernere cespitem. (Alcaic.) Nam neq; fortuitos ortus surgentibus astris M. Alij fortuitus. Trisyll. faciunt.

fortuna, Szczęście 1. Nieszczęście, Powodzenie, Trefunek, Fortuná 1 Gut / Glück / Fall. epith. Fortuna ridens, amica, placida. prospera, fausta, felix benigna, mitis, favens. phr: Vultus fortunæ benignus. Vultu ridet fortuna sereno, Faustis successibus, fatis amicis uti, alite dextro, lætis auspiciis frui. Ventis secundis, secundo statu uti. Dum flaret velis aura secunda meis. Si placido ducas candida vela mari, bellis secundos, reddidit exitus. v. Felix.

fortuna adversa, afflicta, misera. Nieszczęście. Vnglück / Widerwärtigkeit. syn. Fortuna, iniqua, sæva dura incommoda, inimica tristis, aspera, ferrea, invida, noxia, dira, crudelis, mala, gravis. phr: Tristes casus. Res afflictæ arctæ, dubiæ,

dŭbĭæ, dūræ. Fātis trĭstibus ăngi. Duris ... cĕri fātis Vărĭis, ĭnĭquis ŭrgeri cāsĭbus, Mĭsĕrum trĭstis fortūna tĕnāciter ŭrget. Nec vĕnit in cēptis mōllĭor aura mĕis. v. *Infortunium.*

fŏrtūnæ, *ha. Máiętność, Szánc 2. Bogáctwá,*

fortūnæ fŏrum. *Fortuná.* (Reichthumb.

fortūnāre, fortūnātim, *Szczęśliwie.* Glücklich.

Ingenium miseræ qui fortunatius arte. Hor: *syn.* Fēlicitĕr, bĕāte faūstĕ. *phr.* Sĕcūndo sūccēssu. Fēlicĭbus aūspĭcĭis. Diis aūspĭcĭbus. Aūspĭce Chrĭsto cœlo. Aūspĭcĭo faūsto ōmĭne dĕxtro. *vide Feliciter.*

Fŏrtūnātus, *Szczęśliwy.* Glückselig. *Fortunatus & ille Deus qui novit agrestes.* Virg: *syn*: Fēlix, bĕātus *vel* prōsper faūstus. *phr.* Blānda ŭtēns fŏrtūnâ Dĕos ĕxpērtus ămīcos. *v. Felix*

Fōrtūnĭpĕta, *æ. m. Zołnierz dobrowolny.*

Fōrtūno, *Szczęśćzę* Segnen/beglücken. *Tu quācunq; Deos tibi fortunaverit horam.* Hor: *syn*: Bĕo, prōspĕro, fēlīcito, sĕcūndo: făvĕo. vōtis ānnŭo.

Fŏrŭli, *Przegrodki, Szkátułká* Ein Schräncklein darinn man Bücher stellt.

Fŏrum, *Rynek, Targowisko, Sąd, grod, Trybunał, Forum 1.* Ein Marckt/ da allerhand verkaufft wird. *syn.* Plătea, ārea, cōmpĭta: mērcatus măcēllum, nūndĭnæ. *epith*: Sōlēnne frĕquēns, vēnāle, vēnālĭtĭum. *phr.* ānnōnæ gĕnus, ōmne mērcēs vēnālĭtĭas prŏpōnens.

fŏrum civile, *Ratusz, Sądowa sala, Rádá pospolita* Rathhauß. *syn.* Cūria, sĕnātus, rōstra. *epith.* Lītĭgĭōsum, clāmōsum, frĕmēns, tūrbĭdum, vērbōsum, trĭste, ărgūtum, dŏlōsum, lēgĭfĕrum, raucum, sĕvērum, injūstum. *phr*: Rĭgĭdi flĕctĕre jūra fŏri. Fœdĕra lēgĭfĕri, iūrăque fŏr. Fōra Mārte sŭo lītĭgĭōsa văcāut. Crĕpānt vērbōsi gārrŭla vērba fŏri. Strīdŭla clāmōso ĕxĕrcet per fōra līte caūsĭdĭcus.

forum conscientiæ, *Sumnienie.*

fŏrum coquĭnārĭum, *Kuchnia Mieyska.*

fŏrum olĭtōrium, *Rynek zielony.* fŏrumpiscarium, *Rybne iátki.* fŏrum promērcāle, fŏrum scrūtārium, *Wendeta.* fŏrum vinarĭum, *Tłokárnia.*

Fŏrus, *Sąd, 4. Chodzenie.*

Fŏssa, *Row, Okop, Łoże rzeki.* Ein Graben. *In gentes; tentent fossas, & turribus altis.* Virg. *syn.* Fŏvĕa lăcūna, scrŏbs, vel vāllum. *epith*: Præceps, prærūpta, pătŭla, hĭans, prōfŭnda, ōb scūra, pătens ăpĕrta. *phr.* Pārs in præcĭpĭtes fŏssās ūrgĕnte rŭīna vōlvĭtur. Cæco fŏvĕæ dēcĕptus hĭātu pătŭlos cōncāva fŏssa lăcus. Cīngĕre, cīrcūmdare mœnia fŏssis.

Fossa, sub Wiele czego.

fŏssam dūco, făcĭo, perdūco, *Kopam.* Graben.

Fossantes, sub Kolę, 1. fŏssātum, *Okop, Row.*

fŏssĭlĭa, *ium. Kopánie rzeczy, Minerał.*

fŏssĭlis, fŏssĭtĭus, *Kopány.* Das man auß der Erden grabt.

fossim, Sztychem. fŏssĭo, *Kopánie.* Grabung.

fŏssōrium, *Rydel.* Grabschauffel.

fŏssor, *Kopacz, Grabarz, Grubarz.* Ein Gräber. (*v. Arator.*

fŏssŭla, *Dołek 1. Rowek.*

fŏssum, fŏssūra, *Row, & Kopánie, Podkop.*

fŏtus, *us. Náparzánie.*

fŏvĕa, *Doł.* Ein Grube. *Donec humo tegere, ac foveis abscondere discunt,* Virg: *v. Fossa.*

fŏvĕo, *Zagrzewam, Ciepło co chowam, Náparzam Wárzę 1. Siedzę w wodźie, Záchowuię 1. Miłuię.* Ernähren/ beschützen/ wärmen. *syn.* Călĕfacio, vel alo tĕgo, vel mūlcĕo vel tŭĕor, tūtor, dĕfĕndo. *phr*: Prōgĕnĭem nīdōsque fŏvent. Fœtūsque tĕnĕllos blānda fŏvet. Sūppōsĭtis īncŭbat ōvis Vūlnĕra cruda fŏvet lŷmphis. Căstra fŏvet mĭles.

F R A

Frăceo, frăcesco, *Gniię, Námiękam, Niepodobam się, Uleżał się.* Faul werden.

frăces, *Fräges. ha. Fuz Wytłoczyny.*

frăcidus, *Nágniły, Zgniły Uleżał się.* Faul.

fracta pronūntĭātio, *Pieszczona mowá.*

frāctillum, Tárká. frāctĭo. *Łamánie czego.*

frāctor, sub Szkodnik.

frāctūra, *Złamánie Spadánie.* Zerbrechung.

frāctus, *Zerwány, Utrapiony. Niewieśći 2.* gebrochen. *syn.* īnfrāctus, ēffrāctus, cōntusus, Obtrītus, *vel* dēbĭlitatus, āffīctus.

frœno, vide *freno. frœnum,* vide *frenum.*

frāga, frāgārĭa, *orum. Poziomki* Erdbeer *Et humi nas-*

mi naſcentia fraga Virg: *epith.* Mōntāna, mōllĭa, rūtĭlāntĭa, rŭbēntĭa, redolēntĭa, *phr:* Flōres, & hŭmi nāſcēntia fraga, jucūndi frāga săpōris.

frăges, *Niepodobam ſię.*

frăgēſco, *Łámię ſię, Słábieię. Truchleię, Serce trácę.*

frăgĭlis *Kruchy Łomiſty, Słáby, Nietrwáły, Krewki.* Gebrechlich/ ſchwach. *Iam ſubeunt anni fragiles, & inertior ætas.* Ovid. *ſyn.* Tĕnŭis, tĕner, cadūcus, *vel* dēbĭlis, īnfirmus.

frăgĭlĭtas, *Kruchość, Słábość, Krewkość.* Schwachheit/ Blödigkeit.

frāgmen, *inis.* fragmentum, *Ułomek. Okruſzyná, Sztuká 1. Trzaſká.* Ein abgebrochner Stock. *Ilioneus ſaxo atq: ingenti fragmine montis* V. *ſyn.* Frāgmēntum, sēgmēntum, frūſtum, *epith:* Pārvum, ēxĭgŭum ēxīle tĕnŭe, mĭnūtum.

frāgmĭna ſylvarum, *Łom.*

frăgor, *Grzmot, Łomot. Trzaſk. Trzeſzczęnie.* Ein Knall/ Thon, Krachen. *Cœlum ſonat omne fragore.* Virg. *ſyn.* Sŏnĭtus ſtrĕpĭtus, ſtrīdor, mūrmur. *epith:* rēpēntīnus, vĕhĕmēns, rĕsūltāns, præcēps. *phr:* Cælum frăgōre tŏnat, rĕbŏat. ārmis crĕpĭtāntibus ingēns ēxŏrĭtur frăgor. Tērrĭfĭco rĕbŏant mōntāna frăgōre, ēcce nŏvæ gēntis rĕsŏnans frăgor īmpŭlit aūres, ĭtĕrum fragor īntŏnat īngēns ēnsēſque clўpĕique sŏnānt. *v. Murmur.*

frăgor cœleſtis, fragor nubĭum, *Grom.*

frăgōſe, *Chropáwo,* mit Knall, (rauh

frăgōſus, *Kruchy, Chropáwy. Nierowny.* Scharpff,

frăgrāntia, æ. Woniá. lieblicher Geruch. *ſyn.* Svāvisŏdor, *vide Odor.*

frăgro, *as.* *Pachnę,* wol riechen. *Redolentque thymo fragrantia mella.* Virg: *ſyn.* Rĕdŏlĕo, ſvāviter, olĕo; ſpīro. *vide Oleo.*

frămĕa, *Miecż, Włocznia.* Ein Spitzig Gewehr. *Et Martis frameam, & Cyrrhei ſpicula vatis* J:

frāngo, *Łámię, 1. 2. Tłukę 4. Kruſzę, Krzę, Gryzę, Rozbiiam 2. 3. Mdlę, Náruſzam; Martwię, Uymuię kogo. Zgwałćić 2. Niewieściuchem czynię, Treſię włoſy, Uſkramiam 1. Zwyciężam 2. Targam ſię 2. Przerywam 1. Pokonáć, Zbiiam czyi* *wod, Drobię. Uderzam 3.* brechen. *ſyn.* īnfrĭngo, cōnfrīngo, rūmpo, ērūmpo, pērfrīngo, cōmmĭnŭo, cōntūndo, ēlīdo, vel īnfīrmo, fătīgo, dēbĭlito, *phr:* ad săxum cōrpŏra prenſa mănu frāngēbat. Vī pērfrīngére pōrtas ŏppŏsĭto génu pērrūmpo. Fregĕrat saxo grăvi Balīſta pōrtas. Fit vĭa, vī rūmpunt ădĭtus. Bĭpēnnis īnſtāns quătit īctĭbus ārcam. Et ēmōti prōcūmbunt cārdĭne pōſtes. Vīrĭbus ōbnīxus quăſsātam dīrŭit ūlmum. Cōrrēpta dūra bipēnni līmĭna pērrūmpit, pōſtēſque ā cārdĭne vēllit īnſtābat quo frāngéret āltos pōrtārum pōſtes. Tērque quătērque grăves jūnctūras vērtĭcĭs ictu rūpit, & in liquĭdo sēdērunt ōſſa cĕrĕbró. Rūmpĭmus īnvīti tŭa vīncŭla.

frango furorem, petulantiam alicujus, *Uſkramiam* Zähmen.

frango in caput ollam. *Ołeb ſtłuc.*

frango vocem, *Mowię pieśćliwie.*

frango vires, membra. *Złamánie ſię.*

frāngor, frangitur aliquid, *Prześila ſię, Uſtáie co, Padam ſię, Łámię ſię, Tárgam ſię, Serce trácę, Słábieię.*

frāngor precibus, *Uprośić ſię dáię.*

Frāngŭla, Kruſzyná, Frātellŭs, Bráćiſzek.

Frāter, *Brát 1. Podobny 1. & ſub Miłośnik 2. & ſub śiekániná.* Bruder. *Frater ut Æneas pelago tuus omnia circum.* Virg: *ſyn.* Gērmānus. *epith:* Chārus, ămātus, dīlēctus, dūlcis, ūnănĭmis, fīdus, fīdēlis. *phr:* Gērmāna prŏpāgo, Prōles, sŏbŏlēs. Frātērno, germāno sāngvīne jūnctus. Gĕmĭni frātres. fœcūndæ glōrĭa mātris. Gĕminīque ſub ūbĕre nāti. Frāter nē dēsére frātrem. Frātrum quŏque grātĭa rāra ēſt, O: *de Ætate ferrea*

Frāter germanus, uterinus, *Brát.* leiblicher

frātercŭlus, *Bráćiſzek.* (Bruder.

frātercŭlus gigantum, *Podły.* (brüderlich.

Frātercŭlo, as. Pęcznieię. Frātērnè, *Bráterſko.*

frātērnĭtas, frātria, *Bráctwo; Bráterſtwo.*

Fraternitas veſtra, an recte? ſub Wáſzmość.

frātērnus, *Brácki, Bráterſki.* brüderlich.

Frātelli, ſub Strzępek.

fratrĭcīda, *Brátoboycá, & ſub Mężoboycá.* Ein Mörder ſeines Bruders, oder Schweſter. *Quid fratricidá, quid peremptor invidus* (Jamb.)

Frātibus, vel frattibus, ſub śiekániná.

franda-

fraudātĭo, *Oszukánie, Zdrádá.* Betriegung.
fraudātor, *Krzywdźićiel, Przeymácz, Szálbierż.*
fraudātorius, *Zdrádźiecki.* (Betrieger.
fraudem committo, suscipio, *Zdradzam.*
fraudem facio, *Zdradzam, Przestępuię ustáwy, Zgwałćić.*
fraudi tibi erit, *Przypłacam, & Ná mą szkodę.*
frāudo, *fraudari,& fraudatus sum Zdradzam, Oszukiwam, Ubliżam, Pozbawiam, Pozbawiam Nieuśćić się, Nie dáię komu 1. Odeymuię sobie.* Betriegen. *Nec cibus iste juvat morsu fraudatus aceti.* Mart. *syn.* Frūstro, as, & frūstror āris: fāllo, dēcĭpĭo. *phr.* Mĕnte dŏlōsa, āstu fallāci mălīgno ūrgĕo. Fraūdem mĕdĭtātur ĭnīquam. Clam fraūdes īntēxit. *vide Fallo, Decipio.*
fraudŭlēnter, *Zdrádliwie, Krzywdą.*
fraudulenter tracto aliquem. *Uymuię obroku.*
fraudŭlēntus, *Zdrádliwy.* Betrüglich. *Cum populo & Duce fraudulento.* (Dact.) Tert:
fraus, *audis.* fraudŭlēntia, *Zdrádá. Uymá, Karánie, Winá, 1. Zdrádliwy.* Betrug. *Tum conata Iuno, terrorum & fraudis abunde est. syn.* Dŏlus, tēchnæ, fāllācĭa, præstīgĭæ, āstūtĭa, āstus. insĭdĭæ, *epith.* occulta īnsĭdĭōsa nĕfānda, dŏlōsa, māla, dīra tăcita, tūrpis, hōstīlis, cauta. īmpĭa. īnvīsa, vērsūta. āstūta, tăcita, hōrrĭda, īngĕnĭōsa, lătēns. clāndēstīna. sūbdŏla *phr.* Crīmina fraūdis, āstūta mōlīmina. Vĕnus īntĕrĕa fraūdem mĕdĭtāta mălīgnam. Tūrpi fraūde sălus hōsti quæsīta, & clāndēstīnis sūrgentĭa fraudĭbus ārma. O dīra īnvīsæ spēctācula fraudis, *vide Dolus Fallacia.* (dzam.
fraūsus, *sub Dopuszczam się, & Zrobić co, & Zdra-*
Frāxĭnus, *subst.* *Jesion.* Ein Eschbaum. *Fraxinus in sylvis pulcherrima pinus in hortis.* Virg: *syn.* īngēns, ālta, prŏcēra. āĕrĭa, ūmbrōsa. *phr.* Hāstis ūtĭlis ārbos. Frāxĭnĕæ sūdes, trābes īnvīsa cŏlubris,
frāxĭnĕus, frāxinus *adject.* *Jesionowy.* von Eschenholtz. *Fraxineæq; trabes cuneis & fissile robur.* V.
Frāxo, as. Straż trzymam.

Frĕmĭtus, *Sapánie, Rżęnie, Szum, Trąb dźwięk.* Das Murren, Geräusch. *Circumstant fremitu denso, &c.* Virg. *syn.* Strĕpĭtus, *epith:* Trĕpĭdus, flēbilis, trīstis. *phr:* Strīdēns mūrmur. Clāmōre frementi cōncĭtus. Frĕmitūque sŏnōro cōllūctāntur ăquæ. *v. Murmur Fremo.*
frĕmo. *Sapam, Dąsam się, Mámrzę 2. Mruczę, 2. Gryzę się; Zgrzytam, Gniewam się, Szumię, Tátkáią, Ryczę.* Schnorren / murren. *Post tergum nodis fremet horridus ore cruento.* Virg. *syn.* īnfrĕmo, strīdĕo, frēndĕo, mūrmūro. *vel* īndīgnor. *phr.* Frĕmĭtu rĕsŏnānt cuncta sŏnōro. Fremitu āssūrgens unda mārīno. Frĕmĭtūq; sŏnōro cōllūctāntur ăquæ Vēnti īndīgnāntes māgno cum mūrmŭre mōntis cīrcum claūstra frĕmūnt.
frĕmor, *oris. Szum, Szmer, 1. Gwar.*
frēnātus, frenĭger, *Ouzdány.*
frēndĕo, *es. & is. Zgrzytam, Mielę Srotuię, Gryzę, Kruszę.* mit den Zähnen knirschen von Zorn. *Et graviter frendens, sic fatis ora resolvit* Virg. *syn.* īnfrēndĕo, frĕmo. fūro. *phr.* Dēnte minor. Dēntem dēnte fătīgat īnfrēndēns, Dēntĭbus īncŭtio dēntes, frēndens.
Freniger, frenatus Ouzdány.
frēni hi, *Wędźidło, Monsztuk, Hámulec 2.* Zaum.
frēno, *as. Ouzdáć, Ogłowek kłádę, Hamuię, Uymuię kogo, Miárkuię.* Zäumen. *v. Fræno.*
frēnum, *Uzdá, Wędźidło.* Ein Zaum / *v. Frænum.*
frĕquens, frĕquēntārĭus, *Częsty Ludny. Násiádły, Pełen, Wielki.* viel. *Odiisq; viro, telisq; frequentibus instant.* Virg. *syn.* Crēber, nūmĕrōsus, mūltus, plūrĭmus, *vel* cĕlĕber. frĕquēntātus, *vel* āssĭdŭus.
Frequens, pro frequenter, Często 1. Offt.
Frĕquentāmēntum. Uczęszczánie.
frĕquēntātĭo, *Uczęszczánie Chadzánie, Przebywánie, Kupienie się, Zgromadzánie.* Offtere Besuchung.
Frequentativa verba apud Grammaticos sunt, quæ frequentem rei actionem significant, ut Clamito. Verso. Minitor. Iterativa Cariso.

 fre-

frĕquēnter, *Częſto.* Offt. *Currus numerant elephanta frequenter.* Mart: *ſyn.* Crēbro, ſæpè nōn rāro, *vel* āſsĭdŭe contĭnŭo.
frĕquēntes, *Gromádą, Wiele czego.*
frĕquēntĭa, *Orſzak, Zgromadzenie, Tłum, Gromádá ludźi, Uczęſzczánie.* Eine groſſe Menge/ Verſammlung. *Spreviſſe tradunt criminum frequentiam.* (Iamb:) *ſyn.* Mūltĭtūdo, tūrba copia, vīs nūmĕrus īngens: tūrba frĕquens dēnſa cŏhōrs.
frĕquēnto, *as. Uczęſzczam, Nápełniam Bywam, gdźie, Chadzam, Czeſto co czynię, Zágęſzczam.* Viel gebrauchen/ offt beſuchen. *Ultima quæ bello clari ſecreta frequentant.* Virg: *ſyn.* Sæpè ădeo cōnvĕnio, vīſo, īnvīſo, frĕquēns ădeo, pĕto, cĕlĕbro. (*Bob.*
frĕſſus, frēſus, *Szorowány, ſub Szoruię, & ſub*
frĕtalis, fretenſis, *ſub Morzę*
frĕtum, frĕtus, *ûs. Morzę 1: Przedźiał.* Enge des Meers. *Item* die See. *Crebris freta concita ventis.* Virg: *ſyn.* Măris angūſtĭæ fauces, *vel* măre, *epith:* Tŭmens ăpērtum ūndāns, tōrrēns, mĭnax. sălĭēns. *phr.* Cæco ūndāns æſtu. Crebris frĕta, cōncita vēntis Frĕmēntis īra frĕti. Īnto frĕta cōntōrquet Nēptūnia fūndo tēmpēſtas. *vide Mare.* (*dźiał.*
Frĕtus anni, ſub Porównánie dniá z nocą. & Prze-
frĕtus, *a. um.* frētus. gratiâ humanitate, conſcientia. &c. *Ufáiąc.* Vertrauend. *His ego fretus amo, Cynthia rara mea eſt.* Pr:

FRI

frĭbĭlis, Kruchy. Friātura Kruſzenie czego.
Fribūſculum, Ulpian. Friguſculum legit Holoander Rozwod.
frĭcātio. Frictio. *Drápánię 2. śćieránie* Kratzung.
frĭcātūra, *Szorowánie*
frĭcātus. *ûs. Táréie Náćierânie.*
frĭco, *as. Drápię 2. Náćieram co,* Kratzen/ reiben *Hinc oleo corpuſq; frico, molliq; palæſtra.* Mart: *ſyn.* Pērfrĭco, *vel* ūngo, ōblĭno. *phr.* Frĭcat ārbŏre cōſtas.
frictus, *Smażony: Przypiekány.* Gebraten.

frīgēdo, *źimno.* die Kälte.
frīgĕo, *źimno mi, Nieochotny ieſtem, Słábieię, Skrzypię 2* Frieren, kalt ſeyn. *Corpuſq; lavant frigentis & ungunt* Virg: *ſyn.* Algo. *phr.* Frīgore cōrrĭpĭor; cōntrăhor, lædor, tōrpĕo, pāllĕo, rĭgĕo. Frīgus mēmbra, corpus ārtus lœdit prĕmit, īnfēſtat. ūrit, ădūrit, āſtrīctum gĕlĭdo frīgore pēctus ĕrat. Rĭgĭdum pērmānat frīgus ad ōſſa, Rĭgĭdæ frīgŏre pālĕt ăquæ. Gĕlĭdus cōncrēvit frīgŏ e sāngvis. Tōrpetque vīctus frīgĭdo ſāngvis gĕlu, & pāvet ōbſeſſum glăcĭāli frīgŏ e corpus. Frīguſque per ūngves lābitur & pāllent āmīſſo sāngvine vēnæ. Sīc lēthālis hȳems paulātim in pēctŏra vēnit: Vītālēſqve vias & reſpīrāmina clauſit. *v. Frigus.*
frīgĕfacto, *źiębnę. Chłodzę 1.* Kalt machen. *e anceps, ſed potius breve.*
frīgēſco, frīgĕfīo, *źiębnę.* Frieren kalt werden. *Pulſus amor, ſegniq; juvat frigeſcere luctu.* Val.
frīgĭda, *Wodá źimna.* Kalt Waſſer.
frīgĭdārĭa cēlla, *Chłodnik.* Ein Eyß-Keller. & frīgĭdārĭum, *ſub Spodnice.* (*ſub Łáźnia.*
frīgĭdārĭus, *Chłodny.* (*tig.*
frīgĭdè, *Nieochotnie.* Kalt/ nicht friſch und hurtig.
Frigidefacto, as. Chłodzę 1. Kalt machen.
frīgĭdīſs me, *Nieſkutecznie Ozięble.*
frigĭdĭtas, *źimno,.* Kälte/ Froſt. *Ardorem, domita frigiditate facit.* Mart: *vide Frigus.*
frōgĭdĭūſcŭlus, *Przyźimnieyſzy.*
frīgĭdŭlus, *Zimny Przyźimnieyſzy.*
frīgĭdus, *źimny 1. 3. Nieochotny, Nieſkuteczny, Nieżártowny, Słáby Umárły.* Kalt. frierend. *Frigidus in pratis cantando rumpitur angvis* V: *ſyn.* Frīgēns, gĕlĭdus, ālgĭdus ālgēns. *phr.* Gĕlu, frīgŏre pallent mēmbra. Glăcĭāli cōnſtrīctus frīgŏre. Frīgĭda bĕllo dēxtera.
Frīgīlla, fringilla, fringillāgo, *Zięba.*
Frigo, is Porywam ſię.
Frīgo, is. Smáżę Skwárzę, Párzę, Braten.
Frigorificus, Zimny 1.
Frīgus *Zimno.* Kälte, Froſt. *Frigoribus parto agricolæ prelumq; fruuntur.* Virg: *ſyn.* Gĕlu *epith.* Cōntrăctum, Scȳthicum tōrpēns rīgĭdum, ăcer, immīte, dūrum, ĭnērs, ārctōſum, mālīgnum,

lignum, Rīphæum, īnīquum, Hȳpērbŏrĕum, ăcūtum, pĕnĕtrābĭle. *phr.* mĭnæ, vis, Frīgĭdus hŏrror. Frīgĭdus āer. Crudo sub frīgŏre tĕllus cōncrēvit. Stricto cōncrēscunt frīgŏre gūttæ īntrat pĕnetrābĭle frīgus in ărtus Jacēns lēthāli frīgŏre Sæva rĕcūrrēnti mītēscunt frīgŏra vēre. ah te nē frīgŏra lædant Aūt Bŏrēæ pĕnetrābĭle frīgus, ădurat. Extēmplo Ænēæ sŏlvūntur frīgŏre mēmbra. *vide Frigeo, & Hyems.*

frigutio, & friguttio, *is. Drzę. Drgam, Podskákuię, Swiegocę.*

Fringŭlat fringulit sub Krącę 1. (*koce ptak.*

frīngulcio, *Przekęsuię słowá, Záiąkam się, Swier*

fringūtio, *Drzę.* frio, *Krzę, Kruszę.*

frior, *Rosypuie się 3.*

frit, *Pużyná. an. Ość u kłosia?*

frĭtilis, Smáżęniu służący, Primam syllabam aliqui corripiunt Analogica. nam ex origine longa esse deberet, quasi frictilis, ut Renat. producit.

fritilla, *Kászá dźiećinna.*

frĭtillus, *Kostkowa puszka.* **Ein Spielbret.** *Parvoq; eadem movet arma fritillo.* Juv.

fritinnio, *świerkocę, Cwierkam, Trzepiecę się, Podskákuię & in Drzę.*

frīvŏla, *orum. Skorupá 2. Rupieći* **Klein brüchig Hauß-Geschirr.**

frīvŏlārĭus, *Wendetarz 1.* **Ein Krämer der schlechte Ding feyl hat.**

frīvolus, *Stłuczony Błazeński* **vnnütz** *Nocte metus iam poscit aquam, iam frivola transfert* Juv.

frixōrium, Rynká. frixum, *Skwárki.*

frixum, *Smáżony.*

FRON

frōndārĭus, *Gáłężny.*

frōndātĭo, *Obćinánie, Gáłęźi obćinánie.* **Behauung der Bäume.**

frondator, *Obćinácz, Sádownik.* **Der die Bäume behauet.** *Hic alta sub rupe canet frondator ad auras.* Virg:

frōndĕo, frondesco, **Grünen/ Blätter gewinnen.** *Balsamaque ad baccas semper frondentis abanti.* Virg. *syn.* Frōndēsco, *phr:* Frōndes, fūndo, ēffūndo, prŏfūndo, spārgo. apĕrio, ēxpleo, gĕro, mītto, ēmītto, īndŭo, Frōndĭbus īndŭor, tĕgor, cŏmor, vēstĭor, vīrĕo, vērno, ădŏlēsco, cōmo in pătŭlas lŭxŭrĭānte cōmas. Pătŭlo sē tĕgmĭne vēstit ārbor et ingēntes āttŏllit ăd æthĕra rāmos, ārbor fŏlĭis et fronde cŏmans. rāmis tĕgĭtur frŏndēntĭbus ārbos. Pĕrpĕtŭos gĕre frōndis hŏnōres. Pătŭlis dĭffūsa ramis tĕrram ŏpacat Diffusas pătŭlo lāxābat stīpĭte frōndes Crīnĭbus in Cœlum sūrgit. fēlīcĭbus ārbor. crēvit et ūmbrōsas pŏrrēxit in āĕra frongēs ārbor pătŭlis āmbĭtĭōsa, vel lūxŭrĭōsa, cŏmis Frondis ŏdŏrĭferæ laūros ŭbi sȳlva cŏmāntes ēxplĭcat. *v. Frons*

frondes aridæ, *Susz 1.*

frondes festæ, *May 2.*

frodĕus *Chrostowy Gáłęźiowy.* **das von Blättern oder ästen ist.**

frondĭfer frondiflŭus, *Gáłęźisty.* **ästig.** *Frondiferasq; domos avium, &c.* Pr.

Frondo as. Obćinam 1.

frōndōsus, *Gáłęźisty.* **voll Blätter.** *Semiputata tibi frondosa vitis in ulmo est.* Virg: *syn.* frōndĭfer. *phr:* Frōndĭbus, fŏlĭis ăbundans, ŏpērtus, ŏpăcus

frons, *dis. hæc Gáłąź* **Laub/ Blat, grüner Ast.** *Exstructosque toros Obtentu frondis abundant.* Virg: *syn.* Fŏlium, ārbŏrĕa, grāmĭnĕa cŏmans, ūmbrōsa crīspāns. læta ŏdŏrĭfĕra, dēnsa redĭviva, dĕcĭdua cădūca, flāvēscens. *phr:* Sȳlvārum, arbŏris dĕcus hŏnos. ārbŏris tĕgmen, ūmbræ ārbŏrĕæ cōmæ Brachia rāmŏrum, frōndēsque tŭlēre cŏmāntes. ārbor erat patŭlis āmbĭtĭōsa cŏmis ārbor dĕcĭdŭis vĭdŭāta căpīllis. Hīc tămen hāc mēcum pŏtĕris rĕquĭēscĕre nŏcte Frōnde sŭper vĭrĭdi. *v. Frondeo.*

Frons, *tis. hæc & priscè hic* Czoło *3. 2. Wstyd 1. Powagá Przodek 1. Domu przednia śćiáná Twarz 3. 4.* **Die Stirn.** *redis, mutata frontis ut arte* Hor: *syn.* ōs, vūltus. facies *epith:* Tĕnĕra, lūcĭdă. nĭvĕa. cāndĭdă. venĕrānda, rugosa, rĕmīssa, cōntrācta, ēlāta fĕrox, obscœna, grăvis, ŏbdūcta, sĕnīlis. *phr:* Frontis hŏnor. Căstīgātæ cŏllēcta mŏdēstia frōntis ănus obscœna rūgis erat frōntem. Rūgāque in antīquā fronte sĕnīlis ĕrit Grăvem rĕmīttĕre frōntem.

Solli-

Sollicitam explicuere frontem. Contractæ sefrons aversa. Domu tył (ria frontis.
frons obducta, caperata, contracta, Twarz nie wesoła. Betrübtes Gesicht.
frons erugata exporrecta. Twarz wesoła. Frölich Gesicht. (Scham.
frons ferrea. Frontis firmitas, Niewstyd. Ohne
frons illi periit, Niewstydliwy. unschamhafft.
frontem exporrigo, explico, Weselę się Sich
frons lecti, Łoszkowa deska 2. (freuen.
frontale, Naczelnik. Zieraht an der Stirn
frontanus, frontanus lapis, Przezgłownik.
fronte, Nieszczerze nicht treulich.
fronte contracta, matutina, Niewesoło Traurig.
fronte verissima, Szczerze. Aufrichtig.
fronte molli, Wstydliwy.
frontem adstringo, contraho. zásępić się.
frontis integræ. Wstydliwy 2. Schamhafft.
frontis mollities teneritudo, Wstyd. Schamhafftigkeit.
Frontispicium, Domu przednia ściana.
fronto, frontosus, Czołowáty.

FRU

Fructifer Owocny Płodny. Fruchtbar. v. Fructuosus.
fructifico, sub Zyzny Frucht bringen. Laurus fructificant, vicinaque nascitur arbor. C. syn. Fructus pario, fero, promo, fundo, edo parturio, profero.
fructuosus fructificus zyzny, pożytki dáiący. Fruchtbar/ nützlich. Saturnalia fructuosiora. (Phal:) syn: Fructifer fructificus, frugifer, fertilis, phr. dives abundans locuples arvis onératus. Fructu uber vel ubere, dives. Dulces fructus non educat arbos. Pomis se fertilis arbos induerat. Prodiga læto proventu beat agricolam. arbos opes fundit. Curvantur pondere rami. Nec flore caduco arridens blanda dominum. Aspice curvatos, pomorum pondere ramos. ut sua; quod peperit, vix ferat arbor onus. Pomaque læsissent matrem, id est arborem. nisi subdita ramo longa laboranti furca tulisset opem. v. Frugifer.
fructuaria porca Máciorká.
fructuarius, adject: Owocny, pożytki rodzący.
fructuarius, subst. Pożytek biorący: Der die Nutzung eines Dinges hat.
fructuosum est, Pożyteczno iest. Es ist nutzbar.
fructuosus, Pożytki rodzący, zyzny Pożyteczny.
Fructus, cti. sub Zażywam.
fructus, us. Owoc 1. 2. Pożytek. Pozytki ziemie, Zażywánie, Używánie, Baum/Frucht/Nutz.
Fructus amicitiæ magnæ cibus, imputat hunc Rex. Juv: syn. Poma, vel fetus. partus. vel utilitas epith: Terrestris sylvestris, amænus novus, deliciosus corruptus, æstivus annuus tener, præcox, uber, dives jucundus tempestivus, phr Præmia telluris, arboris opes. Divitiæ ramorum. arborea proles propago. Fætus arbore dempti. Poma patulis pendentia ramis. Pressos curvantia ramos. Pendentes arbore fructus. Calathos replet. fruticis pomona beati Fœtibus: v. supra Fructuosus.
fructus arationis, Krescencia.
fructus defloratus deformatus Gogołká.
Fruo, pri ce pro fraudo. Zdradzam.
frugalis. Skromny 2. Oszczędny Mässig. häußlich. Ventre nihil novi frugalius. hoc tamen ipsum. Juv: syn. Frugi, bonæ frugis, sobrius moderatus, modestus, temperans temperatus. abstinens prudens. phr. Parvo contentus. Luxum perosus, exosus. Sobrietatis, virtutis, parcitatis probitatis amans.
frugalitas, Mierność w żyćiu, Oszczędánie, Zywność Zboże, Urodzay. Mässigkeit Vergnügung. Frugalitatis lege pollet exacta: (Scaz:) Per A. syn. Sobrietas, modestia.
frugaliter, Oszczędnie, Miernie, mässiglich, sparsam. Cum me hortaretur parco, frugaliter atque Hor:
fruges, hæ frugimenta, orum. Owoc 1. Zboże 1 2. Owoc drzewny allerley Frucht der Erden. Nocent & frugibus umbræ Virg: syn. Generatim. olera, legumina, vites, segetes. &c. complectendo speciatim. amœnæ, nitidæ, novæ, opimæ, fœcundæ, cultæ. tostæ, phr. Ruris opes. Frugum primitiæ, mitia dona, acervi luxu-

lūxŭrĭes āſtrum quo sĕgĕtes gaudērent frūctĭbꝰ, mĕdĭo tōſtas æſtu tĕrit ārĕa frūges. Quīnq; nŏvas ălĭtis nōn ūllo sēmĭne frūges tēllꝰ ĭnarāta fĕrēbat. *v. Seges.*
fruges rōburneæ. *Zołądź.* (nützlich/ gut.
frūgi. *Skromny 2. Oſzcządny, Pożyteczny, Dobry 2.*
frūgi bonæ. frugis bonæ, *Dobry 2. Pożyteczny* gut.
frugi fio, *Uymuię ſię 1. Polepſzam ſię.*
frūgifer, *Frugiferens. Zyzny.* Fruchtbar. *Prima frugiferos fœtus mortalibus ægris* Lucr.
frūgĭlĕgus, *ziárná żbieráiący.*
Frugĭpeda, Niedozrzewáiący.
Frugiperda ſalix, Wierzbá 1.
fruĭniſcor, fruĭnor, Zażywam.
frūiſcor idem & Doſtáię 1.
frūmen, *Guz w gárdle, Gárdłá uśćie* Krupá. der Schluck an der Gurgel.
frūmentaceus, *Zbożowy 1.* das von Korn iſt.
frumentaria res, *Zboże 1. Zywność.* Korn.
frumentariæ rei curator; præfectus. *Podwoiewodzy, Picownik.*
frūmēntārĭus, *adject: Zbożowy.* von Korn.
frumentarĭus, *ſubſtant: Zbożem handluiący, Miernik 2.* Kornhändler. (Kornhändler.
frumentarĭus negotiator, *Zbożem hándluiacy.*
frumentatio, *Zbieránie zboża, Zboże rozdawánie, Picowánie, Podátek 1.* Kornſammlung.
frumentator, *Picownik.*
frumentor, *aris. Picuię* Korn ſammlen/ nach Korn außziehen. *ſyn.* Frūmēntātum eo. Frūmēntum quæro, Frūmēnti, frūmēnta pābŭla cūro. *v. Pabulum.*
frūmēntum, *Zboże 1. 2. 3. Figowe ziarnko,* Korn, Getraid. *Si quis ad ingentem frumenti ſemper &c.* Hor: *ſyn.* Frūges, Cĕres, sĕges, mĕſsis, trītĭcum. *epith* Pūrum, æſtīvum, aurĕum, grāve. lāctens, grande *phr.* Hūmanis ūsĭbus āpta Cĕres, Frūmenta in vĭrĭdi ſtĭpŭla lāctēntĭa ſurgunt. *v. Fruges.*
fruniſcor. Doſtáię 1. Zażywam.
frūnītus, Mądry, Roſtropny, Baczny. Klug.
frŭor, *Zażywam, Używam.* Genieſſen, nützen. *Poſſe frui fruarō ſolus amore meo.* Prop. *ſyn.* Pŏtĭor, ūtor, tĕnĕo, pōſſidĕo. *phr.* Frūāris sōlus ămōre mĕo ōptata lūce frūāris. Jŭvĕnis pālmœ pŏtĭētur ămōre et vānas audit vōces, frūĭtūrque Dĕōrum Cōllŏquio.
frūſta facio, *Sztukuię 1.*
frūſtātim, *Sztukámi, Ná ſztuki.* Stückweiß. *Fruſtatim ſecuit, mox eſt congreſſa Leoni.* Virg: *ſyn.* in frūſta, mĭnūtim, membrātim.
fruſtillatim, *Kąſkámi Sztukámi, Po kąſku* Stückweiß. *& ſub Sztukuię 1.*
fruſtillum, *Sztuczká.* Ein Stücklein.
frūſtrā, *Dármo 1.* Vergebens/ umbſonſt. *Nequid inexpertum fruſtra moritura relinquat.* Vir: *ſyn.* in caſſum. nēquīcquam, ĭnaniter, ĭnūtĭlĭter. *phr.* Vāno cōnānĭme. Mōlīmĭne cāſſo, ĭnāni cōnātu nīſu, ſtŭdĭo. Cāſſo event... Vānis sŭccēſsĭbꝰ. Quid prōdeſt? Quid jŭvat?
fruſtra habeo aliquem. *Omylam kogo, ſzydzę* (*dzę za nos*
fruſtra habitus, *Wzgárdzony.*
fruſtra ſum, *Omylam ſię.*
fruſtrābĭlis, fruſtratōrius, *Omylny.*
frūſtrātio, *Oſzukánie pochybá.* Betrug, Verſaum.
fruſtrationem differo. *Omylam.* (nutz.
fruſtrationem do, *Oſzukiwam.*
Fruſtrator, Odwłoczyćiel, Nieſtawáiący u práwá
frūſtro, *as. Omylam. Oſzukiwam,* Betriegen/ verſaumen. *Credito vera fient, nec ſpe fruſtra bor inani.* Arat: *ſyn.* Fraūdo, fāllo, decĭpio.
fruſtror, *idem & Chybiá co.* Betrogen werden.
fruſtror tempus, *Zwłaczam 1.* Auffſchieben.
fruſtŭlentus, *W ſztukách 1.*
fruſtŭlum, *Sztuczká* Ein Stücklein.
fruſtum: *Sztuká 1.* Ein Stuck. *Tempore & exiguæ fruſtis imbutus ofellæ* Juv. *ſyn.* Frūſtŭlum. partĭcŭla sēgmen, sēgmēntum, frāgmen, frāgmēntum: mĭnūtal, *epith:* tĕnŭe pārvum ēxĭle, mĭnūtum *phr.* in frūſtŭlā, frūſtātim, mĭnūtātim. mĭnūtim concīdĕre, pārtīri.
fruſtum pueri, *Chłopię.*
frūtētōſus, *Krzewiſty, ſub Chrośćiná & Chroſtowy.* ſtaudecht, voll Geſtaud.

frūtētum, *Chrościná*. Ein Orth, da viel Stauden wachsen. *Non piget attritis pedibus per acuta fruteta* Prud.
frūtex, ĭcis. *m. Krzew, Chrost w pniu, Łodyga. Nikczemnik, Gruby 2.* Ein Stauden. *Sylvarum fruticumque viret nemorumque sacrorum* V. *syn.* ārbŭstum, ārbūscŭlum, virgūltum. *epith.* Rāmōsus ārbŏrĕus, pārvus, ūmbrōsus, tĕner, hŭmĭlis, ābjĕctus, dēnsus, crīspans, ŏpācus, vĭrĭdis, frōndōsus, vĭrens. *v. Arbustum.*
Frutex sangvineus, *Głog Drzewo.*
Frŭtĭcātio, *Krzewienie.*
fruticatio inutilis, *Wilk* 4. (werden.
frŭtĭcesco, *Chrośćieię, Krzewię się.* zum Gestäude
frūtĭcētum, *Chrosćiná.* Ein Orth wo viel Stauden wachsen.
frŭtĭco, frutĭcor, *Krzewię się.* Zum Gestäude werden, viel Außschlag gewinnen. *Cernas ramosis palmas fruticare lacertis.* Sidon. *syn* Frŭtĭcēsco, Pūllŭlo, gērmĭno. *phr.* Frŭtĭces, sūrcŭlos, rāmos, pālmĭtes ēffūndo, prōfūndo, spārgo. ēxplĭco Frŭtĭcum rāmis, sȳlva vĭrĕo, virēsco, ădŏlēsco, lūxŭrio, ēxŭbĕro, quam mūltus ŏpācat frūtex. *v. Germino.*
frŭtĭcōsus, *Krzewisty.* Dick in einander gewachsen *Vallibus, agrestes illic fruticosa legebant.* Ovid. *syn* Frŭtĭces ēmĭttens, fūndens, frŭtĭcibus, frĕquens, dīves, crēber ăbūndans.
Frŭtilla avis. eadem lynx, Veneri Fruti dicata, Scaliger.
frūx, ūgis. *f. Owoc 1.* Frucht.

F U

Fu, *Pfa.*
Fuam, fuas fuat à Fuo prisco sub Jestem.
fūcātus. *Fárbowány, Zmyślony, Fałszywy, Przyprawny, Nieszczery, & sub Galant.* Angestrichen/geschmuckt. *Hyali saturo fucata colore.* V. *syn.* Fūcōsus. īnfūcātus. *phr.* Fūco illĭtus. pīctus. āspērsus, nĭtens, splēndens Fūcātā gĕnas, et ămĭctæ dŏlōsis īllĕcĕbris. Făcies ŏpĕrōsa cūltu: sătūro fūcāta cŏlōre. Cerūssātis īncēndit cāndĭda būccis.
Fūcilis, Przyprawny, Zmyślony.
fūco, *as. Fárbuię, Piekrzę, Fałszuię,* Ein frembde Farb anstreichen/ *Alba nec Assyrio fucatur lana veneno.* Virg. *syn.* īnfūco. Fūco pīngo, cŏlōro, tīngo, lino, īllĭno, ōblĭno, āspērgo, ădūltĕro, ōrno. *phr:* Fūcum īllĭno, īndūco. Fūco cŏlōrem mēntĭor, Nātīvum cŏlōrem fīcta ārte mūtāre. Mĕdĭcāmĭne, cōmpŏsĭtis vĕnēnis, cūltu nātūrāle dĕcus jŭvāre. Pīgmēntis ōra, gĕnas, cŏlla, mănus ĕxcŏlĕre, cŏmĕre ădōrnāre. Dēfōrmes ōre fŭgāre notas. Rūgōsam făciem ūngvēntis colorare celare, ŏbtĕgĕre. Nātūrāle dĕcus fīctæ nōn cōmmŏdat ārti ēxtērno formam cōrrūmpĕre luxu. Hīrsūtas ĕxcŏlŭīsse gĕnas. cōmpŏsĭta ēst ălĭis fucāndi cura cŏlōris: quid tĭbi nūnc mōlles prōdest cŏlŭīsse căpīllos. Sæpĕque mūtātas dispŏsŭīsse cŏmas? Qvid sūcco splēndente genas ōrnāsse, quid ūngues ārtĭfĭcis dŏcta sūbsĕcŭīsse mănu? Vestes et cingŭla comit. Sæpè mănu, vīrĭdique āngūstat iāspĭde pĕctus: Sūbstrīngĭtq; cŏmam gēmmis, et cŏlla mŏnīli Cīrcŭit: et băccis ŏnĕrat cāndēntĭbus aures.
fuco circumlĭnio, *Piekrzę.*
fūcōsus, *Przyprawny, Fałszywy.*
fucum facio, *Mamię Oszukiwam.* die Augen verblenden.
fūcus, *Trąd 3. Bárwiczká, Piekrzydło, Przypráwá, Zdrádá, Kluczká 2. Oszukánie.* Ein Farb/ damit man die Maasen und Flecken am Leib überstreicht/ *Tincta tegit roseo conhylis purpura fuco.* Virg: (*Herba in Creta nascens, quâ vestes tinguntur. Sumitur metaphoricè pro adulterino colore, quem deformes usurpant, ut pulchriores appareant,*) *syn.* Cērūssa, pīgmēntum, ūngvēntum, *Metaphoricè* Fraus, dŏlus. *epith:* Mendax, vānus. fāllax, īnānis. rŏsĕus, fæmĭnĕus, pīctus, nĭtens. splendens pĕrĕgrīnus quæsītus, *phr:* Vūltûs mĕdĭcāmen: Cŏlōrātum, pīctum vĕnēnum Cŏlor fūcātus, ēmēntītus, fīctus, qvæsītus, pĕrĕgrīnus extērnus nĭtor. Sūccus splēndens. Fūcus ŭbi fāllax mēntītur, nōsse lăbōres. Nē quĭdquam vērum. Mēndāci rēsplēndens glōrĭa fūco. *v. Fuco.*
fucus marinus, *Porost.*
Fu, fu, fy, *Pfa.*
Fue. Plaut. vox ructantis. Camerar. Grüter Taub- (*man.*

F U G

Fūga, *Uciecżká 2. Chronienie się, Uśćie 2.* Flucht. *Longumq; fugæ ne linque laborem.* Virg. *syn.* effŭgium.

gium. *epith:* Fūrtīva, trĕpĭdans præceps, cĕler, pĕrnix, ēffūsa, cĭta, pāvĭda vāga, tūrpis, tĭmĭda, tristis, tūta, āstūta, probrōsa, vēlox, rĕpēntina, prŏpĕra, lĕvis, nōctūrna, ŏccūlta, fēstīna prŏvida hŏnēsta, sŏllĭcĭta. *phr:* Fugæ cūrsus. fūgax, fūgĭens. Fūgæ lăbor. Præceps discessus. ēxĭtus, ēxcēssus. Tūrpia fœmĭnēæ tērga dĕdēre fūgæ. at văga sūltāntes campo fūga vōlvit ăchīvos. Quid tūrpes jam mĕnte fūgas. Quid Gāllĭca rūra rĕspĭcis? *v. Fugio.*

fŭgācissimus, *Płochy.* fūgācitas, *Płochość.*

fugæ mando, fugam capesso. *Ućiekam.*

fūgax, *Pierzchliwy, Płochy, Nietrwáły 1.* Flüchtig *Ventosa in lingua pedibusvè fugacibus estis* Vir. *syn* Tĭmĭdus, īgnāvus mōllis, iners: ad fūgam pĕde fĕrvĭdus, *vel* fūgĭens, fūgĭtīvus prŏfūgus, *vel* cĕler, velox, pērnix, *vel* cădūcus frăgĭlis, flūxus brĕvis.

fūgēla, Ućieczká 2. Flucht.

fūgĭens, *Stáby 2. Nietrwáły.* Fliehend.

fūgiens litium, *Niezwádliwy.*

fugientes literæ, *Błákuiące Pismo, Niewyráżny.*

fūgio, *Ućiekam 1. Chronię się Stronię, Wietrzeię, Zbiega.* Fliehen/ scheuen. *Implicuit bello qui nos fugiatis amicos.* Virg. *syn.* ēffūgĭo. āufūgio, *vel* ōdi, vīto, căvĕo, *vel* ēvānēsco. *phr.* Fūgam căpĭo, mātūro. fēstīno cĕlĕro, mōlior, ārrĭpĭo, cōrrĭpĭo, tēnto, āgĭto. Fūga abīre, sē prōrĭpĕre. Fūge, in fūgam, fūga tērga do. Cāmpos fūgâ pĕto, cōrrĭpĭo Fūgâ, pĕdĭb9 quæro sălūtem: Pĕrīcŭla vīto, ērĭpĭo mē lētho aspĕctu clam me sūbtrāho. Tăcĭtus dĕcēdo. Tērga do, præbĕo, vērto, cōnvērto. Datovēstĭgĭa tērgo vērtēres. Tūta pĕtunt, ēt ēquis āvērsi ad mœnĭa tēndunt. Dĭffūgĭūnt quōcūnque āgit ērror. Fūgit īlĭcet ōcĭor Euro. Dīvērsa mĕtu per lĭttŏra pāssim Dĭffūgĭūnt Fūga sylvas sāltusq; pĕragrat Fūgēre & patrĭis ēxcēdĕre tērris. Răpĭdo tĕmĕrārĭa cursu tūrba fūgit. Fūgam mĕdĭos tĕnŭēre pĕr hōstes. Pĕdibus tĭmor āddĭdit ālas. Cūrsu fēstĭn9 ănhēlo aufūgit. Cārpĕre prāta fūga cōēgit. Pulvĕrŭlēnta fūga. Rūtĭli dānt tērga pĕr agros. Dīxĕrat, & tenŭes fūgit ceu fūm9 īn auras, ērĭpe nāte fūgam, Sed fūgĭte ō mĭsĕri fūgĭte ātq; ab līttŏre fūnem Rūmpĭte. Haud mŏra cōnvĕrsīsq; fugax aufērtis hăbēnis. Quadrūpĕdemq; cĭtum fērrāta fālce fătīgas. Quam vis sæpe fūga, vērsos īlle ēgĕrit hōstes Tōta ēxtērrĭta sylvis Dĭffūgĭunt ārmēnta. Sæpè fūgam Dănăi Trōja cūpiēre rĕlĭcta mōnĭli. īmmīsītq; fūgam Teucris, ātrūmq; tĭmōrem. Dĭffūgĭuut vērsi trĕpĭdā fōrmīdĭne Trōes ērgo āmens dīvērsa fūga pĕtit æquŏra Tūrnus. Tūnc īnfamis āmor vērsis dăre tērga cărīnis Jūssit et ēxtērno quærĕre in ōrbe fūgam. Tāndem prōrĭpŭit sēsē ātque īnĭmica rĕfūgit Līttora īlla dăto vērtit vēstīgĭa tērgo, ālĭpĕdumq; fūgam cūrsu tēntāvit ēquōrum Haud mŏra cōntĭnŭo fūgit īlle pĕr ūndas ocyor Præprōpĕrānte fūga pĕr ăpērtos ēvōlat agros. alia pārte părēntes Trānsmīttunt cūrsu campo, ātq; rĕlīnquunt āc vĕlut ēffūsa si quāndo grandĭne nīmbi præcĭpĭtant. ōmnis cāmpis dĭffūgit ărātor. Sed fūgit īntĕrĕa fūgit īrrĕpărābile tempus.

fūgio me, *Melancholiy zbywáć.*

fugit me, fugit meam scientiam. *Niewiem.*

fugit te ratio. *Nierozumiesz.*

fugitiuarius, Pogońia 1.

Fugitivarius locus, Verroni qui fugæ patet. ex quo fugere licet.

fūgĭtīvus fugitor, *Zbieg 1. Nietrwáły, Smrod 3.* Flüchtig. *Victorem fugitivus agit, quis sufferat hostem?* Sid.

fūgito, *as Chronię się, Prześláduię.* fast fliehen.

fūgo. *as. Obracam wzad, Rospędzam, Odganiam, Prześláduię, Wyganiam 1.* Verjagen, vertreiben. *Trans pontum fugat, & terris immitis apricis* Virg. *syn.* Pĕllo, prōpello ăbĭgo. *phr.* infugam dō, vērto, cōnvērto, cōnjĭcĭo: Fūgam īmmĭtto. Sæpè fūga vērsos dūx ēxegērat hōstes. *v. Pello.*

Fulcīmen fulcimentum, Podporá. Unterstützung. *syn.* Cŏlūmen, fūlcrum.

fulcio, *is Podpieram 1. Pediadam sobie.* Unterstützen. *Et serie fulcire genus. mibi cymba volenti.* Mart. *syn.* Sūffūlcĭo, sūstineo sūstēnto, fēro *phr.* Rōbūstis fūlta cōlūmnis Tēcta Fērrātis īncūmbunt tēcta cōlūmnis. Hūmĕris stēllātum fūlcit ōlympum Māgnum Māgnus Atlas *v. Fero.*

Fulcrarius, *Stolarz.*

fulcrum, *Podporá nogá tr. Podstáwek u skrzypic, Łożowa nogá.* Eine Stütz *syn.* Fūlcīmen, fūlcīmēntum, cōlūmen, ādmĭnīcŭlum, *epith.* ācernum,

num *phr.* Fūlcro nītūntur ăcērno īners senēctus ādjŭvat băcŭlo gradum. Lūcent gĕniālibus ālte Aurĕa fulcra tŏris. Fūlcro stērnātur lēctus ĕbūrno.

fulgeo, *Swiecę się 1. Lśknę się, Błyska się,* Scheinen, glänzen. *Ficta nec inducto fulgebat patma pyropo.* Pr: *syn.* ēffūlgĕo. rēfūlgĕo, fūlgŭto splēndĕo lūcĕo, nitĕo, corūsco mico. *phr.* Nec dŏmus ārgēnto fūlget, aurŏq; rĕnīdet. Jācet ignĕus hāstæ Dīrum lūmen ăpex. *vide Luceo Splendeo.*

Fulgeto fulgerat fulgo is Błyska się, Lśknę się.

fulgētrum, fulgētra, *æ. Błyskánie.* Wetterleuchten/ blitzen. *v. infra Fulgur.*

fulgĭdus, fulgĭdŭlus, *Lśknący się.* Scheinend, hell. *Fulgida præsertim cum cernere sæpe nequimus* Luc. *syn.* Fūlgens, lūcĭdus, cŏrūscus, rūtĭlus, splendĭdus, mĭcans. *v. Splendidus.*

fulgor, *Jásność 1. 2.* Schein, Glantz. *Attollit nitidis pectus fulgoribus, & se. syn.* Splēndor, lūx nitor. *epith.* splendĭdus, gēmmĕus. flāmmans. *phr.* āspicies ŏcŭlos tremŭlo fūlgōre mĭcāntes. in pĕdibusq; mĭcant ignes, mĭcat īgnĕus ōre fulgor. Cum tŏnītru, mĭcat īgnĭferis fūlgōrĭbus æther.

Fulgur fulguratio, *Błyskánie,* Blitz. *Nam præter pelagi casus, & fulguris ictum.* Juv. *syn.* Fūlgetrum. *epith.* Răpĭdum, mĭcans, clārum, rūtĭlum, īgnītum flagrans, flāmmĕum, rĕpēntinum, īgnĭfĕrum, ārdēns, vēlox, mĭnax. fōrmīdābĭle, vānēscens rădians. *phr.* Fūlmĭnis īgnes ēlīsi nūbĭbus īgnes. Rūpti, dĕhīscēntis cœli crebra lūx. Vibrātus ăb æthĕre fulgor. Cum sŏnĭtu trĕmulum vibrāntia lūmen Fūlgūra. Terrifĭco mūgītu ārdēns sĕcat āĕra fūlgur, ēxcūssa nūbĭbus atris fūlgūra. *v. Fulmen. Tonitru Fulguro.*

fūlgūrat, *Błyska się,* Es blitzet. *phr.* Fulgor cœlo cădit. Cŏrūscat. Fūlmĭnis īgnĕa, īngeminant ābrūptis. nūbĭbus īgnes. Rūptŏque pŏlo mĭcat īgnĕus æther. Spārgit rūtĭlas per nūbĭla flāmmas Jūpĭter. Nōn ălĭas cœlo, cĕcĭdērunt plūra sĕrēno Fūlgūra. Căvis ēlīsi nūbĭbus īgnes ēxĭliunt. Tŏnĭtru cum rūpta cŏrūsco īgnĕa, rīma mĭcans pĕrcūrrit lūmĭne nĭmbos. Cæci in nūbĭbus īgnes. Tērrĭfĭcant ănĭmos. Sŭbīnde Dĭssĭliunt rūtĭlo, vibrāntia fūlgūra trāctu. īgnĕa dēcūssis ērūmpit nūbĭbus æthra. ēt attrītus sūbĭta făce rūmpĭtur āer. Rūptīsque mĭcant ē nūbĭbus īgnes Flāmmĭfĕræq; vŏlant manuum pĕr īnāne săgīttæ. Fūlgŭrăq; īgne mĭcant. Hīnc tŏnat, hīnc missis ābrūmpĭtur īgnĭbus æther. *v.*

fulgŭrālis, *Błyskáwiczny.* (*Fulmen.*

fulgŭrātor, *Błyskáwice puszczáiący, Błyskáwiczny,*

fulgŭrio, *is. Błyska się, Piorun bije.* (*Wieszczek 4.*

Fulguritatem arborum. à fulguritas. Lucill. cor. Li-

fulgŭrītum *Piorunowisko* (*psie, fulguritarū arborū*

fulgŭrius, *Piorunem uderzony.*

fulgŭro, *as. Błyska się, Lśknę się, Potażam.* Blitzen. *Insidiæ, vetitoque domus jam fulgurat auro.* St. *syn.* Fūlgur jăcĭo, jacŭlor, vibro, ēxcutio, ēmitto, spārgo *phr:* Jăcŭlārii nūbĭbus īgnes. Rĕpĕtīto fūlgŭre tĕrret īgnĭpŏtens. *v. fulgurat.*

fūlĭca fulix, *Łyska* Ein Wasservogel, Taucher.

fuligineus, *Okopćiáły, śmiády.*

fūlĭgĭnōsus, *Okopćiáły.* Rüssig. *Fuliginosi thure placantur Lares* (Jamb.)

fulīgo, *inis. Sádze, Kopeć.* Ruß. *Semper & assidua potest fuligine nigri.* Virg. *phr:* Pĭcĕa, atra. nigra, tetra, obscūra. mădĭda. *phr:* atro cŏncrēta fūmo īllŭvies, assĭdua nigri fūlĭgĭne pŏstes. Æstŭat, āc nigra sēmper fūlĭgĭne squāllet Tōta domus.

fullo, *Filsniarz, Pracz, Fárbierz 2. Blechárz, ab Wałkarz?* Ein Walcker.

fūllōnia, *Fárbierstwo 2.* die Walckerkunst.

fullōnĭca. *idem.* fullonica ars, *idem*

fullōnĭca *aliter Farbiernia 2.*

fullonica pila. *Folusz.* (Was gehört.

fullōnĭcus, fullōnius, *Fárbierski.* das zum Wal-

fulmen, *Piorun.* Der Tonnerstrahl, Donnerkeyl. *Fulmen erat toto genitor quæ plurima cælo.* Virg: *epith.* Hōrrēndum, īnfēstum, tōrtum, īnĕvitabile, ætnæum hōrrĭdum atrum, vĭŏlentum, īntōrtum ŏccĭduum fŭgax, lævum, vălĭdum, mīssile æthĕrĕum, cŏrūscans, cœlēste sūlphŭrĕum, īgnĭvŏmum trĕmēndum, mĕtŭēndum, fŭrēns, vibrātum pĕnetrābĭle, trĭfĭdum, præsāgum. *phr.* Fūlmĭnĕus, trisŭlcus īgnis. īgnĕa tēla Jŏvis ārma īnsīgnĭa, trĭsŭlcum, flagrans tēlum. Cyclopĕa tēla. Vīndĭces flāmmæ Jŏvis haud ĭmitābĭle fūlmen. Sacrum sūlphur, cŏncŭtiens cēlsa vērtĭce tūrres pĕrmīstāque nīmbis fūlmĭna mīssa pŏlo. Jovis īrāta missa mănu Sūmmos fĕriēntia mŏntes fūlmĭna. Prŏcĕrasquătiunt tūrres, et tūrbĭnis īctu dīsjĭcĭunt. expressum ven-

tis per nūbĭla fulmen Æthĕris īmpūlsum sŏnĭtu micat. v. *Fulgur & infra Fulmino.*

fulmen lusorium, *Ráca.*

Fulmenta, æ. Podeszwá 2. die Fußsole.

fulmēntātus, *ibidem.* (Vnterstützung.

fulmentum, *Nogá tr. Podporá, Łoszkowa nogá.*

fulmĭnat *Porun biie.* Es donnert.

syn. Fūlmentrŭit, cădit, præcĭpĭtat, mĭnātur *v. fg.* tŏnat, fūlgŭrat. *phr.* Trĭfĭdos jaculatur Jupiter ignes. iratus cæli ărbiter. Tŏnĭtru mĕtŭēnda cŏrŭsco fūlmĭna præcĭpĭtant. Că-dit in terras vĭs flămmĕa. Hŏrrōrem incŭtĭunt impĕrio īrāti fūlmĭna vibrat ignĭpŏtens.

fulmĭnātio, *Piorunowy raz.* (v. *Fulmino.*

fulmĭnātor, *Piorunem biiący.*

fulmĭnātrix legio, *sub Połek.*

fulmĭnātus, *Piorunem uderzony.* Vom Donner geschlagen, *phr,* Fūlmĭne ĭctus pĕrcŭssus, ex-ŭltus, dē cælo tāctus.

fūlmĭneus, *Piorunowy,* Strahlachtig/ donner-achtig. *Laudavitque (ono fulmina fulmineo. S.*

fūlmĭno, *as, Piorun biie. Gromię Strzelam z dźiał,* Mit den Strahlen schiessen/ blitzen, don-nern/ *Fulminat Euphratem bello, &c.* Virg. *syn.* Fūlmĭna mitto, vibro, jăculor, libro, tŏrquĕo mōlior, jācto spārgo. *phr.* Tōto vindex Plūrĭma cælo Dejĭcit in terras Dīvum Rex fūlmĭna. Mŏvet tŏnĭtru vibrātăque fūlmĭne infesto quătit, Mentésque nŏstras ĭgnibus terret sacris; Mĭsso pērfregit ŏlўmpum fūlmĭne. Quatit immāni mĕtŭēndum pŏndĕre fūlmen. Fĕra, tĕrrĭbĭli jacŭlari fūlmĭna dextra. Fūlmen ābrūpta mittere cælo at păter ŏmnipŏtens densa inter nūbĭla tēlum cōntōrsit. Quăter inde cŏrūscum Contorsit dextera fūlmen quam tōta rĕlūxit Mæŏnidum tellus. Jāmque erat in tōtas spārsūrus fūlmĭna terras Jūpĭter. ipse pater medĭa nimbōrum in nŏcte corusca Fūlmĭna mōlĭtur dĕxtra, quo maxĭma mōtu. Terra tremit, inque Iŏvis dĕxtra missile fūlmen erat. Iupitĕr īrātus crūdēlĭa. lĭbrat fūlmĭna. Quălĭter expressum, vĕntis per nūbĭla fūlmen æthĕris impūlsis sonĭtu undique fră-gōre emicŭit, rupitque; dĭem popŭlosque pa-ventes. Tenŭi ōblĭqua præstringens lumina flămma. Nāmque in prōvĭso vibrātus ab æthĕre fūlgor. Cum sŏnitu venĭt, & rŭeret omnia vĭsa rĕpente nunc hinc nunc illinc abrūpti. nūbibus ignes concursant, cadit in terra, vis flămmĕa. (*Lucret. lib. 6.*) inde ŭbi pĕrcălŭit vis venti, vĕl gravis ignis impĕtus ignĕscit, matūrum tum quasi fūlmen. Perscĭndit subĭto nūbem, fĕrturque cŏrūsci ŏmnĭa lūmĭnĭbus lūstrans lŏca pĕrcĭtus ārdor. (*Ibid*) Per sē accēndūnt (*fulmina*) quŏque tēcta dŏmōrum, & cĕlĕri flămma comitāntur in ædĭbus ipsis. (*Ibid,*) Trānsit ĕnim valide fūlmen par sēpta dŏmōrum. Clāmor ŭti āc vōces, trānsit per saxa pĕr æra. Nunc ea quo pācto gignāntur ĕt impetu tanto Fiant, ut pŏssint ictu discludĕre tŭrres, Disturbāre dŏmos āvellere ligna trăbesque, & mŏnumenta vĭrum dēmōliri, ătque ciēre, ēxănĭmāre hŏmĭnes, pĕcúdes prōstĕrnĕre pāssim. Cætĕra dē gĕnĕre hôc quā vi făcere omnĭa pŏssint ēxpedĭam. v. *fulminat & fulgor*

Fulcificus, Pośilny.

Fultio, *onis. Wspieránie, Podbudowánie.* Vnterstützung.

fulcūra, *Podpora Podbudkowánie,* Stütz.

Fulvus, *żołty* Goldgelb, Leberfarb. *syn* Flaveus rūtĭlis crŏcĕus aurĕus.

fumaria Ruta polna. Kokorycz. 2.

fūmărĭŏlum, *Kominek,* ein Rauchlöchlein, & *sub Komin 2.*

fūmarium, *Dymnik 1. Izbá czarna, Ozdowniæ Komin 1.* ein Rauchloch.

fumi spiraculum, *Komin 1.* ein Rauchloch,

fūmidus, *Dymny 1. Okopćiały* rauchachtig, voll Rauch *Fumidus, atque alte spumis exuberat amnis.* Virg *syn.* Fūmōsus, fumĕus, fumans, fumo, plēnus, ŏpacus, undans fœda nigro sĭmŭlăcra fumo.

fūmeus fumĭfer, fumĭficus, *Dymny 1.* Voll Rauch. *Fumea Massiliæ ponere vina potest.* Martialis. *Fumiferam noctem commistis igne tenebris:* Virg. *Fumificisque locum mugitibus implevere,* Ovid.

fūmigo, as, *Dymię,* Beräuchern, Rauch machen, *syn.* Fūmo implĕo spārgo, suffio, vapōro, ŏdōro.

fumo, as, *idem, & Kurzy się. 2.* Rauch geben. *Thura dabant, tepidusque cruor fumabat ad aras.* Virg. *syn* Fūmum, spārgo, volvo glŏmĕro *phr.* Cœlum subtexĕre fūmo. Crāssa vōlvit cālīgine fūmum inclūsum glŏmĕrans æstu expirante vāporem erigit atro. Nigrāntem fūmo, rogus ālta ad sy-

ad sydera nūbem. Tūrbīne fūmāntem pīceo, & cāndente fāvīlla Sūlphureum vŏmit ēxēso vērtīce fūmum, ēxūndat fūmans pīcēus cālīgine vērtex. Faucibus īngēntem, fūmum (mīrābĭle dictu) ēvŏmit; īnvŏlvītque dŏmum calīgine cæca, ūdo sub robŏre vīvit stūpa vŏmens tardum fūmum, īgnĭbus ātrĭa fūmant

fumo inficēre *Przydymić*.

fumos vendo, *Szalbieruię*, Betriegen.

fumosus, *Dymny, okopćiáły*. *Collaque prælorum fumosis diripe tectis* Virg: *syn:* Fūmĕus, fūmĭfer, fūmĭfĭcus, fumĭdus.

fūmus; *Dym*, Rauch, *Saxa vides, mistáque undantem pulvere fumum* Virg. *syn.* Fūlīgo, cālīgo, *epith.* sŏrdĭdus vŏlucer, sequax, sūblīmis, tĕnŭis, vŏlans, cālĭdus, pīngvis, gravis, ārens, ūndans, ĭnānis, lĕvis, văpōrosus, āĕrĭus, vānēscens, tūrbidus, ămārus, sūlphŭrĕus īgnītus. *phr.* Fūmĕus văpor, hālĭtus. Fumi nūbes, ūmbra. Fūmĭfer æstus. Spatiōsa vŏlūmĭna fūmi. Nebŭla atræ cālīgĭnis. Nēbŭlæ quas ēxĭgit īgnis. Vŏlat văpor āter ad aūras. Vŏlvitur āter ad auras. Vŏlvitur āter ŏdor. Văcŭas it fūmus ăd auras, intērrupti īgnes ātērque ad sydĕra fūmus ērĭgitur. Per mūlta forāmĭna fūmus ēvŏlat, īpsos penātes nūbe dēfōrmi ŏbsĭdet. Sūrgit ŏdōratis sūblīmis fūmus ab āris Crāssa cālīgĭne fumus cælum prætēxit. Prŏspēctum eripiens ŏcŭlis, glŏmĕratque sub antro fūmĭfĕram noctem cŏmĭstis īgne tenebris. Quā plūrĭmus ūndam fūmus ăgit, nēbŭlāque īngens spēcus æstŭat atra. Tūrbĭne cæco vŏlvĭtur, immēnsŏsque ciet per nūbĭla trāctus. Thure Săbæōrum dīvīna āltārĭa fūmo per vŏlĭtānte ŏlĕant, ērĭgit atro nigrāntem fūmo rŏgus ālta ad sidera nūbem,

fūnāle, *is*, *Lana świeca*, Wachskertz, Fackel. *Incensi, & noctem flammis, funalia vincant*. Virg. *syn.* Fax, tæda, lāmpas, *v. Fax*.

fūnāle fūndæ, *Proce nawiązánie*.

funālis cereus, *Laną świeca*, ein Wachskertz.

fūnālis equus *Licowy koń*.

fūnāmbŭlus, *Powrozobiegun* einer der auff dem Seyl gehet. *Funambulo eodem accessit expectatio*.

fūnārius, *Powroźnik*, ein Seylmacher (Iamb)

fūnctio, *Sprawowánie*, *Smierć* Ambt, Pflicht. *Functus*, *Umárły*, gestorben.

fūnda, *Procá 1. Mięszek pieniężny*, *Sak 2. Więcierz*, *Káletá*, *Trzos*, *Pierśćieniowa głowica*, *Opráwá*, Eine Schlauder, damit man wirfft. Item Diebsack, Säcklein. *Stupea torquentem Balearis verbera fundæ*. Virg. *epith.* Baleāris, bălēarĭca, strīdens, cīta, tōrta, vŏlūta, vŏlūbĭlis, āĕria; lĕvis, flēxa, tĕres, vălĭda puĕrīlis, vērsātĭlis, ēxcūssa, īntorta sŏnāns *phr.* Fūndæ vērber. Bălēāris habēna. Hābēna teres. Stūpĕa bălĕāris vērbĕra fūndæ. Fūnda pĕr ĭnāne vŏlūta, āērĭas plūmbum jăcŭlātur īn auras ārcta manu. Glande mīnāx. Tĕrētes pars vērtere fūndas āssvēti. Strīdentem fūndam tēr āddūcta cīrum caput ēgit hābena. Fūndam lĭbrāre, vibrāre, torquēre pĕrītus. Mīssĭle plūmbum mūltĭplĭci gyro contŏrquet.

fūnda talentāria *Praca woienna*.

fūndāmen, fundamentum, *Grunt*, 1. 2. 4. Grund feste. *Prima favis ponunt fundamina, deinde tenaces*. Virg. *Fundamenta locant alii, immanesq; columnas* Virg. *phr.* sŏlum, stăbĭlīmen, stăbĭlīmēntum *epith.* āltum, stăbĭle, firmum, sŏlĭdum, mānsūrum, tūtum, sūppositum.

fūndāmēnta jacio loco, ago, ordior, *Zakładam budowánie* den Grund legen.

fūndātio, *Zakładante*, *Grunt 1.* Stifftung.

fūndātus, *Gruntowny*, *Starodawny*. gestifft.

fūndĭbălum, *fundibulum fundibalus*, *Proca woienna*.

fūndĭbūlāris, *Procny in Proca*,

fūndĭbūlārius, funditor, ŏris. *Procarz* der mit Schlaudern krieget.

fūndito *as*, *à fundo*, *is*, *Leię 1. Wiele mowię*, embsiglich giessen. werffen.

fūndito, *as à funda*. *Procą biię*, mit Schlaudern

fūnditus, *Do gruntu*, *do czysta*, *Zgotá* Von Grund auff. *Omne malum miseris nec funditus omnes*, Virg. *syn:* Stirpitus, rādĭcitus, *vel* pĕnitus, prŏrsus, ŏmnīno, *phr:* à sēdibus īmis à rādīcibus īmis.

fūndo, as, *Buduię*, *Zákładam 2. Utwierdzam Zamagam się*, Festen/ Grund legen. *Fundatur Veneri Idaliæ, tumoloq; sacerdos*. Virg. *syn.* Fūndāmenta, Fūndāmina pōno, iacio. mōlior *phr.* Hīc ālta Thĕatris fūndamenta lŏcant ālĭi. *v. Ædifico*.

fūndo, *is Leię 1. 2. Nalewam*, *Wlewam*, *Sypię 1*

Funduię, Obalam kogo, Porażam Wydáie źiemia Gieſſen, ſchütten. *Funditur & vaſtos ummbo vomit aureus ignes.* Vir. *ſyn.* effūndo, ſpārgo, dīſpērgo, projicio, ēmitto, *vel* dīſsipo, prōſtērno. *vel* lōquor. *phr.* & pēſsima fūdit vina cādis. *Pro Proſterno.* (*Virg.* 1. *Æneid.* Nec prius ābsīſtit quā ſēptem īngentia victor Cōrpŏra fūndat humi. *Pro Largior* (*Idem Eclog.* 4. īpſa tibi blāndos fūndent cūnābūla flōres *Pro Loquor.* (*idem* 1. *Æneid.*) Tālia fūndebat lacrhymāns *Pro Demitto* (*idem.* Criſtisque à vertice flammam fūndit.

fūndo imo; *fundo*. von Grund.

fūndolum, vel Fundulum, Kiſzka kątna.

fūndor, *eris, Rozchodźi ſię, Wybucnąć.*

fūndŭla, *Ulica bez wiazdu.* & *ſub otegun.*

fūndŭlus, *Biegun* 2. *Kietb niſki.*

fūndum *Dn*, Grund & *ſub Kaletá.*

fūndus, *Grunt, Włość Folwárk, Przedawácz, Potwierdźićiel* ein Theil Felds. Item: ein jeder Boden, oder Grund, & *ſub Dobrodźiey.*

fūnēbre epulum, *Pogrzebny obiad.*

fūnēbre veſtimentum, *żałobá* 2. Trauer kleid.

fūnēbria juſta, ſacra, *Pogrzeb, obchod zaduſzny* Begräbnüß Leichbegängnüß.

fūnēbris. *Pogrzebny, żałobny żałoſny,* 1. Zur Leich gehörig. *Ira truces inimicitias & funebre bellum.* Hor.

fūnem contentionis duco. *Sprzećiwiam ſię*

fūnem reduco, *Odmieniam Zdanie.* ſeine Meinung verändern.

fūnērālia, *ium, Wilie zá umárłego.*

fūnērārius, *ſubſt. Grubarz* 2. ein Todtengräber.

fūnēreus, fūnērārius, *adject: Fūnērātītius. Fūnērus, Pogrzebny, żałobny żałoſny* zur Leich gehörig, traurig. *Funereaſq; inferre faces, tibi nomina mille.* Virg.

fūnēre tædare, *Zaboiem zgwałćić.*

fūnēro, *as.* funeror, *aris, Grzebię umárłego,* einen Todten begraben:

fūnerum arbiter, *Marſzałek pogrzebny.*

fūnerum ſolennia, *Zaduſzny dźień.*

fūneſta veſtis, *żałobá* 2. Trauer kleid.

fūnēſto, *Zaboiem zgwałćić. Krwáwię Lżę* 2. *Zaſmucam, Zgwałćić* 1. 3. *Sprofanowáć.* zum Leydt bringen.

fūneſtus, *żałobny, żałoſny Pogrzebny, Nieſzczęśliwy, Smętny, Szkodliwy, śmiertelny* 2. Kläglich, tödtlich. *Lumina funeſti conſcia facta mali.* Ovid. *ſyn.* Fūnebris, fūnerēus. *vel* lēthalis, *vel* mæſtus.

fūnētum. *Winnicá podwiązána, Chłodnik ſklepiſty,* ein Bogen von weinreben/ oder andern Reuſern geflochten.

fūngibilis *Strawny.*

fūngīnus, *Grzybiaſty* 1. ſchwammächtig.

fūngor, *Záżywam, Odpráwiam* 1. *Spráwuię Záwiaduię, Ieſtem, Czerpię* 1. *Doſtoyńſtwo mam, Stoi to zá to. Zaſtępuię kogo, Obrażam ſię, Urząd mam.* Verwalten, vertreten *ſyn.* Dēfūngor, pērfūngor præſto ēffício, ēxērcēo, ēxēquor, ōbēo; *phr.* Fūngi triſte mīnīſterīum ōffīcio fūngi pīētātis.

fūngor diem, fungor fato, *Umieram* ſterben

Fūngōsītas, *Dźiurkowátość.* Schwamächtigkeit

Fūngoſus, *Grzybiaſty, Dźiurkowáty.* Schwammächtig.

Fūngus. *Grzyb* 1. 2. *Głupiec. Nikczemnik. Zagorzenie* 1. & *ſub Jelca* Ein Pfifferling, Schwamm *ſyn:* Bōlētus. *epith.* Pratēnſis, ālbus, frīgīdus, hūmīdus hūmēns. ūdus, fædus, ſōrdīdus, plūvīālis. *phr* īrrītāmen gūlæ fūngus. Prātenſibus ōptīma fūngis nātūra ēſt.

fūngus arīdus, *Zagiew Proch.* 2.

fūngus putidus, *Nikczemnik* tr.

fūnīcŭlus, *Powrozek, Sznur miernicki. Cząſtká* Ein kleynes Seyl.

Funiculus, Pſalm 138. *pro manſione in hæreditate, vel pro ſerie vitæ filo, menſura ſpatio, Sa.*

fūnīcŭlus ardēs. *Lana świeca,* ein Wachsliecht

Fūnirepus, Powroz obiegun, ein Seyltantzer.

fūnīs. *Powroz* 1. *Korda, Sznur miernicki: cząſtká dźiedźictwá.* Ein Seyl, Schnur. *Nec tibi Thyrrhena ſolvetur funis arena* Pr. *ſyn:* Rēſtis, lōrum rūdēns, retīnācula, ſtūpēa vincŭla, catēna, *epith:* volutus, dūctarīus, sāltātōrīus, ſtūpēus, cānnabīnus, līneus lōrēus, ſpārteus. *v. Catena.*

fūnis antarius ductarius, ſubductarius chalocorius; *Lina.* ein dicke Schiffſeyl.

fūnis junceus, *Łyczak.*

fūnis tractorius, *Poſtronek.*

fūnus ĕris, *Ciàł.* Ein Leich Begräbnüß. *Felix cuis lex funeris una mariti.* Prop.) *syn.* exæquiæ, īnferiæ, jūſta, *epith:* Crūdēle. mĭsĕrābile, lāmentābile, flēbĭle, ĕxtrēmum, ănĭmārum, jūſtum, gĕmĕbūndum ĭnīquum, lūgubre, ăcērbum, lachrȳmōſum, cruĕntum, sōlēnne; Fēlix; præclārum, hŏnēſtum, debĭtum, īllūſtre, cōnſpĭcŭum *phr.* Fūnebris pōmpa, lūctus. Supremus hŏnos. Mūnĕra ſuprēma, Sĕpŭlchri hŏnōres. Fūnĕbria ſacra. Fūnera dūcĕre, ĕt nōs lævā manu mittāmus fūnĕra teucri. Miſta senum & jŭvĕnum dēnsāntur fūnĕra. Fūnĕra ducēbat mĕdiam lachrymōſa per ūrbem, cāntābat mœſtis tibia fūnĕribus.

fūnus celebro duco, deduco, *Umárłego prowádzę,* einen Todten zum Grab begleiten,

fūnus curo, exſequor, facio, *Pogrzeb ſprawuię* ein Begräbnüß außrichten:

fūnus ducitur, procedit, *Umárłego nioſą* man trägt einen Todten

F U R

fūr, fūrculus, *Złodźiey 1. Trąd, Smyk 2. Smrod 3.* Ein Dieb. *parvus penditur, Fur magnus abire videtur. ſyn.* Latro, prædo, prædātor, pōpŭlātor, rāptor, ēreptor. ăbāctor. *epith.* Rāpax, noctūrnus, văgāns, tăcitus, ŏccūltus, pervĭgil, avārus, crūdēlis, īngĕnĭōſus, căllĭdus, cautus, ăſtūtus, sōlērs, vērsūtus, īmprŏbus, nĕfārius, ĕrrāns, insŏmnis ăbditus rĕcŏnditus, ănceps, trĕpĭdus, ārmātus, mĭnax, nōctĭvăgus, sōllĭcĭtus, auritus. *phr.* Nūmmōrum ſpŏlĭātor. Fūrtum īngĕnĭōſus ăd ŏmne, ŭncis manĭbus rāpax Vivēns ex rāpto. Aſſvētus tēlo, fērro ăccinctus fūrēns, in ſylvis subsidēns. Nōn fūit Autolўci, tam pĭcēāta mănus. Nōctūrni prŏcul hinc dĭſcēdite fūres. Căllĭdus ĕffrācta nūmmos fūr aūfĕret ārca. Cāſus ăvēntinæ tĭmor ătque īnfamia ſylvæ. Nōn lēve fĭnĭtĭmis hōſpĭtĭbusque malum, ſylvarum que trĕmor tăcĭta qui fraude sōlēbat, Dūcĕre nec rēctas cācus in ăntra boves, ut jūgŭlent hŏmĭnes sūrgunt de nōcte latrones. *vide Furor, aris.*

fur manifeſtarius *Złodźiey 2. 6.*

fur marĭtimus, *Rybak.*

fūrācitas, *Krádźieżność.* Liederlichkeit zu ſtehlē

fūrācĭſſimè *Złodźieyſko,* verſtohlen.

Fūrātrīna, *Kradźież,* furatus civitatem *Wlaz.*

fūrax, *ăcis omn: Krádnący rad,* zu ſtehlen geneigt. *Furaces moneo manus repellas.* (Phal) *ſyn.* Răpāx, răptor. *v. Fur.*

fūrca, furcilla æ. *Sochá, Widły oracze, Nośidło, Szubieńicá 1. Jasłá.* Ein Gabel. *Exacuunt alii vallos, furcaſque bicornes.* V. *epith,* Bĭcŏrnis, fĕrrĕa, firma, bifida, bĭcūſpis, trĭcŏnis, trĭcūſpis. *phr.* Bĭcūſpis cōntus ſudes lĭgnum bĭfūrcum.

furca, *Szubieńicá 1. 2* Ein Galgen *vide Patibulū.*

furcæ, *Sośzki, Szragi, Piętro 2. Soszká.*

Furcæ bicornes, *Widły oracze.* Korngabel.

Fūrcæ cancrorum. *Nożyce rákowe* Krebsſcheeren

Furcifer, *Szubieniczuik, Wyświecony, Niecnotliwy* einer der henckens werth iſt.

Fucilla, *orum. Widły,* Gabel.

Furcellis *hæc idem* furalis.

Furcillo, furcilo. Uwłaczam komu, Wyrzucam.

Fūrcŭla, *a. Widły oracze, Kość rámienna.*

Furēnter, unſinnig *Szalenie.*

Furfur, *ŭris, m. Otręby* Kleyen.

Furfures, *bi. Otręby wgłowie, Piegá.* die Schuppen des Haupts.

Furfūrōſus, *Otrębny.* Kleyächtig, voll Kleyen.

fūrĭa, *Niewiásta zła. Jędza,* ein raſender Menſch.

fūrĭæ, *Sumnienie złe, Czárt Szaleńſtwo* die Pein und Unruh des Gewiſſens. *Neſcia ſe furiis accubuiſſe novis* Prop.

fūrĭālis furiis actus captus, *Szalony 2.* Faſt wütend. *Serpentis furiale metum &c.* Virg. *ſyn:* Fūrĭōſus, fūrēns, răbĭdus īrātus, ĭnsānus, dēmens *phr.* Fūrĭis ăccenſus, ēt. īra tērrĭbĭlis.

fūrĭālĭter, *Szalenie.* Unſinniglich. *Non habeo exactum quid adit, furialiter odit.* Ovid.

furĭas invoco, *Przeklinam* verfluchen.

fūrĭātus, fūrĭbūndus, *Szalony.* Unſinnig. - - *Hanc speciem furiata mente Chorœbus.* Virg. *Cum ſemel accepit ſolem furibundus acutum.* Mart *ſyn.* Fūrĭōſus.

furiis agitor, agor. *Száleię 2.* Wüten.

fūrīnūs, *Złodźieyſki.* diebiſch.

fūrĭo, *as. Wśćiekłem czynię, Beſtwię 2.* wütig machen.

fūrĭōſe, *Szalenie 1.*

fūrĭōſus, *Szalony 1.* Wütig, unſinnig. *Nempe*

tuo furioſus. Hor: *ſyn.* Fŭrĭbūndus, furĭātus, fŭrēns.

fūrnāceus, *Piecowy.* fūrnārĭa. *Piekárſtwo.* die Kunſt Brodt zu backen

furnārĭus, *Piecuch.* Ein Brodtbecker.

fūrnŭlus, *Piecyk.*

fūrnus *Piec chlebowy.* Ein Backofen.

Fūro, *onis. Łáśicá leśna.*

Fŭro, *is. Szaleię 2. Wśćiec ſię, Gwiewam ſię Burzy ſię 1.* Wüten/ toben. *Quid furis, aut quonam noſtri tibi cura receſſit.* Virg. *ſyn.* īnsānĭo bacchor, īrāſcor. *phr:* Mēnte fŭrōres cōncĭpĭo. Fŭrĭas cōncĭpĭo. Fŭror īrăque mēntem præcĭpĭtat. Cæco īnsānīre fŭrōre. Fŭrĭis īncēnſa fĕror. ārdet fŭrōre pēctus. Mēntem cæcus īnstīgat fŭror. Hīs ăgĭtur fŭriis, tōtōq; ārdēntis ăb ōre ſcīntīllæ ābsīſtunt, ŏcŭlis mĭcat ācrĭbus ĭgnis. Æſtŭat īngēns īmo in cōrde pŭdor, mīſtōque īnsānĭa lūctu et fŭrĭis ăgĭtātus ămor. Quæ te gērmāne, fŭrēntem. Mēns ăgit in făcĭnus? Fŭrēns, ſpūmas ăgit ōre crŭēntas. ōs răbĭdum. fĕra cōrda gĕrit. īndŏmitos gēſtāre in cōrde fŭrōres. Cœco rāptus ămōre furit. Tum dēnĭque eōncita māter ēxŭlŭlat: pāſsīſq; fŭgit mălĕsāna căpīllis. Cōgor inŏps, ārdēns amēnti cœca fŭrōre. īmmenſam sĭne mōre fŭrit lymphāta per ūrbem. Ecce fŭrēnti ănĭmus ădĕrat. Dēntĭbus īnfrēndēns ter tōtum fērvĭdus īra. Lūſtrat ăvēntini mōntem. *v. Furor oris & Iraſcor.*

fŭro per riſum. *Száleię weſoło.*

fūror, *aris, Krádnę 1. 2. Wkradem ſię 2.* Stehlen/ rauben. *oculos furare labori* Virg: *ſyn* Răpio, ăbrĭpĭo, dīrĭpio, erĭpio, ſŭrrĭpĭo, pŏpŭlor, depīlo, ēxpīlo, ſŭbtrăho, āvērto, sūbdūco auſēro, tōllo *phr:* ādmīttĕre fūrtum vīvĕre răpto. Fūrto, vi, clam ſūbdūcĕre ăbrĭpĕre. Trīſti ſpŏlĭāntur tēmpla răpīna. Non ego te vīdi Dāmōnis pēſsĭme caprum ēxcĭpĕre īnsĭdĭis mūltum latrānte Lycīſca? Quātŭor ā ſtăbŭlis prœſtānti cōrpŏre tauros avērtit tŏtĭdem fōrmâ præſtānte jŭvēncas. Fātāle āggreſſi ſacrāto āvellĕre tēmplo. Pāllădĭum cœſis ſummæ cūſtōdibꝰ arcis. Cōrrĭpŭēre ſacram ēffĭgiem, mănĭbūſq; crŭēntis, Vĭrgĭnĕas auſi Dĭvæ cōtĭngĕre vīttas, Nec ego hoc ābſcōndĕre fūrto ſpĕrāvi. Tēmpla vel ārcāno dĕmens ſpŏlĭāvĕrat auro. Sī quis răpĭat ſtăbŭlis ārmēnta rĕclūſis. Aufĕrat hīc aurum pĕregrīnos ĭlle lăpillos: et quāſcūmque poteſt tollĕre tollat ŏpes. Sed nĕque tōllūntur nec dum rĕgit ōmnia Cæſar, īncŏlŭmis tānto præsĭde rāptor ĕrit. Nos fūrto nĭhil īnter nōs cārpāmus ăvāri. dŏmus nūllo cūſtōde rĕlīctæ, nūllos nōctūrno fōrmīdant tēmpŏre fūres. Ipſi jam cūlmis ſint tui ārdēntĭbus agri. Prātăq; ſylvæque, & pīctis vīnēta răcēmis. *v. Prædor.*

fŭror, *oris Szaleńſtwo 2. Zapálczywość.* Das wüten/ Unſinnigkeit. *Iamq; faces & ſaxa volant, furor arma miniſtrat.* Virg. *ſyn.* inſānĭa, āmēntia, dēmentĭa, vēsānia, fŭriæ, răbĭes, īra *epith.* īmpius īgnĕus īmmītis īmmānis, ēxĭtiōſus, fērrĕus, īmpatĭens, īnflāmmātus, āccenſus, vecōrs, īmplācābĭlis, crūdēlis, fōrmidābĭlis, sŭbĭtus dīſcōrs, bēllĭcus, Mārtĭus. Māvōrtĭus, īmpŏtens, vīndex, atrox, ſangvĭnĕus ārmātus. *phr:* Fŭrōris ſtĭmŭli, măla mēns, fŭrōrque vēcōrs. Mēns fŭrĭt, Lymphātæ vĭŏlēntia mēntis. ănĭmi ēffĕra vis, īmpĕtus, ārdor Nēſcĭus rĕgi fŭror: prōnus in ārma. Fræni īmpătĭens, āccēnſis lāmbēns præcōrdĭa flammis in præcēps ōmnia vērtens, ănĭmos cæco cālīgĭne vērſans. in clādes, ſævăque bēlla trăhēns. Tĭmĭdis vălĭdus fŭror īncĭtat īras. Tēlăque præpōrtant vĭŏlēnti sīgna fŭrōris. ēffera præ tumĭdo quatĭebat cōrda fŭrōre, Cum sŭbĭta īnfrænus sūrgit in ārma fŭror, O jŭvĕnes sērvāte ănĭmos, ăvĭdūmque fŭrōrem mĭttĭte. Fŭror īmmītis jam pērdĕre cūncta părabat. Laxīſq; fŭror bacchatur hăbēnis. *v.* (*Furor, Ravies, Furia.*

furor ab æſtro, *Gies.*

furore captus, percitus, *Szalony.* Unſinnig.

furorem objicio. *Szalonym czynię.*

Furtificus Kradźiezny, Pokątny.

furtim furtīvè. *Kradźieżą, Pokątnie Potáiemnie Ukradkiem, & ſub Krádnę.* Geſtohlner Weiſe.

furtīvus, *Krádźiony, Kradźiezny. Pokątny.* Geſtohlen. *Furtivis nudata coloribus. ipſe quid au-* (*des* Hor:

furto manifeſto, *Z licem.*

fūrtum, fūrtīva res, *Złodźieyſtwo, Kradźież.* Ein Diebſtal. *ſyn.* Præda, răpīna rāptum latrocĭnium. *epith:* Păvidum, nōctŭrnum, tăcĭtum ĭnīquum, lătĕbrōſum, ſacrilĕgum. *phr.* Fūrti crīmen Fœdum lucrum. Fœdi īnsania lucri. Lætātur fūrtis quōndam dŏlitūrus ĭnīquis. Nōn hăbet ēvēntus ſōrdida præda bŏnos.

furtum lance & cilicio conceptum, *Kradźież*

furtum manifeſtarium, *idem Lice.* (*świeża.*

fūrūncŭli, *Száchy.* Schadſtein.

fūrūncŭlus, *Złodźiey, Smyk 2. Łaśicá leśna, Szyſzká w ćiele, Látoroſl zoſtáwiona, Szách.*

furvus, *Czarny*. Schwartz/ finster. *syn.* fūscus, ōbscūrus, nĭger, ater. *v. Niger.*
Fusaria B. sub. Trzmiel.
Fussanei, pisces, Ryby gromadne.
fūscātor, *Chmurny.*
fūscĭna, *Ość do łowienia ryb.* Ein Gabel mit drey Spitzen. *Fuscina dente minax, nexu fuit anchora, curvo M. syn.* Trĭdēns, Nēptuni sceptrum *epith.* Sæva, mīnax, ădūnca, Nēptūnia. *v. Tridens.*
fŭscinula, *Widelcá 1. 2.* Gabel.
fūsco, *as. Chmurzę. Smiádo czynię, Czernię.* Verdunckeln. *Et fuscata situ corrupit lana colorem.* Prud: *syn.* īnfūsco, obscūro, fūlcro cōlōre tĭngo, īnfĭcio. (tingo.
fūscus, *Smiády* Schwartz. fūsè *Szeroko.* Weitläuffig.
fūsĭlis, *Odlewány.* Das man giessen mag. *Fusile per rictus aurum fluitare videres.* Ovid.
fūsĭo, fūsus, *us* & fūsūra, *Lanie, Zlanie.*
fūsor, *Konwisarz, Zleiwácz 2.* Giser. Ein Giesser.
fūsor ærāmēntārĭus, *Puszkarz.*
fusōrium *Piec 1. Tygiel 2. Stek.*
fūsōrius, *Odlewániu służący.* Gegossen.
fūstērna, *Jedlinowy wierzchołek, sub Jedliná* Stein eychel.
Fustĭbăl9, Proca. Schleyder.
Fustibŭlator, Procarz. der mit schleydern krieget.
fūstĭcŭlus, *Kiiek, sub Kiey, Łodygá.* (stock schlagen
fūstĭgātus, fustigo, *Bię kiiem.* Prügeln, mit dem
fūstis, *Kiy.* Ein Stock. *Rumpuntur summi fustes huc ocyus inquit.* Juv: Băcŭlus, băcŭlum, stīpes, sūdes, cōntus. *v. Baculus.*
Fūstitudinæ insulæ, sub Kierat 2.
fūstŭārĭum, *Kiiowe karánie.*
fūsus *st. subst: Wrzeciono, Wrzećionicá rybá,* Ein Spille/ Spindel. *gravidos penso devolvere fusos.* Virg: *epith:* Grăvĭdus, vērsātus, prægnāns, lĕvis. tōrtus, puēllāris, vērsātilis, vŏlūbĭlis, sōlērs, sūccīnctus. *phr.* Tĕres, vērsātile lĭgnum, *v. Neo.*
fūsus, *st. adiect. Odlewány. Szeroki.* Gegossen. *Tum victu revocant vires, fusiq; per herbam.* Virg.
Fūtile, futiliter. *Lekko 2. Dármo 1.* liederlich.
fūtātim, *Rozrzutnie, Często 1.*
fūtĭlis, *Bez denká, Lekki 2. Ciekący 2. Błazeński, wylewczy Bezecny 2. Márny, Wielomowny, Bláhy, Jezyczny* Schwetzig/ plaudrisch. *consiliis habitus non futilis auctor* Virg. *syn.* Garrŭlus, lŏquax, *vel* lĕvis, vānus, īnānis īrrĭtus.
fūtĭlitas, *Próżność, Lekkomowność.* Unklugheit. (Liederligkeit.
fūtis, *is. m. Wodny ſtatek.*
fūto, *as. Mieszam w gárcu, Bywam, Zbitam czyi dowod, Wykrpieć nie dáią, sub Kipię.*
Fūtūtim. Czeste, & sub Rozrzutnie.
fūtum, *Wárzechá, Wodny ſtatek.*
Fūtuo, olim sonabat effundo unde Effutuo suprá, jam obscænum est, apud Mart. explicat Sipont.
fūtūrus, *Przyszły.* Das seyn wird. *Hic victor pugnis, ille futurus equis.* Cl:
Fuvi, pro Fui. Fuverat, pro fuerat. Plaut. Fuvat, pro fuat. Lucret. Poëtica epenthesi, ad producendam primam syllabam. Sic Pluvit. Livi, Priscian. (Annuit. Enni.

G A L

Găbălus. Szubienicá 2. der Galgen.
Găbăta, *Misá spora.*
Găgātes, *a. m. Gr. Gátek. Nascitur in Lydia lapis, & prope, gemma gagates* Marc. *Gasum lege Gesum,*
Gălactītes, *a. m. Gr. Mleczny kámień.*
Gălactŏpŏta, *vel es, a. m. Gr. Mleczko.*
Gălæna, *Ołowna rudá,* Gălanga, *Galgan.*
Gălāxia, *Gr. Mleczna drogá.*
Calba, *a. Gr. Nárámiennik męski, Robacy w drzewie.*
Gălāxias, *a. Gr. Biáły item sub Jeſtem.*
Gālbăna vestis. *sub Gałbanowy,*
Galbăna, *orum. sub Niewieście 2.*
Galbănātus, *Modroblády Perfumowány, Niewieści.*
Gālbănĕus, *è Gr. Gálbanowy, Niewieści.*
Galbănum, *gr. gálbánowy sok, Perfumowána sztá.* Galban. *Cærulea indutus scutulata, & galbana rasa.* Juv.
Galbanus, *f. subst. Gałban.*
Galbăn9, Galbaneus *adiect. Modroblády, Niewieści.*
Galbĕus, *Nárámiennik męski.*
Gālbĕus, Galbŭlus color. *żołtáwy.*
Galb*ina* vestis, *sub Gálbánowy.*
Galbĭnus, *Modroblády 1. apud Martiálem corruptum legit Turneb. Pulman. & alii apud Iuvenalem Britanic. &c. Producunt alii, & apud Martialem legunt.* Galbănos.

Galbu-

Galbŭla, *Figoładká, Wywielga, an żołtaczek.*
Galbŭlus, & Galgŭlus, *Cyprysowa gałká. Gałuszká, Máchárzyná. Wywielga.*
Galbus color, *zielony, żołtawy.* Grüne Farb.
Gălea. *Przyłbicá, Szyszak.* Ein Helm, Sturmhut. *Et conum insignis galeæ cristasque comantes.* Vir. *syn.* Căsis căsĭda, cūdo. *Partes & Ornamenta.* ăpex, cōnus, crĭsta jūbæ, pēnnæ. *epith:* cruenta, tĕrrĭbilis, dĕcōra, rădĭans, cŏrūſca, hŏrrĭda, rĭgens, mĭnĭtans, ārdens, lūcens, pēnnĭcŏma, hŏrrēns hŏrrĭfĭca. Māvŏrtĭa, mĭcans. *phr:* Fĕrrātus ăpĕx, æs căvum. Căpĭtis ārma, tūta tĕgmĭna, mūnĭmĕntum. tūtāmen ære rĭgēns. Crĭstis dĕcora. Crĭstis sūbnīxa cŏrūſcis. Tĕrrĭbĭlem crĭstis gălĕam, flāmmāſque vŏmĕntem. Căpĭti īntrĕmit ærĕa caſsis. Nĭtor gălĕæ clāro rădĭāntis ăb auro. Galĕæ hŏrrĭda flūctu ădverſæ ārdēſcit gălĕæ. Gălaām quăſsabat rubra mĭnĭtāntem vūlnĕra crĭsta fūndĭtur, in gălĕa fŏrmōſus ĕrat capĭtique mĭcāntem īmpōnit gălĕam crĭstĭſque dĕcŏram prōrĭpĭunt tēctis ſcūtis, & căſsĭde ăhĕna ārmāti. Scūta căvæque dānt sŏnĭtum flĭctu gălĕæ. Īmam īnter gălĕam, sūmmi thŏrācis & ōras ābſtŭlit ēnſe căput.
Gălĕārius, *sub giermek.*
Gălĕātus, *W przyłbicy, sub Przyłbycę kłádę.* Der einen Helm auffhat. *Hic animante tuba galeatum, sera duelli* Prop.
Gălēna, *Ołowna rudá*
Gălĕo, *as. Przyłbicę kłádę.*
Gălĕobdŏlon. *gr. Pokrzywá martwa.*
Gălĕola, *Czárá 1.*
Gălĕonȳmus, galĕos, *vel us. i. m gr: Pies morski.*
Gălĕopſis, & galion. *Pokrzywá martwa.*
Gălĕōtes, *æ. m. gr. Krzeczek.*
Gălērĭcŭlus, *Jámułká.* gălerĭculum *idem & Płoty, Włosy przyprawne.*
Galerium, *Czapeczká*
Gălērĭcus, gălerītus, *subst.* gălērīta, *Dźierlatká.*
Gălērĭcus, *adject. Czapkę máiący.*
Gălērus, galerum, gălērĭa. *Czapká 2. Jámułká, Kápelusz, Włosy przypráwne.* Ein Hut. *Bina manu, fulvosq: lupi depelle galeros,* Virg: *syn:* Pĭlĕus, pĕtaſus. *v. Pileus.*
Gălīlæa. *græcis quid? in Wielkánoc.*
Galion, *Pokrzywá martwa.*
Gălĭum, *gr. Przytulija.*
Galla, *æ. gálás, Winsko, Szydło.*
gallantes, sub Szaleię.

Gallicæ, *hæ sub Pántoflá.*
Gallicinium, *Kuropoy, & sub Noc 1.* Hahnengeschrey. *syn.* Gālli cantus, *phr.* Jam cĕcĭnit mĕdiam vŏlucris Tĭtānia nŏctem. Quŏd tămen ad galli cāntūm făcit īlle sĕcūndum. Sŏmnia ēxcūſsit nūntĭa lūcis ăvis.
Gallīna, gallinācĕum genus, *Kokosz 1.* Ein Henne. *Nec gallina malum respondet dura palato* Hor: *epith.* Crĭstāta, ſtrĕnŭa, sēdŭla, sŏlērs, sŏllĭcĭta, vĭgil. *phr:* Pullōrum fīdīſsĭma cūſtos. Quæ fætus ſtŭdĭōſa fŏvet, Crĭstāti fœmina galli, conjunx cristati fœta mărīti. Tegens ālārum tĕgmĭne pūllos. Gāllīna nūtrit āmōre sŭōs fœtus lāſcĭva tĕnĕllos. Quæ ſi labĕntem vĭdĕat pĕrnĭcĭbus ālis ăccĭpĭtrem, à tēcto sūblāta voce grăcĭllāns, ārrēctis ſūrſum pĕnnis, cĕrvīce rĕcūrva exponit tŭmĭdas pūllis glŏcĭtāntibus ălas. Tum prŏflīgat ăves audāces ſēdŭla māter. & cāros pullos ĕx ălĭtis ōre răpācis lībĕrat, īmplūmēſque fovet.
gallina Africāna, gallina gibbata, *Jndyk.*
gallina coryllorum, *Járząbek.*
gallina incūbans, *Kokosz naśiadká.*
gallina ovipāra, *Kokosz nieśna.*
gallina pomilio, *Kokoszká.*
gallina ruſtica, *Járząbek.*
gallina ſcripſit, *Proverb. Niewyráźny.*
gallinaceum genus, *gr. Kokosz.*
gallinācĕus, *subst.* gallinæ maritus, gallinaceus mas. *Kur.*
gallinācĕus, *adject. Kokoszy, Kurzy.*
gāllinācĕus pes, *Kokorycz.*
Gāllīnāgo. Párdwá. Gāllīnārium, *Kurnik Szopá.*
gāllīnārĭus, *subst. Kurnik, Sługá.* (Hünerhauß.
gallinārius, *adject. Kurzy, Kokoszy.*
gāllīnŭla, *Kokoszká, Gallĭtrīcum, Gránatek źiele.*
Gallo, *as. Pustuię.*
Gallopavus, Jndyk. Gallŭlasco, Zárastam, Mutuię.
gallus caſtratus, gallus ſpado, *Kápłun.*
gallus gallinaceus mas. *Kur,* Ein Han. *Quoniam avolavit gallus gallinaceus,* (Jamb:) *syn.* Gāllīnācĕus, *epith:* Tĭtānius, ſupĕrbus, mātūtīnus, īnſomnis, pērvĭgil, sŏnōrus, Martio, belli-

bellĭger, *phr.* ālės, ēxcŭbĭtor. ēxcŭbĭas ăgens Lūcis prænūntius āles. vŏlŭcris Tītānia, pērsĭcus āles. Nuntĭa lūcis, ăvis. Aūrōræ præco vĭgil. Qui tĕpĭdum vĭgĭli prōvŏcat ōre dĭem. Mārmarĭcis mĕtŭēnda Lĕōnĭbus ales Crīsta fpĕctābĭlis ālta. īnstāntis quod sīgna canēns det găllus ĕoi: & rĕvŏcet fămulas ad nŏva pēnsa manus. Aurōram vocat ōre sonora & lætum cĕcinēre dĭem, alarūmque dĕdēre Plausĭbus ăfsĭdŭis & ăcūta vōce făvorem. Nondum crīstāti rūpēre sĭlentĭa găllī. Sōmnūmque, ēxcūsit nūntĭa lūcis ăvis. jam cĕcĭnit mĕdiam vŏlŭcris Tītānĭa nŏctem. (*mień.*

gāmĭtes, æ. m. gamĭtis idis f. gr. *Nowożeńſki kágammārus*, *gr. Rák morſki.* Seekrebs. *Concolor in noſtra gammare lance jaces.* Mart.

gânea, *Kuchnia mieyſka, Nierządny dom Piwnicá z.* Ein Sauffhauß/ Hurenhauß. *Corripuit primam Prudent. tu potius produc.*

Ganerius, ſub Bieśiádny, Roskoſzuiący.

gāneo, ōnis. *Łákotliwy, Roſkoſznik Nierządnik.* Ein Hurenwirth. *Sed laudem ſiliquas occultus ganeo pultes* Juv.

gānēum, *Nierządny dom, Piwnicá.*

gānglĭon, *vel um. gr. żył nádęćie.*

gāngræna, *gr. Káncer, Martwięnie, Zárázá,*

gānnio, *is. Szczekam iáko Lis Skowyczę, Skolę, Skwierczę z. Mamrzę, Szepcę, & ſub Piſzczę.* Plappren.

gānnītus, *ûs.* gānnītio, *Skolęnie.* Bellung wie ein Fuchs. *Et gannitibus improbis laceſſit*(Phal.)Hor:

Ganza B. Gęś, Ein Ganß.

Gărāmāntītes, *æ. m. gr. Kámień gwiaździſty.*

Gargărĭdio. as. gargarido, as. Swiegocę, Chracham.

Gargărizātio, gargarizatus, ûs Gargáryzowánie. Chrachánie. das Gurgalen.

Gargarīzo gr. Gargárizuię, Chracham.

Garivitium, *Roſół* 3.

Garrio, *garridito. Swierkocę, Szepcę, Wiele mowię, Rzekocą żáby.* Schwetzen, plauderen. *Garris in aurem ſemper omnibus Cinna.* (Scaz.)

ſyn. Gārrītum ēdo *vel* nūgor *phr.* Nūgas lŏquor, sēro. Do īnānĭa vārba, ĭnēpta lŏquor Gārrŭlĭtāte acri nunc hos, nunc mordĭcus (īllos vēxat.

Garrītor, Swiegot.

garrula, garrulatrix, *Swiegotká.*

garrŭlĭtas. *Mowność, Wielomowność.* Geschwetz, das Plauderen. *Auctoris pereunt garrulitate ſui* M. *ſyn.* Vērbōsĭtas, lŏquācĭtas, *epith:* ŏdĭōsa, īnsāna, ātrox, īntĕmpēstīva, īmpōrtūna, mēndax, mŏlēsta fœmĭnĕa, prŏcax, lŏnga nĭmĭa, lĭtĭgĭōsa *phr:* Lŏquācis mūrmŭra lĭnguæ: Raūcăque gārrŭlĭtas stŭdiumq; Īmmāne lŏquēndi īmprŏba gārrŭlĭtas. vērbĭsque prŏcācĭbus ārdēns. Gārrŭlĭtas ŏdĭōsa mĭhi, lĭngvæque vĕnēnum. Hæc tua gārrŭlĭtas, intēmpēstīva facessat. Gārrŭlĭtāte acri, nūnc hos, nunc mŏrdicus illos vēxat. Sed magis īnsana gārrŭlĭtāte prĕmor.

garrŭlus, *ſubſt. Soyká* Ein Schwetzer.

garrŭlus, *adject. Rzekotliwy, Swiekotliwy, Wielomowny.* Swetzig, *Percuncta torem fugito nam garrulus idem eſt.* Hor. *ſyn.* Lŏquax, nūgāx, dĭcāx, vānĭlŏquus *phr* Gārrŭlĭtātis ămāns. vānis sērmōnibus aures, īmplēns, fāllēns īnānes ĭtĕrans voces.

gārum, garum arcanum, garum sociorum. *Roſół* Gārus. *śiláwá Preſſit cella, garo de ſuccis piſcis Iberi.* Hor: *Gaſidane, es Becar.*

gāster, *ęris.* gastra, *a. f. Gr. Gárnec.*

gāstrĭmārgia, *Gr. Obżárſtwo 1.* Fresserey.

G A U

Gau pro Gaudium, priſcum. Enn'. Auſon.

gaudeo, *Weſ.lę ſię Kocham ſię.* Sich erfreuen. *Gaudet equis, canibusq; & aprici gramine campi.* Hor. *ſyn.* Lætor, ŏvo, ēxūlto. gestio *phr.* Gaūdia cōncĭpio, căpio, ăgito Lætĭtia pērfūndor, exūlto, triumpho. Lætus hĭlăris, gaudens, gēstio. Lætos sumo indŭo vūltus, gaūdia blando vūltu, lætis vōcĭbus, gĕmĭnatis plausĭbus ēdo, tēstor, prōdo. Fēstum cēlebrāre diem, ēxūltātque, & vix ănĭmo sua gaudia differt. Sēnsitque ălăcres in pĕctŏre mōtus. Tăcitam pērtēntant gaudia mentem, vūltum pulso mœrōre sĕrēnat. Lætitiæ

titiæ dārē signa. & tōllĕre plausus. Gaudens ā-nimus vix se capit. Cæca cārpĕre mēnte gaudia. Lætos diffundĕre vūltus, indūĕre făciles gau-denti pĕctore vūltus sepositis agitāre gaudia cū-ris, ēdĕre non fictos hilări de pĕctŏre plausus Læ-titiā pērfūndĕre mentem. Lætitiāque frĕmūnt, ănimōsque ad sīdĕra tollunt. Jam nūbe rĕpūlsa ănimōsque ad sīdĕra tollunt. Jam nūbe rĕpūlsa trīstitiæ, lætos hilărabant gaudia vūltus. Cĕrtā-tim ingĕnti cĕlĕbrant nōva gaudia plausus. Nē-scio qua præter solitum dūlcēdine læti. Pāter Ænēas audīto nōmine Tūrni lætitia exūltāns. Fūsus in āmplĕxus mātris pia gaudia cārpit, ērgo alacris sylvas & cætĕra rūra vŏlūptas, Pānăque, pāstōresque tĕnet. Dryadēsque pūĕllas, omnis lōngo sōlvit se Teucria lūctu ēmicat extēmplo lætus, pōst talia. Dictis pāremus ŏvāntes. Quid mihi vel tōtā pŏtŭit cōntingĕre vita lætius? in-gĕminānt plausum Tyrii. ingens lætitiæ fertur ad āstra sŏnus. (*Horat.* Nūnc ēst bibēndum, nūnc pede libero pūlsanda tēllus. *Claud.* Nūnc pātĕ-ras, lībāre Dĕis nūnc sōlvere mūlto nēctare cōr-da libet) Quāque ibis mānibus circum plaude-re tŭōrum, undique jactāto flōre tĕgente vĭas. Tēmpora phœbea lauro cingentur, ioque mi-lesio māgna vōce triūmphe cānet.

gaudia mala mentis. *Roskosz,*

Gaudialis. Apuleji. vox nihili. Gaudimonium, Baruch 4. pro gaudio.

gaudium, *Wesele*, Freude. *Gaudia percepit nato securo recepto.* Ovid. *syn.* Lætitia, voluptas, ōblēctamēntum. jocus, plausus. *epith.* bĕātum, spĕrātum, vērum, rĕpēntinum fugax. fūgitivum, īnstabile, nimium ōptatum, īnsŏlitum pium, nŏvum, prŏfānum. *phr.* Vūltus hilāres, Exhĭlā-rans ănĭmos, ā cūnctis hilāri piĕtate cŏlāntur. Fallācis vagā gaudia mūndi. Gaudia principium quæ sunt plerūmq; dŏlōris, gaudia nunc rĕme-ant, sĕd fugitīva vŏlānt. Nōn frōntem vērtēre minæ, sed cāndida semper gaudia sĕcūro sĕdē-runt pĕctŏre, ingens exorta tūmūltu lætitiai Scilicet interdum miscentur tristia lætis. Prærē-pta lĕves ăbiēre pēr auras gaudia, Spērātāque gaudia fallunt īncautos, ūmbra tibi nŏtat & vā-ga gaudia mūndi. *v. gaudeo.*

gavia *Łyska Rybitwptak.*

gavia cinerea, *Kulik.*

gaulus *gr. Łodź, Czára*, ein Kahn.

gaunăce, *es, gr.* gaunăcum, *ègr. Koc Guniá.*

gausăpa, *æ*, gausăpa, *orum. Szatá 1.* ein Rotz *Gau-sapa si sumpsit, gausapa sumpta proba* Ovid.

gausapa villosa, *Obrus, Szatá 1.*

gausăpatus, *sub Guniá 2.*

gausăpe, *n. is* gausapum, *Szátá 1. Guniá 1. Szá-ta żołnierska.* ein Rotz.

gausăpina. *æ, Szátá miąższa.*

gaza, *gr. aut Persica vox. Skarb 1. 3.* Reichthumb. *Nobilibus gazas, opibusque cubilia surgant,* Cl. *syn* Dīvitiæ thēsauri ŏpes, pĕcūnia, *epith.* pere-grina, Eōa, Pērsica, Asiatica, Lȳda. *phr.* opulen-ta sūpellex. Lȳdæ pōndēra gazæ. *v. Divitiæ:*

gazŏphȳlăcium, *gr. Skarb kościelny,*

gĕhĕnna, *Piekło.* Die Hell. *Mundani involvant populi damnetque gehennæ,* Prud. *epith.* ōbscū-ra hōrrida, terra, mĕtuēnda, căva *phr.* Quod si fōrte căvæ mĕtuis tōrmēnta gĕhēnnæ. *Gehenna in Sacris libris: Hieronymo teste, fuit vallis filiorum Hennon amænissima, irrigua, nemo-rosa, in qua Iudæi idolo Moloch filios urebant, To-phet. aliter dicta & 1 tumulus mortuorum. In novo Testamento sumitur pro incendio inferorum.*

GEL

gelasco, *is Márznę.*

gĕlăsīnus, *gr. adject.* & gĕlăsīnus, *gr. subst.; śmie-szek. Nec grata est facies cui gelasinus abest.* Mart.

gĕlăsīni, *gr. Zęby przednie; śmiechowe dołki.*

gĕlātio, *Mroz.* gelicidium, *Lod żłod. Mroz.*

gĕlida, *Wodá zimna.* gĕlide, *Ozięble*, kalt.

gĕlidus, *Mroźny, zimny.* Frostig / Eyßkalt.

Sed gelidum Borean, egelidumq; Notum Ovid. *syn.* Gĕlātus, cōngelātus, frigidus: *phr.* Ge-lu cōncrētus, rigidus, rigēns, *v. Frigidus.*

gello *onis*, vel *us f. ut Dido us. Bánieczká, strá szydło.*

gĕlo, *as* gelor *aris* & gĕlăsco, is. *Márznę.* Zu an-men frieren. *centum me tetigere manus A-quilone gelata.* M. *syn.* Congĕlo, cōngĕlăcio. īndū-ro *activè* dūresco gĕlăsco, *passivè*, *phr.* Gĕlū sa, strīngo, īndūror, īndūresco āstringor, rigeo-premor, hōrreo, Stānt flūmina dūro, īncrūstā-ta gĕlu Cūncrēscunt sūbitæ cūrrenti in flūmi-ne crūstæ, āstricto coit ūnda gelu. Sōlidis hæ-rēnt flūmina lȳmphis, vidimus in glăcie pīsces hærēre ligatos Hyĕms dum lævā rī-gēnti. Stringeret ārva gĕlu Mārmōrĕo pāllet, āddūcta

ădūsta gēlu. Sĭmūlta cŏncrētus grāndĭne crīnes, Pēndŭla tēctis. Hŏrrēscit glăcies, glăciem cum flūmina trūdunt. Vĭdĭmus ingēntem glăcie cōnsīstĕre pōntum, Glăcie cursus frænatur ăquarum. Tēr frīgŏre cōnstĭtit ĭster. Făcta est Eūxīni dūra ter ūnda măris. Sed jăcet aggĕrĭbus nivĕis īnfōrmis, & alto tērra gēlu late, sēptēmq; āssūrgit īn ūlnas, ūndăq; iam tērgo fērrātos sūstĭnet ŏrbes, Pūppĭbus īlla prius, pătŭlis nūnc hŏspĭta plaūstris, æræque dĭssĭliunt vulgo, vēstēsque rĭgēscunt īndūtæ, cædūntque sēcūribus hūmĭda vīna, & tōtæ sŏlĭdum ın glăcĭem vērtêre lacūnæ. Stīriaque impēxis īndūrŭit hŏrrida bārbis; īpse vides cērto glăcīe cōncrēscere pōntum, īpse vides rigĭdo stāntia vīna gēlu. Quique rătes ierant pĕdibus, nūnc ĭtur, & ūndas Frĭgore cōncrētas ūngŭla pūlsat ĕqui. Tellus sub sterili lānguet ădūsta gēlu, omnĭa brūmāli dĭrĭgūēre gēlu, *vide Frigeo, Hyems.*

Gēlo caseum, *Tworzę ser*, Kāß machen.

gēlōtŏphyilis; *idisgr. Smieszek ziele.*

Gēlu, *gelum, n. gelus m. Mroz*, Kälte, oder Eyß. *Rura gelu cum claudit hyems, nec semine iacto.* Virg: *syn.* Glăcies, frigus, *epith:* hyēmāle hybērnum, āstrĭctum, cānens, cānum, mārmŏreum nĭvāle, dēnsum, *phr:* Cŏncretum frĭgus, Rĭgĭdo, cŏmpācta per īnānĭa grāndo. Decidit hybērno prægrăvis ūnda gēlu, Tēllus sub stērili lāngvet ădūsta gēlu. Dum sæva rigenti strīngĕret ārva gelu. *vide Frigus Gelo.*

gēlu astrictus, stans, torridus, rigidus, *Zmárzły.*

GEM

Gĕmēllar, *n*, Gĕmēllāria, *a*, *Státek 1.*

Gĕmēlli & Gĕmĭni, *Bliźnięta.* Brüder einer Geburt, Zwilling *... modo nimque gemellos. Procubuisse lupam, geminos huic ubera circum.* V. *syn.* Gĕmini, *phr.* Gĕmĭni sub ūbēre nāti. Gĕminus pārtus, fætus, prōles gĕmĭna. Gĕmĭni frātres, fæcūndæ glōria mātris.

gĕmēllus, *adject. Podwoyny, Dwákroć rodzący Rodzony.*

Gemiæ, Lucill. Rob. Steph. corr: Gumiæ.

gĕminātim, *Dwoisto*; gĕminātio. *Powtarzánie.*

Geminatus, *Dwoy, Dwoisty, Podwoyny, Dwá.*

Geminitūdo, Podobieństwo.

Gĕmĭno. *Powtarzam, Przydáię 2. Przyczyniam 1 Złączam 1.* Dopplen. *Iamq; decem vita fratēr gemināverat annos.* Ov. *syn:* īngĕmĭno, dŭplĭco, cōndŭplĭco, cŏmbīno, *vel* rĕpĕto, itĕro.

Gĕminus. *Dwoy, Dwoisty, Rodzony, Podobny 1. Rowny 3. Dwá.* Zweyfach doppelt. *Terga premit pecoris geminis amor aureus alis.* M. *syn:* Gĕmēllus, gĕmĭnātus, duplex, dŭo, bīni.

Gĕmisco, *Wzdycham. Stękam.*

Gĕmītes, *itæ gr: Nowożeńſki kámień.*

Gĕmĭtus, *ûs Wzdychánie, Stękánie.* Das Seufftzen, Klag/ trauren. *Extremosq; ciet gemitus ut tristis arator.* Virg *syn.* lamēntum. flētus, quĕrēla, quĕstus, clāmor, ŭlŭlatus. *epith.* frĕmens, dūrus, grāvis lāchrymābĭlis, mĭsĕrāndus, lōngus, rĕsŏnans, crēber, ĭtĕrātus, pĕrpĕtŭus, fictus, ēxortus. *phr.* āttrāctus ab ālto spīrĭtus, īntĕrdum gemĭtu grāvis, Gemitus lachrymābilis īmo aŭdĭtur tŭmŭlo, lāmentis gĕmĭtūque & fœmĭnĕo ŭlŭlātu tēcta frĕmunt. *vide gemo.*

Gēmma, *Pąk, Kámień drogi, an Perłá?* Ein Edelgestein. *Sæpe velut gemmas ejus pegnumque probarem.* T. *syn:* Lăpillus, cōncha, băcca, *gemmarum species aliquot.* āchātēs, ădămas, ămēthystus. Bēryllus, Chrȳsŏlītus, Cyānus, Hyăcĭnthus, Iăspis, Mārgārĭta, *sive* ūnĭo. ŏnyx, Sārdŏnix, Sāpphīrus, Smārăgdus Tŏpāzus, Pyrōpus. *epith.* tŭmens, nobilis. nĕxĭlis rŭtila micans radians, scintīllans, dīves, īgnĕa, Gārāmāntis, perspĭcua, fūlgens ārdens, Hĭdāspæa, cūlta, rădĭōsa, fūlgĭda, clāra, stēllans, pūra flāmmāta, cœrŭlea sydĕrĕa ĕrythræa, Gāngētica, *phr.* Spŏlĭa rubri măris. Lāpis rubris advēctus ab ūndis. Rubri mūnēra Pŏnti. Dŏna măris indi. Pelagi dŏna rubentis, conchea bacca maris i *unio.* Gēmmĕus fūlgor, nĭtor, lux, īgnis. Gēmmārum prĕtĭum. Nĭtĭdo fūlgōre cœrŭlcans Gēmma. *Gemmæ* aūro īntēxtæ radiant. Pŏsītæque ēx ōrdĭne gēmmæ. Clāra, rĕpercusso reddēbant lūmina Phœbo. Gēmmarum radĭantes lucĭbus īgnes. Mīro cāndōris hŏnōre cœrūscans, Quæ lēgitur rubris gēmma sūb æquoribus. Dat digitis gēmmas, dat lōnga mōnīlia cōllo. Substringitque cōmam gēmmis. & cōlla mōnīli Circŭit, & bāccis ŏnĕrat candēntibus aūres, pēndēbant tĕrĕti gēmmāta monilia cōllo. Gēmmas cōllo circūmdedit, ārdēbat gēmma Garāmāntide cærula vestis, ut cum spārsa micant stēllarum lūmina cælo, *v. Ordo.*

gĕmmĕus gemmātus gemmosus, *Perłowy, 1. 2. Perłami osádzony.* Von Edelgestein. *Gemmeus iste tibi miles & hostis erit.* Marcell.

Gemmesco, & gemmo, *as. Pąkowie puszczam,* Gemmesco die Augen herfür lassen *sub Kámieniec.*

Gĕmifer, *Perły rodzący.* Das Edelgestein trägt, *Et freta gemmiferi fundere classe maris.* Prop.

gĕmo, *is, Wzdycham 1. 2. Stękam, Huczy Sowa; Grucha gołąb, skrzypię 1.* Seufftzen/ weynen *Et gemuit, gemitus verba rentise* Ovid. *syn.* ingĕmo, gemisco, lugĕo, sūspīro, quĕror plāngo, *phr;* ālto de cōrde, pectōre ab īmo gĕmitum do, edo, dūco, ēmitto, trahc, haurio, fundo, cieo, tollo. Gĕmitu loca impleo. Pērdin & pernox ālto de cōrde pĕtītos edebat gĕmitus īmo de pĕctōre dūcens illachrymat anxia nōcte, ān xia Luce gĕmit, īngēntem gĕmītum tūnsis ad sīdera tollunt pĕctŏribus, Mœstūsque per ōmne it gĕmĭtus, *v. Gemitus, Fleo, Lachrymæ.*

gĕmōniæ, gemoniæ scalæ gemoni gradus *Przepáść 2. Kátownia,*

gĕmōnis, *dis è gr. Kámień położniczy.*

Gĕmŭlus, Wzdycháiący.

Germusa, Szpárny wrzod, aliter ibidem.

GEN

Gĕnæ, *hæ. Policzek, na twarzy, Powieká,* Die Wangen, Back. *Pendentisque genas. & tales aspice rugas.* Juv. *syn.* Malæ. *epith.* Pūlchræ, mōlles, pūrpūræ, tĕnĕræ, ambrŏsiæ, nitidæ, ebūrnĕæ, nĭvĕæ, rosĕæ dĕcōræ, cāndĕntes, cŏloratæ, ālbentes, nivōsæ, rubentes, jŭvenīles, vĕrĕcūndæ, vĕnūstæ, rubēscentes tĕnĕllæ, ālbĕntes blandæ tūmĭdæ, sĕnīles, rugōsæ, hirsūtæ, ĕrātæ, sĕveræ: *in luctu* tābĕntes, mădĭdæ, ūdæ, *phr.* Gĕnārum pūrpūra, cāndor, grātia dĕcus, blāndĭties vĕnūstas. Quēis blānda ēst gratia, ōccūpat ut tĕnĕras pūrpūra grāta gĕnas, Lăchrymis mōlles īmmădūĕre gĕnæ, it dĕcor, atque genis stillat rōs fūsus ĕbūrnis, & tāntus nĭvĕis stat decor in genūlis. Cāndēntĕs vincunt lilia cāna gĕnæ, Quid tĕgis īngĕnūas, Chlōra decōra, gĕnas?

Genivius. Varro corr. Gentanus.

Gĕnĕālŏgia *Gr. Rodzaiu opisanie.* Geschlechts Register/ *syn.* Gĕnĕris dēscrīpta sĕries, Sĕries, actōrum, Stēmmătis ōrdo, dēscrīptio, *a ob necessitatem producitur, ut in genealogus.*

Gĕnĕālogus, *gr. Rodzaiu pisarz,* Geschlecht-Schreiber. *Esse Deum velut illud ait genealogus idem Prud.*

Gĕner, *ri & ris. priscè Zięć.* Tochtermann. *Monstra sinunt: generos externis adfer ab oris.* V.

Gĕnĕrabilis. *Płodny, Rodzayny,* bald gebohren.

Gĕnĕrālis, *Powszechny, Rodowity* Allgemein, *Ostendat maculas generales corpori inesse.* Luc.

Generaliter, *Powszechnie.* Al gemein.

generasco. *Rodzę się.* gebohren werden.

generātim, *Powszechnie Ogołem, Rozdźielnie, Rodźáiem,* Dem Geschlecht nach, allgemeinlich. *Quare agite o proprios generatim discite cultus,* Virg.

Gĕnĕratio, *Rodzenie,* Gebährung. *syn.* Prōdūctio, *vel* prōgĕnĭes, prōpāgo, genus.

Generātor, *Rodźic.* gebehrer.

Genere clarus, *Urodzony zacnie.* Vornehmes Geschlechts.

Genere proximus, *Powinowáty,* naherFreund.

Gĕnĕro, *as, Rodzę.* Gebären/ schaffen. *Felici jam morte Deo generarer, ut esset,* Alcim. *syn.* Prōgĕnĕro, gīgno, prōgigno, crĕo, prōcrĕo, prōdūco, *vel* pārio. *phr.* Fōrtes crĕāntur fortĭbus & bōnis, ēst in jŭvēncis, ēst in ĕquis patrum virtus, nec īmbĕllem fĕrōces Progĕnĕrant, ăquilæ cōlŭmbam, ēdĕre satum Sālrem sī qua mĭhi de te sūscĕpta fuīsset ānte fŭgam sŏbŏles, Quī tanti tālem genuere parēntes? Gĕminam pārtu dăbit illa prōlem. Tŭa concĭpient cælēsti vīscera jussu nātum; Quo sānguine crētus, Satus sānguĭne Divum Fĭgŭlo sum genĭtore sătus. *v. Pario.*

gĕnĕrose, *Urodźiwie, Wspániále, Mężnie.*

gĕnĕrōsitas, *Urodá, Rosłość,* Tapfferkeit/ Großmütigkeit. *syn.* Nōbĭlitas, *vel* fōrtĭtūdo, virtus; ănĭmi rōbur vīs *phr.* Māscŭla vīs ănĭmi. Gĕnĕrōsum pĕctus. Mēns gĕnĕrōsa, Martius

tius ārdor. Nōbĭlis, vĭrilis, cōnstans ănĭmo, Fōrte Pectus, Invictæ vires. Mascŭla virtus.

gĕnĕrōsus *Urodźiwy, Rosły, Mężny, Zacny, Sercá wielkiego, Przyrodzony.* Edel, tapffer Heroisch. *Incoluit fines, nemo generosior est te.* Hor. *syn* Nōbĭlis, *vel* fortis, audax, māgnănimus, intrĕpidus, ănimōsus impavidus, intĕrritus. *phr. vel* Præstans animi. Virtūte pŏtens. Bĕllo fortis, invictus. Vir forti pectŏre. Vīribus, invictus. Fīdens ănĭmi. Vinci nĕscius, ārmis ācer, ingens ănĭmis. Cui gĕnĕrōsus ebūllit sānguis. Quem măscŭla virtus excĭtat. *v Portis.*

gĕnĕsis, *is, f. gr. Narodzenia godźiná, Konstelacya.* Geburt. *Nota Mathematicis genesis tua, sed grava tardis* Juv.

gĕnĕthlia, *orum gr. Okupiny, Narodzenie Pańskie.*

gĕnĕthliacus *adject. gr. Narodzeniu służący.*

genĕthliacus, *subst.* genethliălŏgus, *gr. Praktykarz 1. Scire genethliacos fatalia sidera dicunt* Mart.

gĕnĕthliălōgia, *Praktyk 4.* Geburtschrift.

Genetrix In script Vet. Idem Genitrix.

gĕniālis, *Nowożeński, Małżeński, płodny. Godowy Gośćinny 1. Bieśiadny, Wesoły 2. Imminet exsimiles lucent genialibus altis.* Val. *syn.* Gĕnio sacer, festus, *vel* lætus, fēstīvus, dēlĭcĭōsus, amœnus, dăpsilis, lautus.

gĕniālitas, *Wesołość.* Freude,

genialiter, *Roskosznie, Hoynie.*

genianus, *bieśiadny.*

genibus repere, *Nà bałuku.* auff Knien kriechen.

genibus prævolvor, *Klękam,* niderknien.

gĕnĭcŭlaris, *f. substant Firletká 5.* (Knoden.

geniculatim, *Kolankowito.* von Knoden zu

geniculatus, *Kolankowáty.*

genicŭlo, *as. Kolaukowáćieię.*

gĕnicŭlum, *Kalinko 1.* die Knolle an den

gĕnicŭlus, *Zikrzywienie* (strohalmen

Genĭmen, Płod 2 Owoc. frucht.

genio malevolente, *vel* ad miseriam natus. *Nieszczęśliwy.*

Gĕnista, *Janowiec & sub żárnowiec Ziele.* Primmen/ oder Ginstern. - - *Molle siler lentæque genistæ.* Virg. *syn* Spārtum. *epith.* Hŭmĭlis viridis lenta, flexilis, *phr.* Spārti vimen Spārtĕa vimina.

genistella, *żárnowiec.*

gĕnitābĭlis, *Płodny, Rodzeniu służący, Et reserata viget genitabilis aura Favoni.* Luc. genitale, is genitales res. genitalia, genitalia loca, *Członek 4.* genitale tempus, *Dźień narodzenia.*

gĕnitale solum, terra, *Oyczyzná.* Vatterland.

genitalis genitabilis, *Rodzeniu służący, Narodzeniu służący, Ppzyrodzony, żyzny, Płodny, Własny, Rodowy, Oyczysty, 2.* Dienlich zu gebähren. *Romulus in cœlo cum Diis genitalibus ævum.* P.

genitalis deus, *Rodzenia bożek.* geburts Gott

genitalis hora, *Narodzenia godziná* geburts-stunde. (*służący*

genitivus, *Społurodzony, Rodowity, Rodzeniu*

genitivus casus, *sub Słow odmiány.*

Gĕnitor, *Rodźic,* Vatter. ---- *Penes genitoris ad undam. syn.* Gĕnĕrātor, progenitor, sator părens, păter. *v pater.*

gĕnitrix, *Rodźićielká,* Mutter. *Iamque domum mirans genitricis & humida tecta.* Virg *syn.* Părens, māter *v. Mater.*

gĕnitūra, *Narodzenia godźiná, Rodzenie się, Bieg 2. Konstelacya Naśienie 1.* geburt,

genituræ peritissimus, *Praktykarz.*

genium defraudans suum, *Mrzygłod.*

gĕnius, *Anioł, Rodzenia bożek, Skłonność przyrodzona 1. Przyrodzenie, Przymio. 2. Szczęśćie 3.* der gute oder böse Engel, der einem jeden von seiner Geburt zugeeignet ist. *Magne Geni cape thura libens utrisq; faveto.* Tibul.

Genius ater, malus, sinister, *Czárt,* Teuffel.

genius falax, *Latawiec.*

Genito, is, Rodzę.

gens, *Narod Dom 2.* Volck. *Gentibus in nostris risu quatiare: sed illis.* Juv. *syn.* Sŏbŏles, progĕnies, prōles, gĕnus, stirps, sānguis, prōpāgo, *ac* Pŏpŭlus, nātio.

Gentes, Pogánie. die Heyden. Gentiāna, Goryczká.
Gentiana minor, Tyrlicz.
Gentiana pumila, Nostrzek modry.
Gēnticus, Narodowy. Das eines Geschlechts (ist.
Gēntīlis, idem & Powinowáty, Rodak, Rodowy, Domowy, przyrodzony, Herbowy, Eines Geschlechts. Obliquas, nec non gentilia tympana secum Juv.
Gēntīlītas, Pogáństwo, Powinowáctwo 1. n. Rod 1. Społeczność, Narod. Viele des Geschlechts Item: das Heydenthumb. Gentilitatis sordida nubila. (Alcaic.) Prud.
Gentiliter, Pogáńskie Heydnisch.
Gēntīlītius, Rodowy, Herbowy. Das zu einem Geschlecht/ oder Stamm gehört.
Gĕnu, Kolano Knie. Dixerat. & genua amplexus genibusque volutans. Virg: syn. Poples. epith: prōcīdŭum flexum summissum, sūpplex, tĭtŭbans, rigidum dūrum. phr. Quā crūs ēsse īncĭpit, et junctura genuum. Tārda tremēnti. Genua labant pro gĕnŭa per synæresim. Gĕnua ægra trāhentem. Rigidō nīxus gĕnu. Trĕmŭlo mĕdĭos ābrumpit pōplite gȳros.
genu nixus, genibus curvatis, Kleczkiem.
Genua, Lucill. corr. Gumiæ.
gĕnuāle, Podkolánek 2. (bändel.
genualia, Nákolánki, Ponczochy, Podwiązki. Hosen
gènuīni, Zęby kątne.
gĕnūīnus, Włásny, Przyrodzony, Przodkowy, Kieł. Natürlich. Te Lupe, de Muci, & genuinum fregit in illis Pers.
Genus, nt. m. priscum Koláno.
Gĕnus, eris n. Rod 1. Linia rodu, Rodzay, Narod, Płeć 1. Powszechność, Twarzność, Sposob. Geschlecht. Nam genus, & proavos & quæ non fecimꝰ ipsi, Ovid. syn. Gēns, gēntīlitas, ōrtus ōrigo, stirps, sanguis, vel prōpāgo, prōgĕnĭes, vel stēmma, epith: Nōbĭle, āntīquum, regĭum, præclārum, nōtum, regāle: īgnōbĭle, ādjēctum, vīle, hŭmĭle sōrdĭdum īgnōtum. phr. Gĕnĕris prīmōrdia grădus. Gĕnus īmmōrtale mănet mūltosq; pĕr ānnos. Prīmōrdia gēntis. Crēdo ĕquĭdem, nec vāna fĭdes gĕnus ēsse Dĕōrum. Mūlta vĭrī vīrtus ănĭmo mūltusque rĕcūsat gēntis hŏnos. ab Jŏve prīncĭpĭum gĕnĕris. v. Nobilis, Ignobilis.
genus eleganter redundat. sub Każdy 1.
Genus Grammaticorum, est indicatio sexus vocum, veri in animalibꝰ, vel similitudine in aliis, per Pronomen Hic, hæc. hoc, appositum, ut Consentin docet, vel per terminationem, ut Jul. Scalig.
genus hominum, Ludźie.
genus pollens, Rodowity.
Genus pro re, Rzecz.

GEO

Geōdæsia, gr. Rozmierzánie.
Geōdætes, æ. m. gr. Miernik 1.
Geōgrăphia, gr. Kráiopisánie des Erdbodens Beschreibung.
geōgrăphĭcus, gr. Kráiopisowski.
geographus, gr. Ein Beschreiber der Landschafften
geomētra geōmētres, æ. gr. Miernik 1. Mierniczy. Ein Landmesser. Corripuit o Juvenal. Latino more. Grammaticus, Rhetor geometres, pictor alyptes Juv.
geōmĕtria, Miernicka náuká.
geōmētrĭca, orum. geometricus, gr. Mierniczki.
Gĕorgica, orum. gr. Oraczy náuki Księgá. Bücher vom Ackerbau.
georgĭcus, gr. Oraczy,

GER

Gerānītes, æ. m. gr. Zoráwi kámień. sub. żoraw 3.
gĕrănion, vel um gr. Zorawie noski.
gĕrănos, m. gr. Zoraw, 1. 3.
gerāria, Piástunká.
geraria navis, Náwá 9. gĕrārius, sub Nośićiel,
Gĕrĭtio sub Czynięnie.
Gerdius è Græco, Tkacz.

GERM

Germāne, Bráterśko. Brüderlich.
Germānia, Niemiecka źiemiá. Teutschland.
germānĭcus, Niemiecki, Teutsch/ Quem Germanicus ore non rubenti. (Phal.)
Germānĭtas, Bráterstwo, Powinnowáctwo 1. Społeczność. Nahe Freundschafft.
germanitus, Bráterśkie, Prawdźiwie.
Germānus, adject. Rodzony, Práwy 2. Podobny 1. Własny, Szczery, & addita negatione, sub Przypisany;

pisány. Ein Teutscher. *Sed regna Tyri Germanus habebat.* Virg.
germanus, *substant. appelltivum, Brát 5.* Ein Natürlicher Bruder von Vater und Mutter.
gērmen, *Pąk, Wyrostek, Látorśl do szczepienia, Obrodzenie. Płod.* Ein Zweig/Schoß. *aliena, ex arbore germen.* Virg: *epith.* Sēmen, stīrps. *epith:* Mōlle tūrgens, odōrum, flōrĭferum, āmbrōsium pūbens. *v. mox germino.*
germĭnālis, *Owocny.*
germĭnātio, *Rodzenie 1. 2. Pąkowia puszczánie, Obrodzenie.* Entsprossung.
germĭnātus, *us. Rodzenie 2. Pąkowia puszczánie.* Außschlag der Bäume.
gērmĭno, *as Pąkowie puszcza* Außschlagen, außwachsen. *Germinat & nunquam fallentis termes olivæ.* Virg. *syn.* Prōgērmĭno, pūllŭlo, gēmmo. *phr:* Gērmen ēdo, părĭo, mītto, ēmitto, fūndo, trūdo. Gērmĭne pūllŭlo, frōndĕo, flōrēsco. Dīvite gēmma, vēstit Pāmpĭnĕas vitis ŏpāca cōmas. Gērmine pūbet ŏpaca cōmas. Gērmĭne pūbet ŏdōro ēffūndit gemmas tūrgēnti et gērmĭne frōndet, āmbrōsio gērmĭne fragrat, hūmus. Mūltĭplĭces fūndit frūtĭces, et vīmĭne, crēbro gērmĭnat. *v. Frutico.*
Gero, as. priscè Plaut. unde Aggero Exaggero, as. Meursi.

GERO

Gĕro, *is, Noszę 3. Spráwuię 1.2. Iestem tym, Rządzę 1. Postępuię z kiem, Chodźi z synem.* Tragen, außrichten. *Aspera si geritis corda, redire licet.* M. *syn.* Făcĭo, *vel* pōrto gesto. fero.
gero me pro, *Udáię się,* gero negotium, *Stáram się*
gero personam, *Czynię się.* (*sobie*
gero potestatem, magistratum, *Urząd mam ná*
Gĕro *onis. Wynośiciel, Podwodnik.*
gĕrontŏcōnium, *gr. Szpital stárych.*
gerræ, *arum. gr. Kratá 1. Bayki, Páwęzá.*
gerres, *he. Rybki drobne, śieláwá.*
gerro, *onis. Bálámut, Plotkarz.* Ein Schwätzer.
Gerulfigus. Nowiniarz.
gérŭlus, *Nośićiel, Tragarz.* Ein Träger. *Festinat calidis mulis gerulisque redemptor.* Hor.
gĕrŭlus literarum, *Kursor.* die Post.
Gerundia apud Germanicos, sunt voces quædam, quæ Verborum vices gerunt, & præsertim Infinitivi loco ponuntur, Priscian. Verba hæc vocant pleriq; Infinita sine personis & numeris. Participia aliqui Separatam partem orationis ut & Supina Augustin. Saturni. Gerundium modum Servius. Carent iis Græci & Poloni. vide Indicem hîc in fine.
Gerundivus modus. v. infrà Modi 2.
gĕrūsia, *gr. Stárych zebránie, Szpital stárych*
Gessum, *idem* Gesum.
Gesta, *orum, Dźieiow Kśięgi, Spráwá 2.* Bücher der Geschicht.
gestæ res, *Spráwá 2.*
gēstāmen, *Noszenie 1. Noszenie drogie.* Ein Bürde, Last/ *magni gestamen abantis* Virg.
gestamen religiosorum, *Noszenie od cżárow.*
gestātio gestatus, *ûs. Noszenie 1 4.6.* das Tragen.
gestator, *Nośićiel.*
gestātorium, *Lektyká.* Ein Roßbaar.
gestātōrius, *Noszeniu służący.*
gestĭcŭlaria, *Kuglarka.*
gestĭcŭlarius gesticulator, *Kuglarz.*
gesticulatio, *Kuglowánie, Plesy, Iestámi nárabiánie.* das Gaucklen.
gestĭcŭlor, *Pląsze, Kugluię Iestámi nárabiam. A Gestio, i producit quidam: meliùs alii à Gesto, ut Sipontin. vel à Gestus ducunt, & corripiunt, ut à Fructus, Fruticulo. ab Artus, Articulus. à Testor. Testiculor.* Plautus.
gestĭcŭlus, *Kuglowánie, Iest orátorski.*
gestio, *is. Skaczę 2. żądam 2. Bestwię się 1. Chce mi się, Weselę się.* Frolocken. *Et studio incassum videas gestire lavandi.* Virg: *syn.* ēxūlto, lætor, gaudeo. *phr.* Gēstu ēxūlto. Lætĭtia ēxilĭo, sūbsĭlio, ŏvo, trĭūmpho. *v. Gaudeo.*
gestio, *onis. Czynienie, Spráwowánie 1.*
gēsto, *Noszę, & sub Chodźi z synem.* Tragen, führen. *Non obtusa adeo gestamus pectora Pœni.* Virg. *syn.* Gĕro pōrto, fĕro.
gesto in sinu, *Piástuię, Szánuię.* Schonen.
gestor, *Nośićiel.* Ein Träger.
gestōrius, *ibidem & sub Náwá 9.*
gestuōsus, *Iestámi nárabiáiący.*
gestŭrio, *Chce mi się.*
gēstus, *ûs Iest orátorski, Spráwá 2. Spráwowánie.* Weise.

Weise. Manier Geberde. *syn.* āctĭo, mōtŭs, *epith*: Lŏquēns, pĕtŭlans, grātus, mōllis.sŏlūt9, dĕcōr9 hŏnēst9, scēnĭcus. *phr*: Lūmĭnib9 mōtis, āpte, gēstūq; vĕnūsto. Hĭnc dūlcis lĕpor et grāto fācūndia gēstu. Mōlli dēdūcit cāndĭda gēstu Brāchia.

gēsum, & gæsum, *Počiſk 2.* Gattung eines Pfeils *Nobis erect s fundere geſa rotis.* Prop. *phr*. Lēvi jăcŭlātur Gallĭca gēsu mānu ālpīna cŏ-

gĕthyon *gr. Cebulá 1.* (rūscans Gēſa mānu.

Gibber, ĕris. *m.* gibb9 *ſubſt. Garb.* Ein Buckel.

gibber, gibb rōs9 gibbōs9 gibbus, *a um. adject. Gárbáty.* Gebuckelt.

gigantēus, *gr. Olbrzymſki,* Vom Riesen-Geschlecht. *Sive Gigantea ſpatiabère littoris ora.* Pr.

Gigas, *antis gr. Olbrzym:* Ein Rieß.

gigĕriæ, *ha Drobki.* gīgĕrium, *Pempek 2.* Nabel.

gīgno, *Rodzę.* Gebähren/ *Sæcula qui tanti talem genuere parentes?* Virg. *v. Genero.*

gignor, *Rodzę ſię, Roſtę.*

giluus, *Płowy, Rydzáwy* Gelbächtig/ fahl.

gingĭdium *gr. Bućięń Pieprzycá máła, Trzebułá.*

gingīvæ, *hæ.* gingivula *æ. Dziąsłá* Zahnfleisch.

gingras, *æ. m. gr. Gingrica tibia. Gingrina, Surmá.*

Gingriator, *Gingrīnātor, Surmacz.*

gingrio, *is. Gęgam.* Schnaderen wie ein Ganß

gingrītus, gingrum, *Gęgánie.*

girgillus, *Kołko 4.* Haspel/ oder Garnwinde. *non Wiiádło non Motowidło*

gith, *Czárnuchá* giābelia, *Miedzybrwie.*

glăbellus glăber, *Goły.* Kahl.

glăbrentia loca, glabretum. *Golizná.*

glăbreo, *glabreſco, Gładnieię, Włoſy mi pádáią Glabritas, Glabrities, Gołość.* kahl werden.

glăcĭālis, *Lodowy.* Eyßächtig. *Et glacialis hyems cavos hirſuta capillos.* Ovid: *ſyn* Gĕlidus, prūĭglacians, *Mroźny.* (nōſ9, ālgĭd9, frīgid9.

glaciat, *Márznie, Zśiada ſię.* es frieret.

glăcĭātus, *Zmárzły.* gefroren, *ſyn.* Gĕlātus cōngĕlātus, cōnglăcĭātus. *phr*: in glăcĭem cōncrētus. Glăcie rigens, aſtrīct9 cōncrēt9 hōrrens.

glaciatus humor *Gołoledź.*

glăcĭes, *Lod,* Eyß. *Ab tibi ne teneras glacies ſecet aſpera plantas.* Virg. *epith*: āſpĕra cōncrēta sŏlĭda, rĭgens, īndūrāta, ālpīna, Rīphæa, dūra; lūcida, frăgĭlis *phr*: Gelu cōncrētus lātex Crūſta lūbrĭca pēndens. Dēcĭdit hȳbērno prægravis ūnda gĕlu. Vēntis glăcies āſtricta pĕpēndit. *v. Gelu.*

glăcies ſuſpenſa, *Grad.* Hagel.

glăcĭo, *as. Lodowácieię.* überfrieren/ *Ventis & Poſitas ut glaciet nives* (Horian b.) Hor: *ſyn.* Cōnglăcĭo, gĕlu, cōngĕlo, *Neut.* Glăcĭor, cōngĕlor. *Paſſ. v. Gelo.*

glatio caſeum, *Tworzę ſer.* Käß machen.

glacior, *Idem & Márżnę, Zśiada ſię, ścina ſię*

Glăcito as. Gęgam, glădĭarius. *Miecznik 1.*

glădĭātor, *Poiedynkiem ſię biiący. Wyśiekácz, Miecznik 1.* Ein Fechter/ *Luſtravitq; fugâ mediam gladiator arenam.* Juv: *ſyn.* Pūgil, lūctātor lănista *gladiatorum Magiſter epith.* nūdus, tŭnĭcātus. *phr*: ărmātæ pĕrītus paleſtræ. Mĕdĭa pugnat glădĭātor ărēna, *v. Athleta.*

gladiatores, *Szermierſkie igrzyſko odpráwuiący.*

gladiatoriè *Okrutnie*

gladiatorio animo, *Deſperácko.* (*igrzyſko.*

gladiatorium, *Zwyćięzki upominek, Szermierskie*

gladiatorium certamen, *Poiedynek.* Ein Kampff mit Degen. (*grzyſko.*

gladiatōrium munus, certamen, *Szermierſkie i-*

gladĭatorius, *Szermierſki,* gladiatūra, *Szermierſka;* glădiŏlus, *Mieczyk 1. 2.*

glădiŏlus paluſtris, *Oſtrzyſz wonny.*

gladiorum artifex. *Miecznik 1.* Ein Schwerdt-

Gladium n. priſcè, Miecz. (macher.

glădĭus, *m. Miecz, Oſtropyſk, Powod 1.* Schwerdt; Degen. *Neſcierint primi gladios extendere fabri* Juv: *ſyn.* ēnsis, fĕrrum, pūgĭo, sīca mucro

gladius anceps, *Szpada.* (cūſpis, ăcĭes *v. Enſis*

gladius Medus, Perſicus, *Száblá.* Ein Sebel.

glăma, *æ. f. gr. Oczny gnoy.* (trägt.

glandārius, glandĭfer, *żołędny.* das Eychlen

Glandionia, Glandionica, Podozorze.

glandium, glandŭla, *idem.* Geschwulſt.

glandŭlæ, *Gruczoły.* Geschwulſt am Schlund.

 glan-

glandŭlōſus, *Gruczołowáty, Szyiowáty.* Voller (Geſchwulſt.
glănis, *idis. f. gr. ſub Sum.*
glans, *dis. f. żołądź.* Ein Eychel. *Sin autem exiſtit durum tibi glandibus inguenS.* (*Hoc fructu homines ætate aurea veſcebantur.*) *epith.* Dūra sȳlveſtris ēxcūſſa vīrens, agrēſtis, sŏnōra, hybērna, vĕtus, cădūca: quērna, īlīgna, æſcŭla, Chāŏnia. *phr.* Quērnea, īlīgna, vel æſcŭlea nūx, frūx, băcca. Quērcus īlĭcis, æſcŭli fœtus, frūctus. Quērnum, īlĭcĕum pōmum. Glāndŏria nūx. Chāŏniæ frūges. Cōntēntus nĕmŏrum pōmis & glānde sŏnōra vīvit. Tōllat & īmmŏdĭcam glāns mihi ſtrīcta fămem. Suppēdĭtat glāns quērnea vīctum. Sȳlvēſtria pābula glāndes. ānte minīſtrabant glāndes ălĭmēnta. Cerĕris mūnĕre tellus Chāŏnĭam pīngvi glāndem mūtāvit ărista.
glāns, *dis. f. globus tormentarius, Kulá 2.* Ein Stück, oder Feuer-Kugel. *epith:* Plūmbea fērrea, ăhēna, mīſſa, vŏlāns, vŏlucris, mīſsĭlis īgnea, vūlnĭfica. *phr.* Glŏbus æn ius, Pīla fĕrrea, Plūmbea māſſa. Mīſsĭle plūmbum. Vŏlātĭle fĕrrum. Vibrat, ēvŏmit īgnītas hŏſtīlis māchĭna glāndes. Fĕrrea lævam glāns īgnīta mănum fĕrĭit. Vŏlŭcres īmĭtāntur fūlgura glāndes.
glans Ægyptia, *Bukiew 4.* (gel.
glans plumbea, *Pociſk 2. Kulá 2.* Ei ne Bl)
Glanus. Plini. lege Glanis.
glăphȳrus, *gr. Gálánt.*
glarea, glareŏla, *Piaſek gruby.* Grieß, Sand. *Nam jejuna quidem clivoſi glarea ruris* Virg: *ſyn.* ărena *epith* Flāva, jējūna, dūra. *phr* Jējūna clīvōſi glārea rūris. Vīx hŭmiles ăpĭbꝰ căsĭas, rorēmq; mĭnīſtrat. Crēber līttŏris āſpĕrat ōram cālcŭlus, silex, ſcrūpŭlus, lăpĭllus.
glareōſus *Piaſzczyſty*, glaſtĭnus, *Modry.* Himmel-
glaſtum, *Farbownik.* (blau.
glauce, *es. gr Mleczne źiele, Glaucicomans olivæ. Juvencus* glaucīnus, *Modrobláдy.* Liechtblau.
glaucīon, *um. gr. Mák leśny.*
glauciſcus, *gr. Modrzeniec rybá.*
Glaucīto, Skolę, glaucōma, *a. & atis. Kátáraktá.*
glaucōpos, *ōpi &* glaucops, *ōpis. gr. Oczu modráwych.*
glaucus, *a. um. adject. Modrobláды, Oczu modráwych, Rydzáwy.* Liechtblau. *ſyn.* Cærŭlus. vĭrĭdis vīrens, cæsĭus, prăsĭnus.
glaūcus, *ſubſt. gr. Modrzeniec rybá.*

glaux, *cos. vel cis. f. gr. Mleczne źiele, & Sowá*
glēba, *Bryłá Bíłwan. 3.* Ein Erdſcholl / *Liquitur & Zephyro putris ſe gleba reſolvit.* Virg: *ſyn.* Cēſpes. *epith.* Jăcens, īners sŭpīnata, pīnguis sīcca, fœcūnda, madĭda, cāmpēſtris, ēffœ̄ta, fĕrax, ſpīcea. *phr.* Glēbæ dīvĭtis ūber. Dītes sīne vōmĕre glēbæ fūlĭgineis tellus ūberrima glēbis ūbēre glēba tērra fĕrax. Rāſtris glēbas frāngĕre īnērtes. Vōmĕre vērtere (glēbas.
Glebale aurum, Podymne.
glebalis, *Darnowy.*
glēbārius, *Rolny, Robotny 3. Bronownik.*
glēbōsĭtas, *Nierowność.* (Erdſchollen.
glēbōſus, glebulentus, *Bryłáſty Gruzłowáty.* voll
glebula, *Bryłká* gleſsārĭꝰ *Burſztynowy.* von Ag-
gleſſum, *Burſztyn.* Agſtein. (ſtein.
gleucinum, *Moſzczowy oleiek.*
glirārĭum, *Szczurzy ſadz*
glis, *īris. & Gliris is. m. Szczurek.* Feldmauß. *Somniculoſos ille porrigit glires.* (Scaz) Mart. *ſyn.* Mūsīlpīnus. *epith.* pĭger, sŏpŏrātus, pīngvis, sŏmnĭbŏlōſūs, *phr.* Glis brĕvis hȳbērno sŏlītus pīnguēſcēre sŏmno, & pīnguĭor illo tēmpŏre sum, quo me nil nisi sŏmnus ălit. Rēbus glis hȳbērnus ădēmptis ēvĭgĭlat.
glis *itis It, & ſub Ubity.*
Gliſcĕræ menſæ, ſub Roſtę 1. & ſub Stoł 6.
gliſco, *Roſtę 1. Tyię, śilę ſię, Tantoni ſię, Szerzy ſię, Przybywa.* auffwachſen. *ſyn* Crēſco, ăccrēſco, augēſco, īnvălēſco.
gliſco gaudio, *Weſelę ſię, glittus, potius glutus.*

GLO

glŏbātim, *Gromádą* Mit Hauffen.
glŏbo, *as. Okrągło czynię, Toczę 3.* Rund ma-
glŏbor, *ſub Gromádzę ſię.* (chen, häuffen.
glŏbōsĭtas, *Okrągłość 1.* die Runde.
glŏbōſus, *Okrągły 1.* Kugelrund. *Scilicet exſe globoſa tamen cum &c.* Lucr: *ſyn* Rŏtūndꝰ, ōrbĭcŭlātꝰ. *phr.* fĭgūrātꝰ. Tŏrno cīrcūm dūcens.
glŏbŭlus, *Gałeczká, Pączek, Kupká, ſub Kupá, Kłoſek 1 Pętlice.*
glŏbus, *Okrąg, Kulá, Gałká, Pączek, Págorek,*

Gromádá ludźi, Rotá 1. Ein Kugel/ Kloß. *Quis globus ô cives caligine volvitur atra?* Virg. *syn.* Sphæra, ōrbis. *epith.* lævis, dēnſus tōr- (nātilis.
globus apum, *Roy pſzczoł.*
globus terræ, *źiemiá 1. Glocidatio, gdakánie.*
glōcido, *Gdaczę. O primum his & in ſequentibus produco ob cognationem ſignificationis & originis quam innuit Sipontin. cum Glutio. Gluctio, Glucio. Et pro Glocire apud Feſtum legit Gluctire. Gotfred.*
glōcio, *Kwoká Krekorze.* Gaͤtzen wie eine Henne.
glōcīto, *Kraczę, vide & Jelen 1.*
Gloctōro ſub Boćian 1. & ſub glukoce.
Glōmĕrāmen, *Kupá 1.* Ein runder Hauff. *Diſſimi les igitur forma glomeramen in unum.*
glōmĕrātim, *gromádą, Iednochodą.*
glomerātio, *Zwiiánie.* Haͤuffung/ Kuglung.
glomeratio, curru mollis, *Iednochodá.*
glōmĕro, *gmatwam, Zwiiam nići, Kupię, Tocze 5. Mięſzam 1. & ſub Iednochodą.* auffwinden. *In ſpeciem & villæ parvos glomerabis in orbes.* S. *ſyn.* āgglōmĕro āggĕro, cōnvĕho, āccŭmŭlo. *phr.* Mănum miſtæ glōmĕrāntur in ōrbem. Grēſſ9 glōmĕrāre sūpĕrbos. vōlvūntur in ōrbem īmmēnſos sĭnuŭāntur in ārcus.
glomerantur, *Zbieráią ſię.* (*v. Accumulo.*
glomerōſus, *Okrągły 1.* Rund.
glōmŭlus, *Kupká ſub Kupá, & Kłębek ſub Kłąb.*
glōmus, *mi. m. & eris. n. Kłąb Pączek* Ein Klauen Garn. *Produxit* o *Lucret. contra Analogiam. tu corripe potiùs.*
glōrĭa. gloriola, *Chwałá, Sławá, Pochwałá,* Ehr/ Ruhm, Lob/ Preiß. *hortatrix. animoſi gloria lethi.* Stat *phr:* Laus, hŏnor, dĕcus, nōmen, fāma, ſplēndor. *epith.* īnclȳta, ārdua, vēntōſa, frāgĭlis, fūgĭtīva, brĕvis, mūtābĭlis, debĭta, māgna sūmma, trĭūmphālis ŏpĕrōsa vīvax, fēlix. *phr.* Nūllo ūnquam dēlēbĭlis ævo īmmēnſum glōria cālcar hăbet. Nēſcia mortis glōria, ēxpers sĕpūlchri. Pōſt fāta sŭpĕrſtes. Mēndāci rĕſplēndens glōria fūco. Clārăq; ĕrit ſcrīptis glōria vēſtra mĕis. *v. Nomen.*

glōrĭābĭlis, *Chwalebny.* Ehrſam.
gloriātio *Chełpienie ſię, Chwalenie kogo.* Ruhm.
glōriabundus, *Adverbii loco, Chełpliwie.*
Gloriator, Chełpliwy, glōrĭfico, *Uwielbiam.*
glōrior, *Chełpię ſię.* Sich ruͤhmen. *Vis curſu pedibusque gloriari* (Phal.) Mart. *ſyn.* ōſtento, jāɛto, jāɛ̃tito *phr.* Dōtes ōſtēnrāre ſŭas. Vērbis īmmŏdĭcis, sŭpērbis ēxtōllĕre, fĕrre in āſtra, fērre pōlo. *v. Superbio.*
gloriosè, *Chełpliwie, Chwalnie, Chwalebnie.* Mit groſſen Ehren.
glōrĭōſus, *Chwalebny. Chwalny 1 Sławny, Chełpliwy.* Hoch gelobt/ Ehrſam.
glōs, ōris. *f. świeść.* des Manns Schweſter.
goſſaria mortuaria, *Báia.*
gloſſārium, *Wykład. gloſká.* Außlegung.
gloſſa, *æ. gr. gloſká, Wykład 1. Mowá trudna.* Außlegung
glōſſēma, *tis gr. Mowá trudna, Wykład 1.* (
gloſſēmătĭcus, *gr. Wykładacz.*
gloſsito, gęgam, gloſsŭlæ, gloſká.
gloſsōgaſtor, ōris *gr Pochlebcá.*
glōtōrat, glegoce, & ſub Boćian 1.
glottis, ĭdis, *hæc gr. Przepiorká wielka.* der Wachtel Kanig.
glūbeo, glubet, *Drze ſię.* (
glūbo, *is. Odźieram 1. 2. Obnażam.* Schelen, die Rinden abſchelen.
glūcĭdo, *Kwoká, glūcĭdatus è Græco Słodki.*
glūcio, *Kraczę, kwokam.*
glūɛ̃tio, *is gdaczę Kwokam.*
glūma, *æ. Szupinká.* Ein Kornhuͤlſe.
Glus, glutinis, hæc Cariſico, gluten inis n. glux ɛ̃tis, f. Kley. Leym, *Glutine materies, taurino ita iungitur una* Juv. *ſyn* Glūtĭnum, vīſcus, vīſcum. *epith.* fōrte, vīſcōrum.
glut, glut, Glu, glu, & ſub Bełkocą.
glūtĭnāmentum, *Kleiona rzecz.* Leymung.
glūtĭnātor, *Kśiążnik 2* Papierleymer. (*iowy.*
glutinatus, *Kleiony.* Geleymt. glutinoſus, *Kle-*
glūtĭno, *as. Kleie, Skolę.* Zuſammen leymen. *Quod fuerat verbum carnis dum glutinat uſum.* Prud. *ſyn.* Conglūtĭo, āgglūtĭno. *phr* Glūtĭne jūngo. ſtrīngo, cōmpīngo, nēɛ̃to, cōnnēɛ̃to.

glūtīnum, *Kley 1. Klaistr.* Leym.
glūtīnum ferri, *Lit.*
glūtio, *is.* Połykam. Schlucken. *pro glocido etiam usurpari ait Sipontin.* (Fraaß.
glūto, ōnis gnatho, ōnis. *żárłok Łákomy 1.* Ein
gluttus, *ti. gárdło 1. żárłog*
glutus, *ti. Ubity 2.* wol geknetet.
glycyrrhiza, glycyrrhizon, *gr. Lákrycya.*
glycysíde, *es. gr. Piwonia.* (*Kocanki.*
gnāphălion, gnaphalium, *gr. Ukwáp, Pięćiornik,*
Gnarrigavit, i. narravit. Gnarruisse, i. narrasse, Fest. Prisca.
gnārītas, świádomość. das Wissen und Verstand.
gnārūro, sub Oznáymuię. gnārūris, świádom, y znáiomy.
gnārus, *idem & Umiejętny,* Wissenhafft. *Non cultor instans, non arator gnarus est* (Jamb.) *syn.* Pĕrītus, sōlers, ēxpērtus, sciens, dŏctus, nāvus, (prūdens.
gnātula, *Coreczká.* Ein Töchterlein.
gnātus, *Syn* Sohn. *Gnatum exhortarer ni mistus matre Sabella* Virg. *syn.* Nātus filius. (nüß.
gnāvitas, *Biegłość.* Fleiß, Embsigkeit, Erfahr-
gnāvīter, *Rześko.* Fleissiglich/ hurtig. *morantur agendi gnaviter id, quid N. syn.* Fōrtĭter aū- (dacter, sōlērter.
gnēssus, *gr. Práwy 2.*
gnēphōsus, *è græco, ćiemny.*
gnōbilis, Znáiomy.
gnoma, *a. è græco, Mierniczy státek* Ein Maß da mit man die Aecker messet.
gnōmon, ŏnis, *gr. idem & Práwidło 1. Zegárá słonecznego pręt, Zęby trzonowe 2. Węgielnicá.* Ein Richtscheyd, Richtschnur. Item: der Zeyger einer Sonnuhr *Tertia solque micant ad sextos gnomonas ibat* Cl. *syn.* Nōrma, rēgŭla, *In Horologiis,* īndex stȳlus, ăcus. *phr* Stȳlus hōrārĭus. Hōrārum īndex, ăcus. Horas ūmbra nŏtans.
gnōmōnice, *es. gr. sub Zegárá słonecznego pręt.*
Gnosco, Znam 1. Gnide, lege Cnide.

G O

gōbio *onis* gōbius, *ii. gr.* govius *Kiełb* Ein Gründling. *Ne multum capias, cum sit tibi gobio tantum, juv epith.* Căpĭtātus, pīngvis ŏpīmus, flŭvĭalis, āmnĭcŏla. *phr.* Princĭpĭum cœnæ gobius ēsse sŏlet. Tu quŏque flūmĭnĕas inter mĕmŏrānde cŏhōrtes Gobio.
gomor sub Pultora garca.
gŏnorrhŏéa, *gr. Łynienie 2.*
gordonia, *gr. Koral.*
gossampinus, goss pinus, Báwełniány. (baum.
gossipion, *um. Báwełniány drzew.* Baumwoll-
grăbātus; grăbātŭlus *Łoszko dźienne.* Ein Lotterbeth. *Sed sic nec focus est, nudi nec sponda grabati.* Mart. *syn.* Cŭbīle, tŏrus, thălămus, strātum lĕctus. *epith:* Tĕnŭis vīlis. *phr:* Tĕnŭi tum sōla grăbāto. Dēcŭbuit. Mēmbra levat sēnsim vili dēmissa grăbāto. *v. Lectus.*
graccito, gęgá gęś
gracila, à grăcilus, gracileus, glacilenta, Szczupły.
gracilesco, *Chudnę, Szczupleię* Dünn/ und mager werden.
grăcĭlis, gracilipes *Szczupły, ćienki 2.* Mager/ dünn/ rann. *Et gracilis structus effugit umbra rogos.* Ovid. *syn* Grăcĭlēntus, ēxīlis macer, măcĭlēntus, tĕnŭis, pārvus, ēxĭgŭus.
gracilĭtas *gracilitudo, szczupłość.* Magerheit, (Dünnheit.
glăcĭllo, as. Krekorzę.
grăcŭlus. *Káwá-Soyká, an Iaszczur rybá* Ein Tale.
grăcus, *Káwá.* Ein Tale.

G R A D

grădālis, *Krokowy gradalis pes Iambus Diomed. gradaria pugna apud antiquos aptus.*
grădārius *Iednochodnik, Zmudźinek.*
grădātim, *po stopniách, po wschodách, wschodowáto,* von Tritt zu Tritt. *Usque ad principium placeat damnare gradatim* Phr. *syn.* Sēnsim, paulātim, pĕdētēntim. (Fortgang.
gradatio, *Postępowánie, Wschodowáte śiedzenie.*
Gradatio, Figura Oratoria, eadem Climax supra.
gradationes scalarum, *Wschod 1.*
gradātus gradilis. *Wschodowáty, Stopnisty, Nierowny.* Gestaffelt.
gradibus, *po stopniách.*
grădĭor, *graděris Infinit. gradi. Idę Brnę* Gehen/ tretten. *Ipse una graditur comitatus Achate* Virg. *syn.* Incēdo, ĕo, vādo, āmbŭlo. versō,

Compoſi-

Cōmpŏsitōque grădus, ăgit ătque lĕves cīrcum fertque grădus īnque tŭo cĕlĕrem lītŏre sīste gradum. *vel incedo.*

gradipes, Isidor. cor. Bradypus.

Grădivus, *sub Woienny Gradivumque patrem Geticis, qui &c. Inclyta Amazonidum magnoque exorta Gradivo* Val. *v. Mars.*

gradivus, *Krokowy.*

grădus, *ûs. Krok 2. 3. 4. Stopień, Szczebel, Wstęp, Mieysce 2.* Ein Tritt/ Staffel. *In gradibus sedit populus de cespite factis* Ovid. *syn.* Grĕssus, păssus, īncēssus. *phr.* Cĕler, præceps, cĭtātus, vēlox, præpes văgus, prŏpĕrus, tārdus, lēntus, sēgnis, iners, dŭbius, cērtus, fīrmus, tĭtŭbans, trĕmŭlus, răpĭdus, fŭgax, sŭbitus, īncērtus, ănhēlus, sŭccĭdŭus, lābans, fēssus, æger, cōmpŏsĭtus, sūspēnsus, sūblīmis, sŭpērbus. *v. Gradior.*

gradus militaris, *sub Krok* 4.

gradus suspensus, *Dybánie & sub Dybię.*

græcanicum pavimentum, *Tło nábiiáne.*

græcănĭcus, *grecki.*

græcè, *po grecku, sub greckim ięzykiem.* (*cki.*

Grœcĭa, *Grecya.* Griechenland. græciensis, *grecki.*

græcisso, *greckim ięzykiem mowię.* Griechisch reden.

græcor, *Rozgardyas, stroię* dem fressen und sauffen obligen.

græcostăsis· *gr. Poselska gospodá*

grecŭlus, *substant. greczyn.*

græculus græcus, *adject: grecki.*

græcus, *subst. greczyn.* gralla, *Drązek.* Ein Steltz, oder Steck daran man Sich lehnet im gehen.

grallātor, *Drążnik 2. Kuglarz, Mietelnik.* Ein Steltzner, der auff Steltzen gehet.

grallatorio gradu eo, *Kroczę.* (*chodzę.*

grallatōrius, *Spory Szeroki, & sub Kroczę Sporo*

grăma, *æ. Oczny gnoy.* Butzen der Augen.

grāmen. *inis. Tráwa 1.* Graß. *Libavit quadrupes, neque graminis attigit herbam* Virg: *syn.* Hērba. *epith:* tĕnax, mōntanum, frōndens pīctum, mīcans, fœcūndum hērbōsum hūmidum, rĕdivīvum rīdens, āmænum, mădĭdum, rigŭum, jūcūndum. *phr:* Hērbæ grāmĭnĕæ. Grāmĭneus cēspes, tŏrus. Tērræ gērmĭna, pūbēscunt cāmpis, Læta vīrescunt, flōrent. hālant, rīdent, vērnant Grāmĭna. Văriis grāmĭna pĭcta mŏdis. Hērbōso vēstīti vĭrĭdes, vērnāntes grāmĭne cāmpi. Vīrĭdi sēmper se grāmĭne vestit. *v. Herba.*

gramen aculeatum, *Krwáwnik, 2. Mánná.*

gramen canium, *Psia pasza źiele.*

gramen mannæ, *Manna 2.*

gramen Parnassi. *Bluszczoperz.*

grămia, gramiosus, gramosus, *Oczny gnoy.* Butzen der Augen.

gramineus. graminosus, *Trawny 2.* Das von Graß gemacht ist. *graminea ripa religavit ab aggere classem.* Virg: *syn.* Hērbōsus, hērbĭdus.

gramma, *tis. gr. Szkrupuł, Pisanie 1. Literá, List 3. Księgi publiczne.* Ein Buchstab.

grammăteus, grammătias, *æ. m. gr. Pisarz 2.*

grammătĭca, *æ. vel e. es. Grámátyká.* Sprach und Schreib-Kunst. *epith.* Dŏcta, pĕrīta, nōbilis, măgīstra, āpta, īngĕnĭōsa, pălæmŏnia. *phr:* ārs Pălæmŏnis ārtem, īlle pălæmŏnia nōn inscius ārte rĕvōlvit īmplicita.

grammaticalis, grammaticaliter, grammaticè Idem

grammaticus, *adject. sub grámátyká.*

grammătĭcus, grammatista, *subst. grámmátyk, Mistrz szkolny Klechá,* Das zu der Grammatick gehört. *Grammaticas ambire tribus, & pulpita dignor.* Hor.

grammatŏphylăcium, *gr. Káncellarya.*

GRAN

Grana benedicta, an rectè? Paciorki święcone.

Grānārĭum, *gumno Szpichlerz.* Ein Kornhauß/ Kornspeicher. *Cum tua plus laudes cameris granaria nostris.* Hor: *syn.* Hōrrĕum *epith.* Căpax, āmplum dīves, trĭtīcĕum, cĕrĕāle, rĕfērtum.

grānātim, *po ziarnku.* (*rĕfērtum.*

grānātum, *granatowe iábłko, grucá.* Granatapffel.

grānātui, *sub Wzobki.* grānātus, *sub ziárnisty.*

grānātus, *ûs. ziarn zbieránie.*

grāndævĭtas, *Starość 1.* das hohe Alter.

grāndævus, *Stáry.* Eines grossen Alters. *Vectus abes & qua grandævus alethes.* Virg. *syn v. Senex.*

grāndesco, *Rostę, Rozrastam się, Dorastam 1. Pęcznieię, Miąszeię, Obradzam, Podrastam, Nárastam, Przyrasta czego.* Groß werden.

grāndilŏquus, *Wſpániáłomowny, Poważny* Prächtig mitWorten. *Inter grādiloquos per mille &c* Ar.
grāndĭno, grandinat, *grad páda.* Es hagelt/ *ſyn.* grāndo plŭit, rŭit, præcĭpĭtat. *phr:* effūſa grāndĭne nĭmbi præcĭpĭtānt. Strīdēnti rĕsŏnāns crēpĭtu rŭit āĕre grāndo. Rŭit crĕpĭtans grāndĭnis ĭmber, Tēſtis crĕpitans sālit hōrrĭda grāndo Vītes, sĕgētes tērram, tecta grāndo vērbĕrat, lædit. pĕrcŭtit, icit, pūlſat, quătit. Culmĭna grāndĭne crēbra ĭcta sŏnat. Crēbra sonans volĭtābat ab āĕre grāndo. Grāndĭnis & crēbra tēllus crĕpĭtānte prōcēlla pūlſa, sŏnat, ruptĭſque mĭcānt ē nūbĭbus ĭgnes. Cum sālĭēnte grāves cĕcĭdērunt grāndĭne nimbi. Hōrrĭda grāndo cōntrīvit sĕgĕtem. Hōrrŭit æther grāndĭne terrĭbĭlis, ut grāndĭne pulſo. Quam mūlta fīet grāndĭne cānus āthos. Heu mălĕ tum mītes dēfendet pāmpĭnus ūvas. Quem mūlta grāndĭne vēnti in vāda præcĭpĭtant āc vĕlut ēffūſa, ſi quāndo grāndĭne nĭmbi præcĭpĭtant ōmnis cāmpo dĭffūgit ărātor, ărmēnta ēffŭgĭunt lăpĭdōſæ grāndĭnis ictu Jam sătis tērris nivis, ātq; dīræ grāndĭnis mĭſit păter & rŭbēnte dēxtēra sācras jăcŭlātus ărces tērruit ōrbem.
grāndĭne verbera vinea, *grádowizná.*
grāndĭnōſus, *grádowy, gruczołowáty.*
grāndio, grandiri facio. *Roſłym czynię* Grösseren
grāndĭo gradus, *Kroczę Sporo chodzę, Stąpam, Przyſpieſzam.* Eylen.
grāndĭor, *Buyno roſtę, Roſtę 1. Rozraſta ſię.*
grāndis, grāndĭcŭlus, *Roſły, Spory 1. Doroſły, Plenny Wielki 1. Wſpániáły, Poważny.* Groß/ hoch/ alt.
grāndĭſcăpius, *Pniakowaty, gruby, 3. Krzewiſty.*
grānditas, *Stárość 1. Powagá.* Grösse.
grānditas, verborum, *Mowá nádętá.*
grāndiuſcŭlus, *Roſły.* Großlecht.
grāndo, *inis. grad, gruczoły, ięczmyk.* Hagel. *Hic ego nigraatem commiſta grandine nimbum.* Virg: *epith.* Sāxĕa, dīra, hōrrĭda, hȳbĕrna, hȳĕmālis, pernĭcĭoſa, ſæva, ĭnĭmīca, brūmālis, bŏrēālis, cāna, mĭnax ărctŏa, hȳpērbŏrea dēnſa, grăvis, concrēta, ſpīſſa crĕpĭtāns, ēffūſa sălĭēns. glacĭālis, nĭvālis. *phr:* Grāndĭnis ictus, iræ. Nimbi mūlta grāndĭne mixti. Nix īndūrāta, cōncrēta. Gĕlĭdis cōncrēti vēntis nĭmbi. Lăpĭdum dūræ hyemes. Dūris grāndo īnvīſa cŏlōni, prōſtērnēns sĕgētes. Tēctis crĕpĭtāns. Sŏnĭtu ſtrīdēnte rŭēns Lăpĭdoſæ grāndĭnis ĭmber. Quātiēns ſylvas. Grāndĭne nĭmbus. *v. mox Grandi.*
grōnĕa, *grucá.*
grānĭfer, *ziárná zbieráiący.* das Kerner trägt. *Graniferumque agmen ſubiectis ſpargere &c.* Ov.
grānĭfĕrum agmen. *Mrowiſko.*
grānōſus, *ziárniſty.* voll Kerner.
grānum, *ziárno 1. 4. Łęczak, gruzłá, grucá iądrko winney iágody, Kármázynowe iágody, człónek czoſnku.* Korn oder Kern an der Kornfrucht. *Punica ſub lento cortice grana rubent.* Ovid. *epith:* Pūrum, lactēns, flāvēſcens, cĕrēale, tūmens. *(mázynowe iágody.*
grānum cocci, granum illicis aquifoliæ. *Kár-*

GRAP

grăphiarium, *è gr. Piſarſka ſzkátułá.* (lerey.
graphĭce, *es. gr. Malárſtwo.* die Kunſt der Mahlerey.
grăphĭcè, *grzeczy, świętno, Stroyno.* Außtrücklich.
grăphĭcus, *gr. grzeczy, Stroyny, Sztuczny, ukłádny. Frant, wyborny.*
grăphĭcus nugator, fur. *Wierutny.*
grăphĭdis ſcientia, *Ryſowánia nauká.*
grăphĭs, *idis. gr. idem, & Malarſtwo.*
grăphĭum, *gr. Pioro piſarſkie.* Ein Penſel damit man Mahlet. *Quid digitis opus eſt graphium laſſare tenendo.* Ovid. (berey.
grāſſātio, grāſſātūra. *Rozboy, gáchowánie.* Rau-
grāſſātor, ōris. *Rozboynik Ponocnik* Ein Rauber. *Subitus graſſator agit rem.* Juv. *ſyn.* Pŏpŭlātor, latro, fur. *v. Fur.*
grāſſor, *rozbiiam, pędem idę 1. Srozeię, bobruię, chodzę 1. 4. Brodzę 1. Száleię. páſtwię ſię, uderzam ná kogo, poſtępuię práwem, chadzam.* Berauben / überfallen, Gewalt brauchen. *Miſcuit, aut ferro graſſatur ſepius illum.* Juv. *ſyn.* Fŭror, āris vel invādo, vel dīffāndo ſpārgor.
grātè, grātānter, *wdzięcznie, przyiemnie.* Danckbarlich. (chend.
grātè olens, grateolens, *pachnący.* Schön rie-
grātes, *ha. Dzięká.* Dancksagung. *Jam jam ſuperno numini grates ago* (Jamb.) S.
gratias ago, grates ago, habeo, reddo. *Dziękuię.* Danck ſagen. *ſyn.* grātes solvo reddo, pēndo, rĕpēndo, ēxsŏlvo, pērsŏlvo, rĕfĕro,

dīco, cōncĭno. *phr:* Jūsta rĕpēndĕre dōna. Quas dicĕre grātes. Quāsve rĕferre pāras? Nōmĭnis ante mei vĕnĭent ōblīvia nōbis. pĕctŏre quam pĭĕtas sit tua pūlsa mĕo, Fōrtūna est īmpar ănĭmo. Dum lūmen vītāle vĭdebo, Spīrĭtus ŏffĭcĭo, sĕrvĭet iste tŭo. Vĕrba sed ŏffĭciis cūncta mĭnōra tŭis. Ætĕrni pīgnora mŏnŭmĕnta ōbsĕquii dăre. Haud ŏpis est nostræ. Mĕritis hæc grātia tāntis rĕddĭtur et lĕvis hæc mĕrĭtis rĕfĕrātur grātia tāntis. Si minus īnvīto te quŏque, grātus ĕro. Vēstri non īmmĕmor ūnquam. Qui măla sōllĭcite nostra lĕvātis. ero Dii tibi (si qua pios rēspĕctant nūmĭna? si quid ūsquam jūstĭtiæ est & mens sibi cōnscia rĕcti) præmia dīgnāvenient. Nec laudāre sātis dīgnāsque rĕpēndĕre grates sūffĭciam, rĕfĕrēnt sŭpĕri. O rĕfĕrānt grātes. (quŏniam non pōssŭmus ipsi) Dii tibi qui rĕfĕrent. Si pia făcta Vĭdent. Dii (si qua est cœlo pĭĕtas, quæ talia cūret pērsōlvānt grātes dīgnas, & prœmia rēddant dĕbita. semper īnōblīta rĕpetam tŭa mūnĕra mēnte. et mea me tēllus audĭet ēsse tŭum. Pro qvibus ut mĕritis rĕfĕrātur grātia, jūrat, se fŏre mancĭpium tĕmpus in omne tuum. Nam primus ūmbrōsa cărĭtūros arbŏre mōntes; & frēta vēlĭvŏlas non hăbĭtūra rātes. Flūmĭnaque in fōntes cūrsu rĕdĭtūra sŭpīno. Gratia quam mĕrĭti pōssit ăbire tui. & prius hanc ănĭmam văcŭas rēddēmus in auras. Quam mĕrĭti fiat grātĭa vāna tŭi: vel quam quĭsquam vēstrum ārgŭat īngrātum non mĕmĭnīsse sui. Pro quĭbus āffirmat fŏre se mĕmŏremq; pĭumque. Sīve dĭem vĭdeat, sive tĕgātur hŭmo. Pārva quĭdem fătĕor pro māgnis mūnĕra reddi. Cum pro cōncēssa vērba sălūte dĕmus: Sed qui, quam pŏtŭit, dat māxĭma, gratus ăbūnde est. Hæc mĭhi sēmper ĕrunt īmis infīxa mĕdūllis. Pērpĕtuusque ănĭmæ dēbĭtor hūjus ĕro. Spīrĭtus hic văcŭas prĭus extĕnŭāndus in auras ībit, & tĕpĭdo dēsĕret ōssa rŏgo. Quam sŭbĕant ănĭmo mĕrĭtōrum ōblīvia nōstro, & lōnga pĭĕtas ēxcĭdit īsta die. Pro tālĭbus īlli Rex sŭperum mĕrĭtis grātes persōlvat ŏpimas. *v. Remunero.*

grātia, *gratiŏla. Łáska, Przyiemność, Sprzyiánie, Piękność, Udátność, Dobrodźieystwo.* **Danck, Schönheit, Gunst.** *Adolescet gratia facti.* V: *syn.* Lĕpor vĕnūstas, pūlchrĭtūdo, vel ămor, stŭdĭum, pietas, făvor, dōnum mūnus, ōffĭcium, vel grātus ănĭmus, grāta mĕmoria, vōlūntas. *epith:* Bĕnigna ămica sīncēra. *phr:* grātĭa dĕbētur mĕrĭto pro rebus īnĕptis, Grātia, quæ tārda est, īngrāta est Si bene quid făcias, facias cĭto făctum nam grātum ĕrit, īngrātum grātĭa tarda făcit.

gratiâ, gratis, *Z łáski, Dármo.*

grātia hominum, meâ, tuâ, *Ná przyczynę, Dla 4.6.* **auß meiner Gnad.**

gratia legum. *Dyspensácya.*

gratiâ verbi, gratiâ exempli, *Ná przykład.* **zum**

gratiæ causa, *Ná przyczynę, pochlebuię* (**Exempel.**

gratiam effundere exulcerare. *Zárobić ná niełáskę*

gratiam creo, quæro, aucupor. *Przysługuię się, Przypochlebiam się.* gratiam facio. *Dźiękuię, dáię pokoy, Dyspensowáć, Odpuszczam. & addita præpos: Przysługuię się.*

gratiam habeo, *Wdźięczenem.*

gratiarum actio, *Dźiękowánie.* **Dancksagung.**

gratias ago, reddo. *Dźiękuię.*

grātĭfĭcātio. *Chęći pokazánie, Dogadzánie, Przysługá.* **Dienst oder Gefallen/ den einer dem andren bewiesen hat.**

grātĭfĭcor, *Dogadzam 1. Przysługuię się, Łáskę komu uczynić Doświadczam; Winszuię, Chęć pokázuię, Pochlebuię.* **Einem willfahren/ Dienst oder Freundschafft beweisen.** *syn.* Făvĕo, mūnĕro, dōnis ōbstrīngo, ōffĭcĭis, dĕvīncio.

Gratilla libi genus Arnob, vel pultis Muret.

gratiosa missio, *Odpráwá żołnierska.*

gratiosus, *Przyiemny, Fáwory máiący, Miłośny Sprzyiázny, Záchowáły.* **Angenehm, wolgefällig.**

grātis, *Adverb. Z łáski, Dármo.* **Vmbsonst, ohn Wiedergeltung.** *Dat gratis, ultro dat mihi galla, nego.* Mart. (**barkeit.**

grātĭo, *Gęgam.* grātĭtūdo, *Wdźięczność.* **Danck**

grātor, *aris. Winszuię, Dźiękuię 2.* **Sich freuen/ Glück wünschen.** (**umbsonst.**

grātŭīto, *Z łáski, Dármo 2.* **Guts Willens,**

grātŭītus, *Dobrowolny, Dáremny, Prozny.* **Vnverdient.** *Largis gratuitum capit rapinis.* Phal. Stat. *syn.* Grātis, ūltro dătus, ōblātus.

gratulantis affectus. sub Chwałá Bogu.

grātŭlātio, *Winszowánie, Dźięká.* **Glückwünschung.** *Lachrymas in ipsis gratulationib9* (Jamb) prud.

grātŭlor, *Winszuię, Dźiękuię.* Glück wünschen/ sich darüber erfreuen. *Gratulor ingenium non latuisse tuum.* Ovid. *syn.* Cŏngrātŭlor, grātor. *phr.* Gaudĭa tēstŏr, prōdo, Lætĭtiæ dare sīgna tuæ. Fēlīci sĕcūndo lætor ămīci sŭccēssu. Cērtātim sōlēnnĭa gaudĭa jūngit, cĕlĕbrat tōtōque libēns mĭhi pēctŏre grātātur rĕdūces, & gāza lætus ăgrēsti. *v. Plaudo.*

grātum est, gratum habeo, *Podoba mi się, Lubię.* es ist mir lieb.

grātus animus, *Wdźięczność.* Danckbarkeit.

grātus, *Przyięmny, Wdźięczny.* Angenehm, danckbar. *Flecte viam velis, an sit mihi gratior ulla.* Virg: *syn.* Jucŭndus, ăccēptus, dūlcis svāvis ămātus, vel mĕmor ŏffĭcii, nōn īngrātus, nōn īmmĕmor. *phr:* grātus ănĭmus, Bĕne ăpud mĕmŏrem vĕtĕris stat grātia făcti. *v. Gratias ago.*

Gravastellus, Staruszek, Prozny chleb.

gravātim grăvātē, *Leniwie, Niechętnie. Cięszko.* Beschwärlich, ungern. *Qui nimia levitate vadunt plerumq; gravatim* Lucr.

grăvātus, *Ociężáły.* beschwärt.

grăve æs, *W sztukách miedź.*

grăvēdĭnōsus, *Głowy bol ćierpiący, & sub Sápká.*

grăvēdo, *Sápká, Głowy bolenie, Ryma, Plwoćiny.* Hauptschwäre. *Facundos aperit partus matura gravedo* Nemes.

grăvĕōlens, *Cuchnący, śmierdzący.* übel riechend, stinckend. *Ad fauces graveolentis averni* Virg.

grăvĕōlēntia, *Cuchnienie, Smrod.* böser Geruch, Gestanck.

grăvēsco, *Pogarsza się, Obrażam.* Schwär werden. *Nec minus interea fœtis nemus omne gravescit.* V.

grăvĭda, *Brzemięnna, Chodźi z synem.* Schwangere Frau. *syn.* Prægnāns, fœta, *phr.* Grăvis pŏndĕre fœtus. Hăbēns īntra vīscĕra fœtum, ŭtĕro, lăbōrāns pŭella. Mārte grăvis gĕmĭnam pārtu dăbit ălia prōlem Sūrgēntemq; ŭtĕrum, ătque ægros in pŏndĕre mēnses ŏccūlŭit, plēnis dōnec stāta tēmpŏra mensis āttŭlit, & pārtus īndex Lūcīna rĕsōlvit. ălvus pōndĕre tūrget ūrgent mātūri pōndĕra vēntris. Sūs fĕra jam grăvĭor mātūri pīgnŏra vēntris ēmīsit fœtum. Jăcet īlla grăvis jam scīlĭcet īntra vīscĕra Rōmānæ cōndĭtor ŭrbis ĕrat. Grăvĭdāmq; dŏlet de sēmĭne ēsse Jŏvis. Sĕmĕlem. Dūlce mĭhi grăvĭdæ fĕcĕrat, aūctor ŏnus. Mănĭfesta plēno fert ŭtĕro fŏrsĭtan & grăvĭdam Dīdo, scĕlĕrare rĕlĭnquis. tŭmēscēbant vĭtĭāti pōndĕra vēntris, ægrāque fūrtīvum membra grăvābat ŏnus. Mātris ădhuc ŭtĕro pārtæ rĕmŏrānte, tĕnēbar. Iam grăvĭdus jŭsto pōndĕre vēnter ĕrat. exŭĕrat tŭnĭcas utĕri mănĭfesta rŭmōre prōditur īndĭcio pōndĕris īpsa sui. Fēlix ō fœmĭna sălve, fœlīcem gēstāns ŭtĕri sĭnuāmĭne fœtum. Cœlēsti tŭmĭdus pōndĕre venter ĕrat. (*Claud. de Virgine Maria.*) Vīrgĭnei tŭmŭere sĭnus, innūptaque māter ărcāna stŭpŭit cōmplēti vĭscĕra pārtu Auctorem pārĭtūra suum. (*Sedulius:*) ŭtĕrumq; pŭēllæ Sȳdĕrĕum, mŏx īmplet ŏnus, stŭdet innūba tēntos Vīrgo sĭnus, gaūdetq; suum părĭtūra părēntem.

grăvĭdĭtas, *Brzemienność.* Trächtigkeit.

grăvĭdo, *as. Brzęmienia nábáwić.* Schwanger machen *Nec nobis fundasse solum gravidare novales.* Helpid.

grăvĭdus, *Cięszki 1.* Voll, schwär, schwanger. *Bis gravidos cogunt fœtus duo tempora messis.* Virg *syn.* Grăvis, ŏnĕrōsus, ŏnūstus.

gratior quam ut ferri possit. *Nieznośny.*

grăvis, *Cięszki 1. Ociężáły. Obćiążliwy Nieżdrowy 2. Przykry 3. Ważny 2. Gruby. Poważny 1. 2. Otyły, Drogi, Letni 2. & sub Brzemienna* Schwär, wichtig. *Aut gravibus rastris galeas pulsabit inanes* Virg: *syn:* Pōndĕrōsus; grăvĭdus, *vel* austerus, sĕvērus. *phr.* Sŭpĕrans grăvĭtate Cătonem. *v. Gravitas.*

grăvis armaturæ miles. *Kiryśnik.* Kürisser.

Gravistellus, Zgrzybiáły Proznychleb, Otyły.

grăvĭtas, ātis *Cięszkość, Obćiążenie Ociężáłość.* Schwärheit. *Ignava nequeunt gravitate moveri.* O. *syn.* Pōndus, ŏnus. mōles, *epith:* īngens ŏnĕrōsa

grăvĭtas, ătis. *Powagá.* Majestät, Ehrensthafftigkeit, Gravität. O. *syn.* Majestas auctōritas tētrĭcitas sĕvērĭtas. *epith:* Tētrĭca, sĕvēra, sĕnīlis, mātūra īmmōta, dĕcēns, sĕrēna, læta dĕcōra spēctābĭlis, insīgnis. *phr.* Sĕvērus, tetrĭcus, grăvis vūltus. Plēnus grăvĭtāte sĕvēra vūltus. In tĕnĕro grăvĭtas ŏre sĕnīlis ĕrat. Sŭpĕrat grăvĭtāte Cătōnem, Spēctāre senem Jŭvĕnīlĭbus ănnis Vūltu

grăvitas īmmōta sereno. Habītus grăvitate decōrus Trifte sŭpērcilium dūrīque sĕvēra Catōnis Frōns. Rĭgĭdi sed plena pŭdō is ēlūcet grăvitas, fāstu jūcūnda remōto. Læta vĭro grăvĭtas & mĕntis ămābile pōndus & sine trĭstitia vĭrtus, non ĭlle rĭgōris īngrātas laudes necnūbem frōntis ămābat. Sis grăvĭor Cŭrĭo, Fabrĭcĭōque lĭcet. Qui lŏquiturCŭrĭos āssertōresq; Camīllos cūius & ĭpse tĭmes trĭste sŭpērcĭlium. Jam vĕnit īrātus nimĭum, nĭmĭumq; sĕvērus. Vultŭq; & vĕste sĕvērum.

grăviter, *Cięſzko Obćiążliwie, Poważnie.* Schwärlich. *Ipſe gravis, graviterq; ad terram pondere vaſto.* Virg.

grăvĭuſcŭlus, *Przyćiężſzy, ſub Przymiążſzy.*

grăvo, *Obćiążam.* Beſchwären. *Non poterat veſtras illa gravare manus.* Prop. *ſyn.* Prægrăvo, ŏnĕro, prĕmo, ŏpprĭmo, cŏmprĭmo, ŏbrŭo.

grăvor, *Cięſzko mi, Lenię ſię, Nie rad co czynię, Obćiążáią mię.* Ich werde beſchwärt.

Graxo, Plaut. à Craxo, i. ſtrepo Cave ne graxis Me-

grĕgāles, *hi. Towárzyſtwo 2.* (*urſi. Giſani.*

grĕgālis, *Towárzyſz 1. Poſpolity.* Zur Schaar gehörend. *Quod plebs gregalis incolat.* (Jam. Dim.) Pr. (*podły.* Gemeiner Soldat.

grĕgārĭus, *Stádny, Podły, Poſpolity, Zołnierz.*

grĕgātim, *Gromádą, Stadem.*

Grĕgŏrĭāna, orum. Gregoryanki, ſub Gregoryanek. Gregoriani modi, Gregorianus cantus, Koral.

Grĕmio complector, foveo, *Piáſtuię.*

grĕmĭum, *Łono 1.3. Zánádrá.* Die Schooß. *Ut cum te gremio accipiet lætiſſima Dido.* Virg. *ſyn.* Sĭnus, pĕctus. *epith:* pĕrdŭlce, ămœnum jŭcūndum *phr.* ēxĭpiet grĕmio protĭnus ĭlle suo. *v. Sinus.*

grĕſſus, *ûs.* greſſio, *onis. Chod, Krok 3.4.* Ein Tritt, Staffel. *Greſſibus impreſſis ſpátiatus triverit udum* Prud. *ſyn.* Ĭngrĕſſus, gradus *v. Gradus.*

grĕx, *ĕgis. m. Trzodá, Orſzak, Towárzyſtwo, Gromádá 2.* Eine Schaar, Herd Viehes. *Ut gregibus tauri ſegetes ut pingvibus arvis.* Virg. (*Ab Armento diſtingvitur, quod Grex propriè ſit minorum animalium, puta ovium, porcorum, caprarum & ſimilium. Armentum vero de majoribus, ut de equis bobus &c. dicatur Poëtæ tamen nonnunquam has leges non ſervant & gregem etiam pro Armento uſurpant.*) *ſyn.* Pĕcus, pĕcŭdes, pĕcŏra, pĕcŭaria, ārmĕntum. *epith.* Hĭrſutus, hĭrtus văgus, ērrātĭcus, ăvĭdus, ŏpĭmus ŏpŭlĕntus, fæcŭndus. *phr:* Pĕcŭdum grex gĕnus. Grĕx ārmĕntŏrum. Lūnatīq; grĕges claūſo ſtăbŭlāntur ŏvīli, Lānĭgeros ăgitāre grĕges. Grĕgem vĭridi cŏmpĕllĕre hĭſco Quadrŭpĕdum ŏmne gĕnus. Lānĭgĕrumq; pĕcus rŭrĭcŏlæque bŏves. Rĕpĕtunt cĕlĕres pāſcŭa nōta grĕges. Persūltānt pĕcŭdes palsĭmq; (văgāntur per agros.

grĕx, *f. ſub Stádo.*

grĕx anatum, ovium, anſerum, armentorum. *Stádo.* grĕx apum, *Roy pſzczoł.*

Gricena griceneæ, priſcum. Liná. (Rede.

grĭphus, *gr. Mowá trudna, Wierſza* Schwäre

Grillat, ſub Swiercz. Grieſeus B. ſub Száry. Grau.

Grocito, Kracżę grōma, *Miernicży ſtátek,*

grōmătĭca, *Miernicka nauká.*

grosſus, *ut aliqui ſcribunt, ſed meliùs* groſphus, *gr. ſub Spis.*

Groſſitudo, Miąſzość. Dicke.

grŏſſŭlus, grŏſſus, *m. Figá niedoyzrzáła.*

Groſſus, m. ſubſt. an Groſz Ein groſchen.

Groſſus, adject. Miąžſzy.

grūma, *Miernicży ſtatek, Rurwiſtrzſkie prawidło, Krzyżowa drogá, Rozſtánie drog. ſub Wiertel.*

Grūmo, *as, Rownam 1. Wyrownam, Mierzę 1.* Meſſen.

grūmŭlus, *Bryłká.*

grūmus, *Bryłá, Gruzłá, Págorek.* Ein Bühel.

grūndio grunio, grunnio, *Kwiczę.*

grūnnĭtus, *us. Kwiczenie.* das gruntzeln der

gruo, gruunt, Kretaią. (Schwein.

grus, gruis. f. m. żoraw 1. 4. Ein Kranich. *Jam gruibus pedicas, retia ponere cervis.* Virg. *epith.* aĕrĭa hybĕrna, quĕrŭla, ādvĕna, brūmālis præſaga; vĭgil, Thrĕĭcia, Strȳmŏnia Bĭſŏnia. *phr.* Thrĕĭcia vŏlucris, Pălămĕdis ăvis, āles. Quæ pĭgmæo ſanguĭne gaūdet ăvis. Grus ōrdĭne lōngo, Cum clamore vŏlat Strȳmŏniæ cĭnxĕre grūes lōngo ōrdĭne cælum. Rĕdeūntq; grūes, & sĕmĭna sŭlcis jacta legunt. Clangunt Naūpliadæ vŏlucres, & pĕrvĭa pĕnnis Nūbila conſcrĭbūnt Tūrmatim Pălămĕdis ăves cĕlſæque per āltum aĕrĭ clāmāntes vĕnĭunt,

grȳllus, *Swiercż.*

gryphus, *i. gr. Wierſza, Gryf.* Ein Greiff.
gryphus, *i. gr. Noſa wypukłego.* Ein Krumme.
gryps, *yphis, vel ypis. gr. Gryf.* (Naaß
Guberna. orum. Ster. Steuer ruder.
gubernacula teneo, tracto, *Steruię, Rządzę.*
gubernaculum, *Ster, Poiazd; Rząd.* Ein Steur Ruder auffm Schiff. *Ipſe gubernaclo rector ſubit, ipſe magiſter.* V. *ſyn.* Clavus temo: navis moderamen, regimen, habenæ *vel figur.* Temo.
gubernatio, administratio, imperium, munꝰ, officium. *epith:* Nauticum, fluitans, properum, fidum, pendens, flexile. *phr.* Regimen dextra moderante carinæ flectere, ducere, torquere, moderari, rector erit puppis clavoque immobilis hærens mutabit pelago terras. Residens in puppe magiſter arte regit ventis impulſæ navis habenas. *v. Clavus navalis.*
gubernatio, *Spráwowánie. Rząd.* Regierung.
gubernator, *Sternik, Rządcá.* Ein Verwalter, Regent, Steurmann. *Ipſe gubernator puppi palinurus ab alta* Virg. *ſyn.* Rector, moderator. *epith.* Providus, ſolers, vigil, pervigil, ſollicitꝰ. *phr. de nautico.* Navis magiſter, dux, cuſtos, domitor, ipſe ſedens, clavumq; regit, velisq; miniſtrat. Qui regit arte ratem. Vincitur ars vento nec jam moderator habenis utitur. Domito freti navarchus.
gubernium, ſub Rządcá. Regierung.
guberno, *as, Rządzę 1. Steruię, Spráwuię, Miárkuię.* Regieren, verwalten. *Quid qui gubernat aſtra, qui nubes quatit.* (1.) *ſyn.* Rego, dirigo, duco, moderor, impero. *v. Impero.*
gula, *Szyiá 1. Gardło 1. Gębá, Smák 2. Obżarſtwo.* Gurgel, Kehle Item, Fraß. *Quanta eſt gula quæ ſibi totos* Juv. *ſyn.* Fauces, jugulum, guttur, *vel* ingluvies. edacitas, voracitas. *epith.* Inſatiabilis, turpis inexplebilis, inexpleta, hians, implacata, nefanda, indigna, inops, immenſa, luxurioſa, nocens. *phr:* Ciborum inſaturata fames, et nunquam ſobrius ardor, eſcarum infinita vorago. Quæſitorum terra pelagoque cibo-rum ambitioſa fames, eſuries, Luxurioſa gulæ faſtidia. *v. Fames.*
gulæ extremum, *gardło, Gulliocæ, Łupiny.*
gulose, guloſius *Łákotliwie, Smácżno:*
guloſitas, *Obżárſtwo.* Viel Fräſſerey.
guloſus, gulo, *onis. Obżárty, żárłok, Łákotliwy, Smákowániu dogadzáiący. Roſomak.* Fräßig. *Non opus eſt nobis nimium lectore guloſo.* Mart. *ſyn.* Helluo, gulo, lurco, *phr.* Vorax, epulo, Gulæ deditus, addictus, ſerviens, obſequens. Ventri natus. Vorans omnia lurco eſcarum vorago, gurges. Dapibus indulgens, inſatiabilis ore. Ingluviem dapibus vinoque replens. Non dans fræna gulæ. Lurco omnia vorans Plurima diſpendens multo quæſita labore. Sectans lautæ fercula menſæ. Dilapidans patrias helluo turpis gemia, *a. Żárłok.* (opes. *v. Famelicus.*
gumma, æ. gumen, gummis, *is. f.* gummi, *n, indecl. è græco, Kley z drzew.*
gummatus, gumminus, gummoſus, *Kleiowáty, Smolny.* Hartzig, voll Gummi.
gummino, gummo, *as. Kley puſzcżam.*
gummitio, *Kleiu puſzcżánie, ſub Kley puſzcża.*
gummo, *as. Kley puſzczam.* (*Náſmalanie.*
gummoſus, *Kleiowáty ſmolny.*
gurdus, Głupiec.
gurges, *itis. m. Głębokość, Topiel, żárłok, Utrátnik.* Waſſerſchlund, Wirbel. *Gurgitibꝰ miris & lactis vortice torrens.* *ſyn.* Vorago, barathrum, abyſſus. hiatus. *epith:* Præceps, limoſus, curvus, intortꝰ, ſinuatꝰ. undoſꝰ, raucꝰ. *phr.* Spumoſi gurgitis æſtꝰ, ira undæ. Sinuati gurgitis orbes. Turbidus, hic cœno, vorago peſtiferas aperit fauces. Curvos ſinuatus in arcus. Spumea rotans aquas. Tumuitq; intorto gurgite vortex. *v. Hiatꝰ, & Charybdis.*
gurgulio, *Czopek 2. Gárdło 1. Gárdłá uście Członek 5.* Gurgel.
gurguſtiolum, gurguſtium, *Chálupá.*
gurguſtium apud Jobum 40. LXX. habent fiſcellam reddit Emmam. Sa. Wierſza. Vuiecus.

guſta-

gūstātio. gustātus. *us.* *Kosztowánie 1. Smák Antypast. 1.* Geschmack.

gūstatorium, *Hewar, Czárá 1. Stoł iadálny & sub Kosztowániu służący.* Tischgeschirr.

gūsto, *Kosztuię 1. Zákuśić, Podsłuchywam.* Versuchen, kosten/ schmäcken. *Ut nihil omnino gustáremus, velut illi.* Hor: *syn.* Dēgusto, lībo, dēlībo. *phr.* Gūsto lābris āttingo ēscas, gūstare pălāto.

gustus, gustulum. *Smák 1. Ukuszenie, Antypast 1. Czućie 2.* Geschmack. *Interea gustus elementa per omnia quærunt* Juv. *syn.* Gustātus, gustāmen, sāpor. *epith.* Dulcis, grātus, svāvis, jūcūndus, săpĭdus, nectāreus, *v. Saaor.*

gūtta, *Kroplá, Mirowy oleiek.* Ein Tropff. *Gutta cavat lapidem, consumitur annulus usu.* Ovid. *syn.* Stilla. *epith:* Mānāns, frīgĭda, tūrgens, dēcĭdua, prōcĭdua, flŭitāns, vaga, lĭquida, rĭgua īrrĭgua, nĭtĭda, lūcida, tĕres, stīllāns, cădens, lĭquēns. *phr.* Ros ēxĭguus. Tĕnŭis ăquæ liquor, āspērgo. Rūpe cădēbat ēxĭguis hūmor gūttis. Văga sūccĭdŭis gūtta cădēbat, flŭēbat ăquis ōra crŭentis Rōribus & terra mŏrientum āspērgĭne mānant. Gūtta căvat lăpĭdem, non vi sed sæpè cădēndo. Īrrĭgŭæque cadunt ab aēre gūttæ pērque mēos ārtus frigida gūtta flŭit īrrĭgat ālbēntes hūmĭda gūtta gĕnas. Trīstĭbus ex ocŭlis hūmĭda gūtta cădet. Lĭquidæq; flŭūnt per ĭnānĭa gūttæ, Prōcĭdŭis tēllus gūttis & sānguĭne fœda.

gūttāns, guttātus, *Kápány. Kroplisty Nákrapiány Járzębáty.* Triepffend.

gūttātim, *Kroplami.* Tropffen weise. *In quam lachrymæ guttatim cadunt.* Jamb.

gūttŭla, *Kropelká, Trocha 1.*

gūttŭlus, guttum, *Bánieczká Ampułká.*

gūttur, *Gárdło 1. Szyiá żárłok.* Die Gurgel, Kehl. *Objicit: ille fame rabida tria guttura pandens.* V. *syn.* Jŭgŭlum, faŭces. *epith.* Căvum, pătens, hiāns, raucum, tĕnue, canōrum, sŏnōrum, blāndĭsonum. *phr.* Dum spĭrĭtus ūdo gūtture, dum querulo dūcĭtur ōre sŏnus. Fūndĕre cāntus ărgūto gūttŭre. dum quĕrŭlo dūcitur ōre sŏnus. Cōncăva dētrusit rĭgidum per gūttŭra fērrum. Hæsit enim sub gūttŭre vulnus, & ūdæ vōcis ĭter, tĕnŭemq; īnclūsit sāngvĭne vītam. Paritérq; lŏquentis vōcem ănimāmque răpit.

guttur tumidum, turgidum, *Wole 1.*

gutture turgido, *Woláty.* gutturis tumor, *Wole 1.*

gutturinium, *Nalewká.*

gutturōsus, *Gárdłowáty, Szyiowáty, Woláty, żárłok.*

gūttus, *Nalewká 2 Ampułká, Bánieczká.* Gießkann. (*Poculum angusto collo, quo in sacrificiis utebantur.*) *syn.* ūrcĕus, ūrcĕollus, *epith:* āmbrŏsius, făgĭnus, sāmius, căvus, concavus căpāx.

Gȳmnas, *adis. gr. Zápáśki.*

gȳmnăsiārcha, æ. gȳmnăsiarchus, *m. gr. Szkolny 2. & Zapáśnik.* Schulmeister.

gȳmnăsii præfectus, *Szkolny 2.* Lehrer.

gȳmnăsium, *gr.* Szkoła *1 Zapáskow mieysce, Robotá.* Ein Hohe Schul/ darin man sich übet zu studiren und disputiren. *Gymnasiis aderint, studioque ignava palæstra* Luc. *syn.* Pălæstra: lūpus gȳmnāstĭcus. palæstrĭcus, *vel* Schŏla, cōllēgium.

gȳmnăsium flagri, *Smágániec.*

gȳmnāstĭcus, gymnĭcus, *gr. Zapáśniczy.*

gȳmnāstĭca ars, gymnici ludi, *Zapáśki.*

gȳnæceum, *gr. Niewieśćie mieszkánie.* Frauenzimmer. *Grande gynæceū, quo seque suasq; reclusit* M.

gȳnæcēum sacrum, *Klasztor 1.* Ein Kloster

gȳnæciānus, *Rzezaniec.* Beschnittener.

gȳnæcōnĭtis, *f. gr.*

gȳpsātus, *Gipsowány, Bielony, Pobielány, & sub Oblepiam.* Weiß gemacht. *Barbara gypsatos ferre catasta pedes.* Tib.

gȳpso, *as. gr. Pobielam, Polewam, Oblepiam.* Mit Gyps bestreichen

gȳpsum, *gr. Gips.* Gyps. *epith.* ālbum tĕnax, crāssum.

gȳrātus, *Okrągły 1. Kolisty 2.* rund.

gȳrīnus, *gr. sub żábá 1.*

gȳro, *as Okrągło czynię.* Rund machen, umbkreysen.

girofalco, onis. Białożot.

gȳrus, *gr. Krążęnie, Koło 3. Zatoki Szránki.* Ein Wirbel, Kreyß. *Septem ignes gyros septena volumina traxit:* Virg. *syn.* ōrbis, cīrcŭitus, cīrculus, āmbĭtus, nēxus, ārcus, vŏlūmen, flūxus, sĭnus, spīra, rŏtātus, glŏmĕramen. *epith* vŏlŭbĭlis

vŏlut9, īmmēnſ9, ſpătiōſ9, vāſt9 īngēns, că-pax, ăltērn9, rŏtātilis *phr.* Sinŭōſ9 flexu ē-lābit9 ănguis. Multiplices sinuētur in ŏrbes. Cŏrp9 sŭblīme vŏlūmĭne gȳrat. Gȳros dū-cĕre, ăgere pĕrăgĕre, fŏrmāre flĕctere, tră-hĕre. Pĕr īmmēnſos sĭnŭāre vŏlūmina gȳ-ros. Gȳrūſq; rŏtālis ŏrbes īmplicat īnnŭmĕ-ros. Volvĭtur āncipiti gȳro. in gȳrum flĕ-ctĕre, sinŭāre, glŏmerāre, vŏlvĕre in ŏrbem. Vŏlūbĭlib9 ſquāmmōſos nēxib9 ŏrbes tŏr-quet. ălios inĕunt cūrſ9. aliōſq; rĕcūrſ9 ad-vērſis ſpătiis, ăltērnōſq; ŏrbĭb9 ŏrbes īm-pĕdĭunt, in gȳrum ĕqui lūctāntia ſŏlvere cŏlla.

H.

HA *Interjectio cohibens. increpans, pud Plautum* Ha! nimis ſæviter, *& Catull.* Ha nimis fero corde. *aliter.* O. *vel* Ah *ibi alij legunt.*

Ha ha, *Chá Chá.*

Habeant *Porwon.*

Hăbēna, *Leyc, Proce náwiązánie, Bicz* Der Zügel am Zaum. *Ipſe ter abducta circum caput egit habena* Virg. *ſyn.* Lōrum. frænum, rĕtĭ-naculum. căpīſtrum. *epith.* ăngūſta, lāxa, fle-xĭlis. tĕres, *phr.* Mŏdĕrāmen ĕquōrum. Frænōrum hăbēnæ Mănĭbus mŏlītur, rĕgit, mŏdĕrātur, hĕbēnas Lōra tĕnēre mānu Habēnas lāxare, ăffūndere, īmmīttĕre, ăd-mīttĕre, pĕrmittĕre, cōncēdĕre. Lāxas dăre hăbēnas. Prōni dant lōra, volat vi fērvid9 axis. Hăbēnas contrăhĕre, ăddūcĕre, prĕ-mĕre, sūpprimĕre: Hăbēnis curſ9 cŏhĭbēre cĭtātos. Cum răpĭdum ēffūſis ăgĕret sŭblī-mis hăbēnis cŏrnĭpĕdem. Răpĭdis īnsīſtit pron9 hăbēnis & lāxas ſcīret dăre jūſſ9 ha-bēnas. *vide Fræno Frænum.*

hăbēnæ, *Wodzá, Rząd.* Regiment.

hăbēntĭa, *a. Mięnie czego, Máietność.* Habung, (Gut.

hăbēnŭla, *Zrzaz.*

habe tibi, *Schoway ſie.*

hăbĕo, *Mam 1. 2. Mieſzkam gdźie, Mogę. Chcę, Chowam co ćiepło & ſub Niech 1. Częſtuię.* Haben, beſitzen. *Qui primi fines aliquando habu-ere Latinos:* Virgil. *ſyn.* ēſt mĭhi, poſsĭdeo, ŏb-tĭneo, tĕneo, *vel.* ſĕrvo, cōnsĕrvo, pŭto æſtĭ-mo. *phr:* Nīl tĭbi quod dēm9, mājus hăbē-m9 ăit. Sūnt mĭhi bis sēptem præſtān-ti cōrpŏre Nȳmphæ.

habeo acerbum aliquem. *Przykrzę ſię.*

habeo alicui dignitatem. *Szánuię.*

habeo aliqum arcte, *Trzymam.*

habeo aliquo loco, *Ważę ſobie.*

habeo aliquem malè durius. *Częſtuię źle.*

habeo amicam, habeo rem cum. *Nierządu pá-trzyć.*

habeo audire. *Radbym.*

habeo bellè. *Zdrowem.*

habeo certum, habeo procerto *Pewna to wiem pewnie.*

habeo coctum. *Wárzę.*

habeo cognitum. *Znam.*

habeo compertum. *Wiem pewnie, Pewna to.*

habeo concionem. *Każę do ludźi.* Predigen.

habeo conventionem, convivium. *Czynię.*

habeo corpus jucundè. *Dogadzam ſobie.*

habeo curæ, habeo curam. *Záwiáduię.* (ſen.

habeo deliberatum. *Umyśliłem.* Es iſt beſchloſ-

habeo delicatum aliquem. *Pieſzczę.* woll thun.

habeo dictum. *Rzekłem.* habeo effectum. *Czynię.*

habeo factum. *Uczyniłem Czynię.*

habeo in cuſtodia. *Więźnię.* Gefangen halten.

habeo in deliciis. *Kocham ſię.* woll thun.

habeo indulgenter aliquem. *Pieſzczę.*

habeo in levi. *Gárdzę*

habeo in loco, in numero. *Ważę ſobie.*

habeo in poteſtate. *Wolno mi.* (Verlachen.

habeo licentiam. *idem* habeo ludibrio *Szydzę.*

habeo me malè, graviter. *Choruię.*

habeo miſerum aliquem. *Trapię kogo.*

habeo notitiam, habeo notum *Znam.*

habeo notitiam viri, vel fœminæ. *Nie pámá, & Nierządu pátrzyć.*

habeo ocultum. *Táię czego.*

habeo orationem. *Każę do ludźi.*

habeo perſpectum. *Znam.*

habeo perſuaſum. *pewna to.*

habeo pondus. *Ważę.*

habeo potius, habeo præpoſitum. *Przenoſzę.*

habeo primum. *Ważę ſobie co.*

habeo

habeo pro certo, pro facto. *Pewna to.*
habeo pro deliciis. *Kocham się.*
habeo pro macula, pro nihilo. *Gárdzę.*
habeo pro stercore, *idem* habeo pro voluntate. *Kocham się.* habeo pudicè. *Szánuię.*
habeo quid agam *Wiem.*
habeo rationem alicujus. *Szánuię.*
habeo reverenter aliquem *idem* habeo rem cum femina. *Nierządu pátrzyć.*
habeo rem factam. *Czynię.*
habeo satis. *Przestáię ná czym.*
habeo secretum. *Táię czego.* **das Sekret halten.**
habeo sensum oculorum, sensum videndi. *Widzę.*
habeo sermonem *Każę do ludźi.*
habeo statutum *Umyśliłem* **Es ist beschlossen.**
habeo tacite, *vel* tacitum. *Táię czego.*
habeo visum. *Widzę.*
habeo voluptati. *Kocham się.* **woll thun.**
hăbeor, habetur, *Máią go zá.*
Habessit, sub Mam 1.
habet, *ma, dostał, chwytam.*
habet bene. *Powodźi się.*
habet commendationem. *Zálecenia godny.*
habet dubium. *Wątpliwy.*
habet gratiam. *Przyiemny.*
habet momentum. *Zacz.*
habet partes *Przynależy.*
habet quæstionem. *Niepewny.*
habet vicem. *Stoi zá to.*
Habet pro majori, Mam pro majori.
hăbĭlis, *Sposobny, Mierny, Trafia się 2.* **Geschickt fähig.** *de morte habilem suspenderat, arcum* V. *syn.* āptus, cŏvĕnĭens, cŏmmŏdus, *vel* ălăcer, ăgilis, dĕxter sŏlers.
hăbilitas, *Snádność, Postánowienie.*
hăbiliter, *Snádnie.*
hăbitābilis, *Mięszkánia służący, Mięszkáią tam.* **Wohnhafft/ bewohnlich.** *Æternet ô qua Sol habitabiles.* (Alcaic.
hăbĭtācŭlum, habitatio, *Mięszkánie.* **Ein Wohnung.** *Accipiuntq; cavis habitacula digna latebris.* Alc. *syn.* Hăbĭtātio, sēdes, dŏmų. *vide* (*Domų*
hăbĭtātor, *Obywátel.* **Einwohner.**
Hăbĭtĭo, Mienie czego.
hăbĭtior, *Cielisty 1. Krásny, Tłusty.* **Feist.**
hăbĭto, *Mięszkam gdźie, Bywam gdźie, Uczęszczam, Miewam.* **Wohnen, besitzen.** *Nulli certa domus, lucis habitamus opacis.* Virg. *syn.* Cŏlo, īncŏlo, tĕneo, frĕquĕnto. *phr:* Nūlli cērta dŏmų, lūcis hăbĭtāmus ŏpacis. Quæ nĕmŏra aut vōs săltus hăbŭēre? īllo me tĕmpŏre dūlcis ălēbat Pātrĭa. Flūmĭna prōpe agit, et in sylvis sōla & sēcūra mŏrātur. Quas cōndĭdit ārces īpsa cŏlat. Stāgna cŏlit, rīpīsq; hăbĭtat. ūrbs antīqua fuit Tyrii tĕnŭēre cŏlōni. Rīpārūmq; tŏros & prāta rĕcēntia rīvis īncŏlimus. Tāntum lĭbĕat mēcum tĭbi sŏrdĭda rūra, ātque hŭmĭles hăbĭtāre căsas. Quo fŭgis, ah dēmēns, hăbĭtārunt Dij quŏque sylvas. Nōbis plăcĕant ānte ōmnĭa sylvæ. Crēdo pudīcĭtiam Sātūrno rēge mŏrātam in tērris visamq; dĭu. cum frīgĭda parvas. Præbeat spēlūnca dŏmos, īgnēmq; lăremq; & pēcų, & dŏmĭnos cōmmūni claūdēret ūmbra. Sed nēque in ārctoo sēdem tĭbi lēgĕris ŏrbe. Sŏcia sĭmul ūrbe frŭūntur. īncerti quo fata fĕrant: ŭbi sīstĕre dētur. Mūtanda sēdes, non hæc tĭbi līttera suāsit. Dilius, aut Crētæ jŭsit cōnsĭstĕre tērra. Pŏsthăbĭta cŏlŭisse sămo.
hăbĭtu studentis, *sub Po włosku.*
hăbĭtūdo, *Postáć, Postánowienie, Cerá Cielistość, Komplekśya.* **Komplexion.**
hăbĭtus, *ti.* habitior, issimus, *Tłusty.*
hăbĭtus, *ūs. Nałog zły, Sposobność 2. Postáć 1. Kształt, Stroy.* **Weise, Geberde.** *Virginis os habitumq; gerens, &c.* Vir. *syn.* Fōrma cūltus gēstų, *epith:* Dĕcēns, mūndus, cūltus. sŏrdĭdus, tūrpis fœdus, sŭpērbus, præstāns, *phr.* Cūltusq; hăbĭtūsq; ŏlōrum, Vāde, sed īncūltus. quālem decet exūlis ēsse: īnfēlix hăbĭtum tēmpŏris hūjų hăbe.
hăbĭtus malus corporis. *Suchoty.*
hăbĭtus oris, *Twarz 2.* **das Gesicht.** (*ren.*
hăbŭi, *sub Utracam 1. Umieram 1,* **ich hab Verlohren.**
hāc, *adverb. Tędy.* **Hiedurch.** *Hac iter elisium nobis, at læva malorum* Virg:
hâc conditione, hac lege, *Z tą kondycyą.*
hac illac, *Tám i sam, Tędy owendi.*
hac propter, hac re, *Dla tego Ták.* **Derowegen.**
hāctĕnus, *Poty 1. 2. Ták bárzo.* **bisher/ so fern.** *Hactenus arvorum cultus & sidera cœli.* Virg.

hădrŏbŏlum, *gr. Bdelium, & Brylasty.*
hădrŏsphærum, *gr. Nárdá.*
Hæc faciat mihi Deus, *Boday.*
hæccine fieri, *A z gniewem.*
hædīle, *Koźiárnia.* Geißenstall.
hædillus, hædŭleus, hædŭlus, *Koźlę.*
hædus, *Koźieł.* Ein Bock. hædīnus, *Kozłowy.*
Hæmachtates, *æ. m. gr. Achátek.*
Hæmāntŏp9, hænătŏp9, *ŏdis. m. gr. Czerwonak.*
hæmătīnus, *Czerwony, Krewny.* Blutroth.
hæmătītes, *æ. m. gr. Krwáwnik kámień.*
hæmorrhăgia, *gr. Krwią plwánie.*
hæmorrhŏïa, *gr. Krwotok.* Blutflüssung.
hæmorrhŏicus, *gr. Krwotoczny.*
hæmŏrrhŏis, *īdis. gr. Krwotok 2. żyłá krwotoczna, Niewieśćia chorobá.*
hærēdĭtas *ātis. Dźiedźictwo.* Erbschafft. *Hæreditate tibi trecenta venisse.* (Scaz.) *syn.* Pātrĭmonium, pătrĭæ ŏpes, bŏna, prædĭa, fortūnæ
hæreo, *Zástánawiam się, Oćiągam się, Wątpię, Báwię się 1. 3. Więznę Zostáię 1. Stoię 2. Wieszam się, Záćinam się, Ni go tam, ni go sam Tkwi mi co, & sub Nie pewny.* Anhangen/ankleben. *Quod non proposito conducat & hæreat apto.* Hor: *syn.* ădhærĕo, *vel* dŭbĭto, hæsĭto, *phr.* ŏbtūtu hæret dēfīxus in ūno. Hæret līngva metu. Vōx faucĭbus, hæsit, āspēctu cōnterrĭt9 hæsit Hæret in āmplexu, āttŏnĭtis hærēre ănĭmis
hæresco, *Zostáię 1.* Verbleiben. (ster.
hærĕsiārcha, *æ. m gr. Kácermistrz.* Ketzermei-
hærĕsis, *is. f. gr. Sektá, Szkołá, Kácerstwo.* Ketzerey/ Sect. *Rapit perit hæresis horrida membris* Pr. *epith.* Ĭmpĭa, scĕlĕrāta, nĕfanda scĕlĕsta, ĕxĭtĭōsa, ătrox, ferālis, dīra, hōrrĭda, dētēstānda, sŭpērba, ēffrenis, audax, īnfēsta, īnsāna, prŏbrōsa, fallax, mēndāx dŏlōsa, pērfĭda *phr.* Hærĕtĭcus ērror Dōgma hærētĭcum. Pērversum, fālsum, dōgma, īmpĭa tēcta. Nŏvĭtātis ămans. Nŏvos rītus fĭcta pĭĕtāte īndūcens. Săcra jūra rĕsŏlvēns. Fĭlĭa nōctis ŏrco ēdĭta. Pĭĕtātis vēræ fĭdĕi hŏstis, ĭnĭmīca āntīquis, īnfēsta sacris, īncaūtis insidĭans ārte nĕfānda. Vīrtus fātale tĕgens. Vĭtĭōrum semen. nulla lege vult teneri improba. Rĕlĭgio, hŏstis jūrāta bŏnōrum, Bēllūa mūltōrum căpĭtum, sĭbi dĭssŏna, pacem ēxōsa īncaūto īnsĭdĭāta pŏpēllo. Hāc duce vāstatos lūget Gērmānia cāmpos. ōmnis ŭbi spārsis ŏssĭbus ālbet ăger. Hāc duce cīvīli mădŭērunt sāngvĭne rīvi Anglia sive tŭi, Gāllia sīve tŭi.
hærĕtĭcus, *adject. gr. Kácerski.* Ketzerisch.
hærĕtĭcus, *subst. Kácerz 2.* Ein Ketzer/ Abtrinniger. *Cum tamen hæretica nigredine plenus averni. syn.* Nŏvātor: fĭdei hŏstis. *epith:* Ĭmpĭ9, scĕlĕrat9, *&c. v. Hæresis phr.* Hŏstis rēllĭgiōnis ăvītæ. Gens ēxlēx, Apŏstŏlĭcam rēscīndĕre sēdem cōnjūrāta cŏhors scĕlĕrātis ēxcĭdit ausis à Dēvĭa rūrba nŏvātōrum Hæresĕos lethāli āfflāta vĕnēno. Multa sŭper sānctis blāsphēmāns, īlle nŏvos rītus, nŏva sacra per ūrbes īnstĭtŭit prīscāsq; audet rēscīndĕre lēges. abŏlēre părēntum āntīquas cŭpit, ātque nŏvos īndūcēre rītus
hæsĭtans, *Záiąkliwy.* hæsĭtātor, *Nie rezolut.*
hæsĭtāntia. hæsĭtatio, *Záiąkánie. Wątpięnie.*
hæsĭto, *Wątpię Záćinąm się. Záiąkam się, Więznę, Ulgnąć.* Stutzen, stammlen, zweifflen. *Sub terris igitur tremulum jubar hæsitat ignis.* L. *syn.* Frĕquens hærĕo, sæpe hœreo, *vel* tĭtŭbo, văcīllo, dŭbĭto.

HAL

Hălăpanta, *æ. m. gr. Szálbierz.*
halcēdo, *īnis. f.* halcyon. *ŏnis. hic & hoc źimorodek.*
halcēdŏnĭa, *orum Morskie uspokoienie.*
halcyŏnĭdes, *hi vel hæ* dies. *gr.* halcyonii dies. *Morskie uspokoienie.*
halcyŏnium, halcyonum. *gr. sub Piáná morska.* Meerschaum.
halec. *è græco, Rybki drobne, an śledź vide Alec.*
Halecula, lege Alecula.
halex. *ēcis. f. Rosołowa stráwá. Halecem, sed quam protinus ipsa voret.* Hor.
hălĭæetus, haliætus, *g. Orzeł morski.* Ein Art von Adler. *Fecit & interis haliectus ales ut esset*

esset. Virg. *Dicitur à nonnullis Falco ab aliis Accipiter ab aliis Nisus. Et modo factus avis fulvis haliætus in alis* Ovid.
hălicăcăbum, *gr. Miechunki źiele.*
halicaria, halicarius, *lege* Alicaria &c.
Halicastrum, lege Alicastrum.
halieutica, *orum. gr. Rybołowcze księgi.*
halieutĭcus, *gr. Rybitwi* Zum fischen gehörig.
hălĭmon, helĭmos, *hic frutex gr. Sytká źiele.*
hăliphlœos, *gr. Dąb.* Ein Eychenbaum.
hălitus *ûs Tchnienie. Dech, Párá, Wilgotność 1. Woniá, Kurzáwá sucha* Der Athem. *Abluam & extremus si quis super halitus erat,* Virg. *syn.* Spīrĭtus, flātus, aūra. *v. Spiritus.*
hallūcĭnatio, *Błąd.* Eine Fehlung.
hallūcĭnor, *Omylam się.* Irren.
hallus, *li. Pálec wielki u nogi.*
hallex, *idem. & Smrod.* (*práwna.*
halmades, *plural. à recto Halmus, subOliwká przy-*
halmyrĭdion, *Gr. Kápustá Przymorska.*
hālo *as.* halito, *Pucham, Tchnę, Sapam, Pachnę 2. Wilgotność Wydáię.* den Athem lassen.
hālo ōnis *Piiánicá 2.* hălo, *ûs gr. Koło iásne.*
hălōnĭtrum, *gr. Sáletrá.* Salpeter.
hălōphanta, *æ. m. gr. Szálbierz.* Betrieger.
hălōsachne, halosachne, *gr. Piáná Morska. Kroplá.* Meer-Schaum. (Stadt.
hălōsis, *gr. Dobyćie Miástá.* Erroberung einer
hălter, ēris. *m. gr. Kámień ćiskaniu, ábo skákániu*
hălus, *li hæc sub Prágnienie gászący.* (*służący.*
hălĭpleumon, ŏnis. *m. gr. Płucnik morski.*

HAM

Hăma, *æ. Wodny statek, Kubeł do gászenia ogniá. Turnebio Dzban,* vel *Dzbánek.*
hāmātus, hāmātĭlis, *Wędźisty Haczysty Zákrzywiony 2.* hămaxa, *gr. Woz chłopski.* Wagen.
hămăxăgōga, *æ. m. gr. Wywoźićiel.*
hămăxōpŏdes, *gr. Nogá tr. Kołko bez szpic.*
Hămaxor aris. è Græco Ciągnę woz,
hāmi, *Kolcá u páncerzá, Gręplá.*
hāmiōta, *æ. m. Wendkarz rybak* Ein Fischer der mit Anglen fischet.
hāmmītes, *æ. m. gr. Kámień ikrzásty.*
Hammonium Var. corr. Armentum.
hāmo, *as. Hakámi spinam.* Häckeln.
hāmōtraho, ōnis. Rybak, Grubarz 2.
hămūla, *Kubeł do gászenia ogniá. At habilem limphis hamulam Bacchove lagenam* Columel *Hamula 3. Regum 7. vide supra Amula.*
hāmūlus, *Haczek.* Ein Kettenring. *Loricam consertam hamis, auroq; trilicem.* Virg.
hāmus, *Wędá, & sub Szczotká do lnu.* Ein Angel.
Hanulum i. famulum priscè Fest.
Hanum, hanus, Szástik. Ein Gefäß.
hăpăla ova, hăpălāria, *gr. Jáie ná wodę.*
hăphe, *es gr. Dotykánie Piástowánie.*
hăspus, *Garść, sub Suszwałki.*
Hăra, *Swinnik, Karmnik,* Ein Schwein oder Gänß-Stall. *Tertius immundæ cura fidelis haræ* Ovid. *syn.* Sūīle, stăbulum, *epith:* fœda, ŏlens. *phr:* ōbscœnis stăbŭlāntur hăris. Hōstiăque ē plena rustica pōrcus hăra.
hara anserum, *Koieć gęśi.*
Hăringa haruga hærviga. Ofiárá 2.
hăriŏlātio, *Wieszczká 2. Wroszká 2.* das Wahrsagen.
hăriŏlor, *Wieszczę 1.* Wahrsagen. (sagen.
hariolor naribus, *Węchem szukam.*
hăriŏlus, hariola, *Wrożek, Wieszczek 1.* Ein Wahrsager. *v. Augur.*
harmŏge, *es. gr. Farby odmiáná.*
harmŏnia, *gr. Zgodny dźwięk, Melodia.* Einhelligkeit / zusammenstimmung. *Harmoniam Graji quam dicunt, quod &c.* Lucr. *syn.* Cōncēntus, mēlos, cōncōrdia vōcum. *epith.* jūcūnda musica dōcta: *phr.* Cōncors dīscōrdia vōcum. Cōnsōna fēstīvi mŏdŭlāmĭna cāntus.
harmŏnĭcus, *gr Melodyiny.* Zusammenstimmend.
harpa, *gr. Czápla 1.*
harpactĭon, *vel potiùs* harpactĭcum, *Siárká.*
harpăga, *æ. Hak woienny* Ein Hack. (hen
harpăgo, as. Porywam. mit einem Hacken wegziehen
harpăgo, ōnis. *m. græco. more ĭnis. Robert. Stephan. Latino flexu Hak 1. 2. Widelca 2.* Ein Hack. *Mutati ab illis clavium harpagonibus*

 Jambi.

(Jamb.) *syn.*Hārpax, ūncus *epith:* ūncus recūrvus, mōrdax. (Hund.
harpălus, *gr.* harpȳia, *gr.* *Pies smyk.* Kuppel
harpaſtum, *gr.* *Piłá 2.* Eine Holtz-Säge.
harpax, ăgis. *gr. adject. sub Porywácz.*
harpax, *gis. subst. m. Bursztyn, Widelcá 2. Chábiias Hak 1. Száblá.* Ein Spinnwirtel.
harpe, *es. gr. Orzeł łomignat, Kániá 1.*
harpĕdŏne, *es. gr. Wiadło Cięćiwá*, *Powroz.*
Harundo lege Arundo. (*pex. Augur.*
hărūspex, hăruſpica *Wieszczek z trzew v.Aruſ*-
hăruſpĭcīna, haruſpicum, *Wieszczbá z trzew, Wrożká 2.* Wahrsager der auß Anschauung der Ingeweyd der Thier wahrsaget.
haruſpĭcīnus, *Wieszczy.*
Haſta, *Włocznia 1. Kopiia 1. Włoczenká.* Ein Spieß, Stang/ Lantz/ *syn.* Lāncea, Spicŭlum, hāſtīle, cūſpis, tēlum jăcŭlum. ferrum, frāxĭnus, ăbies, pīnus. *epith.* grăvis, īmmītis, trăbālis, mĭnax, ŏblōnga trĕmĕbūnda, Māvōrtia fĕrox, fūnēſta fōrtis, rĭgĭda, tĕres, trĕmens, īntōrta, ſcĕlĕrāta. *phr:* Ærātæ cūſpĭdis hāſta. Tēlum fĕrro mĭcans Sānguĭnea mănus hōrrĕat hāſta ārmātq; cŏrūſca. Hāſta mănum. Hāſtam jăcŭlāri vibrāre, cŏrūſcāre, quătĕre, qāſſāre, cōncĭtāre. *v. Jaculor.*
haſta donatĭca, haſta pura. *Włocznia goła.*
haſtæ ſubjicio, *Wystawiam ná przeday.*
haſtarium, *Wendetá mieysce.* Verkauffplatz.
hāſtātus, haſticus. *Kopiynik, Kopiyny.* Der ein Spieß trägt. *Nec magis ardentes Mavors ha*-
haſtici ludi. *Gonitwá.* (*ſtataq; pugna.* Stat.
haſtīle, *Drzewo* u *drzewcá, Oszczepisko, Drąg 1. żerdz, Tycz, Słupiec 2.* Ein Schacht eines Spiesses. *Bina manu lato criſpans haſtilia ferro* Virg. *epith:* dūrum, lēntum, sānguĭnĕum. *phr:* Fērro præfīxum rōbur ăcūto, Hāſtīlis vīrga ſtīpes. Hāſtæ fatālia rōbŏra, Pīctūrata fĕrunt lōngis hāſtīlia rōſtris, Bīna mănu lăto crīſpans, vibrans hāſtīlĭa fĕrro. *v. Haſta.*
haſtŭla, *Włoczenká Trzaská.*
haſtula regia, *Złotogłow źiele.*
Haud, *Nie 1.* Nicht. *Haud obſcura cadens mittet tibi ſigna Bootes* Virg: *ſyn.* Nōn.
haud auſpicato, *Nieszczęśliwie.* Vnglücklich.
haud cauſam dico. *Nieodtegom.*
haud diu, haud dudum eſt, *Niedawno.* Nicht
haud nihil, *Nieco.* Etwas. (längst.
haud paternum id eſt. *Nie po Oycowsku.*
haud præmittendus, *Nienagorszy, Nieząwstydźi sie zań.* nicht übel.
haud quaquam, *Nie 1.* mit nichten. *Dividit, haudquaquam dictis &c.* Virg: *ſyn.* Haud, non mĭnĭme, nēquāquam.
Haveo. Lipſi. lege Aveo.
haurio, *hauſi & haurivi hauſtum & hauritum Czerpam, Piię 1. Wypiiam* schöpffen/herauß ziehen. *Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto.* V. *ſyn.* ēxhaurio, trăho, āttrăho, ēxtrăho, ēdūco, ſōrbeo, ābſōrbeo, vŏro *phr:* Īmpĭger haūſit Spūmantem pătĕram, *ideſt vinum.* ăvĭdo călĭces īngūrgĭtat haūſto. Haūrītura căvis pūtĕi pĕnetrālibus ūndas. Tāndem haurīre părat dēmĭſsis flūmĭna pālmis. At pōſtquam ēxhauſto iam flūmĭne vīcĕrat æſtum ăccĭpĭmus dăta pōcŭla dēxtra. Quæ sĭmul ārēnti sĭtĭēntes hausĭm9 ōre
haurior, *Tonę, Pogrążam się, Západam się.* (*v.peto.*
hauſtim, *Duszkiem.* hauſtor, *Czerpácz.*
hauſtōrium organum, *Rurmusowe koło.*
hauſtrum, *Czerpáczká. Rurmosowe koło, Kubełki.* Was zum wasserschöpffen gehöret.
hāuſtus, *us. Czerpánie, Połykánie, Picie 1. Trunek 1.* Schöpffung/ ein Trunck. *ſyn.* Pōtus. *epith:* ăvĭdus, grātus. *phr:* ăvĭdo călĭces, īngūrgĭtat haūſtu, haūſtus ăquæ mĭhi nēctar
heautontīmōtūmĕnos, *gr. ſub Frasowliwy.* (ĕrit.
hebdŏmăda, *gr. Tydźień.* Eine Woch.
Hebdomădarius, Oficiant, Hebdomadarz.
hebdŏmas, *dis. f. gr. Tydźień.* Eine Woch. *phr.* Sēptĭma clāra sŭos Aurōra ōſtēndĕrat ōrtus. Septĭm9 e tērra clīvoſum ſcāndit olȳmpum Sēptĭmus hēbdŏmădi venit sŭpĕrāddĕre sēxto, Phæbus. *Prud.*
hebdŏmătĭcus, *gr. ſub Pośiodmy.*
hĕbĕnum, *&c. idem.*Ebenum, *&c.* Ebbenholtz/ ein Baum der in India und Æthiopia wachst, und schwartz ist. *Fert hebenum, ſolis eſt thurea virga Sabeis.* Virg *epith.* ēnōdis, grāvis so-

vis sŏlida, dūra, polīta, ātra, nigra. Eōa ŏ-rĭentalis, Mĕrĕōtica, īndĭca, īnda, splēndĭda splĕndens. v. *Ebenus.*

hĕbeo, *es. Tępię.* Stumpff werden. *Sangvis hebet frigentq; effœte in corpore vires.* Virg.

hĕbes, ĕtis. *Omn Tępy Stáby 2.* Stumpff. *Iamq; hebes & crasso non asper sangvine mucro.* Lucan. *syn.* ŏbtūsus, rĕtūsus, hebēns, hĕbēscens, hĕbĕtēscens. hĕbĕtātus, ăcūmĭnis ĕxpers *vel* stūpĭdus pĭger sēgnis. *phr.* īngĕnĭo tārdus, īnŏps īngĕnii, Mĭnērva nātus ĭnīqua.

hĕbēsco hĕbetesco, *Tępieię.* Stumpff werden.

hĕbĕtūdo, hebetatio, *Stępięnie sub Tępość, Zdumiewánie.* Stumpff. *syn.* ŏbtūsa, rĕtūsa, ăcĭes *vel* pĭgrĭtĭes, tŏrpor stūpĭditas.

hebetātus, *Hebetatrix sub Tępy.* Abgearbeitet.

hĕbĕto, *Tępię.* Stumpff machen. *Verbis hebetans & carmine dentem.* Sil *syn.* ŏbtūndo rĕtūndo.

hebræus, *subst. Zyd. adject. Zydowski.* Ein Jud. *Exutæ, hebræisq; toris, sacrisq; vacantes.* Prud.

hĕcăte, *es gr. Przypołudnicá.*

hĕcătombe, *es gr.* Ofiárá *Pogáńska* Ein Heiden (Opffer.

Hecta, æ. Przyszczel 2.

hectica, *gr. Gorączká ustáwna táiemna,* Schwind-(sucht.

HED

Hĕdĕra, *Bluszcz 1.* Ebhew. *Inter victrices hederam tibi serpere lauros.* Tib. *epith:* ĕrrāns, pāllēns, lĭgans, sērpens, vĭrens, lāscīva, vĭgens, nĕxĭlis, īntŏrta, vĭridis, frŏndōsa, tŏrtĭlis, flĕxĭlis, frŏndens, cŏmāns, sĕquax, tĕnax, lēnta, vīvax, băcchĭca, crīnālis, dĕcōra, vĭctrix. *phr.* Frōndēntes băccis hĕdĕræ. Cŏrȳmbis vĭrēscens. Frōnde sĕquāci rōbŏra lĭgans. āmplĕctens. Băcchica sērta, īnsīgnia Băcchi. Dŏctārum præmĭa frōntĭum. Nōbĭlis cŏrōna vātum, Grātĭssĭmo Băccho.

hĕdĕrōsus, hederaceus, *Bluszczowy Ryty,* voll Ebhew. *Lucus erat felix hederoso conditus (antro.* P.

hĕdĕrārius, *Bluszczem ryty sub May 2.*

Hedus lege Hædus.

hēdyŏsmos, *gr. Miętká, Rayska trawá.*

hēdychronum hedychrum. *gr. sub Oleiek.*

hēdypnois, *idis gr Podroznik ziele.*

hēdȳsăron, vel um. *gr. Siekiernicá, Wytrych ziele.*

hēdysma, *tis gr. Perfumy.*

hēgūmĕnus, *gr. Opát.* Hei. *Ach niestety.*

Heiulito, lege Eiulito.

Helciārius, *Flis,* Helcium, *gr. Chomąto.*

helcium spartеum, *Szla* Ein Pferdgeschirr.

helcysma, *tis. gr. Zużel,* Hĕlĕnium, *gr. Oman.*

helenium Indicum, *Słonecznik 7.* Sonnenblum

hĕlĕpŏlis, *is. vel eos f. gr. Tarń 1. Dźiáło.*

hĕlĭce, *es. gr. Woz niebieski, Gwiazdá żeglarska.* Ein Gestirn am Himmel/ der Heerwagen. *Illa vel ad flatus Helices oppánde serenæ.* Gr. *v. Ursa, Arctos*

hēlĭchrysum, *gr.* holochrysium. *Rádostá ziele.*

hēlĭŏcăminus, *gr. Sála, ná słońcusala.*

hēlĭŏchyson, *um.* heliochrysos, *f. gr. Rádostká.*

hēlion, *gr. Chebd.*

hēlĭoscŏpium, *gr. Brodawnik Kołowrot ziele.*

hēlĭŏtrŏpĭum, *gr. Brodawnik Słonecznik kámień*

hēllānŏdices, *æ. m. gr. Sędźia 1.* Ein Richter.

Hellĕbŏrīne, *es gr. Járzmiąnká.*

hellĕbŏrītes, *æ. m. gr. Wino robione.*

hellĕbŏrōsus, *Szalony 2.* Närrisch.

hellĕbŏrum, helleborus, *m. gr. ćiemiężrzycá.* Nießwurtz. *Danda est Hellebori multo pars maxima avaris. epith.* Grăvis trīstis.

hellēnīsmus, *gr. Grecka mowá.* Griechische spra-(che.

Hellenismus apud Grammaticos, Græcè figura, Servio: aliisGræca constructio, cùm dictio Latina eum casum habet quemGræca Syntaxis habere solet, ut in Ecclipsi, Pleonasmo. Enallage, Antiptosi. Adi Linacrum. Verræpeum.

hellespóntus, *gr. Morze ćiásne, Morze Cárogrodz-(kie.*

Helops, Quintil. corr. Elops

hēluātio, *Obżárstwo 2.* Rozgárdias Fresserey.

Hēlŭcus. è gr. Piiánicá 2. Głowy bol od Piáństwá. Kopffschmertzen vomsauffen.

helvellæ, *Ogrodna stráwá.*

helveŏlus, heluolus, *Cegląsty, Płowy, Rydzáwy.*

Heluĕtĭus, *Swaycár.* Ein Schweitzer.

hēluo, ŏnis *Utrátnik, żárłok. Aliqui geminant l,* Ein Fraaß. *v. gulosus.*

heluŏlum vinum, *Klaret.*

hēlūor, aris Rozgardias ſtroię. Freſſen, praſſen. Parum expatravit, an parum heluatur eſt. (Jamb. pur.)
Helus, pro holus, priſcè. Feſt.
heluus, Rydzáwy.
helxīne, es gr. Powoy ziemny, Pomurne ziele.
Hem, Owoſz. Wey, Báwey. Sihe da.
hem tibi. Ná, Náści, Otoſz máſz. Da haſt du.
hemĕrēſios, gr. Jednodzienny. Eintägiger.
hēmĕris, ĭdis f. gr. Dąb Eychenbaum.
hēmĕrŭobion, gr. Jednodzienny robaczek.
hēmĕrŏcalles, gr. Lilia żołta. Eine gelbe Lilg.
hēmĕrŏdrŏmus, gr. Prętkonogi, Jednodzienny, Kurſor. ein ſchnell lauffender.
hēmĭcādĭum, gr. Połkadek.
hēmicrania, gr. Głowy bolęnie. Hauptwehe.
hēmĭcȳclus, gr. Połcerkla, Stolec. Ein Bogenſeſſel.
hēmīcȳlindrus, gr. ſub Wał. 3.
hēmĭdrachmium, gr. Podwoyny groſz.
hēmiinneum, gr. Połgrzywny.
hēmina hēmīnāri9, Funt 1. Połſzoſtaká. Ein Pfund
hēmiobŏlium, gr. Pięniądz. Geld.
hēmiŏlum, gr. Połtorá czego. Anderthalb.
hēmiŏlus, gr. Połtorny.
hēmiŏnion, vel um. Ożánká Stonogowiec.
hēmiŏnītis, idis Jelęni ſzczaw.
hēmĭlexia, gr. ſub Párálíż.
hēmiſphærium, gr. Połgałki, Połniebá, Sklep okrągły, Kompas, Podſtáwek u ſkrzypic halbe Kugel.
hēmiſtĭchium, gr. Połwierſzá halber Verſch.
hēmĭcŏnium, gr. ćięćiwá 2. Item v. ſupra. Dieſis, & infra Semitonium.
hēmitrĭtæos, Gr. Trzećiaczká, Połtercyáná gorączká dreytägiges Fieber.
hemixeſton, gr. Połſzoſtaká.
Hēmŏna, hemōnem ſub. Człowiek.
Hendecāſyllābus, i. undecim ſyllbarum: epitheton Verſus Phalæcii & Saphici.
Hendiadis, is. Hendyas, dis. Hendias, & Heniadys, vel potiùs. Hen diadio, Servi. Figura Poëtica, cum pro uno duo dicuntur, ut Chalybem frenosq; pro chalybeos frenos. Aggeres murorum, pro muris Cerda.
hēpār, atis. n. hēpăcium, gr. Wątrobá die Leber. Per medium tunc transfixit Peluſion hepar. Hom:
hēpătica, gr. Płucnik, Wątrobnik, Troianek.
hepătĭcus, hepatarius, gr. Wątrobny. Wątroby chorobę ćierpiący. der ein böſe Leber, oder Pein in der Leber hat.
hēpăticus morbus, Wątroby chorobá. Leberſucht.
hēpătītes, æ m. gr. Wątrobny kámień.
hēpătītis, idis f. gr. Rzepik ziele. Rübenkraut.
hēpătŏrĭum, Rzepik. hēpătus, gr. Wątrobnik.
hēphæſtītes, æ. m. gr. Zwierćiadłowy kámień.
Hephthemimeris, vide ſupra in Caſura.
hēpiŏlus, gr. Muchá 2. Eine Fliege.
hēpsēma, tis gr. Wino wárzone. Gekochter wein.
hepsēthia, gr. Skorká ná chlebie. Brodtrinde.
heptăphōnus, gr. ſub Głos 8.
heptăpleuros, f. de herba, alioqui adjectivum eſt, Com. gr. Babká ziele.
heptaſtădium, gr. Záwod 3.
heptēris, is. vel eos. f. gr. Náwá 12. Ein Schiff

HER

Hēra, gr. Rodzenia Bożek. Geburts-Abgott.
hĕra, Latinum. hera major, Páni 1. Goſpodyni. Hauß Frau.
hera minor, Corká páńſka Fräulein/ Tochter.
herăclēa, gr. Złoćień.
heracleos, vel us. vel. eon. neutr. gr. Mágnet.
hērăcleōticum origanum, Lebiotká.
hēraclium, Mák leśny. wilder Mohn.
heraclius lapis, Kámień probny Mágnet.
herba, ziele. Kraut. Quippe frequens herbis & fertilis ubere campus. Virg. ſyn. Grāmen, cēſpes. epith. vērnans, vĭrĭdis, tĕnella, flōrens, læta, gĕmmans, pūbens, prŭīnōſa, ūda, rōſcĭda, rōrans, flŭvĭālis, bĭbŭla, sylvĕſtris, ărēnoſa fragrans, flōrĭda, hālans, ſuāvis, rĕdŏlens, sĭtiens, săpĭda, ĭrrĭgua, trĕmŭla, ārens, āmāra, nŏcens, vĕnēnāta: Mĕdica: sălūbris, phœbea, pœōnia, Mĕchāōnia, sāna, pŏtens: Măgica, fūneſta, lēthālis, ŏpĕrōſa, Circæa, Mēdeis, Hĕcăteis phr. Gramĭnis hĕrba. Mīxtis rĕdŏlentes flor:b9 herbæ. Sūrgit ŏdōrātis fĕrtĭlis herba jŭgis. Hĕrbæ rūpta tĕllure căcūmĭna tŏllunt. Quum rōs in tĕnera pecŏra gratiſsĭmus, herba, īlĭce sub nigrā pāllentes rūmĭnat herbas. Săpĭdas āſpĕrgĭne rĕddĭdit hĕrbas. innŭmeris dīſtīnctæ flōrĭb9 hĕrbæ. Quæque dĭu lătuit, nūnc qua se tŏllat

tollat in auras, Fertilis occultas invenis herba vias, invitant herbæ gemmantes ore recenti. v. Gra
herba ignobilis surda, Chwast. wildes kraut. (men.
herba pura, Koszyszczko.
herbaceus, Chwaściśty, Wyrosty, Krautig.
herbaria, ziol nauka. Kunst kräuter zu ken-
herbarium, Zwierzyniec. kräutergarten. (nen.
herbarius, adject. zielny.
herbarius, subst. zielnik 3. ziolopie. Aptekarz.
herbarius liber, Zielnik 2. kräuterbuch.
herbarum sylva vitium, Chwast. Unkraut.
herbasco, Chwaściećię. Verwachsen.
herbaticus, Trawny 3.
Herbens pratum, Apulei i. herbiferum.
herbesco, Zielenię się, Wschodźi, Chwaściećię. kraut werden / grünen. herbens, zielony. grün.
herbidus, Chwaściśty, zielisty, voll kraut. Misit aprum quanto majores herbida tauros. Ovid.
Herbifer, zielisty.
Herbilis, Trawny 3. & sub Przyprawny.
herbosus, Chwaściśty, zielisty. Voll Kraut / so- viel Kräuter trägt. Pascentem niveos herboso flumine cygnos. Virg: syn. Herbidus, herbifer phr. Herbis dives fœtus, creber, frequens, abundans, fertilis. Herbarum ubere largo Dives. Frequens herbis, & fertilis ubere cam-
herbula, ziolko. herbum, Gęśia wyka. (pus.
hercisco, herciscor, Dźielę 1. theilen.
herctum citum, herctus, idem Erctum erctus
hercle certe, hercule, hercules. Zaiste. Sicher-
hercle hoc est. Taki iest. (lich / fürwahr.
herculanea formica. sub Mrowka. Brennessel.
hercules, is. Kleczeń.
herculeus, Mocny Starck. Addit & Herculeos arcus. hastamque Minervæ. Juv.
herculeus, lapis Magnet. Magnetstein.
herculeus morbus, Kaduk chorobá. Schwäre Franckheit. (præter aprum.
here prisce Wczora Et positum est nobis nil here
heredem facio, scribo. instituo, Dźiedźicem. czynię. Einen zum Erb machen.
Hereditario, Dźiedźicznie. hereditarius, Dźiedźiczny. Erblich.

hereditas, hereditas. commissa. Dźiedźictwo.
hereditas sine sacris, Puśćizna. (Erbtheil.
hereditatem adeo, capio, cerno. Dźiedźiczę. Er-
herediolum, heredium, Dźiedźina. (ben.
heredipeta æ. m. Dźiedźictwa zabiegacz.
Heredito Dźiedźiczę das Erbtheil antretten.
Heres, edis idem hæres, Dźiedźic. Ein Erb. Heres, ris idem Ein Erb.
heri, Wczora. gestern. Nec victoris heri tetigit captiva cubile. Virg.
heri, hi Pańśtwo 3. Ein Knecht so von seinem Herren fliehet. hericius, Jeż. Igel.
Herifuga, Zbieg. herilis filius, Panic 3.
herilis, Pański 1 Gospodarski 1. Das dem Hauß herren zugehört / Haußvätterlich. Ille manum patiens. mensæque assuetus herili Virg.
Herinaceus Africus, Indicus, Jeż cudzoziemski.
Herix, icis. Jeż ziemny. Ein Igel.
Hermaphroditus, hermathena gr. Mieszaniec. Cumq; fore natus iam hermaprodit9 erã Hadria:
Hermelinus. Gronostay.
Hermion. Gr. Ożanka.
Hermodactylus, Gr. Szafran. dźiki Wilder Saf-
Hermupoa, Gr. Szczer ziele. (fran.
Hernia, Kila. Ein Bruch der Gemächten.
herniosus, Kilowaty, Vuiecus interpret. Levitici 12. herniosq uno testiculo Hebræ. contusis testiculis
Hero, onis hic Rogoża Słomianka sub Wor.
herodicus, gr. Czapla Ciconia, Suida Ardea, Plinio. Milvius Hiero. Fulica. August.
herodius, herodion. onis. gr. Czapla 1.
heroicus, herous, gr. Pański Bohaterski. Heldisch, ritterlich. Qui faciunt reges heroica carmina laudes Ov Carminis heroi tangere iussit opus Prop
heroina, herois, idis. Bohatyrka Pani 1. Gospodzę. Eine Heldin. Illa sit inachiis & blandior heroinis. Spond.) Pr. idẽ Mutatas formas heroidas insuper iisdem. Mart.
heros, ois. gr. Pan wielki, Bohatyr Ein Held. Heros Æsonius potitur spolioque superbus Ovid. epith. Magnanimus, animosus, magnus ingens, potens, fortis, generosus. phr. Vir semideus. Deorum genus, sanguis, progenies. Fama super æthara

thĕra nōtus, īngēntes Hērōum ănĭmæ. Magnănimi prŏcĕres. Vĭrtūtum nōmine clarus. Vīrĭbus, īnvīctus. Sata sāngvĭne Dīvum prōgĕnies Nōbĭlis ārmis Dīvīsq; vĭdēbit pērmĭſtos herōas, & īpſe vĭdēbĭtur īllis. Hīc gĕnus āntīquum, Teŭcri pūlcherrĭma prōles, Magnănĭmi hĕrōes, nāti mĕlĭoribus ānnis. Entelle herōum quōndam fōrtĭſsĭme. *Illuſtris.*

hērōum, *gr. Kátáfalk.* Ein Grab zu Ehren einer Perſon gemacht zur Gedächtnuß dero groſſen Thaten.

herpes. ētis. *m. gr. Wrzod pomykáiący ſię.*

Herpeſtiomenes, ineptá vox ſub Wilk *robak.*

hĕrus, *Pan 1.* Ein Hauß-Herr. *Hic herus albanum Mœcenas. ſive ſalernum.* Hor. *ſyn.* Dŏmĭnus. *epith.* Pŏtens, mĕtŭendꝰ, fĕrox. *v. Dominꝰ*

herus & hĕra, *Páńſtwo 2.* der Herr, die Frau.

herus, major, *Goſpodarz 4.* der Herr.

herus minor, *Pánic 2. Goſpodárſki.* des Herren Sohn.

heſpĕria, *gr. Włoſka źięmiá.* Italien. *ſyn. ſedquis ad Heſperiæ venturos littora Teucros.* Virg.

heſpĕris, *dis gr. Fiiołki oźime.*

heſpĕrūgo heſpĕrus, *Gwiazdá wieczorna.*

heſterna luce, heſterno die, *Wczorá.* geſtern.

heſternus, *Wczoráyſzy, Przeſzłodniowy.* geſtrig.

H E T

Hĕtæriarcha, *æ. m. gr. Bráctwu przełożony Przeor,* (*Cechmiſtrz,*

Hĕteriſſa, Nierządnicá. Eine Hur. Vorſteher.

heterŏclĭtum, *Nomen i. alter inclinatum, quam Analogia poſtulat propriè Heteroclita ſunt, quæ variant declinationem, Grammatici tamen etiam Deficientia & Abundantia his ſubjiciunt.*

hĕtĕrocrānea, *Głowy bolenia.* Kopff-Schmertzen

hĕtĕromaſchălos, *gr. ſub Szátá 4.*

heteronyma, Nomina quæ circa idem diverſa ſunt, ut aſcenſus, deſcenſus.

heteronymia, diverſitas nominis.

heteroſis, *figura grammatica Enallages ſpeciei, cum accidens pro accidente ponitur, eius exempla plurima congeſſit Verepæus & Popma.*

hetta, *Trzaſká Pryſzczel 2.*

hettematicus, *gr. Podły.*

Hēu heu heu, *Nieſtetyſz.* Ach. *Heu tibi pacta fides, ubi quæ jurare ſolebas!* Ovid.

Hēus, *Hey ſtyſz, Słyſz* Holla/ *Ac prius, heus juvenes. &c.* Virg.

heurĕtes, *æ. m. gr. Wynalezcá,* Ein Erfinder.

heurŏthrum, *gr. Nalezne.* gefundene Sache.

hexaclinum, *gr Łoſzko ſtołowe.*

hexăgōnus, *gr. Sześć węgielny.* Sechse-eckig.

Hexameron, i. ſex dierum. Apud Piſidam ſeu liber. i. ſex dierum opus, ſeu mundi creatio.

Hexămeter, verſus. Cic. ſex menſurarum ſeu pedum.

hexămĭtos, *Gr. Akſamit Adſonat voci græcæ Polonicæ ſex liciis conſtans, Græcis adject. Commune.*

hexăphŏrum, *gr. Poſzoſtny woz, Káretá.* Wagen mit ſechs Pferd.

hexĕris, *is. eos gr. Náwá 1. 2.* Ein Schiff.

hexaſtichum, hexaſtichos, *Sześćrzędny.*

hexaſtylos, *gr. ſub Filetowánie.*

hxĭcontălĭtos, *gr. Kámień farb rozlicznych.*

hians, *Chćiwy.* Begierig. (*puknąć ſię.*

hialco, *Padam, źiáię, Otwiera ſię, Puka ſię, 2. Roſ-*

hiāto, *as, Ziáię,* hiatula, *źieieć 2.*

hiatu haurior, ſorbeor *Západam.*

hiātus, *us, Rozdźiewánie gęby, źiewnienie Przerwá 2. Przepáść 1. Náćięćie, Roſtąpienie.* das Gehnen, ein Spalt der Erden, Klufft/ *Et miſer inviſam traxit hiatus aquam.* Prop. *ſyn.* Rīma, vel vŏrāgo, gūrges bărăthrum ăbȳſſus. *epith.* Vāſtus, pătŭlus, *phr.* Tērra dehīſcens. Vaſtæ fauces. īmmānes pāndit, sōlvit. dīdūcit hĭātus. Văcŭo dīſcēdit hĭātu. Sŭbĭto tēllus ābſōrbet hĭātu ūnda dĕhīſcens Tērram īnter flūctus ăpĕrit. Vāſtus tēllūris hĭātus, ō quæ ſātis īma dĕhīſcat, Tērra mĭhi mănēſq; Dĕum dēmĭttat ăd īmos *v. Gurges Vorago.*

hībernа *orum. Leża źimna, Namiot 1.* winter qwatier.

hiberna ſiligo, *Oźimina.* winter-getreide.

hībernăcŭlum, *źimne mięſzkánie. Izbá 1. Namiot 1. Hibernalis hiemalis, źimny 2.*

hiberni fructus, *źimoſtradki* winter-frucht.

hīberno, *as. źimuię.* Vberwinteren.

hibernò, *źimię.*

hibernum, *Namiot 1.* Ein Zelt.

hiber-

hibernum cubiculum, *Izbá 1.* Ein Stube.
hibernus, *arum. Ożimi źimny 2.*
hĭbīſcus, hibīſcum, *Słaz wielki.* Ibiſch, wild Pappelen. *Viridi fiſcellam texit hibiſco* Virg. *epith:* Vĭridis, tĕnuis. vĭrens, grăcĭlis.
Hibris, lege Hybrys. Hibus.pro his. Plaut. Caris. priſcū.
Hic, Hic iſte, Hic ille. *Ten, To 1.* Der,
Hic ipſe, Hic ipſius, *Tenże.* Eben dieſer.
Hic, *Tu* hier in dieſem Orth. Hicce *Owdźie 1.*
Hiccine, *Ten li, Tenże Hiccine deflebit vero med fata dolore?* Mart. (*Pryſzczel 2.*
Hicta Fráſzká 1. Gránotowych iávłek przegrodká.
hiemalis, *źimny* (ret.
hiĕmat, *źimá ieſt, Zamarza, Niepogodny.* es frie-
hiemātio, *źimowánie.* winterleben.
hieme, źimie. hiemem ago, *źimuię.*
hiemem tolerare, *Przeźimowáć.* überwintern.
hiems, *non Hiemps. źimá.* der Winter.
hiĕmo, *źimuię, źiębię.* wintern. *Nariget & mediis hiemet mercator in undis* Hor.
hiera, Senecæ media linea in ſtadio i. ſacra.
hiĕrācia lactuca. hieracium. *gr. Jáſtrzembiec.*
hiĕrācītes, *æ. m. gr. Jáſtrzębi Kámień.*
hierārchĭa, *Sacer principatus.*
hiĕrŏbŏtăne, *es gr. Koſzyczko.*
hiĕrŏdūlus. *gr. Zákryſtyan.* Kirchenbedienter.
hieroſalco, Białożor.
hiĕrŏglўphĭca *orum.* hieroglyphicæ, literæ, *gr. Piſmo święte.* Schrifft.
hierŏmŏnăchus, *g. Profes.*
hiĕrŏnīca, *æ. m. gr. Zwyćięzcá.*
hierophўlax, *cis gr. Wytrykusz.*
hieto, *idem* hiato.

HIL

Hīla, *æ. Kiſzká ćienka* klein Gedärm.
hĭlăre, hilarem in modum, hilariter hilaritus, *Weſoło,* Fröhlich, Ergetzlich.
hilareſco, *Weſelę ſię* Sich ermuntern, ergetzen.
hĭlăria, *orum. ium, święto 1. Mięſopuſt.* frölich.
hĭlăris, hilarus, *Weſoły 1.* Frölich, freudig. *Oderunt hilarem triſtes, triſtemq; jocoſi.* Hor: *ſyn.* Hilărus lætus. gaūdens, ălacer, ŏvans, genĭālis, fēſtīvus, jŏcōſus, făcētus. *phr.* Lætĭtia pērfūſus: Lætĭtĭæ dans sīgnă. Frōntĕ sĕrēna gaūdens. *v. Gaudens,*
hĭlăro, *as. Rozweſelam kogo.* Erfreuen. *Hos ubi facundo tua vox hilaraverit ore* Ovid. *ſyn.* ĕxhĭlăro, ōblēcto, lætĭfĭco, recrĕo. *v. Gaudio afficio.*
hilaror, *Rozweſelam ſię, Kochánie mam.*
hĭlărĭtas, hilaritudo, *Weſołość.* Frölichkeit, Freude. *ſyn.* Lætĭtia, gaūdĭum, fēſtīvĭtas, ălacrĭtas. *phr:* Læta mēns Fēſtīvum īngĕnĭum. *v. Gaudium Lætitia.* (3. Erluſtiger.
hĭlărōdus, *gr.* hĭlărŭla hilarulus, *Weſołek, Smyk*
hilla, *æ. Kiełbáſá, Kiſzká cienka.*
hillas cædere, *ſub Sodomczyk.*
hillum. hīlum, *Fraſzká, Bobowa plámá. Nieco, & ſub Zápaliczká. & Złotogłow źiele.*
hĭmantŏpus, *ŏdis. gr. ſub Czerwonak.*
Hin, ſub Dwugároowa miárá.
hinc, *Z tąd, Z tę ſtronę.* von hier.
hinc civis, *Tuteczny.* Ein hieſiger.
hinc inde, *Zewſząd,* allenthalben her.
hinnībundè, hinnibūndus, & hinniens. *Rrzący*
hinnio, hinĭlĭto, *Rzę.* wiehern wie ein Roß. *Hæc inquam rudet ex roſtris atque hinnilitabit.* Lucil: *phr:* Hīnnītum edo, tōllo, fūndo, Hīnnītĭbꝰ aūres, āĕra, cāmpos īmplēre pūlsāre, ārrēctis aūrĭbus, ăcrem Hīnnītum fundebat ĕquus.
hinnītus, *us. Rzęnie.* Roßgeſchrey. *Deniq; non hinnitus item differre videtur.* Lucr. *ſyn.* ĕquōrum frĕmĭtus, clāmor *epith:* Sŏnōrus, ăcūtus, ācer, trĕmŭlus, horrĭfĭcus. *phr:* Hīnnitu cāmpus sŏnat, *vel* āſsŏnat ōmnis ăcūto.
hīnnŭleus, hinnulus, *Młody płod.*
hinnus, *Koń z oślice, Muł ośieł, Mieſzániec 1. Zmudźik.* Mauleſel.
hio, *Roſtępuię ſię, źiáię. Rozwiia ſię, Pádam ſię, Rozwiera ſię 2. Otwiera ſię.* gehnen, auffthun.
hippa, *æ. potius,* hippeus, *ſub Rák pętkonogi.*
hippăce, *es. gr. Ser kobyli, Lakrycya*
Hippāco, as. Hippīto, as, Dyſzę. keichen.
hippăgo, *inis.* hippăgōgos navis hippăgus, *idem gr. Prum.* Ein Schiff darin man Pferd führet.

hippĕus, *ei. oes. gr. Jezdźiec* 1. *Rák prętkonogi,*
hippelaphos, *Jeleń brodáty.* (*Miotłá ná niebie.*
Hippice, Plin. cor. Hippace. Alioqui Hippĭce, es gr. ſub Káwálkátor.
hippicum, *Połowierci mile Włoſkiey.*
Hippius pes, idem Moloſſus.
hipŏcampa, *æ. f. gr.* Koń *wodny.* Meerſtute.
hippŏcentaurus, *gr. Mięſzániec* 1. *Dźiewięśioł.*
hippŏcŏmus, *gr. Máſztálerz, Roſtrucharz, konny.* Pferdknecht. (gemachter Wein.
hippŏcrătĭcum vinum, *Wino przypráwne.* an-
hippŏdrŏmus. *gr. Gonitwy mieyſce ſzránki.*
hippŏgloſſum hippoglottion, *gr. Jágodá bábia.*
hippolăpătum, *Szczaw* Kobyli.
hipŏmănes, *is. gr. Száley ſzkápi, Brodawká bábia. żrzebięca. ibidem duas alias ſignificationes leges.*
hippomărăthrum, *gr. Kopr kobyli.*
hippŏpēra, *gr. Tłomok Sumki.* Bethſack.
hippophàes, *eos.* hippohôes, *n. eos. gr. Szczec mor-*
hippophæſton, *Gr. ſub Gręplá.*
hippŏphŏba, *ădis al.* hippophorbas, *adis Bezliſt, & Koniecpłoch źiele.*
hippŏpotamus, *gr. Koń wodny.* waſſerpferd.
hippŏsĕlīnum, *gr. Dźięgel, Gierſz, Opich, Lubſzczyk ſwoyſki.*
hippŏtoxŏtis, *a. m. gr.* Strzelec 1. Schütz.
hippūris, *idis gr. Przeſtká źiele.*
hippūtus, *gr. Nurek rybá.*
Hir, *hiris f. Dłoni dołek.* flache Hand.
hira, *Kiſzká czcza.* Ein leerer Darm. *Hirceus, Arnob. Meurs idem Irceus.*
hircīnus, Kozłowy. *Hircĭpĭlus, Twárdowłoſy.*
hircōſus, *śmierdzący, Brodáty, Párkotem śmierdzący, Jurny.* das ſtincket wie ein Bock. *Hic aliquis de gente hircoſa centurionum.* Pers.
Hircŭlor, Beſtwię ſię 2. hirculus, Koźlik *źiele.*
hircus, *Koźieł ſtadnik* Kącik *w oku Párkot, Jurny.* Ein Bock. *Carmine qui tragico vilem certavit ob hircum.* Hor. *ſyn.* Hœdus, căper. *epith.* sētiger, hīrſūtus, săliens, grăvis, ŏlens prŏcax. *v.*
hircus, *Kącik w oku.* (*Caper.*
hircus caſtratus, *Koźieł czyſzczony.*
hirnea, *Gárniec* 1. *Bániá* 1. *Dzban.* Ein Topff, Krug

hirnella, *Dzbánek, Kubek.* Ein krügel.
Hirpus pro lupo, priſca vox Oſcæ. ut hircus pro Capro Ioſ. Scaligier Cerda.
Hirquĭcervus, Jeleń brodáty
Hirquiens, hirquitallus, Młodźieniaſzek, Mutant.
Hirquio, is, Beſtwię ſię. leichtſinnig, muthwillig (ſeyn.
Hirquĭtallio, idem & Mutuię.
hirquus, *Kącik w oku.*
Hirrio, is. Hirrivi, & ij Diomed. Cariſi, Warczę
hirſutia, *Koſmátość* Rauh von Haar.
hirſutiæ, *Koſmáciny.*
hirsūtus, *Koſmáty* Haaráchtig, rauch von Haar. *Hirſutumque ſupercilium promiſſaque barba.* Virg. *ſyn.* Hīſpĭdus vīllōſus, pĭlōſus, sētoſus hīrtus. *phr.* Vilis ăſper, hōrrĭdus, dĕfōrmis, īmpēxus rĭgens.
hirtuoſus, hiſpidoſus hiſpidus. *Náieżony.* Haaráchtig. *v. ſupra Hirſutus ſummoque cadit*
hirtus, *idem & Srogi.* (*barba hiſpida mento.* S.
hĭrūdo, *Piiawká* Ein Blut-Egel, *Non miſſura cutem niſi plena cruoris hirudo* Hor. *epith:* Pălūſtris, mōrdax, tĕnax. *phr:* Nōn mīſsūra cŭtem niſi plēna, crŭōris hĭrūdo.
hĭrŭndinaria. *Jáſkołcże gniazdo.* Schwalbkraut
hirundĭnius, *Jáſkołczy.*
hirundine prima. *Z zimy.* im Frühjahr.
hĭrūndo, *Jáſkołká* 1. 2. Ein Schwalb. *Aut Arguta lacus circum volitavit hirundo.* Virg. *ſyn.* Prōgne, Daulĭs: *epith:* ārgŭta, nīgra, văga. pĕrĕgrĭna, văgăbūnda, lŏquax. *phr:* Daŭlias āles. Biſtŏnis āles. Pāndĭŏnis. Cecropia āles ăvis āttĭca. Thrăcia vŏlŭcris. Vēris nūntĭa, prænūntia, āmiſſum quæ gĕmit āles ĭtўm. Tīgnis nīdum sūſpēndit hĭrūndo. Lŭtĕum cēlſa ſub trăbe fĭgit ŏpus. Sub lūcem mŏdulos ĭterat, mĕdĭtātur, fūndit hĭrūndo. Liſcīva lăcus perſtrīngit hĭrūndo. Vēris prænūntĭa vēnit hĭrūndo. cāntuq; sălūtat. Nīdōſq; rĕvērſa lŭtābat hĭrūndo *v. Progne*
hirundo marina *Kulig,*
hirundo riparia, *Grzebieluchá,*
Hiſce, pro hi priſcè Plaut. Terent. Pompá.
hīſco, *źiáię Thnę. Otwiera ſię.* gehnen. *ſyn.* Hio *vel* ōs didūco, ăperio. *phr* Vīx paūca fŭrenti Sūbjĭco, et ratis turbătus vōcĭbus hīſco. *Vir.*
hiſtŏbŏéus, *eos ei. gr. Dyſzel pługowy.*
Hiſter, Thuſce, idem Hiſtrio. Livi.

hĭstŏria, *gr. Dźieiow księgi.* Ein Geschicht. *Crispus Románá primus in Historia* Mart. *syn.* ānnāles. *epith:* cĕlēbris, nōbĭlis, ărgūta, nŏva, rĕcens măgīstra. *phr:* Vĕterum scrīpta mŏnumēnta. Hīstŏriæ fāma, sĕries, fĭdes. Ætātis mŏnumēnta vĕtūstæ. Hĭstŏricæ, vīctūræ chārtæ. Prī scī tēmpŏris, ævi, făcta, ācta. Quæ făcit ut lōngos dūrent běne gēsta per ānnos, & pŏssint sēra pŏstĕritate frui. Qua sine vīrtuti nullus ădēsset
Historialis sub Dźieiopis. (hŏnos.
historice, *es gr. Dźieiow pisánie.*
histŏrĭcus, *substant. gr. Dźieiopis.* Ein Geschichtschreiber. *Quis dabit historico quantum daret*
historicus *adiect. gr. ibidem.* (*acta legenti* Juv.
histricus histronalis histronicus, *Kuglárski.*
hĭstrio, ōnis *Kuglarz.* Ein Schauspieler, Comœdiant. *syn.* Mīmus, gĕstĭcŭlātor, lūdio, cīrcŭlātor, præstĭgiātor, cŏmœdus, *epith.* Hĭlăris, lætus, fāllax, gārrulus, vērbōsus, dŏlōsus, mēndax, sŭbdolus, rīdĭculus, jŏcularis ārgūtus, pĕtŭlans, inĕptus, īndūstrius, nāvus, scēnius. *phr:* Mŏvens rīsus. Vēstibus & vūltu ridĭcŭlo. Mīmīq; lĕves, scūrræque lŏquāces.
histrionia, *Kuglarska náuká.* Schauspielerkunst.
hittio. is. Pryćiam, Skolę. Hitta idem Hicta,
hittus us Pryćiánie Skolęnie.
hiulcè, *Rozwoźiśto*
hiulco, as. Rysuię 1. Szczepam Auffthun/ spalten.
hiūlcus, *źiáiący, Rospádły, & sub Łákomy.* gespalten. *Hoc ubi hiulca siti fudit canis æstifer arva.* Virg. *syn.* Hĭans, pătens, hīscens, dehiscens, ăpērtus, rimōsus, fessus, vāstus, fătīscens.
Hiulcus versus Hexameter. seu exilis Diomedi, in medio læsus Victorin. qui in medio pro dactylo Tribrahym vel Iambum aut Trohæum habet, vide Erithræum.
Hoc habe, *Otoż masz.*
hoc, hominis, hoc literarum, hoc morbi. *Ten,*
hoc magis, *Dla tego,*
hoc modo, *Ták.* auff die Art.
hoc Noctis, *O tey dobie* Umb diese zeit.
hoc nomine, *Dla tego.* des wegen
hoc opus, hic labor est. *Tu sęk*
hoc plus, *Tym więcey.* so viel mehr.
hoc sis vide, *Bawey.* hoc vide *wey.* sieh da.
Hŏdĭe, hodiernè, *Dźiś* heut. Hodiernus *Dźi-*
Hodie natus, *sub Okupuię się.* (*sieyszy.*
Hŏdĭeque, *Po dźiś dźień.* biß heutiges Tages.
Hodædŏcus, *gr. Rozboynik.* Ein Rauber.
Hodæpŏrium, *Drogá 6.* Ein Weg.
Hædus &c. *vide* Hircus.
Hoi, *Ter. Interjectio plorantis.*
Holce, *es. gr. Poczworny grosz.*
Holcos, Holcus, *gr. Kłosowká źiele.*
Hŏlŏbera vestis, *sub, Jedwábny.*
hŏlŏcaūstum, holocaūtoma, *gr. Cáłopalona ofiárá.* Ein Opffer. *syn.* Săcrĭficium, lībamen. *epith.* pĭngue, pūrum, *phr:* Fūmosis ēxta crĕmāta fŏcis. Săcris, ăddĭta flāmmis. Măctāta Dĕo. *v.*
hŏlohănta, *æ. m. gr. Szálbierz.* Betrieger. (*Victima.*
hŏlŏschœnus, *gr. śit morski.*
hŏlŏschœnus junçus, *Rogoż* Ein Gattung Binz
hŏlŏsericus, *gr. Jedwábny.*
holŏsphyrătos, *gr. Nie czczy.* nicht nichtern.
hŏlŏstĕum, *gr. Kośćieniec źiele.*
hŏlŏtūria, *orum. Pław & sub Grzyb morski.*
holus, *idem* Olus.
homagium B. sub Mánstwo, Rękodaystwo. Huldung.
homelium priscum Czapká 1.
hŏmĭcīda, *Mężoboycá.* Ein Todtschläger. *Si fur displiceat Verri, si homicida Miloni* I.
hŏmĭcidĭum, *Mężoboystwo.* Todtschlag.
Homillus apud Lucret, scribit Lambin, Homullus, Gifani,
hominium, B. sub Mánstwo.
hominum genus *Ludźie.* Menschen Geschlecht.
hŏmo, *Człowiek 1. Męszczyzná, Chłop.* Ein Mensch. *Ex oculis, loculis, poculis, cognoscitur homo. syn.* Mortālis, tērrĭgĕna, *epith:* Fragĭlis, cădūcus, vīlis, mĭser, infelix, ærūmnōsus, īmbēcĭllis; īncaūtus, sŏlērs, prŏvĭdus, prūdens, mēndax, fāllax, ĭnops. *phr:* Pūlvis & ūmbra. Tūrpi ex lūto cŏncrētus. Tērræ hŏspes. Nātus in cūras. Sŏrtis ĭnīquæ lūdus, lūdĭbrium. Vărĭis fŏrtūnæ vĭcibus căsĭbus, ēxpŏsĭtus, ŏbnŏxius, īrrĕquiētus hŏmo. Pĕrque ŏmnes ānxĭus ānnos, ad mōrtem fēstīnat ĭter. Quem nāsci ūna dies cōnspĭcit, ūna mŏri. Săcra dīvīnæ mēntis ĭmāgo. Căpax rationis. Cui igneus est viror & cælestis orĭgo. Sānctĭus his ănĭmal, mēntĭsq; căpācius āltæ. Deĕrat ădhuc, & quod dŏmĭnāri in cætĕra pŏsset, ōs hŏmĭni sŭblīme dĕdit, cælūmq; tŭēri jūssit, & ērĕctos ad sȳdĕra tŏllĕre vūltus; Hŏmĭnes pūrum gĕnus. Gĕnus hūmānum, mōrtāle. Gĕns hūmana. Vĭrūm gĕnus Tĕrrea prōles

Hūmānæ mēntes: mōrtālia pĕctŏra, corda; ūnica gens hŏmĭnum tēcto stat cŏrpŏre, & āstra suspicit. Haud tibi vūlt9 mŏrtālis, nec vox hŏmĭnem sŏnat.
Hŏmo, *pro ipse vel ille: On.*
Homœomera, *Lucretio i. similitudo partium.*
Homœoptŏn, Hŏmœŏtĕleuton. *gr. sub Rym.*
Hŏmŏgena, *quæ ejusdem generis sunt.*
Hŏmŏnymĭa *est, cum unum nomen plura significat, vel cum uno nomine plures res vocantur, ut Leo, Taurus, Lupus, Nepos, Gallus, Diomedi consentio.*
Apud Grammaticos Homonyma nomina sunt eadem ac Æquivoca, quæ voce non significatione conveniunt. Si pontin. opposita his Polyonyma.
Apud Dialecticos quibus nomen tantum commune est, ratio substantiæ diversa. Sipontin.
hŏmūncĭo, hŏmūncŭl9, hŏmūll9, hŏmŭl9. *Człowieczek.*
hŏnĕstāmĕntum, *Ozdobá.*
hŏnestas, honestitudo, *Uczciwość, Poczciwość.*
Ehrsamkeit / Erbarkeit. *Curat honestatem justitiamq; Deus.* M. *syn.* Hŏnĕstum, dĕc9 dĕcōrum, vĭrt9. *phr.* Hŏnĕsti glōria, lēx dĕcus ănimi.
hŏneste. *Uczciwie.* **Ehrlich.**
honēsto, *as. Zdobię.* **Ehren, ehrlich halten.**
hŏnĕstus, hŏnōrābĭlis, hŏnōrārius hŏnōrātus *Uczciwy, Poczesny.* **Ehrlich/löblich ehrbar.** *Participem qui te secreti fecit honesti* Juv. *Cuius honoratis ossa vehantur equis* Pro. *syn* Dĕcōr9, dĕcēns, vel laudābĭlis, vĕnĕrābĭlis, vĕnĕrānd9, laudāt9, hŏnōrāt9 hŏnōrānd9, laudānd9, cŏlĕnd9, cĕlĕber, īnclўtus, ēxĭmius, īnsīgnis. *vide Celeber.*
hŏnor, honos, ōris, hŏnorificentia, *Uczciwość. Poczciwość Dostojeństwo, Poczesne, Cześć.* **Ehr, Beehrung.** *Quid favor, aut cætus, pleni quid honoribus anni.* C. S. *syn.* Glōria laus, fama, dĕcus, nōmen: dignĭtas vel rĕvĕrĕntia, cūltus. *epith.* mūndānus. tĕrrĕnus pŏpŭlāris, dīvīnus āmbĭtiōsus, quæsītus ōptātus, Hŏnōris apēx Nōmĭnis glōria, dĕc9. Vĭrtutis mĕritum. Cŭpidas stĭmŭlans mĕntes. Proprium dĕc9, & pārtum indignātur hŏnōrem. Sĕmper hŏnos nōmĕnq; tŭum; laudĕsq; mănēbunt. Virtūti cālcāria præbēns. Nōn me cōnspĭcui fūcus tītillat hŏnōris ēbrĭa tĭtīllāns pĕctŏra mŏllis hŏnor. Frăgĭles hŏmĭnum sĕmper cōntĕmpsit hŏnores. Ĭngrĕdere & cĕlĕbres căpe, quos spŏndĕm9, hŏnōres. Haud ĕquidem tāli me dignor hŏnōre. *v. Gloria* honor dĭcto, *z Uczczeniem.*
hŏnōrābĭlĭter. honoratē, *Poczciwie.*
hŏnōrāria opera. *Kortezya.*
hŏnōrārium, *Poczesne, Oduzne, Przypustne.* **Ein Ehrengeschenck.**

hŏnōrātĭo, *Czczenie.* **Beehrung.**
hŏnōrĭfĭcē, *Wspániále, Poczciwie.* **mit Ehren.**
hŏnōrĭfĭcus, *Poczesny.* **Ehrwürdig.**
Hŏnōrĭpĕta. Dostojeństwá porządnie zábiegáiący.
hŏnōro, hŏnōrĭfico, *Czczę z. Wielbię,* **Ehren, loben.** *Cum quo consenuit miles, honorat equum.* M. *syn.* Cŏlo, vĕnĕror. *phr.* Hŏnōre prōsĕquor, āffĭcio, ēxtōllo, dĕcŏro, cōndĕcŏro. orno, ēxōrno cŏlo, cĕlĕbro. Tĕrgĕmĭnis tōllĕre hŏnorib9 hŏnōr9, *Poczesny, Wspániáły.* (*v. Adoro Laudo.*
hŏplŏmăchus, *gr. Kiryśnik.* **Ein Küriſſer.**
hōra, *æ. Godźiná.* **Ein Zeit, Stund.** *Gallo, cuius amor tantum mihi crescit in horas.* Virg. *epith.* Brĕvis, fŭgāx cĕler, ĭrrĕvŏcābĭlis prŏpĕrans fŭgiens vĕlox, mŏbĭlis, lĕvis sŭbĭta, răpĭda mūtābĭlis lĕvis, sŭbĭta, răpĭda mūtābĭlis, præceps, āgĭlis, flŭēns, fŭgĭtīva cita. *phr.* Horæ spātium mŏra, tĕmpus, ĭntervālla diei, fŭgiēns fræno nōn rĕmŏrānte. Prōh sŭpĕri, quid nōn hŏmĭni brĕvis ērĭpit hōra? Hora fŭgax, & ănhelo concita cūrsu. Qui vāno sĕrmōne lĕves cōnsūmĭtis hōras? Nox flŭit Ænēa nos flĕndo dūcĭmus hōras; cĕrta dies nūllīque dătur mūtābĭlis hōra.
horæ, Horæ Canonicæ. Pácierze Káptańskie. **das Gebet der Priester.**
horæa, *orum. Rosolowá stráwá.*
hōræus, *gr. Piękny, Kráśny.* **schön, wol gestaltet.**
hōrārium, *Zegar, & sub Sala.*
hōrārius, *Godźinny, & sub Godźinki.* **stündlich.**
hōrda, *Cielna krowá.* **Eine trächtige Kuh.**
hōrdeācĕus. hordeārius, *adject. Jęczmienny.*
hordeārius, *subst. Kruparz.*
hordeatio, Ochwát.
hordeius, a. um. fictum rusticane sub Jęczmienny.
hordĕolum, *Jęczmyk.* hordĕum, *Jęczmień.* **Gerst**
hordeum murinum, *Wyczyniec, Jęczmień myszy.*
hordeum restibile, *Owiesek.*
hordeum tostum, *Słod.* **Maltz zum brauen.**
Hordĭcālia, & Hordĭcidia. idem Fordicidia.
Horia æ. lege potius Oria.
Horito pro Hortor epenthesi. Diomed. ex Plauto P.
horīzon, *ontis. gr. Kray świátá okiem obięty.* **Erdkreiß.** *Atq; trahens a se titulum memoratur horizon* Manil.
hormēsio, *Kámień żołtawy.*
hormīnus, *gr. Gránátek ziele, Száłwiia.*

horno,

hornò, *Tego roku, Látoś.* In dieſem jahr.

hornōtĭnus, hornus, *Jary Látośi, Látoś.*

hōrŏlŏgĭum, *gr.* *Słonecznik, Zegar, Kompás, Godźinnik 2. Zegárek ćiekący.* Ein Uhr

Horoſcopans, Firmio. i: horam indicans Et Manil. l. 3. aſtrum horoſcopat.

horoſcŏpum, *gr.* *Kompás.* Sonnenuhr.

hōroſcŏpus, *gr.* *Konſtelácya, Narodzenia cżyiego godźiná.* Geburts zeichen/Stern. *Diſcrepet hic alius: geminos, horſcope, varo* Pers.

horrea æ. Gumno, Stodołá. Ein Scheuer.

horreārius, *Gumiennik.* Ein Speichermeiſter.

horrendè, *Stráſzliwie.* grauſam.

horrendum dictu *Strách.*

horrēndus, horribilis, *Srogi, Uczćiwy* Erſchröcklich/ Grauſam. *Nunc etiam horribili viſu portenta ſequentur.* Virg. *ſyn.* Hōrrĭdus, hōrrēndꝰ.

horrens, *Náieżony, Hropáwy.* Erſchröckend.

horreo, horreſco, *Zdrygam ſię, Boię ſię. Strách 2. Oſowieć, Wſtáią włoſy.* Sich entſetzen, ſchüttern. *Aut impacatos a tergo horrebis iberos* V. *ſyn.* Hōrrēſco, ēxhōrreo, ēxhōrrēſco, īnhōrreo, pĕrhōrreo, trĕmo, rĭgeo, tĭmeo, *phr:* Nec vānos hōrret ſtrĕpitus Sævus, cĭrcumſtĭtit hōrrŏr. Cor pĕpŭlit horror. *v. Tremo & Timeo.*

hōrrĕum, horreŏlum, *Stodoła, Gumno, Szpichlerz, Skład 2. Gumienko.* Ein Korn-Boden/Korn-Scheuer. *Illius immenſæ ruperunt horrea meſſes.* Vir. *ſyn.* Grānārĭum. *epith.* plēnum văcŭum, ſtīpātum, altum, pēnsĭle. *phr:* Mēſsis ubi nŭmĕrōſa framenti, frūgum, compŏsĭti ăcērvi, cōndita mēſsis.

horreum vinarium, *Winna piwnicá.* Weinkeller.

horri comis, i. horridus coma.

horrĭdè, *Grubo 2.* horrĭdŭlus, *Gruby 2. 3.*

hōrrĭdus, *horrifer, horrificabilis, horrificus (hrapáwy, Náieżony, Srogi, Stráſzliwy* Heßlich, grauſam. *Horridus in jaculis & pelle Lybyſtidos urſæ* Virg. *At nos horrifico cinefactum te prope buſto.* Hor. *ſyn.* Hōrrĭbilis, hōrrēndus, hōrrĭficus, tērrĭbilis, mĕtŭēndus, trĕmēndus, ſtŭpēndus tērrĭfĭcꝰ, vel hīſpĭdus, hīrsūtus, āſper.

hōrrĭfico, Stráſzę, Stráſznym cżynię. ſchrecken. *Terribili monitu horrificant, agit ipſe furentē.* V.

horripilatio, Náieżęnie włoſow.

horripilo, horripilor, Náieżam ſię, Włoſami obraſtam.

horrĭsŏnus Stráſzliwy, Szumieiący. Erſchröcklich. *Tum demum horriſono ſtridentes, &c.* Virg.

hōrror, *horrĭditas, Brzydkość Zdrygánie. Strách 1.* Forcht. Zitterung. *Arrectæq; horrore comæ. & vox faucibus hæſit.* Virg. *ſyn.* Frĕmitus, trĕmor, vel terror, fōrmīdo? *epith.* Lūrĭdus, fĕrus, tĕrrĭbilis tĕrrĭficus. Mārtius, īmplācābĭlis, ēxĭtiālis āter bārbărus, sŏnōrus. *phr:* Fŭrit īmplācabilis hōrror. gĕlĭdusq; cŏit fōrmīdĭne sānguis, ōbſtŭpui, gĕlidūſq́, cŏmas ērēxĕrat hōrror. at me cum prīmum ſævus cĭrcūmſtĕtit hōrror ōbſtŭpui. at vēro Æneās āſpēctu ōbmūtŭit āmēns. v. *Timor.*

horſum, *Ku Tu 2.* hieherwerts.

hōrtāmen, hortātio, hortātus, *us Nápominánie.* Eine Ermahnung. *Nec non conſuetæ norint hortamina voces.* N. *Perſuaſit certe hortatu non impulit atri.* Pr. *ſyn.* Hōrtātio, ădhōrtātio, īmpūlſꝰ, īmpūlſio, mŏnĭtꝰ: ſtĭmuli. *epith:* Vĕhĕmens grăvis, fōrtis, ācris, ūrgēns fĭdēlis, dĭsērtꝰ, făcūndꝰ.

hōrtātor, *Nápominácz.* Ein Ermahner. *Hortator ſcelerum Æolides &c.* Virg.

hortātōrĭus, hortātīvus, *Nápominálny.*

hortēnſia, *ium. Ogrodna ſtráwá,* Garten gewächs.

hortēnſiāmꝰ, hortenſis, hortēnſiꝰ, *a, um. Ogrodny.*

hortor, *Nápominam, Pogániam.* Ermahnen. *Impetus hortamur ſacri, quo ſanguine cretus.* Virg. *ſyn.* ēxhōrtor, ăcŭo, sūſcĭto, ſtĭmŭlo, īncēndo, āccēndo, īnflammo, īnſtīgo, sōllĭcito, īncito, pēllo, īmpēllo, fĕro, mŏnĕo, ſvādeo, ēxăcŭo, exſtĭmulo. *phr.* Hōrtāndo, ēxcĭto, fŏveo. Hōrtātĭbꝰ īnſtigo, ăcuo. Mōnitu incrĕpo. Dĭctis ănĭmos do, ăddo, tōllo, sŭffĭcio, sūſcĭto, Vērbis ănimum, vīrtūtem āccēndo. Jŭvĕnem facta ad mavortia flāmmat. jŭvĕnes ănimis aūdācĭbus īmplet. Cōrda vĭrum fŏvet hōrtāndo, rĕvŏcātq; vĭgōrem. Sīc īlle păvĕntes īncēndit vīrtꝰ ănĭmos. Nŭnc prĕce, nŭnc dĭctis vīrtūtem āccēndit ămāris. Tārchōntem in prælia ſæva sūſcĭtat. Hīs ubi tūrbātas hōrtātĭbꝰ īmplŭit aūres. Cērtātim sēſe rŭtili ēxhōrtāntur in ārma. Ecce iterum ſtĭmulat Dĕus æthĕra miſſꝰ ăb alto Talibus īncēnſum dĭctis sĕnĭōris ămīci. īncenditq; ănimum fāmæ vĕnĭentis ămōre. Quam Jūno his ăcuit vērbis, ac tālia fātur. ūltro ănimos tōllit dĭctis ātq; īncrĕpat ūltro. Văcuis ăcuūnt rūmōribꝰ iras. Sīc ăit & părĭbꝰ Mĕſſāpum in prælĭa dĭctis hōrtatur, sŏcioſq; dŭces, & pērgit in hōſtem. ērgo inter cædes, cædēntiaq; āgmĭna Tārchon, Fērtur ĕquo, vărĭiſq; īnſtigat vōcĭ-

bus ālas. Nōmine quēnq; vōcāns rĕfĭcītq; in prælĭa pūlsos. Sīc ēxhōrtāta rĕliquit īncertam. ēxcĭtat ipse āltos ănimos. ātq; ōmnia fīrmat per mĕdias vŏlitans ăcies. Hōs laūdat, blāndis că-ſtīgat vōcĭbus īllos, ōbjūrgātq; mŏras & amīco vērbĕre īnĕrtes inſtigat. Dŏcet ĭlle dĕcus, dŏcet ūltima belli prœmia, quam prŏpĕ ſint diſcriminis, atq; pŭdōris ădmŏnet, hīs ſtĭmŭlis ănimos īmpēllit & ūrget. Nōn magno hŏ-tamine mĭles in prædam dūcēndus ĕrit, acer & ad pālmæ per ſe cursūrus hŏnōres: Si tămen admŏneas. fōrtĭor ībit equus.

hortorum germina, *Ogrodna ſtráwá.* Garten

hortŭlān9, *Ogrodnik.* Ein Gärtner. (gewächs.

hōrt9, hortul9, hortŭli, horti, *Ogrod.* Ein Garten. *Hortus ubi & tecto vicinus jugis aquæ fons.* Lucr. *ſyn.* Virĭdārĭum vīrētum, pomārium. *epith.* Pīnguis fĕrax, rigŭus, hĭlăris, ēxcūlt9, pomōſ9 fēlix, pomĭfer, placĭdus, gĕniālis jucūnd9 sēpt9 aurĭcŏm9, ridēns frūctĭfer, flōrēns, frōndēns, fĕrtĭlis, vĭrens. *phr.* frūctib9, hērbis flōrib9 cūltum sŏlum. Hortōrum sēpta. Sēcrēt9 & cūlt9 ager flōrīb9, hērbis ŏdōrātis, arbŏrib9 cōnsĭt9, cūlt9: dives ŏdōrātis cultīſsĭm9 hērbis. Crŏcei hălāntes, redŏlēntes, ſpirāntes flōrīb9 hōrti. Rūris amœni Delĭciæ. Sēct9 rīvo lēnte sonāntis aquæ. ubi crēbra roſaria viŏlāria ſpīrant. Văriis dĕcōrāt9 flōrib9. Mōlli fragrans odōre. Flōrum gēmmis cōllūcens. arbŏreo fœtu dīves. Cōnſpĭcui pōmis non dĕfĭciēntīb9 hōrti. Hōrtus ŏdōratis sŭberat cūltīſsĭm9 hērbis. eſt mihi fœcūnd9 dōtalib9 hōrt9 in agris. Aura favet lĭquidæ fōnte rigātur aquæ. Quam nitĭdis hilares decŏrāntur flōrib9 hōrti. & manet īrrīgŭis flōrib9 hōrt9 aquis; attŭlit & varias quas habet hōrt9 opes. Nec quas hōrt9 alit cum ſuccis mītib9 hērōas. Pomōna fuit qua nūlla Latīnas inter Hāmandriādas colŭit ſolērti9 hortos, nec fŭit arbŏrei ſtūdĭōſior altĕra fœt9, unde tenet nōmen. *v-Flos, Fructus Arbor.*

hortus arboribus conſitus. *Sad.* Baumgarten.

hōrum eſt. *Jednego ſtanu.*

Hoſanna, Hebraa vox ſonat, ſalva obſecro. Aclamatio proſperitatē à Deo petēs Meſſiæ, ut vulgo clamatur: Vivat Rex.

hoſpes. hoſpita *a. comm. Cariſio, omn: Priſciano. Gość n. 2. Goſpodarz. 1. Przyiaćiel gośćinny, Pan. an Cudzy? Niebywáły, Niewiádomy.* Ein Gast, ein Frembder. *Vivitur ex rapto, non hoſpes ab hoſpite tut9. O. Hoſpita Damophoon tua te Rodope. à Phyllis.* Ovid.

hoſpĭtĭum, hoſpĭtāle, hoſpitiolum, *Goſpodá 2. Przyiaćielſtwo gośćinne 1. 2. Záchowánie.* Eine Herberg, Wirtshauß. *Si jungi hoſpitio properat, ſociuſq; vocari.* Virg. *epith.* Cōme, pĭum dūlce ămœnum. bĕnīgnum, grātum, quæſĭtum, ŏptātum. mīte, apĕrtum, pătēns parātum. *phr.* Hōſpĭta tēcta, Sŏcii penātes. Tēllus, domus, hoſpes. Hōſpĭtii jūſq; fĭdēſque. Hōſpĭtis offĭcium. Pĕregrīnæ gĕntis amœnum hoſpĭtium. Terra prŏcul vaſtis colĭtur mavōrtia campis. Hōſpĭtium antīquum Trōjæ, sŏcĭīque penātes. Tu quæſo, bĕnīgno īndūlge hōſpĭtio, caūſaſque innĕcte mŏrāndi.

hoſpĭtālis, hoſpĭtus, *a um. Gośćinny 1. 2. Ludzki 1. Przyiaćielſki.* Gaſtfrey.

hoſpĭtālĭtas, *Przyiaćielſtwo gośćinne, Záchowánie 2. Gośćinność.* Leutſeligkeit.

hoſpĭtālĭter, *Ludzko.*

hoſpitor, *aris. Stawam goſpodą.* Einziehen in die Herberg/beherbergen. *phr.* Utor hōſpĭtio. Sŏcĭa domo frŭor. Hoſpĭtĭum adĕo, ſubĕo. Tēctis hōſpes sūccēdo, mŏror. Per patris hoſpĭtia, & mĕnſas quas ădvĕna ădĭſti. Hōſpĭtib9 jāuūa noſtra pătet. Longis errōrib9 ăcto Threĭcios pōrt9 hōſpĭtumq; dedi. Sūper omnia vultus accēſſere bŏni, nec inērs paūpĕrq; vŏlūntas. Nec Trōjam Aūsŏnios grēmio excēpiſſe pīgēbit. Illos pōrtĭcĭbus Rex āccĭpĭebat in āmplis. Qui nŏvus hic nōſtris ſūccēſsit sedibus hōſpes. Sī jūngi hōſpĭtio propĕret. Nōſtris ſūccēde pĕnātibus hōſpes. Quāre agĭte, ŏ! tēctis juvĕnes sūccēdite nōſtris. Jūngĭmus hōſpĭtio dēxtras & tēcta sūbīmus, illa mihi dŏmus eſt, vōbis erit; mĭhi Theſsalus oris vēnĕrat, & tāctum vix bĕne līmen ĕrat. Hic tămen hac mēcum pŏtĕrit requiēſcĕre nŏcte. Nec nōn & Teucris sŏcia ſimul urbe fruūntur. Hæc, inquit, līmina victor alcĭdes ſubiit, hæc illum rēgia cēpit.

hōſtia, *Ofiárá, Ofiárá pogáńſka, an Hoſtya 1. 2. rectè? an Opłátek.* Ein Opffer. *Et pro delictis hoſtia blanda fuit.* Ovid. *ſyn.* Victĭma, piācŭlum. *epith.* Placābĭlis, mȳſtĭca. pia insons, ſacra. *v. Victima.*

hōſtiātus, *ſub Ofiárá 2.* (Land.

hoſtĭcum, *Nieprzyiaćielſka ziemiá.* des Feindes

hoſtĭcus, hoſtĭlis, *Nieprzyiaćielſki, Nieprzyiázny* Feindlich. *Dira venena, nec hoſticus auferet enſis* Hor: *Incluſus muris, hoſtiliq; aggere ſeptus* Virg.

hoſtĭli-

hōstīlĭtas. *Nieprzyiaźń.* Feindschafft. *syn.* odĭum. ferĭtas, crūdēlĭtas sævĭtĭes.

hōstīlĭter, *Nieprzyiaćielsko* Feindlich. *Armentum sternitq; hostiliter omnes* Ovid

hōstīmentum, *Nagrodá, Oddánie.* Vergeltung.

hōstĭo, *is. Oddáię wet zá wet, Obrażam 2. Uymuię kogo, Rownam, Oddáię dobrodźieystwo, Hámuię* vergelten.

hōstis, *comm. Nieprzyiaćiel 1. 2. Odpowiednik.* Ein Feind. *Hostis habet muros, ruit alto à culmine Trojæ.* Virg. *syn.* inĭmīcus advērsārĭus *.epith.* ādvērsꝰ, fĕrus, sŭpērbꝰ, pērfĭdus inĭquus ăcerbus invīsꝰ trŭculēntꝰ pūgnax, sānguĭnolentꝰ, mĭnax, īnsidĭōsꝰ vĕrēndꝰ, crūdēlis, caūtꝰ immītis, īnhūmānꝰ, aūdax, vesānꝰ furĭbūndꝰ. prædātor, īmpătĭens, fōrmidābĭlis, amēns, versūtꝰ īmpērterrĭtꝰ, vĭgil, pērvĭgil. *phr:* invĭus, infēstꝰ hŏmo. făcĭes hōstīlis, inĭmīca. Gēns inĭmīca. Hōstīle, ōppositum āgmen. Hōstīlēs anĭmi. Tūrba, mănꝰ inĭmīca. Hōstis cæde nŏcēns: Vĭŏlēntus ārmis: Fērro metŭēndus: Mitēscĕre, flēcti nēscĭus. Bēllĭger īngrŭit hōstis. Mūros ōbsĭdet hōstis. en fĕrus hōstis ădest. dēfēndĭte ab ōris. Mūris itĕrum īmmĭnet hōstis. Dētrūdĕre fīnĭbus hōstem. Căvis ēxpēctānt tūrrĭbus hōstem. Hōstis hăbet, mūros. Dăte tēla scāndĭte mūros hōstis ădest, Pāllet, & hōstīles crēdit ădēsse mănus. Māgnīsque vŏcānt clāmōrĭbus hōstem. ādversos tēlum cōntōrsit ĭn hōstes. Mūros (ōbsĭdet hōstis.

hōstōrium, *Strychulec.*

hostus, *Robienie iedno* Ein Truck Oels.

Hu. vel hy Interiectio qua olfactantes vel olfactu aliquid vestigantes utuntur. Plaut. Hu! hu! olet profecto. *Taubman. Douza. Apud Aristophanem parasitus sentiens nidorem culinæ ait: Poloni simile quid habent flatum naribus attrahentes.*

Huber. lege Uber.

huc, huc locorum, huc viciniæ, *Sam Tu 2.* Hieher. *Huc ades o formose puer: tibi lilia plenis* Vir.

huc illuc, *Tám i sam, To tám. sam.* Hie und dort

hucusq; *Poty 2.* biß hieher. hui, *Báwey.* schau,

huius generis, huius modi, huius notæ. *Táki* huius non facio, *Gárdzę.* (Eben ein solcher.

hulcĕrōsus. *Wrzodowáty.* voll Geschwär.

hulcus, *Wrzod, Przykrość.* Ein Geschwär.

hulcus apertum, erumpens, *Wrzedźienicá.*

hulcus serpens. *Wrzod pomykáiący się.*

hūmanē humaniter, *Ludzko Łáskáwie.* Freundlich, menschlich. (licher.

Humanista, B. sub Ludzki, Uczony. Ein Freund-

hūmanĭtas, *Ludzkość, Człowieczeństwo. Krewkość, Ludzkie przyrodzenie, Náuki wyzwolone.* Menschheit/Holdseligkeit/Freundlichkeit. *syn.* Cōmĭtas, urbānĭtas, bĕnīgnĭtas, clēmēntia, lē- (nĭtas

hūmānĭtas politior, *Náuki wyzwolone.*

humanitatis politioris expers, *Przeżżak.*

humanitatis studia, *idem.*

hūmānum, *Człowieczeństwo, Człowiek 1.*

hūmānus, *Człowieczy, Ludzki 1. 1. Uczony. & Człowiek 1.* menschlich, leutselig, freundlich *Non hæc humanis opibus, non arte magistra.* Virg. *syn.* Cōmis, ūrbānus, mītis, affābilis, grātus, trāctābĭlis, bĕnīgnus, lēnis, clēmēns. *v. Comis.*

hŭmātio. *Pogrzeb.* Vergrabung. *Hŭmātor, Gru-* (*barz.*

hŭmātus, *Pogrzebiony.* vergrabet.

hūmēctātĭo, humefactio, *Odwilżánie.*

hūmēcto, *Odwilżam, Pokrapiam.* Befeuchten. *Qua niger humectat flaventia culta Galesus.* V. *syn.* Mădĕfăcĭo, īrrĭgo, īrrōro īmbuo.

hūmēns, humectꝰ, humidulꝰ, *Wilgotny.* Feucht. *Humentemq; Aurora polo dimoverat umbrā.* Vir.

hūmeo, humesco, *Wilgnę.* feucht werden.

hŭmerāle, *Humerał, Narámiennik & sub Rámienisty.* Was auff den schultern lieget.

hŭmĕrosus, *Rámięnisty.* hŭmĕrŭlus, *Rámionko.*

hŭmĕrus, *Rámię. & Bárk.* schultern, Achseln.

hŭmi, *Ná ziemi. Ná ziemie.* auff der Erde.

hūmĭdum, *Wilgotność, Mokrzyny.* feucht, naß.

hūmidus, humifer, humificus, *Wilgotny, Mokry* Feucht, naß *Et jam nox humida cœlos* Virg. *Naribus humiferum duxêre ex aere succum.* C. *syn.* Hūmēns, mădĭdus, mădens, ūdus.

hūmigo, *Odwilżam.* feucht machen.

humĭliātio, Upokarzánie się. Erniedrigung.

hŭmĭlio, as. Upokarzam się demüthigen.

hŭmilis, *Podły, Niski 1. Miałki Pokorny.* Unterthänig, demüthig, niedrig *Atque humiles habitare casas & figere cervos.* Vir. *syn.* Dēmīssus, sūbmīssꝰ vel vīlis, ābjectꝰ, cōntemptꝰ, īgnōbĭlis.

hŭmilitas, *Podłość, Niskość, Pokorá.* Demuth.

hŭmiliter, *Nisko, Podło, Pokornie.*

humi repens, humi serpens. *Poziemny.* Auff (der Erd kriechend
humi-rubus, *Jeżyny.*
hŭmo, *as. Grzebię 2. Zákopywam, Zágrzebáć.* vergraben. *Quisq; suum pro te consortem mœ sta humabat.* L. *syn.* inhŭmo, tŭmulo. v. *Sepelio.*
hŭmor, *Wilgotność 1. 2. Mokrość, Miazgá.* Feuchtigkeit, Nässe. *Unde cavæ tepido sudant humore lacunæ.* Virg. *syn.* Hūmĭdĭtas, mădor, vel aqua, liquor. *epith:* Gĕlĭdus, tĕner, aquātĭlis, ĕxūndans, dūlcis, spūmĕus, lĭvĭdus frīgĭdus, pĭngvis tĕnāx, lĕntꝰ spārsꝰ. *phr.* Spūmĕus, inique hŭmĕros & pĕctŏra dĕflŭit hūmor. Vēre nŏvo gĕlĭdus cānis quum mōntĭbus hūmor linquitur.
hūmor, corporis humor obscænus, præfandus. *Uryná.*
humorem reddo, *Fusczam wodę.*
humoris alumnus, *Komor.*
humu in humo, Ná ziemi.
hŭmus, *ziemiá 2.* Die Erd. *Spargite humum foliis, inducite fontibus umbras.* Virg
Hungăria, Węgierska ziemiá. Ungerland.]
Hungărus, Węgrzyn. Ein Unger.
hurpex, *hi* hurpices, *Broná.*
Huso, onis, B. Wyż rybá

HY

hўăcĭnthĭnus, *Gr. Brunatny, Fiołkowey máści.* Violbraun. *Annua prælata redeunt hyacinthina pompa.* Ovid.
hўăcĭnthus lapis, *gr. Jácynt, Modra farbá* Edelgestein Hyacinth genant. *Et pingvem tiliam, & ferugineos hyacinthos.* Virg *epith.* Vĭŏlaceus, fūlgĭdꝰ, mĭcāns. *vide Gemma.*
hўăcinthus, herba, *Márcowy kwiát.*
hyacinthus, *item arbuscula sepium a Vaccinio et ab hyacintho flore diversa Dalecamp: confundit Plin.*
Hўăcĭnthus, *Exodi 25. lana vel tela, sericum cerulei coloris Sa. Cornel. à Lapide.*
hўădes, *hæ. gr. Dzdzownice.*
hўălĭnus. hiali colore, *Modroblády.* Lichtblau.
hўălostrŏton, *gr. Tło szklánę posadzkę sadzone.*
hўălus *subst. gr. Szkło.* Glaß. *Carpebant hyali saturo fucata colore.* Virg.
hўălus *adject. græcum accentu diverso. Modroblády.*
hўbrĭda, *è græco, Złáynik, mieszániec 1. Połszláchćicá. Hybrida sum, si das, Gallice verba mihi.* V.
hўbris, *idis gr. Mięszániec 1. Połszláchćicá.*
hўdnŏphillum, *gr. Jelenia bedłká.*
hўdra, *gr. Wąż wodny.* Wasserschlang.
Hўdrăgŏgium, *Młyn*
hўdrargўrum, *gr. Srebro żywe.* Queckfilber.
hўdraŭla *vel es m. Orgánistá.* Ein Organist.
hўdraŭla, *f. gr. Młyn wodny,* wassermül.
hydraulicum organum, hydraules. *æ. m. gr.*
hydraulis, *is. Wodne orgány, & sub Orgány.*
hydraulum, *gr. Piszczałká wodna, Wodne orgány*
hydreuma, *gr. Stánowisko 1.* (Wasserorgel.
hўdriă, *gr. Wiádro 1. Losowy státek Ceber Wodny státek, Státek 1 & Miárá dwunastogárcowa, sub Korcá Sędomierskiego połowicá.* Wasserkrug
hўdrŏcēla, *æ vel e. es. gr. Kiłá*
hўdrŏcēlicus, *gr. Kilowáty.*
hўdrŏgătum, *gr. Rosoł.* Eine Suppe.
hўdrŏlăphătum, *gr. Szczaw kobyli.*
hўdrŏmăli, *gr Miod pity.*
hўdrŏmeli anthinum, *gr. Lipiec miod.*
hўdrŏmўla, *gr. Młyn wodny.* Wassermül.
hўdrŏphŏbiă, *gr. Szaleństwo, wśćieczenie.*
hўdrŏphŏbos *subst gr. Przelęknienie* Erstaunung
hўdrŏphŏbus, *adject. gr. Przelękły, Szalony.*
hўdrŏpĭcus, *gr. Puchlinę ćierpiący,* Wassersüchtiger. *Si nolis sanꝰ; curres hydropicꝰ, & in* Hor.
hўdrŏpĭper, *è græco.* Rdest biały.
hўdrŏps, *ŏpis. m. gr.* hydrŏpĭsis, *f. Puchliná.* Die Wassersucht. *Crescit hydrops, aut cum siccatæ febre medullæ* S. *syn.* Hўdrŏpĭsis vel hydropĭcꝰ. *epith.* Tūrgĭdus, inflātꝰ, tŭmĭdꝰ, ægre lānguĭdꝰ, ăquōsꝰ pāllĭdꝰ, sĭtĭens. *phr.* Distēnto vēntre tūmēscit plēnꝰ ăqua. Sīc quibꝰ, vēnter īntūmuit sŭffūsa ăb unda. Quo plꝰ sunt pōtæ plus sĭtĭuntur ăquæ. Crēscit īndūlgēns sĭbi dīrꝰ hўdrŏps nec sĭtim pēllit, nĭsi caūsa mōrbi fūgĕrit vĕnis, & ăquōsꝰ albo cŏrpŏre lāngvor.
hўdrus, *gr. Wąż wodny Wydrá Egipska.* Ein Wasserschlang. *epith* Venēnosꝰ. nĭger, tōrvus, strīdēns, răbĭdꝰ, līvēns, sævꝰ, Nīligena, Lĭbicus, Gŏrgŏnēus. *vide Serpens.*
hyems, *ut aliqui scribunt e Græco, idem* hiēms, *zima.* Der Winter. *Est ubi plus tepeant hyemes ubi gratior aura.* Hor. *syn.* Brūma. *epith:* īnfōrmis, pluvi;

plūvĭōſa, ăquōſa, fēra vēntōſa, imbrĭfĕra, im- mītis fērrĕa, tūrbĭda, ūndōſa, fĕrox, livoſa ſēgnis. *phr:* Hȳbernum, hȳĕmāle, brūmale tēmpꝰ, ſȳdꝰ, frīgꝰ. Brūmæ intrāctābĭlis hōrror, imbres ſȳdĕra brūmæ. frīgidꝰ ānnꝰ. Hȳberni sōles, mēnſes. Glăcĭālĭbꝰ ăſpĕra vēntis. Rigĭdis ăquilōnĭbus horrēns. Cōntrīſtāns rūra gĕlu: frīgōre cœlum. Cānis ădōpērta prŭīnis. Raūco mūgĭēns ăquīlone, et glăcĭālis hȳems cānos hīrſūta căpillos. Vīs hȳemis glăcie cūrrentes ālligat ūndas. Trīſtis hȳems mōntes nĭveo vēlamine vēſtit. Frōnde nēmꝰ male nūdat hȳems, amneſq; rĭgēſcunt frigōre. Brūma diem ſpătiis brĕvĭōribꝰ ārctat. Sub Jŏve nūdꝰ ăgo glăcĭālis frīgōra brūmæ. Ipſe Dĕcēmbrāles brūmas & frīgōra Jāni pertŭlit. Brūmam Caprĭcōrnꝰ inertem per mĭnimas cōgit lūces & māxĭma nōctis Tēmpōra. Tāndem brūma nĭves āffert. Pigrūmq; rigorem reddit. *v. Glacies Gelu Nix Frigus.*

hȳgrēmplaſtrum *gr. ſub Máść 1.*

hȳlāctor, hȳlax *gr. Pies, ſzczekułá.*

Hȳlæus, *gr. Pies láſek.* (Brautlied.

hȳmen, hȳmĕnæus, *gr. Weſelna pioſnka.* Ein

hȳmenæi, *m. P. Gody. Hymnifer Muzyk.*

hȳmnōlŏgus, *gr. idem, & Wierſzow piſarz.*

hȳmnus, *gr. Wierzſz 2. Pieśń.* Ein Lobgesang. *epith.* Săcer, alăcer, fēſtivus, dīvīnus. blāndus, hilăris. *phr:* Dŏmini matrem dĕcōrāvit, & hȳmnis excōluit ſacris āltĭsŏnis ālăcres cĕcĭnērunt vōcibus hȳmnos sēmper hŏnōrātos ūni tibi cōncĭnet hȳmnos. *v. Cantus.*

hyoſciămus, *gr. Bielunowy.*

hyoſcĭamus, *Bielun, Tábáká.*

hyŏsĕris. hyŏsīris, *idis gr. Proſieniczká.*

hȳpæthrus, *gr. Nadworny 2.*

hypæthrum, *gr. Podniebie, Podworze.*

Hypagus, Plini. corr. Hippagus.

hȳpallăge, *es. gr. Zamiáná ſłow.*

hypapānte, *es. f. gr. in Martyrologio Romano & apud SS. Scriptores, Gromnice. proprie, Zábieżenie, Zaście.* Entgegenlauff, kommung.

Hȳpăte, *Vitruv. chorda ſuprema oppoſita Netæ, i. infimæ. Principalis Capellæ.*

hȳpēcoon, *gr. Mák żytny.*

hȳpelăte, *es. gr. Jágodá bábia, & in Bobek.*

hȳpēnēmĭum ovum, *Gr. Jáje czcze.*

hypērbăſis, *gr. przeſtąpienie.*

Hȳperbăton, *quaſi Tranſgreſſio. Donat, vel Tranſpoſitio, apud Grammaticos figura.*

hȳperbŏle, *es. gr. Nádmiar, przyrżucenie.*

Hypperbole: figura Oratoria. cùm dictio fidem excedens ponitur, augendi vel minuendi cauſa. Donat.

hȳperbŏreus, *gr. Pułnocny 2.* Von Mitternacht her. *Talis hyperboreo ſemper ſubjecta Trioni. V. ſyn.* Bŏrēālis, ăquĭlōnĭus, ārctōus.

Hypercatalecticus verſus, cui ſupra legitimos pedes ſyllaba ſupereſt. Servius.

Hypermeter verſus, cui ſyllaba ultra legitimam menſuram ſupereſt in vocalem deſinens, ſed ea à vocali ſequentem verſum inhoante absorbetur. Diomed.

hypĕrēndȳma, *tis n. gr. Rokiet.*

hȳpĕricon, hypericum. *Wrzoſowiec, Dzwonki.*

hȳperthȳrum, *gr. Kámzáns.*

hyphear, *ris. gr. Jemiołá.*

Hyphen nota orthographica; quæ ſyllabis interpoſita unam dictionem eſſe legendam monet. (mer.

hȳpŏcaūſtum, hȳpocaūſis, *is. gr. Izbá.* Einzim-

hȳpŏhœris, *idis. f. gr. Proſienicznik.*

hypŏchōndrion, *gr. Słábizná.*

hȳpŏciſtis, *idis gr. Podroſt* (Kleinerung.

hȳpŏcŏriſma, *Cariſ. Gr. Umnieyſzenie.* Ver-

hȳpŏcrĭſis, *is. eos. Gr. Nieſzczerość.* Gleißnerey/ Heuchlerey. *O odium crudele nimis quod hypocryſis ornat.* Calc: *ſyn.* Fīcta Prōbĭtas, vīrtus, rĕlĭgio, pĭētas. Vāna ōſtentātio. Vīrtūtis fāllax ſĭmŭlātio. *epith.* Infīda, subdŏla āmbĭtĭōſa sŭpērba, fraūdŭlenta, ĭnīqua. *phr.* Fĭgēns, lumĭna tērræ. Fīcto sĭmūlans pĭa pectŏra vūltu plaūdit ămor. Fāllāx mŏdēſtĭa vūltus, ōre dēlūdēns hŏmĭnum mēntes.

hȳpŏcrĭta, *æ m. gr. Nieſzczery.* Ein Gleyßner. *Et cognoſce tuum deformis hypocryta morbum. Vir: epith:* Fictus fāllax, mēndax, fucātus, ſpĕcĭōſus. *phr.* Fīcto vūltū, ſpĕcie recti fallens. Hŏnēſti, pĭētātis sĭmŭlātor, fāllax imĭtātor, Sānctos mōres ēffĭngens, mēntītus; ōre pius, mēndax ănĭmo. Nēquĭtĭam vūltu tĕgēns. *v. Hypocryſis.*

hȳpŏdĭdaſcălus, *gr. Lokat.*

hȳpŏgēſon, *gr. Rozchodnik wielki.*

hypogēum, *gr. Ziemianká, Gruba. Sklep podziemny.* Ein Keller, Speißkammer in der Erden.

hypŏgloſſa, *gr. Jágodá liſtna, & ſub Bobek.*

hypoglottium, *gr. sub Bobek 2.*
hypomaschala, *orum. gr. Nabiodrki końskie.*
hypomnēma, *tis Gr. Spisek. Księżki pámiętne, Zbieránie rzeczy* Eine Zusammenlesung.
Hypōpium, gr. Łoczydło. hўporrhīnion, *gr. Wąs*
Hypostāsis, *Bytność, Dno, Zasadzká, Jstność, & infra suppositum.*
hypothēca, *gr. Zástawa 1. 2.* Ein Vnterpfand
hypothēcarius, *Zástáwnik.*
hўpŏthĕsis, *gr. rzecz, Pokrywká 2.* Ein kurtzer
hўpŏtrimma, *tis. gr. Wet 1.*
hўpotўpōsis, *figura Oratoria, eadem Dyatiposis.*
hўpozeuxis, *figura cum singulæ res, aut personæ suum verbum habent. Subjunctum, Carisi. Subjunctio aliis*
hysca, *æ. gr. Wyż. Item aliter, sub Potráwá.* (*vulgo.*
hysge, *es. Gr. Szárłat 2.* hysgīnon, *vel um. Gr. Szárłat 2. 3. Márcowy kwiát.* Mertzblum.
hysgīnus, *Gr. Szárłatny.*
hysitium, *Wątrobá pieczona. v. Isitium.* (*práwne.*
hyssōpītes, *æ. m. gr. Izopek, Wino robione. Wino przy*
hyssōpum, hyssopus, *hac gr Izop.* Ysop. *In vino prius hyssopum, validam quoque rutam.* Ser.
hystĕrĭca, *æ. Gr. Máruná.*
Hysterologia. cum Præpositio Verbo jungitur, quam casus requirebat. ut Advenio urbem. Liuacer.
Hysterologia, & Hysteron proteron. Diomedi. & Donato est præposterus ordo verborum aut rerum.
hystrĭchis, *idis f. Bicż.*
hystrix, *cis, Gr. Jeż cudzoźiemski.*

IAC

Ia *orum. Plin. lege* Ion.
Iacea, B. sub Brát z siostrą.
Iăcēns, *Upadły, Nędzny, Zániechány, Nieochotny.* Liegend. *Silinum pueri somno videre jacentem.* V. *syn.* Cūbāns, rĕcūbāns, fūsus hūmi, extēnsus, strātus, postrātus, prŏjēctus, rĕvŏlūtus, rĕsūpīnus. *phr.* ŏpāca fūsus in hĕrba, ūmbra. Mĕdia rĕsūpīnus ărena. Vĭrĭdi mĕmbra sub ārbūsto strătus. *v. Jaceo.*
Iăcĕo, *Leżę, Choruię 1. Serce trácę, Gárdzą mną, Nieochotny iestem, Odłogiem leży. Tánieię, Prywátem bydz.* Liegen, Ruhen. *Corpora per campos ferro quæ fusa iacebant.* Virg. *syn.* Cŭbo, Incŭbo, recŭmbo, procŭmbo, dĭscŭmbo, stĕrnor, pōstĕrnor, ēxtĕrnor *phr.* Grāmĭnĕos dĕdit hĕrba tŏros. Prŏpter ăquæ rivum, sub rāmis ărbŏris āltæ prŏcŭbat, immānia tĕrga rĕsōlvit fūsus hūmi, tōtōque ĭngēns ēxtēndĭtur āntro. Mōlli in cēspĭte mĕmbra pōnĕre. Mĕdĭis prōcŭmbĕre cāmpis, in grāmĭnĕa pōnĕre cŏrpus hūmo. Stĕrnĕre cŏrpus hūmi; in gramĭne pōnĕre cŏrpus. Strāto dĭscŭmbĕre, āccŭmbĕre tŏris. Rĕcŭmbĕre in āntro. Fēssa rĕsēdit hūmi, vēntōsq; āccēpit ăpĕrto pĕctŏre. Pāssim vīno sōmnōq; per herbam Cŏrpŏra fūsa jăcent. Căput in dūra pōnĕre jūssit hūmo. Rĕcŭbat sub tĕgmine fāgi. Prĕmitq; jacēntem dūlcis & ālta quies, Plăcĭdum cārpēbant fēssa sŏpōrem cŏrpŏra per tērram. Strātōq; sūper dĭscŭmbĭtur ōstro. Perq; vias stĕrnuntur ĭnērtia pāssim cŏrpŏra; ĭlle căput vĭrĭdi fēssum sūbmīsit in hĕrba. Inter se prōstrāti in grāmĭne mōlli; nōn māgnis ŏpĭbus jūcūnde cŏrpŏra. cŏrpŏra sub rāmis dĕpōnānt ărbŏris āltæ. Sæpe grĕges inter rĕquĭēvĭmus ărbŏre tĕcti. Mīssāque cum fōlĭis præbuit hĕrba tŏrum, Mōllibus in folĭis aut mōllibus ĭncŭbat hĕrbis. *vide Iacens.*
Iăcio, *ćiskam 1. 2. Rzucam 1. Ućiskam. Zárzucam śię. Zrzucam, Strzelam 2.* werffen. *Anchora de prora iacitur, stant littora puppes.* Virg. *syn.* prōjĭcio, cōnjĭcio, ējĭcio, jăcto, mĭtto, ēmitto, fūndo, ēffūndo,
Iăctānter, jactantius, *Chełpliwie, Wystáwnie.*
Iactāntia, *Pokázowánie się, Chełpienie się, Pychá.* Ruhmsucht, Praleren *syn.* Iactātio, ōstēntātio, fastus, sūpērbia.
Iăctātio, *Chełpienie się, Mowá nádętá, Rzucánie 2.3. Pokázowánie się.* das hin und her werffen
Iactātor, jactantissimus, *Chełpliwy, & sub Obmowcá 1.* Iăctātus, *us Rzucánie.*
Iăctĭto, *Rzucam 1. Ućiskam 3.* Hin und her werffen. *Iactitat ignavæ mentis deformia nudat* C.
Iactĭto, ridicula, *Szydzę.*
Iăcto, *ćiskam 1. Rzucam 1. Miecę, Számocę, Ućiskam 3. Chełpię się.* Rühmen, hin und her werffen. *Deucalion vacuum lapides jactavit in orbem.* Virg: *syn.* Iactĭto, ōstēnto, prædĭco, glōrĭor, *vel* jăcio, vibro.
Iactūra, *Szkodá.* ein Verlust. *Exuviasque petit facilis iactura sepulchri est.* Virg. *v. Damnum.*

Iactus,

Iactūra, *Rzucánie, Pociſk 1. Strzelánie, Zárzucenie śieći, Toń, ćiśnienie.* Ein Wurff, Verluſt.

Iăctus baſilicus, jactus herculeus, jactus Venereus. jactus Vulturius. *Kur, Koſtek rzucenie ſzczęśliwe.* Ein glücklicher Wurff.

Iacūlābile pondus, Pociſk Iacūlābĭlis, Pociſkowy.

Iacūlātio, Rzucánie, Strzelánie. das ſchieſſen Werffung.

Iăcūlātor, *Ciſkácz, żołnierz pociſkowy, Rybak, Strzelec 1.* Ein Schütz. *Felix orator quoque maximus, & Iaculator.* Juv.

Iăcūlātorius, *Strzelczy.* zum ſchieſſen gehö. (rig.

Iăcūlatorĭus campus, *Strzelnicá.*

Iăcūlo, aris. Strzelam 1. ſchieſſen.

Iăcūlor *as. Strzelam, Ciſkam, Piorun biie.* Schieſſen. *Non ſegnes radios triſti jaculatur ab æthra.* N. *ſyn.* ējăcūlor, jăcio, tŏrquĕo, īntŏrqueo, ēmitto vibro, ſpārgo, ēxcŭtio, dīrĭgo. *phr.* Tēlum, jăculum, haſtam vibro. Tēlarum ſpīcŭla vibro ēxcŭſſo jăcūlum vibrāre lăcĕrtō. jăcūlo quāmvis diſtāntia mīſſo ſīſtĕre dŏctus erat. Sed tēndĕre doctior, ārcus. īntŏrq; ſŭmmis ădnīxꝰ vīribꝰ hăſtam. Tōto cōnnīxus cŏrpŏre tēlum cōnjĭcit: īlla vŏlāns clўpĕi trānſvērbĕrat æra. Hāſta vŏlāns nŏctis dīvērbĕrat ŭmbras. Vĕlut ādvērſi in tĕrgum Sulmontis, ĭbīque frāngĭtur & fixo trānſit præcŏrdia līgno. Vŏlat ātri tūrbĭnis, īnſtar ēxitium dīrum hăſta fĕrens. Vibrānti mĕdĭum cūſpis trānſvērbĕrat ĭctu. Tēlum īmbēlle sĭne ĭctu cōnjĭcit. Trĕmēntia fŏrti Tēla mānu tŏrſit, it tōto tūrbĭda cælo. Tempĕſtas tēlōrum ac fĕrrĕus īngrŭit īmber. vŏlĭtant tēla crebra nĭvis rĭtu. Mĭſſĭlĭbus tēlis ſtĕrnit, trānsfodit, trānsfigit, vūlnĕrat. *v. Iaculum.*

Iăcūlum, *Pociſk 2. Strzałá 1. Więćierz.* Ein Wurffpfeil. *Neq; enim jaculo vitam ille dediſſet.* Virg. *ſyn.* Tēlum, ſpīcŭlum, mīſſĭle, pīlum, săgitta. *epith.* Trĕmŭlum, āles, cŏrŭſcum *phr.* Mīſſĭle tēlum. ūtque mānu jăcŭlum fātāle părābat mīttere. Fūlmĭnĕiſq; mānum jăcŭlis ārmātus, & īra mŏdo læve mānu jăcūlum, mŏdo ſūmpſerat ārcum. Cōnjēcto ſtĕrnit jăcūlo. *v. Telum, Haſta, & ſupra Iaculor.*

Iăcūlum mitto. *Strzelam.* Pfeil werffen.

Iăcūlus. *Strzelec wąż.* Et nātrix vĭŏlātor, āquæ, Jăcūlīque vŏlucres. *Luc.*

Iam, *Już.* Schon. jam, jam, *Záraz* gleich.

Iam alio tempore, Iam inde. à. *Jeſzcże 1. Záraz.* nun gleich. Iam, jam. *To to, To owo.*

Iam jamque. *Tudźiez, Wnet.*

Iambeus verſus. Hor. Iambicus. Cicer. ex Iambis conſtans.

Iambus, Cic. pes diſyllabus ex brevi & longa ſyllaba conſtans. ut Sedens. Par temporibus Tribrachi. & Choreo etiam ſyllabis.

Iam dudum, jam diu, jam olim, jam pridem. *Dawno.* Vorlängſt. *Et pater Æneas jam dudum erumpere nubem.*

Iana, *Varroni eſt Luna. Scalig. ab eundo quaſi Eana, ut* Ianus, Eanus, *Nigidius. D. præponit ut fit Diana, v.*

Iānēus, Iānus. *Frogowy bożek, ſub Prog.* (*Sipont.*

Iānĭtor, *Odźwierny.* Pförtner. Iānītrices, Ianitrix. *ſub Odźwierny, Brátowa.*

Ianizari, B. Jánczárowie,

Iānthĭna purpura, *Szárłat.*

Iānthĭnus. *Gr. Brunatny Fiołkowy.* Violenbraun

Iānŭa, *Drzwi 1. 3. Powod 1. Przyſtęp.* ein Thür.

Iānŭa animi, *Czoło.* Stirn.

Iānŭa cancellata, reticulata, feneſtrata. *Drzwi.*

Iānuārius, *ſubſt Styczeń.* der Jenner. *Item pro Ianitore uſurpat Nierembergius*

Iānuārius, *adject. Styczniowy.*

Iāpix, *igis. Gr. Wiátr zachodniemu poboczny ná połnocy, alias* Caurus.

Iāſiōne, *es. Gr. Powoy płotowy.*

Iaſme, *es. Gr. Jáźmin.*

Iaſpis, *idis. hic, hæc, lapis gemma.* Iaſpīdĕus, Iaſpŏnix. *ychis Gr.* ein Edelgeſtein Jaſpis. *Et pretium magnis fecit jaſpidibus.* Mar. *epith:* Fūlva, præclāra, rŭtilāns, vĭrens, tĕres, Īndĭca. *phr.* ēff. lgens ŏbnūbit, tempora: iāſpis. Mūlta sĭnus et cōlla vĭrens ŏrnābat iāſpis. vĭrĭdīque āngūſtat iāſpĭde pēctus: illi ſtĕllātus iăſpĭde fūlva enſis ĕrat. Multāq; ŏrnātur iāſpĭde clārus eŏa. *v. Gemma.*

Iaſpis àérizuſa, Iaſpis Caſpia, *Turkus.*

Iātrălipres. *æ. m. Gr. Barwierz Łáźiębnik.* Bader I. & a. *duæ ſyllabæ ſunt in iſtis Græcis.*

Iatrāplĭticè. *es Gr. Barwierſtwo.*

Iātreum. *Gr. Podárek lekárzowi.*

Iātros, *vel us tri. Gr. Lekarz.* Artzt.

Iberica herba, *Janowiec.*
Ibēricus, *Hiszpáńśki.* Auß Spanien. *Et primū ruptas se pontꝰ Ibericꝰ illinc:* Au. *syn.* IbērꝰHispānꝰ.
Ibēris, idis. *Gr. Pieprzyca 2.*
Ibērus, piscis, *Jászczur.*
Ibi, Ibi loci, *Tám.* Daselbst. *Aut ibi flava Ceres mutata sidere farra* V. *Ter conatꝰ ibi collo dare brachia circum.* Id.
Ibīdem, *Támże.* eben daselbst. *Crebra ferit, demissa aures, incertus ibidem* Virg.
Ibis, ĭdis vel is. *f. gr. Boćian 2.* Ein Aegyptischer Storch. *Illiꝰ ambages imitatꝰ in ibide dicar.*
Ibiscum, *idem* Hibiscum. (Prop.
Ibri, *hi, ab ĭber ibrida, Mieszániec 1.*
Ibus pro iis. Plaut. Pompon. priscùm.

I C

Ices, *ab* Ix, *Gr. Robacy winnicę psuiący.* ein Wurm.
Ichneumon, ŏnis. *m.Gr. Osá, Wydrá Ægypska.*
Ichnogrăphia, *Gr. Model gruntu.*
Ichthyŏcolla, *Gr. Káruk, an Wyż rybá*
Ichthyŏphăgus, *G. Ryboiad.* Ein Fischfresser.
Ichthiŏtrophion, *Gr. Sadz rybny* Fischkasten.
Ico, *is. Biię kogo, Uderzam 1. Postrzelić.* Schlagen/ treffen. *Percussa est. ex:n corpus propellit, & icit.* Lucr. *syn.* Fĕrio, vērbero, pērcutio, cædo, lædo. *vide percutio.*
Icon, ŏnis. *f. Gr. Obraz.* Bildnuß. *Sidonia Astartes sublata ab icone Belli.* Fillol.
Iconicum simulacrum, *idem.*
Icŏnĭca statua, *Obraz żywy.*
Icŏnĭcus, *Gr. Wyrazny.* Eigentlich abgemahlet.
Icŏnĭcum, *gr. Minczársk Forma.*
Icŏnismus, *gr. Wyrażánie.*
Icŏnoclasta, *æ. m. Gr. Obrázoborcá.*
Icŏnŏmăchia, *gr. Obrázoborstwo.* Spötterey der
Iconomachus, *gr. Obrázoborcá.* (Bilder.
Ictĕrias, *æ. m. gr. sub żołta chorobá:*
Ictĕrĭcus, *gr. żołtą chorbę ćierpiący.*
Ictĕrus, *gr. żołta chorobá, Wywielga, żołtaczek.*
Ictis, *idis gr. Łáśicá leśna.*
Ictis Scytyca, *Sobol.*
Ictu inflexo obliquo, *Slozem.*
Ictu uno, *Do razu.* mit ein mahl.

Ictus, *us. Uderzenie, Poćisk 1. Mach, Pad. Puls, Sztych, ćięćie, Tákt Raz Nomen 2. Ukąsz-* Ein Streich, oder Stich. *Procumbunt, vasi tremit ictibus area puppis.* Virg: *syn.* Pērcūssio, pērcūssꝰ, ūs: vērber, plāga, vūlnꝰ, *epith.* Vălĭdꝰ, vĕhĕmens, durꝰ, rĕsŏnꝰ, hōrrĭficꝰ, sŏnōrꝰ, crēber, fōrtis, rĕpĕtītꝰ, dēnsꝰ, vāstꝰ, īnnūmĕrus. *phr.* Rĕfūgo sūbsāltat mālleus īctu Crebro īctu, vĭŏlēntis īctĭbꝰ ōrnum percŭtit, quatit, cōntūndit. Dēxtra īngĕmĭnant īctꝰ Vēsānos ēxcĭpit, sūstĭnet īctꝰ. Vāstis trĕmit īctĭbꝰ ārbos. Rĕpĕtītis īctĭbꝰ æra sŏnant. Ille īctum vĕnĭēntem ā vērtice vēlōx prævīdit, cĕlĕrīq; āllāpsꝰ cōrpore cēssit. Sævos nŏbĭlis īctꝰ ēxit ŭterq; pŭgil. Mūlta căvo lătĕri īngemĭnānt, et pēctŏre vāstos. Dānt sŏnītꝰ, Hānc dēnsis īctĭbꝰ hērosCreber ŭtrāq; mănu pūlsat, vērbĕrat. *v. Percutio, & Verbero.*
Icuncŭla, *Obrazek.*
Id ago, *Nátym iestem, oto grá.*
Id ăgĭtur, *Oto grá idźie.*
Id causæ est. *Dla tego.* (*O tym rzecż.*
Id controversum est, Id controversiam facit.
Id *pro Ob id, Dla tego* Das. *Quidquid id est, timeo Danaos & dona ferentes.* Virg.
Id genus, *Táki* solcher.
Idea, *gr. Ksztalt, Wizerunk, Model 1,* Vorbild, Muster. *syn.* Species, fōrma, fĭgūra, ēxēmplar, ĭmāgo.
Idem, *m. Podobny, Tenże.* Eben derselbe/ einerley. *amor omnibus idem* Virg.
Idem, *n. Toż,* Dasselbig. *Nil prodest quod non lædere possit idem.* O.
Idem ætatis, *Rowiennik 3.*
Idem ille, *Onże.*
Idem ipse, Idem iste, *Tenże.*
Identĭdem, *Często 1.* stets, immerdar. *Qui sedens adversus identidem te* (Saph;)
Idĕo, Ideò quia. Ideò ne Ideò ut, *Dla tego.* Dero-halben. *Rhetica, ne cellis ideo contende Falernis* V.
Idiŏgrăphum *gr. Własna ręká.* Eigene Schrifft
Idiōma, *gr. sub Polszczyzná,* Eigenschafft der Sprach.

Idiŏta, *æ. m. gr. Nieucżony* ein ungelehrter.
Idiōtiſmus, *gr. Mowy iákiey wolność.*
Idiotiſmus, *vitium orationis ſub Polſzczyzną.*
Idipſum. Toz.
Idōlium, *gr. Báłwochwalnia.*
Idōlŏlătra, *æ. m. gr. Báłwochwalcá.* Götzendiener. *ſyn.* īdōlorum cūltor, *epith:* Dēmens, āmens, īnsānꝰ, ſtŏlĭdꝰ, ſcĕlĕſtꝰ *phr.* Bārbăra gēns. Fĭdei ēxpers. Qui vāna cŏlent et cōrde sĭnĭſtro Rĕllĭgĭōſa sĭbi ſcūlpunt sĭmŭlacra, sŭumq; făctōrem fugĭunt, et quæ fēcēre vĕrēntur. Lūdicra nūmĭna, fĭctos Dĕos cŏlēntes. Quōs ēxcæcat vāna sŭpērſtĭtio. Fēlīces pŏpŭli, quōrum in hōrtis nūmĭna, *de Ægyptiis qui porrum, cœpe, &c. ſicuti Deos venerabantur*
Idōlŏlātria, *æ. gr. Báłwochwalſtwo,* Götzendienſt, Abgötterey. *phr.* īdōlōrum cultꝰ, vĕnĕrātio, vāna sŭpērſtĭtio.
Idōlŏthȳſia, *immolatio quæ idolis fit. Sipont.*
Idolothȳton, *idolis immolatum S. Paul.*
Idōlum, *gr. Báłwan, Obłudá 2. Fantázya 2.* Ein Götzenbild. *Et plures orare Deos idolaque multa.* Victo. *ſyn.* Sĭmŭlăcrum. *epith:* Vānum frăgĭle, prŏfānum, fĭctĭle. *phr.* inānis ĭmāgo, ĭnāne sīgnum. Prŏfāna ēffigĭes, ſtătŭa Fĭctĭlis, fĭctꝰ, vānꝰ, līgneꝰ, aūreꝰ, ārgēntĕus mārmŏreꝰ Dĕꝰ. Fĭctum nūmen in āuro Lūdībrĭa cœca Dĕōrum.
Idoneè, *Snádnie.* geſchicklich.
Idōneus, *Godny 1. 2. Spoſobny, Snádny, Grzeczny, Przyſtoyny.* Tüchtig, bequem. *Si facit ut patriæ ſit idoneus, utilis agris.* Juv: *ſyn.* āptus, cōmmŏdus, ōppōrtunus, utĭlis.
Idoneus ſum, *Godzę ſię.* Tauglich zu was ſeyn.
Idus, *uum. f. Dźień 7.*
Idulis adject. ibidem.
Idus tertio, quarto, *&c. ſub Dniá trzećiego.*

I E

Iĕcĭnŏrōſus, *Wątroby chorobę ćierpiący.*
Iĕcur, *oris vel iecinoris.* die Leber. *Iĕcĭnus n. obſoletum.* Iĕcuſcŭlum, *Wątrobá, Mądrość, Aſpice quam tumeat magno jecur anſere maius* Mar. *ſyn.* Hēpar, *epith:* Călĭdum, pālpĭtāns, fērvens, ārdens, ſānguĭfĭcum *phr.* Fērvens, dīffĭcĭli bīle tŭmet jĕcur.
Ieiunatio, Poſt. das faſten. Iejunator, *Poſtnik.*
Iejūne Ieiunioſior, *Ná czczo, Słábo, Niedbále.* nüchtern, ſchwach.
Ieiunĭōſus, Głodny. hungrig.
Ieiunĭtas, Czczość. Nüchterkeit.
Iĕiūnium, *Neiedzęnie, Poſt 2.* Die Faſt, Faſttage. *Longa domant illos inopi jejunia victu.* Ovid. *ſyn.* ābſtĭnēntia. *epith.* trĭſte ăcērbum, mŏlēſtum, măcĭlēntum, ĭners, īgnāvum, pĭum, căſtum. *phr.* Dĕo grātum, ăccēptum. ĭnŏpi jējūnia vĭctu Cōrpus āttĕnŭans, vīres dēbĭlĭtāns.
Ieiunium olet Preverb. cuchnie mu.
Ieiunium ſervo, celebro ſolvo. Poſzczę.
Iĕiūno, *as. Poſzczę. 1. 2.* Faſten. *IEſus dicato corde-ieiunaverat.* (Jamb:) Prud. *phr.* Cibis ābſtĭneo Jĕiūnia cŏlo, ſērvo, āppŏsĭtis ābſtĭnet ora cibis. tĕnŭi cĭbo cōrpus āttĕrĕre. Fămem tŏlĕrāre. Nūllos ōre cĭbos cōntīngĕre. Sŏlĭtas sĭbi nĕgāre dapes, Pērq; nŏvem locos expers ūndæq; Rōre mĕro, lacrȳmĭſq; ſuis jĕjūnia pāvit. Nūlla cĭbi, potuſq; ălĭmēnta dabāntur, ăvĭdum jējūnia vēntrem Lōnga prēmunt.
Iĕiūnus, *Ná czczo, Głodny, Suchy, Niewymowny* Nüchtern. *Iratus pariter jejunis dentibus acer.* Hor. *vide Famelicus.*
Ientācŭlum, *Sniadánie 1. r. 2.* Frühſtück. *Sed ſine carne velis ientacula ſumere frugi.* M.
Ientaculum ſumo, *śniadam.* Frühſtücken.
Ientātio, śniadánie Iento, *as. śniadam.* Frühſtücken.
IESUS i. Salvator, Der Erlöſer, und Seligmacher. *Sidera venturum præmiſſo nomine IESUM.* Sed *Funere ſolenni tumulatum nuper IESUM* Alc. *Epith.* Sālvātor, sērvātor, clēmens, ămābĭlis. *phr.* ālmus Rĕdēmptor. Hūmāni gĕnĕris repărātor, *sálꝰ.* Cērtæ aūtor dūxq; sălūtis. Quī crīmĭna nōſtra pĭāvit, *vel* alŭit āffīxꝰ crŭci, līgno. Spēs mĭsĕris. Sălūtis ŏrīgo. Nŏvꝰ Adam. Mūndi mĕlĭōris ōrīgo. Nōſter ămor: dūlces dĕlĭciæ: ūnĭca volūptas

voluptas, et dēsīdĕrium. Nōmen ădōrāndum, vĕnĕrābĭle, stȳgiis fōrmīdābĭle rēgnis. Qui Dĕ9 īndŭit ārt9 mortāles: Spērātum per sæcŭla mūn9, sŭpĕras cælo quæ mīssa pĕr aŭras, āntīquam gĕnĕris lābem mōrtālib9 ægris āblŭit, ōbstrūctīq; vĭam pătĕfēcit ŏlympi. Nāscĭtur hūmānaj sŭb ĭmāgine, nāscĭtur īlle. Qui semper fŭit, est, et erit cŭi sȳdĕra pārent. Mōrtālīq; Dĕ9 tēgĭtur sub mōle, nec ārt9 rēspŭit hūmānos. nec vītæ īncōmmŏda nōstræ făct9 hŏmo, mōrtīq; ĕtĭam sē sūbjĭcit. Glōria sūmma tĭbi rērum sātor atq; Rĕdemptor. Quem vōces vĕtĕrum et Sāncti cĕcĭnĕre prŏphētæ. Chrīst9 ădest quem tōta cănunt, ōrācŭla vātum, Vēntūrum sub cārne Dĕum, Dignāt9 īniquas ætātis sēntire vĭces, & cōrpŏris hūj9 dissĭmĭles pērferre mō los hŏmĭnēmq; sŭbire. dēscēndit Dĕ9, ille De9 tōtosq; per ārt9 (*Virginis Mariæ*) Dāt sēsē, mīscētq; ŭtĕro, quo făcta rĕpēnte vĭscĕra cōntrĕmŭere, sĭlet nātūra, pāvētq; āttōnitæ sĭmĭlis, confūsāq; tūrbĭne rērum īnsŏl to. *v. Chryſtus.*

Igĭtur, *Więc 1. Tedy 1. Toć tedy.* **Derohalben.** *Alternis igitur contendere verſib9 ambo* Virg. *ſyn.* ĭdĕō īdcīrco, quōcĭr a prōptĕrĕā.

Ignarium, *Sene corr. lingvarium.*

Ignarus, Ignārŭris Ignarurus, *Nie biegły. Nieświádom. Niewiedzący, Nieumieiętny, Nieznáiomy.* **Vnwissend.** *Miratur rerumque ignarus imagine pendet.* Virg. *ſyn.* īnscĭ9, nēscĭ9, indōct9, impĕrīt9, *phr.* Nūlla prædĭt9 ārte, prædĭt9 ēlŏquio nūllo. Rērūmq; īgnār9 ĭmāgĭne gaŭdet.

Ignavè, Ignaviter, *Gnuſno.* **faul.**

Ignāvĭa, Ignavitas, *Gnuſność.* **Faulheit,** *Tyrrheni: quæ tanta animis ignavia venit?* Virg. *ſyn.* īnērtia, dēsĭdia, vēcōrdia. *epith.* tōrpens, dēses tūrpis, lānguida, tĭtŭbans, īners. *phr.* Sōmnīq; ignāvia māter. Fŭgĭens lăbōres. pērīcŭla. Parca lăbōris ĕxōsa labōres. Damnātrix ŏpĕrum, Făcit tārdos īgnāvia sēns9. Nūmquam vĭgili tōrpēns īgnāvia vūltu. ābscīssis tĭtŭbans īgnāvia cĕrvis, ōtĭa mūlcebant vĕnĕrem ātq; īgnāvia dēses. Dĕdĕcet īngĕnuas mentes īgnāvia mōllis. *v. Pigritia.*

Ignavissimus, *Nikczemnik, Niecnotliwy.*

Ignāvo is Leniwo czynię.

Ignāvus, *Gnuśny,* **Faul, trāg.** *Ignavum fucos pecus à præſepib9 arcent.* Virg. *ſyn* Deses vecors inērvis, īnērs dēsĭdiōsus, pĭger. *v. Piger.*

Ignem immitto, subjicio, *Zápalam.* **anzünden.**

Ignesco, *Gore, Pałam 2. Gniewam się 2* **Feurig werden, glüen, glitzeren.** *ſyn.* ārdēsco, ārdeo, flagro, exārdesco, īncēndor, īnflāmmor *phr.* īgnēscūnt īræ, et dūris dŏlor ŏssĭb9 ārdet. *v. Ardeo.*

Ignĕus, ignescens, *Ognisty.* **Feurig.** *Cæruleus pluviam denuntiat, igneus Euros* Virg *ſyn.* Flāmmĕ9, flāmmāt9. āccēns9 īgnit9, īncēns9. fērvens, ārdens, ēxārdens, cāndens, īgnĭfer, flāmmĭfer, īgnĭvōm9. *phr.* īgne mĭcans, cōrūsc9 ārdens, scīntīllans, rŭbens.

Igniarium, *Krześiwo.* **Feurzeug.**

Ignicolora nubes Iuvena. P.

Igniculus, *Ogień 1. Iſkrá* **Feurlein.** *Nec dolet, igniculum brumæ ſi tempora poſcant.* Juv:

Ignifer Ignifluus Igniarius. Ogniſty. **Der Feur trāgt.** *Inde mare, inde aer, inde æther ignifer ipſe.* Lucr.

Ignĭgĕna Ognig, Ignigenus ibidem.

Ignio, Prudent i. ignifacio Sipont.

Ignipites, Ignipotens, Ogniſty. **Feurgwaltig.** *Tum ſciet ignipedum vires expertus equorum.* Ov. *Haud ſecus ignipotens, nec tempori &c. V.*

Ignis, *Ogień 1. 2. Miłość nieuczciwa, Gwiazdá.* **Feuer.** *Panchæis adoleſcunt ignibus aræ.* Virg. *ſyn.* Flamma, īncēndia: fāces: Vūlcānus, Mūlcĭber, rŏgus. *epith:* Tōrrĭdus, rŭtĭlus, ăvĭdus, ĕdax, cōrūscus, cĕler æstĭfer, cālĭd9, trĕmŭl9, vŏlans, flāmmĕ9, lĕvis āter, dāmnōs9, răpĭd9, vŏlŭcer, lūcĭd9, splēndĭd9, flāgrans, flāmmĭvōm9 scīntĭllans, tōrrens, fĕrvens. *phr.* īgnis ardor, ignea vis, īgne9 ārdor. fervor. Vūlcānia pēstis. Jăcĭens per ĭnāne făvīllas. Sēmĭna flāmmæ vōlvens, Prūnæ ārdēntes, īgnis ĕdax sūmma ad fāstigia vēnto vŏlvĭtur. Măgno frăgōre fŭrens āmplĕ-

ku quæque rapāci corripit. altam ignis prōrūmpit, volvit ad æthěra nūbem. Piceo vertice ūndāns Per nigri spatiosa volūmina fūmi exūrgens Furtim immissis Vūlcānꝰ hăbēnis ōmnia cōnsumens. Contrāriꝰ undis. Sūmma pĕtens Vōlans per ālta căcūmina. Cĭneri sŭppositus. Flāmmivomos āltis spēctant in montibus ignes. Ignis in æthĕreas vōlŭcer se sūstŭlit aūras. Nūtritur vĕnto, vĕnto rēstingvĭtur ignis: Lēnis ālit flāmmas, grāndior aūra nĕcat. Intĕrrūpti ignes ātĕrque ad sȳdĕra fumus ērĭgitur. Mĕus āssĭdūo lūceat igne fŏcus. v. *Flamma.*

Ignis cæcus, vivus, *sub żyie ogień*

Ignis fulmineus cælĕstis, *Piorun* Donner strahl.

Ignis Græcus, *Ogień Przyprawny.*

Ignis lapideus, *Karbunkuł 2.*

Ignis sacer. *Ogień piekielny.* kalter Brand,

Ignispĭcium, Wrozka 2.

Ignītābŭlum, *Fáirká Krzesiwo.* Feurzeug.

Ignitus, *Ognisty.* Feurig, glüend. *Colla vel ignitis sincera incingere sertis P. syn.* ārdens flāmmans cāndens. flāmmātꝰ, flāmmeꝰ, ignĭvŏmus.

Ignōbĭlis, *Nieſtawny. Nieznáczny, podły. Hultay Nieszláchćić.* Vnedel/ schlecht. *Studiis florentem ignobilis otii.* Virg. *syn.* ignōtus, hŭmilis, ōbscūrus, dēspēctus, inglorius, vīlis, ābjēctus. *phr:* īnfimæ plēbis hŏmo. sine nōmine. Quem sēries innonora pārēntum prōgĕnuit. Prōavis ōbscūrus. Sāngvis Parentum pauperum.

Ignobilitas, *Podłość.* Vnbekantnuß, Geringigkeit.

Ignōmĭnia *Zelżywość.* Schand, Hohn, *Multa gemens, ignominiam Plagasque superbi.* Virg. *syn.* īnfamia, dēdĕcꝰ, măcula lābes, probrum. v. *Infamia.*

Ignominiatus, Zelżony. Beschimpfft.

Ignominiōsꝰ, *Obelżywy zelżywy.* schmählich/ schändlich *Immunda crepent ignominiosaq; d ćta*

Ignōrans, *Niewiedzący.* Vnwissend. (Hor.

Ignoranter, *Niewiádomie.*

Ignōrāntia, Ignoratio. *Nieumieiętność.* Vnwissenheit. *Ignorantia causarum conferre Deorum.* Lucr. *syn.* īnscītia, ignōrātio, impĕrītia. *epith.* Rŭdis, tūrpis, nŏxia.

Ignōro, *Niewiem 1. Nieumiem, Nieznam* Nicht wissen/ unbewust seyn. *Ne fugite hospitium neve ignorate Latinos.* Virg. *syn.* Nĕscio. *phr.* Mēns hŏminum ignāra, cæca futūri. Scire nĕfas hŏmini quid crāstĭnus āffĕrat ōrtus. Nec lātŭere dŏli frātrem Jūnōnis, & iræ. Fāti nĕsciꝰ incertus.

Ignoscens, Ignoscentior, *Łácny do odpuszczenia.*

Ignoscentia, Odpuszczenie. Verzeihung.

Ignoscibilis Odpuszczenia godny. werth der Verz

Ignoscibilis noxa, Powszedni grzech. (zeihung.

Ignōsco, *Odpuszczam Folguię* verzeihen. *Ignoscere humanum, ubi pudet cui ignoscitur.* (Jamb.)

Ignōtus, *Nieznáiomy, Niewiádomy.* unbekandt. *Rara per ignotos errant animalia montes.* Virg. *syn.* ignōtus, ābdĭtus. ārcānus, vel ignōbĭlis.

Ijsdem vestīgijs, *W też tropy.*

I L

Ile, *is.* *Kiszká ćienka.* Gedärm

Ileos, Iletis, *m. Gr. Gryżienie 2. & sub Kolká 1.*

Ilex, *ĭcis. Więzożołd 1. & sub Jedliná.* SteinEichel. *Conticibusq; cavis vitiosæq; ilicis alvo.* Virg. *epith:* frōndens. ōpāca, līttorea, vĭridis cūrvata, hīrsūta, *phr.* īlignĕum, īlignum īlicĕum rōbur, īlex plena favis. Tōrrĕntem pătula vītabant ilice sōlem. Gĕmit īctā sĕcūribꝰ ilex. v.

Ilex aquifolia, *Kármázyn drzewko Szárłat* (*Quer.*

Ilex coccigera, Ilex pumila. *Szárłat 2.*

Ilia ducens, *Dycháwiczny.*

Ilia duco, traho, *Dyszę.* schwär Athem holen.

Ilicet, *Iśćie.* wer wil mag gehen, *Ilicet ignis edax summa ad vestigia vento.* Virg. (Eichel.

Ilicētum, *Wiezożołdowy gay.* Orth voll Stein

Ilicĕus, īlignĕus, īlignus, *Wiezożołdowy,* Von Stein Eichel. *Ornique, iliceisque trabes, metuendaq; succa.* St. *Currentem ilignis portare canalibus undam* Virg.

Ilōsus, *Gryżienie ćierpiący, Kolkę ćierpiący.*

Ilium, an rectè idem quod ile? sub Kiszká ćienka.

Illa, Illac, *Onędy, Támtędy.* dar durch.

Illābefāctus Nienáruszony.

Illābor, *Wpadam 1. Wpada rzeká, Wśiąka.* einfallen, hinein schleichen. *Illa subit mediaque minans illabitur urbes.* V. *syn.* incĭdo irrŭo, influo.

Illābōrātus, *Niewyrworny.* ungearbeitet.

Illaboro; Robię 2. Mit fleiß was machen.

Illăcĕrābĭlis, Nierozerwány.

Illăcessītus, *Nienágábniony.* Vnangefochten

Illăcrȳmābĭlis, *ex in affirmante, żáłosny,* den man

 ist

zu weynenn icht bewegen kan. *Amice places illacbrymabilem.* (Alcaic.) Hor: (płáczliwy.
Illacrymabilis, *Ex in negante, Nieopłákány, Nie-*
Illăcrȳmo, illăcrȳmor, *Płáczę 2. Zápłákáć.* Anfangen zu beweynen, *Et mœstum illacrymat templis ebur &c.* Virg.
Illas. *adis g.* illiăcus turdus, *Drozd.*
illæsus, *Nienáruszony, Nieobrázony.* Vnversehrt.
Illatābilis, Niewesoły. allzeit betrübt.
Illævigātus, *Gruby 3.*
Illamentatus, sub Nieopłákány,
Illapsus, *us. Wpádnienie.* das Einfallen.
Illaqueo, *sidlę,* illăqueor, *Więznę,* Verstricken. *Sævos illaqueans duces.* (Glyconic.) Hor. *syn.* īrrētio, īmpĕdio, īmplĭco, īntrīco īlligo, īnvŏl-
Illātebra, Otwor. (vo, cīrcūmretio.
Illātebro, Wtłoczyć się.
illātio, *Wnoszenie, Zámknienie dowodu.* Schliess-
Illatīvus, Wnoszący. (fung/Folge.
Illātro as. Szczekam ná kogo. anbellen.
Illaudabilis, *Nie grzeczny & sub Chwalny* Vnlöblich. *iuvat heu juvat illaudabile carmē.* St.
Illaudatus, *Niesławny,* Vngelobt. *Aut illaudati nescit Busiridis aras.* Virg.
Illatus, *Wniesiony,* hineingetragen.
Ille. *On Ow,* Ille, Ille, *Jsty, Onże,* Der, jener. *Sic jupiter ille monebat,* Virg.
Illĕcēbra, *Przyłudá. Pobudká 1. Wab 2. Przyiemność, Obłudá 1. Pryszczenicá. Wronie másło, ziele.* Anlaß, Anreitzung.
Illĕcēbrōsus, *Łákomy 2.* der anreitzt. *Illecebrosus enim sapor est & pestifer horum.* P.
Illectamentum, illectatio, *Łákocenie, & Namowá*
Illectꝰ, *ti. Nieczytány, Niezebrány* (Anreitzung.
Illectus, *us Wabienie.* Anreitzung.
Illēgĭtĭmus, *Niepráwy.* nicht nach demGesatz.
Illĕpĭde, *Niesztucznie.* unlieblich.
Illĕpĭdus, *Nieprzyiemny, Nie żártowny, Gruby 2. 3. Zły 3.* Vnzierlich, unlieblich. *Compositum illepedive putetur, sed quia nuper.* Hor. *syn.* īnsulsus, ineptus, stolidus.
Illex *egis. Omne, Swawolny, Niecnotliwy,* Anlaß/ Anreitzung. *Ut tibi nunc esca Pharão velut illice captus.* M.
Illex icis. Plaut. corr. illix is.
Illi, *pro illic. Tám 1.*
Illībātus, *Nienáruszony, Cáły 4.* Vnbefleckt, unberührt. *Seque per hoc voluit quod si illibata maneret.* Virg. *syn.* pūrus, īntĕmĕrātus, īntāctus, īntĕger īllæsus. īncōrrūptus, īntamĭnātus.
illīberālis. *Łákomy Skąpy, żmindak Niepoczćiwy* Nicht freygebig, geitzig.
illiberalis, labor, *Rzemięsło.*
illiberalitas *Skępstwo żmindá 1.* Geitz.
illiberaliter, *żmindą surowie Nieprzystoynie.*
illic, illæc, illoc, *Ow,* Der, derselbst. *Illic officinat lætis ne frugibus herbæ.* Virg.
illic, *Adverb.* illic ibi, *Tám 1.* dar.
illĭcio, *Wabię, Náwodzę, Sidlę, Przywodzę 4.* Anreitzen, anlocken. *Illicere ut cuperent vitam mutare priorem.* I. *syn.* āllĭcio, pēllĭcio, āttrăho, căpto, inēsco. *phr:* Aūceps, illīce, cānna, vel illĭcio, căptat ăves.
illicitātio Pobudká 2. illcitator Targownik.
illicĭte, *Niesłusznie.* unbillich.
illicitum est. *Niegodźi się,*
illĭcĭtus, *Niedozwolony,* Verbotten, unerlaubt. *Illicitas tentare vias &c.* Virg. *syn.* Vĕtĭtus, nōn lĭcĭtus, iniquus.
illĭcium, *Neta Pobudká 1. Gromádá 3.*
illicius sub Wab 2, īllĭco, *Záraz 3.* So bald/ plötzlich. *Illico mundanum disperit omne decus.* Buch. *syn.* Stătim cōntĭnuo, prōtĭnus, ōcyus, cōnfēstim, ēxtēmplo, cĭto, nec mŏra.
illīdo, *Uderzam 2. 4. Rozbiiam 1.* Anstossen, *ilidit que vadis atque aggere cingit arena.* Virg. *syn.* āllīdo, cōllīdo. frāngo, īnfrīngo īmpīngo, cōnfrīngo, ŏffēndo, ōbtĕro cōntĕro.
illidor, *Uderzam się o co.*
illigatio, *Záwiązánie, Zadźierzg.* Einbindung.
illigo, *Wiążę 1. Wiążę się. Więźne, Wiklę 1. uwiezuie, Wprawiam 1. Wplatam. Przywięzuię, Oprawiam.* Einbinden, einwicklen. *Non ut juvencis illigata pluribus.* (Jamb.) Hor. *syn.* Lĭgo, vīncio, īmplĭco, īrrētio īllăqueo, īntēxo, īnnēcto, īmmīsceo.
illīmis, *Niebłotny,* Ohn Kot, lauter. *Fons erat illimis, nitidis argenteus undis.* Hor: *syn.* Limpidus, pūrus, nitidus,

illinc, illim, *Z támtąd, Z Onąd,* von dort.
illinio, *is. Námázuię 1.* illino, *is idem* hinein-salben, anstreichen. *Quod si bruma nives albanis illinet agris* Hor. *syn.* Lino oblino, circumlino, illinio, ungo, inungo, perungo, induco.
illino aurum, *Pozłacam.* Verguldeu.
illiquefacio, *Wlewam 1. Oblewam 2.*
illisus, *us. Uderzenie 1.* Anstossung.
illiteratus, *Niepisany, Nieuczony.* Ungelehrt. *illiterati num minus nervi rigent.* (Jamb.) Hor: *syn.* indoctus ignarus, imperitus.
illitus, *ti. Przyprawny.* bestrichen.
illitus, *us. Námázywánie,* Bestreichung. *Crines & aurum vestibus illitum.* (Alcaic.) Hor.
illiusmodi, *Onáki, Owáki,* Ein solcher.
illix. *icis Omne, Wab 1. 2.* Anlaß/ Anreitzung.
illo illorum, *Tam 2.* dahin. illo modo, *Owák.*
illocabilis, *Niewydatna,*
illotus, *Nieumyty,* Ungewaschen. *Et Tyrias dare circa illotas talia vestes* Hor:
Illuc, *Tam 2.* An den Orth, dahin, dorthin. *Huc caput atque illuc humero ex utroq; pependit.* Vir.
illuceo, *Roświeca się, Zaświtnąć;* Hinein scheinen, liecht werden. *illucere solent magnis, & ferre triumphos.* M. *syn.* illucesco, irradio. *v. Luceo.*
illuceo aliquem, *Oświecam.* Erleuchten.
illucesco, *Zaiaśnieć.* scheinen, heyter werden.
illuctor Biedzę się. (*bile quare.* Lucr.
illud, *Ono 1.* Das. *illud in his rebus non est mira-*
illud durum, *Tu sęk.* das ist schwär.
illudo, *Szydzę, Pszię, Zgwałcić 4.* Verspotten, verhönen, außlachen. *Circumfusa ruit certantque illudere capto.* Virg. *syn.* Ludo, deludo, rideo, irrideo, *vide Derideo.*
illum sub Zapaliczką. illuminate, *świetno.* liecht.
illuminatio, *Oświecánie, Przeyrzenie 3.* Erleuchtung.
illuminator, Oświećiciel.
illumino, *Oświecam 1. Rozświecam. Zdobię 1. & Illuminowáć obrázy.* Erleuchten. *Vix evecta dies illuminat, omneque late.* Ar. *syn.* illustro, collustro. *phr.* Lumen do, præbeo. Lumine repleo perfundo, circumdo, sereno. Luce noctem, tenebras pellere, vincere, fugare. Largoque serenat igne domum ast alii tenebras et opacam vincere noctem aggressi, tendunt auratis vincula lychnis. Noctem flammis funalia vincunt. Luna mihi tremulum lumen præbebat eunti. Collucent ignibus ædes. *v. Lumen.*
illuminus, Nieiásny, ćiemny. finster.
illunis, *Bezksiężyczny ćiemny,* ohne Monschein. *Illunem nacti per rura tacentia noctem.* S.
illunus, Bezksiężyczny, Nieiasny. (*Oratoria, eadē Ironia*
illusio, *Szyderstwo,* Verspottung. *Item Figura*
illusor Náśmiewcá, Szyderz. Verspotter.
illustramentum, *Obiaśnienie, Ozdobá.*
illustratio, *Obiáśnienie, Rzetelność.* Erleuchtung.
illustris, Scheinbar, berühmt, Edel. *syn.* Lucidus corruscus, elatus: vel insignis, conspicuus spectandus, præcellens famosus, inclytus, præstans, eximius, celebris spectatus, nobilis. *phr:* Clarum nomen adeptus. Clarus apud populos. Fama inclytus. Perpetuo vigens honore. Pietate insignis et armis. Quem gloria rerum commendat, clarumque decus. *v. Celeber.*
illustrissimus, *Oświecony 2.* (ten.
illustro, *Oświecam 2. Obiaśniam, Zdobię.* Erleuch-
illustror, *świecę się. illutibilis. Nie odmyty*
illutus, *Nieumyty, Niepokalány.* ungewaschen. *Monstravit coquere illutus Cotillas echinos.* Hor.
illuvies, *Brud, Plugastwo, Nieochędożność, Powodz.* Mist, Unflat. *Nec tondere quidem morbo illuvioque peresa.* Vir. *syn.* Colluvies, sordes squallor. *epith:* Fæda immunda, obscœna, sordida lutosa, fœtida, crassa. *v. Sordes.*
illyria, illyris, *idis. Słowieńska ziemiá. An tibi sum gelida vilior Illiria.* Prop.
illyricus, *Słowieński.*

IMA

Im, pro eum prisce Lucret. Fest. Macrob.
ima arbor, ima stirps. *Odziemek.*
imaginarius, *adject. Zmyślony.* erdicht.
imaginarius, *subst. Chorąży 1.*
imaginatio, *Fantazya 2.* Einbildung.
imagines majorum, *Obrázy.*
imagines subitæ. *Szálbierstwo nowe.*
imaginifer, Chorąży imagino as. Obraz czynię.
imaginor, *Myślę 1.* Jhm etwas einbilden, vorbilden. *syn.* Tingo, effingo, excogito, commentor: animo concipio, designo:
imaginosum. *Spánie 2. Uszu pisk.*
imaginosus, *Fántástyk.*

imāgo, *Obraz 1. Podobieństwo 3. Málowánie. 2.* Ein Bild, *Vanum nocturnis ludit imaginibus.* Tibul. *syn.* effigies, species, exemplar, figūra, icon, simulacrum, statua, signum. *epith.* lūcida, sculptilis expressa, adumbrāta. *phr:* picta tabella, artifici fabricata manu. Quam dūxit in ære sculpsit, excūdit docti artificis manus. Vivos simulans vultus Tristis imāgo sæpius occurrens. Me turbida terret imāgo. *v. Statua.*

imago soni, vocis. *Głosu odbiiánie.*

imaguncula, *Obraz, Łatká.* klein Bild.

imbalnicies. Plugástwo. Imbarbesco, Zárastam.

imbēcillus, imbēcillis, imbellis, *Słáby 1. 2.* schwach/Krafftloß. *imbecillus iners, sim quid vis adde popino.* Hor. *syn.* imbēcillis infirmus. *Sunt quos Eunuchi imbelles & mollia semper].v.Infirmus.*

imbecillitas imbellitas, *Słábość.* Schwachheit.

imbecilliter, *Słábo,* imber, *ri. Mieszániec 1.*

imber, *ris. Deszcz 3.* regen. *Imber attrox rectosq; tenens in mœnia vultus.* St: *syn.* Pluvia. *epith.* Densus, largus, undans, effūsus, turbidus, hybernus, insānus, repentinus, sævus, sonōrus, aquōsus, præceps nimbōsus, crēber brūmalis horrendus, terrificus, āter, cærulee, fertilis, ūtilis, *phr.* Turbidus imber aquæ effūsus nūbibus, actus cœlo imber, agmen aquārum, effūsi rūmpūntur nūbibus imbres. Tantus e nūbibus imber Rūperat. Rigat imber agros. Humectans agros in mēdia qui gignitur āeris aula. Pluvii erumpunt de nūbibus imbres. Ruit æthēre toto Turbidus imber aquæ. Præcipitesq; ruunt liquēfactis nūbibus imbres. Mihi cærulēus supra caput astitit imber, Jupiter ūtilibus quoties rigat imbribus agros. Dicitur Ægyptus caruisse juvantibus arva imbribus atq; annos sicca fuisse novem. Plūra locūturi subito subdūcimur imbre, *v. Pluvia.*

imber concretus, conglaciatus, *żłod.*

imberbis *Gołowąs.* ohne Bart/ Jüngling. *Imberbis juvenis tandem custode remoto:* Hor: *syn.* impūbis, impūber. *v. Adolescens, & Lanugo.*

imbibo, *Nápiiam się, tr. Uprząść sobie, Nábieram w się. Ukował sobie. Usadzam się. Wsiąka co.* Hinein trincken. *Imbiberat dirum spargens per rura cruorem.* Alcim. *syn.* Bibo combibo, haurio, vel concipio.

imbīto, is. priscum, Wchodzę 1.

imbracteatus auro, *Pozłocisty,* Verguldet.

imbracteo, *Bláchą pokładam.* mit Blech decken.

imbrex, *icis m. f. Dáchowká.* hole Ziegel. *Eligitur locus hunc augustiq; imbrice tecti.* Virg.

imbricātim, *żłobkowato, w dłuż.* (Kandelt.

imbricātus, *Łaskowány Ząbkowáto zchodzisty.* Ge-

imbricium, *Dáchowká 2.* ein hole Ziegel, Dach.

imbrico, *Dáchowką pokładam* decken. (Kandel.

imbrifer, imbridus imbricus, imbruitor, *Dżdżáwy.* Das Regen bringt. *Venturam admittens imbrifer arcus aquam.* Tib.

imbūbino, imbulbito. Plugáwię Wyprożniáć się.

imbuo, *Námáczam co, Nápaiam 2. Nádymam 3, Uczę, przyprawiam 2.* eintuncken beygen. *Cum semel imbuerit speramus carmine fingi.* H: *syn.* Rigo, tingo, perfundo, lino, vel instruo.

imbuo vitiis aliquem, *Psuię kogo.* verführen.

imbuor, *Nábieram w się. Nápiiam się, tr. Imburum. Varr. corr. In urbum, vel In urvum.*

imitābilis, *Wyráźiwszy.* gut nach zufolgen. *Demens qui nimbos & non imitabile fulmen.* Virg.

imitāmen imitamentum, Náśládowánie. Zmyślánie Nachfolgung. *Priscique imitamine facto.* Ovid.

imitātio, *Náśládowánie 1. 2. Zmyślánie 2. Wyráżenie, Zgorszenie 2.* Nachfolge. *Sedula promisit summos imitatio fasces.* Rutil.

Imitativa Verba apud Grammaticos, sunt, quæ thematis sui Græci significationem imitantur, ut Patrisso, Cretizo, Græcisso. *Latini dicunt Græcor, Baccor, Philosophor Poëtor. Verrepæ. Sunt & Nomina Imitativa, ut Parasitaster Pilosophaster. Donatista, Platonicus. Christianus. Nicolaita. Simoniacus &c.*

imitātor, *Náśládowcá,* Nachfolger. *Interpres, nil desilies imitator in arctum.* Hor.

imitor, *Náśláduię. Konterfektuię, Wyrażam 1. Podrzeźniam, Formuię. Zmyślam* Nachfolgen/ nachthun. *Exprimit & molles imitabitur ære capillos.* Hor: *syn.* Æmulor, simulo assimulo. *phr.* imitando sequor, assequor, sector, æquo, exequor, exprimo, affingo. Vestigia sequor, lego.

imitus. *Z dołu, Zgruntu,* von unten.

Immāculātus, ex in negante. Niepokalány. unbefleckt. *Quamquam immaculata parentis.* Paul.

immāculo ex in affirmante. Szpecę. beflecken.

immādeo, immādesco, *Námakam. Moknę w wodzie.*

immāne, *Sroga rzecz, strách 2. Dźiw 3.* (dzie.

immānis, *Wielki 1. Okrutny, Strászliwy, Niezmierny, Sprośny.* Grausam, Tyrannisch. *At trepida & cæptis immanibus effera Dido.* Virg. *syn.* immītis, crūdēlis, fĕrus, bārbărus, fĕrox, vel ingens.
immānitas, *Okrućieństwo, Srogość, Wielkość 2.* Grausamkeit. *Nam si ferina immanitas* (Jamb.
immaniter, *Okrutnie,* (Dim.)Pr.
immaniter, *Okrutnie.* grausam.
immansuetus, *Nieogłaskány.* Wild.
immarcescĭblis Niewiędnący. unverwelcket.
Immarcesco, Horat. corr. Inamaresco.
immature, *Ráno 2. Przed czásem.* Unzeitig, früh
immātūrĭtas, *Niedoyrzáłość, Skwapiánie się.*
immaturus, *Niedoyrzáły 1. 2. Niedorosły Przedczásem.* unzeitig. *Filius immaturus obiisset, flere quis esset* Hor:

I M M E

Ime diatè. Gelli. corr. Immediatè. Recentiores tamen in scholis præsertim usurpant Immediatiùs & Immediatè.
immĕdĭtāte, *Nierozmyślnie,* unbedacht.
immĕio, sub puszczam wodę.
immĕmor. immemoris. is. Niepámiętny, vergessend. *Immemor herbarum quas est mirata juvenca.* Vir.
immĕmŏrābĭlis Niepámiętny 2. Niewysławiony, Pámięći niegodny, W spominánia niegodny.
immemoratio, immemoria. Zápámiętánie,
immemoratus, Niesłychány. Unerhöret.
immensĭtas, *Niezmierność.* Unermeßlichkeit.
immenso, *drogo.*
immenso plus. *Zbytnie, Názbyt* zu viel.
immensum, *Dźiw 3. Wiecznie.*
immensum quantum *Zbytnie.* sehr viel.
immensus, *Niezmierny. Nieskończony* unermeßlich. *Horresco referens immensis orbibus angues.* V.
immeo, *as. Wpada rzeká.* Einfliessen.
immerens, *Niewinny.* unverdient. *Quid immerentes hospites vexas canis?* Iamb.
immerenter, *Niewinnie* Unschuldig.
immergo me aliquid. *Ponurzam, Topię. Wkradam się 1. Utapiam mysl, Wmięszáć się. Włáżę, Przypochlebiam się.* eintuncken. *Sparserit. aut præceps Neptuno immerserit Eurus.* Virg. *syn.* Mĕrgo, dēmĕrgo, submĕrgo. *v. mergo.*

immergor, *Wpada rzeká, Rospasac się.*
immĕrĭto, immeritissimo, *Niewinnie, Niesłusznie,* immeritum, *Niewinność.* Unschuldig.
immĕrĭtus, *Niezásłużony.* unverdient. *Et rapit immeritas sordidus unctor opes.* Mart.
immersābĭlis, Niepogrążny. Nietonący.
immētātus, *Nierozmierzony.* ungemeßt.
immĭgro, *Wprowadzam się.* einziehen zu wohnen *Postea quam immigravi in ingenium meum,* (Iamb.) *syn.* Migro, cōmmigro, ăbĕo.
immĭnentia, *Przybliżánie.*
immĭneo, *Nálegam, Nástępuię, Nád szyią stoię, Godzę, Czuwam, Wiszę 2. Filnuię, Wywieszam się, Przybliża się co, & sub Blisko,* vorhanden seyn, einem nachstellen. *Imminet & lentæ texunt umbracula vites* V. *syn.* Insto, impendeo In-
imminuitur, *Ubywa.* Vermindert. (gruo.
immĭnuo *Umnieyszam, Uymuię 5. Uwłaczam 2. Podskubuię 3. Zgwałćić 4. Ponieważam 2.* mindern. *Postquam se dolor imminuit, mea pectora planxi.* Ovid: *syn.* Minŭo, dīmĭnuo, ēxtĕnuo.
imminuta virgo. *Dźiewicá 2.*
immĭnūtio, *Uymá. Umnieyszánie, Poniewazenie.* Vergeringerung, Verkleinerung.
immĭnūtus, *ex in Affirmante. Niecáły* gemindert. *A se imminuti corporis damni novum.* (Iamb.)
immĭnūtus, *ex In negante, Cáły 4.* Gantz.
immĭscĕo, *Wmięszáć się, Wdáię się 2. Wtrącam się, Wiążę się 2.* vermischen. *Si maculæ incipient rutilo immiscerier igni.* Virg. *syn.* Mĭscĕo. cōmmĭscĕo, pērmĭscĕo, ādmĭscĕo, cōnfūndo.
immĭsĕrābĭlis. Użalenia niegodny.
immisericordia, Nielitość. unbarmhertzigkeit.
immisericordia, Nielutośćie.
immĭsĕrĭcors, *Nielutośćiwy.*
immissārium, *Skrzyniá 4.* einSchaff.
immissio, *Wpuszczánie, Wtykánie, Sádzenie, Szczepienie.* Einleitung.
immissis habenis, *Prędko.* geschwind.
immissŭlus, *Orzeł łomignat.*
immītis, *Niedozrzáły 1. Surowy, Okrutny,* Unmild, unbarmhertzig. *Ore ferunt dulcem ni-*

 dis im-

dis immitibus escam. Virg. *ſyn.* Bārbărus, fĕrus, dīrus crūdēlis, ĭnhūmānus. *v. Crudelis.*

īmmītto, *Wpuſzczam, Wtykam. Náſyłam 1. Náprawiam kogo, Szczepię, Roſpuſzczam żagle, Rozwieram koniá, Szczuię, Háftuię,* Hinein ſchicken. *Tantum effata furens antro ſe immiſit aperto.* Virg. *ſyn.* Mītto, īmpēllo, īnjĭcio, infĕro.

immixtim, *Bez przymięſzánia, & ſub Nieroztworzony.* unvermiſcht.

īmmŏ, & imŏ. *Owſzem, Jowſzem.* Viel mehr. *Vendere nil debet, fœnerat imo magis.* Mart. *Quinimo nil non cauſa, Deus alme. tuorum.* Marius.

immōbilis, *Nieruchomy,* Krzepki, *Mocny.* unbeweglich. *Capitoli immobile ſaxum.* Virg. *ſyn.* Īmmōtus, fīxus, hærēns, fīrmus, cōnſtans, ſtăbīlis, īncōncūſſus. *phr:* Velut pĕlagi rūpes īmmota rĕsīſtit; Mánet īlla, sŭōque eſt pōndére tūta, ŏbvĭa vēntōrum fŭriis, ēxpōſtăque pōnto. Vim cūnctam, ātque mĭnas perfert cœliq; mărisque Scŏpulus hærens īmmōta. Haud sécus ac mōles quam māgno mūrmure flūctus ōppūgnat mănet īmmōtus. *v. Conſtans.*

immobilitas, Nieodmienność, propriè. Nieruchomość.

immobiliter, *Krzepko* unbeweglich.

immòderate immodeſte, *Bez miáry, Zbytnie, Nieſkromnie, Niećierpliwie.* zu viel, ohne Maß.

immŏdĕrātio, *Bezmierność, Zbytek.*

īmmŏdĕrātus, *Niezmierny, Zbyteczny,* Unmäſſig, unbeſcheiden. *Et pateat tantum immoderatum.* Luc. *ſyn* īmmŏdĭcus, īmmŏdēſtus, īntēmpĕrans nĭmĭus.

immodeſtia, *Nieludzkość Surowość. Roſpuſta Nieſkromność.* Außgelaſſenheit.

īmmŏdeſtus, *Nieſkromny, Roſpuſtny.*

īmmŏdĭcè, *Zbytnie.* zu viel

īmmŏdĭcus, *Zbyteczny.* Unmäſſig. *Cuncta ſed immodicum tempora frigus habent.* Ovid.

īmmŏdŭlātus, *Nierymowny.* Ungereimt.

Immœnis, Nieprzyiemny. Unlieblich.

īmmŏlātio, *Ofiárowánie.* Auffopfferung.

immŏlātor, *Ofiárnik.* Ein Opfferer. *Nati immolator unici.* (Jam: Dim:) Prud:

īmmolior, *ſub Zábudowáć.*

īmmŏlo, *Ofiáruię.* Opfferen. *Et immolamus hoſtiam laudis Deo.* (Jamb.) Paul: *ſyn.* Māċto, lĭto, ſacrĭfico. *v. Sacrifico.*

īmmŏrior, *Umieram 1.4.* ſterben über einer (ſach.

īmmŏror, *Báwię ſię 1.2.* ſich verweilen.

īmmōrtālis, *Nieſmiertelny.* Unſterblich. *Dum noſtra tentat. ceſſit immortalibus.* (Jamb.) *ſyn.* Pērpĕtŭus, pĕrēnnis, ætērnus. *phr.* Mōrtis ēxpērs, nēſcĭus īmmūnis fāti. Mŏri nēſcĭus. Nūllo pĕrĭtūrus ævō. Cui mōrtis ădēmpta eſt cōndĭtio. Vīvax, expēſque sĕpūlhcri. Fato mājor. Stat ſine mōrte dĕcus. Nōmenque ĕrit indēlēbĭle nōſtrum. Sēmper hŏnos, nōmēnque tŭum laudēſque mănēbunt. Nūlla dĭes ūnquam mĕmŏri vōs ēxĭmet ævo. Nec ignis nec potĕrit fērrum nĕc edax ăbolere vĕtūſtas. Nūllo īntĕritūra dĭe. Solăque non nōrunt hæc mŏnŭmēnta mŏri. Nōn ſtāmĭna pārcæ in te dura legūnt, nec jus hăbŭēre nŏcēndi. at gĕnus īmmōrtāle mănet, multōſque per annos Stat fōrtūna dŏmus.

īmmortālitas. *Nieśmiertelność.* Unſterbligkeit. *Mortale corpus ſumit immortalitas* (Jamb.) *ſyn.* Pērpĕtŭum. æcērnum īmmōrtale, mansūrum. ævum tempus. Vīta īmmōrtālis, īmmūnis lēthi, immōrtale ius, fas, lëx.

immortāliter, *immortalitùs, Nieśmiertelnie bárzo* (Unſterblich.

Immōrtuus, *Obumárły 2.*

Immōtus, *Nienáruſzony, Niepopruſzony.* unbewegt. *Mens immota manet, &c.* Virg,

IMMU

īmmūgio, *Záryczeć Rozlega ſię.* Brüllen wie ein Ochs. *Curviſq; immugit Ætna cavernis.* Virg.

īmmūlgeo, *Wkrapiam. Karmię 2. Do ę.* hinein (melcken.

īmmūndĭtia, *Plugáſtwo.* Unflat.

īmmūndus, *Plugáwy, Nieczyſty, Sproſny.* unrein.

īmmūnes agri, *Wolne dobrá.* Freye Güter.

īmmūnĭficus, Skąpy, Ein unfreygebiger.

īmmūnis, *Uprzywileiowány, Wolny 3. Prożeń, Skąpy Prożnuiący, Nieprzyiemny, Wielki 1 Nieucześnik, żołnierz wyzwolony, Dármoiad.* Ledig frey. *Pars nulla regni immunis exitio vacat.* (Jam.) *ſyn.* Līber, văcāns, vacuus sŏlūtus, ēxpērs.

īmmūnĭtas, *Wolność, Przywiley.* Freyheit.

īmmūnĭtātem dare, *Uprzywileiowáć.*

īmmūnītus, *Nieobwárowány.* Unbewahrt. *Ebrotan, immunitamq; frequentat.* Ovid.

immūrmūro, *Szepcę, Szemrzę, Szumię, Mámrzę.* drein brummen. *Ut quondam sylvis immurmurat Auster.* Virg.
īmmuſculus, *immuſſulus, corr: immiſſulus.*
īmmūtābilis, *Nieodmienny.* unveränderlich. *immutabile materiæ quoq; corpus habere.* Lucr.
īmmūtābĭlĭtas, *Nieodmienność.* beständigkeit.
immūtābĭlĭter, *Nieodmiennie,* unveränderlich.
immūtātio, *Odmiáná* Veränderung.
īmmūteſco, *Oniemieć. Umilknąć.* erstummen.
īmmūto, *Odmieniam 1. Mięnie farbę, Przewłoczę száte* Veränderen. *Immutatą; meam videor ſenſiſſe figurā.* Ov. *ſyn.* Mūto, përmuto. vārio.
īmpācātus, *Nieſpokoiny.* Unversöhnt. *Aut impacatos à tergo horrebis iberos* Virg.
impāctio, *Uderzenie 1. 3.* Ein schlag.
impāges, *is. m. f. Szpągá Kwáterá* ein einge schlagener Nagel. (erbleichen.
impālleo, impalleſco, *Nábladł, Blednieię,* gantz
īmpancro, *impancror, Wpadam 1.*
īmpar. *adject: omne, āris Zbytni Nierowny.* Ungerad, ungleich. *Crebro imparibus ſe immiſcuit* (armis. V.
īmpar, *ſubſt: n. Licho.*
īmpar es, *Niezrownaſz.* Ungleich seyn.
īmpărātus, *Niegotowy.* ungerüst. *Ego imparatus, quæ loquantur, ſuggeram.* (Iam.)
īmpārens, *Niepoſłuſzny* Ungehorsam
īmpārientia, *Niepoſłuſzeńſtwo.* Ungehorsamkeit
īmparĭlĭtas, *Nierowność, Mowá łáćinſka zła.* Ungleichheit.
īmpărĭter, *Nierowno,* ungerad. *Verſibus impariter junctis querimonia primum.* Hor:
impartio, *lege* impertio,
impāſco, *Paſę,* einwäiden. impaſcor, *Páſę ſię.*
Impaſſĭbilis, Niećierpiętliwy. der nichts leyden
Impaſſĭbĭlitas. Niećierpiętliwość. (kan.
impaſtus, *Głodny.* ungeſpeiſet. (lich.
impătĭbĭlis, *Nieznośny, Niećierpiętliwy.* unleyd-
īmpătĭens, *Niećierpliwy, Niećierpiętliwy, Nietrwáły* ungedultig. *Mollis & impatiens ante laboris eram.* Ovid. *ſyn.* Pāti neſcĭus, īndŏcilis Dŏlori, fŏrtunæ, īmpar vel fŭriōſus, præceps. *phr:* ādvērſos cāſus qui fērre rĕcuſat, nĕquit.

impatiens laboris, *Nierobotny.*
īmpatienter, *Niećierpliwie.* ungedultig.
īmpătientia, *Nieznoſzenie, Niecierpiętliwość, Niećierpliwość.* Verdruß, ungedult.
īmpăvĭde, *Nielękliwie.*
īmpăvĭdus, *Nielękliwy.* unforchtſam, unerſchrocken. *Impavidus frangit telum &c.* Virg: *ſyn.* īntrĕpĭdus, īntērrĭtus, aūdax. *v. audax.*
īmpēccābĭlis, *Bezgrzeſzny.* der nicht kan ſün-
Impeccabilitas, impeccantia. Bezgrzeſzność. (digen.
īmpecto, *an recte ſub Uderzam.*
Impĕdĭco. as. Wiklę.
īmpĕdīmēnta, *orum. Obłogi, Ciężary, Sprzęt.*
īmpĕdĭmēntum, *Przeſzkodá, Zawáda.* Verhindernuß. *Illos dicebat impedimentū coma.* (Iamb)
īmpĕdio, *Przeſzkadzam. Záwadzam, Niedopuſzczam, Podwięzuię 2. Wiklę. Záwodzę.* Verhindern, verwirren. *Impediuntą; loqui lacrymæ & dolor. &c.* Ovid. *ſyn.* prohĭbeo, vĕto. ōbſto. ōbſum, ōbſiſto. *phr.* Vōtis ōbſtat, ōbſtĕtque meis. Quippe vĕtor fatis ārcēre ădĭtu. Hŏſpĭtio prohĭbemur ărenæ. Prŏhĭbēte ā nāvĭbus īgnes. Prīmaq; vĕtant cōnſiſtere tērra. Fata ōbſtānt. Pabŭla vēnti fērre dŏmum prŏhĭbent. Dii prŏhĭbete mĭnas. Dii talem āvērtĭte cāſum.
īmpedior, *Więznę,* impeditio, *Przeſzkadzánie.*
īmpedītus, *Uwikłány, Nieprzebyty, Przeſzkodzony, Ni go tám ni go ſám* Verhindert. *Aut impeditam caſibus refert damam* Scaz.
īmpēdo, *Podwięzuię 2.*
īmpēllo, *Wganiam, Nápędzam, Nápycham, Pobudzam Przywodzę, Námawiam, Potrącam.* Antreiben. *Hoc geritur Zephyris primum impellentibus undas.* Virg. *ſyn.* Pēllo, īnjĭcio īnfĕro, īndūco, īncĭto, ŭrgeo, prĕmo, cōgo.
īmpēndĕo, *Wiſzę.* einhangen.
īmpendioſus, *Rozrzutny.* Verbringeriſch.
īmpēndiò, *Barzo, Bárźiey, Dáleko więcey.*
īmpēndium, *Nakład Koſzt, Lichwá* die Unkoſten
īmpēndo, *is. Nakładam 2. Wydáie źiemiá.*
īmpēndo laborem, *Prácuię 1. Podeymuię prac.*
īmpĕnĕtrābĭlis, *Nieprzebity, Nieprzebyty. Niezgwał-*

zgwáłćisty, Twárdy, undurchtringlich. *Mens impenetrabilis ira.* Sil:

Impennata, *Kłos nieośćisty.*

Impenetrale, Pokoy 4. Ein geheimes Zimmer.

Impensa, *Nakład, Tło, nábiiáne,* Polepá *Tynk Nadźienie.* Unkosten. Cæmenta sine impensa, *Ecclesiastici 22. explicat Em. Sa. sine arte, cura neglectim; alij sic, Wapno bez nakładu. aliqui: Wapno nie zálane. Rectius interpretaberis. Kámienie w murze bez tynku, ábo wapná, ktore międzу kámieńie ábo cegłę kładą. vide Cæmentum. Apud LXX. habetur, i. ornátus arenosus muri elegantis. politi.*

Impensè, *Usilnie. Bárzo,* sehr, hefftiglich.

Impensius, *Bárźiey.*

Impenso pretio, & impenso absolutè. *Drogo.*

Impensibilis, Gell. corr. Incomprehensibilis.

Impensus, *Niewydány, Usilny, Drogi. sub Drogo, Wielki Niezápłátny, Nikczemnik.*

Imperatoriæ feriæ, *Swięto nákazáne.* ein gebottenes Fest.

Imperativè, *Rozkázuiąc,* (botteneз Fest.

Imperativus modus apud Grammaticos quo aliis imperamus, ut aliquid agant. vel patiantur. Priscian. Diomed. Roskázuiący.

Imperator, *Cesarz, Hetman, Rządca, Mistrz an Kuglarski mistrz.* Ein Keyser, ein Gebieter. *Eone nomine, imperator amet.* (Iamb.) *syn.* Rex. *vel* Dux.

Imperatoria *f. herba Mistrzownik źiele.*

Imperatoria ars, *Hetmáństwo.*

Imperatoriè, *Cesárśko.*

Imperatorius, Imperialis, *Cesárski, Hetmáński.*

Imperatrix, *Cesárzowa* Keyserin.

Imperatum, imperatus, *Roskázánie.* Ein Befehl.

Imperce, ab Imperco, is. Folguię.

Imperceptus, *Niepoięty. 2.* Unbegreifflich.

Imperculsus, *Nieobráżony.* Unverletzt.

Imperditus, Pozostáły. Unverlohren.

Imperfectè, *Niedoskonále.*

Imperfectio, *Niedostátek 3.* Unvollkommenheit.

Imperfectus, *Niedokonczony.* (heit.

Imperfossus, *Nieprzebity.*

Imperfundies. ei. Flugástwo.

Imperiabiliter, Roskázuiąc. befehlend.

Imperialiter, imperiosè. *Roskázuiąc, & Hardźie.* Befehlend.

Imperiosus, *Pánuiąсу, Obćiążliwy, Ciężki Gwałtowny. Hárdy.* Gewaltig. *Imperiosa trahit proserpina, vive valeque.* Hor:

Imperitè, *Nieumieiętnie.* Unverständig.

Imperitia, *Nieumieiętność.* Unwissenheit.

Imperito, *as Roskázuię 1. Pánuię* Herrschen. *Qui pecori imperitet, quem tota armenta sequantur.* V.

Imperitus, *Nieumieiętny. Nieświádom, Nieuczony, Niebiegły.* Unerfahren. *Homine imperito nunquam quidquam injustius* (Iamb.) *syn.* Indoctus, ignarus, rudis, illiteratus.

Imperium, *Pánowánie, Roskazowánie Hetmánienie, Spráwowánie, Urząd 1. Hetmáństwo, Roskazánie, Zwierzchność, Páństwo 2.* Gebott Item ein Herrschafft, Reich. *Imperium Oceano, famam qui terminet astris.* Virg. *syn.* Jussum, præceptum, mandatum, vel regnum, potestas, ditio dominatus, dominatio, moderamen sceptrum. *epith.* violentum, solemne, audax, iniquum, molestum immite, intolerabile, suave, blandum, felix, potens. *phr:* imperii jus, jura, potestas, fræna, moderamen, honor, majestas, imperii moles, pondus, onus Regium. Imperium terris æquare, oceano terminare. omnisq; potestas impatiens consortis erit. Moderamina rerum. Pater omnipotens rerum cui summa potestas. Regis imperium, iussa, leges pari, vereri, imperium proferre. Imperii fines extendere protendere. Imperio, vel sceptro novos populos adiungere, adiicere. Nova subdere regna. illi inclyta Roma imperium terris, animos æquabit olympo. Sed rogat, ac vultu tacito mihi multa minatur. Sed rogat ac durum precibus latitare sub istis imperium agnoscere parebimus. Super Garamantas & Indos proferet imperium.

Imperium teneo, *Pánuię.* (ret imperium.

Imperiuratus, sub Niezgwałcony.

Impermissus, *Niedozwolony* das nicht erlaubt ist.

Impero, *Roskázuię 1. Pánuię 1. Nákázuię, Przykázuię.* Gebieten, regieren, herrschen *Res imperavit instirit virtus mihi.* (Iamb.) *syn.* Percipio, præscribo, jubeo, mando, edico, vel dominor, re

nor, rēgno præſum. *phr.* Trācto; Iūra do pŏpŭlis, Lēges impōno. Dĭtiōne tĕnēre. Pŏpŭlis lēges indīcĕre, ſtătŭere. Scēptra tĕnēre, gĕrĕre. Pŏpŭlos ſub lēges trăhĕre. Rēgno ſcēptroq; pŏtīri. Māgnas rēgnāre per ūrbes, per pŏpŭlos, dăre jūra. Iura dabat lēgēſque vĭris. Tōtaque ſub rēgno tērra fŭtūra tŭo eſt. Măre & tērras ōmni dĭtiōne tĕnēbat. Quīcquid ŭbīque vĭdes cœlum, măre, nūbĭla tērras, omnia ſunt nōſtra claūſa, pătēntque mănu. qui măre, qui tērras ōmni dĭtiōne tĕnērent. Placida pŏpŭlos in pāce rĕgēbat. Pācatumque rĕget pătrĭis vīrtūtĭbus ōrbem. Tōtum ſub lēges mīttĕret ōrbem. Vīctis dŏmĭnābitur ārgis. Sed fōre qui grăvĭdam īmpĕriis, bēllōque frĕmēntem Ităliam rĕgĕret. O qui res hŏmĭnŭmque Dĕūmque æternis regis impĕrĭis, & fūlmĭne tērres. Rēgēmque dĕdit, qui fœdere certo & prĕmĕre, et lăxas ſcīret dare iūſſus hăbēnas. Lūctāntes vēntos tēmpēſtāteſq́, sŏnōras impĕrio prĕmit, āc vīnclis & cārcĕre frænat. Impĕrat, āc dĭgĭti păriter cum vōce lŏcūti. *vide Regno.*

Impĕror, *Poſłuſzny ieſtem.* gebotten werden.

Impersonale verbum eſt, quod carens ſubpposito recto ſeu Nominativo, caret & Numeris ac perſonis excepta tertiæ perſonæ ſingularis quadam imagine & ſpecie. Saturnius.

Impērſpectus, impērſpicuus, *Nieprzeyrzyſty.*

Impērtērrĭtus, *Nielękliwy.* Vnerſchrocken.

Impērtio, impērtior, *Udźielam, Uczeſtnikiem czynię, Dáię.* mittheilen. *Atq; eadem membris impertitura medelas.* Drac. *ſyn.* Dŏ, trĭbŭo, præbĕo, lārgĭor, ēlārgĭor. *v. Do.*

Impērturbātus. *Nieobruſzony, Nieźátrwożony.*

Impērvius, *Nieprzebyty.* Vnverhindert, nicht durchgengig.

Impeſco, is. ſub Wpuſzczam

Impĕre, *i. impetu ab impĕs ĕtis. Priſcian ſub Pąd,*

Impetibilis Niekuſzony Nieuproſzony. (*Pędem.*

Impĕtīgĭnōſus, *Liſzáiowáty.*

Impĕtīgo *Liſzay, Trąd, Kántarydá.* geflecktgte Malazy am Antlitz.

Impĕtix, *igis. Liſzay.* Flecken am Antlitz

Impĕto, *Uderzam ná kogo. Targam ſię.* Anfallen. *Impetito felix quod in hæc tibi ſecula primos.* C. *ſyn.* Invādo, irrŭo, impŭgno, āggrĕdĭor, ădōrĭor.

Impĕtrābĭlis, *Uproſzony 2. Upraſzáiący, Łácny do uproſzenia* leicht zu erbitten. *& ſub Dokonywam Impetraſcere. Impetraſſere ſub Upraſzam.* Bitten.

Impĕtrātio Impĕtratus, *us. Uproſzenie.*

Impĕtro, *Upraſzam, Dokonywam 2.* Erbitten, erlangen. *Impetrat & pacem locupletem frugibus annum.* H.

Impĕtu, *Pędem.* ungeſtümm.

Impetum do, facio. *Uderzam ná kogo.* mit Vngeſtümm anfallen.

Impetum mōllio, *Pſuię 1.* (*ſię.*

Impetum ſumo, capio, *Záwodzę ſię, Zápuſzczam*

Impĕtus, *us, Zapuſzczenie ſię. Pąd, Pochop. Naiazd, Porywczość, Poruſzánie 2. Popędliwość, żądza, Chćiwość Namiętność Nádchnienie, Raz, nomen.* Vngeſtümmigkeit Sturm *Æquora, ſic illam fert impetus ipſe volantem.* Virg. *ſyn.* Vis, vĭŏlēntia īncūrſio, īncūrſus, *epith:* vīvĭdus, cĕlĕr, cĭtātus, acĕr, vălĭdus, fŭrĭbūndus, ingēns, dēmēns ēffrænis, vĭŏlēntus, īrātus, fŭrĭālis, fērvēns, pŏtēns, ārdēns, văgus. *phr:* Præcēps tōtam impĕtus ōbrŭit ārcem. Impĕtus, aūdītur ſtrīdēns. Sŭbĭto rŭit impĕte præcēps.

Impexus, *Nieczoſány, Kudłaty, Gruby.* ungekämmt.

IMPI

Impia herba, *Ukwáp.* (hafftig.

Impiatus Niecnotliwy Bezecny, Splugáwiony, laſter-

Impĭco, *Náſmalam, Polewám.* Begieſſen.

Impĭe, *Niepobożnie.* Gottloß.

Impĭetas, *Niepobożność, Niezbożność.* Gottloſigkeit. *Impietatis habet feſtum celebrare ſacerdos.* O. *ſyn.* Nĕfas crīmen ſcĕlus, vel crūdēlĭtas. *epith.* Aūdax ſacrĭlĕga, fĕra ēffrēnis, pĕtŭlāns.

Impĭger, *Nie leniwy. Rześki.* unverdroſſen, luſtig, hurtig *Impiger extremos currit mercator ad indos.* H *ſyn.* Dīlĭgēns, āſsĭdŭus, sēdŭlus, ſtrenŭus, acĕr.

Impĭgre, *Nieleniwo, Rześko.* hurtig. (acĕr.

Impĭgritas. Rześkość, Hurtigkeit. *& ſub Prędkość.*

Impīlia, *ium. vel orum ab imple vel Implum; ut Torale, & Toralium, Pilśń.*

Impīngo, *Wrzucam, Rzucam w oczy, Nátrącá ſię, Zárzucam kogo, Nábawiám kogo, Nápadam 1. Wtykam. Záwadzam 1. 2. Uderzam 1. 3. 4. Biię. kiiem.*

Impīngo compedes alicui *ſub Okowáć.*

Impīngo dicam, *ſub Pozywam kogo.*

Impinguo, *Tuczę* Feist machen, mästen.
Impinguor, *sub Rostył się.*
Impio, *as. Zmázáć.* beflecken.
Impius, *Niepobożny.* Gotloß. Quam pūnit pœnis vīndēx Dēus, īmpĭa sævis! *syn.* Scĕlēstus, scĕlĕrātus, nĕfārius, nĕfāndus, vel crūdelis. *phr.* Dĕi cōntemptor. Quem nūlla mŏvet rēllĭgio. Quem cæca rāpit īmpĭetas. Quem impĭus, ăbstŭlit ĕrror. Spĕrnēns iūssa vĕrēnda Dĕi. Per ōmne fāsnĕfasque rŭit.
Implācābĭlis, implacatus, *Nieubłagány.* unversöhnlich. *Effice sit nobis non implacabilis ira.* O. *syn.* ĭnēxōrābĭlis, īmmĭtis. *phr.* īndŏcilis flĕcti. Prĕcĭbꝰ mānsvĕscĕre nĕscĭo, *v. Crudelis.*
Implācābĭlĭtas, *Nieużytość.* Unversöhnlichkeit.
Implacĭdus, *Nieubłagány, nieludzki.* unfriedsam. *Drusus Genæunos implacidum genus.* (Alc.)
Implāno, *Oszukiwam.*
Implĕcto, *Wplatam.* einwicklen. *Złączam.*
Impleo, *Nápełniam, Násypuię 2. Wypełniam, Spełniam, Obiadam się, Brzęmienia nábáwić, Nábiiam uszy, Doważa, Wyćiągam 4.* Erfüllen. *Implevit magni Ciceronis opus* Mart. *syn* Cōmplĕo, ădīmpleo, replĕo, cŭmulo. (eingeflochten.
Implexus, *xi. Spleciony Powikłáło się* eingewickelt
Implexus, *us. Spoienie, Złączenie, Wplećienie.* Zusammenfügung, Umbfahung.
Implicatè, implicite, *Powikłánie, Záwikłánie.*
Implicātio, *Powikłánie, Záwikłánie, Mátániná.*
Implicātus, implicatissimus, implicĭtus issimꝰ. *Záwikłány, Uwikłány, Spleciony.* Verwicklet. *Candida brevibus implicata viperis* (Iam.) *Implicitaque errore via. &c.* Lucr.
Implĭco, *Wiklę co, Záwiiam. Mieszam się.* Ein wicklen. *Implicuit bello, qui nos fugiatis amicos.* Vir. *syn.* īllăquĕo, īrrētio cīrcūmrētio, īnvŏlvo īmpĕdio.
Implĭcor, *Wiklę się, Więznę, Wiąsę się. Mieszam się, Powikłáło się.*
Implōrātio, *Modlitwá, Wezwánie 2.* Eine Bitt.
Implōro, *Modlę się 1. 2. Wzywam, Rátá wołáć.* Kläglich bitten. anruffen. *Cœlestes implorat aquas doctâ prece blandus.* Hor: *syn.* īnvŏco, ĕxpōsco, ŏbtĕstor, prĕcor ŏpem, tēstor, āppĕllo.
Implūmis, *Goły 1. Niezárosły.* ohn Federn. *Observans nido implumis detraxit, at illa.* V. īmpŏlitꝰ.
Implŭo, *Deszcz páda, Kápie* einregnen.
Implŭvia, *æ. Kapá kośćielna.*
Implŭviatus, *Czworográniasty, śniády, Okopćiáły, Rudáwy, & sub Máćicá.* (gnet.
Implŭvium, *Podworze.* ein Orth wo es einre-
Impœnitens, corr. Roman 2. Bez pokuty, Serce twarde, nie káiące się. Unbußfertig.
Impœnitendus, sub Nieżal. (Hinlässigkeit
Impŏlītè, *Grubo.* ungebutzt. Impŏlītia, *Grubość.*
Impŏlītus, *Niepolerowány, Gruby 2. 3.* Grob.
Impŏllūtus, *Niepokalány.* unverletzt, rein, Unbefleckt. *Impolluta fides, &c.* Sil:
Impōmenta, orum, Wet. 1.
Impōno, *Kłádę 2. 5. Nákładam, Wsadzam 2. Nákázuię, Oszukiwam.* aufflegen, auffsetzen. *Vidi, thuricremis cum dona imponeret aris.* Virg. *syn.* āddo sŭpērpōno, āggĕro, vel īnjūngo, māndo, īmpĕro, vel fāllo, dĕcĭpio, īllūdo.
Impōrcĭtor, *Oracz, & Brozdźićiel sub Brozdzę.*
Impōrço *as. Brozdzę.* ackern.
Impoṙtabilis, Niezdolny. Impōrtātus, *Przywożny.* anders woher gebracht. (tragen.
Impōrto, *Wnoszę 1. Przynoszę. Przywożę.* einImpōrtūnè, *Nálegáiąc, Nie ná czás* zu unzeiten.
Impōrtūnĭtas, *Nieskromność, Nálegánie, Zuchwálstwo, Nieodbytość.* Ungelegenheit Unbilligkeit. *sub Niezbyty.*
Impōrtūnus, *Nálegáiący, niezbyty, niewczesny, nieskromny, Okrutny, Przykry,* ungestümm/ unruhig. *Seras canit importuna per umbras: syn.* īncōmmŏdus nŏcēns. nŏcuus, nŏxĭus, īnfĕctus, (molēstus.
Impōrtuōsus, *Nieportowny.*
Impos, *absolutè adject. omne. Nie przy sobie.*
impos animi, *Nie przy sobie.*
Impŏsĭtio, *Wkładánie* Aufflegung.
Impŏsĭtĭtius, *Wkładány, Przydatny, Początkowy.*
Impŏsĭtĭtium nomen, *sub Názwisko.* ein zu-
Impŏsĭtīvus, *Przydatny.* (nahm.
Impŏsĭtor nominum, *Miánowniczy.* (lich
Impŏssĭbilis. *Niepodobny ku czynieniu.* Unmög-
imposi-

Impoſsibilitas, *Niepodobieńſtwo ku czynieniu.*
Impoſsibilè, *impoſsibiliter Niepodobnie.* unmöglich. *Eſt impoſsibile ſpectare profunda Sabaoth.* Pr. *ſyn.* Viribus, conatibus majus. Nunquam futurum. *phr:* ab ortu Sol ante cedet quam hoc contingere fas ſit. Prius ab occaſu naſcetur Titan. Cribro aquam haurire. Mare exhaurire licebit: Prius terra feret ſtellas, cœlum findetur aratro: unda dabit flammas, & dabit ignis aquas: Deſinet eſſe prius contrarius ignibus humor ante lupos capient hædi, vitulique leones. Fieri nulla quod ratione poteſt. Quod nulli contingere fas eſt;ante tigres jungentur equis, Cum canibus timidi venient ad pocula damæ. Nulla prius vaſto labentur flumina ponto. Prius eadem cœli Zephyros emittet & Euros & tepidus gelido flabit ab axe notus: & ver autumno, brumæ miſcebitur æſtas, atque eadem regio veſper & ortus erit. Dulcia amara prius fient & mollia dura. Prius fluctus poteris ſiccare marinos. Validum prius ægra leonem Spernet ovis; ante per ignotos errabunt ſydera fluctus. Prius tellus alimenta negaverit orbi. *vide Nunquam.*
Impoſtor, *Szálbierz.* ein Betriegér.
Impoſtura, Betrug.
Impotens, *Nieuchámowány 2. Niepowśćiągliwy, Okrutny,* *Słáby.* Ohnmächtig. Krafftloß. *Illam deperit impotente amore.* Phal. Gar. *ſyn.* Imbecillis, infirmus, debilis invalidus.
Impotens animus, *Zapálczywość.*
Impotens iræ, *Zapálczywy.* hitzig.
Impotenter, *Niepowśćiągliwie, Niepochámowánie. Popędliwie, Gniewliwie, Okrutnie.* krafftloß.
Impotentia, *Niepotęgá, Niepowśćiągliwość, Popędliwość Słábość.* Vnmöglig keit. *Gregem æſtuoſa terret impotentia* (Iamb.) Pur.
Impotentia mentis, *Szaleńſtwo 1.* Vnſinnigkeit

IMPR

Imprædedito *Bez záwády.*
Impræpeditus, *Bez záwády* Vnverhindert. *Nomen*
Impræſentiarum, *Teraz, Ná ten czas.* jetzo.
Imprānſus, *Ná czczo, Bez obiádu.* Nichtern.
Imprecatio. *Złorzeczenie.* Verfluchung.
Imprecor, *Przeklinam.* Verfluchen, Böſes wünſchen. *Imprecor arma armis, pugnent ipſique nepotes.* Virg. *phr.* Mala omnia poſco. Dira precor. Diris onero, inceſſo. Diris devoveo. Mala multa precor. Mala multa optare. Thyeſteas preces mittere. Capiti carmina dira canit. Sanguineas edat ille dapes, atque ore cruento triſtia cum muto pocula felle bibat. Terra tibi fruges, amnis tibi deneget undas. Dii tibi dent nullosque lares. inopemque ſenectam & longas hyemes, perpetuamque ſitim, eveniat noſtris, hoſtibus ille pudor. ipſa fame ſtimulante furens, herbaſque ſepulchris quærat, & à ſævis oſſa relicta lupis. Exul, inops erres alienaque petas ore tremente cibum. Siſque miſer ſemper, nec ſis miſerabilis ulli. Gaudeat adverſis fæmina virq; tuis. Devoret ante prius ſubito tellurìs hiatu, Aut rutilo miſſi fulminis igne cremet. Sed mihi vel tellus opem prius ima dehiſcat, Vel pater omnipotens, adigat me fulmine ad umbras, ante, pudor, quam te violem
Imprecor ſalutem, *Pozdrawiam 1.* begrüſſen.
Impreſſio, *Naiazd, Náćieránie 2. Nátęzánie 2. Wyrażánie, Drukowánie.* Eindruckung.
Impreſſionem do, facio, *Náćieram kogo.*
Impreſſor, *Drukarz.* impreſſus, *us. Naiazd.*
Impreſſus, *ſi. Wybiiány, Ryty.*
Imprimis, *Naprzod, Nabárźiey.* Vorab, vorauß *Imprimis una diſcat amare domo* Ped.
Imprimo, *Náćiſkam, Wyrażam 1. Wyćiſkam 1. W Prawiam 1. W biiam w Pámięć, Drukuię, Nápaiam. 2.* Eindrucken. *Felix, non levior cippus nunc imprimis oſſa* Perſ. *ſyn.* Signo, obſigno, inſcribo informo, figo, infigo.
Improbabilis, *niedowodny, Przygánny.* Scheltens werth, das nicht kan bewieſen werden.
Improbatio, *Gánienie, Odrzucánie, Przygáná.* Scheltung, Verwerffung.
Improbator, *Przygániácz.*
Improbatus, *Przygánny.*
Improbe, *Niecnotliwie. Nieſłuſznie.* Boßhafftig.
Improbitas, *Złość, 1. Dowćip.* Vnfrommkeit, Boßheit. *Improbitas ipſos audet tentare parentes.* Mert. *ſyn.* Scelus, crimen, impietas.
Improbo, *Gánię, Káſſuię, Odrzucam.* ſchelten/ verwerffen. *ſyn.* Rejicio, damno, criminor, (arguo.
Improbro, *Plaut. corr. Opprobro.*

improbo-

improbulus, *Złośnik.* Ein Schalck, Boßwicht.
improbus, *Niecnotliwy, Złośliwy, Zły 1. Szpetny, Niewstydliwy, Obżárty,* Vnfromm, boßhafftig. *syn.* Malus, malignus, scelĕrātus.
improbus ab ingenio, *Wierutny łotr.* sehr Böß-
improbus, impense *idem.* (wichtig.
improcerus, *Niewysoki.* nicht hoch.
Improcreabilis, *sub Niestworzony.*
Improfessus *Niepopisany, Przemyceny.*
improles, *improlis, improlus, Bez Potomká, Nieprzypuszczony do práwá & Mieszczánin niepráwy.* der Ohne Erben ist.
impromiscuus, *Niepomięszány.* Vnvermischt.
impromptus, *Nieochotny, Niechętny.* Vngern.
improperata vestigia, *sub Urągam się.*
Improperium, *in SS. libris frequens, Urągánie, Lżenie, Obmowisko, Zelżywość.* Spottung/Verlaumbdung.
Impropero, *Spieszno gdźie wchodzę Urągam się, Wyrzucam ná oczy* Gehen/ Verlachen, hinein eylen/ *Item* verweisen.
improprie, *Niewłaśnie.* improprius *Niewłasny.*
Improsper, *Nieszczęśliwy.* Vnglücklich.
improspere, *Nieszczęśliwie* Nicht nach Wunsch.
improtectus, *Nieobroniony.* Vnbeschützt
improvide, *Nieostrożnie, Niepostrzegle.* unversehnlich.
improvidus, *Nieostrozny, Niepostrzegły.* Vnfürsichtig. *Atq; improvida pectora turbat.* Virg.
improviso, *Niepostrzegle, Nieostrożnie, Z niebaczká.* Vnversehens.
improviso accedo, *Schodzę.* beschleichen.
improvisus, *Niepostrzegły, Niespodźiány.* unversehen. *Improvisus ait, coram, quem quæritis? adsum.* Virg. *syn.* inopīnus inŏpīnātus, rĕpentīnus, inexpectātus, insperātus, subitus.
imprudens, *Niewiádom, Niebiegły, Nieostrożny, Niechcąc, Niechcący, Niebáczny.* Vnverständig. *Nunquam imprudentibus imber* Virg: *syn.* imprōvidus, incautus, inscius, ignārus.
imprudens, *pro imprudenter. Niechcąc Niewiádomie, & sub Nieobaczyłem się.* (domie.
imprudenter, *Nieostrożnie, Niebácznie, Niewiá-*

imprudentia, *Nieostrożność, Niewiádomość.* Vnfürsichtigkeit. *Quid enim imprudentia prodest* Sen.
impuber, *ĕris, Omne. Niezárosły, Gołowąs.*
impubes, *bis idem & Niezárosły.* Jung. *Diripit, impubesq; immani vulnere malas.* Virg.
impubis *is. hic, hæc, com.* impubescens, *Niezárosły, Gołowąs.* Ohne Bart.
impudens, *Niewstydliwy.* Vnverschambt. *Impudens liqui patrios penates:* (Saph.) Hor: *syn.* eff. frons. invĕrecundus, procax, prŏtervus, audax, tĕmĕrārius. *phr:* pudore vel pudorem exutus. Homo durioris, perfrictæ frontis. Cui nullus in ore pudor. Cujus exulat ore pudor. Qui mente pudorem expulit. Perfricuit frontem, posuitq; pudorem. Fronte cărens. Pudoris expers. Cujus fugit ab ore pudor. Nil tua, Cydippe facta rubōris habent. Vos ubi contempti rupistis fræna pudoris.
impudenter, *Niewstydliwie.* Vnverschambtlich. *Non impudenter vita quod &c.* (Iamb.)
Impudentia, impudicitia, *Niewstyd.* Vnzucht.
Impudicatus, Zgwałcony, Sodomczyk.
impudicus, *Niewstydliwy.* unkeusch unzüchtig. *Nec impudica Colchis intulit pedem.* Iamb. Pur. *syn.* Turpis, impurus, infamis, lascivus, libidinosus.
impugnatio, *Náćieránie, Dobywánie.* Bestürmung.
impugnator, *Naiezdnik.*
impugnatus, *ex In negante, Bez potyczki.* Vnbefochten.
impugno, *ex in, affirmante, Náćieram ná kogo, Dobywam.* Stürmen, widerfechten.
impulsio, impulsus, *us. Pobudká 2. Popchnienie, Poruszenie 2. Chćiwość* Anstossung, Anreitzung.
impulsor, *Námawiácz, Pobudká.* Anreitzer.
Impulstrix, apud Nonium.
impulvis, *idem* impulvis.
impunctus, *sub Ryty.*
impune, inpunite, inpunitissime, *Bez karánia, Przepiekło się.* unsträfflicher weiß. *Et sæpe alterius ramos impune videmus.* Virg.
Impunitas, *Niekárność, Rospustá, Odpuszczenie & sub Przepiekło się.*
impunitus, impunis, *Niekarány.* ungestrafft.

Tergo plector enim, quid tu impunitior illa Hor.
Impūrātus, *Bezecny, Niecnotliwy.* Befleckt.
impūrē, *Sprośnie.* Vnkeusch.
Impurgābĭlis, Bez wymowki. Ohne Außred.
Impūritas, *impuritia, Sprosność. Plugástwo.* Vnreinigkeit.
Impūrus, *Sprosny, Psotliwy, Niecnotliwy.* unrein. *Sed quæ se impuro dedit adulterio.* Catull. *syn.* immūndꝰ, fœdꝰ, spūrcꝰ, ōbscœnꝰ, sōrdĭdꝰ tūrpis.
Imputātor, *Przyczyniácz.* (hauen.
Imputātus, *ex in negante, Nieokrzesány,* Vnbe-
Impŭto, *ex in affirmante, przyczytam, Wymawiam co komu, Przypisuię, Winuię, Nákázuię, Wytrącam sobie, Ráchuię 1. Przydáię.* Zurechnen/die Schuld geben. *Imputet ipse Deus nectar mihi fiet acetum.* Mrt: *syn.* Trĭbŭo, āttrĭbŭo ārrŏgo. ābsĕrĭbo, vel sūppŭto, nŭmĕro.
impūtrēsco, *Gniię.* Faul werden. *Imputrĭbĭlis. Niepruchnieiący.*
Imula auricula. *Uchá część dolna.*
Imŭlus, *Nádolny.* der unterste.
Imum arboris, imum virgultum, *Odźiemek.*
Imus, *Nayniższy, Nadobny, Niski 2. Odźiemny.* & *sub Ostátek czego.* Der Vnterste, *sed graviter gemitus imo de pectore ducens.* Vir. *syn.* īnfĭmus, ēxtrēmus, vel prŏfūndus intĭmus.
In, *Præpositio, Między, W. i. Ná* in, an, auff &c. *Si nullam nostris ultra spem ponis in armis.* Vir.
In, *pro A. vel Ab.* v. *Od.* Von.
In, *Præpositio redundat. sub W.*
In, *Præpos: cum sexto casu posita loco quarti,* & *cum quarto, loco sexti, multis exemplis ostenditur sub w wodę.*
In aciem, in æquum, in arenam descendo, *Potykam się* streitten.
In acutum produco, *Zákończam.* spitzen.
In æquo stare *Zrownáć.* gleich machen.
In ærarios refero. *Poniżam kogo.*
In ære meo est, *Przyiaćiel.*
In album refero *Policzam, et sub Przeyzrzány.*
In agendo positus *Uczynkowy.*
In alia abiērunt, *Rozrożnieli się.* uneynig seyn.
In aliquem dicere, *Przećiw.*
In Amore est *Kocham.* lieben.
In amore est mihi, *Kocham się.*
in anchoris *Stoię ná kotwicach.*
in angulo, *Potáiemnie, Pokątnie.* heimlich.
in angulos exit, *Węglasty.* winckelecht.
in angustum cogo, claudo, *Sciskam.* zusammentrucken.
In annos, in annis singulis, *Corok.* alle Jahr.
In ante, *v. inante potiùs Od kolnych, wprzod.*
In antecessum, inantecessum accipio, do, *Przed czásem Płácę.* vor der zeit.
In ante diem calendas. *Dniá trzećiego.*
In armis est, *Gotowy.* bereit seyn.
In articulum ire, *Wyrastam.*
In asse *Zupełnie.* gäntzlich.
In auctoritate alicujus sum. *Posłuszny iestem.*
In aurem, *Do uchá szepcę.*
In auro, *we Złoćie.*
In beneficiis ad ærarium delatus, *Zásłużony.*
In beneficio. in beneficii loco pono. *Mam to zá*
In bonum exibit, *Ná dobre. Polonismum olet.*
In brevi, *W krotce.* in kurtzem.
In Caieta *pro* Caiete, *w Rzymie.*
In caput tuum, *Ná twą duszę.* auff deine Seel.
In Cassum, *Dármo, wniwecz.* unnützlich.
In causa fuisti, *Dźieie się mną, tobą.*
In causa velle aliquid, apud Theologos, est velle causam, & nolle ejus effectum, semper ut plurimùm est ea consequentem, ut velle indulgere genio, versari cum lascivis personis, spectare facta impudica & nolle damnum pati honestatis, hoc est astute velle effectum, & ficte nolle. voluntatem hanc illi interpretativã apellant.
In causa item nolle aliquid, apud eosdem est velle effectum, & nolle causam ejus quod est ficte velle, & astute, sed verè nolle eundem, ut est, velle esse pudicum, et nolle carni quidquam jucundum negare nolle abstinere occasionibus impudicitiæ, nolle uti mediis ad illum finem, & effectum necessariis & utilibus.
In causis versatus, valet. *Práktyk.* erfahren.
In Christo. *W Pann Bogu.*
In cibo est. *Sniedny.* In cīnctu. *Zápásem.*
In commissum cecidit, *Konfizkowáno go.*
In commune, *Wobec,* inß gemein. *Powszechnie,*

 Ogołem

Ogołem, Owszytko, Społecznie. & sub Dźiel-
In commune vocare, Spospolitowć.á (my się.
In congressum, Do uyrzenia.
In conscientiam adscisco,assumo, Zwierzam się. einem etwas Vertrauen.
In continenti, Tudźież záraz.
In contraria, in diversa abierunt, Rozrozni-li się. Uneynig seyn.
In controversia res est. Spor iest o co.
In coram, lege incoram.
In crepidis, W trzewikách.
In crimen duco, verto, voco. Gánię.
In culpa est, Winien. er ist schuldig daran.
In eo culpa est, idem. (schuldigen.
In culpa pono, in culpam voco, Winnuię. be-
In custodia sum, Straz trzymam.
In cyman prosilit, Wyrastam.
In decusses, Ná krzyz.
In deditionem, inditionem accipio, redigo. Podbiiam pod moc. unterwerffen.
In delicias amo, Miłuię bardzo. sehr lieben.
In deliciis habeo. Kocham się.
In DEO w Pánu Bogu.
In desiderio sum, Ządąm. verlangen.
In deterius ago, Ważę co zle. (außlegen.
In deterius torqueo. Wykładam co zle. übel
In diebus pauculis, Zá kilká dni nach wenig
In dies, Codźień. alle Tag. (Tag.
In digitis, Ná pálcách. In directo, Prosto. richt.
In discrimen venio, vocor. Przychodzę.
In disquisitione est, Niepewny.
In diversum, Roźnie. In dotem w Wienie.
In dubio, Wątpię zweifflen. (czwornasob.
In duplum, Wedwoynasob. zweyfach. sub We-
In eam rem aliquid. sub Godny.
In eam sententiam itum. Nátym stánęło. bey dem ist es beschlossen.
In eo cardo res, Spes vertitur. O to grá idźie. es geht darumb.
In eum casum venire. Przyszedł na to.
In exemplum usque. Wytwornie.
In exitu est. Ustnie co, náschytku, ná koncu.
In expedito est. Gotowy, Łácny iest.
In extremo. Ná koncu zu End.
In extremis pono. Gárdzę. verachten.
In fabulas muto. Udaię kogo zle.
In fabulis est. Proverb. Mowią onim. es ist
In faciem. w Gębę, w Oczy. (die Red.
Infalsum, Ná niepewno Zbytnie.
In famam laboro, Robię.
In fermento esse. Proverb: Gniewam się, smęcę
In foveam Prov: Ná prásk. (się, smętny.
In fronte gerit amicitiam. Prov: Nieszczery.
In fronte gerit animum, Szczery. auffrichtig.
In funus prodeo, venio. Umárłego prowádzę. einen Todten begraben.
In furto deprehendo. Zlicem.
In gloria est. Sławny. rühmsam
In gratiam, Dla kogo, czynię dla kogo, Gwoli. wegen dessen.
In gratiam aliquem ponere. Łáskę ziednáć.
In giros. Kołem.
In hoc factum est. Náto to Uczyniono.
In hoc sum. Ná tym iestem.
Iu honorem, Dla tego Czynię. Gwoli.
In horas, Co godźiná. alle Stund.
In hunc diem, Podźiś dźień. biß heutiges Tages
In idipsum Pospołu.
In immensum, Bárzo, Bez miáry.
In incerto est, Niepewny. ungewiß.
In incertum, Ná niepewną. auff ungewisses.
In infimum ago, dejicio. Poniżam.
In infinitum, Bez miáry. ohne End.
In initio, Nápoczątku im Anfang.
In integro, Wcále. gantz.
In intimis ejus est. Wiernek, Kochán.
In ipso tempore, Wczás.
In iudicium voco, Pozywam. zu Gericht laden.
In jure prudens, instructus. Práktyk. erfahren.
In jus voco, duco, rapio. Pozywam. zu Gericht
In labore est, Ná robocie. Polonismum olet. (laden.
In latus, Ná bok obok, ná ukoś.
In loco, Miásto kogo. an statt.

In longum, *Wdługo.*
In longum ævum, *Wiecznie.*
In lucem, *Do dniá* In lucro deputo, *Mám to zacz.*
In majus, *Sowićie, Názbyt.*
In majus fero, proveho. *Rozszerzam* außbreiten.
In majus augeo, vulgo, fero. *Przydáię* zugeben.
In malam partem accipio. *Zá złe mam.* übel
In maledicta provehi. *Do złych słow.* (außlegen.
In manu eſt. *Wolno, Łácno ieſt, Przed ſobą.* es iſt frey. In medio, *Wſrzod.*
In medio eſt poſitum, *Wolno.*
In medio fit, in medio relinquo. *Zoſtawiam.*
In memoriam, *Ná pámiątkę* zur Gedächtnuß.
In memoriam excito, redigo, reduco. *Przypominam.* erinneren.
In mentem eſt mihi *Pámiętam.* gedencken.
In minimis pono. *Gardzę.* verachten.
In modum. *Ná kſztałt.*
In modum mirum, mirum in modum. *Bárdzo.*
In modum pecorum. *Jáko bydło.*
In modum peregrinum. *Po włoſku.*
In monte habitat vitioſe.
In morbo conſumere, *Przyboleć.* (werden.
In morbum incidere, delabi. *Záchorzeć.* kranck
In more eſt. *Zwyczáyny.* gebräuchlich.
In more poſitum. *Zwyczay ieſt.* es iſt der
In morem *Nákſztałt.* (Gebrauch.
In morem venit. in mores tranſit. inductum eſt. *Weſzło wobyczay.*
In mortem vulnus. *Smiertelny.* tödtlich.
In multis numerandus. *Podły* ſchlecht.
In mundo eſt. *Gotowy, Pewny, Spieſzno.*
In nervum ire *Prov: Dług więźieniem.*
In notitiam venit. *Poznawam.* erkennen.
In noxa ſum. *Przewiniam.* ſchuldig ſeyn.
In notitiam venio, *Poznawanie, Zábieram Znáiomość.* erkennen.
In numerato, *Gotowo, Pod liczbą*
In numero habet ingenium. *Prov: Dowćipny,*
In numero decem millium *W tyśiąc.* (*Gotowy.*
In numeros æternos relatus. *Przeyzrzany.*
In numero pono, repono. *Policzam.* rechnen.
In numerum. *Wtakt.*
In nummis ſum alicujus. *Dłużenem.* ſchuldig
In obliquum. *Poprzecz, ná ukoś.* (ſeyn.
In octavo liber vitioſe.
In oculis eſt. *Obecny, mam kogo ná oku, mam to nábaczeniu, bliſko.* gegenwärtig.
In oculis fero. *Prov: Kocham ſię.*
In omne tempus, *Ná wieki.* ewig.
In omni memoria. *Jáko żywo.*
In opere eſt. *Ná robocie.*
In opere faciendo. *Robiąc.*
In opinione eſt. *Niepewny.* nicht gewiß.
In optimam partem. *Zá dobre mieć.* Vor gut halten.
In orbem. *Kołem, Toczkiem, Koleią, Obchodzę ſię.*
In ordinem Cogo, *Poniżam.*
In ordinem redigo. *idem & Uymuię Wſtawiam.*
In ore eſt omnium. *Mowią onim, Tarkáią.* man redet davon.
In ore & oculis omnium. *Jáwnie.* offentlich.
In pabulo eſt. *Sniedny.*
In parte, *Częśćią* theils.
In parte ſum. *Uczeſtnikiem ieſtem.* Theil haben.
In partem, *Ná przemiány.*
In partem venio, *idem & Składam ſię zkim.*
In pecuniam ludere, *O pieniądze gráć.*
In pedes me coniicio, do. *Ućiekam.*
In pejorem partem rapio. *Wykładam zle.* übel außlegen.
In pejorem partem verto. *Udáię co zle.* übel
In pejus coloro. *idem.* (außlegen.
In pejus mutatum, verſum. *Pogarſza ſię.* es wird böſer. (*w dáię.*
In periculum venio. *Wniebeſpieczenſtwo ſię*
In perpetuum. *Wiecznie.* ewig.
In plano, *Náprawnie.* In pollicem, *Ná palec.*
In pollinem, *Miáłko.* In porrectum. *Wdłuż.*
In poſſeſſionem colloco, ire jubeo. *u więzuię kogo.* In poſteritatem, in poſterum. *Nápotym.* ins künfftige. (fallen.
In præceps decido, *Ná Szyię ſpáść.* herunter

In præceps dejicio, deturb *Ná ſzyię zepchnąć.* herunter ſtoſſen.
In præſens, *Teraz.* jetzt.
In præſens tempus, in præſenti. *Ná ten czas.*
In præſentia, *Teraz.* jetzt. (jetzt.
In præſentiarum Gell: corr: Impræſentiarum.
In prælio eſt, *Zacz.*
In prima viſione, *Ná weyzrzeniu.* von Geſicht
In primis, *Nábárdźiey, Naprzod.*
In primis eſt, in principibus, *Przedni.*
In primo, *Naprzod.* zu erſt.
In primoribus labris. *Ná koncu ięzyká.*
In procinctu, *Gotowo, Porywcze, Spieſzno, Ná dorędźiu, Zápáſem, Bliſko.* bereit.
In procinctu ſum, *Wybieram ſię.*
In proclivi eſt, *Łácno.*
In prodigium acceptum, *Zadźiw.* wunderlich.
In promptu, *Nádorędźiu, Spieſzno.* fertig/ bereit.
In propatulo, *Nádworze, ná goli.*
In propinquo, *Bliſko.* nahe.
In pulverem, *Miáłko.* gantz fein.
In puncto temporis, *Wczas.*
In quadrum, *Czworográniſty. 1. 2. & Wyprawiam co głátko, co czynię.* viereckig.
In quarto liber, *vitioſe Ná iakie modum.*
In quæſtione eſt. *Pytánie ieſt.* es iſt die Frag.
In quæſtione habeo, *Wątpię, Pytánie ieſt.* zweif-
In quæſtione verſatur. *idem.* (flen.
In quoto liber vitioſe. Ná iáką formę.
In rectum, *Proſto.* richt
In reliquum, *Nápotym* übrigens.
In re præſenti. *Obecnie, wrzeczy ſámey, iáko obaczę, Być przyczym.*
In rem eſt *Pożyteczno ieſt.* es iſt nützlich.
In rem præſentem eamus, *Przyſtąpmy do rzeczy*
In reſpectum, *Dla.* wegen.
In ruborem do. *Záwſtydzam.* beſchämen.
In Salo ſtare. *Ná kotwicách.*
In ſcripto. *Ná piſmie.* ſchrifftlich.
In ſe bonus, *ſub Łáſkaw.*
In ſe quiſq; jurat, *Zá ſię kázdy.* (außwachſen.
In ſemen abit, creſcit, exit, matureſcit. *Wyraſtá.*
In ſenioribus eſt, *Stárſzy.* ein Oberer.
In ſenium vergens. *Letni.* alt.
In ſententiam alicujus eo. venio. *Przyſtáię ná co.* einwilligen.
In ſententiam duco. *Rádzę.* rathen.
In ſermone eſt. *Mowią onim.* man ſpricht.
In ſermonibus eſt. *Sławny* berühmt.
In ſimul. *Poſpołu.* zu ſammen
In ſingulos dies. *Codźień.* alle Tag.
In ſinu. *Prov: Potáiemnie, & Táię co.* heimlich.
In ſinu geſto, teneo. *Piáſtuię.*
In ſocietatem aſſumo. *Stowárzyſzam.*
In ſodalibus eſt. *Towárzyſz.* Mitgeſell.
In ſolas terras. *Nákray Swiátá.*
In ſolido, *Wcále.* gantz.
In ſolidum, *idem & Zupełnie.*
In ſolum, *Prov: Ládá co.*
In ſomnis video, videor *Snimi ſię* träumen.
In ſpeciem, *Zmyślnie Ná oko, Ná poyzrzenie.* durch falſchen Schein.
In ſpecula ſum, *Straż trzymam.* Wach halten.
In ſplendorem do. *Wyćieram, Doćieram ſię.* auff
In ſublime in ſummum. *Wgorę.* (butzen.
In tantum. *Ták bárdzo.*
In te, in te uno, in tua poteſtate. *W twoiey to mocy.* in deiner Macht.
In tempore. *Wczás,* In tempus, *Wczás.* zur zeit.
In totum. *Zupełnie wſzytko, Zgołá, Ogołem, Powſzechnie, Uſtáwicznie.* gantz.
In tranſcurſu. *Przemiiáiąc.*
In tranſennam duco. *Prov: Náwodzę.*
In tranſitu. *idem & Niedbále,*
In triduo. *Zá kilká dni.* umb 3. Tag.
In tuo loco & fano. *Prov: Wtwey to mocy.*
In turbinem. *Kołem.*
In tuto, in vade. *Beſpieczny ieſtem.* ſicher.
In vanum abit. *Wniwecz.* verſchwinden.
In vicem. *Miáſto kogo, Náprzemiány.* an ſtatt.
In viros. *Káżdy z oſobná.* (& invicem.
In vita ſum, dego &c. *Zyię.* leben.
In vitio eſt, ponitur. *Przygány.* Straffwürdig.

In ultimas gentes, terras. *Ná kray Swiátá.*
In ultimis pono. *Gárdzę* verachten.
In ungvem. *Gládko.*
In ungvem. *Powszechnie, Ogołem.* sammentlich.
In unum redigo. *Ziednoczyć.* eynigen.
In usu est, *Zwyczay.* es ist gebräuchlich.
In utramq; partem. *Oboſtronny.*
In vulgo numerandus. *Podły.* unedel.
In vulgus acceptum, grātum eſt, vălet. *Po ſpolſtwu miły.*
ĭna, *æ. gr. żyłká & ſub Pápier 1.*
ĭnabruptus, *Nieprzerwány.* Unabgerissen.
ĭnabsolūtus Niedokonczony. Ungeendiget.
ĭnăccēſſus, *Niedoſtępny, Nieprzyſtępny.* Da man nicht zukommen mag. *Diues inacceſſos,ubi ſolis filia lucos.* Virg. *ſyn.* ĭnvĭus, impērvĭus ĭnăcsēſſibĭlis, vel ĭnhōſpĭtus. *phr.* Cărēns ădĭtu, ăſper ăccēſſu, ădĭtu īmpērvĭus ōmni. Quăque eſt diffĭcĭlis, quăque eſt vĭa nūlla. Sălebrōſæ rūpes. Pērtĭngĕre grĕſſu. Quo nēmo vălĕat.
inaceſco, *Kwáśnieię, Przykromi co.* saur werden
inădūlābĭlis, Pochlebſtwem ſię nie uwodzący.
ĭnædĭfĭco, *Obalam 1.* Umbwerffen/ *& Oppoſitum Zbudowáć.*
ĭnæquābĭliter, inæqualiter, *Nierowno.* Ungleich
ĭnæquālis, inæquābilis, *Nierowny.* ungleich.
Haud bene inæquales veniunt ad aratra Iuvenci. Ov:
ĭnæquālĭtas, *Nierowność.* Ungleichheit.
Inæquatus, in negat. Nierowny.
ĭnæquo, as. in affirmat. Rownam 1.
inærātus, *Miedźiány.* kupfferin.
inæſtĭmābĭlis, *inæſtimatus, nieoſzácowány, & contra, nikczemnik.* Unschatzbar.
inæſtuo, *Burzy ſię.* sehr hitzig seyn. *Quod ſi meis inæſtuat præcordiis.* (Jamb.) Hor.
ināffĕctātus. *Niewyſtáwny, Sámorodny.*
inăgĭtābĭlis, *nieruchomy.* inăgĭtātus, *nieokrzeſány.*
inālbeo, inalbeſco. *Bieleię ſię.* weiß werden.
inālbo, *Bielę.* weiß machen. inalgeſco, *ziębnę.* (kalt werden.
ināliēnātus, ſub nieprzypráwny.
Inalto, as. Podnoſzę. Erhöhen.
inămābĭlis, *niemiłoſny, nieprzyiemny.* unlieblich.
Non cadit in mores feritas inamabilis iſtos. Ov.
inămāreſco, *Gorzknieię.* bitter werden.
inămbĭtiōſus, *niepyſzny* unehrgeitzig. *Secretos montes & inambitioſa colebat.* Ovid.
inămbŭlātio, *Chodzenie 2. Przechadzká.* (gehen.
ĭnămbulo, *Przechadzam ſię.* Spatzieren/ Umb
inămœnus, *Niewesoły* unanmüthig. *Adiit inamænaque regna tenentem.* Ovid.
ĭnāne, *Czczość, Prozność, Prozne mieyſce.*
ĭnānia, *hæc.* ĭnānĭæ, *hæ. Prozność.*
inanilogiſtá, inanilogus, inaniloquus, Proznomowny.
inaniloquium Proznomowność. Unnütze Red.
ĭnānĭmālis, inanimatus, *nieżyiący.* nicht lebend
ĭnānĭmēntum. Czczość. Eytelkeit.
inănimus, *Bez duſze, nieżyiący.* nicht lebend.
ĭnānio, *is. Wyprożniam, Purgácyą biorę.* Leer
inānior, *iris. Wyprożniam ſię.* (machen.
ĭnānis, *Prozny, Czczy, Márny.* Leer, ledig. *Perque Domos ditis vacuas & inania regna.* V. *ſyn.* Văcŭus, văcŭātus, *vel* vanus, ĭrrĭtus.
inānĭtas, *Czczość, Prożność.* Eytelkeit.
inānĭtāte plenus, *Prozny.* eytel.
ĭnānĭter, *Dármo.* Umbsonst. *Ne ſibimet quiſquă de rebus inaniter ullis.* A.
inante, *Náprzodku.*
ĭnăpertus, *Nieotworzony.* Ungeöffnet. *Fraudique inaperta ſenectus.* Sil.
inaquoſus, Bezwodny, inărāta terra, *Odłog.*
inărătus, *Nieorány.* ungeackert. *Nec nulla interea eſt inaratæ gratia terræ* Virg.
ĭnārcŭlum, *Wieniec 1. Koroná Krolewſka.* krantz.
ĭnārdēſco, *Zápalam ſię.* inbrünſtig seyn. *Solis inardeſcit radiis, longeque refulget.* V. *ſyn.* ĭnārdĕo, īncēndor, ĭncāndeo, ĭncāndēſco. īgnēſco. ārdeo.
inarefactus, Suſzony. Getrucknet.
ĭnārdeſco, *Schnę, Więdnę.* trucken werden.
inargentatus, *Poſrzebrząć.* Verſilbert.
inargūtè, *Nieſztucznie, Niedowćipnie.* Unwitzig.
ĭnārgūtus, *nieſztuczny,* inarmātus, *Bezbronny.*
ĭnăro, *In affirmante, Orzę, Poorywam 2. 3. Wyoráć.* Einackern. (lich.
inartĭficialis, *nieſztuczny, Proſty 3.* nicht künſt-

inartĭfĭcĭālĭter, *niesztucznie, Poprostu.* schlecht.
inarticulatus, niewyrozumny, niewymawiáiący dobrze Ein nicht wol redender.
ĭnascensus, *niedostępny.* Unbestiegen.
inaspectābilis, *Niewidomy 1.*
ĭnāspēctus, *niewidány.* unangesehen. *Sedis in aspectos cœlo radiisque penates.* Virg.
inaspicuus, niewidomy. inassātus, *Pieczony.*
inassĕro, as Tárćicámi pokładam. mit Bretter belegen.
inassuētus, *nieprzywykły,* ungewohnt. *Lumen inassueti vix patiuntur equi.* Ovid.
inăter, ĕris. *sub Brátowa.*
ĭnattenuātus, *Cáły 4.* unverkleinert.
Inattestatus apud Plautum quidam legunt i. intestatus.
inaudax, nieśmiáły.
inaudio, *Zásłychnąłem, násłychnąc.* Etwas hören.
inaudītiuncŭla, Spisek, alioqui sonat. Słuch Słucháńie, násłychnienie.
inauditus, *niesłychány, niesłuchány.* Unerhört.
inaugŭrātĭo, *Poświącánie 1* Einweyhung.
inauguratō, *Obrządnie & sub Wieszczę 1.*
inauguro, *Poświącam 1. 2. Wieszczę 1.* einweyhen. *syn.* Cōnsecro, dēdĭco.
inaurator, *Pozłotnik Złotnik.*
ĭnaūrātus, (*Affirmans*) *Pozłoćisty,* (*negans*) *niezłoćisty.* übergöldet. *Cujus inaurati celebrárunt limina currus* Prud:
ĭnauris, *náuszká, noszenie drogie.* Ohrenzierd. *Excoluit digitos, geminas & inauribus aures.* F.
inaurĭtus, *Bez uszu.* Ohne Ohren.
inauro, *Pozłacam,* übergölden. *Confestim liquidus fortunæ rivus inauret.* H: *syn.* Dĕaūro, auro, decōro, ēxōrno, īllūstro, dito, tēgo, ōbdūco, īndūco.
inauspĭcāta avis, *Węglik ptak.*
inauspicato, *nieszczęśliwie.* unglücklich.
inauspicatum, *Znák zły.* böses Zeichen.
ĭnauspĭcātus, *nieszczęśliwy,* unglückselig. *Perinauspicatum sanguinis pignus mei* (Iamb.) *syn.* Īnfēlix ādvērsus, sĭnĭster. Īnfaūstus, lævus.
ĭnāusus, *niekuszony, Ast ego magna Iovis coniunx nil linquere inausum.* Virg.

inauxiliatus, *Bez Pomocy.*
incæduus, *Nierąbány.* unbehauen. incæstus. *idem* incestus.
incălatio, Wzywánie 2. Anruffung.
īncălescō, *Zágrzewam się, Rozgadał się.* warm werden, erhitzen. *Incaluit quoties saucia vina mero* M. *syn.* Călĕfīo. īnārdēsco, īnflāmmor.
incalesco, mero, *Upiiam się* sich betrincken.
incalefacio *Zágrzewam* Erwärmen.
incallide, *niesztucznie, niechytrze, niedowćipnie, Głupie.* nicht arglistig.
incallidus, *niechytry, Szczery 2.*
incălo as. Wzywam, Przyzywam. anruffen.
incāna herba, *Ukwáp.*
inacandesco, *Rospalam się.* entzündt werden.
incanesco *śiwieię.* grau werden. *Tortaq; remigio spumis incanuit unda.* Cat:
incantāmentum, *Czáry. Záklinánie 3.* Zauberey.
Īncāntātio, *Záklinánie 3.* Bezauberung. *syn.* Īncāntāmēntum, cāntāmen, fascĭnātio, *phr.* Măgĭcum cārmen, īncāntāta vōx. Măgĭci cāntus, sŏni sŭsūrri. Măgĭca cāntio, ārs Cīrcæa, Măgĭcum mūrmur. Vĕnēfĭcus cāntus. Nŏxia, vĕnefica vērba, *v. Magia Veneficium.*
incantator, *Záklinácz, Czárownik.*
incantatus, *Oczárowány.* bezaubert.
incanto, *Czáruię Záklinam 3. Lekuię.* verzauberen.
Īncānus, *śiwy,* grau von Alter. *Nosco crines incanaq; menta* Virg.
incapistro as. Ogłowkę kłádę. Ein Halffter anlegen
incarcĕro, Osadzam więźniá. gefangen nehmen.
incardīno, *as. Wćinam.*
incarnatio, Wćielenie.
incarnatus sub ćielisty 2. & sub Wćielił się Bog.
Incassum, lege in cassum.
incastè, nieprzystoynie. Unzüchtig.
incastratura Fugowánie,
incasurus, *Plini. ab incido i. eventurus Ktory się przytráfi, ábo przytráfić może.*
incāveatus sub Klatká 1. Eingesetzt, gefangen.
incavillātio, Szyderstwo, Urągánie. Verspottung.
incāvo, *Wydrażam.* hölen. incaute. *nieostrożnie.*
incautus, *nieostrożny.* Unfürsichtig.

Incēdo,

Incēdo, *is. Idę 1. 6. Chodzę 1. 3. Idę wſpániále.* hinein tretten, *Exuit, & greſſu gradiens incedis Iuli.* Virg. *ſyn.* eo, vādo, āmbŭlo, grădior, *phr.* grēſſum tĕndo, fĕro, ēffĕro. Veſtīgia flēcto, tōrqueo, Haud mōra: fēſtīnant jūſsi, rapĭdiſq; fĕrūntur pāſsĭbus.
incedo paſſu anili, tardo. *Łážę* langſam gehen.
incĕlĕbrātus, incelebris, nieſłáwny. nicht berühmt.
incendia facio, *Palę 1.* anzünden.
incendiaria avis, *Wąglik ptak.*
incendiārius, *ſubſtant: Zápálácz.*
incendiarius, *adject: Zápaláiący.*
incendio hauriri, *Zgorzeć.* Verbrennen.
incendium, *Zápalenie 1.* Pożog, *Zágorzenie 3.* Pożar Pobudká 1. ein Brand, oder Feuersbrunſt. *Glomeranſq; ferens incendia ventus.* Virg. *ſyn.* īgnis, flāmma, rŏgus Vūlcānus. *epith:* Văgum, Vūlcānium, ātrum, dīrum, ſævum, fŭrens, fŭrĭbundum, trīſte, lēthāle, vŏrax, fūmans, fumōſum, fūmĭdum, răpĭdum. *phr:* Cūncta jăcent flāmmis, et trīſti mĕrſa făvīlla. Dānt clāra īncendĭa lūcem. fūmĭdus ātra văgis Phlĕgĕton īncēndia volvit Vŏlucres vŏlĭtant per ināne făvillæ. alĭmēnta vŏrat ſtrĕpĭtu. Vūlcānus anhēlo; ārĭda, et ex omni manant īncēndia tēcto. dĕdit āmpla ruīnam Vūlcāno sŭpĕrānte dŏmus. Sigæa īgni frĕta lāta rĕlūcent. īgnis flagrāntes prūnas, lĭquĕfāctăq; săxa sŭb aūras, cum ſtrĕpĭtu āgglŏmĕrat. Mīxtis per ināne făvillis, et cinĕre īgnīto tŏtum prætēxit ŏlympum. Vūlcānia pēſtis, per ālta căcūmina rēgnans. Vīctorq; sī nŏn īncēndia mīſcet īnsūltans. Răpĭduſq; īncendia flātus vēntīlat; ut vŏlucres ſpārgit per nūbĭla flāmmas Sed nōn īdcīrco flāmma atq; īncēndia vīres īndŏmitas pŏsŭēre, omne mĭhi vīſum cōnsīdĕre in ignes īlium. Jam tŭa sŭppŏsĭtis ārdĕrent mænia flāmmis. īgnes ad tēcta fĕruntur. Nec vīres hŏmĭnum īnfūsăq; flūmĭna prōſunt. Prōſternit patrĭos impĭa flāmma lăres. v. *Incendo. ignis & fumus.*
incendium annonæ, *Drogość 1.* Theurung.
incendium excito, offero. *Zápalam.* anzünden.
īncēndo, *Zápalam, Rádzę R*[illegible]*zpalam, Pobudzam* anzünden. *Fragiles incende bitumine lauros.* Vir: *ſyn.* Sūccēndo, īnflāmmo, ūro, ēxūro, ădūro, cŏmbūro, crĕmo, vel īncīto, cōncīto, prŏvŏco, īmpello, hŏrtor. *phr:* Flāmmas, făces, īgnem sŭbdo, subjĭcio, īgnes īnjĭcio, sūbjēctis ūtēre Flāmmis, īgni, flāmmis dăre, Fer ſtăbūlis inīmĭcum īgnem. Vūlcānum ſpārgĕre tēctis. Sacrĭlĕgos Tēmplis ādmŏvērat īgnes. Flāmmis dēlēre ēxtĭnguĕre, ăbŏlēre. v. *Uro.*
incendor, *Gniewam ſię 2. Záchćiáło mu ſię 2. żądam bárzo.* zornig werden.
incensè, Gorąco 2. incenſio, *Zápalenie.*
incenſior, *Zapálczywy.*
incenſor, *Zápalacz.* *Buntownik* Popudká 3.
incenſum, *Kádzenia materia. Stłoż 1.* Weyrauch.
incenſus, *ab incendo, Zápalony.* (gerechnet.
incenſus, *à cenſeo, i. non cenſus niepopiſány.* Vnincentio, *Spiewánie, Gránie 1. Záczynánie, Czáry 1.* Geſang, zauberey.
incentīvæ tibiæ, *ſub Surmá.*
incentivum, *Pobudká 1. Podſzczuwácz. Roziuſzenie.* Anreitzung, Stachel.
incentīvus, *Záczynáiący, Pobudzáiący.* Vrheber.
incentor, ab incino, *Trębácz, pobudká, Buntownik & ſub Dyſzkánt.*
inceptio, *Záczęćie 1. Początek 1.* der Anfang.
inceptivá litera, Werſał. groſſe Buchſtab.
inceptīvus Początkowy. (gen.
incepto, *as. Poczynam zádźieram z kim.* anfan-
incepto ābſiſto, abſcedo, *Przeſtáię 1.* auffhören.
inceptor, *Záczynáiący*, Początek 3. Anfänger.
inceptum Początek 1. *Zamysł. Záciąg 1.*
incērātus, *Woſkowány.* Gewichſt.
incernĭcŭlum, *Rzeſzoto, śito 1.* Kratá *máluſká.* Ein Sieb.
incerno, *Potrząſam 4. Prześiewam.* durchſieben.
incēro, *Woſkuię.* wichſen. *Propter quæ fas eſt genua incerare Deorum* Juv.
incerte niepewnie, Wątpliwie. Vngewiß.
incertitudo, *Niepewność.*
incerto as. Wątpię. zweifflen. incerto, *niepewnie*
incērtus, *Niepewny, Wątpliwy, nigo tam, nigo ſam, Nieſtáteczny.* ungewiß, zweiffelhafftig. *Incerti quo fata ferant, ubi ſiſtere detur.* V. *ſyn.* ănceps dŭbĭus, nŏn cērtus, ambĭgŭus, ănxĭus, dŭbĭtans.
incertus ſum, *Niewiem 1. 2. Wątpię.* zweifflen
inceſſabilis, *Nieuſtáły.*
inceſſio, *onis Strofowánie.*

incessit cupido, *Záchćiáło mu się.* begehren.
incessit mos *Weszło w obyczay, Spodobał sobie.* Gewöhnlich seyn.
incessit timor, *Przeląknąć się.* förchten.
incessit valetudo, *Záchorzeć.*
incesso, *is, ssivi, ssi, itum, nágábam, Przesláduię, náćieram ná kogo, Przegarzam. Strofuię, Dogrzewam komu, Fukam, nápada mię, Jmam się, ćiskam 2. nástáię 1. Rzuca się chorobá, Obeymuie mię. Podupadł.*
incesso diris, exsecrationibus, *Przeklinam.* Verfluchen.
incessus, *us. Chod.* Ein Gang.
inceste, *nierządnie Káżirodzko.* Blutschändlich.
incestificus, Káżirod, Nierządny.
incesto, *as. Plugáwię, Zgwałćić 4. Gwałcę, Káżirodztwem zelżyć.* Blutschand begehen. *Thalamos ausum incestare noverca,* Virg. *syn.* incestu polluo, violo, maculo, vitio temero, fœdo, inquino, corrumpo.
incestum, incestus, *us. Káżirodztwo, nierząd 2.* ein Blutschand, *epith.* impurum, nefandum scéleratum, arcanum, impium. *phr:* incestum scelus, crimen, flagitium, nefas, incestus torus. Crimen, incestus, incesti thalami, concubitus.
incestus, *ti. Káżirod, niewstydliwy, nierządny 2. nieczysty.* Der ein Blutschand begangen hat. *syn.* incestuosus, *phr.* incesti reus, conscius, incesti labe notatus.
inchoatio, Zácżęćie. Ein anfang.
Inchoativa Verba apud Grammaticos sunt, quæ rem inchoatam augeri & crescere significant.
inchoativus, *Záczynáiący.* der anfanget.
inchoo, *Poczynam.* anfangen, Vrheber seyn.
incicor, incicur, *Nieogłaskány.* nicht zam.
incidit, *Trafia się, Przypada 1. náwiia się co, Zábáżyło mu się.* Es trifft sich.
incido, à cado. *Wpadam 1. Padam 3. Potykam się 3. nápádam 1. 2. 3. nátrącam się* hinein, oder einfallen. *Incidit in casses præda petita meos.* O. *syn.* Labor, cado, decido, *vel* contingo evenio.
incido, à cædo. *Náćinam, Kárbuię, nászczepiam, Ryię 2. Rysuię 3. Tnę. Podćinąm 2. Ućinam, Przerywam 1. Podskubuią skrzydeł komu.* Einschneiden, einhauen *syn.* Cædo, præcido, seco, amputo, *vel* insculpo, sculpo, cælo. *v. Scindo*
Inciduus idem Incæduus. Stat vetus & multos inciduа sylva per annos Ovid.
inciens, *Położnicá.* (ben.
incilia, *ium* inciliæ, incile, *is. Row 2.* Ein Graincines canales, *Rynstok.* Rinnstöcke.
inciles fossæ, incilæ, *Row 2,*
incilo as, Szczypię 4. Leżę 1. Strofuię, Łáię. Straffen mit Worten.
incingo, *Opásuię, Obwodzę 2. Obłoczę 1.* umbincingulum. *Pás 1.* Ein Gürtel. (geben.
incino, *Záczynam, śpiewam 1. Grom 2. Brachia, seu varios incinit ore modos.* Ovid.
incipiens. *Nástáiący, aliqui propriè poczynáiący.*
incipio, *Poczynam* Anfangen. *Et furere incipiant ut avunculus ille Neronis* Juv. *syn.* ordior, inchoo, cœpi, aggredior: suscipio, ingredior. *phr:* initium duco. Mox tamen ardentes accingat dicere pugnas. Talibus orsa modis. Te sine nil altum mens inchoat. Prima repetens ab origine, mira Pandam. Rerum primordia dictis aggrediar. *v. Initium.*
Incipisso, incipesso, idem.
incipit. *Poczyna się.* Es wird angefangen.
incircumcisus, nieobrzezány. unbeschnitten.
incisè, incisim, *Drobno. Członkámi, Sztukámi Przerywáiąc.*
incisio. *Náćięćie Przećinánie, Karb 1. Ućinek 2. Członek 7.* Ein Schnidt in ein Ding.
Incisitiva securis. Plin. ab incidendis radicibus. Dalecamp. ex aliis, ipse tamen scribit Insitia.
incisor, *Kráyczy.* incisum, *Członek 7.* Ein Glied.
incisores dentes, *Zęby przednie.* Vorder zähn.
incisura, *nárzynánie, náćięćie, Karb 1, Prząská 2. Członek 1. Dłoniowa prząskà, Ućinek 2. Urznienie, Zákończánie.* Ein Hau
incisurum habens, *Przewiężisty.*
incisus, *si; náćięty, Prząszkowáty, Wyryty.* Eingehauen. *Nõ incisa notis marmora publicis.* Chor.
incisus, *us, náćięćie.* Ein Schnidt.

incita, æ. incitæ, hæ. Trudność, Ubostwo 1. Met.
incitābŭlum, incītāmentum, Pobudká.
incitatè, incitatiùs, Pędem. geschwind.
incitātio, Pąd, Pochop, Prętkość, Pobudká 2. Zbudowánie. auffmunterung.
incitatio animi, Ochotá, poruszenie.
īncītātor, Pobudká 3. incitatus, Prędki.
incitĕga, Obrus, Tálerz 2.
incītĕgo. Nákrywam. decken.
Incīto. Pobudzam, Poduszczam, Podszczuwam, Szczuię. Poganiam, Przyspieszam. Antreiben, anmahnen. Stimulis aut mollibus incitat iras. Virg syn. Sūscīto; cōncīto, ăcŭo, ēxăcuo, īncēndo, cŏhōrtor, stĭmŭlo. compello, ūrgeo, īnstīgo, prōvŏco. vide Hortor.
incitor, aris. Popędźić się. angereitzet werden.
Incitum, Trudność, Ubostwo 2.
incĭtus, ti. à Cieo, Nieruchomy, & sub Trudność, Angetrieben. Poplite subsidens, apicem tamen incita summum. Virg. (Pąd.
incītus, à Cio Prętki. Geschwind. incitus, us.
incīvilis, nieobyczáynie. Vnhöfflich.
inciviliter, Nieludzko.
inciviliùs, Nieobyczáyny, Niełágodnie.

INCL

inclāmĭto, inclamo, Wołam 5. Przyzywám, Łáię. einem zuruffen/zuschreyen. Fit sonus: inclamat comites, & lumina poscit. Ovid. syn. īnclāmo, clāmo, ēxclāmo, vel vŏco, ādvŏco, āccērso.
inclareo inclaresco, Słynę, Wsławiam się. heyter werden. Item berühmt werden.
inclemens, Okrutny. ungnädig/streng. syn. īmmitis, īnhūmānus, īmplācābĭlis, crūdelis, īmmānis, sævus, dūrus, āsper.
inclementer. Niełágodnie, Surowie, Ostro.
inclēmēntia, nielutość, niełágodność. Vnmildigkeit. Et labor, & duræ rapit inclementia mortis. Virg: syn. Crūdēlis sævĭtia. (kan.
inclinābilis, sub Skłonny. der geneigt werden
Inclīnāmentum, sub Nákłonienie.
inclinans ad alium colorem, Mieniony.
inclinātio, náchylenie, nákłonienie, skłonność 1. náchylánie, nátężánie 2. Odmiáná. Kray świátá. Eine Neigung/ Wendung.

inclinato sole die, Po połud u.
īnclinatus, ti. Náchylony, Pochł dźisty 1. náschyłku 2. geneigt. In te omnis domq; inclinata recumbit. V.
inclīnatus, us. sub náchylenie. Neigung.
inclīno, náchylam 1. 2. nákłaniam się, Ma się ku Szwánkuię, Ku wieczoru się ma, Zwalam 2. sich zu etwas neigen, Si modo plura mihi bona sunt, incliner amari. Hor: syn. īnflecto, īncūrvo, vel prōpēndeo, īmpendĕo, vērgo.
īnclūdo, Zámykam 5. Otaczam, Obskákuię, Oprawiam 2. Wkładam 1. Wprawiam 2. Osadzam więźniá. einschliessen. Nec prius æstivo pecus includatur ovili. C. syn. Claudo, cōnclūdo, āmbio, cīrcūmdo, cīngo, sēpio, cōmplector.
īnclūsio, Zámknienie kogo. Obleżenie. Einschliessung.
Inclusor. Obożny. an Złotnik? idem. (
inclūsus, Zámkniony. eingeschlossen. Mors tamen inclusum protrahit inde caput. Pr:
inclÿtus, Sławny, Chwalebny. berühmt, Tuque inclyte Mavors. V. syn. Clārus nōbilis, īnsīgnis, īllustris.
Incoactum lac. (pro coactum, in auget.) z Siádłe mleko.
īncoactus. (ex negat.) nieprzymuszony. Vngezwungen.
incoctĭle, is. Pobielány ſtátek, (gen.
incoctus, (In negat.) Niedowárzony, & tr. nierozmyślny. ungekocht.
incoctus, (In affirmat.) Wárzony, náwrzał. Ogorzáły, Przypalony. eingekocht. (speiset.
incœnatus incœnis, Niewieczerzawszy. Vngeincœpi, Incepto, &c. ut aliqui scribunt. idem Incepto. &c.
incōgĭtābĭlis, Nierozmyślny. 1. 2. (keit.
incōgĭtantia, Nierozmyślność. Vnbedachtsam-
incogitato animo, Nierozmyślnie. unbedacht.
incōgĭtātus, Nierozmyślny. 1. 2.
Incogito In. Affirmat. Myślę 5.
incōgnitus, Nieznáiomy. unbekandt. Vidit Ioannes nobiscū incognita scripsit. A. syn. īgnōbilis ōbscūrus.
Incognosco, sub Znam 1.
Incohibilis, Niepokalány.
Incoibilis, Niespoisty.
Incoinquinatus, Niepokalány. Vnbefleckt.
Incola. Obywátel, Przychodźień 2. Swoyski. Einwohner. Naso Tomitanæ non iam novus incola terræ.

terræ. Ov. *ſyn.* Hōſpes, cīvis, cŏlōnus, āccŏla.
Incŏlātus, Obywátelſtwo. in SS. libris, pro commoratione, habitatione. Bewohnung.
incŏlo, *Mieſzkam gdźie.* einwohnen/bewohnen. *Sic veteres ſedes incoluiſtis avi.* Tibull. *ſyn.* Cŏlo, hăbĭto, măneo.
incŏlŭmis, *Zdrowy 1. żywy 1 Cáły 4.* Geſund/ ſtarck/ friſch. *Gratulor incolumi quantum &c.* Ovid. *ſyn.* Sālus īnteger īllæſus, sōſpes tutus, sēcūrus, sānus. *phr.* Mōrbo līber. Talos āvērtīce sānus ad īmos. Si me vīvĕre vīs sānum rēctēq, valēntem. Sæpe Dĕos supplex ūt tū ſcĕlĕrāte vălēres.
incŏlŭmĭtas, *Cáłość, Zdrowie, Zoſtánie przyzdrowiu.*
incomediſticus, ſub Niewczeſny
incomes itis, Szczegulny. Ein eintziger.
incōmis, *is. Gruby 2. 3.* Vngeſtaltet.
incŏmĭtātus, *Szczegulny.* unbegleitet. *Cur ſine me cur ſic incomitatus abis?* Prop.
incomitio, as. Nágábam.
incommĕābĭlis, Nieprzebyty.
incommendatus, Niezálecony.
incommōbĭlĭtas, ſub Nieczułość.
incommŏdātio, *Niedogoda.* Vngelegenheit.
incommode, *nie ná czás, nie ná rękę.* ungelegen.
incommodiſticus, ſub Niewczeſny 1.
incommoditas, *Niewczás, Niedogoda, Niepożytek, Przeſzkodá 1.* Vngelegenheit. *& ſub Przerywácz.*
incommŏdo, *Przeſzkadzam, Szkodzę.* (mowy.
incōmmŏdum, *Niewczás 2. Przeſzkodá 1. niedogoda Niepożytek. Szkodá.* Schad, Verluſt. *Locus miſerantem incommoda noſtra.* Virg. *ſyn.* Dāmnum, nōxa detrīmēntum. *v. damnum.*
incommŏdus, *Niewczeſny 1. Nieſkromny, Nieráżny.*
incommunicabilis, Nieſpolny.
incompărābĭlis, *Nierowny 2.* unvergleichlich.
incompertum habeo, incompertum mihi eſt. *Niewiem.*
incompertus, *Nieznáiomy.* Vnbewuſt.
incompertus vetuſtate. *Niepámiętny 1.*
incompletus, *Niedokonczony.* Vnvollendet.
incompoſitè, *Nieporządnie, Pomieſzanie.*
incomposĭtus, *Nieſkłádny, Nieuſzykowány, Proſty 3. Gruby, Pomieſzány.* das ohne Ordnung iſt. *Det motus incompoſitos & carmina dicat.* Virg.
incōmprĕhensĭbilis, *nieobiętny 1.* Vnbegreifflich
incomptus, *Gruby Proſty Roſtarchány.* ungeziert.
inconcēſſus, *Niedozwolony.* nicht erlaubet.

incōncĭlĭo, *as Waśnię 1. Draznię, Mieſzam. 3 Oſzukiwam, Rozrozniam, Pſuię* uneins machen.
inconcinè, *Grubo 2.*
incōncĭnnĭtas, *Niwymowność.*
inconcinnĭter, *Nierymownie, Nieſztucznie, Grubo.*
īncōncĭnnus, *Nierymowny, Gruby 2.*
inconcitus, *Nieprętki.* Langſam, faul.
inconcupiſco, pro concupiſco. ſub żądam. begehren.
inconcuſſus, *Nieporuſzony.* Standhafftig.
inconditè, *nieporządnie po proſtu grubo*
īncōndĭtus, *nie ná chowánie, nieporządny nieuſzykowány, niepogrzebiony, Gruby 2. 3.* unordentlich. *Aſſiduè veniebat ibi hæc incondita ſolus.* V.
imconfuſibilis, ſub niezáwſtydźiſz ſię.
inconfūſus, niepomieſzány. Vnwerwirrt.
incongĕlābĭlis, *Niezmárżnący.*
incongrŭens, *niezgodny, nieprzyſtoyny, nieſpoſobny.*
inconnīvens, *niemrugáiący.* der nichts Verſchonet.
inconnīvus, *idem & ſub Czuyny.*
inconſcius, *niewiedzący, nieuczeſtnik, Bez wiádomości.* unwiſſend.
inconsĕquens, *Nieporządny.* ohne Folge.
inconsĕquentia, *nierymowność.*
inconsīdĕrans, *nieoſtrożny.* Vnbedachtſam.
inconſiderantia, *niebáczność.* Vnbedacht, ameit.
inconſideratè, *nieoſtroznie.*
inconsīdĕrātus, *nieoſtrożny, niebaczny, nierozmyślny*
incōnsōlābĭlis, *nieućieſzony.* das nicht zu tröſten iſt. *Iura ſui, mœrens inconſolabile vulnus* O. *ſyn.* īnsōlābĭlis.
inconſpicŭus, *nieokazáły.*
inconſprētus, Bez przygány.
inconſtabilitio 4. Eſdræ 15. i. Seditio Emma Sa.
īncōnſtans, *nieſtáteczny.* unbeſtändig/ wanckelmüthig. *ſyn.* Lĕvis, mōbĭlis, īnſtăbĭlis, mūtābĭlis. *phr:* ănĭmus īncērtĭor aura ānceps ănĭmi, ănĭmo lĕvi, īncērto, īnſtăbĭli, lābānti āmbĭguo. Vitĭum ac mūtābĭle sēmper fœmina. Eurīpo īncōnſtāntĭor. Sĭbi non cōnſtans, ănĭmo nūnc hūc, nūnc flūctŭat īllūc. Sēmper īmpatĭens ſui. Nīl dŭbĭo plăcet. Non sic īncērto mūtāntur flāmĭne Sўrtes. Nec fŏlĭa hybērno tam trĕmĕfācta Nŏto. Quam cĭto fæmĭnea non cōnſtat fædus in ira. Sīve ea caūſa lĕvis. (Ovid. Epiſt.) Mōbĭlis æsŏnide, vērnāque īncērtĭor aūra. Cūr tua pōllĭcĭti pōndĕre vērba cărent.

incon-

inconſtanter, *Nieſtátecznie.* unbeſtändig.
inconſtantia *Nieſtáteczność* Vnſtandhafftigkeit. Vnbeſtändigkeit. *ſyn.* Levitas, mobilitas, *phr:* Mentis incertæ levitas. Mens inſtabilis. Vagi errores. *v. Fortuna & inconſtans.*
inconſvetus, Niezwyczáyny. Vngewohnt. (keit.
inconſulta ratio, *Niebáczność.* Vnbedachthſam-
inconſulte, *niebacżnie, nierozmyślnie, Bez porády.*
inconſulto, *Nierozmyślnie.* unbehutſam.
inconſultu meo, *Niedołożywſzy ſię.*
inconſultus, *ti. nierozmyślny* 1. *niebaczny Bez po-*
inconſultus, *us.* Niedokładánie. (*rády.*
inconſummatus; Niedokończony. ungeendiget.
inconſumptus, *nieſtrawiony, Pozoſtáły* unverzeh-
inconſutilis, nieſzyty. ungenäet. (ret.
incontaminatus, *Niepokalány.* Vnbefleckt.
incontanter, *nieodwłocznie, nierozmyślnie.*
incontatus, *Bezodwłoczny.*
incontentus, *nienáciągniony, nieſtroyny,*
incontiguus, *Niedotklwy.*
incontinens, *Niepowściągliwy, Roſpływáiący ſię.*
incontinenter, *Niepowściągliwie.*
incontinentia, *niepowściągliwość* Vnmäſſigkeit
inconveniens, *nieprzyſtoyny, nieſpoſobny.* Vnge-
incopriare, ſub żártuię. (bührlich.
incoquo, *Warzę 2. náwrzał. 1. Pobielam żelázo, Poſrebrzam, pozłacám Polewam.* etwas einkochen. *Hujus odorato radices incoque Baccho.* Virg.
incoquor; *Spieka ſię.*

INCOR

Incorporalis, Bezćielny. der ohne Leib iſt.
incorporalitas Bezćielność.
incorporeus, *Bezćielny* Was ohne Leib iſt.
incorporo, Cechuię, Wprawiam 1. & ſub Inkorporowáć, incorporor, Wraſtam. Einverleiben.
Incorrectus, *niepopráwiony.* Vnverbeſſert.
incorrupte, *nieſkázitelnie, Bez namiętności. Prawdźiwie. Spráwiedliwie, Bez podárkow.*
incorruptibilis, nieſkázitelny. Der nicht kan zerſtört werden. (*ność.*
incorruptibilitas, incorruptio, incorruptela nieſkázitel-
Incorruptus, *nieſkázitelny, niezepſowány, niepze-dárowány, nienákázony, nienáruſzony, Wierny,* unzerſtört, ungefälſcht, unbeſtochen. *ſyn.* Inviolatus, intemeratus, integer, purus, sanus, ſincerus, caſtus.
incoxo as. ſiedzę po Turecku.
incraſſor, incraſſatus, *Miążſzeię. Roztył ſię.*
increatus, *Nieſtworzony* Vnerſchaffen.
increbeſco. increbeſcit & increbeſco, increbuit. *Spoſpolitowáło ſię, Weſoło w obyczay, Gruchnęło, Słyſzeć, Náſtáie 1. Rozgłaſza ſię, Powiádáią. Powſtáię 1.* je länger je mehr zunehmen. *Et late increbeſcere nomen.* Virg.
increbro. Uczęſzczam. Offt wiederholen.
incredibilis, *Paſſive. niepodobny ku wierzeniu, & active niedowiárek & ſub niewierzą mi.* unglaublich. *Hic incredibilis rerum fama occupat aures.* Virg. *epith:* Fide major, Credibili major. Fidem excedens, superans, Hoc credi nefas. Credere quis poſſit? Si credere, dignum eſt. Si qua fides Cui poſteritas non habitura fidem. Niſi vatibus omnis eripienda fides, exceſſitq; fidem meritorum ſumma tuorum. Quo minus acciderit, non habitura fidem. (*wiarſtwo.*
incredibilitas, niepodobieńſtwo ku wierzeniu, niedo-
incredibiliter, *Niepodobieńſtwo 2. Barzo.*
incredulitas, *Niedowiárſtwo.* Vnglaub. *Si non vult, pœnas incredulitate meretur.* Pr.
incredulus, ein Vnglaubiger. *Quocunque oſtendis mihi ſic, incredulus odi* Ovid.
incrementi majoris, *Roſty.* Gewachſen.
incrementi minuti parvi. *Drobny.* klein.
incremento augeor, *Roſtę.* Zunehmen.
Incrementum, *Rozmnożenie, Pomnożenie. Przymnożenie, Przybywánie, Wzroſt.* Mehrung, Zuwachs. *Magnum Iovis incrementum.* (Spond.) *ſyn.* Acceſſio, augumentum. *epith.* Magnum, amplum, ingens, mirandum.
incrementum capio, recipio, affero, *Roſtę Przy-*
increpatio, *Łáiánie, Strofowánie.* (*bywa.*
Increpito, *Strofuię Łáię.* Verſpotten. *Hoſtis amare, quid increpitas, mortemq; minaris?* Virg.
Increpo, *Trząſkam 1. Klápam, Uderzam 1. Kołácę, Chroſzczę 1. Brzmię, Gruchocę, Gruchnęło. Słyſzeć, Zádáie 8. Strofuię łáię.* Ein Geräuſch machen

machen, Item straffen. *Pollicibus fragiles increpuêre manus.* Pr. *syn.* Crĕpo, strepo, īnstrĕpo, vel ārgŭo. ōbjūrgo, īncūso.
īncrescit, *Przybywa, śili się, Pogarsza się.*
īncresco, *Rostę, nárastam.* Auffwachsen. *Telorum seges & iaculis increvit acutis.* Virg.
incrĕto as. Bielę. In Affirmante. außweissen.
Incretus, *Horat. incerniculo purgatus. ab incerno. Apulei: non purgatus quasi non cretus. In, negante.*
īncruentatꝰ, *Niekrwáwy* nicht blutig gemacht.
īncruentus, *idem & Łágodny.*
īncrustātio, *Pobielánie, Tynkowánie, Sádzenie ścian.* Vertäfflung, (ziehen.
īncrusto. *Polewam 3 Tynkuię.* vertäfflen, über-
īncŭbātio, *śiedzenie ná iáycách.* das brüten.
incubator, Domak.
incubitatus, Sodomczyk.
īncŭbātus, *us.* incŭbĭtĭo, īncubitus. *us. Siedzenie ná iáycách.* das brüten.
Incŭbo, ōnis. *Latáwiec 1.*
īncŭbo, *as. Leżę ná czym, Przeleżeć. Siedzę 3. Strzegę 1. Náśiada* auffliegen, *Incumbuere mari totumq; à sedibus imis.* Ovid. *syn.* īncŭmbo, īndōrmio, vel fŏvĕo.
īncŭbus, *Latáwiec.* (che drucken.
īncubus morbus, *Duszenie nocne.* das nächtli-
īncūdi reddo, *Poprawiam, Znowu co czynię.*
īncūdo, *is. Wybiiam obrázy.* außschlagen.
īnculco, *Wtłaczam, Wypycham, Nátłaczam, Nábiiam uszy, Przypominam.* einstampffen. *Item* offt etwas sagen.
inculpabilis, Niewinny. Vnsträfflich.
īnculpatus, *Bez przygány,* Niewinny.
īncūltè, *Grubo 2.* Vngeschickt, unzierlich.
īncūltus, *ti. nieorány, nieozdobiony, nienáśiádły, nieosádzony, niegalant, Gruby. 2. 3. Pusty 1.* unbewohnet. ungeehret, ungewirckt. *syn.* īncōmptus īnōrnātus, īnurbānus, incōncīnnus, īncōmpŏsĭtus, hōrrĭdus, squāllidus.
īncultus, *us. Zániedbánie.*
incumbá, Kosz sklepowy. (get.
īncumbit mihi, *Powinienem.* Es ist mir aufferle-
īncŭmbo, *Leżę ná czym,* Nálegam *Wspieram się 3. Podpierám się, Siedzę 4. nákłaniam się, nachylam się. Usiłuię náćieram 3. Stáram się, Przypilnowáć, Uczę się, Zákrzątnąć się, Báwię się, 1. Przebiiam się.* auff oder anliegen, *Item* einem Ding fleissig obliegen. *syn.* īncubo, īnnītor, *vel* stŭdeo, īnvĭgĭlo, văco, īntēndo.
īncūnābŭla, *orum. Pieluchá, Początek.* Die Wiege, oder Kinds-Windeln. *Iovis incunabula Crete.* Vir. *syn.* Cūnābŭla, cūnæ. *v. Cuna.*
incunctābĭlis, Niewątpliwy.
īncūrĭa, *Zániedbánie, niedbálstwo.* Sorglosigkeit, *Ostendar maculis quas aut incuria fudit.* H: *syn.* Pĭgrĭtia. *epith.* Tārda, lēnta, segnis, dēses. *v. pigritia.*
īncuriosè, *Niedbále.* sorglosiglich.
īncūriōsus, *niedbáły, niedworny 1. 2. niegálánt, Tłusty. incūrius, niedbále.* sorgloß.
īncurro, *Wbiegam 1. Wpadam 1. Wtargam, nábiegam, nápadam 1. 2. Nátrąciam się, náieżdżam, Łáię, Leżę 2. Kole co kogo, Przypada co.* ein oder anlauffen *Densisq; incurrimus armis.* Virg.
īncursātio, *náiazd.* ein Anfall. īncursim, *Prędko.*
īncūrsio, *naiazd, Wbieżenie.* Anfall.
incursionem facio, *Wtargam,*
incūrsĭto, *náieżdżam, náćieram ná kogo, Wtargam, nápadam 1. Uderzam się o co.* anfallen.
incurso, *náćieram ná kogo, náieżdżam* anfallen.
īncursus. incursĭtātio, *naiazd Wtárgnienie. Wbieżenie. incurvátio. Krzywość.* Anfall.
īncurvesco, *incurwisco, Uginam się, náginam się,*
incurvicervicus, náchylony, (gárbię się.
īncūrvo, *nákrzywiam, náginam, Zákrzywiam 3.*
incurvor, *náginam się, Uginam się.* (náchylam.
incurvus, *Krzywy, náchylony 4.* nidergebogen.
īncus, ūdis. *hæc* Nákowálnia. ein Amboß. *Gemit impositis incudibus Ætna.* Virg. *syn.* Hōrrĭsŏna, rĭgĭda, dūra: fērrĕa, grāvis, sŏnans, resŏnans, Ætnæa Vūlcānia. Æŏlĭa, Sĭcŭla *v. Procudo.*
īncūsātio, *Strofowánie.* Anklag, Scheltung.
īncūso, *Uskarzam się, Zdáię 8.* anklagen. *Quem non incusavi* amens. *&c.* V: *syn.* āccūso dāmno, ārgŭo, īncrĕpo. *v. Accuso.*
incussus, *us. Uderzánie 1.* Ein Schlag.
incustōdītus, *niestrzeżony nieostrożny, Bez straży.*
īncūsus lapis, *żárná 1.*

īncūſus, *náśiekány*, eingehauen. *Incuſum aut atra maſſam picis urbe reportat.* Virg.
īncŭtio, *Wbijam 1. Uderzam 3. 4* einſchlagen. *Incute vim ventis ſubmerſasq; obrue puppes.* V. *ſyn.* Quătio, īnflīgo, īmpīngo.
indāgābalis, należny. indaganter, *śládem.*
īndagātio, *śládowánie, Szukánie.* Erforſchung.
indagator, *śládownik,* Szukácz, *Wynálezcá.*
indagator aquarum, *Rurmiſtrz.*
indagator umbræ, *Zegárá pręt* Vhrzeiger.
īndagatrix, *ſub Szukácz.*
îndagine cingo. claudo *Otaczam. śieći roſtaczam.*
īndāgo, *as. śláduię, Wynayduię, Mácam 4.* nachſuchen, erforſchen. *Saltusq; indagine cingunt.* V. *ſyn.* Rēte, căſſes vel īndagătio, pērſcrūtātio. *epith.* Vĭgil, sŏlers, sōllĭcita, ānxia, săgax, ſtrĕnua lōnga, cōnſtans.
īndago, ĭnis. *śieći roſtoczenie, Okrążenie, śládowánie.*

INDE

īnde, *Z támtąd.* von dannen. *Inde thoro pater Æneas ſic orſus ab alto* Virg.
īnde loci *Od tego mieyſcá.* Von dannen.
īnde uſq; *Zdáleká, Zdawná.*
īndebitè, indebitò, *Niepowinnie.*
indēbĭtus, N*iepowinny.* das man nicht ſchuldig iſt. *Præmia magna quidem, ſed non indebita poſco.*
īndĕcēns, *Nieprzyſtoyny.* Vnziemlich. (Ovid.
īndĕcēnter, *Nieprzyſtoynie.* ungebührlich.
īndĕcentia, *nieprzyſtoyność.* Vnziemligkeit.
īndĕcet *Nieprzyſtoi.*
Indeclinabile Nomen *apud Grammaticos, quod non declinatur ſive monoptotum ſit, ſive aptotum Diomed.*
īndeclinabĭlis, indeclinatus, N*ieuchronny.*
īndĕcor, *oris. omne.* & indĕcŏris. *is. comm. niepoczćiwy.* unzierlich, ungebührlich. N*on erimus regno indecores, nec veſtra feretur.* Virg.
īndĕcōrè, *Nieprzyſtoynie, Grubo 2.*
īndĕcōrus, *nieprzyſtoyny, niepoczćiwy.* unzierlich, ſchändlich N*on indecoro pulvere ſordidos* (Alc.) Hor. *ſyn.* inhŏnēſtus, īnglōrius, tūrpis, īnfamis.
indēfătīgābĭlis, nieſprácowány. unermüdet.
Indefectus, nieuſtáły. indefenſus, *nieobroniony.*
indefeſsè, *Bez ſpracowánia.*
īndefēſſus, *nieſprácowány.* unverdroſſen. N*unc validam dextra rapit indefeſſa bipennem.* Virg.
Indeficiens, nieuſtáły. Vnauffhörend. indefinitè, (*nieokreśnie.*
indēfīnītio, *ſub nieſkończoność.*
indefinītus, *nieokraſzony, niezmierny.* unbeſchloſ(ſen.
īndējēctus, *Nieobálony,* Vnabgeworffen.
indēlēbĭlis, N*iezgłádźiſty, Nieodmyty.*
indelector, N*ierad co czynię.*
īndelibātus, *Nienáruſzony.* unverſucht. *Indelibatas cuncta ſequantur opes.* Ovid.
Indelictum, Niegrzech.
īndēmnātus, N*iepotępiony.*
indemnem ſervo, *Ochraniam.*
indemnis, *nieuſzkodzony.*
Indemnĭtas, Bezkodność, Nieſzkodowánie.
Indemnĭtati conſulo, Ochraniam. ſchonen.
indēplōrātus, *Nieopłákány.* unbeweynt. *Indeploratum barbara terrá teget.* Ovid.
indeprāvātus, N*iezepſowány.* Vnverdorben.
indēprĕcābĭlis N*ieporuſzony.* Vnerbittlich.
indeprehenſibilis, N*iepoślákowány.*
indēsērtus, *Nieopuśćiáły.* unverlaſſen. *Indeſerta meo pectore regna gero.* Ovid.
Indēſes, ĭdis. omne, Nieleniwy. nicht faul.
indēsĭnēnter, *Bez przeſtanku.* ohne Vnterlaß.
indētōnſus, *Niegolony, Zápuſzczone włoſy máiący.*
Indevoratus. Plaut. *corr. Et devorátus.*
Indēvōtio, nieuczynność. & vulgò Nienabożeńſtwo.
Indēvōtus, Nienabożny. unandächtig.
index, *Skáźićiel 1. Wydáwácz, Wyiáwiácz, napis, Regeſtr 1. 3.* Kámien *probny,* Pálec *wtory Znák 1.* R*ączká 3* Ein Zeiger. (gung.
indĭcātio, *Wydánie, Odnieśienie ſpráwy.* Anzei-
indĭcātīvus, *Skázuiący.* (*Cenienie.*
indicativus modus, *ibidem, & infrà* Modi 2.
indĭcātūra, P*okazánie.*
Indĭcīna, Wydánie P*odátek. & ſub nalezne.*
indĭcium, *Znák* 1. *Probá 2. Odnieśienie ſpráwy, Wydánie,* P*odatek,*N*alezne.* Anzeigung. *Indicium mores nobilitatis habent.* Ovid. *ſyn.* indēx, sīgnum, ārgūmēntum, nŏta, īnsīgne, ſpĕcĭmen.
indĭcium profiteor, *Wydáię 11.*
indĭco, *as.* P*okázuię 1. Odnoſzę kogo, Skázuię 1.*

Wydáię, Cęnię. Zuwissen thün, anzeigen. *Indicat & nomen litera pacta tuum.* Tib. *syn.* ōstēndo, mōnstro, sīgnĭfĭco, ăpĕrio.

indīco, *is.* *Nákázuię, Zápowiádam, Oznáymuię, Obwoływam, Odpowiádam komu, Záprászam się do kogo, Sądy zápowiedźieć.* Verkündigen. *Tecta simul Divûm templis indicit honorem,* Virg. *syn.* ēdīco, dēnūntio, prōmūlgo.

indicta causa, *Bez Sądu, Niepráwnie, Niespráwiwszy się,* Nieosądzony.

Indīctio, *Zapowiedz 3. nákazánie* Pobor, *Pietnaśćie lat.* ein zeit von *15.* jahr. *Item* Steur.

indictīvus, Zápowiedźiány. indictum, *nákazánie.*

Indīctus, *in negante niemowiony, niewysławiony, nieosądzony, niesławny.*

Indīctus, *in affirmante. Zápowiedźiány, nákazány.*

indicum, *Indych.* (befohlen.

Indīdem, *Ztámtądże, Támeczny.* Eben von dort.

Indīfferens, *Bezrożny, Obostronny.*

Indīfferēnter, *Bezrożnie, Bez bráku, Miernie. Skromnie 2.* ohn Vnterscheyd.

Indīfferentia, *Bezrożność, Obostronność.* ohn Vn-

Indifficilis Ulpian. corr. Indifficili est. (terscheyd.

Indĭgēna, *Rodźic z tąd, nászyniec, Swoyski, Tameczny, Obywátelski.* Ein Einländischer. *Suspicit, indigenæ Sidonida nomine dicunt.* Ovid.

Indigĕnus, Obywátelski. (ger.

Indīgens, *Potrzebny 2. niedostáteczny.* Bedürffti-

Indīgēntia, *niedostátek 1.* Gebrech, Mangel.

Indīgeo, *Potrzebuię 2. niodostáię,* Bedürffen, mangelen *Quin tu aliquid saltem potius quorum indiget usus* V. *syn.* ĕgĕo, cărĕo, ŏpus, hăbĕo.

Indīgĕs, *ĕtis. m. f. Pátron, Swięty.* ein Heyliger, dessen Nahm jemand führt. (nung.

Indīgestè. *nierozdźielnie.* Vnverdauet, ohne ord-

Indīgēstus, *nierozłożony, niestrawiony.* ungeordnet. *Rudis indigestaq; moles* Ovid.

Indīgĕtes, *hi, Niebiescy* Einheimische Götter. *Dii patrii indigetes, & Romule Vestaq; mater.* Virg.

Indigēstāmēnta, indigitamenta, orum, Pontyfikał.

Indīgĕto, *as.* & indīgīto, *názywam 11. nápalcabdiczyc.*

Indignābunde, indignābundus, indignāter *Gniewliwie.*

Indīgnātio, *Gniew 2.* Zorn, Vnwill. *Si natura negat facit indignatio versum.* H: *syn.* īra, *epith.* præcēps, sūbĭta, rĕpēntīna sæva, cæca, dēmēns mĭnax.

Indignātiūncŭla, *Poruszánie. 2.* (*v. Ira.*

Indīgnè, *nieprzystoynie, niesłusznie, Sprośnie Sromotnie, Okrutnie,* an *niegodnie.* unwürdig, ungebührlich.

indignè fero, *Zá złe mam.* vor übel halten.

indignis modis, *Niepoczćiwie.*

indignissimè, *Nie słusznie,*

indīgnitas, *Nieprzystoyność, niesłuszna, Sprosność, Zelżywość, Niegodność.* Vngebührlichkeit.

Indīgnor, *Gniewam się, mam to zá. 1.* Zörnen, unwillig werden. *Et casum insontis mecum indignantur, amici.* Virg. *syn.* īrāscor, sūccēnseo, stŏmăchor. *v. Irascor.*

Indīgnum, *Niegodna rzecz, Niesłuszna, żal się Boże.* Vnrecht.

Indignus, *niegodny nieprzystoyny, niesłuszny, Okrutny, niewinny,* & *sub nieprzystoi to ná ćię.*

indignus majoribus, *Wyrodek.* (unwürdig.

Indīgus, *Potrzebny niedostáteczny.* mangelhafft dürfftig, arm. *Ut propria nituntur opisq; haud indiga nostræ.* V. *syn.* ĕgēns, ĕgēnus, inōps, paupĕr.

Indīligens, *niedbáły, Zániechány.* Vnfleissig.

Indīligēnter, *niedbále.* indiligentia, *niedbálstwo.*

Indīmensus, sub niezliczony.

Indīrectus, *Krzywy.* Indīreptus, *nierozerwány*

indiscyplinátus, indisciplinosus. Niekárny.

indiscretè, Bez bráku. indiscretio niebáczność.

Indīscrētus, *nierozeznány. nierozdźielony, Bez bráku an niebáczny.* Vnbedachtsam. *Indiscreta suis gratusq; parentibus error.* Virg.

Indiscrīmĭnātim, *Bez bráku, Bezroznie.*

Indīsertè, *niewymownie.*

Indīsertus, *Niewymowny.* unberedtsam.

indispēnsatus, *niemierny nieporządny.*

Indispŏsĭte, Nieporządnie, unordentlich.

Indispŏsĭtus, Nieporządny.

Indissĭmĭlis, indissimillimus. *Podobny.* Gleich.

indissĭmŭlābilis, *niezmyślony, Przebaczánia niegodny)*

indissŏciābilis, *nierozdźielny,*

Indissŏlūbĭlis, *nierozietny, nieskáżitelny. niewy-*

Indissŏlutus, *Nierozerwány.* (*wikłány.*

Indistinctè, *Nierozdźielnie 1.*

indiſtinctus, *Nierozłożony.* ohn Vnterſcheyd.
indiſtrictus, *Niezránioný.*
ind.viduitas, *Nierozdźielność.*
indīviduus, indiviſibilis, *Nierozdźielny.* unzertheilt. *Mors individua eſt noxia corpori.* (Chor:)
indīvīſus, indīvulſus, *Nierozdźielony 2. Nierozdźielny 1.* unzertheilt. *Indiviſus honos iterumq; & rurſus eidem* Sil.
indo, *is. Wtykam, Wpráwiam, Wpuſzczam, Wklęśniam 1. Zdiąć.* eingeben, einlegen.
indo catenas, *Okowáć kogo.* In ketten legen.
indŏcilis, *Tępy, Nieświádom.* unlehrſam. *Is genus indocile ac diſperſum montibus altis.* Virg.
indŏcte, *Nieumieiętnie.*
indŏctus, *Nieuczony.* ungelehrt. *ſyn.* impĕrītus, īgnārus, illiterātus, rudis. *phr:* Dŏctrinæ, Pāllădis expers. Stĕrīlis dŏctrīnæ fœtibus, arte incūltus, rŭdis ēxpers. Qui dūlce nĕctar Pēgăſei fōntis non hauſit. *v. Ignarus.*
indŏlentia, *in negans. Bezbolność.* ohne Schmertz
indŏleo, *in affirmans. Boleię 1. żáłuię, żalmi, Lituię ſię, Záboláło.* Schmertzen oder Wehe haben, *Indoluit facto, &c.* Oid.
indŏles, *Dowćip, Przymiot, Przyrodzenie, Własność 1. Przybywánie, Płodność, żyzność, Wſpániáłość, Twarz kſztałt.* Art, Zuneigung. *Quid pius Æneas tanta dabit indole dignum.* Virg. *ſyn.* ingĕnium, nātūra. *epith.* ēgrĕgia gĕnĕrōſa, nōbĭlis, ingĕnua, præſtans, ămābĭlis, cŭlta. *v. Ingenium.*
Indoleſco. Arnobi. & Iuſtin. idem Indoleo.
Indŏlor, Bezbolny. Indŏlŏria, Bezbolność.
indŏmĭtus, *indŏmābĭlis, nieogłaſkány, nieuchámowány, niezwyćiężony.* ungezähmt. *Sternimus indomitum quod te ſpumare ſalernum.* Perſ. *ſyn.* invĭctus inſŭpĕrābĭlis inēxpŭgnābĭlis, fŏrtis.
indormio. *Leżę ná czym, niedbáły, ieſtem, ſpię 1. Przeſypiam ſpráwę.* Einſchlaffen.
indōtāta. *Bez poſągu, Bez wianá Niwyposáżona, Poſągu niemáiąca.* Ohne Brautſchatz.
indōtātus, *Nieozdobiony.* unbegabet.
indŭbĭtānter, indubitatè, *Niewątpliwie Bez wątpienia.*
indŭbĭtatus, indubitabilis, *Niewtpliwy.* ungezweiffelt. *Indubitata fides cui nunquā munera.* A.
indŭbito, *as. in, hic affirmat, in præcedentibus negabat. Wątpię 2.* zweiffen. *Viribus indubitare tuis, ea verba locutus* Virg.
Indūciæ, *Fryſzt. Przymierze.* Stillſtand. *Suſpiciones, inimicitiæ, induciæ* (Iamb.) Ter.
indūco, *Wprowadzam, Przywodzę, Náwodzę, Wodzę 2. Náprowadzam, Wyprowadzam, Powłaczam, Futruię, Wpiſuię, Przekrzeſzam Káſuię, Námawiam, Oprawiam, Obuwam, Zmázáć 1.* Einführen. *Iungere ſi velit & varias inducere plumas.* Hor: *ſyn.* āddūco, ādmitto, intrōdūco, impĕllo ădigo.
indūco animum in animum. *Przewodzę ná ſobie, Stánowię 2. Przykładam chęći* ſich zu was neigen.
indūco, calcem marmoratum, tectorium, *Tynkuię.* mit Kalck überziehen.
indūco colorem, *Zámálowáć.* Mahlen.
inducor, *Námowić ſię dáię, Uwodzę ſię.* zugeführet werden.
inductio. *Wprowádzenie, Wabienie, Nákłonienie, Przełożenie chęći, Káſowánie, Przekreſzenie, Dowod 2. Rurmuſowy row.* Einführung.
indūctio calcis parietis. *Tynkowánie.* das Außweiſſen.
indūctor, *Wprowadzáiący.*
indūctum in mores, *weſoło w obyczay.* gewöhnlich.
indūctus, *us. wprowádzenie, Námowá.*
indūcula, *Odźienie. Indulcitas niełágodność.*
Indugredi pro ingredi indupediri peo impediri, induperator pro imperator Lucret: priſca epentheſi vel Na Præpos.
indulgens, *Łágodny, Miękki*
indŭlgenter, *Łágodnie. Łáſkáwie, Pieśćliwie.*
indŭlgentia, *Pobłażánie, Przeglądánie, Popuſzczánie, Odpuſzczenie, Dogadzánie ſobie Łáſká, wość.* Verzeihung, Nachlaſſung, Erlaubnuß *ſyn.* Lēnĭtas, clēmēntia piĕtas vel vĕnia, rĕmīſsio *epith.* Blānda, mitis.
indŭlgentiæ, *Odpuſt.* Ablaß.
indŭlgentiſsimus, *Pieśćliwy.*
indŭlgeo, *Pobłażam, Przeglądam, Roſpuſzczam ſię 2. Popuſzczam komu, Dogadzam 1. 2. Dozwalam Poddáię ſię Rozgárdias ſtroię, Szánuię, Báwię ſię 1. Stroię ſię, & in Nie 1. Powolny ieſtem.* überſeh, eneinem willfahren *Item* verzeihen.

Qudi

Quid tantum inf. no juvat indulgere labori? V. *syn.* īgnōsco, cōndōno, pārco, vel cōncēdo, pērmītto.

indulgitas, *Łáſkáwość.* (*v.* Parco.

indūltum, *przywiley.*

īndūmēntum, *Odźienie.* ein Kleid. *Indumenta pedum velut Moyses,* (Phal.) P. *syn.* āmīctus, vēstis. *v. Vestis.*

indŭo, *Obłoczę 1. wdziewam, Obuwam. Ubieram kogo, Wiklę się, Uprząść postáwę, Záperzyć się, Odmieniam się, Podkuwáć koniá, Czynię się tżym,* die Kleider anlegen. *syn.* Vēstio, ămicio, opĕrio, tĕgo, *phr.* Vēstem hūmĕris īndūcĕre. Tūnĭcáq; indūcĭtur ārtus. ālbēntiq; hūmĕro īndūtus ămīctu. Mœstaq; fūnĕrea cōrpŏra vēste tĕgūnt. Aūrāto circum vēlātur amictu. *v. Vestio.*

īndūrātus, *Zátwárdźiáły.*

īndūrātus flammis, *Opalony.*

īndūrēſco, *Drętwieię, Twárdźieię. Odrętwieć.* hart werden. *Sufficit aq; ipso vexatum induruit usu.* Ovid. *syn.* Dūrēſco, īndūror.

īndūro, *Stwardzam, Zátwardzam, Utwierdzam, Upieram się.* hart machen.

īndusiāria, *Szwaczká 1.* Wäſcherin.

īndūsiārius, *Kráwiec, Koſzulę ſzyiący.* der (Hembd machet.

Indusiatus pulchrè Stroyny.

īndūsium, *Indusiata vestis, Koſzulá 1.* Ein Hembd. *syn.* Vēstītꝰ, āmīctꝰ, ŏpērtꝰ, tēctꝰ, tūnĭcātꝰ, vēlātꝰ.

īndūstrĭa, *Przemyſł.* Fleiß, Geſchickligkeit. *Sed non ulla magis vires industria firmat.* Virg. *syn.* Sōlērtia, ārs, dēxtĕritas, īngĕnium. *epith:* Sōlērs sēdūla. vĭgil. acris, cāllĭda, săgāx, aūdax īngenĭōſa, ārtĭfex dīvīna, præſtāns. *phr:* Fēcit ŏpes, pārcæq; săgax, īndūstria vītæ. Prīmis sōlērs īndūſtria cœptis āddĭdĕrat.

īndūstriā, *Umyślnie.* mit Fleiß.

Indūstrie, *Przemyślnie, Dowćipnie.* Geſcheidt.

īndūstrīoſus, *Sztuczny.* witzig, fleiſſig.

īndūstrĭꝰ, *Przemyślny, Dowćipny Sprawny* Fleiſſig. *syn.* Sōlērs, īngĕniōſus, săgāx, vĭgil, ăcer, dēxter.

īndūtĭlis, *Wdźiewálny, sub wdźiewam.*

īndūtus pulchre, *Stroyny.* zierlich.

īndūtus *Odźiewány, Obłoczony.* bekleidet, Kleider anhabend. *Exuvias indutus achilli,* V. *syn.* Vēstītꝰ, āmīctꝰ, tūnicātꝰ tŏgātꝰ ŏpērtus.

īndŭviæ, *ha. Odźienie, Skorká.* Kleidung. *Induvias cæſæ pecudes, & frigida parvas.* Prud.

Induvium Rob. Steph: ex Plin: corrig: induviæ hæ.

īnēbraOmięſzka, *Inebræ aves, ſub nieſzczęśliwy.*

īnēbrio, *Upaiam nápuſzczam.* Truncken machen. *Nolentem & miseram vinosus inebriet aurē.* Juv.

īnēbrior, *Upiiam się.* Truncken werden *Inebriati naviæ potu ſalis.*(Iamb.)Paulin. *syn.* Bācchō, Lyæo, vīno, ōbrŭŏr, căpĭor, īmplĕor, sōlvŏr, sĕpelior. *v. Ebrius.*

īnĕdia, *Nieiedzenie, Poſt 1* Enthaltung von Speiß. *syn.* Fămes, *v. Fames.*

īnĕdia consumor, fatigor, *Zámieram, Przemieram.* vor Hunger ſterben.

īnedia vitam finio, *Umarzam się.*

īnēditus, *Niewydány.* Vnaußgegeben.

īnēffabĭlis, *Niewyſtawiony.* Vnaußſprechlich.

īnēffīcācĭter, *Nieſkutecznie.* (tig.

īnēffīcāx, *nieſkuteczny, nieſpráwny.* nicht kräff-

īnēffigiātus *niewykſztałtowány.* Vnaußgearbei-

īnēffūgĭbĭlis, *Nieuchronny.* (tet.

īnēlābōrātus, *niewypolerowány, niewytworny.*

īnēlĕgans, *Nieozdobny, Gruby.*

īnēlĕgānter, *Szpetnie, Grubo 2.* unzierlich.

īnēlŏquens, *Niewymowny.* Vnberedſam.

īnēlūctābĭlis, *Niewywikłány. Nieuchronny.* unüberwindlich. *Venit summa dies & ineluctabile tempus.* Virg.

īnēmēndabĭlis, *Bez popráwy, niepopráwny, niekárny.* der nicht zu verbeſſeren iſt.

Inemorior, Umieram 4. Erſterben.

īnēmptus, *Niekupiony.* unerkaufft *Nocte domum dapibus menſas onerabat inemptis.* Virg.

īnēnārrābĭlis, inenarratus, *Niewyſtawiony.* unaußſprechlich, *Vis dare maius adhuc & inenarrabile munus.* M. *syn.* Nōn ēnārrābĭlis: īnsōlĭtus.

inēnārrābĭliter, *Niewymownie.* (außgeſet.

inēnōdābĭlis, *Niewywikłány, Záwikłány.* un-

inenōrmis, *Nieſzpetny.* nicht unrichtig, nicht unmäſſig.

īneo, *wchodzę, wſtępuię, Poczynam, Popadam, Hinein gehen. Ante leves ineunt ſi quando prælia párthi.* Virg.

ineptè, *nikczemnie, Błazeńſko, Grubo,* ungeſchickt.

ĭnēptia, *Nikczemność* Gauckleręy Vnnützę Ding.

ĭnēptiæ, *hæ. Bayki, Báłámuctwo, Błazeństwo.*

ĭnēptio, *is. Báłámucę Plotę* ſich närriſch anſtellen.

ĭnēptĭtūdo. *Nikczemność nieſpoſobność, Báłámuctwo.* Vngeſchicklichkeit.

ĭnēptus, *nieſpoſobny, niegrzeczny, nežártowny, nikczemnik* ungeſchickt, untüchtig. *Iuraſſet cupide quidquid ineptus amor:* Tibull. *ſyn.* Stŭpĭdus, insūlſus, fătŭus ſtūltus hĕbes, ſtŏlĭdus.

ĭnĕquĭtabilis, *in negante. Nieiezdny.*

ĭnĕquĭto, *in affirmante. Jádę z.* reiten.

ĭnērmis, inermus, *Bez broni, Bez obrony.* wehrloß *Vel licet armatis hoſtis inermis eas.* Prop.

ĭnermo, *as. Odeymuię bron, Zbroię zdźieram.*

ĭnērrābĭlis, inerrans, *Niebłędny.* Vnfehlbar.

ĭnērrantes, ſtellæ, *Gwiazdy ſpołchodzące.*

ĭnērro, *Błąkam ſię.* irren.

ĭnērs, *adject: omne nieuczony, Tępy, ńikczemnik, nieſztuczny, nieruchomy. Gnuśny.* unwiſſend, faul, träg. *Libertas quæ ſera tamen reſpexit inertem.* Virg. *ſyn.* Pĭger, īgnāvus, sēgnis, tārdus, lēntus, dēſes desĭdĭōſus sōcōrs. *v. Piger.*

inērtia, *Gnuśność, nieumiejętność, nierobotność.* Vnwiſſenheit/ Faulheit. *ſyn.* īgnāvia, dēsĭdĭa, sēgnĭtĭes, pigrĭtia, *epith:* Mōllis, ſtŏlĭda, lāſcīva, dĕgĕner, lānguida, tarda. *v. Pigritia.*

inērtĭcŭlus, *Nieſzkodliwy.*

ĭnērŭdīte, *nieumiejętnie, ineruditio nieumiejętność.*

inērŭdītus, *Nieuczony.* Vngelehrt.

ĭnēſco, *Záprawiam 3. Záiuſzam. Záchęćić, wabię nęcę.* mit ſpeiſen anlocken. *Item* betriegen.

ĭnēvitābĭlis, *Nieuchronny.* unvermeidentlich. *Cogunt ad facinus & inevitabile mergunt.* P. *ſyn.* ĭnēlūctabĭlis, non ēvītābĭlis, non fŭgĭēndus, non vītāndus, non dēclīnāndus.

ĭneunte vere, *ná wioſnę.* auffs frühjahr.

ĭnēvŏlūtus, *Nierozwiniony 1. nieczytány.*

ĭnēxāmĭnātus, *niepytány, niedoświadczony.* Vnbefragt.

ĭnēxcĭtābĭlis, *Nieprzebudzony.*

ĭnēxcogĭtātus, *Niewymyślony.* Vnerdichtet.

ĭnēxcūltus, *niewypráwny, nieozdobiony* Vngeziert.

ĭnēxcusābĭlis, *Bez wymowki.* das nicht kan entſchuldiget werden. *At ne te retrahas, & inexcuſabilis adſis.* Hor.

ĭnēxērcĭtātus, inexercitus, *Niećwiczony.*

ĭnēxhauſtus, *nieprzebrány 1.* unerſchöpfflich. *Inſula inexhauſtis chalibum generoſa metallis.* Virg.

ĭnēxōrābilis, *nieuproſzony.* unerbittlich. *Atque metus omnes & inexorabile fatum.* Virg. *ſyn.* Non ēxōrābĭlis, implācābĭlis, crūdēlis.

ĭnēxōrābĭlĭter, *ibidem.*

ĭnēxpĕdībilis, *ſub nie wywikłány.*

ĭnēxpērrēctus, *nieprzebudzony.* Vnauffgeweckt.

ĭnēxpērtus, *quaſi activa ſignificatione, niewiádom, niebiegły.* unerfahren. *Dulcis inexpertis cultura potentis amici,* Hor.

ĭnēxpērtus, *quaſi paſſivo ſenſu niedoświadczony, niekuſzony.*

ĭnēxpērtus malorum, *Proſty al. propriè niewiádom.*

ĭnēxpĭābĭlis, *Nieubłagány.* unverſöhnig.

ĭnēxplānātâ lingvâ, *Niewymawiáiący.*

ĭnēxplēbĭlis, inexpletus, *nienáſycony, nienápełniony.* unerfüllig, unerſättig. *Cernere inexpleto ſtudio certare lavandi.* V. A.

ĭnēxplĭcābĭlis, *niewyſtawiony, niewywikłány, Záwikłány.* das nicht zu erklären, *Item* verwirrt.

ĭnēxplĭcĭtus, *niewywikłány, Záwikłány.* verwirt.

ĭnēxplōrātè, *Niewiádomie.*

ĭnēxplōrātò, *Bez proby, Bez ſzpiegow.*

ĭnēxplōrātus, *Nieznáiomy, niedoświadczony.* unbekandt/ unverſucht.

ĭnexpūgnābĭlis, *Niezwyćiężony,* Nieprzekonány, *Niedobyty.* unüberwindlich. *Hoſtibus obſiſtens & inexpugnabile turris.* Pr. *ſyn.* Non ēxpūgnābĭlis, īnsŭperābĭlis, īndŏmĭtus, invictus, non ēxŭpĕrābĭlis. *v. Invictus,*

ĭnēxsătŭrābĭlis, *Nienáſycony.* unerſättig.

ĭnēxpectātus, *Nieſpodźiány.* Vnvermuthet.

ĭnēxſtīnctus, inextingvibilis, *Nieugáſzony, niezgáſzony.* unerlöſchlich. *Ignis inexſtinctus templo celatur in illo* Ovid.

ĭnēxſtīrpabilis, *niewykorzeniony* das nicht auszureuten.

ĭnēxsŭpĕrabilis *niezwyćiężony* Vnüberwindlich

Inexterminabilis. Nieſkáźitelny. Apud LXX. eſt: in corruptione immortalis. Emman. Sa.

ĭnēxtrīcābĭlis, *Niewywikłány. Záwikłány.* gantz verwirrt. *Hic labor ille domus & inextricabilis error.* Virg.

Ĭnēxtrīcābĭlĭter, *Záwikłánie.* (kůnſtlich.

Ĭnfābrè, *Nieſztucznie, niegłátko Grubo, 2.* Vn-

Ĭnfābrĭcātus, *niewypolerowány.* Vnkůnſtlich.

Infăcetè, Infacetiæ, Infacetus, *item* Inficetè, &c.

Īnfacundĭa, *Niewymowność.* bőſe Außrede.

Īnfācundus, *Niewymowny 1.*

Īnfāmātĭo, *Oſławienie.* Beſchåndung.

infamatus, *Oſławiony.*

Īnfāmia, *Nieſławá,* Schand- *Falſus honor iuvat, & mendax infamia terret* Hor. *ſyn.* Dēdĕcus. probrum, ōpprobrĭum, ignōmĭnia, cōnvicĭum. *epith:* Măcŭlōſa, probrōſa, sūmma, īngēns, pĕrēnnis. *phr.* Tūrpis, īnfāmĭs nota, măcŭla, lābes. Fāma sĭniſtra. Fāmæ, nōmĭnis dāmna, diſpēndia, Fāmæ jāctūra pŭdīcæ. Dēdĕcus ætērnum măcŭlōſa īnfāmĭa Nōſtris īndūcet tĭtŭlis. Mēndax īnfamĭa tērrĕt.

Īnfāmiâ flagrat, laborat, notatus. *niepoczćiwy, nieſławny. zle o nim mowią.* unehrlich.

Īnfāmiæ eſt, *Sromotny.* (låumbden.

Īnfāmĭam conflo, infero, inuro, *Oſławiam.* ver

Īnfāmis, *Niepoczćiwy, Nieſławny, Bezecny.* Verlåumbdt, unehrlich. *Hinc infamis amor verſis dare terga carinis.* P. *ſyn.* inhŏnēſt9, fāmōſ9, tūrpis probrōſ9. *phr:* Quem măcŭlōſa īnfāmĭa læſit. Quem tūrpi nota infāmĭa ſpārſit, cŏlor infāmis tinxit. Gĕnĕris ōpprobrĭum ſui. Sæcŭli crimen ŏdĭum Dĕorum jūris, ēxĭtĭum ſacri.

Infamiſsĭme Nieſławnie.

Infāmo. *Oſławiam, Rozgłaſzam.* verlåumbden *Parcius infamant, nam tibi cauſa levis.* P. *ſyn.* Dēdĕcŏro. *phr:* Fāmam ērĭpio, tōllo. Nōmen ōbſcūro.

Īnfanda res, *Niegodna rzecz.*

Īnfāndum, *Sroga rzecz, nieſtetyſz, żal ſię Boże,*

Īnfāndus, *Miánowánia niegodny, Okrutny, niewyſławiony.* unaußſaglich, ſchåndlich. *Infandum Regina jubes renovare dolorem,* Virg. *ſyn.* Nĕfārĭus, īllicĭtus, vel non dīcēndus, tăcēndus.

Īnfāns, *ſubſtant. Niemowlątko, Pan młody, ſub Pánic 2.* ein Kind. *ſyn.* Īnfāntulus, *epith.* Tĕnēll9, flēbĭlis. *phr:* Pŭer, īnfāns, Lāctēns pŭer, pārvŭl9 pŭer. Tĕner in cūnis, & sĭne vōce pŭer, ădhūc ūbĕra sūgēns, iăcēns sĭne virĭbus īnfāns. Quĕrŭlis implēns vāgītibus aūres. *v. Puer.*

Īnfāns, *adject. Młody 1. 2. niewymowny Głupi, Okrutny, niemy.* Vnmůndig.

Īnfans *facinus Sroga rzecz.* Ein ůble Sach.

Īnfāntăria. *Położnicá.* Eine Sechſwocherin.

Īnfāntia, *Młodość, Dźiećinſtwo, Głupſtwo niemotá, niewymowność.* unmůndiges Alter, Kindheit. *epith.* Tĕnĕra, rŭdis, blānda. *phre.* Prīma, prīmæva, tĕnĕra lāctēns. lactĕa ætas, īncūnabula: primæ cūnæ, īnfantis ætas. Tĕneri ānni. primum ævum.

Infantĭcidium, Zaboy płodu, Młodźianki Todtſchlag der kinder.

Īnfāntilis, *Dźiećinny.* kindiſch, *Ti producendum potiùs cenſeo; quia quotquot ſunt exempla bonorũ ſcriptorũ, ab Infans ſubſtantivo. non ab Adiect: ducta ſunt.*

Īnfāntŭlus, *Niemowlątko 2.* Ein kind.

Infartio, lege Infercio.

Infas, pro infans, priſcê Meurs:

Īnfătīgăbĭlis, *Nieſprácowány.* Vnermůdet.

Īnfătuo, *Mamię, Błaznię, Głupim czynię.* bethőren, nårriſch machen.

Infăvōrabĭlis, Nieżyczliwy. Vngůnſtig. *ſyn.* inaūſpicātus, sinīſter, lævus,.

Infectivus, Fárbowány.

Īnfēctĭo, *in affirmat, Fárbowánie, Záráženie.*

Īnfector, *idem, & Fárbierz.* Ein Fårber.

Īnfectum æs *in negat W ſztukách.*

Īnfectum reddo, *Znoſzę Pſuię.* Verderben.

Īnfectus, *us. Fárbowánie* Fårbung.

Īnfectus, *ti. negante ſenſu, Nierobiony, Niedokonczony, Nieważny, Gruby.* ungearbeitet/ungeendiget.

Īnfectus, *ti. affirmante ſenſu. Zárážony, Nápuſzczány iádem.* Vergifftet.

Īnfecūndè, *Niepłodno Sucho.* Īnfecundus, *Niepłodny.* unfruchtbar.

infecundĭtas, *Niepłodność* Vnfruchtbarkeit.

Īnfēlīcĭtas, *Nieſzczęśćie.* Vnglůck. *v infra Infortunium.*

Īnfēlicĭter, *Nieſzczęśliwie.*

Infelicito, Nieſzczęśćia nábáwić.

Īnfelix, *Nieſzczęśliwy, Niepłodny.* unglůcklich. *Quoſdam infelices aſtris damnavit iniquis.* Pr. *ſyn.* Mĭsĕr, Infōrtūnāt9, ærūmnōſ9, mĭſĕrābĭlis, īnfauſt9, sĭnīſter, læv9. *phr:* Fātis ăgĭtāt9 ĭnīquis. Quem

vărĭis

vărĭis sōrs cāsĭbꝰ ūrget, prĕmit ăgĭtat, vēxat, ēxĕrcet, ăngit, ōbruit. Quem ĭnfĕlix fōrtuna fătīgat Quem Jŏvis īra prĕmit. ĭnīqui tōlerans ĭncommŏda făti.Rēbꝰ cōncūssus ăcerbis. O! mea nūllis æquānda mălis fōrtūna. Mē mĭsĕrum trīstis fortūna tĕnācĭter urget. Diis nātus ĭnīquis Cāsu cōncūssus ăcērbo. tērq; quătērq; mĭser. Quem dūri ēxērcent cāsus.Quem făta ĭmpĭa tāngunt. Nūlla spōndet fōrtūna sălūtem. Hōrāq; erit tāntis ūltima nūlla malis. *Infortunium.*

ĭnfēnse, *Gniewliwie*, *Nieprzyiáźliwie.*

ĭnfēnso, *as. Nieſprzyiam, Szkodzę.* faſt zörnen.

ĭnfēnsꝰ, *Nienáwidzący Nieprzyiázny.* faſt erzörnt.

Infer. Niżſzy & ſub Niſki. nidrig.

ĭnfĕrālis, *Pogrzebny.* zum Begräbnuß gehörig.

ĭnfercio, *Nádźiewam, Nátykam* füllen.

ĭnfĕri, *hz. Piekielnicy,& ſub* Piekło

Herculē & viſū canis inferorū. Saph. Ser. *v.Infernꝰ*

ĭnfĕriæ, *Obchod duſzny, Zaduſzny dźień, Pogrzebny upominek.* Leichbegängnuß / Todtenopffer. *Viventes rapit inferias quas immolet urbis.*Virg. *ſyn.* ēxĕquĭæ, fūnĕra, justa.

ĭnfĕrĭale officium, *Pogrzeb.* Begräbnuß.

ĭnfĕrĭālis, *Pogrzebny.*ĭnferĭalĭa, *Obchod zaduſzny.*

ĭnferior, *Niżſzy, Podleyſzy, Potomny. Spodni.* nidriger. *Lænea qva panis compeſceret inferiorem.* Hor. *ſyn.* Mĭnor. vel hŭmĭlis, ābjĕctus.

Infĕrium vinum. ſub Ofiárny.

Infĕrius a. m. Pogrzebny. Ofiárny.

Infernālis, Nadolny, Piekielny. Höllisch. *Infernalis aquæ fulvo ſuffodit averno.* M. *ſyn.* ĭnfĕrnꝰ inferus.

Infernas, *atis. Odźiemny, Nadolny.*

ĭnfernē, *Zdołu* unten. ĭnfernum, *Doł 3.*

ĭnfernus, *adject:* Nadolny, *Piekielny, Niſki 2.*

ĭnfernus, *ſubſt: an Piekło? Grob.* Die Höll. *Pœna ſed infernis hilares ſine regibus umbræ.* Juv: *ſyn.* ōrcus ăvērnus,tārtărus, ĕrĕbus. *epith:* ōpācus hōrrēndus,ĭmmānis căvērnōsus, mœstus trĕmēndꝰ, fōrmidābĭlis, mĕtŭēndus, lūrĭdus, tēter *phr.* Tænārĭæ sēdes, dŏmus, faūces,spĕcus pălūdes, ūmbræ. Tārtărei Stygii ăchĕrontæi,phlĕgĕtōntæi, lăcꝰ sĭnus. Plūtōni sūbdita rēgna. Stygĭi rēgna Tyranni.Nigri rēgia cæcaDĕi. Dīra fŭriarum lŏca. Tārtăreum bărăthrum,spĕcꝰ. āntrum, ĭmmānes ĕrĕbi hĭātꝰ. Prōfūnda vŏrāgo. cæca nox; nigri ŏpaci rĕcēssus. imæ sēdēs ĕrĕbi. *Dĭtis ĭnămābile* rēgnum. Nōctis ætērnæ chăōs. trīstēs sĭne sōle dŏmꝰ. silēntes nōcte pērpĕtua dŏmꝰ,luce cărēntia rēgna, ūmbrarum dŏmꝰ, lŏcꝰ. Lŏca plēna tĭmōris. Ætērnæ cālĭgĭnis ūmbræ. Tārtărēꝰ cārcer, gūrges;Stygĭæ ergāstŭla nōctis. Fōrmidābĭle regnum mōrtis ĭnēxpletæ. Vīndĭces īgnes: ūltrīces flammæ,ætērni nigris fōrnācĭbꝰ ignēs. Dītĭsq; prōfūndi pallĭda rēgna. Cæcis dŏmus ālta căvērnis ădĭgat me fūlmĭne ad ūmbras. Pāllēntes ūmbras ĕrebi, nōctemq; prōfūndam. Hic spĕcꝰ hōrrēndum & sævi spīrācŭla Dītis mōnstrāntur, rūptōq; ĭngēns ăchĕronte vŏrāgo pēstĭfĕras ăpĕrit faūces, āspĭcĭes lūcos Stygĭos rēgna ĭnvĭa vĭvis, ĭgnis ŭbi ārdebit nūllo dēlēbĭlis ævo. Lūctus ŭbi & dūræ pŏsŭēre cŭbīlĭa cūræ. ŭbi pāllēntes hăbĭtant mōrbi trīstĭsq; sĕnēctus & mĕtꝰ,& măle suāda fāmes,& tūrpis ĕgēstas & cālĭgāntem nigra fōrmīdĭne lūcum ĭngrĕssus Mānēsq; ădĭit. Rĕgēmq; trĕmēndum sub trīstia tartăra mĭttit. Lūcis ĕgēnus tārtărus, hōrrĭfĕros ĕrūctans faūcĭbꝰ æstꝰ.Pĭce tōrrēntes ātrāq; vŏrāgĭne rīpæ. Sulphŭre & īgni sēmper ănhēlāntes cōctōq; bĭtūmĭne cāmpi. ŭbi labor & lăcrymæ, & lōngo sūspiria trāctu,& măcies ŏdĭumq; sŭi pāllorq; rubōrq; & malesvădꝰ ămor, scĕlꝰ, īrā, fŭrōrq; dŏlīq; Stāntfūrĭæ cīrcum, vărĭæq; ēx ordĭne mōrtes Sævāq; mūltĭsŏnans ēxērcet pœna cătēnas. *v. Inferni loca.* ēlysĭum, Limbus.

ĭnfĕro, *Wnoſzę 1. Wpiſuię, Wtrącam, Grzebię umárłego.* Hineintragen. *Inferat,& pulchram properet. &c,* Virg. *ſyn.* ĭndūco, ĭntrūdo, ĭnvĕho.

inferre calamitatem &c. *Wynędźić.*

ĭnfĕro me, *Wiezdzam, Wpadam, Idę wſpániále, Wdáię ſię i. Wchodzę.* Eingehen.

ĭnfĕro mortem,necem, *Zábiiám 1* Todtſchlagen

ĭnfĕro probrum,crimen,labem. *Zádáię co ſromo-*

ĭnferveo,infĕrvēsco, *Wzwieram.* ſieden. *(tnego.*

ĭnfervefăcio, *Wzwárzyć.* heiß machen.

ĭnfĕrus, *adject: Niſki 2. Nadolny.*

Inferus ſubſtantivè pro inferorum. in Pſal: XXXXVIII. Sepulchrum intelligunt aliqui, limbum alii. ut Baſil, Aug. Orcum profundum Chryſ.

ĭnfeste, *Szkodliwie.* Schädlich.

ĭnfestis hāstis venio. *Skłádam grot.*

Infeſtĭvĭter, Nieſztucznie.

ĭnfestĭvus. *Nieſztuczny.* unholdſelig.

ĭnfēsto, *Náćieram ná kogo,Gábam,Puſtoſzę, Pſuię*

 Doku-

Dokuczam, *Nagába mię chorobá* unrühig machen. *ſyn.* Vēxo, ango, tōrquĕo, ēxāgito.

īnfēſtus, *Náćieráiący, Nieſpokoyny, Ciężki 2. Nieprzyiázny, Niebeſpieczny.* Feindlich/ ſchädlich. *ſyn.* īnfēnſꝰ, ĭnĭmīcꝰ, mŏlēſtꝰ, noxĭꝰ,

infeſtus ſum, infeſtum habeo. *Náieżdżam Rozbiiam, Puſtoſzę.*

īnfibŭlo, *Spinam.* Einhefften.

īnficētè, *Nieſztucznie, Grubo 2.* Vngeſchickt.

īnficetiæ, *Grubość.*

īnficētus, *Nieżártowny, Nieobyczáyny; Nieſztuczny, Gruby 3.* unholdſelig.

īnfĭciālis, *ſub Zápieräcz.* inficias eo, *Zápieram ſię.*

inficiātio. *Niepozwalanie, Zápieránie.* Leugnung.

īnfĭciātor, *Zápieräcż.* *īnfĭciens, Proznuiący,*

īnfĭcio, *is. Zárażam, Szpecę, Brudzę, Plugáwię, Fárbuię Nápuſzczam 2.* Eintuncken, färben. *Pocula ſi quando ſævæ infecêre novercæ.* V. *ſyn.* Cōrrūmpo, dēprāvo, vĭolo, pērdo, măcŭlo, tĕmĕro, vel tīngo, īmbuo.

īnfĭcior, *eris paſſi. Zárażam ſię, Przyrzuca ſię.*

īnfĭcĭor, *aris Depon, Zápieram ſię.* Leugnen. *Inficiabor habens aliquid ſine teſte propinqui.* Prud. *ſyn.* Nĕgo, pērnĕgo, denĕgo, ābnŭo.

īnfīdēlis, *Niewierny.* Vntreu. *Noviſq; rebus infidelis allobrox.* (Jamb. Pur.) *ſyn.* īnfidus, pērfidus fāllāx: *vel* Idolŏlatra.

īnfidelitas, *Niewierność,* unglaub/ Vntreulichkeit.

īnfideliter, *Niewiernie.* untreu.

Infidibulum, Leiek & ſub Nalewká 1. Ein Trichter.

īnfīdus, *Niewierny, Niepewny.* untreu, treuloß. *Flexit, & infidos agitans diſcordia fratres.* Virg. *ſyn.* Pērfĭdus, īnfĭdēlis.

infigo, *Utykam, Wtykám.* Hinein hefften. *Crebra relinquendis infigimꝰ oſcula portis.* Rutil. *ſyn.* Scopŭlōq; īnfīxit ăcūto. Crēbra cōnfīxꝰ cūſpĭde.

īnfigor, *Wpiiam ſię, Tkwi 1. 2. Utapiam myśl.*

Infigurabilis, Niewyráżiſty.

Infimas, atis, & īnfĭmātis, *is. Podły.* ſchlecht.

Infimātus, ab infimo, as. idem & ſub Poniżam.

Infĭmitas, Podłość.

īnfĭmus, *Nayniżſzy, Podły, Pokorny, & ſub Ostátek.* der allerunterſte, der letzte. *Carum Tyndaridæ ſidus ab infimis.* (Choriamb-) *ſyn.* īmus pōſtrmus, ūltĭmus.

īnfīndo, *Náſzczepiam Wſzczepiam Porzę 2. Orzę*

īnfīnībĭlis, *Nieſkończony,* Vnendlich.

īnfīnītæ rei quæſtio eſt. *Wieleby o tym mowić*

īnfīnītas, *Nieſkończoność, nieokreſzenie, niezliczoność.* Vnendlichkeit.

īnfīnītè, *Bez końcá,* Nieokreśnie, *Bez miáry,*

īnfīnītĭo, Niekreſzenie, Nieſkończoność. Vnendlichkeit

īnfīnītīvus, Nieokreſzony.

īnfīnītò, *Dáleko, Bez miáry.* Ohne End.

īnfinitum tempus, *Wieczność.* Die Ewigkeit

īnfīnītus, *Nieſkończony,* Niezmierny, *Nieokreſzony* unendlich. *Et infinito contractum habere bellum* Luc. *ſyn.* īntērmĭnātꝰ, vel īnnŭmĕrus, īnnŭmĕrābĭlis. *phr.* Fīnis ēxpērs. Sĭne līmĭte. Hybērnos cĭtĭus nŭmĕrāvĕris īmbres, plūmĭfĕras quot hăbet vŏlŭcres ăgĭtābĭlis āer. Quot lĕpŏres ĭn ătho, quot apes pāſcūntur in Hybla Tot prĕmor ādvērſis, quæ ſi cōmprēndĕre coner, īcărĭæ nŭmĕrum dīcĕre coner ăquæ, quam mūlta in ſylvis aūtūmni frigŏre prīmo Lāpſa cădūnt fŏlĭa: *vide Innumerus.*

infirmātio, *Wątlenie, Oſłábiánie, Odpor ſłowny Káſowánie.* Schwachheit, kranckheit.

Infirmātus, Chory 1. infirmè, infirmiter, *Słábo.* (heit

Infirmis, Słáby.

īnfirmĭtas, *Słábość, niepotęgá, Chorobá.* Schwachheit

īnfirmo, *Mdlę, Oſłabiam Náruſzam, Zbiiam do wod.* Schwächen, krafft benehmen. *ſyn.* Dēbĭlĭto, ēnērvo, frāngo īnfrīngo, āttĕnŭo, ēxtĕnŭo, cōnfĭcio. *phr:* Vīres, rōbur, mĭnuo. frāngo

īnfirmo, *Słábieię.* ſchwach oder kranck ſeyn

īnfīrmus, *Chory, Słáby.* Schwach, Krafftloß *ſyn.* Dēbĭlis, īmbēllis, ēnērvis, ēnērvātus, invălĭdus langvĭdus, frāctus, mōllis. *phr.* tōrpēnt īnfrāctæ ad prælia vīres. īnvălĭdæ mănus, & īnānes lacērti. Ægre languida mēmbra fĕrens. trăhēns, ēffœto lānguēnt in cōrpŏre vīres. *vide Debilis & Æger.*

īnfĭteor, *Nieprzyznawam ſię, Zápieram ſię.* Verleugnen.

Infitias, inficiatio, inficior, &c. idem Inficias, &c.

Infixio, ſub Pal, & Wtykánie. Einhefftung.

īnfixus, *Wlázło mi, Tkwi mi.*

inflābilis, *ſub Nádymay 1.*

Inflacceo, Słábieię. welck werden.

infla

Inflāmmānter, *Gorąco* 2.
Inflāmmātio, *Zápalenie, Rospalenie. Pustoszenie.*
Inflāmmo, *Zápalam, Zárzę, Rospalam, Podszczuwam, Pobudzam.* anhitzen, anzünden. *Nemo novâ caluit sic inflammatus amicâ.* H. *syn.* ūro, cōmbūro, īncēndo. *v. Uro, Incendo, vel* hōrtor, īncĭto.
Inflāmmor, *Gniewam się* 2. *Rospalam się.* zornen.
Inflāmmor rabie, *Wśćiec się.* (*żądam* 2.
Inflāns, *Opuszczáiący.* Inflātè, *Pysznie.* stoltz.
Inflātio, *Nádęćie, Opuszenie, Wiátr w żołądku.* Auffblasung, Geschwulst.
Inflāties, *Nádęćie, Pysznie, tr.*
Inflātus, *ti. Nádęty, Pyszny.* auffgeblasen. *Inflatum hesterno venas, ut semper Iaccho.* Virg.
Inflātus, *us. Nádęćie, Náthnienie.* Auffblasung.
Inflecto, *Náchylam, Náginam* 1. *Miękczę, Kłániam się* 1. biegen, krümmen. *Colla cave inflectas ad summum obliqua theatrum.* Pr. *syn.* Flēcto, tōrquĕo, īntōrqueo, cōntōrqueo, cūrvo, incūrvo.
Inflētus, *Nieopłákány.*
Inflēxĭbĭlis, *Niegibki, Nieużyty, Nieodmienny.*
Inflēxĭo, *Náchylánie, Náchylenie Zakręt.* Biegung
Inflo, *Nádymam* 1. 2. 3. 4. *Opuszam, Dodymam, Gram. Piskam, Dukam, Trąbię* 1. 2. *Podnoszę się* 1. Einblasen.
Inflēxus, *Zákrzywiony.* gebogen, krumb.
Inflīgo, *Uderzam, Zádáię, Ránię.* hinein schlagen *syn.* imprĭmo, īnfĕro, īmpīngo, īncūtio.
Inflo buccas, *Gniewam się. Dąsam się.*
Inflor, *Nádymam się* 1. *Pysznię się.* hoffärtig seyn.
Inflūentia, *Wpłynienie, Influencya.* Einfluß.
Inflūxio, influxus, *us. Wćiekánie, Wpłynienie,*
Inflūxus cæli, *Influentia.* (Einfliessung.
Infŏdio, *Wkopywam, Zákopywam.* eingraben. *Unguibus infodiunt fruges, &c* V. *syn.* Fŏdio.
Infōrmātio, *Poięćie, Przeięćie, Ukształtowánie. Formowánie, Informacya.* ein Unterrichtung.
Infōrmātus, *affirmando, Uformowány Wyrážony, Czwiczony.*
Infōrmātus, *negándo. Niedokończony.*
Infōrmīdātus, *Niestrászny.*
Infōrmis, *Niekształtowny, Niewykształtowány, Gruby, Szpetny.* Ungestaltet.
Infōrmo, *Formuię, Robię* 2. *Wyrażam* 1. *Cwiczę, Uczę, Opisuię* 1. *Poymuię myślą.* Etwas entwerffen, oder abbilden, *Item* unterweisen. *syn.* Fīngo, ēffīngo, fĭgūro, vel īmbuo, ērūdio, ēxpŏlio.
Infŏro, *as. à foro as. Wiercę* 1. *Przewierćieć.* ein bohren.
Infŏro, *as. à Nomine forum. Pozywam.* zu Gericht (laden.
Infōrtūnātus, *Nieszczęśliwy.* Unglücklich.
Infōrtūnĭum, *Infortunitas, Nieszczęśćie.* Unglück. *Tunc tua me infortunia lædent.* Hor. *syn.* īnfēlīcĭtas, ærūmna, cālāmĭtas, mālum, ēxĭtium clādes. *epith.* Trīste, grāve, crūdele, dūrum, īnfāndum, ăcērbum. *phr.* Fōrtūna ādvērsa. Tristes, mĭsĕri casus. Lāpsæ, āfflīctæ res. Dūra inclēmēntia fāti. Nūbĭla, dūra, trīstia tēmpŏra: Nūncquid cōntrāxit vultum fortūna, rĕcēdit. O sōla īnfāndos Trōjæ mĭsĕrāta lābōres. O sŏcii, nĕque ēnim īgnāri sŭmus ānte mălōrum. O pāssi grăvĭora! dăbit Dĕus hīs quŏque finem. Māla cum tŭlĕris plūrĭma, plūra fĕres. at tu qui lætus rides māla nōstra căvēto; Mōx tibi non vānus sævīet ipse Dĕus. Utq; cădūcis pērcūssa crēbro sāxa căvāntur āquis; Sīc ĕgo cōtinŭo fōrtūnæ vūlnĕror ĭctu. Nec măgis est cūrvis āppia trita rōtis. Pēctōra nam mēa sūnt sĕrie cālcāta mălōrum. à pārte læva mœsta vōlāvit ăvis. Sæpè mălum hoc nōbis, si mēns nōn læva fūisset De cælo tāctas mĕmĭni prædīcĕre quercus. *v. Fortuna adversa Infelix, & miseria.*
Infōssĭo, *Wkopánie.* Eingrabung.
Infrà, *Adverb. Nádoł, Nádole.* unten.
Infra, *Præpos. Nád* 1. *Pod czym.* unter. *Cogebant infraq; locum concedere cultis.* Lucr.
infra septimum diem, *Zá kilká dni.*
Infracta loquela, vox. *Pieszczona mowá.*
Infrāctio, *Náruszenie, Słábość.* Bruch.
Infrāctus, *in affirmante. Naruszony, Złamány, Żałosny, Nátyrána, Krupiásta sol.* gebrochen.
Infrāctus *in negante Nienáruszony.* ungebrochen.
Infrāgĭbilis, infragilis, *idem Niekruchy, Niezłamány, Mocny* 1.
Infrĕmo, *Grzmot czynię.* vor Zorn die Zän auff einander beissen, schnorren. *Acrius infremuit trepidumq; exterruit orbem.* Sil. *syn.* Frĕmo frēndo. īnfrēndo: vel mĭnor, indīgnor, irāscor.

Infrēnābilis, *Niuchámowány.*
Infrēnātus, *affirmans Ouzdány.* gezäumet.
Infrēnātus, *negans. Nieouzdány.* ungezäumet.
Infrēndeo, *Zgrzytam.* mit den zänen knirschen vor zorn.
Infrēnis, *infrēnus in negánte.* Nieouzdány, *Nieuhámowány.* ungezäumt. *Illum infrenis equi lapsu tellure jacentem.* Virg.
Infrēno, *as in affirmante. Ouzdáć, Hámuię, Zátrzymywam 1. Uymuię.* Den Zaum anlegen/ zäumen. *Infrenant alii currus, &c.* V. *syn.* Frēno, cōërceo, cōhĭbeo, cōmprĭmo, cōntĭnĕo, rĕtĭneo, dŏmo. *v. Freno.*
Infrēquens, *żołnierz odbiegacz, Rzadki 3.* selten. *Parcus Deorum cultor & infrequens* (Alcaic.) *syn.* Rārus, īnsvētus.
Infrēquēntia, *Rzadkość Niegęstość Małość Trochá.*
Infrīco, *Náćieram co,* Wdrobić, Einreiben.
Infrictus, quasi ab Infrigo: Plini. corr. Infriatus.
Infrīngo, *Nálámuię, Náruszam, osłabiam, Mdlę Serce psuię, Policzkuię Psuię.* brechen. *Rector meos infregit & lacrimam extulit.* (Jamb.) *syn.* Frāngo, cōnfrīngo.
Infrīngo linguam, *Záiąkam się.*
Infrīngor, *sub Prześila się.* infrigo, *Wdrobić.*
Infrōndis, *is.* infrons, *dis. Niegáłęźisty* das ohne Zweig ist.
Infrūctuosus, *Niepożyteczny.* unfruchtbar.
Infrūnītus, *Niewstydliwy, Pyszny Głupi, Obżárty.*
Infucatum vinum, *Wino mięszáne, Przyprawne.*
Infūcātus, *in affirmante. Zmyślony.*
Infūcātus *in negante. Nieprzyprawny, Niezmyślny.*
Infūco, *Rozważam, Mięszam 1. 3.* ein frembde Farb anstreichen.
Infŭla, *Sznur do czapki, Infuła.* Ein Bischoffs-Hut. *Labentem pietas nec Appollinis infula texit.* Virg. *syn.* Mitra. *epith.* Sacra, ēxĭmĭa, splendĭda, mĭcans, lūcēns gēmmāta aurĕa, īnsīgnis. *phr.* Pōntĭfĭcālis ăpex.
Infŭlæ, *Zawićie, Záwieszenie 2.*
Infŭlātus, *Infułat, Záwity. sub Zawićie 3.* der mit einem Bischoffs-Hut gezieret ist. *Hinc Sacerdotum domus insulata.* Sāph: Pr.
Infŭlcio, *Nátykam, Nádźiewam Wtykam, wtrqeam* (räuchert.
Infulgeo, *Záiáśnieć.* scheinen.
Infumātio, *wędzenie.* Infumātus, *wędzony.* Ge-
Infūmĭbulum Komin 1. Rauchloch.
Infūmo, *as. Wędzę, Dymię.* beräuchern. *syn.* Fūmo tĭngo, ŏbscūro, īnfūsco, vel fūmo, sicco, ēxsĭcco, ărēfăcio, īndūro.
Infūdĭbŭlum, infundibulum, *Leiek Rurká Aptekárska, Nalewká 1. Kosz młyński.* Ein Trichter
Infūndo, *Nálewam 1. Wlewam 1 Dolewam.* eingiessen, einschencken. *Desuper infundam & tonitru cœlum omne ciebo.* Virg. *syn.* Fūndo, īnstĭllo, īngĕro immĭtto, īnjĭcio.
Infūrnĭbŭlum, *Łopátá chlebowa, & sub Rurká áptekárska.* (*smákuie mi 1.*
Infūcātus, *śiády, Czarnáwy, Mętny. & sub Nie-*
Infūsco, *śmiádo czynię, Czernię, Szpecę. Roztwarzam. Mącę, Plugáwię, Zárażam Pstrzę* verdunckelen, braun machen. *Summaq; jejunia saniè infucatur arena.* V. *syn.* ŏbscūro, īnfūmo, īnfĭcio.
Infūscor, *Czernieię. Fárbuię. Słabieię.* beschwärtzt werden.
Infūscus, *Czarnáwy, śmiády Płowy.* braunschwartz
Infūsio, Infūsus, *us. Nálewánie, Wlanie 1. Polewánie, Klisterá 2.* Eingiessung.
Infusorium, Nalewká 1. (*fusa tegit &c.* Vir.
Infūsus, *si. Nálany.* eingegossen. *Nix humeros in-*
Infūto, Mięszam, Rostwarzam.

INGE

Ingĕlābĭlis, Niemarznący.
Ingemĭnātus, *Dwoiáki,* Podwoyny. Zweyfach. *Et vox assensu nemorum ingeminata remugit.* Virg.
Ingemĭno, *Powtarzam, Przyczyniam 1. Przybywa.* dopplen, zweyfach machen. *Ingeminat istg dominus infregit minas.* (Jamb.) *syn.* Gĕmĭno, cōngĕmĭno, duplĭco.
Ingĕmĭscēndus, *żáłosny 1.* kläglich.
Ingĕmĭsco, Ingemo, *Wzdycham 1. 3.* erseufftzen. *Tantum ingemiscit ignis ad durum jecur.* (Jamb.)
Ingĕnĕrāsco, Wradza się co.
Ingĕnĕrātus, *Przyrodzony.* eingeboren.
Ingĕnĕro, *Wradzam, Sádzę płonki.*
Ingeniarius, Sztukmistrz. Ein kunstmeister.
Ingĕnĭcla, ingĕnĭcŭlus, *Klęczeń.* der offt die knie bieget.
Ingeni-

Ingĕnĭcŭlātus. *idem Klęczący.*
Ingĕnio, *Sam, Sámorodnie.*
ingenio natus, *Sámorodny.*
ingenio præſtans, Nobilis. &c. *Dowćipny.*
Ingeniolum, Dowćip.
ingĕnioſè, *Dowćipnie.* klug.
Ingĕnĭōſus, ingeniatus, *Dowćipny, Sztuczny, Chytry.* verſtändig, ſinnreich. *Inter Sauromatas ingenioſus eram.* Ovid. *ſyn.* Sūbtīlis, săgax, sōlērs perſpĭcax. *phr.* ācri, sōlērti Ingĕnio măgno, maximus, nōbĭlis.
Ingĕnĭtus, *Przyrodzony.* angeboren. *Ingenitus genituſq; Deus, pater & patre natus.* Pr. *ſyn.* Innātus, Insĭtus, Ingĕnĕrātus.
Ingĕnium, *ingeniolum, Dowćip, Przyrodzenie, Właſność 1. Uczćiwość, Obyczay, Wymyſł 1.* Verſtändigkeit, natürliche Neigung. *Ingenium quondam fuerat pretioſius auro.* Ovid. *ſyn.* Natūra, Indŏles, vel sūbtīlĭtas, săgācĭtas, Indūſtria, solērtĭa, *epith.* Vēlōx, ācre, āſtūtum, mōbĭle, cūltum, fērtĭle, prōmptum, mīrābile, capāx ūber, rude, dūrum, ōbtūſum, craſſum, tārdum, Iners, hĕbes. *phr.* Ingĕnĭi ăcĭes. ăcūmen, vis dēxterĭtas, vĭgor, flūmen, vēna, făcūltas. Artĭbus, rēbus ăgēndis āptum ingĕnĭum, prĕtĭōsĭus aūro, at non Ingĕnio quæsītum nōmen ab ævo ēxcĭdet, Ingĕnio ſtat sĭne mōrte dĕcus.
Ingĕno is. Wradzam.
Ingenor eris. Wradzam ſię.
Ingēns, *Wielki 1.* faſt groß. *ſyn.* Māgnus, āltus, prōcērus, *phr.* Cōrpore præſtāns: Ipſe ārduus āltăque pulſat sydera.
Ingenuatus, Obyczayny, & ſub Dowćipny.
Ingĕnuè, *Uczćiwie, Swobodnie, Szczerze.*
Ingĕnuĭtas, *wolność z urodzenia, Swobodá, wſtyd, Uczćiwość.* Freymüthigkeit.
Ingĕnuus *Sláchetny, wolny, z rodu, Swobodny, Uczćiwy, Sámorodny, Urodźiwy, Tuteczny, Támeczny, wyzwolony.* wolgeboren, *Aut pudor ingenuus aut reticendus amor.* Prop. *ſyn.* Lībĕrālis, hŏneſtus, nōbĭlis, cāndĭdus, sīncērus, prŏbus.
Inger, pro Ingere, Catul. aphæreſis, Poetica
Ingĕro, *wtykam co, Potykam co komu, Kłádę 2. wtrącam ſię, Ciſkam 1. Nakładam 1. Łáię, Nálewam, Przypominam.* hineinbringen, hineinſtoſſen. *Fugientibus ingerit haſtas. ſyn.* Infigo, Intrūdo, Injicio, Infūndo.
Ingeſtābĭlis, *Ciężki 1.* Unerträglich.
ingigno. *Wradzam.*
Inglŏmĕro, *wichrzę, Zágmatwáć, Mieſzam.* Zuſammen häuffen. *Inglomerant noctem tenebroſa, &c.* St: *ſyn.* Glŏmĕro, cŭmŭlo, accŭmŭlo, cōngĕro.
Inglōrius, *Nieſławny 1. Podły.* Ehrendürfftig, unachtbar. *Pálmáq; inglorius alba.* Virg. *ſyn.* Ignōbĭlis, Indĕcōrus, Inhŏnōrus, abjĕctus, vilis, Incōgnĭtus, sine nomine, nōmĭnis expers.
Inglŭvĭes *Gárdło Brzuch, Obżárſtwo.* Freſſerey. *Item* der Gurgel. *Præclarum ingrata ſtringat malus ingluviem.* Hor: *ſyn.* Gŭla. *epith.* Vōrax, ēbria, fœda, Inēxplēbĭlis, Inēxplēta. *v. Gula.*
Inglŭviōſus, *Obżárty żárłok.* ein Fraaß.
Ingrandeo, ingrande co, *Miąſzeię, Rozraſtam ſię.*
Ingrātè, *Nieprzyiemnie. Niewdźięcznie.* Undanckbar.
ingratiæ, *Niechcę, nie. Ingratifico, Niewdźięczny.*
ingratis, ingratiis, *Ná złość, Niechętnie, Bez dźięki.* unwilliglich, ungern. *Effugere haud potis eſt, ingratis hæret & angit.* L. Invīte, cōacte.
ingrātĭtūdo *Niewdźięczność.* Undanckbarkeit.
ingrātus, *Niewdźięczny, Nieprzyiemny.* unangenehm, undanckbar. *I nunc ingratis offer te irriſe periclis.* Virg. *ſyn.* Injūcūndus, mŏleſtus, immĕmor. *phr.* Mĕrĭtōrum ōffĭcii. vel mūnĕris ăccēpti Immĕmor, oblītus. Vetĕris cui grātia facti ēxcĭdit, in ămīcos măle gratus, Ingrātum caput.
ingrăueſcit, *Pogarſza ſię, 1. śili ſię.*
ingraveſco, *ćężkim ſię ſtáię, Drożeię Oćiężeć.*
Ingrăvo Obćiążam. ſchwer werden, beſchweren. *Ingravat hæc ſævus Drances &c.* V. *ſyn.* Gravo, āggrăvo, prĕmo ōpprĭmo, ōbruo vel ēxăggĕro.
ingrĕdior, *Wchodzę Wſtępuię 3. Wiezdzam. Wdáię, Udaię ſię gdźie. Poczynam co, Chodzę 1. Idę 6.* hinein gehen. *Conſilia & vita diverſum iter ingredietur.* I. *ſyn.* Intro, Introeo Ineo sūpero *Ingredi ad uxorem, honeſta periphraſis in SS. libris, Małżeńſtwá záżywáć.*
ingreſſio, *Weśćie 1. Wſtęp, Początek 1.* Eingang.
Ingrĕſſus, *us, Chod, Wſtęp, Weśćie, Początek 1.* Eingang, Anfang. *Unde nova ingreſſus hominum &c.*

num, &c. Virg. *ſyn.* ăditus vel līmen, vēſtĭbŭlum, vel īngrĕſſus, grĕſſus.
īngrŭo, *Nálegám, Wiſzę 2. Gruchnelo. Przybliża ſię co, Rzuca ſię chorobá, Nád ſzyią co wiśi. Ingruit Æneas Italos, & prælia miſcet.* Virg. *ſyn.* īrrŭo, īrrŭmpo, īmmĭneo.
īnguĕn, *inis n. Łono 2. Członek 4. Dymnice.* Die Schaam. *Et tumidum cornu durius inguen erat* Ovid. *epith:* Lutōſum, ōbſcœnum, tŭmĭdum, crāſſum, ūdum.
ĭnguĭnālis, inguĭnāria, *Gwiazdeczki ziele.*
īngūrgĭto, *Wpada rzeká Obiadam ſię, Upiiam ſię, Zápił rozum, Utapiam myśl, Piię gwałtem, Zábrnąć.* einſchlucken. *Ingurgitans Impura in ſe merum avariter* (Iamb)
ĭnguſtabilis ĭnguſtatus, *Nieukąſzony.*
īnhăbĭlis, *Nieſpoſobny, Nieráźny.* Vntauglich.
inhabilĭtas, Nieſpoſobność. Vngeſchickligkeit.
ĭnhăbĭtābĭlis, *Nieoſadny.* nicht zu bewohnen.
īnhabitātor, *Komornik 1. Obywátel.* Einwohner. *ſyn.* Hăbĭto, īncŏlo, măneo, mŏror.
īnhabito, *Mieſzkam.* inwohnen, bewohnen.
Inhabitata terra. Iſa. 62. in qua habitatur.
ĭnhærĕo, inhæreſco, *Więznę, Przylipiam, Tkwimi, Ulgnąc, Stoi mi przed oczymá.* ankleben/anhangen. *Indum non fulgebat ebur quod inhæferat auro.* P.A. *ſyn.* īnhærēſco, hærĕo, īnsĭdeo.
ĭnhālātus, *us Chuchánie.* Anblaſung.
ĭnhālo, *Chucham 3 Nápuchnąć.* hinein blaſen. *ſyn.* ēxhālo, ēxſpīro, īnſpīro, āfflo, rēſpīro.
ĭnhāmo aliquid, *Záwadzam 2.* Anhacken.
Inhæredito 4. Eſdræ pro heredito in.
īnhiātio, *ziewánie.* Gehnung.
inhibæ aves ſub Nieſzczęśliwy.
īnhĭbĕo, *Wściągam, Hámuię, Zátrzymawam 1.5. Záſtánawiam 1.2. Coſam ſię.* verhinderen, abhalten. *Curſus inhibebat equorum.* Ovid. *ſyn.* Cŏhĭbeo, prŏhĭbeo, īmpĕdio.
ĭnhĭbitio, *Coſnienie ſię.* Abhaltung. *Item* verbott.
ĭnhĭo, *ziáię, Czuham, żądam bárzo.* gehnen, faſt begehren. *Defixis inhiant obtutibus, & radiorum.* Prud. *ſyn.* Hĭo, *vel* ăvĭde cŭpio.
inhoneſtámentum, Nieuczćiwość.
ĭnhoneſtē, *Niepoczćiwie.* ſchåndlich, unehrbar.
inhŏneſto, as. Szpecę. entehren, ſchånden. *ſyn.* Dēdĕcŏro. īnfāmo, dētūrpo, fædo, măcŭlo.
īnhŏnēſtus, *Niepoczćiwy.* unehrlich. *Exitus hic nobis non inhoneſtus erit.* Prop. *ſyn.* Tūrpis, īnfāmis, probrōſ9, sōrdĭd9, ōbſcœn9, īmpūr9, pŭdēndus.
inhonoratio, Zelżenie. Beſchimpffung.
ĭnhonorātus, *idem & Nieuczczony.*
ĭnhonoro, *Lżę. 2.* verunehren.
īnhŏnōrus, *niepoczćiwy, wzgárdzony.* unberůhmt *Deripit, abiectaq; inhonorus fronde ſacerdos.* Stat.
īnhōrrēſco inhorreo, *Náieżam ſię, Zdrygam ſię,* erzitteren/erſchrecken. *Et inhorruit unda tenebris.* Virg. *ſyn.* Hōrrĕo, ēxhōrreo tĭmeo.
inhortor, Pobudzam Szczuię. ermahnen.
īnhōſpĭtālis, *Bez goſpody, Niegośćinny Nieludzki.* ungaſtfrey. *Sive facturg per inhoſpitálē.* (Sapph)
ĭnhoſpitalĭtas, *Niegośćinność.* Vnwilligkeit gegen Gåſten.
inhoſpitg P. Bez goſpody, Nieludzki. Et Numidæ infreni cingunt, & inhoſpita Syrtis. Virg. *ſyn.* Non hăbĭtābĭlis, īnhăbĭtābĭlis, dēsērt9, īncŭlt9, īnăccēſſus.
inhuber lege inuber.
Inhumanē, inhumaniter, *Nieludzki.*
īnhūmānĭtas, *Nieludzkość.* Vnmenſchlichkeit.
īnhūmānus, *Nieludzki.* 1. & 2. unmenſchlich unfreundlich. *Lector inhumana, liber ab invidia* Mart. *ſyn.* Crūdēlis, īnūrbānus, fērŭs, īmmītis.
īnhŭmāt9, *In negans, Niepogrzebiony.* unbegraben. *Interea ſocios inhumataq; corpora terræ.* Virg.
īnhŭmo, *as. in affirmans, Zákopywam, Zágrzebáć* (begraben.

I N I

īnĭbi, *Tám.* eben da.
īniectio, *Wrzucenie. Imánie ſię.* einwerffung.
iniectīvus ſtatus, Wrzucony.
iniecto, *Wrzucam, Imam ſię.* einwerffen.
iniectus, *us. Wrzucenie.* Einwerffung.
iniens, *Náſtáiący,* īnĭgo, *Wganiam.* Einjagen.
Īnjĭcĭo, *Wrzucam, Wtrącam 3. Wbiiam Nábawiam Przymawiam ſię o co.* hinein werffen. *Luſerit, injiciunt ipſis in vincula ſertis.* Virg. *ſyn.* Jăcio, īmmĭtto, īnfĕro.
Īnjicio catenas, *Okowáć.* In ketten ſchlieſſen.

injicio cupiditatem, ardorem. Pobudzam. anreiz
injicio frenos. Uymuię 7. Zäumen. (hen.
inijcio manus, Imam kogo, Zágrábić.
inimicābĭlis, Nieprzyiázny. Feindlich. (zliwie.
inimīce, inimiciter, Nieprzyiaćieilſko, Nieprzyiá-
inimīcĭtia, æ. & hæ. inimicitiæ, Nieprzyiaźń 1. Zaśćie 2. Waśń Nieſnaſká. Feindſchafft. Protinus ingentes ſunt inimicitiæ. Mart. ſyn. Diſſentio dĭſsĭdium, ŏdĭum, sĭmultas. epith. Hŏſtĭlis, fūnēſta grăvis, trūx ăcērba, atrox, ſæva. phr. ira trūces inĭmīcĭtias et fūnebre bĕllum ēxcitat. v. Diſcordia
Inimicitias capeſſo, concipio, capio contraho, gero. Wáśńię 2. 3. Feindſchafft anfangen.
Inimicitjis capeſſendis facilis, Wáśniwy.
inimīco. P. Wáśnię 1. Rozrożniam.
inimicor, Wáśńię 3. Nieprzyiaźń wiodę.
inĭmīcus, ſubſt: Nieprzyiaćiel. Ein Feind. Ecce inimicus atrox magno ſtridore per auras. V. syn. Hŏſtis, ădversārius. epith: bēllĭger, lēthĭfer, fāllax phr. ēcce ĭnĭmīcus atrox māgno ſtrīdōre pēr āuras īnsēquitur, pœnāſq; inĭmīco ēsāngŭĭne sūmit. v. Hoſtis
inimīcus, adject: feindlich. Gens inimica mihi &c. V: ſyn. īnfēnſus, īnfēſtus ăvērſus ălĭēnus, īrātus.
Inimicus, Icti, vir poſt divortium.
inimitābĭlis, Niewyiáżiſty, Trudny. Dem nicht nachzuthun iſt.
inveſtigābĭlis, Niepoſlakowány. Vnerforſchlich.
inīque, nieſluſznie, niewinnie. unrecht.
iniquitas, nierownia nierowność, nieſluſzna Trudność. Vnbilligkeit.
iniquo, as. Obrażam 2. Poruſzam 1. 3.
ĭnīquus, nierowny nieſluſzny, nieprzyiázny, Gniewliwy, niepraw. uneben unbillich, ungerecht. Abſtrahat è noſtro pulvere iniquus amor. Pr. ſyn. īnjūſtus. phr. Cōntēmptor æqui, ſcĕlĕre ānte ălĭos īmmānĭor ōmnes, Propāgo. Cōntēmptrix sŭpĕrum ſævæque, ăvĭdĭſsĭma cædis; īpſo ſcĕlĕris mōlīmĭne Tēreus, Crēditur ēsse pĭus, laūdēmque ā crīmĭne sumit.
Initia, orum Poświącánie, Cáczko. Einweyhung.
initialis, Początkowy. anfänglich.
Initiāmentum, Początek 2. náuká chrześćiáńſka.
initiātio, Obrząd. Ofiára 1.
initiatur, Poczyna ſię. Es fängt ſich an.
Initiatus, Záczęty. Duchowny, 2. Poświęcony 1. Poczęty. Promot. kleryk. eingeweyhet.
ĭnĭtĭo, ná początku. im anfang.
ĭnĭtio, as. Poświącam 1. 2. Poczynam, Odſadzam od pierśi, Záprawiam 3. einweyhen. Item Anfangen.
ĭnĭtior, święcę ſię, Kápłánem zoſtáię. (fangen.
ĭnĭtium, Początek 1. Anfang. ſyn. Prīncĭpĭum ēxōrdĭum, prīmōrdĭum, ēxōrſa: īngrēſſus. cœptum, īncæptum, căput, ŏrīgo; tyrōcĭnĭum, rŭdĭmēntum. phr: in prīma frōnte lĭbēlli. āb Jŏve prīncĭpĭum gĕnĕrĭs. ā tē prīncĭpĭum tĭbi dēsĭnet. āccĭpe jūſſis cārmĭna cœpta tŭis, ab Jŏve prīncĭpĭum Mūſæ. Sī prīma dŏmus rĕpetātur ŏrigo. ā Lătio căput horum et cauſa mălōrum; imo ăgĕ et ā prīma dic hōſpes ŏrīgine nōbis īnsĭdĭas.
initium do, duco, facio, pono, Poczynam 1.
ĭnīto, Chadzam Wchodzę. Eingehen.
ĭnitus, us. Początek 1. Weśćie 1. Łączenie. das eingehen, Item Anfang. Tempore quo nobis inita eſt Cerealis eleuſis. Virg.
injucunde, nieprzyiemnie. Vnangenehm.
iniucunditas, Nieprzyiemność. Vnlieblichkeit.
ĭnjūcūndus, Nieprzyiemny, niewćieſzny. unlieblich. ſyn. īngrātus. īnſuāvis, mōlēſtus.
Īniudicātâ causâ, Niepráwnie Vngerecht.
iniūdicātus, Nieoſądzony. Vngerichtet.
Injugis, Nierobotny. Nieuk 2. Vnarbeitſam.
iniungo, Nákázuię, Zdáię 7. Przywięzuię.
īniūrātus, Bez przyśięgi der nicht geſchworen.
Īnjūrĭa, Krzywdá. Vnrecht, Vnbilligkeit. Longa eſt injuria. longa. V. ſyn. īnjūſtĭtia. īnīquĭtas, vel dĭſsēnsio, cōnvicium, probrum, oppròbrĭum, mălēdĭctum nŏxa, dāmnum. epith. Grāvis ătrox, dīra, mōlēſta, īntŏlĕrabilis. phr: Mala, dūra, pŭdēnda vērba dĭcta. Mōlēſtæ vōces. īnſtrūcta dŏlis īnjūrĭa. Vērbis ōdĭa āſpēra mōvi. Probris hūnc incēſsit ămaris. Virus in īnsontes mĭttens Sī ſcĕlĕris tanta īnjūria noſtri. Sed nūnc quoq; tŭrpes Lĭtĭbus ēxĕrcent līnguas, pūlſōq; pudōre pŭdet hæc ōpprōbria nōbis et dīci pŏtuiſſe et non pŏtuiſſe repēlli. v. Convitium.
Īniuriâ jactatus, laborat, iniuriam paſſus. Ukrzywdzony injuriè Nieſluſznie. Vnrecht leyden
iniurior aris Krzywdzę kogo. einem Vnrecht thun.
iniuriosè, Nieſluſznie Z krzywdą.
iniurioſum eſt, Nieſluſzna. es iſt unbillich.
Īnĭūrĭoſus, active. Krzywdę czyniący. unbillich.

Iniuriosis aridus ventis ferar (Iamb.) Hor:
īniuriosus, *passive. Z krzywdą złączony.*
iniurium, Krzywoprzysięstwo. Falscher Schwur.
īniūrius, *Niesłuszny*, Niecnotliwy, *Winien.*
iniūrius, Niesłuszny, Niecnotliwy.
īniussus, *si.* iniussus, *us. Bez roskazánia.*
iniūste, *niespráwiedliwie.* unrecht, Vnschuldig.
īniūstitia, *niespráwiedliwość.* Vngerechtigkeit.
īniustus, *Nierowny*, Niespráwiedliwy, *Nieprawy*, *Niezdolny*, *Ciężki* 1. ungerecht. *syn.* inīquus, īnjūriōsus. *phr:* æqui, jūstĭtĭæ, jūris, recti cōntēmptor. Fraudis ămans. *v. Iniquus.*
Inlargio, Dáię. inlatebro, lege illatebro.
inlex, icis. Fest. corr. inlix.
inlex, ēgis. idem illex egis.
īnlices, *ab inlix, Rynsztok.*
īncitator, *Targownik.*
īnlĭcium, *Nákazánie, Gromádá* 3.
inlĭtĕrātus, idem illiteratus.
īnlix, *ĭcis. Wab* 2.
inlutus, & idem illutus, &c.
inlūbrĭco, as. Wmykam się.
innābĭlis, innāvigābilis. *Niepławny.*
Tardaq; palus innabilis unda. Virg.
innascor, *Wradza sięco, Rodzę się*, einwachsen
innăto, *Wpływam Pływam po wierzchu.* hinein schwimmen. *Innatat unda freti dulcis leviorq; marina est* Ovid.
īnnātus, *Przyrodzony, & sub Wychowány.* angebohren. *Cecropias innatus opes amor urget habendi.* Virg. *syn.* īngĕnĭtus, īnsítus, īngĕnĕrātus.
īnnecto, *Wiążę* 1. *Wplatam* einbinden.
innector, *Wiklę się, Więznę się.*
innexio, Wplećienie.
innītor, *Podpieram się, Wspieram się* 2. 3. *Polegam* 2. sich anlehnen. *syn.* Nītor, fūlcĭo, īncūmbo.
īnno, *as. Wpływam, Pływam* 2. *Jádę po wodźie.*
īnnŏcens, Niewinny, *Nieszkodliwy, Cnotliwy.* unschuldig. *Hic innocentis pocula Lesbii* (Alcaic) Hor. *syn.* īnsons, īnnŏcŭus, *phr.* Crīmĭnis, nōxæ, fraūdis ēxpērs, īmmūnis. Nūllius nōxæ reus. Vītæ mōrum lābe cărens. Vītam sĭne crīmĭne duxit. Cui cōnscia mēns rēcti est. Vita, fidesq; incūlpāta tua est, īnnŏcua: quibus est vitæ trānquilla quíes. Síne fraūde dŏlōq; Vīxĭmus īnnŏcŭi. Nīl cōnscīre sĭbi, nūlla pāllēscere cūlpa? Nec quidquam, quod lēge vĕtet, cōmmīttĕre fēcit. *v. Pius*

īnnocenter, *Niewinnie, Nieszkodliwie, Cnotliwie.*
īnnocentia. *Niewinność. Powściągliwość* Vnschuld. *Frontis pudorem cordis innocentiam.* (Iamb.) *syn.* intĕgrĭtas. *phr.* Vīta īncūlpāta, īnnocui mōres. īnsōns anĭmus. Manus īnnocŭæ.
innocue, *Nieobrázliwie.* unschädlich.
innocuus, *act: Nieszkodliwy, & passive Nieuszkodzony* unschädlich *Ludimus innocuis verbis &c.* M.
innōdo, *as. Węzłem záwięzuję.* Einknüpffen.
īnnōmĭnābĭlis, *Ad laudem:* Niewysłowiony, *Ad vituperium: Miánowánia niegodny.*
īnnotescentia. B sub Obwieszczenie.
innōtēsco, *Wsławiam się, Słynę* bekandt werden. *Fallimur an nostris innotuit illa libellis.* Ovid.
innovatio, Odnowienie. Verneuerung.
innŏvātor, Nowak, Odnawiácz.
innŏvo, *Odnawiam.* innoxiè, *Nieszkodliwie.*
innoxius, *acti: Nieszkodliwy, Niewinny. & passiv. Nieuszkodzony, Nienáruszony.* Vnschädlich.
innūba, *Niemężátká.* unverheyrathet, ledig. *Innuba permaneo, sed iam felicior ætas.* Ovid. *syn.* innūpta, cælebs, vĭrgo.
innūbilor, Záchmurzyć się. mit Wolcken bedeckt werden.
innūbĭlus, Niechmurny. *& in pogodá* 1. Schön, heiter. *Semperque innubilus æther.* Lucr.
innūbis, Niechmurny, *Jásny* 1. Ohne Wolcken. *Et sole fulsit qualis innubis dies.* (Iamb.) Senec. *syn.* īnnūbis, sine nube, pūrus sĕrēnus.
innūbo, żenię się. sich verheyrathen.
innumerabilis, *innumeralis. niezliczony.* unzehlbar. *Possit diruère, aut innumerabilis.* (Chor.) Hor. *syn.* īnnŭmĕrus, īnfīnītus. *phr.* Nŭmĕro cărens. Cui deest nŭmĕrus. nŭmĕro cōpĭa mājor ĕrat, ēxcēdit nŭmĕrum mĕrĭtōrum sūmma tŭōrum. Quot sālum (pĕlăgus) continent stĕllas cœlum, āstra pŏlus *v. Infinitus.*
innŭmerābĭlĭtas, *Niezliczność.* Vnzehlbarkeit.
innumerabiliter, *Bez liczby.* (*tytułowy.*
innumeri, *Mowá Niepoetycka. & sub. Zołnierz nie-*
innŭmerus, *Niezliczony.* unzehlbar.
innuo *is. Kiwam głową.* mit dem Haupt nicken *syn.* ānnuo, nūtu cōcēdo, cōnsēntio.
īnnūpta, *Niemężátká* Ledig, unverheyrathet. *syn.* īnnŭba, cælebs vĭrgo.

innu-

innūtrio, *Zárawiam.* innutrior, *Schowáć się.*
innūtrītus alicujus rei. *Wychowány.*
inŏbēdiens, *Nieposłuszny.* ungehorsam.
inobedientia, *nieposłuszeństwo.* Vngehorsamkeit
inoblītus, *Niezápomniony.* vergessen.
inobrūtus, *Niezáwalony Nietonący.*
inobscūro, *Záćimiam.* verfinstern.
inobseptus, *Niezgrodzony.*
inobsĕquens, *Nieposłuszny.*
inobservābilis, inobservans, *Niepostrzegły.*
inobservāntia *Zániedbánie.*
inobservatè, *Niepostrzegle.*
inŏccidŭus, *Niezápadáiący.* das nicht unterfallet.
Inocco, *as. Záwłoczę, Bronuię.*
Inoculātio, *Szczepienie.*
Inoculātor, *Szczepnik, Sádownik.*
inŏcŭlo, *as. Szczepię, pstrzę.*
inŏdor, oris m. Bezwonność.
inŏdōra, Fiiołki ieśienne.
inodorata, Firletká 1. inŏdōro, *as. Perfumuię.*
inŏdōrus, *Niewonieiący.* das keinen Geruch hat. *Ossa inodora dabit, seu spirent cinnama surdum.* P.
inodorus flos. *Sáśánká.*
inoffensè, *Nieobráźliwie.*
inoffensus, *passi.* Nieobrážony. *& active. Nieobráźliwy.* unverletzt. *Detur inoffensæ vitæ tibi tangere metam* Ovid.
inofficiōsus, *Nieuczynny, Nieludzki.* unhöfflich.
inŏlens. *ab Inoleo, In negante Niewonieiący.*
inŏleo inolesco, *In affirm. Wradzam, Wradza się, co, Záprawiam kogo w co, Zárasta rána.* einwachsen. *Duritiem lapidum mensis inolescere ramis.* Sil:
inŏlĭtus, *Zástárzáły.*
inŏmĭnālis, inŏmĭnātus. *Nieszczęśliwy.*
inŏpāco, *as. Záćimiam* verdunckelen.
inŏpertus, *Niezákryty.* unverdeckt.
inŏpia, *Niedostátek 1. 2.* Armuth, Mangel. *syn.* paupertas, pēnuria.
inŏpīnābilis, *Niespodźiány.* unvermeynt.
inopinans, *Niespodźiewáiący się.*
inŏpinanter, inopīnatè inopinato, *Niespodźiánie.*
inopinatum, *Niespodźiána rzecz.*
inopinatus, *Niespodźiány, Nierozmyślny.*
inŏpīnus, *Niespodźiány.* unvermeynt. *O Virgo nova mi facies inopinaq; surgit.* V. *syn.* imprōvīsus, inexpectātus, insperātus, rĕpentīnus, sŭbitus.
inŏpiōsus, *Niedostáteczny.* arm, bedürfftig.
inopportūnus *niewczesny.* unzeitlich, nicht füglich
inops, ŏpis *adiect: Omn. Niedostáteczny, ubogi.* Arm, bedürfftig. *Turpis inopsque simul miserabile transiget ævū syn.* Pauper, ĕgĕnus, ĕgēns, indĭgus. *v.*
inops mentis, *Głupi* thorecht, närrisch. (*Pauper*
inoptabilis, *Nieżądny.* inōrābĭlis, *Nieuprószony.*
inōrātus, *Niesłucháńy.*
inordinatè, *inordinatim; Nierządnie.* unordentlich.
inōrdinātio, *Nierządi.* inornatè, *Grubo 2.*
inordinatus, *Nieporządny.*
inŏrior, *Wschodzę. Wszczyna się.* auffgehen.
inornatus, *Niezdobny, Gruby 2.* ungezieret. *Quisquis inornatumq; caput crinesque. &c.* Tib. *syn.* incŏnditus, incōmptus, hōrrĭdus.
inoris, *is. Bez ust.* inŏro, *as. Nálewam 1.*
inŏrus, *Bez ust.* inos, *ŏris. Niemy 1.* stumm.
in pulvis, inpulvis, *Bez prace. & sub Łácny.*
inquam, *Mowię 1. Rzekę.* sagen.
inquantum, *Jle 1. 2.* in so weit.
inquantumcunque, *Jlekolwiek 2.*
inquĭēs, *etis subst: Niepokoy, Niespánie.* Vnruh.
inquĭēs, *etis adiect: Niespokoyny* unruhig. *es corripit Probus.* inquiete, *Niespokoynie.*
inquiētatio *Przykrzenie, Nágábánie,* Beunruhigung.
inquiēto, *Niepokoy czynię, Nágábam, Przebudzam 1. Poruszam.* beunruhigen.
inquietor, *Poruszam się.* inquiētūdo, *Niepokoy.*
inquĭētus, *Niespokoyny.* unruhig. *Nam securis erit nec inquieta.* (Phal.) M. *syn.* irrequiētus, turbātus, sollicitus mōbĭlis, impătiens mŏræ.
inquilinus, *Chiłupnik, Kmieć Komornik 1.* ein Haußmann der umb Zinß wohnet. *Vicinus Norio, vel inquilinus* (Phal: J.) M.
inquĭnāmentum, *Plugástwo, Pomázánie, Poszpecenie.*
inquinatè, *Szpetnie, & sub Mowię źle.*
inquinatio, *Splugáwienie* Besudelung.
inquinatus, *Plugáwy, Sprosny.*
inquĭno, *Plugáwię, Szpecę, Łżę 1. Zmázáć 2.* Besudlen, beflecken. *Inquinat egregios adiuncta superbia mores.* Cl. *syn.* Coinquino, fœdo, tĕmĕro contāmĭno, pollŭo, dēformo, mācŭlo. *v. Maculo.*

inquio, *Mowię 1.* ich ſage.
inquīro, *Dowiáduię ſię, Pytam, Szukam, Inkwizycyą czynię, Inſtyguię, Szperunk czynię,* Ráchuię ſię 1. nachſuchen. *Evenit inquirant vitia ut tua, rurſus ut illi.* Hor: *ſyn.* Quæro, ēxquīro, rĕquīro, pērquīro, īnvēſtīgo, ſcrūtor, pērſcrūtor.
inquīſītio, *Szukánie, Inkwizycya 1. 2. Informacya.*
inquiſitiùs, *Pilnie.*
īnquīsitor, *Bádácz Stroná powodna, Szpieg, Inſtygator, Inkwizytor, Pięść 3.* Nachſucher. *Inquiſitores agerent cum remige nullo* Juv:
Insălūbris, *Niezdrowy 2. Inſalutaris Apulei.* ungeſund. *Eſcas inſipidas & inſalubres* Anon.
inſana, *ſ. herba, Bielun.*
insānābĭlis, *Nieuleczyſty,* unheilbar. *Si tribus anticyris caput inſanabile nunquam.* Hor:
insānè, *inſaniter Bárzo Szalenie.* unſinnig.
insānia, *Niezdrowie, Szaleńſtwo 1. Roſpuſtá.* Unſinnigkeit. *Sævit amor ferri, & ſcelerata inſania belli.* Virg. *ſyn.* Fŭror, răbĭes, amēntia, *epith.* Scĕlĕrāta, præcēps, fŭrĭbūnda, tūrpis, tĭtŭbāns, crŭcĭāns, rabĭda, cæca, amēns, viŏlēnta, ſæva, ārdēns. ēffrēnis. *v. furor & Stultitia.*
insānio, *Szaleię 1. Páſtwię ſię. Targam ſię.* | *Miłuię 2. Piſzę 2. Fuſtwię.* unſinnig werden, wüten. *Errori ſimilem, cunctum inſanire docebo.* H: *ſyn.* Fŭro, ſævio, dēsĭpio.
Inſanitas, Niezdrowie Ungeſundheit.
īnſanŭm, *Bárzo Dźiwnie*
inſanum, quantum, *Strách 2.*
inſanus, *Niezdrowy, Szalony, Wielki* unſinnig, thorecht. *Tunc inſanus eris, ſi acceperis, an magis excors.* H. *ſyn.* Fŭrēns, āmēns dēmēns, vel ſtūltus.
insătiābĭlis, inſătiatus. *Nienáſycony* unerſättlich. *Mox acquirendi docet inſatiabile votum.* Juv. *Namq; inſatiatus eundi.* Sil. *ſyn* īnsătĭātus, inēxplēbilis, inēxplētus, ăvĭdus, vŏrax gŭlōſus.
insătiābĭlitas, *inſatietas. Nienáſycenie.*
insatiābĭliter, insătŭrābiliter *Nienáſycenie.*
Inſativis. quaſi ab Inſativus. Plin. corr. Inſativus.
insătŭrābĭlis, *Nienáſycony.* unerſättlich.
inſcēndo, *Włażę, Wśiadam 1.* auffſteigen.
inſcēnſor, *Wśiádácz.*
inſcìè, *Nieumieiętnie.* unwiſſend.
inſcĭens, *nomen. Głupi.*
Inſciens, *pro inſcienter, Niewiádomie, Niechcąc, Nieobaczyłem ſię.* unwiſſend.
inſciente me, *Bez wiádomośći.*
inſcienter, inſcītè inſcitiſſime, *Nieumieiętnie, Grubo.*
inſcītia, inſcientia, *Nieumieiętność, Głupſtwo.* Unwiſſenheit. *Quem mala ſtultitia & quæcunq; inſcitia veri.* īgnōrāntia, īgnōrātio, īmpĕrītia. *epith.* Rŭdis, tūrpis.
inſcitīſsĭmus, *Nikczemnik.*
inſcītus, *Nieumieiętny, Głupi. Auxilium te nempe vocas inſcite magiſter.* Auſ:
inſcĭus, *Niebiegły, nieumieiętny, niewiedzący.* unwiſſend. *Præcipiteſq; trahit ſylvas: ſtupet inſcius alto.* Virg. *ſyn.* Nēſcĭus, īgnarus, īgnōrāns, īndōctus. *v. Ignarus.*
inſcrībo, *Wpiſuię, Przyczytam, Napis kłádę, Cechuię, kryſkuię, Zokreśić, Wyſzywam, Wbiiam w pámięć, Wyſtawiam ná przeday.* einſchreiben. *Per terram, & verſa pulvis incribitur haſta.* Pr.
inſcrīptio, inſcriptum, *Napis, Zapis, Przykowánie*
inſcriptus, *in affirmans, Nápiſany, kryſkowány*
inſcriptus, *Inſcriptilis, in negans, niepiſany, niepopiſany*
inſcrūtābilis in negat: Nienáleźiſty. unerforſchlich. *Cujus judicium ſic inſcrutabile & altum.* P.
Inſcrūtor, in affirmat. Dowiáduię ſię Przypátruię ſię
inſcūlpo, *Ryſuię 3. Wyryć.* etwas in Ertz, kupffer Marmelſtein hawen, oder ſtechen.

INSE

insĕcābĭlis, *in negat. Nieśiekány.*
insĕco, *as. in affirmat, Náćinam.*
Inſeco, is. pro inſequo, is. Mow 1. Powiádam. Opowiádam
inſectānter, *Nálegáiąc Oſtro 2.*
inſectatio, *Prześládowánie, Pogoniná 2. Trapienie.*
inſectator, *Pogoniná.*
Inſectio, Powiádánie.
inſécto, inſector, *Prześláduię, nalegam, Dokuczam Dogrzewam, Ciſkam 2.*
inſectum, *Robáctwo przewieziſte.*
inſectum volucre. *O wad.*
inſectus, *náćięty, Náśiekány, Proſzkowáty, Przewieźiſty.* eingehauen.
inſectio, *Gonienie, Pogonia.* Nachſetzung.
Insēdābĭliter, Nieuchámowánie:
inſedatus, *Nieſkromny.* unruhig.
inſemĭnātus, *In. negat, Niezáśiany.*
inſemino. *in affirmat: Wśiewam Wradzam*
insĕneſco, *Zſtárzeć ſię,* alt werden.
Inſenſatus, Głupi. Inſenſatè, Głupie.

insensibilis, insensilis, *nieczuły*. unempfindlich
insensibiliter, *nieczule*.
inseparabilis, *nierozdźielny*. 2. unzertrennig.
Inseparabiles propositiones apud Gramm: quæ extra compositionem non usurpantur, ut an. Con. Di. Re. Polonis, Roz, vel Ros. Wy &c.
inseparabiliter, *Nierozdźielnie* 2.
insepultus, *niepogrzebiony*. unvergraben. *Post insepulta membra dissecent lupi* (Iamb.) H. *syn.* intumulatus.
insept9, *nieogrodzony*. unbezaunt.
inseque 1. *dic. sub Mowię* 1. *Odpowiádam, Powiádam* 1.
Insequenda scelera. Cato. i. non fanda, Infanda. Palmer.
insequens, *Nástępuiący*. folgend.
Insequenter, Gelli. corr. Infrequenter.
Insequo, is. priscum, Mowię 1.
insequor, *Scigam, nástępuię* 1. *Idę zá kim, Odpowiádam*. nachfolgen. *Insequitur causas penitus tentare latentes*. V. *syn.* Sequor, insector, consequor (*vel* pergo.
insērēnus P. Niepogodny.
insero, rui. *Wprawiam* 1. *Wkleśniam. Wrażam, Wtykam. Wrzucam. Ciśnę się. Wdáię się* 1. *Wtrącam się, Wpisuię. Wkładam* 1. *Potykam co komu. Wradzą się, co.* Etwas einthun oder stossen *Et volo te chartis inseruisse meis*. Pr. *syn.* immitto, insinuo, immisceo.
insero, evi. *Sádzę płonki. Szczepię. Wsiewam. Sieię* 1. *Zásiewam*. Einpflantzen. *Insero Daphni pyros, &c.* V. *syn.* Consero, insemino. *phr:* Fac ramum ramus adoptet. Stetque peregrinis arbor opaca comis. Fisso modo cortice lignum inserit, & succos alieno præstat alumno. insere nunc Melibœe pyros. pone ordine vites. (*Virg.* 1. *Geor:*) Huc aliena ex arbore germen includunt, udoq; docent inolescere libro: Aut rursum enodes trunci resecantur, & alte finditur in solidum cuneis via. Deinde feraces plantæ immittuntur.
inseror, *sub Wradzą się.*
inserpit somnus. *Usypiam* einschlaffen.
inserpo, *Włażę. Wmykam się*. einkriechen.
insera. *æ subst. Ozdobá.*
insertæ fenestræ, *Virg. sub Wtykam.*
Inserto. as, Wtykam wiklę.
Insertorium, apud Plin. l. 33. c. 1. leg: Rhodig: & intelligit partem scuti inter lorum arcuatum, & scutum ipsum, ubi brachium inseritur. Hermol. Dalec: Consertorem, i. adversarium in pugna.
inservio, *Násługuię. Dogadzam* 1. 2. auffdienen.
inservo, *Strzegę*. Verwahren. Insessor, *Zastempcá.*
Insexit, sub Odpowiádam 1.

Insibilo Swistam. Pfeiffen, psisen. *Qualia succinctis ubi trux insibilat Eurus*. Virg.
insiccatus *Mokry.*
insicium, *Kiełbasa, Siekánina* 1. *wątrobká.*
insideo, *Siedzę* 1. *Obsiadam, Opánowáć. Przysiadam* 1. *włázło mi. Tkwi mi, w piiam się. Záśiadam się.* tn oder auff etwas sitzen. *Insideat quantus misera Deus &c.* Hor: *syn.* Hæreo, adhæreo, inhæreo, supersedeo.
insidiæ, *Zasadzká.* Hinderlist / *Excipere insidiis multum latrante Lycisca*. V. *syn.* Retia, doli. *epith.* occultæ latentes, tacitæ, fallaces, nocturnæ cautæ, hostiles. dolosæ. iniquæ, sævæ, nefandæ, turpes, vanæ, inanes. *phr.* Fallendi viæ, arma, tecta. Furta belli. *v. Insidior.*
insidianter, *Zdrádliwie*. durch Hinderlist.
insidias pono, molior, instruo, tendo, *Zásiadam się.*
insidiator, *Zasadzki, Zastępcá, Zdraycá Rozboynik.* Ein Außspäher. *Insidiatorē præroso fugerit hāo.* V.
insidior, *Czuwam, Stoię ná gárdło.* mit fleiß nachstellen. *Callidus extremis tantum insidiabere plantis*. Virg. *phr.* insidias pono molior, tendo, facio, paro, struo, instruo, editor, tendo meditor. Retia, laqueos, plagas tendo. Vias, angusta viarum, cæcos recessus, occultas latebras, secessus latentes ferro obsideo, in sylvis positis telis armis insideo, subsideo: arripuitq; locum, & sylvis insedit iniquis. Sedet ense reposto abditq. Non datur, insidias, armaq; tecta parant. Nec lup9 insidias pecori, nec retia cervis ullæ dolum meditantur, ac veluti pleno lupus insidiat9 ovili. in apertos undiq; sylvis, prosiliunt hostes, & lat9 omne tenent. Fallite, fallentes, ex magna parte profanum sunt genus: laqueos, quos posuere, cadant *v. Decipio.*]
insidiose, *Zdrádliwie*. betrieglich.
insidiosus, *Zdrádliwy* betrughafftig *Insidiosorum si ludis bella lotronum*. Mart.
insido, *siedzę* 1. *wpiiam się.* sich auff etwas setzen. *Floribus insidunt variis &c.* Virg.
insigne, *Znák* 1. 3. *Herb, Federpusz.* ein Zeichen, Siegel / Wapen. *syn.* Signum indicium, nota vel stemma ornamentum, vel signum vexillum.
insigne naturæ. *Známię* 2.
insigne regium, *Korona Krolewska.*
insignio, *Znáczę* 2. Bezeichnen / *Auro insignibat iam setis obsita jambos*. V. *syn.* Decoro, condecoro, orno, exorno, illustro.

Īnsīgnis, *Znákomity, Znáczny, wyborny. Et contra Wádę máiący.* Fürnehm, fürtrefflich. *Ipsi per medias acies insignibus alis.* V. *syn.* Īllūstris eximius, ēgrēgius, īnclytus, nōbĭlis.
Īnsīgnītē, *Znácznie, Osobliwie, Bárzo.* wolgezeichnet.
Īnsīgnĭter, *idem & Wybornie.*
Īnsīgnītus, *Znáczny, wyráźny, wádę máiący.*
Īnsĭla, *vel* Īnsĭlia, *orum, Podnożki tkacze.*
Īnsĭlio, *is. Wskákuię.* Ein oder auffspringen. *Insiliat, sit jus liceatq; perire Poetis.* Hor. *syn.* īrrŭo, sāltu ineo, sălio in.
Īnsĭmul, *Pospołu.* zugleich. Īnsĭmŭlātio, *Zádánie.*
Īnsĭmŭlātor, *Potwarcą.* (Beschuldigung.
Īnsĭmŭlo, *Potwarzam, Udaię źle, Zádáię.* gleyßnen, beschuldigen. *Criminibus falsis insimulasse virum.* V. *syn.* āccūso, crīmĭnor, ārguo, rĕdārguo.
Īnsīncerus, *Nieszczery 1. Nieczysty plugáwy.*
Īnsĭnuātio, *Wemknienie się. Wkradánie.*
Insinuator, Arnobi: persvasor, doctor.
Īnsĭnuo, *wkradam się 1. Zálecam, wmieszáć się, wdáię się 1.* Einschieben, einschlicken, zu wissen machen. *Tempore iam faciles Insinuantur opes.* Prop: *syn.* Īmmītto, īndo, īnsĕro, īmmīsceo.
Īnsĭpĭde, *Niesmáczno.* (hafft,
Īnsĭpĭdus, *Niesmáczny, Nieprzyiemny.* unschmack-
Īnsĭpiens, *Głupi.* Unsinnig, närrisch. *Insipientis inest major jactantia menti* Bucch. *syn.* Stūltus, īnsān9, ēxcors, amēns, dēmēns,
Īnsĭpiēnter, *Głupie.* Īnsĭpiēntia, *Głupstwo.*
Insipio, Száleię. Īnsīpo, *as, & is. Sypię, wsypuię, Násypuię.*
Īnsistens, *Postawáiący.*
Īnsīsto, *Postawam idąc,* Stoię, *Zástánawiam się, Stánąć 1. Opieram się. Usadzam się, Podpieram się Báwię się 1. 2. Odprawiam 1.* Prowádzę *sprawę, Stáram się, Idę, Idę zá kim, Nástępuię.* Ein oder auff etwas stehen, antreiben. *Institerat jaculo palmes &c.* Virg. *syn.* Cōnsīsto, *vel* īnnītor, *vel* īnsto, ūrgeo, *vel* pergo.
Īnsĭta arbor, *Szczep.* Īnsĭtio, *Szczepienie.*
Īnsĭtītium animal, *Mieszániec, & sub Bękart.*
Īnsĭtītius, *wkładány, Szczepny, Przydátny, Przestępny dźień.*
Īnsĭtium, *Kiełbása, wątrobká.*
Īnsĭtīv9 *Szczepny 1. Przydátny, wkładny & sub wtyká*

Īnsĭtor *Szczepnik.* Ein Zweygenpflantzer. *Insitor hic solvit, pomosaq; vota coronat* Prop.
Īnsĭtum, *Szczep, Látorośl do szczepienia, Latorośl wszczepiona.*
Īnsĭtus, *ti. Szczepny, Przydátny, Przyrodzony, Przychodźień.* Eingepflantzt, angeboren. *Vertere in alterius mutatamq; insita mala* Vir: *syn.* Īnnātus, īngĕnĭtus, īngĕnĕratus, īnhærens.
Īnsĭtus, *us. Sádzenie 1. Szczepienie.* Einsaung, Pflantzung.
Īnsŏcĭābĭlis, *nietowárzysty, niepoisty niekleisty, niezgodny, nieludzki.* das nicht kan gesellet werden.
Insolabiliter, P. Bez pociechy.
Īnsŏlātio, *Bielenie, ná słońce wystawiánie.*
Īnsŏlātor, *Blecharz.*
Īnsŏlātor, *Násłoneczny Jásny 1.* Pogodny.
Īnsŏlens, insolitus, *Niezwyczáyny, nieprzywykły, nieświádom item Rospustny, Rozrzutny Pyszny* Stoltz, übermüthig/hoffärtig, ungewöhnlich. *Ludum insolentem ludere pertinax.* Hor. *syn.* Īnsŏlĭt9, īnsvēt9, īnēxpērt9, *vel* sūpērb9, tĕmĕrārius. (*Pyszno*
Īnsolenter, insolute, *Niezwyczaynie, & Nieostrożnie,*
Īnsŏlēntia, *Niezwyczáyność, Rospustá, Rozrzutność, Przebarszczánie, Pychá.* Ungewohnheit, Item Vermessenheit, Hochmuth.
Insolesco, Rospustnie żyię, Pustuię.
Īnsŏlo, *as. Bielę 2. ná słońce wystawiam.*
Īnsŏlūbĭlis, *niewywikłány nierozdźielny 1. nierozięty, niewypłácony, nieprzekonány.* unaufflößlich.
Īnsŏlūbĭlis nexus, *Zadźierzg.* (*dźierzgiem.*
Īnsŏlūbĭlĭter, *nierozdźielnie 2. nierozięcie, Roz-*
Insolum, insolitum, priscum, sub niezwyczayny.
Īnsŏlūtus, *niezápłácony.* insomnia, *a. niespánie.*
Īnsomniōsus, *Sennik.* (pērvĭgil.
Īnsōmnis, *niespiący.* Wachsam, schlafflos. *syn.* Vigil
Īnsōmnium, *Sen 2.* Ein Traum *Sed falsa ad cœlum mittunt insomnia manes.* Virg. *syn.* Sōmnium, vīsum, *vel* dēlīrium. *epith.* Vānum, fallāx, fālsum, īnāne, mēndāx, nōcturnum. *v. Somnium.*
Īnsŏno, *Trzáskam, trąbię, Zagrać, kláskam.* Erthönen

nen Erklingen. *Insonuêre cavæ, gemitumq; dedere cavernæ* Virg. *syn.* sŏno, rĕsŏno, pērsŏno, īnstrĕpo. (*czuły*.
īnsons, *niewinny*. unschüldig. īnsŏnus, *cichy, nie-*
īnsōpītus, *nieuśpiony*. Der nicht einschläfft.
Insortitus Plau: corr: insorte, vel insorti vel insortitu.
īnspēctatio, inspectio, *Pátrzenie, Przeglądánie, Dozor, Oglądánie, 1. Rewizya.* Anschauung.
īnspēcto *wglądam, náglądam, pátrzam.* beschauen.
īnspēctor, *oris. Dozorcá, Rewizor, Przypátruiący się, Czárt.*
īnspectus, *us. Oglądánie, Weyrzenie* Beschauung.
īnsperans, *Niespodźiewáiący się.* (unverhofft.
īnspērānte me, insperanti mihi, *Niespodźiánie.*
īnspērātus, insperabilis *niespodźiány.* Vnverhofft *Insperata tua cum veniet pluma superbiæ.* (Chor)
īnspergimentum, *Potrząs:*
īnspērgo, *Pokrapiam, Potrząsam.*
īnspērsus, *us. Potrząsanie.* (sco, *ná oglądánie.*
īnspiciendi causa. *vel* inspiciendum aliquid po-
īnspĭcĭo, *náglądam, wglądam 1. Pátrzam, Doglądam 2. Przypátruię się, Przeglądam się, wizytuię.* In oder ansehen. *Inspicis, inspiceris, resonat sine voce voluntas.* Sidon. *syn.* ā spĭcio, rēspĭcio, spēcto, īnspēcto, īntŭĕor.
īnspīco, *as. nászczepiam.* Wie ein Aehr Spitzen. *Ferroq; faces inspicat acuto.* Virg.
īnspīrātio, *nátchnienie, Oddech.* Göttliche Eingebung, Einblasung *syn:* Tăcĭtus Dei mōnĭtus, īmpūlsus Dīvīnus, āfflātus, mōtus Nūmĭnis, aūra pŏtēns, vox. Dīvīnum, cœlēste mŏnĭtum, arcāna Dei jūssa.
īnspirātus, *Nátchniony.*
īnspīro, *Chucham 1. Pucham, Powiewam, Wietrzę, nádymam, Zárażam, nátężam, Pobudzam & sub nátchnąć.* Ein oder auffblasen. *Delius inspirat vates, aperitq; futura.* V. *syn.* Spīro, ēxpīro, īnhālo, āfflo, *vel figur:* īmmītto, īnsīnuo, īndo.
īnspŏliatus, *niezłupiony* īnspuo, *is, Pluię.* einspeuen.
īnspūto, *as, idem & Lekuię.* (tzen.
īnstābilis, *niestáteczny.* Vnbeständig, wanckelmüthig. *Instabiles animos ludo prohibebis inani.* V. *syn.* Mōbĭlis, lĕvis mūtābĭlis, īncōnstāns. *v. Incōst:*
īnstabilitas, *niestateczność.* Vnbeständigkeit. *syn.* Mōbĭlĭtas, lĕvĭtas, īncōnstāntia. *phr.* Trānsibūnt cito, quæ vos mānsūra pūtātis, āspice quid cūpias, trānsībunt tēmpŏra. cōrpus hoc cădet & cēdent īndīgno mēmbra sĕpūlchro. Nec Maūsōlei, dīves fōrtūna sepulchri. Mōrtis ăb ēxtrēma cōndĭtĭōne văcat. *v. Inconstantia.*
īnstans, *adject. Nástępuiący, Teráźnieyszy.* folgend.
īnstans, *n. subst: Punkt czásu.* ein Augenblick.
īnstante aliquo, *Ná przyczynę.*
īnstānter, instantissimè, *Usilnie, Chętnie, nálegáiąc.*
īnstāntia, *Nálegánie, náciéránie.* (*Leopol. kształt.*
īnstar, ăris. *Nomen. Probus Iovin. Pontanus. Ursin.*
īnstar, *Monoptotum, Prisciáno. Jákby, Ná kształt Koło Præpos* Gleich als. *Strepitus circa camitum, quantum instar in ipso.* Virg. (rung.
īnstaūrātio, *Odnowienie, Powtarzánie.* Verneue-
īnstaūrātītius, instaurativus, *Powtarzálny.*
īnstaūrātītius dies, *Poprawiny.*
īnstauro, *Odnawiam Przywracam 1. Powtarzam, náprawiam 1.* Erneueren. *Ergo instauramus Polydo O fumus, & ingens.* V. *syn.* Rēstĭtuo, rēstaūro, rĕpăro. rĕnŏvo. *v. Reparo.* (spreiten.
īnstērno, *náśćielam, nákrywam, Pokładam.* über-
īnstīgātio, *Podusczenie, Pobudká 2. Instygácya Po.*
īnstīgātor, *Podszczuwácz, Instygator.* (*ruszánie 2.*
īnstīgātus, *us. Pobudká 2.*
īnstīgo, *Pobudzam, Podusczam, Podszczuwam.* Antreiben, anreitzen. *pressoq; instigant agmine ventos.* Virg. īnstĭmŭlo, īncĭto, cōncĭto, pēllo, īmpēllo, cōllĭcito, ăcuo, ēxăcuo hōrtor.
īnstīllātio, *Wkrapiánie.* Eintröpffung.
īnstīllo, *Wkrapiam, nápuszczam 1. Kápię. Kápam, wmawiam* eintropffen.
Instimŭlo, P. Pobudzam, Podusczam, Podszczuwam.
īnstīnctor, *Pobudká.* (anreitzen.
īnstīnctus, *ti. nátchniony. & sub poruszony.*
īnstīnctus, *us. nátchnienie, Pobudká, Poduszczánie.*
īnstīpo, *as. Wpycham.* einstopffen.
īnstĭpŭlor, *Kontráktuię, an Obiecuię 2.*
īnstita, *æ. Bramá 2. Pás łoszkowy.* Ein Bort an einem Rock. *Quarum sub suta talos tegat instita veste* Hor:
īnstĭtio, *Zástánowienie się, Postawánie* Instito

Instito as. Cæsar. al. Insto, as. vide infrà.

Institor, Przekupień 1. Wendetarz 1. Kramarz. Kramer. Mundus demissis inst[it]or in tunicis. Prop.

Institoria taberna, Kramnicá. eine offene Herberg.

Institorium, Kramárstwo.

Institorius, Kramárski. institrix, Kramarká,

Instituo, Stánowię 1. Záczynam, Zákładam 1. Gotuię. Poczynam, Funduię, Osadzam, Uczę, Zámnażam, Przyuczam. Záprawiam, Wynáyduię, Wdáię się, Sádzę płonki, Umyśliłem. Stifften, anordnen, fürnehmen. Instituere pedis crudus teget altera pocro. V. syn. Stătŭo, cōnstĭtuo, dēcērno, vel dŏceo, ērudio.

Instituo astutiam, Sztuki záżyć.

instituo iter, Udáię się gdźie. auff den Weg sich begeben.

Instituo ludos, Stroię igrzyská.

Instituo vestigia, Stánąć.

Institutio, Czwiczenie, Uczenie náuká. Unterweisung.

Institutor, náuczyćiel, Pedágog.

Institutum, Postánowienie umysłu, Stan. Ustáwá 1. Zwyczay, żywot. ein Fürnehmen.

Insto, Nálegam. Pilnie co robię, Przyspieszam, nástępuię, náćieram ná kogo, Dogrzewam, Wiszę, Przybliża się, poczynam, Twierdzę, Przypilnowáć Przed sobą. Anhalten, bestehen, vorhanden seyn. Atq; instantibus eripe fatis. V. syn. insisto, urgeo, prémo, irruo: vel incumbo, vaco vel immineo, impendeo, advento, prope adsum, vel pergo, persto,

Instragulum, Deká 1. Pierzyná 2. ein Decke.

Instratum, idem Kołdrá, Woyłok.

Instratus, Siodłány. Bedeckt, überspreitet. Instratos ostro alipedes, pictisq; tapetis. Virg.

Instrenuus, Nieochotny,

Instrepo, Skrzypię, Zgrzytam, Gruchnęło. Hinein rauschen, Instrepat, & iunctos temo, trabat æreus orbes Virg. syn. Strepo, perstrepo, intono.

Instrictus, Apulei. Instricta dolore uxor. Instrictus atq; inflammatus i. ostensa inflicta, perculsa, exstimulata, impulsa Beroal. Colv.

Instrido, Skwierczę.

Instringo. Wiążę 1. śćiągam 1. Hámuię się.

Instructio, Opátrzenie, Przygotowánie, Szyk 1. Rüstung. Item Unterrichtung.

Instructor, Biesiádnik 2. Stołowy 2. Sprawcá.

Instructus, ti. Opátrzony, Sporządzony, Obdárzony, Gotowy, Uczony. unterrichtet.

Instructus, us. Przygotowánie, Sprzęt Rüstung.

Instrumentum, Narzędźie, Státek 1. Sprzęt Moniment, Pomoc, Apárat 1. Księgi publiczne Instrument 2. Rüstzeug, Werckzeug. Abjecto instrumento artis, clausaq; &c. Hor.

Instruo, Sporządzam, Opatruię, Szykuię, Gotuię, Informuię, Uczę, Oznaymuię, Záprawiam, náprawiam kogo zurüsten, ordnen. Item unterweisen. Socios insimul instruit armis. Virg. syn. Păro, appăro: ordino, compono, orno, vel dŏceo. erudio.

Instudiosus, niechętny: instupens, Zdrętwiáły.

INSU

Insuasum, sub śmiády & Okopćiáły. & Farbá.

Insuavis, nieprzyiemny, nieućieszny. Unlieblich, unangenehm Quod nisi concedas habere insuavis acerbo H: syn. iniucundus ingratus, molestus, acerbus.

Insubide, nieprzyiemnie, niedbále.

insubidus, nieprzyiemny, nikczemnik.

insubsidiati stare non possumus 3. Esdræ 9. i. sub dio Emman. Sa. Ná dworze stáć niemożemy Vulcus quasi Insubdiati.

Insubtilis, niedowćipny. nicht witzig.

Insubtiliter, niedowćipnie, (nawoy.

Insubuli, orum. & insubula orum. nići tkacze, au

Insuccatus, Moczony. & sub Infuzya.

Insucco, namaczam, napuszczam. befeuchtigen.

Insuefacio, in affirmat nákładam kogo.

Insuesco, idem & nákładam się. Gewohnen. syn. assuesco, consuesco.

Insuetudo, in negat. niezwyczayność. Ungewohnheit.

Insuetus, niezwyczayny, nieprzywykły Ungewohnet Arcadas insuetos acies inferre pedestres Virg. syn. insolitus, insolens, vel imperitus.

insufflare, Nátchnąć.

Insula, Wysep 2. Dźielnicá Ein Insul. Insula dives opum, &c. Virg. epith: Nemorosa, dives, saxosa, fertilis, ferax, fœcunda, opima, circumflua lata, spatiosa, uber, uda, madens, madida rigua, irrigua. phr. Cincta, clausa mari tellus. aquis circumdata tellus. æquarum cincta fluentis terra, Fluctibus.

ctibus, flūmĭne āmbīta, cīrcum vāllāta. āmni cīrcūmflua. Quam sĭnŭōſo āmplēxu, īnflēxis gyris áqua cīngit, cīrcumflŭit, ŏbit, āmbit. Dīvĭdua quam prĕmit āmnis ăqua, Diſcrētas īnsŭla rūmpit ăquas, īnsŭla pōrtum ēfficit obiēctu lātĕrum.
insŭlāris, inſulārius, *Wyſepny*.
īnsŭlāris pœna, *Wygnánie*, Vertreibung.
īnsŭlōſus, *Wyſpiáſty*.
īnsŭlsè, *nieprzyiemnie*, *Głupie*. ungeſchicklich.
īnsŭlsitas, *nieprzyiemność*, *nikczemność*, *nieſkłonność* *Głupſtwo*. Vnlieblichkeit/ Vnartigkeit.
īnsŭlſus, *nieſłony*, *nieprzyiemny*, *niezártowny* 1. *nikczemnik* ungeſalzen/unzierlich. *ſyn.* īncōndĭtus, ăbsŭrdus, īncŭltus, inēptus.
inſultātio, *Urągánie*,
īnsŭlto, *Urągam ſię*, *Przegarzam*, *Szydzę*, *Skaczę*, *Wyſkikuię* & *ſub Kołacę*. mit Vngeſtümm auffſpringen, einem trotzen. *Inſultare docet campis fingitq; morando.* Virg. *ſyn.* *Sæpe* īnsĭlio, īrrūmpo, *vel* īllūdo, rīdeo, īrrīdeo, ēxāgito, vēxo, īnsē-
inſultus, *us naiazd*. Anfall. (ctor.
īnsŭltūra, *idem* & *wſkikowánie*.
inſum, ineſt, *Jeſtem* 1. *Mam* 1.
īnsūmo, *Bierze w śię*, *item wydáię*, *nákładam Trawię* 2. Verzehren, verbrauchen. *melius quo inſumere poſſis.* Hor. *ſyn.* īmpēndo, cōnſūmo.
Inſumo animum, *Ważę ſię* 2.
īnſuo, *wſzywam*, *Záſzywam*. Einnåen, einflicken *Corporis inſueris*, *dicam*, *tu concipe dictu*. L.
īnsŭper, *nád to*, *ná*, *ná wierzchu*. Vber das, darúber, weiter. *Inſuper id campi*, *quod Rex habet ipſe Latinus*. Virg. *ſyn.* ădhūc, ultĕrius, præterea.
Insŭper habeo, *Gardzę*.
īnsŭper jacto, *Przyrzucam*.
īnsŭpĕrābĭlis, *nieprzebyty*, *niezwyćiężony*, *nieuleczyſty*. unüberwindlich. *Genus inſuperábile bello.* Virg. *ſyn.* Nōn ēxſŭpĕrābilis, ĭnēxpūgnābilis, inēlūctabilis, īndŏmĭtus, īnvīctus.
īnsūrgo, *Podnoſzę ſię* 1. *Oburzam ſię*, *Wſtawam*, *nátężam*, *náćiſkam*. ſich wider einen entheben. *ſyn* Sūrgo, *vel* ōbſiſto.
Inſuſcēptus, *nieprzyięty* nicht angenommen.
Inſuſpicābilis, *Niedomniemany*, *vel ut Hugo interpretatur*, *ab omni mala ſuſpicione alienus*.
Inſuſtēntābilis, *Nieznośny*.
Inſŭsurrātĭo, *Szept*, *Poduſzczánie*.
īnsŭſurro, *Szumię*, *Szepcę nábiiam uſzy*. in Ohren blaſen, brummen.
īntābēſco, *Táię*, *Topnieię Sśnę*. Auß oder eindórren. *Viventem videant*, *intabeſcantque relicta*. Perſ. *ſyn.* Tābēſco, cōntābēſco; īntus tābēſco.
īntāctĭlis, *Niedotkliwy*.
Intāctus, *ti*. *nietykány*, *nienaruſzony*, *nieokrzoſány* 2. unberúhrt, unbefleckt. *ſyn.* īntĕger, īmmăcŭlātus, pūrus, īntāmĭnātus. *v. mox intaminatus.*
Intāctus, *us*. *Niedotkliwość*.
Intāmĭnātus, *P*. *niepokalány*. unbefleckt. *Intaminatis fulgent honoribus.* (Alcaic.) H. *ſyn.* intāct9, īmpōllūt9, īnvĭolāt9, īncōrrūpt9, īntĕmĕrāt9, īntĕger, pūrus, cāſtus.
īntāntùm, *Ták bárzo*. in ſo weit.
īntectus, *in affirmans*, *nákryty*. bedeckt.
intect9, *in negans* *Nienákryty* unbedeckt.
īntĕger īntĕgĕll9, *Cáły* 1.3.4. *Wſzyſtek nienáruſzony*, *Zupełny*, *Niezepſowány*, *Cnotliwy*, *Wierny*, *Szczery* 2. *świeży*, *Czyſty niepokalány*. *niedárowány*. Ganz, geſund. *Integer ambiguæ ſi quando citabere teſtis.* Juv: *ſyn.* īntāctus, īntāmĭnātus, *vel* īncōrrūptus, pērfēctus, tōtus, *vel* īncŏlŭmis.
īntĕgo, *nákrywam*, *Zákrywam*. bedecken. *Integit*, *Arcadii morem tenet ille Galeri.* *ſyn.* Tĕgo.
īntĕgrāſco, integrāſcit. *Ponawia ſię* & *ſub Wznawiam*
īntegrātur, *ſub Wznawiam*.
īntegrè, īntegerrĭme, *Zupełnie*, *Szczerze*, *Cnotliwie*, *Bez podárkow*, *Bez namiętnośći*. gäntzlich.
īntĕgrĭtas, *Cáłość*, *Cáłego co*, *Szczerość*, *Dźiewictwo*, *Cnotá* 1. *niewinność*, *Zdrowie*. Vollkommenheit, Redligkeit, Vnſchuld/ Reinigkeit.
īntĕgrĭtūdo, *Szczerość*.
īntĕgro, *as*. *Znowu co czynię Wznawiam*, *Powtarzam*, *Dopełniam*, *Ućieſzyć*, *Rozweſelam*. Erneueren, *Integrat & mæſtis late loca queſtib9 implet*. V. *ſyn.* īnſtaūro, īnnŏvo, rĕnŏvo.
īntĕgrum eſt, *Wolno* 2.
īntĕgŭmēntum, *Nákryćie*, *Zákryćie*, *Zaſłoná* 1. 6. *Pokrywká* 2. *Powłoká*. ein Deck.
īntēllēctio, *Zrozumienie*.
īntēllēctus, *us*. *Rozum* 1. *Zrozumienie*, *Poięćie*, *Wyrozumienie* 2 *Czućie* Verſtand. *ſyn.* Mēns, ănĭm9, rătio.
īntēllĭgēns, *Znáiący ſię*, & *ſub Przeymuię*.
īntēllĭgēnter, *Wyrozumienie*, verſtändig.
īntēllĭgēntia, *Rozum* 1. *Baczenie* 1. *Rozumienie* 1. *Wyrozumienie* 1.2. *Zrozumienie*, *Umieiętność* Erkant

nuß/ Verſtändnüß. *ſyn.* Cōgnĭtio, ſcĭēntia, (prūdēntia.
Intēllĭgĭbilis, *Poiętny 2.*
Intēllĭgo, *Rozumiem, Wyrozumiewam, Baczę czuię 2. Przeymuię kogo, Dorozumiewam ſię.* Verſtehen, vermercken. *Claudi nimirum intelligit ung. H:ſyn.* Pērcĭpio, cōncĭpio, căpio, ăccĭpio, āgnōſco. *phr.* Ănĭmo, pērcĭpio. Mĕnte pērcĭpere, nōtāre ănĭmo īnfigere, ănĭmis ădvērtĕre. Paucis, ănimos ădhĭbēre, dŏcēbo. Sed ſi tāntus ămor cognōſcĕre nōſtros. Fēlix qui pŏtuit rerum cōgnoſcĕre caūſas, Nec lătuēre dŏli frātrem Jūnōnis. Nōvit nămque ōmnia vātes. Quæ ſint, quæ fŭerint, quæ mox vēntūra trăhāntur. *vide Attendo, Auſculto.*
Īntemĕrāndus, *Niezgwałćiſty.*
Īntĕmĕrātus, *niezgwałcony, nienáruſzony.* unbeflecket, ungefälſchet. *Intemerata focis, perfecto lata honore. V. ſyn.* Īntamĭnāt9, īntĕger, pur9, căſt9.
Īntēmpĕrāns, *niepowśćiągliwie, nieſkromnie.* unmäſſig. *ſyn.* Īntēmpĕrāt9, īmmŏdĕrāt9 īncōntĭnēns, lĭbīdĭnōſus.
Īntempĕrānter, *niepowśćiągliwie, nieſkromnie.*
Īntēmpĕrāntia, *niepowśćiągliwość.* Vnmäſſigkeit
Īntempĕrāntia cœli, *niepogodá.* unliebliches wetter.
Īntēmpĕrātē, *Nieſkromnie. Zbytnie.*
Īntēmpĕrātus, *Obżarty.*
Īntēmperiæ, *hæ. Szaleńſtwo, Czárt.*
Intemperiæ me agunt, Szaleię 2.
Īntemp ĕries, *intempĕria, æ. nieſkromność, niepomierność.* Witterung, Vngewitter. *ſyn.* Īmmŏdĕrātio vel Cœli grăvĭtas: Dūrum grăve cœlum: īncōmmŏda cœli: aeris īnclēmēntia: cœli īnjūria: grăvis tēmpĕries, īntēmpēſtas.
Intemperies cæli. *Niepogodá.*
Intēmpĕro, as. Miárkuię. Īntēmpēſtas, *Niepogodá.*
Īntēmpeſtīve, *nie ná czás, Ráno, nieprzyiemnie.*
Intēmpēſtivitas, nie ná czás, Aſpekt zły.
Īntēmpēſtīvus, *Pozny, niewczeſny.* unzeitig. *Intempeſtivus deſcendit nubibus imber. Hor:*
Īntēmpēſtus, *Niepogodny, Niezdrowy 2.*
Intempŏrālis, Bez czeſny nicht zeitlich.
Īntēndo, *Uśiłuię, Uſadzam ſię, Zmierzam, nápinam, nátężam náwięzuię, nárychtowáć, Oſnowáć, náwiiam Zámierzam ſię, Stáram ſię. Drożę. Grożę 1. Godzę, Przykładam 3. Dobywam, Pilnuię, Zákrzątnąć ſię. & ſub Roſpośćieram.* ſpannen/ ſtrecken, fürnehmen, nachtrachten. *Poſſit & intentos aſtu cæcare maritos. Prop. ſyn.* Tēndo, ēxtēndo, pōrrĭgo, *vel* cōntēndo, āddūco, velcōgĭto, mĕdĭtor, ſpĕcto *vel* ăpplico, ădmŏvĕo. (Augen auffmachen.
Intendo aciem oculorum, *Rozdźieram oczy.* die
Intendo autorem litem, *Obwiniam.* verklagen.
Intendo animum, *Zámyślam ſię, Zápátrzam ſię.*
Intendo crimen, *Zádáię.* beſchuldigen.
Intendo dextram, *Sciągam rękę. ſkázuię.*
Intendo fallaciam, *Sztuki zażyć.* betriegen.
Intendo iter, *Udáię ſię gdźie* abreyſen.
Intendo nervos, *Silę ſię.*
Īntēndor, *Drożeię.*
Īntēnſio, *nátężánie 1. 2. Uśilność.* das ſpannen. *Item* Sorg, Anlag, Mehrung.
Īntēnſius, *Uśilnie, intenſivus ſub Spuſtny.*
Īntenſus, *ſi idem.* intentus, *idq; uſitatius.*
Īntēntātio, *Machanie, Zámierzánie 2.* Zielung.
Intentator in epiſtola S. Iacobi Deus enim intentator eſt malorum ipſe autem neminem tentat.
Īntēntātus, *à tento, nieukuſzony.* nicht verſucht.
Īntēntē, intentiſſimē, *Pilnie.* auffmerckſam.
Intentio *napięćie nátężánie. Uśilność, Pilność, nábrzmiáłość Przyłożenie 2. Zádánie komu czego. an Koniec ſpraw.* das ſpannen, *Item* die Meynung des Menſchen/ *Item* Sorg, Fleiß.
Īntēnto, *Zámierzam ſię, Przymierzam 2. Grożę 2. Stoię ná gárdło Zdáię.* drohen. *Nunc etiam manet, hæc intentata manebat. V. ſyn.* Sæpius īntēndo, *vel* mĭnitor, minor. (fleiſſig.
Īntēntus, *ti nápięty, Uśilny, Pilny.* geſpannen,
Īntēntus, *us. śćiągnienie, Zámierzánie Machánie & ſub Grozbá.* das ſpannen.
Īntĕpĕo, intĕpeſco, *Zágrzewam ſię.* Lau ſeyn
Et latus æſtivis intepet imber aquis. Prop.
Īnter, *Między, ná 2. Przez 1. Przy.* Zwiſchen. *Cura ſonat ferro, ſed canit inter opus.* Tibull,
Īnter agendum, *Robiąc.* unter der Arbeit.
Inter hoc, *Tym czáſem.* indeſſen.
Inter initia, *ná początku* bey Anfang.
Inter nos dicere liceat, *Przed tobą mowiąc.*
Inter opus, inter rem agendam. *Robiąc.*
Inter paucos, *Rzadki* ſelten.
Inter Poetas nomen dedi. *Szaleię.*
Inter aliquod dies, *Zá kilká dni.* über etliche Tag
Inter viam, *W drodze.* auff dem Weg.

inter vias, *Idąc.* gehend.
intĕrālbĭcans, *nákrapiány. Pstry, Przebiia białe.*
intĕrālbĭco, *Pstrzę się.*
intĕrāmna, *f. regio civitas, sub Miedzyrzecze.*
intĕrānea, *orum. wnętrze 1. Trzewá, Kiszká, Kruszki.* das Ingeweyd.
intĕrārefco, *Przesycham.* trucknen.
Interatim pro interim, Pod czas.
intĕrbĭbo, *wypiiam, Piię gwałtem.*
Interbito priscum, Ginę & sub wracam się.
intĕrcălāris, intercălārĭus, *Przybyszowy, wstáwiony, Przybycień Przestępny dźień.* das zwischen gesetzt
intĕrcălāris mensis, *Luty* der Hornung. (*dźień.*
intĕrcălātio, *wstáwienie dniá.* intĕrcălātor, *przestępny*
intĕrcălo, *as. wkładam 1. Odkładam 2. Przybyszę wkładać.* zwischen einsetzen.
intĕrcăpēdo, *przestanek.*
Intercardinatus, ii. ab intercardino, wiążę & in wiązánie.
intĕrcēdo, *wkładam się 2. niedopuszczam, Sprzećiwiam się. Leżę między, Mam z kim przeplatam, przypada 2. przerywam co czym, Ręczę, an przyczyniam się.* Fürbitt thun, darzwischen kommen, mitteln. *syn.* intĕrvĕnio vel intĕrsum, vel ŏbsto ādvĕrsor, rĕlūctor, rĕsīsto.
intĕrcēptio, *Przechwycenie.* das auffahen.
intĕrcēptor, *przeymácz.*
intĕrcēssio. *Sprzećiwiánie, Zástawiánie, nádęćie an przyczyná.* Widerstandt, Eintrag, Fürbitt.
intĕrcēssor, *przeszkodnik, Sprawcá, Jednácz.*
intĕrcĭdō, *Ginę, & sub Zápámiętywam.* Verfallen/ untergehen. *syn.* intĕrĕo, cădo.
intĕrcīdo *przećinam przerywam 1. Zrzucam 3 przerzucam.* Von einander oder zerschneiden
intĕrcĭlium, *Miedzybrwie.* (*syn.* Dīvīdo, sĕco.
intercinctus, Plin. corr. interstinctus.
intĕrcĭno, *Spiewam.* Darzwischen singen. *Defendat, ne quid medios inter actus.* Hor-
intĕrcĭpio, *przerywam 1.2. przeymuię.* Auffahen. *Rhæteus intercipit optime Teucra.* Virg.
intĕrcĭpĭor, *Záchodzę.* intercise, *Drobno.*
intercisio, Plin. corr. Item rosio.
intĕrcīsus, *sub Zrzucam kontrákt, święto do południá.* Zerschnitten, zerhauen, zertheilt *syn.*
Interclāmo, Krzykam przećiw. (Dīvīs9, scīss9, sĕct9.
intĕrclūdo, *Zagradzam 1.2. Otaczam, nieprzepuszczam, & sub Duszę, Záchnąć się.* Verschliessen, den Paß verlegen. *Interclusit hyems &c. syn.* Claudo, ŏcclūdo, vel prohĭbeo, vĕto īmpĕdio.
īntĕrcludor, *Záchodzą, Zászły go wody.*
īnterclūsio, *Záćmienie, Duszenie, wkładánie.* Einschliessung.
īntĕrcŏlŭmnium, *Miedzyfilarze.* (
interconcilio, Łágodzę. interculco, *wtykam.*
īntĕrcurro, *wbiega co, przeplatam wkładam się 2.*
īntercurso, *Przebiiam się, Przebiia białe.*
īntercursus, *us. wbieżenie, wstawiánie się, przyczyná, przyśćie.* Vnterkommung, Mitlung.
interc9, ūtis. *Adiect. omne. Zaskorny.* das zwischen Haut und Fleisch ist.
īnterdico, *Nákázuię, Zákázuię, Roskázuię 4. Areszuię, Opieram się, wywoływam 2.* Verbieten. *syn.* Prohĭbeo, vĕto, defĕndo. (Verbott.
interdictio. *Zákázánie, Záwieszenie 5. Skazánie 1.*
interdictus, *Zakazány.*
interdiu, *interdius Wednie* im Tag.
interductus, *us. Przedźiał, Kropká.*
interdo sub Niedbałbym.
interdum, *Podczas* unterweilen, zuweilen. *syn.* Aliquāndo, nōnnūnquam.
Interduo, pro Interdo. Plaut. priscum.
intĕrea, interea loci, *Tym czásem.* Darzwischen, unterdessen. *Panditur interea domus omnipotentis olympi* Virg. *syn.* īntĕrim, tum hæc īnter.
interemptio, *Zaboy 1.* Todtschlag. intĕremptor,
interequito, *Przeieżdzam 1.* (*Zabiiak.*
interesse, *Interessa.*
intĕrest, *Rożność iest, Rożny iestem, Dotego mi. Rok temu, Pomaga co.* Es geht an, es liegt daran. *Nil interest an pauper & infima.* (Alcaic.) Hor.
interest magni, pernimiùm, interest Reipub. *Wiele ná tym.* es lieget viel daran.

INTERF

Interfacio, Robię.
īnterfari. *Przerywam mowę.* darzwischen reden.
interfātio, *Przerywánie 2. Skazánie 1.*
interfectio, *Zaboy.* Todtschlagt.
interfector, interfectrix, *Zábiiak.* Todtschläger.
interfĕmĭnum, *Krok wćiele, Członek 6.*

interficio, Zábiiam 1.2. Tödten umbbringen. imbrem atque interfice messis V. syn. occīdo, nĕco, ēnĕco, pĕrimo, īnterimo. v. Occido.
īnterfīnium, Nosowa chrząstká.
īnterfio, Niszczeię; Zginątem, Zgorzeć.
interfluo, ćiekę 5. interfluus ćiekący przez. darzwischen fliessen
interfŏdio. Kopam & sub Wyklwał.
interfringo, Łamię co. interfugio, Przepadam.
interfundor,Ućiekam. interfūro, is. P. Szaleię 2.
interfūsus, ćiekący przez, Polewány 1. Darzwischen gegossen. Novies Styx interfusa coerces. Virg.
intergĕrinus, Wkładány.
intergerinus paries, śćiáná spolna, śćiáná przeczna.
intergerium Nadźienie sub Wkładam 1.
intergerrīvus paries, śćiáná spolna.
interjăceo, à jaceo. Leżę między. Darzwischen liegen
intĕrĭbi, Tám, Tymczásem.
intĕrĭbĭlis, Zgubie podległy. das kan verlohren werden.
intērieĉtibus, Tedy, owedy, Nierazem. Przerywáiąc Ratámi in Rata.
intērieĉtio, Wkładánie.
Interjectio, Gramatica est pars orationis affectū mentis voce incondita significans.
interjectio spatio, Tym czásem. indessen.
interjectus, ti. Srzedni. (głość, Zástąpienie.
interjectus, us. Przedźiał 1. Wkładánie, Chwila, Odle-
īntērjĭcio, Wkładam 1. Mieszam 1. Prześćiełam 1. Przybysz wkładáć. Zwischen einwerffen.
intĕrim Tym czásem, Pod czás. Inzwischen, indessen, zu zeiten. Interim dū tu celeres sagittas. (Sap.) H.
intĕrĭmo, Zábiiam 1. niemogę 3. Przykrzę się. Umbbringen. uxorē interimis, matremq; veneno. Hor.
intĕrĭor, Wnętrzny 1. Prywatny 1. Skryty 1. Práwy. innerer. At domus interior regali splendida luxu. V.
interiora, orum. Wnętrze. intĕrĭtio, Zgubá.
intĕrĭtus, us. idem & Zginienie, Zátrácenie. Der Todt, Untergang. Scilicet interitu gaudeat ille tuo. Prop. syn. Mōrs ēxĭtĭum, ēxcīdium.
interjūngo, Wyprzągam 1. 2.
intĕrius, Wewnątrz 1. 2. inwendig.
interlĕgo, Przebieram 1. Przerzedzam.
interlĭno, Wymázuię, Przekreszam, Fałszuię.
interlŏcūtio, Przerywánie mowy 1.
interlŏcūtōria, sub Skazánie 1. (reden.
interlŏquor, Przerywam 2. Skázuię 2. darzwischen
interlūceo, świecę się 1. Roświeca się. Przeyrzeć Przebiia 3. Darzwischen oder durchscheinen. Acies, interlucetq; coronas. V. syn. īntērmĭco, īntērnĭteo.
interlucatio, Przerzedzenie. interlūco as. Przerzedzam.
interlūnis Bez księżyczny
interlunis nox, interlūnium, Księżycá zaśćie. wenn sich der Mon erneuert. (durchfliessen.
īnterluo, Umywam, ćiekę 5. Płynę 2. zwischen
interlŭvies, ćieczenie Powodź Potok 1.
intermăneo. Mieszkam gdźie. intermĕdium Krotofilnego co.
intermĕdius, Srzedni. & sub Leżę między.
intermenstruus, intermestris luna, Księżycá zaśćie & (Miedzymieśięczny.
intermeo as. ćiekę przez.
intermico, świecę się, Błyszczę się Darzwischen glitzern. Rutilū squamis intermicat aurum. C.
intermĭnātus, ab intermino, nieskończony, nieokreszony, niezmierny. unendlich
intermĭnātus, ab inter & minor; aris. Zákazány. Interminato cum semel fixa cibo (Iamb.)
intermĭno as. Wołam ná kogo.
interminor, Grożę Zákázuię. tråuen. (schen.
intermisceo, Przemięszywam. darzwischen mi-
intermissio, intermissus, us. Przestánek. Unterlaß.
intermitto, Przestáię 1. unterlassen. (sycha.
intermŏrior, Obumieram Umieram Martwieię Ustáie co U-
intermortuus, nápoły umárły, Obumarły Umárły. nieocho- (tny, Zdrętwiáły.
intermundium, Miedzyświećie.
intermūrālis, Miedzymurny. & sub Miedzymurze.
internascor, Miedzy czym iest.
internĕcīdium sub Mężoboystwo.
internecīe, Do czystá. & sub Porażam ná głowę.
internĕcīnum bellum, Porazká Niderlag.
internĕcīnus, śmiertelny 2. Zgubę przynoszący.
internĕcio, internectio, Zaboy 1. Porażká, Zgubá. Außrottung mit dem Schwerdt/ gäntzliche Niderlag. syn. ŏccīsio, īntĕrĭtus, strāges.
internĕco, Zábiiam. tödten. internecto, Záwiązuię.
internectus, Zábity. internĭcies, Zgubá.
Internicio lege Internecio.
internīdĭfico, Gnieżdzę się. nesten.
internigrans, Pstry, Przebiia.
internitĕo, Swiecę się, Lśknę się. darzwischen (gleyssen.
internōdium, Goleń, Członek 1 2.
internosco, Rozeznawam. erkennen.
internuculus, Sodomczyk.
internundinum, sub Jármák.
internuntio, Oznaymuię, zuwissen thun.
internuntius, Tłumácz, Posłániec, Pośrzedniк. Jednácz 1. ein Bott.

interna orum. Wnętrznośći 1. Ingeweyd.
internus Wnętrzny innerlich.
intero, is. Drobię, Kruszę, Wdrobić.
interordinium, Drogi w ogrodach. & sub Miedzyfilarze.
interpăteo, Otworem stoi, Przeyrzeć, 1. & sub Dźiuráwy offen seyn.
interpĕdio, Przeszkadzam. verhindern.
interpellatio, Przerywánie mowy. Vnterredung, Verhinderung.
interpellator, Przerywácz, Przeszkodnik, Przychodźień.
interplĭco, Przeplatam. hinein flechten.
interpŏlātio, Polerowánie, Wypráwá 3. Przerabiánie.
interpolator, Partacz. interpolatrix, Pomponio.
interpŏlatus, Przerabiány, nicowány.
interpŏlis, is. idem & Wymuskány.
interpŏlo, Poleruię, Przerabiam 1. Odnawiam 2. nicuię.
interpŏlus, Przerabiány.
interpono, Wkładam 1. Wtrącam 3. 4. Przeplatam. Przerywam 7. Mieszam 1. Zástawiam się 3. Przestáię 1. Darzwischen setzen. Interponis aquā subinde Rufe (Phăl.) syn. īntĕrjicio, īntĕrsĕro, īntĕrmīsceo.
interpello, Przerywam mowę, Niepokoy czynię, nálegam, przeszkadzam, niedopuszczam Upominam się. in die Red fallen. Item umb etwas bitten.
interpensiva, orum. Przypustnice Krozyny, & sub Obdach.
interpensīv9 paries, śćiáná z frámugámi.
interpŏsĭtio, Wkładánie. Glosá. Ein satz, Eintrag
interpositus, us. przedźiał 1. Wkładánie, Zástąpienie.
interpremo. lege interprimo.
interprĕs etis. Wykładácz, przekładacz, Tłumacz, Domyślacz, Doktor, Professor. Ein Dolmetscher. Hominum divumque interpres Virg.
interpres cæli, Práktykarz.
interprĕs portentorum, Wieszczek. Ein Wahrsager.
interprĕtāmentum, Wykład 1.
interprĕtātio, Wykład 1. 2. Przekład, Domysł.
interpretatio, Herenni. exornatio orátoria.
interprĕtor, Wykładam. Przekładam Außlegen, erklären. syn. ēxplico ēxpōno, ēxplāno.
interpretor male, sinistrè, Zá złe mam übel auffnehmen.
interprĭmo, Sćiskam, Dawię.
interpunctio, interpunctum. Przedźiał, Kropká. Vnterscheidung mit Puncten.
interpunct9, Rozdźielny.
interpungo, Punktuię, Przedźielam, Przeplatam.
interpurgo, Podskrobáć.

interpŭtātio, Przerzedzánie.
interpŭto Przerzedzam überflüssige äst abhauen
interquĕror, interquestus: Uskarzam się. klagen
interquiesco, Odpoczywam, Przestáię. darzwischen ruhen.
interrādo, Podskrobáć, Poleruię.
interrāsĭlis, interrasus sub Przeyrzysta robotá. Przeskrobány mieyscámi
interregnum, Krolewska wákáncya. die zeit vom Todt des Königs zur Erwehlung eines neuen
interrex, Krolewski namiestnik. Stadthalter des verstorbenen Königs.
interrĭtus, nielękliwy, unerschrocken. Brahiaq; ad superas interritus extulit auras. Virg. syn. īntrĕpĭd9, sēcūrus, īmpĕrterrĭtus, aŭdax. v. Audax.
interrŏgātio, interrogatiuncŭla, Pytánie. Frag. Interrogationis nota orthográphica Latina & Polonica est tasio? Græca talis;
Item figura Oratoria, idem Erotema.
interrogativè Pytánym sposobem. interrŏgātīv9 Pytániu służący.
interrŏgo, Pytam, Sprawowáć się każę. Fragen. syn. Quæro, īnquīro scīscĭtor, ăllŏquor.
interrogor, Spráwuię się. trennen.
interrumpo, Przerywam 1. 2. Zrzucam most. zertrennen.
interrupte, Przerywáiąc. Aposiopesis.
interruptio, Przerwánie. Item figura Oratoria eadem
interruptus, Przerwány. Zániechány.
innterscalmium, sub Wiosłowy gozdź.
interscapillum Plecy Miedzyłopátcze. interscapulum Plecy.
inter cindo Przećinam Zrzucam most. zerschneiden
interseco, Przećinam Z zerspalten intersecantur hic innersectio, Przećinánie. (fac angusti laris (Iamb.) A.
intersectio, przećinanie.
intersēmĭno, Wśiewam einsæen.
intersēpio, przegradzam Zágradzam, Obwodzę.
intersero, evi. śieię 1. Wśiewam. einsæen Sic ait, & mediis interserit oscula verbis. Ovid.
intersēro, Przeplatam, Wkładam, przybyszá wkładáć.
intersisto, Zástánawiam się.
intersit9, i. sit9 inter sub Leżę miedzy. untergemischt. Omnia quæ pōis intersita dulcib9 ornant. L.
interspergo, potrząsam co czym.
interspirātio, Oddech, przestanek. intĕrspīro, Oddycham.
intersterno, prześćielam 1. unterstreuen.
interstinctus: Nákrápiány pstry. (guor, Gásnę.
interstinguo, Gászę, Dawię, przedźielam, Sádzę 1. interstin-

interstĭtio, przestanek. przećiąg. Vnterlaß.
interstitium idem & przedźiał. die weite zwischen zwey Dingen.
interstitium lunæ, Księżycá zaśćie
intersto, Sapientiæ 18. W pośrzodku, ábo miedzy dwiema stronámi stoię
interstrĕpo, Chrobocę. unter einander rauschen. Digná, sed argutos interstrepit anser olores. Virg.
interstringo, Dawię 1. Obieśić 1.
interstruo, Buduię 1. Spaiam.
intersum, Jestem przytomny, Być przy czym, Leżę miedzy. Zugegen seyn, bey seyn. syn. ădsum præsens sum.
intertāleo, as sub Latorośl 2.
intertexo, przeplatam, pstrzę, Wkładam 1. einflech ten.
intertignium, Miedzybálcze.
Intertinct9. Plin. cor Interstinct9. intertrăho, Wyćiągam.
intertrīgo, Sádno. & sub ścieránie.
intertrīmentum, intertritum Szkodá, Umnieyszánie.
interturbātio Przeszkadzánie, Zamięszánie, Uprzykrzenie Przykrzenie się.
interturbo, Niepokoy czynię, Przerywam mowę.
intervăcans, Prozny 3. intervallatus, Przestawáiący.
intervallo magno, Zdáleká.
īntērvāllum, Przećiąg, Odległość, Plác prozny, Przystánek, Spárá, Przedźiał, czas 1. 2. Nátężánie 2. Chwilá. Weite von einander, Vnterscheid. syn. ītērstĭtium, spătĭum.
intervello, Obrywam 1. Przerzedzam, Wyrywam.
intervĕnio, Nádchodzę 1. Schodzę 1. Przypada co 2. wkładam się Przeplatam, Leżę miedzy, Przedźielam, & sub Ręczę. Darzwischen kommen. Plura dolor prohibet, verboq; intervenit omni. Ovid. syn. īmprōvīsus ādsum, vel īntērsum, intĕrcedo.
intervenium, Biel 3. Dźiurá 1.
intervenio, Przypadek 2.
interventor, Przychodźień, Gość Przeszkodnik, Pośrzednik, Rękoimia.
interventus, us. Nádeśćie, Obecność, Wstawiánie się. Vberfall, zukunfft.
interversor. Przywłaszczyćiel, Prywatnik.
interverto, Przewracam, Obracam 4. oszukiwam, Krádnę 1. przemárnowáć. umbwerffen.
intervigilo, Spię nie śpiąc, Czuię 1. Przerywam 1.
intervigilus an Przerwany.
intervīso, Náwiedzam, Doglądam. 2. besuchen.

intĕrŭla, Szátá spodnia, Koszulá 1. ein Hembd.
interula tunica, Serdak.
interundātus Wzorzysty, Wodnowzorzysty.
intervŏlo as. Przelatam.
interstăbĭlis, Bez testámentu, Bezecny 1. 2. Item ab alio sensu. Rzezániec.
intestāto, Bez testámentu.
intestāt9. Nieprzeświadczony, Niewierny Bez testámentu. der kein Testament gemacht. Item Rzezániec.
īntēst na, orum Trzewá. Das Ingeweyd. Siccine subrepsti mi, atq; intestina perurens. Cat.
intestinorum animal, Glistá.
intestīnum, Kiszká 1. 2 3 4. 5. Darm.
intestīnum cæcum, Kiszká kątna.
intestinum op9. Drewnia 2. Futrowánie Ruchome rzeczy.
intestinum pavimentum, Tło sádzone drzewem.
intestīnus, substant. in sub Kiszki.
intēstīn9, adiect: Wnętrzny. innerlich & sub Drewniány.
intexo, is. Wplatam 1. Wkładam 1. Przeplatam, wyszywam, Háftuię. einwäben.
intextus, ti Tkány. intextus, us. Wplećienie.

INTI

Intĭmātor. Przypominácz Nápominácz.
intĭmè, Uprzeymie.
intimo, Oznáymuię, Wkładam 2. kund machen.
intimor, Wpada rzeká.
īntĭmus, Uprzeymy, Wnętrzny, Potáiemny Skryty 3. Wiernek. Gantz innerlich. Intima more suo sese incunabula condent. Virg. syn. īntērnus, īntĕrior, īmus vel chārīssĭmus, dēlēctissĭmus.
intinct9, us. Omáczánie, Przysmák mokry, Musztárdá
intingo, Omoczam, Chrzczę. eintuncken.
intŏlerābilis, Nieznośny, unerträglich. Intolerabilibusq; malis erat anxius author. Lucr: syn. īntolĕrāndus, grăvis mŏlēstus.
intolerabiliter, Nieznośnie. intolerand9, Nieznośny.
intŏlĕrans, nietrwáły & nieznośny. Taciti servit9 intolerans.
intoleranter, nieznośnie, niećierpliwie, pyszno.
intolerantia, ćiężkość, Rospustá, przebarszczánie, Dźiwáctwo.
intondeo es. przyrzynam.
intŏno, Gromię, Grzmot czynię. Donnern, erklingen. Intonuere poli, & crebris micat ignib9 æther. Virg. syn. Tŏno, īnsŏno, pērsŏno.

intonsus, *niegolony, Zápuszczone włosy noszący.* ungeschoren.
intonuit, *Zágrzmiáło, Grzmi.*
intorqueo. *Wykrzywiam, Wywiiam Zákrącam 1. ćiskam 2.* umbwinden. umbdrähen, *syn.* Torqueo, vel immitto. jăcŭlor.
intorta oratio, *Mowá trudna.*
intortè intortius, *Kręto Záwikłánie Krzywo.*
intortus, *Kręcony Záwiły, Kończátokręty.* krumm.
Intrà, *Adverbium, Wewnątrz.* inwendig.
intra, *Præpositio. przez 1. W domu, Wewnątrz 2.* In, innerhalb. *Intra castrorū timuit tentoria ductor.* Lucan.
intra cutem, *Zá skorą.*
intra jactum, ictum, *náćiśnienie.*
intra juventam *w młodośći.* in der Jugend.
intra legem, *w młodośći.* intra modum, *Pomiernie.*
intra paucos dies, *Zá kilká dni.* in wenig Tag.
intra punctum temporis, *Rychło.*
intraclus9, *Zámkniony.* eingeschlossen.
intractabilis, *nieogłaskány, niećierpliwy, niedotkliwy Dźiwak.* übel zu handlen. *Sed fines Lybici geng (intractabile bello* V.
intrāctāt9, *nieogłaskány.*
intrāmūrān9, *w murze położony, murem otoczony.*
intrārius, *Uprzeymy.* in der Maur.
intrĕmo, intrĕmisco *Drżę.* Erzittern. *Palluit & subito genua intremuere.* O. *syn.* Trĕmo, trĕmisco, trĕpido.
intrĕpide, *nielękliwie.* unerschrocken.
intrĕpid9, *nielękliwy* unerschrocken. *Atq; adeo intrepidi quecunq; altaria tangunt. syn.* intĕrrĭtus, impĕrtĕrrĭtus, impāvĭdus, aŭdax.
Intrĭbŭo, *Składam się. Intrĭbūtio, pobor.*
intrīco, *as. wikłę, więznię 1.* Verwirren. *Qui intricant manibg spiras & tortile spartū* Cant. *syn.* illăqueo, irretio. implĭco, impĕdio.
intrīgo, īnis. *Stárćie, sub Scieránie.*
intrīmentum, *przypráwá 2.*
intrīnsĕcg, *wewnątrz 1.* Inwendig. *Sudabunt etiā fauces intrinsecus atræ.* Lucr.
intrīta, *æ. Gliná rozczyniona, Tynk, Oblepá śćiány, Mieszániná, Wytłoczyny, Słodźiny wapno zálane,*
intrītus panis aqua, *Drobiánká.* (*Miękiny.*
intrò, *wewnątrz w dom.* hinein *Mitteret ad se intro, sed magis eliceret.* Catull.
intro, *as. wchodzę, wkradam się, Leżę.* Hineingehen. *Ibitis Italiam, portusq; intrare licebit.* Virg. *syn.* ĭneo, introĕo, ingrĕdior, sŭbeo. *phr.* Tēcta, pĕnātes ădeo, sŭbeo. Tēctis sŭccēdo, in līmĭna pēdes infĕro pōno. Tēctis jŭvĕnes sŭccēdĭte nōstris. ingrĕdĕre & patrĭis sŭccēde pĕnātĭbg hŏspes
Intro admitto, introaspicio, *Tor. Popma alii dividunt* Intro admitto. *Sic alia similia.*
introcēdo, *wchodzę. Introdo, Cic. corr. Intrudo.*
intrōdūco, *wprowadzam 1. Dáię mowę, wnoszę 2.* Hineinführen. *Sic animas introduxerunt sensibg actus.* Luc.
intrōdūctio, *wprowadzánie, początek.* Einführung.
intrŏeo, *wchodzę* eingehen. intrŏfĕro, *wnoszę 1.*
intrōgrĕdior, *wchodzę.* Hineintretten. *Postquam introgressi, & coram data &c.* Virg.
intrŏitus, *weśćie 1. 2 początek 1.* Eingang. *Introitg & bella loqui perculsa ruinas.* Pr. *syn.* Līmen, ădĭtus, ingrēssus.
Intromissio, wpuszczánie. w więzowanie kogo.
intromitto *wpuszczam.* einlassen
intrōrūmpo, *wdźieram się, wbiegam 1.*
intrōrsum, introrsg, *wewnątrz. 1. 2.* hineinwertz.
intrōrsus ago, *śćiskam Zwężam.*
Intrōvŏcātus, us. przyzywánie. (*się 2.* einsehen.
intrōvŏco, *wołam 3.* einruffen.
intrūdo, *wrącam 1. 4 wpycham.* Hineinstossen. *syn.* intrōdūco, impĕllo, insĭcio
intrūsus, *sub wlaz.* intŭbāceus, *Endywiowy.*
intŭbum, intubus, *Endywiia.* Endivien. *epith.* Hōrtēnsis, agrēstis, virĭdis, ămāra.
intŭbus erraticus, sativus, *podrożnik źiele.*
intuĕor, *pátrzam, przypátruię się.* Hefftig ansehen. *Quid ut noverca me intueris, aut uti.* Iamb pur) *syn.* Vĭdeo, cērno, inspĭcio, ăspĭcio, spēcto, cōntēmplor. *phr.* Vūltus, ocŭlos lūmĭna fīgo, in ocŭlis lūstro, pērlūstro, ōbservo. *v. Aspicio.*
intuĭtus, *us. Weyrzenie.* Anschauung.
intŭmĕo, intŭmĕsco, *nádymam się, pulchnieię, ná puchło. Wylewá zbrzegow, pysznię się, Gniewam się.* auffschwellen. *Vide virgineas intumuisse genas.* Ovid. *syn.* intŭmesco, tŭmesco, tŭmĕfio, inflor, tŭmeo tūrgēsco.
intŭmŭlātus, *niepogrzebiony.* unbegraben. *Occurramque oculis intumulata tuis.* O. *v. Inhumatg.*

inturbatus, *niezátrwożony.* unverstört.
inturbidus, *idem & niemętny, Spokoyny.*
intus, *Wewnątrz 1. 2. W domu, Zewnątrz, Z domu.* Drinnen. *Intus aquæ dulces, vivoq; sedilia saxo.* Virg.
intusiatus, *idem Indusiatus.*
intusium, *Koszulá 1.* ein Hembd. intutum, *Niebezpieczno.* unsicher.
intutus, *Niebespieczny* unsicher.
intybum, intybus, & intyba, *æ. Endywia.*
Invado, *Náieżdżam, Porywam 3. Szturmuię, Targam się Popadam Jmam się, 2. Rzuca się chorobá, Nápádłá mię 2. Obeymuie mię. Opánowáć, Nágába mię chorobá, Opánowáłgo Uderzam 5. Záchćiáło mu się, Pokuśę mam 2. Záchorzeć.* Einfallen, anfallen/ angreiffen *Invadunt arcem somno, &c.* Virg. *syn.* ădōrĭor, ĭmpĕto, āggrĕdĭor: lăcēsso, prōvŏco, ŏppūgno: ĭrruo, fĕror, ĭnvŏlo, ĭnsĭlio, ĭrrumpo in: vim facio. *phr.* Fŏrti pĕctŏre, māgnis ănĭmis in hŏstes tĕndere, in ădvērsos rŭere. in ŏppŏsitos fĕrri: ĭnvādĕre, ăggredi dŏmum, ŭrbem, căstra, ĭrrŭere in tēcta, in mĕdia ărma rŭere. in mĕdium ăgmen se ĭnfĕrre. ĭrrŭimus fĕrro. Dēnsos fērtur mŏrĭtūrus in hŏstes. Mĕdiis se ĭmmīscŭit ărmis. Quin etiam bis tum mĕdios ĭnvāsĕrat hostes, ĭrrŭĕrant Dănai, et tēctum ŏmne tĕnēbant. Hærent parietib9 scālæ, pŏstēsq; sub ĭpsos nitŭntur grădib9, clўpĕosq; ad tēla sĭnĭstris. Prōtēcti ŏbjiciunt, prēnsant făstīgia dēxtris prĭma Săguntĭnas tŭrbārunt clăssica pŏrtas ĭnvădunt ŭrbem sŏmno vīnŏq; sĕpŭltam. Sed vos ŏ lĕcti ferro quis scĭndere vāllum ăpparat: et mēcum invādit trĕpidantia căstra? Per tēla per hŏstes Vādĭm9 haud dŭbĭam in mŏrtem. Utq; ex spĕcŭla cum vīdit ab ălta stāre prŏcul cāmpis medităntem prælia tŭrbam, advŏlat: haŭd ălia est Tŭrni venientis ĭmāgo. (*Ovid. 2. Fast.*) Ecce vĕlut tŏrrens ŭndis plŭviălib9 aūct9, aut nĭve quæ Zĕphўro vĭcta rĕpēnte flŭit, per săta, pĕrq; vĭas fērtŭr, nec; ut ănte sŏlēbat, rĭpārum claūsas mārgĭne fĭnit ăquas: Sic Făbii văllem lătis discūrsĭbus ĭmplent; quŏq; vĭdent stĕrnunt, ne mĕtus ăltĕr ĭnest: *v. Irruo.*
inualeo, inualesco, *Zámagam się, Zmocniam się, Wesżło w obyczay.* Gesund werden *& crescent, inque valebunt* Luc: *syn.* ĭnvălēsco, cŏrrōbŏror, vĭres rēsŭmo.
invălētūdo. *Chorobá 1.* kranckheit.
invalentia *idem & Słábość.*
inualid9. *In negante Słáby Chory.* Schwach kranck. *& opposito sensu. In affirmante, Mocny. Deteret invalidos & via longa pedes.* Tibull. *syn.* īnfīrmus, debilis, imbecīllis, dēbĭlitātus. *v. Ægrotus.*
inuasio. *Naiazd.* Anfall. invasor, *Naiezdnik.*
inuber, *Niezyzny.* unfruchtbar.
inuectio, *Wwożenie, Przywożenie, Wnoszenie. Náwożenie, Gromienie, Łáiánie zelżywe, Fuk.*
inuectitius *Przywożny.*
invectīvus *Gromiący.* inuectus, *ti. przywożny.*
inuectus, *us. Wwożenie, Wnoszenie, Przywożenie.*
inueho. *Wwożę Wnoszę.* einführen.
inuehor, *Wieżdżam 1. Łáię Gromię, Rozwieram gębę, Jádę ná koniu, Jádę ná kogo & sub Przybiiam do brzegu.* hereinfahren, anfahen zu schelten. *Centauro inuehitur magna &c.* Virg. *syn.* Fĕror, ĭmpŏrtor, ĭnfĕror, vel ĭnsĕctor, exagĭto, crĭminor.
inuendĭbĭlis, *Nieprzedáyny, Nieskupny.*
inuenio, *Nayduię, Wynayduię, Doświadczam, Dostáię.* Finden, erfinden, erdencken. *sub nubib9 invenit ignes.* Ovid. *syn.* Rĕpĕrio, cŏmpĕrio, nānciscor. vel ădĭnvĕnio, ēxcogito cŏmminiscor.
inventarium, *Reiestr 3.* Register.
inuentio, *Wynáleźienie, Náleźienie.* Erfindung.
inuentiuncula, *Wynálazek.*
inuentor, *Wynalezcá.* inuentrix, *ibidem.*
inuentum, *Wynalazek*, ein erdacht Ding.
inuentus, *us. Wynáleźienie.* Erfindung.
inuĕnustè, *Nieprzyiemnie.* nicht angenehm.
Inuĕnustus, *niekráśny, nieprzyiemny, Szpetny. Gruby 2. niesczęśliwy.* unlieblich, unfreundlich. *Quamvis sordida reis & invenusta est.* (Phal:)
inuĕrēcundè, *niewstydliwie* unschamhafft.
inuerecundia, *Niewstyd.* Unschamhafftigkeit.
inuĕrēcŭndus, *niewstydliwy.* unschamhafft *Simul calentis inverecund9 Deo*(Iamb.) *syn.* ēffrōns, ĭmpŭdens. *vide Impudens.*
inuergo, *náchylam wywracam wlewam nálewam, Piię Wpiiam* hinein richten, krümmen, biegen.
Inuersio, *Przewracánie. Opátrzność, Szyderstwo.* Verkehrung. *& sub Ináczey 3. Item figura Oratoria eadem Ironia.*
inuersura, *Krzywość. sed propriè Przewracánie.*

inuer

inuersus, *Przewrotny. Opáczny, Zámieniony słowo.*
invěrto, *Przewracam Obracam 5. Wywracam 14.* umb oder verkehren. *At nos virtutes ipsas invertimus atque.* Hor. *syn.* Vĕrto, cōnvĕrto, pĕrvĕrto, immūto, in cōtrāria vĕrto.
inuespĕrascit, *Ku wieczoru się ma.* es wird Abend
inuestigabilis, *niepoślákowány.* unerforschlich.
inuestīgātio, *Szukánie, Badánie & sub Poślądowáć.*
inuestigator, *Szukácz, Bádácz, Wynalezcá.*
inuestīgo, *Szukam, Wynayduię.* nachforschen/ nachspüren. *Investigato fonte lavacra dedit.* Rull. *syn.* īndāgo, īnquīro, ēxquīro, pērquiro, scrutor, perscrūtor.
investio, *is. à veste. Okrywam, Zdobię.* bekleiden.
inuestio, *vel investio. Vesta. niecę ogień.*
inuestis, *is. Golowąs.*
Inuestitura *B. sub Inwestytura.*
invĕtĕrāsco, *Stárzeię się, Stábiię, Zástárzeć się.*
inuĕtĕrātio, *Zástárzenie.* veraltung.
inuĕtĕrātus, *Zástárzały.* veraltet. *Auspiciis epulisque sacris, quas inveterato.* Pr.
inueteruit consuetudo, *Weszło w obyczay.*
inuetĕro, *Zástárzáłym czynię, Stárzeię się.*
inuicem, *náprzemiány Wzáiem Społecznie.*
inuictus, *niezwyciężony.* unüberwindlich. *geniti atq; invicti viribus essent.* V. *syn.* īndŏmĭtus īnsŭpĕrābĭlis, īnĕxpŭgnābĭlis, īnfrāctus, īnĕxsŭpĕrābĭlis. *phr.* Vinci nĕscĭus. Vĭribus invĭctus. Mārte fĕrox, et vĭnci nĕscĭus ārmis. căput īnsŭpĕrābĭle bello, īnvĭctāq; bĕllo dĕxtĕra. Cŏntēmptor fĕrri. Cui cōrpus nūllo pĕnĕtrābĭle tēlo. Quo non bĕllo mājor et ārmis.
invĭdentia, *Zazdrość.* Neid.
inuidĕo, *In affirmans nienáwidzę, Zayrzę, niedáię 3. Urzekam.* Mißgünnen, *Concepit laudem, & patriis non invidet armis.* V. *syn.* Æmŭlor. *phr:* Līvōre mālīgno Cōnfĭcĭor. īnvĭdĭā vĕxor crŭcĭor, impĕllor, tabesco tŭmeo, Tōrvus præcordia līvor ŏccŭpat, cārpit, habet: lēnta tabe exĕdit, dēpāscĭtur, alĭēnis bŏnis īndŏlĕo, mœreo, līvēsco, ănĭmos sŭbĭit fŭror, ægrāq; lætis invĭdiā, ĭnĭquis oblīquis ægris āspĭcĕre ŏcŭlis. Hūnc glōria Tūrni ŏblīqua invĭdia stĭmŭlis āgĭtabat ămāris: īnvĭdiā saucia cōrda tŭment. Līvor ĕdax præcōrdia rōdit; īnvĭdiā līvōris rābie āgĭtāri, cŏqui, āttĕri. bŏnis, rēbus ŏpīmis, rēbus lætis livēscĕre, mārcēscĕre, ægrēscĕre īnsūltāre mālis, rēbŭsq; ægrēscĕre lætis. Haud ĕquidem īnvĭdeo, nec enim līvēscĕre fas est. Quid enim mĕliorĭbus āctis īnvĭdĕam? Aūt dŏlŭit mĭsĕrans inŏpem, aūt īnvidit hăbēnti. Non ĕquĭdem īnvĭdeo, mīror măgis. Quæ cum vidĭsti puĕro dŏnāta, dŏlēbas: et si non ălicui. nŏcuĭsses, mŏrtŭus ĕsses. *v. Invidus.*
invideor, invidetur mihi, *Zayrzą mi.*
īnvĭdia, *Zazdrość, nienawiść 1. nieprzyiemność. Mierźiączká, Obrázá 2. Rozumienie złe, Skomá 2.* Mißgunst/ Neid. *Invidiâ Siculi non invenere tyranni.* Hor. *syn.* Līvor. *epith.* ŏblīqua, ācris, nŏxia, ĕxĭtĭālis. prāva, ægra, īnfēlix, inhūmāna, mĭnax, līvens, măcĭlēnta, fūrĭōsa, lānguĭda. īnsŏmnis īrrĕquiēta, tētra, tābĭfica, opērta, glīscēns. *phr.* īnvĭdiæ līvor, tabes, tābum, virus, vĕnēnum lābes, pēstis, stĭmŭli, tēlum, dēns, impĕtus, vīs răbies. Līvor īnvĭdus, īnvĭda tabes, Līvĭda tabes. Līvor ĭners vitium, mŏres non ĕxit in āltos Nūlli pārs æmŭla dĕfŭit ūnquam. Quæ grăvis ŏbstrĕpĕret laūdi, stĭmŭlisq; mālignis. Făcta sĕquēbātur quāmvis īngĕntia līvor. Vĭtĭum rēbus cŏmmūne sĕcūndis. īnvĭdiæ vīs ŏmnia rŏdēns, ĕxtĕnŭans, măcĕrans, confĭcĭens ŏssa, mĕdūllas, cŏrpŏris ārtus. Ægra lætis. Sĕcūndis ānxia. Pĕctŏris īngens Tŏrmĕntum, prŏcul ātra rĕcēdat īnvĭdia, ātq; ălio līvĕntia pĕctŏra flĕctat. O dīrum ĕxĭtium mŏrtālĭbus, O nĭhil ūnquam Crēscĕre, nec māgnas pătiens ĕxūrgere laūdes īnvĭdia. Līvor tābĭfĭcum mălis vĕnēnum; īntāctis vŏrat ŏssĭbus mĕdūllas. et tŏtum bĭbis ārtŭbus crŭōrem. Fĕrtīlior sĕges est ălĭēnis sĕmper in agris. Vĭcīnumq; pĕcus grāndius ūber hăbet. *v. Invideo.*
invidiosè, *Zazdrośćiwie, Obráźliwie.* mit Neid.
īnvĭdiōsus, *Zazdrośćiwy, nienáwistny, Obráźliwy, Podeyrzány.* Mißgünstig. *Tempus edax rerum, tuque invidiosa vetustas.* Ovid.
invĭdus, *Zazdrośćiwy.* Neidisch, Mißgünstig. *Invidus iracundus iners, vinosus amator.* Hor: *syn.* Līvĭdus æmulus: Zoilus. *phr.* Cūjus cŏr pĕctus mĕdūllas īnvĭdia, līvor ŏccŭpat, crŭciat. īnvĭdiæ vĕnēno āfflātus, īnvĭdiæ stĭmŭlis āgĭtātus. ālterius quam lædit honos. Cui nŏcens vīrus īnspīrat līvor. Rĭsus ăbest, nĭsi quem vīsi fĕcēre dŏlōres. īnvĭdia æger, lābōrans. āltĕrius quem crŭcĭans. Lēntaq; mĭsērrima tābe Lĭquĭtur ut glăcĭes īncĕto saucia sōle īnvĭdus āltĕrius rebus mārcēscit ŏpĭmis. ecce iterum nigros corrodit Līvidus ŭngues. *v. Lividus.*

invĭgilo, *Stáram się, Mam się ná pieczy.* obwachten.
invincĭbilis *nieprzekonány.* unüberwindlich.
invincibiliter *nieprzekonánie.* invīnius *Wodká 2.*
inviŏlabĭlis, *niezgwałćisty. nietykány.* unverletzlich. *Velut inviolabile telis.* Sil:
inviolatè, *nieobráźliwie.*
inviŏlātus, unverletzt. *Stygias tulit inviolata sub umbras.* Cor. S. *syn.* intemĕrātus, intĕger, castus.
invīsĭbilis, *niewidomy.* Unsichtbar. *Est invisibilis dnoum patris edere natum.* Prud.
invīsitatus, *nienáwiedzony, niewidány.*
invīso, *is. náwiedzam. Oglądywam.* Heimsuchen, besuchen *gelidos invisere fines.* V: *syn.* Vīso, ădeo (cōnvĕnio.
invīsor *oris. sub Zazdrośćiwy.*
invīs9. *ab invideo primo, supra: niewidány, niewidomy* ungeschen *Abdiderat sese atq; aris invisa sedebat.* V.
invisus, *ab invideo secundo. nienawistny, Obzárliwy.*
invitâ Minervâ *Prov: niechętnie.* ungern.
invitābĭlis. *Łákomy 3. Wab 2.* (*pomknienie.*
invītāmentum. *Przyłudá, Pobudká 1. Pokusá ná-*
invitatio, *Zapraszánie, Wzywánie 2. Pobudká 2. pićie do kogo.* das Gastladen, Anlaß.
invitatiuncula, *pićie do kogo. alioquin Zápraszánie. ut invitatio supra.* (Anlaß.
invitat9, *us. nápomknienie, pobudká.* das Gastladen,
invītè, *niechętnie, nie rad. Bez dźięki, nád wolą moię 2.* ungern, mit Unlust.
invitis vobis, *Názłość, rad nierad.*
invīto, *nápomykam, Zápraszam, Wabię, podiadam sobie.* einladen, wozu beruffen. *Invitent croceis balantes floribꝰ horti.* v. *syn.* Vŏco, ădvŏco, vel allicio.
invīt9, *niechętny.* ungern, unwillig. *Invitꝰ Regina tuo de littore cessi.* V. *syn.* Rĕpūgnans, cōāctꝰ, non libens, nōlens.
invitus, pro invite, *Nierad, Niechętnie, poniewoli.*
invium, *Bezdrożność.* ein Orth ohne Weg.
invius, *Bezdrożny,* ungebahnet, ungangbar *Longa procul longis via dividit. invia tectis.* V: *syn.* impĕrvius, inaccessus.
inula, *Oman.* Alandwurtzel. inŭleus, *Młody 2.*
inultum tulit, *Brzepiekło się.*
inultus, *niezemszczony, niekarány, nieobrány. Nec enim moriemur inulti.* V.
inumbrat9, *powierzchny.*
inumbro, *Záćimiam.* beschatten.
inunco, *Záwadzam zá co, Zágrábić.*
inunctio, *námázánie námázywánie.* Besalbung.
inundatio, *Powodź.* Außlauff, Oberlauff, Oberschwimmung. *syn.* illŭvies, dĭlŭvium. *phr:* Torrens cum vagosin campos frustra prohibentibꝰ exit obicibꝰ Tumens super aggere tutas excurrit ripas. Sese patentibus explicat arvis edita cœlo Proluvies; illuvies fatalis aquæ. Diluvium meditantur agris. Cum torrens undis pluvialibꝰ auctus per sata, perq; vias fertur, nec ut ante solebat riparum clausas margine finit aquas, Fluctuat omnis ager, remis sonuere navales. Cernit cum stabulis armenta natantia pastor: Sternuntur segetes, et deplorata colonis vota jacent, longiq; perit labor irritus anni. Ruens præceps altis de montibus amnis. Torrentes impellit aquas, pecudesq; ferasq; Villarum cum strage trahit, perq; arua refusi Mille vias pandunt vasto cum murmure rivi. v. *Diluvium.*
inundo, *Oblewam 1. Zálewa rzeká. Wylewam z brzegow.* Oberlauffen, Oberfliessen. *nec inundant sangvine fossæ.* V. *syn.* exundo diruo effundo.
inungo, *Námázuię.* besalben *idcirco contemnat lippus inungi. syn.* ungo, illino.

INVO

Invocatio, Wzywánie. Anruffung.
invŏcātus, *in negans nieproszony.* nicht beruffen.
invŏco, *in affirmans, Wzywam.* Anruffen. *Invocat & duplices cæloque ereboque patentes.* Virg. *syn.* Rŏgo prĕcor, implōro, pōsco, expōsco.
invŏlito, *sub Latam.*
invŏlo, *as. à volo as. porywam zá łeb. & sub Latam, Rzucam się w oczy, Wieżdżam 2.*
invŏlo, *as. à vola, æ. sub Zágrábić.* in die Hand fassen.
invŏlucre, *Tuwálnia.* (gen mag.
invŏlucris, *Bez skrzydeł, nielotny.* das nicht flie-
invŏlucrum, *Tuwálnia, Zawićie, Obwićie powłoká.* Oberzug, alles worin man etwas wickelt. *Contentum involucris atque cubilibus* C.
involucrum tramæ, *Cewká.*
invŏlūmentum, *Zawićie.* inuŏluntas, *niechćenie.*
invŏlvo, *Uwiiam, Záwiiam, Wiklę 1. 2. Obwiiam 1. 2. Zágmatwáć, Zábawiam.* Einwickeln, einwin-

einwinden. *ſyn.* īllăqueo, īrrē tio, īntrico, īmplico, *vel* ābrĭpio, dīrŭo.

involvŏlus, *Gąśienicá 1 Robak winnicę pſuiący.*

involvus, *Gąśienicá 1.*

invŏlūtè, *Záwikłánie.* involutus, *Záwikłány.*

inurbanè *nieobyczaynie, nieżártownie.*

ĭnūrbānus, *nieobyczayny* unhöfflich. *Scimus inurbanum lepido ſeponere dicto.* Hor. (*ſię.*

inurgeo, *náćieram ná kogo.* & *ſub Bodę.* ĭnūrīno, *nurzam*

inūro, *Smelcuię, Cechuię.* Ein oder anbrennen. *Continuoq; notas & nomina gentis inurunt.* V. *ſyn.* īmprimo inflīgo nŏto īnſcrībo.

ĭnusĭtate, *niezwyczaynie.*

inūsĭtātus *niezwyczayny.* ungebräuchlich, ungewöhnlich. *inuſitatū fere quod populi horreant.* (Iamb.) *ſyn.* īnsŏlĭtus, rārus, īnsŏlens, nŏvus.

ĭnūſtus, *pryſkowány, Opełzł, Smelcowány.* eingebrennt. *Fulmina declarant ictus & inuſta vapore.*

ĭnūſus, *us Nieużywánie.*

inūtĭlis, *Niepożyteczny* unnütz. *Et ſibi inutilior. timidi commenta retexis* M. *ſyn.* Vanus, inānis.

inutĭlitas, *Niepożytek:*

ĭnūtĭliter, *niepożytecznie.* unnützlich, vergebens *ſyn.* ĭnānĭter, frūſtra. *v.* *Fruſtra.*

invulgatꝰ, *Spoſpolitowány.*

invulgo, *as Roſzgłaſzam Wydáię kśięgi* kundmachen

invulnĕrābĭlis, *niezrániony.* unverletzlich.

invulnerātus, *idem nieobrážony.*

inŭus, *Latáwiec.*

inyſtrum, *Gr. ślaz Flákowy ſub Flák.*

I O

ĭo, *Ach, Huy, Hey, Toś chłop. Dicite io Paan, & io bis dicite Paan.* Ovid.

Iobeleus, iobileus, Miłośćiwe láto.

iŏca, *orum, żárt 2. iocaliter żártem.*

iŏcābundus, *żártem ſobie 1.*

iocatio, *żárt 1.* Schimpff.

iŏci, *hi. żárt 2.* ioco, *żártem.*

iŏcor, *żártuię, Szydzę.* Schimpffen, ſchertzen, lachen. *Carum neſcio quid jubet jocari.* (Phal.) *ſyn.* Rīdeo, īrrīdeo, lūdo, īllūdo, căvīllor.

iŏcōſus, *żártowny.* Schimpfflich, kurtzweilig. *Non potui melius litem finire jocoſam.* Mart: *ſyn,* Făcētus, feſtīvus, lĕpĭdus.

iŏcŭlāris, *śmiechu godny, Szyderski.* Schimpfflich, Spöttiſch *Præterea ne ſicut qui iocularia ride.* H.

iŏcŭlārĭter, *żártem.* ioculatio, *żárt 1.*

iocularíꝰ, *śmiechu godny.* ioculator, *żártownik.*

ioculator ſcenicus, *Kuglarz.*

iŏcus, *żárt.* Schimpff Kurtzweil, Schertz. *Mox iuvenes agitare iocos, & pollice dextro.* Pr. *ſyn.* Rīſus, lūdus lūſus săles; căvīllātio, căvīllus, ſcōmma. *epith:* grātus, plăcidus puĕrīlis, venūſtus, ălăcer, vānus, īnānis: lāſcīvus tūrpis, infāmis. *phr.* jūcūndis grātia vērbis. Fēſtīva lĕpĭda prōcācĭtas, ārgūtis cārmĭna plēna jŏcis. Mīſcēnda eſt lætis rāra rĕpūlſa jŏcis. Cōndĭt ōrnātis et sua dīcta jŏcis. Dum văcat īnsānis ebria tūrba jŏcis. Nūlla vĕnēnāto līttĕra mīxta jŏco eſt. *v.* *Sales.*

iocundus *corr.* iucundus.

ĭon, *n. Gr. Fiołki brunatne, Fiołkowy kámień.*

iota longum, *Szubienicżnik.*

iovis ſtella, *Jowiſz.*

īpes, *ab ips pis, m. Gr. Robacy w rogách.*

Ips pro Is in 12. Tabul. Popma.

ipſa, *Sámá 1. 2. żoná.* Ipſa ſunt, *Ták ieſt.*!

ipſe, Sam. *On, Iſty, Cały, W perſonie.* er ſelbſt.

ipsĭles ipſiplĭces ipſulles ipſullĭces. Obrázek.

ipſipſe, ipſipte, ipſipſus, *Sam 2.*

ipſiſſimus, Tenći, prawdźiwy. ipſus eſt, *Tenći.*

ir, īris. *fœm. Dłoni dołek.* Die Höle der Hand.

īra, *Gniew 1. 2.* Zorn, *Sævit amor magnoque irarum fluctuat æſtu.* V. *ſyn.* Fŭror, răbĭes, īrācūndia, *epith.* ăcērba, ĕffĕra, răbĭda, ācris, atrox; nōxia īnsāna, dīſcors, īmmānis, cōmmōta lītĭgiōſa tŭmida, cæca, āccēnſa, fūlmĭnĕa, præceps, crūdēlis frĕmens, vīvax, mĭnax vĭtiōſa, īnfrænis, flāmmata, fērvens, nŏcēns, ĭnīqua, ſpūmans, Tartărea. *phr:* vis īmpĕtus, ārdor īrārum, æſtus, flūctꝰ vēsānia, ſævĭties. Cæcus mēntis fŭror, īratus, furĭōſus dŏlor, Cōmmōti pēctŏris æſtus. ira părens ŏdii. Præcĭpĭtans, tūrbans, ēxcæcans mēntem. Cŏquens præcordia, ănĭmos cæca cālĭgine vērtens. Părtŭrĭens mĭnas. āſperq; cŏquēbat iam dūdum īmmītes īras. Scīntīllāvītq; crŭēntis īra genis. Candĭda pāx hŏmĭnes, trux dĕcet īra fĕras. īra fŭrens, ſtrīctis ŏdium mŭnerōnibus ēxplet. Cŏmes īndīvīſa fŭrōris. Præcĭpites ăgit īra grădus, īra tŭmens ſpūmānti fērvĭda rīctu Sāngvĭnea intōrquens sūffūso lūmĭna fĕlle, īra fŭ-

ror brēvis eſt, Plăcĭdis mūlcet băcchāntem vō-
cĭbus īram. v. *Furor, oris. Iraſcor.*

ĭracundè, *iracunditer. Gniewliwie.* zornmüthig.

īracūndĭa, *iraſcētia Gniew* Zorn, zornmüthigkeit

ĭrăcūndus, iraſcibilis, *Gniewliwy.* Zornmüthig, zornig. *Impiger iracundus, inexorabilis, acer.* H. *ſyn.* Prōnus, prōclīvis in īras, *vel* īratus.

īrāſcor, *Gniewam ſię* 1. zürnen. *Et tentat ſeſe, atq; iraſci incornua diſcit ſyn.* Sūccēnseo, īndīgnor. *phr.* īrā flagro; ārdeo æſtuo, fērveo īncēndor, āccēndor, ēxæſtuo īncāndēſco; ăgor, ăgĭtor, īras, cōncĭpio, ēxērceo, āttōllo; īræ ſub pĕctore flūctꝰ vōlvo. īræ pērmĭtto hăbēnas; ēxardēſco; sūrgo in īras; īræ āſsūrgunt īgnēſcūnt, ārdēnt cāndēſcūnt, ēxardēſcunt īræ & dūris dŏlor ōſsibus ārdet; incrēſcūnt ănimis dīſcōrdĭbus īræ. Vĭvāces ăgit vĭolēntus iras anĭmus. Tŭmet ănĭmus īra, fervet īmmēnſum dŏlor. Răbĭe pāllet, tŭmet īnfrēndit, ſpūmat; ōmnes īrārum ēffūndere hăbēnas. Vōlvēre vŏlūtare, fŏvēre īrarum māgnos sub pēctore flūctꝰ alĕre māgnas vēnis tūrgēntĭbus īras; ănĭmo cŏquere Tum vēro īnsūrgunt īræ, īncrēſcunt ănĭmis dīſcōrdĭbus īræ. Mēns ēxæſtuat īra. Vărĭōq; īrārum flūctŭat æſtu. Văcŭis ăcŭunt rūmōribus īras. Tŭmĭdas ēxārſit in īras. exārſere īgnes; ănĭmos sŭbit īra, cădēntem ulcīſci patriam. Nate quid īndŏmitas tāntus dŏlor ēxcĭtat īras? ănĭmus tūrgeſcit trīſtĭbus īris. Frōnte mĭnæ dūrānt, & ſtānt in vūltibus īræ. Prōtĭnus ēxārſit, nec tēmpŏra dīſtŭlit īræ, ō quam tērrĭbiles ēxārſit prōnus in īras! īrārum tāntos vōlvis ſub pēctŏre flūctus. Nec tămen īrāſcor, quis ĕnim sūccēnſet ămāri? *v. Iratus & Furor.*

ĭrātus, *Rozgniewány.* Erzürnet/zornig. *Aut unde iratus ſylvam devexit arator.* Virg. *ſyn.* Răbĭdus, fŭrēns. *phr.* īra cōnsĭtus, cōmmōtus tūrbidus, pērcĭtus, āctus, ārdēns, fērvĭdus, flagrāns, āccēnſus. īncēnſus. īrārum tūrbidus æſtu. Audāces, tŭmĭdas ēffūſus in īras. Īmpătĭēns īræ. īra ferox dēmēns, fŭrēns; īrārum qui flūctŭat æſtu. Hūc īlluc vōlvens ŏcŭlos, īrārum vōlvens ſub pēctore flūctus. Sæva bīle tŭmens. Flāgrānti pērcitus īra. Fŭriis āccēnſus & īra tērrĭbilis. Qŭātĭēnſq; mĭnāntis mōre căput, frōntēmq; rūgis mājōribꝰ īmplēns. Mūrmŭre tērrĭbilis. ſic tāndem tūrbĭdus īnquit, īngēns & ĭnēxōrābilis ūrget īra dŭces, pŏpŭlōſq; duos. Sīcut ŭbi ārdēnti gĕlidꝰ ſuccesſit ăhēno. hūmor ăquæ, fŭror īlle ſilet, paūlùmq;

rĕpēnti ſtat impetu, mōx aūcta ſŭas īncēndia vĭres ēxērcent măgis, sīc īlle tŭmūltus pēctŏris ōpprēſſus ſtĭmŭlis ăgĭtāntibus iiſdem. Fortĭor ădmōtas rătĭonis ſpērnit hăbēnas.

Ircens, Irceus, Kiełbáſa.

īrinus, *koſaccowy.* īrio. ōnis. *m. Gorczycá polna.*

īris, *is. idis. eos. ios. ĭdos. f. Tęcza, Zrzenice okrążek, koſáćiec.* Ein Regenbogen. *Irim de cœlo miſit Saturnia Iuno.* V. *ſyn.* Thaūmāntias, *epith:* Jūnōnia āeria īmbrĭfera, cūrvāta, ūnda rōſcĭda, hūmĭda, nīmboſa plŭvia ăquōſa. æthērea pĭcta cŏlōrāta, cŏruſca, dĕcōra, dīſcŏlor. *phr.* Cœlēſtis, pluvius ārcus, in nūbibus ārcus, Vărĭis dīſtīncta cŏlōribus īris. Vărio cīrcūmdans nūbĭla cīnctu gȳro: Sŭos ārcus per nubila cīrcinat īris. Nūncia Jūnōnis. Cūrvāta puro nūntiat nīmbos sīnu. Vărio dĕcorata colore. Quæ pĭctorato cœlum dīſtīngvit ămĭctu īnfĭciens lōngum īngēnti cūrvāmine cœlum. Cōncĭpit īris ăquas ălimēntăque nūbĭbus ādfert. *v. Arcus cœleſtis.*

īris ſylveſtris, *Łániczká.*

irīto, *ut aliqui ſcribunt & ab ira ducunt idem* irrīto.

Irnea, Dzban. Irnella, irnŏla, irnŭla, Dzbánek. Kubek. Irneum, Ciáſto ſmáżone.

īrōnia *gr Zmyślánie, żárt Szyderſtwo.* eine Verſpottung.

irōnia, *Item Cic. figura Oratoria.*

Irpices, Grábie, Broná. eine Gattung einer Egge.

Irquĭtāllus, Młodźieniaſzek.

I R R

īrrădĭo, *Promienie wypuſzczam.* Beſtrahlen, erleuchten *Irradiare dies, culmē qui nominis alti.* Sēdul: *ſyn.* Rădio, lūceo īllūceo, īllūmino, īllūſtro. (*v. Rádio.*

īrrādo, *ſub wdrobić.*

īrrāſus, *Nieogolony, Gruby.* (nünfftig.

īrratĭōnābĭlis, *Irrationalis, Bezrozumny.* unvernünfftig.

irrătĭōnābĭlĭtas, nierozum, bezrozumność, niebaczność.

ĭrraūceo, irrauceſco, irrauci, irrauſi *Ochrápiec.*

Irrecordābilis, niepámiętny 1. ungedencklich.

Irredĭvīvus, niepopráwny. Irrĕdux nieprzywrotny.

Irregularis, & Irregularitas in ſacris, ſub Kápłáńſtwá nieſpoſobność. (*źność.*

Irrĕligātus, nieuwiązány. Irreligioſitas, Niepobożność.

Irrĕligiōſus. Niepobożny, Nieprzyſtoyny. Ungottsförchtig. *ſyn.* Impius.

Irrĕmĕābĭlis. Nieprzywrotny. Falleret indeprenſus & irremeabilis error. V.

Irreme

Irremediabilis, *nieuleczysty*, *irremissè bez folgi.*
Irremunerabilis Nieoddatny, *sub* Nienagrodny.
īrrĕpărābĭlis, *nienagrodny.* Vnwiederbringlich, unersetzlich. *Sed fugit interea, fugit irreparabile tempꝰ.V.*
īrrĕpērtꝰ, *Nienáleźiony.*unerfunden.
īrrēpo, *Wkradam się* 1. 2. *Wmykam się, włáżę, & sub wlaz.* Hineinschleichen *Quis non ingemuit quis nō irrepere sacris* H: *syn.* Rēpo, obrēp, ādrēpo, sērpo.
Irreposcibilis, *sub nieodwołány.*
Irreprehensibilis, *irreprehensus, Bez przygany.* unsträfflich.
īrrēptītius, *Właz.*
īrrĕquiētus, *Nieustáły*, Vnruhig. *Bellaq; cum multis irrequieta geris.* Ovid. *syn.* īnquĭētus, cōntūrbatus, tūrbŭlentus, sōllĭcĭtus; pērvĭgil, īnsōmnis.
Irresectus, *nieobrzezány*,
īrrĕvŏlūbĭlis, *Nierozięty.*
īrrĕsŏlūtꝰ, *nierozwiązány.*
īrrētio, *sidlę, wiklę, Zniewalam.* Verstricken, in das Netz bringen. *Irretire plagis, retinacula deniq; cæcis.* Pr. *syn.* īmplĭco, īllăqueo. *phr.* in rētia mitto. Rētĭbus īnōlvo, căpĭo, īmpĕdio.
īrrētior, *Więznę, nigo tam, nigo sam.*
īrrētortus, *niemrugáiący, nie po oku pátrzący.*
īrrĕvĕrens, *niewstydliwy.*
īrrĕvĕrēnter, *niepoczćiwie, nieprzystoynie.*
īnrĕvĕrēntia, *Ponieważánie.*
īrrĕvŏcābĭlis, *nieodwołány 2. nieodmienny, nieprzywrotny.* Vnwiderrufflich. *Volat irrevocabile verbū* H.
īrrĕvŏcātus, *nieodwołány* 1. *nieprzywrotny.*
Irrevolutus. *Martial. corr. inevolutus.*
īrrīdĕo, *śmieię się, Oszczerzam się, Szydzę.* Verlachen, verspotten. *Irridebit eos, justáq; loquentur in ira.* Paul. pag. *syn.* Rīdĕo, dērīdeo; īllūdo; īnsūlto, jŏcor, căvĭllor, lūdĭfĭcor. *phr.* Rīsu, căchīnno, sālsis jŏcis, fœdis gānnītibus ēxcĭpio, lăcēsso, ōbstrĕpo, īgnōtos nāso sūspēndit ădūnco ēxtēnso ēxcūsso, īnsūltāntq; mălis, mĭsĕrīsq; prŏtĕrvis vōcibꝰ īllūdunt. Cērtānt īllūdere căpto. *v.* *Derideo.*
īrrīdĭculè, *nieśmieśznie.* īrrīdĭcŭlum, *Szyderstwo.*
īrrĭgātio, *Pokrapiánie* Besprengung, Wässerung.
īrrĭgātus plagis, *Smigániec.*
īrrĭgo, *Pokrapiam.* Befeuchtigen begiessen. *Corpora curamꝰ, fessos sopor irrigat artus* V. *syn.* Rĭgo, āspērgo, hūmēcto, īrrōro. *v.* *Rigo.*
Irriguum, *Mokrzyny*, *Opárzysko.*

īrrĭguus, *Pokrapiáiący, Mokry.* Bewässert. *Floreat irriguumq; bibant violaria fontem.* Virg.
Irrio, is. al. Hirrio, Warczę.
īrrīsio, īrrīsus, *us. Náśmiewisko.* Außlachung,
īrrīsor. *náśmiewcá.* Verspotter. *Dicebat tibi venturos irrisor amores.* Prop.
īrrītābĭlis, *Gniewliwy* 1. Zornmüthig. *Genꝰ irritabile vatum.* H.
īrrītāmen, irritamentum, Anreitzung. *Adjecisset opes, animi irritamen avari. Effodiuntur opes irritamenta malorum.* Ovid.
īrrītātio, *Rozdrażnienie, Poruszánie* 2. *Drażnienie*
īrrītātor, *Pobudká, Drażniciel.*
īrrātus, *Rozdrażniony, Roziadł się.*
īrrīto, *as. ab irruo, vel ab irrio, Roziuszam, Drażnię,* *Pobudzam.* zum Zorn anreitzen. *Segnius irritant animos demissa per aurem.* H. *syn.* Prōvoco, lăcēsso, ēxāspĕro, *phr:* ad īram prŏvŏco, ēxcĭto, īmpello, ēxtĭmŭlo, īras ăcuo mŏveo ēxcĭto, āggĕro, sūscĭto, īrrītātq; vĭrum tēlis & vōce lăcēssit. Pārce īrrītāre quĕrēndo. Nē quēmquam vōce lăcēssas. Lēx dĭcta ōffĭcĭis ne vōce lăcēssĕrit hōstem īncēndĭtq; ănĭmum dĭctis, āggĕrat īras.
īrrĭto, *as. à ratum. Kásuię, znoszę.* unkräfftig machē
īrrĭtus, *nieważny,* Prozny. *& sub niespráwiwszy nic*
īrrōbŏro, *sub Mocnieię.* Irrŏgātio, *nákazánie.*
īrrŏgātio mulctæ, *Penowánie.* Straffung.
īrrŏgo, *nákázuię, náznaczam, Stánowię Dáię.* Zumuthen, aufflegen. *Regula peccantis quæ pœnas irroget æquas.* H.
irrogo legem *Uprzywileiowáć.*
irrogo mortem *Zábiiam* irrogo mulctam *penowáć kogo*
īrrōro, *as. Roszę* 1. *Rosá páda, nápuszczam* 1. *Pokrapiam* Mit Thau befeuchtigen *Aut cum sole novo terras irrorat Eous* V. *v.* *Roro.*
īrrŭbeo, *irrubesco, Czerwienię się, Zápala się.*
īrrūcto, *sub Rzygam*
irrūgo, *as Marszczę.* irrūmo, *sub Karmię.*
īrrūmpo, *wdźieram się, wrywam się, wpadam* 1. *wtargam, Dobywam się.* einbrechen *Qui cursu portas primi irrupere patentes.* V. *v. infra Irruo.*
īrrŭo, *is. wpadam* 1. *wieżdżam* 2. *Uderzam ná kogo.* Vngestümlich an oder einstürmen, einfallen. *Irruimus densis & circum fundimur armis.* V. *syn.* Rŭo, īncūrro, īrrūmpo, īnsĭlio, fĕror, me fĕro, īnfĕro, īnjicio me do in invādo, āggrĕdior *phr*

Se dedit in mědĭas ăcies. Mědios mŏritūrus in hŏstes irruit. Răbĭdo fērtur īmpetu mīles. & cĭrcum portis īnstāns tēcta ŏbsĭdet. in hŏstes irruit, & quæ tēla vĭdet dēnsĭssĭma, tēndit. Nēscit utro prius ille ruat, ruere ardet utroq; ac věluti mōntis săxum vērtice præcēps cum ruit ăvulsum vēnto, seu turbĭdus ĭmber prŏluit, aut ănnis sŏlvit sŭblăpsa vĕtustas, ĕxūltatq; sŏlo, sÿlvas ărmēnta, vĭrōsq, īnvŏlvēns sēcum; dĭsjecta pěr ăgmĭna Tūrnus sĭc rŭit. Aut ubi dēcūrsu răpĭdo de mōntĭbus altis dānt sŏnĭtum spūmōsi ămnes & in æquŏra cūrrunt. v. Invado.

Irruptio, *wtargnienie.* irrūptus, *nieprzerwánie.*

Is, *Ten, Táki.* Der, oder er. *Vestrum prætor is intestabilis, & sacer esto.* Hor, (Unterrichtung

Isăgōge, *es. gr. Początek 1. Wprowadzánie.* Kurtze

Isăgōgicum, *Cło 1.* isătis *ĭdis, Gr. Farbownik.*

Ischaemon, *gr. Kostrzewá.*

ischa, *ădis. gr. Rzodkiew dźika.*

ischiăcus, ischiădĭcus, *gr. Scyátyczny.*

ischiădicus dolor, ischias, *adis, gr. Scyátyká.*

ischūria. *gr. Uryny zastánowienie.*

Isdem, *Tenże.* isēlăstĭcon, *gr. Tryumf 2.*

isĭcium, *nadźienie, śćiekánie 1. wątrobká, pieczona*

isŏcĭnnămos casia, *Fistula.* (*Kiełbása.*

Isocolon, *Græcis anceps, sæpiùs longum Poëtis.*

isŏdŏmum, *ædificium æqualiter structum.*

isŏĕtes, *is. n. gr. Rozchodnik máły.*

isŏnŏmia, *gr. Rowność,* isŏpÿrum, *gr. Łyszczycá.*

isosceles, *i. æqualia crura seu latera habens. ut sunt Triangula apud Euclidem varia.*

istac, *Tędy.* da durch. istactĕnus, *Poty 1.* soweit.

iste, *Ten, Ity.* der, die, das. isteipse, *Tenże* der

Ister. Istrus. *Gellio. Dunay.* (selbst.

Isthmus, isthmos, *m. gr. Miedzymorze.* Ein Stück Landes zwischen 2 Meeren. *epith.* Bĭmăris. æquŏrĕus, cĭrcūmflus, āngūstus, brĕvis, ēxtēnsus, lātus, tĕnŭis, exīlis. *phr:* Gĕmĭno tellus, cĭrcūmdăta pōnto. Bīnis æquŏrĭbus tērra cīncta, ŏppūgnāta. Faūces gĕmĭni măris, in măre pōrrēcta prŏjēcta tēllus. ēxĭguo dēbet quod non est īnsŭla cōlli. Hæc spătio cōntrācta brevi fiĕta bīna repēllit, angusto dūplex mare dĭvĭdit isthmo.

Isthic. corrige Istic. istic. *Nomen Ten.* der.

istic, *Adverb. Tám.* da. ist hinc, *Ztámtąd.* von da.

istius generis. istiusmodi. *Táki.* desgleichen.

isto, *Dla tego.* derowegen. istò, istoc. *Tám* dorthin.

istoc vilius. *J ták.* istorum, *Tám 2.* da durch.

isthuc ætatis, *w tych lećiech.* in dem Jahr.

istūla. vistūla, *Wistá.* it res, *Powodźi się.*

it in melius valetudo, *Wzmagam.*

ita, *Ták.* So, also, ja. *Sublime expulsam eruerent, ita turbine nigro.* V. *syn.* Sic nōn ăliter, haūd sēcus, (non sēcus.

ita lubet, *Ták sobie.*

ita me, ita te, *Boday go. Boday mię Jákom dobry. Jákeś dobry, & sub Przyśięgam.*

ita profectò. ita inquam. ita verò. *Ták jest.*

ita ut, *Ták iák.* ita ut nihil supra, *Wybornie.*

Itălia, *Włoska źiemia.* Italien, Welschland. *Itáliam fato profugus Lavinaque venit.* V. *syn.* Ausōnia, Oēnotria, Hēsperia, Latium. *epith.* Dives, Sŭpērba nŏbilis, īllūstris Mārtia, bēllĭca gĕnĕrōsa fĕrax fertĭlis, fœcūnda, pŏtens ŏpūlēnta. *phr:* Tēllus Ĭtāla Aūsŏnia, Oēnōtria, Hēspĕria, Latia, Sātūrnia Rōmāna, Lātii Ĭtăli Aūsŏnii fines, ăgri. Itălia rĕgna, Ĭtăliæ, Aūsŏniæ tēllus. Ĭtălis ōra, plăga, rĕgio. (*Virg. 2. Æneid.*) est lŏcus Hēsperiam Grăji cōgnōmine dicunt. Tērra āntīqua, pŏtens ārmis, ătq; ūbere glēba, Oēnōtrij cŏluēre viri, nūnc fāmminōres Ĭtăliam dixīsse, duc de nōmine, tērram.

Itălicè. Po włosku.

itălis, *idis. Włoszká.* Italienerin. *Italides, quas ipsa decus sibi Dia Camilla.* Virg.

Italisso. Pachnę włochem. itălus, *włoch.*

ităne? *Táki? A (z gniewem.)* Ist es also? *Itane & salutis publicæ judicium obrues.* (Iamb.)

ităque, *Przetoż, więc 1. A tak 2.* Derohalben, derowegen. *Nunc itaq; & versus & cætera ludicra pono.* H: *syn.* ĭgitur, ērgo, quare, quāprōpter, quămōbrem, ĭdeo, ĭdcĭrco, ătq; ădeo

ĭtem, *Zás J. Tákże.* Auch, desgleichen. *Contemplator item cum se nux plurima sylvis.* V. *syn.* insuper, prætĕrea, adhuc, rursus, rūrsum, itĕrum.

ĭtemque, *Zás J. co zá tym.*

ĭter, *Drogá 1. 2. 3.* ein Weg, Reiß, Fahrt. *Hinc iter incertum peragunt. &c.* V: *syn.* Semĭta, via, cālis, trāmes, ădĭtus, spătium. *v. Via.*

ĭter ăgo, făcio, *Jádę 1. Idę 1.* ĭtĕrātinus, *Powtarzálny*

ĭtĕrātio, *Powtarzánie, Przeorywánie.*

itĕro as, *Powtarzam, wracam się, Przeczytywam.* widerholen. *Sic iterat voces, & verba cadentia tollit.* H: *syn* Gĕmĭno, ĭngĕmĭno, duplico, ĭntegro, rĕdĭntegro, rĕpĕto, rĕsūmo.
itĕrum, iterato, *Znowu, Powtore.* wiederumb. *iterumq; iterumq; monebo.* Virg. *syn.* Rūrsum, rūrsus, prætĕrea, ĭnsŭper, ădhuc.
ithyphallicum carmen. *Idem* Phaleucium, *rectiq.* *Członek.* ithȳphāllus, *gr. Członek.*
itidem, *Także, Tákiż, Ják w piekło. Omnia nos itidem deposimus aurea dicta.* Luc: *syn.* Părĭter.
Itiner priscum, idem Iter.
itĭnĕrārium, *Drogá, Wśiadána.* Beschreibung
itinerārius, *Drożny, Nadrożny.* (der wegfahrt.
itio, *onis. itus. us. Chod* das gehen.
ito, *as. Chadzam.* offt gehen. itiron, *gr. Plácek.*
itus, *Chodzenie.*
iuba, *Grzywá, Grzebień u kurá.* Die Māne oder langeHaar an einem Pferdt oder Thier *Densa juba & dextro jactata recumbit in armo* V. *syn.* Cōma, crīnis. *epith.* Flŭēns ŭndāns, cŏmāns, pēxa lŏnga, flāva ĕffūsa, crīspāns, ĕrrans văga, spārsa, cōmpta, dĭffūsa, rŭtĭla ĕquīna, lĕonīna. *phr.* Lŭxŭrĭes jŭbārum. Dīscūssæ căpĭti jŭbæ. Jŭbam cĕrvīce ĕffūndit ĕquīna. jŭbæ ĕrrāntes lūdunt, văgāntur pĕr cōlla per ārmos; jŭbisq; cŏmāntes ĕxcŭtit ĭlle tŏros.
iubar, *n. & m. Łśknienie, Promień, Słońce Gwiazdá záránna.* Glantz Schein. *In portis jubare exorto deiecta juventus* Virg. Fāx, lūmen, splĕndor, fŭlgor. lūx. rădii. *v. Fax & Lumen.*
jŭbātus, *Grzywiásty.* Mit Mānen, *syn.* Crīnītus, cŏmātus. *phr:* jŭba ōrnātus, dĕcōrus, mŭnītus hīrsūtus.
jŭbeo, *Roskázuię, Przykázuię, Uchwalam, życzę, Chcę, Pozdrawiam, Witam.* Befehlen, gebieten *Seu Troas fieri jubeas, Teucrosq; vocari* Virg: *syn.* ĭmpĕro, mando, præcĭpio. *phr.* Părēndum est mŏnĭtis, fīat quod utĕrq; jŭbēmus. Vāde sălūtātum pro me lĭber, ire jŭbēris. Tuus, o Rēgina, quod ŏptes, ĕxplōrāre lăbor, mĭhi jūssa căpēssĕre fas est. *v. Impero.*
jūbĭlātio, jubilum, jubilatus, *us. Krzyk. Gwar.*
jūbileum jubilus, *Miłośćiwe láto* Jubeljahr.
jūbĭlo, *wołam, Krzyczę, Przyzywam,* frolocken.

jūcūnde, *Roskosznie, Wesoło, Smáczno, & sub Przyiemny.* angenehm. (ceit.
jūcūndĭtas, *Wesołość, Roskosz, Uciechá.* Lieblich-
Iucundo & iucundor in SS. libris aliquoties. iucunditate afficio vel afficior.
jūcūndus, *Miły r. Przyiemny, Ućieszny.* Lieblich. *Sustulit esuriens, minus hoc jucundus amicus* H: *syn.* Grātus, svāvis, ăccēptus, dūlcis ămænus, lætus hĭlaris, fēstīvus, lĕpĭdus, jŏcōsus. (*us apella.* H.
jūdæus, *Zyd.* ein Jud. *Persvadere cupit, credat judæ-*
jūdaĭcus, *żydowski.*
Jūdex, *hic. hæc. Sędźia r. 2. Censor.* Ein Richter. *Iudicis argutum quæ non formidet acumen.* H. *syn.* Ărbĭter. *epith.* incōrrūptus, ĭntĕger grăvis, Sānctus, săgax, prūdens cōrrūptus, ĭmmĭtis. *sævus.* *phr.* Lĭtis ărbĭter, cōgnĭtor quæsĭtor. Jūris, jūstĭtiæ præses, āntĭstes Lēgum vīndex, Æqui, dĕfēnsor ŏbsĕrvantissimus. Cōnsŭltĭssĭmus æqui Cui sunt dŭbĭi crēdita jūra fŏri. Qui jūra dat, causas cōgnōscit. Grăvis cēnsor vĭtas & crīmĭna quærit, Sĕvēro vūltu rĕum terrēns.
Judex sedeo, *Sądzę urzędownie.* richten.
Judex extraordinarius, *Deputat.*
Judex juratus, Judex quæstionis, *Woyt.*
Judex strictus *Jednácz* Jūdĭcātio, *Sąd* Urtheilung
Jūdĭcātō, *Rozmyślnie, Sądownie.* dem Urtheil nach
Jūdĭcātum, *Osądzona rzecz, Skazánie r. Przesądy.*
judicatus, *ti. Zdány.* (len.
judicātus, *us. Sąd 2. Rozsądek* Macht zu urthei-
judicia, *orum. Roki r. 2. r.*
jūdĭciālis, judiciārius, *Sądowy.* rechtlich. *Sacra damus festis, fora judicialia ponunt.* Ovid.
jūdĭcium, *Sąd r. 2. 3. 5. 7. &c. Juridiká, Skazánie, r. Zdánie r. Rozsądek r. r. 2. Mniemánie.* Ein Gericht. *Iudicium Paridis spretaq; iniuria formæ.* Virg. *syn.* ărbĭtrĭum, sĕntĕntia, *vel* prūdĕntia. *epith:* Rēctum prūdēns, grăve, vērum, ĭmprūdens. *phr.* Jūdĭcis ŏffĭcĭum, ărbĭtrĭum, ŏffĭcium fŏri, Jūris, Lĕgis vīndĭcta.
Jūdicium capitis, capitale. *Sąd o głowę.*
Judicium damni. *Sąd o szkodę.*
Judicium pertinax. *Upor.*
jūdĭco, *Sądzę o czym, Sądzę urzędownie. Mniemam Trzymam ták. Rozeznawam, Skázuię 4.* Urtheilen.

theilen, recht sprechen, schätzen. *Et sapit, & mecum facit, & Jove judicat æquo* H. *syn.* Stătuo, dījūdĭco, dēcerno, cōnstĭtuo, exīstĭmo, ārbĭtror, cēnseo, vel jūs dīco. *phr.* Jūs prōnūncio, ēxerceo. jūra do. Lĭtes cōmpōno dirūmo concilio: Jūdĭcium stătuo, dēcerno. Caūsārum sedit ārbĭter: ārguit, ābsōlvit, dāmnat. At vos in pŏpŭlis, quĭbus est pērmĭssa potēstas jurĭs, & æquārum cūltor sānctīssime lēgum. Vērĭdĭco, Lătium qui rēgis ōre fōrum; ergo ŭbi vērĭdĭcus jūdex in nūbe sērena dĭcēre jus vēnĭet, scēlērīsq; cōārgŭet ŏrbem Cōncĭlĭumq; vŏcat, vītas & crimina dĭscit, Cāstĭgātque, aūditque dŏlos, subĭgĭtque fătēri.

judico sub formula. *Sądzę surowie.*

jura, *orum.* *Wiosłowych ławy, Burtá.*

jūgābĭlis, *sub Spoisty.*

jūgālis, *adject: Wozowy, Járzmowy, Małżeńskí, Náwoiony.* das an das Joch gehört. *sub Nawoy.*

jūgālis, *subst: woźnik.* *Emeritos vertunt ad pascua* (*nota jugales* C.

jugāmēntum, *Ramá.* *Nadprożek.*

jūgārius. *Pogániácz, Sprzęgácz.*

jūgātōrius, *wozowy, Robotny, Járzmowy.*

jūgerālis. *Stáiowy,* jugeralis tabula, *Stáie.*

jūgerātim, *Stáiámi.*

jūgĕrum, & juger, *ris. n. Morg.* ein Morgen des Ackers. *Et labefacta movens robustus jugera fossor.*

jūges *bi. Cygu iednego, járzmá iednego, párá.* (*V: v. Ager.*

jūgis, *is. adject: comm.* *Ustáwiczny, Nieprzebrány.* emsig, stets. *Hortus ubi & tecto vicinus iugis aquæ fons.* V. *syn.* Pĕrēnnis, pērpĕtŭus, cōntinŭus, āssĭdŭus.

jūgĭter, *Ustáwicznie.* Ohn unterlaß. *Sodalis & convictor, hospes iugiter.* (Iamb.) Aus. (*Renato.*

juglans, *dis. f. Orzech włoski, Drzewo owoc. v. anceps,*

jūgo, *as. Sprzągam, Podwięzuię 2. wydáię corkę.* Zusammen binden, vermählen. *Cui pater intactam dederat, primisq; iugarat.* V. *syn.* Jungo, vel mărīto: *phr.* Cōlla jūgis sūbdĕre, sūbmīttĕre, sūppōnĕre, ŏnĕri sūppōnĕre taūros. Sub jūga cōgere prĕmĕre jūgo.

jūgŭla, æ. jugulæ, arum, *Gwiazdá S. Jákubá.*

jūgŭla, *orum.* *Kość rámienna.*

jugulātio, *ścinánie, ścięcie* Todtschlag.

jūgŭlo, *as. zábiiam 1. ścinam. Przekonywam 2. Pokonáć.* Die Gurgel abstechen, erwürgen. *Ut iugulent homines, surgunt de nocte latrones.* Juv. *syn.* Jūgŭlum rĕsōlvo, faūces rĕsēco sēco, fŏdio: īncīdo ŏccīdo pĕrīmo. *v. Occido.*

jūgŭlus, jūgŭlum. *Szyiá, Szyie przodek.* Die Gurgel, oder Kehl am Halß. *Tenui iugulos aperire susurro.* Sil: *syn.* Faūces, guttur, cōllum.

jūgum, *Járzmo, Nawoy, Szyiá 2. Stáie 1. Wagá u wozá, Szal kołowrot, Szrági, Cug, Wałkroświenny, Winniczne roszty. Soszki 2. 3. Pará 1. 2. Małżeństwo, Gorá 2. Kuszá rybá, wierzch 1.* Ein Joch. *Instrumentum, quo boves copulantur & junguntur. Hinc* Sērvĭtus. *ac etiam* impĕrium, *jugum dicitur. Robustis quoq; iam tauris iuga solvet arator.* V. *epith:* Sērvīle, ŏdiōsum dūlce. suāve. mīte, grātum. *phr.* Sub jūga pāscentes cōgit lōrāta jūvēncos. Bos præbet incūrvo, cōlla prĕmĕnda jŭgo. Dūra Tўrănni Pērpĕtĭmur jūga. Chrīsti suāve jūgum est. Bŏves sub jūga vŏcāre, cōgere, dūcĕre emīttĕre. Plaūstro, āratro ādjūngere. ad jūga rūrĭcŏlas ēxponere jūvēncos. Jūgum fērre, sūbīre. Sub jūga īre. Dare cōlla jugo. Jūgum ēxcūtere, dētrēctāre. Cōlla jūgo sūbtrāhere, ērĭpĕre. Dūcam rūrĭcŏlas sub tanta jūga bŏves nōn īnsuāve jūgum cĕrvici impōnere nōstræ Chrīstus ămat, īste sacros Mārtis sub jūga pānda bŏves. Prīmo taūrus dētrēctat ărātra. Post vēnit āssvēto mōllis ad ārva jūgo, et tua læsūro sūbtrāhe cōlla jūgo; ērĭpere tūrpi cōlla jugo. Quōnam usq; fĕrēmus ēxĭtīāle jūgum.

jūgum montis. *Podgorze.* Die Spitz oder Gipffel eines Bergs. *v. Cacumen.*

jūgum accipio, subeo. *Poddáię się.* sich untergeben.

jūgŭmēnto, *as. Zrębuię, Klecę.*

jūgŭmentum, *Nádpodrożek, Rama 2.*

jūgus, *ĕris. n. Stáie 1. Iulapium B. Julepek.*

jūlis, *Gr. Kniáźik rybá.*

jūleus, julius; *adject: Lipcowy.*

Jūlĭus, *subst: Lipiec 2.* der Heumonat. *Iulius à magno deductum nomen Julo.* V. & *sub Poczworny.*

jūlus, *gr: Rzęsá leszczynowa, Rzęsá wierzbowá, Robacy winnicę psuiący, Mech ná policzkách Stonog*

jūmēntārĭus, *Bydlęcy.*

jūmēntum, *Bydlę, Bydło robotne, Sprzężay, Narzędzie* groß Vieh. *Item* allerley Hülff. *Æter lis onerat plagis jumenta caneſque.* Hor:

jūncētum, *sitowisko.*

jūncĕus, *śitowy* 1. *Suchorlawy, Szczupły.* bintzin.
jūncĕus funis, *Łyczak.* jūncĭdus, *Szczupły.*
jūncĭnus, *śitowy* 1. jūncōsus, *śitowia pełny.*
jūnctim, *Pospołu.* jūnctio, *Złączenie,* Fügung.
jūnctūra, *Spoienie, Złączenie, Sprzągánie. Staw w ćiele, Szla.* Ein Fug, zusammenfügung. *Juncturis tabulata dabant, &c.* V. *syn.* Cōmmĭssūra, *epith.* Valida, firma, pŏlīta, lævis.
jūncus, *śit* 1. Ein Bintz, Ried. *syn:* ărundo scirpus: iūnci vīmen. *epth.* Mōllis, tĕner, lēvis, ăcūtus, ūdus, ūvĭdus. *phr.* Nec Mōlli jūnco nec vīmine lēnte pērfeci călăthos, dum fīscēlla tibi flūviāli Tītyre jūnco tēxitur.
jūncus angulosus, quadratus. *Ostrzyż* 1. *Káżán-*
jūncus caballinus, *Rzeżączka.* (*ki ziemne.*
jūncus holoschœnus, *Rogoż, śit morski.*
jūncus odoratus, rotundus. *Rajska trawá.*
jūngo, *Sprzęgam Przyłączam, Záprzęgam, Złączam, żenię, Oddáię ſtadło.* Zusammen fügen. *Sternitur, hic apta jungitur arte silex.* Tibull. *syn.* Cōnjūngo, ădjūngo, nēcto, cōnnēcto, ădnēcto, līgo āllĭgo, cōpŭlo, cōmmītto, vel āddo, ădmŏveo ādji-
jūnĭculꝰ, *Látorośl winna.* (cio āpplico.
jūnĭpĕrus, *Jáłowiec* ein Wacholderbaum. *Juniperi virides, & te Peneia laurus.* Stroz:
jūnĭꝰ, *subst.* *Czerwiec.* Brachmonat. *Junius est ju-*
jūnĭꝰ, *adject:* *Czerwcowy.* (*venū, qui fuit ante senū.* O.
jūnix, *icis. f.* *Jáłowicá.* ein junges Kühlein.
jūno, Juno lucina, *Rodzenia Bożek.*
jūnonia volucris, *Paw.* ein Pfau.
Jūpĭter, *Jowisz.* Ein Stern der 7 Planeten. *epith.* Fēlix, fœcūndꝰ, plūvĭꝰ, cŏrūscꝰ, sīdĕreus. *phr.* Stēlla Jŏvis. Bĕnīgnum Jovis astrum. *Juppiter, aliqui scribunt in carmine, sed Verrep. & Lucr:* Jūpiter *in longo. & residens celsa Latialis Jupiter Alba.* Lucan:
jūrāmēntum, *Przyśięgá.* Schwur, Eyd. *Juramenta patri, &c.* Æn. *v. Injurandum.*
jūrāmēntum facio, *Przyśięgam.* schweren.
jūrātissimꝰ, *Wierny.* treu. juratò, *Pod przyśięgą.*
jūrātor, *Przyśięgácz, Popisowy urzędnik.*
jūrātus, *Sprzysięgły, Przyśiężny, Ławnik. & sub Przyśięgam* 1. geschworen.
jūre, *Sądownie, Práwnie, Spráwiedliwie, Słusznie, Dobrze ták.* rechtlich. (*dobra.* freye Güter.
jūre optimo prædia, jure primo prædia, *wolne*

jūrē consultus, jure peritus, *Práktyk.*
jūrejūrāndo, *Pod przyśięgą.* (*Przyśięzny,*
jūrējūrāndo comprobātus, obstrictus, adstrictus,
jūrējūrāndo obstringo, *Przyśięgam, Poprzy-*
jūrējūro, *as.* *Przyśięgam.* schweren. (*śięgam.*
jūreus, *Pod polewkę, Rzadki* 2.
Jurgātio, Práwowánie. Zanckung.
Jurgātōrius, Jurgiosus, Swárliwy.
jūrgium, *Spor, Swar, Poswárek, Práwowánie.* Zanck, Hader. *Haud justus consurgis & irrita iurgia iactas.* Virg. *syn.* Rīxa, cōntēntio, pūgna, dīscōrdia, lis. *v. Rixa.*
jūrgo, jurgor, *Práwuię się, Swárzę się* Hadern, zancken. *syn.* Rīxor, ăltĕrcor, lītĭgo, contendo, cĕrto. *v.*
jūrĭdĭciālis, jūrĭdĭcus, *adject:* *Sądowy, Práwny* 1.
jūrĭdĭcus, *subst:* *Sędźia* 2. Ein Unter-Richter, Recht precher. *Septem juridicis responsa ubi red-*
juris cessatio, *Sądow wywołánie.* (*didit annis.* E.
juris consultꝰ, jurisconsultꝰ, jurisperītꝰ. *Práktyk.*
jurisdictio, *Sąd* 1. *Jurisdykcya, Panowánie* 1. *Spráwiedliwość spráwowánie.* Regierung.
jurisprudentia, *Práwo.* juris sui, *Swobodny.* frey.
jūro, juro conceptis verbis, juro jurandum. *Przyśięgam* 1. 2. 3. Schweren. *Dii cujus jurare timent & fallere numen.* Virg. *syn.* Adjūro, tēstor āttestor. *phr:* Tēstem īnvŏco. āppēllo. Jūsjūrāndum do, jūrāndo fidem do dĭctis, pōllĭcitis. Jūrando pōlliceor, āffīrmo. Per măre, per terras per cœli nūmina jūro. Terram, măre, sīdera jūro. Cœlum hoc, & sīdēra cōnscia jūro, tēstor āttēstor. Nūmina tēstāri. Tēste Dēo prōmīttĕre. Dēos tēstes ădhĭbēre. Per Dēos, sidera, patriam, părēntes, lībēros, jūrāre. Per nūmina juro. Per sūpĕros & siqua fides tēllūre sub ima est Jūro, per jūbar hoc sōlis rădĭis īnsīgne cŏrūscis, Per sūpĕros ātq; hoc cœli spīrābĭle lumen. Vos ætērni īgnes, & non vĭŏlābĭle vēstrum āttēstor lūmen. Per flūmĭna jūro īnfera. Tāngo āras, mēdĭōsq; īgnes,
jurŭlentꝰ, *idem* jussulentꝰ. (& nūmĭna tēstor.
Jūs, *ris.* *Sąd Spráwiedliwość, Władza, Práwo* 1. 2. 3. 4. *Ustáwá* 1. *Pobudká* 1. *Słusz.* Das Recht. *Cavimꝰ & domini jus omne remisimꝰ agro.* H. *syn.* Æquum, fās, rēctum, jūstum, vel jūstĭtia, æquĭtas. *epith.* Sānctum, sacrum, īnvĭolātum, ălmum, lītĭgiosum, ancēps, clămōsum, ărctum, sēverum, rĭgidum

dum. īnvĭolābile, fīrmum. *phr.* Lēgum jura, Juris lēges dĕcreta. Jus & Æquum. Fās & jūra sīnunt. Im̄nōta mănent Iuris dĕcreta, sĕvēri Iūra fŏri.

jus, *ris. alio sensu, Polewká 1. Podlewá 1. 2.* Brûh.

jus agraphon, *Podánie.*

jus bonum æquum, *Slusz.*

jus conjugiale, *ślub małżeński* die Eheverbindung

jus nigrum *Juchá.* jus obtentum, *przewod práwá.*

jus patronatus, jus nōminandi, prodendi sacerdotis. *podawánia práwo.*

jus singulare, *przywiley.* jus spissum, *Gąszcz.*

jus suum, *Swobodá* Freyheit.

jusculum, *polewká 1.* Brûh *Iuscum ibidem*

jūsjurāndum. *przyśięgá* Ein Eyd, Schwur. *Fidem alligavit jure jurando suam* (Jamb.) *syn.* Jūrāmentum, sacrāmentum, fides, rĕllĭgio. *epith.* Solēnne, sacratum, sānctum, īnvĭolābile, tĕnāx.

jusulentus, *pod polewkę-wárzony, Rzadki 1*

jussum, jussus, *us Roskazánie* Befehl, Gebott. *Imperio læti parent, ac jussa facessunt.* Virg. *syn.* Iūss9, īmpĕrium, māndātum, præceptum. (*Obrząd.*

justa, *orum. potrzebny Obrok powinność. Robotá dzienna.*

justa exequiarum, iusta funebria & iusta funerum. (*pogrzeb.*

justo *Słusznie. Sprawiedliwie.* gerecht.

justificātio, Uspráwiedliwienie. Gerechtfertigung

justifico, Uspráwiedliwiam, justificus Spráwiedliwy

justitia, *Spráwiedliwość* Gerechtigkeit. *Iustitiæne prius miror, belline laborum?* V. *syn.* Æquitas, *vel* Jus, Æquum. *Iustitiæ præsidet.* Thĕmis & āstræa, *epith:* Sāncta, dīvīna, cōnstāns pŏtens, pia, fĭdēlis. *phr.* Iūris ămor, cūra, Rēcti decor, pĭĕtāsq; fideſq;. Æqua gĕrit rectum lībrat quæ pōndĕre lāncem. Iūstitia īm̄nōta fīrma tĕnāxq; mănu. Cūjus ſtat fœdĕre mundus. pācta æquāto exāmĭne pandēns. Trĭbŭēns cŭīque sŭum.

Iustitiarius, Spráwiedliwośći dozorcá.

jūstitium, *Sądow wywołanie.*

justitium remittere *Sądy wywołáne przywroćić.*

justus, *Spráwiedliwy Słuszny práwy 2. przyzwoity, Zupełny Spory, 1. pełen, powinny prawdziwy Łáskáwy, Opiſtny, Mierny, Wielki 1. Cáły.* Gerecht. *syn.* Æqu9, rēctus, *vel* pĭus, īnnŏcŭ9, vel lēgitimus. mĕrit9, *phr.* Iūstitiæ, IūrisLēgum ſervātor & æqui. Nēc prĕtio mōbilis Iūstiq; tĕnōremFlēctĕre, non ŏdium cogit non grātia ſvādet. Cui īngens est rēcti rĕvĕrēntia; āstrææ gĕnĭ9Thĕmidis jūra cŏlens. Iūstiſsĭm9 ūnus. Qui fŭit inTeucris, & ſērvāntiſsimus æqui. Tānta tibi est rēcti rĕvĕrentiaCæsar & æqui. Quo non est iūstior ālter. *v. Pi9*

jŭvāmen, *pomoc.* Hülff. *Et confert hæc* [moptoi.u] *hoc sæpe iuvamen.* M. V. *Auxilium.*

iuvat *podobam się pomaga co.* es hülfft.

iuvĕnāles ludi, Iuvenalia. *Igrzysko 2.*

iŭvĕnālis *Młodźieński.* (*Decius Iunius Iuvenalis, patria fuit Aquinas, patre Libertino operam dedit scribendis satyris, & carpendis hominum vitiis.*) *epith.* Facūndus, dĭsērtus, tūrgidus, ăquinas mōrdax.

jŭvenca. *Jáłowicá, Młodká.* Ein junge Kuh. *Immemor herbarum, quas est mirata juvenca.* Virg. *syn.* Bōs, būccŭla, vācca, vĭtŭla, iuvēncula. *epith.* Cŏrnigĕra, pīngvis, tĕnĕra, pĕtŭlāns, petūlca, fœcūnda

jŭvēncŭlus, *Młodźieniaszek.* ein jüngling.

jŭvēnc9, *Młodźik, Ciołek, Młody* Ein junger Ochs *Expecta & validis terram proscinde iuvencis.* V. *syn.* Bōs taūr9, vĭtŭl9, *epith:* Tĕner, lāscīv9 pĕtŭlāns, pĕtūlc9, īndŏmĭt9, fōrtis. *phr.* Detrēctans iŭga prīma iŭvēnc9, īnsūltāns cāmpo. Fōrtes vĕniūnt ad ăratra iŭvēnci, prŏfūgi ſtērnunt dūmēta iŭvēnci. Vīdĭm9 aūdācem cāmpo īnsūltāre iŭvēncum, ăratra iŭgo rĕfĕrunt sūspēnsa iuvēnci.

jŭvĕnēsco, *Młodnieię.* Jung werden. *Marte quid largis juvenescit herbis.* (Sapph.)

jŭvĕnīlis, *Młodźieński Młody 1.* Jung. *sumptis Priamum juvenilibus armis.* Virg.

jŭvĕnīlĭtas, *Młodźieństwo.* die Jugend.

jŭvĕnīliter, *Młodźieńsko.* wie die Jungen. *Venatum in sylvas iuveniliter ire solebat.* Ovid.

jŭvĕnis, *adject. Młody 1. Młodźieński.* jung.

jŭvĕnis, *subst: Młodźieniaszek Dźieweczká* ein Jüngling. *Mox juvenes agitare iocos & pollice honesto.* P. *syn.* Pūber, ădŏlēscēns ĕphēb9, *epith.* ădūlt9, alacris, fĕrvĭd9 ēgrĕgi9 dŏcilis, īndŏcilis. *phr.* Vĭgēns iŭvĕnīlĭb9 ānnis. Jŭvēnta, flōre iŭvēntæ īnsīgnis. Ævi, ætātis, flōre iŭvēntæ. Viridi spĕctābĭlis ævo. Vălĭdis ārdēns ănĭmis, ălacrĭq; iuvēnta. Cui dĕcor īntĕger ævi. Cui īntĕger ævi sāngvis īnēst, solĭdæq; suo ſtānt rōbŏre vīres. Jŭvēnta cāllĭd9, fĭdēns, aūdax. Prīma ſpārſ9 lānūgĭne mălas. Prōdĭg9 æris. ūtĭlium tārd9 prōvīsor. Cēre9 in vĭtium, vel vīrtūtem flēcti, Mŏnĭtōrib9 ăſper. *v. Adolescens.*

iŭvĕnor, *Młodźieńsko się spráwuię.*

jŭvēnta *a. Młodź. Młodźieństwo* die jugend.

iŭvĕntas, *Młodźieństwo. Mech na policzkách.*

jŭvĕnt9, ūtis *Młodź, Młodźieństwo.* Jugend *Conjurat trepido Lat ū sævitq; juventg.* V. *syn.* Jŭvēnta, pūbĕr-

pubertas. *epith:* primæva vĭrēns vērna, flōrens, pūbēſçens. hĭlăris, læta jūcūnda, blānda, ămæna, fērvĭda, īgnea, vălida, gnāva, gĕnĕroſa, īmpăvida, aūdax, dŏcilis, făcilis mitis, petŭlāns pĕtūlca ēffrēnis, præcēps, īndŏmita, īncāna văga, cæca, īncōnſtans, mōbilis, īmprūdens. *phr.* *Iuvĕnilis* ætas. Iuvĕniles anni. Iŭvēntæ, ævi, ætātis flos, ver. Prīmæ lānūginis ānni. Ævum flōrēns, vĭrĭde. Flōs vĭrēntis ævi, ēgrĕgium dĕcꝰ jŭvēntæ, Jŭvĕnile dĕcꝰ, Blānda iuventæ tēmpora, ānni vĭrĭdis iūventæ. Fōrtĭor ætas mĕlius ævum, Iŭvenīlis ārdor, Ætas vērna, flōrida flōrēſcēns, fōrtĭor. Ætātis brĕve ver. Aūrea vītæ tēmpŏra, Juvĕnīles, prīmi, tĕneri, flōrēntes ānni Pārs mĕlĭor vitæ. Mōllis & āpta căpi, rĕgi. Laūde gĕrēndārum rerum īnflāmmāta iŭvēntus. Cālido præ ſangvine fērvēns. Vēntōſa lĕvĭtāte tŭmēns. Īmpătĭens ŏpĕrum. Pōſtquam lāſcīvæ cĕcĭdit călor īlle jŭvēntæ. Quid mŏllem pătĕris lūxu tōrpēre iŭvēntam? utēndum eſt ætāte, cito pĕde lābitur ætas. Nec bŏna tam sĕquĭtur, quam bona prīma fŭit. Neq; enim rōbūſtior ætas ūlla nec ūbĕrior, nec quæ măgis ārdĕat ūlla. Măle cīrcūmſpēcta iŭvēntus. *v. Adoleſcentia & Lanugo,*

iŭvēntus prīmævo flore. *Młodźiec.*

jŭvo, *pomagam 1. & ſub przyczyniam ſię.* Helffen. *Auxilio tutos dimittam, opibuſq; jŭvabo.* Virg. *syn.* ădiŭvo, aūxĭlior. *v. Auxilior.*

juxtà, *adverb.* *Rownie podle.* gleich, gerad wie.

juxtā, *Præpoſ. Wedle. Záraz po Boku.* Bey, nah bey. *Ingens arte fuit, juxtaq; veterrima laurus.* Virg.

Iuxtim, *podle.* gerad darbey.

Ixia, *æ. gr. Dźiewięć ſił, Lepczycá.*

Ixias *æ. m.* ixine, *es. gr. Lepczycá.* (podárek.

Iynx, *gis. f. gr. Krętogłow, Pliſzká przyłudá Miłośniczy*

K. *ſeu Kappá litterā Græcā aliqui Latini uſurpant in Græcis dictionibꝰ, ut cùm ſcribunt Kalendæ &c. aliqui etiā in Latinis Kaput Kalumnia, Kalamitas, pro Calamitas, Sed rectè utroſq; refutat Priſcian. lib. 1. & eū ſecutus Julius Cæſar, Scalig: c. 10. de cauſis linguæ latinæ copiosè aſſerens. K, rejiciendū eſſe: & C. ſcribendū: idē nos ſentimꝰ cū his & Quintiliano, Terentiano aliiſq; quā plurimis*

L*Abandria, orum. Brudne chuſty ſub Pierze chuſty.*

Lăbans, *Upadáiący.* Hinfallend *ſyn.* Văcillans nūtans, cădūcꝰ. *phr.* in cāſum prōnꝰ, caſum minans

Lăbărum, *gr. Chorągiew 1. Grot 3. ſignabat labarū, clypeorū inſignia Chryſtus.* Prud.

Labāſco labaſcor, *Chwieię ſię 1. Słábieię, Serce trácę,*

Labdacimꝰ *idē Labdaſcimꝰ. Labea trapeti Catonis. An la-*

lăbēcŭla, *Zmázá zelżywość.* Kleinflecklein. (*brūt*

lăbĕfăcio. *Oſtabiam, Obruchác.* Verderben, (ſchwá-chen *Membra voluptatis dū vi labefacta liquēſcant.* V. *ſyn.* Lăbĕfācto, cōrrūmpo, dīſtūrbo, quātio, cōncŭtio sōlvo, dīruo ēvērto, diſiĭcio pērfringo, ſtruo pērvērto ſūbvērto.

labefactio *Náruſzenie, Oſtábienie. Obruſzenie 1.*

labeſacto, *Náruſzam, Oſtábiam, Obrucháć.* ſchwá-

lăbĕfīo, *Słábieię.* (chen.

lăbēllum, *Wárgá, Wánienká* die Lefftzen. *Ne te pæniteat calamo triviſſe labellum.* V.

labellum fictile, *Donica.*

lăbeo, *onis Wárgáty, Głowacz rybá.*

lābes, *Upádnienie źiemie, Roſtąpienie źiemie, Plámá, Skázá. Zmázá, Wádá, Sproſność, Zelżywość Grzech, Smrod 3. Száráńcza. 3.* Ein fleck, Schand. *Hinc mihi prima mali labes, hinc ſemper Ulyſſes.* Virg. *ſyn.* Macula, nota; sōrdes; nævus, *vel* dĕdĕcus, īnfāmia *vel* pēſtis, cōntāgio lŭes, *vel* ēxitium, rŭīna, clādes

labes pecudum, *Páſkudnik.* (*v Macula*

Lăbia æ. Labea, Wargá, Lăbidus. śliſki.

lābĭlis, *Upadku bliſki.* Hinfällig. *Nec monumenta*

lăbiōſꝰ *Wárgáty.* (*tuos ſi labilis orbis amicos.* Lact.

lăbĭum, *wárgá.* die Lefftzen. *Inter ſingultꝰ labiiſq;*

labium dolii, *wroná u beczki.* (*trementibꝰ Aña S. v Labrū.*

lăbo, *as. Upadam 1. Chwieię ſię 2. Słábieię, Serce trácę, Záiąkam ſię.* Niderfallen. *Cuſtodes ſufferre valent, labat ariete crebro.* V. Lăbāſco, văcīllo, nūto, vel *lābor*, cōrruo, cădo,

lābor ĕris, *Upadam 1, 2, 9. Lecę 1. 2. Wpadam 1. Szwankuię, Potykam ſię 1. Płynę 3. Niſzczeię Suwam ſię, Uchodźi & in Zápámiętywam ſię.* Hinfallen, fehlen. *Tempora labuntur táticiſq; ſeneſcimus annis.* Ov: *ſyn:* Prōlābor cădo, cōncīdo, prōcĭdo, ruo, cōrruo, prōcūmbo, *vel* fāllor, ērro, dēcĭpio. *v. Cado.*

lăbor, ōris. *Praca, Robotá 1. 2. Zaćmienie, 4.* Müh, Arbeit. *Fronde nemus, redit agricolis labor actus in orbem. ſyn.* ŏpꝰ sūdor, *vel* īncōmmŏdum, cūra, dŏlor *vel* cōntentio cōnātꝰ. *epith:* īmprobꝰ, pērtĭnax īnsōmnis rĭgĭdꝰ, ærūmnōſꝰ ŏpĕrōſꝰ, Hĕrcŭleꝰ, cōntĭnuꝰ, īndēfēſſꝰ īrrĕquĭētꝰ, non īntērmīſſꝰ, īmpĭger, īmmānis, īmmēnſꝰ, fēlix vānꝰ, īngrātꝰ, ſtĕrĭlis, īnfēlix. *phr:* Labōris ŏnꝰ, ŏpĕrum lăbōres, Sĕrĭes lăbōrum. Tædia lŏnga lăbōrum. Lăbor ōmnia vincit, ārtifici cĕdit nātūra lăbōri, ōmnībꝰ ūna quĭes ŏpĕrum: lăbor ōmnibꝰ ūnꝰ. Tædia mūlta pătiens. Perdĭꝰ ac pērnox lăbor. Nūnquam cēſſāns. Tâm grăve sērvitium

vitium, tam dūros pāssa lăbōres. Sis felix nŏstrumq́; lĕves, quæcūnq́; lăborem. Tāntăleāmq́; sitim, Tyrii tōrmēnta, labōres Sisyphios. Fămŭlasq́; lăbōrib9 ūrgent. Me quŏq́; dēbilitat sĕries immēnsa lăbōrum, ānte mĕum tēmp9 cōgit et ēsse (sēnem. v. Laboro & Finio.

labor illiberalis, *Rzemięsło.*

lăbōrātus, *Wypráwiony.*

Lăborifer, *Prácowity.* das viel Arbeit leydet. *Námq́; laboriferi cum iam natalis adesset.* Ovid.

lăbōriōsè, *Prácowićie, Trudno.*

lăbōriōs9, *Prácowity Trudny.* Arbeitsam/mühselig. *Laboriosi remiges Ulissei.* (Iamb.) H. *syn.* Dūr9: lăbōris pătiēns, lăbōri āssuēt9, lăbōrib9 invict9. *phr.* Dūrum gen9, ēxpĕriensq́; lăbōrum: Doct9 et a pŭero dūros pērferre lăbōres, æstum, frig9, nivem. Ăssiduo dūrāt9 mēmbra lăbore. Quem nūllum făti̅gat lăbōris ŏnus. Multi pătiens ĕrat ille lăbōris; at pătiens ŏpērum pārvōq́; assuēta jŭvēnt9. Aut rāstris tērram dŏmat aut quătit ōppida bēllo. Non tibi dēsidias mōlles et marcida lūxu ōtia, nec sōmnos gĕnitor pērmisit inērtes: Sed nŏva per dūros instruxit mēmbra lăbōres, & cruda tĕneras ēxērcuit indŏle vires: Frigŏra sæva păti grăvib9 non cēdĕre nimbis: æstivum tŏlĕrāre jŭbar, trānsnāre sonōras Tonāntum fŭrias, vincēre mōntes, plānitiem cūrsu, vălles et cōncăva sāltu: Nec non in clўpeo vigiles perdūcere nŏ-

lăboris expers fŭgiens *Nierobotny.* (ctes. v. *Laboro.*

lăbōro, *Prácuię Robię 2. Staram się. Stábieię, Choruię ná co, Szwánkuię, Usiłuię, Báwię się 1. Dbam, Trapię mię. Zácimia się. Máią go zá & sub Iest gdźie powietrze sub Opánowat go gniew, Dokuczam, Dłużenem.* Arbeiten. *Nec cum fraternis Luna laboret equis.* Pr. *syn.* ēlăbōro opĕror, *vel* dŏleo, cūris āngor, *vel* nitor conor, cōntendo. *phr.* Lăbōri văno indūlgeo. ŏperi insto, Lăbōre dēfūngor. Lăborem sŭbeo, haūrio, ēxhaūrio, pătior, fĕro, pērfĕro tŏlĕro, exāntlo, impēndo. ēxērceo. Me do lăbōri, ipse lăbōre mănum dūro tĕrat. Nec te pœnitĕat dūros sŭbiisse lăbōres, aut ŏpĕr. āssuētas āttenŭāsse măn9. Lăbōre cōrp9 ēxērcere, dūrāre; rĕdit agricŏlis lăbor āuct9 in ōrbem, nec ūlla rĕquies tēmp9 hud ūllum dātur. Finis āltĕri9 măli, lăbōris, grăd9 est fŭtūri. Præcipŭum jam inde ā tenĕris impende lăbōrem. Nōn dēfēssa grăvi sŭccūmbunt mēmbra lăbōri. Iam vĕniet tăcito cūrva senēcta pĕde. Aut fĕra bēlligĕras āddite in ārma măn9. Quid tāntum insāno jŭvat indūlgēre lăbōri? Qui stŭdet ōptātam cūrsu cōntingĕre mētam, Mūlta tulit, fēcitq́; pŭer, sūdāvit, et ālsit. v. *Laborios9 & Labor. Aut si plures pariter opere laborantes describere velis? vide supra, Ædifico, Apes & formica.*

lăbos, *Praca.* Arbeit.

lăbōs9, à labos *Prácowity, Trudny, ćięzki.* arbeit(sam.

lābōs9, à *labes, Błoćisty.* befleckt.

lăbra, *orum. Węłbrax, acis. gr. Szczuká 2.* (tory.

lăbros, *gr. Pies prętkonogi.*

lăbrōs9, *Wárgáty, Brzeżysty.* das Kanten hat.

lăbrum, *Wárgá, Wánná, Fáská 2 Stągiew, Skrzyniá 4. Kràniec, Brzeg 2. 4. Obrąbienie.* Die Lefftzen, Lippen. *Item* ein Wanne. *Hoc natat in labris, & in ado est Menas & Atys.* Pers. *syn.* Lăbium lăbēllum. *epith:* Pūrpŭrĕum tĕnĕrum, mōlle, rŭbens, rŏsĕum, tĕnēllum, suāve blāndum dĕcōrum fōrmōsum, āmbrŏsium, virgineum, făcūndum, disērtum. *phr.* Cŏlōrātis labra gĕnis Rŏsĕ9 pingit mōllia labra nitor. Vĕrba rĕfert trĕmŭlis titubāntia labris.

labrum eluacrum *Pomywálnik Potok 2.*

lăbrus, *Gr. Szczuká 2. Głowacz rybá.*

labrum veneris *Szczeć.*

lăbrusca, labruscum. *Máicicá 4 Agrest.* Ein wilder Weinreb. *Sylvestris raris sparsit labrusca racemis.* Virg. *epith:* Sўlvestris stĕrilis dēnsa virens.

lăburnum *Wielgokwiát drzewo.*

lăbўrintheus, è Gr. *Zátoczysty; Ne labyrintheis è flexibus egredientem.* C. *syn.* Lăbўrinthiacus.

lăbyrinth9 *gr. Mátniátr.* ein Irrgang. *Propriè Labyrinthus inquit Sipont. fuit portentosissimū humani ingenij op9 seu edificiū itinerū ambages, occursq́ ac recursq́ inexplicabiles continens, crebris forib9 ad fallendos exitus, redeundumq́; in eosdem errores. Quatuor tales fuisse recenset cū Plin: Ægyptiū omnium maximè mirabilē, tū Creticū post Lemniū, deniq; Italicū. Ut quondam creta fertur labyrinthus in alta* Virg.

lāc, *Mleko,* Milch. *Lac asinæ placidæq́; bovis prodesse loquuntur.* Ser: *epith.* Cāndidum svāve tepidum, dūlce, cāndens, nectāreum, grātum tepens, nivĕum, nŏvum, rĕcens pingue, pūrum cōncrētum, prēssum coāctum. *phr.* Lāctis *vel* lāctĕ9 hūmor. Cōpia lāctis. Mūnera lāctis; ălimēnta. Lāctis sŭcc9, Coagula lactis Lāc mihi non æstāte nŏvum, non frigore dēsit. Quam dives nivei pĕcŏris, quam lāctis ābūndans Sunt nōbis mitia pōma Cāstănĕæ mōlles, et prēssi cōpia lāctis. Lāc mihi semper est nivĕum, pārs inde bibēnda sērvātur, pārtem liquefācta coāgula durant, ār-

mēnta-

mēntālis aquæ mammis; et lāĉte fĕrīno Nutrībat tenĕris īmmūlgens ūbera labris, ūbera sūgunt, & sībi pērmiſſa lāĉtis ălūntur ŏpe.

lac agitatum, *Máślanká.*

lac paſſum, preſſum, *Ser.* Käß.

lac pingue *śmiotáná.* Milchramen. lac ſeroſum, (*Máślanká.*

lacca, *gr. Láká.*

lăcer, *Oſzárpány, Poſzárpány, Niedołężny, Obćięty & ſub Ránny.* Zerriſſen *Quamvis eſt circumcæſis lacer undiq; membris* Luc. *ſyn.* Lăcerāt9. dīlăcerātus, ſcīſſus, lănĭātus, dīſcērptus, cōnſcīſſus.

lăcĕrātio, *Drápánie, Szárpánie, Rozſzárpánie.*

lăcerna, *Sukmáná, Szat zwiernia Opończa, Szátá żołnierſka, Metlik, Hálás* Regenmantel. *veſtis genu. epith.* Tўrĭa, pūrpŭrea, fūlgens, pīnguis,

lacernatus, *Opończa & Szátá żołnierſka.*

lăcēro, *Drápię 1. Szárpam 1.2. Rozdźieram 1. Tárgam 1. Roztárgáć, Roztarcháć. Lzę 1, Kąſam, Obmawiam,* Nátyrác, *Trapi mię & ſub* Rozrzutnie *żyię.* Zerreiſſen. *Debueras, ſed tunc cum laceravit ityn.* M. *ſyn.* Dilăcero, diſcérpo, ſcīndo; dīſcīndo, cōnſcīndo, abſcīndo, lănio, dīlănio, sĕco, diſſeco, frăngo, rūmpo, dīſrūmpo. *phr.* Dīſcērptum lātos, jŭvĕnem ſpārsē e per agros. *Mērſis* in cōrpŏre rōſtris dīlăcĕrant fālſi dŏmĭnum sūb ĭmagine cērvi. Dēiphŏbum vīdit lacerum crūdeliter ōra, mănūſq; ambas: pŏpŭlātăq; tēmpŏra, raptis Aūríbus & fœdas inhŏneſto vūlnere nāres. ōra gĕnas, crīnes, ārtus ūnguĭbus, digĭtis carpere fœdāre lănĭāre dīrĭpere, rūmpere, īnvadere Unguib9, īre in gĕnas, ā frōnte căpīllos rūmpere. Heu sūnt mēmbra vĭri mănĭb9 dīrepta nefāndis. īpsīq; ſuos jam morte ſub ægra dīſciſſos nūdis lĭnĭābant dēntib9 ārt9. Vīvēbant lăcĕri, membris ſtillāntib9 ārt9, īnq; omni nūſquam corpore cōrp9 ĕrat. Prĭamĭdem lănĭābant cōrpore tōto. Quī lănias ăvido vīſcĕra dente lŭpos. Iam lŏca vūlnerib9 dēſunt. Tūnc flēvi, rupīq; sīn9 et pēĉtŏra, plănxi et sĕcui mădĭdas ūngue rĭgēnte gĕnas, ōrăq; sūnt dĭgitis aſpĕra făĉta meis. Cōntĭgit īnq; meas ūnguib9 īre genas.

lăcerta, *æ. Iaſzczurká:* ein Eidechs. (*vel Voro.*

Lacerta orum. Łokieć 1.

lăcertōſus, *Bárkowáty, Mocny w rękach.* Aderāchtig, ſtarck von Gliedern. *Dura lacertoſi fodiebant arva coloni. ſyn.* Tŏrōſus nērvōſus, rōbūſtus.

lăcērtus, *Bárk, Łokieć 1. Muſzkuł, Jaſzczurká Jaſzczor rybá.* Der Arm. *Humeros potentes, & lacertorum moras.* (Iamb.) *ſyn.* Torus, nērvi, brāchium rōbur. *epith.* Fōrtis, vălidus, teres, nĭvĕus, mōllis, nērvōſus, rōbūſtus. *phr.* Lăcērtōrum tŏri, rōbur.

lăcĕrus, *Niedołężny.* zerriſſen, gliedloß.

lăceſſio, is. īre. ītum. lăceſſo, *is. ſſiui. ſſij. ſſi. Draźnię, Nágábam, Nágába mię chorobá, Wyzywam,*

lăchăniſo, *è gr. Słábieię.* (Nápomykam.

lăchănon, *gr. Ogrodna ſtráwá.*

lăchne, *es gr. Pies kudłá.*

lăcīnia, *æ Kray ſzáty, Łono u ſzáty Sztuká 1. Wiecheć 3. Chuſtá 1. Brodawká 4.* Rośćiągłość. Das Bort an einem Kleid.

laciniātim, *Sztukami.*

laciniatus, *Łoniſty*, Nárzynány.

lăcīniōſus, *Łoniſty, Kobieliſty Rośćiągły, Szeroki.* vollfalten. *Nud9 lacinioſ9, atq; pannoſ9* (Scaz.)

lăcio, is. ere. Wabię 1. Przywodzę 4. Zdradzam. in

lacior. eris. Wpadam 1. (ein Betrug führen.

laconica, clavis, *Wytrych 1. & ſub Zamek ślepy.*

laconicum, *Poćilnicá, Wierzchnice.*

lăcōniſmus, *gr. Krotkomowność. Mowá krotka.*

lăcrўma, *Łzá, Sok.* Zäher/Thränen. *vel lacrima*

lacryma arborum, *Kley z drzew, Miazgá.*

lacrimābĭlis, lacrimabund9, *Płáczliwy.* weynend

lacrymæ oboriuntur, erumpunt, volvuntur. *Rzuca ſię płácz.*

lacrymatio, *Płácz,*

lacrimas moveo, *Rozrzewniam.*

lacrimis conficior, *Płáczę.*

lăcrўmo lacrymor, vel lăcrĭmo *Płáczę 1.* weynen, Zähren vergieſſen *Quo non ars penetrat? diſcunt lacrymare decenter.* Ovid. *ſyn.* īllacrўmo, fleo, plōro, lūgeo. *phr.* Lacrўmas fundo, ēffūndo, profūndo Sōlvi in flētum. ire in lacrўmas, flētum ērūmpĕre. Lăcrimis īndūlgēre. Flētu lacrўmis ōra, vūltum, genas rĭgāre, īrrĭgāre humēĉtāre, sūffūndere, ſpārgere, īmplēre. Tŭmidis ſtillat tibi rĭvus ocēllis. Lacrўmis ōra sĭnūſq; mădent. Lacrўmis ŏcŭli rorantur ŏbōrtis. ēffāta sĭnum lacrўmis īmplēbat ŏbōrtis. Nōn lacrўmis căruēre gĕnæ: Lōngas in flētum dūcēre vōces. Lacrўmas ēffūndit. et ōmnem īmplevit clāmōre lŏcum. Vūltum lacrўmis atq; ōra rigābat, Sĕpūlchrum flētibus īrrōrat. Talēſq; mĭ-

 sērrima

sērrima flētus fērtq; rēferūq; parens. Ter cōnā ta lōqui, tēr flētibus ōra rigāvit. ŏcūlis nec dēfūit ĭmber. Humidaq; est flētu lĭttĕra făcta meo. Flere lĭcet, cērte flēndo dīffūndimus īram. Pērq; sīnus lacrȳmæ flūminis īnstar ĕunt. Hæc ĕgo dūmq; quĕror, lacrȳmæ sua vērba sēquūntur. at lacrȳmas sine fīne dĕdi, rūpiq; căpillos. Tālia fūndēbat lacrȳmans lōngosq; ciēbat incassum fletus; it lacrȳmans, gūttisq; hūmēctat grāndibus ōra. Visq9 ădeīsse mĭhi, lārgosq; effūndēre flētq. Sed grāviter gĕmitq īmo de pēctōre dūcens. Sic ait illăcrȳmans. Tōrpūerant mōlles ănte dŏlōre gĕnæ. Ipsa nĭhil prœter lacrȳmas pŭdibūnda profūdi. Sīccĭne eam īncōmptis vīdīstis flere căpillis? Heu quŏtĭes præsāga măli viŏlāvit ŏbŏrto rōre genas, Illiq ex ŏcŭlis multa cadēbat ăqua. Lacrȳmas verba ĭnter singŭla (fūndit. v. Lugeo, Fleo.

lacrymosè *Płácżliwie.*

lacrȳmosq, *Płáczliwy. Łzáwy Soczysty.* **Voll Zäher.** *Hic bellū lacrymosū hic miserā famā.* (Ia)

lâcrȳmŭla, *Łezká, sub Łzá.* **Zährlein/Thränlein** *Frustrantur falsis gaudia lacrimulis.* Catull.

lacta, *a Fistulá 4.* lactans, *Mleczny 1. Doyna.*

lactāria *orum. Mleczno.* lactaria bos, *Doyna Krowá*

lactaria herba, *Wilczy mlecz.*

lactāriq, *adject. Mleczysty Mleczny.* **das Milch gibt**

lactarius, *substant. Mlecznik 1.*

lactatus, *us. Karmienie 2. Lacte is. Mleko.*

Lactens *Mleczysty Ssący, Osesek,*

lacteo, *Ssę* **saugen.** lacteolus, *Bieluczki.*

lactes *hæ. Kiszká ćienka, Stábizná, Mlecz ryby.* *Błoná.* lactesco, *Mlecznieię* **zu Milch werden**

lactēus, *Mleczny.* **Von Milch.** *Lucet ebur, fusos cervix cui lactea crines.* V. *syn.* Cāndĭdus, cāndens, ālbus, nĭveus dūlcis, svavis.

lactibus lassis, vel laxis, *Przecharsty.*

Lacticinia in Mleczno.

lactis, *is. hæc Kiszká ćienka.*

lactis coacti massa *Twarog.*

lactis acor. lactis sedimentum. *Máślnaká.*

Lactis flos lactis pingve. *Smiotáná.*

lactito lacto *à lacte, Karmię pierśiámi* **Zu saugen gebē** *Cur sit ager sterilis cur uxor lactitet, edā.* M. *phr.* Ubēra do, præbeo, ādmŏveo sūggĕro. Lācte nutrio, alo. Māmmam pōrrigo præbeo. Lāctis ălimēnta do āltrīce māmmīlla ēduco. *v. Lac.*

lacto *à lacio Festo, Wabię, Łudzę, Zwałczam 2.*

lactoris, *is. f. Mleczne źiele.* *O incertum quanta.*

lactūca, *Sáłatá 1.* **Salat, Lattich.** *Claudere quæ Cænas Lactuca solebat Avorū.* M. *epith:* Frōndens, sylvēstris, vĭridis, vĭrens, mollis.

lactuca sylvestris, *Jástrzębiec.*

lăcūlātus, *Száchowány.*

lăcūlo *as. Łonisto czynię.*

lăcūna *Loch, Doł 2. Dołek 1. Upádnienie źiemie. Dźiura 2. Sadzawká bez ryb. & sub Wárgá.* **eine Pfütz/ Graben.** *Unda cava, tepido sudant humore lacunæ.* V. *syn.* Fōssa. *epith.* Căva, ūda, ĭnūndans bĭbula, iners, repens, crāssa, fœda, pigra plēna ăquis tĕpĭdo hūmōre. *phr.* Dēnsăq; sēpierant trīstem spīnēta lăcūnam, (*Virg. 1. Georg.*) Præsērtim īncertis si mēnsĭbus āmnis abūndans ēxit & ŏbdūcto lāte tĕnet ōmnia limo, ūnde căvæ tĕpido sūdant hūmōre lăcūnæ. *v. Lacus.*

lăcūnar, āris, *n. Strop 2.* **Gewölb.** *Jus nullum uxori, doctus spectare lacunar.* Juv. *v. Laquear.*

lacunarius, *Grabarz, ćieślá.*

lacunātus, *Dołkowáty.*

lăcūno, *as. Sklepię & sub Dołkowáty* **Gewölb machen**

lăcus, *us. & ci. m. è Græco, quod geminat. Jeźioro, Staw 1. Sádzawká bez ryb, Kadź Skrzyniá 4. Wapienna skrzyniá, Koryto, Przegrody, Strop 2. Gruba, Doł.* **Ein See.** *Et lacus æstivis intepet uber aquis* Prop. *syn.* Stāgnum palus. *epith.* profūndus, altus, ĭmq, sēgnis, plăcidq, vāstus, trānquĭllus, silens, quietus, spatiōsus, īllīmis. vitreus, lĭmpidq, pērspicuq, trānquĭllus hūmens, lātus, gĕlidus, *phr.* Pālūstres ăquæ. Līmōsq gūrges. Hic stāgnat hūmor frīgŏre æterno rigens. Lacus ūlva cœnōq; rĕfērtus, ūlvōsa pālus, & mūlto tōrrida līmo. Seu stabit iners, seu pērfluet hūmor, Līmosōq; pālus ŏbdūcit pāscua jūnco, Mītis in mōrem stāgni, plăcidæq; pālūdis Mērgĭtur unda lăcu. Immēnso pānditur ōre lăcus.

lăcuscūlus, *Dołek 1. Przegrody, Grubá.*

lăcūturris brassica, *Kápustá Głowiásta.*

lăda, *æ. Kożitep źiele.*

lădānum, *gr. Kożitepowy sok Corripuit primā Marcellq*

lădon ōnis. *Pies prętkonogi.* (*e Græco.*

læa brassica. *Gr. Kápustá głádka.*

lædo, *Obrażam 1. 2. Ponieważam, Przymawiam.* **Verletzen, beschädigen.** *Carmina læsa meo est, Ledere & illa potest.* M. *syn.* ōffĕndo, vĭolo, nocĕo. (vūlnero.

lædor, *Obrażam się 1. 2.*

lælaps *Gr. Pies prętkonogi, Wycher.*

læna, *Szatá Miąższa. Szatá żołnierska Szubá*

læna hyacinthina, *Szátá bieśiádna.*
læſio, *Læſura, Odraża 2.* Verletzung.
Lætabilis, *Weſoły 2.* Freudenreich. *Accipiam, cunctiſq; meum lætabile factum.* Ovid.
lætāmen, *Gnoy 3.* lætanter. *Weſoło.*
lætaſter, *Weſołek Weſoły 1.* lætè. *weſoło.* frölich.
lethargus, *Milczkiem kąſáiący Pies.*
lætifico, *Rozweſelam, Gnoię ziemię.* Frölich machen. *Lætificat magni. queritur quod tuta per æquor.* Luc: *ſyn.* Hilaro, exhīlāro, ōblēcto, recreo, dēlecto. *v. Gaudio afficio.*
lætificor, *lætiſco is. Weſelę ſię.* frölich ſeyn.
lætificus, *Weſoły 2.*
lætĭtĭa. *lætitudo, Weſele 1.* Freud. *Adſit lætitia Bacchus dator. & bona Iuno.* V. *ſyn.* Gaūdium. *epith:* Blānda, fēstīva, fēsta. *v. Gaudium.*
læto *as. Rozweſelam, Gnoię 2. Ućieſzyć.*
lætor, āris. *Weſelę* ſich erfreuen. *Lætatur gemina votorũ ſorte,&c.* V. *ſyn.* Gaudeo exulto. *v. Gaudeo.*
lætus, *Weſoły 1 2 Roſły.* frölich, luſtig. *Dignus patriis qui lætior eſſe.* V. *ſyn.* Hilāris ălăcer, gaūdens, ōvans. *v. Gaudens hilaris.*
læva, læva manus, *Lewicá.* die lincke Hand.
lævatus, levigatus, *Gládzony.* glatt gemacht.
lævigo, *Gládzenie.*
lævigo, *as. Gładzę, Szoruię, śćieram 3. Wymuſkáć.* glatt und eben machen. *v. Polio.*
lævigor, *Gládnieię.* lævinus, *Máńkáty.*
lævis, *Gládki 1.* glatt. *Tandem inter pateras & levia pocula ſervent.* M. *v. Politus.*
lævitas. *Gládkość, Lipkość.* Glatte. (ten.
lævorſum. lævorſ9, *w lewo.* auff die linck. Sey-
lævum, *Lewa ſtroná.* die lincke Seyt.
lævus, *Lewy, Nieprzyjázny, Szkodliwy, Głupi, Nieſzczęśliwy & oppoſitum Szczeſny.* Linck, *Item* unglücklich. *Ilionea petit dextra. lævaq; Sereſtũ* *epith.* Sinister. *Metaph:* īnfaūst9, īnfelix, mălus.
lăgănum, *gr: Kreple. & ſub Ogrodna ſtráwá. Ad porri & ciceris refero, laganiq; catinum.* Hor.
lăgēna, *Fláſzká Łagiew & ſub Faſki 1. & Pijáńſtá 2.* Eine Flaſch. *Et ſigno læſo non inſanire lagene.* Hor: *ſyn.* āmphora. *epith.* Căpax, pătŭla ſoūmans, cava. plēna, fictilis, frāgilis, dūlcis, *phr:* Plēna mĕro, Săgūntīno pōcŭla ficta luto.

lăgīne, *es. Wołowy ięzyk 3.*
lăgōis, *idis f. gr. m Kuropátwá.*
lăgopthalmus, *gr. ſubſt: Powieki podnieśienie, chorobá & adiect: Oczu niezámwieráiący.*
lagōpōdium, *gr. Owieczki.*
lăgōpus ōdis. vel ōdos. *f. gr. Idem & Kuropátwá, śnieżniczki.* ein Vogel mit haarächtigen Füſſen. *Produxit A Martial: corripiunt Græci. Si*
Lăgūna, *Fláſzká.* (*meus aurita gaudet lagopode* Flacc9
lăgūncula, *Łagiewká. ſub Łagiew. Fláſzká. an Łątká?* ein Fläſchlein.
lāĭcus. *Gr: Láik, świecki 2. Niepoświęcony, Nie-*
lălīſio, *gr. Oſłę dźikie.* (*święcony.*
lalla, lallus, *Lili.* lallo, *as. ibidem.*
lāma. *Káłuża, Doł 2.* ein Senckgrube.
Lambdătiſm9, Lambdaciſm9. Quinctill: eſt literæ L. *crebra & odioſa repetitio. Ut Sol & luna luce lucent leni lactea.*
lambéro *Szárpam, Szczypię 4. Drápię 1. & ſub Oddáię* (*wet zá wet.*
lāmbīto, *as. Łepcę.*
lāmbo, *Liżę łepcę, Dotykam 3. Piię 4. Ima ſię ogień, Podbiera rzeká:* lecken *Sibila lambebant linguis vibrantibus ora.* V. *ſyn.* āllambo, līngo. *phr:* Līngua lāmbo īgnis sȳdĕra lāmbit, āttīngit.
lāmella, *Bláſzká ſub Bláchá 2.*
Lamenta æ. Nárzekánie.
lāmēntabĭlis, *Smętny. żáłoſny 1. Rzewny.* kläglich. *Troianas ut opes, & lamentabile regnũ.* Hor. *ſyn.* Lacrȳmābilis. lūgēnd9, lūgubris, trīstis, fūnestus.
Lamentarius, Smętliwy.
lāmēntātĭo, *Nárzekánie, Krzyk żáłoſny.* das Wehklagen. *Limineq; in ipſo vaſta lamentatio.* (Ja:)
lāmēntor, *Nárzekam.* Wehklagen. *Cũ lamentamur nõ apparere labores.* H. *ſyn.* Quĕror, lūgeo, plōro (flĕo gĕmo dŏlĕo. *v. Fleo.*
Lamentatrix, Płáczká.
lāmēntum *Nárzekánie.* Klag. *Lamentis, gemituq; & fœmineo ululatu.* V. *v. Lacryma Flet9 Gemit9 Querelæ.*
lămia, *gr. Nocnicá, lędźá. Czárownicá trzſzydło. Mieſzczániec, Pies morſki* ein Nachtgeſpenſt. *Nõ prenſæ Lamiæ puerũ vivũ extrahat alvo.* H.
lāmĭna, *Bláchá* kupfferne, Zinnerne Platten *Lamina mollis adhuc tenero eſt in lacte quod intra.* Ov:
lamina ſectilis, *Poſacká ścián.*
lamium, *Pokrzywá 4.*
lamnŭla, *Lamnæ æ. Bláſzká, ſub Bláchá 2.*
Lampada, æ. i. lampas.

lampada

lampada trado alteri, *Zdáię Urząd.*
lampădārius *Swiecznik 2.*
lampădăphŏrus, *gr. Pochodnik 1.*
lāmpas, ădis. *vel ădos. f. gr. Pochodnia 1. 2. Kágániec 1.* eine Ampel, *Argolici clypei ut Phœbææ lampadis instar.* V. *syn.* Lȳchnus lucērna, fax. tæda, lūmen tēsta. *epith:* corūsca rădians, pēndŭla, pēndens, ārdens, ignea, trĕmula, rūtilans cāndens. călens, trĕmŭla nĭtens, fūlgida. *phr.* Trĕmula lūce cŏrūscāns. Pīnguēsq; ārdēre vĭdēnturlāmpădes. Sol flāmmĭgera lūstrabit lāmpăde tērras. ēffūlsit splēndēntis lāmpădis īnstar. *v. Fax.*
Lampetra Węgorz morski, Piiawká morska; Minog.
lāmpūrus, *m. gr: Pies ogonek.*
lampȳris, *idis. f. gr. Złotnik robaczek.*
lămȳrus, *m. gr: sub Jaszczur.*
Lāna, *Wełná 1. Kądźiel 2.* Woll. *Ante pedes calathi lanaq; mollis erat.* Ovid. *syn.* Vēllus *epith.* Căndĭda, nivea, mōllis, bĭbŭla ālba, discŏlor, măcŭlōsa. pūlchra tĕnuis tīncta, tēxtĭlis, dĭves āttălica. *phr.* Lānæ vēllĕra, stāmĭna:
lana anserina, *Puch gęśi.* Pflaumfeder von der Ganß.
lana coacta, *Pilśń:* lana linea, *Báwełná.*
lanaria, *Mydelnik źiele.* lanaris, *Wełnisty.*
lanarius, *Wełniarz, Sukiennik.* ein Wüllenweber
laniatum malum, *Pigwá 2.*
lanatus, *Wełnisty 1. Mchem obrosty. Pilśniány Kosmaty.*
lāncĕa, *Włocznia, Oszczep Dárdá.* Eine Lantz, Spieß *Lancea consequitur rumpitq; infictá bilincē.* V. *syn.* Hāsta, hāstīle, jăcŭlum. *v. Hasta.*
lanceārius, *Hálábartnik.*
lanceātus, *Włocznią zábity.* lanceŏla, *Włoczenká.*
lanceŏlāta, *Włocznia źiele, Języczki 1.*
lancicŭla, *Miska mála*
lancinatus, *Ránny, sed propriè podrápány, Poszárpány.*
lancino, *Szárpam, Giemźi mię.* Stechen. *Hoc omne quidquid lancinamur nō dolet.* (Iam.) *syn.* Stĭmŭlo, pūngo. *v. Pungo.*
lancŭla, *Miská máła, Szale máłe.*
lānea, lāniārum, lanitōrium, *Rzeźnicży wárstát.*
lānea vestis, lanerium, *Wełniánká,*
lānēus, lānestris, *Wełniány.* Wüllen. *Laneus Euganei lupus excipit ora Timani.* Mart.
lānguēo, languesco, *Nieochotnym, Gnuśnieię, Słábieię.* Müd und schwach seyn. *Vita tulit, tristi languebant corpora morbo.* Virg. *syn.* Lānguēsco, tŏrpeo, tŏrpēsco, mārcēsco, *phr.* Lānguĭda sēgnis cŏrpŏra tŏrpor hăbet, ŏccŭpat, āllĭgat, vīncit, cōnstringit. Lānguent ēxhaūsto rōbore vīres. Tōtum cōrpus īngēnti lānguŏre jăcet sĭne vīrĭbus ægrum. Tēntāti grăvibus mōrbis. Tābĭficus cŏrpŏra lánguor habet. Heu dŏleo, lānguŏre ănĭmus trīstātur ămāro. Dēficio nec plūra sĭnit me dīcēre lānguor Lēthĭfer.
languidè, *Nieochotnie. Leniwo, Słábo.*
lānguĭdus, languidulus, *Słáby, Mdły Nieochotny, Gnuśny & sub Fárbá bláda.* Schwach, kraftloß. *Ac velut insomnis oculos ubi languida pressit.* V. *syn.* Lānguens, tŏrpens tārdus, īnfirmus dēbilis, dēbĭlĭtātus, æger, mōrbĭdus, īnvălĭdus. *v. Infirmus & Æger.*
lānguor, *Słábość. Nieochotá, Chorobá.* Schwachheit, Trägheit. *Eligit & rursus molli languore solutus.* O. *syn.* Torpor vetĕrnus, mŏrbus: ĭnertia, sēgnities. īgnāvia sōcordia. pigrĭties. *epith.* grăvis ăcērbus. frīgĭdus, lēthĭfer. *phr.* Cŏrpus āttĕnŭans. Nec plūra sĭnit me dīcēre, Tabĭficus cŏrpŏra lānguor hăbet. Lānguor mēmbra prĕmit, ārtus dēbĭlĭtat.
lăniātus, *us.* laniatio, *Szárpánie, Kátowánie, Roszárpánie* Zerhauung. *Dispersa fade membra laniatu effero.* (Iam.)
lanĭcium sylvarum, *Jedwab.*
lānĭcia, *æ. Wełniste bydło.*
lānĭcium, *idem & Owiec stádo, Wełná.* Wüllwerck. *Si tibi lanicū cura &c.* V. *syn.* Lānĭfĭcium.
Laniculis Kosmáty, Wełnisty.
lănĭēna, *Rzeźnicży wárstát.* Fleischbanck. *Laniena quando sævit Hippocratica.* (Iamb.) P.
lānĭfica, *Przędká* ein Wüllenspinnerin.
lanifica ars, *Sukienictwo.*
lānĭfĭcium, *Wełną robienie, Sukienictwo, Przędźenie.* Wüllwerck *syn.* Lānĭcium, *phr.* Pāllădis Mĭnērvæ ārs, stŭdium, ŏpus. Lānĭfĭcam pĕnsis impŏsŭisse mănum. Aut dūcunt. *v.* trăhunt lānas. aut stāmĭna pōllĭce vērsānt. Sīve rŭdem prīmos lānam glŏmĕrābat in ŏrbes: Seu dĭgitis sŭbĭgēbat ŏpus rĕpētītaq; lōngo Vēllĕra mōllĭbat nĕbŭlas æquantia trāctu, est mĭhi quæ lānas mōllĭat āpta mănus.
lānĭficus, lanifex, *Wełniarz, Sukiennik.* Wüllenspinner *Si mihi lanificæ ducunt non pulla sorores.*
lānĭger, lanifer, *wełnisty.* Der Wüllen trägt. *Lanigeros agitare greges, hirtasq; capellas.* Virg.

laniger grex, *Owiec ſtádo.* lanignus, *Rzezniczy.*

lanio, *onis.* *Rzeźnik* ein Fleiſchhacker. *Quis tibi nunc lanio cernenti talia ſenſus.* Sedul:

lănio, *as.* *Szárpam 1. 2. Kąſam Rozdźieram 1. Roztarcháć.* Zerhauen, zerſtücklen. *Diſciſſos nudis laniabant dentibus artus.* Virg. *ſyn.* Lăcĕro, dilăcero, dĭſcĕrpo, diſſero. *v. lacero.*

laniōnius, *Rzezniczy,* lanĭpendia, *Prządká.*

lanĭſcus, *Bindá 4.*

lăniſta, *æ. m.* *Szermierſki miſtrz.* & *ſub wyśiekácz.* Ein Fechtmeiſter. *Pinnirapi cultos juvenes, juveneſq; laniſtæ.* Juv:

lăniſta avium, *Ptáſznik 1.* lanius, *Rźeźnik 1.*

lanius major, *Srokoſz.*

lānōcŭlus, *Płatek, człowiek.*

lanōsĭtas, *Koſmátość.* lanoſus. *Wełniſty 1.*

lanugine obtexo, *Mſzę.*

lānūgĭnōſus, *Koſmáty, Mchem obroſły, Záроſły 2.*

lānūgo, *inis.* *Koſmáćiny. Mech 3.* Moß. *Dum nulla teneri ſordent lanugine vultus.* M. *epith:* Tĕnĕra, prīma nāſcens, mōllis, nŏva, tĕnŭis, rosĕa, rīdens. *phr.* Prīma, nŏva barba. Lānūgĭnis ūmbra. Dum rŏsĕis vĕnit ūmbra gĕnis. Vălĭdæ nōndum ārgūmēnta jŭvēntæ īrrepsēre gĕnis. Prīmæ flos jŭvēntæ. Tum mĭhi prīma gĕnas vēſtibat flōre jŭvēnta. Cui nūlla tĕnĕri sōrdent lānūgine vūltus. Lānūgo gĕnas tĕgens, ōrnans: Gĕnis, mālis īnsērpens, per gĕnas serpens ēnāſcens. Tĭbi flōre nŏvo pubēſcit fīrmĭor ætas. Sīgnābat tĕnĕras dŭbia lānūgine mālas. Per tua lānūgo cum ſērpĕre cœpĕrit ōra Sŭberat flāvæ jam nŏva bārba gĕnæ. Nova lānūgo făciem vēſtīvĕrat. Tĕnĕra pŭer ut lānūgine vērnat. Cum tĭbi vērnārent dŭbia lānūgĭne mālæ. Dum nŏva lānūgo eſt. Prīma tēctus lānūgine mālas. *v. Iuvenis & Adoleſcens.*

lanugo linteorum deraſa, *Fleituch.*

lanugo terebræ, *Trocíná.*

lanx, *Miſá pláſka, Szala.* Ein Platte/oder breite Schüſſel. *Item* Ein Wagſchüſſel. *Dona ferunt, cumulantque oneratis lancibus aras.* V. *ſyn.* Stātēra trūtĭna, libra, bĭlanx, vel ſcŭtŭla cătinus parŏpſis, pătina. *epith:* Æqua, jūſta cērta, pānda, rĕpānda, æquālis pēndula, pēndens.

lanx cavata, panda. *Miſá ſpora.*

lăpăthium, lapathum, lapathus, *hic gr.* *Szczaw* (*kobyli.*

lăpicida, *Kámiennik.* Steinhauer.

lăpĭcīdīnæ, *Kámienne gory.*

lăpĭdārius, *ſubſt:* *Kámiennik.* Ein Steinhauer. *Inde ibis porro in latomias lapidarias* (Iamb.)

lapidarius, *adject:* *Kámieniczy.*

lapidat, *Kámienny deſzcz páda.*

lapidātio, *Kámionowánie.* Steinigung.

lapidator, *Kámionownik.* lapidatus, *Kámienny 1.*

lapideſco, *Kámieię Twárdźieię.* ſteinhart werden

lapideus, *Kámienny 1. Skámiáły.* Steinern.

Lăpĭdĭcīda, Kámiennik. Lapidicīna Kámienne gory.

lăpido, *as.* *Kámionuię.* Steinigen. *phr.* Lăpĭdĭbus, sāxis pĕto, āppĕto, ōbruo. *Sāxa* jăcio, mītto. Sāxōrum grāndine lacēſſo, pērcŭtio, opprĭmo, āffīgo. Lăpidum īmbre ōbruo. Lăpĭdum mōle sĕpĕlio. Hīnc ātq; īnde sŏnat cīrcum căva sāxĕus imber Tēmpŏra, Sāxōrum crĕpĭtant sub vūlnĕre mālæ. Īncŭſſo crĕpŭerunt pōndĕre mālæ. Crĕbris īnflīgunt vūlnĕra sāxis, īmmīſſis sāxis īctus īngĕminant. Căpe sāxa mănu, căpe robŏra paſtor Tōllēntemq; mĭnas, et cærŭla cōlla, tŭmēntem Dējice. Cōncrēta crŭēnto per nāres cĕrebro sānies flŭit, ātrăq; mānant ōrbĭbus ēlīsis & trūnca lūmina frōnte Grāndĭnis in mōrem prōjēctis ŭndiq, sāxis ōbrŭitur. Hīnc ātq; īnde fĕrit cava tēmpŏra sāxĕus īmber. Et cīrcum frōntem ſtrīdent fera mārmŏra. Sāxorum Stĕphănus grāndine pūlſus ŏbit. (*Vide de Divo Stephano.*) Lăpidum ſub grăndine dira, ēflāſti fēlicem ānĭmam cælumque pĕtīſti.

lăpĭdōſus. *Kámieniſty.* Steinächtig. *Ferre pyrum & prunis lapidoſa rubeſcere corna.* V. *ſyn.* Sāxoſus, petrōſus ſcrūpeus. *phr.* Sāxis frĕquens, āſper, Lăpis ōmnia nūdus ōbdūcit.

lapilli, *Kámyczek drogi.*

lăpīllus, *Kámyczek.* Ein Steinlein. *Excurſusq; breves tentans, & ſæpe lapillos:* Virg. *ſyn.* Cālcŭlus, ſcrūpus, *vel* gēmma. *epith:* Lўbĭcus, tĕres, pĕregrīnus, pērlūcens, cŏlōratus, nĭtens Scythĭcus, lūcens. *phr:* Cōnchas, pictoſque lapīllos pōntus hăbet; pūra colorātos īntērſtrĕpit ūnda lapīllos. Cārpſit ĕrithræo nitidos ex ōrbe lapīllos. Eois pēctus văriāre lăpīllis. *v. Gemma.*

Lăpio is. Kámieię, Zátwárdzam Trapi mię.

lăpis, *ĭdis.* *Kámień 1. 2. Miły znák & ſub Nagrobek 2. Nikczemnik, Munia.* Ein Stein: *Non timet hoſtiles jam lapis iſte minas* Mart. *ſyn.* Sāxum,

silex. *epith.* Grăvis rudis, īnfōrmis, rĭgĭdus, scăber. *phr.* Măgnæ ōssa pārĕntis, Qui mōlle că-vātur ăqua. Rĭvus mūscōso prosĭlit e lăpide.
lapis ærosus: *Kámień miedzny.*
lapis Armenius, *Kámień ćiemnozielony.*
lapis cavatus, *Rurná czáſá.*
lapis finalis terminalis, *Kopiec 2.*
lapis fistulōs9, bitul9, *Kámień dźiárſtwiſty. Dźiar-ſtwo, Kámień z piány morſkiey.*
lapis Heracleus lydius, *Kámień probny.*
lapis molaris, *Kámień młyńſki.* ein **Mühlstein**.
lapis quadratus, *Kámień ćioſany.*
lapis schistus, lapis specularis, *Kámień przeyrzy-ſty.* lapis vivus, *Iſkrzyk.* lapis silex, *Kámień.*
lapis Tracius, *Kámień ogniſty.*
lāppa & lappa major, *Łopian* **Kletten.** *epith.* Tĕnax, rĭgĭda, āspĕra, vĭridis, vĭrens.
lappa canaria, *Rzep 2.*
lappa minor, *idem & łopian 2.* lappāceus, *łopionowy.*
lappāgo aspera, *Oſtrzycá źiele.*
lapsābundus, *Upadáiący, Potaczáiący ſię* **Stáby.**
lapsana, *æ. gr. Brzoſkiew polna.* **wilder kohl**
lapsans, *Potaczáiący ſię.*
lapso, *onis. Spádnienie Upádnienie 1* **ein Fall.**
lapso, *as. Upadam częſto, Pośliznąć ſię.* **fallen.**
lapsus animi, *Zápámiętáły.*
lapsus facultatibus, *Podupádły.* **verarmet.**
lapsus, *us. Upádnienie 1. Spádnienie, Pośliźnienie, Suwánie.* **Ein Fall.** *v. Caſus.*
Lăquear, *Strop 2.* **Eine gebogene oder gewölbte Bühn.** *Erigitur, ſummiq; ferit laquearia tecti.* V. *ſyn.* Lăcūnar, lăquĕārium, tăbŭlātum. *epith.* pīctum, cælātum, aūrātum, căvum, fŭlgēns, micāns, splēndidum, mārmŏreum, māgnifĭ-cum cŏrŭscāns, gēmmifĕrum, cŏrŭscum, cēl-sum, āltum āmplum. *phr* Laquĕāta tēcta. Cōm-pācta trābes. Non aūro nĭtĭdæ trābes. Nec fŭlget āltis splēndĭdum tēctis ĕbur. Nĭtet lă-quearib9 aūrum.
Lăquĕātor, *śidlnik, & ſub wyśiekácz.*
Laqueātus, *à laqueari, Sklepiſty, & ſub Strop.*
Laqueatus, *à laqueo, Związány.* **verſtrickt.**
Lăqueus, *śidło ná ptaki, powroz do obieſzenia,*
Związek Łápáczká 2. Szubienicá 3. **Ein Strick/ Band.** *Et laqueis captare feras & c.* V. *ſyn.* Vĭn-cŭlum, rēte. *vel* dŏlus.
Lăr, *aris. m. Bożek pogáńſki. Ogień 1. Dom Hetman, Aniot.* **Dießhaußgötter.** *Sed patrii ſervate La-res, aluiſtis iidem.* Tibull: *(Dii putati ſunt domorum protectores: quandoq; pro ipſis domibus ſumuntur.) ſyn.* Pĕnātes dŏm9, fŏcus. *epith:* fĭdēles, patrii, bĕni-gni, sāncti. *phr.* Dii patrii. *v. Dom9. Lar nomen pro-priū Ducis. Laris facit Priſcian. non Laris, ut alii.*
Laralia feſta. Feſto eadem Compitalia Scalig.
Lārārium, *Káplicá, Báłwochwálnia.*
Larbascum, *Oczna przyprawá.*
Lardaria, æ. B Trzmiel.
Lārdum, *Słoniná,* **Speck.** Lares, v. Lar. *ſuprà.*
Largè, *Hoynie, Dość, Obfićie.* **reichlich, überflüſſig.**
Largific9. Hoyny, Szczodrobliwy. Largiflu9, Obfity.
Largiloquus, wielomowny Obiecownik.
Lārgior, īris. *Dáię 1.* **Schencken/ frey geben.** *Præſenti tibi maturos largimur honores* Hor. *ſyn.* Dō, dōno, īmpērtio, īmpērtīor, dīstribuo.
Lārgĭtas, *Szczodrobliwość, & ſub Rozrzutność.*
Lārgiter, largitūs. *Hoynie, Dość.* **Reichlich, völ-liglich** *Largiter & morbi generatim ſæcla tenereL.*
Lārgĭtio, *Darowánie, Podárek, Zákupowánie.* **das reichlich auß chencken.** *Cuj9 apud famulos iam*
Largitionalis, Podſkárbi. *(cū largitio pura.* Virg.
Lārgitione cæcare, *Przedárowáć.*
Lārgītor, *Dawcá, Zákupnik.* **Der freygebig iſt.** *Largitor ipſe tunc viciſſim ut naufragus* (Iamb)
Largĭtus, Hoynie.
Larg9, *Szczodrobliwy, Obfity.* **Freygebig/** *Larg9 opū, & lingva melior, ſed frigida bello* V. *ſyn.*
Lāricin9, *Modrzewowy.* (Ampl9, lat9 *vel* liberalis.
Lāridum, *Słoniná. Corripit a. Clavig, potig. longū eſt*
Larign9, *Modrzewowy.* (*apud Plautum.*
Lārign9 fung9, *Modrzewowa gębká.*
Lārix, īcis *f. Vitruv: maſc gen. Modrzew. (Arbor duriſſima, cariem nō ſentiens;) Et larices fumoq; gravem ſerpentib9 urut.* Luc: *epith:* Dūra, longæva, pĕrēnnis. *phr.* et rōbusta lārix īgni īmpĕnetrābile.
Larix pumila. *Iwá.* (lignum.
Lārva, *Máſzkárá, Obłudá.* **Ein falſch gemachte Antlitz.**

Antlitz *ſyn.* Pērſona, *epith.* Prŏcāx, lūdīcra, īnānis. *phr.* Vūltus cōnfīctus, mēntītus ēmēntitꝰ. Spĕcies fīcta. ināne sĭmŭlācrum. *Pro Spectris & Manibus. v. Spectra. & manes.*

Larvæ, *ba. Stráchy nocne.* Nachtsgeſpenſt.

lārvālis, *Straſzliwy, & ſub Máſzkárá. Proicit ac nebulis larvalibus exuit artus.* Ar.

larvalis forma *Obłudá.*

lārvātus, *Przebrać ſię, pro perſonáto, Sipont. uſurpat: Oczárowány. Szalony.* Mit einem falſchen Antlitz angethan. *ſyn.* Pērsōnātus. *phr:* Fīctos īndūtus vūltus. Fácĭem mēntītus, Fālſam ſpĕciem gĕrēns ăliēnos sĭmŭlāns vūltus.

Larvalis, Straſzliwy. lārvo. *as. Urzekam.*

Larvor. aris. Czáruię. lārus, *gr. Rybitw ptak.*

larus cinereus, *Kulig. an Łyſzká,*

lăsănum, *gr. Stołowe naczynie, Urynał.*

lāſcīvia, *Jurność, Pſotá. Roſpuſtá.* Geylheit. VpÜppigkeit. *Floribꝰ & foliis laſcivia læta monebat.* Luc:

lāſcīvio, *is. Beſtwie ſię 2.* geyl/ gotloß ſeyn. *Ponite, dilecto volo laſcivire ſodali S.*

Laſcīvitas. Jurność, Roſpuſtá. Geylheit/

lāſcīvus. *Jurny, Wſzeteczny, Roſpuſtny.* Geyl/ unzüchtig. *Luxuriam laſcivꝰ habet, vitiiq; miniſter.* Arat. *ſyn.* Pĕtŭlāns, prŏcāx, sălax mōllis lūxŭriōſus lĭbīdinōſus. *v. Libidinoſus.* (*Dźięgiel.*

lāſer, *ſub Czartowe łayno & Cyreneyſkie ziele, an*

Laſeratꝰ laſerpitiatus laſerpicifer, Catul. al. laſerpitifer,

laſerpitium *Cyreneyſkie ziele,*

laſſatus, *Sprácowány.* müd gemacht.

laſſeſco, *Mordnię ſię, Uſtáię, Oſłábieć* müd werden.

laſſĭtūdo, *Sprácowánie.* Mattigkeit. *Cave laſſitudo poplitum curſum levet.* Jamb:

lāſſus, laſſŭlꝰ, *Sprácowány* Müd/ matt/ erleeen. *ſyn.* Lāſsātus fătīgātus feſſus dēfĕſſus *phr.* Vĭa, dēvĭa, lăbōre frāctus, cōnfēctus, lāngvens.

lăſtaūrus, *Gr: Wſzeteczny.*

Lāte, *Szeroko.* breit.

Latêbra, *Skrytość Łożyſko 1. Kąt.* Ein heimlich verborgen Läger, Vnterſchleiff. *Tum latebras animæ, pectus mucrone recludit.* Virg. *ſyn.* Lătĭbŭlum, căverna, ſpĕcus antrum, ſpelunca, ſpēlæum *epith:* rĕcōndita ābſcōndita, lătēns călīgāns, rĕmōta, sĭlēns ſqāllĭda dēmīſſa, tūrpis, vīlis ōccūlta, īrrĕmĕābĭlis. *phr.* Lătebrōſa domus. Tĕnebrōſa tēcta lŏca, āntra. Quæ lăbyrīnthæas potērunt vāſtāre lātebras tēmpŏra? Cæcis ſpēlūnca latebra ſcribendi *Piſmo táiemne.* (lātebris. *v. Specus.*

larēbrĭcŏla, Pokątnik. lătēbrōſe, *Pokątnie.*

lătĕbrōſus, *Skryty 2, Lochowáty.* Voll Hölen. *Cui domus & dulces latebroſa in pumice nidi.* V. *ſyn.* Ōbſcūrus tĕnebrōſus. cæcus, lătēns. ōccūltus. *phr.* Cæcis ōbſcūrus lātebris. Sōlis, ĭnāccēſſus rădiis.

lătēnter, *Potáiemnie.* verborgen (*v. Obſcurꝰ.*

lăteo, *Kryię ſię 2.* Verborgen liegen. *Non latuere doli fratre Iunonis & iræ* V *ſyn.* Lătēſco, dēlĭtēſco, lătĭto. ābſcōndor, ābdor ōccūltor. *v. Obſcurus.*

lăter, *Cegłá.* Ein gebackener Ziegelſtein *Conſtringunt igni lateres, operiſq; futuri.* Vict:

lătĕrālĭa, *ium Sumki.* lātĕrālis, *Boczny.*

lătĕrāmen, *Glinany ſtátek.* lătĕrāria, *æ. Cegielnia.*

lătĕrārius, *adiect: à latus eris. Poboczny.* zur Seyten

lătĕrārĭus, *ſubſt: à later, Strycharz.* (gehörig.

lătērcŭlus, *Cegłá, Czworográniáſta rzecz, Piernik, Szách.* lătĕritius, *Ceglány.* von Ziegel gemacht.

lātērna, latera, cornea, punica laternarius, *Láterniá.* Ein Leuchte/ Latern. *Dux laterna viæ clauſisferor aurea flāmis* Mart: *ſyn* Fāx, lychnꝰ. *epith:* Nōctūrna, īgnĭfĕra. *v. Fax.*

lătĕro, ōnis *Hálábartnik.*

lătĕrūncŭlāria, latruncularia tabula, *Száchownicá* ein Brett zum Schachſpiel.

lātēſco, *is. Szerzę ſię* breit werden.

lătex ĭcis. *m. & f. Ciekąca rzecz, Wodá.* Allerley Flieſſige Dinge *Securos latices, & longa oblivia potans. ſyn.* Hūmor liquor ăqua. *v. Aqua & Fons.*

lăthȳris, *idis Gr: Skoczek mnieyſzy.*

lăthȳrus, *Gr Ciećiorká.*

Lătiālis, *Włoſki, Łacinſki.* Welſch.

Latibulo latibulor Kryię ſię.

lătĭbŭlum, *Skrytość.* Ein Vnterſchleiff. *Hiantia ſaxi. inter latibula exeſi ſpecus.*

lati clavi tunica, laticlavia tunica, *Szátá z kutaſami.*

lăticlāvium, *Szátá Senatorſka.* ein Rathsrock.

lāticlāvius, *Senator.* Lāt fūndium *Włość.*

lătīnè, *Po włoſku* Lateiniſch. *& ſub po proſtu*

lătīnĭtas, latinum, latina lingva, *Łáciná.*

latinitatis auctor, Łácinnik.
latinus, latinienfis, Łácinſki. Tela Latinorum, ſeptenoſq; orbibus orbes. Virg. Rēx ārva Lătīnus, & ūrbes, Jam sĕnĭor lōnga plăcĭdas in pāce gŭbērnat.
latio, onis. Stánowienie. Noſzenie. das tragen.
lătĭtătio, Kryćie ſię. lătĭto, à lateo, Kryię ſię ſich verbergen. Quis modo argenti fulvo latitaret in auro. P.
lătĭtūdo, Szerokość. lātĭto, à fero, Naſzam.
Lătium, Włoſka źiemiá. lătius, a, um. Włoſki.
lātŏmiæ, Latumiæ, Gr. Kámienne góry.
lātŏmus, Gr. Kámiennik. Ein Steinbrecher.
lātor, Okurrent. Ein Träger. Latorem fruſtra credendum eſt athere miſſum. Mant.
lātor legis, Práwodawcá. latrāns, Głodny.
lătrātor, Szczekácz, Prokurator. Ein Beller/Retiadum ceſſant, latratoreſq; moloſſi. Mart.
lātrātus, us. Szczekánie. Das Bellen der Hunde. Venator curſu, canis & latratibus inſtat. Virg. epith: ăcūtus, cănōrus, raūcus, hōrrĭbilis vĭgil tērrĭbĭlis ĭngēns clārus, ſævus, hōrrĭsŏnus phr. Sævit cānum lătrātus in aūras: intōnat, rēsŏnat, persŏnat latrātĭbus æther. Cērvus cānum latrātĭbus āctus.
lătrīa, Gr. Chwałá Boża Verehrung Gottes.
lătrīna, latrinum, Łáźnia domowa, prywet.
lătro, onis. Hálábardnik, Rozboynik, Łowiec, żołnierz pieniężny, Szách. Ein Mörder. Ut jugulent homines ſurgunt de nocte latrones. Hor. ſyn. Fūr, raptor, prædo. v. Fur.
lātro, as. Szczekam 1. 3. Wołam 1. Mowię głośno, Upominam ſię. Bellen. Explorare juvat, ventremq; explere latrantem. Vict. ſyn. ēdo, mītto latrātum. phr. Latrātus tōllēre in aūras. Cănes latrātibus inſtānt. Aūras, cāmpos, æthera latrātibus, implēre. Dŏmum latrātu pērsŏnāre.
Lātrōcĭnālis, Rozboynitzy.
lātrōcĭnātio, Rozboy, Łupienie. Mörderey.
lātrōcĭnium, Rozboy 1. żołnierſka 2. Mörderey. ſyn. Fūrtum, răpīna, præda. v. Furtum.
lātrōcĭnor, Rozbiiam, żołduię. Mörderey treiben. v. Furor, & Prædor. (Woyt. ein Blutrichter.
lātrūncŭlātor, Rozboyniczy, ſpiegierz, Hetman,
lātrūncŭlus, Rozboynik, Łotr. Szách. Schachſtin.
lātus, ti Szeroki. weit/breit. Gallia nec latis audax Hiſpania terris. Virg. ſyn. āmplus, ſpătiōſus, pătŭlus. phr. Lāte ēxtenſus, ēffūſus, dīffūſus.
lătus, eris. Bok, Strona 1. Kráwądz. łoſzká. die Seyt. Impulit in latus, & venti velut agmine facto. Virg. ſyn. Cōſtæ. phr. Dēxtrum, ſĭnīſtrum, lævum, mōlle, tĕnĕrum. phr. Lătĕrum jūnctūræ, pārtes, cōmpāges.
lātus regionis, pierzeia.
lātus clavus, Senatorſka godność. Száta, Senatorſka Száta z kutaſami. Prætextā & latum clavum prima.
lātuſcŭlum, Bożek. (nꝗ; batillum. Hor.
Lăvācrum, Wánná, Łáźnia 1. an Umywádlnik. ein Bad. avidus ſplendere lavacris. Cla: v. Balneū.
lăvābrum, Wánná. ein Wanne.
lăvātio, Myćie Kąpánie, Kąpiel. das Waſchen.
lăvātrīna, pomywálnik, Stek, Łáźnia domowa.
laudābĭlia, ium. ſub Sentencya 1.
laudābĭlis, Chwalebny, Chwalny. Löblich/rühmlich. Natura fieret laudabile carmen an arte? Hor. ſyn. Laūdāndus, hŏnōrāndus, cŏlēndus cĕlebrāndus, mĕmŏrābilis, ēgrĕgius, īllūſtris. phr. Plēnum laūdis ŏpus. Cūnctis mĕmŏrābile terris. Cui dēbita laus īngens. Laūde fērēndus Laūde dīgnus. Rēs dīgna Cămœnis. Făctum īngēns, pūlchrum, laude ferēndum. Nūllum majus ŏpus mīrātur, & æquat ŏlympo. Fāma vĕtus mănet hūnc præclāra lăbōrem glōria & pŭer īſte fŭit cāntāri dignus.
laudabiliter, Chwalebnie. löblich.
laudāndus, Chwalny. laudatio, Chwalenie kogo. Laudativus, Chwalący. (das Loben.
laudātor, Wyſławiácz, Pochwalácz. ein Lober/ Deriſor verò plus laudatore movetur. H. ſyn. Laūdum præco. epith. īngĕnĭōſus, pĕrītus, dōctus, ĭndūſtrius, īnsīgnis cĕlĕber, īllūſtris.
Laudicena, laudicenus, Pochwalácz, Storzypiętká.
laudo, Chwalę 1. 2. Przywodzę, Dáię pokoy, Gánię, & ſub Toś chłop. Loben/ preiſen. Reſpondet, laudatur ab his, culpatur ab illis. Hor. ſyn. Cĕlĕbro, prædĭco. phr. Laūdibus ēffĕro, tōllo, ēxtōllo, dĕcōro, ōrno, āffĭcio, illuſtro, commēndo, cĕlĕbro, ad sȳdĕra, ſub āſtra, in cœlum, tollo. Cœlo laūdibus æquo. Hŏnōrem, laūdes trĭbuo impērtio, īndĭco. Do mūnĕre laudem. Laudibus in āſtra fĕro. Præcōnia laudum cĕlebro. Hērōis nōmen

laūdes căno, cōncino, cārmine dīco, cĕlebro, ſcrībo. Laudes lyrā, cāntu cĕlēbro. Vīrtūtum nōmen dīctis ēxtēndere. Tuaſq; īngĕnio laudes ubĕrīōre canūnt. O qui nōmĭnibus cum ſis gĕnerōſq̧ ăvōrum ēxsŭpĕras mōrum nobĭlitāte gĕnus. O dĕcus Aūsŏniæ, ſpes o fīdīſsĭma gēntis, ūClārum milĭtiæ, Frōnte, tōgæq; dĕcus. Nec gĕnus lla tŭos æquè cĕlĕbrābit hŏnōres. Cāntetur tōto nōmen in ŏrbe mĕum. Ergo fĕram lāte tua făcta per ūrbes fīnitĭmas sēmpērq; meo cĕlĕbrābere cāntu. Nūlla mĭhi ſtătŭānt fīnem te fāta cănēndi, cārmĭnibꝰ sēmper cĕlĕbrābere nōſtris. Cārmĭnĭbus vīves tēmpus in ōmne meis. Vir Trōjāne quĭbus cœlo te laūdibus æquem? Nec vēſtra fĕrētur fāma lĕvis. Nec tu cārmĭnĭbus Rēgīna tăcēbĕre nōſtris: quāq; pătet tēllus liquĭdo cīrcūmsŏna pōnto. Mūlti Rōma tŭas laudes ānnālĭbus āddēnt. Sed numĕroſa laude Senātus ēxcĭpit & mĕritas rēddit tibi Cūria vōces. Omnis Cæsărea cēdat lăbor āmphithĕātro, ūnum pro cūnctis fāma lŏquātur ŏpus. Fāuſtăq; dīcēmus, Dāphnīnq; tuum tōllēmus in āſtra. Eja ălacres cūnctī dŏmini cĕlebrēmus hŏnōres. Lūce cănam te, nōcte canam te, nūlla cărebit Laūdibus hōra tŭis. Nōn te dēfĭcient nōſtræ mĕmŏrāre Cămœnæ.

lăver, ĕris. *hoc, aliquando hæc, herba Potocznik ziele.*

lăvērna, lavernio, ōnis. *utrūmq; maſc gen. Złodziey*

lăvo, *as.* & *is. Umywam, Płoczę, myię ſię Kąpię ſię, Pierzę 1. Oczyściam ſię.* Waſchen. *Poto, cano, lavo, cœno, quieſco.* M. *ſyn.* ābluo *v. Abluo.*

lavor, *Kąpię ſię.* (Lorbeerblat:

lāurea, *Bobkowy wieniec, Wieniec, Promocya.* ein

lāureātus, *Pod máiem ſub May 2. Bobowem liściem ozdobiony, Promot.* mit Lorbeerblättern gekrönt

laureŏla, *Bobkowy wieniec, Promocya. Wilcze łyko.*

laureōtis, *is. f. ſub Mośiężne odmioty.*

laurētum, *Bobkowy ogrodek.*

lāureꝰ, laurīnꝰ, *Bobkowy.* lauri baccæ; *Bobek owoć.*

laurices, *Króliki młode.* (Luc.

lāurĭcōmꝰ, *Bobkowy. Lauricomos ut ſi per montes &c*

Laurĭfer, *a. um.* & *Lauriger, Bobkowym liściem ozdobiony.* Das Lorbeerbaum trägt. *Lauriferos nullo comitetur vulnere currus.* Luc.

laurus, *us.* & *ri. Bobek drzewo. May.* Ein Lorbeerbaum. *Et non aſſiduo laurꝰ aduſta ſono* Ovid. (*Arbor Apollini ſacra, victoriæ ſignum & præmiū.*) *epith.*

Vĭrĭdis, vĭrēns, virĭdāns, tĕnĕra, ŏpāca, rĕdŏlēns, frōndōſa, ŏdōrāta, frōndens vĭrēſcēns, cŏmans, pătŭla, căſta, vīrgo, īnnuba, phœbea, Apōllīnea, Dēlphica, Pārnăſsia, āŏnia, Pīeria ſacra, vīctrix, trĭumphalis, fātĭdica. vēntūri præſcia *phr:* ārbor Phœbi. Phœbēa, Pārnăſsia, Pārnāſsi arbor. Laurus Phœbi dĕcꝰ, Phœbo ſacra, dicāta, grātīſsima. Lauri frōndes: gērmen Apōllĭneum sērvāns ætērnum frōnde vĭrente dĕcꝰ: ūtq; vĭret semper laurꝰ, nec frōnde cădūca cārpītur, ætērnum ſic habet illa dĕcꝰ. Ætērnos gĕrens frōndis hŏnōres. laurea sērta. vīctricis præmia frōntis. īte triūmphāles cīrcum mea tēmpora lauri. Vīcĭmꝰ ōrnātīq; cŏmas hĕdĕris, & vīrgĭne lauro. Ventūri præſcia laūrꝰ. Crĕpĭtet pene laūrea flāmmis. *ſic per laurum aduſtam Antiqui futura prævidebant.* Quæ Dēlphĭcōrum fīlia mōntium, cælo tonāntem non mĕtŭis Jŏvem. Dum sāxa dum turres cădūco, sōſpitè te fĕriuntur īgni: ne tu moreris sērta diūtiꝰ, sērta, & cŏrōnas.

laurus Alexandrina, idea, *Jágodá bábia.*

laurus taxa, *Jágodá liſtna.*

lāus, *Chwała.* Lob, Preiß, Ruhm *Laudibꝰ immodicis Cæſares in aſtra ferant.* M. *ſyn.* Glōria hŏnor, dĕcꝰ fāma, nōmen præcōnium, ēncomium, laūdātio. *epith:* Māgnifica, sŭpērba ēximia, pĕrēnnis, ætērna, īmmōrtālis īngēns, ſplēndida *phr.* Præcōnia laūdum. Nomĭnis præcōnia, mōrtis. Non pārvas ănimo dat glōria vīres: & fæcūnda făcit pēctŏra laūdis ămor. Noſtra per īmmēnſas ībūnt præcōnia laūdes. Laūdibꝰ īpſa tŭis rĕsŏnānt fōra. Egrĕgiam vēro laūdem & ſpŏlia āmpla refērtis. Ad laudem răpĭdo cōntēndere cūrſu. Vēnāri ſtŭdiō laūdem, & dŭbios ēxpōſcĕre hŏnōres: īllum sōllicitat fāſtōſæ glōria laūdis.

Lauſꝰ, us. Płacz. lautè, *Choynie, Chędogo.* zierlich.

lautè diverſari, *Dobrze mieć.*

lautia orum. Poczeſne, Poſelſka izbá. Schenck taberna.

lautia loca, *Doſtátek, Ochędoſtwo, rozgárdias* Pracht

und Herrligkeit. *Sis sitiis, lauticiis, Pitaneis.*
lautiusculus, *Ochędożny.* (Scaz:
lautumarius, lautumiarius, *Kámiennik 1. Nie-*
Lautumia, idem Latomia. (*cnotliwy.*
lautus, *Omyty Ochędożny. Czysty Chowny, Dostátni,*
Obfity Bogáty, Roskosznicży. Herrlich/ köstlich/
schleckerhafft *Romanoq; foro, & lautis mugire*
carinis. Virg. *syn.* Splendidus, concinnus, pulcher, excultus, magnificus, dives, opulentus.
Lax, ácis. f. Zdrádá. Betrug.
laxamentum, *Odpocżnienie, Ulżenie Przestwor, Rospor.* zulassung Rahvon der Arbeit *& sub*
laxatio, *Spuszczanie.* Aufhaung. (*Dispensacya.*
laxatis curis, *sub Sobie.* laxatus *Wolny.*
laxe, *Przestworno, Szeroko, Wolno. ultimum.* weit.
laxitas, laxitudo, *Szerokość, Przestwor.* Weite.
laxo, *Popuszczam 2.3. Ulżywam, Uwalniam Rozprzestrzeniam, Spuszczam łuk.* Weit machen, auffthun. *Vix primos in opina quies laxaverat artus.* V. *syn.* Relaxo, remitto, *vel* dilato, extendo
laxus, *Szeroki, przestworny, wolny, słáby.* (protraho.
Lea *latinum Lwicá.* eine Löwin. lea, *gr. Kápustá.*
leæna, *Lwicá.* Eine Löwin. *Squamosusq; draco & fulva cervice leæna.* V: *syn.* Lea. *epith.* Torva, generosa, fera, Getula, Lybica Hircana, fulva, sæva, audax, ferox. *phr.* Torva leæna, lupum sequitur, lupus ipse capellam. Tempore non alio catulorum oblita leæna Sævior erravit campis. Utq; fuit catulo lactente orbata leæna. Signaq; nacta pedum sequitur quem non videt hostem. *v. Leo.*
leberis, *idis. f. gr. Wężowa skorá.*
lebes, etis. *m. g. Kociel, Panew.* ein Kessel. *Viginti magnos oneroso ex ære lebetes* O. *syn.* Cacabus olla, ahenum. *epith:* Curvus, Concavus, ingens. *v. Ahenu.*
Lebiton, *lebitonarium, Koszulá stárych mnichow,*
lecticariola, *Mart. Lecticarii amica.* (*Włosienicá.*
lecticarius, *Lokay.* lecticula, *Lektyká.*
lectica, *Łoże, Fáretá, Lektyká.* Ein Sänffte. *Custodes Lectica cinisiones parasita.* H. *epith.* Fulgens. eburnea, levis. *phr.* Lectica vectus eburna.
lectio, *Zbieránie, Obieránie, Czytánie, Lekcya.* das
Lectisterniator, Łożniczy 1. (lesen.
lectisternium, *an Pościel? Słánie łożá ibid.*
lectito, *Czytam 1. Obrywam Zbieram.* offt lesen.
Patrisque nomen lectitas in alpibus. (Iamb)
lecto, *as. Czytam 1.* offt lesen.
lecto, *Czyteln.k.* ein Leser. *epith:* Studiosus, vigil, vigilans, ingenuus,
lectus, *ti. adiect. Wyborny, Wybrániec.* gelesen.
lectus, *lecti substant Łoże 1 Łożko stołowe, Pościel.* ein Bett. *dimin.* lectulus, ein Bettlein
Et non unius spectator lectulus undæ. Mart: *syn.* Lectus thalamus, torus stratum, cubile grabatus *epith:* Mollis quietus, placidus gratus socius socialis segnis, soporifer, iners castus pudicus, genialis ignavus nocturnus plumeus eburnus. *phr.* Lecti mollia strata toris fulgentibus. Fulcro sternatur lectus eburno. Tegunt stragula serica aurea ve lamina lectum. Roseisq; cubilia surgunt Floribus, et thalamo dotalia purpura velat. Dormitet in pluma purpureoq; toro. ignavo tempus terit omne cubili. Gramineos dedit herba toros. Jacet cubat in dura corpore fusus humo. Quassus ab imposito corpore. Tum me confectum curis, somnoq; gravatum infelix habuit lectus, pressitq; jacentem Dulcis et alta quies, placidæq; simillima morti. *v. Thalamus.*
lectus adversus, genialis, *Łożnicá 2*
lectus, *us. Zbieránie, Łoże.* das lesen Erwehlung
lecythus. *gr: Bánieczká, Słoiek málárski.*
leda, *æ. è Græco. Plęsy.*
ledon, ledum, *è Græco, Koźiłep ziele.*
ledanum, *gr. Koźiołepowy sok.*
Legalis, *Práwny, Práktyk.* das das Gesätz angehet. *Quæ ducit tabulis legalibus indita Moyses M.*
legarium, *Jarzyná.* (*chodzący.*
Legatarius, Odkazánego co má ący. Testámentu do-
legatio, *Poselstwo 1. 2. Wysłánie, Poseł publiczny.*
legatio libera, *Pielgrzymowánie, & sub Kortezyá...*
legatitium, Legatívum. Poselská wypráwá Nádrożne
legator, *Testámentarz.* ein Erbmacher
Legatorium, Poselská izbá, Gospodá.
legatum, *Odkazánego co.*
legatus, *Poseł 1. 2. Namiestnik.* Ein Abgesandter.
Legati responsa ferunt. Virg. *syn.* Orator vel Vicarius, vicem gerens. *phr.* Pacis ac belli nuntius. Orator in fœdera missus, pacem ferens, olivæ insignis. Palladis arbore tectus.
lege agere, &c. *Urzędnie, Prawnie, Porządnie.*
Legibi-

lĕgĭbĭlis, legifacilis, *Czytelny.* das leicht zu lesen.
Lēgĭcrĕpus, *Práktyk.*
lēgĭfer, legislator, *Práwodawcá.* Gesetzgeber.
Optavit Minos similes si legifer annos. Ovid.
lĕgio, *onis. Pułk.* ein Hauffen Kriegsleuth/ von 6000 Mann/ ein Legion. *Imperium, fasces, legiones, omnia nunc se.* Juv: *epith:* Mārtia, bēllātrix, hōstīlis, ārmĭsona, ārmifĕra, nūmĕrosa, bēllīgĕra, ārmāta, mĭnax hāstāta, pūgnax *syn.* Cŏhors, cătĕrva, phălanx. *phr.* ōmnis per mūros legio, sōrtīta pĕrĭclum ēxcŭbat. Cætĕra dum legio cāmpis īnstrūcta mŏrātur. *v. Caterva, Agmen, & Acies militares.*
lĕgiōnārius, *Pułkowy.*
legionarius centurio, dux, *Pułkownik.*
lēgirŭpa, *m.* lēgĭrŭpio, *onis. Práwokażcá Niecnotliwy.*
legis beneficium, *Przywiley.*
lēgitime, *Słusznie, Práwnie, porządnie.* dem Gesetz nach
Legitimo, as. sub Uczćiwie przyznawam.
Legitimum. Práwo.
lēgitimus, *Słuszny, práwny, 2. Opisány. Ważny 3. przyzwoity, ślubny.* nach dem Gesetz, Rechtmässig. *Corpora legitimis imposuisse toris.* Ov: *syn.* Jūstus, rēctus, æquus, dēbītus, meritus.
lēgiūncŭla, *Pułk.*
lēgo, *as. poselstwo wypráwuię, posyłam, Odkázuię, Zápisuię ná testámenćie.* Bottschafft schicken *Legarat Ladius, neu dicta oppone paterna.* Pr:
lēgo, *is. Zbieram 1. 2 Obieram 1. 2. Obrywam 1. porywam, iádę, Czytam 1.* Lesen/ sammlen. *Qui legitis flores, &c* Virg: *syn.* Lēctito, perlēgo, vōlvo, ēvōlvo: ocūlis pērcūrro, lūstro, pērlūstro, ēxcŭtio, *vel* ēlīgo, deligo, sēlīgo, *vel* cōlligo, cārpo, ēxcērpo, dēcērpo *phr:* Flōres, frūctus mānu cārpo, dēcērpo, mēto. Plēnis poma cārpĕre rāmis. Flōres ūngve, pōllice sēco, sūbsēco. Pōmum ārbŏre dēcērpo dextrā ho. *Pro lectito.* Lūstrāre, vēstīgāre lĕgĕndo ēvōlvere libros. Dētĭnŭere ŏcŭlos cārmĭna nōstra tŭos. Līttĕra est ŏcŭlos īlla mŏrāta tŭos. Quis te fērret, pērlĕgĕrĕtq; līber īlle rŏgat ut sua vērba lĕgas.

lēgŭlejus, *Práktyk, v ple ciuis.*
lēgŭleus, lēgŭlus, *Obrywácz, Zbierácz.*
legumlator, conditor, scriptor, *Práwodawcá.*
lēgūmen, *legumentum, Járzyná 1.* (den Augen.
lēma, *æ. gr: Oczny gnoy.* weisse Feuchtigkeit in
lēmbūncŭlus lembus, *Łodź.* ein klein Schifflein.
lēmma, *n. gr:* N*apis, Tytuł, Sumá 2.* ein unwidersprechlicher Spruch.
lēmnia lota, *Rubryká.*
lēmnīscātus, *Bindámi otoczony.*
lēmnīscus. *m. g. Bindá, Fleytuch, knot do ran.* ein Schnur.
lēmōnĭum, *Limonia źiele.*
lēmūrālis, *Strászliwy.*
lēmūres, lemurales larvæ, *Stráchy nocne, Dusze.* *Lemurem habet, apulei.* Nachtgespenst. *Tunc nigri lemures, ovoq; pericula rapto.* Pers: *syn.* Lārvæ, ūmbræ, spēctra Mānes. *epith:* Nigri ātri vāgi, ērrāntes pāllēntes tērrĭfici, īnfēsti, nōctūrni.
lēna. *Rufianká.* Eine Hurenwirthin. *Quæ sciet hos illos vendere lena toros.* Mart. *epith.* Tūrpis nĕfānda, īnsĭdĭosa.
lēnīmen, *łágodzeniu służąca rzecz.* Sanfftung/ Linderung. *Hoc quoq; lenimen quo solo flexit amantem.* Ov. *syn.* Lĕvāmen fōmēntum, rĕmedium mēdēla, sōlāmen sōlātium. *epith:* Blāndum dūlce, grātum jūcūndum, molle svāve amicum.
lēnīmēntum. *idem & przypráwá.*
lēnio, *łágodzę, Błagam, Otrącam 2. Cieszę, Cieszę się; Ogłaskáć, Uspokoić.* Miltern, sanfft machen *Lenibunt tacito vulnera nostra sinu.* Prop. *syn.* Plāco, mītīgo, flēcto, sēdo. *v. Placo, & Solor*
lēnis, *adject. łágodny gładki 1.* Gelind/ sanfft. *Lenior ira quidem tanto pro crimine culpæ.* Prop. Mītis, clēmēns, mōllis, īndūlgēns, fācĭlis hūmānus, mānsvētus, cōmis, plācidus, blandus benīgnus.
lēnis, *substan. m. Czoł*n.
lēnitas lenitudo, *łágodność, łáskáwość.* Sanfftē Sanfftmütigkeit *syn.* Clēmēntia, bēnīgni, plăcidi mores.
lēniter, lene, *łágodnie.* sanfftiglich *Puris leniter admoventur astris* (Phal.) Mart: *syn.* Clēmēnter, benīgne, placīde, blānde.
lēniūsculus. *łágodniuchny.*
lēno, *ōnis. Rufian.* Ein Hurenwirth/ Kupler.

Ut pat

Ut patris attenti lenonis ut insidiosi. Hor: epith: īnsĭdiōsus, tūrpis ăvārus, īmpūrus. ōbscœnus sōrdidus, nĕfāndus, scelēstus, īmpius. phr. Tūrpis
Lenocine, Nierządnie. (cōncĭliātor, īnternūntius.
lēnōcĭnĭum, Przyłudá, przyprawá, wytwarzánie; piękrzenie, pieszczotá łágodność, lubieżność Rufiáństwo. Kuplerey, Beherbergung der Huren. Et lenocinium vitæ præsensq; Voluptas M: syn. ars lēnōnis, vel blānditĭæ blāndīmēnta, īllĕcebræ.
lēnōcĭnor, pobłażam 1. pochlebiam. zálecam. Kup-
lēnōnius, Rufiáński. (lerey treiben.
lēns, dis f. Gnidá. lens palustris. Rzęsá 1.
lens, tis. f. Titin m. priscè Soczewicá Linse. epith: Tĕres, Nīlĭăca, pelūsiăca.
lentè, pomálu, leniwo, Stępią, Nierychło, łágodnie.
Lenteo es. Stábieię, Gnuśnieię. weich werden.
lentesco, is. Gibki iestem, miękczeię, Lipnę, zlipiáfię, przylipam, ulżywam co. weich werden.
lēntĭcŭla, subst: Soczewicá, piegá, Słoiek oleykowy
lenticŭlāris Soczewiczny, Węgláfty.
lēntīgo, plámá piegá.
lentīscifer, lentiscīnus, Máftykowy.
lentiscus, Máftykowe drzewo.
lentitia, Gipkość, Lipkość. (samkeit.
lentĭtūdo, Nieochotá, nierychłość Trägheit/Lang-
lento, as. Gibam, náginam. weich machen.
lentor, oris. Miękkość, Lipkość, wilgotność kleiowátá.
lentꝰ, Lipki, Gipki, Miękki, Nieochotny, Leniwy, Barszczyk Letni 1. Nierychły, wolny, nieskuteczny. Weich/zähe/träg. Nos patriam fugimus, tu Tityre lentꝰ in umbris V. syn. Tārdꝰ, sēgnis, pĭger, vel effœtꝰ, lāngvĭdꝰ, vel plăcidꝰ, lēnis, mŏdĕ-
lēnullus, Rufian sub pieśiu. (rātus.
lēnūncŭlus, Członek 1. Rufian.
Leo, es. evi. Zálepiam.
leo, onis. Lew, Rak morski 1. Rurny stup. Ein Löw. Ad quæ confugias ora leonis habet. Mart: epith: Mārtĭus, māgnănĭmus răbĭdus, ferus īndŏmĭtus āsper, rapāx fĕrox, rŭgĭens vălĭdus, vĭolēntus, īrācūndus, tōrvus, trux, ănĭmōsus aūdax, prædātor, fūlmĭneus, fŭrēns, hōrridus, fōrtis gĕnĕrōsus, īmmānis, īnterritus, fŭriōsus, īmpăvidus, īntrĕpĭdus villosus, hīrsūtus, phr. Fĕrārum rex māgnanimus. Vīribus aūdax, ūngvĕ vălens ŏcŭlīsq; mĭnax. Fūlvam mināci frōnte cōncŭtiens jŭbam. Cŏmāntes excŭtĭens cervīce tŏros frĕmit ōre crŭēnto. Gĕnus ācre leōnum. Cōncŭtit hōrrēndas ore frĕmēnte Jubas. ēmĭcat ēxtēmplo cūnctis trĕpĭdāntibus aūdax Crāssa mole leo; īgnōta spēctāndum mōle lĕōnem. Crēscére mīratur gĕnitrix Massȳla lĕōnem.
leocrŏcūta. Lew mieszániec.
leonīnus, Lwi. Das zu einem Löwen gehört
leontīce, es. Gr. Młosne ziele.
leōntios f. gemma, vel Leontius lapis, Gr. sub Lwi,
leontŏpĕtălon, Gr: Rzepá świnia.
leontŏphŏnon, gr: Lwitrut, zwierzę.
leontŏpŭdium, gr: Jężyczki siwe.
leontōstomium, gr: Orlik.
leōpārdus Lampart Leopard. lĕpas, ădis. f. gr. Pław.
lĕpēsta, æ. gr: Konew, Dzban 2.
lĕpĭde, Trefnie, Sztucznie, Roskosznie, pięknie, Hoynie, Uciesznie. holdseliglich/lieblich.
lĕpĭdium, gr: Miętká Grecká, pieprzycá 1.
lĕpĭdotes, æ. m. gr. Łuskáwy kámień sub. Luskowáty.
lĕpĭdule, Trefnie.
lĕpĭdus, Trefny, ucieszny, Sztuczny, Grzeczny. Holdselig/lieblich. Quorum est lepidissima conjux. Cat. syn. Făcētus, fēstīvus, hĭlăris, jŏcōsus, ūrbānus, ārgūtus, cōncĭnnus.
lĕpis, ĭdis, gr. Mosiężna skwárá.
Lĕpīsta, lepistra, Konew, wodny státek.
lĕpor, ōris. przyiemność. Holdseligkeit. Vario distincta lepore. Lucr: syn. Vĕnustas, grātia, fēstivitas ūrbānĭtas, ĕlĕgāntia sāles. epith: ūrbānus grātꝰ jūcūndus, mēllĭtus, īnsĭdiōsus scūrrīlis, jŏcōsus, făcētus. tĕner. phr: Sērmōnis vērba pŏlīti. Grātia sērmonis; nec dēsit jūcūndis grātia vērbis; nec ābēst facūndis grātia dictis. Mīra grātĭa mānat ab ōre
lĕpŏrārium, Záięczy sad, Zwierzyniec. (lŏquēntis.
lĕpŏrīnus, Záięczy. Leporina lustrant, sensi & rubi advena. Iamb. (Anmutigkeit/Liebligkeit.
lĕpos, ōris. Przyiemność. Wdzięcznomowność. Żárt.
lĕpra, gr. Parch. Aussatz/Malazey. Mundavit lepras, hostes caligine sepsit. T. syn. ĕlĕphas. epith: Lūrida, ĕdāx, īmprŏba, fœda, pūtrida dēfōrmis, sōrdĭda, molesta, acerba, exitiosa exitialis pernicio sa tristis, lēthālis, lēthĭfera, īmmĕdĭcābĭlis phr. Mordāci sērpēns prūrīgine.

leprōsus, *Párcháty.* Außsätzig *Nil tam leprosum aut putridum.* (Iamb. Dim:)
lepton centaurium, *Centurya 2.*
leptophyllum, *Gr: Romanowe ziele.*
leptŏphyllus, *Gr: Skoczek 3.*
lĕpus, ŏris. lepuscŭlus, *Záiąc.* Ein Hase. *Fœcundi leporis sapiens sectabitur armos.* Hor: *epith:* Aūrīt9 păvid9, văg9, vēlox fŭgax, timīd9, lĕvis ălăcris, agrĕstis, sylvĕstris, fŭgĭtivus, præpes, pērnix, cĕler, răbĭd9, prōn9. *phr.* Cūr mea āperta văg9 cūrrĕret ārva lĕp9. Timĭdos fŭgit lĕpŏres, nec pārcĕre nōvit. Rētia pōnĕre cērvis Aūrītōsq; sĕqui lĕpŏres.
lĕpuscŭli *Kostká do grániá,*
lĕria, *n. plur: Pętlice.*
lessum *ſi.* lessus, *us. Nárzekánie, płácz żałobny.*
Lētālis, *Lētābĭlis, Smiertelny.* Tödtlich.
Letaliter, *Smiertelnie.* tödtlich. *Letatus Zábity.*
lēthæus, *Gr: Pámięć odeymuiący, Nieprzebudzony.* *Ibunt lethæo perfusa papavera somno.* Virg.
lēthargia, *gr: Spiączká.* Schlaffsucht/ (tiger.
lēthārgĭcus, *Gr: Spiączkę máiący* ein Schlaffsüch-
lēthārgus, *Gr.* lethargicus morbus, *Spiączká.*
Lethum, *lege Letum, Smierć* Der Todt. *Tunc consanguineq lethi sopor & mala mentis V. v. Mors.*
Lēthĭfer *śmiertelny.* Das den Todt bringt. *Arboribusq; satisq; lues, & lethifer amnis.* Virg.
lĕvāmen levamentum, *Ulżenie.* Leichterung. *Omnis cura casusq; levamen.* V. *syn.* Lĕvāmēntum, lēnīmen, sōlātium aūxĭlium.
lĕvātio, *Ulżenie, Umnieyszenie* Leichterung.
leuca, *æ gr: Mlecznik kámień.*
Leuca, *æ. B. Mila Polska, Mila Ruska.* eine Meile.
leucăcanthe, *es. Gr: Kosatki.*
leucăcānthes, *æ. m. Gr: Achatek.*
leucāntha, leucanthe, *es. Gr: Máruná, Ostropest.*
leucānthĕmis, *ĭdis, Gr: Rumień.*
leucānthĕmum, *Gr: idem & páięcznik.*
leucārgillion, leucargillon, *Gliná biała.*
leuce, *es. gr. Brzoskiew, Topola, Srebrnik włoski,*
leuceōron, *Gr.* Jeżyczki *2.* (*ziele, piegá.*
leucĭscus, *Gr. płocicá,*

leucŏchrysus, *Gr. Kámień złotáwy.*
leucŏcoccon. *Gr. Gránatowe iábłko.*
Leucŏcrŏta, Lew mięszániec.
leucŏgæa, leucŏgrăphia, *gr. Mlecznik kámień.*
leucogrăphis, *ĭdis. f. Gr. Ostropest, pszczelnik.*
leucoion, *Gr. Fiiołki białe.*
leucōma, *tis. Gr. Białek w iáiu.*
leucŏmænis, *idis. Gr: śieláwá.*
leucōn, *ōnis Gr. pies biela.*
leucŏnarcissŏlīrium, *Gr: Troykwiát ziele.*
leucŏpĕtălos, *Gr: Kámień złotáwy.*
leucŏphæātus, leucŏphæus, *gr: popielisty, Myszá-*
leucŏphŏrum, *gr: Kley złotniczy.* (*sty.*
leucŏphālmos, *vel us. m. gr. Oczko 2.*
leucos, leucus, *gr. Czápla biała.*
leucōstĭctos, *gr. Pstry. Mármur czerwony.*
leucrŏcūta, *Lew mięszánec.*
Leviathan. Wieloryb. Pro Cacodæmone seu Lucifero apud Iob. & Isaiam. (sehr leicht.
levi brachio, *Niedbále.* nachläßig. lĕvĭcŭl9. *Lekki.*
lĕvidēnsa, *æ. Szátá rzadka, Kir.* ein schlecht kleyd
lĕvidense munusculum, *Podárek podły.*
levidensis, *Rzadki.* levidensis vestis, *Szátá rzadka.* ein schlecht kleyd. *Lĕvifĭdus, Niepewny.*
levio, lege lævigo. Lĕvĭpes. Prętki Lĕvir, *Dźiewierz*
lĕvis. *Lekki, Niestáteczny, Chybki, łagodny.* Leicht ring. *Ante leves ergo pascentur in æthere cervi.* Virg. *syn.* Grăvĭtāte cărēns, ēxpērs grăvĭtătis, sĭne pōndĕre, nil grăvĭtăris, pōndĕris habēns, *vel* ăgĭlis, ălacris, cĕler, *vel* mōbĭlis, īncōnstāns, *vel* pārv9, ēxĭgŭ9, tĕnuis. *v. Celer Inconstans.*
Lĕvisonus, Czuyny. der nicht fest schläfft.
Levisticum Lubszczyk swoyski.
lĕvĭtas. *Lekkość 1. Niestateczność.* Leichte. *Et solum constans in levitate sua est.* Ovid: *syn.* Mōbĭlĭtas, cĕlĕrĭtas, īncōnstāntia.
lĕvĭter, *Lekko 2. Podło, łacno, słabo, Troche 2. Skromnie.* Leichtlich. *Audebant eadem hæc leniter & leviter.* Catull: *syn.* ălăcrĭter, mōbĭlĭter, *vel* pārum, paūlum.

lĕūnculus, *Lewek, & ſub Lew.*

levo, *as. ut aliqui ſcribunt lege Lævo.*

lĕvo, *as. Podnoſzę 1. 2. Utżywam, Wyważam 2. Odpoczywam, Ochraniam.* Auffheben. *Cum te- ſervitio longo, curaq; levaret.* Hor. *ſyn.* ērigo, tōllo, ēxtōllo, ēffĕro, *vel* jŭvo, solor.

levor, *aris. Wzmagam.*

Levor, eris. lege lævor. leuſon, *è gr. ſlader.*

lex, *Uſtáwá 1. 3. Zakon Obowiązek.* Ein Geſetz. *Omnis ſub leges mors vocat atra ſuas.* Ovid. *ſyn.* Jūs, mos, īnſtitūtum, īmpĕrĭum. māndātum, dēcrētum, ſcītum, plăcĭtum. *epith:* Jūſta, īnjūſta, īmpĕriōſa, sĕvēra, īmmītis, īmmānis, rĭgĭda, grăvis, ăcērba, ĭnīqua, īmpia. *phr.* Lēgum mŏderāmen (īncōncūſſæ hăbēnæ.

lexĭcum, *Gr. Słownik.*

lexĭpўrĕtos, *hic vel hæc Gr: ſub Gorączkowy.*

lexis, *is. ios. vel os. f. Gr. Słowo.* ein Wort. *& ſub Mowa trudna.*

LIB

Lĭbădium centāureum, *Certurzya mnieyſza.*

lībāmen, libamentum, *Kąſek 1. Ofiárá 2. Koſztowánie 1.* Allerley Opffer. *Nomine ab authoris ducent libamina nomen.* Ovid.

libamenta præcurſoria, *Antypaſt.* (*kámień.*

lĭbănôchros, *ōtos. vel otis. hic hæc gr. Kádźidłowy*

libănotis, *idis Gr. Rozmáryn, Zebrycá.* Roßmarin.

lĭbăn9, *Kádźidłowe drzewo y żywicá.* libări9, *Piernikarz.* lībātio *Ofiárá.* ein Opffer/

libatorium. 1. Machab. 1. Státek do ofiar mokrych.

lībella, *Szrodwagá. Szynwagá, śiedm pieniążkow,* (*pięniądz.*

lĭbēllio, *onis. Wendetarz ksiąg, Kurſor.*

lĭbellus, *Książeczki, Supplikácya żałobá, Pozew, Liſt, Książki pámiętne.* Ein Büchlein *Parvus, ſed cura grande libell9 op9.* O. *ſyn.* ēxĭgŭ9 liber, cōdex

lĭbens, *Chętny, & pro Adverbio, Chętnie.* gern/ willig. *Quā ſcit uterq; libens cenſebo, exerceat artē.* H. *ſyn.* Lŭbens, vŏlens, non īnvītus.

lĭbēnter, libentiſſimè, *Chętnie. Ochotnie, Rad 1.* gutwillig/ gern. *Verùm. Gallicè. non libenter audis.* (Phal:) *ſyn.* Lubēnter, ſpōnte, ultro.

libentia, *lege* lubentia.

Libentia, dea libidinum, Arnobi.

liber, *bri. ſubſt: Księgá, Łyko 1. Skorká 4.* Ein Buch. *Illa parit, libris eſt data palma meis.* Prop. *Nec ſi, quod moriens alta liber are in ulmo.* Virg. *ſyn.* Cōrtex, *vel* vŏlūmen chārtæ cōdex. lĭbēllus, *epith:* Dōctus, lăbōrātus, lĕpĭdus, ārgūtus, cūltus, ēxcūltus, ūtĭlis, īngĕniōſus, fācūndus, præclārus, ēxĭmĭus, aurātus, pīctus. *phr.* Vīctūræ in ſæcŭla chārtæ. Dōctorum ſcrīpta, vel mŏnŭmēnta vĭrōrum. Plēna lăbōrātis hăbeas cum ſcrīnia libris. Tu lĕpĭdos săle tīnge lĭbēllos, īte dŏmum, cūltumque illi dōnāte lĭbēllum. at chārtis nec fūrta nŏcent nēc ſæcŭla præſunt. Sōlaque non nōrunt hæc mŏnŭmēnta mŏri.

līber, *beri. adiect. Wolny. 2. 3. 5. Swobodny, Beſpieczny.* frey/ ledig. *Sive quod es liber, veſtis quoq; libera per te.* O. *ſyn.* Sŏlūtus, īmmūnis, ēxpedītus, lībĕrātus, īngĕnŭus, ſui jūris.

Lĭber. hujus liberi ſubſtant. pro filio. Sipont & Calepin: ponunt in ſingulari, An rectè? v. Dźieći.

Lĭber in folio, in octavo, &c. ineptè dicitur ſub ná iaki (*modum.*

liberali facie, forma. *Urodźiwy.*

lībĕrālia, *orum & ium Mięſopuſt.*

lībĕrālis, *Szczodrobliwy, Urodźiwy, Uczćiwy, Hoyny, Wyzwolony 3.* Freygebig. *Sed iam prodigus atque liberalis.* (Phal.) M. *ſyn.* Lārgus, mūnĭfĭcus, măgnifĭcus, bĕnefĭcus. *phr.* Lārgus ŏpum. Prōdĭgus æris. Largâ bĕnīgnus munĭfĭcēntiâ. Dīvĭtias, mūnĕra, dōna prōmptâ mănu lārgĭens. cōngeſto non īncŭbans aūro, ābdĭtæ cĭſtis lāmĭnæ *id eſt pecuniæ,* ĭnĭmīcus. Dīvĭte vēna, plēno cornu, inſtar Hērmi aut Pactōli fūndens aūrum, ănĭmus ad præmia, mūnĕra, vēlox. Prōdĭga cūnctis dēxtĕra. Cūius habet nūllas lārga indūlgēntia mētas. Nūnquam piger fūit nōſtris tua grātĭa rēbus. Nec mihi mūnĭfĭcas ārca nĕgāvit ŏpes. Hīc non dīvĭtias nigrāntĭbus ābdĭdit āntris. Nec tĕnebris dāmnāvit ŏpes, Sed lārgior imbre svēvĕrat īnnŭmĕras hŏmĭnum dītāre cătērvas. Quīppe vĕlut dēnſo cūrrēntĭa mūnĕra nīmbo. Cērnere sēmper ĕrat, pŏpulis ūndāre pĕnātes, āſsĭdŭos intrare inopes, rĕmĕāre bĕātos, Præceps īlla mănus flŭvĭos sŭpĕrābat ībēros Aurēa dōna vŏmens. *v. Do.*

lībĕrālĭtas, *Szczodrobliwość, Wſpániáłość.* Freygebigkeit. *Quid eſt an hæc ſiniſtra liberalitas.* (Iamb pur. *ſyn.* Mūnĭfĭcēntia, mūnĭfica nātūra, īndŏles. Mūnĭfĭci mōres.

liberalitas diſſolutior, *Rozrzutność.* Verſchwendung.

liberali-

liberaliter, *Hoynie, Ochotnie, Uczćiwie.* reichlich.

liberatio, *Wyzwolenie 1.* Erlöſung.

līběrātor, *Wyzwalacz, Wybawićiel.* ein Erlöſer.

līběrè, *Walnie, Wolno 3. Swobodnie, Beſpiecznie. 2.*

liberi, *hi Dźieći 1.5.* die Kinder. (freywillig.

līběri ſupra parentem, *Ukwap żiele.*

līběro, *Wyzwalam 1. 2. & ſub Diſpenſowáć* Erlöſen, erretten/ befreyen. *Infernis neque enim Tenebris Diana pudicum liberat Hippolitum.* Hor: Mart: *ſyn.* Sōlvo. ēxpĕdio, ēxĭmo, vīndico. *phr.* Vīnclis, jŭgo ēxĭmo, ērĭpio, Sērvīlia vincŭla, jŭga sōlvo, rūmpo, ābrūmpo, dēmo, lĕvo, dētrăho, ēxcŭtio redĭmo. āſsērĭtur fērro căptīvum vūlgus, et ōmnes, Quos ſævus trāxĕrat hōſtis. *v. Salvo.*

liberta, *ſub* Wyzwoleniec.

lībērtas, *Wolność 1. Swobodá.* Freyheit. *Nec ſpes libertatis erat, nec cura peculi.* Virg. *epith:* Grāta, dūlcis, ămīca, blānda, læta, chāra, ōptāta, ămāta, ſpērāta, prĕtĭōſa, ſuāvis, ēxſpēctāta cŭpida fēlix, căndida, aurea. *phr:* Lībērtātis honos, dĕcus. Lībĕra cōndĭtio. Vīta pŏtior, liber ā servĭtio. Jŭgi, impătiens. Sērvīle jŭgum ēxōſa, īnfēnſa Tўrānnis. Non bĕne pro tōto lībertas venditur aūro. Patrīæ pietas et dūlcis āmœnæ Lībērtātis ămor In mortem pro lībērtāte părāri.

libertas infinita, intoleranda, immoderata, *Ro-*

libertas nimia. *Wolność.* (*ſpuſtá.* Vbermuth.

libertinꝰ, *Wyzwoleńcow ſyn.* von einem Freygelaſſenen gebohren. *Et libertinas arca flagellat opes.* Mart.

lībērtus, *Wyzwoleniec.* ein Freygelaſſener. *Sedare libertos extrema in parte ſedentes.* Juv.

liberum arbitrium, *Wolność woli.* der freye Will.

liberum eſt, *Wolno mi.* es iſt mir frey.

libet, *Verbum impersonále. lubię* Es gelüſt mich, *Mirari libet O Naiadum potens.* (Choriam.) *ſyn.* Plăcet, jŭvat, lŭbet.

libet, *particula adjectitia, ſub Kolwiek.*

libidinor, *Nierządu Pátrzyć. Pſotę pełnić, ćieleſność pełnic.* In Wolluſt leben, Geylheit treiben. *Poſt hæc omnia cū libidinatur.* (Phal:) *phr.* Vĕnĕris cāſtra nĕfānda sĕqui. Vĕnĕris fædĭſsĭma crīmĭna patrāre. In Vĕnerem cōrpus sōlvĕre. *v. Libidinoſus.*

lĭbīdinōsè, *Nierządnie, Lubieżnie, Pſotliwie.* muthwilliglich.

lĭbīdĭnōſus, *Jurny, Pſotliwy. Wſzeteczny, Chćiwy.* Vnkeuſch/ geyl. *Libidinoſꝰ immolabitur caper.* (Jamb. pur.) *syn.* Lāſcīvꝰ, impŭdīcꝰ, impūrꝰ ōbſcœnꝰ, prŏtērvꝰ, procax. *phr.* Lĭbīdine fērvens āccēnſꝰ, fŭrens, pērcĭtꝰ cōncĭtꝰ, cāptꝰ vīctꝰ, frāctꝰ. ſtĭmŭlis lĭbīdĭnis āctꝰ. Quem ſæva lĭbīdo ſtĭmŭlat, ăgit, ūrget, pērdit, frāngit, āttĕrit. Vēsāni ſtĭmŭlis ăgĭtātꝰ ămoris, Mōllĭbus dēlĭcĭis vīctꝰ, sērviens. Tūrpiter vĭtĭo făvens, Cūjus mōres ōbſcœni, pĕtŭlānſq; lĭbīdo. Mōre fĕrārum in Vĕnĕrem præceps, prōnꝰ, rŭēns. Impos ſui, ămore cæco. In Vĕnĕrem fœdo ſtĭmŭlātꝰ ămōre. Cūjus tūrpēs ēxūrunt flāmmæ mĕdūllas, cor pēctꝰ. Lāſcīvo īgne fērvĭdus, cōncĭtus. *v. Adulter.*

lĭbido, *Jurność, Lubieżność, ćieleſność. 1.3. Chćiwość, ćieleſna pobudká, Chęć, żądza, wola 1. Kochánie 1. Ućiechá, Namiętność, Nierząd 3. Chcenie.* Muthwill/ Geylheit/ Vnkeuſchheit. *Ardet & ebrietas geminata libidine regnat.* Ovid. *ſyn.* Cŭpido, vŏlūntas, ārbitrĭum, vel lāſcīvia lūxūries. *epith.* fŭriōſa prōbrōſa procax, īmprŏba, īmpĭa, nĕfānda, īndomĭta īllicita, prāva, pērnĭcĭōſa fœda, fŭrens, īmpūra, pērfida. *phr.* Tūrpis cŭpīdo, Lāſciva. Lībidinis æſtus, ārdor, ſtĭmŭli. Cæcus īgnis. Incēſti flamma fŭroris, Scĕleſti ămōris flāmmæ Prōbrōſa Vĕnus. Quam cæcꝰ ineſt vitiis ămor: ōmne fŭtūrum Dēſpĭcĭtur. ſuādentq; brĕvem præsēntia frūctum: et rŭit in vĕtĭtum dāmni sēcūra lĭbīdo. Cōnsĭliis ĭnĭmīca bŏnis. Vĕnĕris răbies măle sāna nĕfāndæ. Cōrpŏra cōmmăcŭlans. ănĭmāſq; in Tārtăra mĭttens. Brĕvis et non vēra vŏlūptas. Venas īnflāvit tetra lĭbīdo. Pūllulat & sūmit vīres ănĭmōſa lĭbīdo. Vīcit ămor juvĕnem, tulit īmpĕrĭōſa lĭbīdo. Intŭlit hūnc pŭeris lūxum cōrrūpta lĭbīdo. *v. Libidinoſꝰ. Amor laſcivꝰ, Cupido, luxuria, Venus & Voluptas.*

libido eſt mihi. *Chce mi ſię, & ſub Rad 1.*

lĭbĭtīna, *Pogrzeb, Smierć.* ein Todtenkaſten. *Item*

libitinam exerceo, *Pogrzeb ſpráwuię.* (der Todt.

libitīnārius, *Grubarz 2.* ein Todtengräber.

libitinenſis, *Pogrzebny.*

Libito as ſub Podiadam ſobie.

libĭtum, *Upodobánie 1. Nierząd 3.* Gefällig. *Si libitum tibi erit, Lernæas pugnet ad hydras.* P.

lĭbo, *as. Dotykam 1.3. Koſztuię 1. Smákuiąc iem,*

Kredencuię, Ofiáruię 1. Uymuię 5. Wylewam 1. Zbieram 1. **Opffern.** *Item* **versuchen.** *Gens epulata teris Lenæum libat honorem.* Virg. *syn.* Cōnsecro, dīco, dēdico, lito sacrĭfĭco, *vel* dēlibo gūsto lībōnōtus, *gr. Wiátr południowemu poboczny ná zachod.*

lībra, *æ. Funt 1. 2. 3. wagá 1. 3. 6. Librá 1. Szale, Rurmistrskie práwidło, Srzodwagá, wysokość, Spráwiedliwy.* **Pfundt, Wagt.** *Librarum, cavæ pompa caputq; fuit.* Mart. *syn.* Pōndo vel lānx, trūtĭna stātēra. *epith.* cērta, ānceps, pānda, rĕpānda. *phr.* Recto æquāto pēndens exāmĭne lībras sūas dēmīttens pēndūla lānces æquo trūtina mōmēnto discrīmen pārtītur. *v. Libro.*

lībra poado, libræ pondo, *Funt 1. wagá 5.* **ein Pfundt.**

lībrālis, *Funtowy.*

lībrāmentum, *wágá 8. Náwiązánie Szal, Klubá, Szal stánie, wody pochopu probowánie.*

lībramentum palpebrarum, *Powiek brzegi.*

lībramentum plumbi, *Pocisk 2.*

lībrāria, libraria taberna. *Księgarniá,* **ein Buchkammer.**

lībrāriŏlus, *Pisárek 1.* **ein Buchschreiber.**

lībrarium, *Spisek, Ksiąszki pámiętne.* **Register.**

lībrārius, *subst: Księgarnik, Drukarz, Pisárek.* **Buchschreiber oder Drucker.**

lībrarius, *adject: à libro, Księżny.*

lībrarius, *adject: à libra. Funtowy.*

lībrātio, *Rychtowánie, ważenie, wyrownánie, wody pochopu probowánie.* **Abwägung.**

lībrātor, *Puszkarz 2. Rurmistrz żołnierz pociskowy, Kuszni strzelcy.*

lībrātus, *Prosty 2. Ustáwiony prosto ważny.*

lībri chronici, *Dźieiow księgi.* **Geschicht.**

lībri divīni, *Pismo święte* **die h: Schrifft.**

lībrīle, *Klubá 2. Szal kołowrot, Kulá náwiązána Kuszá rybá.* **ein Waagbalcken.**

lībrilis, *Funtowy,* librilla, *Kula 3.*

lībrĭpens, *dis m. ważnik.*

libros strictim attigit, *Przeżżak.*

lībro, *as. Ważę 1. Rozważam ważę się 1. ćiskam 1. Uważam się, Dźielę 1. Záwieszam 1. Rzucam 1. wieszam się, Zámierzam się, wody prowádzenie wymierzam, Ustawiam.* **Wägen.** *Libravit dextra media inter cornua castus.* V: *syn.* Trūtino, pōndĕro, trūtina pēndo, āppēndo, ēxāmĭno. vel āgĭto, jacto, vērso, *phr:* Æquāre ad jūstæ pōndĕra lībræ. Gĕmina lībræ sūspēndĕre lānce.

libs, *bis. gr. Wiátr. 5. 6. 10.*

lībum, *Miodownik Chleb 1. 4.* **Lebkuchen.** *epith:* Dūlce, suāve, cĕreāle.

libum piperatum. *Pierník* **ein Pfefferkuch.**

Libus, m prisium sub Miodownik.

liburna, *Náwá z wiosły Łodź.*

liburnia, *sub Kárwát.*

liburnĭca, liburnum, *Náwá z wiosły, Łodź.*

libўca avis. *Jndyk.*

libўsticum, *Gr. Lubszczyk 2.*

licēnter, *Bespiecznie Rospustnie.* **Frewentlich/** *Idcirco ne vager, scribamq; licenter an omnes.* H. *syn.* īmpūnīte, īnulte, īmpūne, lībĕre aūdācter.

licēntia, *Wolność 12. Swobodá, Dozwolenie, Rospustá, Niekárność, śmiáłość 2. Lekość 3. Swawolá.* **Erlaubnuß / Freyheit.** *Fescennina per hunc inventa licentia morem.* Hor. *syn.* Lībĕrtas vĕnia, pŏtēstas, fācūltas vel lĭbīdo. *epith:* ēffrēna. ēffūsa, văga, sŏlūta, lāscīva, damnōsa, vēsāna, fŭrĭbūnda, aūdax, præceps. *phr.* Scĕlĕrāta aūdācia, scĕlĕrum lībertas. Quodlĭbet aūdēndi iniqua pŏtēstas īmpūnīta fācultas. Sŏlūta lēgĭbus. Libĕra frœnis. Tūnc dāta lībērtas ŏdĭis rĕsŏlūtaq; lēgum Frænis īra rūit, Sūblātūsq; mŏdus. Prōclīvĭor ūsus in pējōra dātur suādētq; līcēntĭa lūxum. Pērnĭciōsa, dāmnōsa jŭvēntæ.

licentia, *figura Rhetoricá, eadem Parrhesio.*

licentior, *Bespieczny 3. Wolny 2.*

licentiōsus, *Rospustny.* **muthwillig.**

līceo, *Cenię, Tárguię, Cenią mię.* **gelten, geschätzt werden.**

līceor, *Tárguię, Podkupuię.* **auff ein feyl Ding bieten** *Et centum Græcos curto centusse licetur.* P.

līcet, *Verbum. Godźi się. Daymy to, Niech ták będźie, Może bydz.* **Es ist erlaubt/ vergönt.** *Cui licet ut voluit, licet, ut volo vincere, non sim.* Pers. *syn.* Fās est, lĭcitum est, pērmīssum est. dătur. *phr:* Fās est, jūra sĭnunt. Potēstas dātur. Tūta est līcēntia. Nil vĕtat, prŏhĭbet. Me si fāta mĕis patĕrēntur ducĕre vītam aūspĭcĭis. Cur dĕxtræ jūngĕre dĕxtram Non dătur.

līcet, *Adverb.* **Obschon/ obwol.** *Hoc reliquū accipio, licet illud & ut volo tollo.* Pers. *syn.* tămētsi, quānquam, quāmvis.

licet per legem, *Nieprzeszkadza.* es steht frey.
lichas, *adis. f. gr. Piędz 1.*
lichen, *ēnis. m. g. Liszay, Liszáiec, Fráncá. Rzęsá skálna 2.* Līcitātōrium, Nawoj.
Licinium licinius, subst: Knot.
Licinius, adject. Līcīnius. *Rogow podnioslych.*
licitātio, *Tárgowánie.* das bieten auff ein feyl (Ding.
licitator, *Targownik.*
licitator appositus, *Podkupnik.*
licitò, *Godnie.*
licitor, āris. *Tárguię, Potykam się 4. Szermuię, Cektuię się, ćiskam.* Etwa drauff bieten. *Ludicre jactent saxa, inter se licitantur.* Ennius.
licitum est, *Godźi się.* es steht frey.
licitus, *Godźiły.* Zugelassen/ erlaubt. *Ædibus & licito tandem sermone feruntur.* V. *syn.* Cōncēssus, pērmissus: jūstus, lēgītimus.
licium, Nić, *Osnowá, Wątek, Táśmá. Ut mos est Phariis miscendi licia telis.* Lucr. *syn.* Fīlum; stāmen, linum.
lictor, *Ceglarz.* Ein Scherg/ Hencker. *Lictoris abiget virga basiatorem.* (Scaz.) M. *syn.* āppārītor, sātelles, vel cārnīfex. *epith.* Sævus, atrox, trūcūlēntus, dūrus, mīnax. *v. Carnifex.*
lictōrius, *Ceklarski.*
liēn ēnis. *hic* lienis, *is. Sledźioná.* Miltz
liēnicus, lienosus, *Sledźiony chorobę ćierpiący.* Miltzsüchtig.
lienteria, *gr: Biegunká.* Durchlauff. (süchtig.
lienterīcus, *Gr: Biegunkę ćierpiący 1.*
ligāmen, *Związek, Przepaską, Sznur do czapki* Ein Band. *Quæ cum Sidonia nocturna ligamina mitræ.* Prop: *syn.* Nēxus, nōdus, cātēna, vīnculum.
ligāmentum, *ściegno.* ein Band.
ligatūra, *Przepaską 1. Noszenie od czárow, Podwięzowánie.* ein Band līgellum, *Drewienko.*
Ligium jus B. Manstwo, Ligius B. Man.
ligna acapna lenia, &c. *Drewká suche.*
lignarium, *Drewná 1.* Holtzkammer.
lignarius, *Drewny. Drewniczy.* höltzin.
lignātio, *Drew szukánie, Drew zbierániá mieysce, Porąb 1.* das suchen oder lesen des Holtzes.
lignātor, *Drewniczy.*
lignatum eo, *Drew szukam.*
lignea custodia, *ćiemnicá.*
ligneōlæ figuræ, *łatki 1.* ligneolus, *Drewniány.*
lignēus, *idem & drewnisty, Suchorláwy.* Hältzin.
lignor, *Picuię.*
lignōsus, *Drewnisty, Kołowáty.* holtzächtig.
lignum, *Drewno 1.* Holtz. *syn.* Stīpes rōbur, sūdes trābs: ārbor, sylva *epith:* virīde, sēctīle, tōnsīle tornātile. ēxesum, carīosum *phr.* Lārga fēstos lūcet ad lares sylva Rōbōre sēcto īngēntem strūxēre pȳram, Fōvens trēmūlas flammas. in mediis fōcis crepītans. Cūneis scīndēbant fīssīle lignum. Crīne vīrens & tōnsīle līgnum.
lignum infelix, *Szubienicá 2.* ein Galgen.
lignum nuclei, *łupiny.* Schal, Hülse der Früchten
ligo, *as Wiąże Záwięzuię.* Binden. *Laqueoque animosa ligavit.* Ovid: *syn.* āllīgo rēligo, vīncio, rēvīncio, nēcto, ānnēcto, cōnnēcto, strīngo cōnstrīngo. *v. Vincio.*
lignum pomorum, prunorum, olivæ. *Pestká*
ligo, ōnis. *m. Motyká* Ein Haue, oder Karst. *Longis purgare ligonibus arva.* Ovid: *epith:* Dūrus, lōngus, ōbtūsus, āttrītus grāvis ēxēsus, ādūncus fērrēus, acūtus. *v. Aratrum.*
ligūla. *à lingua. Językczek, Szpátela, Kopyśc, łyszká 1. 2.* Kord. *Szal ięzyczek Czopek 2.*
ligūla, *à ligando. Rzemyk 2. Wstęgá.*
Līgula prima longa an recte: sub Wstęgá.
ligūla tibiæ, *Stroy u surmy.*
ligūlātus, *Záwrąbiony.*
ligūrio, *żrę, Smákuiąc iem, Podiadam sobie.* Verschleck'n/verthun/vernaschen. *Tractavit manibus calicē dū furia ligurit.* H *syn.* āblīgūrio vōro, dēvōro sōrbeo, ābsōrbeo hellūor, cōnsūmo, ābsūmo.
ligurītio, *Obżárstwo. łkánie.* Schleckerhafftigkeit.
Liguritor, Polizáć. ligurrio, *idem* ligurio. (keit.
ligūstīcum, *gr. Labszczyk 2.*
ligūstrum, *Ptászá zob.* Rheinweiden/ Mundholtz. *Alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur.* V. *epth.* Cāndīdum, vīrens, vērnans, ālbum, ārgēntēum, cāndens, lactēum, fōrmōsum, nīvēum, ōdōrum rātum, rēdolens, ālbēscens, hiāns, grātum, āmœnum, flōrens, frāgrans, hālans, spīrāns, ōdōrīferum, rōscīdum, īrrīgūum.
liliaceus, *Liliowy.* liliastrum, *Powoy.* (wachsen.
liliētum, *Liliowy Ogrodek.* ein Orth wo Lilien

lilinum oleum, *Liliowy oleiek.*
lilium *Lilia 1. 2. 3. & tr. Dol. 1.* Eine Lilg.
Lilia luteolis inter lucentia sertis. Prud: *epith:* Cāndĭdum vĭrens, vērnans, cānens, ālbum, lāctĕum, ālbēſcens nĭvĕum, ārgēntĕum, rōſcĭdum, cāndens, pīctum, mōlle, fulgens, aurĕum, ālbĭcōmum, hĭans, flōrens, vērnum, fragrans, fōrmōſum, ĭntāctum, lūcĭdum, rĭdens ŏdorum, ŏdōrātum ŏdōrifĕrum, rĕdōlens, grātum ămœnum, hālans, ſpīrans. *phr.* Tĭbi līlia plēnis Ecce ferunt Nȳmphæ calāthis. lūdit, et aut candĭda līlia cārpit. Hĭnc vĭōlæ florent, hĭnc rōſcĭda līlia cānent. Aūreaq; Hēſpĕriis rădiābant līlia cāmpis.
lilium convallium, *Konwália.*
Lima, dea liminum, Arnob.
līma, *Piłá sloſárſka & tr. Polerowánie.* Ein Feil.
Defuit & ſcriptis ultima lima meis. O: *epith:* Aſpĕra, dēntāta, fērrea, edax, rōdens, *v. Limo.*
lima ultima illi defuit, *Niewypolerowány.*
līmaceus, *ziemiſty*, limāria, *ſub Tunczyk.*
līmātè, *Gładko 1.* glatt. līmātŭlus, *Gładki 5.*
līmātūra, *Piłowánie, Opiłki.* das feilen/Feilſtaub
līmātus, *Wyprawiony, Wytworny. Gładki 5. Gładzony.* gefeilet. limatŭlus, *Gładki 5.*
līmax, ācis. *hic hæc ſlimak bez ſkorup. & tr. Nierządnicá.* Ein Schneck. *Implicitus concha, limax. hirſutaq; campo.* Col. *epith:* Pĭger, tārdus, lēntus, tārdĭgradus, ſpūmōſus, rēpens, rēptilis, cōrnĭger. *phr.* implĭcitus cōnchæ, Cōrnua frōnte gĕrens. Tenĕras frōndes ārrōdens.
limbatus, Brámowány.
līmbōlarĭus, *Háſtarz, Kráwiec.*
limbus, *Bramá 2. Zwierzyniec, Czoln, Otchłań.* die Vorhöll. *ſyn.* Elysĭum. *phr.* Innŏcuæ cīrcum sēdes, sēcrētaq; lōnge. Atria cīrcŭitu lōngo: hic ĭncēndia nūlla. Nūlli ōbſunt pĕnitus flāmmis ū trĭcĭbus ĭgnes Detĭnet hĭc claūſas, (*inſontes animas,*) nōſtræ nil lūcis egēntes, Pœnārum prōrſum ēxpĕrtes nĭſi lūce cărēntes Jūcundā, qua gēns gaudet ſtēllāntis ŏlȳmpi.
limen, *Prog, Kres zawodniczy 1. Weśćie 2.* Ein Thürſchwell. *Liminibus peccas, nec tua furta tegis.* Mart. *ſyn.* Oſtĭum, pōrta, fōres, atrĭum, vēſtĭbŭlum, jānua. *epith.* trĭtum, aūgūſtum, mārmŏreum, prĭmum. *phr.* Stantes in līmĭne prĭmo. Līmĭna sēdis, āntĭquāſque dŏmos. *v. Ianua.*
limen ſuperum, *Naprożek.* limen lethi. *Konánie,*

līmenārcha, *a. m. gr. Portowy z.*
līmēntĭvus, *ſub Prog.*
līmes, ĭtis. *Gránicá Miedzá, Ulicá 2. Drogá 1.* Ein Marckſtein. *Vos mala ne noſtris pellite limitibus.* Tib. *ſyn.* Tērmĭnus, fĭnis, mēta, vel Sēmĭta, via. *epith.* Sānctus, săcer, ĭmmōbĭlis, ĭmmōtus, fĭxus, rēctus, jăcens. *phr.* Lăpis fĭxus in agris, Cāmpo jăcens. Qui rĕgeret cērtis fĭnĭbus arva lăpis.
limeum, lege lameum.
līmis, *is. adject Krzywy.* überzwerch durch.
limis, *i. oculis Po oku 1. 2.*
limis aſpicio, *Przeglądam.* durchſehen.
limis rapere, *Zayrzeć.*
līmitāneus, *Gránicżny, Pogránicżny, Ogránicżny, żołnierz oſadzony.*
līmĭtaris, Miedzny. līmitatus, *Rozmierzony.*
līmĭto, *Rozmierzam, Gránicżę, Dźielę 2. Umnieyſzam* Umbſchreiben/abtheilen/die Grentzen bezeichnen *ſyn.* Tērmino, fĭnio, dēfĭnio, claūdo cīrcūmſcribo, dētermino. *phr.* Mētas pono, fĭgo. Līmĭtibus, cērtis ſpātĭis cōerceo. Līmĭtibus dĭſcrēvĕrat omnia cērtis. His ego nec mētas rērum nec tēmpŏra pōno. Līmes agro pŏsĭtus lĭtem ut diſcērnĕret ārvis.
limitor, aris. Dźielę 2. abtheilen.
līmo, *as. à lima Piłuię 2. Poleruię, Popiełowáć 1. ściera̧m 2. Ućieram, Uymuię, Umnieyſzam, Szkodze, Nierządu pátrzyć.* Feilen/glätten. *limat non odio obſcuro, morſuq; venenat.* Hor. *ſyn.* Elĭmo, līma tĕro; āttero, ſcālpo, pŏlĭo, ēxpŏlio, lævĭgo. *phr.* Dāte cārmina līmæ. Dēfŭit & ſcrĭptis ultima līma meis.
līmo, *as. à limus, Kalam.*
limocinctus, Ceklarz v. Szorc in 1. Tom.
līmōnia *Gr: Sáłánká, Karciof.*
limoniates, *a. m. Gr: Smárágd.*
līmōnium, *Gr. Limonia ziele, Kárciof. ćwikłá.*
limonium malum, *Limonia owoc.*
limōſa, *ſub Tunczyk.*
līmōſus, *Błoćiſty, Mułiſty.* ſchleimicht/kothächtig. *limoſoq; lacu per noctem obſcurg in-ulva.* V. *ſyn.* Lŭtūlentus, lŭtōſus *phra.* Līmo ſōrdĭdus, tūrpis, ſquāllens. *v. Lutulentus.*
līmpidus, *Przezrzoczyſty, & in Głos wdźięczny 1. Reg. 17.*

Reg. 17. limpidissimos lapides, leves non asperos. Wasserlauter / lauter wie ein Brunn *Gaudete vosq; limpidi lacus undæ.* (Scaz.) C. *syn.* Lūcidus, pellūcīdus, nitidus, pūrus, clārus, illimis, vitrĕus, crȳstāllīnus.
līmpĭtudo, *Przezrzoczystość.* Lauterkeit.
līmŭla, *Piłká. sub Piłá Ślosarska.*
limulis, *i. oculis. Po oku* līmulus, *Krzywy.*
līmus, *subst: Muł 2. Kał, Błoto, Brozdá Szorc.* Schleim / Koth / *limus ut hic durescit, & hæc ut cera liquescit.* V. *syn.* Lŭtum, fæx, cœnum. *v. Lutum.* (3. überzwerch durch.
līmus, *adject: Krzywy Ukośny, Poprzeczny, Po oku*
linamentum, *kreska, Nić, Fleytuch.*
līnārĭa, *Lenek, Konopká ptak, Czeczotká.*
linarius, *Płóciennik.* der in Flachs arbeitet.
linctus, *us. Lizánie,* das lecken. *Lambityvum.*
linea, *Kreská, Linia 2. Powrozek Práwidło 1 Sznur ćieśielski. Wędna nić, Strászydło. Kres zawodniczy.* Ein Lini/Richtschnur. *mors ultima linea rerum* Hor: *epith:* Longa rēcta tĕnuis, cūrva oblīqua.
linea ambiens, circumcurrens, *Obwod.*
linea diagonalis, diagoniă, diagonos. *Linia od rogu do rogu.*
linea serta, *Powroz.* līneālis, *Liniowy.*
lineamentatio, lineamentorum compositio *Twárzy*
līneāmentum, *Kreski kształt, Figurá.* (*kształt.*
lineātis pictura, *Málarstwo 2.*
lineas extremas circumscribo, *Rysuię.*
lineatio. *Kształt propr. Liniowánie.*
lineo, *as. Linuię. Pod sznur ćieszę, Prostuię, Piszę*
līneŏla, *Kreská, Linia 2.* (entwerffen.
līnĕus, *Płóćienny 1. Lniány.* Flächsin. *Non valuit, nodos ac vincula linea rupit.* Virg.
lingo, *Liżę co. & sub Lambityvum.* Lecken. *syn.* Lāmbo, dēgūsto, āllambo.
lingua, *Jezyk 1. 1. Wężowy ięzyk & tr. Obmowi* Ein Zung. *Ite igitur pueri linguis animisq; faventes* Juv: *epith:* Lŏquax, gārrŭla, blānda, prŏcax, prōtĕrva, clāmōsa, īmprŏba, mōrdax, mēndax, pĕtŭlans, ēffrēnis, dūlcis, vŏlūbilis pŏtens, aurea, mēllĭflua, dŏcta, fācūnda, dĭsērta, pĕrĕgrīna, ālĭēna, dĭffĭcĭlis bārbara. *phr.* Līngua lŏquax nūllis ōbnŏxia vincĭis. Līnguæ mŏdŭlāmina, fācūndia; grātia. Sūpprēssa pălāto. Sonans ēlŏquium mēntis. Fūncta sălūtāndi mūnĕre. Fācūndæ suāvīssīma grātia līnguæ. Mālōrum fœcūnda părens. Līnguis rem vānīlŏquācibus augĕt. Mŏbĭlis ārtĭculat vērbōrum mūnera līngua Blāndæ mŏdŭlāmina līnguæ. Crīminibus fīctis Improba līngua valet. Prōmunt dŏcilis mŏdŭlāmina līnguæ. līnguāq; cȳnnāmeum fūndet āmœna mĕlos. Sit in ēxitium līngua prōtĕrva tŭum.
lingua secretior, *Mowá trudna.*
linguâ magis quàm factis. *Tákći on to mowi.*
linguæ mobilitas, solutio, volubilitas. *Prędkomowność.*
linguārium, *Jezyczne 1. 2.*
linguatus, *żwáwy, świegotká* schwätzig.
linguax. Jezyczny, Mowny, Mowcá. schwätzig.
lingŭla, *Jezyczek 1. Kopyść, łyszká, Wstęgá, Szal ięzyczek, Wysep 3. Kord. Tásak.*
lingŭlāca, *Wołowy ięzyk, Płászczká, Rybá ięzyczástá, świegotká, świegot.*
lingŭlāta, *sub świegotká.*
lingulatus, *Jezyczny 2. Záwrąbiony.*
lingŭlax Mowny. linguōsus, Jezyczny. schwätzig.
līniālis, *Liniowy.*
linifarius, linifeo, linifio onis. Płóćiennik 1.
līnĭger, *Płóćienne odźienie máiący, Komżą noszący*
linio, as. lege lineo, as.
linitio, sub Polewánie 2. linium, Táśmá.
līnĭo, *is Námázuię, Zámázuię, Zálepiam, Pomuszczę* Salben/schmieren. *Accipiant inimicum imbrem, memor esto linire.* Alcim. *syn* Līno, īllinio, ūngo, īnungo.
linospartum, *gr. Jánowiec.*
Linostima vestis, in historia S. Sylvestri, & alibi videtur esse vestis linea, ut finistimus apud Festum pro finistro.
linostrŏphum, *gr. Szátá biała.*
līnozostis, *gr. Szczyr źiele.*
linquo, *Opuszczam 2.* Verlassen. *Nil intentatum nostri liquere Poetæ* Hor: *v. Relinquo.*
linquo animam. linquor, *eris. Mdleię.*
lintea villosa, *Obrus.* linteāmen, *Prześćieradło.* allerhand Leinwad.
linteāmen sanctum, *Korporał.*
linteārius, *adject: Płóćienny 2.*

lintearius, *subst:* Płóciennik. Leinwadshåndler.
linteātus, Płóciennę odźienie máiący, Komzą no-
szący. linteo, *onis.* Płóciennik 1.
lintĕŏlum, *Chustká do nosa.* Tůchlein. *Succum lin-*
teolo suggerit ebrio (Choriamb.)
linteolum cæsitium, *Łodwiká.*
linter, *hæc hic.* Koryto, Czołn Ein klein Schifflein
Exiguus pullæ per vada linter aquæ Tibull: *syn.*
Lēmbus, scapha. cymba.
linteum, Płotno 1. *Chustá* 1. *ściérká* 3. *Prześćierá-*
dło. żagiel 1. Allerhand Leinwad. *epith.* Cāndi-
dum, lĕve. *v. Telum.*
linteum extersui, *ściérká* 1. 3.
linteus. *Płóćienny* 1. leynin.
lintrārius, *Przewoźnik.* Czołnem ieżdzący.
lintricŭlus. *Czołnek* 1.
līnum, *Len* 1. 2. *Kądźiel* 2. *Nić. Płotno* 1. 2. *Po-*
wroz 1. *śieć* 1. 2. Flachs. *Urit enim campum li-*
ni seges. urit avenæ. Virg.
linum xylĭnum, *Báwełná.* Baumwoll.
lĭpăra, *æ. gr. Máść* 1. (*Insula una ex Æoliis, sic di-*
cta à Liparo rege Ausonii regis filio.) *Epith:* Fūmōsa,
*æ*ōlia, Vūlcāna, tĕpida tetra, hōrrida, fŭrens. Igni-
flŭisq; gĕmit Lĭparæ fumōsa căvērnis. (*claud.*)
lĭpăris, *sub Jaszczor. Lipio, is sub Kánia.*
Lippogrammaton carmen aut Poema est, in quo toto una
aliqua litera penitus omittitur & excluditur. Talis fuit
lippio, *is. ćieką mi oczy.* (*Ilias Nestoris* Licji &c.
līppitūdo, *Oczu płynienie.* Gebråch der Augen
wenn sie trieffen.
lippŭlus, lippus, *Oczu płynących.* der trieffende
lipsănithēca. *gr: Reliquiarz.* (Augen hat.
liquābĭlis, *Topnisty.*
lĭquāmen, *Rosoł* 1. *Sok* 1. *Smalec.* etwas das zer-
liquāta vox, *Głos wdźięczny.* (schmoltzen ist.
liquatio, líquefactio, *Topienie.* das schmeltzen.
liquatus, *Przezroczysty.*
lĭquĕfăcio, *Rostapiam, Zlewam* 1. *Catullus* e *pro-*
duxit. Fliessend machen/zerlassen. *Cogit hiems,*
eademq; calor liquefacta remittit. Virg. *O mentum*
in flamma pingve liquefaciens. Pedon. *syn.* Líquo.
ēliquo, sōlvo, rĕsōlvo, dĭsōlvo.
lĭquĕfio, *Topnieię. aliqui* e *producunt.* zerfliessen.
Sic mea perpetuis liquefiunt pectora curis. Virg.

lĭquens, *Rospływáiący się.* Zerfliessend. *Educunt*
fætus, aut cum liquentia mella. Virg.
lĭquentius, *Jásno.* (fliessen.
lĭqueo, *Rospływam się, Cádzę.* zerschmeltzen/zer
liquēsco, *idem & Topnieię, Táię* 3. *Sic mea perpetuis*
liquefiunt pectora curis. Virg.
lĭquet, *Jásna rzecz, Pewna to.* Es ist offenbar.
Quod magis ut liqueat nove hoc &c. Ovid.
Liquidæ literæ quæ Mutis postpositæ, communem vo-
calem præcedentem faciunt. Diomed.
liquĭdè, *Jásno, Szczerze.* Klårlich, offenbarlich.
lĭquiditas, Rrzadkość, Przezroczystość.
liquidiuscŭlus, *Łágodniuchny, Przezrzoczysty.*
liquĭdo, *Prawdźiwie, Jásno.* offenbarlich.
lĭquĭdo, *as,* Rozrzadzem.
lĭquidum, *Sok, ćieknąca rzecz.*
liquidum facio, *Rostapiam.* schmeltzen.
liquĭdus, *Rzadki* 1. *Rostopiony, Przezrzoczysty, Roz-*
chodźisty Szczery 1. *Jásny* 1. *Łágodny. & sub Głos*
wdźięczny. gůssig/ fliessend. *Conveniunt liqui-*
dis, & liquida crassis. Luc: *syn.* Liquens, hūmid9, flŭ-
id9, dēflŭ9, flūx9, mōllis, lābilis, lĭquĕfāct9, sō-
lūt9, lĭquāt9. *phr:* in liquĭdas, ēxtĕnuāt9 ăquas.
liquōris æterni vomica, *Srebro żywe.*
lĭquo, *as Cádzę. Klaruię, Rostapiam. Rozrzedzam*
Schmeltzen. *Ereptaq; tela liquavit.* Juv:
lĭquor, *aris.* Rospływam się. zerfliessen. *Sumere &*
expressis mella liquata favis. Ovid.
līquor, *eris. Táię, Rospływam się, Niszczeię Mdleię,*
Geschmoltzen werden. *Liquitur & Zephiro pu-*
tris se gleba resolvit. V. *syn.* Liquor, āris, lĭquēsco,
lĭquĕfio sōlvor, rēsolvor, dĭsōlvor. *phr.* in lĭqui-
das ăquas ēxtĕnuāri sōlvi, Chălȳbs văsta fōrnāce
lĭquēscit. Vēre nŏvo gĕlid9 cānis cum mōntĭb9
hūmor. Liquítur & Zephyro pūtris se glēba rĕ-
sōlvit, Līquĭtur ut glăcies īncērto saūcia sōla
rĕpēnte nĭves. Nĭvĭbus de mōnte sŏlūtis.
lĭquor, *oris. Sok* 1. *ćieknąca rzecz, Wodá.* Safft.
fliessig Ding, Feuchte. *Pressit ut hauriret gelido*
potura liquores: Ov: *Pond9 uti saxi, calor, ignis, liquor*
aquai. L. *syn.* Hūmor, lătex, aqua unda. *v. Aqua.*
līquus vel liquis, unde Obliquus, *& sub Pal.*
līra, *Brozdá* 2. *Zagon.* Ackerfurch.
līra, *è Græco, Bákámuctwo, Bayki.*

lirātim, *Zagonámi, Rzędem 3.*
lirinum, *gr. Lilijowy oleiek.*
lirinus, *gr. Lilijowy.* lirium, *gr. Nárcyßek.*
liro, *as. Brożdżę, Poorywam 2. Porzę 2. Obiiamgębę.*
lis, *Zwádá, Swár, Spráwá 6.* Zanck, Hader. *Insequeris támen hunc, & lite moraris iniqua.* H *syn.* Lītigium, cōntēntio, rixa, āltērcātio, dīscōrdia dīsceptātio, cōncērtātio, cōntrōvērsia dissensio dissēnsus dīsidium, jūrgium cērtāmen pūgna, *epith.* īnjūsta, æqua, jūsta, sōllīcita, dīffīcīlis, fōrēnsis, āmbīgua, dūbia, īmpōrtūna ēxītiālis, fūnēsta, ānceps īnfēsta, trīstis. *phr.* Strīdūla clāmōsas ēxercent per fōra lītes. Causīdicos ōbstrēpit īnsānis lītibus ōmne fōrum. Trīstia qui lītis bella fōrēnsis amat et fōra Mārte suo lītīgiōsa vācent. *v. Rixa.*
lis pendens, lis sub judice. *Spráwá záwieszona.*
lisa, *æ. Zylá szyina.*
litānia, *gr. Modlitwá.* lītans victima. *&c. Znák dobry.* litatio, *Ofiárá 1.* das opfferen.
litātō, *Po ofierze,*
litem habeo, *Rospieram się.* Recht führen.
litem intendo, infero, ago, *1. 2. práwuię się.*
litera, *Litera pisánie 2. List.* ein Buchstab. *Ista Micenæá litera facta manu.* Ovid.
literæ, *Náuki 1. List 3. 5. Grámátyka.* ein Brieff.
literæ Ægyptiæ, ignorabiles, *Pismo táiemne.*
literæ primæ. *Obiecádło.* das ABC.
literæ publicæ, *Moniment.*
literalis sensus, *Wyrozumienie słowne.*
literārius, *Skolny. Náukom służący.*
literatè, *Uczenie.* gelehrt.
litērātor, *Náuczyciel, Grámátyk Przeżżak. Mánus dat tibi Sylla, literator.* (Phal:) Catull:
litērātūra, *Náuki wyzwolone, Grámmátyká.*
literatus, *Uczony, Pisány 1. Pryskowány, Smágániec, Cechowány, Grámátyk.* gelehrt.
literio ōnis *Grámátyk, Uczony.*
litēro, *as. Cehuię.* mit Buchstaben zeichnen.
litērōsus, *Uczony.*
litēro, *as. Cechuię.* lītērōsus, *Uczony,*
lites cieo, concieo sero. *Wádzę drugich.*
lithanthrax, *gr. Węgiel 2.*
lithargyros, lithargyrum, *Srebna piáná,*
lithīāsis, *gr. Kámień chorobá.*
līthizon, *tis. Kárbunkuł 2.*
līthōcolla, *Kitá 3.*
lithospernium, *gr. Wroble proso.*
līthostrōta, *æ. m. gr. Brukarz.*
līthostrōtum, *gr. Bruk, Tło sádzone kámieniem.*
litīcen, *Trębácz.* ein Trompeter. litigiosè, *Spornie.*
lītīgātor, *Stroná 5. Zwádliwy.*
lītīgiōsus, *Sporny 1. 2 Swárliwy, Zwádliwy żwáwy.* Haderich/ Zanckisch. *Auribus atq; oculis mentē nisi litigiosus.* H. *syn.* Lītis āmans, lītibus īncūmbens.
litigium, *Zwádá.* Hader/ zanck.
lītigo, *Práwuię się, Wádzę się, Rospieram się.* Mit einem zancken *Litigat & podagrâ Diodorus, Flacce; laborat.* Mart. *syn.* Dīscēpto, cōntēndo, rīxor, āltērcor, cērto, pūgno. *phr.* Fōrēnsi cōntēndēre, dīmīcāre, cērtare bēllo. *v. Rixor.*
litis sator, *Zwadcá.*
līto, *as. Ofiáruię 1. Uprászam, Błagam, Czynię dość.* Mit Opffer erwerben. *Et quid tam parvum est, sed nullo thure litabis.* P. *syn.* Sacrifico exōro, īmpetro, vel sacrīfico, lībo.
littæ, lyttæ, *gr. Robacy w języku psá szalonego.*
littoraria navis. łodź littorōsus, *Brzeżysty.*
littera, potiùs litera scribunt eruditi. Ein Buchstab. *syn.* Chăracter, nōta. *Littera pro studiis. v. Studia.*
līttŏrĕus, littŏrālis, *Pobrzezny.* Am Vfer sich haltend. *Littoreas agitabat aves, turbamq; sonantē.* V.
līttus ŏris. *n. Brzeg 1. Ląd.* Vfer am Wasser. *Has autem terras Italiq; hanc littoris oram.* Virg. *syn.* Rīpa ora margo. *epith:* cūrvum sāxōsum vāgum, spūmōsum sīnuōsum, naūfragum, Prōcēllōsum, rēflūum, æquōreum, ēxtrēmum, rēsōnans, sīnūātum, tūtum, ōptātum, sēcūrum. *phr.* Līttoreæ ārēnæ Flūctibus īllīsum pērcūlsum. pūlsātum sōnans līttus. Sāxis, scōpūlis, ōppōsitis, ōbjectis hūmīda flūctus līttŏra. *Littus propriè maris est. Ripa fluminum. v. Ripa.*
lītūra, *Zmázánie 1. 2. Námázánie.* Durchstreichung, Außtilgung. *Emendare jocos una litura potest.* M. *epith:* Fœda, tūrpis, atra, dōcta.
lītūro, *as. Przekrzeszam.* außtilgen.
liturgus, *gr. Ofiárnik.*
litus, oris. ut aliqui scribunt idem Littus, oris.

lĭtus, *us. Námázywánie.* lĭtus, *ti. Nákrapiány.* beſprengt.
lĭtuum, *Kurwaturá.*
lĭtŭus, *idem & Trąbá woienna, Krzywułá, Pobudká* Ein Heerhorn/ *Et lituo pugnans inſignis obibat & haſta.* Virg. *epith:* ūncus, ădūncus, tōrtĭlis, sŏnōrus, ærĕus, *v. Tuba.*
lĭvēdo, *ĭnis. ſinoſć.* blau geſchlagen Orth am Leib
lĭvĕo, liveſco, *Siniezę, Zayrzę.* Blau/ ſeyn *Item* neidig ſeyn. *Nec enim liveſcere fas eſt* C.
līvia columba, *Trukawká.*
livĭdŭlus, *Zazdroſćiwy. Omnia tunc quibus invideas ſi lividulus ſis.* Juv.
lĭvĭdus, *ſiny, Zazdroſćiwy.* Bleyfärbig *Itē* neidig *Factaque laſcivis livida colla notis.* Ovid. *ſyn.* Līvens, plūmbĕus, cōntūſus. *vel* īnvĭdus. *phr.* Īmpulſus līvōre mălīgno, ōblīqua. īnuīdia & tōrvo līuore crĕpabit. *v. Invideo.*
Livo, ōnis. *Inflánczyk.* Liuonia. *Inflánty* Liefland/
lĭvor, *ſinoſć, Zazdroſć.* Ein blau geſchlagen Orth am Leib/ *Item* Neid. *Uvaque conſpectâ livorem ducit ab una* Juv: *ſyn.* Līvidus cŏlor, *vel invidia, epith.* ĕdax, ānxĭus, ĭnērs, mălus ater, mōrdax, ēxsānguis, mălīgnus, prŏcax, Tārtărĕus, ūrens, tōrvus. *phr:* Līvor ĭners vĭtium mōrēs non ēxit in āltos. Dum măl9 ōbtrēctat facta īmmōrtālia līvor. īmpătiēnſq; ſui mōrbus, Līvōrq; sĕcūndis anxĭus. Sic īmpĭg ātram līvor ăgit bīlem *v. Invidia*
lix, *ĭcis. f. Łużyny, Popioł, Zołá.* Aſche. (zug.
lixá, *æ. m. Chátáſtrá.* arm ſchlecht Gefolg im Kriege
lixābundus, *idem & ſub Przebiegam ſię.*
lixīva, lixivia. *ſubſt:* & lixivia cinis, *adject: Ług.*
lixīvium, lixivius *vel* lixinus cinis. lixivum *idem*
lixivium ſaponariorum, pileonum, &c. *Kátkus.*
lixivum muſtum, *Treść winá.*
lixivum vinum. *Wino 2.*
lixivius lixivus. *łużny.*
Lixo inuſitatum (unde Elixo.) Calep.
lixŭla, *Obarzánek, Obartuch.*

L O

Loba. Plin. corr: Phobá.
lŏbus, *m. Gr. łupiná, Uchá część dolna.*
lŏca genitalia, naturalia, *Członek. 4. 5.*
lŏcalis, Mieyſcá pewnego.
lŏcarium, *Gościnne, Czynſz 5.*
lŏcarius, *Mieyſcá rozdawáiący.*
lŏcātārĭus, *Náymácz 1.*
lŏcātio, *Náiem 1. Arendá.* Außleyhung.
lŏcātor, *Naymácz 1. 4.* lŏcatus, *Náięty 2.*
locellarius, Naiemnik.
lŏcellus, *Mięſzek pieniężny.*
lŏci, *żywot niewieśći,* Członek *6.*
locito, *Naymuię 1.* Geld außleyhen.
lŏco, (*ablativus*) *Miaſto kogo Wczás.* an ſtatt.
lŏco, *as. Náymuię 1. 3. 4. Arenduię, Pokładam 1. Stawiam 2. Obracam 3.* an einen Orth ſtellen/ vermieten *Pocula, gramineoq; viros locat ipſe ſedili.* Virg. *ſyn.* Cōllŏco, pōno rĕpōno ſtătŭo, cōnſtĭtŭo
lŏculāmēntum, *Komorká 2. Przegrodká, łoże. Koſz kokoſzy, Kielnia 3. Káchel 2.*
lŏcŭlāris, *Trunny. ſub Truná 1.*
lŏculātus, *Komorczáſty.*
lŏcŭli, *Mięſzek pieniężny, Szkátułá.* Säcklein.
lŏcŭlōſus, *Komorczáſty, Dołkowáty.*
lŏcŭlus, *Truná, Mięſzek.* Ein Säcklein/Täſchlein. *Hos niſi de flava loculos implere moneta.* M. *ſyn.* Crŭmēna, mārsŭpĭum. pēra, săccŭlus *epith.* tŭmens tūrgĭdus. plēnus căpax, tŭmĭdus ĭnānis.
lŏcŭples, *Máiętny, Doſtátni 1. Obfity Poważny 1. Pewny, świádomy,* Wiáry godny. Reich. *In locuplete penu defenſis pingvibus umbris.* Perſ: *ſyn.* Dīves, ŏpŭlēntus. *v. Dives.*
locupletiſsimè, *Hoynie.* reichlich.
locupletatio, Zbogácenie. ſub Bogáctwá.
lŏcŭplēto, *Bogácę,* Pomnażam. Reich machen *ſyn.* Dīto, dīvĭtĭis, ŏpĭbus aūgeo.
lŏcus, *Mieyſce 1. 2. 3. Poſzánowánie, Rod 1. Stan, Czas 2. Powod,* Członek 4. Plác Ein Orth/Platz. *Pone ſubit conjux, ferimur per opaca locorum.* V. *ſyn.* Sēdes ſpătium, intervāllum, vel Rĕgio, tērra ora, vel ōccāſio, făcūltas. *epith.* plānus, ēxĭgŭus, văcŭ9 vicīnus. rĕmōtus.
lôcūſta, *Szárańcza,* Rák pętkonogi. *& ſub Wierzchołek. O potius producendum cenſet Corderius.* Eine Heuſchreck. *Bruch9 & excuſſo confidens cruralocuſta* Alc: *ſyn.* Brūchus. *epith.* Tĕnŭis lĕvis, ēxilis, grăcilis vĭridis, pārva gārrŭla, ſtrīdŭla, lŏquax, æſtīva, ſtrīdens, pīcta, văga, ĕdax săltans sălĭens

sălĭens. *phr.* ărva cŏlens. Tĕnues cĕreris văstantes dōna lŏcustæ. Locusta, quæ sŭper ēxcēlsas vŏlitans ābsūmit ărīstas. Lōngo prŏcul ŏrbe lŏcustæ āctæ Euris,nōstros sēse ēffūdere per agros, et sĕgetem lāte ābsūmpsēre cŏlōnis.

lŏcūtio, *Mowá 1.* Eine Rede. *Fescennina locutio* (Chor:) Catull: *v. Sermo, vox.*

lŏcūtor, *Mowcá, Język czny 3. vide infra plebeius.*

lœdŏria, *Gr: Urągániec.*

lōdīcŭla, lōdix. ĭcis, *hæc Kołdrá.* ein Decke.

lœmeum, *Wilcza knizia.*

lōgārium, *gr: Regeftrzyk.*

lōgēum, *Gr: Pulpit kościelny.*

lŏgi, *Gr: Bayki, żárt.* (recht zu reden.

lŏgica, *orum.* logice, *es. gr Dyálektyká.* die Kunst

lŏgista, *æ. m. gr. Ráchownik.* (mieyśce.

lŏgisterium *gr Popisu żołnierskiego mieyśce; Okázyi*

lŏgistŏrĭcus liber. *gr: Kśiąszki zbierálne.*

lŏgŏgraphus, *Ráchownik.*

lŏgos, *vel* logus, *Słowo, żárt, Bayki, Szostak miarká.*

lŏlĭăceus, lŏlĭārius, *Kąkolny.*

lŏliginis fuccus, *tr. Nieszczerość.*

lŏlĭguncŭla, *al.* lolligiuncula, *kałámarz, Pław.*

lŏlium, *Kąkol.* Külch. Vnkraut. *Infelix lolium,& steriles dominantur avenæ.* V. *syn.* Æra Zīzānia *æ, vel* ōrum. *epith.* Stĕrile. nŏcĭvum, noxĭum,ĭnfēlix,ămārum. *phr:* Agris,sĕgĕti inĭmīcum,ĭnvīsum.

lŏmentum, *Bobowa mąká, Bielidło.*

lonchītis, *tidis, f. gr. Włocznia ziele, Páprotnik.*

longavo, *onis. m. Kiszká ostátnia, Jątrznicá.*

longævitas, *Długowieczność.* das hohe Alter.

lōngævus, *Długowieczny.* sehr alt. *Fit Beroe Ismarii conjux longæva Doryclí.* V. *syn.* Sĕnex. sĕnior, grāndævus.

longanimis, *longánimitas. longánimiter, sub Nieskwápliwy.* Langmüthig. *v. Patiens.*

longè, *Dáleko, Barzo, Precz, Z dáleká* Fern, weit *Julia quà ponto longè sonát unda refusa.* Virg.

Longĭmănus. *Długoręki.* longinquè, *Dáleko.* fern.

longinquitas. *Dal, Długość, Odległość.* weite Gelegenheit des Orths.

longinquum, *nomen. Dal.* (genheit des Orths.

longinquum, *Adverb. Długo 1.*

longinquus, *Dáleki 3. Odległy.* Entfernet, entlegen *syn.* Rĕmōtus, distans, dĭsĭtus, disjūnct9, ēxtĕrus, pĕregrīnus. (werden.

longĭpes, *Długonogi. Longisco, is. Dłużeię.* lang

Longĭter, Dáleko. longitrorsus Wzdłuż.

longitūdo, *Dáleko 1. 2.* Länge/ Langheit. *Non plus habere longitudinis modo.* (Iamb:)

Longitudinitas, Długowieczność.

Longiturn9, Długowieczny. sehr alt. longi9, *Dáley.*

longŭm, *Długo 1. Ná długi czás.* lang.

longŭrio, ōnis. *Długosz 1.*

longŭrius, *żerdź, Dyl, Przeworá.*

lōngus, *Długi 1. 2. Rościągły.* Lang, langwirig. *Flammarum longos à tergo albescere tractus.* Virg. *syn* ŏblōngus, prŏlĭxus, prōdūctus, vel diūturnus, vel prŏcerus, ăltus măgnus.

lŏpas, ădis. *vel ados f. Gr. idem* lepas, *Item. Misa płáska, Zágorzenie 2.*

L O Q

Lŏquācĭtas, *Wielomowność.* Geschwätz. *Da sacri laticis loquacitatē.* (Phal:) Sid. *syn.* Garrŭlitas. *v. Garrulitas.*

lŏquācĭter, *świergotliwie.* mit langem Geschwätz. *Scribetur tibi forma loquaciter & situs agri.* Hor.

Lŏquax, ācis. *idem & Mowny, świergotliwy.* schwätzig. *Improb9 ingluviē, ranisq; loquacib9 explet.* Virg. *syn.* Vērbōs9. gārrŭl9, mūltĭloqu9. *phr.* Vărĭas mĕditans vŏces.ēdens mīlle sŏnos. Non cŏhĭbēre potens lĭnguam. Făllens sērmōnĭb9 aures.

loquelāris, Słowny 2. Postániec. & infrà præpositio 1.

Loquelariter. W słowie.

lŏquēla. *Mowá 1.* Eine Rede. *Circumfusa super suaves ex ore loquelas.* Lucr. *v. Sermo, Vox.*

loquentia, *Mowność, Wielomowność.* Redung.

loqui summis labris, *Przez zęby mowić.*

Lŏquĭtor aris. Mawiam.

lŏquor, *eris. Mowię 1. & 19. Powiádam 1. Rozmawiam.* Reden. *Quidquid venerit obvium, loquamur.* (Phal:) *syn.* Elŏquor, dico, fāris, āffāris prŏfāris. *fec. perſ. ab inusitato* For. *phr.* Vērba mitto, făcio, fūndo, ēdo, ēffūndo, prŏfero, prōmo, hăbeo, rĕddo, jācto, do, dēprōmo, vōcem mītto. Vōce, sērmōne sĭlēntia rūmpo. ōre lŏquēlas do. cĭeo, fūndo, prŏfero. ōra sŏlvo, rĕsŏlvo, Pĕctŏre vo

re vōces rĕfero rūmpo. Sic ōre ēffātus ămico
est. Hæc ŭbi dicta *seu* vērba dĕdit. Vix hæc ēdi-
dĕrat. Grăves ēdidit ore sŏnos. Grăvia, dūlci
vērba sŏno rēddidit. Sŏlio sic īnquit ab alto. ad
quem tum Jūno sŭpplex his vōcĭbus his tāndem
mœsta ōra rĕsōlvit. ut prīmum fari pŏtŭit sic īn-
cipit ōre. āddidit hæc vērbis ūltima vērba tuis.
Hæc plăcĭdo, sic rēddĭdit ōre. Dictis āffatur āmī-
cis, īmōq; trăhit de pēctŏre vōcem. Vōx ēxcĭdit
ōre. Tāles fūndēbat ad æthĕra vōces. Tālia vō-
ce refert. Sic mĕmorat. Vīx ea fātus erat. Hūnc
blāndisq; mŏrātur. Vōcibus, Rŏseo hæc superād-
didĭt ōre. Tālia pērstābat mĕmŏrans. Jūpĭter hoc
ĭterum sērmōne sĭlēntia rūpit. Tālĭbus īnde
mŏdis ora īndīgnāntia sōlvit. Tum sĕnior tāles
rĕferēbat pēctŏre vōces. Nec plūra lŏcutus.
Sŏlio sic īnquit ab ālto: Quid me āltasĭlēntia cō-
gis rūmpĕre & ōbdūctum vērbis vūlgāre dŏlō-
rem? Tālia vērba dăbat, ea vērba locūtus, ōptā-
tos dedit āmplēxus. Tūnc sic ōrsa lŏqui. ad sŭ-
peros tālia dicta dedit. Fīnem dedit ore lŏquen-
di. ēdĭdit ore tremēnte sonos. Vūltum dēmīssa
prŏfātur, ēlŏquar an sĭleam? īncĭpit effari mĕ-
diāq; in vōce rĕsīstit. Tāndem pāuca rĕfert. Gră-
viŏre nŏvīssĭma dīxit Vērba sŏno. Rūpītq; sĭ-
lēntia vōce Pȳrrha prior. Cum tenĕro vōcem
prŏfērret ab ore. Sic īncĭpiens hōrtātur ŏvān-
tes. Mōrtāles vīsus mĕdio sērmōne rĕlīquit. Tān-
tum ēffātus, et in vērbo vēstīgia prēssis.

loquor nutu, supercilio. *Mrugam 1.*

loquūtus, us. Mowá 1. eine Rede.

Lōra, *æ. à lorum,* Kubek *skorzány.*

lōra, *æ. à lotura Wino pośledníe. Vel nodꝰ tantū, & signū de paupere lora.* Juv: *Corripit o Carisius.*

lōrāmēntum, *Rzemień.* ein Riemen. lōrārius, *Celōrātus, Rzemieniem związány.* (*klarz.*

lōrea, *contractum ex laurea Bobkowy wieniec.*

lōrea, *diductum ex lora, æ. Wino pośledníe.*

lōrātum, *Bobkowy ogrodek.*

lōreus, *à loro, Rzemienny.* von ledernen Riemen gemacht *Inde catenarū tractus, hic lorea flagra.* Pr.

lōreus, *à laureus, Bobkowy.*

lōrīca, *Zbroia, Polepá, Párkan, Płot 3. Tynk ná ściênie, Obdách, Ostrożenie. Szańc.* Brustharnisch/ Panzer/ ledern Kollet. *Et loricarum vasto sub tegmine gaudes.* Alcim. *syn.* Thōrax. *epith.* ærāta, dūra splēndĭda aūrāta, splēndens, cŏrūsca, cŏrūscans, trilix, īmpērvia, sānguĭnea, cruēnta, *phr.* Nūlli tēgmen pĕnētrabĭle tēlo: squāllens aūro trĭlix āhēnis squāmmea nōdis. Duplici squamma lōrīca fĭdēlis. Flēxĭlis. īndūctis hūmātur lāmĭna mēmbris. Pēctus āhēna lōrīca tĕgit, mūnit, sērvat, tuētur. Lōrīcæq; mŏras, & pectus pēr-fŏret īngens. *v. Thorax.*

lorica, hamata, hamis contexta. *Pancerz.*

lorica linea, *Káftan do potyczki.*

lorica plumata, squammata, *Káracená.*

lōricæ, *ha Blánki, Kosze szańcowe.*

lōrīcātio, *Tynkowánie.*

loricātus, *Zbroyny, Páncernik. Kiryśnik.*

lōrīco, *Tynkuię W páncerz ubieram. sub* Páncerz, *& sub* Omulić *się.* (*Blánki.*

lōrīcŭla, *Płot 1. Ostrożenie, Száńc,* Ko*sze száńcowe,*

lōrĭpes, *Omn. Nogi włoczący.*

lōrum, *gr.* R*zemień 2. Rzemyk 2. Wodzá, Korbácz,*

lōtio, P*łokánie, Lotiolentè,* P*lugáwo.* das waschen

lōtium, *Uryná.* Brunzwasser. lōtŏmētra, *gr.* (*Chleb 1.*

lōtŏphăgi, *gr. sub Obrostnicá.*

Lōtor, Pracz. Lōtrix Praczká Wäscherin.

lōtos, *Obrostnicá. idem Słonecznik.* (*Arbor in Africa familiaris, in quam Lotos mutata dicitur*) *epith:* īmpĭa, ăquātĭca, ămara. Mȳgdōnia. Phrȳgia, ăquatĭlis, Sȳrtĭgena, Pāllădia. *phr:* Lŏtos ămīca Lȳæo, in spem bāccarum florēbat ăquātĭca lōtos.

lōtūra *Płokánie Pránie.*

lōtus, *ti. f. Gr:* K*omonicá 1. Obrostnicá. Lotꝰ & Hesperia qui capricornꝰ aqua.* Prosp. *syn* Lăvātus.

loxia, *æ. Gr: Krzywonos.*

lŭbens, C*hętny,* W*esoły. & pro Adverbio,* C*hętnie.*

lŭbēnter, *Chętnie.* williglich, gern. *Lascivibundū tā lubenter currere.* (Iam:) *syn.* Lĭbēnter, sponte, (ūltrò.

lubentia, *Lubość, Przyiemność, Wesołość.*

lŭbet, *Lubię co.* Es geliebet. *Heu tibi lubeat feras obire* (Phal:) *v. Libet.*

lubidinitas. Jurność. lubricatus, G*ládzony.*

lūbrīco, *as. ślisko czynię.* schlüpfferig machen.

lubricum, *śliskość. & tr. Młodość.* das schlupffen.

lūbricus, *śliski, Omylny, Niepoiętny, Niestáteczny, Niebespieczny.* Schlüpfferig. *syn.* Lābĭlis, mōbĭlis, fūgĭens, fāllens, flūxꝰ, præceps, pĕrīcŭlosꝰ.

lūca, *æ. m. Słoń. Ut nunc sæpe boves, lucæ ferro male mactæ.* Lucr. lūca-

lucabos, *idem & Jelonek robak.*

lūcānĭca, *ſubſt: Kiełbáſa* ein Bratwurſt.

lucanica, *adject: Gentile ibidem.*

lucanicārus, Kiełbáśnik.

lūcăr, ăris n. *Wrębnę, Zapłátá krotofilnikow, Widokowy koſzt. Corripit* a *Pryſcian.*

lucarius, *vel* lucaris, (*adjectivè utrumq; ſ. cuſtos Gáiowy.*

lūce, luce clara Wednie *Zá dnia.*

lucellārius, lucellarius ſervus, *Náiemnik.*

lūcellum, *Zyſk r. Obrywká.* klein Gewinn.

luceo, *świecę, świecę śię.* Leuchten/ ſcheinen. *Ut mihi perpetuo luceat igne focus.* Tibull: *ſyn.* Lūcēſco, īllūceſco, cōllūceo ſplēndeo, fūlgeo, ēffulgeo mĭco nĭteo rŭtilo cŭrūſco rădio, īrrădio. *phr.* lūmen dō dīſpērgo, ēffūndo, jăcto, mĭtto, ēmitto, iăcŭlor, Rădios ſpārgo. Clārāq; in lūce rĕfūlſit. Pūra per nōctem in lūce rĕfūlſit ālma pārens. ēcce lēvis ſūmmo de vērtĭce vīſus iuli, *v. ſplendeo Lumen.*

lŭcērna, *Lámpá świetliczka r.* Kánia *morſka* ein Liecht. & *ſub Jaſzczur.*

lucernaria. Dźiewánná lūcernarium, *Wieczor.*

lūcernarĭus, *świecznik 2. & ſub Pokątny.*

lūces, *hæ Dźień r.* lūceſcit, lucet hoc, *świta* es wird liecht.

lūci Wednie, lucide *Jáśnie.*

lūcĭdus, *Jáſny r. Przezroczyſty* Heyter hell. *Nec facundia deſeret hunc, nec lucidus ordo.* Hor: *ſyn.* Lucens, ſplēndidus, ſplēndens, fūlgĭdus, fūlgens nĭtidus, nĭtens rŭtĭlis, rŭtĭlans, cŏrūſcans, cŏrūſcꝰ rădians mĭcans. *phr.* Flāmmis & lūce rĕnīdens. Rŭtĭlum vibrans lūmen. *v. Splendidus.*

lucifacio lege Elucifacio.

lūcifer, *adiect: trium terminationum. świecznik.*

Lūcĭfer, *ſubſt: Gwiazdá záránna Lucyfer.* Der Morgenſtern. *Et vigil Eois Lucifer exit aquis.* Ovid: *ſyn.* Phoſphŏrus. *epith:* ālbus rōſcĭdus. lūcĭdus. pūrus, pūrpŭrĕus. *phr.* Lūcĭferi ſtēlla ſīdꝰ āſtrum Aūrōræ nūncius, sŏcius, prævius. Mātutinis ſūrgit cum rōſcĭdus hōris Lūcifer. Cum jam Lūcifer ālbæ. Aūrōræ prævia ſtella. Qui vŏcat aūrōram cœlo nĭtĭdīſsimus ālbo. Qui cœli ſtătiōne nŏvīſsimus ēxit. Rubro sūrgēbat ab æquore fūlgens Lūcĭfer, Nōbis aūrora nĭtēntem Lūcĭferum rŏſeis cāndida pōrtat ĕquis. Lūcifer ut nĭtidos prōdūcis in æthere vūltus Fulgeat & rŏſeis Lūcifer ālmus equis ādmonitōrq; ŏpĕrum cœlo nitidiſsimus albo Lūcifer ōrtus ĕrat. *vide Diluculum Aurora, Mane.*

lūcifūga, *Pokątnik,* Liechtflüchtig. *Hic & lucifugæ poſuere cubilia blattæ.* Virg.

Lūcīna, *Rodzenia Bożek. Dicite, tu nobis lucem Lucina dediſti.* Ovid: *v. Iuno & Diana.*

lucinia lege luſciniæ. lucinium, Knot, *Grzyb 3.*

lūcĭnus, *ślep. unde Hallucinor, Oblucinor.* Scalig.

lucis confinia, primitiæ. *świt.* (*Idē luſcinia.*

lucēſcit, *świta.* es wird Tag

lūcĭus, *Sczuká r.* Ein Hecht. *epith:* Vŏrax răpax, āſper. *phr.* Rex atque tўrānnus ăquārum Lūciꝰ, obſcūras ūlva cœnōque lăcūnas obsidet.

lucrativus, Zyſkowy. lūcricupido, *Łakomſtwo.*

lŭcrĭfăcio, *Zyſkuię.* gewinnen

lucrificabilis lucrificus, Zyſkowny.

lŭcrĭfīo, lūcrifix, *ſub Zyſkuię.*

lucrĭo, *onis. Zyſkownik*

lŭcror, *Zykuię.* Gewinnen. *Cauſa mali tanti, jacet interfecta lucrandi.* Pr: *ſyn.* Lucrifăcio. *phr.* Lucrum, queſtum făcio. Cōnſequor ŏpes Lucris aūgeor.

lŭcrōſus, *Zyſkowny* gewinnſam. *Cur mihi ſit damno, tibi ſit lucroſa voluptas.* Ovid.

lŭcrum, *Zyſk r. Obrywká.* Gewinn. *Sperne lucrū, vexat mentes veſana libido.* Val: *ſyn.* Queſtus, cōmmŏdum. *epith.* avārum, īngēns māgnum, ēxigŭum tĕnue, tūrpe, īnhonēſtum, pŭdēndum, dūlce ōptātum. *phr.* Lucrum īngens largo ditat prōventu. Fædi īnfāmia lucri dīvĭtiis īnhians ăvāro īncūmbĕre lūcro.

lūcta, *Biedzenie ſię, Zapáſki* das Ringen, Kampff *ſyn.* Lūctum. lūctātio lūctatus, cĕrtāmen, pūgna, pūlæſtra. *v. Luctor.*

lūctāmen, luctatio, luctatus, *Biedzenie ſię.* das Ringen. *Remo ut luctamen abeſſet.* Virg.

luctantes, *hi Krokwy.*

luctator, *Zapáśnik.*

Luctificabilis Smętny.

luctificꝰ, luctifer luctiſonꝰ, Smętliwy das Leyd bringt. *luctificꝰ Titā nunquā magis æthera &c.* Sil

luctitor, aris. Biedzę ſię.

lucto, as. luctor, *aris. Biedzę ſię, Zápáſy chodzę.* ringen kampffen. *Sævit, & infracta luctator*

arundine telum. Vigr. *syn.* obluctor, contra conor, certo, insto, nitor, obnitor, contendo. *phr.* Corpus exerceo palæstra. Contendo, certo lucto palæstra, indulgeo palæstræ. Luctæ certamina, exercent patrias oleo lambente palæstras nudati socii. Pars in gramineis exercent membra palæstris. Contendunt ludo & fulva luctantur arena & iam contulerant arcto luctantia nexu Pectora pectoribus. Pinguesq; in gramine læto, inter se adversis luctantur cornibus hœdi; incaluere animi dura certare palæstra. Sic satus sustulit alte Nitentem in terras juvenem. Nimio exercent agiles sudore palæstras Bellatrix audetq; viris concurrere virgo. *v. Pugno.*

luctuosus, *Smętny, żáłosny.* voll Leyd, kläglich. *Hesperia mala luctuosa.* (Dact: Troch:) Hor. *syn.* Funestus miser, infelix, flebilis, lacrymabilis, lugubris, tristis, mœstus.

luctus, *us. żałobá 1.* Klag, Leyd. *Luctus ut in Druso publicus ille sui.* Pedo: *syn.* Fletus, gemitus lacrymæ, questus, planctus, lamentum. *epith.* Mœstus, æger, atrox sævus, avidus lividus, acer, urgens. horribilis, informis, querulus, rigidus mærens. *phr:* Totamq; videmus Consedisse urbem luctu. Luctus acerbus abest. Continuo luctus resonat per regia tecta. Diverso miscentur compita luctu, animus meminisse horret luctuq; refugit. *v. Lugeo, Lacrymæ, & Fletus.*

lucubratio, lucubratiuncula lucubratorius, *sub lucubratione, Przy świecy.* (*Nocna robotá.*

lucubro, *as. Piszę 2. Nocą co robię.* Beym Liecht arbeiten. *Hac dat nocturnis nox lucubrata Camæ*(*nis.* Mart.

lucubrum, *świecá, Zapał 1.*

luciola, *Złotnik robaczek.*

luculenter, luculentè, *Jásno, dostátecznie; Wyrozumnie, Ozdobnie, Drogo.* Scheinbarlich. *Mea lingua Christus luculenter differet.* (Iamb.)

luculentitas. Świetność.

luculentus, *Jásny 2. Znáczny, Sławny, Dostátni 1. Piękny. Wesoły 2. Obfity, Bogáty.* Hell, scheinbar. *Nec dicat mihi luculentus artis..* (Thal:)

lucumo, *Szalony 1.*

lucunculus, lucuns, *tis.* lucunter, *eris. Płáczek.*

lucus, *ci. Gay 2.* Ein Lustwald. *Nulli certa domus, lucis habitamus opacis.* V. *syn.* Sylva nemus, saltus. *epith:* Sacer, sacratus, silens, incidius, verendus, horrens tenebrosus. *v. Sylva.*

lucus *us. Priscum, Swiátło.* ludi, *Gonitwá Igrzysko.*

ludia, *Kuglarká.* ludianus, *Kuglarski.*

ludibriosè, *Szydersko.*

ludibriosus, *Szyderski, Błazeński, Smiechu godny*

ludibrium, *Szyderstwo, Zgwałcenie 2. Corripit di Lucr. & Sil.* Spott, Spottwerck. *Ludibrium necis horrescens vis aspera Ponti.* Silius *Quid te vana juvant miseræ ludibria chartæ?* Mart.

ludibundus, *Gráiąc, żártem Szydersko, Sobie 1.* Schimpfftreibender *Hæc ludibundus dixerat* Prud.

ludicer, ludicrus, *Igrzyskowy, Gráwálny, żártowny, Szyderski, Kuglárski Błazeński.* schimpfflich.

ludicrum, *1. Igrzysko 2. żárt. Gonitwá.* Gauckelspiel. *Et versus, & cætera ludicra pone.* Hor.

ludificabilis, śmiechu godny.

ludificatio, *Szyderstwo żárt 1.* Spott/Betrug.

ludificator, *Szyderz* ludifico, *Szydzę.* verspotten

ludificor, *łudzę, Szydzę, Urągam się, Zgwałćić 3.*

ludiMagister. *Mistrz szkolny.* ludio, *onis. m. kuglarz*

ludis, *Ablativus sub Dniá trzeciego.*

ludius, *substant: Kuglarz, Skoczek.*

ludius, *adiect: Szyderski.* ludo, *ablativus. żartem.*

ludo, *is. Igram 1. Gram 1. 2. Kosteruię, żártuię, Szydzę, Piszę 5. Stawiam 7. Oszukiwam.* spielen/kurtzweilen. *Hæc ego Pieria ludebam tutus in umbra* Mart. *syn.* Ludo, vaco, indulgeo, *vel* illudo, rideo, irrideo, *vel* deludo, fallo. decipio. *phr:* Mentem animum, corpus ludo recreo, laxo, reficio, erigo. Vires ludo recreo, resumo. Tempus ludo traho, duco, fallo, perdo, tero, insumo, traduco transigo. Nocti ludum æquare, in lucem ludum ferre. Ludum diem, noctem ducere, Musas severas temperare ludo. Tempus dare ludo.

ludus, *Igránie, Grá, żárt 1. Szyderstwo, Szkołá 10* Spiel/Schertz, Kurtzweil. *Itē* allerley Lehrschulen *Ludus enim genuit lapidē certamē & irā* Hor: Lusus. vel jocus vel gymnasium. *epith.* jocosus. mollis innocuus, festus, amænus, levis, dubius, anceps, fallax, vetitus, illicitus. *phr:* Ludi dulcedo, solatia, gaudia, oblectamentum. *v. Ludo.*

Luela, *Karánie.*

lŭes, *is. Zarázá 1. Wodá, Roztok.* Ein gemeine Seuch/Plag/Kranckheit. *Arboribusq; satisq; lues, & lethifer annus.* V. *syn.* Pēstis, cōntāgies, cōntāgio, cotāgia. lues sacra, *Káduk chorobá.*

lūgĕo, *Płácze 2. żáłuie 1. Opłákiwam, żałobe noszę.* Klagen/weynen. *Dardanus, & versis lugeret Græcia fatis.* Virg: *syn.* Flĕo, gĕmo, plāngo, lacrȳmor, lāmentor, queror, dŏleo, plōro. *phr.* Lūctibus īndūlgere. Dăre ănimum in lūctus. Se in lūctum sōlvere. Lūctu vūltus cōndere. Hŏminum cōnsōrtia vitare. Nec minus Hēliădes lūgent & inānia mōrti Munera dant lacrȳmas. Non aliter, quam si īmmīssis ruat hōstibus ōmnis Carthāgo āspice dēmīssos lūgēntis mōre căpīllos, et tŭnicas lacrȳmis sicut ab īmbre grăves. Non pŭduit rūptis ēxŭlulāre cŏmis. Non ăliter quam si nāti pia māter ădēmpti pōrtet ad ēxstrūctos cōrpus īnāne rŏgos. *v. Luctus & tristis.*

lūgůbre, *Záłośnie.* lugubria, *ium, żałobá 2.*

lūgůbris, *żáłośny, Smętny.* traurig. *Sangvinei lugubre rubent. aut Sirius ardor.* V. *Qui gurges aut quæ flumina lugubris.* (Alcaic.) *syn.* Lūctuosus, lāmēntābilis

lugubris ornatus vestis, *żałobá.* Trauerkleid.

luitio. *Zápłácenie.* Lösung.

lūma, *ćiernie.* lūmārius, *ćierniowy.*

lumbāgo, *Krzyżá bolenie.*

Lumbāre āris. n. Spodnicá.

lūmbi, *Lędzwie* Die Lenden *Epith* Călidi lāscivi sălāces.

lumbifrāgium, Krzyżá náruszenie. & sub Biorę kiiem

lūmbrĭcus, *m. Glistá, Dżdzownicá 1. tr. Smrod 3. Podwyższony prędko.* Regenwurm. *epith:* Tĕres, curvus, longus, vīscĭdus, edax, mōrdens.

lumbulus, *Polędwicá.* lumbus, *idem & Lędwie.*

lūmectum, lūmētum. ćiernisko.

lūmen lūmina, *świátłość 1. 3. Jásność 2. Okno 1. Oko 1. Lampá, Obiáśnienie, Ozdobá, Dżień 1. Poyrzenie 2. Widzenie 1. Fárby wydátność, Dżiurá 7. Drzwi 1. Przedni 1* Liecht. *Luminibus flammæ arrectis &c.* V. *syn.* Lūx fūlgor, splēndor, nĭtor, jŭbar, *vel* dies, *vel* ŏculus. *epith.* rădians, mĭcans irrădians, splēndĭdum, flāmmans văgum, errans, æthereum. Phœbeum. *phr.* Lūcis nitor, splēndor, rădii. Lūx *Sōlis* cŏmes: Cōnjux & fīlia Sōlis. Clāra lūce cŏrūscum, ērĭpiens nōctem. ēxpēllens tĕnebras. Pīce cum fert fūmida lūmen. Tæda. Rŭtilo scīntīllat lūmine lāmpas. Clārum ēmicuit Sōle ŏriēnte jūbar, īgnĕus āppāret per prīma crĕpūscŭla cāndor. Dant clāra īncēndia lūcem *v. Lux Luceo. Illumino Splendor.*

lūminăre, *is. światło 1. świetnik.* ein Liecht. *ibid. Błoná 7. & sub Zacz.*

lūminaria, *Plur. tr. sub Zacny człowiek.*

lūmino. Oświecam. erleuchten. lūmĭnōsus, *świetny.*

lūmus, Brozdá.

Lūna, *Mieśiąc.* der Mond *Defectus lunæ varios, Solisq; labores.* Virg: *syn.* Phœbe, Lātōnia, Diāna, Lūcina, Cȳnthia. Dēlia, Hĕcăte, Trivia. *epith:* Mēnstrua, trĕmula, lūcida, bicōrnis glŏbōsa, rōscida, cōrnigera, gĕlida, frīgida, pērnox, ārgēntea, dēcrescens sĕnēscens, īnflebilis, ērrans, nōctūrna sĭlens. *phr.* Nōctis sīdus, dĕcus, īgnis. Dea. Lūnæ jŭbar, splendor, sīdus, vūltus, făcies. ĭmāgo cōrnua globus. cūrrus, equi, bīgæ ōrbis. Tăcitæ mŏdĕratrix Cȳnthia nōctis. Phæbe nōctibus īmpĕrans, nātiva lūce carens. Frātris Sōlis de lūmĭne lūcens. Nox erat & cœlo splēndebat lūna sĕrēno. Nīveis īnvecta micat Lātōnia bīgis. Lūnaq; nōctūrnos ālta regēbat ĕquos. Fūlgēntia lūnæ Cōrnua, Lunāris lāmpas, cūrrus. Lūnares equi. Lūnāre jubar, sīdus,. Nōctūrna Diana, īnstabili vărians sua cōrnua mōtu. Tăcĭtæ ămica silēntia Lūnæ, Cōrnu præsīgnis ădūnco Dēlia. Quam nunc in cōrnua prīmum Sūrgere, nunc plēnam tŭmido splēndēscere vūltu Cernimus. Nunc nova se cūrvans in cōrnua, nunc vĕlut ōrbis Dīmĭdium fingens. Globus Lūnæ qui tōt mūtātur in ora. Pūra nec ōbtusis per dēnsas Cȳnthia nūbes Præbebat. Lūnăq; non gracĭli sūrrexit lūcida cōrnu āstrōrum dĕcus, et nĕmorum Lātōnia cūstos. Cœlo cum lūna rĕfulget ătq; sŏpōrĭferos nĭveis ārgēntea bīgis Luna vĕhit rădios. Quoties Lātōnia cœlo ĕxŏritur. Căndor ĕrat quālem præfert Lātōnia lūna, ārmaq; cūrru nōctĭvago Phæbe mĕdium pūlsābat ŏlȳmpum. sed vĕsper ŏpācus Lūnāres jam dūcit equos. Nec par aut eadem nōctūrnæ fōrma Diānæ ēsse pŏtest ūnquam. at si vīrginĕum sūffūderit ōre rūbōrem Lūna. Nec cāndida cūrsum Lūna nĕgat splendet trĕmūlo sub lumĭne pōntus, mihi trĕmūlum lūmen præbebat ŏpācum.

luna corniculata crescens, gibbosa *Kśiężyc pod pełnią.* Der zunehmende/ oder anwachsende Mond *phr:* Nŏva crēscēndo rĕpărābat cōrnūa Phœbe

phœbe Lūna rĕvertēntes cōllĭgit īgnes. Lūna rĕsūmebat dēcimo nova cōrnua, mōtu. īgnes Tērtium Lūnæ rĕferēntis ōrtum Lūna in nova cōrnua crescit, orbem cōrnua rĕparans rĕsūmens, rĕnovans.

Lūna decrescens, minuens, senescens, *Księżyc po pełni.* Der abnehmende Mond. *phr.* ōrbem Lūna cōntrăhit, āngūstat, cogit, ōrbe cōntrācto deficit, īnterit, lūmina pērdit.

Lūna plena, *Księżycá pełnia.* Der volle Mond. *phr:* Cōrnibus in plĕnum rĕdit Lūna coāctis, Lūna ōrbem, cōrnua, cōmplet, ēxplet: pleno ōrbe mĭcat. ōrbem Lūna cŏāctis, jūnctis cōrnib9 īmplet Lūna demīssos plena rĕcōlligit īgnes. plēno turgēscit Cȳnthia cōrnu, tŭmido splēndescit vūltu. Clarior quānto micat ōrbe plēno, cum suos īgnes coĕunte cōrnu jūnxit, et cūrru prŏperānte pērnox ĕrit vūltus rŭbi- (cūnda Phœbe.

lunare virg. *Niewieśćia chorobá.*

lūnāria, *Pieniężnik podeyrzon.*

lūnāris, *Księżyczny.* Das zum Mond gehört. *Lunari subjecta globo.&c.* Cl:

lūnātĭcus, *Lunátyk.* Monsüchtig.

lunatus, *Księżyczny okrąg.*

lunatus, *Obłoczysty 1. Kośisty 1. Rogáty.* gestaltet wie ein halber Mond. *Duxit Amazonidum lunatis agmina peltis.* Virg.

lūno, *as. Náginam, Nákrzywiam, Nápinam łuk.*

lūnŭla, *Pierśćieniowa głowicá.* & *sub Księżyc 1.* & *Mieśiączek.* lūnus, *Księżyc 1.*

lŭo, *Omywam, Oczyśćiam 2. Przypłacam 1.2. Płácę, Karzą mię.* & *sub Przyboleć.* bezahlen. *Vastato pœnas tandem luitura profundi.* Cl: *syn.* Sōlvo, pērsolvo, ēxsōlvo, pēndo,

P U P

Lŭpa, *Wilczycá, Nierządnicá.* & *sub Pies* Ein Wölffin. *Itē* ein Hecht. *Itē* ein Hur. *Adjicis & rapidæ tradis ovile lupæ* O: *epith:* Fĕrox, trux, īnhūmāna, fŭrens, ōbscena, lāsciva. *Pro Meretrice. v Meretrix.*

Lŭpānar, lŭpānārĭum, *Nierządny dom & tr: Nierządnicá.* Ein gemein Frauen/oder Hurenhauß *Intravit calidum veteri centone lupanar.* *syn.* Prōstĭbŭlum, lūstrum; fōrnix, Gāneum. *epith:* Spūrcum, īmpūrum, tūrpe, īmmūndum, fœdum, ōbscœnum, prŏbrōsum.

lupanaris, *Rufiáński.* lupanārius, *Rufian.*

lŭpārius, *Wilczy łowiec.*

lupatum, lupata frena, *Krygi.* Ein scharff Gebiß. *Verbera dura pati, & duris parere lupatis.* Virg. *syn.* Frænum, hăbēna. *v. Frenum.*

lŭpātus, *substant. vel hi.* lupati, *Krygi.*

lupatus. *adject: Haczysty, Krygowy sub Krygi.*

lŭpercālia, *n. plur. Mięsopust.*

lŭpi, *hi. Krygi, Kleszcze 1.*

lŭpill9, *Słonecznik strączysty,* & *sub Czerwono złoty* (márchwiány.

lŭpīnāri9, *sub Słonecznik 6.*

lŭpīnum, *Słonecznik strączysty.*

lŭpīnus, *substant. idem & Czerwony złoty 2. Pieniądz.*

lŭpīnus, *adject: Wilczy.* Das vom Wolff ist/ *Nec non & iecoris quæratur fibra lupini.* Ser.

lŭpor, *aris Nierządu pátrzyć.* Hurenwerck treiben

lŭpula, *Nierzdnicá.* ein Hur.

lŭpus, *Wilk, Szczuká, Hak woienny, Páiąk Wrzod, Piłá drzewna.* Ein Wolff. *Torva leæna lupum sequitur, lup9 ipse capellā.* V. *epith.* Mārtius, ŭlulans, rāptor, ācer, răpax, āsper, ăvidus, sævus, sānguineus, crŭēntus, răpidus, vŏras, trux. fĕrox tērribilis, īmmītis, crūdēlis, prædo, hīrtus īngens, īnfēstus, īnsĭdiātor nōcturnus. *phr.* Pĕcŏrum, ŏvium hōstis ārmēntis īnfēstus, ŏvĭum prædo vŏrax. īnsĭdians ŏvīli īngens stăbŭlis, pĕcŏrīsq; lues. timor. Flāmmāntia lūmina tōrquens. Lŭpōrum ēxĭtiāle genus. Pleno lŭpus īnsĭdiātus ŏvili. Nōcte sŭper mĕdia tuti sub mātribus āgni Bālātum ēxercent, ille āsper & īmprŏbus īra sævit in ābsēntes: cōllēcta fătigat ĕdendi ex lōngo rabies & sīccæ sānguĭne faūces, Lŭpi quōs īmproba vēntri ēxegit cæcos răbĭes. Rapax stĭmŭlānte făme, cŭpidusque cruōris īncūstŏditum căptat ŏvīle lupus. Pĕcŏris lupus ēxpūgnātor ŏpimi. It lŭpus in plăcĭdas sānguinŏlēntus ŏves. Sævit ut īnter ŏves atrox lŭpus. ore cruento Aūditis cĕleret bālātib9 ōbvia pāstor Jam sibimet mētŭens, spīrāntem dēntibus īmis. Rejēctat prædam, & văcuo fŭgit æger hiātu. Balāntum tĕnĕro tūrba tĭmēnda grĕgi, īmmānis fĕritāte lŭpus

lŭpus namque ore crŭento crūda per agnīnos exērcet fūnera rictus.
lupus cervarius, *Ryś 2. Ostrowidz 1.*
lupus fæmina, *Wilczyca*, ein Wölffin.
lupus fluviatilis, *Szczuki 1.* ein Hecht.
lupus falictarius, *Chmiel.* Hoppen.
lūpus vetulus, *tr: Kos 1:*
lura, *Kubel skorzány.*
lurca Rober: Steph: corr: lura.
lurcinari i belluari vox obsoleta damnata à Quintil.
lurco, *as*, & lurcor, *aris*, *żrę.* verschlingen.
lurco ōnis *żarłok*, *Rospustnik.*
lūridus, *Blady żołtawy, śmiady, śiny.* Bleyfärbig.
Lurida terribiles miscent aconita novercæ Ov.
luridus ales, *Wywielga.*
Luror, Bladość, żołtość, śmiadość. Bleichheit.
Luscīfico, Oślepiam.
luscinia, Luscinĭola, *Słowik;* ein Nachtigal, *Lusciniæ tumulum si Thelesina dedit.* Matt. *vide Philomela.*
Luscinius m. pro Luscinia f. apud Phædrum Tiberii Cæsaris Liberum mythologum.
luscinus, *vide supra Lucinus.* lusciosus, luscitiosus, *ślep 1.* blödsichtig. & *sub Niedoyrzę.*
luscītio, *Slepianie*, & *sub Slep 1.* sci. *producit Renatus.* Luscus: *Iednooki.*
lūsio, *Igránie* das spielen.
Lūsito, *Kosteruię, Igram 1.* Embsig spielen. *Imamq; dente lusit ante fimbriam.* (F)
lūsor, *Szyderz, Pifarz* Ein Spieler. *Lusori cupido semper gravis exitus instat* Virg.
lūsōrium, *Igrzysk miesce.* ein Orth zu spielen.
lusorius, *Igrzyskowy, Krotofilny, Grawalny, Szyderski, Błazeński.*
lustra, *orum, Łożysko 1.* Läger der wilden Thier
lūstralis, *Oczyśćialny*, reinigend. *Perpetui tergo bovis & lustralibus extis.* Virg.
lustralis aqua *Swięcona woda.* weyhwasser.
lustratio, *Przeglądanie 2: lustramen lustramentum, Przeglądanie 2. Nawiedzanie, Obieżdżánie urzędowe, Wiżytacya, Oglądánie 2. Oczyśćienie 1. Wywodżiny Odczarowánie*, Reinigung *Item* Hin und wiederfahrt.
lustrator, *Oczyśćićiel, Dozorcá, Wizytator, Biegun 1, Spieg.*

lustratus *us. Oczyśćienie.* Reinigung.
lustrĭcus, *Oczyśćialny*, das zur Reinigung gehört.
lustricus dies, *Mianowiny.*
lustrĭfĭcus, Oczyśćialny. *lustro onis*, Rospustnik.
lūstro, *as Obchodzę 1. Oglądam 1. Okáskę mieć, Zwiedźić Oczyśćiam 2. Wodą święconą pokropić, & sub Rachuię się 2.* Vmbhergehen. besichtigen, reinigen. *Quisquis adest faveat, fruges lustramus & agros.* Ovid: *syn* Pĕragro, viso, inviso, pererro, obeo, circumeo *vel.* expio, purgo, vel circumspicio.
lustror, *aris à lustrum, Rozgardyás stroię, Nierządu patrzyć.* hurerey treiben.
lustror, *aris à lustro as, wywodźi się białogłowa.*
lūstrum, *Czteroletni czas, Cztery latá. Nierządny dom, piwnicá 2 Doł 2. Kałużá vide Pięćioletni czas* der wilden Thier Läger *Item* ein Hurenhauß. *Item* fünffjährige Zeit. *Non absunt illic saltus, & lustra ferarum* Virg: *syn.* antrum caverna, spĕcus fĕrarum, cŭbile, latibŭlum. *vel* lŭpanar, *vel* lustrale, sacrificium, sacrum *vel* quinquēnnium, olȳmpĭas.
lūsus, *us, Gra. Igranie.* Spiel, Kurtzweil *syn:* Lūdus, jŏcus, *phr:* Placido lusu gaudia căptare. *v. Ludus jocus.*
lŭtāmentum. *Lepianka, polepá.*
lŭtārius, *błoćisty.* lŭtātus, *Namázány* (*tha.* V:
lūtĕolus, *żółty, mollia luteola pingit vaccinia cal-*
lūter, ēris. *m. gr: Wanna, Umywadlnik*
lūtesco, *Błotnieię.* Zu Kaat werden. *Sanguine diluitur tellus, cava terra lutescit.* Virg:
lūteum, *Farbownik.* lūteum oui. *żołtek.*
lūteus, *Gliniany. Błoćiany, Plugawy*, leymig.
lūtĕus, *żoł[illegible]wy, żołty, Płowy. Aurora in roseis fulgebat lutea bigis.* Virg: *syn:* Flāvus.
lūteus ales, *Wywielga.* (*Oblepiam.*
lūto, *as, à lutum, Kalam, Namázuię 1. 2. Lepię.*
lūto, *as, à luo, pro lito priscè Płacę, & Ofiáruię 1.*
lūtosus, *Błoćisty.* kaatig, leymig.
lūtra, *è Græco idem lytra.*
lūtra, à *luo Potok 2. Beczká.*
lūtrum, lutron, ōnis *gr: Łaźnia domowa.*
lŭtŭlentus, *Błoćisty, Plugawy, Sprosny*, kaatig.

Ceu, lapides varios lutulenta radere palma. Hor: *syn.* Cænōsus, lūtosus, limōsus, *phr:* Lūto plenus, fædātus, tūrpis, fædus, sōrdidus.

lūtulo, *as Kalam Szpecę.* besudlen mit kaat.

lūtum, *Farbownik ziele, Jam croceo mutabit vellera luto.* Virg.

lūtum, *Błoto, Glina 1. Oblepa, Smrod 3.* Kaat, Unflath, Leym. *Vixisset canis immundo, vel amica luto sus.* H. *syn.* Limus cænum, sōrdes, fæx, illuvies, *epith:* Tūrpe, ūdum, sōrdidum, fætidum, grāveolens. *Trisyl;* palūstre, crāssum, pingue, tenax, infectum.

lūtus *priscè Błoto.* lūvio, *onis Plugastwo.*

lūvit *in præterito, pro luit. Epenthesis, Poet: Lucret.*

Lūx, *f. & prisce m. Swiatło 1. Widok 1.2. Dzień 1. Iaw. Oko, Obiaśnienie, Ozdoba, żywot 4. & sub Gwiazda, Moy ty* Liecht, *Restitit Æneas, claraq; in luce refulsit.* Virg: *syn.* Lūmen, splēndor, fulgor, nitor, jūbar, fax, *vel* dies *epith:* alma *phr.* Lucis nitor, splēndor, rādii decor. Lūcidus nitor. Candor ignēus. Tremulo igne cōrūlicans. Pūrpūreum lucis jubar, ē mēdio lūcida flamma micat. *v: Lumen & Splendor.*

lūxatio, *Wywinienie,* luxtaus, *Wywiniony.*

luxo, *as, Wywiiam nogę.* verrencken.

luxum, *xi. n, Wywinienie.*

lūxuria, *v.* luxūries, *Buyność, Rozrzutność, zbytek Rozgardyas an ciele snoś.* Uberfluß in Speiß und Kleydung, *Item* Geylheit. *Luxuriam premeret cum crastina semper egestas* Mart: *syn:* Lūxus, lascīvia, libido *epith:* Prōdīga, blanda, pētūlans, mīsera, deses, iners, ignava, inhōnesta, nōciva, noxia, dēsīdiosa, *phr:* Prōdīga rerum lūxūries. Nūnquam parvo contenta paratu, inimica virtuti lūxuries, marcida deficiis. Cui semper adhærens infelix hūmili gressu cōmitatur egestas. Quæ male perdit opes. Lūxūria extinctæ, jam dūdum prodiga famæ. Dēlibuta cōmas ocūlis vaga, langvida vōce, Perdita delīciis, vitæ cui causa vōluptas. *v. Libido.*

lūxūrio, *as, Rospuszczam się, Przekwintuię, Nawymyśl,* unmässigseyn und den Wollüsten ergeben. *Luxuriant, animi rebus plerumque secundis,* Hor:

luxūrior, *Rozgardyas stroię na wymyśl czynię.* In Wollust und Geylheit leben. *Me facit, ut tenues luxuriantur opes.* Mart: *phr:* Lūxūriare nōvis. Cum jūvēnilibus annis lūxuriant animi, cōrporaque ipsa vigent.

lūxūriosus, *Rozrzutny, Zbyteczny, Na Wymyśl Buyny, 1. Stroyny,* überflüssig, geyl. *Hausisti patries luxuriosus opes.* Mart.

lūxus, *us, Rozrzutność, dostatek 2. Zbytek 2.* Uberfluß in Speiß und Kleydung. *syn:* Lūxūries, lūxūria, *vel* pompa, fastus, *epith:* mōllis, achæmēnius, nocens, fædus, fæmineus, effusus, sēgnis, infrenis exlex, cæcus, turpis *phr:* Pōpūlator opum. Dissuasor hōnesti lūxus. Lūxūque malo cōnjuncta vōlūptas. Regali splendida luxu infrēnum extinguere lūxum. Rura placent, luxus desidiose vale, epūlæque ante ora paratæ rēgifico luxu.

lūxus, *xi Wywiniony.*

lycauthrōpia, *gr. Wilcza chorobá.*

lycauthropos; lycaon, *ōnis gr: Wilkołek.*

lyceum *gr: Szkoła.* Hohe Schul. *Gilidi stverunt saxa Lycæi V, v. Academia.*

lychnis *gr: idis f.* lychnis coronaria, *Firletka,*

lychnis sylvestris, *wyżpin ziele.*

lychnītes, *æ, m. gr: Kámień ognisty.*

lychnītis *idis gr. Dziewanna.*

lychnēbius, *Gr: Nocą corobiący.*

lychnōpus, *ōdos vel ōdis m. gr: Lichtarz.*

lychnuchus, *gr. Lampa, Kaganiec Lichtarz,*

lychnus, *gr: Lampa:* Kertz/Ampel. *Dependent lichni laquearibus aureis* Virg. *v. lampas.*

lycium, *gr: Pies wilczek.* lycium. *gr: Bukszpin,*

lycoctōnum, *gr: Toiad ziele.* (*ościsty:*

lycophthalmos, *adiect: gr: Wilczooki:*

lycophthalmos, *substant. gemma gr: Wilczook.*

lycopsis, *is, f. gr. Czerwieniec 2.*

lycostraphylos, *gr: Kalina.* (*igl 1.*

lycus *vel* lycos *Wilk 1. Szczuká 1. Widelca Pa-*

lydius lapis, *Kamień probny. Ad terram Hesperiam venias, ubi Lydius arva.* Virg.

lympha, *Gr: Woda* Wasser, *syn.* aqua, unda: *v. Unda.*

lymphāticum, *Szaleństwo 2.* lymphāticus, *Szalony 2.*

lymphārio, *Strachy nocne.*

lymphatum vinum. *Wino mieszane.*

lymphatus, *ti Roztworzony, Szalony 2. Przelękły.*

kky. Unsinnig. *Sine more furit lymphata per urbem* Virg: *syn:* Lymphaticus, furens, rabidus, insanus, demens.

lymphatus, *us,* *Szaleństwo 2.*

lympho *as,* *Szalonym czynię.*

lymphor *aris,* *Szaleię od wody, Boię się* unsinnig (werden.

lympidus, *lege limpidus.*

lynceis oculis, *Ostrowidz 2.*

lynceus, *idem,* & *Ostropatrzący, Bystry 2,* Luchsen *ne corporis optima lynceis.* Hor:

lyncurium; *Gr. Bursztyn.*

lynx; *hic hæc gr:* Ostrowidz 1. Ein Luchs, *Lyncibus ad cælum vecta Ariadna tuis.* Prop: *epith:* Maculosa varia, versicolor, velox, cita, fugax, Scythica, timidus acutus *phr:* acuto lumine solers. Baccho sacra, Bijugum pictis insignia frænis, Colla premit lyncum.

lyra, *gr: Skrzypice 1. 2. Skrzypica ryba, Rogacz ryba, Kirysnik 2. Kwiczek.* Eine Leyr, Harpff. *Et movet auratæ pollice fila lyræ.* Ovid: *syn:* Cithara, fides, *item.* testudo. *epith:* imbellis, eburna, curata, æmonia, Threicia, Phæbea, aonia, Pieria Bistonia, Bistonis, appollinea, Janthæa, vocalis, arcadica, Thracia, Claria, suavis, Thebana, aganippæa *phr:* Tractat inauratæ consona fila lyræ. Threiciam digitis increpuisse lyram. Curas attenuare lyra Aurea fila lyræ sollicitare manu. Novit & argutæ tangere fila lyræ Phæbo dulcisonam percutiente lyram. Par aganippæ ludere docta lyræ. Desvetæ repetit fila canora lyræ. *v. Fides, item, Cythara.*

lyricen, lyricus, *substan. Skrzypek.* Ein Leyrer / Harpffenschläger. *v. Fidicen. Et Lyrici vates. numero sunt Mnemosynarum.* Aus.

lyricus, *adject:* *Skrzypiczny.*

lyrion, *gr: Skrzypki sub Skrzypice.*

lyristes, *æ, m. Gr. Skrzypek.*

lyrum, *Gr: Anielski trank.*

lysis, *is Gr: Kapitelow fugowanie.*

lysimachia, *gr: Bazanowiec, Wilcza ogań.*

lyta, *æ.* lytus, *gr: Licencyat, Promot.*

lytra, *gr. Wydra,* lyterum, *gr,* *Okup 1.*

lytha, *gr: idem* litta.

M.

MAccus, *è Græco, Głupi.*

Macella, *gr: Motyka.*

Macellarius, *Przekupień 1. Rzeźnik co przedaie.*

Macellum, *Iatki 1. Rynek zielony.* Fleischbanck.

macellum arierum, *Ogrod.*

Macellus *à macer Chudy,*

maceo, *Chudnę schnę 2.* mager seyn, *His curis maceo sum, pellis totus & ossa* Anon.

Macer, *eris substant, Muszkat.*

macer, *cri adject: Chudy suchy.* Mager/dünn/ *Eheu! quam macer est pingui mihi taurus in arvo* Virg: *syn:* Macilentus, gracilis. *phr:* Macie confectus, tenuatus, attenuatus, tenuis, peresus, horridus, deformatus, turpis, informis, exesus, squallidus, obductus, enectus, attritus, deficiens, languens, languidus, tabens, rabidus, exilis, attenuatus in artus. Macie squallida membra gerens, trahens. Deficiens vix trahit ossa cutis. Macies pallentes occupat artus, & notat informis pallida membra color. Pallor in ore sedet, macies, in corpore toto Fugerat ore color, macies adduxerat artus. *Membra* turpis macies depasta est, exedit, fædavit. Auxerat articulos macies, manuumque tumebat orbis, & immodico prodibant tubere tali. Macie confecta suprema ignoti nova forma viri, miserandaque cultu. Tu tenuis, tardique gradus, macieque peresus. Concidimus macie, color est sine sanguine. Nam neque sunt vires, nec qui color esse solebat: Vix habeo tenuem, quæ tegat ossa, cutem. Jam lumina retro exesis fugere genis jam lurida sola. Tecta cute, & venis male juncta trementibus ossa, extant consumptis visu deformia membris. Diceris & macie vultum tenuasse. Cum pallida nudis ossibus horrorem dominis præberet imago Decolor, & macies occursu læderet omnes. Jejuna lacertos exedit macies. *v. sup: Descriptionem Famis.*

Macerata calx, *Wapno zalane.*

Maceratio, *Moczenie.* Maceratus. *Moczony.*

Maceresco, *Miękczeię, Moknę w wodzie.*

Maceria, *Płot kamienny: Parkan; & sub Mur.*

Maceries, *Chudość, Płot kamienny. parkan,* ein Kleine steinerne Maur.

Macero, *Chudzę, Nauczam, Trapię.* Mager machen. *Maceror interdum; quod sim tibi causa doloris.* Ovid: *syn.* Conficio, extenuo, attero, exedo, tabefacio. Macie attenuo, deformo, consumo.

Maceror, *Schnę 2. Gryżę się,*

Macesco, *Macisco. Chudnę, Schnę 2.* mager werden.

Măchæra, gr: Kord, Miecz. ein Degen. ames nomen victumq; machæræ Juv:

Machærio, onis siekacz.

Machærion, Machærium, Kord, Mieczyk.

Măchærŏphorus, măchærŏpæus, gr: Miecznik.

Măchina, Baszta 3. Taran 2. wendeta niewolnikow, Babá 5. Narzędzie Sztuká 5. Kosztowánie. Allerley Rüstung zu den Handwercken dienlich. Item Betrug It: Ein grob Geschütz. Aut hæc in nostros fabricata est machina muros. Virg: syn: ars, artificium, dŏlus, astutia, fraus, moles, vel instrumentum tŏrmentum bellicum, bālista, aries, bŏmbarda. epith: Strīdens, mūrālis, ænea, sæva, bellica, hŏstilis, ingĕniosa, ingens, fulminea, hŏrrida, tĕrrĭbĭlis, vĭŏlenta, Martia, Vūlcania, trux, ferrea, minax, stūpenda Mavŏrtia, immānis, æquata cælo, saxa rotans, muros quătiens, vel dolosa, scĕlĕrata, dira, lātens phr: Maris mĕtuenda Concūtiens muros. Mænia subvertens, rūmpens. Saxa rotans. Bellica in adversam vibrata utrinque phălāngem. Machina, ac velut hŏstilis cum Măchina tĕrruit urbem; sylvæque trĕmiscunt, excūtit ingente immani pŏndere mŏles, invŏlvens fumo nigra colore diem Machina tĕrrifico cum fŭlminat ænea bŏmbo. Quāliter ære căvo, dum sulphūra pāscitur atra, inclūsus, magis atque magis fūrit acrior ignis, mŏliturque fūgam nec se capit intus anhelans: Tum piceo disclusa volat glans ferrea fūmo, Fit crĕpitus: erĕdas, rūpto rūere æthĕre cælum; Jamque illa & turres prŏcul ecce stravit et arces: Cŏrpŏra & arma jăcentia, late via facta per hostes. v. Tormentum bellicum, & Dolus, Fraus.

Machina accrobatica gr: circumforanea, confixilis, oppugnatoria, scansoria. Baszta,

Machina arietaria, Szopa woienna.

Machina frumĕtaria, Młyn. Machĭna fulmen, Działo

Machina muralis, Taran.

Machina petraria, Kusza woienna. Proca woienna.

Machina spiritualis, Organy.

Machina trispastos, Pantaspastos. Winda 4.

Măchĭnalis, Architektoński, Młyński.

Măchĭnāmentum, Sztuká 5. taran. 1.

Măchinarius, adject. Narzędzia siła potrzebuiący, Młyński.

Māchinatio, Wymysł 2. Sztuká 5. Baszta 3. Budowanie 2.

Machinātor, Budownik, [illegible]mistrz. Sprawca, Wynalezcá. Ein Erfinder. O Machinator fraudis! O scelerum artifex: jamb.

Machinatus, us. Sztuká 5.

Măchinor, Wymyślam. Sztuki zażyć, Myślę chytro, Knuię 3. Gotuię etwas listiges erdencken erfinden Non tibi præterea, quod machinor inveniamq; Luc. syn. Mōlior, excŏgito, mĕditor. struo, exstrŭo, fabrico. seu fabricor.

Măchĭnŏnes, Machiones, hi sub Malarz 2.

Măchĭnosus, Narzędzia siła potrzebuiący, wielki

Machlis, is f. gr: sub Łoś. (1. Sztuczny.

Macidatus, Apulei corr: Madĭdatus.

Măcies, Chudość. uschnienie. Magerheit. Cum subito à silvis macie confecta suprema Virg syn: Tabes. epith. infelix, misera, infŏrmis, dedĕcor, jĕjuna squāllida, tristis, iners, pāllens, ārida. phr: Membra, artus cŏnsumens, extenuans. Dĕformans vūltum, ŏssa rĕnudans, Cŏnsūmens artus, duro lānguore sŏlūtos exsĕctus măcies inglŏria nervis, v. Macer.

Măcilĕntus, Chudy, sehr mager. v. Macer.

Măcir, iris. Macis, idis in Accusativo macida, vel macin, è Græco, Muszkát.

Măcrĕsco, Măcreo; Chudnę Schnę, 2. Mager werden. Ne nimis exhausto macresceret inguine gallus. M, syn: Tābĕsco, grăcilesco, v. Macer.

Măcritas, Suchość, Magerheit Măcritudo. Chudość.

Măcrobius gr: Długowieczny.

Măcrŏcollon, gr: Papier regałowy. & sub Księga.

Macrŏlogia, gr: wielomowność. lange Rede.

Măcror, oris. Chudość. Magerheit, Mactātor, Zabiiák.

Mactatus, us, Zabicie. bicie bydłá

Macte, Dobrze 2. Grzeczy, Toś Chłop, Boże cię przeżegnay, szczęśći Boże, hab Danck, wolan.

Macticus, Gębá.

Măcto, as, Zabiiam 1. 2. Karzę, Biię bydło, Mszczę się. Gwałcę, Zatracam, Biię rzeź, damći 1. Przykro mi, Spycham, Ofiáruię 1. Obdarzam szanuię. 1. Czczę. 1. Błagam, Nabawiam, Pámiętno co uczynić, zdobię 1. Tödten, schlachten. Solennes taurum ingentem mactabat ad aras. Virg: v. Occido à cædo: Sacrifico.

Mactra, f. Dzieża, ein Multe. Mactya. 2. takoż

Mactus, Rosły, Obdarzony, Obfity.

Măcŭla, *Zmaza, Plámá, wadá, Pſtroćiná*. *Przygana, zelżywość, dźiura z Kray & in Serdecznik* Ein Fleck. Mackel. *Rejice ne maculis infuſcet vellera pullis.* V. *ſyn*: Nota, labes dĕdecus, in famia. *epith.* sōrdida, immūnda, deformis *phr*: Scabra ſitu, tūrpiſque atra rūbigine lābes, Turpes ore fŭgare nŏtas. Măcŭlis diſcŏlor atris. Cærŭleæ cui tērga notæ inficiunt. Maculæ ſeſe undique fundunt. *v. Sordes*,

Maculæ, *Oká w śieći, Sadzona robotá.*

Maculatio, *Zmázanie, poſzpecenie Szpetność.*

Măcŭlo *Łżę 2. Szpecę, zmázáć 2.* Beflecken, beſudlen. *Elita purpureo lucens maculatur amictu;* Virg: *ſyn* Commacŭlo, inquino, coinquino, lædo, polluo, cōntāmino, cōnſpūrco, turpo, dētūrpo, defōrmo, vel măculis aſpergo, noto, vario. diſtinguo, pingo, oblīno, illino, *phr.* Maculis, labe, sōrdibus inficio, temero, aſpergo, conſpergo, inquĭno. Macŭlas sōrdes, labem infero, injicio, inſpērgo, Turpi, infami labe nŏto. Labe dĕcus eximo, aufero, tōllo, fūgo.

Măculoſus, *Nakrapiany pſtry, ſproſny plugawy, Szpetny Niecnotliwy*, befleckt, *Cerulea cui terga nota, maculoſus, & auro* Virg: *ſyn*: Măcūlatus, inquinātus, sōrdidus, măcŭlis pictus, aſperſus, variatus, illitus.

Madacus, Szata bieśiadna.

Mădarōſis, *gr: Włoſow opadnienie na brwiach.*

Mădărus, *gr: Łyſy.*

Mădĕfacio, *Namaczam*, Naß machen / benetzen. *Virides madefecerat herbas.* Virg. *ſyn*: Hūmēcto, irrigo, irrōro, ablūo *phr*: aqua ſpargo, tingo, abluo. prōluo, pērfundo, irrigo. Sŭpērfuſis aquis irroro.

Madefactus, *Moczony*,

madefio, *Moczę ſię. Moknę 1.* Naß werden. *Æmathiique iterum madefient cæde Philippi.* Virg: *ſyn*: Mădēſco, mădeo, hūmēctor. *phr*: aqua aſpērgor, pērfūndor, irrigor,

mădeo, *Moknę 2. Przemakam, Napiiam ſię, tr: Wre co, Uwrzało*, Naß ſeyn. *Et Madet aſſiduo lubricus imbre lapis.* Ovid.

mădeſco, *Moknę & ſub Uwrzało, Wilgnę*, Naß werden, *pluvioque madeſcit ab auſtro.* Virg: *ſyn*: Mădefio.

Mădĭdo, *ſub* *Namaczam*, naß machen / *Ille novo madidantes nectere pennas.* Cl.

mădĭdus, *Mokry, zmoczony. warzony Piiany 1.* Naß, Feucht. *Dum ſedet & ſiccat madidas in carcere pennas.* Cl: *ſyn.* Mădens, hūmĭdus, humens, udus, uvidus, *phr*: udus aquis, aqua pērfūſus.

mādon, *vel* mados, *hac gr*: *Przeſtęp biały.*

mădor, *oris, Mokrość*, Naſſe, Feuchte. *Excipiens nullos, Auſtro ceſſante madores,* F. *ſyn.* Humor. *epith*: Flŭidus, rōſcidus, rīguus, irrigŭus. *phr*: Mădidus defluit humor.

Madulſa æ, m, Piiany 1. maduſa, idem vitioſum.

mæander, *Krążanie, Wzor na-ſząć e, Zakręt, Zatoki 1.*

mæandrātus, *Kręcący ſię, Krzywy, Wzorzyſty.*

mæandrum, & mæandrus, *idem.* mæander.

mælis, *is, Zbik.* malium, *Obraz.*

mæna, *æ gr: śielawa, Roſoł 3. Rybki drobne.*

mænais, *idis f, è Græco Wężownik 4.*

Mæniana, lege Meniana, mænis, *idis gr: śielawá.*

mænomĕnon, *gr: Miod ſzalony, Maſtok.*

mæōtĭca unda, *ſub* mæōtis *idis &* mæotis palus, *Morze Tatarſkie.*

mæror, *idem* Mœror, *Mæſtitia idem mœſtitia.*

mæſon, *ōnis m: gr. Sługa podły. al. Meſon ut Meſonauta.*

Maforte, Mafortium, 3. Płaszcz, Podwika.

magadis, *gr: Harfa.*

măgădium, *gr: Podſtawek u ſkrzypic.*

māgālia, magaria *orum Chałupá.* Dorffhäuſer, Höf, Hütten. *Miratur molem Æneas magalia quondam* Virg: *ſyn*: Māgāria, attĕgiæ, Māpalia, cāsa, tūgŭrium. *v. Caſa*,

magas, *adis, gr: Deká 2. Podſtawek 2.*

magdălia, *orum* magdălis, *idis Kołaczek*,

măgia, *gr. Cudotworność 1.* Zauberey Hexerey *Nec non Theſſalicæ doctiſſimus ille magiæ,* Prud: *ſyn.* Veneficium, incāntatio.

magice, *es gr*: magica ars, *Czarnokśięſka nauká*,

magicus, *gr: Czarnokśięſki, Czárowniczy.* Zauberiſch. *Hic magicos affert cantus hic Theſſala vendit* H.

măgida *æ è gr: Miſa płaſka.*

măgīrus, *gr: Kucharz.* măgiriſcium *gr. Kuchćik*

măgis, *idis gr: Deſka 2. Miſa płaſka, Stoł o trzech nogach, Dźieża.*

măgis, *Barźiey więcey 2. Rączey.* mehr. *Iam magis atq; magis præceps agit omnia fatum.* Luc: Magis ac magis, *Barźiey.* (ge plus.

magis, *comparativo additum In Łacniey więcey 2. Więkſzy.*

Magi-

Mǎgister, *Mistrz 1. Nauczyćiel, Urzędnik.* Meister, Lehrer. *Sæpè tui judex, sæpe magister eram* Ovid: *syn:* Præceptor, dŏctor, mŏdĕrātor *epith.* mītis, benignus, mānsuetus, industrius, vigil mŏrosus, clāmōsus, grăvis, acerbus. *phr:* Jŭventæ mŏderator, Rector. Rūdes anīmos præcēptis erudiens, instruens, doctrina, exĕrcens artibus, excŏlens. Cui dŏcendi mūnus & officium. Qui tĕneram stŭdiis fŏrmare jŭventam, novit & dandi cŏmmoda præcepta Tĕneram pūbem mŏderans, erŭdiens, dŏcens. Præcepta, instillans teneræ vĕneranda cŏronæ. Auribus arrectis mansueto attende magistro *v. Doceo.*

mǎgister certaminis:, *Igrzysk sprawcá.*

mǎgister cubiculi, *Podkomorzy*, Kammerherr.

mǎgister curiæ, *Ochmistrz, Cechmistrz.*

magister equitum, *Hetmanow namiestnik, Rotmistrz.*

mǎgister militiæ, *Hetman 1.*

mǎgister navis *Szyper.* ein Schiffherr, steurmann.

mǎgister officiorum, *Ochmistrz.*

mǎgister pacis ac disciplinæ, *Marszałek koronny.*

mǎgister pagi, *Szołtys, Woyt na wśi.* Dorffmeyer,

mǎgister peditum, *Porucznik. Rotmistrz.*

mǎgister populi, *sub Rządcá.* Rathsherr.

mǎgister scriniorum, *Kanclerz.*

mǎgister scripturæ, *Pisarz 1.* ein Schreiber.

mǎgister stabuli, *Koniuszy*, Stallmeister.

mǎgister trivialis, *Klecha, (Szołtys,*

mǎgister vici, *Dźiesiątnik 2. Woyt na wśi.*

mǎgister vocis, *Muzyk co uczy*

Mǎgisterium, *Mistrzostwo, rząd 1. Urząd 1.* Meisterschafft, Regiment. *Cum mea ridebant vana magisteria* C.

mǎgisterium equitum, peditum, *Rotmistrzostwo.*

mǎgisterium militiæ, *Hetmáństwo,*

mǎgisterium officiorum, *Ochmistrzostwo,*

mǎgistra, *Mistrzyni*, magistralis, *Mistrzowski.*

mǎgīstrātus, *us, Urząd 1. 2.* Obrigkeit, Regenten/Oberherrn *Iura magistratusq; legunt sanctumq; senatum.* Virg; *syn:* Populi mŏderator: prŏceres, prīmates. *in plur. vel* măgistrātus officium, mūnus, fasces, *pro consulatu epith.* Gravis, prūdens, săpiens, prŏvidus cĕlebris, supērbus ūrbanus. *phr.* Cui crēdita est mŏderandi pŏtestas. Cui rerum commissus apex. Sedeas in alto tu licet trĭbūnali, & de curūli jura gĕntibus rēddas, illum non pŏpŭli fasces, non purpura, Regum Flexit Pūrpŭreos hăbitus, jŭvenique cŭrule indŭlgebis ebur. Lēgum penes quem summa pŏtestas. Qui sŏlio sŭffultus eburno Jura lēgit pŏpŭlis. Cui est imperii commissa potestas. Cui pŏpŭli incūmbit cura păterna sui. Cui cura est pūnire malos, & defendere jūstos. Pŏpulos qui lege gŭbernat. Quorum illūstrata sŭpērbo Vita măgistratu fuerat.

măgistratus amplissimus, *Rada 2.*

Magistrò, as Radzę 1. meistern.

magma, *tis gr. Fuz, Oleykow drożdże.* Ekstrakt 2.

Magmentaria vasa sub Ofiara 2. (perfumy

Magmentarius, Aptekarz.

magmentum, *Pomnożenie, Ofiará 2:*

Magnālia ium sub Wielmożny. Herrliche Thaten. *Det dextram mancus, loquitur magnalia mutus,* Pr.

măgnănimitas, *Wielkomyślność, śmiałość.* Großmüthigkeit.

magnănimus, *Wielgomyślny, śmiały 1. Mężny, Sercá wielkiego.* Großmüthig, tapffer. *Magnanimum Æneam, neque me &c.* Virg: *syn:* animosus, fortis. *v. Fortis.* Magarius, *Kupiec.*

măgnātes, *hi, Magnaci hi, Panowie przedni.* Die fürnehmste Häupter, die grosse Herrn. *Magnates dare parva pudet &c.* M. *syn.* Proceres Megistanes, primores:

măgnes, *ētis m: gr: Magnet.* Ein Magnetstein. *Quem magneta vocant patrio de nomine Graii,* L. *epith:* Decŏlor, obscūrus, niger, ater, mīrābilis, potens. *phr.* Lapis fērrum dūcens, trahens: ferro amicus. Lăpis măgneticus Hĕraclius: Nigri mīracula saxi, Măgnesia cautes.

măgnēticus, *gr. Magnesowy,* Das zu dem Magnetstein gehört. *Venerem magnetica gemma figurat.* C.

magni est, *Drogi co ist* theur:

magni interest, refert. *Wiele na tym.*

magni pendo, puto, facio, *Ważę sobie co.*

Magnidicus, Wspaniałomowny, Chełpliwy, & sub Mowa nadęta.

magnificātio, wielbienie, Raczenie. Großmachung.

magnifice, *Wspaniale, Páńsko, Hoynie, Szumnoświetno:* herrlich.

măgnĭficēntia, *Wspániałość, Hoyność.* Herrligkeit/ Pracht. *syn:* Pŏmpa, splendor, mūnificēntia liberālitas.

măgnificiùs. *sub Wspaniale.*

magnifico, *Wielbię Ráczę* 1. *Sławię Roszszerzam* 2. groß machen, fast rühmen.

magnificus, *Wielmożny, hojny.* Herrlich, groß, achtbar, Prächtig.. *I nunc magnificos victor molire triumphos.* Ovid. *syn:* Splendidus, lautus, regius, liberalis.

Magniloquentia, wspaniało mowność, mowa wspániała. Pracht der Worten.

Măgnilŏquus, Wspaniałomowny, Chełpliwy, Prächtig mit Worten. *Quæ tu magniloquus nocte dieque sonas, M.*

magnipendo, *al* magni pendo, *supra.*

magnĭtūdo, magnitas, *idem & Wspaniałość, Wielkość.* 2. Grösse.

magnitudo animi *Męstwo.* Großmüthigkeit.

magno, *Drogo Barzo.*

magno constat, est, stat. *Drogi, adject,* theur.

măgnŏpĕre, *Bárzo* Fast hefftig/ sehr. *Magnopere à vera lapsi ratione videntur,* Luc: *syn:* Vălde, mŭltum plūrimum, vĕhĕmenter.

măgnus, *Wielki* 1: *Ktoś* 2. Groß *Aggredere, O magnos, aderit jam tempus, &c,* Virg: *syn:* Grandis, ingens, amplus, văstus, immensus, immānis, maximus, nimius, non parvus non exigŭus non tenuis, non mĕdiocris, prŏcerus, altus, *phr:* Vastæ, stŭpēndæ molis. *v. Altus.*

Magnus dies. *sub Wielkanoc.*

măgūdăris, *non Maguderis ut Lambin.* *scribit gr: sub Cyryneyskie ziele.*

măgus *Cudotworcá* 1. *Czarnoksiężnik Czarownik, Mędrzec.* Ein Zauberer, *Adjutrixque venis, cantusque artesque Magorum:* Ovid. *syn:* Veneficus, incantator, *v. Maga Veneficus.*

Māja, *æ gr: Rak morski okrągły.*

mājestās, *Wspaniałość, Uczciwość, Dostoieństwo, Powaga, Majestat Rostość,* Herrligkeit. *Majestas, et si funesta pecunia templo* Juv: *syn,* Grăvĭtas, splendor, pompa *epith:* Grăvis impĕriosa, Rēgia, sŭblimis, celsa trĕmenda. *phr:* oris hŏnos, Augusta grăvitas, Rēgius fastus imāgo. Splēndōre pērcellens terrens animos Rēgiæ spĕcimen gēntis. Tacĭto venerabilis ore, imperiosa viris mājestas. Fūlmen habet dextra majestātemque tremendm Laxat terribiles mājestas regia fastus. De mājestate virili Decidit in planctus, Cæsarea pŏpulos qui mājestate gŭbernas,

majestatis crimen, reatus, *krymináł, zniewáżenie* 2

major, *Większy* 1. 2. *Starszy* 1. *Nierowny* 2: 4. *Láta prawne máiący* Grösser. *Nate Dea, nam te majoribus ire per altam,* V.

major domûs, *Ochmistrz,*

mājor quam pro numero, *Wielki* 1.

mājōres *Przodkowie, Starszy* 4. *an Przełożony?* Voreltern, Vorfahren. *syn* Patres antīqui, vĕtĕres, prisci, avi, prŏavi *epith.* Prisci, antiqui, pii vĕnĕrāndi, colendi. *phr:* Priorum ætas, prisci tempŏris ætas.

Mājus, *substant, disyllabum, a longo. At Trysyllabum, a breve May.* Der Monat May. *Hinc sua majores tribuere vocabula Majo:* Ovid: *Mensis à majoribus dictus, quorum consilio Resp. gerebatur; sicut Iunius à junioribus, qui rem armis gerebant) epith:* Viridis, vērnans, vīrens hūmidus, imbrifer, fæcūndus, flōridus, nīmbōsus, lūxŭrians, amænus, gratus, blandus, lætus, hĭlăris, fēstivus, *phr,* ornans, flōre solum. Hērbas gramina prōmens. Vario, depingens grāmine terram.

majus, *adject: trisyllabum, licet Poeta contrahant. Majowy.* Mājuscula litera *Wersał.*

majusculus, *Przysporszy.*

māla, *æ. subst: lagoda na twarzy* die Wangen *Crepitant duro sub vulnere malæ* Virg,

mala merx, *Niewiásta zła.* (*rzecz apud.*

mala crux, *Szubienicá* 2. der Galgen *& zła*

mālæ, *ba. Policzek,* Die Wangen, Backen.

mălābărrhum, *gr: Nardowy oleiek.*

mălăche, *es, gr: Szlaz* 1. *& malache, prono sequitur quæ vertice solem* Colum.

malachenagria *idem*

malacha, malāchra, maldăcon *gr: Bdelium.*

mălăcia, *æ gr, Miękkość y koy* 3. *Morskie uspokoienie. Apetyt* 3. Windstille auff dem Meer.

mălăcisso *gr: Niewieściuchem czynię, Miękczę.*

mălăcus *gr: Miękki, Komplekcyi miękkiey Niewieściey* 2. *Roskoszniczy* 1. weich *In Malacus: prima anceps apud Græcos.* Mălagma, *gr. Maść.* 1.

mălasso, mălaxo, *as Gr: Miękczę.* weich machen.

malce, *es Gr: Zdrętwienie. Malchio, Pstrąwy.*

mălē *źle, Ledwie, Barzo, drogo, Zmyślnie* Böslich; übel, *Iam sibi tum curvis male temperat unde carinis syn.* Prave, perverse, vitiose, improbe, nefarie nequĭter. non bene,

mal-

malè laudit, *Nieſławny, źle onim mowią.*
malè gerens rei, *Niegoſpodarz.*
malè lumĭnatus, oculatus, *Slepy,*
malè moratus, *Nieobyczayny.*
malè oleo, *Smierdzę,* ſtincken.
malè ominatus, *Nieſzczęſliwy* unglücklich.
malè ſanus, *Nieuleczony, ſzalony i* unſinnig.
mălĕdicè, *Złorzeczliwie, uſzczypliwie.* (red.
mălĕdicentia, *złorzeczliwość.* Nachred, Schmach
mălĕdico, *Złorzeczę, ſzczypię kogo ſłowy, Bluźnię.* Einem übel nachreden, ſchelten läſteren. *Potores vel quod maledicunt liberius vel* H. *ſyn.* Convicior, imprĕcor. *phr:* Malĕdictis onero, ligo, carpo, rōdo, incēſſo, proſcindo, vellico, obtrecto, dētrăbo, *vide imprecor.*
maledictio, *Złorzeczenie, łáienie, Szkálowánie, łżenie,* Fluch, Schmachwort.
maledictor, *Złorzeczliwy.*
mălĕdictum, *Złorzeczenie, Przeklinanie,* Potwarz, *Przeklęctwo.* Schmachwort. Fluch. *Vocis & inſanæ tot maledicta tuæ.* Prop: *ſyn:* Convicium, probrum, opprobrium, călūmnia, injuria, imprĕcatio, diræ, *epith:* insānum, hōrrendum, dirum, atrox, *v. Convicium, & Injuria.*
maledictum conjicio, dicto, *Szczypię* übel nach- (reden.
Maledictus ti, przeklęty.
mălĕdĭcus, *Złorzeczliwy, Uſzczypliwy,* Vbel nachreder, Flucher, Läſtermaul. *ſyn:* injurius, injūriōſus, obtrĕctator, *phr:* Lingua procax pĕtūlans Quemlibet opprobrijs infāmans, alterius ſemper laudi obſtrĕpens, invida livida lingua, *v. Invidus.*
mălĕfăcio, *Szkodzę,* Schaden. *Malefactor, złoczyńcá.*
malĕfactum, *Szkoda, niecnotá.* Schad. (czyńcá.
malĕficentia, *Szkoda, Przykrzenie ſię,* Vbelthat.
maleficiosè, *Cic: al.* malitiosè, *eodem ſenſu infra.*
maleficium, *Złoczyńſtwo, Szkodá, Złość 2. Niecnotá Przykrzenie ſię. Grzech wielki czáry.*
malĕficus, *adject:* *Szkodliwy,* Schädlich. *Dolis & aſtu maleficæ mentis jacent.* (Jamb::) (dźiey,
maleficus, *ſubſtant: Złoczyńcá, Praktykarz 1. Złomălĕfidus, *Niewierny, Niepewny.* Vntreu. *Nunc tantùm ſinus, & ſtatio malefida carinis* Virg:
mălĕſuādus, *Poradnik zły, Namawiacz, Et metus & maleſuada fames & turpis egeſtas.* Virg.
mălĕtractātio, *ſub Częſtowánie.*
mălĕvŏlens, *Nieżyczliwy.* (Vnwill.
malevolentia, *Nieżyczliwość, niechęć, złość,*
mălĕvŏlus *Nieżyczliwy, zazdrośćiwy, & ſub Nieſprzyiam* ungünſtig. *Nam curioſus nemo eſt quin ſit malevolus* ((Jamb) *ſyn.* invidus, inimicus hoſtis,
mālicōrium, *Granatowych iabłek ſkorká.*
mălignè, *Skąpo, Chytro,* ungütiglich
mălignĭtās, *Złość, ſkąpſtwo, Nieżyczliwość.* Boßhafftigkeit. *Malignitatum vulnera.* (Jamb Dim) *ſyn:* Mălitia, imprŏbitas, pĕrvērsĭtas, nequitia, aſtūtia, fallācia, *epith:* Scĕlĕrata, nĕfānda, dira, prava, dŏloſa, sūbdola, *phr:* Prava, perversa, ſcelĕrata, mala, mālıgna vŏlūntas, mens, Mens cōnſcia fraudis.
Malignor, aris, Złośliwie poſtępuię.
mălignus, *Złośliwy, Skąpy, Trudny. Płonny;* boßhafft / Arg *Non fuit ingenio fama maligna meo* Ovid. *ſyn:* improbus, malus, fallax, doloſus, ſcelĕratus.
Maliloquax, Złorzeczliwy.
mālīnus. *Iabłonowy.* (heit.
mălitia, *Złość,* Nie*urodzayność, niepogoda* Boß-
malitioſè, *Złośliwie, chytro.*
malitioſus, *Złośliwy, Chytry.* Boßhafftig.
malleātor, *Blacharz.* der den Hammer braucht
malleatus, *Bity 2. Tłuczony, Zbity.* (ſchlagen.
malleo, *as, Zbiiam papier, międlę.* zuſammen
mallĕōlŭs, *Młotek, Latoroś do ſadzenia podpały woienne, Strzałá ogniſta, Kulká.*
malleolāris, *Latoroślny.*
mālleus, *Młot, Szlaga, Kuſza rybá,* Ein Hammer. *ſyn:* Tŭdes, mālleōlus. *epith.* Fērrĕus, dūrus, grăvis, pōndĕroſus, artifex, vălidus, rigidus, rigens.
malleus roſtratus, *Czekan.*
malleus ſtuparius, *Cierlicá, międlicá.*
mallŭviæ, *Uwymadliny rąk.*
malluvium, *Umywadlnik,* Szaflik ein Gießfaß.
mālo, *māvis, wolę, życzę.* lieber wollen, *Dicis utrum, mavis, elige. malo manum,* M.
malo tuo, *na twe złe.* mālŏbăthrāri9 *è Græco Aptekarz.*
mālōbăthrum, *gr: Nardowy Oleiek.*
Mālōgrānātum, Granatowe iabłko.

Malta maltha. æ. m. gr. Niewieśći. Roſkoſznik.
maltha, æ. f. gr. Pies morſki, Wosk z ſmołą, Kitá mulárſka, Smołá 1. Kley ogniſty.
malthāna, Wosk z ſmołą.
malthīnus, maltinus, Roſkoſznik.
maltho, as. è græco, Lituię co. Náſmalam.
Malthia ſub Słod.
mālva, Slaz 1. Pappelen. epith: Flōrens, vĭrĭdis vĭrens, mōllis tĕnĕra, lĕvis.
malvāceus, adject: Slazowy.
malvaceus, ſubſtant: Slaz 1.
Malvaticum, Malviſinum vinum. Małmázya.
mālum, Jábłko, owoc drzewny. ein Apffel. Malo me Galathea petit laſciva puella. Vir. v. pomum.
mălum. Nomen ſubſtant. Zła rzecz, Złe. Vbel/ Vnglück/ Pein oder Arbeit. Aut Deus ille malis hominum miteſcere diſcat. Vir. ſyn īncommŏdum, dāmnum, dētrīmēntum, exĭtium, clādes, ſtrāges, pērnĭcĭes, vel mĭsĕria, călāmĭtas, īnfōrtūnium pĕriculum: dŏlor, vel ſcĕlus, crīmen. epith: Fērāle, trīſte, lūgubre, ſævum, crūdēle, nĕfāndum, mœſtum, flēbĭle, lūctŭōſum, lachrȳmābĭle, fūneſtum, grānde, īngens, īnfāndum, ăcērbum, grăve, dūrum. phr. Mălōrum sĕrĭes, āgmĭna, tūrba. Gĕnus ōmne măli. Măli dūra mōles ōpprĭmit sĕrĭes, cŭmŭlūſq; mălōrum. Măla vel hōſti lacrȳmas mōtūra: hōſtĭbus īpſis mĭsĕrānda. Pērnĭcĭōſa măli cōngĕrĭes. v. Infortunium, Miſeria.
mălum, Interjectio. By ćię. & ſub Smrod 2.
mālum Aſſyriacum. Cytryná. ein Cytron.
malum aureum, Pomáráńcza.
malum grānatum, punicum, Gránatowe iábłko.
malum lānātum, ſtruthium, Pigwá 1. Quitten apffel.
malum Perſicum, Brzoſkwiniá. Pferſing.
mălus. adject: Zły, Szkodliwy. bőß. Terra malos homines nunc educat atque puſillos. Juv. ſyn īmprŏbus, pērverſus nequam, ſcĕlĕrātus, mălīgnus. v. Sceleratus.
mālus, ſubſt: m. Máſzt. ein Maſt, Segelbaum.
mālus, ſubſt: f. Jábłoń. Ein Apffelbaum. v. Pomus
mālus Aſſyriaca, Medica, Citria. Cytr drzewo.
mālus cotonea, cydonia. Pigwá 1.
mālus Punica, Granat drzewo.
mămīlla, Pierśi 2. Brodawká 4. Bruſt. Ipſa lo qui tecta facie ſtrictiſque mamillis. Juv.
mămīllare, Kſztałćik Chuſtká białogłowſká 2.
māmma, Cycek 2. Pierśi 2 Guz 2. Mámá. Bruſt. ſyn. Mămīlla, ūber, păpīlla, māmmŭla. epith: āltrix, mātērna, tĕnĕra, nĭvea, pēndŭla, tĕres, mōllis, īrrĭgua, pēndens, fœcūnda, tŭmens, nēctărea, lāctans, tŭmĭda, turgĭda, lācte plēna, dīſtēnta, tŭmens. phr. Tĭbi fōrmōſæ ſtānt pĕctŏre māmmæ. Læta magis prēſſis mānabunt flūmĭna māmmis āltrīces hŏmĭnum lāctāre mămillas. v. Lacto.
Mammātus, Pierśiſty, odukáły. Mit groſſen Brüſten. At gemina & mamoſu Ceres eſt ipſa, &c. Pr.
mammōſus, mammātus. Pierśiſty, Odukáły.
mammŭla, Pierśi 2. Brodawká 4.
Mamphur ăris. m. vel n. Tokarſkie wrzećiono.
Mānābĭlis, Przenikáiący.
Manachus, Manacus, Minucyie.
Manal: Manele. manālis lapis, ſub Otchłań piekielna.
mānālis, Ciekący 1. 3. flieſſend. & in Deſzczowy.
manans, Ciekący 1. manat ſermo, Powiádaią.
manceps, hic cĭpis. Naymacz 2. 3. 5. Jśćiec Rękoimia, Zákupnik 3. Celnik, Przekupień. Zollkaufer.
manceps carceris. Tárásowy.
manciŏla, Rączká. mancĭpi, Właſny.
mancĭpātio, Przedanie warowne, Powzdánie. Vbergebung.
mancipatus, us. Kupowanie wárowne, Dźierżáwá 3.
mancipatus, ti Poddany 1. Obowiązány.
mancipatus nemini, Pan ſobie.
mancipi, Właſny.
māncĭpium, Niewolnik, Właſność máiętnośći, Dźierżawá 3. Przedánie wárowne, Wárunek, Práwo 1. Umowá. Ein leibeygene Perſon. Vitaq; mancipio nulli datur, omnibus uſu. L. ſyn. Sērvĭtus, vel ſervus, cāptīvus, fāmŭlus. epith: Mĭsĕrum, vīle, ēmptum, vēnale. v. Servus.
māncĭpo, as. Wdawam 1. Oddáię 4. Poddáię 1. zum Eygenthumb eingeben.
mancupi accipo, capio. Odbieram kupno.
mancupi emptio. Kupowánie wárowne.
mancupium, idem mancipium.

Māncus, *Jednoręki, Obćięty, Niedołężny, Niedoskonáły.* der nur eine Hand hat.

Mandatarius, Roſkázuiacy.

mandātor, *idem & Podſzczuwacż.*

māndātum, *Roſkázánie, Wſkázanie, Mándat, Poſelſtwo.* Ein Befehl/ Gebott.---*Ferre jubet celeres mandata per auras.* V. *ſyn.* Jūſſum, jūſſus, īmpĕrĭum, præſcrīptum, præcēptum, cōmmīſſum. *epith:* ămīcum, lætum, dulce, bĕnīgnum, grăve, dūrum, ſævum, trīſte, ăcērbum. *v. Imperium.*

māndĭbŭla, *Czeluść 1. & ſub ćierlicá.*

Mandĭbŭlum, n. ſub Czeluść 1.

māndo, *is. Zuwam, żuię, Gryzę, Kąſam, Przeżuwam.* Kåuen/ mit Zänen zerbeiſſen. *ſyn.* Māndūco, ĕdo, vŏro.

Mando, manduco onis. żarłok.

mando, as. *Wſkázuię. Poruczam, Poſyłam, Záſyłam.* Befehlen, gebieten. *Mandavi, dices, olim, nec talia ſuaſi.* Juv. *ſyn.* īmpĕro, jŭbeo, præſcrībo, vel cōmmītto.

māndo memoriæ, *Pamiętno co uczynić; Náuczyć ſię.*

māndo vīnculis, *Oſadzam więźniá.*

mandra, *g. Chlew Tabor Woz chłopſki Miáſteczko*

mandrăgŏra, & mandragoras. *æ. m. gr. pokrzyk.*

māndūco, as. *Jem. żuię.* Eſſen. *Illud quid faciat, quod manducamur, in ore.* Luc. *ſyn.* ĕdo cōmĕdo, ēxĕdo vŏro māndo is pāſcor, vēſcor. *phr.* ēxpleo mēdăpībus cĭbis ēſcis, cārnĭb9 păne; ēxĭmo fămem ĕpūlis. Cĭbos căpio, sūmo; āppŏsĭtis dăpĭb9 pāſci, vēſci. Dăpes ăvĭdo cōnvēllĕre dēnte. Fămem lĕvāre cĭbo ſōlāri dăpĭbus ĕpŭlis pēllĕre. Sūmĕre cĭbos. Sēdāre jejūnia cĭbis. Prĕmĕre dēnte dapes Jejūnia ſōlvĕre. Dăpes ăvĭdam dēmīttĕre in ālvum. Mēmbra cibo fŏvēre ĕpŭlis ſūſtēntāre, rēſtaūrāre. Vīctu vīres rĕvŏcāre. Mĭsĕros mōrſu dēpāſcĭtur ārt9. Frōndĭb9 ārbŏrĕis & ămāta pāſcitur hērba. Nūll9 vēnit in ōra cĭb9. Nūllos cōntĭgit ōre cibos. Frōndĭb9 & vīctu pāſcūntur sīmplĭcis hērbæ. Sūmptăque pāllēntis ſēptem de cōrtĭce grāna Prēſsĕrat ōre ſuo. Nec lāngvĭda fēſſi cōrpŏra ſuſtēntant ĕpŭlis. Dēſuēvit quērna pēllĕre glānde fămem: ut dăpĭbus cōmprēſſa fămes, Nōnnĭſi dēlēcta pāſcitur īlle fĕra. Aggĕre grāmĭneo cōnſēdit læta jŭvēntus, cēlsĭor ac cūnctis, Scĭpio, Rēxq; āddĭtus īlli, hērbōſum tĕnŭēre fōrum, tum cōrpŏra cūrant. Fēſſa lăbōre grăvi, bēlloque ēxhaūſta diūrno. *v. Edo, Voro.*

Manducor aris Deponens. Jem. Manducum, Potrawá.

mandūcus, *żártok, Stráſzydło 1.*

Mandya, æ. m. & f. gr. Opończa.

Māne, *nomen & Adverb: Poránek.* der Morgen, oder morgens, früh. *Carpamus dum mane novum, dum gramina canent* V. *phr.* Mātūtinum tēmpus Mātūtīnæ hōræ. Mātūtīnus Sol. Sol orĭens Mātūtīni, Phæbei ōrt9. Dĭes ŏrĭens. Pārs prima dĭei, *vel* dīlūcŭlo Māne novo, prīmo. Prīma *lūce.* Vĕnĭēnte die, Sōle. Aūrōra ſūrgēnte rŭbēnte, rĕnaſcēnte, ēxŏrĭēnte, Sōle nŏvo. Prīmo Eoo. Sōlis ad ōrtus. Nōcte fŭgĭēnte. *Sōle* rĕcens ōrto. Clāro jam māne Cum prīmum Eōis cōnſūrgit Phœbus ab ūndis. Cum Sol æquŏrĕis ſūrgit rĕdĭvīv9 ab ūndis. Cœlo cum prīmum Lūcĭfer ālto ēvŏcat Aūrōram nātālĭbus ūndis. Cum prīmum ālbēſcĕre lūce incœpit cœlum. Aūrōra rĕfĕrēnte dĭem. Jamq; rūbeſcēbat ſtēllis Aūrōra fŭgātis. Prævĭ9, Aūrōræ Lūcĭfer ōrt9 erat. Cum Sol Tītan, Phœb9 căput, currum ĕquos æquŏrĕis ăquis tōllit Eōo gūrgĭte ēffert tōllit, ēxtōllit prōmit, ēxĕrit, ēdūcit ērĭgit, ubi ſe nĭtĭdo Sol aūrĕ9 ēxtŭlit ōrtu. Jamq; rŭbēſcēbat rădĭis măre & æthĕre ab ālto Aūrōra in rŏsĕis fūlgēbat lūtea bīgis. Pōſtĕra vix ſummos ſpārgēbat lūmĭne mōntes ōrta dĭes, ubi aūrōra nĭtens crŏceo vēlāmĭne linquit ōcĕănum. Cum Sōle nŏvo tērras īrrōrat Eōus. Pōſtĕra Phœbea lūſtrābat lāmpăde tērras Hūmēntēmque aūrōra polo dīmōvĕrat ūmbrăm. Pōſtea cum prīmo ſtēllas ŏrĭēnte fŭgārat Clāra dĭes ēxſpēctāta dĭes ădĕrat, nōnamque sĕrēna Aūrōram Phăĕtōntis ĕqui Jam lūce vĕhēbant. Clāra lăbōrĭfĕros cœlo Tīthōnia cūrr9 ēxtŭlĕrat. Cum lūcem rĕvĕhit tĕnĕbris Aūrora fŭgātis. Cum rŭtĭlos ŏrĭens Aūrōra īmmīttĕret ōrt9; īntĕrea rĕvŏlūta rŭbēbat Mātūra jam lūce dĭes, nōctemq; fŭgarat: ādmŏnĭtōrq; ŏpĕrum cœlo clārĭſsĭm9 ālto Lūcĭfer ōrt9 ĕrat. Jam ſōle rĕfūſo, jam rēb9 lūce rĕtēctis. Nox ubi cōnſūmpta eſt. Aūrōra rŭbēſcĕre prīmò Cœpĕrat. Jam dĕdĕrat cāntum lūcis prænūncĭ9 āles. Sol rădĭis īnsīgne căput fūlgēntĭb9 aūro cum māne æquŏrĕis ēmērgens ēxĕrit ūndis. Protĭnus ēffŭgĭunt tĕnĕbræ rēbuſq; cŏlōres & fōrmæ rĕdĕunt, & quæ cōntexĕrat ūmbra, ābſtulĕratq; ŏcŭlis, nĭtĭdo Sol lūmĭne rēddit. Vix dum pūlchra dĭes pĕlăgo ſūrgēbat & āſtra ūndĭq; vīcīnum fŭgĭēbant lānguĭda Sōlem. Jamq; nŏvum tērris părĭēbat lūmĭne prīmo ēgrĕdĭens aūrōra dĭem, ſtăbŭlīſq; sūbībant ad jŭga Sōlis ĕqui; nēcdum īpſe āſcēndĕrat āxem, Sed prōrūptūris rŭtĭlābant æquŏra flammis. *v. Lucifer, Aurora Diluculum.*

Māneo

Măneo, *Czekam, Trwam 1.2 Zostáię 1 Mieszkam gdźie, Dotrwáć.* Bleiben/ warten. *Priamique arx alta maneres.* V. *syn.* Mŏror, rĕmăneo, pērmăneo, hæreo, sto rēsto, pērsto, rĕsīsto, vel hăbĭto, cōmmŏror, vērsor.

mānes *hi. Dusze, Utrapienie.* die Seelen der abgestorbenen.

Manem Apuleius.

mangănon, *gr. Kusza woienna.*

mango, *onis. Piekrzyćiel, Ludokupiec, Wendetarz, Pártácz. Kuszá woienna.* (*Wendetarz.*

mangōnĭcus, *Piękrzyćielski, Ludokupiecki & sub*

mangōnium, *Piekrzenie, Ludokupstwo.*

mangōnizo, *è Græco Zdobię, Piękrzę.* zieren/ schmücken. *& sub Ludokupiec.*

Mani priscum, Poránu.

mănia, *æ. gr. Szaleństwo 1. Straszydło 2. Nocnicá. Matołká, Łątká, sub Strászydło, Zápamiętánie 3. Bielun.* Vnsinnigkeit/ *Itē.* ein Gespenst.

mănĭbŏla, manibulum, Pługowe nogi. (*& Szpetny*

manibus pedibusque, *Usilnie.* mit Fleiß.

mănĭca, *Rękaw, Rękáwicá, Kárwasz.* Ermel, Handschuch, Handband. *Et tunicæ manicas & habent redimicula mithræ syn.* Mănûm vīnculum laquei cătēna. *epith.* Dūra, rĭgĭda, fērrea tĕnax tĕres, ărcta, cōnstrīcta, ærea, vălĭda ăcērba ænea ăhēna, sæva grăvis. *phr.* Rēgāles mănĭcas rūpit utrăq; mănu. Mănĭcas atq; ărcta lĕvāri Vīncla jŭbet. *v Cátena*

manicæ, *ha. Pęto 2.* (*mi.*

manicata *vel* maniclata tunica. *Szátá z rękáwá-*

mănícātus, maniclatus. *Rękawy máiący.*

Mānĭco as. Poránić się.

mānĭcon, manicum, *gr. Száley 2.*

mănĭcŭla *æ. Pługowe nogi, Poręcze.*

mănĭfēsta, *orum. Widoki niebieskie.*

manifestarius, *Jáwny.* offenbar.

Manifestatio, Obiáwienie. Offenbarung.

manifestè, manifestò. *Jáwnie.* offenbarlich.

mánĭfēsto, as. *Oznaymuię, Obiawiam.* Offenbahren/ entdecken/ bekant machen. *Insidias prodet, manifestabitque latentem.* Ov. *syn.* Dēclāro pătēfácio, apĕrio, pāndo rĕsĕro, rĕvēlo prōdo dŏceo, Indĭco rĕtĕgo ēxprōmo, ēxplĭco, ēxpōno. *phr.* Lūce palam ōstēndo, in lūcem trăho. Dĭctis ēxpĕdio. Lătĕbris ēdūco. Caūsas, & sīgna dŏceo īndĭcĭum făcíet, pāndĕre res tĕnebris ātq; ălta călīgĭne mērsas. Mēntītaque sacra rĕvelat. Vēntūros prōdĕre cāsus. Dīcam ĕquĭdem, nec te sūspēnsum nāte tĕnēbo ēxpĕdiam dĭctis, & te tua fata dŏcēbo.

Manifēstus, *Jáwny.* offenbar.

Măniŏla, Motołká, & Szpetna twarz, sub Szpetny.

Măniōsus, Szálony. Măniplāris, Piechotá 3.

Măniprĕtium, Zapłatá od roboty.

mănĭpŭlāres, manipularis. *Piechotá 2.*

manipularius, *żołnierski.*

manipulatim, *Rotami.* Rottenweiß.

manĭpŭlus, *Snop, Wiązań, Garść 2.3. Rotá 1.* Ein Handvoll. *Item.* Zehen Kriegsleuth. *Portabat longa maniplos.* Ovid.

manna, *æ. gr. Mánná sok.* Himmelbrod. Dūlce, mellĕum, mēllītum, grātum mātutīnum.

mannus, mannŭlus. *Żmudźinek, Podiezdek.*

māno, as. *Ciekę 1. 2. Płynę 3. Rozchodzę się, Sączy się, Puszcza drzewo.* Fliessen/ rinnen. *Semper abundare, & latices manare perennes.* Luc. *syn.* Dīstīllo, dīmāno, fluo.

manon, *gr. Gębká 2.*

Mansio, *Mieszkánie 1.4. Postawanie Stánowisko 1. Podkarm, Zostánie.* Wohnung/ Bleibung.

Mansiōnārius, Stánowniczy.

mansĭto, *à maneo Mieszkam gdźie.* wohnen.

mansĭto, *à mando, żuię, Jadam* embsig käuen.

Mansōrius, sub żwánie.

Manstūtor, Dźierzawcá 1. Obrońcá.

Mansucius, mansucus, żárliwy, żárłok.

mānsuefāctus, *Ogłaskány.* Gezähmt. (werden

mānsuefio, *Ogłaskáć się dáię Uspokoić się.* zahm

Mansues, sŭis. & suetis. Ogłaskány, ćichy 1.

mānsuesco *Ogłaskáć się dáię Unośić się dáię, Ubłagáć się dáię, Łágodnieię, Ućichá.* Zahm werden *Mansuevēre Getæ, feritasque cruenta Geloni.*

mansuētārĭus, *Niedźwiednik.* (Prud

mansuetè *Łágodnie.* sanfft *Mansuetor sub Ućichá*

mansuētūdo, *Łágodność, ćichość, Łáskáwość.* Demüthigkeit/ Zahmheit. *Mites quod mansuetudo coronat.* Jer.

mansuētus, *ćichy, Łágodny, Ogłaskány.* Sanfftmüthig, zahm. *Carmina mansuetus lenia quærit amor.* Prud. *syn.* Hūmānus, făcĭlis, lēnis, mītis, comis

tis, cōmis, plăcĭdus. bĕnīgnus, clēmens, ūrbānus āffābĭlis. *v. Comis.*

Manſus. ſi ſubſtant. incertæ originis Morg.

manſus. *ſi adject: à mando, is. żuty.* gekäuet.

Manta modò Poczekay iedno. (Serwiet.

Mantēle, is. *Serwetá, Obrus.* ein Tiſchlachen/

mantēlium, *Ręcznik, Obrus.* ein Handtuch.

mantellum, mantēlum, mānterium. *Ręcznik, Serwetá, Opończá.* Handtuch/Tiſchlachen *Item* ein Mantel.

mantes, is. *m. gr. Wróżek, Wieſzczek 1.*

mantēum, *gr. Wieſzczbiarnia.*

mantīa, *gr. Wieſzczbá 1.* mantĭca, *Mántyká.* ein

mantica duplex, *Bieſſági.* (Halsſack.

mantĭce es. *gr. Práktyká 2. Wieſzczbá.*

mantĭchōra manticora, *gr. Mántykorá, Corripuit o Calpurni.*

Mantĭcŭlārius, Rzeżymieſzek, Doręczny.

māntĭcŭlātio, *Szálbierſtwo.* Betriegligkeit.

manticulator, *Chytry, & ſub Rzeżymieſzek.*

māntĭcŭlor, *Chytrzę ſię obchodzę, Szálbieruię, Sztuki zážyć, Szyplę 2. Ućieram 1.* ſtehlen. *Itē* Betrug treiben.

mantīle, *Ręcznik, Obrus.* Ein Handzwehel/Tiſchlachen. *epith:* Nĭtĭdum, mūndum.

Mantĭŏla, Rączká. mantiſcĭnor, Wieſzczę 1.

mantīſa mantiſſa, *Przydátek 1.*

Manto as Mieſzkam gdźie Czekam.

Manuāle, Manipularz. Sed apud Martialem ſunt aſſeres, quibus libri teguntur Rader.

manualis, *Gárśćiány, Ręczny, & ſub Garść.*

manuārius, *Ręczny, Wyrobiony 3.*

Manuballiſta, Kuſzá ręczna.

manubia. *hæc. Piorunowy raz ſub Piorun.*

mănŭbiæ, *hæ. Łup.* Raub/ Beuth.

mănŭbiālis, manubiarius, manubius. *Łupowy.*

Mănubriātus, Rękoieść máiący.

mănŭbrĭum, *Toporzyſko Rękoieść Ucho uſtátku, Biczyſko, Trzonek, Okładki.* ein Handhabe.

mănuela, *Stroż u kuſze, & ſub Rączká 1.*

Manuclatus, Rękawy máiący. (ptak.

Manucodiatta, B.i. avicula Dei, Pierius, Latáwiec

mănŭcŭla, *Rękaw, Rączká 1. Stroż u kuſze.*

Manufactus, manu factꝰ. *Nieſámorodny, kopany*

Mănŭlĕa, Rączká 1. Stroz u kuſzę Rękaw.

manulearius, *Kráwiec.*

manuleata veſtis, Szátá z rękáwámi.

manuleatus, Rękawy máiący, Niewieśći 2.

Mānum ni ſub Zorzá & Poranek.

Mănumiſſio, *ſub Wyzwolenie 2.* Befreyung/ Erlaſſung der Leibeygenſchafft.

Manumiſſor, Wyſwobodźićiel.

manumitto, manu mitto. *Wolność dáruię.* der Leibeygenſchafft erlaſſen.

mănuor, aris. Krádnę. ſtehlen.

manu-pretium, *Zapłátá od roboty.*

Mănus, us. *ſubſtant: Ręká 1.2.3. Piſanie właſney ręki, Piſmo 1. Robotá 1. Moc, Woyſko 1. Rotá 1. żołnierz żołnierſtwo, Wielkość liczby Bitwá, Wygránie Sprawcá, Hak woienny.* Ein Hand. *Et manus in gremio langvida facta jacet.* Ov. *ſyn.* Dēxtra, sĭnīſtra, læva, pālma dĭgĭti. *Metaph:* Tūrba cătērva lĕgio, cŏhors mănĭpŭlus. *epith.* Tĕnĕra nĭvea, cāndida, lāctea, cāndens ālbens rŏſea pūlchra, fōrmōſa dĕcōra vălĭda, fŏrtis, dūra; Mārtia vīndex pŏtens, rāpax ăvāra ūnca ădūnca ſōrdida crŭēnta ſăcrĭlĕga ĭmpia mūnĭfĭca pūra cāſta, pia fīda ārtĭfex dŏcta, ſōlers dēbĭlis, trĕmens sŭpplex. *phr.* Vārĭis ārtĭbꝰ āpta āſſuēta bēllo ēxpĕrſque quĭētis pōndĕre lāſſa. Fōrmōſāſque mănus dūctĭſque lăbōrĭbꝰ āptas ĭnjĭcis āmbrŏsĭas in mea cōlla mănꝰ. Jam tibi fōrmōſam pōrrĭget ĭlle mănum, ĭlle căvis mănĭbus, haūrit de fōntĭbus ūndam, Bĕllo, ĭnſuētas cōgit ad ārma mănus. *v. Caterva.*

manus elephantis naſuta, *Słoniowa trąbá.*

manutergium, manuterium, Ręcznik. Handtuch.

Mapa, ut aliqui ſcribunt, lege potiùs Mappa.

măpālĭa, *orum. mapale is n. Chałupá.* Ein Hütte Hirtenhäußlein. *Raris habitata mapalia tectis* Virg. *ſyn.* Māgălia, căſæ. *v. Caſa.*

mapalia mera feciſtis. *Grubo.*

mapēlla; *Serwetá.* ein Serwiet.

mappa, *æ. Obrus, Serwetá.* Ein Tiſchlachen/ Serviet. *epith:* ālba, candida, nĭvea, cāndens, cretāta. *v. Mantile.*

mappŭla, *Serwetá.* Serwiet.

măraſmus, *gr. Suchoty.*

mărâchrites, *æ. m. gr. ſub Kopr 5.*

mărâthrum, mărăthus, *Kopr włoſki.*

Marca B. ſub Funt 3. & Grzywná 1. 2.
marcens, *Zwiędły.*
marceo, marceſco. *Więdnę, ſchnę, Gnuśnieię, Zá legam ſię, Zlenieć, Nieſtráwność mam, śmierdzę* Welck werden. *ſyn.* Mārcēſco, pūtrēſco, lāngvĕor, cōrrūmpor.
mārcĭdꝰ, *Wywietrzáły, Kłápouchy, Gnuśny, Zgniły.* Welck/ faul. *Illi marcida vina largiūtur.* Phal *ſyn.* Mārcens, flāccĭdꝰ, putrĭdꝰ, *vel* lāngvĭdus
Marci-panis Mari paſtillus, Márcepan.
Marcipor, ſub Pácholę. Marcōmānia, *Moráwá,* Mārcōmānus, *Moráwczyk.* (Mähreuland
marcor, *Gnuśność Spiączká, Suchoty chorobá.* Verwelckung/ Fäule.
marcŭlus, marcellus. *apellativum, Młotek.*
Marculus, *proprium. Máraſzek.ibidem.* (ſchmied
marcus *appellat. Młot.* ein Hammer der Kupffer
Măre, *Morze 1. Umywádlnik.* Das Meer *Jam maris imenſi prolem &c.* V. *ſyn.* Æquor āltum prŏfūndum pōntꝰ pĕlăgꝰ mārmor ŏcĕănꝰ āmphĭtrīte, Nēreꝰ Nēptunꝰ Thetȳs Thĕtis. *epith:* Răpĭdum, vēlĭvŏlum, prōnum, hūmĭdum, tumĭdum, tŭmens, āltum prŏfūndum. Nēptūnĭum, rĕflŭum, īmmēnſum vāſtum, īncērtum, īncōnſtans, īnfīdum, ēffūſum, dūbĭum, trĕmŭlum liquĭdum lātum căvum, vădōſum ſālſum rĕfŭgum vetrĕum, glaūcum cœrŭlĕum, ſcŏpŭlōſum, ſăxōſum, īnquĭētum prŏcēllōſum ărēnōſum cŏmmōtum, ūndōſum. Tūrbātum tūrbĭdum ſōllĭcĭtum concĭtum, mĭnax ſpūmōſum ſpūmĕum ſpūmans ſævum, ĭnīquum naufrăgum tŭmŭltŭōſum, vēntōſum, īnfēſtum, ăſpĕrum īrātum, īnſānum, īmmīte, īndŏmĭtum cæcum ăgĭtātum plăcĭdum, plācātum pacatum quĭetum, trānquīllum cōmpŏsĭtum, plānum ēffūſum sĕrēnum, tūtum. *phr.* Măris æquor, pĕlăgi văda. Æquŏris ūndæ ārva Nēptūnia, Văda cærŭla. Nēptūni, Nērei, ōcĕăni gūrges rēgnum. Măris ūnda, trāctꝰ, ūnda sălis, Cāmpi lĭquēntes. Māxĭma Nērei ſtăgna. Lāti ſtagna prŏfūndi Æquŏrĕæ ăquæ. Cærŭla mārmŏra pōnti. Măris æſtus. Măris marīni flūctꝰ Cāmpꝰ ăquārum. Vāſtum maris æquor. Strīdens rĕflŭentĭbꝰ ūndis, ōrbem cīngens. Lātè ēffūſum, īnſāna lĭcēntia pōnti. Mĕdias cīngēntia tērras æquŏra: plăcŭitque prŏfūndo Fōrtūnam tēntāre mări. Jāctātꝰ dubio, per duo lūſtra mări. Hæc īnter tūmĭdi lātè măris ībat ĭmāgo Aūrea ſed flūctu ſpūmābant cærŭla cāno. Se jāctu dĕdit æquor in āltum, in æquŏrĕas præcĭpĭtātus ăquas. Sed nos īmmēnſum ſpătĭis cōnfēcimus æquor. Jāctātos æquŏre tōto Trōas īnsŭla flūctĭsŏno cīrcūm vāllāta prŏfūndo in frĕta dum flŭvĭi cūrrens. Quam mūlti Lȳbĭco vōlvūntur mārmŏre flūctꝰ. Pōſtquam āltum tĕnŭēre rātes, nec jam āmplĭus ūllæ āppārent tērræ. Cœlum ūndĭque & ūndĭque pōntus. Mūltum ille & tērris jāctātꝰ & alto, īpſos pŏtŭit ſūbmērgĕre pōnto ūnĭꝰ ob nōxam. Frĕmĭtu quo pōntꝰ & ōmnes īntrĕmŭere ūndæ. Quos terris cīrcūmflŭꝰ āmbit ōceănus.
Mare Adriaticum, Africum, Libycum, *Morze Europeyſkie.*
mare Balticum, *Morze Szwedzkie.*
mare Caſpium Hircanum, *Morze 2.*
mare ærythræum rubrum, *Morze czerwone.*
mare inferum, Notium, Thuſcum, Mediterraneum ſuperum. *Morże Europeyſki.*
mare mortuum, *Morze martwe.*
mareplacida, Łodź. marga, *æ. Jł.* Märgel.
margarides, margărĭtīdes. *hæ. gr. ſub Dáktyl 2*
margărīta, *gr. Perłá.* ein Perle. *margaritārĭꝰ, Perłowy kupiec. margaritĭfer, Perły rodzący.*
margaritifera cochlea. Perłowá máćicá.
margăritum, *n. gr. Perłá.* ein Perle.
margĭnātus, *Bzeżyſty, Rámami opráwiony.*
margĭno, as. *Obrabiam Nápráwiam.* umbziehen.
mārgo, ĭnis. *Brzeg 2. Kray 1. Kráwędź, Kránieć.* Das Bort oder Rand eines Dings. *ſyn.* Crĕpīdo, ōra labrum, *vel* rīpa. *epith* ēxtrēma ſūmma. *phr.* Crĕpīdĭnis ōra Sĭnꝰ ēxtrēmus.
Margopolis, gr. i. ſtulta & laſciviens civitas. Varro
mărīnus, *Morſki, Zamorſki, Cudzoziemſki.* Zum Meergehörig. *Náſcitur, & caſus abies viſura marinos.* Virg.
Mărio onis. Jeśiotr. Stör.
măris acceſſus, accrementum, æſtus, receſſus. *Morſkie Burzenie.* das Wüten des Meers. *v. Fluxus & Fluctus, Æſtus.*
maris malacia, mollicies, tranquillitas. *Morſkie Uſpokoienie.*
mariſca, *Figá nieſmáczná Szyſzká w ćiele.*
mariſcus *an Rogoż?* mărīta, *Mężátká, żoná.* ein Eheweib.
marītālis, *Małżeńſki. Luſa maritali Gallica veſte manus.* Ovid.
mărĭtĭmus, *Morſki, Pomorſki.* am Meer gelegen.
mărīto *Wydáię corkę. Przypuſzczam ſtádniká Podwięzuię* Verehlichen. *Juſta maritandi condemnet*

mnet vincula sexus. F. *phr.* Cōnjūgio, connūbio jūngo. Vīnculo jūgāli sŏcio. Vĭro trādo āſsŏcio. Sōlēnnĭbus Hȳmĕnæis sŏcio. Nātam gĕnĕro dīgnis hȳmĕnæis trādo, Pācto cūnjūngo. *v. Conjugium Nubilis.*

maritor, *ſub. Łączy ſię, Poczyna niewiáſtá, żenię ſię.*

mărītus, *adject: Małżeńſki, żonáty, żenin.* **Ein Ehemann.** *Compos maritus ut ſic elyſio jubet.* Jamb Sen *ſyn.* Vir, ſpōnſus, Cōnjux: tŏri, tălămi, lĕcti sŏcius, Sŏcĭātus fœdĕre lĕcti. *v. Conjux.*

maritus nŏvus, recens. *Pan młody,* **Bräutigam.**

marmărītis, *idis. gr. Gáſnoſtká źiele.*

mărmor, *ŏris. gr. Marmur.* **Marmelstein.** *Præterea fuit in tectis de marmore templū.* V. *epith:* Lēve, cāndens, pīctum, pīctūrātum, prĕtĭōſum, nōbĭle, dīrum, gĕlĭdum, sŭpērbum, vērsĭcŏlor, frīgĭdum, rĭgĭdum, măculōſum, ſplēndĭdum, lūcens, nĭtens, āntīquum, cŏrūſcum, dĭſcŏlor. Phărĭum, Phrȳgĭum, Mȳgdonĭum, ſpārtānum, īdæum, Lĭbĭcum. *phr.* Phărĭus lăpis. Phrȳgĭum ſăxum. Lȳbĭcus ſilex, Mārmŏrĕus nĭtor. Frigēntia cērnis Mārmŏra quæ Spārtæ Phărĭīſque ŏrĭūntur in agris. Tum Phœbo sŏlĭdo, de mārmŏre tēmpla īnſtĭtŭam & vĭrĭdi in cāmpo tēmplum de mārmŏre pōnam. Mea Mygdonio fūlgēbant mārmŏre tēcta. Mĕdium clāro ſūrgēbat mārmŏre tēmplum.

marmŏrārius, *Kámiennik Mármurownik.*

marmoratio, *Mármurowánie.* **Besetzung von Marmelsteinen.**

marmoratum. *Tynk 2. Mármurowy tynk.* **Pflaster von Marmelstein.**

marmoratus, *Mármorowány.*

mārmŏrĕus, *Mármurowy, Mármurowáty.* **Marmelsteinen.** *Marmorea referūt thalamo, &c.* V.

marmŏro, *mármuruię.* marmŏrōſus *mármurowáty*

marra *gr. Rydel Motyká.* marrūbium, *Szátá biała*

Mars, *maſcul. Marſowá gwiazdá, Woyná, Potyczká 1. 2. Szczęśćie 1. Nieſzczęśćie, Powodzenie Przypádek 2. Dowćip, & ſub Prokurácyá.* **ein Planetstern.** *phr.* Sāngvĭneo orbe rŭbens, mĭnax. Fĕra martis ſtēlla răpācis, accēnſo ſcintĭllans ſtēlla fŭrōre ēnſe mĭnax Rŭtĭlānti ſȳdĕre Māvors. Māvōrtĭus ĭgnis. Rŭbĭcunda incēndia Mārtis. ſtēlla cĭens in (flūxa bēlla, nĕfānda

mars *fæmin. Kuna zwierzę*

marsūpium, *gr. Mieſzek pieniężny.*

Martagum, Máſleſká. martellus, martŭlus, *Młotek.*

martialis, *wáleczny.* **Kriegisch.** *martiaticū, żołd.*

Martĭcŏla, żołnierz 1. **ein Soldat.**

martiobarbulus, Hálábart, Czekan.

Martius, *ſubſt: Márzec.* **der Monat Mertz.**

martius, *adject: à Martio ſubſtant. Márcowy.*

martius, *adject: à marte. Woienny.* **Kriegisch.**

Martyr, *gr. comm. Męczennik, świádek.* **ein Blut**

martȳria *orum gr. Męczennikow groby.* (zeug

Mārtȳrĭum, *gr. Męczeńſtwo, Kośćioł 2.* **Ein solch blutig Zeugnuß.** *Sed mage ſangvine martyrii.* (Dact.) P. *epith:* Crŭēntum, atrox, clārum, īllūſtre, fōrte. *phr.* Māgna sălūtĭfĕri laūrea martȳrii; īnclȳta mārtȳrii bēlla rŭbēntis hăbes. (*Martyrii varia genera ſic deſcribit Pontius.*) Huic ŏcŭli ēffōſſi dēntes huic ōre rĕvūlſi. Aūrĭbus hic cărŭit gĕmĭnis, hic pōllĭce dĕxtro: Hic tūnſus ſăxo, hic ſpĕcŭla dējēctus ab ālta; Hic trăbe ſūſpēnſus rēcta; Hic vĭrgārum īnter crĕpĭtus cădit; Huic līngva ēxſēcta eſt, ſūccīſo poplīte, trunco cōrpŏre; Cārnĭfĭces non īrrīſēre dŏlēntem, ſed cōlŭēre ālta rīdēntem mēnte dŏlōres. Vīctrīcem āſpĭcĭas dīvērſo fūnĕre gēntem: Par răpĭdo ſūbmērſa mări, pārs ſtīpite fīxa pārs pĭce pārs ŏleo, liquēntis & ūngvĭne cēræ pērfūſa, ādmōtis făcĭbus tædīſque pĕrūſta, pārs aūtem căpĭte āvūlſo, trūncōque jacenti; īlla īnter răpĭdāſque rŏtas fāſcēſq; mĭnāces, Tūrbĭnis in mōrem cōnſtānti pēctŏre vĭrgo Vērtitur, & rădii & fāſces in frāgmĭna lōngē Dīſſūltant, sŭbit īlla cĕler cœlēſtia tēmplo.

marum. *gr. Máieron Kreteńſki.*

Mās, *Sámiec, Męſczyzná.* **ein Mannsbild** *Mas eſſe ceſſat ille, nec ſit fæmina.* (Jamb.) P.

maſcŭleſco, *Mężnieię.* maſcŭlētum, *Winnicá.*

maſculinè, Arnob: i. maſculino genere aliquid profero

maſculinus, *Męſki.* **männlich.**

māſcŭlus, *ſubſt: Męſczyzná.* **Ein Männlein.**

Maſculus, & totum fæmina coniugium. Prop.

maſculus, *adject: Męſki, Mężny, Wyborny, Sámiec.*

Maſōvia, *Mázoſze.* Maſovius, *Mázur.*

maſpētum, *gr. ſub Cyrenayſkie źiele.*

māſſa, *Bryłá, Sztuká 1.* **Teyg.** *epith:* Dūra, plūmbea, fērrea, grăvis, vălĭda.

maſsăgĕta, *moſkwá. an żmudź?*

maſsăris, *idis f. Máćicá 5.*

Maſſo, as. Spaiam, Gniotę. **dick machen.**

maſsūla, *Bryłká, Sztuczká, Kłoſek 1.*

Maſtax,

Maſtax, ăcis. *Græcis fæm. eſt, Chrząſzcz.*
maſtĭchatum poculum, *ſub maſztykowy.*
maſtĭche, es. *gr.* maſticum, *maſztykowá żywicá.*
maſtĭco B. ſub żuię. Käuen.
maſtĭchīnus, *gr. Máſztykowy.*
maſtīgia, *æ. m. gr. Smágániec Bićiá godny.*
Maſtīgŏphŏrus, *gr. Ceklarz.*
maſtrix, īgis *f. gr. corripuit 1. Náziazen. Bicz.*
maſtos, *vel us. m. gr.* Pierśi 2.
maſtrūca maſtrūga maſtrūcatus. Szubá Kozuch.
maſturbari, Pſotę *pełnię. maſturbatio* Pſotá.
maſturbatus, Pſotliwy. maſtus *gr.* Cewká 2.
Mataris is. gr. Poćiſk 2.
mătaxa, *gr. Jedwab,* Powroz *1. Wiązańká,* Pły-
wáczká. mătaxo as. Wiążę 1. (*Urynał.*
mătella matellio, *wodny ſtátek wiádro 1 Dzbánek*
mātĕŏla mātĕriŏla. *Szlagá Máczugá.*
māter, *Mátká, Mámká, Kwoczká.* eine Mutter
Mater in ore tibi eſt non habet unda Deos. P. *ſyn.* Gĕnī-
trix, părens. *epith.* ālma, chara, blānda ſōllicita ānxia
vĭgil dīlēcta, fīda pia, benīgna ămāra. *phr.* Prōlis
ſtŭdiōſa ōblīviſci nēſcia prōlis. Dīgna viro quæ
nātum pĕpĕrit gĕnŭit. Quos in lūminis aŭras ē-
dūxit. ſtudiōſa fŏvet, ălit, ēdŭcat.
mater ſuppoſititia, *Mámká.* Säugamm.
mātercŭla, *Mátuchná.* (*uczćiwá.*
māterfămĭlias, *Páni 1. Goſpodyni, Biáłogłowá*
mātĕria, materies. *Máteryá 1. 3. Doſtátek 1 Rzecz*
do mowienia Powod *1. Drwá, & ſub Drewno 1.*
Allerley Zeug. *Sumit materiem veſtris qui, &c.*
Ho. *epith:* āmpla dīffūſa, fœcūnda dīves. *phr.* Mātĕ-
riam sŭpĕrābat ŏpus; apta nŭmĕris. Cōnvĕniens
mŏdis. Fēlix in carmĭna. Mātĕria vīres exŭpĕ-
rante mĕas. Non mihi mātĕriam Rōma nĕgat Sū
mite mātĕriam vēſtris qui ſcrībitis æquam Vīrī-
bus & vērſāte diu quid fērre rĕcūſent, Quid vă-
māteriālis, *Máteryálny.* (lĕant hŭmĕri.
materiārius, *ſubſtant* Porębnik.
materiarius, *adject: Odrębniczy, Drewniány.*
mātĕriātura, materiatio. *Cieśielſká robotá, Budo*
wánie 4 Wiązánie 2 Drewnia 2. das Zimmer-
materiatus, *Drewniány.* (werck.
mātĕrīnus, Twardy materio as. Drzewem robię.
mārĕrĭor, *aris. Drew ſzukam.* Holtz zum Bau
verfertigen.

Mātĕris, *is. hæc gr. Spis żołnierſki,* Poćiſk *2. a lon-*
gum Renato.
mātērnus, *Máćierzyńſki.* Mütterlich. *Devolvunt*
iterum maternas impulit aures. V.
mātērtĕra, *Ciotká 2.* der Mutter Schweſter.
măthēmătica. *gr. ſub Gwiazdárſka náuká.*
mathematicus, *gr.* Práktykarz *1.*
măthęſis, *gr. Náuká 1. mathios ij. f. Wężownik*
Mātreſco is. Mátki násláduię. (*mężoboycá.*
mātrĭcīda, *mátkoboycá.* ein Muttermörder. *ſub*
matricidium, *ſub mátkoboyſtwo.* Todtſchlag ſei-
mātrīcŭla, *metryká,* Reieſtr. (ner Mutter
mātrĭmōniālis małżeńſki.
mātrimōnium, *małżeńſtwo.* Eheſtand. *Ut eam*
perpetiar ire in matrimonium. (J.) *ſyn.* Cōnjŭ-
gium, cōnnubium. *v. Conjugium.*
matrīmus, *mátkę zywą máiący.*
mātrix, īcis. *f. żywot niewieśći, máćiorká,* Kwo
czká, Pniak, *mlecz w drzewách,* Reieſtr. Beer-
mutter. *& ſub Probá 3.*
mātrōna, *mężátká, Białagłowá 2.* Ehrſame
Frau. *Si torus in pretio eſt, dicar matrona tonan-*
tis. Ovid. *epith.* Pūlchra, fōrmōſa, cāndĭda,
dĕcōra, cāſta.
mātrōnālis, *mężátkom przyzwoity, ſub mężátká.*
Einer ehrbaren Frauen zuſtändig. *Et ma-*
tronales erubuere genæ. O. (*nalis. Beroald.*
matronatus, us. Apule: i. dignitas & gravitas matro
mātruēlis, ćietczány. geſchwiſter Kind.
matta, *mátá.*
mattīăca pila. *mydło. mattiarius; Ammiano for-*
te Spíśnik. mattĭcus *żarłok,* Gębá *3.*
mattya, *æ. & orum.* matteolæ, *Łákoći, Wet.*
Mătŭla, *Wodny ſtátek, Dzbánek, Urynał,* Smrod *3.*
Nikczemnik. eine Bruntzkachel.
maturatè, *Spieſzno.* eylends.
mātūrātio, Spieſzenie. Eylung.
maturè, *Ráno,* Rychło, *W czas 2.* bey zeiten. &
oppoſito ſenſu. Pomału, *Nierychło.* langſam
mātūreſco, *Doſtáię ſię 1. Zrzeię, Státecznieię.*
reyff werden. *Cœpit & ut primum pleno ma-*
turuit anno. Ovid.
maturiſſimè, Poważnie, *Rychło*

Mātūrĭtas, *Doſtáłość, Czas 2. Powagá.* Reyffe *Fervens coquat maturitas.* (Jamb. Dim.) P.

mātūro, as. *Doſtáię ſię 1. Dozrzáło czynię, Przyśpieſzam, Pomáłu co czynię.* Reyff machen. *Maturate fugam, regique hac dicite veſtro.* Vir. *ſyn.* Mātūrĭtātem do, āffĕro, cōncŏquo, *vel* āccĕlĕro, prŏpĕro, fēſtīno, ūrgeo.

maturor, *Doſtáię ſię.*

matūrus, *Rány, Dożrzáły,* Rychły, *śpieſzny, Státeczny, Godźi ſię.* Zeitig, reyff. *Tempore item certo roſeam matura per oras.* Luc. *ſyn.* Cŏctus, cōncōct9, tēmpēſtīv9, ōppōrtūn9 āpt9, ĭdōnĕus, cōmmŏd9, cĭtus, sŭbĭt9, fēſtīnus.

mātūra, *Zorzá.* *matutinalis, Porankowy.*

matutinò, *Poránu.* des Morgens.

matutinum, *Poránek.*

mātūtīnus, *Poránkowy.* Früh, morgens. *Et matutinis operatur feſta lucernis.* Juv.

māvĕlim māvŏlo, *Wolę.* ich wil lieber.

Maurītānia, *murzyńſki źięmiá.* maur9, *murzyn.*

mauſōlēum, *gr. Kátáfalk, Słup 5.*

Māxīlla, *Policzek, Czeluść 1.* Kinnbacken *v Gena*

maxillāris, *Czeluśćiowy, ſub Czeluść 1.*

maxillaris dens, *Zęby trzonowe.* Backenzan.

maxĭmĭtas, Ogrom, Wielkość 2.

māxĭmŏpĕre maximum, *Bárzo.* faſt hefftig.

māxĭmus, *Naywiękſzy.* Allergröſſeſte. *Maximus, Ilioneas placido ſic pectore cæpit.* Virg.

maza æ. gr. ćiáſto ſmáżone, Kłoſek.

maza panis, *márcepan.* Marcypan.

māzŏnŏmum, *gr. miſá ſporá.*

Meābĭlis, *Przybyty, Przenikáiący, Przechodźiſty.*

meācŭlum, *ſub Pot* meapte cauſa *Dla.*

meātim facis & facitis. Priſcian. Po moyſku.

mĕātus, us. *Dźiurki 1. 4. ćieczenie 1. Por, Bieg, Látánie.* Durchfahrt. *Orabunt cauſas melius, cœlique meatus.* Virg. *ſyn.* Fŏrāmen, ădĭtus, cănālis, pŏrus, tĕnŭis via.

mēcaſtor, *Záiſte.* gewißlich.

mēchănĭca ars. *ćieśielſtwo.* ein Handwerck.

mechanicè, *ſub Klubą ćiągnąć, & ſub Winduię.*

mēchănĭc9, *adje: gr. Nárzędźiá śiłá potrzebuiący*

mechanicus; *ſubſtant: Architekt, Rzemięśnik, Powrozobiegun, mietelnik.*

Mechimonium, Noni. lege Mæchimonium infra.

mēcon. ōnis. *hic gr. mák leśny.*

mēcōnis, ĭdis *hæc gr. Sáłatá 1.*

mēcōnĭum, *gr. mákowy ſok, Járy mlecz.*

Mĕdēla. *Leczenie, Lekárſtwo.* Artzney.

mĕdĕor ēris. *Leczę, Goię* heylen, curiren. *Talis amor tentat, nec ſit mihi cura mederi.* V. *phr.* mĕdĭcam ŏpem fĕro. Mōrbum mĕdĭcāmĭne pēllo, ēxpēllo dēpēllo, mĭtĭgo, lĕvo lēnio. Vūlnĕra cūro fŏveo ārte lĕvo. Mĕdicas măn9 āffero āpplĭco ădhĭbeo Dŏlōrem mĕdĭcāndo aūfĕro mūlceo ārte ăpōllĭnea tēntātis ŏpĕrōſæ vīrĭb9 hērbæ ūti. Nūnc pūrgat vūlnĕra lȳmphis. Nūnc mūlcet ſūccis, ligat īnde ac vulnĕra mōllit Cīrcūmdat tāctu & tōrpēntes mītĭgat ārt9. Vĕnĭenti ōccūrrĭte mōrbo: Principĭis ōbſta ſĕro mĕdĭcīna părātur. Nūll9 ăpōllĭnea qui lĕvet ārte mălum eſt. Rĕlĕvāre cōrpŏra mōrbis, ex ægro cōrpŏre mōrbos pēllere. Aūfert īpſe meum părĭter mĕdicāndo dŏlōrem Nec te jam Phœbe pĭgēbit œgrōto mĕdĭcas āpplĭcuīſſe mănus Mĕdĭcas ēxĕrcet ĭnānĭter ārtes. Lēnīre dŏlōrem pōſſis & māgnam mōrbi dēpōnĕre partem. Mŏdo nāſcēntes prŏperabam pēllĕre mōrbos: Admŏveo tārdam nūnc quŏque lēnt9 ŏpem

mēderga Nád 1. *mĕdiālis, Pośrzodkowy.*

mediana vox, *Tenorowá mowá.*

mĕdiānus, *Pośrzodkowy, śrzedni.*

medianus paries, *śćiáná przeczna.*

mediaſtĭmus, mediaſtīn9, *ſubſt: Sługá podły Stroż domowy.*

mediaſtīnus, *adject: Podły.*

mediātor, *Pośrzednik.* ein Mitler. mēdĭca, *gr. O man.*

mĕdibĭlis, Zleczony, Uleczony.

mēdĭca medicinalis ars. *Lekárſká náuká,*

mēdĭca avis, *Paw.*

mĕdĭcābĭlis, *Uleczony, Zleczony.* Heylſam, heylbar. - *Nullis amor eſt medicabilis herbis.* Ov.

medicabiliter ſub Lekárſkie.

mĕdĭcāmen, *Lekárſtwo Piekrzydło, Fárbá 5. Bielidło.* Artzney *Tot medicaminib9, coctaque ſiliginis offas.* O. *ſyn.* Mĕdĭcīna, mĕdĭcamēntū, mĕdĭcāt9, rĕmĕdĭum, mĕdēla, fōmēntum, lĕvāmen, lēnīmen, phārmăcū. *epit.* Sālubre sălūtĭfĕrum, vălĭdum, sălūtāre, præſens, pŏtens, ūtĭle, dūlce

æ, ămārum ōptātum præſcrīptum ēxpēctātum, prōmptum ſuāve grātum, ēffícax, *phr.* Hērbæ mĕdícæ. Hērbārum sūccus; vīs pŏtēſtas. Vīres ŏpĕrōſæ hĕrbæ. Hērba pŏtens ăd ŏpem, rādīxque, mĕdēndi ūtĭlis. Aūxĭlĭum mūltis sūccŭs ĕt hērba fŭit. Mĕdícæ lȳmphæ. Pæŏnĭi pōcŭla sūcci. Vīs mĕdícæ ŏpis Vūlnĕrĭbus ăpta părāntur phārmăca. Expēllens mōrbos. Tōllens flāmmāntes pēctŏris æſtus. Quō nōn præsēntĭus ūllum aūxilium vĕnit. Sīcque sălūtāres mēmbris ădhibēre mĕdēlas ĕa vīsa sălus mŏrĭēntibus ūna. Quās mĭhi nōn herbas, quæ nōn mĕdicāmĭna nutrix āttŭlit āudāci sūppŏsŭitque mănu? Tēmpŏrĭbus mĕdícīna vălet dăta tēmpŏre prōſunt et dăta nōn āpto tēmpŏre vīna nŏcent. Ipſe fĕros rĕpŭlit doctis mĕdicāntĭbus īgnes. Lēnīto mĕdicum vūlnĕre sēnſit ŏpem.

medicamentārius, *ſubſtant.* *Aptekarz.*

medicamētarius, *adject.* *ſub Aptekárſka náuká.*

medicamentoſus, Leczący, zdrowy, 2

medicamentum, *Lekárſtwo* 1 9. *Piekrzydło, fárbá* 2. 5. *Trućizná.*

mĕdĭcātio, *Leczenie Czárowánie, Przypráwá*

medicatus, *Lekárſtwy opátrzony, przypráwny, Leczący, Jádowity, nápuſzczam iadem.*

mĕdĭcīna, *Lekárſka náuká, Lekárſtwo.* Artzneykunſt-- *tanquam hæc ſit noſtri medicina furoris.* Virg. *ſyn.* Mĕdícāmen *vel* ārs mĕdíca ār es Apŏllinis, ārs apŏllínĕa Phæbēa Pæŏnía, Măchāŏnĭa; ārs mĕdēndi ārs ŏpĕrōsa mĕdēntum ārtis ăpōllínĕæ vīrtus pŏtēſtas, āuxilium glōría, dĕcus, *v. Medicamen.*

medicinæ *Lekárnia Choruiących mieyſce.*

mĕdĭco. *Leczę, Fárbuię, Przypráwiam.* Heylen/ artzneyn. *Sed non Dardaniæ medicari cuſpidis ictum.* Virg. *ſyn.* Mĕdĕor *vel* līno, tīngo, ĭmbŭo, īnfícĭo. fūco *v. ſub Medeor,*

medicor, *Leczę, Napuſzczam iadem.*

mĕdĭcus, *adject.* *Lekárſki.* Heylſam. *Dum medicas adhibere manus ad vulnera paſtor.* Virg. *ſyn.* ŏpĭfer sălūtĭfer Pæŏnĭus, ăpōllĭnĕus, Phæbēus, Măchāŏnĭus.

mĕdĭcus, *ſubſt.* *Lekarz.* Ein Artzt. *Protinus accedunt medici medicæque recedunt.* M. *ſyn.* Mĕdens *epith.* Dŏctus pĕrītus solers săgax; īndūſtrĭus īngĕnĭōſus, īllūſtris sōllĭcĭtus, fīdūs fĭdēlis prūdens cāutus, ſcĭens pŏtĕns. *phr.* ārtem dŏctus Pæŏniam, ārte ăpōllĭnĕa pŏtens. Măchāŏnia clārus ĭn ārte, ārtis mĕdícæ pĕrītus. Scĭens hērbārum ārtīſque mĕdēndi ārte pĕrīta mōrbos lĕvans. Mĕdĭcāmĭne pōllens. Ægris ŏpem fĕrre, mōrbosſ fŭgāre pĕrītus. Scĭens pŏtēſtātes hērbārum, ūsūmque mĕdēndi, ārtis ăpōllĭnĕæ gnārus. Pēllens ēx ægro cōrpŏre mōrbos Dēpēllens mĕdĭcāmĭne morbos. Dōctus dēpēllĕre mŏrbos. Dāns dōcta pōcŭla mīſta mănu. Cōrpŏre ăb ægrōto prŏpĕrāntĭa fāta rĕpēllens. Qui tēntat sălĭēntem pōllĭce vēnam. Qui vivos pŏtŭi mūlcēre dŏlōres. Dēfĭcĭo. mĕdĭcāsque mănus, fōmēntăque quæro vūlnĕrĭbus (sed sūmma) mĕis Corpŏris aūxĭliū mĕdĭco cōmmītte fĭdēli. Quid tĭbi cum mĕdĭcis? dīmitte Măchāŏnas omnes. Nōn ēſt in mĕdĭco sēmper rĕlĕvētur ŭt æger intērdum dōcta plūs vălet ārte malum. Quāntus ăpud Danăos Pŏdălīrĭus ārte mĕdēndi. *v. Medicinæ inventor.* Apōllo. *Medici illuſtres.* Æſcŭlāpĭus, Măchāon. Pŏdĕlīrĭus Pæon, Chiron, Mēlāmpus, Hīppocrătes. Gālēnus.

medicus circumforaneus, *Lekarz iarmárkowy.*

mĕrīdĭālis, Południowy 1. *meridies, Południe.*

mediè, *Miernie, Srzednie* mĕdiĕtas, *Srzodek.*

medio, as, W poł ſtoię.

mĕdĭŏcris, mediocer, mĕdiŏcrĭcŭlus, *Mierny,* Mittelmäſſig *Si mediocris erit. ſpatium luſtrabit utrumque* J. *ſyn.* Mŏdĭcūs pārvus paucus, ēxĭgŭus.

mĕdĭŏcrĭtas, *Mierność, Miára,* 3. *śrzodek.* Mittelmaaß. *Auream quiſquis mediocritatem.* (Sap.) Hor. *v. Modus.*

mĕdiocrĭter *Miernie* Mäſſiglich. *Nec pavor & rerum mediocriter utilium ſpes.* Hor.

mediogrūmus, mediotūmus, medioxīmus, medioxūmus, mierny, medioxume miernie.

mĕdĭpontus, *Liná.* *mĕdĭtāmen, mysl,* 3. *meditamentum, myśl* 2. *ćwiczenie,* 2. *meditate. Ná pamięć.*

meditātio, *myśl,* 2. *Rozmyślánie, ćwiczenie ſię.*

Meditativa Verba apud Grammaticos ſunt, quæ propenſionem, apparatum & molimen ſignificant ut Parturio periculum.

meditatorium Klaſztor.

meditatus, *ti, Rozmyślny, Umyslny.*

meditatus, *us, Zamyſł.*

mĕdĭterrāneum, mĕdĭtullium, *Odmorze, środek.*

mediterraneus, *mediterreus Odmorſki.*

mĕdĭtor, *myślę,* 1. *Rozważam,* 1. *ćwiczę ſię.* Betrachten/ nachdencken. *Reginam meditor, ne quo ſe numine mutet.* Virg. *ſyn.* Cōgĭto, conſi-

cōnsīdĕro, *vel* căno, *vel Cogito.*
medium, *Srźodek* 1 2.
medium. *pro dimidio, an rectè? ſub Poł.*
mĕdĭus, *Srzedni Oboſtronny, Wątpliwy* 2. Der mittelſt. *Per medios, inſtans operi regnisque futuris.* Virg.
mĕdūlla, *Drżeń, mlecz drzewny, ſpik, Treść.*
medulla panis, *Ośrzodek.* (*Tłuſty.*
medulla ſpinalis, *mlecz paćierzowy. medullatus*
mĕdūllitus, *Uprzeymie, Uśilnie.* Inniglich/ hertzlich::: *Hominum, ſerit ille medullitus omnes.* P. *phr.* ĭn īmas mĕdūllas, ēx īmis mĕdūllis.
megaltriarcha, magaetariarcha, ſub Przeor.
mĕgiſtānes, *hi Pánowie przedni, Senátor krolewſki.*
mehercle, mehercule, mehercules, *Záiſte.*
mējo, *is, Puſzczam wodę.*
mel, *miod práśny,* Honig. *Quis mel Aryſtæo, quis Baccho vina Falerno,* Ovid. *ſyn.* Făvus *epith.* Rōſcidum āĕrĭum, tĕnax, dūlce, ſpūmans lĭquens, lĭquidum pūrum, flāvum, rĕdŏlens, fragrans, flāveum nĕctărĕum ſvāve grātum ŏdōrum Hÿmēttĭum Hyblæum, Cecrŏpĭum, āttĭcum. *phr.* Nĕctar ăpum āĕrĭi mĕllis cælēſtĭa dōna. Mūnĕra mĕllis. Lĭquor Hyblæus, Attĭcus. Hyblæum nĕctar. Dūlcis ăpum lăbor. Mĕlla thȳmo frāgrāntĭa, ēxprēſſit mēlla liquātă făvis prēſſis, cŏacta făvis. Mĕllis ŏpus. Cērĕa dōna. Thymi, rĕdŏlēntĭa rōre. Vĕlŭti plēnīs, ſī flōrĕa mĕllă, ſint ēxprēſſa făvis. Mĕl conſĭcĕre. Spūmāntĭa prēſſis cōgĕre mĕlla făvis. Excūdunt cēras & mĕlla tĕnācia fīgunt. Dūlcia mĕlla prĕmes nēc tāntum dūlcĭa quāntum & lĭquĭda & dūrum Bacchi dŏmĭtūra săporem. *v. Apes.*
mel arundinum, *Cukier.* melenàētos. *gr. Orzeł.*
mel àēreum, mel roſcĭdum, *mánná ſok.*
mel anthĭnum, *Lipiec Miod.*
mĕlamphyllon, *v. um gr. Barſzcz* 2.
melampŏdium, *gr. Ciemięrzycá.*
mĕlamphraſton, *vel um gr. Szátá czarna.*
mĕlampsȳthium, *gr. Wino ſłodkie.*
mĕlampus, *ŏdos ŏdis m. gr. Pies ſtopká.*
melanchætes, *a. m.* mĕlăneus, *ei, gr. Pies czarny*
mĕlanchŏlia. *gr. melánkolia* 1. 2. (*kruczek.*
melancholicus, *gr. melankolik.* (*ká.*
melancŏrypus, *gr. hic, Græcis Comm. eſt. Figoiád-*
mĕlancrānis, *is idis gr. śit morſki.*

mĕlandrya, *æ, Roſołowa ſtráwá.*
melandryon, melandryum, *Idem & Wrzeciężnicá. Item ſub Czechrzycá, & Dąb* 1.
mĕlănia, *gr. Czarność.*
mĕlantēria, *æ, gr. Czernidło dźiegieć, & ſub Koperwás, & ſub mośiężna ſkwárá.*
melanthe, *es, f. gr. ludus puerorum, ſub Chrząſzcz.*
mĕlanthemum, *gr. Rumień.*
melanthium, *gr. Czarnuchá.*
mĕlănūrus, *hic gr. Wielgook ryba.*
melăpia, *neutrum plurale, in ſingulari Melapium. Plini i, poma & pyra ſimul.*
mĕlās ănos, *m. gr. ſub Piega Qua melas atq; crathis fluvii, qua currit Iaton.* Priſc. *Flavus quàm molli percurrit flumine melas.* Cat.
melaſpermum, *gr. Czarnucha.*
melca, *æ, f, gr. an, mleko* 2. melcŭlum, *miodek.*
mĕlēcygnea, *n plur. gr. śpiewánie.*
mĕleāgris, *idis &* mĕleāger *gr Indyk.* (*Gratius.*
mēles, *is gr. Zbig. Producit primam Serenus &*
mĕlia, *gr. Ieśion.* mēlia. *gr, źiemia lekárſka.*
melica avis *Paw.* e *quantitas incerta: quia vox corrupta eſt ex medica: Columel.*
mĕlĭcembăles, hi Slimak 3.
mĕlĭcēria, melĭcēris, *idis gr. Ognipiorá.*
mĕlĭchōros, *vel us,* mĕlĭchros, *hujus* melichrotis, melichrus, *ri gr. Miednik kámień.*
mĕlĭchrȳſos, *vel us m. gr. Kámień żołtáwy.*
mĕlĭcrătum, *gr. miod pity.*
mĕlĭcus, *gr. przyiemny.* Ein Singer. *Et melicos lyricosque modos præfanda novabis.* A.
mĕlĭlōtos, *hic gr. Komornicá włoſka.*
mēlĭmĕli, *hoc gr. ſub Pigwowy.*
mĕlĭmēlum, *gr. Iábłko ſłodkie pierzgnięta.*
mĕlina, *æ, gr. mieſzek* 1. mĕlĭna, *gr. Miod pity.*
melĭnum, *gr. Pſzczelnik źiele.*
mĕlĭnum, *gr. Bielidło, Bleywas.*
mēlĭnus, *gr. Pigwowy, & ſub Zbik.*
mĕlior, *Lepſzy, Więkſzy* 2. Besser. *Regia & oblitos famæ melioris amantes.* Virg. *ſyn.* Præſtāntĭor, pŏtior. (*nie.*
melioramentum, B. wzlepſzenie melioratio wzlepſze-
melioreſco, Polepſzam ſię. melioro, Polepſzam.
mĕlīphyllum, mĕliſsŏphyllum, *gr. Pſzczelnik źiele.* mĕlĭpontus *hic Liná.* mēlis, *is, f. Zbig.*

mĕlissa, *gr.* melitæna, *Pszczołá, pszczelnik ziele.*
melissa sylvestris, *Kádźidło ziele.*
mĕlisŏphăgo, ŏnis *gr. żołná.*
Mĕlita insula, *Máltá wyspa.*
mĕlitæus melitensis, *máltańſki.*
mĕlites *æ m gr. sub Pigwowy & Iábłkowity.*
mĕlitites, *æ m. gr. Słodycz, wino słodkie, miednik.*
mĕlitis, *idis f gr. Pszczelnik ziele.* (*kámień.*
mĕlitton, ōnis *m. gr.* melittŏtrŏphium, *Gr. Pszczelnik.* mĕlĭturgus, *gr. Bártnik.*
mĕlium, *Obroż.* mĕliùs, *Lepiey.*
mĕliuscŭle, *Lepiey troszkę.*

MELL

mella, *æ* mellina, *miod pity.*
mellaceum vinum, Wino wárzone.
mellārium, *Pszczelnik 1.* mellarium vas, *Ul.*
mellārius *substant: Bartnik.*
mellārius, melligenus *adiect. miodowy 3.*
mellātio, *Podbieránie miodu.*
melleus, *miodowy. Słodki, płowy, żołtáwy.* **Dem Honig gleich/ oder wie Honig geschmackt.**
mĕllicŭlum, *miodek.*
mĕllĭfĕr, *miod robiący.* **Das Honig trägt.** *Mellifer electis exercitus obstrepit herbis.* Cl.
mellĭfĭcium, *miodu robienie.*
mĕllĭfĭca loca, *Pszczelnik 1.*
mellĭfĭco, *miod robię.* **Honig machen.** *sic vos, non vobis mellificatis, apes.* Virg. *syn.* Mel cōnfĭcĭo, cōgo, stīpo.
mellĭfĭcus, *miod robiący. Mellificis apibus alvearia cuncta replentur.* Anon.
mellifluus Słodki. Mellifluum nectar fundebat Tullius ore. mellĭgo, *Sok miodowy.*
mellillus, miodowy. *mellinia Słodkość.*
mellinus, *Płowy.* mellis, *is f. Zbig.*
mellĭtum & mellitum edulium, *miodownik.*
mellĭtus, *miodowy 1 2. Słodki, Roskoszny, Uciesżny przyiemny. miły.* **Von Honig.** *Pane egeo jam mellitis potiore placentis.* Hor.
mĕlōdes, *æ m. gr. miodowy.*
mĕlōdia, *gr. Melodya.*
mĕlon, ōnis *hic gr.* mĕlŏpĕpo, *gr. Melon.*

mĕlos, *leos, & li gr. śpiewánie 2. Pieśń, muzyká. 3. 4. Wierſz Poétycki. Homer. e produxit, vide infra in indice rerum Chaos.* **Ein liebliches Gesang/ melodey.** *Regina longum Calliope melos.* Alcaic. *syn.* Mĕlōdia, cōncēntus, cāntus, mŏdŭlātio, mŏdŭlāmen, mŏdŭli. *epith.* Suāve, dūlce, grātum, cănōrum, blāndum, lætum, fēstivum, āmænum, tĕnĕrum, dūlcisŏnum, plăcĭdum cælēste, Cāstalium, *phr.* Fūdērunt lĕpĭdum rūstica tūrba mĕlos, ārgutumque mĕlos dīvi cĕcĭnēre cănōri. Fūndēbat plăcĭdum cælīca Mūsa mĕlos. Smyrnæum crēdes plectra rĕfĕrre mĕlos. Lĭnguāque Cynnămĕum fudit āmæna mĕlos. *v. Cantus Musica,*
mēlōta, *æ m. gr. Pásterz, an Kożuch. Melotasque trahunt, maculosaque tergora Lynus* Mant.
mēlōthron, *vel um m. gr. Przestęp biały.*
mĕlus, *li, gr. śpiewánie 2.*
mĕmæcȳlon, *Gr. Iezowkowy owoc.*
membrāna, *Skorá ná drzewie, błona 1. 3. Kompáturá. Párgamin, moszny. Skrzydło 1.* **Ein Fell oder Haut.** *Epith.* Tĕnŭis mōllis.
membrana cerebri, *Błonká 2.* (*V. Cutis.*
membrana, Pargamena scriptoria, *Pargámin.*
mebranacea Penna, *Skrzydło 1*
membrānāceus, *Błonowy, & sub Párgáminowy.*
membrānĕus, *Párgáminowy.*
membrātim, *Członkámi Przerywáiąc.* **Gliedweiß.** *Et membratim vitalem deperdere sensum.* Lucr. *syn.* Per pārtes, in mēmbra.
membrātim divido, *Rozbieram ná częśći.*
membrātūra, *Kompleksya, Twarzy kształt.*
membrŭ, *Członek 1, 4, 7. Komorá 1.* **Ein Glied/** *syn.* ārtus *epith.* ārgēntĕum cāndidum dĕcōrum tĕnĕllum călēns. lānguĭdum cădūcum lāctĕum, vītāle, mōrbĭdum mŏrĭbūndum vĭgens vălĭdum fōrte. *phr.* Nūdabant liquĭdis ārgēntĕa mēmbra sub ūndis. Cāndĭdăque in nitĭdo flūmĭne mēmbra rĭgas. Lāctĕa quid laudas ac cāndĭdĭora ligūstro membra. Num mōrtālis hŏmo, būlla est? Num mōrbĭda cōnstat fĭcta Prŏmēthæo mēmbra fŭisse lūto, *v. Artus.*
mĕmĕnto. *Pámiętayże.*
mĕmĭnī, *Pámiętam, Wspominam 2.* **Bin ingedenck/ sich erinneren.** *Cantando, memini, puerum*

rum me condere soles. V. *syn.* Rĕcōrdor rĕmĭnīſco *ph* Sum mĕmor nōn īmmĕmor in mēntem venit. Mĕmōri ſub pĕctŏre ſervo pĕctŏre, mĕnte tĕnĕo. Nōn ſŭbĭere ănĭmo nōſtro oblīvia *v.* mĕmōrī animo do māndo mēnte rĕpōno. Sub cōrde rĕfĕro, rĕpōno. rĕcōndo. Mănet ālta mēnte rĕpōſtum Judicium Părĭdis ſprētæque injuría fōrmæ. Si rīte āudīta rĕcōrdor Fōrſan & hæc ōlim mĕmĭnīſſe jŭvābit. Vīvĕ mĕmor nōſtri. Sīgnātum hoc mĕmŏri pēctŏre nōmĕn hăbe. Tum vēro făcito ut mĕmŏri tĭbi cōndĭta cōrde, hæc vĭgĕant māndāta, nĕc ūlla ōblitĕret ætas. Mĕmŏri hæc tĭbi mēnte rĕcōnde. Tŭa ſplēndĭda făcta nūlla ūnquam ĕx ănĭmis tōllent ōblīvĭa nōſtris. *v. Gratias ago.*

mĕmor, *Pamiętny 1. 2.* Eingedenck --*sæva memorem Iunonis ob iram.* Virg *syn.* Nōn īmmĕmor. nōn ōblitus

mĕmŏrābilis memorandus, *Pámiętny.* Denckwürdig-- *Non ita namque, etsi nullum memorabile nomen.* Vĭrg.

memorăcŭlum, Pámięć. 1.

mĕmŏrātiſsĭmus, Pámiętny, *Sławny.* *nánie.*

mĕmŏrātor, Przypominacz memoratus, us, wspomi-

mĕmŏria, *Pámięć 1. 2. 3. 4. Wspominánie, Dáwność 1. Stárość 2.* Gedächtnuß. *Reddit memoria tenue per vestigium.* (Jamb.)

memoriâ meâ, noſtrâ, patrum, *Zá mey pámięći.*

memoriæ, *hæ, Pámięć 3. Swięto 1.*

memoriæ magiſter, *Przypominacż, Referendarz.*

mĕmŏriālis, sub pamiętny.

mĕmŏriōſus, Pámiętny. mĕmŏrĭter, *Nápámięć.*

mĕmŏro, *as, Przypominam, Wspominam 2.* sich besinnen/gedencken. *Et meministis enim diva, & memorare potestis.* Virg. *phr.* in mēntem rĕvŏco. *vel Memini vel* cōmmĕmŏro, nārro.

mĕmŏror, *aris. paſſ. Wspominam 2. 3.*

memphis, *is gr. Kair.*

memphitēs, *a m. gr. Mármur drętwiący.*

M E N.

mĕnais, idis, gr. Wężownik.

menda, *æ, Wádá, Błąd* mendāciis onerare. *Ná-*

mendaciter, Kłámliwie. *(kłámáć.*

mēndācium mendaciuncŭlum, *Kłámstwo.* Eine lügen. *Nec vos decipiant blandæ mendacia lingvæ.* V. *syn.* Cōmmēntum. *epith* Vānum cāllidum, īmpŭdēns, fāllāx dŏlōſum, lĕpĭdum, ăvĭle tūrpe, pudendum, mŭlĭĕbre fĭctum. *phr.* Fĭctus fĭctitius ſermo fĭcta verba. Vānæ fĭctæ vōces. Fāllācis mendācia līngvæ. Pērjūræ ſōmnia mēntis. Prōdĭgĭōſa lŏquor vĕtĕrum mēndācia vātum. Fătŭi cōmmēnta cerebri.

mēndax, mendacilŏquus, *Kłámcá.* Lügner. *Quam nisi mendosum & mendacem vir bonus est quis.* Hor. *syn.* Vānus pērjūrus ſimŭlāns. *phr.* fĭctor. Mēntīri v. fāllĕre dōctus, ōrĕ fālſo, ſimŭlāto, blāndo v. vērbis vānis dēcĭpĭēns. Līngua ōs pēctus fāllax, mēndāx ōs pērjūrum. Mūlta mălus ſimŭlāns vāna ſpē lūſit ămāntem.

mendīcābŭlum, żebrak. mendīcātio, *żebránie.*

mendīcĭtas, *mendicimenium żebráctwo.* Armuth. *Mendicitatem cui obtulisti opera tua.* (Jāb.) *v. Paupertas*

mēndīco, *as, żebrzę.* Betteln. *Arcanam Iudaea tremens mendicat in aurem.* Juv. *syn.* ēmēndīco *phr* Stīpem cōrrŏgo. Vitam quærīto æra rŏgo. Precĭbus cibum vīctum ălĭmēnta rŏgo pĕto ēxpōſco. Pārvæ ſtīpis æra rŏgo ălĭēna līmĭna lūſtras, ēxĭgŭūmque rŏgas ōre tremēnte cĭbum. Nūnc mēndīcāto vēſcitur īlle cĭbo.

mendīcŭla veſtis, *Łáchmány.*

mendīcus, mendīcŭlus, *subst. żebrak.* Ein Bettler. *Nec mendica ferat barbati prandia nulli* Mar. *syn.* Pāuper ĕgens ĭnōps ĕgēnus. *v. Pauper.*

mendīcŭlus, *adject. żebrzący.*

mendōſe, *Obłędliwie Fałszywie.*

mendōſus, *Wádę máiący, Obłędliwy, Fałszywy.* Voll Fehler. *Quem nisi mendosum & mendacem &c.* Hor.

mendum, *Błąd* Ein Fehl/Irrthumb. *syn.* Mēnda ērror, ērrātum, vĭtĭum.

mēniāna, *orum Alkierz.* mēnianum, *Ganek.*

mēnis, *idis, f. gr. Mieśiączek.*

mēnnix, *gis f. gr. Błonká 2.*

mens, *Myśl 1. Wola, Rozum 1. Pámięć 1. Duch, Duszá, Chęć, Koniec spraw.* Sinn/Verstand. *Nisus ait: Diine hunc ardorem mentibus addunt?* V. *syn.* ănĭmus rătĭo, īntēllēctus, īngĕnĭum *vel* cogĭtātio Judĭcĭum, ſēntentia prŏpŏsĭtum, cōnsĭlĭum, vŏlūntas *v. Animus.*

mēnſa, *Stoł, 1. 2. 6. Obiad, potráwa, Bánkierski kram. Nágrobek.* Ein tisch. *Mensas ut strueret hospitibus Diis.* Choriamb. *epith.* Lauta pīngvis ōrnāta, pīcta ăcērna teres; fāgĭnĕa nĭtĭda māgnĭfica, ſplēndĭda, ŏpīma, ŏnūſta, rēgĭa, ŏpŭlēnta, ăvă-

ăvāra gēmmāta, ēbrĭa: hĭlăris dūlcis, mōllis, fēſtiva. *phr.* īnſtrūcta cibis ĕpŭlis ŏnĕrāta. Lautis cibis ſplēndĭda ŏnūſta ŏpŭlēnta. Fērcŭlis fatīſcens Vărio lapum pōndĕre tĭtŭbans Lāutos ſūppĕdĭtat prōdĭga mēnſa cĭbos āppŏſitæ mēnſis ĕpŭlæ. Lāutis mēnſa părāta cĭbis. Quæ nunquam părĭunt ălăcres făſtīdia menſæ. Vīx căpit ēlēctas ebrĭa menſa dăpes. Jūgĭter ad pīngves dūcebant gaudia mēnſas.

mēnſa Pythagoræ, *Ráchownicza tablica.*

mēnsālis, *Stołowy*, mensārius, *ſubſt. Bánkierz.*

mēnsārius, *adject. Bánkierſki, Stołowy.*

menſes *hi Niewieśćia chorobá.* menſio *Mierzenie*

menſis, *Mieśiąc.* **Ein Monat.** *Triginta magnos volvendis menſibus orbes.* V. *epith.* Fŭgax, cĕler, flŭēns fŭgĭtīvus Lūnāris. *phr.* Mēnſtrŭus cūrſus ōrbis. Mēnſtruŭm tēmpus ſpătĭum. Lūnæ cūrſus cūrrĭcŭlum. Mŏra mēnſtrua.

mēnſor, *Miernik, Mierniczy 1. Stánowniczy, Obo-(źny.*

menſtrua, *orum, Niewieśćia choroba*

menſtrŭālis, Krwotoczny, Mieśięczny. **Monatlich.** *Spharam ruina menſtrualem deſtruet.*

menſtruans, menſtruatus. Krwotoczny.

menſtruus, *menſurnus. Mieśięczny, Comieśięczny,*

mēnsŭlārius, *Bánkierz,* menſum, *In Morg.*

mēnsūra, *Miara. 1. 3. 4.* **Maaß.** *Circumiêre modum menſuraque roboris ulnas.* Ovid.

menſurābilis Pomierny.

menſuro, as, Mierzę 1. **meſſen.** *Quisque ſuas menſurat opes, vireſquè &c.* Ovid. *v. Metior.*

menſuraticum B. in Pomiernie.

menſūrālis. ſub Mierny. mēnta, *miętká 1.*

mentâgra, *a, è gr. Liſzay, Francá.*

mentāſtrum, *miętká polna.*

mentè, *Szczerze,* mente præditus, *Rozumny.*

mentīgo, *inis, Liſzay.* mentio ōnis, *Wzmiánká*

mentior, *Kłámam, Zmyślam 2. & ſub Podobny. 1.* **Liegen/erdichten.** *An non ille ſatum, quo te mentiris Achilles.* V *ſyn.* Fālſa dīco mĕmoro lŏquor nārro: mēndācĭa fīngo jācto: vāna fālſa cōmmĭnīſcor ēmentior; Sĭmŭlo ĭmitor. *phr.* Fīcta mēndācia vērba profĕro lŏquor ăddit mēndācia culpæ ōre vānilŏquo jāctat. Pro vēris dīcĕre fălſa: mēndāces rēddit ab ōre ſŏnos omnia mentīris nĕque enim tŭa făllĕre līngua īncipit à nōbis. *vel Decipio.*

mentītio, Kłámſtwo. mento, ōnis *Gárdłowáty.*

mentūla, Członek 5.

mentum, *Brodá, Podbrodek.* **das Kinn.** *epith.* Sētōſum hīſpĭdum ăcūtum pūlchrŭm dĕcōrum nĭvĕum īnſānum. *phr.* Quibus āſpĕra mēnto bārba jăcet. Sūmmōque cădit bārba āſpĕra mēnto.

meo, *as, Bieżę Latam.* meo more, *Po moyſku.*

mēon, *vel um, n. gr. Oleśnik ziele.*

mĕphītĭcus, *Smierdzący.*

mĕphītis, *is, ſmrod.* **Ein ſtarck ſtinckender Geruch von dem Erdreich/oder faulen gewäſſern herrühren** *Fonte ſonat ſævamq; exhalat opaca mephitim.* V. *ſyn.* Pūtor, fætor. *epith.* Pūtĭda ŏlĭda, grăveŏlens grăvis ſūlphŭrĕa ſōrdens ſæva trīſtis tētra. *phr.* Sævam exhālat ŏpāca mĕphitim ſylva. Fœtōrem quāntum tētra mĕphĭtis hăbet.

mĕrātius. mĕraclum, mĕrācŭlum mĕrācum, *Nieroſtworzony.*

mĕrācŭlus, mĕrācus, *Szczery, Nieroſtworzony.*

mĕrācum vinum, *Wino nie mieſzáne.*

mercātio, *Kupczenie.*

mercātor, *Kupiec.* **Ein Kauffmann/Handelsmann.** *Impiger extremos currit mercator ad Indos.* Hor. *ſyn.* Nĕgōtĭātor, vēndĭtor, īnſtĭtor, ēmptor. *epith.* Vāgus īmpĭger ăvārus, vĭgil ſōllĭcĭtus pĕregrīnus dīves prōvĭdens īnſŏmnis, īrrĕquiētus ſūbdŏlus, ĭnīquus. *phr.* Mērcis mūtātor Eōæ. Lūcri ăvĭdus cŭpidus. Lūcris dīvitĭis ŏpibus ĭnhĭāns. Lucri ſpe dūctus. Laudāns vēnāles quās vūlt ēxtrūdĕre mērces. Quem ſe mērcātor ăvārus fīnxĕrat à rubri līttŏre fērre măris ānxĭus hæret mērcātor cui vōta viæ cēſſēre ſĕcūnda & lūcri fortūna fŭit nūnc cogĭtat aūrum & gēmmas quās pūppe vĕhat prĕtĭoſăq; rērum. Per mīlle rūens dīſcrīmĭna vītæ vēctūrus mērces ŏpŭlēntas. *v. Mercor & Avarus.*

mercātūra, *Kupiectwo,* **Kauffmannſchafft.** *Averſus mercaturis, delirus & amens.* Hor.

mercaturam facio, *Kupczę.* mercatus, *Iármárk.*

mercidicius mercedivus, Náiemnik. (*Targowiſko.*

merceonius menſis, Przybyćień.

mercēdŭla *Dochod 1. Zapłáta 1.*

mērcēnārius *ſubſt. Naiemnik* **Taglöhner Mietling.** *Theſauro invento, qui mercenarig agrum* H.

mercēnārius, *adject. Náiemniczy, náiemny kupny.*

mērces,

mērces, *Zapłátá i. Dochod, Szkodá.* Lohn/ Sold. *Mitteret in pyrgum talos mercede diurna.* Hor. *syn.* Præmium prētium mūnus. *epith.* Lārga. āmpla. māgnĭfica, īnſignis ēxĭmĭa, debĭta, æqua, jūſta grāta. *v. Præmium.*

mercīdīnus menſis Przybyćień.

mercipotus, B. ſub Litkup. mērcĭmōnium, *Kupiá.*

mērcor, *Kupuię, & ſub Borguię mi.* Kauffen. *Paulatim mercaris agrum fortaſſe trecentis.* Hor. *syn.* ĕmo cŏémo nūndĭnor. *phr.* Mērcatūram facio. Mērces mūto ēxtrēmis făcĕre cōmmércia tērris Mūtāndis mērcibus ăd Indos pénetrāre pĕlăgo ſē cōmmīttĕre. Vĕhĕre lōngīnqua pĕr æquŏra mērces. Pĕr mīlle rŭūnt dīſcrīmĭna vitæ, vĕctūri mērces ŏpŭlēntas. *v Mercator.*

mercŭriālis, *adject. Dowćipny.*

mercŭriālis, *ſubſtant. Szczyr źiele.*

Mercŭrius, *Merkuryuſz gwiazdá, Kámionká.* Ein Planet. *phr.* Motūque cĕler Cȳllēnĭus hērōs. Quōs īgnis cæli Cȳllēnĭus ērret in ōrbes. Fæcūndum ēloquio ſȳdus. Fūrĭbus fæcunda crĕāndis ſtēlla.

merda, *Gnoy.* merdo, *Wyprożniam ſię.*

mĕrè, *Szczerze.* merenda, *Podwieczorek.*

mĕrēndārĭus, *Wychowániec.*

mereor mereo, *es Służę, Zołduię, Zaſługuię, wyſługuię.* Verdienen/ würdig ſeyn. *Si nemo præſtat quem non merearis amorem.* H. *syn.* Prōmĕreor dīgnus ſum. *phr.* Sī bĕne quid dē te mĕrui. Sī mĕrĕor dīmītte tŭaque hic obrŭe dēxtra quem nōn mĕrĕāris ămōrem? qua pōſſim ſōla vĕnĭam rătĭōne merebor ăſpĭce nōs hōc tāntum & ſī pĭetāte mĕrēmur. Primā merui qui laūde cŏronā

mĕretrĭcĭe, Nierządnie, meretricium, *Nierząd.*

mĕretrĭcĭus, Nierządny. mergæ, *widły oracze.*

meretrĭcor, Nierządu pátrzę.

mĕrētrix. meretricula, *Nierządnicá.* Eine Hur. *Perdere quis velit à turpis meretricis amore.* H. *syn.* Pellēx lŭpa, ſcōrtum prōſtibŭlum. *epith.* īnfāmis, lāſcīva impūra tūrpis; famōſa ōbſcæna ſōrdida, fallax ăvāra ĭnhŏnēſta ădūltera pūblĭca āſtūta, pērnĭcĭoſa lūxŭrĭoſa mĭſĕra pĕtŭlāns īnvĕrēcūnda, audax effrōns rapāx īnfēlix blānda. compta pērfĭda ſcelĕrāta īmpĭa. *phr.* Fūcātis fāllĕre dŏcta dŏlis. Fūcāto vūltu blandis jŏcis pēllĕx. Tūrpis amīca. Mōre mĕrētrīcio quæſtum făcĭēns īnfāmis tūrba lŭpārum. Quoslibet īlleĉtos fallĕre dŏcta vĭros. Cōrpus proſtĭtŭēns īllĕcĕbris quæ fāllit ămāntes. Stat mĕretrix vēro quovis mercābĭlis ære at prŏcul abjecto mĕretrix effræna pŭdōre. *v. Amica & Libidinoſa.*

merges, *ĭtis, hæc Snop.* Korngarb. *Aut fœtu pecorum, aut cereali mergite culmi.* Virg.

mergo, *is Ponurzam Topię.* eintuncken eintauchen. *In ſolio puto te mergere velle caput.* V. *syn.* īmmērgo mērſo immērſo ſūbmergo dēmergo. *phr.* ăquis āblŭo, tīngo ſpārgo in ăquas; īmmītto præcĭpito do præcĭpitē ăquīs obrŭo, prēmo ōpprĭmo; ēxtīnguo. Sēſe in flŭvium ſāltu dĕdit. Spārgite me in flūctus vāſtoque īmmērgite ponto. Suppŏſĭtas īmmīttĕre cōrpus in ūndas. Sē præcĭpĭtem dăre in ūndas. Sed me făta mĕa & ſcēlus ēxitiale Lăcēnæ, hīs mērſēre mălis. *v. Abluo.* (Ponikam.

mergor, *Nurzam ſię pogrążam ſię, Tonę, záchodzę,*

mergŭlus, & mergus avis, *Nurek, & Látoroſl, mácica, Obłąk płonek.*

mĕrībibŭlus, Opiły. mĕrīdialis, *Południowy.*

mĕrīdianus, *adject. Południowy.* mittägig. *Interjungit equos meridianæ.* Phal.

mĕrīdiānus, *ſubſtant. Wyśiekacz.*

mĕrīdiatio, Przeſypianie.

mĕrīdies, *Południe i. 2.* mittag. *Inter tepentes post meridiem buxos.* Scaz. *phr.* Mĕdius dies. Mĕdius solis cūrſus. Sol mĕdio āltiſſīmus călidiſsĭmus ōrbe. Cum facit mĭnĭmas ūmbras à vertice Phœbus. Cum mĕdĭum cæli ōrbem ſol cōnſcēndit. Cūmque mĕdios æſtus ſol āccēndit. Cum ſōl mĕdiam cæli terit ardŭus ārcem. Fēcĕrat ĕxĭguas jam ſōl āltīſsĭmus ūmbras. Cum ſol ăb utrāq; mēta pări diſtat ſpatio. Jāmq; dĭes mĕdĭus tĕnŭes cōntrāxĕrat ūmbras. īnque pări ſpătio vēſper & ōrtus ĕrant aut plūs aut mĕdium sole tĕnēnte diem. Æſtus ĕrat mĕdĭimq; dĭēs ēxēgĕrat ūmbram,

meridio, as meridior, aris, Obiáduię, Przeſypiam (ſię 3.

merĭſmus *Rutilio figura Oratoria.*

mĕrĭto, *as, Wyſługuię z łduię.* Verdienen. *O decus O famæ merito pars maxima noſtræ.* Ovid.

mĕritorium. *Naiemna rzecz, Kárczmá, Komorá, Nierządny dom.*

Meritorius, *Naiemny, Nierządny, Furmáńſki.*

mĕrĭtum, *Zaſługá, Winá i* Verdienſt/ Würdigkeit. *Gaudia laturus meritorum præmia, quid ſtas?* Hor. *syn.* Promĕritum, bĕnĕfĭcium, mercēs. dignitas. vĭrtus.

mĕrĭtus, *Zaſłużony, Powinny.*

mĕriuſcŭle, ſub Nieroſtworzony.
mĕrŏbĭbus, Opiły, pijánica 2. mĕrōis, ſub Dźiewanna
mĕrops, ŏpis m. gr. Zołná. Regulus atq; merops, & rubro pectore progne, Ovid.
mersio Nurzánie. Zachod ſłońcá.
mersito, merſo, as, Merto, as, Nurzę, Ponurzam.
mĕrŭla mĕrŭlus Kos ptak, Piſzczałká wodna. Vidimus & merulas poni, & ſine clune palumbes. Hor.
merula lacuſtris, Lin, mĕrŭleus, Czarny.
mĕrum, Wino, & Wino nie mieſzáne. Wein. Nocturno certare mero, putere diurno. H. v. Vinum.
mĕrus, Szczery 1. 2. Wyborny, Práwy 2. & ſub Głos. Rein/ gantz lauter. Haud aliter titubat, quàm ſi mera vina bibiſſet. Ovid.
merx, Kupia. meſa, gr. Stoł. 1.
mĕſancȳlum, gr. Pociſk náwiązány.
mĕſăræum, mĕsŏcōlon, gr. Błoná 5.
mĕſaula gr. Sień podługowáta.
mĕſentĕrium, gr. Błona 5.
mĕsŏchŏrus, gr. Márſzałek taneczny.
mĕsŏlăbum, gr. Srzednicá,
mĕsŏleucos, vel us, hæc Græcis Commune eſt. Gr. Srebrnik włoſki żiele, & Kámień przekobiały.
mĕsŏmĕlas, ănos, hic gr. Kámień przekoczarny.
Meſon, idem Mæſon.
mĕsŏnauta, gr. Powoźnik, Wioſłowych rządzcá, Sługá podły, Stroż domowy.
mĕſophærum, n. gr. ſub Narda.
meſpĭlum, fructus n. meſpilus, arbor gr. Nieſplik.
mĕſſis, meſſio meſſura żniwo 1. 2. 3. Zboże 3. Urodzay, Rok, doſtátek, Die erndte. Theſtylis & rubras meſſibus uſta genas. Mart. ſyn. Frūges, sĕges. Cĕres ărĭſtæ ſpicæ. epith. Trĭtĭcĕa, Cĕrĕălis, ſpīcĕa dīves optĭma ūber frūgĭfĕra, fērtĭlis, cāna grăvĭda copĭōſa lārga āmpla mātūra flāva læta fæcūnda aurĕa ăbūndans plēna flāvēſcens, ārĭda, sĭcca pūlchra, ŏdōra, expĕctāta, æſtĭva cōllĕcta ſcīſſa. phr. Cĕrĕālia dōna, mūnĕra. Mātūræ sĕgĕtes, plēnis ărĭſtis dīves, hŏrrĕum, ditans agrĭcŏlam. Plēna Cĕres et vīncens hŏrrĕa mēſſis. Grăvĭdis ŏnĕrati flavēntes mēſsĭbus agri. Matūris ālbeſcit flāveſcit mēſſis ărĭſtis, v. Seges meto.
mēſſor, Żeńcá. Ein Schnitter. Theſtylis & rapido feſſis meſſoribus æſtu. V. epith. Ruſticus durus, feſſus, ſūdans, ūſtus, cūrvus, cūrvātus, ĭmpĭger sĕdŭlus, ĭndēfeſſus, mātūtīnus, īnsŏmnis, tŏrrĭdus. phr. Mēſſem falce sĕcans, ărva mĕtens.
meſſŭarius, Meſſuarius żeńcy.
mēsūrănium, gr. Połniebá.

M E T.

met Particula vis, ſub że 2. Swoyże, & ſub właſny.
mēta, æ Kres záwodniczy, do ktorego &c. Gránica. Kupa. Stog, Kopá 2. Koniec, kámień młyńſki ſpodni. Ziel Zweck. Hic vel ad Elæi metas, & maxima campi. V. ſyn. Līmes fīnis, tērmĭnus. phr. Cōntĭngĕre mētam. v. Limes.
mĕtăbăſis, Figura Oratoria.
metabŏle, gr. Zamiána 1. & ſupra Antimetabole.
mĕtăcarpium, gr. Dłoń 4. Kość dłoniowa.
metaciſmus, vel motaciſmus.
metadorpia, orum, gr. Wet 1.
metalepſis, gr. Przenoſzenie. Item Tropus Poeticus, metallica, orum gr. Minera.
mĕtalla orum, gr. metalla argentaria plumbaria, (Gory 2.
mĕtāllice, es gr. Kruſzczow náuká.
metallĭcus, adject. gr. Kruſzcowy.
metallicus Cacodæmon, Skárbek 3.
mĕtāllicus, ſubſt, Kruſzcowy rzemieślnik, Rudnik, Kruſzcowy gornik. Das zu Metall gehört. Hic ergo cujus è metallica venæ. Se.
mĕtāllĭfer, Kruſzcowy. Metall bringend. Anne metalliferæ repetit mea mœnia Lunæ. S.
mĕtāllum, gr. Kruſzec, kámień łamány z gor. Metall/ ertz. Inſula inexhauſtis Chalybum generoſa metallis. V. epith. Rutĭlum flāvum, grāve, fūlvum, fūlgens crŏcĕum ſŏlĭdum rĭgĭdum, nĭtĭdum ſplendens prĕtĭōſum. phr. Mĕtālli cōngĕries, māſſa, pōndĕra. Mĕtāllōrum vīs ĭngens, īmis rĕcōndita tĕrræ vīſcĕrĭbus. Præcipua metallorum ſpecies. Aurum, ărgĕntum, Æs, Fĕrrum, Plūmbum Stānnum. Marmor etiam Metāllū vocatur.
mĕtămĕlus, gr. żáłuiący, pokutuiący.
mĕtămŏrphōſis, gr. Przekſztáłtowánie. Verändrung in eine ander Geſtalt. Hæc metamorphoſis non delirare poëtas. M. ſyn. Trānsfōrmātĭo, mūtātĭo, phr. Vărĭa ſpĕcĭes vērſæ variatæ fĭgūræ Mūtātæ in nŏva cŏrpŏra fŏrmæ. Nŏvam formā, ſpĕcĭem, fĭgūram ſūmĕre, ſŭbīre, ĭndŭĕre in nŏvas ſpĕcĭes, in nŏvos vūltus mūtari, trānsfĕrri, trānsfŏrmāri. Fĭgūram vārĭāre, nŏvare, mūtare,

exū-

ēxuēre In vārĭas trānsīre fĭguras in nŏvā fērt ănĭmus mūtātas dūcĕre fŏrmas cŏrpŏra. In fpĕcĭes trānslata nŏvas sūnt ōmnĭa. Nūlla tĕnent vĕtĕris vēstīgĭa fōrmæ,in vūltus sē trānsformat ănīles. Quōs hŏmĭnum ēx făcĭe Dĕa fæva pŏtentĭbūs herbis īndŭĕrat Cīrce in vūltus ac tĕrga fĕrārum.

mĕtăphŏra Gr. *Zámiáná ſłow, Przenoſzenie. Metaphora eſt tropus.* metaphoricè, *Niewłaśnie.*

metaphrăſis, *Gr. Przekład.* metaphraſtes, *æ, m. gr. Przekładacz.*

mĕtăphўsica, *gr. Nádprzyrodzonych rzeczy náuká*

metăplaſmus,*gr ſub Słowo 2.* (*matica.*

metăthĕſis,*gr. Przekłádánie. Item Figura Grammĕtatio, Rozmierzánie.*

mētātor, *Mierniczy 1. Oboźny, Stánowniczy.* Außmeſſer.. *Audax Heſperios veniam metator.*

mētātus, *Rozmierzony.* (*in agros L.*

metaxa, *gr. Poiedwabie, Jedwab.*

metaxarius, *Jedwabnik.*

mĕtellus *appellativum, Zołnierz pieniężny.*

mĕtempſўchōſis. *gr. Duſz ludzkich przechodzenie*

mĕteōra *orum, gr. Napowietrzne rzeczy.*

methŏdium, *gr. Sztuká. 5.*

mĕthŏdus, *hæc gr. Spoſob.*

mĕtĭcŭlōſus, *Boiáźliwy.* Forchtſam. *v. Timidus.*

mĕtĭcŭlus, Boiaźń.

mētior, *Mierzę 1. Idę pieſzo.* Meſſen. *Et juncto bipedum curſu metitur equorum.* Vtr. *ſyn.* Mēnsūro. dīmētĭor, dēfīnĭo, pondĕro, *vel* æſtĭmo.

mĕto, *as, Suwam ſię. Czołgam ſię. Grámolę ſię.*

mĕto *is, żnę* Erndten/ Frucht abſchneiden/ *Purpureoſque metunt flores, &c.* V. *ſyn.* Dēmĕto. *phr.* Mēſſem ārīſtas cĕrĕālĭa dōnā. Cĕrĕālĭa mūnĕra ſēmĭna, rĕsĕco Mēſſem sūccīdo, tōndĕo, dēcērpo. lĕgo, collĭgo. Mēſſem fālce rĕſĕco prōſtĕrno obrŭo. Tērram. ārva flāvēntĭa frūgĭbus ſpŏlĭo, ārvis mēſſem ābdūco. Fālcem sĕgĕti ārĭſtis matūris sūppōno āccĭpĭūnt sūccĭſas hōrrĕa mēſſes: Cōngēſtas arĕa cēpit ŏpes. Flāvas dum tōndet mēſſor ārīſtas. Jam mātūra Cĕres fālce rĕſĕctā cadit Namque vĕlut dēnſas prōſternens mēſſor ārĭſtas sōle sŭb ārdēnti flāvēntĭa dēmĕtit ārva.

metōdium, *gr. Krotoſilnego co.*

mĕtōnўmia, *gr. Zámiáná ſłow.*

mĕtŏpa, *æ, gr, Międzybálcze.*

metopium, *ſeu mĕtopĭnum oleum, Gálbánowy oleiek, Migdałowy oleiek.* (*ko.*

mētŏpium, *item gr. Gálbon, Amoniiakowe drzew*

mētŏpoſcŏpus, *Fizyognom.*

mētŏr, *aris, Mierzę 1. Rozmierzam, Idę pieſzo.* Meſſen. *Ingerit, & latè campos metatur apertos.* Nemes: *ſyn.* tērmĭno, dēfīnio, *v. Limito*

mĕtrēta, *gr. Latinis f. Græcis m. Dwánaśćiegárcy miárá. ſub Korcá Sędomierſkiego połowicá, & Połbáryle.*

mĕtrĭcus, *gr. Proporcyą máiąc.*

mĕtrŏcŏmia, *gr. ſub Wieś.*

mētrŏpŏlis, *gr. Miáſto głowne, początek 1.*

mētrŏpŏlĭtānus, mētrŏpŏlītes, *æ, m. Metropolit.*

mĕtrum, *gr. Wierſz. 3.*

mĕtŭĕndus, *Straſzliwy.* erſchröcklich *Bellicis, nec te metuende certa.* (Saph.) *ſyn.* Tĭmēndus, trĕmēndus, hōrrēndus fōrmīdābĭlĭs, tērrĭbĭlis, *v. Terribilis.*

mĕtŭo, *Boię ſię.* Förchten. *Id metuens, veteriſq; memor Saturnia belli.* Virg. *ſyn.* Tĭmeo hōrreo, vĕrĕor, fōrmīdo păvĕo. *v. Horreo & timeo.*

mĕtus, *us, Boiaźń, zabobon.* Forcht. *Spemq; metumque inter dubii.* Virg. *ſyn.* Tĭmor, tērror, păvor, *v. Horror & Timor.*

mĕtūtus, Stráſzliwy, & ſub Boię ſię.

meu, meon, meum, *gr. Oleśnik.*

meus, *Moy, Przyiaćiel ſwobodny.*

mezereum, B. Wilczy pieprz, an Wilcze łyko.

M I C

mi, *Dativus à mis vel à mihi, ſub Mi.*

mīca, *Okruſzyna, Trocha, 1 odrobiná.* Das ſo unter dem Sand gläntzet wie glaß/ item ein Bröcklein. *Nullaque mica ſalis, nec amari fellis in illis.* Mart: *epith.* Tĕnŭis, *Phr.* Nōn ēſt in tānto cōrpŏre mīca sălis.

micans, *Lſknący ſię,* mīceo, *es,* mīcēre. *ſub Koźieł*

mīco. *as. Błyſzczę ſię, Lſknę ſię, miga ſię co, Drgam, biie puls, Pálcámi gram, Loſuię.* Gläntzen funcklen/ſchimmern. *Crebris micat ignibus æther.* V. *ſyn.* Splēndeo, fulgūro, cŏrūſco,

rūſco, ſplendeſco, nĭtĕo, nĭtēſco, fūlgĕo, rădio irrădio. rūtĭlo, rĕfulgĕo. v Splendeo, Luceo.
micrŏcoſmus, gr. Máły świát. Człowiek 1.
micrŏlŏgia, gr. Rozſzerzenie 2. & ſub wielomo-
micropsȳchus, gr. Boiáźliwy ſercá máłego (wnośé,
microſphæron, vel um, gr. Nárda.
microſpĭcus, Domak ślep. mictilis ſub podły.
mictŭrio Ná dwor mi ſię chce, Puſzczam wodę.
mictyris, Lucil. corr. mictilis.
mīdas, a, m. gr. Robacy w wielogrochu. & Koſtek
migdilyps ſub mową mieſzána. (rzucenie 1.
migma ătis, n. gr. Mieſzanká. (ſię.
migratio, Prowádzenie ſię, Przeprowadzánie
migro, abſolutum, Prowádzę ſię, Przenoſzę ſię, Odmieniam ſię. Auß oder abziehen/ wanderen
Naſcentum acciperent proprias ſigniſque migrarent. M. Diceret hæc mea ſunt, veteres migrate coloni. V. ſyn. Demigro, ēmigro, cōmmigro, dīſcēdo, ăbſcēdo, ăbĕo, ēxĕo. Sŏlum vērto, mūto. vel Abeo Diſcedo.
migro, activum, Odmieniam 1. Przeſtępuię uſtáwy Opuſzczam 2. Wywodzą ſię ptacy.

MIL.

milax, ăcis f. gr. Powoy 3. 6.
mīles, Comm. Zołnierz. żołnierſtwo Woyſko 1. Ein Kriegsmann/ Soldat. Agricola nunc ſum, militis ante fui. Mart. ſyn. Bēllātor. epith. Bēllĭger fŏrtis gĕnĕrōſus aūdax. Mārtius Māvōrtĭus īndŏmĭtus ſtrēnuŭs dūrus rōbūſtus ſævus ācer ăcērbus ăvārus fĕrox crūēntus. ſānguĭnĕus īntrĕpĭdus sĕrus īmpĭger crūdēlis vălĭdus fŭrens răpax ſcĕlĕrātus īmpĭus pūgnax, nōbĭlis trūx; īmmĭtis bārbărus minax hōrrēndūs, ĭnhūmanus clўpĕātus ſcūtātus crīſtātus, phălĕrātus. phr. Dūri mīles Mārtis Hōrrĭda căſtra sĕquens. Martis ſigna cruenta sĕqvens ōre truci vūltuque minax. Sūmptis ănĭmōſus ārmis ācer ĭn ārmis. Quem căſtra jŭvant & lituo tŭbæ pērmiſtus sŏnĭtus ăvĭdus prædæ, ſitiensq; crŭōrem pūgnāntum ăcies; Martĭa bēllica tūrba. Pūgnāces vīri ēxpērtes bēlli jŭvĕnes, Rŏbŏra pubis Māvŏrtia pūbes. Bēllo lēcta jŭvēntus ēxĭgŭi nŭmĕro ſed bello vīvĭda vīrtus. v. Bellator & acies militaris.
mīlēſia roſa, Roża czerwona. mĭlĭăcius łágłány.
mĭlĭărium, Kocieł, Koryto, ſtągiew.

mĭlĭārius, łágłány, Prośiány.
milĭtariè, Po żołnierſku.
mīlĭtaris, żołnierſki, Woienny. Kriegeriſch. Interque ſigna turpe militaria. (Jamb.) ſyn. Bēllĭcus, Mārtĭus, Mavōrtĭus.
militaris herba, Krwáwnik 1.
militaris res ſcientia, żołnierſka, Woienna umieiętność. militariter, Po żołnierſku.
mīlĭtārius, żołnierſki, woienny.
mīlĭtia, żołnierka 1. 1. Krieg/ſzug
Præmia militiæ pulverulenta ſequi. Ovid. ſyn. ac Bēllĭca bēlli, Mārtĭus, mavōrtius, Mīlĭtiæ lăbor, ōfficium. v. Bellum.
militiæ, Ná woynie.
mīlĭto, as, żołduię pryciam. Kriegen. Ut militavi non ſine gloria. Alcaic. Hor. ſyn. Mĕrĕo, bēllo, as, phr. ārma gĕro, Gĕro Mārtis ŏpus, Bēlla, căſtra, ārma ſĕquor. Stīpēndia mĕrĕo, mĕrĕor, in bēllo, in căſtris mĕrĕo. Mīlĭtĭam ſŭbĕo. Mīlĭtiæ ſŭbĕo, fĕro, tŏlĕro lăborem. Pĕrīcŭla Mārtis ēxpĕrĭor Mīlĭtiæ ŏpus trăcto, ſŭb ārmis ſūdo. Præmĭa mīlĭtiæ pūlvĕrŭlēnta sĕquor, ăcĭes fĕra bēlla sĕqui.
milito, ōnis, Zołnierz 1. mĭlium, Proſo.
mĭlium ſolis, Wroble proſo.
mīlle, adiect & ſubſtant. Tyśiąc 5. Wiele czego 1. Tauſend. Mille meæ ſiculis errant in montibus
millefŏlia, Złocień. (agnæ. Virg.
millefolium, Kopr włoſki, Krwáwnik wodny, Tyśiącznik, 2. Orle pioro.
millēnārius, Tyśiącznik 1.
millĕpĕda, Gąśienicá 1. 2. Stonog 1.
millēſĭmus, Tyśiączny w rzędźie.
millĭāre, Milá. milliarenſis, Milę máiący.
millĭarium, Milá włoſka, Koryto, Stągiew.
millĭarius, Milę máiący, Tyśiączny 1. Tyśiącznik
millĭes, Tyśiąckroć, Częſto 1. (wielki.
millĭum, Milá. millum millus, Obroż.
miltītes, a, m. gr. Krwáwnik kámień.
miltus, f. gr. Miniia Rubryka 2. Woſk czerwony.
mīlvāgo, Kánia 2. Błyſzczak, świetliczka ryba.
mīlvīnus, Káni & tr: Byſtry 2. Laß von einer

 einer

Weyen ist. *Nisi milvinis aut aquilinis ungulis.* Jamb.

mīma. mīmæcȳlum mimæcȳlon, *Kuglarká.*

mīmēsis, *gr. Wyrażánie, & Figura Rhetorica ibidem.* mīmiambus, *Wiersz poetycki.*

mīmĭcus, *gr. Kuglarski,* Gauckleriſch. *Turpe incedere mimice & moleste* Phal.

mimmŭlus, *sut 2.*

mimphur, ŭris *m. v. n. Tokárskie wrzećiono.*

mīmŏlŏgus, *gr. sub Kuglarz.* mīmŭla, *Kuglarká*

mīmus, *gr. Kuglarz, Wiersz poetycki, Błażeństwo Podrzezniacz, sub podrzeźniam.* Ein Gauckler. *Scribere si fas est imitantes turpia mimos* O. *syn.* Gĕstĭcŭlātor, hīstrĭo, cōmĭcus scēnĭcus. v. æmŭlus, ĭmĭtātor. *v. Histrio.*

M I N

mĭna, *Owcá, Bierki, Owce.*

mĭna, *à minus, subst: Piersi 2. połśtáie roli.*

mĭna, è *Græca vel Hebræa voce Grzywná funt.* *Mnam vocitant, nostriq; minam dixêre priores.* Fann.

mĭnācĭter, *Grożno.* mĭnācia, *Groźbá.* Mit Tráwen. *Culmine consedit pressoque minaciter ore.* M.

mĭnæ, *Blánki. & Groźbá.* Tráwungen. *Nullæ in fronte minæ, nec formidabile numen* Ov. *syn.* Mĭnātio *epith.* Tŭmĭdæ sævæ rĭgĭdæ grāves trĭstes, tĕrrĭbĭles fĕrōces sĕvēræ, atrōces, sŭpērbæ aŭdāces vānæ hōrrēndæ, răbĭdæ dīræ crūdēles, īnsānæ, hōstĭles, jūstæ, īnjūstæ. *phr.* Vērbōrum tērror. Mĭnāntia mĭnācĭā, mĭnĭtāntĭa āspĕra, dūra, rĭgĭda vērba āspĕra dīcta Rĭgĭdæ tŭmĭdæ vōces. Vērba mĭnāntis. Mĭnāces ănĭmi. Vērbōrum fŭlmĭna. Tērrĭtat hōrrēndis īmpĕrĭōsa mĭnis. Tērrĭbĭlēsque pōli sēntit ădēsse mĭnas, āddit ĕt īnsānis lūmĭna tōrva mĭnis.

mĭnātōrius, Mĭnax, *Groźny.* Tráwend. *Primus & ire viam, & fluvios tentare minaces.* V. *syn.* Mĭnĭtans, *vel* āsper.

Minarrio, is, Spartian. corr. minurrio.

mineo pro immineo, Wiszę 2.

minera, mineralia B. sub Minera.

mĭnērva, *Dowćip, Skłonność przyrodzona 1. Przędzá.* mĭneus, *miniiowány.*

mĭnerval, *Kwártał mistrzowi.*

mingo, *puszczam wodę.*

mĭnĭāceus, miniarius, *miniiowy Cegláśty,*

mĭnĭātus, *Miniiowány.* miniaria, *miniiowe góry*

mĭnĭātŭlus, *miniiowány* miniatus *idem & ceglá-*

mĭnĭcŭlārius, miniculātor, *miniią piszący. (sty.*

mĭnĭmè, *Namniey, przynamniey, Nie 1. żadną miarą.* Mit nichten. *Quid minime reris Graja pandetur ab urbe* V.

mĭnĭmŏpĕre, *Namniey.* mĭnĭmum, *Nomen Punkt*

mĭnĭmùm, *adver: Namniey, Przynamniey 1.*

mĭnĭmus, *Namnieyszy, Namłodszy.* Der allergeringste. *Imbuit, & cogit minimas ediscere sordes.* Juven.

mĭnĭo. *as, miniią piszę miniscor priscam Wspominam.*

mĭnĭster, *adject: In Służący.*

mĭnĭster, *subst: Sprawca. Ministrant.* Ein diener. *Iliadum turba & Phrygiis comitata ministris.* V. *syn.* Fămŭlus, sērvus, sătēlles. *v. Servus.*

minister falerni, *Nálewacz.*

minister publicus, *Sługá mieyski.*

mĭnĭstĕria, *orum, Pácholstwo.*

ministeria publica, *n. plur: Urzędowy sługá.*

ministerialis, Barb. sub Woźny.

mĭnĭstĕrium, *Służbá 1. 5. Posługá.*

mĭnĭstra, *Służebnicá.* ministratio. *Posługá.*

ministrātor, *Sługá.*

ministrātōrius, *sub Nálewálny.*

mĭnĭstro, *Posługuię, Służę 7, Nálewam, Podáię. 1. Dodáię, Mistruię.* Dienen/Auffwarten. *Cæna ministratur pueris tribus. & lapis albus.* Hor. *syn.* Sŭppĕdĭto, sŭffĭcĭo. v. sērvĭo, fămŭlor.

minitabiliter, minitabundus, *Grożno.*

mĭnĭtor, *minito as, Grożę 1. 3.* Drohen. *Sæpius hanc ob rem minitatur terra ruinas* Lucr.. *v Minor.*

mĭnium, *Miniia, Rubrica.* Minien/Bergzinober. *Sanguineis ebuli baccis minioque rubentem.* V. *epith.* Pūrpŭrĕum, rŭbĕum, rubens, rŏsĕum, rŭtĭlum, mĭcans, nĭtens, dīlūtum, Ibērum, Hīspānum. *v. Fucus.*

mĭnius, *Miniiowy.*

mĭno as, pędzę, Pastor oves baculo minat, lupus ore minatur. Anonym.

mĭnor, *aris, Grożę 1. 3. 4. Chwieię się 1. Ma się ku 3. & sub Wyniosły.* Drohen. *Nec sem-*

semper feriet, quodcunque minabitur arcus. H. *syn.* Minitor, comminor, intento. *phr.* Minas jacto, incutio, addo, adjicio, intento. Minis, insto, increpo. Minis verbis, terreo, territo, urgeo, ore minaci trucibus verbis incutio metum. Multas tumido spargit ab ore minas, edidit impavidos ore tonante sonos. Præsentemq; viris intentant omnia mortem. Quas gerit ore, spirat ab ore minas. Multa ac metuenda minatur Æneas mortem contra præsensq; minatur, exitium, si quilquam adeat, terretq; trementes, & nisi pareierit plura & graviora minatur. Minasque, Ni procul abscedat, conviciaq; insuper addunt. edidit horrendos ore minante sonos.

minor, *oris, Mnieyszy, Lat prawnych niedoszły.* Kleiner. *Non minor est virtus, quàm quærere, parta tueri.*

minores, *posteri, nepotes, Potomni ludźie.*

minoratio, Umnieyszánie

minoratus, Nie cáły, & sub Umnieyszam.

minoro, as, Uwnieyszam.

minore minoris, *Tániey,* minores, *potomni.*

minorum gentium, *Nieprzedni.*

mintha, *gr. miętká 1 mintrat, mintrit, sub 1 i-* minuente luna, *Ná schyłku.* (*szczę.*

minuitur, *Ubywa.*

minuo, *Umnieyszam, Poniewáżam 2.* Kleinern mindern. *Crescere res posset minui damnosa libido.* Hor. *syn.* Diminuo imminuo extenuo attenuo elevo; debilito detraho delibo exhaurio.

minuo mirari, *Przestáię 1.* (*Terlikam.*

minurit minutrit : Grucha gołąb świerkocę,

minurítio *świerkotánie, Terlikánie.*

minurizo *gr. Terlikam świerkocę.*

minus, *adject: Máły.* weniger/ minder. *Qui non est hodie, cras minus aptus erit.* Ovid.

minus *adverb: Mniey, Rzadko, Nie 1.*

minus cautus, *Nieostrożny.*

minus, non adeò, non usque adeo clarus. *Przyćięmnieyszy.* minus intelligis *Nierozumiesz.* minus minusque *Dáleko 1.*

minus necessarium, *Niepotrzebna rzecz.*

minus paucis, *Bezmáłá.* minusculus, *máluchny.*

minutal, *śiekániná 1. Bigos, Drobiazg.*

minutatim, *Drobno, Po kąsku po máłu.* Zu kleinen Stücken. *Ossa minutatim morbo collapsa trahebam.* V.

minute minutius, *Drobno subtelnie.*

minutia, *Odrobina Pieniądz.*

minuties, *Drobiazg małość.*

minutim, *Drobno.* minutio, *Umnieyszánie.*

minutissimus minutulus, *Drobniuchny.*

minutum, *Pieniądz.*

minutus, *adject. Drobny máły.* Gemindert. *Conveniebat enim fruges persæpe minutas.* Lucr.

minanthes, *is, n. e Græco Koniecz żiele.*

minyrisso, minyrizo gr. Terlikam.

M I R.

mirabilis, *Dźiwny.* Wunderbarlich. *Quin & candidicibus sectis mirabile dictis.* V. *syn.* Mirus mirandus admirabilis admirandus stupendus, mirifico

mirabilitas, Cic: corr: Admirabilitas:

mirabiliter, *Dźiwnie, Bárdzo.*

mirabundus, *Dźiwuiący się.* Sich verwundern. *Mirabunda tamen ciliis considerat altis.* M.

miracidium, *gr. Młodźieniaszek.*

miracula, æ Strászydło 1. Niewiasta szpetna.

miraculum, *Cud.* Ein wunderwerck. *Omnia commutat sese in miracula rerum.* V *syn.* Miraclum, portentum prodigium. *epith.* insigne, stupendum, insolens, insvetum, celebre, novum insolitum, inauditum, ingens. *phr.* Res miranda Mirabile factum Dictu mirabile monstrum. Res plena stuporis. Res nova, non illis cognita temporibus. Miracula rerum. Mira relatu. Mira loquor.

mirande, *Dźiwnie.* mirandus, *Dźiwny.*

Miratio *Dźiwowánie.*

mirator, miratrix, *Dźiwuiący się.* Ein Verwunderer. *Mirator veterum senex avorum.* (Thal. M.

miratus, us, Dźiwowánie.

mirè *adverb. Dźiwnie* Wunderlich. *Mire sagaces falleret hospites.* (Alcaic.) Hor.

mirificè *Dźiwnie bárdzo* wunderbarlich. *Mirifi-*

rifice est à te nactus utrumque malum. Catul:

mīrificus, *mirificissimus* *Dźiwny.* Wunderbar. *Quod si mirificum proferre valent genus omne.*

mirifico as, *Dźiwnym czynię.*

mīrio ōnis *Strászydło 1. Dźiwuiący się.*

miris modis, *Dźiwnie.* mīrmillo ōnis *Wyśiekacz,* mīro ōnis *Strászydło 1.*

mīror *aris, miro as, Dźiwuię się.* sich verwundern. *Miratur dona Æneæ, mirantur Julum V syn.* ādmīror, dēmīror, fūspīcio ſtūpĕo, ſtūpēſco ōbſtūpĕo. *phr.* ōbſtūpet āc mōlem tācīte mīrātur. Dum ſtupet ōbtūtūq; hæret dēfīxus īn uno ōbſtūpŭit vīſu Æneas. Obſtūpŭi dŭbĭtoq; diu cauſamq; rĕquiro. ōbſtūpŭit vărĭa cōnfūſus ĭmāgĭne rĕrum Tūrnus, & obtūtu tăcĭto ſtĕtit. Stŭpet īnſcĭa tūrba prōdĭgĭum mīrāta nŏvum ārrēctæ mentes, ſtūpefāctāq; cōrda, īllī ōbſtūpŭēre ſĭlēntes: cōnvērſīq; ŏcŭlos īnter ſē ātq; ōra tēnēbant. v. *Obstupuit.*

mirum, *Dźiw 1. 3.*

mīrus *Dźiwny.* Wunderbar. *Qui se credebat miros audire tragœdos.* Hor: *syn.* Mīrandus, ādmīrābĭlis, mīrābĭlis ādmīrāndus, ſtūpēndus.

mīſanthrŏpus *gr. Nieludzki.*

mīſargyrides *a m. gr. Niełákomy 2.*

miſcella doctrina, *Kśiąszki zbierálne.*

miſcellānea, *orum Idem & Mieszániná:*

miſcellāneus, *Mieszány.*

miscellio onis, Niestáteczny, Nierezolut,

miſcellus *mieszány.*

miſceo *Mięszam 1. 4. Rozczyniam, przypráwiam 3. Nálewam, & sub Day mu pić, Rozrwarzam* mengen/mischen. *Anfidius forti miscebat mella falerno.* H. *syn.* Immiſceo, admiſcĕo, pērmīſcĕo, cōmmīſcĕo, īntērmīſcĕo, tēmpĕro, āttēmpero, cōnfūndo tūrbo pērtūrbo. *(pátrzyć.*

mīſcĕo corpus, *Małżeństwa záżywáć, Nierządu*

mīſer mīſellus, *Nędzny.* Armselig/ elendig. *---Nec si miserum fortuna Simonem.* Virg: *syn.* Mīſĕrābĭlis, mīſĕrāndus, cālāmītōſus ærūmnōſus, īnfēlix, īnfōrtūnātus āfflīctus pauper egens, *phr.* Mīſĕris cāsĭbūs āctus sūbāctus ādvērſa fōrtūna prēſſus āgĭtātus, jāctātus, ēxāgĭtātus. Mālis malōrum tūrba, āgmīne circumdātus cīrcūmventus, ōpprēſſus, ōbrūtus. in lūctu, & ſquāllōre trāhens vītam. īnfauſto sīdĕrĕ nātus. *v. infelix & Pau-*

miſerabile, *Zal się Boże.* *(per.*

mīſĕrābĭlis, *Nędzny, użalenia godny, Smętny, żáłosny.*

miſerabiliter, *Nędznie żałośnie.*

miſerāndum in modum, *żałośnie.*

mīſĕrandus, *Nędzny, Biedny, Użalenia godny, żáłosny. miserańter, Litościwie, żáłoćnie.*

mīſĕrātio, *Litość.* Erbarmung/ mitleyden. *Qui subito in medium frondens miseratio campum.* P. *syn* Mīſĕrĭcōrdĭa clēmēntia, pĭĕtas, bŏnĭtas, bĕnīgnītas.

miserator, Litościwy.

mīſĕre *Nędznie Bárdzo.* Armselig. *Pars cadit hamatis misere confixa sagittis.* Ovid.

miſere miſer *Skąpy.*

mīſĕrĕor, *misereo,* miſeret, miſereſcit, *Lituię się.* sich eines erbarmen/ mitleyden haben. *O virgo miserere mei, miserere meorum.* O. *syn.* Miſĕror, mīſĕrēſco mīſĕrēt mē. *phr.* Vicem īnīquam dŏlĕo Cāſum mīſĕrāri īnſōntis āmīci Mīſĕrēre ănĭmi nōn dīgna fĕrēntis. Dŏlŭit mīſĕrans īnŏpem. Mālis āltĕrĭus tāngi. mŏvēri flēcti. Sē mĭtem, fācĭlem prōpĭtĭum lēnem, bĕnīgnūm æquum ālĭcŭi præbēre. Jācēntem rēſpĭcĕre æquis āſpĭcĕre ŏcŭlīs. ſōlāri. Sīs pĭus & nōſtrām mīſĕrātus rēſpĭce ſortem. Mīſĕris aūxĭlĭāri. Hīs lăchrўmis vītam dāmus & mīſĕrēſcĭmus ūltro, ō virgo mīſĕrēre mĕi, mīſĕrēre mĕōrum. Nīl nōſtri mīſĕrēre, mori mē dēnique cōgis Præbe grāues Trōjæ ſĕmper mīſĕrāte lābōres. ō Di sī vēſtrum ēſt mīſĕrēri, aut quibus ūnquam ēxtrēma jam īpſa in mōrte tūlīſtis ōpem Cōntūsōſq; ānimōs & res mīſĕrābēre frāctas.

miſereſco, *idem & Nędzę klepię.*

mīſĕria, *Nędzá* Armseligkeit. Jammer & Elend. *Avarus ipsa miseria causa est sua.* Jamb. *syn.* Cālāmītas, ærūmna, īnfōrtūnium. *phr.* Mīſĕra ſōrs. Rēs mīſĕræ āfflīctæ, egēnæ, mīſĕræ īncōmmŏda vītæ. Dūri lābōres, ānxĭĕtas ănimi, cōntĭnŭūsque lābor. Sōrs ūltima rērum. Dūris ūrgens, prēmens in rēbus ĕgēſtas. *v. Paupertas infortunium.*

mīſĕrĭcōrdia, *miłośierdźie, Litość.* Barmhertzigkeit. *v. Clementia.*

miſericordiā alienā vivo, *żebrzę.*

miſericordiā ducor, moveor, *Lituię się.*

miſericordiæ motus, *Litość.*

mīſĕrĭcors, *Litościwy.* Barmhertzig. *Mortem mise-*

misericors sæpè provita dabat. Jamb. *syn.* Clemens bĕnignus propitius, pĭus, bĕnĕvŏlus, bĕnĕfĭcus.
miserimonium Nędzá. (*mitis. v. Clemens.*
miseris modis *miseriter*, *Nędznie.*
miseritudo. Nędza *Litość. misero as*, *Lituię się.*
miséror, *aris*, *Płáczę z Nárzekam Lituię się.* Erbarmen. *Me liceat cásum miserari insontis amici.* Virg. *v. sub misereor.*
misĕrŭlus *Nędzny.* miserum, *żal się Boże.*
miserum in modum, *Nędznie.*
miserum me habet aliquid, *Trapi mię co, żal mi.*
mīson, mīsum, *gr. sub Grzyb. 1.*
missa Msza. missale Mszał.
missile, *Poćisk 2.* misiculo, *Sylam.*
missile ignitum ludicrum. *Ráca.*
missilis, *Rzucalny, poćiskowy.* Allerley Gewehr. *missilibus longe & vasto clamore lacessunt.* Virg.
missio, *Słánie, posłánie, odpráwa żołnierska*; *Msza*
missionem do, *Rospuszczam.*
missito Sylam. missor *Strzelec.*
misso convivio, *Poobiedźie.*
missum facio, *Odpráwiam 2. Popuszczam 3. Rospuszczam 2. Dáię pokoy.*
missus, *Posłánie*, *Strzelenie 2. poćisk 1. ćiśnienie*, *Noszenie potraw*, *Zawod 2.*
mistarius, *Krużyk.* mistim, *Pomieszánie.*
mistio, *mieszánie 1.*
mistūra, *mieszánie*, *pomieszánie.*
mistus, *vel* mixtus, *mieszány.* Vermischt, gemengt *Hæc lacerat mixtos equitum cum sanguine patre.* Juv. *syn.* Permīstus immīstus, cōnfūsus tūrbatus.
mĭsūmĕnus, *Nienáwisny. Non erit in turba quisquam misumenus ista.* Mart.
misi, *yos. n. gr. sub mośiężna Ruda*, *Grzyb 1.*
mitella, *Tkánicá*, *Bindá*, *Czapká niewieśćia.*
mītēsco, *Ogłaskáć się dáię Ubłagáć się dáię*, *Unośić się dáię*, *Ućicha*, *Łágodnieię Uspokoić się*, *Dostáię się.* mild/ sanfftmüthig werden. *Nemo adeo ferus est ut non mitescere possit.* Hor. *syn.* Mānsuēsco, mānsuēfīo, flĕctor plācor.
Mithrax gemma contra solem variè refulgens. Plinius
mitifico, *in Ogłaskáć*, *uspokoić.*
mitificor, *Ogłaskáć się dáię.* *mitificus Łágodny.*
mītĭgātio, *Łagodzenie*, *Błagánie*, *Uspokoienie.*
mitigatorium, *Łágodzeniu służąca rzecz.*
mitigatorius, *Ulżywáiący.*
mitigatur, *Ućicha* mitigatus, *Ogłaskány.*
mītĭgo, *Błagam*, *Łágodzę*, *Wybiiam co*, *Ulżyw. Uspokoić*, *Ogłaszáć* Begütigen/ besänfftigen. *Sylvestrem flammis & ferro mitiget agrum.* Hor. *syn.* Plāco lēnio flĕcto, sēdo mōllio. *vide Placo.*
mītĭgor, *Ogłaskać się dáię.* (*co.*
mītis, *ćichy 1 Łágodny*, *Łáskáwy 2. Chowány. 2* mild/ gütig/ sanfftmüthig. *Mitis in aprici coquitur vindemia saxis.* V. *syn.* Lēnis, clēmens plācĭdus, făcĭlis, mānsuetus, comis, bĕnīgnus *phr.* Făcĭlis, vūltūque sĕrēnus. Cōmis & ūrbānus Cui mīte īngĕnium plăcĭdi mōres bĕnīgnus ănĭmus. Mājĕstas adĕo cōmis ŭbīq; tŭa ēst āspĕrĭtāte cărens. Pĭger ad pænas. Lēnem tē mīsĕris gĕnuit nātūra nĕc ūlli mītius īngĕnium quam tĭbi Brūte dedit.
mitissime mitius, *Łagodnie.*
mitra *gr.* *Tkánicá*, *Czapká niewieśćia*, *Infułá*, *Bindá.* Ein Bischoffs-Hut. *Ut mitra Cæsariem cohibens aurata virilem.* Prud. *syn.* Īnfŭla. *epith.* Aūrĕa aūrāta, īllūstris gēmmāta rūtĭla dĕcōra cŏrusca, bĭvĕrtex. *phr.* Pontĭfĭcālis ăpex, Sacra cŏrōna.
mitrātus, *Czapkę máiący.* mitrŭla *Tkánica.*

M I T T

mitto. *Posyłam*, *Puszczam 3. 5. 6 Opuszczam 1*, *Rospuszczam*, *Wypuszczam 2. Wypráwiam 5.* Senden/schicken. *Aurea mala decem misi, cras altera mittam.* V. *syn.* ēmītto jăcĭo jăcŭlor īmmīttō vibro īmpĕllo tŏrquĕo īntŏrquĕo dīrĭgo *v.* ăblĕgo āmāndo, dīmītto. *v.* omītto, prætĕreo.
miurus *Versus Heroicus.*
mixŏbarbarus, *gr*, *sub mowá mieszána.*
mixtārius, *Krużyk.* mixtio, *mieszánie 1.*
mna, *gr*, *Funt 2. Grzywná.* (*gr. idem.*
mnēmŏsŭnica *orum*, *gr*: *Pámiętne.* mnēmŏsўnon,
mŏbilis *Ruchomy*, *Prędki*, *Niestáteczny.* Beweglich/ wanckelbar. *mobilibus frænis in aperto flectere campo.* Luc. *syn.* Levis. vŏlūbilis mūtābilis. vărius īrrĕquĭētūs īncĕrtus flūxus cădūcus īncōnstans *vel* cĕler, vēlox.
mobilitas, *Płochość*, *Prętkość*, *Niestáteczność.* Beweglickeit. Wanckelmüthigkeit. *Mobilitate viget viresque acquirit eundo.* *syn.* Lĕvĭtas, īncōnstāntia, vēlōcĭtas. *epith.* Lubrĭca, vŏlucris,

ăgĭlĭs, cĕler, infīda præceps. cĭta, cŏncĭta. *phr.* Fōrtūnæ, lubrĭca, nēſcit mobĭlĭtas fīxĭſſē rŏtam, omnĭa quæ vōlŭcri dum mōbĭlĭtate fĕrūntur ēt cĕlĕri quævis mōbĭlĭtate vŏlant.

mōbĭlĭter, *Prędko, porywczo, Ruchomem ſpoſobem. mobilitor, Ruſzam ſię.*

M O D

mŏdĕrābĭlis, *Mierny.*

mŏdĕrāmen, *Rząd 1.* **Måſſigung.** *obſtupui, capiatque aliquis moderamina dixi.* Ovid.

mŏdĕrāmentum vocis, *Nátężanie 2 al. miárkowanie.* moderanter moderatim, *miernie.*

mŏderatè, *Pomiernie, Skromnie, 1. Łágodnie, miernie.*

mŏderatio, *Miárkowánie, Skromność 1. Powściągliwość*

mŏdĕrātor, **Ein Regierer., Ordner.** :: *Validiſq; ſedet moderator habenis.* Tib.

mŏderatrix, *Rządźićielká.*

mŏdĕratus, *Mierny. Skromny, 1. 2.* **Måſsig beſcheiden.** -: *jactantur moderatis æquora ventis.* Ovid. *ſyn.* Pācātus, plăcĭdus, mŏdēſtus.

mŏdĕror *aris,* mŏdĕro *as, miárkuię, Rządzę 1. Hámuię 1. 2. Steruię.* **Måſſigen zåumen.** *Majus tormentum, qui non moderabitur, ira.* Hor. *ſyn.* ādmŏdĕror, tēmpĕro cōntĭnĕo, rĕtĭnĕo, cŏērcĕo, cŏhĭbĕō. Inhĭbĕo, cōmpēſco, reprĭmo, cōmprĭmo, fræno refræno, rĕgo, gŭbērno. *v. modum ſervo.*

mŏdēſtè, *Skromnie.*

mŏdēſtia, *Skromność 1. Baczenie 2. Rozſądek.* **Ehrber keit, Zucht.** *Reddidit intactam, minuitq; modeſtia crimen.* Ovid. *ſyn.* Mŏdĕrātĭo; pŭdor. *epith.* Blānda, plăcĭda, grāta, ămābĭlis, īnsīgnis, hŭmĭlis, præclāra dīvīna. *phr.* Hŏnēſti præclāra, mŏdēſtĭa vūltus. Vūltus hŏnēſtus mŏdēſta făcĭes, ōs vĕrĕcūndum mŏdĕrāti mōres. Sērvat ĭnōffenſam dīvīna mŏdēſtia vōcem.

mŏdēſtus, *Skromny 1.* **Zůchtig, ehrbar, ſittſam** *ſyn* mŏdĕrātus, hŏnēſtus, pācātus, plăcĭdus.

mŏdi verborvm, *apud Grammaticos, ſunt conjugationum formæ.*

mŏdiālis, *Trzyfuntowy, Trzygarncowy, non Korcowy. modiatio B. pomierne.*

mŏdĭcè, *Trochę 1. 3. Skromnie 1. 2. 3. miernie.*

mŏdĭcellus, máluchny.,

mŏdĭcum, *Trochá 1. Trochę 5. máło ſubſtant:*

mŏdĭcus, *Máły. Skromny 1. mierny, & ſub máło*

ich. **mittelmaſſig.** *Utar & ex modico quantum res poſcat acervo.* Mart.

mŏdĭfĭcātio, Formowánie. modificor, Formuię, miarkuię. mŏdiŏli, *Kubełki w kołách.*

modiŏlus, *Piaſta*

mŏdipĕrātōr, *Bieśiadnik 2. Rządzca.*

mŏdius, *miára 4. non Korzec. vide korca Sędomierſkiego. 3.*

mŏdŏ *Teraz, Dopiero 1. Tylko, Iedno 3. Byle 3.* **ietz bald, nur.** *Cum tribus anellis, modo levâ Priſcus inani* H. *ſyn.* Mōx ſtătim, nunc *vel* dūmmŏdo ſĭt tămen.

mŏdŭlāmen, modulamentum Melodya. **Weiß eines Geſangs.** *Concipit aut ille eſt preſto modulamine parcus.* Pr: *epith.* Doctum, sŏnōrum dūlce, cănōrum quĕrŭlum, lēne, mēllĕum mūlcens, blāndum, dūlcĭsŏnum, cōncors āltĭsŏnum. *ſyn* Mŏdŭlātĭo cāntus cārmēn, mŏdi mŏdŭli, cōncēntus mĕlos, *phr.* Lætum mūrmur. Hārmŏnĭæ dūlcis mŏdŭlātio cāntus. *v. Cantus Melos.*

mŏdulatè modulatius, *melodyinie w takt.*

mŏdŭlatio, moduli, *melodya śpiewánie.*

mŏdulator, *śpiewak, muzyk, co uczy.* **Geſang Lehrer.** :: *omniſona modulator, & arbiter artis.* P.

mŏdulatus *ûs, melodya śpiewanie.*

modulatus, *ti, melodyiny.*

mŏdŭlor, *śpiewam 1. 2 Gram 1. przygrawam, miarkuię co Tákt dáię, wymierzam.* **Singen.** *Compacta ſolidum modulatur arundine carmen.* V. *ſyn.* Căno cōncĭno cānto. *phr.* Cānŏnicas. (*Prima quæ brevis eſt metri cauſa producitur.*) mŏdŭlis cĕlēbrāre ſvāvĭbus horas & Sȳmphōnĭăco mŏdŭlāmĭne pērſŏnat aura. Dāmnōſas quĕrŭlō mūlces mŏdŭlāmĭne cūras. Sed pĭa cōncōrdes, āgmĭna dānt mŏdŭlos. Pīndărĭcīſq; mŏves plēctra cănōra mŏdis. Mænălĭoſque mŏdos & pāſtōrālĭa labris mūrmura tēntābant. *v. Cano.*

mŏdŭlus *miára 1. 3. Tákt, Nota, kurna cewká, kopyto u ſzewcá.*

modum teneo ſequor, *Skromnie czynię.* **Weiß, maaß.** *ſyn.* Rătio, *vel* mŏderatio, mĕdĭocrĭtas, mŏdēſtĭa, ſobrĭĕtas. *epith.* Pūlcher ūtĭlis, aurĕus, ōptātus rēctus, *phr.* Mŏdus pūlchērrĭma vīrtus. Rēctam mēnſūram ſērvans ōmnĭa cōnsĭlĭo mŏdĕrans ēſt mŏdus in rēbus ſūnt cērti dĕnĭque fīnes. Quōs ūltra, nĕquit cōnſīſtĕre rēctum.

mŏ-

mŏdus, *wierność 1. Miarkowánie, Spoſob, miárá 1. 3. 7. Koniec, Ton, Tákt, Notá, In* Mittel. Maaß Weiß. *Quis modus argento, quid fas optare, quid aſper.* Perſ: *ſyn.* Rātio *vel* mŏdĕrātio, mĕdĭōcrĭtas, mŏdēſtĭa, ſōbrĭĕtas, *epith:* Pūlcher, ūtĭlis, aūrĕus ōptātus, rēctus, hŏnēſtus. *phr.* Rēctam mēnſuram ſervans, ōmnĭa cōnsĭlĭo mŏderans. *Verſ:*

modus agris, *Łań, Morg.*

M O E

Mœcha, mæchor, *vel adulteror. Et* mœchus *v. Adultor, Cudzołożnicá.* Ehebrecherin.

Mœchīa *gr. Mæchīmōnium, Cudzołoſtwo.*

mæchile eodem ſenſu apud Petronium legit Douza.

mæchiſſo e græco ſub Zgwałćić 4.

mæchocinædus gr: Pſotliwy.

mæchor, *Cudzołożę, Nierządu pátrzyć.*

Mæneis, Ennius apud Feſtum unde plurale mœnia.

mænera pro munera, ſub Murowány.

mœnia *ium, mur, krawacz 1.* Statmauren, Kriegmaur einer Statt. *Quis ante ora patrum Trojæ ſub mænibus altis.* Virg: *ſyn.* Mūrus paries, āgger, mūnīmēnta *epith.* Tūrrīta, mūnīta ārdŭa ſūblīmĭa ſŭpērba, īnāccēſſa ēlāta ĕdĭta āērĭa tūta ſēcūra īngēntĭa vāllāta cōctĭlĭa fōrtĭa.

mæniāna orum. corr: mentana.

mænia, mænītus, Murowány, mœrens *Smutny.*

mœreo, *ſmucę ſię, żałoſny ieſtem. żáłuię 1.* trauren Leyd tragen, betrübt ſeyn erſeuffzen. *--eheu translatos aliò mœrebis amores.* Horat. *ſyn.* Trīſtŏr, dŏlĕo, gĕmo.

mœri orum Mur. Aggeribus mærorum, & inundant ſangvine foſſæ. Virg.

mœro as, Zaſmucam. mœrorem affero, *idem.*

mœror *oris, Smutek, żal, żałobá 1.* Kummer, Hertzenleyd. *Invenit & tota mœror in urbe locum.* Pe. *ſyn.* Mœſtĭtia, dŏlor, trīſtĭtia, *v. triſtitia.*

mœror funebris, *żałobá.*

mœrore affligor, conficior, urgeor, *Smucę ſię.*

mœsīlēum, *ex Mauſoleo corruptum, ſtup 5.*

mœſon *onis, gr. Sługa podły* mæſtè *mæſtiter, Smutnie*

mœſtĭtĭa, *v. mœror, Smutek żal. Mæſtitiam prodit vultus nec fingere novit.*

mæſtitūdo, Smutek, Oſowiałość.

mœſtus, *ſmutny.* trawrig, betrübt leydig. *Compellare virum, & mæſtas expromere voces.* Virg: *ſyn.* Trīſtis, afflīctus, dŏlens. mœrens *v. Triſtis.*

M O L

Mŏla, *Młyn 1. Kámień młyńſki, Niedonoſzony płod, Czaſzká 4 & ſub Słod. Sparge molam & fragiles incende bitumine lauros.* V: ein Mühle. *epith.* rĭgĭda, vērſātĭlis, vŏlūbĭlis, dūra, ſcābra, pūnĭcĕa rūſtĭca fōrtis. *phr.* Pūnĭcĕas, vērſat ăsēlla

mŏlāres dentes, *Zęby trzonowe.* (mŏlas.

mŏlāris *ſubſt: Kámień młyńſki. Phocais effundit vaſtos baliſta molares.* Sil:

molaris *adject:* molarius *Młyńſki.*

Moldavia, *Multány, Wołoſze.*

Moldavus, *Multan, Wołoſzyn.*

molendarius, molendinarius adject: Młyńſki.

molendarius ſubſt. Młynarz. mŏlendīnum Młyn. 1.

mōlēs *is, Wielkość 2. Ogrom, wielki 1. Támá, Grobla, Wał ná wodźie.* ein/laſt ſchwärding. *Ardeat & mundi moles operoſa laboret.* Ovid. *ſyn.* Pōndus ŏnus, māſſa, māchĭna, *epith.* Sāxĕa, ŏnĕrōſa, ŏpĕrōſa, grăvis, īnsŏlĭta, ārdŭa, sūblĭmis, cēlſa, ēxcēlſa, ālta, ſtŭpēnda, ādmīrānda, īngens, *phr:* Mōlis ŏnus māſſæ, pōndus. Sāxĕa pīla māgnis cōnſtrūcta mōlibus mūrōrum ēdūcĕre mōles ŏpĕrōſa thĕātri: mōle sŭa ſtăt.

mŏleſte, *Przykro 2. Nálegáiąc.*

mŏleſtia *Przykrość 3.* Vnruh/ Vberlaß, Verdruß Mühſeligkeit. *ſyn.* īncōmmŏdum, (dŏlor.

moleſtiam capio *Przykro mi.*

moleſto as, przykrzę ſię. vnruhig machen, bekümmeren vberläſtig ſein, *ſyn:* Vēxo; tōrquĕo affligo.

moleſtus, *przykry 4.* Vnruhig, der Einem vnruh macht mühſelig. *Lites cum Rege moleſta.* Hor: *ſyn:* Grăvis, dūrus, īncōmmŏdus īmpōrtūnus, ŏdĭōſus. *v.* dĭffĭcĭlis; ŏpĕrōſus.

mŏlĕtrīna, *młynicá, żarna* mŏlīle *żarn rękoieść.*

mōlīmen, *Wielkość 2. Robienie 2. Trudność, Zabawa.* Würckung / ſchwärosfürnemmen. *Fabrica divini moliminis ipſe columnas.* P.E. *ſyn.* Cōnāmen, cōnātus, nīſus, tēntāmen, *v. Conatus.*

mōlīmentum *Robotá 1. Budowánie 1. Uśilność.*
mōlīna *arum, młyn wodny.*
mōlior. *ris, myślę 1. Kuszę się, Myślę chytrze, Robię 2. Buduię 2. Gotuię 1. 2. Poruszam, Odmykam 1. Zámyślam Zámierzam się.* sich Arbeit unterstehen, fürnehmen. *Ergo avidus muros optatæ molior urbis.* Virg: *syn.* ādmōlior, strŭo, ædĭfĭco, cōnstrŭo, făbrĭco: *vel* nītor, ēnītor, tĕnto, lăbōro, *vel Conor, vel* cōgĭto, ēxcōgĭto, Mĕdĭtor, māchĭnor; mōllēsco. *syn.* mōllĭor, *vel* mītēsco.
mōlītio *Budowánie 1. Robienie.*
mŏlĭtor *Młynarz. Frumentum molitor molit, id vult pinsere pistor.*
mōlītor *Budownik 1. Sprawcá, Stworzyćiel, Kuśićiel wynálazcá.*
mōlītrix *Młynárka.* mōlītrix, *sub Sprawca.*
mōlītus *mełty.* mōlītūra *mielenie.* unterstanden.

MOLL

mollesco *Miękczeię, Rospuszczam się.* Lind/ oder weich machen. *syn.* mōllĕsio, mōllĭor, *vel* mītēsco.
mollestra, *Skorá owcza.*
molli articulo, molli brachio *Łágodnie, niedbále.*
mollia *ium, Pław 8. Bez łuski ryby.*
mollicellus, *Miękuchny Pieślowy.*
mollicīna, *Szátá cienka.*
mollĭcŭlus *Miękuchny. Pieśćliwy.*
mollĭfĭcātio, *Miękczenie. pwánie.*
mollīmentum. *Miękczenie. Łágodzenie, Ulżenie.*
mollio, *Miękczę, Błagam, Niewieśćiuchem czynię. Mollierant animos &c.* Ovid. *syn.* ēmōllĭo, lēnĭo, sŭbĭgo, flĕcto, tĕmpĕro, mītĭgo, plāco.
mollio flammâ *Piekę co, Wárzę. 1.*
mollīpes *Miętkonogi. Mollipedesque boves, spectantes lumina Cæli.* Cu:
mollis *is hæc substant: Robacy w mące.*
mollis, *adject: Miękki 1. 2. Łágodny, Roskoszny, 2. Pieśćliwy. Niećierpliwy Psotliwy, Lubieżny. Niewieśći 2. Pochodźisty 2. Bez łuski.* Lind. weich, Zart. *Utere lactucis & mollibus utere malvis.* Mart: *syn.* Tĕner, făcĭlis flĕxĭbĭlis, trāctābĭlis: *vel* rĕmīssus plăcĭdus, lenis, *vel* suāvis, jūcūndus gratus, blāndus, ămœnus: *vel* ēffēmĭnātus inert.

Mollĭter, *Miękko, Łágodnie, Roskosznie, Lubieżnie, Nie męsko, Nieochotnie, Niećierpliwie, ćierpliwie & sub 1.* Lind/ sänfftlich. *Arcades o mihi tum quam molliter ossa quietant.* Virg. *syn.* Lēnĭtĕr, suāvĭter, v făcĭle.
mollitia *Miękkość, pieszczotá, łágodność, niedbálstwo.*
mollities, *Delikáctwo, Miękkość pieszczota.* weichheit, Zartheit, Faulheit des Gemüths/ oder Hinterlässigkeit. *quam puer aut validus præsumis mollitiem seu.* Hor: *syn.* Flĕxĭlĭtas, lēnitas, *vel* ĭnērtĭa, *vel* lūxŭrĭes.
mollĭtudo *Miękkość, Łágodność.*
mollītus ager, *Rola spráwiona.*
molliûs, *Gładko 1. Zá dobre.*
mollĭuscŭlus *Miękuchny.*
mollūgo ĭnis, *f. Ostrzycá ziele.*
mollusca nux, *Orzech włoski.*
molluscŭlum, *Fláder.*
molo, *is, Mielę & sub Nierządu patrzyć. Grana molit totidem piperis &c.* Petr: ēmŏlo, cōmmŏlo, *phr.* mŏla, *v.* săxo tĕro, ōbtĕro, āttĕro, cōntĕro, tūndo, cōntūndo, frāngo, sŭbĭgo, dŏmo, pērdŏmo Mŏlæ ōrbe, săxis, *v.* āttritu sŭbĭgo, frāngo: Quōdcūnq; ēst sŏlĭdæ Cĕrĕris cava māchĭna frāngat. Cĕrĕris frūges, āspĕra săxa tĕrent. Sŭbdĕre frāctūro sĭlĭci frūmēnta. Per dŏmitam sāxo Cĕrĕrem. frūgēsq; rĕcēptas, & tōrrēre părant flāmmis, & frāngĕre săxo.
mŏlŏchē, *es gr. Slaz. Et moloche, prono sequitur quæ vertice solem.* Colum.
mŏlŏchīnus (*è Græco*) color, *Brunátnoczerwona farbá.*
mŏlŏchītes *æ, m. gr. Slażowy kámień.*
mŏlōssus *gr.* mŏlōssĭcus, *Brytan. Veloces Spartæ catulos, acremque molossum.* Virg.
Canis ex Molosia, regione Epiri. Hos Canes Poëtæ fabulantur ortos esse ab æneo cane quem Vulcanus fabricaverat, & Jovi dederat, sed Jupiter eum Europæ. & Europa Procridi ac Procris Cephalo postea obtulit. epith. ācer lĕvis īnsānus latrātor mōrdax trūx, fōrtis vălĭdus latrans ārmīllatus. *vel Canis.*
molossus pes, *Quintil. tribus longis syllabis constans.*
molothros. Sipont. corr. Melothron.
Mŏlucrum *gr. Nádęćie, żarn rękoieść. Corripuit u Afranius contra Cavallium.* moly-

mōlў, yis, yos, n. gr. Smagliczká, Rutá gorna. Moly vocant Superi, nigra radice tenetur. Ovid.

molybdæna, Ołowna rutá, Ołownicá ziele.

molybdītis is gr. Ołowna piána.

Momar Plaut. Fest. Sicula vox. i. stultus, iracundus. Scalig: Glos Isidor.

mōmen ĭnis n. Mgnienie oká 2. Skinienie, Ruszánie Náchylánie, Nákłonienie, Chwilká. Namque movetur aqua & tantillo momine fluctat. Lucr.

mōmentāneus mōmentarius, Krotko trwáiący, Doczesny. momento as, Ważę.

momentōsus Máluchny, Nieznáczny, nietrwáły.

mōmentum, Mgnienie oká i Chwilká, Okruszyná sztuczká, Punkt 1.4. Wagá 6.7. Ruszánie 2. pomoc, & sub Wiele ná tym. ein kleine Zeit/ ein augenblick Zeit. momento cita mors venit, aut victoria læta. Hor: syn. Pūnctum tēmpŏris: tēmpus ēxĭgŭum v. pōndus vīs aūthōrĭtas epith. Răpĭdum lĕve īnstăbĭle brĕve pārvum mĭnĭmum phr. Tēmpŏris ēxĭgŭum mĭnĭmum spātĭum Brĕvis mŏra tēmpŏris.

mōmus Przygániacz. Mome procul blattis tineisq; nocentior esto. Mart Deus conviciorum & invidiæ, Somni & noctis filius ac frater mortis. Aliorum Deorum, hominumq; opera explorabat, & irridebat. Arbiter enim electus in Neptuni Tauro desideravit cornua ante oculos, in Vulcani Homine pectus fenestrarum, Domumq; Minervæ portatilem ac Veneris Scandaliæ sine editione strepitus. epith. ĭners prŏcax ſtĭgius.

MON

Monacha Mniszká.

Mŏnāstērium mŏnăchium gr Zakon 2. Klasztor. Einöde einige Wohnung Kloster. Episcopatus Monasteriensis Metropolis in circulo Vestphaliæ ad Aam amnem sita ac pace Germaniæ ibi conclusa anno 1678. nominatissima.

mŏnăchus gr. Mnich. Ipsi se monachos Grajo cognomine dicunt. Rutil,

Mŏnarcha æ, m. gr. Iednowładcá.

mŏnarchia gr. Iednowładztwo, & sub Rzeczypospolitey spráwowánie.

mŏnas adis, fr gr. Poiedynek 1.

mŏnasticus, Monachialis gr. Mnichowski.

mŏnaulos, vel us m. gr. Surmá & Surmacz.

mŏnēdŭla Káwá, mŏnēris is gr. Nawa.

mŏnĕo Nápominam. Przestrzegam 1. warnen/ mahnen. Subjiciunt epulis sic Iuppiter ipse monebat. Virg. syn. ādmŏnĕo, cōmmŏnĕo nūntĭo, īndico ās: ſvādĕo, hōrtor, ēxcĭto præcĭpĭo.

Mŏnēta, Minca mieysce, Szale máłe. Moneta. Müntz. Et centum numeros nova monetæ. Phal. Mart. syn. Nūmmus, nŭmīſma pĕcūnĭa. epith. Flāva ŏpŭlēnta fūlva ænĕa, aurĕa ārgēntĕa, ŭtĭlis prĕtĭōſa v. pecunia.

mŏnētālis Monetny. Monialis Mniszká.

mŏnētārius. substant: Mincarz.

mŏnīle, Noszenie drogie. Halzban 1. Halßband/ Halßgezierd. Dat digitis gemmas dat longa monilia collo. Ovid. syn. Tōrquis, tōrques epith. prĕtĭōſum, aurātum bāccātum aurĕum, fūlvum, īnsīgne ſplēndens fūlgens dĕcōrum dīves gēmmĕum mīcans, nōbĭle cŏrūſcum rŭtĭlum ſplēndĭdum. phr. Bāccātus gĕmmātus, āuro cīrcŭlus. Tōrtĭle collō dĕcus. Gēmmārum ē cōllo pēnsile tēxtum. Gēmmis cōntēxtus tōrques. Pēndēbant tĕrĕti gemmāta mŏnīlĭa cōllo. Bāccātus mūltō rădĭābat ăb auro tŏrquis ōrnābant aurāta mŏnīlĭa cōllum. Sūbſtrīngitque cŏmam gēmmis & cōlla mŏnīli cīrcŭit & bāccis ŏnĕrat cāndēntĭbus āures.

mŏnĭmentum Nápominánie, Pámięć, Księga. Dźieiow księgi, Moniment, Kośćioł. Gedächtnuß, das ist/ allerley Gedenckzeichen so uns an etwas ermahnen, als Gräber, Bilder, Bücher etc. Ferre sui dederat monimentum & pignus amoris. Virg. syn. Sīgnum īndĭcĭum, ārgūmēntum nŏta tēſtĭmōnĭum phr. mŏnĭmēntum & pignus ămōris. Sævi mŏnĭmēnta dŏlōris v. Signum & monumentum.

mŏnĭtor Nápominacz, Powiádacz z mowniczy z Zauszny powiadacz. Warner Ermahner. Cereus in vitium flecti monitoribus asper. Hor: syn. admŏnĭtus cōmmŏnĭtus.

mŏnĭtōrius Nápominalny.

mŏnĭtum mŏnitus, us, monitio Nápominánie warnung ermahnung. Dixerat, ille Jovis monitis immota tenebat. Virg: syn. mon tus, us.

MONO

mŏnŏcĕros ōtis, m. gr Iednorożec.

monochordum instrumentum musicum unam chordam habens.

mŏnŏchrŏmata orum. monochromateus, eos ei. iedney máśći. mŏnŏchrōmătium, monochro- ma-

matum. gr. *Málowánie iedną fárbą.*
mŏnŏclŏnos gr. *Nierosochaty.*
monocnēmus, mŏnŏcŏlus, gr. *Iednonogi.*
mŏnŏcondўlos, *vel us m. gr. Iednokłykty.*
mŏnŏcŭlus. *Iednooki.*
mŏnōdia gr. *pogrzebna Piosnká.*
monodium *Diomedi cantus una tibia, aliis contentus paribus tibiis.* (*dnożeniec.*
mŏnŏgămia gr. *Iednożeństwo.* mŏnŏgămus gr. *Ie-*
monŏgrammus gr. *Chudy Szczupły.*
mŏnŏlīnum monoliūm, *Noszenie drogie.*
mŏnŏlĭthus gr. *Iednostáyny cáły 3. Słup kámienny.*
mŏnŏlŏtis *is, gr. Strefisty.*
mŏnŏmăchia gr. *Poiedynek. 2.*
mŏnŏmăchus *Poiedynkiem się báwiący.* (*duos.*
monometer versus, qui unam habet mensuram, sed pedes
mŏnophrongus gr. *sub ná dwá głosy.*
mŏnŏpŏdia *a, vide supra sub Dipodia.*
mŏnŏpŏdum gr. *Iednonogi stoł, Stoł iadálny.*
mŏnŏpōla *a. m gr Sámokupiec.*
mŏnŏpōlium gr. *Sámokupstwo. Divina nobis monopolia lege vetantur.* Anon.
mŏnops ŏpis *adject: omn: gr. Iednooki, & sub Zubr*
mŏnŏptĕros, *Nomen est, quod tantum in uno aliquo casu reperitur, ut Expers.*
mŏnoscĕlus gr. *Iednonogi.*
mŏnostĭchon. Sidon, uno versu constans.
mŏnŏtrŏphē *Osobno.* monŏtrŏphus gr. *Sam sobie posługujący.* mŏnoxўlum gr, *Czołn.*
mŏnoxўlus *Niesktádny.*
mōns *Gorá 1. Wat ná wodźie, Wiele czego.* Ein Berg. *Romani montes, & montibus addita Roma.* Prop. *syn.* Cŏllis, jŭgum, ăpex, vĕrtex, cūlmen căcūmen. *epith.* āltus præruptus excelsus, āĕrĭus præceps sūblīmis āsper clīvōsus. dēvĕxus, ĭnāccēssus sŭpinus āvĭus ēlātus, nĕbŭlōsus ābrūptus īngens sŭperbus nūbĭfer, nīmbōsus nĕmŏrōsus ūmbrōsus, ăpertus, āprīcus, săxōsus scŏpŭlōsus īncūltus rĭgĭdus nĭvōsus dūmōsus spătĭosus, căvĕrnōsus āmbĭtĭōsus, tŭmĭdŭs vĭrĭdis frŏndōsus, ŏpācus hērbōsus īntōnsus *phr.* mōntis cūlmen vĕrtex căcūmen, ācclīve sŏlum mōntis, *vel* clivōsi trāmĭtis sŭpercĭlium, ārva mōntis ārdŭa tĕrrārum. Tŭmŭlus ābrūptus Mōntāna căcūmĭna ārdŭa mōles. āĕrĭi sāxi vĕrtex. Sŭpĕras sē tōllit in auras. in āstra sūrgens. Sīdĕra vĕrtĭce tāngens pūlsans. pĕtens, fĕrĭens. Tōllit ād āstra căput. Căput īnter nūbĭla cōndens. ŏpĕrti ārbore mōntes. Frōndōso vĕrtĭce cōnspĭcŭi. Nūbĭfĕri mōntes. & sāxa mĭnāntĭa cælo Nĕmŏrōsa jŭga & scŏpŭlōsi vĕrtĭce cŏlles. Tŭmŭlis ācclīve sŏlum. cŏllesq; sŭpīni. āncepṡ mōntis căcūmen. Cūlmĭna mōntis. mōns qui sūrgit ĭn āĕra. Quī fĕrtur ăd āstra vĕrtĭce. Rĭget ārdŭa mōntis æthĕrei făcĭes. mōns ĭbi vĕtĭcĭbus pĕtit ārdŭus āstra dŭōbus. Nōmĭne pārnāssus, sŭperatque căcūmĭne nubes. V. *v. Altus.*
monstra *orum, Stráchy nocne.* monstrabĭlis, *Okázáły.* monstratio *Pokazanie.*
monstrator *Skáźićiel 1, Wynáleźcá.*
monstratus us Pokazánie.
monstrĭfer Cudowny, Cudotworny, Dźiwnostrászny Strászliwy. wundergestaltig. *Monstriferos agit undasinus &c.* Luc. *phr.* mōnstrōrum fĕrax.
monstrificabilis Cudowny, Dźiwnostrászny.
monstrifice Cudownie, Strászliwie.
monstrificus Cudotworny, dźiwnostrászny. Monstrifici vultus fecisti lumine cæco. M. *syn.* mōnstrōsus.
monstro *Skázuię 1. Pokázuię 1.* zeigen *talia monstrabat relegens. errata retrorsum.* V. *syn.* Dēmōnstro cōmmōnstro, ōstēndō īndĭco as mănĭfēsto,
monstrose *Cudownie, dźiwnie.* (*v. ostendo*
monstrosus, *Cudowny, Dźiwny, Dźiwnostrászny* wundergestaltig/unnatürlich. *Monstrosisq; hominum partus &c.* Luc. *syn.* Prōdĭgĭōsus pŏrtentōsus.
mōnstrum *Płod dźiwny, potworá obłudá 2. Cud, Znák 9. 3. & sub szpetny widok 3.* Wunder/ Wunderzeichen. *Sunt & rabidis iura, insita monstris.* Stat: *syn.* Prōdĭgĭum, pŏrtēntum, ōstēntum. *epith:* Hŏrrēndum, īnfāndum, īnfŏrme, īngens, īmmāne, fātāle, ēxecrabĭle, dīrum, tūrpe, dēfŏrme, mīrabĭle, stŭpēndum, nŏvum tĕrrĭbĭle mĭnax sævum, trūx, ātrōx, ēxĭtĭale, fērāle, mīrum, tĕrrĭfĭcum, prōdĭgĭōsum, dĭctu, vīsu mīrābĭle. Gŏrgŏnēum. *phr.* mōnstrōsi, sēmĭfĕri pārtus. Tĕrrĭbĭles vīsu fōrmæ. Mōnstrōsus fætus, Mōnstri mīrācŭla, spēctācŭla. Vărĭārum mōnstra fĕrārum. Dīctu mīrābĭle mōnstrum. Vărĭa ātq; bĭcŏrpŏra mōnstra. Mōnstrum hŏrrēndum, īnfŏrme īngens, cui lūmen adēmptum, īntĕrĕa āugŭrĭis, mōnstrisque

mĭnācĭbus ūrbem, vērrĭtat. Trīſtĭus hāud ĭllis mōnſtrum, nec ſævior ūlla pēſtis,& īra Dēum, Stȳgĭis ſēſe ēxtŭlit āntris.
montāna *orum. Gory 1.*
montānālia *ium, ſub Gornik 1.*
montānus *Gorny 1. Gorzyſty. Incidit aut rapidus montano flumine torrens.* Virg. *v. Montoſus.*
montĭcŏla, *montigena* montivăgus *Gorny 2.* Ein Einwohner der Bergen. *Et Nymphæ Satyriq; & monticolæ Sylvani* Virg (Spond.) *ſyn.* mōntānus, *phr* mŏntibus ōrtus.
mōntĭcŭlus *Gorká.*
montis radix, pes, *Podgorze 1.*
montōſus *Gorzyſty, & ſub Gory 1.* bergig. *Et te montoſa miſere in prælia Nurſæ.* Virg. *ſyn.* mōntānus, ſcŏpŭlōſus,clīvōſus,ăcclīvis, ārdŭus,ābruptus. *phr.* mōntĭbus ſcŏpŭlis creber,frĕquens, ārdŭa sāxis rĕgio. Scābra ſāxis lŏca Lātēbrōſi cōlles.
mŏnŭmentārius *Grobowy.*
monumentārius ceraules, *Piſzczek ná ſtypie.*
mŏnŭmentum *Pámięc 5. Upominek, Grob. Kśięgá. Accipe care puer, noſtri monumenta doloris.* Virg. *ſyn.* mŏnĭmentum, sīgnum. *vel* sĕpŭlchrum, tŭmŭli īnſcrīptĭo.
mŏra *Chwilá, Odwłoká 1. 2. Omieſzká.* Verzug *Noſtri mora longa laboris* O. *ſyn.* Cūnctātĭo tārditas ſēgnities. *epith.* Tārda,lēnta, īgnava, ĭners lāngvida,dēses, ōtĭōſa, sēgnis, lōnga,ānnōſa. *phr.* mŏræ ſpătĭum tēmpus. Sēgnes rūmpe mŏras, in me mŏra nōn ĕrit ūlla. Tŏrpŭĕrant lōngâ pēctŏra nōſtra mŏrâ Haud mŏra, fēſtīnant, Nūlla mŏra ēſt.
mŏra rubi, *Máliny, Borowki, Ieżyny, owoc.*
morecius Twárdy. moraceus à mora ſpont.
mŏracillus Przytwardſzy. mōrālis *Obyczáiowy.*
mōrālitas *Obyczáiow wyráżenie mōrāmentum O-mieſzkánie.* mŏrātio, *idem & mieſzkánie 4. zá-* (trzymánie.
mŏrātius, *ſub Pomálu.*
mŏrātor *Odwłoczyćiel, Zátrzymacz, Przeſzkodnik mŏrātorius Odwłoczny.*
mŏrātus *à moribus. Obyczáyny.*
Mŏrāvia *Moráwá.* Mŏrāvus *Moráwczyk.*

morbĭdus, morboſus. *Niezdrowy 1. Chorobie podległy, Záráźliwy. Chory 1.* Kranck/ ungesund/ und/ zur Kranckheit geneigt. *Et perturbarunt cælum ſit morbidus aer.* Lucr. *ſyn.* mōrbōſus, mōrbis ōbnoxĭus, lānguĭdus. ægrōtus.
morbilli B. *Oſpice 1.*
morbus *Chorobá 1. & ſub Poruſzánie 1.* Kranckheit. *Morborum quoq; te cauſas & ſigna docebo* Virg. *ſyn.* Lāngvor, fēbris lŭes cōntāgĭum. *epith* Trīſtis, pătiens pēſtĭfer. lēthĭfer, ăcūtus ĭners, exſānguis mŏrōſus fædus pernĭcĭōſus crūdēlis, dīrus, ĭmpătĭens grăvis pĕrīcŭlōſus īnsanābilis, ĭmmĕdĭcābĭlis lătens, lethālis, vĭōlēntus ăcērbus quĕrŭlus ăcer. mălignus īnsōmnis mŏlēſtus, lānguĭdus ſōllĭcĭtus pāllĭdus, mōrtĭfer, āſperĭntōlĕrābilis, lēntus tābĭfĭcus grāſſans dēſpĕrātus ătrox putris ēxĭtĭālis lōngus. *phr* mōrbi vis lŭes cōntāgio, ſævĭtĭes trīſte mălum mōrbi sēmĭna, mōrbi crŭcĭātus. Lānguēntĭa cōrpŏra āttĕrens dēbĭlĭtans. ēxtēnŭans dīſcrŭcĭans tōrquens īnfīrmo dēcērpens cōrpŏre vīres macĭe cōrpus ēdens, ĭmpătĭēnſque ſŭi mŏrbus. Pāllĭdăque ēxſāngui ſquāllēbant cōrpŏra mōrbo. V. *Ægroto, Febris, peſtis, Hydrops, Languor.*
morbus arquatus, morbus regius, *Zołta chorobá.*
morbus caducus, morbus Comitialis, morbus herculeus, morbus major, morbus, qui inſputatur, morbus ſacer, morbus divinus.
morbus edacitatis, *Bięgunka 1* (*Káduk chorobá.*
mordacitas *Kąſanie.* mordaciter *Uſzczypliwie.*
mordax *Kąſaiący, Szczypiący, Uſzczypliwy.* beyſſig. *Mordaces aliter Solicitudines.* (Choriamb.) Hor: *ſyn.* ĕdax: dēntātus.
mordeo *Kąſam. gryzę, ſzczypię 3. Urywam, Urazam 2. Użgnąć, Trapi mię co, Obmawiam.* beyſſen. *Mordebitq; tuos ſordida præda canes.* Mart. *ſyn.* ōbmŏrdĕo, ādmŏrdĕo. *phr.* mŏrſus īnfĕro: mŏrſu dēpāſcor mŏrſu dēntibus ārrĭpio pĕto, prĕnſo cōmprĕndo lăcero. dīlăcĕro, dīſcērpo dīvĭdo vĕllo divēllo frāngo cōnſūmo. Dēntes īnfīgĕre ŏccŭpat hōs mŏrſu fīgītque in cōrpŏre dēntes, misĕro mŏrſu dēpāſcitur ārtus, dūrīque vĕnēnum dēntis, ēt ādmŏrſo ſīgnato in ſtīrpe cicātrix. Dīſcīſſos tābīdis lānĭābat dēntibus ārtus. v. *Manduco.* (*ni-*
mordeor, *Gryzę ſię. mordices zęby 5 & ſub Kąſa-*
moraxitus, apud Plaut. legit Cinaus (*ubi alii Mo-* *dici-*

dicibus legunt.) *i. Mordicus.*

mordicus, *Zębomá, do ząb 1. 2. Kąsáiąc, Upornie.* mit beynen. *unguibus & pullam divellere mordicus agnam.* Hor *phr.* Tĕnēci, mōrsu.

more, *Zwyczáynie, Nákſztałt, po Oycowſku, po Włoſku, Iáko bydlę,*

more genuino, *Przyrodzonym ſpoſobem.*

mores, *hi Obyczáie.*

mōretum, mōrētārium *Tort.* ein Sooß von Milch/Wein/Keeß und Kräutern gemacht *Non pudet herboſum poſuiſſe moretum.* Ovid. *ſyn.* Lībum. *epith.* Dūlce, mōlle, cōctum.

moretum oxyporum, *Przyſmák ibid.*

morigeratio, *Dogadzánie 1* mōrigĕro *as Poſłuſzny ieſtem.* morigeror, *aris, idem & dogadzam 1.*

mōrīgĕrus, *Poſłuſzny, powolny.*

mōrio ōnis, *m. e gr. Błazen. Morio dictus erát, viginti millibus emi.* Mart.

mōrion, *n. gr. Miechunki żiele.* (*Plinii Dalecamp. Mōrion, al. Pramnion gemma Indica nigerrima tralucens.*

mōrior, *Umierám 1 uſtáie co, wywietr: ć.* sterben *Dum moritur nunquid major Othone fuit.* Mart. *ſyn.* ēmōrĭōr ŏbĕo ŏccŭmbo cădo, ŏccĭdo, ĭntĕrĕo, ēxſpīro, pereo *phr.* ănĭmam rēddo, ēxhālo, ăgo, lĭnquo, pōno, ēfflo. Vītam ēffūndo, dēsĕro, prōfūndo, fūndo, ē vīta ēxĕo, mīgro, dēcēdo, rĕcēdo. Mōrtem ŏbĕo, sŭbĕo, ŏppĕto, ŏccŭmbo. Mōrti ŏccŭmbo, sŭccŭmbo. Fātis cōncedo, ad mānes ĕo. Vīta fūngor ĕo, sŭb ŭmbras. Pōſtrēmo, dĭe fāta claudo. Plăcĭda morte quĭēſco, ēxănĭmis jăcĕo. Ævi ſpătĭum fĭnĭo. Lūmen vītāle dēsĕro. Vītam fĭnĭo. Fāta sŭbĕo. Vītāles auras lĭnquo. Crūdēlĭbus v. fērālĭbus ŭmbris ŏccŭmbo. Stўgias ŭndas adeo, ăd Stўgias ŭndas dēmĭttor ĕo dēſcēndo. Mōrtis ĭter ădĕo. Spīritus it, ăbit ĭn auras, in vēntos vīta rĕcēdĭt. Mōrte lūmĭna claudo. Dūra quĭēs ŏcŭlos & fērrĕus ŭrget ſōmnus. Duros lētho fīnīre lăbōres hŏmĭnes lūcēmq; rĕlĭnquo. Ĭn ætērnam claudūntur lūmĭna nōctem. *De morte violenta.* Crūdēli cĕcĭdit lētho. Pĕrĭit mōrte crŭēnta. Bēllo v. mārte cădo. Vītam cum ſănguĭne fūndo, ēxhālāre sub ăcērbo vŭlnĕre vītam. Vītāq; cum gĕmĭtu fŭit ĭndĭgnāta sŭb ŭmbras. Pūrpŭrĕam vŏmĭt ĭlle ănĭmam. Prŏcŭbŭit mŏrĭens. Lābĭtur ēxſănguis. Cōllāpſos ārtus ătq; ārma cruēnta cĕlebro. Sternit hŭmi mŏrĭens, Sānguĭnis ĭlle vŏmens rĭvos cădit. Vŏlvĭtur Eŭrĭălus lētho, pŭlchrōsque pĕr ārtus ĭt crŭor, ĭnq; hŭmĕros cervix cōllāpſa rĕcŭmbit. Frōnte fĕrit tērram & crăſſum vŏmit ōre crŭōrem.

Mormўra, *piſcis marinus pictus maculis marmoreis, ipſe argenteo candore.*

mŏrŏlŏgus, *gr. Głupiomowny, Błázgon.*

mŏror, *aris, Mieſzkam gdźie, Báwię ſię 3. Báwię kogo, Trzymam. ſ.* verzühen/ verhinderen/ auffhalten, wohnend bleiben. *Quid vitam moror invisam Pallante peremptor.* V. *ſyn.* immŏror. dēmŏror cūnctor tārdo dĭffĕro prōcrāſtĭno, cēſſo hærĕo v. dētĭnĕo. retĭnĕo ſĭſto tārdo rĕtārdo ĭmpĕdĭo. v. ſŭbſĭſto ſto hærĕo cōnſĭſto. *phr.* Mŏras nēcto ĭnnēcto, ĭntērpōno traho mŏlĭor mŏras rebus āddo. Quæ tantæ tĕnŭēre mŏræ? Quæ tē tam ſēra mŏratur ſēgnĭtĭes? Cauſas ĭnnēcte mŏrāndi: ĭncrĕpat ūltro cūnctāntes sŏcĭos. Haud mūlta mŏrātus *phr. alio ſenſu.* Grădum grēſſum cūrſum sĭſto cōntĭnĕo cōmprĭmo, cōmpēſco ſuſtĭnĕo, cŏhĭbĕo: fīgo pĕdem. Cōnſtĭtit ŏbtūtū tăcĭto. & vēſtīgia prēſſit. Sīſte grădum, tēque āſpēctu ne sŭbtrāhe nōſtro. in lĭmĭne pōrtæ sŭbſtĭtit sēdĭbus hæret ĭīſdem.

mōror *Głupieię, Száleię.* mōros, morus, *gr. Głupi.*

mŏrōsē *Nierychło Teſkliwie, pilnie.*

mŏrŏſycos, *vel us m. Figomorwá.*

mŏrōsĭtas, *Nieobyczayność, Nieludzkość, Niełágodność, Dźiwáctwo.*

mŏrosŏphus *gr. Nápoły głupi.*

mŏrōſus, *à moribus Nieludzki, Niedogodny, Brzydki, Dźiwak, Wytworny.* V. mug/ hinderniß. *Difficilem & moroſum offendet garrulus ultro.* H. *ſyn.* Dĭffĭcĭlis, trĭſtis, ānxĭus mŏlēſtus,

mŏrōſus *à morá? Nierychły.*

morphnos, *hic gr. Orzeł 2.*

mors *śmierć 1. Zgrzybiały.* der Todt. *Tunc brevior diræ mortis aperta via eſt.* Tib. *Dea apud Ethnicos habita eſt, filia noctis & Erebi, falce armata. ſyn.* Fūnus lēthum ĭntērĭtus, fātum, ŏbĭtus nex, Lĭbĭtīna. *Dea funerum epith.* Frīgĭda răpĭda ăcērba, nigra ātra crūdēlis ſæva cērta, vĭŏlēnta dūra crŭēnta fēra, misēra flēbĭlis ĭnfēlix pāllĭda, gĕlĭda ĭmmātūra. ĭnŏpīna, prŏpĕrāta ĭmpōrtūna āſpĕra sŭbĭta, mātūra, præcox ĭmprŏvĭſa, ĭnexpēctāta rĕpēntīna ĭmmĭtis răpax ĭnvĭda, ſūrda ĭmprŏba, ĭntēmpēſtīva, cōmmūnis, ĭnēxōrābĭlis, ĭnexplēta, ĭnſătĭābĭlis, præceps cæca, rigi-

rĭgĭda, trūx. ēxſānguis. tērrĭbĭlis. trŭcŭlēnta, bārbăra plăcĭda bĕāta dĕcōra. īnclўta fēlix ōbſcūra pŭdĕnda tūrpis, mīsĕra īgnobĭlis īnfēlix *phr.* ēxtrēmus dĭes. Lēthī vis, dūra nĕcēſſĭtas ătra dĭes. Fāti sūprēma dĭes. Pāllida mors æquo pūlſat pĕde paūpĕrum tăbernas, Rĕgūmq; tūrres.

morsĭco Szczypię 2. Kąſam.

morſificatio, morſiuncula, Kąſanie, żwánie.

morſus, *us Kąſanie, Gryżienie, Ukąſzenie, Obmowá, Przymowká, żal.* beynen. *Morſibus affixa validis, atque ungvibus uncis.* Ovid. *epith.* ăvĭdus, răbĭdus, ĕdax. dīrus. ferus. īmmānis. crŭēntus, crūdēlis tĕnax. rĕpĕtītus. ĭtĕrātus, mōrtĭfer, vĕnēfĭcus. vĕnēnōſus. vīpĕrĕus. *phr.* Mōrſu lănĭāre dĭſcērpĕre. cōnſūmĕre. *v. Mordeo.*

mortales *Ludźie.*

mortālis, *adject. śmiertelny 1. 2.* ſterblich/vergänglich. *Optima quæq; dies miſeris mortalibus ævi.* V. *ſyn.* Mōrti ōbnōxĭus. *v.* hūmānus, *v.* hŏmo.

mortālis, *ſubſtant. Człowiek 1.*

mortālitas, *śmiertelność, Smierć 1. żywot 4. Ludźie*

mortārĭŏlum, *Możdźierz 1.* (*Powietrze 1.*

mortārium, *idem & Wapienna ſkrzynia, Gruż do tłá, Tort, Stępá, Możdźierz.*

mortārius, Umárłemu należący.

morticīnum, *Zdechliná, Trupia twarz, Trup.*

morticīnus, *Zdechły, blády, ſmrod 3.*

mortifer. śmiertelny 2. tödtlich/ das den todt bringt. *Gaudia mortiferumq; adverſo in limine gaudium.* Virg. *ſyn.* Lēthālis, fātālis, lēthĭfer, fūnēſtus, ēxĭtĭōſus, pērnĭtĭoſus.

mortificātio, *Zmartwienie, Umartwienie, żwánie, Martwienie 1. 2.*

mortifico, *Martwię. mortuale Trup*

mortualia, ium, mortuaria, Pogrzebna pioſnká, Fraſzká, Trunná żałobna 2.

mortuālis, Umárłemu należący.

mortuāria orum, Odumárł dobrá pogrzebna pioſnká

mortuus *Umárły.* todt geſtorben. *Et ſi non aliquid nocuiſſet mortuus eſſem.* V. *ſyn.* ēxănĭmis exănĭmātus fūnctus. dēfunctus, ēxsānguis. ēxtīnctus. *phr.* Vīta fūnctus. Corpŏre sŏlūtus. Lūmĭne vītā cāſſus. Fātis ērēptus: mōrte pĕrēmptus. Fūnĕre ēxſtinctus. Vī raptus lēthi. Fūnĕre mērſus ăcērbo lūmĭne cāſſus æthĕreo. Cælēſtĭbus aūris dēfūnctus. Quem ābſtulit ātra dies & fūnĕre mērſit ăcērbo. Fāto perfūnctus. Nec jam æthĕrĕa veſcĭtur aura. Cui vītæ lūmen ădēmptum. *v.* Mo-

mŏrŭla, *à mora Chwilká.* (*rior, Cadaver.*

mōrŭla *adject. à morulus ſub Rumiány.*

mōrum, *gr. Morwá owoc.* Maulbeer. *Purpureo tingit pendentia mora colore.* Ov: *epith.* Nĭgrum, ātrum, dūlce, ſānguĭnĕum, pūpŭrĕum, crŭēntum. nĭgrans, ſvāve, cŏlōrātum.

mōrus, *m. adject. gr. Głupi.*

mōrus, *f. ſubſt: gr. Morwá drzewo.* Maulbeerbaum. *Ardua morus erat gelido contermina fonti* Ovid. *epith.* Tārda, lēnta, frūctĭfĕra, fērtĭlis, ferax. *v. Arbor.*

MOS

Mōs, *Obyczay, Spoſob, Zwyczay, Przyrodzenie, Poſtánowienie, Obyczáie.* Sitte oder weiſe. *Cæſis primum de more juvencis.* V. *ſyn.* Cōnſuetūdo, āſſuētūdo, ūſus. *epith.* Vĕtūſtus, prīſcus, āntīquus, cōnſuetus, āſſuētus, patrĭus, ſōlēnnis, īnſuētus. *phr.* Tēmpus per ōmne, dēdūctus Prīſco dēdūctus ăb ævo.

moſaicus e gr. ſub Sádzenie 3.

moſchāta nux, *Muſzkátowa gałká.*

moſchātŭla pyra, Muſzkátełki.

moſchŏcărion *gr. Muſzkátowa gałká.* (*teczki.*

Moſchus *hic gr. Pizmo, ćielę, Látorośl 2. Wi-*

Moſchus, *gentilitium nomen idem Moſcus m.*

Moſcĭcus, *Moſkiewſki. Moſtillus, Obyczay.*

Moſchōvia *Moſkwá.* moſcōvītĭcus *Moſkiewſki.*

moſcullus, moſillus Obyczay. Mōſcūs, *Moſkwićin.*

Moſtellaria & moſtellum, *ſub Stráchy nocne.*

mōtăcilla, *Pliſzká.* prima commun: ſed melius longa. *Niſo & accipiter motacilla monedula, mil-*

mōtăciſmus. *vitium orationis.* (*vus.* Honter:

morator, ſub Ruſzáiący, motio, *Ruſzánie.* (*się.*

mōtito, *ſub macha ogonem.* mōtiuncŭla, *Poruſzenie*

mōto as, Ruſzam 2. bewegt. *Ludere tum rigida motare cacumina quercus.* Virg: *v. Moveo.*

mōtor, *ſub Ruſzáiący.* ein Beweger. *Cumarum fueras motor, Charideme mearum.* Mart. *ſyn.* agĭtātor, īmpūlſor.

mōtōrĭus, *Ruchomy, Zámieſzánia pełny.*

mō-

mōtus, *us*, *Zámieſzánie, poruſzánie 1. 2. Machánie, Rozruch, Pobudká 2. Námiętność Ruſzánie 1. 2. Afekt 4. Orátorſki.* **Bewegung.** *Audiit inſolitis tremuerunt motibus alpes.* V. *ſyn.* ăgĭtātĭo, mōtĭo, cōmmōtĭo, pūlſus, īmpūlſus, īmpĕtus: *v.* tŭmūltus, *epith.* Tārdus, lēntus, vēlox, cĕler, cōncĭtus, cĭtatus, răpĭdūs, vĭŏlēntus, præceps, āſſĭdūus, trĕmŭlus, lĕvis, īncērtus, vānus, īrrĕquĭētus, crēber, văriŭs.

mŏveo, *Ruſzam 1. 1. Wyrzucam 5. Zrzucam.* **bewegen / außſtoſſen / betrüben.** *Fatorum arcana movebo.* V. *ſyn.* Cōmmŏvĕo, pērmŏvĕo, mōto, quătĭo, quăſſo, cōncŭtĭo, ăgĭto, pĕllo, īmpēllo, vērſo, ăgo: *vel* flēcto, āffĭcĭo, cĭĕo, ēxcĭto: *vel* tūrbo, mŏtu mĭſcĕo. *phr.* mōtu cĭĕo. Crēbris ăgĭto mōtĭbus. Vărĭo vērsāre mōtu. *Pro flecto.* Flēctĕre sī nĕquĕo Sŭpĕros ăchĕrōnta mŏvēbo. Vĭncūntur mōlli pēctŏra dūra prĕce. Prĕcĭbus sī flēctĕris ūllis ăſpice nos. Flēctĭtur īrātus vōce rogānte Dĕus. Nūllis īlle mŏvētur flētĭbus, īnclȳta vīrtus āllĭcĭat, mŏvĕat.

mōx, *Rychło, Wnet, Záraz.*

mūcĭdus, mūcōſus, mūcŭlentus, *Smárkacz.*

mucillago *B. ſub ślámowátość.*

muccinium, *Chuſtká do noſá.*

mucco ōnis hic Głowacz rybá.

mūcus *Smárk*, mūceo, mūceſco. *Pleśnieię.* mūcĭdus, *ſpleśniały.* mūcor *ōris. Pleśń.*

mūcro *onis, Kończátość, Oſtrość 3. Sztych 1. Miecz.* **Schwerdt.** *Oppoſiti ſtat ferri acies mucrone coruſco.* V. *ſyn.* Cūſpis ăcĭes *vel* ēnſis glădĭus. fĕrrum. *epith.* Strīctus, fērrĕus, mōrtālis, āſper, ăcutus, ănceps, īnfēſtus, mārtĭus fŭlgens, fĕrus brĕvis fŭrens crŭēntus dīſtrīctus pūrus, rŭtĭlus fŭlgĭdus ārdens nĭtĭdus, mĭnax tērrĭfĭcus, ſævŭs. *phr.* Stat fērrī ăcĭes mūcrōne cŏrūſco ſtrīcta părāta nĕcĭ. *recentiores u corripiunt.* *v. Cuſpis, Enſis.*

mucronātus, *Kończáty.* mūcŭla *Serdecznik.*

mūgil, *is*, *& hic*, mugilis *is, Głowacz rybá. Verberibus quidam machos & mugilis intrat.* Juv:

mūgĭlo *as, Rycze, & ſub Ośieł dźiki.*

mūgĭnor *Ocięgam ſię, Odkłádam ſzemrzę, Zámilczeć, Bałámucę.*

Mūgio *Beczę, Ryczę.* **brüllen / wie ein Ochs / Kuh / oder Löw.** *Mugiit & Caci ſpem cuſtodita fefellit.* Virg. *ſyn.* Bŏo, īmmūgĭo. *phr.* mūgītus: *vel* bŏātus ēdo, mĭtto, ēmĭtto, dō, cĭĕo. mūgītĭbus auras, āĕra lŏca lāte īmplĕo, cōmplĕo, īmpēllo. Bŏum clāmōrem īmĭtor: mōre bŏvis gĕmo, mūgītus vĕlŭti cum prīma in prælĭa cāntus tērrĭfĭcos cĭet. Rĕddĭdit ūna bŏum vōcem vāſtōque sūb āntro mūgīĭt.

mūgītus *us, Beczenie, Szum.* **das brüllen.** *Rumpere mugitu carmina docta boves.* Tib. *ſyn.* Bŏātus *epith.* Tērrĭfĭcus, hōrrēndus, raucus quĕrŭlus, trĕmēndus, rĕbŏans, māgnus rĕpĕtītus, ĭtĕrātus, fĕrox, frĕmens, mūltĭplex, īngens tērrĭbĭlis mĭnax. *phr.* Taūrīna vox, Taūrīni ſonĭtus. Hōrrēndus taurī clāmor, frĕmĭtus. Mūgītus per sāxa reſūltant Bŏātu rĕsŏnant mōntes. Quĕrŭlis rĕbŏant mūgītĭbus agri.

mūla, *Mulicá.* mūlāris *adject. Mułowy.*

mulāris, *f. ſubſt. Gárbárſkie źiele.*

mūlcēdo, *Głaſkánie, Łagodzenie.*

mūlcĕo, *Głaſzczę, Łágodzę, Łechcę, Uſpokoić,* **Sanfft machen / ſtreichen verſöhen.** *Mulcebatq; iras, & morſus arte levabat.* V. *ſyn.* Dēmūlcĕo, pērmūlcĕo, dēlīnĭo, tĭtĭllo, recrĕo, rĕfĭcĭo, rĕlāxo, dēlēcto, āllēcto, căpto, blāndĭor, adūlŏr, lēnĭo, mĭtĭgo, plāco. *vide Placo.* (*mulra.*

Mulco, as, idem mulro, as, mulcto as, Mulcta idem

mulctra, *æ, Mleko 1. Doyny ſtátek, an Doienie.*

mulctrāle mulctrum, *Doyny ſtátek.*

mulctus, *us, Doienie. Mulgarium vás, Doyny ſtátek*

mūlgĕo, *Doię, popycham* **Melcken, die Milch herauß ziehen.** *phr.* ūbĕra pālmis prĕmo, prēſſo, ēxhaurĭo, sĭcco. Lāc prēſsīs māmmis ēlĭcĭo ad mūlctram vŏco: mūlgēndo lāc ēxprĭmo. Hĭc ălĭēnus ŏves cūſtos bis mūlget in hōrā & sūccus pĕcŏri & lāc sūbdūcĭtur āgnis. Frūſtra prēnsābĭmus ūbĕra pālmis. ūbĕra dēnt sātūræ mānĭbus prēnſānda căpēllæ. Quam măgis ēxhaūſto ſpūmāvĕrat ūbĕre mūlctra. Læta măgis prēſſis mānābunt flūmĭna māmmis.

Mulgo as, idem Mulco Biię kogo. **Offenbar machen.** *Proſpexit triſti mulctatam morte camillam* Virg. *Hinc* mūlcta & mūlctatus *ſyn.* Pūnĭo, cāſtĭgo, Plēcto. dāmno. *vide Punio.*

Mulī Mariani, *Jáſta, & ſub Prácowity.*

mūlĭebria *ium, Niewieśćia chorobá.*

Muliebria paſſus, *Zgwałcony.*

Mŭliĕbris *Niewieści. syn.* Fæmĭnĕus.
Mŭlĭebriter *Niewieścio. Niemęsko.* Weiblich. *Perire querens nec muliebriter.* (Alc.) Hor. *syn.* Fæmineum in morem, *v.* tĭmide, ĭgnāre.
mulĭebrōsus idem muliebrosus Plaut. Taubman.
mŭlier, *Niewiásta, Niewiásta zła, & sub Chłop. s.* Weib. *Desinat in piscem mulier formosa superne.* Virg. *vide Femina.* (*rządnicá.*
mulier prostibilis, quæstuaria, quæstuosa, *Nie-*
mulieraria voluptas, *Nierząd 2.*
mŭlĭĕrārius *adiect. Niewieści 1.*
mulierarius *subst: Nierządnik.*
mŭliercŭla, *Niewiásta.* Weiblein. *Deteriore ut forma muliercula ametur.* Juv.
mulĭĕris monstrum, *Niewiásta szpetna.*
Mulieritas Tertull. 1. mulierum cultus & habitus mollis accuratus affectus. ic legit Lipsius. Mulierositatem Taubman.
Mulie o as, Niewieściuchem czynię, Zgwałćić 4.
mŭlĭĕrōsĭtas, *Jurność, Niewieśćia chęć.*
mŭlĭĕrōsus, *Niewieści, Jurny.*
mulierum omnium vir, *Nierządnik.*
mŭlīnus *Mułowy. Declamatoris mulino corde Vagelli* Juven:
mūlio *onis, Mularz 1,* mulio castrensis *Furman*
mūlĭōnĭcus, mūlĭōnius, *Mułowy.*
Mulleōli Skornie. (*ná* ein Barb.
mullŭlus, mullus, mullus barbatulus, *Bárwe-*
mūlŏmĕdicus. *Konował.*
mulsa dicta dico, *Mowię pieściwie.*
mulseus, mulsus, *a, à mulceo, słodki.* Honigsüsser Geschmack.
mulsum *Wino słodkie, ancmiod pity.* weinmäte.
mulsus, *si an a mulgeo? sub Doię.*
multa, *æ, Winá pieniężna. Karánie.*
multa pro multum, Bárdzo, Często 1.
multa judiciaria, *Karánie 2.*
multa interposita *Pod winą.*
multam dico, irrogo, *Skázuie winę, penowáć.*
multam dixi, si &c. *Podwiną.*
multăngulus, *Węglisty 1.*
Multania, *Multány, Wołosze.*
multātītius, Karániu służący.
multātio Karánie.
multĕsĭmus, *Tysiączny Ieden z wielu, Málnczki*
multĭbardus Brodáty.
multĭbibus Opiły. Der viel trinckt.
multĭcāvatus, multicavus, multĭfŏris, multĭfŏratilis multĭfŏris, Dziurkowáty, fast gelöchert. *Pumice multicavo, nec levibus atria tophis.* Ov.
multĭcaulis, *hic, hæc, Rosocháty, Chwaśćisty:* mit viel Stengel.
multĭceps, *cĭpĭtis, adiect. omne Wielogłowy.*
multĭcia, *orum, Szátá ćienka.*
multĭcŏlor, omn. Pstry, Fárby rozmáitey. Mancherley Farb. *Multicolor fucus digerit omne nefas* Prud: *syn.* Varĭus vērsĭcŏlor *phr.* Varĭo cŏlōre distīnctus, dĕcŏrātus, mĭcans.
mūltĭcŭpĭdus Chćiwy.
multĭfărĭam, *adverb. &* multifarie, *Rozmáićie. Ná wielu mieyscách.* Mancherley weise
multĭfārĭus. *Rozmaity.* Mancherley
multifer, sub żyzny, & Drzewo płodne.
multĭfidus, *Nádrzynány, Rosocháty Odnozysty, Pázurowáty, Spárzysty, Poszczepány.*
multĭformis. *Wieloráki, Rozmáity.* Mancher ley Gestalt. *Imitate multiformes.* Anacr: Prud. *syn.* mūltĭgĕnus, mūltĭmŏdus vărĭus.
mūltĭformiter, *Wielokształtnie, Rozmáićie.* mancherley weise.
multĭgĕner, ri, multigeneris ris, multĭgĕnus.
multĭjugus, *Rozmáity. Multijugos agitant per saxa acclivia currus.* Anan.
multĭjŭgis *Rozmáity, & sub Poszostne konie.*
multĭlaudus, Chwalny,
multĭlicius, Cynowáty. (G schwätz.
multĭlŏquĕntia, multiloquium Wielomowność.
multilŏquus, multiloquax, wielomowny Schwätzig. *Multiloquos odi: turba recede loquax.* Ovid. *syn.* gārrŭlus. (*Bárdzo.*
multĭmŏdis, *al.* multi mŏdis *Lambin. Rożnie,*
multĭmŏdus, *Rozmáity. multinummus adiect.*
multĭpārtĭtus *Wielodźielny.* (*Drogi.*
multĭpĕda, *æ, f. Stonog 1. Gąsiennicá.* Vielfüssi

multĭpes, 'ĕdis omne adject. Wielonogi.
multipes subſtant. Stonog 1.
multĭplex, adje: omne. Wielodźielny, Rozmáity.
multiplibabilis P. Rozmnożyſty.
multiplicatio, Rozmnożenie. Vermehrung.
multiplĭciter, Rozmáićie. vielfaltiglich.
multĭplĭco, Rozmnażam 1. 2. Przyczyniam 1. Obradzam. Mehren/ vermehren. Quas mora ſuſpenſæ multiplicavit opis. Rutil. hinc. multiplĭcābilis. ſyn. Augeo, vărio.
multĭpŏtens wielowładny wielmożny. Vielmächtig.
multiſcius, Uczony. Vilkonnend. (tig.
multĭsŏnōrus multiſonus, Rozmaićie brzmiący. Mancherley Thon gebend. Eſſeda concordes multiſonora trahunt. Cl. ſyn. Sŏnōrus, rĕsŏnus,
multĭcia, idem multicia.
multĭtūdo Wielkość liczby, Mrowie, Poſpolſtwo ſyn. Tūrba, cōpia, cătērva, nŭmĕrus, frĕquēntia, cætus, v. plēbēcŭla, vūlgus plēbs, pŏpŭlus, epith. Nŭmĕrōſa, dēnſa, plūrima, īngens, frĕquēns. vide Turba.
multĭvăgus, Biegun 1. umbſchweiffig.
multivŏlus Chćiwy.
multo, as, biię kogo, Biię kiiem, Karzę, Siekę 1. Zábiiam kogo, Wybiiam 10. Zábiiam 1. Podkupuię, Penowáć kogo, Skázuię winuię, Winę biorę, Wyganiam 2. Odeymuię 1. Liczę, Dam ći 1. & ſub Obrywam. 4. (leko 1. 3.
multò, multò maxime, multopere. Bárdzo dá-
multor, aris, Deponens Karzę.
multor, aris, Paſſivum, Karzą mię.
multorum numerorum Drogi adject.
multŏtĭes Często 1. Multoties offenſa cadit mutatq; colorem. M ſyn. Sæpe, ſæpius, frĕquēnter (rzyſko.
multum Wiele 1. 3. Bardzo, Długo 1. Towá-
mūltus Wielki 1. Długi 2. Częſty, pilny 2. Zbyteczny. Viel/Embſig/ fleiſſig. Nec multos adhibet liceat modo vivere fient. Juven. ſyn. Plūrĭmus, nŭmĕrōſus, crebĕr, frĕquēns, cōpĭōſus, nĭmius, dēnſus, lōngus: prōlixus, āmplus, mūltiplēx, īnfīnītus, īnnŭmĕrus, nōn paucus, haud mŏdicus.

Mūlus, Muł 1. Zmudźinek &c. tr. Nikczemnik ein Mauleſel. emptum mulus, aprum crudi &c. Hor. epith. Celer, vēlōx, citus, ăgĭlis, pērnix, pērvĭcax, ſtērnāx, īndŏcĭlis, ſtrĭgōſus, bifōrmis.
mumia B ſub Mumia.

M U N

Munctio, Ućieránie noſa.
Mundānus, Swiecki 1. Weltlich. Mundanum volvat populi, damnetque &c. P.
mundè, munditer, mundulè, Chędogo.
mūndĭtia, mundities Czyſtość 1. Ochędoſtwo. Reinigkeit/ ſauberkeit. Tales munditia decent puellas. Phal. ſyn. Cūltus.
mundo, Chędożę, Pomywam. Reinigen/ ſaubern. ſyn. Pūrgo dētērgo. v. Purgo.
mundus muliebris, mundum, n. ſubſt. Ubior niewieśći. ſyn. mŭliebris cūltus, ornātus, sŭpēllex: mŭlĭĕbria, ōrnāmēnta.
mundus adject. Czyſty 1. Ochędożony rein ſauber. Iſtos ego nunc mundulos amaſios. Jamb. ſyn. Pūrus, tērſus, lōtus, pŏlitus, cūltus, nitĭdus, phr. Lābe, măcŭlis cărens Nūllis sŏrdĭbus hōrrēns
mundus, di, ſubſtant. Swiát. & ſub Niebo 1. Allerley Weibergezierd. -- & lex immenſi publica mundi. Ovid. ſyn. ōrbis. epith. Cōnvēxus, glōbōſus, tĕres, rŏtūndus, ſpătiōſus, āmplus, vāſtus, căpāx, īngēns īmmēnſus, mīrābilis. phr. mūndi fabrĭca māchĭna, glŏbus, mōles. Tērrārum ōrbĭs, ŏpus mīrābile mūndi. Ætērni gĕnĭtōris ŏpus, māxĭmus ōrbis. Părēntes mūndi plagæ, ōræ mūndi ſpĕcĭes pūlchērrĭma, tērræ, trāctūsq; mărĭs, cælumq; profūndum. Quīcquid ŭbĭque vĭdēs, cælum, măre, nūbĭla, tēllus, qui tērras, quī totum poſſidet ōrbem.
mūnĕrālis Podárkowy.
mūnĕrārius munerator, Igrzyſk ſprawcá.
mūnĕrātio Dárowánie.
muneri aliquid mittō, offero, W dáry.
mūnĕro as, muneror aris, Dáruię, Obdárzam.

rzam. ſchencken/ begaben. *Munerat & lauro modo pulcher adumbrat Apollo.* Ovid. *ſyn.* Dōno, dō mūnĕre dōno; afficio, cūmŭlo, dĕcŏro, ŏrno, ōnĕro, mūnĕra dōnă do, cōnfĕro. *v. (Dono.*

mungo, *is. Nos Ućieram.*

mūnia, *orum, Powinność. Cætera qui vitæ ſervaret munia rectæ.* Hor: *ſyn.* ōffĭcĭum, mūnus.

mūnĭceps, *cipis. hic, hæc ziemek 1. Mieſzczanin.* ein Bürger oder Landsmann.

munĭcĭpalis, *Mieſzczanin niepráwy.*

munĭcĭpalis homo, *Podły ziemek 1.*

mūnĭcĭpātim, *ſub Po domach.*

municipĭum *miaſto.* ein Stadt

Mūnico. as, Uczeſtnikiem czynię. & ſub Uczynny.

Mūnĭfex, adiect. omn. obfity, Szczodrobliwy, Robotny 2. Powſzedni dźień

munĭfex, *ſubſt: żołnierz pieniężny, Rzemieśnik.*

munĭfĭcé, *Hoynie.* Reichlich.

mūnĭfĭcēntia, *Szczodrobliwość,* Freygeb. *Ergo quos tui mea munificentia nummos.* Alc: *v. Liberalitas*

munifico, as, Obdarzam.

mūnĭfĭcus, *Szczodrobliwy, Poborowy.* Freygebig *Nec mihi munificas arca negavit opes.* O. *v. Libe:*

mūnīmen mūnīmēntum, *Obrona 1. Opatrzenie* Bewahrung, -- *hoc effuſos munimen ad imbres.* Virg: *ſyn:* mūnīmēntum vāllum, āggĕr, prōpūgnācula, mūri. *epith:* Tūtum, sēcūrum forte, vălĭdŭm lōngum tŭrrĭgĕrum ĭnĕxpugnābĭle. *phr:* Prōpūgnācŭla bĕllo tūta. Claūſi mūnīmĭna vālli, mūnīmēn nūllo ferro frāngĕndum. Quòd nōn ūlla qvéat vĭŏlenti māchĭnă bĕlli. Sūbĭtus rūpti mūnīmĭne cēſpĭtis aggĕr. Præbĕt sēcūros īntra tēntorĭa ſomnos. *vide Turris.*

mūnio, *is. Ogradzam, Opatruię 3. Naprawiam 1. Obwodzę 1 2. Obwarować, Uzbroić ſię.* Befeſtigen bewahren. *Et munire favos & Dædala fingere recta.* Virg. *ſyn.* Fīrmo cōnfirmo vāllo. *phr.* mūnīmĭne āggĕrĭbus vāllo. mūris, fōſſis claūdo cīrcumdo cīngo ārma păro īnſtrŭo. Prōpūgnācŭla bĕllo tūta parant. Dēnſis mūrōrum āggĕrĭbus fīrmānt, ĕt ābrūpto circūmdānt undĭquĕ vāllo. Sāxōrūmquĕ ōrbēs ēt quæ sŭpĕr ēmĭnus hōſtēm tēla pĕtānt, āltis mūrōrum tŭrrĭbus āptānt. ēxtrŭĭte īmmānes ſcŏpŭlos āttōllĭte tūrrēs. Cīngĭte vōs flūvĭis, vāſtās ōppōnĭte ſȳlvās: Nōn dăbĭtis mūrūm ſcĕlĕri. *vide vallo.*

munio viam, *ściele droge 2. Przyſtęp dáię.*

Mūnis, Powolny, Uczynny.

mūnitio. *Obrona, Twierdzá, Napráwá. Szánć, & ſub Zwanie.*

Munitinucula, Zameczek, ſub Zamek 2 ſub żwániec

Mūnītŏ, as Náprawiam 1. Przyſtęp dáię &

Munitas & muniter, priſcum pro communitas. & communiter, Sipont.

mūnītor caſtrorum *Okopuiący.*

mūnītus, *Obronny 1. Opátrzony.* Bewahrt befeſtiger. *En ego non paucis quondam munitus amicis* Ovid. *ſyn.* Fīrmātus, vāllātus *vel* īnſtructus. *vide Munio.*

mūnus, *Podarek Igrzyſko 2: Szermierſkie igrzyſko, Widok Dar, Powinność Urząd* geſchenck. *Muneribus cumulat magnis &c.* Virg. *ſyn.* Dōnum, præmĭum. mūnūſcŭlum vel ōffĭcĭum, *epith:* ōpŭlentum, præclārum, ēgrĕgĭum, mĕmŏrābile īngēns, dīves māgnĭfĭcum, hŏnēſtūm *vide Donum.*

mūnus jugale, *Wiano.*

M U R

mūræna, *gr. Węgorz morſki Minog. Quæ natat in ſiculo grandis muræna profundo.* Mart.

mūrænula, *Minog, Noſzenie drogie.*

mūralis, *Murowy, Muralium, Pomurne ziele*

mūrārĭus faber, *Mularz 2.*

murātus, *Murowány.*

Murcia, Dea ſegnium Arnob.

murcĭdus, *Gnuśny,*

Murcolum, ſub Kaſtykowe drzewo,

murcus, *Domak*

mūrex, *ĭcis; m. Paw, Szárłat 4. 5. Skáła podwodna, Kotewki żelázne.* eine gattung einer Meer ſchnecken. *Fulgenti murice veſtis &c.* V. Cōnchȳle, cōnchȳlium ōſtrum pūrpūra *epith.* Rŭbens fulgēns rădĭātus Tȳrĭus, Sīdōnĭus, āſsȳrĭus ſtellans, rŭtĭlus, aūrātus ārdens, pūrpŭrĕus pūnĭcĕus flagrāns. *vide purpura.*

Murger. Sipont. lege Miger.

Murginor, i. tardo: Sipont: hinc murgisco an legendum murginor?
Murgiso ōnis, *Odwłoczyćiel.*
mūria & muria dura, *Rosół 2. 3. Quod pingvi miscere mero muriaq; decebit* Horat:
muria *duratus*, *Rosołowy.*
muriatica *orum Rosołowa strawá, Stokfisz,*
mūriātĭcus, *Rosołowy.*
mūrĭcatim, *Kończátokręto.*
mūrĭcātus, *Kończáty Kończátokręty.*
murĭcidus, Gnuśny, Niewáleczny.
mūrĭcĭōlus sub Kończátokręty.
mūries, *Sol Rosół 2. Oczyszczeniu służąca rzecz.*
Murina, lege Murtina.
mūrīnus, *Myszáty. popielasty, Popieliczy*
muriola, *Słodycz.*
murmur, *Swar. Szemránie, Grzmot, Szum, Mámránie.* das Gerausch/ *Aspice ventosi ceciderunt murmuris auræ* Virg: *syn.* Strĕpĭtus sŏnĭtus sŏnus, frăgor, strīdor sūsūrrus clāmor tūmultus. *pitth.* Raūcum strīdēns răpĭdum frăgōsum quĕrŭlum rĕsŏnāns rĕbŏāns, crĕpĭtāns lŏquāx hōrrĭfĭcum sŏnōrum insanum clāmōsum hōrrēndum, cōnfusum cæcum trĕmēndum răbĭdum, sævum grăve, ĭngēns dēnsum tremŭlum crebrum vēntōsum, flŭvĭāle ărgūtum gārrŭlum lēne tĕnŭe, mōlle blāndum sŏmnĭfĕrum, *phr.* Cōnfūsæ sŏmus ūrbis ĕt ĭllœtābĭle mūrmur. Cæcīs strĕpĭtant rĕsŏnāntĭa sy̆lvis mūrmŭra: Strĕpitat raūco mūrmūre rĭvūs ăquæ Flŭūnt crĕpĭtānti mūrmūre rivi. v. *Clamor.*
mūrmŭrātio, *Szemránie Márkotánie.*
mūrmŭrātor, *Szemracz. murmurillum, Szept.*
murmŭro, *murmŭrillo, as Márkocę, Mámrzę, Szumię, Szemrzę, Kraczę.* murren/ widerbellen. *Spumea semifero sub pectore murmurat unda.* Virg. *syn.* ĭmmūrmŭro strĕpo strĕpĭto, sŏno strīdeo, frĕmeo sŭsūrro. *phr.* mūrmur strĕpĭtum &c. ēdo: mūrmur do, tōllo cĭĕo Auras *ve* æthĕra mūrmŭre īmplĕo rĕplĕo. cōmplĕo. Frĕmit īnsŏlēnti mūrmŭre cælum. Cōnsŏnat ŏmne nĕmŭs strĕpĭtu collēsque rĕsūltānt. Cūnctī sĭmŭl ore frĕmēbant. Sŏnūs aūdĭtur grāvĭor, tractĭmque sŭsūrrānt. Frīgĭdus ŭt quondam sy̆lvis īmmūrmŭrat Aūstĕr. Măgno cĭrcum clāmōre, frĕmēbānt, Fĕrrum strīdet, et in tĕpĭda sūbmērsum sĭbĭlat ŭnda. ōmnēs cĭrcŭstānt frĕmĭtu dēnso. Dūlce mūrmur plăcĭdōs svādĕt ĭnīre sŏnōs. Rivūs ŏppŏsĭtōs ŏbĭces crĕpĭtānti mūrmūre pūlsăt vĭncit. Saxa vel lăpĭllos tĕnŭi strīdōre lăcēssit. v. *Clamo & Susurro.*
mūrmŭror, *Depon. Szemrzę.*
murrha, *gr. Mira 1. 3.*
murrhāta potio, murrhĭna, *Słodycz.*
murrhātum vinum, *Wino słodkie.*
Murrhatę v. murratę idē Myrrhatę. Murrheę idē myrrheę
murrhinus, *Mirowy, & sub Mira Kámień,*
Mirricidus, Plaut. corr. Muricidus.
murrina, *Słodycz Wino przyprawne gewürtzter (Wein*
Murtatum, idem Myrtatum.
murulus *Przedmurze.*
mūrus, *Mur.* ein Maur/ *Ingenio muros æstimet ille meo.* Prop. *syn.* Părĭes, mænĭa, āggĕr, vāllūm prŏpūgnācŭlum mūnīmĕn mūnīmentūm. *epith.* āltus ārdŭūs sūblīmis ĕxcēlsus ēlātus, ēdĭtus, mūnītus, vāllātus tūrrĭgĕr ĭnĕxpūgnābilis ĭnăccēssus: *phr.* Mūrōrum āggĕr mōles vāllum mūnīmen. cōmpāgēs. Mĭnæ mūrorum ĭngēntes æquātăq; māchĭna cælo. Mūnīmen mūrāle. Sŏlĭdi fūndāmĭna mūri ālto stānt ārdŭa saxo Mænia, ārx nŏva prŏptĕr ăquās pīnnātis ardŭa mūris, Sūrgit. Vālĭdis exūrgunt cōnstrŭcta vel mūnīta ŏppĭda mūris. Cōctĭlĭbŭsque nŏvam cĭrcumdāre mænĭbus ūrbem. ērēctos āttōllit ād æthĕra mūros. Mūrōrum ēdūcĕre mōles.
murus ferreus, *Kiryśnik.*
murus ligneus, *Nawá.*
murteum vinum, *Myrtynek.*
Murteus, idem Myrtheus.
mus, *ris Mysz, & sub Kuna 1.* Mauß. *Et divina opici rodebant carmina mures.* Juv. *syn.* Sŏrex. *epith.* ĕxĭgŭus pārvūs ĕxīlis grăcĭlis tĕnŭis ĕdax trĕpĭdus fŭgāx, pāvĭdus tĭmĭdus. Præda felis ŏmnĭa cŏrrōdēns. Quā brĕvis ŏccūltum mus sibi fēcit ĭtĕr.
mus Africanus, *Jeż cudzoziemski,*
mus alatus, *Nietoperz.*
mus araneus, *Mysz Brytańska.*
mus cæcus, *idem & Łasiczka drobna.*
mus indicus, *Wydra Egipska.*
mus major, *Szczurek domowy.*
mus Ponticus, *Popielicá.*

mūſa, gr. Pieśń & ibidē alia notia.
muſæ, muſæ manſvetiores, Náuki wyzwolone die freye Künſten,
mūſa cus Sádzony, & ſub Sádzenie 3.
muſca muſcinus, Muchá, Paſorzyt, Dwerny, Nieſtworny. ein Fliege/Mücke. epith. Lĕvis grăcĭlis ĕxĭgŭa, pārva, mŏlēſta, păvida, fŭgāx, āĕria vŏlĭtāns.
muſcārium, Ogon Ogánka Okołki an Szczotká 2.
muſcārius, Głowiáſty muſkatula, Muſzkátelá.
muſcerda æ. f. Gnoy Myſzy.
muſcīpŭla, Łápicá.
Muſcor, Robert. Stephan. corr emuſco.
muſcōſus, Mchem obroſły Moſächtig. Muſcoſi fontes, & ſomno mollior herba. Vir ſyn. Mūſco ōpērtus, virēns, ſquāllēns ſquāllidꝰ, viridis vīrĭdāns.
muſcula æ. Mucha & ſub Muſzká,
mūſcŭlōſus, Cieliſty,
muſculus, Myſzká, Pław 4. Muſzkut, Szopá woienna.
muſcus, Mech. Mieß. epith. mōllis, vīridis, tenāx tĕnĕr tĕnŭis hūmĭdus, ūdus mădidus vīrēns, Mūſcōq; ădŏpērta vĭrēnti. Mānabat sāxō vēna, pĕrēnnis ăquæ. Mōlli tellus ĕrăt hūmida mūſco. Fāſtīgĭa tūrpi ſquāllēbat mūſco. Liquĭdi fōntes ſtāgnōq; vĭrentia mūſco. Fontem viridis mūſcus ŏpācăt, cīrcūmdăt ăpĕrit tĕgit.
muſcus intubaceus, Poroſt.
muſcus marinus, Gliſtnik morſki.
muſcus terreſtris, Niedzwiedźia łápá żiele.
mūſea, orū gr. Sadzenie 3. Poſadzká ścian. Pokoy 4.
mūsēū, gr. Sadzenie 3. Pokoy 4. ſed alterꝰ originis.
mūsēus. ſub Poētá, & Mowá piekna, Muzyczny.
mūſiacus, Sádzony 2.
mūsica, muſica ars, muſica orum: gr. Muzyká 1. Muſick, Geſang. modulorum muſica triplex. Auſ. ſyn. ārs mūsica: cănendi ars vel cōncēntus, mĕlŏs mŏdŭlātio mŏdŭlāmen, cāntus. epith. Dūlcis ſvāvīs blānda læta canōra amœna plăcĭda fēſtīva dūlcisŏna dŏcta rĕsŏna, trĕmula mellĭflŭa sŏnōra. phr. Feſti cōncentus. Nŭmĕri dūlcĭsŏni. ārgūti mŏdŭlămina cantûs. Grāta vōcum diſcrimĭna. Vōcum dĭſcōrdia cōncōrs. Dūlcibus mŏdis; ārgūtis vōcibus ănĭmōs mŏvēns mūlcēns delēctāns recrĕāns. Fugāns trīſti dē pēctore cūras. Mīrĭfĭcis ănimos āpta mŏvēre mŏdis. Rēgum dĕcꝰ ātquĕ vŏlūptas. v. Can.

muſicè, Melodyinie.
muſicum ſtudium, ſub Poeta
muſicus ſubſt: Muzyk, & adiect Mużyczny. Geſangslehrer. ſyn. Cāntor epith: pĕritus cănōrus, dōctꝰ, ārgūtus, fēſtivus. phr. Cănēndi pĕrītus. Dōctꝰ. mŏdŭlos, et cithăræ ſciēns. Cīthăram cū vōce mŏvens. Vōcāli cārmine clārus. Īngĕmĭnat lætōs tūrba cănōra mŏdos.
mŭsīmon, ŏnis, gr. Mieſzaniec 1. Zmudźinek, Kożieł cudzożiemſki. Báran. 1.
Muſinor. Plin: corr. Muginor.
muſio, Kot,
mūsīnārius Snycerz, & ſub Sádzenie 3.
mūsīvum, Sadzenie 3.
Muſmon, onis, idem Muſimon.
Muſmonium genus vel Muſmonum, Muſmunium.
Muſmonum, & muſimonium genus, ſub Mieſzaniec.
Muſſatus, Varr, Noni, corr. Multi vel Multitudo.
muſſitātio, Szemranie.
muſſitator, Szemracz.
muſſito, Márkocę, Szepcę, Milczę Zámilczeć. Strawić 2.
muſſo, Sapam, Márkocę, Szemrzę, Szepcę Milczę.
muſtācea laurus, Bobek, 2.
muſtāceum, muſtaceus, Placek.
mūſtārius, Moſzczowy.
muſtēcŭla, an Łáśicá
muſtēla. Łáśicá 1. 2.
muſtēla alba, Alpina, Gronoſtay.
muſtēla fluviatilis, lacuſtris. Mintus, Piſkorz.
muſtela fluviatilis minima, Szliż.
muſtela major, Kuna Zwierzę.
muſtela Scythica, Sobol.
mūſtēllīnus, Łáśiczkowy, śiwáwy. Piegáty.
muſtella, vel muſtela, Węgorz Morſki.
muſteus, adiect. Moſzczowy, Młody 1. świeży 1.
muſteus, ſubſt: Ser. 1.
muſtrīcŏla Kopyto u ſzewcá.
muſtricŭla, ide & Łápicá.
muſtūlēntus, Moſzczowy ſłodki & ſub Obrzaſk, Słodki. Obrzaſkowáty.
muſtum, ſubſt. Moſzcz, Brzeczká Wein Moſt Bacchu per pingvia muſta fluentē Mart. vide Vinum.
muſtum vinum, Wino 2 muſtus, Młody 1.
muſurgus, gr. Kompánieſtá ſub Muzyk.
mūtābilis, Odmienny. Veränderlich. Sed flectē poterit

poterit mens est mutabilis illi. Hor: *syn.* Mōbilis, vāriābilis, īnstābilis, īncērtus, lēvis. īncōnstans, mūtāri făcilis. *vide inconstans.*
mūtābilitas, *Odmiennosść*, Vnbeständigkeit. *Posse ex non sensus mutabilitate.* L *syn.* Mōbilitas, lēvitas, īncōnstāntia.
mūtābiliter, *Odmiennie*,
mūta forma, *Przekształtowánie.*
mūtātio, *Odmiána, Zamiana 1.2. Poprawá Przedánie.* Veränderung/ *syn* Cōnvērsio, cōmmūtātio, pērmūtātio, mōtus. *epith.* Sūbĭtă, rĕpēntīna, crēbra, īncōstans, īnstăbilis fēlix, *vide Metamorphosis.*
mūtātio, sedis loci, *Prowádzenie się.*
mūtātōria vestis, *Szátá do przewłoczenia.*
mūtesco, *Umilknąć*, mūticus, *Gomoły.*
mūtilātio, *Obćięćie, Niedołężność.*
Mūtilātor, Obćinácz (*Obrzezány.*
mūtilātus, *Obćięty, Niecáły*, *& sub Ułomek, 2.*
mūtilo, *Obćinam 2. Ućieram rogow* abstümlen/ stumpffen. *Trunca genas sævo mutilatis partibꝰ ense* Ov: *syn* Trūnco: ābscīndo, āmpŭto.
mūtilus, *adject. Obćięty, Kęsy, Gomoły Niecáły.* gestümpffet oder gestümler *Turpe pecus mutilum, turpis sine gramine. &c.* Ov. *syn.* Trūncātus, trūncus, mūtilātus. (*śmiády.*
Mutilus, substant. Hor: lege Mytulus. mūtinēsis,
mūtio, mutīre, *Trunąć, & sub Wárzę, Mruczę,*
mūtītio, *Trunienie.* (*Trzaskam.*
mūtito, as sub Częstowáć się ná przemiány
Mūto, ōnis. Lucil. Horat. est membrum virile Hinc Mutoniatus Mart.
mūto, *as, activū. Odmieniam 1.3. Mieniam się prowádzę się, Przewłoczę szátę, mienię farbę* Ver ändern, *Murice jam croceo mutabit vellera luto.* Vir: *syn.* īmmūto, cōmmūto, vērto, cōnvērto, vārio, trānsfōrmo. nŏvo, īnnŏvo, *vide Metamorphosis.*
muto, *absolutum. Odmieniam się.*
muto calceos, *Przezuwam.*
muto locum, *Przesiadam się Przestępuię się.*
muto vestem, *żałobę wźiąć.*
Muttio, idem Mutio. Muitītio, idem Mutitio:

mūtua, *Społecznie, Wzáiem,*
Mūtuātĭcus: mutuatītius, *Pożyczálny.* (*i.*
mutuātio *Pożyczánie 3.4.* mutuātus *Pożyczony*
mūtuè, mutuiter *Wzáiem.*
mūtuĭtans, Pożyczálnik 2.
mutuĭto, as, Pożyczam 4. Częstowáć się.
mūtŭli, *quasi mutilli. Baldo. Krokszłyny.*
mutūlus, *idem* Mytulus, *producit primā Renat.*
mutuò mutuûm, *Wzáiem Społecznie.*
mūtuo, *as, Pożyczam 2. 4.* Leyhen, *syn.* cōmmŏdo, mūtūum præbēo, trado, trĭbuo.
mūtūor, *aris, Pożyczam 2. Ná przemiány.* entlehnen/ anderswo hernehmen. *sed consumis & usq; mutuaris* (Phal:) *syn.* Mutūum mutūo, āccĭpio, sūmo, ūtēndum āccĭpio.
mūtus, *Niemy, Milczący, Niewymawiaiący dobrze* Stumm/ vnredbar. *Molle pecus mutumq; metu &c* Vir: *syn.* ēlīngvis, sīlēns. tăcēns, tăcĭtus *phr.* Lŏqui nēscius, ēxpērs, lŏquēlæ. Voce cărēns. Lingvæ qui pērdidit ūsum, ōs mūtūm gĕrēns. Cui nūlla vōx, virésq; lŏquēndi. ōra quidem, sed mūta gĕrēns. *v. Obmutesco.*
mūtuum, *Pożyczana rzecz* (*mutesco.*
mutuum peto, rogo, Sumo *Pożyczam 4.*
mūtūus, *Wzáiemny, Pożyczalny Społeczny.* Belehnet/ oder entlehnet. *Mutuaq; inter se læti convivia curant.* Vir. *syn.* Mūtūo datūs, āccēptus, *vel* pār, rēcĭprŏcus, āltērnus
myăcāntha, *Gr. Iglica 2.*
myăcanthon, *gr. Szparag.*
myăces myes, *hi gr. Pław 4.*
myăgros, *hac gr. Krowia rež.*
mycētias: *a. m, gr: Ryk źiemie.*
mydriăsis, *is, f. gr: in Zrzenicá.*
mўgăle, *es: gr. Łaśiczká drobna.*
myinda, *gr: Zmrużek.*
mylăcris, *idis, gr: Robacy w mące.*
mўloccus, *ci, gr: ibidem.*
myŏbarbum, *Półtory uncyi.* myoctŏnum, *gr:*
myoctŏnus, *gr: Niewaleczny.* (*Omięg.*
myŏparo, *ōnis gr: Łodź.*
myops, *ōpis, adiect: omn: gre: Bliskowidz, ślep.*
Myŏphŏnon. *gr: idem Myoctone. & Aconito.*

Henric. Steph. At Plinio est herba coronaria.
myŏsōta, *æ*. myŏsōtis *idos, græcis plur. vel myosote, es:* & *Myosoton. Mysze uszká,* & *Kurzy slep.* Mauß ohr.
mўriăs *adis, f. gr. Dźieśięćtyśięczna liczbá. Myriades captis equitum, bellatus utrasque.* Fill.
mўrīca *æ.* myrice *es, gr. Támáryszek.* Tamariſchet ſtaud. *Non omnes arbusta juvant, humi lesq; myricæ.* V. *epith.* ābjēcta hŭmĭlis, tĕnŭis, frăgĭlis, ēxīlis, tĕnĕra. stĕrĭlis, pārva, ſylvēſtris, *phr.* Vīrgūltum fērt ēxīle mўrīcas.
Myrinus piscis. Plini. corr. Smyrus.
mўriŏphĭllon *gr. Kopr wodny, Krwáwnik wodny, Orle pioro, źiele.*
mўriſtica nux. *gr. Muszkátowa gałká.*
mўriſticus *gr. Pachnący.*
myrmēcia *gr. Mrowisko,* & *Wielkość.*
myrmēcias *æ, gr. Brodawnik kámień.*
myrmēcion, *gr. Brodawká, Páiąk.*
myrmēcītes *æ, m. gr. Mrowik kámień.*
myrmēcŏleōn, *ōnis, m gr. ontis, mrowkołow.*
mўrŏbălănum *gr. Bukiew Turecka.*
myrŏbălănus *gr. Muszkatowa gałká.*
mўrŏbăthrārĭus, *sub Aptekarz.*
mўrŏbrĕchārius, *ibidem* myron, *idem myrum.*
mўrŏpōla, *æ, m. gr. ibidem.* (*iek 2.*
mўrŏpōlium, *gr. Apteká.* mўrŏthēcium *gr. Słomўrrha, gr. mirá 1. 2. 3.* Myrrhen. *Gyneræ. Cypri Regis filia. mater Adonidis. Hanc in arborem mutaverunt Poetæ. epith.* Pīnguis, ŏlēns, rĕdŏlens, fūlva. ſtīllans. ŏdŏrāta Săbæa. Arābs. *phr.* Mўrrhæ lăchrўmæ, gūttæ. ārbŏr, cŏrtīx Myrrhēa gūtta, ŏdŏrāta, ſtīllāta lachrўmāta ſtillans cŏrtīce mўrrha. Pīngvi dē cŏrtīce. manans, cădens.
myrrhātus, *mirą przyprawiony.*
myrrheus, *mirowy 1- 2. ćisawy.*
myrrhina, *gr. Wino przyprawne.*
myrrhinum vas, myrrhinus, *sub mirá kámień.*
Myrrhăpia, myrapia, *orum, Plin.* Pyra odore
myrrhis *idis gr. miára źiele.* (myrrhæ.
myrrhites, *æ, m. gr. Mira kámień.*
myrsineum, *Kopr kobyli.*
myrsўnītes, *æ, m. gr. mitrynek kámień & sub wil-*
myrtăcantha, *gr. Iglicá 2.* (*czy mlecz.*
myrtāceus, myrtīnus, *mirtowy.*
myrtātus, myrteŏlus, myreus, myrtīnus *mirtowy, ćisawy.*
myrtētum, *mirtowy ogrodek.*
myrtidārius, *e gr. mirtowáuy.*
myrtīte vinum, myrtītes, *æ, m. gr. Wirtynek wino, wino przyprawne.*
myrtŏpĕtălon, *gr. Sporyż 2.*
myrtuōſus *mirtowy.*
myrtus *f. Catonim. Mitr drzewo. Et gerit insigni mirtica serta coma.* Tib. *Arbor veneri sacra.*
myrtus ſylveſtris. *Ostrokrzew.*
mўrum, *n. gr. Iudith 10. Oleiek drogi.*
Myrus Plini. lege Smyrus.
mys, *yos, hic gr. Zołw Pław.*
myſca *æ gr. sub Pław.* myſcus, *ibidem m.*
myſia inferior, *Wołosze.*
myſtax ăcis, *f. Rhodigino, a Latini producunt, Græci corripiunt Gretser. Wąs.*
myſtērium, *gr. Táiemnicá.* Heilige Geheimnüß. *Surgit & immundas, vocat ad mysteria gentes.* Pr: *epith.* Dīvīnum, ſacrum, ſānctum, vĕrēndum, vĕnĕrāndum, cŏlēndum, ădŏrāndum, ăfrīcānum, ābdītum, ŏccūltum, ſēcrētum, *phr.* Sacra myſtīca, ārcāna ſacra, res ſacræ. Sacrārum pĕnĕtrālĭa rērum.
mўſtīcus *gr. Táiemny. Ofiárny.* heimlich. *Arbuteæ crates:* & *mystica vannus Jacchi* Virg. *syn.* ārcānus. *vel* săcer.
myſtrum *gr. Łyszká Aptekárska, pułtory uncye.*
Mytacismus, vide Motacismus.
mythyſtŏria, *gr. Bayká.*
mythyſtŏricus, *gr. Bayczány.*
mўthŏlŏgia *gr. Báiánie* mythŏlŏgus *gr. Báiacz.*
mўtīlus, mўtūlus, *Pław. Sumitur inciso mytilus ore mihi.* Mart.
myxa *æ, gr. Knot 1. Lámpowy nosek.*
myxon *ōnis. Głowacz rybá.*
myxon *n.* myxărion, *gr. śliwki iedzabne.*
myxus *xi, m Lámpowy nosek.*

NAbis, *is*, *Wielbłądoryś.*
Nablium, Nablum, *gr. Hárfa. Disce etiam duplici genialia nablia palmâ.* Ovid.
nacca *hic*, nacta m. *Gárbarz 2. Pilśniarz, Hultay, podły. Nacca. Nacta, Natta idem sonant, sed alij aliter scribunt etiam Naca.*
Nádir, Barb, sub Połniebá 3 næ *Záiste.*
nænia, *Pogrzebna piosnká, Przypowieść.* ein Leydgesang uber ein Leich. *Nænia quæ regnum rectè facientibus offert.* Hor. *epith.* Flēbĭlis, fĕrālis, fūnĕrĕa fūnĕbris, lūgubris, fūnēsta, misĕra, mœsta, trīstis. *phr.* Flēbile, fĕrāle, fūnĕrĕum carmen. Fūnebres querēlæ Lūgubres cāntus, quēstus.
Nanu i. non Nie 1. Nævola Brodawká.
Nævus, Nævŭlus, *Známię 2.*
nævius *sub Známię 2* nam *conjunctio Bo.*
namq; *ut aliqui scribunt idem* namque
nam quis, *Ktory.*
Nancio, is, nanciscor, *Dostáię 1.*
Nancitor, nancitur i. nanciscitur. ibidem.
nāna *Kárlicá,* nanque *Bo.*
nānus *adject. Gr. Kárłowáty, Zápęziały.*
nānus, *subst. Kárzeł száflik, wiádro, zmudźinek.*
nâpe *es, gr. Pies, Lasek Gloria Nursinis sitientes cedite napi.* F. *Deq; lupo concepta nape, pecudesque secutæ.* Ovid.
năpellus mordownik ziele.
naphta *gr. Kley ognisty.* năpīnæ, *ba, Krzepisko*
Naptūræ, napūræ sub powrosto.
năpum sylvestre, *Brzoskiew polna.*
năpus *hic, Rzepá podługowáta.*
napy, *yos, hoc Gr. Gorczycá.*

N A R

narcissĭnus *gr. Nárcyskowy.*
nārcissītes, *æ, m. gr. Nárcysek 2.*
narcissus *gr. Nárcysek Száfran* ein Narcyssen. *epith.* Pūrpŭrĕus, cŏmāns, vērnāns, crŏcĕus, flāvēscens, lūtĕus, aūrĕus, flāvus svāvis, rŭbens, *vide Flos.*
[n]arcōtica, *orum, gr. sub Drętwiący.* (*nárda.*
[n]ardi spica nardus celtica vulgaris, *Szpikanárda.*
nardinus *gr. Nárdowy.*
nardus, nardum *gr. Nárdowy oleiek.* Spicanardenöl. *epith.* Rĕdŏlens, dīves fragrans, grāta, ŏlens, suāvis, odōrĭfĕra ŏdōrāta, *phr.* Nārdinum gērmen, ūnguēntum, ŏlĕum, nārdo crīnes perfundĕre, tēmpŏra mădĕfăcĕre.
nardum rusticum, *Oblępa ziele.*
nardus sylvestris, *Kopytnik.*
nares consulo, *Wącham.*
nărīca *a Fest. potius.* narita, *Scaligero. sub Rybki drobne.*
nāris *hæc Nozdrza, Dźiurá, Kumin.*
nărīta *gr. żaglig rybká, Rybki drobne.*
Narrabilis, Wspominánia godny.
nārrātio, *Powiadánie.* eine Sag Erzehlung. *Consona diversas fundet narratio linguas.* Hel. *epith* Brĕvis, grata.
narrātiuncŭla *Powiastká.* narrātor, *Powiádacz.*
narrātus *us, Powiadánie.*
nārro, *Powiádam.* Sagen. *Hic etiam inventum Priamo narrabis Achillem.* Virg. *syn.* ēnārro, mĕmŏro cōmmĕmŏro rĕféro ēxpōno dēclāro, dīco pāndo ăpério explīco ēlŏquor rĕcēnsĕo, *phr.* Dīcēndo pāndo vērbis dŏctis ēxpério. Vērbis ēnŭmĕro ēxprímo persĕquor cōmplēctor. Īntēntis ŏmníbus ūnus fata ēnārrābat Dīvum.
narrhēcia, narthex, *hæc gr. Zápaliczká.*
narthācium, *gr. Słoiek. 2.*

N A S

năsămōnītes, *æ, m. Krwáwnik Kámień.*
nascor, *Rodzę się, Powstáie wiátr. & sub urość.*
nāsātus, nāsīta *Nosal.*
nāsiterna, *Troyuszny státek wiádro 1.*
nassa, *Wiersza, Więćierz, Mátnia*
nasturtium *Rzezuchá 1.*
næstus, *gr. Kołacz, & Trućizná.*
nasum rhinocerotis habet *Szyderz.*
nāsus, *Nos 1. 3. żártownosć, szyderstwo.* Nase. *Candidus excusso populum suspendere naso.* Pers. *vide supra Nares.*
nāsūtus, *Chytry Przechęra, Nosal & szyderz.*
nāta, *a substant. Corká*
nătābŭlum, *Kąpiel, sadzawká do kąpánia.*
nātāle solum, *Oyczyzná.*
natalem celebro, *Okupuię się.*

nātales, *hi Przodkowie, Rod, 1. Szláchectwo.*
nātālis, *hic ſubſt. Dźień národzenia, Národzenia godźiná, Naśienie, Rok* 1.
nātālis. *adject. comm. Przyrodzony, Rodowy, Náſzyniec, Národzeniu ſłużący, Oyczyſty, Rodzenia Bożek Rodzący ſię.*
nātālitium natalitia, *orum, Okupiny.*
nātālitius, *Národzeniu ſłużący.*
nătālitia, *ium, Pław 1.*
nătātio, *Kąpánie Kąpiel.*
nătātor, *Pływacz. Pugnat in adverſas. ire natator aquas.* Ovid. *phr.* idem nāvĭgium, nāvita vĕctor ĕro.
natatoria, æ, Sadzáwka. natatorium Kąpiel.
nătātus *us, Pływánie. -- Pulchroq; ſecat Galatæa natatu.* Cl *ſyn.* Nătātio *epith.* Vŏlŭcer, citus, cĕler, vēlox, præcēps, ălăcer, īrrĕquĭētus, aūdax.
nătes, *ha Pośládek 2. Zádkowe częśći. Sæpè tamen pueris abſtulit illa nates.* Mart. *epith.* crāſsæ dūræ (rōrōlæ.
Natinatio, Kupczenie
nātinātor, Kupiec, Buntownik.
nātino. as Kupczę, à noto dictum.
nātinor aris, Wádzę ſię Burdy ſtroię.
nātio, *Rod 1. Rodzay, Przypłodek, Národ, Rodzenie, 2. Narrantem loca facta, nationes.*(Phal.) *ſyn.* Gēns, pŏpŭlus, Gĕnus.
natione, *Rodem. nationes, Pogánie.*
nātīvitas *Rod 1 Národzenie, Początek.*
nātivus, *Przyrodzony, ſamorodny, ſwoyſki, Początek maiący, Oyczyſty 2. Włáſny.* Natürlich angeboren. *Littora nativis pellucent picta lapillis, vide Naturalis.*
năto, *as, Pływam 1. 2. Płynę.* Schwimmen. *Vis puto cum libro Marce natare tuo.* Mart. *ſyn.* Nō, īnno īnnăto. *phr.* ăquas, ūndas, æquòra, flūmina, flŭvĭos năto, *vel* nō, īnno īnnăto, trāno, nāndo, sĕco ăquas, *ſeu* flūctus altĕrnis mănibus lăcērtis, brāchiis, pēctŏre pūlſo, in ăquis, pĕr ăquas fĕror lābor, brāchĭa in ūndis jăcto Nāre gūrgĭte vaſto. Nūdus mĕrgor ăquis, quās dum fĕrĭoque trăhoque. Sālſos rĕvŏmebat pēctore flūctus. Sĕcant ſpūmantem pĕctŏre flūctum. Dēlphīnum sĭmĭles, qui pĕr mărĭa hūmĭda nāndo. Cāndĭda pērſpĭcŭo cōnvērtunt brāchia pōnto.
nātrix, *à no as (idem quod Nātātrix à Nato) icis, fem. Pływaczká. Io. Verſin. Leopol.*
nătrix *icis, Ioan Urſino item Rob. Steph. & Verrepa utraq; brevis eſt Lucillio. Nătrīcis, à Nato, as. Sipontin. format, ſed hic longum īcis mere verbalium habere deberet m. f. Wąż wodny, Zaglik rybká. Si natibus natricem impreſſit craſſum & capitatum.* Lucil
nātta *m. Utratnik, Roſpuſtnik.*
nātu grandior, major, maximus, *Stárſzy.*
nātu minimus, *Naymłodſzy.*
nātūra, *Przyrodzenie, Włáſność, położenie, Obyczay, Zwyczay, żywioł, Iſtność, Człowiek, & ſub Komplekſya.* Natur. *Naturam expellas furca, tamen uſque recurres.* Hor.
naturalia, & naturalia loca, *Członek 4.*
nātūrālis, *Przyrodzony, rodzony.* Natürlich. *Naturalis apex generiſq; & ſanguinis auctor.* Pr. *ſyn.* Īnsitus, Īnnātus, Īnditus, Īngenĭtus, Īngĕnĕrātus nātīvus, gĕnŭīnus, gērmāng, nōn fucātus, nōn sĭmŭlātus, nōn fīctus.
naturalis filius, *Niepráwy ſyn.*
naturaliter, *Z przyrodzenia, przyrodzony, ſpojobny.*
nātus, *us, Rodzenie.*
natus, *ti ſubſt. Syn. Nec dulces natos exoptatumq; parentem.* Virg. *ſyn.* Fīlĭus.
natus, *ti adject. Przyrodzony 1. ſpoſobny, Urodzony 1. Natus & indomitas dicitur inter aquas.* Tib. *ſyn.* ōrtus, sātus, crētus, prōgnātus, prōgĕnĭtus. *vide ſupra Naſcor.*
natus agendis rebus, *Spráwny.*
natus benè *Rodzayny.*
natus bono publico, *Pożyteczny.*

N A V

nāvāle, *is, n. Naw budowánia mieyſce.*
navales pedes, navales ſocii *Podrożnik.*
nāvālis *żeglárſki, Okrętowy. Nilum, & navalie ſurgentes are columnas.* Virg.
navalis pugna, *Wodna bitwá.*
nāvarchis. *idis, f gr. Náwá hetmáńſka.*

navar-

navarchus *gr. substant. Szyper, Amirał 1.* ein Schiff-herr. *Navarchus ipse perdita princeps ratis* (Jamb.) *syn.* Naūclērus. *phr.* Navis, rātis, cărīnæ, nāvĭgĭi rēctor. dūctor dūx. mŏdĕrātor gŭbernātor mägĭster præfēctus; nāvālis cūrsus ār- (bĭter.
navarchus *adject. żeglarski.*
nauci, *Przegrodá, Łupiny 2. Fráſzká, Skorká.*
nauclērĭăcus *żeglárski, Szyperski.*
nauclērius, *Szyperski.* nauclērus *gr. Szyper.*
naucum, naucus Łupiná, łupiny 2. Fráſzká.
nāvē *Ochotnie.*
naufrăgium *Náwy rozbićie, Szkodá 1. & sub Rozbity.* Schiffbruch. *Naufragia atque imas avidi &c.* Mant. *epith.* Fūnēstum flēbĭle ăcērbum, trīste, dāmnōsum mĭsĕrābĭle, mĭsĕrāndum īnfēlix, īnfaūstum. *phr.* Trīstis jāctūra naūfrăgii. Lăcĕræ sūbmērsio nāvis, īrāti tēmpēstas măris.
naufrăgo naufragor, naufragium facio. *Rozbiiam náwę. Ultimo ingressi ter currum naufragat undis.* Alcim. *phr.* Naūfrăgĭum facio, pătĭor Frācta sŏlūta, lăcĕrāta cōnvūlsa ēvērsa quāssāta nāve ūndis mērgor. Frācta nāve, præcēps ĭn pōntum fĕror: mĕdiis ĭn ūndis ēxpōnor. Spūmāntĭbus æquŏris ūndis ōbrŭor. Vēntis ēt flūctibus ăgor. Pĕlăgi tēmpēstātĭbus ăgor. Vēnto jāctātur ēt ūnda. Naūfrăgus. Nāvis īnflīcta vădis sŏlvĭtur. Īllīsa scŏpŭlis frāngĭtur: rēsŏlūto rōbŏre dĕhīscit. Vēlis vēlorum ālis dēbĭlis ērrat, ērrābūnda pēr ūndas fērtur. Vīx tĕnŭit lăcĕræ naūfrăga mēmbra rătis. Hūc frāctas ăquĭlōne rătes, sūbmērsăque pōntus. Lūdĭbrĭum pĕlăgi, vēnto jāctātur ēt ūnda. Sīve pēr īmmēnsas jāctābor naūfrăgus ūndas: nōstrăque lōngīnquus vīscēra pīscis ĕdet.
naufrăgus, *Rozbity ná wodźie, Topieni, Náwy rozbiiáiący.* Schiffbrüchtig. *Naufragus interiit, vidi agnovique manusque.* Ov. *phr.* Naūfrăgĭum pāssus. Frācta nāve ūndis mērsus, ūndis jāctātus prōcēllis ăgĭtātus. Pĕlăgi tēmpēstātĭbus, v. prōcēllis āctus. Trānquīllas ētĭam naūfrăgus hōrret ăquas. *vide supra naufragor.*
naufrăgus intereo, *Tonę.*
naufragus patrimonio, *Utratnik.*
nāvia a, Koryto. nāvicella czołnek.
nāvĭcŭla *Łodź.* ein Schifflein. *Prusiaca vexi munera navicula.* Hel. Cin. *syn.* Cȳmba, phăsēllus, schăpha, nāvĭgĭum.
nāvĭcŭlārĭa, *Szyperstwo, żeglárstwo.*
nāvĭcŭlarium facio, *Szyperuię, żeglárstwem się báwię.*
navicularis, naviculari9, *adje. żeglarski szyperski.*
naviculator, navicularius, *subst. Przewoźnik, Szyper.* die Kunst das Schiff zu regieren.
nāvĭcŭlor, *Iádę po wodźie.*
navifragus, Náwy rozbiiáiący.
nāvĭgābĭlis, *żeglowny, Spuſtny.* Schiffreich. *Non totus uni facile navigabilis.* Jamb.
nāvĭgātio, *żeglowánie.* navigatus *Spuſtny.*
naviger *żeglowny.* Schiffreich/ das Schiff tragt. *Aquarum in ore & fronte primo naviger.* (Jamb.) *phr.* Nāvĭs. *vel* cȳmbæ pătĭens.
navĭgiŏlum, navigium, *Łodź Náwá 1.*
navĭgium vectorium *Náwá z wiosły.*
nāvĭgo, *Iádę po wodźie żegluię.* Schiffen/auff dem Wasser fahren.
nāvis *Náwá 1. Okręt.* ein Schiff. *Vix una sospes navis ab ignibus.* Alcaic. Hor. *syn.* Nāvĭgium phăsēllus, rătis, cărīna, cȳmba, līnter, lēmbus, bĭrēmis, clāssis pūppis prōra, trābs căva, pīnus ālnus, ăbies. *epith.* Flūctĭvăga vēlĭvŏla vēlĭfĕra, cĭta, cĕler lĕvis vēlōx ăgĭlis fŭgax văga frăgĭlis vŏlucris, ūndĭvăga æquŏrea naūfrăga cūrva pīcta, văgābūnda rōstrāta ūncta căva pōntĭvăga vēctōria bēllĭca bēllātrix. *phr.* Pīnĕa tēcta dŏmus moles: naūtica pīnus: nāvis frăgĭle lĭgnum Vēnto ăblāta. Crēdĭta vēntis. Pĕlăgo vŏlāns ēxpōsta pĕrīclis. Æquŏrĕas tēntāns hōspĭta nāvis ăquas. Præfixo cōncĭta rōstro. Æquŏrĕas jāctāta pēr ūndas. Tūmĭdis ăgĭtāta prōcēllis. Tāli rēmĭgio nāvis sē tārda mŏvēbat. Pēr ădvērsas nāvis cĭta dūcĭtur ūndas. Mē dūce, sūrgēntes sprēvit rătis unda prōcēllas. *vide Navigo.*
navis actuaria, *Náwá z wiosły.*
navis caudica, trabaria, piscatoria, *Czołn.*
navis caudicaria, trabica, *Komięgá.*
navis cubiculata, *Náwá z Pálácem.*
navis fructuaria, geraria oneraria, *Okręt.*
navis oraria, *Bát.*
navis prætoria, *Náwá Hetmáńska, Amirał.*
navis rostrata, ærata, *Náwá nosata.* navis tecta *Korab.* navis vectoria, navis vitilis, *Łodź.*
nāvĭta P. Zeglarz.
nāvĭtas, *Pilność. Rzeskość.*
navĭter, *Rzesko Prawie.* embſiglich.--- *Quoni-*

Quoniam nec plenum naviter exstat. Lucr. *syn.* Sōlērter, fortĭter, strēnuē.
nāvium patiens, *Spustny* (woz 1.
naula, naulium *gr. Harfá.* naulum *gr. Przewoz 1.*
naumăchia *gr. Wodna bitwá.*
naūmăchiārius, *ibidem & żołnierz wodny.*
nāvo, *as, Spráwuię 1. Odpráwiam, Urobić.* Fleiß anwenden.-- *Sero navet opus.* Flor. *syn.* Lăbōro (ădjŭvo.
naupēgus *gr. Naw budowniczy.*
nauplius *gr. żaglik rybká. Nauscit Puká się 2. źiáię.*
nausea, *Brzydkość, Zwiiánie, Womit, 1. 1. & sub Zgágá.* Vnwillen zu kotzen. *syn.* Fāstīdium. *epith.* ăcērba, trīstis, mŏlēsta.
nauseator *Buy.* nauseator sum, *Zwiia mi się.*
nauseo *Ckliwo mi, Zwiia mi się, Brzydzę się, Womitowáć 1. 2. Niechce mi się nic.* (towy.
nauseŏla *Zwiiánie.* nauseōsus *Brzydki, Womi-*
naustibŭlum. *Stánowisko 3. Koryto.*
naūta *gr. żeglarz, Przewoźnik. Convomit hic inter nautas, & prandet, & errat.* Juv. *syn.* Nāvĭta, pōrtĭtor, vēctor rēmex, nāvārchus. *epith.* Vĭgil. sōllĭcĭtus, aūdax, impāvĭdus, flūctĭvăgus æquŏrĕus, pōntĭvăgus săgax, căllĭdus ăvārus. *phr.* Nāvĭgii rēctor *seu* dūctor dūx, mŏdĕrātor, gŭbĕrnātor măgĭster præfēctus. Nāvālis cūrsus ărbĭter. Nāvem qui tēmpĕrat. Qui clāvum rĕgit. vēlīsque mĭnīstrat. Jāctātus spūmāntĭbus æquŏris ŭndis Sȳdĕra dĭnŭmĕrans ŏbsērvans. Qui æquŏrĕas mŏdĕrātur vēla pĕr ŭndas: īncerti nŭmĕrant sŭa sydĕra naūtæ. Rēctor ĕrit pŭppis clavŏq; immŏbĭlis hærens. Mūtābit pĕlăgo tērras, vēntīsq; sĕquētur fōrtūnam. Audax nĭmĭum, qui frēta prīmus. Tērrāsq; sŭas pōst tērga vĭdens ănĭmam lĕvibus concrēdĭdit austris. *vide Navigo*
nautea, *Wodá śmrodliwa, & sub Przestępczarny.*
naūtĭcus *adject. gr. żeglárski.*
naūtĭcus *substant. Przewoźnik, żeglarz.* Ein Schiffherr *Nauticus exoritur vario certamine clamor.* Virg. *syn.* mărīnus.
nautĭlus *gr. Zaglig rybká.*
nāvus, *Ochotny, Rzyski, Pilny 1.* Embsig. *syn.* Gnāvus, strēnuus, sōlers, īndūstrĭus, dīlĭgens stŭdĭōsus, īmpĭger.
Nē, *Adverbium prohibens. Nie 2. Ne fugite hospitium, neve ignorate Latinos.* Virg. *syn.* Quōmĭnus, ut nōn, ut nē.
nē, *affirmans idem næ.*
nē, *Conjunctio, Aby nie 1. Ani 1. Niech 2.*
nē, *Enclitica interrogans, Jeźli, że, Iż, Justitiae ne prius mirer belline laborum.* Virg.
ne *pro* non, *Nie 1. & sub Umárły.*
ne *pro* nonne, *Iża?* ne ūnus, *ni człowiek.*
nēbrīdes *ha, gr. Ielenie skory. Varioque aspersa nebrides auro.* Stat.
Nēbrītes, *a, m. è Græco ibidem.*
nēbrŏphŏnus, *gr. Pies łowczy. Nebrophonusque valens, & Trax cum Lelape Theron.* Ovid.
nĕbŭla *Mgłá, Kurzáwá sucha, Fráſzká.* Nebel. *Et multo nebulæ circum Dea fundit amictu.* Virg.
nebula linea, *Száta ćienka.* (vide Nubes
nĕbŭlo *Szálbierz, Bałámut, Wierutny łotr. Niecnotliwy.* Ein Lodder-Bub. *Sponsi Penelopes nebulones alcinoiq;.* Hor. *syn.* Tĕnebrio nūgātor, nēquam.
Nebulositas Kurzáwa.
Nĕbŭlōsus *Mglisty, Chmurny, Subtelny.* Nebelichtig. *Non ut hybernos nebulosus imbres.* (Saph.) Nūbĭlus, nīmbōsus, tĕnĕbrōsus, ŏbscūrus, ŏpācus. *vide Nubilus.*
nĕc, *Ani, Ni to, ni owo. Tros ait, Ænea, cessas nec enim ante dehiscent.* Virg. *syn.* (nĕque.
nec *pro* non, *Nie 1,*
nec nimiò plus, *Nie bárdzo.*
nec non *I.* nec usquam alicubi, *Nigdźie 1.*
Necalia Meurs. idem Nequalia.
Nĕcātor Zábiiák. nec-dum *Ieszcze nie.*
nĕcessāria *orum, Potrzeby.* (Dowodnie.
necessariò *Poniewolnie, Potrzebnie, Koniecznie*
nĕcessārius *adject. Potrzebny, poniewolny, powinowáty, Gwałtowny.* Nothwendig. *Tum se necessariò adaperiunt, & timent.* (Jamb.) *syn.* īnĕvītābĭlis, īnēlūctābĭlis.
necessarius *substant. Przyiaćiel 2.*
necesse est, *Potrzeba iest, Muśi bydź.*
necesse habeo, *Potrzebuię.*
nĕcessitas, nĕcessĭtudo, *Potrzebá 2. 3. 4. Przymuszenie, Niedostátek, Przyiaćielstwo, Powinowáctwo & sub Muszę.* Noth/ *summis verticibus dira necessitas* (Chor.) *syn.* Fātum, sōrs, vis.

 epith

epith. Sæva, dīra, ăcērba, vĭŏlēnta, ĭnĭmīca, īnvīsa, ūrgens ĭnēlūctābĭlis. īnsŭpĕrābĭlis. *phr* Vīs nēſcia vīnci, ārtis măgīſtra nĕcēſsĭtas. Nūllis āſtrīcta lēgĭbꝰ. Lăbor ōmnia vīncit īmprŏbus, &' dūris ūrgens in rēbus ĕgēſtas.

necessĭtates, *ſub Pobor.*

neceſſitudines *Powinowáctwo. 4.*

neceſſum *Potrzebá 3.*

nec hilum *Nic 1.* nec ne, *Czy nie.*

nec-mancipi, *ſub Oddaleniu podległe.*

nĕco *as, Zábiiam, Umarzam, Suſzę, Trácę.* Tödten/ vmbbringen. *Complexu in miſero, longa ſic morte necabat.* Virg. *ſyn.* ōccīdo cædo. *vide Occido à Cado.*

nĕcrŏmāntia *gr. Wrożká 2.*

nectar ăris, *n. gr. Słodkość. Słodycz, Wino ſłodkie, Miod przáśny* eine gattung Meth auß. Most vnd Honig gemacht. *Quinta parte ſui nectaris imbuit.* Chor. *epith.* Cæleſte ŏdorum, săcrum, dūlce nōbĭle, īmmŏrtāle, ſvāve, dīvīnum, līquĭdum, ŏdōrātum. *phr.* Nĕctārĕus lĭquor: nĕctăris pōcŭla: nĕctărĕi hauſtus, īmmōrtāle mĕrum, cælēſtia pōcŭla.

nectăreus, *Słodki.* Süß. *Attica nectareum turbatis mella phalernum.* M. *ſyn.* Dūlcis, ſuāvis.

nectărītes, *a, m. gr. Omanek, wino robione, & ſub* (*ſłodycz.*

nectārium *gr. Oman.*

nectitur, *Wiąże ſię 3. Powikłáło ſię.*

necto *is, Wiąże, Zwięzuię, Złączam, Węzłem zawięzuię, Dźieię ſieć, wieię winnice.* Knüpffen binden. *Quo vincula nectitis? inquit.* Virg. *ſyn.* Ligo, vīncio, ſtrīngo, nōdo, cōnnĕcto, cŏllĭgo, jūngo, cōnjūngo, cōnſtrīngo.

nĕcŭbi, *Nigdźie 1. & by gdźie nie ſub By nie. Producit e Io. Vrſin.* Lucan. *& Verrepa. Necubi ſuppreſſus pereat gener &c.* Luc.

nĕcunde, *By z kąd nie, ſub By nie. Io. Vrſin.*

nĕcȳdălus *Gr. ſub Iedwabnicá robaczek.*

necya *Cicer. mortuorum feſta, aut fabula.*

nĕdum, *Nie tylko, nierzkąc.*

nefandum, *Niegodna rzecz,* Nieſpráwiedliwość.

nĕfandus, *Miánowánia niegodny, nieſpráwiedliwy.* ſchändlich. --- *Vos ara, enſeſque nefandi.* Virg. *ſyn.* Nĕfārius, īnfāndus, ſcĕlĕſtus, ſcĕlĕrātus: tēter. *vide Malus.*

nĕfantia, *ium, niegodna rzecz.*

nĕfans, *Okrutny, niecnotliwy.*

nefarie *Niecnotliwie.* nefarium *Niecnota.*

nĕfārius *Bezecny, niecnotliwy.*

nĕfas, *Neeſłuſzna, niegodna rzecz, Złość z Grzech wielki niecnotá.* Vnerhörte Schand/ oder Laſter. *Credebant hoc grande nefas, & morte piandum.* Juv. *ſyn.* Scelus crīmen, flāgitium. (*vide crimen.*

nefas eſt *Niegodźi ſię.*

nefaſtꝰ dies, *Nieſądowy nieſzczęśliwy, Bezecny z.* verſchloſſene Rechte tage.

nefrendis, nefrendus, *hic, Oſęsek.*

nēfrens *hic, ibidem & Niemowlątko.*

nefrundines hi, Nerká. nĕfūnera, *non funera ſub* (*Umárły.*

nĕgans, *Niepozwalaiący.*

negantia *a, Niepozwalánie.*

negatio *idem, & Západánie ſię, Odmowá.*

nĕgatīvus, negatorius, *Niepozwaláiący.*

negatus, *Niedozwolony.*

nĕgabūndus *Niepozwaláiący.*

nĕgīno *as, Odmawiam 2.*

nĕgīto *as, Západam ſię, Mowię że nie.*

neglectio, neglectus *us Zániedbánie. ſyn.* Cōntēmptus. (tus, ſprētus.

neglectꝰ *ti, Zániedbáły. ſyn.* Dēſpēctꝰ cōntēmp-

nĕglĭgens, *Niedbáły.* Liderlich. *Per quem non licet eſſe negligentem.* (Phal.) *ſyn.* Vēcors, ĭners, īgnāvus, piger.

negligenter *Niedbále.* Liderlich.

negligentia, *Niedbálſtwo. ſyn.* īncūria, īgnāvia, ĭnērtia, dēsĭdia, pĭgrĭties.

negligo, *Zániedbawam, gárdzę.* Verachten. *Negligit aut horret Vultejum. &c* Hor. *ſyn.* Nōn cūro, dēsĕro prætērmĭtto ōmĭtto āſpernor ſpērno, tēmno cōntēmno dēſpĭcio.

nĕgo *as, Odmawiam czego. mowię że nie, Západam ſię, Nieprzyzwalam, Nieprzyznawam ſię Niechcę 1. 3. 5. Nieprzypuſzczam, & ſub Nie 1.* Läugnen/ abſchlagen. *Ipſe fatebatur, ſed reddere poſſe negabat* Virg. *ſyn.* Dēnĕgo, pērnĕgo, ābnĕ-

ăbnĕgo īnfĭcĭor, rĕpūgno ăbnuŏ, rĕcūso, rĕnuo
Nego, is, ire, priscè. unde Negibundus supra Meurs.
nĕgōtialis Spráwny.
negotiatio, Kupczenie.
negotiātor Kupiec 1. ein Schaffner. Vir fraudator & est negotiator. Phal. vide Mercator.
nĕgōtiātorĭus Kupiecki.
nĕgotiŏlum Spráwká.
nĕgotiōsĭtas Spráwność. (werb treiben.
nĕgōtior Kupczę. Kauffmannschafft oder Gewerb treiben.
negotiōsus, Robotny 2. Zábáwiony, Trudny. Negotiosis rebus urbis hærenti. Scaz. M. syn. ŏpĕrōsus, diffĭcilis.
nĕgōtium, Spráwá 1. Trudność, Urząd 1. Geschäfft. --aliena negotia curo. Hor. syn. Rēs, ŏpus, ŏpĕra, lăbor: vel cūra, mūnus, prōvincia epith. ānxĭum, vĭgil, sōllĭcĭtum, īmpōrtūnum, grăve, mŏlĕstum, ăcērbum.
negotium est mihi, Zábawionym.
negumate. Fest. corr. negunate, vel neginate, à nĕgūno, vel negino prisco Odmawiam.
nejure, ne jure, Niesłusznie.

NEM

nĕmĕsis is, eos, hæc gr. Pomstá. Fama est arguti nemesis formosa catulli. Mart.
Nemestrinus, Deus nemorum Arnob.
nēmo Nikt, Ni Człowieczká, Kto 2. Nikczemnik. Niemand/ kein Mensch. Nemo quater missos currere sensit equos. Mart. syn. Nullus,
nemo non, Każdy. non ūllus, nūllus hŏmo.
nĕmŏrālis, nemorensis Gájowy 2.
nemorivăgus, Leśny.
nĕmŏrōsus, Gáisty. Waldächtig. --Apparet fluctu nemorosa Zacynthos. Virg. syn. Sylvōsus, ūmbrōsus, ŏpācus.
nemo unus Nikt. (brōsus, ŏpācus.
nempe Iście, ták iest 1. To iest, podobno, Bez wątpienia. Freylich. i Nempe tuo furiose, meo sed non furiosus. Hor. syn Scīlĭcet, vĭdelĭcet, nīmirum, quīppe.
Nemut, pro nisi etiam nempe. st Fe. priscum.
Nēnia idem Nænia, e quibusdam magis placet à Græco y vel i, Bysciol.
nēnu, pro non, Nie 1. Nenum, luch, corr. nenu.

nĕo, es, & is, Przędę. Spinnen/ nähen. Stamina quæ ducunt, quæq; futura neunt. Tib. phr. Vērso pōllĭce fūsum. Lānam fīla, stāmĭna vēllera cōlo, trăho cōlo dūco, dēdūco mōtis dĭgĭtis tōrquĕo. Pēnsa trăho, cārpo. Dĭgĭtis ŏpus sŭbĭgo. Aut dūcunt lānas aut stāmĭna pōllĭce vērsant. Tōrtăque vērsāto dūcēntes stāmĭna fūso. Est mĭhi quæ fūsum tōrquĕat ăpta mănus.
neocōrus gr. Kościelny. Quantitas ex Græca dialecto duplici anceps.
neomēnia gr. Dżień 4.
neŏphўton gr. Młodociány.
neophytus gr. Nowokrzczony.
neoptŏlĕmus gr. żołnierz nowotny. ein newer Kriegsmann.
neōtĕrĭce gr. Nowo. (Kriegsmann.
neōtĕrĭcus gr. Młodźieński. Nowak.

NEP

nĕpa, æ. Niedźwiadek robak, Niedźwiadek niebieski, Rák niebieski. ein Scorpion.
nĕpam imitor, Wspák. Nēparco, nie żáłuię.
nĕphenthes, is, vel eos. n. gr. Omán.
nĕpĕta, æ, nĕpĭta, Miętká wodna, sub Lebiodká.
nēphălia, orum, gr. Biesiáda skromna.
nĕphrītĭcus gr. Nerek bolenie máiący.
nĕphrītis, idis, gr. Nerek bolenie.
nĕpos, Wnuk, Utrátny, wilk drzewny Enckel/ oder Kindskind. Ut tuus ille nepos olim &c. Pers. vide Filius. (strzonek.
nepos ex Fratre Synowiec. nepos sororis, Siestrzonek.
nepos veneris, nepotulus venereus, Fryierz.
nĕpōtīnus, nĕpotālis, Zbyteczny. Vergeudig
nepotātus, us Rozrzutność.
nepōtes. hi Potomni ludźie die Nachkommende. Tarde venit seris factura nepotibus umbram. Virg. syn. Mĭnōres, pŏstĕri, nati, pōstĕrĭtas epith. Sēri, vēntūri, tārdi. phr. Pōstĕra ætas Fūtūra prŏpāgo. vide Posteri.
nĕpōtor, aris, Rozgárdyás stroię.
nĕpōtŭlus Wnuk. neptis. is, f. Wnuczká.
neptis ex sorore, Siestrzenicá.
Nepus Fest. corrigit Scalig. Nepurus i. non purus.
nēqua, ne qua, sub By nie
nēquālia, ium, Frászká, szkodá.

 nēquam,

nequam, *adject.* *Zły, Złośliwy.* Ein Bub/ oder Schalck. *Arma viri nequam & cessator Davus, & ipse* Hor. *syn.* imprŏbus, scĕlĕstus *vide Sceleratus.*
nequam *subst.* *Nierząd 3.*
nequando, ne quando, *sub By nie.*
nēquāquam *Nie 1. Nequaquam satis in re una &c.* Hor. *syn.* Haud quāquam, nōn.
nĕque, *Ani.* neque haud, *Nie 1. Quid facerem? neque servitio me exire licebat.* Virg.
neque hilum, *Nic 2.*
neque nihil neque omnia, *Nienaygorzey.*
nĕqueo, *Niemogę 2.* ich kan nicht. *Hac tibi non tribuo munera, cum nequeo.* Mart. *syn.* Nōn quĕo nōn pŏssum, nōn vălco, nōn ēvălco. *phr.* Haud sum pŏtens. Mihi nōn licet, nōn datur, impar sum, mihi nūlla pŏtestas. Haud mihi sŭfficiunt vīres.
nĕque dum, *Ieszcze Nie.*
nēquicquam, *Dármo, bez karánia, nie 1.* Vergebens. *syn.* Frūstra, incăssum.
Nēquinont vel nequinunt *à nequino prisco. Nie mogę.*
nĕquis, ne quis, *sub By nie. Utere, nequis eat liber amore dies.* Ovid.
nēquissĭmè, *Naygorzey, niecnotliwie.*
nequissimus, *Naygorszy, niecnotliwy.*
nēquĭter, *Niecnotliwie, źle, sromotnie, sprośnie, sztucznie.*
nēquĭtia, nequities, *Złość, niecnotá, psotá, rozrutność, nierząd, spráwá.* Schalckheit/Buberey. *Illum aut nequities aut, &c.* Hor. *syn.* imprŏbĭtas.
nēquĭtum, *nequitur, Nie mogę.*

N E R

Nērĭtes, *a, m. gr. żaglik rybká.*
nērium, *gr. Płochowiec. Nervalis Bábká ziele.*
nervia, a nervium, Stroná do lutni.
nerviceus, B. żylisty, sub żyłowáty.
nervinus, żylisty 1. ut in Terginus.
nervinus funis, Stroná 3.
nervorum conductio, convulsio, distensio, (Kurcz.
nervorum resolutio, sideratio, *Páráliż.*
nervose, *żyłowáto, mocno, węzłowáto.*
nervōsĭtas, *żyłowátość, tęgość.*
nervōsus, *żyłowáty węzłowáty, 2. Tęgi 2.*
nervŭlus, *żyłká, Usilność.*
nervŭs *żyłá sucha, żyłá w liściu. członek, moc, ściegiwa 1. 2. więzy, Stroná 3. Usilność.* Spannader. *Et decedet odor nervis inimicus, at illa.* Hor. epist. *syn.* Vălĭdus firmus, pŏtens, fortis, rōbūstus, dūrus, ălăcer, tūrgens. *phr.* Nērvōrum vis, rōbur, nēxus, lĭgămen, cōmmīssūra. Rūpti vūlnĕre nērvi dēfĭciunt, mōrūmq; nĕgant vīresq; ălăcres nērvos, īntēndĕre, *vel* cōntēndĕre. Tōtis cōntēndĕre nervis. *vide Robur.*
nervus brachialis, *Pęto.* nervus major, *żyłá.*

N E S

Nĕsăpus Głupi.
nĕscio, *Nie wiem, nie znam, nieumiem.* Nicht wissen. *Nescio quis teneros oculos mihi fascinat agnos.* Virg. *syn.* ignōro, sum nĕscius, īnscius, rŭdis, mē fŭgit, lătet, prætĕrit.
nĕscius, *Niewiedzący, nieświádom niebiegły, nieznáiomy, & sub niewiem. 1.* Unwissend.
Nesi, pro sine. prisce. Fest.
nesŏtrŏphium *gr. Ráczník.*
Nete, *i, ultima, & infima chorda. Vitruv. Sophocl.*
nētus, *Przędźiony.*

N E U

Neu, neve. *Aby nie. Neve tibi ad solem vergant vineta cadentem.* Virg. *syn.* Meu, aūt ne *vel* ne.
nĕvolo, Niechcę.
neuras, *adis, f. gr. żyleniec ziele.*
neurĭcus *gr. żylną chorobę cierpiący.*
neuris *idis, f. gr. Szálej wielki.*
neurŏbăta, neurŏbătes *a, m gr. Powrozobiegun.*
neuroides, *is, u. gr. Limonia ziele.*
neurospasta *a, m. gr. Łątkarz.*
neurospasta, *orum, gr. Sámoruszenie rzeczy, łątki*
neurospastos *gr. Roza polna.* (kuglarskie
neŭter, *Ani ten, áni ow.* weder der/noch dieser.
neutiquam, *Nie 1.* neŭtrālis. *sub Obostronny.*
Neutraliter i neutro genere. Caris. (tam.
neutrò, *Ani tam, áni sam.* neutrōbi, *Ni sam, ni*
neutrum genus, *sub Płeć 1.*
nex nexis, neci &c. *f. Zaboy, Gárło 2.* Todt/ Mord-schlag. *Quam necis artifices, arte perire sua.* Ov. *syn.* Mōrs, cædes lēthum. *vide Mors.*
nexilis Plećieniu służący, Plećiony, Dźiany. das gebund

gebunden mag werden. *Nexilis ante fuit &c.* L. *ſyn.* nēxus, īnnēxus.

nexio *Wiązánie.*

nexo *is,* nexo *as,* nexor *aris, Wiążę i. wiklę.*

nexu, *Urzędownie.*

nexu me obligo, *Wáruię.*

nexum *xi, Kupowánie wárowne.*

nexum ineo, *Dług więźieniem odśiadam.*

nexus *adject. Plećiony.* Verhafft/ verknüpft. *ſyn.* īnnēxus. cōnnēxus, nōdātus. ligātus, vīnctus. rĕvīnctus.

nexus *xi, ſubſtant. Dłużnik 3.*

nexus *us, Węzeł, Związek; Záwiązánie więzy, Więźnienie, Przedánie wárowne, Długu wypłacánie więźieniem, Kupowánie wárowne.*

N I

Nī, *pro* Niſi, *Ieśli nie.* Wenn nicht. *Ni teneant curſus &c.* Virg. *ſyn.* Nĭſi, sī nōn.

ni, *pro* ne, *prohibente apud Plaut.*

Nīcĕrōtianum, *ungventum nobile. Mart. ab auctore dictum.*

nīcētērĭum *gr. Podárek zwyćięzny, Zwycięſki upominek.*

nīco *is, Kiwam ręką.* nīctācŭlus *Skolący.*

nictans, *Migáiący ſię, Mrużek.*

nictātio, *Mrugánie, Mgnienie oká, Skolenie.*

nicto *as, Mrugam 1. 2. Migá ſię eo, Drgam, Trzepiecę ſię.* nicto *is: Skolę.*

nictor *aris, Drgam, mrugam 1. 2. Migá ſię, śilę ſię.*

nictus *us, Mgnienie oká 1. Mrugánie.*

nidamentum. nidificium *Gniazdo.*

nīdi, *Przegrodki.* nīdificātio, *Gnieżdżenie.*

Nidificium formicarum, Mrowiſko.

nīdĭfico, *Gnieżdżę ſię.* Niſten. *Sic vos non vobis nidificatis aves.* Virg. *ſyn.* Nīdŭlor. *phr.* Nīdum ædifico lŏco ſtrŭo cōnſtrŭo ſtĕrno mūnio, āpto, cōncīnno. Pārva cubīlĭa rāmo tīgnis ārbŏre, ſūſpēndo. Lŭtĕum ŏpus, lŭtĕam căſam cēlſa ſub trăbe fīgo, lŏco, ĭn rāmo cēlſa ārbŏre ālto căcūmĭne tēcta păro. Hĭrūndo ſub trăbibus cūnas pārvăque tēcta făcit. Nunc ăvis ĭn ramo tēcta lărēmque facit.

nīdor, *Swąd, ſmród.* Geſmack eines gebrándten oder gebratenen dings. *Nidoremq; ambuſta dedit: ſuper &c.* Virg. *epith.* Fætĭdus, īngrātus, grātus, frāgrans, fūmĭficus, mŏlēſtus, jūcundus. *phr.* īlli īngens bārba rĕlūxit, nīdōrēmque āmbūdĕdit.

nīdŭlor *Gnieżdżę ſię. Siedzę ná iaycách.*

nīdŭlus, *Gniázdo, ſub Gniazdko 1.* Neſtlein.

nīdus *Gniazdo 1. 2. Dom Krużyk.* ein Neſt. *Ore ferunt dulcem nidis immitibus eſcam.* Virg. *epith* Lŭtĕus pārvus, căvus, cōncăvus, căvātus, lĕvis, cēlſus, ārdŭus pēndŭlus, lŏquax, gārrŭlus, quĕrŭlus, ēxcēlſus, āltus, pēndens, tēxtĭlis, *phr.* ăvium cŭbīlĭa cūnæ, hŏſpĭtia, tēcta dŏmus lăres pĕnātes, căſæ. Lŭtĕum ŏpus. Rāmōſa hōſpĭtĭa. Frōndĭfĕris ſūſpēnſa cubīlĭa rāmis. Nīdus pēndŭlus ālta ārbŏre. Nīdiſq; rĕpēnte ēxĭlĭunt vŏlucres. īncŭbat Alcўŏne pēndēntĭbūs æquŏre nīdis. Nē grăcĭlem vēntus dēcūſſerit ārbŏre nīdum. *vide Nidifico.*

nigēlla Czarnuchá.

nigellus *Czarny, Czárnáwy.*

nĭger, *Czarny, zły.* Schwartz. *Turbidus imber qua denſiſq; nigerrimus Auſtris.* Virg. *ſyn.* Nĭgrans, nĭgrēſcens. āter, fūſcus fūrvus, pūllus, ōbſcūrus, cālīgĭnōſus, pĭcĕus. *phr.* Fūlīgĭne, cālīgĭne, fūrrūgĭne tīnctus, īnfēſtus, ātro cŏlōre īmbutus. āſsĭdua pōſtes fūlīgĭne nīgri Nīgranti pĭcĕa, trăbĭbūſque ōbſcūrus ăcērnis. *vide Nubilus.*

niger fuligine, *Okopćiały.*

nĭgīna, ſub Trzyliſtnik ziele.

nĭgor oris, śnieg. nigrans *Czarny.*

nigrēdo, nigrĭtas, nigrĭtia, nigritūdo, nĭgror grōris, *Czárność.* Schwartze. *ſyn.* nigrities, ātror, *epith.* Pĭcĕa, dēfōrmis, ōbſcūra, ātra. tĕnĕbrōſa, tūrpis, ŏpāca. *phr.* Cŏlor nĭger, āter.

nigreſco, nigrefio, *Czernieię.* Schwartz werden. *Nunc ſibi mutatas liceat nigreſcere veſtes* Cl. *ſyn.* Nigrĕo, nigrĕtio. *phr.* Nigrōrem trăho, cōntrăho, cōllĭgo cōncĭpĭo: nigrēdĭne, nigrōre, nigro cŏlōre, ātro cŏlōre īnfĭcĭor, tīngor. Tĕnebris nigrēſcunt ōmnĭa cīrcum.

nigrĕfacio, *Czernię, e anceps, ſæpius breve.*

nĭgro *as,* nĭgreo *es,* nĭgrĭco, *Czernię ſię.* Schwartz machen *Credunt te vidiſſe Iovē tum ſæpè nigrantem.* Virg. *ſyn.* Dēnigro, nigrĕfăcio fūſco, īnfūſco. *phr.* Nigritie, nigrōre, ātro, cŏlōre īnficio, tingo, īmbŭo, īllino.

Nĭhil, *Nomen vel adverb. Nic 1. 2.*

nĭhil, *pro* non, *Nie 1.*

nĭhil

nĭhĭl *indeclinab. Nikczemnik, podły. De nihilo nihil, in nihilum nil posse reverti.* Pers.
nihili facio, nihili pēndo, *Gárdzę.*
nihilo minus, nihilo secius, *Iednák rownie iák.*
nihilo melius, nihilo plus *Iednáko nie 1.*
nĭhĭlum, *Nic 1* Nichts. *Stultitiane erret,nihilum distabit ab ira.* Hor.
nīl, *Nic. item idem est* nihil. *Te sine nil altum mens inchoat &c.* Virg. *syn.* Nĭhĭl,nōn ălĭquid
nil, *pro* non, *Nie 1.* nīlum, *Nic 1.*
nilion *gr. sub Topázyn.*
nīlus *appell: Rurmusowy row, wodá przywiedźiona*

N I M

Nĭmbātus, *sub Bramká 2.*
nimbōsus *Dżdżáwy.* ungewitterlich. *Cum subito assurgens fluctu nimbosus orion.* V. *syn.* Ĭmbrĭfer,plŭvĭōsus,plŭvĭus,plŭvĭālis,nūbĭfer.
nimbus, *Deszcz 3. Wielkość liczby, Flászká Bánieczká, promienie koło obrázow, Bramka niewieśćia.* ein Platzregen. *Ipse pater media nimborum in parte corusca.* Virg. *epith.* Nigrāns ōbscūrus æthĕrĕus niger vŏlāns rĭgāns hyĕmālis, Aūstrālis, tōrrens āter, pĭcĕus tĕnŭĭs præcēps hĭūlcus hybĕrnus ūndans trūx hōrrĭsŏnus gĕlĭdus glăcĭālis lĕvis stĭllans ălgēns. *syn.* Ĭmber plŭvia prŏcēlla. *phr.* Tōto sŏnŭērunt æthĕre nĭmbi. Heu quænam sŭbĭtis hōrrēscit tūrbĭda nĭmbis tēmpēstas? His ĕgo nigrāntem cōmmĭsta grāndĭne nimbum. Dēsŭper īnfūndam & tŏnĭtru cælum ōmne cĭēbo. *vide imber & Pluvia*
nimbus arenæ, *Kurzáwá*
nimiē, nimiopere, nimio plus, *Zbytnię.*
nĭmiĕtas, nimium, *Zbytek.*
nimiò, multò, *Dáleko więcey.*
nĭmīrum, *Bez wątpienia, to iest.* Ohne zweiffel/ gewißlich. *Cui placet alterius sua nimirum est odio sors.* Hor. *syn.* Nempe, scīlĭcet quĭppe, vĭdelĭcet.
nimis, *Zbytnie, Názbyt, Bárdzo.* Zu viel. *Sunt quibus in Satyra videar nimis acer & ultra.* Hor *syn.* Nĭmium, ĭmmŏdĕrāte, ĭmmodice: ēxtra, præter sŭpra mŏdum, nĭmĭo plus, plùs æquo, jūsto.
nimium *adverb.* nimium multum, nimium nimiumq; *Zbytnie, názbyt, dźiw iák.*
nimium quantum, *Zbytnie.*
nĭmius *Zbytni, zbyteczny, Seianum, nam qui nimios optabat honores.* Juv. *syn.* Ĭmmŏdĕrātus, Ĭmmŏdĭcus, mŏdum excēdens: nĭmis māgnus: æquo, jūsto, mājor.
nĭngo, ningit, *śnieg pada, & sub Rzucam 1.* Schneyen. *syn.* Nives, *vel* nĭvĭbus, plŭit, *vide Nix.*
ningve, pro nive nive, ningvis, nivis, sub śnieg, ningvidus śnieżny ningŭlus, Nikt.
ningvo is, śnieg pada.
niptron, *gr. Wodá Nis, priscè pro nobis. Fest.*
nĭsi *Chybá 1. 2. Tylko iedno, Ieśli się nie mylę.* Wenn nicht. *Et nisi me quacunq; novas incidere lites.* Virg. *syn.* Nī, sī, nōn.
nīsus, *si Orzeł morski, & Krogulec.*
nĭ us *us, śilenie się Uśilność, Opieránie się. Stat gravis Mentellus, nisuq; immotus eodem.* Virg. *syn.* Cōntēntio, cōnātus, lăbor. *vide Conatus.*

N I T

Nĭtēdūla. *Złotnik robaczek, Myszká 1.*
nĭtēla, *Łsknienie się, Złotnik robaczek myszká 1.*
nitēlina salix, *an Złotowierzb.* (*Piasek ostry.*
nitēlla, *Piasek ostry.* nitella aurea. *Piasek złoty.*
nĭteo, nitesco, *Łsknę się, Iáśnieię.* Gleissen. *Et nitet inducto candida barba gelu.* Virg. in Op. *syn.* Splēndeo,splēndēsco, fūlgĕo, mĭco rădio. *vide Splendeo*
nitide, *świetnie nitiditas Piękność.*
nitĭdiuscule, *Pięknie, hoynie.*
nĭtido, *as, Poleruię, Łsknąco czynię.*
nĭtĭdus *Iásny, Gláncowny, Łsknący się, Piękny.* Gleyssig :: *aris nitidissimus auro.* Ovid. *syn.* Nĭtens, splēndĭdus, fūlgens, mĭcans, rădĭans, *vel* cūltus, ēxcūltus, pūlcher, fōrmōsus, *vide splendidus.*
nītor, ĕris, *śilę się, Uśiluię Pnę się, 2. Wspieram się 3. Podpieram się, Polegam.* Unterstehen/ sich bearbeiten. *Nitimur in vetitum &c* Ov. *syn.* Cōnnītor,ēnitor,cōntēndo,lăbōro,mōlior. *vide Conor. vel* Īncūmbo,īnnītor,fūlcĭor, fīrmor, sūstēntor.

nitor, ōris, Swietność, Iásność, Lśknienie się, piękność, Piękrzenie. Glantz/ ---genus herbarum, viridemq; nitorem. Luc. syn. Splēndor, fūlgor, lūx, lūmen, rădĭus. vide Splendor.

nitorem induco. Piękrzę.

nitrāria. Seletrna szyba.

nitrātus, Sáletrzysty. mit Salpeter gemischt. Nitrata viridis brassica fiat aquæ. M. phr. Nītro spārsus, mīxtus.

nitrōsus, idem &c. Sáletrowy.

nitrum gr. Sáletra. adjunctoq; nitro, procedit cura salubris. Seren.

N I V

Nĭvālis, niveus, nivosus, Snieżny, Biały iásno. voll Schnee. Massilia fumos miscere nivalibꝰ undis. Mart. Sed jacet aggeribus niveis informis & alto. Virg. syn. Lāctĕus, cāndĭdus, candens, ālbus, cānus, ĕbūrnĕus, nĭvālis, glăcĭālis phr, Nĭve frĕquens, crĕber, ābūndans. ŏpērtus rēctus. vide Albus.

nivalis tumulus, Zamieć.

nivālis, Sniegowy.

nivātus Sniegiem ochłodzony.

nivit à nivo, pro ningit, Snieg pada.

nix ivis. f. & prisce ningvis, Lucill. Snieg. Schnee. Iam satis terris nivis atq; diræ. Saph: Hor. epith. ālba, cāndĭda, cāndens glacĭālis hȳbērna brūmālis, hȳĕmālis, frīgĭda gĕlĭda ālgĭda ālgens, lĭquēscens mādens, lābens dēflŭa dēcĭdŭă. phr. Nivis, nĭvĕus hŭmor. Gĕlĭdus hūmor liquŏr. Nĭvĭi flŏcci. Nīx æmŭla lānæ. Cælo dēlāpsa, ăcāmpo. dēscēndens. Tēcta dŏmos āgros ālbo vēllĕre tĕgens, ŏpĕrĭens, vēstĭens, īndŭens. Mōtĭbus ēx āltis rĕsŏlūta flŭit: īrrĕsŏlūta rĭget Nivĭbus aūcta tŭmĕfācta tūrgēntĭa flūmĭnat Nŏva pĕr gĕlĭdas ūsta fit hērba nĭves. Tēctăque brūmāli sŭb nĭve tērra lătet.

nixor aris, Silę się, wspieram się 3.

nixūrio, is, śilę się. krzepię się.

nixus us, śilenie się 1. Usilność.

nixus xi, Klęczeń. nixus genu, Klęczący.

nizovius, vel nisovius sub Niż 1.

no as. Pływam 1. 2. Płynę 2. Schwimmen..

Năto, īnnăto. vide Nato. (czny, wyborny.

nōbilis adject. Zacny, Szláchetny, Sławny 1. 2. Znanōbĭlis subst. Szláchcic, ziemiánin. Ein Edelmann. Nobilis est Canace fratris amore sui. Ov. syn. Illūstris, īnsīgnis clārus ēxĭmĭus ēggrĕgiꝰ, īnclȳtus, gĕnĕrōsus. phr. Nōbĭli, īllūstri gĕnĕrōso sānguĭne, vel clāris părēntĭbus ōrtus, nātus, crĕātus sătus prōgĕnĭtus. Præclāra stīrpe crĕātus. Nōbĭlĭtate pŏtens. Nōbĭli sānguĭne, ăb āntīqua nōbĭlĭtāte prīncĭpĭum trăhens: gĕnꝰ dūcens, dēdūcens trahens rĕpĕtens ăvis ătăvīsque pŏtens, ăvītis stēmmătĭbus clarus. Tĭtŭlis nōbĭlĭtātus, ăvōrum. Heroum vel Rēgum āntīquo sānguĭne nātus. Præclāro nōmĭne lāte. īnsīgnis. Illustri stēmmăte clārus. Nōbĭlis & fāma mūltis mĕmŏrātus in ōris. Nōmen ĕrat vīrtūtis, ĕt īpse ācērrĭmus ārmis. Māxĭme qui clāris nōmen vīrtūtĭbus æquas.

nobilissimi, Pánowie przedni.

nōbilitas, Zacność, Szláchectwo, & Collectivum, Szláchtá. Adel. Nobilitas eadem pro nobilitate fuisset. Ov. epith. īngĕnŭa, gĕnĕrōsa, āntīqua vĕtus cĕlĕbris celĕbrāta īllūstris īnsīgnis clāra, ăvīta, pătērna, vēra, ēxĭmĭa. phr. Gĕnĕris vel nōmĭnis clārĭtas āntīquĭtas, vĕtūstas, splēndor āmplĭtūdo, fāma, glōria. Clāri nātāles īllūstris ŏrīgo. Nōbĭle stēmma. Nōn ōbscūra dŏmus. Genus ālto à sānguĭne Rēgum. ăvīti sānguĭnis īngens nōbĭlĭtas. Nōbĭlĭtātis vel gĕnĕris dĕcus ēxĭmĭum. Nōbĭlĭtas sōla ātq, ūnĭca vīrtus.

nōbĭlĭtātus, Sławny, Szláchćic uczyniony.

nōbilĭter Szláchetnie, Zacnie, Wybornie.

nōbĭlĭto Szláchćicem czynię. sławię, & tr. sub F sukę kogo. Namhafftig machen. Pocula Mentorea nobilitata manu. M. syn. īllūstro ōrno dĕcōro īnsīgnĭo cĕlĕbro. phr. Nōbĭlĭtāte nōbĭlibus tĭtŭlis dōno īllūstro dĕcōro. Cĕris cĕlĕbrĭbūs, īllūstro īnscrībo. Nobilium īnsīgnio grădu. vid. Nobilis.

N O C

Nocens Szkodliwy, Obwiniony. Schädlich. syn. Nŏcivꝰ nōxius, īnfēstus īncōmmŏdus, inimicus

nocenter Szkodliwie.

nŏceo, nŏceo, Szkodzę. Schädigen/ ; ; ; Nequid Libya tibi regna nocerent. Virg. syn. ōbsum ōbsto īncōmmŏdo. phr. Dāmno sum dāmnum dētrĭmēntum jāctūram ēxitium āffĕro, īmpōrto. Dāmno āffīgĕre. Sŏlet ēsse grăvis cāntāntĭbus ūmbra. Līngva fŭit dāmno.

nŏcīvus Szkodliwy. vide Nocens.

nŏctāmbŏlus, Pomocnik, lunátyk.

nōcte *W nocy.*
nocte multa, provecta, *Dobrze w noc.*
noctes & dies, *Ustáwicznie.*
noctescit, *Mierzcha się, Chmurzy się* Es wird dunckel/ es nachtet. *phr.* & sōl crēscēntès dēcēdens dūplĭcat ūmbras. Vēsper ŭbi è pāstu vĭtŭlos ad tēcta rĕdūcit, ōbscūrant, īndūcunt nōctūrna crĕpūscŭla nōctem. Sōl rŭit īntĕrĕa & mōntes ūmbrāntur ŏpāci. Mājōresq; cădunt āltis dē mōntĭbus ūmbræ. Aūt nōctem dūcēntĭbus āstris. Jāmq; dĭem, Sōlisq; vĭces nōx ābstŭlit ātra. Sēras cum prōtŭlit ūmbras Hēspĕrus. *vide Vesper, & Hesperus.*
nocticŏlor Czarny.
nocticulus, *Varr. Corr.* noctulugus.
noctifer, G*wiazdá wieczorna.* Das die nacht bringt. *Nimirum Eoos ostendit noctifer ignes.* Cat.
noctilūca, *Księżyc plánetá, Gwiazdá wieczorna, Lámpá. świecá, złotnik robaczek.*
Noctipūga. Lucil. Veneris epithetum ab effectu. Sipont. corripit u *Renatus, nempe à pupugi..*
nōctis meridies. *Pułnocy.*
noctisurgium, B. sub Nocne wstáwánie.
noctivăgus, *Nocny, Ponocny.* Nachtschwermer. *Noctivagaq; faces flammaque &c.* Lucan.
noctivida ales. S*owá 1.*
noctividus. Ostrowidź 2.
noctium occursaculum, *Nocnicá,*
noctu, hac nocte, multa noctu, *w nocy.* Zu Nachts-Zeyten. *vide Nox.*
noctu & diu. *Ustáwicznie.*
noctua, *Sowá 1.* eine Nacht-Eule .-- *Seros exercet noctua cantus.* Virg. *syn.* ŭlŭla, būbo. *epith.* Nōctūrna. nōctivăga, nōctivĭgil, ĭmprŏba, fātālis, fĕrālis, fūnēsta, sīnīstra, Pāllădĭa. *phr.* Pāllădis, Pāllădia vŏlŭcris. Nōctis, nōctivăga ăvis, āles. Sīne līte lŏquax. Fūnēstis gĕmens tēctis. Prænūntĭa fati nōctŭa. Cārmen nōctŭa trīste cănit. *vide Bubo.*
noctŭābund9, *W nocy.* noctūrn9 *Sowi.*
noctu lucu, Ustáwicznie.
noctŭlūcus, adverbij vice Ustáwicznie.
noctilūgus nomen, sub Skolący.
noctūlūgus, apud Lucil. in hexametro versu est. Nieszczęśliwy, Strászliwy.
nocturna quies *Nocleg.*
nocturnius, sub Wieczor 1.
Nocturnus, nomen subst. apud Plautum Deus noctis fabulosus.
nōctūrn9 *nomen adject. Nocny, Ponocny, wieczorny 1.* Nächtlich.- *Strepitu nocturnos atq; diurnos.* Hor
Noctivigila, a, Veneris epitheton apud Plaut. ab effectu.
Nocuus, Cicero cor. Noxius.
nōdātio *Sękowátość.* nodatus *sękowáty.*
nodi articulorum, *Stáwowych kośći końce.*
nodi vestium *Pętlice.*
nōdia *a, Gárbárskie ziele, sub Gárbárskie drzewko.*
nōdo, *as, Wiążę 1. Węzłem záwięzuię &c. sub Obieśić.* Knüpffen. *Cui pharetra ex auro, crines nodantur ad aurum.* Virg. *syn.* īnnōdo, cōnnōdo; nēcto, nēxo, lĭgo, vīncio, rĕvīncio. *phr.* Īn nōdos īnflēcto, lĭgo, cōllĭgo. Nōdos nēxo, īmpĕdio, īntrīco, cōnsĕro. Nōdis īmplĭco. *vide Ligo, Vincio.*
nodose *Węzłowáto.*
nōdōlus *Węzłowáty 1. 2. Sękowáty.* Voll Knöpffen. *Nodosa corpus nolis prohibere chiragra.* Hor.
nōdulus, *Węzełek, Guźik, Pętlicá, Kolánko.*
nōdus, *Węzeł, Guz 1. Związek, Kłąb 3. Kolánko staw 2, przeguby 2. Trudność Sęk.* ein Knopff. *Necte trib9 nodis ternos Amarilli colores.* Virg. *syn.* Vīncŭlum, nēxus, lĭgāmen, vīnclum. *epith.* Strīctus, ārctus, vălĭdus, dĭffĭcĭlis, tōrtus, īntōrtus, cōntēxtus, nēxus, tōrtĭlis, flēxĭlis, īrrĕsŏlūbĭlis, ăhēnus, ærātus, cæcus, lătens, ārcānus. Mănĭbus nōdos dĭvēllĕre, *seu* sōlvĕre tēntat.
nodus articulorum *Kłykieć.*
nōdus lingvæ, *Iezyká przyrośnienie, záiąkánie.*
noëgenum, Podwiká.
noenia *gr. Sentencya 1. Na non, Nie 1.*
nōlo *Niechcę.* ich will nicht. *Nequitiaque sua noluit esse rudis.* Prop. *v. Volo.*
noluntas *Niechcenie.*
nŏmarcha, *a, m. gr. Stárostá.*
nŏme, *es, gr. Wrzod iádowity.*

nōmē

nōmen *Imię 1. 2. Słowo, Názwiſko, Przezwiſko 3. Przyczyná 1. Pokrywká 2. Sławá, Moc, Dług 1. 2. Dłużnik 1* ein Nahm. *Mendax fama noces, alius mihi nominis index.* P. *ſyn* āgnōmen, cōgnōmen. *vel* fāma hŏnor glōrĭa nōbĭlĭtas. *epith.* Aūgūſtum mĕmŏrābile nōtum īllūſtre, īnsīgne cĕlebre ēggrĕgĭum clārum īgnōtum, ōbſcūrum īnfāme dīrum. *phr.* Jam cănĭtur tōto nōmen ĭn ōrbe mĕum. Nōmen ăb ætērna pōſtĕrĭtāte fĕres. Ætērnumq; tĕnens per ſæcŭla nōmen. Nōs ăliquod nōmenq; dĕcūsque. Gĕſsĭmus. Dōnec ĕram sōſpes tĭtŭli tāngēbar ămŏre. Quærendique mĭhi nōmĭnis ārdor ĕrat. Fāmâ vĕtĕres laudantur Athēnæ. *vide Laus.*

Nomen agelli, i, agellus, ſub Rzecz.

nōmenclātio. *Miánowánie, Názywánie.*

nomenclātor, nomencŭlātor, *Słownik, Zanſzny powiádacz, Miánownicży 2.*

nomenclatūra. *Názywánie.*

nomina *Plural. Ludźie, Ráchunki 2.*

nōmĭnālia *ium, Miánowiny.*

nominaliter *Miánowićie.*

nōmĭnālis, *ſub Słowny 3.*

nōmĭnātim. *Imieniem, Miánowićie.*

nominatim appello perſequor, *wymieniam.*

nominātio *Miánowánie 1. 2. Názywánie, Podawánie 4. Item v. Onomatopaia.*

nōminātor, *Miánownicży 1.*

Nominativus caſus ſubſt: Gram.

nōmĭnātus *ti, Sławny.*

nominātus *us, m. Názywánie.*

nominis ſui, *Práwy. nominito Názywám 2.*

nōmino, *Miánuię, Nazywam. 1. 2.* Nennen. *Te loquor abſentem, te vox mea nominat unam.* Ov: *ſyn.* Vŏco, āppēllo, nūncŭpo, dīco, prōfĕro, *phr.* Nōmen īmpōno, dō trĭbŭo, āddo.

nŏmŏphўlax, ăcis, *hic gr. ſub Obyczáiow poprá-* *(wiacz.*

nŏmŏthĕta, *a, m. gr. Práwodawcá-*

nŏmus *gr. Notá, Uſtáwá.*

N O N

Nōn, *Nie 1.* non *pro* ne, *Nie 2.* non non *Nie* Nein/ nit/ nicht. *De grege non auſim quicquam deponere tecum* Virg. *ſyn.* Haud, haudquāquam, nēquāquam nēquīcquam nĕc, nĕque, nĭhĭl, nīl mĭnĭme, nūnquam, nūſquam,

non, *pro* nonne, *Izali.*

non à nulla ratione, *Nie od rzeczy.*

non aliter ac, quam ſi, *Rownie iák.*

non cădit in te *Nie pátrzyć to z oczu Nie przyſtoi*

non conſto lingva mente, ratione, *Zápámiętywam ſię.*

non curantia, *Niedbálſtwo.*

non erit uti, *Nie 1.* non eſt copia, *Niemam.*

non eſt tanti, *Nie ſtoi to zá to.*

non facit ad ſtomachum, *Nie ku myśli, Nie moyſki.*

non infacete, *Smieſznie.*

non inultum auferes, *Nieprzepieczeć ſię to.*

non item, *Nie tákże.*

non minĭme, non minimum, *Nie pomálu.*

non nauci homo, *Nikczemnik.*

non nēmo, *Nie ieden, niemal wſzyſcy.*

non procedit hoc, *Nie waży to, ſub nie ważny.*

non proſciſſum, *ścierniſko.*

non queo, non quitum eſt *Nie mogę.*

non rite, *Nierządnie.* non ſi, *By niewiem co.*

non ſponte, *Poniewolnie, nie kmyśli.*

non ſolum, *Nie tylko.* non ſuppetit. *Niemam*

non temere eſt, *Nie dármo.* nonæ, *ſub Dźień 6.*

nonas tertio, quarto &c. *ſub Dniá trzećiego.*

nōnāgēnārius *Dźiewięćdźieśiątletni.*

nonagies, *Dźiewięćdźieśiątkroć.*

Nonani milites, Tacit. 1. nonæ legionis, ut Decimani

nōnāria, *ſub Nierządnicá.*

Noncola; noncola, Brodawká 4.

nonna B. ſub Mniſzká. nōnne? *Iza wſzák.*

nonnihil, *nieco.* Zum theil/ etwas. *Hoc quoq; nonnihil eſt quod propinabis in iſtis.* Hor.

nonnunquam, *niekiedy, podczás.* Etlichemahl zuweilen. *ſyn.* ăliquāndo, īntērdum.

nonnuſquam, *niekiedy.*

nūnnuncium, *Dźiewięć częśći, ſub Częśći cáley.*

nōnus *Dźiewiąty.* Der neundte. *Poſt ubi nona ſuos Aurora oſtenderit ortus.* Virg.

nonuſſis, *ſub śiedm pieniążkow.*

nōrma, *Węgielnicá, Srzodwagá, Wizerunk, Uſtáwá 1. Kſztałt, poſtępek, práwny* Winckelmaaß. *ſyn.* Rēgŭla, lēx. *epith.* Cērta, rēcta, jūſta, fallax

nor-

normālis, Węgłásty 2. Prosty 2.
normāliter Prosto 1. normatio Rozmierzánie
normātus, Węgłásty 2 Ustáwiony prosto.
normo as, Ustáwiam. normŭla, Práwidło.

N O S

nos, de uno, an recte? sub Wy. (się.
nōscĭto as, noscitabundus accedo, Przypátruię
nosco, Znam 1. Umiem Poznawam, Przyimuię kogo kennen. v. Cognosco. (sce.
nŏsŏcōmĭum gr Szpital chorych, choruiących miey-
noster, nász, nászyniec. Moy ty.
noster es, Toś chłop.
nostra ætate, Zá mey pamięći.
nostra lis est, Dobra nászá.
nostra majestas, serenitas, sub Wászmość.
nostras naszyniec, ziomek 1. 2.
nostrātim. Po nászemu, po moysku.

N O T

nŏta, Znák 1. Pismo 1. Karb 1. Rodzay, niestáwá, Zelżywość. ein Zeichen / Cæruleæ cui terga notæ, maculosus & auro. V. syn. Sīgnum īnsīgne, spĕcimen, ārgūmēntum, īndĭcĭum, mŏnŭmēntum, vēstīgĭum, vel lābes, măcŭla dĕdĕcus. epith. Mănĭfēsta, cērta, īncērta, ăpērta, fĭcta, ōccūlta, vel tūrpis, īnfāmis, ōbscæna pŭdēnda, ātra, fæda. vide Macula.
nota genitiva. Známię. nota publica, Prysko- (wánie.
nota res est, Wiádomo iest.
nōtæ, noty muzyczne, pismo táiemne
notæ literarum dictiōnum, Abrewiácya.
notæ vocis, nátążánie.
nŏtābĭlis Znáczny, Znakomity. Mercklich. -- Candore notabilis albo. Ovid.
notabilis in pejus Przygánny.
nŏtābĭlĭter, Znácznie, Znakomićie.
nŏtācŭlum, Znák 1. Známię 2.
notam appono, Znáczę.
notăria, Odnieśienie spráwy.
nŏtārĭus Pisarz 1. 2. ein Schreiber.
nŏtātĭo, Postrzegánie, Przygáná, Wykład 2.
nŏtātus Ostáwiony, Znákowány.
nōtesco, Poznáwáią mię.
nŏthia, orum, gr. Bękárcie dobrá.

nŏthus gr. Bękárt, niepráwy, niestáwny.
nŏtĭa æ gr. Dżdżownica 3. Piorunek.
nōtĭfĭco, Oznáymuię.
nōtĭo onis Znáczenie, Wiádomość, poięćie, Sens, wiádomość koncept.
nōtĭtia, Znáiomość, wiádomość, poznáwánie się, Ięzyk 3. Erkándtnüß. Notitiam pars est insiciata mei. Ovid
nōtĭties, Znáiomość. nōtius gr. Południowy.
nōto as, náznaczam, znaczę 1. 2. náterminowáć, Obaczam co, upátruię, piszę prędko, drapię, przygániam, Lżę, ostáwiam, biię pieniądze, Chwytam 1. Pámiętno co uczynię. Zeichnen/mercken Quod petit & memori pectore dicta notat. Ov syn. ōbsērvo ādnŏto, sīgno, ōbsīgno, ănĭmādvērto.
nōtor oris, Swiádomia. nōtoria, æ, Odnieśienie sprá- (wy.
nōtōrius Iáwny. nŏtŭla, Znák 1.
notulæ hæ, noty muzyczne.
nōtum est mihi, Wiem 1. Znam 1.
nōtus adject. Znáiomy, świádomy. Dona carere dolis Danaum, sic notus Ulysses? Virg. syn. Cōgnĭtus, āgnĭtus, pērspēctus, nōn īgnōtus īnsīgnis, cōnspĭcŭus, cĕlĕber, clārus, īllūstris
nōtus substant gr. Wiátr południowy práwy, & Wiátr záchodniemu poboczny ku południowi. Der Südwind. -- Madidis notus evolat alis. Ov. syn. Auster. epith. Præcēps, āter, răpĭdus, ūdus fŭrens, tērrĭbĭlis, prōcēllōsus, nūbĭfer, mădĭdus, sævus, plŭvĭus, ācer īnsānus, nīmbōsus, tūrbidus, īmbrĭfer, sŏnōrus fŭgāx, vŏlŭcer, tēpĭdus, strīdens, raucus, sūrdus, hŭmens, vĭŏlēntus. phr. Vīdī præcĭpĭti cārbăsa tēnsa nŏto. Hīnc Eurūsq; Nŏtūsque fŭrens, crēberque prŏcēllis africus, ārbŏrĭbusque, sātisq; nŏtus, pĕcŏrĭq, sinĭster, īntĕrēa tŏtis nŏtus ācer sævĭet ūndis vel Auster.
nŏvācŭla Brzytwá 1. 2. ein Schermesser. Quid si me tonsor? cum stricta novacula supra est. epith. ăcūta lēvis, sæva.
nŏvāle n. subst. & novalis f subst. Nowiná, Ugor, Odłóg 2. ein Braachacker - Tam culta novalia miles habebit. Virg.
novalis ager, Ugor, Odłog 2.

nŏvā-

nŏvītio *Odnowienie, Długow odmiáná.*
nŏvātor, *Odmawiacz, nowák.*
novatus *ti, Odnowiony.* novatus *us, Odnowienie*
nŏve *nowo.* novella *Młodká.*
nŏvellētum, *Winnicá młoda, nowiná.*
novello *as, nowinę orzę.*
nŏvēllus *nowiuchny, młodziuchny, Młody 1. 2. młodoćiány.* Neulecht. *Atq; mala vites incidere falce novellas.* Virg.
nŏvem *Dźiewięć.* Neune. *Iamque dies epulata novem gens omnis & aris.* Virg.
nŏvēmber *bris, subst. in Listopad.* Winter monat. · *Octobri Autumnus totoq; Novembri.* Auſ. *epith.* Trīſtis īmbrĭfer nĭmbōſus, plūvĭus mădĭdus ĭgnāvus, ĭnērs nīmbĭfer ūdus hūmĭdus, *phr.* Quō brūmam Căprĭcōrnus ĭnērtem per mĭnĭmas cōgit lūces & māxĭma nōctis tēmpŏra. Quō lătet ădſtrīcto tērra pĕrūſta gĕlu. Quō cănēnt Bŏreālĭbus ārva prŭīnis.
november *bris, adject. Listopádowy.*
nŏvēnārĭus *Dźiewięćiorny.* novenarius numerus
nŏvendiālis *Dźiewiątodniowy.* (*Dźiewiątek. Novendium. novem dierum ſpatium, Sipont.*
nŏvēnni, *Dźiewięć 1. 2.*
novennis *adject comm. Dźiewięćioletni.*
nŏvērca *Mácochá.* Stieffmutter. *Eſt mihi namque domi pater eſt injuſta noverca.* Virg. *epith.* Īnvĭda, īnjūſta ſæva trūx dīra, fĕrox tērrĭbĭlis, īnvĭda īmmītis bārbăra fūrens,fūrĭbūnda fĕra, crūdēlis tērrĭfĭca clāmōſa fōrmĭdābĭlis trŭcŭlēnta fŭrĭōſa ĭnēxōrābĭlis. *phr.* Mĭsĕrēri flēcti, pārcere nēſcia īndŏcĭlis. Nŏvērcāles mănus, īræ. Exsătĭātq; ănĭmum crūda nŏvērca sŭum. Lūrida tērrĭbĭles mĭſcent ăcōnīta nŏvērcæ.
novercālis, *Mácoſzynny*
nōvi, *Wiem 1. Znam 1.* Erkennen. *Cum bene te novi, jam mihi priſcus eris.* Mart. *v. Cognoſco, Novicius, idem Novitius.*
nŏvies, *Dźiewięćkroć.* neunmahl, -- *Et novies Styx interfuſa coercet.* Virg.
nŏvilūnĭum, *Kćiężycá now*
nŏvīſſime, *Oſtátnie, náoſtátek, Prożno 2.*
nŏvīſsĭmus *Oſtátni* der allerletzte/ neueſte. *Incubuitq; toro dixitq; noviſſima verba.* Virg. *ſyn.* ēxtrēmus, ūltĭmus, pōſtrēmus.
nŏvĭtas *Nowość.* neuigkeit. *Res dura & regni novitas me talia cogunt.* Virg.
Noviter Livius corr. Naviter.
nŏvītius *adject. Nowy, niewiádomy.* Neuling. *Iam ſedet in ripa tetrumq; Novitius horret.* Virg. *ſyn* Tȳro, rūdis, īndoctus, ĭgnārus, ĭmpĕrītus, hōſpes, pĕrĕgrīnus.
nŏvītius *adject. Nowy, nieświádom.* (*ſub nowy.*
novo exemplo novo more, *Niezwyczáynie.* &
nŏvo *as, Odnawiam, odmieniam 1. Przerywam, & ſub nowy.* Erneueren. *Servati facimus priſcosq; novamus honores.* Virg. *ſyn.* īnnŏvo īnſtauro, rĕnŏvo.
nŏvus. *Nowy.* Neu *Poſtulat eſſe novos ebria bruma ſales.* Mart. *ſyn.* Rĕcens, *v.* inaudītus, īnsŏlĭtus, īnſvētus. (*młody.*
nŏvus maritus novus nuptus, *Nowożeniec, Pan*

NOX

nōx, *Noc 1. nocleg, ćiemność. Zámieſzánie.* Die Nacht. *Noctibus his vacui ter faciamus iter.* Prop. *ſyn.* Tĕnebræ, cālĭgo. *epith.* nigra ālta cæca, ſquālĭda pāllĭda sōmnĭfĕra. sōpōrĭfĕra, mūta, hōrrēnda ūmbrōſa pāllens trīſtis, lūrĭda, ſopōra quĭēta tăcĭta plăcĭda sĭlens sēgnis ĭgnāva ĭners lāngvĭda. ſtēllāta ſtēllĭfĕra hūmĭda frīgĭda rōſcĭda rōrĭfĕra nūbĭla hōrrĭda hōrrĭbĭlis, trānquĭlla. tērrĭbĭlis tērrĭfĭca īntēmpēſta ōblĭvĭōſa lōnga, ămīca ārcāna. *phr.* Nōctis nōctūrnum tēmpus ſpătĭum. Tĕnebrōſæ tēmpŏra nōctis. Nōctis ūmbræ obſcūræ nōctis ĭmāgo. Plăcĭdum sōmni tēmpus. Infūsæ sŭbdūcto Sōle tĕnebræ. Nōx sōmni gĕnitrix. Tērras hūmēntĭbus ūmbris ŏpĕrĭens. Dĕa nigris ōbsĭta pēnnis. Sōmnĭfĕris frōntem rĕdĭmīta căpĭllis.
nox *idem* noctu *W nocy.* Zu Nachts-Zeiten. *ſyn.* Nōcte; de nōcte ſub nōcte, pĕr nōctem. *phr.* Sūb ōbscūrum nōctis. Nōctis pĕr ūmbras sūb ūmbras, pĕr tĕnebras obſcūra nōcte pĕr ūmbram. tăcĭtæ pĕr mūta sĭlēntĭa nōctis. Tēmpŏre nōctūrno. Cæca cālīgĭne nōctis. Cum nōn ōbſcūra cālīgĭne tērras ŏpĕrit. Cum nōx tĕnebris, *v.* nīgrāntĭbus ūmbris tērras ōbruit tegit cōndit ŏpĕrit. nīgro pōlos īnvŏlvit āmĭctu. Nōx rŭit & fūſcis tēllūrem āmplēctĭtur ālis. Tēmpus ĕrat quō prīma qvĭes mōrtālĭbus ægris ĭncĭpit, & dōno Dīvum grātĭſsĭma sērpit Nōx sŭbit & cūras hōmĭnum, motūsque fĕrārum Cōmpŏsŭit, nĭgrōque

grōqve pŏlos īnvŏlvit ămīctu. Jam cŏlor ūnus inest rēbus tĕnebrīsque tĕgūntur omnia jam vĭgiles cōnticŭēre cănes. Et jam nox hūmida cælo præcĭpĭtat fvādentq; călēntia sўdĕra sōmnos. Jamq; sŏpŏrĭfĕras nŏctūrna silentia tĕrris ēxplĭcŭēre vĭces. *vide Vespera.*

nox intempesta, *Pułnocny, tierwofpy.*

nox pura, *sub Wilia.*

nox serena, siderea, *Poświátá szára*

noxa; *Szkodá Winá, 1. Grzech, Karánie.* Aller: ley Miffethat. *syn.* Crīmen, cŭlpa, *vel* dāmnum, pērnĭcĭes.

noxa, *noxius, Szkodnik.* *(o szkodę.*

noxālis actio, causa judicium, Sąd o szkodę, Spráwá

noxa, *a,* noxitudo, *Szkodá, Winá 1.*

noxiālis, Złoczyńczy, sub złoczyńcá 1. *(dliwy*

noxiōsus, noxiissimus, noxiosissimus. Złoczyńcá Szko

Noxit, pro nocent vel nocuerit. Lucil. prisc.

nōxius, *Szkodliwy, Winny 1. Winien 1.* Schuldig. *vide Nocens, vel Reus.*

N U

nūbēcŭla, *Obłoczek.*

nubecula frontis, *Niewésołość.*

nūbes nubis, *is, hæc, Obłok, Chmurá 2. ćmá, wielkość liczby, & sub Kurzáwá.* eine Wolcke. *fluidis adopertus nubibus æther.* Ov. *syn.* Nĕbŭla, nīmbus nūbĭla. *in plur. epith.* īmbrĭfĕra, hūmida plŭvia, ăquōsa ŭndans, dēnsa, ōbscūra ātra, nīgrans, tŭrbĭda lĭquĭda squāllens squāllĭda, æthærea, āerĕa lēvis prōcēllōsa vēntōsa cælĭvăga, vŏlucris tĕnebrōsa vagabūnda pēndens volans gĕlĭda grăvĭda hūmens hōrrēnda, hybĕrna ūmbrōsa fŭgax păllĭda ārdŭa vērsĭcŏlor cærŭlĕa, ālta. *phr.* Tĕnebræ ăĕriæ. Cærŭlĕus hūmor. Cælum ōbscūro ămīctu căligine dēnsis tĕnebris tĕgens, ŏpĕrĭens, cōndens īnvŏlvēns. Plŭvĭa. vel īmbre grăvĭda. Pūlsa vēntōrum flāmĭne. Dēnso glŏmĕrāta pūlvĕre. Fœdam glŏmĕrans tēmpēstātem. Sōlis īnārdēscens rădiis. Cădūnt sub mutis nūbĭbus īmbres. Lātet ōbscūra cōndita nūbe dĭes. Flŭĭdis ădŏpertus nūbĭbus æther. Aŭrĕa tĕrrĭfĭcis ōbcæcat sўdĕra nīmbis. Hic sŭbĭtam nigro glŏmĕrāri pŭlvĕre nūbem. Prōspĭciunt Teucri ac tĕnebras īnsŭrgĕre cāmpis.

nubifer, Obłoczysty. Et notus insurgit cum nubifer æquore, rubri. Aul.

Nūbifŭgus ibidem. Nubigena idem.

nubilaris *Chmurny.* nubilar *Stodołá.*

nubilarium *Stodołá, Szepá 1. Brog*

nūbĭlat, nub latur *Chmurzy się.*

nūbĭlis *Dorosła.* Mannbar. *Iam matura viro, jam plenus nubilis annus.* Virg. *phr.* Cōnnūbio, cōnjŭgio nūptiis āptus, ĭdōnĕus mātūrus tēmpēstīvus. Vīcīnus plēnis jam nūbĭlis ānnis. Nūbĭlĭbus qui jam mātūrŭit ānnis. āpta vĭro, tēmpēstīva vĭro. *vide Conjugium inire.*

Nubilo. supra nubilat.

nūbĭlum *Obłok, Chmurá.*

nūbĭlus, *Obłoczysty* Dunckel von Wolcken.

Tempora si fuerint nubila, solus eris. Ov. *syn.* Nūbĭlōsus, nebulōsus, nīmbōsus ōbscūrus călĭgĭnōsus tĕnebrōsus nĭger, nĭgrans, āter. *phr.* Nūbĭbus nīmbis dēnsus grăvis cōndĭtus ōbdūctus, ŏpertus. Tĕnebris călīgīne īnvŏlūtus. Călīgine dēnsus. Cælum nigrēscit āb Austris. In nūbem cōgĭtur āĕr.

nūbo *Zenię się. Okrywam, Wiąże się z kim.* Heyrathen. *Quæ causa officii? quid quæris? nubit amicus.* Hor. *syn.* Cōnnūbo, mărītor. *phr.* Vĭrum, mărītum, cōnjŭgem mihi vīncŭlo jŭgāli, sŏcio, jūngo, īn fædus tŏri accipio. Cōnjŭgio, cōnnūbĭo cŏpŭlor Jŭgāles tædas; jŭgalia vīncŭla sŭbĕo, īnĕo.

nūcamentum *Rzęsa Leszczynowa.*

nūcētum, *Orzesżyná lasek.*

nūceus *Orzechowy.* *(Orzechołom.*

Nūcifrāngibulum, Kleszczyki do orzechow, Ząb,

Nuciprunum śliworzech, sub śliwá 2.

nūcleātus, *Iądrzysty.*

nūcleus *Iądro 1. Iądrko 1. Pestká, Członek 3.* Nußkern. *Mella dari nucleosque tibi, dulcesque placentas.* Mart.

nucleus conchæ, *Perłá.* nucleus lignosus *Pestká*

nucleus pavimenti, *Polepá.*

nūcŭla, *Orzech laskowy*

Nūcŭleus, *idem Nucleus apud Plaut. legit Camerar. Langi. Meurs. Taubm. ut Hinnuleus, hinnulus.*

nudātio *Obnáżenie.*

nūdātus, *Obnáżony Ogołocony.* nude *sub Nágo.*

Nudipedalia, ium, Bose chodzenie.

Nūdipes, Bosak. nūdĭtas, *Nagość.*

nūdius tertius, nudius quartus &c. Onegday, Dźiś trzeći dźień.
nudius quartus, nudius quintus, nudius sextus &c. Dźiś trzeći dźień.
nūdo, as, Obnażam Gołocę Ogołoćić, Odźieram 5. Odkrywam, Odeymuię broń. Dobywam 2. Wyiawiam & sub Opada. Entblössen. Adversæ nudare solent celare secundæ. Hor syn. Dēnūdo spŏlĭo ēxŭo. phr. in ărēna vēstes dē corpŏre pōno, depōno. ēx hŭmĕris ămīctum chlămy̆dem vēlāmĭna rējicio à pēctŏre vēstes dīdūco. Mōllĭa dē tĕnĕro vēlāmĭna cōrpŏre pōnit.
nūdus, nūdŭlus Nági, náguczki, Goły 3 Wyrozumny & pro Adverb. Nágo. Nackend/ bloß. Nudus in ignota Palinure jacebis arena. Virg. syn. Nūdātus ēxūtus spŏlĭātus. phr. Vēstis tēgmĭnis, ēxpers. Vēste cărens ēxūtus ămīctu. Nūdi mĕdĭa plūs pārte lăcērti. ēxūtum vēlāmĭne cōrp9.
nudus pedes, Bosak 1.

N U G

nūgacitas Prożność.
nūgæ, Błażeństwo. Bałámuctwo, Bayki. Vnnütz Geschwätz. Non capit has nugas humilis domus, audeat ille. Juv. syn. Nūgāmēnta. epith. Lĕves, ĭnĕptæ, pŭĕrīles, vānæ ĭnānes ănīles lætæ hĭlăres, jŏcōsæ fīctītiæ fīctæ vānĭlŏquæ fæmĭneæ. fūtĭles. v. Nugor. (iedwabne.
nugæ bullatæ, canoræ, Mowá nádęta, Słowá
nūgālia, ium, nugamentum. Báłámuctwo.
nugalis, Pletliwy, Báłámucki.
Nugas, in recto nomen aclitum Błazen.
nugas, (accusativ9) agis blattis garris, sub Plotę 2.
nūgātor Plotká 2 Báłámut, Fránt ein Schwätzer/ Si increpuit cessat nugator. servitium acre. Hor. syn. Nugax, scūrra. epith. Lŏquāx, gārrŭlus lĕvis fūtĭlis, vānus, vānĭlŏquus, ĭnānis, vēntōsus.
nugatoriè, Błażeństwo, Pletliwie.
nūgātōrius, Błażeński, Pletliwy, Bałámucki.
nūgax, acis, omne. nūgifer, Pletliwy. & sub Błazen.
Nugigerulus, nugipoliloquides, æ, m. Plotká 2.
nugivendus, nugo onis, Báłámut, Szálbierz, wendetarz.
nūgor, Báłámucę, plotę 2. Vnnütz Geschwätz treiben. phr. nūgas, vāna, lŏquor, dīco, fūndo. Nugas, făbĕllas nārro, vēndĭto, ēffūtio ĭnēpta. Vānĭlŏquis cōnsūmo tēmpŏra nūgis, ămāntes ōtĭa nūgæ.

N U L

nūllătĕnus, żadną miárą. nullibi, Nigdźie 1.
nullus, żaden, nikt, ni człowieká, Nikczemnik. vel pro non, Nie 1. 2.
nullus non, Każdy. num? Iża?
numella, Pánná pęto, kłodá, Smycz. Ejusdem originis cujus Numen. Apud Lucretium tamen in fine Hexametri versus, Aldus & quidam alii legunt. Scelerisque numela. prima brevi, ubi alii legunt. Scelerisque luela. Lambin. Gifan.
numelli hi, sub Pánná pęto.
nūmellatus, sub Smycz.
nūmen Skinienie, Náchylenie, Nakłonienie, Ruszánie 1. Moc, Władza, Boska moc. Die Gottheit. -- non hæc sine numine Divum. Virg. epith. Auxĭlĭare, ēxōrābĭle, ĭnēxōrābĭle, īmmōrtāle, īnvĭŏlābĭle plācābĭle sacrum, prōpĭtĭum ădōrāndum. phr. Dĕi dīvīn9 nūt9. Dīvīna vīs pŏtestas, vŏlūntas. Dĕi non vĭŏlābĭle Nūmen. vide (Deus.
numen lævum, Czárt.
numĕrābilis, Łácny do zliczenia, zliczony Zahlbar. Quo sanè populus numerabilis, utpote parv9. (Hor.
numerālis, Liczebny. numerārius Pisarz.
numeratio Liczenie.
numerato, Pod liczbą, zá gotowe.
numerátim idem Diomedes.
nŭmeratus, Liczony. numero Rychło.
numeri Kostká do gránia, notá, Rotá żołnierska 1.
numeris omnibus, sub doskonáły.
numero, pod liczbą, zá gotowe, záraz, Bárdzo, názbyt, Rychło.
nŭmĕro, as, Liczę, Policzam. Odliczam, Płácę 3. Mam go za, Mam to zá. Zehlen. Atque Chao densos Divum numerabat amores. V. syn. ēnŭmĕro, dīnŭmĕro, cēnseo, rĕcēnseo, pērcēnseo, sūppŭto. phr. Nŭmĕro, nŏto. Numerum rĕfĕro, rĕcēnseo. Nāvita tum stellis nŭmĕros & nōmĭna fēcit. Fōrte rĕcēnsēbat nŭmĕrum, chārōsque nĕpōtes.

nume-

numerorum ratio, disciplina, *Rachmistrzska ná-*
numerose, *Rymownie, Gromádźisko.* (*uká.*
numerosi *Wiele czego.*
numerosissimè, *Gromádźisto.*
nŭmĕrōsĭtas *Wielkość liczby.*
numerōsus, *Gromádźisty, Wielki 1.* Groß/ viel. *Detinuit nostras numerosus Horatius aures.* Ovid *syn.* Plūrĭmus, frĕquēns, cōpĭōsus, mūltus, mūltĭplex, vărius, cōnfērtus.
nŭmĕrus *Liczbá, Miárá 7. Wagá 7. Poszánowánie, Pośrodek 2. Rym, Motłoch. Towárzystwo 2. Prożny chleb, podły, Wiele 2. Zacz.* Zahl/ Anzahl. *Effigiem duco, numero, Deus impare gaudet.* Virg. *syn.* Vis, copia, ăbūndāntĭa, mūltĭtūdo, cūmŭlus, tūrba *epith.* īmmēnsus, īnfīnītus, pārvus ēxĭgŭus, īngens.
nŭmĭdĭca avis, *Indyk.*
nŭmisma, ătis, *n. gr. Pieniądz, Grosz, Pieniądze Metalium.* Müntz/ Geld. *Rettulit acceptos regale numisma Philippos.* Horat. *syn.* Mŏnēta, æs,
numeraria res, *Pieniądze.* (pĕcūnia.
nŭmmārius, *Pieniężny 1. 2. Przedájny Przedárowány, Płaycá.*
nummatio, *an Pieniężtwo?*
nummatus, nummōsus, *Pieniężny 1.*
nummi nummi scortei, *Pieniądze, Monetá.*
nummo addicere, *sub Przedáię.*
nummŭlāria, Pieniężnik źiele.
nummulāriōsus, nummularius, *Bánkierz, Odmięniacz pieniędzy.*
nummŭlus, *Pieniądz, Pieniężnik źiele, sit.*
nummus *vel* numus *Pieniądz, Monetá 2. Grosz.* Geld/Müntz/Pfenning. *Summam nummorum vitioque remotus ab omni.* Hor. *syn.* Pĕcūnia, æs, aurum, ārgēntum. *epith.* Vĕtus, fālsus, ădūltĕrīnus, dŏlōsus, īmprŏbus, ēxĭtĭālis, ārgēntĕus, prĕtĭōsus, ēxĭtĭōsus. *v. Divitiæ.*
nummus plumbeus, *Fałszywa monetá, & sub śiedm pieniążkow.*
num? *Iza?*
nunc *Teraz.* Jetzt. *syn.* Jam, mŏdo, jam nūnc, jamjam, mōx, hoc tēmpŏre.
nunc nunc, *To to, to owo.*

nūncĭatio, & nuncius &c, *vide infra.* nuntiatio & nuntius.
nuncŭbi, *Ieżeli gdźie.*
nuncŭpātio *Názywánie, Miánowánie, Twierdzenie, Przypisánie 1. Cená.*
nuncupator *Miánowniczy 1.*
nuncŭpo, *Názywam, Miánuię, Wyliczam.* Nennen. *Nuncupat hæc ætas janiculumq; vocat.* Ovid *vide Nomino.*
nūndĭnæ, *hæ, Iármárk, Targ.* Jahrmarck/Messe *Atq; ebsicani nundina mundi.* A. *phr.* Sōlēnnis, cĕlĕbrior mērcātus: fŏrum.
nūndĭnātio, *Kupczenie.*
nundinalis, nundinarius, nundinator, *Iármárkowy. Dźiewiętodniowy.*
nundĭnum *n. Iármárk.*
nundinor, *Przedáię, kupuię, wystáwiam ná nierząd.* Feyl haben. *Reum citati nundinatum hunc arguit.* (Jamb.) *phr.* Palam. Solenni mērcātu vēndo ĕmo, mērcor.
nunquam, *Nigdy, Nie 1.* Nimmer/Niemahlen. *syn.* Nōn ūnquam. *phr.* Nūllo tēmpŏre. Haud ūllo tēmpŏre. Tōto nōn āmplius ævo. Quam nōstro īllĭus lābātur pēctŏre vūltus. Tērra prĭus fālso pārtu dēlūdet ărāntes, & cĭtĭus nigros sōl ăgĭtābit ĕquos. Mēllis āpes stūdĭum līnquent, nīdōsque cŏlūmbæ. *v. Impossibile.*
nunquam, usquam, *Nigdźie 1.*
Nunquando, Cic: lege Num quando. (*quis*
nunquid, *Iza, Abo 2. Li. Nunquis, idem Num-*
nuntia, *a, Postáńca, & sub Opowiádacz.*
nuntiatio, *Obwieszczenie.*
nuntiātor, *Opowiádacz, Obwieśćićiel.*
nuntiatur *Powiadáią.*
nuntio, *as, Oznaymuię, Obwieszczam, Nowinę powiedzieć.* Verkündigen/Ansagen. *syn.* ānnūntio rĕnūntio dēnūntio rĕfĕro rĕpōrto mŏnĕo sīgnĭfĭco īndĭco scrībo. *phr.* Māndāta rĕfērre. Nūntĭum dēfērre. Mīttĭtque vĭros qui cērta rĕpōrtent. Mūlta patri pōrtānda dăbat māndata. Cērtĭor aūctor ădvŏlat Æneæ tĕnŭit dīscrīmĭne lēthi ēsse sŭos & quāndo īste mĕas īmplēbit nūntĭus aures. Māgnīsque ūrbem tērrōrĭbus īmplet. Jāmque Atlantæas īmplērat nūntĭus aures, īre dŭcem bēllo.

nuntium remitto, *Rozbrát czynię.*

nuntium *n. subst.* *Nowiná.*

nuntius *subst.* *Posłániec, Opowiádacz, Nowiná, Poselstwo.* **Ein Bott.** *Dixerat & velox jam nuntius astra tenebat.* C. *syn.* Tābēllārĭus. *epith.* Vēlox cēler vōlūcer vōlūcris citus sūbitus, fīdus fĭdēlis īnfĭdēlis faustus fēlix īnfēlix lætus trīstis mēndax vērax certus īncērtus ōptātus ēxspēctātus mīssus. *phr.* Fidus sērmōnum mĭnĭster. Quī dīctā fācta māndāta nūntia fērt, dēfērt pōrtat rēpōrtat. Quī vărĭas ītque rĕdītque vĭas. Răpĭdo quī pēde cārpit ĭter. Fēlīci, ōptāto ēxhīlărans ādvēntu *vel Nuncio.*

nuntius *adject.* *Obwieszczáiący, Poselski.*

nuo, *is,* *Kiwam głową.*

N U P

nūper, nuperrime, *Nie dawno.* **Neulich.** *Nec sum adeo informis, nuper me in littore vidi* Virg. *syn.* Haud prīdem, nēc dūdum,

nūpĕrus *Niedawny.* **N.u/ neulich.** - - *captum hominem nuperum & novitium.* Jamb. *syn.* Rĕcens, nŏvus.

nupta, *Mężátká żona.* **Eine Braut.** *v. Uxor.*

nupta nova, *Páni młoda.*

nuptiæ, *arum, Gody 1.* **Hochzeit/** *Nuptiarum expers & adhuc protervo.* Saph. *syn.* Hȳmĕnæus cōnjŭgĭum cōnnūbĭum. *phr.* Sacra jŭgālia nūptĭālia cōnnūbiālia. Sōlēnnes tædæ, fāces Thalămi, fœdus sŏciale. *v. Conjugium.*

nuptiale carmen. *Wesełna Piosnká.*

nuptialis, *Godowy.* **Hochzeitlich.** *Et nuptiales impii Ædipoda faces.* (Jamb) Sen.

nuptialis cæna, nuptiarum solemnia, *Gody.*

nuptūrio, *is, Zá mąż iść chcę, & sub zápuszczam*

nuptus *us m.* *Wydánie corki, zástonienie.* (*się.*

nuptus, *ti, żonaty, żenin, plugáwy & sub Mowá plugáwa.*

nŭrus, *us, Synowa.* **Des Sohns Weib.** *Hic matres miseræque nurus, hic cara sororum.* Virg

nuscitiosus, ślep. nusquam *Nigdźie*

N U T

nūtātio, *Kiwánie głową.*

nūto *Kiwam głową Chwieię się.* **Nicken/ wancken.** *Attollunt capita, & sublimi vertice nutant.* Virg. *syn.* Văcīllo lābor tĭtŭbo lābesco. *phr.* Rŭinam, lāpsum, cāsum mĭnĭtor, in căsum in rŭīnam tēndo, vērgo. *v. Nutus.*

nutritia *orum, Pokarm, Mamczyne myto.*

nūtrīcātio nutricatus, *us, Karmienie z żywienie*

nūtrīco, *Karmię piersiami, & sub Uchowa tyle.*

nūtrīcor, *Karmię 1.* nūtrīcŭla, *Mámká.*

nūtrīmen. *Karmia.* *Ne desint clara nutrimina pingvia flammæ.* Juven.

nutrīmenta, *orum, Wychowánie.*

nutrīmentum, *Podnietá Wychowániec, pokarm.* **Nahrung.** *Nutrimenta dabat, rapuitq; in fomite flammam.* Virg. *syn.* Nūtrīmen cĭbus cĭbārĭum, ēsca ălĭmēntum pābŭlum. *vide Cibus. Alimentū.*

nūtrio, *Karmię 1. 2. żywię 2. dodáię serca.* **Ernehren, erziehen.** *Nutribat teneris immulgens ubera labris.* Virg. *syn.* ălo pāsco ēdŭco as. *phr.* Dăpĭbus, cĭbis, fŏveo pāsco ălĭmēnta dō mĭnĭstro præbēo sŭppĕdĭto cōnfĕro, trĭbŭo pōrrĭgo īnfāntem blāndum ălŭmnum lācto, lācte ălo, pāsco. Părvos ēdŭco fætus. Bīnos ălit ūbĕre fætus. Dăpĭbus lāngvĭda mēmbra fŏvet. ēffĕrus hūmāna quī dăpe pāscet ĕquos āntris ōccŭlŭēre sŭis lāctīsque ălĭmēnta dĕdēre. *Primam communem putavit Despau:*

nutrītia *orum lege* nutricia

nutrītius, *Karmiciel Piástun.*

nutrītor *oris, Karmiciel.* **ein Ernehrer.** *An Tartessiacus stabuli nutritor Iberi.* Mart.

nutritus, *us Wychowánie, Pośilenie* **Ernehrt.** *Discipulusque senex ripa nutritus in illa.* Juv.

nūtrix, *īcis, f.* *Mamká żywićielká.* **E ängamm.** *Inde lupæ fulvo nutricis tegmine lætus.* Virg. *syn.* ălūmna āltrix. *epith* Sōlĭcĭta sēdŭla ānxĭa lāctāns vĭgil īnsōmnis blānda fĭda, mĭtis pērvĭgil pērnōx īrrĕquĭēta ōffĭcĭōsa. *phr* Pŭĕri fīdĭssĭma cūstos. Pŭĕro māmmis ōffĭcĭōsa sŭis.

nūtus *us, Mrugánie 2. Skinienie, náchylenie, Wagá, Wola, Władza.* **Wincken/ ein Winck.** *Verna ministeriis ad nutus aptus heriles.* Hor. *epith.* Făcĭlis blāndus, lŏquāx tăcĭtus grāvis hĕrīlis. *phr.* Vūltus sīgnum. Căpĭtis gēstus mōtus. Sīgna vōluntātis. Nūtus ŏbsērvat hĕrīles. Utque sŭpērcĭlio spōndens nūtūque loquāci ānnŭit. Et tōtum nūtu trĕmĕfēcit ŏlȳmpum.

nutu loquor, *Mrugam ná kogo.*

N U X

nux, *nŭcis, f. Orzech Leszczyná drzewo.* **Eine Nuß.**

Nuß. *epith.* Virĭdis,nocens, dūra. *phr.*Clauſa pŭtāmĭne. Frāngēndo cōrtĭce dūra. Nūx ĕgo jūncta viæ cum ſim sĭne crīmĭne vītæ; à pŏpŭlo sāxis prætĕrĕūnte pĕtor.

nux baſilica, juglans, nux Perſica regia. *Orzech Włoſki.* *(láſkowy.*

nux calva, nux coryli, nux minuta, *Orzech*

nux Græca, nux Thaſia, *Migdał.*

nux myriſtica, moſchara, odorata, nux unguentaria, *Muſzkátowa gałká.*

nux pinea, *Szyſzká.*

nux præneſtīna. *Orzech láſkowy.*

N Y

nyctălōpia *a, gr. ślepiánie.* *(cżká rybá.*

nyctalops, *ōpis, omn. gr. ślep, ślepiánie, świetli-*

nȳctĕgerſia, *gr. Nocne wſtáwánie.*

nyſtēgrĕton *gr. świetliczká ziele.*

nyctĕris, *idis f. gr. Nietoperz.*

nyctĭcŏrax, *ăcis gr. Nocny kruk. Nycticorax, ulula, ſtrix, verſpertilio, corvus.* Hont.

nyctilops, *ōpis gr. f. alioqui eſt Adject. omn. świetliczká ziele.*

nyctĭmĕnē, *es gr. Sowá. Crimine, nyctimene noſtro ſucceſſit honori.* Ovid.

nyctoſtrătēgus *gr. Strażniczy 2.*

nympha *gr. Oblubienicá, Wodá 1. Páni młoda, Pſzczołká. Kłobuczki, & ſub Wárgá.*

nymphæa, *gr. Grzybienie.*

nymphæum *gr. Łáźnia poſpolita.*

nyſſa *gr. Kret 3.*

O B

O! *exclamatio, O! Boday 1. By 1.* O daß! Ach! *Te Corydon o Alexi, trahit ſua quemq; voluptas.* V. *O utinā tunc, cū Lacedæmona claſſe*

O iſti! o vos! ô tu! ſub ſtyſz. *(petebat.* Ov.

ô ſi, *By Duſzkoſz.*

ô utinam! *Boday 1. 3. Gdźieſz to, By 1.*

ob, *Dla, o co ubić, zá cokolwiek, Koło. Prepoſitio.* Umb, wegen. *Cunctus ob Italiam terrarum clauditur orbis.* Virg. *(2.*

ŏbăcerbo, *Iątrzę 2. Drażnie.* Obăcĕro, *Przerywam*

ŏbæratus, *Dłużeń.* Ein Schuldner, Der in Schulden ſteckt. *ſyn.* Dēbĭtor. *phr.* Ære ă-

liēno prēſſus, ōbſtrīctus, īmplĭcĭtus, ŏnĕrātus, ŏpprēſſus, labōrans.

obambŭlātio, *Przemiiánie, Przechadzká, Przebiegánie.*

ŏbambŭlo *Obchodżę 1. Pszechadzam ſię, Przebiegam ſię, Godzę, Schodźić.* Hin und her ſpacieren. -- *gemebundus obambulat Ætnam.* Ovid. *ſyn* ŏbĕo, cīrcŭmāmbŭlo, īncēdo, ſpătior, ĕo. *phr.* Tōtam gĕmĕbūndus ŏbāmbŭlat Ætnam. Nōn lupus īnsĭdias ēxplōrat ŏvīlia cīrcum. Nec grĕgĭbus nōctūrnus ŏbāmbŭlat. *vide Ambulo.*

ŏbāreſco, *Schnę 1.* ŏbārmo, *Uzbroić ſię.*

ŏbăro, *Oborywam.*

ŏbāter, *ćiemny, Przyczernieyſzy.*

Obātreſco, Czernię ſię.

Obaūdio, Poſłuſzny ieſtem.

obauratus *Pozłoćiſty.*

obba, *Bánia 1. Dzban 2. Kufel.*

Obbibo Wypiiam, obbrūteſco *Martwieię.*

Obcades, is, Krwie rozlanie.

obcæco, *Oślepiam, Záślepiam Zácimiam, Zákrywam.* Erblinden/ verblenden. *ſyn.* Cæco, ēxcæco. *vide Caco.*

Obcanabis, Plaut. corr. Canabis.

Obcăleo, Zágrzewam ſię. Obcalleo, lege Occalleo.

Obcantatus Oczárowány. *Obculco, ſub Odeptáć.*

obdo, *is Zámykam 1. Zápieram.*

obdormio, obdormiſco, *Uſypiam.*

obdūco, *Záſtániam, Zaćimiam, zálepiam, wypiiam Odkrywam, & ſub Goi ſię.* Bedecken, überziehen. *Limoſoq; palus obducat paſcua junco.* Virg. *ſyn.* Cōndo, tĕgo, ŏpĕrio, cōrrigo, ōccūlto. *vide Tego, Occulto.* *(dzę 1.*

Obduco, pro adduco priſce, Przyprowadzam, przywo-

obduco callum, *Drętwieię, Odbolałem.*

obduco frontem, vultum, *Záſępić ſię.*

Obductio Eccleſiaſtici 2. al. Inductio caligo & offuſcatio mentis ex tentatione, dolore, paſſione, affectu &c. Cornel à lapide. Incurſus. tribulatio: Emman. Sa. item

Obducto Przywodzę 1. *(Zawić 1.*

Obductus, us, Eccleſiaſtici 25. LXX. plaga. vulg. tr. afflictio inducta, Emman. Sa.

Ob.

obdulcor, aris, *Słodnę*. Obdūrĕfăcio, *Zátwardzam*
obdureo, obduresco, *Twárdźieię, Zátwardźieć odrętwieć, mocnieię*. Hart werden. *Gorgonus & satius fuit obdurescere vultu.*
obduro, *Zátwardzam, Trwam* 1. *Upieram się*. Erharten. *Presta atq; obdura seu rubra canicula findat.* Hor.
ŏbēdiens, *Posłuszny*. obedienter *Posłusznie*.
obedientia, obeditio, *Posłuszeństwo*.
obedientiam abjicio. *Odpadam*.
ŏbēdio, *Posłuszny iestem*. Gehorchen/ gehorsamen. *Futura dicto obediens, an non patri.* (Jamb) *syn*. Pārĕo ōbtēmpĕro ōbsĕquor sĕquor, audio. *phr*. Jūssa māndāta præcēpta, căpēsso, ēxsĕquor pērficio sĕquor. Jūssis dictis, īmpĕrĭo mŏnitis pārĕo ānnuo Dīvum dūcunt qua jūssa, sĕquāmur. Stat cĕlĕr ōbsĕquĭo jūssa ād Nēptūnia Triton. Fūngi, pērfūngi māndātis. ōcȳus ōmnes īmpĕrio læti pārent ăc jūssa făcēssunt. Tŭus o Rēgīna, quŏd ōptas ēxplōrāre lăbor, mĭhi jūssa capēssere fās ēst.
ŏbĕdo, *is, Obiadam*.
ŏbĕlia, *æ, gr. Kiiowy kołacz*.
obeliscŏlychnium, *Lichtarz*.
ŏbĕliscus, *gr Słup 2. Rożenek. Hac aperit primi fastigia celsa obelisci.* Virg.
ŏbĕlus, *gr. Rożen, Znáczek 2.* Ein Bratspieß *Vide Veru.*
ŏbeo, *Obchodzę 1. Obchodźi 1. Záchodzę, obieżdzam. przychodzę 1. spráwuię 1. Stánąć 3. Chodźić, Zwiedźić, Ogárnąć. Okrywam, Stáwiam 11. Odpráwiam 1. Podeymuię 3. Umieram 1.* Umbgehen/ sterben. Virg. *syn*. Cīrcŭmeo, ŏbāmbŭlo, pĕrērro, pĕrăgro, lūstro pērlūstro, īnvīso. *vel* cīngo, cīrcumdo, *vel* mŏrĭor, ŏbeo numero, obeo oculis.
ŏbĕquĭto, *Przeieżdzam się, 2. Obieżdzam 1.*
Oberratio, Przebiegánie.
ŏberro. *Błąkam się, Okrążam 1.* Hin und wieder schweiffen *Ridetur, chorda qui semper oberrat eádem.* Hor. *syn*. ērro, pĕrērro, văgor-(pērvăgor
obēsæ auris naris *Tępy*.
Obesco, obesco as Nádźiewam. ŏbēsĭtas *Otyłość*.
ŏbēsus, *Otyły, niedowćipny, Ogłodány, Szczupły. Argutumque caput, brevis alvus, obesaq; terga.* Virg.

ŏbex, *icis, & Poeticè jicis. m. f. Támá, Zaporá. Obartel, Zawádá, Lon, Rygiel.* Ein Fürschub, als Riegel/ Schloß/ Gatter Hindernüß. *Ecce maris magni claudit nos objice portus.* V. *syn*. ōbstācŭlum, īmpĕdimēntum, rēpāgŭlum, mŏra. *epith*. Fōrtis vălĭdus ōppŏsĭtus. ōbjĕctus pŏtēns, fīrmus, tūtus. *phr*. ōppŏsĭta, ōbjĕcta mŏles.
obfirmatè, *Upornie*. obfirmatus, *Uporny*.
obfirmo, *Upieram się, Usadzam się*.
obfrēnatus, *Ouzdány*.
Obfucatio, Ecclesiastici 41. Offuscatio dati & accepti, apud LXX. Pomieszánie, Zámáchlowánie ráchunkow: záwstydzenie w liczbie. odrzucenie ráchunkow.
Obfusco, idem Offusco, Obgānnio. idem Ogganio
obhæreo, *Więznę, Záwadzam záco, zástanawiam się*. obhæresco, *Przylgnąć*.
obherbesco, *Chwaśćieię*.
obhorreo, *sub náieżony*.

OBI

objăceo, *Leżę przed, Zástępuię 3.*
ōbjectācŭlum, *Zástona, Stáwidło, Zawádá*.
Objectamentum, Zarzut 1. Táma.
objectatio, objectio, *zádánie*.
ōbjecto, *as zádánie, Wdaię się 1. nátrącam się*
objēctum, *Zarzut, Widok 3.* Fürwurff. ōbjēcta mŏvent sēnsus.
objectus, *ti, Naraźny, Wystáwiony*. Fürgeworffen/ einwurff *Ille tamen clypeo objecto conversus in hostem.* Virg. *syn*. ōppŏsĭtus, ādvērsus, īntērjectus, ōblātus.
objectus, *us, Zastoná 1. Zádánie 2.*
Obiexo, pro Obiecero, Plaut.
objĭcio, *Zárzucam, Zástáwiam, Rzucam 1. nátrącam kogo, nástáwiam 1. 2. nátrącam się Podáię 2. Wdáię się, Wyrzucam 3. Wystáwiam 4. zádáię 3. zákładam się 1. nábawiam. nádáię się* Fürwerffen. *-- oneras atque objicis hosti.* Virg. *syn*. ōppōno, ōbjēcto, ōbjĭcio, īntērjĭcio ōbtrūdo ōffĕro ēxprŏbro.
ŏbĭcit in tertia persona scribit Verrepaus.
ŏbĭnānĭs, *Czczy*. ŏbīrātus. *Rozgniewány*.
ŏbiter, *Przemiiáiąc, niedbále*. Oben hin. *Aut obiter leget, aut scribet, vel dormiet intus.* Juv.

ōbītus, us, Zachod 1. Przyśćie, nádeśćie, śmierć 1. Obchod 1. 1. Der Todt. Ovid. vel Mors.
ōbjurgātio, Strofowánie. Straffung, Beschel-tung mit Worten. syn. Reprĕhēnsĭo, īn-cūsātio. pfr. Sĕvēra, āspĕra, dūra, āmāra, grā-via, vel mōlēsta vērba, dĭcta. Sĕvēræ vōces. Vōx plēna mīnārum tērrōris.
objurgator, Strofuiącj.
objurgatorius, Fukliwy, Strofuiący.
ōbjurgĭto, Łáię, Strofuię.
ōbjurgo, Karzę, Łáię, Strofuię. Beschelten/ mit Worten straffen. syn. īncrĕpo, ārgŭo, īncūso phr. Vērbis cāstīgo, reprehēndo, īnsĕctor, ūrgĕo. Sĕvēris vōcibus, īnvĕhŏr in. vide (Redarguo.
ōbjūro, Poprzyśięgam.

O B L.

oblædo, sub Obrażam się 1.
oblangueo, Ostábieć, Odechćiáło się.
oblātio, Pobor, Ofiárá 1. Opłátek, Mßa.
Oblatīvus, Przypadkowy.
oblātratrix, świegotká, & sub Obmowcá.
oblātro, Szczekam ná kogo, świegocę.
oblātum, Powod.
oblectāmen, oblectamentum, Kochánie, úćie-chá. Lust/Freud/Ergetzlichkeit. Terrarum spoliis fulto oblectamine librans. P. syn. ōblēctātio, dēlēctāmēntum, dēlēctātio, vōluntas, lūdus.
Oblectaneq pro Oblectans. Causaub. ex Ver. Inscri:
oblēctātio, Ućiecha, Krotofilá, Kochánie.
oblectator, Krotofilnik.
Oblectatoria ænigmata. Gel l. 18. c. 2.
Oblectio, pro oblectatione apud Arnob Meursius.
oblecto aliquem, Zábawiam, Ućießyć.
oblecto me, ćieszę się 1. Erfrewen. syn. Dēlē-cto, rĕcrĕo, ēxhĭlāro. v Gaudio. affcio.
oblector Kocham się, Lubię.
oblēnio, is, Łágodzę, Błagam:
oblido, Dawię, Zádławić.
oblīdor, Urażam się (wiązek.
oblīgātio, Záwiązánie, Obowiązánie, Obo-
obligatio lingvæ, Językáprzyrośnięnie, záią-
oblīgātōrius, Powinny. (kánie.
oblīgātus, Obowiązány.
obligo, Obwięzuię, obowięzuię, záwięzuię 1. Wiążę 1. záſtáwiam, zniewalam, Obiecuię 2. Dopußczam się, & in Przeklinam się Verbinden. Crederem sed tu simul obligasti. Saph. Hor. syn. Cīrcūmlīgo, līgo, necto, cōn-strīngo, ōbstrīngo, dēvīncĭo.
oblīgūrio, Pożeram. Przemárnowáć.
oblīgūrītor, Utratnik.
oblīmātus, Zálazł row.
oblīmo, à lima, Szkodzę, Przemárnowáć. Lu-xus & humanas oblimat copia mentes. Clau.
oblīnio, à limus, zámulam, zámydlam.
oblīnio, is ere Oblepiam, zálepiam. Oblinitur mi-nima si qua est suspicio rima. Mart.
oblīno, idem, & obmázuię, Pácknę. umbstrei-chen. Nec socerum quærit quem versibus obli-nat atris. Hor. syn. ōblīnio, cīrcūmlīno īnūngo, īllīno fingo īmbŭo, īnfĭcĭo, tīngo, ōbdūco.
Obliquatio, Macrob. corr. Obligatio, alioqui vox bona est. s. Nákrzywiánie.
oblīquè, ślozem, ná ukoś, Poprzecz, krzywo.
oblīquĭtas, obliquum, Ukoś, Krzywość:
oblīquo, nákrzywiam, kieruię 1. po oku pátrzę. uberzwerg machen. Obliquatq; sinus in ven-tum, ac talia fatur. Virg. syn. īn ōblīquum flecto, sĭnuo dūco, īncūrvo.
oblīquus, Ukośny, Krzywy, Poprzeczny, náchy-lony. Schlim/scheib, krum. Quatuor an gustas obliqua luce fenestras. Virg. syn. Trānsvēr-sus līmus īncūrvus. phr. Īn ōblīquum flexus, dūctus sĭnŭātus. (Zároxiło się.
oblīteo, oblītesco, Táię się, kryię się 2. záchodzę
Oblitera, pro obliterata, sub zápámiętány.
oblītĕrātio, Wyćieránie, zápámiętánie.
obliteratus, obliterus, Zápámiętány.
oblītĕro, Tłumię, Wniwecz obracam, zápá-miętywam 1. Außtilgen. Hæc vigeant man data, nec ulla obliteret ætas. Cat.
oblītus, ab oblino, Pomazány. Besudelt/ be-schmiert. Oblitus à domina cæde libellus erit. Ovid. syn. ōblīnītus. cīrcūmlĭtus, ōbdūctus īn-fectus, tīnctus, īnūnctus, ūnctus dēlĭbūtus, īm-būtus, īllātus, fūcātus.
oblītus sub Zápámiętywam. Vergessen. -- Et corda oblita laborum: V. syn. īmmĕmor nōn mĕmor.

oblīvio, *onis. Zápámiętánie 1.* Vergessenheit. *Inde animos. caligo & magna oblivio rerum.* Juv. *syn.* ōblīvia. *epith.* iners pigra dēses lōnga īntēgra lēthæa. *phr.* Cæcæ ōblīvia mēntis. *v. mox Obliviscor*

Oblivio, *pro* oblivioso, *ibidem.*

oblīvium, *zapámiętánie.*

oblīvĭōsus, *activè, Pámięć odeymuiący.*

oblīvĭōsus *passivè, zápámiętliwy.* Vergeßlich. *Obliviosa avia Massica.* (Alcaic.) Hor.

obliviscendus, *zápámiętánia godny.*

ōblīviscor, *eris, Zápámiętywam.* Vergessen. -- *amissos hinc jam obliviscere Grajos.* Ov. *syn.* Nōn mĕmĭni non rĕcōrdor. *phr.* ănĭmo, pēctŏre mēnte ēxcĭdit ēlapsum ēst ēx ănĭmo. Prŏcul āb ănĭmo pēllo: fŭgo ēx ănĭmo dēlĕo. Nōmĭnis ānte mei vĕnĭēnt oblīvĭa nōbis. Tāntăne tē nōstri tĕnŭēre ōblīvĭa. tāntum ŭnĭca dēspĭcĭor? Quo tĭbi nōstri pūlsus amor? Quōniam nōstri tĭbi cūra rĕcēssit? īmmĕmŏri pēctŏre lāpsus ămor. Ante lĕves ērgo pāscēntur in æthĕre cērvi & frēta dēstĭtŭēnt nūdos in līttŏre pĭsces: quam nōstro īllius lābātur pēctŏre vūltus. Quam sŭbeānt ănĭmo mĕrĭtōrū ōblīvĭa nōstro & lōnga. pĭetas ēxcĭdat īsta dĭe. Non ĕgo sī bĭbĕres sēcūræ pōcŭla Lēthes ēxcĭdĕre hæc crēdam pēctŏre pōsse tŭo.

Oblivius adject. zápámiętány, & sub Wystárzeć

oblŏco, as. Náymuię 3. 4. (*się.*

oblŏcūtor, *Obmowcá, Przerywacz mowy.*

oblongŭlus, oblongus, *Podługowáty.*

oblŏquor, *Obmawiam, pomawiam 2. przerywam mowę, Szepcę, Do ucha mowię, złorzeczę, świerkocę. & sub przyśpiewywam.* Widersprechen. *Obloquitur numeris septem discrimina vocum.* Virg.

Oblūcĭno, Zápámiętywam się, Száleię.

obluctātio, *Opieránie się.*

obluctor, *Figluię. Oblūridus, śniadáwy.*

Obmăneo, Trwam 1.

obmarcesco, *zálegam się, złexieć.*

obmōlior, záwalam, zátykam 1.

Obmoveo, pro admoveo, priscè Fest.

obmūrmuro, *Szemrzę, odwarczam, mámrzę, Szumię.* Widerbrummen. -- *Precibusq; meis obmurmurat ipse.* Ovid.

obmūtesco, *Oniemieć, Umilknąć.* Erstummen -*Pressoq; obmutuit ore.* Virg. *syn.* Mūtēsco, īmmūtēsco sĭleo tăcĕo cōntĭcĕo retĭcĕo. *phr.* Vōcem dŏlōre mĕtu prĕmo, rĕprĭmo. Vōx faucibus hæsit. Tōrpŭĕrat gĕlĭdo lĭngua rĕtēnta mĕtu. Ter tēcum cōnāta lŏqui tĕr ĭnūtĭlis hæsit lĭngua, tĕr in prīmo rēstĭtit ōre sŏnus. Lĭnguam sua vērba rĕlĭnquūnt. ōs mĭhi dēstĭtuat vōx ārēscēnte pălāto. Et părĭter vocem dēvŏrat ipse dŏlor dūrōq; sĭmīllĭma sāxo tōrpet. *vid. Mutus*

obnāscor, *Obrastam.* Obnăto, *Pływam.* (*& Sileo.*

obnecto, *Obwięzuię.* obnĭger. *Czárnáwy.*

obnītor, *Opieram się.* Widerstreben/ widersperren. Virg. *syn.* ōbluctor, rĕnītor, cōntrānītor, rĕsīsto.

obnixē, *Usilnie,* obnixus, *Uporny.*

obnoxiè, *nie wolno, Boiáźliwie, Łáskáwie.*

Obnoxiosè. Łáskáwie.

Obnoxiōsus, sub Posłuszny, Poddány 1.

obnōxius, *Poddány 1. Powolny, nieswobodny, obowiązány, boiáźliwy, winny 1. winien 2. niewolnik, posłuszny, podległy, sub podlegam, niepoććiwy, potrzebny 2. słáby, karánia godny, grzeszny, wystáwiony, chory 1. podły, szkoduiący, szkodliwy, & sub szkodnię, przewiniam, powinienem.*

obnūbilo, *záćimiam, zásępić się.*

obnubĭlus, *Zaćmienny.*

obnūbo, *zástániam 1. Okrywam, záwiiam.* Bedecken.

obnuntiātio, Obwieszczenie, przeszkodá.

obnuntio, *Obwieszczam co złego, wywoływam sądy, przeszkadzam.*

ŏbŏdōro, *as śmierdzę, Smrodzę, pachnę, zálata*

ŏbŏlostătes, *æ. m. gr. Lichwiarz.* (*mię.*

ŏbŏlus *gr. Pieniądz, pułszkrupułu, szelągi dwá*

ŏbŏrior, *Wschodzę, záiáśnieć, Wszczyna się. Rzuca się płácz. zálewam się łzami.* Entspringen. *Inde ubi sol radiis terram dimovit obortis.* L. *syn.* ŏrĭor, ēxūrgo, nascor, āppārĕo.

obraucatus, *sub ochrápieć.* (*reo.*

obrēpit somnus, *Usypiam.*

obrēpo, *Wmykam się, wkradam się 2. náchodzę z nienacká, oszukiwam & sub zdybáć, nieoszukasz. przywárcholić się.* Hinzu schleichen

 Verum.

Verum opere in longo fas est obrepere somnum.
Obreptio, *Wkradánie się.* (Hor:
obrepto, *náchodzę z nienacká, przygrámolić się*
obrētio, *sidlę, otaczam. Obvia sentimus quando obretimur euntes.* Lucr.
obrīgeo, obrigesco, *Martwieię, zięgnę, mà- obrisum, lege Obryzum, Złoto.* (rznę.
obrōdo, *sab ogłodáć. Obrogo, znoszę.*
ōbructo, *Rzygam.*
obruitur aquis, *zálewa się.*
ōbruo, *Záwalam, zásypuię, zákopywam, przywalam, przyrzucam 2. zátłumiam. zárzucáć, tłumię, zágłuszáć, zágrzebáć, topię.*
obrŭtus, *záwalony, zásypány, zátłumiony, zágrzebány, zátopiony &c.* Vberfallen/unterdruckt. *Obrutꝰ insanis esset adulter aquis.* Ov: *syn.* ŏpprēssus, vel ŏpērtꝰ, ŏnĕrātus, tēctus.
obrussa, *a. Probá 1.* obryzum, *gr. Złoto 3.*

OBS

Obsevio, Plaut: corr. Obsero.
Obsălūto, Witam 1. Obsătūro, żrzę.
Obsătūror, Obiadam się, Przyiada się co.
obscænè, *Sprośnie* (znák zły.
obscænĭtas, *Sprosność, blázgonienie, nieszczęście,*
obscænus, *Sprośny, plugáwy, Fránto wski, Brzydki, nieszczęśliwy.* Vnflätig/ unkeusch. *Obscænique canes importunaeque volucres.* Virg. *syn.* Fædus, īmpūrus, sōrdĭdus, tūrpis, īmmūndus.
obscæno, *Nieszczęścia życzę, nieszczęścia nábáwić.*
Obscitum, v. Piorunowisko.
Obscitus, pro adscitus. prisce Fest. Scalig.
obscūratio, *Záćmienie.*
obscūrè, *ciemno, podło, potáiemnie, Trudno.*
obscūrĭtas, *ciemność, podłość, trudność.* Dunckelheit. *syn.* Cālīgo, tĕnĕbræ. *v. Tenebra.*
obscuro, *Záćmiam, záćmiewam 1. záćmuniam.* Verdunckeln/ verfinstern. *Ætheraque obscurant pennis, &c* Virg. *syn* īnŏbscūro, ŏbūmbro, obnūbĭlo. *phr.* Tĕnebrĭs cōndo, tĕgo, ōbduco, ŏccūlto. Tĕnebras, īndūco, ōffundo *vide Tenebra. Non.*
obscuror, *Zgásłem, záćimia się, znikáią.*
obscūrus, *ciemny, podły, potáiemny, nieznáiomy nieznáczny, niesławny, nie szláchcic, skryty 1. Trudny.* Finster/dunckel. *Migret in obscuras humili sermone tabernas.* Hor. *syn.* Tĕnĕbrōsus, nĭger, nigrans, āter, ŏpācus, cālīgĭnōsus, nūbĭlus. *phr.* Tĕnebris, cālīgine ōbdūctus, tēctus, ŏpērtus, īnvŏlūtus, dēnsus, mērsus, ōbsĭtus. Cālīgĭne dēnsus ŏpāca. Dŏmus ēst īmis in vāllibus āntri ābdita Sōle cărens: Cāci dētēcta āppārŭit īngens Rēgia & ūmbrōsæ pĕnitus patŭēre căvērnæ. *v. Tenebrosus. Abditus.*
obsecrātio, *Modlitwá. Prośbá.*
obsecro, *Modlę się, Proszę cię.* Ernstlich bitten/ anstehen. *Obsecro & obtestor vitæ me redde priori.* Hor. *syn.* obtēstor, prĕcor, ōro, rŏgo
Obsĕcundanter, Posłusznie.
obsecundo, *Posłuszny iestem.*
obsecūtio, Posłuszeństwo.
obsēpio, *Ogradzam, zágradzam 1. 2.*
obsĕquēla, Posłuszeństwo, Usłuchánie, nástugowánie.
obsequenter, *Posłusznie.*
obsequentia, *Posłuszeństwo, Nástugowánie.*
obsequĭbĭlis, obsĕquiōsus, Posłuszny.
obsĕquium, *Posługá. posłuszeństwo, dogadzánie sobie.* Willfährigkeit/ Gehorsam. *syn.* ŏbēdĭentĭa, mĭnĭstĕrium, vel cōmĭtas, ŏbsĕquĭōsa mēns, vŏlūntas *epith.* Blāndum, ūrbānum, mīte, ōffĭcĭōsum.
obsĕquor, *Posługuię. posłuszny iestem. Dogadzam 2.* Folgen/ gehorchen. *Obsequitur quocunque jubet levis aura.* Hor. *syn.* ŏbēdio, pāreo, ŏbtēmpero. *v. Obedio.*
obsĕrō, *Zámykam. Obserat umbrosos lucida porta rogos.* Proper.
obsĕro, is, Zásiewam, zásadzam 2. przykurzam, Okrywam, Sádzę, obiiam gębę.
obsĕror, ĕrĕris. *Obrastam.*
observābĭlis, *Znáczny, al. pro observando.*
obsērvānter, observātè, *Pilnie.*
observantia, *Szácowánie, Czczenie, Záchowánie, poszánowánie.*
observatio, *Ostrożność, postrzegánie, pilnowánie poszá-*

poszánowánie, záchowanie, Straż nád sobą, pil
obſervator, Poſtrzegacz, Podchwytacz. (ność.
obſervatus *us Poſtrzegánie.*
Obſervito, *as. Záchowuię 1.*
obſervo, *Pilnuię 1. 2. przeſtrzegam, ſtrzegę 1. poſtrzegam, doglądam 3. obaczam co, Száнuię 1. Czczę, 1. záchowuię 1. wypełniam.* Mercken/ in acht nehmen/ in acht haben. *Obſervata ſequor per noctem & lumine luſtro.* Virg. *ſyn.* ănĭmădvĕrto ădvĕrto, nŏto ĕxplōro, ſpĕcŭlor, aucŭpor, vel vĕnĕror, cŏlo, vĕrĕor, rĕvĕrĕor. *phr.* Attentis ŏcŭlis lūſtro, pĕrlūſtro, cōntĕmplor, cīrcūmſpĭcio. Explōrat vēntos, atque aurĭbus aĕra căptat, īnque vĭcem ſpĕcŭlamur ăquas & nūbĭla cæli.
obsĕs, *ĭdis, m. Zákładnik.* eine Geiſſel/ eine Perſon dem Feind zu Pfand geben. item. Ein Vnterpfand. *Obſidis unius jugulum mucrone reſolvit.* Ov. *ſyn.* vas (ădis) pignŭs, ſpōn-
obſeſſio, *Obleżenie, Opánowánie.* (ſor
obſeſſor, *Oblegáiący.*
obſeſſor fori, *Hultay, Przekupień.*

OBSI

Obsībĭlo, *Szumię, świtam.*
Obsĭdātus, *us. Zakład 9.*
obsĭdeo, *Obśiadam, oblegam otaczam, zaśiadam zaſtępuię 1. śiedzę 1. ogárnąć, pánowáć, obśiadam.* Belägern, umbſetzen. *Obſedere alii telis anguſta viarum.* V. *ſyn.* ŏppūgno. *phr.* ŏbsĭdĭōne prĕmo cīrcūmsĭdeo cīrcūmdo ămbĭo, cīngo claudo, īnclūdo tĕnĕo. Vāllo ăggĕre fŏſſis, ārmāto mīlĭte, hŏſtĭlĭbus ārmis cīngo ūrbem. Armāto mīlĭte īnclūdo mūros. Pōrtis cīrcum ōmnĭbus īnſto. Nōn pŭdet ŏbsĭdĭone ĭtĕrum, vāllōque tĕnēri? Cīngĭtur īntĕrĕa Rōmānis ărdua sīgnis & pătĭtur longas ŏbsĭdĭōne mŏras. Fēcĕrat ŏbsĭdio jam dĭūtūrna fămem.
Obsĭdiæ, *arum. Obleżenie.*
obſidianum vitrum, *ſub Czerwony.*
obsĭdiānus lapis, *Gágátek.*
obsĭdio, *Obleżenie.* Belagerung. --- *Ingentiq; urbem obſidione premebant.* Virg. *ſyn.* ŏppūgnātio. ŏbsĭdium, ŏbsēſſio. *epith.* ărcta, ſtrīcta, lōnga, dūra, ānxia, sēdŭla, mŏlēſta, ſŏllĭcĭta, ſæva, trūx, fĕra, sānguĭnĕa, crū-
ēnta, crūdēlis, ăcērba, tērrĭbĭlis, formĭdabĭlis, trīſtis, ĭnĭmīca, hōſtīlis. *vide Obſideo.*
obsĭdĭōnālis, *Obleżeniu ſłużący, odśieczny.*
obſidior, *aris. Záſtępuię 1. Czuwam.*
obsĭdium, *Obleżenie, zakład.*
obsīdo, *Obśiadam, oblegam.* Belägern/ umbſetzen. *Ut bivias armato obſidam milite fauces.* Virg. *v. Obſideo.*
obsĭgēllo, obſigno, *Pieczętuię*
obſignator, *Pieczętarz.*
obsĭpo, *as, Zákrapiam, pokrapiam, oblewam, Chłodzę, poſypuię 1.*
obſiſto, *Sprzećiwiam ſię, opieram ſię, záſtępuię 1. záſtáwiam ſię, wſtręt czynię, záwadzam 3.*
obsĭtus, *zároſły, poroſły, záwiiány, & ſub Obraſtam 2. & przykurzony.* Vmbgeben, bedeckt. *Ibat Rex obſitus ævo.* Virg.
obsŏlēfăcio, *Szpecę, Wniwecz obracam. e potius breve.* (*ſtárzeć ſię.*
obſoleſio, *Plugáwy ieſtem, wywietrzeć 2. wy-*
obsŏleo, obsoleſco, *Blákuię, śniedźieię, wietſzeię, Niſzczeię, śmierdzę, plugáwy ieſtem Wywietrzeć 2 prześmiardł, poſzpećić, Wyſtárzeć ſię, uſtáie co, záchodźi.*
obsoletius, *Poſtárośwіecku.*
obsŏlētus, *Wytárty, Spłowiáły, Blákuiący, záśmierdźiáły, wywietrzáły 2. Stárośwіecki, plugáwy, & ſub fárbá bláda.* Abgangen. *O nec paternis obſoleta ſordibus.* (Jamb) Hor
obsŏlĭdātus, *Zátwardźiáły.*
obsōnium, &c. *lege* opsōnium &c.
obsōno. *as, à ſono as, Niepokoy czynię, przerywam mowę. proprium eſt circumſono.*
obsōno, *lege* opſono.
obsŏpio. obſopo, is, ere, priſcum, Uśpić kogo.
obsopior. *Uſypiam.*
obsorbeo, *Pożeram, Wyſarknąć.*
obſordeſco, *ſub prześmiardł, záſtárzeć ſię.*
obſtăcŭlum, *Zawádá.* Hindernüß. *Sepes & cuncta obſtacula rumpunt.* Prud. *v. obex.*
obſtētrīco, *& or. Babię.* obſtētrix, *Bábá.*
obſtinata mente, obſtinate, *Vpornie.*

obstĭnātio, *Upor, Nieużytość, Stałość.* Beständigkeit. *Praedurat obstinatio.* (Jamb. Dim.) Pr.
obstĭnatus, *Uporny. Verepaeo, i anceps.* Halsstarrig, hartnäckig. *Dic modo Lydei, quibus obstinatas.* (Saph.) *syn.* Pērtĭnax, pērvĭcax. *phr.* Prōpŏsĭti nĭmĭum tĕnax. Cui ōbstĭnāta, ōbfirmāta, ōbdūrāta mēns, vŏlūntas. Pĕctus ōbdūrātum. Cui dūra sŭpērbia. *vide Constans.*
Obstineo, pro Ostento, priscum. Fest.
obstino, *Upieram się, Usadzam się.*
obstīpo, *as, zatykam, Uprząść postawę.*
obstīpus, *Prostszyi 2. Twardszyi, Karkow twardo pochyłych, pochyły. Nachylony, krzywy Stes capite obstipo multum similis metuenti.* H.
obstītum, *Piorunowisko, znak zły.*
obstītus, *Piorunem uderzony, Naprzećiwny, Krzywy, Ukośny. Omnia mendose fieri, atq; obstita necesse est.* Lucr.
obsto, *as,* obsto, *is. priscè, Zawadzam, Przeszkadzam, Niedopuszczam, Sprzećiwiam się.* Entgegen stehen/widerstehen. *Chara Iovis conjux, nec famam obstare furori.* Virg. *syn.* ōbsīsto, rĕnītor, ōbnītor, rĕlūctor, rĕsĭsto, ōbsum īmpĕdio. *vide Resisto, Impedio.*
obstrāgŭlum, *Rzemyk u obuwia.*
obstrĕpĭto, *as, Szumieię, niepokoy czynię.*
obstrĕpo, *Chrobocę, Grzmot czynię, Szmer czynię, Zagłuszam, zamyiam, Niepokoy czynię.* Widerstreben. *Multa ubi nativis obstrepit arbor aquis.* Prop.
obstrictus, *ti. Obowiązany, powinien.*
obstrictus *ûs, ściśnienie 2. Obstrigillatio obmowa*
Obstrigillātor, Obmowca przyganiacz przećiwnik
Obstrĭgillo, Obmawiam, Przyganiam, przeszkadzam, Sprzećiwiam się, zawadzam komu.
obstrigillus, Sznurowany.
obstringo, *Zawiężuię 2. obwiężuię, obowiężuię, zniewalam, dopuszczam się, grzeszę.* Zusammen stricken. *syn.* ādstrīngo, cōnstrīngo, dēvīncĭo, ōblĭgo. (*ię.*
obstringo praedibus, vadimonio, *Rękoymią dá*
obstringor, *Dopuszczam się.*
obstructio, *Zatkanie 1. 2. zastonienie, zastona obstrudo. Kryię co, zrę.*
obstruo, *zagradzam 1. zastaniam 1 zaćiniam, zatykam 1. 2 zaprawiam, zawalam, świátło komu odiąć* Einem die Aussicht verbauen. *Fata obstant, placidasque viri Deus obstruit aures.* Virg. *syn.* ōbsēpio, ōbtūro, cōntĕgo, praecludo. *vide Claudo.*
obstrūsus, Skryty 1.
obstŭpĕfăcio, *Zdumiałym czynię, zbukát. c Anceps, sed potius brevis.*
obstŭpĕfio, *zdumiewam się, złpił rozum.*
obstŭpeo, ob stupesco, *zdumiewam się, & sub wyrety.* Erstummen, er chrocken. *Obstupuit primo aspectu Sidonia Dido.* Virg. *syn.* Stŭpēsco, stupeo, mīror. *phr.* ŏcŭlos stŭpor, ūrget ĭnērtes Attŏnĭtis haesēre ănimis. Cōnvērsīque ŏcŭlos īnter sē ātque ōra tĕnēbant. Dum stŭpet, ŏbtūtūque haeret dēfixus ĭn ūno. *v. Stupeo.*
obstŭpĭdus, *Nieczuły 1. zdrętwiały.*
obsum, *zaszkadzam, Szkodźi mi co.*
obsuo, *Obszywam.*
obsurdesco, *Niesłyszeć 2 Ogłuszeć.*

O B T

obtĕgo, *zastaniam 1. okrywam, zakładam się 1. Taię czego.* Zudecken. *syn.* Tĕgo, cōntĕgo, ŏpĕrio. *v. Tego.*
obtēmpĕrātio, *Posłuszeństwo.*
obtēmpĕro, *Posłuszny iestem.* Gehorsamen. *Queque sui monitis obtemperat Inda magistri.* Ov. *vide Obedio.* (*opinam.*
obtendo, *zastaniam 1. pokrywam, zawiiam,*
obtensio, *zastona.* obtento, *as zatrzymawam*
obtentus, *us, zastona 1 pokrywka, zastonienie zawićie 1. zakrywanie.*
obtĕro, *zaćieram 1. ścieram 4. podeptać, zadławić, przyzwalam, Kopyto psuię, Tłukę 3.* Zerreiben, zertretten. *syn.* Cōntĕro, tĕro,
obtestātio, *Prosba, poprzysiężenie,* (ādtĕro
obtestor, *Modlę się 1. 2. zawiężuię.* Beschweren. *Ipsum obtestemur, veniamq; rogemus ab ipso.* Virg. *syn.* Tēstor, āppĕllo, īnvŏco, vel obsĕcro, oro, īmplōro, rŏgo, prĕcor.

obtexo, is. Oplatam, zákrywam, záſtániam, Mſzę
obtĭcentia, zámilknienie. vide ſupra Apoſiopeſis.
obtĭceo, obticeſco, Milczę, Umilknąć.
obtĭneo, Mam 1. Trzymam 2. Mam u kogo, Máię go zá, zátrzymawam 1. Upraſzam przewodzę ſwoie, Szkołę trzymam, zoſtáię ſię, Otrzymawam, Doſtáię 1. Trwam 2. Dokázuię 2. Wygrawam 3. oſtáię ſię 1. & ſub Stoi zá to. Erlangen, erhalten. Sceptra obtinentur, omnis in ferro eſt ſalus. (Jamb.) ſyn. āſsĕquor, cōnſequor, ădipīſcor, īmpetro.
obtīngit, Tráfia ſię, nágadzam ſię, Doſtáło mi ſię 1. Es wiederfährt. ſyn. ōbvĕnit, ādvenit, cōntingit, ēvĕnit, ăccĭdit.
obtinniunt aures alicui. piſzczę, propriè brzmię
obtinuit conſvetudo, obtinuit ea res, Weſzło w obyczay.
obtorpeo, Martwieię, Niechce mi ſię nic. & in (zdrętwiały.
obtorqueo, zákręcam 1. wykręcam, kieruię 1. Szyię zákrącam.
obtorta gula, obtorto collo arripere. za ſzyię (porwáć.
obtrectatio, obtrectatus, us. Obmowá.
obtrectator, Obmowcá 1. 2. Szczypacz.
obtrecto, Obmawiam, Przygániam Sprzećiwiam ſię, Uwłaczam 2. Einem übel nachreden, läſtern. ſyn. Dētrăho călumnĭor, cōnvīcĭor, malĕdīco. v. Convicior.
obtrītus, us. Podeptánie.
obtrūdo, Zárzucam kogo czym, zámykam 1.
obtruncātio Obćinánie 2.
obtrūnco, śćinam, obćinam 2. Erſchlagen. ſyn. ōccīdo, cōnfĭcio, mŭtilo. v. Occido.
obtueor, Pátrzam, przypatruię ſię.
obtuĭtio, obtuĭtus us. Pátrzenie 1.
obtundo Nábiiam komu uſzy tępię, zágłówſzam tłumię, wybiiam kogo, obiiam gębę Biię kogo.
Obtunſus idem Obtuſus.
Obtuor Pátrzam.
obtūrāmēntum, zatyczká 1. Szpunt Stáwidło
Obtūrātio, zátkánie. Obturbator Przeſzkodnik
obturbo Niepokoy czynię, przerywam, zámylam, Grzmot czynię, & ſub Poruſzam ſię.
obturgeo, obturgeſco. Nádymam ſię, nápuchło
obtūro zátykam 1. Verſtopffen. Obturem patulas impunè legentibus aures. Hor.
obtūsè, Tępo.
obtuſior Przytępſzy.
obtuſiùs Głupie. propriè Tępiey.
obtuſus Tępy Ciemny Słáby 2. & ſub Obiiam gębę. Stumpff, abgeſchliffen. Hoc faciunt nimio ne luxu obtuſior uſus. Virg. ſyn. Hĕbes, rĕtūſus, hĕbetātus
obtutus, us. Pátrzenie, Weyrzenie, Widzenie. Anſchawung, das anſehen. v. Aſpectus.

O B V

Obvāgio is. Wrzeſzczę, Kwilę ſię.
Obvāgŭlātio ſub Nárzekánie.
Obvāgŭlor Nárzekam Skwirczę.
obvāllo as. Obwodzę 2.
obvārĭcātor przeſzkodnik, záſtępcá 1.
Obvārico, przeſzkadzam, záſtępuię 1.
Obvāro as. idem & przekinąć 2.
obvĕnio Nágadzam ſię. Trafia ſię 1. Spada na kogo, przypada co, Doſtáło mi ſię.
obventio, Obrywká Spadek máiętności.
Obventītius Przypadkowy.
obverbero Obiiam gębę.
obverſatio, przebiegánie, przemiiánie.
obverſor. Uwiiam ſię, Tkwi mi, ſtoi mi przed oczymá. przebiegam ſię.
obverto Obracam 1. Obracam ſię gdźie, Obracam ſię tyłem, Sprzećiwiam ſię, odwierzgam Kieruię Obracam wzad.
obviam przećiw 1. Ku 1. Ná doręczu, Ná ráźie. & ſub nágadzam ſię.
obviam eo, zábiegam záſkákuię.
obviam exeo, procedo, proficiſcor Wychodzę przećiw komu.
obviam itio potkánie, zábiegánie 2.
obvio, as. Wychodzę przećiw. Sprzećiwiam ſię.
obvium Stręt.
obvium eſt, Ná doręczu, po drodze.
obvius, Naráżny, Nádrożny 2. Doręczny Ná ráźie, poſpolity. Gegenſtoſſend, am Weg.

obvi[illegible]

obvius sum, fio. *Potykam się, Wychodzę, Nágadzam się.* Entgegen gehen/oder kommen. *phr.* Vĕnĭēnti ŏccūrro, ōbvĭus prōdeo, mē ōffĕro. prŏcēdo, ēxcĭpio ōbvĭus sum. Rĕdūcem læto vūltu, pāſsīs ūlnis ēxcēptūrus ĭn līmĭne prīmo ēxſpēcto: ōbvĭa prōdĭĕram rĕdūci tĭbi. Cōnvĕnĭunt prŏcĕres, pōrtis rŭit ōbvia tūrba.

ŏbūmbrātio, *Záćmienie 1.*

ŏbumbro, *Záćimiam, Zásłániam 1. Pokrywam.* Beschatten. - *& lauro modo pulcher obumbrat Apollo.* G. *syn.* ūmbro ĭnūmbro ŏbtĕgo, ŏbſcuro.

ŏbuncŭlus, obuncus, *Zákrzywiony 1.*

Obundo, Wylewa z brzegow.

ŏbunctus, *ab* obungo, *Námázány, & sub Pomázuię.*

ŏbvolvo, *Uwiiam, záwiiam, Pokrywam, (zdobię 2.*

ŏbvŏlūtio, *Obwinienie* ŏbuſtus, *Opalony.*

O C C

occa, *æ, Broná.*

Occæcatio, Oślepienie, Bronowánie.

Occæco, as. idem Obcæco.

Occallatus, Zdrętwiáły.

occaleo, occalēſco, *Drętwieię, Nic czuię, Odrętwieć, Záſtárzeć się, sub* Stwárdniáły, *& sub przyuczam się.*

Occăno, is. śpiewam 1. Trąbię, Gramm.

occāſio, *Powod 1. Pogodá, przyczyná 1. Dogodz* Gelegenheit. *Sum Dea quam rara & paucis occaſio nota.* A. *epith.* ĭrrĕvŏcābĭlis mōbĭlis fŭgĭtīva vŏlūbilis, fūgax idōnea, ŏppōrtūna, ŏptāta, fēlix, cōmmŏda. *phr.* Cōmmŏdum, ŏppōrtūnum, ĭdōnĕum, āptum tĕmpus. Cōmmŏda tēmpŏra. Brĕvis ēſt ŏccāſio lucri. ŏccāſio fūrtim lābĭtur, ēxcĭdit. Apta tēmpŏra. Fūrtim lābens.

occāſiūncŭla, *Powod 1.*

Occāſo, ſis, ere priſcum, sub Ginę.

occāſus, ſi, adject. Zápádły, sub Záchod 1.

occāſus, *us. subſt: Záchod 1. 1. Powod 1. Pogodá, zgubá.* Vntergang der Sonnen. *Solus ab occaſu, Solis quærebat ad ortum.* C. *ſyn.* Sōlis ŏbĭtus: Sōlis ŏccĭdens. *epith.* Sērus, ūmbrĭfer, frigĭdus, rūbens, nŏctĭfer. *v. Sol occidens.*

occātio *Bronowánie.* occātor. *Bronownik.*

occatōrius, *Bronowániu służący.*

Occurrit, pro ocurrit, vel occucurrit. Gelli, ut momordit, ſpopondit, popoſcit, priſce.

occēdo, is. Wychodzę 2. Nágadzam się.

occento, śpiewam ſobie, Nárzekam, Oſtawiam, Lżę 1. & sub Czáruię.

Occentor, & sub Alt.

occentus, *śpiewánie, Piſk, Trąbienie.*

Occepſo, sub Poczynam.

occidens *ſubſt: Záchod. 2.* Die untergehende Sonn, Abend. *ſyn.* Sōl ŏccĭdŭus, cădens. *phr.* Sol cădens orbem ăd īmum. Rădĭos ūndis vel æquŏre cōndens. *v. Veſpera, & Sol occidens.*

occĭdentalis, *Záchodni.*

occĭdio, Porážká, zábićie, zgubá.

occĭdo, *Zbiiam 1. Wybiiam, przykrzę się, przykro mi, ziadam 2.* Tödten, umbringen. *Et redit ad ſeſe, cur me occidiſtis, amici.* H. *ſyn.* Nĕco, ēnĕco pĕrĭmo, ĭntĕrĭmo, ĭntĕrfĭcio trŭcīdo, ōbtrūnco cædo, măcto jŭgŭlo extĭnguo *phr.* Vītam tōllo, aufĕro, ērĭpio. ădimo. Vĭta ſpŏlĭo prĭvo ēxŭo. Nēci mōrtĭ do, trādo, dēmĭtto. Lētho, ēxtĭnguo ābsūmo pĕrĭmo tōllo. Sūb ōrcum ăd Stygias ūmbras mĭtto, dēmĭtto, trūdo ădĭgo. Stērnĕre fērro. Spŏlĭāre lūmĭne. Tĭngĕre cæde mănum. Jŭgŭlum mūcrōne rĕsōlvit ābrūmpĕre vitam. Pœnas cum sānguĭne pōſcere. Mānes dēmittĕre ăd īmos. Spīrāmēnta ănĭmæ lēthali ābrūmpere ferro.

occĭdo, *Záchodzę, Niſzczeię, Ginę, Umieram 1.* Niderfallen. item ſterben/ umbkommen. *Occidet ad nihilū nimirū funditq ardor.* Lucr. *ſyn.* ŏccūmbo ĭntĕreo cădo pĕreo mŏrĭor. *v. Morior.*

Occĭduus, *Zachodni, niſzczeię, śmiertelny.*

Occillator Bronownik.

occillo, *as, Bronuię, Obiiam gębę.*

occĭno, *is, Gram. 1. śpiewam, Trąbię.*

occĭpio, Poczynam.

occĭpĭtium, occiput, *Tył głowy.*

occĭſio, *Zaboy 1.* Mord, Todtſchlag. *ſyn.* Cædes, ſtrāges ĭntĕrnĕcio, fūnera. *phr.* Cædis ſtrāgis ăcervus, Mŏrĭēntum ăcērvi cŭmŭli. Clādis cōntāgia. Crŭēntum ēxĭtium. Fātum mĭsĕrābĭle bĕlli. Mīlle mŏrtis făcies, fōrmæ ŭbĭque păvor, & plūrĭma mŏrtis ĭmāgo. Crēſcunt in cŭmŭlum ſtrāges. Tĕpĭdus rĕcēnti cæde lŏcus. Plēni ſpūmānti sānguĭne rīvi ēxūndant ĭnūndant. Quās ĭbi tum fērro ſtrāges quæ fūnĕra Turnūs ĭndĭdĕrit? Quis clādem ĭllius nŏctis, quis fūnĕra fāndo ēxplĭcet aut pōſsit

pōſſit lachrȳmis æquāre dŏlōrem lăbōres,? Cērtāmen atrox mūlto cum ſāngu ne sūrgit. Tūnc brĕvior dīræ mōrtis ăpērta via eſt.

occiſione occīdo, *Forażam 2.*

Occiſito i. ſæpè occido Feſt.

occiſus, *Zábity.* Getödt/ umbgebracht. *Hinc alii ſpolia occiſis direpta Latinis.* Virg. *ſyn.* Cæſus, pĕrēmptus, īntērfēctus, nĕcātus, trŭcīdātus, māctātus, *v. Mori in bello, & Occido.*

occlāmito, Wołam 5.

occlūdo, *Zámykam 1.* Zuſchlieſſen. *Cum verò injectis vellent occludere glebis* M. *ſyn.* ōbſtruo, claudo, præclūdo. *vel Claudo.*

occo *as, Bronuię.*

OCCU

occŭbĭtus, *us, Zachod 1.*

occŭbo, *as, Polegam 1. Leżę. Umieram 1.* Umbkommen, ſterben. -- *Nec adhuc crudelibꝰ occubat umbris.* Virg. *ſyn.* ōccūmbo, cădo.

occūlcātus *Ubity.* occūlco, *Udeptáć.*

occŭlo, *is. Kryię 1. zákrywam.* Verbergen. *Occulit, ipſe uno graditur comitatus Achate Virg. v. ox*

occulor, *Táię ſię.* *(Occulto.*

occulta, *orum,* templi, *świątnicá.*

occultatio *Kryćie 1. 2.*

Occultatio, ab occultè. Cic: corrigit Lambin. occultio.

occultator Przechowywacz, propriè, ſed inuſitate,

occultè, *Potáiemnie.* *(Kryćiel.*

occulto, *Kryię 1. 3. Táię czego, Pokrywam, Uchylam* Heimlich verdecken/ verbergen *Inſidiis raptos ſaxo occultabat opaco.* V. *ſyn.* Occŭlo, cōndo, rĕcōndo, ābſcōndo, ābdo, ŏpĕrio, tĕgo, cōntĕgo, ōbtĕgo, ōbdūco, ōcclūdo, ābſtrūdo, vēlo, cēlo. *phr.* Dēnſis ūmbris tenebris ōbvēlo, claudo, īnclūdo, ōbvōlvo, prĕmo, ōbruo. Cæcis lătebris sē cōmmīttere, sē crēdĕre. Fūrto ābſcōndĕre. Sēſe īnclūdit ŏpācis ſpelūncæ tĕnebris. Cōrpŏra fūrtim īnclūdunt cæco lătĕri. Nūnc vĭrĭdes ĕtĭam ōccūltant ſpīnēta lăcērtos.

occultum, *Skrytość.*

occultus, *ti. Skryty.* Verborgen. *Eruat occultis animus, ſemperq; tacendis.* Juv. *ſyn.* ōccūltātus, ābdĭtus, cōndĭtus, ābſcōndĭtus, tēctus, ōbtēctus, cōntēctus, ŏpērtus, ădŏpērtus, cŏŏpērtus, ōbdūctus, ābſtrūſus, ōcclūſus, vēlātus, lătens, lătĭtans,

ōbſcūrus, ŏpācus, lătebrōſus, ārcānus. *phr.* Lătebris ūmbris ōbtēctus, dēfēnſus, clauſus, cōnditꝰ. Dēnſis ōbdūctæ sēntĭbus hērbæ. Sōlis īnăccēſſꝰ rādiis. Cæcis ōbſcūrus lătebris. *v. Abditus.*

occumbo, *is, Polegam 1. zoſtaię ná placu, Umieram 1.* umbkommen/ ſterben. *Fertur & ante annos occubuiſſe ſuos.* Ovid. *ſyn.* ōccĭdo, cădo, mŏrĭor. *v. Morior.*

occŭpātio, *Zabáwá. Opánowánie, uprzedzánie, Uięćie, zábieżenie.* Einnehmung. *Laudandam reor occupationem.* (Phal.) Sidon.

Occŭpatorius ager, ibidem.

occŭpātus, *Zábáwiony.* Geſchäfftig. -- *Hoc tantum lege, namque & occupatus* Phal.

occŭpo, *Záśiadám, Ośiadam 1. Obeymuię, Uprzedzam 1. Opánowáć, Ubiegam kogo, záprzątam zábawiam, záſtępuię, Uymuię ſobie ludźi, báwię kogo, Dáię ná lichwę, Nápełniam, Mam 1. Padam, zeymuie mię, zdybáć, Rzuca ſię choroba, & ſub zápatrzam ſię.* Einnehmen/ erobern/beſitzen. -- *Et totum qua viribus occupet orbem.* Virg. *ſyn.* Prærĭpĭo, ărrĭpio, īnvādo, *v.* prævērto, *vel* dĭſtĭneo, *vel* tĕnĕo, pōſsĭdĕo.

occūrro, *Zábiegam, zaſkákuię, Potykam ſię, Nágadzam ſię Nápadam ſię, Tráfia ſię, Widáć, Wychodzę 2. Wſpominam ſobie.* Entgegen lauffen. *ſyn.* ōccūrſo, ōffĕro me, ādſum, ōbvĭus eo, prōdeo, vĕnĭo, prōcedo. *phr.* ōbvĭus ārdenti ſēse tulit. Rĕdŭci vĕnĭenti tibi ōbvia prōdĭeram. Rĕdŭcem īn līmĭne prīmo ēxcēptūra rŭit. Læto vel ămīco vĕnĭentem ēxcēpit vūltu. *v. Obviam eo.*

occursācŭlum, *Obłudá 2. Nocnicá, Stráchy nocne.*

occursātio, *Zábiegánie, Doſtoieńſtwá zábiegánie.*

occurſatrix, *Obłudá 2.*

occurſo, *Nágadzam ſię, Przebiegam ſię, Potykam ſię, Przeieżdzam ſię 2. Wſpominam ſobie, płynę, Stoi mi przed.*

Occurſoria potio ſub pełnić. *(potkánie.*

occurſus, *us: Zaśćie 1. Nápádnienie, záſtąpienie,*

ōceănus *gr. Morze wielkie, Kąpiel. Et quantum oceano properent ſe tingere ſoles.* Virg.

ŏcella, *a, m. Małooki.* *(láſkowy.*

ŏcellāta, *orum* ocellatum *perłá, Gałka, Orzech*

ŏcellātus, *Oczkowáty*. ocelli, *tr. Ućiechá.*
ŏcellŭlus, ocellus, *Oczko 1.* Äuglein. *Blanda quies furtim vinctis subrepit ocellis.* Ovid.
ochra, *a, gr. Brunátna fárbá, & sub żołtáwy.*
ŏcĭmum, ocymum, *gr. Bázylia; Bázyliká, Mieszánka. Ocyma comprimite & gravibus densate cylindris.* Pers.
ŏcĭnum, *Mieszánká. Ocale sub Perłá.*
ocquinisco, *Náchylam się, uczepnąć. Quantitatem vide in Conquinisco.*
ŏcrea, *a, Bot, Cholewá, Skornie, Nágolenice, Obow żołnierski.* Stiffel. *Tum laves ocreas electro auroq; recocto.* Virg. *epith.* Hăbĭlis, āpta, aurāta, mĭcans, ænea, fērrĕa, fŭlgĭda, lævis. *phr.* Crūrum tēgmen, mūnīmen mūnīmēntum Læves ocrĕas lēnto dūcunt ărgēnto.
ocreātus, *Skornie noszący.*
ocris, *is, ios, f. gr. Skáłá, Gorá.*

OCT

octăphorum, *gr. Káretá, & sub Ośm par. Octaphoro servis, portatur Avite Philippus.* Mart.
octans, *tis, subst. m. Ośm części. sub Część cáłey rzeczy.*
octāvus *Ośmy.* Der Achteste.
octāvus decimus, *Ośmnasty.* octennis, *Ośmioletni.* octennium, *Ośmioletni czás.*
Octidiālia, ium. Oktawá. (quăter bis
octies. *Ośm kroć.* Achtmahl. *syn.* Bis quāter,
octingēnārius, octingentēsimus, *Ośmsetny.*
octingenti, *Ośm set.* octĭpes, *Ośmionogi.*
octo, *ośm.*
october, *& bris, is subst. Páźdźiernik.* Weinmonat. *Te tacito October fœnore ditat agros.* Aus *epith.* Īmbrĭfer, mădĭdus, hūmens, nĭmbōsus plūvius. *phr.* Mēnsis, quō sēras dēpōnit vīnea frōndes Quō făcit hūmēntes Plēĭas ōrta dĭes.
octōber, *& bris, is, adject. Páźdźiernikowy.*
octōdecim, *Ośmnaśćie.*
octōgēnārius, *Ośmdźieśiątny, Ośmdźieśiątletni.*
octōgēni, *a, a Ośmdźieśiąt.*
octōgēsimus, *Ośmdźieśiąty.*
octogies, *Ośmdźieśiątkroć.*
octōginta, *Ośmdźieśiąt.* a *corripit Lucil. alii producunt.*
octōjŭgis, *Ośm par máiący.*

Octōmĭnūtiālis, Ośmpieniężny. octōnārius, *Ośmokrotny.*
octonarius numerus *Ośmak 1*
octonarius versus, *vide infra* quadratus.
octōphŏrum *gr. sub Ośm par & Káretá.*
octŭplex, *plĭcis adject. omn: ośmioráki.*
octuplicātus, octuplus *ośmkrotny.*
octŭplum, *ośmioro tyle.*
octussis, *is, m. subst. sub Potroyny grosz.*

OCU

ŏcŭlāria *orum, an recte Okulary.*
ŏcŭlāris. & ocŭlārius *adject. Oczysty 1.*
ŏcŭlārium specillum, *Okuláry.*
ocularius *subst. &* ocularius medicus, *Okulistá.*
ŏcŭlāta *Wielgook.* (*ibidem*
oculta die emere, *Zá gotowe.* oculatæ manus,
oculatio, *Obćinánie 2.*
oculatissimus, *Iásny 1. ostrowidz 2.*
ŏcŭlatus, *oczkowáty, widzący Iásny, oczywisty.* Der Augen hat.
ocŭleus *adject. oczkowáty, ostrowidz.*
oculeus, *substant. Oczko.*
oculi, *obliczność oká 1. Ante locum capies oculis alteq; jubebit.* Virg. *syn* Lūmina ŏcēlli. *epith.* Blāndī mĭcāntes cærŭlĕi fōrmōsī, vēnūsti sērēni plăcĭdi rădĭantes clāri rŭtĭlāntes vĕrēcūndi ācūti ārgūti sŭbtīles scīntĭllāntes tĕrrĭbĭles sŭpērbi mălīgni hōstīles sāngŭĭnei tōrvi sēvēri, ŏblīqui mĭnāces ārdēntes īgnĭti flāmmĭfĕri lāscīvi văgi ērrāntes trŭces fĕri căsti pŭdīci mōdēsti rīdēntes bēnīgni lŷncei lacrŷmāntes mădēntes grăves hūmēntes līvēntes vĭgĭles īnsōmnes fēssi. *phr.* ŏcŭlōrum ōrbes ăcies lūx jŭbar, faces. īgnes sēdes. sīnus rĕcēssus. Gĕmĭnum frōntis sŷdus īgne mĭcant sŷdĕrĭbus sĭmĭles ŏcŭli. Vĭgĭles sub frōnte mĭnīstri. Æmŭla lūmina stēllis. Hūc īllūc vōlvēns ŏcŭlos tōtumqŭe pĕrērrat lūmĭnĭbus tăcĭtis. v. *Circūspicio. Aspicio.*
oculi fracti, morsicantes. patrantes, *Oczy wdźięcznie zyzowáte.*
oculi herbei, nocturni, *sub oczu modrowátych.*
oculĭcrĕpĭda hi, oczu wybitych, sub ślepy.
oculis immobilibus contueor., *Wytrzeszczam*
oculis rectis, *Nie mrugáiąc.*
oculis infestis, torvis tueri. *pátrzę krzywo.*
ŏcŭlitus *Uprzeymie bardzo.*

ŏcŭlo, *as. oświecam 2.*
oculos expilo, effodio, excludo, exturbo, *oślepiam.* Die Augen außstechen. *syn.* Cæco, ēxcæco. *phr.* ŏcŭlos ēffŏdio, lūmen ēripio, ădĭmo, Lūce ōrbāre, *v. Cæco.*
oculos habeo defigo in, *Wlepiam oczy.*
oculos jacto, emitto, spargo, *świdrzę.*
ŏcŭlus *oko 3. Pák, Członek, Rozchodnik wielki, Wiernek, podchwytacz, Moy ty. Ante locum capies oculis, altèque jubebis.* Virg.
Oculus mundi, *Słońce.*
ŏcȳmastrum, *gr. Bukwicá.*
ŏcȳmĭnus, *gr. lege* ociminus
ŏcȳmoīdes, *is, n. Sorzyszek.*
ŏcȳmum, *Bázylia, Mieszánká, Tátárka.*
ŏcyor, ŏcȳssimus *prędki.* Hurtig schnell. *Et fulminis ocyor alis* Virg. *v. Velox, Celer.*
ōcyus, ocissimè, ocyter, *Rychło, prędko.* Schnell/ so bald. *syn.* velociùs, celeriùs, citiùs. *vide statim.*

OD

ŏda, *æ, gr Spiewánie.* Ein Gesang. *Et merulus modulans tam pulchris concinit odis.* Ov: *syn.* Cărmen, cāntus. *epith.* Læta, dūlcis, fēstīva, Lȳrĭca. *vide Carmen.*
ŏdaxismus, *m. gr. Zębow pusczánie.*
Odefacio, Wącham. ōdeum *gr. Gánek, Kor.*
ŏdi, *Nienáwidzę, Brzydzę się.* Hassen. *Diligo præstantem, non odi Cinna negantem.* M. *phr.* ŏdĭo hăbeo, īnsĕctor, prōsĕquor, ūrgeo, pērsĕquor. Odĭa ēxērceo, īnēxōrābĭle dūrus ēxērces ŏdĭum, nēc īnīqua finis īn īra ēst. Odĭis ălĭquem ēxērceo. Gĕnus ōmne fŭtūrum ēxērcēre ŏdĭis. Nūllus ămor pŏpŭlis. Ætērnis cērtant ŏdĭis. Vērbis ŏdĭa āspĕra mŏvi. Ultĕris nē tēne ŏdĭis. Nūnc pōst hāc sēmper mihi dūm lux īsta mānēbit, pērsĕquar ætērnis ŏdĭis căput hōc, nēc rēgna tĕnēre ĭlle pŏtēst, pŏtērit mănus hæc dum tēla mŏvēre. *vide Odium.*
Odi, seu odii, odivi Plaut. priscè pro Audiv, ut plostrum (*&c. Mursi.*
odībĭlis, Nienáwistny.
ŏdīnŏlȳon, *tis, m. gr. Trzymonaw.*
ŏdĭōsè, *Nienáwistnie Nieprzyiemnie, obráźliwie, Brzydko, Niełágodnie.*
Odiosicus, B. Nienáwistny, przykry.
ŏdĭōsus, *Nienáwistny 2. obráźliwy, Brzydki, przykry.* Verhaßt, unangenehm. *syn.* īnvīsus, ēxōsus. īnfēnsus, īnvīdĭōsus, mŏlēstus, ŏdĭo dīgnus, flagrans.
odiosus sum, *Przykrzę się, Niepodobam się.*
ŏdium, *Nienáwiść 2. Mierżączká, przykrość 1. Nálegánie, przykrzenie się, Teskicá, & pro adjectivo sub Brzydki.* Haß/ zorn. *Convenien. quibus aut odium crudele Tyranni.* Virg. *syn.* Sĭmultas īra, răbĭes fŭror. *epith.* īnĭmīcum crūdēle āspĕrum nĕfāndum īmprŏbum ăcērbum, crŭēntum fūnēstum, ŏccūltum īmmīte īnsānum mălĕsānum, dĭūtūrnum, īmplācābĭle, īmmŏrtāle, ēxĭtĭāle dūrum, cæcum pugnax, īnēxōrābĭle, ătrox. *phr.* Odii sīgna, sēmĭna tērror. Sæpe tăcens ŏdĭi sēmĭna vūltus hăbet. Odĭis haud ēxsătŭrāta quĭēvi. Vīvūnt ŏdĭa īmprŏba. *vide Odi.*
ŏdontăgra, *gr. zębne klesczyki.*
ŏdoramen. ŏdŏr. *Wonia.* Geruch. --*Croceos ut Tmolus odores.* Virg. *syn.* ŏdōrātus ŏdōrāmēntum fragrāntia: sŭffīmen. *epith.* Suāvis, jūcūndus mōllis grātus fragrans bĕnĕŏlens tēter, fœtĭdus, īngrātus grăvis. pēstĭfer mŏlēstus īnjūcūndus, īnsuāvis, dīrus dūlcis, spīrans ămbrŏsĭus gĕnĭālis, mȳrrhĕus, thūrĕus. *phr.* ŏdōra suāvis-dūlcis, aura; ŏdōrus hālĭtus. Suāvīs mūnus ŏdōris. Quīcquid bĕnĕŏlēntĭbus ārvis cūltor ŏdōrātæ mĭttit ărābs sĕgĕtis. Arābo nŏster spīrat ŏdōre rŏgus. Quō sēmel ēst īmbūta rĕcēns, sērvābit ŏdōrem tēsta dĭu. *v. Oleo.*
odor liquidus, *Olejek.*
odorāmentum, *Wonia 2. Wonne źiołá*
ŏdōrātus, *Wonny 2.* odoratio *Wąchánie.*
Odorator Węchu ostrego.
odoratus, *us, Powonienie, Wąchánie, Wonia.* Geruch/ das riechen. *phr.* ŏdōra vis.
odore imbuo, *Perfumuię.*
odorem traho, odōrĭfer, *Pachnący.*
odorĭsĕquus, Węchu ostrego, & sub Bystry.
ŏdōro, *as, Perfumuię, Wonią pusczam, Węchem dochodzę.* Riechen, Geruch machen. *Urit odoratam nocturna in lumina cedrum.* Virg. *syn.* īnŏdōro, sūffĭo, fūmĭgo. *phr.* ŏdōre pērfūndo, replĕo, āfflo, īmbŭo, ŏdōres jacto, jacio, spārgo,

spārgo, īncēndo, ădŏlĕo, ăſsȳrio cĭneres ădŏlēntur ămōmo, thūre, mīrrha.
ŏdōror: *Wąchum, węchem ſzukam, przeczuwam, Zwąchàć, Macam, Czuię z* Riechen. *Namque ſagacius unus odoror.* Hor. *ſyn.* ōlfăcio. *phr.* ŏdōres sēntĭo, pērcĭpĭo, haurĭo, nārĭbus ăccĭpio, odor ăd nāres fērtur, ăccēdit, vĕnit.
ŏdōrus *Perfumowány, pachnący.* Wolriechend. *Maſſyliíq; ruunt equites & odora canum vis.* Virg. *ſyn* ŏdōrĭfer ŏdōrātus, bĕneōlens, ſuāveŏlens, rĕdŏlens fragrans ſuāvĭter hālans, ſpīrans. *v. Oleo.*
ŏdos, *idem* odor.
Odrilicium, Cicer. 2. Fini. cor. illicium. Turneb, vel æs Corinthium Delicium. Muret. alii Orichalcum legunt.

O E

Oecōnōmia *gr. Rozłożenie, Száſowánie, Goſpodárſtwo 2. Wćielenie Páńſkie.*
oecŏnŏmĭca, *æ; vel ce, es, gr. Goſpodárſtwo.*
oeconomica, *orum, gr. Goſpodárſkie kśięgi.*
oeconomicus *gr. Goſpodárſki, Száfárſki.*
oecŏnŏmus, *gr. Száfarz, Ochmiſtrz.* Oeconomus *lanius, pincernaque & Architriclinus.* Hont.
oecūmĕnĭcus *gr. Powſzechny.*
oecus, *m. gr. Dom 1. Sala.*
oedēma, *tis, n. gr. Nádęćie.*
oenante, *es gr. Kropidło źiele, przyiemká, Gáłuchá, ſub Máćica 4.*
oenanthĭnum vinum, *Wino robione, & ſub Máćicá.*
oenanthĭnum oleum, *ſub Kropidło źiele.*
oenas, *adis, f. gr. Winnicá, Figá 1. Gołąb gładki.*
oenŏgărum, *gr. Roſoł.*
oenŏmēla *orum, Winniczki.*
oenŏmēli, *gr. Słodycz.*
oenŏphŏrum, *gr. Winny ſtátek, Fláſzá, Dzbąn. Iam pueris pellem ſuccinctus & oenophorum aptas.* (Perſ.
oenŏphŏrus *gr. Piwniczny.*
oenŏpōla, *a, m. gr. Winny ſzynkarz.*
oenŏpōlium, *gr. Winnego ſzynku Dom.*
oenoptes. *æ m. gr. Bieśiádnik 2.*
oenŏthēra, oenothēris, *idis, gr. Wieśiołek źiele.*
oenōtria *gr. Włoſka źiemiá.*
oenotrius, oenotrus, *gr. Włoſki.*
oesŏphăgus, *gr. Zołądek 1.*
oeſtro agitor, *Gżę ſię.*
oeſtrum *gr. Gieś, Gźik.* Vnſinnigkeit. *ſyn.* Fūror răbies, īnsānia. *epith.* Hōrrĭbĭle, răpĭdum æſtĭvum cæcum, præceps vĭŏlentum, răpĭdum: laurĭgĕrum ſacrum, dīvīnum. *phr.* Fērtur & hōrrĭbĭli præceps īmpēllĭtur æſtro. Scīlĭcet æſtĭvis quāndo ſtĭmŭlātus ăb œſtris.
Oeſus, pro uſus. Cic priſcè. Turneb.
oesȳpum *gr. Wełná niechędożona, Wełny owczey plugáſtwo. Oeſypa quid reddent quamvis mittantur Athenis.* Ovid.

O F

ŏfēlla, *Páſztet, Sztuczká kłoſek 2. Tempore & exigua fruſtis imbutus ofella* Juven.
offa, *Sztuká 1. Kłoſek 2. Fármuſzká, Guz.*
offa penita, offa porcina, *ſub Ogonowy.*
offātim. *Sztukámi.*
offātim conficere, *Ná ſztuki rozśiekáć.*
offector, Fárbierz. offendices, vel offendix.
offendĭcŭlum *Obrázá 1. 2. Zawádá.*
offendimentum, Sznur do czapki, Gałká.
offendix, *ĭcis, f. idem & Ielcá. Reieſtr iedwabny.*
offendo, *is, Szwánkuię, obrażam, przewiniam, obráżam ſię, Nápadam 1. 2. Nieſzczęśći mi ſię, Náyduię 1. Uderzam ſię o co, Záſtáię 1. záwádzam 1. Dopuſzczam ſię.* Anſtoſſen/erzürnen. *ſyn.* īncūrro, īnvĕnio, vel īmpīngo, āllīdo, vel lædo, nŏceo, vel pēcco, ērro, fallor.
offendo, inis priſcum & fortè vit oſum. obrázá.
offenſa. *active vel páſſive* Obráza.
offensăcŭlum *Obrázá 1. Zawádá.*
offenſatio, *Potkánie.* offenſator, *Potkliwy.*
offenſio, *Obrázá 1. 2. 3. Szwánk, Szkodá, Uderzenie.* Vngunſt. *ſyn.* ōffenſa, dāmnum, vel īncūrſus, vel cŭlpa.
offenſiuncula, *Obrázá, Szwánk.*
offēnſo *as, Uderzam ſię o co, Potykam ſię.*
offenſor, oris, ſub Obráźliwy 1.
offenſum, *ſi. n. Obrázá 1.*
offenſus *us, Obrázá 1. Szwánk, Zawádá, potknienie. Nápádnienie, Uderzenie, potkánie.*
ōffenſus *ſi, paſſivè, Obrázony, poruſzony, Nieláſkawiſny, Rozgniewány.*
offenſus, ſi, active ſub Obráźliwy.
offercio, *is Nádźiewam,*

offĕro, *Ofiáruię* 1. *Nádáię ſię, Náſtáwiam* 1. *ſprzećiwiam ſię, Nágadzam ſię Nábawiam.* Fürtragen/ anbieten. *ſyn.* Dō. præbeo, dēfĕro, ēxhibeo.
offertorium *ſub Ofiárá.* offertur, *Náwiia ſię.*
offertur, offertiſſimus, *Obſity, Nátkány* 1.
offĕrūmenta, *a, Dęgá.* offĕrūmentum, *Ofiárá* 2.
officialis, *Sługá mieyſki, Urzędowy ſługá, Woźny, Ceglarz, Oficyał.*
officīna, *Wárſztát, Szkołá, Robotá, Budowánie* 2. *Kurnik.* eine Werckſtatt.
officina fuſoris, *Puſzkárnia.*
officina metallica, *Rudá* 1.
offĭcĭnātor. *Mularz, Miſtrz* 1.
officio, *is, Szkodzę, Záwadzam komu záćimiam, & ſub Zágáſtem.* Schaden. *Præterea nihil officiunt, obſtantque figuræ.* Luc. *ſyn.* ōbſto, ōbſum, īmpĕdio, nŏceo. *v. Impedio.*
officiorum princeps, magiſter, *Przedni ſługá.*
officiosè, *Uczynnie, ochotnie.*
officiōſus, *Uczynny, Kortezyan, pſotliwy.* Dienſthafft/ dienſtwillig. *Officioſaque ſedulitas & opella forenſis.* Hor *ſyn* ōbsĕquĭōſus, ūrbānus. cōmis bĕnīgnus. *phr.* Īn ōffĭcĭum ăd ōbsĕquĭum pronus, prōpēnſus prōmptus, pārātus. Cui cōme īngĕnium. *v. Comis.*
offĭcĭperda, *officiperdus, Niewdźięczny.*
officium, *Uczynność, Powinność, zwierzchność. poſługá, Dobrodźieyſtwo, Urząd, Uſność, Kśięgi publiczne, Gody.* Ampt/ pflicht. *Militis officium longa eſt via &c.* Ovid. *ſyn.* Mūnus, pārtes, *vel* mĭnĭſtĕrium, ōbsĕquĭum. *epith.* Dīffĭcĭle, ārdŭum, ămīcum, ſuāve, grātum, pĭum, dūrum, īnjūcūndum, mŏlēſtum.
officium divinum, *ſub Paćierze.*
officium feriale, *Przymierze.*
officium fictum, officiorum blanditiæ malitioſæ, *Kortezya.*
offigo *is przybiiam* 1. *Nátykam, obtykam, wtykam*
offlecto, *Kieruię.* offōco, *as. Dawię.*
offrēnātus *Ouzdány, obowiązány.*
offrēno, *Uymuię kogo, zniewalam.*
offringo *Przeorywam* offūcia, *& ba* offucia, *Piękrzydło, Mąmienie, Száłbierſtwo.*
offūco *as, Nápáwám. à faucibus.*
offŭla *a, Sztuczká, Kłoſek* 2.
offundo, *Oblewam* 1. *zálewam, pokrapiam, záćinam, poſypuię* 1. *Mąmię.*
offuſcatio, *lege obfuſcatio* offuſcātus *Spłowiáły.*
offuſco *śniádo czynię záćimiam, & ſub Spłowiał.* Verdunckeln. *ſyn.* īnfūſco, ōbfūſco, ōbſcūro, nĭgro, ŏbūmbro, ŏbnūbĭlo.
offuſcor, *Bláknię.*
ōgălum *gr. Jáiecznicá.*
ogdoas, *ădis f. gr Tydźień.*
ogannio, *Nábiiam uſzy, Szepcę, przegarzam.*
oggĕro, *is Okładam* 1. *Kładę potráwy, przegarzam*
oh, *Och, zginąłem.* ohe *O, ocho.*
ŏhē, *O, Och. Corpo eget ſatur cum dicit horario ohe.* Juv. *Importuno amat laudari donec ohe jam* Hor.
ŏlea, *Oliwá drzewo, oliwká owoc świeży.* Ein Oelbaum. *Arbor pacis ſignum triumphi decus. Minervæ ſacra. ſyn.* olīva. *epith.* Vīrens, vĭrĭdis frōndens cānens ālbens pāllens pāllĭda, ūmbrōſa tĕres, vīvax, mītis, dūlcis pācāta pācālis pācĭfĭca fēlīx læta ætērnum vīrens. *phr.* Pāllădis ārbor rāmi ārbor Pāllădia Pīcēna. Olĕæ ŏlīvæ fætus, frūctus rāmi frōndes bāccæ. Pācis rāmi. Sērvans ætērnum frōnde vīrēnte dĕcus. Æternos gĕrens frōndis hŏnōrēs; præmia primi ăccĭpĭent, flāvāque căput nĕctēntur ŏlīva. Pācĭfer æque mānu rāmum prætēndit ŏlīvæ.
ŏleāceus *Oliwny* 1. 2. *Olejowy.*
oleāgĭneus, oleāgĭnus, *Oliwny.*
oleāmen, *oleamentum, oley* 1.
oleāris, *Oliwny* 1. 2. *Oleiowy.*
oleārius *adject. Olejowy.* oleārius *ſubſt. Oleynik.*
oleaſtellus *Oliwá leśna.*
ŏleaſter, *idem & ſub Bukſzpan.* Wilder Oelbaum *Indicio eſt tractu ſurgens oleaſter eodem.* Virg.
oleaſtrenſe, *plumbi nigri genus. Plini.*
oleaſtrīnus, *ſub oliwá leśna. producit i Regnatus repugnante Analogia.*
oleatus, *Olejowy.* ŏlĕfăcio *Wącham.*
ŏleytas, *Oliwek zbieránie.*
ŏlens, *Pachnący, Cuchnący, Smierdzący.*
ŏlentĭca, *orum,* ŏlentĭcērum, *Smrodliwe mieyſce.*
ŏleo, *es, evi, etum, & ui, itum, in compoſitis Priſcian.*

ſcian. pachnę 1. 2. 5. Cuchnę, Spąchác, pátrzy mu zoczu. Riechen/ Geruch geben. Tinge caput nardi folio, cervical olebit. Virg. ſyn. Hālo, ſpīro, rēdŏleo. phr. ŏdōrem mītto, ēmitto, fūndo, dīffūndo, prōfūndo, ſpīro. ēxhālo, āſpīro, ēxſpīro, āfflo, ēfflo jācto, ſpārgo. Dŏmum, auras ŏdōrībus pērfūndo, ſpārgo, repleo. vide Odoror, Odoro.

oleo male, ſmierdzę. übel riechen/ ſtincken ſyn. Fœteo: puteo grăvĭter ŏleo rĕdŏleo hālo, ſpīro. phr. Grăvi ŏdore ſpīro. hālo āëra īnficio Tētrum, dīrum ŏdōrem mītto, ēmītto. &c. vel (Oleo.

oleōſus, Oleiowáty.

ŏlĕrāceus Ogromny, Chwáśćiſty.

ŏlĕrārium, Iárzynny Rynek.

ŏleſco, is. Trącę, Roſtę.

ŏlēto as, Puſzczam wodę Wyprożniáć ſię.

ŏlētum, ab oleo, es. Gnoy 1. prywet. -- veto, quiſquam hic faxit oletum. Perſ.

ŏlētum, ab olea, a, Oliwny ſad

ŏleum, Oliwa ſok, oleiek, oley. Oel. Scintillare oleum & putres ſuccreſcere fungos. Virg. ſyn. ŏlīvum, Pāllădis dōnum. epith. Pīngue, liquĭdum vĭride, lēntum, crāſſum, ūnctum, lēne, dūlce, ŏdōrātum, labēns, Pāllădĭum, Sȳrĭum phr. ŏlīvi pīnguis humor, liquor, lātex, sūccus Pāllădis ŏlīvæ dōnum, mūnus. Tīngĕre jam pīngui Pāllăde mēmbra pūtes.

oleum incendarium, oleum medicum, oleum vivum, Kley ogniſty.

olfăcio, Wącham, Czuię. Spąchác przeczuwam. Riechen. ſyn. ŏdōror, Deponens phr. Nāre, nārĭbꝰ ŏdōrem pērcĭpĕre haurīre, ŏdōres sēntīre, haurīre, ŏdor ăd nāres fērtur, venit, ācolfacto; Wącham. (cedit.

olfactōriŏlum, olfactorium, Woniánká 2.

olfactus, us. Powonienie. oliditas Smrod.

ŏlĭdus, Pachnący, Smierdzący. Stinckend. Hic olidam clamoſus ages in retia vulpem. Mart.

ŏlīgarchia gr. ſub Rzeczypoſpolitey ſpráwowánie.

ŏlīgôthrŏnius gr. Krotko trwáiący.

ŏlim, Kiedyś, dawno. Potym Vor zeiten/ vor altera. Olim truncus eram ficulnus inutile lignū.

Hor. ſyn. Quōndam, ălĭquando. phr. Prīſcis, āntiquis tēmpŏris ānnis, ăpud ăvos, priōres, vĕtĕres.

ŏlĭtor, Ogrodnik 1. Ein Gärtner. Quandoq, eſt Olitor verba opportuna locutus. Hor. ſyn. Hōrtulānus. epith. īndūſtrius sēdŭlus impĭger īgnāvꝰ, sōlers, pauper, vĭgil, vĭgilans, rūſtĭcus. phr. Hōrti ŏlĕrum cūltor cūſtos. vide Agricola.

olitōrius, Ogrodny, Iárzynny.

ŏlīva. Oliwa drzewo, Oliwka owoc świeży. Oelbaum. Docta Minerva. virens hujus oliva fuit. Ovid. vide ſuprà oleo, oleum.

oliva è muria, vel conditanea, oliwká przypra-

olivēta, a. oliwek zbieranie. (wna.

olīvētum, Oliwny ſad ŏlīvĭfer Oliwny.

Olivina. Plaut. corr. Olivi dynamis.

ŏlīvitas oliwek urodzay. oliwek zbieranie.

ŏlīvĭtor, Oliwnik, & ſub Oleynik.

ŏlīvo as. olivas lego, Oliwki zbieram.

ŏlīvum, Oliwa ſok, oley. Oliven --- liquidi corrumpitur uſus olivi. Virg. vide Oleum.

ōlla. Garniec. Ein Hafen. Topff. ſyn. ăhēnum. epith. Fīctĭlis, frăgĭlis, fērvens. phr. Fīgūli făcta fabricāta manu. v. Ahenum.

ollar, aris, n. Pokrywká.

ollāris, ollārius, Gárcowy 1.

ollicoquus, ſub Wárzony.

ōllŭla, Garnuſzek, Ollus, a, um, On.

ŏlo, is, Pachnę, Trącę. (Puſzczyk.

ŏlŏlȳgon ŏnis, hic gr. ſub Skrzeczenie, Słowik

ŏlor ŏris, Łábęć. Ein Schwan. Digna ſed argutos interſtrepere anſer olores. Virg. ſyn. Cȳgnus. phr. Rĕsŏnans mŏrĭbūndo gūttūre dūlce mĕlos. Cārmĭna mæſta cănens. v. Cygnus.

Olor, pro odor priſcè Wonia, Smrod. (gnus.

olōrinus Łábęći. Schwanen. Cujus olorinæ ſurgunt è vertice pennæ. Virg.

Oluatim. Feſt. corr. Scalig. olus atrum.

Olvatium ibi legit Meurſ. i. quod in ollis coctum eſt ut Teſtuatium Varro, quod in teſta. Orluatium ſcribi deberet, quia priſci non geminabant conſonantes.

ŏlus, ĕris. n. Ogrodna ſtráwá. in plurali. Olerorum Lucilli priſcè. Allerley Garten-Kraut. Durum olus.

olus, & cribro populi decuſſa farina. P: epith. Agreſte, vīle, rigidum, săpidum, vĭrĭde, virens lætum, ŏdōratum, ŏpācum, mōlle. phr. Laxans ventris ŏnus. Ventrīſq; resōlvens ŏnĕra, ol9 hūmānos; ſurgit in ūs9. v. Herba
ŏlŭſtrum, olusatri, non olus atri, nec oleris atri, Gierſz, Miſtrzownik.
olus cordum, Sol bábia. olus pullum, Gierſz.
olus ſylveſtre. Czechrzycá.
ŏlŭſcŭlum, Ogrodna ſtráwá.
ŏlympiăcus gr. ſub Niebieſki. Sed quid olympiaca miratus præmia palmæ. Virg.
olympias ădis. f. gr. Cztery látá, Pięćioletni czas Hic prope ter ſenas vidit olympiades Mart.
ŏlympĭcus gr. ſub Niebieſki. Sunt quos curriculo pulverem olympicum. (Aſcl.)
olympus m. gr. Niebo. Der höchſte Berg in Griechenland.
ŏlȳra, æ, gr. żyto, an Teź 3.

O M

ŏmāſum, Flák, Wole 2. Seu pingui tentus omazo omasum cænans Podły. (Hor.
ombria æ, gr. Dżdżownicá 2. Piorunek.
ŏmēlyſis, is, gr. Gryź 2.
ŏmen Znák 9. 11. 12. Godło, Szcześćia znák, o tuchá, Proroctwo. Ein Vorzeichen/ Andeutung. Omen habes, inquit magni clarique triumphi. Juv. ſyn. Augūrium, auſpĭcĭum: ſignum epith. Fēlix fauſtum, lætum bŏnum prōſpĕrum, ŏptātum dextrum certum īncertum īnfēlix, īnfauſtum mălum ſĭnĭſtrum ădverſum triſte, mĭſĕrāndum, fūneſtum. phr. Læta fauſta ſigna. Triſtia cælo mōnſtra. Prōdĭgĭum cănit, & triſtes dēnūntiat īras. Tēmpŏre quānquam illo tellus quŏq; & æquŏra pŏnti ŏbſcænīq; cănes īmpŏrtūnæque vŏlucres ſigna dabant.
ŏmentum, Káłdun 1.
ŏmĕtis idis, f. gr. Nárámiennik.
ŏminator Prorok.
ŏmĭno as. ŏminor aris, Wieſzczę 1. 2. Proroku ię. vide Auſpicor.
ŏmĭnōſus, Nieſzczęśliwy, Znáczy co złego.
omiſſor ab re, Niegoſpodárny.
omiſſus animus, Niedbálſtwo.
ŏmitto opuſzczam 1. odkładam, puſzczam, zániechywam, Dáię pokoy. Vnterlaſſen. Pleraq; differat & præſens in tempus omittat. ſyn. Mītto prætĕreo, linquo, rĕlinquo, ſŭperſĕdeo.
ommentans priſcum ſub Mieſzkam 5.
omne ſubſt. Rzeczpoſpolita ſwiát, wſzyſtko.
omnem aleam jacere, & omnem lapidem movere proverb: Uśilnie.
omnes Wſzyſcy. Alle. omnes mōrtali ſtirpe crēati, ōmne gĕnus hŏmĭnum.
omne tulit punctum Prov. Chwalny.
omni ope & opera, omnibus nervis ugviculis, opibus. Prov. Uśilnie.
omnia Wſzyſtko & Sprawcá. Alles miteinander phr. Quīdquid hăbet tellus quīdquid ŏlympus hăbet Quīdquid hăbet ſpătiōſi măchĭna mūndi. Quīdquid hăbet cōmplectitur ōrbis. Quīdquid hăbet tell9, măre, nūbĭla Cæli. Quæ nātūra ſuo cōntĭnet āmpla ſĭnu.
omnibus numeris. Prov. ſub Doſkonáły.
Omnicanus Apul. omnia canens, dura vox.
omnicardus, Wſzyſtko żrzący.
omnicŏlor, adject. omne Pſtry.
omnifăriam, Wſzelkim ſpoſobem.
omnifarius, Wſzelaki. omnifer Wſzyſtkorodny.
omnĭformis Wſzelákokſztałtny.
ŏmnĭgĕnus, omnimodus, wſzeláki. (ſpoſobem.
ŏmnimŏdè, omnimodis, omni modo wſzelkim
omnīnò Koniecznie, Zgołá, Tylko. Gäntzlich. Non equidem omnino capta aut deſerta viderer. Virg. ſyn. Prōrſus, pĕnĭtus, plāne.
omnipărens, Wſzyſtkorodny.
omnipotens, omnipotentiſſimus, Wſzechmocny. Allmächtig. -- Tityon terræ omnipotentis alumnum
omnipŏtentia, Wſzechmocność.
omnis, Wſzelki, Káżdy, wſzyſtek. Alle/ ein Jeder. Omnis pro nobis gratia muta fuit Ov. ſyn. Quīſq;, cūnctus, tōtus, ūnĭverſus. v. Omnes.
omnis loci & fortunæ, Biegun 1.
omnituens, Wſzyſtkowidzący.
omnĭvagus, Biegun 1.
omnium rerum, Rozmaity, Wſzeláki.
omnĭvŏlus, Chćiwy. omnivomus oceanus. Pacuv.

omni-

omnĭvŏrus, *Wszystkożrżący.*
ōmŏphāgus *gr. Surowo iedzący.*
ōmŏplāta *æ, gr. Łopátká 1. Kość łopátczána.*
omphăcĭnus *gr. Agrestowy.*
omphăcium *gr. Agrestowy sok.*
omphăcŏcārpos, omphalocarpos, *hæc gr. ostrzyca ziele*

O N

ona æ, Plin. corr. Oenas.
ŏnăger, ŏnăgrus *gr. ośiel dźiki, Procá woienna.* Ein Wald-Esel. *Pulcher adest onager, mitti venatio debet.* M. *epith.* Sylvēstris tĭmidᵘs. *v. A-sinus.*
ŏnăges, *vel us gr. Oślarz.*
onco, as. Rycżę. & sub ośieł 1.
ŏnĕrārius *ćiężarowy.* oneris magni, *Mocny.*
ŏnĕro *obćiążam, Łáduię, Nábiiam uszy & sub Drożę.* Beladen/beschwären/füllen. *His germana magis oneras atq; objicis hosti.* Virg. *syn.* Grăvo, prĕmo. *phr.* Hŭmĕris, cērvīcĭbus pōndus, ŏnus īnĭjcio īmpōno. Hŭmĕros, rāmos pōndĕre, mōle prĕmo, ūrgeo, dēprĭmo, ŏpprĭmo, īncūrvo, fatĭgo. Onĕrat grăvibus ăltāria dōnis. Aspice cūrvātos pōmōrum pōndĕre rāmos, ut sua quod pĕpĕrit vix fĕrat ărbor ŏnus. Fēssa lăbat mĭhi pōndĕre cērvix & trĕmĕfăcta cădunt sūccīso pōplite mēmbra. Pōmăque læsīssent mātrem nisi sūbdita rāmo lōngā lăbōrānti fūrca tŭlīsset ŏpem.
onero rationes, *Száfuię bardzo, Wydáię 1.*
onero vinculis, *Osadzam więźniá.*
ŏnĕrōsus *ćiężki 1. obćiążliwy.* Schwär.
ŏniscus *gr. Stonog 1.*
ŏnīrŏcrĭtica, *orum. gr. sub Wróżká 2.*
ŏnīrŏpōlia *gr. ibidem.*
ŏnītis, *ĭdis. f. gr Lebiotká.*
ŏnobrȳchis, *ĭdis f. gr. Koźia rutká.*
onŏcentaurus *ex asino & tauro animal, monstrum vel Cacodæmon. v. Mięszániec.*
ŏnŏchīles, *is vel eos. n. gr.* onocichla, onoclia, *gr. Czerwieniec 1.*
ŏnŏcrŏtălus *m. gr. Bąk 2.*
onomătopæia, *Tropus vel Figura, qua rei alicui nomen idoneum, quod non habuit, confingit, imitationis aut significationis causa ut Balare, Coaxare, Taratantara. Patrisso. Bovinor.*
ŏnŏmastĭcum *gr. Słowik.*
ŏnōnis, *is. gr Lisi ogon ziele.*
ŏnŏpordon, *n. gr. Oset powłoczny.*
ŏnŏpyxos, *vel us. f. gr. Bakszpan 3.*
ŏnosma, *ătis. n. gr. Długosz ziele.*
ŏnūris *gr. Wieśiołek ziele.*
ŏnus, *ĕris. n. ćiężar 1. Powinność.* Eine Bürde/Last/Beschwärnüß. *Cedentes oneri ramos, sylvamq; fluentem* M. *syn.* Pōndus, mōles, sārcĭna grăvitas, grăvāmen. *epith.* Grăve dūrum, mōlēstum īngens grānde īntŏlĕrābile īnīquum, vāstum sŏlĭdum īmmāne premens lĕve exiguum. *phr.* ŏnĕrōsa mōles. Fāscis ŏnĕrōsus. Māssa grăvis. Fērri hānc mōlem grăvitas vĕtat. Vix īllud sēx hŏmĭnes cērvīce sŭbīrent. Mēmbra grăvāns. Premens hŭmĕros pōndus īnīquum. Mōles īmmēnsa vīx fĕrēnda. Non ĕgo sum clāssi sārcĭna māgna tuæ. Tōta dŏmus cæpit nūnc ŏnus esse tŭum. *v. Onero.*
Onustatus, Judith. 15. pro oneratus, onustus.
ŏnustus *Obćiążony. Pełen.* Beladen/beschwärt. *Hunc tu olim cælo spoliis orientis onustum.* V. *syn.* ŏnĕrātus, grăvātus, grăvis. *phr* Pōndĕre prēssus ŏpprēssus, dēprēssus, cūrvātus. Sub pōndĕre īnīquo gĕmens, dēfĭciens, lăbāns, vă-cīllans, tĭtŭbans, fatīscens: vīx ănĭmam trahens. pōplĭte flĕxo sŭbsidens. *v. Onero, Onq.*
ŏnȳchĭnus, *gr. onichowy.*
ŏnȳchĭpuncta, *al.* onychiponix, *gr. Jaspid.*
ŏnȳchĭits cadmia *sub Mośiężne odmioty.*
ŏnyx, *ȳchis. m. f. gr. Onich Alabastr, Kiełki, Błyszczak, Pław 4. & sub Alábástrowy stoiek.* Ein Edelgestein. *Calcatusq; tuo sub pede lucet onyx* M. (*Gemma candorem unguis humani referens.*) *epith.* Cāndĭdᵘs, lĕvis, mĭcans, lūbrĭcᵘs, crāssᵘs, cāndĭcans. ălbens, mȳrrhĕus, nĭtĭdᵘs, rădĭans, fūlgĭdus. *phr.* Cāndĭdus ărdet ŏnyx. Tōtaq; ēffūsus īn aula. Cālcābātur ŏnȳx. *v. Gemma.*
ŏpācĭtas, *Cienistość.*
ŏpāco, *Záćimiam.* beschatten. *syn* ŏbūmbro, ŏbscūro, tĕgo, ŏpĕrio Dirigite in lūcos, ŭbi pīngvem dīves. ŏpācat Rāmus hŭmum. Dīffūgient,

ent cōmĭtes, & nōcte tĕgēntur ŏpāca, mўr-
rea cĭrcum Sylva tĕgit. *vide Adnubilo, Abscondo, & Obumbro.*
ŏpācus, *ćiemny, ćienisty.* Beschattet. *Pone subit conjux ferimur per opaca locorum.* Virg. *syn.* ūmbrōlus, ōbſcūrus, tēctus, ŏpērtus, dēnſus. *vide Obscurus.*
ŏpălus, *hic vel hæc lapis, vel gemma, orpheo. Opał. O Græcis, aliis u, aliis o.*
ope omni, ope ſumma. *Uśilnie.* Mit Hülff. *Hinc ope barbarica, variisq; Antonius armis.* Virg. *syn.* Auxĭlĭo, ŏpĕra, sūbsĭdio, vĭrtūte, făvōre, grătia.
ŏpĕlla *Praca, Robotá 1.*
opem affero, fero, *Pomagam 1.*
ŏpĕra *Robotá 1. 2. Pomoc, Praca & Robotnik-* Fleiß/ Arbeit, Mühe. *Sedulus importes opera vehemente minister.* Hor. *syn.* ŏpus, lăbor, cūra, ſtŭdium. *v. Labor.*
ŏpĕræ *hæ Robotnicy. Chałáſtrá 2. 3.*
operæ publicæ, *Szárwárk.*
operæpretium, *vel* operæ pretium, *Pożytek. Obrádá, Wysługa, Wyrobek, Zapłáta 3.*
operæ pretium eſt, *Pożytecżno iest, Potrzebá, Ućieſzno.*
operæ pretium facio, *Zárábiam ſpráwuię 1. Obrywam 3.*
operam do alicui, *Stáram ſię, posługuię, Pomagam 1. Pilnuię 1. 2. Robię 2.*
operam vicariam impendo. *Záſtępuię kogo.*
ŏpĕrāria *Robotnicá.*
opĕrārius *adject. Robotny 3.*
operārius *ſubſt. Robotnik, Rzemieśnik.*
operarum magiſter antiſtes, *Folwárkowy.*
operātio, *Robotá 2. Ofiárá 1.*
ŏpĕrātor, *Robotnik.* ŏpercŭlātus *Nákryty.*
ŏpercŭlo *as. Nákrywam, Szpuntuię (ſzpunt.*
ŏpercŭlum *Nákrywká, pokrywká, wieko, wieczko,*
operculum laryngis, *Krtąni błonká.*
ŏpĕrē *Pożytecżno, Bárzo.*
ŏpĕrĭmentum, *Nakrycie, Łupiny 1.*
ŏpĕrio, *Zákrywam, Nákrywam, Okrywam, Zamykam 1. 4. Sádzę śćiány, Zálewa rzeká.* Bedecken. *Nox operit terras, quoties astra ignea ſurgunt.* Virg. *phr.* Tĕgo, ōccūlto, ŏbūmbro, ŏpāco. *vide Occulto, Tego.*
ŏpĕror, *Robię 2. Báwię ſię 1. Ofiáruię 1.* Arbeiten. *Divini auxilii manus hoc operatur in illis.* P. *ſyn.* Lăbōro. *phr.* ŏpĕri, lăbōri văco. Manum ŏpĕri ādmŏvĕo, ădhĭbĕo *v. Laboro*
opĕrōsē *Prácowićie.* operoſiſſimus, *Budowny.*
ŏpĕrōsĭtas, *Prácowitość, Robotá.*
operōſitas ſupervacanea, *Wytwarzánie ſię.*
ŏpĕrōſus *Prácowity, Sztuczny. Mocny, Narzędźia śiłá potrzebuiący, Trudny.* Arbeitsam. *--Moles operosa laboret.* Ovid.
ŏperta, *orum. Táiemnicá.*
ŏpertāneus *Potáiemny. Skryty 1.*
ŏpertē *Pokryćie, Táiemnie.*
opertio, *Záſłonienie.* ŏperto *as, Nákrywam.*
operto capite *Wſtydliwie.*
opertōrium, *Nákryćie, Kołdrá, Pierzyná.*
ŏpertum, *Skrytość, Zámknienie, Zákryćie.*
ŏpertūra, *a.* opertus *us, Nákryćie.*
ŏpertus, *ti. Nákryty.* Bedeckt. *Interdum tunica duxit operta moram* Prop. *ſyn* Tēctus, ōccūltus, ābdĭtus, ūmbrōſus.
ŏpĕrŭla *Robotá.* operulæ *Rupiećie.*
ŏpes, *hæ. Máiętność, Bogáctwá, Wielmożność, Moc, Pomoc.* Reichthum. *Non hæc humanis opibus, non arte magistra.* Virg. *ſyn.* Bŏna, ŏpŭlēntia, fōrtūna. *vide Divitiæ.*
opes fūndatæ &c. *Nieruchomie dobrá.*
ophĭăſis *is, eos f. gr. Włosów opádnienie.*
ŏphĭcardēlus gemma, *Kámień przekobiáły.*
ŏphĭdion, *gr. Węgorz 2. Piſkorz.*
ophioctŏnum *gr. Ieleni korzeń.*
ŏphioglossum *gr. Wężowy ięzyk.*
Ophiomachus, *Levit: 11. Locuſtagens cum ſerpente pugnans. (Suid.) quod etiam facit lacerta.*
ŏphiŏphăgi, *hi gr. Wężoiedz.*
ŏphioſcŏrodon *gr. Czoſnek dźiki.*
ŏphioſtăphyle, *es. gr. Kápáry.*
ŏphioſtaphўlos *f. gr. Przeſtęp biały.*
ophiriſium aurum, *Złoto ſzczere*
ŏphis *is, m. gr. Wąż, Mánelá.*

ŏphītēs, *æ, m. gr. Jászczurnik 2. wężownik.*
ŏphĭūchus, ophiūſa, *gr. Wężownik. Serpentem magnis ophiuchus nomine ſignis.* Manil.
ophris, *yos. f. gr. Podkolan ziele.*
ōpthālmĭa *gr. Oczu płynienie, Głowizná.*
ōpthālmĭas, *æ, m. gr. Wielgook.*
opthalmĭcus *gr. Okuliſtá. Hoplomachus nunc es, fueras opthalmicus ante.* Mart.
ŏpĭcerda, *æ. Owcze bobki, Smrod.*
ŏpĭcus *gr. Sproſny, ſzpetny, Blázgoń. Non curanda viris opicæ caſtigat amicæ.* Juven.
ŏpĭfer, *Pomocnik.* Ein Helffer. *Cum Deus in ſomnis opifer conſiſtere viſus.* Ov. *ſyn.* ādjūtor, auxilĭātor.
opifera æ, opifer funis, Liná.
ŏpĭfex, *Rzemieślnik, Sprawcá* Ein Werckmann/ Werckmeiſter. *Eſt opifex ſolus: ſic Rex: vellunt ſibi barbam.* Hor. *v. Artifex.*
ŏpĭfĭcīna *Rzemieſło.* ŏpĭfĭcĭum *idem & Robotá 1.*
Opigena, æ. Rodzenia bożek Pogáńſki.
ōpĭlio ōnis, *m. Owczarz. Venit & opilio, tardi venêre bubulci.* Virg.
Opilio, opulo, opunculo, avis quæ opilionis vocem imitatur Feſt.
ŏpīma ſpolia, *ſub Łup.*
opimè *Hoynie.* ŏpīmĭtas, *Obfitość.*
ŏpīmo *as, Tuczę, Nápełniam, Okładam.*
ŏpīmus *Obfity. żyzny, Tłuſty, Pożyteczny. wyborny. Karmny.* Feiſt / mäſtig. *Aut ſpoliis ego jam raptis laudabor opimis.* Virg. *ſyn.* Pīnguis, ŏbēſus, ŏpŭlēntus, ăbūndans, dīves.
ŏpīnābĭlis, *Poięty 2. Mniemániem ſtoiący.*
ŏpīnāmentum, *Mniemanie, Zdánie.*
ŏpīnātio *Mniemánie.* opināto, *Ná domyſł.*
Opinatiſſima civitas, Judith. 2. i. famoſiſſima, celeberrima.
opinator *Wątpiciel, Fántáſtyk.*
opīnātus *us, Mniemánie.*
ŏpīnio, *Mniemánie, Podeyrzenie, Rozumienie.* Meynung. *Opinione melius res tibi habet tua.* (Jamb.) Fl. *ſyn.* Sēntēntĭa, cōnsĭlĭum, mēns, ănĭmus. *epith.* Cērta īncerta săpĭens ſtūlta, ūtĭlis, pērnĭcĭōſa prūdens īmprūdens nŏva rĕcens.
opīniōſus. opinioſiſſimus, *Fántáſtyk.*
ŏpīnor, *Mniemam.* Meynen / ſchätzen. *Hybrida quo pacto ſic Perſius ultus opinor.* Hor. *ſyn.* Pŭto. ēxīſtĭmo, ārbĭtror, jūdĭco, sēntio, cēnseo, rĕor, autŭmo. *vide Sentio.*
ŏpĭpăre *Hoynie.*
ŏpĭpărŭs, ŏpĭpăris, *Obfity, Hoyny.* Koſtbar/ koſtlich. *Vino ornamentis, opiparisq; opſoniis* (Jamb.) *ſyn.* ŏpūlēntus, māgnĭfĭcus, lautus, copĭōſus.
ŏpĭpĕrātus, ŏpĭpĕrus. *Hoyny.*
ŏpiſcus, *Bliźniak.*
ŏpiſthŏcŏmes, *æ, m. gr. ſub Czuprȳná.*
ŏpĭſthŏdŏmus *gr. Domu tył.*
opiſthŏgrăpha. *orum Kśiąſzki pámiętne.*
opiſthographus *gr. Piſany z obu ſtron Kártá.*
ŏpiſthŏtŏnĭcus *gr. Skurczony wzad.*
ŏpiſthŏtŏnus *gr. Skurczenie wzad, Szyie kołowátość.*
ŏpĭter. *teris, tris. Wnuk.*
ŏpĭtŭlātio *Pomagánie. opitulator Pomocnik.*
ŏpĭtŭlor, *Rátuię, Pomaga co.* Helffen. *ſyn.* Sūccūrro, sūbvĕnio, auxĭlior, jŭvo ādjŭvo, sŭblĕvo, ădſum, făvĕo. *v. Auxilior.*
opitulus Pomocnik. ŏpium *gr. Mákowy ſok.*

OPO

ŏpŏbālsămum *gr. Bálſamowy oleiek.*
opŏcarpāthum, *ſuccus carpathi plantæ. Plini: Opocarpaſum legit Dealcamp. & Methiol. qui etiā Opocalpaſum.*
ŏpŏpănax *gr. Pánákowy ſok.*
Opŏrīce, *es. gr. Plini: ſuccus ex ſorbis cotoneis punicis croco in muſto decoctus, Ieśienny.*
ŏpōrīnus *gr Ieśienny Si daret autumnus mihi nomen oporinus eſſem.* Mart.
ŏpōrŏthēca, *gr. Owocny ſkład.*
ŏpōrtet, *Potrzebá ieſt, Muśi bydz.* Man muß/ es gebühret ſich. *Paſcere oportet oves deductum ducere carmen.* T. *ſyn:* Nēcēſſe ēſt, ŏpŭs ēſt, cōnvĕnit, dĕcet, æquum ēſt, pār ēſt.
Oppando, is, Záſtániam, Zawieſſam 1.
opparvio oſculum, Całuię.
oppango oſculum, Całuię. *oppecto, is. Skrobię 1.*
oppēdo, is. Kurzę komu pod nos, Lżę, Gardzę.
ŏppĕrior, *Czekam.* Warten. *Nec tardū opperior. nec, &c.* H. *ſyn:* ēxſpēcto, prœſtōlor mānĕo.
oppeſſŭlo, as, Zapieram 1.
oppēto, & oppeto mortem, *Umieram.* Umbkommen. *Contigit oppetere, ô Danaum fortiſſime*

*sime gentis.*V. *syn:*ōccīdo,mŏrior,ōccūmbŏ.
oppíco, *as*, *Zasmalam.*
oppĭdānus,*adject: Mieyski, substant. Mieszczanin*
oppĭdātim, *Po domach.*
oppĭdo *Barzo*, *Koniecznie*, *ták iest.*
oppĭdò quām, *Barzo dobrze.*
oppĭdŭlum,oppĭdum. *Miásteczko,& Kres zawodniczy od ktorego.* Eine Stadt/ Flecken. *Oppida cœperunt munire & ponere leges.*H.*syn.* Vīcus, pāgus. *v. Civitas & Urbs.*
oppignĕro, oppignŏro, *Zástawiam,Ofiaruię 3.*
oppīlātio, *Zatkánie.* (*przepiiam co.*
oppīlo, *Zamulam, Zatykam 1. Zapieram, Zamykam 1. Támuię.*
oppleo, *Napełniam Pełno gdźie czego.*
opplōro, *Płaczę*, *Nabiiam ußy.*
oppōno, *Ná ſtych kłádę, Nastáwiam 1. 1. Náprzećiwko stawiam, Zastawiam stawiam, wystawiam 4. Sprzećiwiam się, Zastáwiam 5. Zakłádam się 1. 2. Zarzucam.* Fürsetzen/ gegensetzen. *Fortiaq; adversis opponite pectora rebus.* Hor. *syn:* ōbjĭcio, ōbjēcto, ōbtrūdo, ēxprŏbro. (*mi się &c.*
opportūnè, *Wczas 1. Ná szczęśćie 1. Dobrześ*
opportūnĭtas, *Pogoda, pożytek, Sposobność.* Gelegenheit. *syn:* Cōmmŏdĭtas, ōccăsio, tēmpus, ūtĭlĭtas. *phr:* Cōmmŏda ōccăsio, Cōmmŏda tēmpŏra. *v. Occasio.*
opportunum, *Sposobność.*
opportūnus, *Wcześny 2. Raźny Narażny, Przystępny sposobny & sub podlegam.* Füglich/ bequem. *Dirarum nidis domus opportuna volucrū* V. *syn.* Cōmmŏdus, āccōmmŏdus tempēstīvus, īdōnĕus, āptus, ūtĭlis. (*wność 2*
oppositio, *Náprzećiwko stawiánie*, *Przećioppŏsĭtus, ti, Ná przećiwny, ná południe Leżę, Leży miásto.* Gegengesetzt. *Et mi ser oppositis à tergo involvitur aris.* Virg. *syn:* ōbjēctus, ādvērsus, cōntrārĭus, ōbvĭus.
oppŏsĭtus *us. Zástonienie. Zástáwienie 2.*
oppressio, *Obleżenie*, *Tyráństwo*, *Ućisk.*
oppressiuncŭla, *śćiśnienie 2. gwałt 1.*
opprēssor, Potłumićiel.

oppressus, *us*, *sub śćiśnienie 2.*
opprĭmo, *Tłumię, Ućiskam, Zawalam, Zagłáßam, Przemagam, Przepadam 2. Uprzedzam, Podeptáć, Zdybáć.* Unterdruck. n. *Opprimet hanc animam fluctus.*Ov. *syn:* Prēmo, ōbrŭo, ŏnĕro, sŭbĭgo, cōnfĭcio, *vel* ōccido.
opprimor; *Upadam, Zálewa się.*
opprobrāmentum, *zelżywość.*
opprobrātio, *Przymowká.*
opprŏbrium, *Łaiánie zelżywe, zelżywość, Urągánie, Przymówká.* Schmach-Red/Schande *Creverat opprobrium generis, fœdumq; patebat* O. *syn:* Probrum, dēdĕcus, cōnvīcĭum scōmma: mālĕdīctum, īnjūria, īnfāmĭa īgnōmĭnia. *epith:* īnfāme, īngens, īnīquum, fœdum, tūrpe, pŭdendum. *v. Infamia, & Convi-*
oppugnātio, *Szturm, dobywánie.* (*cium.*
oppugnātor, *Oblegáiący.*
oppugnatōrius, *Obleżeniu służący.*
oppūgno, *à pugno*, *Kußę*, *Szturmuię*, *Idę ná kogo*, *Iádę ná kogo*, *Dobywam*, *Stoię ná gárdło.* Bestürmen/ bestreiten. *syn:* īmpūgno īnvādo, lăcesso, cōntra ārma fĕro. *vide supra Occido.* (*Obiiam komu gębę.*
oppugno, *à pugno. Zbiiam gębę, w gębę uderzyć,*
oppūto, *Obćinam oppŭvio, Biię kogo.*
oppŭvium, *Bićie Chłostá.*
ops, ŏpis, *f. subst: Pomoc, źiemia, Pomocnik.*
ōps, ŏpis, *adject: Bogáty.*
opsōnātor, *m. Skupień.*
opsōnātus, *us*, *Skupowánie*, *Stráwá.*
opsōnĭto, *as. Biesiáduię*, *& sub Potrawá.*
ōpsonium, *Przysmák*, Potrawá, *Rybá.* Kost/Speise *Omnia conductis coemens opsonia nummis.* Hor. *syn:* Fērcŭlum, lautĭtiæ, cōndīmentum, dăpes, ĕpŭlæ cĭbi.
ōpsōno, *Biesiáduię, Kupuię, Potrawy skupuię. Gotuię, Zdobywam się.*
opsōnor, *Kupuię*, *potráwy skupuię.*
opsōpòeus, *gr: Łákotnik.*
opsōphăgus, *gr: Łákotliwy.*
optābĭlis, *Pożądány, & sub Radbym.* Wünschlich.

Scipio solamen properans optabile in armis. Sil
optābĭlĭter, optatò. *Pożądánie* (*syn:* ōptāndō.
optatio, optatum, *Pożądánie.* (*optamus.*
Optativo modo, apud Gramat: Priscia: Diom: quo
ŏptatus, *Pożądany.* Gewünscher. *syn:* Cŭpītus.
optica, *æ.* optice *es. gr: Pátrzanie. Perspektywá.*
optimus, *hic,* & *hi* optimates *Pánowie Przedni.* Die fürnehmste Obersten und Regenten des Volcks. *syn:* Māgnātes, prīmi, prīmōres, prōceres, dȳnāstæ, nōbĭlĭtas.
optĭmas fœmina, *Białogłowá z Páni.*
optĭme, *Barzo dobrze, Dobrze ták ná ćię, Dobrześ mi się &c.*
optĭmum, *Dobro.* optĭmitas. *Pożytek.*
optĭmus, *Naylepszy.* Der allerbest/frommster. *Destinat optimus hic & formosissimus idem.* Juv: *syn:* Jūstĭssĭmǫ. īntēgērrĭmǫ. lēctĭssĭmǫ *phr:* Virtūte præstans: īnsīgnis. *v. Bonus.*
optio, ōnis, *f. Obieránie wolne.*
optio, ōnis, *m. Namiestnik, Porucznik, Strażniczy, Podskarbi, Budowniczy, Tarasowy, Skupień.*
optionatus, *us. Porucznictwo.* (*pień.*
optīvus, *obrany.*
opto, *żądam 1. Obieram 1. życzę.* Wünschen/begehren. *Optarent sibi centies amici.* (Phal.) Mart. *syn:* ĕxōpto perōpto, dēsīdēro, cŭpĭo, ārdeo. *phr:* Fērri flagrāre āmōre, cŭpidĭne. Fērt ănĭmus causas tāntārum ēxprōmēre rērum, idem ōmnes sĭmul ārdor hăbet. Alĭquid jam dūdum īnvādēre māgnum. Mēns āgĭtat mihi. Mēns ōmnĭbus ūna sēquendi. Sed sī tāntus āmor cāsus cōgnōscēre nōstros. *v. Desidero.*

OPU

Opulens, Busoni. & Apulei, pro Opulentus.
ŏpŭlentè, opulenter, *Bogato.*
ŏpŭlēntia, *opulentĭtas, Bogactwo.* Reichthum -- *cui non opulentia Crasi.* Ovid. *v. Divitiæ.*
ŏpŭlēnto, *as. Bogacę, Napełniam, obfito czynię*
ŏpŭlentus, *Bogaty, Hoyny.* Reich. *syn:* Dīvĕs ŏpĭbus, ābūndāns: dīvĕs ŏpum. *v. Dives.*
ŏpŭlesco, *Bogacę się.* (*cissi folio.*
opŭlus, *f. arbor corno similis, Colum: Glossar, i.*
opunculo lego opilio 2. supra. (*crescit, Plini.*
opuntia, herba dulcis, è cujus foliis fit radix & sic

ŏpus ĕris, *n. Nomen Robota 1. 2. Dźieło, budowanie 2. Dźienie, Księga. Sztuká 3. 4. Rzecz 1.* Ein Werck/ eine Arbeit. *Per medios instans operi regnisque futuris.* V. *syn:* Fāctum ŏpĕra, lābor, stūdĭum, cūra dĭffĭcultas, nĕgotium. *epith:* Dūrum, māgnum, īngens, dĭffĭcĭle, ārdŭum, mōlēstum, pĕrīcŭlosum, īllūstre mĕmōrandum, mĕmōrābĭle, clārum, īnsīgne, nōbĭle mīrabĭle, ætērnum, sŭpērstes, vīctūrum īmmōrtāle, īngĕnĭōsum pērfēctum, fabrīle scŭlptĭle, cælātum, mārmŏrĕum. *v. Factum labor.*
ŏpus, *Nomen adjectivum sub Potrzebá.*
ŏpus, *Adverbium, ibidem.*
opus facio, *Robię.*
ŏpuscŭlum, *Robota z. Książeczká.* Ein Wercklein. *Scire velis mea cur ingratus opuscula lector.* H.

OR

ōra, *æ. Kraina, Brzeg, Krawędź 1. Ląd. Liná.* Das Bord/ oder End eines Dings. item Gegend. *Et mecum ingentes oras evolvite belli.* Fīnis, ēxtrēmum, līmes, mārgo, vel rēgio plāga lŏcus, tērra, tēllus, vel līttus rīpa.
oraculorum interpres, *Prorok.*
ōrācŭlum, *Wyrok 1. 2. Wrożkow odpowiedź, Wyrocznica, świętnicá. Błagalnia.* Abgöttische Antwort/ Weissagung. *Non semper sacras reddunt oracula sortes. epith:* Dīvīnum sacrum, sānctum cērtum, vērīdĭcum, fātĭdĭcum præscĭum, prænūntium, vērax, præsāgum, fāllax, āmbĭgŭum, vānum, anceps, īncērtum fēlix īnfēlix, lætum, trīste. Phæbēum, Apōllĭneum, Dēlphineum Dēlphĭcum Pythicum Sȳbĭllæum *phr:* Dĕōrum, Dīvûm jūssa, ārcāna, rēspōnsa, mŏnĭta, ēffāta dĭcta. Vātum prædĭcta. Cœlēstes mŏnĭtus Fātōrum ārcāna, Sacræ sōrtes. Fātōrum ōrācŭla rēvelans. Orācŭla sacras rēddēntia sōrtes.
oraria navis, *Łodź,* ōrārius, *Pobrzeżny.*
ōrārium, *Chustká do nosá, stułá, Manipularz, Zatyczká Niewieśćiá.*
ōrāta, *æ. Złotobrew rybá.*
ōrāta, *orum, Prośbá.*
ōrātio, *Mowa 1. Rzecz 2. Kazánie, Páćierz,* Eine Rede/ Gebett. *Sola frequens votis oratio praestat honestis.* S. *syn:* Sērmo, vel prō-

ces, võtum. *epith:* Blānda, ſvavis, dōcta pŏtēns, vĕhĕmens, cōncīnna. cōmpta ōrnāta, cūlta, mōllis flēxănĭma nŭmĕrōſă, ēxīlis, ārĭda, jējuna, ābjēcta, hŭmĭlis. *v. Preces.*

ōrātor, *Kraſomowcá, Wymowcá, Poſeł 1. 2. Proſák.* Wol=Redner, Fürſprecher. *Centum oratores Auguſta ad mœnia Regis.* V. *ſyn:* vel Rhētor *v.* Lēgātus. *epith:* ēlŏquens dĭsērtus pŏtens ſuāvis făcūndus ſūbtĭlis dōctus īngĕnĭōſ9, ācer vĕhĕmens māgnus pĕrītus. *phr:* ănĭmo, līnguāque dĭsērtus. Māximus ēlŏquio. Dōct9 mūlcere ănĭmos. Fācūndo māximus ōre. Nēstŏra quem līngua vincĕre pōſſe pŭtes. Cui vĕlit ēlŏquio făcūndus cēdere Ulyſſes. *v. Eloquens.*

orator forenſis, *Prokurator.*

ōrātōria, *Kraſomowſtwo.*

oratoriè, *Kraſomowſko.*

oratoris facultas, vis, orandi ſcientia, *Kraſomowſtwo.*

oratōrium Modlitwa.

ōratōrius, Kraſomowſki. oratrix, *ſub Proſák.*

ōratus ſis, *Proſzę ćię.* ōrātum *ti, Proſbá.*

ORB

orbātio, *Ogołocenie, Owdowienie, Utracenie.*

orbĭcŭlātim, Okrągło 1. Kołem, Toczkiem.

orbiculātus, *Okrągły 1.*

orbicŭlus, *Kołko 4. Talerzyk, Gałeczka.*

orbĭcus, *Okrągły 2.*

orbĭle, *Obod, Biegun 2 Producit i Renatus Anatologiá.*

orbis, *Okrąg 2. figura, Krąg 1. Gałká, Koło wozowe, Kráiná, Kray 1. 2. 3. Bánia, Tálerz 1. Stoł 2. Puklerz 2. Pokrywká 1. Zatoki 2. Nakrywka 1. Obod, Swiat, Gromada ludźi. Kurs, Poſacká śćián.* Ein Circul / Ring / Kreyß. *ſyn:* Cīrculus, gȳrus, glŏbus. *epith:* Rŏtūndus; glŏbōſus, īnflēxus, sĭnŭōſus. *v. Gyrus.*

orbis ſaltatorius, *Taniec 1.*

orbis terrarum, *Ziemiá 1.*

orbĭta, *Koley, Odbieg, Drogá 1.* Ein Wagengleiß auff dem Weg. *Caſtaliam molli divertitur orbita clivo.* Virg. *ſyn:* Rŏtæ sīgna vēſtīgĭa, ĭter, vel rŏtæ cūrvātūra, cūrvāmen, ōrbis. *epith:* Trīta, vel vŏlūbĭlis, cūrva. *vide Rota.*

orbita vinculi, *Dęgá.*

orbĭtas, *Ogołocenie, Ośierocenie 1. 2. Utracenie.* Waißloſe. *O triſte fractis orbitas annis malū.*

orbitōſ9, Torowany, Ubity 2. Drożyſty. (Jamb:

orbĭtūdo, Ośierocenie 1.

orbĭtūdo, Ośierocenie 1. orbĭtus, *Okrągły 2.*

orbo, *Pozbawiam, Odeymuię, Ogołoćić, Ośierоćić & ſub Zabiiam ſię.*

Orbona, Dea orborum patroná Arnobi. Plini. *Juni.*

orbor, *Ośieroćić. Utracam.*

orbus, *Ogołocony, Ośierоćiáły. Opuśćiáły, Bez potomká, & ſub Bez. Præpoſitio.* Beraubt. *ſyn:* ōrbātus, prīvātus, vel cæcus, vel ōrphănus.

orbus, luminibus, *Slepy.*

orbitas luminis, *Slepotá.*

ORC

Orca, *Beczká 1. 2. Skrzynká 2. Koſtkowá puſzká Bánia Sledźiowká, świniá morſká, Kámień farb rożlicznych.*

orcheſtŏpălārius, orchiſtopalarius, *Zapáśnik, Kuglarz.*

orcheſtra, *gr: Dźiwowiſko 1. Ławy wſchodowate*

orchis, *itis gr: Liśie iayká źiele. Oliwká Bania 4.*

orchĭte, *es.* orchĭtis, *idis.* orchas *adis. gr. Oliwká. Orchites & radiis & amara pauſia bacca.* Virg.

orchīus orchīvus, *Piekielny.*

orci janua, ditis oſtium, fauces. *Otchłáń.*

orciniana ſponda *Mary.*

orcĭnĭānus orcĭnus, *Piekielny.*

orcinus libertus, *ſub Wyzwoleniec.*

orcŭla, *Dzbánek, Beczułká*

orcum, n. Piekło.

orcus, *Lucyfer, Piekło, Czart, & ſub Szaráńcza.* Höllische Finſternüß. *ſyn:* Dis, Plūto *vel* īnfērnus.

orcȳnus. *gr: Wrzećienicá, Tuńczyk.*

ORD

ordeum, idem Hordeum

ordia, orum? ordium, Początek 1.

ordinariè, *Poſpolićie.*

ordinārius, *Zwyczayny, Poſpolity 3. Sporządzony, Nowiniarz, & ſub Ordynaryá.*

ordinarius homo, *Przyśięgácz, Warchoł.*

ordĭnatè, *ordinatim, Porządnie.*

ordĭnātio, *Rząd 1. Porządek, Stanowienie, Poſtanowienie*

ordinātīvus, ſub Sporządźićiel.

ordinator, *Sporządźićiel.*
ordĭnātus, *Porządny*, *Sporządzony.*
ordĭno, *Sporządzam, Rozſtawiam, Szykuię 1.* **Ordnen.** *Ordinat inverſis & frondibus explicat annum.* Ov: *ſyn:* Dīſpōno, cōmpōno, dīgĕro. *phr:* in ōrdĭne pōno, lŏco, cōnſtĭtuo, cōllŏco. Suis quæque lŏcis ſtătuo păro rīte lŏco
ordior, īris *Poczynam.* **Anfangen.** *Mater ei tunicas habiles ordita.* Mant. *ſyn:* ēxōrdĭor, īnchŏo, āggrĕdĭor, īncĭpio. *v. Incipio.*
ordo, *Porządek, Rząd 2. Rota 1. Bractwo, Choragiew 3. Stan, & ſub Rada 2.* **Ordnung/ Orden/ Stand.** *Inſere nunc Melybœe pyros. pone ordine vites.* Virg. *ſyn:* Sĕrĭes, rătio. *epith:* Īmmūtābĭlis, lōngus, ŏptĭmus, fīxus, cōmpŏsĭtus, rēctus, pulcher, āptus, grātus.

ORE ORG

ōrea, *arum*, *Wędźidło.*
orēon, *al.* orion, *n. Spotyż 2.* ŏrēŏsĕlĭnum. *gr.* (*Opich.*
ŏrēsĭtrŏphus, *gr. Gorny 2.*
ŏreſtion, *vel um, n. gr. Oman.*
ore tenus, *male redditur. Uſtnie. Vide ibidem veram interpretationem.*
ŏrexis, *is, f. gr. Apetyt 1. Womit 1. Dicitur ante cibum rabidam facturus orexim.* Juv.
orgăna, *orum. gr.* Orgány. **orgel.** *Vocem vendĕtis prætoribus organa ſemper:* Juv. *epith:* Sŏnōra, ārgūta, cănōra, læta, rĕsŏnāntia, ſvāvia, blānda, căva, dūlcia, rauca, īnflāta. *phr:* Rauco ſtrīdēnti dīſsŏna cāntu ōrgăna. Văriis dīſtīncta dīſpărĭbus cōmpācta tŭbis. Argūti rĕfert mŏdŭlāmina cāntus.
orgănārius, & organarius faber. *Orgániſtá.*
orgănĭce, *v. Klubą ćiągnąć, & Winduię.*
orgănĭcus, *gr. ſubſt: Winduię.* (*iący.*
organĭcus, *gr. adject: Narzędźiá śiłá potrzebu-*
orgănum, *gr. Narzędźie, Inſtrument muzyczny.*
orgănum Arithmeticum, *Rachownicza tablicá.*
ōrgĭa, ōrum *gr. Mięſopuſty. Pars obſcura cavis celebrabant orgia ciſtis.* Ovid.
orgyia, *gr. Sążeń.*
ōria, *æ. Czołn, Łodż* ŏrībăſus, *gr. Gorny.*
ŏrichalcum, *Gr. Mośiądz.* **Kupffer.** *Emicat effigies & ſparſa orichalca renident Stat:* *epith:* Nĭtĭdum, vĭrēns rĕnidens, ſplēndidum, fūlvum rŭtĭlum corūſcum, mĭcāns dūrum, grave, rĭgĭdum. *phr:* Squāllēntes auro gălĕas nĭtĭdōque ŏrĭchālco. Spārſa ŏrĭchalca rĕnīdent. *Heſ: produxit*
ōrĭcilla, *Uſzko*, oricilla imula, *Uchá część dolna.*
ōrĭcula, *pro auricula, Ucho.*
oriculare ſpecillum, *Uſzká.*
ōrĭcŭlāris, *Uſzny.*
ŏriens, *m. ſubſt: Wſchod ſłońcá 2.* **Die auffgehende Sonn.** *Hunc tu olim cælo ſpoliis orientis onuſtum.* Virg. *ſyn:* Sōl Phœbus, Tītan rĕnāſcens, rĕdĭvīvus. *epith:* Rŏsĕus rŭtĭlus nĭtĭdus pŭrpŭrĕus, clārus, sĕrēnus. *phr:* Eōis Sōl ſūrgens ăb ūndis. Sōle nŏvo tērras īrrōrat Eōus. Nitido ſeſe ēffert Sōl aurĕus ōrtu. Prīmos ōrtus ēffert Tītan & rădiis ōrbem rĕtēgit. Sōl noctem ēgit ſub tērras, cælūmque sĕrēna luce recluſit; ālto sē gūrgĭte tōllunt Sōlis ĕqui lūcēmque ēlatis nārĭbus ēfflānt. Mātūtīnis Sōl ŏrĭtur īnvēctus ĕquis. *v. Mane ſol.*
ŏrientālis, *Wſchodni.*
ōrĭfĭcium, *Uśćie 1.*
ŏrigănītes, *æ. gr. ſub Lebiotká.*
ŏrīgănum orīganus, *gr. Cumq; hoc abſumi debebit origanus herba* Seren. *Lebiotká.*
ŏrīgĕnes, *is. in montibus natus. At proprium nomen. Henrico. Stephano.*
originale crimen, *Pierworodny Grzech.*
ŏrīgĭnālis, *Początkowy.*
ŏrīgĭnārius, *ſub Kmieć. originatio, Wykład.*
ŏrīgo, *Początek 1. Rod 1. Rodzenie ſię.* **Ein Urſprung/ Anfang.** *Naſcetur pulchra Trojanus origine Cæſar.* Virg. *ſyn:* ōrtus, ēxōrdĭum, primōrdĭum, ĭnĭtĭum prīncĭpium, ſtīrps, ſēmen gĕnĕris cūnābŭla: cauſa autor căput, ſcătūrīgo, fōns. *epith:* Prīma, bŏna, măla, vĕtus, cērta, īncērta, lătēns, cĕlĕbris. *v. Cauſa, Genus, Scaturigo, Fons,*
ōriŏla, *Czołnek.* ōriŏlis, *is. f. Łodź.*
oriolus, *Wywielga.*
ŏrīon, *gr. Gwiazdá S. Jákubá; Koſy. Cum ſubitè aſſurgens fluctu nimboſus orion.* Virg: o & i *anceps apud* Pòētas. *Debilis orionis dextra minitatur inermem.* Claud.
ŏrĭor, *rīris, rĕris, Wſchodzę 2. Wſzczyna ſię Pochodzę Rodzę ſię.* **Entſpringen/ entſtehen**

Hinc

Hinc fidei virtus hinc flamma oriatur amoris S. *syn:* exŏrĭŏr, nāscor, ēnāscor, ŏbŏrĭor, sŭbŏrĭor, prōcēdo prōdeo ēmāno exsūrgo. ēfflŭo, ēxeo, prōmāno dīmāno dērīvor prŏfĭcīscor. *v. Nascor*

ŏrĭundŭs, *Rodem z kąd, Rodem z tąd, Potomek* Gebürtig. *Deniq; caelesti sumus omnes stirpe oriundi.* L. *syn:* ōrtus, gĕnĭtus, sătus, nātus.

ŏrīpēlargus *gr. Orzeł podły.*

ŏrītes *a. m. gr. Kámień niezgorzysty.*

ŏrĭtur, *Poczyna się.*

Orix, lege oryx. Orminium, lege Horminium.

ornāmēntum, *Ozdobá, Sprzężay, & sub Rama 2.* Zierd/ Schmuck. *Ornamenta parum clari lucem dare coget.* Hor.

ornatè, *ozdobnie pięknie.* ornātissĭmus. *sub Mościwy.*

ornātor, *Ubieracz, Piękrzyciel.*

ornātrix, *sub Piękrzycielká.*

ornatu Illyrico *sub po włosku.*

ornatura, Brama u szaty, Strefa, Pętlicá.

ornātus, *ti. Stroyny, Obdárzony.* Geziert/Gerüst/ Außgeputzt. *syn:* ădōrnātus, ēxōrnātus, cūltus excūltus pŏlītus cōmptus dĕcōrātus, splēndidus fūlgēns nĭtĭdus, nĭtens mĭcāns. *phr:* Sŭpērbo splēndidus ōrnātu. Nĭtēnti ōrnātus īnstrūctus cūltu. Cūltus gēstat dĕcōros. Strāta cŭbīlia cūltu Māgnifĭco. Nōn cūltus in illa sēgnĭor ēffĭgie. Vărĭis nam pūrpŭra gēmmis īntērtēxta tēgit. Cūltūque supērbo pĕndebant tērēti gēmmāta mŏnilĭa collo. *vide Orno.*

ornātus, *us. Ozdobá Ubior 1.2. Aparat 1.* Zierd/ Schmuck. *Non hac capta mihi nitidis ornatibus inquit.* S. *syn:* ōrnāmēntum cūltus, dĕcus dĕcor, dīgnĭtas hŏnor, īnsīgne lūmen, splēndor. *epith:* Māgnĭfĭcus, ēxĭmĭus īnsīgnis, rēgius dĕcōrus hŏnēstus cōnvĕnĭēns, dīves, cōnspĭcŭus, īllūstris nĭtens splēndĭdus prĕtiōsus sŭpērbus ămbĭtĭōsus, nōbĭlis, īnsŏlitus, fēstus trĭumphālis, vānus, ĭnānis.

ornīthias *a. m. gr. Wiatr pułnocny prawy.*

ornīthŏboscium, *gr. Kociec 1.*

ornīthŏgăle, *es. gr. Ptásse mleko. & śniedek.*

ornīthon, ōnis, *gr. Ptásznik 3. Kociec 1.*

ornīthŏtrŏphium, *gr. Ptásznik.*

orno, *Zdobię, Ubieram, Sławię, Chwálę 1. Opátruię potrzebámi, Obiiam ściany, Zálecam, Gotuię, Uraczyć.* Zieren/rüsten/schmucken. *..Paribusq; ornaverat armis:* Virg. *syn:* Adōrno ēxōrno, dĕcŏro, hŏnēsto, ēxpŏlio, lŏcūplēto, īnstruo, dīstīnguo, cōmo, ēxcŏlo. *phr:* Dĕcoro cūltu, nĭtēnti ōrnātu īnsīgnio. Eōis lăpīllis, vel gēmmis vēstes pēctus orno vario, dīstīnguo. *vide Fuco. Gemma, monile, Ornatus.*

ornus, ornus humilior, *Jesion, an Grab?* Ein Hagbusch. *epith:* āĕria, ārdua vĭrens frōndens stĕrĭlis ānnōsa mōntāna sūblimis ēxcēlsa, dūra, cōmans. *phr:* Nāscūntur stĕrĭles sāxōsis mōntibus ōrni.

ōro, *Proszę, Modlę się 2. Przyczyniam się, rzecz mam Spráwuię u sądu.* Bitten/ beten. *Talibus orabat dictis: arasq; tenebat.* Virg: *syn:* Rŏgo, prĕcor ōbsēcro ōbtēstor dēprĕcor, īnvŏco. *phr:* Sŭpplĭcĭbus Vērbis āffāri Fūndĕre prĕces. Vōce prĕcāri in vōta vŏcāre. Vōtis prĕcĭbus prōsĕqui, ēxpōscĕre, sŏlĭcĭtāre. Vōtis ădōrāre vĕnĕrāri. Sŭpplice voce flēxo poplĭte mănĭbus sŭpīnis ŏbtēstāri. Auxĭlĭo vŏcāre. Ante pĕdes vŏlvor prŏsternor sŭpplēx. Tēndit dŭplĭces ad sīdĕra pălmas. Mœstis dŏmĭnum īmplōrāre quĕrēlis. Tŏllĕre ădāras mănus. Prĕcĭbus vōtīsque vŏcāre Nūmĭna māgna Dĕûm. Ast ego sāncte parens sŭpplex tua nūmĭna clāmo. Nec prĕcĭbus văcua ēst hōra lŏcūsque meis. *vide Adoro, & Precor, Oratio, Preces.*

ŏrŏbānche, *es. gr. Gęsia wyká, Zaraza ziele.*

ŏrŏbias, *a. m. gr. Kádzidło: żywicá.*

ŏrŏbītis, *is. gr. Kley złotniczy.*

ŏrŏbus, *gr. Wyká 5.*

orphănus, *gr. Osierociáły.* Ein Waißling/ Elterloß Kind. *syn:* ōrbus. *phr:* Părēntĭbus pătre mātre ōrbus ōrbātus, cărens. Părēntĭbus sŭpērstes. Pōsthūmus hæres.

orphănŏtrŏphium, *gr. sierot mieszkánie, Szpitál sierot.*

Orphus *Plin: Ovid: Aristot: piscis marinus aliis fluviatilis aliis, apud Gesner: Cernuam vocat Gaza & alii, negant alii eandem esse.*

orsa, *orum,* & orsus, *us Początek.*

ORT

Orthampĕlos, *gr. Máćicá nienawiązána.*

orthium carmen *gr. Krzykliwy.*

orthŏdōrum, *gr. Piędź średnia.*

orthŏdoxus *gr. Prawowierny.*

orthŏgōnius *gr. Węgłásty.*

orthŏgrăphia. *gr. Pisania nauka, Model przodku*

orthŏmasticus, *gr. Opukáły.*

orthŏ-

orthŏpnœna, *gr. ſub Proſtoſzyi.*

orthopnŏĭcus *gr. Proſtoſſyi.*

orthoſtătes *a. m. gr. Słupiec, Kleſcze 2.*

orthrăgŏriſcus *gr. Oſeſek, Wieprzek morſki.*

ortīvus, *Wſchodni.* ortu, *Rodem.*

ortus, *us. Początek 1. Pochodzenie.* Geburt/ Vrſprung/ Anfang. *Agitq; in ortus, unde non atrum caput.* (Jamb:) *ſyn.* ēxōrtus, ŏrīgo, prīncĭpium, nātivĭtas.

ortus ſolis, *Wſchod ſłońcá 1. 2.* Auffgang der Sonnen. *ſyn:* Phæbus Eōus, mātūtīnus ŏrtus. *epith:* Pūrpŭrĕus pūnicĕus crŏceus rŏsĕus, lūcĭdus prīmus nāſcēns pūrus sĕrēnus almus, tĕpĭdus rōſcĭdus, nĭtidus ſplēndēns. *phr.* Phæbi lūmina prīma. Lūx prīma dĭei. *vide ſupra Oriens Sol & Aurora.*

ortўgŏmētra *gr. Przepiorká wielká. Hic avidos carnis miſſa ortygometra refecit.* Help.

ortyx, *ўgis, f. gr. Przepiorká 1. Babká ziele.*

ŏrўx *ўgis, hic gr. Wrotośierć, ſub ſarn, Szopá woienná, Kamienniczy młotek.*

ŏryza, *gr. Ryż. Quid ceſſas? agedum, ſume hoc ptiſanarium oryza.* Hor

O S

ōs, *ōris, Gębá 1. 2. Twarz 1. 2. Obliczność Páſzczeká, Uśćie 1. Nos 2. Język 2. Obecność, śmiáłość, Niewſtyd.* Der Mund/ das Maul. *Cōponens manibuſq; manus atq; oribꝰ ora.* Virg: *ſyn:* Vūltꝰ făcĭes frōns vel cōnſpectus, præſentia. *epith:* Pūrpŭrĕum fōrmōſum rŏsĕum pulchrum dĕcōrum vĕnūſtum plăcĭdum sĕrēnum ēgrĕgĭum, nĭtĭdum blāndum mŏdēſtum īmpudēns, audax, protērvum āmbrŏsĭum dŏctum diſērtum ārgūtum fācūndum fātĭdĭcum, pĭum, dīvīnum, mēndax īnſidum hĭāns īmmāne pătŭlum ſpūmans, crŭēntum, tūrbātum ăvĭdum clāmōſum, vocāle. *phr.* ōris hĭātus ōris lĕpor mŏdēſtia, vĕnūſtas, mājēſtas decꝰ fācūndia Sĕdet mūltus in ōre lĕpor. Tīngit ĭgneus ōra rŭbor. Cūlti ōris făcūndia præſtāntia Tēter ſpīrĭtꝰ ōris. Ore rĕfert patrem. Pēndet ab ōre lŏquēntis. Nātum ante ōra pārēntis ābrĭpit Cōnvērſi inter ſe ocŭlos ātque ōra tĕnebant Orăque cōrtĭcibꝰ ſūmunt hōrrēnda căvātis Sŭbēſt nĭveo lēnis in ōre rŭbor. Orīſque micans ſplēndore vĕnūſti. Quàm pĭa dūlcĭlŏquo fācūndia promĭtur ōre.

os durum, ferreum, impudens, obtuſum, nullum, *Niewſtydliwy, Niewſtyd.*

os fornacis, *Czeluść 2.*

ŏs, *oſſis, Kość 1. Drzeń, Peſtká.* Ein bein *Exoriare aliquis noſtris ex oſſibꝰ ultor.* V. *epith:* Dūrum ālbum vălidum fĭrmum sŏlĭdum nōdōſum cānum cāndĭdum īngēns sīccum ārduum carum. *phr.* ōſsĕa cōmpāges dūrĭties mōles ōſſa ſuis ādſtrīcta nērvis ārtĭcŭlus. Măcilēnti ārtus vix ōſsibus hærent. Vix hăbeat tĕnuem quæ tĕgat ōſſa, cŭtem.

os terræ, *Kámień 3.*

os coxæ, os ilium, os pubis, os ſacrum. *Kość Kuprzáſtá.*

os ſublime, *vide* Sublime.

O S C

Oſcè, *Sprośnie.*

oſcēdo, *ziewaczká, Warg oſypánie, Szkorbut.*

oſcen *inis, m. Pták śpiewáiący.*

oſchŏphŏria *a. gr. Kwietnia Niedźielá.*

oſcilla, *orum, Kołyſká, Kurow grá.*

oſcillātio. *Kołyſanie.*

oſcillo *as. Obiiam gębę.*

oſcillum, *Obrazek; Obraz, Kołyſká, Kołyſanie Wierzchołek, Gębká.*

oſcĭnis, *is, m. al. omne: adject: Pták śpiewáiący.*

Oſcinum, Cicero corr: obſtitum.

oſcitans, *Niedbáły, Oſpáły Gnuśny.*

oſcitanter, *Oſpále. Niedbále.*

oſcitantia, *Niedbálſtwo.*

oſcĭtātio, *Poziewánie, Ziewánie, Niedbálſtwo*

oſcitatione traho, *Poziewam.*

oſcĭtātor, *ziewacz.*

oſcĭto, *Poziewam, Otwieram ſię ziáię.*

oſcitor, *aris Poziewam* oſcŭlātio, *Cáłowánie*

oſcŭlor, *Cáłuię.* Küſſen. *phr.* ōſcŭla lĭbo, do, dēlībo fīgo pōrrĭgo fēro ōffēro răpio lĕgo cārpo cŭpio os ōri frōnti labris ādmŏvĕo āpplĭco jungo īmprĭmo. Prōno vultu prēſſis lăbēllis băsĭa pōrrĭgo, fēro. Mūlta tamen răpĭes ōſcula, mūlta dăbis īnter ſe ōſcŭla mīſcent. Excĭpit āmplēxꝰ fēlīciaque ōſcŭla jūngit. Oſcula īngĕmĭnāre rĕpĕtīta dăre. Ille mănꝰ lāmbit, patriiſque dat ōſcŭla pālmis. Auſꝰ ēs āmplectī cōlloque īnfūſus ămantis ōſcŭla per lōngas jungere prēſſa moras? Tĕnĕrumq; dolōrem Nātōrum āmplexu, ſōlātur & ōſcŭla mæſtis. Oſcŭla nūnc frōnti, nūnc oſcŭla lībat ŏcēllis. Dēlicĭōſa ſuo gĕnitrix fērt ōſcŭla nāto ōſcŭla diſpenſat nātos ſuprema per ōmnes. Ille jăcēns prōnus mātri dĕdit ōſcŭla tērræ. *v. Amplector.*

ōſcŭlum, *ab ore*, *Gąbka*, *Wárga*, *Całowánie*, *Dźiurki*. Kuß / Mündlein. *Oſcula dat ligno, refugit tamen oſcula lignum* Ovid. *ſyn.* Svāvium bāsium āmplēxus vel ōſcīllum, parvum os *epith* Dūlce, mōlle blāndum, mīte grātum ămīcum chārum, lætum mŭtŭum ſuāve fīdum fidēle, mātērnum, mēllītum jūcūndum tūrpe, lāſcīvum inhōnēſtum, cāſtum pŭdīcum hŏnēſtum. *phr.* Mēlle āmbroſia, nēctāre dulcius ſuāvius ōſculum. Mōllia nūſquam ōſcŭla dēlēctant cāſtos. Fŭge tu, ſunt nōxia bāſia, in īpſis mūlta vĕnēna lăbris. *vide oſculor.*

oſcus, *Staroświecki*, *Nieuſtydliwy*, *plugáwy*, *Bla-* (*zgoń.*

Oſiris, *Plin: corr; Oſyris.*

ōſor, *Nienawidzący*, Ein Hasser. *Efficitur vitiis invictus, & oſor iniqui.* Mamert.

O S S

oſsārium, *Koſtnicá*, *Truna*, *Oſſe, is, Kość. 1.*

oſſeus, *Kośćiány*, *Kośćiſty*. Beinen, *Inſequar & vultus oſſea forma tuos.* Ovid.

oſsicŭlātim, *Koſtkami.*

oſsicŭlum, *Koſtka ſub Koſtka.*

oſsĭfrăga, *Orzeł łomignat.*

oſsĭfragus *idem*, & *Kleſk*, *Łomikoſt.*

Oſsilāgo. Arnobi, ſolidatrix oſſium Dea. Ethnicorum more.

oſſillo, *as*, *Obiiam gębę.*

Oſſu, *acliton*, *priſc.* Kość *1.*

oſſuārium, *Kośnicá*, *Truna.*

Oſſum, *ſi*, *Kość 1.*

oſtēndo, *Pokázuię 1. 2. 3. Skazuię 1.* Zeigen, Weisen, *Poſt ubi nona ſuos Aurora oſtenderit ortus* Virg. *ſyn.* Mōnſtro, dēmōnſtro dēclāro, īndīco as mănĭfēſto pāndo, rĕtĕgo, dētĕgo ăpĕrĭo ēxprōmo, expōno, rĕvēlo, pătĕfăcio, ārgŭo dŏcĕo, sīgnifĭco. *phr.* ĭn lūcem trăho. Lătĕbris ēdūco īndĭcĭum do, āffĕro. ēxitii pătĕfēcit sīgna. *vide Manifeſto;*

Oſtēnſionālis miles, *Okażały*, *Aſſiſtencya.*

oſtēntārius, *Szalbierz*, *ćiarlatan.*

oſtēntātio, *Pokazowánie ſię*, *Chełpienie*, *Pozor.*

oſtentator, *Storzypiętká*, *Chełpliwy.*

oſtento, *as*, *Pokázuię 1. 2. Zmyślam*, *Chełpię ſię.* Rühmen / prangen. *Et ſimul his dictis faciem oſtentabat & udo.* Virg; *ſyn;* jăcto, jăctĭto, vēn-

dĭto, glōrĭor. *vide Superbio.*

oſtentum, *Płod dźiwny*, *Cud*, *Widok*, *Znak*. Ein Wunderzeichen. *v. Monſtrum*, *Prodigium.*

oſtentus, *us pozor*, *Szyderſtwo*, *Pokrywka.*

oſtiārium, *Podymne.* oſtiārius, *Odźwierny.*

oſtiātim, *Od domu do domu.*

oſtīgo, *ĭnis*, *f. Liſzay.*

oſtii vacuum, *Drzwi 1.*

oſtiorum latera, *Podwoy.*

oſtium, *Drzwi 1. 3. Weśćie*, *Uśćie.* Eine Thür. Jānŭa, līmen, ădĭtus. fŏres pōrta *vide Janua.*

oſtĭum Ditis ōſtium Orci, *Otchłań.*

oſtrăcias, *æ, m.* oſtrăcītes, *æ. m. gr; ſub Skorupiaſty.*

oſtracinda, *Iunio*, *Polluci. Euſtat ſkorupek gra.*

oſtrăcion, *vel um gr. Kiryśnik rybá.*

oſtrăciſmus, *u gr. Wygnanie 1.*

oſtrăcītis cadmia, *ſub Mośiężne odmioty.*

oſtrăcium, *gr* *Kiełki Oſtrea bajano delicioſa lacu* oſtrea, *æ. Pław.*

oſtreāriæ *hæ*, *idem.* oſtreārius *ibidem.*

oſtreātus, & oſtreōſus, *Chropowaty & ſub Pław*

oſtreum, *gr. Pław.*

oſtrīfer, *ſub Szarłatny.*

oſtrīnus, *Szarłatny. i longum ab Oſtreo priſce: Nec timet oſtrino Tulle ſubire thoro* Prope:

oſtrum, *gr. Szarłat materya*, *Szarłat farbá.* Ein Meerschneck. -- *Sidonia fulget ſublimis in oſtro.* Ovid. *ſyn.* Mūrex Pūrpŭra cŏccus. *vide Purpura.*

Oſtrўa *æ. vel.* Oſtrўs, *yos*, *Plini*, *arbor fraxino ſimilis in aquoſis ſaxis creſcens.*

ōrſus ſum, *Nienawidzę.*

ŏſyris, *ĭdis*, *f. Gr. Lenok.*

ŏsўrītes, *æ, m. Gr. Jaſnotká źiele.*

O T

ōtăcuſta, *m gr. Podchwytacz.*

ŏthonna, *Gr:an: Zawilec ?*

otia, *a lege Otium Græcum.*

otio marceſcere, *Zleniec.* ōtiŏlum, *Czas.*

ōtior, *ăris. Prożnuięż* müſſig gehen / faulenzen, *ſyn.* Văco, fĕrior, quĭēſco. *phr* Nĭhil ăgo, ōtĭa dūco, ăgo, pĕrăgo fĕro, cŏlo sĕquor, sēctor, in ōtia sōlvor. tŏrpeo otio lanɡuĕo,

gueo, marcesco diffluo fatisco. otio vaco, indulgeo; otia vitæ desidiosa sequi: Vitam per otia duco. Sub inerti terit otia luxu. Mollia securæ peragebant otia gentes. Male tempus perdere. Torpescere luxu. ignavo, traducere luxu otia. v. Quiesco.

otiosè, Prożnuiąc, Niedbale, Bespiecznie Pomału, Spokoynie sobie co czynić, Nieochotnie.

Otiositas. Prożnowanie,

otiosus, Prożnuiący, Bespieczny. Spokoyny. Müssig/ item Sorglos. Turbam non habet otiosiorem (Phal.)Mart. syn Vacuus, feriatus lentus, segnis iners ignavus desidiosus piger. phr. Curis liber levatus. vacuus solutus expeditus, inanis otia ducens otio torpens otio vacans. Desidia languens. torpens. Cantamus vacui, pectore molles Stant curæ. v. Piger & Otior.

otiosum reddo, Uskramiam. otis, idis gr. Drop.

otium, gr. sub Pław, Uszko.

otium, Prożnowanie, Czas 1. Pokoy 1. 3. Od, pocznienie. Wakacya. Müssiggang, Ruh/ Feyerung von Arbeit. O Melibæe, Deus nobis hæc otia fecit. Virg. syn. Quies, inertia desidia, languor torpor ignavia segnities epith. Pigrum iners turpe lentum ignavum segne desidiosum, deliciosum, molle, fædum, ignobile, quietum tranquillum suave gratum, amænum. phr: Vita segnis. Luxus iners. Desidis otia vitæ. Ignava quies iners situs. Desidiæ molles, inertis somni situs. illita blanditiis otia. Cernis ut ignavum corrumpant otia corpus ut capiant vitium ni moveantur, aquæ? v. Pigritia, Quies, & Otior.

otus, gr. Nocny kruk, & sub Sowa łężna.

O V

ova farcta sub Pasztet.

ova fricta frixa, Jaiecznica.

ova piscium, Ikra rybia.

ovalis, ab ovando, Tryumfowy.

ovalis, ab ovis, sub Okrągławy.

ovatio, ab ovando, Tryumf mały.

Ovatio, ab ovis. Plini. corr: Operatio,

ovatus, us Tryumf 2.

ovatus, ti, Okrągławy, podługowáty.

oviaria, æ, Owiec stadło.

oviaricus, oviarius, Owczy.

oviarica, Owieczka.

ovile, Owczarnia. Schaffstall. Incustoditum captat ovile lupus. Ovid. syn: Caula stabulum septi orum. epith. Clausum tutum securum, apertum, patens, fæcundum, plenum optimum, tenerum. phr. Clausis balant in ovilibus agni.

ovilio, ut Opilio. Owczarz.

ovillus, ovinus owczy, Schaffin.

oviparus, Ikrorodny,

ovis Owca. Ein Schaaff. Instituit, Pan curat oves, oviumq; magistros. Virg. syn. Balans, bidens, agna. epith. imbellis, mollis, placida, lanigera pavida, timida, candida, mansueta, mitis blanda, tenera, tenella, fugax, saliens. phr. Lanigerum pecus. Innocuæ Lanigeræ pecudes bidentes. Lanigeri greges, Mitis balantum grex: Molle gerit tergo candida vellus ovis. Sæpe in colle tondentes pascua læta lanigeræ reptant pecudes. Cavo Polyphemus in antro Lanigeras claudit pecudes atque ubera pressat. Quid meruistis oves placidum pecus, inque tuendos natum homines pleno quæ in ubere nectar mollia quæ nobis vestras velamina lanas, præbetis, vitaque magis quam morte juvatis? vide Grex.

ovis aurea, Głupiec.

ovis fera, Wielbłądoryś.

ovo, as, Krzyczę 1. Tryumfuię 1. Von Freud springen/ triumphiren. Quo nunc Turnus ovat spolia Virg. syn. Triumpho gestio exulto lætor. v. Triumpho, Gaudeo. gaudetq; potitus.

ovum, è Græco ᾠόν. Ein Ey. Longa quibus facies, ovis erit illa memento. Hor. epith. Teres, læve novum recens. salubre phr. Gallinæ fœtus, fœtura diurna, dona munera ovi, albumen, vitellus, testa seu putamen.

ovum serpentinum, Wężysko.

Ovum urinum, hapalum, &c. vide sub H. U. &c.

O X

oxalis, idis gr. Szczaw. oxasme, es gr. Rosół.

oxia vel oxya gr. Lodź.

oxyacantha, oxyacanthos, gr. Głog.

oxybaphum, gr. Octowy statek

Oxyblatta in Cod. blatt seu purpura eximia exquisitioris luminis; Casaubon.

oxycratum, gr. Ocet z wodą,

oxygala, æ, gr. Mleko kwaśne, Maślanka.

oxyga-

oxўgăla, orum gr. Mleko kwaśne.
oxўgărum, gr. Roſol Kwaſkowáty przyſmak,
ter lactucas oxygarumque liber. Mart:
oxўgărus, adject: ſub Kwaſkowáty.
oxўsăpăthum, gr. Szczaw kobyli. (dem-
oxўmel, oxўmeli, oxўmelli, n. gr. Ocet z mio-
oxўmōros, gr. Oſtrogłupi, Głupieſztuczny.
oxўmyrsīne, es. gr Oſtrokrzew.
oxўmyrsīnus, Ruſzczkow, ſub Iglicá.
oxўodontes, hi, ab oxyodus, ontis, gr. ſub Zębáty.
oxypæderotīna veſtis Vopiſco coloris pæderoti-ni ſaturi: Pæderotinus autem ſimilis pæderoti. i acantho vel opalio gemma. Caſaubon.
oxўphænix gr. Daktyl
Oxyporopolis, Plini. corr. Oxyporiobolis.
oxўporos gr. Przenikaiący.
oxўpŏrum, gr. Kwaſkowy przyſmak ſalſa.
oxyrrhŏdĭnum, aqua roſæ cum aceto.
oxyrrhynchus, gr. Oſtropyſk, Czeczugá.
oxys, yos, gr. Szczawnik, śit morſki.
oxўſacchărum, gr. ſub Ocet z miodem.
oxyſchænos, vel us, m gr. śit morſki.
oxўtrīphillon, gr. Szczawik, Konicz.
ozæna gr Nozdrzy chorobá.
ozænītis Idos. f. gr. ſub Narda.
oze, gr. Cuchnienie z uſt.
Ozimon, lege Ocymon,
Ozymum, Perſi: corr. ocimum,

P A

Pābŭlāris, Sniedny, Strawny.
pabulārius, ſub picownik.
pabulārio, Paſza Picowánie.
pabulationes apum, Pſzczelnik 1.
pabulātor, Picownik. pabulatōrius, Strawny.
pabŭlor, Paſę ſię, Picuię. Gnoię 2. Dem Vieh Futter ſuchen. item weyden. ſyn Frūmēntor. vel. paſcor phr. Pābŭla cārpo lĕgo mĕto, quæro, cōnquīro păro cūro cōnvĕho sūbveho, cōnvēcto cōnporto. Căſtris pābŭla frūmēnta, cūro prōvĭdeo. Me căſtrenſis, vel frūmentāria cūra mănet, ēxērcet.
pābŭlum, Paſza, Karmia, Strawa bydlęca, Pobutka 1. Weyde Futter. Pabula guſtaſſent Troiæ Xantumque bibiſſent Virg: ſyn. Păſcŭa ōrum, păſtus ēſca. epith. Pīngue. ōptimum lætum, amœnum grāmĭneum, vĭrĭde, v. Paſcua.
Pācālis, Pokoy czyniący.
pācātè, Spokoynie.
pācātor, Iednacz, Uſpokoićiel.
pacatum reddere, Uſpokoić.
pācātus, Łagodny, Spokoyny. Pacatumque reges patriis virtutibus orbem. Virg:
pāce, Spokoynie, pace tua, Spokoynie, z opuſzcze-
Pācĭfer, Pokoy czyniący. Friedfertig. (niem.
Pacifica, orum, in lib. Regum &c, hoſtia pro pace, Zapokoyne. Vuieco.
pācificātio, Iednanie Ugodá.
pacificator, Iednacz.
pacificatorius Iednáki 2.
Pacificè, Spokoynie, Łágodnie, Łáſkáwie.
pacifico, Iednam 1. Pokoy z kim czynię.
pācĭfĭcus, Pokoy czyniący Łagodny, Spokoyny. Friedſam. Perpetuam pacem, pacificumq; ducem. Ov. ſyn. Pācĭfer, mītis lēnis, trānquīllus. Pācis ămīcus, pācis ămāns. Pācis author, dător.
Pacio, onis priſce pro pactio. Feſt. Sipont.
păciſco, păciſcor, Wymawiam ſobie, Rządzę 2. Rządzę ſię, Zrękowác 1. Umawiam ſię Stargowáć ſię, Ważę ná co. Ein Vertrag machen. vitam pro morte paciſci, Virg: ſyn: Cōnvĕnio cōntrăho prōmītto. phr. Fœdus īnĕo cōmpōno fēro pāngo īco. Dēxtram dō jūngo, tāngo. cōntīngo. Fĭdem do, ĕt āccĭpio. Sŏcĭo ănĭmos. Vītam pro laude păcīſcor. v. Fœdus facio, & pax.
Paco. is. Priſcian. (unde paciſco) priſce pro Pago vel Pango Meurſi.
Pāco as. Błagam, Przeiednywam, Ogłaſkáć 1. Uſpokoić Befriedigen/ſtillen/verſöhnen. & incultæ pacantur vomere ſylvæ. Hor. ſyn: Sēdo, mītĭgo, tēmpĕro, lēnio, mōllio, flēcto, plāco. mŏdĕror mūlcĕo, cōmpōno, cōncĭlio.
pacta, æ, Zrękowana.
pactilis, Plećiony Wity.
pactio Umowá, Zmowá, Zrękowiny, Formułá,
pactionem conficio, conflo, facio, Umawiam ſię,
pacti-

paćtītius, *Umowny* I. *longum à Supino.*
pactor, *Stanowićiel.*
pactum, *Umowa.* Vertrag/Abred. *Pacta ligat pactis ipsa futura comes.* Prop. *syn.* Fœdus cōnvēntum cōnvēntus cōnditio lēx, pācta fides. *vide* (*Fædus.*
pactus, *Umowiony.*

P Æ

pæan, ānis, *m: Gr; Pieśń Wierſz Poetycki, zwyćiężka pioſnká, Krzyk żołnierſki.*
pæan pes, *idem* pæon.
pæantis, *idis Gr: Kámień położniczy.*
Pædagium, Seneca Plini: Iuni, corr. Pædagogium.
pædăgōgīa, *orum, Gr: ſub Sodomczyk.*
Pædagogianus, Czeládny.
pædăgōgīum, *Gr: Szkołá Dźiećinna komorá, Czeladź, Czeládne mieſzkánie.*
pædăgōgo, *as, Gr. ćwiczę.*
pædăgōgus, *Gr: Pedágog.*
Pædatura, lege infra Prædatura.
pædĕros, *otis. m, gr. Barſzcz 2. Trzebuła, Opał, Sodomczyk, & ſub Miłośniczy.*
pæderōtion, *Gr ſub Trzebuła.*
Pæderotinus, v. ſupra Oxypaderotinus.
pædia, *Gr: 1. ćwiczenie. 2. Cetno licho.*
pædīca tibia, *Surma. à Græco, v. Dźiećinny.*
pædīco ōnis, *m. Sodomczyk.*
pædidōſus, Prochem przypadły, śmierdzący.
pædīdus, *Brudny, plugawy.*
pædōnōmus, *Gr. Pedagog.* pædon, *Brud, Smrod*
pædŏtrība, pædŏtribes, *æ Gr. Miſtrz ſzkolny. Quantitatem vide in Diatriba.*
Pamīnōſus, Prochem przypadły, śmierdzący.
pænè pænissimè, *Bez mała, Mało nie Zgoła.* Schier faſt.
pænŭla, *Opończa.*
pænula gauſapina, mulonia, *Gunia. 1.*
pænula ſacra, *Kapá kośćielna.*
pænŭlārium, *ſub Opończa*
pænŭlārius, pænulātus, pænŭlens, *ibidem.*
Pæōn ōnis. Diomed: Quintil. Cic: o Paion. Pæan Cic: paian. Ariſt: pês metricus tetra ſyllabus, una longa & tribus brevibus conſtans quatuor formas eius ponit Diomed. & alii. ut Confluere. Receptio. Remittere. Humilius. At Pæon. pro medico ōnis.

pæōnia, *Gr: Piwonia.*
pætŭlus, *Oczu wdźięcznie zyzowatych.*
pætus, *idem & Błaſkooki.*
pagānālia, *n. plural.* paganalis, *ſub Wieyſki.*
paganica pila, *Piłá*, Pāgānicus, *Wieyſki.*
pāgānus, *idem, Nierycerz Wieśniak, an Pogánin,*
pāgātim, *Po Wśiach ſub Po domach.*
pāgella, *Karty ſtroná 1. 2.*
pāgina, *Karty ſtrona 1. Poſadzká 1. Drogi w ogrodách.*
Paginata navis Paulin: compacta.
pāgĭnŭla, *Kárty iedna ſtrona.*
pagmentum, *Szpągá ſpoienie.*
pāgo, *is pepigi, umawiamſię.*
pāgrūs, *gr. Pagr.*
pāgurus, *gr. Rák morſki okrągły.*
pāgus, *Wieś, powiat 2.*

P A L

pāla, *æ, Łopátá chlebowa Rydel, Oprawá. pierśćieniowa głowá, Opiłki.*
pălācra, palacrana, *Bryłá. eſt ramentum auri,*
pălæphătus, *Gr. Przerzeczony.*
pălæſtes *æ, m Gr, Zapásnik*
pălæſtra, *Gr: Zapáſki, zapáſkow mieyſce, Szkoła. 1. Obrotność Geſtow nauká* Ein Fechtplatz Fecht schul. *Exſtruerent patrias oleo labente palæſtras.* Virg: *ſyn:* Lūcta gȳmnăsĭum *epith.* grāmĭnea jūncta, dūra. vălida robūſta ſæva. ăſpĕra cĕlĕbris sōlĕnnis agilis ŏlȳmpiaca. *phr.* Cērtāmina dūra pălēſtræ,
palæſtrica ars, *Zapaſki*
palæſtricè, palæſtricos, *Zapásnicę.*
pălæſtrĭcus, *ſubſt. Zapásnik, geſtow miſtrz. adject. zapáśniczy.*
palæſtrīta, *æ, m, Gr. Zapáśnik.*
pălam, *Iawnie,* öffentlich *Ipſa palam fari omnipotens ſaturnia juſſit. Produxit primam Proſper: corripiunt Virgil. Ter. alii. ſyn.* Mănĭfēſte ăpērtè ĭn lūce, ŏcŭlis, in cōnſpēctu in ōre, ānte ōra, vūlgo.
pălanca, *wałek.* palanga, *idem & Drąg.*
pălāngarius, *Tragarz.* pălango, *as Toczę. 2.*
pālans, *Błąkáiący ſię.*
Palara Ovid. corr: Pelora.

pălāria, *Kołek gra, Strzelnica,*
pălāria *orum, ſub Strzelnicá,*
pālāris, *Palowy, palaſca ſub Ogonowy.*
pălătha, *in SS. libris gr. Figa 2.*
pălatii cura, *Marſzałkoſtwo.*
pālātim, *Tu y owdzie.*
pålātīnātus, *Woiewodztwo.*
pålātīnĭdes, *a, m, Woiewodźic.*
pålātīnis, *idis, hæc Woiewodzanká.*
palatinum officium, *Rádá 1.*
pålātīnus, *Pałácowy, an Woiewoda,.* Das zum Palaſt gehört. *Scripta Palatinus quæcunq; recepit Apollo.* Hor. *Ad Palatinas acipenſera mittite menſas* Mart.
pālātio, *onis, Palow bićie 1. Támowanie, Ubiiánie.*
pålātium, *Páłac.* Ein Pallaſt. *Inde ſacro veneranda potes palatia clivo.* Mart. *Illic quas tolerant nemoroſa palatia frondes.* Ovid. *v: Regia.*
pălātum, *Podniebienie, Gębá, Smak, Humor.* Der Rache. *Poſcentis vario multum diverſa palato.* Hor. *epith.* Tĕnĕrum mōlle ăvĭdum vŏrāx, căvum pătŭlum hĭāns ūdum ăpērtum. pătens. *phr.* Sūppreſſa pălāto līngua ēſcas gūſtāre pălāto ēſca tămen mōlli ēſt nōn cōntĕmnenda pălāto
pălātus, *ti, ſubſt: Podniebienie.*
pālātus *ti adject. à palo as Nabity Ubity:*
pălātus, *ti adject. à palor, aris. Błąkáiący ſię, & ſub Roſpraſzaią ſię.*
pălea, *Plewa, Oplki, Grzebiań* Spreu. *Surgentem ad Zephyrum paleæ jactantur inanes.* Virg. *ſyn:* Călămus cūlmus ſtĭpŭla. *epith.* Lĕvis, ĭnānis, ēxīlis tĕnŭis fragilis ārida, Sīcca vŏlans trītícea. *phr.* Pălĕāria sĕges. Stērnēbat, frăgiles călămos pălĕaſque volāntes,
pălear, *āris n. Podgárdłek.*
pălearium, *Plewnik.*
palearibus revocare herbas *ſub Przezuwam.*
păleātus, *Plewiſty.*
pălīlia, *orum ſub Połog. Sobotká.*
Pălīlītium ſidus, *Dzdzownice.*
pălĭlŏgia, *Gr: Powtarzanie. & figura eadem Anadiploſi.*
Palimbachius pes, Diomed: idem Antibachius ſupra.
pălimpēga, *orum, gr. Starzyzná.*

pălimpiſſa, *a, gr: Smołá.*
pălimpſeſtus, *Gr: Kśiąſzki kámienne.*
pălingĕnĕſia, *gr: Odradzanie, Duſz ludzkich przechodzenie.*
pălınōdia, *a. Gr: Odwołánie fałſzu.*
palinodiam cano, *Odwoływam.*
palintŏna *orum.* palintonos, *gr: Proſtuiący ſię.*
pălinxeſtus, *gr. Kśiąſzki kámienne.*
pālĭto, *as. Błąkam ſię.*
păliūrus *gr: herbá arbor, Paliur, Oſtrokrzew.* Ein dornächtige Staud. *Carduus & ſpinis ſurgit paliurus acutis:* Virg.
palla, *Szátá białogłowſka, Mętlik Palá ołtarzowa, Korporał* Ein Frauen-Mantel. *Et tegit auratos palla ſuperba pedes* O. *v. Veſtis.*
pallăca pellăce, *es. gr: Cudzołożnicá, Nałożnicá.*
pallăcāna, *Cebula 1.*
palleo palleſco, *Blednieie.* Erbleichen/erblaſſen *ſyn.* ēxpāllēſco ēxālbēſco. *phr:* Pāllor ōra ōccŭpat ŏbit nŏtat. Sānguis īndūcto pāllōre fŭgit, ōre cŏlor fŭgit ēxſāngui, āmīſſo sāngvīne pālleo. Sūffundor pāllore gĕnas. Ori līvĭdus ēxhauſto sāngvīne pāllor ineſt. Pāllor ĭn ore sĕdet măcĭes in cōrpŏre tūto. Cŏlor oris ĕrat, quī frōndĭbus ōlim ēſſe sŏlet sēris quas nova læſit hўems. Terrĭbĭlis Stўgio făcĭes pāllōre grăvātur. Dīrĭgŭēre ŏcŭli călidūſque è cōrpŏre sāngvis īndūcto pāllōre fugit. Cūr tibi tŏrva ăcĭes? cūr hic trŭcŭlentus ĭn ōre pāllor ātque sĕpūlchrālis pāllor cōnfēcĕrat ōra? *vide Macies.*
palliaſtrum *Płaſzczyk.*
palliătulus, *Płaſzczem odźiany.*
pallidŭlus pallidus, *Blady* Bleich/ blaß. *Pallidior fiet jam pariente lupus.* Mart: *ſyn.* Pāllens dēcolor. *phr:* Pāllōre dĕfōrmis. Būxo sĭmīllĭmus, ora būxo, cēris nŏvis, cēra recēnti pāllĭdiora gĕrens! v. *Palleo.*
pallio, *as, Pokrywam Zdobię.*
palliolatim, *ſub Płaſzczem odźiany.*
palliŏlatus, *Płaſzczem odźiany.*
palliŏlum, *Płaſzczyk.*
pallium *Płaſzcz, Paliuſz Szatá Bieśiadna Kołdrá.* Ein Mantel. *Cultum palliolo, mulier nempe ipſa videtur.* Juv. *vide Veſtis.*
pallor, *Bládość.* Bleich-Farbe/ bleiche Geſtalt.

stalt. *epith.* Lūridus, ālbus, mārcĭdus, exsānguis, dēfōrmis lānguĭdus līvĭdus plūmbĕus frīgĭdus gĕlidus trīstis, ēxănimis tĕrrĭbĭlis, sĕpulchrālis, hōrridus. *phr.* Cŏlor sine sānguĭne. *vide Palleo.*

pallŭla, *Metlik.*

PALM

palma, *Palma, Dłoń 1. 4. Ręká 1. Máćicá 3. Zwyćięstwo, przodkowánie.* Ein Palmbaum -- *epith.* Olўmpiaca nōbĭlis, īnsīgnis, ēgrĕgia, vĭrĭdis, vĭrēns vĭrĭdans, ămæna glōrĭōsa Mārtia, vĭctrix trĭūmphālis, læsa Ægyptia quæsīta, pārta Indĭca *phr.* ārbor Idūmæa trĭūmphālis vĭctrix. Vĭctōrum īnsīgne dĕcus laus honor glōria mĕrces præmium. Vĭctrīcis dēxtræ trĭumphalis pugnæ īnsīgnia. Vēndicat ĭpsa vĭro dūlcis fācūndia pālmam. Olўmpiăcæ mīrātus prœmia pālmæ *id est victoriæ.*

palma compressa *Pięść 1*

palmam hăbeo, *Przodkuię.*

palmāris, *Pálmowy, Dłoniowy, Zwyćięski, piędźisty.*

palmarium, *Podatek zwyćięzcy, Wygrana.*

palmārius, *Dłoniowy, piędźisty, Zwyćieski.*

palmata toga *Szátá Senátorska, Szátá na tryumf.*

palmātus, *à palma, Zwyćięski. Palmatæq; ducem, sed cito redde togæ.* Mart.

palmātus, *à palmus Ubity 2.*

palmatus cervus, *Ieleń Zamorski.*

palmes, ĭtis. *m, Látorośl winna, Winna rozgá.* Rabschoß/ Rabzweig. *Palmitis hoc riguæ ductile flumen aquæ* Ovid. *epith.* Vĭrĭdis, lætus, tĕner, lēntus frōndōsus, pāmpĭneus ūvĭfer, răcēmĭfer, vērnus rĕnāscens ūber, fĕrax fæcūndus. *phr.* Gĕnĕrōso sēmĭne pālmes. Pāmpĭneo vēstiti sēmĭne cōlles. Grăvĭdo dē pālmĭte gēmma tŭmet. tūrget. Pālmes ĭnēxhaūstis terras qui complĕat ūvis Læto tūrgens in pālmĭte gēmma *v. Ramus.*

palmes emissarius, præsidiarius, subsidiarius *Latorośl zostáwiona.*

palmes pampinarius, *Látorośl winna.*

palmērum, *palmowy ogrod.*

palmeus, *pálmowy, ćisawy.*

palmĭcus, *gr:* pálmicum augurium. *sub Skakánie.*

palmĭfer, *pálmorodny.* das palm-Baum trägt. *Palmiferos Arabes, Panchæaq; rura relinquit:* Ovid.

palmĭpĕdālis. *pięć odłonny, & sub Stopy iedney.*

palmĭpes, *pláskonogi, pięćiodłonny.*

Palmipĭmum vinum Figowe wino.

palmo, *as à palmus Dłoń wyrażam.*

palmo, *as. à palmitibus. podwiązuię 2.*

pálmos. palmus, *gr. Skakánie.*

palmōsus, *palmorodny.* Voll Palmbäum,

palmŭla, *Rączká. Dáktyl, piora u wiosła.*

palmulārius, *idem* parmulārius, *Turnell.*

palmus. *Miará piędź.*

palmus minor, *Dłoń 2.*

palmus rectus, *piędź śrzednia.*

PALO

pālo, *as, adject. Biię koły natykam winnicę, podpieram 1. Obtykam, podwiązuię.*

Palo, as, absolutum, erro, vagor, sub Rozgłaszá się

pālor, *aris, Błąkam się, Rozpraszaią się.* Hin und her gehen. *Fœmina palantes agit, atque hæc agmina vertit.* Virg. *syn.* ērro, văgor fŭgio *phr.* pāssim sine ōrdĭne, sine lēge fĕror. Pēr ārva pēr agros văgor.

PALE

palpamentum, Pochlebstwo

palpātio, *Macánie pochlebstwo.*

palpātor, *pochlebcá & sub Ogłaskánie.*

palpĕbræ, *powiek włosy, powieká.*

palpitātio, *Drgánie, Drzęnie, Skakánie.*

palpitātus, *us, Drgánie,*

palpito, *as; Drgam, Miga się co, Biię ćięmie.* Zittern / *syn:* Tremo mico, exĭlio. *phr.* Crēbro mōveor. Mūltĭplĭci mōtu sălio. Mōtu ēxūlto frĕquēnti. Mūlto vĭbrāmine mĭco.

palpo, *as vel pálpor, aris, pochlebuię, Matam, Głaszczę & sub ciokáć.* streichlen. *syn.* Tāngo, trācto. *vide Tango.*

palpo, ōnis *m. Pochlebcá.*

Palpo, qui cætum ducit. Isidor. Marcil.

palpum, *pi Głaskánie, & sub ćiokáć, Głaszczę.*

palpum obtrudo; *Oszukiwam.*

Paluda, quid sit, v: Szátá białogłowska.

pălūdāmentum, *Szatá Krolewska Száta zwierzchnia,* ein panter hembd *Szátá żołnierska. Szátá białogłowska.*

pălūd:pium, Opych. (nierſka.
pălūdātus, ſub Szatá Krolewſka, Szátá żol-
pălūdifer, Błóćiſty.
pălūdōſus. Bágniſty, Błóćiſty. Moßächtig. Ille paludoſos memoret ſervire Sicambros, Pr
Pālum, n. Pal. 1.
pălumba, f. palumbes, m. f. Grzywacz. Eine wilde Taub. - raucæ tua cura palumbes Vir. ſyn. Cōlūmbæ. epith. Raūcæ āĕriæ tĕnĕræ præpĕtes, vēlōces, pāvĭdæ fŭgāces cȳthĕreæ cȳthĕrēiæ. phr. Dūlcia figunt gĕmĕbūndis ōſcŭla rōſtris. v. Columba.
pălumbinus, Grzywaczy, pălumbŭlus, Turka
pălumbus m. Grzywacz. (wká.
pālus, li, m. Pal 1. Koł 1. Tycz. Słup 2. Pfal Hic docuit teneram palis adjungere vitem. Tib. ſyn. Pēdāmentum, ſtătūmen, văcērra, pāxīllus, sŭdes, ſtīpes, trūncus, vāllus, vāllum epith. Līgnĕus, tĕres, dūrus, vălĭdus, rōbūſtus, fīrmus. phr. Frāxĭnĕas āptāre sŭdes ēxăcŭunt ălĭi vāllos fūrcāſq; bĭcōrnes ătque ămărīna, părant lēntæ rētĭnācŭla vīti. Fĕrrātaſque sŭdes ĕt ăcūta cūſpĭde cōntos.
pălus, ūdis, f. Bagniſko. Ługowiſko. Pfütz Cocyti tardâq; palus, innabilis undâ. Virg. epith. Craſſa. plăcĭda, nigra, tōrpens, līmōſa, ſtăgnans, văſta fœda, sōrdĭda, bĭbŭla, lāta, pīſcōſa, cœnōſa, pŭtrĭda, ſpūrca. ſyn. Lăcus, ſtāgnūm, lăcūna. phr. Dēnſis, ōbsēſſa salĭctis. Līmōſa pălus et mūlto tūrbĭda cæno. Atque vĕnēnōſas hăbĭtem ceū rāna pălūdes. v. Lacus.
pălus numellarius, Prągá.
pălūſtria paſcua, Trzęſawicá. r.
pălūſtris palūſter, Błóćiſty, Błotny, Bagniſty, Moßächtig. - - Locá fœta paluſtribus undis. Ovid.

PAM

pambăsĭlia, Gr. Iednowładztwo
pamphăgus, Gr. żárliwy, pies żarłok,
Pampillum, Lamprid: corr: Papilla.
pampĭnāceus pampĭnārius, Winny.
pampinarius palmes, Wilk 4.
pampinātio, Obćinanie, przerzedzánie.
pampinātor, Winiarz,
pampinātus, Liśćiſty, & ſub May, Winny.
pampĭneus, pampĭnoſus, ſub Winny. Das von Raben-blättern iſt.
pampĭno, as, Obrywam 1. Obćinam 1. Przerzedzam
pampĭnus hic, hæc. Látorośl winna Winny liſt. May 2. & ſub Pletwá. Weinblat. - - nec metuit ſurgentes pampinus Auſtros. Virg. epith. Tĕnerviridis, frōndōſus, lēntus, ūmbrōſus, ŏpācus. phr. Dūlces indūcens cōllĭbus ūmbras Pampĭnus. Lætis vēſtiens, vēlans, dēfēndens. frondibus ūvas.
pampinus fructuarius, racemarius, Látorośl, winna.

PAN

pănăcēa, Gr. Pánnak źiele, Sol, Lekarſtwo powſzechne. Ein heylſames Kraut. (Herbá cujus ſucco opopanax vocatur à ſanandis omnibus morbis) epith. odōrĭfĕra, pŏtens, sălūtĭfĕra.
pănăces, n, gr. Panak, Złomignat źiele.
panaces, anhelicum, Dźięgiel.
pănărētus. gr. Cnotliwy. Primam produxit Ovid. corripiunt alii.
pănāriolum, Chlebowy koſz. Koſzyk, Podatek 3. Panōriolus apud Iacob. Pontanum legitur, neſcio ac mendoſe ?
pănārium, Chlebowy koſz, Podatek od Páná.
pănax, ăcis, f, Gr. Pának źiele, Centurzya, Dźięgiel 1. Lubſzczyk 2.
panax Heracleos, Złoćień.
pancarpiæ, gr. Mieſzanina, Wieniec r.
pancarpum gr. Zapáski. Łowy, Igrzyſko.
panchrēſtarius, Marcepannik.
panchreſtos ſtomaticè. gr. ſub żyłá.
panchreſtum, Gr. Łákoći, Lekarſtwo powſzechne.
panchreſtus, gr. Krwáwnik kámień.
pancrătiaſtes, æ. gr. Szermierz.
pancrătĭcè, es, Szermierſka, Zápáſki, Podróżnik r. śniedek.
pancrătium, Podróżnik źiele.
pancratium, ſub Zapáśnik.
Pancros, potius panchros, Gr. Kámień farb rożlicznych.
pandātio, Uginánie.
pandātus, Ugięty ná płaſk.

pandectæ, *bi, ba, Gr. Księgski zbieralne.*
pandēmos, *vel us, G Powszechny.*
Pandicul ris dies sub Wszech świętych dźień.
pandĭcŭlātio, *Przećiaganie.*
pandĭcŭlor, *Przećiągam się.*
panditur *Rozchodźi się, Rośćiąga się.*
pando, *is, Otwarzam 1. Rośćiągam Rospuszczam.* Auffthun/ öffnen. *Dividimus muros & mœnia pandimus urbis.* Virg. *syn.* ăpĕrio rĕsero, pătĕfăcio. *Metaph.* ĕxplĭco mănifĕsto dēclāro-īndĭco. *phr.* Anchīsen făcio cērtum, rēmque ŏrdine pāndo. Pānditur īntĕrea dŏmus ōmnĭpŏtentis ŏlȳmpi. Pāndĭte nūnc Hĕlĭcōna Dĕæ, cāntusque mŏvēte. *v. Aperio & Ianua.*
pando *as,* pandor, *aris, Uginam się.*
pandochīum, *Gr. Gospoda 1.*
pandūra, *Gr. Kobzá.*
pandurista, & pandurizo *Gr. ibidem.*
pandus, *Ugięty, Nachylony, Dołkowaty, krzywy.*
Pane; n, pro panis in Recto, apud Plautum legunt Nonius, Meursi. Lambin priscè, rejicit hoc Camerar
pănēgȳricus, *Gr. Seymowy, & sub Kazánie.*
pănēgȳris, *is f. Gr. Zgromadzenie. 2. Iarmak, Kiermász,* (*mień.*
pănĕros, *ōtis. gemma vel lapis Gr. Płodźiszek kápango, Biię koły, Wbiiam 1. Wtykam, Szczepię, Sypię kopce, umawiam się, Stowarzyszyć się, Wyrażam 1. Piszę 1. 2. Pokoy czynię z.* Einstecken/pflantzen. *syn.* Fīgo, plānto, vel cŏmpono.
pango inducias, *Przymierze czynię.*
pango osculum, *Cáłuię.*
pangōnius, *Gr. Węgláśty.*

PANI

Pānĭceus, icius, Chlebowy.
pānĭcŭla, *Fierzysko, Rzesa, Cewka 1.*
pānĭcum, *à. panicula Ber. 1. Kostrzewa.*
pānĭcum, *à pane, Strächy prożne,*
pānĭcus, *adject. Gr. ibidem.*
Panifica, Piekarká. Pānĭfex, *Piekarz.*
pānĭficium, *Piekarstwo.*
pānis, *Chleb 1. Bochen chlebá Gruczoły.* Brod. *Mucida cærulei panis consumere frusta.* Juv. *syn.* Cĕres. *epith.* Trĭticeus, fŭrfŭreus, ūtĭlis, dūlcis lætus ŏptātus. cŏctus, svāvis, fērmēntātus. *phr.* Cĕrĕāles ŏpes ĕpŭlæ, dăpes. Lăbōrāta mănu mŏllita īgne tŏsta Cĕres. Cĕrĕris Cĕrĕalia mūnĕra dōna. Tŏstæ frūges. Hūmānis ūsibus apta Cĕres. Mollītāmque mănu Cĕrĕrem tŏrret in īgne fŏcus. Cĕrĕremque cānīstris ĕxpĕdiunt. ŏnĕrāntque cănīstris dōna lăbōrātæ Cĕrĕris.

PANN

panis acerosus, *Chleb gruby.*
panis agelæus, panis autopyrus, panis gregarius, panis furnaceus, panis speuticus, *vel* subcinericius, panis secundarius, secunrus, panis focarius, panis militaris, *Chleb srzedni.*
panis azymus, *Podpłomyk.*
panis cibarius, *Chleb gruby.*
panis excoctus, panis nauticus, *Podpłomyk.*
panis Marci saccharius, *Marcepan,*
panis primarius, panis niveus, candidus *Chleb pszenny.*
panis pressus, *Bielidło.*
panis siligineus, similaceus, similagineus, sitanius. *Chleb Pszenny.*

PANN

pannārius, *Sukiennik 2.*
pannellum, Cewka 1. panneus; *Sukienny.*
pannicula, *Poszyćie, pierzysko.*
pannĭcŭlāria, *orum, sub Złoczyńcá.* (*nosa.*
pannĭcŭlus, *Płat, Szmatá, ukno, Chustka do*
pannis obsitus, *Szarek, prop. W łatách, w łáchmanách.*
Pannŏnia superior, *Rákusy.*
Pannŏnicus. *Rákusanin.*
Pannŏnius, *Węgrzyn.*
pannōsus *Oszarpany Szárek Zmarszczony.* übel gekleidet. *Pannosam fæcem morientis sorbet aceti.* P. *syn.* Lăcer nūdus *phr.* Măle vēstītus tēctus. Lăcĕris vēstĭbus īndūtus. Sī tŏga sŏrdida ēst, et rūpta, cālcĕus ālter pĕlle pătet. *vide Pauper.*
pannūceus, Szárek, Zmarszczony,
pannucea, pannucia vestis, *Łáchmany.*
pannūciatus, Oszarpany, Zmarszczony.

pannūcium, *Łáchmany.*
pannūcius, Szárek,
pannuleium malum, *Iábłko rychło więdnące.*
pannūlus, *Płatek,* Pannum, *n. Sukno.*
pannus, *Sukno szmáta, Fleytuch.* Tuch. *epith* Textilis lăbōrātus pīctus, pretĭōsus, sērĭcus īntēxtus, tēxtus, pūrpūrĕus, vīlis, ăsper, squāllens.
pannȳchismus, *gr. Wilia.*
pănŏplĭa, *a. gr. Kiryś, Zbroiá* (*kepiástey,*
pansa, *a. m. Pláskonogi, szerokostopy, Głowy*
pantĕbaltos, *vel us, f. vel m. gemma, vel lapis. Gr. Płodźiszek.*
Pantex, icis lege Pantices.
panthēra, *hæc Gr.* panthēr, *ēris hic gr. Ryś 1. śieć ná zwierzá, Obłow, śpieg.* Ein Pantherthier. *Diversum confusa genus panthera camelo* Hor: *epith.* Picta fērox, vērsĭcŏlor, ŏdōra māculōsa, cēlēr, vēlox. *phr.* Tērgŏre pānther mūltĭcŏlor.
panthera confusa camelo, *Wielbłądoryś.*
panthērīnus, *Ryśi, Pstry Flądrowaty.*
panthēron, *gr. śieć 1. 3.*
pantices, *hi, Błona, Brzuch, Kiszká 1. Biegunká Wrzod 2. & sub Wrzodowáty. Quod cum panticibus laxis & cum pede grandi. Mart:*
pantŏlābus *gr, Nienásycony. Pantolabo scurræ Nomentanoq; Nepoti.* Hor:
pantŏmimicus *gr. Kuglárski.* (*sub plęsy*
pantŏmīmus, *gr. Kuglarz Kuglárski morski, plęsacz,*
pantŏphellos, *gr. Pántoslá.*

PANU

pānūcellium, pānucla, Cewká 1.
pānūcŭla, *idem* panicula,
Panuelium, panuellum, idem panuelium.
panūēlium Cewká 1. Spięń 2 Wrzeciono.
pānŭla, panlia, panulla *Cewka 1.*
pănurgia, *gr. Chytrość:* pănurgus, *gr. Chytry.*
pānus, *m. Cewká 1. Myszká 2. Gruczoły, Dymięnice.*

PAP

Pāpa, *a, m. Papież* Der Pabst. *Rorantes saxorum apices video, optime Papa:* Prud. *epith.* Sānctus vĕnĕrāndus, vĕrēndus cŏlēndus ālmus. *phr:* Sūmmus Pōntĭfex. Pōntĭfĭcum māximus. Māximus divini Pāstor ŏvīlis, grĕgis Chrīsti Vīcārĭus. Dĕi săcer īntērpres. Rōmānis dāns jūra păter. Sūmmūsq; săcērdos. Trĭplici căput dĭădēmate cīnctus. Īnfūla tērgĕmĭna rĕdimit cui sacra cŏrōna tēmpŏra. Triplicem qui frōnte cŏrōnam, & duo sacrāta gĕrit ārma mănu. Vĕnĕrābilis ŏrbis Nāuĭta, Cuī sūmma pŏtēstas tērrārum cælīq; dăta ēst. Quem poplite flēxo Terra cŏlit, Cūjus vēstīgia adorat Cæsar, ĕt aurāto vēstīti mūrĭce Rĕges. Scēptra vĭcēsque Dĕi gĕrens. Qui rēgna īnfera Dītis, Cœlōrumque fŏres apērit, & claudit. Tērgĕmīnum cīngit cūi diădēma căput.
pāpa, *a, f. Pápu.* păpæ, *gr. Wey Bawey.*
păpaver, *Mak.* Moan sahmen. *Candida purpureis mista papaveribus.* Prop. *epith.* Sŏpōriferum, sōmnĭfĕrum, lēthēum, cerĕale, frīgĭdum, tŏrpens, gravĭdum fæcūndum *phr,* Căput grăvans. Sōmnum īndūcēns. Grātum Cĕrĕri plēnumque sŏpŏre, Lēthæo rōre, sŏmno pērfūsum mĕdĭcātum, Crēbra sŏpŏriferum grāna papaver habet. Lāsso fēssa papāvĕra cōllo dēmīttūnt căput.
papaver erraticum, papaver rhæas, *żer źiele.*
păpāvĕrātus, Makowy 2. papavereus, *Mákowy 1. papaverina. Makolągwá.*
papaveris caput, *Mákowká.*
pāpia papæ, à papias, *a, m: gr. Oyćiec.*
pāpĭlio, *Namiot Motyl* Sommer-Vogel.
papilla, *Cycek 2. Cewká 2.* Brustwartze. *vide Mamma:*
pappá *Papu.* pappare, *Pápáć.*
pappas. *a gr. Piástun.* pappazo, *gr. Tátam.*
pappias, *a. gr. Oyćiec.* pappo, *as, Pápáć.*
pappus, *gr. Dźiad Stárzec, Papie, Przymiotowe źiele* păpūla, *Krosta 1.* păpūlæ, *Ośpice 1. 2. Petoćie* papulæ rubentes, *Odrá.*

PAPY

păpȳrācĕus, păpȳrĭfer, păpȳrīnus, *Papierowy.*
papyrio ōnis, śitowisko.
păpȳrŏpōla, *a m, gr: Pápiernik 2.*
păpȳrum *n pápierowe drzewko.*
păpȳrus *f. Pápier* Papier. *Omnibus & crescit multo damnosa papyrus.* Juv *syn.* Charta. *epith:* Levis, tĕnŭis frăgĭlis, dōcta sacra, fīda, bĭbŭla, pălūstris, Nīlĭăca, Ægȳptĭa, *phr:* Tēnŭi cŏm-

committere verba papyro pergite Niliacas Mu fæ mea damna papyros.
par, *subst n. Ablat. pari Pára czego, ſtádło, Cetno.*
par, paris, *Ablat. pare & pari, adject. omne* pariſſimus, *Rowny,* Gleich. *Ludere par impar, equitare in arundine longa.* Hor. *ſyn.* Compar, ſuppar, non impar, pariiis ſimilis, æqualis.
par impar, *Cetno Licho.*
par eſt, *Słuſzna.* para, *æ, & ſub Czayka.*
parabaſis, *gr Przeſtąpienie.*
parabia, *piwo 1.*
parabilis, *łácny do nabyćia.* leicht zu überkommen. *ſyn.* paratu, *vel* inventu facilis.
parabola, *gr. Przypowieść, Rownánie.*
parabolanus *à gleba Kmieć.*
parabolus, *gr, Deſperat.*
paracataboIe, *gr. Zákład 1.*
paracenteſis, *gr. Przekłoćie.*
paracharacta, *æ, vel es, m, gr. Fałſzerz monety.*
paracharagma, *gr. Fałſzywa moneta*
paracletus. *gr: Poćieſzyćiel, przyczyńcá.*
parada B. Nawa 1. 5.
paradiaſtole, *gr. Rozłączenie. Item exornatio Rhetorica quæ res plures ſimiles disjungit contrariis redditis, & quantum diſtent oſtendit Rutilius*
paradigma, *tis, gr. Przykład. Continuit, quin luxuria paradigma ſenilis,* Alcim: *& Rufinian.*
paradiſus, *Gr. Ray, Sad.* Paradeiß-Garten. *Jam te circumſtant paradiſi millia ſacri* Sidon. *epith* Florens amœnus fortunatus beatus felix lætus. cœleſtis. sacer. *phr.* Paradiſiacæ, paratæ sedes, Elyſii campi. læta arva. Felices plagæ. *Amæna* vireta. Regna invia vivis Fortunata piorum regna concilia. Primorum sedes generoſa parentum. Sceleris loca conſcia primi: eſt locus Eoos Phæbi naſcentis ad ortus arduus attollens vicina cacumina cælo illic perpetuo vernantia gramine rura. Perpetui fructus æternaque gratia florum. Semper sine nubibus aer. Limpidus in medio fons eſt lato pulcherrimus orbe. Quatuor unde fluunt occulto flumina curſu ubi flore perenni Gramineus blanditur ager nemorumque voluptas irriguis nutritur aquis *v. Cæl:*
paradoxum, *gr. Nieſpodźiana rzecz, Nad poſpolite rozumienie co.*
paradromis, *idis gr. Zapáſkow mieyſce.*

parænesis, *eos, ios, f. gr, Nápominánie.*
parænetıcus, *gr: Napominalny.*
parætonium, *gr. Kley złotniczy, Gips.*
paragauda, æ, Strefa, Tkánicá.
paragaudis, Strefa, paragaudius, Strefiſty.
paragoge *es. Adductio figura Grammatica & Poëtica, literam vel ſyllabam fini dictionis addens, Diomed Donat.*
paragraphe, *es, gr. przypiſanie, Wyjęćie.*
paragraphus, *f. gr. Paragraf.*
paralion, *gr. Mák.*
paralipomena, *orum gr; Opuſzczone rzeczy.*
paralius, *gr. Pomorſki.*
paralius tithamalus *Wilczy mlecz.*
parallela, *orum* parallelus, *gr: Rowno odległe od ſiebie.*
paralogiſmus, *gr ſub Dowod.*
paralyſis, *gr.* Paral *ż*
paralyticus, *gr. párálizem źáráżony ly producunt quidam Græco more. ob plures breves concurrentes.*
paramese, *es, Vitru: chorda mediæ proxima.*
paranete. *Vitru: chorda imæ proxima*
parangaria. podwoda (*Plin.*
paranites, *æ, m ametbiſt ſpecies, eandem Sapinos,*
paranymphus *gr. Dźiewoſłąb.*
parapechy, *yos, n, Varro: veſtis cubitali purpura circumdata.*
parapegmata *tum, gr, Gwiazdarſkie naczynia.*
paraphorum, *gr., Hałun.*
parapherna, paraphernalia, parapherníca, *orum, è Græco Wypráwá corki.*
paraphraſis *gr. Wykład 1. Rozſzerzánie ſłowne*
paraphraſtes, *æ, m. gr. Wykładácz.*
paraphyas, *adis f. gr. przyroſtek.*
paraplegia, paraplexia, *páráliż.*
paraplis, *idis gr. Miſa ſpora.*
pararium an przyſotowánie ?
pararium æs, *żołd*
pararius, *ſubſt. à paro as Iednacz kupcá.*
pararius, *adject: à par vel à paribus, i duobus Turneb. Podwoyny.*
pararrhencho *al*, pararrhinchus, & pararrynchon, *ontis, gr: Chrapálá, Drzemiący.*

para-

părălanga, *a.* parasanges, *a, m. gr. Mila Polska*
părascēnium, *gr. Dziwowisko.*
parasiŏpēsis, *is, gr. Zámilczenie.*
Item Exornatio Oratoria. cum nos dicimus aliquid præterire, vel dicere nolle quod tamen dicimus; Aquila. Rutilius. Occupatio ad Heren, melius recentiores Præteritionem vocant.
părăsīta, *æ f. quia Comm: est. Græcis.* parasitaster, *Pásorzyt* părăsītica ars, *pasorzyctwo.*
parasītor, *aris, pochlebuię.*
părăsītus, *pochlebcá, pásorzyt.* **Ein Tellerlecker/ Schmarotzer/ Schmeichler.** *syn* ădūlātor ăssentātor. *epith.* blāndus, blāndŭlus, tūrpis, blāndilŏquus, ĕdax, ĭnānis, ĭmpūrus, fictus, subdŏlus. *phr.* ōre blāndus. Verba assentāntia fingens. Sūbdŏla verba fĕrens. Vĕntris māncipium. Cŭlīnæ dīvĭti auceps. *v: Adulator.*
părastădes, *ha. gr. Filary ná przodku.*
părastătes, *æ. m. gr. przystaw, podstáwek.*
Părastĭchis *idis. Gell. Sueton: de illustribus Grammaticis ex versuum initialibus literis conflata dictio; ut in Sibillinis & aliquibus Hymnis Græcis i initialis continuata series. parastichidion. idem Acrostichis.*
părăsȳnanche, *es, gr. Skwinancya.*
Părăsȳnaxis, *is. gr. Schacká.*
părāte, *Gotowo* părātio *Gotowanie.*
paratitla orum, gr. Tytuł.
paratragœdio, as, gr. Rozszerzam.
părātum, *subst. Gotowizná,* paratura, *Sprzęt.*
părātus, *ti Gotowy, Dostátni 1. Rezolut, Serca wielkiego.* **Bereit/ fertig/ willfährig.** *Ad freta Siciniæ saltem sedetq paratus.* Virg. *syn.* promptus, ĕxpĕdītus, īnstrūctus, mūnītus ōrnātus, āccinctus, ălăcer,
părātus, *us, Gotowánie, Apárat, potrzeby, sprzęt. Ubior 1. przygotowánie.*)koń
paraveredus, powodnik, Koń powodny, naręczny
părăzonium, *gr: sub Puinał.*

PARC

parca, *æ sub Bieg świáta.*
Parcat tibi Deus, *sub Boże mu odpuść.*
Parce, *Verbum* parce credere, parce pretio, *sub Nie 1.*
Parce, *Oszczędnie, Skromnie, Skąpo.*

parcè parcus, *Skąpy,* parce promus, *Oszczędny.*
Parciloquium, Małomowność.
Parcimonia, lege Parsimonia.
Parciprōmus, Oszczędny.
parcitas, *Skępstwo, Rzadkość.* **Kargheit/ Abbruch.** *Iejuniorum parcitatem sobriam.* (Jamb.) P. *syn.* Pārsĭmōnĭa, frūgālĭtas, mŏdĕrātio. *phr.* Pārcus rērum ūsus. Pārca ĭmpēnsæ rătio. Sūmptus vel ĭmpēnsæ mŏdĕrātio.
parcĭter, *Skąpo.*
parco, *Przepuszczam 3. Folguię 1. Odpuszczam, Ochraniam, Szánuię 1. 2. Oszczędam, Skępię, Żáłuię. Hámuię się Záchowuię 2. & sub przewodzę co ná sobie.* **Verschonen/ sparen.** *Parcere subjectis & debellare superbos.* Virg. *syn.* Ignosco cŏndōno rĕmitto, īndūlgeo. *phr.* Nōxam rĕmītto. vĕnĭam do, trĭbuo, rŏgānti pĕtēnti cōncēdo. Prĕcĭbus flĕtūque mŏvĕor. Blānda, ēxcĭpio īndulgĕntia. Vūltum indŭo sĕrenū. Vĕniam dăre, īndūlgere cŏncēdĕre cūlpæ, dictis factis īgnōscere cūlpæ. Veniāmque tŭis tĕmĕrāria dĭctis. Sūpplĭce vōce rŏga, vĕniam, dăbit ille rŏganti, indūlge pŭĕris vĕniam. Pārce pĭo gĕnĕri, & prŏpĭus rēs āspice nōstras. Da vĕniam cūlpæ, dĕcēpit ĭdŏnĕus author. Vērum clēmēntĭor, ĭlle Sōntĭbus īgnŏvit patria pĭĕtāte remīsit offēnsas mĕrĭtamque ūltro cōmpēscuit īram (*Ovidius 2. Tristium Augustū quem offenderat. hunc in modum alloquitur.*) *His, precor, exemplis tua nunc, mitissime Cæsar, Fiat ab ingenio mollior ira meo; illa quidem justa est nec me meruisse negabo; Sed nisi peccassem, quid tu concedere posses? Materiam veniæ sors tibi nostra dedit. Si quoties peccant homines sua fulmina mittat Juppiter exiguo tempore inermis erit. (Ibidem) Parce, precor, fulmenque tuum sera tela reconde. Parce pater patriæ, nec nominis immemor hujus, olim placandi spem mihi tolle tui. vide Placo.*

parcus, *adject. Oszczędny, Skromny Skąpy, krotki.* **sparsam/ häußlich/ karg.** *Tanquam parcus homo & rerum tutela suarum.* Juv. *syn* Sordidus, cŭpidus, ăvārus. *v. Avarus* vel tĕnŭi vīctu cōntĕntus. pārvo cōntēntus ābstĭnēns.
parcus, *subst. sub Czayka*
pardălĭanches, *is, eos, n, gr. Omięg.*
pardălios, *vel pardaleos. vel us, lapis, aut gemma gr. sub Ryś.*

par

Pardălium, *ibid:* pardălis, *is Ryś r.*
pardus, *gr. Ryś 2.*
părecbăsis, *gr. Odstąpienie od rzeczy.*
părectatus, *gr. Młodźieniaszek.*
părêdrus, *gr. Ławnik, Czart.*
Părelcon, Donat. Servio. i. attractio syllabæ vel dictionis ad extendendum verbum, ut Adesdum. Tuteparēlia, orum gr. Słońce podwoyne. (*met.*
parenchiresis, *Cic: Quint: r. conatus: cùm præter legitimum opus vel officium aliquid addimus: vel cùm aliquid ab iis scriptum aliter scribimus: vel novi quid circa idem excogitamus. Turneb.*
parendi dedignatio, *Nieposłuszeństwo.*
pārendum est, *Muszę.*
părens, *subst, commune. Rodźic, początek.* **Vater oder Mutter.** *Indiscreta suis gratusque parentibus error:* Virg. *phr.* Sānguinis author. *v. Pater* (*aut Mater.*
pārens, *adject. omne Posłuszny.*
părentālia, *um pogrzebny. obiad.*
părentālis, *Oycowski pogrzebny.*
părentālis mos, *Pogrzeb.*
parentatio, *Obchod zaduszny.*
părentēla, *powinnowactwo r. & sub przyimuię.*
parēntes, *hi, Przodkowie.*
părenthesis, *gr. Wkłádánie przerywánie*
Parenthesis nota Orthographica, constat duobus semicirculis ad se versis ( ) quibus includuntur ea, quæ continuatæ orationi interponuntur.
părentĭcīda, *Oycoboyćá sub Mężoboycá.*
părento, *as. Parentor pogrzeb spráwuię,* **Opfferen vor die abgestorbene Eltern. Leichbegräbnüß begehen.** *Annua solenni cæde parentat avis.* Ovid. *syn:* Jūsta sōlvo, pērsōlvo. Fūnus duco, ēxĕquĭas făcio Tŭmŭli hŏnōres rēddo. Suprēmo hŏnōre ēxtīnctum ēffĕro. Ex quo rēlĭquĭas dīvīnīque ōssa părentis cōndidimus tērra, mœstāsque săcrāvimus āras. *vide Sepelio*
pāreo, *Posłuszny iestem; Dogadzam.* **Gehorchen.** *Parebit pravi docilis Romana juventus.* Hor. *syn.* ōbsĕquor, auscultō, mōrem gĕro. *vide obedio.*
părergon, *vel um gr. przydatek, Figiel 2. Niepotrzebna rzecz.* pāret, *pokázuie się co.*
pāres, *hi, Dwa, Jądro u zwierząt.*
părēsis, *gr. Omdlewanie,*
părhippus, *gr. Naręczny koń.*
părhypătē, *es, Subprincipalis. Capellæ Chorda in heptachordo secunda à summa seu ab hypate.*
pari jugo, momento. *Rownie.*
pari libra cum, *Rowny.*
paria facio, *Rownam, Ráchuię, Nagradzam Wyráchowáć się.*
Pariambus pes, idem Pyrrichius Diomed.
pāriānus, *Jaszczur rybá.*
pāriātio sub Wyráchowáć się, Rownam.
Pariator, Reszty prożen.
paricida, *lege potius* parricida, &c.
Părĭcīdus, al Paricus Woyt r.
parientia, Posłuszeństwo,
păries, *ĕtis, ściana.* **Eine Wand. Mauer.** *Quam fixam paries illos servabat in usus.* Virg. *Hærent parietibus scalæ, postesq; sub ipsos.* V. *vide* (*Murus.*
paries formaceus, *Lepianka.*
paries fornicans, paries interpensivus, *ściáná z framugámi.*
paries medianus, *ściáná przeczna.*
paries solidus, *ściáná cáła.*
părĭĕtārĭa, *Pomurne źiele,* parietarius, *Lepiarz,*
părĭēntinæ, parietum ruinæ, *Rozwáliny.*
parili ratione, *Rownie.*
părīlis *Rowny & sub Obraz.* Concharumq; genus parili ratione videmus. *Lucr:*
părīlitum sidus, *Dżdżownice* părĭlitas, *Rowność.*
pario, as, sub Wyráchowałem.
părio *is, Rodzę, Nabawiam. Dostáię 1. Zádáię trudność.* **Gebären/ eines Kindes genesen.** *Lucinam novies, novies paritura vocavit.* Ovid. *syn.* Părtŭrio. gīgno, gĕnĕro prōcrĕo, ēnĭtor. *phr.* Fætum vel pārtum vel prōlem ēdo, dō, fūndo prōdūco ēmītto: In lucem ēdo sub lūmĭnis auras ēdo. Dō prolem pārtu. Utēro fœtus ēdūcĕre. Et gĕnītrix facta est partus ēnīxa gĕmēllam. Nec tibi Dīva părens gĕnĕris nec Dārdănus author. Pērfide; sed dūris gĕnŭit tē cautibus hōrrēnsCaucasus. Tūa concipiunt cælēsti viscĕra jūssu nātum. *v. Genero.*

părippus, *Gr. Naręczny koń*
Parire à pario. *per quartam. In Rodzę nieśie się.*
păristhmia, *orum, gr: ślinne iágody.*
părĭtas, *Rowność.*
păriter, *Rowno 2, pospołu, Ták iest, Záraz 2* Miteinander/ zugleich. *Infundunt pariter. sulcos, &c.* Virg.
părĭter ac si, pariter atque, pariter ut *Rownie* (*iak*
părito, *as, Gotuię: Paritura, lege partura.*
părius lapis. *Marmur biały.* Ein Goldstein. *Hæret ut e pario formatum marmore signum* Ovid.
Pălix, īcis, śikora.
parma, *Páwęźá.* Ein Fechtschild eines Fußknechts. -- *cruda tardarunt tegmina parmæ.* S.*syn.* Clўpĕus, scūtum ūmbo, pēlta *v. Cly*(*peus.*
parmarus. *Páwęźnik.*
parmensis caseus, *parmezan,*
parmŭla, *Tarczka.* pārmŭlārius, *páwęźnik.*
Parnacides, potius, lege Arnacides.

PARO

păro, *as, Gotuię 1. 2, Dostáię 1. Ziednáć 2. Ma się ku 2. & sub pogadzam się.* Zurüsten/ bereiten. *Dixerat, ille patris magni parere parabat.* Virg. *syn.* āppăro cōmpăro īnstruo ădōrno, mē āccīngo vel cōmpăro, ăcquīro, cōnsequor. *vide Acquiro.*
păro, ōnis, *vel* pāron, ōnis, *m. gr. Łodź*
părŏchia *gr. Gospoda, Páráfia, Plebania.*
părŏchialis, *Farski.*
părŏchus, *gr. Gospodarz 3. przystaw podwodny urzędnik, Dźiewostąb, Godownik, Pleban.*
părŏcŭlus, *Sveton: paribus oculis. Rownooki.*
părodia, *Quintilian. cantici aut carminis similitudo*
paræcia, *gr. Paráfia.* (*Turneb.*
paræcus, *gr. Párafian.*
părōlĕne, *es. gr. Kość barkowa*
Paromœum. Donat. vitium cum ab iisdem literis verba aliquot incipiunt. In verbis fit.
Paromologia. Rutilio, Concessio, quæ postea evertitur.
Paronomasia Cicer. Annominatio. Donat Collusio vocum cum aliud nomen ex alio formatur, similitudo soni in nominibus fit: Paronomasiam in eodem verbo, alio sensu repetitio, ponit Quintilian, aliquantum mutato, Cicero.
părōnўchia, *Gr. Zanokćicá Ruta skalna.*
părōnўchium, *Zánokćicá.*
păropsis, *idis, gr. Misa spora, polewká 2. -- quàm multâ magnâq; paropside cœnat.* juven.
părŏpsĭmătiōn, *gr. polewká.*
părōtis, *ĭdis f. gr, Wrzod poduszny.*
păroxysmus, *Gr. śilenie się 2.*

PARR

parra, *puszczyk & sub Czáyká.*
parrhēsia, *gr. Bespieczeństwo, Wolnomowność Item Exornatio Oratoria, cum apud eos quos vereri debemus, liberius dicimus. Licentiá Cicer,*
parrĭcīda, *Oycomorderz, Oycoboycá sub Mężoboycá.*
parrĭcīdālis, *parricidialis Mężoboyski.*
Parricidialiter, parricidiosè, Mężoboysko.
parricīdium, *Oycomorderstwo, Mężoboystwo.*
Parrus śikorá.
pārs, *Część 1. Członek 1. 4. 5. Stroná 1. 4. 5. Sztuká Sektá, Sens, Przemożenie: Kráiná, Rozrożnenie, Miárá.* ein Theil/ Stück. *Partibus æquabat justis, aut sorte trahebat.* Virg. *syn.* Pōrtio, *vel.* ălĭi, nōnnūlli, quīdam, hī īlli, pārtim, *ut sē pārtim scŏpulis cōndunt pārtim æquŏre vasto,*
pars plena, *sub Wielki 1.*
parsĭmōnia, *Oszczędánie, Mierność w żyćiu, Skromność 3. Skępstwo, Ubostwo.*
Parsis, pro Peperceris Plaut.

PART

parta ōvis, *Máćiorká.*
parte, *Częśćią,* (*częśći.*
parte plus justa, parte plûs media, *po wielkiey*
partes, *Powinność, Mieysce, Rozrożnienie Persona 2. Stroná 1. 4. 5.* Ampt. *syn* Mūnia, mūnus ōffĭcium, prōvīncia.
partes alicujus ago, sustineo, *Zástępuię kogo.*
partes genitales, obscœnæ *Członek 4.*
partes habeo magnas, *Záćiągam 2.*
partes habeo priores, *Przodkuię.*

partes obtineo, ſuſtineo, *Ieſtem tym.*
parthěniæ tibiæ, *ſub Surmá.*
parthěnis, *idis gr. Bylicá 1.*
parthénium, *gr: Máruná, Szczyt, pomurne źiele.*
parthenium mas, *Wrotycż,*
parthěnius, *gr. Bękárt.,*
parthěnōn ōnis, *m. gr:* Klaſztor.
partiārius, *Społkuiący, Udźielony, & ſub* Kmieć.
partibus, *Częśćiámi.*
partīceps, *cipis, adject. omne Uczeſtnik* Theilhafftig/ Mitgenoß. *quare participem Lethi quoq; convenit eſſe,* Luc. Cōnſors, cōmpos, ſŏcius, cōnſcĭus, nōn ēxpērs, nōn ēxſors.
particeps fio, *Doſtáło mi ſię 2.* (*ctwo.*
Participatio, participatus us. Społeczność Uczeſtni-
Participia in NS & DUS, variè explicantur vg. Stoiąc Stánąwſzy.
Participialis. Quintil. Dictu, factu, vocat Participialia Verba, quæ alii Supina.
Participialis modus. v. Infra in ſecundo Indice Modi 3.
participium, *Uczeſtniſtwo. Eſt quoq; pars orationis apud Grammaticos nota in ſcholis.*
partīcĭpo, *as Uczeſtnikiem ieſtem Doſtáłomi ſię, 2. Item aliter. Uczeſtnikiem czynię. Oſſaq; uti dentes quoq; ſenſus participentur.* Lucr:
partīcula, *Cząſtká, Członek:*
Particulāris, Oſobny 1. Partīcūlārĭter, Oſobno,
particulātim, *Człónkámi, Częśćiámi ná ſztuki*
Partīcūlo, ōnis, m. Społdźiedźic. (*Oſobno.*
Partilis, Rozdźielny 2.
Partīlĭter, Częśćiámi. Oſobno.
partim, partim partim *Częśćią 1. Niektory.*
partio, is, Dźielę 1. 4.
partio, ōnis Rodzenie,
partior, *Dźielę 1. 4. Dźielę ſię. Dwoię* Theilen. *Hinc potum petit, & ſocias partitur in omnes* Virg: *ſyn.* Dīvĭdo, dīſtribuo, *phr:* in pārtes, in frūſta dīſtĭnguo ſepăro, ſĕco, *v. Divido, ſeparo*
partīte, *Rozdźielenie.* partītor, *Dźielcá.*
partītūdo, Rodzenie partītio, *Rozdźielánie.*
partitio, *Rozdźielenie,*
partium ſecundarum, tertiarum, *Nieprzedni.*
Partor, oris, Nábywácż. partūra, Rodzenie.

partūriens, Położnicá.
partūrio, *Rodzę, Gotuię,*
partum, *ſubſt: Zbior, Płod 2.*
partum abigere, elidere, ejicere, *Poronić.* (*ſię.*
partum do, edo excludo, enitor, *Rodzę Oćielitá*
partus, *ti Nabyty.*
partus, *us Rodzenie Płod 1. 2.* Geburt. *Eumenideſq; ſatæ, tum partu terra nefando* Vir: *ſyn* Pūerpĕrium *epich:* Dīffīcĭlis, dūrus, ăcērbus, ſævus, mŏlēſtus, grăvis, mœſtus, fauſtus, īnfauſtus, fēlix, trīſtis, viŏlentus, quĕrulus, flēbilis lēthifer, ānxĭus, tĕner, mātūrus, nobilis, īllūſtris *v. Pario.*
partus, *ſive* proles, *Potomſtwo* Kind/ Leibesfrucht *ſyn.* Fætus, sŏbŏles, prōles, prŏgĕnĭes, prŏpāgo. *vide Soboles:*

PARU

parva dictu, *ſub Podły.*
parvi eſt aliquid, *Fráſzká,*
parvi facitur, ſub Gárdzą mną.
parvi pretii, *Podły.*
parvi refert, *Miło ná tym*
parviſſimus. Máluchny.
parvitas, *Máłość, ſubtelność 1.*
părūlis, *idis, f. gr. Dźięgná. Lepra, elephantiaſis, cancer, gangrana, parulis.* Hont:
părum, *Trochę 1. 2. & ſub Máły & Nie 1.* wenig/ *Naſo parum prudens, arte dū tractat amandi* Ov. *ſyn.* Paūlīſper, lĕviter, paulū paulo, mŏdicū.
pārum abfuit, *Máło nie, Bez máłá.*
parum vir, *Niewieśći,*
parum virilis, *Nie Męſki.*
părumper, *Trochę 2.* Weniglich. *His dictis cura emotæ, pulſuſq; parumper.* Virg:
păruncŭlus, *Łodź*
pārus *śikorá & ſub* Czayká.
pārus monticola, *Bárgiel,*
parvŭlum, *Trochę 1.*
parvŭlus, *Máluchny* Klein Kind. *Ante fugam ſoboles ſi quis mihi parvulus aura.* Virg:
parum, *ſubſt: Máło. & Trochá 1.*
parvus, *Máły.* Klein. *Sæpè oculos, memini, tingebā*

parvus olivo. Perſ. ſyn: Pārvulus, exīguus, grā-, cĭlis, tĕnuis ēxilis, mīnūtus angūſtus pusillus, minĭmus, contrāctus, mŏdicus, brĕvis nōn māgnus.
paſcăle pĕcus, ſub Wełniſty.
paſcālis, Trawny.
paſcĕŏlus, Mieſzek pięniężny.
Paſcha, ătis, n. vel æ. f. Wielkánoc:
paſchālis, adject: com: Wielkánocny.
paſcito, as ſub Páſę ſię.
paſco, Karmię, Páſę 1. 2. Ocíſnąc ſię Weiden. Dictæo cæli Regem pavere ſub antro Virg: ſyn. Pāſcor. pābŭlor ĕdo vēſcor vel nutrio alo. vel rĕcrĕo. delecto phr. Grāmĭna cārpo āttondeo, tondĕo mĕto ōre lego ad pāſtum ēdūco āgo ĭmpello cōgo in pāſcŭa mitto cōmpello dūco. Hĕrbas pābŭla; ălĭmēnta grĕgibus sūppĕto, sūfficio mĭniſtro. præbeo dŏ pōrrĭgo Hērbam pābŭla cārpĕre. Pĕr hĕrbas cāmpos ĭn montibus in sāltĭbus ērrāre pāſci. Dēpāſcĕre, tŏndere dĕtondere grāmĭna mōrſu. Mīlle grĕges illic tŏtĭdĕmque ārmēnta pĕr herbas ērrābant. Longum per vālles pāſcĭtur āgmen Pāſsīmque sŏlūti per cāmpos pāſcūntur ĕqui. Mīlle, mĕæ Sĭcŭlis ērrānt in mōntibus āgnæ. ĕquos in grāmine vidi tōndēntes lāte cāmpum. Dum tē nĕra attondĕns sīmæ vĭrgūlta căpēllæ Nūlla nĕque āmnem lībāvit quādrŭpes nec grāmĭnis āttĭgit hērbam. āſpĭce tŏndēntes fertĭle gramen ŏves. Tŏndent dūmēta juvēnci & repĕtunt cĕlĕres pāſcŭa nōta grĕges Flŏrēntem cȳtĭſum & sālĭces cārpetis āmāras. Sūnt vĭrĭdi prāto cōnfīnia littŏra quōrum ālter pārs ūndis pārs āltera cingĭtur hērbis, Quā nĕq; cōrnĭgĕræ mōrſu læsēre jŭvĕncæ Nec plăcidæ carpsĭstis ŏves, hĭrtævc căpellæ: ēcce pĕtunt rūpes prærūptāque sāxa căpellæ ut rĕfĕrānt hædis ūbĕra plēna tŭis. v. Gregem paſco.
Paſco lingvam, i. compeſco Milczę.
paſco lumina, Pátrzam. (cham ſię.
paſcor Páſę ſię. Iem, Zażywam, Wyiadam Kopaſcua, æ vel paſcua orum, Páſtwiſko Weide. Quid tibi paſtores Lybie quid paſcua verſu: Vir: ſyn: Pābŭla pāſtus. epith: Læta herbōſa pĭnguia, fæcūnda virentia herbida grāminea hūmĭda āmæna mādĭdā ōpīma rōſcida phr: Vĭrĭdāntia lāte pāſcua agri pĭngues et pāſcua rura Rĭgūis hūmēntia rivis. Nōctūrno tīncti rōre Hērbōſi cāmpi. Virides herbæ Páſcua. adject: prāta, grāmīna. Frīgĭda nōctūrno tīngūntur pāſcŭa rōre, vide Herba pratum, & paſco.
paſcuālis, adject comm: Trawny 2.
paſcuārius, Naymácz,
paſcuē hoynie. paſcuum, Błonie.
paſcuus, Páſtewny. Paſiātes æ. Báſzá.
paſſa verba Mowá niepoetycká,
paſſa virum, Niepánná, paſſa uva, Rozynká.
paſſale pecūs, ſub Wełniſty r.
paſſālis, Trawny. paſſaria ficus Figá r.
paſſer Wrobel |Płaſzczká, Fląderká. Ein Spatz. epith: ārgūtus, āĕrius, exĭgūus, ēxĭlis tĕnŭis, vagus, vŏlŭcer, salax. sōlĭvāgus phr: ārgūto pāſsĕre vērnat āger. Lāſcīvus vŏlĭtat per nūbila pāſſer.
paſſer marinus, Struś
paſſer ſepium, Pokrzywká.
paſſercŭlus, ſub Wroblik. paſſere ſalacior, Iurny.
paſsĕrinum prandium ſub ná ząb.
paſsĕrīnus, Wrobli. Paſſernīces, ha ſub Oſłá.
Paſſibilis ćierpiętliwy.
Paſſibilitas, ćierpiętliwość.
paſſim, Wſzędy, Poſpolićie, Często, Nieporządnie. Allenthalben / hin und her. Strata jacent paſſim ſua quaque ſub arbore poma. Virg: ſyn: ŭbique, ūndique, hūc illūc, tĕmere, sine lēge, dĭſcrīmine nūllo.
paſſio, ćierpienie, ćierpliwość, Namiętność, Bol Męká 1. Chorobá 1. Przymiot.
Paſſionatus, B: ſub Namiętny.
Paſſivitas, à paſſim ſub Poſpolitość.
paſſivus, à patior, ćierpliwy, Namiętny.
Paſſivus. à paſſim poſpolity 1.
paſſu admiſſo, Biegiem.
paſſu deſide, inerti, tardo, Stępią.
paſſum, słodycz, Wino słodkie.
paſſus, ſi adject: à pando. Rośćiągły, Suchorláwy Zmárſzczony.
paſſus, ſi, à patior, Zgwałcony, & ſub przetrwáć.
paſſus us, Krok 2. Schritt. -- Sequitur patrem non paſſibus æquis. Vir: ſyn. Grēſſus grădus. v. Grad: paſſus minor, Krok miárá. paſſus major; Sążeń.

passus admissus, citus, rapidus. *Zawod.*
Pastillico, as, Otwieram się.
pastillum, *Miodownik, Opłatek.*
Pastillus, *Bochenek chlebá, Kołaczek, Márcepan, Opłatek. Mákáron, pásztet, perfumy, & sub Trociczká.*
pastināca, *olus variū, Pásternak 1. 2. Márhew 1. 2. 3. Et pastinacæ virtus in semine tantum.* Mac: *I. alii producunt, alii corripiunt.*
pastināca, *piscis, Pásternak rybá, Płászczká.*
pastinātio, *Ryćie Uprawiánie, Uprawiánie roli.*
pastinātor, *Grácownik, Kopacz, & sub Wkopywam.*
pastinātum, *Upráwna rola, Rola spráwiona.*
pastinatum solum, *pulchna ziemiá.*
pastinātus, *us, Upráwá roli, Ryćie.*
pastĭno, *Ryię 1. Uprawiam Sádzę płonki ī Renat, & Verrep: alii corripiunt ut Pastinum.*
pastĭnum, *Rola spráwiona, Upráwna rola Motyczká.*
pastio, *Páśienie. Pástwisko, pasza.*
pastio apum, *Pszczelnik: pastomis melius postomis.*
pastophorium, *Thalamus præpositi templo: Hieron: atrium templi. Vet. Onomastic. Tabernaculum Aquilæ. Suida vide & Cyborium.*
pāstor, *Pasterz.* Ein Hirt. *Nam sæpe incautis pastoribus excidit ignis* Virg: *syn.* ārmĕnārĭus opilĭo, bŭbŭlcus. *epith:* Rūstĭcus, agrēstis, silvēstris vigil. sōllicĭtus, fixus fidēlis, văgus, ērrans, dūrus pauper ĭnōps egēnus, mĭser, sēdŭlus mātūtĭnus, īnsŏmnis, īncūltus, squāllĭdus lætus. *phr:* Pĕcŏris ŏvium vel grĕgis dūx. dŭctor, cūstos, măgīster, ŏves in pāscŭa dūcens. Tĕnĕros dēpēllēns fætus. Lānigĕras qui dūcit ŏves ārgūtum tenui modŭlātur, mēdĭtātur arūndine cārmen arundĭnĕo cārmĭne mūlcet ŏves, ārmēnta dūcit, agit cūstōdit, sērvat. Vĭgĭlans ŏvium cīrcum āgmĭna cūstos in sua rēstĭtŭens pascŭa sēmper ŏves. Pān cūrat ŏves, ŏvĭumq; măgīstros. Non ĕgo sum pāstor, nōn hīc ārmēnta grĕgēsq; hōrrĭdus ōbsērvo. Fēssus ŭt īncŭbŭit băcŭlo sāxoq; rĕsēdit pāstor, ărūndĭneo cārmĭne mūlcet ŏves. Nec dēsunt cŏmĭtes sēdŭla tūrba cănes. Sēnsērunt toti pāstōria sībĭla mōntes. Tē pāstōria pēllis tēxit ŏnūsq; fŭit băcŭlus sylvēstris ŏlīvæ. *v. Gregem pasco.*
pastorale baculum, *Pástusza laská.*
pastōralis, *pásterski.* Dem Hirten zugehörig.
Pastorale canit signum; cornuq; recurvo Vir.
pastoralis res, pastōrĭtia ars, *Pásterstwo.*
pastōritius; pastorius, *Pásterski.*
pastus, *ti, Karmny, Násycony.*
pastus, *us, Pasza, Karmia, pokarm.*
pastus immoderatus, *Obżárstwo z.*

PAT

pătăgiārius, *Kráwiec.* patăgiatus, *sub Kołnierz.*
pătăgium, *Kołnierz, Krezy.*
pătăgus, *gr: Apopleksya spánie oczy otworzywszy.*
pătālis, *Rogáty. Media anceps: pro diversa origine: sed potius longa.*
pătĕfăcio, *Odkrywam Otwárzam* Auffthun/ zu wissen thun. *Ille meos somno lassos patefecit ocellos.* Prop. *syn.* Mōnstro, īndĭco, ōstēndo, mănifesto, ăpĕrio, rĕsĕro, rēclūdo, rĕsīgno, pāndo, dēclāro, retĕgo, rĕvēlo, dīvulgo.
patefacio aditum; fenestram, *Nápomykam.*
pătĕfactio, *Odkrycie.*
pătĕfīo, *Otworem stoię, & sub Wyiawia co.*
pătella, *Misa pláska, Misa mała, Czára 1. Czászká 4. Tácá Pátelá, Zágorzenie z. Pátyná kośćielna* Ein Batlle/ein Schüßlein/Töpfchen. *epith:* Dūra, pīnguis, ŏpima, ŏnūsta, ūncta, frăgĭlis
pătēllarius, *Miśny, podleyszy. ibidem.*
pătēna, *Misa pláska, patyná Kośćielna.*
pătens, *Otworzony, Łácny do zránienia.* Auffgespert/offen. *syn:* ăpērtus, *vel* pătŭlus, lātus, vel manifēstus, vūlgātus.
patenter. *Otworzyśćie, Iawnie.*
pătĕo, *ui, Otworem stoi Rośćiąga się, pokázuie się co.* Offenbar seyn. *Omnibus ut natis triste pateret iter.* Mart. *syn.* Pătēsco, pătĕfīo, āppāreo rĕtĕgor, dētĕgor, nūdor, rĕvelor.
păter, *Oćiec* Vatter. *Indicitq; forum & patribus dat jura vocatis* Virg: *syn.* părens, gĕnitor, sător, *epith:* Chārus, dīlēctus, vĕrendus, hŏnorandus, cŏlēndus, sōlicitus, pius, vĕnĕrandus, sĕvērus mītis, făcĭlis, rigĭdus, grandævus *phr:* Gĕnĕris sānguĭnis auctor. Fōns gĕnĕris, Gĕnĕris mihi Jūppiter auctor.

pater cœnæ *Bieśiadnik.*
pater conventicius, *Nierządnik.*
pater familiæ pater familias, *Gospodarz.*
pater patratus, *sub poseł.* 2.
pater patrinus, *sub Oyćiec.* Pater patrum, *Papież.*
pater quartꝰ quintꝰ,sextꝰ, *sub Pradźiadow dźiad.*
pătēra, *Czara, an Táca.* Ein Trinckschaal Becher. *Vinaq; fundebat pateris, animumq; vocabat* Vir. *syn.* Scȳphus,călix, crāter, pōcŭlum, *epith.* aurea, aurata, ărgēntea,cælāta gĕmans, gĕmmāta, spūmata, pătens, căpax, nĭtens, micans, *phr.* Căpāces vina grăvant pătĕras. Pătris vīna pătēntĭbus,prōpīnat īmplēvitq mĕro pătĕram. Impĭger hausit spūmāntem, pătĕram. ăc plēno se prōluit auro. Nūnc pătĕras lĭbāre Jŏvi. *vide Crater.*
pătercŭlus, *Oyczynko sub Oyćiec. Tátá*
paterna. *orũ, substan: Ecclesiastici* 24. *ea quæ patris sunt: domus opes.* Res paternas, *vocat Horat.*
păternitas, *Oycostwo.*
păternus, *Oyczysty, Oycowski.* (*rem stoi.*
pătescit patesco, *Rozwiia się, Jáśna rzecz Otwo-*
pătet, *Otworem stoi, Rośćiąga się, Pokázuie się co. przystępny, Nieobwárowány.*
pătĕron, *gr. Dáktyl.*
păthēticus, *gr. Afektu pełny.*
păthicus pathicissimus, *sodomczyk. Sprośny.*
păthos, *gr: Poruszánie* 2.

PATI

pătiamur, *Pácyencya.* 2.
pătĭbĭlis, *Cierpiętliwy, Znośny.*
patibula, æ. Szubienicá. 2.
pătĭbŭlātus, *Szubieńicznik, Wyświecony.*
pătĭbŭlum, *Drąg* 2. *powerek Zaporá Krzyż* 3. *Drabiná* 2. *Szubieńicá* 1.2.3. Ein Galg. *est, nō patibulum ascendimus* (Jamb:) *syn.* Crūx găbălus fŭrca *epith* īnfāme, inhonestum, trĭste, nĕfāndum, dūrum, probrōsum, hōrrēndū tĕrrĭbĭle fūnĕrĕum, infaustum, ăcĕrbum, ērēctum,părātum, fătāle. *phr.* Trabs fūnesta, infāmis trūncus Fātālis ărbor. *vide Crux.*
Patibulus sub Szubieńicá. 2.
Paticus ut aliqui scribunt: lege Pathicus.

pătiens, *Trwáły* 1. *prácowity poddány. Cierpliwy. Cżuiący, pácyent.* Geduldig leidend. *Te patiente, mea conslavit imaginis aurū.* Prop: *syn.* Tŏlĕrans *phr:* Facĭlis īnfrāctus malis ădvērsæ fōrtūnæ cēdere nēscius *vide Constans.*
pătĭēnter, *ćierpliwie.* Geduldiglich. *Ignoscat conjux & patienter, amet.* Prop: *syn:* Placĭde, fōrtĭter cōnstānter *phr:* Mēnte placĭda æqua, cōmposĭta fōrti. trānquĭlla. Pătĭēnti ănĭmo, mēnte,cōrde,pĕctŏre īnvĭcto cōrde,păti; æquo,fōrti,īnfrācto plăcĭdo trānquillō, fērre anĭmo. Fērre casꝰ patĭēntēr ăcerbos. *v. Patior*
pătĭentĭa. *Nomen Znoszenie* 2. *ćierpliwość, Trwáłość.* Gedult/ *Contra quem duplici panno patientia velat* Hor: *syn.* Tŏlĕrāntia. *epith:* īnvĭcta plăcĭda trānquilla, mītis, īnfracta, cōnstans, lēnta fortis. *phr:* Dūris gaudēns īnfrācta malis. Prōmpta păti. Cēdĕre nēscia. ālta spērnēns cōvīcia mēnte. Medios īnter trānquīlla tŭmūltus. Sēmper trānquĭllō pĕctŏre Plăcĭdo vūltu cōmpŏsĭta mēnte. Fōrtis ăd omnes tēlōrum nĭmbos. Quæ nōvĭt forti pĕctŏre fĕrre mălum. Per mĕdias, īmmōta ăcies. vărĭōsq; tŭmūltus, dūrum pătĭēntia cōrpus instrŭit. ut nūlli cupĭat cĕsīsse lăbōri ōmnĭbus ūna cŏmes virtūtĭbus: Nam vĭduæ ēst vīrtus quam nōn pătĭēntia firmat. Nōbile vincēndi gĕnus ēst pătĭentia. ēcce mŏdesta grăvi stabat pătĭentia vultu. Quæ tam lēnta tŭas tĕnŭit pătĭentia vīres? Sed trānquīlla malum mĕlius pătĭentia vincet. ābsīste, ō jŭvenis lacrȳmis; pătĭēntia cūnctos hōs sŭpĕrat cāsus. lōngo rĕvīrēscet ăb ævo īnde quĭēta manet pătientia fōrtis ad ōmnes telōrum nĭmbos.
patientia, *an Interjectio: sub pacyencia* 2.
patientia præstat *Trwáły* 1.
patientiam abrumpere, rumpere, *Nie wytrwam*
pătīna, *Misa* 2.3. *Patela, Pátyná kośćielna Esto age, sed grandes patina tucetaq; crassa.* Pers. (*łok*
pătīnārius. *adject: Miśny* patinarius *substant. zar-*
pătior, *ćierpię* 1.2. *Dopuszczam, Dáie, ultimum Wytrwáć.* Leyden/ dulden. *Me si fata meam paterentur ducere vitam syn:* fĕro tŏlĕro, pērpĕtior, sŭbĕo. sūstĭneo vel sĭno, pērmītto *phr:* Dūros tolĕrāre labōres. ĭniquis cāsĭbus jăctāri vexāri, tōrquēri. Paupĕrĭem, & duros pērferre lăbōrēs. exhāurire pĕrĭcŭla. Cāsibus ĕxercēri, agi

ăgi ăgĭtāri jāctāri. Fĕrre mălum sōrtem ăcērbam cāſus ĭnīquos. Caſus fĕrre et multa pĕricŭla rērum: immānia mŏnſtra pērfĕrimus. Nōn tālia pāſſus Ŭlȳſſes Audax ŏmnia pērpĕti: Quod fŭērit dūrum păti mĕminiſſe dūlce ēſt. O pāſſi grăvĭōra dābit Deus hīs quoque fĭnem. Tot măla ſum pāſſus quŏt ĭn æthēre ſȳdĕra lucent, Æquam mĕmĕnto rēbus ĭn ārdŭis sērvāre mentem: ālta măne ſuprāque tŭos ēxūrge lăbōres, īnfrăgĭlemq; animum quā pŏtes uſque tĕne. Heu quāntos æſtus quāntos pătiēre lăbōres v. (Patientia.

patitur ævum, Trwáły.

pător, oris, otwor, Dźiurá.

P A T R

patrans ocellus Oczu wdźięcznie zyzowátych.

pătrātio, Sprawienie.

pătrātor, Sprawcá. patrator necis, Zábiiak.

pătratus, Dokonány, ſub Dokonywam.

pătratus, Dokonány ſub Dokonywam.

pătres, Przodkowie.

patres conſcripti, al. P. C. Rádá poſpolita.

pătria, Oyczyżná Vatterland. Nos patriæ fines, & dulcia linquimus arva. Virg: epith: Dīlēcta, dūlcis, ămābĭlis, chāra ōptāta, grāta amæna cōmmūnis nŭtrīx antiqua vĕtus. phr: Patriæ fīnes sēdes. Pătria tĕllus. tērra. Patrium nātāle sŏlum. Nātālis ŏrīgo. Nātālia ārva. Patrii lāres, pĕnātes, fīnes, lŏci. Patriæ dūlcia rūra. Nēſcio quā natāle sŏlum dūlcēdĭne cūnctos dūcit et īmmemŏres nōn sĭnit ēſſe ſui. Pătērna līmina. Sēdibus in patriis. Tāctūſq; lŏci nātalis ămōre. Mœnĭbus in patriis atq; īnter tecta domōrum. à lăribus patriis exīre pĭgēbit. Lĭttora tum patriæ lăchrȳmans pōrtuſq; rĕlīnquo. ōptet fūmum dĕ patriis pōſſe vĭdēre fŏcis. Aſt ŭbi jam patriæ pervēntum ad līmĭna sēdis Dēsērtōſq; lăres, et pĭgnŏra læta rĕvīſunt. Mīrātur ſua quēmq; dŏmus Nunc ego jāctandas ōptarem pēnnas Sive tŭas Pērſeu, Dœdăle sīve tŭas; tŭas, ut tĕnĕrâ nōſtris cedēnte vŏlātĭbus aura ādſpĭcĕrem patriæ dūlce rĕpĕnte sŏlum. Dēsērtæque dŏmus vūltus mĕmŏreſq; sŏdāles, Chāraque præcĭpŭe cōnjŭgis ōra meæ.

pătrĭarcha, gr. Pátryarchá. Nobilis & tali felix. patriarcha nepote Prud;

pătrica, ſub Oyczyſty,

patrice, páńſko, & ſub Senatorſkiego rodu.

Patricīda lege Parricida.

patricie, páńſko pătriè po oycowſku,

pătrimōniālis, Oyczyſty.

patrĭmōnium, Oyczyzná. Vătterlich Erbtheil. Non propter vitā faciunt patrimonia quidem Juv: Ovid: ſyn. Hærēdĭtas, cēnſus. epith: āmplum lautum, dives, ingēns, māgnum, pārvum, ēxĭgŭum, tĕnŭe, phr. Bŏna pătĕrna, ăvīta. patrimōnia lauta. Patrĭæ ŏpes. v. Divitiæ.

Patrimes, ſub Rodzony.

patrīmus producit ī Sallig: & Renatus. Oycażywego máiący, Oyczyſty.

patrĭmus matrimus, Rodzony.

patriſſo, ſub Oyćiec Nie po oycowſku.

patrĭtiatus us, Senatorſka godność.

pătrĭtius, ſubſt Szchláchćic, Senatorſkiego rodu Urodzony zacnie.

patritius minorum gentium, ſub Raycá.

patritius, adiect: Senatorſki, Szláchecki.

patrītus, Oyczyſty.

patrius, Oycowſki. Oyczyſty 1. 2. Obywátelſki Vătterlich Et pătrĭas audite preces. Virg: ſyn. pătērnus, ăvītus.

pătro, as, Sprawuię, Wykonywam, Spełniam, Dopuſzczam ſię, Zbroić, Pokoy z kim czynię. Begeben mißhandlen. ſyn: Făcio, pērpetro, ādmītto, cōmmitto.

Patror pro patro, Wykonywam.

pătrōcĭnium, Obroná 2. Bronienie Vertrătigung Schutz / Difficilis cauſæ mite patrociniū. Ovid: ſyn: Dēfēnſio, tūtēla, tūtamen præsidium epit Fīdele, vălidum, sălūtifĕrum, grātum, exſpectatum.

pătrōcĭnor, pomagam zakim, Bronię 2. Beſchirmen / ſchützen / ſyn: Tŭĕor, tūtor, cūſtodio, dēfēndo, sērvo, tego, prōtego: ſum tutēla, sūſcĭpio patrōcĭnium.

patrona, Obrońćielká Patronalis, Opiekuńſki.

Patronatus, us, Opieká pătrōnus, Opiekun Obrońcá pátron, prokurator, przyiaćiel możny, Komendor, podawcá Ein Fürſprecher. Quos patronorum reliquos probavi. Saph:) ſyn: Cāuſĭdĭcus, ōrātōr. epith. Sōllĭcĭtus, fīdēlis, fidus facundus, disertus, dŏctus īngĕniōſus, sūbtīlis vĕhĕmēns, vāfer. v. Cauſidus

Patro-

Patronȳm'cum Nomē quod ab aliqua persona ob cognationem generis formatur & Filiū vel nepotem significat. Priscian.
pâtruelis *subst. com: Stryieczny. Nec minus est isto Teucer patruelis Achilli.* Ovid.
patruelis, *adiect Stryiowski.*
patruelis cognatione *Powinowaty po oycu.*
Patruissimus. sub Stryi.
pâtruus, *adiect: Stryiowski.*
patruus, *substan: Stryi*
patruus major, *sub. prápradźiad.*
pătulico *Otwiera się co.*
pătulus, *Nienákryty, Otworzony, Rozłożysty, Szeroki, & sub Rogaty.* Offen. *Huius dū patulos alludens tentat hiatus M. syn:* pătēns, ăpērtus, diffusus.
pāva *pawicá*, pauci, *Mało ich,*
Pauciens, paucies; Rzadko.
Paucillātim po kaſku paucis *Krotko.*
Pauciloquium. Máłomowność
paucis diebus, *Wkrotce.*
paucissima septem ova, *Namniey.*
paucitas, *Máłość 2. Trochá. 2*
paucorum verborum *Małomowny.*
paucŭlo, *Trochę.*
paucŭlus paucus *Máło ich.*
păvēsio, *Przeleknąć się E sæpiùs breve.*
păveo pavesco, *Boię się,* Sich erschrecken/ förchten. *Quæres quando iterū paveas iterumq; perire H: syn:* Tĭmĕo; mĕtŭo, vĕrĕor, formīdo rĕfōrmīdo, hōrreo, hōrrēsco, trĕpĭdo. *v. Timeo.*
Păvĕrātus Nátkány, Paverus, Twárdy.
pavi æmulus, *Jndyk:*
Pavibundatio, trepidatio Arnob. i. pavida.
păvīcŭla, *Klepádło.* păvide, *Boiáźliwie.*
păvidus, *Boiáźliwy.* Forchtsam/ erschrocken/ *Stāt pavidæ in muris matres, &c.* Vir *syn:* păvēns, tĭmĭdus, trĕpĭdus. *v. Timidus.*
păvīmentātus Tło ubite máiący.
pavimento, as, păvio, *is, Ubiiam źiemię.*
păvimentum, *Tło i.* Ein Esterich/ Steinpflaster auff der Gassen. *Verre pavimentum & nitidas ostende columnas* Juv. *syn:* Stratum *epith:* Marmŏrĕum nitidum, micans, tērsum mundum magnĭficum. *phr:* Strātum, solum, strata viarum.
Păvitātio, Lękánie, Trzęsienie, Drżenie.
Păvitensis Nátkány 2.
Pavitensis vestis. Szátá miąższa.
păvĭto, *Boię się* păvītus *Ubity 2.*
paulātim, *Pomału* Allegemach/ langsam/ *Deterior donec paulatim & decolor ætas.* Vir. *syn.* Sēnsim.
paulisper, *Trochę 2.*
paullus *Proprium & Appellativum: meliùs* paulus, *sub Máły* paulò. *Trochę 1. 2*
paulo ante, *Dopiero 1. Niedawno, Trochę przed tym.*
paulo momento. *Łácno,*
paulò pòst *po chwili, Trochę potym.*
paululum paulum. *Trochá Trochę 1. 2.*
paulŭlus. *Máluchny.*
pāvo, *m. sub. paw.* & pavo, *f. Páwicá,* ein pfau. *Et crudum pavonem in balnea portas* Juv: *epith:* Pictus sŭperbus, vērsicŏlor splēndidus pulcher, gemmĕus splendens: sydĕrĕus stēllātus stēllĭfer, Jūnonĭūs, ĭnăchius Sămius *phr:* ăvis. ālēs, vŏlucris Jūnōnia, Quī cauda sydĕra pōrtat. Stēllāntibus ālis se rotat in gȳrōs et sē mīrātur ĕŭntem. Certāntia Phœbo pāndit ăgens gyros, variæ spĕctacŭla caudæ. Fulgŭrat aurāto cui vēstis plūmĕa tĕrgo & longo caudæ sȳrmăte vērrit hŭmum. Pennārum fulgent ŏcŭli stēllātăq; lāte cauda micat. Măcŭlosus et auro īncēndit plūmas fūlgor ceunūbibus ārcus. Mīlle trăhit vărĭos ădverso sōle cŏlōres. Pūrpŭrĕo cērvix fúlget rădiāta cŏlore. Stēllātæ pāndit spĕctācula caudæ Junōnis vŏlucris: tāntōq; ŏnĕrāta sŭpērbit pondēre pennārum. Vertice crista trĕmit et cŏndēre pennārum. Vertice crista trĕmit et cōndĕre ... Pērsequitur pāvo cŏscia formæ cōlla tŭment. Pērsequitur pāvo cŏlubros, cantūque rĕpēllit.
pavo ăgrestis, *Czajka,*
pavo Indicus, pavo gallus. *Jndyk.*
pāvōnāceus, *pawi. Sadzony.*
Pāvōninus, pavonius *Pawi.*
păvor, *Lękánie* Forcht. *Pergentes humilis traxit pavor, ille flagranti.* V. *v. Formido Timor.*
pauper, *Ubogi* arm/ nothdürfftig. *Pauperis & tuguri congestum cespite culmen* V. *syn.* ĕgēnus, egens īndīgus ĭnops mendīcus *phr:* Paupertate, ĕgēstate prēssus, oppressus æris inops. Nūdus opum

opum pānnis ōbsītus. Rērum ōmnium egēnus paupĕrior Iro. īnōps rerum quās flāgitat ūſus Cui ſunt hŭmĭli dē plēbĕ părentes. Cūjus virtūtibus ōbſtat rēs āngūſta dŏmi. Quem tenŭis Fortūna ſua calīgine cēlat. Paupertas quem ſæva dŏmat. Cuī pārva dŏmi fōrtūna rĕlicta ēſt. Cui pauca rĕlicti jūgĕra rūris ĕrant. Quem rērum sōrs īndiga vērſat. Cuī ſunt ēxĭgŭi cēnſus, āc cūrta sŭpēllex. Paupēr ĕnim non ēſt cui rērum sūppĕtit ūſus. Sēmper ĕgo ōptārim paupērrimus eſſe bŏnōrum Nēmpe quŏd ālter égens, āltera pauper erat ātq; ŭtĭnam Rōmæ nēmo ēſſet dīves et īpſe Strāminea pōſſet dūx hăbĭtāre (căſa v. *Caſa.*

pauper ambitioſus *ſterzypiętká.*

Paupĕratus, ſub Podupadam paupercŭlus *Ubozuchny*

paupĕries, *Uboſtwo, Szkodá. Nunc & pauperiem & duros perferre labores.* Virg.

paupĕro, as, Zubożyé Szkodzę.

paupērtas, *Uboſtwo 1.3.4* Armuth. *paupertas atq; æris inops qui nocte, &c.* Juv: *ſyn:* Pauperies, ĕgeſtas, ĭnŏpía, penūria, īndigēntia. *epith:* Sōrdida tūrpis īncūlta, immūnda īgnōbilis dūra āſpĕra ſæva, īmpōrtūna. īnfauſta, ārcta, cōntrācta, āngūſta hŭmĭlis, īnfeſta ĭnimica, mălīgna, īnvĭda, īndĭga ĭnōps jējūna, sōbria. *prb:* Rēs pārva āngūſta dŏmi, ŏpum tĕnŭĭtas, āngūſtia ōbsĭta pānnis ténuis fōrtūna. Sōrdída pārvæ fortūna dŏmus Sōbria mēnſa: āngūſti lăres, frīgens et sĭne lūce focus. Indĭga paupērtas rēbūsque ĭnĭmica sĕcūndis. O vītæ tuta făcūltas, paupéris; āngūſtīque lăres: Paupĕriem et dūros pērfērre lăbōres. Paupertāte prēmi ūrgēnti, āngūſtam paupĕriem păti. Nĕc ĭniqua, mēnte fĕrēnda. O bŏna paupertas O nōndum cōgnĭta Dīvum mūnera, virtutum cūſtos et ămica pŭdori, Lūxŭriæ frænum, vītæ tūtēla, procācem Fōrtunam tū sōla pŏtes vēntīque fŭrōrem āc pelagi răbĭem cōntēmnere, dum văda līntre tūta tēnes pārvo. *v. Pauper.*

paupertates ſub Uboſtwo; paupertinus Ubogi.

pauſa, *ê Græco Przeſtanek. Pauza.*

pauſam facio, *przeſtáię 1. pauſantes, hi, ſub Niebo-* (*ſzczyk.*

pausārius, *Wioſłowych rządcá*

pausĭcăpe, *es, gr. Ogłowká.*

pauſillulum *Plaut: idem* pauxilulum.

pauſo, *as, przeſtáie 1.* pavus, *paw*

pauxillum pauxillŭlum, *Trochá, Trochę. n.*

pauxillŭlus, vel pauxillŭli, *Mało ich.*

pauxillus, vel pauxilli, *ibidem.*

Pax, *Nomen, pokoy, Odpuſzczenie* Fried/Ruh. *Egregiæ pacis fidiſſime cuſtos* Clau. *ſyn:* Cōncōrdia, fœdus ămīcítia vel quíes ōtium. *epith.* Plăcĭda trānquĭlla quíéta tūta cōncors cāndída. sĕrēna ālma læta gĕniālis īnnōxia innŏcua, aurĕa blānda félix fauſta bĕāta sāncta ămica, dūlcis ămœna ōptābĭlis mītis. ætērna lōnga, ēxpēctāta tŏgāta fæcūnda ſincēra. cōmpŏſita, pērpetua fīrma ſtābĭlis *phr:* Pācis invĭŏlābile pīgnus. Pācis vel ămīcitiæ fædus. ōptĭma præſtāntĭſsima rērum ārtium. Mūsārum nūtrix ălūmna Grāta Cămœnis Spīcis cīncta ūna trĭūmphis innŭmĕris pŏtior. Dāns præbēns lārgĭens feſſis ōtia. Cærŭléæ rāmum prætēndens ŏlīvæ; quæ, dat bēllĭgĕris fœdĕra gēntĭbus. et cōrnu rĕtĭnet dīvíte cōpia. quā vigent ārtes. Qua haud quīdquam dūlcius ōrbis hăbet. īmpia sāngvinei bēlla pĕrōſa Déi. Précĭbus ēxpōſcĕre pācem, rŏgāre vĕniam. Pācem hānc ætērno fædere jūnges. Pāx mīſſa pĕr ōrbem. Ferrĕa bēllĭgĕri cōmpeſcit līmĭna Jani. Tū ſōla pŏtes trānquīllâ pāce jŭvāre mōrtāles. Nūlla dīes pācem hānc Itălis nēc fædera rūmpet. Nūnc ădes ætērno cōmplēctens omnia nēxu O rērum mīſtīque sălus cōncordia mūndi, et săcer ōrbis ămor ōtía dēs feſſis vitam pătiaris ĭnērmem Dēgĕre &c. Prōdit ăb āſtrĭfĕro, tāndem ōptātīſſima cœlo. Sub juga bōs vĕnĭat ſub tērras sēmen ărātas. Pāx Cerĕrem nūtrit pacis ămīca Ceres.

pax caſtrenſis, pax ſequeſtra. *Fryſzt.*

pax, *Adverbium, vel Interjectio, Dość 1. Cyt, Nie ták ſrogo, Smyk 2.*

paxamas, paxamatium, paximatum paximas atis Biſkokt, Bułká chleba podpłomyk.

paxillus, *Kołek 1. Lon Kłonicá.*

Paxim, pro pepigerim, apud Plaut: legit Meurs. Faxim eade forma.

P E C

Pe, *particula addita Sam 2.*

peccātor, Grzeſznik. Ein Sünder/ Vbelthäter/ *Det peccatori veniam peccator & æqua.* Prōſp *ſyn:* Nōcēns Sōns. *epith:* Tūrpis fœdus trīſtis, nĕfāndus, nĕfārius pērvērſus mīſer ĭniquus. ămēns ſcĕlératus. *phr:* Scĕlérĭs ādmīſſi rĕus. Æqui cōntēmptor. Trāns ĭliēns jŭſſa verēnda Dei Peccāti gurgíte merſus īmmēnſa vĭtiōrum mōle grăvātus. Pēccāti lābe nŏtatus. Cōnſcindéns mōrdāci cōnſcia cōrda dŏlōre. Agnōſcēns vĭtii tētra vĕnēna ſui. Quem cūlpa īmmāni dēlĭcti pōndĕre tōrquĕt Cōnſcia mēns pravi; grăvĭori crimĭne pré-

preſſus Obrŭtus īngēnti ſcĕlerum rĕus ūndíq; mole. Vindícis hōrreſcens tēla tremēnda Dĕi īpſe sibi tērtor sĭbi tĕrror et ārbĭter īpſe. v. *Sceleratꝰ*

peccātum, *peccāmen* peccatus, *us Grzech.* Eine Sünd Miſſethat. *Noctem peccatis & fraudibꝰ objice nubē* Hor. *ſyn.* Dēlictum nōxa, cūlpa crimen ſcĕlus flāgĭtĭum vĭtĭum pĭācŭlum nĕfas. ērrātum mălum *epith:* Nĕfāndum tūrpe, fœdum grăve Inexcūſabile dētēſtābile īnfāndum grānde īngēns nōxĭum īmpĭum ātrox. *phr.* Auſa nefānda. Făctum tūrpe. Rēs odiōſa Dĕo. Fœdæ cōntāgia labis Scelĕrātæ crīmina vītæ. Dētēſtānda lŭes ĕt īnĕxcūſābĭle crīmen. Pōſt mĭhi nōn sĭmili pœnâ cōmmīſſa lŭētis. Huīc ūni fōrſan pŏtui sŭccūmbĕre cŭlpæ. Hōc prætexit nōmine cūlpam. Cōmūnis cūlpæ cūr rĕus ūnus ăgor. v. C: P.

pecco, *as, Grzeſzę Chybiam, Zgwałćić.* Sündigen. *Illiacos intra muros peccatur, & extra.* H. *ſyn.* Delīnquo ērro. *phr:* Crimen ſcĕlꝰ nefas ādmītto cōmītto patro pērpetro făcio audeo auſus ſum ēdo ſūſcipio. Mē crimine īmplĭco măcŭlo. Fās ōmne ābrūmpo. Rŭo in ſcĕlus. Rŭo per ōmne fāſque nefaſq;. Deum nūmen lædo cōntēmno. Grăſſari impūne pĕr ōmne flāgĭtium, et lāxō ſcĕlĕri pērmīttĕre frœna. Nihil inauſum nihil īntēntātum ſcelerisve dŏlive rĕlīnquit. Sīc mea ſic tūrpi mēns ēſt ōbnōxia făctō. Læſit māgnos īmpia līngva Dĕōs. Sīc cōr sōllĭcitant făcta nĕfanda meum. Quid mĕus Ænēas in tē cōmītĕre tāntum? Quid Trōes pŏtŭēre? Sī quŏtĭes peccānt hŏmĭnes ſua fūlmĭna mittat Juppitĕr, ēxiguo tēmpŏre inērmisĕrit. v. *Peccatum.*

pĕcŏrārius, *Bydlęcy goſpodarz.* pĕcŏrīnus, *Bydlęcy.*

pecorōſus Bydłá śiłá maiący.

pēcten *Grzebień, Gręplá Broná Płochá, Łono w ćiele, Smyczek, Brzękácz 2. & ſub pław* ein Kamb. *pectinibꝰ patulis jactat ſe molle Tarētū.* H. *epith:* ĕbūrnus, ĕburnĕus aurĕus rarus, dēntatus. mūltĭfĭdus, būxĕus sēctus. *phr:* Būxus mūltĭfĭdo dēnte. Būxus dēntāta. ſecto qui comit dente capillos. Thēſſălico rŏsĕos nēctēbat (pēctine crines

pecten arborum, *Słoiowátość.*

pectinatim, *Ząbkowáto.*

pectinatum tectum. *Dách. 3.*

pectĭnatus, *Nárżynány, Zembowáto Schodźiſto.*

pectino, *as. Bronuię,*

pectĭnatus, *Czeſány Uprávna rola.*

pecto, *Czeſzę, Grępluię, Wybiiam wełnę, Wybiiam kogo, Obiiam gębę, Biię pięśćią. Pectebatq; ferum puroq; in fonte lavabat* V. *phr.* Crīnes cŏmam, cæſārĭem, căpīllos pēctine cōmpōno diſcrīmĭno, didūco, ōrno, Cæſărĭem būxō dēpēcto como. Dēdūco pēctĭne crīnes, sēcto, dēnte (como.

pectŏrāle, *Załogá Bechtyr.*

pectŏrālis, *Nápierśi, & ſub pierśi.*

pectoralis tunica, *Káftan.*

pectore toto, *Uprzeymie.*

pectŏrōſus, *Pierśiſty.*

pectunculus, *ſub Grzebień & pław.*

pectus pectuſcŭlum, *pierśi 2.* Bruſt. *Ille parum cauti pectoris egit opus* Prop. *ſyn. Epith:* Nivĕum, cāndidum, lāctĕum, gĕneroſum, māgnănĭmum, fōrte, ĕbūrnum pūlchrum, cāndens, dĕcōrum, gĕnĕrōſum, călĭdum *phr:* Sed vīrĭbus enſis ădāctus, trānſădĭgit cōſtas, et cāndĭda pēctŏra rumpit: ſangvĭnis et vītæ ſōns dē pēctŏris āntro vītalem ſpārgit per cætĕra mēmbra călōrem. Cōrdātō ſērvans in pēctŏre mēntem īnnŏcuam.

pĕcu, *Bydlę, Rybá.* pecu balans: *Owcá.*

Pecua, n. plur. ſub Bydlę.

pĕcuāria, *æ &* pecuaria res: *Bydlęce goſpodarſtwo.*

pecuāria, *orum. Bydło, Stádo. Páſtwiſko.*

pecuaria equarĭa, *Końſkie ſtádo.*

pecuaria loca *Obora, páſtwiſko.*

pĕcuārius *páſterz, Bydlęcy goſpodarz.*

pecuarius, *adiect: Bydlęcy.*

pĕcuātus, à pecuo, as, Bydlęcy.

pecŭda n. plur. Bydlę.

pĕculātor, *Złodźiey dobr poſpolitych.*

pĕculatōrius, Właſny.

peculatus, *us, Kradźież z ſkárbu.*

pĕcūliāris, *Oſobny 1. Właſny 1. Wiernek.*

peculariter, *Oſobliwie,*

peculatorius, Właſny. (Członek.

pĕcūliātus, *adject: Máiętny. pieniężny, & ſub*

pĕcūlio as, Dáruię,

pĕcūliōſus *Doſtátni 1. Bogaty.*

pĕcūlium, *Właſna rzecz Wyrobek Wyſługá, Obrywká, zołd, pieniądze leżące, Członek.* Werbgelt.

gelð. *Nec ſpes libertatis erat, nec cura peculi.* V.
pĕcūlor, *Krádnę rzeczypoſpolitey.*
pĕcūnia, *pieniądze. Máiętność.* Gelt. *Et genus & formam regina pecunia donat* H. *ſyn.*Nummus ŏpēs divĭtiæ, æs, āurum. ārgēntum. *epith:* prĕtĭōſa dīlēcta. fŭgax flūxa. pernĭcĭōſa īnsĭdĭōſa īmprŏba, ſcĕlĕrāta pŏtens īngēns pārva mŏdĭca, *phr:* æs cōngēſtum cōnflātum, cōllēctum Rēgīna, pĕcūnia. Făciens pērvia quæ ſunt īnvia: Rĕgens īmmēnſum mundū Quā vīncĭtur ŏmne quod tōto ſub āxe ēſt. Prīma pĕrĕgrīnos ōbſcœna pĕcunia mŏres īntŭlit. Vitii fœcūnda păre[n]s ſolĭūmq; dŏmānti īmpĕrĭōſa jugo rēgīna pĕcūnia: ō lŏcŭli dūlces, jūcūnda pĕcūnia. Nonnūnquam grăvis ære dŏmum mihi dĕxtra redibat *v. Divitiæ, & Avaritia.*
pecunia attributa, *żołd.*
pecunia fundata. vilis. *Nieruchome dobrá.*
pecunia multatītia, *Rok ná ſądách.*
pecunĭa occupata, *Pieniądze nie leżące.*
pecunia Otioſa. *pieniądże leżące.*
pecuniam cogo, conficio, facio, redigo ex, *pieniądze zbieram.*
pecūniam occupo *pieniądzmi robię.*
pecuniaria condemnatio, pœna *Winá,* 2.
pecuniaria res ampla, pecuniariæ rei copiæ *pieniestwo*
pecuniariè pecuniariter pecunioſe pieniężno.
pecūniōſus, pecuniarius, *pieniężny* 1, *Bogáty* 2. Gelt reich. *Artes diſcere vult pecunioſus* (P:) M: *ſyn.* ŏpŭlēntꝰ, dives, ārgēnti dĭves auri *v. Pec:*
pĕcus, *oris, n. Bydlę, Bydło, Niedonoſzony płod, Rybá, Stádo.* Allerley Vieh. *Aut fœto pecore, aut Cerealis mergite culmi. V. ſyn.* ārmēntum grēx *epit:* īmmūndum, ērrans, vagabundum, mūdum, pĕtŭlans, pĕtūlcum lānĭgĕrum, vīllōſum, timĭdum, păvidum, laſcīvum, ēffĕrum ſtŏlĭdum, plăcĭdum. *phr:* Mūtum, et turpe pĕcꝰ, Rūris ŏpes. Pĕr īncūltos ērrans cāmpos. Sȳlvas habitāntia dēnſas, prōnam ſpēctāntia tērram brūta: Cănum latratibus acta pĕcus. Vēllĕra dūra fĕrunt pĕcŭdes. Pecŭdum cūſtōdia ſolers *v. Armentum & Grex*
pecus aquatile, pecus Neptuni, Nerei, *Rybá.*
pecus ignavum, *in apibus Trąd.*
pecus ſquamigerum. ſquamoſum; *Rybá.*
pecus volatile, *Kokoſz:*
pĕda, æ, Stopá, pedagium, B. ſub Cło 1.

pĕdāle, *Obow* 1. pedale ſpatium, *Stopá.*
pĕdalis *Stopy iedney.* pedalis longitudo, *Stopá.*
pĕdamen, pedamentum. *podpora, Tycz.*
pĕdāneus, *Stopy iedney Sędzia* 1. *pieſzy.*
pădāneus, *pieſzy, podły & ſub Rayca.*
pĕdatim, *Stępią.* pĕdātio *podwięzowánie.*
pedato tertio, pedatu tertio, *ſub Raz, Nomen.*
pĕdatum, Naiazd pĕdātūra *Rozmierzánie.*
pĕdātus, *us. podwięzowánie winá, Naiazd.*
pĕdatus *ti, Nogi máiący, Nawiązány. Winnicá. podwiązána & ſub Máćicá.*
pedatus male, *Krzywonogi.*
pedelavis, pedeluis Miednicá, 2.
pĕdēma *n. gr. Skok Szách*
pĕdêpreſſim, *ćicho* 2. *pomału* pĕdes, *hi* 1. *famuli. Sługá* 1.
pedes navales, *ſub Wioſło.*
pedes, *itis. pieſzy piechota, Háyduk, pieſzo.* Fuß knecht fußgänger. *Seu cāpo pedes ire paras, &c.* S. *ſyn* pedeſter *phr:* abnuit, in liquidis ire pĕdeſter āquis *Mart. vide Miles.*
pĕdēſter, *ſtris. pieſzo* Zu Fuß. *Turmaſq; inferre pedeſtres* V *ſyn* Pĕdes.
pĕdēſtris, *pieſzy podły*
pedeſtris acies, *piechotá.*
pedeſtris miles *Háyduk.*
pĕdĕtēntim, *pomału. Paulatim docuit pedetentim progredientis.* Lucr.
pĕdeuma, *ſub Szách*
pedibus, *pieſzo Stoię o ſwey mocy.*
pedibus trahantur iſta, *prv: Niedbam.*
pĕdĭca, *ſidło, pęto ná nogi Tum gruibus pedicas, & retia ponere cervis.* Virg
pĕdicius, *Czop.* pĕdicōſus, *Wſzáwy,*
pēdidoſus, lege pædidoſus.
pedicularia, *herba.* pedicularis *herba, Gnidoſz*
pĕdīcūlaris, pĕdīculoſus. *Wſzáwy.*
pĕdīcūlus, *Weſz* 1. 2.
pĕdicŭlus *Noſzká. Szypułká podporá.*
pēdidus idem pædidus.
pedilavium, Umywánie nog.
pediŏlus. *Noſzká,* pĕdis, *Weſz.*
pĕdiſĕqua, *Służebnicá.*
pĕdĭſequus *Páchołek Sługá.*
pĕditātus *us,* pedites. *hi, piechotá.*
Pēditum n. pēditꝰ, *us. Wiatru przyrodzonego upuſzczenie.*

pědo, *as, podwięzuie 2. Nátykam winnicę.*
pědo, *is. Wiátru przyrodzonego upuśćić. Quàm quod me coram pedere Crispe soles.* Mart:
pědo, *onis. Szerokostopy.*
pědūle, *is.* pedulia *ium,* Obow *1. Suleiáty.*
pedūles, *& pedulla orum, Obow 1.*
pedum, *Pástuszá láská, Kurwáturá.* Ein Hirten-stab. *Aut tu sume pedū quod mecum ferre rogaret,* V. *epith:* pastorale, incūrvum inflēxū, formosum *phr:* pastoralis baculus. Formōsum pāribus nodis ātq; ære innīxus trūncos, sylvestris ōlīvæ.
pědunculus, *Wesz 2.*
pedusculus *Plin. corr: pondusculum.*
pēgasārius, *Goniec, podwodnik.*
pegma, *tis, gr. Básztá woienna, Ruchome budowánie Száfá Kátáfalk.*
Pegmares. al pegmates Svetō corrigit recte. Lavin. pegmatis, *r. pegmatibꝰ,* cives honestos subiiciebat.
pējěro, *Krzywoprzysięgam.* Meyneidig werden. *Pejerat hyberni temporis esse moras* Prop:
pējor, *Gorszy.* böser/ ärger. *Mutius indignum quod sit pejoribus ortus.* Hor:
pejoro, as Gorszę. pejûs, *Gorzey, Bárdźiey.*

PEL

pělāgia, *æ gr.* Pław. pělāges *es gr. Morze.*
pělāgǐcus, pělāgius. *gr. Morski r.*
pelagium, *Szárłat fárbá.*
pělāgus, *m. & n. gr. Morze* Das Meer. *Ut pelagus tenuere rates &* V. *syn.* Æquor Măre, fretum; gūrges pōntus, sāl, altum, prŏfūndum, ōcēănus, *epith* pătens, spumans, spūmosum. īnsānum tŭmǐdū, ūndosum sĭnŭōsum, flūctĭsonum. *phr:* Spūmōsum late pĕlagus cānēscĕre cērnens. Ventōrum rīdet răbiem, pĕlăgiq; fŭrēntis. *v. Mare. Æquor Fretum.*
pēlāmis, *idis* pelamys *ydis f. sub Tuńczyk.*
pělargus, *m. gr. Boćian.*
pělěcan, *ānis m. gr. Bąk.*
pelěcīnus, *f.* pelecinum, *śiekiernicá źiele, Słonecznik.*
pělǐcānus, *m. gr Bąk 2. non pelikan. Qualis inaccessas maret pelicanus ad arces* Cruc. *anceps Verrepæo.*
pellacia *Chytrość, Obłudá 1. Morskie uspokoienie,*
pellārius, *Kuśnierz.*
pellāx, *ācis, adiect: omne, Wab. 2.*
pellecebra, *przyłudá.*
pellecto, idem perlecto Pellěgo, idem Perlego.
pelles, *hæ. Futro Namiot 1.*
pellex, *icis f. Nałożnica Cudzołożnicá.* Ein Kebsweib. *v. Meretrix.*
pellicātor, Wab. 1.
pellicātus, *us. Cudzołostwo, Nałożnictwo.*
pellicea vestis, *Kożuch 1 pelliceo, es. Wyłudzam.*
pellīceus, *adiect. Skorzány.*
pellicia tunica, *Szubá Kożuch. 1.*
pellicio, *is Wabię, przewabiam Wyłudzam Odwabiam, ćiągnę 1. Náwodzę* Anreitzen locken. *Subdola pellicere in fraudem ridentibꝰ undis.* L. *syn.* Allicio, ăllecto, prolēcto, dēlinio, īndūco, īmpēllo, ēxcīto. *v. Alli:*
pellicius, *Skorzány.*
pellicrepus, Seneca corr: policrepus.
pellicŭla, *Skorká* Häutlein. *Disce in pellicula, cerdo tenere tua.* M.
pellicŭlātio, *Wabienie.*
pellicŭlo, *as. Skorą Obłoczę, Oprawiam 3.*
pellio, *ōnis. Kuśnierz.*
pellis, *Skorá odárta, Rzemień Kożuch.* Fell/ Haut. *Pāpineasq; gerunt incincta pellibus hastas.* V. *syn.* Cūtis *pecudis* corium, tēgmen: *leonis* ēxŭvĭæ, vēllus. *epith.* Hīrsūta, vīllōsa, dūra; măcŭlōsa, alba, nivĕa, lāctĕa, cāndens, tĕnĕra, mōllis levis. tĕnŭis, pilōsa, rūgōsa. *phr:* Pēllis villōsa, sētis hōrrēns, Vēllera exuta, hōstis spolium pĕcŭdis ēxŭvĭæ. Măcŭlosum tēgmen lўncis. Velāmina caprī sētĭgĕri. Pēllis dēnsa pĭlis. Hōrrida vīllis. Fĕris ērēpta Cōstis dētracta fĕrārum Hīrsūta sĕtis vēllĕra, hōrrēntisq; Lēōnis ēxuviās Fūlviq; īnstĕrnor pēlle lēōnis; īnde Lupæ fūlvō nūtrīcis tēgmine lætus. Sūccīnctum et pharetrâ, & măcūlōsæ tēgmĭne lўncis. Cui pēllis lātos hŭmĕros ērēpta jŭvēnco Pūgnātōri operit.
pellītus *Skorą obleczony, Kożuchem, odźiany.* Mit peltz angethan. *Pellitos habui rustica corda patres.* Pr
pello, *is. Odganiam, Wyganiam 2. Uderzam* Treiben/ vertreiben/ außstossen. *Mecum sæpe viri nunc vino pellite curas* H. *syn.* Depēllo ēxpēllō prōpello

propēllo, pūlso, propūlso, dētūrbo, extūrbo, dētrūdo, ējicio, dējicio, ārceo, rēlēgo, amāndo vel īmpēllo, āgito. *phr:* Cūras pēl, lēre vīno. Pellere glānde fāmem. Morbos, ārte Māchāonia pellēre. Mæstitiam sēgnes sōmnos, mōras, vānos mētus, timōres pellēre. Rēgnis āvitis in exilium pellere, dētrūdēre. Pēllēre āb oris patriis, ādimēre patriam ālicui. Lōngius amandat, vāstasq; rēlēgat in oras. Sī jūbēat patria dāmnātum excēdēre tērrā āggrēssi sūpērīsq; Jōvem dētrūdere rēgnis. Prōpūlit &classem vēlis cēdentibꝰ Auster. Nūnc āgite, ô sōcii prōpellite in æquora clāssem. Regnoq; dŏmōque pēllimur ē patriis laribꝰ, pătimūrq; vŏlēntes exīlium. *v. Exulo.*

pellos, *f.* pellus. *gr. Czápla*

pellucens, *przezroczysty.*

pellūceo, *Lśnę się, przeyzrzeć Wydáię się co.* Durch scheinen. *Sic tua suppositis pellucent præla lacernis M.*

pellūcĭdĭtas. *przezroczystość.*

pellucidus pellūcidŭlus, *przezroczysty* Durchscheinig.

pelluo, lege perluo.

pellŭviæ, *Umywadlny nog.*

pellŭvium, *Miednicá 3. 2* pēlēra, *Drozd.*

pēlōris *idis gr. ptaw, & źielcć.*

pēlta, *a. gr. Tarcza*

peltasta, *m. gr.* peltātus. peltifer, *páwężnik.*

pelvis, *f. Miednicá. 1.2.* Becken. *Pelvis olet, nā sic tāquā alta in dolia longus. J. syn:* pēlluvĭum, cătīnus *epith:* Căva ampla pătŭla căpax nĭtēns mĭcāns ăhēna ænĕa ăquāria.

Peminosus, lege pæminosus

pemma *tis gr. Androt Wet 1.*

PEN

pēnāria *a.* penaria cella *Spiżárnia.* penārium *Spiżárnia.*

pēnārius, *adiect: Spiżár i.*

Penarius, substāt. Fest: pro penarium corr: Penarium u

pēnas, *tis. & penatis is hic Festo & hi:* pēnātes *Dom. 1. Bozek pogáński.* Die Hauß-Götter. *Effigies sacra Dīvûm Prygiiq; penates V. (Dij domestici domus foci præsides) syn.* Dii patrii Dii dŏmēstici *epith:* Fidi, chari sacri, vĕnĕrāndi, cūstodes.

pēnātor, *oris, Száfarz.* *v. Lares.*

pendens, *Zawiesisty.*

pendeo, *Wiszę 1. Ważę 3. Wątpię, Proznuię. Oglądam się, Niewiem, co czynić. Polegam 2. Nigo tám nigo sam. Obwiniono mię.* Hangen. *Narrantis conjux, pendet ab ore viri O. syn.* Dēpēndo, sum sūspēnsus. *phr:* à trābe sublīmi trīste pependit ŏnus. Membra pĕpĕndērunt cūrvato exsāngvia ramo. Vītam lāqueo fĭnire. Pars ănimam lāqueo claudunt. Malo pendēbat ab ālto, ora virum trīsti pēndebant pāllida tābo Exōrsusque sūas lāqueō sibi sūmēre pœnas. Effūdit vītam, atq; alte mānānte cruōre. Cum fōrībus lāquei rēligaret vīncula sūmis, Īnsērūītq; căput sed tum quŏque vērsus ad illam ēst, ātque ŏnus īnfēlix ēlisa fauce pepēndit *v. Strangulo*

pendet, *Zależy.* pendīgo, *inis Zastoná.*

pendo *is, Ważę Odważam, płácę przypłacam 2. Karzą mię, Rozważam 1.* wägen. *syn:* ēxpēndo, pōndero *vel* lŭo, *vel* sōlvo, *vel* æstimo

pendŭlus, *Zawieśisty, Uwisty, Wiszący.* Hangende. *Copia neu fluitem dubiæ spe pendulus horæ H. syn.* pēndēns, dēpēndens, sūspēnsus pēnsĭlis.

pĕnes *Wedle, przy, 1.* Bey. *Me penes est unum vasti custodia mundi. O. Pene, lege Pæne.*

penētrābilis, *przebity, przenikáiący* durchtringig. *Borea penetrabile frigus adurat Virg.*

pĕnetral, penetrale *pokoy & Mięszkánie skryte, Swiątnicá Káplicá.* Der innerste/ und heimlichste Ort eines Hauses oder Kirchen. *Apparent Priami & veterum penetralia Regum V. syn:* adўtum, sacrārium *epith:* ārcānum, sēcretum, sacrum, rēcŏndĭtum, īmum, ŏbscūrum, īntimum īnterius. *phr:* Lŏcus ăbdĭtus, Secrētum cŭbīle, ābdĭtis īmis. Tēcti ārcāna subit pĕnĕtralia, Ætērnūmq; adўtis ēffērt pĕnĕtrālibus īgnem.

penetralis, *adiect: Wnętrzny, Domowy 1. przenikáiący.*

penetratio, *przenikńienie.*

pĕnĕtro, *przenikam przedźieram się, Doieżdżam Wchodzę, Zdźieram się, Wyłożyć się, Wciskáć się.*

iezdzam wchodzę, wdzieram się, wtłoczyć się, Wcisnąć się. Dogramolić się, przebić 3. przyimu- ię 3. Domacac się, sub przemarznąć & przyrzuca się, Durch/ oder hinein tringen/. Illyricos penetrare sinus, atque intima tutus. Virg. syn. Pervādo, pērmeo, subeo īrrēpo, īllabor, me. (insinuo.
penetro me in fugam, Uciekam.
pēnicillus penicīllum, pędzel, Kiść, Knot do rány Ein Pensel.
pēnicŭlamēntum, Ogon, Łachmány Członek, Kray száty.
penicūlum, n. Szmátá. (Ogonek.
pēnicŭlus, Gębká 1. Kiść Szmátá, Knot do rány,
pēnīnsŭla, Wysep wodą nieobeszły. Quo gremio ejiciet Cimbros peninsula gentem Mant.
pēnis, Ogon, Członek, pędzel malárski.
pēnissimè penītissimè, Zgoła,
pēnītus, Wewnątrz, Zgoła, Zupełnie, Głęboko. Innerlich Et causas penitus tentare latentes. V.
pēnītus, ti. à penitùs penitissimus Wnętrzny, Skryty, Głęboki.
pēnītus, ti. Adiect. a pene longum juxta Anal: ut in Auritus, ab aure. Sic& Lambinus censet; Ogonowy. Penitusq; suos aliquando ducere sulcos. Fillol.

PENN

pēnna, Pioro 1. Skrzydło 1 Eine Feder. Dixit, & in sylvam pennis ablata refugit V. vide Ala: pennæ, ha. pierze.
pennacula, orum. 4 Esdræ 11. Máłe pioreczká.
pennāria theca, pisarska szkátułká,
pennas incido, podskubuię. tr.
pennāta, orum Proverb: c. 1. v. 18. ptástwo.
pennātus, Pierzysty. skrzydlásty, Ościsty.
penniger, pennifer. pierzysty, Skrzydlásty. Gefedert Non nos pennigeris pharetram implevisse Sagittis O.
pennĭpēs, ĕdis. omne. pioronogi 2. Skrzydlásty.
pennĭpŏtens, piorolotny.
pennŭla, piorko.
pensa lana Kądźiel, 2.
pensābĭlis, Nagrodny.
pēnsat vicem, Stoi zá to.
pensātio, Nagrodá pensātor, Ważnik.
pensi est habeo vel non. à pando Ważę sobie, Dbam, Niedbam Gárdzę, Zacz.
pēnsĭcŭlātè, Bacznie Rozmyślnie.
pensĭcŭlo, Rozważam.
pensilem se facere, Obieśić się.
pensĭlis, hic hæc. Wiszący Zawieśisty: Uwisły, Fránbużysty, & sub Budowánie nástupách: Schwebend/ hängend sed pullo atq; hœdo tum pensilis uva secundas. Hor.
pensim Wytwornie
pensio, Ważenie, Wagá Czynsz 1. 4.
pensior à pensus. Lepszy, Drogi.
pensis affixa, sub Prządká.
pensĭtātio, Nagrodá, Czynsz 2. poboru oddawánie.
pensĭtātor, Ważnik, Sędźia 1.
pensiuncŭla, Czynsz. 1.
pensiuncula fœnoris, Lichwá 2.
pensĭto penso, as. Ważę, Rozważam 1. Szácuię.
pensum, si. Robota dźienna Przędza, Kądźiel.
pensum conficio perago Zá dźień robię Dokonywam.
pensūra, Ważenie: pensus, Miły.

PENT

pentăcontarchus, gr. Pięćdźieśiątnik. In 1. Macchabæor: sed Græci scribunt Pentēcontarchos.
pentădactўlos, gr. pięćpálcowy, ślimak.
pentădōrum, gr. sub piędźisty.
pentăgōnus, gr. pięćgránisty.
Pentăgramma. ibidem.
pentălōris, sub Strefisty.
pentalpha, gr. sub pięćgránisty.
pentăpharmăcum, gr. sub potráwá.
pentăpētes, is. n. pentaphyllum, & pentaphyllum, gr. pięćiornik.
pentăphўllos, vel us gr: pięćlistny.
Pentăpolis Ecclesiastæ 10. regio quinque civitatum.
Pentăproti, in Cod: Quinque Summates. Quinque viri. Quinque primi: Cicero. Komisarz Posel źiemski.
pēntaprotia, munus quinquevirorum, Quinqueviratus: us. Cicer; sub Komisarz.

Pentaptotū nomē Priſciano. quod quinq; tantum caſus diſſimiles habet, licet integrè flectatur. ut Domus

pentaſpaſtos, *commune Gravis Klubá, Windá.*

pentaſtĭche, *es. gr. ſub Filarowánie.*

pentâthlum, *gr: Zapaſki, Szermierſki.*

pentâthlus, *gr: Szermierz.*

*Pe*ntēcoſte, *es gr: Swiątki.*

penthēmĭmĕris, *Gr. lege* Cæſura

pentĭrēmis *Náwá 12.*

pentŏrŏbon, *gr: piwonia.*

PENU

pĕnu, *Acliton. n. Diomed: Spižárńia, Spižá.*

pènuārius, *Spižarny*

pēnūla, *Oponcza.* Ein Wettermantel. *epith:* ŏnĕrōſa, grăvis, tūta, ūtĭlis, picta, dēpīcta, ſcŏrtea, *phr:* Mūlto ſtīllābat Pēnūla nimbo īngrĕdĭāre vĭam cœlo lĭcet uſq; sĕrēno, ad sŭbitas nūnquam pēnūla dēſit ăquas. Mūnīmen ĭn īmbrēs pēnūla.

penula gauſapina, mulonia, *Gunia 1. 2.*

penula ſacra. *Kapá Kośćielna,*

penularium. *ſub Opończa.*

pēnūlārius, penularius, penuleus, *ſub Opończa*

penultĭmus, Wtory od końcá. e breve ſi à penes: longum ſi à Pæne ducas; ut aliqui volunt.

pĕnum, *hoc Afrani. Cariſi Spižá 2.*

pēnūria, *Niedoſtátek.* Mangel. *Exiguam in Cererem penuria adegit edendi V. ſyn.* ĕgēſtas paupērtas.

pĕnus, *ni. f. & n. Priſcian, Donat Caper,* penus, *oris. eris. iteris, n.* & penus, *us. m & f. ſine plurali. Spižá, & Spižárnia.* Vorrath an Speiß und Tranck / Prowiant *ſyn.* Vīctus, ānnōna, ălĭmēnta, cĭbāria, *epith:* Cōpĭōſa, ăbūndans, lărga, ūtĭlis, cōmmŏda, ābſcōndita, dŏmēſtĭca. *phr:* ĕpŭlæ cōnditæ, rĕcōndĭtæ. Dapum cĭbōrum cŭmŭlus, acērvus. Māgna penus părvo ſpătio cōnsūmpta pĕribit.

peplĭōn, *gr. Kurza nogá źiele.*

peplum, *gr: płaſzcz Száta białogłowſka, Rántuch.* Ein Frauenſchleyer. *Exuitur nudata peplo, diſcuſſa trahuntur,* Prud. *epith:* pēndens, ālbum, cāndĭdum, nĭvĕum, pūrpŭrĕum, ēffūſum, fluēns lōngum, tĕnue, ōrnātum, dĕcōrum, gēmmatum, aūratum, inaurātum. *phr:* Cāndĭda pūrpŭreo vēlantur cŏrpŏra peplo. *Virg: 1. Æneid. interea ad templum non æquæ Palladis ibant crinibus Iliades paſſis peplumq; ferebant.*

pĕplus. *hic gr. Járy mlecz, Szátá białogłowſka*

pĕpo, *ŏnis, m gr: Melon.*

Pepoſci pro popoſci priſce vel more Græco. Gelli Pepugi pro pupugi idem.

peplis *gr: Trawienie* pĕpticus *gr: Trawiący.*

PER

pĕr, *Przez r. 5. Czáſu tego Dla 2.* Durch. *Tranſtra per & remos & pictas abjete puppes.* Virg:

per accidens, *Trefunkiem*

per ætatem, *Dla 3. 4. Nieprzeſadza.*

per avaritiam, *Łákomie.*

per caliginem, *Niepewnie; Niewyráźnie.*

per calumniam, *potwárzliwie.*

per capita, *Krotko.*

per cavillationem. *Szyderſko.*

per cauſam, *Rżekomo, pod pokrywą ſub pokrywká 2. Sromotnie.*

per contumeliam, *Zelżywie.*

per deridiculum, *Szyderſko. Ná błazeńſtwo.*

per digitos loquor; *Mrugam ná kogo.*

per Dionyſia, *W mięſopuſty.*

per diſſimulationem, *Nie ſzczerze.*

per fidei commiſſum, *Niewárownie.*

per fraudem & inſidias, *Zdrádliwie.*

per genera, *Rozdźielnie.*

per grātiam abiit *Kontent.*

per hoſticum, *Nieprzyiaćielſko.*

per ignaviam, *Sromotnie, Et ſic ſimilia Adverbia poſſunt verti.*

per imprudentiam, *Nieoſtrożnie,*

per interpoſitam perſonam, *Przez ręce dáć.*

per intervalla, *Tędy owedy przeſtawáią.*

per jus, *Urzędnie*

per naturam, *przyrodzonym ſpoſobem.*

per nebulam, *Niewyráźnie, Niepewńie.*

per nomina, *Jmięniem.* 1.
per nutum loquor, *Mrugam ná kogo.*
per officium, *pod pokrywką sub pokrywká Zu-*
per otium, *pomáłu Robię* 2. *(czynnośći.*
per purum, *W pogodę,*
per rationem fiduciæ, *Ufáiąc.*
per se surgentia, *Sámoruszne rzeczy.*
per species, *Rozdźielnie.*
per transennam, *Niedbále, Niewyráźnie, Zayrzeć.*
per tuam nobilitatem, *Jákoś dobry.* *(co.*
per ūltimam necessitatem, *Poniewolnie.*

PERA

pēra, *gr Mántiká, Tobołá.* Eine Hirtentasch. *Dormiat, & tetrico cum cane, pera roget.* Mart: *syn:* pēcūla sāccūlus.
pĕrābsūrdus, *Niegrzeczny, Nikczemnik.*
pĕrācerbus *ćierpki.*
pĕrāccommŏdatum, *Ná rękę mi to.*
pĕrācēsco, *Kwáśnieię przykro mi, & sub Rozgnie-wáć się.*
pĕrācer peracris, *Bystry,* 2.
pĕrāctiō, *Dokonánie Sprawienie.*
perācuō, *Zákończam.*
pĕrācūte, *Ostro* 1. *Subtelnie Dowćipnie.*
pĕrācūtus, *Ostry* 2. *Dowćipny.*
pĕrădōlescens peradolēscentūlus, *Młodźiuchny.*
pĕrædifico. *Dobudowáć.*
pĕræquè, *Rownie,* peræquare, *Zrownać.*
pĕræquus. *Rowny* 5.
peragito, *poruszam, Mieszam w gárcu.*
peragitur, *Toczy się*
pĕrăgo, *Dokonywam Odpráwnię* 1. *Wykonywam, Spráwuię przyprowadzam* Aus machen/vollenden. *Natalisq; tui sic peragamus iter* Prop: *syn:* ăgo pērficio, cōnficio, exēquor, ābsōlvo.
pĕrăgrātĭo, *Jázdá.*
pĕrăgro. *przeieżdzam się, Chodzę* 1. *Wędruię, przechodzę przez, Obchodzę* 1. *Zwiedźieć. Schodźić.* Durchwandern *Avia Pieridum peragro loca nullius ante.* Lucr: *syn:* Lūstro, pererro, ŏbĕo, percūrro. pērlūstro, *vide Peregrinor.*
pĕrămans, *Przyiázny.*
pĕrămanter, *Mile Chętnie.*
pĕrāmbŭlo, *przechodzę przez, Chodzę* 2. *Zwie-dźieć.* Spacieren. *Recte necne crocum floresq; perambulet Atta* Hor: *syn:* ŏbāmbūlo ŏbeo,
pĕrāmo, *Miłuię.* pĕrāmplus, *Wielki.* (pĕrerro.
peranceps, *Wątpliwy.*
pĕranguste, *Ciásno Wąsko.*
pĕrāngūstus *Wąski Ciásny.*
Peranna, idem, Perenna. Parenno as. lege Perenno.
pĕrāntīquus, *Dawny.*
pĕrappositus, *przystoyny.*
pĕrarduus, *Trudny.* pĕrāreo perarēsco, *Usychám*
pĕrargūtus, *Dowćipny.*
pĕraridus, *przeschły.*
pĕrăro, *Orżę, piszę* 1. *pokreślić, Schodźić Zwiedźieć*
pĕrasper, *Chropawy.*
perastūte, *Chytro* perastūtūlus *Chytry.*
pĕráticum sub przywozny, & Bdelium.
pĕrātum ducto, sub Szkodzę.
perattentè, *pilnie.* perattentus, *pilny.*
Peraurīga, lege potius Peruriga.
perbacchor Buiam Rozgárdias stroię, & sub. Gorę
pērbĕne, *Dobrze.* perbelle *Szczęśliwie.*
perbĕnĕvŏlus, *Chętny Łáskaw* 1.
perbĕnigne, *Łágodnie.*
perbibisia sub Opilstwo.
perbibo. Wypiam, Nábieram w się.
perbito as, is. priscum pro Perīto. as. Ginę.
perblande, *Łágodnie,* perblandus. *Łágodny.*
perbŏnus, *Dobry* 2. perbrĕvi *Wkrotce.*
perbrĕvis. *Krotki.* perbreviter *Krotko.*
perca, *æ. Gr: Okuń.* 1. 2.
percălēfio, percaleo, *Zágrzewam się.*
percalleo *Odrętwieć, Umiem dochodzę.*
percandĭdus, *Jásny* 1.
Percantrix, Plaut. corr: Precatrix.
percārus, *Miły.* percautus, *Ostrożny.*
percĕlēbratus. *Znáiomy.*
percelēbro, *Rozgłaszam.*
percelebror, *Słynę* percĕler, *Prętki.*
percēllo, *Przerazam, Przestraszam, Obalam* 1. 2. *Zeymuie mię.*
percellor, *Lękam się. sub Przeráźiło mię*
percenseo, *Wyliczam.*

perceptio, poięćie: Zrozumienie, Zbieranie.
percerpo, Obieram 3. Percīdo, Obiiam gębę.
percieo, przerażam, poruszam, Wymieniam.
percingo Opásuię. Otaczam.
percio, poruszam, Wzruszam, przerażam.
percipio, Biorę 1 Zrozumiewam, Czuię 2. popadam 1. Zeymuie mię, przenikam Bekommen. Percipiant animi dociles, teneantque fideles Hor. syn: Căpio. cōncipio, īntēllĭgo, cōmprĕhēndo, & cōmprendo, tryssyll ăssĕquor, vel colligo frŭor, pŏtior.
Perclamanda, Plaut. al. Pericla amanda, Pericla vitanda meanda & contracte manda, i. transeunda, aut subeunda v. Taubman.
percnoptĕroa, f. nempe aquila quæ Græcis mascul: est. Gr: Orzeł podły.
percnos, vel us f. Gr: Orzeł mnieyszy.
percoarcto, ściskam. 1.
percoctus, Dowrzały Dostały Spiekły, Wárzony
percognosco, Doświadczam 2. Zwiedźieć.
percōlo, as, Cedzę, Percolatur enim virus retroq; remanat. Lucr.
percŏlo, is, Czczę 1. popiłowáć.
percōmis, Ludzki 11.
percōmmode, Wczás 1. Ná ręku im to, Poręce (Dobrze.
percōmmŏdus Wczesny.
percontatio pytánie.
percontator, pytacz.
Percontātŏrius pytániu służący
Perconterreo, 4. Esdra, pro Perterreo.
percontor, pytam kogo o co Nachfragen/ erkündigen. Inter cuncta leges, & percontabere doctos. Hor: syn: pĕrcŭnctor scīscitor quæro, īnquiro, pĕto pōsco, rŏgo rŏgito, postulo, īntĕrrŏgo phr: pĕrcōntando mŏror, Caussam rĕquīro. Quæ sit sĕntĕntia pōsco. Tum vēro ardēmus scitari et quærĕre caussas Quŏniam scīscitaris dīgna rĕlatu.
percontūmax Uporny percōpiōsus, Obfity.
percŏquitur, Dowiera Spieka się.
percŏquo Warzę 1. Dowarzam 1 przepalam.
percrēbesco, Rozgłaszam się, Słyszec.
percrebuit, Powiádáią.
percrepo, Brzmię, śpiewam, Rozlega się.
Percresco Qintil corr: semper cresco,
percrŭcior, Gryzę się. percrūdus, Surowy,
percŭdo, Przekowáć, 2. Przekluwam.
perculsus, przelękły.
percunctor, percunctatio. idem percontor &c.
percŭpidus, Miłośnik 1 Radbym.
percupio, żądam 1. percūriōsus. Dworny.
percūro 1 as. Zleczyć.
percurro, is. Przebiegam 1. 2. Dobiegam przybiegam.
percursatio przebiegánie.
percursio przebiezenie.
percurso. przebiegam się.
percussio, Uderzenie, Bićie, Tákt, Nátężánie.
percussit animum, Wlazło mi
percussor, Uderzyćiel Zábiiak.
Percussura, Stłuczenie.
percussus, us, Bićie puls.
percŭtio, Uderzam 1. Biię kogo, Biię pieniądze, Poruszam się, Zeymuie mię, przerażam przestraszam. Schlagen. Percutiat lapis aut ferrum &c. Lucr: syn. Vērbĕro, fĕrio, tūndo, pulso, vide verbero.
percutio fœdus, przymierze czynię.
percutio fossam, Kopam. Poloni dicunt: Rzućić, puśćić row.

PERD

Perdeam, pro percam, Plaut metri causa. Camerar. Lambin: Taubman.
perdĕcōrus Przystoyny.
perdēlīrus Szalony
perdensus, Gęsty, Twárdy.
perdepso sub Zgwałćić. sed translatum est, nam proprie sonat Ugnieść.
perdespuo Gárdzę
perdicium gr: Máruná, pomurne ziele.
perdifficilis Trudny.
perdifficĭlĭter perdifficulter. Trudno.
perdignus Godny, perdīlĭgens pilny.
perdiligenter pilnie.
perdisco Uczę się, Douczam się, Náuczyć się, przewiedźieć.

perdite Desperácko Szalenie.
Perditio Utrácenie Zgubá. perditor Skáźićiel
perditus, Strácony Skázony, Zły Niecnotliwy Desperat, Utrapiony. verlohren. Perditus in quadám tardi. pallescere curis. Pr: syn. āmīssus, dēpērdītus, vel īmprŏbus vel āmēns.
perdiu Długo, perdives Bogáty.
Perdius, Jednodźienny, Cáły, 2.
perdiuturnus Długowieczny.
perdix gr: f. aliquando masc Nonius ex Varrone. Kuropátwá Ein Feldhun / Rephun. Seu fel. perdicis parili cum pondere mellis. S. epith Garrŭla, picta Dædăla, fallax, timida, fugax, pēnnigera, agrēstis phr. Jovi sacra, Latōnæque volucris, Dēcidŭam lĕgens frūgem. prope hŭmum vŏlitans, nōn ālte cōrpŏra tōllit nec făcit in rimis, āltōve căcūmine (nīdos. v. Avis
perdix montana Járząbek.
perdix rustica Pardwá.
perdo Gubię, Utracam 1. 2. Zátracam, Zábiiam 1. przemárnowáć, Ginę, Ziadam 2. przewodzę, & sub psuie się człowiek verlieren. Qui zonam perdidit, inquit. Hor: syn. Dēpērdo, āmitto. phr: Jāctūram facio. dāmnum, dispendĭum fero, pat. or. v. Amitto.
perdo carnem Schnę. perdŏceo Uczę.
perdŏcte Uczenie perdolesco Boleię.
perdolitum est perdŏluit. perdolet Zábolało.
perdŏmo Uskramiam.
perdormīsco przesypiam.
Perduaxint pro perduant vel perdant. ut Adaxint. per adigant Plaut.
perdūco Doprowadzam, przywodzę 4. Wywodzę, Przećiągam, przyprowadzam, Dokonywam Nábawiam, prowádzę Dochowáć durchführen. Carmen ad iratum dum tu perducis Achillem.
perducto prowádzę. perductor Rufian.
perdūdum Dawno.
pērdŭellio Kryminał, Odpowiedź.
perduellionis crimen Kryminał.
perduēllis Nieprzyiaćiel 1. Uporny.
perduellium, Poiedynek 2.
perduo, pro perdo. Plaut.

perdūro Dotrwáć. Außdauren Probitas longum perdurat in ævum Ovid:
peream Boday mię, pĕrēdia, Obżárstwo.
pĕrēdo Wygryzuię Allzumahl auffessen. Longa dies molli sana peredit aqua Tibull: syn. ēxĕdo ĕdo, cōnsūmo.
peregere, Fest. corr: pergere.
perefluo, przećiągam.
pĕrēgrē Nie domá, Wgośćinie Zgośćiny precz. Zkądeś Zkąd ineąd. an frembdem Ort. Cultaq; tum peregre est animus sine corpore velox Hor.
peregri Wgośćinie. pĕrēgrīnābundus Pielgrzym.
pĕregrīnātĭo pielgrzymowánie.
peregrinātor Pielgrzym 1. 2.
peregrinĭtas Cudzoziemstwo, Obywátelstwá utrácenie. Mowá niepráwa.
peregrinitatis reus. Mieszczáńin niepráwy.
pĕrēgrīnor, pielgrzymuię Wandlen / reysen / in die frembde ziehen / phr: Pĕrēgrē eo, prŏfĭcīscor, Peregrīnas, lōnginquas, rĕmōtas tērras lūstro, īnvīso, pĕrāgro. ŏbeo, pĕto. Lōngīnquas īn oras tēndo, ŏbeo Per tērras lōngīnquas ērro, văgor. Mūltum tēllūris ŏbĕo īn extremos Indos pĕnētro. Īgnōtas trāns pōntum quæro tērras ēxtr. mo dāmnata, sŭb āxe ārva peto. lŏca īnhōspita. Tērras ălio sub sŏle repōstas īnvīso, pĕto, ădeo. ārva pĕrēgrīna pĕtere, quærĕre, ădire: īgnōtas tēndere in oras. et prŏcul à pātrĭis dīssĭta rēgna fŏcis. Pĕregrina bĭbĕre flūmĭna. Erret, ēxtremos ālter scrūtetur ĭbēros. Nōndum cæsa sŭis pĕregrinum ut visĕret ōrbem Mōntĭbus in liquĭdas pīnus dēscēnderat ūndas, (Propertius lib. 3. Amori suo longinquâ peregrinatione mederi constituens sic loquitur.)
pĕrēgrinus substant: Cudzoźiemiec Przychodźień, Mieszczáńin niepráwy an Pielgrzym: Außländisch / Frembdling. Quisquis ad hæc vertit peregrinam littora puppim. Ovid: Prima peregrinos obscœna pecunia mores Juv: syn. Advena hōspes, ăliēnus ēxtērnus ēxtĕrus, ēxtrānĕus. epith. Fēssus, īnops ĕgēnus, văgus, errās:

ĕrrāns: *phr:* ēxtērnas quærens tērras, ēxūl ſpōnte ſua. ălĭēni ōrbis hōmo, Lōngis ērrōribus actus.
perēgrīnus *adject:* *Cudzoźiemſki, Niebywáły, Nieświádom, przewoźny, Wędrowny.*
pĕrelĕgans, *Piękny.*
pereleganter *Pięknie. Chędogo.*
pĕrēlŏquens, *Wymowny.*
peremne auſpicium *ſub Rok temu.*
Peremo i. prohibeo Cincius, i. vitio Cato Feſt: pri- (*ſcum.*
pĕremptalis. Niſzczący & ſub piorun.
peremptor *Zábiiák* Ombbringer. *Et quis peremptor inclyti regis fuit.* (Jamb.)
peremptorius Smiertelny 2. Záwity rok,
peremptus macie. *Chudy.*
perendie, *Trzećiego dniá.*
pĕrendĭnus *Trzeći.*
perenna; *Dea ethnicorum, & Rok temu.*
perenne *Uſtáwicznie.*
Perennia, *orum Cicero. ſunt Ceremonia auſpiciorum.*
pĕrennis *Wieczny Uſtáwiczny, Trwáły 1.* Immerwerend/ ewig. *Monumenta perennia facti.* Ovid: *ſyn.* Pērpĕtuŭs, ætērnus jūgis, sēmpĭtērnus cōtĭnŭus, aſsĭdŭus, cōntĭnuatus, nōn īntērmiſtus. *vide Perpetuus.*
perenniſervus. Niewolnik.
perennĭtas *Wieczność, 1. Uſtáwiczność, Trwáłość*
pĕrenticida. Utrátnik, ſub Szálbierz.
pĕreo *Ginę Zginąłem, podupadł, Miłuię 2. pſuię ſię człowiek, Utracam 1. & ſub Zábity.* Vergehen/ verderben/ *Si fas eſt; omnes pariter pereatis avari.* Prop: *ſyn:* Dīſpĕreo, īntĕreo, cădo, ōccido, pērdor.
pĕrequĭto *przeieżdżam.*
pĕrērro *Błąkam ſię Chybiam czego. Łáżę, Zwiedźieć Schodźić.* Durchſchweiffen. *Serpentis furiale malum totumq; pererrat*, Virg: *ſyn.* ōbērro ērro, circŭmērro.
pĕrērudītus, *Uczony.*
pĕrēſus, *Wyſchły. Nec tondere quidem morbo illuvieq; pereſa* Virg.
Perexcruciabo, Plaut. corr: Probe *excruciabo.*
pĕrexĭguus, *Maluchny Krotki.*
perexīlis *Szczupły.* perexpedītus, *Wypráwny.*
perſåbrĭco *Oſzukiwam.*
perfăcēte, *żártownie,* perfacetus *żártowny.*
perfăcĭle, *perfaculter. Łácno.* perfăcĭlis, *Łácny.*
perfătuus, *Głupi.* perfecte *Doſkonále.*
perfectio, *Dokonánie. Doſkonáłość.*
perfector, *Dokończyćiel.*
perfectus, *Doſkonáły, Dołożony, Zupełny.*
perfer obſtinata mente, *pácyencya.*
perfĕro, *Donoſzę ćierpię 3. Wytrwáć 1. 2.* Leyden/ dulden/ übertragen. *Nec fraus te incolumem fallaci perferet anno.* Virg: *ſyn:* Pătior sŭſtĭneo, ēxāntlo, ēxhaurio tŏlĕro *v. Patior Tolero.*
perfertur, *Dochodźimię 1.* Powiádáią, *Słyſzeć*
perfervĭdus, *Gorący 1.*
pērfervĕſco, Przegorywam *& ſub przegorzáły. e ſa.*
perſica. vel perſicus ſub Dokończyćiel. (*pius breve.*
perſice, apud Lucr: (ubi legunt Parſica) legit Nonius, & Giſani, pro perfecte: Et perficiſſime apud Plautum eodem ſenſu idem Giſan. legit, ubi Lambin. Taub. *legunt præficiſſime, vel potius præſiſcine.*
perficio, *Dokonywam, Wykonywam, Spełniam, Dokázuię, Trawię* Vollenden/ vollbringen. *Centum qui perficit annos,* Hor: *ſyn.* Pĕrăgo ābsōlvo, cōficio, ēxĕquor, ēxpleo, ēxĭgo: pŏlio, pērpŏlio. *phr.* Fīnem, mŏdum făcio, pōno, impōno, ſtătŭo, ad finem pērdūco, Sūmmam, ēxtrēmam mănum ŏpĕri āddo, ădhĭbeo, āffero, ādmŏveo. *v. Finio.*
perfide, *Zdrádliwie Niewiernie.*
perfĭdēlis, *Wierny.*
perfĭdia *Niewierność Zdrádá.* Treuloſigkeit. *Perfidia cumulum falſis perjuria verbis.* Ovid: *ſyn* Fraus, dŏlus, *epith:* ōccūlta. dŏlōſa exĭtioſa, dētēſtabĭlis dētēſtānda, īmpia, ēxecranda, fallax, ārcāna, horrēnda nefanda, īnfānda tūrpis, fœda, ſcĕlĕrāta, pœna pūnica *phr:* pērfĭda mēns Pērfĭda cōrda, Fīctum pēctus, *v. Fraus.*
perfidiōſe, *Niewiernie Zdrádliwie.*
perfidus perfĭdiōſus, *Krzywoprzyśiężcá. Niewierny Wiárołomny.* Treuloß. *Diſſimulare etiam ſpe*

am speraſti. perfide tantum Virg. *ſyn:* īnfīdus dŏlōſus, mălĕfīdus, perjūrus *phr.* Vir ficto pĕctŏre, plēnus pĕrfĭdiæ, Fidem viŏlāns fallens nōn ſervans, Dŏli mōlītor, Dolis īnſtructus ĕt arte Pĕlāſga. Qui dīrum nĕfas in pĕctore vērſat. Dŏlos fraudes in pĕctŏre, cŏrde, anĭmo vērſans vŏlvens, ăgĭtans, tĕgens, vēlans diſsīmulans. Nōn vĕrĭtus fallĕre dĕxtras. Dēcĭpĕre et sŏcĭos gaudens, et fallĕre ămīcos perfida lingua, Ficto pĕctore, mĕndācĭore dolo, mĕdĭtāns. *v. Mendax fallax,* (*fraus.*
perfigo. perzekładam, przebijam 1.
perfinio, Dokonywam. perfixus, *Przekłoty.*
perflabilis *Wiatrom otworzyſty.* & *ſub przewiewa*
perflāgitiōſus *Pſotliwy.*
perflātilis, *Nawietrzny,* & *ſub przewiewa.*
perflatus *us przewiewánie.*
perflo, *przewiewam, Dmucham 1.*
perfluctuo, *pływam powierzchu,* & *ſub Robacy mię*
perfluens, *Obfity* (*roczą.*
perfluo. *Przeciekam ćiekę 3. przekładam 1.*
perfŏdio, *Przekopywam, Przebiiam 1. przekowáć 2. Dziuráwię.* Durchgraben/ durchſtechen. *Perfodiunt alii portas & ſaxa ſideſque* Syl: *ſyn.* Fodio, confŏdio, trānsfŏdio, pērfŏro, perfrīngo, ăperio. intērĭora, rīmor.
Perfoliata, Dzwonki ziele.
perfŏratus, *przewiercony.*
performīdātus Straſzliwy.
Perſore, Cic: corr. Per fore accomodatū;i. peraccōmo- (*datū fore.*
Perſormo; Quintil: corr: Preſormo.
perfŏro. *Przebijam 1. Dziuráwię, Wiercę przewiercieć.* Durchbohren. *Loricamq; moras & pectus perforat ingens.* Vir:
perfoſſor, *podkopnik 2. Złodźiey 1.*
perfortiter, *Mężnie.* perfrĕmo *Szumię.*
perfrĕto, *przepłynąć 2.*
perfrico. *Pocieram, Náćieram co, drápię.*
perfrictio. *Zdrápnienie.*
perfricui frontem, *Niewſtydzę ſię Niewſtydliwy,*
perfrīgĕro, *Oźiembiam chłodzę.*
perfrigeror *Ochłodnąć.*
perfrigeſco, *Stygnę, przeźiębnąć*

perfrīgĭdus, *Zimny 1.*
perfringo, *Łamię co, przerywam 1. przetrącam, Wyłupuię 1. Wyłamuię* Durchbrechen. *ſyn:* ēffrīngo, rūmpo, frango, viŏlo *v. Frango.*
perfrio, as ścieram 3.
perfruitus ſum, perfruor *Záżywam,*
perfŭga, *Zbieg 1.* perfŭgio, *Zbiegam 2. Uciekam.*
perfŭgium *Ućieczka 1.* Zuflucht. *Præſidium reges ipſi ſibi perfugiumque* Lucr: *ſyn.* prŏfŭgĭum. rĕfŭgium, pŏrtŭs, ăſȳlum. sōlātĭum. *epith:* Tūtum, sēcūrum, quĭētum plăcĭdum, fauſtum fēlix, ŏptābĭle. *phr.* Tūtus lŏcus: Tūta sēdes: Stătio gratĭſsĭma.
Perfuit, Gelli. corr: Per fuit familiaris, perfamiliaris
Perfulcire, Luca: aut Ovid cor: Permulcere Senatum
perfunctio *Dokonánie, Znoſzenie.* (*eloquio.*
perfunctorie *Ná oko 1. Niedbále.*
perfunctorius, *Niedbáły, Ledáiáki.*
perfŭndo, *Oblewam, polewam 1.* Begieſſen/ naß machen. *Viſiſq; animos perfuderat ardens* Juv: *ſyn.* ăſpĕrgo, īrrĭgo, rigo, īrrōro *vide Rigo.*
perfundo aceto, *Przymawiam komu.*
perfungor, *Odpráwiam 1. pozbywam, Záżywam.*
perfūro *Szaleię 1.* (*przeżyć.*
perfuſio, *Pokrapiánie, polewánie, Oblanie.*
perfuſōrius, ſub polewam 1.

PERG

pergaudeo, *Weſelę ſię.*
perge *Dáley, Mow, nuż.*
pergigno Catul. corr: pregigno,
pergin? Idźieſz że? Ağniewaſz ſię.
pergliſco *Tyię Doraſtam.*
pergnārus *Biegły.*
pergo, *Idę 1.2. Konam co, Nieprzeſtáię, poſtępuię, Iadę 1. prowádzę. Popędźić ſię, ſub Budzę.* Fortfahren/ *Pergite Pierides Chromis, &c.* Virg. *ſyn.* pērsĕvēro, pērsīſto, nōn ceſſo, nōn īntermītto, cōntĭnuo: ĕo, tĕndo *phr:* pergere ĭter per măre. ŏrdine cūncta ſuo pērgunt Cœptis ĭnhærēre, ăd finem dēdūcĕre prōpŏsĭtum ūrgere Quō măgis īncēptum pērgam pertēxĕre dictis. Quo pĕde cœpīſti. sic be-

sīc bĕne sēmper eās, Non bĕne qui cæpīt, sed quī bĕne perstĭtit, et qui pērtĭgit ad mētam, dōnātur hŏnōre còronæ.

pergracilis, *Szczupły*. pergræcari. *Przemárnowáć*.

pergrandesco, Rozrastam się pergrandis, *Wielki 1.*

pergrandis natu, *Stáry*. pergrăphicus, *Stroyny*.

pērgratus per mihi gratus *Przyiemny*.

pergrăvis *Cięszki 1.* pergrăvĭter, *cięszko 1. Bárzo*

pergŭla, *Chłodzenie 3. 4. Ganek 1. podśienie*,

pergŭlanus, *sub Máćicá, & sub Chłodnik* (*Chłodnik*

PERH

pĕrhaurio exhaurio, Duszkiem wypiiam.

pĕrhĭbeo, *Náźywam Dáię 1.* Fürgeben / sagen *Si modo quod perhibes pater est Tymbreus Apollo.* Virg. *syn.* Dīco, nārro, rĕfĕro, mĕmŏro, cōmmĕmŏro. *v. Dico, Narro.*

pĕrhibent, perhibetur, *Powiádáią.*

pĕrhiemare, *przeźimowáć.*

pĕrhīlum, *i. paululum Troche 1.*

pĕrhonorificè, *Poczćiwie.*

pĕrhŏnōrĭfĭcus, *Poczesny.*

pĕrhorreo, perhorresco, *Zdrygam się. Boię się.* Zittern/ erschrecken. *v. Timeo. Horreo.*

perhorrĭdus *Strászliwy.*

perhospĭtālis, *Gośćinny 1.* pĕrhūmānus *Ludzki 1.*

PERI

pĕrĭboētus *gr: Sławny.*

pĕrĭbŏlus, *gr. Blánki, Ganek.*

pĕricārdium. *gr. In Serca Podnoszenie.*

pericarpium. *gr: Łupiny 2. Skorká, Mánelá.*

pericarpum *gr. Sniedek 2.*

pĕriclitātio *Kuszenie się, Doświadczánie.*

periclĭtor, *Odważam się Wdáię się 1. Doświadczam, przychodzę o niesławę, Idźie o to, Choruię 2. & sub Niebespieczna, & Niebespieczny,* in Gefahr seyn/ wagen. *syn.* ēxplōro, tēnto, prŏbo *phr:* pĕrīcŭlum facio, vel Dīscrīmen ădeo, sŭbeo, ĭn dīscrimĭne, īnter pĕricula vērsor. Prŏpiōre pĕricŭlo prĕmor ūrgĕor. cōnflīctor Me ōffero, ēxpōno, ōbjĭcio. Căput ōbjēcto pĕrīclis. Mē in ăperta pĕrīcŭla mītto, rĕjĭcio īnsĭdiis hŏmĭnum pĕlăgīque lăbōro Fāta mĕa ĭn præceps mītto. Fōrtūna pĕr sūmma pĕrīcŭla ēxĕrceo. *vide post.* *periculum.*

pĕrĭclÿmĕnon, perriclymenos *gr: Powoy wonny.*

pĕrĭcrānium, *gr: Głowia kość Skorá ná głowie.*

pĕrīcŭlōsè *Niebespiecznie.*

pĕrīcŭlosus, *Niebespieczny.* Gefährlich.

pĕrīcŭlum, *Niebespieczeństwo Doświadczánie, Szanc 1.* Gefahr/ *Quis te nate dea, per tanta pericula, casus.* Virg. *syn.* dīscrīmen. ālĕa, cāsus. *epith:* Sævum dubium āncēps, fūnēstum, ēxĭtĭāle, hōrrēndum præsens, mĕtŭēndum tĭmēndum, sĭnīstrum. flēbile, trīste, īngēns, ĭnēxtrīcābĭle, īmpēndens. ĭnēvītābile, ēxhaustum, ăpērtum *phr:* Pĕrīcŭlōsus cāsus Dubia sōrs, ānceps fortūna, Īnstāntia fata, īnstāntis præsāgia mōrtis, īnter vītæ mārtīsque vīas, Pĕlăgi cœliq; minæ, Vării cāsus, mīlle ĕt discrīmĭna rērum. Dīra pĕricla tibi trīstis fōrtūna mĭnatur, īntēntat. Tōtque măris, vāstæq; ēxhausta pĕrīcŭla tērræ. deīnde pĕrīcŭla cērnis. Mātūra pĕrīcùla sūrgunt ūndĭque. ĕt īmpŏsĭti rădĭant cērvīcĭbus ēnses. ah mĭser! quānta labōras ĭn (Charȳbdi.

pĕrĭdōneus *Sposobny.*

pĕrĭdro-mis, īdis. *f. gr: Ambit Chodzenie 2.*

perierga, *gr. Dwornośċ, & sub Náuk pilny*

periergos *vel us gr. Dworny,* perieris, *Idź do kátá*

pērĭĕro, *trisyllab. Krzywoprzyśięgam.*

periet, pro peribit 4. Esdræ.

perillustris, *Swiętny, Sławny.*

perimbecillis, *Słáby.*

pĕrĭmo *Zábiiam 1. Wniwecz obracam.* Umbbringen. *Aut subiti perimunt imbres. &c.* Virg. *syn.* īntĕrĭmo īntērficio, ōccīdo. nĕco *v. Occido.*

perincertus, *Niepewny.*

perincommodè perincommodum est, *Nie ná rękę.*

perincommŏdus, *Niewczesny.*

perinconsēquens est *Nie idźie zá tym.*

pĕrindĕ, *Rownie.* perindĕ ac si, quasi *Rownie. (iák Jikby.*

pĕrindulgens, *Łágodny.*

perinfamis, *Bezecny.* perinfirmus, *Słáby.*

peringeniosus, *Dowćipny.*

pĕrĭniquum, pĭrĭnjūrium, *Niesłuszna.*
periniquus, *Niesłuszny.*
perinsignis, *Znáczny.* perintĕger, *Zupełny*
perinvītus, *Niechętny, poniewolny.*
pĕrĭŏcha, *gr. Suma 2. Obbieg.*
pĕrĭodĭcus, *gr. Kołący 2. Odwrotny.*
periŏdus, *f. gr. Obbieg, Okrągłość 2.*
pĕrĭpătĕtĭcus, *gr. Chodak.*
pĕrĭpĕtasma, *gr Obićie, Oponá, Kortyná.*
pĕrĭphĕria, *gr. Koło 1. Okrągłość.*
periphrăsis *ios. eos. f. gr. Okrążenie 2.*
peroplŏce *gr. Obwiná żiele.*
peripneumatĭcus *gr. Płucna chorobá.*
peripneumŏnia *gr. Dycháwicá.*
poripneumŏnĭcus *gr. Dycháwiczny, Płucną chorobę ćierpiący.*
pĕrĭpsĕma, *gr. Oskrobiny. śmieći, Szmátá.*
pĕrĭptĕros, *gr. sub Filarowánie*
pĕriscĕlis, ĭdis, *gr. podwiązká pończochy. Sape periscelidem raptam sibi, flentis, uti mox* Hor:
pĕrissĕuma. *gr. Nádmiarz.*
Perissologia superflua locutio, Poëtica figura ut Ore locutus Servi.
perisson, *vel um. gr Száley wielki.*
perĭstĕreōn, ōnis. *m. Gołębieniec, Koszyszczko*
pĕrĭstĕreon, *vel um. n. &* pĕrĭstĕrŏs. *f. Koszyszczko.*
pĕrĭstĕrŏtrŏphium *gr. Gołębieniec.*
pĕrĭstrŏma, ătis. *n. gr. Obićie. Oponá.*
pĕrĭstȳlium, pĕrystīlum, *gr. Ambit, Krużganek, Filary w koło máiący.*
pĕrite. *Rostropnie, Umieiętnie.*
pĕrĭtia, *Biegłość.* **Erfahrenheit.** *Illinc diverso nocitura peritia fructu.* Virg.
Pĕrĭto, *as, Ginę.*
pĕrĭtŏnæum, *gr. Brzuchowa słábizná.*
pĕrĭtrăchēlium *Kołnierz.*
pĕrĭtus, *Biegły Uczony* **Erfahren/ gelehrt.** *syn:* Dŏctus, sciēns, gnārus, haūdīgnārus, prūdens *v. Doctus.*
pĕrjūcunde *Ućieszńie.*
perjucundus, *Przyiemny.*
Pĕrjūrātiuncula *Krzywoprzyśięstwo.*
perjuriōsus *Krzywoprzyśięzcá.*
pĕrjūrium, *Krzywoprzyśięstwo* **Meineyd.** *Leomedontoæ luimus perjuria Troiæ* V. *epith.* īmpĭum, hōrrēndum, fædum, tūrpe, dŏlōsum, exēcrāndum, *hpr:* Pērjūra dīcta, vērba. *v. perfidia, mendacium; fraus*
pĕrjūro, *Krzywoprzyśięgam,*
perjurus, *Krzywoprzyśięzcá* **Meineydig.** *Talibq insidiis, periuriq; arte Sinonis* V. *v. perfidus*
perixȳŏmĕnos, *vel us, m, gr: śćieráiący się,*
pĕrizōma, *n, gr, Spodnicá,*

P E R L

perlābor, *przebiegam 1, przychodzę, Migá się co przelatam, przechodzę przez,*
perlætus, *Wesoły,* perlatē, *Szeroko,*
perlātor literarum *postániec,*
perlĕcĕbra, *Przyłudá,*
Perlecto, Cicero, cor: Prolecto, à perlicio apud Apuleium legit Coloius & Beroald, & Prolecto
perlĕgo *is, przeglądam, 1, przeiezdzam 4, przeczytáć,*
perlĕpĭdus, *Trefny, Ućieszny,*
perlĕvis, *Lekki 1* perlĕnĭter *Trechę, 3,*
perlibens, *Chętny,* perlibenter *Chętnie Rad 1,*
perlībĕrālis, *Urodźiwy, al, Szczodry,*
perliberalĭter, *Uprzeymie, Hoynie,*
perlibrātio, *Ustawiánie prosto, Wyrownánie Rychtowánie, Wody pochopu probowánie*
perlibrātus, *Rowny, 1.*
perlībro, *Trafiam, Zmierzam, Wyrownywam, Wody prowádzenie wymierzam*
Perlicio, idē Pellicio Perligatus; Plaut. cor: preligatus
perlĭnio, perlĭno, *Námázuię,*
perlĭto, *as, sub Ofiáruię,*
perlitus, *pomázány,*
perlonge, perlonginquum, *Długo.*
pērlongus, *Długi* perlŭbens, *Chętny.*
perlŭbet, *podoba mi się.*
perluceo, perlucidus, lege perluceo, &c.
perluctuōsus, *Smętny, żáłosny.*
perlūdo, *Jgram.*
perluo *płoczę, Umywam, Purgácyą bráć:*
perlūsōrius, Zmowni áktorowie.
pērlustro, *przeglądam 1. Oglądam 1. przypátruię się, Rozważam 1. Zabobonmi opátrzyć.*
permăcer *Chudy, Suchy* permacero, *Chudzę,*

permădeo *Przemakam*, *Skąpáć*.
permagni est *Wiele nátym*
permagnificum convivium. Esther, 2. Hojny bánkiet.
permagnus *Wielki. 1.* *permănanter Rożchodźiſto*
permăneo *Trwam 2. Zoſtáię ſię 1.* Beharren. *Nostrâq; nonnullis permanet aura locis. Proſper. permaneſcere, á permano, eiuſdem ſignificationis, aliter ſub, Słyſzę 2.*
permāno *as*, *Przenikam. przechodzę przez, przychodzę 3. Rozchodźi ſię* durchfließen. *Permanare animam nobis per membra ſolere* Lucr.
permanſio, *Trwánie Stáłość.*
permărīnus, i. per mare ſparſus, Morſki.
permaturesco, *Doſtáię ſię*,
permaturus, *Doſtały*,
permĕdĭocris *Mierny*
permeo *Przenikam, przelatam, przechodzę przećiekam*,
permerdo *plugáwie.*
permĕreo, Wyſługuie ſię.
permētior, *przemierzam 2. Mierzę 1.*
permĕtuo, *Boię ſię.*
permīlĭto, *Wyſługuię ſię.*
permingo, *Mokrzę śię, plugáwie, & ſub puſzczam wodę.*
permĭnūtus, *Drobniuchny.*
permīrus, *Dźiwny.* permīſceo, *Mięſzam 1. 3.*
permiſſio, *Dozwolenie 1.*
Permiſſivus modus, vide ſupra Modi 21,
pērmiſſu, *Zá dozwoleniem*:
permiſſum, permiſſus, *us*, *Dozwolenie.*
permiſſus aries, *Niegolony*,
permiſtè *Pomięſzánie*, *Nierozdźielnie.*
permiſtio, *Pomięſzánie*, *Mięſzánina*,
permītis, *ćichy 1.*
permītto, *Dopuſzczam 1. Dozwalam, porzucam, Dáię ná wolą, ſpuſzczam 2. 3. Zdáię ſię ná 1. podáię ſię, Zrzucam*, Zulaſſen/ vergönnen. *Suo Cæſar permiſit Ephebo.* Mart. *ſyn*: Cōncēdo, sĭno, pătĭor, dō indulgeo. *phr*: Pōteſtātem, lĭcēntĭam, cōpĭam, vĕnĭam do, trĭbuo. concēdo, lārgĭor, Cūr dēxtræ cōnjūngĕre dextram Nōn dătur? sī quā fāta sĭnunt. Cōram dăta cōpia fāndi. *v. Licet.*
permitto vela ventis, *Puſzczam ſię ná ſzczęśćie.*
permixtum, *ſubſt. Mięſzániná.*
permŏdeſtus, *Skromny 1*
permodicè, *Trochę* permŏdĭcus, *Máluchny*,
permoleſtè, *Przykro* pērmŏleſtus, *przykry.*
permŏlo, *is*, *Mielę Nierządu pátrzyć, Cudzołożyć.*
permōtio, *Poruſzánie 2. Namiętność.*
permotus mente, *Szalony 1.*
permŏveo *Wzruſzam.* bewegen. *Doctrina, ſed vim permovet inſitam* (Alcaic.)
permoveor, *Poruſzam ſię.*
permūlcĕo, *Głáſzczę Łágodzę, Błagam, Słucháć miło, Łechcę, Rozweſelam* ſänfftigen. *ſyn.* Mūlceo, mītĭgo, mōllio, lēnio, plāco.
permulceor, *Roſkoſz mam*,
permulſio, *Głáſkánie.*
permultò, *Dáleko więcey.*
permultum, *Wiele 1. Wiele czego i.*
permundus, *Czyſty. 1.*
permundare. Przeczyśćić.
permūnio, *Obwárowáć.*
permūnītus, *Obronny*,
permūtātio, *Odmiáná, Zamiáná, przeſiadánie.*
permūto, *Mieniam ſię ná co, Kupuię, przewłoczę ſzátę, Oddáię przez bánk* verändern. *Virus ut hoc alio fallax permutet odore* Mart. *ſyn.* Mūto cōmmūto.

PERN

perna, *Szołdrá. Pław.*
perna fumoſa *Wędzonká*,
perna ſtolonum, *Látorośl do ſádzenia.*
pernāvĭgo, *Przeieżdżam, przebywam*,
pernecesſārius, *adiect. potrzebny ſubſtant. przyiaciel*
pernĕgo, *prę ſię, Zápieram ſię.*
perneo, ſub Przędę.
perniciābilis perniciālis, Szkodliwy, Smiertelny, Zgubę przynoſzący.
pernĭcies *Zgubá, Zátrácenie, Szkodnik Szátáńcza.* Verderbnuß/ Schad. *Pernicies & tempeſtas barathrumq; macelli* Hor- *ſyn*: ēxĭtium, dētrīmēntum, dāmnum, clādes, rŭina *epith.* Grăvis, trīſtis, ēxĭtĭoſa, metŭēnda, flēbĭlis lacrymābĭlis, lāmēntābĭlis, īngēns, īnfānda, ăcērba, dūra. *v. Damnum.*
perniciose, *Szkodliwie.*

perniciōsus, *Szkodliwy, Zgubę przynoszący* Verderblich/ schädlich. *syn.* Damnōsus, ēxĭtiōsus ēxĭtiālis, ēxĭtiābĭlis, fātālis. *phr:* ēxĭtium; strāgemq; fĕrens. Vōs ēstis nostrī māxĭma (causa māli.
pernīcitas *Prędkość.*
pernīcĭter, *Prędko.* Schnell/ behend. *Sic certe videt, ut perniciter exsiluerê.* Catull.
pernĭger, *Czarny.*
pernimium interest, *Wiele ná tym.*
pernio, ōnis, *hic, perniunculus, Oźiembienie nog.*
pernix. īcis *omne.* *Prędki* Schnell/ geschwind. *Progenuit pedibus celerem & pernicibus alis.* Virg. *syn.* Celer, præpes, cĭtus.
pernōbĭlis. *Wyborny.*
pernōcto, *Nocuię, Noc cálą leżę*
pernosco, *Przeymuię 5. przewiedźieć.*
pernōtesco, *sub Ogłaszam.*
pernox, *omne, Noc cáłą będący. Niespiący Cáłą noc.*
pernox luna erat, *Poświátá 1.*
pernŭmĕro. *as, Odliczam Zliczyc.*
pēro, *onis, hic, Cholewá, Kurpie Wor 1. Skornie.* Ein Baurenschuch. *per glaciem perone tegi qui submovet Euros.* Juven. *epith.* ăltus, crūdus vīlis, ăbjēctus, rūstĭcus, sōrdĭdus. *phr:* Crūdusq; ŏpĕrit vēstīgia pēro.
perobscurus. *Ciemny Trudny,*
perōdiōsus *Przykry 4.*
perōfficiosè *Chętnie Ukłádnie,*
pĕrŏleo, *sub Przesmiárdł*
pĕrōnātus *Kurpie máiący. Navim si poscat sibi peronatus arator.* Pers:
pĕrōnis, *idis: Plauto. Epithetum laridi per Appositionem, s. cum perna vel à perna lardum. Gruter Taubman. Laridum peronidem*
peropportune, *Ná rękę mi to, Dobrześ mi się tráfił.*
pĕropportūnus, *Náráżny, Ná rekę, Wczesny 2.*
perōptātò. *Ku myśli, pożądánie.*
peropto, *żądam.*
pĕrŏpus est, *Potrzebá iest.*
perōrātio, *Zámknienie 4.* pĕrōrīga *Koniuch.*
perorno, *Zdobię 1.* pĕrornātus *Ozdobny.*
pĕrōro, *Rzecz mam Kończę rzecz, Odmawiam. Cretice & hanc vestem populo mirante perores.* Juv.
pĕrōsus sum. *Nienáwidzę. Insontes peperere manu lucemq; perosi* Virg.

PERP

perpācare. Uspokoić.
perparce, *Skąpo* perpărum, *Trochę.*
perparvŭlus perparvus, *Máluchny.*
perpauca, *Trochę 1.*
perpaŭcus perpaucus, *Máło ich, Trochá.*
perpăvĕfăcio, *Przestraszam.*
perpaulum perpaulŭlum, *Trochę 1. 3.*
parpauxillum, *Trochá 1.*
perpauper, *Ubożuchny.* perpecto *Czesze,*
perpello, *is, Przepieram, przynukáć Wyklektáć*
perpendĭcŭlāris, *Prosty, 2.*
perpendiculariter *prosto.*
perpendiculāriter, sub Modká:
perpendĭcŭlum, *Modá, práwidło 1.*
perpendo, *Rozważam 1. Mierzę 2.*
Perpensa, Obłápá wonna.
perpensātio, *Rozważánie*
perpenso, *Rozważam 1.*
perpĕram; *zle Fałszywie, Opák 2.*
perpĕrĭtūdo, Głupstwo.
perpĕrus, *Głupi 1. Niepożyteczny, Nikczemnik.*
perpes ĕtis *omn. Cáły 2. & sub Cáłą noc.* beharrlich.
perpessio, *ćierpienie Znoszenie 2.*
perpessĭtius, ćierpliwy.
perpĕtim, *perpĕtem Ustáwicznie.*
perpĕtior, *Cierpię 1. Wytrwáć 1.* Erleyden *In terraq; patris cur telum perpetiuntur.* Lucr: *syn.* pătior, pērfero, tŏlĕro, fero, *vide Patior.*
perpeto is. żądam bárzo.
perpĕtro, *Dokonywam, Wykonywam, Dokázuię 2. Dopuszczam się,* begehen/ thun *syn.* patro, ādmitto, cŏmmĭtto, făcio.
perp tuālis, powszechny.
perpetuārius, Wieczność dźierżáwy máiący. & sub Wieczny.
perpetuitas, *Wieczność, Ustáwiczność, Stáłość. Trwáłość.*
perpetuitasso, is Rob. Steph, corr: perpetuito, *as, Trwam 1*

perpetuò, *as, Wieczę, Nie przeſtáię, Bezprzeſtanku*
perpetuò, *Wiecznie, Uſtáwicznie, Stále* Alle:
zeit/ ewiglich. *ſyn.* sēmper. *v. Semper.*
perpĕtuus *Wieczny Uſtáwiczny Nieprzerrwány,*
Zupełny, Cáły 3. Wſzyſtek, powſzechny; Długi
2. Trwáły, 1. Stáły. Immerwehrend/ ewig.
Ad mea perpetuum deducite tempora carmen. Ovi:
ſyn. Ætĕrnus pērpes, pĕrēnnis, jūgis, cōnti-
nŭus, aſsĭdŭus *phr:* īmmūnis fāti: Fāto mājor.
Sēmper, ætērnum mănens, flōrens. Nūllo pĕ-
rĭtūr9 in ævo: Mŏnŭmēntum ære pĕrēnnius
opus quod nec Jŏvis īra, nĕc īgnēs, Nec pŏtĕ
fit fērrum, nĕc ĕdax ăbŏlēre vetūſtas *v. Æter*
perpexus, *ſub Czeſzę.* perpictus *Upſtrzony.* (*nus*
perplăcet, *podoba mi ſię.*
perplexābĭlis, Záwikłány.
perplexábiliter, Záwikłánie, Wątpliwie.
perplexe. *perplexim, Trudno, Wątpliwie, Záwi-*
perplēxim loquor, *Wykrącam.* (*kłánie.*
perplexor, *aris, Wiklę Wykręcam 2. Mowię zá-*
wikłánie.
perplēxus, *Záwikłány.* verwirrt. *ſyn.* invŏlū-
tus, īmplĭcĭtus, dŭbius, āncēps. *v. Dubius*
perplĭcatus, *idem & ſub powikłało ſię.*
perpluo, *przećiekam. Kápię 1.*
perplūrĭmum refert, *Wiele ná tym.*
perpol, per pol, Záiſte.
perpŏlio, *poleruię, popiłowáć.* Außbutzen. *ſyn:* pŏ-
lĭo, ēxpŏlio, ābſolvō pērficio.
perpolitio, *polerowánie.*
perpŏlītus, *Gładki 1. Ozdobny, Uczony,*
perpŏpŭlor, puſtoſzę.
pērpōtātio, *pićie uſtáwiczne.*
Perprĭmo, Tłoczę 1. Dolegáć ſobie
perproſper, *Szczęśliwy.*
Perprūriſco., świerzbi mię, Beſtwię ſię.
perpugnax, *Sporny 1.* perpulcher *piękny.*
perpugno, *Chędożę, purgácyą bráć.*
perpuſillum, *Trochę 2. Trochá 1. 2.*
perpŭto *Obćinam 1. Wykładam 2.*
perquădrātus, *Czworográniáſty.*
perquam, *Bárzo.*
perquīro, *Szukam,* Durchſuchen *Cum pater i-*
gnarus natam perquirere Cadmo. Ov: *ſyn:* ēx-
quīro, īnquīro, vēſtīgo, īndāgo, ſcrūtor,
rīmor,
parquīsītor *Bádácz* perquiſitè *Pilnie.*
perraro, *Rzadko,* perrārus *Rzadki.*
parrĕcondĭtus, *Skryty 3.*
perrēpo, *Czałgam ſię, przyłáżę, Złáźić.*
perrepto, *Łáżę, pnę ſię 1. Schodźić.*
perridiculè *Błazeńſko.*
perridĭcŭlus, *śmiechu godny.*
perrōdo, *przegryzam.*
perrŏgo ſententiam, *Wotowáć każe.*
perrumpo *przerywam 1. przedźieram ſię, Wyłá-*
muię 1. przebiiam ſię przez, przebyć co, Zwyćię-
żam 1. Durchbrechen *ſyn.* Rūmpo, frāngo,
vĭŏlo. *vide Frango,*
Perſa, *Pers.* Perſia, *Perſka źiemiá.*
perſæpe, *Częſto*
perſalsè *tr, żártownie.* perſalſus *żártowny.*
persăluto *pozdrawiam.*
perſanctè, *świątobliwie.*
persāno, *Goię. Zleczyć, Goi ſię.*
persăpiens, *Mądry, przemądry.*
perſapienter perſcienter, Mądrze.
Perſcabro apud Lucilium legit Fulvi. Urſin. ubi alij
legunt perſcribere manu.
perſcindo, *Rozdźieram 1, przerywam 1.*
Perſcitus, Cicer. corr. *Per S.C. Senatuſconſultum alio-*
qui vox proba eſt: valde ſcitus.
perſcrībo *Wpiſuię Opiſuię 2. W wodzę w księgi.*
perſcribo pecuniam *płácę przez liſt, Oddáię przez*
bank.
perſcriptio, *Określenie Roſpiſánie Formułá, Zá-*
Reieſtr. płácenie. Intercyzá.
perſcriptor. *ſub Formuła & práktyk podły.*
Perſcruto, Dowiáduię ſię.
perſcrūtor, *Trzęſę Dowiáduię ſię. Szperam Ro-*
ztrząſam. Nec perſcrutári primordia ſingula quæ-
que: Lucr: *ſyn:* Scrūtor, pērquīro.
persĕco, *Przećinam, Ućinam, Dećieram.*
perſector, *aris ścigam.*
persĕcūtio, *Dochodzenie, Poſtępek práwny, prze-*
śládowánie.
persē-

persĕcūtor, *Instygator*, *Prześládowcá*. Durchsu=
persĕdēre, *prześiedźieć*, *sub przeleżeć*. (cher.
Persefacul. *Fest. corrig. Per se facul. Persacul. & per se facul. antiqui dicebant i. ut ista vox simplex facul, sonat facile, sic per facul. persacile*.
persĕgnis, *Gnuśny*.
persĕnex, persĕnīlis, *Zgrzybiáły*.
persentio, persentisco *is*, *Czuię*. *przeczuwam*.
persĕquor, *ścigam*, *Náśláduię*, *Konam co*. *Chwytam 1*. *Dochodzę swego*, *Dośćigam*, *Dokuczam*, *prześláduię*, *Spráwuię*. *Wyliczam*, *wymieniam*, *powiádam 1*. *prowádzę spráwę*, *Opisuię 1*. *Mszczę się Łowię zwierzá* Verfolgen/ nacheylen. *Persequitur curru saturni dente relictam* Virg. *syn*. īnsĕquor, īnsĕctor, cōnsĕctor, ūrgeo, īnsto, vel progrĕdior pērgo, pērsīsto, *v. Pergo*.
persĕro, *evi*, *Zaśiewam*, *śieię*.
persĕro, *rui*, *przetykam 1*.
persevērans *Trwáły 1*. *Stáły*.
perseveranter perseverantissimè, *Stále*.
perseverantia *Trwáłość*, *Dotrwánie*.
persĕvēratio, *Trwánie*, *Dotrwánie*,
persĕvēro, *Trwam*, *Dotrwáć*. Beharren/ verbleyben *Post manes tumulumq́ perseveret* (Phal) *syn*: pērsto, pērsīsto, pērgo. *v. Pergo*.
persĕvērus, *Surowy 2*.
persibe, *Chytrho*. *Dowćipnie*.
persĭbus, *Chytry*, *Dowćipny*, *przemądry*.
persĭca arbor, *Broskiew*,
persica nux, *Broskwiniá*.
persicaria, *Rdest 1. 2*.
persicum & persicum malum, *Broskwiniá*.
persĭdeo, *Ostáię się*, *Trwam 1*.
persīdo, *is przenikam*. *Fruges persidit in ipsas*. Luc.
persigno *Znáczę*.
persillum. *Máźnicá*. persĭmĭlis, *podobny*
persīpio. *przezuwam*. persisto *Trwam 2*.
persŏlūta. *Łopian*.
persŏlennis, *Odświętny*.
persŏlido, *Zátwardzam*. persolla, *Osobká*.
persolvo *płácę*, persolvo epistolæ *Odpisuię*
persŏlus. *Szczery 1*.
persōna, *Osobá 1. 2*. *Máskárá*, *powagá*, *postáć*, *powinność persona 2*. *Aktor 1*. *Człowiek 1*. Ein gemacht Antlitz/ eine Person *Personam capiti detrahet illa tuo*. Mant. *syn* Lārva. *epith*: fālsa fāllax mēndax, insĭdiosa dŏlōsa dēfōrmis hōrrida, tērrĭbĭlis, tērrifĭca, ūmbrātĭlis. *phr*: Fĭcta, cōnfĭcta făcĭes.
Personale verbum. quod personam aliquam ex tribus Grammaticis adsonat.
persōnālis, *Osobny*.
pesronaliter, *W persónie*.
persōnāta, personatia, *Łopian*,
persōnātus, *Máskárnik powierzchni*. *Nieszczyry 2*. *W máskárze*. Verkleidte Person. *Quo personatus pater hic ego &c*. Hor:
persŏno, *Wołam 1*. *Brzmię*, *Krzyczę 1*. *śpiewam 1*. Durchthönen/ erklingen *Est mihi purgatam crebro qui personet aurem* Hor: *syn*. sŏno. rĕsŏno, cōnsŏno, īnsŏno sŏnum ēdo ēmitto, īngĕmĭno, vel rĕmūgio, rĕbŏo,
persŏnus, *Brzmiący*. persorbeo, *Biorę w się*.
perspectè, *Bácznie*.
perspecto, *przeglądam 1*. *Oglądam 1*. *Dotrwáć*.
perspectus, *Doświádczony*, *Znáiomy*.
perspĕcŭlor, *Wypátruię*.
perspergo, *pokrapiam*, *posypuię 2*.
perspĭcābĭlis, *przeyrzysty*. *perspicatè*, *Bystro 3*.
perspicācia perspicācitas, *Bystrość 2*.
perspĭcax, ācis, *omne*. *Báczny*, *Bystry 2*. *Ostrożny*
perspĭcĭbĭlis, *przezrzoczysty*,
perspicientia, *poznawánie*.
perspicilia B. sub Okulary.
perspĭcio, *Przeglądam 1*. *Oglądam 1*. *przypátruię się*, *Doświadczam 2*. *przeymuię*, *Ráchuię się*, *2*. Ersehen/ erkennen. *syn*. īnspĭcio āgnōsco, cōgnōsco obsērvo *vide Aspicio*.
perspicuè, *Jásno* perspĭcuĭtas *Jásność*.
perspĭcuus, *Jásny 2*. *Przezrzoczysty*, *Jáwny*. durchsichtig/ klar/ offenbar. *Prodat perspicuus ne duo vina calix*. Mant: *syn*. āpērtus mănĭfestus clārus, līmpĭdus, pēllūcĭdus, vītrĕus,
perspīrātio Páry wypuszczenie.
perspisso. *Plaut corr: Turne. pro spisse evenit, i tarde* per=

perſterno, Brukuię, al. ſonat ściele.
Perſtillo, Przećiekam.
perſtĭmŭlo, poduſzczam.
Perſtino, Apulei corr: præſtino.
perſto, Trwam 1. Konam co, prowádzę ſpráwę.
perſtrĕpo Trzáſkam Gruchneło, & ſub Szeleſt. Faſt rau chen. Rumor in arcana iamdudum perſtrepit aula S.
perſtringo, Przerazam przeſtraſzam, Dráſnąć, Dotykam ſię, Szczypię, Zárzynam 2. Porzę 2. Mamię, ścigam 1. ścina ſię, Tykam przymawiam, & ſub Bláſk.
perſtudioſè, Chętnie
perſtŭdiōſus, Chętny, kocham ſię.
perſuādeo, Námawiam kogo, Wmawiam Mniemam überreden/ bereden. Quiſquam perſvadeat author M. ſyn. Suādĕo ēxcito īmpello, īndūco, phr, īn mēntem dūco: Fidem făcio.
perſvadeor, Námowić ſię dáię, Uwodzę ſię.
parſvāsibilis, Namowny 2.
perſvaſibĭliter, Namownie 1.
perſvaſio perſvaſus, us, Namowá, Mniemánie.
perſvāſor Námawiácz.
perſvāſorius, Namowny
perſvaſtrix, ſub Námáwiácz.
perſvaſum, perſvaſiſſimum mihi eſt, pewna to, Mniemam.
perſvaſus, ſi, Zwolony.
perſubtīlis, Subtelny.
perſulto, Przeſkákuię Skaczę.

PERT

pertædeſcit, Przyiada ſię Teſknię.
pertæſum eſt, pertæſus ſum, Teſkno mię.
pertĕgo, Nákrywam pobiiam, poſzywam.
pertendo, przewodzę ſwoie, Dokázuię 2. Upieram ſię, Dokonáć Doiezdżam Jádę.
pertento, Kuſzę kogo, Doświadczam. Obeymuie mię
pertĕnuis, ćieniuchny, Błáhy, Máły.
pērtĕpĭdus, Letni 1. pertĕrĕbro, Wiercę.
pertergeo pertergo, poćieram ściéram 1.
Pertermine dicebatur auſpicium, cùm de fine Romano in agrum peregrinum tranſgrediuntur. Victorin. de Orthographia.
pertero, Wygłodáć, przeſtráſzam.
perterricrepus, Trzaſkliwy Stráſzliwy.
pertĭca Drąg 1. Grzędá 2. żerdż, Tycz, Siadło, Miárá, Mierniczy pręt. & ſub Cepy. Ein langer Stock/ Stang: Pertica pictorum, veri nihil, omnia ficta Lucil. Stīpeś, băcŭlus. ſyn. epith: Lōnga, ōblōnga, tĕres, dūra fīrma, nōdōſa, rēcta. (Ovid de nuce.) Pērtĭca dat plēnis īmmītia vūlnĕra rāmis
perticālis, Tyczny Drągowy.
pertĭmeo, pertimeſco. przeląknąć ſię. faſt förchten
pertĭnācia, Upor Halßſtarrigkeit. Tu pertinaciam eſſe archiloche hanc prædicas. (Jamb.) ſyn. Pērvĭcācĭa, ōbſtĭnatio phr: Mēns, vŏluntas ōbfīrmata. Tĕnax sēntēntia.
pertinacĭter, Upornie.
pertĭnax, Uporny 1. Stáły, Trwáły halßſtarrig. ſyn. ōbſtĭnātus, pērvĭcax, tĕnax cōnſtans, īmmōtus, īmmōbĭlis. phr ōbtūſa gerēns pēctora. Mēns nēſcia flecti. Mēns īmmōta mănet, Lūdum īnsŏlēntem lūdĕre pērtĭnax.
pertineo, & pertinet. Doſtáię, przeſtáię ultimum Do tego mi, przynależy, Rośćiąga ſię. angehen/ angehören Quorſum pertinuit ſtipare Platona Menandro? H ſyn. āttĭnĕo, ſpecto.
pertingo, Doſtáię 1. pertiſcŭlus, Wioſtowych rządca
pertŏlĕro, przetrwáć, Wytrwáć 1.
pertorqueo, Wykrzywiam, Zakrzywiam.
Pertractate Plaut. Hæc non pertractatè facta eſt fabula i non pervulgatè. al. Non pertractatè. i. diligenter. al. Non prætextate, i. non obſcene. al. non perectate i. non iuveniliter. Menſi:
pertractātio, Wártowánie, al, Dotykánie.
pertractatus Swiádomy.
pertracto, Głáſzczę Báwię ſię 1. Dotykam ſię.
pertraho, Przyćiągam.
pertranſeo, Przemiiam.
pertranlūcidus, Przezrzoczyſty.
pertrecto, Mácam 1. pertrĭbuo, Dáię 1.
pertriſtis. Smutny
pertrīcoſus, Záwikłány.
pertŭmultuoſe, Ztrzaſkiem.

pertundo, *Przebiiam 1. przekluwam, Dźiuráwię przetykam, 1.*
perturbate, *Zámięszánie.*
perturbatio, *Zámięszánie,* Poruszanie 2. *Namiętność Zament, Zátrwożenie, Nierząd.*
perturbatio cæli, *Niepogodá.*
perturbator, perturbatrix, *sub Warchoł*
perturbatus, *poruszony.*
perturbo, *Męszam 3. Trwożę, Wzruszam, Niepokoy czynię, pomięszáć.* Zerstören/ verwirren. *syn.* Tūrbo, cōmmŏveo, cōnfundo, mīsceo.
perturbor, *Fráśuię się, poruszam się, Obrażam się,*
perturpis, Sprośny. pertusus, Dźiuráwy.

PERV

pērvādo, *Przechodzę przez, przebyć co, Rozchodźi się, Rozlega się,* durchgehen *Conceptum summum ætatis pervadere finem* Lucr.
pervăgātus, *Pospolity 1. Sławny, Znáiomy Wiádomo iest.*
pervăgor, *Przebiegam się, spospolitowáło się, Zwiedźieć* hin und her schweiffen. *vide Vagor.*
pervăgus, *Błąkáiący się.*
pervăleo, *Przenikam.*
Pervalidus, Gwałtowny.
Pervalidus apud Livi: lege Prævalidus,
pervărie, *Rozmáićie,* pervasto, *pustoszę.*
pervĕho, *Dowożę przywożę.*
pervehor, *Doiezdzam 1.*
pervello, *Szczypię 2. Ganię, Nápominam, Apetycznie przyganiam.*
pervĕnio, *Doiezdzam 1. przychodzę 1. Wpadam 1. Dostáię Zostáię czym, Dochodźi mię & sub Doczekał,* an ein ort kommen *syn.* Dēvĕnio, tăngo, āttĭngo, pērtĭngo, āccēdo, tĕneo, *vide Advenio*
pervenio ad opulentiam, *Zámagam się.*
pervenire ad suum *Odyskuię.*
pervēnor, *pryćiam.*
perversè, *Przewrotnie.*
perversĭtas, *przewrotność, Opaczność, Złość.*
perversus, *przewrotny 2. Opáczny, Zły.* Verkehrt böß / gottloß. *syn.* īmprŏbus, perdĭtus, nĕquam. *v. Sceleratus.*
perverto, *przewracam. Oszukiwam. przeniknąć 2. & sub pustoszę.*
pervespĕri, *w Wieczor 2.*
pervestigatio, *Sladowánie,*
pervestigo, *Sláduię, Szukam, Spąchać.*
pervĕtus. pervĕtustus, *Dawny, Stároświecki.*
pervicācia, *Upor.*
pervicaciter, *Upornie,*
pervicax, *Uporny, Stały,* Hartneckig. *syn.* pertinax. *v. supra.*
pervĭdeo, *Niedoyrzę, Uyzrzeć 2. Rozumiem przypátruię się.*
pervĭgeo, *Trwam 1. Kwitnę.*
pervĭgil, *Nieśpiący, Czuyny* fleissige Nachtwächter. *Pervigil alterno paret custodia signo.* Lucan: *syn.* Virg. vĭgĭlāns, sēdŭlus, ācer.
pervĭgĭlātio, *Nieśpánie wigilia.*
pervĭgilia, *æ.* pervigilium, *Nieśpánie Wigilia.*
pervĭgĭlo, *Czuię 1. & sub Wigilia. Non vigilare leve est, pervigilare grave* Mart.
pervīlis, *Podły, Táni.*
pervĭrĭdis, *Zielony.* pervīvo, *Doczekał.*
pervius, *Przechodźisty, Przebyty* Durchgengig/ offen. *syn.* Pĕnetrābĭlis, ăpērtus. pătēns. *phr.* Quo ēst ădĭtus Quo pĕnetrāre dătur, īnvĭa virtūti nūlla ēst via.
pērŭla, *Torbeczká, Mántyká.*
Perula, extrema pars nisi, Isidor. & interpres Horat. Perulus, pro Margarita, B. Casubon. ex Vet. Horato interprete.
pĕrungo, *Smáruię Námázuię.*
perunctio, *Námázywánie.*
Pervolo as, Rozgłaszam, przelatam, przelátuię się.
pervŏlĭto, *Latam, przelatam, przeláruię się.* durch fliegen.
pervŏlo, *pervis, żądam.*
pervŏlo, *as, Latam, Przelatuię przebiegam się, przelatam, przybiegam.*
pervolvo, pervŏlūto, *przewracam, Wártuię*
perūro, *Przepalam przepárzyć* verbrennen. *Validoq; perurimur astu* Ovid. *v. Vro.*
peruror, *Gore, v. Dogrzewa mi.*

perustus, *Zágorzáły*.
perustus latera funibus, *Smágániec*.
pĕrūtĭlis, *Pożyteczny*.
pervulgata res, *Jáśna rzecz*.
pervulgare, *po prostu*.
pervulgātus, *pospolity*, 1. *podły Zwyczayny*, *Znáiomy*, & *sub Wiádomo iest*.
pervulgo, *Rozgłaszam*. *Wydáię księgi*, *Nierżądu pátrzyć*, *przebiegam* 1.
pervulgor, *sub Spospolitowáło się*.

PES

pĕs, ĕdis m. *Nogá* 1. 2. *Stopá* 3. *Wesz* 1. *żagiel* 1. *Pácholę Szypátká Rosádá*. der Fuß. *Ense minax ensis*, *pede pes & cuspide cuspis*. St. *syn*. Plānta. *epith*: Tĭtŭbāns, uăcīllāns. tĕner, vēlox, tārdus, lēntus, firmus, ăgĭlis, cĕler, vŏlucris. *phr*: Fīgēns vēstīgia, ăgĭles fērt ămor īpse pĕdēs: īmpĕdĭūnt tĕneros vīncŭla nūlla pĕdes. ērrāmūsque văgo per lŏca sacra pĕde. Fluxēre īntĕrea pĕde tēmpŏra lāpsa fŭgāci.
pes aversus, imus, *Podeszwá*, *Stopá*.
pes in torculari vini, *Columel. est cumulus vinaceorum brisa prælo torcularis subjectorum. Turneb.*
Pescere lingvam i. compescere, *sub Milczę*.
pescium *Káptur*. *Pesestas*, *powietrze*.
pessarium, *Fleytuch* pessime *Nagorzey*.
Pessimo, *as*, *Szkodzę*, *pessimor*, *aris Szkoduię*.
pessimum, *Złe*.
pessĭmus maximè pessimus, *Nagorszy*.
pessŭlus, *Zaporá*, *Rygiel* 1.
pessum abit, *Psuię się*,
pessum eo, *Nádoł*, *pogrążam się*,
pessum do, pessum premo, *Podeptáć*.
pessum sido, *Upadam* 1.
pĕssundo, *Tłumię*, *Zrzucam* 2. *pokonáć*.
pessus, *si*, *gr*: *Fleytuch*, *plastr* 2.
pestĭbĭlis, *Zárázliwy*.
pestifer pestiferus, pēstĭlens, *Zárázliwy Szkodliwy* pestilentzisch/ *Mutant pestiferos æstus & tetra venena* Val. C. *syn*. Cŏrrūptus vĭtĭātus pēstĭlēns.

pestĭlēntia, *powietrze*, *Zárázá* 1. *Szárańcza* Pestilentz. *Relegare nec te pestilentia possit*(Scaz)
Pestĭlentĭōsus pestilentus, *pestilis*, *Zárázliwy*.
Pestilitas, *powietrze* 4.
pēstis, *powietrze*, *Zárázá*, *Zgubá*, *Zła rzecz*, *Szárańcza*, 3 *Skáźiciel*, *Szkodnik*. die Pest/ gifftige und anstecḱende Seuche. *Pestis & ira Deum Stygiis sese extulit undis*. Virg: *syn*. Lŭēs cōntāgia, ōrum, cōntāgia, vel pērnĭcĭes, ēxĭtĭum, labes, rūina, *epith*: īgnēa, fĕrvĭda Stўgia fūnēsta, răbĭda, trīstis, ăcērba, lethālis, mŏrtĭfĕra, vīrulēnta fœda, lĕtha, crūdēlis, răbĭda, nŏxĭa. īnfēsta, ĭnĭmīca, mălīgna, tērrĭbĭlis mĕtŭēnda, grāssans, sĕrpens, immĕdĭcābĭlis, pērnĭcĭōsa, ēxĭtĭōsa, ārdens, līvĭda, lūrida. tētra, cōntāgĭōsa flŭĭda, sæva, mŏlesta, īmpōrtūna. *phr*. Dīra lŭes. Sævi cōntāgia morbi. Lēthālis flāmmea. Lēthĭfer æstus Pĕr ūrbes grassans. Pĕr ūrbes ērrāns. Pĕr omnia vīscĕra sērpens. Tōtō dēscēndens cōrpŏre. Lătēns īntĕrĭōre mĕdūlla. Dīra lŭes quōndam Latias vĭtĭavĕrat auras. Pāllĭdăque exsāngui squāllēbant cōrpŏra mōrbo, Tābida mēmbris. Cōrrūpto cœli trāctu, mĭsĕrān dăque vēnit ārbŏrĭbūsq; sātīsq; lŭes; Lēthĭfer ānnꝰ; sўlvīsque, agrisque, vĭīsque, cōrpŏra fœda jăcēnt. variāntur odōrĭbꝰ auræ. Me crŭciat sævo pēstis vĭŏlēnta venēno: Dīra pĕr īncautum sērpunt cōntāgia vūlgus. Indīgnās premĕret pestis cum tābĭda fauces, Cōncĭdĕre infelix vălĭdos mīrātur ărator īnter ŏpus tauros, mediōque recūmbĕre sūlco. Lābēntes răpĭēns pŏpŭlos, jūngit, ĕt nātis patres Fūnēsta pēstis, Dēēst tĕrra tŭmŭlis, tum rŏgos sylvæ negant: Nec locus in tŭmŭlos, nec sŭfficit ārbor īn īgnes. Tūrbăque cădēntum, Aucta lŭēs dum misla jacēnt incōndita vīvis cōrpŏra.
pestes, *hæ*, *Cic*: *Seneca*.
Pestitas Powietrze.
Peta Dea rebus petendis præsidens Arnob.

pĕtălium, Nárdowy oleiek.
pĕtălum, Gr: ibidem, & Wietrznik
pĕtălus, Białonogi.
pĕtămĭnārius, powrozobiegun,
pĕtăsătus, Kániáſty, pĕtăſio, Schab.
pĕtăsītes, æ. m. gr: Łopion, Lepiężnik, ſub Kaniaſty.
pĕtăſo, ōnis. m. Schab. Rippbraten vom Schwein. Nam mihi cum vetulo ſit petaſone ni- (hil. Mart.
pĕtăſuncŭlus idem & Kápeluſz.
pĕtăſus, Gr: Dáſzek, Kápeluſz.
pĕtaurista, æ. gr. powrozobiegun, Kołyſacz. Mietelnik. Pĕtauriſtārius, Mietelnik.
pĕtaurum, gr. Mietelnicza obręcz. powroz kuglarſki, śiodło, Kołyſká, Quam rota tranſmiſſo toties impacta petauro. Mart.
pĕtaurus, Kołyſká an Mietelnik?
petax ācis, Proſzek.
pĕreſco, potius lege pĕteſſo, Udáię ſię gdźie, żądam 1. Lecę 1. Wzgorę iść, Proſzę. 1.
pĕtīgo, Liſzay. pĕtilius flos. Belweder drugi.
pĕtĭlus, pĕtĭlus Subtelny, Szczupły Chudy, Białonogi, Cienkonogi. Inſignis variis eſt cruribus atq; petilis Lucil.
pĕtīmen, Sádno, Wrzod 2. Moſtek 2. Miedzyłopátcze, Roſołowa ſtráwá. Ut petimen naſo, aut lumbos. cervicibus tangens Lucil.
pĕtiŏlus, Noſzká, Szypułká.
pĕtiſco, potius lege pĕtiſſo. vide poteſſo.
pĕtītio, prożbá, Uderzenie 2. Doſtoieńſtwá zábiegánie, Raz 12.
pĕtītor, Proſzak, Stroná powodna, Prokurator, Doſtoieńſtwá porządnie żábiegáiący Ein Bitter/ Begehrer Clarus Hyanthææ ſtellæ petitor aquæ M.
Pĕtītōria actio, qua res vindicatur. Petitorium indicium quo dominium rei perpetuum perſequimur. ICti Caius, &c.
pĕtītrix, ſub Proſzak, & Stroná powodna.
pĕtītum, prozbá. pĕtītŭrio proſzę, 1.
pĕtītus, us, prożbá & ſub Upadnienie 1 begehrt/ erfordert. Ipſa petita lacu jam mihi dulcis aqua eſt. P.
peto, is Proſzę 1. Modlę ſię. 1. 2. Jádę 1. 4. Jdę 1. Udáię ſię gdźie, Biorę, Ciſkam 2. Zbieram, Doſtáię 1. Obiam 1. Upominam ſię Upadam 2 bitten forderen/ begehren, Si genere externa petitur de gente Latinis. V. ſyn. pŏſtŭlo, pōſco, ēxpōſco, dēpōſco, quæro. rŏgo, ſtăgĭto ēfflăgĭto, ēxĭgo, vel vērbĕro, cœdo. pĕrcŭtio, vel ĕo, vādo prŏfĭcīſcor vel ſcīſcitor pĕrcōntor v. Oro precor poſco.
peto caput jugulum alicujus, Stoię ná gárdło,
peto ſecretum, Schraniam ſię.
peto veniam, Odpuſzczenia proſzę.
peto volatu, Lecę. (mihi curto Hor:
pĕtŏrĭtum, Woz 1. Paſcendi ducenda petorita nunc
pĕtra, Gr: Skáłá, Opoká. ein Felß/ Stein. Fretus amore petræ, caſtis & pervigil armis Prud.
petreus gr: Skalny.
petraria & petraria machina, Praca woienna.
petrarius, Kamienny 2.
petrelæum, gr idem petroleum
pĕtrĭcōſus, Opoczyſty.
Petroleum, Kley ogniſty.
petro, ōnis, m. Chłop Gornik 2.
pĕtrŏſĕlīnum, Pietruſzká, Opich, Pietraſznik
pĕtroſus, Kámieniſty, Opoczyſty.
petreuma Gr: Wárcab, Szách.
petreutice, es. gr. pettia, æ, gr. Bierki.
pĕtŭlans, Roſpuſtny, Puſty, Zuchwáły Niewſtydliwy Uſzczypliwy. Muthwillig/ geyl. Ebrius ac petulans qui nullum forte cecidit. Juv. ſyn. pĕtulcus, prŏcax, prŏtĕrvus, lāſcīvus, īmpŭdēns.
pĕtŭlantia, Roſpuſtá, Lekkość. Zuchwálſtwo, Niewſtyd, Jurność, Nálegánie. Muthwill/ Geylheit. Te non ulla meæ læſit petulantia linguæ P.
petulantia mollis oculorum. Oczu wdźięcznie zyzowátych.
petulcus, Jurny muthwillig/geyl Neq; oves hædiq;
pĕtŭlus, Białonogi koń Subtelny. (petulci V.
Pĕtŭmen, Wrzod, 2. vide ſupra petimen.
pētus, ut aliqui ſcribunt, idem Pætus.
peucĕdanum; gr. Wieprzyniec źiele.
Peumene, es, Plini ſpumæ argenteæ genus. Sed corrigis Dalecampum Agricola. & Pneomene, i flatus; i, flatu impulſus, ſcribit.
pexa veſtis. Szátá koſmata.

pexātus, ibidem, & *Bárwisty.*
pexĭtas, Kosmatość Bárwá 1.
pexus, *Kosmáty Bárwisty, Czesany.*
pezĭcæ, pezitæ, *hi gr. Grzyb 1.*
phăcos, *gr. Szałwia 2.*

P H A

phæcăsiānus *sub Obow 1.*
phæcăsiātus, *Kurpie maiący, Phacasia, torum vetera ornamenta deorum.* Juv.
phæcăsium, *Kurpie, & sub Obow*
phænium, *gr. Sásank.*
phænon, *tis, hic gr. Saturnus.*
Phaëton, *tis gr. Słońce, Jowisz gwiazdá: Auroram Phaetontis equi iam luce vehebant* Virg:
phæus color *gr. Száry, Myszáty.*
phăgĕdæna, *gr. Wilcza chorobá, Apetit 4. Wrzod Káncer, Rdzá miodowa Provocat urinam, phagedanica vulnera sanat.* Macer.
phăgĕdænium ulcus, *Wrzod iádowity.*
phager, *gr. m.* Pagr
phăgo, *ōnis, gr. żárłok.*
phagros, *vel us gr. pagr. Zębak.*
phăla, *æ. idem* Fala, Falla.
phălăcrŏcŏrax, *gr. Kruk wodny.*
Phalaecium carmen lege Phaleucium.
phalena, *gr. Złotnik robaczek, Wieloryb,*
phălangæ, *hæ, e græco. Tragi*
phalangārius, *Tragarz, Hájduk*
phalangītes *æ. m, gr. Hajduk, Rosatki páięcznik 2.*
phălāngium, *gr. páiąk, Páięcznik ziele 2, Rosatki*
phălangius, *gr. Páiąk*
phălanx, *gis. f. gr. połek. Rotá 1. przeguby pálcowe, Przeźmian & sub Kopiynik* Schlachtordnung *: Proceres Agamemniaque phalanges.* V. *syn* Lĕgio, āgmen, mănĭplus ĕxĕrcĭtus, *v. Acies militaris, Cohors*
phălārica *lege* Falarica.
phălāris, *idis gr. Łyská, Ber myszy.*
phălārismus, *gr. Okrutne pánowánie.*
phălĕræ, *hæ gr. Hálżbant 1. 2. Podpierścień, Naczelnik.* Roß-Gezierd/ Pferds-Schmuck. *Et læti phaleris omnes, & torquibus omnes* Juv. *(Ornamenta equorũ) epith:* Nĭtēntes equĕstres, fulgentes auratæ ĭnaurātæ gēmmātæ cŏruscæ splendĭdæ, nobiles, ornātæ dĕcōræ, rŭtĭlæ *syn.* Ephippium. *phr.* Nōn ălăcres laudāmus ĕquos phălĕrāsq; nĭtēntes. prĭmus ĕquum phălĕris īnsignem vĭctor hăbēto.
phalerāta dicta, *Mowá nádętá, Mowá piękna, Słowá łágodne.*
phaleratus, *Koń & Stroyny.*
phălĕris, *idis, gr Łyská.*
phălēre, *is.* phălērum, *gr. Támá*
phălius, gr. Łysy 2. phallŏvĭtrŏbōlus, *Szklarz,*
phānaticus, *lege* Fanaticus,
phanes, *ētis, m. gr. Słonce 1.*
phantasia *gr. Fantazya.*
phantasma, *gr. Widok.* Gesicht/ Erscheinung. *aereusq; & de phantasmate visus* Per. *syn.* Vīsum spēctrum fōrma, spĕcies, ĭmāgo, *epith.* Nōctūrnum, mĕtŭēndum, hōrrēndum ĭnāne fallax, ūmbrātĭle văgum. pāllēns pāllĭdum *phr.* Tăcĭtæ nōctis ĭmāgo. Vārĭas ĭmĭtāns fōrmas Sŏpītos īllūdens sēnsus. Mūlta mŏdis sĭmŭlacra vĭdet vŏlĭtantia mīris: *vide Somnium.*
phantastĭcus, *gr. Fántástyk,* phanum, *lege* Fanum
phărĕtra *gr. Saydák, Słonecznik zegar* Ein pfeil-Köcher. *Pars leves humero pharetras, it pectore summo.* V. *syn.* Cŏrўtus *epith.* Īnsīgnis, pĭcta, săgĭttĭfera căpax, sŏnāns lĕvis, pēndēns, hăbĭlis, decōra, aurāta, grăvĭda, ămāzonia, Gnōsia, sæva grăvis, pēndŭla gēmmāta. vēnātrix, ĕbūrna, nĭtēns, Apōllĭnea, Lўcia. Scўtĭca Crēssa *phr.* Săgĭttis, plena, grăvida. Pūlsāns terga, ex hŭmĕro sŏnans, pēndens, suspēnsa. Corўtique lĕves hŭmĕris. et lethifer ărcus. Dēq; săgĭttĭfera prōmpsit duo tēla phăretra
pharetrātus, *Saydák noszący, Koń przybrány* mit einem Köcher versehen. *Latus pugna pharetrata Camilla.* Virg.
Phărias æ, Lucano, serpens terram sulcans.
Phăricon Plini Seribonio. venenum à loco vel invento. re. Dioscor.
Phărĭsæus, *Hebræa vox sonat Separatum. f. a vulgo. Pharisaica secta, virorum a vulgo segregatorum & religiosorum Hieronym: Divisos a populo, & i. traditionum humanarum observantes vocat Isidor.*
pharmăceutria, *gr. Czárownicá 1.*

pharmăceutrice, es. gr. Lekarſki náuká,
pharmăcītis, idis, gr Rudá ognıſta.
pharmăcŏpōla ; a. m. gr. Aptekarz. ein Apotecker. Ambubarum collegia pharmmacopolæ. H.
pharmacopolium, gr. Apteká.
pharmăcum, gr. Lekárſtwo, Trućizná, Farba málárſka Artzney v. Medicamen.
pharmacus, gr. Czárownik.
pharnăceon, pharnăcium, gr. pának.
phăros, phărus, ri, hæc gr Láternia morſka.
phaſcōlum, gr. Mieſzek pieniężny.
Phaſe ſub Wielkánoc.
phăſēlinum, Liliowy oleiek.
pheſēlīnus, Liliowy. phăſēlium Łyſzcycá.
phăsēlus: phăſellus. m. f. Łodz & Bob. 2. Ein ſchnell fahrend Schiff/ Rennſchiff. Et circum pictis vehitur ſua rura phaſelis. V. v. Cymba (Navis.
phăſeŏlus, gr. Bob 2.
phaſgănium, gr. Mieczyk ziele.
phāſiāna, phāſianus, gr. Fázyan.
phaſiānarius, & phāſiānīnus, ibidem.
phāſis, idis gr. Fázyan. Si Libycæ nobis volucres & phaſides eſſent. Mart.
phăſiŏlum, Łyſzczycá phaſma gr. Widok 4.
Phaſsăchātes a. Plini: Achates palumbi colore.
Phecæſſium, Phecaſiatus, lege Phacaſium &c.
phecla, gr. Gorzałká
phellandrion gr. Kruſzykámień ziele.
phellŏdrys, ys, f. gr, Więzożołd 2.
phengītes, æ. m. gr, Kámięń przeyrzyſty.
phēnion, Sáſanká. Pheretrum, lege Feretrum.

P H I

phĭăla, gr. Roſtruhan Czárá. Varro tenet phialas, tibi non committitur aurum. Juv.
phīdĭtĭa, orum gr. Bieſiádá ſkromna.
philanthrōpia, gr. Ludzkość Græcis in philos longa, anceps Poëtis ob liquidam
philanthropion, vel um. gr, podatek z ludzkośći
philanthropos, ſubſtant: fæm. de herba gr. Oſtrzycá
phĭlanthrōpus, adiect: gr. Ludzki.
philargўria, gr Właſnomiętność
philargyrus, gr. Właſnomiętny.
philautĭa, gr. Miłość ſamego ſiebie.

phileuthĕrus, gr. Swobodny,
phĭleutæria, gr. Stośił ziele Oſtrzcá.
phĭlippeus, ſub Złoty, czerwony. Una philippeo ſangvine aduſta nota Prop.
phillўrea, gr. Trzemchá.
philŏchăres, gr. Szátá biała.
philogræcus Varr. philemir. inos, i, amans Græcorum,
Phillologia, Rozmowność.
phĭlŏglŏgus, gr. Rozmowny 1.
phĭlŏmēla, æ, gr, Słowik & ſub Tuńczyk, Flet philomela nefas inceſti Tereos, & quæ Mart.
phĭlŏmuſus, Martial, i, amator muſarum.
phĭlŏsŏphaſter, Filozof.
phĭlŏsophia, gr. Filozofia. Náuki 2.
philoſophia moralis. Obyczáiow náuká.
phĭlŏſŏphicus. gr. Filozowſki,
phĭlŏsŏphor, Filozofuię.
philoſophus, gr. ſubſt. Filozow Ein Weltweiſer ein Liebhaber der Weißheit. prima obnecesſitatem producta: Nec mihi Philoſophus ſed philoſomphus eris Muret Pingere philoſophi victricem Laida capit. Sidon. ſyn. Sŏphus epith: Dōctus, prūdēns, sōlērs pĕrītus, phr. Sŏphĭæ ălūmnus. ămans, ămator. Tūrba Clĕanthea, Sŏcrātica, Ariſtŏtĕlica: ōrdo Sōcraticus. Nātūræ verīque īndāgātor. Sŏphĭæ īntēndens, Mente pŏlos căpiēns. Svetus in æthĕreos īre mĕātus, īgnĭfĕros ōrbes rădio dēſcribens, mēnte pĕrerrans. Dŏcens quæ nōrma boni, quis līmes honēſti. Dīctăq; mīrāntum măgni prīmōrdia mūndi, et rerum cauſas, et quid nātūra, dŏcēbat, Quid Dĕus, ūnde nives, quæ fūlmĭnis ēſſet ŏrigo. Jūppiter, ān vēnti dīſcūſſa nūbe tŏnārent, Quid quătĕret tērras, qua ſўdĕra lēge mĕarent, et quod (cūnq; lătet.
philoſophus: adiect. Filozowſki.
phĭlosŏtheŏros, vel us, gr. Widokow miłośnik (Dworny.
phĭloxĕnus gr. Gośćinny 1.
philtrum, gr. Podarek zaletny, Miłośniczy podarek (Czáry 3.
phĭlura, gr. Arkuſz 1.
phĭlўra, gr. Lipá, Łyko, pápier 1. Arkuſz,
phīmus, hic Gr. Koſtkowa puſzká.
phĕbŏrŏmia, gr. puſzczánie krwie.

phleboromon, *n. gr. puszczádło.*
phlegma, *ătis, n gr. Flegmá.*
phlegmăticus, *gr. Flegmisty.*
phlĕgmōne, *es, gr. Zápalenie.*
phlĕgontis, *idis, gr, płomyk 2.*
phleos *al.* phlæos, *n gr. Cháber wielki.*
phlōgĭnos, *vel us, m. gr. Kámień złotawy.*
phlōmos *hæc, gr. Dźiewánná.*
phlox, *ŏgis f. gr. płomyk 1*
phlyctæna, *gr. Krostká.*
phōba, *æ, gr. pierzysko.* (*sub gurgite phocas.*V.
phōca, *æ. gr. ćielę morskie. Armenta,& turpes pascit*
phōcæna *gr sub świnią Morską.*
phœba, *ădis gr. Wrozká 1.*
phœbeus, *gr. Słoneczny. Argolici clipei, aut Phæbeæ lampadis instar.* V:rg. *syn.* Phœbēĭ9, sōlāris, Apollinĕus
phæbus, *gr. Słońce* Die Sonn *Pater omnipotens mihi Phœbus Apollo.* V *syn.* Apōllo |Sōl, Titan. Dēlĭus, Cȳnthĭ9 Tȳmbræ9. *v Sol aut Apollo.*
Phœniceá, *Jeczmien myszy.*
phæniceum, *vel* Fœnicium, *Scribonio, corium rubrum. Turneb vel tergum cruentatum, apud Plautum; ubi Lambin. Puniceum legit. Pœniceum in Vet. Lexico miniatum.*
phœnice9, phœnici9, *gr.* Płowy, *Czerwony, ćisawy, Szárłátny. Cinnámon interior, profert phænicea tel-* (*lus* Draconi.
phænīciātus, *ćisawy,*
phænīcŏbălănus. *gr. Dáktyl.*
phænīcūrus, *gr. Gil.*
phænīcoptĕrus, *gr. Czerwonak.*
phœnix, *īcis m. & f. gr. Ogniwaczek.*
phōnascus, *gr. Muzyk co uczy*
phōnos, *gr.* Krokos *dźiki: vel us gr: herba Gracis m.*
phorĭmon, *hoc gr. Hátun.*
phormo, *ōnis gr. Rogoża.*
phosphōrus *gr. Gwiazdá záránna* Morgenstern *Phosphore redde diem, quid gaudia nostra moraris* M. *v. Lucifer.*
phragmites, *æ, adiect. hic gr: płotowy. & sub Trzciná*
phrăsis, *is, vel eos gr. Mowy kształt.*
phrātor ōris gr Brát 2 phrātria, gr. Bráctwo.
phren, ĕnis f. phrĕnes, *hæ gr. Myśl, Rozum 1. Wnętrznośći,*
phrĕnēsis, *is gr, Szaleństwo: cum furor haud dubius, cum sit manifesta phrenesis* Juv.
phrĕnētĭcus *Gr. &* phreniticus, *Szalony 1. Quid mirum rabido si corde phreneticus æger* Prosp.
phrĕnitis, *is, & itidis vel dos, gr. Szaleństwo,*
phrŏnēsis, *is gr Rostropność.*
phrȳgănion, *gr. Chrośćik robaczek:*
phrȳgiānus, Háftowány, Kutnerowány.
phrȳgiācatoga, Szátá ná tryumf.
phrȳgio, ōnis *gr. Haftarz Wyszywácz*
Phrygium Infułá, quòd phrygio opere constaret, dicta sic primo infula Præsulis Alexandrini à Scriptoribq, quod S. Cyrillo concessum fuit, quando in Concilio Ephesino Cœlestini Papæ Románi Vicarius erat A Cyrillo ad successores quoq; Phrygiũ seumitra venit. Fit etiam Phrygij mentio in diplomate Constantinianæ devotionis apud Gretserum in Comentar: ad cap. 1. Codini.
phrīnion, *n. gr. żyleniec.*
phrȳnus, *m gr. żábá źiemna.*
phryxiana vestis toga szátá kosmáta.
phryxianus Kutnerowáty.
phthīriăsis, *f. gr. Wszáwa chorobá,*
phthĭsĭcus, *gr. Suchoty ćierpiący,*
phtisis, *is, eos gr Suchoty chorobá. Et phtisis & vomica putres, & dimidium crus.* Juven:
phthōngărium, *gr, sub Ton* phthong9, *m. gr. Ton,*
phthŏrĭum vinum *gr peronienie czyniące.*
phū Nomen acliton n. Gr. Rozłki źiele.
phū, phuy, *vel* phi, *Interiectio pfe.*
phȳ *pfe,*
phȳcis *idis, gr. piscis, sub porostowy.*
phȳcītes, *æ. m. gr. gemma; sub porostowy.*
phȳcos *eos, n, gr. porost 2.* phȳgĕthlon. *gr. Gruczoły*
phȳlăca, *æ gr. Więźienie.*
phȳlăcista, æ gr. Tarasowy.
phȳlactērium, *gr. Straż 1. Obroná 1. Apud S. Matthæum phylacteria erant membranæ, legem scriptam continentes, quidam religiosiores in fronte & brachijs superstitiose gestabant, tanquam memoriã, custodiã & observatione legis hoc signo profitentes.*
phȳlarchus, *gr. połkownik.*
phyllanthes, *n. gr. Dryakiew polna*

phyl-

phyllītis, *idis, gr. Jeleni ięzyk źiele.*
phyllon phyllum, *Rodzeniec.*
phylūra, phylyra. *gr. Arkusz pápieru niełámány*
phyma, *tis gr. Nádęćie, Szyszká 2.*
physēma, *tis, gr. Nádęćie & Conchá Plinio, quæ audito tonitru contrahitur.*
physēter, *eris, gr. śikawká rybá.*
Physica, *a, vel ce es,* physica, *orum, Filozofia, przyrodzonych rzeczy náuká,*
physice, *ibidem.*
physicus *adiect. gr. przyrodzonym rzeczom służący In physicis tria prima: Deus mundus, data forma* H.
physicus, *subst. gr. przyrodzonych rzeczy mistrz,*
physiognomia, *gr. Fizyognomia. Filozof.*
physiognōmus, *gr. Fizyognom.*
physiologia, *gr. Przyrodzonych rzeczy, náuká.*
physis, *gr. przyrodzenie. Item Physes apud Plinium gemmæ arte factæ, ad similitudinem naturalium. y anceps apud Poëtas Græcos & Latinos sæpius tamen breve, rectius.*
phyteuma, *tis gr. Szczep. Látorośl 2. Zerwá źiele.*

PIA

piabilis, *sub. Oczyśćiálny.*
piacularia sacra, *Ofiárá 1.*
piācŭlāris, *Oczyśćialny, pokutuiący, śmiertelny.*
piācŭlum, *Grzech, Oczyśćieniu służąca rzecz. Ofiárá 2. Karánie.* Sünd-Opffer. *ea prima piacula* piaculum est, *Niegodźi się.* (*sunto V. p. Crimen.*
piaculus, *Oczyśćiálny.*
piam, *particula additiția, sub Kolwiek.*
piāmen, *Oczyśćieniu służąca rzecz.*
piātio *Grzech Oczyśćienie 2.*
piatio est, *Ni godźi się.*
piatrix, *Bábá Czárownicá.*

PIC

pīca, *Sroká* Eine Atzel. *Pica loquax certâ dominum te voce salutat.* M *epith.* īmprŏba, lŏquax, gār-rŭla. quĕrŭla, clāmōsa, cănōra, diserta. sălutātrix, vērsĭcŏlor, pīcta *phr.* Pīĕria ăvis. vŏlucris, āles Prōmens hūmānos gārrŭla pica sŏnos, Ov. 6. Met. Nūnc quoque īn ălĭtĭb9 făcūndia prīsca remānsit. Raūcăque garrŭlitas, stŭdiumque īmmāne lŏquēndi.

pica glandiaria, *Suyká.*
pīcāria *Smolány piec*
pīcātum vinum *Wino przyprawne smołą.*
pīcātura, *Násmalánie.*
pīcātus *Smolny, polewány.*
Pīcea, pīcester, *Swierk* pīceāria, *Smolány piec.*
piceata manu homo, *Smyk 2.*
pīceātus, *Smolny Lipki* gepicht. *Non fuit Autolyci tam piceata manus.* Mart.
pīceus. *Smolány, świerkowy, Czarny.*
pīcinum oleum, picis flos, *Smołá 1,*
pīcĭnus, *Smolány.* pīco *as, Násmalam.*
pīcris, *idis, gr podrożnik 2. Sálata. Jastrzębie źiele*
pictilis, *Málowány.* pictōrius. *Malárski.*
pictor, *Málarz* Ein Mahler, Schilderer. *Reddantur formæ pictoribus atque Poetis* H. *epith:* Pĕrītus, dŏctus, īndūstrĭus, īnsīgnis pĕrfĕctus cĕlĕbris, clarus, ēgrĕgius, præclārus. *phr.* ārtis ăpĕllææ gnārus. Arte Pārrhăsia dŏctus, pŏtēns. Pingēndi clarissimus ārte. Qui miro pingēndi ēxcēllit hŏnōre: ārtifici pīngens vīx īmitānda mănu. Natūræ æmŭlus. Natūram ārte æquāns, ārtĭfĭce mănu sŭpĕrans. Tăbŭlas cŏlōribus ănimāns, vărians. Æquans natūram viribus īngĕnii. Cui nĕque pārZeuxes, et māgnus cēdat Apēlles.
pīctūra, *Málowánie 1. 2 Málárstwo 1. 2. Sztuká Wzor,* Gemähl. *Ut pictura poësis erit, quæ si propius stes:* H, *epith.* Nōbĭlis, mīrābĭlis, ād mīrānda, āntīqua, læta, hōrrida, īnsīgnis Apēllæa. *phr.* Tăbŭla, tăbēlla, pīcta; ārs ăpellæa pārrhăsia, æmŭla nātūræ, in tăbula pīctō-pictura tessellata, *Sadzenie.* (re ēffigies
pictura textilis. *Háftowánie 2.*
picturātus, *Upstrzony Wyszywány.*
pictus, *idem & Málowány, Ozdobny.*
picus. *Dźięćioł Gryf. Martia picus avis gemino pro stipite pugnans* Ovid.
picus arborarius, Picus Martius *Dźięćioł.*
picus nidum suspendens. *an Wywielga.*
piè *Nabożnie Pobożnie.*
pieris. *idis sub Podrożnik źiele.*

piĕtas *Nabożeństwo, Pobożność, Miłość. Chwała Boża* Andacht, Frombkeit, Gottseligkeit, *Insignem pietate virum, tot adire labores. V. syn.* Rēligio, *vel* bĕnīgnĭtas *epith:* Sāncta, sacra, īllustris, īnsīgnis spĕctāta, ĕgrĕgia, clēmēns, ōfficiosa, *phr.* pĭĕtātis, hŏnos, ămor, ŏpus, ōffīcĭum, cūltus, rĕvĕrēntia. pia facta, pia vīrtus, cælo, Dĕo āccēpta grātīssima, Cui sūnt cœlēstia cūræ.

Pietaticultrix. sub pobożny.

Pĭger, *Gnuśny, Leniwy* faul Trág. *Sed piger & senior, Pieridumq; comes* M. *syn.* īgnāvus, inērs, sōcōrs, vēcōrs. dēses lāngvĭdus, sēgnis, dēsidiosus, lēntus: *phr:* Tūrpi dēsĭdia tārdus, ēnērvus, lāngvēns, mārcēns. Vītam īgnāvam dūcens, ōtio lāngvĭdus. Sēgni tōrpōre ligatus. Pĕctŏra cūjus tōrpor hăbet. Lātum trāhens inglōrius ālvum. Cui pūlchrum in mĕdios dōrmīre dies. īgnāvo vix membra lĕvāns jam frācta cŭbīli. Tĕstūdineo gradu ādrepens. Vix sēse fĕrens. Quem nunquam lūx excitat ālma. Nec mātūtini vŏlucrum sub cūlmĭne cāntus. (*Pers. sat.5*) Crās hōc fiet, idem crās fiet? Quid quāsi māgnum? Nēmpe dĭem donas? Sed cum lūx āltĕra vĕnit Jam crās hĕsternum cōnsūmpsĭmus *v. Otiosę, Otior*

pĭget *Lenię się, żal mi* es Gereuet. bedauren. *Te tamen ut videam duo millia non piget ire* M.

pigmentārius, *Aptekarz.*

pīgmentum, *Barwiczka, pięknydło, Farba 2. Przyprawa.*

pigneratio. *Zastawa 1. Areszt. 1.*

pignerātītius, *Zastawny, & sub Zastawnik.*

pignerātor, *Zastawnik. Ciążacz.*

pignĕro, *Zastawiam*

pignĕror, *Zakupuię, Zastawiam Zagrabić. Konfiszkowano go. Zastawę biorę, Obiecuię dobrym słowem.*

pignŏrātio. *Zastawa 1.*

pignoriscapio ōnis, *f. ciążanie.*

pignŏro, *idem* Pignero,

pignus, ĕris. & ŏris. *Zadatek. Zastawa 1. 2. Zakład 2. 4. Ciąża, Upominek, 1. 2. Dziecię* Ein Unterpfand. *Pignora cara sui, quæ nunc ego limine in ipso* V. *epith:* Eximium, lautum, dīves prĕtĭōsum, magnificum, pūlchrum, ămīcum. *phr.* Tu dīc mĕum quo pīgnŏre cĕrtes. Haud mūlta mŏratus, dat juvĕni ātque ănimum præsēnti pīgnŏre fīrmat, fĭdei mŏnĭmĕntum, ĕt pīgnus pīgnus obsidatus. *Zakładnik.*

pīgrè, *Leniwie,* pigrēdo *Lenistwo.*

pigresco. *Gnuśnieie, Leniwo co czynię.*

pĭgritia *Gnuśność.* Faulheit / Trägheit. *Ludere cum liceat currere, pigritia est.* M. *syn.* Pĭgrĭtiēs, īgnāvia, inērtia, sōcordia, vēcōrdia, dĕsidia, lāngvor, sēgnities, tōrpor vĕtĕrnum, ōtium. *epith.* īgnāva, inērs. lenta, lāngvida, lāngvēns, īmbēllis, tōrpēns, fœda, tūrpis, sĕgnis, īmprōba, deses mōllis. sōmnĭfĕra *phr.* Fŭgiens lăbōres: Parca lăbōris, Pēstis jŭvĕnum. Hĕbĕtāns sēnsus. Corpus ēnērvāns, Sōmni īgnavia mater. Dāmnātrix ŏpĕrum, ēxosa lăbōrem. Pēstis inimica jŭvĕntæ. Dīlātrix ŏpĕrum, fŭgiēnsq; lăbōres, īmminuens dĕcus ingĕnii. Dĕdecet īngĕnŭas mēntes īgnāvia mōllis. *v. Otium.*

pĭgrĭtor, *Lenię się.*

Pigro as Zwłaczam 1. pomału co czynię. Mieszkam 3

pĭgror, *aris. Lenię się. Pigror, ōris, Gnuśność.*

P I L

pĭla, *piłá 2.5. Gałka, Gałuszka Strąszydło 1. Łatka,* Ein Ball / *Terra pilæ similis nullo fulcimine nixa.* O. *epith.* Rŏtūnda, lĕvis, vŏlūbĭlis, volāns sŏnāns, strīdens, cita, cōncita. *ph.* Lūsōria sphæra. Pila rĕcūssis īcta sălit băcūlis. Vĕlōces, fallent per brāchia iāctus. Si fōrte vŏlāntem, aut gĕmĭnāsse pilam jŭvat, aut rĕvŏcāre cădēntem Cœlo, *vel* āere vŏlans. ēxāgitāre pilas ūltro, citrōque vŏlāntes.

pīla *æ, Stępá, Támá, Filar 2. słup 1.* Säul/Pfeiler *Nulla taberna meos habeat, neq; pila libellos.* Hor.

pīla fullonica, *Folusz.*

pilæ ars, *piłá. pilani, śpiśnicy.*

pilanus, *żołnierz przedni, żołnierz, pocisłowy,*

pilaris, pilny 3.

pilaris lusio, *piłá* pīlarius *Kularz.* (*czy,*

Pilasca, Kabet skorzany. pilata legio cohors *śpiśni-*

pilātrix, sub Złodziey, pilates. æ, m. Kámień biały.

pīlātim, *ściśle, Filarami podpieram.*

pilatus. *Kisty, żołnierz pociskowy, śpiśniczy,*
Pileārius, *pilśniarz.*
pileātus Czapkę *máiący.*
pilei umbraculum, *Kápelusz*
pilentum, *Karetá,*
pileo, ōnis, *m. Czapnik.*
pileōlus, *Czapeczká.*
pilētes, *a. m. gr. Złodźiey*
pileum, *Czapká 1. Czepek.1.*
pileus, *Czapká 1. & ir. Wolność 1.* Ein Hut *Hanc nobis pileā donant.* Perſ. *ſyn.* Gălērus, *epith.* tēxtilis, lăbōrātus, ūtilis, cōmmŏdus făcilis lĕvis, ōrnātus, compŏsĭtus, lānĕus vīllōſus.
pili non facio, *Gárdzę.*
pilicerpus ſub Bárwierz. & ſub Włoſowſki.
pilicrĕpus pilarz. pilleus, lege pileus
pilo as. à pilus, Włoſami obraſtam. Obrywam. Wyłu(*puię 2.*
pilo *as a pilam. puſtoſzę, wyłupuię 2. ściſkam 4. ści*(*ſkáć ſię.*
pilŏpæus, *Gr. Czapnik*
pilōſus, *Koſmáty Záraſty 2.* Haarächtig. *Sed quid & hircoſis ſævumq; & turpe piloſis* M. *ſyn.* Pilis tēctus, ŏpērtus creber, ăbūndans,
pĭlŭla *Gałeczká pigułká, Owcze bobki Rzeſa 5.*
pīlum, *Spis 2. Rohatyná pociſk Dźidá Stąpor, Tłuk 2 Rotá 1. & ſub Glewiia.* Ein Wurffpfeil *Signa pares aquilas & pila minantia pilis* Luc. v. *Filum.*
pīlum catapultarium *Belt.*
pīlum ruidum, *Stąpor.*
pīlus, *Włos Sierć.* Ein Härlein. *Sed fruticante pilo neglecta & ſqualida barba.* Juv. v. *Capillus.*
pīlus terræ, *przeſłká.*
pimpinella, Biedrzeniec, Sowia ſtrzałá.

PIN

pīnăcŏthēca, *gr. Száfá*
pinaſtellus, Wieprzyniec źiele.
pīnaſter, *Soſná 1.*
pincerna, *podczáſzy.* pīnea *Soſná ſádzona.*
pinea ſylva, *Bor, Sośniná.*
pīneæ, *Linbowe orzeſzki.*
pīnētum, *Bor, Choiná, Sośniná. Tu canis umbroſi ſubter pineta Galeſi* Prop.
pīneus, *Soſnowy,* Das von Fichten iſt. *Februa poſcenti pinea virga data eſt* Ovid.
pingo, *Máluię, Zdobię 1. pſtrzę, Wyſzywam, Sádzę śćiány.* mahlen. *Pingeret aut alius Lyſippo duceret ære* H. *ſyn.* Dēpīngo, pīctūro adūmbro, *phr.* Pīctūra ēxprīmo. ēffīngo, ădūmbro. Caſus ēffīngĕre in auro. Pīctīs ēffīngĕre bella tăpetis. Quæ mănus ōbſcœnas dēpīnxit prīma tăbĕllas et pŏſŭit cāſtīs tūrpia vīſa dŏmo. Nōn īſtis ōlim vărĭābant tecta fĭgūrīs. Pīngĕre ſi nōſtram pīctor mĕdĭtāris ălūmnam, æmŭla Cecrŏpias ārs īmĭtētur ăpes. Si Vĕnĕrem Cōus nūnquam pīnxiſset Apēlles, Mērſa ſub æquŏrĕis īlla lătēret ăquis.
Pingue, *Łoy Tłuſte.*
pinguēdo, *Tłuſte.* Feiſte/ Feiſtigkeit. *Et corrupta ſatis dira pingvedine tellus* Al. *ſyn.* ădēps crăſsĭtiēs
pinguēfăcio, pingveſcere facio *Tuczę.*
pingueſco. *Tłuśćieię.*
pingui Minerva, *Prov. Grubo 2.*
pinguiārius, Tłuſto rad iadáiący.
pinguis, *Tłuſty Gruby 2 miężſzy, Smolny. Geſty. 1.2. Niedowćipny.* Feiſt/ fett. *Quid non Latino ſanguine pingvior* (Alcaic.) *ſyn.* Rŭdis, hĕbes, ŏpīmus crăſſus *Metaphr.* Rŭdis, hĕbes, tārdus.
pinguis toga *Szátá mięſza.*
pinguiter, Tłuſto. pingvitūdo, *Tłuſte.*
pinifer, ſoſnorodny Das Fichten tragt. *Actus, aper, multos Veſulus quem pinifer annos* Virg.
pinifer locus, *Borowizna, ſośniná.*
pinna, *æ. Lat num. pioro, Skrzydło 1. pletwá,* Feder Teyl *Szpicá, Wietrznik, Łopátká w kole młyńſkim Blanki.*
pīnna, *gr źieiec źiele. pław 4.*
pinnācŭlum, *Szpicá w budowániu.*
pinnātus, *pierzyſty, Skrzydláſty, Nárzynány.* Mit groſſen Federn *Pinnatus graditur Zephirus, veſtigia propter* Lucr.
pinniger, płetwiſti. pinitrăpus, Wyśiekácz
pinnŏpўlax, pinnŏteres. *gr. Rák 3.*
pinnŭla, *pletwá, Uchá część zwierzchnia.*
pinſātio, *Ubiiánie, & Otłukánie, ſub Otłukam.*
pinſatione ſolido, *Ubiiam.*
pinſīto, *Otłukam.* pinſītus, *Tłuczony,*
pinſo, *as. Uderzam 1. Tłukę 1.*

pinſo, *is. pinſere* | *pinſui, piſtum, pinſitum; Uderzam. 1. Tłukę 1. Bię kogo, Otłukam ięczmień, śiekę 1*
pinſor, *Młynarz, Piekarz.* (*Dźubię, piekę chleb.*
pīnus, *us & nī.* pinus ſātiva, *Sośná ſadzo a* Fichtenbaum. *Faxinus in ſylvis pulcherrima pinus in hortis.* V. *epith:* ălta, prōcera ārdua, vĭrēns ŏdora ŏdōrĭfera. Cybĕlēia, naūtica, pōntĭca, ſylvēſtris, hīrſūta, ăcūta căva căpĭllāta Bĕrĕcȳnthĭăca cŏrnĭgera, cŏrnĭfera, nūtans, pīnguis, *phr:* Sūdānti cŏrtĭce, ēlāto vērtĭce pīnꝰ. Līttꝰ ămans. Līttŏrĭbus gaudens Grāta Dĕūm mātri: āntēnnis āpta fĕrēndis. Sūccīnctă cŏmas hīrsūtăq; vertĭce pīnus. Pērpĕtŭŏq; vĭrēns et sēmper flŏrĭdá pīnus.
pinus nautica, pinus nigra, *Swierk.*
pinus ſylveſtris, pinus ſuæ ſpontis *Sośná borowa.*
pio, as. Oczyśćiam 2 Lekuię, Odczárowáć, Szalonego uzdrawiam, Miłuię 1. Czczę. 2 Büſſen, *Effigiem ſtatuere, nefas quæ triſte piaret.* V. *ſyn.* ēxpio, lūo,

PIP (pūrgo.

pīpātus us, piſk pīpātio, Wrzaſk.
pīper, *ĕris. pieprz* Pfeffer. *Grana peregrini piperis diffundito quinq;. Ser: epith:* Mōrdax; ŏdōrum, ācre, nigrum, ŏdōrĭfĕrum, Eōum.
piper apum. *Tátárſkie żiele.*
pĭpĕratus, *Pieprzny.* piperitīs, *pieprzycá 1. paw.*
pĭpĕro, *Opieprzyć.*
pĭpillo, pīpĭlo *as. świerkoce ptak*
pĭpio, *is. Piſzczę. De Philomela finis Pentametri verſus:* Triſtia flēndo pĭpit. *corrigit Andr. Schot. Solſtitia. recolit. ne i in pipit: corripiatur.*
pipio, *onis. ptaſzę, Gołąbię.*
pīpo, *as. Skwierczę, Wrzeſzczę, & in Jáſtrząb,*
pīpŭlo, as, ſub świerkoce ptak (*paw.*
pīpulo differo poſco, *Skwierczę, 2. Oſtawiam*
pīpulum, Nárzekánie Skwierczęnie.
pīrata, *æ, m. Gr. Rozboynik* Ein Meer/oder See-Rauber. *Omne fretum metuens pelagi pirata reliquit.* L. *ſyn.* Nauticus prædo, latro.
pīrāterium, *Gr. Rozboynia.*
pirātĭca, *Gr. Rozboy. 1. 2.*
piraticam facio, *Rozbiiam.*
pirum, pirus, lege pyrum &c.

pirātĭcus, *Rozboyniczy* Meerrauberiſch. *Poſt piratica damna deſtinaret.* (Phil.)
Pīsăcūlum Stąpor.
pīsātio. Ubiiánie, Otłukánie. (*Rybne iátki,*
pīſcāria, *æ.* piſcarium. *vel* piſcatorium forum.
piſcarius, *ſubſtant. Rybny przekupień.*
piſcātio, *Łowienie ryb.*
piſcātor, *Rybak* Einfiſcher. *Edicit piſcator uti pomariꝰ auceps,* H. *epith.* Æquŏrēꝰ. sŏlērs sedŭlꝰ, pauper. hāmĭfer flūctĭvăgus. pătĭēns, vĭgil. *phr:* Æquŏrĕꝰ pŏpŭlātor. Qui rĕgit ărgūtis æra rĕcūrva cĭbis, īmplĭcĭtos ēſcis jacĭens lĕthalĭbꝰ hāmos. Quōs īgnāra dŏlī văga tūrba nătāntum Rĭctĭbus īnvādit; et nūnc heu! vĭles hāmo sĭbi quærĕret ēſcas; aut tenui lăcĕra sarcīret vĭmĭne nāſsas Pauper et īpſe fŭit, līnōq; sŏlēbat et hāmis decĭpĕre et călămo sălĭēntes dūcĕre pīſces, ars īllī ſua, cēnſus ĕrat. Quæ ſpărſa per ſtăgna prŏfūndi ēvŏcante lĭquĭdis pīſcem pĕnetrālĭbus eſca. Cum pīſcem sūmma vĭdit jam nāre ſub (unda.
piſcātōrius. *Rybitwi, Rybny.*
piſcatorum feriæ *Mięſopuſt* piſcatrix, *Rybaczká.*
piſcatus, *us. Łowienie ryb, połow.*
piſcatus hamatilis, *Wędzenie*
piſces, *Ryby.* Fiſch. *Et nova longinquis piſcibꝰ eſca notat* P, *ep.* ăquōſi flūvĭāles mărīni, pīnnĭfĕri, flūctĭvăgi, ūndĭvăgi ſqāmmĕi, ſquammĭgĕri ſquammoſi, æquŏrei. *phr* Gens ſquāmmĭgĕra, gĕnus, pĕcus æquŏreum. Tūrba, āgmĭna tūta nătāntum. Genus ōmne nătāntum Saucius ărrĕpit, rĕtinetur piſcis ab hāmo. Quem ſua crēdŭlĭtas trīſti sūſpēndit ăb hāmo Hi jacŭlis pīſces, īlli căpĭuntur ăb hāmo, Hos căva cōntento retia fōnte trăhunt: percūrrūnt nătĭtāntes flūmĭna pīſcēs.
piſculi minuti, minutuli, piſcium fetus. *Drob ryb*
piſcicălus, *Rybká.*
piſcīna, *Sadzawká 1. 2. 3. Rurmuſowa ſkrzyniá. Kąpiel. Chrzćilnicá:* Einfiſch-Behältnüß/Fiſch-Teich. *Piſcina rhombum paſcit & lupos vernas.* (Scaz.) Căva fĕrax. *vide Stagnum.*
piſcina lignea, *Skrzyniá, Kadź.* pīſcīna

piscīnālis, *Sádzawkowy, & sub kąpiel.*
piscīnārius, *adiect. Sadzawkowy:*
piscīnārius, *sub Sadzawńik Rybak.*
piscīnensis, Sadzawkowy.
piscis inveterati tomus, *Stokfisz.*
piscosus, pisculentus, Rybny 2. voll Fisch. *Arcada cui piscoso circum flumina lernæ* Virg.
pisculenta orum ibidem.
pīsĭnus, *Grochowy.*
pisinnus i. filius. Isidor: usus est hac voce Labeo. Pöëta interpres Homeri. quem irridet Persius tanquã ineptũ
pisito, sub Szpak.
pīso, *pisas, Otłukam Uderzam 1.*
pīso, *is.* Otłukam ięczmień *Humida, calosa cum pinseret horrea dextra.* Ovid.
pisor, oris. Młynarz, & Otłukácz, sub piekarz.
pissa *gr: Smołá 1.*
pissasphaltos *vel us m. gr. Smołá kleiowáta.*
pissasphaltum factitium, *Mumiia.*
pisēlæum, *gr.* pissĭnum oleum, *Smołá,*
pissŏcēros. *f. gr. pierzgá.*

PIST

pīstācia, *æ. sub Kłokoćiná 2.*
pistācia, *orum gr. Liubowe orzeszki. Quin & amygdaleos subeunt pistacia ramos* Pallad:
pistăna *Uszycá ziele.*
pistícus *Ioan: 12. Maria accipiens libram ungventi nardi pistici pretiosi veræ puræ non vitiatæ nardi. Nardus autem hic fœmininum est, alioqui verò & neutro genere usurpatur. Polonicè: Oleyku nárdy práwey, drogiego sunt wziąwszy; aliqui: Nardi spicati interpretantur, ob similitadinem vocis corruptæ, ut apud S. Palum pænula SicVuiecus. Oleyku spikánárdowego drogiego ábo nárdu práwego. Et apud Marcum 14. vulgata editio habet Spicati; quod probat Brugensis, & Emanuel Sa.*
pistillum, pīstillus, *Tłuk:*
pistŏlŏchia, *gr. Slaz 2. Kokornak.*
pistor, *Piekarz.* Ein Becker
Pistorensis, pistōrĭcus. pistōriensis. pistōrius *pistrīnālis, Piekárski.*
pistrīlla, pistrella *æ.* & pistrīna, *æ. piekárnia, żárná 2. Młyn 2.*
pistrīnarius, Młynarz
pistrinarum opera. *Chleb 1. Ciásto 1.*
pistrinensis, *piekárski, Młyński, żárnowy.*
pistrīnum, *piekárnia, żárná, Młyn 2 Kierat 2. & non pistrino traditur atq; asino* Catul:
pistris, *is, f. gr. sub Wieloryb.*
pistrix, *f. à pistor. piekárká, Młynárká.*
pistrix, *īcis f. alterius originis incertæ, fortè Græca: Wieloryb, & Sidus piscis.*
pistura, *Otłukánie.* Beckerwerk pistus. *: Tłuczony.* (zerstossen.
pīsum, *gr. Groch.* pīsus *adject: Tłuczony.*

PIT

pĭthaules, *æ. m. gr. Gáydá surmácz.*
pĭthaulĭcus. *gr. Gáydowski,*
pĭthēcium, *gr. Małpá 1. Niewiástá szpetna.*
pĭthēcus, *hic gr: Máłpá 1.*
pĭthītes, *æ m.* pĭtheus, *i, gr. Miotłá ná niebie.*
pitillus, Plaut. lege potius: putillus, v. & Máły.
pĭtisso, *as, Kosztuię 1. popiiam sobie, & sub smákuiąc.*
pittācium, *gr. plastr lekárski, Łátá 1.* Książki *kámienne, Książki pámiętne, Tabliczká, spisek, Reiestr,* Kártá. 3.
piteuma, *gr sub Szách,*
pitŭĭta *śliná, Flegmá Pypeć,* Rotz oder das wasser im geblüt. *prima syllaba positione longa Lambino, qui hanc vocem apud Horatium trisyllabam legit per Synæresin u & i, Pitûita. Verrepæo autem Cordero, Renáto, Clato & aliis prima est anceps imo et tertia & vox ipsa quadrisyllaba, ut & apud Catullum,* Somnia pituitæ qui purgatissima mittunt Pers: Lenta feret pituita, vides ut pallidus omnis Hor.
pituita crassior, pituita nasi *Smárk,*
pituitæ eruptiones, *Ospice, pituitas, sub śliná.*
pĭtuītāria, *Gnidosz ziele.*
pituītōsus, *Flegmisty, ślinásty.*
pўtyis, *f. gr. Sosnowa żywicá, szyszká*
pĭtўlisma pitysma *sub Szách.*
pĭtўlus, m. gr. plusk 2.
pĭtyocampe, *es. gr. Robacy w drzewie,*
pĭtўrias, *æ. m. gr. Chleb gruby.*
pĭtyusa, *gr. Sosnká.*
pius, *Pobożny, Nabożny 1.* Andächtig/ Fremb/ Gottsförchtig. *Et placidi servate pios.* V. *syn* Religĭōsus Jūstus, sānctus. *phr.* Religiōnis pie...

tātis, æqui āmāns. Piĕtātis cūstos, cūltor sērvātor, tĕnax. sērvātissimꝰ, ōbsērvāntīssimꝰ Cūltor Nūmĭnis. Nūmen cŏlens. Cui īn gēnsDĕi,Relĭgĭōnis,ămor, rĕvĕrēntia. Pietāte īnsīgnis, pĭa cōrda gĕrēns. Rĕcti cūstos, ĭmĭtātor hŏnēsti. Tĕnāx sērvātor, sēruāntīssimꝰ, ōbsērvāntīssimꝰ æqui Nūlla scĕlĕrum lābe nŏtātus. ēxpērs dŏli. Sīne crīmine vīvens. Dei māndata, jūssa, sĕquens, cŏlens, sērvans. Vīrtūtis veræ cūstos, rigĭdusque sătĕlles, ōbsērvāns māndāta Tŏnāntis.

Pijssimus vox Cicer: à Latio proscripta. Utitur hac voce Curt: Sen: Auson: Apulei: Valla: quoq; mavult: dicere piissimus quisque, quam pius quisq;. Non est ergo, ait Rader: & nos cum illo, pro barbara, ducenda vox: piissimus quia nec barbarus Curtius,

pīx, ĭcis *Smołá 1.* Pech. *Sed picis in morem ad digitos lentescit habendo. V. epith:* Nigra ātra, pīngvis crassa līquĭda, tĕnāx, Īdæa, Īllȳrĭca. Nārȳcia. *phr* Pīce nigrĭor atra. Pīngvi ūncta (pīce.

PLA

plācābĭlis *Łácny do przeiednánia.* Verſönlich. *O quoties dixi, placabilis ira Deorum est!* Ovid.

placabilĭter, *Łágodnie:* placabilĭtas, *Łáſkáwość,*

plācāmen. *Błagániu ſłużąca rzecz.*

placámentum, *Błagánie, Łágodzenie.*

placatè *Skromnie. 1.*

placatio, *Błagánie Ukoienie*

plācātus *Cichy 2. Łágodny.* Geſtillt/ befriedigt verſönet. *Placatumq; nitet diffuso lumine cœlum* L. *ſyn.* Plācĭdꝰ, sēdātꝰ, trānquīllꝰ, quĭētꝰ, lēnis, mītis, cōmpŏsĭtꝰ, mŏdĕrātꝰ.

plăcenta, *Placek.* Kuchen/ Tarten.

placentārius, *plăcentīnus, Kołaczowy piekarz.*

plăcentia, podobánie

plăceo, *podobam ſię 1. Kocham ſię,* Gefallen/ belieben. *omni tibi dote placebam* O. *ſyn.* Jūcūndus grātus, āccēptus sum, ārrīdeo, prŏbor.

plăcĭda mente, *Łáſkáwie.*

plăcĭdè. *Łágodnie, Łáſkáwie, Spokoynie, ćicho 2. Skromnie 1. 2.*

plăcĭdĭtas, Cichość 1. Łáſkáwość. 1. 2.

placido vultu, *Łáſkáwie.*

plăcĭdus, *Łágodny, Łáſkáwy 2. Spokoyny, pogodny, Ogrodny 2.* Still. *Sedibus ut saltem placidis in morte quiescam* Virg: *vide supra: Placatus*

plăcītis cadmia *gr. ſub Mośiądzowe odmioty,*

plăcĭto as. podobam ſię.

placitum eſt. *podoba mi ſię.*

plăcĭtum *Zdánie 1. Uſtáwá 1.*

plăcĭtus *Ulubiony.* Gefallig. *Est virtus placitis abstinuisse bonis* Ovid.

plāco, *as Błagam, Przeiednywam.* Verſönen/ befriedigen. *Hic nostrum placabo Jovem, laribusq; paternis* J. *ſyn:* Lenio, mītĭgo, flĕcto. sēdo mōllio, mūlceo, pērmulceo, tempĕro, cōmpōno dēlīnio cōmpēsco, cōmprĭmo, mŏdĕror. *phr:* Răpĭdas, tumĭdas īrās flĕcto. Īrām mītĭgo, vōcĭbus mūlceo. plăcĭdis, dĭctis lēnio, tēmpĕro ănĭmum, ăb ira rĕvŏco. Jubĕo mānsuēscĕre cōrda. Lacrȳmis, prĕcĭbus īram frāngo, sēdo: īramq; mĭnāsq;, sūpplīcĭbus sŭpĕrat vōtis. plūrima mūlcēndis aurĭbus, āpta rĕfert. Tŭmĭda ex ira cōrda rĕcĭdunt, paulātim cădit īra fĕrox, mēntēsq; tĕpescunt Nūmĭnis ōstēnsi fit mānsuētĭor īra ōrāndo flĕctĕre īram ălĭcūjus, prĕcĭbus vīncĕre, sūpplĭcĭbus vērbis sŭpĕrāre, plăcĭdum ălĭquem rĕddĕre, mōllīre. Cōrda āspĕra mŏvēre. plăcāre. sēdāre, ăb īra rĕvŏcare. Prĕcĭbus mānsuēscĕre. Pōssūnt tŭa nūmĭna flēcti. *v. Moveo. Iram deponere. Parco & precationes variæ:*

placor, oris in Ecclesiastico. id est, placabilitas, benignitas favor, Eman: Sa, Słodkość: Vuieco apud LXX c 19 est: lubentia, placitum, propensa voluntas. &c. lætitia, placiditas, suavitas.

Placussa, è Græco Pław 5.

plăga. *Kráiná, Kray, Podwiká Prześćierádło, Koldrá, & ſub Náwłoká & petlice.* Weite deß Erdreichs *Quatuor in medio dirimit plaga solis iniqui* V. *ſyn.* Rĕgio, trāctus, ōra.

plāga, *Bićie Uderzánie 1. Rána, Dęga Náćięćie; Raz: Nomen 2. Guz 1. & ſub Dáię raz.* Eine Wund. *Multa reluctanti obstruitur, plagisq; perempto.* V. *v. Vulnus.*

plaga-

plagatus sum sub Ránię,
plagæ, *ha*, Oká 2. śieć 3. *Retia rara, plagæ & lato venabula ferro* Virg.
plăgiălos, *al.* plagiaulos, *gr. sub Surmá.*
plăgiărius, *Ludokrádzcá.*
plăgier, *plagipatida. Smágániec:*
plăgium, *Ludokrádztwo. Armorum Casses plagiiq; exordiar æstus* Gratius.
plăgōsus, *Smágániec, Morderćá, & sub Dęgá, Ránny*
plăgŭla, *podwiká prześćierádło, Kołdrá, Łoszkowá záſłoná. Arkusz pápieru nie łámány, & sub Pápie- (rowe drzewo.*
plăgusia, *è Gr: pławſ.*
plănāria cognĭtio, *sub Sędźia.*
plancæ, *Tárćicá, Deſká 1. Dyl, Wálek 2.*
planctus, *Bićie, Nárzekánie, Krzyk żáłoſny.*
plancus, *adject. Látinum, pláſkonogi.*
plancus, *ſubſtan: Græcum, Orzeł 2.*
plānè, *Zgołá, Końiecznie, Zápewne, Zupełnie, práwie, Wyrozumnie.* Gäntzlich. *Communi ſenſu plane caret, inquimus eheu.* H.
plănēta, *æ, m. gr. plánetá* Ein Planet-ſtern. *Quemq; habeat caſum quiſque planeta, dabo* O. *epith* errāns errātĭcus, vāgus ſplĕndĭdus, mĭcāns, clārus, cŏrŭſcus, rŭtĭlus. *phr:* errāns āſtrum. Vāgum ſīdus. Pālāntes pŏlo ſtēllæ īnſtābĭles āſtris volvēntĭbus ŏrbes. Vāgi ĭgnes. Nŏctis vāga lūmĭna, Vagos dūcēntia lūmĭna gyros et quācŭmque uāgos ēxercet ſtēlla rĕcŭrſus.
plănētarius *práktykarz 1.*
plangere alicui dico, *Rozbrat czynię.*
plāngo, *Uderzam, 1 Nárzekam, płáczę 2.* An die Bruſt ſchlagen/ klagen. *ingenti vento, nunc littora plangunt.* V. *phr:* Pĕctŏra pālmis, utrāq; mānu pērcŭtio, fĕrio, tūndo vērbĕro plāngo. Pāſſos lănĭāre căpillos. Vērbĕrat ōra mānu. pĕctora nūnc fœdas pūgnis nūnc ūngvĭbus ora. Tērque quătērque mānu pĕctus percūſſa dĕcorum, Pārĭterque ābſcīſſa cŏmas; Proh Jūppiter inquit. Pārĭterque sĭnum pārĭterq; capĭllos rupit. Tūnc flēvi rūpĭque sĭnus et pĕctŏra, planxi, et sĕcui mădĭdas ūngve rĭgēnte gĕnas. Mōntes crēbris ŭlŭlātĭbꝰ implent.
plango pectus, *ſub Zátámuię ręce.* (*v. Lugeo.*
plangor, *oris Uderzenie, Trzepietánie, Krzyk 2. płácz.* Hertzenleyd/ das heulen weh klagen.

Miſcentur penituſq; cavæ plangoribus ædes Virg. *ſyn.* Plānctus, gĕmĭtus. ŭlŭlatus. *epith:* Sævus, trĭſtis, pērvĭgil, sēgnis, fœmĭnĕus, flebĭlis, fœdus, quĕrŭlus. *phr:* Fœmĭneo cum plānctu mīſtus clāmor. *v. Luctus, Fletus.*
planguncula, *Łątká.* planĭlŏquus *Wyrozumny.*
plānĭpes, *Pláſkonogi, Boſak, Poſpolity 3. podły.*
planiſſimè, *Końiecznie, Záiſte, Wyrozumnie.*
planĭtas *ſententiarum, Tacit: al.* plenitas.
plānĭtĭes, plānĭtia, *æ*, planĭtūdo, *Rownia, & pláſkátość.* Ein eben Feld. *Planitiem ad ſpeculi veniens tum offendit imago* Lucr: *ſyn.* Cāmpus, æquor *epith:* Spātiōſa, pătens, āmpla, vāſta, īngēns. ăpērta. grāmĭnea, vĭrĭdis, flōrĭda, vērsĭcolor. ridēns ămœna. *phr:* Cāmpus ăpērtus, lātus: ăpērta lŏcōrum, īllĭc ſēſe īngēns plānĭtĭes ăpĕrit, ēvolvit, pāndit, ēxplicat, ēxpāndit *v. Campus.*
plano ſitu, *Ná pláſk. Plano, as. Rownam.*
planta, *Stopá 1. Podeſzwá 1. Látoroſl doſzczepieniá, Krew, Naśienie.* Ein Zweig/ pflantz. *Figat humo plantas, & amicos irriget imbre.* V. *ſyn.* ărbor: *epith.* Tĕnĕra, tĕnēlla, pārva. fĕrāx, ŏdŏrāta. fœcūnda, fērtĭlis, virens, vĭrĭdis, lūxŭrĭans. *phr.* Pārvo dē sēmĭne sūrgēns, Lūmen īn āĕrĭum tāndem ſua cūlmĭna mĭttēns, *v. Planto, Arbor, Flos & Herba.*
plantāgo, *Babká źiele* plantago longa *Język czki 2*
plantănĭmal, *plantanimans. źiołozwierz.*
plantāris, *Stopny, ſumma pedum, properè plantaribꝰ alligat alis* Stat.
plantārium *płonnik. Latoroſl do ſadzenia.*
plantārius, *Szczepny.* plantata arbor, *Szczep,*
plantātio, *Sádzenie 1. Szczepienie,*
plantĭger *Látoroślny.*
planto, *Szczepię, Sádzę płonki.* Pflantzen. *phr.* Hūmo terræ māndo cōmmitto; Scrŏbĭbus dēmĭtto, Sūlco, ŏbruo. Scrŏbĭbus trūncum māndāre sŭbāctis. Fĕraces fīgĕre hŭmo plāntas īnjectis ābſcōndere glŏbis: ārva vitĭbus ŏlĕis cōnsĕrĕre, vēſtĭre. Pōnĕre vites. Hic plāntas tĕnĕro ābſcĭndens de cŏrpŏre mātrum. Dĕpŏsŭit ſŭlcis, hīc ſtīrpes ŏbruit ārvo. *v. Inſero.*

plānūla, *Hebel.*
plānum, *plázá, Pláſkátość, Rownia.*
plănus, *ſubſt Gr. cujuſdám ſycophanta, Szálbierz.*
plānus, *adject: Latinum. pláſkáty, Rowny, Wyrozumny.* Eben. *Qui canit, in pláno, vix hoc tamen evenit ipſum.* O.
plānus ſitus, *pláſkatość.*
plaſea Ogon, & ſub Ogonowy.
plăſma, ătis *n. gr. Formierſka robota, głoſu przypráwá, Wycwierki, Stworzenie.*
plaſmatio, Tworzenie, Stworzenie.
plāſmator, *Formierz, Stworzyćiel.*
plaſmo, as Formuię, Tworzę. Stwarzam.
plaſtes, *æ, m. Gr. idem.*
plaſtice *es. Gr: Formierſtwo.*
plaſticus, *Gr: formierz,* plătălea, *Czáplá 2.*
plătănētum *Jáworowy gaiek.*
plătăniſta *piſcis Gangeticus. 15. cubitorum, roſtro delphini. Plin.*
plătăninus, *gr: Jáworowy.*
plătănon, ōnis, *m. Gr: Jáworowy gaiek.*
plătănus, *Gr: Jawor 2. Klon:* Maßholder *Hac platanis humus, hac herbis* C (*Arbor late ſpargens ramos, umbra tamen gratia expetita.*) *epith.* Sterilis. īnsīgnis. ūmbrans, prōcēra, ālta, sӯlvēſtris, ārdŭa, sūblīmis, lāta genialis, frōndens, cōmāns ūmbrifĕra, nūtāns, ōpāca. *phr.* ēxplicat. hic frōndes, plătănus gĕniālis opācas.
platanus aquatica, *Kálina.*
plătēa *gr. Ulicá 1. Dłoń 1.* Eine Gaß. *Puræ ſint. platea nihil ut meditantibus obſtet.* H. *Nuntiet excubiis plures arſiſſe plateas.* Stat. *epith:* pŏpŭlōſa, lāta, āmpla, capax. *v. Via.*
plătea, *incertæ originis Czáplá 2.*
plăteſſa, *è Græco. Fladerká.*
plătice, *es. Firmic. generalia fundamenta explicat Rhodigin.*
plăticè, Ogołem, powſzechnie
plăticus, Ogolny, powſzechny.
platus, Kłápouchy
platўcĕros, ōtis, *m. Gr. Ieleń zamorſki.*
plătyophthalmum, *Gr. Oczna przypráwá,*
plătўphyllon *n. Gr. Czártowe mleko.*
platyphyllos *f. Gr. ſub Dąb, Poroſt.*
plaudo. *Klaſkam rękomá, Klepię, Tkę. Trzepiecę, Klekocę, Głaſzczę.* Mit den Händen frolocken *Rara coronato plauſere theatra Meandro:* M. *phr:* Plauſum dō, ēdo, īngĕmino. Certātim īngenti celebrānt nŏva gaudia plauſu. exultatque, et vīx ănimo ſua gaudia differt. rĕtinet, cŏhibet. Læto teſtari gaudia plauſu, īngens lætitiæ fertur ad aſtra sŏnus. *v Gaudeo.*
plaudus, Kłápouchy,
plāusĭbĭlis, *Przyiemny, Udátny.*
plausīto, ſub Grzywacz, plauſor, *Klęſkácz, pochwálácz.*
plauſtrārius. *Kołodźiey, Woźnicá*
plauſtrum, *Koláſá nakryta, Woz chłopſki, Woz niebieſki, Káretá.* Ein Wagen. *Nec plauſtris ceſſant vectare & V. ſyn.* Cārpĕntum. cūrrus ăxis, vĕhīcŭlum, rhēda. *epith:* Vŏlvens grave, tremens, tārdum, quĕrŭlum, gĕmens, ſtridens sŏnōrum, ſtridŭlum, raucum, lēntum rŏbūſtum. *phr:* Contēnta cĕrvīce trahūnt ſtridēntia plauſtra bŏvēs, Dum quĕrŭlo vĕhĭtur plauſtro.
plauſus, *us, Kláſk 1. Trzepietanie, Krzyk, Głáſkánie, Pochwálá Gruchot.* Das Frolocken. *ingenti celebrant nova gaudia plauſu.* V. *ſyn.* ăpplauſus, ăcclāmatio, clāmor, mūrmur ſtŭdĭum, pŏpŭli *epith:* Lætus ālăcer hĭlăris, sŏlēnnis cănōrŭs. măgnus, trĭūmphālis, fēſtīvus, cōnfūſus, īngēns ēffūſus, publīcus, thĕātrālis, sĕcūndus, pŏpŭlāris *phr:* Plauſūque canōro Cœlēſtes sŏnŭere chŏri Plauſu sŏnat rĕsŏnat pĕrsŏnat æther. Plauſu rĕsonant căva tēcta sŏnōro *v. Plaudo*
plautiniſſimus 1. plauti, genuinus, ſub prawyt.
plautus adject: pláſkonogi, Kłápouchy.

P L E

plēbānus à pleban plēbēcŭla, *Poſpolſtwo, Cháláſtra 2.*
plēbejus, *Gminowy. poſpolity 3. 4. Nieſzlachćić.* Des gemeinen Volcks. *Rex ſum, non ultra quæro plebeius & æquam* Hor: *Hanc vocem Poetæ triſyllabam faciunt & be. producunt, vel contrahentes e & i, in diphtongum, Plebeium. vel i conſonantem trahentes ad us Plebejus, ut in ejus, majus, &c. poſſet tamen & tetra ſyllabum Plebeius produci more Græco. ut* Ĕlĕgēia *apud Ovid. ſic Legulejus, Locutulejus Satureta, &c.*
plēbes ei per quartam idem plebs.
plēbĭcŏla, *poſpolſtwá obrońcá.*
plēbiſcītum, plebis ſcitum, *Wielkierz, poſpolſtwá uſtawá. Vis erat hinc leges & plebiſcita coacta* L.
plēbĭtas, poſpolſtwo, podłość.

plebs

plebs, *bis: pospolſtwo pospolity.* Das gemeine Volck/ P. wel. *Fortunam & mores antiquæ plebis & idem* Hor: *ſyn.* Plēbēcŭla, plēbēs, is, vūlgus, pŏpŭlus *epith:* ĭgnāra, rŭdis, indoctā, incōnſtāns, clāmōſa, crēdŭla, ĭnepta, tūrbĭda. *phr:* Fæx īnfĭma vūlgi, Tūrba ſtŏlĭda, īncūltæ plebis. Varĭum ăc mutābĭle vūlgus. Flūctu măgis mobĭle vūlgus: Sēdĭtĭōnis ămāns, et rēbus ămīca nŏvāndis. Quæ mŏdo hūc, mŏdo flĕctĭtur īllūc. Cōmmōtă fervens plēbēcŭla bīle *v. Vulgus.*

plecta, *æ, Gr, Koſzałek máterya.*

plectæ 3. Reg. 7. plećienice ornamentá ex ære. in baſibus lateris contortá figurá.

plectĭlis, *plećiony*, plecto, *à plectoGr. Wieię 2. plotę 1*

plecto, *a plicto Gr: Karzę, ścinam* ſtraffen.

plector, *Karzą mię*

plectrum, *Gr. Brzękácz 2. Smyczek, Kláwiáturá.* Ein Fidelbogen. *Pulſavit tremulo modulantia tympana plectro* O. *ſyn.* Pēctĕn *epith.* Sŏnāns, rĕsŏnāns, mŏdŭlāns, īnsĭgne, ăŏnĭum, lēne, tĭnnŭlum, dūlce, blāndum, rădĭāns, auratum, facundum, sŏnōrum, lĕpĭdum, cănōrum, lŏquāx, mōlle, gārrŭlum, grātum, ĕburnum, Mæŏnium. *phr:* Cārmen Apŏllinei tēntānt mŏdŭlāmine plēctri. Făcundo mĕdĭtāri cārmĭna plēctro. Mŏvet, ărgūtæ mōllia plēctra lȳræ, aŏnio cūm tentat cārmina plēctro, *v pecten, Cythara.*

plegma, *ătis, n. Gr: plotká,*

plēĭădes, *hæ. Gr. Báby.* Siebengeſtirn. *Pleiades incipient humeros relevare paternos* Ovid.

Plēmĭna, num, in manibus vel pedibus calloſi ſulci. Velius Longus.

plena manu, *Cłoynie, Doſtátecznie.*

plēne plenĭſſime, *Obfićie. Doſtátecznie, Zupełnie*

plēnilūnium, *Kśiężycá pełnia.*

plenitas, Tacit: Nápełnienie.

plēnĭtudo, *Nápełnienie Dorośnienie.* Vollkom-menheit.

plēnum, *Nápełnienie, Zpełná.*

plēnus *peten, Cáły 2. Zupełny* Voll/ gantz. *Plenior ut ſi quos delectet copia juſto.* Hor: *ſyn.* Cōnfertus, ăbūndāns, frequēns, āffluens, cŭmŭlātus, replētus vĕl īntĕger, pĕrfĕctus.

Pleonaſmus eſt, cùm ſententia verbo non neceſſario abundat. Cariſ. Diomed. Donát. leges diffuſè illuſtratum exemplis apud Verrepaum.

plera, pro pleraq; priſcè ſub Wielki 1.

pleri, plerĭq; *Niemáło ich, Wiele ich Niektory* Mehrentheils. *Ut pleriq; ſolent, naſo ſuſpendit adunco* H. *ſyn.* Mūlti, nōnnūlli, non pauci, māxĭma pārs.

plerĭq; omnes, *Niemal wſzyſcy.*

plērumq; *poſpolićie po wielkiey częśći* mehrentheils/ gemeiniglich. *parto agricolæ plerumq; fruuntur.* V. *ſyn* Sæpe. ſæpiꝰ, frequēnter, crebro

plērumq; noctis *Niemáło.*

plērus, *Wielki, Większy, po wielkiey częśći & ſub Wiele 2.* plerusq; *Wielki 1.*

plēthōra, *Wilgotnośći zbytek.*

plĕthrum, *Gr: Stáie 1.*

plevitas apud Nonium: potiùs lege plebitas.

pleurītĭcus, *Gr: Bokow bol ćierpiący.*

pleurītis, *idis Gr. Bokow bol.*

pleurītĭdes, *tabulæ hæ Gr: Regeſtr u organ,*

plexus, *plećiony.*

P P I

plĭca, *Kołtun, Fałd, plica incuborum, Goździce.*

plĭcātĭlis. *Składány. (żenie 1.*

plĭcātūra *Fałdowánie, plećienie Składánie 1. Zło-*

plĭco, *as Składam 2. przeginam* Falten/ zuſammen fügen. *Quandoq; cœlum, ceu liber. plicabitur* (Jamb.) *ſyn.* Cōmplĭco, rĕplĭco, cōllĭgo, īntōrqueo, cōnvŏlvo. *phr:* īn gyrum, ſpīram, in nexus, in nōdos dūco, flecto, tōrqueo īmplĭco, cōllĭgo. Plĭcas necto. nodos nēcto. Gyros īndūco.

plinthis, *idis Gr.* plinthus, *podſtáwek, ſub Cegłá, & ſub Regeſtr u organ.*

plinthium, *Gr: Strop 2. Warcabnicá, Czworográ-*

pliſima i. plurima Feſt. (niáſta rzecz.

pliſtolochia, Plin. corr: piſtolochia.

P L O

plŏcămos, *m. Gr: Wárkocz ceu plocamum digitis diſcerniculumq; capilli* Lucil:

plocamos Iſidis *ſub Koral.*

plŏcia plŏcias, plocimos, *Gr: Trzćiná.*

plodo, priſcè idem plaudo,

plōrābundus *Płácżliwy*, plorator *płáczek*.
plōrātus, *us*, *płácz*, *Skwierczenie*. Das Weynen. *ſyn*. Flētus, lacrȳmæ, lūctus.
plōro *as płácżę 2. Krzyczę 2. Záłuię 1. Skowyczę* Weynen. *Ploratur lacrymis amiſſa pecunia veris*. Juv. *v. Fleo, Lacrymor, Lugeo*.
ploſtellum, *Wozek 1. 2.*
ploſtrārius, *ploſtrum*, *idem* plauſtrum, &c.
plota, *Gr: idem* Pluta, *an Płoćicá?*
plōtus, *idem plautus*.
ploxĕmum, ploxĭmum, *è Gr: Połkoſzek*.

PLU

plūma, *Pioro 1. puch ná gęśi* weiche Feder, *Penſilibus plumis atq; illinc deficiet nos*. Juv. *ſyn* Pēnna *epith:* Vērsĭcŏlor, lĕvis, mōllis, tĕnĕra, trĕpida, pīcta, micāns. *phr.* Vēſtis nātīva vŏlucrum. Plūmæ vĕrsĭcŏlōrĭs ăves. Vŏlat pēnnis trĕpĭdāntibus āles, Vēlōces ăgĭtat pēnnas. Văgis fĕrit æthĕra pēnnis: ācta vŏlat plūma nivis rītu. Trĕpĭdas, dēnſo cum mūrmŭre pēnnas quăſſat ăvis.
pluma haud intereſt, *Mało ná tym*.
plūmācium, *Pierzyna*. plumæ, *hæ*, *Pierze*.
plūmāria, *Háftárſtwo*, *Szwaczká*.
plumārius, *adiect: pierżány*, *Háftárſki*.
plūmātĭlis; *Pierzány, pierzem ſadzony, Háftowány*, Von Federn gemacht *Ars quod texuerat vario plumatilis orſu*. *L.*
plumatum, *ſubſt. Pierze, Háftowánie 2 & Háftowány.*
plūmātus *pierzem ſadzony, Háftowány*.
plumbāgo, *Ołowny proch. Ołownicá, śinośc*,
plumbaria officina, *Ołownia*.
plumbārius, *Ołownik*. (*Poćiſk 2.*
plumbāta, *Ołowianká. Kulá náwiązána, Báſáłyk*,
plumbātūra, *Ołowiem ſpaiánie, Lutowánie*
plumbātus, *Ołowiány*.
plumbea, *Ołowianká Kulá 2.* Bley=Kugel. *ſyn*. Lĕthĭfĕra, lēthālis, fātālis, fūlminea ēmiſſa *phr:* Pila plūmbea. Plūmbĕus glŏbus, glŏbulus. Mīſsile, vŏlātĭle plūmbum,
plumbeum, *Ołowny ſtátek*.
plumbeus, plumboſus, *Ołowiány śiny. Modrobłády, Tępy. Głupi, Nkedowćipny*. Das von Bley
plumbeus color, *śinośc*. (gemacht/ bleyen.
plumbeo, *as*, *Ołowiem ſpaiam*, *Lutuię co*.
plumbum, *Ołow*, *Ołownicá*, *& ſub śinośc* Bley. *Et cantata tenet cum fuſo licia plumbo*, L. *epith:* Lĭquĭdum, liquēns, livēns, grăve, flĕxĭle, trāctābĭle, sŏlĭdum, vūlnĭfĭcum, *phr:* Sŏlĭdo frĕgit căva tēmpŏra plūmbo.
plumbum candidum, *Cyná*.
plūmeſco, *pierze puſzczam*,
plūmeus, *pierzány puchowy Háftowány* Federin. *Indumenta novis texentem plumea telis* Prud:
plūmĭger, *pierzyſty* plūmĭpes, *pioronogi*.
plūmo, *as*, *pierze puſzczam*. *Háftuię*.
plūmōſus *pierzyſty*. Gefedert *Sic plumoſa novis plangentis pectora pennis*. Ovid.
plūmula, *puch gęśi*, *pioro 1*.
pluo, pluit, *Deſzcz pádá, pádam 1.* Es regnet. *Dum pluit in terris, ut poſſint ſole reducto*. V. *ſyn*. Grăvĭdis, rĕsŏlūtis cădunt, è nūbĭbus īmbres Jupĭter īmbrĭbus rĭgat ărva. Præcĭpĭtānt nīmbi. Tōto rūit æthĕre nīmbus, cælo dēmĭttĭtur. Nūbes se vŏluit ĭn īmbrem. Nūbĭbus Auſter fūndit ăquas. Immēnſum cœlo vĕnit āgmen ăquārum. Plŭvĭas sē ſŏlvit ĭn ŭndas æther. Dēnſi fūndūntur ăb æthĕre nīmbi. āctus cœlo māgnis ăquĭlōnĭbus īmber. lārgis ăquis, cădit, rŭit, præcĭpĭtat. Lārgæ præcĭpĭtantur ăquæ. Fœdam glŏmĕrant tēmpeſtātem īmbrĭbus ātris cōllectæ nūbes, ruit ārdŭus æther. Plūrĭmus Auſter inglŏmĕrat nōctem, et tĕnĕbrōſa vŏlūmĭna tŏrquet, Dīffūnditq, īmbres. Imbrĭbus īmmŏdĭcis cœlum nam fŏrte rŭēbat. Vīx hæc ēdĭdĕrat cum ēffūſis īmbrĭbus ātra Tēmpēſtas sĭne mŏre fŭrit *v. Imber & Grando*.
pluor, *oris Deſzcz*. plūra, *Dłużey*, *Więcey 1*.
plūrālia, *v. Wielki 1.*
Pluralitas, *Cariſio. pro Numero plural. Grammaticorũ*,
pluraliter. *Carif. i. numero multitudinis*.
plūrātivus, *ſub Wielki 1.* plures, *i. mortui ſub Umárły*,
plūria Więcey 1. pluré, Drogo.

pluries, *Czesto 1.* plūrifāriam *Rozmáićie* **Offt.**
plurifarius, plūriformis, *Rozmáity,*
plūrima, *Nawięcy.* plurimi est, *Zacz.*
plurimo, *Drogo.*
plūrimum, *pospolicie, Czesto 1. Nayczęśćiey, Wiele*
plūrimùm esse alicubi, *Przelezeć.* (*1. 3.*
plūrimus, *Wielki 1. Chętny 1.* **Gar viel** *Iamq; ascendebat collem, qui plurimus urbi* Virg.
plūs, *Więcey 1. 2. 3 Bárźiey Dłużey Nád.* **mehr.**
plūs minùs, *Koło, Præpositio,*
plùs plùsq; *Bárźiey. Więcey 2.*
plusculùm, *Więcey Troche przed tym.*
plusculus, *Większy 3.*
Plusimus, 1. plurimus priscè Fest.
plūteālis, *Rámámi oprawiony.*
plūteus, *Łozkowa deská. Kráwądź, łoszká Ramá 3. Lisztwá 4. pulpit pisarski, Szafá Szopá woienna. Miedzysilarze, przegrodá, płot* **Ein Pultbrett.** *Nec pluteum cadit nec demorsos sapit ungves* P.
Plūto plūton, *Gr: Lucifer Czárt, Skárbek 1.* **der höllische Gott/ ein Sohn Saturni/**
plūtōnia, *orum Gr: Otchłąń.*
plūvia, *Deszcz 1.* **Regen.** *Caruleus pluviam denuntiat igneus Euros.* Virg: *syn.* īmber, nīmbus *vide Imber, Ros & pluit.*
pluviālis, *Deszczowy, Dżdżowy.* **Das von Regen ist.** *Quantò ab occasu veniens pluvialibꝰ undis* V.
pluviꝰ pluviosꝰ pluviātĭlis. *Deszczowy. Dżdżowy.* **Regenächtig.** *& pluvius describitur arcus* Hor. *syn.* Plūvĭālis, īmbrĭfer, nūbĭlus.
pneuma, *atis. Gr: Dech, Duch 1. Duszá. Tchnienie*
pneuma divinum, *Duch święty.* (*Wiátr.*
pneumătĭcꝰ *Gr; Wnętrzny, Dymálny Duchowny 1*
pneumŏnicus, *Gr: płucny.*
pneustĭcus, *Gr: Wietrzny.*
pnigăliōn, *ōnis, m. Gr: Duszenie nocne.*
pnīgeus *ei. gr. Kominek 2.*
pnīgītis, *idis. gr: źiemiá lekárska.*
pocillātor, *Nálewácz, podczászy.*
pocīllum *Kieliszek,*
pocillum fictile, *Krużyk.*
pōcŭlentum, *Napoy.* poculentus, *pity:*
pōcŭlum, *Kielich, Kubek, Rostruchan.* **Trinckgeschirr/Becher/Kelch.** *Pocula si quando sæva infecere novercæ* Virg: *syn.* Scȳphus; calix. crātēr, pātĕra, cārchēsium. *epith:* Fūmāns. spūmāns, aurēum ārgēntēum gēmmĕum. lūcĭdum. mĭcāns cāndĭdum āhēneum æněum. fāgīnum, cælātum *phr:* Vālĭdo spūmāntia Bāccho pōcŭla. Pērfecta ārgento ātque āspĕra sīgnis Mīscet, præbet, lībat. cīrcūmfert pōcŭla dextra. Pārs ĕpūlas mănĭbus, pārs aurĕa gēstāns pōcŭla. Discūmbunt, ālacres. ĕt pōcŭla lībānt.
pōculum immane Heracleum, *Kurowa szklenca.*
pŏdăger, *gr. m. podagryk.*
podagra, *Gr. podagrá.* **Das Podagra/Zipperlein.** *Scabiemq; ferat, turpesq; podagras* Virg: *Litigat & podagra Diodorus, Flacce laborat.* Mart: *epith:* Tūrpis, nōdōsa sæva, īmmītis, dira, sēgnis. īgnāva, īnērs lăpĭdōsa, crūdēlis, mŏlēsta, ăcērba, impor- tūna, īnsōmnis, ācris, īmmĕdĭcābilis. quĕrŭla. *phr:* Strīngens, cōntūndens ārtĭcŭlos. Pĕdes mănus sævo rĭgōre lĭgāns. Nūllis mĕdĭcābĭlis hērbis: pæōnia mājus ārte mălum. Tōllĕre nōdōsam nēscit mĕdĭcina pōdagram. Sĕcat īndĭgnos sæva pōdagra pĕdes.
pŏdăgrĭcus, *Gr:* podagrosus, *Latinè podágryk.*
Podalgicus, *Gr, pies prętkonogi,*
pōdălgĭcus, *Nog chorych człowiek.*
pŏdēris, *is, eōs Gr: Szátá długa, Sutánná Albá & sub Do kolan 2.*
pōdex, *ĭcis m. Odbyt. Promittunt atrocem animum, sed podice lævi* Juv. pōdismus, *Gr. Rozmierzánie.*
podium, *Alkierz, & sub Dźiwowisko.*
Podlasia B. podlesie.
pŏēma, *tis, gr: Wiersz poetycki.* **Gedicht in Reimen gestellt.** *Postibus affixum dulce poema satiris* Rut. *syn.* Cārmen *epith:* Pūlchrum, dīvum fācētum, dīvīnum, sacrum, tōrnātum. āŏnium, pīĕrium lascīvum, dūlce. *phr:* Gēstĭet īnnŏcŭo dīvīna pŏēmăta cāntu. Vōlvēbam lībros, et sacra pŏēmăta vates. Dum Vĕnĕri lāscīva poēmăta nōstræ pāngo. ēcce Īnter pōcŭla quærūnt Rōmŭlĭdæ sătŭri quid dīva Pŏēmăta nārrent. *v. Carmen.*
pœmĕnis, *is, vel idos hæc gr: pies pástuszy.*
pœna, *gr: Karánie. Męká 1. pokutá 3. 4.* **Straff.** *Quam timeo victus, ne pœnas exigat Ajax* Juv. *syn.*

syn. Sūpplĭcium, crŭciatus, dŏlor lăbor, *epith:* Mītiganda, dūra, mĭsĕrābĭlis, trīstis. fūnĕsta sæva, ātra, crūdēlis, crŭēnta dēfōrmis, ăcērba dīra, īnfāmis, mĭsĕra hōrrĭbilis, tūrpis, īmmānis, ātrōx, īmmītis, suprēma vehĕmens, vĭŏlēnta, īntŏlerābĭlis, īnaudīta *phr:* Pœnārum gĕnus ōmne: Pœna scĕlĕrum vīndex Crīmĭnis ūltrix. Gĕnus mĭsĕrābĭle pœnæ. Nīl timet et pœnis ŏccūrrit atrōcĭbus ūltro. Dīstŭlĕrātque grăves ĭn ĭdōnea tēmpŏra pœnas. Tē trīste mănēbit sŭpplĭcium, vōtisq; Dēos vĕnĕrābĕre sēris. Nĭmium crūdele lŭīsti sūpplĭcĭum. Id crūdele gĕnus nĕcis, hōc īmmāne fĕrōxq; sūpplĭcĭum. Triste prŏpinquat sūpplĭcĭum. *v. Punio, Labor, & Dolor, Supplicium,*

pœna æstimata, pœna pecuniaria. *Winá 2.*

pœna capitis *ścięta śmierć.* pœna summa, ultima,

pœna, (*1. Punica adiect*) avis, *Struś.* (*Zaboy 1*

pœnalis, *Karániu służący.* pœnālis opera, *Pokutá 4.*

pœnáliter, Boleśńie, & sub Zábity.

pœnārius, *Karánia godny.*

pœniceus, Lucret. pro puniceus, prisce: Lambin.

pœnio, Lucret. prisce. idem punio.

pœnĭtendus, *Brzytki.*

pænitentia, *żal, Pokutá 1.* Reu/ Buß. *syn.* Métanœa *epith:* Trīstis, mœrens, dŏlēns, ămāra, quĕrŭla, ŭlŭlāns, frēndēns, īntēstina, īmpătiens, pērvĭgil. ĭrrĕquĭēta, sălūtĭfĕra, ūtĭlis. *phr:* Crīmĭnis ādmissi dŏlŏr. Placatum mĭsĕris quæ facit ēsse Deŭm, in mĕlius vĭrum cōmmutāns. Quā pēccātor hăbet pōsse vĭdĕre Dĕum. Quæ sōntes lachrȳmis ēffĭcit īnnŏcŭos, Quæ trahit īnnŏcŭos īmo de pēctŏre (flētus.

pœnitentia vitæ *Wzgardá świátá.*

pœnitentiam ago, pœniteo, *es, Żáłuię zá co.*

pœnĭtet, *żal mi, Wstydzę się, Nie kontentuię się.* Es gereuet. *Nec te pœniteat calamo trivisse libellum.* V. *syn* Tædet, pĭget. *phr:* Mōrtem ōrat, tædet cœli cōnvēxa tŭēri. Nī refŭgis, tĕnŭēsq; pĭget cōgnōscĕre cūras. Fāta pĕtunt, pĭget īncēpti lūcĭsq;. Tanta mĕæ sī tē cēpērunt tædĭa laudis. Quō fĕret īra, sĕquār, făcti fōrtāssĕ pĭgebit, et pĭget infido cōsŭlŭisse vĭro.

pænĭtūdo, *żal* Reu. (*inusitatum.*

Pœniturus. pro Penitentiam acturus. Salust. Quintil.

poēsis, *is, gr: Wiersz poetycki & sub Wierszow pisánie* Kunst zu dichten/ zu reymen/ *Ut pictura pöësis erit, quæ si propius stes* Hor: *epith:* Dīvīna, dōcta, sācra, blanda, gĕnĕrosa, pŏtens, cĕlēbris, īnclўta, nōbĭlis, ingeniōsa, *phr:* Apōllĭnis, Phœbi, Mūsārum stŭdĭum. Pĭĕrium dĕcus, Apōllĭnei hŏnōres. Pŏēsis; divīna vīs, blānda pŏtēstas, săcer hŏnos, Sacras pāngēns laudes. *v. Poeta.*

Pœsna. i. pœna priscè, ut Casmena, consmito, casna dusinosus pro Camenæ &c. Fest.

Pöéta, *a, Gr: Wierszow pisarz, poetá,* Ein Reymen-Dichter/ Poet. *Sæpe Pöëtarum mendacia dulcia finxi* Maxim. *syn.* Vātes *epith:* Sōlērs, dōctus, cĕlebris. nōbĭlis, disērtus, dīvīnus, īllūstris săcer, īngĕnĭōsus īndūstrĭus. cōncīnnus lŏquāx lāscīvus, nūgāx, ēxĭmĭus, clārus, vīlis, ābjĕctus, īgnarus, Pīĕrius āŏnĭus. Phœbēus Apōllĭnĕus. *phr:* Phœbi săcērdos. Mūsārum cŏmes āfflātus, ăgĭtātus nūmine Phœbi Dīgnus āŏnio chŏro. Sacro pērcĭtus ostro. Apōllĭnea clārus ĭn ārte. Fēlīci cārmĭne clārus. Quem dōctus nōn āvērsātur Apōllo. Cui sūnt făciles in cārmĭna Mūsæ. Cui dōctus pōcŭla Castălĭis plena mĭnīstrat ăquis. Quem pārnāssi dēserta pĕr ārdŭa dūlcis rāptat amor. *Poetæ illustres,* V: O: Catul: Hŏmē: Mārt: Prŏper: Tib: H:

pöëtica, *æ. Gr: Wierszow pisánie:* poēticè, *sub Poetá,*

pöëtĭcus, *Gr: Dźiełowy, poëtycki, sub Pöétá*

pöëtificus, *Poetycki sub Poeta.*

pöëtor aris, Wiersze piszę.

pōgōnias, *æ. m. Gr. Miotła ná niebie, Brodáty.*

Pogonātus, i. barbatus. Zonara. & Cedrono teste. dictus erat Constantinus Imp: Catholicus Constantis filius a barba prolixa.

P O L

pōl. Záiste. pŏla, æ. Piłá. 2.

pŏlĕmarchus, *Gr. Hetman 2.*

pŏlĕmōnia, *Gr: Dyptan 1. Srošił źiele.*

pŏlenta, *Krupá, Kászá 1. Gryz 2. an prážmo.*

polentārius, *adject* *Krupny,*

polentarius, *subst:* *Krupnik.*

polessia. *Podlasze, Podlesie. Cromero,*

pŏlĭa, *Gr: Siwizná śiwiostká kámień.*

pŏlia *Gr: Stádo. poliendrum. v. supra Cicilendrum,*

pŏlīmen, *Glánc,* pŏlīmenta, *orū, Iądro 2.* polin·

pólingo, *idem pollinceo.*
pŏlio, *is. Poleruię, Okrzéſuię, Gładzę, Strugam, Oćieſuię, prześiewam, Wypráwiam. piłę gram & ſub piłá 2.* Glätten/ polieren. *Squammis, auroque polibat.* Virg. *ſyn.* Expŏlĭo, pĕrpŏlĭo, lævo, lævĭgo, cōmplāno, ēxōrno, ēxcŏlo, ōrno, adōrno, rādo, ābrādo æquō, ēxæquo.
pŏlio ōnis. *Płátnerz, Wypráwiácz.*
pŏliorcę, *es, Gr: Táran 1.*
pŏliorcētes, *æ. m. gr: ibidem*
pŏlītē, *Gładko, Ozdobnie, Wytwornie.*
pŏlītia, *Gr: Rzeczpoſpolita.* pŏlītĭca, *Gr: Polityká 1*
polītĭcus, *Gr. Mieyſki polityk, 1 2. Zgromádny,*
pŏlĭtĭo, *polewánie, Wypráwá 3.*
politio agri, *Oránie.*
pŏlītor, *pięknzyćiel, Snycerz, pytelnik, Oracz, Kmieć Wypráwiacz.*
pŏlītūra, *polerowánie, Gładzenie, Wypráwá 2. Upráwá roli* das polieren.
politurǽ ars, *Snycerſtwo.*
polītus pŏlītŭlus, *Gładzony, Wypráwiony, Gładki 1. 2. Ozdobny, Ochędożny, Uczony, Gálánt.* geglättet poliert/ blanck. *Sedibus in mediis Indo, quod dente politum.* Cat. *ſyn:* ēxpŏlītus, lævis ōrnātus nitĭdus, plānus. æquus.
pŏlium. *Gr: śiwioſnká ziele.*

POLI

pŏllen, *ĭnis, hoc, Omiećiny we młynie, Mąka pſzenicżna przednia.* Semmelmeel/ Staubmeel.
pollens, *Mocny 1.* pollentia, *Moc,*
polleo, *Mogę, przemagam, Mam u kogo mieyſce, pomaga co. Wáżę u kogo* vermögen.
pollex, *pálec wielki 1. 2* der Daume. *Nec duris. auſim lædere pollicibus.* Prop. *epith.* Nĭvĕus, mŏllis, tĕner, dŏctus hăbĭlis, ālbens. *phra:* Purpŭrĕas tĕnĕro pōllĭce tinge gĕnas, Hæc quĕrŭlas, hăbĭlī prætentat pōllĭce chŏrdas,
pollĭcāris *Ná pálec miąższy.* (*v. Digitus.*
pollicem premo, *prov: Sprzyjam.*
pollicem converto, *prov. Nieſprzyiam.*
polliceor, *Obiecuię, Upewniam.* Verheissen/ versprechen. *Pollicitus quæ te genitor ſententia vertit.* V. *ſyn.* Pōllĭcĭtor, prōmĭtto, ſpōndeo, *v.* (*Promitto.*
pollicitatio, pollĭcĭtum, *Obietnicá 1.*
pollĭcĭtor, *aris, Obiecuię.*
pollĭnārius, *Mączny 1.*
pollinceo, *es,* pollincio, *Námázuię 1. 2. Umárłego chędożę, prześiewam.*
Pollinctio, Sipontino eſt farinæ in piſtrina diviſio. Policionem ſcribit Calepin: & Catonem affert, apud quem recentiores legunt Politionem.
pollinctor, Grubarz 2. puſtelnik, & ſub Umárłego
pollinctorius, ſub Grubarz, (*chędoże.*
pollinctūra ſub. Umárłego chędożę.
Pollingo, ibidem. Pollintio, onis, Cato cor. Politio.
pollintor, oris, pytelnik, & ſub prześiewam.
pollio *is, prześiewam*
pollis, *inis, hic Phocæ. hæc Priſciano & Cariſio, Omiećiny we młynie.*
pollŭbrum, *Miednica 1. 2.*
pollūceo, *Bieśiáduię, Ofiáruię 1. & ſub pierwiaſtki.*
pollūcĭbĭlis. Hoyny. pollucibilis cœna, Bánkiet.
pollucibiliter, polluctè, Hoynie.
polluctum ſub Bieśiádá.
polluctūra Bieśiádá, Dźieśięćiná & ſub Umárłego (*chędożę.*
polluctus. poſpolity 1. & ſub Ofiáruię 1.
polluctus virgis, Smágániec. *pollulus. Máluchny,*
polluo, *plugáwię, Zmáżáć 2.* Verunreigen/ besudeln. *Polluit ore dapes, ſocii tunc arma capeſſant.* V. *ſyn.* Contamĭno, īnquĭno, cŏīnquĭno, vĭŏlo. măcŭlo, tĕmĕro, dĕformo fœdo, (*turpo. v. Maculo.*
pollūtio, *pomázánie, pſotá.*
Pŏlōnia, *Polſká.* Pŏlōnis, *idis, polká.*
Polubrum, ut aliqui ſcribunt. idem Pollubrum.
polvīnār *Wezgłowie, piłá 2.* pŏlŭla *piłá 2.*
pōlŭlus *Máluchny. o longa ex contracto paululus ut Clodo, ex Claudo &c.*
pŏlus, *Gr: Biegun, Obrot. 2. Niebo 1.* der Angel des Himmels. *Intonuere poli, & crebris micat ignibus æther.* Virg. *Duo ſunt poli unus Borealis, Auſtralis alter: duo autem ſunt punctá immobilia in cœlo. circa quæ tanquam circa cardines quosdam totum cælum volvi videtur:) ſyn:* āxis *epith:* Frigĭdus. ālgēns, glăcĭālis, īnhŏſpĭtus īnăccessus, nĭvŏsus, vel cœlum, æther ŏlympus, cœl.

cœli cārdo, vērtex. cōuvēxa pŏlōrum. *vide* (*Calū.*

POLY

pŏlyăcanthos, *f. gr. sub ćiernie.*
pŏlyandrum *gr: Cmyntarz.*
pŏlyanthēmum, *Jáſkier.*
pŏlȳchreſtus. *Gr: Krwáwńik kámień.*
polȳchronius, *Gr: Długo wieczny.*
pŏlȳchēmum, *Gr: Wielońog.*
pŏlȳcoccon, *Gr: Jemiołá.*
pŏlȳcrătia, *Gr: Wielowłádztwo.*
pŏlȳgăla, *Gr: Wyczká konicza.*
pŏlȳgămia, *Gr: Wielożeńſtwo.*
polȳgămus *Gr. Wielożeńiec.*
pŏlȳgŏnăton, *Gr: Kokoryczká, Sporyż 1.*
polygōnia camera *Sklep łámány.*
polygōnius, *G: Węgláſty 1.*
pŏlȳgŏnoīdes *Gr: Bárwinek.*
polygonothēly, *yos, n. Gr: płonńik.*
pŏlȳgŏnum, *Gr: Sporyż 2. 3. 4.*
pŏlȳgrammos, *hæc gr: Kámień przekobiáły.*
pŏlȳgȳnæcōn; *vel os, ōnis. al.* polygynæconitis, *idos, Gr: Francmer.*
polyhiſtor, *oris Gr. Uczony.* polymita *orum. Cwelich.*
polȳmītarius, *sub Wzorzyſty.*
pŏlȳmītus, *Wzorzyſty.*
pŏlȳmyxus, *sub Knot & Lámpowy nośek.*
polyonyma Nomina Diomed. eadem Synonyma.
pŏlȳphēmus, *Gr. Sławny*
polypŏdium, *Gr: paprotká* pŏlȳplūſius, *Gr: Bogáty.*
Pŏlȳpōſus, *produxit o primum Mart. more Græcorum Poëtarum hic ponentium, ut & in Polypus Noſáty koń: & sub Nozdrzy choroba.*
pŏlȳpragmŏſȳne, *es Gr: Spráwność.*
Polyptoton Cariſio Diomed. Aquilæ. Oratio multos caſus ſeu varietates habens eiuſdem vocis in una ſententia, multa genera, numeros &c. eadem Traductio.
pŏlȳpus, *pi. &* pŏlȳpus, *podos vel podis. Gr. Wielonog morſki, Pław, Stonog, Nozdrzy choroba, Łakomy. Horat: produxit o ex Græco.*
pŏlyrrhizon *n: Gr: Ciemierzycá.*
polyrrhizos, *hæc Gr: Kokornak.*
pŏlȳsēmus *Gr: Wieloznáczny.*
pŏlyſpaſtos, *Gr: sub Windá 4. Klubá i. Commune eſt apud Græcos.*
Polyſyndeton. i. multas Conjunctiones habens oratio.
Polyſyntheton, multa membra habens. Rutilius. Caris. (*Diomed.*
pŏlȳtrīcha *a. vel che. Gr: Rząſá ſkálna.*
pŏlȳtrichum. *Gr: Rząſá ſkálna 1 WłoſkiP. Máryi*
pŏlȳthrix, *chis: adject: Gr. Koſmaty.*
polȳthrix, *ſubſt: f. Rząſá ſkálna 2. Włoſopad kámień, per antiphraſin.*
pŏlȳzōnos, *Gr: Kámień przekobiáły.*

POM

pōmārium, *Sad, Owocny ſkład.* Ein Baumgarten. *Eſt aliquid plenis pomaria carpere ramis. O. ſyn.* Hŏrtus, Pōmētum. *epith:* Fœcūndum. frāgrāns, ŏdorum. *phr:* Lŏca cōnsĭta pōmis. Pōmĭfer hŏrtus.
pōmārius, *adject: Jábłonowy.*
pomārius, *ſubſt: Jábłek przekupień, Owocnik.*
Pōmĕrānia. Pomorze. pomerānus Pomorczyk.
pomeridiano, *Odwieczor, Z południá.*
pomeridianum tempus, *Odwieczor.*
pomilus *idem.* pumilus,
pōmĕrīdīānus, *Odwieczorny.*
pōmērium, *Podmurze, Miedzymurze* Zwinger. *Longa per extremos pomeria cingere fines. Lucr.*
pōmētum, *Sad,*
pomifer, *Owocny.* Das Obst trägt.
pōmīlio Feſt. idem pumilio
pōmīlĭus, *Kárłowáty.*
pōmōna Dea, sub Sad.
pomoſus, *Owocny.*
pŏmpa, *gr: Pokázowánie ſię, Prowádzenie poczeſne, Tryumf, Poſtawa, Oſobá, 5. Wſpániáłość, świetność 2. Orſzak, Mowá nádęta.* prächtiger Einzug/ groſſe pracht. *Tempus adeſt plauſus, aurea pompa venit: Ovid: epith:* Sōlēnnis, dīves, sūperba, trĭūmphālis, regālis, māgna, magnifĭca. fēſta, āmbĭtĭōſa, īngens īllūſtris īnsīgnis, laurĭgēra, vāna, ĭnānis, fūnēbris, fūnĕrea. *phr.* Sōlēnnes dūcĕre, āgĕre pōmpas. Scīpio præsīgni pōmpa propĕrābat ăd ūrbem. Quæ pōmpa chŏro tam clāra rĕfūlget. *vide Triumphus.*

pompa-

pompābĭlis, świetny 2. pompalis *Wſpániáły.*
pompabilĭter, *świetno, Stroyno. Wſpániále*
pompālĭter *świetno.* pompātĭcè *wſpániále.*
pompholix, ȳgis *f. gr. Mośiężne odmioty. Tucyia.*
pompīlus, *Gr: przynawek rybá, prowádźićiel.*
Qui ſemper ſpumas ſequeris pompile nitentes.O.
pomulātus, *Tárántowáty.*
pōmum, *Owoc drzewny. Jábłko,* Ein Apffel. *Caulibus & pomis & aperto viveret horto* Juv: *ſyn:* Mălum. *epith:* Rŏtŭndum, rŭbens,dŭlce mātūrum. mĭte, agrĕſte, dūrum. ăcērbum, pŭtre,pēndŭlum fragrāns ŏdōrum, ŏdōrātum rĕdŏlēns, Neuſtriăcum. *phr:* Pēndens rāmis. Mōtis rāmis cădēns, cēdens. Īncŭrvos grăvāns, prĕmēns pōndĕre rāmos. Dēdūcēntia rāmos pondĕre poma ſuo, Fœtus ārbŏrei. dēmpti ăb ārbŏre. Autŭmni pōndus.Strāta jăcent pāſsim ſusdeque ſub ārbŏre pōma: Lĭceat pēndēntia ramis cārpĕre pōma mănu.
pomum Cybeles. *Szyſzká 3.* (*v. Fructus*
pōmus, *f. Jábłoń.* Ein Apffelbaum/ *Tunc ictus abière feri, tunc conſita pomis* Tib. *ſyn.* Mālus, *epith:* Fœcūnda, fĕrāx, fērtĭlis, frōndēns ămœna, ſterilis agrĕſtis, Neuſtrĭăca. *phr:* ărbor pōmĭfĕra. *vide Arbor.*

PON

ponamus *Caſum Ná przykład*
ponderatio *Ważenie, Wádá 5.* ponderator *Ważnik.*
pondĕrĭtas, *Powagá, Wagá 6. 7.*
pondĕro, *Mierzę 2. Rozważam 1. Ważę 1.* Wiegen *Quem viciſſe velit tacitè præponderat exul:* S. *ſyn.* pendo, ēxpēndo, āppēndo, pērpēndo, lībro. *Metaph.* ēxcŭtio, ēxamino æſtimo.
pondĕrōſus *Ciężki Ważny.* pondo *Wagá 5. Funt*
pondo libra *Wagá 5.*
pondus, *Ciężar 1. Wagá 6. 8. Gwicht, Wielkość 1. Powagá: Poſzánowánie.* Ein Gewicht. *Ponderibuſq; ſuis conſuêrunt concita ferri.* L. *ſyn.* ŏnus, grăvĭtas, sārcĭna, moles, vel mŏmēntum, vīs, authŏrĭtas, *epith:* Grăve, lĕve, īngens, dūrum ūrgens. prōnum, ĭnĭquum. ŏnĕrōſum. *phr* Hŭmĕros, mēmbra grăvāns, prĕmens. Mōles īmmēnſa, văſta, vix ferēnda. *v. Onus.*
ponduſcŭlum, *Wagá 6. 8. ciężar 1.*
pōnè, *Adverb: pozad Zá kim* hinter. *Penè ſubit conjux, ferimur per opaca viarum* Virg: *ſyn.* Pōſt, ātērgo retro.
pone, *Præpoſ:Pozad, Zá kim.* pōno, *Verbum Daymy.*
pōno, *Kłádę 1. 2. pokładam 1. 2. Stawiam 5. Nieſie ſię, Obracam 3. Zwłoczę 2. Mam to zá, Ućichá, Uſtáie co.* Setzen/ legen. *Sevibat, leviterq; minas ponebat inanes.* L. *ſyn:* Dēpōno. rĕpōno. cōllŏco, lŏco. ſtătuo, cōnſtĭtuo, vel insūmo, īmpēndo.
pons *Moſt 1. 2. 3.* Eine Brück. *Pontibus ut crebris poſſint conſiſtere. & alas.* Virg: *epith.* Vălĭdus, fīrmus, sŏlĭdus āltus, cēlſus, sūblīmis, ēlātus, cămĕratus, tūtus, secūrus flŭvĭālis, ſtrūctus, sūbſtrūctus, līgnĕus, săxĕus, mārmŏrĕus. pēnsĭlis. *phr:* Pōntis arcus, fornix, cūrvāmina, mōles, sēmĭta. Săxĕus īngēnti quem pōns āmplĕctĭtur ārcum. Rŭēntis, vĕnĭentis ăquæ vim sŭbĭtam tŏlĕrans. Mănibus, pōns ſtrūctus ăvorum.
pons arrectarius, ſubductilis, ſubductarius, pontalia, *B. ſub Moſtowe.* (*Wzwod.*
pontes, *Kámienie przezdrozne,*
ponticŭlus, *Moſtek 1. Podſtáwek 2.*
Pōntĭfex, *Biſkup.* Der obriſte Prieſter / Ihro Päpſtl Heyligkeit *Dicite Pontifices in ſancto quid &c.* P. *ſyn,* Antiſtes, Săcĕrdos, Flāmen, Præſes, Præſul, *epith.* Relĭgĭōſus, pĭus, sānctus, vĕnĕrāndus, vĕrendus, māxĭmus lōngævus. *phr.* Săcrōrum āntĭſtes. Vĭttis īnsĭgnis. Pūra īn vĕſte rĕfūlgēns, Tēmpŏra frōnde, lāna vīnctus, ēvīnctus, rĕdĭmĭtus. Vĭtta crīnes ălbēnte rĕvīnctus. Cui nivea cīngūntur tēmpŏra vĭttâ. Vĭctĭma pōntĭfĭcum tīnget cērvīce sĕcures.
pontĭfĭcālis, *pontificialis, pontificius. Biſkupi.* Das Ihro Päpſtl. Heyligkeit zugehörig. *Numine polluerant pontificale caput.* Virg.
potĭfĭcātus, *us; Biſkupſtwo.*

pontificia, orum, pontyfikal.
pontificium, Biskupstwo.
pontica gemma, sparsa sylvis, montibus punctis variis. (Plini.
pontica radix, Kápontyk.
ponticus, gr. Morski.
ponto, onis, hic. pontonium, Prum.
pontus, gr. Morze 1. Das Meer bey Constantinopel. Multa támen lætus tristia pontus habet. O. v. Mare, Pelagus Æquor, Fretum &c.
pontus Euxinus, Morze czarne.

P O P

pŏpa, pop pogáński. Succinctiq; calent ad nova lucra popa venter, Tłusty. (popa Prop.
pŏpănum, gr. plácek, Opłátek.
pŏpellus, Ludkowie, Pospolstwo.
pŏpīna, Kuchnia mieyska. Ein Zechhauß, Gärküch. Quæcunq; immundis fervent allata popinis H. syn. Gānĕa, cŭlīna epith. īmmūnda, sŏrdĭda ūncta fūmāns, tĕpĭdă, pīnguis nigra, tētra īnfamis.
popinæ, Łákoći.
pŏpīnālis sub Kuchenny 2. & sub Łákotliwość.
popīnārius, Kuchenny Mieyski.
popīnātio, Rozgárdiás.
popīnātor, Kuchenny mieyski.
pŏpīno, ōnis idem, & Rospustnik. Łákotliwy.
pŏpīnor, aris, Rozgárdiás stroię.
pŏples, ĭtis hic, podkolánek. Die knie scheib. Brachia palpebræq; cadunt poplitesq; procumbunt. L. syn. Gĕnu. epith. Trĕmēns, trĕmĕbūndꝰ, trĕmŭlꝰ æger, lăbāns, firmꝰ, fŏrtis vălĭdꝰ, rŏbūstꝰ, nērvōsus, nōdōsꝰ, cūrvꝰ, īncūrvꝰ, sūccĭdŭꝰ. phr. Vĕnĕrāri poplĭte cūrvo, flēxo, Quā mōllia nōdōsis facit īntērnōdia poples. v. Genu.
pŏplicŏla, pospolstwá obrońcá.
pŏplus, 1. populus Plaut.
poppysma, n. gr. Klásk 1. Ciokánie, Głáskánie.
poppysmus, Gr. Ciokánie, Klásk, Gwizdánie.
poppizo, gr. Gwizdzę.
pŏpŭlābĭlis, pustoszeniu podległy.
popularia, ium, Fráßká 1. pospolstwá mieysce. Łáwy wschodowate. & sub Dźiwowisko 1.
pŏpŭlāris, Ludu miły, pospolstwu miły, pospolstwá obrońcá. Jednegoż stanu: pospolity 1. 3. 4. 5. Gminowy, ziemek 1. 2. podły. Das dem Volck zugehört. gaudens popularibus auris Virg.
pŏpŭlārĭtas, Pospolstwá chęć, pospolstwu sprzyiánie.
populariter, pospolstwu kumyśli, poprostu.
populatim, sub po domách.
populātio, pustoszenie. Verwüstung.
pŏpŭlātor, pustoszyćiel populatrix ibidem,
populātus, us, pustoszenie.
pŏpŭlētum, Topolowy gay.
pŏpŭleus, Topolowy. von Pappelholtz. Populeis adsunt evincti tempora ramis V. v. Populus
pŏpŭlĭfer, Topolorodny, pŏpŭlĭfŭgium Porażká,
pŏpulneus, populnus, Topolowy,
pŏpŭlo, as. & populor aris. pustoszę, buiam Pospolstwu kumyśli mowię Berauben/ verwüsten. Non nos aut ferro Libicos populare penates. V. syn. Dēpŏpulor, vāsto, răpio, prædor.
populositas, Ludność.
pŏpŭlōsus, Ludny Volckreich. Tota curatur populosum funus in urbe. Alc. phr Pŏpŭlo īngēnti cĕlebris, cĕlĕbrātus pŏpŭlis, frĕquēns.
pōpŭlus, Topola Pappelbaum Populus in fluviis, abies in montibus altis V. epith. Bicŏlor, ālba, glauca, vĭrĭdis, ālta, prōcēra, ārdŭa, vĭrēns, frōndēns, stābĭlis lăcrўmōsa flŭvialis. phr. ārbor Hērculea, Alcīdæ gratissima. Flŭviis ămīca. Flūmĭnĭbꝰ gaudens, Nūtrīta pōpŭlꝰ ūnda ālba cōmis Prætēxit virides tibi populꝰ ūndas pŏpŭlēis īnstrēpit aura cōmis, Sŭsŭrrānti crispātur pōpŭlus aura.
Pōpŭlus nigra, Osiká.
Pŏpŭlus, Lud, Pospolstwo. Volck/ Gemeind. Victor ab auroræ populis & littore rubro. V. syn. Gēns, nātio, plēbs, vūlgus. epith. Dīves. nūmĕrōsus, fŏrtis, bēllĭcus, bēllator. Mārtius Māvōrtiꝰ, pŏtens, ārmĭpotens, audax, īgnāvus, īmbēllis, inērs, īncōnstāns, lĕvis, tŭmĭdus fŭgax, mollis, hĕbes, stōlĭdus cĕlebris, clārus, ūrbānus, cōmis hŏnēstus, cūltus, bārbărus, fĕrox, fĕrus, crūdēlis. vide plebs.
pŏpŭlus apum. Roy pszczoł.
por, particula additititia, i. puer sub Pácholę.

porca, świniá Brozdá 2. Zagon, Skibá 1.
porcārius adject. Wieprzowy 1.
porcārius, substant. świniopás, Wieprzow karmićiel.
porcellāna concha, Pław 4.
porcellia, prośięcznik ziele. porcellio, Stonog,
porcellus, prośię, Wieprzek, Jáżdz.
porceo, es, Niedopuszczam.
porcetra, świn á, pierw ástká.
porci puri. sinceri, sub prośię 1.
porcīna, Wieprzowiná.
porcīnārius, Wieprzowy przekupień.
porcīnus, Wieprzowy 1. porcula, świnká.
porcŭlātio, Wieprzow Karmienie.
porculātor, świniopás, Wieprzow karmićiel.
porculena świnká.
porcŭlētum, Grządká, & sub Zagonem.
porcŭlus, prośię 1. Wieprzek. Jáżdż, Windowy
porcŭlus marinus, Jeśiotr, (gożdz.
porcus, Wieprz 1.5.7. Tłusty. ein Schwein.
syn. Sūs, epith. Sōrdĭdus hōrrĭdus, sētĭger, spūmĭger, vūlnĭfĭcus, hīspĭdus, ōbscœnus, spūrcus clāmōsus, glandĭlĕgus ūdus īgnāvus cœnōsus phr. Impătiens fāmis, Immūndō sē flūmĭne vōlvēns. Lūtō sē vŏlūtāns, Gaudēns cœno īmmūndāque pălūde. Sēmper ămīcus sōrdĭbus, Prīma cĕres ăvĭdæ găvīsa ēst sānguĭne porcæ, Immūndi mēmĭnēre sūēs jāctāre mānĭplos. Glandilēgōsq; sūes jūgŭlant, pīngvēlque jŭvēncos,
porcus castratus, Wieprz 2.
porcus dimidiatus Połeć.
porcus lactens, prośię 1.
porcus fœmina, świniá.
porcus marinus, Wieprz dźiki morski.
porcus spinosus, Jeż czudzoźiemski 1.
porcus Trojanus prośię nádźiewáne.
pōrōcela, æ gr. Kilá.
porphyrio, ōnis, Græcis est masc. Latinis fœmin, respectu avis, Czerwonak.
porphyriăcus, Ovid. produxit metri necessitate sed & in porphyro, y producunt Græci v. Rumiány.
porhyris, Idis gr. Szárlat 4.
porphyrītes, æ m gr. porphyrĕticum marmor Marmur czerwony.
porphyrītis, idis gr. Figá 2 porrāceus, Łuczkowy-(zielony.
porrecta orum à porricio Ofiárá 2.
porrecta fronte Wesoło 2. porrecte Rośćiągło.
porrectio, śćiągnienie Rośćiągnienie,
porrectius, Dáley 1. porrectus à porrigo. Rośćiągły.
porricia, Ofiárá 2. porricio, is, Ofiáruię 1.
porrigitur, Rośćiągá się.
porrigo, inis f. Otręby ná głowie. Erbgrind. Unius scabie cadit & porrigine porci Juv:
porrigo, is, Podáię Rośćiągam co, & sub Uśpić. Darreichen/ außstrecken. Porrigitur rostroq; immanis vultur adunco V. syn. ēxpōrrigo, tēndo, īntēndo ēxtēndo, prōtēndo, ēxpāndo.
porrigo manus, przystáię ná co.
porrīna æ. Łuczkowy ogrodek.
porrō, 10. anceps, Aż Bárzo, Záś, Dáley 1. Rátá. Weiter/ ferner.
porrum. porrus, Łuczek ziele. Lauch. epith. Sĕctīvum, sĕctĭle, ŏlēns ŏlĭdum, sălāx, grăve, căpĭtātum. Tărēntīnum.
porta, Bramá 1.3. Drzwi. 4.5. Eine Thür/Pfort. Portarum vigiles & caco marte resistunt. Virg. syn. Jānua, vālvæ, fores, ōstĭum, līmen, ădĭtus, pōstes, vēstĭbŭlum, pōrtĭcus epith. Ærāta, vāllāta, fērrĕa, stăbĭlis, ăhēna, strīdēns, vălĭda, claūsa, fīrma, līgnĕa, dūra, ăpērta pătēns, ōcclūsa, ærea ārdua Magnĭfĭca, ădămāntina, rŏbūsta. phr. Præclūdĕre pōrtas Pōstibus āddere sĕram. Pāndĕre pōrtas, Pōrtas præbēre pătēntes, Pōrtam cōnvērso cārdine tōrquet, Cāstrā vel ætatas hōsti reclūdĕre pōrtas, fērro et cōmpāgibus ārctis claūdēntur bēlli pōrtæ. v. Janua.
portārius, Odźwierni. portātus. us, Noszenie 1.
portendo, Przeznáczam Künfftigs deuten. syn. Prædīco, præmōnstro, ōstēndo. v. Prædico is.
portentificus, Cudotworny.
portentōsus, Cudowny. Dźiwnostrászny. potworá.
portēntum, płod dźiwny, Cud, potworá, Znak 9, 11. 12. Widok Wymyśl 1. Warnend Zeichen.

Wanderding. *epith.* Hōrrēndum, tĕrrĭbĭle, stŭpēndum. *v. Monstrum.*
porthmeus, *gr. przewoźnik.*
porthmos, *vel us, m. gr. Morze ćiásne;*
portĭcŭla, Salká, Krużganek; portĭcŭlus, *Wioślowych rządcá.*
portĭcus, *f. Krużganek Sala* ein bedeckter Gang.
Heu quàm penè novum porticus ausa nefas Mart.
portio, *Część, Sztuká 2. proporcya.*
Portionalis, Esdræ 3. c. 9. Portionales principatus, Przełożeństwá z działem, działowe possent dici. Iidem apud Esdram ibidem vocantur Præpositi secundum suas patrias, i. familias aut tribus, Duces tribules.
portĭscŭlus duplici sensu, sub Wiosłowych rządzcá
portito, *as, Naszam, Nószę.*
portĭtor, *Tragarz, przewoźnik, Celnik, & sub Bá-* Ein Zöllner. *Portitor has horrendus aquas & flumina servat.* Virg.
portiuncula, Cząstká,
porto, *as, Niosę 1. Wiozę* Tragen. *Et quos officio portaverit illa juventus.* Ped: *syn.* Gĕro, gēsto, fĕro, ēffero, sŭstĭneo, tōllo *v. Tollo.*
portorium, *Cło 1. Fura 2. przewoz, Dochod.*
portŭla. *Fortká.*
portŭlāca, *Kurza nogá. u. Macer. produxit. Andrachne græcè; quæ portulaca, latinè,* Mart. *alij.*
portum tango, *przybiiam do brzegu.* (*corripiunt.*
Portunus Cicer. Virg. Deus ethnicorum portuum præses
poruōsus, *Portowny.* (*Portumnus, Fest,*
portus, *us, Port, Ućieczká, Dom.* Ein Seehafft/ Anfahrt. *syn.* Littus, rīpa. ōra, stătio, ōrum. *Metaph:* Pĕrfŭgium, lŏcus tūtus: *epith:* Tūtus, sēcūrus, quĭētus, plăcĭdus, trānquīllus, āmœnus, ōptātus, qvæsītus, căpāx, sĭnŭōsus, cūrvus, rĕcūrvus. *phr:.* Stătio tūtĭssĭmă nautis. Sedes grātīssĭma nautis, bĕnĕfīda cărīnis. Hōspĭta tēllus. Pōrtus in ārcum cūrvātus. sĭnŭatus. Pōrtus ăb ăccessu vēntōrum immōtus. Pōrtus ŭbi vēxit nūlla prōcēlla rătem. Pōrtus ăb Eōo flūctu cūrvatus in ărcum. Sulcābat rōstris, pōrtūsque intrābat ŏpērtos. Tūtāque cōntīngūnt ōptati līttōra pōrtus. Cōmmēndat plăcĭdum măris īnclēmĕntia pōrtum. *v. appello, & navem solvere, accipitur quandoq; portus pro fine, ut* Cōntĭgĭmus pōrtum, quo mĭhi cūrsus ĕrat.
portus corporis, *Grob.*
pōrus, *Gr. Kámień dźiarstwisty, Dźiárstwo*
pŏrus, *Gr. Dziurki 1.*
Pos, potens. adjectivum omne Mocny iestem,
posca, *Ocet z wodą. poscenium, lege postscenium.*
posco. *żądam 4. Upominam się, Pytam proszę, pożywam. potrzebuię 1. Wyzywam, Wołam, pię do kogo, podáię w targu, sub Tárguię 1.* Fordern bitten. *Ad regna gravem gemmis auroq; poposcit.* V. *syn* Rĕpōsco, pĕto, pōstŭlo, ēfflagito ādpōsco, ēxpōsco, rŏgo. *phr* Sī plūs ādpōscĕre vīsus. Pācēmq. ēxpōscĕre dīctis. Nūlla sălus bēllo, pācem tē pōscimus ōmnes. Quæ sīt sēntentia pōsco, ātque tŭam sūpplex pōscĕre cōgar ŏpem. Nec me quærēntem plūra mŏratur. Nōtumq: ēfflāgitat ēnsem. *vide Sciscitor. Oro, Peto.*
pŏsĭtio, *Kłádzenie. Położenie, Sádzenie, Zkłádánie 1. Rzecz. Koniec 2. Spuszczánie 1. Słow końcowe odmiány.*
positio, *apud Grammaticos & Poëtas, est duarum consonantium concursus aut una duplex, vocalem præcedentem longam faciens. Diomed. Probus. Positus, us Terentiano.*
Positiva Thologia. vulgò Latinè: Ratio interpretandi sacros libros, Divinorum librorum interpretatio.
Positivus gradus apud Grammaticos, qui nullam sonat comparationem, quare gradūm esse negant Cledonig.
pŏsĭtor, *Fundator.* positura, *położenie.*
positura stellarum, *Konstellácya,*
pŏsĭtus, *ti, położony, Umárły.* Gesetzet. *Redditi corpus humo, positaq; in gurgite vita* Prop.
positus, *us. położenie. Kładzenie się.*

POSS

possessio, *Dźierżáwá 1. 2. Máiętność, Ośiádłość,*
possessiuncŭla, *Máiętnostká,* (Besitzung.
possessīvus, *Dźierżáwę znaczący.*
possessor, *Dźierzawcá* ein Besitzer.
possessōrius, *Dźierzáwie służący.*
possessus, *us, Własność, máiętności,*

poſsĭbĭlis, podobny mȯglich, Poſſibile eſt jus omne Deo. multiſque &c. Sed.
poſſibilitas. podobienſtwo, Moc, przemożenie.
poſsideo, Mam 1. Ośiadam, Trzymam 3. Opánowáć. Beſitzen Et vacuum Zephyri poſſidet aura nemq Pr. ſyn. Tĕnĕo, hăbĕo, potior, frŭor.
poſſideo homines, Uymuię ſobie ludźi
poſsīdo, is, ſub Opánowáć. Inter corpora quod fundas poſſidat inane Lucr
poſſum, Mogę Zdrowem, pomaga co.
pòſt, Adverb. Potym, pozad. hernach.
poſt, Præpoſ. po, pozad, Zá kim. nach.
Poſt homines natos, Poſt hominum memoriam. Iákżywo, od początku świátá.
Poſt illa potym & ſub Poſtyla.
Poſt inde potym.
Poſt paulò, poſt aliquantò Pochwili, po kilká dni
Poſt terga revinctus, Opák ręce.
pòſt unquam, Od tego czáſu.
poſtea, Záś potym. Darnach. a corripit Ovid. Poſtea mirabar cur non ſine litibus eſſent. O. ſyn. Deīnde, tum, prætĕrĕa, īnde, ēxīnde.
pōſteăquam. Skoro. nach dem. a corripit Victorin. Poſteaquám rurſus ſpeculatrix arva patere. Virg. ſyn. Pōſtquam.
poſtcœnium, Wet 1. poſtela, podpierśień.
poſtĕri, potomni ludźie. die Nachkömling.
poſtĕrior, poślédni.
poſteriora, orum, pośládek.
poſteritatis. Potomność, potomni ludźie. Die uns nachkommen. Poſteritas eadem cupiunt faciuntq; minores, Juv. ſyn: Pōſtĕri vēntūri, fŭtūri nĕpōtes, mĭnōres, epith: Tārda, sēra, vēntūra, phr: Sĕquens, fŭtūra, sŭpērſtes, ætas, gēns, prōpāgo. Gēns lōnga, dēmīſſa ab ŏrīgĭne. Et nāti nātōrum et qui naſcēntur ăb īllis. Mănĕant nōſtros ĕă fāta nĕpōtes; ārbor vēntūris factūra nĕpōtĭbus umbram. Nomĕn æternā pōſtĕrĭtāte fĕres. Nūllā dies mĕmŏri vōs ēxĭmet ævo. Quem nĕque pōſtĕrĭtas, nĕque tāngit fāma sŭpērſtes, v. Immortalis, & Gloria.
pōſtĕrĭus, Poślad, potym.
poſtĕrius duco, Pozad kłádę.
poſtĕrò, & poſtero die, Názáiutrz.
poſtĕro, as, Opozniam ſię, Schodźi mu, Chybia co.
Poſtĕrula, æ. Drzwi tylne.
poſtĕrum, Názáiutrze, potomność.
poſtĕrus, Názáiutrzny, potomny. Nachkommend Poſtera Phœbea luſtrabat lampada terras. Virg.
poſt-faſellus, Łodź.
poſtfero, Pozad kłádę.
poſt geniti poſtgeniti, Potomſtwo.
poſthabeo, Pozad kłádę.
poſthac poſthoc poſthinc. Záś: Nápotym hernach O magnus poſthac inimicis riſus, uternam. &c. H:
poſthŭmo, as, lege melius puſtŭmo as.
poſthŭmus, adiect. pozoſtáły, poślédni. nachgehend.
poſthŭmus, ſubſtant. pogrobek. nach ſeines Vatters Todt geboren.
poſtica, æ, Domu tył. Drzwi tylne. ein hinderſchür
poſtica pars, pośládek 2.
poſtica ſanna, Szyderſtwo,
poſtĭcŭla, Drzwi tylne, poſtĭcŭlum, Domu tył.
poſticum Drzwi tylne, Odbyt, pośládek 1.
poſticus, Tylny. Occipiti caco poſtica occurrite ſannæ P.
poſtidea, poſtidem, pro poſtea, Potym.
poſtīlēna. Podpierśień, pochwá końſka.
poſtilio. onis, hæc, żądánie.
poſtillia, poſtylá, poſtis, is, m. podwoy.
poſtlīminio, ſub. práwo.
poſtlīminio recipio, Odyſkuię.
poſtlīmĭnium: Práwo 1 & ſub Odyſkáine.
poſtlimĭnium mortis, Zmartwychwſtánie.
poſtmitto Opuſzczam 2.
poſtmodo. poſtmodŭm, Potym. Nachmals. Poſtmodò quæ votis irrita facta velit. Tibul:
poſtŏmis, idis gr. Kágániec 2. Naggbek.
poſtpartor. oris. Naſtępcá.
poſtpōno, pozad kłádę, Odkładam. Hinten an ſetzen/ ſchlechter ſchätzen. Non reget ignavus poſtponitur ambitus omnis. S. ſyn. Poſthăbeo, nēgligo, ſpērno.
Poſtpoſitivæ literæ vel vocales, Priſciáno: quæ poſtponuntur in compoſitione ſyllabarum, & Græcis ypotactica arthea, poſtpoſitivi articuli. (iący.
poſtprincipia, orum, Poſtępek & ſub Náſtępu
poſtpŭto, Pozad kłádę,

postquam. *Skoro Gdy, Jáko.* Nachdem. *Postquam exempta fames epulis &c.* Virg. *syn.* Pōstēa quam, ŭbi, cum ut stātim.
postremissimus, Naposlednieyszy, Ostátni.
postrēmitas, Ostátek czego, Koniec 1.
postrēmò, *Ostátnie, Náostátek:*
postremùm *Ostátnie,*
postrēmus, *Ostatni, podły, & sub Ostátek.* Der letzte/ hinderste. *Hoc primus repetas opus, hoc postremus omittas* Hor. *syn.* ultimus, ēxtremus nŏvīssimus.
postrīdiè, postriduo, *Názáiutrz,* am nechsten. (Tag hernach.
postscenium, *Zákryćie 1.*
postsīderātio sub zimá ustáie,
postsīdĕro as, ibidem.
postsignani, sub Kopiynik.
postvēnio, Opóźniam się, pozad idę.
Postularia fulgura, Festo, quæ votorum aut sacrificiorū spretam religionem designant vel postulant, ethnicorum erant ineptiæ.
postŭlātio, *żądánie, Modlitwá, Uskarżanie,*
postulatio ignoscendi *przeprászánie.*
postŭlātītius, *Uproszony:* postulator, *proszak.*
postŭlātum, *żądánie. Upominanie się. Kondycya.*
postulatus, *us, żądánie, prozbá.*
postulatio, *onis, żądanie.*
postŭlo, *żądam 1. proszę 1. Modlę się 2. potrzebuię 1. Obawiam 2. Odnoszę kogo, pozywam 1. Domagam się, przyczyniam się* Fordern/ heischen. bitten begehren. *Tu comes exterior si pŏstŭlet ire, recuses* Hor: *syn.* Pĕto, rŏgo, prĕcor, ŏro.
postŭmo, i as, sub poślední. (v. *Posco.*
postumus, *ibidem, & pogrobek.*

POT

pŏtămancis, potamantis f. sub Száley wielkiey.
pŏtămŏgĕton, *gr. Rdest wodny.*
pōtātio, *pićie 1.* Das Trincken.
pōtātor, *piánicá,* Trincker. *Voluptarii, atq; potatores maximi.* (Jamb) Plin.
potātus, *us, Opilstwo 2.*
pŏte sub Może bydź.
pŏtens, *adject. Mocny, Możny, Wielmożny* mächtig/ gewaltig. *Scilicet hoc motum, simulisq; potentibus acti.* Gr. *syn.* Vălēns, vălidus pollens *phr.* pŏtestāte vălens, Tōtum qui vīribus ŏccŭpat ōrbem ăvis atăvīsq; pŏtens. Sī Rōmāna pŏtēns Ităla vīrtūte prŏpāgo.
potens, *participium, Mogąc.*
potens, *subst. vel* potentes, *pánowie przedni.*
pŏtentātus, *us, pánowánie*
potenter, *Mocno.* mächti *syn.* vălĭde.
potentia, *przemożność, Wielmożność, pánowánie, Moc.* Nachtigkeit. *Ludit in humanis divina potentia rebus* Ov: *v. Potestas.*
poteratur, sub Mogę.
pŏtērion, poterium, *gr. Kubek, Kufel. zyleniec.*
pŏtesse, potessum; potesunt. sub Mogę.
potestas. *Moc Władza, Możność. Wolność 1. Swobodá, Dozwolenie. Urząd 1 2 podobieństwo, pánowánie, Doręcz.* Vermögen/ Macht/ Gewalt. *Sire potestates herbarum, artemq; medendi* V. *syn.* pŏtēntia vel īmpĕrium, dĭtio, vel făcŭltas, cōpia līcēntia, lībērtas, vel vīs vīrtus: *epith:* Māgna, sūmma, fīrma, īndŏmĭta, vălĭda, īnvĭcta, āmpla, īnsŭpĕrābĭlis, īmpĕrĭōsa *phr:* Nōn eā vī ănĭmo, nec tāntaPŏtēntia vĭctis. Vĕrum ŭbi nūlla dătur dextram ăffĕctāre pŏtēstas. Tānta ĕrit et vīrtus, & cum vīrtūte pŏtēstas. Tōtōsque pĕr ārtus Mājor in exĭgŭo rēgnābat cōrpŏre vīrtus. Nāte, mĕæ vīres, mĕa māgna pŏtēntia sōlus. ăt nūlla pŏtēntia sūmmo ēst æquanda Dĕo. Nūlla fĭdes rēgni sŏcĭis, ōmnisque pŏtēstas īmpătĭēns cōnsōrtis ĕrit.
potestates, pánowie przedni, potestur sub Może bydź.
pŏthos, *Gr. żądánie, żądza. Miłość nieuczćiwa, Członek, powoy płodowy, Orlik, & sub Jáźmin*
potin. *sub Mogę.*
Potina, Dea potius infantum, præses. Donat, Noni, Augustin al Potua, Potica,
pŏtio is, Nábawiam.
pōtio ōnis *pićie, Napoy, trunek Syrop.* ein Tranck.
pŏtiōnor. aris. Nápawam.
pŏtior, ōris, *przednieyszy, Lepszy,* Besser. *Hac alterati potior sententia visa est.* V. *syn.* Mĕlior, præstāntior, chārĭor,
pŏtior, *īris, Otrzymam, Osiadam, Dostáię 1. Zázywam.*

pánuię poymuię. Erobern/ erhalten. *Servjet & juvenis palmæ potietur honore.* At: *syn.* Frŭor hăbeo, tĕnĕo, pŏsſĭdeo ŏccŭpo.
potior fatorum, leti, mortis. *Umierám.*
Potis sum, adiect: hic & hæc potis, hoc pote, Priscia: Mogę, Mocny iestem.
potiſſime *potius lege* potiſſimum *Naybárdźiey.*
pŏtĭſſimus, *przedni.* Der mächtigste. *Præfandum veneror quippe potiſſimus.* (Alc.) *syn.* ōptĭmus, vel vălidĭſsĭmus,
pōtito, *Nápiiam się, piiam.*
potĭtor, *oris, alicuius rei, ápud Plaut, legit Aldus Pius Lambin. Longol. Gruter. Parius (alii legunt potior) idem quod compos. à potior Verbo sume interpretationem. Dostawácz, Zázywácz, Dźierżawcá, &c.*
potĭuncŭla, *Trunek 1.*
pŏtĭus, *Ráczey.* vorab/vielmehr.
pōto, *as. Nápiiam się 1. Biorę w się. Nábierám w się: piię 1. Nápawam.* Sauffen/ trincken. *Si non potares, Sexiliane, merum.* Mart: *syn.* Bibo, pĕrpŏto, haŭrio *phr:* Vīno, mero, cўăthis, văco, īndŭlgeo, ŏpĕram do, pōcŭla văcŭo, ēvăcŭo, haurio, ēxhaurio, sĭcco, ēxsĭcco. Crātēres măgnos ſtătŭūnt, et vīna cŏrōnant. āmnem, ăquam fōntem, flūmĭna libāre, haurīre ārēnte fauce, trăhĕre, sĭccare, dūcĕre. Nūda mănu fontem căptāre. Fōnte rīvo sĭtim extīnguĕre, ēxplēre, sēdāre, cōmpeſcĕre; ōra fontibus ādmŏvēre. Sĭtim dē fonte lĕvāre. Vīno sē prōlŭĕre. Nōn părcĕre cadis, Tōtōs euăcŭāre cădos. Tōtō ūrgēre die pōcŭla plēna mĕro. Sĭtim mūlta cōmpeſcŭit ūnda. Tōtum prŏpe faucibꝰ ŏccupat āmnem. Nōn fontibus ūllis āſſvetus prŏhĭbēre sĭtim: păſſim posĭtoque pŭdōre Fōntibꝰ et flŭvĭis, pŭtĕiſq; capācibꝰ hærēnt. Vīna fŭgit, gaudetq; mĕris ābſtēmĭus ŭndĭs. Vīnōq; Jĕuant cūraſque sĭtimque. Vīna diem cĕlebrēnt: nōnſēſta lūce mădēre ēſt pŭdor. *vide Haurio, & Ebrius.*
pōtor, *oris, Piiánicá.* Ein Trincker. Sauffer *syn.* Bibax pōtator, (*w Trunku.*
pōtorius *piiány* pōtui eſt, *Pity* Potui dare medicamentum.
pōtulēntum, *Napoy.*
potulentus, *piiány, pity.*
pōtūra, potus, *us. picie 1.*
pōtus, *ti, adject piiány* bezecht/truncken *Pompa senem potum pota trahebat anus* O. *Quo plus sunt potæ, plus sitiuntur aquæ.* O. *syn.* pōtatꝰ, vel ebriꝰ.

Practicè vox trivialis caret auctore bono, vulgo usurpatur pro re ipsa. Respectu operis. In Opere Si opus spectes Cùm ad opus venitur, etiam Græcis aliud est. v. *Spráwnie, Skutecznie.*
prăcticus, *gr: Spráwny, Skuteczny. Bezdźielny.*
practor, ŏris: *gr. Poborcá* pramnium. *Wino słodkie,*
præ, *Nád 1. Dla 2. przed sobą 1.*
præ manibus, præ manu, *Do ręki.*
præ me fero, gero, *Pokázuię po sobie.*
præ quàm, præ ut, *Niż Względem.*
præ se uno, *Oprocz.* præăcuo, *Ostrzę 1.*
præăcūtus, *Ostry 1. 2.* sehr spitzig. *Quos, ubi videront præacutæ cuspidis hastas.* Ovid.
prælatus, *Wysoki 1. Głęboki.*
præaudītus przesłucháný. Præbenda æ, prebendá.
præbenda, *orum. potrzeby, Stácya 1. prebenda.*
præbendarius, vulgo. prebendarz.
præbeo, *Dáię 1. Násławiam 2. Stáwiam 2. 3. 4. & sub Nieopuszczam.* darreichen/ geben. *Præbebant cæsi balthea lenta boves,* Prop. *syn.* Do trĭbŭo, pōrrĭgo offĕro, lārgĭor, sūppĕdito, mĭnĭſtro, ēxhĭbeo,
præbet transpectum apertum, *sub przeyrzysty.*
præbet vicem hujus *Stoi zá to.*
præbia, orum Noszenie od czárow.
præbibo, *piię do kogo. præbita orum. potrzeby.*
præbitio, Dodawánie, Częstowánie Stácya.
Præbĭto præo, præveni prisce Scalig.
præbĭtor, ōris, *Dawcá, Gospodarz.*

PRÆC

præcalvus, *Łysy ná czele,*
præcantātio, *Czáry.*
præcantatrix, præcantrix, *Czárownicá 1.*
præcanto, *przepowiádam* præcānus. *śrwy.*
præcăpes, pro præceps sub Tycz.
præcarus, Terent corr percarus
præcăvens, *Ostrożny.*
præcaveo, *przestrzegam 1.*
præcauto opus eſt, *Ostrożnie.*
præcautor, *oris, przestrzegácz.*
præcēdāneus, poprzedzáiący.
præcēdo, *Uprzedzam, przewyższam.* Fürher gehen.

hen. Nec tardum opperior, nec præcedentibus inſto Hor: ſyn. āntĕcēdo, prævērto, āntĕĕo, præcurro, prægrĕdior, præĕo, phr: Tūrnus ŭt ānte vŏlāns tārdum præcēſſerat āgmen.

præcĕler, prędki. præcelero Uprzedzam,

præcēllens, przedni, præcello is, przodkuię.

præcelſus, Wyſoki 1.

præcentio, przegrawek, Záczynánie.

præcentor Záczynáiący, Kántor, Gayda,

præcentoriæ tibiæ. Surmá,

præceps, adject: omne, cĭpitis. Skwápliwy, Rychły. Nierozmyſlny przykry, przepáśćiſty, Nagły porywczy. Gäh/ unbeſonnen. Præcipites ut ſaxa jugis abrupta. &c Juv ſyn. præcĭpĭtans rŭens, cădēns vel ārdŭus, prærūptus, præaltus. Metaph Tĕmĕrārĭus incōnsūltus, imprūdēns.

præceps, ſubſtant. n. przepáść 2.

præceps abeo cado, eo feror. Spadam, ná ſzyię (ſpadam

præcepſit pro præceperit ſub przykázuię.

præcepta do, ſancio, inſtillo Uczę.

præceptio, Zadatek, Náuká 1. Uprzedzenie.

præceptivus, przykázuiący.

præcepto as, Rozkázuię.

præceptor, oris, Náuczyćiel, Rozkáźićiel. Lehrmeiſter. Diſce libens tetrici nec præceptoris habenas. Auſ epith. Doctus, sōlērs, sollĭcĭtus, ămīcus, sĕvērus. v. Magiſter.

præceptorius, Uprzedzáiący, poprzedzáiący

præceptum, przykazánie, Roſkazánie, Náuká Gebot/ Befehl, Lehr Sed tu deſine velle, Deûm præcepta ſecuti. Virg. ſyn. Māndātum, jūſſum, jūſſus, ūs, īmpĕrium, plăcitum. mŏnitum præſcriptum epith: Dūrum triſte, mŏlēſtum, grăve.

præcerpo, Biorę wprzod. præcertatio. Koſztowánie ſię

præceſſor, poprzednik, przełożony.

præcia, m. vel præciæ hi. poprzednik, Woźny.

præciamitator. lege præclamitator.

præcidaneæ feriæ, Wilia.

præcīdaneus, præcidarius, Oſtátni, poprzedzáiący.

præcīdo, is, Ućinam Urzynam przećinam. przerywam, Skracam, Okrzeſzam Odeymuię 1. Zákrzeſzam: Odmawiam 2. Ofiáruię 1. Uymuię ſię vor abhauen, abſchneiden. Antenor cenſet belli præcidere causā ſyn. Sĕco, rĕsĕco, ſcīndo cædo, īncīdo, āmpŭto, ēxsĕco diſcīndo, rĕvēllo. v. Scindo.

præcinctio, przepaſká 1. & ſub Dźiwowiſko.

præcinctōrium, przepaſká 1.

præcinctura, przepaſánie. præcinctus, przepáſany

præcingo, przepáſuię, Opáſuię,

præcingor, przypáſuię.

præcĭno, przegrawam Záczynam, przepowiádam, przygrawam. Vorſingen. Carmine cum magico præcinuiſſet anus. Tibur.

præcĭpes, cipis vel cipitis Skwápliwy.

præcipio, Uprzedzam. przed czáſem biorę, Biorę wprzod, Ubiegam kogo, Przeczuwam, przekeſuię, Uczę. Czytam 2. Oźionąć. Wpadam, przykázuię Rozkázuię 1. Opánowáć. Gebieten/ befehlen. Quidquid præcipies eſto brevis, ut cito dicta Hor: ſyn mando, jūbeo, īmpĕro, præſcribo. īnjūngo, ēdīco v. Iubeo.

præcĭpĭtans, Byſtry 1. Upadku bliſki.

præcipitanter. Skwápliwie.

præcipitantia, Skwápiánie ſię.

præcipitatio, idem & Nierozmyſlność.

præcipitem ago, do, dejicio, deturbo. Ná ſzyię (ſpycham.

præcĭpitem ferri, Ná ſzyię ſpadam.

præcipiti autumno Ná ſchyłku roku.

præcĭpitĭum, Przepáść 2. przerwá.

præcĭpĭto, activum & abſolutum. Ná ſzyię zepchnąć Ná ſzyię ſpadam, przyſpieſzam, Skwapiam ſię, przepadam 1. Spadam 1. Uchodzę 1. Herab ſtürtzen/ übereylen. Præcipitat, ſuadentque cadentia ſydera ſomno. Virg: Activè. ſyn. Dētūrbo. dejicio, detrūdo, ēxcŭtio, ēxtūrbo prōjicio. Paſſive. Rŭo, cădo, cōrrŭo, prōlābor, cōncīdo. phr: Præcipitem mĭttĕre, ăgĕre, ădigére. prōjícere, īmpēllĕre, ēx ālto detrūdére. prōpellĕre cōrpus, Vŏlvi in præcéps, præceps ăgor, fĕror, in præceps rŭĕre, lābi, Sē dăre præcipítem. præcipitem liquidas projēcit in ūndas, in măre præcipitem pūppi detūrbat ăb ālta, invīſum hōc detrūde căput ſub tārtăra cælo. Hīc tōto præceps ſe corpore mīſit in ūndas. Præcĭpítem ſcŏpŭlo, ātque ingentis turbine sāxi ēxcŭtit. Păter ōmnĭpŏtens ădigat me fūlmĭne ad ūmbras præcipĭtem pāllentes. v. Mergo, Sperno: Cado, & Ruo.

præcĭpuè, Oſobliwie. Nabárźiey, przednie Fürnehmlich. ſyn. Præſērtim, īmprīmis, pŏtīſsĭmum.

præcipuum, *sub uprzedzánie.*
præcipuus, *przedni 1. Wyborny, Osobny* Fürnehm/ fürtrefflich *Ipsis præcipuos ductoribus addit honores*, Virg: *syn* Māxĭmus, ēxĭmĭus, præclārus.
præcisè, *Ják ućiął, Krodko Ostro, Wyráźnie.*
præcīsio, *Ućinánie, Skrocenie.*
præcīsor, *sub Zemby przednie. alioqui sonat, Ućinácz*
præcīsum, *Okrawek, Flák,*
præcīsus, *Krotko, & Rzezániec,* Abgehauet *Stabat acuta silex præcisis undiq; saxis*, Virg.
præcius, *Rány.*
præclamitator, *præclamitor oris.* Poprzednik.
præclārè, *Wybornie, Pieknie, Dobrze,*
præclaritas, Zacność. præclariter Wybornie.
Præclārus, *Wyborny, Znáczny* Herrlich/ berühmt. *syn.* exĭmĭus, īnsīgnis, præstāns, clārus, cōnspĭcŭus, īllūstris īnclўtus.
præclavum lege præclavium.
Præclavium, pars vestis quæ ante clavum texitur. Nonias ex Afranio. clavus hic de quo Szátá z kutasámi.
præclūdo, *Nieprzypuszczam, Zágradzam 1.* Zuschliessen/ versperren. *effugium præcludit & omne* L. *syn.* Claudo, īntērclūdo, ōcclūdo, ōbstrūo.
præcluis, Sławny. præcluo, es, Słynę.
præco, *Opowiádácz. Woźny* Ein Außruffer. *syn.* Būccĭnātor ēdĭctor, *vel* laudātor.
præco āctionum, *Práktyk podły.*
præcogitatus, *Przeymyrzány*
præcōgĭto, *Przemyślam*
præcognosco, *przeczuwam*
præcolo, is, Pelerunię.
præcompŏsĭtus, præconceptus, *sub wprzod*
præcōnium, *Ogłoszenie, Chwalenie 1. Woźnego urząd. Woźnego zapłátá* Lob/ Außruff. *Carmina vestrarum peragunt præconia rerum* O. *syn.* ēncōmĭum, laus.
præconĭus, *Woźnemu Należący.*
præconsūmo, Trawię 2.
præcontrecto, sub przemaczywáć.
præcŏquo, *przewazam, podwarzam.*
præcoquis, *is, comm: adiect: Rány Rychły.*
præcoquus, *Rány owoc.* Frühzeitig. *Vilia Maternis fueramus præcoqua ramis M.*
præcordia, *orum Wnętrzności gorne. Błoná 1. Trzewá.* Das Netz umbs Ingeweyd. *Mollia cinguntur tenui præcordia libro.* Ovid. *syn.* Vīscĕra, īntĭma, cōrdis, pĕctŏris, *v. cor. Viscera.*
præcorrumpo, *psuię 2. przedárowáć.*
præcox, *ŏcis. & oquis. omne. Rány, Skwápliwy. Insita præcocibus surripere persica prunis* Calph: *syn:* Præcŏquus īmmātūrus, crūdus, præmātūrus.
præcrassus, *Miąszy,.*
præcultus, *Wypráwiony.*
præcurro, *Uprzedzam, Wyśćigam kogo.* Vorlauffen. *Dei perennis præcucurrit filium* (Iamb) Prud: *syn.* Cūrrēndo præĕo, āntĕĕo, præcēdo
præcursio, *Uprzedzánie, Kosztowánie się,*
præcursor, *poprzednik.*
præcursorius, *poprzedzáiący & sub Antipast.*
præcursus, *us, Uprzedzánie,* Vorlauff.

P R Æ D

præda, *Łup, Łupiestwo, plon, Szárpániná* Raub. Beuth. *Convectare juvat prædas, & vivere rapto:* Virg. *syn.* Exūviæ spŏlia, răpīnæ, fūrtum. *epith.* Dīves, ŏpūlēnta īngēns, ŏpīma, optāta, spērāta, rāpta, nŏctūrna, pārta, ăcquīsīta, vĭŏlēnta bārbăra, bĕllĭca, hostīlis, crŭēnta, sōrdĭda, ăvĭda, tūrpis, nĕfānda, dīra. *phr:* Vīcto ēx hŏste, răpĕre prædam, hŏstĭbus ĕrĭpĕre. Spŏlia hŏsti detrāhĕre, ăb hŏste rĕfērre Spŏlĭis gaudēre. Exŭvĭās dē lēto ēx hŏste rĕfērre. Spŏlĭis ŏnūstum reddĕre. Nōn hăbet ēvēntus bārbăra præda bŏnos. Fit māgnus dīvĭte præda. *v. Prædor. Furtum & Triumphus.*
prædaceus, Łupowy, Rozboyniczy.
prædamitator sub Poprzednik.
prædamno, Sędźiemu pohop dáię.
prædamno spem, *Nádźieię stráćić.*
prædas, facio, agito, *Rozbiiam*
prædātĭcus, *Rozboyniczy.*
prædātio, *Łupienie, plundrowánie.*
prædātītius Łupowy.
prædātor, *Łupieżcá, Rozboynik, plondrownik & sub Gwałćićiel.* Rauber.
prædātōrius, *Łupieżny, Drapieżny. Rozboyniczy.*
Prædatura, 3. *Esdræ* 5. *al. Fœdaturá, i. catalogus filiorum. Emman. Sa. Regestr. Vatteo.*

prædēlasso, Morduię. prædēnsus, Twárdy Gęsty.
prædes, hi. Rękoymia dobr, lege & præs.
prædestĭnatio, Przeyrzenie Boskie.
prædestĭno, Stánowię 2. przeglądá Bog.
prædia, & prædia bona, Rękojmie dobrá.
prædiātor, Komisarz, Rękoimia.
prædiatoria lex. sub Rękoimia,
prædiatorium jus Rękoimskie práwo, sub Rękoimia
prædiātorius Folwárkowy. prædiatus Máiętny.
prædĭcabĭlis, Chwalny, sławny. löblich.
Prædicamentum. Sipont. Rhodigin. Prædicamenta vulgo Dialectici vocant: quæ Aristotel. Quintilian. Decem elementa rerum, quæ recenset ex Aristotele. Rhodigin. primas voces, prima genera rerum significantes, ad quas infinita aliæ revocantur. Prædicamenta dicta ait Sipont. quod de omnibus prædicentur, affirmentur. vel negentur. Hoc, est hoc, vel non est.
prædĭcātio, Sławienie, Chwalenie i. Ogłoszenie.
Prædicativi generis conclusiones Apulei i. syllogismus categoricus.
Prædicativus syllogismus. Isidor. i. categoricus, in quo aliquid de alio dicitur affirmando vel negando.
prædicātor, Opowiádácz, Káznodźieiá Prediger.
Prædicatum, Sipont. Categoremata, Cic. interpretatur quæ de aliquo vel aliquibus dicuntur. i. prædicantur Apposita Sipont. Attributa alij, Universalia alij. Prædicatum est pars posterior Enuntiationis quæ subjecto attribuitur. ut Homo est animal. Homo sentit.
prædĭco, as, Obwoływam, Opowiadam i. Sławię, Ogłaszam. Offentlich verkünden/ rühmen. Tollitur, antistes prædicat unde Deum. Prud. syn. Cĕlēbro, mĕmŏro, cŏmmĕmŏro, laudo, jăcto, jăctito. v. Laudo, Concionor.
prædīco, is, Przepowiádam, & sub Nádeszcz. vorsagen/ vor anfünden. De cælo tactas memini prædicere quercus Virg. syn. Prænūntio vātĭcĭnor. prǣcino, āntĕmŏneo, prǣmŏneo, phr: Fŭtūra aperio, pāndo. ēxpĕdio, căno, mŏneo, nūntio. dēnūntio. Cāsūsque fŭtūri Sīgna dăt. Pāndĕre fātĭdĭcis vĕnĭēntia sæcŭla dĭctis. Prōdĭgium cănit, & trīstes dēnūntiat īrās. Vēntūrăque bēlla ĕxpĕdiet. Tālia dīvino fūdērunt cărmĭne fāta. Sīc māgna săcerdos est mĭhi dīvino vātĭcĭnāta sŏno: ŏbscœnique ᵘ ānes, împŏrtūnæq; vŏlucres sīgna dăbant. Vĕntūram mĕlĭus præsāgit nāvita nŏctem. Tunc ĕtiam fātis ăpĕrit Căssāndra fŭtūris ōra Dĕi jūssu. Vātes, cum mŭlta hŏrrĕnda mŏnĕret. Hōs mĭhi prædīxit frŭctus. Sæpe mălum hŏc nōbis, sī mēns nōn læva fŭĭsset. Dē cœlo tăctas mĕmĭni prædīcĕre quĕrcus, Sæpĕ sĭnīstra căve, prædixit ăb īlĭce cŏrnix. Quŏd sī vēra cănūnt sacris ōrācŭla tēmplis. Vātum tĭmĕo mŏnĭtus, īgne Pĕlāsgo īllĭon ārsūram præmŏnŭĭsse fĕrūnt. v. Auguror,
prædĭctio, przepowiedzenie, prákt, ká, proroctwo.
prædĭctio augurum, Wieszczbá 3.
prædĭctio hariolorum, Wieszczbá 2.
prædĭctum, przepowiedzenie, proroctwo Znák
prædĭctus, przepowiedziány, przerzeczony.
prædisco, Przeymuię, poduczyć się.
prædĭtus, Obdarzony, Obfituiący, máiący.
prædīves, Bogáty gar reich. Iam vero in tectis prædivitis urbe Latini, V. syn. Dīves, ŏpŭlēntus, (v. Dives.
prædīvinātio, Przeczuwánie.
prædīvīno, Przeczuwam, przepowiádam.
Prædīvīnus, wyborny.
Prædĭolum, Folwárczek. Ligend Gütlein.
Prædium, Folwárk i. Dźiedziná. ligend Gut. Servius Oppidius Canusi duo prædia dives. Hor: syn. Vīlla, fūndus pŏssēssio ager. epith: Cūltum ŏmniferum, ferāx, fērtĭle, fæcūndum ēxcūltum, prētĭōsum. ēxĭmĭum dīves. v. Agger.
prædo, onis Rozbóynik, Ein Rauber. Hic colluctamur, prædonibus & sacra nobis P. syn. Prædātor, fūr. latro, grāssātor. epith: īnsĭdĭōsus, scĕlĕrātus īnfēstus, fūnēstus, grāssāns. phr: īnsĭdĭāns, vĭātōribus. Fūrĭis prædōnis ăcērbi Sūbjēctus, ăvĭdus prædo pĕr sīngŭla sævit. Prædōnem Sŭpĕri nūnquam pătĭēntur ĭnūl-(tum v. Fur.
Prædo. as. in SS. Lib. idem Prædor. aris.
prædŏceo, Obwieszczam. prædŏmo, Używam.
prædonulus, Rozboynik.
prædor, aris. Rozbiiam, Łupię 2. Plondruię Rauben, stehlen. Prædariq; lupos jussit, pontumq; moveri Virg. syn. Dēprædor, spŏlio, pŏpŭlor. dēpŏpŭlor, dīrĭpio, răpio, ērĭpio, cŏmpilo, ēxpīlo. phr: Prædas ăgo. răpio. aufĕro, vērto: ăvērto, cŏnuĕho, cŏnvĕcto. Hŏstīles ēxĕrcere răpīnas

Vī prædas quæro. Trifti fpŏliāre răpīna. infēftāre viās. Prædam făcĕre. præda pŏtīri. Răpīna tōllĕre, ērĭpere, fpŏliāre. Viŏlēnta răpīna vitam ăgĭtāre, Viātōres bŏnis fpolĭāre. ăgros lāte vāftāre, pŏpŭlāri; ăffvēfcĕre prædæ, răpīnæ. at vōs ēxĭgŭo pĕcŏri, fūrēfque lŭpīque, Pārcĭte, dē măgno ēft præda pĕtēnda grĕge. Nōn nōs aut fĕrro Lĭbўcos pŏpŭlāre pĕnātes Vēnĭmus, aut răptas ăd līttŏra vērtĕre prædas, ārmāti prædam ēxērcent. Cōnvēctāre juvat prædās: & vīvĕre răpto: arva aliena jŭgo prĕmĕre, ātque āvērtere prædas, et fpŏlĭis vītam, et vĭŏlēnta ăgĭtare răpīna. *v. Præda, Furor aris. Vaſto, Rapio.*

prædūco, *ſub Obwodzę 2. prowádzę 1. przećiągam 1.*

prædŭctōria lora, Szla, prædulcis, *Słodki.*

prædūrātus, *Zátwárdźiáły*

prædūror, *Twárdźieię, Zſycha ſię,*

prædūrus, *Twárdy,* præemineo, *Przewyżſzam.*

præeo, *Uprzedzam, W przod idę, Mowię z kim, powiádam,* fürgehen *Et venit ſtella non præeunte die,* Pedo. *v. ſupra Præcedo.*

præfăcĭlis, *Łácny.*

præfāmĭno, ſub przemawiam.

præfāri, *przedmowę czynię Mowię z kim, przemawiam, Odpuſzczenia proſzę,* Przepowiádam vor(reden.

præfātio, *przedmowá,* eine Vorrede.

præfatus, *przerzeczony 1. Præfatis dives ſolio Rex* (*inſit ab alto* V.

præfectianus, ſub Ceklarz,

præfectio, *przekładánie, vel potius przełożenie,*

præfectorius, Staroſći.

præfectus, *przełożony 2. Staroſtá 1. przeor*

præfectus cubiculi, *Podkomorzy.*

præfēctus finium, Podkomorzy 2.

præfectus moribus, *Obyczáiow poprawiácz*

præfectus prætorio auguſtali, *Márſzáłek krolew*(ſki.

præfectus provinciæ ſatrapiæ, *Woiewodá.*

præfæcundus *zyzny, płodny,*

præfērĭcŭlum, ſub Miednicá 1. E noſtro more Præfe*riculum dici poſſet, quod in pompis præferri ſolet, ut eſt: vexillum, labarum, crux.*

præfĕro, *przenoſzę Przed ſobą, Pokázuię po ſobie,* vortragen/ höher achten *Præferimus manibus vittas. & verba precantum.* V. *ſyn.* Præpōno, āntĕfero. *phr.* Pŏtĭus dūco plūris facio, æſtĭmo.

præfero facem, lumen, tædas, *świecę*

præfĕrox, *Zuchwáły, popędliwy.*

præferātus, *Okowany, Okowániec, Z żelázem.*

præfeſtinatim. præfeſtinatè, *Skwápliwie.*

præfeſtino. *Skwapiam ſię przyſpieſzam,*

præfīca, *Płáczká,*

Præficarum voces, *Pogrzebna pioſnká,*

præfĭcio, *Zwierzchność dáię,* Einen vorſetzen, über etwas ſetzen. *Cuſtos præficitur lateri* Cl. *Sed me cum lucis Hecate præfecit avernis* Virg. *ſyn.* Præpōno, *phr:* Cūram *mando,* dēmāndo, īmpĕrĭum do, trĭbŭo. Cum sūmmo īmpĕrio mīttо. Rĕgēndum trādo, cōmmītto, īmpĕrĭo, ditiōni sūbjicio ūrbem, prōvīncĭam. &c.

præfīdo. *Ufam.*

præfīgo, *Wtykam, Wdźiewam, przybiiam,* fürheffren. *Pacem orare manu, præfigere puppibus* (*arma.* Virg.

præfigūro, *Przepiſuię 2.*

præfinio, *Náznaczam, Okryślam 1. Stánowię 1:*

præfīnītio, *Określenie rzeczy,*

præfinitò, Określnie Zregeſtru.

præfīnītus, *Określnie Zregeſtru.*

præfiſcĭne, præfiſcĭni *Nie chwaląc ſię, W dobry czás* præfiſcĭno, *W dobry czas.*

præfixus, *Przekłoty.* præfixus ferro, *Okowány*

præflōrātus, *Zgwałcony,*

præflōreo, *ſub Kwitnę,*

præflōro, *Kwiát obrywam, Koſztuię w przod*

præfluo, *ćiekę mimo*

præfŏcātio, *Dawienie,* præfoco, *Dawię*

præfŏdio, *Przekopáć, Zákopáć.*

præformīdo, *Boię ſię.*

præformo, *przepiſuię 2. propriè primus formo*

præfractè, *Upornie.*

præfrāctus, *Surowy 2. Uporny, Złámány.*

præfrīgĭdus, *żimny 1.*

præfringo, *Nálámuię, przełámuię Łamię co.*

præfulcio, *Podpieram.*

præfulcio negotiis, *Zwierzchność daię.*

præfulgeo, *Łſknę ſię.*

præfulgūro, *ſub Błyſka ſię.*

præfurnium, *Czeluść 2.* præfūro *Szaleię 2.*

prægĕlĭdus, *źimny 1.*
prægermino, *pąkowie puſzcza drzewo.*
prœgeſtio, *żądam bárzo*
prægīgnor, *ſub radzę ſię.*
prægnans. *prægnas ātis, Brzemienna, ćielna.* Schwanger. *Ciſſeis prægnans, ignes enixa jugáles.* V. *ſyn.* Grăvĭda, fœtu grăvis, *phr:* Grăvem fĕrens matūro pŏndĕre vēntrem, *v. Gravida.*
prægnātio, *Brzemienność.*
Prægradat, Pacuvi, pro prægreditur. Noni:
prægrandis, *Wielki 1.*
prægrăvis, *ćięſzki.* Gar ſchwär. *Decidit hyberno prægravis unda gelu.* Mart.
prægrăvo, *Obćiążam, przeważam.*
prægrĕdior *Uprzedzam 1. przewyzſzam.*
prægreſſio, prægreſſus, *us, Uprzedzánie*
prægustativa comeſtio, śniádánie 1.
prægustātivus Kosztowániu ſłużący,
prægustātor, *Podczáſzy, Kráyczy, Kuchmiſtrz.*
prægusto, *Koſztuię wprzod, Kredencuię komu, przekęſuię czego,*
præhibeo, pro præbeo. Dáię 1. przyodźiewam
præjaceo, *Leżę przed,*
præjăcio, *przećiſkawam, Otaczam.*
præiens, *euntis, Záczynáiący.*
præjūdĭcātio, *Osądzenie przed dekretem.*
præjudicātus, *Uprzedzony. Osądzona rzecz.*
præjudicium, *Osądzenie przed dekretem, Sędźiemu dánie pochopu, Nieſłuſzna, Uymá:*
præjūdico, *idem & Sądzę przed ſądem.*
præjūrātio, *ſub przyśięgąm 1.*
præjurator, *przyśięgácz.*
præjūro, *przyśięgam 1.*
præjŭvo, ſub Rátuię, Wſpomagam 2.

PRÆL

prælābor, *ĕris przemiiam 2.*
prælambo, *Oblizuię, Kredencuię*
prælargus, *Szczodrobliwy, Szeroki*
prælăvo, *is, płoczę.* prælautus, *Hoyny.*
prælectio, *czytánie.* prælector, *Czytelnik.*
prælēgo, *as, Odkázuię.*
prælĕgo, *is. Czytam 2. Przeieżdżam,*
prælĭālis, prælĭāris, *Woienny, potyczkowy.*
prælĭātor, *Potykácz, Wáleczník*
prælībātio, *Kosztowánie,*
prælībo, *Koſztuię wprzod, Kredencuię komu, Zaczeć.*
prælĭcenter. śmiele Názbyt.
prælĭganeum vinum, Wino podwiązáne.
prælĭgātus, ſub Oczárowány, (Przywiężuię,
prælĭgo, *Obwiężuię, Záwiężuię 1. przewiezuię,*
prælĭno, *is, Oblep am.* prælior, *Potykam ſię.*
prælĭum, *potyczká,* Ein Streit/ Feldſchlacht. *Quemq; ſua rapiunt ſcelerata in prælia cauſa, ſyn.* Certāmen, pūgna, cōnflīctus. *epith:* Hŏrrēndum, ſævum fĕrum, dīrum, ſcĕlĕrātum, īnfāndum, tūrbĭdum, vĭŏlentum. *phr:* Clāngĭte vōcāli prælĭa rauca tŭbâ. īngrŭit Ænēās Itălis et prælĭa mīſcet. Prīma lĕves ĭnĕunt sī quāndo prælia Pārthi. *vide Pugna.*
præloco, Wprzod
prælongo, as. przedłużam, Rośćiągam.
prælongus *Długi 2. Długoſz 1.*
præloquium, *Sentencya 2.*
prælŏquor, *Przedmowę czynię, wymawiam, przepowiádam.*
prælūceo, *świecę Roświeca ſię.*
prælūcĭdus, *Jáſny, Lſkniący ſię,*
præluditur, *poczyna ſię.*
præludium, *przegrawek Utarczka* Vorſpiel. *Hæc ſunt præludia ad Aſtra* M.
prælūdo, *przegrawam 3. Koſztuię ſię, Hárcuię.* vorſpielen. *Ictibus & ſparsâ ad pugnam præludit arena.* Virg:
prælum & prēlum, *Práſa pápiernicza, &c.* Ein Kelbterbaum. *epith:* Spūmāns mădĭdum, ēbrĭum, Fălērnum Cāmpānum. Pēlīgnum, *phr.* ēbria ſpūmābānt cālcātis præla răcēmis. Nōn hæc Pēlīgnis ăgĭtur vīndemia prælis ēlīſa Fălērnis. et prælis nōn īnvĭdet ūva Fălērnis.
prælumbo, as, Wybiiam. Obronić.
Præluo, Sipont: & Calepin. pro abluo ante, vel præterfluo.
prælūſio, *Poczynanie ſię.*
prælustris, *Swietny 2.*

PRÆM

præmăcĕro, *Námaczam.*

præmāndo, *as*, *Rozkázuię 1.*
præmātūrus, *Rychły. Rány* unzeitig. ***Non præmaturi cineres, nec funus acerbum. J.***
præmĕdĭcātus, *Lekárſtwy opátrzony:*
præmĕdĭtātio, *Przemyſlánie.*
præmĕdĭtor, *Przemyślam* (*ut ſupra.*
præmefero, præmegero *divide* præ me fero.&c.
Præmenſus, à præmetior, apud Tibullum aliqui legunt, corrigit Scalig. Permenſo tempore lucis, (tranſcurſo) à Permetior.
præmeſſum, *Prážmo,*
præmetiam præmētīvum, Pierwiaſtki, prážmo.
præmĕtuo, *Boię ſię,*
prœmiātor Płatcá, Pomocnik, Łupieżcá.
prœmiatrix ſub Płatca,
præmĭcans, *świetny. præmigro, Uchodzę 1.*
prœmĭnens, Wydátny 1 prœmĭneo przewyżſzam,
præmĭnifter, *Poprzednik, Sługá 1.*
præminiſtro, *pöſługuię.* præminor, *Grożę,*
prœmior aris, płacę 1. Zyſku ſzukam
prœmiōſus Bogáty, pieniężny, & ſub Zyſk 1.
præmiſſa, *orum ſub pierwiaſtki:*
præmiſſio, *przeſyłánie wprzod,*
præmitto *przeſyłam.*
præmĭum, *Zapłátá 1. podátek 3. Zyſk Łup Wyſługa* Gabe, Vergeltung. *meritæq; exſpectant prœmia palmæ* Virg: *ſyn.* Mērces, prĕtium, mūnus, dōnum, frūctus. *epith:* Mā nĭfĭcum īnsīgne, āmplum, ēxĭmĭum, lārgum, ŏpūlēntum, dīves, prĕtĭōſum, īngēns. mĕmŏrābĭle præclārum, jūſtum, mĕrĭtum, sōlēnne, rēgium, vīle pārvum *phr.* prĕtĭi mērces, ēxācti lăbōris, īmpēnſæ vĭrtūtis hŏnos, frūctus sōlātia. Præmia jūſta lăbōrum. Mĕrĭtæ præmia pālmæ. Lārgāque māgnănĭmus ſtătŭet tĭbi præmĭa Prīnceps. Præmia quanta, bŏnos măneant. Quæ dīgna vĭro pro tālĭbus auſis præmĭa poſſe rĕar ſolvi? Mihi sī mērces ē-rēpta lăbōrum ēſt. Hīc săltem longi nōn cum dūre præmia bēlli rēddāntur. Invitat prĕtĭis ănĭmos, et præmia pōnit.
præmŏdĕror. Miárkuię. præmŏdum *Názbyt.*
præmŏleſtia, *przykrość.*
præmŏlior, *przemyślam.*
prœmollio, *Mięknę, przeczuwam,*
præmollis, *Miękki.*
præmŏneo *przeſtrzegam 1.*
præmŏnĭtor, *przeſtrzegácz.*
præmonitus, *us. Przeſtrogá.*
præmonſtrātor, *Náuczyćiel*
præmonſtro, *przeznaczam, & ſub przepowiádam*
præmonſtrum, *Znák.*
præmordeo. *Ukęſuię. Prœmorſi Plau. priſcè.*
præmŏrior, *Umieram wprzod.*
præmōrtui pudoris, *Niewſtydliwy*
præmortuus, *Martwy. Ná poły umárły*
præmūnio *Opátruię 2. Obwárowáć, Zábiegam 3.*
præmūnītio, *przeſtrogá, Ochroná.*

PRÆN

prænarro, *powiádam 1.*
prænăto, *płynę 2.* prænāvĭgātio *żeglowánie.*
prænāvĭgo, *przepłynąć.*
prænimis *Názbyt.* prænĭtens. *Jáſny 1.*
prænōmen, *przezwiſko.* prænomino, *Názywam*
prænoſco, *przeczuwam.*
prænōtio *przeczuwánie, przeięćie 2.*
prænūbĭlus. *Chmurny.*
prænuntia, *orum: Senec. aliter Prognoſtica, legitur*
prænuntiātīvus, *Opowiádácz.*
prænuntio *przepowiádam Opowiádam 2.*
prænuntius, *Opowiádácz.*
præoccĭdo, *Zachodzę. 9.*
præoccŭpatio, *Ubieżenie, Uprzedzenie, Zábieżenie.*
præoccŭpo, *Uprzedzam Ujmuię ſobie ludźi, Obeymuie mię,*
præopto, *Wolę, przenoſzę 3. Obieram.*
prœordino ſub przegląda Bog.
præpando, *Záſtaniam 1.*
præpărātio, *Gotowánie, przygotowánie.*
præparatò, *Z przygotowániem.*
præpărātōrius, *przygotuiący.*
præpărātus, *us. Gotowánie.*
præparcus, *Skąpy.*
præpăro, *Gotuię.* Bereiten. *Sulcos & vinetā crepat mera, præparat ulmos.* Hor. *ſyn.* Păro, āppăro, cōmpăro, īnſtrŭo, ōrno, ădorno, ōrdĭno. com-

pono

pōno. *phr:* ănĭmos āptēnt ārmis, pūgnæque pā-rēnt; illi sē pūgnæ ăccīngunt ,ăccīngunt ōmnes ŏpĕri. Prōpūgnācŭla bēllo tūta pă-rant. Rēbus jam rīte parātis. Cūrsumq; pă-(rāri īmpĕrat.

præpĕdīmentum, *przeszkodá.*

præpĕdio, *Obćiążam.*

præpĕdior, *Wiklę się.* præpendeo, *Wiszę,*

prœperatus. us. prœparatus, us. przygotowánie

præpero, pro præparo, priscum sub przygotowánie.

præpes, ĕtis *substant: ptak i ptak wieszczy, Orzeł*

præpĕs, *adject. Skrzydlasty, prędki, poprzedzáiący.* Geschwind. *Et volucrum linguas, & præpetis omnia pennæ* V. *syn.* Cĕler, vēlōx, citus, pēr-nix, cōncĭtus. *v. Celer.*

præpĕto, *Uprzedzam żądam 2.*

præpīlāta, *orum. Bez grotu.*

præpīlus, *à Præpilo, as. Tępy Bez grotu, an Okowány vel Kończáty.*

præpīlo, *as. przećiskawam. Sed propriè, ut vulgo explicatur exacuo vel hebeto. vide Præpilatus.*

præpinguis, *Tłusty.*

præpollentia, *przemagánie.*

præpollens, *Zamożny, przemożny.*

præpolleō, *przemagam.*

præpōndĕro, *przeważam, Ważę, Rozważam.*

præpōno, *Kłádę wprzod, przenoszę Zwierzchność daię,* Fürsetzen. *Undique deceptā fronti præponere olivam.* Hor. *syn.* Præfĕro, āntĕfero, *vel* præfi-(cio.

præporto, *Niosę przed sobą.*

præpŏsĭtio, *przekładánie*

præpositio, *Grammática Cic. Quintil. apud Carisium, Diomedem, Priscianum, est pars orationis indeclinabilis &c. &c.*

Præpositivus ut apud Carisium & Priscianum. Præpositivæ vocales, quæ in diphtongis præponuntur: apud Græcos Articuli præpositivi.

præpŏsĭtūra, przełożeństwo, an proboſtwo;

præpŏsĭtus, *adject: przedni 1. Wyborny. Horam præposita qua foret apta viæ.* Ovid:

præpositus, *subst: przełożony 1. Przeor. an Proboszcz.* Fürgesetzt.

præpositus classi, *Amirał 1,*

præpositus cubiculi, *Komornik 2.*

præpositus familiæ, *Ochmistrz.*

præpositus militum, *Rotmistrz.*

præposſum, *przemagam*

præpostĕre, *Opák 2. Opácznie. Nieporządnie.*

præpostĕrus, *Opáczny, Nieporządny.* Hinter sich/ verkehrt. *syn.* prevērsus, præmātūrus, præcōx īntēmpēstivus. *prh.* ōmnia nātūræ præpō-stĕra lēgĭbus ībūnt, Pārsque sŭum mūndi nūlla tĕnebīt ĭter,

præpŏtens, *przemożny, Wielmożny, Zamożny.*

præprŏpĕra testinatio *Skwapiánie się.*

præproperanter, præprŏpĕre. *Skwápliwie. Innumero numero certareq; præproperanter* Lucr.

præprŏpĕrus, *Skwápliwy Niedoyzrzáły.*

præpūtium, *Obrzezek 2.*

præquam, *Oprocz*

Præquestus Ovid. 4. Metam. Multaq; præquestus *i, ante questus, al Conquestus.*

PRÆR

prærăbĭdus, *Ziádły sub Gniewliwy.*

prærădio, *świecę, Záiáśniéć.*

prærādo, *Przeskrobáć.*

prærancĭdus, *Zgniły Nieprzyiemny.*

præăpĭdus, *Prędki* præreptus, *przed czásem.*

prœrīgeo, Márznę, Odźiębić.

praripia orum à ripa, pobrzeże.

prærĭpio. *is à rapio Ubiegam kogo, przeymuię.* Vorhin weegreissen. *Littora præripere & venientes pellere terra* Virg.

prærōdo, *Nákęsuię, Ugryznąć & sub Obliżuię &c.*

prærogativa *przodek 2. Otuchá, przywiley.*

prærŏgātīvus, *przodkuiący,*

prærogo, *sub Wydáię & przed czásem.*

prærumpo, *Przerywam 1.*

prærupta rupes *Przerwá.*

præruptè, *przykro 1.*

præruptum, *przepaść 2. przerwá 1.*

præruptus, *Oderwány, przepáśćisty, Záwieśisty.*

PRÆS

præs, *dis. m. Rękoimia. vide & prædes.*

præsum, *sum, Jestem przytomny.*

præſagio & præſagior, *Deponens przeczuwam & ſub Ná deſzcz* Zuvor mercken/ weiſſagen. *Venturam melius præſagit navita noctem.* P. præſēntio, præſēntīſco, prævīdĕo, augŭror, vatĭcĭnor, prædico.
præſāgītio, *przeczuwánie.*
præſāgium, *idem & Znák.* Wahrſagung. *doctæ ſpirant præſagia rupes.* Cl:
præſāgus, *przeczuwáiący, Wieſzczący Byſtry 2.* Weiſſager. *heu mens præſaga futuri* Cl: *ſyn.* præſcĭus, prænūntĭus, vātes, augur. *v. Augur.*
præſānātus, *Zleczony.*
Præſanaſco Calepin. Rob, Step: corrige præſaneſco *ſub* præſāno, *Goi ſię, Goię.*
Præſcăteus, à Præſcateo Obfity.
præſcientia, *przeyrzenie Boſkie:* *præſcindo, Urzynam, Ucinam.*
præſcio præſciſco, *przeczuwam Wiem przed tem*
præſcitio *przeyrzenie Boſkie.*
præſcītum, *przeczuwánie, Znák.*
præſcius, *przeczuwáiący.* Zuvor wiſſend. *Præſcia venturi da non indebita, poſco.* Virg.
præſcrībo, *przepiſuię 3. Opiſuię 1. Napis kłádę, Określam 1. Dawnością używánia práwa doſtáię, Stánowię 1.* vorſchreiben. *Quid faciam, præſcribe quieſcas.* Hor: *ſyn* dēfīnio, præfīnio, dēsīgno, vel ſtatŭo māndo, jŭbĕo, īmpĕro, præcĭpio.
præſcriptio, *Opiſánie, Określenie, Dawności używánia práwá Pokrywki 2. Wybiiánie ſię zpráwá. przeyrzenie Boſkie.* Vorſchreibung.
Præſcriptum, *Formułá, Określenie.*
præſcriptus, *Opiſány,*
præſegmen, *Ucinek 1. Obrzerzek Oſtrzyżek, Latorośl do ſadzenia.*
Præſēminatio, tr. Vitruv. i. præparatio:
Præſēmĭno, *przeſćiełam 2. alioqui propriè, Wprzod ſieię.*
Præſens, *Obecny, Ninieyſzy, Teráźnieyſzy, Gotowy 1. pewny, Skuteczny. Et pro Adverbio. Obecnie* Gegenwārtig. *Tu pro germano, ſi quod præſentius audes* Virg. *ſyn.* Spēctāns, ſpēctātor, tēſtis, ārbiter, *vel* īnſtāns, īmmĭnēns. vel prōmptus. ălăcer, vel īntrĕpĭdus, īmmōtus.
præſens animus, *vel* præſentia animi *śmiáłość.*
præſens pecunia, *gotowe.* Gegenwart.

præſenſa, orum. Proroctwo.
præſenſio, *przeczuwanie, przeyzrzenie Boſkie*
præſentānęus, *Obecny pewny, Skuteczny, Smiertelny 2*
præſentārium argentum *Gotowe.*
præſentārius, *Gotowy.* præſentia, *Obecność.*
Præſentia, *Gotowość.* Gegenwart.
præſentio, præſentiſco, *Przeczuwam, Czuię.*
Præſentio futura, *Wieſzczę.*
præſento, *as. Stawiam.* Fürſtell n.
præsēpe, *is. hoc, Chlew, żłob, Stáynia, Stánie 2. Nierządny dom, stoł, przegrodá.* Eine Kripp. *Stabant ter centum nitidi in præſepibus altis* V. *ſyn.* præsēpium, ſtăbŭlum, *vide Stabulum.*
præsēpĕlio, *Grzebię 2.*
præsēpes, *is. f. Złob, Stoł.*
præsēpia æ. tr. Stoł 6.
præsēpio, *Zágradzam, Ogradzam 1.*
præsēpium, *żłob.* eine Kripp.
præſero, Colu. cor. præfero.
præſertim, *Jle 3. Zwłaſzczá.* fürnemlich.
præſervio, Náſługuię præſervo, *Záchowuię.*
præſes, *idis, przełożony 2. Rządcá Stároſtá 1. Pátron.* Ein Landvogt. ein Schirmer. *Et ſumpſit vultus præſidis ipſa ſui.* Mart.
præſes præſens eſt. Obecny.
presĭdalis, *Stárośći.*
præſidiarum regens, *Przełożony 2.*
præsidĭatus, *us. Stároſtwo 1.*
præsĭdeo, *Zwierzchność mam, Rządzę 1. Obśiadam Opánowáć.* vorſtehen. *Præſidet & viridi gaudens Feronia luco.* V. *ſyn.* præſum, īmpĕro, domĭnor.
præsīderātio, ſub źimá powſtáie,
præsīdĕro, *ibidem* præsĭdiālis, *Obronie ſłużący.*
præſidiālis, *idem & Stárośći.*
præſidiarium medicamentum *prezerwá.*
præſidiarius miles, *żołnierz oſadzony.*
præſidiarius palmes, *Látoroſl zoſtáwiona.*
præsĭdium, *Obroná 2. Oſáda 2. Twierdza* Beſetzung/Hülff. Schutz. *Tuteriſq; tuo fidentem præſidio qui* Hor *ſyn.* Cūſtōdia, mīlĭtum legio, cŏhōrs, ſtătio: vel prōpūgnācŭlum, mūnīmēntum, tūtēla, sūbsĭdĭum, auxĭlium *epith*

Tūtum, sălūtāre, mūnītum, vălĭdum, vāllātum, tūrrītum *vide Auxilium.*
præsignĭfico. *Przeznaczam.*
præsignis, *adject; commune Znáczny, & sub Kráſny*
præsigno, *przekreſzam, żegnam ſię.*
præsilio, *Skaczę 1. & sub Rzuca ſię płácz.*
præsipio, apud Feſtum, incertum, proprio an translato ſenſu, ſonat Præſapio: przeczuwam: vel valdè ſapio przemądry ieſtem, & Trącę, præſpargo, lege præ.
præſpĕculor, *przeczuwam.* vorſehen. (*ſpergo-*
præſpergo, *potrząſam.*
præſtăbĭlis, præſtans, *Zacny, Wyborny.*
Præſtabilis ſuper malitia Deus, Ioel apud LXX i. pænitens mali, pænæ, quod cogitárat inferre: vel revocans ſe à pæna, caſtigatione Emman Sa.
præſtantia, *Zacność. Wybor* Fürtrefflig keit.
præſtantior, *Lepſzy.*
præſtat. *Lepiey.*
præſtat ingenio, *Dowćipny.*
Præſtatio, Pobor.
Præſtauro, Diomed: i. prœſtruo.| *Robert. Conſtantin.*
præſtĕga *a. przedśionek: Prœſter, Sipont. corr. Preſter.*
præſterno, *Gotuię 1. 2.*
præſtĕs, ĭtis. *przełożony 2.*
præſtīgia, Mamienie, Szalbierſtwo.
præſtigĭæ, *arum, idem & Łápáczká w mowie, Omamienie.* Zauberey/ Augenblendung. *Operta quæ fuere, ſunt, patent præſtigiæ* (Jamb.) *ſyn:* īncāntatio, vĕnēfĭcĭum, măgia. *epith.* Fāllāces, dŏlōſæ, nĕfandæ, măgĭcæ, ārcānæ, vānæ, ĭnānes, īnvălĭdæ, ſcĕlĕrātæ, crūdēles, dīræ, īnfāndæ, vĕnēfĭcæ, hōrrēndæ tĕrrĭbĭles, Thēſsălĭcæ, Tārtărēæ, Stўgiæ. *vide Magia.*
præſtĭgiātor, *Szalbierz, Czárownik* Zauberer. *ſyn.* Măgus, *vel* cīrcŭlātor, hīſtrio.
præſtigiatrix, *Czárownicá.* Zauberin.
præſtīgiōſus, *Szálbierſki.*
Præſtingvo, idem Præſtringo.
præſtĭno, *Kupuię.* kauffen.
præſtĭtor, *Dawcá płatcá.* præſtĭtuo, *Náznaczam*
præſtĭtūtus, *Umowiony.*
præſtò, *Obecnie, przytomnie & ſub Oſobá* Gegenwärtig. *Pauper erit præſtò tibi, præſtò pauper abibit*
præſtò eſt *vel* ſum, *Łácno ieſt, przytomny ieſtem.* (T:
præſto, *as. Czynię 1. Dáię 1. Dokázuię. przodkuię, Przewyżſzam Stawiam ſię, Wáruię 1. Biorę. Zwierzchność dáię, Záchowuię 2. Ochraniam, Nágradzam, Odpráwiam 1. Hámuię Dochowáć Zábiegam Obiecuię 1. 2. Spełniam, Sprawuię 1. Záſtępuię kogo. Stoi zá to, Ręczę.* geben/ leiſten. *Præſtiterit totidem lectas de more bidentes* Virg. *ſyn:* Excello, pōllĕo, văleo, *vel* præcēllo, sŭpĕro, vīnco, præĕo, āntĕĕo, prævĕrto, ſum præſtāntĭor, *vel* ēxĕquor, ēffĭcĭo, pĕrăgo, *vel* prōmitto, pollĭceor.
præſtolātio, Oczekiwánie.
præſtôlor, *Czekam.* warten. O multi producunt, plures corripiunt. *Terrenaſq: acies me præſtolare ſed hoſti.* Alcin: *Quem præſtolare Parmeno hic ante oſtium* Teren:
præſtringo, *is, przerażam, Błáſk mi, Migá ſię cos Záćimiam. Mamię, Zámydlam oczy, ścigam 1. Tępię, Dráſnąć.*
præſtruo, *Zágradzam 1. Náprawiam kogo* Für etwas bauen.
præſūdo, ſub Pocę ſię.
præſul, *Przełożony 2. Márſzáłek taneczny. Prałat.* Ein Vorſteher *ſyn.* Antīſtes, Pōntĭfex *v. Antiſtes*
præſulſus, *Słony.*
præſultātor, *Márſzáłek taneczny.*
præſŭlto, *Skaczę. 1.*
præſultor, *oris. Hárcownik, Márſzáłek taneczny.*
præſum, *Zwierzchność mam,* Vorſtehen. *Jeſtem tym.*
præſumo, *Biorę wprzod, uprzedzam, przemyślam Dorozumiewam ſię, Tuſzę, Mam to zá pewną, Nádźiewam ſię. Przekęſuię. ſyn.* præſĭdĕo, īmpĕro,
præſumpta opinio. *Otuchá.*
præſumptio, *Uprzedzánie, Spodźiewánie, Nádźieiá, Otuchá, Pierwiaſtki. Item figurá Prolepſis,*
præſumptor, *śmiáły 2.*
præſumptum, *Otuchá pewna to.*
præſumptus, *Uprzedzony, Domniemány.*
præſuo, *Obſzywam.*
prætĕgo, *Okrywam.*

præten-

prætendo, *Zásłaniam 1. Szczycę się kim. Udáię się zá, Niosę przed sobą, Zdobię 2. Trzymam 1. Pokrywam, Pokázuię 2. Ogradzam, Wymawiam się 2. Zástawiam sieć.*
prætĕner, *Szczupły Miękki.*
Prætenta. *a. Czárá.*
prætentāmentum, *Probá 2.*
prætentatus, *us, Mácánie, probá 2.*
prætento, *Mácam 2. Doświadczam, Kosztuię, Zmácáć, przegrawam 3.*
prætentūra *Kobylenie Ostrożenie, Czárá.*
prætĕnuis, *Wąski. Cienuchny, Szczupły.*
prætĕpo, *Zágrzewam się*
præter, *Oprocz, Mimo, nad 1. Nád to, & sub Ráczey*
præter æquum & bonum, *Surowie.*
præter ex cauſa, præter ſi, *Oprocz.*
Præter expectationem, opinionem, ſpem. *Niespodźiánie.*
Præter morem, conſvetudinem, ſolitum *Niezwyczaynie.* (*kmyśli.*
Præter ſententiam, votum. *Niepoſzło mu, Niepræter ſi, Chybá.*
prætĕrăgo, præter ago, *Miiam. Przeieżdzam*
præterbito, as. vel is. potius, idem priscum.
prætercurro, *Przeieżdżam. Miiam 1.*
prætĕrdūco, *Prowádzę 1. Mimo.*
prætĕrĕa, præterea, *Nád to* über das *Multaq; præterea votum prædicta priorum* Virg. *ſyn.* sŭper, ĕtĭam ădhuc, ăd hæc, tum, deīn, deīnde, quīn ĕtiam.
prætĕreo, *Miiam co, Opuszczam 1. przemiiam 2. Przewyższam, przeieżdżam, Uchodźi 2.* vorüber gehen/ unterlassen. *Et nunc Priſtis abit, nunc vitam præterit ingens.* Virg. *ſyn.* Prætĕrgrĕdĭor, vel mĭtto, ōmĭtto, linquo, prætĕrmĭtto, miſſum făcĭo, tăcĕo, rĕtĭceo, sĭlĕo, (cōntĭcĕo.
prætĕrĕquĭto, *Przeieżdżam*
præterfĕro, *ibidem.*
prætĕrfluo, *Ciekę mimo, Przemiiam 2.*
prætergeo, es prætergo *is. Uprzedzam.*
prætĕriens, *przemiiáiąc,*
præterita *orum, przeszłe rzeczy.*

prætĕrĭto, *as. à præter & ito przeieżdżam*
prætĕritus, *Upośledźiony, Odrzucony. przeszły.* vergangen. *O mihi præteritos referat ſi Iuppiter annos* Virg. *ſyn.* ēlāpſus, trānſāctus, ēxāctus, vel ōmĭſſus, prætĕrmiſſus, rĕlictus,
præterlābor, *Przeieżdżam 4.* fürrinnen, fürfliessen. *hanc pelago præterlabare neceſſe eſt.* V.
præterluo, *Apulei idem* præterfluo, *ut Coluius legit* prætermeo *idem.*
prætermiſſio, *Opuszczenie.*
prætermitto, *Opuszczam 1.* Fahren lassen/ überſehen. (hen.
prætermonstro; Pokázuię 1.
præternāvigatio, *przepływánie, żeglowánie.*
præternāvĭgo, *przeieżdzam.*
præterpropter, *i, præter, quàm propter, Koło. Præpoſitio 3. Dla czego inszego, żyię dźień po dźień.*
præterquam. *Oprocż.*
prætĕro. *sub Głodzę 2. Wygłodáć. al przećieram*
præterrado, *sub Oskrobuię.*
præterſus, *sub Ochędożny.*
pretervectio, *przemiiánie.*
prætervĕho prætervehor, *przeieżdżam. Miiam* Fürüber fahren. *Miſſus adeſt vivo prætervehor oſtia ſaxo.* Virg.
Prætervento, Cicero corr. Præverto.
prætervŏlo, *as. przelatam, przemiiam.*
prætexo. *Zákrywam, Zásłaniam 1. pokrywam. Wymawiam się 3. Kłádę wprzod. Zámyślam 2. Brámuię 1.*
prætexta, vel prætexta toga, *Szátá Senatorska, Szátá zwierzchnia, Szátá dźiećinna, & sub Brámowány.*
prætextata ætas, prætextati anni. *Dźiećinstwo*
prætextātus, *Szárłátno chodzący, Uczćiwy, Sprosny plugáwy. & ſub Mowá plugáwa.*
prætēxtum, *Nákryćie, pokrywká.*
prætextus, *us. pokrywká 2.*
prætextus, *ti. Brámowány,*
prætimeo Boię się.
prætor, *Woyt w miástách, Sędźia 2. Hetman. Rządzcá.*
prætor vici, *Szołtys*
prætor comitátus auguſtális, *Márszáłek Krolewsk*

prætoria navis, *Amirał.*

prætoriani milites, *Jánczarowie, Hálábardnicy.*

prætōriānus, *Hetmáńſki żołnierz, przechodni, Hálábardnik.*

Prætoriola navium Ezechiel. *27. interpretatur Eman. Sa. ex Chaldæo codice. Coopertoria inſtar theatri, Budy, Komory z deſk apud LXX. legimus domos vel habitationes inſtar lucorum, Chłodniki z chroſtu żywego ábo świeżego.*

prætōrĭtius, Hetmáńſki, Woytowſki.

prætōrium, *Ratuſz. Dwor 2. Namiot 2. Rádá poſpolita, Koſz Tátárſki, Sądowa ſala; páłac.* Das Rath-hauß. *Et circa regem atq; ipſa ad prœtoria denſa* Virg.

prætōrius, *Hetmáńſki, Woytowſki.*

prætorquĕo; *Zákrącam.*

prætrĕpĭdans, prætrĕpĭdus, *Boiáźliwy.*

prætrunco; *Ućinam.* prætūmĭdus, *pyſzny.*

prætūra, *woytoſtwo.*

P R Æ V

Prævălentia, Przemożność.

prævăleo, *przemagam, Mocnieię.* Mehr vermögen. *Quiſquis equo jaculóq; poteſt, qui prævalet arcu* Stat:

prævalet, *Lepiey,* prævalidè, *Mocno.*

prævălĭdus, *Mocny.* Gar feſt/ ſtarck. *Non ſe prævalidum primis oſtentat ariſtis.* Virg.

prævallo, *as, Obwodzę murem, wałem.*

prævārĭcātio, *przeſtąpienie. Wydánie ſpráwy, Zmowá. Oſzukánie.*

prævārĭcātor, *Zdraycá, prokurátor, przeſtępnik.*

prævārĭcor, *proprie Wykraczam.*

prævārĭcor, *tr. Wydáię ſpráwę, przeſtępuię uſtáwę.*

prævārus, *ſub. Krzywonogi.*

prævĕhor, *Miiam co, Uprzedzam.*

prævello, *is, Urywam.*

prævēllo, as, Zákrywam. prævēlox, *prędki.*

prævĕnio, *Uprzedzam Záieżdżam.* vorkommen. *Præveniunt ceſſantis opem, nec ad omne gerendum.* P. *ſyn.* prævērto, prægrĕdĭor, ōccŭpo.

præventor, *Poprzednik.*

præventus, *Uprzedzony.*

Præverbium Varroni eſt Præpoſitio cum Verbo compoſita, vel componi ſolitá. Adverbium Scaurus & Fronto: vocant.

prævērto, *Uprzedzam, Wprzod idę, w przod co czynię, Wyścigam kogo, Uchodzę 1. Udáię ſię do czego, powiádam 1. przenoſzę 3. Opuſzczam 1.*

prævertor, *Przenoſzę 5. Udáię ſię do czego wprzod (2. 5.*

prævĕtĭtus, *Zákazány.*

prævĭdeo, *przeglądam 2. Obaczam co.* Vorſehen. *Cunctáq; mens oculis prœvidet illa meis* Ovid. *ſyn.* Prōſpĭcio, vĭdeo, præsēntio, præsāgio, vātĭcĭnor augŭror prædīco.

prævincio, Zwięzuię. prævĭrĭdans Zielony.

prævīſus, *przeyrzány* prævītio, *Zárażam.*

prævius, *Poprzedzáiący.* vorgehend. *Nunc præcedentem ſequitur, nunc prœvius anteit.* Ovid

Præumbro, Záſtaniam,

prævŏlo, as. Uprzedzam Wyścigam kogo.

Prævorto. & or. priſce idem Præverto, & or.

præūro, Opalam. præut, præ ut, *względem.*

P R A G

pragma, *Gr. Spráwá 1.*

Pragmatica ſanctio. In C. eſt reſcriptum principis de conſilij ſententia in cauſa publica. alicui univerſitati, collegio, corpori datum. ICti.

pragmătĭcus, *adject. Gr. Spráwny.*

pragmaticus, *ſubſt. Gr. Práktyk 2.*

pragmatŏgrăphia, *Opiſánie rzeczy. Item exornatio Oratoria illuſtris.*

Pramnion, lege ſuprà Morion *2.* pramnium, *wino słod (kie.*

prandĭcŭlum. prandiŏlum, *śniadánie 2.*

prandeo, *Obiaduię.* zu Mittag eſſen.

prandium, *Obiad.* Mittags-Eſſen. *epith.* Lautum, pīngue, ŏpīmum. *v. Convivium.*

prandium abſtemium caninum, *poſtna potráwá, Bez wina, Bieśiádá ſkromna.*

pransĭto, *as. Obiáduię* pranſor, *Obiádownik, Gość 1.*

prānsōrius, *Obiádowy.* pranſum, *Obiad.*

pranſus, *Gotowy, Już po obiedźie.*

P R A S

praſinatus, *ſubſt. Zielony 1.*

prăsĭnus, *adject. Græcum, źielony. Et nomen praſini Porphyrionis habet* Mart.

prăsĭnus, *sub. Leszcz.* Pressem prāsium, *gr. Szára* prāsius, *gr. Kámień źielony.* (*biała.*
prăsoīdes gemma, *gr. sub. Topázyn.*
prăson, *gr. Porost.*
prātensis Łączny. prātulùm, *Łączká.*
prātum, *Łąká & tr. Kśiążki zbierálne.* Eine Wiese. *Ripárumq; thoros & prata recentia rivis. epith:* Flōrēns, flōrĭdum, vĭrĭde, vērnāns, vĭrĭdāns, pĭctum, mōlle, gemmāns, ĭrrĭgŭum hērbĭdum. grāmĭnēum, lætum, hūmĭdum, ūdum, ămœnum, cūltum, rĭdēns, fragrāns, hālāns, ŏdōrum. *phr.* Pratense viretum. Vĭrĭdāntia prāti jūgĕra. Hērbōsus, grāmĭnēus cāmpus, Hērbĭdă, flōrĭda rūra, Hērbis vērnāns hŭmus. plānitĭes. Hērbosi plānissĭma cāmpi ārea. Lŏca vĭrĭdāntibus hērbĭda prātis. Vĭrĭdi, vārio fūlgens cŏlōre. Pĕrpĕtŭis flōrĭbus ŏdōrum, ŏdōratum. Pĭctum vērnāntĭbus hērbis. Vēre nŏvo rĭdēns. ānte nŏ, vis rūbĕānt quam prāta cŏlōrĭbus. Nōn mōllia dēsūnt prāta tĭbi; Zĕphўris ĭlli mĕlĭōrĭbus hālānt. Perpĕtui flōres. Hĭc rădĭānt flōres & prāti vīva vŏlūptas ĭngĕnĭo vărĭāta sŭo. Ver pingit vārio vĭrĭdāntia prāta cŏlōre. Lætă săgĭnāti dēpāscūnt prāta jŭvĕnci. Cōllis ĕrat, cōllemque, sŭper plānĭssĭma cāmpi ārea quam viridem făcĭēbānt grāmĭnis hērbæ. ĭtur ĭn æterno vēstĭtos grāmĭne cāmpos, sūnt ŭbi mūscŏsŏ lūrĭda prāta sĭtu, āspĭce ĕt hēstērno rōrāntia prāta cŏlōre. Per vārios frūtĭces, et per flōrēntia prāta. *vide Gramen.*
prave *źle.*
Pravicordius. Ecclesiastici 32. in vet: editione, qui parvo est corde; similiter S. Augustinus finxit vocem Torticordius. Sed in editione Sixti est: Qui insidiose agit: apud LXX: vero est: ò pocrinomenos. 1. simulans Vuieco. Obłudnik.
prāvitas, *Złość 1.*
prāvus, *Krzywy, Zły.* Krumb, böß. *Tam ficti pravique tenax, quam nuntia veri.* Virg. *syn:* Dĭstōrtus, pērversus; mālus. *vide Sceleratus*
prāxis, *is, eos. gr. Czynienie, Dźiałánie, Spráwowánie.*

PRE

Precandi salutem formulæ. Bożeć day zdrowie Boże mu day długie látá.
precario, *Zprozby.* durch Bitt.
precārio rogo, precarium quæstum facio, *żebrzę.*
prĕcārius, *Uproszony.* Das auß Bitt wird gegeben/ auß Gnaden. *Arma aliena movet, quem forma precaria celat.* Ovid.
precarius liber, an recte? Modlitwy.
precarius quæstus, *żebrániná.*
prĕcātio, *Modlitwá, Prozbá, & sub Przeżegnánie.* Eine Bitt/ *syn.* Rŏgātio prĕces *epith.* Blānda, pĭa, hŭmĭlis. sŏllicita: mōllis benīgna, ĭmpōrtūna, āssĭdŭa, cōntĭnŭa. ārdēns flexanĭma āttēnta, rĕpĕtīta, ĭtĕrāta, sūpplex, flēbĭlis, ĭrrĭta; cāssa vāna, ĭnānis *phr.* verba prĕcāntia rŏgāntia. Sūpplĭcia vōta. Flĕctēns ănimos. Dūrāque ĕllīta flĕctĕre cōrda prĕce. Sūpplĭci nĕc ăbĕst hūmĭda gūtta prĕci.
precative prosząc, precatīvus, proszący.
prĕcātor. *Proszak, przyczyńcá.*
precatorius, sub Modlitwy.
precatrix sub Proszcak prĕcatus, *us. prozbá*
prĕces, *ha. Prozbá Modlitwá. przeklestwo, an Modlitwy.* Gebett. *Concipit. illa preces & verba precantia dicit* Ovid. *syn.* Prĕcātio, ŏrātio, ŏbtēstātio. vōt. *epith.* Blāndæ, pĭæ, hūmĭles bĕnignæ, āttēntæ, ārdēntes ĭmpōrtūnæ āssĭdŭæ, cōntinŭæ, rĕpĕtitæ, ĭtĕrātæ, crēbræ, pŏtēntes ĭnānes, ĭrrĭtæ, cāssæ, vānæ, flēbiles. sūpplĭces, iustæ. tĭmĭdæ, sŏlennes. *phr.* Vērba Prĕcāntia, rŏgāntia, sūpplĭcia, Sūpplex vōtum. Prĕcum pĭĕtas, ūsus vis, murmur. Flĕctĭtur ĭrātus vōce rŏgānte Dĕus.
prĕcia uva. *Rány 1.*
prĕcium vinum, *Wino pośledńie.*
prĕcor, *Proszę, Modlę się 1. 2. życzę. Błogosłáwię żegnam 1.* Bitten. flehen *Ignoscas, capiti sint precor illa meo.* Tibull: *syn.* ŏro. ŏbtēstor ŏbsĕcro, rŏgo dēprĕcor, ĭnvŏco, ĭmplōro pōsco, pĕto, pōstŭlo, sūpplĭco, sūpplex pĕto, *phr:* Voce prĕcor, in vōta vŏco. Vōtis prĕcĭbus prōsĕquor, ēxpōsco, sōllĭcito, fatĭgo, ădōro, vĕnĕror. Prĕces fūndo fĕro. Auxĭlio, vŏco. Sūpplĭce vōce, flexō pōplĭte, mănĭbus sŭpīnis ŏbtēstor, ānte pĕdes vōlvor, prōstērnor sūpplex Blāndas mănus ad genua tēndens, vōce mĭsĕrānda rŏgat. Duplĭces tĕndit ad sўdĕra pālmas, Dum vōce sūpplex, dumque thūre plācābit Nūmen *v. Auxilium imploro, Oro.*

prĕcor malè, *przeklinam.*
prĕhendo, *porywam. Uymuię, 1. Jmam kogo, Chwytam 1. przekonywam 1. Zdybáć, Zábiegam, Záchwyćić* Faſſen. *Arentiſque roſæ quantum manus una prehendat* Ovid. *ſyn:* Prēndo, căpio.
prehenſio, *Jmanie, Areſzt 2.*
prēlum, *praſa 1. 2. 3.* Ein Kelterbaum. *Vinaq; funduntur prelis eliſa Falernis,* Prop. *v. Prælum*
Prĕmislia, non Præm. Przemyśl, miáſto Polſkie.
prĕmo, *Tłoczę 1. Tłumię. Práſuię Náćiſkam Nálegam Náćieram ná kogo, Dośćigam, Dogrzewam Ućiſkam, 1. 2. Popieram, Doię, gnębię, śćiſkam 1. Tworzę* Preſſen/ niderdrucken. *Contentus late jam tum ditione premebat.* V. *ſyn* Cōmprĭmo, cōnſtringo, călco, prōtĕro, opprĭmo, urgeo, īnſto, vēxo.
prēndo, *contractum Poëticè ex Prehendo; idē ſignificat*
prensātio, *Doſtoieńſtwá zábiegánie.*
prenſo, *Zábiegam, Doſtoieńſtwá zábiegam.*
presbўter. *Kapłan, Starſzy.* ein Prieſter *Presbyter attigerat, noſtra ſequenda negans* Prud.
Presbyterium. 1. Tim. 4. i. Cœtus Epiſcoporum, qui olim presbyteri dicebantur. Emman. Sa. aliis Ordo presbyterorum, aliis ſacerdotium ipſum.
preſſe, *śćiśle, Subtelnie, Krotko.*
preſſim. Adverb. Apulei, idem Premendo.
preſsĭus, *Sporo 1.*
preſſo, *as. Náćiſkam, Tłoczę 1. 2. Doię*
preſsōrium, *Práſá 1.* preſsōrius, *práśny.*
preſſula rotunditate, Okrągławy. preſſulè, *śćiśle.*
prĕſsūra, *práſowánie, Tłoczenie Robienie 3. Utrapienie.*
preſſus, *us. śćiśńienie, Ućiſkánie.*
preſſus, *ſi Tłoczony. śćiſty, Subtelny, Krotki.*
prēſter, *ēris. m. gr. Wicher. żmiiá.*
prĕtĭōsĭtas. *Drogość, Cena.*
prĕtĭōſus, *adject. Drogi.* Köſtlich, koſtbar/ theuer. *Ingenium quondam fuerat pretioſius auro* O. *ſyn.* Cārus, māgni prĕtĭi, sūmptŭōſus, ſŭpērbus māgnĭfĭcus, ēxĭmĭus, ēxcēllēns, præſtāns ēxquīſitus, præclarus.
prĕtium, *Zapłátá 1. Cená. Furá 2. pieniądze.* Der Preiß/ wärth. *Mors pretium tardis, ea lex certaminis eſto,* Ovid: *vide Præmium.*
pretium curæ vel operis eſt, *Stoi zá moie:*
pretium pro capite, *Okup.*
pretium retro abit, detrahitur, *Tánieie.*

P R I

prīāpiſmus, *Gr. ćiękotki.*
prīdem, *Dawno.* Vor etlicher Zeit/ lengſt *Primus ad extremum ſimilis ſibi non ita pridem.* Hor: *ſyn.* Dūdum jāmdūdum, jāmpridem.
prīdiānus, *przeſzłogodniowy.*
prīdie Calendas, *Dźien przed tym Dźien mieśiącá oſtátni.*
pridie Cinerum, *Mięſopuſt.*
prīma, *orum początek 1. Przednia rzecz.*
prima face, *Z mrokiem.*
prima fronte, *Ná weyrzeniu.*
prima cœpta luce, *Ráno Ná początku.*
prima occaſione, *Rychło.*
prima ſpecie, *Ná weyrzeniu.*
prima veſpera, *Ná początku 2. Z mrokiem.*
primæ, & primæ partes, *Przodek 1 Mieyſce*
primæ claſſis, primæ notæ, *przedni.*
primævus, *Młody 1. Nayſtárſzy.* Der Erſt geborne/der elteſte. *Et lycus elapſi quorum primævus Helenor* V. *ſyn.* Sĕnĭor, vel lōngævus sĕnex.
prīmānus, prīmārĭus, *przedni.*
primarum partium, *idem.*
Prīmas, *ātis, Patryárchá, Arcybiſkup. lege & primates*
primas ago, fero, teneo, *przodkuię.*
primas lineas duco, *Ryſuię.*
Prīmātes, *hi. Pánowie przedni.* Vornehmſte/ Oberherren. *Diſcite Primates orbis qui ſceptra tenetis* M. *vide infra Proceres.*
primatum obtineo, *przodkuię.*
prīmātus, *us. przodek 2.*
Prīmĭceps, primicipitis à caput Scalig. qui rejicit voces in Varrone corruptas primicepſo, ſepticepſos, quarticeps &c. à caput; nam à capio, cipis habemus talia, ut particeps, municeps, &c. przedni.
prīmĭcērius. przedni sługá.
primĭgĕnia. *orum pierworodziny.*
primigenitus, *pierworodny.*
primigenius, *pierwſzy, przodkowy, pierworodny.*

primigĕnus, pierworodny.
primigenus dies, Dźień národzenia.
primipăra, pierwiaſtká.
primĭpīlāris, ſub Rotmiſtrz 1.
primipilārius, primipilus, Rotmiſtrz 2.
prīmĭpīlatus, us, ſub Rotmiſtrz 1.
primĭpŏtens, Możny
primis tenebris, Z mrokiem.
primiſcrīnius, przedni 2.
prīmĭtiæ, hæ. Pierwiaſtki. Erſtling. mittere primitias & fingere liba Priapo. Calphur:
primĭter, Naprzod. primitius, an Przedni?
primitiva, orum. Pierwiaſtki.
Primitivum Nomen aut Verbum, quod à nullo alio derivatur, ut mons lapis, lego, facio, Diomed.
prīmĭtīvus, początkowy, pierworodny.
primitùs, Naprzod. Tunc quibus ætatis freta primitùs inſinuantur Lucr.
primēnſium, primnēſius. gr. Liná, Kol 2.
primò, Naprzod, Ná początku, pierwey Z przodku 1. Zum erſten. Ah miſer & ſi quis primo perjuria celat. Tibull. (cu ſimul Rano.
primo diluculo, primo mane, primo lucu, cum lu
primo quoq; die, tempore, Ják naprędzey, Ry-
primodum, Naprzod. (chło.
primogenitus, Pierworodny o anceps quibuſdam.
primopīlus, Rotmiſtrz przedni.
prīmordia, orum Początek 1.
primordiālis, Początkowy, przedni.
prīmōrdiis, Ná początku 2.
primōres, hi & hic primoris, przedni 1. Pánowie przedni. Zęby przednie, Przodek 1. przodkowy, & ſub Koniec 2.
Primoribus labris attingo guſto Dotykam ſię kąſek koſztuię czego, powierzchnie.
primŭla veris, Bukwicá 2.
primŭlo diluculo, Ráno.
primŭlum, Dopiero 1.
prīmŭlus, Pierwſzy.
prīmum, Nomen ſubſt. Przednia rzecz przodek 1.
primùm, Adverb. pierwſzy raz. Naprzod Dopiero 2
prīmus, Pierwſzy, przedni 1. Kochan, Pánowie przedni. der Erſte. Stricta parata neci vix primi prælia tentant. Virg.
princeps, adject. Pierwſzy, przedni 1.
princeps, ſubſt, hic Kſiąże. Kśiężna, Pánowie przedni, początek 1. Ein Fürſt. O dulce invicti Principis ingenium Mart. ſyn. Prīmus Præsĕs, Rēx, Dūx, epith. pūrpŭrātus pēllītus, īnclȳtus, bēlliger, īlluſtris, mītis, jūſtus, pŏtēns, fōrtis. phr. Mārte fērox. Vīnci nēſcius ārmis. rērum cui māgna pŏtēſtas. pŏpŭlos sub dĭtiōne tĕnēns Qui metuenda tĕnet ſceptra jŭbente Dĕo. ad præmia vēlox, ad pœnas, tārdus. Qui nŏvit sērvāre pios et plectĕre sōntes. Victricibus īnclȳtus ārmis, īngĕnŭās, qui fŏvet, prŏtĕgit ārtes Cui pŏpŭli īncūmbit cūra pătērna ſui. Dīctans pŏpulis jūra cŏlēnda ſuis: Jūſtitia frænans pŏpŭlos Cœli qui mūnĕre pŏſſit părcĕre sūbjectis, & dēbēllāre sŭpērbos, vide: Rex, Dux.
Princeps principum, Monárchá, Ceſarz, Krol.
Pincĭpālis, przedni, Kśiążęcy.
Principalitas, przodek 2.
Princĭpāliter, przednie, Oſobliwie, Páńſko.
principatum habeo, obtineo, teneo, do, przodkuię.
principātus, początek 1. przodek 2. Pánowánie, Godność 3.
prīncipia, przodek 1. Sąd. Czoło woyſká, żołnierz. (przedni.
principiālis początkowy.
princĭpiò, Ná początku, Naprzod.
principio lucis. Ráno.
principium, początek 1. pánowánie, przedmowá Ein Anfang: Ab Iove principium Muſæ, Jovis omnia plena, V. ſyn. ĭnĭtium prīmōrdium: ōrigo, fons, căput, auctor. cauſa, vel cœptum, īncœptum,
prīnus, Gr. Więzożołd, & ſub Jedliná.
prior, pierwſzy ze dwuch. przednieyſzy, przeſzły.
Der forderer. Verbis Roma prioribus loquaris (Phal.) Mart
priora, orum, przodek 1.
priore loco, pierwey.
priores, hi, przodkowie.
priores, hæ. Mieyſce 2. przodek 1.
prior ſum. Wprzod. 2.

prisce, *Stárożytnie, po stároświecku.*
priscus, *Stároświecki 1. Surowy 2.* Alt. *Buccina cogebat priscos ad verba Quirites* V. *syn.* āntīquus, vĕtus, vĕtūstus. lōngævus, ānnōsus sĕnex.
pristīnè *pristini, Dźień przed tym.*
pristīnus, *Dawny.* Vorig/ vorher. *In nemus umbriferum conjux ubi pristinus illi.* Virg.
pristis, *f. Gr. śikawká ryba, Wieloryb.*
prīvātim, *Osobno, prywatnie.*
privātĭo, *Niemienie, Ogołocenie, pozbyćie.*
privatum, *subst: prywatá.*
prīvātus, *à privus, Domowy, Osobny, prywatny 1. 2. Własny, prywat.* Beraubt. *Privatas ut quærat opes, & tangere ridet* Hor: *syn.* ōrbātus, cāssus, vel proprĭus sīngŭlāris, vel mūnĕris ēxpers, pīvātam vītam ăgens.
prīvātus, *à privo as Ogołocony,*
prīvĕus, *Własny,* privigna *páśierbicá.*
prīvignus, *subst: Páśierb.* ein Stieffsoh. *Pocula privigno non nocitura suo* Prop.
privignus, *adject: páśierbiczy.*
prīvĭlēgĭārius *privlegiatus, B. Uprzywileiowány.*
prīvĭlegium, *Przywiley, Ustáwá przećiw prywatnemu.*
prīvo, *pozbawiam, Gołocę, Odeymuię,* Berauben. *Imposita haud unquam misera formidine privet.* Hor. *Syn.* Spolĭo, exspŏlĭo, ōrbo, nūdo. dĕnūdo, ērĭpĭo, āufĕro. ădĭmo. (āntè, cĭtiùs.
priùs, *pierwey przedtym.* Ehender/ ehe. *syn.*
priusquàm. priùs quàm *Pierwey niż*
Privus, Osobny. Własny, Káżdy z osobna, priwat.
pro, prô, proch *interjectio Prze Bog, Rátá. Flaventesq; abscissa comas, prô Iuppiter ibit* V.
pro dolor. *Ach. O. J Niestetysz*
pro fidem vestram, pro fidi! *Rátá 1.*
pro, *præpositio, Według, Wedle, Zá, Dla 2. 6. Zá cokolwiek, Zá kim 2. Zá mną to, Do czásu, Względem Miásto kogo,* Für. *Pro molli viola pro purpureo Nárcisso* 1. (Sp.)
prō aliquo, *Zá kogo.* prò aliquo est, *zacz.* pro amico *Jáko człowiek mądry.* pro beneficio, *Mam to zá 1.* pro bono, *Ná dobre.* pro ceremonia, *ná oko.* pro certo, *Pewnie, zápewnie, & obiecuię.* pro certo affirmo, dico, pono, *Twierdzę.* pro certo est, *pewna to.* pro certo habeo. *wiem pewnie, pewna to.* pro certo confirmo, polliceor. *Upewniam.*
pro comperto, *Zá pewne.*
pro comperto affero, *Twierdzę.* pro consvetudine, *Zwyczaynie.* pro concione, *Z kazálnice,*
pro-consul proconsule, *sub Namiestnik.*
pro dignitate, *Jáko się godźi.*
pro explorato est, pro explorato habeo, *pewna to Wiem pewnie.*
pro facto est, habeo, *pewna to.*
pro forma, inepta locutio, sub Imieniem 2. Ná oko.
pro hoste *Mam go zá.* pro insano, *Jáko szalony.*
pro introitu *Wstępne* (*nego, Mam go zá.*
pro ludibrio abiit, *W szyderstwo.*
pro magistro equitum, *pułkownik.*
pro magistro officiorum *sub Ochmistrz.*
pro rata, pro rata parte, *pomiernie 2.*
pro semel pro semper ineptè dicitur, sub Ná raz.
pro magnifico accipio, *Ważę sobie.*
pro malis temporum, *Jáko teraz czásy.*
pro me est, *Po sobie mam.*
pro meliore fuit, *Lepiey, raczey.*
pro meo jure, *Surowie.* pro milite, *Zołnierz.*
pro monstro, *Zadźiw.* pro muro, *Ná murze.*
pro Ostio, *przed Kośćiołem.* pro peccato *Zá karánie.* pro portione, *pomiernie,*
pro potestate, *Urzędnie.* pro præfecto, *Podstárośći*
pro ratione temporis, *Jáko kiedy.*
pro re, *Jáko śię tráfi.* pro re ac loco *Iáko kedy. iáko obaczę.* pro re nata, *zrzeczy.*
pro re nostra; *Ná moy mieszek.* pro rostris. *z kazálnice.* pro rudi, *Mam go zá.*
pro salute bibo, *Piię przez zdrowie.*
pro sano, *Iáko Człowiek mądry;* pro se quisq; *záśię káżdy ochotnie;* pro se omnes sedulo. *ochotnie*
pro spisso, *Nierychło.* pro suggestu, *z kazalnice.*
pro tempore, *do czásu.* pro tempore & loco, *Iáko obaczę.* pro transitu dare, *Zácokolwiek.*
pro tua prudentia, *Iáko Człowiek mądry*
pro tuo jure, *Słusznie.*

pro v

pro virili parte, portiōne, *Według przemożenia.*
pro vivo, *Jáko się godźi.*
proædificatum sub Wybiegły.
proagōgia, æ. proagogium, *gr. sub Sodomczyk.*
proămĭta, *sub Prádźiad.*
Proaries, in C. lege pro ariete.
proasma, *tis. Gr. przegrażek.*
proastia, *orūm, Gr. przedmieśćie.*
proauctor, Przodek 4.
proăvia, *Prábábá.*
proăvītus, *pradźiádowski.*
proăvuncŭlus, *sub prádźiad.*
proăvus, *prádźiad. Cui genus à proavis ingens, clarumq; paternæ* Juv. *v. Avus.*
prŏbābĭlis, *Dowodny, przyiemny Chwalny 1. podobny* Glaublich. *Capi ut váleret hic probabilifide,* (J.P.)
prŏbābĭlitas, probabile. *podobieństwo 7.*
prŏbabiliter, *podobnie 1.*
prŏbătica prŏbătĭcus, *Gr. Owczy.*
prŏbātio, *Dowod 1. Doświadczánie.*
prŏbātor, *pochwalacz;* probatur *podoba mi się.*
prŏbātus, *Doświadczony.* prŏbè, *Cnotliwie, Grzeczy*
prŏbĭtas, *Cnotá.* Frommigkeit. *Tanta tibi est animi probitas, orisq; Sophroni M. syn.* Bŏnĭtas, intĕgritas, pĭetas, vĭrtus. *epith:* Gĕnĕrōsa, dūlcis, mītis, lēnis, īngĕnŭa, hŏnēsta, vĕnĕrānda incūlpāta, laudānda, īnsons, ūnĭcŏlor, sīmplex. *vide Virtus Pietas.*
probiter, Cnotliwie.
prŏblēmma, *tis. Gr. Gadká. Mirantum vario tenuit problemmate turbam.* Man.
prŏbo, *Chwalę, Doświadczam 1. Dowodzę 2. Udáię pieknie, Wymierzam się, podobam się 1. pokázuię 1.3. Mierzę 2. Uchodzę zá kogo, Zálecam się,* Billigen. loben. beweisen. *Idque probat, sed & Æneæ probat auctor Acestes* Virg. *syn.* āpprŏbo, cōmprŏbo, laudo, cōmmēndo, āpplaudo, āssēntio, vel dēmōnstro, suādeo, cōnfirmo, vel tēnto, ēxpĕrĭor.
prŏbŏli, *Gr. Jzbice.*
prŏboscis, *idis m. Słoniowa trąbá. Pysk, Nosek komorzy,* Der Rüssel eines Schweins/ Elephanten. *epith:* Longa mōbĭlis. *A putri vespa, culicisve proboscide vexor. G.*
prŏbrosè, *Zelżywie.* probrosissimus, *Bezecny.*
prŏbrōsus, *Obelżywy, Zelżywy.* Unehrlich/schändlich. *O magna Carthago probrosis.* (Jamb. cum syll.) *syn.* pŭdēndus, ĭnhŏnēstus, īgnōmĭnĭōsus, tūrpis, īnfamis.
prŏbrŭm *Lżenie Zelżywość, Łáiánie zelżywe, Nierząd 3. Wstyd. Cudzołostwo.* Schand/ Unehr. *Aut posse à turpi mentem inhibere probro,* Cat. *syn.* ōpprŏbrĭum, īnfāmia. dĕdĕcus, īgnōmĭnia, cōnvĭcĭum.
prŏbus, *Dobry 1.2. Cnotliwy.* Fromb/ gut. *Vir justus probus, innocens timeris.* (h.) M. *syn.* Bŏnus, pĭus, jūstus, æquus. *v. Pius.*

P R O C

prŏcācia, *Zuchwálstwo, Chćiwość. przekory.*
prŏcācĭtas, *śierdźitość, Zuchwálstwo, Nálegánie.* Muthwill/ Geylheit. *Ludit qui stolida procacitate* (Phal.) *syn.* Prŏtērvia, pĕtŭlantia, lāscivia. *epithr:* Stŏlida, lĕpĭda, īmprŏba, tūrpis, fœda, ĭnhŏnēsta, hĭlăris, lāscīva.
procaciter, *Zuchwále, Niewstydliwie, śmiele.*
prŏcălātio, *Wyzywánie;* procălātor, *poprzednik.*
prŏcălo. *Gr. Wyzywam sed si à Latino pro, longum erit o.*
prŏcăpis, is. f. pokolenie.
procastria, *orum: przedmieśćie.*
prŏcax, ācis. *omne Jurny. Niewstydliwy, Chciwy; prosząk, Niezbyty, Zuchwały, Rospustny, Ciekáwy.* Muthwillig/ geyl. *petitusq; procacibus Austris.* V. *syn.* protērvus pĕtŭlāns lāscīvus, īmprŏbus.
prŏcedit, *powodźi się.*
proceditur, *processya idźie.*
prŏcēdo, *postępuię 1.2. Poieżdżam, Wychodzę 1.2. Uchodzę co drogi, Występuię, Pomaga co, Jdźie płaca, Nie idźie w liczbę.* herfür gehen. *Tum pater Æneas procedere longius iras* Virg.
Proceleusmătĭcus; pes quatuor syllabarum, ex duobus Pirrhichiis, constans ut Valeria oppositus Dispondeo, quasi celensieos, & aptus celusmásin. i. hortantibus, jussis, Diomed. Henric. Steph.
prŏcella, *Náwálność, Burzenie 2. Niebespieczeństwo,*

ſtwo; Zámieſzanie. Ungeſtümmigkeit / Sturmwind. *Subitæ ſaliunt in vela procellæ S. vide Tempeſtas.*
prōcellōſus, *Burzliwy.* ungeſtümm / windig. *Alba procelloſos vela referre Notos. O. ſyn.* Nīmbōſus, vēntōſus prōcēllis plēnus,creber,frēquens.
prōcer,ĕris. *adject: maſ. Herſt. Pánowie.*
procērē, *unde* procērius.
prōcēres, *hi. Balki, Pánowie przedni.* Die fürnehmſte Herren. *Surgitur. & miſſo proceres exire jubentur.* Juv. *ſyn.* Māgnātes, nōbiles, patrīcii, prīmōres, prīncipes prīmi, prīmātes, dūces, dūctōres, *epith:* præcipui,lēcti, dēlēcti, lēctīſsīmi. *phr:* Pōtēntes, clāri. verēndi ūrbis dūctōres, Māgnanīmi dūces. Dēcus ūrbis. Flos pŏpŭli. Dūcum, gĕnĕrōſa īlluſtris cŏhors, cōnsēſſus.
prōcēritas, *Wyſokość, Wzroſt.* Höhe.
prōcērius, *Dłużey.*
Proceritus, Plaut. corr. Pro cerritis inſectabat lapidibg
prōcērus, *Wyſoki 1. Długi 2.* hoch lang / gerad. *Proceros odiſſe lupos, quia ſcilicet illis H. ſyn.* Māgnus, āltus, ēxcelſus, īngens, *v. Altus.*
proceſſio, *Wyście 1. Czatá, Proceſſya* ein Fürgang.
proceſſui canere, *Wśiadáną gráć.*
prōceſſus, *us Wychodzenie, poſtępowanie, poſtępek powodzenie, Nieſzczęście.*
prōceſtria, orum. Báſztá 1. przedmieście.
prōchīmăſis, *is. Gr. ſub źimá uſtáie, Znak.*
prōcidentia, *æ. Upádnienie 1. Wpádłość.*
procidentia, *ium. Wydęćie.*
prōcīdo, *Upadam 2.* niderfallen. *Poſtquam relictis mœnibus Rex procidit.* (Jamb.)
prōcīdua ſedes, *Wydęćie.*
prōcīduus, *Upadáiący Upádły.*
prōcieo, es. prōcitum, Wyzywam.
procincta acies, *Szyk 2.*
prōcinctūs, *ti, Gotowy.*
procinctus, *us, Wśiadanie, Wybieránie ſię.*
prōcingo, *Páſuię.*
prōcio, *Zálecać ſię, Pro: lon: ex Pro & Cio. ſi à Procus, o breve erit.*
prōcio. as. Wyzywam. prōcītus *Nieważny.*
prōclāmātio, *Obwołánie, Zawołánie.*
prōclāmātor, *Obwoływácz, Wołácz, woźny, Prokurator 2.*
prōclāmo, *Wołam, Obwoływam* Öffentlich außruffen. *Adjuvat & magna proclamat voce Diones V.*
prōclīnātio. *Náchylenie, Wyprężenie, Zboża położenie.*
prōclinātus, *Náchylony.*
prōclīnor, *Náchylam ſię.* für ſich ſincken. *In proclinatas omne recumbit onus.* Ovid.
proclive, *is; Pochodźiſtość.*
proclivè, *Pochodźiſto Łácno 2.*
prōclīvis, *Náchylony, Skłonny, Łácny, Pochodźiſty. Pochopny.* Geneigt. *Hinc via labendi proclivior, & via vitæ* Paul: E. *ſyn.* prōpēnſus, īnclīnatus: āclīvis.
prōclivītas *Pochodźiſtość, ſkłonność 1.*
proclīvīter, *Pochodźiſto, Łácno.*
proclīvus, idem proclīvis.
prōco, *as. proſzę 1. żądam 1. Zálecáć ſię.* (*koie.*
prōcœtion. *n. Gr.* procœton, *onis. m. gr. przedpokoie.*
prōconſul, pro Conſule, *Burmiſtrzow namieſtnik.*
prōconsūlāris, proconſultus, *ibidem.*
prōcor, *aris. Proſzę 1. Pochlebuię.* werben umb etwas / unzüchtiglich begehren.
procrāco, is. gr. Obwoływam. (*włoká*
procraſtinando, *Odwłoczenie.* procraſtinātio, *Odwłoká*
prōcraſtīno, *Odkładam 2. Zwłaczam 1.* Von tag zu tag verziehen. *ſyn.* Dīffĕro, cūnctor, tārdo, mŏror, *phr:* Tēmpus prōtēndĕre, prōdūcĕre, Rem ſūſpēndĕre. Mŏdo vēnāndo, mŏdo rūs gĕnĭāle pĕtēndo. Pōnītis in văria tempŏra lōnga, mŏrā. Sed prŏpĕra, nec te vēntūras dīffĕr in hōras. Qui nōn ēſt hŏdie, crās mĭnus āptus ĕrit *vide Piger: & Feſtino.*
procreātio, *Rodzenie.* procreator, *Rodźic, Stworzyćiel.*
procreātrix, *Rodźićielká.*
prōcreo, *Rodzę, Płodzę, Oćieliłá ſię, Nábawiam,* Gebähren. herfür bringen. *Continet amplexu terram quod procreat ex ſe L. ſyn.* Gĕnĕro, crĕo, prōduco, pārio.
procreſco. *pochodzę z kąd, Rodzę ſię.*
prōcūbitor, *Strażniczy 2. Straż 2.*
prōcūbo, *as. Leżę 1.*
prōcūdo, *Kuię co. Knuię 2. Wypráwiam 1. Rozmną-*

minażam, Sztuki zażyć, popycham, ćwiczę się Mit schmieden außtreiben. Maturare, datur, durum procudit arator. Virg. syn. Cūdo, ēxcūdo. phr: Ferrum īgne mōllīre, recōquĕre: fornāce, īncū-de nŏvāre. Qūīnque adĕo māgnæ pŏsĭtis īncū-dibus ūrbes, rĕcōquunt patrĭos fōrnācĭbus ēn-ses; Curvæ rĭgĭdum falces fōrmāntur ĭn ensem Nĕc ēnsem immĭti sævus dūxĕrat ārte faber. Tela rĕpōnūntur manĭbus fābrĭcāta Cȳclōpum. Dū-rum prōcūdit ărātor vōmĕrĭs obtūsi dentem. (8 Æn) Ferrum exercebant vasto Cyclopes in antro, arma acri faciendo viro, nunc viribus usus; nunc manibus rapidis, omni nunc arte magistra præcipitare moræ, nec plura effatus: at illi ocyus incubuere omnes pariterque laborem sortiti: fluit æs rivis. aurique metallum. Vulnificusque chalybs vasta fornace liquescit, ingentem clypeum informant unum omnia contra tela Latinorum, septenosque orbibus orbes impediunt, alii ventosis follibus auras accipiunt, redduntque alii, stridentia tingunt æra lacus, gemit impositis incudibꝰ antrū.

procudo vitam, żyię.

prŏcul, præpositio, Dáleko 1. Z dáleká Fern, von weiten. I procul hinc, dixit, nec sacros pollue fontes. O. syn. Lōngè lōngĭùs, rĕmōtè, prōtinus.

procul; Adverbium, precż.

procul est ut credere possit, Niepodobny ku wie(rzeniu.

prŏcŭlcātio, podeptánie.

prŏculco, podeptáć, potrącam. Zer oder nider-tretten Proculcavit ovans, nec lubrica saxa deosq; C. syn. Culco, cōncūlco, prōtĕro āttĕro, cōnte-ro, tĕro, cālce tĕro. Metaph: spĕrno, cōntĕmno.

procul dubio, Bez wątpienia. ohne Zweiffel.

Prŏcŭlīnunt & proculiunt, i. promittunt Fest. prisca

prŏcŭlus, sub Syn. Irascor proculo cujus facundia tanta est. Hor.

prŏcumbo, Polegam 1. pokładam się, Obalam się, Upadam 2.3.8. pokłada się, śiedzę u stołu, Klękam. Niderligen / fallen. Brachia palpebræq; cadunt poplitesq; procumbunt. L. syn. prōcĭdo, prō-stĕrnor, lābor, dĕcĭdo, rŭo, cōrrŭo.

prōcūratio, Opátrowánie, Spráwowánie, 1.5. Odwracánie, Odczárowánie, Oczyśćienie 2. prokurácya, Ofiárá 1. Verwaltung.

procuratiuncula, Sprawowánie. 3.

prōcūrātor, Sprawcá, Plenipotent. ein Schaffner.

procurator fisci, Podskárbi.

procūrator litis, prokurátor 1.

procurator peni, Száfarz 1.

procuratōrius, prokurátorski.

prŏcūro, as, Opátruię, Ofiáruię, Odwrácam co złego. Verschaffen / verwalten. Procurare bonis præque cavere malis Paul: E. Ipse procuravi ne possent sæva nocere Tert: syn. Cūro, gĕro trācto āministro, rĕgo, gūberno, mŏdĕror, Pro. Tibull. Tertul. Accius corripuerunt.

procurro, Wybiegam 1.3. Wyćiekam 2. Zábiegam 1. Vorhin außlauffen. Manum & procurrere longius audent. Virg. syn. Cūrro, ēxcūrro.

procursātio, Wyćieczká.

procursātor. Wyćiekácz. Elear.

procursio, Wybiegánie. procurso, as. Wyćiekam 2

procursus, us. Wybiegánie, Wyćieczká, Wydátność Rozbieżenie się. Außlauff. Præcipitem & procursu concitus. Virg.

procurvus, Krzywy. Exoritur procurva ingens per littora fletus. V. syn. Cūrvus, īncurvus.

prŏcus substant. Zaletnik 1. Pánowie przedni Ein Freyer, Buhler. Turbarunt in me luxuriosa procum. Ovid. syn. Blāndus vĭgil, cŭpĭdus. lūxŭrĭōsus īmpōrtūnus, mĭser. dubius, sōllĭcĭtus; pērvĭgil īnsōmnis, pāllēns; tĕnĕllus, tĕner. phr: Difficilis blāndis nescĭat ēsse prŏcis, Mīror ĕgo ūnde prŏcis tōt mē Gălātēa mĭsĕllum præfĕrat; Mūltōrum frūstra vōtis ōptāta prŏcōrŭm, Mille prŏcos hābuit bĭs sēptem nūbĭlis ānnis, In tĕnĕri grēmĭo dum jacet īlla prŏci. v. Amans Procum apud Fest: significat Procerum. corr: Procerem. a procer.

poŏciōn, ōnis. hic Gr. Gwiazdá psia mnieysza.

PROD

prŏdeambŭlo, przechadzam się.

prōdeo, Występuię 1. Wychodzę 1. Herfürgehen. Vmbra neq; hæc magicis mortua prodit aquis. P. syn. ĕo prōcēdo. ēxĕo

prōdīco, is. przepowiádam, Náuczam. vor agen.

prodictātor, sub Rządcá.

prodictus, Náznáczony. & sub przepowiádam

prodigālitas, prodigitas, Rozrzutność. Verthunlichkeit / verschwendung. syn. prōfūsio ēffūsio, Īmmŏdĕrātus ŏpum ūsus, nĭmĭa lārgĭtas v.

prōdĭgè, Rozrzutnie überflüssiglich. (Luxuria:

prōdĭgentia, Rozrzutność. prōdĭ-

prōdĭgĭālis, *Cudowny, Odwrotny. Quæ tantum auxilium per prodigialia signa.* Prud.
prōdigialiter, prodigiōse, *Cudownie.*
prodĭgiātor, Wieszczek 4.
prōdĭgĭōsus, *Cudowny, Dźiwostrászny.* widernatürlich, wunderlich. *Prodigiosa loquor veterum mendacia vatum.* C *syn* pōrtēntosus, monstrosus.
prodigiosus partus, *Płod 6.*
prōdĭgium, *Cud, potworá, Znák.* Ein Wunderzeichen. *Nec tantis mora prodigiis, en quatuor aræ.* V. *syn.* Pōrtēntum, mōnstrum *v. Monstrum*
prōdĭgo, *is. Szafuię bárzo, Wydáię 1. Rozrzutnie żyię, Trawię 2. przemarnowáć. Wyganiam 3.* verthun.
prōdĭgus, *à prodigo Rozrzutny, Nieżáłuiący, Buyny, żyzny.* Geudig, verthunlich. *Sed tam prodigus atq; liberalis* (ph.) M. *syn.* prōfūsus, ēffūsus, dīssolūtus, *v. Liberalis. Gulosus.*
prodigus, à prodigium. Cudotworny.
prodigus animæ, *Desperat.*
prodiguus, śniedny.
prodīnunt, i. prodeunt. priscè Wychodzę 1.
prodispăro, as sub Upaiam kogo, pomieszáć.
prōdĭtio. *Wydánie, Zdrádá, Odstąpienie.* Verrätherey. *Falsa sub proditione Pelasgi.* V. *syn.* Fraus, dŏlus, pērfidia. *epith:* pērfida īmpia, scĕlĕrāta, ārcāna occūlta sēcrēta, tăcĭta, lătens.
prōdĭtor, *Wydáwácz, Zdraycá.* Verräther. *Nunc & latentis proditor intimo.* (Alcaic.) *epith:* īmpĭus, pērfidus, scĕlĕrātus īnfīdus, īnsidiōsus, cautus fāllāx dŏlōsus dēteståndus, pērnĭcĭōsus. *v. Perfidus.*
prōdĭtōrius, *Zdrádźiecki.*
proditum est, *Nápisano.* proditur, *powiádáią.*
prōdĭtus, *Wydány, Strácony. Náznáczony.* verrathen. *Agnoscit lachrymans primo quæ prodita somno.* V.
prōdius, Wewnątrz.
prōdo, *is. Wydáię 1. 4. Zdrádzam Ogłászam pámiętno co czynię. Zostáwiam 1. Rozmnażam, Utracam, Niedotrzymáć, Náznaczam, piszę 2. 2. Zwłaczam 1. Wydáię księgi, pokázuię 2. Odkłádam 2. Wydáię się co, prezentowáć.* Auß stossen, verrathen. *Quæ tam festa dies ut cesset prodere furem.* J. *syn.* ōstēndo, pāndo, ăpĕrio vel māndo scrībo, ēdo, vel trādo, dēstituo dēsĕro.
prodo vitam, *Wdáię się w niebespieczeństwo.*
prōdŏceo, Uczę Czytam 2.
prŏdrŏmi, *orum. Gr. Wiátr coroczny.*
prŏdrŏmus ficus, *sub Rány 1. Figá 1.*
prŏdrŏmos, *Gr. poprzednik.*
prōdūco, *Wywodzę 1. 2. 5. przedłużam, prowádzę umárłego, Rodzę, Zwłaczam Stawiam, Wystawiam 2. Rośćiągam. przywodzę 4. 5. Odkładam 2. Ciągnę.* Herfür führen/bringen. *His ita demissis alius producitur ager* S. *syn.* Gĕnĕro părio, vel prōtēndo. prōtrăho. prōfĕro. prōrŏgo. dĭffĕro, tārdo vel prōvĕho, prōmŏveo.
prodŭctè, *przedłużenie.*
productilis, Kowány.
prodŭctio, *przedłużenie, Rośćiągłość.* Långerung.
prodŭctor, *Rufian.*
Productum, apud Arithmeticos, Columella *Latinè appellat* Summam ex multiplicatione effectam.
prōdŭctus, *Długi 2. Rośćiągły.*
produnt, *powiádáią.*
proebeo, proibeo, sub Niedopuszczam.
proēbrá, proēbia, orum Noszenie od czárow.
proēgmĕna, *Gr. Cic. 3. Tusculan: przednia rzecz.*

P R O F

prŏfānātio, *Sprofánowánie. Zgwałcenie 1.*
prŏfānātus, *Zgwałcony.*
prŏfāno, *as. Gwałcę Sprofánowáć 1. Zgwałćić 2 poświącam, Ofiáruię 1.* Verunreinigen/ entheiligen. *Scilicet omne sacrum mors importuna profanat.* O. *syn.* Rēs sacras. vĭŏlo, pōllŭo, tĕmĕro.
prŏfānum, *poświątne Zgwałcenie 1.*
prŏfānus. *Nieświęcony, Niepoświęcony, Swiecki 2. Sprofánowány*)(*poświęcony.* Ungeweyhet/unheilig. *Mistaq; erat flammæ flamma profana piæ.* O. *syn:* Nōn săcer, īmpĭus, scelĕrātus.
profanus literarum Nieuczony.
prŏfāri, *Mowię 1.* Herauß reden. *Vultum Dido demissa profari:* Virg. *v. Loquor.*
profatum, *Sententia 2.*
prŏfātus, us. Wymawiánie 1.

prŏfectio, *Jáchánie, Jázdá 1. ćiągnienie, Odiazd.*
prŏfectitia dos, & profectitius *ſub poſag.*
prŏfectò. *Koniecżnie, Záiſte.* Warlich, fürwahr. *Partes in bellum miſſi ducis, ille profecto.* H. *ſyn.* (Cērtè, cērto.
prŏfectus, *us. poſtępek.*
prŏfĕro, *Wynoſzę 1. Wywieſzam 2. Wyiawiam, Wychylam, Wyſzczyniam, pokázuię po ſobie, pomykam, wydáię táiemnicę, Wymawiam 1. Odkłádam 2. 3. przywodzę, przedłużam. Zwłaczam 1.* Herfür bringen/ vermelden. *Profert imperium jacet extra, &c.* Virg. *ſyn.* prōnuntio, cōmmĕmŏro. dico, rĕfĕro. rĕcēnſeo, vel ōſtendo, mōnſtro, pătĕfăcio, vel prōdūco.
proferor, *Unoſzę ſię.*
prŏfeſſio, *Zeznawánie. powinność* Bekentnüß.
profeſſio agrorum, profeſſio cenſualis, *Popis.*
profeſsò, *Umyślnie.*
prŏfeſſor, *Miſtrz 2. Profeſſor.*
Prŏfeſſorius. *ſub Klechá.*
prŏfeſſus, *Jáwny,* & *ſub* Profes Bekennet. *Non eſt de tetricis, non eſt de Magna profeſſis* Ovid.
prŏfeſtus, *Nieświęcony. powſzedni, świecki 2.*
prŏficio, *poſtępuię 2. polepſzam ſię. poduczyć ſie, Sprawuię, pomaga co. wſkoráć* Fortfahren / zunehmen/ nutz ſchaffen. *Creſcit vita hominis, & longo proficit uſu.* Pr. *ſyn.* progrĕdior, vel prōſum
prŏficiſcor, *Jádę 1. Jdę 1 9. Udáię ſię gdźie, poczynam pochodze z kąd* Gehen/ reyſen. *Ut proficiſcentem docui teſæpe diuque.* Hor. *ſyn.* ĕo, vādo, prōcēdo. dīſcēdo, ăbeo, ēxĕo. tēndo, cōntēndo. *phr:* Viam ĭter tēnto cōrrĭpio, īngredior, īnvādo, mōlĭor. Mē ăgo, cōnfĕro, ĭn grēſſus dīrĭgo, īre paro, pĕregrinas ōras pĕtĕre. Cārpĕre ĭter. Cōrrĭpere vĭam. Fērre pĕdem. Dīrĭgĕre grēſſum. Cōnfērre grădum. Cūrſus cĕlĕrare. Grēſſus glŏmĕrare, ĭter īncēptum peragĕre, cĕlĕrāre. Quōvĕ teneris iter? Tūmque īnvādo vĭam Mōx ſēſe ad lĭttŏra præcēps cōntŭlit. Haud mŏra, fēſtīnānt jūſsi, răpĭdīſque fĕrūntur pāſsibus: pĕrge mŏdo, et te Rēgīnæ ad līmĭna pērfer. Mēque ēxtra tecta fĕrēbam. Jamque ălio mōlīris ĭter, nec dēsīde pāſſu īre păras, Sed jam age, cārpe vĭam, et sūſcēptum pērfĭce grēſſum: ăd āltos tēndēbat muros, grēſſumque ad cāſtra fĕrēbat: prōtĭnus ad pătrĭos sŭa fert vēſtīgia vūltus. Itālĭam pĕtĕre, et tērras tēntāre rĕpōſtas; īlle dătum mōlītur ĭter, jāmque ārva tĕnēbat ūltĭma. Hæc ŭbi dīcta dĕdit pōrtis. sēſe ēxtŭlit. *v. Eo. Abeo. Navem ſolvo. Peregrinor, & Fugio.*
prŏfindo, *Szczepam.*
prŏfiteor, *Zeznawam 2. Opowiádam ſię, popiſáć ſię dáię, Odpowiádam komu, W piſuię ſię, Báwię ſię tym, Ofiáruię ſię, Czynię ſię czym. Zoſtáię czym, Obiecuię 1. Czytam 2. Pokázuię co po ſobie* Bekennen. offentlich ſagen. *Furtivos timidè profitetur amores.* Ovid. *ſyn.* Cōnfĭtĕor, fătĕor, vel præ mē fero, vel dēnūntio, tēſtor, sīgnĭfĭco, vel ēxērceo, vel ēdŏceo.
Proflātus, *us. powiewánie, Dęćie 1.*
profligator, *Utrátnik.*
proflīgātus, *Skáżony, Utrácony, Upádły, Niecnotliwy*
profligo, *porażam 1. Dokonywam, Zbiiam czyi dowod.* vertreiben/ Zur Erden werffen. *Profligaretur populi, ſtetit orbe recurvo.* M. *ſyn.* āfflīgo, ſtērno, prōſtērno dējĭcio, cædo cōncīdo, dīſsĭpo, fūndo, fŭgo, vĭnco, dŏmo.
proflo, *Wydymam. Wydmuchnąć, Wybuchnąć wylewam 1. Zlewam, Sapam.* Heraußblaſen. *Exſtructus, toto proflabat pectore ſomnum.* Virg.
profluens, *adiect: omne, płynący.*
profluens, *ſubſtant. m. Rzeká.*
profluenter, *Obfićie.*
profluentia, *Obfitość Mowność.*
profluo, *ćiekę 1. płynę 2. pochodzę z kąd.* Außrinnen. *In medium ſeu ſtabit iners, ſeu profluet humor.* V *ſyn.* Lŭo, māno. prōmāno lābor, ēfflŭo, dēflŭo, dēlābor. fŭgio, feror, cūrro, dēcūrro. *v. Fluo*
proflŭvium, *ćieczenie 2. płynienie 2. potok z noſa.*
profluvium ālvi, *Biegunká 1.*
profluvium fæminarum, *Niewieśćia chorobá.*
proflŭvius, *ſub Nieſtateczny.*
profluus, *ćiekący.*
prōfŏre, vel profuturum eſſe, *pożytecżno ieſt.*
prŏfŭgio, *Ućiekam 1. Zbiegam 2*
prŏfŭgium, *Ućieczká 1.* ein Orth da man hin fliehen mag.
prŏfugus, *Zbieg 1.* Ein Landſtreicher. *Et Scythicum profuga ſcindere puppe fretum.* O. *v. Exul.*

prŏfundātus, *Wydrożony*.
profundè, *Głęboko*. prŏfundĭtas, *Głębokość*.
prŏfundo,*is Wylewam 2. Száfuię bárzo*, *przemárnowáć*, *Wydáię się ná oko*, *Wydáie ziemiá*,*wyſypuią się*, *Mowię 1. Zálewam się*, *Rodzę*. & *ſub Dármo 1*. Außſchütten, außgieſſen. *Æquora profudit toto náſcentia ponto* Man. *Vix ea, cum lachrymas oculis diuturna profudit*.V. *ſyn* Fūndo, āffūndo, vel dĭſpērdo; dĭſsĭpō, prōdĭgo.
profundo animam, vitam, *Umieram 1*.
profundo vires, *Wyśilam się*,
profundum, *Głębokość*, *Morze*, *Brzuch*, *Trzos*
prŏfundus, *Głęboki*. *Nienáſycony*, & *ſub Szátá długa*. Tieff. *Nemus & ſylvæ intonuere profundæ* V. *ſyn*. āltus, căvus, deprēſſus, īmus *phr*: Văſto prōfundus hiātu, āltíus in præcēps pătiēns.
profusè, *Hurmem*, *Rozrzutnie*.
prŏfūſio, *Rozrzutność*, Potok 2.
prŏfūſus, *Rozrzutny*. *Zbyteczny* verzehrt, vergoſſen. *Fletus ſuper ora profuſus*. Ovid.

PROG

prōgemmo, *as*, *pąkowie puſzczam*.
prōgĕner, *progenerum apellat avus*, *neptis ſuæ virum*
prōgĕnĕrātio, *Rodzenie*. (*Feſt*.
progenero, *Rodzę*. Weiter gebären. *Progenerant aquilæ columbam*. (Dact:Troh:)
prōgĕnies, *potomek*, *potomſtwo*, *pokolenie* Ein Geſchlecht. *Progeniem ſed enim Trojano à ſanguine duci* Virg. *ſyn*. Prōles. *v*. *Genus*.
prōgĕnĭtor, *Rodźic* Ein Vatter. *Et forti genitore & progenitore Tonante* O. *ſyn*.Gĕnĭtor,părēns, (păter.
prōgermĭno, *pąkowie puſzczam*.
prōgĕro, *Wynoſzę 1*. *wylewam 1*.
progigno, *Rodzę*.
Prognarè, *i*. *aperte Feſt priſcum*.
prognārĭter, *Rzeſko*, *śmiele 1*.
prognāti, *Dźieći*. prognātus, *Urodzony*,
prognōſtĭcum, *Gr*. *Znák pogodny*, &c. *Minucye*.
prŏgŏnus, *Gr*. *Páśierb*.
prŏgramma. *Gr*. *Wyrok 1*. *Wywołánie 2*.
Prograxe. *Lucret*: *Meurſi*. *alij Procrave legunt*, *à Procrago ſupra*, *i*. *proclamaſſe*.
prŏgrédior, *Wywodzę 1*. *Idę dáley*, *poſtępuię 1*. *poieżdzam*, *Zábrnąć 3*. *przychodzę* Herfür gehen *Progredior portu*, *claſſes & littora linquens* Virg. *ſyn*. Prōcēdo, prōdĕo, regrĕdior.
progreſſio, *poſtępowánie*, *poſtępek 1*.
progreſſioris ætatis, *podſtárzał ſobie*.
progreſſu firmo, maximo, *Spieſzno*.
progreſſu ævi *Zá czáſem*.
prōgreſſus, *us*. *poſtępowánie*, *poſtępek 1*.
Progymnaſius,*corr*. progymnaſtes, *m*. *gr*. *Spolgrá*-(iący.
prōgymnaſma, *gr*. *ſub przećzwiczam*.
proh, *Ach O*. *J*. *Flaventeſque abſciſſa comas*, *proh Juppiter*, *inquit*. Virg. *idem Prò*.
prohĕbra Noſzenie, *od czárow*.
prŏhibeo, *Zákázuię*, *Niedopuſzczam*. *Nádáię 1*. *Nieprzypuſzczam*, *Ochraniam*. Verbieten verhindern, wehren. *Inſtabiles animos ludo prohibebis inani* Virg. *ſyn*. Vĕto, īmpĕdio, ŏbſum, ŏbſto,ŏbſiſto tārdo,rĕtārdo mŏror, dĭſtĭneo, ārceo.ĕxcludo,rĕpĕllo,sūmmŏvĕo. *v*. *Impedio*
prohibitio. *Zákazánie*,
prohĭbĭtor, *Broniciel*, *Ogániácz*. *powściągácz*.
prohĭbĭtōrius, *Zákázuiący*,
prohĭbĭtus, *Zákazány*.
prohibo, *priſcum ſub Niedopuſzczam*.
projecta, *orum Alkierz*.
projectio, *Rzucánie 1*. prōjectītius, *porzutek*.
Projecto. *Plaut*: *corr*: *Prolecto*.
projectum, *Alkierz*. projectūra, *Obdách*.
prōjectus, *porzutek*, *Wzgárdzony*, *Wydány*, *Wybiegły*, *Długi*, *Rośćiągły*, *porywczy*, *Nieuhámowány*, *śmiáły 2*. *Deſperat*. weg oder hin geworffen *Hinc altas cautes*, *projectaque ſaxa pachyni* V. *ſyn*.Jăctus,vel ābjĕctus, vel protēnſo.
projicio, *porzucam 1*. *4*. *Zárzucam 2*. *Wyrzucam 1*. *ćiſkam 1*. *porywam ſie*, *Wypadam 3 przetykam 2*. *Odſtępuię 2 Wydáię*, & *ſub pſuie ſię człowiek* weg werffen. *Projice tela manu*, *ſangvis meus* &c. Virg. *ſyn*. Jăcio, conjicio jăcŭlor, vel ābjicio,afflīgo, proſterno.
proin, proinde,*przetoż*, *więc*. *1*. *A ták*. darumb
proinde ac, proinde ut, *Rownie iák*, *Ták iák*, *Ták ieſt*. *Proinde tonare eloquio ſolitum tibi*-

tibi, &c. V. *vel Proinde omisi regimen è manibus meis.* (Jamb. Sen.)

PROL

prolābor, ĕris. *Wpadam, padam na, Spadam Szwankuię, Uwodzę się* für sich hinfallen, niderfallen *Flumina & intenti prolabitur æquoris unda.* Aus. *syn.* Lābor, rŭo, cădo.

prolapsio, *Upádnienie 1. 2. Potknienie, Pośliznienie.*

prolapsus, *Upádły Skáżony.* nidergefallen. *Prolapsum leviter facili traxêre liquore P.*

prolatæ res. *Sądow wywołánie.*

prolātātio, *Odwłoká.*

prolatus, *Odłożony.*

prolātio, *Rośćiągnienie, Rozszerzánie 1. przywodzenie, Odwłoka 1. 2. Sądow wywołánie* Verlangerung.

prolāto, *as Odkładam, 2. Pomykam Rozszerzam 1. Zwłaczam 1. przedłużam.*

prolātus, *Zwleczony* herfür gebracht *Non deest prolato jejunus venditor auro.* L.

prolectibile, Pobudká, Przyłudá.

prolecto, *Wabię. Nágábam, Łechcę.* Herzu reitzen. *Ast aliæ quas nullus amor prolectat edendi.* Prud. *syn.* āllĭcio, pēllĭcio.

prolēpsis *gr. Zábieżenie 1. Uprzedzánie, przeięćie 2.*

Prolepsis, figurá Grammatica, Caris: Diomed: cùm in primo membro orationis dictio ponitur, quæ insequentibus membris subauditur, non repetitur. Item cùm rei alicui attribuitur, quod illa posterig accidit.

Prolepsis Oratoria, cùm quod objici poterat sponte occupamus Præoccupatio Anteoccupatio Cicer. Præsumptio. Quintil. Anticipatio. Rufinian.

prōles, *is, Płod 1. potomek, potomstwo.* Geschlecht, Zucht, Kind. *Exigat & pulchrâ faciat te prole parentem* V. *syn.* Progĕnĭes, Sŏbŏles, prŏpāgo, lĭberi, nati, fīlĭus, fīlĭa. *epith.* Chāra, dīlēcta, dūlcis, ămāta, ēgrĕgia, īnclўta gĕnĕrōsa, Māscŭla, vĭrīlis *v. Soboles.*

prōles, *hæ. Jądro.* proles mascula. *Mołoieć.*

prolētāneus Komornik. prolētārius, *Podły*

proletarius sermo, *Mowá gruba.*

prolībātio, *Kosztowánie.*

prolibo, *as, Kosztuię, Ofiáruię 1.*

prolitio, Wabię. prolixè, *Rośćiągło. Ochotnie.*

prolixitas, *prolixĭtūdo, Długość 1. 2.*

prolixò as Rośćiągam.

prolixus. *Długi 1. 2. Rośćiągły, Wysoki 1. Szczodrobliwy, Chętny.* Lang, weitläufftig. *Squallida prolixis qui tegit ora comis* Ovid. *syn.* Longus, prodūctus, extēnsus.

prŏlŏgium prologus, *przedmowá.*

prōlongo, *przedłużam odkładam 2.*

prōlŏquium, *przedmowá, Sentencya. 2.*

prōlŏquor, *Wymawiam 1. Miánuię, przedmowię. czynię, przemawiam 1.* Heraus sagen *Proloquar atq; utinam patriæ sim vanus aruspex* Prop:

prōlūbīdo, prōlūbies, *Lubość.*

prōlūbĭum, *Pożądliwość, Lubość, Szczodrobliwość*

prolūceo, *świecę.*

prolūdium, *Záczęćie woyny.*

prolūdo, *Hárcuię, Igram przed potkániem, Kosztuię się z kim, śćisle 3.* Vorspielen. *Et sparsa ad pugnam proludit arena V.*

prōluo, *polewam, płoczę, Wypłokáć przepiiam, przemárnowáć, purgácyą bráć.* Wol waschen. *Et pleno se proluit auro. V.*

prolūsio, *Utarczkowy. & sub Zmowni Aktorowie.*

prōlŭvies. *Wylewek, powodź Gnoy 1.* Außgeschütteter Wust, Vnflath. *Proluvies, uncæque manus, &c.* Virg. *syn.* Elŭvĭēs, sōrdes.

proluvies alvi, *Biegunká.*

prōlŭvium, *powodź, Szczodrobliwość.*

prōlўta, *æ. Gr. Promot.*

promāno, *pochodzę.*

promātertēra. *sub prádźiad.*

Promellere, est litem promovere. Fest priscum. Mellere vel melere à Græco Mellen. cujus vestigium in Remeligo. i. cunctari, Scalig.

prōmercāles res, *Kupia.*

promercālia, *ium; przedaina rzeczi.*

promertium, przedawánie.

prōmĕrĕo. *vel or. Zásługuię, Dobrze czynię przysługuię się.* Verdienen. *Semper & effectus promeruere bonos.* Prop.

prōmĕrĭtum, *Zasługá, Dobrodźieystwo.* Verdienst.
prōmĭco, *Błyszczę się,* prōmĭnens, *adiect: Wydátny.*
prōmĭnens, *substan: Wydátność.*
promĭnentia, *vel* prominentiæ, *hæ. Fárby wydá- (tność.*
prominentia, *ium. Rycie wypukłe.*
promĭneo, *wybiegam 2. wychylam, wychodźi 1.* Herfür gehen. *Prominet in pontum collis, &c.* Ovid. *syn.* ēmĭneo, ăssūrgo, āppāreo.
promino, as. Pędzę, poganiam,
prōmĭnŭlus, *wydátny,*
*promiscam.promiscè,*prōmiscuè. *Pospołu Nierozdźiel- (nie, Bez bráku.*
promisceo, *Mieszam 1.*
promiscua doctrina *Kśiąszki zbieralne.*
promiscus, Społeczny, & sub pospołu.
promiscuum genus, *sub płeć 1.*
prōmiscuus, *Mięszány Społeczny.* Vermischt. *Et sexus utriusq; choros promiscua fama* M. *syn.* Confūsus, mīstus, īncērtus.
promiscuus usus, *Społeczność. (spełniam.*
prōmissa exsolvo, patro, præsto, solvo, *Obietnicę*
promissio, *Obietnicá* Versprechung.
promissio dámni infecti, *wárunek.*
promissivus modus, Obiecuiący.
promīssor, *Obiecownik. Kontráktnik, przyzwaláiący*
promissum, *Obietnicá* Verheissung / Zusag. *Dardanidæ reddique viro promissa jubebant* Virg: *syn.* Prōmīssĭo, pōllĭcitum, *epith:* Grātum māgnĭfĭcum, prĕtĭōsum, ămīcum, jūcūndum, lĕve īncērtum, ănceps, dŭbĭum, fāllax, dŏlōsum, mēndāx pēllēx. *phr:* Rēs prōmīssa Dătă fĭdes Fœdĕra līngvæ. Pignŏra pollĭcĭti. prōmīssī fides pīgnŏra. Vērbōrum fĭdes.
prōmissus, *Długi 2. Obwisły.* Versprochen. *Non servata fides cineri promissa Sichæo,* Virg. *syn.* pōllĭcĭcitus.
prōmitto, *Obiecuię 1. 2. Noszę 2. pokázuię po sobie* Verheissen / versprechen. *Infelix recipis, non quem promiserat ipse* P. *syn.* Pōllĭcĕor, spōndeo, rĕcĭpio, pōllĭcĭtor, păciscor. *phr:* Fĭdem, prōmīssa do, Fĭdem ōbstrīngo, Dēxtram fĭdēmque dĕdit. *vide Promissum.*
promītto ad aliquem, promitto alicui ad prandium. *Obiecuię się ná ucztę.*
promitto barbam, crinem, *Zápuszczam włosy.*
promnestrĭa, *f. Gr. Dźiewosłębicá.*
prōmo, *Dobywam 3. Biorę 1. wydáie źiemiá, wydáię táiemnicę. Toczę Poczynam wino, Mowię.* Herfür thun. *Flavaq; de rubro promere mella cado.* Mart. *syn.* ēxprōmo, dēprōmo. edūco. *is.* ēxtraho
promonstrum, Znák 9.
promontōrium, *Gorá. Ille legit Capreas promontoriumq; Mineræ.* Ovid: *Apud Ovid. syllabæ ium contrahuntur in unam, ut o longá maneat.*
prōmōtio, *pomykánie. podwyszánie. wynieśienie, Forytowánie pâsowánie, promocya.* Fürderung.
prōmōtus, *pomkniony, promot, Kreáturá.*
prōmŏueo, *pomykam postępuię 1. Odkładam 2. pâsuię.* Fürdern / fürrücken. *Ut tamen his studiis auditor promoveatur.* P. *syn* prōvĕho, prōdūco.
promoveo parùm. *Nie sporo mi.*
promptè, promptissimè. *Ochotnie, Rychło.*
promptitūdo, Ochotá.
prompto, *as. Bieram, wydáię 1.*
promptuaria cella, *Spiżárnia.*
promptuārius, *adiect: Schowálny.*
promptum est. *Ná doręczu.*
promptus, *ti. Gotowy Ochotny, Skłonny, Łácny, Rezolut* Fertig / gerüst / bereit. *Promptus & Isæo torrentior ede quid illum.* Juv. *syn.* ălăcĕr, hĭlăris, părātus, ārdens vēlox.
promptus, *us. Gotowość, Gola.*
promulcus, *m Liná. (dung.*
prōmulgātio, *Obwołánie, Ogłoszenie,* Außrün-
prōmulgo, *Obwoływam.* außkünden. *syn.* Vūlgo divulgo edīco, prōdo, mănĭfesto, ăpĕrio, rĕtĕgo, *phr:* præcōnis vōci cōmmitto. Vōce præcōnis ēdĭcto, pălam făcĕre, pălam rĕferre sub auraDăre facta lătēntĭa lūcti *v. Manifesto.*
promulsidar, promulsidarium Antypast. 1. 2.
prōmulsĭdārius, *sub Antypast. 2. & Słodycz.*
promulsis, *idis Słodycz. Antypast. 2. przedobiedny trunek. Misá 1.* ein Tranck von Honig ge- (macht.
promuntorium lege promontorium.
prōmūrale, *Przedmurze* Vormaur.

prōmūs, Száfárz 1. 2.
promus magis, quàm condus, Rozrzutny.
prōmuscis, idis f. Słoniowa trąba.
prōmūtuum, sub przed czásem kłádę.

PRON

prona manus, Dłoni wierzch.
pronaus, ai. m. Gr. Bábiniec.
prōnecto, Nádwiężuię.
prōnĕpos. Práwnuk. Urenckel. Est Neptunus avus; pronepos ego regis aquarum Ovid.
prōneptis, Práwnuczká. prōnĭtas, Skłonność.
prono amni, sub powietrze.
prōna. Gr Opátrzność.
prōnōmen, apud Grammaticos pars orationis, quæ loco nominis ponitur, licet, quod illud sit, non exprimat. Carif. Priscian. Antonomia. Provocabulum. Varr.
prōnōmĭnātio, Zamiáná słow.
prōnūba, Dźiewosłębicá. eine Brautführerin. Et Bellona manet te pronuba nec face tantam. V.
prōnūbus, substant, Dźiewosłąb adject: v. Zápalenie ćiáłá.
pronum mitto. Ná szyię spycham.
prōnuntiātio, wymawiánie, wyrok, wyrzeczenie 1. Sentencya 1. wydánie. GestOrátorski. Außsprechung.
pronuntiator, powiádácz.
pronuntiatum, wyrzeczenie 1. Sentencya.
pronuntiatur, Powiadáią.
pronuntiatus, us. wymawiánie 1.
prōnuntio, wymawiam 3. wymieniam, Mowię 1. Miánuię, Obwieszczam. Obwoływam, Obiecuię Skázuię 2. 4. Zdáię 2. Außsprechen. syn. prōfēro, dīco. vel nūntio.
Pronuntiativus modus. Diomed. 1. Finitus.
prōnūper, Niedawno nicht längst.
prōnŭrus, sub Wnuk. meines Enckels Ehefrau. Pronurus & magni Laomedontis ĕro Ov.
prōnus, Ná nos. Ná płásk 3. Náchylony, Skłonny, Snádny, Ná południe Leżę, ná wschod. geneigt. Pronus & auratam junoni cæde juvencam J. syn. prōpēnsus prōclīvis. īnclīnātus, curvus; īncurvus, īnclīnāri facilis, părātus.
prōœcŏnŏmia, Gr. Rozłożenie
prooemior, aris. Przedmowę czynię.
prooemium Gr. Przedmowá przegrawek eine Vorred. Miseræ cognosce prooemia rixæ. Juv.

PROP

prŏpædeuma. tis. Przećwiczenie.
prŏpāgātio, Rozmnożenie, Pomnożenie, Przedłużenie, Krzewienie, Roszerzánie. Erweiterung, o primum quibusdam anceps.
propagatio temporis, żyćie 1.
propāgātor, Rozszerzacz.
prŏpāges agis. idem prŏpāgo inis.
prŏpāgo, as. Rozmnażam, płodzę, Krzewię, Rozszerzam, pomykam Erweiteren/fortpflantzen. Efficis ut cupide generatim secla propagent L. Ut propagando possit producere secla L. syn: prōdūco, ptōfĕro, prōtēndo prōtrăho, āmplĭfĭco, dīlāto, extendo, āugeo. v. Imperium. Pro. apud Lucret. Anceps.
prŏpago vitam, żyię 3.
prōpago, inis, Látorośl winna. ein Rebstock. Longum hic o aliqui faciunt, aliqui anceps. syn. Vilis palmes, Sarmentum.
prŏpāgo, inis. alio sensu, Pokolenie, Potomstwo, Gniazdo 3. Plemię, Krzewienie, pokolenie. Ein Geschlecht/Pflantz/Zucht. Ovium teneræque propaginis agnum P. syn Gĕnus, stīrps, prōgenies, sobŏles. vide Soboles.
prŏpāgor, Krzewię się. erweitert werden.
prōpāla, æ. m. przekupień 1.
prōpălam, Iáwnie, Ná goli co. öffentlich.
prōpālo as. wyiawiam. offenbahren.
prōpătruus, sub prádźiad. Alt-Vatter.
prōpătŭlum, Gola wieko 2. podworze.
propatulus, widoczny.
prŏpe. adverb: Zbliská, Bez mała, Ledwie Máło nie, Blisko. nahe. At nos horrifico cinefactum se prope busto Lucr.
prŏpe. præpŏsitio, wedle. Bey/nahe bey. Cubat is prope Cæsaris hortos. Sen. syn. Juxta, propter, sĕcūndum, nōn prŏcul, penes, fĕrme.
prope periculum. Niebespiecznie.

prōpecto, *is. Rozczesuię.* auffkämmen.
prōpēdiem. *Co dźień, w krotce.* des nechsten Tags.
prōpello, *is. popycham, poruszam, wyganiam 2. Odganiam.* Fort stossen. *Percussa est, exin corpus propellit, & icit L. Est procul à tergo qua provehat, atque propellat* Lucr. *syn.* prōpūlso, pēllo, ārcēo, *v. Pello.* Pro. *potius longum est.*
prōpĕmŏdum, *Bez máłá.* bey nahe.
prōpemptĭcus, *Gr. sub prowádźić 3.*
prōpendeo, *Skłaniam się 3. Náchylam się.* für sich hangen.
prōpenduli crines. Czupryná.
prōpendŭlus, wiszący, prōpensè, *Chętnie.* mit geneigtem Willen.
prōpensio, *Skłonność. 1.* geneigter Will.
propensus, *wydátny, Chętny 1. Skłonny ważny 1. wielki 1.* Geneiget. *Lancibus impositum specta propensior auri* F. *syn.* prōclīvis prōnus.
properam, spiesznо 1.
prŏpĕrans, properatus, *ti. Spieszny.* eylend.
properanter, properatim, properatò, *Spieszno.*
properantia, properatio, properatus, *us. Spiesznie.*
prŏpĕrè, *properiter, Spieszno 1.* eylends.
prŏpĕro, *Absol. Spieszę się. przyspieszam.* Eylen. *Tu quid consortem properas evadere casum? syn.* Fēstīno mātūro, cĕlĕro ăccĕlĕro *phr:* Mŏras, rūmpo tōllo, pēllo, præcĭpĭo: ĭter, viam ūrgēo præcipĭto. Răpĭdo cūrsu, răpĭdis păssĭbus feror, ăvŏlo. Nil mŏror. *v. Festino Curro.*
propero, *activum. Gotuię.*
prŏpĕrus, *Spieszny.* Behend/ geschwind. *Terga sequi properosq; jubet conjungere cursus.* Val. *syn.* prŏpĕrāns, cĕler, vēlox, cĭtus, pērnix, ăgĭlis. *vide Celer.*
prŏpes, edis. Lina, o breve à Græco, pro *longū à Latino:*
prōpĕtro, *as. Roskázuię 1.* prōpexus, *Rozczosány,*
prōphanus, lege Profanus.
Prŏphēta, *æ. Gr: Prorok.* Ein Prophet, Weissager. *Forte Prophetarum nati dum ligna recidunt* Pr. *syn.* Săcer vātes, Dĕī īntērpres *epith:* Sānctus prænūntĭus, fātĭdĭcus, vērĭdĭcus, săcer, jūstus, præscĭus, præsāgus, prōvĭdus, săgāx, ōbscūrus, lōngævus, vĕnĕrābilis. *phr:* Fūtūri, ævi ventūri, doctus, nōn īnscĭus, prǽscius. Fūtūri, fātōrum præscia, præsāga cui mens dīvīno cōncĭta mōtu, Præscia cōrda gĕrens. Fāta cănens, Īntērpres Dīvûm, Qui prŏcŭl ēvēntūra vĭdet, Vērĭdĭcis ætas prædicta Prŏphētis. Quam vōces vĕtĕrum, et sāncti cĕcĭnēre Prŏphētæ. *vide Prædico, is.*
prŏphetæ, *hi Proroctwo Collectivum.*
prŏphetia *orum. Proroctwo.*
prŏpheticus, *Gr. Prorocki.*
prŏphētis, *idis.* prophetissa, *Prorokini.*
prŏphētizo, prophetisso, *Gr. propheto, as. Prorokuię.* weissagen.
Propilátum, Sipont est acutum à propilo, acuo, vel quasi ad formam pilæ factum, hoc veriùs sed sine au-
prŏpīnatio, *picie do kogo, częstowánie.* (*Clore.*
prŏpīnātor. *sub piię do kogo.*
prŏpīno. *piię do kogo, podáię 1. Dáię 2. Kredensuię komu & sub. Bożeć day zdrowie.* Zutrincken/ darbieten/ darreichen. *Nemo propinabat Callidiore tibi.* Mart. *Hos quoque non nihil est quod propinabis in istis* M. Pro: *apud Martialem communis.*
propino aliquem deridendum, *Wytykam.*
prŏpinquè, *Blisko.* nahe.
prŏpinquissimus, *Naybliższy.*
prŏpinquĭtas, *Bliskość mieysca. powinowáctwo 1* Nähe.
prŏpinquo, *przybliżam się.* zunahen.
prŏpinquus, *Bliski 2. powinowáty.* Ein naher Verwandter. *Luce propinquorum, qua plurima &c.* M. *syn.* Prŏpĭor. prŏxĭmus vĭcīnus, fīnĭtĭmus, cōntērminus, *v. Vicinus vel* cōnsānguĭnĕus, ăffīnis.
prŏpior, *Bliższy.* Näher. *Nec metuit Lethes jam propioris aquas* P.
Prŏpĭtĭābilis, Ubłagány, versöhnlich. pro, *Prudent: producit metri causa. licentia,* P.
prŏpĭtĭātio, *Błagánie.* Versöhnung.
Prŏpĭtiator, apud Damasum, prolonga. Błagálnik, Jednacz.
propitiatorium, Błagálnia. Ein Orth da man versöhnet.
Propitiatum peccatum Ecclesiastici 5. Odpuszczony grzech, apud LXX. propitiatio peccati.

propi-

propitiis auribus, *Zodpuszczeniem.*

propitio, *as. & or. Deponens, Błagam, przeiednywam.* befrieden/ versöhnen.

propitius, *Miłościwy, Łaskaw 1.* Gnädig/ günstig. *Et si propitios attamen lentos Deos* (Jamb) S. *syn.* Favens, secundus, dexter, facilis, mitis, amicus, benignus, clemens, Pro. *Juven. produxit licentia P.*

propius, *Bliżey, mało nie.* näher.

propius stirpem, *przy ziemi.*

propius accedo ad, *przybliżam się.*

proplasma, *Gr. Wizerunk. Forma 4.*

proplastice, *es. Gr. Formierstwo.*

propnigeum, *Gr. Czeluść 2.*

Propo, Plaut: i propero ut Lambo, i Lambero Mé-

propogonium, *gr. Wąs.* (*ur priscum.*

propola, *æ. m Gr. przekupień.* Ein Fürkauffer. *Ut cum primitiis ficos propola recentes.* Lucil.

propolis, *is. Gr. przedmieście, pierzga* das Fürgebäu des Immenkorbs.

propoma, *Gr. Antipast: 2. przedobiedny trunek, Słodycz.*

propono, *Stanowię 2. przekładam 4. Wystawiam 1. 2. Określam 1, 2. Stawiam 3.* Fürsetzen/ fürlegen. -- *Geminum pugnæ proponit honorem* Virg. *syn.* expono, obijcio.

propono mihi extremum, *Odważam się.*

propontis, *idis. Gr. Morze Carogrodzkie.* Das schwartze Meer. *Augusta trahitur qua fauce propontidis unda* Prisc. *raro prima longa epith.* Lata, alta, longa, sæva, minax, horrida, fu-

proporro, *Dáley 1.* weiter. (rens.

proportio, *podobieństwo, proporcya.* ein Vergleichung.

propositio, *Stánowienie, Określenie rzeczy, Propozycya, Postánowienie umysłu, gadká 3.* fürgenommener Spruch zu erläutern.

Propositio, aliter Quintil prima pars Syllogismi. Prothasis, Arist: Intentio. Quintilian, vulgò Major, vel propositio Major.

propositum, *Rzecz do mowienia, postánowienie umysłu, Koniec spraw, propozycya.* Ein Fürnehmen/ Fürsatz/ Anschlag. *syn* Consilium, sententia. *epith:* Tenax, firmum, prudens, providum, *v. Consilium Sextio.*

propositus, *Wystáwiony.* Fürgestellt. *Propositumq; premit, flagratq; cupidine currus.* Ovid.

propræses, podstárości, proprætor, *sub Namiestnik.*

propriascit, lege propriassit, à proprio, sub przywła-

Propriatim, propritim, Właśnie. (*szczam.*

proprie, *Właśnie, Osobno.* eigentlich.

proprio, as. przywłaszczam.

proprium, *własna rzecz.*

proprium quid alicui trado, *przywłaszczam.*

proprius, *własny, przyzwoity. Trwáły.* Eigen. *Connubio jungam stabili, propriamq; dicabo.* V.

propter vel prope, *Adverb. podle & sub Ráczey.*

propter, *præpositio. Dla 2. wedla.* Wegen/ umb.

propterea, wedle.

propterea, *Dla tego* Darumb/ derhalben/ deswegen. *Non tu propterea, sed Matho pauper erit M. syn.* ideo, idcirco, quare, quapropter.

propudianus porcus, *Oczyścieniu służąca rzecz.*

propudiosa fœmina, *Nierządnicá.*

propudiosus, *Niewstydliwy, Bezecny, Nierządny, Niecnotliwy.* schändlich.

propudium, *Niewstyd, Niewstydliwy, Nierządnicá.*

propugnaculum, *Twierdza, Básztá, Obroná 2. Obrończá.* Vestung/ Bollwerck. *Exercet portusve aut propugnacula bello.* Virg. *syn.* Præsidium munimen, munimentum, vallum, agger, muri turres, fossæ, arx. *epith:* Validum, longum, turrigerum, securum, tutum, forte, munitum, inexpugnabile. *phr:* Nullo ferro, nullis viribus frangendum munimen. Propugnacula bello tuta. Fortis, inaccessa rupes. Castra turrigero circumdata vallo. Non si te ferreus ambiat *v. Munimen.*

propugnatio, *Bronienie, Obroná 4.*

propugnator, *Obrońcá.*

propugno, *Bronię 1. Zástawiam się.* beschirmen/ verwachten. *Propugnat nugis armatus scilicet ut non H. syn.* tueor, defendo. *v. Munio.*

propulsatio, *Obronienie, 2. Oddalanie.*

propulsator, *Odganiácz.* (treiben.

propulso, *Odganiam, Oddalam, Obronić* hinweg.

pro potius longum est.
prôpulsus, us. Poruszenie
Propurgo, Ecclesiastici 7. i. expio. Propurga te cum brachiis, i offendo armos pecorum.
prōpylæum, Gr. Przyśionek.
prōquæstor, pro-quæstore, Podskarbi & sub Na-(mieſtnik.
prōquirito, Obwoływam, Skwierczę.
prora, Gr. Náw przodek. Vordertheil des Schiffs Tela legunt socii & proras ad littora torquent. V. epith Ærĕa, fērrāta cūrva, ădūnca, acūta rĕcūrva, cūrvata, vălĭda ærāta. v. Navis.
prōrota, æ. prōreus, ei. Gr. Setnik.
Prorex, Namiestnik.
prōriga Koniuch.
prōripio, porywam się, wyrywam się, wypadam 3. Sich hinweg machen Æneas quo deinde ruis, quo proripis? inquit V.
prorīto, as. pobudzam, & sub Rusza lekárstwo.
prōrogatio, Odwłoká 2. przedłużenie Verstre-(cken.
prorogativus, Odwłoczny. & sub piorun.
prōrŏgo; Odkładam, przedłużam, Trwam Verlängeren/ verschieben. Et longum noto scriptori prorogat ævum Hor: syn. Prodūco, prōtraho
prorogo vitam, żyię 2. leben. (dīffĕro.
prōrostra, orum, Kazálnicá.
prorsa facundia, Mowá nie poetycká.
prorsum, Wprzod, Zgołá, Práwie.
prorsus, i. prorsum Adverb. Zgołá, Koniecznie prawie prosto 1. gäntzlich/ gar.
prorsus, si. Prosty 1.
prōrumpo, Wydáie się co, Wybuchnąć, wytryska, Wyrzucam 1. Wypadam 5. herfür brechen. Hoc ait & medius densos prorumpit in hostes. V. syn. Rūmpo vel īrrūmpo.
prōruo, Obalam 1. 2. wypadam 5. niderfallen
prōruptor, wyćiekácz.
proruptus, porywczy.
prōsapia, pokolenie Dom 2. Linia rodu. posthac generis prosapia vestri Tert.
prōsa oratio. & prosa. absolutè Mowá nie poetycká. eine Red/die nicht in Reimen gefaßt ist.
prosapia nobili editus. Szlácbćic.

prosāpiæ claritudo. Szláchectwo.
prosāpies, Pokolenie. Geschlecht.
prosāīca oratio, sub Mowá nie poetycká.
prŏsātus, Urodzony 1.
proscēnium, Gr. Dźiwowisko 2.
proschŏlus, Gr. Lokay.
proscindo, Rąbię, poczynam, O ze, Tykam. vornen (auffhauen.
proscissio terræ. Oránie.
proscissum, Rola spráwiona.
proscribo, Obwieszczam pismem, Wysławiam ná przeday, wywoływam 2. pismiem ogłaszam, sądy zapowiedźieć Feyl bieten/ ins Elend jagen. Proscripti Regis Rutulipus &c Hor: syn Vēnāle propono, vel ădjūdico vel dāmno ēxilio, morti addico dēvŏveo destino.
proscriptio, wywołánie.
proscriptor, wywoływácz.
proscriptūrio wywoływam 2.
proscriptus, wywołánieć Bánit.
prōsĕco, as. & Prosico, is. v. Exsico is. Rąbię posiekáć.
prōsecta, æ. & prosecta, orum, Sztuká.
prosector, Anatomik. prosectum, Okrawek.
prosectus, us. Zráńienie, ćięćię.
prosēda, æ. nierządnicá.
prosēdā num, Plinio vitium equorum & arietum, quod eos ineptos ad generandum reddit, pellitur Satyrio.
prosēlytus, in przychodźień 1. & Nowowierny, ein Frembdling.
prōsēmino, Rozmnażam.
prōseminor, pochodzę zkąd.
prōsentio, Przeczuwam.
prōsĕquium, prowádzenie poczesne.
prōsĕquor, prowádzę 3. 4. Odprowadzam Rozwodzę się, piszę 2. śćigam. Nachfolgen. Prosequitur surgens à puppi ventus euntes. Virg. syn. Insĕquor sĕquor.
prōsero, śieię prōserpens bestia, wąż 1.
prōserpīnaca Sporyż 2. A pro serpo longum o. quia in Proserpina commune i ut in Pastinaca.
prōserpo, wyłáżę Krzewię się herfür/ kriechen. pro longum à Pro Latino, à Græco, breve, & à Serpo, Adrepo sonat.

prŏseucha, *Gr. Modlitwá, Bożnicá, Bábiniec, Szpital chorych. Ede, ubi consistas, in qua te quæro proseucha.* Juv.

prŏferatur. Lucil: corr: proferatur à profero, ers.

prōsĭcia, orum: Prōsĭcies, *ei.* Prōsĭcium, *Sztuká 1. Okráwek.*

prōsĭcæ, arum. Okráwek. Pierwiāstki.

Prōsĭlio wypadam 3. wyskakuię 1. wyrástam 1 śpieszę. Herfür springen/ *Haud mora, prosiluere suis, ferit æthera clamor.* Virg.

prosimurium, prosmurium, promurium, promuram. podmurze.

prositus, i. propositus, Paulus *Festi. Sipont.*

prōsŏcer, *pradźiad, & sub świekier.* des Schwähers Vatter. prōsŏcrus *sub pradźiad.*

prōsōdía, *Gr. Natężánie słow. Item Grammatices pars, circa syllabas dictionum occupata, accentum earum docens, quam ad rem quia cognitio quantitatis syllabarum necessaria est, ideo passim scriptores, præcepta eis cognoscenda adjungunt ex regulis, & auctoritate conflata, quibus aliqua de pedibus, de carminum generibus, & figuris ex Poetica desumpta subjiciunt.*

prosonomasia, Annominatio! *figura Quintil cum eadem vox commutata ponitur, sic ut aliud quam prius sonet, Aliis Paronomasia.*

prŏsōpītes, *æ. m Gr. Łopian.*

prŏsōpŏpæia, *Gr i. personæ fictio figura personam fictam inducens, eadem* Confirmatio, *supra.*

prospectator, przeczuwáiący.

prospecto, *wyglądam 1 2. Upátruię 1. Ma się ku* offt außsehen.

prospector, *Stroż 1. Opiekun.*

prospectus, *us. poyrzenie 2. wzgląd & sub świátło 3.*

prospĕculor, *wypátruię, śpieguię, Oglądam 1.*

prosper, *& prosperus Szczęśliwy.* Glücklich. *Cursum mihi prospera dixit.* V. *syn.* Felix faustus fortunātus sĕcūndus. *v. Infelix.*

prospĕrè prosperrime, *Szczęśćie.*

prospĕritas, ātis. *Szczęśliwe powodzenie* Glück/ wolfart. *Spes hominum placidâ prosperitate juvat.* Pr. *syn:* Fēlīcitas. Sors prospĕra, fortūna sĕcūnda, făvēns, ămīca, ridēns. Res sĕcūndæ, prospĕræ. *epith:* optāta sĕcūnda blānda, sĕcura, jūcūnda, grāta, beāta, plăcĭda ămīca, sēgnis, iners ŏtĭōsa, pigra, dēsĭdiōsa, flūxa, cădūca, fūgāx, fūgitīva, lūbrica, fallāx, inconstans, pĕrĭtūra, instābilis. *v. Fortuna prospera.*

prospĕro, *a. Szczęszczę.* glück geben

prospergo, *pokrapiam, potrząsam.*

Prospicies, i. prospice, Fest. corrigit Scal. & Gotfret legit; Prospica. vide infra Perspico as.

prospicienter, *Opátrznie.*

prospĭcio, *Przeglądam 2. widzę 2. Upátruię 2. przeczuwam, Opátruię 2. 3. Dorozumiewam się, Zábiegam 3. wyglądam Ráię.* sehen/ fürsehen. *Et me Cæsarem prospicit ante thronum.* M.

prospicio parum, *Niedoyrzę.*

prospĭco, as. priscum i. prospicio. Opátruię.

prospĭcus priscicius, pilny & Okazáły.

prospīro, Oddycham. pucham.

prostans, *wydátny 1.*

prostătes, æ. m. gr. przełożony. Unum non licuit prostatem præter Jesbam. Fill:

prosterno, *porażam 1. Obalam 2. pokładam się. Upadam, pokłon czynię.* Zu Boden schlagen/ nider werffen. *syn.* Hŭmĭstĕrno, ăfflīgo, ăbjĭcio dēprĭmo ēvĕrto, dīruo dējĭcio prōtero.

prostibilem facio, wystawiam ná nierząd.

prostibilis, adject. wystáwiony ná nierząd.

prostibilis mulier. prostibŭla, æ. Nierządnicá.

prostĭbŭlum, *al. prostibilum, Nierządnica, Nierządny dom.* Eine gemeine Hur.

prostĭtuo, *wystawiam 2. 5. Nierządu pátrzyć.* Herfür setzen/ item, sein Leib feyl bieten zur Unzucht.

prostitutio, Nierząd 2.

prosto *wystawiáią mię, Nierządu pátrzyć.*

prostŏmis, *idis. f. Gr. Nágębek.*

prostrāta pŭdīcĭtia, *Zgwałcony.*

prostratus, *Upádły. Utrapiony 1. Nędzny* zerstört/ umbgerissen.

prostўlos, *o. i. Gr. sub Filarowánie.*

prōsŭbigo, Depcę 1.

prōsum, *Verbum. pomagam 1 2. pożyteczny iestem,* Nützlich seyn. *Sanavit, prosunt & amica papavera somno,* Ser. *syn.* Adjŭvo. ūtilis sum.

prōsum, Adverb. Zgołá.

prosus. Nomen podnioſły, & in Mowá niepoetycká.
prosus. Adverb. Zgołá prōsūmia, a Łodź.
prōtāsis, is, eos. f. Gr. propozycya.
prōtector, Obrońcá, Halabardnik. ein Beſchirmer.
prōtectum, Obdach.
protectus, ti. wydátny. beſchirmet. Dum genitor nati Parma protectus abiret Virg.
protectus, us. Záſtonienie.
protēgo, Bronię, 2. Záſtaniam. 1. Zákrywam, Wydáię, Obronić kogo. Beſchirmen/beſchützen. Qua vicit, victor protegit ille manu, O: ſyn: Tēgo. cōntēgo, tūtor, dēfēndo.
prōtēlatus, Wygnány.
prōtēlo, as, Wyganiam 2. porażam 1. przekonywam 2. Gromię. Odkładam 3. Odganiam, przeſláduię. hinweg treiben.
prōtēlum, ciąg 2, Cug. Nálegánie, pobudká 1.
protenam Záraz.
prōtendo, Rośćiągam co, śćiągam rękę, podáię 1. Wychylam. Herfür ſtrecken. V. ſyn. prōdūco, prōfero, protraho, ēxtēndo, pōrrīgo.
protendor, Wybiegam 2.
prōtentus, protenſus. Wydátny. Außgeſtreckt. Huic à ſtirpe pedes temo protentus in octo Virg.
protēnus, przed ſobą, Záraz 2.
prōtērīcus, Gr: Rány & ſub. Figá 1.
prōtermīno, as, Gránic pomykam.
prōtēro, potrącam, śćieram, porażam podeptáć. Zertretten. Quid inanem proteris umbram. O. ſyn. prōcūlco, calco tēro, v. Conculco.
prōterreo, Stráſzę, Odſtraſzam. ſchrecken.
prōtervē, Zuchwále, Roſpuſtnie, Złośliwie. wiederſpänſtig.
prōtērvia, przekory, Zuchwálſtwo, Widerſpänſtigkeit, Frechheit. Capripedes agitat cum leta protervia Panas. L. ſyn. Pētūlāntia, prōcāci tas. Audācia lāſcivia.
proterviam facere, ſub przemarnowáć.
protervio, puſtuię, Beſtwię ſię 3. & ſub przekory.
prōtervītas. Zuchwálſtwo, przekory.
prōtervīter, Zuchwále widerſpänſtig.
prótervus, Zuchwáły, Roſpuſtny złośliwy. widerſpänſtig/ frech. Jam tibi de timidis iſte protervus erit. Prop: ſyn. pētūlāns, prōcāx. īmpūdēns tēmērārius audax, lāſcīvus, sālāx.
prōteſtatio, proteſtacya. offentliche Bezeugnüß.
prōteſtor, Oświadczam ſię, proteſtuię ſię.
Prōteus. apud recentiores Poëtas genus verſus artificioſi, cujus verba varie tranſpoſita, plurimos verſus diverſos conſtituunt, quale eſt illud perfide, te dīvos ſperaſti fallere Proteu. Et illud ante paucos annos in laudem B. MARIÆ à Bernardo Bahuſio ſcriptum. Tot Tibi ſunt laudes Virgo, quot ſidera cælo. Qui verſus millies & vicies (juxta numerum ſtellarum apud Mathematicos conſpicuarum) variari poteſt, experire, fateberis.
prōthēſis, Gr: Stánowienie. propozycya. Item figura Grammatica, qua literam vel ſyllabam initio dictionis præponit.
prōthȳmie Ochotnie. prōthȳmia, Gr: Chęć.
prōthȳrides, ha. Gr: Krobſztynki.
prōthȳrum, Gr: portyera przedśionek Słup.
prōtīnus, protinam, Záraz Przed ſobą, Uſtáwicznie, proſto 2. Von Stund an, alsbald. Protinus hinc fuſcis triſtis Dea tollitur alis Virg. ſyn. Cōntinuo, cōnfēſtim illīco, sūbītō ſtātim.
prōtōcollum, gr: protokoł, & ſub. Księgá.
prōtollo, śćiągam rękę, pomykam, Odkładam 2. Ru-(ſzam.
prōtōmie, es. Gr: Obraz 8. 12.
prōtōmēdia, a. m. Gr: Biſkup, prōtōno, as Gromię 2.
Protoplaſtus, apud SS. ſcriptores, Adami epitheton 1. primo formatus
protoſpatharius, ſub Hálábardnik.
Protoſyncellus Codino, Curopalata, præcipuus ſyncellus: de quo infra.
Prototocos, quæ prima peperit. Evæ epitheton.
prōtōtōmus, Gr: ſub wyroſtek, podczás.
prototomus, podczás. Et faba fabrorum prototemiſq; rudes Mart.
prōtōtȳpon, Forma. a. ein Vorbild.
prōtrāho, Odkładam 2. włóczę 1 przedłużam. Herfür ziehen. Protrahitur, nequeunt expleri corda videndo. Virg. ſyn. ēxtrāho, vel prōfero. prōtēndo, ēxtendo pōrrigo.

prŏtrēpticus, *Gr: Napominálny.*
prŏtrīmentum, *Drobianká śiekána, przypráwá 2.*
prŏtrŏpum vinum, *Gr: wino 2. Treść winá, wino słodkie.*
prŏtrudo, *popycham.* Fürstossen. *Et quæres tantum hoc oneris protrudere nostri L.*
proturbo, *Zwalam 1. Spycham wypycham.*
protūtēla; prōtūtor, *sub Opiekun.*
prŏtўpon, *Gr.* prototypus, *probá 3. Formá* ein Vorbild.

PROV

provectus, *ti. adject: Wynieśiony, powieźiony 2. Letni, podstárzáły.* weiter geführt/ gefördert. *Cum provectus equo longævi Regis ad aures V. syn.* īnvēctus, vēctus, vel prōmōtus.
provectus, *us. subst:* præsentis domini, provectus agri est. *Palladius i. adjumentum profectus ubertas*
prōvĕho, *wynoszę 3. pomykam, pásuię.* weiter führen. *Provehat & felix dominam perducat ad urbe N.*
prōvehor, *Poieżdżam, postępuię 1. Unoszę się, Zábrnąć 3. Záieżdzam 1. Zámowić się. Záczytáć się, Rzucam się do czego.*
prōvenio, *Wychodzę 1. Pochodzę zkąd. Rodzę się.* Herfür kommen. *Proveniant medii sic mihi sæpe dies* Ovid.
provenit benè, *powodźi się.*
prōventus, *powodźi się, Dostátek 1 Dochod, Urodzay, Obrodzenie.* Gewächs *Semper crede, polus variis proventibus annos.* Pr. Rĕdītus, copia.
prōverbium, *przypowieść* Sprichwort. *Hac quoq; de causa si te proverbia tangant.* Ovid. *syn.* ādāgium, *epith.* Vetus, cōmmūne, vūlgāre, brĕve, vērum, cērtum, āntīquum. *phr.* Sērmo trītus, vūlgātus.
proverbium est, *Pospolićie mowią.*
prōversus, *prosto 1.*
prōvidè providēnter, *Opátrznie.* fürsichtig.
prōvidens, *Opátrzny.*
prōvĭdēntia, *Opátrzność.* Fürsichtigkeit / Fürsorg. *Ut illa quondam providentia Dei.* (Jamb.)
Prūdēntia, săpĭēntia, cūra, prōvĭdum nūmen *phr:* Mēns haud īgnāra, āc nōn īncauta fŭtūri. Quæ plăcĭdo rĕgit omnia nūtu Sacris ārcānis, quæ mŏderātur lēgibus ūrbes.
prōvĭdĕo, *Opátruię 2. 5. Upátruię 2. Zábiegam 3. Obwárowáć. Stáram się, przeglądam 2. Dorozumiewam się.* Fürsehen. *Providisset eam, sic ignovisse putato.* Ovid: *syn.* prōspĭcio, căvĕo.
prōvĭdus, *Opátrzony.* Fürsichtig. *Qui domitor Trojæ multorum providus urbes.* Hor: *syn.* prūdēns, sapĭēns, prōspĭcĭēns, cautus.
prōvīncia, *Powiát 2. Urząd 1. Spráwá 1.* Eine Landschafft. *Redditaq; est omni populo provincia nostro.* Ovid.
provinciæ præfectus, præses, *Woiewodá.*
provinciālis, *Powiátowy.*
provinciālis præses, *Prowincyał.*
provinciam trado, *Zdáię urząd.*
provinciātim, *sub po domach.* Von einer Provintz zur andern.
provīsio, *Opátrowánie. Przeglądánie 1. prowizya.*
provisia annotaria, *Spiżá 2. picá.*
provīso, *is. Wyglądam 2.*
provīsor, *oris. Dozorcá, & sub Opátrzny.* Versehen/ Fürsorger. *Utilium tardus provisor prodigus æris.* H.
prōvīsus, *us. Opátrzność.* Fürsehung. *Si bona librorum, & provisa frugis in annum.* H.
prōvīvo *is. pátrzyć; Doczekáć.*
Provocabulum Varroni est Pronomen, & Articulus.
prōvŏcātio, *Wyzywánie 2. Apellácya.*
provŏcātor, *Wyzywácz, Hárcownik, wyśiekácz.*
provocatōrius, wyzywálny.
provocatrix, sub Drażnićiel.
prōvŏco, *Nágábam, wyzywam przyzywam, pochop czynię, Zprzećiwiam się, piię do kogo, Appelluię, Draźnię.* Hinauß ruffen/ außforderen. *atq; omni fortunam provocat hora.* Lucr: *syn.* Lăcesso, ōppūgno, īrrito, āspĕro, īnjicio.
provolantia tabulata *sub podśienie.*
prōvŏlo, *as wylatam wypadam 3.* außfliehen.
prōvōlvo, *wywalam, zwalam 1.*
provolvor, *Upadam 3.*
prōvŏmo, *womitowáć.*
prōvorsus, nomen; Nieprwny.
provorsus Adverb: Prosto 1.
prout res, ac tempus, *Jáko się tráfi.*

Prox. Głos 1.

proxĕnēta, *æ. m. Gr. Jednacz 3.4. Litkupnik, Spraw-* *(cá.*

proxĕnēticum, *Gr: Litkup.*

proxenētria, *Gr: Dźiewoſłębica.*

proxĕnia, *æ. Gr. ſub przyſtaw.*

prōxime, *Bliſko Niedawno, Dopiero 1. Naybliżey, podle.* am nechſten.

proxĭmĭtas, *Bliſkość.* proximō, *Niedawno.*

proxĭmo, *as. Przybliżam ſię.* zunahen.

proxĭmum, *Naybliżey.*

proxĭmus, *Naybliżſzy, Bliſki 2. Powinowáty, ſąśiad przeſzły, podleyſzy, & ſub podle, wedle* Allernechſt *Proximus huic longo ſed proximus intervallo.* (Sp.) *ſyn.* Vīcīnus, fīnĭtĭmus, propīnquus.

proximus, *poſterioris ſæculi uſu. Podſkarbi, Odzwierny, Domownik, Referendarz.*

P R U

prūdens, *Roſtropny. Baczny, Mądry, Biegły. Et loco Adverbii, wiedząc.* Fürſichtig/ klug/ verſtändig. *quidquid agis, prudenter agas, & reſpice finem ſyn.* Prōvĭdus săpiens, cautus, sōlērs, căllĭdus, sagāx, cĭrcūmſpēctus, prōſpĭcĭens, indūſtrius, pĕrītus, *phr:* Cōnsilio, sōlērti mĕnte prædĭtus, pŏtēns, pollēns. præſtāns: ănĭmi, vel ănĭmo mātūrus, ŏmnia prōſpĭcĭēns, Mēnte sagāci ānte nōtāns, lōngo ēdŏctus ūſu, Cōnsĭlĭo, Nēſtor; Căto. ānte ānnos ănĭmūmq; gerens, cūrāmque, vĭrīlem: ōre pŭer, puerique hăbĭtu, ſed corde săgāci æquābat sĕnĭum, ātque aſtu sŭpĕrāverat ānnos. Mĕntem sūa nōn căpit ætas. Cōsĭlĭis hăbĭtus nōn fūtĭlis author. O făcūnde sĕnēx, ævi prūdēntia nōſtri; āngūſtis ănĭmus rōbūſtior ănnīs. Scilicet ĭngĕnĭum et rērum prūdēntia vēlox. *Adoleſcens Sapiens.*

prudenter, *Roſtropnie, Mądrze.*

prūdēntia, *Roſtropność, Mądrość. Biegłość, Rozſądek:* Klugheit/ Weisheit/ Fürſichtigkeit. *aut rerum fatô prudentia major.* Virg: *ſyn.* Săpiēntia, sōlērtia, săgacĭtas, cōnsĭlĭum, perītia, āſtūtia, căllĭdĭtas *epith:* Mātūra vĭgil, vigĭlāns, cĭrcūmſpĕcta, sĕnīlis, præſcia, cauta, săgāx, sōlērs, căllĭda, mīra, dīvīna, *phr:* Prōvĭda mēns. Săgāx ănĭmus. Vĭgĭles sēnſus, ănĭmi. Sĕnīlis ănĭmi grăvĭtas, cūra, cautēla, Vĭgĭlānĭmus, ĕt săgāx. Dīvīnæ pārs mĕntis. Rērum fātô prūdēntia mājor, Præſāga fūtūri. Nīl tĕmĕre ăgens. Cōnsĭlio nīxa. Cūncta ēxpēndens. Omnia cōnsūltā mente gĕrēnda tĕgēns. Caute prævīſa pĕrīcūla vītāns. Nūllum nūmen ābeſt sī ſit prūdēntia præsēns. Te mātūra sĕnem prūdēntia rēddit. Cĭrcūmſpēcta grāves sĕquitur prūdēntia cānos.

prūina, *Szron.* Der Reiff. *Arvaque Riphæis nunquam viduata pruinis V. vide Gelu, Glacies.*

pruina infeſtor, *Sędźieie.*

pruinōſus, *Szroniſty.* Reiffachtig. *Longa pruinoſa frigora nocte pati.* Ovid.

prūna, *æ. węgiel.* Eine glüende Kohl. *Subjiciunt verubus prunas & viſcera torrent.* Virg: *ſyn.* Cārbo, *epith.* ārdēns, āccēnſa, rūbēns, torrēns, cālēns *phr.* Călĭdis āſsābunt vĭſcera prūnis. *v. Ignis.*

prūna aſinina, cerea, *śliwki wielkie.*

prūna rugoſá, *śliwki ſuche.*

prūnæ, *hæ. żarzewie.* prūnetum, *ſub śliwá 1.*

Prūnītius. żarzyſty.

prūnum & pruna, *orum śliwá owoc.* Ein Pflaum. *& ſpinas jam pruna ferentes.* Virg: *epith:* Dūlce, cērĕum, cānum, Dămāſcēnum.

prunum ſpini, *Tarnośliwká.*

prūnus, *f. śliwá drzewo.* Ein Pflamenbaum *epith:* vīrens, frōndēns. *v. Arbor.*

prunus ſylveſtris, ſpinifera, *Tarn drzewko.*

prūrīga. *Końiuch.* prūrigĭnōſus, *świerzbiący.*

prūrīgo, *inis. świerzb.* Das beiſſen/ jücken. *Si tibi moroſa prurigine verminet auris* M *ſyn.* Prūritus *epith:* Impātĭēns, īmpōrtūna, mōleſta, ūrens, mōrdax ōbſcena. *v. Deſiderriū & Libido*

prūrio, *świerzbi mię, Beſtwię ſię.* Beiſſen jücken. *Incipiant prurire choro, plauſuq; prolata* Juv.

prūrītus, *us. świerzb.* das Beiſſen/ jücken. *Pruritus autem falſos levat.*

Pruſſia, *Pruſy.* Preuſſen.

Pruſſus, Prūthēnus, *Pruſak.*

prymnēſium prymnēſius, *Kołoſtry.*

prȳtănēum, *Gr: Spital ſtárych.*

prytanes *æ.* prytanis, *eos. vel is. m. Gr: Podwoiewo-* *(dzy.*

P S

pſallo, *Gr: Gram 1. Brząkam 1.* Singen. *Pſallimin*

mus, & luctamus Achivis doctius undis. Prop:
syn. Căno: hȳmnos cōncĭno. fidibus cano.
psallŏcĭthărista, *Gr: Lutnistá.*
Psalmista æ. Rybałt. bsalmōdia. *Gr: sub Psalmy.*
Psalmŏgrăphus, Davidis epitheton, qui Psalmos conscripsit. Psalmographus David, magnus rex, atq:
psalmus, *Gr: sub psalm.* (*Propheta* Tert.
psaltērium *Gr Harfá, żołtarz, & in Kláwicymbał.*
psaltes, *æ. m. Gr: Muzyk ná stronách. & in Orgánistá.*
psaltria, *Gr: ibidem.*
psărōnius, *Kámien złotopstry, Możdżierżowy kámień.*
psecas, *adis. Gr: Deszcz 2.*
psegma, *tis Gr: Mośiężne odmioty*
psēphisma, *Gr: Pospolstwá uchwálá, wyrok.*
pseudămōmum, *Gr: Ormusz fałszywy.*
psendanhūsa, *Gr: Czerwieniec 2.*
Pseudisodomon ædificium. Vitru. i. mentiens æqualem (*structuram.*
pseudo, *Gr: falsò Gelli. Masellan.*
pseudoăcorn, *Gr: Mieczyk żołty*
pseudoăpios *Gr: Wilcze węzły ziele.*
Pseudoapostolus 2. Corinth. falsus mendax Apostolus
pseudŏbūnium, *Gr: Bárbora ziele. Rzepniczek.*
Pseudochristus, Math: 24. i. falsus, mendax Christus
pseudŏcostus, *Gr: Dzięgiel 2.*
pseudŏcȳpīrus, *gr: sub Ostrzyż wonny.*
pseudŏdictamnum, *gr: Dyptan 1. Trzemdálá*
pseudoéllĕborum, *gr: Podkolan.*
pseudŏgrăphia, *gr. sub pisania náuká.*
pseudolōtus, *gr: Obrostnicá.*
pseudŏmĕlanthion, *gr: Kąkolnicá,*
pseudomyăgrum, *gr: Lnicá.*
pseudŏnardus, *gr: Spikánárdá, & sub Láwendá.*
pseudŏprŏphēta *Gr: sub Prorok.* ein falscher (Prophet.
pseudŏpŏlīticus, *Gr: Polityk 2.*
pseudorchis, *Gr: Podkolan.*
Pseudos, *eos. mendacium & Pseudes Gr: i. mendax unde composita plurima Pseudodidascalus, Pseudologus, Pseudoporticus, Pseudomantis, Pseudomartyr, Pseudosophista, &c.*
pseudosmyrnium, *gr. Giersz.*
pseudŏsȳcŏmŏrus, *gr: Kłokoćiná 1.*
pseudothȳrum, *Gr. Drzwi.*

psiathion, *gr. in historia Cassiani, Rogożká.*
psīla toga, *Szátá niekosmátá.*
psīle, *es. i. Tenuis Nota vocalis carentis adspiratione. Priscian. vulgò Spiritus lenis.*
psīlŏcĭthărista, *gr: Lutnistá.*
psīlōthrum, *gr: Przestęp biały. Włosow wyrywániu służąca maść.*
psimmȳthium, psimmȳthum, psĭmȳthus, *Gr:*
psitta, *gr: Ptászczká.* (*Bleywas.*
psittăcus, psittăce, *es. gr: Pápugá* Eine Papagey
Psittacus, è vobis aliorum nomina discam. M. epith:
Lŏquāx, gārrŭlus, cănōrus, vōcālis pĕrĕgrīnus, Eōus, Īndĭcus, vērsĭcŏlor, vĭrĭdis, pīctus. *phr:* Īnda, Īndĭca ăvis, vŏlucris, āles, Eōis āles mīssus ăb Indis. Hūmānæ vōcis, līngvæ ĭmĭtātor, sĭmŭlātor āles. Loquāx hūmānæ vōcis ĭmāgo ăvis dŏcta lŏqui. Psittăce dux vŏlŭcrum. dŏmĭni făcūnda vŏluptas. Hūmānæ sōlers ĭmĭtātor psĭttăce līngvæ īlle sălūtātor Regum. nōmēnque lŏcūtus Cæsărĕum, Hūmānæ vocis ĭmāgo psĭttăcus, ēxtrēmo mūnus ăb ŏrbe dătum.
psŏra, *gr: świerzb 2. Dryakiew polna* Grind.
psōrĭcus, *gr: świerzb máiący.*
psȳchŏmantia *gr: Wrożbá 2.*
psȳchŏmantium, *ibidem,*
psȳchŏtrŏphon *gr: Bukwicá 1.*
psȳchrŏlŏgia, *frigidus sermo.*
psȳchrŏlūtes, *Seneca qui frgida lavatur zimno kąpány.*
psyllion, *gr: Psi len, Szláchtáwá.*
psȳthium, *Wino słodkie.* psȳthia vitis, *ibidem.*
pte *particula addititia, sub Sam & sub Własny.*
ptermica, *gr: Kicháwiec ziele.*
ptĕrĕlas *æ è Graeco, ptes prętkonogi. Et pedibus, pterelas & naribus utilis ægre* Ovid:
ptĕris, *idis. gr: páproć.*
pterna, *æ. gr: Másztowy odźiemek, Kość piętna.*
pternix, *icis m. gr: Kárciofu łodygá sub Kárćiof.*
ptĕroma, *tis. gr: pachy w budowániu. Szczyt, Filárowány.*
ptĕron, *ri. gr: Szczyt.*
ptĕrŏtos, *gr: Skrzydlásty Uszáty.*
ptĕrȳgion *gr: Rospádliná* Gerstenkranck *2. páznokći záróśliná, Błonká 4.*
ptĭsăna, *gr: ptyzáná, pęczak. Frumentum, milium, ptisanamq; fabamq;. solebas* Márt:

ptĭsăna-

ptĭsănārium, *sub ptizáná, & Kászá 3.*

ptōchŏdŏchium, prōchŏtrŏphium, *gr: Szpital (ubogich.*

PUB

pūbens, *Zárastáiący, Młody 1. Mchem obrosły.* er=wachsend.

pūbeo pūbesco, *Zárastam Wyrastam, Obrastam Kwitnę.* Mannbar werden. *Pubentes herbæ nigri cum lacte veneni.* Virg. *syn* crēsco, jŭvĕnēsco.

pūber, ĕris, *adject: omne, Zárastáiący, Młody, Zárosły 1.* Mannbar. *Atque hilares oculos, & formam puberis ævi* Nem.

pūbertas, *Zárastánie 1. Młodość 3. Młodźieństwo, Dostáłość.* Mannbar Alter. *Pubertate valens & jam fæcundior, &c.*

pūbes, *bis f. subst: Łono w ćiele 1 Mech 3. Młodź, Zárast iiący młodźieniec.* Jugend. *Cuncta tibi, Cererem pubes agrestis adoret* Virg: *syn:* Jŭvēntus. *v. Juventus.*

pūbes, *eris. adject: gen. omn.* Probus *Zárosły Młody.*

pubes vesticeps, pubes agrestis, *Mołoiec.*

pūblĭcānus, *Naymácz 2. 3. Celnik Dźieśięćinnik.*

pūblĭcātio, *Obwołánie Konfiszkowánie.*

Publicatrix, Arnob.

pūblĭcè, *Jáwnie, pospolitym imieniem, Urzędnie, Z urzędu, Z skárbu.*

publĭcitus, *pospolitym imieniem, Urzędnie.*

publicius, *ij. Budowniczy.*

publĭco, *as. podáię 3. Rozgłaszam, Konfiszkowáć, Nierządu pátrzeć.*

publico carens abstinens, *Prywat.*

publĭcŏla, *æ. pospolstwá obrońcá.*

publicum, *Rzecz pospolita, pospolite mieysce, pospolita rzecz, pospolite dobro, świát Jaw 2. Urząd 1 Cło 1. Dochod 2. Księgi publiczne. pobor.*

publĭcus, *adject: pospolity 2. Urzędowy.* Gemein. *Quod legeret, vereretq; viritim publicus usus* Hor: *Publicq Budowniczy 2. Podwojewodzy.* Publĭpor, *(Pácholę.*

pūcīnum vinum, *Rywałá.*

pūdĕsĭo, *Wstydzę się.* ich Schäme mich

pudendus, *vel* pudens, *Uczćiwy Wstydliwy 1.2.* Voll Scham. *magna fidis, at non Evandere, pudendis* Virg.

pudenter, *Wstydliwie.* Klug, weyßlich.

pŭdeo, *Wstydzę się.* ich Schäme mich.

pudere dedidici *Niewstydzę się.*

pŭdet me, pudescit me, *wstydzę się, żal mi* Jch schäme mich/ *Ah pudet ingratæ pudet ah male divitis arcæ.* M. *syn.* Vĕrecūndor, ĕrŭbēsco. *phr:* pŭdōre tārdor, sūffūndor, Cŏhíbet vīres, īngĕnĭūmque pŭdor, Vūltum pŭdor grăvat, ŏcūlos dēĭjcit, ōra sŭbit. Æstŭat īngens īmo in cōrde pŭdor plena pŭdoris lumīna fixa sŏlo tĕnĕt. Dejēctos, rŭbĕōs gĕrit pŭdōre vūltus. *vide Erubesco.*

pŭdĭbĭlis, *Wstydliwy 2.*

pudibunda pars *vel* membrum, *Członek 4.*

pŭdĭbūndus, *wstydliwy 1.* Züchtig/ schamhafftig. *satyris paulum pudibunda protervis.* H: *syn.* Vĕrecūndus, pŭdēns, pŭdīcus, mŏdēstus.

pudīcè, *Uczćiwie.*

pŭdīcĭtia, *wstyd 1.* Schamhafftigkeit/Keuschheit. *Læsa pudicitia est deperit illa semel.* O. *syn.* Căstĭtas, vīrgĭnĭtas, īntegrĭtas, pūrĭtas, pŭdor. *phr:* pŭdīcĭtiæ laūs, hŏnor, dĕcus īnsīgne, pŭdīca, hŏnēsta, vĕrecunda, vīta, vŏlūntas, Mōres pŭdīci: *vide Castitas.*

pudicitia publicata, *Nierząd 2.*

pudicitiam expugnare, imminuere, *Zgwałćić.*

pŭdīcus, pudicitior, *Wstydliwy.* Schamhafft/ züchtig/ keusch. *Et qua parte velit pudicitiorem.* (Phal) Mart: *syn.* Căstus, pūrus, īntĕger, pŭdēns, vĕrēcūndus.

pŭdor, ōris. *wstyd 1. 2. 5. Nierząd 3. Dźiewictwo* Scham/ Zucht. *Quid faciam si plus ille pudoris habet.* M. *syn.* vĕrēcūndia, rŭbor, vel mŏdēstia, pŭdīcítia. *epith:* Tímĭdus, pūrpŭrĕus, sŭbĭtus, rĕpēntinus, rŏsĕus, īngĕnŭus, mŏdēstus, hŏnēstus, vĕrēcūndus, căstus, vērgĭnĕus, tăcĭtus, tĕner, sŏlĭcĭtus, trīstis, æger, cōnscius pāllĭdus, īmpōllūtus, rŭbéscēns, nivĕus, pŭlcher, īnnŏcŭus. *phr.* Qui se mănīfestat in ōre ōra cŏlōrāns. Dējiciēns ŏcŭlos; īndēx īngĕnŭæ mĕntis. Quis pudorora sŭbit, ĭn ōre sĕdet pŭdor. Mānat tristi cōnscius ōre pŭdor ōra quoque īngénuo rădĭānt sūffūsa rŭbōre.

pudor projēctus, prostitutus, præmortuus, *Niewstyd*

pŭdōrĭbŏlor, *Rumiány.*

Pudoratus, Niewstydliwy.

puella, *Dźieweczká Niewiástá.* Ein Mägdlein/ Töchterlein. *ſyn.* Virg. *epithr:* Formōſa, tĕnéra, vénūſta cāndĭda, nĭvea, cūlta, vĕrecūnda. īngĕnŭa, īntáčta, cāſta. pŭdīca. hŏnēſta, crēdula, tĭmĭda, īmbēllis, cōmpta, īnnŭba. nūbĭlis.

puellāris, *Dźiewcźy, Dźiewcżęcy* Kindlich. *Præda puellares animos oblectat inani.* Ovid.

puellāriter, Dźiewcżym ſpoſobem.

puellaſco, ſub Dziewcżętom podobny.

puellātōriæ tibiæ. v. Surmá.

puellatorius, Odmładzáiący ſię. *(num eſt.*

Puellitari, Láberio Suidæ explicat Scalig. ſed obſcæ-

puellŭla, *Dźiewcżę.* puellus, *Chłopię, Dźiećiątko*

puer, *Dźiećię. Syn, pácholę.* Ein Kind/ Knab. *Differat in pueros iſta trophea ſuos.* P. *ſyn.* Jŭvĕnis īmpūbes. *epithr:* Tenĕr blāndus. īmbēllis, fōrmōſus, cāndĭdus vĕnūſtus, cōmptus īngenŭus, verecūndns, īntōnſus, mōllis lĕvis, rŭdis, decōrus, prŏtervus. īmbērbis, cautus. lāſcīvus. *phre:* Īncautis nĭmĭum tĕmĕrārĭus. ānnis īmpūbes ĕt adhūc nōn ūtĭlis armis. Cūjus lānūgĭne non dum vērnant vūltus. Necdum prīma nŏvā lanūgine vērtĭtur ætas. *v. Infans, Iuvenis, & Adoleſcens.*

puer vetus, *Stáry á głupi.*

Puera, Dźieweczká. pueri frūſtum, *Chłopię.*

puerarius, Sodomczyk. puĕrāſco, *Dźiećinieię.*

puerculus, Dźiećię 1.

puĕrīlis. *Dźiećinny.* Kindlich. *Tela manu jam tum tenera puerilia torſit.* Virg.

puerilĭtas *Dźiećinność, Dźiećinſtwo.* Kindheit.

pŭerīlĭter, *Dźiećinnie.* Kindlich. *Qui modo decerpens tenero pueriliter ore* Vr.

puĕrītia, *Dźiećińſtwo.* Kindheit. *Acta non alio rege pueritia* (Aſcl) Hor: *epithr:* īnfīrma, mōllis tĕnĕra īmbēllis, rŭdis, debilis. gārrŭla, vĕnūſta. *phr* pŭĕrīlis, tĕnera ætas pŭĕrīles, prīmi, mōlles ānni Ætātis prīmum tēmpus. Tēmpus pŭĕrīle jŭvēntæ. Ætās infīrma, mōbĭlis, āpti mōrĭbus ānni. Prīma cum pārte, vĭreſcĕret ævi.

puerpĕra *położnicá.* Kindbetterin. *Laudantur ſimili prole puerperæ* (Aſcl:)

puerpĕrium, *połog, płod 1.* Kindbett. *Cruda puerperia & populos umbroſa creavit.* St: *v. Pario.*

puĕrŭlus, *Dźiećiątko. Chłopię* Kindlein.

puerus, Dźiećię.

pūga, *æ. Gr. Zádkowe częśći.*

pŭgil, *Szermierz.* Ein Kämpffer/ Fechter. *Aut urſum aut pugiles, his nam &c.* Hor: *ſyn.* Lŭctātor. āthleta. gladĭātor.

pŭgĭlātio pŭgĭlātus, *us, Szermierſka.* Kampff: *(ſpiel.*

pugĭlātōrius, *Szermierſki.*

pugĭlatu decerto, exerceo me. *Szermuię.*

pŭgĭlĭcè, *Szermierſko.*

pŭgīllar. *hoc* pugillares, *hi.* pŭgillāria, *hæc ium Kśiąſzki kámienne* Schreibtaffel. *Pugillarem* S. *Lucas cap. 1.*

pŭgillāris, *adiect: &* pŭgillātorius, *Pięśćiány, Gárśćiány. Iuvenal:* u *produxit: Sed aliqui ibi legunt Pupillares. non Pugillares.*

pŭgillo, *as. Biię pięśćią.*

pŭgillus, *Garść, Garzſtká.*

pŭgilo, *as. Szermuię iáko ſzermierz.*

pūgio, ōnis. pūgiŭncŭlus, *Puginał.* Ein Dolch. *Pugio quem curvis cingit brevis orbita venis.* Mart *ſyn.* Sīca glădĭus, ēnſis.

pugna, *Bitwá, przegádywánie ſię.* Ein Streit/ Kampff/ Schlacht. *Æquemus pugnas, Erici tibi regna remitto* Virg. *ſyn.* Cērtāmen, prælium, cōnflĭctus. *epithr:* āncēps, ĭnīqua, triſtis. fĕrox, āſpĕra, dūra, ſæva, cœca, ārdens, crŭēnta, atrox, sāngvĭnea fērvens, flagrāns, crūdēlis. *phr:* At tōrva frōnte mĭnāces, prætēntānt pūgnas. Crūdēlem āvērtĭte pūgnam ūrgetur pūgna cōngreſſus ĭnīqua, Hōrrĭbĭlemque fĕrus Māvōrs cĭēt ūndĭque pugnam. Mārtia fērventes āccēndunt clāſsĭca pūgnas, ārdēntes āccīngar dīcĕre pūgnas. *v. pugno.*

pugna ſingularîs. *poiedynek 2.*

pugnācĭtas, Sporność, Upor Roziuſzenie, śiedzenie. Streitbarkeit.

pugnācĭter, Spornie, Upornie, Dozqb 2.

pugnāculum Báſztá 1. pugnans, *przećiwny.*

pugnātor, *Walecżnik Bitny, Rokotliwy.* Ein Kämpffer/Streitter. *Pugnatori operit caput ingens oris hiatus* V.

pugnātōrius, woienny. pugnatur, Biią się.
pugnax, waleczny, Swárliwy, Bitny, Zwádliwy, Uporny, Sporny. Streitbar. Vel tibi Medorum pugnaces ire per hostes P.
pugneus, pięściány, pugnitùs, pięścią.
pugno, Potykam się, Biię się, Usiłuię Domagam się, Zástawiam się 3. Niezgadzam się. Streitten kämpffen. Digredimur, lentaque fori pugnamus arena Juv: syn. Cĕrto, dēcĕrto, cōnflīgo cōngrĕdior, prælior, dīmĭco. phr: pūgnam tĕnto, cōmmĭtto, ŏbĕo lăcēsso. Mănus cōnsĕro, cōnfĕro, pūgnās inĕūnt et prælia tĕntant. Cōnsērtæ cāmpis ăcĭes mūltūsque pĕr ārva Fērvēbat Māvōrs. Cōncŭrrĕre fĕrro, prælia mĭscēre. Dēcērnĕre fĕrro: Crūdo pūgnam cōmmĭttere æstu. v. Bellū gero, & Luctor:

P U L

pulcer, ut scribunt eruditi, idem Pulcher.
pulcher pulcherus, piekny Schön/ wolgestaltet. Taurum Neptuno taurum tibi pulcher Apollo. V. syn. Fōrmōsus, vĕnūstus, decōrus. spĕcĭōsus, phr. Făcie, fōrma dĕcōre præstāns. īnsīgnis, cōnspĭcŭus, spĕctābĭlis, cōspĭcĭēndus, ēgrĕgĭus, ēxcēllēns, præsīgnis. Fōrma præstānti, ēgrĕgia. Cuī ēgrĕgio dĕcus ēnĭtet ōre. Fōrmâ cum vīcĕret ōmnes. Quō pūlchrĭor ālter nōn fŭit. Cuī dĕcus ēgrĕgĭum fōrmæ. Cuī plūrĭma frōntis mājēstas ĕt hŏnōs. Fōrmæ dĕcōre, nĭtōre præstans, īnsīgnis făcie jŭvĕnis ōs hŭmĕrōsque Deo sĭmĭlis, ēxcēllens mūnĕre fōrmæ, præstānti cōrpŏre, ēxĭmia spĕcie. Phrȳx, puer in sylvis făcie spĕctābĭlis āltis. Cuī plăcĭdo fūlget ĭn ōre dĕcor. Clārĭor est auro jŭvĕnis cui lævia fūlgent ōra. vide Pulchra Forma Pulchritudine formæ præstantes. quibus Poetæ alios conferunt aut præferunt: Bācchus, Apōllo, Hyăcĭnthus, Nērĕus.
pulchrālia. tum. Czáczko.
pulchrè, Pieknie, Dobrze 1.
pulchrĭtūdo, pulchritas, Piękność. Schöne/ Schönheit syn. Forma, vĕnūstas, dĕcor, spĕcies. phr: Dĕcus ēgrĕgium fōrmæ. Frōntis ōris. vūltus mājēstas, hōnŏr, nĭtor. Gĕnārum dĕcor, ĕt frōntis hŏnos. Pūlchræ fōrmæ mūnus, dōtes, dĕcor, nĭtor, ōs fōrmōsum, vĕnūstum, Fōrmæ īllĕcebræ, blāndĭtiæ, blandīmenta. Fōrma plăcet, nĭvĕūsque cŏlor, flāvīque căpīlli. Fūlva cŏma est. lōngæque mănus, Nūlla factus ăb ārte decor. Forma sĭne ārte decēns Nātīvum fōrmōsi cōrpŏris dĕcus. vide Forma.
pūlĕgium, puleiacium pūleium, Poley puleiatum puleium Cretense, Dyptan 2. (ibidem.
pulenta lege polenta.
pūlex, icis hic Pchłá. Ein Floh. Parvulus en pulex irrepens dente lacesset Colum epit: Pārvŭlus, īncūltus, mōlēstus, mōrdēns, pūngēns. phr. Pērtūrbāns, sōmnum. Dēnte lăcessens Lūes īnĭmīca quĭēti. Qui tĕnĕros mōrsu dēpāscitur ārtus. Qui lătĕri mōrsum dēfigit ăcutum. Non pūlice dūlces īnfesto sōmni vĭŏlētur. Dēfēndit mănus hæc scăpulas mōrdēnte mŏlēsto pūlice.
pulicaria Szláchtáwá.
pūlĭcāris herba pśi len.
pūlĭcōsus, Pchlisty sub Pchłá.
pūlla vestis. żałobá 2.
pullaria manus Práwa ręká.
pullārius, Wieszczek 2.
Pullasco Colu. corr: pullulasco.
pullaster, Kurczak.
pullastra, Kokosz młoda.
pullātio, Kurcząt chowánie.
pullātus, żałobę noszący, Szárek 2. Schwartz becleidet. Pullati proceres differt vadimonia prætor. J.
pulleiaceus, Kurczę, & sub poley.
pulleiatum, sub poley. non recte.
pullescens ovum, Jáie záległe.
pullesco, sub Záległe iáie.
pullētra, Kokosz młoda e ut in fulgetra, Porcetra, anceps. pulli, Dźieci.
pulsi apum, Roy pszczoł
pullĭcēnus, Kurczę, Kurcząṭko.
pullīgo, śniádość. Rauchfarb.
pullini dentes, Zęby trzonowe 1. junge Zän.
pullīnus, Zrzebięcy.
pullīprĕma pullipremo, ōnis. m. Sodomczyk.
pullities, pullicies, Kurczę, Kurcząṭko, pszczołká,

ká; *Roy pszczoł.* junge Zucht der Vögel.

pullitra, *Kokosz młoda i. ut inCalcitra anceps.*

pūllŭlo pūllŭlāsco, Krzewię *się.* Auffwachsen/ herfür prüssen. *Tam æræ facies tot pululat atra colubris.* V. *syn.* Gērmĭno, frŭtico, Sūcrēsco.

pūllŭlus, *Wyrostek, Wilk drzewny. Sodomczyk.*

pullus, *adiect: śniády, czarny.* (*Młody płod.*

pullus, *substánt. Młody Płod Látorośl 1. wyrostek, Kurczę wilk drżew, gołąbie, gąśię, Sodomczyk.* Ein jung Thierlein, Vöglein, oder Füllen. *Vt assidens implumibus pullis avis* (Jamb.) *epith:* Tēner implūmis, ēxĭgŭus, mōllis, ēxīlis. tĕnēllus, lŏquāx, gārrŭlus trĕpĭdus, fŭgāx. *phr:* ăvĭum prōgĕnies. prōles. nati, pūllis īmplūmĭbus āles āssĭdet.

P U L M

pulmentāris, Kászány.

pulmentum, pulmentārium. *Kászá 1. Potráwá.* Allerley dick Gemüß, Brey. *v. Puls.*

pulmo, ōnis *płucá, Wrzod 2. pław, płucnik 2* Die Lung. *Exhalans animam pulmonibus æger agebat.* L. *epith:* Mōllis, tŭmĭdus, tŭmēns, tŭmēscēns īnflātus, īrrĕquiētus. spīrāns, sīccus, ārĭdus ārens *phr:* Spīrāmenta ănĭmæ Cōrdis flabra. flabēlla. Pūlmōnis fibræ, spīracŭla vītæ. Pūlmo ănĭmæ prælārgus ănhēlat, āĕris ālcērnos āngustans pūlmo mĕātus.

pulmōnācæ, pulmonaria, *płucnik 1.*

pulmonārius, *płucny, płucną chorobę ćierpiący, Dycháwiczny.*

pulmoneis pedibus homo *Leniwy, Ciástoch.*

pulmōneus, *Płucny, Wrzodowáty.*

pulmunculus, *płucá Wrzod 2,*

P U L P

pulpa, *Mięśista część.* ein jedes Fleisch das ohne Bein ist.

pulpa arboris, *Biel 2. 3. Mięśistość 2. v. Szczepam.*

pulpāmentum, *Mięśista część przysmák, Łákoći.*

pulpĭtum *Kázálnicá, pulpit Kościelny.* eine Canzel.

pulpo, as. sub paw pulpolus, *ćielisty.*

puls, *Kászá 1. Krupá.* Brey, Muß. *Amplior, & grandes fumabant pultibus ollæ.* Juv: *syn.* Pulmēntum, pūlmēntārium. *epith:* Cāndĭda. lāctēa, dēnsa. tĕpĭda cālēns, rĕcēns.

pulsātilis, pulsowy. pulsātio, *grzmot, Kołát.*

pulsatilla, Száfanká, Czarne źiele,

pulsātor, *Brzękácz 1.*

pulso, *Kołácę Biię kogo, Tłukę 1 Uderzam 1. gram 1. Dzwonię, Brząkam 1. 2. Wybiiam kogo Pozywam 1* Schlagen, stossen, treiben. *syn.* pēllo, propulso. *vide Pello Quatio.*

pulsor, *aris Nápada mię.*

Pulsula, Mart: Domitio corr. Pu*sula vel pustula.*

pulsus, *us.* Kołát, *Bićie, Uderzenie Brząkánie, puls, pchánie 2. Trzęśienie, Tępánie, Zdroy* Trieb.

P U L T

pultārium, *gárniec 1.*

pultarius, *adiect: Krupny.*

pultarius, *substan:* Krupnik, *Item gárniec 1.*

pultĭcŭla, *Krupki* Kászá *1.*

pultĭfĭcus, Krupnik.

pultĭphāgōnĭdes, pultĭphāgus, Krupiarz, podły.

pulto, as. Kołácę.

pulver. Priscian idem Pulvis

pulverat, *Kurzy się.* es staubet.

pulvĕrātĭcum, *Mierniczne.*

pulvĕrātio *Bronowánie, Wskopywánie, proprie, Płáskowánie.*

pulverationem facio, *śćieram w proch.*

pulverātrix avis, *sub piaskuię.*

pulverem excito, moveo. *Kurzę 1.*

pulvĕresco, *w proch się obracam* zu staub werden.

pūlvĕrĕus. *Kurzáwy pełny, prochu pełny, miátke 2.* Staubig. *Pulveream nubem, & fulgentes ære catervas.* Virg.

pulvĕro, *kurzę 2. Bronuię, piaskuię Walam się, Grábię, Wskopywam.* zu Pulwer stossen.

pulvĕrŭlentus, *prochu pełny kurzáwy pełny, prochem przypádły.* Voll Staub, staubig. *Pulverulenta fugæ glomerant &c.* V. *syn.* pūlvĕrĕus. *phr:* Pūlvĕre fœdus, dētūrpātus; tūrpis, squallĭdus, squāllens, perfusus āspersus, cōnspērsus. *epith:* Pūlvĕrŭlenta fŭga dare tērga per agros, pūlvĕrulēnta cŏquit mātūris. Solibus

æstas

æstas Cānĭtĭem īmmūndo perfūsam pūlvĕre tūrpāns.
pulvīnar, pūlvinārium pulvillus & pulvinus. *poduſzká, Wezgłowie, Grządká, wyſep, wáłek 2 Támá.* Ein Hauptküssen. *Haud ſecus inſertis ad pulvinaria palmis* S. *ſyn.* Pūlvīnis, cērvīcāl, cūlcitral, cū͡bītal, fūlcrum. *epith:* Molle, tenĕrum, plūmĕum, pūrpurĕum, aurātum, sŭpērbum, sūppŏsĭtum, tŭmēns, tŭmēſcēns, tūrgēſcēns: Căpĭti sūppŏsĭtum.
pulvīnātus, *Wydátny 2. B. zeżyſty Okrągłáwy.*
pulvinatus calyx, *Łupiny 1.* pulvīnŭlus, *Grządká*
pulvis *is. & eris. m. & f. proch 1. plác do czego* Pulver, Staub. *Pulveris exigui jáctu compreſſa quieſcent* Virg: *ſyn.* Sīccus, ārĭdus, lĕvis, tĕnŭis, vŏlĭtans, crāſſus, obſcurus, ŏpācus, glomĕrāns, nĭger, cæcus, ater, sōrdĭdus, putris īmmūndus, tūrpis. lūtĕus, æſtīvus, sĭtĭēns bibŭlus: nŏbĭlis ŏlȳmpĭcus. *phr:* pūlvĕris, pūlvĕrĕus, glŏbus, tūrbo. pūlvĕrĕa nūbes, pŭlvĕris ōbſcūro tūrbine nūbes Exīlis ărēnæ ăgĭtātæ vēnto.
pulvis coctus, *Wapno.*
pulvis fulmineus nitratus pyrius, *proch ruſniczny.* Pulwer zu schiessen.
pulvis ſcriptorius e galla. *pulweres.*
pulviſcŭlus, *Proſzek.* pūlŭlo. *as. ſub Paw.*

PUM

pūmex, *m. & f. kámień z piány morſkiey, Opoká 2 & in Loch:* Bimsstein/ Tuchstein. *niveo de pumice fontes* C. *epith:* Lătĕbroſus, căvus, mūltĭcăvus, ēxēſus, frăgĭlis, ārĭdus, sīccus. cāndĭdus āſper, ſcăber, mūſcōſus. *phr:* āſper ăb āſsĭdŭo lȳmphārum vērbĕre pūmēx, ēſt ēxēſi ſtrūctūræ pūmĭcis īnſtar. Căvērnoſus genĕrātur in æquŏre pūmēx.
pūmĭcātor, pie' rzyćiel. pūmĭcātus, *Głádźony.*
pūmĭceus, *K mięnny, & Kámień z piány morſkiey.* Gelöchert wie ein Bimßstein. *Et qua pumiceis fontibus antra calent* M.
pūmĭco, *as. Głádzę.* mit einem Reibstein glät(ten.
pūmĭcoſus, *Dźiurkowáty.*
pŭmĭlio, *onis: Zápęźiáły, Kárźeł. Kárlicá, Ku-czak.* ein Zwerg. *Parma tibi Scutum pumi quis erit* Mart. *u communis Verrepæ.*
pumilio arboris, *Drzewo.*
pŭmĭlĭtas, *Małość 1. Niſkość.*
pŭmillus, *Kárłowáty.*
pūmĭlo, *onis.* pŭmĭlo, *Verrepæ.*
pūmĭlus, pŭmĭlus, *Statio Kárzeł.*
pumĭlus, *Máły Kárłowáty.*

PUN

puncta, æ, Sztychowána rána. & ſub Rurmiſtrz.
pu ctiſtitio, apud Arnob: corrigit Meurs. puncti ſpatio.
punctim, *Sztychem.* mit Stich.
punctim peto, *Sztycham.*
punctio, *Kłoćie 1. Sztych 2.* das Stechen.
punctiuncŭla, *Kłoćie 1. 2. Strykánie, Zákłoćie, śiepánie.*
puncto temporis, puncto uno, *Wocemgnieniu.* (im Augenblick
punctulum, *Sztych 2.*
punctum, *Kropká, Punkt 2. 3. 5. Mgnienie oká 2. Chwilká, Kłoćie 1. Wotum, Pryſkowánie,* ein Punct/ das stechen.
punctura, *Kłoćie 1. Zákłoćie, przekłoćię.*
pūnctus, *ti. adject Sztychowy.*
punctus, *ti. ſubſtan. Punkt 5.*
punctus, *us. ſubſtant: m. kłoćie 1. 2.*
pungo, *kolę 1. Sztycham, ſzczypię, przymawiam, Tykam kupi mię, Trapi mię co, Uſzczknąć.* Stechen. *ſyn.* Cōmpūngo ſtĭmŭlo, lāncĭno, (fŏdĭo.
punĭca punicea roſa, *Roża czerwona.*
punĭcans, *Rumiány. punicanus ſub ſzárłátny.*
pūnicea purpura, *ſzárłat 5.*
pūnĭceus, *ſzárłátny, Ciſawy.* Roth/purpurfarbig *Puniceis invecta rotis aurora rubebit.* Ovid: *ſyn.* Rŭbĕus, rŭber, rŭbicŭndus.
pūnĭcum, & punicum malum. *Gránatowe iábłko.*
punicus. ſub Szárłátny.
pūnio, *Karzę.* Straffen/ Buß aufflegen. *Quod videt hæc lucem, quod non ego punior ipſa.* Ovid: *ſyn.* Căſtīgo, mulcto, plēcto, ănĭmădvērto *in phr* pœnas sūmo, rĕpĕto, rĕcĭpio, ĕxigo, pōſco, rĕpōſco ab vel de ălĭquo. pœnās īnflīgo, īmpōno, īrrŏgo sānctio, pœnas ĕxĕrcĕo, crŭcĭo, vĕxo,

xo, torqueo, affligo urgeo, premo, crimen pœnis ulciscor, vindico. Vindice pœna mulcto: exigit dignas ultrix Rhamnusia pœnas. Domitos pœnis, duroque labore compescam, et plagis usque exercebo rebelles. Romanos crucibus rigidis dedit, atq; Latinis abscidit merita trepidantia colla securi. Digna meritos mulctaverit omnes. Marte simul. Si det tot læsis sua numina quisque Deorum, vindicet, in pœnas non satis unus erit. *v. Ulciscor.*

punior, *Karzą mię.* Gestrafft werden/ Straff.

pūnitio, *karánie* pūnitor, *Karzący.* (leyden

pupa, *æ. al.* puppa, *Ausonio,* u. *breve in pupa. Dźiewczę Łątká.*

pūpilla, *Dźiewczę Źrzenicá.* pūpillaris, *sierocy.*

pupillo, as. sub. paw. puppis. *Naw zádek.*

pūpula, *Zrzenicá.* pūpulus, *Dźiećię 1.*

pupus, *al.* puppus, *pucek, Dźiećiątko.*

PUR

pūrè, *Czysto, Szczerże.* rein,

purefacio, Oczyśćiam 2. Rinigen.

purgābilis, *Łácny do oczyśćienia.*

purgamentum, *Plugástwo, Chwast, Chałástrá 2. Wypełki, Oskrobiny. Gnoy 1. Oczyśćieniu służąca* (rzecz.

purgatè, *Ghędogo.* rein.

purgatio, *Oczyśćienie 2 3. Chędożenie, Umiatánie, Wyprożnienie się, purgácya.* Reinigung.

purgātor, *Chędożyćiel, Umiatácz.*

purgātorium, *Czyśćiec.* das Fegfeur.

purgātoritis, *Oczyśćieniu służący, Oczyśćielny, Czyśćowy.*

purgatorius ignis, *Czyśćiec*

purgatorius locus, *Oczyśćiálnia.*

pūrgito, *Oczyśćiam 3. Wymiatam, Wyprożniam, Chodzę, słámuię, Obieram 6. Spráwnię się,* reinigen/ Item entschuldigen. *Dii patrii purgamus agros purgamus agrestes.* Tib. *phr:* Expurgo, mundo, emundo, eluo, abstergo, pio, expio vel excuso, culpa eximo. *phr:* Sordibus abstersis eluo, omnia, purgat e lax ignis, vitiumq; metalli excoquit. Turpes ore fugare notas maculas. Demere crimina vitæ eluere omne nefas. Sordibus abstersis scelus omne piare. Subde caput corpusque simul, elue crimen. *v. Abluo, Lavo.*

purgor per alvum, *purgácyą bráć.*

purgus, *gr. Wieża, Kostkowa puszká.*

puri, i pueri, Dźieći 1.

purificātio, *Chędożenie Oczyśćienie.* Reinigung.

purifico, *Oczyśćiam.* pūritas puritia *Czystość 1.*

purimè, pūriter, Czysto. pūro, *as. Chendożę Ofiáruię 1*

purpūra, *gr: Szárłat 5. Pław 5. Szárłátna szátá.* Purpur. *Purpura Mæandro duplici Melithœa cucurrit.* Virg. *syn.* Murex, ostrum, coecus. *epith:* Fulgens, ignea, rutilans, punicea, picta, ardens, rubens, corusca, fulgida, splendens, micans sangvinea, magnifica, superba, regia, regalis, pretiosa, nobilis, triumphalis, insignis. Tyria, Sidonia assyria, Oebalia, Coa, Phœnicia. *phr:* Tyrium conchyle, vel Tyrius, purpureus succus, fucus rubor, color: Purpureum. Tyrium, assyrium venenum, vel Tyrium stamen. ,vellus, tegmen. Tincta murice lana. Sidonia vestis, assyrius amictus. Sidonio insignis amictu. Tyrio distincta murice vestis. Auratæ murice vestes. Tyrio confectus in ostro Non te purpureo vellent vaccinia succo. Non est conveniens luctibus ille color.

purpura candida, *sub Szárłat.*

purpuræ flos, fucus, ros, succus, sangvis, sanies *Szárłat fárbá.*

purpurārius, *adject: Szárłatny.*

purpurarius, *substant: Szárłatnik.*

purpuresco, *Brunatnieię Czerwięnię się.* roth werden.

purpūratus *Szárłátno chodżący, Senator.*

purpūreus, *Szárłatny, Brunatny Rumiány Szárłátno chodzący, piękny.* Purpurfarbig. *Purpureum pennis, & pictæ virginis ostro* Virg: *syn.* Purpuratus, coccineus, conchyliatus, vel ruber, rubens, rubens, rubicundus, puniceus, roseus. *phr:* Murice, ostro. Tyrio succo tinctus, imbutus, fucatus, illusus, distinctus, clarus, fulgens, splendidus, radians, coruscans, insignis, superbus. Tyrio vestis ostro radiat et auro. Purpureo colore fucatus tinctus Purpureo fuco madidus, tinctus, purpurei cristis juvenes, auroque (corusci.

purpurissum, *Bárwiczká.*

purpurissatæ buccæ, *ibidem.*

purpurisso, as. Szárłátno czynię, Brunatno czynię Szárłátnieię, Zdobię 1.

purulentè, *Ropisto* purulentus, *Ropisty.* (1.2.

pūrus *Czysty 1.2. Jásny 1. Przezrzoczysty, Szczery*

purus putus, *Szczery 1. 2. Nieroztworzony, práwy 2.*

wy 2. *Tenći.* Lauter/rein. *Purior electro campum petit amnis, ad ima.* Virg. *ſyn.* Mūndus caſtus, īntĕger, īntĕmĕrātus, tĕrſus, laūtus pŏlītus, nitĭdus, cūltus, līmpĭdus. *phr.* Sĭne lābe: sōrdĭbus măcŭlis cărēns.

pūs, ūris. n. *Ropá, Smrod* 3. Eyter. *Proſcripti regis Rupuli pus atq; venenum* Virg: *ſyn.* Tābum, sănĭes, vīrus. *v. Sanies.*

pus moveo, pus coire facio, *Ropię.*

pūſa, *Dźiewczę.* puſca, *Ocet z wodą.*

pūsĭla, *Kroſtá* 1.

puſillanimis Sercá máłego. Kleinmüthig. *ſyn.* Timĭdus. īgnāvus, īmbēllis.

puſillanimitas, Serce máłe.

pŭſillum, *Trochę* 2. pŭſillus, *Máluchny. Sed qui bellus homo eſt, Cotta puſillus homo eſt.* Mart:

pūſio, *Dźiećię* 1. *Pucek. Nonne putas meliùs quid ſecum puſio dormit* Juv:

pūſiŏlus, Pucek. pūſitat ſturnus Szpak.

puſtŭla, *Kroſtá* 1. *Pęcherz* 1. Ein Blatter. *Laderet & teneras puſtula rupta manus.* Tib:

puſtŭlatus, *Spryſzczony.*

puſtulatum argentum, *Kroſtáwy.*

pūſŭla, *Kroſtá pryſzczel, Ogień piekielny.*

puſulam facio, *Pryſzczę.*

pūſŭlātus, *Spryſzczony* pūſus, *Dźiećię* 1. *pucek.*

P U T

puta, *Verbum, Ná przykład.*

pūta, *a. Nomen, vox qua blandiuntur nutrices puellæ infanti ſub Kárzeł.*

Pŭta, *Dea putandis arboribus præſidens* 1. *Arnobi.*

pūtāmen, *Łupiny,* 2. *Okrawek, Skorupá* 1.5. *Suſz* 1

pūtātio, *Obćinánie* 2.

putator, *Obćinácż, Sádownik.*

pūtātōrius, *Obćinániu ſłużący.*

pūtātus, *Szczery* 1.

pūtĕal, & pūteāle, *Studźiánnę wieko.*

pūteālis, pūteānus, *Studźiány.* Dem Brunnen zugehörig. *Et quos dux pœnus merſit putealib9 undis.* Ov:

pūteārius, *Studźiennik* 2.

pūtĕo, *Smierdzę, Wśmierdnąć ſię.* Stincken. *Nil Rhombus, nil dama ſapit putere videntur* Juv.

pūter, *Sprochniáły, Zgniły.*

pūteſco, putiſco, *Wśmierdnąć ſię.*

pŭteus, *Puteum Studnia* 1. 2. *ćiemnicá, & ſub Kurowa ſkleńcá.* Ein Brunn, Schöpffbrunn. *Ad puteos aut alta greges ad ſtagna jubeto* Virg. *epith.* āltus, prŏfundus, căvus, pătēns, hĭāns, ăpĕrtus, cōncăvus, pătŭlus. *v. Foſſa & Fons.*

pūtĭcŭlæ, pūtĭcŭli, Grob.

pūtĭde, *Brzydko, Nieprzyjiemnie, Wyſtáwnie. Zbytnie.*

pūtĭdius, *Smrodliwie.*

pūtĭdiuſculus, *Smierdzący, pilny* 1.

pūtĭdŭlus, *śmierdzący, Wśmierdły, Brzydki.*

pūtĭdus, *Wśmiárdły, śmierdzący, Zgniły, Brzydki, Wyſtáwny, pilny.* 1. ſtinckend.

pūtilla & pūtillus voces blandientes, ſub Kárzeł.

putilucus; lege puticulus.

pŭto, *as Obćinam, Chędożę, przerzedzam Mniemam, Rozumiem, Wybiiam wełnę, Rozważam, mam to zá, Przegádywam ſię, Ráchuię.* Vermeynen. *Et domini Triton eſſe putavit equos* Mart: *ſyn.* ārbĭtrŏr, ŏpīnor, cēnſeo, ſēntio, ēxiſtĭmo, rĕpŭto, rĕŏr, āutŭmo, jūdĭco, vel āmpŭto, rĕsĕco. *v. Sentio.*

pūtor, ōris, *Smrod Wśmiardnienie.* Geſtanck. *Corripuit Statius.*

pūtōrius, *Tchorz.*

pŭtrēdo. *Zgniłość.* Vermoderung fäule, *Eſſis ut occulta vitiata putredine navis.* Ovid: *ſyn.* Carĭes, Gărĭēs, cōrrūptio, tābum. *epith:* cōrrūpta, sōrdida, tērra, pēſtĭfĕra, īmmūnda, fœtĭda, tūrpis. *vide Tabum.*

pŭtrĕfăcio, *Gnoię* 1. faulmachen.

pŭtreo putrēſco, *Gniię.* Faul ſeyn/ Verfaulen. *Blattarum ac tinearum epulæ putreſcat in arca* H. *phr:* Pŭtrēdĭne vĭtĭor, cōrrūmpor rĕſŏlvor, tābeſco.

Putricava corpore raro. Lucret. corrigit Turneb. Lambin. Giſan. Mollia lenta, fragoſa. *putri cava corpore raro.*

pŭtridus putrefactus, *Zgniły.* Faul/ vermodert *Putrida multiragis populatur flatibus antra.* C. Putris putrĕfactus, pŭtreſcens, cōrrūptus, cărĭoſus, răbĭdus. *phr.* Putrēdĭne, cărĭe ovĭtĭātus, rĕſolutus, corrūptus.

putrila-

putrilago, *Zgniłość.* pûtris, *Zgniły.* verdorben.
pûtror, *oris. Zgniłość.* Faule.
Putitius, *vel putitus, Plaut. i. stultus, Fest corr:* Potitius, *sed proprium est Nomen.*
pûtus, *Szczery 1. 2. Czysty 1. Piękny.* lauter/ gesaubert. *Pauca licet portes argenti vascula puti* Juv: u *alii corripiunt.*
pûtus, *Karzeł.* ein Zwerg.
pycnocomon. *herba Plini. Dioscor spicula corpore extrahens, nunc ignota. pocnocomos sonat, densis foliis, Gęstolist.*
pycnostylos, *gr.* v. *Ná filarach.*
pycnoticus, *gr. Záwieráiący.* pycta, *æ.m. Szermierz.*
pyctacium, *idem* pictatium.
pyctanum vinum, *Rywułá.*
pyctes, *æ.m. gr. Szermierz, Kokotliwy, Kur.*
pyctomacharius, *Szermierz.* Fechter.
pyelus, *m. gr. Wánná 1.* pyga, *æ. gr: Zádkowe.*
pygargus, *Gr. Orzeł 2. Sarn.* (*części.*
pygmæus, *substant. Łokietek.* Zwerg.
pygmæus, *adject. Łokćiowy.*
pyla, *æ. gr. Bramá. 1.* das Thor.
pylorus, *m. gr żołądek, Kiszká miąższa.* Mastdarm
pyra, *æ. gr Stos. 2* Holtzhauffen/Scheiterhauffen. *Innumeras fluxere pyras, & corpora partim,* Virg. *syn.* Rogus, bustum, sepulchrum. *v. Rogus & Sepulchrum.*
pyralis, *idis. f. gr a pyros triticum, Sinogárlicá.*
pyralis, *idis. f. gr: à pyr. ignis Ognik.*
pyramidatus, *spiczásty.* spitzig.
Pyramidum ludus, *Kręgle.* Kegelspiel.
pyramis, *idis. Gr: śpiczástográniásta figurá, Słup, Kończáta rzecz ku gorze.* Steinerne viereckigeSäul wie ein Kegel außgespitzt. *Non mihi pyramidum tumulis.* Luc. *syn.* obeliscus *epith:* alta, ardua, excelsa, aeria, pharia, nobilis, superba, pretiosa marmorea, regia, mira. *phr:* Pyramidis moles, nobile opus, meta, conus, acumen. Pyramidum sileat miracula Memphis, Phario nutantia pondera saxo. Summo cœlum ferientia culmina cono, verticę. Audacia saxa pyramidum.

pyrausta, *æ.m. Muchá 2. Ognig, Synogárlicá. Vulgo y corripiunt. longum Æschilo.*
pyren, *enis. m. gr Oliwkowy kámień.* Olivenstein.
pyrethrum, *gr. Zebne źiele.*
pyrethrum silvestre, *kicháwiec.*
pyretus, *m. Gr. Gorączká* hitziges Fieber.
pyrgus, *m. gr. kostkowa puszká.*
pyrimachus, *gr. kámień niezgorzysty.*
pyrus pulvis, *proch ruśniczny.* schieß Pulwer.
pyrites, *æ. m. gr. Jskrzyk kámień.*
pyrobolus, *gr. Ráca, Możdźierz 1.* Racket.
pyrodes *gr Jskrzyk.*
pyromantia, *gr. sub. Wrożká.*
pyropus, *m. gr. Rubin. Mośiądz, an kárbunkuł? 2.* Ein feurrother Edelgestein/ Rubin. *Clara micante auro flammasq; imitante pyropo* Ov: *syn.* Carbunculus *epith:* clarus. micans, ruber. ignivomus flammivomus. ardens, splendens rubens, rubeus rubescens, flammas imitans. *vide Carbunculus, gemma.*
pyrotus, *m. gr. Ognik.*
pyrrhicha, *æ.* pyrrhiche, *es gr. Skakánie żołnierskie.*
pyrrhichiarius, *ibidem.*
pyrrhichius, *pes Pöeticus pyrrichius dibrachys Bibrevis. Dibrachys. Diomedi constat duabus brevibus*
phyrhocorax, *gr. kruk cudzoźiemski,*
pyrrhonij. v. *Sceptici.*
pyrrhopœcilus *gr. kámień złotopstry. Możdźierzowy kámień.*
pyrum, *Gruszká owoc.* Ein Byr. *Non pyra quæ lenta pendent religata genista M.*
Pysma, Quæsitum: Aquilæ figura Interrogationum species: Conglobationem interrogationum, aliqui vocat.
pythion, *Gr. śniedek 2.*
pytho, *us. & onis Gr: Strászydło 1. 2.* Gespenst.
python, *onis, m. gr. Wrożek, Wąż 1.* Warsager.
pythonicus, *Wrożek.* pythonissa, *Wrożká.*
pytisma, *n. gr. Sliná,* Speichel. *& sub Szách.*
pyxacanthos. Chyronia, pyxacanthum, *gr. Bukszpan ośćisty*
pyxidatus, *Słoiowáty 2. Záwrąbiony.*
pyxidicula, *al.* pyxidula, *Słoiek 1.* Zuckerglaß.

pyxis, *idis gr. puſzká, Słoiek, Tok 2. Stáwowych ko ści końce.* Ein Büchs/ Salb-Büchs. *Et centum jaceas condita pyxidibus.*Mart: *epith:* Căva parva, ŏpĕrta nautica.

Pyxis, *urna, theca Euchariſtica,puſzká do Nayświętſzego Sákrámentu.* Tabernackel

pyxis nautica, *Kompás morſki.* Schiffkompaß.

QUA

QUá *Ktorędy, Jle 3. Część.* wodurch.

Qua, ad, pro Quo ad. apud Varron; aliquoties legit ex Vet. Codic Victorius.

Qua gratia, *po coś.* qua impudentia eſt, *Iáko to on.*

qua late tenditur, *Wſzerz.* in die quer.

qua qua; *Ták, ták.* quaqua, *Gdźiekolwiek.*

quācūnque; *Ktorędykolwiek.* erſtwo durch. *Sic turno quacunque viam ſecant.* Virg.

quādantĕnus, *Poniekąd.*

quādra, *Tálerz 1. Sztuká 1. a. prius ante dr. hic & in omnibus ſequentibus ancipitem volunt eſſe aliqui, ſed plerumq; longam leges.*

Quadragena, æ. in divinis libris fuit caſtigationis modus 40. plagis perſcribens Deuteron 25. 2. Corinth: 11. A Iudæis quinquies quadragenas una minus accepi. ſ. plagas. Judæi enim caventes ne excederent numerum quadragenarium à DEO præſcriptum, unam plagam reo donabant.

quādragēnārius, *Czterdźieſtoletni, Czterdźieſtny.*

quadragēni, *Czterdźieśći 2.* Vierzig.

quadrāgēsimus, *Czterdźieſty.*

quadragies. *Czterdźieśći kroć.* Vierzigmahl.

Quadragintādiālia, orum ium; poſt wielki

Quadrangulatus, quadrangŭlus, *Czworográniáſty.* viereckich.

quādrans, *czwarta część ſub części cáłey rzeczy. Kwarta, ćwierc 1, Kwáterá godźiny, Kieliſzek Pieniądz 1. & ſub Siedm pieniąſzkow, ſub kwartnik. Per ſingula ſigna quadrante* Manil.

quādrantal, *koſtká, figurá, Czworográniáſta rzecz, Korcá Krákowſkiego połowicá.*

quadrantālis. *ćwierćiowy, kwartowy.*

quadrantaria, *Nierządnicá* vier Ellen hoch

quadrantārius. *Kwartowy, Ćwierćiowy, pieniężny 3. Tani, vodły,*

quadrantè, *Tanie.* quadrantaria res; wolfeyl.

quadrantes centum, *ſub Oſmak.*

quadrārius, *czworográniáſty.* viereckich.

quādrat, *Przyſtoi, Zgodźi ſię.* es ſchückt ſich.

quadrata litera. *Werſał.*

quadratārius, *Kámiennik.*

quadratilla, Nierządnicá. unkeuſches Weib.

quadrātim: *Czworográniſto.* viereckich.

quadratis angulis, *czworográniáſty.* viereckich.

quadrato corpore, *śiádły.* unterſetztes Leibes.

quadrātūra, *czwártowánie, Szybá, poſackáśćian.*

quādrātus, *czworográniáſty, śiádły Wypráwiony, Głádki, & ſub Kámień ćioſány.*

Quadratus, *vel quadratis numeris fáctus verſus Gellio eſt, Trocháicus vel Iambicus octo pedibus conſtans pro 4. computatis; quare Terentianeum etiam Octonarium vocat, ſed duos Iambos initio poſtulat*

quādrīcēni, *cżteryſtá ich.* ri. *longa ut in Triceni.*

quadriceps, *cĭpitis Czworogłowy.* Mit vier Köpff.

Quadricepſos, poczworny in 1. Tomo. (hoch.

quadricubitus, *Rośły, Czterołokćiowy.* vier Ellen

quadrĭdens, *czwotozęby.* mit 4 Zähnen.

quadriennis, *cztereletni.* 4 jahr alt

quadriennium, *cztery lata.*

quādrifāriam *Ná czworáko.* in 4 Theil.

Quadrifariter, Czworáko vierfältig

Quadrifinium, ſub Gránicá & Czworká.

quadrifluviis diſparatus, *Fladrowáty, żyłowáte drzewo.*

quadrīfluvium, *czterech rzek zbieżenie, Słoiowátość, czworká.*

quādrifŏris, *Czworoſkrzydłáſty, ſub Drzwi.*

quadrifŏrus, *Czworodźiury.* mit 4. Löcher.

Quadriga, Poczworny woz 2. ein wagen mit 4. Pferd.

quādrīgæ, *Poczworny cug, poczworny woz, Woźnik, Woz 2. czworká.* Vier Roß neben ein ander. *Inde citæ Metium in diverſa quadrigæ.* Virg: *ſyn.* Quadrījŭges ĕqui, *vel* cūrrus, *epith:* Vēlōces, pērnīces, vŏlucres præcĭpĭtes, răpĭdæ, cĕlĕrēs, cĭtæ, cōncĭtæ, fālcātæ. *epith:* Ære

Ære sūb īmpŏsĭto vŏlucres ăgĭtāre quadrī-gas, *vide Currus.*
quadrigæ albæ *sub prędko.*
quadrīgăles equi, *Woźniki.* 4 Pferd.
quadrīgārius, *subst: Woznicá.* ein Kutsche.
quadrigarius, *adject: Woźniczy.*
quadrīgātus, *sub Poczworny grosz.*
quadrīgĕmĭnus, *Poczworny.* vierdoppelt.
quadrīgēni, *czterystá ich* *ri. ut in Quadriceni.*
quadrigis, albis, citis, argis, *Poverb: prędko.*
quadrīgŭla, *poczworny cug, wozek.* 4 Pferd.
quădrījŭges, *hi. Poczworny cug. Woźnik. Quadrijuges in vestibulis, atq; ipse feroci. Juv:*
quadrijugus currus, *Woz 2. Poczworny woz. Quadrijugus vehitur curru, cui &c. V. v. Quadriga.* ein Wagen mit 4. Pferd.
quădrīlībris *cztero funtowy.* quadrīmănus, *czworęki*
quadrimātus, us. Cztery látá. 4. Jahr.
quadrīmestris, *cztermieśięczny.* 4 Monatlich.
quădrīmŭlus, quadrīmus, *czteroletni.* 4 jährig.
quadringēnārius *Czterśetny.*
quadringēni, *Czterystá ich* vier hundert.
quadringentēsĭmus, *Czterśetny.* der vier hunderste.
quadringenti, *Cztery stá.* (mahl.
quadringenties, *Czterystá kroć.* vier hundert
quadrīni, quadrīni, *Czwor, poczworny, Cztery dni.*
quadripartitor, *Czwártuię,* in 4 Theilen.
quădrīpartītio, *Czwártowánie.* in 4. Theilung.
quadripartitus, *Czwor, Czwártowány.* in 4. ge-(theilt.
quădripes, *Czworonogi.* vierfüssig.
quădrīplicātus, *Czwor-*
quadrīrēmis, *is. com. Náwá 12.* ein grosses Schiff mit 4. Ruder.
quadrĭcōtis, *is. com. Czworoboky.*
quădrīvium, *Krzyżowa drogá, Rostánie drog. Drogá* ein Ort, wo 4. Weg zusammen kommen.
quădro *as. Czworográniśto czynię, Zgadzam się, Kleię 2. Trafia się 2.* viereckich machen. (Ding.
quădrum, *Czworográniásta rzecz:* ein viereckich
quadrŭpĕdans, *adject: Czworonogi, substant: Bydlę.* ein vierfüssiges Vieh.

Quadrupedātim, Czteremi nogámi, sub Czworonogi.
Quădrŭpĕdo, Bieżę 2. & sub Czworonogi.
quadrupedum impurissimus, *Czworonogi.*
Quadrŭpĕdus, quadrupes, adject: Czworonogi.
quădrŭpes, *substant: Bydlę, Koń 1.* Vierfüssig Vieh.
Quadrupes & frena jugo concordia ferre, Virg: *syn.* ĕquus, sŏnĭpes, cōrnĭpes: *v. Equus.*
quadrupes ovipara, *żołw.* Schildkröt.
quădrŭplātor Oskárżyćiel. Instygator. Verklager.
quadrŭplex, *Czwor.* vierfältig.
quadruplicātio, *Czworkowánie.* Vierfaltigung.
quadrŭplĭcāto, *Czwornasob.* vierfältig.
quadruplico, *as, Czworkuię.*
Quadruplo as. Czwornasobną winę kłádę.
quadruplo, *Weczwornasob.* vierfaltig.
quadruplor, *aris. Obwiniam 2.* verklagen.
quădrŭplum, *Czwornasob.*
quădrŭplus, *Czwornasobny.* vierdoppelt.
Quadrurbs, civitas Athenæ Attio apud Fest. Terrapolis quatuor habens civitates, ut Craco: ia nostra.
Quadrus, 3. Regum 6. Opere quadro, i. quadrato.

QUÆ

Quærĭto, *as, Szukam. Wyrabiam żywność.* Suchen
quæritur, *Pytánie iest.* es ist die Frage.
quæro, *Szukam, Pytam, Zabiegam, Dostáię 1. Gonię 2. Inkwizycyą czynię.* Suchen, nachfragen
syn. Vēstīgo, īnvēstīgo, scrūtor, pērscrūtor, īndāgo, rīmor, ēxquīro, vel pērquīro. dīsquiro, vel scīscītor. pērcōntor, rŏgo pĕto, vel ăcquīro, *phr:* ŏcŭlis lūstrāndo vestīgo, Causas penĭtus tēntāre latentes, Vēstīgia sĕquŏr, ŏbsērvo; ŏbservāta sĕquor. Sōlum dēnsa in cālīgine Tūrnum vēstīgat lūstrāns. Nātam Sōlis ăd ŏccāsus, Solis quærēbat ăd ortus: Prætērĭtus Cĕrĕri nūllus in ŏrbe lŏcus, Hūc tūrbidus, ătque hūc lūstrat ĕquo mūros, ădĭtumque per āvia quærit; ŏmnĭbus ēst tērris; ŏmnia quæsīta prŏfūndo. Tūnc es quæsīta pĕr ŏmnes Nāta mĭhi tērras. Vōs mŏntes īnter ŏpācos quærīmus, et māgna dīspērsos Et rīte rĕpertum carpe mănu, errōrēsque fēræ per dēvia mersa nare lēgit, tăcĭtōque prĕmēns vestīgia rōstro, Lūstrat īnăccessos vēnāntum indāgine sāltus.
quæsītio, *Szukanie.* Frag Suchung.
quæsitissimis, *Wytworny.*

quæsi-

quæsītāria, żebraczka Bettlerin.
Quæsitatum, à quæsito. Plini.Cor. quæsitatum à quæro. Quæsito à Quæso habet Priscian.
quæsitor, *Szukácz, Sędźia 2* Inquisitor, *Woyt* 1. Ein Verhörer der malefitzischen Händel.
Quæsitor Minos urnam movet &c.V: vide Judex.
quæsītum, *Pytánie, Zbior, & supra pysma.* Frage.
quæsītus, *ti. Zmyślony Wytworny.* gesucht. *Quæsitas ad sacra boves Iunonis & aris.* Virg: *syn:* Vestigātus, *vide Quæro.*
quæsītus, *us. Szukánie.* Suchung.
quæso, *Verbum Modlę się 1. 2. Błagam. Szukam, proszę.* bitten, beten.
quæso, *Interiectio, Proszę 7.* ich bitte.
quæstĭcŭlus, *Zysk 1.* Nutz/Gewinn.
quæstio. *pytánie, Gadká 1. 3. Wątpliwość, Szukánie, Rzecz 4. Spráwá, Inkwizycya & sub przypadek 3.* Frage.
Quæstio est, quæstionis est, quæstionis aliquid habet.
quæstionem exerceo, *Obsadzam práwo.*
quæstionem habeo, *Męczę 2. pytam.* richten,
quæstiones, *pytki.* (befragen.
quæstiŭncula, *pytánie, & sub przypadek.*
quæstor, *podskárbi, Sędźia 2. Woyt 4.* Richter
quæstor ærarius, *podskárbi.* Schatzmeister.
quæstor parricidii, *Woyt 1.* Blut-Richter.
quæstorium, *Namiot 2. & sub podskárbi.*
quæstōrius, *Skárbowy 2. & sub podskárbiego urząd.*
quæstuaria; quæstuosa mulier, *Nierządnicá.* unzüchtiges weib.
quæstuārius, *Zyskowy.* gewinnhafft.
quæstuose, *Zyskownie.* quæstuosissime, *Sowicie.*
quæstuōsus, *Zyskowny, pożyteczny,* nutzbar.
quæstum corpore facere, *Nierządu pátrzyć.* unzüchtigkeit treiben.
quæstūra, *podskárbiego urząd.*
quæstus, *us. Zysk 1. 2. Lichwá 2.* Gewinn, Nutz. *Gravis Libitinæ quæstus acerbæ.* Hor: *syn.* Lūcrum, cōmmŏdum utilitas *v. Lucrum.*

QUAL

Qual, pro Qualis Jáki 1. Was vor einer.
quālibet, *ktorędykolwiek. Ná wszystkie strony. wszędy.* von allen Seyten.
quālis, *Jáko 1.* was vor einer. *Qualis & arentes cum findit Sirius agros.* Tib:
quālis, *pro* qualiter, *Jáko 2.* wie.
qualiscunque, qualislibet, qualisqualis. *Jáki. táki 1.* es mag seyn welcher wil.
quālĭtás, *Jakość Własność 1. Przymiot. kształt. Położenie. Sposobność. komplekssya, Postánowienie 2.* Weise, Gestalt.
qualitate aliqua præditus. *Jákis.*
quāliter, *Jáko 2.* wie.
qualitercunque qualiterqualiter, *Jákokolwiek.* wie es doch sey.
quālŭbet, quâ lubet. *wszędy.* wo es beliebet.
quālum quālus, *kosz 1. CedźiworekChlebowy kosz.* ein geflochtener Korb.

QUAM

Quam, *Niż,* Jle *1.* Jm, *Jáko 4. Aż,* Jedno *3. Ják barzo,* als wie.
quàm breviter, quàm brevissimè, *Ják národzony* am kürtzesten.
quam dudum, *Ják dawno?* wie lang.
quamlibet, *Acż, Choć.* quam mox, *Skoro.* gleich.
quam multi. *wiele ich;* wie viel.
quămōbrem, quam ob rem, *Czemu 1. Dla tego, Przetoż* derowegen.
quamplūres, *Nie máło ich, wiele czego.* sehr viel.
quamplurimo vendere, *Drogo 1.* theur verkauffen.
Quamplurimus apud Columel: est: Quamplurimam brassicam ederit. tam &c. corr: Quamplurimam, ut aliqui scribunt; sub Jm.
quam pridem, *Ják dawno* wie lang.
quam primùm, *Rychło. Co naprędzy.* So bald es möglich, von stund an. *Invisam quærens, quamprimum &c.* Virg. *syn.* Stătim īllico Prōtinus, sŭbĭto, cito.
Quamquam, lege potiùs Quanquam, scribitur tamen bene & quamquam Accusativus à Quæquam.
quamquam in partem, *Dokądkolwiek.*
quam si, *Jáko 4.* als wan.
quamvis. *Acz, Ják naywięcey.* wiewol. *Quamvis Elysios miretur Græcia campos.* Virg. *syn.* Quanquam, ĕtsi, licet. quan-

quando, *poki*, *Długoż* wie lang.

quando, *kiedy* 1. 2. *ponieważ*. wenn. *Quando pauperiem missis ambagibus horret.* Hor: *Quando moræ dulces longusq; à Cæsare pulvis.*

quandōcunque, *kiedykolwiek* 1. wenn es sey.

quandōque, *kiedykolwiek* 2. *Podczás*. Vnterweilen. *Indignor quandoq; bonus dormitat &c.* Hor: *syn* ăliquāndo, nōn nūnquam, īntērdum

quandōquĭdem, *Ponieważ* Sintemal. *Dicite quandoquidem in molli, &c.* Virg.

quanquam, *Acż*. wiewol. (glich.

quanta poteſt maxima, *ſub wielki*. ſoviel mö-

quanti? *Zá co* 1. quanti? *i quot; Ják wiele*. wie theur.

quantīcunque, *Záco zá to* umb wie viel es ſey.

quantillum, *Jak máło*. wie wenig.

quantillus, *Jluczki*, *ſub Jli*. wie klein.

quantitas, *Jlkość*. Grösse, oder Viele

quantīvis, *Zá co zá to*. umb ſo viel du wilſt.

quantò, *Jm ſo* viel. *At quantò meliora movet, pugnantiaq; iſtis.*

quantocyùs, *prędko*. am geſchwindſten.

quāntōpĕre, *Ják bárzo*. wie ſehr.

quantūlum, *Ják máło*, *Ile* 1.

quantūlus, *Iák máły*. wie klein.

quantulùſcunq; quantuluslibet, *Ili tyli*.

quantùm, *Ili* 1. 3. *Iák wiele* 1. 2. wie viel. (kan.

quantumcunque, *Ilekolwiek* 2. So viel es ſeyn

quantùm maximùm, quantùm plurimùm, *Iák naywięcey*.

quantùmvis, *Acż, Dość* 1. obſchon.

quantus, *Ili* 1. 2. wie groß. (*ſyn.* Quāmvis.

quantùſcunque, qūantuslibet, quantuſvis, *Ili*.

quanvis *lege* quamvis. (ſo groß es ſey.

quapropter, *Czemu* 1. *Dla tego przetoż*. derowe-

quâquâ, *Gdźiekolwiek* es ſey wo es ſey. (gen.

quâquam, *ktoręgdykolwiek* auff welche Seyte man

quâqua verſus, *Ná wſzyſtkie ſtrony*. (wil.

QUAR

quāre, *Czemu*. Warumb. *Sic habet accendis, quare cupiam magis illi* Hor: *ſyn* Cūr, quōnĭam, ēccūr, cūrnam, quāpropter.

quartădĕcimani, *ſub połek*.

quartāna quartana febris. *Czwártáczká*. das viertägige Fieber

quartānārius, *Czwártaczkę ćierpiący*. der das viertägige Fieber hat.

quartāni, *ſub połek*.

quartanus, *ibidem & Czwártodniowy. ćwierćiowy* viertägig.

quartārius, *adject Czwartkujący*.

quartārius, *ſubſt. ćwierć* 1. *kwártá*, *& in Uncyá*.

quas ob res, *Przetoż*. derowegen.

Quartāto, *Czwarty raz*. *& ſub Zaiąkami ſię*.

Quartĭcăpes, *Czwarty*.

Quartĭceps; poczworny v. *primiceps*.

Quartilla, *Nierządnicá*. unzüchtiges Weib.

quartò, quartum, *Czwarty raz* das viertemahl.

Quaſe, *pro quaſi ſub Mowá mięſzána*.

quăsī, *Iáko*, *Iákby*, *koło*, *Prapoſitio* 3. *Rzekomo*. Wie gleich / als, wie. *Et devicta quaſi cogetur ferre patique* Lucr: *Sed quaſi naufragiis magnis, multiſq; coortis*. Lucr.

quaſi ſi, *Iákby* Gleich als. quăſillum, quaſillus, *koſzyk* Ein geflochten Körblein. *Sit tibi cura togæ potior, preſſumq; quaſillo* Tibul:

quaſſabilis, *Słáby*, *Obruſzony*.

quaſsābundus, *in potaczáiący ſię*.

quaſſagipenna, *ſub kaczká*. (Beben.

quaſsātĭo, *poruſzenie* 1. *trzęſienie*. Erſchütterung /

quaſsātus, *Náruſzony*, *Zwątlony*, *Skołátány*. Zerbrochen / zerſchmettert. *Quaſſatam ventis liceat ſubducere claſſem* Virg.

quăſillāriæ, *hæ*. *al. quaſillariæ ſub Służebnicá*.

quaſſo, *potrząſam* 1. *Számocę*, *Obruchać*, *& ſub Skrzeczą zaby*. Erſchüttern, Offt bewegen.

quaſſus *adject. Skołátány*, *Zwątlony*. Zerbrochen.

quaſſus, *us*. *Poruſzenie* 1.

QUAT

quătĕfăcio, *Obruchać*. Erſchüttern.

quătēnus, *Ile* 1. 3. *Aby* 1. *Poki ponieważ*. Wie viel / wie fern. *Quatenus ima petit volvens aliena vitellus.* Hor:

quătĕr, *Cztery kroć*. viermahl. *Subſtitit atq; utero ſonitum quater arma dedere.* Virg:

quăterdeni, *Czterdźieśći 2.* **Vierzig.**

quăterdĕcies, *Czterdźieśći kroć.* **Vierzigmahl.**

quăternārius, *Czworká, Poczworny 1.* **zu Vier,**

quaterni, *Czworká, Cztery dni*

quaternio, Czworká, Cztery kárty.

quăternus, *Czwor.*

quătio, *Trzęſę 2. Potrząſam 1. poruſzam 1. Trzepiecę Tłukę 1. Bię z dźiał.* **Bewegen, ſchüttlen /** *Sangvineam tremulâ quatiebat lampada dextrâ.* P. *ſyn.* Cōncŭtio, mŏvĕo quăſſo, sūccŭtio. agĭto, cōmmŏveo, pūlſo. excŭtio, frāngo *Metaphr:* Vēxo, mŏlēſto. *phr:* Tērrĭfĭcam căpĭtis cōncūſsit terque, quătērque Cæsărĭem, cum qua tērram, măre, sȳdera mōvit, & tōtum nūtu trĕmĕfēcit ŏlȳmpum: ecce pĕdum pūlſu vīſa ēſt mĭhi tērra mŏvēri. Nec de cōncūſſa tāntum plŭit ĭlice glāndis. pūlsūque pĕdum trĕmit ēxcĭta tēllus. Aut rāſtris tērram dŏmat, aut quătit ōppĭda bēllo.

quattuor, *ſcribe potiùs.* quatuor, *Geminant, qui brevem eſſe* a-*uno* t-*ſequente, putant; cujus exemplum vix aliquod reperitur. Sic Derivátivá ſequentia à Quatuor, a longo; à Quater, a brevi.*

quatrĭceps, *Czwarty, poczworny.*

quatrĭduānus, *Czterydniowy* **Viertägig.**

quatrĭduo, quatrĭduum, *Cztery dni, Zá kilká dni* **(in 4 Tagen.**

quatrio, onis. m. Kwádra ná koſtce.

quătuor, *Cztery, Czterey.* **Vier.** *Sis bonus, o felixq; tuis, en quatuor aras* Virg: *Credùnt ter quatuor de Cælo corpora Sancta.* Ennius.

quatuordĕcim. *Czternaśćie, & Łáwy wſchodowáte, Szláchecki mieyſce.* **Vierzehen.**

quatuordecim ordines, *Szláchecki mieyſce, Łáwy wſchodowáte.*

Quatuor viratus, Cicer. *officium quatuorvirum, ut Quinquevirum.*

Quaxo, idem Quoaxo infrà.

QUE

Que, *Particula, Conjunctio,* **J. Vnd.** *Arma virumq; cano, Trojæ qui &c:* Virg. *ſyn.* ĕt ātque, nec nōn,

Queantur pro Queant. Plaut: Nec ſubigi queantur quam Lucretius, Suppleri ſumma queatur.

queis pro quibus Varr. &c

quem ad finem, *Poki* quĕmadmŏdum, *Jáko 4.* **Gleichwie.**

queo, *quivi. & quitus ſum, ibidem differunt, Mogę 1.* **Vermögen, können.** *v. Poſſum. queor, ibidem.*

quercĕra febris, *źimnicá.* quercĕrus, *ibidem.*

quercētum: *Dębiná.* **Eychen-Wald.**

quercĕus, quercĭnus, quercŭlānus, *Dębowy.* **Eychin.**

quercus, *us. & querci per ſecundam Verrepæo, Dąb.* **Ein Eyche.** *Exuviaſq; viri tua quercus habebit.* Virg. *ſyn.* īlĕx, rōbur, æſcŭlus. *epith:* Dūra, rĭgida, ūmbrōſa aprīca, vĭrĭdis, dēnſa, ālta, ārdŭa, prŏcēra: āĕria. sūblīmis, glāndĭfĕra: pătŭla, rāmōſa, ānnōſa, căva ſȳlvēſtris, frōndōſa, Dōdōnia, Dōdōnæa, Chāŏnia, *phr:* Dōdōnis, Chāŏnis ārbos, ārbor Chāŏnia, ārbor ămīca, ſacra Jŏvis ārbor. Quērnes ſtĭpes, ārbor quērna. Quērnum rōbur. Māgna Jŏvis āntīquo rōbŏre quērcus. Dūris cūrvāta, ŏnūſta glāndĭbus īlĕx. Sŭĭbus grātīſsĭma quĕrcus. Lāte brāchia tēndens. Sūblīmi vērtĭce nūtāns. īnfīxis ālte rādīcĭbus hærēns, āttōllēns īntōnſa căcūmĭna cœlo; fōrte fŭit jūxta pătŭlis rārīſsĭma ramis. Sacra Jŏvi quērcus; Dē sēmine Dōdōnæo. consūrgunt gĕmĭnæ quercus, īntōnsăque Cœlo āttōllūnt căpita et sūblīmi vērtĭce, nūtant, ārdua rōbūſtis quērcus rādīcĭbus hæret. *v. Arbor.*

quĕrēla. *żałobá 5. Uſkarzánie* **Eine Klag.** *Ruſtica judicio noſtra querela tuo.* Ovid. *ſyn.* Quēſtus quĕrĭmōnia; lāmēntum: plānctus. *epith:* Mœſta, mĭſĕra lūgubris, flēbĭlis fērālis; trīſtis, ægra, lachrymōſa, lōnga, āſsĭdua, sūpplex mulĭēbris, fœmĭnea īnsāna, vesāna grăvis. atrox, vana, ĭnānis *phr:* Trīſtia vērba. Quĕrŭli flēbiles soni. Quĕrulæ vōces. Sīngūltūque pĭās īntērrumpēnte quĕrēlas. *v. Fletus. Gemitus. Lachrymæ, Queror.*

querelæ, *Roki 3.*

quĕribundus, *Skwierczek.* **Klagend** *Atque hic queribunda ſenectus* **Sil:**

quĕrĭmōnia, *żałobá 3. Uſkárzánie.* **Eine Klag.** *Impariter junctis querimonia primum* Hor: *vide. ſupra Querelæ.*

querneus, quernes. *Dębowy.* **Eychin.**

quĕror, quĕrĭtor, *Uſkarzam ſię, świerkocę.* **Sich beklagen, weh-klagen.** *Amiſſos queritur fœtus, quos durus arator.* Virg: *ſyn.* Cōnquĕror lāmēntor, plāngo. *phr:* Quēſtus, quĕrēlas fūndo, ēffūndo, prōmo, dō, prōfĕro, ēdo, jācto, prōfūndo. Querēlis, quēſtŭbus, lāmēntis auras, āĕra, cœlum cōmpléo, īmplĕo, repleo, tūrbo, mŏveo,

com-

commŏveo, īncēndo; *Ædes* quĕrŭlis sŏnis īmpleo, Quĕstus è pectŏre dūco, rūmpo. Questu pĕctŏra rumpo. Tristia vērba, flebīles sŏnōs jăcto Tūrbāto rumpĕre quæstus pŭta. Tāles ēffundit re quēstus. Sæpe quĕri, lōngas in flētum dūcĕre pectŏre vōces. Mæsto prōfundĕre pĕctŏre vōcēs. Quācunque ingrĕdítur. mĭsĕris loca cūncta quĕrēlis īmplet. ut āmīssum cum gemit āles ĭthym Hæc pōstquam quĕrŭla mēcum sub vōce pĕrēgi Flet nōctem et mœstis lāte lŏca quēstŭbus īmplet. *vide Gemo. Suspiro, Fleo.*

querquedŭla, *Cyránká* Fieber.

querquĕra, querquera febris. *źimnicá.* Das kalte

querquĕrum, *idem* querquĕrus, *ibidem.*

querquerŭlānus, querquerulārius *sub. Dembowy*

querquētum, *Dębiná* Ein Eychen-Wald.

Querulus. Skwierczek. Kläglich

querŭlus, *Skwierczek, Krzykliwy.* Immer klagend.

Te tulit & querulo jurgia nostra sono Prop,

questus, *us. Uskarżánie* Klag. *v. Querela,*

QUI

Qui, *Ktory 2. Iáki 1. 2.* Wer. (her.

qui, *i. cur Czemu 1.* Worumb. *2.* unde, *Aby.* Wo-

qui. *i. qua, Ktorędy 2.* Wodurch. unde, *Z kąd.*

qui, *i. quis,* Kto *1.* Ktory *2? Z kąd 2.* (Von wo.

Qui, *quomodo. Jáko iuz.*

Qui, *unde. Z kąd?*

Qui, *1. ut Aby 12.*

qui, *i. utinam. Boday go, Boday mię,*

qui, *ipso. Ktory.*

qui *omnibus generibus additum In ktory 2. Ktora &c.*

qui pro, *i. pro quo. Zá cokolwiek.*

quia, *Bo, że 2.* Darumb daß/ dieweil. *Et quia desperes invicti membra Glyconis* Hor: *syn.* Quŏniam: quŏd; nam, namque, enim, ĕtĕnim.

quia enim. *Bo;* in dem.

quiănam *Czemu 1.* Warumb. *Heu quianam tanti cinxerunt æthera nimbi V. syn* Cur quare.

Quiane. apud Virgil i. an quia, explicat Turneb. Revera Servius.

quiăthus, *i* cyathus, *Kieliszek & sub Rayska trawá*

quicquam, quicque, *Cokolwiek* Etwas.

quicquic tibi nomen, *On ty.*

quīcum, *pro, cum quo, cum qua, cum quibus Z kim 1. 2.* mit wem.

quīcunque. *Ktokolwiek, Ktorykolwiek.* Jeglicher.

Seu quicunq; furor, quid tum si &c. Virg:

quīcunq; sunt, *Wszyscy 1.* Alle.

quid, *Co, Coć, Czemu, Co ich, Co zacz? Co zá, Kto 1. Iák wiele 1. A co? A rozne, A subtelnego.* Was. *Daphni quid antiquos signorum suspicis ortus.* V:

quid fecisti Scipione? *Gdźieś podźiał?*

quid ita? *Czemu* Was ist dan.

quid modi? *Poki* Wie lang.

quid malum? *Jáko?* Wie.

quid pro quo, Rowney mocy: quid quod, *A kiedy ieszcze*

quid si, *ibidem*

quid tum? *Co nátym?*

quīdam, *Ktoryś Niektory.* Einer / Jemand.

Quatenus id facit, ut quidam. &c. Hor: *syn.* ăliquis: nōnnūllus.

quiddam, *Coś,* Etwas.

quĭdem. *Prawdźiwie Záiste, Iuż 3.* Zwar. *Idquidem ago. & tacitus, Lycida, Mecum ipse voluto.* Virg:

quidnam? *Coż 2. coli?* Was dan.

quidni? *Czemu nie. Doszłoby* Warumb nicht.

quīdpiam, *Cokolwiek.* Etwas.

quidq; *Káżda rzecz.*

quīdum? *Czemu?* Warumb.

quĭes. *ētis. adject: omne. Spokoyny.*

quiĕs, ētis. *f. pokoy. Odpocznienie, Uspokoienie Wczas* Ruh/ Rast. *O mihi grata quies, o blanda Telesphore cura* Mart: *syn.* Rĕquĭes: vel ōtĭum; vel sōmnus vel pāx vel mŏra. *epith:* Plăcĭda, sēcura. blānda, jūcūnda, dūlcis, trānquīlla, svavis, ămīca, grāta, pācāta, ōptāta, tăcĭta, nocturna pigra, mōllis, īgnāva sēgnis, ĭnērs, lāngvens, lāngvĭda dēsĭdĭōsa dēses, sōmnĭfĕra sŏpōra sŏpōrĭfĕra. *phr:* Cōmpŏsĭtæ grāta ōtia mēntis. *Plăcĭdum,* quĭetum tēmpus. Sēcrēti quĭēta ōtia rūrĭs. Pācis ălūmna ămīca quĭēs. Tūrbārum fŭgĭēns. Mēmbra, cōrpus recrĕans, rĕfĭcĭēns, rēstaūrāns, lĕvāns, Vīres rĕparāns. Lībĕra ōtia. Cūrārum dŏmĭtrīx cēpĕrat ālta quĭēs Rēstĭtŭēns lāngvĭda mēmbra quĭēs. Rĕcrĕāns dēfēssi cōrpŏris ārtus. ōtia cōrpus ălūnt, ănĭmus quŏque pāscĭtur īllis. īmmōdicus cōntra cārpit ŭtrūmque lăbor: at vĕlut in sōmnis ocŭlos ŭbi langvĭda prēssit nōcte quĭēs, *vide Somnus.*

quies inumbrata *Mżenie. quiescentia. Odpocznienie*

qui-

quiesco, *Odpoczywam 1. Daię pokoy, Przestáię 1. Stoię 2. Ustáię co, Dopuszczam, Zániechawam, Mięszkam 3. Umieram 1.* Ruhen / rasten. *Vix partu placido tuta quieverat.* Ch:) *syn.* Rĕquĭesco, ōtĭŏr. *phr:* Quiētī īndūlgeo, văco. Quiēte frŭŏr, pērfrŭŏr, potĭor. Quiētem cārpo, căpio. Quĭēte membra rĕlāxo, rĕficio, lāxo, lĕvo, recrĕo. Lăbōre ābstĭnĕo. Quĭēte vīres frāctas recrēāre. rĕpărāre. Plăcĭda membra levare quĭēte. ĭn ōtĭa tūta rĕcēdĕre. Plăcida lāxārunt mēmbra quĭete. Tū lēntus rĕfŏves jūcŭnda mēmbra quĭēte. Strātus hŭmi dulcem căpĭēbat cōrde quĭētem. Hīc tămen hac mēcum pŏtĕris requĭēscĕre nōcte. Frōnde sŭper vĭrĭdi &c. mōllĭa crūra rĕpōnit. Vīvite felĭces quĭbus ēst fōrtūna pĕrāctā Jam sŭa. Vōbis pārta quĭēs, nūllum mărĭs æquor ărāndum. Vōs ĕrĭtis nōstræ pōrtus rĕqĭēsque sĕnēctæ. Nūnc plăcĭda cōmpōstus pace quĭēscit. *vide Otior, Cesso & Dormio.*

Quĭērālis, quiētālus, Lucyfer

quiéte, *Spokoynie.* Ruhig. quiētes, *hæ. Łożysko 1*

quiētus, *Spokoyny.* Ruhig / still. *Sedes ubi fata quietas* Virg. *syn.* Quĭēscēns, rĕquĭēscēns, trānqīllus, plăcidus, sēdātus. ōtĭōsus.

quīlibet, *Ktorykolwiek, Káżdy, ktokolwiek & in Ládá co 2.* Ein Jeder. *Dum tamen ædificet, quilibet ille facit* Mart:

quīmātus, *us. pięćioletni czás.* Fünffiährig Alter.

quīn, *Wżdy, Aby nie I owszem Bá,* Czemu 2. *Więc 2.* Daß nit. *Imperium sine fine dedi, quin aspera Juno* Virg:

quin tamen, *Ale iednak* jedoch.

quina-dena, *Piętnaśćie.* quīnārius, *adject. popiętny.*

quīnārius, *subst: piętak, podwoyny grosz.*

quīne, *Aby nie* das nicht.

quinctīlis, *subst: Lipiec* Heumonath. *adject:* quinctus, *Piąty.* der Fünffte. (*Lipcowy.*

quincuntiālis, *Cynowáty, Pułstopny, Czworográniásto ukośny, Száchownicże rozsádzenie.*

quincunx, *cis. m. Cynek, kostká 2, 5. kieliszek, Pięć częśći sub Częśći rzeczy cáłey.* Fünfffältig.

quincŭpĕda, *æ.* quincupedal, *Mierniczy pręt.*

quincŭplex, *pięćioráki.* Fünff fältig.

quincuplices, *kśiążki kámienne.*

quincŭplus, *pięćiornásobny.* Fünfffältig.

quindĕcies, *piętnaśćie rázy.*

quindĕcim quindeni, *Piętnaśćie.* Fünffzehen. *Quindecim Diana preces virorum.* (Saph:) *syn.* Ter quinque ter quīni.

Quindecimviri Romæ Ceremonias oracula, ludos seculares curabant. Plini *Tacit.*

quīn etiam, *I owszem.* Ja vielmehr. *Quin etiam cœli regionem in cortice signant.* Virg:

quingēnārius, quingentarius, *Pięćsetny 1.*

quingēni, quingenti, *Pięć set.* Fünff hundert.

quingentēsĭmus, *pięć setny. 1.* Fünff hunderste.

quingenties, *pięć set kroć.* Fünff hundert mahl.

quini, *pięć.* Fünff. quinimo, *Jowszem.*

quinquāgēnārius, *Pięćdźiesiątny, pięćdźiesiątletni.*

quinquāgēni, *Pięć set.* Fünff hundert.

quinquāgēsies, quinquāgies, *Pięćdźiesiąt kroć.*

quinquāgēsĭmus, *pięćdźiesiąty.*

quinquāgīnta, *Pięćdźiesiąt.* Fünffzig.

quinquartium, *Zapáski.*

quinquātria, *ium, & orum. &* quīnquātrus, *uum hæ sub Dźień mieśiącá piętnasty.*

quinque, *Pięc.* Fünff *Quinq· ter implebas, nec non & cætera tantum.* Ovid.

quinque, Aby 2 quinquĕcŭbĭtus, *Pięćłokietny.*

quinquĕfōlium, *Pięćiornik źiele.*

quinquĕlībrālis, quinquelibris, *pięćfuntowy.*

quinquĕmestris, *pięćmieśięczny.* Fünff Monathlich. (jährig.

quinquennālis, quinquēnnis, *pięćioletni.* Fünff-

quinquennium, *pięćioletni czás.* 5 jahr.

quinquepartitò, *Ná pięć częśći, pięćiorzysto.*

quinquepartitus, *pięćiorzysty.* in 5 getheilet

quinquĕprimi, *Cicer. lege* pentaproti,

quinquĕrēmis, *Náwá* Ein Schiff.

quinquertio, *onis. Szermierz:* Fechter.

quinquertium, *Zapaski, Szermierska.*

quinquessis, *podwoyny grosz.*

Quinquĕvĭri, lege supra Pentaproti.

Quinquevirātus, suprà Pentaprotia.

Quinquiceps, Bosquero. 1. Quintuplex.

quinquies, *Pięćkroć. quinquĭplico, ibid.*

Quinquādĕcĭmāni, Tacit milites é legione decima quinta y. *Pułek.*

quintana, v. *Targowisko.* quintæ classis, *podły.*
quintanus, *piąty piątodniowy*
quintarius, *popiętny, & sub, Części cáłey rzeczy.*
quinticeps, *cipitis, Piąty, popiętny.*
Quinticepsos Quinticeps.
Quintilis, *idem* Quintilis, *Quintipor sub páchołę.*
quintum, *Piąty raz, Piąty,* zum fünfften mal.
quintusdecimus, *piętnasty.* der fünffzehende.
quippe, *Bo, Jście, Iáko to oń, Iáko człowiek mądry.* dann/ darumb *Quippe fecerunt secum rapidi, vertantque &c.* Virg.
quippe quoniam, *Ponieważ* Dieweil.
Quippini, pro Quippeni, *Czemu nie, Tak iest,*
Quiquam, pro *Quoquam, Kto 2.* Wer.
quiqui, *pro* quicunq; *Ktokolwiek,* dieser oder jener.
quiritatio, *Skwierczenie, Wrzask, Powoływánie.*
quiritatus, *us, Kwilenie się, Wrzask,*
quirito, *Krzyczę, Uskarzam się, Rátá wołáć.*
Concursus velut aurai clareq; quiritans Lucil.
quiritor, *Skwierczę, Uskarzam się.*
quirito, *al.* quirrito, *Krzyka.*
quis, *pro qua. f. gen, ktory.* Wer, Welcher. *Et quis erit modus, inquit, amor non talia curat.* V.
quisnam, *Ktory 1. Ktoś,* Welcher dan.
quis hoc potest videre? *Niemogę ná to pátrzyć*
quispiam, *Ktoś, ktokolwiek, ktoryś,* einer. (jeder
quisquam, *Kto, 2.* quisque, *Káżdy, kto 2.* ein
quisque, *pro* quicunq; *Ktokolwiek,* dieser oder jener.
quisquilia, *æ, śmieci 1.* außgekehrter staub
quisquiliæ, *arum, śmieci, Chalastra 2.*
quisquiliata vestis, *Szarłatna szatá.*
quisquilium, *Szarłat 3. Kármázynowe iágody.*
quisquis, *ktokolwiek, ktorykolwiek, Iáki táki 2. Káżdy 2, kto 1.* quis tandem? *Ktoż?*
Quitur, Quitus, in moge, es kan seyn.
quivis, *Ktokolwiek, ktorykolwiek.* Jeder;
Jure mihi invideat quivis ita te quoque amicū H.

QUO.

Quo, *Adverb. Dokąd, Im: Ná co 1.* Wohin/ *Quò fugis Ænea &c.* V. *Quo facere id possis &c.* Ideam
quò *Conjunctio Aby 1. Dlatego.* derowegen.
quoad, *Aż, poki, Dokąd 2. Ile 1. Długoż.*
quoadusque, *Aż, poki 1.* Wie lange zeit.
Quoaxo, Skrzeczą żáby. wie die Froschen schreyen.
quocirca, *Przetoż.* Quo-cum. *Z ktorym,* mit wem.
quocunq, *Dokądkolwiek.* wohin es auch sey.
Quò me cunq; rapit tempestas, &c. Hor.
quod, *Po Co, Ile, 1. O co 1.* Welches *Prima quod ad Trojam pro caris gesserat armis.* Virg.
Quòd, *Con: że 2. A przydáiąc, A ieżli,* dieweil,
quòd, *Adverb. Iáko 2. Czemu 1.*
quod commodo tuo fiat, *możeszli.* Wo es seyn kan,
quod est, *Istotá, to iest.*
quod genus? *Iáki,*
Quod nisi, *pro Nisi. Lucret. Terent. Livi. Lucret. Æmil. Probus.* Virg. *apud Cerdam ad Eclogam 9*
quod scis nescias, *Wiedz niewiedząc.*
quod tibi bene vertat, *Szczęśliwie.*
Quod super est, *Náostátek,* was übrig bleibet.
quod utinam, *Boday to,* es sey also.
quodamodo, quodam modo, *Iákoś.* Gleich wie.
quodcunq, *Cokolwiek.* dieses oder jenes.
Quoi. pro cui, & quoius, pro cujus priscè.
Quom, Kiedy 2. quo minus, *aby nie* auff das nicht.
quomodo, quo modo, *Iáko 1. 2. Iak 1. Iákokolwiek,* Wie, in was maß. *Cum victore sequor mecænas quomodo tecum.* Hor.
quomodocunq; *Iákokolwiek,* Es sey so oder so.
quomodonam, quonam modo, *Iáko 2.* wieden.
quonam, *Dokąd, 1.* wohin. (vorzeiten.
quondam, Kiedyś *1. Pod czás.* Vorher, einmal/
quoniam, *że 2. Bo, Ponieważ.* Darumb, daß.
Aut quoniam agrestem detraxit ab ore figuram Prop. *syn.* Siquidem, quia, quod.
quopiam, quoquam, *Dokądkolwiek, Gdźie.*
quoque, *J Też.* auch/ -- *Damnabis tu quoque votis.* Virg.
quoquo, *Dokądkolwiek.*
quoquoversum, quoqueversus, *Ná wszystkie strony.* Auff alle seitten.

quorsūm, quorsus, *Na co to* 1. 1. *Ku czemu, Do kąd* wozu.

quot? *Wiele ich? Iák wiele* 1. Wie viel. *Et quot Troja tulit, vetus & quot Achaia format.* H.

quŏtannis, *Co rok.* Jährlich. *Hinc illum vidi juvenem Melibæe, uotannnis.* Virg.

quot Calendis, *Co miesiąc.* Alle monath.

quot diebus. quot dies, *Co dźień,* Täglich.

quot vicibus, *Co raz* Wie viel mahl.

quŏtennis *Wieloroczny?* wie viel jährig.

quŏtēnus, *vel potius,* quoteni,? *Iak wiele?*

quotidiāna, *orum, Dźiennik* 1. *Sentencya* 1. ti. *communis quibusdam.*

quŏtidiano, quŏtīdīē, *Co dźień.* Alle tage.

quŏtīdianus, *Codźienny, Pospolity. Conjugis in culpa flagrabat quotidiana.* Catul. *Levis pro pace tu quotidiana. Phal.* Mart Täglich.

quoties, *Ilekroć.* Wie offt. *O quoties & quæ nobis Galateja locuta est.* Virg.

quotiescunq; *Ilekroćkolwiek.* Jedes mahl

quot mensibus, *Co miesiąc,* Monathlich

quotquot, *Ilekolwiek,* So viel als auch seyn. *Non si tricenis, quotquot eunt dies.* Alc.

quotquot annis, *Co rok* alle Jahr.

quotquot mensibus, *Co miesiąc.* alle Monath.

quŏtŭmus, quŏtus? *Ktory w rzędźie?* Welcher in der Ordnung.

quòtŭplex? *Wielodźielny?* Wie viel doppelt

quotuscunq; *Ktokolwiek w rzędźie.* dieser oder jener in der ordnung.

quotusquisq; *Iák máło ich.*

quŏvīs, *Dokądkolwiek,* es sey hin wo es wolle.

quoviscunq; loco, *Gdźiekolwiek.* Auff jedem Ort.

quousq; *Długoż, Poki* 1. wie lange.. *Quum Kiedy* 2.

R*Abbi Rabboni, Hebrææ voces,* 1. *Magister. Magister mi.*

Rabini, vulgo, Magistri Hebræorum, Rabbiner.

Rabīde, *Wśćiekliwie,* Wütend.

răbidus, *Wśćiekły, Roziadły.* Wütend, tobend. *Si qui rabidarum more ferarum.* Sc. *syn.* Fŭrĭōsus, furēns, furibundus, īnsanus' *phr.* Fŭrōre āccēnsus, ārdens flagrans, pērcitus. Rabie cæcus, tŭmĭdus, inōps ănimi; ēcce fŭrens ănimis ădērat. Tālia fērvēbat răbĭdus, nimĭoq; dŏlōre insanus. Indŏmitos gēstans in corda fŭrores. v. *Iratus. Furens.*

rabidus fio, *Wśćiec się.*

rabie feror, *Szaleię, Wśćiec się.*

rabie stimulatus, *Roziádły.*

rabiem objicio, *Wśćiekłym czynię.*

răbĭēs, *Iadowitość, Gniew* 2. *Wśćieczenie.* Wütigkeit, Unsinnigkeit *Et belli rabies, & amor successit habendi.* Virg. *syn.* Fŭror, ira viŏlēntia. vēsānia, *epith.* īmproba, misĕranda, dira, vĕsāna, præcēps, īndomita, hōrrenda, trŭx, pervicax, nōxia fŭriosa, sæva, fera, crŭenta, tŭmida, fŭrens, fæda, īnfānda, ăcērba, pēstifera, pērniciosa, hōstilis, cæca fĕrīna, acris, īmmitis, inimica infesta, mălēsana, effēra, hōrribilis, cōncita, ĭnīqua, ămara ferox. *phr.* Spūmat tum prīmum răbĭes vēsāna per ora. Nigro rabĭes ārmata venēno. At postquam in răbiem dŏlor hic sē vērtit ăcērbam. Hōrribili rabie, & diro stimŭlānte vĕnēno. Spectabat prīncēps, rabĭēque ārdebat amāra, Glīscitque per ōra infrēndens rabies. Rumpit in ŏmne nĕfas răbies germāna fŭrōris. Rabiem sătiare ferinam. immitem ănimi răbiem pŏlŭisse jŭvabit Non sātiata tămen răbies ĭnimica rĕsēdit. Răbies dēcrēverat ēffēra cūnctis. Sĭnite ire nefandam hanc răbĭem *v. Ira & Furor, oris.*

Rabies ventris, rabies edendi, *Głod,* Hunger.

rabies illi venit, *Roziadł się.*

răbio, is ĕre, Roziadł się, Wśćiec się.

rabiosē *Wśćiekliwie. Rabiosulus, Gniewliwie.*

rabiŏsus, *Roziadły, Gniewliwy, Wśćiekły, Szalony, Zuchwáły.* Rasend, tobend, *syn.* răbĭdus.

Răbo, is, Szaleię 2. *Wśćiec się, Roziadł się.*

Răbo onis, pro arabo. Zadátek, ein Pfand.

Răbŭla, *Wárchał, Swárliwy, Prokurator.*

răbŭlāna pix, *Smołá skrobána.* v. Rádulāna.

R A C

Racca, Chaldæa vox, sonant vacuum, s. crebro, i. fatuum, Emman. Sa.

Raccat tigris, sub Tygr: răcēmārius, *Gronisty.*

raco

racemātio, *Oſtátkow zbieránie.* Letzte trauben leſung.

Racemationes. tr. Kśiąſzki zbierálne.

racematus, *Groniſty, Racemfer, idem.*

răcēmor, *oſtátki winá zbierám,* die trauben leſen

răcēmōſus, *Groniſty* , voll trauben,

răcēmus, *m, Grono.* Ein Zweig mit Trauben. *Et tumidis Bumaſte, racemis.* Virg. *ſyn.* Uva. hortus. *epith:* Tŭmidus, dūlcis, rŭbens, pāmpineus, gravidus, prædūlcis mădidus, ſūſpēnſus, rorans, mātūrus, rŭbicūndus, tūrgĭdus, pēndŭlus, *phr.* Mădĭdis incumbunt præla răcēmis. Vēſtit pāmpinĕis Bācchēia dōna răcēmis. Dum gravĭdos ŏnĕret vīndēmia læta racēmos *vide Uva.*

Racha, lege Racca.

R A D

Rădians, *Promieniſty.* das Strahlen hat.

rădiāmentum, Opiłki, Piaſek złoty. Feylſpöhne.

radiatio, *Błyſzczenie Lſknienie* das Gläntzen

radiatus, *Promieniſty, Szpiczaſty.* ſpitzig.

rādīcātus, *Korzeniaſty, & ſub Zakorzeniło ſię,* Eing wurtzlet (len.

radicē concepit, mittit, *Przyimuię ſię.* einwurtz-

radices ago, mitto, rādicēſco, *Korzenię ſię,* Grund fangen.

rādīcĭtus, *Z korzeniem, Z gruntu, Do czyſta.* Auß der wurtzel / *Huic fluctus vivo radicitus abſtulit ungues.* Prop: *ſyn.* Stirpĭtus; à rādice, à ſtirpe

rādīco, rādīcor, *Korzenię ſię.* feſt wurtzlen.

radīcoſus, *Korzeniſty,* mit vielen Wurtzlen.

rādīcŭla, *Korzonek, rzodkiew 1. Mydlnik ziele.*

rădio, *Promienie wypuſzczam, promieniſto czynię, świecę ſię 1. Błyſzczę ſię.* Straalen geben, funckeln. *Argenti bifores radiabant limina valvæ.* Ovid *ſyn:* irrădio, rŭtilo, cŏruſco, ſplēndeo, mĭco, fūlgeo, lūceo. *phr.* Rădios, rădiorum ſpīcula mitto, ſpārgo, vibro. *v. Luceo, & Splendeo.*

rădiŏlus, *Promyk, ſub* Promień. *Oliwka.*

rădiōſus, *Promieniſty.* Gläntzend.

rădius. *Promień, Szpica 1. Płocha, Strychulec, Czołnek 2. Oliwka Grafka,* Kość łokćiowa mnieyſza, Glantz, oder Sonnenſtrahl. *Non radiis ſolis neque lucida tela diei.* Luc: *ſyn,* Lūx lūmen. jŭbar, ſplēndor. *epith;* Mĭcāns, cŏrūſcus, trĕmulus Ĭgnitus, aurātus, aurĕus, ardens, Phœbēus, Ăpōllineus, fūlgens, clārus, ăcūtus, pūrus, sĕrēnus, flāmmans, lūcĭdus, nitens, illuſtris, lūbrĭcus, văgans, flāmmĭfer, sydereus mōbĭlis, rubēſcens, solāris, penetrans, sĭtiens, ārens, *phr:* Radiōrum lūx, ſplēndor, fūlgor; cum sōl ārdentes rădios in nūbila miſit. Quum pĕpŭlit rădiis obſtāntia nūbĭla clāris. Phæbēis clāra eſt tōta dŏmus rădiis. Tum prīmū gĕlidi călŭēre Trĭōnes.

Rādix, *f. Korzeń, Początek 1. rzodkiew 1. Podgorze, 1.* Ein Wurtzel. *Hujus odorato radices incoq; Baccho,* Virg. *ſyn:* Stirps, fibra. *epith.* Profunda, īma dēmiſſa, alta, văga, ērrans, tenera, inflēxa, rāmōſa, fixa, vălida, tĕnax, *phr.* Rāmōſa, fibræ, Plāntæ, trunci, arboris firmāmina. Pōrrigĭtur rādix longi firmāmine trūnci, āltius ārbor rādīces ăgit ēxtendit. Vălidis rādicibus hæret. Pērſtat & infīxis ālte rādīcĭbus hæret. Nam quæ prima sŏlo rūptis rādicibus ārbor vēllĭtur.

Rādo, *Oſkrobuię, Wyſkrobuię, Golę, Drapię, Porzę 2. Obrażam 1. Zarzynam 2. Grabię 1.* Schaben, kratzen. *Radit iter liquidum, celeres neque commovet alas* V. *ſyn.* ābrādo, erādo, cōmplāno, sēco, rĕsĕro.

rado aures, *Strofuię,* Schelten.

rādŭla, *Skrobáczká,* ein butzer, ſchaber.

rādŭlāna pix, *Smołá ſkrobana.*

rāia *Płaſzczká rybá.*

rālla, *ſubſtant.* rallum, *li; Kozicá.*

ralla veſtis, *adject: Szátá rzadka;* rallus, *rzadki 1.*

R A M

Rāmāle, *Gáłąź 3. Łom*

rāmālia, ium, orum, Kwietnia niedźielá.

rāmenta, *a, Opiłki,* Feylſpöhne, feylſtaub.

ramentum, *Strużyná, Trocina, Oſkrebiny, Heblowiny, Opiłki, piaſek złoty.* Was vom feylen, hobeln abgehet.

rāmeus, *Gałęźiowy. Sic poſitum incluſo linquunt, & ramea coſtis.* Virg.

rāmex, *ĭcis, m, żyłá w pierśiách,* Kiłá, *żerdź.*

rami, *roſochá,*

ramices rupi, *Krwią pluię,* Blut ſpeyen.

rāmĭcōſus, *Kiłowáty.*

ramoſus, rāmŭlōſus, *Roſochaty, Gáłęźiſty* voll Aeſten / äſtig, *Certas ramoſis palmas fruticare lamentis* Si[illegible]

rāmŭlus, ramuſculus, *Gáłąſká*. Ein Aeſtlein, Zweiglein/ *Myrteis Aſia ramulis* (Glyc) Catull. *ſyn.* Rāmŭſcŭlus, pālmes.

Rāmus, *Gałąź, Odnogá gory*. Ein Aſt/ Zweig/ *Quis procul, ille autem ramis inſignis olivæ*. Virg. *ſyn:* Rāmŭlus, rāmŭſculus, termos. rāmāle, palmes. *epith.* Tĕner, novus, frăgilis, patŭlus, lentus, cŏmans, viridis, virens, vernans, pendens, cūrvans pēndens curvātus, nūtans, trĕmŭlus, grăvidus, frōndens, frōndōſus, ūmbrōſus, ūmbrifer, flōrĭdus, frūctifer, ferax, ēxcelſus, tōrtĭlis ārĭdus, ſiccus ārĕſcens. *phr.* ărbŏris brāchĭa, mānus pōndĕra rāmi. Rāmōrum ūmbræ. Arbuſta frōndentia. Pēndēns ărbore rāmus. Brachia tōrtĭlibus rāmis fūndebat ăcānthus. Māgno āmbĭtu dĭffūſa rāmis ărbor. Frūctibus rāmi grăves, in tĕrram rūūnt. Excelſos tendebat ăd æthera rāmos. Pomăq; pĕnſĭlibus micŭĕrunt aurea rāmis.

RAN

Rana, *żábá* 1.4. *Ięzyká przyrośninie*. Ein Froſch *Et veterem in limo ranæ cecinere querelam*. Virg. *epith;* Loquax, gărrŭla, quĕrŭla, virens, viridis, rauca, cănōra, crĕpĭtans, cōaxans, clāmōſa ſōrdida, lŭcŭlenta, tūrpis, pălūſtris, āquātica. lūrida, ſtagnĭcŏla. *phr* Quæ cānit in limo vetĕrem de more querelam. Sēmĭna līmus hăbet virĭdes genĕrāntia rānas Limōſōq; novæ ſăliunt in gūrgite rānæ.

rana major, *Ropucha*,

ranceus, *Wśmiardły, śmierdzący*, Stinckender.

ranceo, ranceſco, *in Zgorzkniały, Wśmiá dnąć ſię ranceo, item aliter*. v. *Jeleń*,

rancide, *Brzydko, Smrdliwie*.

rancidŭlus, *Zgorzkniały, zgniły, śmierdzący, Wśmiardły*, Stinckend.

rancidus, *Idem. Ranco, as, ſub T gr.*

rancor ōris, *m. Zgorſzenie, Wśmia dnienie, aut recte Nienawiść* 1. & *ſub Ieleń*. 1. der Schymel,

Rangifer, *Ieleń zamorſki*. Ein Hirſch. (Säule.

ranuncŭlus, *żabká, żába Iaſkier, Ięzyká przyrośnienie, Podły*, Ein kleiner Froſch.

RAP

Rāpa, *æ, Rzepá okrągła*, eine Rübe *Rapas brumales, epulas hominumq; boumq.* Mart.

rāpācia, *orum, Rzepnanać*. *Rāpācida, porywácz*.

răpācĭtas, *Drapieżność, wydźieranie, Wydźierſtwo* Raubgirigkeit, *Dura, filius eſt rapacitatis*, Cabal. Mart.

rapax, *acis, adject. omne Drapieżny, Porywácz, Bystry 3. Łakomy, Drapieżca*, Raubgirig, räuberiſch. *Fuga fluvi ſq; innare rapaces*. Virg.

răphanus, *Chrzan* Rettig. *Non comedo rophanos, non caules, non colocyntos* Mart. *epith:* agreſtis, sătīvus, *phr* Rādice pŏtēns. Sēnſus qui rēddit ăcūtos. Văcŭam replēnt vēntos fōllibus ălvum.

răpĭcius, *Rzepny*, rapide. *Byſtro* 1. gehig.

răpĭdĭtas, *Byſtrość* 1. Geſchwindigkeit.

răpĭdus, *Porywczy, Byſtry Prędki*, behend, ſchnell. *Nunc manibus rapidis, omni nunc arte magiſtra*. Virg *ſyn* Celer, citus, citātus vēlox, præceps, viŏlēntus, vĕhemens.

răpīna, *æ, Drapieſtwo, Drapież, Wydźierſtwo* 1. Raub, Diebſtal, *Barbara pars lævo eſt, ardet, ſubſtructa rapinæ* Ovid. *ſyn* Rāptum præda, fūrtum *epith:* Hoſtīlis, triſtis ăvida. cŭpīda, dīra, infānda, violenta, ſæva tūrpis prōterva, īmmānis, audax, crūdelis, imprŏba nefanda. *phr.* Tot bŏna quam cĕleri mihi ſunt ērēpta răpīna. Dīcĭtur audāci quōndam, viŏlaſſe răpīna. Jam pridem Sŭpĕri crūdelem ōdere răpīnam. *v. Furtum*.

răpīna, *æ, Rzepiſko*, Rubenfeld.

Răpīnator, *Wydźieracz, Porywácz*. Rauber.

răpio, *Porywam* 1.2. *Unoſzę* 2. *Włoczę* 1. Rauben wegnehmen, *In præceps prono rapit alveus amni* V *ſyn*. ēripio, ăbripio dīripio, præripio. ſūrripio, aufero, ābdūco ſūbdūco: tollo, ădĭmo, ēxtōrqueo. furor. prædor. *v. Prædor*.

rapior, *Unoſzę ſię. Utwierdzę ſię, Biorę* 2. Genommen, geraubet werden

Răpiſtrum, *Rzepnicá*,

Rapiſtrum ſylveſtre, *Brzoſkiew*, wilder kohl.

răpo, *onis, m. Porywácz, Wydźieracz, żarłok*.

raptim, *Porywcze* 1. *Urywczą, na prędce, Duſzkiem*, Geſchwind.

raptio, *Porwanie*, Beraubung.

rapto, *as, Szarpam, Włoczę* 1, *Számocę, Zwłoczył go, Walęlżę*, 1. *zádáię* 8. Schleppen.

raptor, *Porywácz, Drapieżca, wydźieracz, unośićiel*.

raptum, *Wydźierſtwo, Drapież*. Diebſtal.

raptus, *Porwánie, Zachwycenie, Drapieſtwo*, & *ſub Skurczenie* 1. 2. Rauberey.

răpŭla, ancria, *Rzodkiew* 2. Rettig.

răpŭlum, rapum, *Rzepá okrągła, y korzeń*.

rapunculus, *Kolnik, Rzepá dźika.* (*dzam.*
rarè, rarenter, *Rzadko*, dünn. rārĕfacio, *Rozrze-*
rārĕfio, raresco, *Rzedźieię*, Dünn werden. *Iure igitur pereunt cum rarefacta, fluendo*, Lucr. *Ventus & angusti rarescent claustra Pelori.* Virg.
Rāripilus, Rzadkowłosy,
rārĭtas, raritudo, *Rzadkość, Dźiurkowátość.*
rārō, *Rzadko 1.* Selten, *Ieiunus stomachus rarò vulgaria temnit.* Hor.
rārus, *Rzadki 1. 2. 3.* Dünn, rahr, selten, *Qui velit ingenio cedere, rarus erit* Mart. *syn:* infrĕquens, insuētus, paucus. *Metaph.* exquīsitus ēxcēllens, ēximius.
Rasa vestis, *Szátá rzadka.* rāsāmen, *Oskrobiny.*
rāsilis, *Skrobán, Gładzony, Gładki 1.* Glatt.
rasilis pix, rasi, *Smołá 3.* rāsito, *as*, *Golę:*
rāsor, *oris*, *Skrobacz, Bálwierz, skrzypek*, ein Balbirer
rastelli, *bi*, rast Ilum, *Grabie.*
rastrum, *rastri*, rastra, *orum*, *Grabie.* Ein Karst, *Massica, qui rastris, & quos de collibus altis.* Virg *epith.* Mōrdax, dēntātum, tĕnax, rigidum, dūrum, fĕrrĕum grăve, cūrvum *phr:* Rāstri ōnus, pōndus dentes, dēntalia, Rārum pēcten, glēbas frāngens, vērsans. v. *Aratrum.*
Rastalia, B. Podymie, Grundzünß.
rastris frango, *Grabię 1. 2.*
rāsūra, *Skrobanie, Golenie, Opiłki, Zraz.*
rāsus, us, *Kosżenie, Golenie.*
rāsus, *si*, *Ogolony*, Geschabt, geschoren. *Nota leges quedam, sed limo rasa recenti.* M. *syn* abrāsus, dērāsus: sectus, rēsēctus.
rātiānæ, rātiāriæ naves, ratiaria navis. *Komięgá*
rātiārius, *Ir starz, Flis, przewoźnik,*
Rātifico, Potwierdzam, Befestigen, gut heissen.
ratihabitio, *za dobre mienie, Ufność.*
rātio, *Rozum 1. Zamysł, Sens, Przyczyná 1. Dowod 1. Rachunek, Postępek 4. Wzgląd, Ksztalt. Rádá 1. Náuka 1. Proporcya, Spráwá, 3. 5. Sposob, Dochod 1.* Vernunfft. Verstandt, ursach. *Arma amens capio. nec sat rationis in armis.* Virg *syn:* Mens, ănimus jūdĭcium, cōnsĭlium, vel ārgūmentum, vel modus, via, vel rēspectus, *epith:* Săpĭens, prōvĭda, solērs, prūdens, cælestis. *phr.* rātionis, mĕntis sōlertia, vis lūmen, vigor, dexteritas fa-
cūltas, Æthĕre nāta Pars mĕlior nōstri. Cōgnata pōlo. Rătio, & māgnæ cælestia sēmina mentis. Mūnĕre sunt concēssa Deûm. Cui cōmes & pars est ădjūncta vōluntas. Dōminans excelsa in cōrpōris ārce.
ratio expensi, *Ráchunkowe księgi*, Rechenbuch.
ratio quadrat, constat, comparet, putata, *Rachunki dobre*, Gute berechnung.
ratio non apparet, *Rachunki niedobre.* (Folge.
ratiōcĭnātio, *Dowod, Rozważanie*, Vernünfftige
ratiocinātivus, *Dowodny 1.* Verständiger.
ratiōcinātor, *Rachownik, Rozmyśláiący.*
ratiōcinium, *Ráchunek.* (*Rokuię.*
rātiōcĭnor, *Ráchuię 1. Rozważam 1. Dyszkuruię,*
Rationabile, Słusz: Ratiōnābilis, Rozumny.
Rationabiliter, Rozumnie, Słusznie, Podobnie *2. Bacznie, Mądrze,* Klug, verständig.
Rationale, *Exodi 18.* Rationale, & rationale judicii, *Erat plagula (pectorale alii vocant) è collo summi Sacerdotis pendens in pectore, habens 12 lapides pretiosos, quibus insculpta erant nomina 12. tribuum Israel. Hoc ferens Sacerdos habebat spiritum prophetiæ & oracula seu responsa à Deo suggesta dabat, eratq; plenus ratione & judicio, doctrina & veritate: & hoc ornatus, judicium exercebat, potens verum à falso & bonum à malo discernere.*
rātiōnālia, *ium*, *Ráchunkowe księgi.* Registerbuch.
rationālis, *adject.* *Rozumny, dowodny*, vernünfftig
rationalis, *subst.* *Rachownik, Pisarek, Podskarbi.* Registerschreiber. (meister
Rātiōnāris, rationū præfectus, *Podskárbi.* Schatz-
rationarium, *Rejestr 3. Rachunkowe księgi.*
rationārius, *Rachownik, Pisarek 2.* Registrierer.
ratione jactor, *mam rozum,*
ratione utens, rationis particeps, *Rozumny.*
rationem alicujus dūco, habeo, *Ochraniam*, Etwas schonen.
rationem ineo, comparo, deputo, subduco, deduco, dicto, *Rachuię się.*
rationem parem facere, *Wyráchowáć się.*
rationem supputo, reposco, accipio, confero, disputo, pono, *Rachuię się z kim.*
raitones benè expedire, *Wyrachowáć się.*
rationes expunctæ, subscriptæ, expeditæ confectæ

fectæ consolidatæ, subductæ in ærarium, *Rachunki dobre,* gute berechnung.
rationes refero, depono, edo, *Ráchunek oddáię.*
rationis sumptuum redditio, *Ráchunkow oddanie*
rationum summa excurrens, *Ráchunki niedobre.*
rătis, *is, f. Pływáczká, Komięga, Tráftá,* Ein Schiff. *Agricolæ, & pandas ratibus posuere carinas,* Virg. *syn:* cāva trābs, navis, navigium, *vide Navis.*
rātītūs, *ti subst. Przewoz,* Vberfahrt, *& sub siedm pieniążkow.*
ratiuncŭla, *Ráchunek, Reiestrzyk, Dowod 1. zbior.*
rătum est, *sub Nieodmienny, & Potwierdzam.*
ratum facio, *idem,* befestigen.
ratum, firmum, fixum est, *Ważna iest.* gültig.
ratum habeo, *Potwierdzam.*
rătus, ratissimus, *Ważny 3. Pewny Stały, Nieodmienny, Sum ratus esse feram, telumque volatile misi,* Ov. *syn:* Arbitratus, pūtans vel firmus, fixus, statūtus, cōnstans.

R A U.

Raucæ, *Robacy w życie, Robacy w drzewie,* Baum Würm.
raucēdo, raucitas, *Chrapká,* Heiserkeit.
rauceo, raucesco, *Chrzpieię.*
Raucios is, Sipont: lege Rauceo. (len.
raucum sonat, tinnit, *Szczeká,* nicht hell schal-
raucus, raucisonus, *Chrapek.* Hei ch. *Urgeri volucrum raucarum ad littora nubem,* Virg.
raudum æs, *W sztukách.*
raudus, *eris. subst. Pieniądze 1. Miedź, Sztuká 1*
Raudus, di, *adject: Gruby.* Dick.
Raudusc lana porta, i aurea vel rudis Fest:
raudusculum, *Pieniądze 1. & in W sztukách.*
rāvidus, *Száry,* Grau. rāvilia ravilla. *Oczu szá-*
rāvio *Chrapieię,* rāvis, *hæc, Chrapká.* (*rych.*
ravis oculis, *Oczu szárych. Ravistellus, idem & száry*
Rāvo, is, v. Ochrapieć, heiser werden.
rāvus, *Oczu szarych Płowy, Száry, Głuchy. Chrapek.* Grau.
re, re ipsa, re vera, *Rzeczą samą, prawdźiwie, Wierzący,* fürwahr, in der warheit.
Readopto, lege Redadopto.
reædifico, *Przebudować,* Wieder bauen.

Reālis, Rzeczywisty. Reapse, *rzeczą samą,* Redlich.
reassumo, *Powtarzam,* Wiederholen.
reātus, *us, Winnego postáć, obwinienie 2. Sprawiánie się,* Währende klag, ein Schuld.
rebellātio, rebellio, & rebellium, *Odpadnienie 1.*
rebellis, *Odpadáiący, Uporny.* Widerspenstig, auffrührisch. *Et tamen iste labor sit fortè rebellibus asper,* P. *syn:* Sedĭtĭōsus, indŏmitus, indŏcĭlis, sŭpērbus. *phr.* Jūga detrectans, excŭtiens, rĕcūsans. Sēdĭtĭone pŏtens, indŏcĭlis rēgi.
rĕbello, as. *Odpadam 2. Oburzam się, Woynę wznawiam, Ponawiá się. Buntuię.* Widerstreiten.
Rĕbēto rĕbīto, as vel is, potius, priscum. Wracam się 1
rĕboo, *Beczę, Brzmię, Rozlęga się.* Wiederschallen. *Cum gemitu reboant, sylvaque & magnus Olympus* Virg. *syn:* rēmūgio, vel rĕtŏno, reclāmo, *v. Mugio.*
Rebrachiatorium, Barb. sub Pacyencya mniska.
rebullio, *sub Kipię, & Wykisnąć,* überkochen.
rebus relictis, *Pilnie,* (mit Glück.
rebus secundis, bonis, prosperis. *Z szczęściá.*
Recalcĭtro *Odwierzgam, Niepostuszny iestem.* hinden außschlagen.
rĕcaleo, *Depcę 5.* Tretten. (wärmen.
rĕcāleo, recalesco recalefio, *Zagrzewam się,* sich
recalvester, recalvus, *Łysy 1.* Kahl
Recalvatio, Łysiná. Kahlheit des haupts.
recandeo, recandesco, *sub Znowu co czynię.*
rĕcăno, *Odwabiam, Odczárowáć,*
recanto, *Odwoływam 2. Odczárowáć Odbiia się.*
Recapitulatio, Sumowanie. Rĕcăpĭtŭlo, *Sumuię,*
Recauta, æ, B. sub Cyrograf 2.
recēdo, *Odchodzę 1. Odstępuię, Odległy iestem, Tęchnę, Umieram, Przestáię.* Abweichen, weggehen. *Multa recedentes adimunt &c.* Mart. *syn.* Regrĕdior, cēdo, excēdo, decēdo, cōncedo, discēdo, sēcēdo, ăbeo, exeo, ābscēdo, *phr.* Grĕssus rĕmŏveo. Pĕdem rĕfĕro, reprīmo, rĕvŏco. Trĕpĭdūsque rĕpente rĕfūgit. Retroque pedem cum vōce repressit, in sylvam pennis ablāta recessit Cede ăgedum, & tūta līmina līnque; fŭga. *v. Fugio Abeo.*
recello, *Nachylam 1. Uważam co, Uważam się, Ustępuię wzad.*

rĕcens, *świeży* 1. 3. *Nowy*, *Lędny*, & *sub Gorące prawo*, Neu frisch, *Spargite me lymphis; carnemq; recentibus aris*. Prop. *syn*: Nŏvus, inauditus, insŏlĭtus.

rĕcens, *pro Adverbio*. *świeżo*. nicht längst.

rĕcenseō, *es*, ēre, *Wyliczam*, *Liczę*, *Spisuię*, *zlecżyć*, *Powiadam* 1. *Censuruię*, *Przeglądam*. Erzehlen. *Forte recensebat numerum carosque nepotes*. V. *syn*. Nārro, rĕfĕro, rĕcīto, nŭmero. v. *Num*:

Recensio, *is*, *ire*, *Przeglądam*. *Spisuię*, Werben.

recensio, ōnis. *Wyliczanie*, *Popis* 1. *Spisek*.

recensītio, *Popis* 1. Werbung Musterung.

recensītus, *à recensio is*, *sub Spisuię*,

Prisca recensitis evolvit sæcula fastis Cl.

recensus, *us*, *Spisowanie*, *Okaska*, *Popis*.

Rĕcenter, *świeżo*, Nicht längst.

recentiore negotio, tempore. *zá świeża*, gleich.

Recento, *Nonio*, *pro novo*, *und Recentatum vinum*, *renovatum addito musto*, & *modicè refrigeratum*, *Pontan*: *ex Mercuriali*

Recentor, *aris*, *Ponawia się*, *odnawiam się wznawiam*.

rĕceptācŭlum, *Skłonienie* 1. *Ucieczka*, *Sadz rybny*, *Skrzynia* 4. *Stek*, 1. *Rurmusowa skrzynia*, *Státek*. Zuflucht / Auffhebung, Verherbergung

receptátor, *Przechowywácz*, *Przyimácz*. Heler.

receptator locus, *Ucieczka*. Zuflucht.

Receptibilis Ecclesiastici 2. *Acceptabilis s. Deo*.

receptio, *Przyięcie*. Auffnehmung.

receptītius, *Wzięty*, & *sub Wracam* 3. & *Wymawiam sobie*. Außgenommen, vorbehalten.

recepto, *Przyimuię* 1. *Skłaniam się* 2. *Przytulam* Annehmen.

receptor, oris, *Przyimácz*, Annehmer.

receptrix, *idem*. receptui signū, *odwrotowy znak*.

receptui cano, *Trąbię ná odwrot*. ab der schlacht

receptū, *Obietnicá* 2. Das versprechen (mahnen

receptū est, *Weszło w obyczay*. Gebräuchlich.

receptus, *us*, *Skłonienie* 1. 3. *Odwrot* 1. *Ucieczká* 1. *Wrácanie* 3. *Nawrocenie się*. Abzug. *Planities ignota jacet tutique receptus*.

receptus à malis consiliis, *Upámiętanie*.

Recessim, *Wspák*, hinder sich gehend.

rĕcēssus, *us*, *Odeście*, *Osobność*, *Ustronie*, *wnętrze*, *morskie burzenie*, *Lech*, *Reces*, *Rozstąpienie*. Abweichung, Zurückkehrung. *Namq; videbatur tenebrosæ objecta recessu*, Cl. *syn*: Dīscēssus, abītus exītus, vel sēcessus, lātebræ, sōlitūdo, vel penētrāle, adytum. *epith*: ārcanus, ŏccūltus, āb̄ditus, abstrūsus, ōbscūrus, cavērnosus, tenebrosus, calīgans, dūlcis, gratus. *pbr*. Per sāltus, per ŏpāca lŏca ūmbrōsōque rĕcēssus, Nunc vos ad vīrides vŏcat ārbor dēnsa rĕcēssus. Dūlcique sedens dīvīna rĕcēssu ōtia lætus ăgis.

recessus piscinæ profluus, *Upust*. ein Außgang dadurch man ein Wasser durchläst.

rĕchămus, *Klubá* 1. Eine Klaube.

Recharmida te sicut Charmidatus es, apud Plaut. ficta vox, i. ut te Charmidem, seu nomen Charmidis sumpsisti, ita illud depone.

Rechedipnum, *è gr. sub Szátá bieśiádna*.

recidiva, *orum*, *Odrostek*.

rĕcĭdīvus, *Powstáły*, *Wracáiący się*. baufällig.

Et recidiva manu posuissem pergama victis. Virg.

recidivus morbus, *Odpádnienie*, Recidiw Kranckheit.

rĕcīdo, *Wyćinam*, *Strzygę* 2. *Odćinam* Abhauen.

Quam primum longas Phœbe recide moras M. *syn*: īncīdo, rĕsēco.

rĕcĭdo, *Odpadam* 1. 3. *Obrácam się* 3. *Wraca się*, *Przychodźi*, 2. Hinter sich fallen. Zurück fallen.

Prima tamen ob necessitatem longa. In quem recidimus, quidquid mortale creamur, Ovid.

recinctus, *Rospasany*, Abgegürtet. *Unum exuta pedem vinclis*, & *veste recincta*, Virg.

rĕcingo, *Opásuię*, *Odpásuię się*. entgürten.

rĕcingor, *Rospásuię się*, & *opásuię się*. (Mantel.

rēciniātus, *Płaszczem odźiány*. bedeckt mit einem

rēcinium, *Płaszcz*, *Szátá zwierzchnia*. Mantel.

rĕcĭno, *śpiewam* 1. *Brzmię*, Wieder singen. *hæc recinunt juvenes dictata senesque*. Hor.

Rĕcīnus, *Płaszcz*. *Rĕcipĕrātio*, *Odyskánie*.

Reciperator, *is*, *Wyćięgacz*. Fischal. (muntern

Recipero me, *i. reparo*, *pokrzepiam się*, Sich auff

rĕcĭpio, *przyimuię* 1. 2. *Biorę ná się*, *Obiecuię* 2. 2 *podeymuię się czego*, *Wymawiam sobie*. Wiederumb nehmen. *Recipitque ad limina gressum*. Virg. *syn*. Accĭpio, căpio, sūmo, āssūmo, ădmītto, vel pōlliceor, prōmitto. (dycham.

recipio anhelitum, animum, aures naribus, *Od-*

recipio me, *Idę 1, Wracam się 1.2. Uchodzę 1. Sebraniam się, pokrzepiam się, przychodzę k sobie, uspokoić się, 2.* Ich komme wieder *syn.* Me cōnfĕro: ĕo, ăbĕo, rĕdĕo in.

recipo vires, *Wzmagam*, recipit res, *Poczyna się.*

rĕcīprocātio, *Odbiiánie Wrácánie 3. Wzad obrácánie, Suwánie.* Wiedergehung.

reciprocatio spiritus, *Oddech.* Athemholung.

reciprocatus, *Odwrotny 2. Wzad obrocony.*

Reciprocicornis, Kręterogi, *Rogow zákręconych.*

rĕcĭprŏco, *Obracam wzad Oddycham, podnoszę. y puszczam*, Gracuię, *suwam co.* wieder holen.

reciprocor, *Odchodzi morze, podnoszę y puszczam*

Reciprocum Pronomen *apud Grammaticos, Priscianũ &c. est quod ad eam personam tertiam quæ præcessit reddit. Ut orare jussit hera, si se ames, ut ad se venias, idest ad heram. Talia sunt sui duo & suus.*

reciprocus, *Odwrotny 2. Obrotny wzad, wzad się obrácáiący*, Das wiederkehret, abwechslend. *Fertque refertque fretum, sequiturq; reciproca* Thetis. Silius. *syn.* ăltĕrnus, mūtŭus.

Reciprocus, *seu recurrens versus. Diomedi. i. retrogradus, Rob. Constant, qui à fine ad initium recurrit eodem genere metri, vel diverso; sensu item eodem, vel diverso, atq; etiam opposito, quale est illud.*

Laus tua, non tua fraus; virtus, non copia rerum;
Scandere te fecit, hoc decus eximium.

Retro legens sic interpunge: Eximium decus hoc, fecit te scandere: rerum Copia, non virtus, fraus tua, non tua laus. Sed & literaria seu elementaris reciprocatio reperta est, ut ex illo:

Signa te signa temerè me tangis & angis:
Roma tibi subitò motibus ibit amor.

Alia exempla leges apud Diomed. & Victorin: Sed talia inquit Diomed. otia curiosa repererunt.

Rĕcīsāmentum, *Okrawek, Ućinek 1.* ein spʃon.

rĕcīsĭo, *Obćinanie 2.* Abhauung.

rĕcitātio, *Czytanie.* Erzehlung, das lesen mit lauter stimm. recitātor, *Czytelnik.*

rĕcĭto, *Obwoływam, Ogłaszam, Przywodzę, Czytam 1. ná pámięć &c.* Laut lesen, hersagen. *Impune ergo mibi recitavit ille togatos.* Juv. *syn.* Narro, enārro: dīco, rĕfĕro.

reclāmatio, *Krzyk przećiwny*, widersprechung.

rĕclāmito, *Krzykam przećiw komu, sprzećiwiam się*

rĕclāmo, *idem & Obiia się głos, prostuie się przećiw* widersprechen. - *scopulis illisa reclamant.* V.

rĕclango, *Krzyczę 1. Rozlega się.* widerschallen.

Reclinatorium poręcze 1. & Skłonienie głowy Sessel, *sub Łeszkowa deska 2.* (Zuflucht.

reclinatur, *pokłada się.* (neigt.

rĕclinatus, *Wsparty, Leżący,* Hinter sich ge-
Festis reclinatum beatis. (Iamb cum Sy.)

reclino, *Náchylam czego, pokłádam się, Wspieram się 3 polegam 2. Uważam się.* Anlehnen *At Cepheus humeros palmasque reclinet. G. syn.* inclino, inflecto, reflecto.

rĕclivis, *Leżący.* rückwerts geneigt. *Inque sinu juvenis posita cervice reclivis.* Virg.

rĕclivus, *idem, & Wsparty.*

rĕcludo, *Otwarzam 1. Zâmykam 5. Wyiawiam,* Auffschliessen. *Quid non e rietas designat? operta recludit*, Hor. *syn.* ăpĕrio, pătĕfăcio, rĕsero *phr.* Veteres tēllure recludit thēsaūros.

rĕclūsus, *Otworem stoi.* Auffgeschlossen *animam, ut foribus spectare reclusis* L.

rĕcoctus, *Odmłodniały, Biegły, ćwiczony, Kostr. & sub przewarzam.* wieder gekocht, *Et Velabrensi massa recocta foco.* Mart.

Recano, as, sub Wieczerzam.

rĕcogĭto, *Rozważam 1.* nachsinnen, bedencken.

recognitio, *Przeglądánie 2. poznawanie się, przypominánie, wspamiętywánie. Rewizya, Cyrograf, 2.* das wiederkennen.

rĕcōgnōsco, *przeglądam 1. 3. Doglądam 2. Wizytuię, Ráchuię się 2. Spisuię, Okaskę mieć.* Wieder kennen. *Dona recognoscit populorum &c.* V.

rĕcolligo, *Zbieram 1. przyglądam 3. Wzmagam.* Zusammen sammlen. *In florem redeat primosq́; recolligat annos* Ovid.

rĕcŏlo, *as, Cádzę.* Durchsieben.

rĕcŏlo, *is, Powtarzam, Wspominam 1. Odnawiam, Wznawiam, Rozważam, Reretuię, Orzę, Przeorywam, poleruię, ćwiczę się,* Widerumb in Gedächtnüß bringen. *Lustrabat studio recolens, omnemq́; suorum.* Virg. (dencken.

rĕcomminiscor, *Wspominam 1.* Offt an was ge-

recōmpōno, *sub Znowu co czynię.*

Recompenso *sub* Nagradzam. Vergelten den scha-
reconciliatio, *Iednánie* 1. Versöhnung. (den.
reconciliator, *Iednácz* 1. versöner.
reconcilio, *Iednam* 1. *przeiednywam, przywracam* 2l. 3. Wiederumb versönen, *syn.* Concilio, paco, fœdus facio.
reconcinno, *Naprawiam,* 1. *przerabiam* 1. *Nagrádzam.* verbessern.
reconditus, *Skryty* 1. *potáiemny.* verborgen. *Ast alia quoties aulæa recondita cessant* Juv: *syn.* Conditus, abscònditus, occultus, abditus, *v. Abditus.*
recondo, *Chowam* 6. 7 *Kryję* 1. 2. Verbergen. *Aut super Idalium, sacrata sede recondam.* Virg. *syn* abscondo, condo, abdo, tego, contego, occulto *v. Occulto.*
reconduco, *sub Znowu czynię.*
recondo, *Wzniecam. Wznawiam.*
reconvenio, *pozywam,*
Reconventio Cal mutua actio, & quidem Conventio, est Actoris, Reconventio, rei coram ordinario vel delegato judice,
recoquo, *Przewarzam* 1. *przerabiam* 1. *Odmładzam* 1. *ćwiczę, poprawiam, znowu co czynię.* Wiederumb kochen, *Cessit amor, recoquunt patrios &c.* Virg.
recordatio, *Wspominanie, przypominánie, pámięć* 2. Wiedergedächtnuß.
recordor, *prisce, Wspominam* 1. *pamiętam,* Wieder gedencken/ erinnern. - *Anchisæ magni vultumque recordor.* Virg. *syn.* Reminiscor, memini. *v. Memini.*
recorrigo, *poprawiam* 1. Verbessern.
recrastino, *Odkładam* 2. auffschieben.
recreatio *Wzmagánie Odżywianie się.* ergötzung.
recrementum, *Obsiewiny. żużel.*
recreo, *Znowu co czynię, Wznawiam, pokrzepiam* 1. *cieszę, posilam, Odmięniam urzędniki,* Ergötzen. erfreuen. *Ter pure lecto poterunt recreare libello.* Hor. *syn.* Relaxo, reficio, levo, relevo, sublevo, solor, excito, oblecto, delecto, hilaro, exhilaro, *phr.* Ludo, cantu mentem reficio: vires recreo, reparo. Segni tepore jacentes exhilarare animos. Recreat & lætum revocat per membra vigorem. Fractos animos reficere. Ludo, cantu mentem exhilarare. Perfundere pectora dulci lætitia. Fractos duro in discrimine belli exhilarat, recreatque, omnibus exsolvi mœrentia pectora curis. Qui fractos animos levat, & corda anxia lenit. *v. Gaudio afficio.*
recreor, *Odrastam, Narastam, odżywiam się, wzmagam, cieszę się, Kochánie mam przychodzę* 2.
recrepo, *Brzmię,* erschallen.
recresco, *Odrastam.* Wiederumb wachsen. *Luna quater latuit, toto quater orbe recrescit.* Ov: *syn.* Augesco, augeor.
recriminatio, *Zárzut,* recriminor, *Odpor dáię.*
recrudesco, *Odnawiam się, ponawia się, Odpadam* 2. Wieder auffbrechen. *Fugissem, inhæret, ac recrudescit nefas.* (Jamb) ingravesco, ægresco, augesco. augeor.
recta, *Záraz* 2. *prosto* 1. gerad.
Rectangulus, Calepin: qui rectos angulos habet.
recte *Prosto* 1. *Dobrze* 1. 2. *porządnie* 2, 3. *Słusznie, Obrządnie.* Recht/ wol. *Rectius atque etiam melius persæpe rogate* Hor.
recte dare literas, *W dobre ręce.*
recte ei est, *Dobrze się dźieie, zdrowem.*
recte factum, *Uczynek dobry.* ein gutes werck.
recte, sane; *Bardzo dobrze.* gut.
rectene? *Iáko się masz?* (schung
rectio, *Rząd* 1. *Sprawowánie* 3 regierung, herr
rectitudo, *práwość, prostość.* Richtigkeit,
rector, *Rządcá,* Ein Regierer, Regent. *Rectorem vacuo sinu remittes.* (Phal.) M. *syn.* Gubernator, Dux, ductor, moderator, dominus, magister, Præses. Rex.
rector militiæ, exercituum, ducum, *Hetman*
rectrix, *Rządźićielká.* (ein kriegs-Fürst
rectum, *práwość, Uczćiwość.* recht, billich. *Usquam justitiæ est, & mens sibi conscia recti* Virg. *syn.* Justum, æquum, bonum, jus. *v. Laus.*
rectum est, *przystoi.*
Rectura agri, Aggeno. 1. *separatio, limes.*
rectus, *prosty, Dobry, Nieprzyjáźny.* recht, richtig.
recubitus, *Leżenie, Kłádźienie się.*
recubo, *Leżę,* Liegen, ruhen. *Illius aptus eras croceo recubare cubili.* Ped. *v. Recumbo.*
recudo, *is, przekowa,* umbschmieden.
Recula, Rzeczki sub Rupieći. ein klein Ding.

rĕcumbo, *Leżę. śiedzę u stołu.* Sich niederlegen *debet aricino conviva recumbere clivo.* M. *syn.* rĕcŭbo, decūmbo, procūmbo, dīſcūmbo, jăcĕo quĭēſco, *phr.* Patŭlæ rĕcubant sub tēgmine fāgi. Sub qua nūnc rĕcŭbas ārbore, virga fŭit. Pulchrōſque per ārtus it crŭor, inque hŭmĕros cervix collāpſa rĕcūmbit. Quum cæpit quāſſata dŏmus sūbsīdere pārtes in prōclīnātas omne rĕcūmbit ŏnus.

recupĕratio, *Odyſkanie.* Wiederbekommung.

recuperatīvus, *Odyſkuiący.* rĕcŭperator, *Komiſarz.*

recuperatorium judicium, *Komiſſja.*

recuperatōrius, *Komiſarſki.*

rĕcŭpĕro, *Odyſkuię, Dochodzę ſwego. Wyćiągam, Odżywam ſię, poſilam, Wſkoráć.* Wiederumb bekommen. *Tantum ſtudet, uti natum recuperet.* (Jamb. *ſyn.* Recīpio, repeto, redimo, resarcio.

Recūro as, Leczę.

recurro, *is, & recurſo as, Wracam ſię 1. Bieżę nazad,* Wiederumbhinter ſich kehren, zurück lauffen. *Rectum vocatis cum recurrit ad cænam.* Se: *ſyn.* Rĕcurso, rĕdeo, rĕvertor.

recurſus, *Wzad obracánie, Wracánie,* Wiederkehrung. *Pontibus exponunt, multi ſervare recurſus.* Virg.

recurvatus, *Zákrzywiony 1.* Gebogen. *Quisque recurvatis ludit Mæander in undis.* Virg.

recurvo, *Zákrzywiam 3. Zaginam, Odginam co, Roſproſtowáć, wracam 2. Obracam wzád,* umbbiegen.

recurvus, *Zákrzywiony 1. 2. 3.* Hinter ſich gebogen. *Paſtorale canit ſignum, cornuque recurvo,* Virg. *ſyn.* Récurvatus, īncurvus, cūrvus, reflexus.

rĕcŭsatio, *Zbranianie 1. Zrucenie kontraktu.* Abſchlagung.

rĕcūſo, *Niechcę, Odmawiam 2. Zbrániam ſię, odrzucam 2. Niepoſłuſzny ieſtem.* abſchlagen. *Cedo equidem, nec nate tibi comes ire recuſo.* Virg. *ſyn.* Dētrecto, rĕfŭgio, ābnĕgo, renŭo, grăvor, īndīgnor. *v. Nego, Abnego.*

recuſſus, *ſi, à Recutio, ſub Wſtrząſam.*

recuſſus, *us, Odbiiánie 2.* Abſchlagung.

rĕcūtītus, *Záróſły. Obrzezaniec żyd.*

Redabſolvo, Plaut. corr. Tadabſolvo, i. Te abſolvo.

rĕdactus, *us, Zbior, dochod.*

redactus, *przymuſzony zniewolony.* gezwungen, dahin gebracht. *Ad bene dicendum, delectandumq; redacti.* H. *ſyn:* ădāctus, cōāctus, cōmpulſus.

rĕdădopto, *ſub przyſpoſobiam.*

redambŭlo, *Wracam ſię.* zurück gehen.

rĕdămo, *Miłuię wzaiem, Oddaię dobrodżieyſtwo.* wiederumb lieben. *Quo redametur amans, & amet quem &c.* Pr.

Redamptruo, redandruo, redantruo, Wracam ſię 1. v. & Amptruo, in Rev. wodzę.

redardeſco, *ſr. Wznawiam.*

rĕdarguo, *Zbiiam dowod, Strofuię.* mit Worten ſtraffen. *Verba redargueres, nomen tamen haud &c.* Virg. *ſyn.* ārgŭo, īncrĕpo, īncrĕpīto, reprĕhēndo, objūrgo, vel rĕfĕllo, rĕfūto, cōnfuto *phr.* Verbis cāſtigāre, rĕprĕhendere, īnsectari, ūrgēre Sevēris vōcibus invĕhi in ălĭquem. Dictis ămāris caſtīgare, cōrripĕre, increpāre. Mūrmŭre jam ſævo verbĕrĭbusq; tŏnas. Tū căve dēfendas quāmvis mōrdebēre dictis. Increpor à cūnctis, tōtūmque īmmūrmŭrat āgmen. Corrĭpĭes nīmīrum, & cāſtigabis ăcērbo clamōre. Cārpere caūſidicus fertur mea cārmĭna. Dēgĕneros ănĭmos timor ārgŭit. Sic prior āggrĕdĭtur dīctis, ātque incrĕpat ūltro, īncrĕpat his victor. Æneas Laūſum incrĕpĭtat, Laūſōq; mĭnatur. Sic grăvis Entellum dictis cāſtigat Arēſtes.

Redargutio, Odpor, Straffung mit worten.

Redauſpico, redauſpicor, Powtarzam. (erfreuet.

reddidiſti me mihi, *Ućieſzyłeś mię.* du haſt mich

reddit aliquem, *Podobny.*

redditio, *Oddanie 1.* Abgebung.

Redditiva nomina ſunt, quæ ſe reſpiciunt & ſibi reſpondent in oratione: ut Is, qui; Talis, qualis; Tot, quot. Saturnin. ex Priſciano, qui etiam Relativa appellat Redditor *Oddawcá.*

reddo, *Oddáię 1. Nadgradzam. Wracam 1. 3. przywracam 3. Wzaiem 3. przykładam 7. Czynię 1. Stawiam, Wyrażam, 2. podobny 1. Stoi to zá to, Urodźi ſię tyle, ná pámięć, powiádam, & ſub Odchodźić co.* Wiedergeben. *Et raptas fatis reddidit iſte colos.* Mart: *ſyn.* Reſtituo, rĕpōno, rĕpōrto, rĕfĕro, ſōlvo, pērsōlvo, exsōlvo, rĕmūnĕror, do, trādo, trĭbŭo.

redēmptio, *Odkupienie, Wykupienie, Zákupowánie; Okup 2. Naiem 3. 4* Erlösung.

redemptito, *wykupuię.* außkauffen.

redemptor, *Odkupiciel, Naimácz 3 5 Celnik*: Erlöser. *Sæpe Redemptoris prodere furta solet.* M.

redemptūra, *Naiem 3, 4. & sub Odkupienie.*

rĕdeo, *wracam się 1. 2 Przychadzę ksobie, przychodźi mi tyle 2 Obracam się, polepszam się, Upámiętywam się, urodźi się.* wiederkommen/zurück kehren. - *domus redeamus ad antra.* Prud. *syn.* Regrĕdior, rĕvertor, rĕverto, remĕo, rĕmigro, me rĕcipio. *phr* Sum rĕdux, iter rĕpĕto, rĕlego Pĕdem, grĕssus, grădum, vĕstigia, rĕfero, rĕflĕcto, rĕtōrqueo, rĕvŏco Retro grădum torqueo flecto Itque rĕditq; viam tŏties vĕstīgia retro ōbsērvāta sequor. Retrorsum vēla dăre, ātq; ĭtĕrāre cūrius cogor rĕlīctos. Repĕtĕre Pĕnātes. Limĭna pĕde rĕdūci tāngere. Rĕvīsĕre patrios lares. Quā grĕssum extŭlĕram rĕpĕto, ipse ūrbem rĕpeto. Patrĭam rĕmĕāre, părābat Memŏres rĕdeunt in tecta. Serāque rĕvertens nŏcte dŏmum. *v. Patria.*

reddo in memoriam, *wspominam 1,*

rĕdhibeo, *wracam kupno, Oddaię 1. przyimuię,* etwas gekaufftes dem Verkäuffer wieder (geben.

rĕdhĭbitio, *wracanie 1.*

Redhibitōrius, ibidem.

Rĕdhostio, is, Oddaię dobrodźieystwo, Odpowiádam 3. Oddaię wet zá wet.

Redhostire apud Non. redire, cor. reddere.

rĕdigo, *przywodzę 4. p dbiiam, przychodźi 1 wganiam, Obracam 6. 8. poniżam, Konfiszkowáć, wstawiam 5.* mit Gewalt zu etwas nöthigen. *syn.* ădigo, cōgo, impēllo. *Quod si comminuas, vilem redigatur ad assem.* Hor.

rĕdimīcŭlum, *przepaska 1. Binda 2. Tkánicá.* Ein Hauptgezierd.- *& habens redimicula mitræ.* V.

rĕdĭmio, *przepásuię Otaczám obstawiáć,* bezieren, bekrönen. *Infula cui sacrâ redimibat tempora vittâ.* Virg. *syn* Cŏrōna, cingo, præcīngo. *v. Corono.* (geben.

redimītus, *ti, przewiązány,* geziert, umbgeredimītus, *us, przewiązánie, záwićie 2.* Gezierd. *Vittis & sacra redimitus tempora lauro,* Virg.

redimo, *Odkupuię, wykupuię, Zákupuię, Naymuię* wieder entlösen, außkauffen. *pretio redimenda fuissem* Ovid *syn:* Lĭbĕro, prĕtio, āssĕro, vel rĕcŭpĕro, rĕpăro, rĕsārcio, *phr.* Gĕnĕris lāpsi sārcīre rŭīnas. Sī frātrem Pōllux āltērna morte rĕdemit. Heū tāntis nequaquam ērepte pĕrīclis. āmīssam classem, sociōsq; à mōrte redūxi ille ego pĕr flammas & mille sĕquēntia tela erīpui his hŭmĕris, medioq; ex hoste rĕcēpi. Da flāmmam evadĕre clāssi. Da păter & tĕnŭes Teucrûm res ērĭpe lētho.

Redintegra. Liv. corr. Redintegrata.

redintegratio, *Odnowienie,* Erneuerung,

redintegratus, *Odnowiony* erneuert.

rĕdintĕgro, *Odnawiam, Wznawiam, pokrzepiam 2. Szykuię 2. Naprawiam, wzmagam,* Ergäntzen, erneueren. *syn.* īntegro, īnstauro, rĕnovo, rĕpăro.

Rĕdiunt, i redeunt sub Wrácam się 1.

rĕdipiscor, *Odyskuię,* wiederumb erlangen.

redit, *przechodźi mi tyle 2,* (men

redit animus *Przychodzę ksobie* wieder auffomredit cibus qua intraverat, *Womituię,* speyen, kotzen.

rèditio, rĕdĭtus, *us, wracánie 3. Dochod 1 Przywrocenie,* wiederkunfft.

Redito as, apud Plaut. à Redeo: corrigunt recentiores, Rebito legentes.

rĕdivia, redivium, *Rospadlina 2. Zanokćica* Abweichung der Haut und Fleisch vom Nagel,

Redivio r. Resolvo Sipontin. priscum apud Festum est. Reluo, resolvo.

rĕdiviosus, sub Rospadliná 2. rĕdĭvius *vermiculus qui infixo sanguini capite vivit. cui uni ex omnibus animalibus cibi exitus non est, sed usque adeo intumescit satietate, ut ab ipso alimento moriatur. Kleszcz robak.*

rĕdivĭum, *Gruz 2. Rozwáliny, Budowánie.*

rĕdĭvīvus, *Ożyły, Zmartwychwstały, Odnowiony, przerabiány,* wiederumb ernewert, wiederumb lebend.

redivivus lapis, *Gruz 2. Rozwáliny.*

rĕdŏlĕo, *Trącę, páchnę 2. 3.* nach etwas riechen. *Fervet opus, redolentq; thymo fragrantia mella* Virg. *v. Oleo.*

redoleo fœtorem, *Smierdzę,* Stincken.

rĕdōno, *Oddaię 1.*

redordior, znowu co czynię, auffs neue anfangen.
Redormio przesypiam się.
Redormitio, ibidem, Redostio, lege Redhostio.
Rĕdūcem facio, Przywracam 3.
rĕduco, przywracam 1.2. 3. Odprowadzam, wskrzeszam. Wieder hinter sich führen. *Æthere missis post longa reducite vita.* Calph. *syn.* Reveho, rĕsĕro, vel r vŏco, vel rĕtrăho, retrodūco.
reduco auras naribus, *Dyszę, Oddycham, Sapam.*
reduco calculum, *Prov. Odmieniam zdanie.*
rĕduco sensus, *sub Roztrzeźwieć.*
reductio, *Odprowadzánie,* das wiedereinsetzen.
reductiora, orum, cięni. reductor, *przywróciciel.*
reductus, *ti Ustronny.* rĕdulcĕratur, *ponawia się.*
redulcero, *Odnawiam 1.* ein wunden erneweren.
rĕduncus, *Zakrzywiony,* über sich gekrumbt. *Viribus usus avis pennis, rostroque redunco.* Ovid. *syn.* reflexus, rĕcūrvus ădūncus.
rĕdundans, *Obfity, Zbyteczny.* überflüssend.
redundanter, *Nazbyt, zbytnie.* überflüssig.
redundantia, *Nadmiarz, Mnowość.* überfluß.
redundatio, *Cofnienie się, Zwiiánie na wnętrzu.*
rĕdundo, *przepełniam, Opływam, Obfituię, zbywa co, wylewa z brzegow, zostáie,* überlauffen. überflüssig seyn. *Gutture fac pleno, sumpta redundet aqua.* Ovid. *syn* exŭndo, efflŭo, ăbūndo.
Reduro, Noni. corr. Returo.
rĕdŭvia, *Zánokćicá, rozpadliná.*
rĕdŭviæ, *wężowa skórá, skorupá.*
reduviæ flagri, *Smágániec.*
redux, *ŭcis omne, wracáiący się,* Zurück kommender. *Namq; tibi reduces socios, classemq; relatam* V.
rĕdux sum, *wracam się,* zurück kommen.
Reexspecto, Isai. 28. i, amplius exspecto; Exspecta, *reexspecta, i, promittit toties, & non præstat.*
Refacere, Plaut. corr. Refacere. (*ktarz.*
refectio, *Naprawá, poprawá posilenie* 1. 2. *Refe-*
refector, *Poprawiácz,* refectus, *us.* *Posilenie* 1. Erlabung, Erquickung. *Refectorium, sub Refektarz.*
refello, *Zbijam czyi dowod,* Widerlegen. *Et solus ferro crimen commune refellam.* Virg. *syn* Rĕfūto, cōnfuto rejicio, explodo, dilŭo, infirmo, cŏărguo, dissŏlvo, frango, *phr.* Crīmen rĕmovēre, ēxcūsare. Haūd mĕtuo ne non pŏssum dēfēndere crimen cum tanto cōmmūne viro Nĕq; te tĕneo, neq; dicta refĕllo. Diluit Ille nĕfas hūmilem qui porrigit herbam.
rĕfercio, *Napełniam, Natykam,* 1. *Nabiiam uszy.*
Referendarius. B. sub Referendarz.
Referinus, corr. Referivus sub próżno.
rĕfĕrio, *odbiiam komu, Oddáię się* 2. wiederschlagen
Referiva Prážmo.
rĕfero, *Odnoszę* 1. 2. *Oddáię. powtarzam, policzam, powiadam* 1. *przekładam* 4. *wznawiam, wyrážam* 2. *wradzam się w kogo, wracam się, wpisuię* 1. 4. *powiadáiąc sub podobny* 1. & *sub przyimuię sługę.* wiederbringen, erzehlen, sagen. *Musa Palatini referamus Apollinis ædem.* P. *syn* Rĕveho, rĕpŏrto, vel rĕnūntio, vel prŏfĕro, vel repono, reddo, vel rĕspondeo, vel adscribo.
rĕfert, *pomaga co, mało ná tym, wiele ná tym, do tego mi.* Es ist daran gelegen, es geht mich an. *nec enim numero comprendere refert.* Virg. *syn* interest, ătt net, pērtinet, spectat.
rĕfertur *powiadáią;* man sagt.
rĕfervens, *Gorący* 1. 2.
rĕfertus, *Natkány pełen. Ludny.* Voll. *syn.* Plēnus, cōnfertus, ăbūndans, replētus.
rĕferveo, refervesco, *Stygnę, znowu coczynię.*
rĕfibŭlo, *Odpinam,* Rospinam, auffhefften.
rĕficio, *Naprawiam* 1. *poprawiam pokrzepiam* 1. *Nagradzam posilam, odżywiam się, podiadłem sobie, odmieniam urzędniki, Urodzi się &c.* wieder machen: Item Erquicken. *corpora nec miseros operata refecerit ægros.* Ara. *syn* relăxo. recreo, vel rĕpăro.
Reficio, pro Reficior, durum sub poszczę.
rĕficior, *cieszę się, urodzi się tyle, przychodzi mi tyle Horis me refici vix puto posse decem.* Mart.
rĕfigo, *Oddźieram, Zdeymuię* 1. *odbiiam, znoszę* 6. *wbiiam* 1. *- aulasque & cerea regna refigunt.* Virg.
Refiguro sub Przekształtowáć.
refixio, *Odbiiánie* 1.
rĕflăgito, *Upominam się,* Wiederumb begehren
Re. *hic & in sequentibus ante fl anceps, sed sæpius brevis.*

rĕflātus, *us Oddech, Oddymánie, wiátru.* Gegenwind.

rĕflecto, *Záginam Odbiiam, oglądam się 1. obaczam się.* Hinter sich krummen, biegen. *Et mollia colla reflectunt.* Virg. *syn.* Recurvo, rĕtōrqueo, replico, rĕclino, repercutio, resilio.

rĕflexus, *Zakrzywiony 1.* hinter sich abgebogen. *reflexa prope in summo fluitare liquore* Luc.

rĕflo, *wypuszczam miechy, Obdyma wiátr,* entgegen blasen.

reflo; aërem, *Oddychawm,* die Lufft Schöpffen.

rĕflōreo, refloresco, *sub Kwitnę,* widerumb blühen Re *produxit Silvius.*

rĕflorescens, *Odmłodniáły.*

refluo, *od hodzi morze, wzad idę* Hinter sich fliessen, *Dum refluis campis, & jam se condidit alveo* Virg.

rĕfluum mare, *Morskie bu zenie.*

rĕfluus, *wzad się obracający.* Das hinter sich fleüst/*Sive alio refluo nostro colliditur orbe.* Rutill.

rĕfluxus, *us, Upadanie wody, syn.* recūrsus, refluum, rĕfūsum, relābens æquor, refluus æstus, ūnda relābens. *v. Fluxus*

rĕfocīllātivus, *Odżywiáiący.* (schen.

rĕfocillo *pokrzepiam 1. posilam.* Erquicken erfri-

rĕfŏdio, *wykopywam, wskopáć, dokopać się.*

rĕformatio, *Odnowienie.* Erneuerung,

rĕformator, *Odnawiacz, Naprawcá,*

rĕformīdātio, *Obawiánie się boiáźni.* Forcht.

rĕformīdo, *Obawiam się, wzdrygam się, boię się,* fast förchten. *Ante reformidant ferrum &c.* V. *v. Timeo.*

rĕformo; *przerabiam co, náprawiám 1.* verneueren. *syn.* īnstaūro, restauro, rĕpăro. (schen

rĕfóveo, *Posilam, Zágrzewam Odchowáć.* erfri-

rĕfrāctāriolus, *Sporny, Re, hic & in sequentibus ante fr. anceps, sed raro producitur.*

rĕfractārius, *Uporny, & sub Kontwárdoustę,* widerspänstig.

Rĕfrāgātor, *Przećiwnik,* wider pänstiger.

rĕfrāgor, *Przeczę, Sprzećiwiam się, niepotemu mowię, wotuię przećiwko komu.* widerstreben. *Tua te comprimens manu refragantem.* (S.) *syn.* Rĕlūctor, rĕsisto rĕpūgno.

rĕfrēnātio. *Hámowánie.*

rĕfrēno, *Hamuię, zátrzymawam 1. martwię 3. ujmuię kogo.* Den Zaum anlegen, zurück halten. *Hic natura suum refrenat viribus auctum.* L. *syn.* Freno, cŏērceo, cŏhĭbeo, reprĭmo, cōntineo.

Rĕfrequentavit. *Svet. corr. Frequentavit.*

rĕfrico, *Odnawiam wznawiam wspominam 2.*

rĕfrīgĕrātio, *Chłodzenie, Ochłodá, Studzenie.* Erfrischung.

Rĕfrigĕrātōrius, *Chłodny 1. Refrigeratrix. ibid.*

rĕfrīgeratus, *Ostygły chłodny 2.* erfrischt.

Rĕfrigerium, *Ochłodá,* Abkühlung, erfrischung. *Stillavit digito frena refrigerii.* Paul Epi.

rĕfrīgĕro, *Ożębiam, chłodzę Studzę, zákropić,* kalt machen abkülen, erfrischen, *inclusa suo membra refrigerat unda,* Ovid. *syn.* Frīgĕfacio, *phr.* Æstum, cālōrem tĕmpero, lēnĭo, frango, sēdo, levo, rĕlevo mitigo, mĭnuo Nimios sōles frāngo, Pătūla ārbŏre sō es dēfendo, sŭb ārboris umbra in valle rĕdūcta, redūctos ĭnter rĕcessus amœnum cāptare frīgus; opāci quærere frīgŏris ūmbras. Flūvio, ūmbrōsa rīpa æstum tĕmpero. Frōndibus, & pătūla dēfēndimus ārbŏre sōles Cēli. do tūnc flūmine soles frāngēbat nīmios. Æstātem nūlla tibi mitigat umbra. Rĕpellebam frigus & ūmbras, & quæ ne gĕlidis ēxībat vāllĭbus auram. Aūram exspēctābam, rĕquies ĕrat illa lābori Dulce viatori lāsso in sūdōre lĕvāmen cum grăvis ēxūstos æstus hiūlcat agros.

rĕfrigeror, *Chłodzę się, Ochłodnąć, Uciechá.*

rĕfrigēsco, *Stygnę, ożiębnąć, ochłodnąć,* kül werden, erkalten. *Refrigescit enim cunctando plaga per auras.* L. *syn.* Rĕfrigeo, rĕfrigĕror, frīgefio, dēfrīgēsco. dēfĕrveo, dēfervesco, *phr.* Calōrem pĕrdo, āmītto, pōno, dēpono, mĭnuo Frigore cŏrripior.

Refrīna, sub Prażmo.

rĕfringitur, *Odbiia się 2.*

rĕfringo, *wyłamuię; odbiiam, 8. 9. wyłupuię 1.* wiederumb auffbrechen. & *sub Kruszę.*

Refrīna, Refrinas, sub prażmo. (fliehet.

rĕfuga, *Wzad się obracaiący, Zbieg 1.* einer der

rĕfugio, *Zbramam się, Uchodzę 3. ućiekam 1 3. Chwieię się, Umykam się, Rozbrat czynię,* Hinter sich fliehen, meiden. *Ni refugis, tenuesque piget*

piget cognoscere curas. Virg: syn: Aūfugio, ēffūgio, fugio, vel āversor. rĕcūso, dētrecto.

rĕfūgium, Ućieczka 1. Schutz.

rĕfūgus, Wzad się obrácáiący, wzad obrocony. Feldflüchtig, Torta caput, refugosq; gerens à fronte, &c. L syn: rĕdiens, refluus, rejectus.

Refulgentia, Lśknienie się.

rĕfulgeo, Záiaśnieć, fast scheinen, glántzen. Splendidaque à docto fama refulget avo: Prop. syn. Rĕniteo, renideo, rŭtilo, mico, fulgeo, corusco, radio.

rĕfundo, Wylewam 1. 2. oddáię 1. 6. wwmituię Wiedergiessen, wiedergelten. Lateriq; illisa refunditur alga Virg.

refusè, refusius, Obficie, überflüssiglich.

refusio, Ścirkánie (gung.

rĕfūtātio, refutatus, us. Odpor słowny, widerle-

Refutator, Odpornik. Refutatorius, odporny.

rĕfūto, Odpor dáię. Zbiiam czyi dowod Widerlegen. Italia ad mortem, si te mors dira refutet. V. syn. Refello, redarguo, cōnfūto v. Confuto. Refello.

Regalbulus B. sub wiwielgá.

Rēgalia, ium, Trzech Krolow święto, Wakancya.

rēgāliŏlus, Krolik ptak, (Podymne.

rēgālis, Krolewski & Regał. Königlich. At domus interior regali splendida luxu, Virg.

regaliter, Krolewsko pokrolewsku. Königlich.

regelatio, Roztok.

rĕgēlo as, Roznrożić, mroz opuszcza, aufffrieren. Candidus, apricâ, Zephyrus regelaverit aurâ Colum.

regelor, Rozmarznąć, aufffrieren.

rĕgĕnĕrātio, Odradzanie. Wiedergeburt.

rĕgĕnĕro, Odradzam 2. wiedergebären.

rĕgermĭnātio, Odrastánie. regermino, odrastam.

rĕgĕro, Oddáię 1. zárzucam Spisuię, wpisuię. Zwalam 2 Opuszczam 3. Wiederumb werffen. tragen, Natura vertet, regeret in fontem citas (Iamb.) syn: rējicio, rĕfĕro, reddo.

regestum, Regestr 3. Regestrum & Registrum B.

regestus, ti. Sypány.

regestus, us. Odrzucánie.

rēgia, Pałac, Königlicher Pallast. Iam pridem nobis cœli te regia Cæsar, Virg. syn: Palatium epith. Dīves, māgnĭfica, sŭperba, mārmorea, aūrāta picta, splēndens, splēndida, illūstris, nōbĭlis, spătiōsa, āmpla, ārdŭa, cēlsa, āntīqua, vāsta, eximia mīrābĭlis, sublimis, phr. Rēgia tecta, Rēgālis, regia dŏmus, sēdes, Augustum Regis tectum, hospitium Sŭperba Rēgum ātria, Rēgāle palatium, Rēgālis principis aūla. Augūsti fastigia tecti. Superba ædium mōles. Domus regali splēndida lūxu. Nōbĭlis & vāsta cōndita mōle dŏmus. Rēgāli līmĭne clāra dŏmus. Dŏmus māgnifica Dædalea ārte strūcta, fabricata. Cēntenis incūmbunt tecta cŏlūmnis. Nitidis ornata gēmmis tecta. Tōta dŏmus gaūdet rēgāli splēndida gāza. Non Tænariis dŏmus ēst mĭhi fūlta colūmnis. Splēndĭdāque Attālicas Rēgia vincit opes.

regia virgo, Krolewna, Königliche Tochter.

rēgĭbĭlis, Powolny, leicht zu regieren. Regiesco, Fest. corr: Reglisco.

Rēgifice, Krolewsko. Regificus, Krolewski praktyk.

Rēgifugium; Ućieczka. Schutz.

rĕgigno, odradzam, wieder gebären.

regignor, Odrastam.

rēgilla, regillum, Szatá krolewska.

rēgillus, Krolewski.

rēgimen, regimentum, Rząd 1. Eine Herrschung Regierung. His regimen natura dedit, &c. Manil syn: Mŏdĕrāmen, gŭbĕrnācŭlum, impĕrium.

regimen cruentum, Tyraństwo. grausame Regierung.

Rēgīna, Krolowa. Eine Königin, Reginasq; parit, reginarumq; maritos: Cl. syn: Rēgnātrix, dŏminātrix epith Pŏtens, augūsta, fōrmōsa, vĕnūsta, prūdens, æqua, clēmens, bĕnigna, pia, phr. Rēgia cōnjux, ūxor, spōnsa, Rēgni cōnsors.

rĕgio, ōnis: Kráy 1. 4. Kráiná, okolicá, Gránicá, Koley, Dźielnice: Grządká, Dźielnicá 2. Ein Land oder Landschafft Paniteat, tunc & Siculis regionibus urbes. Virg: syn. Plaga, tērra, tellus ōra trāctus, fines.

Regionāliter, sub po domách.

regionatim, sub Dźielnicá, & po domách.

Registrum corr. regestrū. Regitare, varr corr: Regelare.

rēgius, Krolewski, Panięcy, & sub pocżworny. Königlich. Regius accitu cari genitoris ad urbem. Virg. syn Regālis, rēgĭficus, magnificus, splēndidus.

regi-

regius morbus, *żołta choroba.*

reglesco, reglisco, Odnawiam się, żarzę.

reglūtino, *Odkleiam.*

Regnator, *Krol* Ein Regierer. *Regnatorem Asiæ. jacet ingens littore truncus.* Virg. *syn:* Dŏmĭnātor, Rex.

Regnatrix, *Krolowa.* Ein Regentin, Herrscherin.

regno, *Kroluię, Przodkuię.* Płużę, Regieren, herrschen. *Priamiden Helenam Grajas regnare per urbes.* V. *syn:* Impĕro, dŏmĭnor, præsum, *phr.* impĕrium, sceptra tĕnĕo, gero Regno, impĕrio, sceptro pŏtior Regni, impĕrii clāvum băbēnas fræna tĕnĕo, mŏdĕror, flecto, rĕgo, tracto. Pŏpŭlos impĕrio, rego, gūberno, prĕmo, sŭbigo, fræno, mŏdĕror, ditiōne tĕnĕo. Pŏpŭlis jūra do leges impono, do, scribo, indico, stătŭo Sub lēgibus, sub ditiōne popŭlos trăho, teneo: dĕcus impĕriūmq; Latini Te pĕnes. Tōtaque sub regno terra fŭtūra tŭo est: Gāllia tōta sub dŏmino, sub rege est. *vide Impero.*

regnum, *Krolestwo, Dziedźina władza, Hardość, Panowanie.* Ein Königreich. *Arma Iovis fugiens, & regnis exul ademptis,* V *syn:* Ditio, impĕrium, dŏminātus, scēptrum, *epith:* ŏpulēntum, pŏtens, dives. flōrens, fēlix, āmplum spătiosum, celēbre. nōbile, āntiquum ăvītum, pāternum, patrium, *phr:* Regni ditio, pŏtestas, mŏdĕrāmen fræna, jūra, jus: majestas, dĕcus, honor mōles, pōndus, ōnus Regnī fines, Rēgia pŏtēstas, Scēptri dĕcus Sceptra per innŭmeros missa tŭentur avos. Rēgni stătus. *v. Imperium.*

rĕgo, *Rządzę 1.* regieren, herrschen. *Æternis regis imperiis & fulmine terres,* V. *syn.* Gŭberno, mŏdĕror, dīrigo, dŏmĭnor, impero, impĕrito. *v. supra Regno.*

rĕgrĕdior, *wracam się.* Zurück gehen. *v. supra Redeo*

regrēssus, *us,* regressio, *wracanie.* Wiederkunfft. *Nec habet fortuna regressum* Virg.

rēgula, *Prawidło, 1. 2. Ustawa 1. Reguła zakonna.* Richtscheid, richtschnur. *Regula peccatis quæ pœnas irroget æquas syn:* norma lēx, exēmplum, vel rĕgĭmen, *epith:* Recta, jūsta, cērta cōnstans fāllax.

rēgulæ organorum, *Regestra organ.*

regulæ trans versæ tecti, *Łata dachowa.*

rēgŭlāris, *Porządny, prosty Item sub Zakonnik.*

Regulariter, pod sznur, porządnie. ordentlich.

rēgŭlus, *Krolik 1. 2. Krolewic, Bazyliszek pszczoł matka, przedni 1.*

rĕgusto, *Smakuię sobie, czytam* Wiederumb schmäcken.

rehālo, *as, Oddycham.* Athem schöpffen. *Terraq; cum fumans humorem tota rehalat* Luc.

Rei suæ inimicus, male gerens, *Niegospodarny.*

Reice dissylabum, pro Reijce, Lucret Virg. *Poetic* Reicŭla, reicŭlus, idem rejicula, rejiculus.

rējectānea, *orum, Odrzutek.*

rējectāneus, *Odrzutny.*

rējectio, rejectus, *us, Odrzucanie, womit 2.* Verwerffung.

rejecto, *Odbiia się, womituię.*

rejectus, *ti, Odrzucony* Verworffen. *Bis rejecti armis, respectant terga tegentes.* Virg.

Reij, pro rei Lucret. Poetic.

rejicio, *Odrzucam 1. 2. odbiiam odsyłam 1. 3. odkładam 2. przerzucam 2. wstręt czynię, odganiam, Zakładam ręce, pokładam się,* Hinwerffen, zurück werffen. *Oculos Rutilorum rejicit arvis,* Virg *syn:* ăbjicio, rĕpello, rĕmoveo, vel rĕcūso, rēspuo, cōntĕmno, āspērnor.

rejicŭla, *æ. Odrzutek.*

rejicŭlus, *Podły, odrzutny.* Schlecht.

Reinuito Lucæ 14. wzaiem zapraszam s. nauczkę.

reipsa, *W rzeczy.*

reitĕrātio, *Powtarzanie.* Wiederholung.

Relābor, *Odpadam, 1. Wracam się 1.* Wiederumb fallen. *Ad portum fluitans cymba relabitur,* Choriamb.

relangueo, relanguesco, *osłabieć.* schwach werden.

Relāta, *orum, Exornatio Oratoria. v. Antithe on supra Relata Dialecticorum. v. Relatio 2. infra.*

rĕlatio, *Odnieśienie 1. 2. Oddanie 2. Powiadanie, & sub Pożywam 2.* Anbringung, Bericht.

Relatio apud Dialecticos Aristot: 1. Respectus ad aliud Sipont: *Nomina ad aliquid dicta. Quintil. Donato 1. relationem ad aliud sonantia ut Dominus & servus, Pater & filius. Relativa & Relata hæc vocant Dialectici, quæ ita alia respiciunt, & referunt, ut ipsa sine illis esse non possint. Sipont.*

Relativa Grammaticorum Pronomina, quæ Nomina, aut Pronomina superius posita referunt, ut ille, qui supra, Redditiva eadem,

relātor

rĕlātor, *Powiadácz* 1 relatus, *us*, *Powiadanie*
Relavares, Lucret, corr: Relevaris, vel ut Lambin. Gifan: cunctere lavaris.
relaxa humus, *pulchna ziemiá.*
relāxātio, *popuſzczánie, ulżenie.* Nachlaſſung.
relāxo, *Popuſzczam* 2. 3. *Rozwięzuię, przeſtáię* 2. *pobłażam, pokrzepiam* 2. *odpoczywam* 1. *Uláczniam ſię.* Nachlaſſen. *Diſſolvunt nodos omnes & vincla relaxant* L. *ſyn.* Lāxo, rĕmītto. sōlvo, dīſſolvo, vel recrēo; rĕfĭcio.
rĕlēgātio, *Odeſłanie, wygnánie* 1. 2. Verſchickung
rĕlēgo, *as, Odſyłam* 1. 3. *Zāſyłam, wygániam* 2. Weit hinweg ſchicken, verjagen. -- *Tauros procul, atq; in ſola relegant.* Virg *ſyn*: āblēgo, āmando, rējĭcio; rĕmŏveo, pēllo, *v. Pello.*
rĕlĕgo, *Rozczytywam*, Czytam 4. *Wracam ſię* 1. *wzad idę, Rozważam* 1. *Repetuię, przebieram* 2. Wiederumb leſen. *Cum relego, ſcripſiſſe pudet: quia &c.* Ovid, *ſyn*: Lĕgēndo, vel ŏcŭlis rĕ (solvo.
rĕlēgor, *wygnanie podeymuię*
relent ſco, *Słabieię, & ſub Znowu co czynię.*
rĕlĕvo, *Ulżywam, podnoſzę Odpoczywam,* wieder
rĕlĕvor, *wzmagam.* rĕlĭcīnus, *Łyſy* 2. (auffheben
rĕlĭctio, *Opuſzczenie.* Verlaſſung.
rĕlīctus, *Pozoſtáły, Opuſzczony,* Verlaſſen. *Solus relictus, ille, qui veſter comes,* (Jamb) Sen. *ſyn.* Dēsērtus, vel omiſſus.
religātio, *przywięzowánie* das anbinden.
rĕlĭgĭo, *Bogoboyność, Nabożeńſtwo Relłia Cżczenie* 2. *wierność.* Gottesdienſt. *Antiqua populum ſub relligione tueri,* Virg. *ſyn*: piĕtas, dīvīnus cŭltus, *epith.* ſacra, sānĉta, ădōrānda, vĕnĕrānda, vēra cērta, pīa, pūra, cāndida. dīvīna *phr.* Rĕlĭgĭōnis ămor. Sacer cŭltus. *v. Pietas.*
religio ficta, religio ſcrupea, *Zabobon.*
religio mihi eſt. *Sumnienie mam* religione conſtringor *idem.* Religione contactus dies, *Nieſzczęſliwy.* Religione adjecta affirmo, *Przyśięgam.* Religionem, fidem dictis addo *idem.* Religione devincio, obligo. *Poświęcam.* Religione obſtringo, *Sumnieniem obowięzuię* Religionem eximo, ſolvo, tollo, *Sumnienie złożyć.* Religioem īnjicio, objicio, incutio offero, *Sumnienie czynię.* Religienē tollo, violo, polluo, eripio. *Sprofanowáć.*
religioſam domū facere, *poświącam.* heiligen.
religiosē, *Bogoboynie, Boiáźliwie, Nabożnie, wiernie, świątobliwie.* fromb gottsfürchtig,
rĕlĭgĭōsĭtas, *Nabożeńſtwo,* gottsfürchtigkeit.
religioſum eſt, *Nie godźi ſię.*
religioſus, *Bogoboyny*, *Nabożny* 1. *poświęcony*, 1. 2. *wierny. Nieſzczęśliwy, Niezgwałćiſty, Zakonny. an Zakonnik, & quomodo?* Fromm, Gottsfürchtig, Geiſtlich. *ſyn.* pius, *phr.* Rĕlĭgĭōnis ămāns, cūltor Dĕo addictus, dēvōtus, pia ſacra cōlens *v. Pius.*
relĭgo, *as, Zwięzuię, Przywięzuię, ściągam,* faſt binden. *Nauta piger laxo religat, ſtertitq; ſupinus* Hor. *ſyn*: Līgo, ālĭīgo, revīncio, *v. Vincio.*
rĕlīno, *Otwarzam, Odpieczętowáć, odſzpuntowáć poczynam wino.* auffbrechen. *Theſauris relinis prius hauſtus, ſparſus aquarum* Virg.
rĕlīnquo, *Zoſtawiam, opuſzczam* 1. 2. *Przeſtáię*, 1. *Odſtáię, dáię ná wolą, Oumárł.* Verlaſſen/ -- *Medio ſermone reliquit* Virg. *ſyn.* Linquo, dēsĕro, dēſtĭtuo, vel ŏmitto, mitto.
relinquor, *Pozoſtaię.*
reliqua, *orum, długow oſtátki, Ico zá tym,*
reliqua contrario, *Zoſtaię ná liczbie.*
rĕlĭquātor, *Długow oſtátki winien.*
rĕlĭquiæ, *Reliquia, æ. hæc, Oſtátki* 1. *Niedoiadki, Kośći zmárłych, gnoy* 1. *Relikwie.* überbliebene Dinge. *Troas reliquias Danaum, atque &c.* Virg *Hæc reliquias venite cari corporis..* (Jamb) *Reliquiarium, B, ſub Relikwie.*
rĕlĭquor, *aris, Zoſtáię ná liczbie.*
rĕlĭquum, *Oſtátek, długow oſtátki, & ſub z inſzey miáry,* das letzte.
reliquum facio, *Zoſtawiam* 1.
rĕlĭquus, *Pozoſtáły, Náſtępuiący,* 2. *& ſub Oſtátek* überblieben, übrig. *Texantur reliqua tecta palude tibi,* M. *ſyn.* Sŭpērſtes, vel alius.
Rellicuus Lucret. i reliquus, meri cauſa P. *Turneb.*
relŏco, *as, ſub Naymuię* 1.
Relŏquor, eris, Odpowiadam 3. antworten.
reluceo, *Oświeca ſię* Wiederſcheinen. *Ucalegon: Sigea igni freta lata relucent.* Virg *ſyn*: Refulgeo, rĕnīteo, rĕnĭdeo, reſplendeo.
Relucesco, apud Eſarum, idem.
reluctante natura, *Niechętnie,* ungern.

rela-

reluctatio, *Opieránie, sprzećiwiánie się,* widerstrebung.
reluctor, *Opieram się,* widerstehen. *Multa reluctanti obstruitur, &c.* Virg. *v. Resisto.*
reludo, *sub Odszydźić.* *Reluo wykupuię 1.*
relŭvia, rĕluvium *Rospadlina palcá.*
Rem age, *Przystąpmy do rzeczy.*
Remacresco, Schnę 2 mager werden.
remălĕdico, *Odzłorzeczyć, wzaiem 3.*
rĕmancipo, *Wracam kupno.*
Remando, as, Isaiæ 28. Manda remanda i. cunctatur: differt dici, manda, rursus item manda tanquam facturus mandata, & nihil præstat apud LXX. est, i; spes post spem, adhuc modicum
rĕmando, *is, przeżuwam.*
rĕmăneo, *Zostáię 1.* Dahinen bleiben. *Parvulus exusto remanebit stipite fumus.* Virg.
rĕmāno, *as, wzad idę,* remansio, *Zostánie.* das hinten bleiben.
Remansor, żołnierz odbiegácz.
Remant, apud Festum, vel contractum est seu Remeant vel Remitant legendum, pro rebitant prisco, i. reitant redeunt. Scalig. Gottfred.
rĕmeācŭlum, *remeatus us, wracanie się.* Wiederkehrung.
Remedĭālis, Lekárski Leczący.
Remedĭātio, Leczenie, Rĕmĕdio, *as, Leczę,* heylen.
rĕmĕdium, *Lekárstwo 1.2. Pomoc.* Hülff, Artzney. *Cujus dolori remedium est patientia* (Jamb) *v medicamentum.*
rĕmĕlĭgo, *Omieszka Trzymonaw.*
rememoratio in titulis Psalmorum, Rozpámiętywánie
Rememoror in divinis libris, pro Reminiscor.
remeo *as, wracam się 1.* Wiederkommen. *Atque obitu remeare suos, nec cedere luci.* Helpid. *syn.* Rĕdeo, rĕvertor.
rĕmetior, *Odmierzam, Oddaię 1. Wracam się 1. przeglądam 3. Ráchuię się 2,* Wiedermessen. *Si modo rite memor: servata remetior astra.* Virg.
remex, *igis, Powoźnik, Wiosłowy 1. Flis.* ein Ruderknecht. *Sive opus est remo, remige carpit iter,* Ovid. *epith.* Robustus, vălidus, fortis, dexter. *v Nauta, & mox remigo.*
rĕmigātio, *wiosłem robienie.* Ruderung.
Remigero, Plaut. corr. Remigro Bewegung der Ruder.

rĕmĭgium, *wiosłem robienie, Collectivum sub Powoźnik. Remigiis subigit, si brachia forte remisit* Virg.
rĕmigo, *Jadę po wodźie, żegluię, wiosłem robię, powożę 2.* Rudern. *Eminet, & læva tacitis sub remigat undis.* Virg *phr.* Rēmos dūco, impēllo, mŏveo, ăgito, Remis incūmbo, insūrgo, utor, brāchia intendo. Rĕmigio incūmbo. Vālĭdis īncūmbere rēmis. Rēmis ăquas, ūndas æquŏra, flūctus pūlsō, agĭto, fătigo, verro, sollicĭto ferio, impĕllo sĕco, findo, dīvido, tŏrqueo, verto: rēmis, rĕmigio nāvem mŏvĕo, duco, rĕgo, pello, prōpello impĕllo. Rēmis iter, vĭam cārpo, facio, opus est remis. remĭge, cārpit iter. Fĭndĭte rēmĭgio, nāvĭta dixit, ăquas. *vide Navigo, Remus.*
rĕmĭgro, *Wracam się, przychodzę k sobie,* zurück kommen.
rĕmĭligo, *inis, Trzymonaw.*
rĕmillus, *Zakrzywiony 3.*
reminiscentia, *wspamiętywánie,* Wiedergedenckung.
remĭniscor, *wspominam,* Sich eines Dings besinnen. *Aspicit & dulces moriens reminiscitur Argos.* Virg *syn.* Rĕcōrdor, mĕmini. *v. Memini.*
rēmĭpes, *edis. wiosłoruszny, sub wiosło,*
remis velisq; *Prov. Usilnie.* embsiglich.
remisceo, *Mieszam 1.* vermischen. remissarius, *Spustny.*
remisse, *Słábo, Niedbále, Pomáłu 1. wesoło, wolno, nie tęgo.* nachlässig,
rĕmissio, *Popuszczanie, spuszczánie 2. przestánek, Ustawánie 2. Niedbalstwo 4. Ostawienie, Odpocznienie, ulżenie, odprawá. 2.* Nachlassung, Verzeyhung.
remissĭssimum, *Niezabawny.*
remissīvus, *Spustny.*
remissus, *Niedbały 1. słaby, niezmárszczony, wesoły 1.* Hinlässig. *Anchisæ magni, manesq; Acheronte remissos* Virg
rĕmitto, *Odsyłam, 1 2 3 Ulżywam, Słabieię, Upuszczam 6, Ustępuię, 7. Spuszczá, mroz Spuszczam głos, spuszczam 2 4. Odpuszczam, Odstępuię 2. Odpoczywam 1 Odgniewáć się. Ostáwić, Przestaię 1. 2 Używa co, u walniam, Rospuszczam się 2 Popuszczam 2.3 odeci ciało się, Rozgrzeszam się, wypuszczm 4. wyrzucam 1. przywracam 1. & sub Łupi się.* Niederschicken, nachlassen. *Persæpe remittit acutum.* Hor. *Mitto vel Relaxo.*
remitto animos, *Rozweselam*
remitto legem alicui, *wolnym czynię od czego.*

remitto nuntium, societatem, amicitiam, *Rozbrát czynię*, sich von einem trennen.
remitto saporem, *wywietrzeć.*
remitto spiritus, *Składam pychę*,
remittor, remittitur, *Ustaie co.* (weg thun.
remivagus, sub wiosło, rĕmŏlior, *Odwalam* hin-
remollesco, *Miękczeię, odmiękam, odgniewáć się* wiederumb weich werden.
remollio, *is, Miękczę, odmiękczam.* wiederumb
Remo as, vide supra remant. (erweichen.
rĕmŏra, *Omieszka, Trzymonaw*, Verhinderung Auffhaltung. *Prolypus est Protheus, remoram* Me
remoræ aves, *sub nieszczęśliwy.* (*licerta tenebat* M.
remoram facio, *Trzymam 6.* auffhalten.
rĕmorbesco, wpadam w chorobę.
rĕmordeo, *Odgryżam się, trapi mię co.* wiederumb
Remores. remoris sub nieszczęśliwy. (beissen.
rĕmŏror, *aris, Báwię kogo, Przeszkadzam, bawię się 2.* Verhindern/ verweilen. *Paulum remoratur & altum*, Virg. *syn:* Mŏrŏr rĕtārdo, tardo.
rĕmōtio, *Oddalenie, odwod.* Entfernung.
rĕmotus remotissimus, *odległy. Skryty* ; *nadalszy.* Fern/ weit, abgesondert. entfernet. *Tithonusq; remotus in auras* Hor: *syn:* Distans, disjunctus, ăbiens, dissĭtus, sēmotus, lōnginquus, ēxtērnus, vel alienus, ăbhŏrrens.
remotus à pietate, *Nepobożny*, gottloser.
remŏveo, *Odkładam 1. odmykam 1.2. oddalam 1* Hinweg thun oder rücken *abnueret, tabulas à te removere memento* Hor *syns:* āmŏveo, dimŏveo, submoveo, abdūco, āverto, rĕvŏco, ārceo, detorqueo, amāndo, aufĕro, sūbdūco, rejicio, rĕpello.
rĕmūgio, Wiederschallen. - - *Sequitur clamor cælumq; remugit.* Virg *syn:* Rĕbŏo, reclamo, vel rĕsono. *phr* reddere mūgitum. Gĕmitu nĕmus omne rĕmugit. *v. Echo*
Remulceo, Błagam, ſtulam. besänfftigen.
remulco; as, ciągnę. remulcus, *Lina.*
remuncŭlus, *Czołn*, ein klein Schifflein.
remūneratio, *Oddanie 2. Zapłátá 1*, Vergeltung.
remunerator, oddawcá, Vergelter. (tung.
rĕmūnero, remuneror, *Oddaię dobrodżieystwo, obdarzam*, Wiedergelten, wieder belohnen, *A te his suppliciis remunerabor*, (Phal.) C. *syn.* Compenso, pēnso, *phr* Grātiam, vicem rĕfero, rĕpendo, rĕpono, rĕddo, retribuo. Prĕtium, mĕrcedem rependo, persŏlvo. Par, præmia dīgna refero, officiis prĕtium mĕdiocre rĕpēndere māgnis. Rĕddere vicem meritis. Mĕritisne hæc grātia tāntis redditur? Hæccine jūsta rĕpēndis dona? *vide Gratias ago.*
rĕmurmuro, *Odwarkam, szumuię.* Wiederbellen. - - *Sperat nec fracta remurmurat unda.* Virg. *syn:* obmūrmuro, rĕ ŏno, vel ŏblŏquor.
rĕmus, *wiosło*, ein Schiffruder/ *Agmine remorum celeri, ventisque vocatis.* Virg. *syn:* Tōnsa ārbor. rĕmigium, *epith;* Lōngus spūmans, æquŏreus, vălidus, lūctans, hūmidus hūmens, ūdus, pĕndens, demissus, citus, lĕvis. āgilis, vĕlox. *phr.* Rĕmi palma, pălmŭla; verber, flagellum, ālæ. Rĕmŏrum āgmen, vices. Lævas stringat, sine, pălmula cautes, in lento lūctantur mărmore tōnsæ. Æquŏra vĕrtens! Qui flūctum verbĕrat. Fregit hyperbŏreas remis, aūdācibus undas. Frĕta lāta citis spūmāntia rĕmis, ŏbvērtit lăteri pendĕntes nāvita rĕmos, ăgili pĕrāgrat freta cærŭla rĕmo, *vide remigo.*
rĕmūto, *odmieniam 1. 3.* wiederumb veränderen.
Rĕn, ĕnis, *m. Nerká*, die Nieren.
rĕnanciscor, Odysłuię.
rĕnarro, *Rospowiadam*, wiederzehlen.
rĕnascor, *Odradzam się, odrastam*, Wiedergebohren werden. *Cogitat occulto sub corde renascitur ardor* St. *phr.* Redeo ad lūmina vitæ. *v Nascor.*
rĕnāvigo, *wracam się 1. wzad idę.* zurück schiffen
renavo, Cic. corrigit Manut. Lambin. Navo.
rĕnidens, *Wesoły 1.*
rĕnīdeo, renidesco, & rĕniteo, *Łsnę się, Umizgam się, Uśmiecham się, Pokrywam* Glantzen. *Ære renidenti tellus necdum horrida miscet* V. *syn* Rĕfūlgeo, reluceo, resplendeo, cŏruſco. *v. Luceo.*
rĕnītens, *Nagináńiu przećiwny.*
rĕnītor, *Opieram się.* Sich widersetzen, widersperren. *syn.* ŏbnītor, nītor, rĕsisto, rĕluctor, ădversor. *v. Resisto.*
renixus, *us. Odpieránie.* Widerstand.
rĕno, as, wracam się, wzad idę. zurück schwimmen,
renodis, Węzłowáty 1.
rĕnōdo, *Oddżierzgam, Rosplatam, wiążę.* zusammen an einen knopff knüffen, auffknüpffen
reno-

rĕnŏvāmen, renovatio, *odnowienie*, Erneuerung.
renovativus, *ſub* Odnawiácz.
rĕnŏvēllo, *Odmładzam 1.*
renŏvo, *Odnawiam, wznawiam. Przeorywam Pokrzepiam 2. wſpominam 1. 2. Przypominam,* & *ſub Przyświecam.* erneueren. *Sangvineam raſtris jam renovabis humum.* M. *ſyn:* Repāro, inſtauro, rēſtauro, rĕfĭcio, īntegro, rĕdīntegro, ĭtĕro, *phr.* Sēmicrĕmoque nŏvat rēpĕtitum ſtīpĭte vūlnus, īnfāndum Rēgina jŭbes, renovare dolorem.
rĕnŭmero, *Odliczam.* wiederumb außzehlen.
rēnunculus, *ſub Nerká.*
renūntiātio, *Obwieſzczenie, Rozbrát, Odſtanie, Zrzucenie kontraktu.* ein Verkündung. Item Auffſag eines Contracts.
renuntiātor, *odpowiadacz.* renuntiatus *Miánowany.*
renūntio, *Obwieſzczam 1. ogłaſzam, oznaymuię, odpowiádam, Rozbrát czynię, Rozwod czynię 2. wymawiam ſię. 2. Zrzucam kontrákt, Składam z ſiebie.* Widerſagen/ Antwort bringen. *Quaſi non renuntiata ſint hæc ſic fore.* (Jamb) *ſyn:* Dēnuntio, nārro, rĕfero, vel rĕlinquo.
rĕnuntius, *Odpowiadácz.*
rĕnŭo, *Nieprzyzwalam, odmawiam 2. odkiwnąć, odſtępuię 2. wymawiam ſię 2. niechcę,* Abſchlagen. *Fingitur an renuis? vis tu gaudere relictis?* Perſ. *ſyn.* ābnŭo, rĕcuſo, nĕgo. *v. Abnego.*
rĕnūto, *as Nieprzyzwalam, niechcę.* nicht einwilligen. *Incolumis tranſire poteſt, ſimulacra renutant,* Laur.
rĕnūtus, *us, Odkiwanie, mrugnienie 2.* das Abwincken mit dem Haupt.
reor, *Mniemam.* Achten, meynen. *Iam reor hoc ipſos edidiciſſe Deos,* Tibull. *ſyn.* Puto, cēnſeo, ŏpinor, judĭco, ēxĭſtĭmo.
rĕpāgŭlum, *Rĕpāges, is, Zápora.* Ein Riegel. *Pedibuſq; repagula pulſant* O. *ſyn.* obēx, *v. Obex.*
repandi ſtrum, repandu, *Zakrzywiony,*
repando, *Otwarzam 1.* auffthun.
repango, *Sadzę płonki.*
rĕpărābilis, *Napráwny 1. Nagrodny.* Wiederbringig *Tu quoque clamabis nullâ reparabilis arte* O.
repărātio, *Napráwá.* Verbeſſerung.
rĕpărātor, *Naprawcá, odnawiacz.*
reparco, *is, Nieżałuię, żałuię.*

Repărito & priſcè reperito à Reparo. Var: 1. 1 R. *Indicabo à quibus ſcriptoribus reperites, i, repares, ſuppleas,* Scaliger.
rĕpăro, *Naprawiam 1. Odyſkuię wznawiam,* & *ſub Odżywiam ſię.* Erneueren, außbeſſeren. *Damna tamen celeres reparant cæleſtia lunæ* Hor: *ſyn:* Rĕfĭcio, rĕnŏvo, rēſtauro, īntegro, rĕdīntegro, sārcio, rĕsārcio, rĕcupero *phr.* ad āntīquum, ſeu priſtīnum rĕvŏcare dĕcus. Vĕtĕres sārcire rŭinas. Lāpsas, labentes ædes attŏllere: nŏvo dĕcŏrare, vel ſtabilire saxo. Dōnec tēmpla reſtaures ædeſque lābantes Dĕorum, & fæda nigro sĭmŭlacra fūmo. Templa vĕtūſta Dei revŏcaſti in cūlmĭna priſca. Poſtque ſuum lāpſum nūnc mĕliora plăcent. Poſt cĭnĕres conſūmpta ſuos, tenŭeſque făvillas Sic ſŏlet & Phœnix ſe rĕnŏvare senex. Hæc rĕpărat vīres, feſſaque membra lĕvat. O ŭtinam pōſſem pŏpŭlos rĕparare pāternis ārtibus.
rĕpāſtinatio, *Przeorywánie.*
repāſtinātum, *Rola ſprawiona.*
rapaſtino, *Nowinę orzę, Przeorywam.* wieder umb graben, braachen.
repatrio, *as, wracam ſię 3.*
repecto, *Roztarchać,* wiederumb kämmen. *vide* & *czeſany.*
rĕpedo, *as. wracam ſię 1.* Zurück gehen. *At propriamq; domum repedat, iam certa futuri* Juv.
rĕpēllo, *Odpycham, odganiam, odbiiam,* Zurück ſtoſſen, abtreiben. -- *Soluſque repellitur error,* Arat. *ſyn:* Rejĭcio, rĕmoveo ārcĕo, probibeo, pĕllo, prōpello, propūlſo, ēxpello, dĕpello, āmolĭor, amoveo, āmando *phr:* Jūdice me fraus eſt cōnceſſa rĕpellere fraūdem armaque in ārmatos sūmere jura sĭnunt. Quæque foros rĕpuli dōctis mĕdicantibus ignes. *v. Pello.*
rĕpendo, *Odważam 1. Oddaię 6. 7. Nadgradzam* Vergelten, erſtatten/ *Solabar. fatis contraria fata rependens.* Virg: *ſyn.* Reddo, retrĭbuo, sōlvo, perſolvo. rĕpōno, rĕfĕro, remūneror. *phr:* īngĕnii fōrmæ dāmna rĕpēndo mĕæ. *v. Remunero.*
rĕpens, *Nagły.* rĕpens animal, *Gadźina.*
rĕpenſio, *Odważenie, waga.* Vergeltung.
rĕpenſo, *Nagradzam.* vergelten.
rĕpēnte, repentino, *Nagłe, wnet zaraz 2.* Gehling, ſchnell, plötzlich. *Concreto riguit vita repente gelu.* M, *ſyn:* Sŭbĭto, ſtātim, extemplo, cōnfeſtim actūtum, prōtinus, cōntinuo, illico, *v. Statim.*
rĕpēntinus, *Nagły, podwyżſzony nagle,* urplötzlich

Sum-

Sumq; repentinas ejaculatus aquas, Ovid. *syn:* Subitus, repens, improvisus, inopinus.
repercussus, *si Obity,* Zurück geschlagen. *Sole repercusso, aut radiantis imagine lunæ.* Virg: *syn:* Reflexus, resultans.
repercussus, *us, odbiiánie, Wstręt 1. Głosu odbiianie, Łuna.*
repercutio, *odbiiam, zbiiam czyi dowod.* wiederschlagen. *Nascens aurora repercutit Indos.* Al: *syn:* Reverbero, reflecto, *phr.* Sicut aquæ tremulum labris ubi lumen ahenis Sole repercussum, positæque ex ordine gemmæ, Clara repercusso reddebant lumina Phœbo.
reperio, *Naydui ę 1. 2.* Finden. *Nulla fugam reperit fallacia, victus* Virg. *syn:* invenio, nanciscor, comperio, deprendo.
Reperito, as, v. Reparito. supra.
reperitur, *Nayduie się.* es findet sich.
repertitius, *Naleźny* repertor *Wynaleźca.*
repertorium Regestr 3. repertum *wynaleźek.*
repertus, *us, Naleźienie w nalaźek.* das finden.
repetentia, æ, Pamięć 2. wspominánie.
repetitio, *Powtarzánie* Wiederforderung.
Repetitio verbi figura, eadem Anaphora supra.
repetitor, *myćiągacz.*
repeto, *Upominam się, powtarzam, dochodzę swego, Wyćiągam 3. wracam się. Odbiiam 2. 4. wspominam 1 Odyskuię Repetuię, wracá się.* wiederfordern. *Si repetas & si creditor esse velis:* Mart. *syn:* itero, ingemino, resumo, vel reposco peto, vel redeo, *phr:* Vicissim dico, loquor. Verba voces, sonos reddo, remitto, refero, Itero Rursus, iterum dico, facio, aggredior, incipio: repetens iterumq; monebo. Nec quicquam ingeminans, iterumq; iterumque vocavi. Non canimus surdis, respondent omnia sylvæ, v. *Echo.*
repeto morsu, *Odgryzam się.* wiederbeissen.
repetundæ, *Zdzierstwo urzędowe.*
repetundarum damno, *Przez sąd nákázuię.*
repexus, *xi, Czesany,* auffgekämbt,
repignero, repignoro, *wykupuię,* außlösen.
repigro, repigratur impetus Zatrzymawam.
replando frontem, Uderzam 1.
repleo, *Napełniam, Nawożę.* erfüllen. *Fossa repletur humo plenaque &c.* Ovid. *syn.* impleo, compleo, adimpleo, oppleo *phr* Fossa repletur, humo, talia vociferans gemitu tectum omne replebat. Littora voce replet sub utroque jacentia Phœbo.
repleta brzemienna, repletio, *Napełnienie.*
replicatio, *Zagięćie, odpor słowny, odwracánie,* Umbkehrung seiner schlußred durch anreplicatus intus, *Brzeźisty.* (dere Anzug.
replico, *Zaginam. zakrącam, rozwiiam, rozpłatam, wywracam, odmawiam 2. Odbiia się 2.* auff falten umbkehren,
replum, sub Kwatera 4.
replumbo, *Odlutowáć co,* entlöthen.
repo, *is, Łażę, Czołgam się, pnę się 1.* Kriechen, schleichen. *Sic variat natura vices, infantia repit* Prud: *syn.* Repto, adrepo, serpo. *phr.* Corpus humi trahere. Vertere pectore terram. Per vada reptabat pronus. Serpit humi tutus, infantia
repolio, *Opalam, znowu co czynię.* (repit.
repono, *Pokładam 1. Przywracam 5. Znowu co czynię, Oddaię 1. Polecam. wstawiam 4. poprzątam, chowam,* Hinsezen, legen, *Arisq; reponimus ignem V. v Pono vel Reddo.*
reportatio, *Odnieśienie 1. poprawiny,* Abtragung,
reportia. orum. sub Popráwiny.
reporto *Odnoszę 1.* Davontragen, *Nuntius ingentes ignota in veste reportat* Virg *syn.* refero, reveho. vel obtineo. acquiro, comparo,
reporto, *Upominam się, Spráwowáć się każę,*
reposco, onis, Upominacz, seu Pożyczalnik przykrzący się dłużnikowi,
repositorium, *Schowánie, skład 2. Polica, Stol 2 Stołowe nogi, Służbá stołowa, nośidło* ein
repotatio, *Popráwiny.* (Schaff.
repotia, *orum Miánowy 1. Popráwiny, przenośiny* die Mahlzeit so den andren Tag nach der Hochzeit gehalten wird.
repotialis sub Poprawiná.
repræsentatio, *Wyrażánie, Stawiánie. płácenie. przed czásem: sub Płácę 2. & przed czásem,* beweisung wesentliche Abbildung.
repræsentatione, *Zá gotowe.*
repræsento, *Wyrażam 2 Stawiam, przywracam 5. Nagradzam, Płacę 1. 2 3. Powtarzam, spełniam*

niam. Stoi to zá to, & sub Przed czásem, Podobny 1. Fürtragen, beweisen. Repræsentet moresq; Catonis Hor: syn. exhibeo, ōstendo, mōnstro.
rěprěhendo, Zatrzymawam, Uymuię, hamuię, Cofam się, Pogonić, Gonię, wrácam 2. wiederumb ergreiffen, mit worten straffen. Prudens verus reprehendet inertes Hor. syn. ārguo, ōbjūrgo, īnculo, īncrěpito. phr. Dīctis cārpo, cōrrideo, rědārguo. v. Objurgo Redarguo.
Reprehensibilis, Przyganny. straffwürdig.
reprehensio, Strofowanie, przygána, ganienie, Odpor 2. straff mit worten,
reprehenso, as Zabiegam k mu.
reprehensor, oris, Ganiciel, strofuiący bestraffer.
Repressalia, ium. B. sub Areszt 2.
repressor, Powściągacz.
rěprimo, Wstręt czinię, Odpor daię, zástawiam 1, 2. Hamuię, zatrzymawam 1.5 Uskramiam, Uymuię 7. Zurück halten, zurück treiben. Et reprimit fluidos miro medicamine cursus. S. syn. Cōmprimo, cōhībeo, cōntineo, cōmpēsco, cōērceo, fræno, refræno sisto, těneo, rētineo, retārdo. v. (Fræno.
reprobatio, odrzucenie, Verwerffung.
reprōbatus Odrzucony.
rěprobo, Odrzucam Gánię 2. Verwerffen. syn. imprōbo, rejicio, ābjicio, damno.
rěprōbus, Zły, Fałszywa moneta. der verworffen ist Mente ipsâ reprobi, penetrastis ad intima mortis Tertul.
rěprōcus, Obrotny wzad.
repromissio, Kontraktniká wtorego odpowiedź obietnica.
repromissor, Rękoymia.
repromitto, Obiecuię 1. Kontraktnikowi wtoremu Odpowiadam
repropitio, Przeiednywam, versönen.
repropitior sub ubłagáć się dáę.
reptabundus, na bałuku łazę.
reptatus us, Czołganie. das kriechen.
reptilia ium Gadźiná. ein kriechends Thier
rěptīlis, reptitius, Czołgáiący się. & W łaz.
repto, Czołgam się. Łażę, suwam się. (kriechend.
repto per manus & genua, Na bałuku.
repubēsco, Odmładzam się, wiederumb jung
repūdiatio, Pogardzenie Verwerffung. (werden
rěpūdio, Rozwod czynię, Gárdzę, Odrzucam 2. Verwerffen. -- Sum hospes, repudio hospitium meum (Jamb) syn. Rěculo, respuo, ābjicio, rējicio, repello, vel aspernor.
repūdiōsus, sub Rozwod.
rěpūdium, Rozwod, Ehescheidung. Hæc sunt repudia, nec potest fieri nocens, (Jamb)
repudium dico, remitto, renuntio, Rozwod (czynię.
repuerascens, Zdźiećiniáły. Kind werden, wie
repuerasco, Dźiećinieię (die alte Leut.
repugnans, Przećiwny, sporny 1. widerstreben.
repugnante natura, Niechętnie, ungern.
repugnanter, Niećierpliwie, niechętnie ungern.
repugnantia, æ, Przećiwność 2. Nierymowność, widerstrebung.
Repugnantia verba. & argumenta apud Rhetores. & Dialecticos sunt, quæ nulla certa lege sibi opponuntur vel dissident, ut amare, & lædere.
repugnatio, Sprzećiwiánie, Przećiwność, das widerstreben,
repugnatorius odporny. (derstreben,
repugnax Cicer: corr: Perpugnax.
repugno, Opieram się, Nieprzyzwalam, przeczę, Sprzećiwiam się, Odpor daię, widerstreben. Qua vulnus lethale ferat contra ille repugnans Virg.
repullulasco repullulesco, repullulo, Odrastam. wiederauffwachsen.
rěpulsa, Wstręt 2. odmowá. Abschlag/ das abweisen. -- Exiguum censum turpemque repulsam. H. epith ăcerba, mōlesta, tristis, dura, atrox, crūdelis, āspera, īnimica, īnjūsta. īnīqua, fæda, tūrpis: Nullam pătiere repulsam.
repulsam affero, Wstręt czynię. nicht erlangen
repulsam ferre, pati, Nieotrzymać, odmawiáią mi,
repulso, as Odbiia się, epulsorius odsiczny.
repulsus, us, Odbiiánie 2. wstręt 1. oddalenie. Wiederstoß
repumicatio, Gládzenie, skrobánie. Glättung.
repūngo, Odsztychnąć, wiederstechen.
repurgium, Chędożenie
rěpurgo, Chędożę. wyczyśćić. Außbutzen, außsaubern. Dumque repurgat humum, collectaque &c. Ov. syn: Pūrgo, mūndo, expūrgo.
rěpūtātio, Rozważnie, Betrachtung.
rěpūto, as. Mniemam. Rozważam, Betrachten.

Cura tuæ, ſed enim reputa tecum ipſe furores Syl: *ſyn:* Pŭ:o: meditor, *v. Cogito.*

Requiem, Mſza za umarłe die h. Meß vor die Todten.

requiĕm do, *Odpoczywam komu.*

rĕquies, ēi, & ētis, *hæ equi tes Cicer, Przeſtánek* Odpocznienie, *Pokoy* 3. Ruh, *Quod caret alterna requie, durabile non eſt* Ovid: *Tu tamen anxiferas curas requiete relaxa* Cic: vide *Quies.*

requieſco, *Odpoczywam* 1. *ſpię, odłogiem leży.* ruhen. *Et ſi quid ceſſare potes, requieſce ſub umbra* Virg. *v Quieſco.*

requietio in, *Cieſzę ſię. requietio Odpocznienie.*

requietus, *Odpoczęły, nieświeży.*

requietus ager, requietum arvum, *Ugor, odłog* 2.

rĕquirito, *Pytam.* fragen

requīro, *Szukam, Pytam pátrzę kogo, żądam* 3. *Dowiáduię ſię, Potrzebuię* 1. 2. *niebaczę.* Suchen/fragen. *Injice, namq; potes, portusq; require Velinos.* V.

requīsīta, *orum, Potrzeby,*

requīsītio, *Badanie,* Erforſchung.

Res, *Rzecz* 1. 4. *Spráwá uczynek, Máiętność, Prawdá, ſkutek Pánt pieniądze, & ſub Roſkoſz.* Członek, *Goſpodárſtwo* 2. Ein Sach, Handel Geſchäfft. *Incertaque rei Phalaris licet imperet, ut ſis* Juv. *Felix qui potuit rerum cognoſcere cauſas.* O. *ſyn.* Nĕgōtium, ŏpus. ŏpĕra, fāctum, făcinus, vel bona, divĭtiæ.

res adverſæ, afflictæ, miſeræ, contrariæ, *Nieſzczęście,* Vnglück.

res aſperæ, calamitoſæ, turbidæ, *Przećiwność,* (Widerwärtigkeit

res belli, *Woyſko.*

res cibaria, *Stráwá.* res cibi, *Pokarm,*

res Divina, *Ofiará, Mſza.*

res dŏmeſtica, *Goſpodárſtwo,* Haußrath

res familiaris, *Goſpodárſtwo* 1. *Domoſtwo* Haußrath.

res humanæ, *świát* 5, res illæ, *Członek.*

res immobiles *Nieruchome dobrá.* unbewegliche (Güter

res magna, *Wielkość, wiele,*

res mancupi, *Kupno.*

res mobiles, res moventes, *Ruchome rzeczy.*

res modicæ, pauperculæ, malæ, *Uboſtwo* Armuth

res parva, *Małość, mało,*

res paterna, patria, patritia, *Oyczyzná* 2.

res prolatæ, rerum prolatio, *Sądow wywołánie.*

res ruſtica, *Folwárk.* ein Landgut.

res ſoli, *Nieruchome dobrá. Reſacro lege Reſecro.*

reſævio, *odbiiam* 4. reſălūtatio, *Odpowiedź.*

rĕsălūto, *odpowiadam* 3. wiederumb grüſſen.

rĕsānare, *Zleczyć.* heylen.

reſarcio, *Zſzywam, Łatam, nágradzam,* Wieder erſetzen, repariren, *ſyn:* Sārcio, rĕficio, rĕpăro, rĕnŏvo, reſtauro. *v: Reparo.*

rĕſarrio, *Przyoryuwam, poryiwam,* überackern.

reſcindo, *Ućinam, Przećinam, przerywam, Káſuię, Zrzynam, otwarzam, zrzucam* 5. *Znoſzę.* Abſchneiden. *Reſcindit enſe malum* &c Rut: *ſyn:* Rĕsĕco, sĕco, āmpŭto, ſcindo, *vide Scindo,* vel dīſsōlvo, sōlvo, revĕllo, ăboleo, ābrŏgo, āntiquo, irrito, īnfirmo, deſtruo

reſcio, reſciſco, *Wyrozumiewam.* erfahren.

reſciſſio, *Káſowánie zniesienie, Zrzucenie, rozwod.* (Abſchneidung.

reſciſsōrius, Káſowániu ſłużący

reſcribo, *Odpiſuię, oddaię przez bank, płacę przez liſt.* Wiederſchreiben. *Debes hoc etiam reſcribere, ſi tibi curæ* H,

reſcriptum, *Odpis reſculæ ſub Rupteci.* geſchriebene antwort

rĕsĕco, & *reſico is. odćinam, ućinam, urzynam, obrzezuię.* abhauen, abſchneiden.

resĕcro, *Wypuſzczam z przyśięgi, Degradowáć.*

reſectio, *Ućinek.* rĕsēda, *æ. Bukiew Hiſzpańſka.*

rĕsēdo, *as, uśkramiam.* wiederumb ſtillen.

reſegmen, *ućinek* 1. *okrawek,* Obrazek *oſtrzyżek.*

rĕsēmĭno, *Sieię* 3. *odrażam ſię.*

rĕsequor, Odpowiadam.

rĕsero, *as, śieię,* Otwarzam 1. auffthun, auffſchlieſſen. *Inſignis reſerat ſtridentia limina conſul.* Virg. *ſyn:* ăpĕrio, rĕclūdo, rĕsīgno, pāndo, vel rĕtĕgo, dēclaro, mănifeſto, ōſtendo.

rĕsero, *is, śieię* 3. *Znowu co czynię.*

reſervo, *Chowam* 4. 7. 9. *Záchowuię* 3. *odkładam* 2. Hinter ſich halten. *Incolumem Pallanta mihi ſi fata reſervant.* V. *ſyn:* Servo, āſſervo, rĕcōndo.

rĕſes, *idis, Stoiący* 1. *Prożnuiący. Zależáły, gnuśny.* Müſſig, faul. *Iam pridem reſides animos deſuetaque corda,* Virg: *ſyn.* Deſes, ōtiōſus, pĭger.

reſex, *ecis, Latorośl zoſtawiona.*

reſidens nuſquam, *Nieſpokojny.* unruhiger.

resideo, *śiádam 3. Iestem, Zostáię 1. Prożnuię, ustaię co & sub żałobę nośić.* Niedersitzen. *Ferre suis rebus, cum resideret, opem.* Avien.
rĕsidia, *à reses. Gnuśność.* Faulheit.
rĕsīdo, *is, upadam ná doł, ustaie co 2. upadá morże Tęchnę.* Sich wiederumb setzen. *Gente sub Assaraci fato ventura resident*, Virg. *syn.* Rĕsideo sĕdeo, vel requiesco, plācor.
resido ferias, mortuos, sub żałobá, żałobę nośić.
residua, *orum, ostatki,* der übrige Rest.
residuum, *Ostátek.*
residuus, *Ostátni, pozostáły, gnuśny.* das übrig (ist.
resignatum æs militare, *sub żołnierz skarány.*
rĕsīgno, *otwarzam 1. odpieczętowáć, kasuię, oddaię 1. oddaię przez bank.* Das zeichen auff brechen. *Adimitque, & lumina morte resignat.* Virg.
rĕsilio, *odskakuię 1. Zrzucam kontrakt.* abspringen. *Frangasque cuneos, resilit excussus chalybs.* (Iamb) *syn:* rĕsulto, reflector, rĕtorqueor, repĕrcŭtior, rĕpellor, retro ēxilio, salio, feror. *v. Echo.*
rĕsīmus *Zakrzywiony 3.*
rēsīna, *żywica*, e & i, *non est anceps ibid.* Hartz. *Resinâ Veneto nec resecare luto,* Mart.
resināceus, *żywiczny.*
rēsīnatum, *Wino przypráwione 2.* (*wyrywánie.*
resinatus, *żywicą nápuszczány, & sub Włosow*
rēsīnōsus *żywiczny, Smolny,* voll Hartz.
resinula, żywica. resipio, *Trącę.* (muths.
resipiscentia, upámiętánie, Besserung des Ge-
rĕsipisco, *upámiętywam się, Przychodzę k sobie,* Wieder witzig werden. wiederumb zu verstand kommen *Nunc demum vasto fessi resipiscimus, æstu*, P. *syn.* ad mentem rĕdeo, cōlligo.
rĕsisto, Opieram *się, sprzećiwiam się, Odćiągam się, Przeczę, Zastanawiam się Powstawam, Stanąć 1.* Widerstehen, *Portarum vigiles & cæco Marte resistant.* Virg: *syn.* Rĕpugno, reluctor, rĕnitor, ādversor ōbsto, ōbsum *phr:* Contra nītor, sto, sisto Hōstem instantem, ōppŏsitum, hōstilem incūrsum, sūstĭneo, sūstento, rĕtārdo: ĭnēxpūgnābilis obstat Sūstinet incūrsus, instāntiăq́, ōra rĕtārdet, immōbĭlis hæret, ceu flūctibus obvia rūpes. Vĕlut pelagi rupes immota rĕsistit. Pērstītit ĭlle anĭmo, vūltūq́ ĭmmotus eōdem. Hōstisq; mĭnas rīdet, & instantis mĕtŭenda pĕricula mortis. Nil tĭmet, est ănĭmo cōnstans, Dēnus ōbsĭstĕre tūrmīs. *Resistere, pro Sistere,* Rēstitit ad nōstras fessa lăbore fores. Incĭpit effari, mĕdiaque, in vōce rĕsistit.
rĕsolvo, *Rozwięzuię, Rozrabiam, Rozpędzam odpieczętowáć, Płácę 1. Niewieśćiuchem czynię. Rozsypuię się 2. Odbywam 3. Nagradzam, Rospuszczam perły, Roztarchać* Aufflösen. *Zephiro patris se gleba resolvit.* V. *syn:* sōlvo, dĭssōlvo, rēscindo, viŏlo.
resolvo in pulverem, *Śćieram 3.* zerreiben.
resolvor, *Słabieię.*
rĕsŏlutio, *Rozwiązánie, in Postánowienie.*
resolutio alvi, *Biegunka 1.*
rĕsŭlūtus, *an Rezolut?* Auffgelöst, *Scilicet hue reddi, deinde ac resoluta referri,* Virg.
resolutus somno, *Rozespał się.*
Resona, a, Głosu odbiianie.
rĕsŏno, *as. & priscè is, Brzmię, Rozlega się śpiewam 1.* Erthönen, Wiederschallen, *Formosam resonare doces Amaryllida sylvas.* Virg *syn:* Cōnsŏno, pērsŏno, āssŏno, sŏno, vel rĕbŏo, rĕmūgio, *phr:* Sŏnum rĕmītto; rĕfĕro, rēddo Sōle sub ārdēnti rĕsŏnant ārbusta cĭcādis, Rĕsŏnet clāmōrĭbus æther. *v. Echo.*
rĕsŏrbeo, *Pożeram, znowu co czynię.* Verschlucken. *Retro atq; æstu revoluta resorbens.* Virg:
rĕsōrbĕo vocem, *Zaiąkam się.* stamlen.
resorbeor, Ponikam. *Odchodźi morze.*
resortior, *Pozywam 2. 2. znowu co czynię.*
Respecto Sapient: 3. (apud LXX, est visitatio) alioqui propriè signat. Spoyrzenie.
respecto, *Oglądam się 1. 4.* embsiglich umbhin (sehen
respectu, *Względem,*
respectum ago habeo, *Oglądam się 4.*
respectus, *us, Weyzrzenie ogląd nie 4. 6 Wzgląd Widok 3.* Anschauung Item Hochachtung Acht und Ansehen.
respergo, *Pokrapiam. Potrząsam 4. Posypuię 2.* besprengen. *syn:* Perfūndo, āspĕrgo, spārgo.
respersio, respersus, *Pokrapiány* Besprengung.
respicio, *Patrzam, Oglądam się 1. Lituię się, Szanuię 2*

Wzgląd

Wzgląd mam. R chuię ſię 2. Sich umbſehen. *Reſpice cui regnum Italia &c.* Virg: *ſyn.* aſpicio, conſpicio, ſpecto, aſpecto, intŭĕor, ſpĕcŭlor, cērno, vĭdeo, īnſpĭcio, suspĭcio, deſpĭcio, deſpēcto, cīrcūmspicio, prōſpicio. *phr:* ŏcŭlos fĕro, cōnjicio, in ŏcŭlis luſtro, ŏbĕo, lĕgo, pērlego, ocŭlos paſco reficio, recrĕo, pictūra, tabella, &c. ŏcŭlos vōlvo, vērſo, ădvērto. *v. Aſpicio.*

reſpirāmen, *Krtąń.*

reſpīrātio, reſpiratus, *us,* Oddech *Wytchnienie, Przeſtanek.* Erholung des Athems.

reſpīro, Oddycham, *przychodzę kſobie, Przeſtáię wytchnąć ſobie, wydaie źiemia.* Lufft ſchöpffen, Athem holen. *Liquitur & piceum, (nec reſpirare poteſtas)* Virg. *phr.* Spiritum aūram trăho, dūco. Aūras capio, capto, accĭpio, rēddo. Calorem, æſtum aūra rĕfrĭgero, *v. Refrigero.* vel cēſſo dēſiſto, quĭeſco.

reſplendeo, *świecę ſię. Záiáśnieć,* ſcheinen.

rēſpōndeo, *Odpowiádam 1.4. Oddaie 6. Odſługuię, Ożywiam ſię. Iſzczę ſię, Odbiia ſię, Dogadzam 1 zgadzam ſię, przypodobywam ſię, ſpráwuię ſię 1. wyrażam 2. wyrownáć, Stánąć 1. Zrownáć.* Antworten. *Et cantare pares & reſpondere parati.* Virg. *ſyn:* Reſpōnſo, *phr* Rēſpōnſa do, fero rēddo, rĕfĕro, rĕmitto, jăcto. Vōcem dĭcta rēfĕro reddo. Cōntra ōrdĭor, rēddo. Dĭctis āddo vērba vĭcīſsim. Dictis dĭcta ſĕquor. Dīxĕrat & dīcta īllĭŏneus ſic vōce sĕcūtus. Addĭdit hæc vērbis ūltĭma vērba tŭis. Altērnis rēddĕre vērba nōtis. Paūca rŏgānti subjĭcio. *Tūrnus* ad hæc Rēgīque jŭbet rēſpōnſa Lătīno cērta rĕfērre vĭros, & pācis dicĕre lĕges. Non rēſponſa pŏteſt consūltus reddēre vātes, *v: Colloquor, Loquor.*

reſpondeo aſpere, ferociter, male *Obrzucam ſię.*

Reſpondeo, *in captivis Plauti, ambiguo ſeu duplici ſenſu pro: reſponſum do, & pro: iterum ſpondeo Lambin, Taub.*

reſpondet, *Podobny 1. Nieprzećiwny,* Rowny *wagą.*

reſpondet malignè, *Szczeka;*

reſponſio, *Odpowiedź,* antwort.

reſponsĭto, *Odpowiádam 1.* antworten.

reſponſivè, Odpowiádánym ſpoſobem.

reſponſo, *Odpowiádam 1. odwarkam, Sprzećiwiam ſię, Rozlega ſię. & ſub nieſmakuie.*

reſponſor, *oris,* Odpowiádácz, *Práktyk 2.*

reſponſum, *odpowiedź 1.* Antwort *& ſub* Przes*(czenie.*

reſponſus, *us,* Proporcya.

reſpublĭca, reſpublica, *Rzecz poſpolita.* Ein gemeines Regiment.

reſpuit ictum, ſecurim, *Twardy* Hart,

reſpuo, *Wypluwam odrzucam 2. Brzydzę ſię. wyrzucam,* Odbiiam, *nie imie ſię go.* Verachten, verwerffen. *Reſpueris etiam Phœbo graviſſima dona* Tibul. *ſyn.* Rejicio, rĕcuſo, āſpernor, faſtīdio, *v. Aſpernor.*

reſpuor, *Odſkakuię.* reſtagnatio. Powodź, das Außflieſſen.

reſtagno, *wylewa z brzegow* herauß flieſſen.

reſtat, *Zoſtáie 1* es bleibt raſtaurātio, *odnowienie*

reſtauro, *Naprawiam* 1 *wznawiam, przybudowáć* 1. Erneuren. *ſyn.* īnſtaūro. rĕpăro, rĕsārcĭo.

reſtaurius, Powroźnik. Ein Seyler. *(v. Reparo*

reſtibilis, *Odraſtaiący, co rok rodzący, odmłodniały, Płodny żyzny, & ſub* Rola *co rok rodząca.*

reſtibilis ſĕges, *Zboze nie śiane.* *(ut Teſticulus.*

reſtĭcŭla, *Reſtĭcūs, Powrożek,* ein Stricklein

reſtinctio, G*aſzenie, uſkromnienie,* außlöſchung.

reſtinguo, *Gaſzę* außlöſchen.

reſtio, ōnis, *m. Powroźnik.*

Reſtire, Colu. corr. Matureſcere.

reſtis, *is, hæc,* Powroz 1. Strick, Seyl.

reſtipŭlatio, K*ontraktniká pierwſzego pytánie.*

reſtipulor, *Kontraktniká pierwſzego pytam.*

reſtito, *as, ociągam ſię, Opieram ſię, poſtawam idąc*

reſtitrix, *apud Plaut. quæ conſiſtit. reſtitit, Turneb. Palmer: Lambin. Taubman.*

reſtĭtuo, *Przywracam 2. 4. Wracam 1. Náprawiam 1. przyprawiam, Szykuię 2. Poprzątam, Przebudowáć 1. pokrzepiam 1.* Wieder geben *Antiquus menſis reſtituatur honos,* Mart. *ſyn.* Rēddo, rĕfero, vel rĕpăro, rĕnŏvo.

reſtituo ſanitati, reſtituo ſalutem. *uzdrawiam.* (geſund machen.

reſtituor, Prz*ychodzę kſobie.*

reſtĭtūtio, *wracánie 1. Przywrocenie 2.* wiederge*(bung.*

reſtitūtor, *Przywróćiciel.*

reſtitutōrius, Przywrotny.

reſtitutrix, *Przywróćićielká.*

reſto *as, Zoſtanawiam ſię,* Opieram *ſię, poſtawam idąc, odpor dáię, Sprzećiwiam ſię* übrig ſeyn. *ſyn.* Sŭper ſum. *phr:* Jamque dūæ reſtānt noctes dēm ēn-

de mēnse sĕcūndo, Contra ego vīvēndo vīci mea fata sŭpĕrstes, Rēstārem ut gĕnĭtor. Me tamen extincto fama súperstes erit. Post mea mānsūrum fata sŭperstes opus Aūxĭlĭōque ūrbes, pŏpulique sŭpĕrsunt.

restricte, ściśle. eng.

restrictum, restrictissimè, Krotko 1.

restrictus, ścisły 2. Surowy 2. skąpy; eng.

Restrigo as. sub adpoczywam 2. i. communis. vide Strigo.

restringo, is, Otwarzam, Rozdźiewam, Rozwięzuię, Zwięzuię, Przywięzuię, zatrzymawam 1 Wieder zubinden, wieder zustricken. syn astringo, līgo, rĕligo, rĕvincio: cŏĕrceo, cŏhibeo, comprimo.

resulto as. Odskakuię, Odbiia się, Rozlega się. Wieder auffspringen. Saxa sonant, vocisque offensa resultat imago. Virg. syn. Rĕsĭlio, v. supra Resilio.

resūmo, is, Znowu biorę, znowu co czynię, Wracam się. Wieder nehmen. Instat anhelanti, prohibetque resumere vires. Ovid. syn: Rĕcipio.

resuo, Porzę 1. trennen.

rĕsŭpino, Wznak kogo ćiągnę, wywracam wznák nachylam, przewracam, otwarzam. sich kehren.

rĕsŭpīnus, resupinatus, Wznák leżący der auff dem Rücken liegt. Quæq; tulit, spectat resupino sydera vultu. Mart syn: Sŭpinus, resŭpinatus; reclīnis, recūmbens, jacens. v. Recumbens.

rĕsurgo. Powstaię 1. Odrastam. Auffstehen. Ostendunt, illic fas regna resurgere Trojæ Virg. syn.

resurrectio, Zmartwychwstanie. Aufferstehung.

resuscito, Znowu co czynię, wskrzeszam. Wieder auffwecken erwecken/ Positamque resuscitat iram Ovid. syn. ēxcito, suscito phr. ēxtinctum, fūnctum cādaver, mōrtuum ad vītam rĕvŏco, rĕduco, ĕxcito. sūscĭto: ŏbita a morte, ab īnfĕrnis ūmbris rĕduco, rĕvŏco, ēxtrăho. Vītam ademptam, ănimam reddo, rēstituo, Vitæ, sŭpĕris auris rēddo, ad lūcem, sub lūmĭnis auras, in cœlum Manes sĕpūltos rĕvoco. Rĕvŏco ad mūnĕra vitæ. Quæ volet ad superos sū gentia cōrpŏra (duces

Reta, æ, Karpie w rzece.

rĕtālio, as. Oddáię wet zawet, (dernuß,

retardātio, zátrzymánie 1. Saumung Verhin

retārdo, bawię kogo, hamuię, zátrzymawam. Auffhalten/ zurück halten. Virgines nuptæ, tua ne retardet. (Saph.) Hor. syn. Tardo, remŏror, dēmoror, rĕtĭneo, dētineo, sīsto, phr. Mŏram facio, affĕro, infĕro v. Moror.

retaxare, Odszydźić.

rēte, is, śieć 2. 3. śiatká páięcza, Páięczyná, Sak 2. Sztuká práwna. Netz, fischergarn. Sidum tu sectaris apros, ego retia servo V. syn: Lăquei, casses, līna. tēndícula, pĕdicæ indĭgo epith: Appositum, dispŏsitum. phr. Plăgarum fraus, dŏlus, rari anfrāctus. Hūmentia lina, Nodōsi cāsses. Dūcentia rētia pīsces. Fēris sylvestribus inimica. Tensa fe(ris.

rēte jaculum, Sak 2. Więćierz, Toń 2.

rĕtĕgo, odkrywam obnażam, wyiawiam Auffdecken Consilium retegis Lyæo. (Dactyl. Troh.) H. syn: ăpĕrio, detĕgo, reclūdo, rĕsero; pāndo, explico.

retentio, Zátrzymánie 1. Abhaltung.

retento, as, zátrzymawam, hamuię, wznawiam, (znowu co czynię

Retentor, oris, zátrzymácz.

rĕtēxo, Rozspurę 2. Znowu co czynię, Porzę, Wyliczam, kásuię, Odwoływam. das Gewäb wieder aufffadmen. - Orbes explent cursu, totidemq; retexunt. Virg.

rētia, æ, priscè, śieć rybia. rētiacūlum, śiatka 2. śieć ná zwierze. rētiālis, sub Siatkowy.

retiarius. substant. Wyśiekácz 1. al. propriè. Siatkarz, śiatnik. (tem figura eadem Aposiopesis.

rĕtĭcēntia, Zaćmienie. Verschwiegenheit. I-

reticeo, zámilczeć Verschweigen, Non poterunt juvenes nostro reticêre sepulchro P. syn: Tacĕo, conticēsco, sūbtĭceo, vel sŭpprimo. v. Obmutesco.

rētĭcŭlatus, śiatkowy. reticulum, Siatká 1. Czepek 3. worek śiatkowy, Pytlik, Rzeszoto. Toń, Sito 2. Reticulumq; comis auratum ingentibus imples Juven.

reticulum odoramentorum, sub Rowniánká.

reticulum ventriculi, śiatká flakowa, sub flak,

rēticŭlus, Siatki 1. 3. Ogłowki.

rĕtĭnaculum, & retinaculū, Uwiązek, Leyc. Liná. allerley Gezeug damit man etwas hebt Amerina totaut lenta retinacula viti V. Elaqueanda animi constantia, ne retinaclis Prud. epith: Rărum, nexile, sĭnŭosum, nōdōsum, extensum, fāllax, dŏlōsum, sūbdŏlum, lătens, occūltum, insidiosum, abditū, cavum, lătĭtans, inimicum parātum, pŏsitum.

Retinentia, Zatrzymânie 1. Pamięć 2.

rĕtineo, Trzymam 2. 7. Zátrzymawam 1. Záchowuię 1. przestrzegam 3. Więźnię 2. Behal-

ten, hinter sich halten. *Possunt retinere magistri.* Virg. *syn:* Teneo, contineo, vel tardo, rě tārdo, mŏror, rěmoror, dēmŏror.
retinero, *Zatrzymawam się, & sub Przewodzę co* (*ná sobie.*
Retingo, Stat. corr. Recingo:
Rētiŏla, siatká. Rētis, is, sieć rybia.
rēto, as, ślámuię, & sub Karpá.
retondeo, *sub Przypasam, Znowu co czynię.*
rětŏno, as sub Grzmi.
retorqueo, *Obracam wzad,* Odbiiam, *Zakrącam, Oglądam się 1.* Zurück schlagen. *Adversos toties cursus diuturna retorsit.* V *syn* Reflecto, rěpēllo, flecto. *phr.* ille dŏlore ferox, căput in sua tērga rětōrsit.
rětorreo, retorrescit, *Usycha, zágorywá,* verdürren, *& sub Znowu co czynię.*
retorridè, *Sucho, zágorzáło,* verdürrt.
retorridum facio, *Suszę 2.* (gedürret.
retorridus, *Wygorzáły, Suchy, Zágorzáły,* auß
rětōrtus, *à retorqueo, Kręcony, & sub Opak ręce,* Krumb umbgebogen. *Concursu lacrymisq; immobilis ille retorto.*
retostus, *à retorreo.* Przypiekány, gebraten.
rětrāctatio, *Odwoływánie.* widerruffung.
rětractātus, *Wyprawiony Gładki.* (ziehung.
rětractio, *Umknienie, wschodowe placyki.* Weg
rětracto, *Odnawiam, Powtarzam, Odwoływam 2. Wznawiam, Poprawiam, Znoszę, przeglądam 3. Rozwalam 1.* Czytam *2. Popiłować, & sub Urażam.* Widerruffen. *Semianimesq; micant digiti, ferrumque retractant* Virg.
retractus, *wbiegły, zbieg. retrudo is, Oddaię 1.*
rětraho, *Odciągam 1. Przywłoczę, Zátrzymawam, Cofam się, umykam, 1. powracam 2. & sub* Pogonić. Hinter sich ziehen. *Impediunt, retrahitque pedes simul unda, &c.* Virg.
rětrectans, *zuchwały, odciągaiący się.* der auff dem
rětrecto, *as,* Ociągam *się.* (Weg still stehet sich weigeren etwas zuthun.
rětribuo, Oddáię *1.* Wiedergeben/ erstatten, *corpora retribuat rebus, recreatque fluentes:* Luc: *Nec retributa suis, nec potienda tibi* Paul. ep *syn.* Reddo, fero,
retributio, Oddanie *2. Zapłátá.* (*v. Remunero.*
Retrices, apud Festum, aquæ rivi ad rigandos hortos Rew. 2.

rětrīmentum, *Miękiny, Wytłoczyny, Fuz Gnoy 2*
rětro, retrorsum, *Wzad 1. 3.* Pozad *wspak* Hinter sich, dahinden. *Abduxêre retro longè capita ardua ab ictu. syn.* à tērgo, pōst tērga.
retrò aures, *Zá uchem.* retrò quis, *Przeszły.*
retrò valet, *Obrotny wzad.*
retrò ago, *Obracam wzad.*
retrocessus, *us, Cofnienie się.* Abweichung.
retroduco, *Odprowadzam,* abführen.
retrò eo, *wracam się, wzad idę.* zurück gehen.
retro fero, *Odnoszę, wracam się.*
retro gradior, *Wzad idę.* Zurück gehen.
rětrōgradus, *opáczny, wspak idący,* der hinter sich gehet wie ein Krebs.
Retrependuli crines, Apulei.
rětrorsum, *Wzad wspak. Omnia te adversum spectantia, nulla retrorsum* Hor.
retrorsum do vela, *Wracam się 1.* zurück kehren
retrorsus, *Nomen adject. Tylny 1.*
Retrorsæ mentes, *pro voce,* Retrogradæ. *Lamprid. legit Putean: & Causab. i refractariæ, retro ferentes pedem,*
retrorsa respiciens subsistit, *Apulei.*
rětrorsus, *Adverb. Wzad.* hinderwertz.
rětrudo, *Odpycham,* Odtrącam *Odkładam, Kryię 1* (zurück stossen.
retrusus, *Skryty 1*
Retuba Nom: Corr: *Rutuba.*
retūndo, *odbiiam, odpor dáię, Uskramiam, Tępię, Zbiiam dowod czyi* wieder schlagen, wieder stumpffen. *Ducere & indomita virtute retundere mentes* F.
retūro *as, Odtykam,* Otwarzam *1.*
retūsus, *Tępy* gestumpfft. *Neu ferro lade retuso,* V.
rěvălesco, *Wzmagam.* rěvanesco, *Niszczeię.*
reveho, Odwożę. Zurück führen, *Quis reveh s nobis, æternaque pergama servas,* V. *syn* Rěfěro, reduco.
rěvehor, *Wracam się 1.* zurück kehren.
rěvēlātio, *obiawienie* offenbahrung, entdeckung
rěvello, *is, Odzieram, wyrywam, Wytamuię, Odbiiam, obalam 1* Przerywam, *sub zrzucam most,* abreissen, *Insequar & quos Sidonia vix urbe revelli,* Virg *syn.* āvello, abstraho.
rěvēlo, *as, Odkrywam, Obiawiam 1.* Entdecken. *Cui sit sancta Deus pandens arcana revelat.* Vict. *syn.*

ape-

aperio, dētĕgo, rĕcludo, rĕfero, dĕclaro, pando explico, mănifesto, pătĕfacio, prodo, indico, v. Manifesto.

revendo, *Znowu co czynię.* (*Manifesto.*

revēneo, *Przedáią mię* ich werde verkaufft.

revĕnio, *Wracam się 1. 3.* zurück kommen

rĕvēra, revera, *Rzeczą samą zostáię.* vorgewiß

rĕvērbero, *Odbiiam 5. 6.* wiederschlagen.

reverendus, *Czćigodny, Uczćiwy.*

rĕvĕrens, *tior, issimus, Szánuiący.* Ehrbeweisend.

reverenter, reverentissime, *Uczćiwie, nabożnie,*

reverentia, *Uczćiwość, Czczenie 2. Szánowánie kogo, Obáwiam się, Wstyd 1. 2. Wzgląd:* Ehrerbietsamkeit, Ehrwürdigkeit. *Nulla reverentia dandi.* Mant. *syn.* Venĕrantia, obſervantia, cūltus, hŏnor.

Reverentia Tua, Sua Reverentia, Vestra sub Wászmość. an Latine recte.

revereor, *Obawiam się, Wstydzę się,* einen förchten, Verĕor, cŏlo, hŏnoro, *Vide Veneror.*

reverro, *Rozmiatam.* außfegen.

Reversa, a, B. sub Cyrograf. 3.

reversio, *Wracánie.* Wiederkunfft.

reversionem facio, *Wracam się 1.*

Reverso, as, Przewracam, offt kehren.

Rĕverticŭlum, Wracanie 3. Nawracánie 1.

revertitur vomitu, *sub Womituię.*

reverto, revertor, *wracam się 1.* Wiederkehren.

-- *Ad tua magna pater, consulta revertor.* V. v, *Redeo.*

Revideo, *Doglądam* revilesco, *sub Tanieię.*

revincio, *Zawięzuię 2.* Hinter sich binden, *Errantem Mycone celsa. Gyaroque revinxit.* Virg. *syn:* Vincio lĭgo, rĕligo, v *Vincio.*

revinco, *Przekonywam, zbiiam czyi dowod.*

revinctus, *Przewiązány.* Hinter sich gebunden

-- *Iuvenem inter ea post terga revinctum.* Virg:

rĕvīresco, *Odmładzam się, Powstáię 1. znowu co czynię, wskoráć.* wieder grünen/ *Arte suum parili revirescere posse parentem* Ovid. (*zazieleni.*

revirido apud Esdram Ożywiam suche drzewko, czynię że się

revisito, *Bywam gdźie, Doglądam 2.*

reviso, *Doglądam 2. Nawiedzam, Bywam, Dowiaduię się.* besehen.

rĕvīvisco, *Ożywiam 1. Wzmagam,* Przychodzę *k sobie, odrastam.* wiederumb lebendig werden

-- *Alloquiis anima haec moribunda revixit.* O: *syn:* Resūrgo ad vitā, rĕsūſcitor, vel rĕcrĕor. v *Resuscitor.*

reum facio, *Obwiniam, winuię.* beschüldigen.

reunctor, Łaźiebnik:

revocabilis, *Odwrotny,* N*ágrodny.*

rĕvŏcāmen, Odwodzenie 1. wracanie 2.

rĕvŏcātio, *Przyzywánie, Odwodzenie 1. wracánie 1. przypowieszczenie, przypozywánie* Zurückruffung, widerruffung.

rĕvŏco, *Przywracam 1. 3.* Odwodzę *2, 3. Odwoływam 2. odćiągam 1. Wracam 2. wracam się 2 Odmieniam zdanie, odradzam, Kásuię, Hamuię. Nawracam kogo, Cofam się, Powtarzáć każę, posilam, wskrzeszam, wstawiam, przywodzę 2. Zapraszam, wznawiam, przypominam & sub przypozywam.* Zurück ruffen, widerruffen, *Sed revocare gradum superasque evadere ad auras.* V. *syn:* Reduco, ābdūco, avoco, retraho, āvērto, ābstraho, rĕmŏveo.

revoco me ad mediocritatem. *Uymuię się sam.*

revoco in dubium. *Wątpię 1.* zweifflen.

revŏlo, *Wracam się 1. wzad 2.* zurück fliehen.

revolvo, Odwalam, *Przewracam, wártuię.* Umbweltzen. *Redde oro miseris, iterumq; revolvere*

revolvor, *Wrácam się 1. 2. obracam.* (*casg.* V.

rĕvŏmo, *Womituię, wyrzucam* Wiederspeyen, *Et falsos ridens revomentem pectore fluctus.* Virg.

rĕus, *obwiniony 2. Winien 1. winny 1. Strona odporna, & sub grzeszny, & sub przewiniam.* ein verklagter, beschuldiget. *Nec tibi mitrarum nec sit tibi barba rearum.* M. *syn.* Sōns, nocens, nōxius, āccusātus *epith:* Trīstis, pāllens, păvĭdus, pāllidus, sōllicitus, āttonĭtus trĕpidus, squāllĭdus, mĭser. *phr:* Scĕlĕris, crīminis conscĭus, crīmine iniquo delatus. Crīmĭnis rĕus āctus. Immensa vitiōrum mole grăvatus. Peccati labe notātus. Sōrdĭda mœstus toga. Vūltum dejectus, īntonsos respersus pūlvĕre crīnes. Pallor in ore conscius aūdācis facti dat sīgna reātus. Præsĭdium es misĕris, Chrīste bĕnīgne réis v. *Accuso, Sceleratg.*

reus majestatis, perduellionis, Nieprzyiaćiel.

reus nocens, reus rei capitalis, *Złeczyńcá.* ein bößwicht.

revulsio, Odárćie, *odćiągánie* das abreissen.

Rex, Krol, *Pan 1. Chlebodawcá, Przedni, dobrodźiey*

dźiey, Przyiaciel możny Ein König. *An nescis longas Regibus esse manus?* Ovid. *syn.* Princeps; Imperator, Regnator, Rector, *epith:* Fortis, magnanimus, potens, generosus, invictus, belliger, Martius, Mavortius, magnificus, tremendus, clarus, illustris, armipotens, prudens, sapiens, providus, moderatus, lenis, justus, æquus *phr:* Populi rector, moderator, dominator, regni princeps, summus præses, regna, sceptra tenens, gerens, regali jure potens. Sceptra qui manu gerit, gestat, torquet, moderatur. Quem regalis pur pura tegit, ornat. Quisquis solio fultus eburno Jura dat, & leges populis Rex est qui posuit metus. regis diadema coronat. Quem penes est legum veneranda potestas. Quem Deus in cella sede locavit. Qui populos sub ditione tenet. Consiliis reges moderantur regna, trahuntque. Mobile mutatur semper cum Principe vulgus. *vide* (*Princeps.*

rex avium. *Krolik ptak.*

rex convivij, mensæ, *Biesiadnik.*

rex infans, *Krolewic*, ein Sohn des Königs,

rex sum, *Dobra nászá, wygrawam 4.*

Rha *Wolga.*

rha barbarum, *Rabarbarum.*

rhacoma, *gr. Rápontyk* Rhabarbara, *Nam à rætos, i Łachmány, breve.*

rhagades, *ha Gr: Popadnienie nog.*

rhagion, *Gr: Paiąk.*

Rhagoides, Cels: tunicula oculi perforata in medio, acino expresso similis.

rhagopodes *Gr. sub Popádánie nog.*

rhamnus, *hic, gr. Bodłak.* ein Dornstaud.

rhamnus catharticus, *Szekłak.*

rhaphaninus, *Rzotkwiány, Chrzanowy.* von Rettig.

rhaphanitis, *Gr. sub Roáctec.*

rhaphanos agria, Gr. *Rzotkiew.*

rhaphanus, *Gr. Rzotkiew 1.2. Chrzan.* Rettig.

rhaponticum, *Rapontyk.*

Rhapsodus, qui heroicos versus in scena recitabat; Turneb. vel enarrabat: Rhodigin.

rheda, *æ, woz. Káretá, Kolasa* ein Karren, Kutsche, Karosse *Inde caput morbi, rhedarum transitus arcto.* Juv. *v. Currus.*

rhedarius, *adiect: wozowy.*

rhedarius, *substant. woźnica, Kołodźiey* Kutscher.

rheno, *onis, hic, Kożuch 1. Szubá.* ein Pelzrock.

rheon, *rhei n, gr. Rabarbarum.*

rhetor, *Gr Krásomówcá wymowcá, Krásomowski mistrz.* Ein Wolredner, *Quid cum Grammaticis, Rhetoribusque mihi.* Mart.

rhetorica, *æ Gr.* rhetorice, *es. Krasomowstwo,* die Kunst wol zu reden.

rhetorica ars rhetoris ars, *idem.*

rhetorica forensis, *Prokuracja.*

rhetorice, *wsp ni le.*

rhetoricor, *aris, Krasomostwá záżywam.*

rhetoricoteros, *Gr. sub Krásomowcá.*

rhetoricus *Gr. Krasomowski.*

rhetoriso, *Krásomowstwá záżywam.*

rheuma, *Cieczenie 2.* Fluß sonderlich vom Haupt

rheumaticus, *Gr. Cieczenie cierpiący.* Hauptflüs- (*sig.*

rheumatismo, *Gr. Rywa.*

rheumatismus, *Gr. Idem quod rheuma.*

rheumatismus ventris, *Biegunka. 1*

rhexia, *Czerwieniec.*

rhina, *f. Gr. eadem* Squatina, *& Piłá słosarska.*

rhinarion, *Gr. Piłka, sub Piłá słosarska. Paulo Æginata est Collyrium egregie abste gens instar lima,* rhinion, *gr. Piłka, ibidem, Celso idem Collyrium.*

rhinema, *tis, Gr. Opiłki.*

rhinoceros, *otis, Gr. Nosorożec. 7 ćbáty.* ein Thier mit einem Horn auff der Nasen.

rhinochysia, *Gr.* Czerwieniec, *Obrazki.*

rhinoclisia, *gr: Obrazki.*

rhiscus, *Gr: ut scribunt aliqui v.* Ruscus: (*ziele.*

rhizias succus, *Gr.* Korzeniowy, *& sub Cyrenayskie*

rhodinum, *Gr. Rożany oleiek.* Rosenoel

rhodinus, *Gr. Rożány 1.*

rhodites. *æ, m. Gr. Rożány kámień.*

rhododaphne, *gr.* rhododendros, *gr, Płochowiec.*

rhodonia, *æ, gr. Rożany ogrodek.*

rhodora, *æ, Srebrnik drugi, ziele.*

rhoea, *æ* rhoeas, *adis. Gr. Mak.* Mohn.

rhoites, *æ, m. Gr. Granatowe wino.*

rhombus, *hic Gr. Czworográniśta ukośnie figurá, Cetwká 2. wrzećiono, Płaszczka, an wiadło* ein Geometrische Figur wie ein Fenster rauten gestal-

gestaltet. *Item Sagarum instrumentum, sub wrzeciono.* (lang schwerdt.
rhomphea, *Gr. Miecz, włocznia 1. Glownia.* ein
rhonchisŏnus, *Chrapiąca, parskaiący.*
rhonchisso, *e. gr. Chrapam* schnarchen.
rhonchus, *gr. Chrapánie, Parsk. Szyderstwo,* das schnarchen.
Rhŏpălicus: Rhopalius versus, *Servio est in quo verba ut sequuntur per syllabas crescunt, claræ similis, ut* Rem tibi concessi dulcissime conveniertem.
Talem Homer. Muret. ait esse illum, Idem Fistularis Rhopalicus à fine.
Vectigălibus armenta in ferre jubet Rex.
rhŏpălon Herculeum, *gr. Grzebienie.*
rhus, *Gr. ex ροῦς, Garbárskie drzewko, Borowki 2. Genere m. f. & n. Graci & Latini usurpant.*
rhyntăce, *es, Gr. Latawiec ptak.*
rhy̆pătŏgrăphus, *Gr. sub Malowanie.*
rhyssosis, *f. Gr. Márszczenie,*
rhythmicus, *Gr. Rytmopiś Rymowny.*
rhythmus, *m. gr. Rytm, 1. 2. Puls Takt* ein Reym
rhy̆thium, *diminut à* rhython, *Gr. sub Dachówka, vario significatu.*
Ribes, B, Porzyczki. (*ska 1.*
rica, *Podwika, Binda 2. Stará Piołogłowska, Chu-*
rīciniatus *Płaszczem odźiany, żałobę noszący.*
rīcinium, ricinum, *Płaszcz żałobny, rantuch.*
rīcinus, *Rantuch.*
ricinus, *Kleszcz robak. Kleszczowiná: Corripit i, utrumque Serenus: Sanguine seu ricini, quem bos gustaverit ante* Seren.
ricta fremunt, sub wárczę.
ricto, as, in Lampa. r. rictum, Paszczeká 2.
rictum diduco, distendo, *Oszczerzam się* das Maul auffsperren.
rictus, *us, Gęba 1. Paszczeka otworzona, wark, Oszczerzánie* das auffsperren oder krümmen des Mauls/ *Oblitus est spumis. & sanguine rictus,* Ovid. *epith.* Hians, hĭŭlcus, ăpertus, pătens, pătŭlus, īmmānis, vorax, ăvĭdus, spūmans, tĕrribilis *phr.* ingens ōris hiatus. Rictis, *proprie ferarum est: avium rostrum; os hominum.*
rīcul, *podwika, zatyczka, i,* ridendus *śmiechu godny*
rideo, *śmieię się, 1. 2. 3.* Lachen, *Ridet amatorem*

Lyda puella suum Ovid: *syn:* Căchinnor. *phr.* in risus, in căchinnos sŏlvor. ora in rīsus sŏlvo, os rīsu dīdūco, lăxo. Risum tŏllo, edo, ingĕmĭno Risu concutior, quatior, gestio. Risu lăxare lăbella Ridet demisso Nævia vultu. Vūltu quo cælum tempĕstatēsque sĕrenat. Risus & e nostro vĕniebant gaudia risu.
rīdibundus *śmieszek.*
rīdīca, *Kol 1. Tycz, żerdź* Rebsteck *di producit Renat, alii corripiunt.*
rīdicūlarium, *żart 2.* Schertz.
ridicularius, *śmiechu godny.* ridiculè *śmiesznie.*
ridiculissimus, żartowny śmiechu godny. Werth des
ridiculōsus, ridiculosissimum, *idem.* (lachens.
rīdicūlū, *Szyderstwo, śmieszna.* etwas lächerlich s
rīdīculus, *Błażeński żartowny.*
rien, ēnis, *m. Nerká.* Nieren.
rienōsus *Nerek bolćierpiący.*
Rigatio, *Pokrapianie,* Besprengung.
rigens, *Zdrętwiáły. Chropowaty.* erstarrend.
rigentes oculi, *w słup idące oczy.*
rigeo, *Martwię, Naieżam się. Twardnieię Márznę, żiębnę, ustáią włosy.* Vor Frost erstarren *Terra bouni plumbo insuto ferroque rigebat Virg: syn:* Rīgēsco, ălgeo, frīgeo, hŏrreo. *v,* Frigeo. Horreo.
rigesco, *rigidor, aris. Twárdźieię,* erstarren.
rigidus, *Niegibki, niegiętny przećiwny, Twardy, Zdrętwiáły, Srogi, Surowy 2. zimny 1.* Steiff von Kälte. *falces rigidum conflantur in ensem.* Virg. *syn* ăsper, dūrus, vel frigidus.
rīgo *Pokrapiam,* wessern, benetzen, begiessen *Disjicit & sparso late rigat arma cruore.* V. *syn* Irrigo, irroro hŭmecto, *phr.* ăquis ăspergo, spărgo, perfŭndo, mădĕfăcio, ăquas spărgo. Rōrem lāte dispĕrgere. Spărgere sĕmen ăqua Herbĭferis rōrem dissĕminat agris. Vūltum lacrymis atque ora rigāvit. Mōllis erat tellus rotāta mane prŭīna, Jūppiter ūtilĭbus quŏties rīgat imbrĭbus agros, est mihi fœcundus, dōtalĭbus hortus in agris. Aura fovet liquido fonte rigantis aquæ
rĭgor, *oris, Twárdość, Nieużytość, Zdrętwienie. Bystrość 1. Surowość, Miedza niegibkość, sub niegibki. Stalenie* Kälte/ *Item* Strengigkeit von der Kälte, *Prima coloris enim pars & postrema rigeris.* Luc *syn* ăsperitas, dūrities, vel frīgus. *epith.* Aŭsterus, hŏrridus, dūrus, ăsper, mărmŏ-

reus, inflexus, sævus, immitis, barbărus, trux, mĕtŭendus. *phr.* Dum mens austeri plēna rĭgōris erat. Tĕnet exsangues rigor hōrrĭdus ărtus. Depōne rigorem marmŏreum, virgo, inflexi pie tas adamanta rĭgōris mōllīret.

rigōrātus, rigoro, Utwierdzam.

rĭguum *Mokrzyny, Pokrapiánie.*

rĭguus, *Mokry*, das leichtlich gewässert kan werden *Rura mihi & rigui placant in vallibus amnes.* Virg. *phr.* irrĭgŭus, ūdus, mădĭdus, hūmidus.

rīma, *Rospadlina 1. 2.* Ein Spalt, Ritz *Accipiunt inimicum imbrem, rimisque fatiscunt:* Virg. *syn.* Hiātus, fissūra, scissūra, spīrāmentum, mĕātus, foramen. *epith.* Patens, apĕrta, ăngusta. *phr.* lābantes jūncturæ. Mūrale vitium. Rimōsus păries. Dissiliunt agri, rīmisque vĭdentur apĕrtis. Flexilibus rīmis strīdentes scinderet agros.

rimas ago, *pada się, rysuie się.* von einander spalten

rīmor, *aris, s.peram, Grzebię 1. pryćiam, Szukam* Ersuchen, forschen, spalten *Dulcibus in stagnis rimantur præta Caystri* V. *syn:* Quæro, scrutor. *v.* *Quæro.*

rīmōsus, *Rospádły, Dźiuráwy.* Spaltig, *Tu tamen & levi rimosa cubilia limo.* Virg. *syn.* Dĕhīscens, hians, patens, āpĕrtus, hiūlcus:

rimŭla. *sub Rospadlina 1.* *ringo, is, warczę.*

ringor, *eris, Warczę, Oszczerzam się, gryzę się Gniewam się. Dąsam się* das Maul zersperren *Item* sich erzürnen.

rīpa, *Brzeg 2.* Gestad eines Wassers, Uffer, *Riparumque toros, & prata recentia rivis.* Virg: *syn,* Littus, ora, mārgo, *epith*, ărēnosa, grāminea, vĭrĭdis, hūmens, uda, mădĭda, rīdens, herbida, mūscōsa, ūmbrosa, frīgĭda, gĕlida, frōndens, vīrens, vernans, spūmans, spūmosa, ŭndāns, declivis strĕpens, flŭvĭalis. *phr:* Rīpæ mărgo, agger, crĕpīdo; clivus tōri. Vĭrĭdissima grāmine ripa. Aquas obliquo mārgĭne cīngēns, claūdens finiens Grāmine vĕrnans. Tacta præcīncta ărbōribus. Mōllis dēcīivi trāmite rīpa. Arēnosæ in mărgine rīpæ, ad ripas lēne sŏnāntis ăquæ, ōras & littŏra circum. Vīcinæque fremunt ripæ crĕpitantibus ŭndis, rīpārum claūsas mārgine finit āquas. Vĕntum ĕrat ad mōllem declivi trāmite rīpam. Grāviora, cavæ sŏnŭĕrunt lītŏra rīpæ. *v. littus.*

riparensis, pograniczny, pobrzeżny.

rīpărĭŏla, Grzebieluchá.

rīpārius, *pobrzeżny*, rīpŭla, *Brzeżek.* (*ften.*

riscus, *gr: Maclech, Szkátułá, Skrzynka. 2.* ein Kasrīsibilis, *śmiechowi podległy.* risio, *śmiech 1. 2.*

rīsor, *śmieszek.* Ein Lacher. *Verum ita risores, ita commendare dicaces* Hor: *syn:* Dērīsor.

risorius honor, Fulgentio.

risu excipere, obruere, *wyśmiać*, außlachen.

risu vultum solvere, risum tollere, *Rośmiać się.*

risu capto, concito, excito, facio, moveo, *śmieszę*

rīsus, *us, śmiech 1 2.3.* Ein Gelächter. *Incipe parve puer risu cognoscere matrem.* Virg *syn.* Cachinnus, *epith.* Lætus, hilaris, jūcŭndus, blăndus tĕner, trĕmŭlus, mollis, dulcis, serēnus, vĕnustus effūsus: sŏlūtus, prōtervus, prŏcax *phr* Dum rīdes lepido tanta est tibi gratia rīsu Blāndo laūdem prætexere risu Căsta fides, rīsus hĭlares, mōrēsq; sĕreni. Nunc ălacres rīsus, nūnc & jŏca læta părentur. Frons læta, & facĭlis gĕstus, rīsūsque sĕrĕni.

risus erumpit, *Rośmiać się.*

rītè. *Obrządnie, porządnie 3. Słusznie, przystoynie,* Nach Gewohnheit, gebührlich, *Ergo rite suum Baccho dicemus honorem.* Virg. *syn.* De mōre, ex more; ut decet.

rītes, *is, m, Obrząd,* ritu, *ná kształt.*

rituālia, ium, rituales libri, *Agendá.*

rituālis, *Obrządkowy.* gebräuchlich.

rituāliter, *Obrządnie. Z ceremoniami.*

rītus, us, *Obrząd, Sposob.* Eine Gewohnheit, weiß, *Hinc populi ritus edidicere novos.* O: *syn:* Mos, consuetūdo, rātio, mŏdus, *epith:* sōlēnnis, pīus, verendus, vetustus, priscus, āntīquus vĕtus bŏnus, novus.

rīvālis, *subst: Społrurnik, Konkurrent, Fryierz, Záwiśnik, społzaletnik, społproszący, Społstadnik, Miłośnik spolny.* Ein Mitbuhler. *Quin sine rivali, teque & tua solus amares.* H. *syn:* Æmulus.

rivālis, *adject: Rzeczny.*

rivālitas, *Zawiść 2. konkurrencya,* Mitbuhlschafft. *& sub społzaletnik.*

rivālitia lex, społrurnik.

rivātim, Strumieniem,

rivi sanguinis, *żyła krewna.* Blutader.

rīvulus, *Strumyk*, Ein Bächlein/ *Aridus ut magnas impellat rivulus undas*: Arator.

rīvus, *Strumień* 1. 2 *Zrzodło, woda przywiedźiona, Rurmusowy row*, Ein Bach. - *tenuis fugiens per gramina rivus*, Virg: *syn*: Rīvŭlus *epith*: irrĭgŭus, tĕnŭis, fŭgiens, errans, serpens, loquax querŭlus, garrulus, sŭsurrans, vitrĕus, nitidus, limpĭdus, pellūcĭdus, argenteus, crystallinus, jūgis, perennis, præceps, fluens, lēvis, strĕpitans, strĕpens, saliens, pronus, obliquus, lăpĭdōsus, raucus, argūtus, ŭndans, sŏnans, crĕpitans, dŭctilis, cadens, văgus. *phr*: Fluens per prata virentia rivus. Flŭunt quĕruli sinŭoso trāmite rivi. Dēflŭit incerto lapĭdōlus murmŭre rivus. Læta sŭsurrantes fugiunt per grāmĭna rivi. It præceps per saxa sŏnans spŭmantia rivus. *Dŭlcis aquæ sălĭente sĭtim restinguere rivo*, v. *Fluvius*; *Fons*; *Torrens*.

rixa, *Swar*, Zanck, Hader. *Vecordem parat excitare rixam*, (Phal) *syn*. Jūrgium, altĕrcatio contentio, dĭscordia, dissĭdium, lis, pūgna. *epith*: Clāmosa, insāna, vesāna, răbiosa, imprŏba, ĭnĭqua, dira, ĭnĭmica, fŭrens, probrosa, tūrpis, ăcerba, mŏlesta, aspera, fervida, săgvinea, cruenta. *phr*: Linguæ contentio, prælia, jurgia. Litigiosa verba, dicta, amāræ prælia lingvæ. *Studia irārum, atq; odii*, v. *Convicium & injuria*.

rixam committo, *Swarzę się*, zancken,

rixas injicere, *Poswarzyć drugich* Zanck machen

rixator, *Warchoł*.

rixo, *as*, rixor, *aris*, *Swarzę się*, Haderen, zancken, *syn*: altercor, jūrgor, contendo lĭtĭgo, discepto, pūgno, certo, *phr*: Dissĭdiis contendo, jurgia misceo, Lingua mēditor. Linguam in jūrgia solvo, ăcuo. Verbis, pugnis mănĭbus contendo. Rixas excito, sŭscito, misceo, Studiis ardēre nefandis, irārum atque ŏdii ămāræ, prŏtervæ, clamosæ in rē, lăcessere prælia, certām ina linguæ. Hos inter aspera rixa exsurgit, sævit. Misĕras sic imprŏba rixas sŭscitat.

rixōsus, *Swarliwy*, *Zwadliwy*. zänckisch.

robeus. *Rubius*, *Płowy*.

Robigalia, ium, orum, *sub Krzyżowe dni*.

rōbīgo, *Rdza w zbożu* die Röthe oder Rost des Korns, *Flamen & antiquum lucum robiginis ibat*. Ovid.

Rōbor, *idem* robur, rōbŏreus, *Dębowy*, Von harten Eychen gemacht. *Mittere roboreo scirpea ponte solet*. Ovid: *syn*. Quernus, quĕrneus, ĭlignus.

rōbŏro, rōbŏrāsco, *Pokrzepiam* 1. *Utwierdzam*, *posilam, mocnieię*. Stärcken, *Et validas auget vires, & roborat istum*. Luc: *syn*: Cŏrrŏboro, firmo, confirmo *phr* rōbur, vīres do, ăddo, sŭppedĭto, sŭfficio, sŭggĕro, mĭnistro.

rōboratium. *Zwierzyniec* 1.

rōboror, *Mężnieię*, *Mocnieię*. Starck werden.

robur, *oris*, *Dąb*, Kłod. 4. *Pal* 3. *Ciemnica*, *Moc*, *Krzepkość*, *Twardość*. Eychbaum. *Item* stärcke des Leibes *syn*: Stipes, quercus, ilex, *epith* sylvestre, nŏdŏsum, dūrum fissile, impĕnĕtrabile *phr*. Innātaque rūpibus altis rōbŏra. Tot circum firmo sylvæ se rōbŏre tŏllunt, rōbŏribus dūris jānua fulta rĭget v. *Quercus*,

robur animi, *Męstwo*. Großmüthigkeit, rōbureus, *Dębowy*. Robus, *bi*, *subst*: *n*. *Pszenica*.

rōbus, *bi*, *adject*. *Lisowaty*, *Czerwony*, *płowy*. roth.

rōbustus, rōbusteus, *Dębowy*, *Mocny*, *Krzepki*, *posilny*, Baumstarck, *Post ubi robustis adolevit floribus ætas*; Virg: *syn* Fortis, vălens, vălĭdus lăcertōsus. *phr*: rōbŏre, viribus, insignis, præstans, egrĕgius, prædĭtus, sŭperbus, audax, fidens. Vir firmo pectŏre, viribus, cui corpus rŏbŭstum, vĭgŏre plenum, rōbore præstans, dūrum, pătiensq; lăborum. Cui bello vivida virtus. Vinci nescius armis. Cui intĕger ævi sāngvis inest, sŏlĭdaq; suo stant rōbŏre vires. Quantas ŏstentat rōbŭsto corpŏre vires. *Fortis*.

Rochetum, *B. Rokieta*.

Rodo, *Gryżę* 1. *Przymawiam*, *Podbieram*, *Głodzę* 2 *Odmawiam*, nagen, *Sæpe caput scaberet, vivos, & roderet ungves*. Hor: *syn*: Cŏrrōdo, arrōdo, circumrodo, exedo, cōnsūmo tondo, tondeo. *phr*: Huic rōstro immānis vŭltur ădunco, immŏrtāle jĕcur tundens, fæcundăque pœnis viscera. Rimaturque ĕpŭlis, hăbĭtātque sub alto pectŏre, nec fibris rĕquies dătur ŭlla rĕnātis. *De Tityo cui jecur semper reviviscens vultur perpetuo rodit*.

rōdum æs, *Miedź w sztukach*.

rōdus, *di*, *adject*: *Gruby* 4. *idem* rūdus, *di*, & *raudus*, *di*.

rōdus, *eris*, *substant*: *n*. *w sztukach miedź*. *Idem* rudus, *raudus*, *eris*.

rōdusculum, *idem raudusculum*.

rŏgalis

rŏgalis, *Zgliſzczowy*, *ſub Zgliſzcze.*
rŏgātio, *Pytanie, prośbá, poſpolſtwá uſtáwá, przywiley, Uſtawá 1. Naradzanie ſię.* ein Bitt *Item* (ein Geſetz.
rogationum dies, *Krzyżowe dni.*
rŏgātiuncula, *pytanie, naradzanie ſię.*
rogator, *pytacz, proſzak.*
rŏgātus, *us, prośbá,* ein Bitt.
rŏgĭtātio, *Naradzanie, uſtáwá 1.*
rŏgito, *as, proſzę 1. pytam* Embſig bitten. *Primo rogitans ſuper Hectore multa.* Virg.
rŏgo, *Proſzę 1. Modlę ſię 2. Naradzam ſię pytam, & in pożyczam 3, Stanowię.* Bitten. *Sæpe roges aliquid, ſæpè repulſus eas.* Prop. *ſyn* ōbſecro, præcor, pĕto, *r.* *Precor.* *Oro.*
rŏgus, *Zgliſzcze ſtos drzew &c.* ein Hauffen Holtz die Todten darauff zu verbrennen. *Conſcendit furibunda rogos enſemq; recludit.* Virg *ſyn:* Pÿra buſtum, sĕpūlchrum, *epith* ardens, flagrans accenſus, crepitans, fūnĕreus, lūgŭbris, mæſtus triſtis, ēxcēlſus, sūblimis, ŏdōrus, ŏdorifer, ŏdōratus ſtrūctus, ēxſtrūctus, erēctus, *phr* Lĭgnorum ſtrues, cōngĕries, cōngēſtus agger. Fūneris līgna ara sĕpūlchri, Fūnerĕæ, sĕpūlcrales flāmæ. Cōmpōno flāmmas, & vāſtum āggĕrem; āltos cōnſcendit fŭribunda rŏgos. Ardēntemq; rŏgum media ſpēctabat ab unda. Cōnflagrānte rŏgo non eſt deterrita flāmmis. Hoc rŏgus iſte mihi, hoc īgnes āræque părābant. *v* *Ignis.*
Roma, *Rzym*, Die herrliche Stadt Rom. *Per Latium poſtquam in partem data Roma Sabinis.* Virg.
Rōmāneus, romanicus, *Rzymſki.*
*R*omano more, *Po Rzymſku cnotliwie.*
Romanus, *adject: Rzymſki.*
Romānus, *ſubſt: Rzymianin.* ein Römer.
Rombotinum rompotinum, lege Rumpotinum.
Rōmŭleus, romŭlus, *Rzymſki*,
Rombotinus *ſub Topola.*
Rōmŭlida, *Rzymiánin*, ronchus, roncus, *Parſk* das ſchnarchen.
Rōrālis, *Rośiſty.*
Roramento auri, apud Capitolin, corrigit Cauſi, ab (*Ramenta.*
rōrans, *Rośiſty, Kropliſty,*
rōrārius, *żołnierz lekki. żołnierz pociſkowy, procarz.*
rorat, *Roſa pada.* rorate, *ſub Roraty.*

roratio, *Máćice zarazá.* Fall des Thaues. *Item* Schaden an Weinreben. *& ſub Roſa pada.*
roratus, *Pokropiony, & ſub Roſzę co.*
rōreſco, *ſub Roſzę ſię.*
rōrifer, *P. roriflnus P. Rośiſty.* Das Thau bringt. *Rorifera gelidum tentaverat aëra biga.* Stat: *ſyn:* Rĭgŭus, irriguus.
rōro, *as, Okrapiam & ſub Roſzę.* Thau geben thauen, *Per ſylvam. & ſparſo rorabant ſanguine vepres.* V. *ſyn:* irrōro, rigo, irrigo, āſpergo, hūmecto, rōre pĕrfundo, vel rōreſco, rōre ſtillo, dēfluo, rōrem emitto, ſpargo.
rōrulentus, *Rośiſty.*
Ros, *roris, Roſa, Kropla.* Der Thau. - *Sangvineis ſtillavit roribus Arbos,* Luc: *epith.* Mātūtīnus, frigidus gĕlĭdus, nōctūrnus, liquĭdus, vitrĕus tĕnuis, hūmidus, ūdus, hūmēns, ārgentĕus cæleſtis, āĕrius, gēmmeus, gēmmans,, cădens, plŭvius, ſtillans, lăcrymōſus, fœcūndus, dūlcis, grātus, *phr.* Rōrālis aqua, lĭquor, hūmor, prŭina; Roſcidus, mātūtinus hūmor. Rōrales, matūtinæ guttæ, aquæ Nōctis lēntus hūmor. Roris lăcrўmæ, gūttæ, ăquæ. Aūrōræ lacrymæ, *R*ōris ārgenteus īmber. Spārſa rōre cælēſti mădet, mădēſcit hŭmus. Tĕnues in guttas sōlvitur āér.
ros Syriacus, *Manná, ſok.* Ros vitalis, *Mleko.*
rŏſa, *Roza 1.* Eine Roſe. *Quam longa una dies, ætas tam longa roſarum* Virg.
roſa conditanea, *vel* conditura, compoſita ein, gemachte Roſe *ſub Konfekt.*
rŏſāceus, *Rożany.*
rŏſārium, *Rożány ogrodek, an Rożániec* Ein Roſengart *Vidi Peſtano, gaudere roſaria cultu.* Virg. *epith.* amænum, vĭrēns, viride, ŏdorum, ŏdōrātum, grātum, pĭctum, pūnĭceum, rūbicundum Pæſtānum.
roſatum; *Konfekt, Rożány konfekt.* eingemachte Roſen.
roſcidus, *Rośiſty.* mit Thau bedeckt, *Ergo iris croceis per cælum roſcida pennis.* Virg.
rŏsētum, *Rożany ogrodek.* Roſenſtock, oder Garten. *Puniceis humilis quantum ſaliunca, roſetis.* Virg *ſyn* Lōca rŏsis cōnſita. Hōrtus rosis abūndans, frĕquens. roſeus:

roseus, *Rożáney maśći, rumiány, ćielisty* 2. *Szarłatny.* rosenfarbig. *Dixit & avertens rosea cervice refulsi* Virg *syn:* Rŭbens, rŭbĕus, ruber, pūrpŭreus, rŭbīcūndus.

rōsīdum solum, *Columell Pallad: Commelin: i rosidum.*

rōsio, *Gryźienie* 2. das beissen.

rosmărīnum, *rosmarini.* rosmarinus, *rorissmarini,* ros marinus, ros maris, *rozmaryn* 2 Roßmarin

Rosomāca, *rosomacus B. Rosomak.*

Rossōlani, *Ruś* 2. Rußländer.

rostellum, *Nos* 2. *Pyszczek.*

rostra, *orum* Kazálnicá, ein Cantzel.

rostratus, *Kończaty ná przodku, & sub Czekan.*

rostro, *as*, Kluię, *Dźiubię, Pyszczę w źiemi, orzę, Porzę* 1. *starbam się* mit dem Schnabel bicken.

rostro everbero, ferio, *Kluię.*

rostro terram ruo, *Pysczę.*

rostrum, Nos 2. *Pysk*, Ein Schnabel. *Hic stupet attonitus rostris, hunc &c* Virg *epith.* ūncum, adūncum, acūtum mōrdax pōrrectum, cūrvum, incūrvum, dūrum, rigĭdum, mĭnax, ærātum *phr.* Rōstri acūmen, rōstrōque immānis vultur ădūnco, rōstrum lăteri dēfigit acūtum, rōstrōque rĕdūnco Hāmatisq; viri lăniārunt ūnguibus ora.

Rŏta, *Koło wozowe, Koło ná złoczyńce, Proba* 3. *Okrąg* 1. *an* Kozá *dźika, & tr. sub trzeprawa.* Ein Rad. *Hac erit admissa meta terenda rotâ.* Ovid: *syn:* orbis, ōrbita, *epith* rŏtunda, cūrva agilis, levis, īnstābilis, velox prŏpĕrans, cĕleris, vŏlūbilis, cita, præceps, fērvida, fērvens, fērrata, strīdens *phr.* Rŏtæ ŏrbis, āxis, cūrvātura, cūrvāmen, gȳrus. Fērrātus orbis. Citato axe vŏlūbilis Perpĕtuum, quæ circum vērtitur āxem. Răpidis rotis cōncītus aufertur cūrrus. Vŏlat vi fērvidus āxis sūmmæ cūrvātura rotæ. Vērtunt que rŏtis prŏpĕrāntibus aūras, rŏtis sūmmas lĕvibus perlabitur ūndas Non măgis est cūrvis appia trīta rŏtis. *v. Currus & Gyrus.*

rota aquaria haustoria, *Rurmusowe koło.*

rŏtābilis, *Obrotny w koło.*

rŏtālis rotātus, *Na kołách.* auff Rädern.

rŏtāns, *Kolący* 2, *rŏtatim, Kołem* rund.

rŏtātio, *Obracanie*, das rollen.

rotatus sermo, *Mowa pięknà, Okrągłość.*

rŏto, *as*, Obracam, *Szermuię* 1, *wykrącam* 2. *Roztacza paw ogon.* rollen, wältzen, *Proturbant, instant non segnius ac rotat ensem.* Virg. *syn:* Verto verso, circumvōlvo, gyro *phr:* in ōrbem dūco, cīrcumdūco: *v. Gyrus.*

rŏtula, *Kołko* 1. *Et coit in rotulam tereti quo lubricus axis* Calph.

rŏtūndātio, *Obracánie, okrągłość,* Rundmachung

rotundè, *Okrągło* 1. *Gładko* 1. rund.

rŏtūnditas, *Okrągłość* 1. Runde.

rŏtūndo, *as*, *Okrągło co czynię, Toczę* 3. rund machen, (rund.

rŏtundum in habitum figuratus, *Okrągły* 1.

rotundus, *Okrągły* 1.2. *Gładki, Doskonały* Rund/ kugelächtig. -- *Grajis, dedit ore rotundo.* H. *syn* Glŏbōsus, sphæricus, ōrbicŭlātus, tĕres. *phr* in ōrbem cōnditus, rĕvŏlutus, glŏmĕrātus, sinuatus, āctus, dūctus, versātus, fōrmatus, ēffōrmātus, figūrātus, in ōrbis figūram effictus.

rotundus sermo, *Mowa pięknà*, Gezierdte rede

Roxāni, Roxŏlāni *Ruś* 2. Rußländer. (*snak.*

Roxolānia, *Ruś* 1. Rußland. roxolānus, *Ru-*

Rŭbecula. Gil. Płoćica. Rŭbēdo, *Czerwoność.*

rŭbēfacio, *Czerwienię.* roth machen, *Atlantiadum rubefecerat ora sororum*, Sed.

rŭbella, & rubelliāna vitis, *sub Wino czerwone.*

rŭbelliānus, *Czerwony* 1. Roth.

rŭbellio, *Jaz, Karp*, ein meerfisch.

rŭbellus, *subst. Płocica Wzdrenka.*

rubellus, *adject. Czerwony* 1.

rŭbens, *Rumiany, Czerwony* 1. Roth.

rŭbeo, rubesco, *Czerwienię się, zapalam się, Zápala się zorzá, wstydzę się* roth seyn/ *Puniceis invicta rotis Aurora rubebat* Virg: *phr.* Rŭbore, rubeo colore tingor, inficior, imbŭor pērfūndor, illīnor. Rŭbōrem trăho, cōlligo, concĭpio, accĭpio. *v. Erubesco.*

rŭber, *Czerwony* 1. roth. (frosch

rŭbeta, *żaba źiemna, żaba wodna.* Ein Laub-

rŭbētum, *Cierniſko.* Ein Brombeerstrauch, *Cornaq; & in duris nascentia mora rubetis.* Ovid: *syn:* Spinētum, dūmetum: *v. Spinetum.*

rŭbeus, *a robus, Płowy.*

rŭbeus, *à rubeo* Rumiany, *Czerwony* 1. Roth

 Nunc

Nunc facilis rubea taxatur fiscina virga Virg. *syn*: Rŭber, rŭbicŭndus, rŭbens, rŭbēscens, pūrpŭreus, rŏseus, punĭceus, igneus, sānguĭneus, *phr*. Rŭbore tīnctus, infectus, imbūtus, pērfusus illitus,
rubeus, *à rubo*. Virg. *Robert: Stephan: nec rejicit Cerda*. *Cierniowy*.
rŭbia, *Marzáná źiele*.
rŭbĭcŭlus, *rubeoculus*, *rŭbŏcŭlus*. *płoćicá*.
rŭbĭcundulus, rubicundus, *Czerwony 1*, roth.
rŭbĭdus, *Czerwony* schwartzroth, *Vide & Gruby*, *Hujus vocis varia est lectio & interpretatio, quare & quantitas, apud Plautum tamen* Panis rubidus, *in Casin* Ru *brevi*, sed ampulla rubida. *Sticho* Ru,
rubigine scaber, *Zádrzewiáły*, Verrost. (*lodga*.
rubiginem sentio, traho, *Rdzewieię*.
rŭbīgino, *as*, *Zádrzewiam co*, *Rdzewieię*. Ru. *quantitatem*, *vide in Rubigo*.
rubiginor, *aris*, *Rdzewieię*, rosten.
rŭbīgĭnosus, *Zardzewiáły*, *Rdzawy*. *Rudawy*.
rŭbīgo, *Rdza 3. 4*. *Zębow pożołknienie* Rost, *Condere vaginâ gladium ne tecta rubigo P*. *Uteris ore aliter*. *nimiaq; rubigine captus* Mart: *Exesa inveniet scabra rubigine pila*. Virg: *syn*: Ærūgo, ferrūgo, situs, *epith*: atra, nigra putris, āspĕra, scabra, rigida, squallida, fœda, tūrpis tetra mŏrdax, ĕdax, *phr*. Scābræ mŏrsus rubiginis. Fērrum rubīgo inficit, ŏbdŭcit, ēxĕdit, cŏrrumpit, fædat, inquinat, Plēni rubīginis enses. Nīgræ rubigine falces. Fēssa putri rubigine tela.
rubīgus, *sub Rdzá*.
rŭbor, *Rumianość*, *Czerwonosć*, *Bárwiczká*, *wstyd 1. 2.* Röthe. *Et mihi de nullo fama rubore placet* Mart. *epith*. Sanguineus, pūrpŭreus, punĭceus, rŏseus, igneus, flāmmeus, dĕcŏrus, splendens, crūscus rŭtĭlus micans, *phr* Cŏlor, rŭbens, rubeŏpūrpŭreus, &c. *v supra rubeus*, ora quŏque ingĕnuo, rădiant sŭffusa rŭbore. Sŭbest roseo, lēnis in ore rŭbor; infĭcit ora; sĕdet in nĭveo dĭscolor ore rŭbor.
rŭbrīca, Rubrika 1. *Glinká czerwona*, *Sznur ćieśielski*, *Bárwiczká*, *Ustáwa 1. Gil*. *Ziemia czerwona* Rötelstein *Masuri si quid rubrica notavit* Pers. (*fárbowány*.
Rubricatus, *à rubrico in Exodo sæpe*, *Czerwono*,
rubrica Lemnia, Sinopica, *Rubryka 2*.
rubricerta, *sub Bárwiczká*,
rubrīcosus, *Rúbius*, *Czerwony*. roth.

rŭbus, *hic hæc Ciernie 1*. *Jeżyny 1*. Hagdorn, Brombeerstaud. *Munera mordaces interiere rubi* Ovid. *syn*: Sēntis vepris, spina. *epith*. asper hōrrens, pīngvis dūrus, mōrdax, acutus, rīgidus, vūlnificus, hāmatus, vilis, punĭceus, hīrsutus. *phr*: Mēlla fŭŭnt illi, ferat & rŭbus asper amomum. Rĕttŭlit hīrsūtis brāchia tēcta rubis. Hōrrentesque rŭbos & amantes ardŭa dŭmos. Cŏllĭgit & rīgidis viscēra spārsa rubis.
rubus caninus, *Róża polna*. Feldrose.
rubus idæus, *Malinowy krzak*.
ructamen, *Rzygánie*. rŭctātor, *Rzygliwy*.
ructitare, *Colu corr*. *Caput agitare*
ructo, ructor, *Deponens* *Rzygam*. schlücken.
ructuōsus, *Rzygliwy*. ructus, *Rzygánie*. das schlucken.
Rŭde æs, *W sztukách 2*. (cken.
rŭde donatus, rudem meruit, *Wysłużony*,
rudem accepit, meruit, *Wysłużony*, *& sub Wy*
rudem do, *Wypuszczam z służby*. (*uczam się*.
rudeata loca, *Rozwáliny* verfallener Orth.
rŭdeatus, *Gruzłowáty*. rŭdēctum. Rozwáliny.
rŭdens, *m. f*. *Liná*, *żaglowa liná*. ein dicke Schiffseyl. *Clamorq; virum stridorque rudentum*. Virg. *syn*. Fūnis, rētĭnācula. *epith*. Nautĭcus, grăvis, rigĭdus tensus laxus longus ingens tortus intortus mărĭnus, extensus, cōntentus, nŏdŏsus. *phr*: Aut laquĕum cŏllo, tōrtōsque aptāre rŭdentes. Lāxi jactantur ubiq; rŭdĕntes, excŭssosq; jŭbet laxare rŭdĕntes. *v*. *Funis*.
rŭdentisibilus, *Skrzyp 1*.
rŭdĕtārius, ruderatus, *Gruzowy*.
ruderatio, *Gruzem nabiiánie*. *Tynkowanie* das Estrig mit zerschlagenen Stein besetzen.
rudes, *is ut aliqui scribunt*, *idem* rudis *f*.
rŭdero, *as*, *Gruzem nawożę*, *Tynkuię*.
rŭdēntum, *Rozwaliny*, *& sub Gruzowaty*.
rŭdērus, *Gruzowaty*.
rŭdiārius *à rudis adjectivo*, Partacz.
rŭdiarius, *à rudis substantivo*, *wysłużony*, *Szermierz*
rŭdicŭla, *Wárzechá*: *Kopyść*. (*wysłużony*.
rŭdĭmentum, *Początek 2*. *ćwiczenie 2*. Anfang. *Prima rudimenta*, *& primos &c*. Virg.
rŭdis, *subst*: *f*. *Laska 1*. *Przodek 3*.
rŭditus, *adject*. *Prosty 3*. *Prostak*, *Niebiegły Nie-*

ucz:ny, Nieświádom, Gruby 2. 3. 4. Nieuk Vnwiſſend, bäuriſch Ad mala jam pridem non ſumus ulla rudes O: ſyn:] ignärus, tyro, vel hebes, tārdus, ſtūpidus.

rūditas, Proſtość 2. rūditus, us, Ośli ryk.

rūdo, is, rudivi. Apulei, Ryczę, ſchreyen wie ein Eſel. Findor ut Arcadiæ pecuaria rudere credas, ut rudit à ſcabra turpis aſella mola: Ovid. Perſ.

rudor tubæ, Apulei.

rūdum æs, Wſztukách miedź. Ertz in Stücken

rūdus, di, adject: Gruby 3. Vngeſchickt.

rūdus, eris, ſubſt. u. Gruz 1. 2. Jynk. Miedź Nawoz Pieniądze. Steingemürſel: Ruderibus latis tecta ſepulta carent Rutill. ſyn. Cæmentum pārietinum, phr Disjectæ, dīrūtæ mōles, Vētūſti fragmīna templi āvūlſa sāxis sāxa, ēvērſæ dŏmus trīſtes rēlliquiæ.

rūdus novum, Gruz do tła.

rūduſculum, Pieniąze Miedź, Máżnicá.

rufeſco, Liſowaćieię. feurroth werden.

rūfo, as, Liſowáto czynię. feurroth machen.

rūfulus, Czerwonáwy, Liſowáty.

rūfus, żołtoczerwony, Liſowaty, Feurroth, Roma magis fuſcis, veſtitur Gallia rufis. Mart. ſyn: flavus, crŏ:ĕus, lūteus. flavens, rūtilus, aūreus.

rūga, Zmarſk, Fałd, Chropowáćina. Runtzlen. Jam venient rugæ. quæ tibi corpus arent. Ov: epith: Aſpera rigida, tūrpis, infōrmis, dēfōrmis, cōntracta, sēvera triſtis, fūnēſta. ănīlis, sĕnīlis. Rugoſa frons, făcies. Gĕnārum, frōntis sūlci. phr Rūgarum sūlci. Rūga āſpera frōntem, vūltum, făciem, gĕnas, os; cutem fædat, nōtat, findit, sūlcat, ărat, criſpat; lāxat. Cum ſit tibi dēns āter, & rūgis, vĕtus frōntem sĕnēctus exăret. Triſtis sūrgunt tempŏra rūgæ, alpĕra sulcat ruga cūtem.

rugas cogo, traho, duco, Niewesoły jeſtem, Marſzczę ſię. traurig ſeyn.

rūgātus, Zmarſzczony:

rugio, Ryczę, Brüllen wie ein Löw. Primum Marmarici norunt rugire leones Text; Ru: plerique omnes producunt, licet Auctor Philomelæ corripiat.

rūgitus, us, Ryk 2. das Brüllen. Cum fera rugitu vox fremit æquoreo M. epith. Hōrrēndus, hōrridus, hōrrisonus, terribilis raūcus, resonans, fremens. phr: Leōnis hōrrēndus gemĭtus, clāmore Hōrrīsōnis cælum rugitibus īmplet terrībĭlis leo.

rūgo, as, Marſzczę 1. runtzlen. 4. Clamor.

rūgoſus, Zmarſzczony, Chropawy. gerunzelt, Rugoſiorem cum geras ſtola frontem. (Scaz. ſyn: Rūgis āſper, fædus, v. Ruga.

ruidum pilum, Stąpor, ruidus Gruby 4.

rūina, Obalanie, Walenie, Upadek 1 Szkodá Einfall, Vntergang. Hac loca vi quondam & vaſtâ convulſa ruina: Virg ſyn. Cāſus, lāpſus, prōlapſio, excidium. vel pernīcies, ēxītium, clādes, infōrtūnium, epith. Sūbita, rĕpēntina, præceps, hōrrēnda, ingens, grăvis, fatalis, īnfaūſta, triſtis, mæſta flēbĭlis, īmmānis, dīra, răpida, tērrĭfica, lethifera, irrĕpărābĭlis. phr: Diram, fati sēnsere rūinam. Cūnctāque tērrificis volvit natūra rūinis. Sēcūmque rūinis invŏlvunt gravĭbus reges. Ne fātalī cūncta rūina quaſſa labent. Lethifera quæris rēgnum ſtăbilire rūina, & vos clīvoſæ vĕtĕrum mōnūmenta rūinæ, v. Rudus Ruo & Cado.

ruinam do facio, Upadam 2.

ruinam impello ſuper aliquid, Przywálam, Zawalam. umbwerffen.

ruinas do, edo, făcio, Obalam 1. 2. umbwerffen. & ſub Runeło.

rūinoſus, Upadku bliſki, Walący ſię, Fällig. Vita ruinoſis tumulis ſine fine jacebit, Am: Kūens. caducus, labens, ruptus. v. Labans.

rulla, Kożicá.

Rūma, Pierśi 2. Cyc 2. Wole 2. Frauen-Bruſt (Mamme.

rumbotinum, idem rumpotinum.

rumbōtinus, Topola.

rūmen, ĭnis, n, Wole 2. Gárdło 1. Cyc 2. Pierś 2. wymię. Frauenbruſt Item die knoblein an der Keelen.

rūmex ĭcis, Pociſk 2. Kotewki żelázne, Szczaw (kobyli.

rumentum priſcum, Przerwánie.

rūmiceſtri, idem rumigeſtri.

rūmĭfĕro, rumfico, as. Wſpominam 3. Sławię, Rozgłaſzam. außruffen, kund machen. (machung

rūmigĕrātio, Rozgłoſzenie, Sławienie. kunds

rūmigero, as, & or, Rozmawiam 1. Rozgłaſzam.

rūmigĕrŭlus, Nowiniarz, Zeitungbringer. Poſt (knecht.

rūmigeſtri, Poćiſk 2. Grabie,

rumin, idem rumen.
Rūmigo, pro Rumino, Apulei, Beroald. Calu,
rūminālis, sub Przeżuwam,
rūminātio, Przeżuwánie,
ruminator, Przeżuwácz 1. 2. Nachsinner.
rumino, Przeżuwam 1. Rozważam 1. Speiß so einmal gessen wiederumb keuen Item Wieder gedencken. & sub wole.
rūminor, Przypominam, wspominam 1. Myślę 1. Rozważam. nachdencken.
rūmis, Piersi 2. Cyc 2. Wymię. Frauenbrust.
rumito, Rozmawiam 1. Tákam, Rozgłaszam.
rūmo, as, à rumen. Przeżuwam,
rūmo as, à rumis vel ruma, Karmię 2. säugen.
rūmor, oris. Wieść. Ein Gerücht, gemein Geschrey / Quid miserum torques? rumor acerbe taces. T. syn. Fama, mūrmur, sermo epith: Vagus, vŏlans, ănceps, dubius, īncertus, loquax, garrŭlus, turbĭdus, vēlox, pērnix, procax, prŏtērvus, præceps, sŭbĭtus, rĕpentinus. phr: it rūmor ad urbes: Dīcitur, fertur vīcina per oppĭda rūmor. Ita rūmor in ūrbe sŏnat. Lābĭtur hic subito Rōmāna per ŏppĭda rūmor. Rūmōresque sĕrit várĭos. Si trĕpidus vūlgavĕrit omnia rumor, v. Fama.
rumorum auceps, Nowiniarz.
rumpo, is, Rwę 2. 3. Przerywam 2. Urywam 1. Rozsadzam 2. Psuię, rzucam 3. zerwáć się, Szkodzę. Brechen, reissen. Fato me & vincula rupi Virg. syn. Pĕrrŭmpo, dirūmpo, frăngo, efſringo, refringo, discīndo, dissolvo, v. Frango.
rumpo silentium, Przemawiam 2.
rumpor, Padam się. Rospuknąć się, Zerwáć się, Puká 3. Gryzę się, Skómi mi, Zerrissen werden.
rumpotīnētum, sub Mácicá nawiązana, winnicá 1. Topola. 1. producit Rob. Steph.
rumpotinum Mácicá náwiązána, & sub topola.
rumpus, m. Látorośl s.
rumus, Piersi 2. Cyc 2.
rumuscŭlus, Wieść, Zeitung.
Rūna. a, Rhoatyná, rūnātus ibidem.
runcastri, Grabie. rūncātio, Plewidło Außreut:
runcitor, in Plewiátká, (tung.
runcīna, Hebel, Piłá Ein Hobel, ein grosse Sege Item ein Hau i, producit Renat, & Robert. Stephan: Crimina ferratam Seccris runcinà peremit. Pill: sed Scaliger ex Græco, breviat.
runcino, Hbluię, i. ut in runcina, Blatt machen
runco, as Pelę, skubię, Wyrywam, Außrupffen
runco, onis, Motyká, ein erdhacke.
rŭo, Neutrum, Upadám 2, ćisnę się, Wpadam 3. Fallen. Quo ruitis? quave ista recens discordia surgit. V. syn. Cado, cōncido, decĭdo, prōcido, lābor, delābor, cōllābor, prōlābor, cŏrrŭo, præcipio, prōcumbo. phr. in præceps, ad terram lābor, fĕror, vōlvor. Præceps fĕror, ăgor, impĕllor: Gravi casu, ruina, māgno impetu, immani tūrbine, devēxo pōndere prōlabor ad tĕrram pōndere vāsto cōncidit. Domus lāpsa rĕpēnte ruinam cum sonitu trahit. Scopuli ingentem trăxere ruinam. Sīc īlla rŭinam prona trăhit, pēnitusque vădis illisa recūmbit. Fātali cunctā rŭīna. Quāssāta labefacta, cōncūssa laxabant, Cōncussæ nūtant tūrres, lāpsumq; mīnantur. v. Cado.
ruo, Activ: Obalam 2 3. Wálę 2. sypię 2. strychuię Wyrywam. Vmbwerffen.
rūpes, Skálá 1. 3. Ein spitziger Felß. Ille velut pelagi rupes immota resistit. Virg. syn. Caūtes, scopūlus saxum, silex. epith ardua, abrūpta, prærūpta, aĕria, præceps, inaccessa, invia inhōspita, horrenda hōrrida, scŏpŭlosa, sāxea, scrūposa scabra, dūra, immanis, immota, æquorea cāva, exōsa, dūmosa, mūscosa, sylvēstris, acūta, frondens, āspera, cavata, aprica, phr. Jūgum sāxōsum sāxēum, scōpŭlosum. Sāxum præcēps. Sāxĕa mōles. Prærūpti vertex, crēpīdo sāxi; prærūptum sāxis jūgum Scōpŭlosi cápita alpēra mōntis. Sūspēnsa sāxis rūpes. Stābat acūta silex præcīsis ūndique sāxis, ālta rūpes ardūo surgit jūgo. Scōpŭli rūpis ābrūptæ. Scrūposæ cōncava rūpis, Rūpis excēlæ spēcus, antrum. Scōpŭlis pēndēntibus antrum. Cælo attollens juga sāxea rūpes. Prærūpta moles. Saxis ardua caūtes. Hinc ātq; hinc vāstæ rūpes, gemīnīque mīnantur in cælum scōpŭli vāstæ rūpes, scōpŭlosq; adītūmque cārentia sāxa. Fluctibus, undis ventis, fūriis obvia, ēxpŏsita, obnōxia, rĕsīstens, v. Saxum & Mons.
rūpicāpra, Kozá dźika,
rūpiceps, à rupex, Chłop, Gornik.
rūpico, onis, Zerwánie, Przerwánie, Przepukliná, żył otworzenie, Zerreissung, Trennung,
ruptor, oris, Przerywacz, Gwałćiciel 2.

ruptura, *Przepuklina* Ein Bruch im leibe (rissen
ruptus, *Przepukły*, *Zerwány*, Zerbrochen, zer-
rūrālis, rurestris, *Wieyski*: des Felds *Munera dat lauros carpens ruralis Apollo*. Rum.
rurātio, *Wieyski żywot*, Baurleben.
ruricŏla, *Wieśniak*, *Wieyski*, *Robotny*. Baur. -- *Tempore ruricolæ patiens fit taurus aratri*. Ov.
rurilulat acredula, *sub Słowik*. (dem Feld wohnen
rūro, *as*, ruror *aris*. *Wieyski żywot wiodę* auff
rursum, *Znowu wzad* 1. wiederumb.
rursum, prorsum, *Tam y sam*.
rursus, *Znowu*, Wiederumb abermal *Rursus in arma feror*, &c. Virg: *syn* Rūrsum, iterum, dēnuo, ab integro.
rursus, prorsus, *Tam y sam*.
Rūs, *Wieś*, *Grubość*, Ein Dorff, Ackerland. *Hoc petit, esse sui nec magni ruris arator* M. *syn*. ager, campus, vel villa *epith*: ămænum, flōreum, vĭrĭdans, gĕniale, nĕmorosum, lætum, fērax, fertile, ŏpacum apricum aūrĭcomum, frōndeum, flōridum, vĭrens spatiōsum flōrens, Cĕrēale, cāmpēstre, rōscĭdum, pātens, flagrans, vernāns, aquātĭcum, *phr*. Rūrĭs delicīæ, opes ōtia, silentia, picti viridantia cāmpi. Fæcūnda rura bĕata sŏli, apes per flŏrea rura ēxērcet sub sole lābor. Cūncta vigent, nĕmus omne viret, vĭrens aūrĭcomum rus. Quum vĭret omne nemus, rĕsonant cum frondea rura. Pĕrpetuo vērnāntia grāmine rura. Fērt spatians alacrem per rura vĭrēntia gressum Rūris ŏpes sătŭri, gnavōque agĭtānda colono mūnera. v. *Ager & Hortus*.
rus merum, *Grubość*.
ruscarius, *Ruszczkowy*, *sub Iglicá* 2.
Ruscus Fest. *corrigit*. *Scalig*: *Russeus*,
ruscŭlum. *Wioska*,
ruscum ruscus, *Iglicá ziele*.
ruscus sylvestris, *Ostrokrzew*.
ruspo, *ruspor aris*, *Szperam*, *Grzebię*, *Szukam*.
russātus, russeŏlus, *żółtoczerwony*,
russeus, *idem & Rdzawy*,
Russi, *bi*, *Ruś* 2. Russia, *Ruś* 1. *Podgorze* 2.
russŭlus, *Szarłatny*, *al*, *Lisowáty*, Roth.
Russus, *substant*. *Rusnak*. Ein Ruß.
russus, *adject*: *żółtoczerwony*, *Lisowáty*, roth.
Rustarius, *Cato*, *corr*: *Turneb*. *Ruscarius*.
rustĭcanus, *Wieyski*, *Chłopski*, *gruby* 2, *Wieśniak*.
Rusticarius Varr. *corr*: *Ruscarius*.
rustĭcātim, *Wieysko*, *po wieysku*.
rustĭcātio, rustica vita, *Wieyski żywot*. Dorffle-
rusticationis scientia, *Gospodarstwo* 1. (ben.
rusticātus, *us*, *Gospodarstwo* 1. *wieyski żywot*.
rusticè, *Chłopsko*, *Wieysko grubo* 2. Ungeschickt.
rusticitas, *Wieśniactwo*, *Chłopstwo*, *Grubość nieobyczaynosć*. Grobheit, Ungeschicklichkeit. *Hirsutum & dura rusticitate trucem* Mart. *syn*: ăspĕritas mōrum, *epith*: incūlta, agrēstis, hŏrrĭda, dūra, immītis, indocta, *phr*: Aggrēstes, incūlti mōres. Nescia mōrum. Dura tāntum rūstĭcitāte vāles. Horrĭda rūsticitas Fĕrĭtas inămabilis incūlta quam sis rusticitate fĕrus.
rusticor, *Wieyski żywot wiodę* auff dem Feld
rusticula, *Pardwá*. (wohnen.
rustĭcŭlus, *adject*: *Wieyski*. baurisch.
rustĭcŭlus, *subst*. *Chłopek*, *Wieśniaczek*.
rusticus, *adject*. *Wieyski* 1. *Chłopski*.
rusticus, *subst*: *Wieśniak*, *Chłop* 1. Ein Dorffmann, Baur. *Roma rus optas, absentis rusticus urbem*. Hor: *syn*: Rūrĭcola, agrĭcola, colōnus īncŏla ruris, *epith*. agrēstis sylvestris, vel inūrbānus, incūltus, horrĭdus, incōndĭtus, rŭdis, trux, fĕrus, bārbarus, *phr*: Rūstĭcitate rŭdis incūltus. *V. Agricola*.
rusus, *pro rursus*, *priscè Ennius*.
rūta, *æ*, *Ruta ziele*. Rauten *Inde comam apii graciles*, *rutamque virentem*, Virg. *epith*: Rigens viridis vĭrens, amāra, flōrens flōrida. *phr*. Sŭperans mĕrĭtis grāmĭna cūncta suis, Iŭcūnda ocŭlis, acŭens lumĭna, Fellea venena. Cujus odor firmat căput atque cerebrum. Vīgens multiplici virtute medelæ, Quæque grăves leni āttactu disperdit ŏdōres, ūtilius sūmĕre, acŭentes lūmina rutas.
rŭta, *orum*, *Rozwalony*,
ruta cæsa, *Ruchome rzeczy* 1.
rŭtābri, *bi*, *Grabie*.
rŭtābŭlum, *Kosior*, *Ożog*, *pogrzebáczká*.
rūtātus, *Rutą przyprawiony*.
rŭtellum, *Ruś* 1. *strychulec Szufli*.
Rúthenia, *Ruś* 1. Rußland. *rūticilla*, *Gil*.
rutilātus, *żółtoczerwony*, *Rydzawy*, gelbroth.
rŭtilesco, *żółcieię*, *Lisowácieię*, glāntzen, roth werden.

rŭtilo, żołcę, Lisowato czynię, Farbuię, Lsknę się, Glântzen. Per sudum rutilare vident & pulsa sonare. Virg syn. Mico. corŭsco, splendeo, v. Splendeo Luceo.
rŭtilus, żołtoczerwony, Lisowáty, Rydzáwy & sub Wzdrenká. goldfarb, gelbroth.
rŭtrum, Graca 1. Strychulec, Motyká, Rydel Szufla, ein Haü.
rŭtŭba, Zámieszánie, rŭtrŭbatri, rŭtŭbri, Grabie.
rŭvidus, sub Gruby 4. & Zmarszczony.

S A

SA, pro Ipsa, v. On: Sabaia, in Piwo 1.
Săbănum, Gr: Botuch, Tuwalnia. (Isidor.
Sabaoth in SS. libris, i. exercituum, virtutum nomen
Sabbăta, orum: Sabbatum, al. Sabbathum, Sobota Sonnabend.
Sabbătārius, żyd. Ein Jud Sabbati sexta. Piątek.
Sabbatismus Hebra 4. Sabbati celebratio, Sabbatizo, in Exodo. Sabbatum celebro.
sabīna, Sabina 1.2. (Sand.
săbŭletum, Piaski. săbŭlo, onis, Piasek 1. grober
sabulo masculus, dzierstwo sabulosus, Piasczysty
săbŭlum, Piasek 1. Grober Sand, - Humi sabulisq; fimo atq; sucerda, L. syn. săbŭlo ărena glārea.
săburra, Piasek gruby 2 Ładunek, Schiffsand.
At cymbæ instabilis fluctu jactante saburram Sil:
săburro, as, Ładuię, Natykam 1. 2. Roztykam.
saburror, Obiadem się.
Saccāria, Wendeta 2. Miechownictwo.
saccharites, vide panis sacchar.
saccārius, Tragarz, Miechownik, Seckelträger.
saccărum, saccharum, Cukier 1.2.3 Zucker.
saccarum vinum, Wino łągodne, süsser Wein.
saccātus, Cedzony. Durchgesiebet, Totius humorem saccatum ut corpore. &c. Plaut.
saccellarius, vel sacellarius, Podskarbi v. Tom. 2.
saccello, as, Cedzę durchsieben. saccellus Mieszek
Saccinus, Zachar, 13. pallium saccinum, ex ea materia è qua sacci, vel cilicium. Gruby, Ostry Kosmaty. LXX. pellis villosa, cilicina.
saccipĕrium, Taistra 2. sacco, as, Sadzę.
saccŭlārius, Rzezimieszek, Szalbierz,
saccŭlus, Mieszek pieniężny. Torbá. Ein säcklein
saccus, Wor 1. Torbá, Ciało 1. Cedźiworek. Ein Sack, Beutel, Interea pleno cum turget sacculus ore. Prosp syn. P, saccŭlus, crŭmena, lŏcŭlus.
saccus cucullatus, Kápá 3. Eine münchen kapp.
saccus salignus, sparteus, iminārius, viuarius, nivārius, Kosz do cedzenia.
săcēllum, Kaplicá, Ein Capell. Flore sacella tego, verbenis compita velo. Pers. vide Templum.
săcēna, Toporek.
săcer; Poświęcony, Wyklęty, Przeklęty, Bezecny i Heilig, geweyhet, Finge duos angues: sacer est, pueri, locus, extra. P. syn. Săcrātus, cōnsĕcratus, rĕlligiōsus, augustus, phr: Deo dicātus, săcer, devōtus, āddictus, sacratus, consecrātus.
sacer ager, Poświątne, sacer ignis, Ogień piekielny
sacer morbus, Kaduk chorobá.
Săcerdos, hic Kapłan. Pop. 1. 2., Ein Priester, Quam ferro mactaverat ante Sacerdos. S. syn: Presbyter, mysta, olim apud Ethnicos, Flāmen, sacrificulus pontifex epith. Pūrus, sanctus, intĕger, pius, religiosus, castus, cælebs, ālmus vĕnĕrābilis, vĕrendus, vĕnerandus, sĕnex, lōngævus, vittatus, infulatus pius, divinus, phr Vir săcer, sacrōrum præses, cultor, sacris ŏpĕratus, Cui cūra sacrōrum est. Prōponens sūmmi mystica sacra Dei. sacratus Dei minister, sūmmi trādens orācula Rēgis, sacra dōgmata trāctans. Verbipŏtens, sacroque sălutifer ore, sacri quibus est permissa pŏtēstas. Pūra in veste rĕfulgens, evinctus vitta crines ālbĕnte săcĕrdos; inde săcĕrdotes, Lĕviticus hinc micat ordo, illos cānities, hos stŏla pulchra tĕgit. Dignus Apŏstŏlica præfŭlgens mĕnte săcerdos.
sacerdos, hæc Popadya pogańska.
sacerdotalis, Kapłański, Priesterlich.
Sacerdotissa, Sacerdotŭla, Popadya,
sacerdōtium, Kapłaństwo, Prelatura, Beneficium Das Priesterthumb.
Sacodion, Plini. Amethysti species ad hyacinthum accedens.
săcōma, ătis, u, Gwicht,
sacra cocytia, stygialia, Czáry, Zauberey.
Sacramento, Pod przysięgą, Prawnie, fest.

sacramento adigo, obligo, rogo, *Przysięg ąobowiązáć*, mit dem Eyd verbinden.
sacramento contendo, *Zakładam się o co*,
sacramento solutus miles, *żołnierz odpráwiony*.
sacramento & sacramentum dicò, schweren.
sȧcramentum, *Sakráment* 1. 2. *przysięga. Rok ná sądách, Zakład* 1, 3. 4. *przysiężny. żołnierstwo, żołnierska* 2. Ein Sakrament *Item* Eyd.
sacramentum corporaliter præstitum, *Przysięga*
Sacraneus Cereri, i, sacratus, Casaub. ex Vet. Inscriptione.
sȧcrārium, *Zakrystya, Káplicá, Kośćioł* 2. Sacristey - - *Deum infernum & diri sacraria ditis*. Virg. *syn*: Săcellum, templum.
sacrātio, *Poświącánie* 1. Einweyhüng.
sȧcrātus, *Swięty, Poświęcony*, geweyhet.
sacres porci, à *Sacris, vel Sacres Recto*, *Prosię* 1. *Ofiárny*.
Sacricŏla, Kapłan Ein Priester, *vide. Sacerdos*.
Sacrificiālis, Ofiarny, sacrificatio, *Ofiara*.
sȧcrĭficium, *Ofiara* 1. *Msza*. Ein Opffer, *syn*: Sacrum libamen, vĭctima, hŏstia. piacŭlum *epith*: Pium aūgustum, sŏlēnne, thūriferum, ŏdōratum fragrans, odōrum pingve, ŏblātum, grātum sānctum, cāstum, cæleste, divīnum, *phr*: Res sacra, divina, sacra mūnĕra, dōna. Dīvīni, sacri, pii rītus, Cŏlenda Dei mỹsteria Tēmplorum honos, sŏlennes pompæ, aræ, vel āltāris honores, mūnera. Thūrea dona Fūmosis exta crēmata fŏcis. Prīmus Abel pingvi cŏluit tua Nūmina sacro, Sæpè Deos alĭquis pĕccando fēcit ĭnīquos & pro dēlīctis hŏstia blānda fuit, sæpè jovem vi di cum jam sua mīttĕre vēllet fūlmina, thūre da- to sūstĭnŭisse mănum. *v. Victima*.
sȧcrifico, *Ofiaruię*. Opfferen, Gnad begehren, *monet & forti sacrificare Deæ*. Ovid *syn*. Līto, facīo, ŏpĕror. libo. *phr*. Faciam vĭtula pro frūgibus. *i, e. vitulum sacrificabo* Lætis ŏpĕrantur in hērbis *i. e. sacrificant*. Sȧcra facio, fĕro, rĕfero, pĕrăgo, cĕlebro, sacris ŏpĕror, sacra libo, aris hŏnōres mūnera, dona impōno, aris hŏnōres macto, sacris Deum veneror, adōro, placo. Diis vota făcio, sŏlvo: pium honorem rĕddo. fero, rĕfero, indico, persŏlvo, dīco. Mūnĕribus dōnis altaria cūmŭlo, ŏnĕro, stĕrno: sacras ad aras Nūmen ădoro; ad templa, ad aras mūnera fĕro, sūpplĭcibus donis Deo lito. Thūris honōres fero. ădŏleo; sacris adŏlere altaria flammis. Patĕras, pŏcŭla carchesia Diis libo. Pātĕris libo. Pecus aris ādmŏveo, ante aras cōnstituo, statuo, sisto. Vĭctimam jŭgulo, macto, libo, cœdo. Vōtivæ pĕcudi cūltros sūbjice, sacrum jŭgŭlis ēmittere crŭorem Cruore pio aras tingere. illius āram sæpe tĕner nostris ab ovīlibus imbuet āgnus. Dōna fĕrunt, onĕrāntque āras, māctantque juvencos. Mūlta tibi ante aras nostra cadat hostia dēxtra. Thura dabant, tĕpidūsque crŭor fūmabat ad aras Placatam Eūrỹdicen vitula venĕrābere cæsa. Cĕntum lānĭgeras mactabat rite bĭdentes: Tendoque supinas ad cœlum cum voce mănus, & mūnera libo intemĕrata fŏcis, perfecto lætus hŏnore. *v*. *Thus adoleo, adoro, victimam macto*.
sacrĭfĭcŭlus, *Kapłan*, Ein Priester.
Sacrìficus. adject. Ofiárny. substant: Kápłan. Das zum Opffer gehört. *Martia sacrifico deductum nomen ab Auco*. Ovid:
sacrilēge, *świętokradzko*.
sacrilegium, *świętokradztwo*, Kirchenraub.
sacrilegus, *świętokradzca, Niepobożny*. Ein Kirchendieb, *Nec nos sacrilegos templis admovimus ignes* T. *syn*: impius. nefandus.
săcrima, atis, *n, sub Pierwiastki*,
sacris astringo, *Poświącam* 1.
Sacristianus, B. sub Kośćielny. sacrium, *Bursztin*.
sȧcro, *Poświącam* 1. *Przeklinam, Ofiaruię*. Weyhen, Gott zueygnen, *Sylvano fama est veteres sacrasse Pelasgos*. Virg. *syn*. Cōnsecro, dico, as. dedico.
sȧcrŏsanctus, *Swięty* 2. o *anceps quibusdam Nietykány. Niezgwałćisty, & Poprzysiężony*,
sȧcrum, *Ofiara* 1: *Msza Kośćioł* 2. Ein Opffer.
sādum, *Rozcbodnik wielki*.
sæcŭlāris. *Stoletni, Doczesny, wieczny*, Weltlich,
sæcŭlum, *Wiek, świat* 2. 5. & *sub Sto. Rodzay* 1. *Rod* 2. *Wieczność*. Hundertjährige Zeit *Aspera tum positis mitescunt sæcula belli*. Virg. *syn*. Sæclum, ævum, ætas. *epith*. Fūgax, fūgiens, vŏlubile, vēlox, rĕcūrrens, vārium, văriabile *phr* innumera ætērno vōlvuntur sæcŭla cūrsu. Titan numera ætērno vōlvuntur sæcŭla cūrsu. Titan fœcūndus cēntum rĕnŏvaverat annos. Si nŭmero non fāllor, ait, centesĭma cūrrit bruma. Fecit quos ætas, aspicis, una semel. *v. Tempus*,

sæpe

ſæpè, ſæpenumero, *Często 1.* Offtmahl, offt *Sæpe tener noſtris ab ovilibus imbuet agnus.* Virg: *ſyn:* ſæpius, crebro, frĕquenter, non rāro.

Sæpes, lege Sepes.

ſæpicŭle, ſæpiſſimè, ſæpiuſcŭlè, *Często 1.* offt.

ſæpiſſimus, Częſty, ſævidicus, ſub Srogi.

ſævio, *Srożeię, Paſtwię ſię.* Wüten, toben. *Sævibat leviterq; minas ponebat inanes.* L. *ſyn:* Fĕrōcio, furo, băcchor, insānio: iraſcor *v. Iraſcor.*

ſæviter, *Srogo,* Grauſam, *Sævĭtūdo, Srogość.*

ſævitas, ſævitia, ſævities, *Okrućienſtwo.* Grauſamkeit. *Sævitiam, & vires, iramque, &c* Ov: *epith.* Nefānda, īgnea, ĭnēxōrābilis, prŏterva, maligna, sāngyinŏlenta, atrox fŭrens, viŏlēnta, bārbara, prŏcax, ăcerba *ſyn:* Crūdēlitas, fĕritas, bārbăries *phr.* Nulli viŏlenta pĕpercit ſævĭties. Capitale ōdium, & fĕritatis ăcerbam ſævĭtiam exercent. Quid enim mea tela rĕliqui, ſævitiam & vires, iramque animōſque mĭnaces. *v. Crudelitas, Barbaries.*

ſævitia annonæ, *Drogość, 1.* Theurung.

ſævus, *Srogi,* Okrutny. Grauſam. *Triſtius haud illis monſtrum; nec ſævior ulla* Virg: *ſyn,* Crūdelis, fĕrox, efferus.

Sāga, *Czarownicá.* Ein Hex, Zauberin. *Exoret noctis dum mihi ſaga tuas* M: *ſyn:* Māga, īncantātrix, vĕnefica, lamia, præſtigiatrix, *epith.* Præsaga, fătĭdica, impia, ſcelerata, fāllax, inferna, *v. maga. Venefica.*

Săga, a. Sajan.

ſăgacitas, *Byſtrość 2. Czułość, Dowćip.*

săgāciter, *Dowćipnie,* Witzig, merckſamlich.

săgăpēnum, *Sagapeńſki ſok.*

săgaria, ſagaria negotiatio, *Wendeta 2.*

ſagariam facio, *Wendetę trzymam.*

săgārius, *adject: Szatny 2. & ſub Wendetá.*

ſăgārius, *adject: Szatny 2. ſub. Wendeta.*

ſagarius, *ſubſtant: Wendetarz ſzat.* (*Saian,*

săgātus *ſub. Szata zołnierſka,* Kaptur, *Kápica,*

săgax, *Dowćipny,* Czuyny, *Byſtry 2. Oſtry 3, Węchu oſtrego, świadom,* geſpürig, *Item* Klug: *Nunc leporem pronum catulo ſectare, ſagaci* Ovid. *ſyn.* Prūdens, solers cāllĭdus, indūſtrius, perſpicax, acūtus.

săgena, *Mátnia 1. Niewod* Ein Fiſchgarn, *Excipitur vaſta circumvallata ſagena.* Mart.

Sagimine, quaſi à Sagimen: Colu: corrigit Sangvine.

săgīna, *Karmienie 1. Tuczenie, Oſpá Karmnik, Tłuſte & ſub Karmny* Maſtſpeiß/ Mäſtung *propera ſtomachum laxare ſaginis,* Juv:

săgīnārium, *Karmnik.* Mäſtſtall.

săginārius, *Karmny, Koń naſtaniu.*

saginātio, *Tuczenie.*

săginatus, *Karmny.* Gemäſtet, *Parva ſaginati luſtrabant compita porci.* Pr: *ſyn:* ădipātus, săgina pin(gvis.

săgino, *as, Tuczę.* Fett machen.

sāgio, *Przeczuwam Węchem czego ſzukam.*

săgitta, *Strzała 1. Uſzycá źiele, Latorośl 1.* Ein Pfeil. *Non ſecus ac nervo per nubem impulſa ſagitta,* Virg *ſyn.* Tēlum, ſpicŭlum, jaculum, arūndo, călamus *epith.* Cĕler, vŏlucris, ăpida, pernix præpes, velox, vŏlans, lĕvis, acūta, ſpicata, teres, alata, pennĭgera, pennata, fātālis lethālis, ſæva, ſcĕlĕrata, ultrix, infeſta, vĕnenata, irrĕvŏcabilis, ſtrīdens, ſtridula, Threicia, Parthica, Gĕtica, arūndinea, miſſilis, emiſſa *phr.* Vŏlatile ferrum. Pĕnetrabile tēlum. Horrendo fugiens ſtridōre per auras. Vēlōces tōrqueat poſt terga sagittas. Stridet radiantibus aura săgittis, ipſe mānu rutilam gēſtabat ab ore săgittam, at Venus aūratis hŭmeros armāta sagittis, effugit, hōrrendum ſtrīdens elāpſa săgitta *v. Sagitto, Telum.*

ſagitta lūſoria, *Tłuk ſtrzałá, świſz.*

ſagittarius, *ſubſtant: Strzelec 2. 4.* Ein Bogen-Schütz *ſyn:* Iăculor: *epith.* Dēxter, indūſtrius peritus acer *phr.* arcum tendere, săgittas vibrare doctus, pĕritus.

sagittarius, *adject: Strzałowy, & ſub Trzćina.*

Sagittātus, Strzeliſty, ſub Przenikaiący.

Sagittĭfer, Strzelec 1. Ein Pfeil-Träger: *Carasq; ſagittiferosq; Gelonos.* Virg: (ſet.

Sagittipotens, ſtrzelec 2. der mit pfeilen ſchieſ-

săgitto, as, Strzelam z łuku, Mit einem Pfeil ſchieſſen, *phr.* Cĕleri cērtare săgitta, intendunt arces arcus, & ſpīcula vibrant, arcus obvertit in illum. Cērtaque lēthifera dirēxit ſpicula dēxtra. Rūrſuſque trĕmentia fōrti Tela mănu torſit. Tela ferox hōrtentia quăſſat, Pārce pŭer, lævas in me tōrquere săgittas, ſtringe in me glădium, duras jăcŭlare săgittas. Aūgeat infeſtis pūgnam

gnam instaurare sagittis. v. Jaculor & arcum tendo, Sagitta.
sagittura. sub Strzała, Strzałka.
sagma, n, Gr: śiodło 1. 2. Budy Powłoká.
sagmārius, ćiężárowy, śiodłány, tłomokowy.
sagmatarius, samarius. sub Tłomokowy.
sagmeni, Koszyszczko
sagochlamys, szatá żołnierska.
sagulatus sub Saian.
sagulum, Saian, Szatá żołnierska.
sagum, Deká 1. Wełens Szátá żołnierska, Gunia. Ein Filtzmantel oder Kleid das man über den Harnisch legt. 1. (Vestis militaris quæ armis superindui solebat. syn: Sagulum. epith: Castrense, sericum, candidum, virgatum, nobile, pictum. phr: undique suspendit chlamydes saga serica, & enses Virgatis lucent sagulis, & lactea colla auro innectuntur.
sagum urbanum, Saian.
Sagus, m, Saian,
Sal, m. salis, sales &c. & sal, n, Sol, żárt 3. Mądrość. Saltz. Et sale tabentes artus in littore ponunt. Virg. epith: acre, mordax, album, albens, candidum, æquoreum, marinum, sapidum, saporum. phr: Grana salis. Mica saliens. Ciborum condimentum.
sal decoctus, factitius, marinus. Gradowká.
sal fossilis nativus, Sol 1. Saltz,
sal Indicus, Cukier, Zucker.
sal nitri, sal petræ, Saletra. Salpeter.
salacia, Morskie burzenie. & sub Morze.
salacitas, Jurność. Salaco, idem. Salacon.
salacoma, Gr: Chełpienie.
salacon, onis Gr: torzypiętká.
salaconia, Gr: ibidem.
salamandra, Gr: Salamandra, Salemander. Seu salamandra potens nullisque &c. Ser.
Salapitta, Policzek 2.
Salapusius. salaputium, sub Kárzeł, świegot.
salar aris, Pstrąg. salariarius, Jurgieltnik.
salarium, Jurgielt, Obrok. Arbeitslohn. Custodit cineres. densisq; salaria bustis. Prud.
salarius, subst: Rzeczy solowych przekupień, prasoł
salarius, adject: Solny.
salax, Jurny. Geyl, Unkeusch. Non minus eruditas aptum est vitare salaces. P. syn. Lascivus, luxuriosus. v. Luxuriosus.
Sale, is, n. Sal n. Morze.
salebra, Nierowniá, Chropowáćiná, Gęstwa. unesaleberitas, Chropowáćiná. (bener rauhe weg.
salebrosus, Nierowny 1. Rowisty. uneben, rauch.
Lecto es tetrici salebrosum edisciste Sanctram. M.
sales, hi, żárt 2. Sol, Schertz-Rede, liebliche Schimpffwort. Et salibus variare novis constanter omitto. Sulpit. syn: Joci, scommata, facetiæ, epith: Faceti, arguti, jocosi, lepidi, ingeniosi urbani, docti, subtiles, venusti, honesti innocui, læti, blandi, jucundi, festivi, hilares ridiculi, protervi, mordaces, amari, scurriles phr: Verborum lepor, gratia, venustas, festivitas, argutiæ. Lepore, jocis tincti sales, Dicta lepido sale tingere, aspergere, condire. Salsis indulgere jocis, jucundo movet ore sales, risuque modesto. Tempera, doctique sales & grata senectus Molles tenero spargit ab ore sales, ad teneros ingeniosa, sales, & culti & nulla rusticitate sales. Compositosque sales, meditataque verba locutus, at tu Romano lepido sale tinge libellos. v. jocus.
sales amari, Szczypká.
salgama, n, plur: Gr: Owoc przyprawny, Konserwá
salgamarius, Owocnik. (eingemachte Früchte.
Saliaris, sub Skoczek 1. saliaris cœna, Bankiet,
Saliator, lege Salisator.
saliatus, us, in Skoczek. salicastrum, Maćica.
Salicetum usitatius est Salictum.
salicippium, Karzeł, świegot.
Salicortex, sub Dąb. salictarius, wierzbowy.
salictum, Wierzbina, & sub Gęstwa 2. Ort voll Weydenbaum. Hybleis apibus florem depasta salicti. Virg.
salientes, hi, Rurny stup, Cewka 2,
salifodinæ hæ, Solna gorá. Saltzgrub.
saligneus, salignus Wierzbowy, Rokićinowy.
Weydin. Dumq; sacerdotes verubus defixa salignis. Ovid.
salillum, salina, æ. Solnica. Saltzgrub.
salinæ, hæ, saliaria area, Solna gora.
salinaria officina, Solna hutá.
salinarium emporium, Komora.

sălīnārius, adject. Solny. salinarius, subst. Prásoł.
sălīnātor, Solnik, żupnik. (Solę.
sălīnum, Solnica. Saltzfaß. sălio, salivi, salitum
sălio, salivi, salij, saltum. Skaczę 1. Springen/ tantzen, Dulcis aquæ saliente sitim restingvere rivo. Virg. syn. Sălio, exsilio, prōsilio, emico, transilio. phr. Saltu corpus tollo. Me do, me præcipito, in saltu trāsmitto, sŭpero fŏssam. Corpora saltu ad terram mittere. Toto præceps se corpore ad ŭndas misit. Vŏlucri sŭper agmina saltu emicat. Seque rĕpente per ignem præcipiti saltu jecit, misit, dedit, immisit. Corpus per nici tŏllere saltu. Excelsos tollunt sŭper æthera saltus, equīdem dŏcuere sub armis insŭltare sŏlo sălientes sānguine venæ. Cŏrpŏra saltu sŭbjiciunt in equos, saltu supra vēnābula fertur, v. Salto.
Sălipūtium, salipūsium, sub Kárzeł.
salis flos, Sol 1, solna kurzáwá.
salis fodinæ, solna góra. Saltzgrub.
salis grumi, grumuli, Gradowká.
Sălisātor, Salisatores qui ex saltu aut palpitatione membri alicujus (ut supercilii &c.) aliquid prosperum vel adversum prædicunt. Salitores legit Muretus & Ioa Grialus, qui saliatores lectionem Valle & Rhodegini damnat.
Salisatio, Glosar: skakánie.
Salitoribus, quasi à salitor, Cic. corr. A littoribus.
sălitura, Solennie. das saltzen.
sălītus, Rosołowy 2. Solony. gesaltzen
sălīva, sliná, sok 2. smak, skomá 2. Speichel. Nam primum tacta designat membra saliva. epith: Mŏllis, dŭlcis, putris, labens, lŭstralis, spūrca, vĕnēnosa. phr. Labentemque pluit per mensem bārba salivam & mollem è labiis noras sŏrbere sălīvam Vultus & insignis sănie, putrique sălīva. v. Sputum.
săliva siderum, Manna, sok.
salivam moveo, mihi aliquid, Chce mi się.
salīvarium, Wędźidło. (smaczny.
salivarius: Slimāsty. vom speichel salivarum. sub
Sălīunca, Virgilii, Plinii, est herba foliosa, brevis, densa, velut manu pressa, & cespes: non est Nardi spica, nec Levendula, ut vulgo putatur. Crescit in Pannonia Noricis & Alpibus, nobis ignota. Puniceis humilis quantum saliunca rosetis. Virg. In Isaia pro voce Saliunca, apud LXX. est quæ est herba mollis apta stibadiis & culcitis jumentorum in Hippiatricis Aculeato folio eam facit Plini. & eandem cum Phleo. ut & Dioscor, qui negat esse aculeatam & anacanton, vocat; Chaber wielki, quibusdam videtur. Vuiecus reddit Głog & quidem aptius ad sensum & contextum orationis Prophetæ.
sălivo, ślinię się, leczę, napawam 1. Speichel außwerffen, & in smaczny, & Wkrzę się.
sălīvōsus, Slimasty, smaczny. sălius, Skoczek 2.
salius hircus, Koźieł stadnik.
sălix, Wierzbá 1. 2. Witwiná, Iwa 1. Ein Weyd, Weydenbaum. Mecum inter salices lenta sub vite jaceret. Virg. syn. sălictum epith: amara, pallida pallens, glauca, opāca, ŭmbrosa, tĕnera, viridis flexilis, flŭvialis, flŭminea phr: Sălicis, sălicti flos, frondes, salignæ frŏndes, ŭmbræ, irrigui fontis amīca sălix. Flumina, littora amans. Florentem cytīsum, & salices cārpetis āmaras. Viminibus salices fœcūndæ frŏndibus ulmi, umbrosæ sălīces, vŏlucresque cănoræ Fecerunt so-(mnos.
salix Græca, Złotowierzb.
salix viminalis, Rokićina.
sallio, sallo, lis, solę, Nasalam saltzen.
Sallitus, idem Salitus supra.
salmacidus, słony.
salmacis aqua, sub słony.
salmăcius, Ibidem. salmo Łosoś, ein Salm, Lachs.
salmo fluvialis, Pstrąg Forellen
sal nitrum; Saletra, sălo, is, solę, saltzen.
salpa, Gr: Złotestrefa rybá, non Sztokfisz Stockfisch (Genus piscis circa Ebusum Hispaniæ insulam) epith. immunda, vilis, vilissima, tūrpis, obscœna phr: in vastum pontum, scŏpŭlos quos ablŭit unda alga consperses, & mŭlto murice tectos salpæ hăbitant, variis dĭstantia tĕrgora; signis obscœnæ mădida sălpæ nāscuntur in alga.
salpistes, es gr. Trębacz. Niedźwiednik,
salpūga, salpunga, Mrowka.
salsamen, commixtio è quadrimis frugibus in sacrificiis Ethnicorum. Arnob.
salsamenta arida, Sztokfisz. Stockfisch.
salsamentārius, adject. Rosołowy. 1.
salsamentarius, subst. rosołowych rzeczy przekupień.
salsa-

salsamentum, Rosołowa stráwá 1.
Salsa parilla, B. sub Powoy kolący.
salsè, żartownie. gescheidlich, scharffsinnig.
salsēdo, słoność. Gesaltzene Feuchte. -- Aquam spargens salsedine Tethyos usque F.
salsicortex, Dąb. salsilāgo, Rosoł 2. Słoność.
salsitium: Kiełbasa. salsior sub słony.
salsitūdo, Słoność. gesaltzene Feuchte (Brüh.
salsūgo, Rosoł 2. słoność Peckel, gesaltzene
Udaque sudorisque oritur salsugine alumen F.
salsum, słono 1.
salsūra, Solenie; Rosołowa stráwá. Saltzung.
salsus, słony, żartowny.
saltātio, Skakánie. das Tantzen syn. saltus. v. Chorea, Saltus
saltatio armata, skakanie żołnierskie.
saltatio gesticulatrix, Plesy.
saltator, Skoczek, Mietelnik.
saltatoriè, sub skokiem. saltātōrius, skoczny.
saltatorius orbis. Taniec 1. ein Tantz.
saltātrīcula, saltatrix, Skoczká Tanecznicá.
saltātus, us, skakánie 1. das Tantzen.
saltem, Wżdy, Przynaymniey zum wenigsten.
Saltrica puella Skoczká.
saltim, Przynaymniey, y owdźie, zum wenigsten
salto, saltito, Skaczę, Poskakuię 1. Tantzen. springen. Pastorem saltaret uti Cyclopa rogabat. Mar: syn: Sālio, vel trĭpŭdio. phr. Chŏros ago, duco, exerceo, cĕlebro Chŏreis, chŏris indūlgeo, vaco. lūdo. pĕdes mŏveo alterno pĕde terram pulso, quatio. Læto se tōllere saltu. Chŏreis implicare mănum. Sāltat, & immiscet rĕvŏlūtas arte chŏreas. Dūcebant ad plectra chŏreas Féstivăque dicunt cārmina, ad Cythăræ cantus ăgiles cĕlĕbrare chŏreas. Tunc alacres Mēdea chŏros, & ovantia dūxit āgmĭna. omnis quam chŏrus & socii cŏmitantur ovantes. vide Salio.
saltuāris, Skoczny. Saltuārius, Gaiowy.
saltuātim, skokiem, Tu y owdźie, przestawáiąc.
Saltuensis, Gaiowy 1.　　(springend.
saltum do, Skaczę 1. springen.
saltuosus, sub Gęstwá, & Zarosły.
Saltura, Plaut; corr: salsura.

sāltus, us, skok. Ein Sprung. Non saltu superare viam sit passus, & atri. Virg: epith: Celer, vŏlucer, ăgĭlis præceps, răpĭdus, lĕvis, pĕrnix concĭtus, cŏmpositus tremŭlus.
saltus, Gay 1. Gęstwa 2. Ein dicker wilder Wald (locus incultus propter sylvas,) epith Profundus, vāstus, sylvĕster, vĭridis, secrētus, ŏpacus, riguus, ferus, inăccessus, dūmōsus, umbrōsus, occūltus, quiētus, gĕlidus, fœcūndus, hĕrbosus, sylvosus avius, dĕvĭus, invius, văgus, excĕlsus, obscurus sĭlens, incūltus, imbrĭfer rĕcŏnditus. syn. Sylva nĕmus, lucus, phr. Sāltūsque silentes. Dēviaq; qua vastos apĕrit. Gāndāvia sāltus. Quis tibi mōnstrābit sāltus vēnātibus aptos? Vēnatu saltus exĕrcet opācos Quiētos umbrārum saltus & grata silentia captas; lætus in herbosos saltus, armenta reclūsis Pāstor āgit stăbulis. Māgnos cănibus circumdare saltus. v. Sylva.
sāltus damni, Wiele czego 2.
saltus in caput, Koźiełek 4.
Salva epistola, Nieodpieczętowany list (nus
salva gratia, z Łáską bez naruszenia mit Erlaub-
salva lege, sava magnitudine, Bez naruszenia, uczćiwszy uszy.
salva reverentia, z odpuszczeniem.
salva spes, salva res est, Dobra nászá.
Salvātio, Zbáwienie 1. Heylmachung.
Salvātor, Zbáwićiel, Wybawićiel, Seligmacher.
sălūber, m, salūbris. comm: Tertia utrumq. zdrowy 1. 2. Dobry 3. Gesund, Heylsam, Nec potuit curas sanare salubribus herbis: Tib: syn: Sălūtaris, sălūtifer, sānus. sānans.
salubritas, Zdrowość, Heylsamkeit, Gesundheit Salve, Narbo potens salubritate.
salubriter, Zdrowo. Heylsamlich. - Iniqua mea, rursusq; salubriter insit. Ar.
salve, Verbum, Pomaga Bog, zdrow bądź, żegnam & sub Pozdrawiánie Iako się masz. Sey gegrüsset. syn. Ave. v Saluto.
salve, Adverb: Zdrowo, Iako się masz.
salvenè, Iako się masz. salveo, Zdrowem.
salvere jubeo, Pozdráwiam 2. grüssen.
salvia, Szałwiia 2. Salwey.
Salviatum melius Salivatum salvifico, Joan: 12. pro
Salvifōlium, szałbá.　　(salvo.
Salvio, as, melius Salivo.　　sālum

sălūm, *Gr. Rzucánie 3. Morze 1. ſtanowiſko 3. Wątpienie.* Das Meer. *Fit ſonitus ſpumante ſalo, &c.* Virg: *v. Mare,*

ſalvo, *Zbawiam 1. an Zachowuię?* befreyen, ſelig machen. *ſin:* Lībĕro, Sērvo, *phr.* Medio Dīſcrimine mōrtis, vel à morte, rĕduco, rĕvŏco, rĕdĭmo, erĭpio: rĕvŏcatum, incŏlŭmem, sălvum, tūtum servo. Mĕdio ex hoſte rĕcĭpio, libero. Periclis, morti sūbduco, ex pĕriclis erĭpio, amīſſam claſſem sŏcĭoſque à morte rĕdūxit.

ſalvo capitè *Zachroną zdrowia.*

ſalvo jure, *Bez náruſzenia.*

sălus, li, m. gr. Morze.

sălus, *li, Latinorum recentiorum, Czeczotká.*

sălus, *lutis, Zdrowie 1. 2. Záchowanie, Zbawienie 2. Pozdrawianie, Cáłość* Heyl, Wolfahrt, Geſundheit. *O ſocii quæ prima, inquit, fortuna ſalutis,* V. *ſyn:* incolumĭtas, integrĭtas, secūrĭtas, sanĭtas. *epith.* Spērata, dūlcis grata, optata, quæſita expectata, certa; sĕcura, tuta deſperata, abjecta *phr.* Nulla sălus bello, pacem te pōſcĭmus omnes, una ſalus ambōbus erit. Tūrne, in te suprema sălus, mĭsĕrere tŭōrum. Te ſcilĭcet omnis in uno noſtra salus poſita eſt: una sălus victis, nūllam ſpērare sălūtem; ea viſa ſălus morientib9 (una.

Salutare, Zbáwienie 1.

sălūtāris, *Zdrowy 2. Zbáwienny, Záchowuiący, Dobry 3. Pożyteczny & ſub Pozdrawiacz,* Heylſamlich. *Qui ſalutari levat arte feſſos.* (Saph:) *ſyn:* Sălūtĭfer, sălūbris, ſanus.

salūtāris digitus, *Palec wtory.*

salutariter, *Zdrowo pożytecznie,*

salutārius digitus, Palec wtory. (Begrüſſung.

salūtatio, *Pozdrawiánie, Witanie 1. żegnánie.*

salutationem do, accipio, *Witam ſię.*

sălūtātor, *Pozdrawiacz, salutatorium: ibid.*

salutatorius; *Pozdrawialny, Witalny, ſalutatorium, Ibid.*

ſalute bona noſtra, *Dali Bog zdrowie.*

ſalutem dico, impertio, mitto &c. *pozdrawiam 1*

ſalutem multam dico, *Rozbrat czynię* (grüſſen.

salūtĭfer. Zdrowy 2. żywotny, Heylſam. *Sorte ſalutifera miſeris ſuccurrere rebus.* Ovid:

salūtiger, salutigerulus, Pozdrawiacz.

sălūto, *Pozdrawiam, Witam 1. 2. 4. żegnam 1.* Grüſſen, Heyl wünſchen. *Ante ſalutabat Rhetor Apollonius* (Peutam) M. *ſyn:* Sălūtem do, nuntio, dico, affero, rŏgo. Sălvere jŭbeo, ave fĕro Sălutem læta verba fero, rĕfero. Sălūtandi mūnus, pōrtantia vērba sălūtem. Lætâ dat voce salūtem. Tibi rēddita noſtra salus, Dămus altērnas, accipimūſque prĕces. Larga dōnare sălūte. *Mātūtinum* ave ferre, pōrtāre. Dicta acceptaq; sălūte, Ităliam læto sŏcii clāmōre sălūtant. Tu diceris eſſe ante sălūtatus. Vade sălūtatum pro me lĭber, Ut tămen ăcceſſit natus mātrique sălūtem attulit. Sed prīmum Nȳmpham lărga dōnate sălūte. Scripsĕrat hēſtĕrna patri cum lūce sălūtem. Sālve, teq; bona Jūpĭter aūctet ope.

salvus, *Zdrow 1. Zdrowy 1. Cały 4. Niezepſowány.* Ge und, friſch. *Huc ades o Melibæe, caper tibi ſalvus & hædus.* Virg: *ſyn.* incŏlŭmis, illæſus intĕger, sōſpes, sēcūrus, tūtus, sānus.

Sami, ipſam ut On.

Sămărum, Samaris, *ſub Wiąz.*

Sambūca, *Gr: Harfa, ſzopa woienna.* ein Muſick-inſtrument. *Sambucam citiùs caloni aptaveris* (alto Pers.

Sambūceus, *Bzowy.*

sambucina, *ſub* Harfiſta.

sambūciſta, *Gr: Harfiſtá.* (Oerbaum

ſambuciſtria, *ibidem* sambūcus, *hac Bez.* Hol-

sambucus aquatica montana, *Kalina 4.*

sămēra, *ſub Wiąz.*

sămia terra, *Ziemia lekarſka.*

sămiarius, *Płatnerz, & ſub Oſtry 2.*

sămiātor, *ibidem* sămiātus, *Oſtry 2.*

sămio, as, Oſtrzę 1. sămiŏlus, *Gliniany 1.*

sămius, *Gliniany 1. Oſtry 2.*

sămŏgitia, *żmudź,* samŏlum, *Sasanka.*

sămŏthrācia gemma, *Kamień lekki.*

samothracia ferrea *n. plur: Noſzenie od czárow.*

samotrācius annulus, *ibidem.*

ſampſa, ſamſa, *Peſtka 1.*

sampsūchum, & us, *Gr: Maieran.*

sanæ mentis, *Przy ſobie.*

sānābilis, *Uleczony, zleczony.* das kan geheylet (werden

Sana munda B. ſub Czyściec 2. Benedykt.

Sānātio, *Leczenie, Zleczenie,* Heylung.

Sanator, Lekarz 1.

san-

sancio, is, Stánowię 1. Daię w to słowo, rękę, Zákázuię. Beschliessen, gebieten. Posteriore suis cupiens sancire salutem. Prud. syn. Dēcērno, stătuo, dēfinio.
sanctè, świątobliwie, Wiernie heilig.
Sanctesco, sub Swięty 1.
sanctificatio, Poświącánie, Poświęcenie, świątnicá,
Sanctificator, Poświęćićiel. (świątobliwość.
Sanctificium, Psal: 77. pro sanctuario.
sanctifico, Poświącam 1. heiligen.
sanctimōnia, świątobliwość. Heiligkeit.
sanctimonialis, B. non sub Mniszká. Kloster-Jung-
sanctio, stanowienie, Ustawá 1, (frau.
sanctitas, sanctitudo, świątobliwość, Heilig-
sanctor, Stanowićiel. (keit.
sanctuarium, Sanctum, Sanctorum, świątnicá, Kośćioł, świątość, ein heiliger Orth.
Sanctus, adject. Ustáwiony, in stánowię 1. Niezgwałćisty, Nienáruszony, Nietykány, Swięty 1 2. Wiáry godźien Heilig. Ingredior sanctos ausus recludere fontes. Virg. syn. Religĭosus, pius innocens,
sandalarium, Gelli forum vel offi ina, ubi sandalia
sandăligĕrŭla, Służebnicá Magd. (vendunt.
sandălina, Jáskółcze źiele. sandalis palma, Daktyl 3
sandălium, Patynká Obow stároświecki. Sandalio innixa digitis primoribus Turpil. Argentata tuos etiam sandalia talos Virg. Da; quidam producunt, in potiùs corrigè cum Turpilio Scalig. Antesignanis.
sandăpila, Mary, Cum tamen hæc tua sit Zoile sandapila Mart.
sandāpilarius, Grubarz. Todtengräber.
sandărăca, sandaracha, Gr: Sandaraka, Pszczelnik 3. & Rdzá miodowa. (Sandarákowy.
sandarachātus, sandarachinus, sandaracinus,
sandărēsus sandeser, sandestros, kámień gwiazdzisty
sandyx, Gr: ȳcis, Propertio. ȳcis Gratio ȳcis Ioani Ursino, Szarłat źiele, sandaraka
sanè, Zdrowo. Iśćie, tak iest, Záiste. Warlich, gewißlich, S. syn. Certè, profecto, quidem.
sanè quàm Bárzo. sanè quidem, Záiste.
sānesco, Goi się, Dostáie się wrzod.
sangĕnon, vel sangenos, Opal kámień.

sangualis, Orzeł łomignat.
Sangven, inis n. Krew ćiekąca.
sanguĭcŭlus, Jucha. sanguilentus, Krwáwy 2. blu-
sanguĭnālis, Krewny 2. (tig.
sanguinālis, herba, Krwáwnik 1. Sporyż 2.
sanguinăria, s. herba Krwáwnik 1. 2. Płownik 2. Sporyż 2. Taszník. (grożący. (Blutdürstig
sanguĭnarius, krwie rozlewcá, Okrutny, Gardłem
sangvine ac vulneribus, victoria stetit; sub przypłacam czego 2.
sangvine suffusus, Rumiány roth. (krew.
sangvinem mitto, emitto, minuo, Pusczam
sangvinem rejicio, spuo, vomo, Krwią pluię. Blut speyen.
sangvineus, Krew w sobie máiący, Rumiany Blutig, Blutreich, Blutroth, Sangvineis ebuli baccis, minioq; rubentem. Virg. syn. vel rŭbens pūrpŭreus. vide Sangvinolentus.
sangvineus frutex, sanguinea virga Głog drzewo, & sub Trzmiel, świdwá.
sangvino, as, Krwią płynę 1. 2. 3. Rumiany Czerwony. bluten.
sangvinŏlentus color, Rumiánosć. Röthe. Ille color vere sanguinolentus erat. Ovid: syn: Sāngvinĕus, crŭentus, crŭēntatus. phr: Sāngvĭne crŭore pērfusus, spārsus, āspērsus, imbūtus, rigātus, mădidus infēctus, fœdātus, tūrpis, măcŭlatus, squallens, mānans, stīllāns, rŭbens; cōncrētus, cōactus, pingvis; infando pōllūtus sāngvine. Stētit imbre crŭentō infōrmis facies. Vidi quantus erat, fūsum tēllūre crŭenta, Pēctŏra jactāntem sangvinōlenta virum. Sāngvĭneæ mānant călido de vūlnĕre guttæ.
sangvis, Krew 1. Rod 1. Blut. Remulus Assaraci quem sanguinis Ilia mater. Virg: Cruor epith. Pūrpŭreus, pūnicus, rŏseus, rūber, fūmans, tepens, fērvens, fērvĭdus, tēpidus, cālidus, cōncretus, crāssus. fædus, pĭger, atēr fŭ ns effusus, fluens, bŭlliens, undans, spūmans. phr Sangvĭneus, crŭentus ros. Sanguineæ guttæ, Sangvĭneus imber. Sāngvĭnĕum, călidum flumen. Sanguis per membra diffūsus, fūsus, membra, permeans

means. Venis bulliens, ebulliens, fluens, &c. Venas implens. Sangvine terram rigat, humectat, aspergit, perfundit, inficit, fædat, turpat, maculat, madefacit. Per candida membra it fumans cruor. Toto corpore sanguis manat, stillat fluit. Volviturille vomens calidum de pectore flumen. Perfusam multo natorum sanguine terram immaduisse ferunt, calidumque animasse cruorem: Nostro sequitur de vulnere sanguis.

Sanguinibus, Sanguinum, in St. libris.

sanguinis integer, *Moloiec.*

sanguisuga, *Pijawka*, ein Egel, Blutsauger.

Sanicula, Zankiel.

sanies, *Posoka Fuz. Farba, Plugastwo.* Eyter *& sanie taboque fluentes.* Virg: *syn:* Tabum, tabes cruor, *epith.* Crassa, pingvis, cruenta, putida, concreta, coacta, tetra, fæda, turpis, sordida, corrupta, fætida, lurida, pestifera, horrida, fluida, stillans fluens, sanies. *phr:* Turpi tabo sanie fluens, liquens, stillans, manans, aspersus, infectus, squallidus, eliso ventre per ora ejectat saniem permistus vulnere sanguis *v. Tabum.*

sanies auri, *Kley złotniczy.*

sanies pretiosa, *Rosol s,*

saniosus, *Posoczysty.* voll Eyter.

sanitas, *Zdrowie* i. Gesundheit. *Pars sanitatis velle sanari fuit:* (Jamb) Sen: *syn.* Valetudo, vigor, incolumitas; salus. *epith.* integra firma, optata, expectata, blanda dulcis, amabilis, vivida, perpetua, constans. *phr:* Corporis expectata salus, vigor, integra virtus. *v. Robur.*

sanitatem reddo *Uzdrawiam.*

sanitatis dubiæ, *Nepoty głupi.*

saniter, sanius, *Zdrowo*, gesund.

sanna, *Szyderstwo.* Verspottung.

sannas æ, *gr: Głupiec.*

sannio, *Błazen, śmieszek*, ein Narr.

sano, *Uzdrawiam, Leczę, Goię.* Heylen. *Vidue ra sanabunt vel tua viva malum.* Prop: *syn.* Salutem do, reddo, restituo. Firmas restituo vires. Morbum pello, *v. Medeor.*

sano carmine & verbis, *Odczarować*, entzauberen.

sanqualis, *Orzeł łomignat.*

Sansa, idem sampsa, sansuchus. lege sapsuchus. santalium, Cyndał.

santerna, *Kley złotniczy.*

santonica, *Glistnik ziele,* sanum facio, *uzdrawiam*

sanus, *Zdrowy i. Nienakażony, Przysobie.* Frisch, Gesund. *Diluit insignem baccam qui sanior ac si* Hor: *syn:* Valens, integer; incolumis, sospes, & integer, salvus ac valens, morbo liber, immunis. Medicis herbis non egens, Cui constat valetudo, sano valido corpore, Firmis viribus. *v. Robustus, incolumis.*

Sapa, *Wino warzone,* sapa purpurea, *Słodycz,*

saper, *è Græco. Zgniły.*

saperda, *gr: Karaś i. Mędek, Korzypiegka, rosołowa strawa.*

sapide, *Smacznie.* schmackhaffe.

sapidus, *Smaczny.* wolgeschmackt. *syn:* Saporus.

sapiens, *Mądry, Przemyślny. Mędrzec.* verständig, weiß, klug. *Neve putes alium sapiente bonoque beatum.* Hor. *syn:* Prudens, vel doctus, eruditus. peritus. *v. Prudens.*

sapienter, *Mądrze,* verständiglich. *Muneribus sapienter uti.* (Dactyl. Tr.)

sapientia, *Mądrość Smak i. Nauki, & pro sapiente in Mądry.* Weißheit, Verstandt. *Ducere quo vellet, fuit hæc sapientia quondam.* Hor: *syn.* Prudentia, vel doctrina, scientia. *v. Prudentia.*

sapientiæ doctor, professor, *Filozof.* Lehrmeister.

Sapientipotens, P. Mądry.

sapineus, *In Iedlina, świerk.*

Sapinos gemma, Amethystis species, dilutior Sacodio

sapinum, *vel us, żywica, In świerk,* (Plini.

sapinus, *hæc świerk, Iedlinowy odziemek,* Dannbaum *sub Iedliná.*

sapio, *Smakuię i. Mądrzeię, Mądry iestem rozumny, Trącę:* Schmäcken. *Quum sapimus patruos, &c.* Pers: *syn:* Gusto vel redoleo.

sapit, *Smakuie tá rzecz,* es schmäckt.

sapit ad genium, *Łakotliwy.*

sapium, *idem* sapinum.

sapo, *onis, Mydło.* Seyffen, *Attrito sapone genas purgare memento* Seren.

saponaria, *Mydelnik ziele.*

saponarius, saponopæus, *Mydlarz*, Seyffmacher.

sapor, *Smak i.* Geschmack. *huc tu jussis, asperge sapores.* Virg. *syn.* Gustus, *epith.* Dulcis, gratus

tus, jūcūndus, ſvavis, nectāreus, ambroſius, injūcūndus, ingrātus, ămārus, āſper, inſvavis. *phr*: aſper in ore ſāpor. Minīſtra ſāpōrum lingua. Pālātum ſāpōris arbīter, jūdex, ōbvīa diverſo cūncta ſāpōre lĕgens.
ſapore imbuo, *Wodzę* Schmack geben.
ſapporum intellĕctus, *Smák 2.*
ſapphiratus, ſapphīrinus, *Száfirowy:*
ſapphīrus, *gr: Száfir* ein Edelgeſtein Saphyr genant, *Hinc ſibi ſapphirum ſociaverat, inde beryllum,* Prud:
ſappophrago, *is, Gr: ſub żrę.* (*à Sapor.*
Saprum ſubſtant; Plin: corr. Saprum caſeum, adject:
Sapſa Samá 1.
Sarăcum, idem sarracum, soracum.
sărăballa, *orum*, ſarabata, *orum, Gr. vel B. Gacie.*
ſarcaſmos, *Gr Urągánie ſię*, ein Verſpottung,
Sarcimen, Szew,
ſarcina, *Tłomok*, ein Bürd, ein Bündlein. *Si te ſorte meæ gravis urget ſarcina chartæ.* Hor: *ſyn.* ŏnus, pondus, faſcis *epith*: Grăvis onĕrōſa, mŏleſta, ingens, iniqua, prĕmens. *v. Onus:*
ſarcinālis, *Ciężarowy,*
ſarcinārius, *Tłomokowy, Robotny.*
ſarcinātor, *Krawiec*, ein Flicker.
ſarcinatrix, *ibidem duplici ſenſu,*
ſarcinātus *Tłomokami obłożony.*
ſarcinŭla, *Tłomoczek.*
ſarcinoſus, *Opukały, Tłomokami obłożony.*
ſarcio, *Łatam, Popráwiam, Naprawiam, Nagradzam.* Flicken, beſſeren, lappen, vergelten *Incumbent generis lapſi ſarcire ruinas,* Virg. *ſyn*: Reſarcio rĕpăro, penio, compenſo *v. Reparo.*
Sarcion, Plini: carnoſa vena gemmarum.
ſarcītes, *æ. m, gr: Kamień mięśny.*
ſarcŏcēles *es. Gr: Kilá.*
ſarcŏcōlla, *Gr: Máść gojąca, Bielmok Ziele, Sarkocolla.*
ſarcŏphăgus, *Gr: adject: Mięſożerny, iadący (kolą.*
ſarcophagus, *ſubſt: Trumna, Kamień trumny, Grob,* ein Todtenbar, *Sarcophago contentus erit mors ſola faventur:* Juv.
ſarculātio, *Gráccowánie,* das Eegen,
ſarcŭlo, *as, Wſkopywam, obćinam* Egen. jätten
ſarcŭlum, ſarcŭlus, *Grácá ogrodnicza, Rydel, Motyká,* ein Eeg,
ſarda, *Sardela, Tuńczyk, ſardyk kámień.*
ſardachates, *æ, m, gr: Achátek,*
ſardella, ſardina, *Sardela.*
ſardilus lapis, *Sárdyk kámień.*
Sardo ad priſcum, Rozumiem.
ſardoa, ſardōnia, ſardōnica, *Jaſkier,*
ſardonius riſus, *śmiech iáłowy,*
ſardŏnychātus, *ſub ſardownik.*
ſardonȳchus, ſardonyx, *Gr, Sardonik*, ein Gattung Edelgeſteins gefärbt wie ein Menſchennagel.
Sargus, *Plini, Piſcis Melauro ſimilis oculis magnis rotundis, carnoſus, capras amat,*
Saris n. ios, frutex Nili cujus radix carbonariis utilis
ſārio, *is, Grácuię,* sărrio, *onis, Pſtrąg.* (*Plini:*
ſărīſſa, *Gr. Kopia 1. Drzewce,* ein langer Spieß
ſarītio, *Gráccowánie.* das jätten.
ſarito, *Gracownik.*
Sarmăta, *Gr: Tátárzyn:* ein Tartar, *Venit & è poto ſarmata paſtus equo M. ſumitur etiam pro Poleno.*
ſarmăticè, *ſub Tatarſki,* ſarmăticus, *gr: Tátárſki,*
ſarmatis, *idis Tartarká.*
ſarmentarius *ſpalenia godny.*
ſarmentitius, *idem & Chroſtowy, Latorośly.*
ſarmentōſus, *Gałęziſty, Krzewiſty,*
ſarmentum, *Latorośl winna, ſusz 1. Winna rozga,* unnütz abgehauene Zweyg.
ſarmentum eruncidum, *Wierzchołek 1.*
Sarpo, is, Obćinam 1. sarptus, *Obćięty.*
ſarrăcum, ſarraculum, *Kárá 2. Teczki, & woz chłopſki, Woz 2. Woz niebieſki,* Laſtwagen. *) Plauſtrum quo ligna & lapides vehi conſueverunt) epith:* Grave, ſtridens, rōbuſtum, rōbŏreum, tărdum sonorum, gemens, *phr.* Longa cŏruſcat ſărraco veniente ăbies.
ſarrānus, *Szárłatny.*
ſarrio, *as, Wſkopywam, Grácuię Porzę 2. Maćinię*
ſarrītio, *Wſkopywánie, Gráccowánie,* (*vetuſt Pelę.*
ſarrītor, *Gracownik. & ſub Wſkopywam.*
ſarrītūra, *Gráccowánie.* das jätten.
sarsura Náprawá.

Sartago, Brytfanna, & tr: Przykrość, ein Bratpfann, Fiunt urceoli, pelves, sartago, patellæ Ju:
sarta tecta, Budynku opatrowánie, & sub Zupełnie
sartè, Zupełnie, gäntzlich,
sartor, Gracownik, Krawiec, ein Schneider, &
sartrix, Szwaczká 2. (sub Wkopywam
sartūra. Grácowánie, náprawa. Verbesserung.
Sartuillus, Fest, lege Scrutillus.
Sarneris, à Sario, is, sub Wkopywam.
sat, Dość 1. Gnug. Hic sat erit, divæ vestrum cecinisse Poetam. Virg. syn: Satis, abūnde, ābūndanter, sūfficienter. Sas. i, suas, v. Swoy.
sata, orum, Zasiew, Zboże 2. Saat auffm Feld, Et pluvia ingenti sata læta boumq; labores. Virg. v. Ager, & Seges.
sătăgo, is, usiłuię, pieczołuię, prasuię się uwiiam się
sătan, sătānas, Czárt. der Teuffel, Pestiferis satanæ legionibus imperitare. Terent. Tum demum inferius vastanda satanibus ora Mart: Græcis Sa longa.
sătārius, siewny, Sadzeniu służący.
sătelles itis, Halábartnik. Gwardiknecht, Trabant. Ille Deæ custos, ille satelles erit. Ovid. syn: Stīpātor, cūstos, miles minister, epith: āmatus, robūstus, vālidus, fōrtis, strēnuus, aūdax, sedūlus, impiger, insomnis vigil, fidelis, fidus trux, bārbārus, ferox, phr. Militum cōhors, cōrona, cūstodia, tūtela, præsidium, āccinctus gladiis lōricātusque sātelles. Virtutis veræ cūstos rigiduf que satelles, vūltus ille ferōces fert miles.
satellitium, Halabártnicy. Hauffen der Trabanten.
satianter, al, satienter, Do sytu zur gnüg.
satias, ātis, f. Nasycenie. satias me tenet, Item.
sătiētas, saties, Nasycenie, Gnüge, Verdruß. Neque ulla orandi satietas est. syn: Sāturātio, vel fāstidium, tædium, naūsea, epith. Mōlēsta, grāvis, fāstidiosa, phr. ēxempta, plācata, fāmes.
satin salue, Iako się masz.
sătio, as, Nasycam. Ersättigen, v, mox Saturo.
sătio, ōnis, sianie, Sadzenie das Säen/ Pflantzung.
sătior, aris, Nasycam się. Przyda się.
sătior, oris, Lepszy, Satira, idem, Satyra.
satis, Dość 1. Dostatecznie. Gnug. Solvite me pueri, satis est potuisse videri. V. syn: Sat ābunde ābūndanter, sufficienter.
Satis acceptio, Rękoymie przyięcie. Satis accipio, Rękoymie przyimuię. Satisdatio, Rękoymie danie Warunek. Satis dato; Podrękoymią. Satisdātor, Rękomią daiący. Satisdatum, Rękoymią daiący. Satis digne Iáko się godzi.
satis do, satisdo, Rękoymię dáię, Ręczę, wárnię,
satis facio, Czynię dość, Spełniam, Isczę się komu, Wymierzam się, dogadzam komu, przypłacam czego. Gnug thun. Et jurare jubes, malo satisfacere, (Pent.) syn: Facio satis, plāceo, debitum sōlvo, exsōlvo, pērsolvo,
satis facio naturæ, Umieram 1. sterben.
satisfactio. Oczyszczenie słowne, spráwowánie, pokuta 5. Uiszczenie, Gnugthuung.
satis mihi, Dość mi się stáie.
satis habeo, przestáię nátym.
satis præsto, Rękoymię daię.
satis superq; Nazbyt, & sub Nabiegałem się.
satis tempore, Wczas 2. zeitlich.
satius Lepiey. besser, nunc fuerat satius tristes Amaryllidis ires? Virg. syn. Pōtius melius.
satiuum tempus, siew, 2.
sătīvus, siany, Sadzony 1. Ogrodny 2.
sător litis, Zwadcá. sătōrius, siewny. (herr
sătrăpes, æ, m. Gr: Pan wielki, woiewoda. Land-
sătrăpia, gr: Państwo Starostwo 1. Woiewodztwo.
sătrus, an, Stáby.? (Landschafft.
sătulle, Syto sub nasycam.
sătullo, Nasycam, satullus Nasycony.
sătum, v. Kurca Krakowskiego ćwierć.
sătur, Nasycony, Pełen, & sub Farba iasna Ersättiget/ Dux aries saturas ipse reduxit oves. Prop: syn: Sātūratus, sātiatus, rēfectus, ēxplētus, replētus phr. Cibis ēxpletus, gravis.
sătūra, Mieszanina, Misa pliska, Maćiek nadziewány, Obyczaiow złych gánienie.
sătūrātus, Nasycony.
sătūrēia, satureium, n, Cząbr ziele.
sătūrio, ōnis, Nasycony.
sătūritas, Nasycenie Gnoy 1. Völle, Ersättigung.
sāturni stella, sāturnius, Saturnus.
sătūro, Nasycam 1, Gnoię 2. Ersättigen füllen. Ignis melius saturatur glandibus alvus. Prod syn: Sātio, ēxsāturo, expleo, phr. Cibis famem depello, rēpello, eximo, ēxtinguo, restinguo, comprimo, sedo, placo levo, solor,

sāturo, expleo. Postquam exēmpta fames & amor cōmpressus ēdendi. Jamque cibo, vinoque grāves, somnoq; jācebant. v. Manduco, Edo Epulor.
saturor, Nasycam się, Obiadam się.
sātus, ti, siany, Urodzony 1. Gesaet, gebohren. Tunc sic orsa loqui Vates sate sanguine Divûm. Virg syn: Nātus, creātus. ortus, genitus.
sātus, us, sianie, Sadzenie, Rodzenie, Płodzenie, Nasienie Rod 1. das saen, pflantzen.
sātyra, Wiersz poetycki 1. Obyczáiow złych ganienie, Misa pełna, Ustáwa Nosa płáskiego. Ein Gedicht wider die Laster. Sunt quibus in satyra videar nimis acer & ultra. Hor. epith. Mōrdax, dentata, livens, audax prōcax, pētūlans. phr: Mōrdax. Livens carmen. Mōrdaces nūmeri, Plena conviciis, opprobriis carmina, carmine mōrdaci pōpuli depīngere mores LIvēntem sātȳram nigra rūbigine turbes. Non vacat argūtosque sales, satȳrasque bibaces scribere, Dfficile est sātyram non scribere, nam quis īnīquæ tam pātiens urbis, tam ferreus, ut teneat se.
sātyria ales, Kruk Ein Rach.
sātȳriasis, sātȳrismus, gr. Ciegotki.
sātȳricus, satyrōgrāphus, gr: Wierszow pisarz
sātȳrium, gr. Storczyk Rączki.
satyrium bibit, satyrorum rex, Jurny,
sātȳrus, gr. Dźiki mąż Wildermann, Saltantes satyros imitabitur Alphesibeus. Virg.
Savanum, Tuwalnia,
sauciacio, Zranienie. sauciātus, Ranny
saucio, Ránię, Drapię 1. Verletzen, verwunden, v. Vulnero. Sauciumfacio, Ranię.
saucius, Ranny, Obrażony; Verwundet,
sāvillum, Makáron.
sāvior, savium, idem svavior, suavium.
saura, Gr. Jaszczurká.
saurion, è Gr: Gorczycá 1.
saurītes, æ, m Gr: Jaszczorcy Kámień.
saurocτōnos Plini, qui lacertum occidit.
sauromata, Gr: Tatarzyn. Ein Tartar. Sauromatæq; truces, aut immanes Agathyrsi Juv.
sauroter, gr. Tok 2.
Saxātilis, Kámienny 3. Skalny.
saxetanus, Kámienny, 2. saxetanus piscis Iaszczor
saxētum, Kamionká, & sub kámienisty.
saxeus, Kamienny. Steinen.
Saxificus, Skámiáiący. Der etwas in Stein verwandlet. Saxificos vultus quæ cumque ea tolle &c.
saxifrāga, Rozłup, łomikámień ziele.
saxifrāgus, Łomikamień 1. Stein brechend. Saxifragam seu frontigenam succurrere credunt. Ser:
saxitanus, lege saxeatus
saxo, ōnis Sas. Ein Sachs saxonia, Saska źiemia Sachsen Non longinqua docent domito quod Saxone Tethys Claud.
Saxorum structura, Mur: Eine steinmaur,
saxosus, Kámienisty. Steinächtig. Nascuntur sterilis saxosis montibus auri Virg. syn. Lāpidosus, petrosus, scrūpeus, salebrōsus, scōpūlōsus phr: Sāxis, scōpūlis, sālebris, asper, creber frēquens plēnq rēfērtus, hōrtens, Sȳlvis hōrrentia saxa frāgosis.
saxulum, Skałká.
saxum, Skáłá, Kamień łamány z gor. Ein Stein, syn. Silex, lapis, rupes, scōpūlus. epith. Dūrum, solīdum. āsperum, gēlidum, hūmidum, hōrrens fērum, lātēbrōsum, prærūptum, hūmens, concavum, hōrrīdum, frigidum, hirtum, rigens scabrum, crūdum, ūndisonum inhōspitum, mōntanum, adēsum, sālēbrosum, dūmosum, mūscōsum, scrūpēum, phr. Spūmea circum saxa frēmunt, multaq; rubentia cæde Lubrīca saxa madēt Non me lātebrosa mōvēbunt saxa. Non scrūpea sāxa lōcōrum præclūdunt aditus, v. Rupes.
saxum contusum; Gruz.
saxum vivum, Skałá 1. Opoká. Ein Felß.
Scābēllum, Ławeczká. Podnożek. Ein Bäncklein, Fußschemel, syn: Scamnum, sēdile, sēdes. v Sedile.
scāber, Parchaty, Chropowáty, plugawy. Schäbig, unglatt, Et tophus scaber & nigris exesa colubris. Virg: syn: asper, rigidus, rudis, scrabrosus.
scabēras, præteritum perf: à scabo, Drapię 2.
scabīes, świerzb, Liszay, Krätzigkeit, Raud, Ut mala quem scabies aut morbus. &c. Hor: syn. Pōrrigo, scabrīties. eph; Mala, mōlesta, edax, tūrpis, munda, fæda, fætida, obscœna, aspera; phr. Cutem scabīes rodit, edit, exedit. Grex tōtus in agris unius scabie cadit & porrigine porci. Morbida facta pecus totum corrumpit ovile.
scabies fera, Parch, Grind auff dem Haupt
scabīle. scabilum, Podnożek, Ławeczka,
Scabīnus, B. sub Ławnik.

Ggggg ca-

ſcabioſa, *Dzjiakitw żiele.*
ſcabioſus, *świerzb mâiąc y.* Kratzig, ſchäbig, grindig. *namque eſt ſcabioſus & acri.* Perſ. *ſyn.* Scăber, ſcabie infectus. *v. Scabies.*
ſcăbo, *is*, *Drapię 2.* Kratzen *ſyn:* Frico; *Scabitudo animi*, *Petro*, *tr: i. aſperitas*, *ſeveritas.*
ſcabrātus, *Chropowâty*, Unglatt, das rauh gemacht iſt.
ſcabre. *Chropawo*, rauhlich.
ſcabredo, *Chropowâćina*,
ſcabreo, *es*, *Chropowâćieię.*
ſcabres, *is*, *Chropowâćina*, *Plugaſtwo*, Rauhigkeit.
ſcabrities, ſcabritia, *Chropowâćina*, Rauhigkeit *Item* Schäbigkeit. *Scabritiemque animi fluviatilibus abluit undis* M. *ſyn:* āſperitas, vel ſcăbrĭties, *epith*: Dura, rigida, āſpera, rŭdis, impŏlita, ingrata.
ſcabrŏſus, *Chropawy*,
ſcabrum, *ſubſt: Chropowâćina.* Rauhigkeit.
scachi, *B in Szach: Scáchia æ. B. Szachy.*
ſcæa, *gr: ſub. Nieſzczęśliwy.*
scæniculæ, *Varr: corr: schœnculæ.*
ſcæva, *m: ſub Mânkaty.* ſcæva, *f. Lewicá.*
ſcæva bona, *Znak dobry.* gutes Zeichen.
ſcæva mala, *Znak zły*, *Nieſzczęśćie.*
ſcævŏla, *m: Mânkáty*, ſcāla. *Drabina 1.* Leiter,
ſcālæ, *Wſchod 1. 2.* Leiter, Steige. *Hærent parietibus ſcalæ, poſteſque ſub ipſos.* Virg. *epith.* ārduæ, altæ, tĕretes, făcĭles, erectæ, penſiles. *phr.* Scāndit inacceſſas ſcālārum mūnere tūrres.
ſcalæ geſtatoriæ, *Drabina*, Leiter.
ſcalari forma, *Pochodźiſto*, *Wſchodowáto.*
ſcalmorum duorum navicula *Nawa.*
ſcalmus, *Wioſłowy goźdź.* (*Lignum teres cui nautæ remos loro allidunt*) *phr:* Prora per ādvērſum ſcalmis ſtīpantibus amnem vix agitur:
ſcalpellum, *Rzeżak*, *Brzytwá 1.* (meſſer,
ſcalpellus, *Brzytwá 1. Puſzczádło*, Ein ſcheer-
ſcalper, *Nożyk piſarſki*, *Brzytwá 1. Puſzczádło*,
ſcalpo, *Drapię. 2. Strugam*, *Grzebię 1. porzę. 2. Dłubię*, *Ryię 2.* kratzen ſcharren.
ſcālprātus, *Zakrzywiony. 2.* gebogen, krumm.
ſcalprum, *Rzeżak*, *Nożyk piſarſki*, *Dłubáczká*, *Puſzczadło*, *Brzytwá 1. Gnyp. Siekacz*, Allerley Zeug zu ſchaben dienlich, *ſyn:* Cælum,
epith acutum, ădūncum, dūrum, tĕnue [illegible], *v. Cælum.*
ſcalptor, *Sznycerz 1.* Schnitzer. Scālptura, *Rycie*, (Stechung.
ſcalptorium, *Drapácz.*
ſcalpturatum pavimentū, *tło wytwornie ſadzone.*
ſcalptūratus, ſcālptus, *Ryty.*
ſcalptūrio, *is*, *Grzebię 1.* ſcharren.
ſcalptūre, *Ryię, 2.* graben.
ſcalpūrigo, *ś[illegible]b 1. Łechtanie.*
ſcalpūrio, *is*, *Grzebię 1.* ſcharren.
scalus, *Plin: corr: ſqualus.*
Scambus, *Gr: Krzywonogi*, *Zyzowâty.*
ſcāmellum, ſcamillum, *Ławeczká*, *Podnożek.*
ſcamilli *bi*, *Wſchodek*, *Poſtawek 3. Laſkowanie*, & *ſub Podnożek.* Ein Bänckel, fußſchemel.
ſcamma, *atis*, *n. Gr. Row*, *Szranki*, *1.*
ſcammōnia, ſcammōnium, *Gr. Socznicá żiele.*
ſcammonium tenue, *Wołowy ięzyk 2.*
ſcāmmōnītes *æ*, *m. gr. Wino robione.*
ſcamma, *orum Gałęźie 1. Piętro 2. drogi w ogrodzi[illegible]*
scamnātus ager ſub miedza.
ſcamnūlum, *Ławeczká*, Ein Bäncklein.
ſcamnum, *Łáwa*, *Podnożek*, *Opuſta* & *ſub zagon[illegible]* Ein Banck, *ſyn:* sĕdīle, ſedes.
ſcammoneum, *Gr: Socznicá żiele.*
Scandalizo, *gr. Gorſzę* Ergeren.
ſcāndalum, *Gr: Zgorſzenie.* Ergernuß. *Scandala proculcat pedibus, nec fronte ſeveros.* Prud.
ſcandix, *ĭcis*, *hæc gr. Czechrzyca żiele.*
ſcando, *Wſtępuię 1* ſteigen. *Cohors gigantum ſcanderet impia* (Alcaic: *v. Aſcendo.*
Scando verſum i. menſuro Terentian. Priſci. dura translatio. Dic cum Cicer. Digitis dimetior, & *Horat: Legitimumq; ſonum digitis callemus & aure.*
ſcandŭla, *Szczebel*, *Stopień*, *Gont.*
ſcandulāca, ſcandulata ſcandularius, *Gontowy.* Schindel damit man Häuſer deckt,
ſcansilis, *Wſtępny.*
ſcanſilis annus, *Rok podeyrzrzány.*
Scanſio verſuū, *Sipont: menſura*, *Bedæ potius dimenſio*
ſcanſoria machina, *Drabina 2.* Ein ſteigleiter
Scăpha, æ, ſcaphe, es, *Łodź*, *Szkuta*, *Dubas*, *Kompas 1.* Ein klein Schifflein, *Tu me biremis præſidio*

præsidio scaphæ. Alc. H. *syn:* Cymba. lēmbus *epith.* Lĕvis vaga, agilis, vŏlucris, pārva, bĭremis, tenuis: *v. Cymba.*

scaphisterium, *è Græco; Wieiaczká.*

Scaphita, qui scapha navigat. Rhodigin.

scaphium, *Gr: Czará 2 Stolcowe naczynie, Urynał, kompas 1. Motyká, Kociel, Miednicá 2.* Brunnzschel *Item* ein Gattung Trinckgeschirrs,

scăphŭla, *Wánienká, Scapilium sipont: tergum, scapula, unde interscapulum* Rhodigin.

scaptensŭla, scaptesula, Srebrna gorá.

scăpŭla, *Łopatká 3.* scapulæ, *Plecy.* die Schultern.

Scapulare, Pácyencya 1. scapularis vestis, *ibid:*

scăpus, *Łodygá stup, Płocha krośienna, Wschodu kręconego stup, sal kołowrot, Sztaby, Stęg & sub Bobowiny.*

scapus cardinalis. *Záwiasowy stupiec.*

scărăbæus, *Chrząszcz. Jelonek robak. Krowká. robak.* ein Käfer. *Non caper aut aries sed scarabæus erit*

scarabæus parvus, *Kantáryda,*

scărăbălăphus, *Jelonek robak.* *(zaskorniey.*

scarificatio, *Procie, Skrobánie, Pusczánie krwie.*

scărifico, *Drapię 2. 4. Porzę 2. Oskrobuię. wzdrapáć,* schräpffen. *Scarifico, à Scarus, ducunt aliqui, cujus à Latinis anceps, Græcis breve.*

scarifio, *sub Wdrapáć.*

scarītes gemma. *gr: sub Przezuwácz.*

scărrŏsus, *Chropawy,* unglatt.

scărus, *Przeżuwácz ryba.* Ein Meerfisch. *(Piscis nobilissimus Carpathio mari frequens. Nec scarus aut poterit peregrina juvare lagois* Hor: *epith:* obesus, æquoreus, Carpăthius, mŏllis, avĭdus *phr.* Hic scarus æquŏreis qui venit ŏbesus ab ŭndis, *à longa Ennio, brevis Ovidio.*

Scătebra, *Zdroy. Cieczenie 1, wytryskanie.* Vrsprung *Saxa ciet scatebrisq; acentina temperat arva.* Virg: *syn.* Scāturigo, fons.

scăteo, *Ciekę 1. 2. Obsituię, Wydáię, wytryska, & sub Peten.* Auffwallen. herfür quellen, *Qui scatet & salsas circum se promovet undas. L. v. mox scaturio.*

scateo vermibus, *Robaey mię toczą.* Würm haben.

scăto, *is, ciekę 2. Wydáię.* scatum, *gr. Gnoy 1.*

scăturex, scaturix, *īcis sub Cieczenie 1.*

scătūrigo, *Cieczenie Zdrojowisko.* Brunnquell. *syn.* Scatebra, fons, ŏrigo. *epith:* Lătens, occulta, cæca, ima, alta, līmpĭda, sŏnans, pĕrennis, sāliens. *phr:* scatens, rivus, rīvŭlus. Vena pĕrennis aquæ: Jugis aquæ fons, ortus, origo, Fontis căput. aquŏsus mĕatus. *v. Fons*

scăturio, *Ciekę 2. Wytryska,* Auffwallen, herfür quellen. *Crines vermiculis scaturientes.* (Phal: Prud: *syn:* Scăteo, effluo, ēmano. māno, ērumpo, exilio, derivor, ŏrior, ēbullio.

scaurus, *subst: Colu: idem scarus.*

scătūrĭpĕda, *Krzywonogi.*

scaurus, *gr. Krzywonogi, kostek krzywych,* der grosse knotten an Füssen hat.

Scazon versus, *Martialis, i, claudus, Senarius, Iambicus, sexto loco Spondeum & quinto Iambum habens. Idem.* Hiponacteus, & Choriambus, *Fortunatiano. Mivrus. Diomed.*

scelerata herba, *Iaskier.*

scelerate, *Niecnotliwie* Gottloß.

scĕlĕratus, *Niecnotliwy, Złośliwy, nieszczęśliwy,* Lasterhafftig, Boßhafftig. *Color, at sceleratum exquirere frigus* Virg. *syn:* Scelestus, nĕfandus, malus, improbus, flagitiosus, nequam, perditus malignus, noxius, impius, *phr:* Sceleris, criminis, artifex, Author, conscius, reus, nŏcens, hŏrtator, scĕlĕrum sectator, Sceleri addictus, assuetus, æqui contemptor, scĕlĕrum cōnscius. Pravi cui conscia mens est, scelerum mole grăvatus, obrŭtus Auiu nĕfando tĕmĕrarius, Sontes aŭdax in ausus. Dissvasor hŏnesti. Heu cadit in quemquam tantum scĕlus! Mens effera ne quid inausum, aut intentatum sceleris ve doli ve relinquat. Pervera malorum cōlluvies. *v. impius.*

scĕlĕroas, Zmázáć 2. 3. durch Schelmerey schänden.

scelerŏsus, scelestus, *Niecnotliwy.*

scēlestè *Niecnotliwie.* Gottloß.

scĕlĕtos, *m, gr: Kośći z mięsa obrane.*

scĕlĕtyrbe. scelŏtyrbe, *Gr. Szkorbut.*

scĕlus, *Grzech wielki, Niecnota, Niecnotliwy.* Ein Laster, Vbelthat, *Unquam sceleris errori indidit* (Jamb.) *syn:* Crimen, făcinus, flagitĭum, noxa, culpa, delictum, nefas, piācŭlum *epith:* infandum, exitiale, sævum immane, nĕfarisum

ſum impium, dirum prŏfanum, triſte, crŭentum, inviſum, hŏrridum; imprŏbum crūdele, in, auditum, atrum, fædum, petūlcum pŭdendum teirum, mūlctābile iniquum, ſanguineum miſerum, infelix, mŏrtiferum, *phr.* Scĕlēſtum nĕfandum, audax factum, ſontes auſus. Scĕlĕratæ crimina vitæ. Culpæ crimen atrox. Vetitum nefas, Scĕlerum infandi cōnatus, ſcelerum labes, lues ſordes, dedecus probrum. Nitĭmur in vĕtitum. Certat in omne auſa ſcĕlus

ſcelus pueri, *Złe chłopię, złośnik.*

ſcēna, *Gr: Dźiwowiſko 1. Widok 2, Komedya 1. Latá, Chłodnik 1. Przygotowánie Sumá 2. Perſona 2.* Ein Hütte, Zelt, Theatrum. *Æquora tuta ſilent tum ſylvis ſcena coruſcis.* Virg. *ſyn:* umbroſa, frŏndens, grāta, virens, viridis, ămæna, lūdicra, *phr.* ſcēna patet deliciosa jŏcis.

ſcena, *Lat: Toporek, & ſub Wieczerza,*

ſcēnālis ſcēnārius, ſcēnātĭcus, ſcēnātĭlis, *Kome-*

ſcēnĭcē, *ſub Komedyjny.* *(dyjny.*

ſcēnĭcus, *adject: Komedyjny,*

ſcēnĭcus, *ſubſt: Kuglarz.* Ein Comediant. *Et ſola tantum ſcenicus arte feror.. M.*

ſcenita, *m. Gr: Namiotnik. 1.* Ein zelt.

ſcēnŏgrăphia, *gr: Malowánie budowánia, Model*

ſcēnŏpēgia *Gr: Kuczek ſtawiánie.* *(drzewiany.*

ſcenoma, *ătis n. gr: Jata Námiot.*

ſceptici *i, quæſitores, conſideratores, Gellio Philoſophi, ſemper quærebant, nil ſciri poſſe docebant, omnia refutabant, ijdem Pyrrhonii, à Pyrrhone auctore & i. dubitantes.*

Sceptrifer, berło trzymáiący. der ein Scepter trägt *Primus ſceptriferis colla tonantibus,* (Chor:) *ſyn:* Scēptriger, *v. Rex.*

ſceptrum, *Gr: Berło ćiernie 3.* Ein Scepter, Königlicher Stab. *Geſſit honorata regia ſceptra manu.* Ovid. *epith.* Aūreum, aūratum, ĕbūrnum, inſigne, ſplēndidum, ſūperbum, dĕcōrum cŏrūſcum, prĕtĭōſum, gĕmmans, fūlgens, vĕnĕrandum, vĕrendum, mĭnax, impĕrioſum, rēgale, rēgium, *phr:* Regium, Regis inſigne, gēſtamen, Virga nobilis. Sceptri decus, honor: grăvitas, ebur, Nōbile dextra tōrques ebur. Rēgālis dextræ rĕgĭmen, Auro, gēmmīſque dĕcorum. Quidnam ſcēptra jŭvant tōtum invĭdiōſa per orbem? geſſit hōnōrata regia ſcēptra mānu. Aūrea cum dextræ ſcēptra dĕdere meæ.

ſceptūchus *gr: Poſeł 2. propriè ſceptrifer ſupra.*

ſcepuſium, *Spis 1. ſceſna, in Wieczerza,*

Schăſtĕria, *æ, gr: ſub Liná.*

ſchĕda, *æ, gr: Kártá 2. 3. Arkuſz pápieru niełámany, Piſanie 4.* Ein Schrifft.

ſchedia, *æ, gr: Komięga Trafta, Moſt prędki.*

ſchĕdicus, *gr: Nierozmyślny.*

ſchĕdium *Gr: Porywczo co zrobionego, Piſanie 2, & ſub Niewypolerowány.*

ſchĕdŭla, *Kartká.* ein ſchrifft.

ſchēma, *æ. Kſztałt, Poſtáć.* Geſtalt.

ſchēma, *tis, gr: Figury 2. Kſztałt.* Geſtalt, *Schemate nec dubio, ſed aperto nominat illam.* Mart:

ſchemătiſmus, *gr: Poſtawá, kſtałt, Księżycowe odmiány* Figur, Bildnuß,

Scheſis, vel Cheſis onomaton. i, affectio. relatio nominum, figura Poëtica potiùs quam Oratoria; cum epitheta ſingulis nominibus adduntur, vel cum plures ſimul Antonomaſiæ ponuntur. Cariſi. Diomed. Aliter Ruſinan.

ſcenophylax, *Zákryſtyan.*

ſchidia, *orum, gr:* ſchidia, *á Trzaſká.* Spähn.

ſchīnus, *Gr: Máſtykowe drzewko, Cebula 3.*

ſchīſma, *gr: Odſzczepieńſtwo; & Roſpadliná, Rożnienie.* Zweyſpalt/Trennung.

ſchiſmaticus, *gr: Odſzczepieniec.*

ſchiſta, *æ, gr: Cebula 1.* Ein Zwibel.

ſchiſtum. *gr: Zśiadłe mleko, Hałun, Iaie záległe*

ſchiſtus, *gr: krwáwnik kámień, kámień przejrzyſty.*

ſchæniclus, *m, gr: an, Wrobel trzćinny.*

ſchænicŏla. *Nierządnicá.* unkuſch Weib.

ſchœniſmus, *Gr: Ciągnienie 3.*

ſchœnŏbătes, *v, gr, Powrozobiegun,* Seylentän-

ſchænŏbătica *æ, gr: ibidem.* (zer.

ſchœnon, *vel um, Gr. Rayſka trawá.*

ſchœnŏplŏcos, *us, m. gr: Powroźnik,* Seyler.

ſchænus, *Gr: ſitu 1. Powroz 1. Mila Polſka, Mila Ruſka,* Ein ſeyl, ſtrick

ſchænis odoratus, *Rayſka trawá.*

ſchola

schŏla, *gr: Szkołá 1. 2. Lekcya, Sala, Stanie, Rozmowá*, Ein Schul. *Nobilis & dotata uxor domus & schola culta.* Aus: *syn:* Gymnăsium, pălestra, lūdus *epith:* Docta, cĕlĕbris, clara insignis. *phr.* Dōctrīnæ sedes, măgistra, Mūsārum sēdes, lŏcus. Discĭpŭlus frequens.

schŏlāris, *żak*, Ein Schüler

scholasticus, *gr: subst, żak, Krasomowcá*, Ein Schrifftgelehrter *Item* Schüler, *epith:* Pĕritus, ingĕnĭōsus, dŏctus, facūndus, disertus, ingĕnuus *phr:* Mūsarum castra sĕcūtus, artibus ingĕnuis excūltus. Quem Musæ studiis excŏluere suis: Cui cūræ est doctis invigilare Cămœnis.

scholasticus, *adject:* *Szkolny.*

schŏliastes, æ, *m. Gr: Wykładacz.* Außleger.

schŏlicus, *gr: żak, żakowski, Szkolny.*

scholion, *gr. Wykład 1.* Außlegung.

Sciadeus, *gr: Karaś morski.*

sciădion, *vel* sciadeum, *gr: cienník.*

sciæna, æ, *gr: Kruk morski.*

sciamachia gr: Szermierska.

sciapus, ŏdis, *gr: Iednonog i* Einfüssig.

sciătheras æ, sciăthericum, *gr: Słonecznik.*

scibam, scibo sub Wiem 1.

scibon, Gelli: corrigit Turneb, Silyná.

sciens, *Wiedzący Biegły, Uczony, Umieiętny* Wissend, gelehrt, erfahren *Scientioris carmine*, (Jamb: Dim:) Hor: *syn:* Dŏctus, gnārus pĕritus, non ignārus: *v. Doctus.*

scienter, *Biegle, Umieiętnie, wiedząc.* wissend

scientia, *Wiádomość, Nauká 1. Umieiętność 1. Nauki 2.* Wissenschafft/ Wissenheit. *Iam jam efficaci do manus scientiæ.* (Jamb) H. *syn:* Nōtitia, cōgnitio, vel disciplina, ars; stūdium, vel dŏctrina elŏquentia, *v. Doctrina. Eloquentia, Studia, Artes.*

scientia numeralis, raciociniorum, *Rachmistrzska nauká.* Rechenkunst.

scientia rei familiaris. rusticationis *gospodarstwo 1*

scientiæ, *Nauki 2.* Wissenschafft.

scientiola, sub Umieiętność, Umieiętnostká.

scientissimè, *Mądrze.* Verständig, weißlich,

scilicet, *Iście, Ták iest 1. 2. Bez wątpienia.* Ja/ nehmlich, freylich, ohne zweiffel. *Scilicet hoc etiam reflabat, adultera dixit.* Ovid: *syn:* Vĭdelicet, nimirum nempe, quippe, nam enim.

scilla, *Gr: Cebulá 3.* scillinus, *gr: ibidem.*

scillīte & scillītes vinum *ibidem.*

scillīticus, *gr: ibidem,*

scincos, scincus, *gr: Krokodyl.*

scindo, *Kráię, Rąbam, siekę 1. Drapię 1. Szczepam, strzygę 1. Rozdźiram 1. Przerywam 1. Rysuię się. Rzeżę 1. Zárzynam 1.* schneiden, hauen. *Aut scidit & media fecit sibi littore &c.* L: *syn* abscindo, discindo, rescindo, seco, rĕceco, ēxcīdo, rĕcido, āmpŭto, trunco, mŭtilo, lăcero. dīlacero, cædo, ferio, *phr* Ferro, falce securi, bĭpenni ferio. Vires incidĕre falce nŏvellas. Cūneis scindebant fissile lĭgnum. Nec pŏterit rigidas scindere remus ăquas. In mĕdĭcābile vūlnus, ēnse rĕcīdendum est. *v. Lacero, Caput amputare.*

scindor, *Rozdźieram się.* scindula, *idem* scandula-

scindularis, *vide* scandularis. (ris.

scintilla, *Iskra & tr: Szczątek.* Ein Füncklein, *Ergo ignem cujus scintillas ipse dedisti,* Ju: *epith.* ignita, ardens, rūbens, cōrŭscans tĕnuis, *phr:* parva sub indūcta lātūit scintilla făvilla. Crebræ scintillæ exīliunt, mĭcant, vŏlĭtant, *v. Ignis.*

scintillatio, *Błyszczenie, Iskrzenie* Glänzung.

scintillo, *Błyszczę się, Iskrzę się, świecę się, Pierszę,* glänzen, scheinen.

scintillula, *Iskierka,*

scio, *Wiem 1. Umiem, wyrozumiewam, Przeymuię kogo* Wissen. *Insequitur causas tanti sciat illa furoris,* Virg: *syn:* Nōvi, teneo, cōgnosco, nosco, călleo, intellĭgo.

sciŏgrăphia, *gr: Malowánie budowánia, Model drzewiány,*

sciŏlus, Mędrek. Klügling, *Ipsius, & sciolo quicquam suadere popello* M.

sciomachia, *gr: Szermierska.* Fechtkunst.

sciŏmantia *divinatio ex umbra.*

sciopus, *gr: sub Iednogi.*

sciŏthēricum horologium, *Słonecznik.*

 scipio

scipio, onis, Kosztur. Ein stab.
Scipio, Latinum, in Szypułká.
scirpea, Kosz 1. Ein Korb. scirpeus, sitowy.
scirpicula, Wasąg. scirpiculus, subst, sit: 1.
scirpiculus, adject: sitowy 2.
scirpula vitis. lege scripula.
scirpus, sit 1. Mowa trudna, ein glatte Bintz ohn knotten, Item verborgene Frag. epith: enodis, fragilis, palustris, limosus, sterilis, tenuis, teres, v. Iuncus:
scirrhus, gr: Kostká martwa.
sciscitativus, Pytaniu służący.
sciscitatio, Badanie. sciscitator, Badácz.
sciscito, sciscitor, Pytam, Dowiáduię się, Forschen, nachfragen, Ut ab Aquitanis ista sciscitaretur (Scaz.) syn: Scitor, percontor, quæro, postulo, rogo, interrogo,
scisco, is, Stánowię. 1. Uchwalam, Dowiáduię się. wissen, Item erkennen, ordnen.
scissilis, Łupny, Rzezány 2. Oszarpány. spaltig.
scissio, Rzezániec, Strzyżenie 1. Zertrennung.
scissor, oris, Kraycży.
scissura, Narzynánie, Rospor, Rospadliná.
scissus, st. Rospádły. scissus, us. Rąbanie.
scitamenta, orum, Łakoći, Przyprawá,
Scitatio. Badánie. scitator, Inkwizytor.
scite, Stucznie, Grzecży, Mądrze, Pięknie Fein geschicklich. Atq; sepulchrales scito incantare favillas, Prud:
scitissime, Umieiętnie, Wstwornie.
scito. as, Wiem 1. wissen
scitor, aris. Dowiáduię się. Nachfragen, erforschen. Eurypilum scitatum oracula Phœbi V.
scitule, Pięknie, scitum, Ustawa 1.
scitum facio, Stanowię. ordnen. (schafft,
scitus, us, Wiadomość. Wissenschafft. kund-
scitus, ti, Stuczny, Grzecżny, Mądry, Pełny, Uczony, Umieiętny, Galant. Künstlich. Membrisq; valens, scitusq; vadorum. Ovid syn: sciens, doctus, v. argutus venustus.
sciurus, gr: Wiewiorká, Ein Eychhorn,
scius, Biegły, Sclavinus, Słowak.
Sclavonia, Słowiáńska ziemia, Sclavonienland.

sclavonicus; Słowiáński, sclavus, Słowak.
sclopus, Klask 1. Pukawka & sub klaskam.
scnipes, à scnips, hic Gr: Robacy w drzewie.
Scobina, Piłá ślosarska, Raszplá.
scobis & scops, bis, f. & m. Trocina, Opilki.
Scœna priscum Wieczerzá.
scœnicola, sub Nierządnicá.
scolace à scolax: Gr: Lana świecá, ein gegossen
scoletia, ærugo, Mośiężny proch. (Liecht.
scolecus, Gr: Robaczkowáty, (sculmi.
scolopax, scoloppax, gr: Pardwá, Græcis est ma-
scolopendra, Gr: Gąsieńicá. Stonog morski Ein
scolopendrion, Gr Stonogowiec. (Raup.
scolymus, m, gr. Karćiof.
scomber, scombrus, gr. Iaszczur, wrzećiennicá ryba
scomma, atis, n. gr: Sznypki, Szyderstwo.
Scopa, scopæ. hæ. Miotłá 1. wiązanká. Ein Besem
Vilibus in scopis, in mappis, in scobe quantus, Hor:
scopa manualis, Garść źiela.
scopa regia, Iglicá źiele, scoparia, Lenek.
scoparius, Umiatácz, Ein außkehrer,
scopelismus gr: Kopiec 2.
scopio, onis, Szypułká, groń.
Scopium, Cato. Commelin: de scopio: corr. Scaliger de
scopo, as, Umiatam, außfegen. (Scopione.
scops, opis, m, g: Sowá 1. Nachteule.
scoptulum opertum, Kość łopatczána.
scopulæ, Miotełká.
scopulosus, Skalisty, Niebespieczny, Trudny. Felßächtig. Neptuno debere genus, scopulosus in undis. Mart: v, Saxosus.
scopulus Gr: Skáłá 3. Niebespieczeństwo, Cel, Trudność. Ein hoher Felß, steinklippen, Deduxit scopulos & montem rupit aceto. Juv. syn. saxum, cautes, silex, rupes, epith. immanis, adesus, frondosus minax, scaber, durus, muscosus acutus, tumidus. phr. Immanem scopulum medias permisit in undas. Scopulus raucis pendet, adesus aquis. Musculosq; situ scopulos, vel Rupes, scopulus præruptus.
scopulus præruptus, Progi.
scopus, gr: Cel, Koniec spraw. Ein ziel, Zweck,

ſcōbus, *Latinum*, Szypułká 2.
ſcōrdălus, *è Græco, Smrod 3. Ziewácz.*
ſcordaſtus, arbor, *ſub Bdelium.*
ſcordion, *gr: Czoſnkowe źiele.*
ſcordiſcarius, Siodlarz Sattler *ſcordiſcum; ſkorá.*
ſcordiſcus, Siodło 1. Woyłok. Skorâ.
ſcordōtis, *is Gr: Czoſnkowe źiele.*
ſcōrdon, *gr: Czoſnek.*
ſcorodŏpraſon, *Gr: Czoſnek, łuczek*,
ſcoria, *æ, g: żużel.* Schaum des Metals, *Apud Virg: in Ciri verſum illum Sordibus & ſcoria patiar tabeſcere, tali corrigit Scalig. & ſcabere patiar &c.*
ſcorpæna, *Gr. ſub Niedzwiadek 2.* (*kuſza ręczna*,
ſcorpio, *Gr: Niedźwiadek 2. Proca woienna, Bełt, Scorpio, 3. Regum 12. pro ſlagello vel virga aculeata pungente ſcorpionis inſtar*
ſcorpiōnides, *gr Paćierzyczká.*
scorpion, *gr.* Omieg.
ſcorpionius, *Niedźwiadkowy.*
ſcorpites, *æ, m, ſub Niedźwiadek 2.*
ſcorpiunculus, *Kuſza ręczna.*
ſcorpiūrion, *Gr: Brodawnik.*
Scorpius, *Niedźwiadek robak, paćierzyczkâ, procá woienna, krzyżowniczki, & ſub* Ploty: Scorpion, *ſyn:* Scorpio, nepa; *epith:* Vĕnēnoſus, lēthĭfer, dirus, nŏcens, mōrtifer, infeſtus, minax, acer. *phr:* ăcūto ūngve, cauda unca vĕnēnĭfer, insĭdias ſub caute tĕndens. Diro venēno mōrtifer. Quem non āffectat lēthali ſcōrpius ictu? Viŏlentus acū mine caudæ.
Scōrpius, *Niedźwiadek niebieſki.* Ein von den 12 Himmliſchen Zeichen, Scorpion genant. *epit* Minax, viŏlentus, ăcer, ārdens Martĭ-horrēns, dirus, *phr:* āſtra Nepæ. Chēlæ mĭnāces, ſævăque circŭitu qui cūrvat brāchia longo ſcōrpius.
ſcortātio, *Nierząd 2.* Unzucht, Hurerey.
ſcortātor, *Nierządnik, Porubnik.*
ſcortātus, *us, Nierząd 1.* Unzucht. Hurerey.
ſcortea, *æ, Mieſzek pieniężny, Opończa.*
ſcortea, *orum Zdechliná.*
ſcortes, hæ, Feſto, teſtium arietinorum pelles.
ſcorteum, *Sajdak*, ſcorteus, *Skorzány*, Lederin.

ſcortillum, *Nierządnicá*, Hur, Metz.
ſcortor, *Nierządu pátrzyć. ſyn:* Hurerey treiben. Mæchor *vel Adultero*
ſcortum, ſcortum diobolare, *Nierządnicà*,
ſcŏtina ſcripta, *Mowá trudna*,
ſcŏtĭnus, *gr: Ciemny, Trudny.*
ſcòtŏdinia, *gr:* ſcŏtoma, *Zamierzch.*
ſcŏtŏmărĭcus, *gr: ibidem.*
Scōtus, Szot. Ein Schottländer.
ſcracere, Chracháć, ſub nierządnicá. (*rządnicá.*
ſcraciæ, ſcractiæ, ſcranciæ, ſcraptæ, ſcratiæ, ſub Nie-
ſcreatus, *us. Chrachanie,* Rüſperung.
ſcreo, *Chracham,* rüſperen, ſcreator, *Chrachałá.*
Scriba, *Piſarz 2. Piſarſki 1. Podpiſek.* ein Schreiber: *Et voto laribus quærebat ſcriba quod eſſet.*
ſcriba ærarius, *Podſkarbi.* Schatzmeiſter.
ſcriba regis, *Kanclerz.* der Cantzler,
ſcribātus, us, Piſarſtwo.
ſcribligo, lege ſtribligo. ſcriblitārius, *Łakotnik.*
ſcrībo, *Piſzę 1. 2. 4. 6. Zapiſuię 5. Maluię,* Schreiben, *Scribamus epos, cœpiſti ſcribere, ceſſi.* Mart: *ſyn:* Pērſcribo, cōnſcrībo, inſcrībo, pīngo, ēxăro, *phr:* Notas digĭtis ſtylo, călămo, grăphio exaro. Chartis ceris verba noto, committo, mando. Nŏtis, vērbis chārtam sīgno, noto, inſcribo: Ceram incīdo, ſcrīptis, libellis māndo, cōmmitto. Nŏtas, verba tăbellis exăro. Tăbēllas ſigno. Iam ſatis invălidos călămo lāſsāvimus artus, & manus officium lōngĭus ægra negat.
ſcribo alicui pecuniam, *Oddaię przez bank, Pożyczam 2.*
ſcribo aliquem hæredem, *Teſtament czynię*,
ſcribſitor, ſcribitor, ut ſcribit Meurſ &c. lege Scriptor &c
ſcriniarius. Refferendarz, Káncl erz.
ſcrīniŏlum, *Skrzynka.* Ein Kaſten.
ſcrīptilis, *Piſany 1.* geſchrieben.
ſcriptio, *Piſanie 1. 2. Kompozycja,* ſchreibung
ſcriptito, *as, Piſywam,* ſchreiben.
ſcriptorias, an, Piſzę, ſcriptlum, Szkrupuł 1.
ſcripto, *ſextus caſus, Ná piśmie, Liſtownie.*
ſcriptor *Piſarz 1. Piſarek, 1.* ſchreiber.

scriptorius, *Pisarski.*
scriptura. *Pisanie 1. Pismo 1. Kompozycya, Do chod 2. Pastwisko pospolite* Schrifft, *Scriptura quanti constet & tonus vilis.* (Scaz)
scriptūrārius, *adject: Pastewny.*
scripturārius, *subst: Pisarz 2.* ein Schreiber, *scripturio, sub Zápuszczam się.*
scriptus, us, *Pisarstwo.* Das Schreiben.
Scripula vitis, al, scirpula vitis: Plin: acino rugoso passo vino utilis, Hermol.
scripŭlum, *Uncya 1. Szelągi cztery, Bierki.*
scrīpŭlus, *Szkrupuł, & sub Uncya 3,*
scrŏbicŭlus, *Dołek 1.* Ein Kleine Grub.
scrops, *bis, hic, hæc & scrobes, is, Doł 1,* Ein Grub *epith:* ātra căva, concăva, obscæna, fœda, tūrpis, hūmida; uda, profunda, *syn:* Fōssa, Fŏvea. *v. Spelunca.*
scrofa, *świnia* schwein. *scrofi pascus, świniopas.*
scrŏfŭla. *świnka, Gruczoł.* Eine Sau,
scrofularia B. Trędownik ziele. (*rządnica.*
scrōtum, *Mosżny* Hodensack *scrūpĕda, Nie-*
scrūpeus, *Kámienisty, ścisty 2. Zabobonny,* Steineachtig. *Scrupea tota lacu nigro, nemorumq;* V.
scrūposam commeo viam. *Trupam się.*
scrupōsus, *Kamienisty, Chropáwy, Tradny, & sub życie nędzne.* steinachtig, rauh.
scrūpŭlaris, *sub Szkrupuł.*
scrūpŭlatim *Po kąsku,*
scrupŭlōsē, *Frasobliwie, Wytwornie, pilnie, subtelnie, ostro 2.* angsthafftiglich.
scrupulōsitas. *Wytwarzanie, Subtelność, Sumnienie trwożliwe,* Angsthafftigkeit, zweiffel,
scrupŭlōsus, *Chropáwy. Wytworny, Zbyteczny trudny. Subtelny, sumnienia trwożliwego,* voll Zweiffels. *Primam syllabam corripit Accias apud Nonium.*
scrupulum, *Szkrupuł, Szelągi cztery, Trzecia część, lub Części cáłey rzeczy.* ein Gewicht,
scrupŭlus, *Kamyczek 3. szkrupuł, Trapienie 1. Trudność, sumnienie trwożliwe,* ein steinlein *Item.* Angst, Zweiffel,
scrupus, *Kámień łamany, Bierka.* ein Steinlein.

scrūta, *orum, Rupieci,* alt Gerümpel,
scrūtaria, *Wendeta,* scrūtārius. *Wendetarz,*
scrūtātor, *Szukacz, kruszcowy garnek, Inkwizytor* Ein Nachfrager, *Deus, solusque Amni scrutator operti.* Al:
scrūtillus. Máciek nádziewány,
scrūtinium. Szperánie, Szkrutynium. das Ersuchen, *scrutino pro scrutor: 4. Esdræ B.* (Nachforschen, *scruto,* scrutor, *szperam, śladuję, Macam. 4.* Ersuchen, Nachforschen, *Arcanum neque tu scrutaberis ulli Hor. syn:* Rimor, quæro, investigo.
Sculna, Sekwestrem co biorący.
scŭlpo, *Strugam, Ryię,* Graben/ schnitzeln, *syn:* Scālpo, incido, cælo, *phr:* Scālpro, vel cælo effingo, fōrmo, ēxcūdo, lăboro, exprimo, incido, *v. Simulacrum.*
scūlpōneæ, Trepki, kurpie, kieściéń. Filtzschuch.
sculpōneātus, Kurpie máiący.
sculptile Bałwan 2. etwas geschnitztes.
Sculptilis. *Ryty,* geschnitzlet, *Sed pulchra res est forma in ære sculptilis.* (Jamb.)
sculptor, *Snycerz.* Ein Schnitzler, ein Bildhauer. *v. Statuarius.*
sculptura, *Dłubánie, Rydie, Snycerstwo,* das graben oder Schnitzlen, *syn:* Cælātūra, stātŭaria. *phr:* Phīdiacæ artes, Pŏlўcleti ars, lăbor ŏpus,
sculptetus, B. sub szołtys,
scurra, *Błazen, szyderz, Błazgoń, śmieszek.* Lotterbub/ *epith.* Turpis, prŏcax, lŏquax, garrŭlus, infidus, facetus.
scurrīlis, *Szyderski, & sub Błazgoń.* Schimpfflich. *Scurrili strepitu, quicquid & audit, ait.* Ph. *syn:* jŏcōsus, făcētus, jocŭlāris.
scurrīlitas. *szyderstwo.* Leichtfertige Schimpffwort *scurrilitate ac nepotatu nobilis* (Jamb) Af:
scurrīliter. *szydersko lekko,* leichtfertiglich.
Scurror, Błazgonię
scurrŭla, Szyderz, & śmieszek,
scutāle, *Proce nawiązanie, Proce łoże.*
scūtārius, *adiect, Pawężny, sub Pawężnik 2.*
scūtārius, *substant: Pawężnik Halabartnik,*

Scūtatus, *Páwężnik* 2. der ein Schilt führet.
scūtella, *Miſka máłá*, ein Schüßlein.
scūtica, *Bicz*, ein lederne Geyſſel, *Diceret infelix, ſcuticæ tremefactus habenis.* Ov.
scūtĭgĕrŭlus, *Giermek, Páwężnik* 2.
scutilus, *Chędy*, scūtra, *Miſa* 1. *Pátelá.*
scuttiscum, *Miſka máłá.*
scūtŭla, *Miſka máłá, Zrzaz Poſadzka* 3. 5. *Pułszoſtaká.* ein Schüſſel.
scūtŭlāta veſtis, *wzorzyſta ſzátá, ſzyta ná tryumf*
scutulatum pavimentū, *Tło wytwornie ſadzone.*
scūtŭlātus, *Szachowány, Wzorzyſty, Iabłkowity, Cyn wáty.* wie ein Schilt geſtaltet.
scūtŭlum, *Tarcza* Schiltlein,
scūtum, *Páwęzá, Tarcza.* Schild *Scuta virum, & galeas, & fortia corpora volvit.* Virg: *ſyn.* Clypĕus, umbo, pārma. *v. Clypeus.*
scutum Gallicum, Liguſticum, *Rondelá,*
Scȳbălon, *n, gr: Gnoj, Odrzutek śmieci.*
scȳlax, *m: gr. Szczenię, Pies.*
scylla herba, *lege* scilla,
scylla avis, *ſub Czerwonak, & Rybitw ptak.*
scylla, *Piſcis*, Plini: *eadem Squilla. Gener.*
scymnus, *m. gr; Lwiątko Pies morſki.*
scȳphus, *gr:* Kubek, Ein Trinckgeſchirr. *Implevit dextram ſcyphus ocyus omnes.* Virg. *ſyn:* Calix, crater, pōcŭlum. *v. Poculum.*
scȳtăle, *es, gr, Wąż nákrapiany, Korbácz, Myſz brytáńſka, piſmo tajemne, Máczugá, Torba, Powerek.*
scȳtălides, *gr: Przeguby palcowe,*
Scȳtha, *a,* scȳthes, *a. m. gr. Tátárzyn.* ein Tartar
Scȳthia, *Tátárſka ziemiá,* die Tartarey *Boſphorus & Tanais ſuperant Scythiæq; paludes.*
scȳthica, *æ,* schythice, *es gr: Lakrycya.*
Scythicus *gr: Tátárſki, Nomen ama, Scythicus cætera pontus habet.* Ovid.
scȳthis, *idis gr: Tátarka.*
Se *Się,* Sich *Interea Æneas ſe matutinus agebat* V.
se-omiſſum, *ibidem. se, eleganter redundat, ibid.*
Se, *particula, in compoſitis diminuit, ſub* Selibra.
se, *pro ſine, Bez* 2. *Sczerze, Pogrzebny.*
sēbāceus, *Łojowy & ſub świecá* 3.
sēbo, sēbum, *idem* ſevo, ſevum,

Secāle, *Mieſzanká żyto,* Roggen.
sĕcālĭtius, *żytny.*
sĕcāmenta, *orum, Klepki, Wąnczos.*
Secarius ſportas, Dato, cerr, ſecarius.
sēcēdo, *Uchodzę* 1. *Uſtępuię ná ſtronę, Odwodzę kogo ná ſtronę.* abweichen. *Quos habuit, vacuos ſecedere in hortos.* Ovid: *ſyn:* Rĕcēdo, diſcedō, abſcēdo.
sēcerno, *Odłączam, Wyłączam, Rozeznawam, Roztaczam, Obieram* 1. 6. Abſondern, ſcheiden. *Nec natura poteſt juſto ſecernere iniquum* Hor: *ſyn:* Dĭvido, sēpāro, dīscerno, sēgrēgo *phr:* Juſto sēcērnēre inīquum. Fuit hæc săpientia quōndam; Pūblica privātis sēcernēre, ſacra prŏfanis.
sēcēſpĭta, *Nóż Toporek.* ein Opffermeſſer.
sēceſſio, *Uſtąpienie* 1. *Odwożenie* 2. *Rokoſz, Rozrożnienie, Powiádánie,* Abweichung.
sēceſſus, *us, Uſtronie Oſobność, Uſtąpienie* 1. *Odeśćie Prywet.* Abweichung. Abtritt, *Eſt in ſeceſſu longolocus, &c.* Virg: *ſyn:* Receſſus, *epith:* Tūtus, sēcūrus: *phr:* Cārmina sēcēſſum ſcrībentis, & otia quærunt.
Secidi. pro ſcidi. Accius Gellius.
sēcium, *Piernik.*
sēcius *Mniey. Gorzey.* Minder, *Interea toto non ſecius aere ningit.* Virg,
sēclūdo, *Wywieram* 1. *Odłączam* Außſchlieſſen *Solvite corde metum Teucri, ſecludite curas.* Virg
seclum, *P, świát.*
seclūsorium, *Zámknienie* 1. Komora 1.
seclūſus, *Skryty, oſobny,*
sēco, *as, Siekę, Rąbam, Rzeżę* 3. *żnę, Sztukuię* 1. *Łamię* 3. *Rozſtrzygnąć* 2, Abhauen *Littus arenoſum Libyæ ventoſq; ſecabit.* V. *v. Scindo.*
seco, *is, Mowię* 1. Secordia, *Głupſtwo.*
ſecors *idem* ſocors, (licher orth *de loco.*
sēcrētārium Skrytość, *Uſtronie, rada taiemna* heim-
Sēcrētārius, *Sekretarz.* ein Schreiber.
sēcrētım, *Potaiemnie, secrētio, Rozłączenie.*
Secreto, *Oſobno, Potáiemnie.* heimlich,
sēcrētum, *Oſobność, Taiemnicá Pokoj.*

secrētus, Potáiemny, Osobny. Abgesondert, heimlich: At procul in sola secretæ Troades acta, Virg: syn: arcānus, abstrūsus, occūltus, lätens mysticus, v. Arcanus.
secta, Strona 4. Szkołá 3. Sektá, Towárzystwo 2. ein Sect/Anhang.
Sectacula æ, Apulei à secta Beroald: vel potius Notacula natalium i. signa Colui.
sectarius, sub Skop, & Czysczony.
sectatio. Náśládowánie 1. (Nachfolger.
sectator, Náśládowcá, Błazen. Nachfahrer.
sectile pavimentum, Tło wytworne sadzone,
sectilia, ium, Posadzká 2.
sectilis, Łupny, Sadzony 2. Geschnitten, Cujus conche tumes, qui tecum sectile porrum. Juv:
sectio, à seco, ćięćie, Dźiał, Dźielnicá 1. Rzezánie, Pusczanie krwie, Instygácya, Schnitt.
sectio, à sequor. Konfiszkowánie rzeczy, Przedáy.
Sectius, à seco, pro secius vel sequius, legit. Palmer. & 1. Gulielm, apud Terenti. Plautum & Virgil:
sectivus. Podrzynány.
sector, aris śćigam, Idę zá kim. Biegam 3. Łowię zwierza, nachfolgen.
sector, oris, à sequor, Konfiszkowánych rzeczy przedawacz, Instygator.
sector, oris, à seco, śiekacz.
sector zonarius, Rzeźnieszek.
sectūra, śiekánie, Ućinek, 2. Rycie. Schnitt.
secubitus, us, Leżenie osobne, & sub Wilia.
secūbo, Leżę osobno, secula, æ, Kosa ein Sichel,
secūlaris, Seculum, ut aliqui scribunt lege Sæculū.
secum, Z sobą mit ihm selbst, Et sola in sicca secum spatiatur arena. Virg.
secum esse, Uspokoić się.
secum vivere, Prywatem być.
secundæ Błoná 4. Wtore mieysce.
secundæ notæ, Nieprzedni, podleyszy 2.
secundæ partes, Wtore mieysce
secundante vento, Powietrze.
secundānus, Wtororzędny, Pomocnik.
secundarium, Wtora rzecz.
secundarius, Wtororzędny Nieprzedni, Podleyszy
secundārius Pomocnik, Rekent, (trochę.

secundarum partium, Nieprzedni, wtororzędny, Podleyszy, pomocnik.
secundi loci rector Namiestnik.
secundi meriti, Podleyszy,
secundicerius Podpisek, secundinæ, æ, B. Błona 5.
secundis auribus, Łáskawie.
secundis rebus, Za szczęśćia.
secundo. as, szczęszczę, dogadzam 1 Glück geben, glücken, Nam liquidum nautis aura secundat iter, Prop: syn: adjūvo, prospero, v. Axilior.
secundò, P tym. Potym hernach.
secundum, Wedle, Pozad, potym z oney stroney, zá mną to, Zákim 1. 2. Po Bogu Bey, neben, Vacuis pascant & plena secundū V. syn: jūxta v. propè.
secundus, Wtory 1. Pierwszy 2. Szczęśliwy Przyiemny Dobry 1. der Ander Item glücklich Studium dum sacra secundus aruspex, V. syn: alter vel prosper, faustus, phr: Turnus, ego haud ulli veterum virtute, secundus.
secundus & decimus. Dwanasty der zwölffte.
securè, Bespiecznie sicher,
secūricla, æ, Szpąga. securiclata, śiekiernicá.
securiclatus, śiekierowáty, & sub Szpąga.
secūricula, śiekierká, ein Beylein.
secūridāca, śieklernicá, Wystych źiele, & sub Kokowká źiele, i. 2. produco. ut in Pastinata alios qui, i, anceps.
secūrifer, securiger. Halábartnik, Der ein Beyl trägt.
secūris, Śiekiera, Hálabart. Ein Axt, Beyl, Sonat icta securibus ilex. Virg: syn: Bipēnnis āscia, epith: Ærata, ferrea, vălida, ănceps, grăvis pūra, ăcūta, curva, rigida, sæva, cruenta, strīcta, Scythica, amāzonia. phr: Ferrum bipēnne, Ferro sŏnat icta bipēnni Fraxinus, Rūmpere sacrifica mōlitur cōlla secūri.
securis aversa, securis caput, Obuch.
securis dolobrata, Oskard.
securis lunata, Berdysz.
securis Romana Amazonia, Halabart.
secūritas, Bespieczeństwo, Sicherheit/ Secura vire, mors mihi est securitas. (Jamb.) S. syn: Quies, epith: Tūta, quieta, tranquilla, plācida.
securus

secūrus Bespieczny Pewien, niedbały. ruhig, sicher, sorgloß, *Mollia securæ peragebant otia gentes* O: *syn.* Tūtus, impertĕrritus, fidens, cōnfidens. cōnfidentissimus *phr:* Cūris liber, văcuus. Văcuo mōlles stant pĕctŏre cūræ, sēpōsitis curis, quies

sĕcus, *Præpos. an:* Wedle? bey, nahe bey, *Haud. secus ac jussi faciunt, &c.* Virg. *syn:* aliter, vel jūxta, prōpè, secundùm.

sĕcus, *Nomen,* Płeć 1.

sĕcus, *Adverbium* Źle, Inaczey, anderst.

sĕcus ac secus atq; secus quàm, *Inaczey ni.*

secūtio, *sub* Naśladowánie. Nachfolgung.

secūtor, *Wysiekácz* 1. *Pozad idący.*

secutuleius, *Náśladujący.*

Sed, *Conjunctio.* Ale 1, Aber, sondern, *Ipsa sed horrificis juxta tonat Ætna ruinis.* Virg: *syn:* at, ast, vērum, sedenim, etenim.

sed, vel potius se d (ut & Te d) pro sine, sub Bez 2.

sed tamen, *Wszakże.* sed, *pro* Nan *sub* Bo.

sēdācius B. *Sedacz.* sedatè, *Skromnie,* ruhig.

sēdātio, *Uskromienie, Uspokoienie,* Stillung.

sēdātus, *Spokoyny* 1. *Poważny* 2. *skromny* 1 Besänfftiget, still, ruhig, *Olli sedato respondit corde Latinus.* Virg. *syn.* Pācātus, trānquillus, plācātus, quiētus, plācidus, lēnis, mītis.

sēdēcies, *Szesnaście kroć.* sechszehenmal.

sēdĕcim *szesnaście,* sechszehen. sēdĕcula, *krzesełko*

sĕdentarius, *adject. Siedzący.* (beitet.

sedentarius, *subst: Rzemieślnik,* der sitzend ar-

sĕdeo, *Siedzę* 1. 3. 6. *Próżnuię, Bespieczny iestem. Przyszło się náco, Wyprożniáć się, Nierządu patrzyć, Bawię się gdźie, Leżę, ultimum, & sub żałobá* 1. Sitzen, *Districti pendent, sedet, æternumq; sedebit.* Virg: *syn:* Sido, cōnsideo, assideo, rĕsideo, cōnsido. *Metaph:* hæreo, moror, mănĕo, *phr.* Sōlioque alto Subnixa rĕsēdit. Assidet & căthĕdris mœsta jŭventa tŭis, sēdibus optātis gĕmina sūper arbŏre sīdunt ante fŏcos olim scamnis cōnsidere lōngis novĕrat.

sēdes, *Stolec* 1. *Pośladek* 2. *Staw, Mieszkanie* 1. *Zedel.* Sitz, Sessel, Stul. *Sedibus optatis gemina super arbore sidunt.* Virg: *syn.* Scăbellum, sĕlla, scămnum, sūbsellia, orum, căthedra, sŭggĕstum, solium, vel stătio, sĕssio, lŏcus, *epith:* Lignea, aurĕa, ebŭrnea, picta, dĕcora, ōrnāta, alta cūrūlis. *v: Sedeo.*

sēdicula, sediculum, *Krzesełko.* (hat

sēdigitus, *Sześć palcy mniący.* der sechs Finger

sēdile, *Stolec, Siadło. żydel, Lucus Aristæi, vitreisq; sedilibus omnes:* Virg:

sedile gramineum, *Łożko stołowe.*

sĕdimēntum, *Upádnienie* 2. *Uryny obłoczek.*

sēditio, *Rosterk, Bunt.* Auffruhr, Auffstand: *Seditio sævitque animis ignobile vulgus.* Virg: *syn:* Dissidium, discōrdia, dissēnsio; turba mōtus, tumūltus, factio, *epith:* Tūrbida, clāmosa, rebēllis, pŏpŭlāris, cīvilis, rĕpĕntina, subita, răbida furens, crŭenta, exitiosa, pērniciosa, trūx, hōrribilis, insāna, cæca, sæva, nefaria, intēstina, misera: *phr:* Sēditiosus rūmor. Cīvicus, pŏpŭlaris mōtus, tŭmūltus, fūror. Cīvica sĕcta, răbies. Civilis turbæ, partes. Civīlia bēlla, Fŭrens vūlgi mōtus. Pacis inimica. Măgno in pŏpŭlo cum sæpè cŏorta est seditio, sævitque animis ignōbile vūlgus. Jamque făces & săxa vŏlant, fūror arma ministrat, insāno cūncta tŭmūltu mīscens, urbem pērmiscens. Clamosa cives, seditione fŭrunt. *v. Discordia.*

sēditiosè, *Buntownie,* mit Auffruhr.

sēditiosus, *Buntowny.* Auffrührisch. *Syn:* Tŭrbŭlēntus, tūrbidus *phr* Sēditiōnis amans, aūtbor. căput, origo, fax. Sēditione fŭrēns, indŏcilis, tŏlĕrāre tŏgam, pācēmque pērōsus, exōsus. Gens inimica pacis, quietis.

sēdo, *Uskramiam, Błagam, Uspokoić* 1.2 Stillen, miltern, sänfftigen, *Immodicos sedarat in arce dolores.* P. *syn* Mitigo, plāco, lēnio, *v. Placo.*

Sedo passivè pro sedor, Ustáie co.

sēdūco, *Odwodzę, Oszukiwam, Osóbności szukam.* Verführen, *Quippe ubi non liceat vacuos seducere ocellos. P.*

sedūctio, *Odwodzenie ná stronę.* Abführung.

seductor, Zwodźiciel. (Verführung.

sedūctus *ti, Osobny, Ustronny.* verführt.

sedūctus, *us Osobność.* ein abgesonderter Orth.

Seduculum, Fest. corr: Sudiculum.

sēdūlaria, *orum, Stolec.*

sēdūlè, sedŭlo, *Pilnie Ochotnie.* ernstlich, fleissig

sēdūlitas, *Pilność,* Fleiß, Sorg, Ernst, *Et non sentitur sedulitate labor. O: syn:* Vigilāntia, studium indū-

indūstria. epith. Gnāva, vīgil, prōvīda. v. Diligentia.
sedulitas operosa, Wytwarzánie.
sēdūlus, Pilny 1. pracowity. Fleissig, sorgsam, Examinat lentus spectator sedulus instat. Hor. syn: Diligens, impīger, assidŭus, vīgilans, stŭdiōsus, attēntus, gnāvus, indūstrĭus, vide Diligens.
sedum, pro sede Varr: corr: Turneb. & Scalig. solum
sēdum majus, Rozchodnik wielki. Haußwurtz.
sēdum minus, Rozchodnik máły.
sedum minimum, Rotownik.
seges, ĕtis, f, Rola sprawiona 1. 2. Zboże 1. Trćia 2. Powod 1. Auffgewachsener Samen, Saat. Hic segetes, illic veniunt felicius uvæ. Virg. syn: Sata, frūges, ărĭstæ, spicæ, frūmēntum, triticum, ceres. epith, Spīcea, cĕrĕālis tĕnĕra, vĭrĭdis, læta, fœcūnda, fertĭlis fĕrax, uber, opīma, frūgĭfĕra, grăvida, dīves, lărga, ampla, abūndans, aūrea, flāvēscens, matūra Optāta, expēctata cōllēcta. phr. Terræ, ruris, tēllūris mūnĕra, opes. Cĕrĕalia mūnera, opes. Cĕrĕalia mūnera, dona. Sĕgĕtum mūnus, prōventus, acervi, copia lūxŭries. Cĕrĕris dōnum, opes, fœtus. Nitidæ sūrgunt frūges rāmīque virescunt. Campi lætis arĭstis ditēscunt, dītantur, rident. Pingui flāvēscit cāmpus arista. Gravidus prōcūmbit cūlmus arĭstis. Votis sĕges rēspōndet avari agrĭcolæ. Primis sĕgĕtes mŏrĭuntur in hērbīs, expēctata sĕges vānis elūsit arĭstis, infelix lŏlĭum, & stĕriles dominăntur avenæ: imbribus acta bĕnīgnis: invălĭdas sĕgetes tōrrēbit sīccĭor aër. Nec frūgem sĕgĕtes præbent nec pabŭla terra. v. Messis, & meto fruges.
seges restibilis, Zboże nie śiane.
sĕgestre, is, Rogoża Obwićie, Kołdra, Kompatura.
segestria, ium. Mátá.
segestrum, Kołdra mátá, ein Decke.
segmen, Okrawek, Obrazek 3. Rospadlina dwor.
segmentarius: Hafterz, Złotogłowník.
segmentatum opus Sadzenie 3.
segmentatum pavimentum. Tło wybornie sadzone.
segmentatus, Haftowány, Sadzony 2.
segmentum, Haftowánie 2. okruszyná, kray świata, Noßenie drogie, krayká. abgehauen Stück.
Segmentum piscis, Szrot 2.
segmentum ventriculi, Flak.
segnipes, Leniwy, faul, langsam,

segnis, Leniwy, Gnuśny, Nieskwapliwy, Nieochotny, Niezáśiáne pole. Träg, faul, Conjicit in latebras nec Turnus segnior instat. Virg. syn: Tardus, ignāvus, pĭger, v. Piger.
segnĭtas, Gnuśność Hinlässigkeit, Trägheit.
segnĭter, Niedbale, Nieochotnie gnuśno, Hinlässig.
segnitĭes, Gnuśność: niepłodność. Trägheit, Faulheit. Segnities, alii rapiunt incensa feruntq, V. syn. ignāvia, dēsĭdia, pigrĭtia, epith: Sera, immūnda, iners, trīstis, phr: Lāngvĭda sĕgnĭties. Vénerís nutrītia tractat ōtia, dīlātrix operum, dissvāda lăbōrum. v. Pigritia.
sēgregātim, Osobno, absonderlich.
sēgrĕgo, Odłączam. Oddalam, wyłączam, Absonderen, scheiden, Per maria intendent, nec enim se segregat ipsa. Pr: syn: Sēpăro, sēpōno, dīsgrĕgo, sējungo.
sēgrex, segregus, Ausonio, Osobny.
sēgrex vita, Osobność, abgesondert Leben,
sĕgūllum, Złotożyła źiemia.
sejūgis, Poszostny, Woźnik.
sējugo, Rozłączam. sejunctio, Oddźielenie.
sējūngo, Odłączam. Scheiden, trennen. Diffidio sejungi perniciali, Lucr: v. Segrego.
Sela, selah Hebrea vox Boże day to.
sĕlăche: n, plur: Gr: sub Pies morski.
sĕlāgo, Kamforá źiele.
selava, B: sub śieláwa.
sēlectio, Obieránie, Außtleung.
selectus, Obrány, Wyborny, außerlesen. Unum ex judicibus selectis objiciebat. Hor: syn: Electus, lēctus.
sĕlenites, æ, m: gr: Kśiężyczny kámień.
selenitium, Bluszcz 1.
selonōtropium, Gr: Mieśięcznik źiele.
sēlībra, połfuntá, Grzywná 2. Kwáterka, & sub śiedm pieniążkow. ein halb Pfund.
sĕlĭcāstrum, Stolec 1. à sede, e longum, aliqui Selliquastrum scribunt.
selĭgo, Obieram 1. auff ein Orth sammlen absonderen. Mea semper erit tu selige tantum. Vir: syn: seligo, deligo, lego.
selīnas, adis: vel potiùs, selinoides, deos gr: Kápustá kędźierzawa.

selinum, gr: Pietrußka, Peterſilien.
selinum agreſte, Gierſz.
sēlīnūſia, gr: źiemia lekárſka, kápuſtá kędźierzawa,
sēliquaſtrum, Stolec 1. Quantitas ut ſelicaſtri.
sella, Stołek 1. 5. ein Stul. Banck, Seſſel.
sella curulis, Stolec dygnitarzow.
sella equeſtris, śiodło, ein Sattel.
sella familiæ, ſella familiarica, Prewet Stolec 5.
sella geſtatoria, Lektyká.
sella pertuſa. Stolec 4. 5.
sellaria, æ, & orum, śiedzenie. Ortt da man den (ſtul hinſtellt.
sellariæ, ſub Nierządnicá:
sellāriŏlus, śiedzęcy.
ſellarius, ſubſt. Siodlarz. Sodomczyk.
sellarius, adject: Siodłowy. (ſternium.
Sellicaſtrum, lege Selicaſtrum. Selicaſternium, l, Soli-
sellŭla, Krzeſełko, ein klein Bäncklein.
sellŭlarius, ſubſt: Rzemieślnik.
sellularius, adject: Rzemieślniczy.
Sēmaſſius, Spalenia godny:
ſembella, Połſunta, Szale małe.
sĕmel, Raz 1. Einmal. Quo ſemel eſt imbuta recens, ſervabit odorem. Hor.
sēmen, Naśienie, Iądrko 1.2. Plemię, Latorośl 2.3. Proſek, Rod 1. Początek 1.3. Orkiſz. Samen, Miſit in ignotam qui rude ſemen humum. Ovid: ſyn: Sementis epith: Fœcundum, gĕnĭrale, frūctĭferum, Cĕrĕāle, fertile, ferax, ſparſum, phr: Sēminis herba, granum, vis. Plāntæ incrēmenta fŭturæ, obrue verſata Cĕrĕalia sēmina terra: sēminibus positis ſuper eſt dēdūcere terram ſæpius, v. Gramen & Sero.
ſemen ſatui, Wyśiewek. ſemen trimeſtre, Iarkz.
ſementāturus, Naśienny 1.
ſementem facio, śieię 1. ſäen.
ſementem adjicio, Prześiewam, zuſäen.
ſementeſco, Wyraſtam 2. auffwachſen.
sēmenticus, śiewny, ſementifer, Naśienny.
sēmentinus, Naśienny 2. śiewny.
sēmentis, is, f. śianie, śiew 2. Naśienie, Zaśiewam: & ſub Oranie.
ſementiva, ſiligo, Oźiminá.

sĕmēntivus, śiewny, Oźimi.
sēmento, Naśienie rodzę, źiarno rodzę wyraſtam, ſamen tragen.
Semermis, lege ſemiermis.
semeſtris, à ſex. Sześćmieśięczny, ſechſmonatlich
sēmeſtris, à ſemi. Pułmieśięczny, Pułkśiężycá.
semeſtrium, Pułmieśiąca. ein halber Monat.
sēmēſus, Ogłodány. Halb auffgegeſſen, Semeſos piſces: tepidumque ligurierit jus. Hor.

S E M I

Sēmi, n, indecl. vide semis. halb.
sēmiăcerbus, Niedoyrzały.
sēmiambuſtus, Napoły ſpalony, cpalony.
ſemiamictus, napoły ſpalony, ábo odźiany halbbloß
sēmiănĭmis, semianimus, Napoły żywy. Halb todt. Semianimes volvuntur equi &c. Virg. ſyn: ſemiănĭmus.
semiapertus, Nápoły otwárty; & ſub przywieram.
semiaſſus, Niedopieczony, nápoły upiekły, przypie-
sēmiatrātus, ſub wbieli. halb ſchwartz. (kány.
semibarbarus, Pułcudzoźiemca, przygrubſzy.
sēmĭbos, Mieſzániec 1. Ein halber Ochs, Gygem ſemiboverriq; virum. Ovid.
semicădium, Gr: Połkládek,
sēmīcaper, Mieſzaniec 1.
sēmĭcăput, Głowizná,
sēmĭcinctium, Szorc, Fartuch 1. Pas 1. Chuſtka, ein Fürſchürtz.
sēmicīrcŭlaris, Pułcerklowy.
sēmicirŭlātus ſemicirculus: adject: Połcerklowy
sēmicirŭlus, ſubſtant: Pułcerkla, pułkołá, Gromadá ludźi. ein halber kreyß, Circkel.
semĭclauſus, Nápoły zámkniony, przywárty.
semīcŏctus, Napoły uwrzały. halb gekocht.
semiconſpicuus, nápoły widomy.
sēmīcŏquo, Podwarzam, Odwarzam. halb kochen
semicorporalis semicorporeus, Famico, de ſignis Zodiac: Puł ćielny, puł ćielſky. voces inutiles nobis.
semicrĕmātus, ſemicremus, Napoły ſpalony, halb verbrennt.
sēmīcrūdus, Napoły ſurowy. halb roh.

sēmĭcūbitalis, połłokietny, von einer halben Ehl
sēmĭcūris, Oſkárd. (gum Statio.
Semideus, epithetum deorum indigetum, Ovid: Re-
ſemĭdōctus, Przeżak, halb gelehrt.
ſemĭdrachma, Połdrachmy, połgroſzá.
ſemiebrius, Nápoły piiány, halb truncken.
ſemiermis, Uzbroiony, semĭfactus, Niedokończony.
sēmĭfer, ſubſtant: Poł zwierza, Dźiki mąż.
sēmifera ſpecies, Poł zwierzá. halb wild.
ſemiferus, adject: Nápoły zwierzęcy.
ſemiformis, Niedonoſzony, Połkśiężycá.
sēmĭfultus, ſub ſparty: ſemifunium, ſub Powroz.
ſemigermanus, ſub Rodzony.
ſemigræcus, ſub Greczyn.
sēmigrăvis, Przyćiężſzy. halb ſchwär.
semigro, Wprowadzam ſię, abziehen (pokrzyk.
semihŏmo, puł człowieká, pułmężá. Dźiki mąż
ſemihŏra, Połgodźiny halbe ſtund.
ſemiinanis, lege ſeminanis.
ſemiinteger, Nápoły cáły. halb zerriſſen.
sēmijūgĕrum, połſtaie,
sēmilăcer, poſzarpany. semilăter, pułcegły.
sēmilautus, Napoły umyty,
ſemiliber, Nieſwobodny, halb frey.
sēmilexa, Chaláſtrá.
ſemilixŭla, Obwarzánek, Obártuch.
ſemimădidus. Napoły mokry, halb naß.
sēmimas, Rzezániec. ſemimas capus, Kapłon.
ſemimaturus, Napoły doyrzáły.
semĭmĕdĭmnus ſub Korca Krakowſkiego połowicá.
ſemimitra, ſub Czapká niewieśćia.
sēmimortuus, napoły umárły. halb todt.
sēminālis, Naśienny 2. gut zu ſäen.
sēminānis, Nápoły czczy, halb ledig & in poł.
ſēminaria, æ, ſub śiewcá.
sēmĭnārium, Naśiennik płonnik, początek. 1. Gniá-
zdo Orth, da man junge Bäum pflantzet.
ſeminarius, Naśienny 2.
ſeminatio, śianie, Płodzenie, Säung.
ſeminator, śiewcá, Początek.
ſemĭnĕcis, is. Nápoły zabity. Halb todt,
sēmintverbius, Mowcá.

ſeminium, Naśienie, plemie, Rod 2. Samen.
sēmĭno, śieię, Säen. Fronde virere noua quod non
ſua ſeminat arbos, Virg: ſyn: Sĕro, insĕro, cōn-
sĕro, insēmino, plānto, phr: Sēmen, sēmĭna,
ſpargo, mitto, jăcio, jacto, in agros anni
ſpem crēdere sūlcis. Nec ſemper crēdēnda.
Cĕres fāllacibus arvis, obrŭĕre sūlcis sēmina
quæ magno fœnŏre ager reddat. v, Sero.
sēmĭnōlus, Naśienny 1. sēminudus, Nápoły nagi,
sēmiōbōlaris, Połpieniężny,
ſemioboli, ſemidubium, ſub Kwartnik.
ſemiobolus, Połpieniążká.
ſemiorbis, poł cerklá, połgałki, ein halber Circkel.
ſemĭpāgānus, przygłubſzy, Gruby 2. halb bäuriſch
ſemĭpāter, ſub Oyczym. (Schuch lang.
ſemĭpĕdālis, ſemĭpedaneus połſtopny. ein halber
ſemiperfectus, napoły ſkończony, Niedokończony,
ſemĭpes, ſub poł ſtopny. ein halber Schuch.
ſemiphalarica, teli genus. Gell: Confer: cum Phalarica
semipiſcina, Sadzawka 2.
ſemĭplāgium, śiatká.
ſemiplenus, Napoły pełny, halb voll.
semiplōtium, obuw ſtaroświecki.
Semiplotus, adject: Crura ſemiplota, Catul. 1 bre-
via obeſiuſcula, Scaliger.
semĭpūtatus, Obćięty. halb behauen.
ſemiquīnārius, vide Cæſura, ſupra.
ſemĭrāſus, Napoły goły, podły, halb geſchoren.
ſemireduca manus, Ovid. poteſt reddi. Trochę um-
kniona, ábo ſkurczona ręká. (ſert.
ſemirefectus, Nápoły náprawiony halb verbeſ-
ſemirŏtundus, połcerklowy halb rund
ſemirŭtus, nápoły obalony, ſub Rozwáliny.
sēmis, ſubſtant: hic, hujus ſemis, quidam acliton fa-
ciunt. Poł, Druga część, ſub Częśći cáłey rzeczy
& ſub śiedm pieniążkow halber Theil eines
ſemiſcrūpūlum, Szelągi dwá. (Dings:
sēmuſĕnex, podſtarzáł ſobie.
ſemiſĕpultus, ſub pogrzebiony halb vergraben,
ſemiſextarius, poł ſzoſtaká, ein halber Sechſer
ſemiſiccus, in Suchy. ſemis jugeri, połſtaia.
ſemiſomnis, napoły śpiący, & in ſpię nieśpiąc.

ſemiſo-

semisomnus, *Gnuśny, Napoły śpiący.*
semisonarius, Robert: Steph: ex Plauto: corr: Semizonarius.
semisopitus, *Napoły śpiący.* halb entschlaffen, schlummerend. *Purpureo jacui semisopita toro O:*
semispătha, semispăthium, *gr: Tajak. Pulnał.*
semisquartus, *Połczwartny.*
semissem supra duos habens, *Połtrzecia.*
semisestertii, *sub Pułgroszá.*
semissarius *połdziedziczny, sub części cały rzeczy.*
semissis, *is substant: m. Sześć części sub Części cáłey rzeczy, Połowica, in Poł & in siedm pieniążkow, & sub Kieliszek, & sub uncya, Złoty czerwony.*
semissis, *is, adject. Podły, złoty czerwony* schlecht.
semissis usura, *i dimidia centesima sub Lichwá.*
semis tertius, *Połtrzecia maiący.*
semisupinus, *sub Wznak leżę.*
semita, *ścieszka, Drogi w W Ogrodách.* Ein Fußpfad, *Rara per occultos ducebat semita calles.* V: *syn:* Callis trāmes, via iter. *v.* Via.
semitalis semitarius, *ścieszkowy.*
semitatim, ścieszkámi.
semitătus, *ścieszkowy, & sub Strefisty.*
semitectus, *sub napoły nagi, ábo odziany, nákryty.*
semitertiana febris, *Trzeciaczká.* dreytägig
semito, *as, Drogi czynię, sub Drogi 1.* (Sieber
sēmitŏgatus, semitogium, *sub Kurtá.*
Sēmitŏnium, *Boëtio. Iunio. Dimidia pars toni musici*
Semitonium majus: Boetio, Sesquioctavo dimidium de si vicinum, Iuni. (*Diesis*
Sēmitonium minus, Boet. semitonii dimidium, idem
semivietus, *Przewiędły.*
semivir; *Rzezaniec, Wnętr, połmęża, Niewieści 2.* Ein halber Mann, verschnitten *Et nunc ille Paris cum semiviro comitatu. Virg:*
semivīvus, *Napoły żywy.* halb todt.
Semivocale instrumentum agricolarum, Varro appellat boves. (quasi Połmowne) *Vocales servos; Mutum, Plaustrum.*
Sēmivōcales literæ apud Grammaticos; Servium. Prisciam. quæ vocalium auxilio pronuntiantur, sic ut à vocali incipiant, & in se desinant. Contra Mutæ in vocalem desinunt, à se incipiunt semivocales. Mutæ Semivocales, Terentian: vocat Semisonantes.
semiustŭlātus, semiustus, *Napalony spalony, Opalony, Przegorzały,* Halb gebraten, verbrant. *Spectant socios semiustaq; servant. V.*
sēmīzōnārius, *Paśnik.*
sēmnion, *gr: Páwieniec ziele.*
sēmŏdiālis, & sēmŏdius, *sub połtora gárcá, & sub Korcá Sędomierskiego połćwierci.*
sēmōtè, *Na stronie,* abgesondert.
sēmŏveo, *Odkładam 1. Oddalam.* neben sich rücken. wegräumen. *A contemplatu semoveoq; mali Ov. syn:* Remŏveo, amōveo, sēpōno.
Semper, *Záwsze,* Allezeit, alleweil, immer. *Semper ego auditor tantum, &c.* Juv: *syn.* Æternum usq; perpĕtuo, nūnquam non, contīnuo, assĭduo, *phr:* omni tĕmpore. Nōctēsque diēsque. Nōctes atque dĭesque. Nōctes atque dies, omnes per annos, in omne tempus ævum. Per innūmĕros annōrum trăctus, in finitas, vīces, sĕries. Sēmper hŏnos nōmenque tuum laūdesque mānēbunt, in frēta dum flūque tuum laūdesque mānēbunt, in frēta dum flūvii cŭrrent oceanus claūsum dum flūctibus āmbiet orbem. *vide Immortalis, & Æternitas.*
semper florens, *Kwitniący.*
semper lenitas, *Łaskáwość,* Mildigkeit.
semper-vivum majus, *Rozchodnik wielki.*
semper vivum minus, *Rozchodnik máły.*
semper vivum minimum, *Roiownik 1.*
sempĭternè, sempiterno, Wieczn e ewig.
sempĭternitas, Wieczność, Ewigkeit.
sempiternus, *Wieczny,* Ewig. *Relegendus olim sempiterno judici* (Jamb) *syn.* Perpetuus, æternus.
semuncia, *Łot,* ein Loth; *& sub Uncya Koszyk. Tłomoczek.*
semuncialis, semunciarius, *Łotowy.*
semustus, *Napoły spalony, przegorzáły, opalony,* (halb gebraten verbrant
sena. B. Sena ziele.
senaculum, *Ratusz, Rádziecki dom, Schadzka, poselska Izbá.*

sēnārius, *Szostak 1. 2. Item v. Trimeter.*

Sĕnātor, *Rayca, Senator, Krolik pt.k,* Rathsherr. *Pascebatq; suas ipse Senator oves.* Ov: *syn:* Jūdex *epith:* Longævus, cānus, annōsus prūdens, grāvis sōlers sāgax, prōvidus, sāpiens, jūstus, aūgūstus, æquus, sācer, sānctus, clārus, pūrpūreus, vĕrēndus, vĕnĕrāndus, rēctus, intĕger, illūstris *phr:* Pŏpūlo dans jūra, cōnsilio potens, ingĕnio māgnus, Jūdicii dēxtĕrĭtate grāvis, inter jūstos pars optima cives.

sĕnātōrum conventus, *Rádi 2.*

senātōrius, *Rádźiecki, Senatorski,*

Sĕnāturit. Cicer: i. Senatui studet, Senatum vult restitui, ut Syllaturit. Lambin: optimo sensu Scaturit legit. Manut. i. ebullit duro vel nullo bono sensu.

sĕnātus, *us, Radá 2. 3. 4. Rádźiecki dom.* Der Rath einer Stadt: *Floreat & claro cingatur Roma Senatu:* Cl: *syn:* Cūria, vel Sĕnātōres, *epith:* Prūdens, gravis, jūstus, aūgūstus, æquus, sācer sānctus, clārus, pūrpūreus, *phr.* Sĕnātōrum, Patrum cōncilium cætus, tūrba, sācer ordo. Vĕrēndi Patres. Sanctum cōncilium Patrum. Lēcti, pūrpūrei prōcēres Patriam consilio tŭēntes. Jūra, magĭstrātūsque lĕgunt, sanctūmque sĕnātum. Sĕnātorum aula, cūria.

senatus consultum, senatus decretum, *Uchwała Panow Rádnych,* Rathsspruch.

sĕnĕcio, *onis, Staruszek, Przymiot ziele.*

sĕnĕcta, *Starość 1. 2. Stárzyzna.* das Alter.

senectus, *ūtis, subst: Starość 1. 2.* Das Alter/*Jam senior, sed cruda Deo viridisq; senectus.* V. *syn:* Sĕnēctas sĕnium, cānities, vetūstas. *epith.* Cāna, cānens, alba, rugōsa, frigida, gĕlida, trĕmens, trĕmula, trĕmĕbunda, cūrva, incūrva, anhēla, tristis, effœta, gravis, lōnga, vĕtus, sera, lōngæva; tarda, mātura, annosa, pigra, quĕrĭbunda, infirma iners, ignāva, lāngvida. squāllens, tetrica, mōrōsa, avara mĭsēra, infelix, ærūmnōsa, fæda, tūrpis, dēlira, injūcūnda, crūda, prūdens, rāpiens, provida *phr:* Sĕnēctæ tēmpora, ætas, dāmna, tædia, rūgæ, cāni, cānities. Pars vitæ detĕrior, seræ tædia vitæ, lōngævi tēmpŏris ætas. Letho vicina sĕnēctus, adjūvans bācŭlo grādum. Mĕmbra tārdans, cāpillos infĭciens, cōrpŏris debĭlitans vires. Cōnsiliis melior, sed vīribus ægra, sēra & sāpientior ætas. Rōbŏris damna sāgāci, vel prūdenti cōmpensans animo. *v. Canities & Senex.*

senectus, *a, um, adject. Stary.*

senectus angvium, *Wężowa skora.*

senectus præceps, *zgrzybiałość.* das hohe Alter.

senectute confectus, *Stary.* senectute summa

senescente hyeme, *naschyłku* (*zgrzybiały.*

sĕneo, *es,* senesco, *Starzeię się, słabieię, ustáie co, Schodźi miesiąc.* Alt werden *Studiis & amore senescit habendi.* Hor. *syn.* Cōnsĕnēsco sĕnex fio *phr.* Jam vires sĕnēctus debĭlĭtat, frangit Jam mihi dētĕrior cānis aspergĭtur ætas. Frōntem sĕnilis ruga notat. Jŭvĕniles rĕcēdunt, abscēdunt anni firmusque vigor, & virile rōbur. Jam mihi cānities pūlsis mĕlĭōribus annis Vĕnērat, antiquas mitcŭĕratque comas.

sĕnex, *is, & icis, Stary, Stáruszek, Dawny. tr:* Ein alter Mann. *Et senibus medicantur anhelis.* Virg. *syn.* Senior lōngævus, annosus, grandævus, vĕtŭlus, dēcrēpitus, *epith:* Fessus, sĕvērus, squālidus, muscōsus, dēlirus, sagax. sōlers, imbellis, infirmus, anhēlus. invālidus trĕmens effætus, æger, tardus, iners, mātūrus, lōngævus annosus, grandævus, dēcrēpitus, cāpulāris, parcus, avarus, sōrdidus, mĭser, sĕverus, mōrōsus debilis, fractus, exhaustus, cānus, canens, albus, rugōsus, frigidus, v. *Senectus phr.* Sĕnēcta, sĕnio, annis, ævo, ætate, sĕnilibus annis gravis, senio, grāvior, cōnfectus, lānguidus, languens, tardus, debilis, infirmus, invalidus, frigidus, gĕlidus, obtūtus, iners, pāllens. Longis consumptus ab annis. Ævo māximus, grandior inutilis annis. Vicinus, prōpior letho: senio debili tremens. Cui cōrpus annis confectum: sĕniles artus titūbant. Raris spārsus tempora cōmis. Cui plurima mento cānities incūlta jacet. Cui rugis contrācta cūtis. Cūjus frontem ruga sĕnilis arat, nōtat: effæto lassæ lānguent in cōrpore vires, Claūdicat ingĕnium, dĕlirat līnguāque mēnsque, omnia dēficiunt, canis aspersus. Jam rĕspice cānos, invalidasque mānus, & inanes, cerne lācertos. Cum mea rūgōsa pallēbant ora senecta, & referam pueris tēmpora prisca sĕnex. Jam vigōre quāsso lāngvent in corpore vires. Nec juveni luxus qui placŭēre, jūvant. Punguntur vērtice cāni, & tremit effæto cōrpŏre lāxa cūtis.

sēni *bi.* *Sześć,* sechs, sĕnīca, *Starzec 1.*

sĕnīlis. *Starcowski.* Altächtig *Membra levant baculis, tardiq; senilibus annis.*

senīliter, *Starcowsk̄e.*

senio, dexter, *Kostek rzucenie szczęśliwe.*

senio confectus *Zgrzybiały.*

sĕniōres, *Radá pospolita.* Rathsherren.
sēnipes, ĕdis, *Sześćstąpy.*
Sĕnium, *Stárość 1. 2. Wężowa skorá, Zgrzybiáły siwizná, Przykrość, Smutek.* Das Alter, *Deformis seniis limina transeat* (Alc:) *v. supra Senectus.*
senium lunæ, *Księżycá schod.*
Sensātus, *Baczny, Bystry 2.* vernünfftig.
sēnsĭbĭlis, sensilis, *Zmysłem poięty, Czuiący 1.* Empfindlich/ *Tantaque sensibili quovis est tempore in uno,* Lucr.
sensibilitas, *Nonio,Sipont: est sententia, i, intellectus verborum &c. Recentioribus autem, v Czułość.*
sensĭcŭlus, *Sentencya 1.*
sensilŏquus, *sub Łagodniuchny.*
sensim, *Pomału,* gemächlich, sittlich, Fuß vor Fuß. *syn:* Paulātim, pĕdĕtentim.
sensualis, *Lubieżny, Pieściwy, Czuły, Zmysłny 1. Roskosznik. Zmysłem poięty.*
sensualitas *Lubieżność, Pieszczotá, Zmysłność.*
sensum, *Poięćie, Zdánie 1.*
sensus, *us, Zmysł czućie, 2. Myśl Zdanie, Mniemánie, Rozumienie,* empfindlichkeit, Sinn, *ep:* acūtus, vigil: vivus tĕnŭis, sŭbtilis mollis.
sensus animi, mentis *Myśl.*
sensus eripere, avertere, *Oczárowáć.*
Sententia, *Mniemánie, Rozumienie, Zdánie 1. Postanowienie umysłu, Sens Sentencya 1. Wotum, Skazánie Suma 2. Myśl. 6,* Meinung. Urtheil, Spruch. *Sententiarum notus & integra.* (Alcaic.) Hor: *syn:* Cōnsilium, mens, anĭmus, sensus, opīnio, vel judĭcium, dĕcretum, *epith:* Certa firma, fixa, dŭbia varia cōnstans, incerta. *phr:* animi sensa sensus. Prūdens animis sententia at quorum mĕlior sententia menti, & quæ sit sententia posco. Nec mĭhi mens dubia est.
sententia est, stat, *Umyśliłem.*
sententia, sanguinaria tristis, *Skazánie przećiw*
sententiæ dictio, *Wotowánie.*
sententiam rogo, perrogo, *Wotowáć każę.*
sententialiter, sententiosè, *Sentencyami.*
sentententiŏla, *Sentencya 1.*
sententiōsus, *Sentencyámi mowiący.*
senticētum, *ćiernisko,*
senticōsa, verba *Mowa trudna,*
senticōsus, *Ciernisty.*
sentīna, *Szek 4. Łotrostwo.* Der underst Orth im Schiff, da sich aller Unflath hin sammlet. *Tunc sentina gravis, tunc summum vertitur áér.* Virg: *epith:* Fætida, olĭda, olens, putrĭda turpis, putris. *v. Cloaca.*
sentinātor, *sługá podły, & sub Wylewam.*
sentīno, *as. Wylewam z nawy, Umykam się 1. wyśliznąć się.*
sentio, *Czuię 2. Przeczuwam, Zrozumiewam, Obaczam co Rozumiem Znam 1. Mniemam, Trzymam o kim, Trzymam z kim.* Empfinden, fühlen, davor halten *Crede mihi numen sentit & ille tuum.* Mart: *syn:* Sensu pĕrcĭpio, video, audeo, odōror, gusto, tango, vel intelligo, căpio, vel indico, cēnseo, pŭto, ārbĭtror, exīstimo, opīnor, rĕor, autŭmo, *phr:* Hæc mihi mens est hæc animo menti, sĕntentia sĕdet, constat. Sic fert animus. Mens omnibus una est, omnibus idem anĭmus. Hoc animo sĕdet, stat fixum est. Hæc anĭmo sententia surgit.
sentio odore, *Spacháć.* riechen.
sentis, *is, m, Ciernie.* Ein Dorn, Virg: *syn:* Vepris, rŭbus, spina, *v. Spina.*
sentis canis, *Róża polna.*
sentisco, *Czuię 2.* sentix, *icis, hac ćiernie &*
sentus, *Naieżony, Kolący 1. Oszarpány.*
seorsum, *Osobno Bez Præpositio.*
seorsus, *Adverb: Osobno* sonderbar.
seorsus, *Nomen adject, Osobny* sonderbar.
Sēpāceus, *Łoiowy.*
Separ, *aris, i. separatus, Prudent. Priscian. à se i. sine par*
separabilis, *Roz iemny.* leicht abzusondern (
separatim, *Osobno.* sĕpărātio, *Rozłączenie,* Absonderung.
separator oddźielacz. separatus *ti, osobny.*
separatus, *us, Rozłączenie,* Absonderung.
sēpăro, *Odłączam, Rozłączam,* Absondern, scheiden *Separorà Dominá nocte jubente meá.* O: *syn:* Secērno, segrĕgo, sēpono, rĕmŏveo, disjungo, distraho, dīvello, distermĭno, discrimino

mino, dīvĭdo, dispertior, dĭsſēco, diſtingvo.
ſēpāriûs, *in Łoło uv.* ſepēlibilis, *ſub Pogrzebiony.*
ſĕpelio, *Grzebię umarłego, Tłumię, Zawalam, Załłumiam, & ſub Obi dam ſię. Zatracam.* begraben, *ſyn.* Humo, inhŭmo tŭmŭlo, contŭmulo, *phr.* Terræ, humo, ſolo infero. Tērræ mando, as, credo, sŭppono, infŏdio. Terræ humo, ſolo cōndo. Sĕpŭlchro vel tumulo inſĕro, impono, do, rĕfero, reddo, cōmpōno, Tumulo, ſepulchro condo, abſcōndo, tego, contĕgo, ōbruo. Terra, aggĕre terræ onero; obruo oſſa aggere. Fūnus cădāver ingeſta, vel cōngeſta humo, ſĕpĕlio. Tŭmuli hŏnorem do, reddo, rĕfero, exhībeo. Decŏrare ſēpŭlchro, exĕquias facio. pĕrago celebro. Juſta manĭbus, umbris ſolvo, pērsolvo. Nigræ ſŏlēnnia pōmpæ duco, cĕlebro. Fūnebre, funereum, pium officium, fŭnĕreos hŏnōres rĕfero. Non te optima mater, condet hŭmi patriove onĕrabit mēmbra sepulchro. Quōdſi fātāles jam nunc explevĭmus anno, fac lapis inſcrīptis ſtet ſuper oſſa notis. Sed poſtquam cōndĭdit ūrna supremos cineres. Vel sāltem patria cōntŭmŭlarer hŭmo *v. Parento Funus Exequiæ.*
ſēpes ĕdis, *Sześćionogi* der ſechsFüß hat.
ſepes, is, *Płot 1. Parkan, Dylowánie.* Ein Zaun, *Sepibus in noſtris parvam te roſcida mala.* V. *ſyn:* Sēptum, vāllum. *epith:* alta, lōnga, ſylveſtris, ſpīnoſa, frŭticoſa, hirta, hĭrſuta, acuta sēntibus, ſpīnis hōrrens.
ſepes viva, *Płot ſamorodny.*
ſēpia, æ, *gr: Kałamarz, 3, Pław Inkauſt.*
ſēpitula, *ſub Płot:* ſēpīmen, *Grodź Płot.*
ſēpīmēntum, *idem, & Płot 2. 3. 4. Dylowánie, Parkan, Szańc.*
ſēpio, *Grodzę, Ogradzam, Otaczam, Ocierniam, Oblegam, Obwodzę. Obwárowáć.* Verzäunen, *Attica Cecropii ſepſit doctrina, &c. S. ſyn:* obſēpio, vallo, as, *phr.* Sēpem prætendo, sepĭbus, ſpīnis, dūmētis prætexo, circŭmdo, ambio, cĭngo, cŏrōno, inclūdo, ſtipo, munio. Sĕgeti prætendere sepem. Prætexit ſēpibus hōrtos, cīrcumdare ſēpibus agros.
ſēpiola, *Kałamarz 3.* ſeplaſia, *Apteká.*
ſeplaſia dignus, *Galant.*
ſeplāſiārius, *Aptekarz.*
ſēpōno, *Odkładam 1. Chowam,* Hinlegen, ablegen, *Scimus inurbanum lepido ſeponere dicto.* Hor: *ſyn:* Semŏveo, rĕmŏveo, repōno.
ſēpositus, *Odległy.* neben ſich gelegt, *Sepoſiti cineris, nec longæ invidit avenæ* Hor: *ſyn.* Sēmōtus, rĕmōtus, amotus.
ſeps, ēpis, m. *gr: Padalec, laſzczurká.* Eine Schlang *Serpens exiguus. Quidquid hic momorderit reſolvitur in putredinem v. Se pens.*
ſeps ēpis, *f. Latinum, Płot,* ein Zaun.
September & ſeptembris, *adject: Wrześień.*
September, *ſubſtant: Wrześień.* Herbſtmonat, (*Menſis ſeptimus à Martio, à quo Romani olim annum ſuum, auſpicabantur*) *epith* Frŭctifer, grăvidus, onerātus, pomifer, racemifer. *phr:* Menſis quo fæto de palmīte poma nitent, Præbens fĕrcŭla mille. Mēnſis quo văcŭas pingvis vindemia cellas diſtēndit. Mēnſis quo preſſo ſpūmat vindemia Baccho, Mēnſis, quo plenis ſpūmat vindemia lābris.
ſeptem caſtra, *śiedmigrod.*
ſeptemgĕminus, *śiedmioraki* ſiebenfältig.
ſeptempĕdālis *śiedmiſtopny,* ſiebenfüſſig.
ſeptemplex, *adject: Omn: śiedmioraki* Siebenfältig. *Clypei extremos ſeptemplicis orbes.* Virg.
ſeptempliciter, *śiedmioráko.*
ſeptemtrio, *Wiátr północny, Północy* Der Nordwind, *Talis hyperboreo ſeptem ſubjecta trioni.* V. *phr* Gĕlidus áxis, Bŏreus axis. Gelidi triōnes, Gĕlida plăga, arctoa terra, tĕllus, ora Bŏreæ, dŏmus Parrheſiæ virginis axis, arctos Mænălia Strymōnia, gĕlida, glăcialis, ubi hōrrifer regnat Boreas.
ſeptemtrionalis, ſeptemtrionerius, *Północny 2. Wiátr północny prawy.*
ſeptemtriōnes, *hi,* ſeptem ſtellæ, *Woz niebieſki.*
ſeptemvir, *ſub Komiſarz, Kurfirſt.*
ſeptemvirālis. *ſub Komiſarz.*
ſeptemvirātus, *ibidem, & Kurfirſtwo.*
ſeptēmuncialis ſub śiedm części. Pośiodmny.
ſeptēnārius, *Pośiodmny.* ſeptennis, *śiedmioletni.*
ſeptĭceps *ſepticipis,* ſepticollis, *Pośiodmny.*
ſeptĭcus, *Gr: Gnoiący.*
ſeptiens, ſepties, *śiedm kroć,* ſiebenmahl.
ſeptifariam *śiedmioráko,* ſiebenfach.
Septimana, Tydźień, & ſub świątki.

septimanārius, Tygodniowy, wochentlich.
septimanus, siedmiodniowy.
septimātrus, uum hæ, sub Dźień 7.
septimensis: siedm mieśięczny, siebenmonatlich.
septimusdecimus, śiedmnasty.
septimontialis, & septimontium, sub pośiodmny.
septimùm, śiodmy raz. das siebende mal.
septingenārius, śiedmsetny. der siebenhunderste
septingenta, septingenti, śiedmset.
septingēntesimus, śiedmsetny.
septio, Ogrodzenie. septipes, śiedmstopny.
septuāgēnārius, śiedmdźieśiątletni, śiedmdźieśiątny
septuāgēnus, septuagesimus: śiedmdźieśiątny.
septuāgies, śiedmdźieśiątkroć, siebentzigmal.
septuaginta, śiedmdźieśiąt, siebenjährig.
septennis, śiedmioletni siebentzig.
septum, Ogrodzenie, Grodza, obora, Płot, Stawidło.
septum apertile, Słozy.
septum transversum, Błona 3.
septuncialis, sub śiedm części, Pośiodmny.
septunx, cis, m. subst: śiedm części, kieliszek, & sub części całey,
septuōsè, Záwikłánie. septus, Ogrodzony.
septūplo, septūplum Wśiedmiornasob, siebenfältig. sub śiedmiorako.
sepulchrum & sepulcrum, Grob Nagrobek 1. Ein Grab, refer ante suis, & conde sepulcro Virg: syn: Tumŭlus, mōnŭmentum, būstum, epith. Triste mœstum, flēbile, fatale, fūnĕrĕum, lūgŭbre, atrum, obscūrum, gĕlĭdum, frigens cāvum, imum quietum, mārmoreum, māgnificum, sŭperbum, pretiōsum, rēgāle, exstrūctum phr. Sepūlchri sedes, urna, mōles, quies, hōnos, decus, dona. Sĕpūlchralis urna, domus, fŏvea, lāpis. Sepulcrale mārmor, sāxum. Terreno ex aggere būstum, ingens aggĕritur tŭmŭlo tellus. Quæ tĕgat extincti fūnĕris umbra locum; affert huc unguenta mihi, sērtisque sepūlchrum ornabit cūstos ad mea būsta sĕdens, sēdibus ut saltem placĭdis in morte quiescam. v. Sepelio.
sepūlchrālis, Grobowy, Pogrzebny 1. Das zum Grab gehört. Ante sepulcrales infelix astitit aras. Ovid:
sepulcrum commune, ziemia, die Erd,
sepulcretum, Grobowisko, sub Cmentarz.
sepulcri titulus, nagrobek, Vberschrifft des Grabs
Sepulto, as. Fortunat: Quosq; sepultat humus, i, tegit sepultos
sĕpultūra, Pogrzeb. Begräbnuß, Postque sepulturam comitatus conjuge natus. Fill: syn: Tumuli, sepūlcri honor Tŭmuli dĕcus v. Sepulchrum.
sepultūs, Pogrzebiony. Begraben, Lumina rara micant somno, vinoque sepulti. V. syn: Humatus, tumulatus. v. Sepelio.
sepultus sum, Zginąłem. sepum, melius sevum.
Sĕquāciter, Następnie. Porządkiem, zátym.
sĕquāx, Zá kim idący, Następuiący, Násláduiący, Násládowcá 1. Ciągły, Lipki, Das leichtlich folget Ore fore sum sque manu prætende sequaces. V
sĕquela, nástępowanie chálastrá z orszak, przydatek
sequestra, Jednaczká, Nierządniczy sługá,
sĕquēstrārius Sekwestrem co biorący.
sequestratio, Sekwestr.
sĕquēster sequestris, Sekwestrem co biorący, Zákupniś 4. Pośrzednik, Jednácz, Pfandhalter Itē ein Mittler/ Scheidsmann. Bisq; senos pepigere dies, & pace sequestra Virg.
sequestro, as, Odłączam. außsondern,
sequestrum, Sequestr. sequior, Gorszy.
sĕquĭtur, Idźie zá tym. sequiùs, Gorzey.
sĕquor, Idę zá kim, Násláduię kogo, Przystrzegám, Gonię 1. Nástępuię 1. Łowię zwierza, Mowię, Trzymam się czego, Trzymam z kim, Folgen nachfolgen, Volvitur Ixion & sequiturq; fugitq; Virg: syn: Sĕctor, subsĕqnor, insĕquor, insto. phr: Terga, à tergo sĕquor, Vĕstīgia sĕquor, lego, urgeo, fero; Pedem pĕde urgeo. Vādentem passibus æquo. Passibus euntis insto. Æquo sĕquitur vĕstigia passu. Me pēnnis sĕctāre dātis, ego prævius ibo sit tibi cura sequi, me duce tūtus eris: sĕquitur vēstīgia fūrtim. Et lōngè sērvat vēstigia conjux.
Sĕquūtor, sequutus, idem. secutor &c.
Sequeris, m. gr: Jedwabnicá robaczek.
sĕra, æ, Zapora, Zamek. Ein Thürschloß, Tempora no-

ra noctis eunt, excute poste seram. Ovid. *syn*: Claustrum, obex, ferrum. *epith*. Ferrea, ferrata, ærāta, stridens, firma, valida, fida, tuta secura affixa, sepôsita *phr*: Sera obex, munimen. Clausæ munimenta portæ. v. *Ianua*.
sĕra literata, sub Pismo taiemne. sĕra, *P. Pozno*.
sera mobilis, pensilis, *Kłotká*.
serăculum, *Zamek* 1. *Zaporá*. ein Thürschloß,
Seraphim, Hebræa vox, sonat, ignitos, candentes, Item est ordo Angelorum in SS. libris. m. & n. plur.
sĕrăpias, *adis f: Gr: Liśie iajka, Ráczki źiele*.
serăpion, *gr: Syrop*. serārius, *Serwatkowy*.
Seratrina, Nonio, an ubi seræ parantur?
Serbus, *Serb*. Serbia. *Serbska ziemia*.
sĕren. ēnis, *Gr*: *Trąd* 3.
serena tempestate, *W pogodę*.
sĕrenat, *Wyiaśnia się, Pogodá* 2. hell und klar (werden.
serenator Pogodny 2.
serenissimus, *Nayiaśnieyszy*.
sĕrēnitas, *Pogoda* 1. Hell, klar, schön Wetter, *Puræ carnifices serenitatis*: (Phl.) *syn*: Serenum, ūdum *epith*. Trānquilla, pacata, plăcida, quiēta, amica, blānda, amœna, optata fāvens, *phr*. Sĕrenus, pūrus, cāndidus, clārus, trānquillus, dies, aer, polus, sol. Dies innūbis, sĕrēnus *v. Serenus*. Trānquillus sine nube dies: serēnum cælum. Plācidi cæli indūlgentia, clementia amica tĕmpĕries. Cælum pūro lumine ridens, sereno lumine, serenato axe clārum jūbar micat, irradiat splēndescit. Pūrgātus nitet discūssis nūbibus æther, Trānsĕat hic sine nūbe dies, stent aëre venti. Fāvet innūbis clementia cæli. Sol nūbila disjecit, fūgāvit, evicit, victis è nūbibus exit Cælum largo diffuso lūmine ridens. Sol tristi depellit nubila cælo. Nūbila rĕcēdere jussit Fūgiunt tōto æthēre nimbi, ecce sĕrenāto clārum jūbar emicat axe. Nube sōlet pūlsa cāndidus ire dies. *v. Mare tranquillum*.
serenitas tua, sub Nayiaśnieyszy.
sereno, *as, Pogodę czynię, Rozweselam*. Hell und klar machen, *Vultu quo cælum tempestatesq; serenas*, V. *syn*: Trānquillo, sēdo, placo, *phr*: Spem fronte serenat,
sereno, sereno cælo, *W pogodę*.
sĕrenum, *Pogodá*.
Serenus, *Pogodny* 1. 2. *Wesoły* 2. Heiter. schön,
Inferiore tenet nube serenat opex. Mart. *syn*: Sĕrēnatus, innūbilus, *phr*: Nulla nūbe tĕmĕrātus, nūllis nimbis, tĕnebris cōnditus, opērtus, obdūctus densus. grāvis, obsītus, aër tranquilla luce serenus. *Æstivi facies innūbila cæli*.
sĕresco, *Wodnieię, Schnę*, sĕria, *Garniec bánia*.
seria olearia, seria vīnaria, *Bania*.
sērica vestis, *Jedwabnicá* 2. ein Seyden kleid,
sēricārius *Iedwabnik* 1. sēricatus, *sub Iedwabny*.
sēricōbaptes, *an serici tinctor? nam aliter alij*.
sēricum, *Gr: Iedwab* 1. Seyden/ *Doctus sagittas tendere sericas* (Alcaic.) Hor: *epith*: Dīves, nobile, prētiōsum, *phr*: Sērīcum stāmen, vēllus, sērica fila. Vellera sĕrum, vel sērica vēstis, *v*.
sērīcus, *Gr: Iedwabny*. seyden. (*Stamen*.
sĕries, *Rząd* 2. *Porządek*, Gefolg, Ordnung, *Debilitat series immensa laborum*. Ovid: Ordo, *epith*: Longa, immensa, continua. *phr*. Sĕries longissima rerum seriem evōlvere. Fīnis alterius māli grādus est fūturi.
sĕrilla, Łodź sĕrille, vel serīle, Powroz 1.
serio, *Bez żartu, po prawdźie, Nie żartuię*.
sēriola, *Garnuszek*. sēriŏla, *Endywiia*.
sĕriphium, *Gr. Piołun*.
seris, *is: gr: Endywia, Podrożnik źiele*.
seris porcina, *Prośieniczká*.
sērium, *Poważna rzecz*. ernsthaffte Sach.
sĕrius, *Bez kunsztny, Poważny* 1. Ernsthafftig, *Posthabui tamen illorum mea seria ludo*. V.
Sermo, *Mowá, Język* 2. *Przypowieść*. Ein Red, Gespräch, *Populos sermone replebat*. Virg: *syn*: oratio, lŏcūtio, voces, verba, dicta, lŏquela cōllŏquium, allŏquium, *epith*. Cūltus. grāvis, amœnus, vagus, tĕpidus, mitis, pōlitus, dŏctilŏquus, pūrus, cōmis, cănorus prōmptus fēstivus *phr*. Vivit adhuc, completque vagis, sērmonibus aures Lĕpido sermōne lŏcuta est. Mūlta jŏcans, cōmīque tenens sērmōne sĕdentes. Ille ut erat grāndi elŏquio, & fermōne canoro. *v. Vox, Oratio, Eloquium, & Eloquens*.
sermo est, *Powiádáią*.
sermo intimus, *Myśl* 2. Gedancken.
sermōcīnātio, *Rozmowá*, ein Red. sermocinatrix, *świegotká*.
sermocinatrix vis, *Rozmowność*.

sermō-

sermōcinor, *Mowię 1. Rozmawiam* Red halten
sermones iniqui, *Obmowá,* üble Nachred.
sermōnor, aris. Rozmawiam. sermunculus. *Po-*
sero, *as, Zákrywam, Zamykam,* (*wiastká.*
sero, *is, evi sieię 1. 2. Sadzę 2. Zamnażam, Nary-*
jbić, szczepię, & *sub Wadzę drugich.* Säen, pflantzen, *Tecta serat late circum, cui talia curæ.* Virg. *syn:* Sēmĭno, insero, cōnsero, *phr.* Sēmen spārgere, mĭttere, jăcēre, jăctare in agros, semen hūmi, hūmo, in humum, in sŏlum spārgere. sēmina sŭlcis, arvis terræ, mandare, cōmmĭttĕre. anni spem crēdere sūlcis. Cĕrĕrem jactāre per arva. Dare sēmina tērræ, obtrudere sūlcis sēmina quæ magno fænōre rēddat ager. Nec semper crēdenda Ceres fāllacĭbus arvis. *v. Semen. Sero pro spargo.* (Virg:) Rūmōrēsque sērit vārios ac talia fatur.
sero, *is: rui: rozsadzam 1.* ordnen, zusammen setzen
sērŏ, *ultima anceps, Pozno, Wieczor 2.* Spath. *Heu sero revocatur amor seroque juventus.* Tib: *Sero memor thalami. mæstæ solatia matri* Stat: *syn:* Tārde. serius, tardius.
sērōsus, *Serwatkowy.*
sērōtĭnus, *à sero vespere Wieczorny.* Späthig, *Et caliganti premeret serotina nocte.* Hilar: *syn:* Serus, vĕspertinus.
Serpens, *adject: omne.* *Czołgaiący się* Schleichend
serpēns, *substant. m. f. Wąż 1. Gadź ná Ogień piekielny* Ein Schlang, *Cinctamq; gerit serpentibus hydram.* Virg: *syn:* Angvis, draco cŏlŭber, cŏlubra, hydra, aspis, chĕlydrus, vīpĕra. *epith:* Vĕnēnōsus, lēthifer, lēthālis, asper, nŏxius, nŏcuus, dirus, ater, tumens, tŭmidus squālĭdus, squāllens hōrrens, hōrrĭbilis, hōrridus, mĭnax, terribilis, latens, sĭnŭōsus tortus, tōrtilis, intortus, implicĭtus lubricus, squāmmōsus, crĭstātus pennātus, vĕnēnifer, lividus, livens, fĕrox, sævus, atrox, vĭrens, cærŭleus versicolor, cōrŭscus, sibilus, immānis vīpĕreus, Gōrgŏnĕus, Lĭby̆cus. *phr.* Mūltiplices sinuatur in orbes, sinŭoso flĕxu elabitur angvis. Per immĕnsos sinuat crebra vŏlūmina gy̆ros. Tōrto cōrpŏre vērtit hŭmum, squāmmea cōnvŏlvit sŭblato pĕctŏre terga, sĭnŭans immensa vŏlūmine terga, se in sua mĕmbra plicans Lingva vĭbrante mĭnax. Trĭfidam lĭnguam exĕcrans, Lōngŭsque torta sibilat caūda draco. Cristis præsignis, & aūro, arrectis hōrrens squāmmis. Lethifero tactu, mōrsu mĕtŭendus, occŭpat hos mōrsu, lōngis amplexibus illos. Hos necat afflatu, fūnēsta hos tābe venēni. Lōngo căput extulit antro Cærŭleus serpens, hōrrendaq; sibila misit. Saūcius at serpens sĭnŭōsa Volūmina versat, arrectisque horret squāmmis, & sibilat ore ardŭus insūrgens.
serpentaria, *Wężownik 3, 4.*
serpentigĕna, sub Wężowy.
serpentĭger. Wężownik 2.
serpentina, *Kłosienniczká,*
serpentis catulus, *Wężyk.*
serperastra orum, Chodaczki dźiećinne, Chałastrá 3.
serperastri, hi, Chałastrá 3.
serpo, *Czołgam się, Pnę się, Rośćiągá się, Szerzy się, Rozchodźi się* Kriechen, schleichen, rütschen, *Inter victrices hederam tibi serpere lauros.* Virg: *syn* Repo, rēpto, adrēpto, inserpo. *phr:* Humi serpō; cōrpus, trăho cōrpore hūmum, terram verro. *v. Repo.*
serpula, *æ, Wąż 1.*
serpullum, serpyllum, *Gr Maćierzanká* Quendel, wilder Poley. *epith:* odōreum, odorum, fragrans, grātum, jūcundum, svāve, amœnum vĭrens, vĭride lūxŭrians.
serpyllum sylvestre, *Miętká czerwona.*
serra, serrula; *Piłá drzewna, Wężyk 2. sikawká rybá.* Ein Säge. *epith.* argūta ferrea, acūta, strīdens, dēntāta, raūca, lōnga, *phr:* argūta lāmina serra. Pēndēat in mēdio rŭtilāntis lāmina sērræ. Dædālei signum ingĕnii, extēnso rāmos sērra sĕcāre potest.
sera molaris, *Piłká młyn.* ein Schneidmühl.
serraculum, *Piłká żelazna, Kará 3. Taczki.*
sērrācum, *Kará 3. Taczki.*
serrāgo, *Opiłki, Trocina,*
serram reciproco, *Trę 4.*
serranæ tibiæ, *sub Surmá.*
sērraria officina, *Piłá młyn.* ein Schneidmühl
serrarius, *Tracz.* der da säget. serrata, *Ożanká.*
serratim, *Ząbkowáto.*
serratoria machina; *Kozły drew. Piłá drzewna.*
serrātorius, *Piłowániu służący, sub Piłowánie.*
serrātula, *Bukwica 1.* Jelenitrank *ziele.*

serta corona, *Wieniec* 1. ein Krantz.
serta duco, *Sprzeczam się. sertor, Wybáwićiel.*
sertula campana, *Kamienicá Włoska*
sertum, *Wieniec* 1. Ein Krantz, *Rutilibus sertis omne rubebat iter* Mart: *syn.* Corona, corolla, *epith.* Florens, odorum, redolens, noxile, textile, sutile, pictum, geniale, festum, luteum olens, spiceum floridum, odoratum cæruleum, gramineum, floreum, flavum, stellans, fragrans, roseum picturatum, halans, insigne, amaranthæum, virens coloratum, puniceum, radiorum intortum, frondeum, viride, roscidum, *phr.* Serti decus, honor, odor. Flores intexere, fingere Varios in serta flores jungo, stringo, vincio, connecto, Prima coronarunt redolentibus atria sertis, Primitiis sertisque Deos halantibus ornant, alta coronatis redimita umbracula sertis. Floridulis implere manus, & tempora sertis. *v. Corona.*
sertus, *Wity*,

SERV

Serva, *Niewolnicá.* Ein Dienstmagd. *syn:* ancilla, famula ministra, *v. Servus.*
servabilis, *Trwały* 2.
servaculum, Korficá, *Ster*, Łodź, *Spreys, Port.*
servaculum piscium. Sadzawicá, Sadz rybi.
servaculus, Sternik.
Servatio 4. *Esdræ, pro custodia: alioqui sonat Zachowánie, Chowánie.*
servator, *Zbawićiel, Ochroniciel, zdrowia dawcá,* servia, *æ, Wieniec.* (*Wybáwićiel.*
servientia, æ, Niewola. Dienstbarkeit.
servilis, *servilicola Niewolniczy* 1. Knechtich, *Cerea suppliciter stabat servilibus, atq;* Hor:
serviliter, *Niewolnicze.*
servio, *Służę* 1. *Dogadzam się* 1: *Radzę kim, Staram się.* Dienen, *syn.* Famulor, ministro obedio, pareo, obsequor, *phr:* Sum minister servus famulus, mancipium; operam ministro, servi implere vices; servitium, jugum subeo, patior, perpetior, fero, Dominum patior, servitio premor, sævi domini iras patior. Libera Romanæ subjecit colla catenæ, sero recusat ferre, quod subiit jugum Quæ tibi jucundo famulatur serva labore, Proquibus ut meritis referatur gratia, jurat se fore mancipium tempus in omne tuum.
servitia, *orum sub Niewolnik.*
servitium, *Niewola Służba* 1. *Czeladź Niewolnik,* Dienst, Leibeygenschafft, *syn:* Servitus famulatus, ministerium, jugum, *epith:* Grave, ægrum, triste turpe, durum, nefandum imite acre, malignu, miserum, miserabile, infame, molestum, onerosum, humile, abjectum vile *phr:* Servilis labor, Famulare onus, iniquum jugi pondus, onus. Durum nimis jugum Tyranni. Tam grave servitium, tam duros passa labores. Duroq; nimis calcata premetur servitio.
servitritius, Niewolniczy 1. *Quantitas ut in Neutrius à servitor, vel à Servitrix, inusitatis, vel à servitium, vel à servitus.*
servitudo. Niewola.
servitus, *idem, & ćiężar* 2. *Práwo.* Leibeygenschafft, *Quisq. cervices dare servituti.* Saph. *syn:* Servitium, famulatus, ministerium jugum, *epith.* Gravis, ægra, tristis, dura, misera molesta, captiva, onerosa, humilis, abjecta sordida, vilis, ingloria turpis, infamis, intolerabilis, ærumnosa acerba, egena, flebilis, tyrannica: *phr:* Servitii jugum, servilis, herilis, labor, *v. suprà Servitium.*
servitutius, sub Niewolniczy 2. serum, *Serwatká.*
serum, serum diei, *Wieczor* 1. Abend.
serum est, *Pozno*, es ist Abend, spath.
servo, *Chowam* 1. 6. *Chowam się, Strzegę* 1. *Przestrzegam, przypátruię się, pilnuię* 2. *Záchowuię,* 1. 2. *Zbawiam* 2. *Zywię, Paśę* 1. behalten, bewahren, *is o Galle: tuos monitis servabis amores* Prop: *syn:* asservo, conservo custodio, tutor, salvo *v. Custodio, salvo.*
servo de cælo, *Wieszczę* 1.
servosi amorum *niewolnicze.*
serus, serissimus, *Poźny, Nierychły, & in Oponiam się:* Spath. *Serus inoffensum rettulerit pedem.* Tib: Tardus.

servu

servŭla Niewolnicá. servŭli sordidŭli, Chalastra 1 servŭlus, Niewolnik an Sługá?
servus, subſtant: Niewolnik Ein Knecht, Die ner, Detrimenta fugat, servorum incendia ridet. Hor: syn: Famŭlus, minister vērna, mānci- pium, puer, vel captīvus. epith: Fīdus, fidē- lis, sēdŭlus, strēnŭus, vigil, acer, officiosus, agilis, sōlers, impĭger, gnāvus, prōmptus, inops, miser, infelix, egenus, vīlis, abje- ctus, hūmĭlis sordidus. phr: Fămŭlāris, fămŭ- lorum tŭrba, ordo. Fămŭlœ tŭrbæ, nŭme- rus ingens. Fămŭlōrum nŭmĕrosa manus, obsĕquio cĕler, intentus, ad jŭssa, ad arbi- trium domini părātus, prōmptus, accīnctus, alăcer. Nūtus hĕrīles obsērvans, jŭga de trĕctans, rĕcūsans, excŭtiens. Pārere, pati jŭgum indŏcilis, impatiēns, arbitrium dŏ- mini spĕctans. Făcilis ad jŭssa măgistri v. Captivus.
servus, a, um, ádject: Niewolniczy, Obowiązany.
Sēsăma, æ. Sesamum Sesam.
sesămīnus, Sesamowy.
sēsămnīdes, eos. n. Gr: ćiemierzycznik, Czurzyło, Trzeszczki.
sesamum sylvestre, Kleszczowiná.
sescŭlysses, tr. Kos 2.
sescuntia, Półtory uncyi, osma część, sub Części
sescuntialis sub Połtory uncye. (całey.
sescunx, cis. m. Połtory uncye, Ośm częśći, sub Czę- śći całey.
sescŭplex, adject: omne, Sześćioráki, sechsfältig.
sescŭplum, Połtora. sese. Się. sich.
sēseli, Gr: Czarnogłow.
seseli creticum, Ieleni Ogon.
seseli Cyprium, Kleszczowiná.
seseli peregrinum, żebrzycá.
sēsĕli, is, gr: Czárnogłow.

S E S Q.

Sesqui subst: n, indeclin: singulare tantum. Io. Ursi- no: Połtora czego. anderthalb.
sesqui, adject: additur substantivis masc. fem: & neutr. generis Połtorny, anderthalb.
sesqualiter, idem.
sesquialtera pars, Połtora, anderthalb Theil,
sesquicongius, Połtorá gárcá.
sesquicŭleāris, Półtorokufny.
sesquĭcyăthus, Połtorá kieliszká.
sesquihora, połtory godźiny. anderthalb stund.
sesquijŭgerum, połtorywłoki.
sesquĭlībra. Półtorá funta. anderthalb Pfund.
sesquimensis, półtoromieśięczny czas anderthalb Monat.
sesquimina, półtory grzywny, sub półtorá czego.
sesquĭmŏdius, sub Korcá Krakowskiego ćwierć.
sesquiŏbŏlus, sub Grosz 1.
sesquioctavus Osmą częśćią większy.
sesquiŏpera sub połtorá czego. sesquiŏpꝰ, sub puł
sesquipĕdalia verba, Mowá nádętá. (torny.
sesquipedalis, sesquipedaneus półtorostopny.
sesquipes, półtorastopna miará, Łokieć 3. andert- (halb Schuch.
sesquiplaga; sub połtorá czego.
sesquiplaris sesquiplex, Połtorny.
sesquiplum połtorá, sesquiplus, połtorny.
sesquisenex, Zgrzybiáły, alt.
sesquisestertius, połtorak.
sesquitertius Trzećią częśćią większy.
sesquiŭlysses tr. Kos 2.
sesquiuncia połtory uncyi.
sessĭbŭlum śiodło, śiedzenie. ein Sitz.
sessilis, śiadły, śiadalny gesetzt sessim śiedząc.
sessĭmōnium, śiodło, śiedzenie, Kośćioł 2.
sessio, śiedzenie 1. 6. das sitzen
sessito, śiadam 5. sessor śiedzący.
sestans, idem sextans.
sestantārius, sestarius idem. Sextantarius &c.
sestertia orum sub Grosz 1.
sestertiārius Groszowy ibidem.
sestertiŏlum vel us. Grosz 1.
sestertium Motyczká, Kurta, Suma, Połtrzećia 2. & sub Grosz 1. Szubienicá.
sistertius sub Grosz 1. Pułtrzećia máiący.
sestĭcŭlum, an Kurta
sēsŭvium, Rozchodniki wielki.
serrātus, Narzynany. serro, ar. Trę sägen.
serta, æ, Powroz 1. Powrozek, Wieniec 1.

ſeta, Szczećiná. Schweinsbürſt. ſetūnia Cybula.
sētănion, Gr: śniedek 2, Nieſplik.
ſētanium, Gr: Iarká. Nieſplik.
sētiger, sētōſus, Szczećiſty Bürſttragend. Setoſi caput hoc apri, tibi Delia parvus. Virg: ſyn: Sētis, aſper, hōrrens, hōrridus.
ſetim ligna, Exod. 15. Cedri genus quibuſdam. Sed longe diverſa eſt hæc arbor, in deſerto Arabiæ creſcens, ex qua Moyſes arcam & tabernaculum fecit & omnia ejus inſtrumenta, lignum ejus leviſſimum eſt, ſed imputribile & ſolidum ac nitidum, ſed quia colore & folio ſpinæ albæ frutici ſimilis eſt, ideo ſpina alba à quibusdam vocatur. Cornel: à Lapide ex S. Hieronymo & alii.
Setula, Szczećiná, ſeu Abo.
Sēvăceus, idem Sebaceus, Severtus. Catul: corr: Scalig: Evectus. (ſtreng, ſcharff.
ſēvērè, ſeveriter, Surowie, Oſtro 2. poważnie rauh,
sĕvēritas, Srogość, Surowość, Strengigkeit Ernſthafftigkeit. Quare Sepoſita ſeveritate. (Phal:) Hor: ſyn: Aŭſteritas acĕrbĭtas, aſpĕritas, dūrities attrōcĭtas, inclēmentia, ſævitia.
ſeveritudo, Srogość.
ſeverus, Surowy oſtry Poważny ſtreng.
ſēvir, ſevĭralis; ſub Komiſarz.
ſevium, Feſt: Rothert: corr: Secium.
ſēvo, as, Łoię, & ſub świecá 1.
ſēvŏco, Odwodzę 3. 4. Odłączam, Wywoływam 1. an ein ſeit beruffen, Sevocat hunc genitor, nec cauſam faſſus &c. Ovid:
ſēvoſus, Łoiowáty. ſēvum, Łoy, Sadło, Vnſchlit,
Sex, aut ſeptem, Kilá. etliche. (Talch
ſexagēna, an Kopá? das ſechzig in ſich hat,
ſēxagēnārius, Sześćdźieśiątny (ein Schock:
ſexāgeni, Sześćdźieśiąt ſechzig & ſub Kopá 1,
ſexagēsĭmus, Sześćdźieśiąty.
ſexāgies, Sześćdźieśiątkroć., ſechzigmal.
ſexāgĭnta, Sześćdźieśiąt ſechzig. Kopá 1.
ſexāngŭlātus, ſexangulus, Sześćwęgielny.
ſexātrus, uum, hæ, ſub. Dźień. 7.
ſexcenārius, vel ſexcenteſimus, Sześćſetny.
ſexcēni, ſexcenteni, ſexcenti, Sześćſet.
ſexcentæ cauſæ, Wiele czego.
ſexcenties, Sześćſetkroć, ſechshundertmal,.
Sexcentoplāgus, Smáganiec.
ſexdĕcies, ſexdecim, Szeſnaśćie kroć. ſzeſnaśćie.
ſexennis, Sześćioletni.
ſexennium, Sześćioletni czas. Zeit von 6 jahr
ſexies; Sześć kroć. ſechsmal. ſexīga. Poſoſtny.
Sextanus. lege ſaxetanus Sexequipĕdālis. lege Seſquipedalis,
ſexta feria, piątek. Freytag. (pedalis,
ſextans, hic ſubſtant: Szoſta część, ſub Części cáłey rzeczy. Item dwapalcowa miárá; & ſub śiedm pieniąſzkow & Kieliſzek.
ſextans ſeſtertii. Kwartnik.
ſextāntarius, Dwie uncye máiący Szoſtak.
ſextārius, Szoſtak miarka, ein Schoſtack.
ſextertius locus, Szubienice.
ſextriceps, Szoſty, poſzoſtny, & ſub popiętny.
ſextīlis, ſubſtant Sierpień. adject śierpniowy.
ſextŭla, ſub Uncya, & poczwórny groſz.
ſextum, Szoſty raz. ſextus, Szoſty & ſub Szubienice.
ſextus ab undecimo, ſzeſnaſty. der ſechszehende
ſextus decimus, Szeſnaſty.
ſexu, n. ſexus, m. Płeć. Geſchlecht, als Männlich und weiblich Art.
ſexungŭla, trop: ſub ſmyk 2.
Sī, Iesli 1. 2. 3. 4. &c. Gdy, Li By 1. 5. Choćiażby, Bądź to, bądź owo, Wann, Si potuit manes arceſcere conjugis Orpheus, Virg.
ſi commodo tuo potes Możezli,
ſi forte, Podczas, aza, abo więc,
ſi quando, Podczas.
siălŏchus, Plwacz, ſliniáſty.
ſibetum, Zybet. sĭbi, Sobie 3. ſich, Teque ſibi generum Theseys emat omnibus undis Virg.
sĭbilatio, Kszyk 1. sĭbilator, Kſzykácz.
sībilo, as, Kſzykam, Gwiżdżę, świſtam pfeiffen, pſiſen. Diriguêre oculi tot Erynnis ſibilat hydris Virg: ſyn: aſſibilo phr: sībila do edo; fūndo, mitto, tōllo, vibro Stridula vībrātis fūndebant, sībila linguis. v. Serpens.
sībĭlus, ſubſt: & ſibilum, Kſzyk 2. świſt: Gwizdánie. Das pſiſen, pfeiffen, Nam neq; me tantum venientis ſibilus Auſtri. Virg. epith: Stridŭlus, ſtridens

ſtridens, hōrrens, horridus, raūcus, acūtus, ingens, tērribilis, rabidus quĕrulus, rĕpĕtitus, frĕquens. *phr:* ſerpentum vōces, sūsurrus. Vipereus sŏnus, ſtrīdor.

sībilus, *adject: Kſzykáiący. sībus Chytry, Dowćipny*

sibilla, *Gr: Sybila. Præſidet horrendæque procul ſecreta ſybyllæ: ſyn.* Phæbas. *epith:* Căſta, vetus, lōngæva, annōſa, vivax, fatīdica, præſaga, prænunciaPhœbea, Cūmæa. Dēlphica. *phr.* Vates fœmĭna, Fatĭdica vātes, Phœbi săcerdos, amphrȳſia vātes' anus, virgo. Venturi præſcia, prænūntia, interpres Cælēſti afflata nūmine; Phæbi lōngæva săcerdos. Tālibus ex adȳto dictis Cūmæa Sibȳlla hōrrēndas cănis ambāges, antrōque rĕmūgis obſcūris vera involvens. *v. Vates.*

ſibylla leget, *Prov: Niewyráźny.*

ſibyllīnus liber, *ibidem.*

ſibȳna, *Gr: Włocznia 1.*

Sic, *Ták,* Ja, ſo, alſo, *Sic ait & dicto citius tumida æquora placat.* Virg. *ſyn:* ita, haud ſĕcus, vel hac via, hac rătione, hoc pācto, hōcce modo.

sīca, *Puinał,* ein Dolch. *Illyrici reſtant ſicis, ſibynisq; fodentes,* Ennius. *ſyn.* Pūgio, glădius, enſis.

ſicarius, *Zabiiak.* Ein Mörder, Todtſchläger, *Quod mœchus foret aut ſicarius, aut alioqui* H:

ſiccāneus, ſiccānus, *Suchy 1.* trucken.

ſiccātio, *Suſzenie* das trucknen ſiccè, *Sucho.*

ſiccesco, *Schnę 2. siccĭficus, wyſuſzáiący.*

ſiccīnĕ, *A (zgniewem,) Taki, żeby 2.* So? alſo? *Ore ſuo, & dixit ſiccine lente jaces?* P.

ſiccĭtas, *Suchość,* Truckne, Dürre. *ſyn:* arĭditas. *epith:* Fērvida, fērvens, tōrrens, valĭda, flammans, ignava, sēgnis, iners, lētbĭfĕra. *phr:* Flūmina sicca vĭdēntur. Cum pi īmum siccis fĕrvōribus ūrĭtur aer. Fervōre & nĭmio dēnſæ tōrrēntur ariſtæ. Pābula cāneſcunt, cum frōndibus urĭtur arbor. Tērrăque cœleſtes arĭda sōrbet aquas. Tantălus in media gārrŭlus aret ăqua, arēbant hērbæ & sĕges ægra nĕgābat, aruit & medio sĭtiens ſub gūrgite limus. Sicca diu fŭerat tellus ſitis uſſerat herbas, *v. Calor Æſtus.*

ſicco, *as, Suſzę 1. Ućieram 1, Wyſuſzam, & ſub wypiiam;* Trucknen. *Lactanteſque urens herbas, ſiccaverit amnem* Nem. *ſyn.* exsīcco, arefăcio, exhaurio, ebibo: uro, aduro, pĕrūro, *phr:* Hūmorem, aquas nĭmius călor extrăhit, exprimit, ebibit ſorbet, exhaurit. Siccis fervoribus agros urit exurit, arentes æſtus hīūlcat agros. *v. Siccitas.*

siccŏcŭlus: Suchoroki, Niepłaczliwy; & in Łzá.

ſiccor, *aris, Schnę 2.* ſiccum, *Suche mieyſce,*

ſiccus, *Suchy, Niepiiany, Trzeźwy, Naczczo.* Trucken, dürr., *Te tractare voles, accedes ſiccus ad unctum.* Hor: *ſyn:* arĭdus, arens, arēſcens, sĭccatus, exsiccātus, sitiens, sĭtĭbūndus, uſtus, adūſtus, perūſtus. *phr:* Hūmōris egēns, egēnus, expers, ārdōre dēhiſcens. Dēſēruit amnes humor, atque herbas călor siccus perūſſit. Sicco tērram ſpuit ore viator aridus. *v Sitio. & Siccitas.*

Sicel. Petron: Eucheri. idem Siclus.

sicĕlion, *n. gr: Pśi len.*

sīcĕra, *Gr: Trunek piiany* ſtarcker Tranck.

sīcĭla, *Koſa, żeleźce ſtrzały.*

ſicileo lege ſicilio. sīcilices, *ha żeleźee ſtrzáły.*

sicĭlicŭla, *Koſeczká, Poſadzká 2.*

sīcĭlĭcum, ſicilicus, *Oſmak 2. & ſub Uncya.*

ſicilicus, ſicilicium, Poſadzká 2.

sĭcĭlimēntum, *ſub Potraw.*

sicĭlio, *is. Koſzę drugi raz,* Grummet abhauen

sīcĭlĭquus, *Skoyćiec, Oſmak. 2. & ſub Uncya.*

sīcilĭſſo, ſicelĭſſito, ſiciliciſſito; *Plaut, i. ſiculos*

ſicinĭſta, *al.* ſiciniuſta, *Piſzczek 2.* (imitor.

ſiclus, *Gr: Srebrnik moneta, & Waga ibid.*

sīcŭbi, *Ieżli gdźie,* Wo etwan. *Sicubi magna Iovis antiquo robore quercus.* Virg.

sīcūla, *Puinał.* sīcundè. *Ieżli z kąd.*

sīcut, sicūti, *Iako 2. 4.* Wie, gleich wie. *Sicut aqua tremulum labris ubi lumen ahenis,* V.

sĭcya, *gr: Bańká 2.*

sĭcyōnia, *orum.* ſicyonii calcei, *Pantofle*

ſidera errantia, palantia. *Planetá.*

ſidera inerrantia, infixa, inhærentia cælo, *Gwiazdy ſpołchodzące.* sīdĕrālis, *Gwiazdny.*

sīdĕrātio, *Zmártwienie ćiała, Apoplekſya, uſchnienie, Zagorzenie 2. Konſtel. cya.*

ſiderationem ſentit. *Zagorywa.*

sīdĕrātus, *Apoplektyk, Zagorzałe drzewo.*

sīdĕreus, *Gwiazdny, Gwiazdźiſty:* vom Geſtirn *Sidereo flagrans clypeo & cæleſtibus armis.* Virg.

sīdĕrion, *gr. Panak.*

sidērites, *æ, m. gr. Magnes. Dyament, żeleźnik kámień niezgorzyſty.*

sīdērītis, *is, f. gr. Pomurne źiele, Złočień, Karbieniec.*

sidēropæcilos, *gr. Żeleźnik kámień.*

ſideritis quarta, *Żywiczká 2.*

sidēror, *Mártwiele, Zagoryuá drzewo.*

sido, *ſidi, ſedi, Sadowię ſię, Upadź co ná doł, Pogrązam ſię, Ulegá ſię, Upadá morze Stanie tu, & ſub* Klękam Sich ſetzen, *Sedibus optatis geminæ ſuper arbore ſidunt.* Virg.

sīdus, *Gwiazd pewna liczbá, Aſpekt 1. 2. Gwiazdá, Paraliż.* Geſtirn, *Convexa polus dum ſidera poſcet* Virg: *ſyn.* aſtrum ſtēlla, ſideris ignes: *v. Aſtrum.*

ſiēlīſmus, *Gr: ślinogorz.*

ſier, pro ſit, priſce, Plau: Ter. Cato Lucret.

sīfilātor, Kſzykacz. sīfilo, Kſzykam świſtam,

ſiſus ſiſuncŭlus, Rura 1.

Sigīllāria, *orum ſub Obrazek,* Łątká *2.*

ſigillaria argilla, *Woſk do pieczętowánia.*

ſigillaris, *Formierſki,* Pieczętny.

ſigillaris cera, *Woſk do pieczętowánia.*

ſigillātitia, *orum ſub Obrazek.*

ſigillāritius, ſigillarius, *Pieczętny,* Łątkarz.

Sigillātim, lege potius ut recentiores critici ſcribunt Singillatim.

sigillātus, Ryty, sigilliŏlum, *Obrazek.*

sigillo, *Pieczętuię, Zamykam oczy,* Otwarzam *3.*

sĭgillum, Obraz 5. *Obrazek, Znak 1. Pieczęć 1, 2. Łątká 2:* Ein Siegel, Pitſchier. *Odiſti claves & grata ſigilla pudico.* H.

ſiglæ, hæ, ſub Abrewiácya.

ſigma, *gr. Stoł iadalny, & ſub Cyt.*

ſigmātiſſo, ſigmatizo, *gr. Szepłunię.*

ſignācŭlum, *Pieczęć 2.* Ein eingedrucktes Zeichen, *Poſt inſcripta oleo frontis ſignacula, per (quæ* Pr:

ſigna fero, P*rzodkuię* vorgehen.

ſignārius, Chorąży 1. ſignata Dźiewicá.

ſignatè, *Wyráźnie.* ſignatio, *Znacznie.*

ſignātor, *Pieczętarz.* ſignātorius, *Pieczętny.*

ſignātūra, *ſub Pieczęć.*

ſignatus, *ti Znakowány, Robiony 1.*

ſignatus, *us. Znaczenie.* das zeichnen.

ſignifer, Chorąży 1. Herſzt, Zwierzyniec 2. Ein Fähnrich : *omnesq; aquila ſignifer hoſtis eras.* O:

ſignifer orbis, Zwierzeniec 2.

ſignifex, *Snycerz 1.*

ſignificanter, *Wyraźnie.* Klärlich:

ſignificantia æ. Znaczenie, Wykład 2.

ſignificātio, *Znaczenie, Znać danie, Skinienie, Obwieſzczenie, Pokazánie, znák 1.* Anzeigung Bedeutung/

ſignificatus, *us, Znaczenie, Rozumienie. 1.*

ſignifico: *Znáczę 1. Oznaymuię, Pokázuię po ſobie,* Andeuten, anzeigen, *Significatque manu, & magnos ſimul &c.* Virg. *ſyn:* indico, noto, connoto, adnoto, denoto, oſtento, mōnſtro.

ſignum do, *v. Oſtendo Manifeſto.*

ſignificus, Snycerz 1.

ſignina opera, *ſub Tło nábiane.*

ſigninum pavimentum.

ſignīnus, *Skorupiáſty.*

ſigno, *as, Znaczę 2. Naznaczam, Cechuię, Napis kłádę. Biię pieniądze, dáię znáć, piſzę, żegnam ſtoł, żegnam ſię* Zeichnen, verſieglen, *Ablutas ſignavit oves quibus affuit almus.* Arator. *ſyn:* Dēſigno, vel imprimo, vel obſigno, ſigillo, vel noto ſignifico,

ſignum, *Znak* 1. *3. 5. 9. Cecha, Haſło, Godło 2. Chorągiew 2. Wiechá, Pieczęć 1. 2. Bałwan 1. Obráz 5.* Skinienie, *Mrugánie* 2. *Gwiazda pewna liczbá.* Ein Zeichen, Fahne, *Daphi quid antiquos ſignorum ſuſpicis ortus.* Virg. *ſyn,* indicium, argumentum, mŏnŭmentum, teſtimŏnium, nota inſigne ſpecĭmen, vēſtigium; vel omen, augŭrium, vel sīgnācŭlum, sigillum, vel vēxillum, vel imago, effigies sĭmŭlācrum, vel mirācŭlum, prodigium. *epith:* Manifeſtum, clārum, apertum, occultum, obſcūrum, lātens, arcānum, ignotum, cērtum, dŭbium, incertum, ambīguum, proſpĕrum sĕcūndum, amicum, optātum, infelix, prōdigīale, mīrandum ſpectābile, ſtŭpendum *phr:* atque hæc ut certis poſſis dīgnōſcere signis. Signa tibi dicam, tum cōnditā mente teneto.

ſignum belli, *Wići woienne.*

sĭl, *Brunatna farba*, ein gelb leymecht Erdreich.
sĭlāceus, *Modry, żołty*.
ſilāns, *Kurny ſtup*, Cewka 1.
sĭlātum, *śniadanie*. ſilaus, *Przyiemká*.
sile, *is*, *Czarnogłow*, sĭlens, Cichy 2. ſtill.
ſilenter, ſilentio, *Milczkiem* in der ſtill.
ſilentiarius, *Sekretarz*, *Marſzałek krolewſki*.
ſilentioſus, Cichy 2.
sĭlentium, *Milczenie*, *Przeſtanek*: *Audyencya*, Stille, das ſtillſchweigen: *Per amica ſilentia Lunæ*. Virg. *ſyn*: Rĕticēntia, tăcĭtūrnitas. *epith*: Tacitūrnum, mutum, tăcĭtum, sēcretum, arcanum, fidele, amicum, fidum, trānquillum plăcĭdum, altum, nŏctūrnum, sŏmniférum, opācum, opportūnum lōngum. *phr*. silens, tăcĭtum, prēſſum, cōmpreſſum, rĕprēſſum os. Vōces repreſſæ, abruptus sermo, Taciturna sĭlentia rumpit, Quid me alta silentia cōgis rūmpĕre? Tranquilla silentia noctis: *v*. *Sileo*.
ſilentium lunæ, *Kśiężycá zaśćie*.
ſilentium noctis, *Pierwoſpá*:
ſilentus, *i*, *ſilens*. *Navius apud Gellium*.
sĭleo, ſileſco, *Milczę*, *Przeſtaię*, & *ſub Pąkowie puſzczam*, Stillſchweigen, *Iura theatralis, cum ſiluere loci*. Mar: *ſyn*: Tăceo, rĕticeo, cōnticeo, obmūteſco vel omitto, prætĕreo *phr*: Silēntia præſto, teneo, servo. Vōcem prĕmo, supprīmo, reprīmo, cōmprimo, cŏmpēſco, exímia eſt virtus, præſtāre ſilēntia dictis Făvere līnguis. Silent, arrēctiſque aūribus aſtant. Cōnticŭere omnes, intentique ora ténebant, sĭlet, dŏlor ora repreſſit. Tum facta sĭlentia līngvis. Pars ūltima vocis in mĕdio sūppreſſa sōno eſt. Contícuit tandem, făctōque hinc fine quievit. Pōſtquam voce, mănuque mūrmura cōmpreſſit, tĕnŭere sĭlentia cūncti. Sūbſtitit ut clāmor preſſus grăvitate regēntis, ut primum plăcāti animi, ac trepida ora quierunt, *v*. *Obmuteſcó*.
sĭler; *Witwiná Bagno* 2. ein Gattung Weydenbaums.
ſiler montanum, *ſub Czarnogłow*,
Sileſia, *Sląſko*, Schleſien, ſileſius, *Slężak*.
sĭlex, *m*. *f*, *Krzemień* 1. 2 Ein Kißlingſtein, *Stabat acuta ſilex præciſis undique ſaxis*. Virg. *ſyn*. Caūtes, rūpes, ſāxum, *epith*: Dūrus, rigidus, grăvis acutus. *v*. *Rupes*.
sĭlicernium, *Zgrzybiáły*, *Pogrzebny obiad*, *Kiełbáſa*
ſilicernius, *Zgrzybiáły*. sĭlicēus, *Krzemieniſty*.
sĭlĭcia, vel ſilicula, *Bożatrawká*.
silicius, *in Poſadzká*.
sĭlicon, *Słodkie ſtrącze*.
sĭlīginarius, *Piekarz*, *Szafarz*.
silig neus, *żytny Pſzeniczny*.
sĭlīgo, *żyto Mąká* 2. ein Gattung kleines weiſſen Korns. *Sed tener ex niveo molliq; ſiligine factus* Juv.
ſiligo coacta, *Bieldło*.
ſiligo ſementiva, *Ożimina*.
sĭliqua, *Łupiná*, *Łupiny*, *Strąk* 1. 2. *Szupinká*, *Słodkie ſtrącze*, *Waga naymnieyſza*.
ſiliqua Græca, prædulcis, *Słodkie ſtrącze*, *Bożá trawká*.
sĭlĭquæ, *Słodźiny* & *ſub Zgoniny*. *Vivet ſiliquis & pane ſecundo* Hor:
sĭliquaſtrum, *Pieprzycá* 1.
ſiliquaſtrum, *pro ſede Hygino*, *corr*. *ſeliquaſtrum*.
sĭlĭquor, *aris*, *ſtrączę puſzcza*.
ſilli, *bi*, *gr*: *Sznypká*.
sīlo, *onis*. *Brwiſty*, *Noſá ná końcu zákrzywionego* der groſſe Augbrauen hat. *à Sileno ducit Varro*
ſilphium, *Gr*. *Cyreneyſkie ziele*, & *ſub Czartowe łayno*.
ſilva, *vel potiùs* ſylva, *Las* 1. 2. *Chwaſt*, *Łowy* 3. *Kupá*, *Doſtatek* 5. *Mieſzániná*, *Kśiąſzki zbierane*, *Piſanie* 3. *Rzecz* 4. Ein Wald. *v*. *Sylva*.
ſilva aqualis, *Trzćina*.
ſilva cædua, *Porąb*. ſilva pinea. *Bor*.
ſilvānus, *Dźiki mąż*, *Kurny ſtup*.
ſilvāticus, *Leśny*.
ſilveſco, *Leśnieię*, *Chwaśćieię*. zu einem Wald werden.
ſilveſter, & ſylveſtris, *adject*: *abundans terminatione in recto ſingulari*. *Leśny*, *Polny*. wild, bäuriſch.
ſilvia, *Gil*.
ſilvicŏla, *Leśny*, der in Wälden wohnet. *ſilvicutrix ibidem*.
ſilvĭfrăgus, *Łomot czyniący*
ſilviger, ſilvōſus, *Leśny Drzewiſty*.
sĭluncŭlus, *Noſa zákrzywionego*.
sĭlūrus, *Gr*: *Sum ryba*. ein Gattung Fiſches.
sīlus, *Zákrzywiony* 2. *Noſa ná końcu zákrzywionego*.
ſilvula, *Laſek*, *ſub Las*.
sīmātus, *ti*, *Wkleſły*.
sīmia, *Małpa* 1. *Niewiáſtá* 3. *Naśládowcá*.

sĭmil, *Podobny* 1.

sĭmila, *żemla, Mąká pszenieczna średnia al: przednia.*

sĭmĭlāgo, *Mąka*, 3. ſimilagineus, *pszenny*.

sĭmĭlis, *Podobny* 1, 4. Gleich, *Os humerosque Deo ſimilis, numque ipſa. &c.* Virg *ſyn:* Conſĭmilis, pārĭlis, æquālis, æquus, par, non impar, non diſsĭmĭlis, haud abſĭmilis, sĭmillĭmus. *phr:* ore, cŏlore, vūltu, voce rĕfĕro, imitor, sĭmulo. Virginis os hăbitumq; gĕrens, anĭmis æquālis, &. annis. Hujus erat facies, in qua mātremque patremq; nōſſes; ſic oculos, Sic iſte mānus, ſic ora fĕrebat Nūllo dīſcrimine diſtat, differt; ore patrem rĕferens. Patrii non dĕgener oris, omnia Mĕrcŭrio ſimĭlis, vōcemque cŏlorēmque, & crines flāvos & mĕmbra dĕcora juventæ. Simillĭma proles indiſcreta ſŭis, grātuſque părentĭbus error, in utroque sŏror, sĭmilis chlămys effluit auro. Stillāti părĭter crīnes: jŭvat ipſe tŏnāntem error, & ambĭguæ plăcet igŋōrantia matri.

ſimiliſt; pro ſimilis eſt, Podobny.

ſimilitas, Podobieńſtwo 1. Gleichheit.

ſimiliter, ſimillimè, *Cic: Podobnie*, Gleich, gleicher weiß *ſyn:* pārĭter, æquè, æquāliter.

sĭmĭlĭtudo, *Podobieńſtwo* 1. Gleichheit,

ſimilo, as, Mart: corr: ſimulo.

sĭmĭnĭnus, *Małpi.* ſimiola. *Niewiáſtá.*

ſimiolus, ſimius, *Małpá* 3. *Naśládowcá* 3. *Nikczemnik.* Ein Aff. *Callidus emiſſas eludere ſimius haſtas.* Mar: *etaph:* Călĭdus, aſtūtus vafer, caūtus, vĕrsūtus, sĭmŭlator, imĭtātor; dĕformis hirsūtus, hĭrtus, turpis, prŏtervus. *phr:* oris hūmani sĭmulator, imitator, moris humani sequax, imitator. Hūmanos artifex ſequi, ſimŭlāre mōres Hūmani sĭmius oris.

sĭmitas, *Wklęſłość, sĭmĭtu, pro ſimul; Zaraz.*

sĭmo, as, *Wklęſłá czynię, sĭmōnia, świętokupſtwo.*

sĭmoniăcus, *świętokupiec*, der heilige Ding kaufft (oder verkaufft.

ſimpĭnium, *Kufel. Ampułká.*

ſimplaris; ſimplarius, poiedynkowy.

ſimplator, ſub Dźiewoſłąb.

ſimplex, *Proſty* 1. 3. 4. *Proſtak, Nieprzeprawny, Szczery* 2. *Poiedynkowy.* Einfältig. *Et pugnet virtus ſimpliciore manu.* Mart *ſyn:* Pūrus, nūdus, haud cŏncretus vel căndĭdus, ſyncerus, vel crĕdŭlus, incautus, hebes.

sĭmplĭcitas, *Szczerość, Proſtość* 2. Einfältigkeit, *Nudaque ſimplicitas purpureusque pudor,* O: *ſyn:* Sincĕritas, candor, vel crĕdŭlitas, hĕbetūdo. *epith:* Nuda; fera, credŭla, rŭdis, incŭlta, incauta căndida, ruſtica, puĕrilis, nivea prudens, pūra, puellaris, virginea, innocua, inſons, *epith.* Neſcia fraudis. Digna favore, ævo rariſſima noſtro. Vera ſimplicitate bonus. Fraudibus elūſa eſt crĕdula ſimplicitas. Tua Neſcia fraūdis sĭmplĭcitas, sapiens, facundia præſtans.

ſimpliciter, *Po proſtu* 2. *Szczerze*, einfältiglich

ſimplicitus, po proſtu, ſimplo onis, Gość 1.

Simplūdearia orum. Feſto. (*quaſi ſimpli ludiaria funera dicebantur, in quibus ſimpli ludii adhibebantur, ſeu ſaltatores, quos Verrius Cernuatores, Feſtus Corvitores vocat: Scalig.*

ſimplus, *poiedynkowy. ſimpo, onis, Hewar.*

ſimpulātor, ſimpūlo onis, Dźiewoſłab, Gość,

ſimpulatrix, Baba, & ſub Ampułká.

ſimpullum, ſimpulum, ſimpuvium. *Ampułká.*

sĭmul, *Zaraz* 1. 2. *Rázem, Tudźież, poſpołu, Skoro.* miteinander, zugleich *Quam ſimul ex tali præſenſit: peſte teneri.* Virg: *ſyn;* inſimul, una, pariter, jūnctim, in unum.

sĭmŭla, *Noſa wklęſłego.*

ſimulachrum, potius ſimulacrum.

simulācrum, *Wyráżenie, podobieńſtwo* 3. *Obraz* 1. *Bałwan* 2. *Znak* 1. *Kſztałt, śmierć* 2. Ein Bildnuß, Gleichnuß. *Fragili ſimulacra nitentia cera.* Hor; *ſyn:* effigies, ſignum, imāgo, ſtătua, vel umbra, ſpectrum, lārva, *v. Statua & Larva.*

sĭmŭlāmen. *Obraz.*

ſimulatè; ſimulanter, *Zdradliwie, Nieſzczerze, Zmyślnie.* durch falſchen ſchein.

sĭmŭlātio, *Nieſzczerość, Zmyślánie.* Gleißnerey. *Atq; aliud verum eſt, aliud ſimulatio veri.* Hor. *ſyn:* Fictio, confictio, fallācia, mēndacium; *phr:* Picta, sĭmŭlantia verba, Fĭctitius ſermo. *v. Fallacia: & Mendacium.*

simŭlātor, *Zmyślácz, żartownik.* Ein Gleißner. *Compoſitus ſimulator ait: fare improbe cuſtos, Sed: ſyn:* Diſſĭmŭlātor, fictor, ſimŭlatus, fingens, fallax, mendax, *phr:* Cui simulans anĭmus, mens, indoles, ſimŭlatum cor, pĕctus. Haud ſincerus.

ſimulatrix, *Baba* 4.

ſimulatus, *Málowány* 3. *al. Zmyślony.*

ſĭmŭlo, *Zmyślam co* 1. *pokazuię po ſobie, Wyrażam* 1.*podobny ieſtem, przedźerzgnąć ſię* Gleich geſtalten, gleißnen, ſich nur ſo ſtellen *Spem vultu ſimulat premit altum corde dolorem.* Virg: *ſyn:* Diſsĭmulo. fingo, tego, celo, occūlto, mentior, fallo, vel imitor, aſsĭmŭlo. *phr.* Læta celat ſub fronte dŏlōrem, fraudem prætēxit riſu. Premit altum corde dŏlōrem. Gĕmĭtus expreſſit pĕctŏre læto, & lachrȳmas Cæſar non ſponte cădentes effudit. Verbis cautus sĭmŭlator amicis affatur, tacĭtumque nĕfas in pectŏre verſat perfidus. *v. Diſſimulo.*

sĭmultas, *Niechęć, nieſnaſka.* Neid, Groll. Feindſchafft. *Vetus atque antiqua ſimultas.* Juv: *ſyn:* inĭmīcĭtia, diſsĭdium, odĭum.

ſimultè, ſimulter, podobnie, gleich.

sīmŭlus, *Noſa wklęſtego ſed apud Martian: melius Criſpulus, pro Simulo legitur.*

sīmus, *Noſa wklęſtego,* Flachnaß.

Sīn, ſin aūtem, ſin minus, *Ieśli nie.* wenn aber.
Sin abrupta ſalus, & te pater optime Teucrum. V.

ſinaliter; *Ieśli zaś,*

sĭnāpe, *n.* sĭnāpi, *n.* sīnāpis, *is, f. Gorczycá czarna.* Senff. *Seque Laceſſenti fletum factura ſinapis.* Colum: *epith.* Călens, călĭda, urens, acris, sălubris, olens, lacrȳmoſa trĭſtis. *phr:* Flētum factūra ſinapis *i. corripit Columella, ſed apud Græcos anceps eſt; quin potius longa; à ſines; nocumentum, & ſino: noceo.*

ſincera fide, *Szczerze, ſinceraſtum, lege Syncera.*

ſincerè, *ſinceriter Szczerze.* auffrichtig. (*ſtum.*

ſincēritas, Szczerość. *Zdrowość,* Lauterkeit.

ſincērus, *Szczery* 1. 2. *Zdrowy* 1. *Czyſty. Nieprzyprawny* 1. Lauter, rein, *Sincerum eſt niſi vas, &c* H. *v. Syncerus.*

ſincinia æ. pieśn.

ſincĭput, *Głowá, Głowizná, ćięmię,*

ſindon, *ŏnis f. gr.* Prześćierádło, *płotno ćienkie.* Szátá ćienka. feine Leinwand: Leylacken.

sĭnĕ, *Præpoſ. Bez.* Ohn, *Me ſine ſola vides, ab te ne frigora lædant.* Virg

sĭnĕ, *verb: Niech.* laß.

ſine arbitris, *Na oſobnośći* heimlich.

ſine capite, ſine authore, *wieść niepewna.*

ſine commeatu, *Swowolnie.*

ſine controverſia, *Zgodnie.* einhelliglich.

ſine fuco & figmentis, *Szczerze, poproſtu.*

ſine mora, *Rychło wnet, záraz,* ohne Verzug.

ſine nomine, *Podły* unachtbar.

ſingillatim, *Oſobno, poiedynkiem,*

ſingula ſingŭlæ, *Abrewiacya.* Poiedney.

ſingŭlārie, *vel ſingulārĭter,* Oſobliwie.

ſingŭlaris, Oſobliwy, *Oſobny, poiedynkowy, Wyborny, Własny* 1, Sonderbar, allein, einig. *Qui ſecant fluctus, rate ſingulari* (Sapph:) *ſyn:* Sōlus, sīngŭlus, vel peculiāris, proprius, vel eximius, excellens, insīgnis, sūmmus, rarus, infrĕquens, inauditus.

ſingŭlārius, *adject:* Szczegulny, *Oſobny. Funtowy,*

ſingularius, ſubſt: Piſarz 3.

ſingulatim, *Oſobno, poiedynkiem.*

ſinguli, Káżdy *z oſobna: po iednemu* 1.*poiedynkiem* 1: *po funćie, po groſzu.* Jeder allein, ein jeder *Singula de nobis anni prædantur euntes.* H: *ſyn:* Quiſque, unuſquiſque.

ſingultantia verba, *Słowá nie domawiáne,*

ſingulatim Łkáiąc, Szczekáiąc, *przerywáiąc.*

ſingultio, *vel* ſingulto, *as. Szczekam, łkam, pypeć ma; Kwokam.* Schlucken, *phr:* Singūltus emitto, cieo. Longis, crēbris sīngŭltibus ilia pulſat, atque in os murmura pūlſant. Cum tibi sīngultu fortia vērba cădent, oraque sīngūltu concŭtiente sŏnant. Rūptaque sīngultu verba lŏquentis erant.

ſingultus, *us,* Szczekánie 1. 2. Łkánie, *Gdakanie Kwokánie, pypeć,* Das ſchlucken, *epith:* āce, aſper, dūrus, frīgĭdus, frīgidŭlus, amārus, noxius, lēthālis, lēthĭfer.

ſingŭlus, *Jeden* 1. *poiedynkowy* ein jeder.

sĭniſter, *Lewy, Opáczny, Nieżyczliwy Nieſzczęśliwy, & Szczeſny.* Linck verkehrt. *Sæpe ſiniſtra cava prædixit ab ilice cornix* V. *ſyn:* Lævus. *Metaph.* infauſtus, infōrtunātus, infelix *v. Infelix.*

Siniſtra, Lewa ſtrona, & w lewo.

sĭniſtĕrĭtas, N*ieſzczęśćie, Złość,* Surowość Vnglückſeligkeit, widerwertigkeit.

ſiniſtimus, Leniwy,

Siniſtra, *Lewicá, w lewą* Die lincke Hand, *ſyn:* Læva. *v. Manus*

Siniſtration in Scaliger ad Manilium, vocat interiorem ſideris fluxum, vel cum ſignum meta currit acuta, ut ait Manilius.

ſiniſtre, *źle Nieprzyiemnie,* unglücklich,

ſiniſtrorſum, ſiniſtrorſus, *Wlewą 2.*

ſiniſtrum, *Lewá ſtroná, Nie na rękę.*

ſino, *is, Daię pokoy. Day to. Dopuſzczam.* Laſſen, *Non bene conveniens tu ſinis eſſe jugum* P. *ſyn:* Permitto, patior. concedo, do *v. Permitto.*

Sinodon, Sinodus, lege Synodon, &c.

ſīnōpica rubrica, ſinopis, *idis* Gr: *Rubryká,*

ſĭnuātio, *Łomiſtość.* ſĭnuātus, *Łomiſty.*

ſīnum, *ni Dzban 2. Statek 2,*

ſĭnuo, *Łomiſto czynię, Naginam, Powiewam, Wyciągam Snuię ſię* hin und her winden. krümmen, *Impoſitis calamis patulos ſinuaverat arcus.* Ovid: *ſyn.* Cūrvo, *incūrvo,* flecto. *v. Gyro.*

ſĭnuor, *Snuwam ſię, Snuię ſię, Kobieliſię.*

ſĭnuoſitas, *Záwikłánie, Węzłowáto.*

ſĭnŭōſus, *Kobieliſty, Łomiſty, Lochowáty, Dołkowáty, Wężykowáty, Kręcący ſię. Krzywy. Obłączyſty 1. Szeroki. Zanadrzyſty.* das viel Krümmen hat. *Saucius ac ſerpens ſinuoſa volumina verſat.* Virg: *ſyn:* inflexus, incurvus, cūrvatus, revolutus.

ſīnus, *us: m: vel* ſinum, *Dzban 2. Statek 2.* ein Gattung Geschirrs *Sinum lactis, & hæc te, liba, Priape, quotannis.* Virg:

ſĭnŭs, *us, m: Łono 2. 3. Wypukłość, żágiel, Mátnia 1. Miednicá 1. Zanádrze, zatoki 1. Odnoga morſka, Wylewki, Brzeg 1.* Der Buſem. *Te tenet in lepido mollis amica ſinu,* Ovid: *ſyn:* Gremium pectus, complexus, ulnæ, vel ſpira, flexus, gȳrus ſinuamen: ambages mæandri, vel fretum, cūrvātum littus. *epith:* Lăctĕus, niveus, candidus, tĕner: maternus, călidus, tepidus mollis, dŭlcis amīcus. *phr* Calido me tege, quæſo, ſinu. Quem fovet in molli virgo pŭdica ſinu. *v. Gyrus.*

ſĭnus, *Brzeg. Sicanio prætenta ſinu jacet inſula con*(*tra* Virg:

ſion, *idem* ſium,

ſīpărium, *melius quàm ſipparium, Obicie, zaſtoná 1.*

ſīpărum, *Chorągiew 2. żágiel 1.*

ſīphō, ſīphon, Gr: *Hewar, Trćionká, ſikawká 1.* *Cewká 2. Człenik,* ein ſprütze, ein Brunnenrohr.

ſīphuncŭlus, *Cewká 2. pukawka.*

Sipla tapeta, *ex una parte villoſa quaſi Simpla Iſidor ex Lucillio, apud quem malunt eruditi legere* Pſila. *è Græco.*

ſīpo as, Rzucam 1. ſprengen.

ſīquāndo, ſo etwan. ſiquid, *lege* ſi quid &c.

ſīquĭdem, *Poniewáż 2.* dann. *Quæ mihi ventura eſt, ſiquidem ventura ſenectus* Ovid:

Sīræum, *gr: Wino wárzone.*

ſīrăpa æ. B. Syrop.

ſiremps, ſirempſe, priſcum. Podobny 1.

ſīren, ēnis, Gr: *Trądz. Eſt & monſtrum marinum apud Poetas, & avis Indica. Plin; Iamq; adeo ſcopulos ſirenum advecta ſubibat* Virg:

ſīrius, gr: *Gwiazda pśia więkſza.* Der Hundsſtern. *Nec calido latravit ſirius aſtro.* St: (Stella *in ore canis, quæ à Latinis Canicula dicitur*) *v. Stella.*

ſiromaſtes, *gr: ſub Włoczenká.*

ſirpe, *n. Cyrenayſkie ziele.*

ſirpea, *æ, Wáſąg. Koſz 1.* ein Korb von Bintz

ſirpeus, *śitowy. 1.* ſirpia; *Koſzyk 1.*

ſirpices, hi. Brona.

ſirpĭcŭla, *Koſzyk, Połkoſzek,* ſirpicula, *Koſzyk.*

ſirpĭcŭlum, *Koſzyk, Pułkoſzek.* (*Wierſza*

ſirpicŭlus, *ſubſtant: śit:* 1.

ſirpicŭlus, *adject: śitowy 2.*

ſirpo, *as, Plotę, Oplatam.* mit Bintz binden.

ſirpus, *śit 1. Mowá trudna tr.*

ſirrhus, ſīrus, *hic Gr. Gruba, ziemianká.*

Sis, ſi vis. *Chceſzli,* wo du wilſt.

ſis felix, *Bądź łaſkaw,* leb wol.

ſiſama, lege ſeſama,

ſīsăra, *Gr. Wrzos.*

ſīsărum, *gr: Kuczmerká ſwoyſka.*

ſiſer *è Græco, n. & hi ſiſeres:* Plini: *Kuczmerká 1. 2. Paſternak,* gelbe Rüblein.

ſiſer ſecundum, ſiſer luteum, *Marchew.*

ſiſon agrium *gr: Wieprzyniec ziele.*

Siſtentare. Plaut. Trucul. pro oſtentare, Lipſi Taubm Taci.

sisto, *Stawiam, 10. 11. Wystawiam 3. Ostáię się, Stánąć 1. 3. Utykam 4. Wywracam Zostawiam 1. 2. Padam ná głowę.* stillen/ stellen still halten *Sustentare valet telis aut sistere contra.* Virg: *syn* Detineo, rĕtineo, distĭnĕo, cohibeo, moror, vel arceo, velexhĭbeo, vel firmo, fŭlcio, stăbĭlio.

sistratus, *sub Brzękacz.*

sistrum, *brzękadło, Gruchodká, Cymbał*, ein krummes Horn *Hæc quatiat tenera garrula sistra manu.* Mart; *epith:* Tinnŭlum Ægyptium; multisŏnum, æreum, crĕpĭtans, Phărĭum argūtum, strĭdŭlum pērsŏnum, rĕsŏnans, dulce.

sisymbrium, *Gr: Miętka czerwona*, Rzeżucha 2.

sisyrinchium, *Gr: śniedek 2.*

Sitānia, sitanium, *Niesplik.*

sitanion, *gr: Iárká.* Sommerkorn.

sitānius, *adject gr: Jary.*

sitărchia, *Szafarstwo, Picowniká urząd, & sub Torbá, Strawa.*

sitarchus, *gr. Picownik*,

sitartia, *a: al. sitarcium. Cistarcium. Torbá, Tobołá.*

sitella, *Wiaderko. Worowa skrzynká.*

sitibūndus, *Prágnący* durstig. ti *Mart: corripit.*

siticen, *inis, Piszczek ná stypie.*

sitĭcūlōsus, *Prágnący, Prágnienie czyniący, Suchy 1*

sitiens, *Prágnący, Suchy 1.* Dürstend. *Et nos hinc alii sitientes ibimus Afros.* Virg. *syn:* Sitibundus. *Metaph.* arĭdus, arescens, siccus, *phr* Siti lăbōrans, pressus, trăctus, perditus. *v. Sitio.*

sitienter, *Chćiwie* begierlich.

sitientia, *ium, Suche mieysce,* dürre örther.

sitio, *Prágnę Sobnę, żądam 2.* Dürsten, *Ipse puer nobis ipse sitiret aper.* M *phr:* Siti lăboro, urgeor prĕmor, uror, exuror, incendor, tŏrqueor. Fauces, guttur, ora sitis urget. Fauces sitis premit, urit. Sitis exhauserat artus, sicco tŏrret sitis ora palato, sitī ora rĭgent, faūces arent. labia hiant Flagrat incensum, siti cŏr, & perustis flamma viscĕribus micat; sĭcca hiant pēndula labra siti. His sĭtis & nullo rabies extingvĭtur haustu, explenda est sĭtis ista tibi qua perditus ardes, oraque sicca rĭgent, squāmmōsis aspĕra linguis. Iam marcent vēnæ nūllōque humore rĭgatus, aēris alternos angūstat pulmo mĕatus.

sĭtis, *Prágnienie.* Durst. *Qui potus, dubium est, sistat alatve sitim.* Ovid. *syn: Metaph:* Cŭpido, amor, *epith:* ignea; flammea, fervida, fervens ardens, anhēla, arĭda, sicca, arens. aspĕra, dira, avĭda, rabĭda, æstiva, vĕhemens, vĭŏlēnta, importūna, mŏlesta, anxia, vesana, insătiabilis, inexplebilis, intŏlĕrabilis. Tantălea. *phr:* Bibendi, potus cŭpido, sitis ardor, æstus flamma, răbies, urens guttūra sicca. Cum răpido fĕrvens sitis urget in æstu, Pocŭla plena mănus sitis implācābĭlis haurit. *v. Sitio.*

sĭtĭtor. *Prágnący.*

sĭtŏcŏmia, *gr: Szafarstwo Picowniká urząd.*

sĭtōnia *gr: ibidem, & picowanie.*

sĭtostăsius, *è gr: Podwoiewodzy.*

sittўbæ, *arum, Kompatura.*

sĭtuātus, *Położony* gesetzt.

sitŭla, *Wiadro. 1. Losowy statek.*

sĭtŭlus, *Wiadro 1.*

situlus barbatus, *Szastik.*

sĭtum duco, traho, *Pleśnieię.*

situm est, *Záwisło co ná czym, záleży, należy.*

sĭtus, *Położony, pogrzebiony, Wystáwiony, zbudowány. Leżę.* Gelegen/ gesetzt. *Aurum irrepertum & sic melius situm.* (Alcaic:) *phr:* Positus lŏcātus, jacens.

sĭtus, *us, Położenie, Rozłożenie, Ułożenie, Przykurzenie. Pleśn. Plugastwo, Nieruchanie.* Gelegenheit eines Orths. *Item.* Schimmel. *Nec revocare situs, aut jungere carmina curat.* V: *syn:* Positus, locus. vel squāllor, rūbigo, sordes, vel vĕtūstas, *epith* Pallens, informis, iners, turpis, immundus, fætĭdus squāllidus, putris. *phr:* Cānescunt turpi tecta rĕlĭcta situ; squāllentique situ, turpis, sĭtu hŏrridus. Quem situs informis premit & desĕrta vetustas.

sīve, *Abo 1. Bądź to* Oder, *Sive quis Antilochum narrabit ab Hectore victum* Ovid.

sium, *gr: Potocznik.*

Slāvicus, slāvŏnicus, *Słowieński.*

Slăvonia, *Słowieńska ziemia*,

Slavus *Słowák.*

smaragdinus, *in Apoclypsi, Smáragdowy.*

smărāgdus *gr. Smaragd. Sardonychas smaragdos adamans*

mantas, Iispidas uno Mart: *Tu poteras virides pennis hebetare smaragdos.* Ovid. *epith:* Viridis, viridans, virens clarus, radians. lætus, Scythicus, erythreus: *phr:* Scythicus lapis. Viridis gemma. *v. Gemma.*
ſmăris, *idis Gr: Rybki drobne, śielawá.*
ſmecticus, *gr: ſub ścieráiące lekárſtwo,*
ſmegma, *n, gr: ibidem & mydło.* Seyff.
ſmegmaticus, *gr: ścieraniu ſłużący.*
ſnerdăleos, *vel us m. gr:* Smrod.
ſmila, *gr:* Nożyk piſarſki, *Rzeżak.*
ſmīlax, *ăcis f. gr. ćis, Więzożołd, Bob.*
ſmilax aſpera, *Powoy kolący.*
ſmīlion ſcalprum aſperum, vel pharmacum acre. item Brzytwa.
ſmĭris, *vel potiùs* ſmyris, *idis, kamień.*
ſmurna, *al,* ſmyrna, *Gr: Mirá 1.*
ſmyrneum, *Gierſz.*
ſmyrnium, *gr: Dźięgiel 2.* Miſtrzownik *źiele.*
ſmyrnium Creticum, *Przewłoká.*
ſmyrrha, *Mira 1.*
ſmўrus, *gr: Węgorz* 1.

S O B

sŏbŏles, *Plemię, Dźieći, Płod,* Przypłodek *Látoroſl wini, Latoroſl zoſtawiona* Stamm, Geſchlecht/zucht. *Dignatur ſoboles inter amabiles.* (choriamb) *H ſyn:* Prōles, progenies, propago. *plur* Libĕri, nati *epith.* Chāra Déum sobŏles, magnum jovis incrementum.
ſoboles è radice, *Wilk.* 4.
ſoboles nova, *przypłodek.* ſoboles, *ha. Columen.*
sŏbŏleſco, *Płodzę.* ſich mehren.
sobriè. *Trzeźwo.* måſſiglich.
sobrieſieri, Roztrzezwieć.
sobrietas, Trzezwość. Nüchterkeit. Måſſigkeit *His ſe ſobrietas & totus ſobrietatis.* F, *ſyn:* Mŏdērātio, tempĕrantia, abſtinentia, pārcitas: *Temperantia.*
sōbrīnus, *ćioteczny,* Stryieczny, *Wuieczny.*
sōbrius, *Trzeźwy,* Niepiiany. nůchtern/ måſſig. *Saturnalibus huc fugiſti ſobrius ergo.* Hor: *ſyn.* Mŏderatus, abſtinens pārcus. *vide* Temperans.
Soccātus, *ſub* Patynká. soccŭlus, Patynká.
ſoccus, *Patynká, Kapćie,* Filzſchuch/ *Calceamentum muliebre à Comediis uſurpatum. epith.* Hŭmilis, lĕvis, tĕnŭis, lĕpidus, immundus mŭliebris.
sŏcer, ſocerus, *świekier.* ſocer magnus, *Pradźiad*
ſocia. *Towárzyſka.* Sŏciābĭlis. *Spoiſty.*
sŏciālis, *Towárzyſki, Calcatamq; tenet bellis ſocialibus unam.* Juv,
ſocialĭtas, *Towárzyſkość,* Geſellſchafft.
ſociālĭter, *Towarzyſko.*
Sociatè Społem mit Geſellſchafft.
sociemus, sŏciēnus, *Towárzyſz 1.*
sŏciĕtas, *Towárzyſtwo, Bráctwo, Złączenie.* Geſellſchafft. Gemeinſchafft. *ſyn.* sodālĭtas, sodalĭtium, consōrtium, cōnvictus, cŏmĭtatus, cōncōrdia, cōmmērtium, cōllegium, *phr:* Jūs sŏdalitii. Jus sodalitium,
sŏcio, *Złączam; Sprzęgam, Stowárzyſzyć Społkuię* Geſellen, zuſammen fügen *Ne cui me vinclo vellem ſociare jugali.* Virg: *ſyn:* Jungo, conjungo, adjūngor, aſsŏcio, consocio *phr:* sŏcium, cŏmitem do, addo, adjungo.
Sociof audus, Niecnotliwy Zdraycá. ein Betrieger.
sŏcior, *aris, Stowárzyſzyć ſię.*
sŏcius, *ſubſtant. Towarzyſz, pomocnik.* Ein Mitgeſell, *Exercens illi ſocia commercia linguæ.* O: *ſyn.* Cŏmes, aſſecla, sodalis, amicus: vel cōnſors, particeps, conſcĭus *epith:* unănimis, fidelis, fidus sīncerus, cāndidus, amicus, gratus, *phr:* opĕrum labōrum, vitæ sŏcĭus, sŏcietate junctus, cōnjunctus, sŏcius hōſpes. Jure sŏdālitii qui mihi junctus eras, illa manus quōndam ſtŭdiorum fida mĕorum. *v. Sodalis.*
socius *adject:* Towárzyſki, *pomocny.*
socordia *Gnuſność.* Hinlåſſigkeit Trågheit, *Vive igitur, nec te ſociat ſocordia lentum.* M. *ſyn:* Stŭpĭdĭtas, ſtupor, hĕbĕtudo, vel ignāvia, inertia lānguor, vēcordia, desidia, pigritia.
ſocordĭter, *Gnuśno,* nachlåſſiglich.
socŏrs, *Gnuśny, Niedbały.* Unbeſonnen, hinlåſſig. tråg, *Vitæ ſocordis opprimat.* (Jam. Dim,) Pr: *ſyn:* Stupĭdus, hĕbes, vel ignāvus, piger.
sŏcrus, *hæc, świekrá, socrus, hic de viro, ibidem.*
sŏdāles, *Towárzyſtwo 2.* Geſellſchafft.
sŏdālis, *ſub: Towárzyſz 2. Zakupnik.* ein Mitgeſell. *Gaudentem parviſque ſodalibus, & Lare certo*

certo H. *syn*, Sŏcius, cŏmes, aſſecla *epith.* unănimis, fidus, fidelis, amicus. *phr.* Quos ego dilexi fraterno more sŏdales. Doctus & unanimes odiis turbare sodales. *v. Amicus & Socius.*

ſodalis, *adject: commune, Towárzyſki.*

ſodalitas, *Towárzyſtwo 2. Bractwo. Cech 1.*

sŏdalitium, *Towárzyſtwo 1. Bractwo, Cech,* Geſellſchafft, *Fraternum verè dulce ſodalitium* Cat.

Sōl, *Słońce 1. 2. płác do czego,* die Sonn. *Per duodena regit mundi Sol aureus aſtra* Virg: *ſyn:* Phæbus Titan, Hypĕrion, Cīnthius, Delius, Apollo. *epith:* Aureus, igneus cŏruſcus, cŏrūſcans, ſplendidus, rădīans, rădiatus, rŭtĭlus, rŭtilans, micans, lūcidus ſurgens, aurĭcŏmus, æthĕreus, crŏceus, rapidus, văgus, oriens, nŏvus, rŏsĕus, blandus, nitidus, clarus, sĕrēnus, pūrus, almus, cāndĭdus, rŭbens, purpureus, æſtivus, ardens flagrans fervidus, ignĭfer, flammifer, cāndens, tōrrens, ignivomus, amīcus, calens, căl̆idus, tepens, occiduus, prōnus, cădens, puniceus, obſcūrus, nūbilus, tenēbrōſus, *phr:* Sōlis jubar, sidus, aſtrum rădii, lux, lumen, flamma ardor, ignis fax, potentia, vis, fulgor, ſplendor, nitor. Solis vultus os Solis axis, rota, currus equi. Solāre, Phœbeum. Phœbejum, Tītānium jubar, sīdus. Sōlāres, vel Phæbei rădii, ignes, Phœbeæ flammæ, Tītanius ardor. Phœbea fax, lūx Phæbi lūcidus orbis Sydĕreum, æthĕreum, cæleſte jubar. Rŏta fērvida sōlis. Rex aſtrorum, ſæcula ducens. Lūcis, ſeu lūminis author, parens. Clārum dividens orbi diem. Qui dat æſtātis, brūmæque notas, immenſi lux publica mūndi. Cŏruſcum lucis æthĕreæ jubar. Māximum cæli, mundi decus. Jubar rădiis inſigne cŏruſcis. Rădiis frontem circum vāllātus acūtis. Pūrpŭreo qui movet axe diem. Certo mŏdĕrans currentia tempora motu. Qui longum metitur annum. Signa regens duodena vŏlūbĭlis anni. Bis sena cūrſu signa qui vario regit. Cujus ad ortus noctis opacæ decus omne fugit. Flammifĕris mundum complēxus habenis. Volvit inexhauſto redeuntia ſæcula motu, alma luce illuſtrans orbem. Vivo cuncta călore (fovens.

ſol admonet, *Czas 2.* es iſt zeit.

ſol adultus, *Południe 1.* mittag.

sŏla, *orum,* sōla terræ, telluris, *Ziemia 2.* die Erd

ſōla loca, *Puſtynia*, Einöde.

ſola triginta minæ, *Tylko,* ſōlānum· *Pśinki.*

ſolānum manĭcum, *Szaley wielki.*

ſolanum monococcon, *Wronie oko, Żirle.*

ſolānus, *Wiátr wſchodni práwy.*

solaris, *Słoneczny.* Der Sonnen zugehörig; *Dumq; quod breve à ſit, lumen ſolare videbo:* Ovid *ſyn:* Phœbeus, Titanius.

ſolaris herba, *Brodáwnik,*

solārium, *à ſole. Sala, na ſłońcu ſala, Blech, Słoneczník zegar.* Sonnenuhr.

ſōlārium ex aqua, *Zegarek ćiekący.*

sōlātium, solātiŏlum, *Poćiecha.* Troſt. *Intactæ fueratis aves ſolatia ruris.* Ovid: *ſyn:* Solāmen, lēnīmen, lĕvāmen, auxĭlium. *epith:* Dulce mite blandum, gratum, amīcum, mōlle, lene, optātum, ſperātum, lentum, tārdum, sŭbitum, inŏpinum, lene fōmentum. Cūrarum *v. Infra Solor.*

sōlātor, *Poćieſzyćiel.* ſōlātum, *Zagorzenie.*

sōlātus, *Zágorzały, Ogorzały.*

ſoldus, lege ſolidus. ſoldurii, Maſłokowie, Rękodayny,

sŏlea, *Pantofla, Pátynká Trepká, Podwalina, Płaſzczka, Podkowa.* Sohlen eines Schuchs. *Nec ſoleas fecit, ſartor tamen eſt ſapiens, quo?* Hor:

ſolea Græcanica, *Pantofla.*

ſolea lignea, *Trepká* sŏleæ, *Obow ſtaroświecki.*

ſoleæ ligneæ, *Kłoda* ſoleæ ſparteæ, *Kurpie.*

soleāris, sŏleārius, *Szwiec.*

sŏleātus, *Pantofle noſzący. solemnis, Idem solennis*

sōlen, ēnis, *hic gr: Błyſzczak, Pław, Paćierzowa dźiura, Rura 1. Rynſztok.*

ſōlenne, *Zwyczay, Swięto uroczyſte.*

ſolennia, *orum, świętoуroczyſte, zwyczaynie.*

ſolennia Indorum, *Obrząd.*

ſolennis, *Zwyczayny, Uroczyſty, Odświętny.* Jährlich, herrlich, *Imperium ſolenne ſocer, mihi mœnia Teucri.* Virg:

ſōlēnnitas, *Uroczyſtość, Swięto uroczyſte,* Jährliches Feſt *Feſt.*

ſolenniter, ſolennitus, *Uroczyśćie.*

ſolens, *Zwyczaynie.*

soleo *es, Zwykł, znaczę* pflegen, gewohnt ſeyn, *Qua ſolet irato ducere tuta loco.* Pr: *ſyn:* aſſoleo, ſuevi, conſuevi. *phr:* Sŏlitus, ſuetus, conſuetus, aſſuetus ſum. Mos eſt mĭhi, eſt mihi crēber uſus, ſœpe. frequenter ago; *v. Aſſveſco.*

sŏlērs, *Dowćipny*, Przemyślny, 2. Geſcheyd, ſcharffſinnig, klug. *pecudum cuſtodia ſolers.* Virg: *ſyn:* sagax, sūbtilis, prūdens, ingĕnioſus, indūſtrius. *v. Prudens, Ingenioſus.*

ſolerter, *Dowćipnie*, *Przemyślnie.*

ſolertia, *Dowćip*, *Przemyſł*, *Bystrość* 2. Scharffſinnigkeit, *Utq; artes pariat ſolertia, nutriat uſus* C. *ſyn:* indūſtria, dexteritas. *epith.* acuta, subtilis vivida, prūdens, docilis. vigil, pervigil, ingenioſa, *phr.* omnia conando dŏcilis soleria yincit. Pervigil inſomnes, ducit ſolertia curas. Nullis adeo vivax animis ſolertia, *v. Prudentia*

Sŏlet, *Bywa to*, es pflegt zu ſeyn. ſoli loci, *Puſtynia.*

sŏliar, *Nakryćie*. 1. *Wanna.*

sŏlāris, *Wanienny*. sōlicitatio, *Naleganie.*

solicitator, *Namawiacz*, ein Anwerber.

ſolicitè, *tius*, *tiſſimè*, *Pilnie*, *Fraſobliwie.*

ſolicito, *Namawiam*. 2, *Nalegam*, *Nagabam*, *Poruſzam*, *Kuſzę* 2. *Fraſuię*, *Wabię Przemawiam* 3. *Namawiać ná nierząd*. bekümmeren. *Item* einen tringen, ernſtlich anhalten.

ſolicitudo, *Fraſunek.*

sōlicitus, *Pieczołowity*, *Fraſobliwy*, Nieſpokoyny.

sōlidāgo, *żywokoſt*, *Złomignat*, *Prośianá.*

sōlidāmentum, *Utwierdzenie.*

sŏlĭdātus, *adject. à ſolido as*, *Ubity. Twardy włoć.*

sŏlidātus, *ſubſt. à ſolidus ſubſtantivé*, *żołnierz pieniężny*, *Jurgieltnik.* (gäntzlich.

ſolidè, *Gruntownie Doſtatecznie*, gründlich,

sŏlideſco, *Zraſta się*. feſt, hart werden. gantz werden. sŏlĭdipes, *Kopyt cáłych.*

sŏliditas, *Twardość*, *Gruntowność*, *Niedętość*, *Tęgość Stałość*. die Gäntze / Feſtigkeit.

sŏlido, *Utwierdzam*, *Pokrzepiam*, Spaiam, Zlepiam. Feſt machen. *Et vertend manu & creta ſolidanda tenaci:* Virg: *ſyn:* Firmo, ſtăbilio.

sŏlidum, *Ląd*, *Cáłego co*. Koſtka *figura*, *Iśćizna*, *Do pieniążka*, *zupełnie*, *zpełna.*

ſolidus, *adject:* Cały, 3. 2. 3. 5. 6. *Twardy*, *Nieſzczery*, *Niedrożony*, *Gruntowny*, *Stały*, *Gęſty* 1. *Zupełny Odlewány* Gantz / feſt / *ignes ſolidoque adamante columnæ*, Virg:

sŏlidus, *ſubſtant. Uncya*, *Złoty czerwony*, *poczwórny groſz*. *Szeląg.* ein Pfennig.

solidus aureus centenarius, *Portugał.*

sōlifer, *Słońcenośny ſub Słoneczny.*

ſolifera plaga. *Wſchod* 2. Morgenland.

sōliferreum, *pociſk* 2. sōlifūga, Mrowká.

sōligĕnas *Słońcerodny*, *ſub* Słoneczny.

ſŏlino, *as*, *priſcum*. *Radzę* 1. *Zwykł.*

solinunt, *i. ſolent. priſcum ſub Wracam się.*

sōlipŭga, u, *breve*, *à pupugit Solipugia*, *solipugna*, *solipungna*, *ſolipaga*, *Mrowká.*

sōliſternium, *Nakryćie.*

sŏliſtimum tripudium, *Wieſzbá* 3.

sŏliſtimum auſpicium, *Znák dobry.*)wöhnlich.

ſŏliſtimus, *ſſimus*, *ſolitè ſub* Zwyczaynie. ge-

ſolita ſub Zwyczaynie.

sol taneus morbus, Marcel: *Cauſabon: pro conſueto ſolito*

solitārius, *adj. Oſobny* 1. *Odludzki*, *Bezludny pustelniczy*. eintzig, der allein iſt. *ſyn:* Mŏnăchus, *phr:* Rellĭgione săcer, Fidei sectator avitæ. Vetus, veræ pietatis amator. Patrum veſtigia ſectans, exemplar venerabile morum. *v: Pius.*

sōlĭtas, *Opuśćiałość proprie & inuſitatè*, *Samość.*

ſolitaurilia um Feſto ſacrificium ex verre ariete, [tauro, vel ex ſue. Aſcon: Quintil: Caris: qui legunt ſuovetaurilia apud Liv. ſuovitaurilia apud Caton. & Var.

sŏlito, *as*. *Zwykł*, gewohnt ſeyn. (*ronem.*

sōlitūdo. *Szczegulność*, *Opuśćiałość*, *Ośierocenie*, *Puſtynia*, *Puſtki* 2. *Oſobność*, *& ſub Niemaſz*, Nietowárzyſki, Einöde, *O jucunda Covine ſolitudo* (Ph.) *ſyn:*) eremus, deſertum, ſeceſſus, receſſus, *epith:* vaſta, vacua, tăcita, silens, tranquilla, sancta, umbrōſa, opaca, cæca, ſtĕrīlis, deſērta, inhoſpita, avia, impervia, sēcreta, ignota, remota, diſsīta. *vide Deſertum.*

solitus, *Zwyczayny*. Gewohnt. *Utinam timerem ſolitus ex longo eſt metus* (Jamb). *ſyn:* Svetus, aſſuetus, conſuetus. *v. Aſveſco.*

solĭvagus, *Samopas*, *Szczegulny*, *Oſobny.*

sŏlium, *Stolec* 1. *Zydelek*, *Trunna*, *Wanná.* Thron / königlicher Stul. *Præfatus divos, ſolio Rex infit ab alto.* Virg: *ſyn:* Thrŏnus. *epith:* Rēgāle, aureum, eburnŭm, ſŭperbum, ebūrneum, aūrātum, regium, māgnĭficum, fulgens, ſplendens, mĭcans, cŏruſcum. gemmĭferum, insigne, conſpĭcuum altum, excēlſum sublime *phr.* Rēgalis. Regum sēdes. Regale tribunal; sēdis auratæ torus. Pūlchro sĕdet illa receſſu, sūblimi sŏlio. Sŏlioque trĕmendus mājeſtate sĕdet. *Sŏlio fultus eburno.*

solemnia, solemnis, *sub Uroczysty, v. supra solennis*
sollicurius, Dwoiny.
Solliferreum, apud Fest, gemino ll. scriptum, idem Sollisternium, idem Solisternium, (*liferreum.*
sollum, *Stolec 1. zedelek, Wanna.*
Sollum, adject: à sollitus, Osee, est totum & solidum.
sōlo, as, *Pustoszę*, Solo tenus, *Przy ziemi. Festus Lucil:*
sōlŏcismus, solæcismus, sŏlæcŏphănēs, *gr: Mowá łacińska zła.* ein Fehler in einer Sprach.
sōlor, āris, *cieszę.* Trösten! *Urgebam & tela curas solabar anilis. Virg: syn:* Consolor. *phr.* Cūras, lū-ctum, dŏlōrem, tristitiam levo, lēnio, mitigo, plāco mūlceo. Dŏlorem, aspera fata solando levo Dūlcibus, blandis verbis solor, Blāndis dictis, vōcibus, allŏquiis jacentem sōlor: spem lapsam, abjectam erigo, ademptam redūco. Tu potes insānos animi compescere lūctus. Căpe dicta memor duri solatia casus. Quis jam solatia fesso, Consiliumve ferat? Sic ego, mente jăcens & acerbo saucius ictu, admonitu cœpi fortior esse tuo, lēnibus allŏquiis anima hæc moribūnda rēvixit. Auxilium nostris, spēmque tŭlere mălis, *v. Curis eximor, Hortor, & Hortandi formulæ:*
sōlox, ōcis, *adject videtur esse hic, hæc, hoc, apud Festum Twardowłosy. Plugawy, & sub Gunia 2.*
solpūga, solpunga, *Mrowka.*
solsequium, Nagietek.
solstitiālis, *Słoneczny, Nietrwały.*
solstitialis dies, nox. *Przesilenie 2,*
solstitialis herba, *Brodawnik, & sub Rzep.*
solstitialis morbus, *Zagorzenie, Apoplexya.*
solstitium æstivum, *Przesilenie dnia,*
Solstitium brumale, impropriè sic vocari probat Cerda ad 1. Georgic. Przesiclenie nocy.
soluerat, i. solutus erat, sub Zwykł.
sōlum, *Tylko* Allein/ nur/ *Nec calamis solum æquiparas sed voce magistrum*, Virg.
sōlum, *ziemia 2. Ląd, Dno, Grunt 1. 6. Podeszwa 1. 2. Kołaczowá podeszwa, Stolec.* Der Erdboden/ Erd, *Inque solum quod texerat herba, jacebat.* Ovid: *syn:* Terra, tellus, hūmus, *v. Terra.*
solvo, Płacę *1. 2. Rozwięzuię, Wyprzągam, Ostawiam, odbiiam od brzegu, Rospuszczam 1. Wypełniam, łamię 2. Wyzwalam 1. 2. Spuszczam z łańcucha, Spełniam, & sub Ruszą lekarstwo, Purgacyą czyni, Dyspensowáć.* Ledigen/ auffiösen bezahlen. *Vota Deum primo victo solvebat Eoo* Virg: *syn:* Persolvo, pendo, reddo, nŭmero, vel libĕro, eximo, expĕdio, vel dissolvo, rĕsolvo, vel liquĕfacio, vel enodo, explico, *phr:* Sūblūlit exutas vinclis ad sydera palmas. Nec Lethæa valet Thēseus abrumpere chāro vincula Pirithoo Qualis ubi fugit abruptis præsepia vinclis. Tandem liber equus, campoque potitus aperto,
solvor, *Taię.*
sōlus, *Sam. 1. Ieden 1. Pusty, & sub Tylko* Einig/ einsam, allein *loca sola nocent, loca sola carets* Ovid: *syn:* incŏmitatus, unus: unicus, desĕrtus.
soluta lingua, *Wolny ięzyk.*
saluta oratio, *Mowa nie poetycka*
soluta terra, pulchra, *ziemia.*
solutè, *Swobodnie, Niedbále, wolno* frey, ledig.
sŏlūtilis, *Roziemny, Łacny 1. 3.* auffiösig.
sŏlūtio, *Rozwiązánie, Płácenie, Zapłacenie.*
sŏlūtor, *sub Płatca.*
sŏlūtus, *Wolny, Rospustny, Wyzwolony 1. Przerwany,* Entbunden, gelöst. *molli languore solutus.* Ovid: *syn:* Pĕrsolutus, vel lībĕrātus, liber, immunis, vel resŏlutus dissolŭtus,
sōmătŏphylax, *gr: Halabartnik.*
Summurnæ, Va: Robert: Steph: corr: Somnorina.
somniator, *Sennik 2.* sŏmnicŭlosè, *Ospale.*
sŏmnicŭlŏsus, *Ospały, Śpiący wiele, śpiączkę czyniący.* Schläfferig/ *Somniculosos ille porrigit glires Scaz.*
somnifer, somnificus, Spanie czyniący, Śpiączkę czyniący. Schlaff bringend, *Somnifera & Martis quæsita, in &c.* Virg.
sŏmnio, *Sni mi się 1. Plotę 2. Przyśniło mi się,* Träumen. *Nec in bicipiti somniasse Parnasso.* (Scaz.) Pers. *syn:* Per sŏmnum vīdeo, vel deliro, inĕptio, fingo *phr.* Mentem sŏmnia lūdunt, exercent, agitant, tĕrrent, turbant, sopitos delūdunt sŏmnia sēnsus Vani tĕrrēmur imāgine vīsus, Quæ me sūspēnsum insŏmnia terrent; Somnia fallāci lūdunt tĕmĕrāria nocte, & pavidas mĕntes falsa timere jŭbent, & fera ductoris turbabant somnia men-

mentem. omnia quæ ſenſu vōlvūntur vota diurno, Tempŏre nocturno, redit amīca quies v. *Somnium.*

ſomniōſus, *Sennik 2.* träumig,

ſomnium & ſomnus, *Sen 2. Bayki,* Ein Traum, *amant, ipſæ ſibi ſomnia fingunt.* Virg *ſyn.* insŏmnium, vīſum *epith:* Nŏctūrnum, nīgrum, cæcum, vagum, inane, sŏlĭĭcitum, vanum, leve, fallax, mēndax, hŏrrendum terrificum. *phr* somni, nŏctis ſpécies, imago; somni viſa, simŭlacra. Mendax somnus Noctis vani timores. Vāni viſus, imago. Nŏctūrnæ imāgines. Falſa ſŏpōris lūdibria, ſomni terror inānis.

ſomnŏlentus, *Oſpały* Schläfferig, *Et ſomnolentus increpat* (Jam. Dim.) And.

somnŏrinus, Senny 2.

ſomnus, *Sen 1.* Schlaff. *Ac velut in ſomnis oculos, ubi languida preſſit* V (*Hunc fingunt Poetæ, Noctis filium Martis fratrem.*) *ſyn:* Sopor, requies, quies. *epith* Nŏcturnus lenis, blāndus, jūcundus, dulcis, mollis, plăcĭdus, tranquillus, quietus, langvidus, piger, lentus, gravis levis, altus, sēcūrus, impavidus, tacitus, irrigŭus, sălūber, mātūtinus. *phr.* somni quies, otia mūnera. Nocturna quies, Dulcis & alta quies, Pax animi Cūrārum quies Noctis amica quies; cūrarum, lăbōrum domitor sŏmnus. Pĕctora mulcens Corpus, vires reficiens, recreans, Letho ſīmillĭmus, Gelĭdæ mortis frater languidus. Mortis imago. Consangvineus lethi sŏpor Noctis amicus, Veris miſcens falſa, futuri certus & idem peſſimus author. Nox ſīmiles morti dederat placidiſſima somnos. *v. Dormito, Nox, & Lectum peto.*

ſomphos, *Gr: Kolokwint da.*

ſŏnābilis, *Brzmiący,* hellſtimmig

ſonans, *idem,* & ſonax, *Głośny.*

ſonchus, *gr: Mlecz ziele:*

ſonchus levis, *Krowi mlecz.*

sonipes, adject: omne Klaponogi ſubſtant: m: Koń 1 ein Roß *Stat ſonipes, ac fræna ferox ſpumantia mordet,* V *v. Equus.*

sŏnĭtus, *us Dźwięk, Brzmienie; Gruchot, Trąb dźwięk.* Thon, Getöß, *ſyn:* Sonus, ſtrĕpitus, clamor, murmur, fragor, ſtridor, *epith* acūtus, raūcus, hŏrrendus, tērrificus, diſſŏnus, hŏrriſŏnus abſonus, văgus ſtrĕpens, ſtrīdŭlus, *phr:* omnis & inſtrēpuit ſonītu campana boanti, arrectaſque impŭlit aures. Contusæ sŏnus, & lætabile mūrmur. Fit sŏnus, ingēnti concuſſa eſt pondere tēllus. *v. Murmuro. & Clamor.*

ſonivium auſpicium Znak dobry. ſŏnĭvius, Brzmiący

sŏno *as, & is priſcè Brzmię, Szumię, Pukam Głos wydaię. Znać 4. Brząkam.* Thönen, klingen/ *ingenti ſonuerunt omnia plauſu.* Virg: *ſyn:* Rĕtono, persono, *phr.* sŏnum do edo, reddo, refero, cieo. *v. Reſono, Murmuro, Clamo Sonitus.*

sonor, *Brzmienie,* Ein ſtarcker Thon, *magno veluti cum flamma ſonore.* Virg:

ſonorè, *Głośno.*

sŏnōrus, *Brzmiący, Głośny.* Hellſtimmig, *Luctantes ventos, tempeſtateſq; ſonoras.* Virg: *ſyn:* Rĕſŏnans, ſtrĕpens, ſtridens, ſtrīdŭlus, canorus.

ſons, *Winny 1.* ſchuldig ſträfflich/ *Continuo ſontes ultrix accincta flagello* Virg *ſyn:* Nŏcens noxius.

ſontica cauſa, *Przeſzkoda prawna.*

ſontĭcus, *Szkodliwy, prawdziwy Słuszny.*

ſonticus morbus, *Kaduk choroba, Duſzenie nocne, Choroba 1. 4.* die fallende Sucht.

sonus, *ni, & priſcè us. Brzmienie, Dźwięk* ein Thon/Schall/ *Dat ſine monte ſonum, &c.* Virg *ſyn:* Sŏnitus, sŏnor. ſtrĕpitus, mūrmur, clangor. tinnītus, clāmor, vox. *epith:* ſtridulus, acutus, raucus, confuſus. vocalis. *v. Sonitus.*

ſonus vocis, ſonus vocalior, *Nátężánie.*

Sŏphia, *gr: Mądrość.* sŏphiſma, *gr: Wykręcánie.*

ſophiſta, ſophiſtes, *æ, m, gr: Wykrętarz Szalbierz, Kraſomowſki miſtrz.*

sŏphiſtica, *gr: Wykrętności nauká,*

sophŏcles, *gr: Pochwalacz.*

sōphron, *onis gr: Skromny 2.*

sōphrōsȳne, *es. gr: Mierność w życiu.*

sŏphus, *gr: Mędrzec.*

sōpio *is, ſub Uſpić.* einſchläffern, *Herbis ſupereſt ſopire draconem.* Ov. *ſyn:* Sŏporo *phr:* sōmnum soporem indūco, infero, irrito, in ſōmnum solvo, sŏpōrem per mēmbra ſpargo, irrigo.

ſopior, *Uſypiam. Mdleię.* einſchlaffen.

sōpitus, *Zdrętwiały.* Entſchlaffener, *Et ſopitorum nocturna ſtrage triumphans.* Pub: Ep. *ſyn:* Sŏporatus. *phr.* Sōmno, Sopore ſĕpultus, gravatus gravis, prĕſſus, victus, devictus, torpens, languens

guens, jacens. Plenus sŏporis. Mōlli languōre sŏpūtq. Preſſus gravitate ſopōris, v. ſomnio & dormio.

sŏpor, *Sen 1. Spiączká, Drzemanie, & ſub Spiączkę czyniący.* Schlaff. *pecudumq; genus ſopor altus habebat.* V. v. *Somnium.*

sŏpōratus, sŏporifer *Spiączkę czyniący.* Schlaff bringend *mella, soporiferumq; papaver:* V:

sŏpōror, *ſub Uſpić.* einſchlaffen, sŏpōror, *drzemię*

sopōrus, *Spanie czyniący* *Umbrarum hic locus eſt, ſomni noctiſque ſoporæ.* Virg.

Sorabia, Serbſka Ziemia.

sŏrăcŭlum, *Taczki.* ſorăcum, *Kará.*

ſorbeo, *Sarkam 3. Wyſarknąć, Połykam, Pożeram,* verſchlingen Verſchlucken, *Ille quoq; in corpus pariter ſorbere neceſſe eſt,* Luc: *ſyn:* absŏrbeo, deglūtio, voro, haurio, *phr:* Deglūtire me-rum, fauces implere capaces: Terrăque cæleſtes arida sŏrbet aquas. *v. Haurio. Voro. & Hiatus.*

ſorbilis, *Rzadki 1.*

ſorbillo, *as, Popijam ſobie; Wyſarknąć.* ſupfflen.

ſorbillum ſorbilum, *Polewká.*

ſorbitio, *Sarkánie, Połykanie,* Polewká 2. *kaſzá (tarta.*

Sorbitiuncula, Polewká 2.

ſorbum, *Iarzębiny iagody.* ſorbus, *Jarzębina.*

ſorbus aucupalis, torminalis, *Iarzębina leśna.*

ſorctus, pro ſurrectus, priſc. podnieſły.

ſordeo, *śmierdzę, Gardzą mną.* unfläthig ſeyn, ſtincken. *Quoniam ſordent tibi munera noſtra,* V. *ſyn.* Squālleo, sŏrdeſco. *phr* sordidus aſpergo, horreo, oleo, ſquālleo, ſum defōrmis, ōbſcœnus,

ſordes, *is. hæc plugaſtwo.* Wuſt. (*v. Sordidus.*

ſordes, *ium, hæ, plugaſtwo, Smród 1 Zmiza, Gnoy 5. zminda 1. Skępſtwo, Łakomſtwo, żałobá 1. 2.* Unflath/ Miſt/, *Commiſſum arbitrio ſine ſordibus extrue funus.* O. *ſyn:* Fæx, fæces, immundĭtia, *vel* es: lŭtum, cænum, illŭvies, cōllŭvies: ſpūrcities, ſquallor, pædor, sĭtus, fædĭtas, vel măcula lābes, vel dēdĕcus. *epith.* Fœdæ ſpūrcæ, tūrpes, putres putridæ, viles, impūræ, immundæ, tetræ, atræ, craſſæ, obſcœnæ, cænoſæ, lŭtoſæ, olidæ, olĕntes, graveōlentes ſquāllentes, ſquallĭdæ. *phr:* Sordida collŭvies Squāllens ſitus, olidæq; fœces. *v. Cloaca.*

ſordeſco, *śmierdzę,* unfläthig ſeyn.

ſordidātus, *Plugawy, pomazány, Brudny, Sproſny, Szarek 2. żałobę noſzący.* beſleckt, beſudelt. *Non ſorditati aut debiles* (Jamb: Dim:) Pr:

ſordide, *Sproſnie, plugawie, Szpetnie, Smrodliwie,*

ſordiditas, Celſo. l. 6. c. 7. corr. ſorditas.

ſordido, *Brudzę, plugáwię.* beſudlen.

ſordidus ſordidŭlus, *Plugawy, żmindak, Skąpy, Łakomy,* Unfläthig. *Sordidus ex humeris nodo pendebat amictus* Virg: *ſyn.* Obſcœnus, ſquallĭdus, ſquāllens, tūrpis, fædus, fœdātus, immūndus, ſpūrcus, *phr:* sōrdibus illŭvie, ſquallōre aſperſus, cōnſperſus pērfūſus, fædātus, inquĭnātus, măcŭlātus, infectus, teter, horrens, horrĭdus, dēformis, olens, &c. Plēnus sōrdibus, atq; sĭtu, ſquāllēntique sĭtu; ſpūrcāq; in veſte jăcēret Hūnc tūrpis ſquallor tĕgit, aſpergit, inficit, fædat contaminat. *v. Turpis.*

Sordiſcum Vet. Onomaſtic; lege Sordiſcus.

ſorditūdo: Plugaſtwo. Unflath.

ſoriculatus & ſorriculatus, *Stręſiſty.*

sōrex, *Myſz polna* Spitzmauß. sōrĭcīnus, *Myſzy.*

ſorilla lege ſerilla. sōrites, *a, m gr. Dowod 1.*

ſorŏdæmon, *gr: Marchult.*

sŏror, *Sioſtra, Miłośnicá, Podobny 1.* ein Schweſter, *Credere quæ poſſit ſurrepta ſororibus afris.* Juv: *ſyn:* Gērmana, *epith:* Chara Dīlecta, amāta, căſta, fida, *phr:* Gērmana Jŏvĭs, Satūrnique altera proles.

sŏrōricida, *śioſtrobóycá & ſub Mężobóycá.*

sŏrōrius, *śieſtrzenny, Szwagier.*

sorrăcum, *Rata 3. apud* Iautum *in fine* Iambici *Senarii, Sorracum ponitur a brevi, apud Iuvenal; longa eſt.*

ſors, *Los 1. 2. 2. Szczęście 1. Stan, Kondycya 2. Powodzenie, Trefunek, Nieſzczęście, przypadek 2. powinność, Cześć, Iśćizna, Wyrok.* Glück/ Fall, Loß, *Corpora natorum ſtat ductis ſortibus urna.* Virg: *ſyn:* Fōrtuna, fatum, caſus, *epith.* ambigua, varia, infida, cæca, fallax vaga, iniqua, lubrica, inſtabilis, maligna, irrĕquieta, prŏterva, incērta. *phr:* Et mecum illius ſortem miserātus iniquam. *v. Fortuna Fatum; Sortior.*

sortes, *ba*, *Los 3. Wróżká 2. Podarek gośćinny.*
sortiārius, *Czárownik.*
sorticŭla, sortis, is & sortītus, us, *Los 3.* Loß.
sortilĕgus, & sortītor, *Losownik*, ein Loßer.
sortio. sortior, *Losuię*, *Obieram losem*, *Trefunkiem dostaię*, *Zmierzam*, Das Loß werffen, losen, *sobolem armento sortire quotannis.* Virg. *syn:* Sōrtes mitto, dūco, sōrte utor, sōrte eligo, divido, partĭor, vel sōrte căpio, sumo, obtineo, cōnsēquor, assēquor, nānciscor, sōrte dari. sic fata Deûm. Rex sōrtitur vōlvitque vices. hic vertitur.
sōrtitio, *Los 1. Obieranie losem.* Loßwurff.
sortitò, *Losem Obieram losem*, durchs Loß.
sortium taberna, *Fortuna 3.*
Sortitillus, *Fest. lege Scrutillus.*
sōry, *gr: sub Mośiężna skwara.*
Sos pro suos, & pro eos, Enni, Fest. priscè.
sospes, ĭtis, *omne*, *Záchowany cáło. Zdrowy 1. 2. Szczęśliwy. Cáły, Zdrowia dawcá, Wybawićiel.* gesund, schadloß. *Teucrorum ductor, quo sospite nunquam.* V. *syn:* sālvus, incōlŭmis integer, superstes. v. *Incolumis.*
sospita, *sub Zdrowia dawcá.*
sospitālis, *ibidem & Zachowuiący*, das Gesund-
sospĭtas, Zdrowie 1. Heyl (heit gibt.
sospĭtator, Zdrowia dawcá, Odwrotny 2. Zbawićiel.
sospito, *as, Záchowuię 2. Pozdrawiam, Nadźieię*
sostra, *orum, gr: Podarek lekarzowi.* (*czynię.*
Sōtād um carmen: quo Sotades usus plurimum est. Ionicum à majori. Diomed: ejus exemplum Marius Victorin: hoc ponit Carmen: lepidæ Pierides dabant sorores. Servius trochaicum, trimetrum acatalectum & tetrametrum: catalecticum, Sotadeum vocat.
soter, *gr: Wybawićiel.* Erlöser.
sōteria, *orum, gr: Podarek wymagáiącemu, podarek, lekarzowi.*

S P A

Spādīrārius, sub ćisawy.
spādīceus & spadix *adject: ćisawy, Szarłatny.*
spadix, *subst. ćisawa farba, Gałąska.* Braunrothe Farb.
Spadix, instrumentum musicum. Quintil: Polluci, incertum quale.

S P A

spădo, *gr: Rzezaniec, Wałach, Wilk, Trzebiny, & sub Niewieśći 2.* ein Verschnittener, *syn:* Eunuchus, *epith:* Rugosus, tĕner, flūxus.
spado falsus, *Wnętr.* spadonia laurus, *Bobek 2.*
spādōnium *Sałatá 1.* spadonius, *Niepłodny.*
Sparagus Varro. Nonni lege Asparagus.
spargo, *Rozrzucam, posypuię 2. pryskam, pokrapiam, śieię 1. 2. Potrząsam, Rozgłaszam,* streuen, sprengen, *prima novo spargebat lumine terras* V. *syn.* Dispĕrgo, diffundo, fundo, effundo, dissemino: extendo, projicio, emitto, aspĕrgo, conspĕrgo.
sparsim, *Tu i owdźie, Rzadko 2.* hin und her.
sparsio, *Czadź Kropienie, ćiśnienie* Sprengung.
sparsus, *Rzadki 3.* spartăcus, *Rozbojnik.*
spartārium *sub Ianowcowy.*
sparteus *Ianowcowy.*
sparteus funis, *Łyczak.*
spartium, *gr: żarnowiec.*
spătŏpŏlios, *gr: śiwy ná poły.*
spartium, *gr: Janowiec, żarnowiec.*
spărulus, *płaszczká.*
spărum, sparus, *Maczuga, poćisk 2.*
spasmus. *gr: Kurcz.* der Krampff, Gicht.
spāsticus, *Gr: Kurcz ćierpiący.*
Spatalo, Afranii i. contemptui vim habet: Carisi
spatalocinædus, *psotliwy.*
spătha, *gr: Miecz, Szpada, Szpatela palmowa rośćká.*
spatha lignea *Kopyść.* (*ćká.*
spăthălium, *gr: Gałąska 3. palmowa rośćzka.*
spăthŏmela, *gr: Szpatela.* (*Naramiennik 2.*
spăthŭla, *idem & Kopystka, & sub Kosaćiec.*
spăriātor, *Błąkáćz przebiegácz.*
spătiŏlum, *placyk sub plac 4.*
spătior, *przechadzam się, przejeżdżam* spatzieren. *Aggere in aprico spatiari quomodo tristis.* Hor. v. *Ambulo.*
spatiosè, Szeroko: weitläufftig.
spatiosus, *Długi 1. 2. Szeroki* weit, breit, groß. *Dederis spatiosum tempus in iram.* Ovid: *syn:* amplus, vāstus, capax, ingens, latus, immensus, patŭlus, *phr:* Late patens, pōrrectus

ctus, effuſus, ex tenſus, ingentis turbæ capax locus, ſpătioſum, vaſtum pătentem in circum extenſus.Lōngo patens circūitu,ambitu.

ſpatium, *Plac prożny do czego, Odległość, przeciąg, Czas 1. 2. Miara 1. Chodzenie 2. ciąg 1. Mieyſce 1.& ſub Dźień 1.żywot 4.* Weite, oder Ferne, Raum. *adverſis ſpatiis,alternoſque orbibus orbes.* Virg:*ſyn*: intervallum, lŏcus: diſcrimen, vel regio,vel cūrrĭcŭlum. *epith*: amplum, vāſtum,.lātum, immenſum, căpax,ingens,pārvum, angūſtum, brĕve. *phr*: Lŏcus interjectus, ſpatium pūgnæ dīſcriminat aer.

Spatium item apud Cicer. Pedum Pöeticorum menſura & tempus.

ătŭla, *Palmowa roſzczka 1.*

ſpeca, æ, priſcè, Kłos.

ſpeca pro ſpecu Priſcian. ex Catone obſoletum.

ſpĕcĭālis, własny, ſpecialiter Oſobno.

ſpĕcĭālĭtās, ſpecietas idem quod ſpecies, eꝰ diviſio generis Cornel. Fron.

ſpĕcĭārius. *Oſobliwy.* ſpĕcĭātim. *Oſobno* beſonders.

ſpĕcies, *Poſtać, Pozor, Poſtawa piękność, Wſpaniałość, Twarżność, podobieńſtwo 3. Obraz 1. Kſztałt, Wizerunek, Weyrzenie Model 1.Fantazya 2. Kazus, Przypadek 3. źioła rozmaite, Koſzenie aptekarſkie, Koncept, Rodzay,Pokrywka 2. Widok 3. Uroda* Geſtalt/ *Vertuntur ſpecies animorum &c.* Virg. *ſyn*: Fōrma, fĭgūra vel ĭmāgo, vel ſpectrum, larva, persōna, vel vultus, os, vel pūlchrĭtudo, vĕnūſtas, vel aſpectus, conſpectus.

ſpĕcillatus, Ryty, ſpĕcillum *Szpatela.*

ſpecillum ocularium, ſpecillum quo ſpecimus *Okulary.* Brill

ſpecillum oriculare, *Uſzka.*

ſpĕcimen, *Przykład Sztuka 3. Doświadczenie, Probá 2. Znak 1. 4.* ein Probſtück/ Muſter *Filia tu ſpecimen cenſuræ notæ paternæ:* P. *ſyn*: indicium signum, nota, exemplum. *v. Signum.*

ſpecio, xi, ire, priſcum. Patrzam. ſehen.

ſpĕcioſè, *Udatnie pięknie* ſchön.

ſpĕcĭōſus, *Piękny, Kraſny, Urodziwy, świetny 2. Ozdobny, Okazały, Uczciwy* ſchön/wolgeſtaltet, *Hac in laude ſonos, quantum ſpecioſior eſſet.* A. *ſyn*: Pūlcher: vĕnūſtus, decōrus, vel ſpectabilis, conſpĭcuus, illuſtris, eximius. *v. Pulcher.*

ſpecito, as, Plaut: corrigit Lambin: ſpecto.

ſpĕcium, *Szpatela.*

ſpectābilis, *Widomy, Widoczny 2. Okazały, Mościwy,* Achtbar, anſehnlich. *Ipſe ſuper currum placido ſpectabilis ore.* Ovid: *ſyn*: Conſpĭcuus, ſpectābilis, illuſtris.

ſpectācŭlum, *Widok 3. 4. Dziwowiſko 1. Igrzyſko Komedya 1.przypátrowánie* ein ſchauſpiel. *& ſub przypatruiący ſię. przeglądam ſię.*

ſpĕctāmen, *Doświadczanie.* Probſtück.

ſpectamentum, Widok 1.

ſpectatio, *Patrzenie, Probá 1.widok 3.* Schauung

ſpectatiſſimè, *pozornie,* anſehnlich.

ſpectativus, przypátruiący ſię, Rozmyśláiący.

ſpectātor, *probierz, Dozorcá, pátrzacz przypatruiący ſię, Rozmyśláiący.* Zuſeher, Schauer *Quod ſpectatorem te tua laurus habet* M.

ſpectatrix, *ſub Przypatruiąca ſię.*

ſpĕctatus, *Doświadczony, Znaiomy, świádomy, cnotliwy, Uczciwy.* wolbekant/ fürnehm/ hochgeachtet. *Pectora ſunt, animi, & rebus ſpectata juventus.* Virg: *ſyn*: Cōgnitus, perſpectus, prōbātus, vel nobilis, illūſtris, inſignis,celebris.

ſpĕctile, *Wymię ſpectio Patrzanie 1.* das ſehen.

ſpecto, *Patrzam Upatruię 2. Doświadczam 1. Szacuię, Kaſzę ſię, Oglądam ſię. Leżę na wſchod Na południe ściąga ſię co, Przynależy, Ma ſię ku Mierze 2.* Eigentlich beſehen/ betrachten, *Quicquid & in circo ſpectatur & amphitheatro,* M. *ſyn*: aſpecto, cōnſidero, contemplor, intueor aſpicio, cerno, video, reſpicio, *v. Reſpicio. Video. Aſpicio.*

ſpectrum, *Podobieńſtwo 3. Obłuda 2. Strachy nocne, śmierć 3.* Einbildung/ Geſpenſt.

ſpectus, us, Weyrzenie. ſpecu. *neutr. Aditon.*

ſpĕcūla, *à ſpe. Nadzieia.* Kleine Hoffnung.

ſpecu-

ſpĕcŭla, à ſpecio, Strażnicá, przypatrowánie, ein hoher Thurm, darauff man Wache hält, Præceps aerij ſpecula de montis in undas. V. epith: Celſa, alta, sūblimis, ardŭa, excelſa, phr. exploratoria tūrris, ſtatio, cuſtodia, Turris excŭbiæ, ſpĕcŭlarius ignis, Fax ſpecŭlaris v. Turris.

ſpĕcŭlar, ſpecŭlare Błona, ſzkło, Glaßfenſter.

ſpĕcŭlāris, ſub Okienny.

ſpecularis lapis, Kámień przeyrzyſty,

ſpecularius, ſubſtant. Szklarz adject: Strażniczy.

ſpeculatio Przypatrowánie ſię das beſehen.

ſpĕcŭlātivus, Przypatruiący ſię, Rozmyśláiący,

ſpĕcŭlator, Strażniczy 2. Podſtrzegacz, Wyglądacz Szpieg, Przypátruiący ſię, Rozmyśláiący, Bogomyślny. Ceklarz, Halabartnik. Späher, Wächter, Quid tu matutinus ais ſpeculator amico. Pr:

ſpeculatorius, ſpiegierski.

ſpeculatrix, ſub Czart, ſpeculātus. us. Poſtrzeganie.

ſpĕcŭlor, Przypatruię ſię, Spieguię, Wypatruię. ſchauen, ſpähen, betrachten, obitus ſpeculamur & ortus. Virg: ſyn: Cōntemplor, consīdero, ſpĕcto, intŭeor, reſpicio, obsērvo, exploro phr: Tūrri ſpĕcŭlator ab alta, omnē acceſſum lūſtrans. Tacitis ocŭlis penetrans, ocŭlos per omnia volvens v. Perſpicio & Aſpicio.

ſpĕcŭlum, Zwierciadło ein Spiegel. Eligat & ſpeculum conſulat ipſa ſuum. Ovid: epith: Levè, pŏlitum, lūcidum, pellūcidum, mĭcans, corūſcum, ſplēndidum, nĭtidum, nitens, frăgile, vĭtrĕum cryſtāllinum, Fāllax, mendax, fidum, fidele, muliebre, aūrātum, argēnteum. phr. Spĕcŭli vitrum, æquor, orbis, ſplendor, nitor. Formas ſpĕcies acceptas refĕrens. Simul ſacra imitāntia verum exhibens, refĕrens, reddens. Iſta repercuſſæ, quam cernis, imăginis umbra eſt. Mēndaci ſpecŭlo fragĭli ne credite formæ.

ſpecum, n, pro ſpecu. Priſcián. Cato. obſoletum.

ſpĕcus, us: m: f. n, Iaſkinia, ein Höle, Hic, vel hæc, vel hoc ſpecus, in obliquis. Et ſpecus in medio ſylvis & vimine denſus. Ovid: Hic ſpecus horrendum & ſævi ſpiracula Ditis. Virg: ſyn: Spelunca, ſpelæum, căvērna, antrum, ſpeluncæ receſſus, clauſtra, viſcera, lătebræ, concava, āmbitus epith: Dēfōſſum, hōrrendum, lăte brōſum, rōſcĭdum, aſpērum, sĭnuoſum, gĕlĭdum, ſaxĕum, obſcūrum, opācum, tĕnebrōſum, abditum, fūmificum. atrum, profundum, cūrvum, tōrtum, cæcum picĕum, nigrum. phr: intrat iter, curvumq; ſpecum nebulaſque vŏmentem, v. Caverna Antrum.

ſpecus, n, Nominativo, Accuſativo, & Vocativo ſingulari tantùm.

ſpēlæum, gr: Łożyſko 1. Höle, Certum eſt in ſylvis inter ſpelæa ferarum. Virg:

ſpelta, Orkiſz.

ſpēlūnca, Iaſkinia, Pieczáry Höle/ Spelunca alta fuit vaſtoq; immanis hiatu V v. Specus.

ſpērābilis, Spodźiany das man hoffen mag.

ſpērata, Oblubienicá zrękowana.

ſperātor, Oblubieniec, Spodźiany.

ſpermŏlŏgus, gr: Gawron. Zobiący, Mowcá, plotká

ſpernax, Gardźićiel.

ſperno Gardzę, Odłączam, verachten. ſyn: aſpernor, temno, contēmno. v Contemno Aſperno.

ſpēro; Spodźiewam ſię, Ufam, boię ſię verhoffen, Sperabam, nunc arma volunt fæduſq; &c, V. ſyn: exſpecto, confido phr: Spem căpĭo, cōncĭpio, habeo, foveo, animo, nutrio, paſco, ago, alito. Spe ducor, capior, lactor, excitor, accendor. Spe animū paſco, lacto, anĭmum; mentem ſpes excĭtat, Credula mentem ſpes habet, subit, fŏvet, lactat dūcit. Spes mihi magna sŭbit, eſt. Fallaci ſpem ponit in auro, Sperabam tamen, atq; anĭmo mea vota fovēbam Qua ſpe inimica in gente mŏratur? pendet ab officio ſpes mihi magna tuo. Crēdŭla vitam ſpes fŏvet, & mĕlius cras fore ſemper ait. Spes alit agrĭcolas Spem mihi neſcio, quam vultu prōmĭttit amico. Spes etiam sŏlida solatur compede vinctum. v. Fido.

ſpes, ſperes is f. priſcum. Feſtus ex Varrone, Nadźieia, Hoffnung. Multa magis ſimulans vano ſpe luſit amantem Virg: ſyn: expectātio, fidūcia, vota. epith: Crēdula, anxia, dŭbia, incerta, ſuſpenſa, pendula, ambigua, lubrica, sōllicĭta magna, arrecta, immŏdica, avida, tŭmida, avara, dives, tĕnŭis, lĕvis, exĭgua, anguſta, tĭmĭda, blanda, læta, ſtūlta, nefanda, ſcĕlĕrata, vana, inanis, fragĭlis cadūca, fālſa, fallāx irrita, sŭblāpſa, decēpta, vacua, concepta certa, conſtans. phr. Fŭturi credula ſpes. Mens, animus ſpērans, fidens, confidens v. Spero.

ſpeti-

Spĕtile, *Wymie.*
speustĭcus, *gr. śpieśny, & sub Podpłomyk.*
sphăcĕlismus, *gr. Zágorzenie 1.*
sphăcĕlus, *gr. Száłwiiá 1.* Salvey.
sphăcos, *gr. Mech 2.*
sphæra, *gr. Okrąg 1. Gáłká, Pączek, Koł niebieskich konterfekt.* ein Kugel.
sphærālis, *Kulny Okrągły 1.*
sphærĭca, *Kołacz.*
sphærista, *æ. m. gr. Pilarz.*
sphæristerium, *gr. Piłá 3. & in Łáźniá 1. Gáłek* (*grá.*
sphæristicus, *gr. Pilarz.*
sphærīta, *æ. &* sperītes, *æ. m. gr.* Kołacz.
sphærŏmăchia, *gr. Gáłek grá Piłá 3.*
sphăgītis, *idis. gr. żyłá szyiná.*
sphagnos, *gr. Miech.*
sphigmos *gr. Puls.* sphinx *gr. Máłpá.*
sphondy̆lis, sphondy̆lium. *gr. Niedźwiedźiá stopá Barszcz.*
sphrăgĭdŏphy̆lŏcium *gr. Pierśćiennicá.*
sphrăgis, *gr. Rubryká 2.*
sphyræna, *gr. Kulá rybiá.*
Spīca, *Kłos 1. Ość 1. Członek 3. Posadzká ná storcz* ein ähre. *Et cererē in spicis intercipit &c.* O.
spica mutica *Kłos 2.* (*v. Arista, Seges, Messis*
spicatum pavimentum, *Tło 5.*
spicatus, *spicifer, Kłosowáty, v. Pisticus.*
spīceus, *Kłośiány.* von Kornähren. *Spicea jam campis cum messis inhorruit & cum.* Virg.
spicilegia, *orum. Kśiąszki zbieralne.*
spicĭlĕgium *Kłosow zbieránie* Lesung der ähren
spicio, spexi, Pátrzam. sehen.
spīco, *as. Kłosy wypuszczam, zákończam, násadzam 2.*
spīcŭlātŏr, *Ceklarz, Hálábartnik* (
spīcŭlo, *as. Zákończam.* etwas spitzen.
spīcŭlum, *Strzáłá 2. Strzały żelesce, Grot, żądło Poćisk 2.* ein Pfeil. *Spicula converso fulgentia dirigit arcus.* V. *syn.* Jăcŭlum, telum, săgītta, ărūndo. *epith.* ăcūtum: sævum, tōrtum, pēnnātum, vēlox, dūrum, fērrĕum, dīrum, lēthāle fērum rigĭdum, īmpĭum, vŏlĭtāns, īntōrtum flāmmĕum, rŭtĭlāns, crūdum. *phr.* Hāstāsque rĕdūctis Prōtēndunt lōngē dēxtris & spicŭla vibrant. Ascānĭus cūrvo dīrēxit spīcŭla cōrnu. Aut ācres tēndunt ārcus ant lēnta lăcērtis spīcŭla cōntōrquent, cūrsūq; īctūque lăcessunt. *v. Sagitta.*
spiculum, affixum, defixum. *Postrzał.*
spiculum ballistæ, spiculum pennatum, *Bełt.*
spīcum, n. spicus, ci. m. Kłos 1.
spīna, *Tarn 2. Ość u żioł, Szczećiná, Szpilká 1. Ciernie 1. Páćierzowá kość, Trudność, Ość rybiá* ein Dorn. *Item.* der Rückgrat. *Item.* verwirrte Sach. *Certemus, spinas animone ego fortius, an tu?* H. (*odorata & imputribilis spina, vel spinus Isaiæ 41. Exod. 25. al. Setim arbor*
spina acuta, spina alba, spina appendix. *Głog.*
spina alba, *Bodłak.*
spina argentea. *Zębná szpilká.*
spina cervina, spina infectoria. *Szekłak.*
spina fullonica, *Gárbárskie drzewko, & sub Gręplá.*
spina sacra, *Páćierzowá kość.* (
spinachium B. sub Szpinak.
spīnālis, *Páćierzowy.*
spīnētum, *Ciernisko.* Dornbusch. *Nunc virides etiam occultant spineta lacertos.* Virg. *syn.* Dūmētum, veprētum, rūbētum. *epith:* Dēnsum, āspērum, āvĭum, īmpērvium, rigidum, sylvēstre. *phr.* Spīnōsus, dūmōsus, lŏcus, āger, cāmpus, sāltus, spīnōsa lŏca, ārva.
spīneus, *Cierniowy.* Dörnin. *Esset iter melius cum dextrum spinea sylva* Pr.
spīnĭfer, *Ciernisty.* Dorn tragend. *Spiniferum subter caudam pistricis adhæsit.* Cic.
spīnōsus, *Ciernisty Trudny.* voll Dörner/dörnächtig. *Spinosas Erycina ferens in pectore curas.* Cat. *syn.* Spīnĭfer. *Metaph:* Dīffĭcĭlis, dūrus āsper. *phr.* spīnis, rŭbis, sēntibus plēnus, refērtus, fœtus, cōnsĭtus, ōbsĭtus, hōrrens, hōrridus, densus, āsper.
spinter, *teris. n.* Kolca *uszáty, Nárámiennik białogłowski.*
spinthătrix, *igis. gr. Wąglik pták.*
spinther *n. Latinis, Nárámiennik białogłowski.* Armgezierd der Weiber. *Græcis m. Iskrá.*
spinthurnix, *ĭcis. è gr. Wąglik pták.*
spintria, *æ. m. Sodomczyk.*
spinturnīcium, *Niewiástá szpetná.*

Spinturnix, spintyrnix. *gr. ibidem & węglik ptak*

spīnus, *hæc Tarn 1. Cedr, Tarnośliwa.* ein Schlehenbaum. *Eduramq; pyrum, & spinos jam pruna ferentes.* Virg.

spinus *h. gr. Czyż.* spinus alba, *Tarn.*

spīra, *Kręgi powrozow, Kłąb 3. Zatok 3. Zawiłość, Motek, Sznur do czapki,* Rota 1. *Kołacz Gromada ludzi, podstawęk an Obwarzanek.* ein gewundener Ring. *Item.* der Fuß an einer Saul. *Porrigat & longo jactetur spira galero.* Juv. *syn.* Gyrus, sinus, orbis. *epith:* Curva, incurva, curvata, sinuosa, obliqua multiplex. *v. Gyrus.*

spīrabilis *Oddechowy, Oddychający żywy.* leblich/ das unß Athem giebt. *Per superos atque hoc cœli spirabile numen.* V.

spirabilis natura, Powietrze 1.

spīrāculum *Oddechowa dziurka,* Piwniczne okno *Komin 1.* Athem. -- *Et sævi spiracula* Ditis. V.

spiraculum ditis. *Otchłań piekielna 2.*

spiraculum fumi, *Komin 1.* Schorstein.

spiræon, *gr Hordowid. Spiramen. Krtań.*

spīrāmentum, *Dziura 4. Piwniczne okno, Oddechowa dziurka, Rospadlina 1. Dziurki 1. 4. Krtań, Komin 1.* Lufftloch / Rauchloch. *Spiramenta linunt, fucaque &c.* Virg. *syn.* Foramen, spiraculum.

spīrans, *żyjący, żywemu, podobny. żywy 2. Oddychający, spirillum, Broda kozia.* lebend.

spīrĭtalis, *Duchowny, Wietrzny.* geistlich.

spiritalis machina, *Organy.* eine Orgel.

spīrĭtualis, *idem.* spiritalis.

spiritualiter, Duchownie.

spīrĭtus, ûs. *Duch 1. 6. Dech, Dmuchnienie, Tchnienie Oddech, Para, Wiatr, Wonia, Dusa, Myśl 6. Pycha, siły 1.* Geist/Lufft/Athem. *Ardentesq; notant oculos qui spiritus illi.* Vir. *syn.* Aura, flamen, flatus vel halitus, respiratio spiratio spiramen, respiramen, afflatus, anhelitus, anima. *phr.* Spiritus, anhelitus oris. Vitalis aura, Puri æthĕris haustus.

spiritus angustia. Dychawica. das Keychen/Engbrüstigkeit. (Lufft.

spiritus cæli, spiritus communis. Powietrze die

Spiritus insinocerus, Czart. der Teuffel.

spīro, *Oddycham, żyję 2. Tchnę, Sapam, Wieję 1, Wydaję ziemią,* Dyszę, *Kaszę się* Pnę *się 2. Patrzy mu co z oczu* Athmen/ außblasen. *Spiravere pedes vestis defluxit ad imos.* Virg. *syn.* Flo, perflo aspiro, exspiro, exhalo: inspiro. afflo, inhalo, halo: oleo, redoleo, vel respiro, anhelo, animam spiritum traho: vivo

spīrŭla, *Podstawek 1.* Fußlein einer Seul.

spissāmentum, *Gęsta materya Zgęstnieniu co służącego,* Potoka. dicke Matery von außgedruckten Dingen. (der.

spissātus, *Zsiadły, Gęsty 1. Spiekły.* dick in einan-

spisse spissus, *Gęsto 2. Miąższo. Nierychło Pozno.*

spissesco, *Gęścieję.* dick werden.

spissigradus, issimus, Leniwy. faul.

spissitas, spissitudo. *Gęstość.* Dicke.

spisso, as. *Zgęszczam.* dick machen. spissor, *sub*

spissum, *Niesporo.* (*Zsiada się.*

spissus, *Gęsty 1. 2. 3. Nátkany 2. Nabity, Twardy, Nierychły, Wielki.* dick.

spithăma, *gr. Piędź wielka.* ein Span.

spithămæus, *gr. Łokietek, Piędzisty.*

Splēn, *enis, m. gr. śledziona Plastr 2.* die Miltz. *Et trita illinitur vel splen apponitur hædi.* Ser.

splēndens, *Błyszczący się* glantzend.

splendeo, splendesco, *Lśknę się, świecę się.* Glantzen/ scheinen *Posterius claro in terris splendere colore.* Luc. *syn.* Resplendeo fulgeo effulgeo refulgeo coruſco niteo, nitesco rutilo, mico, emico, radio irradio, fulguro scintillo, luceo, reluceo, colluceo. *phr.* Coruscam lucem vibro, jacio spargo. Radianti luce renideo splendesco fulgeo corusco mico ardeo fulguro, splendōre, radiis corusco. Radiis ardeo lucis, & auro. *v. Luceo & Illumino.*

splendĭco as. *Lśknę się Lśknąco czynię.*

splendĭdè, *Jasno, świetno, Zacnie, Ozdobnie Pańsko, Hoynie.* scheinbarlich/ prächtig.

splendidus, *Jasny 1. 2. świętny 2. Glancowny, Oświecony 2. Zacny Wspaniały* Glantzend/ herrlich/ köstlich. *At domus interior regali splendida luxu.* Vir. *syn.* Splendens splendescens &c. *v. Splendeo.* Fulgĭdus, coruscus, nitidus, rutilus,

rūtilus, lūcĭdus pēllūcĭdus clarus. *phr.* Nĭtida lūce rĕfūlgens cŏrūſcans rŭtilāns &c. ſplendōre flagrāns. ārdens flāmmeus, īgnĕus, dĕcōrus pērſpicūus Splēndōre nĭtēnti Gēmma mĭcans Frōns fūlgōre, chlămys ſplēndōre īncandŭit ālbus. *v. Splendens, & Lucidus.*

Splendor, *Jáſność 1. Swietność, Lſknienie. Błyſzczenie Migotánie, Zacność, Ozdoba.* Schein/Glantz. *Audebit quæcunq; parum ſplendoris habebunt.* Ho. *ſyn.* Fūlgor, nĭtor, lūx lūmen rădii jŭbar. *epith:* Nĭtĭdus, fūlgidus. cŏrūſcus, clārus flāmmĕus īgnĕ9, aūrĕus trĕmŭlus nĭvĕus cāndidus rŏsĕus, vīv9 ārdens, pūrus fūlgens. cŏrūſcans nitens. &c. *v. Splendeo. phr.* Splēndĭdus nĭtor ſplēndida lūx Lūcida flāmma. Dĕcor īgnĕus, Cŏrūſcus ſplēndor īrradiat, ēxilit ēmĭcat, fūlgŭrat ſcīntĭllat ēxŏritur, āppāret ŏcŭlos, ŏcŭlōrum ăcĭem pērſtrīngit. *v. Lux.*

ſplēnētĭcus, ſplēnĭcus. *gr. Sledziony chorobę ćierpiący.*

ſplēniātus. *Plaſtrowány, ſub Plaſtr 2.*

ſplēnium *gr. Plaſtr lekárſki, Ożáńká Stonogowiec* ein Pflaſter ſo man auff die Wund legt wie ein Miltz geſtaltet.

Spŏdion ſpodium. ſpodon *gr Mośiężne odmioty*

ſpŏdos, *gr. idem. & Tucyiá.*

ſpŏliarium, *Zzuwalnia. Rozboyniá. Kátowniá.*

ſpoliatio, *Łupienie, Wyłupienie, Ogołocenie Złupienie.* Beraubung.

ſpoliātor, *Łupiezcá.* ſpoliatrix *ibidem.*

ſpŏlĭātus, *Obnażony, Ogołocony.* Beraubt. *Et jaculum & galeam ſpoliatis arma ſuperſunt.* J. *ſyn.* Nūd9, nūdātus ēxūtus prĭvātus.

Spŏlio *Łupię 2. Obnażam Wyłupuię, Wyzuwam 1. Odeymuię 2. Rozbiiam 4. Plondruię Składa kogo Ogołoćić 4.* berauben. *Addit equos & tela quibus ſpoliaverat hoſte n.* V. *ſyn.* ēxſpŏlio nūdo dēnūdo ēxŭo, prīvo ōrbo prædor fŭror, răpĭo aufĕro *v. Prædor*

ſpŏlium, *Łup, Skorá odartá.* ein Raub. *Et ſpoliis igitur longe minus utilis illi.* Juv.

ſpolium ſerpentis, *Wężowá ſkorá.*

ſponda, *Latinè Kráwądź 2. & Łoſkowá deſki 2. Græcis eſt Ofiárá 2. Przymierze.* Spannbeth. *Tabulæ quæ utrinq; lectum ſuſtinent. epith:* Rōtūnda, tĕres nĭtēns clāra lūcĭda mūnda cūlta hōnēſta, dĕcōra. *phr.* Nōn Tўrio ſŭbnīxa tŏro ſpōndæque nĭtēnti.

ſpondæus, lege potius ſpondeus.

ſpondaicus, lege infra ſpondeus.

Spondaicus, *è græco, ſub Surmacz.*

ſpondeo, *Ręczę Obiecuię 1. 2. Kontrakt czyniący odpowiádam, Zrękowáć 1.* Verheiſſen/zu agten *Spondeo digna tuis ingentibus omnia cæptis.* Vir *ſyn.* Pōllicĕor, prōmĭtto, rĕcĭpio. *v. Promitto*

ſpondeo juramento. Przyśięgam.

ſpondeon, *gr. Kieliſzek.*

Spondeus Cicer: peſ duobus ſyllabis longis conſtans dictus ſic. quod libationibus ob gravitatem aptus ſit, quod vox ſpondeus ſonat, Hinc ſpondaicus verſus Diomedi ſpondaicon metron, omnibus locis vel in Hexametris heroicis quinto præſertim loco ſpondeum habent ſpondaizon verſus Mario Victorino.

Spondialis, tibicen longas tibias ſpondialib9 modis inſtans Iſidor. quam vocē Turneb. legit etiā apud Cicer. & Marium Victorinū. Spondalis aliqui legunt minuſ. rectè.

Spondylis is. *Plini, al: Spondyle: Plinius ſerpentē vocat addit Eraſmus fœtidum Verticillū ex Ariſtot reddit Gaza Vermē herbas & arbores præcipuè vites corrodentem interpretatur Dalecā. Heſychtoſelis: apud Atticos.*

ſpondȳlium *gr. Niedźwiedźiá ſtopá Gużica Wartaczka*

ſpondȳlus, *gr. Paćierz u zwierząt, Kárćiofá głowá ſub Kárćiof Wartaczká, Mięśiſtá część Pław.*

Spongia *è gr. Gębká 1. Pław 4. Kámień z piány morſkiey & ſub Gębkowy kámień & in Szpárag.* ein Schwamm. *epith:* Lĕvis, tŭmēns. tŭmĭda, tūrgida bĭbŭla mōllis ūda hūmens humĭda mădĭda. *phr.* Tērgēndis ſpongia mēnſis ūtilis ēxprēſſo cum lĕvis īmbre tŭmet, lĕvis āccēpta ſpōngia tūrget āqua.

Spongiarius, ſpongiator, Gąbkarz.

ſpongio, as. Gębką oćieram. mit Schwamm abwüſchen.

ſpongiŏla, *in Szpárag.*

ſpongiōſus, *Gębczáſty. Dźiurkowáty, Pulchny.*

ſpongītea, *æ. m. Gębkowy kámień.*

ſponſa, *Oblubienicá.* Braut/ Verlobte/Hochzeiterin. *epith:* Vĕnūſta, dĕcōra, ōrnāta, māgnĭfĭca, ſplēndida cōmpta, cōncĭnna, sŭpērba. *phr.* Dēſpōnſa pŭēlla. Nŏva nūpta. *v. Uxor.*

ſponſālia, *orum. Zrękowiny.* Heyraths Beredung

ſponſālis, ſponſālĭtius. Zrękowinny.

ſponſio, *Obietnicá 1. 3. ślub 1. Zakład 1 5. Rękoiemſtwo Zrękowánie.* gutwillige Verheiſung

ſponſo as. Zrękowáć corkę.

ſponſor, *oris. Kmotr, Rękoymiá.* ſponſum, *Obietnicá 2.*

ſponſus, *ſi. Oblubieniec, Nowożeniec.* Bräutigam *ſyn.* Cōnjux, mărītus, vĭr. *v. Maritus.*

ſponſus, us *Obietnicá 3. Zrękowiny, Zrękowinny ſąd.* Verheiſſung.

Spontalis ſpontāneus. Dobrowolny.
ſpontaneè, Dobrowolnie.
ſpontĕ, *Adverb:*Dobrowolnie*Gmyśli, Powoli ſwey Swobodnie.* **Freywillig.** *Sponte ſua ſandix paſcentes veſtiet agnos.* V. *ſyn.*Ultrò, lĭbēnter, lĭbēns. vŏlens. *phr.* Propria ſpōnte æquo, lībēnti, ănĭmo Nōn īnvītus, non cŏāctus. *v. Ultrò.*
ſponte (*Nomen.*) mea, tua, ſua. *Dobrowolnie, Sam 4.*
ſponte Naturæ natus, proveniens. Samorodny.
ſpontis ſuæ. *Samorodny, Swobodny.*
ſporta, *Koß 1. Stolec.* **geflochtener Korb.** ſportella, ſportula. *Koſzyk, Sędźiemu podarek, obrok, Mieyſkie 7. Wſtępne, Podárek weſelny, Podárek od páná, Jáłmużná, Zakład 3. Koc ná ſądách; Prebendá*
ſportŭla fecaria, *Cedźiworek.*
ſportulans, ſportularius. Prebendarz.
ſprētor, Gárdźićiel. **Verachter.** *Temporis impatiens ſenſus ſpretorque morarum.* Ovid.
Spūdāſtes, *æ. gr. Miłośnik 1.*
ſpūma, *Piáná.* **Schaum.** *Sudabit ſpatia & ſpumas aget ore cruentas.* V. *epith:* ālba, cāndĭda, ālbēſcens, cāna, cāndens, ālbens ālbida, tūmens pīngvis nătans fērvĭda; vĭrĭdis; crŭēnta. *phr.* Cānĭtĭes ēmōta măris, ſpūmæque rĭgēntes, īngēntes făcĭunt cūmŭlos. Fērvet & ēxŭltat, ſpūmīſque tŭmēntĭbus ālbet. *v. mox, ſpumo.*
ſpuma Batava, cauſtica. *Mydliny.*
ſpumam ago. Piánę toczę Pienię ſię.
ſpumam excito. Pienię.
ſpumare deſiit. Odkipiáło.
ſpumans, ſpūmātus, ti. & ſpūmeus. *Pieniſty.* **voll Schaums/ſchaumig.** *Spumeus in longa cuſpide fumet aper.* M. *ſyn.* Spūmōſus, ſpūmĭfer, ſpūmans. *phr.* ſpūmis plēnus, grăvĭdus.
ſpūmātus, us. *Pięnienie.* ſpūmeſco, *Pięnię ſię.*
ſpummifer, ſpumiger. Pięniſty. **ſchaumend.** *Illi ſpumiferos glomerant à pectore fluctus.* St.
ſpuo, *Pluię 1. 2.* **ſpeutzen/ ſpeyen.** *ſyn.* Spūto, ēxcrĕo. *phr.* Sōrdēnte mădēſcĕre ſpūto. Tērram sĭcco ſpŭit ōre vĭātor, ēxcrĕat & făcti dat mĭhi sīgna nŏta. Cūmque ătro mi ſtos ſpūtāntem ſāngvĭne dēntes, īnque sŭos mīttit ſpūta sŭbīnde sĭnus.
ſpurcātus, *Sproſny.*
ſpūrcè, ſpurciſſimè. *Sprośnie.* **unflätiglich.**

Spurcĭdĭcus, Blazgoń, Sproſny & ſub Mowá plugáwa. Spurcificus, Plugáwy.
ſpurciloquium, Blázgonienie.
ſpurcĭtia ſpurcities. *Plugáſtwo.* **Unflat.** *Spurcities eadem porcis hæc munda, &c.* Luc. *ſyn.* Fœdĭtas, măcŭlæ ſōrdes, vitĭum.
ſpurco, as. *ſpurcor. Deponens. Plugáwię* **Beſudeln** *ſyn.* Fœdo, măcŭlo, vĭtio, cōntāmĭno. *v. Maculo.*
ſpurcus, *Plugáwy, Straßliwy.* **unflätig.**
ſpŭrius, *gr. Bękart, Niewłaſny, Mießániec 1.* **Hurenkind.** *Quiq; notas ſpuriis verſib9 appoſuit.* A
Sputamen, *Judic. 16. Quomodo ſi rumpat quis filum de ſtuppa tortum ſputamine. Lectio eſt vetus quam etiam tolerat L. Brugenſis, & explicat filum de ſtuppa tortum ſputo adhibito, ut mos eſt nentium. Sed vulgata Sixti editio, quam idem præfert: habet: de ſtuppæ tortum putamine, i. cortice lini nam & in Hebraico codice eſt filum ſtuppæ & apud LXX. Polonus interpres. Jáko nić z paździerzy zgrzebnych kręconá.*
ſpūtālĭcus, Błażeńſki, Plugáwy.
ſpūtator *Plwácz, Spluwácz.*
ſpūtiſma *Plwoćiny.*
ſpūto, as. *Pluię 1. Krwią pluię, Lekuię.* **faſt ſpeuzen.**
ſpūtum *Plwoćiny.* **Speichel.** *Inque ſuos mittit ſputa ſubinde ſinus.* M. *ſyn.* Sălīva. *epith:* Sordĭdum, tūrpe, fætĭdum, fœdum, cāndĭdum, ālbēns, crăſſum, īmmūndum. *phr.* ōris ēxcrēmenta, sălīvæ, Tĕnŭis ſpūma ōris. *v. ſpuo*
Squālens, *Pośniedźiáły, Ukurzony, Nátężony, Chropáwy, Lſknący ſię.* **unſauber.**
ſquāleo, *melius quàm ſqualleo, Brudny ieſtem, Ná ieżam ſię, żáłobę noszę, Smęcę ſię, Lſknę ſię.* **Unflätig ſeyn.** *Dignus honor ſquallent abductis arva colonis.* Virg. *ſyn.* Sōrdeo, ſōrdēſco. *phr.* ſquālōre āſpergor, fædor, hōrreo. *v. Sordeo,*
ſquāles, is. f. Brud. (*Squalor.*
ſqualens ager, campus. *Odłog.*
ſquālĭdè, *Grubo 2.* **unſauber/ unflätig.**
ſquālĭdus, *Brudny, Plugáwy, Blády, Chropáwy, Pośniedźiáły, Ukurżony, Lſknący ſię.* **Unflätig** *Squalid9 in ripa Cereris ſine munere ſedit.* O. *ſyn* Squālens, ſōrdĭd9. *phr.* ſquālōre āſpērſ9, fœdus, hōrrĭd9 āter. Sōrdĭda lūctu Māter. Hōrrēndo pædone ōbsĭt9, pāllens. *v. Sordid9, Macer, Squalor.*

Squā-

Squāſitas, ſqualitudo. Brud. Vnſauberkeit.
ſquālor, al. ſquallor. Záłobá 1. 2. Brud Chropo-
wáćiná. Vnflat. Terribili, ſquallore Cha
ron &c.V.ſyn.Sōrdes,sĭt9,pædon vel mœror,
trīſtitia,lūctus, epith: Tūrpis, fædus defōr-
mis, ſōrdidus, āter, hōrrĭdus, tĕrrĭbĭlis.
phr.Tērrĭbĭli ſquālōre jăces. Cæsărĭes īn-
cōmpta dĭu, ſquālorque tĕgēbat Lūrĭd9 ēf-
ſquālus,adject: Plugáwy. (fĭgĭem. v.Sordes.
ſqualus,ſubſtant: Głowacz rybá, Pies morſki. Et
ſqualus tenui ſuffuſus ſanguine mullus. Ov.
ſquāma, vel ſquamma. Łuſká 1. 3. Kárácená.
Schupen. In plumā ſquamis auro cōſerta tege
bat.V.epith: Dūra,āſpĕra,nē[illegible]ĭlis,crĕpitans,
nĭtida,rŭtila,fūlgēns mĭcans ſplēndens.phr
ſquāmmārum nēxilis ōrdo,sĕries. v.Squam-
ſquama ærĭs. Mośiężná ſkwárá. (moſus.
ſquāmātim, Łuſkowáto.
ſquāmĕus ſquamiger. Łuſkowáty. Schupächtig.
Squame9 in ſpirā tractu ſe colligit anguis.V.
ſquāmĭgĕrum pec9, ſquamigerū gen9 ſquamoſum. Rybá.
ſquamōſ9, Łuſkowáty voll Schupen. Squamoſusq;
Draco & curva cervice &c. V. ſyn ſquāmĭger;ſquā-
mĕus. phr. ſquāmis tectus ōbtectus cōntectus,ōb
dūctus hōrrens,munitus armātus Drăco ſquām-
mis trepĭtāntĭbus hōrrens. Hūnc pēllis ăhēnis
in plūmam ſquāmis aūro cōnſērta tĕgebat, Du-
plĭci ſquāma lōrīca fidēlis.
ſquamŭla Łuſká.
ſquarōſus Chropáwy, Plugáwy.Squaronum,& ru-
picum ſquaroſa condita roſtra. Luc. (nati.
ſquātĭna,ſquat9. Ráſplá rybá. Quantitas eſt Re-
ſquilla Cebulá 3 Pław 7.& ſub Rák morſki okrągły
ſquīnanthon, ſquinanthos. Rayſká trawká.
St, Milcz, Cyt. ſtill. ſtabile eſt. Pewná to. es iſt
ſtăbĭlīmen Utwierdzenie. (feſt.
ſtăbĭlīmentū Podporá Utwierdzenie Befeſtigung
ſtăbĭlio, Uſtáwiam 1. Utwierdzam. Befeſtigen.
Hic ſitu quaſſas ſtabilire turres.Sap.Se ſyn. fīr-
mo. cōnfīrmo cōrrōbōro ſtătŭo, conſtĭtŭo fīgo.
ſtăbĭlis, Stáły, Trwáły 1. Gruntowny, Mocny,
Krzepki, Pewny. ſteiff/ beſtändig. Qua ma-
neat ſtabili cum fugit illa pede. Ov. ſyn. Fīr-
mus, cōnſtans, fīrmātus, cōnfīrmātus; īm-
mūtābĭlis. īmmōbĭlis, īmmōtus, cērtus pē-
rēnnis pērpĕtŭus; ætērnus; īmmōrtālis. vi-
de Conſtans, & Immortalis. (digkeit.
ſtăbĭlĭtas, Stáłość, Trwáłość 1. Krzepkość. Beſtän
ſtabīle,is. i. ſtabulum pavonum, apud Varr.3.R.R.
c. 6. legit Scalig: ut mobile, orbile, quanquam
priſcè genere fem. intra ſtabilem infert, ut apud
Plaut. in bubilem, pro in bubile śiádło.
ſtăbŭlārium. Chlew. Schweinſtall.
ſtabŭlārius, Koniuch, Stáienny, Goſpodarz.
ſtăbŭlatio, Stánie 2. 6. Podkarm, Stánowiſko 1. Zi-
mowánie bydłá. das einſtallen des viehs.
ſtabuli comes; ſtabuli tribunus; Koniuſzy.
ſtăbŭlo, as. Stánowiſko mam, Bydło gdźie zgá-
niam, Stánowię 3. Mieſzkam gdźie, Łożyſko
mam. Zur Herberg ſeyn/ einſtallen. Nec mos
bellantes una ſtabulare, ſed alter. Virg.phr. in
ſtābŭlum ādmīttĕre,in ſtăbŭlum claūdĕre.
Gĕlĭdōque pĕcus ſtăbŭlāre ſub āntro, Pĕ-
cudes ſtabŭlāntur in āntris.
ſtabulor, Łożyſko gdźie mam, Mieſzkam gdźie,
Stánowiſko gdźie mam.
ſtăbŭlum, Chlew, Oborá 1. Stánowiſko 1. Goſpodá
1. śiádło, Stek 5. Stáyniá. Ein Stall. Ipſe velut
ſtábuli cuſtos de montibus olim. Virg. ſyn. Sē-
ptum, præſēpe. Equorum. ĕquīle. boum. bŭ-
bīle ovium. ŏvīle,caula: porcorum. sŭīle hăra,
vŏlūtābrum hædorum. hædīle.epith. īngēns
āmplum, lātum, ſpătĭōſum pătēns,ăpērtum
claūſum,mūnĭtum,tūtum,tĕpĭdum,tĕpens,
fūmans,tūrpe, īmmūndum ſōrdĭdum,pīn-
gue,ŏpīmum. phr.Stăbŭli claūſtra, ſēpta ſē-
pes, Fĕrārum tēcta,hōſpitĭum, căſa.
ſtabulum avium. Ptáſznik 1.
ſtăchys gr. Száłwiiá.
ſtacte, es. gr. Mirá 1. Mirowy oleiek.
ſtacte liquor, Mirowy oleiek.
ſtactea myrrha, ſub Mirá 1.
ſtădĭalis, ſtadiatus. Stáiowy; Záwodniczy.
ſtadiata porticus. Zápáſkow mieyſce.
ſtadiŏdrŏmus, Záwod 3. Záwodnik, Wyćiekacz.
ſtădium, gr. Stáie 1. Záwod 2. 3. Miárá 4. Plac do
czego. Ein Lauffplatz. Fugiſti & primo capt9

es in stadio. Auson. epith: amplum, planum, latum, spatiosum, olympiacum, olympicum.
Stadium currere. Wzawod bieżeć.
stadium rectum. Zapaskow mieysce.
stadius, Staie 2.
stagneus, Cynowy, Polewány.
stagno, Wylewá z brzegow, Zálewá, Rozlewá rzeká Polewá 1. überlauffen/ und die Erd mit Wasser beschwemmen.
stagnum, Jezioro, Staw 1. Ein See. Sunt liquidi fontes, & stagna virentia musco. Vir. syn. Lacus palus. epith: Virens, refusum, mite; humidum, torpens lentum cerúleum, liquens, rutilum, splendidum, piscosum cavum, irriguum, dulce, undosum, vadosum undans, limosum. phr. stagnans, stans torpens aqua, unda: stagni littorei gurges. Hærent stagna loco plenas æquantia ripas, præscriptumque timent exiliisse modum. v. Palus, Lacus.
stagonias, æ. m. gr. Kádzidło, żywicá.
stagonitis is. gr. Gálban drzewko.
stalagmia, æ. gr. Koperwás.
stalagmium, Niuszká.
stamen, Włokno, Nić, Osnowá, Przędzá, Kądziel 2. Prącie Drot. Garn/ Faden. --Gracilique intendens stamine telas. Ov. syn. Filum, licium; subtegmen. epith: Tenue, gracile, subtile, exiguum leve, tenerum teres, tortum, intortum operosum, nodosum: niveum candidum, purpureum aureum, sericum lineum. phr. Fili stamen. Currite ducentes subtegmine currite fusi, Vario distincta colore stamina. Lævia versato ducebat stamina fuso. Gracili geminas intendunt stamine telas. v. Filum, & Neo.
stamineus, Nićiány, Włoknisty.
stamnos, gr. Połbátyle.
stanneus, Cynowy. stannum, Cyná 1. Zinn.
stannum Anglicum, Kontryfał.
stans, Stoiąc, & sub Stánowszy.
stapeda, æ. f, stapes, edis. m. Strzemię 1.
stapedum lora, Puśliszká.
staphis agria. gr. Gnidosz, Jágodá winná leśná.
staphylodendron, gr. Kłokoćiná leśná.
Staphylinus, gr. Pásternak dźiki.
stapia, æ. Strzemię 1.
statarius Stoiący 1. Nieochotny, Spokoyny Poważny
stater, eris. gr. Srebnik monetá, & Wagá ibidem.
statera, æ. Przemian. Szale Rozsądek 2. Wagá u wozow, u dyszlá. ein Waag Repit languida quadrupes statera. (Phal.) St. v. Libra, Lanx.
stathmus, gr. Stánowisko.
statice, es. gr. Záwśćiąg ziele.
staticulum Woz 1. (nym Rhodigin.
staticulum salis fit uxor Loth. 1. statua S. Hiero-
staticulum do. Skacze 1.
staticulus, Skákánie 2. Kuglowánie.
statim, Stoiąc, Stále, Wnet, Spokoynie. Eligit aerium corpus statim sibi corpus adaptat. A.
statim Záraz 1. 2. Wnet. Alsbald/ gleich. Stulta est fides celare quod prodas statim. (Jamb.) syn. Continuo, repente, subito, illico protinus, extemplo, actum, cito, confestim, ocius ilices, quam primum mox, jamjam phr. Nec mora, Nec longum in medio tempus, cum,
statim atq; statim ut. Záraz skoro.
statim rem gero. Dostawam.
statilio, Zástánowićiel.
statio, Stánie 1. Stániá mieysce, Stácyiá, Stánowisko 1. 2. 3. Straż 1. 2. Strażnicá, Położenie Schacká, Tret, Post 1. Stand. Succedunt servantq; vices statione relicta. Virg.
statio agraria, Czátá stationalis, Stoiący.
stationarius, Strażniczy 2. Podwodny urzednik, żołnierz osádzony. (Wasser.
stativa & stativa aqua, Wodá stoiąca. stehend
stativa, orum, Podkarm, Stánowisko 2. Sczánie 1.
stativa castra, stativa. orum. Stánowisko 2. ein Kriegslager.
statius, servile nomen, à stando Gelli Stoiáczek dicas. At proprium Poëtæ Nomen a producit.
stativæ feriæ. Stácyá 1. świeto nieruchome.
stativum dolium. Stągiew.
stativus, Stoiący 1. Postáwiony, Uroczysty,
stator, Zástánowićiel, Sługá mieyski, Stroż Sługá 1.
Statua, Obraz 1. Bałwan 2. Ein Bild von Holtz/

Ertz/Stein. *Infantes statuas, seu pingvi lento omasco.* Ho. *syn.* effigies simulacrum signum species, imago. *epith.* Aurata marmorea, ærea, ahena, argentea eburnea, lignea saxea, cerea, muta, aurea exsangvis erecta sublimis ardua, inaurata eximia pulchra decora exculta superba, antiqua sculptilis sculpta, fictilis expressa viva, spirans. *phr.* Aurum, argentum æs, marmor saxum, lignum sculptile, sculptum laboratum, spirans. Lapis cedrus, cera sculptilis. Locutum ementito corpore marmor. Vultum simulantia imitantia vivis certantia vultibus æra. Vivos exsanguis imago vultus refert, exhibet de marmore vultus. *v. Simulacrum.*

statuaria, *Sznicerzstwo.* Bildhauer-Kunst. *syn.* Cælatura, sculptura *phr.* Statuaria ars, peritia. Phidiæ Polycleti. Praxitelis, Myronis ars, labor opus. Phidiacæ. Mentoreæ artes.

statuarius. *substan: Sznicerz. adject: Sznicerski.* Ein Bildhauer/ Schnitzler. *syn.* Cælator, sculptor, *phr.* artis Phidiacæ peritus, doctus spirantes animare figuras ceras, vultus signorum artifex. Cælandi peritus, Phidiaca arte potens, celebris. Qui ducit pollice ceram, spirantes, animavit imagine ceras, & ungve, exprimit, & molles imitabitur arte capillos, excudent alii spirantia mollius æra.

Statuliber, *Statu liber, Statu liber. Wyzwolony.*

statumen, *Podpora, Tycz, Grunt 2. Podszewka, Nawy szpagi, Bruk.* Stütz/ Pfahl.

statuminatio, *Utwierdzenie, Wspieranie.*

statuminatus, *sub Mácicá & Brukuię.*

statumino, *Utwierdzam, Nátykam winnicę Podwięzuię 2. Brukuię, Obrąbiam 2.* den Weingarten mit Rebstecken besetzen.

Statunculus à statua, ut ranunculus à rana formant Grammatici, Rhodigin *Donat.*

statuo, *Stánowię 1.2. Stawiam 2.5 Wystáwia 3. Náznaczam, Sądzę o czym. Sądzę urzędownie, Postępuię z kiem, Szácuię Mniemam, Uymuię 7. Zdáię 2.* gäntzlich fürnehmen/ stellen. *Urbem præclaram statui, mea mœnia vidi.* Vir. *syn.* Constituo decerno, vel pono, loco, colloco, figo, firmo, stabilio.

statuo de me. *Myślę sobie co złego, Zábiiam się.*

Statura, *Wzrost.* Leibs Länge. statura quadrata. *Siádłość.*

status, *ti. Pewny, Náznáczony, Umówiony, Opisány, Uroczysty, Mierny.* gewiß/ bestimbt.

status, us. *Stan, Wzrost, Dorośnienie, Stáłość Postáwá, Stánie.* Stand/ Zustand. *Hic status in medio multos permansit ad annos.* Ov. *syn.* Conditio, fortuna, ordo, gradus locus. *epith:* Felix, faustus, infelix, infaustus tranquillus, florens, placidus. quietus, optatus, honestus, decorus, miser, turpis.

status causæ, *Wstąpienie w práwo.*

statutum. *Postánowienie umyślu.* ein Beschluß.

statutus *Umówiony, Opisany, Rosły, Wzrostu niezwyczaynego.* Bestimbt. *Cautum & statutum jusserat.* (Jamb. Dim.)

Steatites, *æ. m. gr. Łoiowáty kámień.*

steatoma, *tis. gr. Guz 3.*

stega, *gr. Pokład w budowániu.*

stegnus, *gr. Ściśły.*

stela, *gr. Słup 5. Słupik, & sub stapor.*

stelephuros, *gr. Babká ziele.*

stelis, *idis. gr. Jemiołá.*

stella, *Gwiazdá, Pław 8.9.* ein Stern. *Postera cum primo stellas oriente fugarat.* Vir. *syn.* Sydus, astrum. *epith.* Cœlestis, micans, ardens, lucida splendida, corusca radians. *v. Astrum*

stella cincinnata, crinita. *Miotłá ná niebie.*

stella fatalis, *Gwiazdá národzeniá.*

stella herba, *Wroniá nogá.*

stella marina, stella polaris. *Gwiazdá żeglárska*

stella vagans, errans. *Plánetá.*

stella Veneris. *Gwiazdá záranná Gwiazda wie*

stellaris, *Gwiázdźisty.* gestirnt. *(czorná.*

stellans volatus, *Złotnik robaczek.*

stellaria, *Przywrot Ziele. & Gwiazdeczki ziele.*

stellaris. *Gwiazdny, Gwiáźdźisty.*

stellata. *Salamandra. Stellatura, żołdu ubliżenie*

stellatus. *stellifer stelliger. Gwiáźdźisty.* gestirnt. *Conspicit atq; illi stellatus Jaspide fulvas.* V. *syn.* Stellifer, stellis micans radians, distinctus.

stellimicantia signa. Zodiaci Varr. *Gwiazdoiásny, Gwiazdami się błyszczący.*

Stellio, *onis. Krzeczek, Zázdrośćiwy.* ein gesprenglete Erdspinn *Item.* ein Thier dem Eydechs gleich.
stelliōnātus, us. Oszukánie,Szálbierstwo. Betrug.
stello as. Gwiazdámi zdobię, świecę się 2. glänzen wie ein stern.
stellūla, *Gwiázdeczká.*
stemma, *gr. Liniá rodu, Obrázy przodkow* Rod *1. Więniec poczesny, & sub Herb, May 1.* ein Krantz. *Item.* Waapen der Vorfahren. *Atria* Pisonum *stabant cum stemate toto.* Mart. *syn.* īnsīgne.*epith:*Nōbĭle, īnsīgne, clārum, pūlchrum, īllūstre, dĕcōrum, sŭpērbum, cĕlēbre, gĕnĕrōsum, patrĭum, ăvītum. *phr.* Majōrum prīscæ ĭmāgĭnes.Gēntīle sīgnum ēmblēmăta, Stēmmăta quid făcĭunt, quid prōdēst, Pōntĭce lōngo sănguĭne cēnsēri, pīctōsq; ōstēndĕre vūltus Mājōrum. *v.Nobilitas*
stĕphănītæ *hi gr. sub Wieniec noszący.*
stĕphănōmăta, *gr Wieńcowe źiołá.*
stĕphănōplŏcos,stĕphănōpŏlis. *gr.Wieńczarká*
stercŏrārius, *Gnoiowy.* stercŏrātio, *Gnoienie*
stercŏrātus, *Gnoisty, Nágnoiony.* bemistet.
stercŏreus, *Smrod 3.* & *sub Gnoiowy.*
stercŏro, *Gnoię 2.Tłustą ziemię czynię.* bemisten. *phr.* săta fĭmo tego, ōbdūco, sătŭro, replĕo, stĕrcus, fĭmum, cinĕrem ĭmmūndum jăctāre per agros. Fæcūndat stĕrcŏre tĕrrám. Quæcūnque prōmes vīrgūlta per agros spārge fīmo pīngui & mūlta mĕmor ŏccūle tĕrra.
stercŏrōsus, *Gnoisty.* voll Mist.
stercus, *Gnoy 1.* Mist/ Koth/ Dreck/ Wust. *syn.* Fĭmus. *epith:* Tētrum,ŏlidum, ĭmmūndum fœtens.
stercūlīnum, stercūlīnium Gnoiewisko Mistgrub.
stercūlus, stercutius. Gnoiek 1.
sterclytis Plin: *corr.* stĕreōtis, *idis gr. sub Srebrná piáná.*
stĕreŏbăta, *gr. Podstáwek 3.*
stergethron, *gr. Rozchodnik wielki.*
stĕrilesco, *Wyradza się.* unfruchtbar werden.
stĕrīlis; *sterilus. Niepłodny.* unfruchtbar. *Infelix lolium & steriles dominantur arenæ.* Virg. *syn.* īnfœcūndus, ĕffœtus, ārĭdus. *phr.* Dĭffĭcĭlis ārēnōsus, trīstis, ĭners, sĕgnis,mălus, măle fœcūndus, īnvīsus ăger. Frūgĭbus īnfēlix tēllus; Rĕgio nec pomis fœta, nec ūvis. Dĭffĭcĭles terræ cōllēsque mălīgni. Ægra sŏlo măcies. Trīste sŏlum, cūltōre carens, stĕrĭlis prōfūndi văstĭtas squālet sŏli. Fūndus mēndax. Nūlla pīgnŏra rĕddit hūmus, ărbor nūllis frūctĭbus ăpta fĕrēndis. Prīmis sĕgĕtes mŏrĭūntur in herbis ēxpēctāta sĕges vānis ēlūsit ărīstis. *v. Sterilitas.*
stĕrĭlĭtas, *Niepłodność.* Unfruchtbarkeit. *phr* Nūllas tērra frūges, pārturit, părit, fērt, minīstrat,stĕriles æstus ădūrit agros. Vitio mŏrĭēns sĭtit āĕris hērbá stĕrĭles, trīstes agros nūllus īrrigat īmber.
stērnax equus, *Koń zrzucáiący.*
sterno, *Śćielę 1.2. Nákrywam, śiádłam, Tárćicámi pokładam, Obalam 1.* Porażam *1. Brukuię.* Spreiten/ streuen. *syn.* Prōstĕrno, ăffligo, dējĭcio, ēxcŭtio. *v. Deiicio.*
sternon *gr. Kość mostkowá.*
sternor, Polegam *1. Obalam się Upada morze.*
sternūtāmentum *Kichánie Kichawká.* Niesung
sternuo, is. sternūto· *Kicham.* Niesen. *Sternutant, totoq; adnixæ pectore anhelant.* Rufus.
sternūtātio, *Kichánie.* Niesung. *sternutatōrium, Kichawká.*
sterquilinio effossus, *Smrod 3.*
sterquĭlīnium, *Gnoiewisko,*Smrod *1.* Mistgrub.
sterto, *Chrapam, śpię 1. 2. Parská.* schnarchen.
Stĭbădium, *gr. Siedzenie 7. Stoł iadálny, Łoszko stołowe.*
stĭbĭnus Antymoniiowy, Alábástrowey máśći.
stĭbium, *Antymonium, Oczna przypráwá.* Spießglaß
stica, æ. Muszkátelá, Muszkátele iágody.
stica item seu sticharium. Meurs. & Glossar.Isidor. est tunica candida & purpurea, Patriarchis & *Episcopis Græcorum usitata insignita figuris literam* T *exprimentibus Unde & Balsamon & Anastasi in Leon. 3. hæ vestes dicuntur Gammadia seu Gammatia.*
stĭcte, *es. gr.* Pies *pstry.*
stīgma, *gr. Krysskowánie, Cechá 2. Niesławá.* Ein Brandmal. *epith.* Rĭgĭdum, dūrum, flāmmans, prēssum, fœdum, tūrpe. *phr.* ĭnūstum frōnti, sīgnāns vūltum frōntēmque pĕrūrens.

rens. Rĭgĭdo sīgnātam ſtīgmăte frōntem. Dūrīſque pĕrūſtum ſtīgmătĭbus. Hānc prēſſo, sīgnābit ſtīgmate frontem.
Stigma impono, tr. Oſtawiam. verläumbden.
ſtigmătias, æ. ſtigmătĭcus, gr. & ſtigmōſus, Kryſkowány.
ſtilla, Kápká, Kroplá 1. ein Tropffe.
ſtillătītium vinum, Ukápki.
ſtillatītius, ſtillātus, Kápány. triepffend.
ſtillĭcĭdĭum, Kápánie 1.2. Kroplá 1. Dách. Stillicidii caſus lapidem cavat uncus aratri. Luc.
ſtillio, onis. lege ſtellio.
ſtillo, Kápam, Kápię, Sączę ſię, ćiekę 2. Puſzczá drzewo. Tropffen. ſyn. Flŭo, ēfflŭo. phr. Gūttātim cădĕre ſtillābat ămīcis ex ŏcŭlis, rōrem, ſtīllāvit rōrĭbus ărbor.
ſtilus, lege ſtylus.
ſtimmi, gr. Antymonium, Oczná przypráwá.
Stĭmŭla dea. ſub Pobudká 2. & Rześkość.
ſtĭmŭlātio, Sturſanie, Pobudká 2. Stupffung/ Anreitzung.
ſtĭmŭlātor, Sturſacz. Pogániacz Pobudká.
ſtimuleus, Plaut. corr. Ulmeus, Lambin.
ſtĭmŭlo, Sturſam, Kolę 1. Pobudzam, Kopie mię Trapi mię. Antreiben/ anreitzen. Thias ubi audito ſtimulant Thrioterica Baccho. Vir. ſyn. Pŭngo, lăncĭno, fŏdĭco, ēxſtĭmŭlo, ēxcĭto, cŏncĭto. phr. ſtĭmŭlis fŏdĭo tŭndo. Stĭmŭlum ădmŏvĕo, adhibĕo, ſtĭmŭlis ago, ĭncĭto, ĭmpĕllo, ŭrgĕo, ăgĭto.
ſtĭmŭlor, Pokuſę mam 2.
ſtĭmŭlus, & ſtimulum, n. Bodźiec, Pobudká 1. Pogániacz 2. & ſub Przykrzę ſię komu. Ein Stachel.-- Et cœci ſtimulos avertere amoris. Virg. ſyn. ăcŭlĕus, călcar. epith. ācer, ăcērbus, ăcūtus, pŭngēns, fĕrus, trŭx, dīrus, fĕrrĕus, ſævus, prĕmens, crŭēntus. phr. Stĭmŭli cŭſpis, fērrum, ăcŭmen, ăcŭlĕus. ſtĭmŭlis ăgĭtāntur ĕqui, ſtĭmŭlis ăgĭtābar ămāris, ŭrget ſtĭmŭlis aūrīga crŭentis, ſŏllĭcĭtat ſtĭmŭlis cæca lĭbīdo fĕris, ſtĭmŭlis haud mŏllĭbus ĭncĭtat īras. v. Calcar.
ſtingo, Calepin, Rob. Steph: corr. ſtingvo, Gáßę. löſchen.
ſtingvor, Gáſnę, Blákuię.
ſtīpa, æ. Zgrzebie. Abwerck/es ſey von Hanff oder Flachs. Itē diverſæ originis, Formierſki kol.
ſtīpātio; Sciśnienie, Skupnienie, Geſtwá, Zátwardzenie, Orßák, Tłum. enger Vmbſtand/ und Getreng umb einen.
ſtīpātor, Sługá Hálábartnik, Utykacz, ſub Zgrzebie.
ſtīpātus, Nátkány pełen.
ſtipem cogo, colligo. Zebrzę. Bettlen.
ſtipendiarium facio. Podbiiam pod moc.
ſtipēndiārius; adject: Hołdowny, żołdowny. ſteurbar.
ſtipendiarius, ſubſt: Hołdownik.
ſtipendiarius miles. żołnierz pieniężny. umb Sold dienender Soldat.
ſtīpendior, aris. żołduię. umb Sold dienen.
ſtipendioſus, żołdowy, żołnierz ſtáry.
ſtīpendium, żołd, Hołd, Pobor. Kriegsſold/ Steuer. Indomito nec dira ferēs ſtipēdia tauro C.
ſtīpes, hæ à ſtips. Pieniądze. Müntz/ Geld.
ſtīpes, itis. m. Koł 1. Pal 3. Słup 2. Pniak, Nikczemnik, Głupiec. Ein Pfahl/ Zaunſteck/ Stamm. Stipitibꝰ duris agitur ſudibuſve præuſtis. V. ſyn. Trŭncus, ſŭdes pālus. epith: Dūrus nŏdōſus, rāmōſus tĕres, rŏtŭndus, prŏcērus, ĭmmŏtus ĭmmŏbĭlis, rŏbŏrĕus, ſĭccus, arĭdus, arēns. v. Palus.
ſtipes defoſſus, ſub Kopiec 2.
ſtipes infamis, Szubienicá 1. ein Galgen.
ſtipes noxialis. Probá 4.
ſtīpo, Kupię, Nátykam, Záćieśniam, Nápełniam, Odſtępuię. einen eng umbgeben verſtopffen. Circūſtant fremitu denſo ſtipātque frequētes. V. ſyn. ămbĭgo, cĭngo, cĭrcŭmſto, ſēpio, vāllo.
ſtips, ĭpis. & hæc ſtipis, is. Pieniądze, Czadz, Kolędá, Jałmużná. Müntz/ Geld. Sed miſeram parva ſtipe focilat, ut pudibundus. Ovid.
ſtipis theſaurus Puſzká pieniężná.
ſtips unciaria. Pieniądz. ſtipticꝰ, lege ſtypticus
ſtĭpŭla, źdźbło, Rżyſko. Stoppel/ Halm. Stridēti miſerum ſtipula diſperdere carmen. V. ſyn. Cūlmus, călămus, pălĕa, ſtrāmen, epith. Lēvis, trĭtĭcĕa vĭrĭdis, flāva ăgrēſtis, vŏlāns, ārida ſicca, frāgĭlis crĕpĭtans, gĕmēns, grācilis. phr. Lĕvem ſtĭpulam crĕpĭtāntibus ūrĕre flāmmis. v. Culmus.
ſtipŭlārius, Zdźiebłny.
ſtĭpŭlātio, Kontráktowy ſpoſob Obietnicá Umowá Zrękowiny. Verheiſſung eines gelobten Dings
ſtipulatiuncŭla, Kontráktowy ſpoſob.
ſtipulator, Kontráktnik żądáiący.

Stipulatus; us. *Kontráktowy ſpoſob.*

ſtĭpŭlor, *Kontrákt czyniąc pytam, Umawiam ſię & ſub Obiecuię.* helffen oder forderen. *Quātum vis ſtipulare, & protinus accipe quod do.* Ju.

ſtīria, *Sopel.* ein Eißzapff. ſtīrĭcĭdium. *Kápánie*

ſtirpeſco, *Chwáśćieię, Leśnieię, Zdrewnieć.* ohn Stengel und Frucht bleiben.

ſtirpĭtus, *Zkorzeniem, Zgruntu, Doczyſtá.* Von Grund auff. *Stirpitus atq; nemus commiſſaque, &c.* F. *ſyn.* Rādīcitus, à ſtīrpe, à rādīce.

ſtīrps. *m. f. Látorośl 3.* Korzeń, Krew, *Trzaſká.* ein Stamm/ Gewächs/ Wurtzel.

ſtirps, *f. Ennio. m. priſcè Rod 1. Pokolenie,* Początek. Stamm/ Vrſprung des Geſchlechts. *Depoſuit ſulcis, & ſtirpes obruit arvo.* V. *ſyn.* Rādix, vel ŏrīgo gĕnus. *phr.* Heu ſtīrpem, īnvīſam! Quæ vōs à ſtīrpe părēntum Prīma tŭlit tēllus? v Gen9, & radix

ſtīva, *Pługowe nogi, an Kożicá.* Pflugſtertz. *Stivaq; quæ currus à tergo torqueat imos.* Virg.

ſtilāta, Komięgá.

ſtilataria purpura. Szátá z kutaſami.

ſtilatarium bellum. ſub Wolny 7.

ſtilātārius, Przywoźny; Szeroki, *& Flis.*

ſtilembus, ſtilentus, Leniwy.

ſtloppus, ſtlōpus, *Kláſk 1.*

Sto; *Stoię 1. Stoi zá tyle. Polegam 2. Pokázuię ſię, Trwam 1. Oſtáię ſię, Szczycę ſię 1. 2. Po ſobie mam, Przychodźi mi, Przeſtáię 3. Zdáię ſię Służę Pomagam zá kim Płużę Trzymam z kim, Przypłacam czego 2.* ſtehen. *In medium ſeu ſtabit iners, ſeu profluet humor.* V. *ſyn.* Cōnsīſto cōnſto, vel pērmăneo, pērdūro, vel vĭgĕo, flōrĕo. Rēctus, ērēctus ſum mănĕo.

ſto, conventis, in ſententia, in fide. Stoię *przytym,*

ſto uſq; Wyſtoieć co. (*Trzymam ſię ſłowá.*

ſtœbe, *es. gr. Chaber, Wielki.*

ſtœchas, *adis. gr.* Kocanki *2. 3.*

ſtŏla, *gr. Szátá długá, Szátá białogłowſká Letnik, an rectè* Stułá? Ein lang Kleid. *Ad talos ſtola demiſſa, & circūdata palla.* H. *v. Veſtis.*

ſtŏlātus, *ſub Letnik, & Szátá białogłowſká.*

ſtŏlĭdè, *Głupie.* ſtŏlĭdus; *Głupi.* närriſch/ thörlich *Rurſus erat domino ſtolidæ præcordia mētis* O

ſtŏlo, *onis. Wilk drzewny, Głupiec, Stáry á głupi.* Nebenſchoß bey dem Stamm.

ſtŏmăcăce, *es. gr. Szkorbut.*

ſtomachi mei eſt. Moyſki, Gmyśli.

ſtŏmăchĭcus, *gr. żołądká chorego.* magenſüchtig.

ſtŏmăchor; *Gniewam ſię 1. Dąſam ſię, żołądkuię ſię.* zornig / ungedüldig ſeyn.---*Sectum ſtomacharis ad unguem.* Hor. *v. Iraſcor.*

ſtomacho mihi eſt. Márkotno mi. (*dnym bydź.*

ſtomacho ſuo vivere. Gwoli ſobie, Powoli, *Swobo-*

ſtomacho ſum alicui, ſtomachum facio. Drażnię, Przykrzę ſię. (müthig.

ſtomachōſus, *Gniewliwy 1. 2. Niedogodny.* zorn

ſtomachum erūpere Rozgniewáć ſię. zornig werden

ſtŏmăchus, *gr. żołądkowe uśćie, żołądek 1. 2. Gárdło 1. Gniew 2. Przykrość 3. Myśl Apetyt 1. Humor.* Der Magen. *Latrantem ſtomachum benè lenit cum ſale panis.* Ho. *ſyn.* Pēctus. *Metaph:* īra. *epith.* ăvĭdus, hĭāns, căpāx, văcŭus, fămelĭcus, jejūnus ĭnānis, plēnus, rĕfērtus. *phr.* Cĭbo grăvis. Fērvēns vīnōque cibōque. Jējūnus rāro ſtŏmăchus vūlgāria tēmnit.

ſtomachus latrat. Łáknę.

ſtŏmăticus, *gr. Uſtá cuchnące máiący, Uſtá leczący.* der ein Geſchwär im Mund hat.

ſtŏmōma *gr. Stál, Hárt, Opiłki.*

Storax, Officinis idem Styrax, o produxit Renat.

ſtŏrea, *Mátá, Rogożá.* allerley Decke ſo man auff die Erd ſpreitet/ Matte.

Strabiſmus, *gr. Zezowátość.*

ſtrăbo, *gr.* Kozooki, *Zezowáty.* einer der ſcheel iſt. *Si quod ſit vitium non faſtidire ſtrabonem.* H.

ſtrabonem fieri. *ſub Po oku pátrzę, Záyrzę.*

ſtrăbus, *gr. Zezowáty.*

ſtrāges, *Porażká, Łom, Kupá 1. Zboża położenie.* Niederlag als wan viel erſchlagen werden. *Aggeribus tantas ſtrages impune per urbem.* V. *ſyn.* Clādes, cædes, ōccīſio ruīna pērnĭties, ēxĭtium. *epith.* Crŭēnta ăcērba, īmpia īnfānda, nĕfānda, hōrrida, hōrrenda, ſānguĭnĕa, dēfōrmis *phr.* ſtrāgis cædis ăcērvus. Mŏriēntum ăcērvi cumŭli. Mīlle mōrtis făcies, fōrmæ. Lūctus ŭbīque pavor, & plūrĭma mōrtis ĭmāgo. Crŭēntum ēxĭtium. Fātum misĕrābĭle bēlli. Quāntas ăcies, ſtrāgēſque cĭēbunt. Prōcŭbŭīſſe sŭper cōnfūſæ ſtragis ăcērvos. Pleni ſpūmānti ſāngvĭne rīvi ēxūndant. Tērra crŭōre mădet ſævam nūllo dīſcrīmine cædem ſūſcĭtat Plūrĭma Pērque vĭas ſtērnūntur ĭnērtia paſſim cōrpŏra pērque dŏmos. Jāmque cătērvatim dat ſtrāgem, ătque āggĕrat īpſis in ſtăbŭlis tūrpi dēlāpſa cădāvera tabo

vera tabo

vĕra tābo. Quas ĭbi cum fĕrro ſtrāges, quæ fūnĕra Tūrnus ēdĭdĕrit? quem quiſq; virum dēmīsĕrit ōrco? Aut ſtĕrnet pŏsĭtas ūrbes, īnque ărva rĕdūcet ōppĭda & in dŏmĭbus mātūras rĕddit ărīſtas. Bĕlla, hōrrida bĕlla, & Tibrim mūlto ſpūmāntem ſāngvĭne cĕrno. v. *Occiſio, Cædes.*

Strages muri, *Gruz 1.* (*nie.* allerley Decke.

ſtrāgŭla, *æ ſubſt: & adject: Obićie, Kołdrá Odźienie*

ſtragula pellicea. *Szubá.*

ſtrāgŭlāta veſtis, *ſub Obićie.*

ſtrāgulum, *Kołdrá, Obićie,* Deká, *Odźienie.* Allerley Decke. *epith:* Vīllōſum, pīctum, pūrpŭrĕum; prĕtĭōſum, aūrātum, dĕcōrum hŏnĕſtum. *phr.* Strāgŭla pūrpŭrĕis lūcens vīllōſa tāpētis. Aūrĕa rēgāli mīrāta eſt ſtrāgŭla lūxu

ſtrāmen, *Słomá, Mierzwá, poßyćie.* Stroh. *Hic juvenē agreſti ſublimē in ſtramine ponunt.* V. *ſyn.* Strāmentum, ſtĭpŭla, pălea. *epith:* Mŏlle agreſte, dūrum, ārĭdum, rĭgĭdum, sīccum.

ſtrāmentārius, *Słomny, & ſub Słomiany.*

ſtramentĭtius, *Słomiány.* ſtröhin.

ſtramentitius homo. *Stráßydło 1.*

ſtrāmentum, *Słomá, Bárłog, Rzyſko; Poſzyćie, Wiecheć 1.* Streue/ Läger.

ſtrāmĭneus, *Słomiány* Strohin. *Straminea poſſet dux habitare casâ.* Prop.

ſtrangŭlātio, *Dawienie, Dußenie.* Erwürgung.

ſtrangulator, Dawićiel.

ſtrangulatus, us. *Dawienie.* Erwürgung.

Strangŭlo, *Dáwię Duſzę, Trzymam co ſkąpo, Zátłumiam Taię. Zát. zymawam 4.* Erwürgen. *Strangulas & cuncta exuperans, &c.* Juv. *ſyn.* ſūffōco, ſūſpēndo. *phr.* Faūces gūttur lăquĕo prĕmo Faūces ŏbſtrīcto nōdo, fūne, rĕſte, prĕmo, cŏmprĭmo, īnnĕcto, ēlĭdo, frāngo ănĭmam ănĭmæ vĭam, vŏcis ĭter lăqueo claūdo, præcludo, ŏbſtrŭo. Lăquĕo, cŏlla īmplĭco, à trābe ſublīmi trīſte pĕpēndit onus. Pārs ănĭmam lăquĕo claūdunt mŏrtĭſque tĭmōrem mŏrte fŭgant, ūltrŏq; vŏcant vĕnĭēntia fāta. Hīc lăqueo faūces, elīſăq; gūttūra frēgit. Nōn tŭlit īnfēlix, laquĕŏq; ănĭmōſa lĭgāvit gūttūra. *v. Suſpendo.*

ſtrangŭria, *gr. Uryny trudność 2.* Harnſtrenge.

ſtrāta, æ. ſtrata via vĭarum. *Bruk.*

ſtrătāgēma, vel ſtrategema. *ut aliqui malūt ſcribere è græca origine, Gr. Sztuká żołnierſká.* Kriegsliſt *Mulieris audi belgica ſtratagema.* S

ſtrătēgia, *gr. Hetmáńſtwo.* Hauptmanſchafft.

ſtrătēgus, *gr. Hetman 1. Bieśiádnik.* Hauptmann.

ſtrătiōtes, *æ. m. gr. Zołnierz, Krwáwnik.*

ſtrătiōtĭcus, *gr. Zołnierſki.* (*dom.*

ſtrătŏpēdum, *gr. Oboż, Woyſko, & ſub Rádźiecki*

ſtrator, *Máßtalerz. Stratoris veſtis,* Kołdrá.

ſtrătōrius, ścielenia ſłużący.

ſtrātum, *Pokład 2. Bruk, Pośćiel, Deſká, Woyłok* Ein Beth/ oder Streu. *Mollibus è ſtratis opera ad fabrilia ſurgit.* Virg. *ſyn.* Lĕctus, cūbīle, thălămus. *v. Lectus.*

ſtrātūra, *Pokład 2. ścielenie, Prześćielánie, Brukowánie.* das Gaſſen beſetzen.

ſtrātus, us. *ścielenie, Pośćiel.*

Streblīta, *Kołácz, Ciáſto 2.*

ſtrĕbŏla, ſtrebŭla, ſtrebulum. Udowá pieczeniá.

ſtrēna, *Kolędá.* ein Geſchenck zum neuen Jahr *Curam pro ſtrenis exhibuiſſe tuis.* Auſ.

ſtrēnua dea. *ſub Rzeſkość.*

ſtrēnŭē, *Ochotnie, Rzeſko, Obrotnie.*

ſtrēnuitas, *Rzeſkość.* Strenge/ Dapfferkeit. *Strenuitas antiquæ manet nec terga colorem.* O.

Strēnuo, as. Plaut: i. ſtrenuum me oſtento, alij aliter & legunt, & explicant.

ſtrēnuus, *Rzeſki.* Streng/ dapffer. --*Dederat faciendis ſtrenua juſſis.* Ovid. *ſyn.* Dīligens, īmpĭger; nāvus, īndūſtrĭus.

ſtrĕpĭto, *Trzepiecę ſię.* rauſchen/ töſen.

ſtrĕpĭtus, us. *Chrobot, Gruchot, Kołát, Grzmot. Puk 2. Trząſk 2. Szum, Skrzyp, Szmer 1. Trzeſzczenie, Szeleſt, Dźwięk, Brzmienie, Zgiełk Gwar, Wiatru przyrodzonego upuſzczenie, Szept, Szemránie, Trząſkánie, ſub Trząſk 2.* ein Getöß/ Gerauſch. *Fit ſtrepitꝰ tectis, voceſq; perampla volutāt* V. *v. Murmur*

ſtrĕpo, *Chrobocę, Grzmot czynię.* rauſchen ſchwadern. --*Strepit omnis murmure campus.* Virg. *ſyn.* Strĕpĭto, sūſūrro, mūrmŭro. *phr.* Mūrmŭra mīſcēre Fit ſtrĕpĭtus, tēctis, vōcēſque per āmpla vŏlūtant ātria, tēcta frĕmunt. Raūco ſtrĕpŭērunt cŏrnŭa căntu. *v. Murmuro.*

ſtrepsĭcĕros, ōtis. *vel tis. hic. gr.* Kretorog.

ſtreptos uva. *gr. ſub Obrotny 1.*

Stria, *Fałd, Láſkowánie 3. Skibá 1. Zyłá w liśćiu.* ein Holkeel/ wie an den Säulen. *& ſub Zágon*

Striātūra, *Láſkowánie.*
ſtriātus, *Láſkowány Fałdowány, Zmarſzczony.*
ſtrībĭlīgo, ſtriblīgo. Mowá łácinſká zła. ein
ſtrīblīta, Kołacz. (Fehler der Red.
ſtrībūla caro. *Udowá pieczeniá.*
ſtrictabillæ, ſub Wymuſkány.
ſtrictè, ſtrictim, ſtrictiſſimè. *ściśle, Krotko,* Slozem, *Niſko.* engiglich.
ſtrictipellæ, ſtrictivellæ. ſub Wymuſkány.
ſtrictīvus, *Rwány.*
ſtrictor, *Obrywácz.* ſtrictūra, *Iſkrá.* Schupen die von glüendem Eysen springen.
ſtrictūræ, *hæ żelazo roſpalone, żelázo zláne.*
ſtrictus, *śćiſły 2. Surowy 2. Dobyty miecz* eng.
ſtrīcŭlus, Dźiećie 2.
ſtrīdeo, *es.* ēre. *Zgrzytam, Skrzypię 1. Trzeſzczę, Skwierczę 1.* Parſká. Kirren/knirschen. *Ut mare ſollicitum ſtridet refluentibus undis.* V. *ſyn.* Strīdo, crĕpito, frĕmo. *phr:* ſtrīdōrem do, ēdo tŏllo, cieo, āttōllo Fŏrĭbus cārdo, ſtrīdēbat āhēnis ſangvine tērra mădet, ſtrīdēntq; haſtīlĭbus auræ, at tŭba tērrĭfĭcis frēgit ſtrīdōrĭbus aūras.
ſtrīdo, is. ēre *Skrzypię 1. Tárkocę, Trzepierę ſię, Szmer czynię Skwierczę 1. Zgrzytam, trzeſzczę.* kirren
ſtrīdor *Zgrzytánie, trzeſzczenie, Przykrość, ſkrzyp Szum Kwiczenie, Kſyk 1.* Das Kirren. *Ecce inimicus atrox magno ſtridore per auras.* V. *ſyn.* ſtrĕpĭtus mūrmur. *epith:* ăcūtus, quĕrūlus, raucus, fĕrus, hŏrrĭſŏnus, tĕrrĭfĭcus, hŏrrēndus, ācer, tĕrrĭſŏnus: tĕrrĭbĭlis, sŏnāns, hŏrribĭlis, hŏrrifer. *phr.* īmpŭlit ācri cum ſtrīdōre fŏres. Frĕmit ūndīque ſtrīdor hŏrrĭbĭlis. *v. Strido.*
ſtrīdŭlus, *Skrzypiący, Przykry 3. Trzeſzczący, Skwierczący.* rauſchig. *Stridula Sauromates plauſtra bubulcus agit.* Ov. *ſyn.* ſtrīdens, ſtrĕpĭtans, sŏnōrus.
ſtriga, ſtriges. *ćiąg 2. Rząd 3. Skibá 1.* Pierzeiá. ein Maaß. *Conſuluit ſtriges noſtro de Sanguine, & in me.* Prop. *Et ſtrigis inventæ per buſta jacentia plumæ.* idem.
Strigatus ager, Aggeno Urbico, qui à Septemtrione ad meridiem currit, cardinibus creſcens, ſeu per ſtrigas & ſcamna diviſus.
ſtrigatio, Odpocznienie. ſtriges, *hæ. vide.* ſtrix.
ſtrigil, is. *hæc Grzebło, Drapaczká.* ein Striegel Roßkampff *& alumnis genus pumicoſa & fiſtuloſum inſtar ſpongiæ,* Sipont. *I puer, & ſtrigiles Criſpini ad balnea defer.* Perſ.

Strigĭlĕcŭla, *Grzebło, Drápáczká.*
ſtrigiles; *hæ à ſtrigil, vel à ſtrigilis. Láſkowánie 2. Piaſek złoty, & ſub Śćierká.*
ſtrigilis, is. *hæc Iſidoro hic Grzebło. Drápáczká, Uſzká. Rurká aptekarſka.* Striegel/Roßkamm *epith:* Dēntāta, fĕrrĕa, dūra, rĭgĭda.
ſtrigilium, Grzebło.
ſtrigillum, *Rurká aptekárſká, Uſzká.*
ſtrigium, Szubá.
ſtrigmentum, *Oſkrobiny, Strużyná, Brud, Kley rybi* abgeschabter Wust.
ſtrīgo, *Odpoczywam komu, Kieruię I Producit Propert: corripit Virg.*
ſtrigones, hi al. ſtrigores, ſub Mocny 1. Suchorláwy
ſtrīgōſĭtas, Oſowiáłość.
ſtrīgōſus, *Suchorláwy, Koń chudy, Oćiągáiący ſię, ſub Niewymowny.* faſt mager/außgemergelt.
ſtrīngo, *Sćiſkam 2. śćiągam, Zwięzuię, Obrywam 1. Oſkrobuię, Omykam, Draſnąć, Dobywam 2. Náſtorzyć. Dośćigam, Przywięzuię, Kuię, Przerażam, Strugam Obćinam 1. Zlewam, Podbieram, Oćieram ſię.* Strengen/Zuſammen klemmen/zuſtricken. *Tot paribus ſtreperet clypeis, tot ſtringeret enſes.* V. *ſyn.* āſtrīngo, cōnſtrīngo cŏmprĭmo ārcto in ārctum cōgo coārcto, ligo, vīncio, vel dīſtrīngō nūdo ē vāgīna ēxtrăho: ēdūco, is dīrĭpio, ērĭpio.
ſtrīgŭlus, Dźiećię 2. ſtringor, ōris. Zdręt wienie.
ſtrinx, *gis. gr. Kozodoy pták.*
ſtrio, as. Láſkuię, Fałduię, Marſzczę 2. mit Holkeelen unterſcheiden.
ſtritavus, pro tritavus, priſcum Feſt. (*pro Tritavo.*
ſtrito. as. Łáżę. priſcè pro trito as. à tero, tr. tum Stritavo
ſtrix *igis. hæc gr. Kozodoy pták Sowá łężná Láſkowánie 2 Straſzydło 2. Czárownicá 1.* Ein Nachtvogel. *epith:* Nŏctūrna, īnfaūſta, īmprŏba, raūca, nŏxia, trīſtis, ſĭnīſtra, mœſta, fĕrālis, nĕfānda, dīra, īnfēlix, præſāga. *phr.* Quod trĕpĭdus būbo, quod ſtrix nŏctūrna quĕrūntur *Ovid. 6. Faſt.* eſt illis, ſtrīgĭbus nōmen, ſed nōmĭnis hūjus caūſa, quod hŏrrēnda ſtrīdĕre nŏcte sŏlēnt.
Strŏbĭlus, *gr. Szyſzká 1. Kárćtoſ, Krąglicá, Soſná 1.* Pław, Wicher.
ſtrobulus, ſub Soſna 1.
ſtrŏbus, *f. gr. an Koźiłep.*
ſtrōma, *gr. n. Obićie.* ſtrombus, *gr. Pław.*
ſtrombus flŭviatilis. *Slimak 2.* Schnecke.
ſtrongўle, es. *Hałun.* Alaun.

Ströpha, *gr. Sztuká práwná.* Schalckheit/ List. *Cæsar circuas jam ftropha talis abi.* Mart.
ftröphæ, *Wiostowe wići, Mowá trudná, Wykręcánie.*
ftröphiārius; *Wieńczárz.*
ftröphiŏlum, *Chustká 1.*
ftröphium, *gr. Wieniec 1. Chustká 2.* ein Tuch/ ein Brustriem. *Non tereti ftrophio lactentes vincta pupillas.* Mart.
ftröphos, *vel us. gr. Gryzienie 2.*
ftroppus, ftröpus. *Wieniec 1. Wiostowe wići.*
ftructilis, *Robiony 1. Składány 1.* Auß viel Stücken zusammen gebauet. *Non silice duro, ftructilive cemento.* Scaz.
ftructio, *Budowánie.* Bauung.
ftructor, *Budownik, Mularz 2. Stołowy 2. Stolnik*
ftructum, *sub Kámionká, & Mur.*
ftructūra, *Budowánie 1.2. Składánie, Fałdowánie, Mur Kleć.* Bau/ Auffrüstung. *Et ftructura mei carminis esse poteft.* Ovid.
ftrues, is. *Stos 1. Kupá 1. Miodownik Kołacz.* Ein zusammen getragener Hauff. *syn.* Cōngĕries āgger cŭmŭlus, cōngēstus agger.
ftrufertarius, ftrufertum. sub Ofiárá 2.
ftruices, à ftruix. Kupá 1. Stos 1. Noszęnie.
ftrūma, *æ. Wole 1. ślinne iágody, Groczoty* Kropff
ftrŭmāria, *Rzep 2.* ftrumāricus, *Gruczołowáty.*
ftrūmea, *Jáskier.* Geyßblumen.
ftrumentum, pro Instrumento. Tertull. Colovius.
ftrūmōsus, *Gruczołowáty.* Kröpffig.
ftrūmum, *Pśinki. Struncus, Bobek 3.*
ftruo, *Buduię 1. Gotuię, Szykuię 1. Knuię 2. Kupię, Kopię 2. Układam 1. Nábawiam Sypię 2. Muruię, Sztuki záżyć, Idę ná kogo, Myślę chytrze, Náprawiam 2.* Ordnen/ bauen. *Sacrilegum strueret cum Catilina nefas.* Mart. *syn.* Mōlĭor cōnstrŭo, ēxstruo ædifĭco, vel păro, āppăro, īnstrŭo.
ftrupearia festa, sub Wieniec. (*Wieniec 1.*
ftruppus, ftrŭpus. *Wiązanká, Wiostowę wići,*
ftrūthea, *orum vel* ftruthia mala, *gr. Pigwá.* Quittenapffel
ftrūtheum, *gr. Członek 5.* ein Glied
ftrūtheus *gr. Struśi.* Strūthio *hic Struś 1. 2.* ein Strauß
ftruthiocamelinus, *Struśi.*
ftrūthiŏcămēlus, & ftruthocamelus, *gr. Struś.*
ftruthion, *gr. Mydelnik.*
ftrūthium malum. *Pigwá 2.* ein Quittenapffel.
ftrūthŏpus, ŏdis. *gr. Máłonogi.*
ftrūthos, *m. gr. Wrobl.* ftrychnum, *hoc gr. Pśinki*
ftrychnum manicum, *Száley wielki.*
ftrychnum soporiferum, *Miechunki ziele.*
ftrychnos, *vel us. f. gr. Pśinki.*
Stubulus. Plin. corr. ftrobilus.
Stŭdeo, *Uśiłuię, Stáram się, Sprzyiam Uczę się. Zábiegam Báwię się.* Studiren/ Fleiß anwenden. *Qui ftudet optatam cursu contingere metam.* Ho. *phr.* ftŭdĭis, ārtĭbus īngĕnŭis văco, īndŭlgĕo īneūmbo, īnvĭgĭlo ftŭdĭis tēmpus, ætātem ŏpĕram do dĭco vŏvĕo, ftŭdĭis ănĭmum īntendo, Mūsis sĕrvio, ftŭdĭa trăcto, cŏlo, ĕxcŏlo, schŏlas frĕquento, Pĭĕrĭis īnvĭgĭlāre chŏris.
ftŭdia, *orum Náuki 1.2.* Das ftudiren/ freye Kunst *Illa manus quondam ftudiorum fida meorum.* Ov. *syn.* Lĭtĕræ, ărtes. *epith.* Dŏcta, īngĕnŭa, Pāllădia. Pĭĕria facra, jūcūnda, hŏnĕsta. *phr.* Dŏctæ īngĕnŭæ. Pāllădiæ ārtes, ftŭdia dŏctrīnæ. Dŏctārum facra sŏrŏrum, Mūsārum. Minērvæ ftŭdia, ftŭdiorum (săcer ūsus.
ftŭdiŏ, *Umyślnie.* mit Fleiß.
ftŭdiōsè, *Pilnie, Chętnie, Ochotnie.* fleissig.
ftŭdiosus, *Chętny. Sprzyiázny, Pilny prácowity Chćiwy, Miłośnik, Przyiáćiel, Náuk pilny, Student, Szkolny, & sub Kocham się.* Der den freyen Künsten obliegget/ Student. *Item.* Fleissig *Nec fuit arborei ftudiosior altera fœtus.* O. *syn.* ămāns, cŭpĭdus, ŏbsērvāns, vel ftŭdĭis, āddĭctus, āsīdŭus, invĭgilans, āssvĕtus. *v. Doctus.*
ftŭdium *Chęć; Uśilność, Myśl, ćwiczenie 2. Náuká 1. Zábáwá, Przećiwienie się, Łáská, Usadzenie się.* Fleiß/ Ubung. *Molliter austerū ftudio fallente laborem.* H. *syn.* ămor, lăbor cūra cōntēntio, ŏpera. *v. Amor & Labor.*
ftultè, *Głupie.* thöracht.
ftultiloquentia, ftultiloquium Głupomowność.
ftultĭtia, *Głupstwo.* Narrheit. *Misces ftultitiam consiliis brevem.* Choriamb.) *syn.* īnsānia, āmentia, dēmēntia, vēcōrdia, vēsānia, dĕlīria, *in plur:* tĕmĕrĭtas. *epith.* Pĕtŭlāns præceps, cæca, tĕmĕrāria văga vēsāna, fŭrĭbūnda. *phr.* Mēns delīra, ftŭlta, īnsāna. Măla mēns, fŭrōrque vēcōrs. *v. Furor & Stultus.*
ftultividus, ślep.
ftultus, *Głupi.* Ein Narr. *Stultus & improbus hic amor eft, &c.* Ho. *syn.* īnsānus, āmēns dēmēns, fătŭus dēlīrus, mălĕsānus, vēcōrs, ēxcōrs, īnsĭpĭens, tĕ-

měrārĭus.*phr.* Mēntis rātiōnisꝗ ĭnōps, ĕgēns, ēxul āmēns, ănĭmi impos ſui, īmpos ănĭmi mēntis. Nōn ſānæ mēntis. Mēnte cāptus, cărens. *v. Furens & Furo*

ſtupa. *Páczeſi, Zgrzebi, Powroz 1.* Abwerck es ſey von Hanff oder Flachs. *Caſtoreū. ſtupas hebe num, thus, lubrica coa.* Perſ.

ſtupārĭus, *Zgrzebiowy.* (*tiùs breve.*

ſtupĕfăcio, *Zdumiałym czynię,* e *anceps, ſed po-*

ſtŭpeo, ſtŭpeſio. *Martwieię Zdumiewam ſię, Tę-pieię.* Erſtummen/ ſich entſetzen. *Jamq; novum terræ ſtupeant luceſcere ſolem.* V. *ſyn.* Stŭpēſco, ōbſtŭpēſco. *phr.* ſtŭpĕfăctus, hærĕoꝗ ſtō, torpĕo, cōmpēſco, ſtŭpet īnſcía tūrba. Prōdígíum mīrāta nŏvum, āttonĭtis hæſēre anĭmis, ōbſtŭpŭi ſtĕterūntque cŏmæ, & vox faucíbꝯ hæſit. *v. Obſtupeſco.*

ſtupeſco, *Zdumiewam ſię.* ſich entſetzen.

ſtupĕus, *Pácześny, Zgrzebiány.* dem Werck zugehörig. *Subjiciunt lapſus, tot ſtupea vincula*

ſtŭpĭdĭtas, *Nieczułość.* Thorheit. (*collo.* V.

ſtŭpĭdus, *Nieczuły 1, Zdrętwiáły, Głupi, Nikczemnik.* Erſtummet/unverſtandig/toll. *Jam certè ſtupido, non dices Paula marito.* N. *ſyn.* ſtŭpĕfāctꝯ, vel ſtŏlĭdus, hĕbes, tārdus bārdus, Sŏcōrs: īgnāvus, īndōctus. *v. Hebes & Indoctus.*

ſtŭpor, *Zdrętwięnie, Zdumiewánie, Nieczułość, Zápámiętywánie ſię Głupſtwo, Mania.* Erſtummung/ Erſtarrung/ Verwunderung. *oculos ſtupor urget inertes. ſyn.* Stŭpĭdĭtas, tōrpor, hĕbĕtūdo, vel īngens ādmīrātio, vel ērror, păvor, (fōrmido, mĕtus.

ſtuppa, & ſtypa, idem ſtupa.

ſtuprātor, *Cudzołożnik, Gwałćićiel.* Weiber (ſchånder

ſtuprātꝯ *Zgwałcony, ſtuprè, ſprośnie.*

ſtupri conciliatrix. ſtupri ſequeſtra, *Ruſianka.*

ſtupri pretium, *Nierządnicze.*

ſtůpro, as. *Cudzołozyć, Zgwáłćić 4.* Ein Frauenbild ſchwåchen. *Natam meam quis integre ſtupraverit.* (Jamb.) *ſyn.* Cōnſtupro, viŏlo, cōrrūmpo, vĭtio. *phr.* ſtuprum īnfĕro. Cāſtum ēripio pŭdōrem.

ſtuprōſus, *Gwałćićiel, Cudzołożnik.* huriſch.

ſtůprum, *Nierząd, Spráwá, Cudzołoſtwo Gwałt 2* Hurerey/ Weiberſchåndung. *Nullis polluitur caſta domus ſtupris.* (Choriamb.) *ſyn.* ădūltĕrĭum. *epith.* Tūrpe ōbſcœnum, infāme nĕfandum, ſcĕlĕrātum, ēxecrāndum, ārcānum, lāſcīvum. *phr.* Nĕfāndum Vĕnĕris, fūrtum. Tūrpe cōmmīſſum. Lāſcīvum crīmen, Læſī sīgna pŭdōris. Rāptæ dĕdĕcus Vīrgĭnitatis.

Stuprum afferre, facere inferre. *Zgwałćić.*

ſtŭrio, *Czeczugá.* ſturio major, *Jeśiotr.*

ſturnīnus, *Szpakowáty.* ſturnus, *Szpak.* Stahr.

Styli naſus, *Przymowká.*

ſtȳlītes, *æ. m. gr. Słupnik.*

ſtȳlŏbăta, *æ. m. gr. Podſtáwek 3.*

ſtylum exerceo, *Piſzę 6.* ſchreiben.

ſtȳlus, *gr. Pal 1. Pniak, Koł oſtry, Kołek oſtry Łodygá, Rylec, Pioro, Piſanie 4. Przymowká, Mowy kſztałt, Obyczáiow złych gánienie Skáżyćiel 2.* Ein Schreibgriffel/ eine Art oder Weiß zu reden. *Sæpe ſtylum vertas, iterum quæ digna legi ſint.* Hor. *ſyn.* Grăphĭum, ăcūmen, vel pēnna, călămus, ărūndo, vel dīſcēndi fōrma, mŏdus rătio.

ſtymmăta, *gr. n. plur. Perfumy.*

ſtymphălis, *ĭdis. f. gr. Boćian 2.*

ſtympteria, *æ. gr. Háłun.*

ſtypticus, *gr. Zátwardzáiący, Záwieráiący.*

ſtȳrax, *ăcis. m. Græcis f. Styrak, Mirowy oleiek*

Sua morte defunctus, *in Umieram.*

ſua ſalute, *Zdrowy 1. Chwáłá Bogu.*

ſuāda *ſub Námáwiacz, & ſub Námowá.* Beredung/Vermahnung.--*Populi ſuadæq; mea ulla.* Ennius (*Perſvaſionis Dea quam Græci vocabāt* Pitho) *ſyn.* Svādēla. Pītho. *epith.* Dōcta, pŏtens, făcūnda, dĭſerta, flĕxănĭmis, dōctĭlŏqua, mēllīta mēllĭflŭa nēctărea ſuāvis dūlcis. *phr.* Præſtans, dūlcēdĭne līngvæ. Dōcta mŏvēre anĭmos. Cui dūlcis cōpia fāndi. Cōmpta cŏlōrātis fōrmis.

ſuādēla, *Námowá.* Beredüng.

ſuadenter loqui, Arnob. Namownie.

ſuādeo, *Námawiam, Rádzę 1. Stánowię 2.* Rathen/ überreden. *Suadet enim veſana fames, mandatq; trahitque.* Virg. *ſyn.* Pērſvādeo hōrtor, īndūco, īnvīto, īncĭto, īmpello, aūthor ſum. *v. Hortor.*

ſuadibilis, Namowny 2. ſualternicum, Burſztyn.

ſuaptè, *ſub Swoyże.* (hirt.

ſuārius, *adject: świni ſubſtant świniopas* Schwein

ſuas. atis, rectè poſſe dici docet Iul Scalig ut noſtras, veſtras.

Suaſio, *Namowá.* Beredung. ſuaſionis opifex
ſuaſo infectus. *Okopćiáły.* (*Námawiácz.*
ſuāſor, *Rádźićiel, Námawiácz.* Ein Raths geber
Bereder. *Suaſore id factũ fratre, perfecit libens.*
(Jamb.) *ſyn.* Aūthor hōrtātor, īmpūlſor ſvādēndi
ſuaſor ſum. *Rádzę.* rathen. (ārtĭfex.
ſuāſōrius, *Namowny 1. Rádzący.*
ſuāſum, *Farbá 2. Czernidło, & ſub Okopćiáły śniá*
ſuāſus, us. *Namowá.* Beredung. (*dy.*
ſuātim, świńſko. ſvāvè, *Przyięmnie.* lieblich.
ſuave olens, *Páchnący.* lieblich riechend.
ſuāviātio, *Cáłowánie.* das Küſſen. (*wny.*
ſuāvĭdĭcq, ſvaviloquens, ſvaviloqu9. Wdźięcznomo-
ſuāvĭlŏquentia, *Wdźięcznomowność.*
ſuaviludius, Krotofilnik.
ſuāvio, as. ſvavior. *aris.* Cáłuię. Küſſen.
ſuāuiŏlum, *Cáłowánie.*
ſuāvis, *Łágodny, Przyiemny, Smáczny.* Süß/lieb-
lich/freundlich. *Tum caſia atque aliis intexēs*
ſvavibus herbis. V. *ſyn.* Grātus dūlcis, jūcūndus āc-
cēpt9 blānd9 lætus vel bĕnīgnus, cōmis ūrbānus
ſuavĭsŏnus, *Wdźięcznie brzmiący.*
ſuāvĭtas, *Łágodność Przyięmność.* Lieblichkeit.
ſuāvĭter, *Przyięmnie, Smáczno.*
ſuāvĭtūdo, Przyięmność. Lieblichkeit.
ſuāvium, *Cáłowánie, Wárgá.* Ein Kuß. *Svavia*
cõjunxit ſpurca ſaliva tua. Cat. *ſyn.* ōſcŭlum *v. Oſculũ*
Sŭb. *Pod czym, Ná 2. Záraz potym* Czáſu *tego,*
Koło, *Præpoſitio 2. Pod gardłem,* Pod *przyśięgą,*
Pod kluczem, Przy. Vnter. *Arma ſub adverſa*
poſuit radiantia quercu. Virg.
ſub Alexandro, *Zá Alexandra.*
ſub aſpectum, *Przed oczymá.*
ſub cultrum *Náprask.* (Himmel.
ſub dio ſub divo. *Nádworze.* unterm blauen
ſub exitu *Ná ſchyłku przy końcu* beym End. ſub
ſub fræno *Ná wodźy.* (finem *idem*
ſub hoc tempus *Otey dobie tym czáſem.* zu dieſer
Zeit. (eſſen.
ſub horam cænæ. *W wieczerzą.* unterm Abend
ſub ictu *Ná rážie.* ſub ictum *Ná praſk.*
ſub Jove *Pod niebem.* unterm Himmel.
ſub Jove frigido *Ná dworze.*
ſub jugum àbeo eo *Poddáię ſię.* ſich untergeben
ſub jugum mitto *Podbiiam pod moc.* unterthänig
ſub manu *Nádorędźiu, Doręki, Prętko.* (machen
ſub nocte *Wnocy.* Nachts. (Nachts
ſub noctem *Wwieczor wnocy.* des Abends/
ſub novis *apud Cic: & varr. ſubaudi Tabernis.*
Sub veteribus. *Apud Plaut: & Sueton ſimiliter, pars*
ædificiorum inforo, vocabula pervetuſta, ut & nova,
via, quæ jam diu vetus eſt, ait varro, ſic apud nos Nowe
Miáſto etiamſi ante trecentos annos exſtiterit, & Stare
Miáſto, etiamſi nuper poſt incendium, nova ædificia
ſub obedientia *Pod poſłuſzeńſtwem* (*ineo erecta ſint.*
ſub perſona *Nieſzczery* Falſch. (ſen.
ſub ſigno & clauſtro habeo *Zámykam* verſchliſe
ſub tunica & ſinu *Potáiemnie.* verborgen.
ſub victoria *Po woynie.*
ſubabſurdè, *Przygrubſzym.* (ſchickt.
ſubabſurdus, *Przygrubſzy.* ein wenig unge-
sŭbăcĭdŭlus, ſubăcĭd9. *Przykwáśny.* etwas ſaur.
sŭbaccuſo. *Uſkarzam ſię.*
sŭbactio, *Podbićie: Rozczyniánie 1. Zátzynánie,*
Polerowánie, Uprawá roli. Vbung. *& ſub żwá*
ſubactor, Sodomczyk. (*nie.*
ſubactus, us. Rozczyniánie *2.*
ſubactus, *ti. Ubity,* Rozczyniony, *Wyczoſany,*
ćwiczony, Przymuſzony. Beherrſchet. *Terna-*
que tranſierint Rutilis hyberna ſubactis. Virg.
ſubactus ager. *Rola ſpráwioná.*
ſŭbādjŭvo, Pomagam. ſubadjuvus, Pomocnik.
ſubadmŏveo, Pomykam Przymuſzam.
ſubærātus, *Pozłoćiſty, Nieſzczery 2.*
sŭbăgĭtātio, *Nierząd, ſpráwá.*
ſubagitātrix, *Nierządnicá.*
sŭbăgĭto, *Nierządu pátrzyć.*
ſubăgreſtis, *Przygrubſzy.* ſubālaris, *Podpáſzny.*
ſubalbĭcans, ſubalbĭdus. *Biáłáſy.*
ſubămātus, *Gorzliwy.* ſubaqueus, *Podwodny 1.*
ſubăquilus, *Sniádáwy.*
ſubărātor, *Oracz.* ſubăro, *Orzę.*
ſubargūtŭlus, *Mędrek.*
ſubarmalia, *jum.* Koſzulká, *pod zbroię, ſzátá długá*
ſubarrŏganter, *Przypyſzniey.*
sŭbātio, *Beſtwienie ſię, Krzektánie, ſub Krzeká.*
ſubauratus, Pozłoćiſty. etwas hoffärtig.
ſubauſculto, Podſłuchywám.

Subballio, *ſub. Námieſtnik.* (*Przyśięgácz.*
ſubbăſĭlicānus, *Prożnuiący, Nowiniarz & ſub*
ſubbello, pro ſubvello priſcè legit apud Lucret: Ju-
ſubbĭbo, *Podpiiam.* (*nius &c.*
ſubblandior, *Pochlebuię.* ſchmeichlen.
ſubcærŭleus, *Modráwy.* ein wenig blau.
ſubcandĭdus: *Białáſy.* ſubcăvus, *Dołkowáty.*
ſubcentŭrio, as. *Namieſtniká dáię.*
ſubcentŭrio, *onis. Porucznik, Namieſtnik.*
ſubcernĭcŭlum, *śito.* ſubcerno, is. *Prześiewam*
ſubcĭnĕrĭtius panis. *Podpłomyk.*
ſubcingo, ſubcingulum, *idem* ſuccingo, &c.
ſubcīſīvus, *Doryẇczy, Oſtatni.*
ſubcoacta, *orum. Plin. Gunia 1.*
ſubcoboneum, lege ſuccuboneum.
ſubcæno ſub Wieczerzam.
ſubcommune genus, ſub Płeć 1.
ſubcontŭmēlĭōsè, *Zelżywie.*
ſubcraſsŭlus, *Przygrubſzy.* ein wenig grob.
ſubcriſpus, *Kędźierzáwy.* ein wenig krauß.
ſubcrūdus, *Przyſurowſzy.*
ſubcruentus, *Krwáwy.* ſubcūdo, *Podbiiam.*
ſubcŭneātus, *in Pokładam.*
ſubcuneo, *Podbiiam 1.*
ſubcūrātor, Námieſtnik. ſubcūſtos, *ibidem.*
ſubcŭtāneus, *Záſkorny.*
Subdāpĭfer, Podſtoli. ſubdēbĭlis, *Przyſłabſzy.*
ſubdebilitatus, Cic. corr. Debilitatus,
ſubdiālis, *Nádworny 2.*
ſubdialis locus, *Podniebie.*
ſubdiffĭcilis, *Przytrudnieyſzy.*
ſubdiffĭdo, is. *Niedowierzam.*
ſub dio. *Ná dworze 1.*
ſubdiſtinctio, *Punktowánie.*
ſubdiſtinctīvus, ibidem.
ſubdĭtītius, ſubdituus; *Podrzucony.*
ſubdito, as. Pokładam, Pobudzam.
ſubdĭtus, *Poddány 1. Náſtępcá.* Ein Vnterthan/
--*Avidis ubi ſubdita flamma medullis.* Ovid.
ſubdo, is. *Poddáię 1. Pokładam, Podrzucam 2. &*
ſub Pyſznię ſię. Vnterwerffen. *Subdideratq; rotas, pōteſque inſtraverat altos* V. *ſyn.* Sūbjĭcio ſŭppōno, ſŭbjŭngo, *vel* ſubſtĭtŭo, ſŭffĭcio.
ſubdŏceor, *Uczę ſię.*
Subdoctor, Lokat. ſubdolè, *Chytro.*
ſubdŏlus, *Chytry, Zdrádliwy.* Betrüglich/liſtig
Fac titubet blæſo, ſubdola lingva ſono. Ov. *ſyn.* Dŏlōſus, āſtūtus, căllĭdus, fāllāx. *vide Fallax.*
ſubdŭbito, *Wątpię nieco.* ein wenig zweiffeln.
ſubdūco, *Umykam, Uwodzę 2. Uymuię 6. Podnoſzę, Uchodzę 1. 3. Wyćiągam 1. Schraniam ſię, Odſadzam 2. Krádnę 1. & ſub Ráchuię* to hin-wegführen. *Quaſſatā, ventis liceat ſubducere claſsē.* V. *ſyn.* ſūbtrăho aūfĕro, tōllo, rĕmŏvĕo.
ſubductārius, *Ciągnieniu ſłużący.*
ſubductarius funis. *Liná. Windowe liny.*
ſubductio, *Windowánie Ráchunek.* Rechnung
Item. ein Außführung.
ſubductus *Uſtronny.*
ſubdulcis, *Słodkáwy, Przyſłodſzy.*
Sŭbĕdo, *Podgryzuię Podbierá.* unterfreſſen.
sŭbeo, *Podchodzę 1. Podieżdżam, Wchodzę, Poddáię ſię, Ponoſzę Pokázuię ſię komu Dźwigam, Obalam ná ſię, Náſtępuię 1. 2. Wdáię ſię, Záchćiáło mu ſię, ćierpię 1. Rátuię* hinunter gehen. *Progreſſi ſubeunt lucos, fluviumq; relinquunt.* Vir. *ſyn.* īngrĕdĭor, pĕnetro, īntro pērvādo, pĕrmĕo, vel ŏbĕo, āggrĕdĭor, ſŭſcĭpĭo, vel ſŭſtĭneo, fĕro, tŏlĕro, pātĭor.
ſŭber, ĕris. *n. Korek 1. Korá ná drzewie Skorká ſ Pływáczká* Pantoffelholtz. *Ut ramale vetus prægrandi ſubere coctum.* Perſ.
ſŭbĕreus, *Korkowy 1.*
ſŭbĕries, *Korek 1. Pływaczká.*
ſŭbērigo, Podnoſzę.
Subero, as. Barbara vox, ut & dictum illud triviale ineptum. Dum ſubera ſuberant, ſuberare memento. Bo korek iáko i korá, nie da ſię drzeć, ále ſię páda. Sŭberro, *Błądzę.*
ſŭbix, icis. & Poëticè ijcis, m. Strzemię, Podſtáwek 1.
ſŭbexhibeo, *Stawiam przed oczy.*
ſubfervĕfio, *Podwieram.*
ſubflāvus, *Płowy.* (*mnie.*
ſubfrigidè, *Przyźimnieyſzym. Chłodno, Nikczeſubfrīgĭdus, Przyźimnieyſzy.* ein wenig kalt.
ſubfulcŭlus, *śniádawy.*
ſubgenuale, B. in Podkolanek 1.

Subgrandis, Przyſporſzy. ſubgrăvis, Przyćiężſzy
ſubgrunda, lege ſuggrunda.
ſubhæreo, Przyſtáię 1. Przypſneło.
ſubhirci, Podpáſé. ſubhorreſcit mare, Burzy ſię
ſubhorrĭdus, Niewesoły.
ſubjăceo, Podlegam, Podſpod ieſtem. Lepod. Vnterliegen. Subjacuit quam Palladium, quam Veſta Penates. Prud.
ſubjacto, Lucret: corr: ſubjecto.
ſubĭces, à ſubex, Poſtawek, Strzemie, Murłáty.
ſubĭcito, as. ſub Nierządu pátrzyć 1.
ſubĭcŭlum, Podſtáwek 1.
ſubiculum flagri, Smágáńiec.
ſubĭdus, Nieprzyiemny, Nikczemny.
ſubjectibilis, Poddány.
ſubjectio Poddáńſtwo, Podrzucanie. Podkłádánie Przydánie, Wyſtáwiánie ná oczy, Podſtáwek 1. Vnterwerffung/ Vnterthänig eit.
Subjectio figura Rhethorica ad Herenn: cùm interrogamꝰ adverſariũ, & quod nobis cõmodum eſt, reſpondendo ſubjicimꝰ. Idem vide Diatypoſis.
ſubjectiſſimè, Pokornie. unterthänig.
ſubjectivus, ſub Podrzucony (unterworffen.
ſubjecto as. Podrzucam 1. Rzucam wzgorę offt.
Subjectum apud Dialecticos prior vox ſeu pars orationis, ſeu Enũtiationis, de qua poſterior prædicatur, Ariſtot: ut Virtus eſt laudabilis.
ſubjector, ſub Fałſzerz 2.
ſubjectus, ti Poddány. unterthänig.
ſubjectus, us. Podkłádanie.
ſubigatrix, Plaut: corr: ſubagitatrix.
ſŭbĭgito, Nierządu pátrzyć 1.
ſŭbĭgo. Podbiiam pod moc, Gniotę, Popycham, Pocieram Orzę Oſtrzę 1 Rozczyniam, Zniewalam, Powożę 2. Zwalczyć. Przymuſzam. Kieruię. beherrſchen/bezwingen. Arvina pingvi, ſubiguntq; in cote ſecures. Vir. ſyn. ſŭbjĭcio ſŭbjŭgo, dŏmo, vel cōgo, adĭgo, vel tĕro, attĕro cōntĕro extĕnuo, minuo, vel mollio, ēmōllio.
ſubigo ratem conto. Szybuie.
ſubjices, hi. Podſtawek, Strzemie, Powietrze 1. Obłok.
ſŭbjĭcio, ſed ſŭbĭcit multi ſcribunt Podkładam, Poddáię 1.2. Podrzucam 1.2. Podbiiam pod moc, Dodaię 1. Przydáię 1. Stawiam, Przypominam, Powiadam do uchá, Náſadzam, Podeymuię 1. Stawiam 5. Odpowiadam 1. Fałſzuię. Vnterwerffen. Quantum vere novo viridiſſe ſubjicit alnus. Virg. ſyn. ſŭbſtĕrno, ſŭbmĭtto. ſŭbdo. ſuppōno, ſŭbjŭngo, ſŭbĭgo.
ſubjicior, Podlegam.
ſŭbjĭcito as. Nierządu pátrzyć.
ſŭbimpŭdens, Niewſtydliwy. unverſchambt.
ſŭbĭnanis, Marny.
ſŭbinde, Podczas, Potym. unterweilen. Si dicet rectè primum gaudere ſubinde. Hor.
ſubinferens 2. Petri 1: Curã omnẽ ſubinferentes, pro adhibẽtes Pilnośći wſzelákiey przykładáiąc Vuiecꝰ
ſubinfluo, Ućiekam. ſubinſulſus, Przygrubſzy.
ſubintro, Wchodzę.
ſubintroeo, Wmykam ſię.
ſubinvideo, Záyrzę. mißgönnen.
ſubinvīſus Nienawiſtny.
ſubinvīto, Nápomykam.
ſubīraſcor, Gniewno mi, Márkotno mi.
ſubis Plinio, lege ſubris.
ſubĭtāneus, Nagły. ſchnell.
ſubĭtārius, Nágły, Nierozmyślny Porywczy, Náprętce 2. ſchnell.
ſubitarius miles, Pośiłek woienny.
ſubitellum, Podpłomyk.
ſubitatio, inſperatæ ſalutis, Sapientiæ 4. prętkość nie ſpodźiewego zbáwienia, vel Nagłość. Apud LXX una eſt dictio pro duabus prioribus.
ſŭbĭto, Nagle, Zaraz 1.2. plötzlich/ eylends Alitis in parvæ ſubito collecta figurã. V. ſyn. Stătim rĕpēnte prōtinꝰ cōnfēſtim, ēxtēmplo. v. Statim
ſŭbĭtus, Nagły. ſchnell. Tum vero Æneas ſubitis exterritꝰ umbris. V. ſyn. Rĕpēntīnꝰ, īmprŏvīſus, ĭnŏpīnus, cĕlĕr, velox fēſtīnus, cĭtus.
ſŭbĭtus panis, Podpłomyk.
ſubjugalis, Járzmowy. ſŭbjŭgātor, Uſkromićiel. der einen bändig macht.
ſŭjŭgia, orum. Sprzężay, Rząd końſki Sznur.
ſŭbjŭgis, Járzmowy, Wozowy, Robotny 3. das zum Joch gewohnet.

Subjŭgo, as. Podbiiam pod moc. unter das Joch bringen/überwinden. Cōfessos animo quoque subjugat hostes C. syn. Vīnco, dēvīnco, dēbĕllo sŭbigo sŭpĕro. phr. sub jŭga mītto. v. Debello.
subjugor, Poddáię się.
subjunctivus modus apud Gramaticos, Priscian: Diomed: qui cum Adverbio vel Cōjunctione subjungitur alteri Verbo, aut ei alterum Verbum ut sensum impleat, ut cùm fecero, aspicies. Adjunctivū etiam vocat Diomed: Dubitativum, Priscian. Conjunctivum, Servius.
subjungo. Przydáię 1. Podbiiam. darzu geben.
Sublābor, Podpadam, Podbierá rzeká & sub Upádły.
sublåbro, as. Kłádę S. 12.
sublāmina, æ. Blachá, ćienká, Blászká.
sublātē, Wspániále, Chełpliwie, Pysznie.
sublāteo, es. Kryię się 2. verborgen unten liegen.
sublātio podnieśienie. Wynieśienie, Znieśienie, pychá, Erhöhung, Idem vide Arsis supra.
sublatissima vox, Krzykliwy & sub Głośno.
sublātus, podnioſty, pyszny. auffgehoben.--Volat & sublatus ad æthera clamor. Virg.
sublecto, as. in Szydzę & sublocto, as. idem.
sublectus, ti. Námieſtnik.
sublēgo, as. Námieſtniká obieram, Krádnę podsłuchywam, Obaczam co, Wysłucháć.
sublestus, Słáby.
sublĕvo, podnoszę. podbieram 1. podwodzę 1. wspomagam 1. Pomagam 1. Ochrániam. Auffrichten/ Cunctantes socios & terra sublevat ipsum. Vir. syn. āllĕvo, jŭvo adjŭvo: sōlor, vel sūstollo, mĭnŭo, īmmĭnŭo, ēxtĕnŭo, ēlĕvo.
sublica, æ. sublices hæ. sublicum, Pal 1. 2. ein höltzin Pfahl.
subliciæ turris. Ruchome budowánie, Baszta.
subliciŭs, Palowy, & sub Pal 2. was auff Pfähl stehet.
sublicius pons, Most ná pálach.
sublĭgācŭlum, sublĭgar. Spodnicá, Ubranie. ein Unterkleid.
sublĭgātio, Podwięzowánie.
subligo Podwięzuię 1. 2. Przypásuię. unter etwas binden. Tum lateri atq; humeris Tegæum subligat ensem. Virg.
sublime, sublimiter. Wysoko, Wzgorę 1. 2. hoch.

Sublīmen sublimentum; Nádprożek.
sublīmis, Wysoki 1. 2. Wspániáły hoch. Sublimes in equis redeunt, pacemq; reportant. V. syn. āltus ēxcĕlsus, ērēctus, īngēns, prōcērus. v. Altus.
sublīmitas, Wysokość. Höhe.
sublīmo, Podnoszę, Wynoszę 3. Wzbiiam się erhöhen. Aut tumidū largo sublimat flumine bombū.
sublīmus, sublima, idem sublimis. (Prud.
sublingio, onis. Polizácz.
sublīno, is. Podmázuię. unterstreichen.
sublino os. Szydzę, Oszukiwam.
sublisæ, al. sublysæ, Kápitelow fugowánie.
sublīvīdus & sublūrīdus, Sináwy.
sublūcānus, Przededniowy.
sublūceo, Jáśnieię, Przebiia białe, Zápála się.
sublūco, as. Przerzedzam.
subluo, Podmywam, Podbiera rzeká.
sublustris, Przyświetnieyszy.
subluvies. Brod Spzetny wrzod, Káłużá, Plugástwo.
Submāno, lege Summano.
submentum, Podbrodek.
submergo, Topię. untertuncken syn. Mērgo, īmmērgo, dēmērgo. v. Mergo.
submergor, Tonę, Pogrążam się.
submĕrum, submerus. Nieroztworzony.
submersio. Utonienie. Versenckung in die Tieffe
submĭniātus, subminius. Czerwonáwy.
subministratio, subministratus, us. Dodawánie. Zureichung einer Sach.
submĭnistrātor: Dodáwacz.
submĭnistro, Dodáię. etwas zureichen.
submisse, idem summisse.
submista, Tibul. Succincta corr: Scalig: alij Subnixa
submitto, lege Summitto
submœnianum, lege Summœnianum.
submōlestē. Nieprzyiemnie. etwas ungern.
submōlestus, Przyćięższy Przykry 4. ein wenig mühselig.
submŏneo, Przypomnam.
submontānus. Podgorzanin. der unter den Bergen wohnet.
submōrōsus, Przygrubszy, Dźiwák.
submōtor, Hálabartnik, Odźwierny, Márszáłek, Ceklarz.

Submō-

Submŏveo, Odpycham, Odſadzam 2. Wſtręt czynię. Uprzątam, Rum czynię. Heimlich bewegen. Submovet oceano & ſi quem extenta plagarum V.
ſubmūtatio, Zámianá 2.
ſubmūto, Zámienium 2. Mieniam ſię ná co. Verändren.
Subnaſcor, Náráſtam. ſubnăto, Pogrążam ſię.
ſubnavigo, Poieżdżam
ſubnecto, is. Podwięzuię 1. Przydáię 1. unterbinden
ſubnĕgo, Odmawiam.
ſubnervo, Podćinam Ochromić, Oſłabiam.
ſubnĭger, Przyczerniéyſſy, Czarniawy.
ſubnītor, eris. Podpieram ſię.
ſubnŏto, Podpiſuię Wbiiam wpamięć, Náterminować.
ſubnūbĭlus, Przyćięmnieyſſy.
sŭbo, as. Krzekam, Beſtwię ſię. rüchlen wie ein Schwein in der Bruſt.
ſubobſcœnus, ſub Plugáwy.
ſubobſcurus, Przyćięmnieyſzy.
ſubŏdiōſus Nienawiſtny.
ſuboffendo, Náruſzam.
ſubŏleo ſubolet mihi Zálátá mię co, Dorozumiewam ſię, Przeczuwam Spąchác. ein wenig riechen.
ſuboles, priſcè Lucret: Feſt: pro Soboles.
ſŭbŏrior, Rodzę ſię. herfür Kommen.
ſubornator, Náprawiácz.
ſuborno. Náprawiam kogo. ein wenig zieren.
Subornat capitur ille ſperat nuptias. (Jamb.) *ſyn.* īnſtrŭo, ſōllĭcĭto, cōrrūmpo.
ſubortus, us. Wſchod 4.
ſubpacta, orum. Podeſzwá, Łátá.
ſubpallĭdus, Nábladły.
ſubparticularis numerus, Bòëtio qui Græcis imiolos (ut 3. ad 2
ſubperno, Podćinam 2.
ſubpingvis, Przytłuſtſzy.
ſubpræfectus, Podſtárośći.
ſubrādo, Zárzynam 2.
ſubrancĭdus, Nágniły, Przyśmiárdły.
ſubraucum Chrápliwie. ſubrefectus, in Cieſſę ſię.
ſubrēgŭlus, Námieſtnik krolewſki. ein Statthalter des Königs.
ſubrēmĭgo, Gárnę ſię.
ſubrēpo, Włáżę, Podłáżę, Wmykam ſię. Heimlich unterſchleichen. *Jam ſubrepet iners ætas nec amare docebit.* Ovid. *ſyn.* īrrēpo, īllābor, me īnſĭnŭo.
Subrepſit paulatim. Weſzło wobyczay.
ſubreptio, ſub Umknienie.
ſubreptĭto, Wmykam ſię.
ſubreptitius, idem ſurreptitius.
ſubrīdeo, Uśmiecham ſię. Ein wenig lachen.
Ad quem ſubridens miſta Mezentius ira. Vir. *ſyn* arrīdeo. v. Rideo.
ſubridiculè, Smieſznie. lächerlich.
ſubrĭgo. idem ſurrigo, ſubrĭgŭus, Mokry.
ſubripio, idem ſurripio: ſubrogo. idem ſurrogo.
ſubris. idis. f. gr. Sowá 1. Nocny kruk.
ſubroſtrānus, Prożnuiący, Nowiniarz & ſub Przyśięgácz.
ſubrŏtātus, Ná kołách, Potoczny. das Räder hat
ſubrŭbeo, Czerwienię ſię.
ſubrŭbĭcūndus, Czerwonáwy.
ſubrūfus, Liſowáty, Czerwonáwy.
ſubrŭmo, Przypuſſczam 3.
ſubrumpit, Podrywá.
ſubrūmus, Oſeſek, Cudzy, Corripit ru Robert. Steph: ſed Varro á Ruma ru longo ducit.
ſubruncīvi limites ſub Miedzá.
ſubruo, podkopuię, Wywracam umbwerffen.
ſubrūptus, poderwány. ſubruſticus, przygrubſſy.
ſubrutĭlis ſub Zołtoczerwony.
ſubſalſus, Przyſtońſzy.
ſubſannatio, Szyderſtwo. ſubſannator, Szyderz. Verſpottung.
ſubſanno podrzeźniam, Szydzę, Urągam ſię. verſpotten.
ſubſarcĭnātus, Opcháły, Tłomokámi obłożony.
ſubſcrībo, podpiſuię 1.2. przypiſuię, pochwalam pomagam, poświadczam, przyſtáię ná co Sprzyiam, popiſuię 2. Náterminować. unterſchreiben *Neve precor magni ſubſcribite Cæſaris iræ.* *ſyn.* ădſcrībo, ădjūngo ſŭbjūngo, vel ānnŭo; cōncēdo, vel āſſĕntĭor, prŏbo, cōmprŏbo, vel ſŭbsīgno.
ſubſcriptio, Podpis. Vnterſchrifft
ſubſcriptor, Námieſtnik, Potwierdźićiel.
ſubſcus, udis. Szpągá. ein Balckenband. ſubſcaxis, Biegun 2.

Subsĕcīva, orum. Okrawek, Oſtátki. abgeſchnittene ſtück ein.
ſubſecivis temporibus, W dorywcze.
ſubsĕcīvus, Dorywczy Oſtátni.
ſubsĕco. Podćinam 1. Podrzynam, Szczykam.
ſubsĕcundārius, Doryuczy.
ſubſellares, hi. vel hæ B. ſub Strzemie 1.
ſubſellia orum. Łáwy Łáwicá, Łáwnik, Sędźiá 2.
ſubſellium, Ławeczká.
ſubſentio. Dorozumiewam ſię Spącháć. merckẽn.
ſubsĕquens, Náſtępuiący Drugi 1. nachfolgender
ſubsĕquenter, Náſtępnie, Potym.
ſubſequitur, Idźie zá tym.
ſubsĕquor, Idę zá kim, Przyſtáię ná co, Pokim 1. 2. Nachfolgen. Vix ego lecticam ſubſequar ille ferit. M. ſyn. insĕquor, cōnsĕquor, sĕquor. v. Sequor
ſubſērĭcum. Połiedwábie. halb ſeyden
ſubſērĭcus, ibidem ſubsĕro, ſub Sádzę, Szczępię.
ſubſervio, Náſługuię ſubſeſſæ. Zaſadzká.
ſubſeſſor, Zaſadnik, Cudzołożnik.
ſubſicco, Przyſuſſam. ſubſiccor, Podſycham.
ſubsĭcīvus in Dorywczy. (bleiben.
ſubsĭdeo, Záſtánowiąm ſię, Oſtáię ſię. ſtehen
ſubsĭdiālis. manus. acies. Pośiłek woienny. zu Hülff kommende kriegsleut.
ſubſidiaria cohors, idem ſubſidiarius. ibidem.
ſubsĭdiārius palmes. Látorośl zoſtáwioná.
ſubsĭdior, aris. Pośiłkuię.
ſubsĭdium, Pomoc, Pośiłek woienny. Zuflucht / Hülff. Subſidiis aucti, pars altera promere ferrũ Juv. ſyn. Aūxĭlĭum, lĕvāmen, jŭvāmen ſūppĕtiæ, præsĭdĭum. v. Auxilium.
ſubsīdium, Stánowiſko.
ſubsīdo, is. Pogrążam ſię, Upada co ná doł, Upada morze Uſtáie ſię co 1. Uſtáie co, Záſtánawiam ſię, Zátrzymawam ſię 1. ſich ſetzen. Subſidunt undæ, tumidumque ſub axe tonanti. Virg. ſyn. Rĕsīdo.
ſubſignanꝰ, żołnierz pod chorągwią, Wyſłużony.
ſubſignātio, Podpis. Unterzeichnung.
ſubſigno Podpiſuię W wodzę w księgi unterzeichnen.
ſubsīles, hæ Obrazek. Záwieſſenie 2.
ſubsĭlio, Podſkakuię. Auffſpringen. Nec cum ſubſiliunt ignes ad tecta domorum. Luc.

Subſilles hæ. idem ſubſiles.
ſubsĭmĭlis Podobny. gleich geſtaltet. ſubsīmus Noſá wklęſłego. Krumm oder flachnaaß.
ſubsĭpio, Trącę, Smákuię.
ſubſiſtentia, Bytność. Beſtehung. infra ſuppoſitum.
ſubſiſto aliquid, activè Záſtánawiam co. etwas auffhalten.
ſubſiſto abſolutè. Záſtánawiam ſię. Poſtawam idąc Opieram ſię. ſtehen bleiben --Reſluens ita ſubſtitit unda. Vir. ſyn. ſūbſto rĕsīſto. v. Moror.
ſubſiſtit lingua. Umilknąć. ſtill werden.
ſubſōlāneus, Podſłoneczny. (mny.
ſubsŏlāneus, Podſłoneczny 2. Podźiemny, Náźiemny.
ſubſōlānus, Podſłoneczny, Wiátr wſchodni prawy. der Wind von Morgen.
ſubſōrtior, Ná to mieyſce ſtawiam, & ſub Loſuię.
ſubſortītio, ſub Los 1.
Subſtāmen, & ſubſtēmen. Wątek.
ſubſtantia, Iſtność. Máiętność, Sumá 2. Rzecz 4. Beſtehung. & ſub Duo.
ſubſtantiālis, Iſtotny.
ſubſtántivum Nomen & Verburm Grammaticum
ſubſterno, Podśćielam śćielę, Poddáię ſię Gárdzę.
ſubſternor, Leżę pod. (unterſtreuen.
ſubſtillum, Uryny trudność 2.
ſubſtillum tempus. Wilgotno. feucht Wetter.
ſubſtituo, Ná to mieyſce ſtawiam, Namieſtniká obieram, Podrzucam 2. an eines andren ſtatt ſetzen.
ſubſtitūtio, Záſadzenie, & ſub Námieſtniká obieram.
ſubſto, as. Oſtoię ſię.
ſubſtrāmen, Bárłog. Mierzwá, Pośćiel, Máterac
ſubſtrāmentum, Mierzwá. (Folgá 2.
ſubſtratus, us. pośćiel. podśćielánie. ſubſtrātum,
ſubſtrictus, Przyćieśnieyſſy, Podkaſany, Szczupły.
ſubſtrīngo, Podkáſuię, Podwiązuię, Gubię ſię.
ſubſtructio, Podbudowánie, podwáliná, Budowánie 2 Untergebäu.
ſubſtrictio oſſca. Paćierzowá kość.
ſubſtruo is. Buduię 1. Podmurowáć. unterbauen
ſubſultim, Podſkakuiąc. mit Auff ſpringen. in Poſkakuię.
ſubſulto, Podſkakuię, poſkákuię. auffſpringen.

Subsūlum Oczu drgánie.
ſubſum, Podſpod ieſtem, Ieſtem. unter ſeyn.
ſubſuo Podſzywam. ſubſurdꝰ, Głuchy 2. ein wenig
ſubſūta veſtis. Szátá podſzytá. (taub.
Subtal. ālis. n. Stopy dołek podeſzwá 1. Wątek.
ſubtegmen, Wątek, podſzewká.
ſubtēgo is. Okrywam. bedecken. ſubtēgulaneus
poddáchowy.
ſubtegūlaneus locus, poddáſze, Strzechá.
ſubtēmen, Wątek, podſzewká. Non modo
fulgente Tyrio ſubtemine veſte. Tib.
ſubtēndo, podćiągam, podwięzuię.
Subtento as. Plaut: Trucul: Subtentatum advenisti
ſic vulgares editiones habent. Oſtentatū Acidal:
Nos tentatum Lambin. Siſtentatum pro oſten-
tatum priſcè, Lipſi Taubman.
ſubtentus, Náwiązány. ſubtenuis, przyćienſzy.
ſubter, pod czym, pod ſpod. unter. (iſt.
ſubtercūtāneus, Zaſkorny. das unter der Haut
ſubterdūco, Uchodzę 1. entführen.
ſubterfluo ćiekę 4. podbierá podćieká unterflieſſen
ſubterfūgio, Schrániam ſię, Umykam ſię Ućiekam
Uchodzę 4. Chronię ſię. entfliehen. Ne ſubter-
fugias, puer laborem. Phal. ſyn. Vīto, ēvīto, de-
vīto, dēclīno, dētrēcto, fūgio: ēffūgio.
ſubtērjăcio, podrzucam. unterwerffen.
ſubterlābor, płynę 2. Ciekę 4.
ſubterlīno, podmázuię
ſubtermeo, Ciekę 4. podćieká.
ſubtēro, śćieram 3. Wiercę 2. Wygłodáć.
ſubterrāneus ſubterreus. podźiemny.
ſubterſum, podſpod 2.
ſubtertēnuo, ſub Wygłodány & Wyćierá ſię.
ſubtexo, przydáię 1. unten anweben.
ſubtil: Subtelny ut ſimil ſub podobny 1.
ſubtīlis, Subtelny, Chytry Czuiący 1. Fein/dünn
klug. Quælibet una animum nobis ſubtilis ima-
go. Lucr ſyn. Tēnŭis, vel pērſpĭcax, săgāx sō-
lērs, ingēniōſꝰ īndūſtrĭꝰ ăcūtꝰ gnārꝰ, caū-
tus, cāllidꝰ prūdens v. Ingenioſus & Prudens.
ſubtīlĭtas, Subtelnoſć. Dünnheit Klugheit/
Geſchwindigkeit. & ſub Wytwarzánie.
ſubtīliter, Subtelnie, Wytwornie.
ſubtimeo, Boię ſię.

Subtractio, Uięćie, Schronienie. Abziehung.
ſubtractus ab hac luce. Umarł.
ſubtrahitur Umyká ſię.
ſubtrăho, Umykam 1.4. Uymuię 5. Krádnę 1. Uno-
ſzę 2. Umnieyſzam, Odeymuię, Uchodzę 1. Schrá-
niam ſię Chronię ſię. Abziehen.-- Aſpectu ne
ſubtrahe noſtro. V. ſyn. Sūbdūco, ſūbrĭpĭo,
ſūffūror, aūfero, răpĭo, ērĭpio.
ſubtraho alvum Wyprożniáć ſię.
ſubtraho invidia Ochraniam.
ſubtriſtis, przyſmutnieyſzy. ein wenig traurig
ſubtrītus, Wytárty, Wychodzony.
ſubtundo, Podbiiam oczy.
ſubturpiculus, ſubturpis. przyſzpetnieyſzy.
ſubtus, podſpod. darunden.
ſubtus ſuggrundas locus. Strzecha.
Sūbvădes, ſub Námieſtnik. Sūbūber, Oſeſek.
ſūbūcŭla, Koſulá 1. Serdak, Szátá ſpodnia Miodo-
wnik, placek. ein wüllin oder leinen kleid.
ſubvectio, ſubvectus, us. przywożenie, Wożbá.
Fuhr über Land. (Land führen
ſubvecto & ſubveho. Wożę 1. przywożę. über
ſubvello, is. podſkubuię, Obrywam.
ſubvĕnio, Rátuię, Wſpomagam, pomagá co. Zu
Hülff kommen. Subveniunt oculis dira caligine
preſſis. Ser. ſyn Sūccūrro, aūxĭlio, sūbeo aū-
ſubvenite ſubventa Ratá. (xĭlior.
ſūbventāneum ovum. Iáię czcze. ein leeres Ey
ſubvento, as. Rátuię. embſiglich helffen.
ſubverbuſtus, pryſkwány.
ſubvĕreor, Obawiam ſię.
ſubverſio, Wywrocenie.
ſubverſo, as. Wywracam. offt Umbwerffen.
ſubverſor, przewrotnik.
ſubverto, Wywracam 2. Obalam 1. przewracam.
Umbkehren. ſyn Dēſtrŭo, ēvērto, tōllo,
dēlĕo, ſūbvērto. v. Everto.
ſubverūſtus, pryſkowány.
ſubveſperus, Wiatr zachodniemu poboczny n. puł-
ſubvexus, pochodźiſty wzgorę. (noc.
ſubvĭrĭdis, Zielonáwy. (pit. Mart.
ſūbūla Szydło. Quodq; tibi tribuit ſubula ſica ra-
ſūbula ænea. Szwáyca.

Sūbulcus, *Świniopas* Ein Sau-Hirt.-- *Tardi venere subulci* V. *epith*: Sōrdĭdus, mĭser, ēgēnus lăcer, fœtĭdus, tārdus. *phr.* Sūum cūstos.

sūbūlo. *onis. Surmácz, Jeleń 1. Sodomczyk.* ein Hirsch. *Subulo finitimas propter arabat aquas.* (Enn.

subvōlāmina n. plur. podśienie.

subvōlo, *Wzlatam, Wzbiiam się.* ein wenig auffliehen.

subvolvo, *podwalam.* (der Vorstädt.

sŭburbanitas, *przedmieśćie.* Nachpaurschafft

sŭbūrbānum *Folwárk 2. przedmieśćie.* ein Meyer hoff nahe bey der Stadt.

sŭburbānus, *suburbicarius. przedmieyski.*

sŭburbium, *przedmieśćie.* Vorstadt.

sŭburgeo, *przypieram.* sŭbūro, *Opalam,*

subuulsus, *podskubiony, Goły.*

subuultūrius, *Sniádáwy.*

Succamerarius, B. in podkomorzy 2.

succēdāneum, *podstawek 1,*

succedaneus, *Zástępny.* (gehet glücklich.

succēdit *powodźi się. Tráfiá się. Zręczno iest.* es

succēdo *Nástępuię 1.2. Pochodzę 1. Schraniam się Wchodzę pokim 1.* An eines Statt kommen/Saccediren.-- *Nostris succedo penatibus hospes* Vir *syn.*] Subĕo, vel Sūbstĭtŭor ăltĕrĭus in lŏcum cŏmmĭttor: ăltĕrĭus lŏcum ŏccŭpo, vel ăccĭdo, ēvĕnio, cŏntĭngo, cădo.

succendo *Zápálam, podpalam, pobudzam.* anzün-

succenseo, *Gniewam się 1.* erzürnen. (den.

succensio, *podpalanie.* Anzündung.

succentīvus, przyśpiewáiący.

succentor, v. *Bas w śpiewániu,*

succentŭriātus, *Nástępuiący.*

succentŭrio, *Ná mieysce stawiam, Dopełniam,* die abzegangene zahl wieder ersetzen.

succerda, *Gnoy świni.* Saudreck.

succerno, is. *przesiewam, pytluię.* absonderen.

succernus flyctus, *sub Strzepię.*

succescit, Soczy się,

successio, *Nástępowánie.* Nachkommung.

successio per vices. *przemiáná.* Abwechselung.

successio necessaria. *in Ogrod.*

successivè, Nástępnie. successivus, successorius. Nástępny. successor *Nástępcá.*

successum, Powodzenie, & in Nieszczęśćie.

Successus us. *Jáskiniá, Jámá, Weśćie 2. powodzenie.* Glücklicher Fortgang/Außschlag *syn* ēvēntus ēxĭtus, căsus ēvēnta, ōrum. *epith*: Fēlix, prōsper, faūstus, ŏptātus, spērātus, expĕctātus, in fēlix. *phr.* Prōspĕra faūsta sors fortūna sĕcūndus, fōrtūnātus cāsus ēxĭtus. Faūstis rērum lætus ēvēntis. v. *Fortuna Secunda.*

successus, *si.* Szczęśliwy. (ne Woll.

succida lana. *Wełná nieochędożoná.* abgeschorsuccidaneus *Nástępny.* succīdia. *połećSeyten Speck*

succīdo, *à cædo, podćinam 1. 3. podrzynam żnę.* Unten abschneiden. *At rubicunda Ceres medio succiditur æstu.* Virg.

succīdo, *à cado, Upádam 1. 2. Upada morze, ſłábieię, & sub Drgam.* Einfallen. *Succidimus non lingva valet, non corpore notæ.* V. *syn* Cōncĭdo, cădo, sūccŭmbo. (schorne Woll.

succīdum vellus, *Wełná nieochędożoná.* abge-

succīdus, *Wilgotny.* safftig. *Succida palliolo vellera quinque petit.* Mart.

succīduus *Upadaiący Námiestny.* hinfällig.

succinctōrium, Szorc. ein Schurtz.

succinctus, *śiádły, Gotowy.* Kurtz.

succingo, *Opásuię, przepásuię, Otaczam.* untergürten/ auff chürtzen.

succingŭlum *pas rycerski.*

succīneus, *Bursztynowy.*

succīno, *Przyśpiewywam, śpiewam, przydáię 1. Succinis ambages, tibi luditur, effluis amens.* Pe.

succīnum, *Bursztyn.* Agstein. succīnus, *Bursztynowy Implicuit tenuem succina gutta ferā.* Mar

succīsio, *podćinanie, Rąbánie 1.* Abschneidung.

succīsīvus, *Dorywczy.* succlamatio, *Krzyk 1.*

succlamo, *Krzykam pochwaláiąc.* zuschreyen.

succollo, as. *Dźwigam,*

succōsus, *Soczysty. Jędrzny, Wilgotny.* safftig.

succresco, *Narastam. Nástępuię 1.* von unten

succrētus, *sub przesiewány.* (zuwachsen

succrŏtillus, succŏtilus, succŏtŭlus. Cieniuchny Miły. Szczupły.

succŭba *Nałożnicá. Cudzołożnicá, & sub Námiestnik. Quod gemit Hypsipyle lecti quoque succuba nostri.* Ov.

succŭbo, *Leżę pod. succŭbōneum, Nałożnicá.* unterliegen.

succŭbus, *Latáwiec.* (terliegen.

Succŭla, *Swinká*, *Windá 2.* (*wy wał.*
succula axe jacente. *Windá poprzeczna. Windo*
succumbo, *Upadam 8. Ustáię, Serce trácę poddáię się, Dáię się zwyciężyć. Nierządu pátrzyć 2. Łączy się* unterliegen. *Quos videt invitos succubuisse tibi.* Tib. *syn.* Sūccīdo prŏcĭdo cădo rŭo, ŏpprĭmor obrŭor. *v. Ruo.* (*te Rátá.*
succurrit mihi *Wspominam.* helffen. succurri-
succurro *podbiegam Rátuię.* zu Hülff kommen. *Instaurati animi regis succurrere tectis.* V. *syn.* Sūbvĕnio sublĕvo aūxilior. *v. Auxilior.*
succ9 *Sok 1.2. Treść Ekstrakt 2. Fárbá.* Safft. *Spiramenta, novas veniat qua succus in herbas.* V. *syn.* Hūmor lĭquor. *epith.* pīngvis vălĭdus sūdāns dūlcis lĭquĭd9. *phr.* Sūccōs9 hūmor ēxpressus vigor *succus radiorum solis. Bursztyn.*
succusarius, succusātor, *Koń ćięszko noszący Kłusak* ein hart tragend Roß.
succussatura, succussatus us. Trzęsienie.
succusso. *Wstrząsam, Trzęsę się,* erschüttelen.
succussus, *Trzęsienie.*
succŭtio, *Wstrząsam.* unten auffschüpffen. *Ferratos utrinque rotarum succutit orbes.* Luc. *syn.* Cŏncŭtio, quătio, quāsso.
succŭtior, *Trzęsę się, Trzpiatam się, podskákuię.*
sūcērda, *Gnoy świni.* Saudreck. *Hic in stercore humi, fabulisq; fimo atq; sucerda.* Lucil.
suctus, us *Ssanie.* das Saugen. *sūcūla idem succula.*
sūcūlæ, *Dżdżownice.* (*cula.*
Sūdācūlum, & sūdicūlum. Winnik.
sūdāriŏlum, sudārĭum *Chustkáein* Schweißtuch
sūdātio, *pocenie poćielnicá.* das schwitzen.
sūdātor, *pocący się.*
sudatoria cella, *Łáznia 1.* Badstube.
sūdātorium, *poćielnicá, Wierzchnicá.*
sudatōrius, *potowy.*
sūdes, *dis. hæc.* Kół 1. *Tycz.* Eindeunsteck/Pfahl. *Quadrifidasque sudes & acuto robore vallos.* V. *syn.* Trūncus stīpes pālus 1. vāllus. *epith:* ăcūta, lŏnga tĕres dura præūsta, frāxinĕa rōbŏrea.
sūdetum *Ostrożenie Okop.*
sudificus, Pogodny 2. sudifixio Pal 4.
sūdis is. f. *Kół 1. Kulá ryba.*
sūdo *Pocę się Usiłuię, pracuię Trudność mam ćiekę 2.* Schwitzen. *Multa tulit fecitque puer sudavit & alsit.* Virg. *syn.* Desūdo, exsūdo. *phr.* Sūdōrem mītto fūndo, sūdōre māno, pērfūndor, mădĕo; Sūdor per ārtus it, mānat, flŭit, lābitur. Sūdor ŏccŭpat ārtus. Sālsæ flūūnt de cōrpŏre gūttæ. Gĕlĭdus tōto mānābat cōrpŏre sūdor In rōremque pĕdes & brăchia mānant. Frigĭdăque exāngves it plūrĭma gūtta per ārtus.
sūdor, *ōris. pot pracá.* Schweiß.-- *Et multo phaleras sudore receptas.* V. *epith:* sālsus mădĭdus gĕlĭdus frīgĭdus călĭdus tĕpens pīngvis fūmans, stīllāns flūēns æstīvus sūbitus rĕpēntīnus anhēlus ĭmmūndus ĭllōtus lārgus. *phr.* Sūdōris hūmor gūttæ, lātex sūdātus hūmor, liquor. Flūēns de cōrpōre tōto. *v. Sudo.*
sūdorus, pocący się. Sūdus, *pogodny. Lutea protulerat sudos aurora jugales.* Rutil.
sūdum, *pogodá 1.4. Wyiáśnienie, & in Wilgotno.* schön Wetter. *Per sudum rutilare vident &c.* V *syn.* Sĕrēnum. *phr.* Trānsēat hic sīne nūbe d es, stēnt āēre vēnti. Pōnat & in sīcco mōllĭter ūnda mĭnas. *v. Serenus.*
Suecus, *Szwed.* ein Schwed. sveo, *sub Zwykł.*
suēra, à sverus sub świni. (gewohnen.
suēris, i. suis. sub świniá svesco, *sub Zwykł.*
suetus, *Zwyczayny, przywykły.* Gewohnt. *Sretg hinc tantum, seu pullus hirundinis, ad quem.* L. *syn.* assvētus, cōnsvētus, sŏlitus.
Suēvus, *Szwab.* ein Schwab.
Sufes, etis. summus pœnorum magistratus, idem Græcis Ephorus. Scalig: Consul: Livio.
suffārcīnātus, *Opcháły.* (pen.
suffarcino, *Okładam Obkładam się* unterschop-
suffarrāneus, Furman, & ćiurowie.
suffectio, *Námázánie, pokładánie, Dodawanie.*
suffectus, *Fárbowany, & sub Zápala się 1.*
suffērctus, *à suffercio, Lucil. al. suffractus, al. suffectus suffertus an Nátkany, Opcháły.*
sufferentia, Cierpliwość. Gedult.
suffēro. *ponoszę ćierpię 1. podeymuię 3. Opieram się, Wytrwáć 1.* ertragen/erdulden.
Suffertus, Senec: corr. Muret: Suffectus Apud Sueton in Nerone: Aliquid sufferti vel suffertim aut suffertū tinnire plenius quid & sonantiq cantare: Turneb: Lavin: Aliter sufferri.
suffervefacio, *podwarzam.* ein wenig siedend
suffervefio, *powieram.* (machen.

Suffer-

Suffervere faciunt. plin. corr: suffervefaciunt.
suffībŭlum, *Spodnicá, Zastoná.*
sufficiens, *Dostáteczny, Zdolny.* gnugsam.
sufficienter, *Dostatecznie.*
sufficientia, Dostateczność. Gnüge/ Völle.
suffīcio, *Zdołam, Nádążam, Dodáię 1. Wystarczyć, Ná to mieysce stáwiam, Namiestniká dáię, Zostáwiam ná rozmnożenie, Wytrwáć 1. Nápuszczam 1. Namaczam, Fárbuię* gnug seyn an eines andren statt setzen. *Sufficiet Baccho vites hic fertilis uvæ. V. syn* Sătis est, sat est, ăbūndè est, ămplĭus, insūper haud quicquam est ŏpus.
sufficit. *Dostáie mi, Dość 1.* es ist gnug.
suffīgo. *podbiiam 1. Krzyżuię, Wdźiewam.* süffhefften / unterstecken.
suffīmen, suffimentum. *Kádzenie, Kadzenia materya* Rauchwerck.
suffío, *podkurzam co Kádzę.* beräuchern. *Ignib9 æthereis terras suffire feraces.* Luc. *syn.* Fūmĭgo, (ĭnŏdōro. v. *Odoro.*
suffiscus, Mieszek 2.
suffītio suffit9, us. *podkurzanie Kádzenie* Räuche (rung.
suffītor, *Kádźiciel.*
suffl̄āmen, *Hámulec, Odwłoká 2.* ein Radtsperre
sufflāmĭno, *Hámuię woz.* die Räder auffhalten
sufflātio, *Nádęcie, Bąbel, poddymánie.*
sufflatorium, Miech 2.
sufflātus, *Nádęty, pyszny.* angeblasen/ hoffärtig.
suffl.ivus, lege subflavus. (tig.
sufflo, *Nádymam 1. 3. poddymam, Do uchá mowię, podszczuwam, Szepcę.* anblasen. *& sub Gniewam się.*
sufflor, *pysznię się.* (wam się.
suffocātio, *Zátchnienie, Dáwienie.* Erstickung.
suffŏco, *à faux. Dawię 1. Trapię.* Ersticken/ würgen. *Suffocent animā dira venena suam.* Ovid. *syn.* Præfōco, ănĭmam ĭntērclūdo. v. *Strāgulo*
suffōco, *à focus. Kádzę. Suffocat, & purâ limina tergit aquâ.* Pr.
suffŏcor, *Trapi mię co.* (tergit aquâ. Pr.
suffŏdio; *podkopuię, podryć, przybiiam.* untergraben.
suffossio, *podkop, podbićie oczu.* (ben.
suffossus equus. *Koń potkliwy.*
suffrāgātio, *pomagánie zá kim, Wotowánie przyczyna 3.* Hülffleistung mit seiner stimm.
suffrāgātor, *pomocnik Wotownik.*
suffrāgātōrius, *Wotowny.*

suffragines, *Ochwat.*
suffragino, as. podćinam 2.
suffrāgĭnōsus, *przeguby chore máiący, Koń ná poślednie nogi upadaiący.*
suffrāgium *Wotum, Ochwat.* ein Stimm so man Obrigkeit erwehlet / oder Urtheil sprechen *Temp9 erat, cū te geminæ suffragia terræ.* S.
Suffragiū. apud Ovid de nuce, à correpto, vitiose corr.
suffragium fero. *Wotuię.* (*Suffugium.*
suffrāgo, *inis. przeguby, Wilk 4.* die Kniebück an den hintersten Beinen der Thieren.
suffrāgor, *aris. pomagam 1. 3. Wotuię, Gotuię 2,* einem seine Stimm verleyhen.
suffrēnātio, *Ankrowánie.*
suffrico; *Wzdrápáć.* suffringo. *podłámuię.*
suffringo talos, crura. Ochromić.
suffrio vasa, Colu lege potius suffrico.
suffrūtex, icis. Byle, Krzew.
suffūgio. *Schraniam się, Uchodzę 1. Ućiekam.* sich
suffūgium, *Ućieczká.* (entziehen.
suffulcio, *podpieram 1. podśilam, podiadam sobie.*
suffūmĭgo, *podkurzam* (unterstützen.
suffundo, as. podmurowáć. unterbauen.
suffundo, is. *podlewam co, Nápuszczam.* unter-
suffundor, *sub Zápłonąć się.* (giessen.
suffunduntur oculi. *Záćiekáią oczy.*
suffūror, *Krádnę 1. Umykam.* stehlen.
suffusculus, śniádáwy.
suffusio, *podlewánie, Infuzya.* Untergiessung.
suffūsio oculi, *Katarakta.*
suffusorium, Nálewká 1.
suffūsus *Rumiány, Záiątrzony, Krwáwy Zápalone oczy.*

SUG

Suggĕro, *Dodáię 1. Ná to mieysce stáwiam przypominam, powiadam do uchá* darreichen/ einblasen.
suggestio, poduszczánie. Dargebung. (blasen.
suggestium, *podstáwek, Ketnary.*
suggestus, us. *poduszczánie, podstáwek Chochoł. Kazalnicá.* eine Cantzel. (untergehen.
suggrĕdior, *podchodzę 1 Szancuię się.* heimlich
suggrunda, æ. suggrundia *orum, &* suggrundatio. *Obdách, Alkierz.*
suggrundari, Rob: *Steph. corr:* suggrundarium,

sūgillātio, *Náſkoczenie guzá, podbićie oczu, ślnosć 2. przymowká, przygáná, Obmowá.* Schän= (dung.
sūgillātus, *ti. śiny.*
ſugillo, as. *Podbiiam oczy, śino czynię, przyganiam Uwłaczam 2. Szczypię, Szydzę, Oſtawiam, Zámykam oczy.* Maßflecken auffschlagen.
ſūgo, *Sſę, Nápiiam ſię tr* Saugen. *Marte ſatos ſciret timor abſuit, ubera ſugunt.* L. *ſyn.* ēxſūgo. *phr.* ſūccum ōre lābris hāūrio, trāho, ēxtrāho, ēxprīmo.
Sui, *ſub ſię, Sobie 3.*
ſui arbitrii, *Swowolny* der nach seinem Willen (thut.
ſui juris, ſui juris Dominus. *Pan ſobie*
ſui juris ac ſententiæ eſt nimiūm. *Uporny.* eygensinnig
ſui mancipii *Swobodny.*
ſuile, *świnnik, Karmnik.* Schweinstall.
ſuillis is. *Wydrá Egipſká.*
ſuillus, *ſubſtant. Wyz, Wydrá Egipſká.*
ſuillus. *adject: świni.* schweinin. *ſuinꝰ, Varr: corr: ſuis viribus. O ſwey mocy.* (*ſuillus.*
Sulcamen, *Oránie Brozdá.* Ackerbrechung.
ſulcātim, *Brozdami, Zagonem.* mit Furen.
ſulcātor, *Oracz, żeglarz.*
ſulco, as. *Brożdżę Orzę, Kopam.* Das Erdreich braachen/ pflügen. *Sulcare terram, læſa quæ fruges ſuas.* (Jamb.) *Sen: ſyn.* Prōſcindo. *phr.* Sūlcos īnfindo īmprimo, īnfigo, īnſcrībo, ſigno, dūco prōdūco protrāho.
ſulcus, ſulculus. *Brozdá, Rozdwoienie.* Ackerfuhr
ſulfur, vel ſulphur. *śiarká.* Schwefel. ſulfur ſacrum, *piorun.* ein Donner.
ſulfūrāria, æ. śiarkowá hutá.
ſulfūrarius, *śiarkowy rzemieśnik.*
ſulfūrāta. *orum ſub śiárká. & ſub proch do krzeſania ogniá.* Schefelhölzlein.
ſulfurātio, *śiárczyſtość.*
ſulfuratum ramentum, ſulſuratum. *abſolutè śiarká do krzeſaniá ogniá.*
ſulfuratus, ſulfureus. *śiarczyſty.* geschwefelt.
ſultis, idem ſi vultis. Plaut: P.
Sum pro Eum, priſcè Enni.
ſum, *Verbum. Jeſtem 1. Zwykłem, żyię 1. Było widżieć, Mam z tobą.* seyn.
ſum aſſenſor. *Przyzwalam:* einwilligen.
ſum bene, *Dobrze ſię mam.*
ſum ferendo. *Zdołam.* vermögen.
ſum in vita, in rebus humanis. *Zyię.* leben.
ſum ne ego nihili? *Iiá błazen?*
ſum penes me, apud me. *Przy ſobie ieſtem.*
ſum ſolvendo *Mam zkąd.*
ſum validis ſuſtinere. *Zdołam.* vermögen.
ſūmen, ĭnis. *m. Wymię pierśi 2. Cyc 2. & ſub żyzność. Łono w ćiele. Cænat boletos, oſtrea, ſumen, aprū.M.*
ſūmēndālia. jum. orum. plácek
ſūmĭnātus, *ſub Wymię.*
ſumma, *Sumá 1. 2. Iśćizná, Tytuł, świat.* die Summ/ Vberschlag eines Dings.
ſumma hyeme. Wſrzod zimy.
ſumma ſummarum, *Sumá 1. świat.*
ſummam conficio facio. Sumuię. zu amenrechnen.
ſummam duco Ráchuię ſię. rechnen.
ſummam manum impono. Dokonywam. endigen.
ſummānālia, ium. Obártuch. ſummāno, as. Umykam
ſummānus, Lucifer, Złodźiey 1. & ſub piekło.
ſummārius, *ſub Sumá 1.*
ſummarium, *Sumowánie.* Kurtzer Begriff.
ſummas, ātis. ſummatis, *omne* ſummatis, is. *hæ hic* ſummātes, *hi. hæ. Pánowie przedni,* Páni die obersten Fürsteher.
ſummātim, *Krotko.* Kurtz. ſummè, *Bárżo.*
ſummis labiis. Powierzchnie.
ſummiſſio *Znižánie, Spuſczánie 1. pokorá, Cichość.* Vntergebung Vnterthänigkeit.
ſummiſſus, *podły, Łagodny, Niſki, Cichy.* unterthänig.
ſummītas, Wierzch. Höhe.
ſummitto, *Znižam, Schylam, Spuſczam oczy, Spuſzczam głos, Zápuſzczam włoſy Noſzę brodę. Ná tomieyſce ſtawiam Zoſtawiam 3. pośiłkuię Zápuſzczā las podaię ſię Kłániam ſię, Náſyłam 1. Nádſyłam Dodáię 1. przypuſzczam 2. 3. przelęknąć ſię 2. Náprawiam kogo Dogadzam 1. Wydáie źiemiá Klękam, Uſtępuię.* unterlegen/ neigen.
ſummo, as. *Sumuię.* zusammen rechnen.
ſummo, *i. in fine. Ná końcu.*
ſummo jure Surowie.
ſummœniāna fæmina. *Nierządnicá.*
ſummœniānum, *Nierządny dom.*
ſummæniānus, *Podmurowy.*
ſummœniānum, *podmurze.* Vntermaur.

Summŏpĕre, Bárzo. ſehr. ſummŭla, Sumá 1.
ſummum, Nomen, Wierzch. Höhe.
ſummùm Adverb: Naydáley iutrá. auffs höchſte.
ſummùm ſemel. Zraz
ſummus, Náywyżſzy, Nawiękſzy, Oſtátni, & ſub początek, Oſtátek, & ſub Przyiáciel. Der Höchſt ſyn. Māxĭmus, vel āltīſsĭmus, ſuprēmus, vel (ēxtrēmus.
ſummuſſus, Szemracz.
ſummūto, idem ſubmūto.
ſūmo, Biorę z ſobą, Kłádę 14. Przyczytam, Podeymuię 3. Wáżę ſię 2. Wydáię 1. Piię 1. Trawię czás, Biorę, Czynię ſię 2. Obłoczę 1. Kłádę zá pewną, Trzymam o ſobie, Záwziął ſię, Kokoſzę ſię. nehmen/ erwehlen.
Sumpti-facio, Wydáię 1. Utracam 1. außgeben.
ſumptio, Bránie. Nehmung.
Sumptio, Dialectica & Rhetorica. Cicer. limma. Sumptiones ſyllogiſmi ſunt propoſitiones quæ præcedunt & inferunt concluſionem, ſymteraſma Vulgo Præmiſſas vocant, & priorē quidem Majorē, poſteriorem Minorem.
ſumptito, Bieram.
ſumptuārius, Wydátkowy.
ſumptuōsè, Koſztownie, Rozrzutnie, Drogo. Köſtlich.
ſumptuōſ9, Koſztowny, Rozrzutny, Doſtátny prze ważny, Hoyny. (koſten.
ſumpt9, us. & ſumpt9. ti. ſubſt: Nakład, Bránie. Vn
ſumptus itinerarius; Nádrożne.
ſunat, i. deprimit Lucil: Noni: corr: Simat, à ſimo as
ſuo, is. Szyię 1. Háftuię 2. näen.
ſuo cibo. Oſwey ſtrawie. ſuo ſibi. Włáſny.
ſūpărium, Obićie.
ſuparum, lege ſupparum. ſuparus, lege ſupparus.
ſuppellectĭcārius, Sprzętowy.
ſupellectilis, is. hæc. ſupellectile hoc. Sprzęt.
ſūpellex, ctilis. Sprzęt, Gráty. Haußrath. Vilis cum patera guſtus, cámpana ſuppellex. M. epith. Prĕtĭōſa ſplēndĭda dīves ŏpŭlēnta, sŭpērba, măgnĭfĭca, pūlchra, vīlis, cūrta, ſōrdĭda, laūta, mūnda, ēxcūlta. phr. Jam dūdum ſplēndet fŏcus, & tĭbi mūnda sŭpēllex. Tēcum hăbĭta, & nōris quam ſit tĭbi cūrta sŭpēllex.
ſūper Ná 2. Nád 1. Zá, Wyżey, O to 2 Beż przeſtanku, O co ubić, Więcey, Ná wierzchu, O tym Zá gorę, przy wieczerzy. Auff/ über.-- Fama ſuper æthera notus. V. ſyn. Supra, dēsŭper, sŭpērnè.

Super, Adverb: Wzgorę, Zgory, Názbyt.
ſuper, ri. Nomen. Gorny 2. Wyſoki 2. hoch.
ſuper, pro ſuperans, Pozoſtáły.
ſuper, pro ſupereſt, in Zoſtáię 1.
ſupera, pro ſupra Adverb: Wyżey.
ſupĕra pro ſupra Præpoſitio. Nád.
ſupĕra, orum. ſūpera alta. Gorá 2.
ſūpĕræ res, Nápowietrzne rzeczy.
ſūpĕrābĭlis, Zwyćiężny, przebyty, Łácny do zwyćiężenia. überwindlich. Scilicet ut per vim non eſt ſuperabilis ulli.
ſuperabundanter, Nádmiarz 2. überflüſſig.
ſuperabundantia, Nádmiarz 1. Vberfluß.
ſūpĕrăbundat, Zbywa co. überflüſſig haben. ſuperabundo, Obfituię.
ſuperaddo, przydáię 1. przykładam 2. zugeben.
ſuperadjicio, Przydáię 1. zuwerffen.
ſuperadultus, Wyroſły, ſuperædifico, Buduię. überbauen. (Przywiężuię.
ſuperaggĕro, Náſypuię. zuſchütten. ſuperallĭgo
ſūpĕrāmenta orum. Drobki, Oſtátki 1.
ſuperamentum, Ućinek 1. Zbytek.
ſuperanteactus, Przeſzły.
ſuperbè, ſuperbiter, pyſzno.
ſuperbia, pychá. Hoffart/ Hochmuth. Non ea vis animo, nec tanta ſuperbia victis. O. ſyn. Fāſtus, āmbĭtio. epith: ēlāta, tŭmĭda tŭmēns, tūrgĭda, vēntōſa, vāna, ĭnānis, trŭcŭlēnta prōtērva, ĭnĭqua mălĭgna, grăvis, īmpĕrĭōſa, violēnta, īnſāna, ſtolida, dēmēns īnvīſa, dāmnōſa, ārrŏgāns, impudens tĕmĕrāria, aūdax. phr. sŭpērbus vēntoſus, ĭnānis fāſtus, tumor. Fāſtus vēſānia ĭnānis glōria jāctāntia. Tŭmĭdæ mēntis fāſtus Mēntis ēlātœ tŭmor. Pōnĭte īnflātus, tŭmĭdōſque vūltus Tērrārum dŏmĭnum pōne sŭpērcĭlium. Ventōſo vāna sŭpērbia fāſtu. Vēntōſo tūrgĭda flātu, īmpatiensq; sŭpērbia fræni īnquĭnat, egrĕgĭos ādjūncta sŭpērbia mōres ămāta sŭpērbia dūlces vix hăbet evēntus à nōſtris procul eſt ōmnis vēsīca lĭbēllis Mūſa nec īnſāno ſȳrmăte nōſtra tŭmet: Ubi nota ipſam Veſicam pro tumore, ſive tumido & lato ſcripti genere uſurpari. v. Ambitio, Superbio.
ſuperbibo, Popiiam po czym.
ſuperbiloquentia, Pyſznomowność.
ſuperbio, Pyſznię ſię. Hoffartig ſtoltz ſeyn.-- Tumefacta ſuperbiat umbria libris. Prop. ſyn. īnsōlēſco, glōrĭor.

glōrĭor. *phr.* ănĭmo, ănĭmis ēffĕror. Fāſtu tŭmĕo, tŭmēſco tūrgēſco īntŭmĕſco. Pēctŏra fāſtu plēna gĕro: āltos ſpīrĭtus ănimos gĕro. Pēctŏra, cōrda fāſtus hăbet, pŏſsīdet, īnflat. Vēntōſo, ēxtōllit ſe vana sŭpērbia flătu. Căput vērtīcem cælo ēffērt, ērīgit, ēlāta frōnte sŭpērbit. Sūblātis sŭpērcilĭis ălĭos ſpērnĕre, dēſpĭcĕre. Cērvīcem ēlātam gĕrit. Trōjānos tŭmĭdos făcit nĭmium, ac fĕrōces. Laūdātas hŏmĭni vŏlŭcris Jūnōnia pēnnas ēxplĭcat, & forma mūta sŭpērbit ăvis. *v. Superb9*

Sŭperbus, *Superbificus, pyſzny 1. 2. Wſpániáły, świetny 2. Wyborny, & ſub Umárły.* Hoffärtig/ ſtoltz. *Quos illi bello profugos egere ſuperbo.* V. *ſyn.* ārrŏgāns, īmpĕrĭōſus āmbĭtĭōſus. *phr.* Fāſtu tŭmens tŭmĭdus tŭmĕfāctus tūrgĭdus tūrgens ēlātus sūblīmis īnsŏlēns fĕrox: aūdāx tĕmĕrārius. Vāno tŭmĭdus, præcōrdia fāſtu ōmnia măgna lŏquens ănīmis ēlātus. Cui sŭpērba mēns. Quem sŭpērbia dēmens īnflăt sĕquĭtur sŭpērbos, ūltor à tērgo Dĕus. Fāſtus ĭnēſt īlli, sĕquĭturque sŭpērbĭa fōrmam. Fāſtūque sŭpērbus ēmĭcat in cūrrum nĭmium gaŭdēns, pŏpŭlārĭb9 aūris. *v. Ambitioſ9 & Superbio.*

ſupercado, Spadam 1. ſupercalco, *Depcę.* tretten.

ſupercerno; *Potrząſam 4.*

Supercertor, in Epiſtol: Judæ. adlaboro, contendo, de-(certo.

ſupercilia parietum. *Gzemſy.*

ſŭpercĭlium, *Brew, Skinienie, pychá powagá, Brzeg 2. Wierzch 1.* Storcz. Augbrauen *epithi:* Hīrſūtum trīſte sĕvērum grăve sŭpērbum cōntrāctum mĭnax, ēlātum tērrĭbĭle, ārdŭum trūx, ātrum. *phr.* Hīrſūtumq; sŭpērcĭlĭum, prōlīxaq; bār(ba.

ſupercontego, *Nákrywam.* überdecken.

ſupercorruo, *Upadam ná drugich.*

ſupercreſco, *Náraſtam.* überwachſen.

ſupercŭbo, *Leżę ná czym.* überliegen.

ſupercurro; *przewyżſzam.*

Superdico, vel ſuper dico Cicer. corr. Lambin. Superiores dicebant, loco, ſuperdicebant. v przydáię. Superdo przy-(dáię 1.

ſuperduco, *Przyprowadzam.*

ſŭpĕrēditus, Wyniosły. hoch. *ſuperĕdo, poiádam.*

ſuperēmĭco, *ſub Wynurzam ſię.*

ſuperēmĭneo, *przewyżſzam, Pokazuie ſię co, Wychodźi 1.* übertreffen/ herfür gehen. *--Gradiensq; deas ſupereminet omnes.* V. *ſyn.* Sŭperēmĭco, ēxsŭpĕro, sŭpĕro, ēmĭco, ſum ſupra, vel ēxcēllo. *phr.* Căput tōllo, āttōllo, ēffĕro ĭnter Vīctōrque vīros sŭpērēmĭnet ōmnes, īpſe cătērvis. Vērtĭtur in mĕdĭis, & tōto vērtĭce ſupra eſt: Namq; ōmnes sŭper ēxcēllēns atq; āltĭor ĭbat.

Sŭpērĕnăto, *Wynurzam ſię.* über dem Waſſer liegend ſchwimmen.

ſupĕreo, ſuper eo. *Chodzę 2.*

ſuperērŏgātio, Przydátek 1.

ſupererogationis opera, Uczynki dobre.

ſupererogo, Wydáię 1. außgeben.

ſupereſcit, ſupereſt, ſuperſit *zbywá co.* es iſt übrig

ſuperēvŏlo, *Wylatam. ſuperxalto Wywyżſzam.* ü-(berfliehen.

ſuperexcurro, Wybiegam 2.

Superexigo; i. nimium exigo, & Superexactor. in Cod: ultra debitum exigens.

ſuperextendo, Rozſzerzam. ſuperextollor, Wynoſzę ſię

ſuperfĕro, *Przenoſzę 2. przeſtępuię co.* übertragen

ſuperfētātio, *ſub Kocą ſię 2.*

ſuperfetatum, ibidem. ſuperfeto, *as. ibidem.*

ſuperficiaria ædes. Budowánie 3.

ſuperficiārius, Powierzchni, Buduiący 1. Upzrąść.

ſuperficies *Powierzchność, Szerokość.* ein ebener (Plan eines Dings

ſuperficio ſub Zbywá co.

ſuperficium, Budowánie 3.

ſuperflōreſco, *ſub Kwitnę.*

ſuperfluens, *Opływáiący. Obfity, Zbytni.*

ſuperfluĭtas, *Zbytek 1. Nadmiarz.* Vberfluß.

ſuperfluo, *Ciekę. przepełniam, Opływam, Zbywá.* überflüſſen.

ſuperfluus, *Opływáiący. Zálewáiący, Zbytni.*

ſuperfulgeo, Stati: i. fulgeo ſuper.

ſuperfundo, *Polewam 1. Wylewam z brzegow.* ü-(bergieſſen.

ſuperfūſio, *Polewánie.*

ſupergaudeo, Urągam ſię, Weſelę ſię.

ſupergĕro, *Kłádę 3. Náſypuię 1*

ſuperglorioſus. Daniel 5. Przenachwálebnieyſzy.

ſupergrĕdior, *Przeſtępuię 1. Przewyżſzam.* über-(ię. überſtreichen.

ſuperhumerale, Náramiennik 1.

ſŭpĕri, *Niebieſcy.* die himmliſche Geiſter. *Si placeat ſuperis, ut conjuge gaudeat uno.* Mart.

ſuperjacio idem ſuperjĭcio.

ſuperjēctio, ſuperjectus. *Przyrzucenie.*

ſuperjĭcio, *Przyrzucam 2. Przydáię 3. Kłádę.* zu werffen.

ſupĕrilligo, *Przywięzuię.* ſuperillīno *Námázu-*

Superimpendens, *Záwieśisty*. überhangend.
superimpendo, *Wydáię 1.*
superimpono, *Przykładam 1*. *Kłádę 3*. überlegen.
superincido, *Spadam 1.*
superindico, *Ulpian. lege superdico.*
superindictio; *superindictum*, *sub* Pobor.
superinduco, *Násypuię 1. Zásypuię. powłaczam* & *sub przyprowadzam.*
superinductio, *Kásowánie*; *przekreszlenie.*
superinduo, Obłoczę 2. überziehen.
superinfusio *polewanie*. Vbergiessung.
superingĕro, supĕrīnficio. *Násypuię 1.*
superinsterno, *Tárćicámi pokładam.*
superintĕgro, *Nákrywam*, *przyodźiewam.*
superintŏno, *Grzmot czynię.*
superinvalesco, 4. *Esdræ pro valdè invalesco.*
superinungo, *Namázuię*. übersalben.
sūpĕrior, *Wyższy*, *Dawnieyszy*. Oberer. *an Stárszy*
superior locus, Kazálnicá. Cantzel. superiōres *Przodkowie*. die Oberer.
sūperjūmēntārius, *Pásterz*. Hirt. sūperiùs, *wyżey*
superlacrymo; *sub ściekā*, *Sączy się.*
sūperlatio, *Wynieśienie.*
Superlativus gradus Grāmaticorū, quod Nomen aliquod ad plura sui generis cōparatū, præfertur omnibus, Priscian.
superlātus, *Wyniosły.*
superlaudabilis, Daniel. 3. *przenachwalebnieyszy.*
superlimen, sūperlīmĭnāre. *Náprożek.*
superlĭno, *Námazuię*. *superlŭcror*, *sub Zyskuię.*
supermando, *is. poiadam 1*. *supermico*, *przewyższam*
supermūnire, *Obwárowáć.*
sūpernas, *atis. Wierzchołkowy.*
supernus ventus. *Wiátr połnocnemu poboczny ku wschodowi.*
supernascor, *Nadrastam.*
sūpernăto, *pływam po wierzchu*. überschwimmen
supernătūrālis; *Nádprzyrodzony*. übernatürlich
supernè, *Zgory*, *Wzgorę po wierzchu.*
supernumerarii żołnierz lekki. pośiłek, *żołnierz pośiłkowy*, *tytułowy.* (Rhodigin.
Supernumerariū, *pro additione corollario usurpavit*
Supernumerus: *vel supernumerum militiæ genus*, *sub żołnierz tytułowy.*
supernumerus, *Nádliczony.*

Supernus, *Gorny 1*. *Zwierzchni*. das oben ist.
superordino, *sub Stánowię.*
sŭpĕro, *Przewyższam*. *Zwyćiężam 1. 2. przemagam*, *przechodzę kogo*, *przebyć co*, *przestępuię 1. przeskákuię. Zostáię. żyię 3. Uchowá się. Zbywá* Vberwinden/übertreffen. *Amissa solus palma superabat Acestes*. Vir. *syn.* Vīnco, sŭbĭgo; vel præsto, ēxcĕllo, vel āscendo; vel rĕsto, sūpērsum. *v. Vinco*, & *Excello.*
superobruo, *przywalam.*
superpelliceum, *B. in* Komżá.
superpendens, *Záwieśisty*. überhangend.
superpondium, *przydatek.*
superpono, *Przykładam 1*. *Kłádę 3. 4*. überlegen
superquàm quod, *Oprocz tego*. ohne das.
superrādo, *in Skrobię*. superscando, *Wstępuię.* übersteigen.
superscribo, *Napis kłádę*. überschreiben.
superscriptio, *Napis.*
supersĕdeo, *przestáię 1*. *Zániechawam*, *śiedzę 1.*
supersēmino, *supersero. śieię 3.* übersäen.
supersilio, *Wskákuię*. *supersōlāneus*, *Naiemny.*
superspargo, *potrząsam.*
superspero, Psal. 118 *i valde spero.*
superstagno, *Wylewa z brzegu.*
superstātūmino rudus. *Tynkuię.*
supersterno, *Nákrywam*. überstreuen.
sūperstes *pozostáły*, *świádek*, *żyw 1. Obecny*. überlebend. *Et meliore tui parte superstes eris*. Mart *syn.* Sālvus, īncŏlŭmis; sospes, vel rĕliquus.
superstitibus præsentibus. Swiadecznie.
sŭperstitio, *Zabobon*. Aberglaub. *Vana superstitio veterum* &c. V. *epith*: ănīlis rīdēnda āmens cæca, vāna īnsāna īnsānis, stūlta īmprŏba *phr.* Vāna īnānis, fālsa rellĭgio. Vāni rītus. Stūltæ rellĭgionis āmor. īnāne cōmmēntum. Sibi quæ vāriis fīnxit sĭmŭlācra figūris. Crēdŭla cōrda fātīgāns Vāna sŭpērstĭtio mĭsĕras cōmplevĕrat ūrbes. *v.* *Idololatria.*
superstitiosè *Zabobonnie po babsku.*
sūperstĭtiōsus *Zabobonny*, *Wrożek*. Abergläubig.
Superstitiosus hic quidem est &c. Jamb.
superstito, *Zostáię żyw*, *przeżyć 3*. *Záchowuię 4*
superSto, *Stoię 3. 4.*

superstruo, *Przybudowáć 2.* überbauen.
supersum, *pozostáię 1. Bronię 2. Názbyt, Ná ostátek, Zdołam, & in Obecny.* überbleiben. *Auxilioq; urbes Italæ, populiq; supersunt.* V. sum sŭper, sŭpĕro, rĕsto, sum rĕlĭquꝰ sum sŭpĕrstes
supertĕgo, *Nákrywam.* überdecken.
sŭpervăcāneus, *prożny, Zbytni.* unnütz.
supervăcat, *Zbywá.*
supervacuitas, *propriè sonat. Zbytek, Zbyteczność Sapientiæ 14. prożna marność.* Vnnutz/Vberflust. *reddit Vujecus, apud LXX.*
supervacuè, supervacuò. *Názbyt.*
supervacŭus, *Zbytni, prożny.* Vergebens/ unnütz/ überflü ssig. *Mitte supervacuos honores.* (Dactyl. Troch.) *syn.* sŭpĕrvăcānĕꝰ, inūtĭlis ĭnānis, vānus.
supervăganeus, Wysokolotny.
supervăgor, *Buyno rostę.*
Supervaleo, Ecclesiastici 43. pro prævaleo, præpolleo.
Supervalesco. Esdræ 4. idē przemagā, przewyżßam.
superveho, supervehor. *Przeieżdzam.*
supervenio, *Nádchodzę, Nástępuię, Łączy się.* überfallen. *Grata superveniet, quæ non sperabitur hora.* Hor.
superventus, us. *Nádeśćie.* Vberfall/ Zukunfft
supervestio, *Okrywam przyodżiewam.*
supervīvens, pozostáły. supervivo, sub Doczekał.
superum, *Gora 2.*
superungo, *Namazuię co.* überſalben.
supervŏlito, & supervŏlo, as. *Latam.* überfliegen. *Infelix sua tecta supervolitaverit alis* V. *ille astu subit, at tremebunda supervolat hasta.* idem.
supervolvo, *Taczam.*
superus, Gorny, Wysoki, Zwierzchni, Niebieski.
Supinæ manꝰ orantis. *Viri. palmis cœlū spectātes*
sŭpīnātio, Wznak leżenie. das liegen auff dem Rücken. sŭpīnātus, *Wznak leżący.*
supinē, *Wznak, Niedbále.* hinlässiglich.
supinitas, Wznak leżenie. Niedbalstwo.
sŭpīno, as. *Wznak ćiągnę przewracam Kokoszę się.* über sich Kehren.
Supinum, Supina apud Grāmaticos Priscan: Probum sunt Verba sine personis & numeris ideoq; Infinitis sociantur. Participialia verba vocat Priscian & Donat. Nomina. Augustin Saturnius Suntq; duo in Um activa significationis, ut Eo visum i ut videam ad videndum. In U passiva ut dignus visu, i. videri, ut videatur Hæc à nominibus, non differre censet Priscian: intellige saltem in quibusdam carent ijs Græci & Poloni.
sŭpīnus, *Wznák leżący, Spodni, Záleżáły, Niedbáły, Gnuśny, Gruby 3.* rücklings liegend. *Cubat in faciem mox deinde supinꝰ.* Juv. *syn.* Rĕsŭpīnꝰ, reclīnis, rĕsŭpīnātꝰ, prostrātꝰ, rĕcūmbens, īnvērsꝰ.
sŭpo, *as. Rzucam.*
suppætuli oculi. *Varro. Colujus, i. aliquantum pœtuli.*
sŭppar, ăris. *Rowiennik.* gleich.
suppărăsītor, *aris. pochlebuię.* schmeichlen.
suppărium, *Obićie.* Beschläg.
suppărum, *Chorągiew 1. żagiel 1. Szatá białogłowska, Gzło, Ciásnochá.* ein Schürtz.
suppărus, *Szátá białogłoska, Gzło, Ciásnochá.*
suppeditat, *Dostáie mi.*
suppĕdĭtātio, *suppeditātus, us.* Dodawánie. Erschiessung/ Zustandt.
sŭppĕdĭto, *Dodáię 1. Nákładam komu, Uchowá tyle, Zdołam.* Zusteuren/ fürstrecken. *Suppedita mihi tela vadis liventis averni.* S. *syn.* effĭcĭo, sŭggĕro, mĭnĭstro.
Suppeditatꝰ es mihi apud Cic: aliqui legūt. Deponens sed variant lectiones: al: suppeditatū est mihi &c.
suppēdo, *is. wiátru przyrodzonego upuśćić* furtzen/ feisten.
suppello. Cicer. corr. suppedo.
suppendo, Wiśę 1. supperno as. podćinam.
sŭppĕtiæ; *pośiłek pomoc.* Hülff/ Succurs. *Qui dare suppetias modo ne fiducia cesset* A. v. *Auxiliū*
suppetias, *sub Rátá.*
suppetias advenio, eo, venio. Posiłkuię.
suppetias affero, fero mitto. Rátuię.
supperiatum proclamare. Rátá wołáć.
suppĕtĭātus, us. pomoc. Hülff.
suppĕtĭor, aris. Rátuię. helffen.
suppĕto, suppĕtit, *Dostáie mi, Zostáię żywmam co dáć, Mam z tobą.* Verhanden/ bereit seyn. *Pauper enim non est; cui rerum suppetit usus.* H. *syn* Præsto sum, ădsum, sŭffĭcio.

Suppīlātus, *Okrádźiony.* (ben.
ſuppīlo, *Krádnę 1. Umykam* heimlich berau-
ſuppingo, *Podbiiam 1. Podſzywam.*
ſuppingvis, *idem,* ſubpingvis.
ſupplantatio, tr. Oſukánie, propriè Przewinienie przez nogę. Betriegung.
ſupplānto, *Szczepię przewiiam przez nogę, Oſzukiwam.* unterpflantzen/betriegen.
ſupplanto verba. Mowię pieśćliwie, Pieſzczę ſię.
ſupplemēntum, *Pośiłek, Dopełnienie.* Außfüllung/ Erſetzung.
ſuppleo, *Ná to mieyſce ſtawiam, Dokonywam. Dopełniam, Dokładam 1.* erſetzen/ erfüllen was
ſupplet vicem. Stoi záto. (abgehet.
ſupplex, *Pokorny.* Demüthig bittend. *Supplicibꝰ ſupra votis &c.* Vir. *ſyn.* ābjēctus, jăcens, prōſtratus, ſūbmīſſus, vel ōrāns, rŏgāns.
ſupplex libellus. *Supplikácya.* demüthige Bitt.
Supplicamentum, Apárat 1. Ofiárá 2. ein Opffer.
ſupplicaſſis, i. ſupplicaveris, Plaut.
ſupplicare Pokłon *czynić.*
ſupplĭcātio, *Prośbá, Proceſſyiá. ſupplĭcia* Proceſ*ſyá, Ofiárá 2. & Laſká poſelſká.* demüthige Bitt
ſupplĭcĭter *ſupplicitùs,* Pokornie. Demüthiglich *Suppliciter venerans demiſſo lumina Turnꝰ.* Vir
ſupplĭcium, *Prośbá, Karánie, Męká 1.* Bitt. *Item* Leibs-Straff/ Pein. *Supplicia hauſurum ſcopulis, &c.* V. *ſyn.* Tōrmēntum pœna, crŭcĭātꝰ. *epith.* ăcērbum, ſūmmum ſuprēmum dēbĭtum, jūſtum ĭnīquum, fĕrum, crūdēle dīrum, dūrum, ſævum atrōx, īmmāne, hōrrēndum, īntŏlĕrābile, grăve, triſte, āſpĕrum, ēxquīsītum, īnfāme, fŭnēſtum fērāle, lēthāle, ācre, vĭŏlēntum ĭnaūdītum. *phr.* Gĕnus mĭsĕrābĭle pœnæ, ſcĕlĕrum vīndex, vel ūltrix pœna. *v. Pœna.*
ſupplĭco, *Modlę ſię 1. 2. Ofiáruię 2.* Przyczyniam *ſię 2.* Demüthig bitten. *Arida nec dubio ſupplicat herba Jovi.* Tib. *ſyn.* Dēprĕcor, ſūpplex, āccēdo; ōro, rŏgo, prĕcor. *v. Precor, genua fle-*
ſupplicue, i. ſuppliciter, Apuleius. (cto.
ſupplodo, *tr. Tłumię.* bolderen.
ſupplōdo pedem. *Tąpam.*
ſupploſio, *Tąpánie.* (ein wenig.
ſuppœnĭtet me. *żal mi nieco.* es gereuet mich

Suppōno *Podkładam Ná to mieyſce ſtawiam, Podrzucam 2. Namieſtniká dáię, Náſadzam 1. Záſtępuię kogo, Fałſuię Podeymuię 1.* Unterlegen *Falcem maturis quiſquam ſupponat ariſtis.* Virg *ſyn.* Pōno vel ſūbmītto.
ſuppono, recentiores Philoſophi uſurpant eo ſenſu quo Ariſtot: i. pro principio pono Sic. Ariſt: Theophra: ex ſuppoſitione.
ſupporto, *Ponoſzę przywożę.*
ſuppŏsĭtio, *Podkładánie, Podrzucánie.*
ſuppoſititia mater. *Mámká.* Säugamme.
ſuppŏsĭtītiꝰ, *Podrzucony, Námieſtnik* unterlegt
ſuppŏsĭtōrius, Spodni. ſuppoſitorium Czopek.
Suppoſitum apud Gramaticos eſt Nominativus antecedens Verbum inter duos rectos in Conſtructione poſitum. Apud Theologos ſuppoſitum eſt, ut in Chriſto Naturæ Divinæ juncta eſt natura humana, non ſolùm in Perſona, ſed etiam in ſuppoſito divino ſeu hypoſtaſi, Subſiſtentiam aliqui vocant.
ſuppŏsitꝰ, *Podrzucony Námieſtnik.* Untergelegt *Tranſeo ſuppoſitos, & gaudia votaque ſæpe.* J.
ſuppoſtrix, ſub Podrzucam. (Fang.
ſuppreſſio, *Duſzenie nocne, Obrywká.* Unterdru-
ſuppreſſor, Zátrzymácz, Przeymácz.
ſuppreſſus, *ćichy 3.*
ſupprĭmo, *Tłumię, Zátrzymawam, Záſtánawiam Hámuię ſię, Topię, Táię czego.* Unterdrucken. *ſyn.* ōccūlto, ābdo, ſūbdūco, vel cŏērceo, ſēdo, plāco. *v. Abdo.*
ſuppromo, Plaut: corr. ſuppromus es.
ſupprōmus, *ſub Nálewácz & Namieſtnik.*
ſuppromus ſum. *Nálewam.* eingieſſen.
ſuppŭdet, *Wſtydzę ſię.* ſich ſchämen.
ſuppūrata, *orum. Ropá, Wrzod 2.*
ſuppūrātio, *Ropienie, Jątrzenie.* ein Geſchwär
ſuppuratōrius, *Ropiący, Jątrzący.*
ſuppurātus, *Ropiſty, Záiątrzony.*
ſuppūro, *Jątrzę, Ropię ſię.* zu Eyter werden.
ſuppus, Wznak leżący. ſuppus tali, ſub Kut 1.
ſupputatio, Ráchunek. ſuppŭtātor, *Ráchownik.*
ſuppŭto, *Podćinam, Ráchuię ſię.* rechnen.
Sůpra, *præpoſitio, Ná 2. Nád 1. Ná wierzchu.* darüber/ über. *Olli cæruleus ſupra caput aſtitit imber.* Vir. *Serra ſupraque ſe ſunt, concutit omnia motu.* Luc

Sůprà, *Adverb.* *Nádto* W*zgorę* *Popráwey.* droben
ſupradictus ſupra dictus, ſuprapoſitus, ſupraſcriptꝰ ſupra ſcriptꝰ *Przerzeczony* obgemeldt
ſůprēma, orum. *Skonánie,* Smierć *1.* *Pogrzeb 1.* *Kośći zmarłych.*
ſůprēmĭtas, W*ierzch 1.* *śmierć 1.*
ſupremo, *Oſtátnie.* zu letzt.
ſupremum tempꝰ. *Konánie* *śmierć 1.* das ſterben
ſuprēmus, N*áywyżßy.* N*áywiękßy* *Oſtátni,* & *ſub Oſtátek.* Allerobriſt/letzt. *Jura dies regnis illa ſuprema fuit.* Ov. *Flebant,* & *cineri ingrato ſuprema ferebant.* V. *ſyn.* Sūmmus ūltímꝰ ēxtrēmꝰ.
ſupus idem ſuppus.

SUR

Sūra, *Łyſt,* K*ość goleniowá mnieyßá.* die Waden am Schenckel. Purpureoq; *alte ſuras evincta* (*cothurno.* V.
ſuræ frons. *Goleń.*
Surclus Varr: idem Surculus.
ſurcŭlāceus, *Drewniſty.* *Głąbiáſty.*
ſurcŭlāta veſtis, Szátá *ná tryumf.*
ſurcŭlātus, Streſiſty. ſurcŭlo, *as.* Obćinam. die unnütze Schöß abbrechen.
ſurcŭlōsè, *Gáłąſkámi*
ſurcŭlōſus. *Drewniſty.* *Roſocháty* *Głąbiáſty.*
ſurcŭlus, *Látorośl 2. 3.* *Gáłąſká,* *Trzaſká 2.* Ko*tek 1.* Schoß eines Gewächs/Zweig. *Pomaq;* & *alcinoi ſylvæ nec ſurculus idem.* Pr. *ſyn.* Rāmŭlus, frŭtĭces gērmen. *v. Ramus.*
ſurdaſter, *Głuch.* übel hörend. & *ſub przyćie*-*mnieyſzy.* (*chotá.* Taubheit.
ſurdeſco, *Głußeię.* taub werden. ſurdítas, *Głu*-
ſurdùm, *Głucho.*
ſurdus, *Głuchy 1 2.* *Słáby 2.* N*ieznáczny,* N*iewyſłuchány.* taub. & *ſub Głos 12.* & *Fárbá bládá.*
ſurgo, *Powſtáię 1.* *Wſtáię,* *Podnoßę 3.* W*ſchodzę 2* W*ßczyná ſię.* Auffſtehen. *Poſtera jamq;* *dies primo ſurgebat Eoo.* Vir. *ſyn.* āſſūrgo, cōnſūrgo, īnſūrgo. *phr.* Mē, vel cōrpus, tōllo, āttōllo, lĕvo, ēffĕro, ērĭgo, hŭmo tōllo, ſēdem līnquo. Hŭmo mēmbra lĕvāre, Tēr ſēſe āttōllēns, cŭbĭtōque īnnīxa lĕvāvit. Tōllit ſē ārrēctum quādrŭpes.
ſurio, is Beſtwię ſię. (*culatꝰ.* *Streſiſty.*
ſūrōreclatus. *ſūrōriculatus,* *ſuroregulatus,* *ſurore*-
Surpiculus, *meliùs ſirpiculus.*
ſurpio, *contractè* *Porywam.*
ſurrectus, *Podnioſły,* & *Máćicá nie wſpártá.*
ſurrĕgo, pro ſurgo, priſcum Feſt: Sipont. (*Feſt.*
ſurremo, i. fumo, & *ſurrempſit pro ſuſtulerit, priſcū*
ſurrepo, idem Surrepo *Subreptio, ſupra Subreptio.*
ſurreptītiꝰ Krá*dźiony,* *Dorywczy.* verſtohlen.
Surrexe, pro ſurrexiſſe. *Horat,* *contractio Pòética.*
ſurrĭgo, *is.* *Podnoßę,* N*áſtorczyć,* *Strzępię.* Auffrichten. *Totidē ora ſonant, tot ſurrigit aures.* V
ſurrĭpio, Krá*dnę 1.* *Porywam.* Verſtehlen. *Surripuere viros exactaque viſcera ferro.* Perſ: A. *ſyn.* Fūror, răpio ērĭpio, ſūbdūco.
ſurrŏgātio, *Záſadzenie.* Surrogator; *Surogátor*
ſurrŏgo, N*á to mieyſce ſtawiam,* N*áſtępcę dáię,* N*á to mieyſce obieram.* an eines andren ſtatt ſtellen. (*idem.*
ſurſum, W*zgorę 1. 2.* über ſich ſurſum verſus,
ſurſum deorſum, *Tám i ſám.*
ſurſum loca; *Gorá 2.* ſūrſus *Kol 1.* ein Pfahl.
ſūs, *ſuis,* & *ſueris cōmune.* *świniá.* Ein Schwein/Sau. *Fiet enim ſubito ſus horridus; atraque tigris.* V. *ſyn.* Pōrcus, pōrca. *epith.* īmmūndus, fædus, tūrpis. ſōrdĭdus, lŭcŭlēntus, cœnōſus ōbſcænus, pīnguis, tārdus, īgnāvus lēntus, grăvis, ſērōſꝰ, ſētĭger, hīſpĭdus, lŭto ſē vŏlūtāns. *v. Porcus.*
ſus fœta, ſus plena. *Proſná świniá.*
ſuſceptio, *Podeymowánie,* *Záczęćie 1.* *Przyięćie.* Annehmung. (*Kmotr.*
ſuſceptor *Przyimácz,* *Przechowywácz* N*áymácz*
ſuſcēptus, *Przyiáćiel.* *ſuſcio.* Plaut: *corr: ſcio.*
ſuſcipio, *Przyimuię 1. 2.* *Podeymuię ſię,* *Biorę,* Po*czynam,* *Uymuię ſię zá co,* *Obálam ná ſię,* & *in Dopußczam ſię,* W*eßło w obyczay.* Auff ſich nehmen. -- *Mi legatus ſuſcipe cauſam.* Ov. *ſyn.* ēxcĭpio, rĕcĭpio, ădmītto, vel āggredior, adŏrior, īncĭpio. *phr* Rēs āntīquæ laūdis & ārtis īngrĕdĭor. Nōbĭle ŏpus mōliri: Nŏvos āſſūrgĕre in auſus Nŏvo tēntāre mŏlīmĭne vīres. *v. Aggredior,* & *Incipio.*
ſuſcitābŭlum, *Pobudká 1.* W*áchel,* *Proch 2.*

Suſcito,

Suſcĭto, *Budzę, Pobudzam, Rozdymam Poruſzam.* Erwecken/ auffwecken. --*Sopitos ſuſcitat ignes.* V. *ſyn* ēxcĭto, ēxſūſcĭto. *v. Somniū excutio: Excito.*

ſuſpectio, *Podeyrzenie.* Argwohn.

ſuſpectò, Podeyrzliwie.

ſuſpecto, as. *Wzgląd mam, Podeyrzenie mam.*

ſuſpectus, ti. *podeyrzány.* verdacht.

ſuſpectꝰ, us. *Wzglądánie, Pátrzenie ukośnie Przypátrowánie, Podźiwienie.* das über ſich ſehen.

ſuſpendeo, es. Wiſzę. ſuſpendĭcŭlum, Kołyſká.

ſuſpendiōſus, *Szubienicznik.*

ſuſpendium, *Szubienicá 1. Obieſzenie.* das hangen am Galgen.

ſuſpendo. *Záwieſzam 1.2. Obieśić 1.2. Obkładam 2 Trzymam 5. & ſub* Krzyżuię. Auffhencken. *Laurento divo, & votas ſuſpendere veſtes.* V. *ſyn.* Fūne in āltum tōllo, ērĭgo ēffĕro, vel ſtrāngŭlo. *phr.* Lăqueo cōnſtrīngĕre faūces; āptāre vincŭla cōllo Cum ālĭquis lăquĕo cōllum nūdātus ămātor, à trăbe ſūblīmi trīſte pĕpēndit ōnus. *v. Strangulo, Pendeo, & Crux.*

Suſpendo lance. Wáżę.

Suſpendo ſpiritum. Odpoczywam.

Suſpenſa bona. Przedayná rzecz.

Suſpenſa manu. Wątpliwie, Nienáćiſkam.

ſuſpenſio, *Záwieſzenie 1. Wątpienie, Sklep.*

ſuſpenſis paſſibus. Dybkiem. *ſuſpenſo gradu. Pomału. ſuſpenſum ædificium. Budowánie ná pálách*

ſuſpenſura, Sklep 1.

ſuſpenſus; *Záwieſzony, Wątpliwy, Ni go tám ni go ſam.* Auffgehenckt/ zweiffelhafftig. *ſyn.* Sūblātꝰ ērēctꝰ, pēndens pēndŭlꝰ vel dŭbĭꝰ ſōllĭcĭtus ănĭmi pēndens, īncērtꝰ ăncēps ămbĭgŭus,

Suſpicabilis i. probabilis, opinabilis, Eccleſiaſtic: 11. ut aliqui legunt pro Inſuſpicabilis, quæ lectio melior eſt apud LXX.

ſuſpĭcātrix, ſuſpĭcax. *Podeyrzliwy.*

ſuſpĭcio, *onis. Podeyrzenie.* Argwohn/ Muthmaſſung. *Oblinitur minimæ ſi quæ eſt ſuſpicio rimæ.* M. *Suſpicione paris, ne credite, ludimur inquit.* Co: Nep: *ſyn.* Cōnjēctūra, ŏpīnio, dŭbĭum. *epith:* Fālſa, fāllax, īncērta vēra, cērta tăcĭta, prūdens.

ſuſpĭcio, is. *Podeyrzenie mam, Wzgladam. Skomámi 2. Dźiwuię ſię, Ważę ſobie.* Ob ſich ſehen/ von unten auff anſehen. *Æneas ait & faſtigia ſuſpicit.* V. *ſyn.* Sūrſum āſpĭcio. *v. Aſpicio.*

ſuſpicioſe aſſequor. Dorozumiewam ſię.

ſuſpicioſè Podeyzrzánie

ſuſpĭciōſus, *Podeyrzliwy, Podeyrzány.*

ſuſpĭcor, *Podeyrzenię mam.* Argwohnen. *Et miſer in tunica ſuſpicor eſſe virum.* Prop. *ſyn.* Augŭror, cōnjĭcio, ŏpīnor, ārbĭtror.

ſuſpīrātio, ſuſpiratus, us. *Wzdychánie.* das ſeuffzen.

ſuſpīriōſus, *Dycháwiczny.*

ſuſpiritus, us. Wzdychánie.

ſuſpīrium *Wzdychánie, Dycháwicá* Seuffzung. *dederit tota ſuſpiria nocte.* Tib. *ſyn.* Gĕmĭtus, sīngūltus lūctus lāmentum. *epith:* Ægrum ānxium trīſte fædum gĕmĕbūndum sĕdŭlum, mœſtum, ſtridŭlum. *v. Suſpiro, Gemitus Fletus, Gemo*

ſuſpīro *Wzdycham 1.2.* Dyſzę. Seuffzen. *Te tenet abſentes alios ſuſpirat amores.* Ti. *ſyn.* Gĕmo. *phr.* ſūſpīria do, edo dūco trăho mĭtto ēmĭtto tōllo, jācto, ſūſpīrans, īmōque trăhēns à pēctŏre vōcem ānxĭa pērvĭgĭli dūcit ſūſpīria cūra. Lōngis sīngūltibus īlia pūlſat. Sūſpiria pēctŏre ab īmo, cūra dŏlōrque trăhit. Trīſti pēctŏre ſūſpiria rūmpĕre. Sūſpīrat ab īmo pēctŏre. Sūſpīria dūxit ab īmo pēctŏre āſsĭdŭo rĕnŏvas ſūſpīria planctu. *v.*

Suſque deq; Gárdzę Niedbam *& ſub* Fraſzká.

Suſtendo inſidias, Záſadzam ſię.

ſuſtentācŭla pedum. Strzemię 1.

ſuſtentātio *Zátrzymánie 1. Odwłoká 1. żywienie Ożywienie, Oczekiwánie.* Verzug.

ſuſtentatus us. *Wſpieránie.*

ſuſtēnto, *Podpieram, Wytrzymáć,* W*ſpomagam, żywię 2.3. Podeymuię Záchowuię 2. Nákładam komu.* Wytrwáć 1. *Trzymam ná ſobie wychowywam ſię, Pobłażam.* Ernehren/ auffenthalten. *ſyn.* ălo nūtrio pāſco. *v. Nutrio.*

Suſterna, melius Fuſterna. ſuſtinentia, Cierpliwość

ſuſtĭneo, *Zátrzymawam 1.5.* Podeymuię *1.2. Hámuię, Zwłaczam Opieram ſię, Podpieram 1.2. Otrzymáć ſię 1. Wytrzymáć 1. Doſtáwam 2. Poćierpieć Ponoſzę, Przewodzę ná ſobie, Cierpię 1. żywię 2.4.5. Záchowuię 2. Trzymam ná ſobie, Pokázuię ſię komu, Jeſtem tym o ſwey mocy; Odkładam 2. Prácuię Mogę 2. Wytrzymáć, Záſtępuię kogo, Urząd mam, Niedaię* auffenthalten/ Dulden/ leyden/ außſtehen. *Edidit, æthereos humero qui ſuſtinet orbes.* Virg. *ſyn.* Fĕro, gĕro, vel tŏlĕro, pătior, vel fūlcio, ſūſtēnto, vel tŭĕor, dēfēndo, prōpūgno.

ſuſtollor, *Pyſznię ſię.*

ſuſum, pro ſurſùm, & ſuſus verſus. Wzgórę.

ſŭſurratio, ſuſurramen. *Szept.* Gemurmel.

ſuſurrātor, *Szemracz, Záuſznik, Obmowcá.*

ſŭſurro, as. *Szepcę* rauſchen/ Murmelen. *Tum ſonus auditur gravior tractimq; ſuſurrant.* V. *ſyn* Mūr mŭro, ſtrĕpīto crĕpīto. *phr.* Sŭſūrrum ēdo, cĭēo, Plăcĭdis īmmūrmŭrat ūnda sŭſūrris. Quĕrŭlo cedit ūnda sŭſūrro. Sŏpōrĭfĕros tĕnŭi ſtridōre sŭſūrros ūnda cĭet. ārgūto ſtrĕpĭtant mūrmŭre rīvi, sībĭlat mōlli ſylva sŭſūrro & Zĕphyro nemus omne dăbat ſpīrānte sŭſūrros, ūnda lĕvi ſōmnum ſvādēbit ĭnīre sŭſūrro, vel Tăcĭtas aurĭbꝰ cōmmītto vōces, ōccūlto crīmen māndāre sŭſūrro

ſŭſurro, *onis.* Szemracz, Podſzczuwácz, Zauſznik, *Obmowcá 2.* ein Nachreder.

ſuſurrus, *Subſt, Szept Szum.* Gemurmel/ Geräuſch. *Stridere ſecreta diverſos aure ſuſurros.* Ho. *ſyn.* Mūrmur ſtrĕpĭtꝰ sŏnĭtꝰ sŏnꝰ *epith:* Lēnis lĕvis mōllis blāndꝰ grātus plăcĭdꝰ tenŭis, ſōmnĭfer sŏpŏrĭfer, gārrŭlus, ārgūtus, quĕrŭlꝰ raūcꝰ, flŭvĭālis *phr.* ārgūtꝰ rīvi ſtrĕpĭtꝰ, vel fūrtivæ mūrmŭra vōcis Tăcĭtæ vōces. *v. Murmur, & Suſurro.*

ſŭſurrus, adject Obmowny.

ſūtans, atis ſūtas, *atis ſub Szwiec.*

ſūtēla, *tr.* Sztuká *al. Szew, Szyćie.*

ſūterna, ſūtrina. *Szewſki wárſtat.* eines Schumachers Werckſtatt.

ſūtĭlis, *Szyty.* Genäet/ geſtickt. *Sutilis aptetur decies roſa crinibus ut ſit.* M.

ſūtor, Sz*wiec.* ein Schumacher. *Sutor & elixi verruceis labra comedit.* Juv. ſutorium atramentum. K*operwas, an Dźiegieć.*

ſutōrius, ſutrinus, Sz*ewſki.* ſutrinum, Sz*ewſtwo*

ſūtūra ſutum. *Szew 1. 2. Szyćie,* Prze*ſzywánie.* Naadt.

ſutura vulneris. *Háft.* ſutus, *ti. Szyty.* genäet.

ſuum, *Właſna rzecz, Máiętność.*

ſuum arbitrium, ſuum jus. S*wobodá.*

ſuus, S*woy.* ſein. ſuus met. *Swoyże.*

Syăgrus, *gr. Wieprż dźiki morſki,* D*áktyl 1.*

ſȳcămĭnon, *n.* ſycaminos, *f. gr. arbor & fructus; Morwá & Figomorwá.*

ſȳce, *es. gr. Cieczenie uſtáwne, Járy mlecz.*

ſȳcītes, *æ. m. gr. Figowe wino. Wino robione, Figowáty kámień.*

ſȳcŏmōrum, *gr. Figomorwá owoc.*

ſȳcŏmōrus, *f. gr. Figomorwá drzewo Figomorwá.* ein Gattung Feygenbaums.

ſȳcŏphanta, *æ. m. gr. Szálbierz, Frant, Oſkárżyćiel Potwarcá.* ein Hinderreder.

ſȳcŏphantia, *gr.* Sz*álbierſtwo.*

ſycophantĭosè, Sz*álbierſko.*

ſycophantiſſo, ſycophantor. Sz*álbierzuię.* lügen (nachreden.

ſydus, vide ſidus, vel ſtella.

Syllabæ longæ nota, lineola tranſverſa, vocali incumbens, à Priſcian: Donat.

ſyllabæ brevis nota, dimidii circuli pars ima, vocali imminens à P*riſcian: Donat.*

ſyllăba, *gr. Słowá część.* ein Sylb.

ſȳllăbārĭus, *ſub Sylabizuię, & Gregoryánek.*

ſyllăbātim, *Wyraźnie, & ſub Słowá część.*

ſyllăbizo, *gr. Sylábizuię.* (Poczęćie.

ſyllăbus. *gr. Reieſtr 1.* ein Regiſter. ſyllepſis, *gr.*

Syllepſis item, Grammatica figura Donat. Diomed: 2. Comprehenſio ſeu Conceptio cùm Verbum vel Adjectivum cùm digniore genere, perſona, numero convenit, vel cùm diſſimiles clauſulæ uno Verbo copulantur, quod digniori (*reſpondeat*

ſyllŏgiſmus, *gr. Dowod.*

ſylva, *ut aliqui ſcribunt ex Græca origine rectè, idem ſilva Las.* Ein Wald. *Sylvarumque tremor tacitâ, qui fraude ſolebat.* M. *ſyn.* Nĕmus, saltus, lūcus. *epith:* Nĕmŏrōſa, vĭrĭdis, vĭrens, vĭrĭdans, frōndōſa, frōndĕa, frōndens, cŏmāns, ūmbrōſa, umbrifĭca, ōbſcūra, ŏpāca, nĭgra: nĭgrāns, cæca ātra prōfūnda tăcĭta, sĭlens, sĕcrēta ārcāna, ānxĭa dēnſa, ſpătĭōſa, āmpla vāſta, īncidua, dēſērta hōrrĭda, hōrrēnda, ſacra, āntīqua, vĕtus, vetūſta, ſāxōſa, īncūlta, āſpĕra, frăgōſa, ămœna, jūcūnda, ŏdōrāta, myrtĕa, laurĕa. *phr.* Sylvarum nĕmŏrum ſēcēſſus, sĭnus, lătĕbræ, ūmbræ, dūmēta, vĭrēta nĕmŏrum ſāltus, ſăxōſis, nĕmŏra ālta jŭgis, ūmbrōſi nĕmŏris lătĕbræ sĕcreta ābdĭta Jŭga frōndĕa ſylvis, ſāltus & lūſtra fĕrārum Nĕmus arbŏrĭbus dēnſum. Sylva hōrrēnda dŭmis ubi plūrĭma frōndet ārbor, & īngēnti fŏlĭōrum ēxūbĕrat ūmbra.

S Y M

Symbŏla, *vel e Gr.* Sk*ład 1. Zbieránie rzek, Spuſzczanie 5.* ein Mahlzeit von zuſammen getragener Speiß. (ſein Theil geben.

ſymbŏlam do. *Dáię ná rząd. Składam ſię ná co.*

ſymbŏlĭcè, *Táiemnie.*

Symbolĭcus, *gr. Táiemny.*
ſymbŏlōnes, hi. ſub Składacz.
ſymbŏlum, *gr. Godło 1. Grot 2. Herb, Háſło.*
Intercyzá, Pierśćień: Znák Cechá 1. Inweſtytu-
rá. ein Wahrzeichen. *an Skłád 1.*
ſymbŏlus *Cyrograf, Znák 9.*
ſymmĕtria, *gr. proporcyá 1.* Gleichmässigkeit.
ſymmeſtes, *æ. m. gr. Sekretarz.*
ſympăthia, *gr.* Skłonność, *przyrodzoná.*
ſymphōnia, *gr. Melodyá, Bęben 1.* Zusammen-
ſtimmung. *Ut gratas inter menſas ſymphonia*
diſcors. ſyn. Cōncēntus. *v. Muſica.*
ſymphōniăca, *gr. Bielun.*
ſymphōniăcus, *gr. ſubſt: Muzyk.*
ſymphoniacus *ſymphonicꝰ, adject: gr. Muzyczny.*
ſymphrādæ ſymphrātides, ſymphrātores, *gr. in*
ſymphўrum, *gr. Oman, żywokoſt.* (Rodowy.
ſymphĭnium idem ſimpinium.
ſymplēgas, ădis. ſymplegma, ătis. *gr.* Splecienie
Powikłánie. Zusammenfügung.
ſympŏſiarchus, *gr. Márſzátek weſelny.*
ſympŏſium, *gr. Bieśiádá.* ein Mitzech.
ſymproma, *gr. Choroby przybywánie.*
ſympulum, *lege* ſimpulum.
Sўnærēſis, *figura Gramatica & Pòëtica; i. Contra-*
ctio, eadem. Epiſynalœphe *conglutinatio &*
contractio Diomed: cùm duæ vocales in unā con-
trahuntur non mutatæ, (quo à Craſi differt, quæ
duas vocales aut diphtongos in tertiam diverſam
contrahit) eadem Mario Victorin. & Phàëton
diſſyllabum, pro Phaëton, triſyllabo.
ſўnagōga, *gr. Kośćioł ſtárego zákonu.* Versamm-
lung. *Diſcedit ſynagoga ſuo fuſcata colore.* Sed.
ſўnăgris, ĭdis. *gr. Zębak rybá.*
ſўnallagma, *gr.* Kontrakt, Zamiáná.
ſўnălephe, *Quintil: Cariſ: Figura cum duæ voca-*
les diverſis in dictionibus concurrunt, & altera,
nempe prior, eliditur. v. Apoſtrophus.
ſўnanche, *es. gr. Skwinancyá.*
ſўnăpothneſcontes, *gr. ſub Máſłokowie.*
ſўnatrhœſmus; *gr. Kupá 1. item figura Rhetorica*
Quintil. & Rutilio, *plures dictiones ſimplices*
vel conjunctas ad idem ſignificandum congerens.

Synaxis; *is. gr.* Konwent.
ſyncellita, æ. B. Społmieſzkániec.
Syncellus, ſygcellus, ſyggellus, proximus Patriarchæ
& mortui ſucceſſor, Congellus *in Martyrologio,*
idem à cella, c. in g. verſo Meurſ.
ſyncĕraſtum, *Potrawá śniedna rzecz.*
ſynceraſtus *gr. Tłuſty & in Potráwá, & in wybi-*
ſyncerus, lege potiùs ſincerus. (iam.
ſynchōrēſis *gr. Dozwolenie, item figura eadē* Epi-
ſynchrŏnus, Rowiennik *2.* (trope.
ſynchўſis, *gr. Pomieſſánie. item figura Donato;*
Hyperbati ſpecies, valdè confuſa & obſcura.
ſynclerĭcus, *gr. Senator. ſynciput lege ſinciput.*
ſyncŏpe *gr. Omdlewánie, Upadnienie 3. Zśiekánie*
Item figura Donatio Priſcian. *literam vel ſylla-*
bam in medio dictionis tollens ut Pericla. Dixes
ſyncrētiſmus; *gr. Káptur 3.* (*pro dixiſſes*
ſyncrĭſis, *gr.* Rownánie. *Item figura* Ruſiniano *ea-*
dem Anthitheſi.
ſyndĭcus *gr. Syndyk.* der verordnet iſt von ei-
ner Gemein für Gericht zu handlen.
Sўnecdoche Figura Gramatica, & RhetoricicaCriſi
Donat. Diomed: plus minuſve pronuntians quam
ſignificans, vel unum ex alio quomodocunque in-
telligens Denominatio. Cicer.
ſynecphoneſis, vide ſinæreſis.
ſўnĕdria, *gr. śiedzenie 2. Zgromádzenie* Rádá.
ſynedrion, *gr.* Rádá *poſpolitá.* ſynedrus *gr. Sena-*
ſўnĕphēbus, *gr* Rowiennik *1.* (*tor.*
ſynephites, corr. ſynnephites.
ſyngrăpha, *gr. Cyrograf 1 Intercyzá* Handſchrifft
ſyngrăphum, *Idem.*
ſyngraphus, *m. idem. & Páſſport.*
ſynnĕphītes *æ. m. gr. Mleczny kámień.*
ſўnŏchītis, *idis. gr. Czárowniczy kámień.*
ſynodale, B. ſub świętopierrze.
ſynŏdia, *gr. Rozmowá, Schadzká.*
ſynodica luna. *Kśiężycá záśćie.*
Sўnŏdicus, *Hieron: ad ſynodum pertinens, Synodo-*
ſўnodita, *æ. m. gr. Społidący.* (*wy.*
ſynodium, *concentus utraq; tibia Diom: concentꝰ*
imparibus tibiis Donat.

Sўnŏ-

Sýnŏdon, ſynŏdontes æ. gr. ſub Zębák.
ſýnŏdontis, idis gr. Tuńczyk rybá.
ſýnŏdontīdes, æ. gr. ſub Zębak.
ſýnŏdus, di. f. gr. Zjazd. Zuſammenkunfft.
Non primeris Synodo, ne te pœnæ metus urget.
ſynodus ontis. m. gr. Zębak rybá. (Proſ.
ſynœceoſis, figura diverſas res conjungens Quintil. Rutilio.
Sýnonýmia, nominis communio. Aquilæ Figura verba idem ſonantia, congregans.
Sýnonýmum, Synonymá Cariſi. Diomedi, ſunt quæ pluribus loquelis idem ſignificant. Enſis, Mucro. Gladius, eadem Polynonyma, & Univoca vocantur. oppoſita his Homonymæ.
ſýnopſis, is. f. gr. Rejeſtr.
ſyntagma, tis. n gr. Kśięgá.
ſyntaxis, n. gr. Skład 1. Pobor, Szyk, Kśięgá.
Syntaxis item pars Gramatices voces ſimplices ex regulis vel uſu bono jugens ordinans.
ſyntecticus, gr. Suchoty ćierpiący.
ſynterēſis, gr. Záchowánie, Sumnienie.
ſyntexis, is. es. gr. Suchoty chorobá. (Háſło.
ſynthēma. n. gr. Páßport, Godło 1. Znák woienny 2
ſynthĕſis. gr Składanie, Szátá bieśiadná. Syntheſis hæc prodeſt unda decocta calenti. Ser. Ibidem alia ſignificatio Puzdro.
ſyntheſis item apud Gramaticos recentiores figura cùm verbum vel Adjectivum cum Subſtantivo ſignificatione non voce conſentit. Pòëtis & Hiſtoricis frequentior.
ſyntŏmia gr. Zśiekánie, Krotkomowność. Item Figura Oratoria Circumciſa expoſitio. Quintil. Energiæ aliqui ſubjiciunt.
ſyphĭlis, ĭdis f. Franca. ſyræum: lege potiùs ſiræum
ſyrbe gr. ſub Koś koś. ſýrĭcum. gr. Sándáráká.
ſyrīngias, æ. m. gr. Trćiná.
ſyringites, æ. m. gr. Zdźieblny kámień.
ſýrites, æ. gr. Wilczy kámień.
ſyrma, tis. n. gr. Rucho, Szátá komedyalna, Szátá długá. Der Schwantz an den Kleidern. Muſa nec inſano ſyrmate noſtra tumet. M. epith: lōngum flŭēns trāgĭcum, māgnĭfĭcum, pūrpŭreum. phr. Lōngo ſyrmate vērrit hŭmum.

Syrpe, lege ſirpe, ſyrpus lege ſirpus.
ſyrtis nivalis, ſyrtis arenoſa Zámieć.
ſyrtītes æ m. gr. Gwiazdeczká kámień. & ſub Karbunkuł. ſyrupus, Syrop.
ſyrus, Grubá 1. Miotłá 1.
ſyrus, pro ſuro, priſcè. Enius, Varr. Turneb.
ſyſſĭtos, gr. Społżyiący.
ſyſſĭtiĕtæris, idis. gr. Winne źiele.
ſyſtŏle, gr. Skurczenie. Item figura Pòëtica Donato, Cariſio, quâ. longa ab metri neceſſitatem corripitur, oppoſita ei Ectaſis.
ſyſtўlos, gr. in Filarowánie, & náſilarach.
ſyzўgia, gr. Złączenie, Párá wołow.
Sz, pro Sed, vel ſcilicet nota fallax in veterib9 Apuleij editionib9, Coluius v. Verrepæū l. 5. de Orthographia, ubi plura talia inepta ponit & damnat.
TAbăca, Bielun cudzoźiemſki.
Tăbānus, Bąk 1. non Gźik. ein Bremß/ groſſe Flieg Triſtis perſpicua ſit cum perdice tabanus. Eu.
Tabefacio, Wyſußam. dürr machen.
Tăbella, Deſczká, Tabliczká, Wotowá tabliczká Kśięgá Grzanká Obrazek 3. Poſadzká. Täfflein
Tabellaria lex, ſub Wotowa tabliczká.
Tābellarius, ſubſt: Kurſor, Okurent, Podpiſek. ein Brieffträger.
Tabellarius, adject: Poſelſki.
Tabellio, onis Kurſor. Brieffträger.
Tābeo, Schnę 2. Niſczeię. dürr werden. Bis quantum decies non toto tabuit anno. Mart.
Tăberna, Budá, Kramnicá, Drewniá 2. Goſpodá 1 Ein Herberg. Fixa catenatæ ſiluit compago tabernæ. V. ſyn. Cāupōna, pŏpīna. epith: Fūmōſa ōbſcū ra ăpērta cōmmūnis pătens, īnsīgnis ſōrdĭda ēbria laſcīva mādĭda, bĭbŭla ărcāna, ūncta pīnguis
Taberna carnaria. Jatki mięśne. Fleiſchbanck.
Tăberna coquinaria, Kuchnia mieyſka. Garküch
Taberna diverſoria, Goſpodá 1.
Taberna liberaria. Kśiążnicá.
Taberna meritoria Karczmá.
Tabernăcŭlum; Námiot 1. Játá, Kuczká, Mieſzkánie, Przybytek. ein Hütte/ Zelte.
Tăbērnāri9, ſubſt: Szynkarz, Kráwarz, Budkarz ein Krämer der in den Hütten feyl hat.

Tabernarius, *adject: Podły, Sprośny.* ſchlecht.
tăbernŭla, *Kramnica, Karczmá*
tābes, *Suchoty, Sußenie Uſchnienie, Zarazá Stárość 2. Jad Sok 1.* Schwindſucht. *Item.* Eyter. *His quos durus amor, crudeli tabe peredit.* V. *ſyn.* Mă-cĭes, vel tābum. *epith:* Pāllĭda lĭvĭda, mōrtĭfĕra, fūnēſta, hōrrĭda, hōrrēnda, tūrpis, dēfōrmis, nigra dīra pēſtĭfĕra crŭēnta, lūrĭda, flŭens flŭida *phr.* Tīnctăque mōrtĭfĕra tābe săgītta mădet: Hos nĕcat affātu, fūnēſta hos tābe vĕnēni.
tabes ſalſa. *Rosoł 3.* Saltzwaſſer.
tābeſco, *Topnieię, Schnę 2. Suchoty mam, Táię 3. Nißczeię, Ubywá.* Schwinden/ verdorren. *Tabeſcat neq; ſe majori pauperiorem.* Hor. *ſyn.* Tābĕo cōntābēſco extābēſco, lānguēſco, lānguĕo, tābe pĕrĕdor, cōnficior. *v. Macer.*
tabĭdus *Suchoty ćierpiący, Táiący Item Suchoty czyniący Nißczący, Pſuiący* Faul/ Schwindſüchtig verdorret. *Dabā, ſubito cū tabida mēbris.* V. *ſyn.* Măcer măcĭlēnt9 vel tābĭfĭcus. *v. Macer.*
Tabificabilis, Suchoty czyniący, Niſzczący.
Tabĭfĭcus, Zárażliwy, Suchoty czyniący, Pſuiący Niſzczący, Topiący.
tābĭtudo, Suchoty choroba. Schwindſucht.
tåblīnum; *Szafa, Metryká.*
tăbŭla, & tabulæ. *Tablicá 1. Morſele, Księgá, Zápis & Reieſtr prywatny, Malowánie Plac prożny Cyrograf, Trocicá, Grządká, Spiſek, Moniment, & ſub Fałdowánie & Flak.* Ein Taffel/ Brett. *Exiguis tabulis & Gema fecerit uda.* Juv. *ſyn.* Tăbēlla. *epith:* ſĕctĭlis, pīcta ōrnāta, dĕcōra, pŏlīta, mūnda, ſplēndĭda, pēndŭla, ăpēl-(læa.
tabula auctionaria, *ſub Przedáy.*
tabula creata, *Księżki kámienne.*
tabula damnatoria, *Skażenie 3.*
tabula geographica, hydrographica. *Mápá.*
tabula marginata. *Rámá z deſką.*
tabula ſĕctilis, *Deſká 1.*
tabulæ pleuritides, *Reieſtr u organ.*
tabulæ ſupremæ, *Teſtament.*
tăbŭlāris, *Tabliczny.* (ley.
tabŭlārium *Kancelarya, Metryká, Probá.* Cantze-
tăbŭlārius, *Piſarz 2. Ráchownik Pieczętarz.* Schreiber.

Tabulata provolantia, *Podśienie.*
tabulata veſtium, *Fałdowánie* (*Rozdźielnie*
tabulātim, *Tablicami, Rzędami, Czworograniſto,*
tabŭlātĭo, *Pokładanie 1. Futrowánie.*
tăbŭlātum, *Tarcicami nákrycie, Pokład 2. Piętro 1.21. Przęſło 2. Roſztowánie Fałdowánie śiádło, Gáłęźie 1. Rząd 2. Altaná.*
tabulatum veſtium. *Strefá.*
tăbŭlātus, *Tárćicami pokładány.*
tăbŭlīnum, *Wieczernik.*
tăbŭlo, as. Tarćicami pokładam. vertäfflen.
tābum, Poſoká, Ropá. Eyter. *Sanie taboq; fluentes,* Vir. *ſyn.* Sănĭes, tabes, *epith.* Cōrrūptum, pūtre fæ-dum crāſſum, crŭēntum ātrum, tūrpe, nĭgrum, dĕcĭdŭum, tōrpens īnfāndum flŭidum trīſte cōncrētum lūrĭdum pēſtĭferum putrĭdum fætĭdum ſtīllans, lĭquĭdum. *phr.* Stīllāntis tābi sănĭes. Vūlnĕre mānans, ſtīllans flŭēns sănĭes. Tūrpi tābo flŭens ſtīllāns, āſperſ9, īnfect9 ſquāllĭd9. Craſſo ſquāllēntia tābo. Cōrpŏra tāngēbant flŭido ſtīllāntia tābo.
Tabus Ropá, Poſoká.
Tacere æquo animo Pácyencyá.
Tăceo, *Milczę, Zámilczeć.* Schweigen. *Fingere quæ non viſa poteſt comiſſa tacere.* Hor. *ſyn.* Sĭleo, cōntĭcĕo, ōbmūtēſco. *v. Sileo.*
tacĭtè tacitò. *Milczkiem.* ſtill.
tacĭtum, *Táiemnicá.*
tăcĭtūrnĭtas *Milcząc ość, Milczenie, Zátrzymánie* (Verſchwiegenheit
taciturnulus, Milczący
taciturnus, apud Tarr. lepit Lambin.
taciturnus, taciturniſſimus. *Milczący Powściągliwy 2.* Verſchwiegen. *Qui ſermone placet taciturna ſilentia vitet.* Ovid.
tăcĭtus, *Potáiemny; Skryty 1. Cichy 2.* Der da ſchweiget/ ſtill. *Monſtravit tacitas hoſtibus ille vias.* M. *ſyn.* Tăcens, sĭlens, mūtus, tăcĭtūrnus, vel ōbſcūrus, lătĭtans, ābdĭtus, sēcrētus, ārcānus vel ŏmīſſus, prætērmīſſus.
tactĭlis *Dotkliwy.* tactio *Dotknienie.* Berührung
tactus, us. *Dotykánie, Dotknienie, Łechtánie.* Berührung.
tactus, ti. *Poruſzony 1. Piorunem uderzony.*
tæda, *Soſna tłuſta, Łuczywo, Pochodniá, Gody.* ein Baum

Baum der brennt wie ein Fackel. *Item.* Ein Fackel. *Ardentes tædas alii ad fastigia jactant.* Vir. *syn.* Fāx, Lāmpas lȳchnus fūnāle. *epith.* Pīngvis cerĕa, lūcĭda pīnĕa, cērĕāta. fumans, cŏrūſca tĕres. *phr.* Tædīſque vĭas ōrnāre cŏrūſcis Caſtis ădŏlet dum āltāria tædis. *v. Fax.*

Tæda cereata, *ſwieca woſkowá.* ein Wachsfackel

tædet me, tædeſcit. *Teſknię, Mierżę ſię, czym.* Es verdreuſt mich. *Mortē orat, tædet cœli cōvexa tueri.* Vir. *ſyn.* Pĭget, pērtæſum eſt. *phr.* Tædio fāſtīdĭo, āffĭcior, ănĭmum tædia sŭbĕunt, că pĭunt. Tanta mĕæ ſi te cēpērunt tædia laū (dis.

tædio as. Teſknię. tædĭōſus, *Teſkliwy.*

tædium, *Teſknicá.* Verdruß. *Tanta meæ ſi te ceperunt tædia laudis.* Vir. *ſyn.* Fāſtĭdium, săcĭĕtas, mœror, mæſtĭtia. *epith:* Lōngum, ĭnērs; īgnavum, lāngvĭdum, lānguens, ăcērbum, grăve, trīſte mŏlēſtum.

tædulus, Teſkliwy, Cklıwy, *Brzydki, Nienáwiſtny, Przekwintarz.*

tæna, è Græco. Binda, Wieniec poczeſny.

tænia, *gr. Przepaſka, Bindá 3.4.7. Wieniec poczeſny, Tkánica, Koroná krolewſká, Gliſta, Plamá Pręgá Zámieć & ſub Papier 1. Szot 2.* Ein Haarſchnur. *Aurum ingens coluber ſit longæ tænia vittæ.* Mart. *epith.* Tĕnŭis, lōnga. *v. Vitta.*

tæniacæ, hæ. *Szrot 2.*

tænĭŏla, *Przepaſká 1. Bindá 3.*

Tepocon, apud Feſtum eſt genus ſcribendi deorſum verſus, ut nunc dextorſum ſcribimus. Antoni Auguſtin Gotfred: putant hoc tale quid eſſe qualis eſt Acroſtichis Sibyllæ apud Cicer: 2. de Divinat. Oedipode opus eſt ait Scalig. Tæter idem Teter.

Tăgāx, *Ruſzáiący rad Smyk 2.*

tăgēniæ; piſces. *gr. ſub Smażony.*

tăgo, is, priſcum Dotykam ſię, Ruſzam.

tālāria, *orum Obow Choboty,* Koſtká.

tālāris, *Do koſtek, ſub do kolan.*

talaris tŭnica, *Szátá długá.*

talarius, *Kutowy, Koſterſki.*

talarius ludus, *Kutow grá, Koſterſtwo.*

talaſſio, Scalig. idem Thalaſſio.

tălea *Latoroſl do ſadzenia Ankra & ſub Zwora Kar (bowalaſka.*

tălentārĭus, *Talentowy.*

Tălentum, *Talent.* Ein Gewicht hält. *60. minas* welche thun. *600.* Cronen. *Pythias emuncto lucrata Simone talentum.* Hor.

tālĕola, *Latoroſl do ſadzenia.*

talia Feſt: corr. Talla.

talio, *as. Taliari dicitur lignum, cùm ſcinditur in taleas, (an* Knowáć? *) intaliari cùm præcidendo formatur (an Zákończyć do ſzczepienia pniak) Varro Juni; Sepontin.*

tālĭo, *onis. hic. Wet 2. Oddánie zá wet.* gleiche Wiedergeltung.

tālipĕdo as. Łáżę, Włoczę nogi. (rugas. Ju.

talis, *Táki.* ſolch. *Pendenteſq; genas & tales aſpice*

taliter, *Ták.* alſo. taliter, qualiter, *Ták iák.*

tălĭtrum, *Szczudłek.*

talla, *Cebulna ſkorká, Cebulney głowki liſtki.*

talpa, *f. m. Kret.* Scheermauß/ Maulwerff *Aut oculis capti fodere cubilia talpæ.* V. *epith:* Cæcus nĭger, ăter, văgus ērrans, tĭmĭdus aūrĭtus. *phr.* ŏcŭlis cāptus. Tērram fŏdiēns, ſub tērra fŏdĭens, cŭbīle ſeu lărem.

tālus *Koſtká nogi Kut 1.2. Cum ſteterit nullus vultu tibi talus eodē.* Mart. ein Knod am Fuß. *Itē.* ein Spielwürffel. talus ſuppus, *Kut 4.*

Tam, *Ták barzo 1.* ſo ſehr. tam atq; tam quam.

tăma, *Ociekłość, żyłá ociekłá.* (*Ták iák.*

tama pro Tam, Ták bárzo tămărīce es *Tamaryſzek*

tamarindī, Dáktyl *3.*

tamariſcus, tamarix, īcis. *f. Tamaryſzek.*

tamdiu idem Tandiu. alſo lang.

tămen, *Wſzakże, Acz Przynamniey.* Doch/nichts deſto weniger. *Hic tamen ille urbem Patavi &c.* Virg. *ſyn.* āttamen, vērum.

tămenne? *A przedſię.* und dannoch. tamenetſi, tametſi, *A.*

tămĭnea, *ſvel taminia uva. Jágodá winna leśna.*

tămĭnia vitis. ſub Przeſtęp biały, & Wino przednie

tamino Pomázáć. beflecken.

tamnăcus, *Máruná.* Mutter kraut. tamne, *Ták (barzo.*

tamnus, tămus. *Przeſtęp, czarny.*

Tănăcētum, *B. Wrotycz 1.*

tandem, W *zdam, Wżdy kiedy. Zá czáſem.* Endlich/

lich/zuletzt. *syn* Postrēmo, dēnīque dēmum

Tandiu, *Ták długo.* so lang. tandiu donec, *Poty 1.* so lang biß.

tandiu quandiu, *Poki, poty.* so lang biß.

tango, *Dotykam 1.2. Trafiam, Przymawiam, Poieżdżam 1. Tykam 4. Oßukiwam Ogołocić, Dociſnąć, Pomuſząć Uśpić 2. Zgádnąć Nierządu pátrzyć & ſub Dáię raz, & Dochodźi 2. Pulſu macam, Ránię.* Anrühren. *Vota tamen tetigere Deos &c. Ov. syn.* āttīngo, trecto, āttrecto, cōntīngo, vel strictim, lēvíter, āttīngo pērstrīngo, dēlībo, vel mŏveo, cōmmŏveo. *phr.* Mānĭbus cōntīngere Mānĭbus jam tāngĕret æquis āttrĕctāre nĕfas dōnec me flūmĭne vīvo āblŭero. Tāngĕre ĕnim & tāngi nisi cŏrpus, nūlla potest res.

taniatæ, *Szrot 2.* tanquam *Jákby.* gleich als.

tanti, *in ſingulari genitivo, Zá tyle, Ták drogo, Po temu.*

tanti *in plurali recto. Tyle czego.*

tantīdem, *Zá tyleſz, Po temu. Corripuit mediam Varr: apud Scalig. in Catalectis.*

tantillum, *i. Máluczko.* tantillus, *Tiluczki.* so klein.

tantisper, *Poty 1. Tym czaſem. Trochę 2.* so lang.

tantò, *Tym więcey.* so viel mehr. tantò ante, *Ták dawno.* so lang zuvor.

tantŏpĕre, *Ták barzo.* so sehr.

tantŭlo, *Ták tánie.* tantŭlum, *Tyluczko.*

tantŭlus, *Tyluczki, Ták máły.*

tantùm, *Tylko Tyle 1.2. Ták barzo.* so viel/allein

tantum ab eſt Nierzkąc. Tantum alterum Tyle drugie. tantum eſt Kończy ſię. (ko nie.

tantùmmodo, *Tylko.* allein. tantùm quòd, *Tylko*

tantùndem, *Tyleż 1.2.* eben so viel. tantuſdem *Tylkiſz.* eben.

tantus, *Tyli, Ták máły wielki.* so groß/ so klein

tantus quantus. *Wſzyſtek.*

tanus, Columel. corrigit Turneb Tanus.

Tāpes, ētis *m.* tāpēte *n.* tāpētum. *Tapety, Kobierzec.* ein gewirckte Decke/ Teppich. *Inſtratos oſtro alipedes, pictoſq; tapetes.* V. *syn.* Tāpētia aūlæa pĕrīstrŏmata, strāgŭla strāta. *epith:* Pīcti pīctōrati pūrpŭrei, ēxquīsīti, pŭlchri, prĕtiōsi māgnĭfĭci, splēndĭdi vārĭāti Bārbarīci, Aſsy̆rii, Băby̆lōnĭci, Phry̆gii; Bĕlgĭci, Flāndrĭăci. *phr.* Mūltĭplĭci cŏlōre vārĭāti, dīstīncti. Mīra ārte dōcta mānu pīcti lăbōrāti cōntēxti, ācu Bārbārīca lăbōrāti, Grāves auro, vāriis spīrāntes fĭgūris Bārbăra fūlgĕntes vēlant, vel ōrnant aūlæa pĕnātes. Portĭcus aūlæis nobĭlis āttālĭcis, īnstratos ōstro pīctōsq; tāpetes aūro ēmūnīre tŏros, āltōsque īnferre tāpētes. Pīctūrātis dīves Brūxella tāpētis.

Taphrūsius, *Kámień orli.*

tăpīnōsis, *gr. Pokorá.* Erniderung. *Item figura Rhetorica Donato Humilitas magna rei, Cariſio, & Priſc. rei magna cōtra dignitatē, humilis expoſitio.*

Tărāndus, *Jeleń koſmaty, an Kur?*

tarantula, B. ſub Krzeczek. tărătantăra, *Trąb dźwięk.* ein Trompeten Thon.

tărax, *ācis m. cietrzew.*

tarda, *ſubſt: Drop.* Trapgans. tardè, *Pozno, Nie rychło.*

tardeſco, Gnuśnieię, Martwieię. saumen.

tardigemulum ſeniū. Gelli quaſi tardum & gemens, bradyſcnus, aut baryſonos, graviter gemens.

tardigrădus, & tardĭpes. Leniwy. langsam.

tardilŏquus, Nieporywczy w mowie.

tarditas, *Leniſtwo, Gnuſność, Nieochota, Tępość.* Langsamkeit.

tardĭties, Nierączość, Nierychłość.

tarditūdo, Gnuſność. Langsamkeit tardiuſcŭlus, *Przyleń.*

tardo, as *Opoźniám ſię, Zátrzymawam 1. Zwłáczám 1. Pomału czynię Leniwym czynię Báwię kogo, Odrážam Mieſzkam* Saumen/ verweilen. *Tardatur caroq; oneri timet omni tecū.* Ho. *syn.* Mŏror, rĕtārdo, rĕmŏror, mŏram āffĕro.

tardor, aris. *Ociągám ſię.* tardo, oris. *Gnuſność.*

tardus, *Pozny Leniwy, Nierychły Ocięžáły, Nieſkwápliwy Niedowćipny Tępy Wolny.* Langsam Faul. *Deſidia tardos & multo frigore pingues.* J. *syn.* Lentus pĭger īgnāvus. *Meta:* Hĕbes stŭpĭdus.

tărīchŏpōla *a. m. g. roſołowych rzeczy przekupień*

tărīchos, tarichus *gr. Wędzonká, Roſołowá ſtráwá.*

tarmes, tarmus. *Robácy w mięſie.*

tarſus, *gr. Przyſzwá.*

tartăra, orum, tartaria domus. *Piekło.* die Höll.

tartăreus, tartarius. *Piekielny.* Höllisch. *Tartareas etiam ſedes alta oſtia Ditis.* V. *syn.* Īnfernus Tænărĭus. *v. Infernus.*

Tartărus, *gr* Piekło. die Höll. *Tartarus horriferos eructans &c.* Lucr.

taſconium, *Gliná zduńſká.*

tat, *apud Plautum quidem pulſans oſtium dicit.* Tat ecquis eſt? ecquis apĕris hoc oſtium?

tatæ, *A. przytykáiąc.*

Taura, *Krowá iáłowá.* ein unfruchtbare Kuh.

taurea Korbácz. ein lederne Geiſſel.

taureᵍ taurĭfer, *tauriformis, taurigenᵍ*, taurīnᵍ.

taurilia ludi. *Wołow gonitwá.* (*Bykowy.*

Taurobolium, ubi taurus ſacrificio mactabatur. Turneb: ex Vet. Inſcript.

taurus. *gr. Byk, Jelonek robak.* Korzeń. Ein Ochs Stier. *Eheu quam pingui macer eſt mihi taurᵍ in arvo.* V. *ſyn.* Jŭvēncus bōs. *epith.* īndŏmĭtus fŭrĭōſus fĕrox ăcer, bēllātor, fōrtis mĭnax trūx, vălĭdus tōrvus fŭrĭbūndus cōrnĭger fŭrens răpidus tŭrbĭdus tŭmens dūrus segnis hōrrĭdus fugax agreſtis. *phr.* Cōrnĭbus pŏtens: Mūgit horrificans cœlum; Frōnte mĭnans Tērrĭfĭcis mūgitibus āĕra complens ārmēnti dūx dūctor. Prŏlūdens pūgnæ pĕdibus qui ſpārgit ărenam. Prīmo taūrus detrēctat ărātro. Poſt vĕnit aſſuēto mōllis ad ărva jŭgo. Dūro fūmans ſub vōmĕre taurus Frōns taūri mĕtŭēnda mĭnācis. *v. Bos.*

tautologia & *omoologia. Quintil: ejuſdem verbi aut literæ aut ſententiæ non neceſſaria iteratio ut Euripides inducens Medeam exprobantē ſua opera Jaſoni ſervato.*

Tax, *Pláſk Trzaſk.* das lauten von einem Schlag mit einer Geiſſel. & *in Smyk 1.2. Wybiiam.*

taxa, *æ. Bobek drzewo.*

taxa laurus. *Jágodá liſtná.*

taxātio, *Szácowánie.* Beſchätzung.

taxator, *Szácownik, Szczypácz.*

taxea, *Słoniná.* taxeus, *Ciſowy.*

taxicum, *lege* toxicum.

taxillus, K*ur 2. taxim*, Pomáłu.

taxo, Szácuię, *Obmawiám.* ſchätzen.

taxus, *Cis.* Eybenbaum. (*Arbor procera abieti ſimilis, baccas ferens venenoſas.*) *epith.* Noxia nŏcens fūnēſta, lethĭfera, lēthālis, fĕrālis fūnĕrea, trĭſtis vĕnēnōſa ămāra, ĭnĭmīca bāccĭfĕra *phr.* Tāxus ſūcco mĕtŭēnda ămāntes frīgŏra tāxi.

Te volo, *Chodź ſam.* Komm her.

techna, *gr. Zdrádá, Sztuká.* Kunſt. *Item.* Betrug

technĭcus, *gr.* Rzemięśnik, Kunſtreich.

Tĕcŏlĭthus, *Kámień, ná kámień chorobá, Gębkowy kámień.*

tectè, tectiùs. *Zákryćie, Pokryćie,* Potáiemnie. gedeckt.

tector, *Tynkarz,* Cieślá.

tēctōriŏlum, *Tynk 2.* tectōrius, *Tynkowy.*

tectōrium, *Tynk 1.2.* Poſadzká *3. Polepá, Pięknydło, Przyprawá 5.* Gepflaster es ſey von Gyps oder Kalck.

tectum, *Dách 1. 2. 3. Sukmáná.* ein Dach. *epith:* ărdŭum cēlſum āltum, ſūblīme ēxcēlſum lăquĕātum. *phr.* Tēcti cūlmen fāſtīgium ăpēx vērtex, ſūmmi faſtīgia tēcti ſūmmīſque fĕrit lăquĕaria tēcti Tūrrim in præcĭpĭti ſtantem, ſūmmīſq; ſub āſtra edūctam tectis. Nōn sĕcus hæc rĕsilit quam tēcti à cūlmine grāndo. *v. Domus.*

tectūra parietis. *Tynk 2.*

tectus *Skryty 1.2. Nákryty Brodáty* bedeckt/verborgen *ſyn.* ōbtēctus, cōntēctus ŏpērtus, ădŏpērtus, cŏŏpērtus, vēlātus ōbdūctus, vestītus, vel ōccūltus, lătens, ōbſcūrus.

tēcum, *Ztobą.* mit dir. *De grege non auſim quicquam deponere tecum.* Virg.

tecum pars. Dźielmy ſię.

teda, idem Tada.

ted erga, te derga, te-d-erga Nad.

Te digni loquides Plaut: i qui te digna loquitur, quaſi patronymicum ioci cauſa fictum Lipſ: legit Techniloquides, qui aſtutè loquitur. (*żone*

Tēgănītes, *æ. m. gr. Mákáron, Kreplá, Ciáſto ſmá*

tĕges, *etis hæc* Rogożá, *Márá, Pukłát.* ein Matte

tĕgĕtīcŭla, *Rogożká, Nákryćie.*

tegeticŭla cannabina. *Płáchtá.*

tegīle. *Sukmáná.*

tegillum, *Nákryćie, Chałupká. Sukmáná.* Káptur *1*

tĕgĭmen, *Nákryćie, Odźiánie, Záłogá.* ein Decke.

tegmen, *Záſłoná 1. Nákryćie, Odźiánie.* Ein Decke. *Tegmina tuta cavant capitum &c.* Vir. Tĕgŭmen tĕgŭmēntum vĕlamen, vēlamēntum vēſtis, ămĭctus, īnvŏlucrum; ŏpērcŭlum. *v. Veſtis.*

tĕgo, *Zákrywam Pokrywam, Zaſłaniam. Taię 1.2. Bronię 1.* Decken/beſchirmen. *Sic tibi terra levis molliq; tegaris arena.* H. *ſyn.* ōbtĕgo. cōntĕgo ŏpĕrio, ădŏperio, cŏŏperio vēlo ŏbdūco, vēſtio, vel ōccūlto, vel protĕgo, tŭeor excūſo.

Tēgŭla, *Dáchowká 1. Posádzká 1.* ein Dachziegel *Ultimo ardebit quem tegula sola tuetur. J. epith* Cocta, dūra, lĕvis, cāva, cōncāva, cōctilis.
tegŭlāria, *Czárownicá.*
tĕgŭlum, *Poszyćie e breve à tego si à tegula longum*
tĕgŭmen, *Zasłoná 1. Załogá.* ein Decke.
tegumenta vehiculorum.} *Pukłat.*
tĕgŭmenta oculorum. *Powieki.*} Augbrahn.
tĕgumentum *Nákryćie Zásłoná, Odźienie Powło ká.* ein Decke.
tegus oris. priscum. Grzbiet.
Tēla, *æ. Płotno.* Geweb/ leinen Tuch. *Lassaret viduas pendula tela manq. Ov. epith.* Tĕnŭis, tex tīlis, sŭbtilis. Phăria, Achēmĕnia, Dīōnæa, Memphītis, Stămīna tēlæ, stantes rădio, pĕr cŭrrere tēlas. Tĕnŭi tēlas dīscrēvĕrat aŭro Nec tĕnŭem tēxēns sŭblīmis ărānĕa tēlam.
tela araneæ, *Páięczyná.* Spinneweb. (*v. texo.*
tela jugalis, *Krosná, Tela orum, idem.*
tela trilix, *Cwelich propr.* Dreylich.
tĕlămōnes, *hi. gr. Odrźwie, Bindá 4. Obraz, Pen- dent.*
tĕlĕphĭum, *gr. Wronie másło.*
telephium ulcus, *Wrzod nieuleczony.*
tēlia, *æ. gr. in śitowy.*
tĕlĭcardios, *gr. Serdecznik 3.*
telĭfer puer. *Germek.*
tēlĭnum, *gr. sub Boża trawká,*
tēllĭnæ, *gr. Pław 4.*
telluris pondus, *Prożny chleb.*
tellus, ūris. *źiemiá 2.* Die Erd. *Vix è conspectu Siculæ telluris in altum.* Virg. *v. Terra.*
telo ōnis. żoráw 1.
tĕlōnārĭus, *Celnik.* ein Zöllner. tĕlōnium, *gr. Celnictwo.* ein Zollbanck.
tĕlos, *gr. Koniec.*
tēlum, *Broń Polská, Strzáłá, Kolká w boku & sub siekierá, Narzędźie.* Ein Pfeil. *Corripuit fidq quæ tela gerebat Achates.* V. *syn.* Mīssĭle spīculum, jăcŭlum, hāsta, hāstīle, phălārīca, săgītta, fĕrrum, frāxĭnus, pīnus, cōnus ăbĭes. *materia pro toto. epith.* Mīssĭle, pĕnĕtrābĭle, vŏlātĭle, vŏlāns, vĭbrātum, ĕmīssum, cōntōrtum, strīdēns, răpĭdum, ăcutum, īmmĕdĭcabĭle, sævum, īnfēstum, fātāle, vŭlnĭfĭcum, vĕnēnātum, īnĭmīcum, lēthāle, lēthĭfĕrum hāmātum, pēnnātum, vēlox, pĕrnix, bēllicum, Mārtĭum, vălĭdum, crŭēntum, sānguĭneum, fĕrrĕum, frāxĭnĕum. *phr.* Tēli cŭspis, ăcūmen rōbur. Tēlum fĕrro mĭcāns: vĕnēno īmbūtum Rūrsūsque trĕmēntia fōrti tēla mānu tōrsit. Tēla fĕrox hōrrēntia quāssat. Tua cōnjēctis fōdiēntur pĕctŏra tēlis, ēxcūssis tōrquēntur tēla lacĕrtis. Tēlum īntōrsit inhōstem. Telum rŏtat, atri tūrbĭnis īnstar. *v. Spiculum, Hasta, & Jaculor.*
telum ansatum, *Poćisk 3.*
telum missile ĭgnitum, *Rácá.*
Tĕmĕrārius, *Bezrozumny, Zuchwáły* Verwegen frewentlich unbesonnen. *Abstulerat totam temerariq institor urbē.* Hor. *syn.* īmprūdens, īncōnsŭltus, præceps, ănĭmi fīdens. Quo mŏrĭtūre rŭis, mājōraque vīrĭbus audes.
temerator, Gwałćićiel.
tĕmĕrè *Bezrozumnie, Nierozmyślnie, Niebácznie Nieporządnie, Niedbále, Bez przyczyny, Porywczo, Bespiecznie.* Verwegen. *Immemor ille Dei, temerè committere tale.* Tert.
tĕmĕrĭtas, *Nierozmyślność Niebáczność Zuchwalstwo* Frewelheit/ Vermessenheit. *Hinc temeritate fertur in præceps sua.* (Jamb.) *syn.* īmprūdēntia, aūdācĭa. *epith.* Cæca, stūlta, dēmens, nŏxia, nŏcens. *phr.* Præceps, fŭrĭălis aūsus, Aūsa tĕmĕrāria. Fūror præcēps.
temeritate. *temeriter. Nierozmyślnie.*
tĕmĕro, *as. Gwałcę, Zárażam 1.* Frewentlich schänden. *Fluvios temerare venenis.* Ov. *syn.* Cŏrrŭmpo, cŏīnquĭno, cōntāmĭno. *v. maculo*
tēmētum, *Wino 1. De corcyræa temetū duxerat.* J
temno, Gárdzę. Verachten. *syn.* Cōntēmno, nĕglĭgo, despĭcio, rēspuo. *v. Aspernor.*
tēmo, ōnis. *Dyszel, Pługowy, dyszel, żerdź.* Deissel/ Zwerchholtz. *Excutit & longe lapsum temone relinquit.* Virg.
tempe, *n. plur. gr. Pyrzenie wesołe.*
tempĕrăcŭlum; Przypráwá 1.
tempĕramentum, *Miarkowánie, Pomiar Gestość Postáwienie.* Mittelmässigkeit/ Rechtmässigkeit.

Tempĕrans, *Powśćiągliwy* 1. *Oſzczędny*, *Skromny* mäſſig. *ſyn.* Sōbrĭus, mŏdĕrātus, ābſtĭnēns, pārcus, tēmpĕratus *phr.* Pārvo cōntēntus, tenŭi vīctu ūtēns, cōntēntꝰ. Cui ſōbria mēns Cui tēmperati mōres. *v. Abſtinens.*

temperanter, temperatè. *Miernie, Skromnie* 3.

tēmpĕrāntĭa, *Mierność w żyćiu, Powśćiągliwość.* Mäſſigkeit. *ſyn.* Sōbrĭetas, mŏdĕrātio, tēmpĕrāntia, parcĭtas. *epith:* rēcta hŏneſta, ūtĭlis, caſta, pārca ſāna, ſāncta pia. *phr.* Mēnſæ mŏdēſtia. Sōbrĭꝰ mŏdēſtus mŏdĕrātꝰ pārcus, modĭcus ūſus cūltus Sōbria mēns, Sōbrii mōres Mŏdĭcæq; dapes & ſōbria pōcula. Hŏnēſtus tēmperātus victus. *v. Abſtinentia. & Caſtitas.*

tempĕrātio, *Miárkowánie, Pomiar, przypráwá* 1. *Rząd* 1. Pogodá 1. Komplekſyá. Mäſſigung.

tēmpĕrator, Rz*ądzcá*, Prz*ypráwiácz.*

tempĕrātūra *Przypráwá* 1. *Pogodá* 1. *Rychtowánie Poſtánowienie* 2.3. *Gęſtość*, Komplekſyá. Milterung.

tempĕrātus, *Mierny, Skromny* 1.2. mäſſig. *Criſpe Salluſti, niſi temperate.* (Sapph.) Horat.

tempĕrĭēs *Mierność, Pogodá* Milterung / *Itē.* mittelmäſſig Wetter. *Temperies effuſa minus vel plus aget iſtos.* Ho. *epith.* Mŏdĕrāta verna, bĕnīgna læta jūcūnda sălūbris grāta. *phr.* Tēmpĕrātus bĕnignus, āer tēmpĕrātum cœlum īnter ŭtrāmque lŏcāvit, tēmpĕrĭēmque dĕdit mīſta cum frīgŏre flāmmâ. Tēmpĕrie cœli cōrpūſque ănĭmŭſque jŭvātur. Trānquīllăque mōrum tēmpĕries tĕnĕrōque ănĭmus mātūrior ævo. Mēntīſque bĕnīgna Tēmpĕries dōctīque sāles. Vērnăq; tēmpĕrĭes ſēmper sĭne nūbĭbus aer. *v. Serenitas.*

temperies morum. Ukłádność. Demuth.

tempĕriùs, R*ániey, Rychło.* zeitlicher.

tempĕro, as. *Miárkuię, Rządzę, przypráwiám* 2. 3. R*oztwárzam, Przepuſzczam* 3. *Zágrzewam, Hámuię ſię, Uymuię ſię* 2. Wytrwáć 2. & *ſub* Nie 2. Mäſſigen / vermiſchen / ſich enthalten *Et uaſtas aperit Syrtes, & temperat æquor.* Vir. *ſyn.* Mŏdĕror, vel ābſtĭneo.

tempeſtas, *Czas, Pogodá* 1. Niepogodá, *Dźień* 1. *Niebeſpieczeńſtwo, Zámieſzánie.* Zeit / Wetter *Item.* Vngewitter. *Quid tempeſtates autumni & ſidera dicam?* Vir. *ſyn.* Prŏcēlla, nimbus, tūrbo, hyems. *epith:* Stridēns, sŏnōra, tūrbida, fœda, āſpĕra hōrrĭda hōrrenda nīmbōſa, pĭcĕa obſcūra ātra, ŏpāca rĕpēntīna, ĭnŏpīna, tērrĭbĭlis minax, mĭnĭtāns, īnſāna, hibērna præcēps, ādvērſa īmmītis, ſæva, ēffūſa, trīſtis fŭrēns, æquŏrea. *phr.* Măris æſtus, pĕrīcŭla, făcĭes āſpĕra, īra, fŭror rabĭes frăgor hōrror. Non trāctābĭle tēmpus. Cœli āſpĕra tēmpēſtas. Hibērnæ mĭnæ prŏcellæ. Cœli rŭīna Hўēms āſpĕra pōnti. Mărīnus cāſus ūnda mĭnax Vēntōrum fŭriæ, īmber nōctem hўemēmq; ferens Tēmpēſtas ăgēns hўĕmem, īmbrĭbus atris ſæva tēmpēſtas. Tōto tēmpēſtas fŭrit ſævit æquŏre. Nīmbis & grāndĭne fērvēns. Strīdēntĭbus hōrrĭda nĭmbis, tēmpēſtas vēntōſa furit Fērtur ab īmmēnſo tēmpēſtas hōrrĭda cælo, ēffūſis īmbrĭbus ātris. Tēmpēſtas sĭne mōre fŭrit, tŏnitrūque tremīſcūnt Ardua tērrārum, & cāmpis rŭit æthĕra tōto. Tūrbĭdus īmber ăqua; dēnſiſque nĭgērrĭmus ūndis. Et vēſpĕre ab ālto cōnſūrgūnt vēnti, ātque in nūbem cōgĭtur āēr, īntŏnŭēre pŏli, & crēbris mĭcat īgnibus æther. Nīgrāntēſque pŏlos & tūrbĭda nūbĭla tōrquēns. Simul & nūbes & grāndinis īras, fūlmĭnăque & tŏnĭtru, nīmbos & cōncĭet ātros.

Tempeſtas pelagi. Nawałność, Burzenie morzá.

tempeſtiva viro. Doroſtá.

tempeſtivè *Wczas* 2. *Zá czáſu.* zeitlich.

tempeſtīvĭtas, *Wczás* 1. *Pogodá.* rechte zeit.

tempeſtiviŭs, *Ràniey.*

tempeſtīvus, *Ràny*, W*czeſny* 2. Pogodny. *Mierny Ućieſzny. Spoſobny.* recht zeitig. *Et tempeſtivum pueris concedere ludum.* Hor. *ſyn.* Mātūrus, vel cōmmŏdus, ōpportūnus.

tempeſtuōſus, Burżliwy, Niepogodny. voll Vngewitter.

tempeſtus, Feſto. pro Tempeſtivo.

templum, *Rowniá Kráiná*, P*odniebies Podniebienie* N*iebo* 1. *Wyſokość*, Kośćioł 2. *Grob, Łátá dáchowá.* Eine Kirch / Tempel. *Eſſe aliquod numen templis aræque rubenti.* Juv. *ſyn.* Dēlūbrum, fānum, ædes ſacrārĭum, ſacēllum ădўtum. *epith:* Rēllĭgĭōſum, ſacrum ſānctum, pĭum nōbĭle lăquĕātum aūrātum fūlgēns mārmŏrĕum, ēxcēlſum āltum, ārdŭum ſūblĭmè, īnclўtum aūgūſtum vĕnĕrābĭle īngēns pīctum, māgnĭfĭcum, pūlchrum, ŏpĕrōſum, cĕlĕbre āmplum ſpătĭōſum īmmāne dĭves vĕtūſtum, āntīquum. *phr.* Sacra dŏmus, ædes ſēdes ſacrātæ ārces ſacræ ædes, ſacra tecta, līmĭna, Tēmpli penetralia ſacrāria ſacræ tēcta vĕrēnda dŏmus Tēplum dōnis ŏpŭlentum.

lēntum. Thūre văporātum. Aūro lăquĕātum Solído de mārmŏre templa īnſtĭtŭam. Rēllĭgĭōſa Dei līmĭna. Strūctum Părio de mārmŏre templum. Tum mĕdĭum clāro ſūrgēbat mārmŏre tēmplum. Tēmpla mănēnt hodie vāſtis īnnīxa cŏlūmnis pērque quătērdēnos ītur in illa grădus.

Tempŏrālis, *Doczeſny, Záwity rok.* zeitlich.

tempŏrālĭter, temporariè. Docześnie.

temporaneus, ſub Rány.

tempŏrārius, *Doczeſny Nieſtáteczny.* zeitlich.

tempore, *Záczáſem, Wocemgnieniu,* W czás. mit der zeit.

tempore difficili, triſtiſſimo. W zły czas.

tempore ſummo W czás.

tempori. Zá czaſu wczas. (czas.

temporibus duris graviſſimis, miſeris &c. W zły

temporis cauſa. Ná czas, nieſczerze.

temporis proceſſu. Záczáſem.

temporius Rychło.

temptor Gárdźićiel.

tempus eris ſub Rychło.

tempus, ŏris. n. *Czás 1. 2. 3. 7. 8. Przypadek 2. Skroń.* Die Zeit. *Temporibus defuncta videt faſtidit & odit.* Ho. *ſyn.* Ætas, ævum. *epith:* īrreparabile fŭgĭēns fŭgāx, fūgĭtivum vŏlūbile lābēns, vēlōx sūbĭtum cĭtum præcēps, mobilĕ răpĭdum īnſtabĭle lōngum breve, dĭūtūrnum cērtum īrrĕvŏcābĭle. *phr.* Tēmporis ætas. ſpătĭum, ævum, ōrbis, ānnōrum mŏra sĕrĭes ōrdo. Lūcis, nōctĭſq; vĭces. Ævi lōngīnqua vĕtūſtas. Lōnga dĭes, aūgūſti tērmĭnus ævi. Mūlta dĭes vărĭūſque lăbor mūtābĭlis ævi. Tēmpus ĕdax rerum āſsĭduo lābūntur tēmpŏra mōtu. Dāmnōſa quid non īmmĭnŭit dĭes? Vāno ſērmōne lĕves cōnſūmĭtis hōras Cūncta vŏrāns, ōmnia mutāns vĕlut ūnda labēns. Tēmpŏra lābūntur, tăcĭtīſque sĕnēſcĭmus ānnis. & fŭgĭūnt fræno non rĕmŏrānte dĭes. Vēntūræ mĕmŏres jam nūnc ēſtōte sĕnēctæ. Sic nūllum vōbis tempus ăbībit ĭnērs. Lōnga dĭes hŏmĭni dŏcŭit pārēre leōnes. Lōnga dĭes mōlli ſāxa pĕrēdit ăqua. Nec quæ ptætĕrĭit cūrſu rĕvŏcābĭtur ūnda Nec quæ prætĕrit hōra rĕdire pŏtēſt. Flūxēre īntĕrĕa pĕde tēmpŏra lāpſa fŭgāci Quid non lōnga dĭes quid nōn cōnſūmĭtis ānni? ſed fŭgit īntĕrĕa fŭgit īrrĕpărābĭle tēmpus. *v. Ævum, Annus, Dies.*

tempus alienum, importunum. Nieczas.

tempus commodum, opportunum, congruum. Pogodá

tempus in noctem præceps. Wieczor.

tempus ſibi ſumere. Uſpokoić ſię.

tempus ſupremum. Konánie.

tempus turbidum. Niepogodá.

temulenter, *Popiiánu.* temulentia, *Opilſtwo 2.* Trunckenheit.

tēmŭlentus, *Piiány 1* Truncken. *Hic abſtemius ille temulentus.* (Phal.) *ſyn.* ēbrĭōſus. *v. Ebrius*

Tena, lege Tana. tĕnāces, *hi. Kleſzcze.*

tĕnācia, *æ. Skępſtwo, Oćiągánie ſię.* Häbigkeit

tĕnācia, *orum. Szypułká.* (Karcheit.

tĕnācĭtas, *krzepkość* Karcheit. tĕnācĭter *Uſilnie*

tĕnācŭlæ, Kleſzcze 1. tĕnācŭlum, Rękoieść.

tēnaſmus, *gr. śilenie ſię 3.*

tĕnax, ācis. m. *ſubſtant. Szypułká.* Kleſzcze.

tĕnax, *acis. adject. omne. Lipki,* Krzepki, *Mocny, Trwáły 1. śćiſły 2. Tęgi 1. 2. Uporny, Nieodmienny,* Stáły, *Surowy 2. Twárdouſty, Skąpy, Jurny.* Klebrig/ zäh/ karg. *Excudunt ceras & mella tenacia figunt.* Virg. *ſyn.* ădhærēns, hærēns, vix sŭpĕrābĭlis, vel ăvārus, vel ōbſtĭnātus, pērtĭnax, propŏsĭti tĕnax.

tendĭcŭla, *śieć 1. 3. śidło,* Kroſnká, *Ramá.*

tendo, ĭnis. ōnis. *żyłá 3. 10.*

tendo, is. *Idę 11. Poſtępuię 1. ćiągnę 5. Pnę ſię Udáię ſię gdźie, Rośćiągam Záſtáwiam śieć, Skłádam ręce. Podáię, Sćiągam 2. Idźie drogá, Rozbiiam námiot, Má ſię ku 2. Nábierá mleká.* Strecken/ ſpannen. *Et dextras tentamus inermes.* Virg. *ſyn.* extēndo, pōrrĭgo, īntēndo, cōncēdo, vel eo, vādo, prŏficīſcor.

tendo caſſes, inſidias, dolos. Záchodzę nákogo.

tendor oris. Rośćiągłość.

tene tibi. Schoway ſię. Tenebra æ. ćiemność.

tĕnĕbræ, *hæ. & tenebra, æ. Ciemność, Kąt 2. Zámieſzánie.* Finſternuß/ Dunckelheit. *Poſcimur & fulget tenebris aurora fugatis.* Ov. *ſyn.* Cāligo nōx, ūmbra. *epith.* ŏpācæ cæcæ nōctūrnæ ātræ prŏfūndæ nĭgrāntes trīſtes ōbſcūræ pĭceæ, crāſſæ hōrrēndæ tăcĭtæ sĭlēntes dēnſæ ſōmnĭfĕrœ ſquāllĭdæ defōrmes Cīmmĕriæ īnfērnæ Stȳgiæ. Tārtăreæ. *phr.* Spiſſæ ūmbræ. Cālīgĭnis hōrror ŏpācæ nūbes, ōffūſæ tĕnebræ cœlum diem, lūcem ērĭpĭunt. Pōnto nōx incŭbat ātra. Cœlum nōx ūmbris tēxit ŏpācis, depŭlĕrat gĕlĭdas aūrōra tĕnebras.

bras. Tĕnebris nīgrēſcūnt ōmnia cīrcum āfflīct9 vītam in tĕnébris, lūctūque trăhēbam. Sōllĭcĭtāque mănu tĕnebras ēxplōrat ĭnērtes. Denſāntur tĕnebris æquŏra trīſtĭbus Quid făcĭam? ōbdūctis cōmmīttam mēne tĕnebris? Quis glŏbus ŏ cīves, cālīgĭne vōlvĭtur atra? Tres ădeo incērtos cæca cālīgĭne ſōles ērrāmus Pĕlăgo tŏtĭdem ſine ſȳdĕre nōctes. Nŏx ŭbi tērrĭbĭlis tērras cālīgine tēxit v. Nox. Noctis tempora Fumus, Nubes & Umbra.

Tenebræ primæ. Mierzch. (ſię.

tenebrarius, Podły, Pokątny. Tenebreſco, Záćimiá

tĕnĕbrĭcōſus, tenebrĭcus. ćiemny. dunckel.

tĕnĕbrio; onis. Pokątnik. ein Nachtdieb.

tenebris, Wpoćiemku.

tenebrōſus, ćiemny. Finſter/ dunckel. Dicitur & tenebroſa palus Acheronte refuſo. Virg. Pingve tenebroſa cælum ſubtexitur æthra. Av. ſyn. ōbſcūrus, nigrāns, nīger, āter, cālīgĭnōſus, ŏpācus cæcus nūbilus. phr. Tĕnebris cālīgĭne ōbdūctus, tēctus ŏpērtus, īnvōlūtus dēnſus, mērſus, obſitus ŏpācus cæcus tūrbĭdus. Dŏmus eſt īmis in vallĭbus antri ābdĭta ſōle cărens, ūmbrōſæ pĕnĭtus pătŭēre căvērnæ. v. Nubilus, & Obſcurus.

tĕnellŭlus, tenellus. Młodźiuchny.

tĕneo, Trzymam 1.2.3. &c. Zátrzymawam, Báwię kogo, Wygrawam 3.4. Rozumiem, Znam 1. Umiem, Trwam 1.2. Rádzę 1. Obſkakuię, Hámuię ſię, Opánowáć. Otrzymáć ſię 2. Záchowuię 1. Doſtawam 2. Dochodzę 4. Pamiętam, Przeſtrzegam, Przekonywam, Zámykam 2. Otrzymawam, Wiem 1. Więznę 2. Zeymuie mię, Mieſzkam gdźie. Halten. Argolicos medioſque fugam tenuiſſe per hoſtes. Vir. ſyn. Retĭneo, cōntĭneo, cŏērceo, cōmprĭmo, cŏhĭbeo, vel trāctō mănĭbus, vel pōſſĭdeo. ōbtĭneo, vel mŏror, rĕtārdo, dīſtĭneo, rĕtĭneo.

teneo clavum, gubernacula. Steruię, & tr. Rządzę.

teneo me, zátrzymawam ſię.

teneo primás. Przodkuię.

teneo propoſitum. Przewodzę ſwoie.

teneor, Powinienem 1. Winien 2. Ułowić ſię Lubię, Páſę czym oczy, Rad 1. & in Obowiązány, Stoię kim, Zeymuie mię. verbunden ſeyn.

tĕner, Subtelny, Miękki 1. Młody 1. 2. Szczupły, Słáby, Roſkoſzny. Roſkoſzniczy 1. Zart/ weich. Lumine jam teneras acerbans vincula palmas. Virg. ſyn. Tĕnellus, mōllis, flēxĭbĭlis, trāctābĭlis, făcĭlis, lēntus, flēxĭlis.

tĕnĕrāſco, & tenereſco. Subtelnieię, ćieńſzeię, Miękczeię. zart werden.

tĕnĕrè, tenerrimè. Subtelnie. (heit.

tĕnĕrĭtas, teneritudo. Miękkość, Subtelność. Zart-

teneſmus, gr. śilenie ſię ná ſtolcu.

tenet, Ważno ieſt.

tenet me cupiditas. Chce mi ſię.

tenia vid tænia.

tenno, is. i. Tendo. Roßczepierzam Záſtáwiam ſię

tĕnon, tis. gr. żyłá 3.

tĕnor, Tryb, Iednoſtáyność, Kſztałt, Porządek, Spoſob Náręžánie 2 Poſtępek práwny, Głoſu nátężánie, an Tenor w muzyce. Weiß/ Ordnung/ Thon. Servatque cruenta tenorem. Vir. ſyn. Tōnus, vel Sĕrĭes ōrdo.

tenſa, æ. Woz kośćielny. tenſarii, ibid.

tenſio, Rośćiągnienie, Cięgorki.

tenſus, Nádęty, Nápięty.

tentāmen, tentamentum. Kuſzenie, Doſwiadczánie. Verſuchung/ Prob. Hæc in primitiis tentamina parva manebunt. Juv. v. Conatus.

tantamenti gratia, Ná probę.

tentatio, idem, & Nágábánie. Ograżká.

tentātor, Kuśićiel. (ſub Jurność.

tentīgo, ćięgorki. Begierd zur Unlauterkeit. &

tentio, à tendo. Jurność, ćięgorgi.

tentio, à teneo. ſub Trzymánie.

tentĭpellium, Kroſnká, kopyto 4. Piękrzydło Obłąk 2

tento, Doświadczam 1. Kußę kogo, Kußę ſię o co Probuię, Koßtuię 3. Koſtuię ſię, Mácam 1. 4. Pulſu mácáć, Trápię 1. Rzucá ſię chorobá, Záwracá 1. Zápłátá, Námawiáć ná nierząd. Verſuchen/ probieren. Tentamuſq; viam & veloru͂ pandimus alas. Virg. ſyn. ēxperĭor, prŏbo, ēxplōro, pĕrīcŭlum făcio, vel cōnor, mōlĭor, vel pērtēnto, tāngo, āttīngo.

tentor, aris. Pokuſę mam, Nágába mię chorobá Choruię od czego Zapłátá & ſub Służę 9.

tentor, oris. Trzymácz.

tentōriŏlum, tentorium. Námiot. ein Zelte.

Tentōrius, Námiotowy.
tentum, Członek s. tentus, Nápięty. außgestreckt
tĕnuĭcŭlus, ćieniuchny, Skromny 2.
tĕnuis, ćienki 2. Subtelny, Błáchy, Rzadki 1. Máły, Słáby, Skromny 2. Ubogi, Szczupły Nieznáczny, Podły. Fein/dünn. Cum tenues hamos abdidit ante cibus. Tib. syn. Mĭnūtus, ēxīlis, grăcĭlis, āngūstus, pārvus, ēxĭgŭus, sūbtīlis, pūrus, lĕvis, rārus āttĕnŭātus, vel ăcūtus, ācer, vel paūper, hŭmĭlis, ābjēctus.
tĕnŭĭtas Subtelność, Szczupłość, Ubóstwo. Feine/Subtiligkeit.
tenuitas frugum. Nieurodzay.
tĕnuĭter, Cienko, Subtelnie, Podło.
tĕnum, in śidło.
tenuo, as. Subtelno czynię, Wyćienśam, Chudzę. Fein/dünn/mager machen. Diceris & macie vultum tenuasse sed opto. Pr. syn. ēxtĕnuo, mĭnuo, īmmĭnuo. rārefacio.
tĕnŭor, Cienśeię, Wyćierá się 2. dünn werden. Nocturnâ si quid crassi est, tenuabitur aurâ. Luc syn. ēxtĕnŭor, mĭnŭor, rărēsco rărēfio.
tĕnus, us Nomen. śidło.--Capulo tenus abdidit ensem Virg.
tenus, Præpositio. Poty 2. Tylko, Do kolan 1. 2. biß. & sub Sámym odźiániem.
tĕpĕfacio, Zágrzewam, Zlećić wodę. Lau machen. Interea tenoris tepefactus in ossibus humor
tepens Ciepły 1. Letni 1. lau. (Vir.
tĕpeo, es. Ciepłoletni iestem. Lau seyn. Cæde tepebat humus foribusq; affixa superbis. V.
tepesco, Zágrzewam się. Lau werden. Odit & hybernos, si tepuere dies. Mart.
tephria, gr. Marmur popielisty.
tepidaria cella. Łáźniá 1.
tĕpĭdārium, Izbá 1. Kośćioł 1. & in Łáźniá &
tepĭdo, as. Zágrzewam. (Spodnice.
tĕpidus, Letni 1. Ostygły, Nieochotny. lau/halb warm. Unde cavæ tepido sudant humore lacunæ. Vir. syn. Tĕpens, tĕpĕfāctus, cālĭdus.
tĕpor, oris. Letnie ćiepło. Lauigkeit. Quæ neq; dant flammas, leniq; tepore cremantur. Ovid.
tĕpōrātus; Ostygły.

Tĕr, Trzykroć, Bárzo, Obrządnie. Dreymal. Ipse ter adductâ circum caput egit habena. Virg.
tertanto Wetroynasob. Wecztwornásob.
tĕrăgus, sub Kniáźiák rybá. tĕrāmnos, gr. Wrzący.
tercentēni, tercentum. Trzystá. dreyhundert.
terdĕcies, Trzynáśćie kroć. dreyzehnmal.
terdeni, Trzydźieśći. dreyssig.
tĕrĕbellum, sub świder. (wicá?
tĕrĕbinthĭna, Terpentyná, an Modrzewowá źy-
terebinthĭnus, Terpentynowy. (baum.
tĕrĕbinthus, Terpentynowe drzewo. Terpentin-
tĕrebra, świder, Taran 1. ein Bohrer.
terebrātio, terebratus us. Wiercenie. das bohren
tĕrĕbro, Wiercę 1 Námawiam. Bohren. Fundimur & lumen telo terebramus acuto. Pers.
tĕrēdo, inis. & onis. Robácy w drzewie, Mol. Schaab oder Wurm im Holtz oder kleidern
tĕres, ĕtis. omne. Okrągłodługi, Długi 5. Doskonáły. Lang und rund. Incumbens tereti Damon sic cæpit olivæ Virg. syn. ōblōngus, in lōngum rŏtūndus, pŏlītus.
teretizo, tereo. gr. Terlikam.
tergĕmĭnus, Troy, Troisty, Wielki 1. Podobny. Dreyfaltig. Tergemini nece Geryonis spoliisque &c. Virg.
tergīnum, Korbácz. terginus, Skorzány.
tergiversanter, Oćiągáiąc się.
tergiversatio, Oćiągánie się, Wykręcánie. Außflucht/Verzug.
tergiversator, Oćiągam się, Kręcę się 2
tergo, is. & tergeo, es. priscè Oćieram 1. Ućieram 1. Chędożę, śćieram 1. Abwischen/säuberen. tergere nec sacras, neć cessat lambere plantas. Sed: syn. Pūrgo. mūndo, āblŭo, ābstērgo, dētērgo. phr. Cōte nŏvat nigras rubīgine fālces, ēxēsōsq; sĭtu cōgit splēndēre lĭgōnes Plenos rubīginis ēnses tērgēre. v. Abluo.
tergŏro, as. Grzbiet opátruię.
tergum, Grzbiet, Tył 1. Tylec, Skorá, powierzchność. Der Rücken. Tergora diripiunt costis, & viscera nudant. Virg. syn. Dōrsum, pōstĕrĭora, pārs pōstĕrĭor, vel cŏrĭum, pēllis.

tergum suis, & tergus suis. *Połeć.* Seite speck.
tergus, gr. m. Grzbiet. der Rücke.
tergus, ŏris. *n. Skorá odartá.* Leder/Haut.
termen, inis. n. Koniec, *Gránicá.*
termentārium linteū ściercká grubá, Prześcierádło
termentārius, ścieraniu ſtuqczy.
termentum, Szkodá.
termes, *itis. n. Gáłąſká 3. Robácy w drzewie.* Fleisch oder Holtzmaden. *Mater & inculto ſylvanus termite gaudens.* Grat.
terminalia feſta Termini, Cic: Horat. (*piec.*
termĭnālis, Gránicżny, Miedzny. endlich & *ſub Ko*
termĭnātio *Koniec, Okreſzlenie, Zámierzenie 1.* Unterscheidung/ Endigung.
terminatus, *Okreſzlony.*
termĭno, as. *Kończę rzecz, Okreſlam.* Enden/ umbgräntzen/ untermarchen. *Imperium oceano, famam qui terminat aſtris.* Vir. *ſyn.* Fīnio, līmĭto, ābſŏlvo, claūdo. *v. Dimitto.*
termĭnus. *Koniec, Gránicá, Kopiec 2.* Ein Ziel/ End. *Et ſi fata Jovis poſcunt, hic terminus hæret.* Virg. *ſyn.* Fīnis, līmes, mēta, ōra, rĕgio. *v. Finis, Limes.*
terminus tactus. B. ſub Pozwánie.
termo, ōnis. m. Gránicá.
terna dena ova. *Trzydzieści.* dreyssig.
ternārius; *Troiſty Potrojny.* dreyfaltig. *an Kwartnik.*
terni, *Trzey.* drey mit einander. & *ſub Po trzey.*
terni æris, *Półtorak.* ternio, *onis. Dryiá.*
tĕro, terui, trivi. Trę, Młocę, Dzierzę (*zátę*, *Mielę, Ućieram 2. Ścieram 3. Tráwię czas 2. Głodzę z.* reiben/ schleiffen *Ipſe labore manum duro terat, ipſe feraces.* V. *ſyn.* āttĕro, cōntĕro, mŏlo, vel īnſūmo, ābſūmo, pērdo.
Tĕrra, *ziemiá 1. 2. świát 1. Kráiná.* Das Erdreich/ die Erd. *Terrarum Dominum pone ſupercilium.* Mart. *ſyn.* Tēllus, hŭmus, ſŏlum cāmpus, āger ārvum, vel ōrbis tērræ ōrbis. *epith.* Frūgĭféra fērax, fērtĭlis, fœcūnda, ſtĕrĭlis, vērnāns, vīrēns, vĭrĭdis flōrēns, flōrĭda, hērbōſa, hērbĭda, grāmĭnea, dīves ūber, pīngvis, ūda, hūmĭda, mădĭda ārĭda, sīcca sĭtĭēns ārēns ĭrrĭgua, tūrrĭgĕra nĕmŏrōſa, ărenōſa, cūlta, dēsĕrta, īncūlta, īnārāta, īgnōta dūlcis, mōllis, glēbōſa, līmōſa lŭtōſa, glŏbōſa, rotunda, jăcēns pēndŭla. Dædăla, ōmnĭpărēns. *phr.* Tērræ sĭnus grĕmium vĭſcĕra ăger sĭtus. Māgna frūgum părens, māter. Fœcūndæ tēllūris ŏpes Frūgĭfĕrum pāndēns sĭnum. Pārtu fœcūnda bĕnigno īnnūmĕras ēffūndit ŏpes. Nōn ōmnis fert ōmnia tēllus. Tērra pīlæ sĭmĭlis. Flōrĭfĕro quæ grāmĭne vērnat. Quæ pārtŭrit hērbas. Vărio ſe flōre cōrōnāns ālma părēns frūgum Vărĭis fœcūnda bŏnis, ŭdāque pērpĕtuo grāmĭne tērra vĭret.
terra bituminoſa, *Rudá ogniſtá.*
terra figularis *Gliná zduńſká.* Leym.
terra ſigillata. *ſub Rubriká 2.*
terra glutinoſa, ulugnoſa. Ligawicá.
terrâ mariq; Wſzędy.
terra ortus Ziemiánin.
terræ filius, progenies. Podły.
terræ odium. Smrod.
terraneola, B. ſub Skowronek.
terrēnum, *ziemiá 2. Grunt.*
terrenum iter. Lqd.
terrēnus, terreus. *ziemny, ziemſki.* Irrdisch. *Terrenis oculis habitu ſe oſtendere noſtro* Pr. *ſyn* Tērrēſtris tērrĭgĕna. *phr.* Tērra ōrtus sătus ex tērra cōāctus cōnflātus vel tērræ īncŏla.
terreo, terrefacio. *Stráſzę.* schrecken. *Æternum latrans exangves terreat umbras.* V. *ſyn.* Tērrĭto contērrĕo, ēxtērreo tērrĭfĭco tūrbo, contūrbo. *phr.* Tērrōrem āffĕro, mŏveo, incŭtio. Fōrmīdĭne tērrōre mŏveo. Nūnc ōmnes tērrēnt auræ, sŏnus ēxcĭtat ōmnis ſūſpēnſum & părĭter cōmĭtīque ŏnĕrīque tĭmēntem. Hōrror ubīque ănĭmos sĭmul ipſa lĭcēntia tērrēnt. Vărĭis pōrtenta Dēūm tērrōrĭbus ōbſtānt. Cæcīque in nūbĭbus īgnes Tērrĭfĭcant ănĭmos & tūrbĭda tērret ĭmāgo.
terreor, *Boię ſię.* Erschreckt werden. *ſyn.* Hōrreo păveo, trĕpido. *phr.* Tērrōre mŏvĕor pērcēllor, cōncŭtior trĕpĭdo rĭgeo ſtŭpeo. Tērrēntur vīſu ſubĭto āttŏnĭtum tantæ sŭbĭto tērrōre rŭīnæ. Hūmānum genus eſt tōtūſque pērhōrrŭit ōrbis. Gĕlĭdōque cōmæ tērrōre rĭgēbant. *v. Timeo.*
terreſtre iter. *Lqd.* zu Land. (disch.
tērreſtris *ziemſki 1. 2. ziemny, Podziemny.* irr-
terribĭlis. *terrifico, terrĭsōno Stráſzliwy* Erschrecklich. *Terribilem criſtis galeam, &c.* Vir. *ſyn.* Hōrrĭdus hōrrēndus, hōrrĭbĭlis hōrrĭfĭcus tremēndus mĕtŭēndus, ſtŭpēndus, tĭmēndus fōrmīdābĭlis.

dābĭlis: vel mĭnax. sævus. crūdēlis, *phr.* Terrōrem ĭncŭtĭēns. *v. Horridus.*

Terribiliter, *Stráſzliwie.*

Terribovium, *B. ſub* Powiát *2.*

terrĭcŭlum. *terricula, æ. Stráſzydło 1. Strách.*

terrĭcŭlāmentum, *Stráchy nocne.* etwas das Schrecken machet. (ſchrecken.

terrificatio, Stráßenie. Terrĭfico, Przeſtraſzam.

terrĭgĕna, ziemny, ziemianin. Aut ſi terrigenæ tentarent aſtra gigantes. Luc.

terrigenus, Rob: Steph: corr: Terrigená.

terrĭlŏquus, Groźny, Stráſzliwy.

terrĭpăvium, terrĭpŭdium. Puk 2.

terrĭtio, Przeſtrách. terrĭto, Stráſzę.

territōrĭum, *Okolicá*, Powiát 2. Landſchafft einer Stadt.

terrĭtus, Przeklęty, Przeſtraßony. Erſchrocken. *Territus ad Nili dum fugit ille caput.* Pedo. *ſyn.* Cōntĕrrĭtus ēxtĕrrĭtus, āttŏnĭtus păvĭdus trĕpĭdus, păvĭtans păvēns ſtŭpēns ſtŭpĕfăctus. *phr.* Terrōre pĕrcūlſus. *v. ſupra Terreor, & Timens.*

terror, *Strách 1.* Das Schrecken. *Sed varii portenta Deum terroribus obſtant. v. Timor.*

terrōſus ziemiſty.

tertiā, *Trzeći raz.* das dritte mal.

terſus ûs Scieránie. (tägig Fieber.

tertiæ notæ. *Trzeći.* tertiāna, *Trzećiaczká.* drey

tertianŏ. Trzećiodniowy, Trzećiodzienny. (*dni.*

tertianŏ miles, tacit, ex tertia cohorte, żołnierz prze

tertiarium, *n. Szczyt, Wiązánie dáchowe.*

tertiarium ſtannum: *ſub Cyná 2.*

tertiarius; *adject: Trzeći 2.*

tertiarius, *ſubſtant, Pomocnik, Trzećiá część ſub Częśći cáłey rzeczy, & ſub Uncyá.*

tertiata verba, Słowá niedomowione. Záiąkánie ſię

tertiātio, *Trzećie tłoczenie ſub Trzeći raz czynię*

tertiātò, *Po trzećie, & ſub Záiąkam ſię.*

tertiātus, ſub Trzeći raz 2. & ſub Záiąkam ſię.

tertĭceps, cipis, cipitis Trzeći, Potroyny *1. & in Popiętny.*

tertiò, *Trzeći raz*, *Potrzećie.* das dritte mal.

tertio, as. Trzeći raz czynię, *Przeorywam.* das dritte mal was thun.

teruncia, Cic: Nizoli corr. ex teruncio.

Tĕruncium, *Trzy częśći, ſub Częśći cáłey rzeczy*

teruncius, *Pieniądz*, *& ſub* Przewoz *& śiedm pieniąſzkow.*

Teſca, teſcua, teſqua, *n. plur. Geſtwá 2. Knieiá, Przepáść 2. Puſtyniá, Wießczbiárniá.* Dornächtige Oerther. *Loca agreſtia, aſpera & inculta, Deo cuipiam conſecrata. epith:* Nĕmŏrōſa, inhoſpĭta. dēſĕrta. hōrrĭda, frondōſa, dūmoſa āſpĕra, ĭnculta. (*Hor. 1 Epiſt: 14*) Nam quæ dēſĕrta, & ĭnhōſpĭta tēſqua credis, ămœna vŏcat mēcum, qui ſēntit, & ōdit, Quæ tu pulchra vŏcas.

tesſit, Noni. *corr. Exſit. habes ſupra.*

teſsărăcoſton, Cenſorino, Rhodig: *40. dies puerperarum ante & poſt partum quo expleto feſtum agebant eodem nomine dictum Teſſaracoſton.*

teſsărădĕcas, *gr. Czterdźieſtnik.*

teſſella, *Koſtká w robocie, Zrzaz.*

teſſellator. *ſub Sádzenie 3.* teſſellatus, *Sádzony 2*

teſsĕra, *Czworográniſtá rzecz, Poſadzká 3. Cechá 3 Háſło Godło 1 Kárbowá laſká. Koſtká 2. 5. 6. 7* Ein Würffel. *Bellica jamq; ſonant, it bello teſ-*

teſſera palliorum *Łátá.* (*ſera ſignū.* V.

teſſeraria ars. *koſterſtwo.* teſsĕrārĭŏ *adj: Koſtkowy*

teſſerarius, *ſubſtant. Koſterá, Háſtowy.*

teſsĕrŭla, *Koſtká w robocie, Poſadzká 2. Cechá 3. Kárbowá laſká, Wotowá tábliczká.*

teſta. *Skorupá 1. 3. ślimacza ſkorupá, Pław, Gárniec* Káchel, *Łodź, Cegłá* Kość. *Lampá.* Irrden Geſchirr/ Scherben. *ſyn.* āmphŏra, cādus. *epith:* Fragĭlis. terrea. lūbrĭca. *phr.* Fragĭli cīrcūmdăta teſta Mœnia mīrātur. Lūbrĭcaq; īmmōtas tēſta prĕmēbat ăquas. Quo sēmel eſt īmbūta rĕcēns, ſērvābit ŏdōrem tēſta diu.

teſtābĭlis, świádek 2. teſtacea, *orum. Pław 3.*

teſtāceum pavimentum. *Tło nábiiánie.*

teſtaceum opus. *Gárnczárſki robotá.* irrdin Geſchirr.

teſtāceus; *Skorupiány Gliniány*, *Gliniáſty.*

teſtāmentārius, *adject: Teſtámentowy.*

teſtamentarius, *ſubſt: Teſtámentarz, Fałſzerz. Teſtamen*

Testamento commendo, scribo. *Testáment czynię, Zápisuię ná testámenćie, Dźiedźicem czynię.*
testāmentum, *Testáment.* ein Testament/ letzter Will/ Erbgemächt. *Testamenta seu ū neu si vafer, &c.*Hor *syn.*Tēstāmen.*phr.*Tēstātæ sūprēmæ tăbŭlæ. Testāta bŏna Sŭprēma vŏlūntas.ūltĭmæ vōces. Sŭprēma sīgna vŏlūn(tātis.
testans, *Testámentarz.*
testatim, Wskorupki, Skorupiásto, ibidem Drobno.
tēstātio, *Oświádczánie, świádectwo, Moniment.*
tēstatō, *Swiadczenie.* (Zeugnuß.
tēstātor, testatrix. *Testámentárz.*
tēstātus, *świádeczny, Znáiomy, Pewny, Jáwny.*
testeus, *Skorupiány.*
tēstĭcŭlor, *Przypuszczam śtadniká, & in. świadczę 1.* testĭcŭlus, *Jądro 2.*
tēstĭfĭcātio, *świadczenie, Oświadczenie, świadectwo.* Bezeugung.
tēstĭfĭcor, *Oświadczam się.* bezeugen.
testimoniales literæ, B. In świádeczny list.
testimonio sum Poświadczam.
tēstĭmōnium, *świádectwo, Moniment.* Zeugnuß *syn.* Tēstātio, *vel* īndĭcĭum, sīgnum.
testimonium dico, perhibeo. Swiadczę zákim, Wyświadczam.
testis, *comm: świádek 1.2. Litkupnik, Jądro 2.* Ein Zeug.-- *Et divos quanquam nil testibus illis.* Vir *syn.*Spēctātor.ārbĭter,consciŭs. *epith:* Vērāx verus īncōrrūpt9, īntĕger,fālsus,sūspēctus cōrrūpt9,ŏcŭlat9,fīd9,fĭdēlis,vŏcāt9,cĭtāt9. *phr.*Quis pūtes hoc,nĭsi fit pro tēste vĕtūstas Nōn tēste cĭtāto est ŏpus, ācta pātent.
testis comicus, *i. vilis. sub Przysięgácz.*
testor, *aris. świadczę 1. Oświadczam się, Testáment czynię, Twierdzę, Opowiádam się.* Bezeugen. *Testatur moritura Deos, & conscia fati.* V. *syn.*Tēstĭficor: vel tēstes do,profēro āddūco prōdūco,vel tēstes vŏco,āppello,īnvŏco. *v. Juro.*
testu n. indeclinabile. Skorupá 1. tēstuāceum *testu acium Mákáron.* testuaceus panis. *Chleb 1.*
tēstūdĭneātum tectum. *Dách 2.* ein Schildtach
testūdĭneātus, *Sklepiony.* Zugewölbt
Testūdĭneus, *żołwi, Leniwy, Sádzony.*
testūdo, *żołw, żołwiá skorupá, Sklep 1. Szopá wojenná, Lutniá, & sub Puklerz.* ein Schildkrott *Item.* Ein Laute. *Saxa movere sono testudinis, & prece blanda.*H.*syn.*Lȳra,Chĕlys,cĭthăra.*v. Cithara, Fides. jum,vel* cămĕra, fōrnix ārcus.
testudo lutaria, *Lamus.* (*v.Fornix.*
testudo vehiculorum, *Pukłat.*
testūla, *Skorupá, Wotowá tabliczká.*
testum, testus, us. *Piecyk Piec chlebowy, Skorupá 2. Brytfanná, Pokrywká.* ein Oefflein darunter man etwas backet.
Tētănĭcus, *gr Twardoszyi, Prostoszyi 1.*
tētănos, tētănus. *gr. sub Prostoszyi, Szyie kołowátość.* Halßstarre.
tētănōthrum, *gr. sub Piekrzydło, & Obłok.*
tetartæus, *gr. Czwárty 1. Podleyszy, Czwartodniowy & sub Czwártáczká.*
tētārtēmŏrion, *ćwierć 1.*
tēter, *Sprosny, Srogi, Szpetny, Okrutny, śmierdzący, Strászliwy, Wielki 1.* Schnöd/ greulich/ heßlich. *Teter ut immundæ carnis abiret odor.* Mart. *syn.* Fœdus,tūrpis, vel sævus,scĕlĕrā(tus,dīrus.
teterrimè, *Okrutnie.*
tētrea, *æ. & orum.* tēthya, *æ. & orum.gr. Grzyb morski, Pław 3.9.*
tetinerit, pro tenuerit, Accius, Pacuv: Noni.
Tetrăhordum anni. *gr. Roku cztery części.*
tetrăcolum, *Senec quatuor membrorum metrum aut periodus, quæ apud Oratores rotunda, quadrata, & elegantissima.*
tĕtrădōrum, *gr. Cztery piędźi, & in Piedźisty.*
tetradrachma, *æ.* tetradrahmum, *gr. Srebrnik* (*monetá*
tetrăgōnia, *æ. gr. an Trzmiel?*
tetragōnum, *Czworográniśtá rzecz.*
tetragōn9, *gr. Czworográniśty.* das 4Winckel hat
Tetrāgrammăton *quasi quadriliterum nomen Dei quod in omnibus linguis quatuor literis scribebatur Vet9 Lexic: & Rhodig: Sed peculiariter apud Hebræos erat nomen DEI gloriosum & ineffabile ait Isidorus; quod proferri religiosum erat explicat illud eleganter Rhodigin: l.1.c.1. & l.22.c.9. Literæ ex quibus constabat hoc nomē erant Jod, He; Vau, He; sed germana ejus pronuntiatio Babylone pe-*

lone periit ; quia ſine punctis olim, ut alia ſcribebatur, puncta Rabini Tyberiadis anno 467. invenerunt, vulgò Iehovah legitur non rectè, melius ait Perer: legitur ijhie i. erit, erat, eſt; vel Jeheve Emman Sa.

Tetrălĭcè es gr. Wrzos.

tetrămeter verſus, *Diomed.* Tetrametrus *Terentiano Ex 4. menſuris ſeu pedibus conſtat in Heroicis: in Jambicis ex 8. pedibus; quare & O*ctonarius *dicitur; Diomed.*

tĕtrans, *ćwierć 1. Czwartá część, in Części cáłey rzeczy. Czworográniſta rzecz.*

tetrao, ōnis *m. gr. Głuſzec.* (*wyborná.*

tetrăphārmăcum *gr Lekárſtwo wyborne Potráwá*

Tetraptoton, Nomen. Priſci: quod quatuor tantùm caſus diſſimiles habet licet integrè declinetur, ut puer Diomedi vel quod duobus caſibus caret. ut Jovis.

tĕtrarcha, *æ. gr. Pan wielki.* ein Fürſt.

tetrarchia, *æ. gr. Páńſtwo.* das vierdte Theil einer Prowintz.

tetraſtihos, *gr. ſub Sześćrzędy, & ſub Filarowánie*

tetraſtichon carmen. *Mart: quod quatuor verſibus diverſis recurrentibus vel ſemel poſitis cōſtat. Sic Diſtichon Triſtichon. &c.*

tetrăſtўlos, *gr. ſub Filarowánie.*

tetrax, *acis. gr. Ciećiorká 1. Cietrzew.*

tetrè, *Sprośnie, Okrutnie.*

tĕtrĭcĭtas. Niewesołość. Rauhe/ Unfreundligkeit. *Nec flendū, læta ſed tetricitate decorū.* Ov.

tĕtrĭcus *Niewesoły.* Herb/ rauch *At quam non tetricus, quam nulla nubibus ira.* Mart.

tetrinnio, ſub Káczká. tētrĭtūdo, *Srogość.*

tĕtro, *as. Plugáwię, Szpecę.* tētrĭgōmētra *gr. ſub*

tetrĭgōnia *gr. Konik, rokák.* (*Konik robak.*

tetuli auxilium; Accius, pro tuli.

Teuchites, *æ. m. gr. Ráyſká trawá.*

teucrion, *gr. Ożanká.*

teuthălis ĭdis, *è gr. Kokoryczká.*

Teuthis, ĭdis. *Ariſtot: i. Loligo, Gaza, Oxiphias, Piſcis corde carens: alij Sepia, alij vilis piſciculus hiemis gravis præſagus. Etiam Libum, Rhodig.*

teutlŏmălăchæ, *gr. Szpinák.*

Teuto. *gr.* Niemiec. ein Teutſcher. teutonicus. Niemiecki.

TEX

Texo, *Tkę, Plotę, Dźieię śieć,* Wiię *2. Piſzę 1. Buduię 1.* Wäben *Texitur & coſtis panda carina ſuis.* Ov. *ſyn.* īntexo cōntēxo īnſērto inſĕro. īntersĕro nēcto. *phr.* Pērcūrro pēctĭne tēlam. Stāntes rădio pērcūrrĕre tēlas. Stāmĭna telæ pēctĭne dēn (ſāre.

Texterna, *Tkáczownia.*

textĭle, *Tkána rzecz, Oponá.* ein gewäbte Sach.

textilis, *Tkány, Dźiány, Háftowány, Plećiony, Plećieniu ſłużący.* Gewäbet/ geflochten. *Textilibuſq; onerat donis &c.* Virg.

textivillĭtium, ſub Szuſzfałki.

textor. *Tkacz.* ein Wäber. textōrius, *Tkáczy.*

textor lacernæ, *Sukiennik 1.*

textrīcŭla, textrix *Tkaczká.* Wäberin.

textrīna. *Tkaczownia.* Wäberſtatt. *an Tkáctwo?*

textrīnam *Tkáczownia Naw budowánia mieyſce*

tēxtum, *Tkána rzecz, Płotno, Mowy kſztałt.* das

textum vimineum Koſzyk Plotká *1* (Gewäb

textūra, *Tkánie, Twárzy kſztałt,* Spoienie, *Tkána rzec.* das Gewäb. *Texturas inter ſeſe primaſque figuras.* Luc.

textus, *ti. Plećiony.* gewäbt. (*ſmo świętę.*

textus, us. *Tkánie,* Plećienie. Gewäb. *& ſub Pi-*

textus pellucidus, *Szátá ćienká.*

textus ſcutulatus, W*zor.*

Thălămēgus, *gr.* Náwá *z pałácem.*

thălămus, *m. gr. Łożnicá, małżeńſká.* der Eheleuth Schlaffkammer/ Ehebeth. *Poſt ubi jam thalamis ſe compoſuēre ſiletur. v. Lectus.*

thălaſsēgie, es. *gr. Szálej, wielki.*

thălăſsĭcus, thalaſsĭnus. *gr. Modry.*

thălaſſio, *onis. gr.* Koſzyk, *Weſelná pioſnká & ſub Pſotę pełnić.*

thălaſsŏmĕli, *gr. Miod pity.*

thăliarchus, *gr. Márſzáłek weſelny.*

thălictrum, thăliētrum, *gr. Wrzodowiec.*

thallus, *gr. Łodygá Pioro 2. Cebulná łodygá, Szczypior.* Stengel an kräutern.

thamnus, *gr. Chróśćiná, Apud Columellam certam plantam ſonat. Sed legitur & thannus, & rhamnus, & rhamnus. v. Przeſtęp czarny.*

thapſia, *gr. Łoczydło.*

thaumathurgus, *gr. Cudotworcá.*

theamēdes, *gr. ſub Mágnet.*

Theatralis, theātricus. *gr. Widokowy.* das zum Schauplatz gehört. *Jura theatralis dum siluêre loci.* M.

theātridium, *gr Dźiwowisko 2. śiádło.*

thĕātrum, *gr. Widok 2. 4.* Dźiwowisko *1. 2.* Ein Schauplatz/ Schau-Bühne. *Non redeunt iterum spectanda theatris.* H. *syn.* Căvea cīrcus, spēctācŭlum scēna sŭggēstum. *epith.* Mārmŏrĕum ōrnātum sŭblīme āltum ēxcēlsum, īngēns āmplum, spătiōsum căpax fēstum sŏlēnne clāmōsum. *phr.* Strūxĕrat hic ŏpĕre īngĕnti sŭblīme thĕātrum. Cīvīca nōbĭlib9 plēbs eſt īmmīxta thĕātris. Quid rēfert māgni sĕdeat qua pārte thĕātri? Egrĕdĕre, ātque ănĭmos pŏpŭlosi pāsce thĕātri. Lætūmque thĕātris aūrea pēnsĭlĭbus dĭffūdit tībia cārmen, Cārmĭna fēstīvis sĕmper rĕcĭtānda thĕātris.

thēca, *gr. Schowánie, Puzdro 1. Szkátułá, Pochwá 1 Szupinká Pisarska szkátułá, Káłamarz.* ein Kisten/ Schachtel.

thēlȳgŏnum, *gr. Rodzeniec.*

thēlȳphŏnon, *gr. Omieg.*

thēlyprĕtis, *gr. Páproć sámicá.*

thēma, *gr. Rzecz do mowienia Propozycyá, Przypadek 3. Konstellácyá, Erekcyá, Pokład 1 Noszenie 2. Zastáwá.* ein Spruch zu handlen fürgenommen.

Thema, item apud Gramaticos origo vocis in Verbo vel Nomine à qua tempora modi personæ, casus, derivata composita descendunt: sic recentiores. Varro originem appellat.

thĕmis, *idis. is. istis. gr. Słusz.*

thĕnar, *ăris. gr. Brzuśiec 2.*

thensa, lege Tensa.

Theôcles, is. *gr. Bogusław.*

Theŏdōrus, *gr. Bogdan.*

theŏlŏgia, *gr. Teoloiá.* theologus, *gr. Teolog.*

theologium, *supra scenam deorum loc9.* Rhodigin.

theombrŏtion, *Páwiniec.*

Theŏphănia, *orum. i. Dei apparitio, Gregor. M. ita vocat diem Epiphaniarū. Tateophania, Nazi-(anzen.*

Theŏphĭlus, *gr. Bogumił.*

theŏphŏrūmĕnos, theophneustos. *gr. nátchniony*

theorēma, *ătis. n. gr Rozważánie, Przypátrowánie.* Beschauung

theōrētĭcus; *Rozmyśláiący.* thêphria, *Mármur po(pieláfty.*

Theraphim, Judic: 17. Idola.

thērĭăca, *gr. Dryiákiew 1.* Theriacks.

theriaca maris, *Porost.*

theriaca, vel theriace vitis. *sub Wino od ukąszenia.*

thērima, *n. gr. Szyszká 3.*

thēriŏnarce, es. *gr. Dryiáwnik, Drętwik.*

thētrôtrŏphium, *gr. Zwierzyniec 1.*

thĕristrium, thĕristrum. *gr. Letnik.*

thermæ, hæ, & thermŭlæ. *gr. Cieplice.* Warme Bäder von Natur/ Badstuben. *epith:* Călentes, călĭdæ, sălūtāres. *v. Balneum.*

thermŏpōlium, *gr.* Kuchniá *mieyská.*

thermŏpôto, *ćiepło piię,* po *breve est, à potis longum à potò Latino.*

Thermopȳlæ *Cicer: i. calidæ portæ, ab aquis calidis in faucibus ejus montis.*

thēron *ōnis. gr. Pies łowczy.*

thēsaurārius, *subst: Podskárbi.* Schatzmeister. *adject: Skárbowy 1.*

thesaurizo, as. *gr. Skárbię.* Schatz sammlen.

thēsaurus, *gr. Skárb 1. Schowánie.* Schatz/ Reichthumb *Thesauros ignotū argenti pondus, & auri* V. *syn.* Gaza dīvĭtiæ ŏpes pĕcūnia. *epith:* Lătens dēfossus ābdĭtus ābscōndĭtus ōccūltus, rĕcōndĭtus. *phr.* ŏpum cŭmŭlus, ăcērvus, cōngĕrĭes, āggēsti, cōllēcti, cōngēsti pōndus aūri. *v.*

thesaurus mali, *sub Wiele czego.*

thĕsis, *gr. Położenie 2. Rzecz 4.*

Thesis Terentiano, Diomedi, est depressio syllabæ in pede Pòético vel in pronuntiatione, Positio Quintil: Diomed.

thesmŏthĕtes, *æ. m. gr.* Práwodáwcá.

theuthălis, *Sporyż 2.*

theta, vel thita, *græca liter. Item in Skazánie.*

thiaspi, *eos. gr. Tobołki ziele, Gorczycá.*

thŏlus, *gr.* Kopułá, Roża *ná podniebieniu, Kruzganek.* Ein Schild mitten im Gewölb/ da die Balcken oder des Gewölbs Bogen zusammen stossen. *Suspendive tholo aut sacra ad fastigia fixi.* Virg.

thōmex, ĭcis & thōmix, f. *gr. Łyczak.*

thōrācātus, *Pancernik 1. Zbroyny.*

thorācŏmáchus, *gr. Káftan.*

thorax, K*aftan 1.2. Załogá* Pierśi *1. Serdak, &*

ſub Zbroiá, Kolet. Ein Bruſtharniſch. *Imam inter galeam ſumi thoracis, & oras.* V. *ſyn.* Lorīca. *epith:* āhenꝰ, nēxĭlis mūltíplex, grăvis, rŭtĭlꝰ, flāmmĕꝰ, æneus pŏlītꝰ lĕvis pīctus ārdēns ærĭsŏnꝰ ſquāmmĭfer, fērrĕꝰ. *phr.* Fērrĕus āmbībat lūmbos ātque ārdua thōrax pēctŏra. Vīvĭda pēctŏra mūnit thōrāce ærĭsŏno, āccĭpe Vūlcānis mănĭbus thōrāca pŏlītum Nēxilis īnnŭmĕro chălȳbum ſub tēgmĭne thōrax. Grăvem sŭbeunt thōrāca lăcērti Sūccēdunt thōrāce ōmnes ārdēnte cŏrūſci. *v. Lorica.*

Thorax laneus, *Serdak.* thorax nexilis, *Páncerz.*

thŏrȳbĕtron; *Jężyczki śiwe.*

thos, ōis. m. *gr. Oſtrowidź 1.*

thōus i. *gr. Pies prętkonogi.*

thrācias æ. m. *gr.* thrācus lapis. *Kámień ogniſty.*

thraſcias æ. m. *gr. Wiátr pułnocnemu poboczny ná zawod.*

thrax, *appellat. tr.* ācis. *Zábiiak.*

threcidica, *orum Cicer: arma thracum gladiatorum Lambin. Manus.*

thrēnus. m. *gr. żáłoſna pieśń.* ein Beweynung.

thrīdăcĭas, æ. m. *gr. Pokrzyk.*

thrips, pis. m. *gr. Robacy w drzewie.*

thrŏnus, *gr. Stolec, Tron.* Ein Königlicher Thron/ Stul/ Seſſel. *ſyn.* Sŏlium. *epith:* Rēgālis, rēgĭus, aurĕus, ĕbūrnĕus. ĕbōrnus, aūrātus, ſūbblīmis, āltus, ēxcēlſus, īnsīgnis, cōnſpĭcŭus, cŏrūſcus mĭcans, ſplēndens māgnĭfĭcus, fūlgens *phr.* Rēgālis rēgia sēdes Rēgāle trĭbūnal: Sēdis rĕgiæ fŏrus. Sūblīmīque sĕdet. Sŏlio fūltus ebūrno. Sŏlĭōque tremēndus mājēſtāte sĕdet. *v. Soliū.*

thryallis, *idis. gr. Dźiewánná.*

thunnus, *idem* thynnus.

thurārius, *Kádźilnik.* thūreus, *Kádźidłowy.*

thūriānus, *ſub Oſtropyſk.*

thūribŭlum, *Kádźidlnicá.* Weyrauchfaß. *Thuribulo, & patera, qua tertia vaſa &c.* A. *v. Acerra*

thūrĭcrĕmus, ſub Kádzidłowy.

thūrĭfer Kádźidłowy. Weyrauch tragend. *Totaq; thuriferi Panthaia dives aheni.* Virg.

thūrĭlĕgus, Kádźidlnik.

thus, *ris. n. Kádźidło zywicá.* Weyrauch. *Angulꝰ iſte furit piper & thus ocyus, uva.* H. *epith.* Sābæum, Eōum, Năbăthæum, Pānchæum. Pānchāĭcum, māſcŭlum, pīngue, pium, ŏdōrĭfĕrum ŏlens rĕdŏlēns, ſacrum, fragrans, fūmans, văpōreum, vŏtīvum. *phr,* Thūrea mĭca, Thūris ărēnæ glŏbŭli, lachrȳmæ Thūrea grāna, dōna, mūnĕra Thūris ŏdōres, hŏnōres. Thūris ăcērvus, cŭmŭlus ŏdōrāta sĕges. Săbæus Aſsȳrĭus ŏdor. Săbæa mērces, Arăbum gāzæ Thūris ŏdōrāti pīnguis văpor fūmus. India mĭttit ebur, mŏlles ſua thura Săbæi

thus terræ, *Iwá.* thūſcŭlum, *Kádźidło.*

Thya, æ. *gr. Cedr 1. Kádźidłowe drzewo.*

thyas, adis. Virg: Bacchi ſacrificula.

thyăſus, *m. Virgil thyaſos, chorea Baccho.*

Thyĭnus 3. Regum 10. Ligna thyina, i. Braſilica vel Hebenum, vel Corallium, nam & hoc ex frutice lapideſcit.

thyītes, *æ. m. gr. Możdzerzowy kámień.*

thymallus, *gr. Lipien.* thymbra, *gr. Cząbr.*

thymĕles, es. *gr. Łáwy, Gánek 2.*

thymĕlæa. *gr. Wilczy pieprz.* thymĕlĭcus, *gr. Kuglarz.*

thȳmĭāma, *gr. Kádzeniá máteryá.* ein ſüſſer Geruch, von edlen Specereyen.

thymiāterion, *non Thymiamaterion, gr. Czołnek 3. Kádźilnicá.*

thȳmianus, thȳmĭnus. *gr. Dźięćielniczny.*

thȳmion, *gr. Brodawká 2.*

thȳmītes, *æ, gr. Dźięćielniczny, Wino przypráwne 2.*

thȳmōſus, *Dźięcielniczny.*

thȳmum, thȳmus. *m. gr. Dźięćielin. Redolentq; thymo fragantia mella.* V. *epith.* ŏdōrum, ŏdōrātum, rĕdŏlens, ŏlēns, fragrans, Attĭcum, ſuāve dūlce, Cecrŏpium, Hȳblæum, grātum mōlle. *phr.* ăpĭbꝰ, grātum. Inde thȳmo pāſcūntur ăpes. Lūxŭriat ſic mōlle thȳmum

thȳnicꝰ, *Pierśćionek złoty.* thynnꝰ, *gr. Tyńczyk.*

thȳroreum, *gr. Odźwiernego komorká.*

thyrsĭcŭlus, *Łodygá.* thyrſiger, *ſub Máy.*

thyrsŏphŏria, *gr. Kwietniá niedźielá, & May 2.*

thyrſus, *m. gr. Nić u źioł, Łodygá, Pioro,* Pobudká ein Spieß mit Ebheu umbwicklet. *& ſub May*

thȳsŏnus, m. vel on. n. *gr. Węzeł.*

Tiāra, & tiaras, æ. m. *gr.* Koroná *krolewſká. Záwoy Infułá. Jámułká.* Hauptzierd/ Türckiſcher Hut. *Sceptrumq; ſacerq; tiaras.* Vir *ſyn.* Mitra gălērus. *epith:* Lūnāta, ſacra, gēmmata,

māta, fūlgens, mĭcans, Eōa, Bārbăra, Bār-
băr'ica. Phrȳgia. *v. Mitra.*

Tībia, *Goleń*, Kość *goleniowá więkſzá, Rurá 3.*
Surmá. Schinbein. *Item.* Ein Pfeiff. *Incipe*
Mænalios mecum mea tibia verſus. Virg. *phr.*
Tībĭam īnflāre, tībia sŏnāre, cănĕre, mūr-
mur grātum ēdĕre. Tībia cum tĕnĕros fūn-
dit ĕbūrna mŏdos. *v. Fiſtula.*

tibia utricularis, *Gáydy.*

tibiæ dextræ, ſiniſtræ. *&c. ſub Surmá.*

tibialia, *ium.n.plur.* Pończochy *Sulciaty.* ſtrümpff

tibialis, *Surmáczy.*

tībīcen, *Surmácz;* Podporá *Słup 1. Zaſtrzał.* Ein
Pfeiffer. *Tibicen traxitq; vagus per pulpita*
veſtem. Juv. *epith:* Cănōrus, pĕrītus, blānd9,
lætus, rūſtĭcus, hĭlăris. *phr.* Călămo lūdĕre
dōctus, pĕrītus. *v. Citharædus.*

Tibicida an recte ſub Miſtrz ſzkolny.

tībīcĭna, *Surmaczká.* Eine Pfeifferin. *Ebria*
nos madidis rumpit tibicina buccis. Mart.

tibicinium, Surmáctwo.

tibulus, *Plin: corr.* Strobylus.

tĭchŏbătes, *æ.m. gr. Mietelnik.*

tichedriſus, *B.* tīchŏdiphrus, *gr.* Szopá *woienná.*

tigillum, *Báleczká*, *Łátá dáchowa*, *żerdź*,
Drąg *1.* Poledniá.

tignarius, *Drewny*, *Bálkowy.*

tignarius faber, *Cieślá.* ein Zimmermann.

tignum, *Bálká*, *Drewno wyrobione*, *Płátwy.*
ein Balck. (*Tignum.*

Tignus, Calepin. Rob. *Steph: Joan: Urſin. ſed corrige*

tigrīn9, *gr. prop. Tygrowy tr. Fladrowáty, Morąg.*

tigris, *f. hujus tigris, vel idis. gr. Tygr. Ryś prętko-*
nogi. Tigerthier. (*Animal velociſſimum ac ſua-*
viſſimum.) *Tigridis exuviæ per dorſum a vertice pen-*
dent. Vir. *Armeniæq; tigres, Auſtroq; agitata Charyb-*
dis. Ov. *epith.* Armĕnia, Pārthĭca Caūcăſea Gāngē-
tĭca Inda. Hȳrcāna āſpĕra īmmānis fĕra, măcŭlō-
ſa, læva, răbĭda trux, ăcērba fŭrens, ēffĕra fĕrox
cĭta, vēlox, pērnix, cĕler fŭrĭōſa, răpax, īndĭca,
tērrĭbĭlis hōrrĭda, prædātrix. *phr.* Fĕræ tĭgres, nūn
quam pŏsŭēre fŭrōrē. Hȳrcānæque ādmōverunt
ubĕra tigres. Armĕnias cūrru ſūbjūngĕre tigres.
Sĭtĭens ut tigris ăcērba crŭōrem.

Tĭlia, *Lipá*, *Łyko 1.* Lindenbaum. *Nec tiliæ*
molles, nec fagus, & innuba laurus. Ovid.

tĭliāceus, tiliagineus, tiligneus, *Lipowy.*

Tĭmĕfactus, *Przelękły.* tĭmendus, *Stráſzliwy.*
erſchröcklich.

tĭmeo, *Boię ſię.* Förchten. *Saxa, nec obliquo dente*
timendus aper. Ov. *ſyn.* Fōrmīdo vĕrĕor mĕtŭo ēx-
tĭmēſco pērtĭmēſco păveo trĕmo trĕmīſco cōn-
trĕmīſco, trĕpĭdo rĕfōrmido hōrreo perhōrrē-
ſco. *phr.* Tĭmōre, mĕtu pērcēllor, tūrbor, păveo,
trĕpĭdo, trĕmo, pālleo, hōrreo. Tĭmor ār-
tus ōccŭpat, mēntem prĕmit, trĕmĕfācta nŏvus
per pēctŏra cūnctis īnſinŭat păvor, āttŏnĭtos sŭ-
bĭtus trĕmor ōccŭpat ārtus, ōbſtŭpŭere ănĭmi,
gĕlĭdūſque per īma cŭcūrrt ōſſa trĕmor. Sūbĭta
gĕlĭdus fōrmidĭne ſānguis dīrĭguit cŏīvit. Păvĭ
dus cum mente cŏlōrem pērdĭdĕrat, ēxtĭmui,
ſēnsīque mĕtu rĭgŭīſſe căpīllos, Gĕlĭdus tōto mā
nābat cōrpŏre ſūdor āttŏnĭtis hæſēre ănĭmis. Sŭ-
bit hōrrĭda mēntem fōrmido trĕpĭdat păvĭda
fōrmidĭne pēctus. Mēns trĕpĭdo pālpĭtat, ægra
mĕtu. Tūnc vēro āncĭpĭti mēntem fōrmīdĭne
prēſſus Obſtŭpui, ſtĕtĕruntque cŏmæ & vox faū-
cĭbus hæſit. Cĕcĭdērunt cōrda, trĕmōrque ō-
mnĭbus īncēſſit gĕlĭdus. *v. Timor.*

tĭmĭdè, *Boiáźliwie.* tĭmĭditas, *Boiáźń.* Forcht-
ſamkeit.

tĭmĭdus, *Boiáźliwy.* Forchtſam. *Illæſum timidis*
ungvibus eſſet onus. Mart. *ſyn.* Trĕpĭdus, păvĭdus,
vel īmbēllis īgnāvus. *phr.* Mĕtu ēxſānguis trĕpĭ-
dāns, pāllens, Fōrmidĭne cāptus, amens. Mēntis
ĭnōps ănĭmi, tērrōre păvens, vel pĕrīcŭla, vūl-
nĕra, tĭmens, rĕfōrmīdans, *v. Territ9.*

tĭmor, *Boiáźń.* Forcht. *Res eſt ſolliciti plena timo-*
ris amor. Ov. *ſyn.* Mĕtus fōrmīdo, păvor, tērror trĕ
mor hōrror. *epith:* āncēps dŭbĭus trĕpĭdus, păvi-
dus gĕlĭdus ēxſānguis hōrrĭdus pāllĭdus, frīgĭ-
dus păvens ſōllĭcĭtus, trīſtis mœſtus ăcērbus vĭ-
gil īnſōmnis languens mŏlēſtus dīrus ſævus præ
ceps rĕpēntīnus, sŭbĭtus īrrĕquĭētus tūrpis, ſē-
gnis hōrrēndus ānxĭus, ſūſpēnſus, īmbēllis īgnā-
vus āmens, mălus tăcĭtus elīnguis fæmĭnĕus. *phr.*
păvĭdus hōrror. Gĕlĭdus tōrpor. Pēſſĭmus in
dŭbĭis angor, tĭmor ēxpērs quĭētis. Mālus īntēr
pres rērum mĕtus. Pēctus cōnſtrīngens glăcĭans.
Cūras gīgnēns. Sēmper ānxĭus, ōmnia ſōllĭcĭto
ſūnt lŏca plēna mĕtu. Pĕdĭb9 tĭmor āddĭdit ālas.
(*v. Time*

timoratus, Bogoboyny, Boiáźliwy.

timorem injicio, incutio. Stráſzę.

Tîna, *Beczká. Quantitas incerta.*
tinca, *Lin.* tinctor, *Fárbierz 3.* ein Färber.
tinctĭlis, *Omáczálny, Fárbowány.* das ſich färben läſt.
tinctor purpuræ, *Szárłatnik.*
tinctoria vel tinctoris officina. *Fárbierniá.* Färberey
tinctorius, *Fárbierſki.*
tinctūra, tinctus, us. *Omáczánie, Fárbowánie.* Färbung/ Eintunckung.
tinctus, ti. *Fárbowány Ozdobiony, ſub Uczony, & ſub Przeżżak.*
tĭnea, *Mol, Robak, Ulowy owad, Robacy w woſku* Schaab/ Motte/ Kleiderwürm. *Cæperis aut tineas paſces taciturnus inertes.* Hor. *epith:* ăgrēſtis, ĭnērs, ĕdax, hōrrĭda, fœda, turpis. *phr.* īllic ærūgo, & tĭnĕæ dŏmĭnāntur ĕdāces. Mĭsĕrābĭle tūrpes ēxēdēre căput tĭneæ.
tĭneo, as, i. tineas ſentio, tineis conſumor. Baruch 6. ſipoma apud LXX. porphyra ſipomeni, Botwieią ſzárłaty, reddit Polonus interpres è Græca voce, è Latina dicendum eſſet. Male è Græca. Szárłat botwieiący.
tĭneōſus, *Molow pełny.*
tingo, *& tingo priſcum Omaczam, Fárbuię, Pokrapiam, Nápuſczam 2.* Chrzczę. Eintuncken. *Ferret iter, celeres nec tingeret æquore plantas.* V. *ſyn.* īmbuo, fūco, cŏlōro, īnfĭcio sătŭro, lĭno, īllĭno, mĕdĭcor, vĭtio, mădĕfăcio, īmmērgo. *phr.* Lānam, ſeu vēllĕra cŏlōro, fūco vĕnēno vel mūrĭce tīngĕre mĕdĭcāri, fūcare īmbŭĕre ālbēntes īnvertĕre lānas. Vărios dīſcit mēntīri lāna cŏlōres.
tinia, orum Noni; Feſto, melius tina æ.
tinaria, śiwioſnká. tinnīmentum, *Brząkádło.*
tinnio, is. *Brzmię.* Klingen/ hell ſchallen/ thönen. *ſyn.* Tīntĭno. *phr.* tīnnītum ēdo, tīnnītu āera pūlſo.
tīnnito, *ſub śikorá, świerkocę. Corripit* i. *A Philom: quæ longa eſt à Tinnio, ut Vagito, à Vagio quidſi legatur in* Philomella *Tintinat.*
tinnītus, us. *Brzmienie.* Klang. *Tinnituſq; cie & matris quate cymbala circum.* Vir. *epith:* ăcūtus, ārgūtus, sŏnans, raūcus, cōnfūſus, rĕpĕtītus, creber.
tinnŭlus, *Brzmiący.* Klingend.
tinnunculus, idem tinunculus.
Tintĭnācŭlum, Dzwonek. Schell.
tintinnio, *Brzmię, Dzwonię, Piſzczę.*
tintinnabulatus grex, ſub Dzwoniarz.
tintinnābŭlum, Dz*wonek, Wozek.* Schell/ Glöcklein.
tintinnācŭlus, *Brząkácz 1.* Dz*woniarz, Kát.*
tintĭno, *Brzmię, Dzwonię, Grzmot czynię.*
tintĭnŭlo, *ſub żołna, & świerkocę.*
tinunculus, *Puſtołka.* tinus, *Bobek.*
tĭpha, *gr.* Pa*łká ziele.*
tippula, tĭpulla, tĭpŭla & tippulla *Muchá náwodna, Robaczek náwodny, & ſub Lekki 2.*
tīro, *Nieświádom, Młodźik, Mołoiec, Młodźieniaſzek, żołnierz nowotny, Nowák, Nieuczony. Pellere inermis adhuc & tiro paventis amici.* Sta.
tirocĭnĭum, *ćwiczenie 2.* Pocz*ątek 2. Gonitwá, Nieumieiętność.*
tīruncŭla, *Młodká.*
tīruncŭlus, *Gregoriánek, Nowak.*
tithymallus, potius. tĭthўmălos, vel us *gr. Skoczek 3. Wilczy mlecz, Mák leśny, & in* Ko*łowrot ziele & Czartowe mleko.*
tithymalus dendroides. K*omanowe ziele.*
tithymalus leprophyllos, *gr. Skoczek mnieyſzy.*
tītillātio, titillātus, us. *Łechtánie, Lubieżność.* Kitzlung.
tītillo, *Łechcę, Lubo ieſt.* Kitzlen. *Titillare magis ſenſus quam lædere poſſunt.* Luc. *ſyn.* Mūlceo, dēmūlceo, pērmūlceo, ōblēcto, dēlēcto, dēlīnio, āllĭcio, āllēcto.
titillor, *Lubię co.* titinnio, *Dzwonię.*
tĭtĭo, ōnis. m. *Głowniá gáſzoná.* Ein Feurbrand. *Pulla quies datur à ſtultis titionibus ignis.* B.
tĭtĭvillitium, Szuſzfałki.
tĭtŭbans, *Záiąkliwy, Potaczáiący ſię.* ſtamlend.
titubanter, *Záiąkliwie.* titubantia, *Záiąkánie.* Schwanckung/ Stamlung.
tĭtŭbātio, *Záiąkánie.* Sz*wánk, Záiąkánie.*
tĭtŭbo, Po*taczam ſię, Szwánkuię, Záiąkam ſię* ſchwancken. *Ille mero ſomnoq; gravis titubare videtur.* Ovid. *ſyn.* Văcīllo, lăbo, nūto, lăbāſco, hæsĭto. *v. Nuto & Ebrius.*

titulāris, *Titułowy 2.*
tituli milites, *żołnierz osadzony.*
titŭlus, *Nápis 1. Tytuł, Dostoieństwo, Sławá, Pokrywká.tr. żołnierz osadzony.* **Ein Titel/ Vberschrifft.** *Utilitas tua sit titulus donetur amicæ.* Ovid.
Tmesis figura Grāmatica & Poëtica, idest sectio, unius dictionis præsertim compositæ unius dictionis vel plurium interjectione ut Septem subjecta trioni, Donatus. Diacope eadem Carisio Durior est in simplicibus verbis ut Et saxo cere cominuit brum. Enni: Item Massili portant juvenes ad littora tanas, Donat.
Tŏcŭllio, *gr. Lichwiárz.*
tŏdellus, tŏdillus. *Moły.* tōdi, *sub Ptaszek.*
Tœcharchi, *Hygino, qui lateribq navis præsunt & curant ut remiges simul pitylum remis faciant, Turneb. Toicharconi ad pitylum sedent. Higin.*
tofus, idem Tophus.
tŏga, *Szátá 7.8 &c.* Kurtá. *Chałupká.* Pokoy. **Ein langer Rock.** *Eminet effuso cui toga laxa sinu.* Tib. *epith:* Rōmāna, Aūsōnia, Lătia, lōnga, flŭens lāxa, pācĭfĭca, ūrbānā. *v. Vestis.*
togata, *Białagłowá 2.*
Togatarius, Sueton *August: 25.* Stephanionem togatarium. (*i. Comœdiarum togatarum histrionem*) relegavit. *Levin legit.* Togatarum saltatorem, *qui primus togatas saltare instituit.*
tŏgātŭlus, *sub Szátá.* (*Plin. l.2.c.25.*
tŏgātus, *sub Szátá z wierzchniá.* **mit einem langen Ehrenrock gekleidet.** *Romanos rerum dominos, gentemq; togatā* V. tŏgŭla. *Sukienká*
tōlæ, hæ. ślinne iágody o ex contractione longum.
tŏlĕrābĭlis, *Znośny.* **erträglich.**
tolerābĭlĭter, toleranter. *Znośnie.* **(dend.**
tolerans, *Cierpliwy. Trwáły 1.* **ertragend/erdul-**
tolerantia. toleratio. *Znoszenie.* **das Leyden.**
tŏlĕro, *Cierpię 1.2. Znoszę, Podeymuię 5. żywię się 1.* **Erdulden/ertragen.** *Pallanta adjungam sub te tolerare magistro.* V. *syn.* Fĕro, pĕrfĕro pătior, pĕrpĕtior sŭstĭneo sŭbeo ĕxhaŭrio ĕxāntlo. *phr.* Cāsĭbus ĕxĕrcĕor. ăgĭtor, jăctor. Fōrti, cōnstānti, pătĭēnti pĕctŏre, ănĭmo ferre mălum, sŏrtem ăcerbam. cāsus ĭnīquos. Mălis īnfrāctus, făcĭlĭsque păti. *v. Patior.*
tōles, hæ. & tōlia, ślinne iágody.

Tolenno, tolento. ōnis. *m. żoraw studżienny.*
tolles, *hi vel hæ. ślinne iágody.*
tollo, *is. Podnoszę 1. 2. 5. Znoszę, Wyrzucam 1. Wsadzam 2. Zábiiam 1. Zwłacz. m 2. Pysznię się.* **Auffheben.** *Item.* **wegnehmen.** *Iidem venturos tollemus in astra nepotes.* V. *syn.* ēvĕho, ēxtōllo ēffĕro, ērĭgo ēxtōllo, vel aufĕro dētrăho
tollo, *onis. m. żoraw 2.* **ein Wipp/ das ist ein Instrument damit ein Ding leicht zu heben.**
Tollonus, Plaut. *Tolloni gratia corr.* Polemocratia.
tolutaris, tŏlūtārius. *Iednochodnik,* Kłusak. **das einen leichten und geschwinden Gang hat**
tŏlūtĭlis gradus, *Kłus.*
tolutiloquentia, Prętkomowność.
tolūtim, *Iednochodą.* tolutim tortor, Kłusam.
tŏmācĭnæ, tŏmaclum, tŏmācŭlæ, tŏmācŭlum. *Wątrobká pieczona, Kiszká nádżiewána.*
tōmentum, *Bárwicá, Kocanki.* **Scheerwoll.**
tōmex, *icis. f. Łyczak, Wić Powroz 1. Chomąto.* **grob Hänffenseyl.** *Item.* **Roßkommet.**
tōmĭca, *vel ce. gr. Zęby przednie.*
tŏmus, *gr. Tom Księg.* **ein Theil eines Buchs**
tomus piscis. *Szrot, Dzwono ryb.*
Tonārium, *gr. sub Incepta.*
tŏnat, tŏnēscit. *Grzmi.* **es donnert.** *Aspera vel paribus bella tonare modis* M. *phr.* Cœlum tŏnat, omne frăgōre, īngens frăgor æthĕra cōmplet. Tŏnĭtru cælum ŏmne cĭētur. Cœlum īntŏnat, Māgno mĭscētur mūrmŭre cœlum. Cœlo frăgor īntŏnat īngens. Tŏnĭtru cœlum tēllūsque trĕmĭscit. Tŏto rĕsŏnant tŏnitrua cœlo Jūpĭter fūlmĭna tŏnĭtrua vibrat mĭttit, torquet jăcŭlātur, Māgnus ab æthĕre pĕrsŏnat ĭgne frāgor. Sŭbĭtōque frăgōre īntŏnŭit cælum. Tŏnat ālti rēgia cœli Tĕmpĕstas sĭne mōre fŭrit tŏnitrŭque que trĕmĭscūnt ārdŭa tērrārum, & cāmpi. Quāntus ab æthĕreo pĕrsŏnat āxe frăgor. *v. Fulgur & Tempestas.*
tŏnātio, *sub Grom.*
tondeo, *Golę, Strzygę 2. 4. Postrzygam, Koszę, Gryżę, Obćinam, Iem.* **Scheeren.** *Tondebit pueros jam nova nupta tuos.* M. *syn.* āttŏndeo, dētŏndeo Fērro, sĕcāre, rĕsĕcāre, ābscĭndĕre. Tŏndent dūmēta, jŭvĕnci. Lætus in ūmbra tŏndē-

tŏndēbat nĭveæ cāndēntia vēllēra lānæ.
Tongeo, es. priscum, sub Umiem.
tongio onis. vel tongitio, Umieiętność.
tŏnĭtrālis, *tonitruālis. Gromowy.*
tonitralis candela, Gromnicá.
tŏnĭtru, tonitruum & tonitrus, us. *Grom, Grzmot.* Donner. *Desuper infundam, tonitru cælum omne ciebo.* V. *epith:* Grāve raūcum, sŏnōrum, tērrĭfĭcum, cŏrūscum, vāgum, sūbĭtum, hōrrĭsŏnum, tērrĭbĭle, rĕbŏāns, cōmmōtum. *phr.* Ætĕrĕus frăgor, tŭmūltus, strĕpĭtus, frĕmĭtus, sŏnĭtus. Æthĕrĭum mūrmur, īcti sŏnĭtus āĕris. Sŏnus āĕris īcti, Hūmānas mōtūra tŏnitrua mēntes. Frācto ēxplōsa tŏnitrua cœlo. *v. Fulgur & Fulmen.*
tonitru claudianum. *Bęben 2.*
tono, as. *& tono, is. tonere prisce Gromię, Brzmię, Mowię głośno,* Runęło, *Bębnię.* donnern/ thönen.
tŏnor, *oris. Nátężánie 2.*
tŏnōrium. *sub Ton.* tonsa, *Wiosło.* Schiffruder
tonsilis, *Postrzygány.* tonsilia, *Koł ostry.*
tonsillæ, *Winne iágody.*
tonsio, *Strzyżenie.* das Scheeren.
tonsĭto, *Postrzygam, Strzygę 2.*
tonsor, *Postrzygacz, Bárwierz.* Ein Scheerer Balbierer. *epith:* Fīdus, fĭdēlis, dŏctus, sōlers, vĭgil, īndūstrĭus, cūltus. *phr.* Dŏctus rĕsĕcāre căpīllos. Tōnsōrem căpĭti non est ădbĭbēre nĕcēssum. Vir tāngēnte vagos, fērro rĕsĕcāre căpīllos. Ductus, & hīrsūtas ēxcŏlŭīsse gĕnas.
tōnsōrius, *Bárwierski.* tonstrīcŭla. tonstrix. *Barwierká.*
tonstrīna, *Bárwierniá.* Scheerstub.
tonsūra, *Strzyżenie.* Obćinánie 2. *Postrzyżyny 3. Koroná kápłáńska 1.* das scheeren.
tonsus, *si. Postrzygány. Ostrzyżony.* geschoren.
tonsus, us. *Strzyzenie, Włosow noszęnie.* das scheeren.
tŏnus, *gr. Nátężenie 2. Fárby wydátność, Incepta, Grom.* Ein Thon/ Gelaüt. *Tædia dulcisonis auferat illa tonis.* Cap. *epith:* Dūlcis, suāvis, grātus, Aonĭus, flēbĭlis, lūgubris.

Tŏparcha, *æ. gr. Stárostá.* tŏparchia, *gr. Stárostwo.*
tŏpazius, *gr. Topázyn.*
tōphāceus, tophācius, tōphĭcius, tōphĭnus. *Dźiárstwisty.*
tōphus, *Dźiárstwo, Kámień dźiarstwisty.*
topiaria, *wiridarskie rzemięsło, & sub Chłodnikarz*
tŏpiārium opus. *Chłodnik 2.* Gartengesierd mit Kreutern gemacht.
tŏpiārius, *Chłodnikarz, Wirydarznik.*
tŏpica, æ. topice, es. topica orum. *Cicer: Aristot: Ars inveniendi & ducendi argumenta è locis. Dialectices pars.*
tŏpĭcus, *gr. Mieyscá pewnego.*
topium, *Chłodnik 2.* Gartengesierd mit Kreutern gemacht.
tōpŏgrăphia, tŏpŏthĕsia. *gr. Opisanie mieyscá.*
topper priscum. Rychło.
Tora, Mordownik źiele.
tŏral, *Kołdrá, Łoszkowá zastoná.* Bethdecke.
toral villosum. *Guniá 1.* Koc *1.*
torāle, *sub Łoszkowá zastoná.*
torale linteum, *Prześćierádło.* tŏrālis, *Łoszkowy*
toralium, *Kołdrá; Obrus.*
torcŭlar, tŏrcŭlare, & torcŭlum. *Prásá 2. 3. 4.* Traubenkelter. *Secunda correpta apud Hont: sicut & torculum apud. Fillol.* Torcular ac prælum & dentatæ lamina terræ. *Hont.* At secedentem, qua torcula præla vacabant. *Fillol. Alii producendam volunt, ut Prisc: cum Fortunato.* Calcaturus erat qui torcularia solus *Fortun. Sed quidam sic legunt:* Calcaturus erat qui solus torcular altum. *syn.* Prælum. *epith:* Strīdens, prĕmens, strĕpens, ūdum, mădĭdum. *v. Prælum.*
torcŭlaria cella, torcularium. *Prásowniá.*
torcŭlārius, *adject: Prásny, Tłokarski.*
torcularius, *subst: Prásownik, Tłokarz.*
torculus, *sub Prásny.*
tordīle. es. tordўle, es. tordўlum. *Jeleni ogon źiele.*
tŏreuma, *gr. Toczone rzeczy, Kubek.* Außgestochene Arbeit. *Tolle puer calices tepidique toreumata Nili. M.*

Tŏreutes, *æ gr. Toczek.* tŏreutĭce, *gr. Tokarſtwo.* die Kunſt außzuſtechen.

tormentum *Męká, Dręczenie, Trapienie, ćiągnienie, Bol, Łańcuch, Liná, Dźiáło,* Powroz. Folterung/ Peinigung. *Item.* Allerley grob Geſchütz. *ſyn.* Māchĭna bēllĭca, bēllīſtra. *epith:* Mūrāle, fūlmĭnĕum ænĕum, īmmāne ſtrĕpens tŏnāns Vūlcānium Māvortium. *phr.* Māchĭna fūlmĭnis æmŭla. Fūlmĭneo vălĭdos quæ dējĭcit īmpĕte mūros. Sŏnĭtum cōncŭſſi ĭmĭtātur ŏlŷmpi. Māchĭna tērrĭfĭco cum fūlmĭnat ænea bōmbo Tŏnat & raŭcis jăcit ærea fūlmĭna bōmbis īnſtrūmēnta nĕcis dĭrĭmēntia mūros Fūlmĭnéas jăcŭlantia glandes. Tōrvăq; ſūlphŭrĕas ăgĕrent tōrmēnta făvīllas. *v. Baliſta & Machina.*

tormina *inum, Gryźienie Biegunká 2.* Darmgicht

tormĭnālis, tormĭnōſus, *Gryźienie czyniący.*

tormines, hi. Gryźienie. tōrnātĭlis, *Toczony.* gedrähet.

tornātor, *Tokarz.* ein Dräher.

tornatura, Toczenie 2. gedrähet werck.

tornātus, *Toczony, Gładki.*

Torneamentum quaſi Troiamentum inverſè Herman: Hugon. vox recentiorum ex Italica vel Germanica formata, latinè ludum Troiæ, vocat ſæpe ſveton. Ludus puerorum equeſtrium militiæ præludentium. Idem equeſtria aliquibus. Torneamenta à Turniern Germanico deducit Jac: Ponta, quod equeſtrem decurſionem ſignificat.

torno, as. Toczę. drähen. torno raſĭlis, *Toczony.*

tornus, *Tokarſkie dłoto.*

tŏrōſulus, *Mołoiec, Galant.*

tŏrōſus, *Cieliſty 1. Śiadły.* fleiſchächtig. *Hic populus ridet, multumq; toroſa juventus.* Perſ. *ſyn.* Lăcērtōſus, nērvōſus.

torpēdo, *Gnuſność Zdumiewánie, Drętwik.* Faulheit. *Quis nō indomitā miræ torpedinis artē.* Cl.

torpens, torpĭdus. *Zdrętwiáły.* Faul/ und träg.

torpeo, *Gnuśnieię, Tępieię, Słábieię.* ſchlaffen/ als wenn ein Glied ein einſchläfft. *Item.* Träg ſeyn/ ſtarren. *Nec torpere gravi paſſus ſua regna veterno.* Virg. *ſyn.* Tŏrpēſco, ſtŭpeo ſtŭpēſco.

torpor *Zdrętwienie, Gnuſność.* Trägheit. *Sed te torpor iners, & mors imitata quietum.* S. *v. Stupor, Pigritia, Langvor.*

Torpōro, as. Drętwię.

tōrquātus, *ſub Łáńcuſzno.* Eine Halßkette tragend *Aſpice torquatum & referentem ſigna* (&c. V.

torquatus palumbus. *Grzywacz.*

torqueo, *Kręcę, Zákrącam, Kieruię, Męczę 1. Náginam, Obracam 1. ciſkam 1. Odwracam 1. Wywracam, Rzucam okiem, Cofam ſię.* Winden/ biegen. *Item.* peinigen. *Annua & exima ſibila torquet humo.* Pr. *ſyn.* īntōrqueo, flēcto, īnflēcto, vel crŭcio, vēxo, ēxcrŭcio, āngo, vel vĭbro. Jăcŭlor.

torqueo fuſos. *Przędę.* ſpinnen.

torqueor, Kręcę *ſię, Trapię ſię, Wyprzęża ſię co. Trápi mię co.* gepeiniget werden.

torques, *is. m. f. & f. Łáńcuch złoty, Wrzećiono.* Ein Halßkette/ Halßband. *Sæpe* Deum *nexis ornatæ torquibus aræ. V. v. Monile.*

torquilla, B. Pliſzká, Kręgogłow.

torquis, *is. m & f. Łáńcuch złoty.*

torrēfăcio, *Suſzę 1. Wedzę,* Prażę dürr machen braten. e *potius breve.*

torrens, *ſubſt:* Potok *1.* Ein Regenbach. *Dardanius, torrentis aquæ, vel turbinis atri.* V. *epith:* Răpax, răpĭdus præceps vēlox tŭmĭdus, vĭŏlēntus, ăquōſus tūrbĭdus, ſpūmāns hybērnus fŭrens, cădens, rŭens labans sŏnōrus ſubĭtus, mōntānus. *phr.* Rŭēns de mōntĭbus āmnis, ŭndis plŭvĭālĭbus aŭctus. Ripis căpācĭbus. Răpax cădit pārteſque lāpſi mōntis ēxēſas rŏtat răpĭdus mōntāno flūmĭne tōrrens. *v. Fluvius Inundatio.*

torrens, *adject: Ciekący 1. Byſtry, Pálący, Gorący, Obfity, Opływáiący.*

torreo, Piekę *1.* Smáżę, Suſzę *1. Wędzę,* Pálę, *Ożdżę, Pátrzę* Siekę *1. & ſub* Powárzył. Dörren/ braten brennen *Et torrere parant flammis & frangere ſaxo.* Virg. *ſyn.* āſſo, vel ūro, crĕmo, adūro pĕrūro ēxūro. *phr.* infērre igni, tōrrēre ēxſāngvia vīſcĕra cæſārum pĕcŭdum, ōrdĭne ăhēna lŏcant ălĭi, fūsīque per herbam ſūbjicĭunt vĕrŭbus prūnas, & vīſcĕra tōrrent.

torreor, *Gorę, Gorąco mi.* torreſco, *Gore.* dürr (werden.

torridare, eſt comburere, Noni. inepta vox.

Torrĭdus, *Ogorzáły*, *Gorący*, *Suchy*. *Páłáiący*. Ver dürret/ trucken. *Semper sole rubens & torrida semper ab igne*. Virg. *syn*. ūstus, ēxūstus, perūstus, vel ārĭdus, sĭccus, ārens.

torris, *Głowniá żywá*. Ein glüender Brandt. *syn*. Titio. *epith*: ārdens, fūmāns, flāmmĭfer, īgnītus, īgnĕus, rūbens, īgnĭfer. *phr*. Tōrrem āmbūstum rūtĭlānte făvīlla āccĭpit. Fūnĕreum tōrrem mĕdĭos cōnjĕcit in īgnes.

torrus, *al. torus*, *i. torsidus*. *Fest*: *Sipont*. *Priscum*.

torsio, *Gryżienie 2*. *Ciągnienie*. Peinigung.

torta, Kołacz. tortè, *Krzywo* Krumb.

tortĭlis, *Kręcony*, *Zátoczysty*. Krumb/ gewunden *Hunc aut tortilibus vibrata falarica nervis*

tortiloquium. *Mowá trudná*. (Luc.

tortio, *Ciągnienie 3* Peinigung. tortiv9 *Tłoczony*

torto, *as*. *Męczę 1*. folteren.

tortor, *aris*. *Trzpiatam się*, *Kłusam & sub Rzucam*

tortor, *oris*. *Morderca*, Kát, *& sub Kuszni strzelcy*. Ein Folterer/ Hencker. *Tunc felix quoties aliquo tortore vocato*. J. *v*. *Carnifex*.

tortūlus, *Chochoł*, *& sub Záponká*.

tortum, *Probá 4*.

tortuōsus, *Záwiły*, Kręcący *się*, *Zátoczysty*, *Záwikłány*, *świdro wáty*. Krumb/ umbgewickelt.

tortus, *ti*. *adject*: *Kręcony*, *Toczony*. Krumb/ gewunden

tortus, *subst*: *Skręt*, Powroz 1.

tortus, us. *Zwiiánie 2*. *Zátoki 5*.

torva, *torve*, torviter, *Srogo*. grausam.

torvidus, *Arnob*: *i*. *torvus*. torvitas, *Srogość*. Scheußligkeit.

tōrūlus, *Zaponká*, *Guźiki*, *Chochoł*, *Náćięćie Drzeń*, *Mięśistá część*, *Muszkuł*.

tŏrus, *śiedzenie*, *Łoże 1*. *Łożko stołowe*, Pas *łoszkowy*, *Pośćiel*, *Máterac*, Rogoża, *Łyko*, *Mięśistá część*, *ćielistość*, *Nádęćie*, *Záponka*, *Guźik 3*. *Związek*, *Powroz*, *Skręt*, *Wypukłość*. Ein Berg. --*Viridante toro consederat herbæ*. Virg. *syn*. Lēctus cŭbile, vel lăcĕrtus, nērvus.

torus herbæ, *sub Kupá*.

torvus, *Krzywy*, *Srogi*.

tosillæ, *hæ*. *ślinne iágody*.

tostus, *Opálony*, *Pieczony*. gebrennet/ gebraten;

Tŏt, *Tyle 1*. So viel. *Insignem pietate virum*, *tot adire labores*. Virg.

tot modis, *Ták rożliczny*. totfāriam, *Ták rożlicznie*. so vielfältig.

tŏtĭdem, Tyleż. Eben so viel. *Erramus pelago totidem sine sidere noctes*. Virg.

tŏties, *Tylekroć*. so offt. *Nec populum extremâ toties exoret arena*. Hor.

totiuga invitamenta. *Apulei*: *i*. *tam multa*.

toto, *pro toti*. *sub Wszystek*.

tōtum, *świát 1*. *Wszystek*.

tōtus, Wszystek, *Cáły 1*. *2*. Gantz. *Instabat totâ cui tua nocte canis*. Tib. *syn*. ōmnis cūnctus, unĭvērsus, vel întĕger, pērfēctus: plēnus. sŏlĭdus.

toxicon, toxicum. *gr*. *Kożilepowy sok & Trućizná*. Gifft. *Et dare campano toxica sæva mero*. M

Trăbālis, *Bálkowy*, Wielki balckig.

trăbea, trăbeāta vestis. *Szátá krolewská*, *Szátá ná tryumf*. Königliches Kleid. *Succinct9 trabea*, *lævaque ancile gerebat*. Virg. *v*. *Vestis*.

trabeatio, *Wiązánie 2*.

trăbeātus, *Strefisty*, *& in Szátá ná tryumf*. Fürstlich gekleidet. *Hoc igitur vidit trabeati cura Quirini*. Ovid.

trăbicŭla, trabicula. *Báleczká*.

trăbĭca navis. *Komięgá*. (*sub Tram*.

trăbĭcus, *Kłodźianowy*. *sub* Kłodźiná, *Trámowy*,

trābs, ăbis. *f*. *& trabes is*. *Tram*, *Balká*, *Płátwy*, *Náwá*. Ein Balck. --*Hic trabibus contextus acernis*. Vir. *syn*. Tīgnum, tĭgīllum, rōbur. *epith*: Lōnga, fīrma sŏlĭda, vălĭda, ārbŏrea, frāxĭnea, quērna, ăcērna, cōntēxta, cōmpāctĭlis, *phr*. āggrĕdĭor, trăbĭbus quērnis, & rŏbŏre sĕcto. *Trabi pro Navi*. Vāstumque căva trăbe cūrrĭmus æquor.

trăchālus *gr*. *Pław*. trăchea, *gr*. *Krtąń*.

trăchālum, trachēllus. *gr*. *Másztu śrzodek*.

trăchōma, *gr*, *sub Powieká*.

trăchūrus, *gr*. *Jászczur rybá*.

trăchybalsamum, *Balsam*.

traclēpo, *is*. *Ychodzę 1*.

Tracta, æ. & tracta. orum. Kołaczowe listki.
tracta lanea. Przędzá.
tractābilis, Dotkliwy, Powolny, Głáskliwy. mit dem gut zu handlen/umbzugehen ist. Quassataq; rates, & non tractabile cœlum. Virg. syn. Dŏcĭlis făcĭlis, mānsuētꝰ, bĕnīgnus. v. Comis.
tractātio, Miárkowánie, Obieránie się, Ogłaskánie Częstowánie Dotknienie. Handlung/Beschreibung.
tractātor, Ściерácz, Mowcá.
tractatrix, f. ejusdem significationis.
tractātus, us. Dotknienie, Pisánie Obieránie się. Handlung/ Beschreibung.
tractim, Zprzewłoką, Bez przestanku, Slozem Raz, Nomen & sub Dáię raz. eines zugs/ ohn unterlaß
tractītius, v. ćiągnieniu służący.
trăcto, as. Dotykam się, Mácam 1. Ogłaskáć, Spráwuię 1.2. Opátruię, Száfuię 1. Opisuię 1. Spráwuię się. Báwię się 1. Piszę 2. Postępuię, Rosprawiam, Odprawiam 1. Szánuię 1. Częstuię. handlen. Tractari non invenio, cur non sit acerbum. Luc. syn. āttrĕcto, cōntrĕcto, tāngo, mănĭbus pĕrtēnto, vĕrso, vŏlūto, vel mūlceo, dēmūlceo, lēnio, dēlīnio, vel dīspūto, dīssĕro, dŏceo. phr. Ille mănu mūlcet prōpēxam ad pĕctŏra bărbam.
tractōria machina. Koło, Windá 1. eine Winde
tractoria ratio. Windowánie. Auffwindung.
tractoriæ, hæ. Podwodny list.
tractorium organum. Windá 1. eine Winde.
tractōrius, ćiągnący, ćiągnieniu służący. das zum ziehen gehöret.
tractu, Pásmem. tractum, ti. vide tracta, orum.
tractus, ti. Rośćiągły.
tractus, us. ćiągnienie 1. Przećiąg. Rośćiągnienie, Suwánie, Włoczenie, Kráiná, Okolicá, Toń, & sub Chwilá. Zug/ Gegend. Item. Gelegenheit syn. ōra. plăga, rĕgio, tēllus, tĕrra, sŏlum.
trādĭtio, Podawánie, Podánie, Powzdánie. Vbergebung.
trādĭtor, Podawcá 1. Zdraycá, Mistrz, sub Krásomowski mistrz. traditum, Podánie 2.
trādo, Podáię 1.3. Wzdawam 1. Wydáię, Zdáię 1. Poddáię się, Udáię się ná co, Uczę, Piszę 2. Rozgłaszam. übergeben.-- Nuper mihi tradidit Ægon. V syn. Prōdo, vel do, præbeo, trĭbŭo vel dŏceo dico nārro rĕfĕro, mĕmŏro cōmmĕmŏro.
Trādūco. Przeprowadzam 3. Prowádzę 3. Przeprawiam 2. Przećiągam, Podáię, Poniżam, Ostáwiam, Odwodzę się, Pokázuię 1. Dáię się ábo kogo ná pośmiech. überführen. Atque satas alio vidit traducere messes. Vir. syn. Trānsfĕro, ābdūco, cōnvĕrto, rĕfĕro, cōnfĕro vel prōdūco, prōtrăho, ăgo, dūco, cōnsumo, vel trājĭcio, trānsvĕho.
tradūcor, Szydzą ze mnie. verläumbdet werden
traductio, Prowádzenie 1. Przeprowádzánie, Poniżánie, Niesławá. Vberbringung & sub życie
Traductio figura. Cicer: ejusdem vocis immutatæ repetitio, eadem Polypteton.
traductor, Przeprowádźićiel.
tradux, ŭcis. m. f. Látorośl 5. Rebschoß.
trăgăcāntha, gr. Dragánt ćiernie 2.
trăgĕlăphus, gr. Jeleń brodáty.
trăgēma gr. Wet 1. Cruda Ceres puris imitata tragemata granis. Mill.
tragicè, tragicum. W śpániále. ernsthafftiglich
trăgĭcus, gr. Okrutny, Afektu pełny. Traurig. Carmine, qui tragico vilem certabat ob hircū. H.
trāgium, gr. Kozodźik ziele.
trăgœdia. gr. Tráiedya, Zámieszánie, Burdá ernstlich Schauspiel. Effutire leves indigna tragœdia versus. Ho. epith: Trīstis mœsta flēbĭlis lăcrÿmōsa grăvis, sĕvēra ănĭmōsa. phr. Trăgĭcum cārmen. Trăgĭca mūsa Cămœna. Grānde sŏnans. Trăgĭci trăgĭcos dĕcet īre cŏthūrnos. Quæ grăvĭdus vērbis ănĭmōsa trăgœdia vīncit (Ovid: 3. amor Eleg. 1.) Vĕnit & īngenti vĭŏlēnta trăgœdia păssu, Frōnte cŏmæ tŏrva pălla iăcēbat hŭmi. Læva mănus scēptrum lāte rēgale tĕnēbat Lydĭus ăpta pĕdum vīncla cŏthūrnꝰ ĕrat. v. Cothurnus.
tragœdiŏgraphus, gr. Wierszow pisarz.
trăgœdus, gr. idem & Aktor 1. ein Schauspieler. Hæc de comœdis te consulit, illa tragœdum. Juv. epith: Grăvis, vŏcĭfĕrans. mœstꝰ. phr. Stābat Rōma grăves sĭmul aūdītūra trăgœdos.
trăgŏpan, tragopānas, tragopāmon. Rogal ptak.

trăgŏpōgon, ōnis. gr. Koźiá brodká, Czechrzycá
trăgŏrīgănum, gr. Lebiotká.
trăgos, & tragus. gr. ſit morſki. Párkot, Koźieł 1. Jurność, Gębká.
trăgŏsĕlīnum, gr. Biedrzeniec.
trāgŭla, Poćiſk 2. Sánie 2. Wozek młoćiebny, Włok. ein Gattung Pfeils.
trăgŭlarii, Kuſzni ſtrzelcy.
traha, & trahea. Włoká 2. Sánie 1. 2. ein Schlitten/ Schleiff.
trahārius, Kołodźiey. trahax, Porywacz. raubgierig.
trăho, Ciągnę 1. Włoczę 1. Wlokę, Wyćiągam 1. Przećiągam 2. Przedłużam Zwłaczam 1. Záćiągam 2. Powoływam 1. Wabię, Przędę, & ſub Przyczytam. Ziehen/ ſchleiffen. Ne trahat & menſa ducat in orbe rotas. Tib. ſyn. ēxtrăho haurio, vel răpio dūco ābdūco vel āllĭcio āllēcto īmpēllo. phr. Me Pārnāſſi dēſērta per ārdua dūlcis rāptat ămor. Trăhit ſua quēmque vŏlūptas. Nēſcio qua nātāle sŏlum dūlcēdĭne cūnctos Dūcit & īmmĕmŏres non sĭnit ēſſe ſui.
trahо animam. Zyię. leben.
traho ſpiritum. Oddycham.
traho ſuſpirium. Wzdycham. ſeufftzen.
traho vultum, rugas. Marſzczę ſię, Zaperzyć ſię.
trahor, Uwodzę ſię, & ſub Wlecze ſię.
trahŭla, Sánie 2. Schlitten.
trājectio, Przekładánie, Przetknienie, Przenoſzenie, Przemiiánie, Przeiazd. Uberfahrt.
trājectītius, Przewoźny.
trajecto as. Przekalam Przebiiam 1. durchſtechen
trajēctūra, Przetknienie. Durchſtechung.
trajectus, us. Przewoz 1. Przeiázd 2. Uberfahrt.
trājĭcio, Przetykam 1. Przekalam, Przebiiam 1. Przeieżdżam, Przeprawiam, Przepłynąć 2. Przewożę 1. Przećiſkawam, Przelewam. Przenoſzę, Przebyć co, Przebrnąć, Przeſtrzelić, Náwłoczę, Zwalam 2. Odkładam, Składam winę, Przekładam 1. 2. überfahren/ durchſtechen/ durchſchieſſen. --Æthereo curſu trajecerit axē. Virg. ſyn. Trānſeo; trānſgrĕdĭor; vel trānſmĭtto, trānsfīgo, trānsădĭgo.
trālātio, eadem eſt translatio.

Tralatitius &c. idem translatitius. &c.
trālŏquor, Wyliczam.
trāluceo. idem transluceo.
trāma, Wątek, Szátá ćienká. ein Eintrag.
trāmeo, idem tranſmeo.
trāmes, ĭtis. m. śćieſzká, Liniá rodu. Fußpfad/ Zwergweg/ Steg Qua facit aſſiduo tramite vulgus iter. Pr. v. Callis Via.
trāmitto, trāmuto, idem tranſmitto, &c.
Trāno, as. Przepłynąć, Przebrnąć, Przebyć co; przelatam przenikam przebiiam. Uberſchwimmen. -- Et magnos erebi tranavimus amnes. Vir. ſyn. Trānſno trānſnato vel tranſeo trānſmeo. phr. Nāndo nătātu trājĭcio trānſnāre sŏnōras tōrrēntem fŭrias. Sŭpĕrant mōntes, & flūmĭna trānant, īntērrĭta Tibrim trānāvit frāngens ūndam pŭĕrīlĭbus ūndis ōbsĕquio trānāntur ăquæ nec vīncĕre pōſſis Flūmĭna, ſi cōntra quam sĭnit ūnda, nătes. v. Nato.
tranquillè, Spokoynie. ruhig.
tranquillitas, ćiſzá 2. Spokoyność, Pogodá. Stille/ Ruhigkeit. ſyn. Pāx, quĭes, v. Quies, Pax mare, tranquillum, Serenum, Sudum.
tranquillitate, W pogodę.
tranquillò, idem & Spokoynie. ruhig.
tranquillo, as. Uſpokoić. ſtillen/ ruhig machen.
tranquillor, Uſpokoić ſię, Ućichá.
tranquillum, ćiſzá 2.
tranquillus, Spokoyny. Ruhig/ Windſtill. ſyn. Quĭētus, plăcĭdus; plācātus.
trans, Z onę ſtronę, Zá gorę. hinüber.
transăbeo, Miiam co, Chybiam, Przenika ná wylot
tranſactio, Roſpráwá. Außmachung.
tranſactor, Sprawcá. der außrichtet/ Verwalter.
transădĭgo, Przebiiam ná wylot. Durchſtechen. Tranſadigit coſtas, & candida pectora rupit. V. ſyn. Trānſvērbĕro, trānsĭgo, trānfŏdio.
tranſcendo. Przeſtępuię 1. Przechodzę przez co, Przenoſzę ſię. Uberſteigen. ſyn. Sŭpĕro, trānſgrĕdior, āſcēndo. v. Aſcendo.
tranſcenſus, us. Prześćie 1. Uberſteigung
tranſcīdo, à cædo. Przećinam. śiekę. durchhauen.
tranſcindo, Plaut. corr. tranſcido.

Transclēpo, *Schraniam się.*
transcribo, *Przepisuię 1. Przenoszę 1.* Rospisuię 2 *Policzam, Wlewam 2. Wzdam 1. Oddáię przez bank, Wystawiam ná przedáy. Biorę dług ktorym winien.* abschreiben/ übergeben Oberlassen. *Et sua Dardaniis transscribi sceptra colonis.* Virg.
transcriptio, *al. trasncriptio.* Zmawiánie ná *kogo, an Wymowká.*
transcurro, *Przebiegam 1. 2.4.* Przemiiam. hin und her lauffen.
transcursus, us. *Przebieg*, *Przemiiánie.* ein schneller Lauff.
transdo, Nábawiam.
transdūco, *Przeprowadzam*, Przenoszę, *przesadzam płonkę, Chełpię się* überführen.
transenna, *Przewiiánie, Okno 1. Liniá 2. Powroz kuglarski, śidło. Kratá, śiatká w budowániu.*
transeo, *Przechodzę 3. Przebiegam 1.2. przeieżdżam 2. Przestępuię 1. przemiiam przebieram 2 Przebrnąć. przepłynąć 2. prowádzę się, Wyśćigam kogo, Zámilczeć. Opuszczam 1. Uchodźi 2. postępuię 1. Miiam co, & sub przyboleć* Fürüber gehen. *Et maris Jonii transieritis aquas.* Ov. *syn.* Trānsgrĕdior trāsmeo, trānsmigro, trājĭcio, pĕrmeo, trānscēndo, trānsmītto pĕnĕtro, pĕrvādo, rūmpo pĕrrūmpo, trānsĭlio, vel omītto prætĕreo. *phr.* Vĭam făcio, ăpĕrio, ĭter, mōlior, tēnto, tĕneo. *v. Eo.*
transeunter, *Niedbale.*
transero, Robert Steph: *corr: transsero.*
transfĕro, *Przenoszę 1. Przesadzam, Przestępuię 1. przepisuię 1. prowádzę się. Odkładam, Biorę ná się, Składam winę, Przekładam 2. Zámieniam słowá, Przystosuię. Dług długiem płácę Lichwę przenoszę.* von einem Ort zum andern tragen/ hinüber tragen. *Transferet, & longā multa vi muniet Albā* V. *syn.* Trānsvĕho, trānspōrto, trājĭcio, trānsmītto, trādūco.
transfīgo, *Przebiiam 1.* Durchstechen. *Meq; petes stricto medium transfigere ferro.* M. *syn.* Trānsădīgo, trānsfŏdio trājĭcio, trānsvērbĕro cōnfŏdio. *phr.* Cōrpus, pĕctus, lătus, viscĕra fĕrro, fīgo, fŏdio, pĕrfŏro trānsfīgo. Fĕrrum per vīscĕra per pĕctus ăgo, ădĭgo, exĭgo. Fĕrrum in ĭllo mĕrgo, ēnsem pĕctŏre cōndo. Dĕxtrāque cŏrŭscum extŭlit, ac lătĕri căpŭlo tĕnus ăbdĭdit ēnsem, Vīrĭbus ēnsis ădāctus Trānsădīgit cōstas, & cāndĭda pĕctŏra rūmpit.
Transfiguratio, *Przekształtowánie.* Veränderung in ein ander Gestalt.
transfigūro, *Przerabiam co, Przekształtowáć.* ein ander Gestalt geben.
transfiguror, *Odmieniam się, przedźierzgnąć się.*
transfluo, *Przećiekam, przemiiam 2.* durchfliessen
transfŏdio, *Przekopywam, przebiiam 2.* Durchgraben. *vide suprà transfigo.*
transformis, *Przekształtowány.*
transformo, *Przedźierzgnąć się. przekształtowáć* in ein andere Gestalt bringen. *syn.* Trānsfigūro mūto vārio. *phr.* Vĕtĕres mūtāre fĭgūras. Fōrmas vărĭātur in ōmnes. ĭlle suæ cōntra non īmmĕmor ārtis ōmnia trānsfōrmare sēsē in mīrăcŭla rērum, īgnemque hōrrĭbĭlem, flūvĭūmque lĭquēntem. Vĕrtĕre quo pŏtĕrat hŏmĭnes in mīlle fĭgūras.
transfŏro, *Przebiiam 1.* durchbohren.
transfretātio, *Przepłynienie.* Oberschwimmung
transfrēto, *sub Przepłynąć 2.* über Meer fahren.
transfŭga, *Zbieg 1.* Ein Abtrünniger. *Nudus castra peto, & transfuga divitum* (Chor.)
transfugio, *Zbiegam 2.* von einem zum anderen fliehen
transfŭgium, *Zbieżenie 2.* Abfall.
transfūmo, *Dymię*, *Przebiiá się dym.*
transfundo, *Przelewam, Zlewam, Wlewam* übergiessen. *& sub Przyczyniam co komu.*
trānsfūsio, *Przelewánie, przenoszenie.* Abguß/ Abschüttung.
transgrĕdior, *Przestępuię 1.2. 3. Zwyćiężam 2. przebyć co* übergehen. (tung.
trangressio, *Prześćie 2. Przestąpienie.* Oberschrei
Transgressiva Verba apud Grammaticos sunt ea quæ formam & regulam conjugationis non servant sed à generè activo in passivū vel deponens in conjugatione transgrediuntur ut Audeo gaudeo, ausus sum &c. Diomed.
transgressor, *Przestępcá.*
trangressus, us. *Prześćie 1.* Oberschreitung.
transjacio, *lege transjicio.*
transjectio, *idem trajectio.*
transĭgo, *Spráwuię, Odprawiam 1. Rosprawiam się. Dokonywam, Doćieram, przebiiam ná wylot.* Vertreiben/ außmachen/vertrag machen

 Simul

Simul miſerabile tranſiget ævum. Virgil:

Transjĭcio, *Przećiſkawam.* überwerffen.

Tranſilis palmes Plinio idem videtur qui tradux: Rob: *Steph: tranſilientem alios interpretatur, & tamen ſub Derivatis à Tranſeo ponit.*

Tranſilvania, Siedmigrod. Siebenbürgen.

tranſiſtulanum Záwiśle.

transĭtio, *Zbieżenie, Przechodzenie do kąd, prześćie 2.* Vbetfahrt/ Durchzug.

Tranſitio, figura Rhetorica, eadem Metabaſis.

Tranſitio apud Gram̃aticos, cum Verbum vel Nomen habet poſt ſe caſum, aliter, Rectio, Regimen, *Tranſitiva conſtructio.*

tranſitionem fácio. Zbiegam.

Tranſitiva Syntaxis, aut Verba, apud Gram̃aticos Priſcian: quæ poſt ſe caſum habent cujuſcunq; ſint generis, regiminis ſyntaxis vel verba etiam dicuntur, ijs oppoſita ſunt Intranſitiva & Abſoluta dicta. vel Concordantía.

transíto, as. *Przechodzę przez* offt durchgehen

transĭtōrius, *Przechodźiſty. Przemiiáiący.* zergenglich.

transĭtus, us. *Prześćie 1. 2. Przeiazd, Przemienienie,* Przekſztáłtowánie. Durchzug/ Vberfahrt.

transjungo, *Przeprzęgam.*

translābor, *Przelatam, Przepadam.* überfahren.

translātio, *Przenoſzenie 2.* Przeſadzánie 1. *Zmawiánie ná kogo, Wybiiánie ſię z prawá, Zamiána ſłow.* Verwendung/ übersetzung auß einer Sprach in die andre. *item v. ſupra Metaphora.*

translatĭtiè, *Ná oko, Niedbale.*

translātitium, *Fałſz.*

translatitius, *Przenośny, Zámieniony, poſpolity, podły, Zwyczayny.*

translativè, Zamiána, Ná oko.

translātīvus, *Przenośny.*

translātor, *Przenośićiel.*

translātus, *Zámieniony.* verwendt/ verändert.

Eheu translatos aliò mœrebis amores. H.

translĕgo, *przeczytáć.* durchlesen.

translūceo, *Przeyrzeć.* durchscheinen.

translūcĭdus, translucens. *Przezroczyſty.* durchscheinend.

Tranſmărīnus, *Zamorſki, Cudzoziemſki.* das über Meer iſt/ außländisch.

tranſmeo, *Przelatam, przebyć co.* überfahren.

tranſmigratio. *Przeprowadzánie.* Vberziehung von einem orth an den andren.

traſmĭgro, *Prowádzę ſię.* Hinüber ziehen. *v. Tranſeo.*

tranſmiſſio, tranſmiſſus, us. *Przeiázd. przeſyłánie, przepuſzczenie, Przewoz 1.* Vberschickung/ Durchfahrt.

tranſmiſſus, ſi *Przeſzły* tranſmittens, *Dźiurawy.*

tranſmitto, *Przepuſzczam 1. przeſyłam, przeiezdzam, Przećiſkam, Przebiiá pápier,* Ppzypłynąć *2. Cáłą noc, podáie 1.* Przelatam, *Przebyć co, Uchodzę 3. Zámilczeć, Zdáię 1.* Durchlassen/ Vberschicken

tranſmontānus, *Zagorny.* das über Bergen iſt.

tranſmŏveo, Przenoſzę, *przeprowadzam, przetaczam, vrzyczytam.* verrücken.

tranſmūtatio, *Odmiáná.* Vertauschung.

tranſmūto. *Odmieniam co 1. Mieſzam 3.* vertauschen/ Verwechselen.--*Ima locans, tranſmutat dextera lævis.* Luc.

tranſnato, tranſno. *Przypłynąć.* Vberschwimmen. *ſyn.* ēnăto. *v. Trano.*

tranſnōmĭnātio, *ſub* Przekrzćić *ſię.*

tranſnōmĭno. *Zámieniam ſłowá, Názywam co, inaczey,* Názywam *ſię od, Przekrzćić ſię.* den Nahmen veränderen.

tranſnŭmĕrāre, *Zliczyć.*

tranſpectus, us, Przeyzrzenie.

tranſpĭcio, *Patrze przez co przeyzrzeć.* durchsehen.

tranſpirātio al. tranſſpiratio. *ſub Párá 2.*

tranſplanto, *Przeſadzam źiołá.* übersetzen.

tranſpōno, *Przekładá 1. 2. przepiſuię 1.* versetzen

tranſportatio, *Przenieśienie 2.* Vbertragung.

tranſporto, *Przenoſzę 1. przewożę 1. Przepráwiam 2. Záwożę 1.* hinüber tragen.

tranſsĕro, *à Sero ſerui,* Przetykam *1. przekalam.*

tranſsĕro, *à* Sero, *ſevi. przeſadzam płonkę.*

tranſsĭlio, & tranſilio. *przeſkákuię 1. Opuſzczam 1. przeglądam 4.* überſpringen.

Tranſſu-

Transsulto; Przeskákuię 1. prześiadam się 1. über-
transsuo, Przekalam. (springen.
transsumo, Przemieniam.
transsumptio, Quintil: Tropus ex alio in aliud du cens, vel ut Caris. ait; ad propriam significationem per gradus homonyma descendens. Metalepsis. idem Quintilian.
transtillum, Báleczká.
transtra, orum. Wiosłowych łáwy, Burtá. Ruder banck. Item. ein zwergbalcken.
transtrum Bálká.
transvădo, as. Przebrnąć. durch ein Wasser ge- (hen.
transvaso, as. Przesypuię 2.
transsubstantiatio. transubstantiatio Przeistoczenie
transvectio, Przewożenie, Przewoz 1. Okaszká. Vberfahrt.
transvĕho, Przewożę, & sub przelatam, Przeieżdżam 1. übetführen.
transvehor, Przeieżdżam, Przemiiam 2.
transverběro, Przebiiam 1. Durchschlagen. Et jacit, illa volans clypei transverberat æra. Vir. syn Trānsfŏdio, trānsfīgo. v. supra Transfigo.
transversātus, Poprzeczny.
transversarius, paries. ściáná z desk.
transversus. Poprzeczny, Krzyżowy. Vberzwerch syn. Oblīquus.
transverto, Wywracam. überkehren.
transultus, Przeskákowánie. das überspringen
transvŏlĭto, przelatam.
transvŏlo, as. przelatam, przebiegam 2. przepadam 2. Zbiegam 2 überfliegen.
Transvoro, Arnobius, & Apuleius i. penitùs devoro.
trăpes, etis. m. trĕpētum, trăpētus. gr. żarna Stępá. ein Oelmüle. epith: ūnctum mădĭdum pāllădĭum, dūrum, mārmŏreum, rŭde.
trăpezŏphorum, gr. Stołowe nogi, Nogá stołowá.
trapezophorus, gr. Stołowe nogi.
trăpeza, gr. Stoł, Bánk. ein Wechseltisch.
trăpezīta, gr. Bánkierz. ein Wechßler.
trāvehο, i. idem transvehο.
trāvio, Przenikam.
traulisso, gr. Szeplunię.
traulus, gr. Szepluń.

Trāvŏlo, Przenikam. idem. transvolo.
Trĕcēni, trĕcenti, trĕcēntēni. Trzystá. Wiele czego. Dreyhundert. Non si trecenis quotquot eunt dies. (Alcaic.) Hor.
trĕcēnties, Trzystákroć. dreyhundertmal.
trĕchĕdipnum, gr. Szátá bieśiádná Szátá kosmátá
tredicies, Cic. corr. terdecies. dreyssig.
tredecim, Trzynáśćie. dreyzehen. treis, Trzey.
trĕmĕbundus, Drżący. zitterend.
trĕmĕfăcio, Zátrząsam Przestrászam, porușam. Zitterend machen. Annuit, & totum nutu tremefecit olympum. Virg. syn. Tērreo, ēxtērreo trĕmōre cōncŭtio.
trĕmĕfio, Boię się, Drżę.
trĕmendus, Strászliwy. Erschrecklich. syn Horrĭdus. hōrrĭbilis. hōrrēndus. tērrĕfĭcus.
tremipes, sub Káczká.
trĕmisco, Drżę 2. Trzęsę się. erzittern.
trĕmissis, is. m. sub Złoty czerwony, & sub Uncyá.
trĕmo, Drżę, Trzęsę się. Zitteren/ erschrecken seyn. Armorum & radiis picta tremebat aquá P. syn. Trĕmīsco cōntrĕmīsco trĕpĭdo hōrreo vel văcĭllo nūto lăbo. phr. āttŏnĭtos sŭbĭtus trĕmor ŏccŭpat ārtus. Văgus per ārtus errat tremor, & cōrde, & gĕnĭbus trĕmit Cōr āttŏnĭtum sălit. Păvĭdumque trĕpĭdis pālpĭtat vēnis jĕcur. Gĕlĭdŭsque cŭcūrrit īma per ōssa trĕmor. v Timeo
trĕmor, oris. Drżenie, Trzęsáwicá chorobá, Migotánie. Das Zitteren/ Forcht/ Schrecken. --Subitus tremor occupat artus. Virg. syn. Trĕpĭdātio: hōrror, păvor, Timor. v. Timor.
trĕmŭlus, subst: sub Ośiká.
trĕmŭlus, adject: Drżący, Migocący się, Trzęsący. Zitterend. -Oculi tremulo fulgore micantes. O. syn. Trĕmens trĕmĕfāctus, trĕpĭdans trĕpĭdus trĕmĕbūndus păvĭdus, tĭmĭdus, tērrĭtus, cōntērrĭtus. v. Timens.
trepidanter, trepidè. Boiáźliwie. forchtsam.
trepidātio, Drżenie. das Zitteren.
trĕpĭdo, Drżę, Boię się. Spieszę się, Przyspieszam, Uwiiam się. Fürchten/ ängstiglich zablen. Ingĕti trepidare metu, & c V. syn. trĕmo, hōrreo
trĕpĭdus, trĕpĭdŭlus. Drżący, przelękły, Wątpliwy

pliwy prętki. Erſchrocken. Accepi, trepidos ſed Niſum dicere juſſit. V. ſyn. Trĕmēns, trĕmĕfāctus, trĕpĭdans, trĕmĕbūnd9, păvĭd9, tĭmĭd9, tērrĭt9, cōntērrĭt9, cōncūſſ9, ēxtērrĭt9, văcīl-(lans.
trĕpondo, Trzy funty.
treſſis, m. ſubſtant: & adject: ſub ſiedm pieniąſzkow, Trzy funty.
treſſis, adject: podły, Trzyfuntowy, Trzypięniężny. ſchlecht.
treſvĭri, trēvĭri, lege infra triumvĭri.
Trĭangŭlāris, Troywęgliſty. dreyeckig.
trĭāngŭlum, Trzygrániſtość.
trĭāngŭlus, adject: Troywęgliſty. dreyeckig.
trĭārius, żołnierz przedni, Jánczárowie.
trias; adis. gr. Troyká. Dreyfaltigkeit.
trĭbacca; Náuſznicá.
trĭbas, adis. in Sodomczyk.
trĭbŏlāra plumbata. pociſk rogáty.
tribŏli, gr. Kotewki żelázne.
Trĭbrăchus, Trybrachys pes, ex trib9 brevibus conſtans. Quintilian, Tribrevis Triorches, Brachyſyllabus, Chorius, Diomedi.
ttĭbŭārius, Cechowy.
trĭbŭla, æ. Wozek młoćiebny. ein Dröſchwagen
tribularia orum. Proba.
Trībŭlārium, ubi tribulæ ſervantur Rob. Steph. ex Columella Ego apud eum non reperi.
trībŭlātio, transl: Utrapienie. Trübſal. propriè
trībŭlātus, Zębáty. (Młocbá.
trĭbūlis, Rodowy, Cechowy, Ziemek. Ut cum pileolo ſoleas conviva tribulis. Ov.
tribŭlo, Młocę, Trápię. dröſchen. Item betrüben
trībŭlum, Wozek młoćiebny.
trĭbŭlus, gr. Kotewki 1. 2. Orzech wodny Wędźidło. ein Gattung Diſtlen/ Stralen genant Aſperior tribulis, fætâ trucidentior urſa. Ov. epith: ăcūtus āſper hōrrĭdus mōrdax ſcăber rĭgĭdus. phr. Et pĕdĭbus nūdos trĭbŭli cālcābis ăcūtos Lōlĭum trĭbŭlīque fătīgant trĭtĭcĕas mēſſes.
Trĭbūnal, Stolec ſądowy, Sąd, Forum, Trybunał, Inkwizycyá 1. Ein Richterſtul. Quod faciat magnas turpe tribunal opes. Ov. ſyn. Thrŏnus sŏlĭum epith. Sūblīme, jūrĭdĭcum æquum jūſtum. phr. Jūdicis, jūridĭcum sŏlium, sĕdīle. Fŏrēnſis ſēdes.
Stat jūdĭcis ante trĭbūnal pāllĭdus. Jūdĭcūmque rĕos cōgit pāllēre trĭbūnal.
tribūnātus, us. ſub Poł ziemſki.
trĭbūnĭtius, ibidem.
trĭbūnus, Cechmiſtrz, Poſpolſtwá obrońcá. Kát. Ein Zunfftmeiſter. Sumere depoſitum clavum fierique tribunum. Hor.
tribunus ærarii. Podſkárbi. Schatzmeiſter.
tribunus militum. Połkownik, Rotmiſtrz. ein Hauptmann. (obrońcá.
tribunus plebis. ſub Poſeł ziemſki, Poſpolſtwá
tribunus vapularis. Smágániec.
trĭbuo. Dáię 1. przyczytam, Dozwalam, Dźieię 1. Dopuſzczam, Przyznawam 1. Trzymam o kim, Wazę kogo, Doię. Geben/ zulaſſen/ zumeſſen Riſerunt faciles & tribuere Dei. M. ſyn. Dō, prœbeo, trādo lārgior, īmpērtior, vel dēfĕro, cōncēdo vel ārrŏgo, ādſcribo,
trĭbus, us. f. Pokolenie, Powiat, Cech. Zunfft/ oder Außtheilung des Volcks.
tribus verbis. Krotko. (bar.
trĭbūtārius, adject: Poborowy, Hołdowny. ſteur-
trĭbūtārius, ſubſt: Hołdownik.
tribūtim, ſub Cech. trĭbūtio, Dźiał. Zugab.
trĭbūtor, Dawcá, Dźielcá.
tributōri9. Dźielny. das zum außtheilen gehört
trĭbūtum, & tributus, us. Pobor Pogłowie Podymne. Geltſteur. Et ſoli domino ferre tributa poteſt. O. ſyn. Vēctīgal, pōrtōrĭum. v. Vectigal.
trīca, Powrozek.
trīcæ, Bayki. Mitánina, Trudność, Szuſzwálki. allerley Verwirrung
trĭcămĕrātus, Trzypiętrny.
trīcēnārius, Trzydźieſtny, Trzydźieſtoletni.
trīcēni, Trzydźieśći. dreyſſig. Sed apud Horati. Ode 14. libri 2. corrige. Trecēnis, nam Tricenis tri longa. Bis tibi triceni fuimus Mancine vocati. Mart.
trĭcennium, Trzydźieśći lat. dreyſſig jahr.
trĭcenti, tricenteni, Trzy ſtá. dreyhundert.
trĭcenties, Trzyſtá kroć. dreyhundertmal.
trĭceps, cipitis. adject. omne. Troygłowy. Dreyköpffig

köpffig. *Tuq: triceps Hecate.* Init. Hexam. Ov.
Trīcēsimus, *Trzydźiesty.* der dreyssigste.
trichāpton, *gr. Száta ćienká.*
trīchias, gr. *Sárdelá śledź.*
trīchiăsis, gr. *Włosow wyrástánie.*
trīchīla æ. gr. *Chłodnik 2 Wánienká, Chodzenie 4*
trīchīlum, *Ochłodnik 2.*
trīchīlum, *sub Troyuszny.*
trichīnus, gr. *Szczudły, Niesporу, Záwikłány.*
trichis, *idis. f.* gr. *śledź.*
trīchītis, is *vel idis. f.* gr. *Háłun.*
trichŏmănes, gr. *Rzęsa skálna 2.*
trīchŏrum, trīchŏrus. gr. *Troisty.*
trīchrus, ri. gr. *Kámień farb rozlicznych.*
trīcies, *Trzydźieśći kroć.* dreyssigmal.
triclīnarium, *idem* tricliniarium.
triclinarius, *idem.* tricliniarius, *Stołowy.*
tricliniarcha, æ. m. gr. *Stołowy 2.* Tischdiener.
tricliniare vestimentum, *Száta bieśiádna.*
triclīniāris, *Stołowy 1.* zum Tisch gehörig.
tricliniarium, *Stołowá izbá, Száta bieśiádná, Obićie.* ein Taffelstuben.
trīclīniarius, *adject. Stołowy 1. subst. Stołowy.* Tischdiener.
triclīnium, *Stołowa izbá, Refektarz. Łoško stołowe.* Gemach darin man isset/Taffelstuben. *Nunc jam luxuriæ pars & triclinia templis.* H.
trīco, *onis.* *Warchoł, Báiá, źmigrosz, & sub Mástánina.*
trico nummarius. *Dłużnik.*
trīcoccum, gr. *Brodáwnik.*
tricoccus, gr. *Trzyziárnisty.*
Trīcolum, *tricolon, Senec. i. tria membra. aut trium membrorum periodus. metrum, sententia Trimembris. Sipont.*
trīcondylus, gr. *Trzykłykty.*
trīcongium, *sub Trzygárcowy.*
trīcongius, gr. *ibidem & Pijánicá 2. & sub Dwugárcowy.*
trīcor, *aris.* *Wádzę się, Máchluię, Tárguię się.* unnütz Geschwätz treiben/zancken.
trīcor, dis. adject. omne Troysercy.
trīcornis, *Comm. Troynogi.* dreyhörnig.
Trīcorpor, hic. hæc. hoc. Mieszániec 1. das drey Leib hat/Dreyleibig. *Geryonis peteret cum longa tricorporis arva.* S.
trīcōsus, *Swárliwy, Oćiągáiący się.*
trīcūbitālis, tricubitus. *Trzyłokćiowy, Sążniowy* drey Elen lang.
trīcuspis, *adject. omne. Troygrotny.* Dreyspitzig *- Positoq; tricuspide telo* Ovid.
tricuspis telum, *Ość do łowienia ryb.*
tridens, *adject. omne. Troyzęby subst. Ość & sub Widły* Dreyspitzige Gabel *Fudit equum magno tellus percussa tridenti.* V. *syn.* Fūscīna. *epith.* Sævus æquŏrĕus mĭnax trĭfĭdus ŭncus adŭncus, vălĭdus terrĭfĭcus Nēptūnius. *phr.* Trīplex trĭsŭlca cūspis hāsta. Tēlum tricūspe triplex. Tērgĕmĭna cūspĭde tēlum. Nēptūni scēptrum Fūscĭna, dēnte mĭnax æquŏra mūlcens. Quod tempĕrat æquor Fūdit āquas tēllus pērcūssa trīcūspide tēlo. Non īlli īmpĕrĭum pĕlăgi sævumque trīdēntem sed mihi sorte dătum.
tridentĭfer, sub Widły 1. Regna vagæ, dixi sortire Tridentifer, undæ. Ovid.
trīdrăchmum, gr. *Wiardunk.*
trīduo, *sub Zá kilká dni*
trīduum, *Trzy dni.* Drey Tag. *Si totus tibi triduo legantur.* (Phal.) Mart.
triennis, *Trzyletni.* dreyjährig.
triennium, *Trzy látá.* drey jahr.
triens, *substant: m. Trzećiá część.* der dritte Theil eines Dings. *sub Części cáłey rzeczy, Dłoń, Kieliszek, & sub śiedm pieniąszkow.*
triennis adject. Trzyczęśćiowy.
triens sestertii, *Szeląg.*
triental, ālis. hoc sub Kieliszek.
trientālis, *Trzyczęśćiowy, Czterypálcowy.*
trientarius, *sub Lichwá, & śiedm pieniąszkow.*
trierārchus, gr. *Amirał 1.*
triēris, *is. vel eos. f. Náwá 12.* Galeen mit 3 Rudern auff einer Banck.
triĕtērĭcus, gr. *Trzyletni, Cotrzećioletni.*
triĕtēris, *idis, f. gr. Trzy látá.* drey jahr.
Trīfārĭam, *Troiáko, Ná troię.* auff dreyerley weiß.
trĭfārie, Troiáko. trifatidicus, Wieszczy.

Trifaux, *adject. omne. Troypászczęki.* Dreyschlündig. *Cerberg hæc ingens latratu regna trifauci* V
trifax, ācis *adject. omne. sub Bełt.*
trĭfer, triferus. *Trzykrocrodny.*
trĭfĭdus, *Troisty, Troygrotny. Roztroioyny.* Dreyspaltig. *Najades Hesperiæ trifidæ fumantia (flamã.* O.
trifilis, Mart. meliùs tripilis
trĭfīlum, *Noszenie drogie.*
trĭfīnium, *sub Gránicá.*
trĭfŏlum, *Konicz ziele.*
trifolium, acuto folio. *Szczawik.* Klee.
trifolium odoratum. *Komonicá pachnącá.*
trifolius, Trzylistny. trĭformis, *Trzykształtny,*
trĭfur, *Złodźiey 2 Arcyzłodźiey.* ein Ertzdieb.
trĭfūrcĭfer, *Złodźiey 2.* Szubienicznik. Ertzdieb
trĭfūrcus, *Troisty, Troygrotny Rosocháty, Roztroiony.* das 3 Furchen hat.
trīga, *Potroyny cug, Woz 2.* drey Roß bey einander geschirret/ ein Wagen.
trigarium, *sub Potroyny 2.*
trĭgārius, *Woźnicá.* ein Kutscher.
trĭgemini, *hi. Troiácy.* dreyling.
trĭgĕmĭnus, trĭgemmis. *Troisty.*
trĭgĕsĭmus, *Trzydźiesty.* Dreissigst. *Bis jam pene tibi consul trigesimus instat.* Mart.
trĭgīnta, *Trzydźieśći.* Dreyssig. *Ter triginta quadrum partes per sidera reddant.* Manil. *Triginta magnos volvendis mensibus orbes.* Virg.
trigla, gr. *Barwená.* ein Barb.
trĭglites, triglitæ m. gr. *sub Barwená.*
trĭgon, ōnis. *hic* gr. *Piłá 2.*
trĭgōnālis, *Troywęglasty, & sub Piłá 2.*
trĭgŏnĭcus, gr. *Troywęglásty.*
trĭgonus, *subst.* gr. *Trzygrániastość, adject. Troywęglásty*
trihōrium, Trzygodźinny czas.
trĭlībris, *Trzyfuntowy.*
trĭlinguis, *Trzyięzyczny.* Dreyzüngig. *Caudam & recedentis trilingui.* (Jamb. cum syll)
trĭlix, *adject. omne* īcis *Troynitny; Trzywzorny, Wzorzysty.* von 3 dráhten gewäbt. *& sub Cwelich.*

TRIM

Trĭmăcrus, *pes Calepin idem Molossus, De syllaba MA, vide Macrobi.*
Trimalcio, Psotliwy, Roskosznik.
trīmātus, us. *Trzy látá.* drey Jahr.
trĭmembris, idem Tricolos.
trĭmĕdimus, *ćwiertniá 1.*
trĭmēnon, gr. *Járká.*
trĭmēstre spatium. *Kwartał 1.* drey Monat.
trĭmestris *Trzymieśięczny, Járy 1.* von 3 Monat
Trĭmeter versus. Trimetrum carmen, Sipont, *Diomed. ex tribus mensuris, vel pedibus constans in Monopedia, & sex Dipodia Senarius, Sipont.*
trĭmŏdia, æ. trimŏdium. *Korcá krákowskiego po (łowicá.*
trimodia satoria. *Kosz.*
trĭmŭlus, trĭmus. *Trzyletni.* dreyjährig.
trĭnĕpos, *Prápráwnuk.*
trīni, *Trzey.* drey zusammen. trinus, *Troi.* drey.
Trīnĭtas SS. *Troycá świętá.* Die Heilige Dreyfaltigkeit. *Monstrans honorem Trinitatis hospita.* (Jamb.) Pr. *syn.* Triās. *epith.* Sancta, ālma, vĕnĕrānda, ădōrānda. *phr.* Æternus Gĕnĭtor, Prōles æquæva părĕnti. Spīrĭtus ŏmnĭpŏtens, ămbōrum mūtŭus ārdor Pĕrsōna triplex idem Dĕus sed sĭmplex & ūnus. Pĕrsōna triplex æquālis, cōnsors atque cŏæva sĭbi, ūna trium Dĕĭtas, & ūna est ēssĕntia, Vĕrbi, Spīrĭtus, ātque Pătris, ūna ĕădemque trium quŏniam est ēssĕntia, quæque nunquam vel mājor, vel minor ēsse pŏtest, ŏmnĭpŏtens Gĕnĭtor, Nātūsque & Spīrĭtus ălmus, ūna in pērsōnis par tribus est ĕadem Vīrtus ūna mănēns eădem trĭbus, ūna pŏtēstas. Quæ Păter hæc gĕnĭtus, Spīrĭtus īlla pŏtēst. Patris & æquævæ prōlis Flātūsque săcrāti splēndeat ætērna laūde pĕrēnnis hŏnor. Glōria sūmma Pătris, Nātīque & Flāmĭnis ălmi. *v. Deus.*
trĭnoctiālis, *Trzynocny.* dreynächtig.
trĭnoctium, *Trzynocny czas.* drey Nachten nach einander. (*świerkocę.*
trĭnōdis, *Trzysączny.* dreyknötig. *trinso, as.*
trinum nundinum trinundinum, *sub Jármárk.*
triobolum, *Podwoyny grosz.*
triŏnes, *hi. sub Woł, Robotny woł, Woz niebieski* das Gestirn der Wagen genant. *Itē.* Pflug
triophthalmos gemma, *sub Troisty* (Ochsen.
triŏpis, *idis. ibidem.*
triorches, *æ. m. gr. Jástrząb, Centurzyá 1. & supra Tribrachus.*

Trĭpālis, is. *sub Máćicá náwiązáná.*
trĭparcus. *Skąpy.* gar Karg.
tripārtitò, *Ná troie, ná trzech, Troiáko.* auff drey (Theil.
trĭpārtītus, *Troisty.* dreytheilig.
trĭpătīnum, *Ná trzy misy*, Rozgardyas, *noßenie 2.*
Tripectorus, pro Tripector, apud Lucret. Gifanius.
trĭpĕdālis, tripedāneus. *Trzystopny.*
trĭpĕdo, as. Iednochodą iádę.
trĭpes, *Trzynogi.* der 3 Füß hat. es. *corripit Au-*
trĭphōnus, gr. *sub Głos 8.* (*sonius.*
trĭpĭlis, is. Trzywłosy. trĭplāris, *Potroyny.*
triplaris nummus. *Potroyny grosz.*
trĭplex, *adject: Troy, Troiáki.* Dreyfaltig/drey-fach. *Nec vani triplices, breviſq; mappa.* (Pha)M
Trĭplex, *subſtant: Scribon: ad ſingulorũ libram pon do olei triplex adjicitur, i. vas tres habens menſuras, incertum quales. Item v. Triplices.*
triplĭcatio, *Troienie.* Dreyfaltigung.
triplĭciter, Troiáko. dreyfaltig.
trĭplĭco, *Troię 1.* dreyfaltigen.
triplinthius paries, *ściáná we trzy cegły.*
trĭplo, *Wetroynaſob.* dreyfach. *sub Weczwornaſob*
trĭplum, *Tyle troie.* tripl9, *Troynaſobny.* dreyfach
trĭpŏlĭum, gr. *Turbit 1. Odmieńikwiat.*
trĭpollicaris, Trzypalcowy.
trĭpondium, Trzy funty.
trĭportentum, Cud. ein Wunder.
Triptota Nomina Priſciano ſunt, quæ tres tantum diverſos caſus habent, etiamſi integrè declinentur, ut templũ, & neutra utroque numero. Diomedi & recentioribus, quæ tres tantùm caſus in alterutro numero habent, cæteriſ autem deficiunt, ut Opis. Rura.
trĭpŭdio, as. *Skaczę 2.* Tantzen/ hüpffen. *ſyn.* ĕxūlto, ſālto. *v. Salto: Choreo.*
trĭpŭdium, *Skakánie weſołe, Wyſkákowánie, Puk 2.* ein Tantz.
tripudium pullorum, tripudium ſoliſtimum: *Wieſzczbá.* (*nogi.*
trĭpus, *adject.* gr. *Latini Tripes reddunt Trzy*
trĭpus, ŏdis. *vel odos. ſubſt. Trzynog.* das 3 Füß hat. *Stantibus, œnophorum, tripodes, armaria, ciſtas.* Juv. *Tryfus, wyrocznicá.*
trĭquĕtra forma, *Trzygraniſtość.*
trĭquĕtrum, triquetrus, *sub Troyweglisty.* dreyeckichte Geſtalt.
trĭrēmis, is, *f. Nawá, Gálerá.* Galeeren mit 3 Rudern auff einer Banck. *Nauſeat ut locuples, quam dicit prima triremis. v. Navis.*
tris, pro tres. Trzey.
Triſagion. Canticum ter votem agios i. Sanctus, repetens, triſagion.
triſchœnus, m. gr. *Trzy mile.*
triſcurrium, żart nieuczćiwy.
triſeclisĕnex, Zgrzybiáły.
triſpaſtos, gr. *ſub Windá 4.* Klubá 4.
triſſat hirundo. ſub Jáſkołká.
triſſāgo, Ożáńká.
triſtĕgus, gr. *Trzypiętry.*
trīſtĭculus, *Przyſmutnieyſzy, Smutny.*
triſtĭfĭcus, Smutliwy.
triſtĭtja, *triſtitias, atis. Triſtities, ei. & triſtitudo, Smutek.* Traurigkeit/ Betrübnuß. *Pectora triſtitia diſſolvenda dedit.* Tib. *ſyn.* Mœror, mæſtitia, dŏlor: āngor ſquāllor lūctus, ærūmna, ānxĭĕtas. *epith:* Grāvis ăcērba, mōlēſta, quĕrŭla ăcūta ăcris intŏlĕrābĭlis, ſūmma, vĭŏlēnta, īnfānda īnſāna, ſæva, ŏdĭōſa fĭcta ŏccūlta pērpĕtua dĭūtūrna lānguens atrōx. *phr.* Trīſtĭtiæ ŏnus nūbes Dūri lăbōres ănĭmi. Cūræ trīſtes, Trīſte vūlnus mēntis. Trīſtis ſōllĭcĭtūdo ănĭmi āngor dŏlor īmplācābĭlis. Squāllens cūltus Cōntrāctæ nūbĭla frōntis mærēntia pectŏra. *v. Dolor.*
triſtis, *Smutny żáłoſny, Ponury, Nieſmáczny, Stráſzliwy Poważny, Okrutny, Srogi, Gorzki.* Traurig/ betrübt. *Poſt tamen & miſero triſtis & aſper amor.* Tib. *ſyn.* Mœſtus mœrens dŏlens āffl̄ict9 ānxĭus, ſōllĭcĭtus, cōntrīſtātus *phr.* Mærōre trīſtĭtĭa ærūmnis prēſſus, dējēctus gĕmens. Trīſtĭtia, mæror mēntem prēmit vēxat, āngit. Mœrens īncōnſōlābĭle vūln9 mēnte gĕrit tăcĭta Ægrēſcunt mæſti, ſquāllent cĭrcum ŏmnia lūctu. *v. Doleo & Triſtitia.*
triſtiùs, *Smutnie.*
trĭſulcus, *Troisty, Roſocháty.* Dreyſpitzig. -*Linguis micat ore triſulcis.* Virg.
trit ſub Myſz.
trĭtăvia, *Prádźiádowá babká.*
trĭtăvus, *Prápradźiádow dźiad, & ſub Dźiad 1.*
trĭthăles, gr. *Rozchodnik máły.*

Trithemimeres, *gr. vide ſupra, ſub Cæſura.*
triticius, trĭtĭceus, *Pſzenny.* von Weytzen. *At ſi triticeam in meſſem robuſtaq; farra.* Virg.
tritici vitium, *żyto.*
trĭtĭcum *Pſenicá.* Weytzen. *ſyn.* Fār, frūmēntum.
triticum aquâ incoctum. *Piwo.* Bier.
triticum frictum. *Słod.* Maltz.
triticum trimeſtre. *Járká.*
trito, *pro ſtrito. Łoże.*
trĭton *gr.* Trąbá, *Morſki człowiek, Wietrznik, Tuńczyk, Kurek ná kośćiele, Sadzawnik.*
trĭtor, *Trzący, Skáżićiel, Tracz.*
tritor compedum. *Okowániec.*
trĭtūra, *Młoćbá, Sádno.* Dröſchung.
trituro. *Młocę.* dröſchen/zerreiben/ zerſtoſſen.
trĭtus, ti. *Wytárty, Utárty, Poſpolity.*
trĭtus. us. *Tárćie. Śćieránie 1.* das reiben unter einander.
Trĭvĕnēfĭca, *Czárownicá 1.* eine Hex.
trĭvĭālis, *Trzydrożny, Poſpolity, Podły.*
trĭvĭum, *Drog zbiezenie, Rozſtánie drog, Tręt, Drogá.* Orth da 3 Gaſſen zu ammen ſtoſſen.
trĭvius, *Trzydrożny.*
triumphalia, *orum. Triumf.*
triumphālis, *Tryumfowy, Zwyćięſki, Tryumfem ſłáwny.* herrlich. *Saxa triumphales fregēre Capharea puppes.* P.
triumphātor, *Tryumfuiący.* Sieghaffter/Triumphierer. *Ergo triumphator latitante ex hoſte togatus.* P. *ſyn* Triumphans ŏvans, vīctor. *phr.* Trĭumpho cĕlĕber, elātus, īllūſtris trĭūmphos mĕrĭtus. *v. Victor.*
triumphātus, *a um. Zwyćiężony.* Vberwunden. *Ille triumphatâ Capitolia ad alta Corinthô.* V. *ſyn.* Vīctꝰ dēbellātus, dēvīctus sŭpĕrātus dŏmĭtus.
triumpho, *Tryumfuię 1.2. weſelę ſię.* Sieghafftiglich einreiten/triumphieren. *Victor ab hoſte redit, lætaque triūphat in urbe.* (Prop.) *ſyn.* ŏvo, vel ēxūlto lætĭtia gēſtio: Trĭumphum ăgo dūco Trĭūmpho īnvĕhor cēlſa ad Căpĭtōlia. Vĭctor ăgit, dūcit cūrrum ad tēmpla Dĕûm Trĭumphāli dēvīnctus tēmpŏra laūro. Cui laūrus ætērnos hŏnōres Dālmătĭco pĕpĕrit trĭumpho. *v. Victor Triūp:*
triumphus, *Tryumf.* Ein herrlicher und prächtiger Einritt/ Triumph/ Sieg. *Nullus & antiquo Marte triumphus erat.* P. *ſyn.* ŏvātio. *epith:* Clārus, īnsīgnis celēbris sŏlēnnis magnĭfĭcꝰ nōbĭlis, sŭpērbus lætus fēſtus fēſtīvus săcer aūgūſtꝰ, laūrĭger, ſūblīmis dĕcōrꝰ āmbĭtĭōſꝰ. *phr.* Trĭūmphi pōmpa dĕcus hŏnor. Trĭūmphālis pōmpa, fēſti hŏnōres Pārtōque ībit Rēgīna trĭūmpho īngrĕdior cūrru lætos ĭmĭtānte trĭūmphos. Sic tāndem inſvēto Căpĭtōlia cēlſa trĭūmpho īngrĕdĭtur grātēſque Dĭis pērſōlvit ămīcis īmmēnſumq; aūri mōntem, īngēnteſq; rĕcōndit Thēſauros in tēmpla Jŏvis tēmpūſque per ōmne. Dītavit patriam. *v. Victor, Tropheum.*
trium vĭrālis, *Horat. ad triumviros pertinens.*
trium vĭrātus, *Cicer. Officium triumvirorum.*
triumvĭri Cic. *Liv.* Treſvĭri *Plaut.* (*Treviri Cic. in ambiguo*) *magiſtratus Romæ variu: quem tres vices adminiſtrabant. Erant enim Capitales carceris cuſtodes nocturni. Tacito Menſarij Monetarij Epulones, Coloniarum deducendarum Livio.*
triuncis, is. *m. ſubſt. vel* trĭunx *cis ſubſt.* *Pieniądz & ſub śiedm pięniąſzkow & ſub Części cáłey rzeczy, Trzy części & ſub Uncyá.*
triuncis, is. *vel* triunx, *adject:* von drey Vntzen. *ſub Uncya.*
trixāgo, Ożańká. trīxis. is. *Kłeſzczowiná.*
Trochæus pes. *Cicer. à rotæ curſu dictus, quod ſit rotundus & volubilis Diomed. qui eundem Rotulum vocat cordax. Ariſtot. Cordax Cicer Par eſt Syllabis duabus & Temporibus tribus Jambo, ſed ſitu eidem oppoſitꝰ -◡ Trochæus ◡- Jambus.*
trochaĭcus verſus. *Trochaicon Metron. ex Trochais conſtans.*
trōchĭlus *Krolik ptak. Kokoſzká błotna.* ein Vogel Königlein genant
trochiſcus, gr. Kołaczek, *Trociczká.*
trôchlea gr. *Klubá 2.* die Roll an einem Brunnen daran das Seyl hanget.
trochulus, *Plaut. corr. Torulus.*
trochus, gr. *Krąg grá.* Kreu'el.
trōgālia, *orum.* gr. *Wet 1. & ſub Szczodrak.*
trōges, à trox. gr. *Robacy wiárzynie.*
trōglŏdÿtes, *æ. m. gr. Stryżyk.*
trōgon, *ĕnis. m. gr. Krzywonos.*
trōja. Trojæ ludꝰ. *Gonitwá, Skakanie żołnierſkie.*
Trŏpæus, Sueton, i. vilis: legit Turneb. Capreus. pro ſcurra. Lævin. v. Błazen.

Trŏphæum, gr. *Zwyćięstwo, Zwyćięſki znak.* Ein Siegzeichen. *Mezenti ducis exuvias tibi; magne, trophæum.* Virg. *ſyn.* Spŏlia, ēxŭviæ. *epith:* Lætum, clārum, fēſtum, nōbĭle, dīves īnsīgne, ſŏlēnne, sŭpērbum, īllūſtre, māgnĭfĭcum, hōſtīle.

trŏphĭma, *tis. & orum gr. Mámczyne myto.*

tropica ſigna. *Prześilenie 2.*

tropici circuli, *ſub Kołá niebieſkie.*

trŏpĭcus, gr. *Odwrotny, Niewłaſny.*

trŏpis, is. gr. *Naw dno.* Schiffboden. *Fumoſa feret ipſe tropin de fæce lagenæ.* Mart.

trŏpŏlŏgia, gr. *Zámiáná ſłow, Obyczáiom ſłużącá mowá.*

trŏpus, gr. *Zámiáná ſłow,* Spoſob, *Zwyczay, Obyczay, Obyczáie.* Weiß der R.d.

trōſsŭlus, *śiádły, Gálant, Hálábartnik.*

Trua *Wárzęchá, Miednicá.* ein Wäſchgeſchirr *Item.* Brunztkachel. *& ſub Kielnia.*

trŭcidātio, *Kátowánie.*

trŭcīdo, *Zábiiam 2.* Tödten. *Fit via vi, rumpunt aditus primoſque trucidant.* Virg. *ſyn.* īnterfĭcio, īntĕrĭmo, jŭgŭlo, cædo, ŏbtrūnco, nĕco, ŏccīdo. *v. Occido.*

tructa, *Pſtrąg.* Forellen. *trŭcŭlo, ſub Drozd.*

trŭcŭlentiŭs, *Srogo.* grauſam

trŭculentus, *Okrutny, Srogi, Stráſzliwy.* Grauſam/ tyranniſch. *Nulla Getis toto gens eſt truculentior orbe.* Ovid. *ſyn.* Trux, fĕrus, atrox, fĕrox, crūdēlis, īmmānis, ēffĕr9, ſæv9 tĕrrĭbĭlis, inhumānus, īmmītis, āſper. *v. Crudelis.*

trŭdes, is. *f. Tłuk 1.* ein Schalt/ ein Stang da mit die Schiff geſchaltet werden.

trūdo, *Trącam, Pcham, Popycham.* ſtoſſen. *Spes jubet eſſe ratas, in prælia trudit inermem.* H *ſyn.* Pĕllo, īmpĕllo. cōmpĕllo, ădĭgo.

trulla, *Wárzęchá, Kielniá 1. 2 Czárá, Stolcowe naczynie.* Pflaſterkellen. *an Urynał Sklep 1.*

trulleum, *Miednicá 1. Nálewká 2.*

Trulleus, *Lucil. adject. à Trulla Sipont. i. trullæ ſimilis, Sed incertum cujus ſignificationis, cum trulla multas habeat, fortè tamen. Czárowy à czárá, vel à ſimili poculo. cum Lucilius de potoribus loquatur, quibus Trulleus poſtomis, inquit à naribus pendet. Kágániec czáſzány konwiány vel czáſza, ſzkleńicá, konew iák kágániec wiśi pod noſem* v. *Miednicá.*

Trulliſtatio, *Tynkowánie.*

truliſſo *tynkuię.* mit einem Pflaſter verwerffen

trullium, *Miednicá.*

truncatio, *Ućinánie, Niedołężnośc.* Abſtümlung

truncātus, *Obćięty, Niedołężny.*

trunco, *Ścinam, Ućinam.* beſtümlen/ tödten. *ſyn* ŏbtrūnco, ămpŭto, mŭtĭlo, ſcīndo. ābſcīndo

truncŭli, *Drobki.* truncum opus. *Tułow.*

truncus, *ſubſt. Pniak, Pień, Pniaczek, Korzeń, Kłodźiná, Kikut, Tułow & tr. Głupiec, Nikczemnik.* Ein Stamm/ Stumpffer klotz. *Indutoſq; jubet truncos hoſtilib9 armis.* Vir. *ſyn.* Stīpes. *Metaph.* Stŭpĭdus, hĕbes, tārd9. *epith.* Dūrus, vălĭdus, fĭrmus, ſtăbĭlis, prōcēr9, īngens teres, rŏtūnd9, nōdōſus, rāmōſ9. *phr.* Trūnci rōbur. Sūrgit trūncus & īngēntem rāmōrum ſūſtĭnet ūmbram. *v. Palus.*

truncus, *adject. Obćięty, Niedokończony, Niedołężny* Niecáły. Geſtümpffet. *Auribus & truncas inhoneſto vulnere nares.* V. *ſyn.* Trūncātus, ŏbtrūncāt9, āmpŭtāt9, mŭtĭl9, ſcĭſſ9, ābſcĭſſ9

truo, as. *Mieſzam w garcu.*

trŭtĭna, *Wagá 1. Przeżmian,* Klubá *2. Szal klubá, Szale máłe, Rozſądek 2.* Ein Wag. *Si volet, hac lege in trutina ponetur eadem.* Hor. *ſyn.* libra, ſtătēra, bĭlanx. lānx. *v. Libro.*

trutinator, Ważnik.

trŭtĭno as. *Ważę.* Wägen. *Atq; experrecto trutinantur verba labello.* Perſ. *ſyn.* Lībro, pōndero, pendo. *v. Libro.*

trutinor, idem & Mamrzę. trutta, *Prąg.*

trux, ŭcis. *omne. Srogi, Stráſzliwy, Okrutny.* Grau am/ grimmig. *Ita truces inimicitias, & funebre cellū.* H. *v. ſupra Truculent9.*

trybŏlium, gr. *Miſa 1.*

trychnon, vel Trychnos, *gr. idem.* Strychnon.

trȳgĭnus, gr. *Drożdżány.*

Trÿgon, *f. gr. Sinogarlicá, Páſternak rybá.*
trÿpăne, es. trÿpănum. *gr. Swider.*
tryſſo, as. *ſub Sinogárlicá.*
tryxallis, al. troxallis. *idis.* gr. *świercz.*
Tu, *Ty.* **Du.** *Tu mihi quodcunq; hoc regni, tu ſceptra, Jovemque.* Virg.
tu dicis, tu dixiſti. Tak ieſt.
tu tu, *Hu hu.* (*ſzmość.*
Tua clementia, tua dominatio, tua reverentia. Wa-
tua facultas, tua poteſtas, ejus rei eſt. Wtwey, to tuam fidem. Rata, *PrzeBog.* (*mocy.*
tuatim Po twoyſku.
tŭba, *Trąbá 1. 2. Pobudká,* & *ſub* Puzan. **Ein Trompet/ Poſaun.** *At tuba terribilem ſonitum procul ære canoro* V. *ſyn* Claſsĭcum lĭtŭus cōrnu būccĭna. *epith.* Clāra fĕra, cănōra, clāngēns sŏnāns īnflata ănĭmans, rĕsŏnans, tōrtĭlis, bēllĭca, clāſsĭca, lūctĭsŏna, ſtrīdens, raūca, căva ænea, trŭcŭlēnta, trĕmēnda, flēxĭlis, tērrĭbĭlis, vōcālis, grāndĭſona, ūnca, māgnănĭma, bēllĭgĕra, triſtis, Mārtia, sŭpērba, tērrĭfica, crĕpĭtans, hōrrĭbĭlis, quĕrŭla, hōrrĭda, ſāngvĭnea, fūnēſta. *phr.* Æs, cōrnu căvum, cănōrum, raūcum. Cōrnu tŭba flēxĭlis ūnco. Mārtius æris cănor. Tūbæ sīgna sŏnĭtus mūrmur. Martia clāſſica. Dāns bēllo sīgnum. Thÿrrēnum cōrnu. Quæ fĕra bēlla cănit. Tērrĭfĭcis frāngēns clāngōrĭbus aūras. Strīdor lĭtŭum, clāngōrque tŭbārum. Tŭba tērrĭfĭco, ſtrīdens clāngōre, ēxŏrĭtur clāmōrque vĭrûm clāngorque tŭbārum, at tŭba lūctĭfĭcis pūlſat clāngōrĭbus ūrbem. Jam hōrrĭda clāngūnt sīgna tŭbæ. Clāſsĭca māgno īnſtāntur sŏnĭtu, īncrĕpŭēre sĭmul fērālia claſſica sīgnum. Tŭbārum clāreſcunt sŏnĭtus, ārmorumque īngrŭit horror. Ære cĭēre vĭros, Mārtemque ăccēndĕre cāntu.
tŭbārius, *Trąbnik.*
tūber, ĕris. *hic. fructus. Jábłko Afryckie. Et verni tuberes, quid tibi cum Libycis.* Mart.
tūber, *hæc arbor, in Jábłká Afryckie.* **ein Knorre am Baum.**
tūber, ĕris. *hoc. ſubſt. Grzyb 1. Garb 1. Guz 1. 2.* & *Jelenia bedłká.* **Geſchwulſt.** *Item.* **Buckel.** & *ſub* Nápuchły. *Tubera boletis poma ſecunda ſumus.* Mart.
Tuberans ſinus, à Tubero Apulei, i. tumens.
tūbercŭlum, *Guźik 1. Wrzodek.*
tubĕrōſus, *Nápuchły.* **geſchwollen.** *ſub Nápuchło.*

tŭbĭcen, *Trębacz.* **Ein Trompeter/ Poſaunblaſer.** *Qua jacet & Trojæ tubicen Miſenus arena* Pr. *phr.* Cum bēllĭcus ære cănōro sīgna dĕdit tŭbĭcen: ēxcĭtat ad pūgnas tŭbĭcen, ære sŏnōro sīgna canit.
tubicen ſymphoniacus. *Puzániſtá.*
Tubiluſtria orum, Varroni. dies quo tubæ ſacrorum luſtrabantur.
tŭbŭlātio, *Zwinięnie 2. Nádęćie.*
tŭbŭlātus, *Wydrążony.* **außgeholet.** & *ſub Fałdowánie.* (*ſub Pukawká.*
tŭbŭlus, *Rurá wodná, Rurny ſtup, Pończochy,* &
tŭburcĭnor, *żrę, Rozgárdyas ſtroię.*
tŭbus, *n. Rurá wodna Kiſzki 1. Pioro, Cewká.* **Ein Kanal/ Waſſerrohr.** *Modo qui per omnes viſcerū tubos ibat.* (Scaz.) *ſyn.* Fīſtŭla, cănālis.
tūccetum, tucētum. *Szołdra, śiekániná Drápaniná, Galaredá.* **Paſteten.** *an* Kontuz?
tucia B. Mośiężne odmioty. (**Hammer.**
tŭdes, *is. vel itis.* tŭdis, *is. vel itis. hæc hic. Młot.*
tŭdĭcŭla, Stępá, *Wárzechá.*
tŭdĭcŭlo, *Mieſſam w gárcu, Toczę 3* **umbrühren**
tŭdĭtanus, *Głowá.* tŭdĭtes, *hi. ſub Młot.*
tŭdĭo, as. *Tłukę 1.* Knuię 1.
tŭĕor, *Bronię 1. 2. Záchowuię 1. Przeſtrzegam, Podeymuię kogo, Przeſtrzegam, Opátruię, Pátrzam.* **Beſchirmen/ behüten.** *Huc tandem concede hæc are tuebitur omnes.* V. *ſyn.* Tūtor dēfēndo, cūſtōdio, tĕgo, prōtĕgo, ſĕrvo, cōnſĕrvo, āſſērvo, vel īntŭĕor. *v. Defendo & video*
tŭgŭriŏlum, *Chałupá.*
tŭgŭrĭum, Chałupá, *Játá.* **Ein Hütte/ Baurenhauß.** *Pauperis & tuguri cōgeſtū ceſpite culmē.* V
tuitio, Bronienie. **Beſchützung.**
tūlĭpa, Lilia Turecká & ſub Storczyk. (*ká.*
tullius, tull9, *Rurny ſtup, Strumień 2. & in Szczer-*
tum, *W ten czas, Tedy 3. Dopiero 2. Nádto, Więc 2.* **Dann/ darnach/ alsdann.** *ſyn.* Tunc dĕīnde, prætĕrea.
tum autem, *Nád to.*
tum, tum. *Częśćią 2. To idą, To ſtoią.* **theils.**
tumba, è Græco, Grubá, Grob. **ein Grab.**

Tŭmĕfăcio, *Nád to czynię.* Geschwellen machen *Extensam tumefecit humum, &c.* Ovid. *syn.* īnflo, tŭmōre repleo.

tumefactus, tr. Pyszny. tŭmens, *Nábrzmiáły.* auffgeschwollen.

tŭmeo, tŭmesco. *Nádymam się, Puchnę, Pysznię się,* Wre co 2. geschwollen seyn. *Lataq; prospicio vela tumere sinu.* Mart. *syn.* Tŭrgēsco tŭrgeo, īntŭmēsco īnflor ēxtŭbĕro prōtŭbĕro. *phr.* Cŏrpꝰ tŭmet ŏmne vĕnēno & tua jam flētu lūmĭna fessa tŭment. Cōntĭnuo vēntis sŭrgēntĭbus aut frēta pōnti īncĭpĭunt ăgĭtāta tŭmēscĕre, jam læto tŭrgent in pālmĭte gĕmmæ.

tŭmex, ĭcis. *f. Dęgá.*

tŭmex, ĭcis. f. pro tomex, priscè Łyczak.

tŭmicla. *Łyczak.*

tŭmĭdĭtas, *Nábrzmiáłość, Nádęćie.*

tŭmĭdus, *Nádęty, Pyszny.* Geschwollen/auffgeblasen. *Item.* hoffärtig. *Clamabat tumidis audax Leander in undis.* M. *syn.* Tŭmens, tŭmĕfăctus, tŭrgĭdus, īnflātus, ēxtŭbĕrans, prōtŭbĕrans.

tŭmor, *Nádęćie, Nábrzmiáłość,* Nádętość *Pychá, Puchliná.* Geschwulst. *Custodum & nullo septa tumore placet.* Prop. *syn.* īnflātio, tūber.

tŭmŭlo, as. *Grzebię umárłego.* begraben. *Omnibus injecta tellus tumulabit arenâ.* Virg.

tŭmŭlōsus, *Págorkowy.*

tŭmultuārie, *Porywczo, Zámieszánie.*

tŭmultuārius, *Nágły, Porywczy, Nieprzebrány, Dorywczy, Ná prędce 2.* Vngestümmigkeit.

tumultuatio, *Rozruch.*

tumultuo, as. sub Burdy stroię.

tumultuor, *Zgiełk czynię, Buntuię 2.* ungestümb auffrührisch seyn.

tumultuosè, *Nieporządnie, Porywczo.* mit Geschrey/Auffruhr.

tŭmultuōsus, *Nieporządny, Buntowny Porywczy Burżliwy, Niespokoyny, Zámieszániá pełny, Krzykliwy.* Auffrührisch. *Tumultuosum sollicitat mare.* (Alcaic.) H.

tŭmŭltus, us. *Rozruch, Zgiełk, Trwogá 1. Zámieszánie.* Auffruhr/tumult *Huic rem Romanā magno turbante tumultu.* V. *syn.* Strĕpĭtus, mŭrmur, frăgor, vel sēdĭtio, tŭrba, mōtus. *epith:* Pŏpŭlāris, cīvīlis, rĕbēllis, clāmōsus sævus vēsānus, sŭbĭtus, rĕpēntīnus, hōrrĭbĭlis crŭēntus. *phr.* Sēdĭtiōsus rŭmor, Cīvīles tŭrbæ. Fŭrens vŭlgi mĕtus, īnsāno cūncta tŭmŭltu mīscēntur, strĕpunt. *v. Murmur vel Seditio*

tŭmŭlus. *Págorek, Grob.* Ein Bühel/Grab. *Sibilet in tumulis, & super ossa cubet.* Prop. *syn.* ăgger. cōllis, vel sĕpŭlcrum. *v. Sepulchrum.*

tumulus nivalis. *Zámieć.*

Tunc, *Wten czas.* dann/dazumal.

tunc temporis, *ibidem.* als dann.

tundo, *Tłukę 1.3. Biię kogo, Uderzam 1. Młocę, Mielę Tępam, Zbiiam* Wybiiam, *Nábiiam uszy, Nálegam.* Klopffen/zerstossen/stampffen *Gens effrena virum Ripheo tunditur Euro.* Virg *syn.* Cōntundo, cædo, vērbĕro, fĕrio, pērcŭtio, pūlso, tĕro, āttĕro, frāngo.

tŭnica, *Szátá 3.4.5.6 Sukmaná, Skorká 1.2.4. Łupiná, Błonká oczu, Jądrek skorká. Łyko. Moszny, & sub Papierowe drzewko.* Ein Leibrock ohne Ermel. *In tunicas eat, & totum simul expiet annum.* J. *epith.* Mōllis rădians, lāxa, ōstrīna, sŏlūta. *v. Vestis.*

tunica adamantina. *Zbroiá.* ein Harnisch.

tunica ex annulis ferrea. *Páncerz.*

tunĭca forensis, *Szátá do ludźi.*

tunica interior, interula. *Serdak.*

tunica intima, *Koszulá 1.* Hembd.

tunica molesta. *Kábat násmolony.*

tunica pectoralis, *Káftan.*

tunĭca pulla, *Załobá 2.* Trauerkleid.

tunica tecta, *Zbroiá & sub Nieszyty.*

tŭnĭco, *Ubieram.* ankleiden.

tŭnĭcŭla, *Sukienká, Błonká oczu, Dźianká.*

tunsus, *Tłuczony.* zerstossen. *& sub Tłukę 3.*

tuo merito, *Dobrze ták ná ćię.* nach deinem Verdienst (behüten/beschirmen.

tuopte, *sub Twoy. Tueor, eris. Pátrzam, Bronię.*

tuor, oris, m. Widzenie.

turba, *Pospolstwo, Tłum, Kupá, Wielkość liczby, Chałástrá 2. Rozruch, Burdá Zámieszánie, Podły.* der gemeine Pöffel/ein Hauff der Leüt/Getümmel. *Huc omnis turba ad ripas effusa ruebat.* Virg.

ebat. Virg. syn Cătērva cŏhors phălānx āgmen glŏbus, mānq, frēquēntia mūltitūdo cōpia vis nŭmĕrus, cŏrōna, cœtus, cōnvēntus, cōncio, vel plēbs, vel tumūltus. epith: Nūmĕrōsa cōnfūsa plūrĭma, mūlta īngens, dēnsa, cĕlebris, frēquens gārrŭla, clāmōsa lŏquax. phr. Tūrbæ glŏbus. Jŭvĕnum nŭmĕrōsa cŏhōrs, Lēcta mĭnĭstrōrum mănus. Vis hŏmĭnum cōllecta, ēffūsæque rŭunt īnŏpīno tūrbĭne tūrmæ. Vĭri dēnso cōmplērunt āgmĭne rīpas. Plūrĭma tūrba vĭrum. Vix pŏtĕrit tūrba tăcēre lŏquax. Nōxia mūltĭvŏlæ fūgias cōnsōrtia turbæ. Præcĭpĭtēsque rŭdis tūrbæ cōmpēscŭit īras. v. Seditio.

turbāmentum Mącenie, Zámieszká. Betrübnuß/ (Vnruh.

turbatè, Nieporządnie. unordentlich.

turbator, Buntownik. Auffrührer/ Verwirrer

turbatus, Poruszony. (rung.

turbēla, turbella. Zámieszánie 1. Burdá. Verwir-

turben, ĭnis. hic Kręglicá.

turbidè, Mętnie, Zámieszánie, Nieporządnie, Niespokoynie, Burzliwie. unordentlich.

turbĭdus, Mętny, Zámieszániá pełny, Burzliwy, Chmurny, Niepogodny. Niespokoyny, Buntowny, Poruszony. Verwirret/ betrübt. Lumine nos afer turbidiore notat. Mart. syn. Tūrbātus, mĭstus, cōnfūsus, vel īmpūrus sōrdĭdus vel tērrĭtus trēpĭdus āmens vel īrātus, īra cōmmōtus.

tūrbĭnātio, Kończąta okrągłość. gewirblete Gestalt wie ein Birn.

turbinatus, Pochodźisty okrągło ku dołowi.

turbĭneꝰ, Kończąto okrągły, Spiczásty kręcący się.

turbo, as. Mieszam 2.3. Mącę. Trwożę, Buntuię 2. Niepokoy czynię, Burzy się 1. Verunruhigen/ verstören. Usq; adeo turbatur agris, en ipse capellas. Virg. syn. Cōntūrbo, pērtūrbo, mĭsceo, pērmĭsceo, cōnfūndo.

turbo, inis m. Kręglicá, Kończąta okrągłość, Wiadł, Wit, wicher, Cewká 1. Chochel, wrzećiono Kręgogłow, Pliszká, Pław 6. Windwirbel/ Sturmwind. Dissultant crepitus, volat atri turbinis instar. V. epith: ater nĭger, răpax, vĭŏlentꝰ, vērsābūndus nīmbōsus cæcus strīdŭlus, īnŏpīnꝰ, īmmānis pĭcĕus fŭrĭālis, rapĭdus dēmēns raūcus pūlvĕreus cĕler ŏbscūrus fūlmĭnĕus hōrrĭsŏnꝰ, ācer prŏcēllōsus, tērrĭfĭcus, īndŏmĭtus. phr. Frēmĕbūndi, tūrbĭnis īra. Vis sævi tūrbĭnis. Nigrāns ŏbdūxĕrat āĕra tūrbo. Tūrbĭne jāctātus vŏlŭcri & nĭgrĭtānte prŏcēlla. Nigrāntem tŏrquens strīdentibus Aūstris. Pōrtat tūrbo glŏbum, pĭcĕăque è nūbe rŭīnam, pēndēntem tērris părĭter pōntōq; mĭnātur ōmnis & agrĭcŏla, nŭmĕrōso vērtĭce, pastor & pĕlāgo trĕpĭdat sūbdūctis năvĭta vēlis. v. Ventus, & Tempestas.

turbo ōnis. Carisi Calig. idem Turbo inis. in Kręglicá. tūrbŭla, Tłum.

turbulentè, turbulenter. Nieporządnie, Zámieszánie, Porywczo, Zuchwále, Burzliwie. unordentlich.

turbulento, as Niepokoy czynię. Vnruh machen.

turbŭlentus, Burzliwy, Niespokoyny, Zámieszánia pełny, Buntowny. Vnruhig/ schwürig/ erzürnt, Mihi turbulenta tempestas evenerat. Jamb.) syn. Tūrbĭdus, vel sēdĭtĭōsus. phr. Sēdĭtĭōnis āmāns. Tūrbārum aūthor, căput sēdĭtĭōnis fax. Pācem, quĭētem ēxōsus. Pācem, pērōsus. Pācis ĭnĭmĭcus.

Turca, Turcus. Turczyn. ein Türck.

turdēla, turdēlla. Kwiczoł. ein Krametsvogel

turdus major, maximus, viscivorꝰ. Jámiołuchá.

turdus marinus, Drozd morski.

turdus, minor, mĭnimus. Drozd 1. Kwiczoł. Ein Krametsvogel. epith: ĕdāx, ŏbēsus, crăssus, ăvĭdus, văgus, ādvēna raūcŭs. phr. īnter ăves tūrdus, gūstu grātĭssĭmus, īnter ăves tūrdus prīmos sĭbi jăctat hŏnōres.

turgens, Nábrzmiały. schwellend.

turgĕo, turgesco. Nadymam się, Pęcznieię, Miąszeię, Pysznię się Gniewam się, Dąsam się Pękowie puszcza drzewo. Auffgeblasen/ geschwollen seyn. syn. Inflor, v. Tumeo.

turgĭdus, tūrgĭdŭlus. Nápuchły, Nádęty. Auffgeblasen. Turgidus alpinus jugulat dum Memnona &c. H. syn. tŭmens, tŭmĭdꝰ, tŭmĕfactꝰ, (Inflātꝰ.

tūrio, onis. m. Latorośl.

tūrma, Poczet, Rotá 1. Eine Schaar Kriegsleut/ Schwadron. epith: Mĭnax, văgans, aūdax, răpĭda, ārmāta mĭnans ærāta, ālĭpes crĭstāta, tērrĭfĭca vălĭda hōstĭlis, fŭrens pūgnax sēquax, fĕrox nŭmĕrōsa fōrtis, syn Cŏhōrs phălānx cătērva phr. Fērvet crĭstātis ēxērcĭtus ŭndĭque tūrmis. Pūgnāces ĕquĭtum tūrmæ, pĕdĭtŭmq; cătērvæ īmplēbat

plēbat vălĭdas nŭmĕrōſo mīlĭte tūrmas, cum lĭbet & fōrtes rĕvŏcāre ad prælia tūrmas.

Turmālis, *adiect: Pocztowy Gminowy, Konny* Zu einer Schaar gehörig. *Excitet infeſtos turmalis buccina ſomnos.* Cl.

turmalis, *ſubſt: Towarzyſz.*

turmātim *Rotámi.* Schaarenweiß. *Edere turmatim certanti &c.* L.

turpĭcŭlus, *Przyſzpetnieyſzy.* *turpificatus, ſub turpĭficor, Poſzpecić.* (*Szpetny.*

Turpiloquium, apud S. Paulum aliqui legunt ſed vulgata editio id non habet Græcè aichrologio.

turpĭlŭcrĭcŭpīdo f. inis. Łakomſtwo. Geitz.

turpĭlucricupidus, żmindak, Łakomy.

turpis, *Szpetny, Sproſny Okrutny, Nieczyſty.* Häßlich/ ſchändlich/ unflätig. *Turpis in arcana ſonuit cum rixa taberna.* Prop. *ſyn.* Fœdus dēfōrmis, īnfōrmis tēter ſquāllĭdus vel ĭnhŏnēſtus īmpūrus vel īnfāmis probrōſus pŭdēndus ĭnhŏnōrus ābjēctꝰ vīlis īnglōriꝰ īndĕcōrꝰ; īgnōbĭlis. *v. Sord:*

turpĭter, *Sprośnie, Sromotnie.* Vnflätig/ ſchändlich. *Turpiter obticuit ſublato jure nocendi.* H. *ſyn.* Fœde, dēfōrmĭter.

turpĭtūdo, *Sproſność.* Schand/ Vnehr/ Vnflath *Bona turpitudo eſt, quæ periclum vindicet.* Jamb *ſyn* Dēfōrmĭtas, fœdĭtas, măcŭla, lābes, ſōrdes, vel dēdĕcus, īnfāmia, nŏta, vel ĭnhŏnēſtas; vĭtium. *v. Macula, Sordes.*

turpo, as. Szpecę. beſudlen/ Verwüſten/ ſchänden. *Turparunt humeros imodico mero.* (Choriamb. *ſyn* Dētūrpo, fœdo. *v. Macula. Infamo.*

turrĭcŏla columba. Gołąb 2.

turrĭcŭla, *Wieżyczká, Koſtkowá puſzká.*

turrifer, turrĭger. Wieżyſty. Thürntragend. *At cur turrifera caput eſt onerata corona!* Ovid.

turris, *Wieża.* Ein Thurn. *Romanæ turres, & vos valeatis amici.* Prop. *ſyn.* ārx cāſtēllum, ſpĕcŭla cāſtrum, prōpūgnācŭlum mūnīmen. *epith.* āĕria ārdua ēxcēlſa ſūblīmis, ēdita īngēns vāſta căva sŭpērba mārmŏrea īnēxpūgnābĭlis īnaccēſſa tūta, ſēcūra mīnax āmbĭtiōſa vălĭda, mūnīta, vallāta. *phr.* Tūrris mūnīmen. Tūrrītum prōpūgnācŭlum Stat tūrris mūnīta lŏco mūrōq; tĕnāci. Sūblīmi vērtīce tāngens ſȳdĕra. Tūrrigĕræ ārces. Vălidæ bēllo Cārthāgĭnis ārces. *v. Vallo.*

turris ambulatilis, turris ſubrotata. *Báſztá.*

turrītus, *Wieżyſty.* mit Thürnen beſetzt. *Tanta mole viri turritis puppibus inſtant.* Virg. *phr.* Tūrrĭbus mūnītus ārdŭus, cīnctus.

turſio, *ſub świniá morſká.*

turtur, *ris.* turturis, is. *m. Sinogárlicá.* Turteltaub *Nec gemere aeria ceſſabit turtur ab ulmo.* V. *epith:* Pŭdīcus cāſtus gĕmens gĕmĕbūndus raūcus, fīdēlis, fīdus, quĕrŭlus mærens lŏquax. *phr.* Cōnjŭge qui ērēpta nŏcte dīēque dŏlet āmīſſa cōmpăre mœſtus ăgens. Mūnus ĕrat vĕtĕri de mōre pŭdīcus Tūrtur, cui cāntus gĕmĕre eſt. Dūlcēſque mĭſer ſūſpīrat ămōres.

Turturillæ, turturilli al. Turdilli. Senec. i. molles, impudici Turneb. Turdilli legit Lipſi. eodem ſenſu Turturilla Iſidori Gloſſar. locus ubi impudicitiæ dabantur opera, & alioqui turtur apud veteres obſcœnum etiam ſenſum habet.

tūrunda, *Fleytuch 1.* K*łoſek 2.*

turundus, C*zopek 3.*

Tus, ut aliqui ſcribunt, lege Thus.

tuſsēdo, tuſsīcŭla. *Káſzel.* der Huſten.

tūſillæ, *ślinne iágody. tuſillum, pro piſtillo. Lambin.*

tuſsīculāris, K*áſzlowy.*

tuſsīcularis herba. *Lepiężnik.*

tuſſicus, K*áſzlący.*

tuſsĭlāgo, P*odbiał. Lepiężnik,* K*wiat.*

tuſſio, is. K*áſzlę, Wykáſzlác.* huſten. *Jam ſecura potes totis tuſſire diebus.* M. *ſyn.* Tuſſis, *phr.* pūlmōnem pēctus, quătit, quāſſat, cōncŭtit. Faūcĭbus in ſālſis ăcērba sŏnat, & quătit ægros. Tūſſis ănhēla sĕnes & faūcĭbus āngit, ŏbēſis. Nil īſthinc quod ăgat tertia tuſſis habet.

tuſſis, *Káſzel.* Der Huſten. *Expuit una duos tuſſis & una duos.* Mart *ſyn.* Tūſiēdo. *epith.* Frĕquens ănhēla, āſpĕra, măla, ăcērba, ægra, vĭolēnta.

Tūtāmen, tutamentum. Obroná 1. Schutz.

tūtānus, ſub Obrońcá.

tūte, tūtemet. *Ty ſam.* tutè, *Beſpiecznie.* ſicher.

tutēla *Opieká Obroná 2 Náw herb; Grodź.* Schutz Vormundſchafft. *Rerum tutela mearum.* Hor. *ſyn.* Tūtāmen, dēfēnſio, cūſtōdia, patrōcĭnĭum, præsĭdĭum. *epith:* Fĭdēlis, fīda, ămīca blānda. *v. Auxilium.*

Tūtēlaris, *Opiekuńſki, Obronny 2. Tytułowy*, Pá-
tron. Opiekun. das zum Schutz gehört.
tūtēlarius, *Dozorcá, Opiekuńſki.*
tūtēlīna, *ſub Obrońcá, & tutilina idem.*
tutēmet Ty ſam. (tzen.
tūto, *Beſpiecznie.* ſicher. *tūto, as. Bronię* beſchü-
tūtor, *aris. Bronię 1. 2. Oſtáię ſię, Obwárowáć.*
Beſchirmen/ beſchützen. *Hanc primum tutare domum, cui parvus Julus.* Virg. *ſyn.* Tūĕor, dēfĕndo, prōtĕgo. *v. Defendo.*
tūtor, *oris. Opiekun, Obrońcá.* Ein Vogt/Pfleger Vormund. *Tutor opum, vindex ſcelerū, largitor honorū* Priſ. *ſyn.* Cūrātor, patrōnus dēfēnſor.
tūtŭlātus, *Chocholowáty.*
tūtŭlus, *Chochoł, Czapká 2. Płoty, Kołpak.*
tūtus, *Beſpieczny.* Sicher/ wol verwahrt. *Diſpliceas aliis, ſic ego tutus ero.* Tib. *ſyn.* Sēcūrus tēctus. *phr.* Mētu văcŭus, văcāns, in tūto pŏsĭtus, lŏcātus. *v. Servus.*
tuum, *Twoy obyczay, Właſna rzecz.*
tuus, *Twoy, Przyiáciel 2.* dein.
Tȳlas, *adis. gr. Drozd.* tȳlus, *gr. Stonog 1.*
tymbas, *adis. gr. Czárownicá.*
tymbus; *gr. Grob.* ein Grab.
tympănicus, *gr. Puchlinę żywotá ćierpiący.* der die waſſerſucht hat.
tympăniŏlum, ſed Bęben, Bębenek. (ger.
tympănista, *gr. Bębeniſtá.* ein Trommen ſchlä-
tympanistria, *gr. Bębeniczká.* (ſucht.
tympănītes, *æ. m. gr. Puchliná żywotá.* Waſſer-
tympănizo, *gr. Bębnię.* Trommen ſchlagen.
tympănŏtrība, æ. m gr. Bębennicá, Niewieśći 2. ćiągniony 2.
tympănum, *gr. Bęben 1. Koło 6. Czárá 2. Kołko, pukłat, Rurmuſowe koło, kwáterá wedrzwiách Kiy.* Ein Trumme/ Heerpaucke. *Tympana vox buxuſque vacat, &c.* V. *epith.* Taurīnum căvum, rĕsŏnāns, raūcum tĕrrĭfĭcum; sŏnōrum, crĕpĭtans bĕllĭcum, Mārtĭum. *phr.* Tĕrgŏra tēnſa bŏum Fŏrti tympăna pūlſa mănu. Pūlsĭbus hŏrrĕndis, tȳmpăna raūca ſtrĕpunt, frĕmunt, rĕbŏānt, sŏnānt; raūcis sŏnis ŏbſtrĕpunt. Rĕsŏnāntia tȳmpana pūlſat, īmpĕllit, fĕrit pĕrcŭtit.
tympanum dentatum. *Kołko ząbkowáte*
typha, lege ſupra tipha.

Tȳphon, *onis. gr. Wicher.* Sturmwind. *y producit Verepæ: Corder: Clajus anceps eſt* Renato *Græcis autem etiam brevis.*
tȳphōnĭcus, *gr. Wiatr połnocnemu poboczny ku* (*wſchodowi.*
tȳphus, *gr. Pychá.*
tȳpĭcus, *gr. ſub Táiemny 2. Amplexus præcepta Dei typicique cruoris.* Sedul.
tȳpŏgrăphĭce, es. *gr. Drukárſka náuká.* die Kunſt zu Drucken.
typogrăphium, *gr. Drukarnia.* Buchdruckerey.
tȳpŏgrăphus, *gr. Drukarz.* ein Buchdrucker.
tȳpus, *gr. Kſztałt, Obraz formierſki, Ryćie 2. Litery drukarſkie, Rozmierzánie.* Vorbild/ Modelwerck.
tȳrannicē, *Tyrańſko, Okrutnie.*
tȳrannĭcīda, *Tyrannoboycá.* ein Todtſchläger eines Wüterichs. (ſchlag.
tyrannĭcidium, *Tyrannoboyſtwo.* ſolcher Todt
tȳrannĭcus, *gr. Tyrańſki, Okrutny.* Tyranniſch *Nunc flammam Satyræ, tyrannicarum.* Ph.
tȳrannis, *idis. gr. Tyráńſtwo, Okrutne pánowánie.* Wüterey/ Tyranney. --*Odioq; tyrannidis exul.* O. *epit;*: Sæva, bārbăra īnĭqua, īnjūſta, īnvīſa, īnfēſta, īmpia vĭŏlēnta fĕra īmmītis, dīra ĕffĕra, īmmānis: sŭpĕrba dūra āmbĭtĭōſa fĕrox grăvis, ăcĕrba, īntŏlĕrābĭlis mŏlēſta hŏrrĕnda, nĕfānda,
tȳrannoctŏnus, *gr. Tyránnoboycá.* (fātālis.
tȳrānnus, *priſco, uſu Pan 3.*
tȳrānnus, *ſenſu Communi gr. Tyran, Okrutnik, Krol 1.* Ein Tyran. *Pars mihi pacis erit dextrā tetigiſſe tyranni.* V. *epith.* Crūdēlis, īmpĭus, ſānguĭnĕus crŭēntus, ĭnhūmānus tĕrrĭbĭlis, fŭrĭōſus sŭpĕrbus ĭnīquus ĭnĕxōrābĭlis īnſānus īnvīſus īmmītis, fātālis dīrus īmmānis, īnfēſtu fĕrox atrox: dūrus ſævus ācer īmprŏbus ĕffĕrus rĭgĭdu, trūx, bārbarus, fĕrus, īnjūſtus. *phr.* Rex rēctor dŏmĭnātor, prīnceps ĭnīquus crūdēlis sŭperbus: rēgni, pŏpŭli ŏpprēſſor ērēptor lĭbĕrtātis, īmpătiens, fræni & ſine lēge tȳrannus. Rēgna per atrōces ōlim vēxata tȳrānnos. Patrĭam tȳrānnĭde ŏpprīmens, cālcāns, prĕmens.
Tȳras, & tyra. *æ. m. gr. Dnieſtr. Linquitur abruptus pelago* Tyra, *linquitur & mons.* Valer. *Fluvius Poloniæ celebris, in Danubiū profluens.*
tyria purpura, *Szarłat 4.*

Tyrian.

Tyrianthĭnus color. *Brunatnoczerwona farbá.*
tўrĭus ſuccus. *Szarłat farbá.*
tyro ut aliqui ſcribunt, vide Tiro tirocinium. ein neuer Kriegsmann/Lehrjung *Maltaq́; Tyro ni non patienda feret.* Ov. *ſyn.* Rŭdis nŏvus īmpĕrītus. *epith:* īgnārus rŭdis, nŏvus īmpĕrītus ſtŭdĭōſus, ſēdŭlus, vĭgil dīlĭgens, āttēntus. *phr.* Rŭdis ārmōrum, ārte rŭdis.
tўrooneſtis, *is. vel eos. gr.* Tárká.
tўrŏgrăphus, *gr. ſub* Obraz.
tўrŏtărīchus, *gr. Ser z robaczkámi, Mákáron.*
tztangarius, Szwiec.
tzanga, tzanca, &c. calcamenti genus, *ibid.*
Văcans, *Niezabáwny,* Prożny *3.* Nieśiány, *Prywat, żołnierz tytułowy, Wdowá.* Müſſig.
Vacat Prożen, *wolny.*
Vacat mihi Łácno mi.
Vacat culpâ Niewinny.
Văcātio, *Odpocznienie, Przeſtánek,* Wolność *od urzędu, Odpuſzczenie, Wákácya.* müſſige Weil/ Ruh. *& ſub* Dyſpenſacya.
Vacationem do Wyzwalam.
văcax, ācis. *Adject. omne* Krżywonogi.
vacca, *Krowá 1.* Ein Kuh. *Conſtitit ante oculos candida vacca meos.* O. *ſyn.* Bōs būcŭla, jŭvēnca vĭtŭla, jŭvēnçŭla. *epith:* Tĕnĕra, pīngvis, pĕtŭlans, pĕtūlca lactĭfĕra, cōrnĭgĕra, fœcūnda. *phr.* ūbĕrĭbus ſūccum lāctis gĕrens Lāctis ălĭmēnta mĭniſtrans ſūppĕdĭtans. Quæ gĕrit ūbĕrĭbus nĭvĕum nēctar. Quæ jăcet, & lēnte rĕvŏcātas rūmĭnat hĕrbas ātque ĭtĕrum pāſſo pāſcĭtur ānte cĭbo. Nĭvĕum fūndens ex ūbĕre nēctar.
vāccīnium, *Márcowy kwiat an Borowki.* Ritterſporn. *epith:* Nĭgrum, mōlle, pūllum, pūrpŭrĕum. *phr.* ālba lĭgūſtra cădunt, vāccīnia nĭgra lĕgūntur. Nec te pūrpŭreo vĕlent vāccīnia ſūcco, Non eſt cōnvĕniēns lūctĭbus ĭlle cŏlor.
vaccīnus, *Krowi.* vaccŭla, *Krowká bydlę.*
văceſīo, *Czczym ſię ſtáię, Wyprożniam ſię.* leer werden. (*Item.* ein Heureuff
văcerra, *Przeworá,* Szalony *1. Głupi.* unſinnig
vacerrōſus, Szalony *1.*
vaceſco, *Wyprożniam ſię.* leer werden.
vacia, æ. Krzywonogi.
văcīllans, *Słáby. Nieſtáteczny 1.* Nie rezolut. *Drżący.*
Vācillatio, *Chwiewánie.* das hin und her ſchwancken.
văcillo, *Chwieię ſię,* Słábieię, *Potaczam ſię,* Szwankuię, *Ruchá ſię. A Lucretio, communis.* Schwancken. *Denique ſed pedibus tellus cum mente vacillat.* L. *ſyn.* Tĭtŭbo, nūto, lăbo, lăbāſco, hœsĭto. *v. Titubo.*
vācīnia, *æ. ſub Márcowy kwiát.*
Vaccivitas, Vacivus, lege Vacuus.
văco, Prożnuię, *Przeſtáię, Łácno mi,* Wolny *2. Niemam 1.* Dogadzam *2. Báwię ſię.* etwas abwarten/ Pflegen. *Item.* müſſig ſeyn. *Hoſte vacare domos, ſedeſque adſtare relictas* V. *ſyn.* Căreo, ſum văcŭus, vel otior, cēſſo, fĕrĭor, vel ſtŭdeo īnvĭgĭlo, īnſūdo, īncūmbo, ŏpĕram (do.
vaco ſermoni Słucham.
văcua, *Wdowá. Vacuefactus,* Puſty *1.*
vacuĕfăcio, Wyprożniam.
văcuĭtas, *Przeſtánek Wolność.* Leere/ Ledigkeit
văcūna, ſub Prożnowánie.
vacuo *Wyprożniam.* Leeren/ ledig machen. *Elyſium liceat ſi vacuare nemus.* M. *ſyn.* ēvăcuo, ēxhaūrio, vel căvo, ēxcăvo.
văcuum, Prożne *mieyſce.* ein lediger Orth.
văcŭus, Prożen, Prożny *3. Prożnuiący, Niezabáwny,* Wolny *3.* Czczy, Niezáśiáne *pole, Łácno mi.* Leer/ ledig. *Perque domos* Ditis *vacuas & inania regna.* Vir. *ſyn.* ĭnānis, văcŭātus: ēxhaūſtus, vel jējūnus, vel ēxpērs, ĭnōps, cărens ĕgēns, vel căvus, căvātus. (*dáiący.*
Vădāt9, *Záręczony,* Rękoymie *biorący,* Rękoymie
vădimōnium, *Rękoymia.* Rękoiemſtwo, *Obietnicá 2.* Rękoiemſtwá *dźień, Stánie,* Pozew. *Vădis, is.* Rękoymiá. Bürgſchafft. (hen.
vădo, as. *Brnę,* W *brod 1.* durch ein Waſſer ge-
vădo, is. *Idę.* Gehen. *Vadimus immiſti Danais, haud numine noſtro.* Vir. *ſyn.* eo, tēndo, cōntēndo. *v. Eo, Proficiſcor.*
vădor, *aris. Pozywam 1.* Rękoymią *biorę.*
vădōſus, *Brodźiſty, Zbrodzony, Miałki 1.*
vădum, *& vadus. Brod, Dno, Niebeſpieczeńſtwo.* Eine Waſſerfahrt/ da man durchgehen kan

Illiditq; vadis, atq; aggere cingit arenæ. Vir. *syn.* Brĕvia, um Sȳrtes, um: āgger, ărēnæ *v. Syrtes* vel flūmen, flŭvĭus, rĭvus, āmnis. *v. Fluvius.*

Væcors, væneo; væſanus. *Idem.* vecors, &c.

văfer, *Vafellus, Chytry.* Liſtig/ ſchlau. *Teſtamēta ſenū, non ſi vafer unq & alter* H. *ſyn.* āſtūtq cāllĭdq, cāutq, dŏlōſus, vērsĭpēllis vērſūtus.

văfrāmentum, Chytrość. Liſtigkeit.

vafrè, *Chytro.* Liſtig.

văgăbundus, *Błąkáiący ſię.* Ein Landlauffer/ Landſtreicher. *ſyn.* Văgus, văgans, ĕrro, ĕrrans ĕrrātĭcus, ĕrrābūndus, pālāns, ăbērrans, fūgĭtĭvus: prŏfŭgus.

vagatio, *Błąkánie.* das Vmbſchweiffen.

văgè, *Tám i ſam. Tu owdzie, Krzywo.*

vāgīna, *Pochwá, Zdzbłá pochwy, Szupinká.* Ein Meſſer oder Schwerdſcheid. *Gnoſius atq; habilem vagina aptaret eburna.* V. *epith:* Pĕndēns pēndŭla ĕburnea căva. *phr.* ēnſis tēgmen. Văcŭum că vum ĕbur Lătĕri āffīxa ānnexa hæreus. Cīngebat ĕbūrnea fĕrro ārmātum văgīna latus.

văgĭnor, priſcè pro Vagor, aris.

vāgīnŭla, *Szupinká.*

vāgio, văgĭlo, vāgīto. *Kwilę ſię.* ſchreyen wie ein Kind. *Vagierant ambo pariter &c.* Ovid. *ſyn.* vāgīto fleo plōro, lacrȳmor. *phr.* Vāgītus ēdo ēmītto, trāho fūndo, īntus ut īnfānti văgīat ōre pūer. Tĕnĕris jam nūnc mūlcet văgītĭbus aūras. Cōntĭnuo aūdītæ vōces, văgītus & īngens, īnfāntumq; ănĭmæ flēntes, *v. Lachrymæ.*

văgio, *aliter Vagiunt lepores, ſub Záiąc.*

văgor, *aris. Błąkam ſię, Buiam, Przebiegam ſię.* Herumb lauffen/ umb chweiffen. *Votum pro reditu ſimulant, ea fama vagatur.* V. *ſyn.* ĕrro ăbērro Văgabundus pāſſim fĕror. vŏlĭto. Văgus ĕxul in ōrbe ĕrrābit tōto. Tērras lōngīnquas pĕregrinas ŏbeo pĕragro pĕrērro, īnvīſo. *v. Exulo & Aberro.*

văgor, oris. & vagītus, *us. Kwilenie.* Kindergeſchrey. *Continuo auditæ voces, vagitus & ingens.* V. *epith:* Tĕner, ăcūtus nŏcturnq, flēbĭbĭlis, quĕrŭlq, lugûbris. *phr.* Pūĕrīlis īnfāntīlis flētus, plōrātus. *v. Lacrymæ Gemitq, Fletus.*

văgŭlātio, Nárzekánie.

văgus, vagŭlus. *Błąkáiący ſię, Hultay, Niepewny* Vmbſchweiffend. *Tam vaga proſiliet frænis natura remotis.* Hir. *ſyn* văgāns, văgābūndus, dīſpērſus.

vāh, *Wey, Báwey, Otoż tobie.*

Vălăchia, Wołoſká ziemiá.

Valachus, Wołoſzyn.

valdē, valde quàm, valde eſt opinio. *Bárzo.* Sehr/ hefftig. *Hoc valdè vitium priculoſum eſt.* Phal. *ſyn* Mūltum, vĕhĕmēnter.

valdiùs, Barźiey.

valĕ, *Miey ſię dobrze 1. żegnam ćię, żegnánie.* Leb wol/ hab dich wol. *Et longum formoſe vale, vale inquit Jola.* Virg.

valeat Porwon.

vale dico alicui, *żegnam kogo, Opuſzczam świat* Abſcheid nehmen. *ph.* ĕxtrēmum āffāri, āllŏqui: Suprēmum vāle dīcĕre, Hœc gĕnĭtor dī grĕſſu dīcta ſuprēmo fūndĕbat. Sūprēmumque văle plāno, sīngūltĭbus ōre vix dīxit. Vix potis eſt trīſtis dīcere līngua văle. ăccĭpĕre, & pārĭli rēddĕre vōce văle. Dīxit tĕnui mūrmŭre līngua văle. Vix illud pŏtui dīcĕre līngua, văle. Sālve ætĕrnum mĭhi māxĭmè Pālla ætĕrnumque văle.

Valedictio, żegnanie. Ab ſcheid. *Valefacio żegnam*

vălens, *Mocny Pośilny, Zdrowy 1* geſund/ ſtarck.

valenter, *Mocno, Krzepko.* Kräfftig.

valentia, Moc. Stärcke. *valentŭlus, Mocny.*

văleo, *Zdrowem, Mam ſię dobrze 2. Mogę, płużę Znáczę 1. Mam mieyſce, Ważę 1.* Geſund ſeyn vermögē. *Sive animis ſive arte vales, opta ardua pennis.* V. *ſyn.* Pōſſum, queo, vel pŏlleo, vel vĭgeo: ſum ſānus, īncŏlūmis, vel æſtĭmor.

valeria, *Orzeł mnieyſzy.*

valeriana, B. ſub Kozłki *źiele.*

vălesco, *Mocnieię.* geſund werden.

vălet. *Pomaga co. Zgodźi ſię, Dobry doczego, Stoi zá tyle, Stoi zá to, Ważno ieſt, Przygodny, Mocny 2.* es gilt.

valet ingenio Dowćipny.

valet ſtomacho trawi dobrze.

vălētūdinārium. *Choruiących mieyſce.* Kammer vor die Krancken.

vălētudinarius. *Chorobie podległy.* offt Kranck.

vălētūdo, al. valitudo. *Zdrowie 1. 2. Chorobá 1. 4* Geſundheit/ oder Kranckheit. *Gratia fama*

valetudo

valetudo contingat abundè. H. *ſyn.* Sānĭtas, să-
lūbritas, sălus, vel morbus.
valgĭter, *Krzywo.* valgius, *Krzywonogi.*
valgus. *Krzywogęby, Krzywonogi.* der Krumm
mit den Füſſen gehet.
validè, validiſſimè, *ſub Barźiey.* feſt/ mächtig.
vălĭdus, *Mocny.* Starck/ mächtig. *Neu patriæ
validas in viſcera vertite vires.* Vir. *ſyn.* Vălens,
rōbūſtus, fĭrmus, fōrtis. *v. Robuſtus.*
vallāris, *Wałowy.*
valleſcit, vel Valleſſit ſub Wyrzucam 1.
vallicŭla, *Doliná 1.*
vallis, & valles. *Doliná 1. 2.* Ein Thal, *Rura
mibi & rigui placeant in vallib9 amnes.* V. *ſyn.* Cōnvāl-
lis. *epith* Căva cōncăva īma cūrva prōna præcēps
ābrūpta, prŏfūnda rĕdūcta dēprēſſa ālta, ōbſcūra,
ūmbrōſa frōndōſa, vĭrens vĭridis, vĭrĭdans dūmō
ſa dēnſa hērbōſa īrrĭgua, frīgĭda, gĕlĭda rĕsŏnans
phr. Vāllis īrrĭgua lŏca. Cūrvi vāllis ānfrāctus.
Vāllis āngūſtæ faūces lātebræ ădĭtus mălīgni. Æ-
ſtĭbus in mĕdiis ūmbrōſam ēxquīrĭte vāllem.
vallis cava, concava. *Wąwoz.*
vallo, as. *Otaczam, Obwodzę co wałem, Obwáro-
wáć Opátruię czym, Ogradzam.* Verſchantzen/
befeſtigen/ Wall umbgeben. *Quam pater in
vitis Nereus vallaverat undis:* C. *ſyn.* ōbvāllo cīngo,
āmbio cīrcūmdo, ſēpio. *phr.* Vāllo cīngo, cŏrōno
mūnio. Vāllum dūco Dūcto vāllo fīrmo tūtor tŭĕ
or prōpūgno. Vālli tūto āggĕre cīngo. Mūris,
fōſſis claūdĕre cīngĕre, cīrcūmdăre. Tūrrītis īn-
cīngĕre mœnĭbus ūrbes. Nūlli vāllārunt ōppĭda
mūri Duo procul āggĕre vālli. Cīngĕret īgnōtis
dĭffūſum cōllĭbus hōſtem ēxtrŭite īmmānes ſcŏ-
pūlos āttōllĭte tūrres. Cīngĭte vos flūvĭis vāſtas
ōppōnĭte ſylvas Prōpūgnācŭla bĕllo tūta părant
v. Munimen.
vallum, *Wał, Opałká.* Wall/ Bolwerck. *Aſt le-
gio Æneadū vallis obſeſſa tenetur.* V. *ſyn.* Prōpū-
gnācŭlum, āgger, mūnīmen, vel vāllus.
vallus, *Kol 1. Opałká, Wał 1* Bolwerck von Pfä-
len/ Schrancken. *Non arces, non vallus erat,
ſomnumque petebat.* T. *ſyn* Pālus ſtīpes, sūdes, vāl-
lum. *epith.* Fīrmus, ăcūtus, rōbŏrĕus, dūrus. *phr.*
ăcūto rōbŏre vāllo fīgunt ēxăcūunt ălii vāllos
fūrcālq; bĭcōrnes.
vălor, *Cená 1.* Werthſchafft.
vălvæ, *Drzwi dwuſkrzydlaſte.* Ein getheilte
Thür/ Fenſterlade. *ſyn.* Pōrta. *epith.* Vŏlūbĭ-
les, bĭfŏres, ēbūrnæ, pătēntes, ăpērtæ, vălĭdæ
dĕcōræ. *phr.* vālvis ădămāntĭna ēbūrnis pōr-
ta pătens, ārgenti bĭfŏres rădĭābant līmĭne
Valvŏlus, valvulus. *Strąk czczy.* (valvæ
valvŭlæ, *Łupiná*, *Strąk 2.*
vanà, vanè. *Dármo 1.* eitel/ umbſonſt.
vaneſco, *Niſzczeię, Znikam, Wyradza ſię.* Ver-
gehen/ verſchwinden. *Carmine læta Ceres
ſteriles vaneſcit in herbas.* Ovid. *ſyn.* ēvānē-
ſco, ăbeo in aūras. *v. Evaneſco.*
vānĭdĭcus, *Prożnomowny.*
vaniloquentia, *Vaniloquium. Prożnomowność.*
Leichtfertigkeit mit Worten.
vaniloquidorus, *Vaniloquus. Prożnomowny.*
vānĭtas, *vānĭtūdo. Prożność, Nieſtáteczność Fałß,
Kłam.* Eitel: eit. *Perſuaſionis vanitas.*(Jamb.
Dim.) Prud. *ſyn.* īnānĭtas, lĕvĭtas, fāllācia,
mēndācium, făbŭla: sŭpērbia, āmbĭtio.
vanno, as. & *is. Opałam 1. Wieię zboże.* wan-
vannus, *Opałká.* ein Wann. (nen.
vālo/ as. Omylám *1. Oſzukiwam, Zwłaczam.* be-
triegen
vānus, *Márny, Prożny 1. Czczy, Omylny, Niepe-
wny, Nieſtáteczny.* Leer/ eitel. *Expectata ſe-
ges vanis eluſit ariſtis.* Virg. *ſyn.* fūtĭlis, lĕvis,
cădūcus, fŭgax, īrrĭtus, fīctus, fūcātus, sĭ-
mŭlātus, mēntītus, fālſus, făbŭlōſus.
Vapidè, *Słábo, źle.* (Dunſt bringet.
vàpĭdus, *Wywietrzáły, Kurzawy pełny.* das
văpor, & *ps. Párá 1. Mgłá 1. ćiepło 2. Kurzáwá
mokrá.* Dunſt/ Dampff. *Impiger excutiat
dominique vaporibus urat.* A. *ſyn.* Hūmor hālĭtus fū-
mus călor. *epith.* Nébŭlōſus āter pĭcĕus nĭger ob-
ſcūrus cæcus āĕrĭus ūdus hūmĭdus īgnĕus æſtī-
vus călĭdus tĕpĭdus tōrrēns tĕnŭis fūmāns fér-
vĭdus tēter ſpūmĕus īgnĭfer. *phr* Qui tĕnŭes vānē
ſcit in aūras, vŏlat văpor āter ad aūras. *v. fum9 Vap:*
vapor flammæ, *Dym, Kopeć.* Rauch. (ben
văpōrārium *Czeluść 2. Izbá 1. Kámionká* Badſtu
vaporātio, *Kurzáwá mokra.* Dämpffung.
vaporātus *Vaporeus, Vaporifer, &* văpōrōſus.
Ciepły 2. Wilgotny.

Văpōro, Wilgotność wydáię, Zágrzewam Náparzam, Wysuszam Kádzę, Kurzy się. Dämpffen/ Dampff von sich geben. Latum defendens curru fugiente vapores. Hor. syn. Fūmĭgo, suffio, cālĕfăcio. phr. Văpōres, ēxhālo, spīro, ēmītto ēffūndo, văpōre īmpleo.

vappa, Wino kwaskowáte, Wino stábe, Wywietrzáły 1. item tr. Nikczemnik, Wániek, Utratnik, Bárszczyk. verrochener Wein.

văpŭlāris, sub Smágániec.

vapulo, Biią mię, Utracam, Obmawiáią mię Mowią o nim. Geschlagen werden. Non ego, sed tenuis vapulat umbra mea. P. syn. Vērbĕror, fĕrĭor, pērcŭtĭor, cædor. phr. Verbĕra păti.

Vāra, æ. Soszká, Szopá woienná, Szpągá.

vāri, Węgry, Soszki 3. Widły 1. Chłopstwo. Ośpice. Kindblattern. (keit.

variantia, æ. Rożność, Rozmáitość. Vielfältig-

vărĭātim, Rozmáićie. vielfältiglich.

variatio, Rożność. Veränderung.

variātus, Upstrzony, Ozdobny Wyszywány. mit Veränderung geziert.

vărĭcator, Zdraycá. varicitùs, Roskráczywszy się.

vărĭco, Rozkraczam się. Bein von einander thun

varicōsus, Krzywonogi, & sub żyłá oćiekłá. Kampffaderig. A. I. Juvenal corripit & Persi cùm Varix A producit.

vărĭcŭla, żyłá oćiekłá.

vărĭcus, Krzywonogi, Rozkraczáiący się.

varicùs, Rozkráczywszy się.

vărie, Rozmáićie, Rożnie. mancherley Weiß.

vărĭĕgātus, Pstry.

vărĭĕgo, Pstrzę. mit Veränderung zieren.

varĭĕtas, Rozmáitość, Rożność. Vielfältigkeit.

vărio, as. Odmieniam się 2. Mięnię fárbę, Niestáteczny iestem, Niezgadzam się, & sub Rozmáićie 1. 3. Item Zdobię, Pstrzę, Odmieniam co, Przeplatam, Ná przemiány, śiekę 1. Wyzywam Veränderen. Callidiore modo tabulâ variatur apertâ. Lucr. syn. Mūto, cōmmūto, distīnguo vel discrĕpo: dīffĕro, vel tĭtŭbo, văcīllo, hæsito, nūto, sum dŭbĭus, ānceps, īncōnstāns.

vărius; substant. Pstrąg.

Vărius, Adject: Rozmáity Pstry. Nákrapiány Morąg, Bękart. Veränderlich/ mancherley. Et varias usus meditando extundere artes. V. syn. Multĭplex, dīvērsus, mūltus, vel āltērnus vel dīssĭmĭlis dīspar, vel āmbĭgŭus ānceps, īncērtus, mūtābĭlis, īnstăbĭlis, īncōnstans.

varius ex aureolo, Mieniony.

vārix m. f. ĭcis. żyłá oćiekłá. Kampffadern.

vāro; Gruby 2. Munia.

varri, Soszki Widły 1. Soszká, Chłopstwo.

varro; Gruby 2. Chłop.

vārus, adject: Krzywonogi, Rożny.

vārus, substant: suprà sub vari.

vās, adis. m. Rękoymia. ein Bürge. Ille datis vadibus qui rure extractus in urbem est. Hor. syn. Spōnsor, ōbses.

vās, vasis. n. Státek 1. Członek. Ein Gefäß/ Geschirr. Quod si forte canis, cunctatis vasibus hæsit C. syn. Vāscŭlum ūrcĕus hȳdria, ăquālis, pōcŭlum pătĕra, cyăthus, āmphŏra călix, crāter, crātēra, scyphus vel călăthus, cănīstrum cīsta quāl. epith Ænēum ærĕum, cōncăvum, căvum, āmplum căpāx, fūmans: pūlchrum prĕtĭōsum aūrātum aūrĕum; ārgēntĕum ăhēnum būxĕum splēndĭdum, nĭtens gēmmĕum cælātum, fĭctĭle, vĭtrĕum crystallĭnum. phr. Aūro rĭgens, Sīgnis āspĕrum, Mira dōcta ārte lăbōrātum, sculptum. Pērfēctum ārgēnto. Gēmmis cŏrūscum. v. Pocula.

vas congiarium, Gárniec 4.

Vasallitium, B. sub Máństwo.

vasallus, B. sub Máń.

vasārium, Státek 1. Nadrożne, Ręczenie. Silbergeschirr/ ein Credentz.

vasatus, sub Członek 5.

vascæ tibiæ, sub Surmá.

vascŭlarĭus. Złotnik 1. ein Goldschmid. sed latiùs potest usurpari pro aliis artificibus.

vascŭlum, Státek, członek. ein Gefäßlein.

vastatio, Pustoszenie. Verwüstung.

vastator, Pustoszyćiel, Burzyćiel.

vastatrix, sub Pustoszyćielká.

vastātorius, Pustoszeniu służący.

vastè, Rozwoźisto, Szeroko. übergrößlich.

vastesco, Pustoszeię, Chwáśćieię.

vastĭfĭcus, sub Pustoszyćiel.

Vasti-

Vastĭtas, Szerokość, Wielkość 2. Spustoszenie, Pustyniá. übermässige Grösse. *Sterilis profundi vastitas squallet soli.* (Jamb.) *syn.* īmmēnsĭtas vel sōlĭtūdo, vel vāstatio, pŏpŭlātio, rŭīna, pērnĭtĭes, ēxĭtĭum, vāstĭtūdo, vāstĭties.
vastĭties, Opuściáłość. Wielkość 3. *Pustoszenie.*
vastitūdo, idē, & Osowiáłość, Pustyniá.
vasto, as. *Pustoszę.* zerstören/verwüsten. *Tydides multâ vastabat cæde cruentus.* Vir. *syn.* Pŏpŭlor, pŏpŭlo, dēpŏpŭlor, ēxpīlo dīruo, ēvērto *phr* īncūltum, vāstum dēsērtum făcio, vāstum do Fūndĭtus ēvērtēre, dīsjĭcēre & lātos vāstant cūltōrĭbus agros, Cūncta lĭcet fērro lātè pŏpŭlētur & īgni. *v. Everto & Prædor.*
vastor, *aris. Pustoszeię.*
vastus, *Szeroki Wielki 1. Pusty Gruby.* übergroß/mächtig weit. *Funditur & vastos umbo vomit aureus ignes.* V. *syn* īmmēnsus, īngēns, prōcērus, īmmānis, vel vāstatus, dēsērtus.
vasum, Státek 1. Miednicá 1.
Vātes, is. *commune. Prorok, Prorokini.* ein Weissager/Prophet. *Hic amor, hic nostri vatis Alexis erat.* M. *syn.* Pŏēta. v. *Poëta.* vel Săcērdos Pōntĭfex. v. *Sacerdos, Pontifex.* vel Aūgur, ărūspex, prŏphēta. *epith:* Săcer sānctus dīvīnus fātĭdĭcus, Prænūncius præsāgus prōvĭdus săgax, vērus ānceps, īncērtus ōbscūrus, vānus fāllax mēndax tērrĭfĭcus sĭnīster lōngævus vĕnĕrābĭlis. *phr.* Fūtūri ævi vēntūri dōctus præscĭus prælāgus, prōvĭdus prænūncĭus, haud ignārus, non īnscĭus. Fūtūra pāndens. Deī Dīvûm īnterpres. Cui mēns fūtūri fātōrum præscia præsāga, dīvīno cōncĭta mōtu. Cui fūtūri ævi præscĭus ārdor ĭnēst. *v. Augur, & Vatesco, Nonius, corr: Vastesco.* (*Prædico is.*
vātĭcĭnatio, *Proroctwo.* Weissagung.
vatĭcĭnium, *Wrożkow odpowiedź.* Weissagung.
vaticinor, *Prorokuię, Száleię.* Weissagen. *Figat, erat verax vaticinata soror.* Ov. *syn.* Dīvīno, aūgŭror, prædīco. *v. Prædico is.*
Vaticinus, Vātĭcānius. Prorocki, *Wrożkowy.* das zur Weissagung gehört.
vātillus, Kádźilnicá. (*żyłá ociekła.*
vātĭus, vātrax, vātrĭcōsus. *Krzywonogi, & sub*
ūber, ĕris. *adject: omne żyzny, Obfity, Buyny, Plenny, Obrodźity, Tłusty.* Fruchtbar/überflüssig.
Donaq; promissis uberiora feram Cl. *syn.* Fērtĭlis, fœcundus, ăbūndus.
ūber, *uberis. subst: n. Pierś, Cyc, żyzność, Plenność, Cewká 2. Róy.* Brust. *Bis venit ad mulctram, binos alit ubere fœtus.* Virg. *syn.* Māmma, ūbērtas. (machen.
ūbĕro, as. *żyznym czynię,* Obradzam. fruchtbar-
ūbērtas, *żyzność, Plenność, Urodzay, Obrodzenie, Obfitość.* Völle, Menge, Überflüssigkeit. *syn* ūber, subst, Fērtĭlĭtas, vel ăbūndātia, cōpia.
ubertim, uberrimè. *Obficie Buyno.* reichlich, völliglich, überflüssig.
ūbertus, *żyzny.* fruchtbar.
ŭbi, *Gdźie 1. 2. Kiedy 2. Gdy, Skoro 1.* Wo. *Hæc ubi dicta dedit &c. V. Laurus ubi bona &c.* T.
ŭbi ubi, *Gdźiekolwiek, Gdźie wźiąć to wźiąć.*
ŭbīcunq; ubilibet. *Gdźiekolwiek.* es sey wo es wil. *Clamat io! matres audite ubicūq; Latinæ.* V. *Servor ubicunq; est, uni mea gaudia servo.* Ovid.
ŭbīq; ŭbīvis, ŭbīvis gentium, *Wszędy.* Allenthalben.--*Nec quicquid ubiq; est.* Virg.
Uda litera, Terentiano. est. Liquida litera Grama- (*ticorum.*
ūdo, as. *Odwilżam.*
ūdo, ōnis. Kápćie. ein alte Gattung Kleids.
udus, *Wilgotny, Mokry.* Feucht, naß. *Nigra subest udo tantum cui lingua palato.* Vir. *syn.* Hūmĭdus, mădĭdus, mădens, mădĕfactus.
vĕ, *enclitica sub Aho. Et enclitica supra hic.*
ve, *particula augens, minuens cōposita sub nieplenny*
vēcōrdia, *Szaleństwo 1.* Unsinnigkeit, unbedachtsamkeit *Surgimus, & primus, quæ te vecordia* Thes. *syn* Stūltĭtia, vel īgnāvia, pigrĭtia.
vecors, *Szalony 1. Głupi.* Unsinnig.--*Scribit mala carmina vecors.* Hor. *syn.* Stūltus, āmēns vel īgnāvus, dēses, pĭger.
vectābŭlum, *Koláa 1. Wozek* Karren, Wagen
vectārius, *Jezdny, Ciężarowy, Sobotny.* zum Wagen gehörend. (*grá.* das führen.
vectātio, *iazdá 1 wożba, przeieſczká, wśiádánia*
vectiārius, *Tragarz, Winderz, Prásownik.*
vectĭbĭlis, Woźiebny, Przywoźny.
vectĭcŭlārius, *Złodźiey 1.*

Vectīgal, *hoc plur. horum vectigaliorum, & vecti-
galium, Dochod 1.2. Pobor, Hołd, Cło 1. Grobelne*
Zoll/ Steur. *Jungatur verbis. ego vectigalia
magna.* Hor. *ſyn.* Trĭbūtum, pōrtōrium: rĕ-
dĭtus, prōvēntus. *epith:* Dēbĭtum, grānde
ānnŭum, pārvum, tĕnue, nŏvum, ĭnīquum,
dūrum, īnjūſtum, mŏlēſtum. *phr.* vĕctīgāles
vectigal doliare *Czopowe.* (rĕdĭtus
victīgāliārius, Náymacz, Celnik.
vectigālis *Czynſzowy, Hołdowny Náiemny,* D*źie
ſięćinny, Celnicki; item Hołdownik.* zinßbar.
vectio, *Wożbá.* das führen.
vectis, *hic Drąg 2. Powerek, Windowe drągi.*
Windſtang/ Wagbalcken/ ein Heber. *epith:*
Fērratus, fērrĕus, ăhēnus, dūrus, rĭgĭdus.
(*Virg. 7. Æneid.*) *phr.* Cēntum ærei claudūnt
vēctes ætērnăq; ferri rōbŏra nec cūſtos
ābsīſtit līmĭne Jānus.
vecto, as. W*ożę 1* ſtets führen.
vector, *Jeżdżiec 2. Wozem iádący, Przewoźnik
Furman,* P*rzewożący ſię, żeglarz 1. Koń wie-
rzchowy, Nośićiel.* Fuhrmann.
vectōrius, *Wożiebny, Furmáńſki.*
vectūra, W*ożbá, Przewoz 1. Furmáńſtwo,
Furá 2.* ein Fuhr.
vĕgeo, es. Czerſtwię, P*oruſzam, Poddymam, Ućie-
ſzyć, Czerſtwieię.* Kräfftig ſeyn.
veges, ĕ*tis. adject. omne. Czerſtwy.* friſch, muthig
vegĕtatio, *Czerſtwienie, Ruſzánie 1.*
vegĕto, as. *Czerſtwię.* friſch, muthig machen.
Intemerata ſalus, vegetat vireſque miniſtrat. J.
vegĕtus, *Czerſtwy,* R*zeſki, Ochotny,* Z*drowy tr,*
Muthig, friſch, geſund. *Membra dedit ve-
getus, præſcripta, &c.* Virg. *ſyn.* Fīrmus, vălĭ-
dus, vălens, rōbūſtus, fōrtis, ſānus.
vegrăndis *Sporyſ 1. Szeroki, Wielki 1.* groß und
ungeſtalt *& contra. Mały. Drobny, Nieplen-
ny,* P*łonny.*

VEH

Vĕha, veia. *Drogá 1. Woz chłopſki.* ein Weg.
vĕha brevis, *Wozek.*
vĕhĕmens, *Popędliwy, Gorący 2.* K*rzepki, Wielki
1. Buyny Oſtry 3.* Hefftig. -- *Operâ vehemente
miniſter.* Hor. *ſyn.* āter, vălĭdus, grăvis, vel
răpĭdus, præcēps, cĭtus, īncĭtātus, vel fĕ-
rox, īmmŏdĕrātus, ēffrēnis.
vĕhĕmēnter, *Gorąco, Bárzo, Oſtro 2.* Hefftiglich
Continuo ſimul ac paulo vehementius aura. Luc.
ſyn. ācrĭter, grăvĭter, vel ăcērbè fĕrŏcitèr,
vel ĭmmēnsè vāldè, mūltum.
vĕhĕmentia, *Moc, Oſtrość.* Hefftigkeit.
vĕhes, *is. vel Vehis, is. f. Furá 1.* ein Fuder.
vehia, Woz chłopſki. vĕhiatura, *Wożbá.*
vĕhĭcŭlāris, *Wozowy.*
vehicularius. *ſubſt: Kołodżiey.* ein Karrner,
Wagenmann.
vehiculārius, *adject: Wożiebny, Wozowy.*
vehĭcŭlatio, Wożbá.
vĕhĭcŭlum, W*oz 1. Wozek 1.* Ein Karren, Wa-
gen. *ſyn.* Currus, rhēda, plaūſtrum, cār-
pēntum. *v. Plauſtrum, Currus.*
vehiculum penſile. *Káretá.* ein Kutſche.
vĕho, *Wiozę 1.* Führen *Claſſe veho mecum, fa-
ma ſuper æthere notus.* Vir. *ſyn.* Vēcto, īnvĕho,
fĕro dēfĕro, ēffĕro, pōrto dēpōrto, gĕro, gē-
ſto dūco trăho. *phr.* Dēfĕrre plaūſtro, ĕquo,
nāvi: Hūnc Vĕnus in cælum cūrru vēxīſſet
ĕbūrno, ārmētq; rătes pĕlăgōque vĕhātur.
vehor, *Jádę 2.3.* fahren. *Vehia, Woz chłopſki,
vehiarij ſtipites, in* K*łonicá.*
vēiārius, Wozowy. vēiātūra, veitura. Wożbá.
veiovis, *Czárt. Vis ea ſi verbi eſt, cur non ego ve-
jovis ædem.* Ovid.
Vel, *Abo 1.4. Choć 1.* P*rzynamniey.* oder. *Illa vel
intactæ ſegetis per ſumma volaret.* Virg. *ſyn.*
Aūt vĕ, *poſtpoſitiva particula,* sīve ſeu.
vel maximè, *Nabarźiey.*
vēlābrum, *Oliwny rynek. wieiáczká, & in Jeżioro*
vĕlāmen, velamentum Z*aſłoná,* Z*áwićie, Odźiá-
nie.* allerley Deck. *Et circum textum croceo
velamen acantho.* Virg. *ſyn.* Tēgmen, āmĭ-
ctus tĕgŭmēntum.
velanda corporis, *Członek 3.*
vēlāris, *żaglowy, Oponny 3.*
vēlārium, *żagiel 2. Ciennik.* ein Fürhang.

Vēlāti, *hi. żołnierz lekki, Pośiłek.*
vēlātūra, *Wożbá, Przewoz.*
vēles, *itis. żołnierz lekki, Kozacy.*
velifer, Vēlĭfĭcus. żaglowy, żeglowny. Das Segel hat. *Hic ubi veliferam nautæ advertêre carinam.* Ovid.
velificatio, *żeglowánie.* das ſeglen.
vēlĭfico, *Jádę po wodźie.* Seglen. *Nauta per urbanas velificabat aquas.* Prop. *ſyn.* vela do, făcio. *v. Navigo.*
velificor, *idem & Golę 2. Dogadzam 1. Náćiągam 2.* velim, *Radbym.*
vēlis, *à volo Rácz, ſub Rácz ę.*
velītāris, *Kozácki, Utarczkowy,& ſub żołnierz lekki.* (tzlung.
velitaris pugna, vēlĭtātio. *Utarczká.* Scharmu-
vēlĭtātim, *Utarczkámi.* vēlĭtor, *aris Uganiam ſię* Scharmützlen mit einander fechten.
vēlĭvŏlans, Velivolus. żaglowy, żeglowny.
vella, æ. Wieś. vellātūra, *Formáńſtwo.*
vellēmen, n. Runo. vellens, *Wełniány.*
vēllĭcātim, Szczypką, *Przeſtawáiąc.*
vellicātio, vellicatus. *Szczypánie, Skubienie, Przymowká.* das Rüpfflen.
vellĭco, as. *Szczypię 2.4. Skubię. Rwę, Przegániam,* Przymawiam, *Obawiam.* rüpffen *Vellicet abſentem Demetrius aut quod ineptus.* Hor.
vellĭmen, *in Runo.* vellĭto, *Skubię.*
vello, is. *Rwę 2. Wyrywam, Skubię 1. Obrywam 1.2. Obalam 1.* rupffen, außreiſſen. *Vellitur huic atro liquuntur ſanguine guttæ.* Virg. *ſyn.* ăvēllo, cōnvēllo, ābſtrăho, ēxtīrpo, ēxtrăho, ēruo, aŭfĕro.
vellus, *vellūmen. Runo, Wełná 1.* Abgeſchorne Woll. *Molle gerit tergo lucida vellus ovis.* Tib. *v. Lana.*
vēlo, as. *Zaſłániam 1. Záwiiam, Zákrywam, Okrywam, Pokrywam, Obwíiam, Obiiam śćiány, Nákrywam.* Verdecken. *Purpureo velare comas adopertus amictu.* Vir. *ſyn.* ōbvēlo, tĕgo, ămĭcio, ōccūlto, ābdūco, ŏpĕrio. *v. Abſcondo.*
vēlōcitas, *Prętkość.* Geſchwindigkeit.

Vēlōcĭter, *Prętko.* Behendiglich/ ſchnell, geſchwind. *Cumve renaſcentem teretes velociter hydram.* Ped. *ſyn.* Cĭtò, ōcȳus, sŭbĭto, rĕpēnrè, quamprīmum, fēſtīnè, dīcto cĭtius. *v. Statim, & Celeriter.*
vēlox, *Prętki.* Behend/ ſchnell/ hurtig. *Veloces, ſpartæ catulos acremq; Moloſſum.* Virg. *ſyn.* Cĕler, vŏlūcer, cĭtus, pērnix, præpes, lĕvis răpĭdus, prŏpĕrus, præceps prōmptꝰ, vŏlans *phr.* Pĕdibus cĕler,& pernicibus ālis Jăcūlo săgĭtta, ālĭte, vēnto, fūlmĭne pērnĭcĭor: Trĕpĭdos ſuētus prævērtĕre cērvos. Qui cūrsĭbus aūras provŏcat ōcȳor & jăcūlo,& vēntos æquante săgĭtta ēxŭpărătq;mŏras; & pōntes trānsĭlit āltos. *v. Celer.*
vēlūm, *Zaſłoná 1.4. Namiotek, żagiel!* Vorhang. *Tentamuſq; viam & velorum pandimus alas.* Vir. *ſyn.* Tĕgĭmen, vēlāmen, ămĭctus. *v. Veſtis.*
vĕlūt, *Jáko.* Gleich als wie. *Impulit in latus ac venti velut agmine facto.*
velŭti, *Jákby.* Wie. *Ac veluti ventis, Cyclopes fulmine miſſis.* Virg. *ſyn.* Vĕlut, ut sīcut, non sĕcus, ac haud ălĭter.
Vēmens. Vemēnter. pro vehementer, Lucret. Valer Cicer: Gifan.
Vēna, *żyłá 1.4.5 11.12.13. Strumień 2. Przymiot 2. Skłonność przyrodzona.* Ein Blutader. *Incaluit quoties ſaucia vena mero.* Mart. *epith:* Tūrgĭda, tŭmĭda, sălĭēns, trĕpĭda, trĕmens, tĕnera, ſānguĭnea, plēna, tŭmens, tĕnŭis, ēxilis grăcĭlis, călens *phr.* Hæc lătĕbris sălit & būllēntĭbꝰ īncĭta vēnis. Trĕpĭdæque sĭne ūlla pēlle mĭcant vēnæ. Sălĭunt tēntātæ pōllĭce
vena alba, *żyłá urynná.* (vēnæ.
venam incido, ferio. Krew puſzczam.
venæ arborum, *Słojowátość.*
vēnābŭlum, *Oſzczep 2.* Ein Jägerſpieß. *Retia rara plagæ luto venabula ferro.* Vir. *epith:* Latum ăcūtum, vŭlnĭfĭcum, fŭlgens. *phr:* Rōbur ăcūto fērro. Lāto vēnābŭla fērro. Lōngo vēnābŭla rōſtro. *v. Telum, Haſta.*
vēnālis, *à Vena. żylny.* aderächtig.

Venā-

Venālis, *à Veneo, Przedayny, Kupny, Táni, Niewolnik 2.* Feyl. *Plena domus libris venalibus accipe & istud.* Juv. *syn.* vēnalitius, ēxpŏsĭtus.

Venaliter, Seneca corr: Vernaliter.

vēnalitiarĭus, *Ludokupiec, Niewolnikámi kupczący.* ein Kauffmann der Schlawen.

venalitium, *Niewolnik kupny; wendeta niewolni-* (*kow*

vēnalĭtius, *substant: idem & Ludokupiec.*

venalĭtius, *adject:* Przedáyny feyl.

venātĭcus, *Łowczy, Myśliwy.* Das zum jagen gehört. *Ite viam qua monstrat eques venaticus, & quo.* Hor.

vēnatio, *Łowienie, Łowy 3. Łowczy widok, Myśliſtwo 2.* Jagd. *Pulcher adest onager mitti venatio debet.* M. *syn.* Vēnātus. *epith:* Læta, grāta, blānda, jūcūnda, dĭffĭcilis, dūra pĕrīcŭlōſa. *phr.* Vēnāndi cūra, ſtŭdĭum, lăbor. Fĕrārum ſĕctātio īnſĕctātio, īndāgo, Diānæ ſtŭdium, lūdꝯ pălæſtra. Sāltus vēnātībꝯ āpti. *v. Venor*

venātor, *Łowiec, Podchwytácz.* Ein Jäger *Ignotis, & equo venator Japige fertur* V. *syn.* Vēnans. *epith* Vigil mātūtīnꝯ, sēdŭlus; pērnox, pērvĭgil pērnix vēlox, săgīttĭfer phĕretrātus ſylvēſtris ērrābundus. *phr.* Fĕrārum ſĕctātor, prœdātor, ăgĭtātor vēnātui, Diānæ ſtŭdiis āddĭctus, dēdĭtus, āſſuētus āptus īnvĭgĭlans. Diānæ nĕmŏrum cūltor ſtŭdiōſus, Cædis fĕrīnæ ſtŭdĭōſus āmans ăgĭtans in ſăltĭbus āpros. Jăcŭlo īnsĭgni cĕlĕrīq; săgītta Dūmēta văgis lătrātĭbus īmplēns, ăvŏlat & præceps cūrſu vēnātor ănhēlo.

venatorius, *Łowczy, Myśliwczy.* zum jagen gehörend.

venātura, venatus, us. *Łowienie.* Jagd.

vendax, adject: omne. Przedáiący rad. der gern verkaufft. (kauffen.

vendibilis, *commune.* Przedayny, *Skupny.* zu ver-

vendibiliter, *Przedáynie.*

vendicātio, *Dochodzenie swego práwem Odyskánie Przywłaszczanie.* Zueygnung.

vendicator, *Przywłaszczyćiel cudzego.*

vendĭco, *Przywłaszczam* Ihm selbst zumessen/ zueygnen. *Nec vendicabit cella sæpius clausa.* Scaz. Mart. *syn.* ădſcribo, āttrĭbuo, ărrŏgo, āſſūmo, vel āſsĕro, lībĕro, ēxĭmo.

vendĭtarius, *Przedayny.*

VenditatioPrzedawánie Pokázowánie się Rühm

venditator, *Chełpliwy.* (gierigkeit.

venditio, *Przedawánie.* das Verkauffen.

vendito, *Przedáię. Zálecam się komu. Chełpię się.* Feyl haben. *Item* sich anbieten/ sich rühmen *Tota creditor urbe venditabat.* (Phal.) Fur. *syn.* Jăcto, jactĭto, ōſtēnto.

vendĭtor, *Przedawacz.* ein Verkauffer.

venditrix, *Przekupká.*

vendo, *Przedáię, Udáię pięknie, & in Borguię.* Verkauffen. *syn.* ăliēno, dĭſtrăho, vēnūndo.

vendosia B. Ukleyká.

Vĕnēfĭcium, *Trućie, Czáry, Czárowánie.* Zauberey/ Verzauberung. *Deme veneficiis, carminibusque fidem.* O. *syn.* Măgia præſtĭgiæ cărmen, īncāntatio. *epith.* Măgĭcum Thĕſsălum Thĕſsălĭcum, Cōlchĭcum Circæum Mēdæum Ææum, Æmŏnium: ſcĕlĕrātum, dīrum īnfandum nĕfāndum īmpium, fallax dŏlōſum vānum, ĭnāne, īnvălĭdum ēxĭtĭōſum, Tārtărĕum, Stўgĭum. *phr.* Vĕnĕfĭcii ārs īmpia Vox Thĕſsăla, Măgĭcum mĭnĭſtĕrium Nŏxia vĕnēfica vērba Mēdĕĭdes hērbæ. Circæi ārs vĕnēficii Măgĭcæ vīres ævīque fŭtūri præſcĭus ārdor Fūnĕſtārumque pŏtēſtas hērbārum. *v. Venefica, Circe, & Transformo, Magia.*

vĕnēfĭca, *Czárownicá 1. Trućićielká.* Eine Zauberin/ Hex. *Barbara narratur venisse venefica tecum.* O. *syn.* Măga ſăga īncāntātrix. *epith:* īmpūra, īmpia ſcĕlĕrāta, vērbōſa, tūrpis īmprŏba, dīra. *phr.* Thĕſsăla ănus Thĕſsălĭcis pŏtens vĕnēnis: Măgĭci dŏcta mĭnīſtra dŏli. Quæ pŏllet măgĭco ſăga mĭnĭſtĕrio. Cārmĭna quæ măgĭco dēmūrmŭrat ōre. *v. Maga.*

vĕnēfĭcus, *subst: Czárownik 2. Trućićiel.* Ein Zauberer/ Schwartzkünstler. *syn.* Măgus, īncāntātor, præſtĭgiātor. *v. Magus & Venefica.*

veneficus, *adject: Czárowniczy, Urzekáiący.*

venenaria, *a. sub Czárownik 2.*

vĕnēnarius, *Trućizną robiący, Czárownik 2. Trućićiel* der Gifft zurichtet. (*robiący.*

vĕnēnarius calix, *Trućiznowy, sub Trućiznę*

vĕnēnātus, *Jádowity 2. Nápuszczány iadam.* Vergifftet. *Nec venenatis gravida sagittis.* (Saph) H *syn.* Vĕnēnōſus, vĕnēnĭfer, venefĭcus. *phr.* Vĕnēno, venēni tābe, fēlle, tābo, sănie, ſūcco ſpuma

ſpūma īnfēctus, īllitus āſpērſus īmbūtus pērfūſ9 Vénēno ārmātus, mētŭēndus Vĕnēnum, vīrus, fĕrens ſpārgens, īnſpīrans, Vĕnēno lūrĭdus vĭrens tŭmens, nōxĭ9 nŏcens, Vīpĕreo ſūcco īmbūt9 ſpū(mans

vĕnēnĭfer, *Jádowity.* gifftragend.

vĕnēno as. *Nápuſzczam iádem, Trućizną nápuſzczam.* Zárażam, *Farbuię.* vergifften.

vĕnēnōſus, *Jádowity.* gifftig.

vĕnēnum, *Jad, Trućizná, Czáry Fárbá 2.* Gifft *Alba nec Aſſyrio fucatur lana veneno.* V. *ſyn.* Vīrus tōxĭcum ăcŏnīta ōrum tābum. *epith:* Tābĭfĭcum Măgĭcum, Theſſālĭcum, &c. *vide ſupra.* Vĕnēfĭcium *in epith:* Lērnæum, Gōrgŏnéum, lūrĭdum ātrum tētrum nigrum vīpérĕum dīrum crāſſum līvens, ſōmnĭfĕrum, lēthāle lēthĭfĕrum fātāle fūnēſtum ēxĭtĭāle, īmmĕdĭcābĭle inſānābĭle ācre, præſens nōxĭum, hōrrēndum, trīſte vĭŏlēntum, pēſtĭfĕrum fūrtīvum lātens ārcānum, ſērpēns ſpūmans, Tārtărĕum Stȳgĭum. *phr.* Vĕnēni tābes fel, tābum sănĭes, ſūccus ſpūma. Vĕnēnōſi vīpérei fūnēſti, lēthĭféri, lēthāles ſūcci. Vīpĕrĕus vīpĕrīnus crŭor ſānguis. Sērpēntum sănĭes. Nēſſi crŭor. Cānthărĭdis ſūccus. Trĭtis ăcŏnĭta cĭcūtis, Fāllax hērba venēni. Lēthāles hērbæ. Vīpĕreæ ſpūmæ, ăvērnāles áquæ, Nĭgra pōcŭla trīſti grāmĭne mīſta. Cōrpus tŭmet ōmne vĕnēno īmpia ſub dūlci mēlle vĕnēna lātēnt. Sūnt qui mīſta bĭbant cum glaūco mēlla vĕnēno. Vīpĕra trīſte fĕrēns īnfixo dēnte vĕnenum. Non pŭdŭit fœdo vītam rūpīſſe vĕnēno.

vēneo, *veneor. Przedáią mię.* Verkaufft werden *Corruptus vanis rerum quia veneat auro.* Hor.

vĕnĕrābĭlis, venerand9. *Uczćiwy, Czći godny, Wielebny.* Ehrwürdig. *Illud amicitiæ ſanctum & venerabile nomen.* Ovid. *ſyn.* Vĕrēndus, rĕvĕrēndus, cŏlēndus ădōrāndus, aūgūſtus. *phr.* Mājēſtāte vĕrēndus.

venerābĭlĭter, venerabundè, *Uczćiwie.* ehr(würdig.

venerarius, *Práktykarz.*

venerātio, *Czczenie 1. Szánowánie, Chwalenie 2* Verehrung *Tum quia quæ vivis veneratio regib9 ante.* M. *ſyn.* Rĕvĕrēntia, ōbſērvantia, cūl(tus, hŏnor.

vĕnĕrātor, *Szánuiący.*

venerea lues. *Fráncá,* die Frantzoſen.

venĕrĕus, *Jurny, Cieleſny 2. Fryierz.*

veneris dies. *Piątek.* Freytag.

veneris ſtella. *Gwiázdá záranna, Gwiazdá wie(czorna.*

vĕnĕrĭvăgus, *Nierządny.*

vĕnĕror, *Czczę 1.2. Modlę ſię 2. Chwalę 3.* Verehren.-- *Veſtroſque Deos venerabere ſeris.* Vir. *ſyn.* Honoro, ōbſērvo, cŏlo, rĕvĕrĕor, ădōro. *v. Honoro & Adoro.*

vĕnĕtus, *adject: a. um. Modry.*

vĕnĭa, *Odpuſzczenie, Dozwolenie.* Vrlaub/Verzeyhung/Vergebung. *Orantes veniam, & templum clamore petebant.* Vir. *ſyn.* Lĭcēntia cōpia pŏtēſtas, făcūltas, lībertas vel īndūlgēntia, īmpūnĭtas, cōndōnātio. *phr.* Vĕniam pĕto, ōro prĕcor, vĕnĭam do trĭbuo, rŏgānti cōncēdo. Nōxam rĕmĭtto cōndōno, extrēmam hānc ōro vĕnĭam mīſerere sŏrōris. Nāmq; dăbunt, pācem vōtis īrāſque rĕmīttēnt īpſum ōbtēſtēmur, vĕnĭamque ōrēmus ab īpſo. Tu mŏdo pōſce Dĕos vĕnĭam. *v. Pax & Parco.*

venia ſit Zodpuſzczeniem. veniam do Odpuſzczam

veniam peto. Przepraſzam.

vĕniālis, *Odpuſzczenia godny.* nachlässiglich. *& ſub Powſzedni grzech.* veniens, *Przyſzły.*

venito pro veniam priſcè.

vĕnīlia, *æ. Morſkie burzenie.*

vĕnio, *Idę, Przychodzę 1.* Kommen. *Momento; cita mors venit, aut victoria læta.* Ho. *ſyn.* ādvĕnio ādvēnto, āccēdo prŏpīnquo dēvĕnio, ădeo, pĕto, āccĕlĕro, advŏlo āpprŏpĕro, vel rĕdeo, rĕvērtor, vel īnſto īmmĭneo. *phr.* Huc cōncēde flēcte grădum. Sēdem vĕnĭēmus in ŭnam. Quĭb9 Hēctor ab ōris ēxpēctāte vĕnis: īlĭăcas vĕnīſtis ad ōras prŏpīnquābant pōrtis. *v. Advenio.*

vĕnio, in &c. *Przychodzę o nieſtáwę, Przyſtáię 3. Przybiiam do brzegu Idźie ſo to Ucześnikiem ſię ſtáię, Stowárzyſzyć ſię Szláchćicem zoſtáć, Pomaga co, Wdáię ſię, Weſzło w przypowieść; & ſub Przypłacam czego 2.*

venio ſalutatum Náwiedzam.

venīto, *futurum ſub Więc 4.*

veno exerceo. Przedáię. verkauffen.

vēnor, *aris. Łowię 2. 4. Chwytam 1.* Zdobywam *ſię; Pochwytawam, Dorozumiewam ſię.* dem Wild nachjagen. *Sed præceps virtus ipſa venabitur aula.* Grat. *phr.* Fĕras īnſector pērsĕquor ſēctor ăgo, ăgĭto, ēxăgĭto cāpto, latrātu turbo clāmōre prĕmo cătŭlis săgācĭbus fătīgo. Fĕris īnſto insĭdĭas molĭor caſſes lăquĕos, plăgas, rētĭa, līna tēndo, pōno. ſylvas ſāltus, nĕmŏra rētibus, īndāgĭne că-

gĭne cănĭb9 īnsĭdĭis claūdo,cīngo,ſēpio,cĭrcūmdo cōrōno,fătīgo,vēnātu ēxērceo. Vēnātui,vēnātibus, īnvĭgĭlo, vēnāndo per ſylvas văgāri īnsĭdĭis cūrſuq; fēras ăgĭtāre in rētia cērvos. Vēnāndi ſtūdium cŏlĕre. Dēmĕre cēleri fērrea vĭncla, căni. Lăquĕis captāre fēras. & făllĕre vīſco. Aūrĭtōſq; sĕqui lĕpōres,& fīgĕre dāmas. Dējĭcĕre īnſĭgnem rāmōſo vērtĭce cērvum. Vēnāti cănĭbus lĕpōres Vēlōces jăcŭlo cērvos cūrſūque fătigans Sæpè cĭtos ēgi per jūga ſūmma cănes. *v. Venator, & Canis venaticus.*

vēnōſus *żyłowáty.* aderăchtig.

venter, *Brzuch, żołądek 1. Wypręźenie; Wypukłość, Płod 1. Brzucháty, żártok.* Der Bauch. *Læserat venter apertus equi.* Prop. *ſyn.* ālvus ŭtērus vĭſcēra īlĭa. *epith:* Jējūn9, īmprŏb9, vŏrax, văcŭ9, ĭnānis, fămēlic9, ăvĭd9 căv9, căpax, tūrgens tūrgĭd9, tūmens, tūmĭdus grăvĭdus grăvis, fœtus ĕpūlis īnflātus.

venter *valiſcus, Máćiek nádźiewány.*

venter imus, *Łono w ćiele.*

ventĭgĕnus, Wietrzny.

ventĭlābrum, *Wieiáczká.* Würff/chauffel.

ventĭlātio, *Wietrzenie.* Erlüfftung.

ventĭlātor, *Wieiácz kuglarz.*

ventĭlo, *Wietrzę, Wieię 2 Wiewam. Powiewam Poddymam; Wáchluię, Macham Wykrącam 2. Potrząſam 1. Szermuię ná wiátr, Pobudzam, Chłodźić.* Erlüfften/ſchwingen/Lufft Wind machen. *Mens in cerebro ventilatur ebrio.* Jamb P. *ſyn.* ēvēntĭlo, vel vĕrſo ăgĭto. *phr.* Vēntos, aūram cĭeo, ēxcĭto, Aūra rĕfrīgĕro.

ventio, *Przyśćie.* Zukun,ft. (men.

ventito, *Chadzam, Bywam, Przychodzę 1.* offt kom-

vento, as. *Przychodzę 1.* offt Kommen.

vento ferente ſecundo Po wietrze.

vento ſeparo, *Wieię 2.* ventosè, *Nádęto.* auffgeblaſen.

ventōſus, *Wietrzny, Wietrzyſty, Wiátrowy, Płochy, Nietrwáły.* Nieſtáteczny *1. Niſzczeiący. Aſpice, ventoſi ceciderunt murmuris auræ.* V. *ſyn.* Vēnto plēn9, fætus, grăvĭd9. tūmens, vel lĕvis ĭnānis, vanus, fūtĭlis : tūmĭdus, tūmens tūrgēns, tūrgĭdus, īnflātus, sūpērbus.

Ventrāle, *Fártuch, Szuſtſal Káletá, Wácek Trzos.* Schurtz der Weiber.

ventralis, *Brzuchowy, żołądkowy.*

ventrĭcŭlus, *żołądek 1. Flák, Kśieniec, Wnątrze.* Maglein. *Ventrĭlŏquus, Wrożek.*

ventrĭōſus, ventrōſus. *Brzucháty.*

ventŭlus, *Wiátrek, Wiátr łagodny.*

ventum facio. Wieię. blaſen.

ventūrus, *Przyſzły.* der da Kommen ſol.

vent9 *Wiatr, Pochwiśćiel, Pochwałá.* Der Wind *Proſequitur ſurgens à puppi ventus euntes.* V. *ſyn.* Aūra, ſpīrĭtus flāmen flātus flābrum. Auſter. Aquĭlo Bŏrēas. Notus Afrĭcus Eurus, Zēphȳrus, Făvōnius, vel tūrbo prŏcēlla. *epith:* Lēnis, ſpīrāns, mōllis plăcĭdus lĕvis, tĕnŭis sĕcūndus, văgus răpĭdus præceps, fūrens, vălĭdus, vĭŏlēntus, læ̆vus, vŏlŭcer, cĕler, raūcus, trux, sŏnans. sŏnōrus frĕmens, fūlmĭnĕus, ſtrīdens, tūrbĭdus glăcĭālis īmmĭtis, īnſānus, frīgĭdus, nūbĭlus plŭvĭus ūdus, mădĭdus, gĕlĭdus, āſper, hybērnus, brūmālis dīſcors, luctans prŏcēllōſus nĭmbōſus hōrrĭsŏnus fūrĭbūndus, ĭnĭmĭcus ādvērſus, īnfēſtus æŏlius. *phr.* Vēntōrum flāmĭna, flābra flātus, ănĭmæ ſpīrāmĭna. Vēntōrum vis, mĭnæ, fūror; fūriæ, răbies bēlla dīſcōrdia ſtrēpĭtus mūrmūra. Vēntōſæ ſpīrant aūræ vēnti tūrbo. Vălĭdi vis īncita vēnti. Prŏcēllæ ſtrĭdor. Tēmpēſtātes sŏnōræ. Vēnti frĕmunt ſilvis & cæca vŏlūtant mūrmūra. Vēntōſi mūrmūris aūræ ſpīrant. Cœlo tū bĭne vēnti præcĭpĭtant. Mōntibus āltis Aūdĭtur frāgor vēntis ſūrgēntĭbus frēta pōnti ăgĭtāta tūmēſcunt: Nĕmōrum īncrēbēſcit mūrmur. Vēnti vōrtĭcĭbus răpĭdis vel fœva prŏcēlla. Cælum măre tērram cōncŭtiunt, ăgĭtānt, tōrquent. Pūlvĕrĕam, nūbem nĭves ūndas rŏtānt, glŏmĕrānt, īntōrquent. Tērris pĕlăgōque mĭnāntur ēxĭtium. ōbvia quæque rŭunt, ſtērnunt, ēvērtunt Vēntus æŏlio cārcĕre mĭſſus ăgĭtans æquŏra. *v. Turbo, Tempeſtas, Aquilo Boreas, Notus: Zephyrus, Eurus, Auſter, Aura.*

Venŭla, *żyłká.*

venumdo Wyſtawiam ná przeday.

venum eo idem & Przedáią mię.

venundo, *Przedáię.* verkauffen.

vĕnus, *eris. Gwiazdá wieczorná, Gwiazdá zárannа. Cieleſność 1.3. Miłość nieucżćiwá, Łączenie, Nałożnicá. Piękność, Przyiemność Ozdobá, Kut 4. Sic venus: at Veneris contra ſic filius orſus.* Virg.

vēnus, al. vænus, us. Przedawánie.
venus illicita. Psotá.
vēnustas, Krása, Pięknošć, Przyiemnošć. Schön-heit. Sexta venustatis collique & verticis aurū. Prop. v. Pulchritudo, Lepor, Forma.
venustè, Pięknie. schön. vĕnūstŭlus, Piękny.
vĕnustus, Piękny, Kráśny, Przyiemny. Schön/holdselig. Tum flore venustior omni. Prud. syn. Pūlcher, dĕcōrus, fōrmōsus. v. Pulcher.
vēpallidus, Blády, Niedbáły.
vĕprĕcŭla, Ciernie. (Dorn.
vêpres, is. hic vel hæc ćiernie 1. Płot samorodny.
vêprēta, æ. vepretum. ćiernisko. Dorngehecke.
vêpris, is. m. f. ćiernie 1. Dorn. Corna vepres & pruna ferunt, & quercus, & ilex. Hor. v. Spina.
Vēr, ēris. n. Wiosná, Rok. Der Frühling. Ver adeo frondi nemorum, ver utile sylvis. V. epith: Nŏvum nāscens plăcĭdum blāndum, sūdum, sĕrēnum, tĕpĭdum bĕnīgnum flōrĭdum pūrpŭrĕum flōrens gĕnĭāle grātum jūcūndum amīcum, vīrens, āmœnum ŏdōrum frāgrans rīdens, lūxurĭans, fœcūndum fērtĭle, ūtĭle, mădĭdum ūdum, nĭmbōsum, īmbrĭfĕrum. phr. Vērnum tēmpus, Vērni dĭes vērna tēmpēstas. Tēmpŏra vēris Nŏva tēmpŏris ætas. Vēris clēmēntia, īndūlgēntia hŏnos, Flōrĭfer ānnus. Pārs ānni mĕlior. Vēris āmæna dĭes, quĭes. Ver gĕnĭāle nŏvis quod dat prīmōrdia rĕbus. Ver ĕrat ætērnum blāndīque rĕpēntibus aūris. Mūlcēbant Zĕphy̆ri nātos sīne sēmĭne flōres Vēre frŭor sēmper nĭtĭdīsĭmus ānnus ārbor hăbet frōndes; pābŭla sēmper hŭmus.
vera fronte Szczerze.
vērācĭtas, sub Prawdá. Warhafftigkeit.
vērācŭlus, Wrožek.
verātrix, īcis. f. Wrožká 2. Czárownicá 1.
vērātrum, ćiemierzycá.
verax, adject. omne Prawdźiwy. Warhafftig. Figat erat verax vaticinata feror. Ovid. syn. Vērus, sīncērus.
verba, Bayki, Formułá, Słowá łágodne.
Verbalia Nomina apud Grammaticos, à Verbis ducta, ut à Dico, Dictio Caris.
verbālis, Słowny 3.
verbascŭlum, Knáśliczká. (czká.
verbascum, Dźiewánná, Szálbá, & in Knáśli-
verbēna, verbenāca, verbenāta. Koszyszczko.
verbenæ, hæ. May 2.
verbēnālia, in Kwietniá Niedźielá.
verbēnārius, sub May 2.
verbētus, Pod máiem, sub May 2.
verber, eris. n. Bićie, Laská 1. Bicz, Guz 1. Ein Ruth/und allerley damit man schlägt. Concussēre jugis, proniqu in verbera pendent. V. epith. Tōrtum sævum, cōntōrtum, crūdēle, crūēntum, crūdum, īntōrtum, vĭōlēntum. trīste, nōdōsum crĕpĭtans ăcērbum, īnsānum, nĕfāndum, fērrĕum, ārdēns, mĭnax, mōrtĭfĕrum syn. Flāgēllum, vīrga, băcūlus fūstis. v. Fl:.
verbĕrābĭlis, issimus. Bićiá godny, Smágániec.
verbĕrātio, verberatus, us. Bićie Uderzenie. das schlagen.
verberea statua, Verbereum caput Smágániec.
verbereus. Bićiá godny. verbĕrīto, Biiam.
verbĕro, as. Biię kogo, Biię zdźiał, śiekę, Strofuię; Łáię, Nábiiam uszy, Záwstydzam, Zálata mię. Schlagen/treffen. Erigit alternos, & sydera verberat unda. V. syn. Cædo tūndo, fĕrio pērcŭtio dīvērbĕro, pūlso. phr. Vērbĕra do īnflīgo, īctus īngĕmĭno īnstāre vērbĕre īnsŏnāre flāgello ĕques īnsāno vērbĕre vĕxat equum, Fērrea clāmābat dāre vērbĕra līctor ĕxpĕdit, Lĕve mōrtĭfĕro dēlīctum vērbĕre pūnit, ōra prŏtērvis īnsĕquĭtur mānĭbus gĕnĕrōsăque pēctŏra pūlsat. v. Cædo, Flagello: Ictus.
verbĕro, ōnis. Bićiá godny, Smágániec. Streichwürdig. (pel.
verbi causa, verbigratia Náprzykład. zum Exempel.
verbo Rzkomo wsłowie. mit einem Wort.
verborum inopia Niewymownošć Unberedsamkeit
verbosè, Wielomownie, Szeroko. schwätzig.
verbōsĭtas, Wielomownošć. Schwätzigkeit. v. Garrulitas.
verbōsus, Wielomowny, Mowny 1. 2. Słowny 1. Schwätzig. Cedunt verbosi garrula bella fori. O. syn. Lŏquax, gārrŭlus, mūltĭlŏquus. v. Garrrulus
verbotenus wsłowie, na oko, niedbale.
verbulum Słowko.
verbum, Słowo, Sens, Kondycyá, Uczynek Przypowieść.

wieść. Ein Wort. *Ut præceptori verborum regula constat.* Juv. *syn.* Vox, dictio, dictum, vocabulum sonus, loquela, sermo. *v. Vox, Loquor.*
Verbum apud Grammaticos, est pars orationis seu dictio agere vel pati aut neutrum cum tempore & persona sine casu significans, Donat, Priscian.
verbum de verbo Dosłowá.
verbum vetus Przypowieść sprüchwort.
verculum, Wiosná & tr. Moy ty.
Vere, *Prawdźiwie.* Wahrlich. *O vere Phrygiæ, nec enim Phryges, ite per alta.* Virg.
verecundatio, Wstyd 2. Schamhafftigkeit.
verecunde *Verecunditer Wstydliwie.* schamhafft
verecundia, *Wstyd 1. 2.* Scham, Zucht. *v. Pudor.*
verecundor, *Wstydzę się.* Sich schämen. *Verecundari neminem ad mensam decet.* (Ja) Pr. *syn.* Pudet me, erubesco. *v. Erubesco.*
verecundus, *Wstydliwy 1. Uczćiwy, Skromny.* Schamhafftig, züchtig. *Illa verecundis lux est præbenda puellis* Ovid. *syn.* Pudens, pudicus, pudibundus, modestus.
verecundus color. *Rumiáność.* Röthe.
veredarius, *Goniec, Podwodnik.* Postbott.
veredus, *Koń wierzchowy, Powodny.* ein Post-Roß. *Stragula succincti venator sume veredi.* M
verenda, *orum.* *Członek 4.* das männliche Glied
verendus, *Czći godny.* ehrwürdig.
vereor *Obawiam się, Boię się.* Förchten, in ehren haben. *Equidē de te nil tale verebar.* V. *syn.* Timeo, metuo formido, horreo. *v. Timeo* vel observo colo, honoro, veneror, revereor. *v. Honoro.*
Veretilla, æ. Aquilei, concha marina veretro similis.
veretrum, *Członek 5.*
vergiliæ, *jarum Báby.*
vergo, *Náchylam się, Má się czemu 2. 3. Leżę ná wschod. Nálewam, Wylewam 1.* Sich neygen. *Vergebant nunc dant illis solertius ipsi.* L. *syn.* Propendeo, inclino, pendeo, inclinor, declino, tendo inspecto.
vericola, & Vericulus. Wrożek.
vericulum, *Glewiia, Rylec, & sub Ryćie 2.*
veridice, Prawdźiwie.
veridicus, Prawdźiwy. Warhafftig in Worten. *Seu tua veridica dicunt responsa Sorores.* M.
Veriloquium, Prawdá 1. Wykład 2. Warheit im reden
Verimonia, Plaut. corr. Querimonia.
verisimile est Podobieństwo iest.
verisimilis, *veri similis. Podobny.* der Warheit gleich.
verisimiliter, *Podobnie.*
verissime Prawdźiwie.
veritas, *Prawda 1.* Warheit. *Vox veritatis testis extingui nequit.* (Jamb.) *syn.* Verum. *epith.* Candida, aperta, nuda, simplex, sincera, sancta, æqua fidelis, fida, concors. *phr.* Nescia fraudum. Nescia fallere virtus. Veri fides. Verax dictum non fugiens lucem, inscia fuci, incorrupta fides nudaque veritas, Fama nec à veri dissidet illa fide.
veriverbium, Prawdá 1. Wykład 1.
Vermen, inis. n. Robak. ein Wurm.
vermiculata vestis, *Szárłatna szátá.*
vermiculatio, *Robáczywość.* Schad von Würmen in Bäumen und Samen.
vermiculatum opus, *Sádzenie.* (*sadzone*
vermiculatum pavimentum, *Tło wytwornie*
vermiculatus, *Robáczkowáty. Sádzony 2.* mit Platen außgelegt. *Atque emblemate vermiculato.* Luc. (werden.
vermiculor, *Robacy mię toczą.* wurmstichig
vermiculosus, *Robáczywy.* wurmstichig.
vermiculus, *Robaczek, Kármázynowe iagody.*
vermina, *inum. Gryźienie 2. Robacy 1.* das Krimmen im Bauch. (krimmen.
verminatio *Robáczywość Robacy, Kłoćie.* Bauch-
vermino, *Gryźienie ćierpię, Robacy mię toczą.* das Bauchkrimmen haben.
verminosus, *Robáczywy, Gryźienie ćierpiący.*
vermis, is. *m. Robak.* Ein Wurm. *Vermibus & privas in corpora posse venire.* L. *syn.* Vermiculus lumbricus. *epith.* exiguus tenuis, exilis, parvus, longus terrenus, terrestris fœdus sordidus infestus. *phr.* Fœdo se in pulvere volvens.
vermis aëris. *Páiąk.* vermis limi, *żołw.*
verna, *Niewolniczy syn, Wyzwoleńcow syn. Rodowic, Szyderz, & Swoyski.* Ein Leibeigener Knecht.

Knecht. *ſyn.* Fămŭlus, ſērvus mĭnĭſter, māncĭpium. *v. Servus.*
Vernācŭlus, *Domowy 1.* Swoyſki, *Obywátelſki, właſny, Szyderz.* inheimiſch.
vernāliter, *Szyderſko, Pochlebnie.* ſchalckhafftiglich / böſslich.
vernans, *Pogodny.* grünend.
vernātio, *Odmłodnienie, Wężowá ſkora.* abgevernatione, *Ná wioſnę.*
vernīlis, *Lekki 2.* Niewolniczy.
vernīlitas, Pochlebſtwo, Szyderſtwo, *Lekkość.* Schlackheit/ Argliſtigkeit.
vernīliter, Pochlebnie, *Zmyślnie, Lekko 2.*
Vernilius, Petron. *Scalig. i. vernilis.*
Verniſera. Feſto. ſunt auguria menſalia, qualia recenſet Plini l. 28. c. 2.
vernix, ĭcis. hic Pokoſt.
verno as. *Kwitnę, źielenię ſię, Linieię,* Rozwiiá *ſię drzewo Wycwierkuię Lſknę ſię, Záráſtam 1.* Roią ſię *pſzczoły,* Weſelę *ſię, śpiewam 1, Wioſnuię.* im Frühling grünen.
vērno, *tempore, Wieśiennego czáſu* im Frühling
vernŭla, *Niewolniczy ſyn, Rodowic, Szyderz.*
vernus, *Wieśienny.* das zum Frühling gehört.
vero, as. Prawdę mowię. die Warheit ſagen.
verò, Prawdźiwie, *Po prawdźie, Ták ieſt że 1. Iśćie. A, rożne.* Aber. *Egregiam verò laudem & ſpolia ampla refertis.* Virg.
vero propius, veroſimilius Podobny Kuwierzeniu. der Warheit gleich.
verpa, *æ. ſub Członek 5.* das männlich Glied.
verpus, Obrzezánie, *Zyd, Palec trzeći.* der Mittelfinger.
verres, *Kiernoz.* ein Eber. verrinus, *Kiernoźi*
Verriculatus, Columel: Verriculata falx, verriculo ſimilis Sed verriculū multa ſignificat: forte dētata
verrĭcŭlum, *Kłomia Drugubicá, & in Włok,* Szczotká 2. ein Zuggarn/ Kehrbürſt.
verro, is. *Umiátam Gárnę, Włoczę, & ſub* Włoczy *ſię co.* ſchleiffen/ wüſchen/ fegen/ kehren.
verrūca, *Brodawká, Pagorek.* ein Wartz. *Poſtulat ignoſcat verrucis illius æquum eſt.* Hor.
Verrūcāria, *Brodawnik, Nogietek.*
verrūcōſus, *Brodawczáty, Gruby 2.3.* voll Wartzen.
verrucŭla, *Brodaweczká, Brodawká.*
verrunco, as. *Obracam 3.*
verſābĭlis, *Obrotny 1. Odmienny.* das gekehrt kan werden.
vēſābĭlitas, *Obrotność 1.*
verſabundus. Obrotny 1.
vērſātĭlis, *Obrotny 1. 3.* Umbwendig. *At vigiles mundi magnum & verſatile templum.* M.
verſātio, *Obrácánie.* Umbkehrung.
verſatus, *Bywálec, Biegły, Uczony* umbgekehrt. *Item.* wol geübet, erfahren. *Altera non deſerunt tenui verſata favilla.* M. *ſyn.* Gnārus, pĕrītus, ſcĭens, dŏctus.
verſĭcŏlor, *Pſtry, Mieniony,* Rozmaity, *Nákrapiány.* das mancherley Farben hat. *Aſtur equo fidens & verſicoloribus armis.* V. *ſyn.* Mŭltĭcŏlor, dĭſcŏlor, vărĭus. *phr.* Vărĭo cŏlōre dĭſtīnctus.
verſicolorius, Spłowiały.
verſicolorus, Rozmáity.
versĭcŭlus, *Wierſzyk, Wierſz 2. 3.*
versĭdĭcus, Wierſzow piſarz.
versĭfĭcātio, *Wierſzow piſanie.*
verſificātor, *Wierſzow piſarz.* ein Spruchdichter.
versĭfĭco, verſificor. *Wierſze piſzę.* Sprüch dichten.
versĭfĭcus, Wierſzow piſarz.
verſiformis, Wierſzowy.
verſĭpellis, *Chytry, Szálbierz, Wilkołek* unbeſtändig / betrigig.
verſo, as. *Obracam 1. Przewracam, Wártuię Wykrącam 1.* Kręcę *ſię 2. Myślę 1. Szydzę, Száſuię.* Hin und her kehren/ wältzen. *Seu verſare dolos, ſeu certâ occumbere morte.* Vir. *ſyn.* Trăcto, tăngo, vel cŏnvĕrto, vŏlvo, flĕcto, cŏnvŏlvo, vel ăgĭto, mŏveo, tŏrqueo.
verſor, *aris. paſſivum, Obracam ſię.*
verſor, *aris. Deponens, Mieſzkam gdźie Báwię ſię, Wikle mi ſię, Myślę 1. Uczę ſię, Ieſtem 1. Stoi mi przed oczymá. Verſatur Atreus, tota jam ante oculos meos.* (Ja.) S. *ſyn.* Măneo, mŏror, hăbĭto, ſum, hæreo, vel ſtŭdeo, ĭncŭmbo, ĭnvĭgĭlo, ĭnſŭdo, ŏpĕram do.

Versōria, Żaglowa liná. versum, Ku Wzad.
versūra, Lichwy przenoszenie. Obracanie. Uwroć ciąg 2. Zákręt, Kąt 1. Węgiel. Umbwendung.
versus, si à Verro sub Umiátam.
versus si à Verto, versâ vice. Wzaiem.
versus, us. Wiersz 1. 3. Rząd 2. ciąg 2. Uwroć 1. Pieśń. Vers, Spruch. Versibus incomptis lædunt, risuq; soluto. V. syn. Carmen mŏdi: epith: Cănōrus, suāvĭlŏquus, fācūndus dūlcĭlŏquus, ēxcūltus. phr. āltĭsŏnos grāto mŏdŭlāmĭne vērsus întŏnat. Māgna Dĕum ēxcūltó præcōnia vērsu nārrābat, ī nūnc & vērsus tēcum mĕdĭtāre cănōros. Cārmĭna sūccēssum scrībĕntis & ōtia quærunt. v. Carmen & Carmina scribere.
versùs, Adverbium, & Præpositio, sub Ku, Od & Ná południe. gegen.
versus Homeri, qui omnes partes orationis conti-(net.
versutè, Chytro. listig.
versutiæ, Wykręty. Listigkeit.
versutĭlŏquus, Chytromowny, Wykrętarz.
versūtus, Chytry, Dowćipny, Obrotny. listig. Non Nomas arcanas tollat versuta salivas. Prop. syn. Văfer, callĭdus, astutus, dolōsus, mălīgnus.
vertăgus, vertrăgus. Chart. ein Jagthund.
vertĕbra, Páćierz u zwierząt. Obrot ein Glied/ Gewerb am Leib
vertebratus, sub Páćierz 4.
vertens, Schodzący. Cáły.
vertex, ĭcis. m. Biegun 3. Obrot 2. wierzch Wir. Spitz/Gipffel. Tigridis exuviæ per dorsum vertice pendent. Virg. syn. Căcūmen, cūlmen, fastīgĭum, ăpex. v. Cacumen.
vertĭbulatus, sub Obrot 3. Páćierz 4.
vertĭbŭlum, Biegun 2. Kołowrot 1. Páćierz u (zwierząt.
vertĭbŭla, æ. Kretogłow.
vertĭcillātus, sub Páćierz 4.
vertĭcillum, vertĭcillus. Wártaczká, & Gwozdźik u lutni. Spinnwirtel.
vertĭcordius, sub Náwracam kogo.
vertĭcōsus, Wirowáty. (końce.
vertĭcŭla, æ. Páćierz 4. Staw 2. Stáwowych kośći
vertĭcŭlum, Páćierz 4. Kołowrot 1. Wártaczká, Obrot 2. Biegun 2. Gwozdźiki u lutni.
vertīgĭno, as. Obracam świdrzę.
vertigo torta. Wir.
vertīgo, ĭnis. Zawrot głowy Obracánie, wrzećiono. Schwindel.
vertĭlabundus, Upadaiący.
vertillabundus, Vertillans. Obrotny.
verto, Obracam 1. 2. Przewracam, wywracam 2. 3 Zwalam 2. Przekładam 7. Obalam ná się, Náćiągam ná, Przyczytam, Dysputuię, Spodźiewam się, Szczęść ći Boże, Boday mię Odmieniam 1. Przedźierzgnąć się, Szczęśliwie. Kehren/ wenden/ verwandlen. Neu patriæ validas in viscera vertite vires. Virg. syn. Cŏnvĕrto, flēcto, tŏrqueo, vŏlvo, vērso, vel vărio, mūto, cōmmūto, vel ēvērto, dīruo.
vertraha: vertrah9, vertrag9. Chart. ein Jagt-(hund.
vertumnus, Prześiadacz Odmienny.
vĕru, Rożen, Glewia. Bratspieß Et tereti pugnans mucrone veruq; Sacello. V. epith. Lōngūm, tĕres ferrĕum. phr. vīscĕra & in vĕrub9 sūdant vērsāra cŏtūrnis, Sūbjiciunt vĕrūb9 prūnas, & vīscĕra tōrrent, ōblōngis, vĕrūb9 cōnfīgere
veruactum Odłog 2. Rola sprawiona. Land das brach liegt.
vĕrucŭlum, Rożenek, Rylec, Szwáycá. Glewiiá
verveceum caput. Głupiec. thorecht.
vervece9, vervēcīn9. Skopowy. eines Hammels
vervex Skop. ein Hammel.
vervecīna, Skop. Głupiec tr.
veruīna, Rożenek, Glewiia, Poćisk.
vĕrum, pro veru, Rożen. ein Bratspieß.
verùm Conjunctio. Ale. Aber/ sondern Verùm etiā invisos si quos tētaris amict9 V syn Sēd, ăt: ăst
verum, Prawdá 1. Prawdźiwie, Służ. warhafft.
verùm enimvero; Ale iednak.
verumtamen, Iednak, Wszakże. aber doch.
vērus, Prawdźiwy, Słuszny. Wahr/ warhafftig. Non datur, ac veras audire & reddere voces. V. syn. Gērman9, sincēr9, vērax, īngĕnŭ9, căndĭdus
vĕrūtum, Glewiia. vĕrūtus, Glewiynik. (dus
Vēsānia, Száleństwo 1. Unsinnigkeit. Ipsa tibi est hostis vesania, seque furendo. Pr. v. Stultitia.
vēsānio, is. Száleię 1. wütend seyn.

vēsānus, *Szálony 1.* Unsinnig. *Suadet enim vesana fames, &c.* V. *syn.* Stultꝰ furiōsus. *v. Stultus.*
vescor, *Jem, Pożywam, Zażywam, Używam 2. Widzę 2.* Essen/geniessen. *Ac potius foliis parcus vescatur amaris.* Ho. *syn.* Pāscor ālor nūtrĭor, sūstentor, vīvo. *phr.* vīctu pāscūntur sīmplĭcis hērbæ. Frōndibus ārbŏrĕis & ămāra pāscĭtur hērba. Nōn nĭsi dēlēcta pāscĭtur īlle fĕra.
vescūlus, vescus. *Chudy, Máły, Nieplenny, Drobny, śniedny, śiádły Brzydki.* Kleinlächt/mager
vēsīca, *Máchárzyná, Pęcherz.* Wasser oder Harnblaaß. *Nam displosa sonat quantum vesica*
vesicæ morbus, *Uryny trudność 1.2.* (pepedi H
vēsīcāria, *Miechuńki ziele.*
vēsīcŭla, *a. Máchárzyná, Gałuszká.*
vespa, *m. Grubarz 2.*
vespa, *f. Osá.* Wespe. *epith:* Strīdŭla, strīdens strĕpens, strĕpītans. *phr.* īnvīsa cīcādis. Dūlcīsŏnam cōntrīstans vōce cīcādam.
vesper. *subst: m.* vespera *a. Wieczor 1. Gwiazdá wieczorna.* Der Abend. *Mutati transversa fremunt & vespere ab atro.* V. *syn.* Vēspĕrūgo hēspĕrꝰ, vel vēspertīnum tēmpꝰ, *epith* Nōctĭfer occĭdŭꝰ ūmbrĭfer, ŏpācꝰ, sĕrus, frīgĭdꝰ, rōscĭdꝰ, ūdus, rŭbens, pĭger. *phr.* Sērum vĕnĕris sīdꝰ, āstrum. Nŏctis nūncĭꝰ, īndex, āstrum.
vesper, *a. um. adject: Wieczorny.* abend.
vespĕrā prīmā, *Wieczor 2.* des abends.
vesperæ, *Nieszpor.* vespĕrālis, *Wieczorny.*
vesperna, *Wieczerzá.*
vespero, *as. wieczor nádchodźi.* abend werden.
vespertīlio, *Nietoperz, & tr. Fálit, Nieszczery, Ponocnik.* ein Fläderwauß.
vespertīnis, *Wieczor 2.*
vespertīnus, *Wieczorny.*
vespĕrūgo, *Gwiazdá wieczorna* Abendstern.
vespĭtes, *Gestwá.* (gräber.
vespilo, *onis. Grubarz 2. Grobowiec.* Todten-
Vestiarium, *Szátnicá, Odźianie.* Kleiderkasten.
vestiārius, *subst: Szátny 2. Wendetarz szat.* der die Kleider verwahret.
vestiarius, *adject: Szátny.*
vestĭbŭlum, *Przedsionek, Przystęp 2. wstęp, Początek, Weśćie.* Ein Vorhoff. *Vestibulis abeunt veteres lassique clientes,* Juv. *syn.* Pōrticus ātrĭum. *epith:* Mārmŏrĕum, sŭpērbum, māgnĭfĭcum, pīctum, lātum.
vestīceps, *cīpis. Záráſtáiący, Młodźieniászek.* dem der Barth anfahet zuwachsen.
Vesticontubernium, Petroni sub eadem veste mansio Turneb.
vēstīcŭla, *Sukienká 1. ut in Siticulá.*
vestifluus, sub Szátá długá. (Jäger.
vestīgātor, *śládownik, Łowiec.* ein Spürer/
vestigia exstant. Znáć.
vestigia sequor, premo Sladuię. nachspüren.
vestigiis Sládem.
vestigiis ipsius, iisdem Wtez tropy.
vestigio temporis. Tudźież.
vestigium, *ślad, Stopá 1.2. Kopyto wyrážone, Podeszwá 1. Łapá 1. Krok 2. Znák Szczątek, wyráženie, & sub Koley* Fußstapffen/ Fußtritt. *Agnosco veteris vestigia flammæ.* V. *syn.* Sīgna pedum vel sīgnum, rĕlĭquiæ vel pes, plānta pāssus grădꝰ *epith.* īmprēssum, sīgnātum fīxum rĕcens, mānĭfēstum. *phr.* Pĕdum īmprēssum, īndĭcium. Sīgnātæ pĕdum nŏtæ. Sīgna nŏtæque pĕdum. Viæ sīgna īndĭcĭum. Vēstīgia sĕqui lĕgĕre ūrgĕre, sĕrvāre, ōbsērvāre
vestigium ædificii *Model gruntu.*
vestigium plagæ Szram.
vestigium suspensum Dybię.
vestīgo, *as. Upátruię, Szukam, świdrzę oczymá, węchem szukam, wącham.* Nachforschen/ nachspüren. *Vestigemꝰ & à portu diversa petamus.* V. *syn.* īnvēstīgo, īnquīro quæro. *v. Quæro*
vestīmentum, *Odźienie.* Kleid.
vestimentum e villis, *Koc 2.*
vestio, *Odźiewam, Ubieram, Obłoczę 2. Obiiam, ściány, Záráſtam 1. Okrywam, Przyodźiewam.* bekleiden. *Sponte sua sandix pascentes vestiet agnos.* V. *syn.* īnduo, Vēste tĕgo, cīrcūmdo, ămĭcio, ŏpĕrio, vēlo, hŭmĕros īndŭco, ōrno, ēxōrno, dĕcōro, īnsīgnio. *v. Induo.*
vestior, *Obraſtam, a. Odźiewáią, Ubieráią mię.*
vestior pilo, *Záraſtam 1.* bewachsen.
vestis, *Odźienie, Szátá, Wężowá skorá, Mech 3.* ein Kleid. *Et Tyria vestes & dulcis tibia cantu.* *syn.* Vēstīmēntum, vēstītus, tĕgmen, ămĭctus, vēlāmen

vēlāmen vēlāmēntum chlămys tŭnĭca tŏga,pāllĭum. *Mulierum Veſtis.* cārbăſus, līnum, peplūm. *epith.*prĕtĭōſa pūrpurea cōncīnna pīctūrāta pīcta līnea; ſēr ĭca māgnĭfĭca, rēgia, vērsĭcŏlor, lōnga flŭens,ŭndans nĭtens ſplēndĭda dĕcōra cāndĭda, nivea ālba,vĭrĭdis,vĭrens rŭbea rubra; rŭbens, lŭtea crŏcea nigra pūlla ātra,mœſta lūgubris,fūnĕrea fērālis lăcĕra ſquāllēns dēmīſſa sĭnŭōſa.*phr* ārte tēxta lăbōrāta,ōſtro,mūrice tīncta ſplēndens Aūro rĭgens āſpĕra,ſquāllens sŭpērba īnsĭgnis, īntērtēxta, īllĭta. Bĕne cōnvĕnĭens, & sĭne lābe tŏga ārte lăbōrātæ vēſtes ōſtrōque sŭpērbæ. Fērt pīctūrātas aūri ſub tēgmĭne vēſtes. Nōn dĕcet aūrata pēctŏra vēſte tĕgi.

veſtis aranei, *Páięczyná* Spinneweb.

veſtis denudans, *Szátá ćienká.*

veſtis famularis, *Sukmáná.*

veſtis funebris, funeſta, lugubris, pulla. *żałobá.* Trauerkleid.

veſtis nexilis, *Dźianká.*

veſtis nil celatura, Szátá ćienká.

veſtis ſerpentis, *Wężowiſko 2.*

veſtipĭca, Służebnicá & ſub Szátny.

Veſtiſternium, in Ramis palmarum Boſquer vel lectiſternium.

veſtītīſſimus, *ſub Szátny 4.*

veſtītor, *oris. Ubieracz* Kráwiec.

veſtitrahus, ſub Szátá długá.

veſtītus, us. Odźienie, *Ubior.* Kleidung.

veſtitus terræ, Porośliná.

veſtitus, *Koſmáty, & ſub Szátny.* bekleidet. *Itur in æterno veſtitos gramine campos.* Gl. *ſyn.* īndūtus, ămīctus tŭnĭcātus. *phr.* vēſte tēctus, ōrnātus, dĕcōrātus, sŭpērbus.

veſtitus terræ Porośliná.

veſtra reverentia, majeſtas,&c. *ſub Wáſzmość.*

veſtras, ātis. *Wáſzyniec.* ewer Landſmann.

Veſtrorum pro Veſtrûm priſcè Plaut. Pars veſtrorum. Contra Saluſt: Milites noſtrûm. Majores veſtrûm. Jul: Scaliger. Plaut. Noſtrûm ſaluto ſocium. Et majore meûm gloriam, pro noſtrorum, meorum. Priſcian. qui affert plura ex Cicer. Virgil. Terent.

Vĕter *ris.* veterior, veterrimus. *Stáry 1. Dawny.*

vĕtĕrāmenta, *orum. Stárzyzná.* alt.

veteramentarius, *Pártacz.*

vĕtĕrānus, *Stáry, Dáwny, żołnierz ſtáry.* alt.

vĕtĕrārium, Szpichlerz.

vĕterāſco, *Stárzeię ſię, Więtſzeię.* alt werden.

veterātor, *Szálbierz,* Kos 1. ein alter Schalck.

veteratoriè *Chytro Szálbierſko.* ſchalckhafftiglich

veteratōrius, *Szálbierſki.* liſtig.

veteres, *hi. Przodkowie.* veterētum *Odłog.*

vĕterīna; *orum. Robotny woł.*

vĕtĕrīnāria medicina, Konowálſtwo.

veterinārius, *adject: Bydlęcy ſubſtant. Konował.* ein Viehartzt.

vetĕrīnus, *ćiężarowy,* Robotny.

vĕternōſus, *śpiączkę máiący,* Puchlinę *ćierpiący, Záſtárzáły,* Sprochniáły *Leniwy.* ſchlaffſüchtig.

vĕternus, *ſubſtant śpiączká, Gnuſność.* Schlaffſucht. *Nec torpere gravi paſſus ſua regna veterno.* Virg. *v.* Pigritia.

vĕternus, adject: Zaſtarzáły.

vĕtĕro, as. Stárzeię ſię, Wietſzeię. veralten.

vĕtĭtum, *Zákázána rzecz, Zákazánie.* Verbott.

vĕtĭtus, *Zákażány Nierządny.* verbotten.

vĕto *Zakázuię.* Verbieten. *Relligio vetuit ſegeti prætendere ſepem.* Vir. *ſyn.* Prŏhĭbeo, vel īmpĕdio, ōbſto, ōbſum. *phr.* Prīmaque vĕtant cōnsīſtĕre tērra: Quippe vĕtor fātis.

Vettŏnĭca *Bukwicá 1. à Vettonibꝰ ubi Lucan: producit o contra analogiam Gentilium nominum.*

vĕtŭla *ſubſtant: Bábá 1.* Ein alt Weib. *Omnes aut vetulas habes amicas.* (Phal.) Mart. *ſyn.* ānus. *epith* Frīgĭda, trĕmens cūrva, ſēgnis, mārcĭda rūgōſa, mōrbōſa ægra lāngvĭda, dēlīrans dēfōrmis ſōrdĭda mōrōſa trīſtis. *phr.* Grăvis ānnis, ānnōſa pārens, Grāndĭor ævo māter. Sĕnio cōnfēcta, mēmbris sĕnīlĭbus tĭtŭbans. *v. Senex.*

vĕtŭlus, *adject: Dáwny, Stáry.* altlecht.

vetulus, *ſubſt: Stárzec.* ein alter Mann.

veturius, ſub Bydło robotne.

vĕtus ĕ*ris. adj. omn* Dawny, *Stárodawny, Wiotchy* Alt. *Diximus amiſit verum vetus Albula nomen* V. *ſyn.* Vĕtūſtus, āntīquus, prīſcus, vel sĕnex, ānnōſus, lōngævus.

vĕtuſtas, *Dawność 1.* Stárość 3. *Stárożytność, Stárzyná, Wężowá ſkorá.* Alte Zeit/ Veraltung. *--Tuq; invidioſa vetuſtas.* Ov. *ſyn.* āntīquĭtas, vel sĕnēctus. *epith.* Lōngīnqua lōngæva, īnvĭdĭōſa, tārda, ānnōſa, cāna venĕrānda, ſēra. *phr.* Tantum ævi lōngīnqua vălet mūtāre vĕtūſtas. Nūnc sĭtꝰ

īnfōr-

informis prĕmit & lōngæva vĕtūstas. Cūncta rōdens. Mĕmŏrānda cānens. Tot nŏva cŏmpŏsŭit mĕndax fĭgmenta vĕtūstas. Tĕmpus ĕdax rĕrum, tūque īnvĭdiōsa vĕtūstas. ōmnia dĕstrŭĭtis. Quicquid hŏnōrato săpĭens cănit ōre vĕtūstas. Tabĭdo cōnsūmit fĕrrum lăpĭdemque vĕtūstas. Nūllāque res mājus tĕmpŏre rōbur hăbet.

Vetustè, Dawno. von Alters.

vetustesco, Stárzeie ſię, wyſtáwa ſię wino. alten Vetuſtiſco, wywietrzeć 1. (veralten.

vetustissimè, Zdawná. von Alters.

vĕtustus, Dáwny, Stároświecki. alt.

Vĕxāmen, Nágabánie, Trzęſienie.

vĕxātio, Szárpánie, Trapienie Nágabánie 2. Utrapienie, Prześládowanie Puſtoſzenie, Przykrzenie ſię. Plag/ Peinigung.

vexātor, Szárpacz, Drażniciel, Prześládowcá, Puſtoſzyćiel. ein Plager.

vexātus, Utrapiony Okrzoſany. geplagt.

vexillarius, Chorąży 1. ein Fähnrich.

vexillatio, Połek, Rotá 2. Skrzydło 3. & ſub wyſłużony, & Chorągiew 2. Kriegsleut zu einem Fähnlein gehörend.

vexillĭfer, Chorąży 2. ein Fähnrich

vexillum, Chorągiew 1.2. Znak 3. Ein Kriegsfähnlein/ Panier. ſyn. Sīgnum, īnsīgne bĕlli. Romanorum. ăquila. phr. Mārtium Māvŏrtium bĕllĭcum pĭctum vŏlans, flūitans vŏlĭtans, ĕxpānsum, ĕxplĭcitum ūndans lĕve mĭnax tĕrrĭfĭcum, aquĭla. phr. ădvĕrsis cōncūrrĕre sīgnis. Căstris ăvūlsa mŏvĕri sīgna jŭbet dūctor. Vĕxīlla ūndatim mĕdias pāndūntur in auras.

vexo, Nágabam, Szárpam Draźnię, plondruię, Trapię, Naieżdżam, Puſtoſzę, Obracam & ſub Drożę. hin und her ziehen. Item. quälen/ plagen. Summa fuit duo ſi diſcordia vexat inertes. H. ſyn. Tōrqueo crŭcio ĕxcrŭcio; dĭscrŭcio, ăngo, ăgĭto ĕxăgĭto affligo, afflīcto. phr. Pœnis crŭciatibus afficio cōnfĭcio prĕmo ŏpprĭmo, ĕxămĭno, vel vasto, dĭruo, quăsso pūpŭlor ĕvĕrto.

Via, Drogá 1.2. Tor, Spoſob, Tryb, Przeſkoki, Dźiurá 1. Poſtępek práwny, Powod. Weg/ Straß. Quo te Mæri pedes? an quo via ducit in urbem? Vir. ſyn. ĭter, cāllis, trāmes, sĕmĭta, cōmpĭta, bĭvium trĭvium, quadrivium. epith: Trīta frĕquens, tēcta, plāna făcĭlis lubrĭca, dūbia, āmbĭgua fallax ŏccūlta, fūrtīva, lāta, patŭla, pătens tūta, pūblĭca, spătiōsa, ăperta rēgia āngūsta, ōblĭqua, sălebrōsa, lūcŭlēnta, cænōsa săxōsa, sĭnŭōsa, īnvia. phr. Strata viarum. Trītum spătium Sĕmita căllis, āngūsta vĭārum Viæ cōmpĕndia trĭvĭus cāllis. Per attrītas sit sătis īre vĭas. Qua nūlla hūmāno sit vis trīta pĕde. Nōn est ĕ tĕrris mōllis ad āstra via: Est măla sed cūnctis īsta tĕrēnda via făcit assĭduo trāmĭte vūlgus ĭter Vĭrides dīscĕrnit sĕmĭta cāmpos. Sĕmper lōngam īncŏmitata vĭdēris ire viam.

via vitalis vocis, Krtań. via urbis, Ulicá. Gaſſe.

viālis, viarius. Drożny.

vians, Podrożnik 1. Pielgrzym. ein reiſender.

viatica cœna, Gośćinny Obiad, Waletá.

viātĭcor, aris. Ná drogę ſię opátruię.

viatĭcum, viātĭcŭlum Nadrożne. Wegzehrung - Aut ſubducta viatica plorat. H. ſyn. Cĭbi: auxĭlium viæ. (hörend.

viāticus, & viatōrius. Nádrożny. zum weg gehörend.

viatim, ſub Po domach.

viātor, Podrożnik, Sługá mieyſki. Ein Reiſender/ Wandersmann Omnis & agricola & tutâ latet arce viator. Vir. ſyn. Pĕrĕgrīnus, ădvĕna. epith: Lassus, fĕssus, dĕfĕssus, fătīgātus, sĭtiens, prŏpĕrans, ĕrrans; văgabūndus, īgnōtus, pūlvĕrŭlentus, mĭser. phr. Qui carpit iter. Fĕrens tædia lōnga viæ ĕxposĭtus mīlle pĕrīclis.

Vībex, īcis. f. Degá. ein Striem. Si puteal multa cautus vibice flagellas Perſ.

vībia, żerdka poprźeczna, ſub Soſzká.

vibium animal, Wodoźiemne zwierzę.

vībrans, Mikocący ſię, Przenikáiący, Drzący. zitternd.

vibratio, Strzelánie 1. das ſchwingen.

vibratus, Kędźierzáwy, & ſub Kędźior.

vibrissæ, & Vibricæ. Włoſy w nozdrzach. die Härlein in den Naßlöchern.

vibriſſo as. Wycwerkuię.

vībro, Potrząſam 1. Rzucam 1. ćiſkam 1. Zánoßę ſię, Trzeſę ſię, Migá ſię co Strzępię, Kędźierzáwię Przenikam Błyſzcze ſię. ſchwingen. Spiculaque in ſylvis tuta vibrabat amor. Gal. ſyn. Quătio cōrūsco tōrqueo, īntōrqueo cēntōrqueo mītto, jăcūlor, cōnjĭcio, vel trĕmo, mĭco. v. jaculor & Luceo.

Vīburnum; *Hordowid*, *Pręcie gibkie.*

Vĭcānus, *adject: Wieyſki.* dörfiſch. *ſubſt: Woyt ná wśi.* Dorffmann.

vĭcāria præfectura & vicaria *abſolutè. podſtároſtwo.*

vĭcārius, *ſubſt: Namieſtnik Plenipotent* ſtadthalter

vĭcārius *adje: Námieſtny.* vĭcātim, *ſub Po domach.*

vĭce, *Miáſto kogo, Zá kogo,* Koley *ná kogo, Przemiáná, Ná kſztałt,* Raz. an ſtatt. *Nomen.*

vĭcem, *Miáſto kogo, Zá kogo,* Dla. an ſtatt. & *ſub Nieſzczęśćie, Przypadek 2. Urząd 1.* Vnfall

vicĕmăgiſter, *Woyt ná wśi.*

vīcēnārius, vicennarius. *Dwudźieſtoletni.* der 20 jahr hat.

vīcēni, *Dwádźieśćiá 1.* zwantzig. *Tricenos puto bis, vicenos ter puto nummos.* Mart.

vīcennium, *Dwudźieſtoletni czas.* zwantzig jahr.

vicĕris, *Niech tak będźie.*

vĭces, *hæ. Koley, Przemiány, Wet zá wet, Oddánie 3. Raz. Nomen.*

vīcēsĭma, *æ. Pobor, Cło.* der zwantzigſte Theil eines Dings zu ſteur aufferlegt.

viceſimani, *ſub Połek.*

vīceſimarium aurum, *ſub Pobor.*

vīcēsimātio, *Dwudźieſtkowánie.*

viceſimo, as. *ibidem.* den zwantzigſten Theil abnehmen.

vīcēsĭmus, *Dwudźieſty.* Der zwantzigſte. *Deperit & nondum viceſima veneris æſtas.* Ovid.

vĭcia, *Wyká 1. Lędźwiec.* Wicken.

vĭciārius, *Wiczny.*

Viciarium, Colu. ſubſt: corr: Vatiarium.

vĭcibus, Koleią, *Ná przemiány, Tedy owedy, Co trzećí dźień, Ræz, Nomen.*

vīcies, *Dwádźieśćiá kroć.* Zwantzigmahl. *Non plenum modo vities habebas.* (Phal.) M.

vīcīnālis, *Sąśiecki, Wieyſki.* nachbarlich.

vīcīnia, *Bliſkość mieyſcá, Sąśiectwo, Okolicá.* Nachbarſchafft. *Quare Peregrinum vicinia pauca reclamat* Hor. viciniæ proximæ. *Podle*

vīcīnĭtas, *Bliſkość, Sąśiectwo.* Nachbarſchafft.

vīcīnium, vicinum *idem.*

vīcīnus; *ſubſtant. Sąśiad adject: Sąśiecki, Bliſki 1. 2.* Nachbar. *Vicinumque pecus grandius ubera habet.* Ov *ſyn.* Prōxĭmus prŏpīnquus cōntĭgŭus, cōntērmĭnus, fīnĭtĭmus, prŏpĭor, āffīnis. *phr.* Tērræ dŏmus eſt cōntērmĭna nōſtræ. Fīnĭtimi prŏcĕres cŏĕūnt, ūrbēſq; prŏpīnquæ. Cōgnātaſq; ūrbes ōlim pŏpŭloſque propīnquos.

vĭcis *vide* vice. vicem. *ſupra apud S. Lucam. in ordine vicis, verbum verbo. Wrzędźie koley, vel Gdy przyſzłá náń koley kápłáńſká ofiárowáć.*

vĭciſſim, *Viciſſātim Wzáiem 1. Ná przemiány, Społecznie, Záś.* Eins umbs ander. *Quid poſſit uterq; viciſſim.* V. *ſyn.* Per vĭces in vĭcem āltērnātim părĭter mutuo āltērna vĭce āltērnis vĭcĭbus. *phr.* Īnque vĭcem ſpĕcŭlāntur ăquas, āltērnātq; vices. Excŭbat, exērcētq; vĭces. Sūccēdunt, ſērvāntq; vĭces. *v. Alternatim. Certatim.*

viciſſitas, W*záiem 1.* Abwechſelung.

vĭciſſitudo, *Przemiana, Oddánie 2.* Eine Abwechſelung *ſyn.* āltĕrnātio. *phr.* Succēdunt, trīſtia lætis. Nūbe sŏlet pūlſa cāndĭdus īre dĭes. Nōn ſēmper tŭmĭdis fērvent vēxāta prŏcēllis æquŏra, nec gĕlĭda rĭget hōrrĭda tērra prŭīna, īnq; vĭcem pōnunt vēnti, măre ſtērnitur, aūra mītĭor in flōrem tōrpēntes ēvŏcat hērbas.

Vicŏmăgiſter, Dźieśiętnik 2.

vīctĭma, *Ofiárá 2.* Ein Schlachtopffer. *Victima quæ dextra cecidit victrice, vocatur.* O. *ſyn.* Hōſtia pĭācŭlum. *epith:* ŏpīma, pīnguis, ſacra, pia, plācābĭlis, īnfēlix, īnſōns, mȳſtĭca, ſolēmnis *phr.* Fūnēſtum lībāmen, vōtīvus ſānguis, vōtīvæ ſacræ pĕcŭdes, vōtīvæ cædis hŏnor, āltāris hŏnores. Sacris addĭta flāmmis.

victimārius, *Ofiárnik, Pop pogáńſki.*

victĭmo, as. Ofiáruię opfferen. victĭto, *żyię.*

victor, *Zwyćiężcá.* Vberwinder. *Victor erat quamvis æquus in hoſte fuit.* J. *ſyn* Trĭumphātor trĭūmphāns ŏvans. *epith.* Cĕlebris clārus īllūſtris fōrtis, māgnănĭmus sŭpērbus. *phr.* Dŏmĭtor hōſtium, Sŭpĕrāto vīctor ab hōſte. Spŏlĭis hōſtīlibus īnsīgnis, dĕcŏrātus, ōrnātus, sŭperbus. Pālmam vīcto hōſte rĕfĕrens. Hōſtīli præda ſpŏlĭiſque pŏtītus. Vīctrīci rĕdĭmītus tēmpŏra lăūro Spŏlĭĭs īnsīgnis ŏpīmis. Mīlĭtiæ ōſtēntans fōrtia gēſta ſuæ. Rĕdimus fūſo lætus ab hōſte. *v. Vinco.*

vīctōria, *Zwyćieſtwo.* Sieg/ Vberwindung.

Victōriālis, Zwyćięſki.

Victo-

victoriātus, *ti. Podwoyny grosz.*
victoriola, *sub Zwyćięstwo.*
victoriōsus, *Zwyćięski.* sieghafft.
Victricus, ut Modestin. IC. scribit: lege potius Victricus.
victualis, *żywnośći służący.*
victus, *ti. adject: zwyćiężony.* Vberwunden. *Victus abit, longeque ignotis exulat oris.* Vir. *syn.* dēvīctus, dēbēllātus, sŭpĕrātus dŏmĭtus, sŭbāctus strātus fūsus. *v. Vinco.*
Victus, ti. substant: & victus, *us. żywność, Strawá.* Nahrung. *Tunc victus abiēre feri, tunc insita pomus.* Tib. *syn.* ălĭmēntum cĭbi.
vīcŭlus, *Wioska.*
vicus, *Wieś, Ulicá ćiásna, Pierzeiá, Dżielnicá.* Ein Gasse/ oder Strass. *Et tua patritius culmina vicus habet.* Mart.
vĭdē, *Wey.* vĭdē, *Pátrz tego 2. E breve è prisco Vido, is. Hoc vide ne rursum levitatis crimine damnes.* Cato.
vĭdēlicet. *Ták iest 2. To iest, Iśćie, Jásna rzecz Bez wątpieniá, Muśi bydź.* ja/Gewißlich. *Item* als nehmlich. *Sic illa videlicet olim.* Man *syn.* scīlĭcet, nīmīrum, nēmpè.
vĭdēn! *Báwey.* siehest du. *Educit, viden ut geminæ stant vertice cristæ,* Virg.
videndi studio. Nádżiw.
vĭdeo, *Widzę 1.2. Pátrzam, Przeczuwam, Czuię 1. Uyrzeć się z kim, Pátrz tego n śniie mi się, Opátruię 2. Stáram się.* Sehen. *Ipsa videbatur ventis regina vocatis.* V. *syn.* āspĭcio, cērno, īntŭĕor vel sēntio, īntēlligo, āgnōsco ādvēnto. *phr.* ŏcŭlis pērcípio āccípio, haūrio, ŏcŭlis ŏbsērvāre prōsē qui. Vīsu lĕgĕre. Nūlla tŭārum aŭdīta mihi nĕque vīsa sŏrōrum. Si quæ fōrte fĕrant ŏcŭlis sēse ŏbvia nōstris ērrābūnda bŏvis vēstīgia. In quāmcūnque dŏmŭs ādvērti lūmĭna pārtem; īmmēnsæ spĕctāntur ŏpes. Æquŏra, prōspēctu mētĭor ālta meo. Te vĭgĭlans ŏcŭlis ănimo te nōcte vĭdēbam, ac lĕgĕret vīsu cūncta, & pĕnetrāret in ōmnes spĕctāndo pārtes & ōmnem prōspēctum lāte pĕlăgo pĕtit āntea. Sūmque tŭos ŏcŭlos ūsque sĕquuta mĕis: ut te nōn pŏtĕram, pŏtĕram tua vēla vĭdēre. Vēla diu vūltus dētĭnŭēre mĕos ut pōst quam nec te nec vēla fŭgācia vīdi, & quod spĕctātum nīl nĭsi pōntus ĕrat, &c. *v. Aspicio, Respicio.*

vĭdeor, *Zda mi się, Mniemam, śni mi się, Zeydźie mi się.* mich dunckt.
videre eo. Wnawiedźiny.
videre est Jásna rzecz. Videre videor Zda mi się.
vide sis Patrz tego.
videtur Podoba mi się.
vĭdua, viduata. *Wdowá.* Ein Witwe/ Witfrau. *epith:* Mĭsĕra, sprēta, rĕlīcta, cōntēmpta, dēsērta, mœsta, trīstis, āfflīcta, lūgens. *phr.* ōrbāta, spŏlĭāta vĭro, cōnjŭge cōnsōrte, mărīto. Pārte sui mĕliōre cărens. Vīvens sine cōnjŭge cœlēbs. Quæ jăcet in vĭduo fœmĭna mæsta tŏro. Vĭduo fūndens sūspīria
vĭduatus, *Ogołocony, Bez 2.* verlassen. (lēcto.
viduetus Szkodá, Nieurodzay.
vidŭitas, *Wdowstwo, Ogołocenie, Niedostátek 2.* Witwenstand. *Item.* verlassenheit
vīdŭlus, *Torba Tłomok, Mieszek 1. corripit J. Renat. apud Plautum potius longa est.*
viduo, as. *sub Ogołoćić.* berauben. *Jam dudum viduum geminâ viduaverat urnâ.* Sed. *syn.* ŏrbo, spŏlio.
viduor, *sub Owdowieć.*
vĭduus, *Ogołocony, Wdowi, Bez Præpos.* beraubt/ einsam. *Cogor adire lacus viduos à lumine Phæbi.* Vict *syn.* Vĭdŭātus, ōrbus, ōrbātus, spŏlĭātus.
viduus vir. *Wdowiec.* ein Witwer.
vieo, *Plotę, Wiię 2. Wiążę 1. Náginam, Pobiiam 2.* binden mit weyden.
viētor, *Bednarz.* ein Faßbinder.
viētus, *Zwiędły, Zmarszczony, Nietęgi, Słáby, Gibki, Wilgotny.* welck. *Quis sudor vietis & quam malus undiq; membris.* Hor. *Nec supra caput ejusdem cecidisse vietam.* Lucr.
vĭgens, *świeży 2. Czerstwy, Jędrny.* grünend/ Kräfftig/ frisch.
vĭgeo, *Czerstwieię, mocnieię, żyię 1. płużę Trwam 1. Kwitnie, Jądrnieie, Stoię z kim, Popłacam, Słynę.* Grünen/ Grün seyn. *Mobilitate viget viresque acquirit eundo.* V. *syn.* Vigēsco, vălĕo, flōreo, flōrēsco, vīreo *phr.* Vigōre plēnus, sum præsto, Vegēto sum cōrpore. Vīribus vălĕo
vĭgesco, *Czerstwieię, Mocnieię.*

Vigesima, vigesimarium, &c. idem, vicesimo: vigessis, is. m. Osmak.
vigil, adject: omne, Priscian Czuyny. wachsam.
vigil, substant comune Stroż 1 Wachender/Wachter. Portarũ vigiles & cœco Marte resistunt. V. syn. Pervigil, insomnis, insopitus, pernox. v. Vigilo, vel diligens, acer, sedulus attentus.
vigilabilis, Czuyny. Vigilanter, Czuyny: wach sam
vigilans, Náiáwie, Czuyny, Pilny żywem.
vigilantia, Czuyność, Niespánie, Pilność. Wachsamkeit/Sorg/Fleiß/das Auffsehen. At si quos haud illa viros vigilantia fugit. Virg. syn. Vigiles sensus, vel vigil cura, studium, diligentia, cura, sedulitas.
Vigilatè, Bacznie. Vigilatus, sub Niespiący.
Vigilax acis adj: omn Czuyny.
vigilia, vigilium. Niespánie. Jáw 1 Straż. Nachtwacht. syn. insomnia, vel excubiæ. phr. Vigil nox, vigiles horæ. (die Wächter.
vigiliæ Straż 2. 3. Wilia 2. Nachtwacht. Item. Vigilarius, al: Vigilarius. Stroż.
vigilo, Czuię 1. Staram się. Wachen. Præcipites vigilate viri; & considite transtris. V. syn. Pervigilo, evigilo, vel excubo excubias ago. vel invigilo incumbo. phr. Insomnem noctem duco vigilem duco. Vigiles perducere noctes Nulli somno succumbo, somno inimicus & quieti usq; operi instat. Quid feros hyberni ad luminis ignes per vigilant? Vario noctem sermone trahebant.
vigilum præfectus. Strażniczy 2.
viginti, Dwádźieśćiá. Zwantzig. Viginti tauros, magnorum horrentia centum. Virg.
Vigintiviri & Viginti-viratus, us. Magistratus ex 20. viris constans, creatus ad æstimationem agri Compani. Manurius. Aliter Turnebius Vigintiviros componit ex Decemviris hastæ centumviralis ex Quatuorviris curatoribus viarum, ex Triumviris capitalibus, & Triumviris monetalibus.
vigor. Czerstwość, żywość. Krafft/Macht. Senectus debilitat vires animi, mutatq; vigorem. V. syn. Vis, vires, robur epith. igneus, alacer, agilis mobilis animosus, vivus, ignifer, flagrans, vivificus. phr. ista quidem facies animosi plena vigoris. Si quid & in nobis vivi fuit ante vigoris, Vivificum amisere vigorem Plus quandoque senex vigoris habet
vilesco, Tánieię, & Podleię; sub Gárdzą mnq. in Veracht kommen. Thesaurus nigrante oculis vilescit honore. P.
vilis, Podły. unachtbar/ Schlecht/ gering. Vilius argentum est auro, virtutibus aurum. Hor. syn. abjectus, despectus, contemptus, neglectus, humilis sordidus.
vili vilissimo, Tánie wolfeyl.
vilitas, Taniość. Wolfeyle/ gutter Kauff.
Vilito, as. Lżę 2. & sub Podły.
villa, Wieś, Dwor 2. Baurenhoff/ Meyerhoff. Et jam suma procul villarum culmina fumant. V. syn. Prædium, domus rustica. v. Ager Hortus.
villa fructuaria Folwark. villanus, villaris. wiey
villaticus, Folwarkowy 1 Wieyski (ski.
villica, Dworká, Włodárká.
villicatio, villicationis officium, Włodarstwo
Villico, onis. Folwárkowy 2 (Baurenwerck
villico, as. villicor, aris. Włoduię, Wieyski żywot wiodę. Baurenwerck treiben.
villicus, Włodarz Folwárkowy 2 Ein Baursmann syn. Colonus, agricola, rusticus. v. Agricola.
villosus, Kosmáty. voll Haarlocken. Præcipuumq; toro & villosi pelle Leonis. H. syn. Pilosus setosus phr. Villis comans tectus, opertus, villosum setis pectus. Terribili seta impexus, horrens. Comantes excutiens cervice toros, jubas.
villula, Wioská. villum, Winko.
villus, Kosm, Kosmáćiny, śierć, Strzępek. ein Haar
Vim affero Zgwałcić. (lock/ Zott.
vimen, Prąćie Rokićiná. Wić. weiche Band von Weyden/ Bircken Arbuteis texunt virgis & vimine querno. V. epith. Lentum flexile, tortum intortum virens, viride, leve, tenue, fruticosum, palustre acutum. phr. Viminea virga, Viminei frutices, junci. Dum tibi de viridi fiscellam vimine texo: Claudebat tortum flexile vimen opus.
vimenta orum. Prąćie.
vimineus. viminalis, & vimine textus. Prąćiány, Rokićinowy. das auß weichen Banden gemacht ist. Vimineaq; trahit crates, &c. Virg.
vinacea, æ. vinacea, orum. Iądrko 2. Wytłoczyny

Vinaceus, *adject:* Winny 2.
vinaceus, *substant.* *Jądrko 2. Wytłoczyny.*
vināgo, inis. *Gołąb dźiki.*
vinālia, *n. plur. sub Winny 2. & Dniá trzećiego.*
vinālis, *Winny 2.* vinaria, *orum.* Winny *státek.* ein Weingeschirr.
vinarium crimen, *Opilstwo 1.* Trunckenheit.
vinārius, *adject: Winny 2.*
vinarius, *substant. Winny szynkarz; piiánicá.* ein Weinschenck.
vinca. vinca pervinca. *Barwinek.*
Vincea potio. tr. sub Powroz do obieszenia.
Vincetoxicum, Toieść ziele.
Vincia, Powściągliwy. vincibilis, *Zwyćiężny.*
vincio, *Wiąże 1. Zádźierzgam, Pobiiam 2.* Binden. *Namque ubi non certo vincitur fœdere lectus.* Prop. *syn.* Dēvincio rēvincio, ligo alligo colligo, religo rēdimio, stringo obstringo astringo constringo necto adnecto connecto. *phr.* Vinclis coërceo cohibeo retineo prēmo onero. Vincula injicio intendo. Manibus, pedibus collo vincula circumdo injicio. Connexis inter se vincio nodis, a recto nexu vincloque tenacia stringo. Vinctus eram versis in mea terga catenis. Aureas purpuream subnectit fibula vestem. Quam simul ad duras religatam brachia cautes vidit, Centum vinctus ahenis post tergum nodis. Verum ubi correptum manibus, vinclisque tenebris. Ecce manus juvenem interea post terga revinctum. Nam teneras arcebant vincula palmas. Et indigno circumdat vincula collo. Dura compede crura sonant Pondere lassa catenæ est manus Spes etiam valide solatur compede vinctum. Ibunt ante duces onerati colla catenis Pars agitur vinctis post tergum capta lacertis. Vincláque captiva reges cervice ferentes. Mars quoque depressus fabrilia vincula sensit.
vinco, *Zwyćiężam 1.2.3. Przekonywam 1.2. Przemagam, Przewyższam, Wygrawam 1.2.3. Dowodzę 2. Zbiiam dowod, Otrzymawam, Mam ná ćię, Trawię 1. Przeżyć 3 Hámuię się. Przegadáć Uymuię się, wyćiągam, & sub Przewodzę co ná sobie.* überwinden/überwältigen/übertreffen *Vincebant, nec quæ turba Serapin amat.* M. *syn.* Dēvinco, debello supero subigo domo expugno fundo sterno. *phr.* Palmam fero, refero obtineo. Victorem, præmia, decus, honorem refero: è certamine victor multa cum laude redeo. Domui ter ras, hominesq; revinxi Legibus ad solem victrix utrumq; cucurri. Tempore tam parvo tot prælia sanguine nullo perficis, omnia vincit amor. Labor omnia vincit improbus & duris vergens in rebus egestas. *v. Victor, & Triumphus.*
Vinclum, Horat. Poëtica Syncope. idem Vinculum.
vinctio, *onis. sub Związánie.* das binden.
vinctor, *sub Zwięzuię.* vinctura, *Wiązánie.* das binden. (Gurt.
vinctus, *ti. Więźień.* vinctus, *us. Związek.* Band
vincula, *orum. Więzy, Więźienie.* Band. *Item* Gefängnuß.
vinculum, *Związek, Swora, Klauzura.* Band/ Gurt. *Lumina, nam teneras acerbant vincula palmas.* V. *syn.* Vinclum catena nexus ligamen, laqueus, manicæ compago, nodus, compes, retinaculum, funis, restis, lora. *epith:* Firmum, arctum inextricabile, tenax, validum, durum, sævum, intortum tortum, textum nodosum, forte stridens adamantinum, ferreum, ferratum, ahenum. *phr.* Vinclorum ærati nodi nexus, compages retinacula orbes, volumina, impliciti ferrati compedis orbe. *v. Catena. & Solvo.*
Vindemator, lege Vindemiator.
vindēmia, *Winá zbieránie, winá obrodzenie, Zbieránie 2* Herbstung/ Weinlesung. *--Spumat vindemia labris* V. *syn.* uvæ, uvarum messis. *epith* Pingvis ferax spumans fœcunda mitis. *phr.* Pressos pedibus dedit uva liquores Pede sub celeri candida musta fluunt, ebria cum spumant calcatis præla racemis. Rauco spumant ferventia musta susurro. Pingviaque impressis despumant musta racemis. Fertilis & presso spumans vindemia Baccho. *v. Vinea & Autumnus.*
vindemia frugum. *Tłuká.*
vindemia mellis, *Podbieránie miodu.*
vindēmiālis, *Winniczny, Winiárski.*
vindēmiātor, vel vindenitor, *oris. Winá zbieracz.* Weinleser. (lesen.
vindēmio, as. *Wino zbieram, Obrywam.* Wein
vindēmiola, *Winá obrodzenie, Máćicá.*
vindex, *Mśćićiel Karzący, Obrońcá, Odkupićiel, Przywroćićiel, Wyswobodźićiel, Potłumićiel.* Ein Rächer/ Erretter/ Schirmer. *Hic voluit docti vindicis esse Deus.* Mart. *syn.* ultor, punitor, vel assertor, defensor. *epith:* acer, iratus, gravis,

grăvis, īnfēnſus, jūſtus, æquus.
Vindĭcātio, *Pomſtá, Wyzwolenie 3.* Rach. *Item* Freylaſſung. (*ſub Sporny 2.*
vindicia, *æ. Sekweſtrowána rzecz. Imánie ſię, & Vindiciam fero Przyſądzono mi, Wygrawam. Vindicias dare, Seqweſtrowáć, Wolność dáię.*
vindiciæ, *hæ, idem & Wolność 1. Swobodá, Wyzwolenie 3. Wypuſzczenie 3. Sekweſtr, Ręki czyiey uięćie.* Freylaſſung.
vindico, as. *Mſzczę ſię, Wolność dáruię, Bronię 1 Sekweſtrowáć, Wywikłáć ſię, Wyzwalam 1. Niedopuſzczam, Kárzę.* Rächen/ erretten von Gewalt und Vnbilligkeit. *Promiſit, Grajumque ideo bis vindicat armis.* V. *ſyn.* ūlcīſcor, vel lībĕro, āſſervo, dēfēndo, vel ārrŏgo, āttrĭbuo, āſſūmo. *v. Ulciſtor.*
vindicta *Láſki 3. Pomſtá, Karánie, Bezkwiat źiele.* Rach. *ſyn.* ūltio, pœna; ſūpplĭcium. *epith:* jūſta ĭnīqua, ſæva, crūdēlis atrox dira tērrĭbĭlis, sĕvēra, tārda, hōrrēnda, fūnēſta. *v.* (*Ultio*
Vindoſa, B. ſub Ukleyká.
vīnĕa, *Winnicá 1.2. Szopá woienná.* Weingart/ Weinberg. *Non raſtros patietur humus, non vinea falcem.* V. *ſyn.* Vīnētum vītis pālmes pāmpĭnus. *epith:* Fērtĭlis fĕrax, cūlta ālma fæcūnda lūxuriāns læta pūrpŭrea grăvĭda, frōndōſa ūmbrōſa, mōntāna, rŭbĭcūnda, vīnĭfĕra. *phr.* Pāmpĭnĕum, vitĭfĕrum nĕmus āmĭcti pālmĭte cōlles Vītĭfĕri cōllis āmœna prædia eſt tĭbi rūre bŏno gĕnĕrōſæ fērtĭlis ūvæ Vīnea, Lārgô pūbēſcēns vīnea fœtu, Pāmpĭnĕis jūgis pīcta ārva. Vīrĭbûs cōnsĭti cōlles ārva fēlĭcia Bācchi ūvis, rācēmis pīcta dīſtīncta.
vinea canteriata; characata, maritata. *Winnicá podwiązána.*
vineālis, vineārĭus. *Winniczny, Winiarſki.*
vīncātĭcus, *Winniczny.*
vīnētum, *Winnicá 1. 2.* Weingart/ Weinfeld. *Aut ſubjecta terunt curvæ vineta carinæ.* Ov. *ſyn* Lŏca, vītĭbûs cōnsĭta. *epith:* Lætum, dūlce, cūltum fœcundum fĕrax *phr:* Dūlcia fūndum Pīnguĭbus in cāmpis lātē vīnēta cŏrōnant. Nēve tĭbi ad Sōlem vērgant vīnēta cădēn- (tem.
Vinĭbua, Piiánicá, Winny.
Vinipotor Plini. corr. Potor. ſ. vini.

vīnĭtor, *oris. Winiarz.* Ein Weingärtner. *Mature vinitor uvæ.* V. *epith:* Vīgil, mădĭdus, cūrvus
vīnĭtōrius, *Winiarſki.* (*re libera.*
Vinitor, aris. Varro. Dij ſolent vinitari, vinum bibe.
vinnula oratio. *Słowá łágodne.*
vinnula vox, vinnulata vox. *Wycwerki.*
vinnŭlātus, *vinnolatus. Łágodniuchny.*
vinnŭlus, *à vinnus. Łágodniuchny, Niewieśći 2.*
vinnus, *ni. Kędźior.*
vīnŏlentia, *Opilſtwo 1. 2.* Trunckenheit.
vinŏlentus, *Piiány 1.* Truncken. *Quas vinolentæ ſomnis fingunt anus.* (Jam:) *v. Ebrius.*
vīnōſus, *Opiły, Piiánicá 2 Winny 2.* Weinſüchtig
vinŭlum, *Winko.*
vīnŭlus, *Łágodniuchny, Roſkoſznik, Niewieśći.*
vīnum, *Wino.* Wein. *Vina novum fundant calathis Arviſia nectar.* V. *ſyn.* Mĕrum, mūſtum ūva vītis Bacchus Jācchus Fālērnum. *epith:* Dūlce, ſuāve lætum lĭquens gĕnĕrōſum, grātum jūcūndum, vĭŏlēntum, fūmans ſpūmāns cālĭdum, rŭbens rūbicūndum fragrans ŏdōrātūm, pūrum fōrte vălidum Māſsĭcum Fālērnum, Cæcūbum, Mārĕōtĭcum Sūrrēntīnum. *phr.* Mūnĕra Bācchi. Pōcŭla Bācchi Bācchĭcus Lyæus, Lēnæus Māſsĭcus hūmor Recrĕans, exhĭlārans ănĭmos cōrda, Cūras pēllēns ſōlvens; ārcāni prōdĭtor. Lætĭtiæ dātor Cūra fūgit, mūlto dilūĭtūrque mĕro. Mūlto cēlĕbrant cōnvīvia Bācchō. Vīna părant ănĭmos ſtūdĭis, nĭſi plūrĭma ſūmas & ſtūpēant mūlto cōrde sĕpūlta mĕro. Aūrea nūnc prēſſos pĕdĭbus dĕdit ūva lĭquōres. Chāre pŭer mădēant gĕnĕrōſo pōcūla Bācchō & nōbis prōna fūnde fălĕrna mănu *v. Epulor & Ebrius.*
vinum aruiſium, *Máłmázyá.* (*ścielne.*
vinum aſpendium, vel aſpondium. *wino nie ko-*
vinum Apianum, Falernum. *Muſzkátela wino.*
vinum cereale, *Piwo.* Bier.
vinum crematum, *Gorzałká.* Brandwein.
vinum Creticum. *Alákánt Máłmázya.*
vio, as. *Idę, Przebyć.* reiſen.
Viŏcūrus, Drogi upátruiący.
viŏla, & viola alba, flammea, purpurea. *Fiiołki 1. 2. 3.* Violblum *Pallentes violas & ſuma papaverat carpens.* V. *epith:* Pūrpŭrĕæ, pallēntes mōlles flōrēntes tĕnĕræ ſvāves vērnæ, lætæ, āmœnæ ŏdōrĭfĕræ, ŏdōrātæ, ŏdōræ fragrāntes, hālāntes; ſpīrāntes,

spīrāntes fōrmōsæ. *phr.* Prīma ætāte cădēntes. Pūrpūrĕas pāssim vĭōlas & cāndĭda cārpit Līlia. Vĭŏlæ suāves, hic līlia nūllis mārginĭb9 dēsunt. *v. Flos*
Viŏla tricolor, septicolor. *Brat z siostrą.*
viŏlabĭlis, *Zgwałcenia podległy.* das Kan gewål(tiget werden.
violacea purpura. *Szarłat 1.*
viŏlāce9, *Fijołkowy 1. 2. Brunatny.* violbraun.
violārium, *Fijołkowy ogrodek.* Violgart.
violārius, *Farbierz 1. Fijołkowy Farbierz.* ein Violbraunfarber. (derbung.
violātio, *Zgwałcenie 1. 2.* Gewåltigung/ Ver-
viŏlātor, *Gwałciciel, Wyłupiciel, świętokradzcá Przestępcá.* violens, *Bystry.*
viŏlenter, *Gwałtem.* Mit Gewalt. *Littore Hetrusco violĕter undis* (S.) H. *syn* Vī, per vim, īmpĕte
viŏlentia, *Gwałt 1. Pot, Popędliwość.* unbilliger Gewalt/ Nothzwang. *Adjicias, nec in ullius violentia vincat.* V. *syn.* Vīs īmpĕtus. *epith:* Răbĭda fæva atrox aūdax cæca, īnīqua, præceps rapĭda; mĭnax furĭōsa fĕra hōstīlis. *phr.* Vi īrruo, īrrūmpo īmpĕto. Vim facio. Fit via vi rūmpunt ădĭtus, Fĕrtur răpĭdo īmpĕtu miles *v. Impetus Ira; Invado*
violentiùs, *Nieładognie.*
viŏlentus, *Gwałtowny, Bystry 1. Popędliwy.* Gewaltsamb/ ungestümm. *Priscæ nec in lepores tam violent feas.* Mar. *syn.* Vĕhĕmens, ācer, vel præceps tĕmĕrāri9, īmpătiens fĕrox, īrātus.
viŏlo, as. *Gwałcę, Lżę 1. Zgwałcić 1. 2. 3. Przestępuję 2. Łamię 1. Narusżam, Szarpam, Szpecę, Krzywdzę, & sub Ranię.* Verletzen/ gewåltigen/ nothzwingen. *Quacunque Iliacos ferro violaverit agros* V. *syn.* Tĕmĕro, lædo, ōffēndo cōntāmĭno, măcŭlo, fædo, vel rūmpo, ābrūmpo, pērfrīngo rēscīndo, dīssōlvo lăbĕfăcto, vel stuprum īnfĕro, cōnstupro.
vīpĕra, *Żmija, non Jaszczurká.* Ein Natter. *Vipera delituit, cœlumq; exterrita fugit.* V. *syn.* Măla, īnsĭdĭōsa, ātra mōrtĭfĕra, lēthālis, mōrdax īmprŏba scĕlĕrāta, vĕnenōsa. *v. Serpens.*
vīpĕrĕus, viperīnus. *Żmijowy.* Der Natter zugehörig. *Nec qua vipereô tela cruore madet.* O.
vipiōnes, *hi. żórawki.* Viprēta, *æ. ćiernisko.*
vir, *Mąż 2. Męszczyzná, Małżonek, Człowiek, Chłop 4. Samiec, Członek 5.* Ein Mann. *Præsentemq; viris intentant omnia mortem.* V. *syn.* Mās, māscŭl9, vel hŏmo, vel cōnjux, spōnsus mărīt9. *epith:* Fōrtis, māgnanĭm9, gĕnĕrōsus, īmpĕriōs9, īmpăvĭd9, jūst9, prūdens, săgax, solērs, præstans, īllūstris. *phr.* Fīrmāta vĭrum cum jam te fēcĕrit ætas, ănĭmum gĕrens vĭrīlem. *Hic vir hic est, tibi quem promitti sæpius audis.* V.
Vira, Niewiásta 1. 2. ein Weib.
Virācia, à viro. Niewiásta 2. 2. Mężna. ein hertzhafft Weib. *sub Mężny, & sub Mocny.*
Virāceus Mocny 1. starck.
vĭrāgo, *Niewiásta 2.* ein hertzhafft Weib.
Viratus, Mężny.
virens, *Zielony.*
vireo, es. *Zielenię się; Mocnieię.* grünen. *Fronde virere novâ, quod non sua germinat arbos.* V. *syn.* Vĭrēsco, vērno, rĕvīrēsco, flōrco, frōndēsco.
vĭreo, *onis. Wywielga.*
vīres, *hæ. Moc, Siłá 2. Zdolność. Przemożenie.* Krafft/ Stårcke/ Macht. *Sic fatus, validis ingentem viribus hastam.* V. *syn.* Rōbur vīrtus, vĭgor, vis pōtēntia. *epith* Vălĭdæ fīrmæ ingēntes invĭctæ īnfrăctæ īndŏmĭtæ, ălacres. Hērcŭleæ Gĭgāntea *phr.* Fīrmæ jŭvĕnīli in rōbŏre vires. Vīres āddit sūffĭcit mĭnistrat. Tōtis in vūlnĕra vīrĭbus ītur. Frīgent ēffœta in cōrpŏre vīres. Mārs ărmĭpŏtens ănĭmum vīresque Latīnis āddĭdit, āgmĭna cōncŭrrunt, junctique & vīrĭbus æquis. *v. Robur; Fortis, & hortandi.*
vĭresco, *à vi Mocnieię.* måchtig werden.
virēsco, *à virore. Zielenię się.* grünen.
vĭrētum, *Wirydarz, Chróśćiná.* Ein grünend Orth. *Devenēre locos lætos & amæna vireta.* V. *syn.* Vĭrĭdārium, prātum hōrtus. *epith:* ămænum, fōrmōsum pătens, ūmbrōsum, lātum, ŏpācum, cūltum, flōrĭdum, dūlce, mōlle, hērbōsum. *phr.* ămœna vĭrēta Fōrtūnātōrum nĕmŏrum. *v. Hortus.*
Virga, *Laská 1. Rozgá 1. Strefá. Pręgá, Plámá, Rutá 5. Ćiskawká.* Eine Ruth. *Arbuteis texunt virgîs & vimine quernô.* Vir. *syn.* Băcillus, vel flăgēllum, vērber, vel vimen, virgūltum, rāmūscŭlus. *v. Flagellum, Vimen & Ramus.*
virga aurea ferratis folijs. Prosiana włoć.

Virga cen-

Virga censoria, *tr.* Rozsądek *surowy, Censurá*
virga lictoria, *Laski ceklárská.*
virga sanguinea, *an świdwa.* virgātor, *Ceklarz.*
Virgatum, sub Rozg rzezanie.
virgātus, *à Virgo. as.* Prąćiány, *Prąszkowáty, Strefisty, Bury, Morąg.* virgea, *Wásąg.*
virgea area, virgetum, *Chrośćiná.*
virgeus, Prąćiány *Chrostowy, Plećiony.*
virgidēmia, Rozg *rżezánie, Chrostu zbieránie.*
vīrgĭnal, *Fraucymer, Członek.*
virgĭnālis, virginārius, virgineus. *Dźiewiczy.* jungfräulich.
Virgindemia, Noni potiùs Virgidemia.
virgĭnĭtas, *Dźiewictwo.* Jungfrauschafft. *Et mea Virginitas avibus libata sinistris.* Ovid. *syn.* Cāstĭtas, pŭdor. pŭdīcĭtia. *epith:* Cāsta, sāncta cāndĭda īnnŭba, īntegra illæsa. *phr.* Vīrgĭnei flos pŭdōris, vīrgĭnĭtātis hŏnos, dĕcus, glōria, *v. Pudicitia, Castitas.*
virgo, *as. unde Virgatus supra.*
virgo, *Dźiewicá 1. 2. Pánná, Pánic, Młodká; Niezepsowány.* Ein Jungfrau. *Virgineis palmis ipsa canistrá premunt.* P. *syn.* Pŭēlla. *epith:* īnnūpta īnnŭba: cāsta, īntĕmĕrāta, īncūlpāta pūra, īntācta, īllībata, pŭdīca. *phr.* Vĭri thălămi ēxpērs, pērpĕtua vīrgĭnĭtate frŭens gaūdēns, Vīrgĭnĭtātis ămāns, stŭdiōsa. Cāstum rĕtĭnens īnvĭŏlāta dĕcus. Intĕmĕrāta viro, vīrgĭnĭtātis ămōrem īntĕmĕrāta cŏlit Laūdem quæ cāstæ vīrgĭnĭtatis hăbet. Quæ sĭne crīmĭne cāstos pērpĕtua sĕrvat vīrgĭnitāte fŏcos. *v. Casta, & Conjugium odisse, & Puellá.*
virgŭla; *sub Laská.*
virgŭlātus, *Prąszkowáty, Strefisty, Bury.*
virgultum, *Chrost 2. Chrośćiná.* Stauden/Gestreuch das allein Ruthen traget. *syn.* Frŭtex, ărbūstum. *epith:* Tĕnĕrum, sŷlvēstre, sŏnans, īmplĭcĭtum, ăvĭum, cōrnĕum, tūrgēscens, vērnum, frŭtĭcōsum. *phr.* Dum tĕnĕra āttōndent sīmæ vīrgūlta, căpēllæ: avia tum rĕsŏnānt ăvĭbus, vīrgulta cănōris, Frŭtĭcōsa levi īncrepant vīrgūlta sŭsurro. Quæcūnque hiemes vīrgūlta per agros, sparge fĭmo pīngui.
vīrguncŭla, *Pánienká.*
vĭria, æ vel viriæ. *arum. Nárámiennik 1. 2. Noszenie drogie.*
viriātus. *a vi vel viribus. Mężny, Mocny 1.* mächtig. *Primam syllabam correptam legunt apud Lucill. Scalig. & Hadei, Junius à viro puto.*
vīrīcŭlæ, *sub Sitá 2.* vĭrīcŭlum, *Rylec.*
Viricum, al, Viricæ. Gelli corr: In rica.
vĭridans, *źielony.* grünend.
viridarium, *Wirydarz.* Blumgarten/Lustgarten. *Quid longinqua juvat viridaria, quid juvat hortos?* M. Vĭrĕtum, prātum, hŏrtus.
vĭrĭdārius, *Wirydarznik.*
viridè *substant: źielone. Tráwa 1.* Graß.
viridè, viridiùs. *źielono.* grün.
Virĭdārium, wirydarz. vĭrĭdĭcātus; *zielony.*
viridis, *źielony 1. 2. świeży 2.* Grün. *Nunc virides etiā occultant spineta lacertos.* Vir. *syn.* vĭrens, vĭrĭdans, vĭrēscens, flōrens, frōndens.
viridĭtas, *źieloność* Grünheit. viridium, *wirydarz.*
vĭridor, *aris. źielenię się.* grün werden.
virilia, *jum. Członek 5.* männlich Schaam.
virīlis, *Męski. Mężny:* Männlich. *Item.* dapffer beherzt. *Cum sis officiis Gradive virilibus aptus.* O. *syn.* Māscŭlus, gĕnĕrōsus, aūdax, īntrĕpĭdus īntērrĭtus, cōnstans.
vĭrīlĭtas, *Męstwo, Członek 5.* Männlichkeit/ männlich Schaam.
vĭrīlĭter, *Mężnie.* Männlich/beherzt. *Quid, qui pervenit, fecitne viriliter? atqui.* Hor. *syn.* Fōrtĭter, gĕnĕrōsè, aūdăcter.
viriŏlæ, *Nárámiennik 1. 2. Noszenie drogie.*
viriōsus, *Jádowity.* gifftig.
Virĭpŏtens. Mężny, Dorosty. Mannbar.
vĭrītānus, *Poiedynkowy.*
vĭrītim, *Poiedynkiem, Osobno, Sam á sam, Ná káżdego, & sub* Każdy *2. Cum minor esset agri multò modus ante viritim.* Lucr.
vĭror, *oris. źieloność.* Grünheit.
vĭrōsa, *à Vir, sub Jurny.* Manns begierig.
virōsus, *à Virus, Jádowity, śmierdzący.*

Virtuosè

Virtuosè vixit, Ptolomæus Flavius Romæ in Vet. inſcriptione ſepulchri legit.

vịrtus, *Cnotá 1.2. Moc właſność 1. Męſtwo Przymiot 2.* Doſkonáłość. Die Tugend. *Item.* Göttin der Tugend. *Virtutes habeat, ſic collige, vatis avarus.* H. *ſyn.* Prŏbĭtas, īntēgrĭtas, pĭĕtas, æquĭtas māgnănĭmĭtas prūdēntia, vel vis vīres rō bur, vel ārs făcūltas. *epith.* Vīvĭda māſcŭla īnclȳta memŏrānda gĕnérōſa ſplēndĭda īllūſtris, nōbĭlis, īncōncūſſa; impăvĭda præſtans, ēxcēllens, īnvīcta, īntērrĭta, cōnſtans, fīrma, pia, pătĭens rāra, īgnea ārdens, vīvax pĕrēnnis laūdāta cēlĕbris īngens, ămābĭlis vĕnĕrānda, mīrānda. *phr.* Vīrtūtis hŏnos, dĕcus ſplendor, ŏpes ŏpus. Māgnæ rōbur mēntis. Ipſa sĭbi prĕtĭum vīrtus. Vīrtus sĕpūlcri nēſcia: Fāto măjor: Fātōrum dŏmitrix, vīrtūti īmmōrtālis hŏnor, ſōla bĕātos ēffĭcit cœlo īnsĕrit Dūro nītĭtur ad laūdem virtus īntērrĭta clīvo. Cœlo Deo āccēpta, grātīſsĭma. Nēſcia fōrtūnæ cēdĕre. Vīvēns pōſt făta sŭpērſtes. Vīrtūſque sĕrēna frōnte grăvis. Vīrtus eſt vĭtĭum fŭgĕre, & săpĭēntia prīma ſtūltĭtia cărŭiſſe. Paūci quos æquus ămāvit Jūpĭter, aut ārdēns ērēxit ad æthēra vīrtus; ūnĭca pōſt cĭnĕres vīrtus vĕnĕrānda beatos ēffĭcit; ōmnia nam vīrtus īmpĕrĭōſa dŏmat, Sōla mănēre pŏteſt ōccāſus nēſcia vīrtus. Fāmam ēxtēndĕre factis, Hoc vīrtūtis ŏpus. *v. Pietas, Patientia, Caſtitas, Modeſtia, Clementia, Prudentia Juſtitia, Generoſitas, Temperantia & b.*

vīrŭlentus, *Jádowity.* gifftig.

vīrus, *Jad, Smrod, Moc, Gorzkość, Fárbá.* Gifft. *Virus habe, nos hæc novimus eſſe nihil.* Mart. *v.*

Virus alarum, Parkot. (*Venenum.*

Vis Particula addititia ſub Kolwiek.

vis, *Nomen, Moc Gwałt 1.2. Wiele 2. Wielkość 1. 2. Znaczenie, Wielki.* Gewalt/Krafft/Macht *Utraq; vis apibus, pariter metuenda, neq; illæ.* V. *ſyn.* Vĭŏlēntia, vel robur *vide ſupra Vires.*

viſcātus, *Lipki, Lipem oblepiony.* mit Vogelleim beſtrichen. *ibidem.*

viſcĕra, *Wnętrzności gorne.* Ingeweyd. *Magna tamen res eſt, errans cum viſcera febris.* M. *ſyn.* īnteſtīna, īlia ēxta, præcōrdia. *epith.* īntĭma mōllia pīnguia, lūbrĭca ſpīrāntia tĕpĭda tĕpēntia călĭda fērvēntia. *phr.* Mōllia cōncēptis tōrrēbant viſcĕra flāmmis. Jŭgŭlānt pĕcŭdes & vīſcĕra vīvis ērĭpĭunt. Lōngis ſingūltĭbus īlia pūlſat.

Viſcĕrātim, Sztukámi. viſcĕrātio, *Obrok.*

Viſcero, & Viſceror ſub Obrok.

Viſcĭdus Viſcōſus, Lipki. Leimächtig. *Conſcendunt reduces, multas viſcoſus ineſcat.* Prod.

viſcus *ci m.* viſcum, *n. Lep, śieć ná zwierzá, Jęmiołá, & ſub Drápániná, Męśiſta ſztuká.* Vogelleim. -- *Ne dicam viſcus aprugnum.* L. *ſyn.* Glūten, glūtĭnum. *epith.* Pīnguis tĕnax, lēntꝰ, sĕquax ſtrīngens, vălidꝰ. *phr.* Vīſci glūten. Vīrgæ călămi vīſco īllĭti, ōbdūcti vīſcāti, vīſci; īlla dŏlis vīſcōſque sŭper cōrrēpta sĕquāci. Tum lăquĕis cāptāre fĕras, & fāllĕre vīſco. Vŏlucres viſcātâ fāllĕre vīrga.

viſcus, ĕ*ris. hoc. Kiſzki, Wnątrze, Męśiſta ſtuká*

Viſendi ſtudio. Ná dźiw. (Ingeweyd

Viſendum, Viſendus. Jeſt ſię Czemu *dźiwowáć.*

Viſere eo. Viſum eo. Viſendi cauſa. Wnawiedźiny, W*oględźiny.*

vīsĭbĭlis, *Widomy.* ſichtbar. *Jn qua viſibilis ſtat tibi gloria.* (Choriamb.)

viſio, ōnis *Widzenie 2.* das ſehen.

vīſio, *is. ſub Wiatru przyrodzonego upuśćić.*

vīsĭtātio, *Nawiedzenie.* Beſuchung.

vīsĭtātor, Do*zorcá,* W*izytator.* (ſuchen.

vīsĭto, *Náwiedzam, Oglądam 1. Widam.* heim

vīſum, *Wiátru przyrodzonego upuſzczenie.*

Viſnaga Bućień.

vīſo, *is. Náwiedzam, Oglądam 1. Dowiáduię ſię Doglądam 2. Ná dźiw.* Gehen zu beſehen/ heimſuchen. *Pendula quod patriæ viſere tecta libet* Mart. *ſyn.* Cōnvĕnio, ădeo īnvīſo, vīsĭto

vīſor, *śpieg. Viſōrius; Wzrokowy.*

Viſpillo, ut Colui, Briſſoni. ſcribunt lege Veſpillo.

viſtŭla, visŭla. W*iſtá.*

viſum, W*idok 3. 5.* Ein Geſicht. *Talibus attonitus viſis, ac voce Deorum.* Virg.

Viſum eſt. P*odoba mi ſię zda mi ſię.*

vīſus, us. *Widzenie 1.2.* W*idok.* Geſicht/ Geſtalt das Anſehen. *Rite ſecundarent viſus omnemque levarent.* Vir. *ſyn.* āſpēctus. *v. Aſpectus.*

Vīta, *żywot 4. 5. życie 1. świat 3. & ſub Miły.* Das Leben. *Vitaq; mancipio nulli datur, omnibꝰ uſus.* Luc. *ſyn.* Spīrĭtus, lūx. *epith:* Fŭgĭens, răpĭda; brĕvis cădūca flŭens flūxa, āngūſta ārcta, mĭsĕra lānguĭda, īnfaūſta īnfēlix dĭūtūrna, lōnga. *phr.* Vītæ mūnus vītāles aūræ ānni dĭes. Lūcis ūſūra. Vītāle lūmen. Vītæ tēmpꝰ, cōrpŏra, dĭes, ſpătium,

cūrſus,ſĕrĭes,ratio mŏdus,ăngūſti tĕrmĭnus ævi. Vitæ ſūmma brĕvis. Sĕmĭta vitæ. Lūcis dūlce mūnus plēna lăbōris vīta. Trīſtibus anxia cūris, vărĭis ĕxpŏſta ŏbjĕcta pĕrīclis. Lābens mōre flŭĕntis ăquæ. Dă ſpătĭum vītæ mūltos da Jūpĭter ānnos. Stat ſua cuique dies:brĕve & īrrĕpărābĭle tĕmpus ŏmnĭbus eſt vītæ, fŭgiens ceu fūmus in aūras, Vărĭis jăctata prŏcellis

vītæ, *Duſze zmarłych, Sprawy ludzkie.*

Vitæ curſus, curriculum Zyćie. (Jngeweyd

vītābĭlis, *Uchronny.* vitalia, *ium. Trzewá.* das

vītālis, *adject:żywotny,żywy i Niezwątlony.*leb hafft/ leblich. *Nam quæcūq;vides veſci vitalibus*

vītālis, *ſubſtant: Rozchodnik wielki.* (*auri.*L:

vītālĭtas; *żywność.* das Leben.

vītālĭter, *żywotnie. Vitam ago żyię.*

vītātio, *Chronienie ſię.* das Meyden/Scheuen.

Vītātor, ſub Chroniący ſię.

vĭtĕllīna,*ćielęćiná.* Kalbfleiſch. & *ſub Złoto-*

vĭtellus, *żołtek.* (*wierzb.*

Viteſcat, Columel: corrigit,vitis citet radices.

vĭteus, *Máćicowy.*

vītex, *ĭcis. f. Wierzbá włoſká.*

Vītiārium Płonnik.

vitiātio. *Zgwałcenie 2.* Schwächung.

vĭtiātor, *Gwałćićiel.* vĭtiatus, *Skázony.*befleckt.

Viticapiſer, ſub Nożyce.

vītīcŭla, *Máćicá 3* Witeczki, *Łodygá,Przeſtąp biały.* vītīcŭlum, *witeczki.*

Vītifer, Vitigineus, Máćicowy. Das Weinraben trägt. *Hæc de vitifera veniſſe picata Vieña.*Mar

vĭtĭle, Plotká 1. vĭtĭlia, *jum. Wić.*

vĭtĭlīgo, *Piegá, Párch.* Flecken an dem Leib von mancherley Farben.

vĭtĭlīgĭnōſus, *Piegowáty, Párcháty.*

vītĭlis *Gibki i Miękki i Plećiony,* Plećieniu *służący*

vĭtĭlĭtīgātor, *Warchoł* Przygániacz, *Prokurator.*

vĭtĭlĭtīgo,ās *Przyganiam,Szydzę.* leichtfertig lich ſchelten.

vĭtio, as. *Pſuię, Fałſzuię, Zárażam, Zgwałćić 4.* Schwächen/ beflecken/ ſchänden. *Corpora fœda latent,vitiatur odoribus aura.* Ovid. *ſyn.* Cōrrŭmpo; viŏlo, dēpravo.

vĭtiō, *Nomen, Nieobrządnie.*

vĭtiosē, *źle, Mowię źle.* Mangelhafftiglich.

vitiosĭtas, *Skażenie Złość 1.* Fehl/ Mangel.

vĭtiōſus, *Skażony.Zły,Wádę máiący, Obłędliwy, Chory i Nieporządny.* Laſterhafft. *Non vitioſus homo esZoile,ſed vitium.*Mart.*ſyn.*īmprŏbus flăgĭtĭōſus, pērdĭtus, cŏrrūptus. *phr.* vĭtĭis dēdĭtus,ăddĭctus. *v.Sceleratus & Libidinoſus.*

vĭtis, *Máćicá 3. 4. 5.* Weinräb/ Räbſtock *Vitis ut arboribus decori eſt, ut vitibus uva.*V. *ſyn.*ūva,vīnea pālmes pāmpĭnus. *epith:*Tĕnĕra flĕxa,ŏblīqua grăvĭda fĕrax rūbens pūrpŭrea,pĭcta,grāta læta. *phr.*Fērtĭlis ŭvis. Răcēmis grăvĭda,tŭmens pĭcta, dĭſtĭncta. Tĕnĕro dāns pălmite frūctum, Grăvĭdos frūctus,fœtus,læta mūnĕra præbens. Plēnăque pōrpŭreo ſŭbrŭbet ŭva mĕro Plēnis tumet ŭva răcēmis. Pāmpinea dūlcis lătet ŭva ſub ūmbra.*v.* (*Vinea.*

vitis alba, *Przeſtęp biały.*

vitis centurionis, *Laſká.*

vitis nĭgra, *Przeſtęp czarny.*

vitis Idæa, rubra. *Borowki 3.*

vitis major, *Máćicá 3.*

vitis minor tenera, *Látoroſl winna.*

vĭtĭsător, *Winiarz.* Räbpflantzer.

vĭtium, *Wádá, Winá 1. Niedoſtátek, Nákazenie Grzech, Złość 1.Błąd,Łupiny 1.2.Skorká 2* Ein Laſter/Vntugend. *Tu vitiis hominum crudelia pabula præbes.*Pr.*ſyn.*Dĕfĕctus lābes vel crīmen,cūlpa nōxa ſcĕlus flăgĭtĭum.*epith.*Tūrpe,īnfāme, fœdum;dĕfōrme fŭgĭĕndum dĕtēſtāndum ēxecrandum,pĕrnĭtĭōſum ēxĭtĭāle, nĕfāndum,īmpĭum. *phr.*Vĭtĭi lăbes măcŭla. Cōrrūpti,ſcĕlĕrāti mōres. Mĕntis ănĭmi tūrpis fœda lābes. *v. Scelus.*

vīto, as. *Uchodzę 3.Chronię ſię.*Meyden/ ſcheuen fliehen. *Iudice nam fruſtra vitiū vitaveris illud* H.*ſyn.*ēvīto,dēvīto, fŭgio,ēffŭgio dēclīno.

vĭtrāria herba. *Farbownik.* (dētrācto.

vĭtrārius,& vitriārius,*Szklarz.*ein Glaßmacher/

vĭtrea, *orum. Szkło, Szklenicá.* (Glaſer

vĭtrea toga, *Szátá ćienká.*

vĭtreāmina, *inum. ſzkło.*

Vitreāria, Pomurne ziele.

vĭtreus, *ſzkláný. Modry. Przezrzoczyſty* Gläſern *Luctus Ariſtai, vitreiſque ſedilibus omnes.*Virg *ſyn.* ēx vĭtro, crўſtāllĭnus, *vel Met:* clārus. nĭtĭdus, līmpĭdus, pēllūcĭdus.

vĭtrĭcus, *Oyczym.* ein Stieffvatter.

vitro

vitro æmulus, *Modrobłády.*
vitrum, *ſzkło, Fárbownik.* Glaß. *O fons blanduſiæ ſplēdidior vitro* A. *ſyn* Cryſtallꝰ. *epit:* Clārum, nĭtidum, lūcĭdum, pēllūcĭdū, ſplēndēns, ſplēndĭdum, mĭcans, pūrum, tĕnue, pērſpĭcūum.
vitta, *Czepek, Záwićie, Bindá.* Ein Hauptbinde/Haube. *Perfuſꝰ ſanie vittas, atroque veneno.* V *ſyn.* Tænia fāſcia tæna. *epith:* Tōrta lānea pēndēns, pēndūla: pūrpūrea nĭvea ālbēns mōllis crīnālis, līnea. *phr.* Crīnālis fāſcia Căpĭtis tænia. rēdĭmīcūlum. Tēmpŏra cīngēns, crīnes căpīllos āſtrīngens cŏērcēns, lĭgāns; ōmnĭbus his nĭvea cīngūntur tēmpŏra vītta. Gēmmātis cīngūntur tēmpŏra vīttis. Vītta cŏērcēbat nēglēctos ālba căpīllos.
vĭttātꝰ, *Bindámi otoczony,* & *ſub Máy* & *Záwićie.*
vĭtŭla; *Krowá 1.* Ein Kuh/Kalb. *Cum faciam vitulæ pro frugibus, ipſe venito.* V. v. *Vacca.*
vĭtŭla. *Weſołość,* & *ſub* Krzycżę.
vĭtŭlāris, *Ofiárá 1.* vĭtŭlāmen, *Látorośl 1. Wilk.*
vĭtŭlīna, *Cielęćiná.* Kalbfleiſch. (*drzewny.*
vĭtulīnus, *Cielęcy.* Kälber.
vĭtŭlīna, *ſub Krzycżę 1.* vĭtŭlīnum *ſub ćielęćiná*
vĭtŭlor, *aris. i à vita: longum Ennio, Noni. Feſto à vitulo breve, Varroni, Nævio, Scalig. Krzycżę 1. Dźierzę, Beſtwię ſię 2.*
vĭtŭlus, *Ciele 1.3.* Płod młody. Ein Kalb. *Tum vitulus bima curvans jam cornua fronte.* Virg. *Juvencus, Taurus.*
vĭtŭpĕrābĭlis, *Przygánny.* ſcheltbar.
vĭtŭperatio, *Przygáná, Gánienie.* Scheltung.
vĭtŭpĕrātor, *Gánienie.*
vĭtŭpĕro, as. *Gánię.* Schelten/ verachten/ ſchmähen. *Iſti id vituperant factum &c.* Tert. *ſyn.* Dămno, cŭlpo, ĭmprŏbo, ărguo. *phr.* Dĭctis ămāris sēvēris vōcĭbꝰ căſtīgāre cōrrĭpēre, ĭncrēpāre, ăcērbis vērbis arguo, ōbjūrgo Cōmmūnis cŭlpæ cūr rēꝰ ūnꝰ ăgor? *v Redar*
vĭtŭpĕro, ōnis. *Przygániácz.* ein Schelter. (*guo*
vĭtus, *ti.* Szyná 2. Kołko bez ſzpic.
Viva calx, *Wapno niegáſzone.* ungeloſchener
viva terra, *ſub Kopány.* (Kalck.
vīvācĭtas, *żywość, Czerſtwość.* Lebligkeit.
vīvārium, *Zwierzyniec 1 Karmnik.* Thiergarten
vivarium glirium. *Szczurzy ſadz.* Ratzenneſt.
vivarium piſcium, *Sadz ryby, Sadzáwká.* Teich.
vīvet, *Porwon. Vivātus, żywy 2.*
vīvax, *żywy żyiący, Czerſtwy. Trwáły 1. Długowieczny, Nieśmiertelny, Niezwątlony źielony.* Lebhafftig. *Palladia gaudent ſylva vivacis olivæ* V. *ſyn.* Vīvĭdꝰ, lōngævus, īmmōrtālis.
vīvè, *żywo.* vīvens, *adject: żywy, żyiący.* lebend.
vivens. *ſubſt: n. żywoćiná, Tchnąca rzecz.* ein
vīverra, *Łáśicá leśna.* (lebhafft Ding.
vīveſco, is. & *viviſco, żyię 1. żarzę 1. 2.*
vīvĭdus, *Czerſtwy, żywemu podobny, żywy.* Lebhafft/ friſch/ muthig. *Mille fugit refugitq; vtis, at vividꝰ umber.* V. *ſyn.* Vīvax, vĕgĕtꝰ, vălĭdus, ănĭmōſus, vĭgēns, fōrtis robūſtus.
vīvĭfico, *Ożywiam 2.* Lebendig machen. *Infundendo Deum mortalia vivificantem.* Pr. *ſyn.* ănĭmo, vītam do, vel rōbŏro, vīres do.
Viviparus, żyworodny.
vīvĭrădix, *Látorośl do ſadzeniá.*
vīvo, *żyię 1.2.3.&c. Zdrowem,* & *ſub Nieſtráwny* Leben. *Ille marmoreum caput eſt, tua vivit imago.* V. *ſyn.* Spīro rēſpīro. *phr.* Vīta lūce frŭor. Vītāles aūras cārpo, dūco, trăho. Æthērea aūra frŭor, vēſcor, Lūmen vītāle vĭdeo. Dĭem, lūcem āſpĭcio. Vītam dūco, ăgo prōtrăho prōfĕro. Vītam, ævum ætātem ānnos, trānsĭgo Ætātis, ævi, vītæ tēmpŏra, ſpătĭum trānsĭgo, ēxĭgo trādūco pēră̆go dēcūrro, cōnſūmmo. Vīvēndo vīcit ſua fata sŭpērſtes. Vīxi & quem dĕdĕrat cūrſum fōrtūna pērēgi, vīvo ĕquĭdem, vītamque ēxtrēma per ōmnia dūco, āffīctus vītam in tĕnebris lūctūque trăhēbam. Mē ſi cœlĭcōlæ vōlūiſſent dūcĕre vītam. Nūnc vĭuo, nĕq; ădhūc hŏmĭnes lūcēmq; relĭnquo.
Vius Scali: Vios deos legit apud Solinum Servium, & *in Vet Epigramate Fortunæ Præneſtinæ,* & *eos intelligit quos ſemitales vocat Virgil: in Catalectis,* & *Plautꝰ Viales Lares*
vīvum, *ſubſtant: żywe, Iśćizna.*
vīvus, *żywy 1.2. Zdrowy 1. żyiący, świeży, źielony, ćiekący 3. Niegáſzony, Samorodny, żywemu podobny.* Lebendig. *Tecta juvant & fons vivus & herba rudis.* M. *ſyn.* Vīvēns. ănĭmātꝰ, ſpīrāns,
vivus lapis. *Iſkrzyk 2.* (sūpērſtes.
Vivus præſens Wzywe oczy.
Vivus vultus Obraź zywy. warhaffte Geſtalt.

Vix, *Ledwie*, *Beż máłá*, *Skoro*. **Raum.**
vix, *Nomen Raz.*
ūlcĕrōsus, *Vide Polon: Hulcerosus.* **Voll Geschwär.** *Sævit & circa jecur ulcerosum.* (Saph.) Hor. *phr.* ūlcĕrĭbûs fœdꝰ, rĕfērtꝰ, scătēns, tēctus, ōbdūctus, crŭēntus, stīllāns.
ūlcīscor, *Mścić się.* **Rächen.** - *Gentemq; ulciscar iniquã* Vict: *syn.* Vīndĭco, pūnio. *phr.* Vīndĭctam, pœnas sūmo, rĕpĕrio, rĕpōsco. Jūsta Dĕōrum ūltio pērsĕquĭtur sŏntes. Patrīsq; nĕcem jūstîs ūlcīscĭtur armîs. *v. Punio.*
ūlcus, ĕris. *Wrzod.* **Geschwär.** *Ulceris os alitur vitium, Vivitque tegendo.* V. *epith:* Stīllāns putre putrĭdum, putrĕfāctum, tetrum, squāllēns fœdum, tābĭfĭcum hūmĭdum, sōrdĭdum ācre ūndāns dīrum. *phr.* Tābô, sănie plēnum flŭēns: ūlcĕra mēmbrōrum scăbie putrefācta. Hōrrĕat ūndāntī sănĭem trāctāre Măchāon ūlcĕre. *v. Vulnus.*
ūlex, ĭcis. *m. Złotochrost.*
ūlīgĭnōsa terra. *Ligáwicá.*
uliginosus, *Iłowáty Wilgotny.* **feucht.**
uliginosus campus, *Rędźiná.*
ūlīgo, *It, Wilgotność 1.* **Feuchte der Erd.** *At quæ pinguis humus, dulcique uligine læta.* Virg.
ullus, *Kto 2.* **jemand.** (**bäum besetzt.**
ulmārium. *Więzowy las.* **ein Orth mit Vlmen-**
ulmeus, *Więzowy.*
Ulmĭtrība, ulmorum acheruns. *Smágániec.*
ūlmus, *Wiąz.* **Ein Vlmenbaum.** *Pampineæ vites & amicæ frondibus ulmi.* Ov. *epith:* Frōndōsa, ŏpāca, densa pătŭla ālta: prōcēra ŭmbrōsa ārdua vĭrĭdis āĕria, fōrtis mōntōsa, rāmōsa vĭrens mōllis, pāmpĭnea vītĭcōma tēxtĭlis, dūra frōndēns. *phr.* Vītĭbus ārbor ămīca, Rāmos, annōsāq; brāchia pāndēns. (**Elenbogen.**
ulna, *Łokieć 1. 3. kość łokćiowá większa.* **ein**
ūlŏphōnum, *gr. Dźiewięć śił, & in Lepczycá.*
ulpīcum, *Czosnek 2.* **grosser Knoblauch.**
Uls, i. Ultra. Zá gorę.
Ulterior, *Dalszy.* **Weiterer/ferner.** *Tendebantq; manus ripæ ulterioris amore* Virg.
ūltĕrius, *Dáley 1. Dłużey, więcey 1. 2.* **weiter**
ultĭma, *orum. Ostátnia.* ultima cœli, *Zachod 2.*
ultimæ ceræ, *hæ. Testáment.*
ultimò, *Ostátnie, Ná ostátek.* **zuletzt.**
ultĭmum *Nomen substant. Ostátek, Początek przednia rzecz.*
ultĭmùm, *Ostátnie Ná rozstaniu.* **zum letzten mal**
ultimus, *Ostátni, Przedni, Pierwszy, Nawiększy, & sub Ostátek.* **Der letzte.** *Ultimus Æthiopum locus est, &c.* Virg. *syn.* Pōstremus, ēxtrēmus, nŏvīssĭmus.
ultio, *onis. Pomstá.* **Rach.** *syn.* Vīndĭcta, pœna, sūpplĭcĭum. *epith:* Sæva, crūdēlis ātrox, sĕvēra, dīra tērrĭbĭlis, fūnēsta hōrrēnda, ĭnīqua īmpia, jūsta merĭta. *phr.* ūltrīces, iræ, cūræ flāmmæ, pœnæ. *v. Supplicium, & Nemesis.*
Ultis pro ultra. Pompon. *IC. Ultis Tiberim.*
ultor, *oris. Mśćićiel.* **Ein Rächer.** *syn.* Vīndex: pūnītor. *epith:* īrātus, īnfēnsus, grăvis, ācer, sĕvērus, crūdēlis, ātrox. *phr.* Pœnārum ēxāctor, ūltrīcem pronus ad īram, ūlta vĭrum pœnas ĭnĭmīco à frātre rĕcēpi.
ultrà, *Præpositio, Nád 1. Nad to, Bárźiey Precz z tąd, zonę stronę, Zá gorę.* **über.** *Quos ultra citraque nequit consistere rectum.* Virg.
ultra, *Adverbium. Dłużey, więcey.* **weiter.**
ultra modum *Názbyt.* **zuviel.**
ultra quàm, Dáley, więcey niż zbytnie. **mehr.**
ultra citrave, tam y sam.
ultrāmundanus *Záświátowy. sub Záświećie.*
ultrix, *sub Mśćićiel.* **Rächerin.**
ultrò, *Dobrowolnie, Sam Zdrugiey strony.* **Freywillig/ungezwungen.** *Ultro contemptus rogat, & peccasse fatetur* Prop. *syn.* Spōnte lĭbēnter, vŏlēns lĭbēns. *phr.* Nūllô cōgēnte. Nūllîs cōgēntĭbûs īpse vŏlēns fācĭlīsque sĕquētur. Nūllîs hōmĭnum cōgēntĭbûs īpsæ spōnte suâ vĕnĭūnt. Sūffĭcĭunt nūllô pōscēnte trĭbūtum, Spōnte suâ sĭne lēge fĭdem rēctumque cŏlēbānt. *v. Sponte.*
ultrò citroq; *Społecznie, Z obu stron, Tám i sam.* **hin und wieder.**
ultrōneus, *Dobrowolny.* **freywillig.**
Ultrotributum, zapłátá 1.
Ulua, *porost* ūlūla *puszczyk, & sub płácz an Słowik?*
ululābilis, *żáłosny.*
ŭlŭlātus, ûs. *Krzyk 2. 5. wyćie, Skrzeczenie.* **Das Heulen.** --*Implevit querulîs ululatibûs Idam.* Ovid. *syn.*

Ovid. *ſyn.* Clāmor quēſtus gĕmĭtus. *epith:* Trĕmŭlꝰ mœſtus, fœmĭnĕus lūgŭbris, clāmōſus, quĕrŭlus, hōrrĭsŏnus, āttŏnĭtus, flēbĭlis, tērrĭbilis, īnſānus Tārtărĕus, tērrĭfĭcus, ăcūtus.

ŭlŭlo, as. *Krzyczę 1. 2. wyię, Nárzekam.* Heulen. *Sylvarum, viſæq; canes ululare per umbram.* V. *ſyn.* ēxŭlŭlo, vōcĭfĕror. *phr.* ŭlŭlātu, quĕrēlîs quēſtĭbûs, clāmore cœlum tērras æthĕra īmpleo; ŭlŭlātum mītto, ēmītto, fūndo, ōre do ſpārgo in aūras. Ædes ūrbes aūras cælum æthĕra trĕmŭlîs ŭlŭlātĭbûs cōmplēre. Aūdītur mœſtus vāſtis ŭlŭlātus in āntris. Tērrĭbĭlemque văgas ŭlŭlātum ſpārgit in aūras. Crēbrîs fĕrĭunt ŭlŭlātĭbûs aūres. *v. Gemo, Clamo. Queror.*

umbella, *Ciennik, Okołki źioł.*

umber, *m. Mieſzániec.* umbĭlīcātus, *Pukláſty.*

umbĭlīcꝰ, *Pępek 1 pukiel 2. Srzodek, Guźik, wierzchołek,* Kámyczek *głádki, zegárá pręt.* Koniec *1.*

umbilicꝰ diei, *Południe.* Mittag. (der Nabel

umbilicus fornicis. *Kámień ſklep záwieráiący.*

umbilicus Veneris. *Rozłog źiele,* R*zęſa 3.*

umbo, *hic. Puklerz, wydátność, wypukłość.* das Mittel eines Schilts.

umbra, *ćień, Obłudá 2 Podobieńſtwo, pokrywká 2 Gość 4. zaſłoná, Lipień Fráſzká 1. Nieproſzony Kruk morſki, Budá.* Schatten. *Nunc etiam pecudes umbras & frigora captant.* V. *ſyn.* ūmbrācŭla, ōrum, vel cālīgo tĕnĕbræ. *epith:* ŏpāca dēnſa, ōbſcūra nigrans nĕmŏrālis ſȳlvēſtris vĭrĭdis, vĭrēns, vĭrĭdāns hērbōſa frōndōſa ārbŏrea flūmĭnea, frīgĭda gĕlĭda mōllis, grāta dūlcis āmæna, sĭlens pāllens hōrrēns căva ſpīſſa hūmēns cæca ĭnānis nigra, grăcĭlis nŏctūrna tūrpis trĕmŭla nŏctĭvăga, tērrĭfica tĕnebrōſa, trīſtis mĭsĕra ſōmnĭfera. *phr.* Rāmōrum ūmbræ lātebræ frīgꝰ frīgŏra, tēgmĭna ūmbrācŭla, ūmbrōſæ frōndes. Frīgꝰ ŏpācum āmābile! Lūcꝰ in ūrbe fŭit, mēdiâ lætīſsĭmꝰ ūmbrâ. Majōrēſque cădunt āltis de montĭbꝰ ūmbræ. *v. Refrigero.*

umbræ, *ćienie, Duſze zmarłych, Stráchy nocne, Chłodnik 2.* die Seelen der verſtorbenen.

umbrācŭlum, *ćiennik, Játá, Chłodnik 3.* K*ąt 2.* K*ápeluſz* Vberſchattung/Sonnen oder Licht ſchirm. *Et lenta texunt umbracula vites.* V. *ſyn.* ūmbra, vel lŏcus ūmbrōſus, ŏpācꝰ, nĕmŏrōſus, ſȳlvēſtris, ārbŏrĭbûs tēctus.

umbrarum facies Smierć widomá.

umbrarum locus Piekło. die Höll.

umbrātĭcŏla, Pokątny.

Umbrātĭcus, *Pokątny,* D*omak,* N*ieſławny, Podły.*

umbrātĭlis, *Prywatny 1.* Pokątny, *Nieſławny.* Schattächtig.-- *Quantū veris umbratile ſpectrū.* M.

umbri *ab umber, ſub Mieſzániec.*

umbrĭfer ćieniſty. Schatten bringend. *In nemus umbriferū, conjux ubi priſtinꝰ illi.* V. *ſyn.* ūmbrōſus, ŏpācus, ūmbrātĭlis. ūmbras fĕrens.

umbro as. záćimiam. Schatten machen/beſchatten. *Atq; umbrata gerunt civili tempora quercus* V. *ſyn.* ĭnūmbro ŏbūmbro ŏpāco, tĕgo. *phr.* ūmbro tĕgo; ōbtĕgo ūmbras īnduco, ſūfficio præbeo ēxplĭco, tēxo. Lēntæ tēxūnt ūmbrācŭla vītes. Spārgĭte hŭmum fŏlĭîs, īndūcĭte fōntĭbûs ūmbras. *v. Refrigero.*

umbrōſus, *ćieniſty.* ſchattächtig.

Unà, *Poſpołu, záraz.* Mit einander/zugleich. *Tuque ades inceptumque unà decurre laborem.* Virg. *ſyn.* Sĭmul, părĭter.

una, *Nomen. Iedná.* una eademq; *ſub Iedenże.*

una forma percuſſi, Podobny. gleich geſtaltet.

ūnănĭmans Zgodny.

ūnănĭmis, *Iednomyślny, zgodny.* Einhellig/einmütig. *Unanimes hic ore jubet flagrare docentes* Arat. *ſyn.* Cōncōrs, cōncōrdi ănĭmô.

ūnănĭmĭtas, *Iednomyślność, zgodá.* Einmütigkeit

unanimĭter, *Iednomyślnie, Iednoſtáynie, zgodnie.*

ūnănĭmus, *idem.* unanĭmis.

uncat urſus ſub Niedźwiedź.

uncia, unciola. *Uncya 1. 3.* Pálec, *miárá, Stáie 1.* zwey Loth. *& us Szoſtak.*

Unciæ partes, Uncya 1. & in Części cáłey rzeczy & ſub Lichwá.

unciæ as eſt pes. *Stopá 5.*

uncĭālis, *Uncyiowy, Ná pálec miąższy.*

unciaria uſura, unciarium fænus. *Lichwá rozmáita.*

unciārius, *Uncyowy, Ná pálec.*

unciatim, *Uncyámi, Po kąſku.*

uncĭnātus, *Haczyſty.* gehacket. uncinus *Hak.*

unctio, *Námázywánie.* ſalbung.

unctio extrema *Pomázywánie 2.* die letzte Oelung.

unctĭto as. *Oleykuię.* offt ſalben.

unctiuſculè *Tłuſto.*

unctiuſcŭlus *Okraſzony Tłuſty.*

unctor, *Smárownik.* ein Salber.

Unctorium hypocauſtum *Smárowniá.* ein Kammer wo man ſalbet.
unctōrius, *Námázowániu ſłużący. Smárowániu ſłużący, Oleykowy.* das zum ſalben gehört.
unctŭlum, Máść. unctum, *Okráſa.*
unctūra, *Námázywánie.* Salbung.
unctus, *ti. Námázány, Oleykowány, Tłuſty Okráſzony, Gładki ſ. Pomázániec, Bogáty.*
unctus, *us. Námázánie.* Salbung.
uncus, *ſubſt: Hak 1.3. Oſęká, Kluczká 1. Kotwicá Klámrá.* Ein Haack. *ſyn.* Hărpāgo, ūncīnus, hāmus. *epith:* Tēnax, fērrĕus, ăcūtus, cūrvus, trĭdēns. *v. Harpago & Hamus.*
uncus, *adject: Zákrzywiony 2. haczyſty.* Gehacket krumm. *ſyn.* ădūncus, īncūrvus, īnflēxus.
Unda, *Wodá, Wałná wodźie, Zámieſzánie, Tłum Sok. Kápitelow &c.* Waſſerwåll. *Fecerat ignipotens undis & Japyge ferri.* V. *ſyn.* ăqua lўmpha lătex, flumen flŭvĭus, rīvus fōns, vel flūctus, æſtus. *epith:* Dūlcis sălĭēns, lĭquĭda pūra lūcĭda līmpĭda quĭēta, vīva prŏpĕrans cĕlĕris frīgĭda gĕlĭda sŏnōra, răpĭda, īrrĭgua cœnōſa lutōſa, ſōrdĭda līmōſa, dēſes pălūſtris fōntāna tōrrēns, fluvĭālis ſtāgnāns plŭvĭālis æquŏrea mărīna, ſpūmāns, văga, tŭmens tŭmĭda *ph.* Flūmĭnei lătĭces. Spūmōſæ īmpĕtus ūndæ, ūndārum cūrſus lāpſus mūrmur, sŏnĭtus. *v. Fluvius Fons Mare, Aqua.*
undabundus, *Opływáiący.*
undans, *Opływáiący, Powiewáiący ſię, Wałniſty, Wężykowáty, Wodnowzorzyſty.*
undātim, *Wałniſto, Hurmem & in Sypiąſię.* Wållenweiß. *Nubis ruentis nimbo undatim nigro.* J
undātus, *Wałniſty 2 Wodnowzorzyſty.*
undĕ. *Zkąd 1.2.5.4. Od kogo, U 1. ktory.* Woher. *Qui genus? unde domo? pacemne huc fertis an arma?* Virg. (und neuntzig.
undecentum *Dźiewięćdźieśiąt i dźiewięć.* neun
undĕcies, *Iedenaśćie kroć.* Eilffmahl. *Undecies unus ſurrexit Zoile, cœna.* Mart.
undĕcēni undĕcim, *Iedenaśćie.* eilff.
undĕcĭmus, *Iedenaſty.* Der eilffte. *Alter ab undecimo jam tum me ceperat annus.* Virg.
undĕcĭrēmis, *Náwá máiąca wioſeł wiele.*
undĕcunq; undelĭbet. *Zkądkolwiek.* es ſey wo
undēni, *Iedenaśćie.* eilff. (es her wil.

Undequadrages, undequadraginta. Trzydźieśći y dźiewięć neun und dreyſſig.
unde-octoginta, *śiedmdźieśiąt i dźiewięć.* neun und ſiebentzig. (zehn.
undeviceſimus, undevigeſimus Dźiewiętnaſty. neun
undevīginti, *Dźiewiętnaśćie.*
undĭq; *Zewſząd.* Allenthalben her. *Aridaque ora quatit, ſudor fluit undique rivis.* Virg.
undique ſecus, undĭque verſus. *ibidem.*
undĭsŏnus, *Wodoſzumny.* Brauſend. *Cogor & undiſonos nunc prece adire Deos.* Ovid.
undo, as. *Obfituię, Opływam Oblewam, Wylewam z brzegow, Powiewam ſię, Wre co, Wybuchnąć Zálewa, Rozlewa.* Waſſerwållen machen. *Virgea ſuggeritur coſtis undantis aheni.* Virg. *ſyn.* Flūctuo, æſtuo, ĭnūndo. *phr.* ēxæſtŭat vōrtĭcĭbus Măre, ſtrīdet ſpūmāntĭbus ūndis. Sĭnŭōſo vōrtĭce vōlvĭtur ūnda. *v. Fluctuo.*
undōſus, *Wałniſty 2.* Voll Wållen. *Troja per undoſum peteretur claſſibus æquor.* V. *ſyn.* ūndāns flūctŭāns, æſtŭāns, æſtŭōſus, ūndĭvŏmus. *phr.* ūndis tūrgĭdus, tŭmens, sŏnōrus.
undŭlāta toga. *Czámlet.*
undŭlātus, *Wałniſty 2. wodnowzorzyſty.*
une; *ab Unus. Ieden 1.*
ūnĕdo, ōnis. *f. Nieſplik 2.* die Erdbeer. *non Ieżowká, e corripit Verrepæus Robert: Stephani. ſed analogia produci poſtulat & Jo. Urſin. produxit.*
Ungaria, &c. idem Hungaria &c. Ungernland.
Ungentum, priſcè. Oleiek.
ungo, *unxi. Námážuię 1. Oleykuię, Okraśić.* Salben/ ſchmieren. *Ungere tela manus, ferrumq; aptare veneno.* V. *ſyn.* inūngo, pĕrūngo, līno ōblīno tīngo īmbuo. *phr.* ūngvēnto ſpārgo, pērfūndo mădĕfăcio, ŏdōro; ŏleo pērfūndĕre tēmpŏra ſacro. Tīngĕre ſūccis frāgrāntĭbus ārtus. Nūdātōſque hŭmĕros ŏleo pērfūſa nĭtēſcit.
ungvēdo, inis. Máść. Salb. *ungvellŭla, Páznogieć*
unguen, *inis. n Máść 1 Okráſa Maz. Lipkość.* Salb
unguentaria, *Aptekárká, Aptekárſka náuká* Salb
unguentārium, *ſub: Oleykowy.* (macher Kunſt
unguentārius, *ſubſtant: Aptekárz. adjectiv: Oleykowy.* ein Salbmacher.

Unguentātus, *Oleykowány*, *Perfumowány*.
unguēntum, *Oleiek ná Máść*. Salb/wolriechende Salb. *ſyn.* ărōmăta *vel* mĕdĭcāmēntum. *epith:* Căſſum, fragrāns, ŏdōrātum, ŏdōrĭfĕrum pingve prĕtĭōſum sălūtāre, sălūtĭfĕrum, ūtĭle. *phr.* Bālsămo nārdo, ămōmo, mȳrrha ſtīllant, dēſtīllānt tēmpŏra crīnes. Stīllānt ūngvēnta căpīllis. Pērfūſus ŏdōre ſpīrāntis ămōmi. *v. Odor, vel Medicamen:*
unguilla Máść 1. ungvĭnōſus, *Máżiſty*, *Tłuſty*.
unguis, ungvĭcŭlus. *Páznogieć, Kopyto 1. Hak, Onich, Látorośl 1 Rożánego kwiátu ſpodek, pław 4. Błyſzczak & ſub Kápitelowáć.* Nagel an Fingern/ und Füſſen. *Ungvibus ora ſoror fœdans & pectora pugnis.* V. *epith.* ădūncus cūrvus īncūrvus rĕcūrvus tĕner cāndĭdus nĭtĭdus acūtus vūlnĭfĭcus, rĭgidus rĭgēns tĕnax hōrrĭdus, ăvĭdus hāmātꝰ ūncus. *phr.* Lăcĕrans gĕnas ōra sĕcāns: ăvĭdōſque tĭmet quĭbꝰ hæsĕrat ūngves, īngĕmit & crūdis ūngvibus ōra sĕcat. *v. Lacero.*
unguito, as. Námázuię. ſalben.
ungŭla, *Kopyto 1. Hak kátowſki, Onich.* Huff/ ein Fuß der Thier ſo nicht zehen hat. *-Putrum ſonitu quatit ungula campum.* V *ſyn.* ūngvis. *epith.* Cōrnea dīra, sŏlĭda fĭſſa, bisulca, hāmāta ădūnca. *phr.* Pedum cōrnu ăcumen. Pĕdes ūnci, rĕcūrvi ădūnci.
ungulæ, *Paznokty żelázne.*
ungŭlātus, *Pázurowáty.*
ungŭlum, ungŭlus. Pierśćień.
ungvo, vis. Námázuię. ſalben.
ungustus fuſtis, uncus, Feſto.
ūniănĭmus, *Zgodny.* einmütig/ einhellig.
ūnĭcălămus, unĭcaulis. *Nieroſocháty.*
unĭcè; *Iedynie*, *Oſobliwie.* eintzig.
ūnĭcŏlor, *unicolorus. Iedney máśći.* einer Farb.
ūnĭcornis, *adject. Jednorogi ſubſtant: Jednorożec.*
ūnĭcorpŏreus, *Iednoſtáyny.*
ūnĭcus, *Iedyny, Iednorodny, Oſobliwy, Wyborny.* Einig. *Poſſe, ſed appellat puer unicꝰ, ut Polyphemi.* J.
ūnĭformis, *Iednoſtáyny.* einer Geſtalt.
uniformĭtas, *Iednoſtáyność.* gleiche Geſtalt.
uniformĭter, *Iednoſtáynie.*
ūnĭgĕna, *unigenitus. Iednorodny.* eingebohrner.
ūnĭjugus, *ſub winnicá podwiązána.*
ūnĭmamma, *ſub Cycek 1.*
ūnĭmănus, *Iednoręki.* der nur eine Hand hat.
ūnĭmŏdus, *Iednoſtayny.*
ūnio, is. ſub Ziednoczyć. Zuſammenfügen/ vereinigen. *Talis & uniti vox agminis aera complet* Juv. *ſyn.* Jūngo, ādjūngo, cōnjūngo, cōnnecto cōllĭgo, āllĭgo, as, cōpŭlo.
ūnio, ōnis. *f. Ziednoczenie.* Vereinigung.
ūnio, *onis. m.* *Perłá Cebulá 1. Es ná koſtce, Koſtek rzucenie nieſzcześliwie.* Ein Perle. *Jurat Gallia, ſed per uniones* (Phal.) M. *ſyn.* Mārgărīta, băcca: gēmma. *epith:* Prĕtĭōſus, nĭtēns, cŏrūſcus, Gāngētĭcus. *phr* Gāngētis gēmma. Lăpis Gāngētĭcus. *v. Baccæ, Gemma.*
unioculus. lege unoculus.
ūnĭsŏnus *ſub Ná dwá głoſy.*
ūniſtīrpis, is. *adject: comm: Nieroſocháty, & ſub Pniak.*
ūnĭtas, *Iedność, Iednákość, Ziednoczenie, Podobieńſtwo 1. Poiedynek 1.* Einigkeit. *Cain cruentus unitatis invidus.* (Jamb.) M. *ſyn.* ōmnis, tōta, cūncta
unīte, poſpołu. uniter, Iednoſtáynie.
ūnītus, *Ziednoczony.* vereinigt.
ūnĭverſālis, *Powſzechny.* allgemein.
ūnĭverſaliter universè. *Ogołem, Powſzechnie.*
ūnĭverſi, *Wſzyſcy*, alle. ſammentlich.
universĭtas, *Powſzechność, Poſpolitość, świát.* allgemeine Verſammlung.
uniuerſum, *Wſzyſtko, świát 1.* die Welt.
ūnĭverſus, *Wſzyſtek, Ogolny.* Allgemein/ gantz und gar. *Hermes gloria Martis univerſi.* (Phal *ſyn.* Tōtus, ōmnis, cūnctus.
ūnĭvita, *ſub Iednożeniec.*
Unĭvŏca apud Gramaticos, eadē quæ Synonyma. Apud Dialecticos verò, ea ſunt quorū & nomē comune eſt & ratio ſubſtātiæ eadē, ut hominū equorū, &c.
ūnius & ſemiſſis, *Połtorá czego.*
ūnŏcŭlus, *Iednooki.* der nur ein Aug hat.
ūnŏmammius, *ſub Cycek 1.*
unos ſex, *Tylko.* ūnōsè, *Rázem.* unquam, *kiedy 2.* immer/ etwan/ je.
unverſum, Lucret: pro univerſum.
ūnum, *ſubſt: Iedno 1. 2.*
unumquidque, Plaut *unumquodque.*
ūnus, *Ieden 1. 2. Niektory, Iednáki, Sam 1. Tenże.*

Einer. *Unus erat toto naturæ vultus in orbe.* Ovid. *ſyn.* ūnĭcus, ſōlus.

unus alĭquis, *Ktoryś.* einer.

unus ſemipes, *Połtoroſtopna miárá.*

unuſquiſque, *Káżdy. z oſobná.*

unxor priſcè pro uxor Scalig.

Yŏcābŭlum, *Słowo, Názwiſko.* Ein Nam. *Quæ nunc ſunt in honore vocabula, ſi volet uſus.* H.

Vōcāles, *apud Gramaticos literæ ſunt, quæ ſolæ per ſe ſingulæ proferri poſſunt, & literam ac ſyllabam quin & dictionem conſtituunt multò magis autem Conſonantibus junctæ. Sonantes. Diomedi.*

vōcālis, *Brzmiący, Głośny, Mowiący.* Hellſtimmig. *Nunc te vocales impellere pollice chordas.* T.

vōcālĭtas *Głoſu brzmienie.* gut und luſtig Geläut

vŏcāmen, *Názwiſko 1. Imię 1.* ein Nam.

vŏcātio, *Wzywánie,* Pozwánie, *Powołánie 1. Zápraſzánie.* Ruffung.

vŏcātīvus caſus. *Przyzywániu ſłużący, & ſub Słow odmiány.*

vŏcātor, *Záproſzonych przyzywácz,*

vŏcatus, *us. Wzywánie 1 2. powołánie.* Ruffung

voce, *Wſłowie.* mit einem Wort.

vōcĭfĕrātio vōcĭfĕrātus. *Wrzaſk, wołánie, krzyk 1.* das laut ſchreyen.

vōcĭfĕro, vociferor. *Wrzeſzczę, wołam, Pokázuię po ſobie.* laut ſchreyen. *Nam ſimul ac ratio tua cæpit vociferari.* Luc. *ſyn.* Clāmo, ēxclāmo cōnclāmo. *phr.* Vōce, vōcĭbûs aūras cœlum, æthĕra cāmpos, dŏmum īmpleo, vōcĭbûs cōmpleo. Aūſ9 vōces jāctāre per umbram, īmplēvi clāmōre vĭas

vōcĭfĭco, *wołam 1.* vŏcĭto, *Názywam.* nennen.

vŏco, *Wołam 3 przyzywam* N*ázywam, pozywam 3 Zápraſzam, Zámawiam 1. Wyzywam, wzywam 1.* N*ábawiam, Obwiniam.* ruffen/nennen *Dicamus leges ſocioſq; in regna vocemus.* V. *ſyn.* āppēllo ādvŏco, cōmpēllo āccērſo, āccĭeo āccio vōce vŏco, vel īnvīto, āddūco vel āppēllo nōmĭno; nūncŭpo. *phr.* Māgnīſque vŏcānt clāmōrĭbus hōſtem. *v. Accerſo Nomino.*

vōcula, *Słowko, Głoſek.* ein Wörtlein.

vocula falſa *Fiſtułá 3. Wycwierki.*

Vōcŭlātio, Nátężánie 2.

vŏla manûs, *Dłoń ſpodnia* Mittelhöle der Hand

vŏla pedis, *idem: &* P*odeſzwá 1. Dołek 2.* Fußſole.

vŏlātĭca mulier, *Czárownicá 1.* eine Hex.

volatic9, *Lotny 1. Prętki.* hin und her fahrend/ unbeſtendig.

vŏlātĭle pecus, volatilis beſtia. *Latáiąca rzecz*

vŏlātĭlis, *Lotny.* Fliegend. *Liquitque volatile ferrum.* Virg.

vŏlātūra, volatus, us. *Latánie.* Ein Flug. *Si tam præcipiti fuerant ventura volatu.* Mar. *epith.* Præceps, cĕler cĭtus, cōncĭtus īncĭtus; cĭtāt9, pērnix, răpĭdus, sŭbĭtus, vēlox ăgĭlis, prŏpĕrus prŏpĕrāns, præpes ălăcer lévis, trĕpĭdus ſūblīmis cēlſus, aūdax văg9 ēffūſ9, fūlmĭne9 ſtrīdens fŭgax āĕrĭus

vŏlens, *Chętny, Łáſkaw 1. Umyślnie, & in* P*rzyięmny.* günſtig/gutwillig. volenter *Ochotnie*

volgiŏlum, *Wáł 3. Volgivagus lege Vulgivagus.*

Volgo & volgus priſcè idem vulgo &c.

vŏlīgo, īnis *hæc. Káłámarz 5.* (*lekki.*

Vŏlĭnia, & Volhynia. Wołyń. vŏlĭtes *hi. żołnierz*

vŏlĭto, *Látam,* P*rzebiiam ſię,* P*rzeieżdżam.* flatteren/ hin und wieder fliegen.

vŏlo, *as. Lecę 1 2. Latam, Bieżę 2. Jádę 4.* Fliehen *Finibûs arceret, volat ille per aera magnum.* V. *ſyn.* Vŏlĭto. *phr.* āĕra, aūram æthĕra nūbĭla, æthĕreos trāctus pēnnìs ālìs, rēmĭgiô ālarum sĕco ſcīndo, vērbĕro trāno pĕto. Pēnnas ālas per āĕra, &c. mŏveo quătio. Vŏlātu per ĭnāne fĕror. Me crēdo cœlo. Per vel in āĕra aūras &c. pēnnìs āſſūrgo, lābor, pērlābor. Pēnnìs in āĕra me libro; ērĭgo, féro tōllo, āttōllo. Vŏlāns in āltum féror, ĭter lìquĭdum tēndo, tĕneo, mōlĭor. Præpĕtĭbûs pēnnìs aūſus ſe ferre per aūras.

vŏlo, ōnis. *hic. żołnierz dobrowolny.*

vŏlo, *vis. Chcę życzę, żądam 1. Znáczę.* wöllen. *Cæpêre alternos Muſæ meminiſſe volebant.* V. *ſyn.* Cŭpio, ōpto ăveo ārdeo vel plăcet vel jŭbeo, īmpĕro. *phr.* Fērt ănĭmus, eſt ănĭmus Mēns eſt. Sic fērt cōrde vŏluntas. *v. Placet Deſidero, Voluptas.*

vōlſella, *włoſowki, Kleſzczyki bárwierſkie.* ein Rupffzänglein.

volſgra, ſub Nieſzczęśliwy.

vōlſus *Oberwány. voltus, idem vultus.*

vōlva, *Błona, Máchárzyná, Jábłká ſrzodek.*

vŏlūbĭlis, *adject: Potoczny 1 Obrotny, Byſtry 1. Płochy, Nieſtáteczny 1. Mowny.* das gewältzet mag werden. *Impubeſque manus mirata volubile buxum.* Virg. *ſyn.* Vērſātĭlis, lĕvis, mōbĭlis, īnſtăbĭlis, īncōnſtans,

volubilis, *ſubſtant: Powoy.*

volubilitas, *Potoczność, Obrotność Niestáteczność, Prętkość. Prętkomowność, Odmienność.* Vmblauff/Beweglichkeit. *Fracta volubilitas capitis, &c.* Ovid. *syn.* Mobilitas, levitas.
volubiliter, *Potocznie.*
volucer, *is. adject: m. Lotny 1. Prętki.* Schnell/behend. *Interea volucer, motis conterrita pennis.* Pet. Alb. *syn.* Volans, celer, velox citus, concitus, pernix. *v. Celer.* (Graßwurm
volucra, *Gąsienicá, Robak winnicę psuiący.* ein
volucre, *Latáiącá rzecz.* das da fliegt.
volucris, *adject: comm: sæpius fæm. Lotny, Skrzydlasty, Prętki.* schnell/behend.
volucris. *subst ant: f. Ptak, Lataiąca rzecz.* Ein Vogel. *Hæc laqueo volucres, hæc captat arundine pisces.* Tib. *syn.* avis, ales. *v. Avis.*
volucris scythica. *Fázyián.* (Hauptbinde
volucrum, *Błoná, Zasłoná, Záwicie 2.* eine Decke/
volucrum, majus vulgo. *powoy wonny.*
volvens, *Schodzący & sub Stoiąc.*
volvendus. *Obracáiący się, sub Obracam.*
volumen, *Obracánie, Zatoki 3. wał, Płotna postaw, Tom Ksiąg Księgá. Kręgi powrozow. Záwikłánie.* Theil eines Buchs/ ein Buch. *Item* Wältzung. -*Sinuatq; immensa volumine terga.* V. *syn.* Liber, codex, libellus. *v. Liber: vel* gyrus, spira, orbis, glomeramen, rotatus. *epith:* Sinuosum glomeratum, flexum. *v. Gyrus.*
voluntarie, voluntario. *Dobrowolnie.*
voluntarius, Dobrowolny, *Sámorodny, żołnierz dobrowolny.* freywillig.
voluntas, *wola 1.2. Chęć, Sprzyiánie, Testáment.* Will. --*Adero, & tua si mihi certa voluntas.* V. *syn.* arbitrium vel mens animus vel amor studium vel cupido desiderium votum, optatum vel consilium propositum sententia. *epith:* Officiosa, propensa libera prona, amica honesta. *phr.* Quæ regit imperio motus in corde vagantes Si fert ita corde voluntas Mens omnibus una est Mens immota manet. Non ulli est animus stricto concurrere ferro. *v. Desiderium, Cupido.*
Voluntas ultima Testament. der letzte Will/ ein Testament.
voluntate, *Dobrowolnie, z chęćią.* freywillig

volvo, *Taczam, Toczę 1. Obracam, Mieszam 1. Myślę 1. Rozważam 1. Wártuię.* Wältzen *Item* betrachten. *Volvitur Ixion. & se sequiturque fugitque.* Ov. *syn.* voluto verto verso moveo agito convolvo, torqueo roto, evolvo pervolvo. *epith;* in gyrum orbem torqueo verto, agito circumago. *phr.* volvendo ducere. Manibus subvolvere saxa. Huc illuc volvens oculos.
volvolæ, *Robacy winnicę psuiący.*
volvolus, *Gryźienie 2. Wał 3.*
volvor, *Taczam się, Toczę się 1. Kręcę się.*
volvox, ocis. m. *Gąsienicá Robak winnice psuiący.*
volup, *volupe est Roskosz 2. Lubię co.* (cy.
voluptabilis, *Roskoszny 1. Ućieszny, Przyiemny.*
voluptarius, *subst: Roskosznik.*
voluptarius, *adject: Roskoszny 2. Lubiezny 1. 2. Pieśćliwy, Roskoszniczy.* lieblich/lustig.
voluptas, *Roskosz 1. Ućiechá, Kochan, Náśienie* Wollust. *Siqua voluptatis: nec racuisse duos.* Prop. *syn.* Lætitia, gaudium vel libido, luxuries luxus deliciæ, lasciviæ. *epith:* Blanda fallax brevis noxia: infamis miseranda turpis prodiga, celerata damnosa, dulcis læta grata amica jucunda, suavis inanis insidiosa obscœna malesana. *phr.* Turpes, deliciæ illecebræ. Mala mentis gaudia. Blandæ vitæ lenocinium. Voluptatis fallaces blanditiæ: Virtuti inimica voluptas: hostis honesti, esca malorum. Scelerum mater, genitrix Desidiæ nutrix mater, filia. Curarum ignara enervans vires *v. Gaudium, Libido, & Luxuries.*
voluptificus, *Roskoszny 1.* lieblich.
voluptor, *aris. Roskosz mam, Roskosznie żyię.*
voluptuarius, *subst ant Roskoszniczy, subst ant: voluptuor, idem voluptor.*
voluptuose, *Roskosznie.*
voluptuosus. *Roskoszny 1. Lubieżny 1.* wollustig der Wollust ergeben.
volutabrum, *Walánia mieysce.* Raathlachen
volutabrum pulvereum, *Piaskownia ptásza.*
voluta, *æ. Zwiiánie 1.* volutaris, *Kałużány.*
volutatim, *Kuláiąc sub Toczkiem.*
volutatio, volutatus, us. *Taczánie 1.3. Walánie*
volutatus, *ti. tr. Biegły* (*Cielesność 3.*
voluto, *Taczam, Czołgam się, Rozważam 1. Myślę 1.* embsig Wältzen. *v. supra Volvo.*

Volutor, *Taczam ſię, Walam ſię, Upadam, & in Wártuię.*

vŏlūtus, us. *Czołgánie.* das Wältzen.

volvŭlus, *ſub Koliká 1.*

vōmer, & vōmis ĕris. m. *Lemieſz, Rádło.* Ein Pflugeyſen. *Vomeris obtuſi dentem, &c.* Virg. *epith:* ūncus, fērrĕus, prèſſus, rĕtūſus, ōbtūſus, dūrus. *phr.* ărātri dēns, vōmĕris dūrus dēns, fērrum. *v. Aratrum.*

vŏmĭca, *Wrzedźienicá, Wrzod 2. Skázá, Dźiub, żyłá kruſzcowá, & tr. Mieſzek pieniężny.*

vŏmĭcus morbus, *Niezleczyſty. Wrzedźienicá.*

vomitio, *Womit 1.*

vŏmĭto, as ſich offt erbrechen. *ſub Womitowáć.*

vomitor, *oris Bluy.*

vŏmĭtōrĭum, *Bramá 1. & ſub Dźiwowiſko 1.*

vomĭtōrius, *Womitowy.*

vŏmĭtŭrio, *Zwiiá mi ſię, Womitowáć mi ſię chce*

vŏmĭtus, us. *Womit 1. 2. & pro adjectivo: in Brzydki, & Smrod 3.* das Kotzen.

vŏmo, *ſub Womitowáć 1. Sypie ſię lud.* Sich erbrechen/ übergeben/ ſpeyen. *Purpuream vomit illa animam, &c.* ēvŏmo, ējĭcio, ējēcto: ēgĕro, ērūcto, vŏmĭto, rĕvŏmo rējĭcio rējēcto: rĕmītto, ēfflo. *phr.* Rējēctāntemque crŭēntas ōre dăpes, & frūſta mĕro glŏmĕrāta, vel cōmmiſta, vŏmĕntem. Nōn sĕmel eſt ſtŏmăcho naūſea făcta meo. Mīſtum ſpūmis vŏmit ille crŭōrem.

vŏpiſcus, *Bliznia*k. (mie.

vŏrācitas, *Obżárſtwo.* Fräſſerey. voraciter, *Łáko*

vŏrāgĭnōſus, *Przepáśćiſty, Wirowáty.*

vŏrago, *Wir, Przepáść 1. Topiel, Przerwá, & tr. żarłok.* Ein Wirbel/ tieffer Schlund. *Turbidus hic cœno vaſtaque voragine gurges.* V. *ſyn.* Bărăthrum ăbyſſus gūrges tēllūris hĭātꝰ. *epith.* īmmānis, tērra, ōbſcūra, ŏpāca, cālīgāns, cæca, prŏfūnda, īma ālta īngēns ſtŭpēnda hōrrída, hōrrēnda hōrrĭbĭlis. *phr.* Spĕcus īngēns. Vāſta vŏrāgĭne gūrges Cæcæ vŏrāgĭne faūces. *v. Hiatus, Gurges, Charybdis Barathrum.*

voratio, Catul: corr: Vocatio. vŏrātrīna, *Przepáść 1.*

vŏrax, *Obżárty: Nienáſycony, żárliwy.* Fräſſig. *Hûic uſura vorax avidumq; in tēpore fœnus* Luc *ſyn.* ĕdax, hēlluo, gŭlōſus. *v. Guloſus.*

vŏro, *żrę, ćierpię 1.* Freſſen/ verſchlingen. *Et rapidus vorat æquora vortex.* Virg. *ſyn.* Dēvŏro, ſōrbeo, ābſōrbeo, dēglūtio ĕdo, ēxĕdo pĕrĕdo, cŏmĕdo, māndo dēpāſcor. hēllŭor, cōnſūmo, ābſūmo. *phr.* ăvĭdo, vŏrāci dēnte, ōre hĭānte, pătŭlo, pătēnti dīrĭpio, lăcĕro, dīlăcĕro, cōnvēllo. māndo. Faūcĭbus, īnvādo sīccis, ăvĭdam in ālvum, dēmīttō īmmĭtto, dēmērgo. Dīlăpĭdat patrías hēllŭo tūrpis ŏpes. *v. Abſorbeo.*

Vorſa facundia, i. Poëtica ſub Wierſz 1.

vorſōria, *żaglowa liná.*

Vorſura Vorſus priſcè, idem verſura, verſus.

vortex, *Wir, Wicher.* Ein tieffer Schlund/ Wirbel. *Proluit inſano contorquens, vortice ſylvas.* Virg. *ſyn.* Tūrbo, vel gūrges vŏrāgo. *epith:* Viŏlēntus, răpĭdꝰ, præcēps, răpax, tōrtus, cōntōrtus, īntōrtus, sĭnŭōſus, tūrbĭnĕꝰ, sŏnōrus. *v. Gurges Charybdis.*

vortĭcōſus, *Kręcący ſię, Wirowáty.*

vos, *Wy.* ihr. *Vos, an rectè uni dicatur Et, Vos ipſe? Ibidem.*

Vōta exſecrantia, *Przeklęctwo.* Verfluchung.

vōta nefaria, *Czáry.* Zauberey.

Vōtĭta, f. à votitus. adject: Poślubiony.

vōtum, *ślub 1. ślubne záwieſzenie żądánie,* Pożądánie, *Záwieſzenie 2. Ofiárá 1. ſub Moy ty, & Pożądány.* Gelübd/ Verſprechung/ Wunſch. *Romulus & votis occupat ante ratis.* P. *ſyn* Prōmīſſum vel dōnārĭum, vel ōptātum dēsīdĕrium. *epith:* Pĭum, ſōlēnne ſacrum ſānctum, īrrĕvŏcābile, īnvĭŏlābĭle, ſūpplex, lūſtrāle. *Pro deſiderio.* Cŭpĭdum păvidum, avārum. *phr.* Vōtum mūnus. Vōti mūnus, dēbĭta, vīncŭla, Vōtĭvæ prĕces. *v. Oro Deſide-* (rium.

vōtus, *adject:* Poślubiony Verlobt.

vŏveo, *ślubuię co Bogu, Wydáię ſię zá kogo, Obiecuię 3. żądam 1. życzę.* Geloben/ Gelübd thun/ verſprechen. *Voverat & ſpolium, corruit ille Jovi.* Prop. *ſyn.* Prōmītto, vel ōpto, dēsīdĕro, vel dēvŏveo cōnſecro dīco as. *phr* Vōtum făcio, nūncŭpo cōncĭpio ſūſcĭpio căpēſſo, sĕro, dīco, vŏveo, vōto ōblīgo, ōbſtrīngo, dāmno.

vōx, *Głos 1. 2. 3. 4 5. 6. Słowo.* Stimm. *Submiſſa fugiens voce clientis opem.* Ov. *ſyn.* vērbum sŏnus, vŏcābŭlum lŏquēla ſērmo, ōrātio. *epith.* Cănōra, ăcūta trĕmŭla, rĕsŏna tĕnŭis blānda, ſvāvis clāra ālta, raūca, ſūbmiſſa, fūſca cōntēnta, grăvis, ăſpĕra, īntērmiſſa, īnclīnāta, mŭlĭēbris lāngvēns, vĭrīlis, făcūnda, dĭſērta fēſtīva: mĭnax trux rĭgĭda, fĕrox, ătrox, sŭpērba, tĕmĕrāria, īnſāna ēffēra,

mŏleſta

mŏlēſta, tūrpis, flēbĭlis, quĕrŭla, mœſta, trĕmens, tĭmida, lacrȳmōſa, lugubris, dēmīſſa, mĭsĕrānda, ſupplex. *phr.* vōcis sŏnus, mūrmur, clamor, vōcis, lĭngvæ ūſus, pŏtēſtas, vŏcālis ſŏnus. *v. Loquor.*

ūpĭlio, *Owczarz.* ein Schaaffhirt. *Venit & upilio tardi venêre bubulci.* Virg.

ŭpŭpa, æ, f. *Dudek 1 Młot. Cum upupiſq; petunt excelſa volando.* Mant.

ūræum, *gr. Roſołowá ſtráwá.*

ūrănŏgnōmon, *gr. Duchowny 3.*

ūrănŏpŏlis, *f. gr. Niebo 2.*

ūrănŏſcŏdus, *gr. Niebowid rybá,* Rozmyſláiący.

urbanātim po mieyſku. urbanè. *żártownie.* ſtädtiſch. *Itē.* höfflich.

urbānĭcus, Mieyſki.

urbānĭtas, *Obyczáyność, Układność, żártowność, żárt, Mieyſki żywot.* Höffligkeit. *ſub Mieyſki*

urbānus, *Obyczáyny, żártowny, Układny, Mieyſki Gálánt, Domak, Mieſzczánin.* Stȧdtiſch/ höfflich. *Hic tibi comis & urbanus liberq; videtur.* H. *ſyn.* Cīvīlis, cīvĭcus, ūrbis īncŏla vel lĕpĭdus: mītis, āffabĭlis, bĕnīgnus.

urbicăpus, in Burzyćiel urbĭcārius, urbĭc9, *Mieyſki*

urbinæ, æ. Plaut: *corr: Veruina.*

urbs, *Miáſto.* Ein Stadt. *Condidit hic varias muniis turribus urbes.* V. *ſyn.* ŏppĭdum cīvĭtas mœnia, ārces. *epith:* Tūrrĭgĕra tūrrīta clāra āntīqua nōbĭlis, dīves flōrēns, sŭpērba; pŏtens cĕlebris, īnsīgnis māgnĭfĭca, ſplēndĭda, āmœna bēllĭca, Martia Māvōrtia bĕllātrix, ĭnēxpūgnābĭlis, ĭnāccēſſa. īndŏmĭta īnvĭcta. *phr.* Sĭtu āmpla, clāra, ēxcēlſo ſtāns in vērtĭce mōntis. Mœnĭbus mūris, ārcĭbus tūrrĭbus ārdua, cīncta, præcīncta, cīrcumdāta vāllāta, mūnīta, ĭnēxpūgnābĭlis. Tēmplis īnclȳta. Cĕlebri hŏſpĭta pōrtu. Dŏmĭbus dĕcŏrāta sŭpērbis. Pŏpŭlōſa vĭris, pŏpŭlo frĕquens. Sŭpērba fŏro. Lēgĭbus æqua. Dīves ŏpum, ŏpĭbus pŏtēns, Pāce flōrĭda: hōrrĭda bēllo. Mērcĭbus vĭgēns Stŭdiis āſpērrĭma bēlli. Tēmplis rēllĭgĭōſa pĭis. Tērrārum ūrbĭum dĕcus; căput, prīnceps.

urbum aratri, vel in aratro. Naſad.

urbus, Zákrzywiony 3.

urceŏlāris, *Krużykowy, & Pomurne źiele.*

urceŏlus, *Krużyk, Dzbánek, Nalewká.*

urceus, *urceum. Wiádro,* Krużyk, *Nalewka.* Ein Waſſergeſchirr. *Hanc tibi virtutem fractâ facit urceus anſa* Mart.

ūrēdo, *Palenie 2. Zágorzenie 2. Strzeżogá, świerb 1.* Das Brennen des Neſſelkrauts.

ūrendus, *Spalenia godny.*

ūrēter, ēris. *m. gr. żyłá urynna.*

ūrētĭcus, *gr. ſub Uryny ćieczenie.*

urgens, *Nálegáiący, Gwałtowny.*

ūrgeo, *Nálegam; Przynaglam, Dokuczam, Prę, Popieram,* Dogrzewam, *Przyćiſkam Konam co, Popycham, Pilnie robię, Náćieram ná kogo. Domagam ſię, Przynukáć Idźie tym ná mię, Gotuię 3. Ućiſkam.* Treiben/ ängſten/ nöthigen. *Urgebā & telâ curas ſolabar aniles.* V. *ſyn.* Prĕmo, īnsĕquor īnſĕctor, īnſto, cōmprĭmo vel īmpello, ădĭgo, cōgo, vel ēxăgĭto, vēxo.

urgeor, *Ciężko mi, Ciáſno mi, Nágába mię.*

ūrīca, *Zágorzenie 2.* ūrīgo, *Palenie.* Brand an Geſchweren.

ūrīna, *Uryná.* Harn/ Brunß. *Auribus atque oculis concepta urina movetur.* Juv. *ſyn.* Lōtium. *epith:* Fœda, tūrpis, grāveŏlēns, ŏlēns.

urina genitalis. *ſub Naśienie.*

urinœ ſtillicidium, *Uryny trudność.*

urīnārius, *Urynny.*

ūrīnātor, *Nurek 2.* ein Taucher. ūrīnātrix, *ſub Nurek.*

ūrīno, *as. Nurzam ſię.* unter dem Waſſer ſchwimmen.

ūrinor, *idem & Nurkięm pływam.*

ūrna, *Wiádro 1. Loſowy ſtátek, wodny ſtátek woto wa ſkrżyneczká, Wiádra ćwierć Koſz, Truná, & ſub* Relikwiarz. Ein Schöpffeymer ein Haafen darin man die Aſchen der verbrennten Todten inhielt. *Veſtáleſq; urnas & Tuſcum fictile mutat.* Per. *ſyn* ūrcĕus, hydria, ăquālis, āmphŏra, vas. *v. Vas.*

urna Romana *ſub* Korcá *Krákowſkiego ćwierć.*

urnālis, *Wiádrowy.*

urnārium *Wiádrowy ſtoł, pomywadlnik.*

ūrnŭla *Wiáderko, Dzbanek.*

ūro, *Palę 1. Párzę 1. 2. Dogrzewam, Suſzę 1. 2. Dokuczam,* Powárzyć, *Przykrzę ſię, Trápię, Ućiſkam, śiekę 1. Pożeram, świerzbi mię Przyświecam.* Brennen. *Urit enim campum lini ſeges, urit avenæ.* V. *ſyn.* ēxūro, ădūro, cōmbūro, pĕrūro, crĕmo, tōrreo, īnflāmmo, īnçendo, ſūccēndo, cōncrĕmo.

cremo. *phr.* Flammis. igne ignibus deleo aboleo absumo consumo exstingvo diruo involvo, exuro in cinerem favillas verto; in ignem mitto. *v. In*
urogallus, *Głuszec.* uropygion, *gr. Guzica.* (*cendo.*
uror *Gorąco mi, Dogrzewa mi, Marznę, Skomá mi ćieleśną pokuśę ćierpię.* Verbrennen. *Vreris ipse miser: quod si nō pulchrior ignis.* Hor. *syn.* aduror, &c. *v. Uro.* ardeo, exardeo, ardesco, exardesco: flagro *phr.* Flammis, igne deleor, aboleor, &c. ignibꝰ pereo, cado. *v. Flammesco,*
urpices, *hi ab Urpix Broná.* (*Ignis, Ardeo.*
urruncum. urruncus. *Zdźbłá wierzch.*
ursa, *Niedźwiedźicá.* ein Bärin.
ursa major, *Woz niebieski.* ein Himmelszeichen Heerwagen genannt. - *Glacialis portitor ursæ.* S. *syn.* Parrhasis; Cynosura Helice; arctos. *epith:* Parrhasia; Erymanthis; Mænalis; Lycaonia; Hyperborea; Scythica; glacialis; gelida. nivosa; frigida, hyberna; æthérea cœlestis; pigra *phr:* Quæ nocturna suo sydere vela regit. Sidoniis fidissima nautis. *v*
ursa minor *ibidē, & in Gwiazdá żeglarska.* (*Arctos.*
ursibranca. Barszcz.
ursinus, *Niedźwiedźi.*
ursulus. *Niedźwiadek Zwierzę.*
ursus *Niedźwiedź.* Ein Bär. *Rictu caput asperat ursæ* V. *epith:* informis, trux rapidꝰ terribilis sævus, ferꝰ, ferox, immanis; avidꝰ, vorax, rapax. villosus, ungvibꝰ armatus. minax. *phr* animatus ungvibꝰ, ungve minax, Sylvis lá (titans.
ursus mellivorus, *Bártnik 2.*
urtica, *Pokrzywá 1. 2 5. Pław.* Nesseln/Brennesseln. *Hæc tetigit Gradive tuos urtica nepotes.* Juv. *epith:* Mordax. aspera, acuta, pun-
uruca *Gąśienicá.* (gens, acris
uruo, as Podnoszę y spuszczam.
urus, *Tur.* ein wilder Ochs. *Uruum, Nasad.*
uruus, Zákrzywiony 3
usia, *æ. gr. Istność.* das Wesen
usia, æ. Latinum, Robacy w świniách. (brauch.
usio, onis. *f. Używánie 1. Rozchod, Potrzebá.* Geusitate, *Zwyczáynie.* nach gemeinem Brauch.
usitatus, *Zwyczáyny, Pospolity.* Gebräuchlich.
Non usitatis, Vare potionibus. (Jamb.) H.
usitor, aris. Używam 2. brauchen.
uspiam, usquam. *Gdźie 4.* irgends.

usque, *Aż 1. 2. Poty 1. 2. Bez máłá, Bárzo, práwie, Dłużey. Nieprzestáię.* biß
usquequaque *Wszędy.* allenthalben.
usquequo, *Poki 1. Aż 1.* biß wenn.
ustio, *Palenie 1. Opał, Kauteryzowánie.* Brennung.
ustor, *Pálacz, Grubarz 2.* (
ustrina, *Zgliszcze.*
ustulandus, *Spaleniá godny.*
ustulatus, *Opalony.*
ustulo, *Palę 1. Spalić 1 Kędźierzáwię.* brenglen.
usualis, *Używálny, Rozchodowy.*
usuarius, *adject: Używalny, subst: Dźierżawcá.*
usucapio, *is. Dawnośćią używánia práwa dostáły.*
usucapio, onis. *Dawnośći używánia práwá.*
usufructuarius, *Dźierżawcá 2. pożytek biorący.*
usu fructus, *Wytrzymánie.*
usura, *Używánie 1. życie, Lichwá 2.* Wucher.
Hinc usura vorax, avidumq; in tempore fœnus. L. *v Fœnus.*
usura centesima Dodrans, Quincunx, Semissis Sextantaria, Vinciaria, &c *Lichwá.*
usura temporis Czas.
usuraria pecunia, *Lichwá.* Wucher.
usurarius, *adject: Lichwiárski, Pożyczálny.*
usurarius, *substant: Lichwiarz.* Wucherer. *Alcmenam uxorē cepit usurariā.* (Ja.) Pl. *v. Fœnerator.*
usurpatio, *Názywánie. Miánowánie, Używánie 1. Wspominánie, Dawnośći trzymánia przerwá*
usurpatus, *Zwyczáyny,* (nie. Brauch.
usurpo, *Używam 2. Mawiam, W więżnię się, Przywłaszczam Dawność trzymánia, przerywam, Nazywam.* Brauchen/sich zumessen. *Usurpare oculis, nec voces cernere suemꝰ* L. *syn.* utor, frequenter utor, vel invado, occupo.
usus, us. *Używánie 3. Zwyczay, Pożytek Społeczność, ćwiczenie, Potrzebá. Postępek 3 Rozchod* Brauch/Gewohnheit. *Tempora dispensant usus & tempora cultus.* Ped. *syn.* Mos; consvetudo, vel experientia. *v. Assvesco.* (brauch.
usus accepit Weszło wobyczay. es ist der Ge-
usus est, usus venit. Potrzeba iest.
usus fructus Dźierżawa, Wytrzymánie. Gebrauch eines Grundes. Ut,

Ut, *Aby, Aż, Ják 1. Jáko 2. 3. 5. Jáko kiedy Ile 1. Kiedy 2. że 2. Skoro 1. Choćiaby. Boday mię* auff daß / damit.
ut ad pauca redeam Krotko mowiąc Kurtz zu sagen
ut assolet Zwyczaynie. wie gebräuchlich.
ut maximè ut multum ut plurimum Nawięcey.
ut minimum Przynamniey. zum wenigsten.
ut nunc sit Jáko teraz czásy.
ut potest Jáko może bydź. wie es kan seyn.
ut putas Naprzykład.
ut pro qualis Jáki. gleich wie.
ut pro ubi Gdźie.
ut quid? Czemu? warumb.
ut res dant sese Jáko się trafi. wie es sich trifft.
ut si Jákoby, ut si qui Jáko.
ut simitu Skoro. (du wissest.
ut sis sciens Byś wiedźiał, Toć powiadam. damit
ut te absolvā Krotko mowiąc Kurtz davon zu sagē
ut vales Jáko się masz. wie befindest du dich.
ut ut Jákokolwiek, Jáko táko.
utcunque *Jákokolwiek, Jáko się trafi, Kiedykolwiek 1. Gdźiekolwiek, Poniekąd.* es sey wie es
ūtens, utentior. *Używálny.* (sey.
ūtensĭle, *vel* utensilia. *jum. Sprzęt, żywność.*
ūtĕr, *eri. żywot niewieśći.* Beermutter.
ūter, *utris. m. substant: kubel skorzány, Wor skorzány.* Schlauch / zusammen genähete Haut dar in man Wein fasset.
ūtĕr, *utrius. m. adject: Ieden ze dwu Ktory ze dwu 1. 2.* Welcher unter zweyen.
ūtercŭlus, *Brzuszek, Máchárzyná.*
ūtercunq; *Ktorykolwiek ze dwu.*
ūtĕrīnus, *Pobrat. & Rodzony.* von einer Mutter herkommend. (zweyen man wil.
ūterlĭbet, *Ktorykolwiek ze dwu.* Welchen von
ūternam? *Ktory ze dwu 1. 2.*
ūterq; *Obá, Ieden 3.* Beyde.
ūtervis, *Ktorykolwiek ze dwu.* welchen man von zweyen wil. *Uterum, żywot niewieśći.*
ūtĕrus, *Wnątrze 2. żywot niewieśći* Beermutter
Semina fert utero, conceptaque crimina portat. C. *syn.* Vēnter, ālvus, vīscĕra, īlia. *v. Venter.*
ūti, *Aby 1. Jáko 4.* gleich wie.

ūtĭbilis, *Używálny, Pożyteczny, Przygodny.*
ūtĭlis, *Pożyteczny, Dobry 3.* Nützlich. *Ver adeò frondi nemorum, ver utile sylvis.* Vir. *syn.* Cōmmŏdus, ăccōmmŏdus, ŏpportūnus, āptus, ĭdōnĕus, sălūtāris, sălūtĭfer.
ūtĭlĭtas, *pożytek, Używánie.* Nutz. *Atq; ipsa utilitas justi prope mater & æqui.* H. *syn.* Cōmmŏdĭtas, ŏppōrtūnĭtas, cōmmŏdum, ūs9, frūct9, lucrum, quæst9, ēmŏlŭmēntum. *epith* Māgna īngēns, pārva, ēxĭgua, tĕnuis, prīvāta, pūblĭca, cōmmūnis. *phr.* ūtĭlĭtātis ŏpes. bŏna.
ūtĭlĭter, *Pożytecznie.* Nützlich.
ūtĭnam. *By, Boday. Boże day to.* O daß! wolte Gott! *O utinā tunc cum Lacedæmona classe petebat.* O *syn.* O ūtĭnam! O si! quam vĕllem! Dĭi făcĭant, Dĭi prĕcor, hoc jŭbĕānt. Hoc prĕcor, Fāta sinānt. Dĭi tĭbi dēnt, fāxit Dĕus.
ūtĭque, *Wzdam, Bez wątpienia, Przynamniey.* gewißlich / nemlich. (*sub Obádwá.*
ūtis, *idis. f. gr. Drop.* ein Trapgans. utis, *inos. gr*
ūtĭto, *pro utitor, sub Używam 2.*
ūtor, *Używam 2. Zażywam, żywię się 2. Stawiam się 4. & sub Zażyć czásu* Gebrauchen. *Utimur exemplis ut non pejora supersint.* Juv. *syn.* ūsūrpo, ădhĭbeo, *vel* pŏssĭdeo, ŏbtĭneo.
utor fruor, *Zażywam.*
utpote *sub Jáko człowiek, Ponieważ.* angesehen
ūtrārius, *Wodnik & sub Kubeł 2.*
ūtrĭbi. *Ná ktorym mieyscu.* an welchem auß zwey
ūtrĭcŭlārius, *Gajdá.* (en Orthen.
ūtrĭcŭlus, *Kázub, Brzuszek, Máchárzyná Łupiná, Szupinká Gryz 1.*
utrinde, *Cato apud Caris: i. ex utra parte duabus positis sub przyiáćielstwo.* (Beyderseyts.
ūtrinq; *utrinq; laterū. Z obu stron, Ná obu stronach*
ūtrò, *W ktorą stronę.* auff welche Seyt.
utrōbi, utrūbi. *Ná ktorym mieyscu.* auff welchem auß zweyen Orthen.
utrobidem, *Plaut: i. in eodem utroq; loco Lamb.*
utroque. utroqueversum. *Ná obie stronie.*
ūtrum, *Ieżeli, Iza, Bądź, to, & sub Li. ob.*
utrumcunq; *Bądź to bądź owo.* es sey dieses oder jenes

ŭtrumlĭbet,utrumvis. *Iedno ze dwoygá, Bądź to bądź owo.* es sey dieses oder jenes.
utrumnam, *Jeśli 1.*
ūva, *Grono, Iágodá 2.ślinne iágody, & sub Członek 2.* Weintraube. *Duceret apricis in collibus uva colorem.* V. *syn.* Răcēmus, bŏtrus; *figur;* vĭtis, vīnea; vindēmia; vīnum. *epith:* Răcēmĭfĕra; rubēns; rŭbĭcŭnda; pūrpŭrea; ātra; nigra. pĭcta, dūlcis, mītis, săpōra; læta; grāta; tĕnĕra; tŭmēns; tŭmĭda; tŭrgĭda; tŭrgēns; grăvĭda; sūspēnsa pēndŭla pēndēns. *phr.* Vĭtis frŭctus; fœtus; pĭgnŏra; mūnĕra. *v. Vindemia.*
uva; apum, *Roy pszczoł.*
uva crespina, uva spina. *Kosmatki.*
uva lupina, *Psinki, Wronie oko.*
uva passa, *Rożynká.* Rosinen.
uvesco, *Wilgnę.* feucht werden.
ūvidus, *Wilgotny, Mokry.* Feucht/naß.
ūvĭfer, *Jágodorodny.* Das Trauben trägt.
vulga, *Torbá.*
vulgāris, *Podły, Pospolity 1. 2.* gemein.
Vulgārĭtas, Pospolstwo, Jejunus stomachus rarò vulgaria temnit. Hor *syn.* Pŏpŭlāris, plēbeius, cōmmūnis, trītus, frĕquens, quŏtīdĭānus pērvăgātus, non rārus.
vulgārĭter, *po prostu* gemein. vulgārius, *Pospo-*
vulgātor, *Wyiáwiacz.* (*lity 3.*
vulgātus, *Pospolity 1. 3. Sławny.*
Vulgivaga Venus, Nierząd 3.
Vulgĭvăgus, Biegun 1. Pospolity 3. Podły.
vulgo, as. *Rozgłaszam, Wydáię księgi, Spospolitowáć, Mieszam 1. Nierządu pátrzyć.* Außkünden/lautbar machen. *Rumpere & obductum verbis vulgare dolorē.* V. *syn.* Dīvŭlgo. ēvŭlgo, pērvŭlgo: dīspērgo, dĭssēmĭno, spārgo, dīssĭpo. *phr.* in vŭlgus in pŏpŭlum spārgo, ēdo.
vulgò, *Pospolicie, Wszędy, Jáwnie.* Gemeinlich. *Occidet, Assyrium vulgo nascetur amomum.* V. *syn* Pāssim, ŭbīque, pălam, ăpērtè: vel sæpe sæpĭus, plērūmque, crebro, frĕquēnter.
vulgor vulgatur *Przyrzuca się, Spospolitowáło się*
vulgus, *n. & m. Pospolstwo, Motłoch, podły, pospolity.* Das gemein Volck/Pöfel. *Tum studio effusæ matres & vulgus inerme.* V. *syn.* Tūrba, plēbs, pŏpŭlus. *epith.* Incaūtum stŏlĭdum, ĭgnōbĭle, īncērtum, mĭsĕrābĭle, inērs, mĭsĕrum, īnfidum, mă-lĭgnum, prŏfānum, īndŏctum, rŭde, mōbĭle dĕmēns, āncēps, mūtābĭle vīle, ĭnīquum, hŭmĭle, īnstabĭle, prŏcax văriābĭle trĕpĭdum īncōnstāns rĕbēlle. *phr.* Non trāctābĭle vŭlgus. Quod nūnc huc, nūnc flēctĭtur ĭllūc. *v. Plebs.*
vulnĕrārius, *adject:* *Ránny 2. Bárwierski.*
vulnĕrarius, *subst. Bárwierz.* ein Wundartzt.
vulnĕrātio, *Zránienie.* Verwundung.
vulneratus, *Ranny 1.*
vulnĕro *Ránię Obrażam 2. Przerażam, Lżę.* Verwunden. *An potius peream, quam crimine vulnerer isto.* O. *syn.* Saūcio, lædo, vĭolo. *phr.* ēnse fĕrro, fūste, fĕrio, pērcŭtio, īco, cædo. Vŭlnus infīgo, īncŭtio, do fĕro. īnfĕro. Vŭlnĕre vŭlnĕribus cōrpus lædo, vĭŏlo, fĕrio fŏdio, cōnfŏdio nōto, fœdo, rūmpo; lăcĕro, ŏccīdo Dăre cūspĭde vŭlnus. Glădio pērfrīngĕre pēctus. *v Vulnus Transfigo, Lacero & Occido*
Vulnĭficus, Rániący. Das Wunden macht.
vŭlnus, *Ráná 1. Náćięćie, Skrobiná, Szczerbiná, Obrazá Szkodá żal, Utrapienie Grzech, Gniew* ein Wund. *Affixæ venis, animasq; in vulnere ponunt.* V. *syn.* Plāga, ĭctus, vībex ŭlcus, cĭcātrix. *epith* Īmmĕdĭcābĭle mōrtĭfĕrum lēthāle crūdēle ăcērbum trĭste ātrox, īmmāne ĕxĭtĭāle, īnfēstum sānguĭnĕum crŭēntum ātrum, fœdum, sævum dīrum lĭvēns căvum, ăpērtum, pătēns, hĭāns, hĭūlcum grānde īngēns, grăve, vĭŏlēntum, nŏbĭle, clārum Mārtium, īnflĭctum. *phr.* Vŭlnĕris ĭctus, dŏlor āspĕrĭtas lēthāle mălum. Vŭlnĕris ōs, hĭātus cĭcatrix sănĭes, cruor īnfīxum strīdet sub pēctŏre vŭlnus. Via făcta fĕrro. Sŭōque Mārte cădunt sŭbĭti per mūtua vŭlnĕra frātres. Heu pătior tēlis vŭlnĕra facta mĕis; ĭcta grăvi tēlo cōnfŏssāque vŭlnĕre māter. *v. Vulnero.*
vulnuscŭlum, *Ranká.*
vulpes, & vulpēcŭla. *Lis 1. 2. & tr. Chytry.* Ein Fuchs. *Astuta ingenuum vulpes imitata leonem.* Hor. *epith:* āstūta, dŏlōsa, caūta, vafra, cāllĭda. vērsūta, făllax, săgax, sŏlērs, īnsĭdĭātrix, sæva, prædātrix, ăvĭda, răpax.
vulpīnor, *aris. Łászę się.* Listigkeit brauchen.
vulpīnus, *Lisi, Chytry tr.* füchsin.
vulpio onis. Chytry tr. (fung.
vulsūra, *Obrywánie Rwánie, Skubienie.* Rupf-
vulsus, *si. Obrywánie.* Rupffung.
vultĭcŭlus, *Twárzyczká.*
vultuōsus, *Twárzy postáwney, Niewesoły.*

Vultur, ŭris. m. & vulturio, onis Sęp & tr. Dźiedźictwá zábiegácz. Ein Geyer. Porrigitur utroq; immanis vultur adunco. V. syn. Vūltŭrius. epith. ĕdax, ăvidus, răpax; prædo prædātor, vŏrax ōbscœnus dīrus, sævus, vēlox, mōntānus, Caūcăsĕ9, Prŏmētheius. phr. Rōstro īmmānis vūltur ădūnco ūngvĭbus ădūncis mĭnax. Cōnsūmēns cōrpŏra vūltur. Prædātor ădūncis ūngvĭbus & dūro dīscērpēns vīscĕra rōstro. v. Tityus.

vultŭrīnus, Sępi. Vultŭris is. Sęp.

vultŭrinus. substant. Sęp Porywácz, Drapieżcá, Kostek rzucenie nieszczęśliwe, Kut. ein Geyer

vultŭrius, adject. Sępi. (dniu.

vulturn9, Wiátr wschodniemu poboczny ku połu-

vultus, us. & Vultum n. priscè, Twarz 2. Geberd Angesicht. Certior in nostro carmine vultus erit Mart. syn. Făcĭes, ōs. phr. ōra frōns āspēctus. epith: Dĕcōrus vĕnūstus fōrmōsus pūlcher, īnsīgnis, rŏsēus, nĭtēns lætus hĭlăris sĕrēnus blāndus mŏdēstus hŏnēstus īngĕnŭus, bĕnīgnus dēfōrmis, fœdus tūrpis, hŏrrēndus mĕtŭēndus mĭnax sĕvēr9, tōrvus, fĕrus; tērrĭfĭc9 īrātus sangvĭneus ārdēns īgnĭtus, mœstus jŭvĕnīlis, vĕrecūndus. phr. Vūlt9 dĕcor vĕnūstas dĕcus, mŏdēstia, mājēstas, hŏnos. v. Facies, Frons, frontis Os, oris.

vulva, żywot niewieśći. Beermutter. an Wy-

ūvor, ōris. m. Wilgotność. (mię.

ūxor, żoná, Sámicá. Ein Eheweib/ Ehegemahlin Quæritis, uxori nubere nolo meæ. Mart. syn. Cōnjux spōnsa. epith: Chāra ămīca, ămāta dīlēcta vĕnūsta formōsa cāsta pŭdīca, fīda fĭdēlis. phr. Tŏri thălămi, cōnsōrs, sŏcia, pārtĭcēps. Jūncta cōnnubio. Vīnclo sŏcĭāta jŭgāli.

uxorcŭla, żonká, sub żoná.

uxorcŭlo as. sub Zgwałćić 4.

uxorium; sub Bezżeństwo.

uxorius, żonie dogadzáiący, żonin, Niewieśći 1. Des Eheweibs/ weibisch. Pulchramq; uxoriŭ urbē. Virg. ūxoris ămāns, ūxōri āddīctus.

X

Ab hac litera inchoata vocabula, omnia Græca sunt. X literæ species sub Krzyż 1. xanthium, *gr.* Rzep 2.

xĕnăgogus, gr. Przystaw.

xĕnĭum, xĕnĭŏlum, è gr. Podátek 1. Poczesne. Ein Ehrengeschenck. Omnis in hoc gracili Xeniorum turba libello. Mart. syn. Mūnus, dōnum. v. Donum.

xĕnŏdŏchium, gr. xenon. onis. gr. Szpital pielgrzymow. ein Spital.

xĕnōpătŏchus, gr. Podwodny urzędnik.

xĕrampĕlĭnus, gr. sub Szárłat 4.

xērŏlŏphus, gr. Mogiłá 5.

xērŏphăgia, æ. gr. Post suchy.

xērophthalmia, gr. Oczu zápalenie.

xĭphīas æ. m. ge. Ostropysk, Miotłá ná niebie.

xĭphĭdion, gr. Wilcze bobki źiele.

xĭphion, gr. Mieczyk źiele.

xȳlalòé es. gr. Aloe 1.

xylina tela, Bárchan. Barchel sc von Baumwollen gemacht.

xȳlĭnum peplum, Báwełnicá. Allerley Baumwûllns. epith: Mōlle, nĭvĕum, tēxtĭle, tīnctum. (woll.

xȳlĭnus, gr. Drewniány. Báwełniány. von Baum

xȳlŏbalsămum, gr. Bálsamowe drzewo. Baumwollenbaum.

xȳlŏcĕrăta, orum. gr. Słodkie strącze.

xȳlŏcĭnnămōmum, Gr. Cynámonowe drzewo.

xȳlon, gr. Drewno, Báwełniány Chrost. Baum-

xȳlŏphŏrus, gr. Drewniczy. (woll.

xȳlostrōtum, gr. Tło sadzone drzewem.

xyris, is. f. gr. Mieczyk 3.

xystĭcus, gr. Zapáśnik.

xystis, idis. f. gr. Szátá białogłowska.

xystum, gr. Zapáskow mieysce, podniebie.

xystus, m. gr. Zapáskow mieysce. Sala, Zawod, Chodzenie. ein bedeckter Gang zu spacieren.

Y

Hæc litera cùm Græca sit, nullam Latinā dictionem inchoat Græcas multas, sed has sub litera H. suprà require nam y Græci initio semper denso spiritu afficiunt cum quo dictiones Græcæ ad Latinos transeunt.

Z

Zaba, B. Páncerz. zăbŏlus, zăbŭlus. Czárt.

Zăcinthos, Brodawnik.

zæta, Wieczernik. zætĭcula; diminut.

Zathuri Hispanorum, Ostrowidź 2.

Zambathinum, Jáźminowy oleiek.

zāmia, gr. Szkodá 1. ibidem altera significatione pponitur.

Zea, *gr. Orkisz. Zedoaria, Cytwar.*
zēlo, *as. gr. Gorliwy iestem, Zawistny iestem.* eyf-
Zelosus, B. sub Gorliwy. (fern.
zēlōtes, *a. m. gr.* ein eyfferer seines Weibs.
ibidem. (ferige Lieb.
zēlōtўpia, *gr. Zazdrość Záwiść małżeńſki.* eyf-
zēlōtўpus, *gr. Zawistny, Zazdrośćiwy.* Ein Eyf-
zēlus, *gr. Gorliwość.* Eyffer. (ferer.
zema, *a. gr. Gárniec 2.*
zephyrium ovum, *Jáie czcze.*
zĕphўrus, *gr.* Wiátr *záchodni práwy. Item wiátr zachodniemu poboczny ku połnocy.* West wind. *Sive sub incertas Zephyris motantibus umbras.* Virg. *syn.* Făvōnĭus. *epith.* ōccĭdŭus, tĕpēns, vērnus, plăcĭdus grātus, lēnis, mōllis, blāndus, mītis sĕrēnus gĕnĭtālis gĕnĭtābĭlis fœcūndus fēlix făvēns lēne spīrāns. *phr.* Zĕghўri Făvōnii aūra: plăcĭdæ, tĕpĕntes lēnes aūræ: mōllis flātus: lĕve flāmen blāndum frīgus: mītis, jūcūnda ămœna tēmpĕrĭes. Vērni clēmēntĭor aura Făvōni. Vēris păter vel cŏmes gratĭssĭmus. Vēntōrum plăcĭdĭssĭmus. Tĕpēntĭbus aūris mūlcēns ărva. Mōllior aūra spīrāns. Grāta Făvōni tēmpĕrĭes. Lēnĭbus īmpūlsæ Zĕphўris aurāque sălūbri. Spīrat ŏdōrātꝰ Zĕphўris spīrāntĭbꝰ āer. *v. Favonius.*
zēta, *gr. Wieczernik, Stołowa izbá.*
zētēcŭla, zetŭla. *Wieczernik* (czenie.
zeugītes, *a. m. gr. Trzćiná.* zeugma, *m. gr. Złą-*
Zeugma figura Gramaticæ est, cum pluribus substantivis diversi generis, numeri, &c. additur Verbū vel adjectivum initio, medio, vel fine, cum viciniori conveniens.
zēus, *gr.* Kowal *rybá, Zebethum B. Zybet.*
Zima, *In pulcherrima illa Ecclesiastica Oda rhythmica.* Mittit ad Virginem *Missæ* Rorate *dictæ, verba illa:* Et Zima scoriæ. *corrige.* Zema scoriæ tollit de medio. *i. decoctionem, combustionem excrementi metallici à zeu fervefacio, decoquo, ut videatur allusisse auctor Prosæ ad verba Isaiæ:* Excoquam ad puram scoriam tuam.
Zignĭber, ziguiberi Zimpiperi. zinziber, B. Imbier. Imber. *Zinzinulat Progne. A. Philomel. corrigit Andr: Schef: legens Tintinulat.*
zizânia, æ. zizanium. *Kąkol.* Vnkraut. *Ab iza no brevi a producit Prudent: Fortunat, corripit* Prosper. *De satione Dei Zizania vulsit amara* For. *Spinis fulta subit seges horrida zizaniorū.*
zizўphum, *gr. Jujuba owoc.* (Pros.
zizўphus, *gr. Jujuba drzewo.* (mels.
zōdiăcus, *gr. Zwierzyniec 2.* ein Circkel des Him
zoĭlus, *Obmowca uczonych.* frembder Arbeit Tadler *Quisquis es, ex illo zoile nomen habes.* O
zōna, *gr. pas,* Strefa, *Trzos Wrzod pomykáiący się Ogień piekielny!* Poprąg. Ein Gürtel. *Da teretem zonam, qua modo cincta fuit.* Ov. *syn.* Cīngŭlum; cīnctus, făscia. *epith:* Aūrea, aūrāta, dĕcōra pīcta, fūlgēns gēmmāta, tĕres. *phr.* Nōn ŏpus est ărctis strīngāntur cŏrpŏra zōnis. Fās sit & aūrāta pŭĕrum te cīnzona mundi, *Kray 4.* (gĕre zōna.
zōnārius, *adject. pásowy, subst. Páśnik.*
zōnātim, *Kołem.* zōnŭla, *sub Pas.*
zōŏphўtum, *gr. źiołozwierz.*
zōopthalmos, *gr. Rozchodnik wielki.*
zōphŏrus, *gr. Zwierzyniec.*
zōpissa, *gr. Smołá ſkrobána.* Pech von Meerschiffen abgekratzt.
zōpўrum, *gr. Storyszek.*
zoroastræi, susurri. *Czáry.*
zoster, ĕris. *gr. Ogień piekielny, Porost.*
zўgæna, *gr. Kuszá rybá.*
zўgia, *gr. sub Trzmiel.*
zygiæ tibiæ, *gr. sub Trćiná.*
zўgostātes, *a. m. Ważnik.* ein Waagmeister.
zyphra B. Cyfrá,
zўthum, *gr* *Piwo 1.* Bier. *Ut Pellusiaci proritet po ula zythi.* Col. *syn.* Zўthus, cērvisia, vel cĕrĕvīsia. *epith:* Fōrte, svāve, vălĭdum, lĭquĭdum pūrum. *phr.* Cĕrĕāle pōcŭlum, vīnum. Cĕrĕālis potus. Lŭpŭlo cōcta Cĕres.

F I N I S

APPENDIX INDICIS G. CNAPII.

CONTINENS HISTORIAS & FABULAS POETICAS: ITEM NOMINA PROPRIA JLLUSTRIUM, VIRORUM, REGIONUM, INSULARUM, URBIUM, FLUVIORUM, & MONTIUM, ALIORUMQUE MULTORUM.

A

AArōn, onis nomen proprium ſummi Sacerdotis apud Hebreos qui una cum fratre Moyſe Iſraëlitas eduxit ex Ægypto.

Abă æ Xenophontis Filia. Item Aba, vel Abæ arum Civitas Phocidis. Abāntēs dicuntur incolæ hujus urbis. Item Aba Mons Armeniæ.

Abacænă æ vel ăbĭcænŭm i Oppidum Siciliæ, Abăcænīnī Einwohner dieſer Stadt/ *Obywátele tego Miaſtá.*

Abacion ăbăcĭŭm urbes Bavariæ.

Abălă opp: Trogloditarum, non procul à mari rubro Abălītēs ſinus exiguus ibid ſitus.

Abălus Inſula Oceani Germanici.

Abănă æ fluv: Damaſci qui in radicibus Libani exortus effunditur in mare Syriacum.

Abărĭm Mons excelſus dividens terram Amon & Euphrates à terra promiſſionis contra Jericho, ad Jordanem uſque fluvium protendens radicem.

Aberimon Regio montis Imai in India in qua ſylveſtres homines degunt, averſis poſt crura plantis.

Abărĭs nomen viri quem ferunt ſagittam per orbem terræ circumtuliſſe nihil omninô veſcentem.

Abăs, antĭs Rex duodecimus Argivorum Pater fuit Præti & Acriſii, Avus Perſei à quo poſtea Argivorum Reges Abantiadæ dicti. Abăs alius fuit Troianus quidam Comes Æneæ, Abāntĭăs tiadis ein Tochter Abăntis, oder ſeiner tochter Kind/ *Corká, ábo wnuczka Abáſſowa.*

Abāntĭs Inſula quæ etiam Eubæa dicitur.

Abăntēs plu. nūm Die Einwohner derſelbigen Inſul/ *Obywátele tey wyſpy.*

Abātŏs Inſula in finibus Ægypti circa Memphim circumdata Stygia palude, in qua ſepultus fuit Oſiris Rex

Abdēră urbs Thraciæ & Hiſpaniæ. Abdera pulchra Teiorum Colonia. Prōverb. Anderſtwo iſt auch gut ſeyn/ *Ygdźie indźiey może żyć dobrze, chleb ieść.* Abdēriā, æ Einwohner diſer Stadt/Obywatel tego Miaſta. Abdērĭtĭcŭs, a, um, ut: Abderitica mens, Proverb. Ein toller Verſtandt/ *Tępy dowćip*, Qui homines à natura ſtupidæ mentis fuêre. Abdērĭtānus a um ut: Abdēritana plebs. Abdērĭtæ, populi Thraciæ qui cum à muribus & ranis vexarentur, coacti ſunt naturalem locum deſerere & alias ſedes quærere.

Abdon indeclinab. nomen proprium. Unus è judicibus Iſraël.

Abdŭă, æ Fluvius Italiæ.

Abĕăcŭs Syracorum Rex.

Abenona Mons Germaniæ circa Vittenbergenſem Ducatum in quo oritur Danubius.

Abŏrīgĭnēs. Gens antiquiſſima Italiæ, qui cum Romanis Romam eondiderunt. Abŏrĭgīnĕŭs, a, um.

Absȳrthŭs Colchorum regis filius, & alius Scriptor Græcus.

Abūdrĭăcŭm Urbs German. non procul ab Auguſta Vindelicorum.

Abuſiacum. Rhetiæ opp ad Leccam fluvium, Füſſen/ *Miáſto w Recyi przy rzece Lecca.*

Abȳdŏs & Sēſtŏs i. g fæm. Duo opp. in introitu Helleſponti dicitur & Abytum i g neu. *Oſtriferum, Leandrium antiquum.* Abidæus & ābȳdēnŭs a um nomen patrium Leāndri. Abydum ne temere ſc, naviges, Gib dich nicht muthwillig in gefahr/ *Nie wday ſię w niebeſpieczeńſtwo bez ſluſzney przyczyny.* Abȳdænă pl. nu. Vnnöthige/ vnnütze Sachen/ *Rzeczynie-*

niepotrzebne, ab Abydenorum mollitia & lascivia, nomine ducto. Abydæna illatio, Proverb. ein mühseliger vberlegener Einwurff/ *Zádánie trudne.*

Abȳlă. Mons in Africa, una columnarum Herculis. Ptolomæo Abylis dicitur.

Acădēmĭă, æ fuit locus nemorosus, mille passibus distans ab Athenis & ab Academo quodam heroë denominatus. *Sancta, umbrifera.* In hoc loco fuit villa, ubi Plato natus & philosophatus est. Unde Academici Philosophi dicti sunt qui Platonem sequebantur. Erant enim novi Academici, qui nihil affirmabant, & nihil sciri posse asserebant. Item Academia fuit villa M. Tull. in Campania juxta Puteolos. Acădēmĭcŭs, a, um, ut: Secta academica.

Acărnōn. Mons Atticæ lapidosus. Quandoq; Fluvius. *Vagus, corniger, durus, asper.*

Accaron urbs Palæstinæ in Judæa.

Acca Laurentia, Faustuli uxor, quæ Romulum & Remum lactavit & materna solertia gubernavit. Hæc vocata est Lupa eò quod nobile scortum fuerit: Vocantur enim scorta lupæ ob avaritiam, cujus causa pudicitiam prostituêre, & cellæ earum lupanaria.

Acĕsīnŭs, ein Fluß Indiæ/ an welchem Rohr wachsen unsäglicher gröss/ *Rzeká w Indiey, gdźie trzćina srogá rośćie.* Tantæ magnitudinis ut singula internodia incolis præstent vicem navigii, darin auch Edelgestein zu finden/ *Gdźie też kámienie drogie się znayduią.*

Acēstēs, is, Filius Crinisis fluminis ex Ægista muliere Trojana, Rex factus Siciliæ. *Dardanius, Troja generatus, Hectoreus, Siculus.*

Achæmĕn. Primus Rex Pesarum. *Dives.*

Achāĭă, æ, Ein Theil des Griechenlands/ jezt Morea genandt/ *Część Greciy, ktorą teraz* Morea *zowią. Danaa, Ægialis, Ægialæa.* Achæus & Achīnŭs, Item Achāĭcŭs, a, um, Das aus dem Land ist/ Griechisch/ *Rodźic z tego kráiu, Greczyn. Infensus Teucris, pugnax, sævus, unctus.*

Achāntŭs, i, fuit puer regius, conversus in arborem. Est item spina Ægyptia semper frondens. Epith. vide in Appell.

Achātēs, æ, fluv. Siciliæ. Item, Gemma, Agstein/ *Achatek kámień,* apud illum fluvium primo reperta. Fuit quoq: Achates secundùm Virg. lib. 1. & 6. comes Æneæ. *Fidus.*

Achĕlōŭs, Ætholiæ Rex, & fluvius ab eodem sic dictus, *Calydonius, tumens Naupactæus, turbidus, deformis, luctator, undosus, Ætolus, Arcarann.* Hoc nomen à Veteribus quoq; pro quavis aqua usurpatum est quod hic fluvius omnium primus post diluvium terram eruperit. Poëtæ fabulantur filium fuisse Oceani & terræ. gemino cornu insignitum certasseq; cùm Hercule pro Deianira filia Oenei regis Calidoniæ & ad extremum excusso altero cornu superatum in fluvii formam transiisse. Achĕlōĭŭs, a, um quod modo possessivum est modò pro Aqueus ponitur.

Achĕrōn ontis Poëtæ dicunt esse Cereris filium, & fluvium inferorum, ein höllischer Fluß/ *Piekielne ieźioro. Avarus, Tartareus, imus, adustus, profundus, mæstus, nefastus, durus ferox, ater, langvidus miser, opacus, infernus, piceus tristis mortuus.* Secundum Plin. est fluvius Lucaniæ & locus juxta Avernum lacum. Servius autem scribit esse locū in Campania montibus septum ubi Necromantia exercebatur. Accipitur etiam pro Inferni loco, die Höll/ *Piekło.* Acherusius. & Achĕrŏntĭŭs, a, um. Achĕrōntīnī Populi juxta Acherōtē fluviū habitantes. Achĕrūsĭă, æ, & Achĕrūsĭs. sidis vel sīdŏs g. f. palus juxta Comas oriens ex Acheronte. Item lacus Thesprotiæ in Epirō ex quo lacu profluit amnis Acheron, qui in Ambratium sinum defertur.

Achīllēs is Heros Græcorum fortissimus. *Impiger, immitis, cristatus sævus, Larissæus, Pelides, armipotens, æquoreus, filius Thetidis, insolens, clarus, Phtius, Nereius pervicax, impiger, iracundus, inexorabilis, animosus, Æmonius fortis, magnanimus Thessalus, indomitus pugnax, audax, violentus, ferox, sangvinolentus, durus, bellax, belliger, Danus, Pelleus, expers terroris, atrox, indocilis, fatalis, superbus, Chironis alumnus,*

mnus. Achīllēŭs, a; um, ut: Achilleum argumentum Kräfftig vnd vnwidersprechlich Argument/ *Argument niezwyćiężony.* Achīllēæ arum pl. nu. Blosse Manßbilder/ mit einem Spieß/ *Obraz męszczyzny nagi z kopią.* Achilleon urbs juxta tumulum Achillis. Item, Ein gattung eines Schwams/ *Gębká.* Achilleos, sive Aquillion, vel Achillea herba. Gerbel/ Schaffrip/ *Złoćień źiele.*

Achivi vide Achaia.

Acidăliŭs Fons Bœotiæ in Orchomeno, urbs Veneri sacra.

Acōntēŭs ei Venator egregius.

Acontiŏn urbs est Arcadiæ nomen habens ab Acontio Licaonis Filio.

Acontēŭs Bœotiæ mons est Item, Adolescentis nomen ex Cea Corycii maris insula oriundi. Qui cum in Dianæ templo Cydippen conspexisset, ejus amore captus devolvit ad pedes ejus malum hujusmodi carmine inscriptum.

Me tibi nupturam (Felix eat omen) Aconti.
Juro quam colimus numina magna, Deæ.

Acăgās Nobilis artificis nomen.

Acriă urbs Hispaniæ in conventu Hispalensi. Item urbs in Peloponneso.

Acrīllă urbs Siciliæ non procul à Siracusis. Incolæ dicuntur Acrillæi

Acrĭsiŭs Rex Argivorum, ein Vatter Danaes welche Jupiter beschlaffen hat / als er sich in einen gülden Regen verstellt hat/ *Oćiec* Danaes *do ktorey się Jowisz we złoćie spuśćił.* Fuit & Acrisius alter Ulyssis avus paternus. Acrĭsĭōnæus, a um, adject. Acrĭsĭōniădēs æ Patronym. g. m.

Acrŏcĕraūnĭă, orum Excelsi montes Epiri dividentes Ionium mare ab Adriatico.

Acrŏcŏrīnthŭs, Mons altus sub cujus radice urbs Corinthus.

Acrŏmŭs, sive Acronius lacus, Der Costniter oder Bodensee/ *Ieźioro Akroniáckie.*

Actæŏn Aristei filius qui cum post venationem petiisset secretum fluvium vidit ibi Dianam se nudam lavantem quæ indignata. mutavit eum in cervum & cum domum redire vellet laceratus est canibus suis. Ovid. *Nepos Cadmi, celer, Cadmæus, Autoneus.*

Actæŭs a, um id est Atticus.

Actĭŭm, Epiri promontor: ubi Augustus Antonium vicit navali prælio. unde Actĭŭs & Actĭăcŭs, a, um.

Adăm Hebr. lingva idem est quod ruber: quoniam è rubra terra factus. *Sons, antiquus, protoplastus, primævus, luteus.*

Adămĭānī, vel Adămitæ, pl. nu. Hæretici ab Adam nominati cujus imitantur nuditatem, quâ usus fuit in Paradiso ante peccatum.

Admētŭs, fuit rex Thessaliæ, cujus armenta novem annis pavit Apollo, *Pherecialis, Thessalus, Pheræus, Thessalicus.*

Adōnĭs, ĭs & ĭdĭs Filius fuit Cinyræ Cypriorum regis, & Myrrhæ, à Venere ob elegantem formam adamatus, quem in Idalio nemore venantem, primo ætatis flore aper occidisse fertur. Mortuo verò Amasium multis deflevit lachrymis, quibus cum nihil proficeret ad doloris lenimen pueri cruorem commutavit in florem. *Ploratus Veneri, aptus sylvis formosus, Cinyreius, pictus murice pulcher, tener, dulcis, mollis, miserandus Cythereius niveus, purpureus.* Adōnĭa, orum, g. n. Festa Adonidi sacra.

Adrāstēă sive Adrastia Regio non longè à Troade. Item Dea necessitatis & Jovis filia scelerum-ultrix. Hinc Adrastia nemesis scil. aderit. Prov. Es wird übel gehen/ es wird ein Straff des Hochmuths kommen/ *Pomsta ná ćię przyidźie.*

Adrāstŭs Rex Argivorum, *Thalaonides, Inachius, Perseus, longævus, potens.*

Adrĭă æ fuit urbs Italiæ, ad mare quod ab ea vocatur Adrĭātĭcŭm, vel Adrĭăcŭm, Das Adriatisch oder Wenediger Meer/ *Morze Adriatyckie, ábo Weneckie.* Adria, à quibusdā per aspirationem scribitur in masc. genere pro sinu Adriatico & ipso mari frequentissimè accipi solet. *Raucus inquietus ventosus, iracundus, præceps, longus tumidus, minax vagus, magnus.*

Æă; Civitas est Colchidis.

Æăcŭs Jovis filius ex Ægina. *Judicans. Asopiades severus juridicus, torvus. justus, inexorabilis,*

Æās Æantis g. m fluvius Epiri *Purus.*

Aēdŏn, Luscinia, ein Nachtgal/ *Słowik. Svavis, tristis, vocalis.*

Æētēs vel Æētă æ Rex fuit Colchorum, & filius Solis ex Persa Oceani filia, qui cum aureum Vellus à Phryxo Athamantis filio, in suoc

Martis

Martis ſuſpenſum diligentiſſimè aſſervaret à Medea filia proditus, vellere, & duobus inſuper liberis ſpoliatus eſt. *Soligena, Æeus, ferus, Sole ſatus, Hyperionides; Phaſiacus.*

Ægæōn, gigas fuit, Titani & Terræ filius, quem 100. manus, & 50. ventres habuiſſe fabulantur. Homer. 1. Iliad. *Cruentus, centumgeminus.*

Ægæūs, Theſei pater, Athenarum Rex Ægæum mare, **Das Meer zwiſchen Griechenland vnd Aſia**/ *Morze między Grecyą y Azyą.* ab Ægæo dictum. Ægæum navigare, Proverb. **Kein Gefahr ſchewen**/ *śmiele ſię w co wdáć. Nie bać ſię niebeſpieczeńſtwá.*

Ægĕrĭă, Nimpha, cum qua Numa Pompilius fingebat ſe nocturnum habere connubium & colloquium de religione, & ſacris ceremoniis ut leges ſuas quas Romano condebat populo ſanctiores redderet quo mortuo ipſa præ fletu verſa eſt in fontem. Ovid. metamorph. *Romula nocturna.*

Ægeus, Filius Pandionis fuit, & Rex Athenarum.

Ægīnă, Æſopi Bœotiæ regis filia quam Jupiter in ſpecie ignis gravidavit & ex ea Æacum & Rhadamantum genuit à qua etiam Ægina urbs Peloponeſo adjacens dicta, Ægīnēnsĭs, e, & Ægīnātĭcūs, a um ab ea Ægea urbe.

Ægĭūm oppid Achaiæ in Peloponeſo quo in loco Jovem à capra nutritum ferunt.

Ægȳptūs, g, f, Regio Affricæ, **Egyptenland**/ *Egyptſka ziemiá. Hiulca, trigonalis, cæli ſtudioſa, parens terrarum dives, fæcunda, fertilis, ſagax, demens, horrida Memphitis, mater artium.* Ægȳptĭī, **Die Einwohner Egyptenlands**/ *Obywátele Egyptſcy, Egypcianie. Linigeri, ſiſtrati, ventoſi, Pharaoniadæ, Lagidæ, calvi, fuſci, ſapientes,* Ægȳptĭūs, & Ægȳptĭăcūs, a, um, ut: Ægyptiæ coronæ. **Winter kränzlein/ ſo nicht von natürlichen Blumen ſeynd/ ſondern durch Kunſt gemacht**/ *Wieńce nie z ziół ogrodnych, ale z kunſztownych uwite.* Ægyptiaci dies, **Verworffene Tag**/ *Złe dni.*

Ægȳptūs g, m. Beli Priſci filius fuit: qui cum, quinquaginta haberet filios, totidem eos fratris ſui filiabus matrimonio conjunxit: quæ à patre Danao inſtructæ, prima à nuptiis nocte ſuum quæq; maritum interfecerunt, præter unam Hypermneſtram quæ Lynceo marito viro ſuo peper cit, poſtea pulſo Danao Argivorum regnum invaſit: unde adagii figura Ægypti nuptiæ, **Unglückliche Hochzeiten**/ *Weſele nieſzczęſne.*

Ægĭs, ĭdĭs g f Clypeus fuit Palladis, ſeu pectoris munimentum factum Amaltheæ capræ corio, in cujus medio erat caput Gorgonis dirum ac terribile, quod qui intuebantur, lapideſcebant protinus. *Horrifica ſonans, cruenta fulva, terrifica, Meduſæa terribilis, cruda, ſangvinea. ſerpentigera, Palladia ſuperba.*

Ælĭă, urbs eſt Palæſtinæ quæ prius Hieroſolyma: ita dicta ab Ælio Adriano.

Aēllō, una Harpyarum. *Ales.* Eſt & nomen canis Actæonis.

Ænēās æ Nobilis Trojanus, Anchiſæ & Veneris filius qui in excidio Trojano Patrem ſenio confectum ſuis portavit humeris filium Aſcanium adhuc impuberem manu traxit & patrios penates ſecum detulit, uxoremq; ſuam Creuſam diſcedens, amiſit. *Magnanimus, Dardanius, Trojus, Trojanus. Anchiſiades, Anchiſa generatus, ingens Leomedontius acer, Dardanides, fatalis pius, Phrygius, Rhætius, caſtus Cythereius penatiger, impiger, fluctivagus, bonus. Phryx Iliacus,*

Ænēĭs, Æneĭdŏs, liber de geſtis Æneæ. Æneius a, um.

Ænōbarbūs, **heiſt der Käyſer** Domitius, **von wegen ſeines rothen vnd Kupfferfarben Barts**/ Domitius *Ceſarz, ktory miał brodę liſowátą.*

Ænūs fluvius Germaniæ Vindelicos à Noricis dividens. Ptolom.

Æŏlĭă, Regio Aſiæ, inter Myſiam & Joniam Alia ab Æoliis ſeptem inſulis inter Siciliam & Italiam.

Æŏlĭs, ĭdĭs Regio Helleſpōnto adjacens, **ein Landſchafft der kleinen Aſiæ**/ *Krainá w Azyi mnieyſzey.*

Æŏlūs, hunc Poëtæ dicunt Jovis eſſe filium ex Sergeſſa Hyppotæ Trojani filia. **Iſt für ein Gott der Winde gehalten worden**/ *Bog przełożony nad wiátrami. Rex tempeſtatum, Hippotades, imperioſus, ventipotens.*

Æpŭlŏ Rex Iſtriæ, teſteLivio, qui à Romanis victus ferro ſe maluit occidere, quàm vivus in poteſtatem Romanorum venire.

Æræ, oppid. Macedoniæ cujus incolæ Æræi dicuntur. Alterum eſt Heleſpontum, à quo gentile Ærates. Tertium in Ionia.

Aĕrŏpē uxor Atrei ex qua Thyeſtes duos ſuſcepit filios, quos poſtea Atreus fratri comedendos poſuit. Quorum ſcelerum turpitudine nè pollueretur. Solem averſum fabulantur Pòétæ. Ovid. 1. Triſt.

Æsă Thraciæ oppid, quorum incolæ Æſæi.

Æsăcŭs, Priami filius qui cum Heſperies amore captus eam per avia fugientem inſequeretur, accidit ut ſerpens â puella calcatus pedem ejus mordicus apprehenderet: quo ex vulnere cum illa interiiſſet Æſacus doloris impatientia ſeſe in mare præcipitavit. Quem Thetis miſerata (ut Ovidius. lib. 11. Metamorph.) in Mergum avem convertit.

Æſchīnēs, Orator Athenienſis, æmulus Demoſthenis.

Æſcy̆lŭs Poëta Tragicus Athenienſis, necatus ab aquila teſtudinem ſuper calvum caput ejus dormientis demittente *Pictus facibus.* Æſchylus, Gnidus Rhetor Ciceronis præceptor. Æſchy̆lēŭs, a um adject. Propert.

Æſcŭlānŭs Deus & Argentinus dicti ſunt Dii æris & argenti id eſt locupletandorum hominum poteſtatem habentes. Bud.

Æſcŭlapĭŭs Apollinis & Coronidis nymphæ filius medicinæ Deus habitus. Item, à Jove fulmine occiſus eò quod Hyppolitum arte medica reduxiſſet ad vitam. Colebatur in ſpecie ſerpentis *Phæbigena ſalutifer Phæbejus opifex Epidaurius Coronide natus Pergameus Cotyleo, archiatros.*

Æsērnĭă, Samnitum urbs in Italia.

Æsĭs Umbriæ fluvius. Ptolom.

Æsōpŭs, **ein Fabel dichter/** *Baiek. fabuł piſarz.* Philoſophus, Phryx genere, Crœſo Lydorum Regi fabulas ſuas dicavit has qui non legiſſet, nihil ſcire videbatur, unde Proverb. Ne Æſopum quidem triviſti, **ein Ungeſchickter Ungelehrter/ einer der nichts weiß/** *Nieuk, nic ieſzcze nieumieſz.* Fertur hunc nihil commeritum interemptum fuiſſe à Delphis: qui oborta peſtilentia graviſſimas pœnas dedêre: unde adagium: Æſopicus ſangvis, **Unſchuldig Blut/** *Krew niewinna.* Æſopius, & Æsōpēŭs, a, um, ut: Æſopiæ fabulæ.

Æthērĭī. pl. nu. **Die Mohren/** *Murzynowie.* Populi ſubter Ægyptum, poſtea ab Æthiope Vulcani filio, Æthiopes vocati ſunt. Plinius. *Nubei vagi. nigri Philæni divites arenarum Uſti Ægyptini Simi torridi & Phil potæ.* Æthiŏpĭă regio inter Arabiam & Ægyptum, **Mohrenland/** *Murzynſka Kráina.*

Æthōn, unus ex equis Solis *Velox croceus.* Fuêre autem quatuor equi Solis ut fabulis fertur: Phlegon, Pyrocys, Eous & Æthon quibus ſignificantur quatuor diei horæ. Ovid. 2. Metam. Æthon alius fuit equus Pallantis filii Regis Evandri qui exequiis Domini ſui collachrymaſſe fertur. *Bellator.*

Æthră Filia Pitthei Regis & uxor Ægei, materq; Theſei. Ovid. in ep. ad Theſ. *Syderea rubra, Pitheis liquida albens, levis rutila, ſupera celſa aperta fulgida, flammans, nitida ignea, tenuis, flammea.* Item pro Æthere vel aëre, Poëticum eſt. Æthra alia fuit Oceani & Tethios filia uxor Atlantis.

Æthruria, vide Hetruria.

Aëtĭŭs Medicus fuit inſignis diſcipulus Eunomii tempore Conſtantini Imperat. Atheos cognominatus quod diceret nullum eſſe Deum.

Ætnă, **Ein Berg in Sicilien der Feuer außwirfft/** *Gora w Sycylii ktora ogień z ſiebie wyrzuca. Fervida, Trinacria, ardens, Sicula, alta Typhois, parens florum flagrans ignifera fumans, gravis, floricoma odora fervens, monſtrifera, fumoſa, calida. Trinacris lucens Vulcania ſonans Cerealis torrida horrifica flammifera ſulphurea fera Sicilis,* Hinc Ætnĕŭs, a, um. Eſt & Ætna urbs Siciliæ, non procul à Gatana.

Ætōlĭă, **ein Landſchafft in Grichenland/** *Kráina w Grecyi.* Ætōlŭs, ſive Ætōlĭus a, um, **Der daraus iſt/** *Rodźic z tamtąd.* Ætōlŭs, i, Martis fuit filius. Plin. lib. 9. c. 59.

Ætŭs, **Der Fluß** Nilus **in Egypten/** *Rzeka Egipſka* Nilus.

Afranĭŭs Poëta latinus fuit, Togatarum fabularum ſcriptor.

Africă, der dritte Theil des Erdbodems/ *Trzecia część świátá. Fertilis, ardens vadosa, frequens belluis.* Africa semper aliquid novi fert, Prover. in homines novandarum rerum avidos.

Afĕr ra rum, ut: Afra avis. Proverb. refertur à Suida, de rebus prægrandibus quod ex ea regione deportentur aves immani magnitudine. Itē Afer qui ex Africa est. Africŭs, & Africanŭs, a, um. Feræ Africanæ sunt ex genere Pantherarum.

Africŭs,i, Venti nomen est, Südwestwind/ *Wiatr záchodnemu poboczny ku południowi. Creber procellis præceps, pestilens, protervus, nubifer, ater.*

Agămēmnŏn,nŏnĭs, Obrister des Kriegszugs der Griechen vor Troja/ *Hetman woyska Greckiego przeciw Troi woiuiącego.* Atrei filius, Rex Mycenarum. *Mycenæus. Atrides, Tantalides.* Agamemnonia hostia. Proverb. in duros & persvasu difficiles Hartbändig/ *Uporny.* Quadrabit quoque in illos qui nolentes & adacti quippiam agunt. Agămēmnŏnĭŭs, a, um. ut: Agamemnonei putei, Proverb. Newe herrliche Werck/ *Nowe pańskie dźieło.*

Agănīppē es. g. fœ. Fons est Bœotiæ. Musis sacer quem Poëtæ fabulantur factum esse Pegasi equi alati ungulâ. *Hianthea. Permessea.* Agănīppæus a um denominativum. Agănīppis pĭdŏs, patronymicum fœmininum.

Agapius Alexandrinus medicus fuit, qui Byzantii medicinam docuit.

Agăr, ancilla Abrahæ à qua Agareni populi Arabiæ, qui nunc Saraceni dicuntur à Sara uxore Abrahæ.

Agărŭs, urbs & amnis in Samaria.

Agăthă, vel Agăthopŏlis Galliæ Narbonensis urbs, Montplier/ *Miásto Francuskie w Narbonii.*

Agăthŏclēs, Tyrannus Siciliæ, eines Haffners Sohn/ *Syn gárncárski*, qui vasis aureis frequenter figulina solebat admiscere, ut ostenderet sordidissimæ etiam conditionis hominibus per virtutem ad honores iter patere.

Agăthūsă Insula ungvento nobilis, alias Telos dicitur, Plin. lib. 4. cap. 12.

Agathyrsum i. sive Agathyrsă æ. urbs est Siciliæ Plin. lib. 4.

Agăthȳrsī Populi Scythiæ cæruleo capillo. *Picti depicti immanes.*

Agāvē Cadmi & Hermonis filia uxorque Echionis, quæ filium Pentheum Regem Thebanorum qui cum abstemius esset ac propterea Bacchi sacra despicaretur dilaniavit. Horatius. *Cadmæi, Cadmea Thebana cruenta, Penthei, attonita & furens Bassaris.*

Agĕnor nŏris Beli fuit filius, & Rex Phœnicum, & pater Cadmi. *Sarranus. imperiosus, Lybicus.*

Agĕsāndĕr. Ein berühmter Bildhawer auß dem Rodiß bürtig/ *Snycerz, rodem z wyspy Rodu.*

Agȳllă vetus urbs Thusciæ.

Agīs Lacedæmoniorum Rex qui cum Atheniensibus crudelissima bella gessit à suis civibus tandem in carcere necatus quod Lycurgi leges reducere & bona publicare vellet. Plutarchus in vita ejus & Cic. offic. 2.

Aglais idis Magaëlis filia mira gulositate & voracitate mulier utpote quæ carnium libras 10. panis chœnicas 4. vini choam hoc est Romanum congium, sive sextarios sex. unica cœna absumeret. Cæl. Rhod. lib. 25. cap. 19.

Agōnālĭă lium vel liorum festa erant apud Romanos quotannis celebrari solita in honorem Jani. Ovid. 1. Fast.

Agrăgās vel Acragas, urbs Sicil. quæ & Agrĭgēntum dicitur. Agragantinus vel agrĭgēntīnus, a, um ut: Sal agrigentinus qui igni fluit.

Agria munitissimum superioris Hungariæ propugnaculum, sæpè à Turca tentatum; tandem sub Mahumeto tertio expugnatum & captum, *Anno* 159.

Agriophagitæ Cyclopes dicuntur vel monoculi: qui unum habent oculum in media fronte ad modum Cycli. Hos India gignit.

Agrīppă Sylvius Tyberini Latinorum Regis, filius qui submerso patri successit in regnum. Livius lib. 1.

Agrīppĭăs adĭs urbs prius Anthedon dicta postea ab Herode *Agrippias* dicebatur.

Agrīppīnă, M, Agrippi filia, & neptis *Augusti*, & uxor Germanici.

Agrippina, sive Agrippinensis Colonia, Die Stadt Cölln am Rhein/ *Kolno miásto nad Rhe-*

Rhenem. urbs celeberrima ad Rhenum fluvium, Germaniæ inferior. metropolis: nomen habens ab *Agrippina* Neronis matre. Tacit. annal. lib. 12.

Ajāx, jācĭs, Telamonis filius ex Hesione filia Laomedontis, fortissimus Græcorum post Ahillē, sed achille oecifo, cum illius arma peteret *Ajax*, & Ulysses eloquentia sua illa accepisset. *Ajax* præ ira insanienspecora multa occidit credens Ulyssem cum sociis illius se occidere. Deinde etiam seipsum occidit, de cujus cruore (ut ait Ovidius) flos Hyacinthus crevit. *Telamonius, insanus, interritus, ferus, Telamone satus, temerarius, Telamouiades, stolidus, invictus Salamonius, ferox.* Eodem tempore alter *Ajax* fuit Oilei filius. & Locrensium Rex qui capta Troja Cassandram virginem Vatem in templo violavit. Qua injuria permota Pallas, eundem ab expeditione Trojana redeuntem in mari fulmine percussit. Virg. 1. Æneid.

Alăbăstrŭs fluvius est in Ætholide minoris *Asiæ* regione. Plin. lib. 5. cap. 30.

Alabastrum civitas *Ægypti*. Plin. l. 5. c. 9.

Alānŭs Scythiæ fluvius, à quo *Alani* populi dicti sunt. *Ardentes, implacati, Caucasigenæ, feri, leves duri.*

Alata castra, urbs Britanniæ Insulæ, quam alii castra puellarum vocant. Creditur nunc urbem esse Scotiæ, quæ illorum lingva Edinburg/ *Rozumieią iż teraz iest* Edimburg/ *miasto w Szkocyi.*

Alaūnă urbs Britanniæ, Ptolom.

Albă, urbs est in Latio, quam condidit *Ascanius* filius *Æneæ*. Virg. *Iliaca celsa Dardania, Romana Trojana longa vetus.* Hinc *Albani* populi dicti Est & alia *Alba* civitas Longobardiæ à qua *Albenses* dicuntur. *Additur* & aliam *Albam* esse in Pannonia, olim Taururum & Belgradum appellatum, nunc Albam Græcam Griechisch Weissenburg/ *Białogrod.* Item aliam quæ Alba regalis dicitur, Stulweissenburg/ *Miasto stołeczne tamże, Białogrod wielki.* Item, tertiam in Transylvania quæ *Alba* Julia dicitur, Principum Transylvaniæ sedes & habitatio perpetua.

Albānĭă, Regio in oriente, in qua *Albana* civitas, & fluvius *Albanus.*

Albĭī, Das Alpgebirg/ *Gory Alpes.* Albi etiam dicti fuerunt liberi Galliæ populi, in quorum agro etiam conditum est Lugdunum, Plin. lib. 4. cap. 18.

Albĭōn, Insula Britanniæ, Engelland/ *Wyspa Anglia.* ab albis rupibus quas mare abluit, dicta.

Albion & Bergion Zween Riesen/ die Jupiter/ den Herculem zu erretten/ mit Steinen hat zu todt geworffen/ *Dwá olbrzymi, ktorych Jowisz áby Herkulesa wybáwił, ukámionował.* Pomp. Mela, & Diod Siculus.

Albĭs, Fluvius nobilissimus, Die Elb/ *Rzeká Elbá.* Oritur ex montibus qui Moraviam à Bohemia dividunt: suscepto deinde Molta fluvio, Pragam Bohemorum metropolim præter labitur: Influit in mare juxta Hamburgum. Luc l. 2.

Albŭlă. fluvius ab albo colore. quæ qui postea Tyberis à Tyberino Sylvio, *Albanorum* Rege, qui ibidem submersus, dicitur, Die Tyber/ *Tyberys Rzeká.* Vetus.

Albŭnĕă Fons & nemus juxta *Anienem*, *Resonans alta opaca.*

Albŭrnŭs. Lucaniæ mons. *Virens.*

Alcĕ, Canis nomen. Xenoph. de Venat.

Alcēnŏr vir *Argivus* fuit.

Alcēstē ēs seu *Alcēstĭs* tidĭs, fuit uxor *Admeti* regis Thessaliæ, quæ pro viri salute se morti tradidit. Nam Rege ægrotante, responsum fuit ab oraculo quod brevi morietur. nisi quis amicorum pro eo morti se traderet, quod cum omnes recusarent, ipsa promptissimam se obtulit. Juven. & Eurip. in *Alcest. Pegasæa, Thessala.*

Aceūs dissyllab. Pater *Amphitryonis*, & avus Herculis à quo & *Alcides* appellatur,

Alcĭbĭădēs Pulcherrimus nobilissimus, eloquentissimus. & bellicæ rei peritissimus; sed ita plenus omnibus vitiis, ut nescias, utrum virtute an malitia fuerit insignior.

Alcida bellua fuit terribilis, & ignem vomens, à Pallade tandem occisa.

Alcīdēs, dicitur Hercules, à bellica virtute, quæ Græcis *Alce* dicitur. *Magnanimus, insanus ferus, trux, clarus, ferox, vagus, bipater, insignis, bellator, cruentus, magnus.*

Alcĭnŏūs. Rex Pheacum, in Corcyra Insula, diligens hortorum cultor qui Ulyssem naufragum pĕrhumaniter excepit. Virg. l. 2. *Munificus, Corcyreus, Phæax, Coryeius, ferax.* Alcinoi mensa,

Prov.

Prov. Ein köstliche Mahlzeit/ *Bánkiet Páńſki*, Alcinoi apologus, Proverb. Lange vnnütze Fabel/ *Długa nie potrzebna bayká*. Fuit etiam Alcinous Philoſophus Platonicus qui Epitomen compoſuit decretorum Platonis.

Alcīppē es una ex Halcyonei gigantis filiabus quæ Halcyonidas dictæ ſunt. Suidas.

Alcippŭs, Ein furnehmer Bürger zu Athen welcher auß ſeinem Vatterland vertrieben ward, *Przednieyſzy z mieſzczan w Athenách/ z ktorych potym był wygnány*. Lacedæmonius civis fuit inter ſuos maximæ authoritatis, patriæque ſtudioſiſſimus, qui ab inimicis contrarias in Rep: partes foventibus in exilium actus fuit. Huic uxor fuit nomine Damocrita: quæ quum virum in exilium euntem proſequi prohiberetur, filiæq; jam viro maturæ, publico edicto matrimonio arcerentur ne quis ex illis iniuriæ avo illatæ ultor naſceretur, concepit animo facinus ſupra omnem muliebrem audaciam. Nam cum ex more fæminæ urbis primariæ ad nocturnum ſacrum in andronem quendam conveniſſent Damocrita à filiabus adjuta, magnam vim lignorum, quæ ad ſacrificia parara erant ad fores congeſſit, ignemq; injecit, ut omnes intus exureret: Accurrentibus deinde auxilio viris, illa filias primùm, ſeipſam deinde iuterfecit. Ex Plutarchi narrationibus amatoriis.

Alcīthŏē, es, Thebana mulier fuit, quæ cum Bacchum, ejusq; orgia contemneret cæterisq; mulieribus ſacra celebrantibus, cum ſororibus & ancillis lanificio operam daret, ab irato Baccho in veſpertilionem mutata eſt: telæ autem invitem & hæderam. Ovid 4. metamorph.

Alcmān Pŏëta Lyricus primus pediculari morbo mortuus.

Alcmēnă, Electrionis filia & Amphitrionis uxor, ex qua Jupiter genuit Herculem. Aliquando ſcribitur Alcumena, prout verſus exigit. Heſiod. in Aſpid.

Alcmæōn filius Amphiarai auguris, qui matrem ſuam in ultionem patris, quem illa dolo occiderat, interemit, *Amphitraides, Amphilochi frater, crudelis.*

Alcōn, Sagittarius Cretenſis, cujus filium cum draco complexus eſſet, tanta arte ſagittam direxit ut illæſo filio necaret Draconem. Virg. 3. Eclog.

Alcyŏnē, es. Æoli Regis ventorum filia fuiſſe creditur & uxor Ceyſis, quæ deſiderio mariti, qui naufragio perierat, in mare ſe dejecit, verſaque eſt in avem ſui nominis. Ovid. 11 metam. Altera fuit Alcione, Eveni fluminis filia, uxor Idæi, ante Marpeſſa apellata: quam Apollo cùm rapuiſſet, non dubitavit maritus ſumpto arcu & ſagittis uxorem vi ab eo repetere: quod cùm fruſtra conatus eſſet, parentes filiæ caſum ſugentes commutato, nomine Alcyonem eam apellarunt. Homerus 9 Iliad, alii ſcribunt Halcyone.

Alcyones, aviculæ ſunt colore cyaneo paulō majores paſſere. Fætificant brumâ, nidos faciunt ſeptem diebus ante brumam, & totidem ſequentibus pariunt. *Deſertæ Ceycis aves mæſtæ*

Alectŏ Una ex tribus furiis infernalibus. *Lucifica, atra ſata nocte infecti venenis furibunda triſtis, Cocytia, impia mater belli, atrox miniſtra Plutonis* Reliquarum nomina ſunt Megæra, & Tiſiphone, & dicuntur filiæ Acherontis & Noctis,

Alēctĕr, filius Anaxagoræ Iphum genuit & Capaneum, qui fuit unus ex ſeptem; ducibus Argivorum apud Thebas. Volaterr.

Alĕctrўōn onis, Der geheime Kammerling Martis, *Komornik Marſow*. adoleſcens fuit (ut Lucian.) Matri adeo familiaris ut adulterii, quo Veneri ille commiſcebatur, conſcius adhiberetur, foribusq: cuſtos apponeretur, ne Solis interventu deprehenderetur adulter. Verum cum ille ſomno oppreſſus negligentius excubias agere, amantes ejus fiducia in utramq; aurem dormientes Sole deprehenſi ſunt, & ad Vulcanum delati adamantinis catenis, multo ante eum in uſum paratis, ſunt impliciti. Qua de cauſa indignatus Mars Alectryonem in avem ſui nominis commutavit.

Alēmānnī Die Teutſchen/ *Niemcy*. Populi Septentrionales qui & Germani dicuntur. *Truces feroces, Lancranij.*

Alemannus Fluvius apud Ryſios originem à rubro caſtro, Rothenburg/ trahens hinc ad Kelheim/ oppidum jungitur Danubio *Rzeká od Rottenburgu płynąca á z Dunáiem u Kelheim miaſteczká ſię łącząca*, vulgò Altmola, Altmül appelatur, vide Althamerum in Tacit.

Alēsă. Civitas Siciliæ, hinc Aleſinus, a um.

Alĕxāndĕr, ri. Der grosse Alexander/König in Macedonien *Alexander wielki, Krol Macedoński.* *Emathius, Pelleus, fortis.*

Alexāndră, quæ & Caſsāndra, Priami filia, ac Vates. Eſt & Alexandra Alexandri, Iudæorum Regis uxor. Egeſip. 1. c. 12.

Alĕxāndriă, ein Stad in Egyptenland/ nicht weit von einem Außlauff des Nils. am Meer gelegen/ ab Alexandro Macedone condita. *Miaſto w Egypćie nie dáleko od Nilowego wyćiekánia, przy morzu leżące. Paretonia, nova.* Habuit olim ſcholas omnium diſciplinarum liberalium: Fuitq; ob commoditatem, maximum totius orbis emporium. Conſtructam autem fuit ante Salvatoris adventum, Anno 320. intra ſpatium 17. dierum (Iuſt. l. 11.) cum 6000. murorum paſſibus.

Alĕxāndrīum, Judææ oppidum.

Alĕxāndrŏpŏlĭs. Parthorum civitas, ſic ab Alexandro Magno conditore nuncupata. Plin. lib. 6. cap. 25.

Aliſtŭs, oppidum Germaniæ, in tractu maritimo Saxoniæ. Ptol.

Alĭsŭm oppid. in Septentrionali plaga Germaniæ non procul à Sicambris.

Alliă, Fluv non longè à Roma diſtans, apud quem Romanus exercitus olim deletus fuit à Gallis Senonibus, duce Brenno, 15. Calendarum ſextilis. Lucan.

Allŏbrŏgēs, Die Savoyer/ *Allobrogowie, Sabaudowie. Rodaneis, montani, infideles.* Allobrox, in ſingulāri, Allŏbrŏgĭcŭs, a,um,ut: Vinum Allobrogicum.

Allotriges, Populi in tractu Septentrionali Hiſpaniæ, Strab. lib. 5.

Alŏcus, fuit gigas Titani & Terræ filius. *Impius, aſper.* Ex cujus uxore Ipimedia Neptunus genuit gemellos, ſcilicet Oetum & Ephialtem, qui dicuntur Aloidæ & fuerunt maximi gigantes. Virgil. *Immanes.*

Alogiani, Ketzer/ welche Chriſtum das Wort des ewigen/ das iſt/ waren GOttes ſohn ſeyn/ verleugneten/ vnd das Evangelium Joannis verworffen/ *Kácerze ktorzy przeli Chryſtuſa być ſłowem Oyca przedwiecznego, y ſynem prawdźiwego Bogá, á przytym Ewangelią Jana S. odrzucáli.*

Alpēs. Alpgebirg/ Schneegebirg/ ſo Italien vnd Franckreich vom Schweitzerland abſondert/ *Gory ktore Francuzy y Włochy od od Szwaycárow dźielą. Aëria. gelidæ, nubiferæ, devexæ, celſæ, ventoſæ, latebroſæ, frōdoſæ ſylvoſæ, frondiferæ nubiferæ, nivoſæ, ſaxoſæ, gelatæ, auſtrinæ, ſcabrigeræ, horridæ, jugoſæ, Teutonicæ. Peninæ, Hyperboreæ, nubigeræ, Pyreneæ, ſævæ, pruinoſæ altæ, nubigenæ, Cottæ.* Al, pinŭs, a, um, adject. Alpinĭs, nidis, patronymicum.

Alsă, fluv. eſt Venetiæ, Aquileiam præterfluens, Plin. l. 3. c. 18.

Alsfĕldĭă, urbs Haſsiæ.

Alsĭŭm, urbs eſt Tuſciæ litoralĭs, quam hodie ſanctam Severinam vocant.

Althĕă, filia, Theſtii, & uxor Æneï Regis Ætoliæ, & mater Meleagri, quæ filium fatali ſtipite combuſsit, ut infra de Meleagro.

Altĭnum, urbs olim in littore Venetiæ florentiſsima fuit: à qua Altinates populi dicti ſunt Plin l. 3. Epiſt.

Altĭſsĭŏdōrŭm, vel Antiſsiodorum, quod Cæſari Vellenodunum. Ptolom. Auſtricum, urb Galliæ, vino generoſo nobilis.

Alūtă, Alutius fluv. Hungariæ in Danubium fluens, Olt oder Alt/ *Rzeká Węgierſka w Dunay wpadaiąca.*

Alūtrenses, Iſtriæ populi, Plinius.

Alȳbă. Regio non longè à Myſia.

Alybantis hoſpitis munera, Proverb. Groſſe Verheiſſung/ wenig Leiſtung/ *Wielkie obiecowanie, małe dánie.*

Alæxŏthŏē, es, Nymphæ nomen, ex qua Priamus Æſacum ſuſcepit. Ovidius lib. 11 metamorph.

Amæă, apud Trœzenios Ceres dicta Proſerpina verò Azeſia. auth Didymo unde Prov. Amæa ad Azeſiă, ein Ding lang geſucht/ vnd nicht funden/ *Rzecz długo ſzukána á nie ználeźiona.*

Amălthæă, Nutrix Jovis infantis. Eſt & nomen Sybillæ, apud Tibull.

Amānŭs, Pars Tauri montis, qua Syria à Cilicia dividitur, Strab. lib. 11.

Amărăcŭs, Puer regius, qui pretioſa ferens ungventa cecidit, & mortuus, dicitur mutatus in herbam odoriferam ejusdem nominis. Meyeran/ *Marieran.* quæ & Samſucus vocatur. Virg. Hujus Epith. vide in Appellat.

Amatamis, fuit nomen patris Moysis.

Amarbi, populi Scythiæ, Hircanis proximi. Plin. lib. 6. c. 13. Strab l. 11 Amordos vocat.

Amārdŭs, Mediæ fluv. Ptol.

Amărȳllĭs, lĭdis, nomen rusticæ. Virg. Eccl. 2. *Formosa, tenera.*

Amăry̆nthŭs, vicus est Eubœæ insulæ, juxta Eretriam, in quo Diana colebatur, quæ inde Amarusia dicta est. Strab. l. 10.

Amăsēnŭs, fluv. Volscorum. Alius Siciliæ, de quo Ovid. 15. metam.

Amasias, idem quod Amisius. v. inf.

Amāsis, Rex Ægypti, cujus tumulus fuit in una Pyramidum. Lucan. lib 9.

Amath, Nomen filii Chanaan, qui (auth. Joseph) Amathones instituit, qui & Amathei dicuntur.

Amăthŭs, thuntis, Cypri civitas metallifera, Veneri sacra, in qua Adonis colebatur. Virg. lib. 10. *Fœcunda metallis* Amathunteus, & ămăthūntiŭs. a, um, adject. Amăthūsĭī, Cypri sunt. Strab. lib. 8.

Amathus, thi, fluv, Pylon urbem, Nestoris patriam, præterlabens.

Amăthūsĭă, Insul. in mari Cilicio ab Amathunte urbe venustissima sic appellata. Nunc Cyprus dicitur. Plin. l. 5. c. 31. Amăthūsĭăcŭs, a, um, adject.

Amăzŏnēs. Scythicæ fæminæ, bellicosæ, sine viris habitantes. Ne tamen gens periret, finitimis congrediebantur Si qui mares nascerentur, interficiebant. Infantibus dexteriores inurebant mammas, ne sagittarum ictus, impedirent. Virgines non otio, neque lanificio, sed armis, equis, venatoribus, & contorquendis jaculis exercebant. Peltam & securim primæ omnium invenerunt. Vescebantur lacertis & testudinibus. *Threiciæ, securigeræ, peltigeræ, Martiæ, Thermodontiacæ, Peltatæ, Mavortiæ, sævæ, truces, feroces, bellatrices, masculæ, Scythicæ, crudæ, antiquæ,*

Amăzŏnĭă, illarum regio dicitur. Amazonum cantilena, Prov. In delicatos & parum viros, dicitur, Vndapffer/ *Niewieściuch*. Amazonicŭs & ămăzŏnĭŭs, a, um, Amazonides pl. num. idem quod Amazones.

Amăzŏnĭŭs, ij, Mons Cappadociæ.

Ambivariti, Brabant, populi, qui nunc Antverpienses.

Ambră, Rhetiæ fluv. Item. eine Stadt/ in Vindelicia, Amper/ *Miasto w Windelicyi.*

Ambrăcĭă, urbs in Epiro, post ab Augusto, cum vicisset Antonium, Nicopolis dicta. Unde, Ambraciorides naves.

Ambrōnes, Gentes quædam Galliæ, quæ subita inundatione maris, cum sedes suas amisissent, rapinis se alere cœperunt.

Ambrŏsĭa, Vicus celebris Vilugianæ Provinciæ Angliæ.

Ambrȳsŭs, nomen urbis in Phocide, & alterius in Bœotia.

Amerĭă, urbs Umbriæ, inde Amĕrīnŭs, a, um, ut: Salix Amerina.

Amĕrĭŏlă, æ, urbs in Latio.

Amĕstrătŭs, Sicil. urbs, cujus incolæ dicuntur Amestratini. Steph.

Amestrĭs, Regina fuit Persarum, uxor Xerxis de qua multa Herodot.

Amida, frequentissima Mesopotamiæ urbs, hodie Caramida dicta, id est, Nigra, propter soli fertilis & atri naturam.

Ămĭsĭŭs Die Embs/ fluv. Germaniæ, fleust durch Hassen vnd Westphalen, in mare Germanicum, *Rzeka Niemiecka, przez Hassią y Westfalią w morze Niemieckie wpadáiąca.* Amasias à Strab. vocatur.

Amita Pediculorum urbs, Ager autem Pediculorum est Brundusio conterminus.

Amĭternŭm, urbs Campaniæ, hodie Aquila dicitur, Plin lib. 3 c. 5. Amiternŭs, a, um, ut Amiternus ager.

Ammon, onis, alii Hammon malunt. Dicitur Jupiter, in specie Arietis, sicut colebatur in Lybia. Nam Bacchus cum exercitu in Lybia sitiens, ductu arietis invenit fontem. Credens igitur arietem illum Jovem fuisse, templum ibi struxit, in quo posuit simulachrum arietis; Et vocatur Ammon, id est, Arenarius, quia templum situm est in arenoso loco. *Corniger, Syrticus, Garamanticus, Marmaricus.* Ammōnĭă, regio illa, in qua Jupiter Ammon colebatur. Ammothĕă, Nymphæ nomen est, quasi per arenam currens.

Ammonia & Amothea, v, Ammon.

Amōrrhæī, populi dicti sunt, ab Amor patre Sichen, vel ab Ammorrhæo filio Canaan.

Ampē, urbs Arabiæ, non procul à mari rubro, Herod. l. 6. Ampe-

Ampela, urbs Cretæ Insul. Pl. l. 4.

Ampĕlŏs, urbs Macedoniæ. Pl. l. 4 c. 10. Item. Insula, sive promontorium in Samo. Strab. l. 14.

Amphē. una Cycladum.

Amphĭăraüs, Oilei filius, Argivus vates & augur, maritus Eriphiles, qui cum Adrasto Argivorum rege ad expeditionem Thebanam profectus, ibidem hiatu terræ absumptus est. Quod futurum ante prævidens sese occultaverat. Sed Eriphile corrupta monili aureo, quod acceperat ab Adrasto, eum latentem prodidit. *Oiclides, lauriger Argolicus, augur, sacer.*

Amphĭctyŏnes. Versamblung der Rathsherrn vnd Landräth in Griechenland/ *Zgromadzenie panow radnych w Grecyi.* Amphĭctyŏnicŭs. a, um, ut: Leges Amphictyonicæ.

Amphidamas, Busiridis fuit filius, quem Hercules, cum patre hospites immolante, interfecit.

Amphĭgĕnĭă, æ opp. Peloponesi in tractu Messeniaco *Fertilis.*

Amphĭlŏchī, Arcaniæ populi.

Amphĭlŏchŭs, Atheniensis Philosophus, & agriculturæ scriptor.

Amphiŏn, Filius Jovis ex Antiope Rex Thebarum, & Inventor musices, unde dicitur cantu saxa composuisse in murum. Horat. *Dircæus, docilis, Aonius, animans cautes, natus Iove, Phæbeus, lepidus, dulcis, musicus.*

Amphĭpŏlis, Civitas in ea parte, qua Thracia Macedoniam contingit.

Amphĭsbænă, vel (ut aliis placet) Amphisibæna, serpens in Lybiæ desertis, duo habens capita, *Gravis biceps.*

Amphўtrĭōn, Thebanus princeps, maritus Alcmenæ, matris Herculis.

Amphĭtrītē, es, g. fæm. Des Neptuni Weib/ das ist, das Meer/ *żoná Neptunowa, to iest morze. Neptunia, dives aquis fluctivoma, Nereia.*

Amphĭtŭs, Alter ex Castoris & Pollucis aurigis Plin. l. 6. c. 5.

Amphrўsŭs, fluv. Thessaliæ, juxta quem Admeti regis armenta pavit Apollo. Lucan. lib. 6. *Lenis.*

Amphrўsĭcŭs & Amphrysiacus, a, um, adj:

Amsānctŭs, Locus est in medio Italiæ apud Hirpinos, sulphureas habens aquas. Hinc factus locus fabulæ, in Amsancti vallibus inferorum spiraculum esse. Cic. 1. de Divin.

Amsterodama, Ambsterdamm in Hollandt *Ambsterdam miasto Olenderskie.* urbs.

Amūlĭŭs, Porcæ filius, & Numitoris frater, qui regnum fratri abstulit, atque omnem ejus stirpem virilem necavit, Liv. 1. ab urbe.

Amўclæ, arum, pl. num. urbs Laconiæ, Tyndari regia, in qua nati sunt Castor & Pollux. Alia est Italiæ, à Laconibus condita, qui cum secundum Pythagoream sectam, à cæde omnium animalium abstinerent, & vicinis paludibus natas serpentes occidere nefas putarent, ab iisdem interempti sunt. *Fatuæ, antiquæ, armiferæ, Ledææ, Apollineæ, virides, tetricæ, Therapneæ, Graiæ, arisonæ, Fundanæ.* Amўclæŭs, a, um, adject. Amyclas perdidit silentium, Prov. in taciturnos nimium.

Amўdōn, Civitas Pæoniæ, quæ auxilia misit Trojanis Juven. Sat. 3.

Amўgdălŭs, arbor, Mandelbaum/ *Migdał drzewo.* Poëtæ fabulantur in hanc arborem mutatam fuisse Phyllidem commiseratione Deorum, cum illa, doloris impatientia, quam ex perfidia Demophoontis contraxerat, laqueo se suffocasset. *Phillidis arbor.*

Amўntas, Pater fuit Philippi Macedonis.

Amўrum. Thessaliæ urbs.

Ană vel Anas fluv. Hispaniæ.

Anăchārsĭs, Philosophus ex Scytharum genere, sapientiæ admirandæ.

Anăcrĕōn, Poëta Lyricus ex Teio urbe Ioniæ, hic acino uvæ strangulatus dicitur. *Teius Lyricus, vinosus, cupidineus.* Anăcrĕōncĭŭs, a, um, ut: Anacreoncius versus.

Anæa, urbs Cariæ contra Samum.

Anaetis, sive Anaitis, tidis, Dea Lydis culta.

Analitæ, pop. Arabiæ Plin. l. 6, c. 28.

Anāpĭs, fluv. Siciliæ.

Anaūrŏs, fluv. Thessaliæ, ex Pelio monte fluens.

Anāxăgŏrās, Philosophus Claromenius, qui Philosophiæ causâ patriam reliquit, opesque contempsit, nam patriam sibi cœlum esse dicebat. *Physicus, magnanimus, Claromenius.*

Anāxāntīnī, populi Italiæ.

Anāxărbānī, pop. Ciliciæ.

Anaxarchus, ein Nam eines Philosophi. welchen der König in Cypren mit eysenen Stampfflen hat lassen verstampffen/ *Filozof ktorego Krol w Cyprze kazał w moździerzu tłuc*, adeò toleranter pertulit asperrimos cruciatus, ut verbum illud memorabile conduplicarit. Tunde, tunde Anaxarchi follem. Plura Laer.

Anaxarete, es, Puella fuit Cypria, forma insignis, & regia stirpe superba, quam cum Iphis infimæ fortis juvenis perditissime amaret, & ab ea ludibrio haberetur, doloris impatientia sese ad fores ejus suspendit: cujus funus cum Anaxarete siccis, immotisque oculis intueretur, in saxum est conversa. Ovid. l. 14. metam.

Anaximander, Milesius Philosophus Thaletis auditor & successor. Qui primus cælesti signa docuit.

Anaximenes, auditor & successor Anaximandri, & magister Anaxagoræ.

Ancæus, Samiorum rex, qui strenuissimus agricola fuit. Hinc cum servos nimio labore premeret, prædictum fuit à servo, nullum illum ejus vineæ, quam tum plantabat, vinum bibiturum. Paucis post annis, coacta ejus vineæ vindemia, jussit sibi ex lacu vinum hauriri, increpans eum, qui futurum prædixerat, ut nunquam ejus vineæ vinum biberet. Jamque calicem ori admoturo, nunciabat quidam, aprum miræ magnitudinis vineam vastare. Abjecto itaque poculo, cum aprum vellet interficere, illius dente ictus interiit.

Anchiale Civitas Ciliciæ.

Anchises, æ, Trojanus nobilis filius Capyos, qui à Venere adamatus, cum ea concubuit, unde natus est Æneas, qui ardente Troja, patrem Anchisen senio confectum humeris imposuit, secumque vexit in Siciliam usque. Virg. 1. Æneid. *Dardanius, pius, magnanimus, Phryx. Phrygius.*

Anchisiades, patronymicum.

Ancon, onis, sive ancona, æ, urbs in Piceno ad Mare Adriaticum, *Dorica, celsa.*

Ancus, quartus Roman, rex *Pauper.*

Andabatæ, populus clausis oculis pugnans.

Andegavi, populi Galliæ, qui & Andes.

Andes, vicus prope urbem Mantuam, ubi natus Virgilius, unde Andinus Vates vocatur.

Andes, ium, idem quod Andegavi.

Andria, phrygiæ urbs.

Andriüs, Ciliciæ mons.

Androgeos, gei, Filius Minois regis Cretæ, occisus dolosè ab Atheniensibus, & Megarensibus. Quare Minos Megarem vastavit, & Athenienses coëgit, quotannis mittere septem adolescentes, & totidem puellas devorandas à Minotauro, Androgeonæus, a, um.

Andromache, es, fuit uxor Hectoris, quam post excidium Trojæ Pyrrhus, filius Achillis adduxit in Græciam & ei Helenum filium Priami virum dedit.

Andromeda, Filia Cephei Regis Æthiopum, & Cassiopes, quæ propter superbiam matris, à Nymphis alligata fuit saxo, & exposita ceto marino monstro in urbe Joppe. Sed Perseus eam liberavit, & uxorem duxit. Propert. l. 1. *Cepheia, Cepheis, Threicia, mærens, Perseia, famosa, tristis.* Est etiam Sydus cæleste. *Astrigera, infortunata, radiosa, fulgens.*

Andros, Insula & urbs in Myrtoo mari, prima Cycladum.

Anemo, fluv. Italiæ. Pl. l. 3. c. 15.

Anemorea, urbs Phocidis.

Anemorium, urbs in Cilicia.

Aneticus, Asiæ locus, arundinibus abundans.

Anetulsa, urbs Libyæ.

Angaris Mons Idumææ. Pl. l. 5. c. 15.

Angeron, Voluptatis dea, quæ & Volupia dicebatur.

Angilæ, populi in Africa ad Garamantes. Fertur, eorum fæminas, nocte qua nubunt, omnium stupro patere, reliquum pudicas esse.

Anglia Engellandt/ *Anglia*, quæ Britannia à Veteribus dicta. *Clara opibus, Albion, dives pecorum.* Angli Die Engelländer/ *Angelczycy. Bructadæ Anglıgenæ, armipotentes.*

Angrivarii, Pars Westphaliæ, Die im Bistumb Padelborn oder Hildeßheim/ *Część Westfalczykow.*

Ania, ein ehrlich verständig Römisch Weib/ *Uczciwa y rozumna białagłowa w Rzymie.* quam quum propinquus moneret, ut alteri nuberet. Esse enim ei & ætatem integram, & faciem bonam: Nequaquam hoc faciam (inquit) Si enim virum bonum invenero, ut ante habui, nolo timere, ne perdam: si malum, quid

neceſſe eſt, poſt bonum peſſimum ſuſtinere?

Anīgrūs, fluv. Theſſariæ in quo Centauri ab Hercule vulnerati, abluerunt ſua vulnera.

Aniō, onis, vel ănĭen, enis, fluv. ex Alpibus fluens in Tyberim. *Gelidus, præceps pomifer, Tiburnus.* Aniēnūs, a, um Anĭenĭcōlă, æ, qui incolit Anienem.

Aniūs, Apollinis fuit filius, Rex in Delo, qui habuit filium, Virg lib. 3. Eſt & lacus Puteolis vicinus.

Annă, Deiparæ Virginis Mariæ mater fuit Alia Anna Beli fuit filia, Soror Didonis. *Sidonis* Item, Anna, civitas Judææ ſupra Hiericbuntem.

Annĭbăl, balis. Carthaginenſis dux clariſſimus, qui 10. annis bellum cruentiſſimum geſſit in Italia cum Romanis, neque pelli potuit, donec à ſuis revocaretur. Tandem in Africa victus à Scipione, fugit in Aſiam ad regem Antiochum, deinde ad Pruſſiam regē Bithyniæ, ſollicitans illos ad bellum Romanis inferendum Tandem cum Pruſſia Rex cum Romanis tradere vellet, venenū, quod in annulo habebat, ſumpſit *Pœnus, cruentus, durus dirus, perfidus, afer,* Tyrius, *Puniceus, belliger, furibundus Eliſæus, vagus rector Lybiæ, Sydonius, Agenoreus, Lybicus: infeſtus, barbaricus, indocilis pacis; magnanimus, Naſamoniacus, atrox, ferox Barcæus, audax, barbarus, luſcus, fulmineus, immanis, callidus.*

Anitus, fuit Athenienſis dives, qui cum Melito à Lycone Socratem accuſavit, & occidi curavit.

Anōlūs, urbs Lybiæ.

Anōpōlis, urbs Cretæ,

Anſanctus, idem quod Amſanctus, v, ſupra.

Anſpachium, Franconiæ urbs.

Antæōpōlis, urbs Ægypti, cujus incolæ Antæopolitæ dicuntur

Antæūs, Gygas in Lybia, vel Mauritania, qui cum Hercule ſingulari certamine congreſſus, quoties ab Hercule proſtratus, terram tetigit, toties fortior ſurrexit. Nam terra mater ejus vires ei auxit. Quod notans Hercules, illum à Terra continuit, & ſic tandem occidit. *Terrigena, pugnax, ſuperbus.*

Antēnōr, Trojanus fuit, patriam prodidiſſe exiſtimatur *Phrygius profugus, Mavortius, Trojanus, Dardanius* Patavium quoque in Italia condidit.

Antĕrōs, ōtis. Veneris & Martis filius Cicer. l. 3. de Nat. v. Deor,

Antes, mons eſt Achaiæ, non procul Argis. Plin: lib: 4. c. 6.

Antēvōrtă, Dea Romanorum eſt, quod futura proſpiceret

Antharis, Rex Longobardorum,

Anthēdōn. urbs eſt Bœotiæ.

Anthēmis, Inſula eſt Traciæ adjacens, quæ & Imbraſius vocata fuit, & Parthenia aliquando.

Antheūs, Antenoris filius fuit, quem Paris amavit, & imprudens interfecit.

Anthōs, unus ex filiis Neſtoris; Et latine Flos interpretatur,

Anthrōpōphăgi, Menſchenfreſſer/ ſeynd grauſame Völcker in der Newen Welt/ oder Indien/ *Samoiedź & Indji.*

Antiă, Uxor fuit Præti Argivorum Regis, Abantis filii.

Antiātæ, dicti ſunt populi Italiæ, qui Antium urbem Latii incolebant,

Antĭclea, fuit mater Ulyſſis.

Antĭcȳră, Inſula circa Phocidem, ubi Helleborum multum naſcitur.

Antĭgōnē, Filia Oedipi Regis Thebarum, quæ parentem utroq; captum lumine, ducebat prævia, *Thebanis* Eadem quoq; fratrem ſuum Eteoclem in bello peremptum, ſepelivit, invito Cleonte Tyranno, ob quam pietatem poſtea juſſu Tyranni interfecta eſt. Hæmon quoq; nobilis adoleſcens, qui mutuo ejus amore tenebatur, ſua ſe manu ad tumulum ejus jugulavit. Alia fuit Antigone ſoror Priami, quam ob ſuperbiam formæ Juno vertit in ciconiam.

Antigoniă, urbs Troadis, Romanorum colonia, quæ & Troas, & Alexandria dicta eſt. Plin: lib: 5. cap: 33.

Antĭmăchūs, Poëta Græcus, Elegiarum ſcriptor, *Tumidus.*

Antĭōchiă, urbs Syriæ, à Seleuco Nicanore, filio Antiochi facta. Antĭōchūs, Nomen ſecundi regis Syriæ.

Antiōpă, filia fuit Nyctei, quam Jupiter, mutatus in ſatyrum, compreſſit, & ex ea ſuſcepit geminos Zetum, & Amphionem. *Nicteis, barbara,*

Antĭphātēs, Rex fuit Læſtrigonum, Lami filius, qui Formiarum urbem condidit. Hic cum cæteris Læſtrigonibus humana carne veſcebatur. *Læſtrigon, cruentus, Lamius, trux, horrendus, ferus.*

Antĭphră, urbs prope Alexandriam.

Antĭpŏdēs, Die Einwohner des Erdreichs/ ſo ihre Füſſeden unſern entgegen wenden/

Podziemni ludzie. In sing: Antĭpūs, podis, vel pŏdŏs.

Antĭsthĕnēs, Princeps Cyriacæ sectæ, Socratis auditor, acutus magis, quàm eruditus, præceptor Diogenis.

Antĭtaūrŭs, Tauri montis pars est.

Antivĕstæūm, Promontorium Britanniæ, quod etiam Bolerium dicitur apud Ptolo. Diodoro Bellenium.

Antiūm, urbs vetus in Latio, juxta mare, nunc penitus dirutum. Habebat hæc urbs celeberrimum Fortunæ templum. Antĭātēs, incolæ dicti.

Antōnīnŭs, cognomento pius, Romanorum Imperator. Fuit alius cognomine Caracalla, qui post Severum, Romanum tenuit imperium. Alius item, cognomento Heliogabalus, qui Opilio Macrino successit.

*A*ntōnĭūs, Nomen viri proprium. Antoniorum familia Romæ nobilissima vetustissimaque fuit, utpote quæ ab Antone, Herculis filio, & nominata & oriunda proditur.

Antrōnĭă, ein Stadt in Thessalien bey deren man viel Mühlstein gegraben hat/ *Miasto w Thessalii gdzie wiele iest kamieni młyńskich.* Circa hanc urbem procerissimi nascebantur asini; unde Antronius asinus, Ein grosser Esel/ das ist/ fast vngeschickt/ *Wielki osieł, to iest głupi, niedowćipny.*

Antvĕrpĭă, urbs est Brabantiæ, & Belgicæ totius emporium quondam celeberrimum, Antorff/ *Antwerp.*

Anūbis, is, vel ănūbĭdĭs, Filius Osiridis & Isidis, qui, quia canibus gaudebat ab Ægyptiis in specie canis est cultus. *Latrator, verendus, latrans.*

Anus, Portugaliæ fluvius, tam masc: quàm neutr. gen: urbs Italiæ, alio nomine Tarracina. Dicitur autem Anxur (ut Servius) quia illic colebatur Jupiter Imberbis, ideoque Anxurus Jupiter dictus.

Aŏnĭă, Pars montana Bæotiæ. Servius, unde Aŏnĭŭs, a, um, adject. Aŏnis, idis, patronym; fœ: Apellēs, Pictor præstant ss: ex Insula Coo, vel Epheso. Ei fuit perpetua consvetudo, ut nullum diem, quibuscunque etiam negotiis occupatus esset, dimitteret præterire, quin lineam aliquam ducendo, exerceret artem. Hic moriens reliquit Venerem imperfectam, quam nemo ausus est perficere. *Cons, insignis.* Apēllēŭs, a, um.

Apēnnīnŭs, vel Apœninus, Das Gebirg so sich mitten durch Italien/ wie ein Ruckgrad zeucht/ *Gorá ktora przez pośrzodek Włoskiey ziemie się ciągnie, ták paćierze grzbietne.* *Celsus, nubifer, longus, nivalis, aerius, nimbifer, gelidus, frondens, saxosus, durus, altus, magnus.* Apenninigena, vel Apænīnĭgĕnă, æ, qui Apenninum inhabitat Apēnnīnĭcŏlă idem.

Apĕrāntĭă, urbs Thessaliæ.

Apĕsus, funtis, Mons super Nemeam. Aphĕsās, antŏs, idem.

Aphrica, vide Africa.

Aphrŏdĭsĭās, Insula est in mari Persico, sic dicta, quod in ea Venus quam religiosissimè coleretur. Est præterea Aphrodisias Ciliciæ urbs, Item Insula in Oceano Hispanico, non procul à Gadibus.

*A*mphrŏdĭsĭūm, urbs fuit in Latio maritima, quæ postea mutato nomine *A*ntium dicta est. It: apud Græcos statua Veneris. *A*phrodisia, sacra Veneris, & res Venerea, Vnceuschelt/ *lubieżność.* Est & Aphrodisium, urbs Aphricæ. Itē Hispaniæ Tarraconensis promontorium, Ptol:

*A*phrŏdītē, es, Veneris cognomen est, à spuma. Venerem enim ex spuma maris ortam esse Poëtæ fabulantur.

*A*pidanŭs, Fluvius Thessaliæ velocissimus. *Herbosus.*

*A*pĭnă, & Trĭcă, Duæ urbes *A*puliæ, quæ Diomedes evertit tanta ignominia, ut in Proverb: ludibrii transierint. Quoties enim rem nullius pretii ostendere volumus, *A*pinas & Tricas nominamus, Nichtswirdige/ vnnütze Ding/ *Rzeczy ladajákie, nikczemne.*

Apĭs, lingvâ Ægyptiaca bos dicitur, & erat vivus bos, quem colebant Ægyptii, sed certo tempore ipsum submergentes, alium quærebant cum luctu.

Apĭcĭŭs, nobilis Romanus, valde gulosus, unde pro guloso quocunq; accipitur. *Myer.*

*A*pœninus, vide *A*penninus.

*A*pollo, ĭnĭs, & *A*pōllos, decl: Græca, Jovis & Latonis fuit filius, alio nomine Phœbus, habitus Deus, Sapientiæ, & vaticinii, & carminum. Item, Bellicus.

cus. Unde & Citharam & Arcum gestare dicitur. *Formosus, Cynthius, Grynæus, Thymbræus, carminis author, arcupotens, pulcher, Delius, Phœbus, augur, Actius, crinitus, intonsus, divus, Latous, Patareus, Agileus, Palatinus, Delphicus, Milesius, fatiloquus, Sandalius, arcitenens, vaticinus, Leucadius, conspicuus fide, flavus, Clarius, lurisperitus, Pharetriger, Cirrhæus, Latoides, roseus, Latonius, mitratus, certus, Lyceus, pater vatum, vates, citharæ pulsator, sagittipotens, sagittiger, Delphicola, lauripotens, doctificus, ruralis, pastoralis, facundus, canorus, bubulcus, fatidicus, veridicus, faticinus, Latonigena, Pythius, Nomius, Didymæus, Smyntheus, Pandioneus, mitis, divinus, Cyrrhæ dominus, sagax, Pythicus, Tegeæus, nitidus, Phanes, medicus, Chrysocomus, Latialis, imperiosus, dulcicanens, vocalis, proles Latonia, Palantæus, doctus, Actiacus, Latoicus, placidus, Ismenius, Ephebus, pulcricomus, Alexicacus, Tegyræus, citharædus, Tuscanius, Ionicus, Capitolinus, Carystius, Delphicus, musicus, lauriger.*

Apollinĕŭ; a, um, adject. Apōllinārēs ludi, qui in honorem Apollinis fiebant.

Apōllonĭă, urbs in Epiro, vel Macedoniæ parte, quæ Albania dicitur. Alia Apollonia est in Syria. Alia item in Creta; Apōllōnĭātæ, Populi Apolloniæ.

Apŏnŭs, Fluvius Venetiæ juxta Patavium, seu fons calidis aquis. *Fumifer, calidus*, vel Vicus ipse, in quo balneæ sunt.

Appĭānŭs, Alexandrinus nobilis Historicus, qui Adriani Imperatoris temporibus claruit.

Appius Claudius, qui postea Cæcus cognominatus fuit, à Cicerone inter Oratores numeratur.

Appĭăs, piădis, Patronymicum. Unde Appiades Deæ, quæ sunt (ut Grammatici putant) Pallas, Pax, Concordia, Venustas, Vesta.

Apsÿntŭs, Civitas Thraciæ, & regio Absynthis dicitur.

Apŭlĭă, Regio Italiæ, mari Adriatico vicina, in qua sunt urbes, Barrum, Beneventum, Luceria, & Mons Garganus. *Siticulosa.* Apŭlŭs, sive Appŭlŭs, a, um, adject.

Aquæbūrgŭm, Urbs Bavariæ, Wasserburg/ *Miasto Bawarskie.*

Aqua Augustæ, Urbs in Gallia Aquitanica, vulgò Barona dicta.

Aquæ calidæ, urbs Britanniæ.

Aquæ Flaviæ, vel, Aquiflavia, urbs Lusitaniæ.

Aquilă, Urbs est Aprutii, vel Brutiorum post Romam.

Aquĭlēĭă, vel, Aquĭlejă, fuit olim clara urbs Venetiæ, & Transpadanæ regionis caput; sed à Gothis diruta, cives venetias migrarunt, & pauper vicus piscatorum nunc est.

Aquilo, Ventus, vide in Appellat.

Aquīnŭm, Urbs Campaniæ.

Aquisgrānŭm, Germaniæ nobilissima civitas, Aach/ *Akwisgran.* Caroli Magni sepulchro nobilitata.

Aquĭtānĭa, Pars Galliæ propinqua Hispaniæ, in ea Tholosa, & Burdigala civitates. Hinc Aquĭtānŭs, a, um,

Aquilă, urbs Hetruriæ.

Ară, civitas Arabiæ regia, nec non & insula Arabiæ adjacens. Ptolom.

Arăbiă, Ein Landschafft in Asia/ zwischen dem Judischen Land vnd Egypten gelegen/ *Ziemia w Azyi między żydowską ziemią y Egyptem leżąca.* Est autem triplex Arabia, scilicet, Felix, Petræa, & Deserta.

Ărăbēs, plu: nu: Populi sunt Asiatici, unguentis & aromaticis fructibus abundantes. *Odorum divites, palmiferi, thurilegi, molles, teneri, Eoi, divites, nigri, æstuosi, opulenti, odorati, thuriferi, longinqui, picti, mitra velati, extremi.*

Arăchne, es, Puella in Lydia, quæ ausa est venire in certamen cum Minerva in lanificio, quod ægrè ferens Dea, Arachnen radio percussit victrix, & in tantum animi dolorem compulit, ut illa suffocaverit se laqueo, in araneam postmodum commutata. Plin: Ovid. lib 6 metamor. *Mæonia, Idmonia, animosa, solers, operosa, Lyda, perfida, docta.*

Arāchtŭs, Fluvius est Epiri, non procul: à Nicopoli.

Arăcȳnthŭs, Mons Arcaniæ. Est & alter mons in Attica:

Aræ Flaviæ, Urbs Germaniæ, non procul à Danubio fluvio. *Miasto w Niemczech niedaleko Dunaiu, ták nazwáne.*

Aræ Solis, Hispaniæ Promontorium.

Aræ Bacchi, urbs Germaniæ ad Rhenum, nobilitate vini celebris, Bacharach/ *Bacharach miásto nad Renem leżące, sławne dla win przednich, tám się rodzących.*

Arărĭs, & per Apocopen, Arar, Fluvius Galliæ Narbo-

Narbonensis, defluens in Rhodanum, adeo lentus, ut difficile sit judicare, utram in partem defluat, nostro tempore vocatur Sagona. *Segnis, piger, tardus, lentus, ferax, longinquus, Gallus.*

Arātŏr, Poëta Christianus, Romanus Subdiaconus fuit.

Arātŭs, Poëta Cilix, *Astronomiæ* peritissimus. *Doctus, sagax, astriloquus.*

Arāxă, Urbs Lyciæ,

Arāxēs, fluv. Armeniæ, super quem Alexander Magnus, & Augustus Cæsar pontes fecerunt *Armenius, Barbarus, gelidus, Medus, vagus, ferus, impacatus, Scyticus, niveus, fluitans, rapidus.*

Arbăcē. urbs Celtiberiæ.

Arbāxānī, Populi Liguriæ.

Arbelă, urbs Siciliæ. Steph.

Arbēlă, Civitas Persica. Steph.

Arbīŭs. Mons Cretæ, & montis incola similiter. Steph.

Arcădĭă. Peloponesi regio, & Achaiæ pars, in ea sunt asini grandes. Arcadiam postulare, Prover. **Gar zu grosse/ oder vnnütze Ding begehren/** *Wielkiey ábo niepotrzebney rzeczy pożądáć.* Arcădĭcus, qui est ex Arcadia. Arcăs, ădis, Jovis & Calistonis filius, à quo Arcădēs, pl. nu. quos, quia vetustissima gens est, fabulantur ante solem & lunam fuisse ex arboribus natos. *Glandiphagi, Froschlin, veteres antiqui.* Arcadium germen. **ein grosser Esel, oder fast vngeschickt.** *Wielki osieł, Głupi.* Arcades imitari **Andern Leuthen nützer seyn, dann jhm selbst/** *Komu inszemu służyć, dogadzáć bárdźiey niż sobie.* Proverb: Arcades enim solebant alienis auspiciis, & nomine tituloq; bella gerere.

Arcesĭŭs. Jovis fuit filius, pater Laertis. Ovid. 13 Metamorph.

Archăndrŏpolis, urbs Ægypti.

Archĕlāŭs, Philosophus Atheniensis, à quo Socrates Philosophiam audivit.

Archĕmŏrŭs, Poëta Antiochenus.

Archeptŏlĕmŭs. Hectoris fuit auriga.

Archĭdāmŭs, Princeps Lacedæmoniorum, vir Bello clarus, Telidis filius. Archidamicum bellum. de bello sævo crudeliq; dicebatur.

Archĭlŏchŭs, filius Nestoris, occisus ad Trojam. Alter fuit Poëta Lacedæmonius, Jambici carminis inventor. *Spartanus, obscœnus, immortalis, Parius.* Cùm Lycambes quidam Archilocho filiam suam despondisset, ac deinde alteri tradidisset, Poëta tam graviter in illum scripsit, ut ille se suspenderet.

Archĭmēdēs, Syracusanus Philosophus, & maximus Geometra, qui primus sphæræ inventor. *Syracusius.* Unde cùm rem mira arte factam, atq; ita summo studio elaboratam, perfectamq; significare volumus, Proverbii specie vulgare est dicere: Archimedes non posset melius describere. Hinc veluti Deus terrenus mechanico artificio sphæram vitream fecit, in qua mira arte dissimiles motus circulorum visebantur. Claudius Marcellus in expugnatione Syracusarum interdixit, ne Archimedes unus violaretur: Verùm cùm Syracusæ caperentur, & ipse animo ac oculis in terra defixis formas geometricas describeret, à milite ignaro, quis esset, interfectus est.

Arctos, Arctophylax & Arcturus v. in appell.

Ardĕă, fuit urbs Rutulorum in Latio, quasi ardua, id est, alta, & in monte posita, distans à Roma CLX. stadiis.

Arecanum, Oppidum Geldriæ, **Arnheim/** *Miásto w Geldryiey*

Areopagus, **Ein Platz zu Athen/ genandt vom Tempel** Martis. **in welchem man über das Blut/ vnd andere wichtige Sachen richtete/** *Miersce w Athenách, mianowáne od Kośćiołá Marsowego, ná ktorym głowne sprawy sądzono.* Areopagitæ, Judices integerrimi Athenis, qui de capitalibus causis pronuntiabant, Metaphor. **Ernsthafftige Leuth,** *Surowi ludźie.* Areopagitá taciturni r vel subticentior, Proverb. **Der verschwigenste einer.** *Milczący.*

Arĕthūsă. Fons apud Syracusas, urbem Siciliæ. Fuit enim(ut fabulantur) virgo venatrix, quæ cum in Alpheo flumine se lavaret, ab illius fluminis Deo amata fuit. Cujus vim, ut evaderet, fugiens, invocavit Dianā, & in fontem est mutata. *Frigida, Arcadia, velox quadruplex.* Est etiam fons in Mesia.

Arĕtiŭm, Civitas Thusciæ,

Argăntē, ēs, Civitas Indiæ,

Argănthon, Rex fuit Tartessiorum, qui annis 300. vixit. *Vetus, dives, belliger.*

Argathon, Mons, Myſiæ. ubi raptus Hylas.

Argēă, Loca quædam Romæ appellantur, quod in iis ſepulti eſſent quidam Argivorum illuſtres viri.

Argēliă, Miſniæ urbs, Torgaw/ *Torgaw.*

Argentīnă, vel Argentŏrātum, Straßburg/ *Strażburg.*

Argēntŭārĭă, Sequanorum urbs in Burgundia, Hornburg/ *Hornburg.*

Argĭă, Adraſti regis Argivorum filia, & uxor Polynicis, quæ cùm viri ſui in bello cæſi funus curaret, à Creonte tyranno necata fuit.

Argĭæ, Inſulæ ſunt numero 20. Cariæ adjacentes. Plin. lib. 5. cap. 31.

Argīphōntēs, Ein Zunam Mercurij/ welchen er bekommen hat/ das er den Argum umbbracht hat/ *Nazwiſko Merkuryuſzowe, ktorego doſtał potym iak zábił* Argum.

Argo, fuit navis longa, qua Jaſon cum 54. Heroibus navigavit in Colchum, ad afferendum vellus aureum. *Rudis, Pegaſea, Tritonis, Pelias, Magneſis, Theſſala, Palladia, temeraria, Theſſalica, Argoa, Peliaca, audax, Argiva, nobilis, ratis heroum, Argolica, Jaſonia, Magneſias, Æmonis, Pegaſeia, Æmania, celebris, improba.*

Argŏnautæ, dicuntur illi viri, qui ab Argo navigaverunt in Colchon, quorum præcipui fuêre: Jaſon, Typhys, Caſtor, Pollux, Hercules, Theſeus, Orpheus, Nauplius, Mepſus, *Zetes*, Calais, &c. *Jaſonii, Æmonii, Argolici, Argoi, ſemidei, Graii, audaces Pelaſgi.*

Argŏlĭcŭs, a, um, idem quod Argivus.

Argos, in ſing g. neut. in plurali maſc. gen. Civitas Achaiæ. *Nobile, aptum equis, Achaium, ſuperbum, Hippium.*

Argŭs, Filius Ariſtoris, qui centum oculos habere fingitur, quorum tantùm bini ſomnum acceperunt. *Cuſtos virginis, Ariſtorides, ſtellatus, cuſtos Jonius, centeno lumine cinctus, vigil, vigilans, centum oculis.* Hunc Pöétæ dicunt adhibitum fuiſſe à Junone ad ſervandum Iu, filiam Inachi, quam Jupiter commutaverat in vaccam: ſed Mercurius à Jove miſſus, dulcedine cantus ſopitum illum occidit. Oculos tamen Argi Iuno indidit caudæ pavonis, quæ dicitur avis Junonis.

Argīētŭm, erat locus Romæ juxta palatium ubi dicitur Argus ſepultus. Ovid. l. 1. metam.

Arĭă, fuit Romana mulier, quæ damnato Pæto marito, fodit corpus ſuum gladio, quem vulnere educens, ipſi Pæto quærenti dedit, ut idem faceret. Mart. l. 1.

Caſta ſuo gladium cum traderet Aria Pæto,
Quem de viſceribus traxerat ipſa ſuis.

Arĭădnă, fuit filia Minois Regis Cretæ, quæ Theſeum ingreſſurum labyrinthum adjuvit & redeuntem in patriam ſecuta eſt. Quam tamen ille deſeruit in inſula Chio, vel Naxo. Deinde Bacchus eam accepit in uxorem. Cui Venus dedit coronam, quam Bacchus novem ſtellis ornatam cælo impoſuit. Unde eſt cæleſte ſydus, quod Corona Gnoſia dicitur. *Minois, Gnoſis, Minoia, Creſſa, lucida, Gnoſias, Gnoſia, ſiderea.*

Arĭcĭă, fuit urbs in Latio, poſt Albanum montem in Appia via, diſtans à Roma ſtadiis 106 *Nemoralis.* Arĭcīnŭs, a, um.

Arīmăſpī, Völcker in Scythien ſo nur ein Aug haben/ *Ludźie iednoocy w Scythyi*, aſſidue cum Gryphis præliantur, *Gelidi* Arimăſpŭs, fluv. eſt Scythiæ aureis arenis abundans.

Anodunum, urbs Bavariæ. Erdingen/ *Miáſto w Báwáryi.*

Arīōn, Citharœdus ex Lesbo inſula, & Pöéta Lyricus, qui dum patriam peteret, videretq; inſidias, & conjurationem parari ſibi à ſociis, quibuſcum navigabat, propter opes, quas ferebat ſecum, rapta citharâ modulans in mare ſe conjecit. Cujus cantu illactus Delphin, dorſo exceptum portavit ad littus, & exemit à periculo Ovid lib 2. Faſt prolixius. *Methymnæus, vocalis, Apollineus, Cytharœdus, doctus, dulcis* Fuit & Arion equi nomen. *Adractæus, vocalis*

Arīſtădium, urbs Turingiæ, Arnſtadt/ *Miáſto w Turyngii.*

Arīſtæŭs, filius Apollinis, & Cyrenes filiæ Penei Rex Arcadiæ, qui apum & mellis uſum, lactisque coagulum primus invenit. *Arcadeus, procax.*

Arīſtīppŭs, Cyrenes auditor Socratis, hic voluptatem ſtatuit ſummum bonum, cujus ſectatores dicti ſunt Cyrenaici. Hic etiam primus Philoſophiam quæſtui habuit, & Dionyſio tyranno adulabatur, quare Diogenes eum vocavit regium canem, *Græcus, Socraticus, Lacedæmonicus.*

Aristobulus, einer auß den 72. Dolmetschern der Heiligen Schrifft/ *Ieden z 72. tłumaczow Pisma Swiętego.*

Aristophanes, Comicus fuit Poëta, inventor Tetrametri, & Octametri, in carpendis hominum vitiis liberrimus & mordacissimus, Socratis fuit æmulus. Tres habuit filios itidem comicos. *Salsus; prægrandis.*

Aristoteles, Philosophorum præcipuus, filius fuit Nicomachi medici. Platonis auditor. Stagirita patria, sectæ Peripateticæ princeps, qui libros, supra trecentos reliquit. *Paripateticus, Stagirites, divinus, doctus, Stagiræus, Anagnostes.*

Aristoxenus, Musicus, & Aristotelis auditor.

Armenia, ein fürnehme Landschafft in Asia zwischen dem Berg Tauro und Caucaso gelegen/ stosset an das Hircanisch Meer. *Kráina przednieysza w Azyi między gorą Taurem y Caucasum leżąca, ku Hirkáńskiemu morzu. Montosa, horrenda.* Armenii, Die Einwohner/ *Obywátele tameczni. Odorati:* Armenius, & Armenicus, a, um, Das draliß ist/ *Pochodzący z támtąd.*

Arminius, Mons Hispaniæ.

Arnus, Arnfluß in Italien so durch Florentz fleust/ *Rzeká Włoska przez Florencyą bieżąca. Præceps Hetruscus, Tuscus, nobilis, vitreus, frigidus, gelidus, lucidus, leniter fluens, rapidus, resonans.*

Arpi urbs Apuliæ, à Diomede condita, quæ & Argyrippa dicitur. *Ætoli*

Arpinum, urbs Volscorum in Latio, unde Marius Consul, & M. Cicero fuerunt orti.

Artha, urbs Arabiæ felicis.

Arrhentia, urbs Italiæ,

Arrhia, idem quod Aria, v. sup.

Arrius, Heresiarcha fuit. *Infelix.*

Arsaces, fuit primus Rex Persarum, vel Parthorum, unde omnes Parthorum reges vocantur Arsacidæ.

Arsyssa, Armeniæ palus.

Arsus, Thraciæ fluv.

Artabri, Hispan. populi, in extremis finibus Lusitaniæ.

Artaunum, urbs Germaniæ, hodie Herbipolis. Wirtzburg/ *Wirćburg.*

Artaxerxes, Filius Xerxis Regis Persarum, qui ex pellicibus habuit filios 115. & ex justo matrimonio tres: Darium, Ochum, & Ariaratem, quorum Darius à patre Rex factus contra patrem levi causa cum 50. fratribus conjuravit, qui omnes cum uxoribus & filiis à rege sunt occisi. Justin.

Artemis, Diana, sive luna.

Artemisia, Mausoli Cariæ regis uxor, quæ insignis pudicitiæ fuisse perhibetur & virum ultra humanæ affectionis fidem amasse creditur. Nam & mortui cineres vino commisto ebibit & memoriæ ejus tam splendidum erexit sepulchrum ut magnifica omnia monumenta Mausolea deinceps ab illius nomine fuerint appellata.

Artobriga minor Germaniæ urbs Artzberg/ alias Beltenburg/ *Miasto w Niemczech tak rzeczone.*

Arvales fratres, Heydnische Priester zu Rom/ so den Göttern opfferten/ damit Wein und Kornwol geriethe/ *Popi Pogańscy w Rzymie, ktorzy Bogom ofiary czynili zá urodzay winá y zboża.*

Aruncá, urbs fuit antiquissima in Italia ab Ausone condita. Arunci populus ejus fuit.

Asama, Africæ fluvius.

Asarus fluv. Macedoniæ.

Ascalingum, urbs Germaniæ, Hildeßheim/ *Hildesema miasto w Niemczech.*

Ascalon urbs in Idumæa, vel Palestina. Hinc Herodes Rex Judæorum dictus Ascalonita.

Ascanius filius Æneæ ex Creusa conjuge, dictus ab ascanio fluvio Phrygiæ. Alio nomine vocatur Julus, & Ilus *Regius, Æneides, Dardanius, dulcis, binominis.*

Ascibúrgium, urbs Germaniæ, Emerich/ *Miasto w Niderlandzie.*

Asclepiades, fuit Philosophus cæcus quem ferunt (ut Cic. l. 5. Tusc. quæst.) quum quidam quæreret, quid ei cæcitas attulisset, respondisse, ut puero uno esset comitatior. Fuit & alius Prusiensis medicus, qui lapsu scalarum interiit. Alius poëta, à quo carmen Asclepiadeum dictum est.

Ascra, Vicus Bæotiæ, Hesiodi patria, *Vetus Parnassis.* Ascræus, a, um, Ovid. 9. Fast. Ascreæ oves.

Asdru-

Asdrūbăl, Gener Amilcaris patris Annibalis.

Asiă, Tertia pars terræ in descriptione orbis. *Magéa, potens, dives.* Est autem duplex Asia, major & minor. Asia minor est pars Asiæ, quæ fuit sub Imperio Romano quæ hodie Turcia dicitur, & in se continet Phrygiam, Cariā, Lyciam, Lydiam & Lycaoniā Asiăcŭs, Asiătĭcŭs, & Asiānŭs, a. um.

Asīlās, Auguris nomen, qui Æneæ in auxilium venit contra Turnum.

Asōpŭs, fluv. Achaiæ, *Herbosus.*

Aspāltŭs, sive āspāltītēs. Est lacus Judææ in Provincia Pentapoli, in quo nihil grave submergi potest, & nihil gignit nisi bitumen. Unde mare mortuum vocatur. In eo loco fuerunt olim Sodoma &c. Gomorrha, & aliæ tres urbes, quæ propter nefandam populi luxuriam atque libidinem cælitus exustæ sunt.

Aspavia, Hispaniæ urbs ad salsum fluv. propè Cordubam.

Assărăcŭs, Trois Regis Trojani filius fuit, avus Anchisæ & pater Capyos. Virg. 3 Georg.

Assidona, Hispaniæ urbs.

Assiriă, ein Landschafft in grössern Asien gelegen/ *Kraina w Azyi większey leżąca. Dives.* Assiriŭs a, um, Das darauß ist/ *Z tamtąd pochodzący.*

Astārrē, ein Abgott der Syrien/ *Bog pogański w Syryi.*

Astĕriă filia Cæi Titani, & soror Latonæ, quas ambas vitiavit Jupiter.

Astĕrūsiă, Mons Cretæ.

Astice, Regio est Thraciæ.

Astŏmī, Völcker in Indien/ die kein Mund haben/ und nur vom Geruch leben/ *Ludźie w Indyi bez ust samem wąchem tylko żywi.*

Astrææ, Filia Astræi gigantis, & auroræ, vel secundum alios, filia Jovis & Themidis, quæ ob æquitatem suam Justitia dicta est. Ovid. *Exul terris, divina & misera, profligata, extincta, Cælicola, maritata Deo, ultima cælestum.*

Astræŭs, unus ex Titanibus, qui contra Deos arma sumpserunt. Hic cum Aurora fertur concubisse, & ex ea ventos generasse, qui ab eo Astræi fratres dicti sunt. Ovid. 14. metamor.

Astūriă, Regio Hispaniæ in Tarraconensi, equis tolutariis nobilitata, qui ab ea Asturcones vocati sunt, Zeltroß, *Stępak.* Astūr, curis. qui ortus ex Astūria, urbs Germaniæ, Bodenhausen/ *Miásto Niemieckie.* Asturica Augusta, urbs Hispaniæ in finibus Asturiæ.

Astyăgēs. Ultimus rex Medorum, à Cyro nepote suo, quem infantem exposuerat, regno privatus est. Just. in 1.

Astўănāx, hujus est Astўănāctŏs, Hectoris & Andromache filius, quem Ulysses è fastigio turris mira inhumanitate dedit in præceps, ne quid superēsset reliquiarum, quod excidium Trojæ, & populi ruinam aliquando ulcisceretur. Ovid. lib. 1. 3 *Hectoreus, parvus.*

Astўdāmīă, Ormeni filia, quam Hercules patre prius occiso, rapuit. Ovid. *Ormenis*

Astўlŭs, unus fuit ex Centauris.

Atălāntă, Virgo venatrix in Arcadia, filia Jasi, quæ conservandæ virginitatis studio, Dianæ se dedit comitem. Hæc cum proceribus venit ad occidendum aprum devastantem Ætoliam, quem etiam ipsa prima vulneravit. Quare Meleager filius regis Ætoliæ ipsam adamavit, & uxorem duxit. *Nonacria, Mandalia, fugax, Calydoniaca, Meleagria, Iasis, Abantias.* Alia fuit filia Schœni Regis in Scyro insula, quæ cum præstaret pedum agilitate, cursu certabat in procos ea lege, ut nuberet à quo vinceretur. Puellæ forma captus Hippomenes adolescens, venit in certamen, acceptis à Venere tribus malis aureis, quæ currens sensim projecit in terram, ut in his colligendis occupata Virgo, tardius attingeret metam, & vinceretur, ut victa est. Itaque pacta conditione eidem nupsit. Ambo tandem mutati sunt in leones, quòd in templo Cybeles, neglecta religione, coivissent. Ovid. in fin. 10. metam. *Fernix, Schœneia Schœnis, Schœneis.*

Atrăx, fluv. Galliæ Narbonensis.

Athămās, antis, Rex Thebarum, qui furore correptus Learchum filium occidit pro Leone sagittis. Quod videns ejusdem uxor Ino, territa aufugit cum Melicerta altero filio, & in mare se conjecit. *Infelix, torvus.* Est & Thessaliæ mons. Plin. l. 4. c. 8. Item, Athamas fluvii nomen, qui decrescente luna, ligna sibi admota incendit. Ovid. 15. metamor.

Athanasius, Præsul Alexandrinus, olim, Diaconus in Concil. Nicen. Arrianorum deinde maximas perpessus insidias, ad Constant. Galliarum principem aufugit. Volaterr.

Athēnæ, arum. Civitas fuit totius Græciæ clarissima, inter Achaiam & Macedoniam à Cecrope Rege condita, cui Minerva nomen imposuit,

fuit. Fuit autem hæc urbs omnium bonarum artium inventrix, Philoſophorum & Oratorum mater, & Poëtarum alumna. *Cecropiæ, Erechtææ, Atticæ, claræ, bonæ, Palladiæ Pandioniæ doctæ, fertiles, ſublimes. Actææ, illuſtres, veteres, Graiæ, celebres, altiloquæ, florentes, Mopſopiæ.* Athenēum, Locus erat minervæ didicatus, ad quem Poëtæ, aliique Scriptores Græci ſcripta ſua déferebant, quemadmodum Poëtæ Latini ad Apollinis templum. Accipitur item, pro auditorio publico, ad quod conveniebant ſtudioſi, ut, aut poëtas recitantes, aut Rhetores declamantes, aut Philoſophos, aliarumve diſciplinarum Profeſſores audirent. Eſt & Athenæum, Promontorium Campaniæ.

Athēnĭōn, onis, Pictor inſignis, qui niſi juvenis obiiſſet, omnes pictores ſuperaſſet, ut ait Plin.

Athĕsĭs, fluv. Venetiæ, Tridentum tendens, deinde Veronam dividens.

Athōs, Mons Thraciæ tantæ altitudinis ut usq; ad Inſulam Lemnon umbram porrigere dicatur. *Vaſtus, Æmonius, præruptus, ſalebroſus, glacialis, veliſicatus, magnus.*

Atlās, lantis, Mauritaniæ Rex fuit, qui primus curſum Solis & Lunæ, omniumque ſiderum rationes dicitur inveniſſe. Item, Atlas mons Mauritaniæ, tantæ altitudinis, ut cacumen ejus proſpici nequeat. Propterea Poëtæ fabulati ſunt eum eſſe Gigantem, qui ſuſtineat cœlum humeris. *Durus, cœlifer, gelidus, validus, aſper, ferreus, Mauruſius, Pœnus, longævus, pinifer, Marmaricus, Libycus, arduus, pruinoſus, occiduus, pretioſus, olympifer, Caſpius, aſtrifer, nubifer, ſtellifer, nemoroſus, barbarus, ſublimis, magnus, Maurus.* Atlas cœlum, ſcil. ſuſtulit. Proverb. Er hat ein ſchwere Sach auff ſich genommen/ *Wielką rzecz na ſię wźiął.* Eſt etiam fluv. Thraciæ. Atlāntĭdēs, æ; & per Epenthesin, Atlāntĭădēs Poëtæ utuntur pro Mercurio Maiæ filio & nepote Atlantis. Ovid. 8. metam. Atlantĭs, idis, ſive Atlāntĭăs, adis, Filia vel neptis Atlantis. Atlas enim ex Pleione Oceani filia habuit quindecim filias, quæ uno vocabulo Atlantides dicuntur. Verum 5. ex his Hyades ſunt nominatæ, reliquæ Pleiades à matre dictæ. Atlanticus, & Atlāntēŭs, a, um.

Atrax, fluv. Ætoliæ, à quo Atraces populi cognominati ſunt. Eſt item Theſſaliæ urbs. Atrăcĭŭs, a, um, adject.

Atrĕbătēs Völcker in Nidealand/ ſo gemeinlich Arras oder Artois genennet werden/ *Ludźie pewni między Niderlandami.* Atrebatum, urbs quæ vulgò Picardia.

Atrēus, & Thieſtes, filii fueruut Pelopis, in ſe invicem adeò ſævi, ut Thieſtes cum Europa fratris uxore concubuerit, & inceſtum hunc ægré ferens Atreus liberos proprios ei comedendos appoſuerit. Ob quæ facinora, Sol, ne pollueretur, curſum retrorium dicitur convertiſſe. Hinc Proverb. Atrei oculi, Scheußlich Geſicht/ *Twarz ſroga okrutna, Tantalides, crudus, Pelopejus, ferus, furens, dirus.* Atrīdæ, filii ſunt Atrei, Agamemnon & Menelas, *Tumidi gemini.* Atrēŭs, a, um.

Atrŏpŏs, Una ex Parcis, quas Poëtæ dicunt metiri vitam hominum. *Ferrea, dura, funeſta.*

Attălŭs, Rex Aſiæ vel Pergami. Hic, cum pecunia ditiſſimus eſſet, & liberis careret populum Romanum teſtamento ſuo hæredem inſtituit.

Attălĭcŭs, a, um, ut, Attalicæ veſtes. Güldenſtück/ oder Kleider mit Gold geſtickt/ *ſzaty złotem haſtowáne.* Item, Attalicus, id eſt, opulentus.

Attĭcă, vel Atte, Regio eſt Achaiæ, urbes præcipuas habet: Athenas, Eleuſinem, Marathonem & alias nonnullas. Attĭcŭs, a, um, quod ex Athenis eſt, vel ad Athenas pertinet.

Attÿlă, Hunnorum Rex fuit, qui ſubacta Pannonia, Italiam ingreſſus, Aquileiam ſubvertit, & in Germaniam tranſiens, plurimas vaſtitates edidit: indeque domum reverſus, dum novis nuptiis operam dat, vino plenus effuſo ſanguine è naribus, ſuffocatus eſt. Hic tot cladibus rem Chriſtianam afflixit, ut apud omnes Dei flagellum appellatus, fuerit.

Atÿs, elegans forma puer, quem Cybele caſto amore adamavit, eumque ſacris ſuis, præfecit, ea lege, ut poſtremò caſtitatem, conſervaret. Sed cum poſtea voti ſui parum memor, Sangaritidem Nympham compreſſiſſet, ab irata dea in furorem actus, cultro ſeipſum excaſtravit; cumque adhuc manus afferre conaretur, miſeratione Cybeles in pinum arborem mutatus eſt. *Cybelejus, Berecynthius, Phryx, Phrygius, Semivir,* id eſt, *emaſculatus, tener, Cælenæus.*

Avantici, Populi Helvetiis finitimi, Die

Weifels Bürger/ *Lud pográniczny Helwetom álbo ſzwaycarom.* Avénticum, Die Stadt Wiſelsburg/ *Miaſto tych ludźi.*

Avenio onis urbs Narbonenſis Galliæ, Avignon/ein Provintz Päbſtl. Herligk. zugehörig/ *Miaſto w Francyi Narbońſkiey Papieżowi należące.*

Avernus, vide in apellativis.

Auguſta, & urbes quæ ab Auguſto denominatæ ſunt, v. in Apellat. Auguſtus.

Aulōn, urbs eſt Laconica Item, Mons Calabriæ *Baccho fertilis.*

Aureatum, urbs German. Ayſtatt. *Ayſtad,*

Aurēlĭă, urbs Galliæ, Orlientz/ *Aurelia.*

Aurelianum, Auſtriæ urbs, Lintz/. *Linc.*

Aureopolis, Ingolſtadt, *Ingolſtad*

Auroram filiam fuiſſe, Titanis ex Terra Poëtæ dicunt. Quidam non Titanis filiam, ſed uxorem & matrem Ventorum. Ovid. Epith. quære in appellat. Aurora.

Ausŏnĭă pars Italiæ primùm dicta, deinde tota Italia. *Dives, nobilis, armipotens, ſuperba,* Ausŏnēs, Ausŏnĭă & Ausŏnĭdēs, dicuntur Itali. *Antiqui* Auſonium mare, Das Meer ſo von Sonn Auffgang an Sicilien ſtoſſet/ *Morze ku Sycylii ſię rozćiągáiące.*

Auſter ventus, v, in appellat.

Auſtrĭă Regio Germaniæ ad Danubium, Oeſtereeich/ *Auſtria Ruſkie Páńſtwo.*

Axĕnŭm, mare, Das ungeheür Pontiſch Meer von wegen der Graumſamkeit der umbliegender Völcker, *Morze Pontſkie.*

B

Băbȳlōn, onis, Die groſſe und gewaltige Haupt Stadt Babylon in Chaldea am Fluß Euphrate gelegen/ *Głowne Miaſto w Chaldáiey nad rzeką Euphrátą.* Habebat hæc civitas amplitudinem 380. ſtadiorum, vel (ut ait Plin. 6000, Paſſuum Muri erant alti 200. pedibus, craſſi vero 50. pedibus *Superba, Perſæa, alta, rebellis, potens, truculenta, Semiramia, eximia, antiqua, purpurata, meretrix, Medamnis, portentoſa, magnifica.* Alia Babylon eſt in Ægypto à Cāmbyſe Rege Perſarum condita, ut Joſephus ait. Băbȳlōnĭă, Regio eſt majoris Aſiæ, ita dicta à Babylone, urbe ſplendidiſſima. Babylonicus, & Băbȳlōnĭŭs, a, um.

Bacchus filius Jovis ex Semele, qui indiam bello vicit, & uſum vini tradidiſſe dicitur, v, in appellat.

Bacchæ, dicuntur Bacchi ſacerdotes & ſacrificia noctu celebrant in Cytherone monte Bœotiæ. *Thebanæ, Cadmeæ, Mimalloniæ, Ogygiæ, ſævæ, Edoniæ*

Bæodurum, vel Bacodorum, vel Boladorum, vel Barabis, urbs Bavariæ, Paſſaw/ *Páſſow.*

Bœtĭcă. Das Königreich Granaten in Hiſpanien/ Część Kroleſtwá *Hiſzpáńſkiego.* Bœtis ein Fluß in Hiſpanien des Konigsreichs Granaten/ *Rzeká w tey częśći Hiſzpanii.* Bætĭcŏlă, Accola Bœtis fluvii, Bœticŭs, a um.

Bœtŭlon, Hiſpaniæ fluvius. Eſt & urbis nomen in eodem tractu.

Bājæ, arum, opp. Campaniæ, ita dicta à Bajo Ulyſſis ſocio, illic ſepulto. In hujus agro aquæ calidæ ſunt, & ad voluptatem, & ad varios morbos commodæ. *Liquidæ, amænæ, tepentes, calentes, ſalaces, felices, molles, vaporiferæ; æſtuantes, deſides.* Bājānŭs, a. um.

Baldraca, Puella generis obſcuri, peregrinæque conditionis, quæ quamvis multarum rerum ob paupertatem eſſet indiga: noluit tamen corporis ſui facere copiam Othoni Imperatori, quamvis multa promittenti. Volaterr.

Bălĕārēs, Duæ inſulæ juxta Hiſpaniam, quæ nunc Majorica & Minorica dicuntur. Bălĕārĭs, re, & Bălĕārĭcŭs, a, um.

Bālthĭă, inſula eſt in mari Germanico, quæ mari Balthico nomen dedit.

Bāmbērgă, urbs Epiſcopalis Franconiæ, Bamberg, *Bamberk.*

Baptæ, Athenis erant Sacerdotes Cotyttis, impudicitiæ deæ, cui nocturna ſacra peragebant ſaltationibus, & omni voluptatum generi indulgentes, Suidas & Politian miſcellan c. 10.

Bārbărĭă, Barbarorum regio, & gens fera. *Inhumana, ferina; diſſona, furens, horrida, cruda, fera, atrox; ſcelerata, aſpera, immanis.*

Barco-

Barcenis, sylva German. Schwartzwald/ *Bor w Niemczech, Czarny las nazwány.*

Bārgŭs, Traciæ fluv. in Hebrum cadens, unde Bargusii.

Bārŏviă, æ, Provincia Ungariæ, sive Pannoniæ inferioris.

Băsĭlēa, Rauracorum urbs celleberrima, ad Rhenum fluv. sita, Basel/ *Bazyleia.*

Băsĭlēă, insula in Oceano Septentrionali, immensæ magnitudinis.

Băsĭlīdēs, Nomen propr. cujusdam hæretici, qui 365. cœlos esse credebat, quo dierum numero annus includitur: cujus sectatores Basilidiani dicti sunt.

Băsĭlĭŭs, ein Bischoff zu Cæsaria, *Biskup w Cezáryi.* de quo Ruffin:

Băsărĭs, ĭi, vel idis, Bacchi sacrificula, Pers. lat. *1. Enthea, tremula, vaga.* Est etiam vestis genús ad talos usque demissa, qua in Bacchi sacrificiis utebantur sacerdotes,

Bătāvĭă, Germaniæ provincia, Holland *Olenderska ziemia.* Unde Bătāvī, *Olendrzy. Truces, auricomi, feroces indomiti.* Bătāvŭs, a, um, Batava auris, Proverb. Toll vnd vnverständig/ *Niedowćipny, Gruby.*

Baūcĭs, anus fuit paupercula, quæ cum viro suo Palæmone Jovem & Mercurium hospitio susceperunt, & tandem mutati sunt in arbores, Ovid. l. 8 metámor. *Panutia.*

Bēātrīx, Virg. Rom. & mart.

Bebrĭăcŭm, Vicus est inter Cremonam & Veronam. Bēbrĭăcēnsĭs, e, adject.

Beda, Anglus natione ob vitæ modestiam Venerabilis cognomento.

Bēlgæ, arum, Die Niderländische Völcker/ *Niderlándczycy.* Popoli Galliæ, proximi Germanis & Rheno, scil. Treviri, Colonienses, Moguntini, Rhemi, Brabantini, Flandrienses, & Hannonienses. *Armiferi, audaces, pugnaces, crudi.*

Bēlīdēs, æ, patronym. masc. quo significatur filius, vel aliquis de genere Beli. Belis, idis patronym, fœm. significatur filia vel neptis Beli. Belides pl. nu. dicuntur quinquaginta filiæ Danai, filii Beli fratris Ægypti Nam Ægyptus habens 50. filios &c. v. Ægyptus. *Danai puellæ, impiæ, scelestæ, Danaides, miseræ, iniquæ, cruentæ.*

Bĕllĕrŏphōtēs, æ, vel is, fuit Glauci Regis Ephyræ filius, inclyto decore conspicuus, & virtutis maximæ. *Castus, tetricus, Isthmiacus, proles Glauci,* Bellerophontis literæ. Brieff wider den/ der sie trägt/ *List przećiwny temu co go niesie.*

Bēllōnă, Dea belli, soror & auriga Martis, multa gaudens strage. *Furens, tartarea, hastata, atra mavortia, vindex, implacabilis, impia, ardens, tristis, ferox inferna, atrox, fera, sæva, truculenta, cristata, fremens, turbida, aspera, horrenda, sordida, sanguinea.*

Berbecomagus. urbs, Speyer, *Spira* dicta.

Bĕrĕcȳnthŭs, Mons Phrygiæ, & nomen urbis, Berecyntius, a, um.

Bĕrĕnīcē. es, Regina Ægypty. Berenices crines, septemstellæ ad Leonis caudam, velut in triangulo collocatæ.

Bērlīnūm, urbs Marchiæ Brandenburgicæ, Berlin/ *Berlin.*

Bērnārdŭs, Abbas, sub Abbate Stephano, qui tertius fuit in cœnobio Cisterciensi paulo ante instituto, una cum 30. sociis monachum professus, vide plura apud Volaterr.

Biās. antis, Philosophus Prienensis, qui fuit unus ex septem Græciæ sapientibus. *Prienæus.*

Bibiana, virgo Romana & mart. sub Juliano, quæ una cum parentibus martyrum corpora sepeliebat.

Biblĭs. filia Mileti, nefando amore sui fratris exarsit ejusque concubitum, cum non posset assequi, laqueo spiritum intercepit. *Phœbeja, incesta, sororia, Miletis.*

Bibracum urbs Sueviæ. Biberach, *Miásto w Szwa skiey ziemi.*

Bibracum Daniæ urbs, Biburg, *Miásto w Duńskiey ziemi.*

Bicūrgūm, urbs German, Erdford, *Miásto Erdford w Niemczech.*

Bīngiūm, urbs ad Rhenum sita. Bingen/ *nád Rhenem Miásto.* ubi, natus fluvius in Rhenum exit.

Bisūrgĭs. fluv. German. Die Weeser, fleust durch Sachsen/ und Land Braunschweig. *Rzeka wisera przez Sáską ziemię y Brunświcką bieżąca.* alia Visurgis

Bīthīnĭă, Regio minoris Asiæ adversa Thraciæ. *Dives,* Bĭthynŭs, a, um, Bithynium, civitas regionis.

Bitūr:

Biturgia. urbs fuit Tusciæ. Hodie Pontificum villa.

Bitūrĭgēs, Populi sunt Galliæ Aquitanicæ, Hi uno die 100. urbes incenderunt, ut Cæsarem pabulatione, & commeatu prohiberent. In nominat sing. Biturix.

Blĕmmĭæ Monstrosi homines in Æthiopia welche kein Haupt, sondern das Maul vnd Augen an der Brust haben, *Ludźie bez głow oczy y gębę na piersiach maiący.* Hi aliō nomine lænæ, vel Bleptæ appellantur.

Bōbŏnĭă, urbs Italiæ.

Bodinecus fluv. Italiæ, Die Poo, *Rzeki w Włoszech.*

Bŏēmĭă, Böhmerland, *Czeska ziemia.* Hujus incolæ, Bŏēmi. *Sævi, acres, albicolæ.* Vide Æneam Sylv. qui Boëmorum historiam scripsit.

Bœōtĭă, est regio in Attica non procul ab Athenis, in qua sunt Thebæ, nunc tamen à Vandalis ex Africa pulsis, occupata, vocatur Vandalia. Bœōtĭūs, a, ūm.

Bōĭi, populi fuerunt Galliæ Lugdunensis. *Truces.*

Bŏlăgesĭă, urbs juxta Euphratem à Bologesso rege condita. Steph.

Bonaventura, Theologus Franciscanus.

Bonicius, Præsul Arvernensis, vir sanctitate clarus, cujus tunica etiam hodie monstratur, qua à Diva Genitrice fuit donatus. Volaterr.

Bŏnōnĭa, Princeps Hetrur colonia.

Bootes & Boreas, v. in apellativis.

Borion, five Bŏrēŏn, Africæ promontorium.

Bŏrmĭscŭs, regio Macedoniæ, ubi canes Euripedem lacerarunt Steph.

Bŏrsippă, urbs Mesopotamiæ, Dianæ & Apollini sacra Circa hanc urbem maxima est vespertilionum copia, qui ad esum condiuntur Strab. l. 16.

Bosphorus, v. in appellat.

Brăchmānēs, vel mānæ, Indorum sapientes fuerunt, qui dicebant præsentem vitam esse veluti conceptum vitalem, mortem verò, egressum ad veram vitam Item, Mundum habere tempus ininitiale, tendereque ad interitum. Deum universorum opificem per cuncta meare. In omni carnis cibo. Subdiales agebant, & veritatem præcipuè amplexabantur. Lineis utebantur amiculis. *Indi.*

Branchus, filius fuit Apollinis, & Vates peritissimus.

Brasidas, Lacedæmoniorum dux fuit.

Brasiæ, urbs Laconiæ.

Branum, urbs Hisp. Tarraconensis.

Bregmentanæ, Asiæ pop: in Troade.

Brema, urbs Saxoniæ, Bremen, *Brema.*

Brenus, Gallorum Senonum dux, potentissimus, qui cum trecentis armatorum millibus in Italiam irrumpens, Romam cepit, totamque exussit præter Capitolium, & sic Romanam superbiam retudit. Postremò Apollinis Delphici templum prædæ causa ingressus, ira numinis se interfecit. *Sacrilegus, magnanimus.* Unde proverb. Quid victis, nisi dolor.

Brĭărēūs, filius terræ, gigantum maximus. quem Poëtæ finxerunt habuisse 100. brachia, & 50. ventres. *Centum geminus, immensus, sævus, vastus, centimanus.*

Brigantes, Hiberniæ populi.

Brĭgāntiūm, Brigentz am Bodensee, *Miásto w Recyi* urbs Rhetiæ.

Brigida, mulier vitæ sanctitate insignis, Romā venit à Svetia Urbano V. Pont. Max. quatuor liberos mares, totidemq; fœminas omnes sanctos, habuit. Volaterr.

Brimo ein Schreckteuffel, *Piekielney kśieni imię*, unum est ex Hecates, sive Proserpinæ nominibus

Brĭtānnĭă, Engelland, *Sava. dira. ignara luporum generosa, dives flava. diducta nostro mundo picta* Britanni, Die Engelländer, *Angeltzycy. Flavi, Caledonii, feri hospitibus, remoti, æquorei, virides. minima nocte contenti, cærulei, picti, extremi, pugnaces, gelidi, audaces, semoti, occidui, duri,* Neptuni *colæ, sepositi, Arctoi, fortes, aurifori, horribiles.*

Brĭtōnēs, pop, min, Britann.

Brĭxĭă urbs Italiæ, Brixien/ *Brykśya. Dives animosa.*

Brixillum, urbs Hetruriæ.

Brŏmĭūs, Bacchi cognomen.

Brōntēs einer auß den Schmidknechten Vulcani, so dem Jupiter die Straalen schmieden, *Jeden z towarzyszow Wulkánowych ktorzy w iego kużni pioruny kują. Olens.*

Brŏhеūs Ein Sohn Vulcani, *Syn Wulkánow*, qui irrisus propter oris deformitatem conjecit se in ignem, & vitam incendio finire maluit, quam omnium ludibrio esse expositus. Ovid. in Ibin.

Brun-

Brundunum, urbs Bavar. Branaw, *Miásto w Báwaryi.*

Brundusium, urbs Calabriæ ad mare Adriaticum sita.

Brunsuicum, Die Stadt Braunschweig, *Bruswik Miasto.*

Brūtiī, Italiæ populi ultimi, Siciliam versus. Brūtiŭs, a, um. Brūtiŭm, Promontorium Italiæ extimum, ubi Sicilia olim agro Brutio adhæsit.

Brutus est nomen plurium Romanorum consulum, Junius Brutus, primus consul Romanorum. *Marcus* Brutus, &c.

Brūxēllă urbs Brabantiæ celebris, Brüssel, *Miasto w Brabáncyi.*

Byrges, populi Thraciæ fuerunt.

Byrsæ, Thraciæ populi.

Bubalus Pictor quidam, Hipponacten Poëtam turpi facie, risûs causa depinxit. Quare Poëta tam graviter in illum scripsit, ut ille se suspenderet.

Bubona. Boum Dea habita est.

Būcīnă, urbs in Sicilia.

Bucephalus, v. in apellat.

Buda, Ungariæ, sive Pannoniæ metropolis, Ofen. *Budzyń.*

Budda, Gymolophistarum apud Indos princeps extitit. quem illi ex virginis latere natum fuisse credi voluerunt. Cælius Rhodig. lib. 14. cap. 1.

Budorgis *idem* Wratislavia Breßlaw in Schlesien, *Wrocław śląski.*

Budoris, German. urbs, Heydelberg/ *Heydelberk.*

Būnŏmūs, Macedon. urbs.

Bupalus, idem Bubalus.

Burgundia Hertzogthumb Burgund, *Burgundyiá.*

Busactores, *Ziemiá w Niederlándźie nád rzeką Isulą.*

Būsīrĭs, idis, Rex fuit Ægypti crudelissimus, quos hospitio susceperat, solebat interficere. Ad extremum tamen interfectus est ab Hercule, qui easdem illi parabat insidias. *Illandatus, tristis, Mareoticus, cruentus, ferus, dirus, Niliacus* Est & Busiris nomen urbis in Ægypto ad Nilum fluvium.

Byrsa, cum Iarbas Getulorum rex vellet expellere Didonem ex Lybia, illa callide emit tantum soli, quantum teneri possit bubulo corio. Verum corium in tenuissimas corrigias sectum tetendit, occupavitque stadia 22. Propterea Carthago quam condidit, ex ejus facti nomine dicta est Byrsa, Græcè corium significat. Virg. l 2. Æneid. *Tyria, Punica, potens, Sidonia, Barbarica, Libyca, Elisæa, torrida.*

Bȳzāntium, Urbs Thraciæ, postea à Constantino Constantinopolis, & nova Roma, Constantinopel/ *Konstantynopol.*

C.

CAbyle, Mons in Thracia. *Polybus.*

Cācŭs, Latro in Italia erat, qui etiam villas incendebat. unde dicebatur filius Vulcani. In Armentino monte boves & armenta suffurabatur, quæ versis vestigiis cauda trahebat in suam speluncam, ne furtum agnosceretur. Tandem ab Hercule, cui armenta sustulerat, occisus est. Virg. l. 8, *Semihomo, flammigena, ferox, rapax, immanis, ferus, raptor.*

Cādmēă, Arx fuit Thebana, licet nonnunquam pro ipsa urbe sumatur, Cādmēŭs, idem quod Thebanus. Cādmēĭs, idis, Regio est Achaiæ. Cādmŭs, filius Agenoris regis Phænicum qui à patre jussus quærere Europam sororem suam à Jove raptam, jussusque sine ea non reverti, desperato reditu Thebas in Bœotia condidit. Ab hujus nomine ipsæ etiam Thebæ Cadmeæ dicuntur à Cadmo conditore. Post ipse Cadmus cum Hermione uxore sua mutatus in anguem. *Agenorides, Agenore natus. Sydonyus, Hyantius, exul, gener draconum, vetus, dirus, trux, Aonius.* Cādmēĭŭs, a, um.

Caducifer, nomen Mercurii.

Cādūrci, Asiæ populi. *Fortes.*

Cænæŭs, Elati filius, à prima ætate puella fuit forma venustissima, adeo, ut Neptunus illius forma tactus, cum ea concubuerit, in mercedem autem concubitus petiit illa, ut in virum mutaretur, & esset invulnerabilis, quod factum est. Cænæus in superbiam elatus, tandem interiit, & post mortem in avem mutatum dicit. Ovid. l 12 metam. Sic ex Cænide puella factus est Cænæus.

Cære, indeclin. vel Cærēs, itis, urbs Thusciæ, quæ & Agilla dicitur.

Cæsar, v. in appellat Cæsārĭŭs, a, um.

Cæsar Augustana, urbs Hispan. Tarraconensis antea Numantia dicta.

Cæsārēă, urbs Palestinæ, & altera Philippi, Tertia Cappadociæ; Quarta Mauritaniæ.

Cæȳx.

Cæÿx, Rex Trachinis, urbis filius Luciferi, & maritus Halcionis. qui navigans ad Apollinis oraculum submersus est. Cujus corpus in aqua videns uxor ejus, & ipsa se in mare demisit, & ambo mutati dicuntur in aves marinas, quæ vocantur Halcyones.

Cājētā, nomen mulieris Trojanæ, quam alii Æneæ, alii Ascani, alii Creusæ nutricem faciunt. a qua Opp. Cajeta ædificata, & portus Campaniæ nomen habet. Virgil. lib. 7. *Dardanis, Æneia, Dardana.*

Cāīcūs, vide Caycus.

Cālābrīā, insula, quam Veteres Mesapiam, & Peuceriam vocarunt. Siciliæ proxima. Cālăbĕr, bra, brum, Cālābrīs, bre, & Cālābrĭcūs, a, um, ad Calabriam pertinens. Cālābrī, Calabriæ populi.

Cālæ, arum, urbs in India.

Calapis, Pannon. amnis in Savum influens, duobus alveis insulam efficiens.

Calaris, Die Hauptstadt in der Insul Sardinia, *Miásto stołeczne ná wyspie Sardynii.* Hinc Calaritani. Sardiniæ populi. Calaritanum, Sardiniæ promont. Africam spectans.

Cālchās, antis, Græcus augur, Testoris Trojani filius, qui in initio belli Trojani ad Græcos transiit. Idem prædixerat Græcos omnes Troja diruta in patriam sospites redituros, quod secus accidit. *Augur, Thestorides, verus, vates, providus veri.*

Cālēdōnĭā, sylva, in ea parte Britanniæ fuisse putatur, quæ hodie Scotia dicitur, sævissimis olim ursis nobilitata.

Calegia, civitas in Saxonia, quàm vulgò Wittenbergam vocant.

Calena. Oxenfurt, *Miásto w Anglii.* Angliæ urbs.

Cālēnūm, Opp. Campan. inde Caleni populi dicti sunt. Hoc etiam opp. Cales, lium, in plur. appellatum invenitur. Cālēnūs, a, um, adject.

Calis, ium, urbs in Gallia.

Cāllĭmăchūs, Poëta fuit Cyreneus, qui multa scripsit in omni genere carminis. *Clarius, Battiades.*

Cāllĭŏpē, Una Musarum. It. urbs Parthorum.

Cālĭstē, Insula maris Ægei.

Calisto, us, Lycaonis Arcadiæ regis filia, ex qua Jupiter genuit Arcadem, quam gravidam videns Juno, eam in ursam vertit, quam cum filius ignarus rei vellet invadere, occisus ab ea, Jupiter ambos in cælum sustulit & inter sidera posuit. *Nonacrina, Lycaonia, Tegea, Lycaonis, Parrhasia.*

Calpe, Mons altus in fine Hispaniæ Bethicæ, situs ad mare quod Europam secernit ab Africa, altera ex columnis Herculis, in cujus radicibus urbs est nomine Calpe. *Herculea, Tartessia, occidua, Ibia, Maurusia, Hesperia, excessa, ardua, alta.* Est & Calpe mons Hisp. ad Gaditanum fretum.

Cālphūrnĭă, Mulier fuit importunissima, quæ sexus sui verecundiæ oblita, per seipsam causas egit, adeoq; molestam se judicibus præbuit, ut occasionem dederit edicti, quo cautum est, ne mulieri imposterum causas agere liceret.

Cālȳdōn, vel Calȳdōnĭă., est Urbs Ætoliæ, & Regis Onei patris Meleagri.

Cālȳpso, Nympha Oceani & Thetios filia, quæ insulam de se appellatam in Jonio vel Africo mari habitabat. Ad quam venit Ulysses naufragus, & septem annos apud eam fuit. *Æquorea, Atlantis, famosa, atlantias.*

Calysto, vide Callisto.

Cămărīnă, ein gifftiger/ übel stinckender Weyer oder See in Sicilien/ *Jezioro śmierdzące w Sycylii.* juxta urbem ejus nominis. Aliis est frutex, qui commotus tetrum reddit odorem. Unde Proverb. Camarinam promovere, Ein Ubel erwecken/ *Złego poruszyć.*

Cambodunum. Vindelicorum urbs est in Germania, München in Beyerland/ *Miasto w Bawáryi.*

Cămbȳses. Rex Persarum, filius Cyri.

Cameracum, urbs Galliæ Belgicæ, in finibus Picardiæ, vulgo. Cambrey/ *Kambrya.*

Cămĭllă Regina Volscorum, quam Metabus pater in mediis sylvarum latebris ferino pavit lacte. Ea demùm provectior facta, ferinis amicta pellibus fundas cæpit circumagere, complicare arcus, sagittas torquere, cervos & capreas lassare cursu. Cui virtuti adjecit studium virginitatis. Orto demum inter Turnum & Æneam bello, Rutulis adhæsit, fuitque ductrix copiarum Virg. in fin. l. 7. *Pr. ernia, fortis, Volsca, bellatrix.*

Cămīllūs, magnam gloriam virtute bellica sibi comparavit: Faliscos obsedit, Veios decennali obsidione domuit: Gallos Senones Roma pepulit, eisque Romanorum vexilla extorsit. Unde assertor, id est. patriæ libertatis vindex dicitur a Martiale, *Fortis ferus, magnus, fatalis Gallis, assertor.*

Camītūs, urbs fuit in Rhodio.

Cāmænæ, arum, Musæ Jovis & Memoriæ filiæ, à cantûs amænitate ita dictæ. Dicimus etiam Camena, æ. *Dulces, divæ, Aoniæ, Castaliæ, vocales, Cecropiæ, multiloquæ, sacræ, Pieriæ, divinæ, doctæ, ingenuæ, æternæ, Actææ, lepidæ, Italicæ, Mæoniæ, Argutæ.*

Cāmpāniā. Ein fruchtbare Landschafft in Italien/ in welcher Neapolis gelegen/ *Kampania, żyzna część Krainy Włoskiey. Dives opum, provida,* Cāmpānī. Die Einwohner/ *Obywatale tameczni.* Cāmpānŭs, a, um.

Campadonia, urbs Germaniæ, Kempten *Miasto Niemieckie.*

Campus lapideus Steinfeld im Delphinat, drittehalb grosser Teutschen Meilwegs breit/ *Pole kamieniste w Delphinacie.*

Cănăcē, ēs, filia Æoli regis ventorum, quæ ex fratre suo Machareo clam concepit & peperit. Quo cognito, pater infantem jussit exponi, vel projici, & filiæ gladium, quo se necaret, misit. Machareus autem fugit Delphos, Sacerdosq; Apollinis factus.

Canæ, urbs Euboiæ, vel Locridis, juxta promontoria Lesbi. Est & Canæ, mons & civitas, & stagnum.

Cănăchē, ēs, numeratur inter canes Actæonis, ab Ovid. 3. metam.

Cănăn, dicta Arabia à Cam, à qua Caninæi. Cănănæă, Das Gelobte Land, *Kráina Kananeyska, Ziemia obiecana.* Regio Syriæ, à Canaan filio Cham. Cananītis tidis, ut Regio Cananitis.

Cănăriă, una ex insulis fortunatis, à multitudine canum ingentis magnitudinis, dicta.

Cāndāviă, Mons est in ea parte Macedoniæ, quæ in mare Adriaticum vergit, 70. passum à Dyrrachio distans *Devia.*

Cāndaulēs, Lydorum Rex qui cum uxorem haberet formosissimam, non contentus secreta voluptatum suarum conscientia, eam Gygi, amico nudam ostendit, quo facto sodalem forma reginæ captum, ex amico hostem fecit, & tanto proposito præmio in necem suam pellexit, uxoremque & regnum dotale, veluti in manum tradidit.

Cāndiŏpē, ,es, Oenopionis filia, quam cum frater in venatione in antrum traxisset, vim illi intulit, & ex ea Hyppolagum suscepit; Quod cum Oenopion rescivisset indignatus filium exulatum abire jussit. Theodot.

Cănēns, entis, Nympha fuit, Pici Laurentum regis uxor, quæ cum virum à Circe in avem mutatum, supra modum lugeret, extabuit, & loco cuidam ad ripam Tyberis, ubi hæc contigerunt nomen suum reliquit. Plura Ovid. 14. Metam.

Caninius, Septem horarū Consul fuit, in quem scomma illud Ciceronis jactatum est: Mira fuit Caninii consulis vigilantia, qui toto suo consulatu somnium non vidit.

Cānnæ, arum. pl. nu. tant. Vicus in Apulia, apud quem Hannibal Romanos grandi clade affecit, occisis 24 millibus hominum. *Celebres, graves, cruentatæ, spumantes sanguine, ferales, insignes sanguine.* Canneuses, pop. inhabitantes Cannas.

Cănōpŭs, urbs Ægypti, à Canopo, gubernatore navis Menelai, illic aspidis ictu defuncto. Inde Nili ostium, quod propinquum est, vocatur Canopicum. Veteres dicebant Canobus. Unde Canobita, ut nunc Cānōpītă, dicimus qui Canopum inhabitat. *Pellens, Peleusiacus, Amyclæus, Theraphnæus, incestus,* propter libidinem Cleopatræ, *Pharius, Isiacus, Spartanus, Argivus, famosus, Lagæus.*

Canopicus, a, um.

Cāntăbrī, Hispaniæ Tarraconensis populi, Asturibus finitimi. Cantabrius & Cāntăbrĭcŭs, a, um. adject.

Cāntĭcæbrĭs, Urbs Germaniæ, Hamburg/ *Hamburk.*

Canturia, Angliæ urbs.

Canytis, urbs Syrorum magna.

Capæ, urbs Hellesponti.

Capara, urbs Hispaniæ.

Căpēnă, urbs vicina Romæ, *Madida.* Item, Porta Romæ à Capena urbe.

Căpēnās, atis, Fluvius, qui Feroniam præterlabitur. Silius lib. 13.

Căpĕtŭs, Albæ Rex.

Căphārēŭs, Eubœæ mons est altus, Hellespontum versus, *Ultor importunus, durus, Euboicus, altus, procellosus, fallax, dirus, scopulosus, tristis.* Căpārēŭs, a, um.

Capharnaum, seu potius Capernaum, totius Galileæ metropolis fuit, multis Christi Servatoris miraculis nobilitata.

Căpĭtōliă Mons est totius Indiæ altissimus.

Capitolium, vide in appellativis.

Capote, Asiæ mons est.

Căppădŏcĭă, regio Pontica, confinis Armeniæ. Căppădŏcŭs, & Căppădŏcĭŭs, a, um, Căppădŏx, ŏcis, populus ille dicitur.

Cappagum, Hispan urbs in Bœtica provincia.

Căpprārĭă, Insula in mari Tusco, seu Ligustico, capris abundans.

Căprēæ, arum, insula contra Surrentum, urbem Campaniæ.

Căpŭă, Totius olim Campaniæ, urbs præstantissima, quam Vulturnus amnis interfluit. *Sublimis, optima, dives.*

Căpys, nomen Trojani, qui Capuam ædificavit hinc nomen Campanæ ducitur urbi.

Cārchēdōn, Die gewaltige Stadt Carthago in Africa/ *Miásto stołeczne w Afryce.* Carthago

Carchesis, Insula una Cycladum.

Carpytus, urbs magna Syrorum.

Cărinæ, arum, Vicus in urbe Roma, ubi sunt vincula S. Petri.

Cărmēlŭs, Mons Phœniciæ, inter Cæsaream & Tyrum.

Carmenta, & Carmentis, mulier vaticinatrix, mater Evandri regis. *Arcadia, docta, Parrhasia, Tegea, Mænalis, fatiloqua, veridica, fatidica, Evandria.*

Carmina, Insula Indiæ.

Carnana, urbs Minæorum.

Cārnē, Phœnices urbs est.

Carni, populus Alpinus, Die Kernter/ *Narod pod Alpes mieszkáiący ták názwány.*

Cārnŏdūnūm, urbs Vindeliciæ.

Cārnūtum, urbs in confinio Germaniæ & Pannoniæ. Cārnūtēs, sive carnuti Incolæ dicuntur.

Carolobergomum, Karlsperg, *Miásto w Niemczech.*

Carolostadium, Karlstatt/ *Miásto Niemieckie.*

Cārpăthŭs, Insula inter Ægyptum & Rhodum, unde Carphathium mare. Cārpătŭs sine aspirat Der Krumbach/ das Gebirg zwischen Polen und Ungern/ *Krępak Tatry międzỳ Polską á Węgrámi.*

Cārræ, urbs Mesopotamiæ, vel Assyriæ. *Assyriæ. Turrilegæ.*

Carpis, Scythiæ fluvius.

Cārrhă, urbs Arabiæ ad mare rubrum. Unde Cārrhæi dicti sunt populi.

Cārthāgŏ, urbs nobilis in Africa, à Didone filia Beli regis Tyri condita longè ante Romam. Tria grandia bella cum Romanis gessit, & tandem à Scipione combusta fuit. *Libyca urbs Agenoris, Tyria, Sidonia, alta, magna, impia, ferox, perfida, acerba, tumida, Byrsica, æmula Romæ, antiqua, superba.* Est & alia Carthago in Hispania, quam Asdrubal condidit, vulgo Cartagena. Cārthāgĭnĕnsis, e.

Carucus qui & Pyrenæus, Germaniæ mons, Der Prenner/ *Gora w Niemieckiey ziemi.*

Carystos, sive Cărȳstŭs, Insula in Ægeo *Saxosa, undosa, ferax, lapidosa. Argiva.* Una Cycladum, in qua est marmor varii coloris, quod Charistæum dicitur. Cărĭstēŭs, a, um.

Cārtĭī, Populi Persiæ.

Căsāndră, Insula in Oceano meridionali, contra Persidem.

Casinus, altus mons Syriæ, prope Seleuciam, in cujus summitate solis splendor quarta vigilia videri potest. Alter est eodem nomine mons in finibus Ægypti.

Caspiæ portæ, Ein enge Clauß durch den Berg Taurum in Media, welche zwo gemeiner Teutscher Meilwegs lang ist das kaum ein Wagen dadurch kommen mag, *Ciasne przeście przez gorę* Taurum in Media.

Caspii, Populi Scythiæ ad Caspium mare immensæ magnitudinis lacus, inter Caspios & Hircanos montes.

Căssāndră, Priami & Hecubæ filia, quæ cum ob formæ elegantiam, ab Apolline amaretur, eidem corporis sui copiam promisit, si Vates ab illo fieret: quod Apollo se facturum juramento firmavit. Sed cum illa promissis non staret, iratus Deus, fecit ut ejusdem vaticiniis fides nulla adhiberetur, cum ex Helenæ raptu futura incommoda prædiceret. *Priameia, Phœbas, Illiaca; Phrygia, effrena, Ilia, Pergamea.*

Căssāndrĭă, urbs Græciæ.

Cassilium, urbs Hassiæ, Cassel/ *Kássel.*

Căssĭŏdōrŭs, Ravennis fuit, Theodorici Gothorum regis præceptor, qui ex senatore factus monachus. Volaterr.

Căssĭŏpē, seu Căssĭŏpēă, fuit Cephei Æthiopum regis uxor, vide supra Andromeda.

Cassavia, Superioris Ungariæ Civitas primaria Cassaw/ *Kássow.*

Căstă-

Căstălĭŭs, Fons Musis sacer in radicibus Parnassi montis.

Castalo, maxima civitas Britanniæ.

Castellum Menapinorum, Belg. civitas, vulgo Kessel/ *Miásto w Niderlandźie.*

Castellum Morinorum, urbs Flandriæ, Kassel ob dem Berg/ *Miásto w Flandryi.*

Castor & Pollux, gemini fratres, filii Jovis. & Ledæ, qui mare tueri solebant à Piratis, unde dicuntur Dii maris. Item, Castor dicitur fuisse mortalis, Pollux immortalis. Ergo cum Castor obiisset Pollux cum fratre divisit immortalitatem suam. ita, ut alternis diebus vivant, Hoc ideo fingitur, quia sunt duo sydera, quæ sic vocantur, quorum uno oriente, alterum occidit. *Castor, Ledæus, Amyclæus, Oebalides, Therapnæus, Oebalius, Tyndereus, Laconbaeus, frenis, Tyndarides, Cycnigena.*

Castrum Octavianum, urbs Hispaniæ.

Casurgis oppidum in Septentrionali parte Germaniæ. Prag in Böhmen/ *Praga w Czeskiey źiemi.*

Cătănă. Oppidum Siciliæ, ad radicem Æthnæ montis situm. Patria sanctæ virginis Agathæ.

Cataleunium urbs Galliæ Belg.

Cathi, populi German: die Hessen/ *Hassowie.*

Cătĭlīnă, Romanus nobilis, sed vitiosus, qui cum multis aliis cojuravit, contra Romanam Rempubl. sed deprehensus, & urbe repulsus à Cicerone tunc consule, congregavit enim exercitum, cum quo victus & occisus fuit, *Minax, saevus.*

Cathi, itidem qui Cathi, vid. supra. Cattimeliboci, Germaniæ oppidum in Hassia, Katzenelbogen/ *Miásto w Haskim Xięstwie.*

Cătūllŭs Poëta Veronensis. *Lascivus, doctus, tener, facundus, argutus, suavis, nitidus, mollis, doctiloquus, tenuis.*

Cāucăsŭs, mons est Scithiæ altissimus, & multis scopulis frequens. Herodotus ait esse altissimum montium, riget perpetuis nivibus, abundat arboribus, herbis veneficis & vulturibus. *Horrens cautibus, inhospitalis, ingens, nivalis, multifidus, frigidus, asper cautibus.* Caucăsĭŭs, a, um.

Caunŭs, filius fuit Mileti, filii Apollinis ex Cyane Nympha, filia Mæandri, nefando amore à sorore sua Byblide adamatus, à quo cum esset repulsa, sibimet mortem conscivit. Ovid. 9. metamorph. *Apollinæus, Mæandrius.*

Caurus, Ventus, vide in appellat.

Căўcŭs, fluvius est Mysiæ, in cujus ripa frequentes feruntur esse Cygni. *Gelidus, Teuthrantæus. Mysus.*

Căўster, fluvius Lydiæ, Sardibus proximus, cygnis abundans. *Oloriger, olorinus, mollis.*

Cea, sive Cēōs, Insula est sub Eubœa bombycinarum vestium textrinis olim nobilitata.

Cecia, Austriæ Urbs, Zeisselmaur/ *Miásto w Rákuśiech.*

Cecius, mons Austriæ.

Cecrops, Primus Atheniensium rex, qui annis 50. regnavit. Hic Athenas instauravit, unde Cecropidæ, Athenienses, Cecropia est Athenis.

Cĕlænæ, arum, Civitas principalis in Phrygia. Item, Collis est Asiæ, propriè dictæ. *Alta. Phrygiæ, illustres.*

Cĕlænŏ, una ex Harpiis, à nigredine ita appellata. *Jejuna dira.*

Cĕlēnŏ, una ex Pléiadibus Atlantis & Pleiones Nymphæ filia, cum qua Jupiter concubuit. Ovidius.

Celtæ, arum, populi Galli, inter Garumnam, Sequanam, & Rhodanum flumina comprehensi. *Vaniloqui, mutabiles,* Cēltĭcŭs, a, um,

Cēltĭbērī populi Hispaniæ, Das Königreich Navarren, *Krolestwo Nawárskie w Hiszpánii.* Quorum regio Cēltĭbērĭă dicitur, *Cuniculosa.* Et inde ădjectivum Cēltĭbērĭcŭs, a, um.

Cĕmēntŭs, Mons Narbon. Galliæ.

Cénchrĭŭs, fluvius est Ioniæ.

Cēneus, fuit virgo, quæ à Neptuno pro stupri pretio meruît sexûs mutationem. *Pellæius, Elatejus, validus, magnus, ephæbus,*

Cēnōmānī populī Galliæ Cisalpinæ.

Centauri, Völcker in Thessalien/ so die Roß von ersten gezähmet und geritten haben/ *Lud Tessalii Krainy ktorzy naypierwey Koni záżywáć poczęli y inszych narodow nauczyli.* unde orta est fabula quod Centauri fuerint animalia composita ex homine & equo. Vocantur enim Hippocentauri, id est, equorum stimulatores

tores. *Furentes, biformes, nubigenæ, minaces arcu, bimembres, Ixione nati, semimares, truces, Ossæi, feroces, superbi.* Est etiam Centaurus navis nomen apud Virg. 5. Æneid. Cĕntaūrĭŭs, & Cĕntaūrĭcŭs, a, um, Item, Centaurus, fluvius Ætoliæ est, qui prius Evenus dicebatur.

Cĕphălŭs, filius fuit Æoli, qui Procrim uxorem suam, filiam Erechtei regis interfecit, dum illa furtim maritum in sylvas secuta esset, ut experiretur, an alteram, adamaret ille fœminam. Fuit Venator magni nominis. Ovid. in Epist. *Proles Cyllenia, Æolides Æteus.*

Cēpheus, Æthiopum rex, Andromedæ pater, translatus inter sydera, vide Andromeda. *Æquoreus, Jasides, Impius, stellatus.* Oritur Cepheus in 15. parte Capricorni.

Cēphisŭs, fluvius per Bœotiam fluens, ortum habet in radicibus Parnassi montis. *Impiger.*

Cĕrăsus, suntis, ein Stadt in Ponto/ von welcher man zum ersten die Kirschen in Italien bracht hat/ *Miásto w Krainie Ponto leżące, skąd naypierwey wiśnie do Włoch się dostały á od tegoż miastá w Językú Łáćińskiem názywáne są.*

Cĕraūnĭă, æ, sive orum, plu, nu. Montes sunt Epiri, separantes Ionicum mare ab Adriatico. *Violenta, alta, scopulosa, prærupta, excelsa, ignea.* Vocantur etiam Acroceraunia, Cerauni, Populi sunt Dalmatiæ.

Cĕrbĕrŭs, ein Hund mit dreyen Köpffen/ so vor der Höllen ligt/ und deren hütet/ *Piekielny Pies, trzy głowy máiący, á piekła strzegący. Inhians, ingens, janitor orci, immanis, hians, Medusæus, vipereus, tergeminus, insomnis, impavidus, malus, tristis, asper, tartareus, turbidus, triceps, ater, pervigil, stygius, informis, triformis, inquietus, terrificus, custos umbrarum, impius, Plutonius, vorax, trilinguis, trifaux, avernalis, horridus, cruentus, infernus, latrator, horrificus, sævus, atrox, triplex, niger, audax, improbus, horribilis.*

Cercōpes, Populi fuerunt in Simias à Jove commutati. *Dolosi.* Ovid. 14. metamor.

Cercyŏn, Ein grosser Mörder und Strassenräuber in Griechenland, welchen Theseus umbgebracht/ *Morderzy Zboycá w Grecyi, ktorego Thesęus zábił. Infandus.*

Cerdo, nomen fuit Hæretici, à quo Cerdoniani, qui Christum nec natum ex virgine, nec habuisse carnem, nec verè mortuum vel quicquam passum, sed simulasse passionem dicebant.

Cĕrēs, Saturni atq; Opis filia, Inventrix frugum, Dea credita. *Flava, Eleusina, munda, falcifera, legifera, pulverulenta, pia, tædifera, ruricola, frugum genitrix, munifica, potens frugum Eluina, Æthnæa, Ennea, fæcunda, septifera, alumna terrarum, cincta spicis, Sicula, frugifera, annosa, triticea, Catanensis, flavens, culta, Ceienæa, Sicana, Tesmophora, spicata, paleis armata, cupida, herbifera,* Cĕrĕālis, le, quod ad Cererem pertinet. Cĕrĕālĭă, orum, dicuntur sacra Cereris, à Triptolemo instituta. Hæc autem festa tanta religione celebrabantur, ut feriæ pollutæ crederentur, si quis eo tempore cum uxore concubuisset.

Cĕrīnthŭs, Ein Ketzer zu der Zeit S. Johannis des Evangelisten, welcher die Gottheit Christi verleugnet hat/ *Kacerz zá czásu Ewangelisty Jana S. ktory Bostwá Páná Chrystusowego przał.*

Cēīx, īcĭs, maritus fuit Alciones, rex Trachinæ urbis Thessaliæ, qui ad Oraculum navigans, naufragium fecit, postea in avem mutatus. *Trachinius, Oetæus.* vide Halcyone.

Chălcēdōn, ŏnĭs, ein Stadt im Land Bithynia/ des mindern Asiæ gelegen/ gegen Constantinopel uber/ *Miásto Bitynii, w mnieyszey Azyi leżące, przećiwko Konstantinopolim.* Chālcēdŏnĭŭs, civis. Chālcēdŏnĭs, g. fæm.

Chălcis, cidis, urbs Eubœæ præcipua. *Euboica.* Chālcidĭcŭs, a, um.

Chāldæa, Asiæ Majoris Regio, in qua Babylon civitas magna.

Chărĭtes, Die Göttinn der Gutthätigkeit. *Boginie łáski,* quarum tres finguntur à Poëtis: Aglaia, Thalia, Euphrosine vel Pasithea. *Dulces, Blandæ, culta, lætæ, decentes, grata.*

Charitini Germ. Populi, Virtembergenses, ita nominat Pyramus.

Chărōn, ontis, Der Höllisch Schiffmann/ so die Seelen der Abgestorbenen ubersühret/ *Piekielny przewoźnik, ktory dusze zmárłych przewoźił. Portitor, horrendus, squallidus, avarus, pallidus,*

lidus senex, horridus, dirus, durus, Stygius, ater, lethaeus, tristis, tenebrans ora, teter.

Chărўbdĭs, Locus maris periculosus, inter Calabriam & Siciliam. *Metuenda, implacata, vasta, atra, Tauromimitana, inimica ratibus, agitata austro, irrequieta, Zanchaea, Panchaea, avida, torta, dira, torva, saeva, rapax, oblatrans, humida, minax, Sicula, concava, impacata, trux.*

Chĕlōnŏphăgī, Schneckenfresser/seynd Völcker in Carmania, *żołwioiadowie*, non alia, quàm testudinum carne vescentes, earumque testis casas tegentes, Plin. l. 6. c. 25. & Strab. lib. 16.

Chemniza, urbs Mysniae, Chemnitz/ *Chemnicá.*

Chērūscī, Die Völcker in Teutschland umb die Elb/als da seynd Sachsen und Meißner, *Lud w Niemczech około Albin, iáko Sassowie, &c.*

Chīlo, Philosoph. Lacedaemonius, unus ex septem sapientibus Graeciae.

Chĭmaeră, Mons est Lyciae, leonibus & serpentibus inhabitabilis, flammas quoq; in modum Aetnae emittens. *Armata flammis, triformis, ignea, tremenda, ignifera, flammivoma, Lycya, furens, triplex fera, rabida, ardens.*

Chīrōn, Ionis, fuit centaurus, filius Saturni ex Phyllira Nympha. Tandem cum sagittas Herculis admirando teneret, ab illis laesus obiit, mutatus in coeleste signum, quod Sagittarius appellatur. *Armatus arcu, Semifer, Phyllyrislus, geminus, Phyllirides, Semivir, Amythaonius, doctor Achillis, Saturnigena, Peliacus, biformis, Aemonius, sagittifer, herbipotens, torvus, longaevus, Thessalus, doctus.*

Chlōris, idis Florum Dea, eadem cum ea, quae à Romanis Flora dictá est: quae cum Zephyro nupsisset, à marito muneris loco impetravit, ut florum omnium haberet potestatem. Ovid 4. Fast. *Zephyritis, candida, verna.*

Chŏroebŭs Atheniensis, quidam qui primus figulinam artem invenit, einer der die Haffner-kunst erst erfunden/ *Ktory wynalazł gárcárskie rzemięsło.*

Chronus, Prussiae fluv. propè montem regalem in mare effluens.

Chrysas, fluv. Siciliae.

Chrysius, Hungariae fluv.

Chrysostomus, Nobilissimi Scriptoris Ecclesiastici cognomen, Latinè, Os aureum.

Cibinium, urbs Daciae, Hermanstadt/ *Miásto w Wołoszech.*

Cĭcĕro, ein hochbegabter Redner/ auch Bürgemeister zu Rom/ *Krásomowcá Rzymski y Burmistrz tamże. Varicosus, disertus, facundus, consularis, divinus, doctus, pater eloquii pater, patria.* Cĭcĕrōnĭānŭs, a, um, quod ad Ciceronem pertinet.

Cĭlĭcĭă, Regio est minoris Asiae Ciliciae populi. Cilices appellantur. *Vagi, feri, intonsi, crocomadidi.* Cĭlĭcēnsĭs, e, denominativum est, Cĭlĭcĭŭs, a, um, possessivum.

Cĭllărŭs, fuit equus Castoris & Pollucis, secundum Virg.

Cimbri, Populi sunt Germ. qui lingua Gallica latrones dicuntur, auth. Festo. Hos C. Marius profligavit. *Bibaces, bellisoni, terribiles, furentes, furibundi, fortes, Arctoi.* Cĭmbrĭcŭs, a, um.

Cĭmmĕrĭī, populi Scythiae, & omnes praefrigida loca habitantes. *Latebrosi.* Cimmeriae tenebrae, Prover. Grosse Dunckle/ *Wielka ciemność.* O caecum pectus, ô mentem Cimmeriis, ut ajunt, umbris atriorem Lactant. lib. 4.

Cinga, Hisp. fluv., in Iberum influens.

Cinna, civit. Thessaliae. Item, civit. Hispan. in regno Castellae.

Cinxia, Iuno dicebatur, quod nuptiis praeesset. Initio enim conjugii solvebatur cingulum, quo nova nupta erat cincta. Festus.

Cĭnўrăs, Cypri rex fuit, qui ex Myrrha filia sua nescius Adonidem genuit, quem Venus postea in delitiis habuit.

Circē, Filia fuit Solis, & Perses Nymphae, quae quod venefica esset peritissima, dicta est commutasse socios Ulyssis in porcos. *Aeaea, Solis filia, Daedala, vitrea, Titanis, Sole sata, Titania parens Thelegoni, venefica, callida, Phaebeia, magica, insidiosa, docta, pulchra, meretrix.*

Ciris, dicitur Scilla Nisi regis filia, mutata in avem Cirim, id est, Alaudam.

Cisalpina Gallia, quae & Citerior Gallia, & Gallia togata dicitur, Das theil Italien, so ietzt Lombardey genant wird, *Część Włoskiey kráiny, ktorą teraz Lombardią zowią.*

Cispiŭs, Mons in urbe Roma.

Cithae-

Cithærōn, ein Berg in Bæotia dem Bacho zugeeignet/ *Gora w Beocyi, Bachusowi ofiárowána.* Cithærēidēs, Musæ dicuntur, à Cithærone monte prædicto.

Cladianum, urbs Germaniæ ad Danubium Welck/ *Miásto nád Dunáiem.*

Clārŏs, Ionıæ ciuitas. Apollinis oraculo nobilis. Item, Insula una Cycladum. *Phœbea, fæcunda.*

Clāudĭă, Norici civitas, Closter Newburg/ *Miásto w Bawáryi.*

Clāudĭānŭs, Poëta, Ægyptius.

Claudius. Nomen Romani Imperat, & Caligulæ patrui. Hic Britanniam insulam in deditionem accepit, & Orcadas Romano adjecit imperio. Postremò ab Agrippina uxore venenato boleto sublatus est. Fuit alius, item Imperat, qui Gothos Illyricum vastantes bello adortus, incredibili clade superavit.

Claudius, Mons Hungariæ.

Clausemburgum, Transylv. urbs.

Clĕārchŭs. Philosophus quidam.

Clĕānthēs, Asianus Philosophus Stoicus. pauper & laboriosus, qui noctibus aquam hauriendo, & pinsendo victum quærebat.

Clĕŏdōra, Nymphæ nomen, matris Parnassi, à quo Parnassus mons nomen accepit.

Clĕŏmĕnēs, Lacedemoniorum Dux fuit, qui ab Antigono victus ad Ptolomæum Regem confugit, à quo primùm magno in honore habitus, mox calumnia cujusdam Nicagoræ regi suspectus redditus, in carcerem plenum captivorum conjectus est, qui omnes instinctu Cleomenis mutuis concurrentes vulneribus spontanea morte se tyranni crudelitati eripuerunt. Cujus facinorum, cum Cleomenem autorem fuisse Ptolemæus comperisset, mortuum excoriari jussit, & cruci affigi. Plura Plutarch. in vita ejus.

Clĕōnæ, arum, Opp Arcadiæ, ubi Hercules leonem interemit. *Turritæ, humiles,* Clĕōpæŭs, a, um.

Clĕŏpātră, Ægypti regina, mulier impudicissima Quam cum Antonio superavit Augustus. Quare ipsa se interfecit, serpentibus admotis uberibus suis, ne in triumphum captiva raperetur. *Ægyptia, Ptolemæis, Actiaca, ferox, scelerata, incesta, meretrix.*

Clībănŭs, Mons in extremis Italiæ finibus.

Clīō, una novem Musarum,

Clītŏmăchŭs, Athleta & Pancratiastes nobilis fuit, qui pudicitiæ tantæ fuisse dicitur, ut canes si forte coëuntes vidisset, statim vultum averteret: in convivio, si quis sermo lascivus incideret, statim surgens abiret. Ælian.

Clītŏr, oris, Oppid. mediterraneum Arcadiæ, à quo vicinus fons Clitorius appellatur, ei, qui gustaverit, vini fastidium inducens, Ptol. lib. 3. c. 16.

Clītŭmnŭs, Agri Falisci fluv. cujus aquæ potatæ candidos faciunt boves, Plinius lib. 2. cap. 103.

Clītŭs, Mantii fuit filius, qui ab Aurora raptus, nunquam postea apparuit.

Clōthō, Una Parcarum, præsentis temporis curam habens. *Ferrea, grandæva, improba, sedula.*

Clūnĭă, Oppid. Hisp. in extremis Celtiberorum finibus.

Clupea, quæ & Clўpĕă, Civit Africæ in Mercurii promontorio sita: ita dicta à clypei figura.

Clusium, opp. Thusciæ mediterraneum,

Clўmĕnē, Oceani & Tethyos filia, Japeti uxor, Virg. l. 4. Georg. Fuit alia, mater Phaëtontis. Ovid. l. 1. metam.

Clypea, eadem quæ Clupea.

Clўtēmnēstră, uxor Agamemonis, quæ ob amorem Ægisthi virum occidit. Unde etiamab Oreste filio in patris ultionem fuit occisa. Eurip. in Oreste, & Homer. in Odyssea. *Sæva, formosa, cruenta.*

Cōcўtŭs, lat, Luctus, quo nomine dictus est inferorum fluv. à Styge profluens. *Ater, inamænus, iners, paluster, niger.*

Codania Daniæ metrop. Koppenhagen/ *Kopenhag stołeczne miásto w Danii.*

Cōdrŭs, Rex Atheniensis, qui pro patriæ salute certissimæ se morti objectavit

Cœlōs, Thraciæ portus est, ubi Lacedæmonii ab Atheniensibus navali prælio superati sunt. Mela. lib. 2

Cæŭs, Terræ filius fuit frater Japeti & Typhæi, quos omnes uno partu à Tellure quinta luna genitos fabulantur Virg. l. 1 Georg.

Cogamus, fluv. est Mæoniæ ad radicem Tmoli montis.

Colaca, Valentia hodie, Hispaniæ urbs in regno Legionensi.

Cōlchĭs, idis, Regio Asiæ juxta Pontum. Mo-

ius regionis incolæ dicuntur Colchi. *Phryxei, truces, sævi Æei, feroces, algentes, impii.* Cōlchĭcŭs, & Cōlchĭăcŭs, a, um.

Cōlĭdĕs, Insula in Oceano Indico. Veneri sacra; quæ tantæ altitudinis esse perhibetur, ut illuc aves non advolent.

Collatina dea, quæ collibus præsidebat.

Collis libera Urbs Gall, Narbon.

Colmaria, urbs Alsatiæ, Colmar/ *Miásto w Alsacyi.*

Colocaurum, urbs Germaniæ.

Calonia Agrippinensis, Cölln am Rhein/ *Kolno nad Renem.* Ubiorum civitas potentissima, cis Rhenum fluv. sita. Ita dicta ab Agrippina Neronis matre.

Cŏlŏphōn, urbs est Joniæ. Cŏlŏphōnĭī populi, qui tantùm olim belli gloria valuerunt, ut ubicunq; bellum gereretur quod confici non posset, ipsorum auxilio profligaretur. Hinc Proverb. Colophonem addere, ein Werk ausmachen/ *Dokończyć roboty.*

Cŏlŏssæ, arum, sive Colossis, ein Stadt in Phrygia/ dahin auch S. Paulus seine Sendbrieffen die Colosser geschicket hat/ *Miásto w Frygiy, Páweł S. list tám do Kolossenczykow pisał.*

Cŏlŏŭs, Lacus est Lydiæ.

Cŏlŭbrārĭa, Insula in mari Ligust.

Columna Regia, Civitas in agro Brutio.

Comana, orum, civit. est in convallibus Antitauri montis, insigni Bellonæ fano celebris. Inde Comani dicuntur sacri servi Bellonæ.

Comata Gallia, uno nomine appellata est omnis Gallia Transalpina, à studio nutriendæ comæ.

Compostella, urbs Hispaniæ.

Cōmpsăcŭs, fluv. est Thraciæ.

Comum, civit. Galliæ Cisalpinæ.

Cōmŭs, Deus apud Veteres habitus, commessationum. nocturnarumque saltationum præses; in cujus militia authorabantur juvenes, qui coronati noctu cum facibus, musicisq; instrumentis ad amicarum fores saltandi, canendiq; gratia concurrebant, procaciterque lasciviebant, ut fores non nunquam effringerent, quod optimè describit Philostratus.

Concordia, Venetiæ civit. non procul ab Altino, & flum Liquentia.

Condrusi. Populi ditionis Leodiensis, quorum caput Hoyum ad Mosam amnem.

Cōnflŭēntĭă, urbs sita in loco ubi Mosella Rheno miscetur, Coblentz/ *Konfluencya.*

Conimbrica, urbs Lusitaniæ.

Cŏnŏbās, minimæ staturæ nanus fuit, duorum pedum & palmi altitudine, quem Julia Augusti neptis in deliciis habuit, Plin: l. 6 c. 16.

Conopion, Opp fuit ad Mæotin.

Constantia, urbs, Germ. Costentz am Boden-See, *Konstáncya miasto w Niemcech.* Constantia Jula, opp: est Hispaniæ Bæticæ.

Cōnstāntīnŏpŏlis, alias Byzantium Constantinopel/ *Konstantynopol.*

Coas, sive Cos, sive Coa. Insula in mari Icario, Rhodo proxima, & Cariæ opposita. Cōŭs, a, um.

Cōpæ, arum, urbs est Bœotiæ, ad Cephisum amnem, & lucum, quem à nomine urbis Copaidem appellant.

Coppenhagen, Præclara urbs Daniæ.

Cora, æ, urbs Latii.

Coras Opp. Volscis.

Cŏrāx, acis, vel acos, Rhetoris nomen. Est item Ætoliæ mons.

Cŏrāxī, Colchidis populi.

Cŏrcȳrā, Insul. in Ionio mari, Ulyssis naufragio, & Alcinoi hortis clara.

Cŏrcȳrĭs urbs Ægypti.

Cŏrdŭbā, civitas Hispaniæ. *Facunda, docta, dives, fecunda,*

Cŏrdȳlŭs, urbs Pamphiliæ.

Corinium, Liburniæ urbs. Est & urbs Britanniæ.

Corīnthus urbs Achaiæ. *Bimaris, Graia, alta, vetus, felix, uncta, superciliosa, prisca.* Unde Cŏrīnthĭus & Cŏrīnthĭăcŭs, a, um, Qui ex Corintho sunt, vel qui Corinthum habitant. Corinthiensis qui ibi negotiantur. Corinthi, vasa, dicuntur ex ære Corinthio fusa Cŏrīnthĭārĭŭs, a, um, pro amatore nimio Corinthiorum vasorum. Habuit autem hæc urbs montem præruptum iisdem mænibus conclusum, in quo Arx fuit nomine Acrocorinthus, & Pirene fons Musis sacer.

Cŏrīsŭs, urbs Ephesiæ.

Cornelia. urbs German. Wimpen, *Miásto w Niemczech.*

Cŏrnē-

Cŏrnēlĭa, Matrona nobiliſſima fuit, Sempronii Gracchi uxor, & Tiberii & Caij Gracchorum mater. Fuit hæc mulier doctiſſima, & latinæ puritatis diligentiſſima obſervatrix. Quintil. plura.

Corneliorum familia, Romæ fuit illuſtris.

Cornu Byzantium, olim Galata, urbs Thraciæ prope Conſtantinopolim

Cŏræbus, filius fuit Mygdonis, qui incenſus amore Caſſandræ, cum etiam Priamus ei pater deſponderat, ad Trojam venit, ſocero & Phrygib. laturus auxilium, quamvis ei à ſponſa ipsa exitium, niſi abiret, eſſet prædictum. Nam ea nocte, qua Ilium cecidit, occiſus eſt à Peneleo quodam Græco Virg. 2. Æneid.

Corona, vel Stephanopolis Segetuſa, urbs Hungariæ, **Cronſtadt/** *Miáſto w Węgierſkiey ziemi.*

Cŏrōnă, urbs eſt Bœotiæ, non procul ab Helicone, in colle ſita In hujus agro negant talpas gigni aut aliunde illatas vivere poſſe.

Cŏrōnĭs, idos, aliàs Arſinoë, Nympha fuit Phlegiæ, vel ut alii tradunt, Leucippi filia, quæ cum forma eſſet non ineleganti, Apollini placuit, à quo & vitiata, & gravida facta eſt. Verum cum poſtea Iſchidi cuidam Theſſalo, mutuo ejus amore capta ſui copiam faceret, à cervo deprehenſa eſt, ex quo cum Apollo amicæ perfidiam cognoviſſet, telis eam confodit: puerumque (qui poſtea Æſculapius appellatus eſt) ex utero ejus exemptum Chironi centauro tradidit educandum Ovid. l. 2. metam.

Cŏrōntă, urbs Acarnaniæ.

Cŏrŏpē, es, urbs Theſſaliæ.

Corpilli, populi ſunt Thraciæ.

Cŏrsĭcă, Inſula maris Liguſtici.

Cortina, ſive Gortina, urbs Cretæ.

Cŏrtōn, Theſſaliæ civitas.

Cŏrĭbāntēs, fuerunt miniſtri Cybeles, qui in Idea monte Phrygiæ ſaltando & canendo ſacra faciebant. Idèm feruntur fuiſſe cuſtodes Jovis adhuc infantuli. *Truces, Cybelleii, clamoſi, Idæi, armigeri.*

Cōrȳcūs, Nomen urbis, & montis excelſi in Cilicia optimum crocum ferentis. Cōrȳcĭūs, a, um.

Cōs, Inſula in mari Ægæo, una Cycladum, quam Hercules olim diripuiſſe fertur.

Cŏſsūs, mons Bithyniæ: Incolæ Coſſæi dicti.

Cŏsȳră, Inſula in mari Libyco. *Sterilis, parva.* cujus incolæ Coſyræi dicuntur.

Cotys, Thraciæ rex, de quo tradit Plutarchus, quod cum ſibi eſſet conſcius modum ſe in caſtigandis ſervis egredi, pocula quædam, pretioſa quidem, attamen fragilia, ab hoſpite dono accepta, ubi donatorem benigne remuneraverat, univerſa confregit, veritus ne ſi à miniſtris frangerentur, in iram excandeſceret, & nimis atrocem in illos pœnam ſtatueret.

Cous, vide Coos.

Cracovia, Urbs nobiliſſima Polon: metrop: **Cracau/** *Krakow.*

Crāgūs, Mons & urbs Lyciæ. *Viridis.*

Cranaus, Athenarum rex, à quo regionis incolæ, Cranai dicti ſunt.

Craneus, primus Macedonum rex.

Craſſus, prænomine Marcus, Romanus appellatus eſt dives, qui in agris ſuis poſſedit ſeſtertium bis millies, hoc eſt, quinquagies centena millia aureorum coronatorum. Idem negabat divitem eſſe, niſi qui reditu annuo legionem poſſet alere. *Dives, Agelaſtus, cupidus.*

Crates, Philoſophus Thebanus: qui ut Philoſophiæ vacare poſſet, projecto in mare non parvo auri pondere: Abite (inquit) peſſum malæ cupiditates: Ego vos mergam, ne ipſe mergar à vobis. Neque putavit ſe poſſe & virtutes & divitias ſimul poſſidere.

Crāthĭs, thĭdĭs, fluvius Archivorum. Et alius Calabriæ, cujus aquis albeſcunt pecora, & flaveſcunt capilli. *Longinquus.*

Cratis, Africæ fluvius.

Crēmē, ēs, urbs Ponti.

Crĕmĕră, Fluvius Thuſciæ, apud quem 306. Fabii pugnantes à Veientibus occiſi ſunt. *Rapax, turbidus.*

Crĕmōnă, **ein Stadt in Lombardien/ nicht weit von Mantua/** *Miáſto w Lombardyi niedaleko od Mantuy. Culta, pulchra, frumentifera, turrita, miſera, dives.*

Crĕōn, ontis, nomen Corinthiorum regis, qui Creuſam filiam Jaſoni deſponſavit. Alter fuit Thebanus tyrannus, à Theſeo necatus, quod cadavera occiſorum vetuiſſet humari. *Sævus, immanſuetus.* Item, alius Thebarum Rex à Lyco occiſus.

Crēsĭum, urbs Cypri.

Crēſsă, urbs Paphlagoniæ.

Crētă, æ, Crētē, ēs, ein groſſe Inſul im Aegeiſchen Meer gelegen/ jetzt Candia genant/ *Wyſpá wielka ná morzu Egejſkim teraz Kandią zową.* *Minoa, Minia, circumſona, aëria, ſpacioſa, cærula Hecatompolis, potens, Oaxis, Curetis.* Poëtæ fabulantur Jovem in ea natum, & à Curetibus æris, tinnitu conſervatum, ne à Saturno patre devoraretur. Nullum in ea noxium eſt animal. Cupreſſos, alit, auth. Plin. & nigras populos. Habitatores ejus omnes claruerunt arte ſagittandi. Crētæus, Crētĭcŭs, a, um, & Crētēnsĭs, ĕ, adject. Cretizare cum Cretenſi, Proverb. Lug vnd Trug vmb Lug und Trug treiben/ *Sztuki ná ſztukę záżyć.* Crētēs, vocantur populi. Sagittiferi & mulieres Crēſſæ, Creſſeus & Crēſsĭŭs adject. ſunt autem hæc nomina, quæ ex maſculino fœmininum mittunt, ſic Phœnix, Phœniſſa.

Crētheus, hujus Crēthĕōs. Æoli filius fuit. Crethejus, a, um,

Crĕūsă, filia Priami, uxor Æneæ. *Dardanis, mater Juli.* Alia Creontis filia, uxor Jaſonis. *Ephyræa, nata Creontis.*

Crīnīsŭs, Siciliæ fluv. Segeſtæ urbi vicinus.

Crŏcŏdīlŏn, ſive Crocodilorum civitas. Oppidum Phœnices ad Carmelum montem.

Cræsŭs, Ein König in Lydia/ ſo überſchwenglich reich geweſen iſt/ *Krol Lydyiſki bogaty niezmiernie*, qui prŏpter bonorū copiam putabat ſe omnium mortalium fœliciſſimum. Unde oſtendens theſaurum ſuum Soloni, interrogavit, An viveret, quisquam felicior. *Dives, Lydus, pollens, dis, ſuperbus, magnus.*

Crŏmmă, urbs Paphlagoniæ.

Crŏnĭă, orum, Feſttage ſo man dem Saturno zu Ehren begieng/ *Swięto Saturnowi ná cześć.* quæ feſta 4. Kalend. Februarii celebrabantur.

Crŏs, urbs Ægypti. Croites, civis.

Crŏſsă, urbs juxta Pontum.

Crŏtōn, urbs in ſinu Tarentino, tanta ſalubritate aëris, ut inde ortum ſit Proverb. Crotone ſalubrius, de re nequaquam noxia, ſed undequaq; ſalutifera. *Longæva, alta,* Crŏtōnĭātæ, incolæ dicti ſunt.

Crŏtŏpŭs, Rex Argivorum fuit.

Cruni, orum, Thraciæ urbs.

Crūſtŭmīnum, Oppidum juxta Veios, Cruſtuminus & Crūſtŭmĭŭs, a, um.

Cryſſius, Hiſpaniæ fluvius.

Ctĕmĕnē, urbs Theſſaliæ.

Ctēsĭphōn, nomen Architecti, qui templum Dianæ Epheſiæ traditur extruxiſſe. Etiam fuit locus Parthorum.

Cuma, Æolicarum urbium maxima & optima, & ferè metropolis cæterarum civitatum, ab hac civitate cognominata eſt Sybilla Cumea.

Cūmæ, arum, Civitas Lucaniæ ad mare, juxta Puteolos, condita ab his, qui ex Chalcide urbe Eubœæ venerunt. *Teneræ, tepidæ, dulces, ſoporæ, ſegmentatæ, molles.*

Cūpæ, urbs Myſiæ.

Cŭpīdŏ, dinis, ein Gott der Liebe/ oder Freundligkeit/ ein Sohn Martis vnd Veneris. *Bog miłośći, Syn Marſa y Wenery.* *Ferus, flagrans, fervidus, ſordidus, ales, dulcis, pennatus, formoſus, volatilis, gratioſus, laſcivus, volucer, Pharetratus, parvus, præpes, aliger, Idalius, inceſtus, illex voluptatis, procax, ſagittifer, agilis, immitis, teliger, impiger, tener, crudelis, minax, inſtabilis, flammis armatus, lacteus, audax, ludens, ferox, calidus, mellifluus, improbus, impurus, ignifer, malus, Gnydius, cautus, pulcher, ſceleratus, blandus, titillans animam, trux, vanus, atrox, ſævus, rapax, Nectareus, flammigena, cæcus, ſplendidus, pennatus, volans, nudus, cultus, invictus, verſiformis, vagus, armiger, edax, dirus, veſanus, aureus, Paphius, argenteus, inſuperabilis.* Cŭpīdĭnĕŭs, a, um.

Cŭpră, Piceni civitas, non procul ab Aſculo. Urbs Italiæ, in littore Apulo.

Cŭrēs, pl. nu. urbs Sabinorum.

Cūrētēs, Populi Cretæ insulæ. *Phrygii; Dictæi, imbrigenæ.*

Cūrii, orum, fuit familia Romæ admodum pauperis, sed nihilominus commendabilis virtute. Præcipuam in ea laudem meruit M. Curius, quem rapa in foco torrentem cùm legati Samnitum reperissent, eique multum obtulissent auri, Malo, inquit, hæc in fictilibus meis comesse, & aurum habentibus imperare. *Mares, graves, pauperes, pugnaces, veteres, tetrici.*

Cūriō, prænomine Quintus, insignis Orator, qui Cæsarem in quadam oratione omnium mulierum virum, & omnium virorum mulierem appellavit.

Curium, urbs Cypri. Est etiam Ætoliæ urbs.

Cūrtă, Hungariæ regia ad Danubium sita, Buda, Ofen, *Budzyn.*

Curtius, prænom. Marcus, qui in mortem se dedit pro salute populi Romani. Nam cùm in foro Romano terribilis hiatus terræ subito esset exortus, dixerunt Vates, quod nobilissimam victimam peteret Pluto, & nisi nobilissimus vir in illum hiatum se mitteret, grande periculum urbi immineret. Quare Curtius armatus in illum equitavit, & mox hiatus ille desiit. Curtius prænomine, Quintus, nobilis Historicus fuit, qui Alexandri Magni gesta memoriæ prodidit.

Cyănē, ēs, Nympha Sicula fuit, quæ in fontem sui nominis conversa est. Ovid. l. 5. metam. Fuit præterea Cyane quædam puella Syracusana, quæ à patre in tenebris vim passa, eum postea ex annulo cognitum, capillis ad aram pertraxit, illumque primùm, deinde seipsam interfecit, Plutarch. in parallelis.

Cyănĕæ, insulæ sunt in Ponto, lapidosæ, quæ sine periculo navigantur. *Instabiles, patulæ, errantes, præcipites, furentes.*

Cyanippus, Syracusanus fuit, qui filiæ suæ Cyane in tenebris vim intulit. v. supra Cyane.

Cybĕlē, uxor Saturni ita dicta à Cybelo Phrigiæ monte, ubi ejus sacra primò sunt instituta, *Berecynthia, turrita, Phrygia, Entheata, mater Deûm, Idæa, Pesinuntia, turrigera, Cybeleia, veneranda, grandæva, Enthea, Dindymene, torva, sacra.*

Cyclădēs Insulæ sunt maris Ægæi. *Ægeæ, altæ, vadosæ, sparsæ, fulgentes.* Sunt autē numero 53.

Cyclōpēs, Einaugige Risen bey dem Berge Aethna in Sicilien/ so das Schmidwerck sollen erfunden haben/ *Iednoocy Olbrzymowie przy Ethnie gorze Sycylyiskiey, ktorzy kowálskie rzemiesło wynaleźli.* Hinc factus est locus fabulæ, ut Vulcani ministri credantur, & Jovi fulmina fabricare. *Æthnei, infandi, vasti, agrestes, unoculi, immansveti, æriferi, ærisoni, rapidi, portentosi, cruenti, sanguinei, feroces, Siculi, Gasterochires.* Cyclōpēŭs, a, um.

Cydīppē, Puella, quæ pomo decepta ab Acontio. Ovid.

Cydnŭs, Siciliæ fluvius, amœnus & saluber, ex tauro monte oriens. *Cæruleus, flexilis, conspicuus.*

Cydōn, Insignis Cretæ civitas. *Cretica, inclyta, sagittifera.* A qua Cydōnĭŭs, a, um. Cydōnēs, dicuntur hujus urbis incolæ.

Cydōniă, Insula ante Lesbon.

Cygnŭs, (ut Poëtæ fabulantur) Ligurum Dux fuit, Phaëtontis amator, qui post illius interitum diuturno fletu in hanc alitem mutatus esse fertur, *Amyclæus, Dyrceus, amans flumina, Cyastrius, flumineus, Apricus, Ledæus, blandus, vagus.* Plura epitheta vide in appellat. Fuit & alius Cygnus, Neptuni filius, omni ex parte invulnerabilis, cum quo Achilles Trojani belli tempore congressus, cum frustra eum jaculis appetisset: tandem re intellecta, humi eum prostravit, genibusq; collo innixus, animam eripuit, cumq; cadaver spoliare vellet, arma vacua invenit, Cygnumq; in avem sui nominis vidit commutatum. Ovid. 12. metamor.

Cyllēnē, es, Mons Arcadiæ, in qua Maja à Jove compressa, Mercurium peperit, Virg. 8. Æneid. *Cupressifera, felix.*

Cymŏdŏcē, vel Cymŏdŏcēă, nympha marina.

Cynŏcĕphălī, Völcker in Morenland mit Hunds köpffen/ *Ludźie w Murzyńskiey ziemi ze psiemi łby.*

Cynosura, vide in appellat.

Cynthŭs, Deli mons, usq; adeò editus, ut totam insulam dicatur obumbrare, in hoc monte Apollo & Diana nati dicuntur.

Cyparissa, oppidum est agri Messeniaci, ad mare situm, à quo vicinus portus Cypărīsŭs. Fuit & nomen pueri Telephi filii, quem Apollo amavit.

vit, postea in sui nominis arborem convertit.

Cyprūs, Insula in Carpatico mari. *Cynareia, yo- rulenta, Cythereia, circumflua, Idalia, facunda, tellus Veneris, Beliaca, Neptunia, beata, opima.* Cypriŭs, a, um,

Cyprŏgĕnīă, Veneris epitheton.

Cypsĕlīă, oppidum est Thraciæ.

Cyrēnē, es, & Cyrenæ, arum, Insigne Libyæ oppidum. Cyrēnăīcŭs, & Cyrēnæŭs, a, um, & Cyrēnēnsīs, ē, Cyreneica, regio Africæ est.

Cyrnŭs, Insula in mari Ligustico, quæ & Corsica dicitur. Cyrnĕŭs, a, um.

Cyrrhă, Oppidum est in Phocide situm in radicibus Parnassi montis. *Scopulosa, Apollinea, opaca, celsa, docta, Parnassis, Phœbæa.*

Cyrus, primus rex persarum, Cambysis filius, qui devicto Astyage ultimo Medorum rege imperium à Medis ad Persas transtulit. *Titanius, Astyagis nepos.* Item. Cyrus, nomen duorum fluviorum, quorum unus Armeniæ & Hiberiæ fines interluit, & per Albaniam labitur. Alter juxta Pagasardas per cavam Persidem.

Cythĕrōn, Mons est Bœotiæ, Apollini & Musis sacer, à quo Cytherides.

D.

Dăcĭă, est regio Scythica, vicina Thraciæ, vel inter Traciam & Germaniam, nam Dacos à Germanis Ister fluvius separat. Sunt autem Daci, qui nunc Transilvani vocantur. *Truces, leves, atroces, sylvicolæ, crudi.* Dācŭs, & Dācĭcŭs, a, um.

Dædălă, g. n. urbs Lyciæ, apellata a monte vicino, seu à Dædalo ibi sepulto. Dædălĭa, urbs Ital.

Dædălŭs, Ein geschickter Werckmeister, von Athen, welcher allerley Instrument, als Seegen, Hobel, Börer, etc. erfunden hat, *Rzemieślnik przemyślny z Athen, ktory Instrumenta wszelkie wymyślił, iako Dłotka, Hebel, świder, &c. Ingeniosus, faber, volucer, Cres, labyrinthæus, callidus, doctus, Cecropius.* Hic in Insula Creta fecit labyrinthum, & tandem sibi & Icaro fecit alas (ut fabulantur) quibus pervenit in Siciliam & Italiam. Quod ideo fingitur, quia primus vela navium reperit. Fecit & ligneam Venerem, quæ infuso argento vivo movebatur.

Dālmătĭă, Regio est Illirica, in qua aurum inventum est sub principatu Neronis, tanta quidem copia, ut 50. quotidie libras effunderet. Nunc Savonia dicitur. *Montana, frondens, aurifera.* Dālmătă, æ, qui ex Dalmatia est. Dālmătĭcŭs, a, um, adject.

Dămāscŭs, urbs fuit Syriæ, palmis fecundissima, & prunis, quæ adhuc ætate nostra vocantur Damascena. *Ventosa, bellipotens, peregrina, palmifera, pia, antiqua, prisca.*

Dāmocrita, Alcippi uxor, vid. Alcippus.

Dănăē, es, Ein Tochter Acrisii, welche Jupiter geschwächt hat als er sich in ein guldenen Regen verwandlet hat, *Corka Akryzego ktorą Jowisz w deszcz złoty się obróciwszy, zgwałcił. Acrisioneis, Acrisonæa.* Perseum peperit, qui avum suum occidit. Ovid. 2. de Trist.

Dănăŭs, Filius Beli, qui in Ægypto regnavit, sed tandē Ægypto fratri suo regnum relinquens venit Achajam, & ibi regnavit. Unde Achaia dicta est Danaas, & ipsi Achæi vel Græci vocantur Danai. Hic habuit filias 50. quæ nocte una maritos suos Ægypti filios interfecerunt, præter Hypermnestram. Puteos in Græcia primus reperit, auth. Plin. *Iasides, Belides.*

Dania, Dennmarck, *Duńska ziemia.* Septentrionalis Oceani peninsula est maritimæ Saxoniæ lateri adhærens.

Dantiscum, Nobile Prussiæ emporium est, ad mare Balthicum situm, Dantzig, *Gdańsk,* Ubi Vistula in Oceanum influit.

Dānŭbĭŭs, maximus Europæ fluvius, die Thonaw, *Dunaj. Profundus, capax, ferox, rapidus, rigidus, retortus.*

Dăphnē, Penei fluvii filia fuit. quæ cum vim Apollinis non posset effugere; implorato paterno nomine, conversa est in laurum. Ovid. l. 1 metam. *Peneia, Peneis, fugitiva, rigida, Apollinea, proterva, fugax, nivea, Phœbæa, Thessalis, odorata.*

Dăphnĭs, Mercurii filius, formosissimus & dives pastor.

Dārdănŭs, Jovis filius ex Electra uxore Coriti, qui cum Jasium fratrem occidisset, inde fugiens in Samothraciam primum, & deinde in Asiam venit, locaq; tenuit Hellesponto proxima, urbemq; ibi Dardanum condidit, regionemque totam

totam Dardaniam appellavit: quam postea Tros Erichtonii filius Trojam appellavit. *Auctor Trojæ.*

Dārdānĭdæ, sunt Phryges & Trojani sic dicti

Dārdănĭs, ĭdĭs, Mulier Trojana.

Dārīŭs, Rex Persarum, cui Xerxes filius successit. *Persa niger.* Dārīcŭs, Numisma priscum, Darii imagine percussum.

Daruernum, Douer, *Miasto portowe w Anglii.* Portus est Britanniæ insulæ, unde brevissimus ad Caletes trajectus.

David, Judæorum Rex & Propheta, Salomonis pater *Psalmographus, Iesseia proles, Vaticinus, fatidicus, pius, Sanctus, musicus, Psalmicen, argutus, resonus, Deiloquus, Jesseus.*

Daunia, est regiuncula juncta Apuliæ, à Dauno Rege sic dicta. *Dives.* Daunus, fluvius *Pauper aquæ.*

Dĕcāpŏlĭs, est regio Syriæ, propinqua Judææ quæ habuit decem urbes.

Dĕcĭŭs, fuit Romanus consul, qui in bello sese devovit, id est, morti obtulit pro patria. Idem fecit filius ejus, qui etiam Decius fuit dictus.

Dēĭānīrā, Filia Onei regis Calidoniæ & uxor Herculis, cui & Hellum filium peperit. Cùm autem Hercules transiturus esset Hellum fluvium, Nessus Centaurus se sponte obtulit traducere Deianiram, quam deinde, cùm violare vellet. Hercules in eum misit sagittam Nessus autem, ut mortem suam vindicaret, dixit Deiānīræ, ut suo sangvine liniret Herculis vestem, quo illum retineret in amore sui. Paulò post, cùm Hercules Jolem virginem rapuisset, Deianira memor verborum Nessi, vestem cruore illo linitam Herculi misit. Quâ ille indutus tàm graviter cruciatus est, ut tandem se in ignem immitteret. Ovid. *Calidonis, Ætolis, Oeneis, impia*

Dēĭdāmīă, Filia Lycomedis regis Syriæ, ex qua Achilles in habitu muliebri apud Lycomedem latens genuit Pyrrhum. *Scyrias, Scyria, regalis, pudibunda, pulchra*

Dēĭŏnē, Mater fuit Mileti ex Apollinis concubitu.

Dēĭŏtărŭs, Galatiæ rex fuit, Romano populo amicissimus.

Dēĭphŏbē, ēs, Nomen proprium Sibyllæ Cumanæ, quæ Æ eam ad inferos duxit. Virgil. 6. Æneid. *Cumana, filia Glauci, Cumæa, Aphrysia, longæva, vates, docta, Chalcidica, Euboica*

Dēĭphŏbŭs, Filius fuit Priami & Hecubæ, qui interempto Paride Helenam duxit uxorem, cujus tamen dolo & proditione interfectus est à Græcis, quos illa in cubiculum dormientis intromisit. Virgil. lib. 6. Æneid. *Priamides, armipotens, acer.*

Dēlŏs, Insula est maris Ægæi, Cycladum omnium clarissima, in qua Latona Apollinem & Dianam dicitur esse enixa. *Mollis, imbellis, mala, fastidiosa, ignava, tristis.* Dēlĭăcŭs, a, um. *Delius* Apollo dictus, & Delia Luna dicta.

Delphi, Oppid, in Phocide, ubi Phæbus vel apollo clarissimum templum habuit, & oracula edebat. *Delphi* tàm pro Opp. quám pro Oppidanis in plur. num. tant. Dēlphĭcŭs, a, um.

Deltă, ein dreyeckichte Insul. wie der Griechische Buchstab Delta/so der Nilus in Egypten macht an dem Ort/da er sich anhebt in seine Außgäng zutheilen/ *Wyspa troiogranasta, iák litera Grecka Delta, iákq Nilus w Egypcie na iednym mieyscu czyni, gdy się dzieli ná swym wypaściu w morze.* Est item Delta urbs non procul a Syriă.

Democles, sive Dāmoclēs, Adulatoris cujusdam nomen fuit, qui quum coram Dionysio regum felicitatem supra modum exaggerasset, quod & splendidissimé amicirentur, & lautissimé victitarent, Rex quæsivit, velletne suam cum eo conditionem permutare? Quumque annuisset, ornatum regia purpura jussit eum accumbere mensæ, omni genere deliciarum copiosissimé instructæ: sed supra caput strictum ensem de tenuissimo filo jussit suspendi. Metuens itaque Democles, ne fracto filo ensis sibi in caput recideret, maluit ad pristinum vitæ genus redire, quàm tam manifestum vitæ adire periculum, intellexitque quod rex erat, regum vitam in speciem quidem felicissimam videri: si tamen propius inspicias, plenam esse solicitudinis & periculi.

Dēmŏcrĭtŭs, Abderites Philosophus, & magus, qui omnes actus hominum tanquam stultos ridebat, tandem seipsum excæcavit ut subtilius indagaret naturæ secreta. *Physicus, Abderites, siccus præsens.*

Dēmŏsthĕnēs, Atheniensis Orator maximus, in adolescentia balbus. sed vitium naturæ summo labore & industria sic emendavit, ut nemo melius

us loqueretur. Tandem cum libertatem patriæ contra Philippum defenderet, ab illo morti est addictus, fugiens ergo cum deprehensus esset, venenum sumpsit. *Tumultuosus, gravis, disertus, torrens.*

Deucaliōn, Fuit rex Thessaliæ, cujus ætate contigit maximum diluvium, in quo multos homines fabricatis navibus tutatus est. Hinc Poëtæ finxerunt, jactis in tergum lapidibus, reparasse genus humanum. *Promethides.*

Deverra dea. v. Verro in appellat.

Dia, insula est maris Ægæi, una Cycladum. Aliis nominibus Naxos, & Strongilos vocatur. *Brevis,*

Diānă, Jovis filia ex Latone, eodemq; cum Apolline partu edita. Eadem & Luna dicitur, Der Mon/ *Księżyc. Delia, Dictynna, Lucina, casta, trivia, custos nemorum, cultrix nemorum Scythica, Micenea, integra, montium custos, triformis, Elithyia, studiosa pharetræ, honesta, succincta, Dea sylvarum, pharetrata, jaculatrix, Latonigena, torva, Latois, Orestea, consors Phœbi, incincta, agilis, animosa, sancta, Thoanthea, verecunda, pulchra, venatrix, Ephesia, Magnesia, arcitenens, Latonia, innupta, potens nemorum, nemoralis, mitis, nivea, Mænalia, montivaga, Aventina, Tyburtina, Pisæa, clara, Lucifera, candida, Latoia, vaga, Segestanea, omnivaga, aspera, inviolata, sylvipotens, Mænalis, montanicola, sagittifera, nemorosa, nemorisequa, decora, Ortygia, Euxina, Fascelis, Amazon, taurica, Pergæa, tergemina, Enhodia, sylvestris, pharetrigera intemerata.*

Dicæărchiă, urbs olim celeberrima, in ora Lucaniæ, quæ nunc Puteoli.

Dicte, Mons & civitas in Creata. Unde Dictæŭs, a, um, Cretensis.

Dīdō, ūs, vel onis, filia Beli regis Tyri, & uxor Sichei Pontificis, quem cùm Pigmalion rex, Didonis frater ob divitias ejus occidisset, Dido cum thesauro navigavit in Africam, & ibi Carthaginem condidit. Deinde cum Hiarbas rex eam sibi nubere vellet, & Carthaginenses etiam id cogerent, igni & ense se occidit, ob quod dicta est Dido, id est, virago. Nam prius Elisa dicebatur *Sidonia, pulchra, dives infelix, candida, Sidonis, miserabilis, sanguinolenta, misera, profuga, advena, tenera, furiata, Tyria, lacrymosa, Phœnissa.*

Dindimūs, in sing. masc: gen. & in plur. neut. gen Dyndima, Montes sunt Phrygiæ, in quibus colebatur Cybele, quæ propterea vocatur Dindymene. *Ululantia, alta.*

Diŏgĕnēs, Philosophus fuit. contemptor humanarum divitiarum. Habitabat in portarum vestibulis, & civitatum porticibus. Torquebat se in dolio, quod hyeme vertebat in meridiem, æstate ad septentrionem, & quacunq; sol se inclinaret, volubilem convertebat domum. Quotidiè cibum emendicabat. Ad eum cùm accessisset Alexander, rogassetq; an re aliqua indigeret: Nulla inquit ille, nisi ut solem quo apricor, non occupes, quod videns Macedo, Diogenes, inquit esse vellem, nisi Alexander essem. Utebatur pallio duplici adversus injuriam frigoris. Adjuvabat gradum baculo, ob corporis infirmitatem. Moriens jussit, ut corpus suum feris obiiceretur. *Cynicus, animo fixus, Sinopeus.*

Diŏmēdēs, Rex fuit Ætoliæ Græcorum fortissimus. Qui in bello Trojano congressus est cum Ænea, & Venerem ipsam læsit *Ætolus, Tydides, impius, fortis, Oenides, Calydonius, Ætolius,* Alter Diomedes fuit rex Tracum sanguinolentus, qui suos equos pascebat carnibus advenarum, quem tandem Hercules suis equis devorandum objecit. Ovid. *Thrax, Bistonius, crudus, Geticus, sanguineus, cruentus, immanis, immitis, impius, Thre cius, asper.*

Diōnē, ēs, Hinc Poëtæ faciunt Oceani & Tethyos filiam, matremq; Veneris. & pro ipsa Venere accipiunt *Isthmia, Latia, blanda, aurea, pulcra, lasciva, turpis, Therapnea, feminea.*

Diōnȳsiūs, dictus est Bacchus. Et Diōnȳsiă, orum. Bacchanalia.

Dionysius Areopagita, Præsul Atheniensis, Apostoli Pauli discipulus fuit. Hic quum esset in Ægypto, quo se discipliuæ causa contulerat, videretq; eclypsim, nulla ratione, quum Christus passus est, unà cum Apollophane sophista præceptore suo, dixit: aut Deus naturæ patitur, aut mundi machina dissolvetur.

Dircē, es, fuit uxor Lyci regis Thebarum, quam repudiata Antiopâ duxerat. Sed hæc verita, ne Antiopam revocaret, impetravit à marito, ut posset illam in vinculis detinere. Antiopa verò, tempore partus soluta, gemellos, quos ex Jove conceperat, peperit, Amphionem videlicet & Zetum,

Zetum, qui postea Lycum interfecerunt. Dircen verò caudæ indomiti equi alligarunt, quæ diu ita per terram raptata, tandem Deorum commiseratione in sui nominis fontem conversa est, non procul à Thebis. Propertius lib. 3. *Cadmea, Ismenis, sonora, cærula, angusta, Aonia, Cadmeia, antiqua.* Alia fuit Dirce, mulier Babylonica & formosa quæ quoniam Palladi conviciata fuerat, cum se lavaret, conversa est in piscem. Ovid. 4. metamorph.

Dircenna, Fons est gelidissimus in Hispania Tarraconensi.

Diris, Mons est Mauritaniæ, quem propter altitudinem cæli columnam vocarunt.

Dis, ditis, vide in appellat.

Divitense munimentum, vel monumentum, Pagus trãs Rhenanꝰ è regione Coloniæ; Teutsch/ *Wieś zá Renem náprzećiwko Kolnu.*

Divodurum, nunc Theonis villa, Diedenhoven/ *Miásto Niemieckie.*

Dōdōnă, fuit Epiri sylva, Jovi sacra, in qua arbores vocales fuisse dicuntur, *Ferax; grandifera; celsa, vetus.* Dōdōnæus, a. um.

Dodracum; urbs Hollandiæ, Dortrecht/ *Dortracht, miásto Olęderskie.*

Dŏlŏn, onis, Nomen proprium viri Trojani, velox pedibus, qui noctu missus explorator ad castra Græcorum, pro præmio poposcit equos Achillis, sed deprehensus à Diomede & Ulysse, qui & ipsi exploratum exierant, consilia Trojanorum illis aperuit, spe vitæ conservandæ, quæ tamen spes ipsum fefellit. *Antiquus, imbellis.*

Dōrĭs, ĭdĭs, vel idos, Nympha Oceani & Tethyos filia, & uxor Nerei. Et quandoq; pro mari solet accipi. *Amara, cærula, spumosa, glauca, diffusa, Neptunia, formosa, grandæva, cærulea, latè vagans, difflua, humida, auricoma, æquorea, spatiosa.* Est item Doris vel Dorica, Regio juxta sinum Maleacum, quæ à tergo habet Oetam montem: à qua incolæ Dorii, vel Dorienses, vel etiam Dorices appellantur. Inde Dōrĭcŭs, a, um.

Drausi, Thraciæ populi qui puerorum recenter natorum futuram calamitatem deflent. commemorantes omnia mala, quæ vitam ingressos necesse est perpeti: contra autem, defunctorum exequias summa celebrant alacritate gratulantes illis, quod tot malorum myriadibus semel sint defuncti. Herodot.

Drĕpănă, urbs Lyciæ. Et Drepana, plu. num. urbs Siciliæ.

Drepanum, oppidum Siciliæ & mons.

Drusilla, Filia Herodis Agrippæ, quæ interfecit Apostolum Jacobum.

Drÿădĕs, pl. nu. Nymphæ sunt sylvarum vel arborum. Nam Drÿăs, ădĭs. g. f. Græcè, Latinè arborem significat. *Semideæ, cultæ, formosæ, procaces.*

Dubis, Galliæ fluvius Die Dub/ fleust gen Bisantz vnd Doll Dubis *rzeká we Francyi.*

Dŭīllĭŭs, sive Duellius, civis Romanus; qui primus Romæ navali certamine triumphavit. Is jam senex, & trementi corpore in quodam jurgio audivit exprobrari sibi os fætidum & tristis se domum contulit. Cumq; uxori questus esset, quare nunquam se monuisset, ut huic vitio mederetur: Fecissem (inquit illa) nisi putassem omnibus viris sic os olere.

Dūlŏpŏlĭs, Knechtstadt in Lybien gelegen/ *Miásto niewolnicze w Lydii.*

Dūrĭă, sive Durias, Nomen fluvii. Valentiæ proximi. *Formosus.*

Dyrrăchĭūm, urbs est in ea parte Macedoniæ, quæ mari Adriatico incumbit. Hanc urbem Cicero exilii sui tempore amicissimam expertus est, & officiosissimam, in qua & commoratus est, donec Senatus consulto revocaretur. Steph.

E.

Ebion, Hæreticus, tempore Trojani Imper. qui docuit, Christum tantùm esse hominem, ex Joseph & Maria natum, & observationem cæremoniarum Moysis ad salutem necessariam esse.

Eboracum, Britanniæ civitas.

Eburones, Galliæ Belgicæ populi, Die Lütticher/ *Lud w Niderlandźie ták názwány.*

Eburum, seu Olomuciũ oppid. Moraviæ, Germani vocant. Olmucz. in Mehren, *Miásto w Morawie.*

Ecbătănă. plu. num. Metropol. Mediæ.

Echo, Nympha fuit, quæ cùm à Narcisso, cujus amore deperibat, sperneretur, longo mærore contabuit, & corpore demum in saxum converso, nihil nisi vocem retinuit. Ovid. lib. 3. metamorph;

Edom

Edōm, Esau dictus, ob concoctionem rufæ lentis, cujus edulio jus primogenituræ perdidit.

Edōn, Mons est Thraciæ. Edōnī, vel Edōniī, Pop. monti vicini. Edōniūs, vel Edōnūs, a, um.

Edōnĭdēs, Mulieres bacchantes, quæ furore divino agitatæ mysteria Bacchi celebrabant.

Egĕlāstă, æ: Opp. dum est citerioris Hispaniæ, copiâ nativi salis nobilitatum.

Egĕrĭā, Numpha fuit, cui sacrificabant prægnantes, quod eam putabant faciliè fœtum utero egerere.

Egestă, æ, Civit, Siciliæ, quam Æneas condidit, & ab Acestis matre Egesta nominavit. Erat autem Egesta filia Hippotæ Trojani, quam pater, ne marinæ belluæ traderetur, impositam naviculæ, Diis & ventis commisit, quæ tandem in Siciliám delata à Crimneso amne compressa, Acesten edidit. Hæc postea Segesta dicta fuit. *Et* Segestani, incolæ.

Egra, oppidum Arabiæ. Est & alia, Eger am Böhmerwald/ *Miásto Egra w Lesie Czeskim:*

Elæā, Civitas in Creta insulá.

Eleā, urbs Græciæ in Æolica regione ubi natus fuit Zeno, qui ab ea vocatur Eleates. Hinc Eleatica doctrina dicitur Logica, quam Zeno Eleates invenit, ut ait Arist.

Electrĭdēs, insulæ sunt in mari Adriatico, ad ostium Padi.

Electră, filia fuit Atlantis, ex qua Jupiter suscepit Dardanum.

Elĕlĕūs, dictus est *S*ol. Est & unum ex bacchi cognominibus.

Elĕphāntīnă, Insula Nili supra Syenen, oppidum habens ejusdem nominis, & puteum ad Nili ripam ex eodem oppido, in quo Nili incrementa solent incidi Strab. lib. *17*.

Eleusĭs, Civitas in Atticæ provincia, in qua regnavit Eleusinus, qui cum Cererem filiam quærentem liberalissime hospitio suscepisset, illa pro munere ostendit ei omne genus agriculturæ: filium etiam Triptolemum recens natum, per noctem igne fovit. per diem divino lacte nutrivit quumq; grandiusculus factus esset, currui suo: quem alati trahebant serpentes, impositum, per totum orbem misit ad usum frumentorum hominibus indicandum, ob cujus beneficii memoriam Eleusini Cereri solennia sacra instituerunt, quæ Thesmophoria appellantur. Eleūsīnūs, a, um.

Elĭs, ĭdŏs, Arcádiæ urbs ubi 5to anno Jovi Olympiaco, Olympiaci ludi erant. *Nobilis equis, Olympiaca.*

Elĭsă, est proprium nomen Didonis reginæ, id est Carthaginensis.

Ellŏpĭă Regio Eubœæ, & ipsa insula, ab Ellope Jovis filio.

Ellŏpĭūm, urbs Ætoliæ.

Elorūs, Siciliæ urbs est.

Elpēnŏr, nomen comitis Ulyssis, qui à Circe cum aliis sociis in porcum conversus fuit. & deinde pristinæ formæ restitutus, delapsus de scalis, cervicem fregit. Homer. 10. Odyss.

Elysium, quære in appelat.

Emmaus, mai, sive Emmaûs, ûntis, urbs Palestinæ, postea Nicopolis dicta.

Empāndă, Paganorum Dea fuit: ita dicta, quod petentibus pagis, non clausis urbibus præesset.

Empĕdŏclēs, Poëta fuit Siculus, qui immortalitatem novo mortis genere affectans, traditur, clam relictis sociis Æthnam Siciliæ montem ascendisse, & in ardentem ejus craterem se conjecisse, eo consilio, ut cùm nusquam appareret, crederetur factus esse immortalis; sed ejectis impetu ignis ferreis ejus crepidis, rem fuisse deprehensam. *Agrigentinus, Siculus.*

Empŏrĭum. Una urbs Celtica. Altera Macedoniæ, Tertia Siciliæ, Quarta Campaniæ.

Encĕlădūs, Titani & Terræ filius, Ein gewaltiger Riß/ welchen Jupiter mit dem Straal zu bedem geschossen hat/ vnd den Berg Ætnam auff jhn geworffen/ *Olbrzym ktorego Jowisz piorunem strącił z niebá, y pod Etnę gorę wrzućił.* Virg. l. 3. Æneid. *Jaculator, ferox, centipes, trux, atrox, Trinacrius.*

Endўmion, Pastor formosus, quem adamavit Luna adeo, ut cælo relicto in montem Latmū ejus osculandi gratia, plerumque descenderet. Cæterùm Luna, ut Poëtæ fingunt, à patre Jove precibus impetravit, ut quid optasset Endymion, id fieret. Optavit autem, ut perpetuum dormiret somnum, immortalis & expers senii. Hinc Proverb. Endymionis somnus. *Latmius, dormitor, venator, tener, dulcis,*

Enio-

Enĭŏpeūs, Hectoris auriga fuit, à Diomede lancea confixus.

Enīpeus, Fluvius Thessaliæ, apud quem: Cæsar & Pompejus congressi sunt, *Tumidus, dilectus virginibus, undans, pulcher. Hæmonius, Thessalicus, altus.*

Ennă, Civitas Siciliæ, Ennæus, a, um, ut: Ennæa, Ceres.

Enniūs, Poëta antiquissimus apud Romanos *Gravis, arte carens, rudiorum alumnus, ferox. difficilis, pater, doctus, magnus.*

Ennŏsigæūs, dictus est Neptunus, quasi concutiens terram. Nam *Enno* significat Concutio, Gæan, Terram.

Enȳo Furor belli, seu Bellona ipsa, Martis auriga, *Sæva, Martia, navalis. furialis, feralis, crudelis, dira.*

Epămīnōndās, Princeps fuit. *Thebanus.*

Epēūs, Nomēn proprium Endymionis filii & Pœonis fratris, qui primus in muralibus machinis equum reperit, qui & aries dicitur. Plin. l. 7. c. 56. quæ res locum fecit fabulæ: Epeum fabricatorem fuisse equi lignei, quo Troja prodita est.

Ephĕsūs, urbs Asiæ, & metropolis Ioniæ, ab Amazonibus condita. Ephĕsīnūs, a, um.

Ephȳrē, ēs, urbs Achaiæ, quam Corinthum dicimus. *Bimaris.* Ephȳrœūs, a, um, id est. Corinthius. Ephȳrēiăs. adis, mulier quæ est Ephyra.

Epĭcharmūs, Siculus Poëta, cui inventum Comædiæ tribuunt nonnulli. *Siculus.* Alter Epicharmus Philosophus. *Pythagoricus.*

Epĭctētūs, Nomen Philosophi, Stoici, qui dicere solebat: multos esse Philosophos non re, sed verbotenus. Insuper, tolerandam esse injuriam, & abstinendum à voluptate. *Stoicus, claudus.* Unde sic apud Macrobium inquit.

Servus Epictetus, genitus sum corpore claudus,
Paupertate Irus, Diis sed amicus ego.

Epĭcūrūs, Atheniensis Philosophus So die Wollust des Gemüths für das beste Gut hielt/ *Ktory roskosz myśli za naywiększe dobro miał. Doctus:. Gargetius, Neoclides, voluptarius, Cecropius, Cynicus.*

Epĭdămnūs, sive Epidamnum urbs Macedoniæ. aliàs Dirachīum.

Epĭdăphnē, ēs, urbs insignis Syriæ, alias Antiochia dicta.

Epĭdaurūs, sive Epidaurum, urbs Achaiæ, ubi colebatur, Æsculapius, qui ob hoc dicitur, Epidaurius. *Medica.* Item, est urbs maritima, ut Dalmatia, vel Illyria, quæ nunc Ragusium vocatur.

Epĭmĕnĭdēs, Creten sis, à patre suo missus in agrum ut ovem afferret, divertens in specum, dormivit annis 57. deinde excitatus ovem quæsivit, putans se paululùm dormisse, postea philosophari cœpit. Vixit annos 157. secundùm alios verò 299.

Epĭmētheūs, à Poëtis Japeti filius fuisse fertur, & frater Promethei, qui ingenio valens, hominis statuam primus ex luto finxit: quare indignatus Jupiter, eum vertit in simiam, atque in insulas Pithecusas relegavit. Ovid.

Epīrūs, regio inter Illyricum & Macedoniam, vulgo Arton vocatur. *Herbida, potens, sylvosa,* hinc Epīrōtă, aliquis ex Epiro. Epīrōtĭcūs, a, um.

Equestris, Colonia, Galliæ Belgicæ urbs est.

Equi solis. *Alipedes, animosi, volucres; ignipedes, alati radiantes, purpurei, nivei, flagrantes, lucentes, anhelantes, gemmei, luciferi, flammigeri, flammipedes. Eoi fumantes, rubentes, sonipedes, anheli.* Equus Trojanus. *Immanis, fatalis. arduus, ingens, durateus, Dardanius, abiegnus, Palladius, fallax.*

Erăsīnūs, fluv. Achaiæ magnus.

Erătō, Una *Musarum.*

Erătosthenes, Cyrenæus. Plato minor à quibusdam ob doctrinam vocitatus. Cosmographus insignis; qui primus universum totius orbis circulum ducentorum quinquaginta duorum millium stadiorum esse prodidit: unde & orbis terrarum mensor appellatus est.

Erĕbūs, v. in appellat.

Erēmbī, Populus ferus, in finibus Arabiæ, in specubus montium nudus degens, & sine opibus.

Ergĕtīum, Opp, Siciliæ, cujus incolæ dicuntur ĕrgĕtīnī.

Erĭchtheus, Rex Athenarum, quem Minerva, e rure, ubi natus erat, suscepit, educavit, & Atheniensi populo pro rege tradidit. Ab eo Athenæ Erichtheæ dictæ sunt. Virg.

Erĭchtho, Maga fuit Thessala, multis veneficiis famosa. Unde ponitur pro qualibet maga, vel incantatrice. *Effera, profana, grata deis herebi, onerata comis, Thessala. Thessalis, venefica, tristis.*

Erĭchthŏnĭūs, vel ĕrĭchthēūs, Atheniensium rex fuit ex semine Vulcani in terram projecto editus.

Erĭdănūs. fluv. Italiæ notissimus ab Alpibus veniens, alio nomine Padus. Hunc Poëtæ fabulantur, quum paternum currum regendum su-

sceepisset, aurigandique imperitia orbem terrarum in discrimen adduceret, à Jove fulmine ictum in Padum fluvium decidisse, eique Eridano nomen fecisse. *Rex fluviorum, auratus, Phaetonteus, superbus. stellifer, ferus, rapax, vagus, nobilis. ingens, corniger princeps fluminum, inundans, turbidus, Venetus, violentus parcus amnium* Est item Eridanus sydus, arieti proximum.

Erigŏnē, es, filia fuit Icari. quæ audita patris morte, quem Attici pastores inebriati interfecerunt, seipsam laqueo suspendit, sed miseratione deorum mutata fuit in cæleste signum, quod virgo dicitur. Virg. *Flebilis, Marathonia, Icaris, pia, Icaria.* Erigŏnēĭŭs, a, um.

Erimanthus, vel Erymanthus est mons sylvosus Arcadiæ, in quo aprum horribilem Hercules cepit, & vivum detulit Euristheo Regi. *Phocaicus. gelidus, cupressifer, monstrifer.* Est etiam fluvius ab illo monte defluens,

Erinnys, Furia infernalis. *Tristis, feralis, fera, insana. atra, crudelis, nocturna, flammifera. torva, sæva, minax, tenebrarum incola, anguibus implicata, anguifera, furialis, stygia, dira, impatiens, funesta, rabida, scelerata, improba, discors, tragica, anguicoma.*

Eriphīlē, uxor Amphiarai Vatis, quæ accepto à Polynice aureo monili maritum latentem, ne ad bellum Thebanum, ubi se moriturum sciebat. proficisci cogeretur, Polynici prodidit. Virg. 6. Æneid. *Perfida, nefanda, impia, avara, mæsta.*

Erisichtōn. quidam Thessalus, qui Cererem spernens, & ejus lucum succidens, tam famelicus factus est, ut consumptis omnibus bonis venderet pro cibo etiam filiam, quæ ope Neptuni in varias species mutata, semper refugit emptorem suum. Tandem Erisichton propria membra præ fame comedit. Ovid. 8. metamor. *Triopeius; sacrilegus, profanus, avidus.*

Erphodia Oppidum Thuringiæ, Erffurt/ *Erford.*

Erymanthus, v. Erimanthus.

Erīthīa. Insula est in Oceano, proxima Gadibus. In ea tanta aeris benignitas esse fertur, ut homines pariat penè immortales Strab. l. 5. Plin. l. 4. cap. ult.

Erȳthiă; insula est maris rubri pro quo nonnunquam solet accipi. *Barbara; trepida, sagittifera.*

Erythrēŭm mare, id est rubrum mare; Das rothe Meer/ *Czerwone morze.*

Erȳx, rycis filius Neptuni & Veneris. Item Mons Siciliæ. In hoc monte Venus habuit templum sibi dicatum, unde dicitur Ericina. *Altus, celsus invius saxis nimbosus, siculus.*

Esīs, fluv. Umbriæ.

Essĕdŏnes, populus Scythicus, qui funera cantu efferebant, & carnes mortuorum mixtis pecudum carnibus edebant. Item de ossibus humanis pocula faciebant.

Etĕŏclēs, filius Oedipī regis Thebarum & frater Polynicis. Quibus quum pater moriens regnum alternatim regendum dimisisset, & Eteocles peracto sui principatus anno, fratri cedere noluisset, mutuis vulneribus ambo se confecerunt, & alter ab altero interfecti sunt. Quorum cadavera, cum in uno rogo comburerentur flamma se divisit in duas partes, quasi illi nondum finissent odia Stat. in Thebaide *Labdaicus durus, infandus, Oedipodonius, sævus, Tyrius, nefandus, Cadmæus.*

Etruria, v. Hetruria.

Evādne, filia fuit Martis & Hyphiæ, quæ in rogum mariti sui Capanei, apud Thebas interfecti, dum celebrarentur exequiæ, se conjecit. *Capaneia, audax, fida.*

Evān; est cognomen Bacchi, *Thyrsifer, semeleius, uvifer.* Hinc Evāntēs dicti sunt Bacchæ, quæ Liberi patris Orgia celebrantes Evantis nomen identidem acclamabant.

Evāndĕr, Mercurii & Nicocastri Carmentis filius, cum fratrem suum imprudens occidisset, fugit in Italiam, & in Palantino monte fecit civit. nomine Balanteum. *Arcadias, Palatinus, Tarrhasius, Arcas. exsul. Nonacrius.* Evāndrĭŭs, a, um.

Eūbæă Insula adjacens Atticæ & Bæticæ valde propinqua Est & urbs in eadem, quæ hodie dicitur Nigropontus. Eūbŏĭcŭs; & Eubœŭs, a, um.

Eūclīdēs, Megarensis Philosophus, auditor Socratis, & insignis Geometra.

Eūdōrā, Nympha Oceani, & Thetios filia Item una ex Athlantidibus.

Eūdŏxŭs, Magnus Astronomus, & Medicus & Geometra, qui primus annum deprehendit & conscripsit

Evēnŭs, fluv. Ætoliæ. *Turbidus*

Eugănĕi, populus vetus in Venetia. Nam Veneti pepulerunt Euganeos *Veteres.*

Euhyŭs, id est, Bacchus. Eubyas; g. f. Sacerdotula Bacchi.

Eumĕnĭdēs, funt Furiæ infernales. *Turbidæ, fæ-væ, ferales, ſtygiæ: cruentæ; angvicomæ, truces, tartareæ crudeles, horrendæ, diræ, furentes.*

Eumæŭs, Subulcus fuit Ulyſſis, qui dominum à bello Trojano reducem, operâ ſuâ adjuvit contra procos uxoris. Homer. l. 22. Odyſſ.

Euphrātēs, fluv. Meſopotamiæ grandis. *Altus, fertilis, vagus. tumidus, celer, flexuoſus. Aſſyrius.*

Euphrŏsĭnă, æ. vel Eŭphrŏsĭnē, es; eſt una de tribus Gratiis. & interpretatur: lætitia.

Eupŏmpŭs, ein berümbter vnd kunſtreicher Mahler/ *ſławny malarz.* Hujus diſcipulus fuit Pamphilus Macedo, qui Apellem inſtituit.

Eupŏrus, C. Gracchi ſervus fuit, qui dominum ex Aventino fugientem, quandiu potuit, tutatus eſt: Occiſo deinde domino ſuper cadaver proſtratus, ſibi quoque mortem conſcivit. Valer. l. 6. c. 8.

Eurĭpĭdēs, Poëta tragicus inſignis fuit; Caſtitate autem vitæ tanta fuit, ut mulierum oſor fuerit cognominatus: tandem à canibus laceratus. *Cothurnatus, tragicus.*

Eurīpŭs, eſt pars maris inter Eubœam & Bæotiam, ubi fluctus ſepties in die, & toties in nocte mutatur, tam vehementer ut naves plenis velis currentes retrahat ſecum. *Euboicus, fuſilis, fugax, vagus, varius, tenuis, inſtabilis, æſtuans, lubricus.*

Eurōpă. Tertia pars orbis terræ, incipiens, à Tanaa vel Helleſponte, & deſinens in Atlanticum fretum. *Dives potens,* fuit & filia Agenoris Regis Phœnicum quam Jupiter forma bovis aut vituli raptam abduxit in Cretam. *Tyria; Sydonis, Creſſa, Agenoris, roſea.*

Eŭrōtās, flu. Laconiæ *Teuareus, frigidus, jaſper, oliver, viridis, Lacedæmonius.*

Eŭryălē. Regis Minois filia fuit, quæ Neptuno Orionem peperit.

Eŭrўbătēs, Ulyſſis præco ab Agamemnone miſſus, ut ab Achille auferret Briſeidem. Ovid. in epiſt. Briſeid ad Achil.

Eŭrўclīă. Ops Piſenoridæ filia pulcherrima, quam Laertes in prima exiſtens pubertate viginti boum precio emit: Quæ & facta eſt Nutrix Ulyſſis. *Longæva*

Eŭrўdĭcē, es, Orphei uxor, fugiens Ariſteum (à quo adamabatur) morſu colubri inherba latentis interfecta eſt. Pro qua recuperanda Orpheus inferos adijt, & carminibus illos flexit ut eam ſibi redderent hac lege, ne reſpiceret illam donec ad ſuperos rediſſet. Virg. 4. Georg. *Nitens, nivea, formoſa, pulcra, Threicia,* Fuit & alia Eurydice uxor Neſtoris.

Eūrўlŏchŭs, Phlegyarum rex, & conditor Thebarum.

Eūrўmĭdēs Telemus, Eurymi filius, inter Cyclopes Vates egregius, qui Polyphemo prædixerat omnia quæcunque ab Ulyſſe paſſus, eſt. Ovid. 13. metam.

Eūrўſthēŭs, filius Stheneli regis Mycenarum, qui aſtutia Junonis induxit, ut ſic ille periret, licet Hercules virtute ſua ſemper victor evaderet.

Eūrўtŭs, Rex Occhaliæ, pater Joles, quem Hercules urbe capta occidit, eò quòd filiam deſponſatam ſibi negaſſet. Fuit & Eurytus unus ex centauris, qui cum Hippodamiam vi rapere vellet, à Theſeo eſt occiſus.

Eūsēbĭă, Civitas Cappadociæ, Cæſarea poſt dicta.

Eūtæă, urbs Arcadiæ.

Eūtĕrpē, es, Una Muſarum ab Euterpo, quod eſt, bene delector. *Sancta.*

Eutimus, Poëta Locrenſis, ſemper victor in Olympia, & Jovis & Apollinis juſſu vivus conſecratus.

Eūtўchēs, Hereticus Conſtantinopolitanus Abbas, qui negabat Chriſti carnem noſtræ ſimilem eſſe.

Eūxĭnŭs, eſt pars maris juxta Byzantium, alio nomine Pontus. Prius Aonus vocabatur, *Gelidus.*

Exquĭlĭæ, arum, plu. num. tantùm. Mons & vicus in urbe Roma, ſic dictus, quia ibi erat arx & excubiæ regis Tulli, qui illum montem urbi addidit. *Gelidæ, aquoſæ,* exquĭlīnŭs, a, um. Exquilina porta, quæ in Exquilias ducit.

F.

FAbărīs, fluv. Sabinorum. Făbĭī, Fabiorum Romæ familia fuit illuſtriſſima & admodum populoſa, *Strenui, Romulidæ, docti* Făbĭŭs & Făbĭānŭs, a, um.

Fabius Maximus. Conſul Rom. qui cunctando vires Annibalis attrivit Claud. *Solers, invictus mora, cunctator, morans. lentus.*

Făbrĭcĭŭs, Conſul Rom. qui contra Samnites & Pyrrum regem bella geſſit, valde ſobrius & fidelis. Nam munera hoſpitum ſprevit, & regis medicum

dicum sibi pollicentem necem domini sui, legatum remisit ad regem, scribens etiam quid ille facere voluisset. *Gravis, pauper, rigidus, tristis, invictus donis, fidelis, Romanus,*

Făbŭlīnŭs, Deus, qui pueris, primo fari incipientibus præesse putabatur, cui etiam Romani sacrificabant, cum primùm liberi eorum fari incipiebant. Nonius.

Falĕrĭī, urbs Faliscorum, nunc vicus in Hetruria. Falisci, Populi Hetruriæ.

Fălĕrnŭm, Mons Campaniæ; ubi vinum generosissimum nascitur, Falernum dictum.

Falisci, v. Falerii.

Fāma, Poëtæ fabulantur Titanis & terræ filiam, editam à matre, ut deorum scelera patefaceret, quod Gigantes interfecissent. Virg. l. Æneid. *Mendosa, mendax, volucris, vaga, incerta, turbida, turbatrix, improba, garrula, memor, superstes, velox, celebris, insignis, maligna, procax, mundivaga, memorabilis, sagax, vivax, conspicua, celer, verbosa, magnifica.*

Famem, Herebi & Noctis filiam doctè & ingeniosè depingit Ovid 8. metam. *Vesana, Perusina, ambitiosa, Saguntbina, mortis alumna, inops, imperiosa, mæsta, anhela, perniciosa:* Plura Epith. vide in appellat.

Fārfārŭs, sive Farfar, Syriæ fluv qui ex radicibus Libani montis emittitur, & per Anthiochiam fluens Syria commiscetur.

Faunus, antiquissimus Aboriginum Rex in Latio filius Pici. Is genuisse fertur Faunos, Satyros, Pana, & Sylvanos rusticorum numina, quos Poëtæ fingunt cornigeros & caprinis pedibus. *Sylvicolæ, agrestes, bicornes, cornipedes, Lycæi, Menalii, semicapri, Apennicolæ, placidi, cornigeri, ruricolæ, cicuticines, rigidi, prodigiosi, noctivagi, capripedes, celeres, leves, frondentes; sagaces, Parthenii, Arcadii, monticolæ, procaces, madidi, lascivi.*

Favonius, quære in appellat.

Fĕlsĭnă, urbs Italiæ. postea Bonnonia dicta.

Fĕrĕntīnum, Oppid. Tuscorum. juxta Fesulas, non procul ab Arno fluv. Ferentini incolæ dicti.

Fĕrōnĭă, Nemorum dea.

Ferraria, urbs Ital. celeberrima. ad veterem padum sita.

Fĕscĕnnĭă, Opp. Hetruriæ, ubi nuptialia carmina dicuntur inventa, Fĕscĕnnīnŭs, a. um, ut Versus Fescenninus, *Dicax.*

Flamen, Flaminia, Flaminica, & Flaminium, v in appellativis Flo.

Flāndrĭă Regio in finibus Belgarum, Flandern/ *Flandrya.*

Flevo. Rheni fluminis ostium, Die Waal/ *Uście rzeki Renu.*

Flexum, Oppidum Pannoniæ, Preßburg/ *Preszburg.*

Flōră, Meretrix fuit ditissima, quæ Romanum popul. constituit hæredem, unde & in decorum numerum relata est. Capitur & pro dea florum. *Jocosa, rustica, odora, delicata, decens, Zephyritis, lactiсina, pulchra,* Flōrālĭă, lium, Festa eidem constituta. Flōrālĭtĭŭs, a, um, quod ad Floralia pertinet.

Flōrĕntĭă, olim Fluentia, urbs insignis Hetruriæ. Florentz in Italien/ *Florencya Miasto we Włoszech, Syllena.*

Fons Solis. Der Sonnenbrunn in desertis Lybiæ, welches Wasser Abends vnd Morgens lau ist/ zu Mittag gantz kalt/ zu Mitternacht gantz heiß/ *Stok słoneczny na puszczy w Lybii kędy woda wieczor y ráno letnia bywa w południe źimna, o pułnocy gorąca.*

Foriculus, v. in appellat. Fores.

Fortuna, dea credita est Antiquis, *Rhamnusia, omnipotens, Rhamnusis, Lenocinans, imperiosa, jocans, deceptrix hominum, Prænestina,*

Fortunatæ insulæ. in Occidente contra Mauritaniam.

Fŏrŭlī, orum, Opp. Sabinorum.

Forum Appĭi, Mediterr, Latiiopp; Forum Bibalorum, Hispan. Tarraconensis, oppid. Forum Cassii, Thusciæ mediterr. opp. Forum Cellæ Hetruriæ opp: Forum Claudii opp: Alpinum. Centronum metropol: Forum Cornelii, opp. in Flaminia, quod & Forum Julii, Civit. quæ & Aquileia dicitur. Forum Sempronium, urbs in Flaminia, aliàs Faventia. Forum Tiberii. opp. Helvetiorum, Keyserstul/ *miasto w Szwaycarskiey ziemi.* Forum Vibii, Villach/ *Miasto w Szwaycarskiey ziemi*

Francofordia ad Mœnum, Franckfurt am Meyn/ *Franckfort nad Menem.* Est & alia urbs ejusdem nominis, ad Viadrum fluvium sita; Franckfurt an der Oder/ *Franckfort nad Odrą.*

Franconia, Regio German. inter Hassiam

& Sveviam, Franckenlandt/ *Frankońska ziemia między Hessyą y szwabámi.* Francones, Die Francken/ *ći Frankowie.*

Friburgum, urbs alia, in Brisgoia, alia in Vchtlandia, alia in Misnia.

Frisii, die Frießländer/ *Obywátele Fryzyi.*

Fruxinum Fryssingen/ *Miásto w Bawarskiey ziemi.* urbs Vindel.

Fūcinŭs, Lacus Italiæ magnus, propé Albenses, Et alius Volscorum.

Fūgālĭă, orum, Römische Festage, so man hielt/ zur Widergedächtnuß der vertriebenen Königen, vnd der erlangten Freyheit/ *święta Rzymskie, na pamiątkę wygnanych Krolow y przywroconey wolności.*

Fulvia, Fuit uxor quatuor turbulentorum civium, qui pestes fuêre patriæ. Quorum unus Antonius triumvir, cujus jussu, cum Cicero orator interfectus esset, Fulvia uxor Antonii adeò lætata est, ut linguam exemptam, ex interfecti capite, aciculis confoderit.

Fundi, orum, urbs Latinorum mediterranea, unde Vina Fundana.

Fūrĭæ, arum, dicuntur tres filiæ Acherontis, & Noctis, scil, Alecto, Tisiphone, & Megæra, quæ torquent inferos, pro capillis habent angves. Vocantur etiam Diræ, Eumenides, & infernæ canes. *Ultrices, diræ colubriferæ, infernæ, vipereæ. crinitæ angvibus; immanes, tartareæ, horrendæ: stygiæ. angvicomæ. ardentes: deformes. tristes, sonoræ, Giganthææ; rebelles, squallidæ horridæ, ministræ ditis, nefandæ, noxiæ, acerbæ crudeles, Acheruntigenæ, comantes angve. Plutonides, præcipites; severæ, Hydrigeræ, atræ, profanæ, Alcmæoniæ, noctigenæ.*

G

GAba, Oppid. Galilææ.

Gabasum, Opp, Avernorum in Gallia Aquitania. unde Gabalici, populi.

Gabba, urbs Syriæ,

Găbĭī, orum, urbs Volscorum, unde Gabinus, a. um, & Gabinensis, e.

Gabreta sylva, Der Böhmer Wald/ *Las Czeską ziemię w koło obchodzący.*

Gaddir, g, neu, urbs Gadibus.

Gādēs, dium, plur. num. Duæ insulæ sunt, & utramq; tam sing. numero Gadam, quam plurali Gades appellamus. Sunt autem in fine Bethicæ provinciæ ad occidentem. *Tyriæ, Herculeæ, occiduæ, Hesperiæ, vadosæ, jocosæ,* Hinc Gādītānŭs, a, um.

Gæon est fluv. per Ægyptum & Æthiopiam fluens, alias Nilus, & oritur à fonte Paradisi.

Gœtūlĭă, Africæ interioris regio, cujus incolæ Gætūlī, dicuntur.

Gágates, seu Gages. fluv. Siciliæ.

Gălăctŏphăgī, pop. Syriæ.

Gălānthĭs, Alcmenæ ancilla fuit, quam Iuno in mustelam dicitur transformasse, latius Ovid. l. 9. metam.

Gălătēā, Nympha marina, filia Nerei adamata à Polyphemo. *Nerine, Nereis, viridis, procax, candida.*

Gălătĭă, Regio minoris Asiæ, alias Gallogræcia dicta. Hinc Galatæ, vel Gallogræci dicti sunt incolæ.

Gălēnŭs, Medicus præstantiss. Fama est eum 140. annos Vixisse.

Gălĕōtæ, in Sicilia dicebantur portentorum interpretes. Cic

Gălēsŭs, fluv. juxta Tarentum; Aqua ejus pota, oves candidas reddit. *Theraphnæus, Lacedæmonius, piger, umbrosus, Oebalius, Phalanthæus, liquidus, albus, niger, Spartanus*

Găllăĭcī, sive Găllæcī, Populi Hispaniæ, Gallis finitimi.

Găllæcĭă, Provincia Hispaniæ, habens ab Oriente Sequanam fluvium, à Meridie Lusitaniam, & Septemtrione Oceanum.

Galli Cybeles, vide Gallus fluvius.

Găllĭă, Das Gantze Land zwischen dem Rhein/ Alpen/ Hispanien, vnd dem Meer/ *Francuska ziemia między Rhenem, gorami* Alpes. *Hiszpanią, y morzem leżąca. Animosa, ferox, dives, armipotens, fertilis, facunda; flava, ferax vini.* Galli, dicuntur populi, in sequentes gentes regionesq́, divisi. *Feroces, bellicosi, truces, Romanis infesti, armorum avidi, rebelles, acres, stolidi, fortes, tumidi, leves, alacres, sævi; atroces, efferi; ardentes.* Gallia comata & Transalpina, Idem Gallia togata & Cisalpina. Lombardey/ *Lombardya.* Gallia Narbonensis, sive Braccata, Die

 Pro-

Provintz Delphinat und Langendock/ *Prowincya Delfinat y Langendok.* Gallia Aquitanica. Gaskonien/ *Gaskonia.* Gallia Belgica, Was zwischen der Sequanen und dem Rhein ist/ *Część leżąca między Sekwaną y Rhenem.* Gallia Lugdunensis. Das übrige zwischen den obgenandten/ *Pozostała część pomianowanych.* Dicitur & Celtica. Gallŭs, Gāllicŭs, & Gallĭcānŭs, a. um. quod ex Gallia est.

Gallogræcia, vide Galatia.

Gāllŭs, Phrygiæ fluvius, cujus aquam potantes facit furere. Hinc dicebantur Galli sacerdotes Cybeles Deæ Phrygiæ, qui se castrabant & inter sacrificandum furiosè se habebant. *Phryges, sanguinei, resupinati, Celænei, secti.*

Gamphasantes, Populi Lybiæ, sine ullis vestibus viventes, præliorum inexpertes, ideoq; obvios fugiunt. Plin. Lib. 5. cap 8.

Gandavum, urbs Flandriæ. Gend/ *Gandawa.*

Gāngē; urbs Indiæ regia.

Gāngēs, is & etis, Magnus fluv. Indorum. ex fonte Paradisi ortus. *Pulcher, rapidus, spatians, immensus, tepidus, Indicus, corniger, cæruleus, latè undans, Eous, dives, aurifer, arenosus, terreus, magnus.* Gāngēticŭs, a. um, id est, Indicus.

Gannodurum Costentz am Bodensee/ *Konstancya miasto w Szwabskiey ziemi.*

Gānўmēdēs, Poëtæ dicunt puerum fuisse Trojanum, elegantis formæ & propterea raptum ab aquila. dum venaretur in Ida monte Troidis, adhibitumq; mensæ Jovis, ad præministranda ei pocula. *Dilectus Jovi, Trojanus, regius, flavus; pocillator, catamitus. Phrygius, Iliades, raptus Iovi Idæus,* Phryx. *Iliacus, gracilis, Sangarius; Dardanius, Eohebus, Troicus, Tros, aureus, roseus, urniger, pulcher, cinædus.*

Garămāntēs, pop Lybiæ & Africæ. Matrimoniorum expertes, passim cum feminis degunt. Nullas certas habent sedes. Sub ciliciis semper agunt. Mulieres servilia ubiq; ministeria semper faciunt. *Nudi, perusti, inculti, sævi, veloces, inopes, nigri, arenivagi, matrimoniorum expertes, infelices.* Gărămānticŭs, a, um, adject. Gărămāntis, tidos. Patronym. fæmininum.

Gărgărŭs, ri, in plur. Gargaras, orum, Mons & opp. sub monte in Mysia. *Ardua, Pangæa, flavescentia, culta, Priameia.* Ponitur & pro tota regione. Alii volunt esse cacumen montis Idæ.

Gărūmnă, æ, fluv. Galliæ, à Pyreneis montibus defluens, qui Celtas ab Aquitania separat. *Æquoreus, validus, velivolus, refluus, defluus, celer, rapidus, magnus.*

Gaulēōn, Insula est Lybiæ objacens, in qua serpens, neq; nascitur, neq; invectus vivit: pulvisq; ejus, quocunque gentium jactus, angues & scorpiones perimit.

Gauodurum, Lauffenburg, in Helvetiis *miasto w Szwaycarskiey ziemi.*

Gaurŭs, Mons Campaniæ, *Bácchæus,* unde Gaurinum vinum.

Gāză, urbs Palestinæ, vel Judeæ, ubi olim regia gaza, id est, pecunia, velut munitissima arce erat. *Eoa, Persis, Lyda nobilis, externa Ptolemais, Persica, caduca, Attalica, fluxa, dives, Asiatica.* Gāzæus, & Gāēætĭcŭs, a, um.

Gĕbēnnă, Mons qui hodie dicitur Geneuræ. ein Berg in Franckreich/ *Gora we Francyi.*

Gedanum, Dantzig/ *Gdańsk,* urbs in Prussia Regali ditionis Polonicæ, emporio & fortalitio

Gĕdĕōn, Judex in Israël. *Magnus,* (celeberrima

Gĕlă, fluv. & urbs in Sicilia.

Gĕlōni, sive Gĕlōnēs, pop. Scythiæ, nunc Geræ, vel Tartari dicuntur. *Acres, sagittiferi, volucres pharetrati, flavi, imperiosi, equimulgi, dispersi, picti.*

Genadium, urbs Hungariæ.

Geneva Genff in Saphoy/ *Genewa.*

Genezara. Lacus Galileæ: 16. mill. passuum latus, atque multis oppidis septus. Etiam dicitur mare Galileæ, & mare Tiberiadis, nam Tyberias urbs ei adjacet.

Genius deus, vi in appellat.

Gĕnŭă; ein gewaltige Gewerbstadt in Liguria gelegen, *Miasto w Liguryi nad morzem.* quæ vulgo Janua dicitur, quod à Jano conditam dicant *Armisona, potens.*

Gĕrgĭs, ithos, vel Gergithos thi. opp. Troadis; sive Æolidis, à quo Sybillarum una Gergithia dicta est.

Gĕrmānĭă, Deutschland/ *Niemiecka ziemia. Horrida, fera, bellatrix, dira, perfida, ferox, audax, flava, frigida, nebulosa, effera, dives, bellax, armipotens*

potens

potens, pugnax, atrox, fortis, barbara. Germani dicti sunt pop. Germaniæ. Die Deutschen/ *Niemcy. Invicti, transrhenani, potentes, atroces, bellaces, truces, cærulei.* Dicti sunt Germani, quasi fratres Gallorum, quibus solent pares esse moribus. Gērmānĭcŭs, a, um.

Gĕrră, nomen trium urbium. Unius in Syria, alterius prope Traconitas, tertiæ in felici Arabia, quæ turres habet ex salis quadratis molib.

Gĕrrŭs, fluv. Scythiæ.

Gēryŏn, Rex Hispan. qui propter tria regna sua Tricorpor dictus est, quem Hercules superavit, ut Poëtæ fingunt. *Tricorpor, tergeminus, ter amplus Iberus triformis, ferus, minax, triplex,* Alii dicunt fuisse tres fratres ita concordes, ut unus putarentur. Gēriŏnāceŭs, a, um.

Gēsŏriăcum, vel Iccius portus, Cales in Flandern/ *Kales miasto we Flandryi.*

Gessariacum navale, Gent, *Gent miasto we Flandryi.* vulgò Gandavum.

Gĕtæ, arum, Populi sunt Scythiæ, moribus inurbanis & barbaris. Nullos habent in agris limites, sed fruges communes. Gaudent sagittis & pharetris. Integuntur ferarum pellibus. Bibunt equinum sanguinem permisto lacte. Non vescuntur carnibus. Solebant olim mortuis viris uxores interficere. *Hiberni, astuti; infesti, pharetrati, rigidi, crudi; Marticolæ, stolidi, squalidi, duri, inhumani, hirsuti, truces: feroces, indomiti, diri, intonsi, sævi; feri pelliti, armiferi; flavi, fortes; vagi; gelidi, belligeri, barbarici. Threicii: infrenes, truculenti; illepidi.* Gĕtĭcŭs, a, um.

Getuli, Populus vagus in Africa.

Gĭgāntes à Poëtis finguntur fuisse filii Terræ & Titanis, tanta superbia, ut impetum fecerint in deos, eosq; cælo detrudere conati sint, cujus rei causa, dii omnes mutatis delituerunt formis in Ægypto, *Conjurati, Ætnæi, Tyranii, sævi, Terrigenæ, anguipedes, serpentigeri, Phlegræi, Pallenæi, furentes, indomiti, serpentiferi, centimani, ventrimani, superbi, Theomachi,* vide Gigas in appellativis.

Gindes, flu. per Dardanos in Tygrim fluens.

Gion, id est, Nilus fluv. Ægypti.

Gĭtră urbs Palestinæ.

Glanis, Hetruriæ fluv. in Tyberim influens.

Glaucus, qui piscator fuit, quum pisces captos in ripa explicuisset, subitò contacta quadam herba se colligentes, in fluvium prosiluerunt. Admiratus itaque Glaucus herbæ illius vim, quum & ipse degustasset, pisces sequutus in aquam insilivit, marisque deus factus creditur. *Euboicus, biformis viridis, Minous.* Hinc Prov. Glaucus comesa herba habitat in mari, dictum apparet per jocum de iis, qui quum perierint, tamen vulgo creduntur vivere. Alius fuit Glaucus Sisyphi filius, qui quum equas suas humana carne pasceret, ab illis etiam et ipse devoratus est. Unde adagium, Glaucus alter, quasi dicat: Glaucus alter ab equis devoratus. Quadrabit in hominem alendis equis exhaurientem facultates suas.

Glessoburgus, urbs Angliæ.

Gnĭdŭs, urbs insignis Cariæ. Gnĭdĭŭs, a, um. ut: Gnidia Venus.

Gnōsŏs, urbs Cretæ. Gnossius & Gnōsĭăcŭs, a, um.

Gnōsĭs, idis. patronym. fœmininum.

Gŏrdĭŭs, Phrygiæ rex fuit, rusticus alioquin & ignobilis.

Gordum, urbs Flandriæ; Gent. *Miasto w Flandryi.*

Gŏrgŏnēs; Filiæ fuerunt Phorci; quorum hæc sunt nomina: Scylla; Medusa; Stheno, Euryale. Habitabant Gorgades insulas in Oceano Æthiopico. *Sævæ anguicomæ, asperæ, anguiferæ; rigidæ, terrificæ; serpentigeræ, duræ; saxificæ; rigidæ; Mauræ; Phorcinides.* Gŏrgŏnĕŭs, a, um.

Gōrtyn, sive Gortis, ynis, sive Gortina, æ, Opp. mediterraneum Cretæ insul. ad Letheum fluvium.

Gŏthĭă, Gottland stost an Schweden vnd Norwegen/ *Gotska ziemia.* Gothi. die Völcker auß Gottlandt/ *Obywatele tey krainy.* qui nunc Suedi, Sveci & Rusci vocantur. *Sævi, armipotentes, immanes, infrenes, feri.* Hi tempore Honorii Imperatoris multas provincias Alarico rege olim pervagati, Italiam armis subegerunt, Romamq; ipsam solo æquarunt, summamque in toto orbe invexerunt barbariem.

Gracchi, erant duo Romani fratres nobiles, & eloquentissimi, sed seditiosi & concitantes plebem contra senatum, quare occisi sunt à senatu. Juven. *Rabidi.*

Grādīvus, id est Mars Deus belli. Gradivicola, qui

qui colit Matrem. Trux. *atrox, sævus, fervidus horrendus, potens furens, ferus, fortis, torvus, fulmineus, belliger, ardens.*

Græcia. Das Griechenlandt/ jetzt Türckey/ *Grecya. Mendax, fallax, vindex, solers, docta, ultrix, vana, vetus, Hellas, garrula, insolens* Græci sive Grāīi, dicuntur populi. *Parentes mendaciorum loquaces, facundi, mendaces.* Græcus a, um, adject. Græce, Griechisch, *Grecki.* Græcari. dem Fressen vnd Sauffen obligen, *leść y pić.* ab eo, quod Græci genio plurimum indulgerent, & intemperantius in conviviis se gererent. Græcissare; id est, Græcos imitari. Græciēnsĭs, e. pro Græco. Ad Calendas Græcas, proverb, Nimmer, *Nigdy.* quia Græci calendis carent. Græca fide; Proverb. Vntreulich, *Niepewnie.*

Grāĭūs, idem quod Græcus. Grājŭgēnæ, arum, Græci dicti sunt.

Grānātă, Hispan. urbs celebris. *Dives, alta, superba.*

Granta, Britan: Oppid.

Gratiæ tres sunt, quæ filiæ Jovis dicuntur: Aglaja lætitiam, Thalia virentem, Euphrosine delectationem significantes.

Gygēs, is, Cæli & Terræ filius, & frater Briarei gigas maximus & centimanus. *Centimanus, tumidus.* Est etiam Gyges Lacus Lydiæ. Alius fuit rex Lydiæ, qui consulit Apollinem Delphicum, An aliquis esset se felicior. Apollo autem prætulit illi Aglaum quendam rusticum & pauperem.

Gymnasiæ, sive Gȳmnēsĭæ, Insulæ duæ sunt ante Hispaniam, à Latinis Baleares apellantur.

Gȳmnŏsŏphīstæ, Philosophi Indorum, sic dicti quod nudi in sylvis agerent, voluptatum omnium expertes, quibus mortalium vita corrumpitur. Plin lib. 7. c. 2. *Sylvicolæ, nudi.*

H.

HAdrĭă, sive potius Adria, fuit urbs maritima in Italia, à qua dicitur Hadriaticum mare, quod est inter Italiam & Illyricum. Sine h potiùs scribendum videtur. Unde adjectiva Hadrianus, Hadriacus, a, um, & Hadriensis, e.

Hadriopolis, urbs Bulgariæ.

Haginoia, Belgii regio. Henegow, *Kraina w Niderlandźie.*

Hălcyŏnē, es, filia Neptuni, uxor Ceycis, vide sup. Ceyx, qui ambo mutati in aves, quæ vocantur Halciones, & hyeme circa mare nidificant, & pullos tunc excubant.

Hălæsă, urbs Siciliæ, unde Hălæsĭānŭs. a, um, Halæsiani, incolæ.

Halæsus, fluv. & mons non longe ab Ætna. Est & in Jonia Asiæ regione fluv. Colophonem præterfluens.

Haliacmon, fluv. Macedoniæ.

Hălicārnaſsus urbs Cariæ maritima. Die Hauptstadt in Caria, *Miásto stołeczne w Karyi.*

Hălīzŏnēs, populi Paphlagonum.

Hălȳs, fluv. ex Tauri montis radicibus profluens per Cappadociam.

Hămādrȳădēs, Waldgöttinnen, von welchen die Alten gehalten haben, daß sie mit den Eychbäumen auffwüchsen, vnd da so lang lebten, als die selbigen bestünden. *Boginie leśne, o ktorych Poganie rozumieli, że z Dębu wyrosły, y ták długo żyią, poki dąb trwa.*

Hamburgum; urbs in finibus Saxoniæ, Hamburg, ein Seestadt, *Hamburg.*

Hārmŏnĭă, Martis & Veneris filia, Cadmi uxor, cui Vulcanus pulchrum; sed exitiale monile dedit, eò quod ex conjugis adulterio fuisset propagata. Plura Ovid. l. 4. met.

Harmŏnĭdēs, Trojanus faber, qui naves Paridis fecit.

Hārpăsă, orum, Opp. Asiæ.

Harpe, falcatus ensis Persei, quo Medusam & Cetum dicitur occidisse. epith. v. in appellat. Harpe.

Hārpŏcrătēs, simulacrum erat, quod digito labiis impresso silentium imperare videbatur. *Ægyptius.*

Hārpȳiæ, dicuntur aves rapaces monstrosæ Virg. l. 2. Æneid, *Stymphalides, diræ, rapaces, Arcadicæ, tartareæ, truces, Herculeæ, avidæ, Phinææ, palustres, Stymphaliæ, infestæ, Typhonides, immundæ.* Poëtæ dicunt, eas à diis immensas fuisse, ad polluendas dapes Phinei regis Arcaidæ, quod is filios interfecisset. Earum nomina sunt. Aello, alienum tollens. Ocypete, citius auferens. Celeno, nigrorem significans. Quartam Homerus addidit Thyellam.

Haru-

Harudes, Opp. German: Costentz *Konstancya mi-sto.*

Hasdrubal, v. Asdrubal.

Hebē. es, filia Junonis, pincerna Jovis ante Ganymedem. Tandem facta uxor Herculis deificati, & dea juventæ dicitur. *Junonia, nobilis, formosa, cælestis.*

Hebræi, dicti sunt Judæi. Hebræus, & Hebraicus, a, um.

Hebrus, fluv. Thraciæ, ortum habens ex Pindo *Oeagrius, Volucer, gelidus, arenosus, sacer, corniger, spumifer, murmurans, dives, undans, spumans, Odrisius, rapidus, fluvialis, Getes, vagus, turbidus, Thracius, impiger, nitidus, Rhodopejus* Poëtæ fabulantur in hunc fluv. Orphei caput, cum Cicones eum confecissent, projectum esse; unde & Oeagrius dicitur, ab Oeagrio Orphei patre, Virg. l. 4. Georg. Ovid. l. 12. met. Martian, l. 6.

Hecālē, es, Nomen anus paupercu'æ, quæ Theseum adhuc adolescentem hospitio suscepit. Hinc proverb. Nunquam Hecale fies, id est, Nunquam te inopia opprimet. Ovid. de Amor.

Hecăte, es, Proserpina, uxor Plutonis, & inferorum regina, ab hecatos, quod est centum, quia centum victimis sacrificabant, quod sacrificium vocatur Hecatombe. *Tergemina, Perseis, triceps, Phœbea, Perseia, nocturna, triformis, audax.*

Hecatombe, Hecate

Hecātŏmpy̆, ŏs, urbs Parthorum, regni caput. Centum habuisse portas dicitur.

Hectŏr, Trojanus dux fortissimus, filius Priami, & Hecubæ, post multas Græcorum cædes occisus est ab Achille. *Ferox, homicida, Priamides, splendidus, inclytus, impiger, flebilis, fortis, magnus, ferus, venalis, setosus, armipotens, sanguineus, Priamejus, Troicus, belliger, Mavortius, atrox, Phrygius, Trojus, furibundus, barbarus,* Hectŏrĕŭs, a, um.

Hecŭba, fuit filia Cyssæi regis Thraciæ, uxor Priami regis Trojæ, quæ post excidium Trojanum viro cum filiis occiso, mutata dicitur in canem. *Cyssæis, Priamæia conjux, fœcunda.*

Hedŭi Die im Hertzogthumb Burgund, *Burgundowie* Olim Romanorum fratres dicti.

Hegesias, Cyrenaicus Philosophus, qui mortem adeò laudabat, ut audito illo, multi se occiderent.

Hegēsĭppŭs, Historicus Ecclesiasticus.

Hegitinatia, urbs German. Lignitz, *Legnica.*

Hĕlĕnă, æ, vel Hĕlĕnē, es, filia Jovis ex Leda uxore Tyndari Regis Laconiæ, hæc ob eximiam pulchritudinem bis rapta fuit. Primum adhuc puella à Theseo, secundo jam Menelao nupta à Paride, propter quam recuperandam Græci cum Trojanis decennale bellum gesserunt. *Argiva, Tyndaris, Lacæna, Ledæa, Spartana, infamis, adultera, Graia, Tanerea, Jliaca, Oebalis, candida, Lacedæmonia, infesta, pulchra, Iove nata, perfida, auricoma, iniqua, blanda, formosa, bis rapta, Cygno generata, Therapnæa, mæcha, alumna Spartæ, Oebala.*

Hēlĭădēs, filiæ fuerunt Solis & Clymenes, scil. Phaëtusa, & Lampetia, quæ casum fratris sui Phaetontis adeò fleverunt, ut in arbores mutatæ sint, quæ electrum manant. Ovid. 2. metam. *Clymeneides; frondosæ, mæstæ.*

Helice, v. in Appellativis.

Hĕlĭcōn, onis, mons est Bœotiæ non procul à Parnasso, Phocidi vicinus. Apollini sacer & Musis, quæ propterea Heliconiades vocantur a Persio. *Amœnus, canorus, Aonius, Pierius, sacer, celsus, laurifer, virgineus, doctus, divus, organicus.*

Heliogabalus, Imperator fuit Romanus turpis vitæ.

Hēlĭŏpŏlis, civit. Ægypti, Græcis Thebe dicta; & altera Ciliciæ.

Hĕllăs, ados dicitur Græcia, olim disciplinarum omnium nutrix. Ab Hellene rege filio Deucalionis. Hellenes, ipsi Græci dicti sunt.

Hĕllē, es, Filia Athamantis regis Thebarum & Nepheles, quæ cum Phryxo fratre suo novercales insidias fugiens, arietem aurei velleris ascenderunt, ut veherentur in Colchon. Cùm autem venissent supra mare juxta Byzantium, Helle territa se dejecit, submersa est, unde mare illud dicitur Hellespontum.

Hellon, Deucalionis filius.

Hēllēspŏntŭs; Der enge Meerschlund zwischen dem Aegeischen Meer, und Propontide gelegen, *Uście morskie* v. Helle. *Rapidus, longus, Leandrius,* Hēllēspŏntĭcŭs a, um.

Hĕlŏrŭs, vel Elorus, fluv. Siciliæ. *Stagnans, clamosus.*

Hĕlvĕtĭă, unde Helvetii, populus nobilis Galliæ, qui hodie Svicери, vel Svitenses dicuntur. Die Eydgenossen oder Schweitzer *Szwajcarowie. Feri, armipotentes, sævi, truces.*

Hæmus mons in in Thracia, qui excelsitate sua 6000 pass. continet.

Hēră, Junonis nomen, Græcis.

Heraclēă. civit Bosporiana, prius dicta *Perinthus*. Alia in Thracia, maximum habens amphitheatrum Alia in Ponto ad Lycum fluv. Alia item in Italia in finib. Campan. Hinc Hērāclĕōtes, id est de Heraclea.

Heracleopolis, nomen trium civitatum, una in ins. quadam Nili, Herculis opp. appellatur. Est & alia in Ægypto ex, qua Theophanes Physicus fuit. Tert a juxta Pelusium.

Hērāclīdes, Philosophus ex Heraclea Ponti valde tumidus, qui moriturus. jussit quendam, ut draconem à se nutritum, lecto suo, cum mortuus esset, imponeret & corpus clàm tolleret. scil. ut putaretur Deus factus.

Hērāclītus, Ephesius Philosophus superbus, qui de Theologia librum valdè obscurum scripsit, nolens scil à vulgo intelligi. *Scotinus*, quasi tenebrosus. ab obscuritate sic dictus.

Herbipolis. Urbs Franconiæ Episcopalis; **Würtzburg**, *Wirchurk*.

Hercēus,, dictus est Jupiter.

Hercŭlānīŭm. urbs Campaniæ.

Hercŭlēs, Filius Jovis ex Alcmena conjuge Amphitrionis Thebani Ob fortitudinem & gloriam creditus est inter Deos relatus. *Tyrinthius; Amphitryoniades, vagus, magnus, Alcmenâ creatus, Iove natus, laborifer, Oetheus, falsiparens, magnanimus, profugus, intrepidus, fortis, angvitenens, hirtus, violentus, ferox, trux, horridus, indomitus, domitor ferarum, victoriosus, auctor pacis Alcmenâ genitus, audax, domitor orbis, ubiq; notus, inclytus, impiger, proles Iovis, Alexicacus, tremendus bellipotens, invictus, turbidus, torvus, Doricus; Amphitryonius, Thebanus, Thyrsigena, eximius; auxiliaris; cælifer, victor, comptus:* Hērcŭlēŭs; a, um, quod ad Herculem pertinet.

Hercynia. **Der Schwartzwald**, *Bor ciemny w Niemczech*, Est omnium Germaniæ sylvarū maxima. Plura de hac sylva apud Cæsarem.

Hērmăphrŏdītŭs, Mercurii & Veneris filius. *Satus Mercurio, semivir.* Nam dicitur ab Hermes. & Aphrodite, id est, Venus Hic fuit Androgynus; id est, vir & mulier, de quo talis est fabula. Nam Hermaphroditus cùm adolescens se lavaret in quodam fonte Cariæ, cui inerat Salmacis Nympha, illa eum amans amplexa. Deos oravit; ut ex ambobus unus fieret Idq; factum est. Hinc omnes Androgyni vocantur Hermaphroditi.

Hermēs, dicitur Mercurius, Deorum interpres: Nam hermes Græcè Latinè interpres est.

Hermes Trismegistus. Philosophus in Ægypto post Moysen claruit, eo tempore, quo Philosophiæ studia in Ægypto cæperunt efflorescere: cùm antea tantum circa Astronomiam & Mathematicas versarentur.

Hermionē. es, filia Menelai & Helenæ. quæ puella Oresti desponsata fuit. Sed cum Pyrrhus Achillis filius eam duxisset. Orestes illum occidit, & sponsam recepit. *Ledæa. Spartana.* Altera Hermione fuit filia Martis & Veneris, uxor Cadmi, cui Vulcanus pulchrum, sed pernitiosum monile formavit. Tandem cum marito mutata dicitur in serpentem.

Hermĭŏnēs, populi dicuntur Germaniæ, **Die Pomeren**/ *Pomorczycy*.

Hērmŭs. fluvius Lydiæ, qui aureas arenas habere fertur. *Turbidus auro, Lydius, sordidus auro, felix, dives, metallifer, Lydus, vagus.*

Hēro Puella fuit speciosissima, Veneri sacerdos, ex Sesto urbe Hellesponti, propinqua Abido. Hæc correpta amore Leandri adolescentis Abydeni, lucernam accensam noctu ponebat in vestigium turris, ad cujus lumen natabat Leander ipse. Sed tandem furentibus ventis, & tempestate suborta, extincta est lampas, & submersus natator. *Sestias, Sesta, formosa venusta, speciosa, spectabilis.*

Hērōdes, Antipatri Idumæi filius, à Romanis Judæorum rex declaratus. Hic vir strenuus Samariam olim in cineres redactam è fundamentis erexit, eamq; in honorem Augustam appellavit. Crudelissimus tamen fuit Nam omnes legis interpretes, & parvulos Bethlehemitas interemit *Malus, barbarus, crudelis, Idumæus, trux, cruentus, ferus, turbidus* Huic filius eodem nomine successit, de quo S. Lucas in Actis Apostol. Qui scatentibus toto corpore vermibus, miserando genere lethi periit. Fuit alius Herodes Antipas, hujus filius, Præfectus Galilææ, qui impiissimus etiam fuit Nam in cives ficarius, in nobiles latro, in socios populator habitus est, uxorem Philippi fratris duxit. Joannem Baptistam occidit, & Christum illusum Pilato remisit Quartus Herodes dictus Agrippa. Aristobuli filius, qui Apostolum Jacobum occidit.

Hērodŏtŭs, Historiographus Græcus. *Torrens dulcis.*

Hĕrŏphĭă, Proprium nomen fuit Sibyllæ Eretriæ, quæ Tarquinii superbi tempore Romam venit, trésq; secum libros attulit, heroico carmine conscriptos; quorum nomine quum magnam pecuniæ summam à Rege petiisset, nec obtinuisset, duos exussit, uniusq; qui reliquus erat, nomine tantundem obtinuit, quantum paulo ante pro tribus poposceret. *Suidas.*

Hērŏstrătŭs, Fuit vir, qui ut famam sui nominis dilataret, templum clarissimum Dianæ Ephesiæ incendit, & seipsum mox prodidit.

Hēsĭŏdŭs, Poëta natus in Bœotiæ vico. Hic missus à patre ad ovium custodiam, dormiens somniavit se repente factum Poëtam. Jugulatus ab Antipho & Crumeno fratribus. Primus agriculturæ præcepta tradidit. Primus fabulas scripsit. *Bœotius, Ascræus, præceptor arandi agricola, Heliconius.* Hesiodus. a. um, quicquid Hesiodi est.

Hēsĭŏnē. es, Laomedontis regis Trojæ filia, & Priami soror, quam Hercules expugnata Troja uxorem dedit Thelamoni.

Hespĕrĭă, dicitur Hispania, ab Hespero stella occidentali. Etiam Hesperia dicitur Italia, ab Hespero rege, fratre Atlantis. Sed cùm Hispaniam intelligimus, additur, ultima,

Hespĕrŭs, Rex Italiæ, frater Atlantis. Est stella vespertina quæ aliter etiam Vesper & Vesperugo dicitur. Cujus Epitheta quære in Apellativis.

Hesperides, erant filiæ Hesperi, vel (ut alii scribunt) Atlantis, scil. Ægle, Erethusa, & Hesperusa. Poëtæ fabulantur eas amænissimos hortos habuisse auriferis arboribus consitos, cui custodem adhibuerunt draconem pervigilem. Hercules autem ab Eurystheo missus, dracone sopito, vel occiso, aurea poma abstulit. *Afræ, pomicolæ.*

Hĕtrūrĭa, Regio Italiæ, modò Thoscania dicta. Quam ab Heteron dictum putat Servius. Alii ab æthra. *Solers.* Hetrusci dicuntur incolæ,

Hĭārbās, vel Iarbas, Rex Getuliæ, procus Didonis, qui cùm viduam Didonem cogere vellet, ut sibi nuberet, eam ad inferendam sibi mortem compulit. *Procax, Getulus Libycus Maurus, zelotypus.*

Hĭbērnĭă. Insula in mari Atlantico.

Hidra, Urbs Siciliæ.

Hiero, Rex Siciliæ.

Hĭērōnўmŭs, **Ein Kirchenlehrer**/ *Doktor kościelny. Trilinguis, Stridone satus.*

Hĭĕrŏsŏlĭmă, **die Stadt Jerusalem, ein Hauptstadt des Jüdischen Lands**, *Jeruzalem Miasto stołeczne w żydowskiey ziemi. Opulenta, magnifica.* Hĭĕrŏsŏlȳmĭtă, œ, & Hĭĕrŏsŏlȳmĭtānŭs qui ex Hierosolyma est.

Hīmĕră, fluvius Siciliæ, qui in duas partes dividitur. Altera dulcem, altera salsum saporem retinet. Est & Oppidum ejusdem nominis.

Hippārchŭs. fuit Mathematicus insignis. Primus instrumenta Mathematica invenit,

Hippē, ēs, Chironis Centauri filia fuit, quæ quum in monte Petho sese venando exerceret, gravida facta est: & ob id patris indignationem timens, Deorum miseratione in equam conversa est, & in cœlum translata. Nonnulli Vatem fuisse fabulantur; sed quia Deorum consilia hominibus patefecit, in equam esse conversam,

Hippo. Civitas Africæ, ubi D. Augustinus. fuit Episcopus.

Hippocentauri, vide Centaurus.

Hippŏcrēnē, ēs, Fons est in Bœotia, sacer Musis & Apollini, quem equus Pegasus, Neptuni & Medusæ Gorgonis filius, ungula pedis jelicuit. Unde & traxit nomen; alio nomine vocatur fons Caballinus. *Aganippis, camænalis, clara, vitrea, pallida, sacra Phrocynis, Heliconis,* Hippŏcrenīdēs, dicuntur Musæ ab Hippocrene.

Hippŏdămē, ēs, & Hippŏdămīă, æ, Filia Oenomai regis Arcadiæ, *Pisæa, Atracis.* Cui prophetatum erat se periturum, cùm filia sua nupsisset quare cum procis filiæ instituit currule certamē, ista. lege ut si quis eum vinceret, filiam acciperet, quis quis autem ab eo victus esset, mortem subiret. Multis igitur procis victis & occisis, Pelops Tantali filius Hippodamiæ nuptias anxie petens, Myrtilū regis aurigā promissione corrupit nam promisit ei Virginis primam noctem si victor fieret. Tunc Myrtillus axes currus Oenomai fecit cereos, & sic fracto curru Pelops victor evasit, tunc Oenemaus seipsum interfecit. & Pelops regina potitus. Myrtillum promissa petentem projecit in mare, quod ab eo Myrtoum appelatur. Alia fuit Hippodamia uxor Pirithoi. propter quam pugna fuit inter Centauros & Lapythas. *Lytnessis Ischomachia.* Item alia Brysæ, quœ & Briseis dicitur.

Hippŏlŏrŭs, Athenienfis fuit, qui filiam cum mœcho, deprehensam, duabus quadrigis jussit alligari. & in partes discerpi. *Ælian.*

Hippŏlўtus, Filius fuit Thesei, & Hippolytes Amazonis, ab equis discerptus. *Virbius, pudicus. Theseius. Amazone natus, Amazonius, Thesides, severus castus*

 ina

innocens, insons, rigidus, verecundus. Nam Phædra novercà, cùm ad coitum flectere Hippolitum non posset, eum falsò accusavit apud Theseum, quasi se opprimere voluisset, Theseus autem credulus uxori, rogavit Ægeum patrem suum Deum marinum, ut filium occideret. Quare cùm Hippolytus veheretur curru juxta mare, Ægeus Phocas, id est, belluas marinas emisit, quibus equi territi, currum ruperunt, & Hyppolitum discerpserunt, sed Æsculapius rogatu Dianæ, quæ Hippolitum amabat, vitæ eum restituit, quem Diana in nemus Aricinum juxta Romam deduxit, & nomen ei Virbius, dedit, quasi bis vir. Hippolytus autem interpretatur ab equis dissolutus vel discerptus.

Hippŏmĕnēs, Nobilis juvenis & nepos Neptuni. *Aonius, proles Neptunia, Megareius, cupidus.* Qui Veneris ope superavit Atalantam, vide supra Atalanta.

Hīppŏnāx, Poëta Græcus, facie deformis, acer stylo, vide supra Bubalus. *Acer, ferus.*

Hīppŏphăgī, Scythiæ populi in Asia **Roßfresser/** *Koniożadłowie.*

Hippŏpŏdēs, Populi in Oceano Scythico, qui teste Solino, humanam usq; ad vestigium formam tenent: sed in equinos pedes desinunt. Plin: l. 4. c. 13.

Hippūs, Fluvius est Colchorum. Est & mons Bithyniæ. It. Insula Eretriæ. It. Urbs Siciliæ.

Hirpi, Pop. Valiscorum, juxta montem Soractę, qui in sacrificiis per ignem currebant illæsi.

Hīspălīs, Civitas ulterioris Hispaniæ, hodie Sevilia dicitur.

Hīspānĭă, est Europæ regio ampla inter Africam & Galliam. *Fertilis frugum, pugnax, bellax, horrida, audax, populosa.* Hispani dicuntur incolæ. **Die Spanier/** *Hiszpanowie. Venales feroces.* Hīspānŭs, a, um, & Hīspānĭēnsis, e, adject. Sed qui in Hispania natus, dicitur Hispanus. Hispaniensis, qui alibi ortus, & negotiatur in Hispania.

Histria, vide Istria.

Hŏmērŭs, Græcorum Poëtarum maximus, ante dictus Melesigenes, quod ad Meletum fluvium natus esset, sed à cæcitate vocatus est Homerus, quod Ionica linguâ cæcum significat. Vixit ante Romam conditam annis circiter 160. ut Cornelius Nepos in lib. Chronic. tradit. *Colophoniacus, Smyrnæus, Mæonicus, magnus, vinosus, insignis, æternus, antiquus, Achæus, Conditor Iliados, magniloquus, cæcutiens, cæcus, tonans, oculis captus, Mæonides, sapiens, divinus, doctus, Salamaniacus, sacer; divus, gravis, grandis, altisonans, altiloquus, Colophonis alumnus, sublimis, jucundus, Melesigenes, Colophonius, florens, immortalis, solers.* Hŏmērĭcŭs, a, um, ad Homerum pertinens. Hŏmērŏmāstix, cognomen Zoili cujusdam, quasi Homeri flagellum, id est, Homeri oblocutor dictus.

Hŏmŏlē, ēs, Mons Thessaliæ est.

Hŏrātĭŭs, Qu. Horat Flac. natus est in Venusio Apuliæ oppid patre Libertino, Lyricorum & Satyrorum scriptor. *Fidicen, numerosus, vafer; Calaber mordax, Venusinus, acer, doctus lippus, suavis.*

Hŏrŏdēs, sive (ut alii volunt) Orodes, Rex Parthorum, qui M Crassum occidit.

Hŏrtēnsĭŭs, Romanus Orator. Cujus filia Hortensia, eloquentissima: quæ, cùm matronarum ordo gravi tributo à Triumviris premeretur, nec virorum quisquam liberius loqui auderet, causam constanter egit, impetravitq; ut major pecuniæ pars eis remitteretur.

Hūnnī, Gens Scythica ferocissima prope Gothos. *Turpes, pestiferi, minaces, feri, torvi, belligeri.*

Hўăcĭnthŭs, fuit puer dilectus Apollini, quem cum Apollo imprudens disco necasset, convertit in florem rubrum, qui etiam vocatur Hiacinthus vide in Appellativis. Alij scribunt Hiacinthus.

Hўădes, quære in Appellativis.

Hўărŭs, Asiæ fluvius.

Hўāntēs, Græci populi, postea Bœoti appellati. Hyantiŭs, a, um.

Hўas, Atlantis filius, ex Æthra uxore, qui quum adhuc puer venationibus sese exerceret, à leone devoratus est.

Hўbērnĭă, Insula non procul ab Anglia, ab hyberno tempore sic appellata (ut quidam putant) propter hyemis magnitudinem. Hinc Hybernicus, a, um.

Hўblă, æ, vel Hўblē, ēs, Mons & regio Siciliæ, abundans apibus & optimo melle. *Crocea, florida, Trinacris, alta, Sicula, fertilis, mellifera, Sicanis, floricoma, dives herbosa,* Hyblæus, a, um.

Hўdaspēs, magnus fluvius in Oriente, qui per Parthos currit, & Indo fluvio miscetur, dictus ab Hydaspe, rege Medorum. *Niseus, fabulosus, aurifer, gemmifer, Nabathæus, dives, lenis, longinquus, Medus, clarus, tumidus.*

Hўdră

Hȳdră. fuit, ſerpens in Lerna palude prope Argos. Cui cùm Hercules caput unum amputabat, duo protinus renaſcebantur. Hanc tamen interemit Hercules ipſe. Epitheta vide in Apellat. Hydor.

Hydrus, untis, vel Hydruntum, i, urbs Calabriæ ad Adriaticum mare.

Hȳdrusa, Inſula inter Cyclades, ab aquarum copia dicta.

Hȳlactŏr. Nomen unius ex canibus Actæonis.

Hȳlās, Filius Thyodomantis dilectus Herculi cum quo Hylas profectus, cùm aquam hauriret, ſubmerſus eſt. *Tener, multum quæſitus, Herculeus, Thyodomanteus, pulcher clarus, parvus, Tyrinthius, Thyodomante genitus, formoſus.*

Hȳlŭs, Filius Herculis ex Dieanira.

Hymen, ſeu Hymenæus, filius fuit Veneris, & Liberi patris, Deus nuptiarum creditus ab Antiquis, quod primus certas nuptias inſtituerit. *Vinctus ſertis, formoſus, floricomus, pulcher, lætus, mitis, dulcis, mollis, blandus, dux Veneris, conjugator amoris, clarus connubialis, honeſtus, tædifer, feſtus, errorivagus.*

Hȳmēttŭs Mons Atticæ pulcherrimus, floribus abundans, & apibus. *Actæus, ſemper florens, dulcis, Cecropius, olens, Theſeus, vernus, Erichebeus, pulcher, ſemper viridis, Cerealis, tepidus*, Hymettius, a, um.

Hȳpanis, fluvius magnus Scytharum, *Sonans, biſapor.*

Hȳpērbŏrēī Populi Scythiæ ultra Rypheos montes, qui, miram & felicem leguntur vitam degere, & diu vivere. Hyperboreus a, um, id eſt, Scythicus, vel Septemtrionalis.

Hȳpérīdēs, Athenienſis Orator, æmulus Demoſthenis, juſſu Antipatris execta lingva interfectus. Plutarch. in vita Demoſth.

Hȳpérmneſtră, una ex 50. filiabus Danai. Plura vide ſupra Ægyptus.

Hȳpĕrīōn, ĭōnĭs, Titanis & Terræ filius, paterque Solis, & Lunæ, & Auroræ, ſecundum Poëtas, Ponitur quandoq; pro Sole.

Hȳpsĭpȳlē, filia Thoantis, regis Limni. Cum autem mulieres in Lemno viros omnes, communi conſilio necarent, ipſa patrem ſervavit & dimiſit. Deinde cum Argonautæ Lemnum veniſſent, ex Jaſone gemellos peperit. Poſtea cum Lemniades obſervatum patrem vellent eam ſupplicio afficere, fugit, & à Piratis capta Lycurgo regi Nemeæ data eſt, cujus filium Opheltem cum nutriret, & Argivis Thebas petentibus fontem oſtenderet, puer in herba relictus, necatus fuit à ſerpente. Cumq; pater pueri eam vellet occidere, à regibus Argivis fuit defenſa. *Thoantis, pulchra, Lemnias, Lemnia, efſera, Thoantias.*

Hȳreūs, Ruſticus quidam Bœoticus, qui cum Jovem, Mercurium, & Neptunum hoſpitio ſuſcepiſſet, juſſus petere quicquid vellet, mox voti compos futurus: reſpondit, ſe quidem nihil æquè cupere ac filium: Uxorem tamen ducere nolle. Quo intellecto, tres Dii in bubulum tergus, quod ille juvenco detraxerat, quem Iovi recens immolaverat, lotium reddidere; ex quo 10. menſe natus eſt puer: quem ille ab urina Urionem vocavit: qui poſtea primæ literæ mutatione Orion dictus.

I.

IA, diſſylab, Filia fuit Athlantis, ſoror Majæ, matris Mercurii.

Jāchŭs, id eſt, Bacchus. *Dulcis, Ogygius, lenis, tumidus, cornutus, mitis, corymbifer, mollis, ſpumans, vitalis, pulcher.*

Iāder, g. neut. Fluvius eſt in Adriaticum mare defluens, *Tepidum* juxta quem eſt urbs, quæ Iadera dicitur.

Iānīră, Nymphæ nomen, Oceani & Thetios filia.

Iāntē, ēs, Puella fuit Cretenſis, ex Phæſto oppido Teleſtæ filia, uxor Iphidis, qui pro nuptiarum die ex fœmina mutatus eſt in marem. Ovid. lib. 9. metamor.

Jānŭs Antiquiſſimus Italiæ rex, qui Saturnum accepit ſocium regni, hic ob prudentiam dicitur der Gott Janus/ ward gemahlet mit zweyen Angeſichten/ von einander gewendet. Sein Tempel zu Rom ſtund offen/ ſo lang ſie Krieg führeten/ zu Friedens Zeit aber ward er beſchloſſen/ *Tego malują dwugłowowego, Iego Kościoł w Rzymie czaſu woyny był otwarty, czaſu pokoiu záwárty. Bifrons, belliger, matutinus, anceps, biceps, biformis, ſacer, patulentus, claviger, geminus, pacificus, antiquus, Quirinus, Iunonius.* Janālĭs, lĕ adject.

Ianiculum, Oppidum fuit à Jano olim factum deinde fuit pars urbis Romæ, & mons in ea.

Japyx, vide in Appellativis.

Jāpȳgĭă, Regio eſt in finibus Italiæ, aliàs, Meſſapia dicta.

Iărbās Getulorum rex, *Proxax, Getulus, Libycus Maurus, Zelotypus.*

Jaſon

Jāson. filius Æsonis, fratris Peliæ Regis Thessaliæ, qui Pelias misit Jasonem in Colchum, ut afferret aureum vellus, quod etiam juvante Medea acquisivit. *Candidus, clarus Æsonides, Æsone natus, Hæmonius, Pegaseus, peregrinus, fallax, efferus, asper, Thessalicus, Thessalus, Albanus, Achivus, superbus, trux, magnanimus, prædo, acer, armipotens, perjurus, Æsonius, formosus, perfidus.*

Jazyges, Die Siebenbürger, *Obywatele siedmigrodzkiey ziemie.* Regio illa partim ab Hungaris, partim à Valachis colitur.

Ibērŭs, fluv. est ulterioris Hispan. *Dives, Tartessiacus, velivolus, aurifer, extremus, rapidus.*

Ibēriă, dicitur Hispania, & Iberi dicuntur Hispani, *Feri, duri,* Iberus, a, um, adject.

Icăriă, sive Icărŏs, Insula maris Ægei.

Icăriŭs, filius Oebali regis Laconiæ, pater Penelopes, & Erigones. Qui comes Bacchi didicit ab illo usum vini, quod cùm dedisset messoribus suis, & illi inebriati sunt, postquam tandem ad se reversi sunt, Icarium occiderunt, putantes, quod venenum sibi dedisset. Erigone autem filia Icari mortem patris ita doluit, ut se suspenderet.

Icărŭs, filius Dædali, qui cum patre volasse dicitur ex Creta, sed cum nimis altè volaret, liquata cera, qua pennæ erant compositæ, cecidit in mare, quod ab eo vocatur Icarium, licet alii ab Icaros insula denominatum, hoc mare dicunt. *Dædaleus, audax, infelix; temerarius, Dædalides.*

Icŏniŭm, urbs Siciliæ, item, urbs Phrygiæ & Lyconiæ.

Ida, *Mons Phrygiæ.* in hoc Monte Paris sententiam tulit pro Venere, de pomo aureo adversus Palladem & Junonem, *Phrygia, frondosa, aquosa, humida, umbrosa, ardua, amœna, opaca, sacra, alta, pinifera, clivosa, nemorosa, Dardania, gelida, fecunda, Rhœteia, multifons, frontifera, Sigea, cupressifera, Iliaca, Dardana, viridis, perfida, injusta.* Idæŭs, a, um, id est, Trojanus. Etiam est Ida mons in Creta Insula. *Acrisona, Cretæa.* Hinc Idæus, a, um, id est Cretensis.

Idaliŭs, est mons in Cypro. Idalium nemus est appellatum *Frondosum.* Idălĭŭs, a, um, unde Venus Idalia dicta.

Idŏmĕnæ, urbs Macedoniæ.

Idŏmĕneŭs, Rex Cretæ, qui cum Græcis ad Trojam pugnavit, in reditu verò tempestate vexatus promisit, si sospes in regnum rediret, se hoc immolaturum, quod exeunte sibi de nave primùm occurreret. Itaque cum filium suum, qui primus occurreret, immolasset, aut (ut alii dicunt) immolare voluisset, à Cretensibus ob crudelitatem pulsus, navigavit in Apuliam, & urbem Petiliam condidit super Salentinum montem Calabriæ.

Idūmæa, Regio Syriæ. Idumæi, Incolæ dicti. Idūmē, urbs in Idumæa, palmis abundans. *Palmifera, florens, ferax palmæ, dis, opulenta.* Idūmæŭs, a, um.

Iēsŭs, *Salutifer, clarus, victor lethi, Nazarenus.*

Iliă, Mater Romuli & Rhemi, filia Numitoris regis Albani, quem Amulius frater regis expulit regno, & filiam ejus Iliam fecit sacerdotem Vestæ, quæ Ilia cùm ex Marte concepisset gemellos Remum & Romulum, Amulius eam cum filiis in Tyberim projici jussit, filii tamen evaserunt. Alii dicunt Iliam fuisse vivam defossam. Alii verò in carcere obiisse scribunt. *Troica, Romana, Dardana, Martia.*

Iliŏn, vel Iliŏs, fuit urbs Trojana, ab Ilo rege dicta. *Sacrum, crematum, ustum, superbum, altum,* unde Iliăcŭs, a, um Trojanus. Iliădæ, Trojani dicti. Iliădĕs. Fœminæ Trojanæ, & Ilias, opus Homeri, de Ilio Trojano bello.

Illyrĭs, idis, sive Illyricum, Lata regio inter Italiam, Germaniam, Thraciam & Macedoniam, vel Epirum, habens ab uno latere mare Adriaticum, ab altero Danubium. Hæc regio nunc dicitur Slavonia, & Bosnensis, Illyrĭcŭs, a, um.

Imāŭs, Caucasi montis pars, Indiam à Scythia dirimens.

Inăchiă, Peninsula est Europæ totius clarissima, Peloponnesum dicta Inachium. Peloponensi oppid.

Inăchŭs, primus rex Argivorum, pater Isidis, qui à nomine patris dicitur Inachus. *Antiquus, Argivus,* item, Inachus, fluv. est Achaiæ. Inăchĭdĕs, patronym, masculinum Inăchĭs, patronym fœmininum.

Inărĭmē, es, ein Insel nicht weit von Neapolis gelegen. *Wyspa niedaleko od Neapolim.* habens montem, qui ignem emittit. Unde ajunt Poetæ, quod Typhæus gigas sub illo sepultus sit. Virg.

India, est prima & maxima regio Orientalis, abundans auro, argento, & lapidibus pretiosis. *Dives, decolor, Thyrsigera, discolor, prodiga gemmarum, nigra, tosta.*

Indus, Maximus fluv. Indiæ, qui 60. fluvios in se recipit, torrentes autem ultra 100. In eodem sunt Crocodili, ut in Nilo.

Inō, filia fuit Cadmi, & Hermionis, uxor Athamantis regis Thebarum, quæ videns maritum insanientem & Iearchum filium occidisse, fugiens cum altero filio Meliceṛte, se tandem de scyronis Saxis in mare præcipitavit cum filio. & ambo dii maris effecti sunt, mutatis nominibus. Nam Ino dicta est Leucothea. Melicertes autem Palæmon. Ovid. 4. met. *Flebilis, nutrix Bacchi. Cadmeia,*

Insūbres, Populi Cisalpinæ Galliæ. Hac etiam ætate sunt, qui Mediolanum metropolim habitant.

Inūtrĭŭm opp. in finib. Vindeliciæ, non procul ab Alpibus. Inspruck, *Miasto w Tyrolskiey Ziemi.*

Iō, hujus Jus, filia regis Argivorum. *Vaga, candida. Memphitis.* Quam Jupiter amavit, & subito interventu Junonis mutavit in vaccam; Juno tamen suspicione non carens, oravit Jovem, ut eam vaccam sibi daret. quam & Argo centum oculos habenti custodiendam tradidit. sed cum Mercurius à Jove missus Argum (ut sup. Argus) necasset, irata Juno, œstrum, animal bobus infestum misit, ut Io vexaret. Io igitur ab Oestro stimulata, huc & illuc cucurrit, & in Ægyptum veniens, in pristinam formam restituta. Osiridi regi nupsit, & Isis vocata. post mortem dea facta est.

Iŏcăstă, filia Creontis, & uxor Lai regis Thebani. post cujus necem ignorans nupsit Oedipodi filio suo, & ex illo genuit Polynicem & Eteoclem filios, qui quum in prælio mutuis vulneribus se occidissent, ipsa quoq; se necavit.

Iŏlāŭs Iphicli filius fuit, qui Herculi Hydram interficienti adfuit. ferroque candenti cruorem restinxit atque cohibuit. Hic quum ad decrepitam ætatem pervenisset Herculis precibus, juventuti restitutus est. Ovid. 4. met.

Iŏlē, es, filia Euryti regis Oechaliæ, quam Hercules tam ardenter amavit, ut ei serviret, sicut ancilla dominæ, & ipsa jubente muliebri veste indutus neret. *Eurytis, Coa.*

Iōnĭă, Regio Græcorum in Asia. *Mollis, dives.* Hujus incolæ Iones dicti sunt. Iōnĭcŭs, Iōnĭŭs, a, um, quod ex Ionia est, Mare Ionicum.

Jōpās, Africæ regulus, unus ex procis Didus. *Crinitus, jucundus pulcher.*

Jŏppē. urbs maritima Palestinæ, & vetustissima ante diluvium condita. In ea saxum est, ad quod Andromeda, filia Cephei, ceto exposita, fertur alligata fuisse.

Jōrdānĭs, Amœnus fluv. Judææ, qui oritur (ut Plin.) è fonte Peneade, & Galilæam à reliqua Judæa separans, tandem labitur in mare mortuum.

Iphĭgēnia, Agamemnonis & Clitemnestræ filia. *Micenis. Pelopeia. Agamemnonia, Iphianassa.*

Iphĭmedĭă, uxor fuit Aloei, quæ compressa à Neptuno filios geminos peperit, Otum & Ephialtem, qui singulis mensibus novem digitorum longitudinem staturæ suæ adjiciebant: cumq; paucis annis in summam corporis molem excrevissent, una cum cæteris gigantibus adversus Superos bellum moventes, Apollinis & Dianæ telis confixi sunt.

Iphis, Puer fuit formæ venustate conspicuus: qui cum Anaxareten puellam efflictim amaret, neq; illa ejus amori responderet, impatientia amoris, vitam laqueo finivit. Cumq; jam ad sepulturam efferretur, Anaxarete è fenestra prospiciens, in saxum mutata est. Latius hanc fabulam Ovid. 14. metam.

Iris, Taumantis fuit filia, nuncia Junonis, quam & plerique accipiunt pro arcu cœlesti, qui certissimam promittit pluviam. *Thaumantis, nuncia Iunonis, Thaumantias, Iunonia, Thaumantæa, nata Athamantis.* Plura epith. v. in Appellat. Iris.

Irŭs, fuit Ithacensis mendicus, corpore grandi, sed debili, qui cum aliis domum Ulyssis absentis exhauriebat, sed Ulysses reversus ab expeditione Trojana, illum ictu pugni interfecit. *Famelicus, miser, inops. egens, Dulichius.* Irus ponitur & pro quolibet paupere.

Isăpĭs, fluv. Flaminiæ.

Isără, fluv. magnus Allobrogum.

Isăurĭă, regio Asiæ minoris, proxima Ciliciæ ad Taurum montem; Isauri, populi dicti. Isaura, orum, urbs Isauriæ.

Isaurŭs, fluv: in Pyceno, prope urbem Pisaurum.

Isis, is, & idis, filia Inachi regis Argivorum prius Io dicta, v. Io. *Inachia, Pharia, linigera, Niligena, Memphitis, Inachis, Niliaca, Argiva, vaga, Phoronis, agricola, profuga, Isiaca.*

Iſmărŭs. g, maſc. in plur. g. n. Mons Thraciæ. *Nimboſus*, in quo fuit urbs Iſmara, quæ & Maronia dicitur. Iſmărĭŭs, a, um.

Iſmēnŭs, fluv. Bœotiæ, circa Thebas, unde Iſmēnĭŭs, id eſt, Thebanus. Iſmēnĭdes, Fœminæ Thebanæ, *Celer, rapidus.*

Iſŏcrătēs, Nomen maximi Rhetoris, vixit 106. annis.

Iſpalis, v. Hiſpalis.

Iſraël, interpretatur vir videns Deum, quod nomen impoſitum fuit Jacob Patriarchæ, à quo Iſraëlitæ.

Iſtĕr, tri, Maximus fluv. Europæ, qui inter Germaniam & Hungariam, & Scythiam labitur aquilonem verſus, & tandem ſeptem oſtiis ruit in Pontum. Dicitur etiam Danubius. *Turbidus, Scyticus, multifidus, latus, Binomius, gelidus, barbarus, ſeptenus, frigidus ſeptemgeminus, torvus, undans, opacus vitibus, ſævus. ſeptemplex, canens, torrens, vagus; Mavortius, ſinuatus, magnus, rigidus, ſeptifidus, fluctivagus. Babylonius, ſonans, currens, glacialis, corniger, Germanicus, ſpumans, vaſtus, undiſonans, Rheticus, arcticus, algidus.*

Iſthmŏs, dicitur anguſta terra inter duo maria, quatuor millium ſpatio Ægeum mare ab Jonio ſeparans. Et hic vocatur Corinthiacus, *Gracilis, bimaris, Siſyphius, Doricus, anguſtus, dives, exilis, tenuis.* Eſt & alter Thracius, cujus littora urbes utrinq; ſecus oſtentant.

Iſtrŏpŏlĭs, Thraciæ urbs non procul ab oſtiis Iſtri.

Iſtrĭa. Eſt regio inter Iſtrum & Italiam: nam ab Italia ſeparatur Adriatico ſinu. Iſtri ſunt populi Iſtriæ.

Ităliă, Regio nobilis & fertiliſſima, inter Adriaticum mare & Tuſcum. Inter Alpes & Siculum fretum. Dicta eſt ab Italo rege, quum prius vocaretur Heſperia magna. *Saturnia, gravida bellis, fertilis, terrarum alumna, fortunata, potens decora: armentoſa, ſceptrifera, uellifera, frequens urbibus, pulcra, populoſa.* Itălŭs, & Itălĭcŭs, a um. ut Gens Itala, vel Ităli; Populi Italiæ. *Superbi. præfulgidi.*

Ithăcă. Inſula ante Achaiam ſita, & fuit patria Ulyſſis, qui ob id dicitur Ithacus.

Ithōme, es, opp. in Phthiotide Theſſaliæ regione. *Montana.*

Itylus & Neis, filii fuerunt Zethi ex Aëdone conjuge, quorum Itylum mater noctu per errorem interfecit, putans eum eſſe Amaleam Amphionis filium: invidebant enim uxori Amphionis, quod jam viro filios ſex mares peperiſſet. Quæ quum errorem ſuum cognoviſſet, optavit mori, ſed deorum commiſeratione in Carduelem verſa, Itylum deflet.

Itȳs, Terei & Prognes filius fuit, qui (ut eſt fabula) interfectus à matre, & patri epulandus appoſitus, in phaſianum mutatus eſt. *Iſmarius, Threicius, triſtis.*

Juba, Rex Mauritaniæ *Sceptrifer, Maurus, infidus, Cinyphius, potens magnanimus, Pompeianus*

Jūdās, Apoſt. olim, proditor Chriſti. *Furens proditor, nefandus, iniquus, avarus, ſceleſtus, truculentus.*

Jūdæă, Regio majoris Aſiæ, Das Jüdiſch Land, *żydowſka ziemia. Tenax.* Judæī, Die Jüden *żydzi. Apellæ curti, recutiti ſuperſtitioſi, profani, Levigenæ, infidi, moleſti; rebelles perfidi, diri, feroces, perjuri, ſuperbi, ingrati; verpi,* à Juda filio Jacob dicti ſunt. Nam licet fuerint duodecim tribus, quæ à duodecim filiis Jacob deſcenderunt, à Juda tamen primogenito omnes Judæi ſunt appellati. Judaicus, a, um.

Ivērnĭă, Inſula eſt in Septemtrionali Oceano. Irrland', *Wyſpa na północnym morzu.*

Jŭgŭrthă, Rex Numidarum, callidus, bellicoſus & perfidus, victus tandem à Mario Conſule Romano, & Romæ in carcere necatus inediâ. Saluſt *Triumphatus, immanis, Naſamonius, terribilis.*

Jūlĭānŭs, Imperat. Romanus, Apoſtata factus.

Jūlĭŏpŏlĭs, urbs Miſiæ.

Julius Cæſar, omnium Romanorum Imperatorum clariſſimus

Jūno, filia Saturni & Opis, ſoror & Iovis, dea regnorum habita. Dicitur etiam à patre Saturnia. *Regia, Saturnia, Argiva, Lucina, pronuba, omnipotens, Gabina, Moneta, Feronia, Zygia, iniqua ſancta, ſceptrifera, Romana, aſpera, gravis, Agricola; furibunda, altitonans, Lucetia, Ilithyia, interduca, domiduca, Unxia, Cinxia, Pelaſga, tumida; ſocigena, populonia, matrona; fluonia, februa, Samia; ſoſpita, Pharigæa; Acræa; Hera.*

Junonium templum, Hisp. Opp.

Jūpĭtĕr, tris, vel teris, non Jovis qui genitivus est non à Jupiter, sed à nominativo Jovis. Nam à principio Jovis appellatus est, à juvando; postea adjuncto a tero vocab. dictus est Jupiter, quasi Jovis, sive juvans pater, filius Saturni & Opis, rex Cretæ, summus deorum habitus. *Et residens celsa Latialis Jupiter Alba* Luc: *Chaonius Dictæus, coruscus, omnipotens, rex cælicolum, Saturnius, Idæus, Anxurus, magnanimus, Latialis, Taranis Casius, Dapalis, corniger, Diespiter, fulminans, tonans, invictus, Olympius Lucetius, proterus, Olympicus, Capitolinus, Cæneus, Panomphæus, Elicius, Tarpejus, Latius adulter, Herceus, Libycus, Gnidius, Piseus, Molossus, minax, severus, Agenoreus, Phidiacus, Pluvius, Pharius, æthereus, Genetæus secundus, terrificus, altipotens, astrigenus, Saturnigenus, benignus, Sceptrifer, terribilis, coruscans, omnipotens, fulminans, fulminifer, Lyseus, Elysius, opulentus, Dodonæus, Elæus, Heliopolites,*

Jūră, Mons Galliæ, Sequanos ab Helvetiis dividens.

Jŭturnă, Nympha Latina, soror Turni Rutilorum regis, à Jove vitiata. Quam Jupiter pro erepta virginitate immortalitate donavit. Virgil. lib. 12. Æneid.

Ixion, onis, Rex Thessaliæ, qui perfidus fuit. Nam socerum, cui multa promiserat, in fossam igneam demisit, *Perfidus, Thessalus, dirus, impius; miser,* Ixionides Patronymicum.

L

LAbda, æ, Amphionis cujusdam ex Bacchidarum genere filia fuit, quæ quod clanda esset, & ob id à Bacchiadis cæteris sperneretur. Etioni nupsit, eique puerum peperit, quem ab eventu Cypselum nominavit.

Lăcĕdæmŏn, onis, Nobilis Laconiæ urbs, alias Sparta dicta. *Libidinosa armipotens. prisca, clara, invida, ferrea immitis, immanis.*

Laciburgum, Roſtock im Hertzogthumb Meckelburg, *Rostok miasto w Xięstwie Mekelburskim*

Lăcōnĭă, Regio in Achaia. Unde Lăcōn, dicitur vir, & Lăcænă, mulier ex Laconia, Lacōnĭcŭs, a, um.

Lădās, Alexandri Macedonis cursor fuisse traditur, tanta pedum velocitate, ut vestigia ejus in arena non apparerent.

Lădōn, fluvius Arcadiæ, lauris circumpositus, juxta quem fabulantur Poëtæ Syringam Nympham in fistulam fuisse mutatam. Ovid. lib. 1. metam. *Arenosus, rapax, Apollineus, Parrhasius, castus Pythius.*

Lāërtēs, is, fuit pater Ulyssis, *Socer Penelopes*, qui inde dicitur Lāërtiădēs. Est & Laërtes Castellum Ciliciæ. Laertius, a, um, ut Regna Laërtia.

Læstrȳgŏnēs. erant homines in fine Campaniæ, qui humanis carnibus vescebantur. *Duri, inculti, immanes.*

Lāgŭs, Pater fuit Ptolomæi, successoris Alexandri, cui Philadelphus successit in regno. *Pharius. Pelusiacus.*

Lais, idis, Meretrix fuit elegantissima, habitavitque Corinthi. Ad hanc ditissimi quique adolescentes turmatim ex Græcia confluebant neque ad mittebatur quisquam. nisi qui dabat quod posceret. Unde profectum creditur Proverb. Non cujusvis hominis esse, adire Corinthum. *Ephyreia, Ephyrea, famosa.*

Lamiæ, v. Lamia in appellat.

Lămpĭă, fluv. & urbs Arcadiæ.

Landavium, urbs Palatin, Landaw/ *Miasto w Palatynatu.*

Landeshuta, Landesberga, Landunum, civitates sunt in Ducatu Bavariæ.

Lāŏcŏōn filius fuit Priami ex Hecuba, & Apollinis Thymbræi sacerdos, qui primus hastam in equum ligneum torsit: ob quod factum Virgil lib. 2. Æneid. ait, ipsum cum duobus filiis periisse.

Lāŏdămīă, puella fuit eximiæ formæ, quæ summo opere adamavit Protesilaum. Quem, cum audisset cecidisse apud Trojam, tanto dolore intabuit, ut noluerit supervivere. Priusquam tamen interiret, in solatium mœroris optaverat, ut mortui umbram videret. Quod quum impetrasset; in illius amplexibus expiravit. Ovid. epist. 10. *Hæmonis, Philacia, formosa, dia.*

Lāŏdĭcēă, urbs celeberrima Asiæ, ad Lycum fluvium sita.

Lăŏmĕdōn, Rex Trojæ, filius Ili, & pater Priami, qui perjurus fuit. Nam Apollini & Neptuno, qui muros Trojæ fecerant, promissam juramento pecuniam negavit. Quapropter illi filiam ejus Hesionem ceto exposuerunt, quam Hercules occiso ceto liberavit, pactus, ut Rex equos nobiles sibi daret in præmium. Sed cum Laomedon promissa non solveret, Hercules Ilium expugnavit, & Laomedontem occidit. *Fraudulentus, Idæus.* Lāŏmĕdontĭădēs, patronymicum. Lāŏmĕdōnteŭs, a, um, adject.

Lăpĭthæ, Populi fuerunt Thessaliæ, continua bella cum Centauris gerentes. *Centaurei, sævi, semiferi, sylvestres, Peletronii, truces.* Hi primi omnium frænos & strata equorum creduntur invenisse, Virg. 3. Georg.

Lără, Nympha Latina, quia furtivos amores Jovis Junoni indicaverat. Jupiter ei linguam abscidit, & ad inferos duci jussit per Mercurium, qui ex ea gemellos genuit. Lares vocatos, vide in Appellativis.

Lărēntĭă, eadem quæ Flora, vid. supra.

Lărīsă, civitas fuit Thessaliæ, prope quam natus est Achilles, qui propterea vocatur Larisseus. *Opima, potens.* Alia Larissa urbs Ætoliæ.

Lărĭŭs, Lacus est totius Italiæ amplissimus. Der Chumer See, *Jezioro we Włoszech.*

Lătīnŭs, Pater fuit Laviniæ, cujus causa ortum fuit bellum inter Æneam & Turnum. *Faunigena. Ausonius, prædives.*

Lătĭŭm, Regio Italiæ, in qua Roma est à Tyberi ad Lyrim fluv. *Hesperium, forte, antiquum, agreste pulchrum.* Dictum autem Latium putatur, quod illic latuerit Saturnus, dum Jovem fugeret. Ovid. lib. 1. Fast. Lătĭŭs, a, um, & Lătĭālĭs, lĕ, quod est. Latinus, a, um, idem Lătīnæ, arum, Festtäge/ an welchen die Latiner dem Jovi für jhre Wolfahrt opfferten/ *święto, w ktore Latynowie Jowiszowi ofiary odprawali.*

Lătmĭŭs, Mons Ioniæ, vel Cariæ, in quo dormientem Endymionem Luna dicitur osculata. Unde Endymion Latmius dicitur. Ovid. lib. 3. de Arte.

Latois, vide, Latona.

Lătōnă, Filia Cœi, Titanis, mater Apollinis & Dianæ. *Gemellipara, filia Cœi, Calaurea, puerpera, candida, Titanis, Thea.* Unde Apollo dicitur Lătōŭs, vel Lătōnĭŭs, vel Lătōdēs, & Diana dicitur Lătōnĭă, vel Lătōĭs, idis.

Lăvērnă, Dea fuit apud Romanos, in cujus tutela fures esse putabantur, qui ab ea Lavernones dicti sunt.

Laviacum, urbs Austriæ, Lauffen, *Miasto w Rakuśiech.*

Lăvīnĭă, filia Latini regis; propter quam Turnus & Æneas bellaverunt; sed ut Virgilius ait, Æneas Turnum occidit.

Lavinium, vel Lavinum, urbs fuit in Latio, ab Ænea condita, & à nomine uxoris ita dicta.

Lăurĕacŭm, urbs Austriæ, Ens/ *Miasto w Rakuśiech.*

Laurentĭă, uxor Faustuli fuit pastoris Amulii, quæ Romulum & Remum expositos nutrivit: & quoniam se omnibus prostituebat, Lupa dicta est; & Hinc locus datus est fabulæ, Romulum & Remum à lupa esse nutritos. Hanc aliqui Larentiam vocant.

Laurentālĭă, Festa erant in honorem Laurentiæ, quæ nutrix fuit Romuli & Remi, instituta.

Laurentum, Civitas Latii, non procul à Lavinio: ita dicta à sylva laurea, qua excisa, ædificata est. Laurentes, populi dicti sunt.

Laurētŭm, Oppidum est in Piceno, ubi celeberrimum templum est B. Mariæ Virginis, in quo est conclave Mariæ portatum ab angelis.

Lēandēr, Juvenis ex Abydo Asiæ oppido speciosus fuit, in litore Hellesponti sito, qui cum Erus puellæ amore captus esset, quæ in oppositi littoris opp. Sesto habitabat; noctu ad eam transnabat. Quod ubi aliquoties non infeliciter cessisset, jam audacior factus, cum mari tumido & impacato se commisisset, vi ventorum, fluctuumque victus in Helesponto submersus est, *Abydenus, Ephebus, pulcer, infelix, miser.*

Learchus, Filius Athamantis & Inois, quem pater furiosus factus pro cervo necavit. *Inous, parvus.*

Lēdă, Uxor Tyndari regis Laconiæ. *Pulchra, fecunda formosa; candida, Graja.* Cum qua Jupiter in forma cygni coivisse dicitur, & illa fabulatur duo ova protulisse, ex uno ovo nati sunt Castor & Helena immortales. Ex altero ovo Pollux & Clitemnestra mortales. Hinc Pollux & Castor vocantur Ledæi.

Lema-

Lĕmānŭs, Der Genffer See, Jezioro pod Genewą, *cavus, lividus, gelidus, Ostrifer.*

Lēmnŏs, Insula maris Ægæi. Lēmnĭŭs, a, um, ut: Lemnia terra. *Vulcania; artifena, circumflua, æquorea, ardens, fumida; Vulcanis, calens, alta, ingeniosa.*

Lēnæŭ, Cognomen Bacchi.

Lērnă, æ sive Lernē, ēs, Palus fuit Græciæ, in qua Hercules hydram interfecit, *Cerula. nocens. fecunda Veneno, gelida. impacata, stagnans, trux, Arcadia, Graja, cava.*

Lēsbŏs, Insula est maris Ægæi amplissima. *Methymnæa, severa. superba, Baccica.* Lēsbĭŭs, a, um, Lesbĭdēs, dicuntur mulieres ex Lesbo.

Lestrigones, vide Læstrigones.

Lethe, ēs, Fluvius est inferorum, cujus aqua pota præteritarum rerum oblivionem fertur inducere. *Stygia, soporifera, secura, inferna, atra, præceps, mala tranquilli, quieta torpens, tartarea, obscura, somnifera,* Lēthæŭs, a, um. Est & Lethe fluvius in Africa.

Leūcās, ădĭs, oppidum est in Leucadia peninsula. *Excelsa.* Leū ădĭŭs. a um.

Leūcăcēs æ, Promontorium est Arcaniæ, ad sinum Ambracium. *Nubifer.*

Leūcē, es, Oppidum est non procul á Smyrna. *Nivea.*

Leuci, Die Lothringer bey Dohl und Nantze/ *Lotharyńczycy przy mieście Dohl y Nancy.*

Lercōn, onis, Rex Ponti, à fratre Oxylocho necatus quod cum ejus uxore adulterii & incestus consvetudinem haberet. Ovid. in Ibin.

Leūcŏpĕtră, Weissenfels/ *Skała Sycilijska.* Promontorium est è regione Siciliæ, à candore nomen habens.

Leūcŏpŏlĭs, Weissenburg in Asia/ *Białogrod w Azyi.*

Leūcŏthĕă, quam & Matutam Latini vocarunt, eadem est cum Aurora Leucothea dicta, quasi alba Dea.

Leūcŏthŏē, ēs. Filia Oceani Babylonii, quam à Phœbo gravidatam pater crudeliter defodit vivam. Sed Phœbus eam mutavit in arborem thuriferam. Ovid., lib. 4 metamorph. *Thebana. candida.*

Leūctră, orum, oppidum Laconiæ. Leūctrĭcŭs a, um, ut: Leuctrica pugna.

Lēvī, Nomen Patriarchæ, à quo Lēvītă, seu Lēvītēs, pro eo qui est de tribu Levi.

Lĭbănŭs, Mons Phœniciæ, inter Syriam & Phœniciam. *Tepens, cedrifer, odoratus.*

Līber, bĕrī, Bacchus, quod liberat à curis. Hinc Liberalia, id est, Bacchanalia. Liber interdum usurpatur pro ipso vino: sicut Ceres pro frumento.

Lībĕră, Proserpina filia Jovis.

Lībethră, æ, Fons Musis sacer, in Magnesia. Lībēthrĭdēs, dictæ sunt Musæ.

Libēthrŭs, Mons Macedoniæ.

Lĭbĭtīnă, Dea, in cujus templo vendebantur & locabantur ea, quæ ad sepulturam pertinebant, ita dicta à Libitu, vel à Libidine. *Acerba. tristis.* Alii malunt esse Proserpinam Plutonis uxorem. Quandoque pro ipso apparatu funebri legimus positam, quem Libitinarii in usum exequiarum locabant. Liv. lib. 40.

Lĭbūrnĭă, Regio inter Illyricum & Dalmatiam. Nunc vulgo nominatur Croatia, & potest esse pars Slavoniæ. Hinc Liburni dicuntur habitatores Liburniæ.

Lĭbўă, æ, & Lĭbўē, ēs, Regio Africæ Ægypto conterm ina. Ponitur & pro tota Africa, quæ est tertia pars mundi. *Æstifera, sitiens, arens, arida, scopulosa sterilis, flava, anhelans, adusta, ardens, calens, fervens, sicca, perusta, arenosa, potens, torrens, flagrans, rebelis, fertilis.* Libўs, ўŏs; Gentile est masculinum, cujus fœmin, est Lĭbўssă, Hinc Libystis, tĭdĭs, & Lībўcŭs a, um.

Lĭger, ĕrĭs, qui & Ligeris in nominativo, fluvius Celticæ, circa Bituriges & Aquitanos.

Lĭgŭrĭă, Italiæ regio ab Apœnino ad mare Tuscum. Ligur, vel Lĭgŭs, ŭrĭs, virum vel mulierem significans, ex Liguria, Lĭgŭstĭcŭs, a, um, quod ad Liguriam pertinet.

Lingŏnēs, Pop Galliæ, in Provincia Lugdunensi. *Pugnaces, indomiti, audaces* Lĭngŏnĭcŭs a, um.

Lĭnŭs, Duo fuere hujus nominis: Alter Crotopi filius, qui à matre apud Nemeum fluvium expositus ibidem a canibus laniatus est. Stat. lib. 1 Theb. *Crotopiades.* Alter fuit filius Apollinis, & Uraniæ, Musæ Lyricæ peritissimus. Hunc ab Hercule plectro & Cithara occisum ferunt, dum eum rusticus canentem acerbe nimis corripuisset. *Inachides, Thrax, perceleber, Inachius.*

Lĭpărĭs, Siciliæ fluvius.

 Lipsia

Lipsia, Urbs Misniæ.

Lirimis, Die Stadt Lübeck, *Lubek.*

Līris, Fluvius Campaniæ.

Livius Nobilis historiæ Romanæ Scriptor,

Locoritum, Urbs Germaniæ, Forchheim, *Miasto w Franckonii*, in Franconia.

Lōcris, ĭdis, Græciæ regio, utrinque Parnasso incumbens. Cujus incolæ Locri dicuntur, *Narycii*,

Londinum, London in Engelland/ *Londyn Miasto w Anglii.*

Lōngōbārdī, Populi Cisalp. Galliæ à Germanis oriundi.

Lōtīs, tīdis, Nympha, quæ Priapum fugiens, in arborem Loton fingitur transmutata. Ovid 9 metam. *Mygdonia, amica Lyæo, Palladis unica, capillata, aquatilis, sacrata Cynthio, Syrtygena.* Plura Epith. vide in appellat. Lotos.

Lōtŏphăgi, Populi Aphricæ, quod Loto vescantur.

Lubecum, Urbs Saxoniæ. Lübeck/ *Lubek.*

Lūcă. Urbs Tusciæ, vel Hetruriæ. *Vetus. nobilis.* Hinc Lūcensēs, Populi.

Lūcānī, Populi inter Calabros & Apulos siti.

Lūcānŭs, Poëta & Tragædiarum Scriptor fuit natione Hispanus. Qui jussu Neronis vena incisa periit, jam consul designatus; propterea quod inter eos nominatus esset, qui cum Pisone conjurarunt. Cujus vita latius apud Crinitum. *Docti-loquus, Annæus, ardens.*

Luceres. sive Lucerenses, Milites Romuli, vel tertia pars populi Romani tempore Romuli regis, à Lucerio principe dicti.

Luceria, Urbs Apuliæ.

Lucerna, Lucern/ *Miásto Szwaycárskie*; in Helvetiis.

Lucetius, dictus est Jupiter, à luce, quam præstare hominibus putabatur. Sic Juno Luceria, quod lucis causa sit, parturientes adjuvans.

Lucifer, vide Lux in Appellat.

Lucilius. Hic primus apud Romanos scribere cœpit Satyras. Mortuus est Neapoli annos natus ... *Facetus, Lutulentus, Auruncæ alumnus, amarulentus.*

Lūcīnă, Dea partuum præses, teste Servio, quæ & Juno & Diana dicitur.

Lūcrētĭă, Uxor Collatini nobilis, Romanæ castitatis præcipuum lumen, quam Arvus regis Tarquinii filius per vim stupravit. Quod ipsa cum patri & viro indicasset, cultro, quem sub veste occultum habebat, se occidit, & causam dedit, ut rex cum prole expelleretur, & urbs libera fieret. *Bella, casta.*

Lūcrīnum, urbs Dauniorum in Apulia.

Lucrinus, Lacus Campaniæ, à lucro propter copiam piscium dictus. *Mollis; Baianus.*

Ludfurdum, urbs Misniæ, Meissen/ *Miasto w Misnii.*

Lūentinūm, Urbs Britanniæ.

Lūgdūnūm, Lyon in Franckreich, *Miásto we Francyi.*

Lugdunum, urbs Silesiæ. Glogaw. *Glogow.*

Lunnimia, urbs Lusitaniæ.

Lună Ein Stadt in Hetruria am Meer gelegen bey deren man schön und weissen Marmelstein grabt, *Miasto w Hetruryi nad morzem, gdzie piekny Marmur ciosza. Vetus, Hetrusca; metallifera.* Lūnensis, ē... Lunensis caseus. Erat autem hoc casei genus, sola magnitudine laudatum, ut quod librarum mille pondus nonnunquam æquaret.

Luneburgum, Stadt Lüneburg, *Luneburk.*

Lūpercăl, à Lupa dicitur, erat locus Romæ & specus sub monte Palatino, ubi colebatur Faunus vel Pan Lycæus contra lupos. Lūpercī, Sacerdotes erant Panos, pastorum Dei, qui die Lupercaliorum nudi per urbem cursitabant, prægnantiumq; mulierum manus uteroq; caprina pelle feriebant, quare & fœcunditatem, & facilem partum fieri putabant. *Succincti, agiles.* Hinc Lūpercālĭă, orum, Festa, quæ mense Februario à Lupercis fiebant in honorem Panos, pastorum Dei.

Lūpĭă, Germaniæ fluvius, Die Lipp, *Rzeka Lipá w Niemczech,*

Lusitania, est regio & pars ulterioris Hispaniæ, nunc Portugalia dicta.

Lūsĭŭs, Arcadiæ fluvius frigidissimus,

Lūtētĭă, Paryß die Haupstadt in Franckreich, *Paryż, Stołeczne miasto we Francyi, Populosa.*

Lutzenburgum, Lützelburg, urbs in Gallia Belgica sita.

Lyæus, Cognomen Bacchi. *Campanus, Ogygius, jocosus, dulcis, corniger, mollis, madidus, commissator, viticomus, formosus, Thyrsiger, undans, Pampineus, vetus, mitis, ardens, rabidus.*

Lўbīsă, urbs Bithyniæ.

Lўcabĕtūs, Atticæ mons est.

Lўcæūs, Arcadiæ mons, Jovi sacer. *Umbrosus, gelidus, piniger, angustus, Parrhasius, nemorosus, cyparissifer, horrens, excelsus.*

Lўcambes, is, vel æ, vide Archilochus.

Lўcāōn, ŏnis Arcadiæ rex fuit, pater Calistonis Pelasgi filius. Qui solitus necare hospites, à Jove, cum idem facere tentaret, est mutatus in lupum Ovid. 1. metam. *Arcadicus, sævus, immanis, ferus, dirus.*

Lўcāŏnĭă Regio minoris Asiæ, juxta Ciciliam.

Lўcāŏnes, populi, qui & Lўcāŏnĭis, appellantur, Lўcaonū, & Lycaunius, a, um.

Lўcaste, Filia fuit Briami ex concubina. Fuit & meretrix nobilis apud Drepanum Siciliæ urbem, ob formæ excellentiam Venus appellata.

Lўcastū, urbs Cretæ, à luporum copia dicta.

Lўgnidūs, urbs Macedoniæ, sub Candavia monte situm.

Lўchnitis, tĭdĭs, Lacus est in occidentali tractu Macedoniæ, sub Carnania monte.

Lўcĭă, regio minoris Asiæ, inter Pamphyliam & Cariam sita, à Lyco Pandionis filio dicta. Lycius, a, um.

Lўcius, Apollinis cognomen.

Lўcōpŏlis, urbs Ægypti, à lupis dicta, Wolffsstadt, *w Egipcie Miasto.*

Lўcosthĕnē, urbs Lydiæ. Gentile, Lycosthenenus, & Lycosthenites.

Lўctūs, Cretæ urbs. Inde Lyctius, id est, Cretensis.

Lўcurgūs, Rex Thraciæ, qui Bacchum contemnens, cum vites amputare vellet sibi crura amputavit. *Acar, Thrax, bipennifer, Pentheides. Inæchius, sacrificus, magnanimus, securifer, rigidus, illaudatus, vesanus.* Alius fuit Lycurgus Lacedæmonius Princeps, & Legislator. *Amyclæus, fortis, legifer, veridicus, Therapnæus, Lacedæmonius.* Alius item fuit rex Nemeæ, pater Opheltis.

Lycus, Rex Thebanus, Antiopæ maritus, vid. sup. Antiopa & Dirce, Est & Lycus fluvius Asiæ.

Lydĭă, Regio in Asia minori. *Dives, ferax, viridis.* A Lydo Atyos filio dicta. Lydi, incolæ dicuntur.

Lўncĕstis, Macedoniæ fluvius, cujus aqua pota non minus ebrietatem inducit, quam si quis vino se ingurgitasset. Plin. lib. 2. c. 10. Lyncestius, a, um.

Lўncĕūs, hujus cĕī, vel cĕŏs, unus ex Argonautis, tanta oculorum acie præditus, ut diceretur, vel parietem visu penetrare, & (ut ex Historicis nonnulli prodiderunt) novissimam lunam, primamque eodem die in signo Arietis conspicere Lynceus, a, um.

Lўnx, Rex Scythiæ, qui Triptolemum à Cerere missum, ut frumenti usum hominibus demonstraret, occidere tentavit, ut inventi frumenti gloriam in se transferret. Sed à Cerere mutatus in bestiam varii coloris, cujus Epit vid. Lynx in Appellat. Est & urbs Lydiæ juxta Gaces, post Atlantem.

Lysbona. Ein Königliche Hauptstadt in Portugal Lyssibon, *Lisbona miasto stołeczne w Portugalii.*

Lўsĭūs, Cognomen Bacchi. Item.

Lўsiāmbūs Cognomen Bacchi.

Lytus, Fluvius Arcadiæ.

M.

Măcărēē, Urbs Arcadiæ, à Macareo Lycaonis filio condita.

Măcărĕūs, Æoli filius. *Æolides, Pelethronius, Neritius.* Qui cum sorore Canace concubuit. v. sup. Canace.

Mācĕdŏnĭă, Regio est Græciæ, inter Thraciam & Thessaliam. Măcĕdo, onis, qui ex Macedonia ortus. Macedonicus & Măcĕdŏnĭūs, a, um, adjectivum.

Măcellă, urbs Italiæ.

Măcellūs, Fluvius est Mysiæ.

Măcră, Fluv. Liguriam separans ab Hetruria.

Măcrŏbĭī, Populi Æthiopiæ, ultra Meroen.

Mæāndĕr, qui & Meandrus, Fluvius est Asiæ, vel Phrygiæ, crebris flexibus ita curvatus, ut in se reflecti credatur. *Errans, Phrygius, vagus, sinuosus, sibi obvius, pinguis.*

Mæchlinia, Mechlen, *Miasto w Brabancyi*, Brabantiæ urbs.

Mædi, populi sunt supra Macedoniam siti.

Mænădes, apud Græcos dicuntur mulieres insanientes, & Bacchi sacerdotes Hapassis capillis instar furentium celebrant Bacchanalia. Juv nal.

Satyra 6. *Evantiæ, hederigeræ, Enthea, furentes ovantes.*

Mænălus, in signu. masc. gen. in plu. Mænălă, orum, g. neut. Mons est Arcadiæ altissimus. *Pinifer, altus, frondens, umbrans, horridus, Tegeæus.* Est & Civitas Arcadiæ, Mænalo Lycaonis filio. Mænălĭŭs, a, um, quod ex Mænalo est. Mænălĭs, ĭdŏs, patronym. fœmin.

Mænărĭă, Insula in mari Ligustico: à mænis piscibus dicta, quorum ibi magna copia capitur Plin. lib. 3. cap. 6.

Mæŏn, onis, Pater fuit Homeri, unde & ipse dictus est Mæŏnĭdēs.

Mæŏnĭă, Regio minoris Asiæ, alio nomine Lydia dicta. Mæŏnĭŭs, a, um.

Mæōtĭs, tidis, Palus est Scythiæ, in regione septentrionali, juxta Phasidis ostium, hyeme congelascens. *Gelida, Scythica, pigra, gelu, longinqua.* Mæōtæ, accolæ dicti sunt. Mæōtĭcŭs, a, um.

Magdeburgum, urbs præclara fuit Germaniæ, vulgo Meydenburg *Maydeburk.*

Măgnēsĭă, Regio Græciæ, annexa Thessaliæ, cujus populi Magnesii, vel Magnetes dicti sunt.

Maguntiū Maguntiacum, Mentz am Rhein, *Moguncya, nad Rhenem.*

Măjă, Filia Atlantis, ex Pleiona Nympha, mater Mercurii. *Athlantis, Pleias, fata Pletone, lucida, candida, formosa, Atlantica, Atlantæa, Atlantias, florifera.*

Mălĕă, Promontorium est Laconiæ, 50 millibus passuum in mare protensum, juxta quod fuit olim periculosa navigatio. Nomen sumpsit ab Argivorum rege Maleo. *Curva, sonans, rauca, recurrens, truculenta, horrida, Spartana, sæva, Oebalia, undisona.* Mălĕăcŭs, a, um.

Mălĕvĕntum, urbs Campan. Postea boni ominis causa Beneventum dicta.

Maliacum mare, quod est circa Thessaliam à Malcia urbe dictum.

Malimus, Siciliæ mons est.

Malli, Indiæ populi, à Mallo monte vicino ita dicti.

Māllŏs, Ciliciæ oppid. clariss. à Mallo conditore ita appellatum.

Mallŏrēs, Mons Ida ab ovium multitudine ita dictus.

Mālvă, Africæ fluv.

Māmbrē Mons juxta Hebron.

Māmertini, pop. Campaniæ.

Mandragora, Asiæ urbs.

Māndrŏ, fuit navicularius quispiam, qui aspirante fortuna, tandem factus est Imperator,

Māndrŏpŏlĭs, urbs, Phrygiæ.

Mānēs, Hæresiarcha fuit, tempore Aurelii Cæsaris, gente Bracchmanes, tantæ dementiæ, ut se Spiritum Paraclitum esse assereret, à Christo promissum, à quo Manichæorum secta fluxisse traditur. Hic tandem à Persarum rege, quod ejus filium, quem repulsis omnibus medicis sanandum susceperat, interemisset, vivus excoriatus est. *Suidas.*

Manethusa, urbs Cretæ Insulæ.

Manichæi Hæretici, v. Manes.

Mānĭŭs, Prænomen est, quo Romanorum quidam appellati sunt, quod manè nati essent, quemadmodum Lucii dicebantur, qui prima luce nascebantur.

Mānĭānă, urbs Lusitaniæ.

Mānnŭs, filius fuit TuisconisDei, aliasTeutonis Der zweyer Deutschen König, *Wtory Krol Niemiecki.* à quo Alemanni se dici gloriantur.

Māntĭnēă, urbs Arcadiæ, quæ postea Antigonia dicta fuit Māntĭnēŭs, a, um.

Māntō, ūs, Mulier fatidica fuit, *Sala Tiresia, innuba, Phœbea, vittata, præscia vatorum fatidica, Ogygia, fatorum gnara, Cadmeia, Inclyta, Thebana.*

Mantŭă, urbs est Venetiæ clarissima, vel Galliæ Italicæ, quam condidit Oenus filius, Mantus & à nomine suæ matris appellavit. *Vetus, præpotens, aquatica, turrigera, urbs Tiresiæ Thebana, antiqua, urbs Bianoris.* Hæc patria fuit Virgilii Poëtæ, Māntŭānī, incolæ dicti sunt. *Oenæi, Bianorei.* Mantuanus, a, um.

Mărăthōn, Campus Atticæ, & Civitas Mărăthōnĭŭs, a, um.

Mărăthōnĭă, opp. Thraciæ non procul ab Abderis. Marathoniatæ, incolæ dicti sunt.

Mărăthūsă, nomen Insulæ, quæ & Clazomenia dicitur.

Mărcĕllă. Nomen mulieris Romanæ, quæ quū à matre rogata esset, gauderetne se nupsisse: Ita valde, respondit, ut amplius nolim.

Mărcŏdūrŭm, opp. in ditione Juliacensi, Düren/ *Misto w Xięstwie Juliackim.*

Mārcŏmānī, populi Germaniæ, Die Mehrer und Böhmen/ *Morawcy y Czechowie.*

Mārĕā, Lacus est, Alexandriam à meridie alluens.

Mārĕŏtĭs, tidis, regio Lybiæ, Ægypto vicina, *Fusca.* unde Mareoticus, a, um. Item, Mareotis, pars Epiri, unde Mareotides uvæ.

Mārgĭānă, regio Asiæ majoris.

Margus. fluv. Asiæ.

Mariæburgum, urbs Prussiæ, Alia verò Livoniæ.

Marianæ fossæ: Narbonensis Provinc. opp. est, quod hodie Aquas mortuas vocant.

Mārĭānŭs, Hisp. Bæticæ mons.

Mārĭcă, fuit Nympha quædam marina, uxor Fauni *Umbrosa, flava, Laurens.*

Mārīōnĭs, German. civitas. Lunæburgum, Lüneburg/ *Luneburk.*

Mārĭŭs C Marius, inimicus Lucii Syllæ, urbe potitus post exilium, ad cædem principum animum convertit. Octavii consulis caput exposuit pro rostris, Antonii item caput mensis apposuit. Cæsarem, & Fimbriam in penatibus domorum suorum trucidavit Crassi pater & filius in mutuo alter alterius aspectu jugulati sunt. Bebius & Numiterius per medium forum uncis carnificum tracti. Catulus haustis carbonibus hostili se exemit ludibrio. Archarius & Merula flamendialis confossi sunt. Quæ omnia crudelitatis exempla Januarii calendis intra Idus absolvit. Victus à Sylla delituit in Minturnensium paludibus. Inventus, & in carcerem conjectus, percussorem Gallum sola vultus majestate deterruit. Exulavit demum in Africa Natus anno 37. morbo decessit in septimo suo consulatu. Ejus filius fusus item à Sylla cum toto exercitu se Pontio Telesino, fugæ comiti, jugulandum dedit. *Ferox, trux tristis, acer, barbarus, exul.* Mărrānŭs. a, um.

Marmarica, Regio Africæ. Marmaridæ, populi sunt.

Mārŏ, onis, Opifer fuit figulus. (sive ut alii volunt) magi cujusdam viatoris mercenarius, Virgilii, Latinorum Poëtarum principis pater.

Mārpēsŭs, Mons lapideus in Paro insula, à quo Marpesius, a, um.

Marpurgum, Marpurg in Hessen, *Marburg.*

Mars, Martis, Deus belli, filius Jovis & Junonis, vel (ut alii) Junonis tantum. Nam ut fabulatur Ovid. Flora dea Junoni petenti florem ostendit, cujus tactu concepit, & Martem peperit. *Durus, impius, sævus Quirinus, insanus, cæcus, armipotens, bellator, bellipotens cruentus, durus, amarus, vagus, funestus nefandus, torvus, rigidus, ferox, impavidus, bellicus ferus, sanguineus, terribilis, infaustus, ambiguus, incertus, armiger, deploratus, tristis, egregius, infidus, anceps, velox, Odrysius, inclytus, Geticus, belliger, lascivus, turbidus. luctifer, violentus, asper, generosus, Sithonius, Thracius, ensifer, Bistonius, efferus, crudus, homicida, indomitus, horrendus, belliger, truculentus, armisonus, invictus, improbus, rabidus, ferreus, potens, acer, hostilis, atrox, armisonans, fulmineus, superbus, horridus iniquus, vesanus, Saturnigena, furens, horrificus, fremens, implacabilis immanis inhumanus, Strymonius, immitis, magnanimus, fervens, fortis, audax rapax.* Mārtĭcŏlă, qui Martem colit. Cætera, v. in appellat.

Marsi, orum, populi Italiæ.

Mārsīppŭs, urbs Phœniciæ.

Mārsȳās, Tibicen fuit è Phrygia, ea temeritate, ut ipsum etiam Phœbum ad cantus certamen auderet provocare; à quo & victus & excoriatus est. Ovid. lib. 6. Fast. *Velox, improvidus Phrygius.* Est & Marsyas, sive Marsya, Asiæ minoris fluvius.

Marsaris, Bacchi cognomen est.

Măssăgĕtæ, populi sunt Scythiæ, qui per deserta discurrunt, & equorum suorum sangvinem cum lacte bibunt, *audaces, incursaces, truces.*

Măssĭă, Oppid. Hispaniæ ulterioris.

Măssĭcŭs, Mons est Campaniæ feracissimus optimi vini *Uvifer, vetus, felix Baccho.*

Măssĭlĭă. Marsilien/ *Marsilia,* urbs in Narbonensi Provincia. Ubi Beatæ Mariæ Magdalenæ corpus habetur. *Graja.* Măssĭlĭĕnsēs, incolæ dicti. *Duri Phocaici Graij.*

Măssylĭă, Regio est Libyæ *Decolor* Măssȳlī, populi dicti. Massylus, & Massilius, a. um

Mătrŏnă, fluv. est Galliæ, ortus in finibus Lingonum, & Celtas à Belgis separans, *Glaucus.*

Mătinūs, Mons Apuliæ. *Calidus.*

Māvōrs, qui & Mars, quod magna vertat. *Sanguineus, insanus, armipotens* Plura Epith. v. Mars Māvōrtiūs. a, um.

Maurĭtānĭa, est Regio Maurorum in fine Africæ Hispaniam versus. Maūrī, populi, qui Mauritaniam incolunt. *Leves, Occidui concolores Indici Libyci, nigri, terrifici, adusti, atroces, incocti, refugi, truces, Betigenæ, celeres.*

Maūrūs, Gentile, ut Gallus. Mauritanus, a, um, ut Bellum Mauritanum.

Mausōlū, Rex Cariæ, cui mortuo Artemisia uxor fecit sumptuosissimum sepulchrum, quod dicitur Mausōlēum, & inter septem orbis miracula numeratur. Maūsōlī, dicti sunt Cares, Asiæ populi.

Mĕārūs, fluv. Hispaniæ.

Mēcænās Eques Rom. fuit, & vir in provehendis cum omnium disciplinarum, tum præsertim poëticæ cultoribus ita benignus, ut ab eo etiam hodie studiorum patroni, qui in sublevanda doctorum hominum egestate se munificos præbent, Mecænates appellentur. *Supinus, Tuscus, doctis, tener.* Mēcænātĭcūs, a, um.

Mēdēā, insignis incantatrix fuit, Aëtæ Colchorum regis filia, *Barbara, impudica, ferox, Colchis, Æetias, Phasias, callida, impia, venefica, adultera, Phasis torva, fera, Æetis, turbida, noxia, infesta? dira, effrænis, nefanda, furibunda, docta, profuga, furiata, maga, sagax, iniqua, saga, sequax, cruenta, sæva, scelerata* Mēdēis, idis, g. f. æ. pat. onym. pro possessivo positum.

Mēdĭă, Regio majoris Asiæ, Assyriæ & Persidi adjacens. Inde Mēdūs, id est, aliquis ex Media, & Mēdĭūs, a, um.

Mĕdĭōlānūm, urbs Metropolis Cisalpinæ Galliæ. Meyland, *Medylan*, Mĕdĭōlānēnsis, e, quod ex Mediolano est.

Mĕdĭōmatrĭcēs, Metenses sunt, & his vicini Lotharingiæ populi, die Metzer oder Mestricher/ *Metenscy obywatele.*

Mĕdūllīnă, puellæ cujusdam Romanæ nomen, quæ à patre in tenebris vitium passa, quum ex detracto ei annulo stupratorem agnovisset, capillis eum ad aram pertraxit, patremque primum, deinde etiam seipsam, ad expiandum flagitium interfecit. Plutar. in Parall.

Mĕdūsă filia Phorci, una Gorgonum, quæ à Neptuno in templo Palladis violata fuit. Quare Pallas irata, capillos ejus mutavit in angues, fecit etiam, ut omnes eam inspicientes mutarentur in lapides. Quod propter ejus pulchritudinem fictū est. *Saxifica, Phorcynis, stillans tabe, horrenda, Gorgon, invisa, sæva, Gorgonea, anguitenens, Phorcys.* Mĕdūsæūs, a, um.

Mĕgăbyzi, sive Megalobysi, dicebantur Ephesiæ Dianæ sacerdotes, quos eunuchos esse oportebat. Unde & pro imbecillibus & mollibus poni consueverunt, quales sunt Spadones.

Mĕgæră, una de tribus Furiis infernalibus. *Tartarea, torva, atra, rapida, improba, ferox, scelerata, sæva, tetrica, virulenta, dira, venenosa, viperea, crinita colubris, odiosa, inferna.*

Mĕgălŏpŏlis, Regio German. Meckelburg/ *Mekelburskie Panstwo.* Megalopolitæ, incolæ dicti.

Mĕgără, filia Creontis, & uxor Herculis, quam ille furens occidit. Est & Megara urbs Achaiæ, Patria Euclidis Geometræ, à Megario Apollinis filio sic dicta.

Mĕgăris, idis Pars Atticæ, in qua est urbs Megra. Est etiam urbs Siciliæ.

Mĕlænă, Die Insel Corfu/ *Wyspa Torcira.* Alio nomine Corcyra dicitur.

Mĕlănēs, Nigri manentes juxta deserta Arabiæ.

Mĕlănēūs, numerantur inter canes Actæonis. Ovid 3 metam.

Mĕlangē, es, Asiæ emporium, D. Thomæ Apost. sepulchro clarum.

Mĕlănthō, filia fuit Deucalionis ex Pyrrha, & soror Hellenis.

Mĕlănthĭūs, pastor caprarum Ulyssis, qui, quod & rem domini absentis una cum procis absumpsisset, & heræ filioq; herili semper se molestum præbuisset, post reditum Ulyssis à Telemacho trucidatus est. Homer. Odyss. l. 22.

Mĕlās, fluv. in Bœtia, qui à Parnasso profluens, Minervæ sacer dicitur à Pœtus; quia ripæ ejus olivis sunt refertæ. *Palladius, Graius, Mygdonius.* Hujus fluminis aquas oves nigras efficere scribit Plin. l. 2 c. 103.

Mĕlĕāgĕr & Meleagrus, gri, filius Oenei regis Ætoliæ. Cum autem grandis aper Ætoliam devastaret, Meleager ad illum occidendum convocavit proceres, inter quos fuit Atalanta virgo, quæ aprum prima vulneravit, Meleager autem ejus amore captus, cum aprum ipse occidisset, illi caput

put apri dedit; Quod ægrè ferentes duo avunculi Meleagri, caput Virgini volebant auferre, sed Meleager istos occidit. Ovid; 8. metam. *Calydonius, Oenides, Mavortius, Ibestiades, Calydone satus, ferus, flavus, ferox.*

Mĕlĕsĭgĕnĕs, v. Homerus.

Mĕlĭcerta. vel Melicertes, v. Ino.

Mĕlĭssa, Melissi Cretensium regis filia, quæ unà cum sorore Amalthea, Jovem caprino lacte aluit. Fuit item Nympha, quæ mellificium primò invenit; unde data est occasio Fabulæ, Melissam in apem fuisse conversam. Columel. lib: 6. cap: 2.

Mĕlĭssŭs, Vetus rex Cretensium, qui primus dijs sacrificavit; cujus filiæ Melissa, & Amalthea fuerunt.

Mĕlĭta, æ, vel Melite, es, Insula inter Africam & Siciliam, melle abundans. *Fertilis.* Mĕlitēus, a, um, & Melitensis, e.

Mĕlla, fluv: Galliæ, *Saxosus, flavus.*

Mĕllāria, æ, urbs Hispaniæ,

Melocabus, Germ: urbs: **Coburg.** *miasto Niemieckie.*

Mĕlŏs, ins. est Cretæ adjacens, una Sporadum, Et est urbs in ea insula.

Mĕlpŏmĕne, es, una ex Musis.

Mĕmnōn, filius fuit Tithonis & Auroræ, qui Trojanis ex oriente ferens auxilia, & fortiter pugnans, ab Achille occisus fuit, ad cujus sepulchrum, quod est propè Ilium, quotannis ex Æthiopia volant aves, quas vocant Memnonias. *Niger, filius Auroræ, Eous, coloratus, nocticolor, Æthiops.*

Mĕmphĭs, Nobilis & regalis urbs in Ægypto ad Nilum sita. *Ægyptia, vana, barbara, dis. Dædala, Babylonia, fatidica, Nilotica, torrida, pia, turrita, secreta.* Memphi, incolæ dicti. Mĕmphĭtes, æ, patronym. masc. & Mĕmphĭtis, tidis, fœmininum. Mĕmphĭticus, a, um.

Mēna, apud Roman. fuit Dea, quæ menstruis fluxibus præesse putabatur.

Mĕnălĭppa, æ, vel Menălippe, es, Reginæ Amazonum soror, ab Hercule capta in bello quod contra Amazones gessit.

Mĕnălĭppŭs. Thebanus quidam fuit, qui Tydeum in pugna apud Thebas lethaliter vulneravit; Qui cum mortem appropinquare videret, adeo impatienter tulit; ut ferè in rabiem versus, sociis jusserit, ut vulneratoris caput ad se deferrent; Qui postquam illud multo sanguine fuso detulissent, mordicus arripuit, ac cervici non aliter ac canis rabidus, dentes infixit, cumque illud bestiali ritu devoraret, occubuit.

Menandĕr, Poëta comicus, discipulus Theophrasti; Arabs fuit, mente acutus, amore in mulieres insanus. *Jucundus, facundus, amabilis, doctus, blandus.*

Mĕnăpii, **Die Geldrer, und im Hertzogthumb Gülich,** *Geldrowie.*

Mĕnĕdēmĭum, urbs Lyciæ.

Mĕnĕdēmŭs, Lampsacenus, Cynicus: qui in tam prodigiosam venerat superstitionem, ut sumpto habitu Furiæ prodiret, dictitans, se exploratorem ex inferis venisse, delaturum dæmonibus mortalium peccata. Pullatus ambulabat in tunica talari adstricta baltheo puniceo, Arcadicum pileum gestabat, cothurnos tragicos, virgam in manu. Laertius.

Mĕnĕlāŭs, filius Atrei, frater Agamemnonis rex Spartæ civitatis, & maritus Helenæ, quam rapuit ei Paris. *Atrides, Doricus, Mycenas.*

Mĕnes, primus omnium hominum in Ægypto regnavit. Herod.

Menium, Saxon, opp: hodie Magdeburgum, v Magdeburgum.

Mĕnĭus, Lycaonis filius, qui cum patre in lupum verso, & domo conflagrante, Jovem detestaretur, ab eodem fulmine percussus est.

Mĕnŏdŏtŭs. medicus insignis.

Menœceus, Nobilis Thebanus, filius Creontis, Argivis autem Thebas valdè oppugnantibus, Tyresias Vates ait: urbem non expugnadam, nisi aliquis de progenie illorum, qui nati fuerant de dentibus serpentis occisi per Cadmum, morti se traderet. Itaque Menæceus super murum stans ense suo se transfixit, & in hostes se demisit. Et mox illo viso hostes abierunt. Stat; Thebaidos lib, 10.

Mĕnōn, onis, Arrogantissimus Sophista.

Mĕnŏphĭlus, Eunuchus fuit, cui Mithridates à Pompejo victus, filiam servandam dedit in arce quadam: quam cum Manlius Priscus obsedit, defensoresq; deditionem paranres Menophilus sentiret, puella interfectæ, gladium in viscera sua compegit, veritus, ne captiva raperetur, & violaretur, Ammian. Marcel: l. 16.

Mĕnŏthărus, fluv, in Mæotim influens.

Mĕntoreŏsa. civit: Hispan.

Mĕntēsa, opp, Hispan.

Mĕntŏas, **Die Thonaw** *Dunay,* fluv: quem Danubium, sive Istrum appellamus.

Mēra, sacerdos Veneris. Stat. l. 8. Item Præti & Antiæ filia fuit.

Mĕrcŭrĭus, filius Jovis & Majæ filiæ Athlantis. Hic dicitur Deus eloquentiæ, & interpres aut nuncius

cius deorum. Habet in pedibus talaria, galerum in capite, in manu virgam Maximè colebatur olim in Arcadia. *Maia genitus, Cyllenia prolis, Cyllenius, Teutales, author citharæ, facundus, vocalis, Arcadius, Athlantiades, deus Arcadiæ, caduc ifer, nepos Athlantis, Maia creatus, pacifer, Pleiade natus, impiger, volucer, Tegees alumnus, Mænalus, aliger, Tegeaticus, Arcas, Gileritus, Togaus, Majugena, Cyllenides filius Maiæ, penniger, solers, Argicida, lucrificus, fur, vafer, vagus, decorus, talariger, altisonans, furax, callidus, venator opum, Athlantius, magister furum, trigrandis, Memphiticus, Hermes.* Est etiam Mercurius unus ex septem Planetis, cujus corpus cunctorum syderum minimum Cic: l. 3. de Natur. deor. Quinq; Mercurios commemorat. Mercuriales, videntur, fuisse sodales ex collegio aliquo, in honorem Mercurii instituto. Mĕrcŭrĭŏlus, dimin.

Mērmĕros, Unus ex Centauris.

Mērmēssus, Troadis. Sibyllæ Erythreæ patria.

Mero, per jocum dictus est Tyberius Cæsar, pro Nerone, quod impendio vinosior esset.

Mĕrŏe, Insula Nili, & Metropolis in ea. Sunt enim ibi fœminæ grandibus mammis. *Niliaca, Cephea, crinita.*

Mĕrŏpe, ēs, Una filiarum Athlantis, ex Pleione Nympha, cujus stella ex septem Pleiadibus obscurissima apparet, quod cum sorores omnes Diis nupsissent, sola Sisypho nupserit homini mortali. Ovid: 4. Fastor.

Mĕrŏpĭa, Insula una Cycladum.

Mĕrŏpis, Insula Cariæ adjacens, quæ notiore nomine Cos appellatur.

Mĕrŏpus, Mons Græciæ, juxta Thessaliam, variis præruptus anfractibus, qui undique referiente Eccho, voces diversas edit.

Mēses, æ, Ventus, Nordwesten, Nordwind, *Wiatr pułnocny.*

Mĕsŏmēdēs, Poëta Lyricus.

Mĕsŏpŏntĭūs, dictus Mercurius.

Mĕsŏpŏtāmĭa, Regio inter Tigrim & Euphratem sita.

Mēsāna Urbs est Siciliæ. propinqua Peloro promontorio. Incolæ Messanenses dicti.

Messapia, Regio Italiæ.

Mĕlsēi, Thessaliæ fons est,

Messōnium, Meydenburg, *Maydeburg*, Germaniæ urbs, vide Magdeburgum.

Metaurus, & Mĕtaūrum, Fluvius est Umbriæ, Flaminiam decurrens, juxta quem Claudius Nero consul cum Salinatore, Asdrubalem interfecit. *Vagus, velox.*

Mĕtēlis, Oppidum Ægypti, non procul ab Alexandria.

Mĕthōne, urbs Thraciæ. Alia est Macedoniæ. Alia Laconiæ. Quarta Persidis. Quinta Eubϖæ

Mētis, Metz, Metis, *Miásto w Lotaryngii.* urbs in Mediomatricibus sita.

Mezēntius, Thyrrenorum rex, summus Deorum contemptor. *Thyrrenus, ferox, sacrilegus, dirus.*

Mīdās, Gordii filius, rex Phrigiæ ditissimus, *Berecynthius, dives, Mygdonius, auritus, miser, cupidus, marmoreus, magnificus, Phrygius.*

Milciades, sive Mīltiădēs, Dux clarus Atheniensis, qui cum undecim millibus suorum, profligavit sexcenta millia Persarum, in campis Marathoniis.

Mīlētūs, Urbs metropolis in Ima, aut Asia. Alia in Lesbo. Milesii, populi dicti.

Mīlŏ, onis tantæ fuit fortitudinis, ut in Olympia bovem, retento anhelitu, per stadium portaverit, quem ictu pugni interfecit, & uno die integrum devoravit. *Crotoniensis, fortis, Calaber.*

Miltiades. vide Milciades.

Mīmāllŏnes, dicuntur fœminæ bacchantes, id est, Bacchi sacra peragentes, Mīmālŏnēus, a, um.

Mīmās antos, Mons Joniæ, in minori Asia Est etiam Gigantis nomen, quem Jupiter fulminavit. *Sævus, ferox, validus.*

Mīnæi, Populi sunt in regione Arabiæ. mari rubro adjacentes. qui primum commercium thuris fecere; nec præter hos Arabes alii thuris arborem vident. Unde ab ipsis thus ipsum Minæum dictum est. Plin: l, 12, c. 14.

Mīncĭus, Fluvius Venetiarum est, qui ex Bænaco scaturiens delabitur Mantuam. *Flexuosus, tardus, meatu piger, pulcer, quietus, viridis*

Minērva, id est, Pallas, filia Jovis, ex cujus cerebro nata dicitur, id est, Dea sapientiæ & artium, & bellorum. Ponitur pro Natura, Ingenio, & Arte. *Inventrix olea, casta, innupta, armipotens, Trojana, Cecropia, operosa, præliaris, flava, bellica, bellatrix; Phrygia, armifera, armigera, ingeniosa, pugnax, Bistonia, Tritonis, Laomedontæa, Dotica, Tyrrhena, unigena Palatina, belligera, tetrica: ferox, Ægisona, aurata, Dædalia, Actæa, nitida, Aonia, altiloqua, Latria, facunda, cruda, culta, lanifica pavida, ætheria, truculenta, artidoca, Athenæa, olivifera, Graja, dulcis, docta, nota Jove, dia, Budæa, Ionia, Sais, tert, trigena.* Minerval: v. supra in Appellat: Minerva.

Mineus, Vir quidam fuit Thebanus, cujus filiæ in vespertiliones mutatæ fuerunt, eò quod Bacchi sacra spernerent, nec illum pro Deo haberent. Ov: 4. Metamor. Hinc Mineias, & Mineis, patronym: fœmin.

Minio, Fluvius Tusciæ, non procul à Cærere oppido.

Minius, Fluvius Hispaniæ.

Minöis, idis, Insula est una Cycladum, quæ notiore nomine Baros appellatur.

Minos, Filius fuit Jovis & Europæ, rex Cretensium, qui propter extremam severitatem, quam vivens exercuit, post mortem judex inferorum fictus est à Poëtis Ovid: in Ibin. *Gortynius, Europæus, Dictæus, Cnossiacus, legifer. Agenoreus, niger, juridicus, Cnossius, rigidus, funereus, torvus, Cretensis, justus, Cydoniacus, magnanimus, quæsitor, arbiter Orci.* Minöus, & Minöius, a, um, Minöis, idis, patronym, fœmin.

Minotaurus, ut Poëtæ fabulantur, erat monstrum natum ex Pasiphaë uxore Minois, habens formam partim hominis, & partim tauri, quod Pasiphaë concepit ex tauro, unde vocatum est Minotaurus. Quod inclusum labyrintho. Carnibus humanis vescebatur. Plura vide supra Androgeos. *Semibos, semivir, semifer, Cnossius, biformis, Cressius, labyrintheus, sævus, indomitus, informis:*

Minthe, Cocyti filia fuisse fingitur, quam cùm Persephone cum Plutone deprehendisset, in herbam sui nominis comutavit, Müntz, *Mięta*, Ovid: metam. ad finem.

Minturnæ, Urbs Campaniæ septem paludibus, in quibus delituit Marius metu Syllæ victoris. *Palustres.*

Minyæ, Populi fuerunt Thessaliæ, qui cum Argonautis navigarunt Colchos ad rapiendum vellus aureum. *Fortes, magnanimi.*

Misenus, Fuit tibicen Hectoris, submersus à Tritone, quod ad certamen Deos marinos irritasset. *Æolides*, Est & promontorium Italiæ in Campania à Miseno dictum.

Misnia, Germaniæ urbs, Meissen/ *Misnia, Myśnińska ziemia, y Miasto tákże nazwáne.*

Mithridates, Maximus Rex Ponti, qui 66. annis bellavit cum Romanis, nam sæpè victus semper rebellavit. Tandem cùm eum filius, quoq; persequeretur, seipsum occidit. *Indomitus, Ponticus, rex Pontis ter victus, magnanimus* Alius fuit rex Parthorum. Mithridaticum Antidotum, Ein besondere Artzney für Gifft/ so der König Mithridates erstlich sol erfunden haben/ ein Theriack/ *Lekárstwo na truciznę od Mitrydatesa Królá wymyślone, dryakiew;*

Mitys, Vir quidam, cujus statua eum à quo interfectus fuit Mitys, collapsa oppressit, Arist. cap. 10. de arte Poëtica.

Mnemosyne, vide in Appellativis.

Mnester, Agrippinæ, matris Neronis libertus.

Mnevis, Bos Soli sacer, quem Heliopolitæ pro Deo colebant, in septo eum nutrientes. Stril: 17.

Moab, Arabiæ civitas. Moabitæ, Populi dicti sunt, à Moab, filio Loth.

Moeenia, Urbs Germaniæ ad Danubium, Montzig, *Miasto Niemieckie.*

Mœnus, sive Mœnis, Fluvius German. der Meyn, *Men Rzeká.*

Mæsia, Provincia est Europæ juxta Danub: Sirsy, oder wossen, *Kráiná w Europie podle Dunaiu.*

Mogūntia, Urbs Transalpinæ Galliæ ad Rhenum fluvium, Mayntz, *Moguncya.*

Molorchus, Fuit pastor ejus loci, qui Herculem hospitio suscepit, rogavitque ut leonem castissimum ibidem interficeret. *Cleonæus, pauper.*

Molossia, Regio, pars Epiri, à Molosso Pyrrhi & Andromachæ filio nominata, cujus incolæ Molossi appellantur.

Momus, Nocte matre ac somno patre progenitus. Huic adeo mos est, ipsum quidem nihil operis edere, sed aliorum Deorum opera curiosis oculis contemplari, & si quid omissum, aut perperam factum, id summa cum libertate carpere. Vide Lucian, in Dialog. de hæresib.

Monacum, Urbs Bavariæ, München, *Miasto w Bawáryi.*

Monasterium, Urbs Westphaliæ, Münster in Westphalen/ *Monaster w Westfálii Miasto.*

Monœcus, Arx & portus Liguriæ, ubi templum Herculis fuit.

Mons erratus. Montferat, *Kraina we Włoszech.* Regio Italiæ.

Monspessulum, Urbs Galiæ Narbonensis, Monpelier in Langendock/ *Miásto we Fráncyi.*

Mons regius, Königsberg in Preussen, *Krolewiec.*

Mons S. Annæ, S. Annenberg. *S. Anny góra*, in Mysnia.

Mōnycha, Mater D. Augustini.

Mōrpheus, Filius aut minister Somni Dei, qui Morpheus inducit dormientibus varias formas & apparitiones. Ovid: 11: metam. *Simulator figuræ, fictor hominum, levis, formipotens, pictus, doctus.*

Mortuum mare, Das todte Meer/ *Martwe Morze*, Lacus est in Pentapoli Syriæ, qui nihil præter Bitumen gignit; nihil in eo grave submergitur, & corpora viva ei innatant, tutaque sunt à submersione.

Mōsa, Die Maaß, *Mosa Rzeká.* Fluvius insignis Galliæ Belgicæ.

Mōses, sis est Nomen inclyti Judæorum Ducis, *Legifer, typicus, clarus, signifer, sacer, fatidicus, corniger, Blæsus, Deiloquus. Legislator, Hebraicus, eximius.* Quidam Moyses dicunt, prima Syllaba contra artem correpta.

Mūlcĭber, bĕris, & per Syncopen, bris, Vulcanus, Deus ignis, sic dictus, à mulcendo, id est, molliendo, quod ferrum molliat.

Mūlūcha Fluvius Mauritaniæ.

Mūmāstes, Urbs Cariæ, Incolæ Mumastitæ dicti

Munda, Urbs Hispaniæ Bœticœ, ubi Cæsar pugnavit contra filios Pompeji.

Mūrcĭa, Socordiæ Dea habita fuit, quæ facellum habuit sub monte Aventino, qui & ipse antiquitus Murcus appellatus est.

Mūrrānus, Fuit priscus Latinorum rex, è quo deinde alii reges Latini omnes dicti sunt Murrani.

Musæ, sunt novem filiæ Jovis & Mnemosines id est, Memoriæ, quæ Poëtis & Musicæ præsunt, & cunctis bonis artibus. Musarum nomina sunt: Clio, Euterpè, Thalia, Melpomene, Erato, Polymnia, Calliope, Urania. Epith: quære in Appellat. verbo Musa.

Mūsæus, vetustissimus Poëta Græcus, Orphei tempore.

Mūtius, nobilis Roman priscis temporibus, qui Porsenna rege Romam obsidente solus fuit castra regis ingressus, ut illum occideret; Sed cum regem non cognosceret, & alium pro rege necasset, comprehensus, & conjuratos prodere jussus, manum suam diu in igne tenuit, ut ostenderet nulla pœna se vinci posse; Rex autem admiratus ejus fortitudinem, eum liberum dimisit; Tunc Mutius pro gratia regi dixit, ut sibi caveret, quia trecenti Romani conjurassent ita facere, sicut ipse fecerat, Quapropter Rex pacificatus est cum Romanis.

Myjagros, muscarum Deus, qui & Myodes dicitur.

Mўcăle, ēs, Mons Ioniæ, inter Mæandrum & Caystum fluvium, non procul ab Ephesо: ad quem Iones universi convenire solent sacrificiorum causâ. Herod: lib: 1, Est & Insula Ioniæ adjacens.

Mўcēnæ, arum, & Mўcēna, Urbs Achaiæ, à Perseo condita prope Argos, quæ quandoque habuit imperium Achaiæ, & tandem ab Argivis eversa. *Agamemnonæ, Thyestæ, dites, Pelopeiades, magnæ, veteres, caligantes, diræ; Inachiæ, Lacedemoniæ, fortes; claræ, indignæ sole:* Mўcēneus, a, um, Mўcēnis; ĭdis, patronym fœmin.

Mycōne, ēs, & Mycōnos, i, Insula una Cycladum, non procul à *Delo. Humilis.* Sub hac insula fabulantur Poetœ, sepultos esse Gigantes, postremò ab Hercule interfectos. Mўcōnĭus, a, um.

Mўgdŏnia, Regio littoralis Macedoniæ, in qua Niobe, Tantali filia, uxorque Amphionis in saxum versa est, à Mygdone rege sic dicta. Est & alia Asiæ regio.

Mylæ, Urbs Siciliæ.

Mўrica, cæ. Insula maris rubri.

Myrina, Regina fuit Amazonum, quæ 30. millia peditum, & 2. millia equitum in exercitu dicitur habuisse, Diod: l 4.

Myrinus, Apollinis cognomentum.

Mўrmĭdŏnes, Populi Æginæ insulæ, quos fabulantur ex formicis ortos; Nam Myrmix Grecè formica dicitur. Revera tamen ita vocantur, quia sunt laboriosi ut formicæ.

Mўrrha, Cinyræ Cypriorum regis filia, quæ patri suo concubuit, ex eoq; coitu suscepit Adonidem. Poëtæ fabulantur eam in plantam aromaticam fuisse commutatam commiseratione Deorum. Cujus Epith: vid. in appellat. Myrrha.

Mўrtillus, Auriga Oenomai regis. De quo supra Hippodamia. *Perfidus, deceptor.*

Mysia, vel Mœsia superior, vulgo Bosna & Servia, Insula minoris Asiæ ad Hellespontum, Trojadi contermina. Mysia inferior, Die Bulgarey zwischen Thracien/ Ponto und Thonau, *Bulgarowie między Thracyą, Pontem y Dunaiem.* Mysi, vel Mœsi, populi dicti. Mysorum ultimus. Proverb. unter den verachteten der verachteste/ *Między podłymi naypodleyszy.*

Myus, myuntus, Una ex duodecim Ioniæ urbibus.

NAārda, Urbs Syriæ juxta Euphratem. Inde Naardanus.

Nābāthæa, Regio orientalis, inter Arabiam & Indiam sita, dicta à Nabath filio Hismaëel. Nabathæi, populi dicti sunt. *Nigri.* Sol eis sacratissimum numen est Nabāthæus, a, um.

Nævīus, Poëta antiquissimus fuit.

Nājădes, pl. nu. Dicuntur Nymphæ fontium & fluviorum, In num: singul: Nāias, vel jādis. *Lubricæ, dominæ undarum, cerulæ, udæ, procaces, candidæ, fugaces, undosæ.*

Nais, Nomen Nymphæ aquaticæ, à Nao, quod est fluv. Item, fluvius, ex Tauro monte nascens.

Naim, Urbs Galilææ.

Năpææ, sunt Nymphæ sylvarum. Nam Nape sylva dicitur. *Faciles, teneræ, placidæ, virides, formosæ, pictæ, lascivæ, innocuæ, hilares.*

Năr, Sabinorum fluvius, in Fiscello monte nascens, qui per urbem Narniam fluens, Tyberi immiscetur. *Præceps, sulphureus, vitiatus.*

Nārbāsīs, Urbs Hispaniæ:

Nārbo, Clara civitas Galliæ, ad ostium Rhodani, à qua denominata est Gallia Narbonensis, Das Delphinat, und Langendock. *Delfinat, y Langedok, Część Francuskiey ziemie. Mantus.*

Nārcīssus, Filius Cephisi fluminis, & Lyriopes Nymphæ, qui juvenis pulcherrimus & venator, cum à multis Nymphis, & præcipue ab EchoNympha amaretur, omnes tamen superbè contemneret, tandem sua ipsius forma captus est. Nam cum formam suam in fonte vidisset, ac Nympham esse putasset, cum ea potiri non posset, nimio desiderio contabuit, mutatus in florem purpureum. Ovid. 3. metam. Epitheta v. in Appellat; Narcissus.

Naron: sive Naro, onis. Fluv. Dalmatiæ, sive Illyriæ, juxta Epidaurum in mare Adriaticum influens.

Nārses, Eunuchus, Justiniani Principis cubicularius: Bibliopola prius, deinde ob animi virtutem patritiatus honore auctus, vir religione pietateq; præditus. Qui Gothos insigni prælio fudit. Volaterr.

Nāsāmōnes, Populus ferus & crudelis in Africa. In singulari dicitur Nasamon. *Inops, pauper, durus, populator, æquoreus, bellator, semihomo, alacer.*

Nasium, Galliæ Belgicæ urbs.

Nātio, onis, Nomen Deæ, nativitatum præsidis. Cic: 3. de Nat.

Natiso, Venetiæ Fluvius.

Navalia, Urbs Germaniæ, Schwoll, *Miasto Niemieckie.*

Navaria, Pars Hispaniæ Septentrionalis.

Naupactus, Oppidum est Ætoliæ, per Turcas Venetis ereptum. Naūpactĭus, a, um.

Naūplĭus, Pater Palamidis, vide Caphareus. Naūplĭădes, patronymicum masculinum, quod pro Palamide Nauplii filio accipitur.

Naūportūs, Fluv: est Istriæ, inter Æmoniam & Alpes nascens, nomen habens ab Argo nave, quam Argonautæ humeris eousq: delatam per hunc fluvium subvexerunt. Plin: l. 3. c. 18.

Naxos, Insula in Ægæo, una Cycladum, vini ferax, quæ & Dia dicitur, & Strongile. *Thesea, genialis, Bacchata, vitigena, Bacchica.* Nāxĭus, a, um.

Nazāræus, Consecratus dicitur. Et à Nazareth, Nāzărēnus, Christus dictus est:

Nĕāpŏlis, Insignis urbs Campaniæ, ad mare sita quæ & Parthenope dicitur. *Cumæa, inquieta, sinuosa, dulcis, docta:* Nĕāpŏlītānūs, a, um, qui ex Neapoli (est.

Nebis. Tarraconensis Hispaniæ fluvius.

Nĕbrōdes, Mons in Sicilia, cui damarum copia nomen dedit.

Nĕbrīdes, vocantur damarum, seu cervarum pelles, quibus Veter, utebantur in Bacchi sacrificiis: In singul. Nĕbrēs. *Erithræa, maculosa, villosa.*

Nĕcrŏpŏlis, Urbs Ægypti, distans ab Alexandria 30. stadiis, ubi Cleopatra anguibus admotis uberibus se extinxit, ne in triumphum duceretur ab Augusto.

Neleus, Filius Neptuni, & pater Nestoris, qui Pylon urbem condidit in Laconia, & 12. filios genuit, quos omnes præter Nestorem Hercules occidit, & urbem evertit. *Dives.*

Nemēā, æ, vel Nemĕe, ēs, sylva est Achaiæ, inter Cleonas & Phliuntem, in qua Hercules leonem occidit, & illius pelle induebatur. *Frondens, frondosa, sylvosa, Cleonæa, frondifera.* Hoc etiam nomine dicta est tota regio sylvæ huic vicina. Nĕmĕæa, pl: num dicta sunt sacra, quæ in honorem Herculis celebrari consueverunt. Nĕmĕæus, a, um.

Nĕmĕsīs, Dea indignationis, quæ de felicitate superbientes ulciscitur. Interpretatur enim indignatio. Ea quoq; Rhamnusia dicitur. *Adrastea, Rhamnusia, exosa, potens, sæva, trux, calva, vehemens.* Dicitur Nemesis Tibulli amica. *Formosa, lasciva, celebrata.*

Nemetes, Das Bistumb Speyer/ *Szpeyerskie Biskupstwo.*

Nĕŏbūle, ēs, Lycambis filia, v. sup: Archilochus;

Nĕŏbūrgum, Urbs ad Danubium, Alia in Thuringia sita est.

Nĕŏcæsarēa, Urbs Cappadociæ,

Nĕŏdūnum, Galliæ Lugdunensis civitas.

Neomagus. Die Stadt Speyer/ Szpeyer Miasto Niemieckie.

Nĕŏptŏlĕmus, Filius Achillis ex Deidamia, alio nomine Pyrrhus. Interpretatur novus miles, Ein newer Kriegsmann, Młody, nowotny żołnierz.

Nĕphĕle, es, Lat. nubem sonat. Nomen proprium uxoris Athamantis, & matris Phryxi, & Helles, quæ ob id Nepheleias dicitur. Nĕphĕlæ9.a,um.

Nĕptūnūs, filius Saturni ex Ope, habitus deus maris. *Saturninus, æquoreus, pater ventorum, maris deus, hibernus, furens, cæruleus, tridentifer, rector maris, deus æquoris, rex maris, Tænari9, glaucus, arbiter pelagi, minax, fluctivomus, atrox, gelatus, parens aquarum, spumans, liquens, profund9, salsipotens, liquidus.* Nam Saturnus tres filios habuit, Jovem, Neptunum & Plutonem qui regiones ita diviserunt, ut Jupiter habeat loca superiora, Pluto inferiora Neptunus marina, vel insulas. Unde finxerunt Poetæ Jovem esse deum superiorem, Plutonem inferiorem, Neptunum verò aquarum. Nĕptūnĭūs, a, um. Nĕptūnālĭă, orum, pl. num. Neptuni sacra.

Nĕreĭdēs, plur. nu. Meergöttinen/ *Boginie morskie.* Nerei & Doridis filiæ, humanam effigiem habentes, quarum nomina sunt: Nesæe, & Cymothoe. *Virides, lasciva udæ Oceanides, æquoreæ, pictæ.* Nominat. sing. Nĕrēïs, idis.

Nĕreus, Oceani & Tethyos filius marinus deus, & pro ipso mari quandoque solet accipi. *Grandævus, spumeus, violentus, cærulus, magnus, cæruleus profundus, placidus, advena velifer, ventosus, trux, vagus, refusus, frequens scopulis spumans.*

Nērĭtŏs, Mons est in insula Ithaca, à quo Ulysses vocatus Neritius. *Alta, ardua.*

Nērĭum, Promont. Tarraconensis Hispaniæ, juxta Atrabos.

Nĕrō, Imperat. Romanus crudelissimus. A quo proprium nomen nunc in appellativum commutatum est, ut Nerones nunc crudeles dicantur. *Calvus, sævus, ingratus, ferus, piger, crudelis, matricida, dirus, incestus, durus, indignabundus, sangvineus, superbus, crudus pravus.*

Nērvĭī, Fuerunt populi inter Belgas, Das Hennegaw/ oder Dorneck/ *Lud pewny miedzy Niderlandami.*

Nesa, regio montana juxta Ætnam.

Nĕsæē sive Nĕsæă æ, Nympha marina. Nerei Doridis filia.

Nĕssūs, Fuit rex Centaurus, quem Hercules occidit. *Ferox, violentus, semivir, semifer, perfidus, sævus, trux.* De hoc v. sup. Deianira. Inde Nessenus & Nĕsseŭs, a, um.

Nĕstŏr filius Nerei rex Pyli qui cum 50. navibus ad Troiam venit cum Græcis, cum esset natus annos amplius 200. nam tertiam ætatem hominum vivebat, eratq; facundus et dulci loquela. *Pylius, annosus ter ævo functus, trissæclis, facundus, fidus, Nelcius longævus, prudens, Neclides, decrepitus, grandævus maturus.*

Nēstŭs, Thraciæ fluv. est, in Hemo monte nascens *Strymonius.*

Nicea, vel potius, urbs Bithiniæ metropolis cujus ambitus 60. stadiorum fuit, in figura quadrata in campo sita.

Nicephorium, opp. Mesopotamiæ, non procul ab Euphrate fluv.

Nicetes, Smyrnæus Sophista.

Nicias Pyrrhi medicus, qui olim ad Fabricium veniens ei promisit, Pyrrhum se veneno necaturum. At ille aversatus facinus, Pyrrho rescripsit, ut à Nicia sibi caveret.

Nīcŏmăchŭs, nobilis medicus pater Aristotelis.

Nīcŏmēdēs, Rex Bithiniæ qui olim raso capite sumpsit pileum & se Romanorum libertum vocavit.

Nīcŏmēdĭă urbs Bithyniæ, à Nicomede rege qui eam condidit, appellata. In hujus urbis villa Magnus Constantinus obijt: qui quum vellet in Jordane fluv. baptizari, atq; idcirco Hierosolimam peteret morte præventus, ab Eusebio Nicomedensi Episcopo, Arrianæ perfidiæ sectatore baptizatus est. Quæ res Christiani principis fidem apud plerosq; in dubium vertit. Sed non est verisimile cum principem qui per omnem vitam Arriani dogmatis hostis fuerat in extremo spiritu ei dementiæ consensisse, quam summo studio de suo imperio primus eliminaverat.

Nīcŏphănēs, Pictor insignis.

Nīcŏpŏlĭs, urbs in Epiro quam ita vocavit Augustus à victoria, quam habuit ibi de Antonio. Item alia urbs in Ægypto.

Nīcŏstrătă Evandri mater, quæ quod fatidica esset à carminibus latinè Carmenta est appellata.

Nigrĭs fluv. est interioris Æthiopiæ, ejusdem cum Nilo naturæ. Item fons in Æthiopia, quem nonnulli caput Nili crediderunt.

Nīlūs fluv. est Ægypti, cujus origo incerta est. *Stagnans, septemgeminus, Lagæus tepidus dividuus, vagans, tumidus, septemfluus, papyrifer septemplex, advena dives fertifer, sacer, ærisonus, placidus, refluus, vendosus, Phaethonius, paludosus æstifer, fertilis imbrifer apricus torrens, æstivus devius arcanus, Pharius, latus longifluus, portentifer, limosus, vagus, undans, Pellæus præceps, limifer, Australis pingvis irriguus, ferax extremus fallax nigrans, tepens.* Nīlōticūs, Nīliăcūs, & Nīligĕnūs a, um.

Nīnive es, urbs Assyriorum, ad Tigrim fluv. sita. Cujus populi Nīnivītæ, dicti sunt.

Ninŭs, Filius Beli secundus, aut potius primus rex Assyriorum. Nam Belus solam habuit Babyloniam, Ninus verò totam Assyriam.

Nĭŏbē es Filia Tantali, & uxor Amphionis regis Thebarum quæ septem filios, & totidem filias præstantibus formis habens, superbivit, & Latonæ matri Apollinis & Dianæ se prætulit. Quapropter Apollo omnes ejus filios & filias sagittis occidit, & Niobe præ nimio dolore facta immobilis mutata dicitur in lapidem. Ovid. 6. metam. *Tantalis. Sipyleia, mæsta, frigida, infelix, ardua rigida, superba.*

Niphātē, Fluvius in Armenia. Et mons. *Arduus, tigrifer.*

Nireus, Rex Naxi formosissimus post Achillem in exercitu Græcorum ad Trojam. *Divinus pictus.*

Nīsă, civitas Ægypti propinqua Arabiæ, in qua Bacchus nutritus fuit. Alia civitas Indiæ à Baccho condita. Item, pagus in Helicone monte. Hinc Bacchus vocatur Nȳsœŭs. Est & Nisa nomen puellæ rusticæ.

Nīsŭs, Rex Megarensium, qui,(ut Poëtæ fabulantur) à Scylla filia sua fatali capillo spoliatus, in avem sui nominis conversus fuit: Virg: 1. Georg: Ovid: 8. metam. Fuit & alius Hyrtaci filius, & summus amicus Euryali, ut satis copiose Virg. 9 Æneid:

Nitiobrigēs, populi Narbonensis Galliæ, vulgò Montpelter, *Lud we Francyi Narbońskiey.*

Nŏæ, urbs Siciliæ.

Nŏăs, Thraciæ fluv. ex Hæmo monte nascens & in Istrum influens.

Nola, urbs Campan: quæ prius Sidicinum dicebatur,

Nomădes, Africæ populi, inter Zeugitanam regionem, & Mauritaniam siti, qui postea Numĭdæ appellati sunt. Sunt & alii Nomades in Scythia, ultra Rascianos, nunc Tartari dicuntur.

Nōmēntum, Oppid in Latio, non procul à Roma, à Nomento conditore. Hinc Nomentana via, quâ itur ad Nomentum.

Nŏniŭs, dictus est Apollo, quasi pastor: sive quod cælo exulans (ut Poëtæ fabulantur) Admeti regis pecus paverit: sive (ut se res habet) quòd Solis calore omnia hæc inferiora pascantur & vegetentur.

Nona, una ex Parcis Latini Nonam, Decimam & Mortem, Parcas dixere.

Nōnăcris Mons Arcadiæ, à quo Atalanta dicitur Nonacrine, quasi filia Nonacris vel Arcas, Nōnăcrĭus, a, um.

Noricia, civitas Sveviæ imperialis, Weissenburg, *Miasto w Szwabskiey ziemi.*

Nōricum, est regio Germaniæ, Das Beyerland mit sampt dem Inhalt, *Ziemia Báwarska maiącá gran cę od zachodu, rzekę In, á od Půłnocy Dunay.* habens ab Occasu Ænum fluv: à Septent. Danub: Nōricus, a. um.

Nōrtmānnia, Regio Galliæ, ultra Sequanam fluv. quæ à Carolo Magno devicta fidem Christianam suscepit

Norvegia, Regio in Europa Septemtrionalis sub imperio regis Daniæ, versus Oceanum German Norwegen/ *Norwegia.*

Notus, v: Appellat.

Nova Mœnia, Sarmatiæ urbs in Europa. Hodie Album Castrum, Weissenburg, *Białogrod.*

Novesium, opp. German. ad Rhenum. Neyß. *Miasto w Niemczech przy Renie,*

Noviomagum, Oppid. Belgii, Nimwegen/ *Miasto w Niderlandzie.*

Noviomagus, opp. in agro Moguntino, Ingelheim, *Miasto Niedaleko od Moguncyi.*

Novius fluv. Britanniæ.

Nŏvăgetra, Aquisgranum, Aach, *Akwisgran,*

Numa Pompilius, Secundus fuit Rex Romanorum, ex Curibus oppido Sabinorum electus in regem, qui populum Roman. à ferocia bellorum convertit ad cultum deorum. Nam multas superstitiones induxit. *Sacrificus, munificus, intonsus, fatidicus, pacificus, sanctus, legifer. Romuleus, Oebalius, antiquus, sceptrifer placidus, vetus justus.*

Nūmāntĭa, urbs Hispan. in Celtiberia, quæ à Romanis obsessa per annos 14. cum haberet tantum quatuor hominum millia, non solùm sustinuit, sed etiam vicit 40. millia Romanorum. Tandem tamen à Scipione posteriore post longam & arctissimam obsidionem deleta. Cum enim fame laborarent,

nec

nec eis daretur justi certaminis copia, omnia sua & seipsos igni immiserunt. Nūmāntīnus, a, um.

Nūmīcīūs, fluv. in Latio, in quo repertum cadaver Æneæ, & Anna soror *Didus* sese submersisse fertur. *Corniger.*

Nūmīdīă, pars Africæ, inter Cæsariensem *Mauritaniam*, & Carthaginensem regionem; Cujus populi Numidæ dicuntur. *Infreni; vagi, fugaces, Maurusij, indomiti, belligeri infrenes, acres.*

Nūmītŏr, filius Procæ, Albanorum regis, & Remi avus maternus.

Nȳctĕlīūs, Cognomen Bacchi.

Nȳcteus, Neptuni filius fuit.

Nyctileia, Sacrificia quæ Baccho fiebant, à nocturno tempore dicta.

Nyctīmĕnē, es. Puella, quæ cum patre concubuit, mutata ob id in noctuam. Ovid. 2. metam.

Nymphæ, v. Nympha in appellat.

Nȳmphæūs, Italiæ fluvius.

Nysa, v. Nisa.

OAxis, fluv. Cretæ insulæ, ab Oaxe filio Apollinis dictus. *Rapidus.* Unde Oaxia tellus Creta appellatur. Oaxus, Civitas Cretæ.

Obrīs, fluv. est Gall. Narbonens.

Oceănūs, Cœli & Vestæ filius & maritus Tethyos, quem Poetæ maris deum efficiunt Virg. 4. Georg. Oceanus item mare universam circuit terram. Epith. v. in appellat. Oceanus.

Ocnūs, Filius Tiberini regis Tuscorum & Mantûs filiæ Teresiæ, qui Ocnus Mantuam condidit, & alio nomine Bianor dicitur.

Ocrīōn, Britann. Insulæ promontorium. Vulgò **Mont S. Michel**/ *Gorá w Brytánnii rzeczena: S. Micháłá gorá.*

Octāvīă, soror Augusti, quam M. Antonius uxorem habuit, sed post repudiavit. Alia fuit filia Claudij Imperat. quam Nero habuit uxorem, & eam occidit.

Octāvīūs, pater Augusti, qui ex hoc dicitur Octavianus, & quandocunque Octavius.

Odītēs, unus ex Centauris, Ixionis ex Nube filius. Ovid. 12. metam.

Odra fluv: in Silesia German:

Odrysæ, vel Odrisii populi sunt Thraciæ, Odrysius, a, um, idem quod Thracius.

Oeagrūs, nomen est patris Orphei. Est item fluv. Thraciæ.

Oebalīa, est Laconia, ab Oebalo rege sic dicta. Inde adject: Oebalĭus, a, um, Item Tarentum urbs Calabriæ dicitur Oebalia, quia à Laconibus condita fuit. Oebalidæ dicti sunt Castor & Pollux ab Oebalia Laconiæ regione, in qua nati feruntur. Ovid. 5. Fast.

Oechălĭa, urbs Laconiæ, quam Hercules evertit propter Jolem filiam Euriti regis. qui eam sibi desponsam postea negarat.

Oedīpūs, podis, podi, Laij regis Thebani & Jocastæ filius, quo nondum nato pater Apollinem consuluit, qui respondit eum à filio nascituro necandum, quare Lajus infantem mox ut natus fuit, pastori necandum dedit. *Miser impius, cæcus, infaustus, patricida, orbus luminibus.* Oedĭpōdĭōnius, a, um. Oedĭpōdĭonides, patronym, masculinum,

Oenēus, Rex fuit *Ætoliæ*, & pater Malagri, qui inde dicitur Oenīdēs, *Parthaone natus, Calydonius, superbus* Oenēus, & Oenēĭus, a, um.

Oenŏmāūs, Filius Martis, rex arcadiæ. *Phrygius,* v. supra Hippodame.

Oenōne, es, Nympha Phrygia, amica Paridis, antequam raperet Helenam, *Pegasis.*

Oenetrĭa, Regio Italiæ, & ipsa Italia, vel à copia & bonitate vini, vel ab Oenotro filio Lycaonis, qui ex Arcadia in Italiam venit. Oenŏtrii populi dicti sunt.

Oetha, Mons inter Macedoniam & Thessaliam, unde Hercules Oetheus dicitur, quoniam in Oetha fuit exustus, & sepultus. *Herculea, nemorosa, alta, ardua, frondosa, Æmonia gelida* Oētus, a um, adject:

Oēta, Rex fuit Colchorum, pater Medeæ, sed melius scribitur per æ, *Æēta.*

Oētus, Fuit Gigas, Aloi filius, frater Ephialtis qui in Creta bellum gessit. *Immanis,* vide supra A. loeus.

Ogȳgēs, Rex antiquissimus Bœotiæ, Thebas ædificavit. Ogȳgĭus, a, um, id est, Thebanus. Ogygidæ, ipsi Thebani dicti.

Ogȳgĭa, Ins. Phœnicii maris, ubi Calypso regnabat, v sup: Calypso.

Olbĭŏpŏlis, oppid: Galliæ Narbonensis.

Olbĭŏpŏlis, civit. Sarmatiæ Europeæ. Hanc Milesii condiderunt.

Olēnūs, urbs Arcadiæ, vel Achajæ, ubi nutrita fuit capra Amaltheæ, quæ Jovem infantem aluit. Hinc ipsa capra in cœleste signum relata, dicitur Olenia. Olēnĭus, a, um.

Olĭăros, insula in mari Ægæo, una Cycladum Virg: l. 3. Æneid,

Oliba, Hisp: Tarraconensis urbs.

Olicana, urbs Britanniæ.

Olīzōn, onis, urbs Thessaliæ,

Olympe, es, urbs Illyridis, cujus incolæ Olympei dicuntur.

Olympia, æ, Locus in Achaia, inter Eliden & Pisam urbes,ubi erat templum Jovis Olympij. Ubi etiam Hercules instituit ludos curules & gymnicos, qui celebrantur in quinto quoque anno, & illi ludi vocantur Olympia,orum plu.nu.Olympias verò est tempus quatuor annorum, scil. spatium de unis Olympijs ad altera.

Olympus, Mons altissimus in Græcia, inter Thessaliam & Macedoniam,qui nubes transcendit, & dicitur abolos, quod est totus, & lampas quod est splendens, unde pro cœlo capitur, ut in quibusdam sequentium epithetorum. *Frondosus, celsus, clarus, devexus, atherius, omnipotens, opacus, altus, summus, volucer, magnus, curvus, fulvus, cæruleus, gelidus, pruinosus, rapidus, stillans, convexus, flammiger, splendens, Atlantiacus, ignifer, stellifer, obliquus, nemorosus, Emathius, profundus, sidereus, sublimis, flammifer, pulcer, cœlestis, astrifer, fulgens, Æmonius, vitalis, glacialis, ardens, flammans, radians, lucens, mollis, rutilus.* Est & alius Olympus in Gallogræcia. Alius in Mysia. Alius in Æthiopia ad mare rubrum. Olympicus, a, um quod ad Olympum pertinet. Olympus, a, um, id est, Cœlestis.

Olynthus, urbs Traciæ, juxta Beticam, ab Atheniensibus tandem eversa. Olynthiacus, a, um.

Olyras, fluv. est propè Thermopylos, quem fabulantur conatum esse Herculis rogum extinguere. Strabo lib. 9.

Olysippo, Lusitaniæ urbs, quæ nostris temporibus Ulyssipona appellatur, vulgò Lisbona.

Ombrios, una & prima ex fortunatis insulis, habens in montibus stagnum, & arbores ferulæ similes. Plin. lib. 6. cap. 31.

Omphăle, es, puella & regina Lydiæ, cui Hercules propter amorem servivit, ut ancilla dominæ. *Mæonis, Lyda Lydia. impudica formosa, adultera.*

Onochonus Thessaliæ fluv. unus ex ijs, quos Xerxis exercitus dicitur ebibisse. Herod. lib. 4.

Oonæ, insulæ in Oceano septemtrionali, in quibus incolæ ovis avium, & avenis vivunt. Plin. l. 4. c. 13.

Oopellum, urbs Britann.

Opheltes, Filius fuit Lycurgi regis Thracum, & alumnus Hypsipyles, alio nomine Archemorus appellatus: quem quum nutrix Argivis Langiam fontem indicatura, in herba reliquisset, serpens interemit. In cujus honorem Argivi Nemæa certamina instituerunt: quorum victores apio coronabantur. v. supra Archemorus.

Ophiræ, Hæretici quidam fuerunt, qui Christum sub specie serpentis colebant. Interim tamen habebant & vivum serpentem, quem venerabantur, & nutriebant.

Ophiuchus, Est signum cœleste quòd alji putant Herculem esse, alji Æsculapium & interpretatur Angvitenens. Male scribunt aliqui Ophiolchus, v. Ophis in appellat.

Opis, opis, Nympha Dianæ comes.

Opitergium, Venetiæ mediterraneæ oppid. Opitergius, a, um.

Oppia, una fuit ex Vestalibus, quæ convicta stupri, viva defossa est.

Oppianus, Grammaticus & Pöeta insignis.

Ops, opis, filia Cœli & Vestæ; soror & uxor Saturni. *Turrigera, alma.*

Opus, untis, urbs Locrides, à quo Locrenses vocantur Opuntji.

Orbelus, Thraciæ mons est.

Orbilius Beneventanus, Grammaticus fuit, Horatji in pueritia præceptor quem l. 2. epist. ob nimiam in pueros sævitiam Plagosum vocat. Huic in senectute accidisse ferunt ut omni prorsus memoria destitueretur. Itaque per jocum litterarum oblivio est appellatus.

Orcădes, Insulæ multæ in Oceano Boreali, ultra Britanniam. *Sylvosæ, incultæ naufragæ.*

Orchamus, Rex Assyriorum fuit. v. Leucothe.

Orchomĕnus, Thessaliæ fluvius item, urbs Bœotiæ. Orchomenius, a, um.

Orcus, Pluto dicitur, & pro inferno ponitur. Epith. v. in Appellat. Est etiam fluv. Thessaliæ

Orcădes, plu. nu. Nymphæ montanæ. *Agrestes, compta, salientes.*

Oresitrŏphus, unus ex canibus Actæonis.

Orestes, Filius fuit Agamemnonis regis & Clitemnestræ,qui matrem occidit eo quod illa patrem suum occiderat. Deinde Pyrrhum Achillis filiũ, qui Hermionem sibi prius desponsam uxorem duxerat, occidit clam in templo, & Hermionem recepit. *Agitatus furjis, Agamemnonius, tristis, sceleratus, insanus, Agamemnone natus. ultor patris, Argolicus, Sarmaticus, inanis mente, miser, turbi-*

turbidus pœnis, matricida, rapidus, furiosus Argivus, timidus, Pelopejus, demens, Agamemnonides.

Orīgēnes Theologus magni nominis, qui tempore Philippi I. Christiani Imper. fidem Evangelicam & scriptis, & viva voce non parum illustravit. Incidit tamen in aliquot errores ab Ecclesia Catholica damnatos, quos nonnulli suspicantur ab æmulis ejus libris fuisse inspersos.

Orīon, est Sydus cœleste, cujus Epith. v. in Appellat. Est & Orion filius Neptuni ex Enyale, filia Minois, secundum Hesiodum. Alji fabulantur eum ex urina Jovis, Neptuni & Mercurji genitum, &c. vid. supra Hyrers.

Orīthȳia Filia Erichtei Regis Atheniensis, quam Boreas raptam tulit in Thraciam, & ex ea genuit Cethum & Calaim, qui cum Argonautis Colchos navigaverunt, & Harpyas fugaverunt ex regno Phinei. *Pandionia, rapta, Attis, Emolpis, Eumolpæa, Erechthis.*

Ornēus, Unus ex Centauris, Ixionis & Nubis filius. Ovid. 12. metam.

Ornithygiæ, vide in Appellat.

Orŏētes, Rex fuit Parthorum, qui Polycratem Samiorum regem victum suspendit. *Crudelis.*

Orōntes Fluvius, qui dividit Syriam ab Antiochia. *Celer, Babylonius, Syrius, Eous, imbellis, mitis, longinquus, rapidus.* Est & nomen montis, inter quem & Orontem fluv. urbs Antiochia posita est. Est & nomen viri Trojani.

Orpheus Thrax, Filius Oeagri, vel Apollinis & Calliopes Musæ. Poëta vetus & Citharœdus optimus qui dulcedine cantus dicitur feras & saxa, & inferos movisse & alia id genus incredenda. Quod ideo fictum est quoniam agrestes & belluino prope ritu degentes homines ad meliorem vitæ cultum redegisset. *Thracius, Threicius, vocalis, Rhodopeius, Apollineus, Ismarius, Geticus, Oeagrius, blandus, citharista, Biston, mellifluus, dulcisonus, melicus, sonorus, blandiloquus, dulcicanens, Pangæus, Riphæus, Bistonius, Thrax, canorus.* Orpheus, & Orphēĭcus, a. um.

Orthŏcŏrȳbāntes, Popūli sunt Medis & Hyrcanis finitimi.

Ortȳgia, Insula in Ægæo mari, omnium Cycladum clarissima, Apollinis alumna, templo & mercatu nobilis. Delus insula prius vocabatur. *Brevis.*

Osa, Hetruriæ fluvius.

Osci, Italiæ populi.

Osīris, is. vel Ydis Jovis & Niobæ filius, Rex Argivorum primò. Deinde relicto fratri eo regno, profectus in Ægyptum ubi regnavit, & Isim duxit uxorem. Tandem à Typhone fratre suo clam occisus fuit, & ab Iside diu quæsitus. Quæ inventum tandem corpus sepelivit in Insula, quæ dicitur Acatos. *Sanctus, frugifer, pius, Pharius, auricomus, cœlestis, lacer, corniger, nudus.*

Ossa Mons Thessaliæ pinis plenus, ubi Centaurī morabantur. Ossæus, a. um.

Ostia, æ. Oppidum olim Latji, in ostjis Tyberinis sita Ostienses, Populi dicti sunt.

Otho, onis fuit Imperator, qui Galbæ successit. Homo mundiciarum pænè muliebrium, vulso corpore faciem quotidiè rasitare & pane madido linire solitus, ne barbatus fieret. *Mollis, lascivus, sævus, famosus turpis, Pathicus.*

Othrys Thessaliæ mons, non procul ab Oeta Centaurorum olim sedes. *Nemorosus, nivalis, canus piniger, Emathius, nivosus, Thessalicus, nubifer, gelidus, nubilus.*

Otus & Ephialtes, Filji Neptuni fuerunt, ex Iphimidea Aloe uxore, quos Poëtæ fabulantur, nono ætatis anno in novem jugerum altitudinē excrevisse, &c. vid. sup. Iphimidia.

Ovilabis, Urbs Austriæ. Lawbach/ *Miásto w Rakuskim Páństwie.*

Oxus, sive Oxo Amnis in lacu Oxia.

Oxȳrrīnchus Civitas Ægypti dicta ab Oxyrrincho pisce, qui ibi templum habuit. Nam Ægyptii universi colebant duos pisces pro Djis Lepidorum & Orynchum. Item, duas aves sc. Accipitrem & Ibim. It. tria terrestria scil. Bovem Canem & Felem. Quidam etiam coluerunt Crocodilum, & alji Ichneumonem, parvum animal, quod occidit Crocodilum. Strabo.

P

Pāchȳnus Promontorium Siciliæ.

Pācŏrus, Rex Parthorum, occisus in Syria per Ventidium Romanum.

Pāctolus, Fluvius Lydiæ.

Pācŭvius, Brundusius, nobilis tragœdiarum scriptor, & nepos Ennei Poëtæ. Claruit Romæ temporibus Scipionis & Lælji.

Pădua Venetorum urbs, à Padi vicinitate dicta, quæ & Patavium dicitur.

Pădus, maximus Italiæ fluvius, vocatur etiam Eridanus, vulgo il Po.

Pădūsa,

Pădūsa, Fluvius, quem alio nomine Massanicum, Quidam, Padi brachium esse dicunt. *Phaëthonteus, raucus.*

Pæan, vide in Appellativis.

Pæon, Medicus præstantissimus. Unde Pæonis pro medicinalis accipitur.

Pæonia Regio, est Macedoniæ, à Pæone ita dicta. Pœones populi dicti sunt.

Pæstum, Oppidum Lucaniæ ubi est mollissimus aer, unde & rosaria ibi bis florent. Hinc Pæstanus, a, um.

Păgasa, Thessaliæ urbs, alio nomine Demetrias. Păgăsēus, a, um.

Pālæmon, Athamantis & Inûs filius fuit, &c. vid. sup. Ino. Alius fuit Grammaticus Romæ, temporibus Quintiliani.

Pālæstīna, Regio Syriæ conjuncta Arabiæ. Eadem & Judæa dicitur. *Graminea, Olympiaca, liquida, nitida, uncta, pingvis, catenata, nuda, Ledæa, mollis, fortis Herculea, Argiva, dura, Spartana, madida, agilis, decora, Amphionia.*

Pălămēdes, Filius Nauplii, rex Eubœæ insulæ, occisus ab ipsis Græcis ad Trojam fraude Ulyssis. *Naupliades miser.*

Pălāntēum, vel potius Pallanteum urbs in Palatino monte, à Pallante Evandri proavo.

Palantia Oppidum Hispaniæ Tarraconensis.

Pălātium, Oppidum Arcadiæ, Evandri regis patria, de quo vid. sup. Evander.

Pălātīna, æ. Urbis Romæ quarta fuit regio circa Palatinum montem, unde & nomen accepit. Palatinus, a, um.

Palatium, vide in Appellativis.

Păles Dea pastorum. *Fæcunda, rustica, pastorum domina, sacra grandæva montana, placida.* Cujus festa primo Pălīlia, pl. num. deinde parilia dicebantur. *Fumosa puerilia.*

Palici Dicti sunt gemini fratres, Jovis filii & Thaliæ Nymphæ sive (ut alii volunt) Ætnæ quæ cum à Jove gravida facta esset, timore Junonis oravit, ut sibi terra dehisceret, quod & factum est sed postea tempore partus instante, rursus aperta tellus, gemellos peperit qui Palici dicti sunt & in Sicilia pro Djis colebantur.

Pălīnūrus, Lucaniæ promontorium, haud longè ab oppido Helia, quæ postea Velia dicta, dictus à Palinuro gubernatore classis Æneæ ibi sepulto, qui per somnum in mari de nave ceciderat. *Iasides.*

Pāllădĭus. Nomen viri, qui de agricultura 12. libros scripsit.

Pāllāntia Oppidum citerioris Hispaniæ.

Pāllas ădis. Filia Jovis sine matre quæ ex cerebro Jovis dicitur nata. Et dicitur esse virgo, & artium & armorum Dea. Inventrix olei & lanificji, unde olea dicitur Palladis arbor. Vocatur etiam Minerva, & Tritonia. *Docta, sæva, Sais, armisona, Tritonia. bellipotens, bellipræses, intacta, bellica, Tritonis, bellatrix, torva, severa, innuba, Ægisona, innupta, aspera, corusca, armata, doctifica, prudens, animosa, bellicosa. filia Jovis, fera, furens, casta, doctiloqua, Ausonia, amœna, armigera, belligera, angvitenens, Dædalia, Dædala, prædocta, Scyrias, litorea, ferox. Itonia, glaucopis, provida, Halea.* Plura Epith. v. Minerva. Pāllădĭus, a, um. Item, Pāllas, antis, Evandri filius, qui Æneæ suppetias missus adversus Turnum, ab eo occisus est. *Niveus.*

Pāllēne, es. Oppidum in finibus Macedoniæ. Item, Vicus Atticæ regionis.

Pālmæra, Magna urbs Assyriorum, inter imperia Romanorum & Tartarorum sita, & à Salomone condita.

Pamisus, Thessaliæ fluvius, unus de quinque principalibus. Est & alter in Thracia, ex Hemo profluens.

Pāmphăgi, Æthiopiæ populi quibuslibet rebus (vescentes.

Pāmphĭlus, Neoclidis filius, Platonis auditor, quem testatur Plato in Phædone, inter eos qui in acie ceciderant, decem dies jacuisse; triduoque post, quàm inde sublatus fuerat impositum rogo revixisse, ac mira quædam tempore mortis visa narrasse.

Pāmphȳlia, Regio in minori Asia, ab ortu Ciliciam, & partem Cappadociæ: ab occasu Lyciam habens: à Septentrione Galatiam: à Meridie mare, quod ab ea Pamphilium appellatur.

Pan, Rusticus, pastorum Deus, cornutus & caprinis pedibus. *Custos ovium, Tegeæus Lyceus, hirtuosus, rusticus, Deus pecoris, velox, montanus, protervus, Arcadius, potens nemorum, Mœnalides, tellurister, semifer, capripes, montivagus, Arcas, cicuticen, pavidus, montanicola, rurester, cornua longus, rubens, ruricola, bicornis, Arcadius, solivagus,*

vagus, sylvivagus, arvivagus, corniger, lupercus, agrestis, semicaper, querulus.

Pănætōlium, Mons est Ætoliæ altissimus, ita dictus, quasi totam occupet Ætoliam. Plin. l. 4. cap. 2. Pănætōlĭcus, a. um.

Pancens mons, Thraciæ promontorium.

Pānchaia, Regio Arabiæ, scil. Sabæa: ubi thus nascitur. *Pingvis, dives.* Unde Pānchæus, a. um, id est, Sabæus.

Pāndana, Porta Romæ, quæ antea Saturnia: ita dicta à verbo *Pando*, quod semper valeret ad res, quæ in urbem ferebantur excipiendas.

Pāndīon, Rex Athenarum, pater Prognes & Philomelæ.

Pāndōra, æ. Mulier formosissima, & gratiosissima, cui singuli Dji sua dona dederunt, scil. Pallas sapientiam: Venus decorem: Apollo musicam: Mercurius eloquentiam. Unde dicitur Pandora, quasi omnium donum, vel ab omnibus donata. Hanc (ut ait Hesiodus) Jupiter in terram misit, ut homines deciperet. Hesiod. in Theogon.

Pāndōræ, Populi sunt in convallibus Indiæ qui 200. annos vivunt, in juventa capillos candidos, in senectute nigros habent. Plin. l. 7. c. 2.

Pāndŏsia, civit. in Epiro, non procul ab Acheronte amne. Alia in Lucania Italiæ regione, quæ & ipsa Acheronte quodam fluvio irrigatur.

Pāneus Fons est sub Libano monte in quem si quæ natantia projiciantur in lacu, cui Phiala nomen est, cuncta reperiuntur.

Pāngæus, Promontorium est Thraciæ, Bessis conterminum & Macedoniæ conjunctum: ad cujus radices Nestus amnis defluit. Et in singul. g. masc. In plur. g. neut.

Pānnŏnia, Regio duplex est: Superior Pannonia est quæ nunc Austria: Inferior autem dicitur Hungaria. Pānnŏnii, **Die Ungern**/ *Węgrzy* Hi tribus fluviis, Dravo, Savo, & Istro vallantur. Pānnŏnĭcus, a. um.

Pānŏmphæus, Jovis Epitheton.

Pānŏpe, ēs. sive Pānŏpea, æ. Nympha marina, Nerei & Doridis filia.

Pānŏrmus, Latinè Statio: Quo nomine dicta est Sicil. insignis civitas, propter multitudinem navium, quæ undiq; illuc conveniunt. Dicitur & Panorum. Hinc Pānŏrmīta, & Pānŏrmītānus, a, um, qui ex Panormo est.

Pāntāgĭas, Fluvius, qui cùm plenus incederet, totam Siciliam sonitu implebat; post raptum autem Proserpinæ, eùm Cereri filiam quærenti obstreperet, tacere jussus, paruit Numinis voluntati. Servius.

Pantheo, Templum Romæ, à M. Agrippa conditum Jovi ultori, & vocatur lat. omnium Deorum.

Pānthŏus, & per contractionem Panthus, Filius Otrei, fratris Hecubæ. Vocativ. facit Panthu, more Græcorum. Hinc patronym. Pānthŏĭdes.

Panticapes, Fluv. est Scythiæ quintus ab Istro.

Paphages, Rex Ambratiæ. Is, quùm obviam factus esset leænæ catulis suis stipatæ, ab eadem occ-

Paphlagonia, Regio Asiæ minoris. (cisus est.

Pāphus Urbs in Insula Cypro, Veneri sacra unde Venus dicitur Paphia. *Florifera, Cypria, celsa.*

Papia, **Pavey**/ *Páwia Miásto w Lombárdyi* Civitas Insubrum.

Pāppus, Philosophus Alexandrinus, qui scripsit de situ orbis, de fluvijs Africæ, & commentarios in Ptolomæum.

Pārcæ, arum, tres Deæ fatales, scil. Clotho, Lachesis, Atropos, quæ quicquid homini addixerunt, id fieri necessarium esse, fabulantur Poetæ. *Concordes, iniqua, veraces, veteres, nentes, duræ, nigræ, immites, celeres, nocentes, inimicæ sævæ, lanificæ, tetricæ, veridicæ, avidæ, malignæ, crudeles, invidæ, severæ, impia, feræ, immotæ, tenaces, inamatæ, Stygiæ, rapaces, tristes, feroces, Mæra.*

Parentĭum, Urbs Istriæ.

Paretunium, Urbs & grandis Portus in Ægypto. Paretonius, a, um.

Pāris, Filius Priami regis Trojæ, ex Hecuba uxore, quæ cum esset gravida, somniavit quod pareret facem, quæ Trojam cobureret. Quare territus Rex, jussit ut puer mox, ut natus esset, occideretur. Hecuba verò materna pietate mota, curavit illum clàm educari apud pastorem. (Et cùm adolevisset, Juno, Pallas, & Venus de pulchritudine contendentes, propter aureum pomum, in quo scriptum erat: Detur pulchriori, à Jove ad Paridem arbitrum missæ sunt. Cui cum Juno regnum, Pallas (sapientiam,) Venus voluptatem & pulcherrimam mulierem promisisset, ipse pro Venere sententiam tulit, postea à patre agnitus, in gratiam susceptus, Spartam navigans, Helenam uxorem Menelai regis rapuit, ob quod ortum est bellum Trojanum. Tandem Achillem dolosè occidit. *Dardanius, Phrygius, famosus, perfidus, Alexander,*

xander, Trojanus, Priamides, Idæus, Phryx, adulter, lascivus, Priameius, Troicus, judex Dearum, temerarius, potens, fatalis, Iliacus, roseus, procax, Dardanus, incestus, semivir, pulcher, formosus.

Părĭsii, **Die Pariser in Franckreich** / *Páryż miásto stawne, & Paryżánie we Fráncyi.*

Pārma, Civ. Galliæ Cisalpinæ à Fluvio Parma dicta. *Martia, armigera.* Parmensis dicitur Incola.

Parnassus, mons in Phocide Appollini & Bacho sacer. *Arduus, biceps, bicornis, bivertex, nivalis, bifidus, bicollis, Gorgoneus, altus.* Parnassus, a um adjectivum.

Parnus, nauta fuisse fertur pauperculus qui ob amissam naviculam, cum obviis quibusq; litigabat. Hinc Proverb. Disceptare ob Parni scapulam, id est, ob res minutulas multum movere litium & querelarum.

Păros, Insula est una Cycladum, ubi candidissimum habetur marmor, quod Parium dicitur. *Marmorea, candens, rigida, Delphica, nivea.*

Părrhăsia, Regio in Peloponneso, alio nomine Arcadia. Unde Parhasia, a, um. Parrhasis patronym. fœmininum.

Părrhasĭus, pictor, vide Zeusis.

Părthĕnŏpe es, Una Syrenum, quæ præ dolore, quod prætereuntem Ulyssem cum socijs in scopulos cantu pellicere non potuissent, in mare se præcipitaverunt. *Euboïs, decora, inclyta, egregia, alta insidiosa.* Partenopeius, a, um.

Părtĕnŏphēus, filius fuit Meleagri & Arcadiæ, qui penè puer profectus est ad bellum Thebanum, & occisus est. *Arcas, Erymanthius, Tegeæus, audax.*

Părthia, Regio Assyriæ, à quo Parthi, populi, qui sagittis adeò claruerunt, ut fugientes a tergo jacularentur, aversiq; sequentes hostes læderent perinde ac adversi. *Leves, pugnaces, animosi, feroces, pileati, refugi, fugaces, Martij, truces, volucres, potentes, celeres, fluxi, sagittiferi, immanes.* Parthicus, a, um.

Părthīni, Populi sunt Macedoniæ.

Pāsĭphae, es, Filia Jovis & uxor Minois regis Cretensis, quæ turpi amore Tauri arsisse & inclusa ligneæ vaccæ cum Tauro coisse, & ex illo concepisse monstrum Taurino capite, quod Minotaurus dicebatur. Servius ait, ipsam coisse cum scriba regio, qui taurus nominabatur. *Asinaria, filia solis, Minoa, monstrifera, Cnossia dira adultera.*

Pāsĭthea, Una ex tribus Gratijs, alio nomine Euphrosyne.

Pāsĭthoē es, Nympha marina, Nerei & Doridis filia.

Patavia. Oppidum est Germaniæ, **Passaw** / *Miásto Niemieckie.*

Pătāvĭum, Urbs Venetiæ, alio nomine Padua, ab Antenore condita. *Antenoreum latum.* Extat hodie in eadem urbe Antenoris sepulchrum. Patavinus a, um.

Păthmos, Insula parva in Ægeo mari, una Sporadum, in qua D. Johannes Evang. exulans Apocalipsim scripsit.

Patræ, arum. Urbs Achaiæ. Unde Patrianus, a, um. In hac urbe D. Andreas Apost. passus fuit.

Pătrăgia, Fluvius Siciliæ.

Pătūlcĭus, dictus est Janus, quod tempore belli portæ templi ejus paterent.

Pausanias, Dux Lacedæmonius in bello contra Xerxem proditionis damnatus. Alius nobilis adolescens in Macedonia, qui Philippum regem, patrem Alexandri occidit, eò quod justitiam sibi sæpe rogatus exercere noluisset.

Pax Julia, Lusitaniæ urbs.

Pēgasa, Oppidum est Cariæ.

Pēgăsæ, arum Oppidum Thessaliæ, quod postea Demetrias dictum est, propter quod navis longa Argonautarum Pegasæa nuncupatur.

Pēgăsĭdes, Musæ dicuntur, a fonte Heliconis illis dicato, quem Pegasus pede suo fecisse fertur.

Pēgăsus, Equus alatus Neptuni & Medusæ filius, (ut alij dicunt) ex cruore occisæ Medusæ natus, qui in Helĭcōnem volans, & pede terram feriens fontem fecit, Musis sacrum, nomine Hippomenem. Deinde cum in Pirenem, fontem dulcem caput inclinaret, Bellerophon ipsum ascendit, & in cœlum volare volens tandem decidit. Pegasus autem in cœlum perveniens, inter sydera positus est. *Ales, volatus, aërius, Medusæus, Gorgoneus, præceps, volans, cornipes, volucer, celer, aliger, fugax, Bellerophonteus.* Pegaseus, & Pegaseius, a, um.

Pĕ ăsgŏnia, Pars Macedoniæ septemtrionalis, Triballis proxima.

Pĕlāsgia, Olim. dicta Thessalia. Dicta Pelagia à Pelagis populis vetustissimis, qui ab Arcadibus originem traxerunt. Strab. lib. 5 5. Plin. l. 4. c. 4.

Pĕlāsgir, Regio Achaiæ, Arcadia quoque dicta. Pĕlāsgus, a, um.

Peleus, Æaci & Æginæ filius, qui ex Tethide genuit Achillem, qui Pelides dicitur. *Æmonius, Neptunius, Pithius.*

Pělias, adis, filius Neptuni, Rex Thessaliæ, ſpatruus Jaſonis. Etiam Pelias eſt patronymicum, & quaſi adjectivè ponitur.

Pelides, v. Peleus.

Peligni, populi Italiæ in Sabinis, ex quibus natus erat Ovid.

Pělion, Mons Theſſaliæ ſylvoſus. *Altus, umbroſus, gelidus, Theſſalicus, frondifer, Æmonius, lapideus.*

Pělŏpea, Thyeſtis filia, quæ à patre gravida facta, inſigni forma infantulum peperit: quem recenter natum, ne turpitudo ſua palam fieret, feris devorandum in ſylvis reliquit.

Pělŏponnēſus, nobiliſſima eſt totius Europæ peninſula, Iſthmo anguſtiſſimo Græciæ annexa, inter duo maria Ægæum & Jonium, Platani folio ſimilis. Olim Apia & Pelaſgia appellata. Poſtremò Pelope Tantali filio.

Pělōps, lopis, filius fuit Tantali regis Phrygum & Taygetæ, quem pater coxit, & bis comedendum appoſuit. Sola tamen Ceres humerum reliquis abſtinentibus comedit. Vitæ demum reſtitutus Pelops, humerum eburneum recepit, deinde cum Oenomao rege Achaiæ certavit, & vicit v. ſup: Hippodamia. *Tantalides, truncatus, Dardanus, ſævus, perjurus, Phrygius, Lacenus.*

Pělōrus, Das Vorgebirg Siciliæ gegen Italien gelegen/ *Gora przy morzu w Sycylii ku Wlachom.* Promontorium dictum à Peloro gubernatore navis Annibalis ibidem ſepulto, *Piſcoſus, anguſtus, Siculus, Auſonius, celſus, Sicanius, tumidus, altus.*

Pelta vide in Appellativis.

Pēltæ, arum, opp. Phrygiæ, à quo vicinus campus Peltinus appellatus

Pēlūſium, Unum ex ſeptem oſtiis nili arabiam ſeparans ab Ægypto *Paludoſum* Pelūſius, & Pēlūſiăcus, a, um. Pelusiotæ, incolæ dicti ſunt.

Pănātes, ium, tibus, plur: num: tantum, dicti ſunt dii domeſtici, Hauß götter, *Domowi bożkowie*, quod penes nos nati ſint, vel quod non longè abſint ab hac vita, ſive quod penitus inſident. *Nitidi, patrii, caſti.*

Pēnĕlŏpe, filia fuit Icarii. caſtitatis adeo interruptæ, ut abſente 20. annos marito Ulyſſe nullis procorum blanditiis, nullis pollicitationibus ad violandam, quam marito promiſerat fidem, potuerit induci. *Difficilis procis, candida, Icaris, pudica, caſta, Icariotis, Pia, fidelis, Argolica.* Penelŏpæus, a, um.

Pēnēus, fluv: Theſſaliæ, inter Oſſam & Olympum montes. In ejus ripa Poëtæ fabulantur Daphnem in Laurum fuiſſe converſam, quæ propterea vocatur Peneia Fluit ex Pindo monte. Ovid. l. 1 metam, *Stagnans, Theſſalus, canorus, amænus* Pēnēius, a, um.

Pēntăpŏlis, Regio Africæ, quæ & Cyrenaica dicitur, habens quinque civitates, inter quas principalis eſt Cyrene.

Pēnthĕſīlēa, Regina fuit Amazonum, ab Achille occiſa in bello Trojano *Furens, Martia, ſanguinolenta, fera, furibunda, mæſtis, bellatrix.*

Pēntheus, rex Thebanus, filius Echionis & Agaves. Qui cum ſacra Bacchi contemneret, à matre ac ſorore, cæteriſque fœminis bacchantibus laceratus fuit. *Echionides, exlex, ſuperbus.* Pēnthēus, a, um.

Percōte, vel Percope, es, urbs Troadis.

Pērgama, orum, Arcium Trojanarum nomen. *Alta, Neptunia, Teucria, Rhæteia, Dardana, Phœbæa, ardua, Troica,* Pērgămēus, a, um.

Pergamum, ſive Pergamus, Clariſſima urbs Aſiæ, vel Troadis, quam Silenus fluv: intermeat. Hæc eadem urbs Troja vocatur, dicitur etiam Pergama in numero plurali.

Pĕrĭander, Cypſeli filius, unus ex ſeptem ſapientibus Græciæ, & Corinthiorum rex: qui aliquando interrogatus, quare, quum ſapiens eſſet, in tyrannide perſeveraret? Quia (inquit) & ſponte, & invitum cedere eſt periculoſum.

Pĕrĭbæa, Eurymedontis gigantis filia fuit, ex qua Neptunus Nauſithoum ſuſcepit, Alcinoi patrem, Hom: 7 Odyſſ.

Pĕricles, Athenienſis viri clariſſimi nomen, qui annos 40. in adminiſtratione Reipubl: principatum tenuit. *Græcus, Argolicus.*

Pĕrĭllus, Athenienſis faber, ingenio præſtans qui Phalaridi, tyranno Agrigentino, taurum ex ære fabricavit, in quo reus clauderetur, ac ſubjecto igne mugitum bovis ederet; cujus muneris nomine, cum ampliſſimum à Tyranno, qui novis ſemper tormentis excogitatis delectabatur ſperaret munus, incluſus tauro, ſuppoſitisq; ignibus, primus ſuæ artis experimentum præbuit. Ovid, 1. de Arte. Plin: l. 34. c. 8. *Tauri aheni fabricator, violentus, opifex tauri, infelix, ſævus.*

Pĕrinthus, Clara urbs Thraciæ in Propontide, alias dicta Heraclea. In qua fuit Amphitheatrum, quod inter ſeptem Spectacula orbis computatur. Nam fuit ex uno marmore factum. Perinthius, a, um.

Peri-

Pĕrĭpătētĭci, Philoſophi quidam Athenis fuerunt, è Platonis ſchola profecti quorũ princeps fuit Ariſtoteles: ita dicti, quod inambulantes docerent.

Permeſſus, ſive Pĕrmēſſis idis; vel idos, fluv. Bœotiæ ex Helicone monte fluens Phœbo & Muſis ſacer

Pĕrſeis idis, Nympha Oceani & Tethyos filia.

Pĕrsĕphŏne, es. vel melius Perſephones dicitur Proſerpina filia Jovis & Cereris, quam Pluto rapuit, & uxorem duxit, unde dicitur inferorum regina. *Severa, acerba, regina Erebi, mala, turbida, ſedula, callida, dura.*

Pĕrſes, rex Macedonum, qui ab Æmilio victus, & in acie captus, ductus eſt in triumphum Romam cum liberis; perijtque in carcere animi mœrore confectus, vel (ut alji tradunt) vigiljis maceratus.

Pĕrſeus, ei & Pĕrſes, is. vel ſi, Jovis filius fuiſſe fertur, ex Danae, Acriſii Argivorum regis filia, quam Jupiter commutatus in ſpeciem aurei imbris, vitiavit. Ex quo concubitu natus eſt Perſeus, qui poſtea avum imprudens interfecit. Hic Andromedam ſaxo alligatam & à ceto devorandam liberavit, ac uxorem duxit, multoſque hoſtes oſtenſo capite Meduſæ convertit in ſaxa. Tandem Argos reverſus Acriſium regem patruum ſuum (à quo cum matre infans fuerat expoſitus) occidit, & pro eo regnavit. Vide Danae & Meduſa. *Jove natus, Inachiades, Abantiades, Danaeius, Acriſioniades, aurigena, aureus, celer, Daphneius, aerig Inachius, alatus, Stenobejus, ferox, Abantius natus Danaes, Danaea propago, victor Meduſæ, Acriſionæus, pennipes, pennifer.* Pĕrſeus, a. um.

Pĕrſis, idis, ſeu Perſea æ. regio orientalis, à Perſe, ſeu Perſeo rege ſic dicta. *Gemmifera, pharetrata, barbara, Danaeia, Eoa dives.* Perſæ populi dicti ſunt. *Infidi, vaniloqui, Achæmenji Arſacidæ.*

Pĕrŭſia, Hetruriæ civit. ab Achæis condita. Peruſinus a. um.

Pĕſſinus, untis, Emporium Phrygiæ, cujus fertur templum maximum (ait Strabo) magnæ venerationi Matris deûm, quam Andigiſtan vocant.

Perilia, Magnæ Græciæ urbs eſt, à *Philoctete* condita.

Petra, urbs Nabathæorum in Arabia montibus & deſertis circumdata & inacceſſa. Hinc dicta Petræa, pars Arabiæ.

Peūce, inſula Borealis in Iſtro. Item, Peūcis, Oſtium Iſtri.

Phæāces, populi fuérunt Corcyræ: unde Corcyra Phæacia dicta, quæ eſt Inſula in oſtio maris Adriatici.

Phæācum, civit. eſt in planitie *Phæaciæ* inſulæ, quæ ab utraque parte duos editiſſimos vertices habet in quibus adhuc ſunt arces. Phæācus, a. um.

Phædon Athenienſis, in convivio à 30. Athenienſium tyrannis necatus fuit, cujus filiæ virgines, quum adverſus quorundam vim pudicitiam alioqui illibatam ſervare non poſſent, invicem ſe complexæ, in puteum deſilientes, necem ſibi conſciverunt.

Phăĕthon, thontis, filius Solis & Clymenes qui multis precibus à patre impetravit, ut currum Solis, qui quatuor equis trahitur, uno illo die regeret ſed tanti operis impar, equis eum non audientibus ſed extra viam currentibus mundus ardore ſolis incenſus eſt. Quare Jupiter etiam cœlo timens, fulmine ipſum dejecit in Padum, ibique ſubmerſus eſt. *Ambuſtus, Sole ſatus, magnanimꝰ, proles Clymeneia, infelix, Hyperionius pronus, Eneauſtus, audax, devius, rutilus errans, ſtolidus, temerarius, Clymeneius, puer Clymenes, combuſtus flammatus.* Phăĕthōntĭădes, fuerunt ſorores Phăethontis, de quibus vide, Heliades. *Clymeneides, virides, populeæ, frondoſæ, miſeræ, nobiles, longæ.*

Phaĕtuſa filia Solis. vide ſupra Heliades.

Phago, ein Fraaß/ žárlok. Incredibilis edacitatis homo fuit, quem Fl. Vopiſcus in Aurel. tradit, menſæ imperatoris adhibitum aprum integrum, centum panes, vervecem & porcellum uno die ediſſe, bibiſſeque vini orcam.

Phălāntus Lacedæmonius fuit, quo auctore & principe, Spartani Tarentum condiderunt. *Tenagrius. Ledæus, clarus, Lacon.*

Phălĭris Tyrannus Siciliæ crudeliſſimus, in Agrigento urbe de quo ſup. Perillus. *Siculus, trux, crudelis ferox.*

Phălĕrnus, Mons Campaniæ prope Puteolos, ubi naſcitur multum & optimum vinum, quod phalernum dicitur. *Uber. Latius, vetus.*

Phălĭſci, Populi Hetruriæ. *Pomiferi, Junonicolæ.* Quorum opp. Phalerij vocabatur. ſunt qui arbitrantur Phaliſcos eſſe qui eam Hetruriæ partem inhabitant, ubi ſitum eſt opp. quod hodie montem Fiaſconem vocant, quum potius montem Phaliſcum dicere debeamus.

Phănæus,

Phanæ, Mons est in Chio ferax optimi vini *Antiquo*

Phaon, Fuit pulcherrimus hominum, quem inter lactucas Venus occultavit. *Conspicuus, marmoreus, formosus, durus.*

Pharao, onis antiquus rex Ægypti, a cujus nomine omnes reges Ægypti usque ad tempora Salomonis dicti. Pharao significat regem, teste Josepho. *Ægiptius demersus, superbus, Pharius, sævus.*

Pharos, vel Pharus. parva insula Ægypti contra ostia Nili & propè Alexandriam urbem. *Clara, palmifera, excelsa, nocturna, Ptolemæa, nuda.* Pharius, & Phariaticus, a, um.

Pharsolos, seu Pharsalum opp. Thess. in ripa Enipei fluminis situm. *Pharsalia* Regio Thessaliæ. Pharsalicus a um. Hinc campi *Pharsalici*, in quibus duorum maximorum bellorum civilium procellæ detonuerunt: primùm inter Cæsarem & Pompejum: alterum inter Augustum & percussores Cesaris, Brutum & Cassium.

Phaselis, Pamphiliæ urbs in monte sita, piratarum olim perfugium.

Phasis, is vel idis, Celebratissimus Colchorum fluv. *Ponticus, nivosus, limosus, ferus, horridus gelido, Colchus rapidus, magnus, Scithicus. cænosus, barbarus, asper, altus.* Ab hoc fluvio phasiani nonen sumpserunt, quod ibi maximus eorum proventus feratur. *Phasiacus* a, um, adject. *Phasias*, adis, patronym. fœmininum.

Phemonoe, es, *Sybillæ* nomen quæ prima Apollinis Delphici Vates dicitur fuisse, & carmen Heroicum invenisse. Sunt qui *Phœbi* filiam dicant fuisse

Pheneus, Lacus Arcad. cujus aqua nocturno tempore pernitiosa, interdiu salutaris est. Ov. 15. metam. (alia Bœetiæ.

Pheræ, arum, civit. Thessaliæ, alia Laconiæ,

Pherecydes. Philosophus & Poëta tragicus, peculiari morbo consumptus *Tragœdus.*

Phila urbs Macedoniæ. Est & maris Gallici Insula.

Philadelphia, Civit. in Mysijs. In hac fuit una ex septem Ecclesijs in Apocalypsi commemoratis.

Phileum, vulgo **Gröningen**/ *Groningá.* oppid. German. septemtrionalis.

Philetas, Poëta floruit ætate Philippi & Alexandri Macedonum. *Præceptor* fuit Ptolomæi Philadelphi. Fuisse fertur corpore adeo tenui, ut necesse fuerit plantis ejus plumbum adhibere, ne ventorum flatu raperetur. *Cous Samius.*

Philippi, urbs Thessaliæ, quæ Dathos antea dicebatur: quam *Philippus* Macedonum rex instauravit & à nomine suo Philippus nominavit. **Philippicus**, a, um. & *Philippensis*, e.

Philistion, *Poëta* comicus, *Socratis* ætate floruit, nimio risu mortuus fertur. Suid.

Philoctetes, hujus tes, vel tæ, Pæantis filius, & comes Herculis quem sepelivit, & sagittas illius habuit. Cumq; iret ad bellum Trojanum, una sagittarum illarum in pede vulneratus, in Lemno mansit. Tandem in Calabria urbem Petuliam condidit. *Pæante satus, Laertiades, Pœantius.*

Philomela, vel *Philomena*, filia *Pandionis* regis Athen. quam Theseus rex Thraciæ violavit, & lignum ei abscidit & mutata fuit in avem sui nominis. v. Progne. *Daulias, Pandione nata, Getica Ædonis, Attica, Ismaria. Plura* Epit. v. in appellat, *Philomela*,

Philyra, Nympha ex qua Saturnus Chironem genuit, qui Chiron *Philyrides* apellatur à nomine matris.

Phineus, rex Arcadiæ, qui cum filios suos impulsu secundæ uxoris suæ cæcasset, ira divina etiam cæcatus fuit, & Harpiæ aves rapacissimæ cibos ejus aut rapuerunt, aut fedaverunt. Sed postea Zethus, & Chalais à Phineo humaniter tractati fugaverunt illas. v. Strophades. *Cretus Agenore, fatidicus.* Phineus & *Phineius.* a, um.

Phison, **Der Fluß Ganges in Indien**/ *Rzeká w Indyi.*

Phlegethon, thontis, inferorum semper ardens *Furens, ustus, tartareus, sævus ardens, fumidus, apertus, sonorus. inamænus igneus. violentus, ater, avarus, Stygius, niger inferus flammeus, Tænarius.*

Phlagon, Unus æquorum Solis.

Phlegra, æ, vel *Phlegre*, es, urbs *Macedoniæ. Tumida, vetus.* ubi Jupiter cum Gigantibus bellavit. Alij sunt campi *Phlegræi* in Campania, ubi Hercules cum Gigantibus bellasse dicitur.

Phocis, idis parva regio *Græciæ*, inter Atticam & Bœotiam. *Trifida sonora, larga, obliqua, humida parva, Aonia.* in qua Delphi oppid. fuit. Item fons Castalius, Cephisus amnis, Mons Parnassus, & Apollinis templum. *Phocenses*, incolæ dicuntur.

Phocus, filius Æaci. Ovid. l. 7. metam. *Æacides, Nareius.* (*ticans. Effrena.*

Phœbas, adis, Phœbi sacerdos. scil. mulier va-

Pœbe, es Phœbi soror, hoc est, Diana, sive Luna, **Der Mon**, *Księżyc. Aurea, Latonia, jaculatrix, lucida, gelida, nemoralis, clara, candida, nocturna,*

cturna, innuba, menstrua, pallida, vaga, argentea, pulcra velox humida, multiva, Titania, roscida.

Phœbus idest Apollo, filius Jovis & Latonæ & significat Latine purus & splendidus unde ponitur pro Sole vid. supra Apollo. *Aureus, candens, roseus, fatidicus, calidus, tener, augur insignis, canorq, lautif. r. saluber, terrificus, doctus, lauriger, fatidicus, multifidus, Parnassæus, coruscans, potens numeris, auricomus, sagittarius, flammilucus, palatinus, ephebus, candius, Actiacus, Lycius, rutilans sagittifer, salutifer, sonorus, sublimis, purus, crinitus, velox, calescens, intonsus, nitens, nitidus, igneus, vaniloquus, rabidosus, lucifluus, calens, clarus, rubicundus, fervidus, ignifluus, ignivomens, roscidus, vagans, lucidus, flammiger, rapidus, Delphicus comatus, ardens, Clarius, Mitra, vagq, genialis coruscus, comosus, Titanius, decorus, Actius.* Phœbeus, a, um.

Phœmon, onis Lacus Arcadiæ.

Phœmŏne, es, filia Phœbi quæ prima carmen Heroicum cecinit. *Arcana vaga.*

Pœnix, Avem unam in toto orbe habet Arabia, vivit annos 660. *Reparabilis vivax nobilis Pharius, longævus, unicus avis solis Gangeticus, Assyrius, soligena, Titanius, vividus alumnus Phœbi æternus, flagrans.* Item Phœnix quidam rex Phœniciæ à quo Phænicia vel Phœnice, es regio majoris Asiæ & pars Syriæ propinqua Judeæ, & valde fertilis frugum Phœnices, Populi ita dicti. Phœnissa, æ, mulier ex Phœnicia. Phœniceus v. in appellat. Item, Phœnix, Thessaliæ fluv. in Asopum influens. Item, Pædagogus & magister Achillis.

Phŏloe, es, Mons est Thessaliæ, in quo habitant Centauri. *Opaca, nivosa.*

Phŏlus, unus ex centauris fuit.

Phorcyon, vel Phorcys, idis Rex Corsicæ vel Sardiniæ insularum, & pater Medusæ, quæ ab eo dicitur, Phorcinis, idos, Phorcys autem in mari submersus marinus deus habitus est.

Phŏrŏneus Rex Argivorum filius Inachi fluvij qui initio dispersos populos in urbem coegit. Phoronis, idis patronym. fœmininum, quod Pöetæ usurparunt pro Iside Inachi filia & Phoronei sorore. Ovid. 1. metamor. Phoroneus a, um.

Phrўgia, Regio minoris Asiæ, habens ab Oriente Cappadociam, à meridie Lycaoniam ab Occidente Troadem, à Septentrione Galatiam, quæ tamen pars ejus est. Et propter vicinitatem pro Troade ponitur, unde Troes, vel Trojani dicuntur Phryges. *Primigenij semiviri.* In nomin. sing. Phryx; phrygis. Phrygiones, qui acu pingunt vel qui vestes auro intexunt. Phryges enim primi invenêre talem texturam. Phrygianus a, um, quod Phrygionum opera textum est, ut: Phrygianæ vestes, hoc est, acu pictæ.

Phryxus, Filius Athamantis regis Thebarum ex Nephele uxore priore. *Nubigena, æquoreus profugus, Æolius portitor Helles.* Phryxeus, a, um.

Phrўllis idis, Filia fuit Lycurgi Regis Thracum, quæ ægrè ferens se relictam & spretam à Demophoonte filio Thesei, quem unicè deperibat & ab expeditione Trojana redeuntem hospitio susceperat, vitam laqueo præfocávit, in amygdalum postea conversa. *Rhodopeia, Threicia, Sithonis, misella, frondosa impatiens, misera, dives.*

Phyllus, li, vel untis Urbs Thessaliæ.

Picēnum, est regio Italiæ, quæ nunc appellatur Marchia Anconitana, ab Ancone civitate. Picentes, sive Piceni populi dicuntur. Picenq, a um adject.

Pīcentīni, Populi sunt ad mare Tyrrhenum, Lucanis proximi.

Picus, filius Saturni, primus rex Larentum. Circe autem amore illius capta, sed spreta, ipsum carminibus suis mutavit in avem sui nominis. Ov. 13. metamorph.

Pīĕria Regio in finibus Macedoniæ. Et item urbs Syriæ Antiochenæ celeberrima. Pieres, populi Macedoniæ dicti sunt. Pierius, a, um.

Pīerus Mons Thessaliæ, post Pheras, atq; in Macedoniam usq; protensus.

Pīĕrĭdes dicuntur Musæ, vel à Piero monte Thessaliæ in quo natæ fuerant, vel à novem filiabus Pieri, quas canendo vicerunt. Ovid. 5 met.

Pīlŭmnus Qui pinsendi frumenti, usum invenit, Jovis (ut putant) filius, & Dauni pater. Serv. in lib. 9. Æneid. Pilumnus (inquit) & Picumnus fratres fuerunt, Dij. Horum Picumnus stercorandorum invenit usum agrorum: unde & Sterquilinius dictus est: Pilumnus verò pinsendi frumenti: unde à pastoribus colitur & ab ipso pilum dictum est.

Pīmpla, Thraciæ mons Musis sacer. *Virens Pieria.* Pimplæus, a. um. adject. Pimplæides, sive Pimplææ Musæ dictæ sunt.

Pinarq Fluviq Siciliæ, in sinum Issicum influens.

Pīndĕrus, Thebanus Pöeta, Lyricorum princeps, cujus

cujus domui, vel posteris pepercit rex Alexander quum Thebas everteret. *Thebanus, Athrivagus.*

Pindus, mons in finib. Thessal. *Celsus, Thrax, nivalis, pinnifer gelidus, nubifer,* Pindus est & fluvius & oppidum.

Pion, onis, Mons est Ioniæ.

Piræus Portus est Athenarum, quadringentarum capax navium, muro 2000. passuum urbi conjunctus.

Pīrīne, ēs, Fons ad radicem Acrocorinthi, non copiosas quidem, sed tamen perspicuas, potuque svavissimas habens aquas. Strab. l. S.

Pīrīthŏus, filius Ixionis, Rex Lapytharum cum Theseo amico suo descendit ad inferos, utProserpinam raperet, sed àCerbero devoratus fuit. Theseus autem captus. *Ixionides, Ixione natus, audax.*

Pīsa, urbs & regio Arcadiæ vel Achajæ, ubi quinto quoq; anno exercebantur ludi curules, in honoremJovisOlympici. *Undosa, HetruscaPisæ9 a ū.*

Pīsæ, arum Urbs Thusciæ maritima. *Alpheæ.* Inde Pisanus, a, um.

Pīsaūrus Fluv. Umbriæ, à quo vicinum oppidum Pisaurum appellatum est.

Pītane, es, sive *Pītania*, æ, urbs Æolidis inAsia, non procul à Caici fluminis ostio. Pitanæi sive Pitanitæ, incolæ dicti sunt. Est &Pitane urbsLaconiæ.

Pītho, ûs, Persvasionis *Dea* à Veteribus credita. *Facunda.*

Pithonos, cōme, Locus in Asia, in campis patentibus ubi primo adventus sui tempore ciconiæ congregantur, & eam quæ ultima advenerit, laniant universæ. atq; ita abeunt. Plin. l. 10. c. 23.

Pittăcus, Mitylenæus Philosophus unus ex septem Sapientib9. *Sat9 Lesbo, sat9 Mitylene, Lesbius.*

Plăcēntia Urbs in Italica Gallia ideſt in Longobardia, ad Trebiam amnem in Padum influentem. Placentinus, a um.

Placia, Oppid. Misiæ, à tergo habens Olympium montem, Mysis dictus. Plin. l. 5. c. ult.

Plătææ, arum, Urbs Bœotiæ. Platæenses, populi dicti sunt.

Plăto onis Philosophus ab humerorum latitudine ita nominatus, cum antea ex avi paterni nomine Aristocles vocaretur. *Doctus, Cecropius Aristonis filius.* Platonicus, a, um.

Plēvia, Oppidum German. **Plawen in Voyt-land**/ *Miásteczko w Niemczech,*

Plautĭus, Pöëta comicus.

Plaūtus, *M.* Plautus natus in urbe Umbriæ, cui nomen Sassina, operam primùm pistori locavit, ad comparandum victum in agendis molis illis, quas trusatiles vocant. Composuit in ipso pistrino quasdam fabulas. *Jocosus, disertus, antiquus.* Plautin9, a, um. Hinc superlativum, Plautinissim9.

Plējades, Septem sunt filiæ Atlantis, ex Pleione Nimpha, cum quibus Jupiter concubuit & postmodum retulit inter Sydera, ne vim paterentur ab Orione: quarum nomina sunt; Electra Alcyone, Celæno, Merope Asterope, Taygete, Maja, quarum ultima vix cerni potest. Ov. 4. Fast. In sing. num. dicitur Plejas, adis, id est una septem stellarum. Epith. vide in Appellat. Pleiades.

Pleiūne, vel Pleione, es, Nympha Oceani & Tethyos filia, & uxor Atlantis, qui ex ea Pleiades suscepit Ovid. 5. Fast.

Pleūron, Urbs Ætoliæ. *Meleagria.*

Plīnius, Veronensis, temporibus Vespasiani vixit. Opus de rerum natura conscripsit. *Salebros9, fecund9.*

Plōtæ, Insulæ duæ in Ægeo, & Strophades. De hisce Plin. l. 4. c. 12.

Plūtārchus Cheronensis Philosophus, floruit sub Traiano & Adriano Impp.

Plūto, onis, Filius Saturni. & frater Jovis, rex inferorum, vide supra Neptunus. *Immitis, ater, Stygius, sævus, dirus, profu[illegible] opertus, letheus, illachrymabilis, niger, imus, Satur[illegible], infernus, rex umbrarum, summanus, tartareus, torvus, regnator noctis, raptor, dis, dux, ferus, arbiter noctis, animarum rector tertius hæres, teter, ferox, avidus, opacus, Veiovis, avarus, horridus, umbrosus, superbus, crudelis, cupidus, fervescens, implacidus, rapax, ferreus, tremendus, Phlegethontæus, avernalis, flammiger, lacrymabilis, adamantinus, impius, severus, ceruleus, immanis, calidus, sulphureus, Agesilaus, Clymen9, gener Cereris, Elysi9 terren9.* Plutoni9. a um.

Pŏdălÿrĭus, Filius Æsculapij, insignis medicus, à pedum magnitudine ita dictus.

Pœăn, antis, Pater Philoctetis, qui ideo Pœantias dicitur.

Pœni Carthaginenses, quasi Phœni, quia à Phœnicibus orti. *Perfidi fallaces, infidi, truces leves, rebelles, fulminei, feroces, sicci, fœdifragi.* Hinc Punicus, a, um, œ in u commutata.

Pōla Civitas in Istria.

Pōlĕmon, onis. Philosophus Atheniensis, Philostrati filius. Fuerat in adolescentia luxuriosus, sed à Xenocrate emendatus.

Pōllĕntia, Dea potentiæ, quæ à Romanis colebatur.

Pōllux, ūcis, vide sup. *Castor, Amyclæ9, Tyndarides,-*

Ledæus,

dæ9 Lacon, pi9, Oebalides, Tyndare9, pileat9, Dioscorus.

Pŏlўcārpus, Joannis Evangelistæ discipulus, & Smyrnæorum Episcopus.

Pŏlўclētus, Statuarius clarissimus.

Pŏlўcrātes Tyrannus Samiorum fortunatissim9, qui ut aliquid adversitatis habuisse videretur, annulum projecit in mare, quem tamen coquus ejus redinvenit in pisce, tandem ab Oronte Præfecto Darij regis cruci affixus fuit in excelso monte.

Pŏlўdōra insula Propontidis. Item, Nympha, Oceani & Thetyos filia.

Pŏlўdōrus, Filius Priami & Hecubæ, causa vitandi belli à Priamo cum multo missus ad Polymnestorem regem Thraciæ. Sed Troja captâ Polymnestor ut auro potiretur, occidit puerum, quo cognito Hecuba Polimnestori oculos eruit.

Pŏlўmnēstor, Rex Thracum, qui Polydorum Priami filium avaritia impulsus interfecit. de quo vide immediate sup. Polydorus. *Rex Thracum, Orysius, Ismarius, Thrax perfidus, immitis.*

Pŏlўmnia, sive Polimneia, Una Musarum, significat multæ memoriæ, vel multum canens, à Poly & Hymnos.

Pŏlўnīces, vid. sup. Etheocles. *Oedipaniades, Thebanus, Dirceus, Ismenius, Echionius, Cadmeius, infandus, Argivus, Oediponianus.*

Pŏlўphēmus, quasi multæ famæ, fuit filius Neptuni & unus Cyclo[illegible] scil. Gigas unoculus, carnibus humanis vesc[illegible]. Qui cum aliquot sociorum Ulyssis comedisset, Ulysses ei optimum vinum propinavit, quo inebriatus, cum graviter dormiret, Ulysses cum socijs ejus, eum hastis necaverunt. *Terribilis, ferus Ætneus, madidus cæde, durus, Siculus Neptunius, lumine fraudatus.*

Pŏlўēna, Filia Priami & Hecubæ, quam Pyrrh9 filius Achillis jugulari fecit ad tumulum patris sui, qui propter illam occisus fuerat. *Priameia, audax.* Polyxenius a, um.

Pōmōna. æ, Pomorum Dea apud Romanos, adamata à Vertumno. Ovid. 14. metam.

Pompeii, populi dicuntur, quos Sarnus amnis alluit, incolentes oppidum ejusdem nominis. Inde Pŏmpeiānum, i, e, prædium circa Pompeios.

Pompeius Magnus, Nobilis Romanus, qui multa bella gessit. Tandem civili bello victus à Julio Cæsare. Profectus in Ægyptum, ut ibi repararet exercitum, occisus dolosè fuit.

Pŏmpēlōn, Oppidum est Hispaniæ, sub Pyrenæis montibus,

Pōmpōnĭa, Mater Scipionis, ex congressu Jovis (ut credi volebat) in anguem mutati Silius l, 13.

Pōntŭs, g. masc: Nerei & Neptuni filius. Alii Pontum dici existimant mare, cujus Epith: vide in appellat Pontus. Propriè autem ideo mare Pontus appellatur, quod à Palude Mœotidis usque in Tenedum protenditur. Item, Pontus, i, g. fœ. Provincia Asiæ minoris, à Ponto rege sic cognominata, crudelitate Medeæ, & maleficarum herbarum proventu nobilitata. Pōntĭcus, a, um.

Pōrcĭa, Nobilis Romæ matrona fuit, Porcii Catonis Censorii filia: sive (ut alii malunt) neptis; quæ cum matremfamilias quandam, quæ secundas inierat nuptias, pudicitiæ nomine laudari audiret; Casta (inquit) matrona non nisi semel nubit. Porcia alia fuit Catonis Uticensis filia, & uxor Bruti, quæ cum viri sui consilium, quod de interficiendo Cæsare cœperat, cognovisset, cultello tonsorio sese vulneravit. Qua de re quum à viro increparetur: Non est (inquit) hoc temerarium factum meum, sed in tali statu nostro mei erga te amoris certissimum indicium, experiri enim volui, si tibi propositum ex sententia parum cessisset, quam æquo animo me ferro essem interemptura. Hæc postea cum audisset virum suum post infaustum illud prælium adversus Antonium, Augustumq; in campis Philippicis gestum, mortem sibi consciviisse, mori & ipsa statuit. Sed cum arma à domesticis subtraherentur, haustis prunis, oreque obstructo, confestim extincta est. Valer: l. 3 c. 2.

Pōrdŏsēlēne, Insula ante Ephesium, cum urbe ejusdem nominis.

Pōrphўrĭo, Gigas quidam fuit, qui unà cum reliquis Gigantibus adversus Superos conspiravit. Claudian in Gigant.

Pōrphўris, Insula in sinu Laconico mari, alio nomine Cythera dicta.

Pōrsena, vel Pōrsēnna, Rex Thusciæ qui Romam obsedit, conatus Tarquinium regem ejectum reducere, tandem pacificus recessit. *Minax, magnanimus, Tuscus, Hetrusus.*

Pōrtūnŭs, Deus maris habitus est ab antiquis, ita dictus à portubus, quibus prodesse credebatur.

Pōrŭs, Indiæ rex fuit, ab Alexandro Macedone superatus, deinde & suorum dolo interemptus. Claudian.

Posideum, vel Pŏsĭdium, oppidum in finibus Macedoniæ. Est & oppidum in Syria.

Prænēste, g. neut: & Prænestis, is, g. f, Oppidum Italiæ in monte positum, Prænēstīni, Incolæ dicti sunt.

Prāxĭtĕles, Optimus statuarius, & nobilissimus marmorum sculptor, qui inter alia Gnidi fecit Venerem artificiosissime.

Prĭamus, Laomedontis filius, rex Trojæ, qui habuit filios 50. Post eversionem Trojæ omnibus filiis ejus occisis, & ipse à Pyrrho senex occisus fuit. *Laomedontius, dives, Dardanius, potens, pulcher.*

Prĭāpŭs, Filius Bacchi & Veneris, Deus hortorum turpissimus. *Hellespontiacus, fallax, ruber, rubicundus, Lampsacides, Lampsacenus, procerus, alacer, frugifer, verpus, infamis, Orneus.*

Priēne, ēs, Oppidum Ioniæ in Asia. Patria Biantis. Priēnæus, a, um, & Priēnēnsis, ē, Adject.

Prisciānus, Grammaticus Cæsariensis fuit, qui tempore Justiniani principis floruit.

Privērnum, Urbs Volscorum in Latio, Incolæ Privernales dicti.

Prŏcas, Rex Albanorum fuit, pater Amulii & Numitoris, & avus Romuli & Remi.

Prŏcris, Filia Erithei Regis Athenarum, & uxor Cephali, quem venantem clam secuta est, latens inter frutices, & observans eum; Nam audierat, quod ibi ille amicam habere solebat. Cephalus autem motum in fruticibus videns, feram esse putans, uxorem, ignorans, occidit, Ovid. 7. metamorph.

Prœtĭdes, Prœti Argivorum regis & Antiæ filiæ fuerunt: quæ cum forma essent præstantissima, se Junoni aulæ sunt præferre: quare irata Dea, talem eis immisit furorem, ut vaccas se esse arbitrarentur, & ad sylvas confugerent. Postea autem Helleboro sanatæ à Melampode dicuntur: unde quoddam Hellebori genus Melampodii nomen accepit. Plin: l. 25. c. 5, Virg: in Sileno. Ovid autem dicit eas à Venere, quam ipreverant, primò in vaccas, post in lapides conversas.

Prŏgne, ēs, Filia Pandionis Regis Atheniensis, & uxor Therei regis Thraciæ, quæ cum jam filium Itym nomine perperisset, flagrans desiderio sororis suæ Philomelæ videndæ, virum oravit, ut illam ex Athenis sibi adduceret Quod Tereus cùm faceret, eam in itinere virginem violavit, & ne flagitium cuiquam diceret, linguam ei abscidit, ac in quodam loco conclusit, Progne dicens, quod soror in itinere obiisset. Philomela autem omnia quæ gesta erant, acu in tenuissima tela depinxit: Hanc ancillæ Prognes clam deferendam tradidit. Progne autem Bacchanalia simulans, sororem attulit, & filium suum occidens Tereo comedendum dedit. Tereus re cognita, quum Prognem persequeretur, illa in Hirundinem mutata fuit, & Tereus in Upupam, Philomela etiam in Lusciniam mutata est, & Itys in Phasianum, quæ avis habet aures plumosas, & pennas depictas & frequens est ad Phasium fluvium. *Daulias, querula impia, Rhodopeia. Pandionia, Getica, sæva, dura, Attica. minuriens, cruenta, Ismaria, garrula, domestica, acerba, Cecropis.*

Prōmētheus, Japeti filius, qui primus finxit ex luto simulacra. Unde dicunt eum homines fecisse. *Callidus, ignifer, satus Japeto, durus, miser, Japetiomades, vigil, infelix, consultus.*

Promontorium Minervæ, est juxta Surrentum, in quo olim Sirenes habitasse feruntur.

Prŏpērtĭus, Sextus Aurelius Propertius ex Mævania oppido Umbriæ oriundus; quum patrem puer amisisset, Romam se contulit, ubi propter ingenium statim amatus est. *Blandus, tener, lascivus, facundus, amabilis, Callimachus, Umber.*

Prŏpŏntis, tidis, est pars maris, inter Hellespontum & Pontum. *Lata, alta; longa.* Prŏpŏntĭacus, a, um.

Prŏsa, dea, quæ ad impetrandum facilem partum Romæ colebatur. Gel: lib: 16. c. 16.

Prōserpina, Filia Jovis & Cereris, quam Pluto ex Ætna rapuit in uxorem. *Inferna, Ennæa, sæva, furva, horrenda, Phlegethonteis, Stygia, regina Herebi, averna, Sicula, triformis, Ætnæa, profunda, infera, tergemina, noctis hera, ferox, Plutonia, invida, Persephonea, tartarea, Phlegethontæa, imperiosa, torva, Trinacria, Deois.*

Prōtāgŏras, Rhetor & Sophista.

Prōthesilāus, Unus Ducum Græciæ, ex Phylace urbe Thessaliæ. Qui, cum datum esset Græcis oraculum, ut qui primus ex classe descendisset in terram Trojanam, periret; ipse magnanimus primus in terram descendit, & ab Hectore occisus est, Quem uxor ejus ita flevit, ut ipsa moreretur. *Hæmonius, Phylacides.*

Prōteus, Filius Oceani & Tethyos, marinus Deus pastor Phocarum, & vates, sed nisi coactus, nulla dans responsa. Item se transformavit in quamcunq; formam, ut Virg: in 4. Georg: fabulatur. Fuit autem rex Ægypti temporibus Priami regis Trojani *Cæruleus, æquoreus, marinus, ambiguus, Carpathius, udus, famosus, sceleratus, mutans vultus, vates, mirabilis.*

Prōtŏgĕnes, pictor nobilis fuit, patria Caunus.

Prūsias, adis, Bithiniæ oppidum, olim Cius dicta, à Prusia rege condita, apud quem Annibal exulavit, victus à Romanis.

Psylli, Populi sunt Africæ, quorum corpori ingenitum fuit virus exitiale serpentibus, ex cujus odore sopirent eos. *Pæni.*

Ptŏlemæus, Filius Lagi militis gregarii in exercitu Alexandri Magni. Sed Ptolemæus ita se gessit, ut inter duces esset, & post Alexandri mortem rex Ægypti factus, adeo clarus fuit, ut omnes sui posteri ab ipso denominati sint, & dicti Ptolemæi usq; ad tempora Augusti. *Niliacus, Pharius, Pellæus, Phrygius.*

Ptŏlemāis, idis, vel dos. Oppid. in ora rubri maris. Est & urbs Ægypti. Item Phœniciæ urbs.

Punicus, Carthaginensis. Unde Punica bella dicuntur, quæ Romani gessere cum Carthaginensibus.

Pŭtĕŏli, orum, Oppid. Campaniæ, à multitudine puteorum, propter aquas calidas ita dictum.

Pygmæi, Kleine Erdmännlein nur eines Elenbogens hoch/ *łokietkowie, Ludźie wzrostu ná łokieć co z żorawiámi wálczą,* in extrema parte montium Indiæ habitantes. Horum mulieres pariunt anno quinto, & senescunt octavo. Assiduè certant cum gruibus, & vincuntur sæpenumero. *Parvi, breves.*

Pygmălion, Rex fuit Tyri urbis Asiæ, qui Sichæum, uxoris suæ maritum interfecit, ut auro ejus potiretur. *Impius, avarus.*

Py ŏs, Fuit urbs Liconiæ, in qua regnaverunt Neleus & Nestor. *Nelæa, Nestorea, Neleia, senilis.*

Pyrăcmon, Fuit unus ex ministris Vulcani, *Ferrugineus, durus, Æmonides flammeus, igneus.*

Pyr mides. Turres grandes & sumptuosissimæ apud Memphim Ægypti urbem, à regibus pro monumentis factæ. Sed & Rhodope meretrix maximam fecit Pyramidem, *Phariæ, superbæ, nubigeræ celsæ.*

Pyrămŭs, adolescens fuit Babylonius, qui Thesbes vicinæ puellæ mutuo amore captus, amicæ persuasit, ut deceptis custodibus, in solitudinem quandam extra urbem se conveniret: quo quum puella prior venisset, conspecto leone, trepida profugit ad sylvas, relicto præ festinatione amiculo, quod inventum leo dilaceravit. Veniens deinde ad locum constitutum Pyramus, quum Thesbes amiculum à fera dilaceratum agnovisset, arbitratus ipsam à leone esse devoratam, doloris impatientia, eo, quo accinctus erat, gladio seipsum interemit: Thesbe quoque, quum posito timore ex sylva redisset, Pyramumque ex vulnere adhuc palpitantem agnovisset, exempto ex vulnere gladio sibi etiam mortem conscivit. Item, Pyramus fluv. Asiæ. *Undisonus.*

Pyrēne, es, Nomen puellæ Bebrycis filiæ, in Pyrenæo monte ab *Hercule* compressæ, atque à feris laniatæ, & ibi sepultæ. Qui mons quoque à Poëtis Pyrene nuncupatur, Galliam ab Hispanis dirimens. *Aëria, nivosa, fera, ferox, occidua, pallida.*

Pyrēneus, Phocidis rex fuit, qui cum Musas ex Helicone in Parnassum proficiscentes, hospitio suscepisset, vim iis inferre est conatus: cumq; illæ assumptis alis effugissent, Pyreneus conatus insequi è fenestra de lapsus, fregit cervices, Ov. 5. metam.

Pyrŏdes, Cilicis filius, qui primus è silice excussisse ignem dicitur, quemadmodum asservasse in ferula Prometheus. Plin. l. 7. c. 56.

Pyrŏis, unus est equorum Solis, *Rutilus, rubens.*

Pyrrha, Deucalionis uxor, quæ post diluvium una cum marito, jactis post terga lapidibus, humanum genus fertur reparasse, Ovid: 1. metam. *Epimethis, Titania.*

Pyrrhŭs, Achillis filius ex Deidamia Lycomedis filia: ita dictus à fulvo colore capillorum, teste Servio. *Achilleides, Scyrius, ferox, Æacides, Graius. Pelasgus,* Fuit & Pyrrhus Epyrotarum rex, materno genere ab Achille, paterno ab Hercule oriundus. Periit ictu tegulæ percussus, cum Thebas cepisset. Vitam ejus latius Plutarchus. *Molossus, immanis.*

Pythăgŏras, Samius Italiæ, Philosophiæ princeps, qui discendi causa mundum peragrabat. *Samius, Panthoides, pandens, doctus, celeber, divinus.* Pythăgŏræi, & Pythagorici, dicuntur, Doctrinæ & præceptis Pythagoræ insistentes.

Pythia, orum, Ludi Apollinares, qui ad Apollinis honorem fuerant instituti ob cædem Pythonis serpentis nocentissimi. Ovid: 1. met. Pythiŏnites, Pythiorum victor.

Pythĭus, Apollinis Epithetum à Pythone serpente inditum, quem jaculis suis adhuc puer fertur interemisse,

Pythŏn, onis. Poëtæ dicunt fuisse serpentem natum ex putredine terræ post diluvium Deucalionis: hunc, ut volunt, Apollo interfecit. *Tumidus, viridis, cæruleus, atrox, sanguinolentus, horrens, squamis, Deucalionæus, vetus.*

Pyus, untis. opp. Lucaniæ a Latinis Buccentum appellatum. Plin: l. 4. c. 3.

Q

Quadi, Bachenlorum olim gens, die Marckfelder, *Marfeldczycy.*

Quadrata Lazio, Austriæ oppidum, Neustlichen. *Miásto w Rrakusiech.*

Quādrātus, Apostolorum discipulus, Præsul Athenienfis, unà cum Philippi filiabus, prophetico spiritu clarus perhibetur. Christianos magnis ea tempestate terroribus dispersos, sua prudentia redintegravit.

Quari, pop: Galliæ Narbonensis.

Quīntīliānus, Rhetor ortus in Hispania, ex civit Calagula.

Quīrīnus, dictus est Romulus, eo quod semper utebatur hasta, quæ Sabinorum linguâ quiris appellatur. Quirinus etiam Matrem significat. *Armifer, Ausonius. Martigena* Quīrīnālis, le, ut; Quirinalis collis, dictus est, quod in eo Quirini templum erat. Quīrīnālia, orum, Romani vocabant diem quo sacra Quirino fiebant.

Quīrītes, tium, vel tum, Dicuntur Romani, à Quirino primo rege urbis conditore. Ante etiam Sabini appellabantur. *Bellicosi,*

R

Rābīles, Arabiæ rex. Qui Antigonum Macedonem in vico, cui nomen deinde factum est Motho, interfecit, Steph.

Rāvēnna, urbs Italiæ in Flaminia ad mare Adriaticum. *Paludosa, antiqua, paludicola, ulvosa, annosa, æquorea, longæva, humilis.*

Raūtāci, Gall. Belgicæ populi, non procul à Rheno, Tribocis, Helvetiis, & Sequanis finitimi.

Regīum, Opp: Cisalpinæ Galliæ, à Lepido ædificatum: unde & Regium Lepidum vocatur.

Rēmus, Filius Martis & Iliæ, quem frater ejus Romulus occidit, qui per ludibrium muros novos transilierat, vel quia uterque regnare volebat, & ab hoc orto inter eos certamine Remus occisus est. *Iliades, antiquus, Ausonius, miser, Martigena, Aventinus.*

Remis, urbs Galliæ Belgicæ inter Treverim, & Motensem urbem, Remig/ *Miasto we Francyi* in qua urbe Francorum, rex ungi solebat.

Rhădāmāntus, Filius Jovis ex Europa, & frater Minois, qui ambo dicuntur esse Judices apud inferos. *Gnoßius, immitis, juridicus, torvus, Agenorides, inexorabilis.*

Rhæti, populi sunt Germaniæ Italiam versus, die Grawpündner/ *Retowie*, qui duce Rhæto à Gallis pulsi Alpes occuparunt. *Sævi:*

Rhæsĭa, Europæ regio est. Dividitur in duas partes; superiorem & inferiorem. Superiores Grisones appellantur, Grawpündner oder Churwahlen' *Recya wyżßa.* Inferiorem hodie Bojarii incolunt. Das Beyerlandt, *Recya niżßa inaczey Báwárya.*

Rhāmnūsĭa, Dea indignationis, quæ superbientes ulciscitur. Alio nomine Nemesis, quod significat indignationem. *Iniqua, crudelis* Rhamnusia autem dicitur à Rhamnys oppido Atticæ, Rhamnusis, fidis, patronym, fœmininum.

Răphēa, urbs Palestinæ, ad Jordanem fluv: hodie Rama dicta.

Rhēa, Filia Cœli, & Vestæ soror, & uxor Saturni, alio nomine Ops. Dicitur & Cybele mater deûm. Item, Rhea dicitur Ilia mater Romuli, de qua sup: Ilia.

Rhēbās, fluv: est Bithyniæ. *Pulcer, Longinquus.*

Rhēmi, populi Galliæ Belgicæ, Mediomatricibus & Leucis finitimi.

Rhēnus, Der Rhein. *Ren rzeká.* Fluv. nobilis, qui dividit Belgas à Germanis. *Bicornis, spumans, rebellis, minax, gelidus, tumens, ferox, saxosus, sævus, flavus, tumidus, citatus, impiger, succiduus, rapax, rapidus, vagus, algens, turgidus, audax, Teutonicus, paluster, asper, corniger, latus, spumeus, undisonus, glacialis nitidus, Gallicus, barbarus, clarus, Appennigena, Violentus.* Rhenus est etiam fluv. in Italia circa Bononiam.

Rhēsus, Rex Thraciæ, qui cum equis albis veniens in auxilium Trojanorum, à Diomede & Ulysse noctu in suis castris occisus fuit. *Bellicosus, Thrax, Thracius, Sitonius, Othryßius.* Est etiam fluv: circa Trojam, non procul ab Ilio fluens.

Rhetia, v. Rhætia,

Rhīphæī montes, Mitternächtisch Schneegebirg, *Pułnocne gory w Tatárskiey ziemi ná ktorych śnieg przez cáłe láto trwa.* Rhīphæus, a, um.

Rīphēus, ei, unus ex Centauris, Ixionis & Nubis (filius.

Rhoda, urbs Hisp. quæ & Rhodope.

Rhŏdānūs, Fluv. Galliæ, in Alpibus, & lacu Lemano mixtus, & iterum egressus Lugdunum, & Viennam urbes adit, deinde in Ligusticum mare tribus ostiis influit. *Tumidus; incitus, furens, præceps, spumans, celer, præcipitans.*

Rhŏpŏgūne, fuit filia Darii, quæ post mortem viri, nutricem, quæ illi secundas nuptias suadebat, occidit.

Rhŏdŏpe, es, Mons in Thracia altissimus. *Threicia, aëria, glacialis, cava, nimbosa, Thressa, gelida, alta, nivalis*

Rhŏdŏpēĭus, a, um, Fuit & meretrix in Ægypto sic, dicta, conserva quondam Æsopi, quæ grandem construxit Pyramidem.

Phŏ.

Rhŏdos, die Insul Rhodis/ *wyspa Rhodus.* Clara Insula in mari Carpathio, opposita Lyciæ & Ægypto. *Phœbeia, Phœbea, aspera, clara, irrigua auro, aurea, pulcra, fertilis auro, colossicola, nobilis, fulva, insula solis.* In ea fuit Colossus 70. cubitis altus & alii Colossi minores centum. Est autem Colossus ingens statua.

Rhœtus, Marrubiorum rex fuit in Italia, pater Anchemoli, qui viriata noverca sua, Rhœti patris furorem metuens, confugit ad Turnum. Serv. in 10. Æneid. Est autem Rhœtus apud Poëtas nomen gigantis, qui cum Jovem de cœli possessione, deiicere conaretur, à Dionysio in leonem transmutato interemptus est. Horat. lib. 2 Carmin. ad Bacchum.

Rōbīgo, ginis, dea quædam & Rōbīgus, deus apud Romanos, qui avertendæ rubiginis causa colebantur. Ovid, 4. Fast.

Rōma, Die Stadt Rom in Italien. *Rzym Miásto we Włoszech.* Regina urbium, & totius propemodum orbis olim caput. *Inclyta, ferox, potens, Dardania, bellatrix, Romulea, Saturnia, Dardana, libera, dominans, vallata, septemgemina, Ausonia, æterna, Martia, vetus, Martigena, ardua, Phrygia, Mavortia, ferax antiqua, prisca, cœli vicaria, Latialis, Rhœteia, Troica, prodiga, Æneis, Quirinalis, rerum domina, Trojugena, bellicosa.* Rōmānus, a, um.

Rōmŭlus & Remus gemini filij Martis & Iliæ. vide sup. Ilia, & Remus. Romulus ergò fuit conditor Romæ, & primus rex. *Quirinus, Romanus, Mavortius Iliades, trabeatus, Martigena, potens, augur.* Rōmŭlēus, & Rōmŭlus, a, um. Rōmŭlides, idem quod Romani.

Rŏthŏmăgus, sive Rhothomagus Urbs Vellicassiorum in Gallia Lugdunensi, ad Sequanā fluvium.

Rŭbĭcon, onis, fluv. Italiæ, separans Galliam à Flaminia, à rubore aquæ appellatus. *Parvus, puniceus, Alpinus, amœnus.*

Rubrum mare, pars Oceani Arabiam à meridie alluens, Das rothe Meer. *Morze czerwone.*

Rūdiæ, arum, Vetus opp. Apuliæ, patria Ennij Poëtæ. *Vetusta.*

Rŭfæ, opp. Campaniæ.

Rufiana, urbs German: ad Rhenum. Oppenheim. *Miásto w Pálátinatu nad Renem rzeką.*

Rŭfīnus, Vir consularis, à Fabricio Censore damnatus, quod decem pondo auri apud eum inventa essent.

Rūmia, sive Rumina, ut alij maluut, dicta est dea, quæ rumis, id est, mammis hoc est, pueris lactentibus præsidebat. Cujus & meminit D. Augustin. lib. 4. de civit. Dei. Varr. lib. 2. de re rust. cap. 11.

Rūncīna, à Romanis Dea credita est, quæ runcationi præesset, cujus meminit & August. lib. 4. de civit. Quum runcantur segetes, id est, à terra herbæ auferuntur, deam Runcinam præfecerunt.

Rŭtŭli antiquissimi Italiæ populi, qui Latij partem tenuerunt, Ardeæ proximam.

S

Săba, urbs metropolis in Arabia in monte sita. *Turrifera, Arabica, australis, ferax.* Săbea, Regio dicitur in qua sola Thus nascittur. Săbæi, populi dicti sunt. *Molles, sacrilegi, odoriferi, dites, turiferi, pingves, uncti, turilegi, leves.*

Săbæi pop. felicis Arabiæ, ditissimi sylvarum fertilitate odorifera, quorum metropolis est Saba.

Sabaria, oppidum Austriæ ad Angrum fluvium, Stamm. *Miásteczko w Rákuskim páństwie*

Sabasius, Bacchi cognomen.

Săbĕlli, populi à Sabinis orti. Săbēllus, & Săbēllicus, a, um.

Sabis, Arabum deus, cui decimas mensura non pondere persolvunt.

Săbīni, & Sabinæ, vetus Italiæ pop. inter Latinos Umbros rigidis moribus. Quorum filias in spectaculo rapuerunt primi Romanorum, carentes uxoribus, ob quod Sabini multa bella gesserūt cum Romanis. Sed multi ex eis victi, Romam migraverunt. *Prisci, rigidi, veteres, duri, intacti, fortes.*

Săbrīna, fluv. Britann. Insulæ.

Sacæ, arum Scythiæ Asiaticæ pop. nemora, & speluncas inhabitantes.

Sacer mons, est trans Anienem fluv. tertio ab urbe miliario, quem montem olim occupavit plebs Romana, cùm à divitibus nimium gravaretur, & ibi Tribuni plebis creati sunt. Dicitur autem sacer mons, quia Jovi sacratus fuit.

Sacra via in urbe Romana vocitata est, quod in ea ictum fœdus inter Romulum & Tatium regem Sabinorum.

Sacra certamina Græciæ quatuor erant, quæ à Tacito ludicra vocantur, scilicet: Olympia, Isthmia, Pythia, & Nemæa.

Sagæ, Scythiæ pop. ijdem qui Sacæ.

Săgūntus, vel Saguntum, Hispaniæ urbs ultra Iberum fluvium mille ferme passuum à mari, quam Romanis faventem Hannibal evertit. Sed cum

viderent

viderent cives urbem capiendam, primores, aurum & argentum omne in ignem jactaverunt, ne hostis illo potiretur. In quem ignem multi etiam civium se miserunt. Nam alij omnes pugnantes occisi sunt. Livius. *Grata rutila animosa misera rigida, Hispana, Neritia, metallifera, fidelis.* Săguntīnꝰ, a. um.

Săis urbs Ægypti juxta unum ex Ostjis Nili ab ea Saiticum dictum Săites, vel Săīta gentile.

Săla, fluv. in Germania. Est & urbs Mauritaniæ ad occidentem.

Salaciam antiqui deam aquæ dicebant quam putabant salum ciere, id est, mare movere. Quo vocabulo Pöetæ pro aqua usi sunt. Pacuv. Hinc sævitiam Salaciæ fugimus.

Sălămis vel Salamin, minis, vel Salamina æ. Insula in mari Euboico, contra Athenas sita, in qua est urbs ejusdem nominis. Est etiam urbs in Cypro. *Antiqua, superba, Cypria.* Sălămīnius, & Salaminiacus, a. um.

Sălānga, Mons altissimus, mari imminens, inter Britanniam & Hyberniam. Hodie mons D. Dominici appellatur, à monasterio à D. Dominico ibi exstructo.

Sălentīnum Promontorium Italiæ ad opp. circa Beneventum. Sălentīni, populi ab hoc monte dicti putantur.

Sălii, Sacerdotes Martis Romæ à Numa rege instituti, qui lustrantes urbem saltabant, portantes ancilia, id est, scuta. Sălīāris, re, quod ad Salios pertinet, item, Salij Germaniæ populi, qui & Franci dicuntur. Ab his Salijs Alciatus putat legem Salicam nomen duxisse, quasi dicat Francicam.

Sālmăcis, Fons in Caria. Fabulantur fuisse Nympham, quæ Hermaphroditum, Veneris & Mercurij filium in fonte nudum repertum amplexans, deos oraverit ut unum è duobus corpus fieret, idque factum esse. Sālmăcĭdus, a. um.

Sālmāntĭca, opp. est in Orientali tractu Lusitaniæ in Hispan. Vettonum.

Sālmŏnĕus Æoli filius & rex Helidis, qui ut Deus esse crederetur: fulmina & tonitrua se movere fingebat quare tonitruo & fulmine ad inferos missꝰ est. *Æolides, audax.* Sālmōnis idos filia Salmonei.

Sălo, onis, fluv. est apud Celtiberos, qui & Biblidis dicitur.

Sălŏmon vel ut alij Solomon, Rex sapientissimus Judæorum, filius fuit Davidis ex Bersabea, qui patri in regnum successit, Deoq; ter Opt: Max: templum primus ædificavit. *Potens mentis opumq., Solymus, spectabilis.* Sŏlŏmōnĭus, a, um.

Sălōnæ, arum, urbs Dalmatiæ. *Littorea Dalmatica.*

Salyes, lyum, pop. sunt Narbonensis Galliæ, Liguribus finitimi.

Sămăria, urbs Syriæ vel Judææ, caput vel metropolis decem tribuum Isràël. Quibus tandem captis & abductis, remissi sunt illuc gentiles ad terram colendam, qui Samaritani quoque vocati sunt, & tota illorum regio dicta Samaria. Item, Samariam Herodes vocavit Sebasten. vide infra.

Samarobrina, Amiens/ ein Stadt in Picardy/ *Miásto we Fránciey.* Samarobrini incolæ dicti sunt. Hanc urbem Cameracensem nonnulli autumant, quam Scaldis fluv. interfluit Cambrey. *Miásto w Niderlándzie.* Alij urbem S. Quirini dicũt hanc Samara fluv. præterfluit.

Sāmnĭum Regio Italiæ inter Picenum Campaniam & Apuliam, cujus populi Sāmnītes dicti sunt.

Sāmos, Insula est in Ægæo mari circa Thraciã, unde & Samothracia vocatur, ubi Juno summè colebatur. *Threicia, Junonia, vetus, fecunda, pulcra, illustris, sterilis, Thrax concinna.* Altera est in eodem mari insula Samos contra Ephesum sita. Sămĭus, a. um. Sămĭŏlus, a. um. dimin.

Sāngăris, fluv. est Phrygiæ.

Sāntōnes, vel Santoni populi Galliæ in Aquitan Völcker in Langendock. *Obywátele Kráiny Fráncuskiey ták názwáni. Infrenes.* Sāntŏnĭcus, a. um.

Santonum portus Gal. urbs. ein Meerhafen in Gasconien. *Miásto we Fráncyi portowne*

Sāppho Mulier Lesbia id est de Insulà Lesbo, quæ Lyrica carmina scripsit, fuit enim docta Pòétria. Tandem amore Phaonis cujusdam capta cùm ille eam fugeret ipsa impatientia animi se præcipitavit in mare de monte Leucate. *Mascula pòética, Pelasgis, Lesbia, temeraria Lesbis, amatrix. Æolia, Æolis.*

Sara Asiæ oppidum.

Sārdănăpālus, ultimus Assyriorum rèx luxuriossimus, muliere corruptior. Contra quem conjuravit Arbactus præfectus Medorum, quia viderat regem muliebri habitu inter mulieres versari. Victus igitur prælio Sardanapalus fugit in regiam, & cum illa seipsum combussit. *Imbellis, Assyrius.*

Sārdĭnia Insula in Libyco mari à Sardo Herculis filio ita dicta. *Ferax, dives, pestilens.* Sārdi, orum, incolæ dicti. Sārdus, & Sardorus a. um. vel Sārdĭnĭēnsis, e, adject.

Sārdis tantum plur. Urbs Lydiæ magna, habet nominat. & accusativum in Is productum. Sārdiānus, a. um.

Sărēpta, Urbs Phœnices, in qua divinus Vates Elias esurientem viduam miraculo pavisse scribitur in libris Reg. & Plin. lib. 5. c. 29. Sărēptānus, a. um.

Sārmătæ, arum, Populus Scythicus, prope Tanaim qui & Sauromatæ dicuntur, nunc vulgò Poloni & Lituani & Prussienses &c. *Veloces truces vagi mutatores domorum flavi intonsi fortes frigidi, gelidi feri, crudi hirti bellaces, Hamaxœcistæ.* Sārmătis tidis, patronymicum.

Sārnus Fluvius Campaniæ, ex monte ejusdem nominis fluens. *Campanus, sonans.*

Sārpēdon, Filius Jovis, rex Lyciæ, occisus apud Trojam.

Sārra, Urbs Phœniciæ, alio nomine Tyrus dicta. Unde Sārrānus, a. um. idest, Tyrius.

Sārrāce, Nomen est duarum urbium quarum una est in media, altera in fœlici Arabia.

Sāsōna, Insula est inter Epirum & Brundusium *Adriaticus, piger.*

Sătārchæ, populus in Scythia Europæa, juxta Mæotidem, qui damnato auri & argenti usu se à publica avaritia abdicarunt ut Solinus refert.

Sătŭrio onis, Nomen est parasiti apud Plautum in Persa captandi joci gratia à contrario impositum. Solet enim hoc hominum genus perpetuô esurire & nunquam saturum esse.

Sātūrnus Filius cœli & Vestæ, vel terræ qui ex Ope sorore sua genuit, Jovem, Junonem Neptunum & Plutonem. Item dicitur filios mox ut nati sunt, comedisse, Item, Cœlo patri suo genitalia abscidit. Tandem à Jove filio pulsus ex Creta venit in Italiam & ibi agriculturam docuit. *Aureus, falcifer Leucadius, falcitenens falciger, omnipotens, potens falce, profugus, gelidus, falcatus, sterculius, tristis.* Sātūrnĭus, a. um. Sātūrnālia, orum Festa septem, seu quinq; dierum mense Decembri Saturno dicata, quibus Romani synthesin vestem sumebant, servisq; decumbentibus inserviebant, munera ultro citroq; mitti, remittiq; solebant. Sveton. Sātūrnālitĭus a. um. quod ad Saturnalia pertinet.

Satyri, vide in Appellativis.

Savo onis, Fluvius in finibus Campaniæ.

Sauromatæ, vide Sarmatæ.

Seus, Fluvius est apud Carnos ortum habens Die Saw in Ungern. *Sáwá rzeká w ziemi Węgierskiey.*

Sāxŏnes, German. populi. *Infrenes duri rigidi.*

Scævŏla, qui sinistra manu pro dextra utitur, & sic appellatus fuit Mutius, postquàm exussit dextram vide supra Mutium.

Scāldis, Insignis fluvius est in confinio Germaniæ & Galliæ Belgicæ. Die Schelde / ein Fluß in Brabandt. *Rzeká w Brábáncyi.*

Scămănder, Fluvius Trojæ. *Phrygius, fatalis.* It. Filius Hectoris alio nomine Astyanax. Item, Scamandria urbs Trojæ.

Sciŏpŏdes Monstrosum hominum genus, non procul à Troglodytis, singulis cruribus miræ pernicitatis ad saltum: sic dicti quòd in majori æstu humi jacentes, umbra pedis se protegant.

Scipiode idem quod Scaldis.

Scipio, Cognomen fuit Corneliorum cui P. Cornelius initium dedit, qui, quòd patrem luminibus orbum vice Scipionis regeret, primus id cognominis sortitus est, & deinde ad posteros suos transmisit. Scīpĭădæ, patronymicum pro Scipionibus.

Scōti, Die Schottländer. *Szoći.* Britanniæ insulæ populi. *Truces.*

Scÿlla, Filia Nisi regis Megarensis, quæ capta nefando amore Minoi regis, qui Megaras obsidebat, ut illum sibi conciliaret, purpureum capillum patri abscissum illi attulit. Fatalis namq; erat ille capillus Niso, ut illo amisso, regnum etiam amitti necesse esset. Minos autem Scyllam ut sacrilegam sprevit nec secum ducere voluit. Sed cum illa in navem ejus irruisset, Minos eam resti illigatam de puppe suspendit in aqua. Homerus autem ait, Scyllam habere sex capita & 12. pedes & more canis latrare. Revera est grande saxum in Siculo freto contra Charybdim, effigiem humanam referens & collisione fluctuum repræsentans latratus canum. *Rapax, impia, Niseia, informis, filia Nisi ferox, Nereia, vorax immanis truculenta, triformis, latrans, Sicula, Phorcis.*

Scÿrus Insula in Ægæo mari, ubi Achilles à matre fuit absconditus habitu muliebri, ne vocaretur ad bellum Trojanum. vide supra Deidamia. *Scopulosa.*

Scÿronia, saxa sunt in Attica, non procul à Megaris ad mare, per quæ transitus est difficilis, dicta à Scyrone latrone.

Scÿthia, Ampla & barbara regio septentrionalis, ab India ad Germaniam porrecta, ab uno latere Pontum, ab altero Ripheos montes habens. *Glacialis, nivosa gelida, rigens.* Scythæ, Populi dicti sunt *Errantes, profugi campestres gelidi acerbi vagi indomiti sævi ærisoni.* Scythicus, & Scÿthius, a. um, Scÿthis patronym. fœm.

Scȳthŏpŏlis, Urbs Syriæ, vel Judææ. Scytopolis, sine aspiratione, Lybiæ civitas est.

Sĕbāste, es. Urbs Judææ olim dicta Samaria. Sed Herodes eam appellavit Sebasten, quod significat Augusta.

Sĕbĕnnȳtus, Urbs est in Ægypto, ubi palus & amnis cognomines. Unde Sebennyticum, Nili ostium.

Sĕbĕthos, Fons apud Neapolim.

Sĕgĕsta, æ. Oppidum est perveteꝰ in Sicilia quod ab Ænea fugiente à Troja, atq; in Italiam veniente, condit ū fuit. Item, Segesta, sive ut alijs placet. Sĕgĕtia, Deæ nomen à Segetibꝰ, quibꝰ præesse putabatur Seie Dea habita fuit Romæ, quæ sationi præesse putabatur, quemadmodum Segesta, sive Segetia.

Sĕir Mons in terra Edomi, in quo habitavit Esau, in regione Gebalena: quæ ex eo, quod Esau pilosus esset, & hispidus, Seir: id est, pilosi nomen accepit.

Sĕlĕūcia, Syriæ Antiochenæ oppidum est, ab Antiocho Seleuco conditum.

Sĕlĕūcus, Unus de principibus Alexandri, & post ejus obitum primus Rex Syriæ.

Sellæ, arum, Oppidum est Epiri, cujus Incolæ Sellani dicuntur.

Sēlȳmbria, Civitas in Propontide, propinqua Byzantio.

Sĕmĕle, es. Filia Cadmi Regis Thebarum. *Cadmeis, improba, miserabilis, Thebana formosa,*

Sĕmīrămis is. vel ĭdis, Regina Assyriorum, uxor Nini primi Regis, post cujus mortem ipsa virili habitu ut filius regis putaretur, diu regnavit, & regnum bellando etiam auxit, & muros Babyloni circumdedit. Fuit etiam libidinosa, & tandem cùm filij sui concubitum petiisset ab illo necata. *Pharetrata, formosa, Babylonia, longæva.*

Sempronius Grachus, pater fuit Tiberij & Caij Gracchorum. Plutar.

Sena, Urbs Hetruriæ, vel Thusciæ à Roma 800. stadijs distans. Profertur etiam in plurali Senæ arum

Sĕnĕca, natione Hispanus fuit, patria Cordubensis Academicus Philosophus, & Neronis præceptor: à quo divitijs ingentibus auctus, cùm in Pisonianæ conjurationis suspicionem venisset ejusdem jussu incisis venis mortem obijt. *Facundus, prævidens, acutus, tetricus.* Fuit & alter Seneca Tragicus poëta.

Sennaar Campus Babylonis, in quo à Nimrod gigante exstructa est turris illa celsissima, divortio lingvarum notissima.

Sĕnŏgāllia, Urbs Umbriæ Italiæ.

Sĕnŏnes, Populi Galliæ Celticæ, qui olim in Italiam armata manu venientes exercitum Romanum deleverunt, ac Romam præter Capitolium ceperunt.

Sĕnta, Deæ nomen apud Romanos, quam & Bonam Deam vocabant. Hanc Varro scribit tantæ pudicitiæ fuisse, ut nemo illam, dum vixit, præter virum suum, viderit, nec nomen ejus audierit. Propter quod illi in operto mulieres sacrificabant & Bonam Deam nominabant.

Sĕquăna Fluvius Galliæ, Belgas à Celtis dividens. **Die Seine/ ist das Wasser so in Franckreich durch Paryß laufft.** *Rzeka we Francyi przez Páryz płynąca.*

Sĕquăni, **Die Sundgöwer und Burgunder.** *Obywatele w Fráncuskiey Kráinie ták nazwáni.* populi sunt Galliæ Heduis, Lingonibus, & Helvetijs finitimi, à Sequano fluvio qui apud eos oritur, nomen sortiti. Sĕquănus & Sĕquănĭcꝰ a. um

Sĕrapis is. vel pĭdis, Deus Ægyptiorum, qui & Apis & Osiris dicitur. *Pharius.* Sĕrapēum, Serapidis templum Alexandriæ atrijs & columnis amplissimis signisq; spirantibus, omniq; opum varietate ita exornatum, ut toto orbe terrarum uno Capitolio excepto, nihil unquam visum sit ambitiosius. Amm. Marcelli. in Alexandro.

Sēres, pl. nu. populi sunt Orientales, qui ex suis arboribus depectunt lanas tenuissimas, de quibus fit sericum. *Eoi, colorati, vestiflui, vellere nobiles, longinqui, extremi.*

Sĕrīphus, Insula in mari Ægæo, una Cycladum in hanc mittebant nocentes sicut in Gyaron. *Parva humilis plana.* Sĕrīphius a. um.

Sĕstos urbs ad Hellespontum sita, contra Abydum. Patria Erûs puellæ quæ & Sĕstĭas, ădis, appellatur. vide, Leander. *Clara.*

Sĕtia, urbs Campaniæ, non procul à Tarracina, à qua Setinum vinum. *Pendula clara.*

Sĭbȳlla dicitur, omnis fœmina divinans, res prophetans, & interpretatur divinum consilium. Varro & Lactant enumerant 10. Sibyllas, scil. Persica, Lybica, Delphica, Cumæa Erithrea, Samia, Cumana quæ Tarquinio superbo Regi Romano attulit 9. libros Prophetijs plenos, pro quibus poscebat 300. Philippeos aureos; Cum autem Rex ob magnitudinem pretij rideret, illa in præsentia ejus tres libros exussit. Deinde Regem interrogavit, an eodem pretio sex reliquos libros emere vellet? Illo renuente, ipsa iterum tres combussit. Et cum pro tribus residuis adhuc peteret pretium, rex mulieris constantiā admiratus, pecuniam dedit, & libros accepit, qui Romæ diligenter servabantur à 15. viris ad hoc ordinatis, & periculosis temporibus legebantur. Postea tamen aucti sunt hi libri carminibus aliarum Sibyllarum. De hac præci-

pue intelliguntur hæc Epitheta. *Rabida, casta, Amprysia, longæva, vivax, Grynea Phœbea, vetus, Cumæa, astriloqua, diviniloqua, fatiloqua, tremula, Delphica.* Octava Sibylla fuit Hollespontica in agro Trojano nata. Nona fuit Phrygia. Decima, Tyburs vel Tyburtina. Et omnes Sibyllæ de Christi incarnatione scripserunt.

Sicambri, Populi Germaniæ finitimi Menapijs ad utramq; Rheni ripam & putantur esse Geldrienses, & Clivani. *Feroces, flavi gaudentes cæde indomiti, palucicolæ, procellosi, sævi paludosi terribiles duri, fortes, proni in arma, infrenes criniti, intonsi, torvi:*

Sicania, Sicilia sic apellata. *Trifida, frugifera.* A Sicanis populis, qui ex Hispania primo in Italiam iverunt, deinde in Siciliam progressi sunt. *Trimares, immites.* unde Siculi, vel Sicilienses, *Acuti immites,*

Sicaris, Fluvius Hispaniæ.

Sicelis, vide Sicilia.

Sicilia Nobilis insula, angusto, sed periculoso freto distans ab Italia, cui olim fuerat adjuncta. Hinc Siculus & Sicilienses. vide supra Sicania. Græci vero Sicelia per e scribunt. unde patronym. fœmin. Sicelis idis Virg. Sicelides musæ, &c. *Trinacris, trifida, Æolis.* Sicilissare, pro lingva Siculorum loqui.

Siculi, vide supra Sicania.

Sicinnius, Dentatus, Strenuus bellator, qui ob ingentem fortitudinem Achilles Romanus appellatus est. Is centum & viginti prælijs pugnavit: cicatricem aversam nullam, adversas quadraginta quinque tulit: coronis aureis octo donatus fuit. Triumphavit cum Imperatoribus suis triumphos novem. vide Gell. lib. 2. cap. 11. & Plin. 7. cap. 28.

Sicoris, idem quod Sicaris, vide supra.

Sicyon, onis, vel Sicyonia, æ, Urbs vetus Achaiæ in Laconia, apud quam oleæ multæ sunt. *Oligera alta, Graia.* Est & insula in Ægeo contra Epidaurũ.

Sidon, onis, Urbs maritima Phœniciæ à copia piscium sic appellata, ubi primum factum fuit vitrum. *Piscosa, vetus, potens, Tyria pretiosa, Cadmea.* Sidonius, a. um.

Sigeum, ei, est promontorium & Oppidum Troadis vel Trojæ. Sigeus & Sigeius, a. um,

Silenus, fuit nutritius & pædagogus Bacchi. *Ebrius, vetulus, Arcadius Spumans Iaccho.*

Siler, vel Silerus, Fluvius Lucaniæ alluens Salernum oppidum, & Campaniam â Lucania separans, qui fluvius cùm alibi saluber sit, tamen ultra Surrentum oppidum quicquid in eum projicitur, durescit in lapidem. Plin.

Sillia. vide Silla, Stagnum quoddam Indiæ.

Sillura, Insula in Oceano Britannico, cujus incolæ pecuniæ ignari, permutationibus commercia exercent.

Silva, Urbs Lusitaniæ.

Silys: id est, Tanais Fluvius, Europam ab Asia discriminans.

Simois, entis, Fluvius Trojanus ex Ida monte profluens, & tandem Xantho miscetur. *Phrygius rapidus, lubricus pinniger, Illiacus, Idæus.* Simoesius, a. um.

Simonides, Lyricus Poëta fuit è Cea insula oriundus. Et fuit primus Lyricus apud Græcos aptissimus ad movendas lacrymas; flebile carmen invenit.

Sina, Urbs Mesopotamiæ. Item, Mons est Arabiæ, qui conjunctus est ei, qui nunc est Hierusalem

Singidunum, Urbs est Hungariæ, **Senderin/** *Miásto w Węgrzech.*

Sinon, onis, Nomen est Sisyphi nepotisque Autolici furis. *Fidens animi, perjurus, pellax fallax, dirus,*

Sinope, es, Asopi filia dicitur, quam Apollo raptam in Pontum traduxit, & ex ea genuit Syrum, unde Syri postea appellati sunt. Item, Urbs Ponti. Sinopeus, gentile.

Sipontum, i. sive Siphus, untis, Clara urbs in Apulia ad montem Garganum a Dionide constructa.

Sipylus, Urbs est Phrygiæ.

Siren, enis Monstri marini genus Poëtarum fabulis celebratum, superiori sui parte virginis formam referens inferiore in piscis caudam desinens. Has Poëtæ tres filias fuisse fabulantur Acheloi fluminis, & Calliopes Nymphæ: Parthenope, Ligea, & Leucosia, quæ habitabant in quadam insula inter Italiam & Siciliam, & dulcedine cantus sui navigantes alliciebant, & deinde necabant. *Acheloides, Siculæ leves, Tyrrhenæ, volucres, Thessalæ, Acheloiæ, improbæ vagulæ, dulces, natantes, blandæ subdolæ, molles.* Sirenius, a. um.

Siris, idis, Fluvius Græciæ magnæ cum oppido ejusdem nominis. Siritæ, incolæ dicti sunt. Siris ab Æthiopibus apellatur Nilus.

Sirius, vide in Appellativis.

Sisigambis, Uxor fuit Darij, quæ nulli ætatis suæ fœminæ pulchritudine cessit. Quam tamen victo Dario Alexander non solum non violavit, sed & summam adhibuit curam, ne quis captivo corpori illuderet,

Sisyphus, Æloi filius, latro fuit in Isthmo, quẽ Theseus occidit. Et apud inferos hac pœna plecti dicitur, ut saxum semper relabens portare cogatur in montem. Ovid. 3. metam. *Æolides, lassus, inquietus, infelix, defessus.* Sisyphius a, um.

Sithonia, olim Thracia vocabatur. Hinc Sithonius, a, um, id est, Thracius.

Smīlax, Puella, quæ amore Croci juvenis tabescens mutata fertur in herbam sui nominis, quæ similis est Hederæ.

Smyrna, Urbs Ioniæ clarissima. Quam Meles fluvius circumfluit. Hæc à quibusdam dicitur Homeri patria.

Sŏcrătes, Atheniensis Philosophus, qui cum aceris esset ingenii & Physicen atq; facundiam sine virtute nihil prodesse videret; illis artibus, quæ solæ tunc in usu erant, relictis, ad Ethicam se convertit, & Sophistas vehementer irridebat. Hujus discipulus fuit Plato & alij per multi *Anytireus, sapiens, loquax, Actæus, contumax.*

Solis mensa, Das Schlaraffenland/ *Sútráńſka ziemiá w ktorey wſzytká robotá ieść, pić, á być dobrey myśli.* Æthiopiæ locus apparatis epulis semper refertus. Pompon.

Sŏlon, onis Atheniensis legislator, & unus de septem Sapientibus, qui Crœsum regem monuit, ut se felicem non putaret, quamdiu viveret. *Justus, Atticus, Actæus, Cecropius.*

Sŏlȳma, æ vel Solimæ, arum, Urbs nobilissima Judææ quæ & Hierosolyma dicta est. Solymus, a, um.

Sophron, Syracusanus, Xerxis & Euripidis tempore scripsit Mimos viriles & fœmininos lingvâ Doricâ & soluta oratione, cujus scripta erant admodum obscura. Hujus scriptis tantopere delectatum ferunt Platonem, ut etiam moriens capiti subjecta habuerit. *Implicitus.*

Sophrŏnia Matrona Romæ fuit, quam ob insignem pudicitiam Lucretiam Christianam vocant. Hæc quùm se vim Decij principis videret non posse effugere, consentiente viro, arrepto gladio seipsam transfixit, & in divorum numerum est relata. Euseb. in Histor. Ecclesiast.

Sora, Oppidum Volscorum in Campania.

Sōracte, vel Soractis, is, Mons Hirpinorum in Faliscis 20. millibus passuum à Roma. *Phœbeū, sanctū.*

Spărta, æ Nobilis urbs Laconiæ, alio nomine Lacedæmon. *Clara, Herculea, animosa, libidinosa, vetus, Menelæa potens.* Spartanus, a, um, idē quod Lacedæmonius.

Spărtăcus, Gladiator fuit, Thrax genere, magnis viribus præstans, & servus cujusdam Romani qui tandem cum 82. socijs suis effugiens è carcere, multa servorum millia congregavit & multis damnis affecit Italiam. Tandem à M. Crasso in præliis occisus est. *Vilis, acer.*

Sperchius, Fluvius Thessaliæ in monte Pelio ortus. *Populifer, minax, tenuis.*

Speusĭppus, Philosophus Atheniensis, Platonis ex sorore nepos, Primus invenit, quo pacto ex gracilioribus lignis fierent vasa capacia.

Sphinx sphingis, vel gos, Monstrum facie virginis, pennis avium & pedibus leonis quondam ad Thebas veniens hoc ænigma proposuit: Quod est animal bipes, idemq; tripes & quadrupes? Qui hoc ænigma solvere nequiebat, eum sphinx occidebat. Tandem Oedipus ita solvit, ut hominem esse diceret, qui in infantia manibus & pedibus nitens quadrupes est at in senectute baculo utens, tripes est. Tunc Sphinx se de saxo præcipitem dedit. Revera Sphinx, est animal monstrosum, animal monstrum in Æthiopia de genere simiarum, fusco pilo, mammis in pectore geminis & homini persimile, nisi quod pilosum est, & solitudinem colens. Epith: v. in Appellat.

Spŏlētum Die Stadt Spoleto in Italien/ *Spoletum miasto we Włoszech.* Spoletanus, a, um.

Spŏrădes, i, e. Sparsæ, sunt insulæ multæ in Ægæo, vel Myrtoo mari, inter quas est Pathmos.

Spurina, Adolescens fuit egregia forma, qui quū se fœminas, virosq; ad libidinem aspectu decoro videret invitare, oris pulchritudinem vulneribus sponte dehonestavit, Valer. de Verecund.

Stăphȳlus, Sitheni filius, primus aquam vino miscere docuit. Plin: l. 7. c. 56.

Stătānus, Deus puerilitatis præses credebatur Antiquis, in cujus tutela pueri esse putabantur, quum stare atq; incedere inciperent. Non. de liber educand.

Stēlla, Aruntius, Poëta Patavinus lepidissimus familia consulari ortus, Violantillam amavit, puellam Neapolitanam, quam tandem duxit uxorem: Hæc in delicijs habuit columbam avem dicatam Veneri, quam Stella flevit defunctam pulcherrimo carmine; Opusq; ipsum Columbam inscripsit, Martial. l. 12. *Dulcis Pierius, canorus, facundus.*

Stentor, quidam Græcus in bello Trojano tam vocalis, ut tantum faceret sonum, quantum alii quinquaginta. Sunt qui dicant ipsum interfectum à Mercurio, quo cum magnitudine vocis certabat. Juven: Sat: 13. *Ferox, magnanimus.*

Stercūrius, Dictus Saturnus, quod primus stercorandi agri rationem invenerit. Macrob.

Stĕrŏpe, es, Atlantis filia, una Pleiadum, quam alii Asteropen vocant v. sup. Pleiades.

Stĕrŏpes, is, Unus ex Vulcani ministris, à fulgure nomen habens, Virg. Æneid. *Niger.*

Stesĭchorus, Siculus, Poëta Lyricus, qui cum Helenam Menelai uxorem quodam carmine vituperasset, oculos amisit, sed cum palinodia, id est, contrario

trario carmine eam laudasset, visu recepit *Ferox.*

Sthenŏbœa, Uxor Prœti regis Argivorum: quæ cùm Bellerophontem eximia forma puerum, sed tamen castissimum, cujus amore tota defervebat, ad coitum non posset inducere, eum falsò apud Prœtum ipsum detulit, ut insidiatum suæ castitati. Prœtus sceleratæ mulieris accusationi fidem adhibens, Ariobatem regem Lyciæ & Sthenobœæ patrem literis monuit, ut injuriam illatæ filiæ vindicaret, sumeretq; supplicium de Bellerophonte. Itaq; jussu Ariobatis Bellerophon variis hostibus & portentis objectus est. Quorū periculis cùm semper evaderet victor, venit in gratiam cum Ariobate, adeò, ut alteram ejus filiam acceperit uxorem. Quod audiens Sthenobœa, se ipsam laqueo suffocavit. *Perfida.*

Stilbon, v. in Apellat.

Stilpo, onis, Magarensis Philosophus.

Stiphĕlus, Unus ex Centauris, Ixionis & Nubis filius, à Cæneo interfectus ea in pugna, quæ in Pirithoi nuptiis commissa est inter Lapithas & Centauros Ovid 12 metam.

Stœchădes, Insulæ sunt numero tres, Massiliensium littori vicinæ, sic dictæ propter ordinem, quo sitæ sunt, scil. Proten, & Mesen, quæ & Pomponiana vocatur: tertia Hypæa.

Străbo, insignis Geographus, qui temporibus Augusti & Tiberii claruit.

Strătius Jovis cognomen.

Străton, Philosophus, Lampsacenus, magister Ptolemæi Philadelphi.

Strongўle, es, insula est maris Thyrrheni, non procul à Sicilia, una Æolidū, cujus incolæ triduo ante, ex fumo prædicere solebant, quinā flaturi essent venti.

Strŏphădes, Insulæ duæ in mari Jonio, in quo Harpyas habitare dicit, Virg. lib: 3. Æneid: Nam Phineus rex Arcadiæ, cum filios suos uxoris suasu cæcasset, irati dii ipsum quoq; excæcaverunt; & Harpyas aves rapaces & fœdas immiserunt, ut eum vexarent. Sed cum illuc venisset Jason cum Argonautis, & Phineus eos humaniter tractasset, miserunt Zethum & Calaim filios Boreæ alatos, ut Harpyas pellerent ex regno Phinei. Quod illi facientes, cùm venissent ad has insulas, moniti sunt, ne canes Jovis, id est, Harpyas ulterius persequerentur. Ob hoc insulæ, quæ prius Plotæ dicebantur, appellatæ sunt Strophades, id est, conversiones, quia illic Zethus & Calais conversi sunt à persecutione Harpyarum, eas ibi relinquentes.

Strūthŏpĕdes, Mulieres sunt in India tantæ brevitatis ut nomen acceperint à passerculorum pedibus. Sipont.

Strўmōn, onis, fluv. Thraciæ ex Æmo monte profluens, & Thraciam à Macedonia separans. Inde Strўmŏnĭus, a, um.

Sturii, populi ad Oceanum Galliæ, Rheni quasdam Insulas incolentes.

Stўmphălus, Lacus aut palus Arcadiæ apud opp. Stymphalum, in quo lacu erant aves tantæ magnitudinis, ut radios solis obumbrarent, quæ totam Arcadiam devastabant, & à Lacu dicebantur Stўmphălĭdes, quas Hercules sagittis occidit.

Styx, v. in Appellativis.

Subur, est Hispaniæ Tarraconensis civit. à flumine rubricatum.

Sŭbūrra, Vicus in urbe Roma. Sŭbūrrānus, a, um, ut. Regio suburrana, in qua meretricum diversoria erant, quæ ob id suburranæ à Poëtis dicuntur. Mart: lib. 6.

Sŭessa, Urbs Campaniæ, non procul à Liri amne.

Sŭessiōnes, Galliæ Belgicæ populi.

Suēvi. Bellicosissimi quondam Germaniæ populi, Die Schwaben/ *Szwabowie. Flavi, intonsi, gelidi, criniti, truces, acres.* *(mia.*

Suēvia. Das Schwabenlandt/*Szwabska ziemia.*

Sūlmo, oppidum Pelignorum in Brutiis, Ovidii Poëtæ patria. *Gelidus, riguus, aquosus.*

Sūmmānŭs, Pluto deus inferorum, ita dictus, quasi summus deorum Manium.

Sŭnĭum, Promontorium & Oppidum in Attica.

Sūrrĕntum, Opp. Campaniæ, unde Surrentinus, a, um.

Susă, orum, urbs nobilissima inter Persidem & Babyloniam sita.

Sŭsĭāna, Asiæ regio, Persicæ ditionis, à Susis urbe nobilissima dicta.

Sўēne, es, urbs in confinibus Æthiopiæ, atq; Ægypti, non procul à Nilo, supra Alexandriam, sub æstivo tropico constituta. Propterea sole existente in Cancro medio solstitii die, supra verticem civitatis cadens, nullam prorsus in ea umbram facit. *Exusta, calida, Eoa, Niliaca, fusca, æstiva, Pharia, sitibunda, combusta, usta, æstifera, atra.*

Syla, Mons & sylva Lucaniæ.

Sўlla, Nobilis Romanus, qui Mithridatem regē debellavit, & contra Marium Romanum cruentissimum civile bellum gessit, & Marianos, id est, fautores Marii crudelissimè necavit. Deinde cum fuisset Dictator, id est, solus Romæ princeps, deposita dictatura, obiit morbo pediculari, vel (ut alii volunt) ira nimia sanguinem vomens. *Potens, sævus, trux, cruentus, atrox, ferox, rabidus, vehemens.*

Sȳlvānus, sylvarum Deus, qui Cyparissum puerum in deliciis habuisse dicitur, eundemq; in arborem sui nominis, hoc est, in cupressum transformasse. Fabulantur enim Poëtæ, Cyparissum, cervam habuisse mansuefactam eamq; unicè adamasse: quam cum Sylvanus imprudens occidisset, puer doloris impatientia contabuit. Cujus mortem ægrè ferens Sylvanus, in arborem cupressum, eum commutavit, quam amasii desiderio semper dicitur circumferre.

Sȳlvĭa, quæ & Rhea, & Ilia dicitur, Numitoris filia, quæ à Marte compressa (ut Romani credi voluerunt) Romulum & Remum peperit, urbis Romanæ conditores. Livi 1. ab urbe.

Sȳlvĭus, Ascanii filius, Æneæ nepos: ita dictus, quod casu quodam in sylvis natus esset: à quo deinceps Albanorum reges omnes Sylvii dicti sunt, sicut Romanorum Imperatores, Augusti,

Sȳmplēgădes, duo sunt scopuli in mari qui dicitur Hellespontus, inter quos est difficilis & periculosa navigatio. Vocantur etiam Syndromades, id est, concurrentes, qui eminus videntur concurrere. Etiam vocantur Cyaneæ. *Instabiles, vagæ.*

Sȳphāx, acis, Rex Numidiæ, victus à Scipione. *Dirg.*

Sȳrācūsæ, arum, urbs pulcherrima & nobilissima in Sicilia, juxta Pachynum promontorium, quæ tres muros & tres arces habebat, & portum marmoreum. Syracusanus, & Syracusius, a, um. *Arethusides.*

Syrenes, v. Siren.

Syria, Regio majoris Asiæ, juxta Judæam. Quidam tamen Syriam vocant totam illam regionem, quæ continet Phœniciam, Palæstinam, Mesopotamiã & Babiloniam, quæ & Assyria dicitur. *Pingvis, mollis*

Sȳri, orum, populi ejus regionis dicuntur. *Grandes, longi leves.* Syrissa, æ. Mulier è Syria. Sȳrĭus, & Syriacus, a. um. adject.

Syritha, Filia fuit Danorum regis Sylvaldi, tantæ pudicitiæ, ut cùm ob elegantiam formæ magna procorum frequentiã peteretur, spretis tamen omnibus, prætulerit cœlibatum. Saxo. l. 4.

Sȳrtes, tium, Duo sunt sinus periculosissimi in mari Libyco, quas inaccessas facit vadosum & reciprocum mare. *Libycæ, inhospitæ Getulæ, dubiæ Paraetoniæ vadosæ, vagæ, barbaræ, ambiguæ, æstuosæ, naufragæ sævæ, Lepticanæ, incertæ, Afræ, feræ, inviæ, procellosæ infidæ, arenosæ.*

Sȳrus, Insula Joniæ, Asiæ regioni opposita, Sȳricus, a, um.

T

Abæ, arum, urbs Ciliciæ.

Tabis, Mons Scythiæ.

Tabor, Mons est in medio Galilææ campo, mira rotunditate sublimis.

Tăbūrnus, Mons est Campaniæ, ferax olivis. *Viridis, magnus.*

Tænărus, Promont. Laconiæ juxta Spartam urbem, in quo fertur esse vorago per quam Poëtæ finxerunt patere descensum ad inferos. *Spartanus.*

Tænum, fuit urbs in Laconia.

Tāges, is. Primus omnium haruspiciĳ disciplinã dedit Hetruscis. *Tuscus, haruspex, genitus tellure.*

Tāgus, fluv. Lusitaniæ, qui ramenta quandoq; aurea fertur evolvisse. *Aurifer aureus, dives piscosus micans, turbidus, clarus, aurifluus, impiger purpureus, auricolor, Hesperius, invidiosus, locuples, opacus, metallifer.*

Tălāssio, onis, vel Talassius, apud Romanos carmen nuptiale, & deus ipse nuptiarum præses.

Tamara, vel Tamaris, fluv. Hispaniæ Tarraconensis.

Tamarus, Britanniæ fluv.

Tānagrus, sive Tanages, fluvius Lucaniæ.

Tānăis, fluv. septentrionalis in Scythia qui Europam ab Asia separat & in Mæotim paludem labitur. *Navalis Scythicus, rigens, gelidus, superbus, frigidus nivosus, bicornis.* Tānāītæ, Accolæ sunt fluviĳ Tanais.

Tānăquil, Tarquiniĳ Prisci uxor fuit, magni animi mulier, & Hetruscæ disciplinæ peritissima. Plin. l. 6. c. 7. *Præscia fatorum.*

Tanis, Civit. Ægypti, à qua Tanicum, sive Taniticum Nili ostium dictum est.

Tāntālis idis, Oppid. fuit Magnesiæ, terræ hiatu absorptum Plin. l. 2. c. 91.

Tāntălus, Jovis filius ex Plote Nympha, rex Phrygiæ, qui diis hospitio susceptis apposuit Pelopem filium suum membratim discerptum comedendum v. sup. Pelops. Idem quoq; Tantalus secreta deorum hominibus indicavit, quapropter apud inferos ita cruciari dicitur, ut ad amœnum fluvium stans, & arborem dulcibus pomis onustã ante se videns semper tamen esuriat & sitiat. Nam quoties ad potandum se inclinat, aut ad carpendum pomum manus extendit, & fluvius & arbor ab ipso ita discedunt, ut attingere nequeat. Ovid. *Insidus, proditor, garrulus, pater Pelopis, fallax, siccus, Phrygius, sitibundus.* Tantăleus, a. um. Tāntalis, patronymicum fœmininum est.

Taphiæ, Quædam insulæ in mari Jonio ante Leucadiam, prope Echinadas.

Taphias, adis, Insula exigua in mari Jonio, ante Leucadiam, una Taphiarum.

Tāprŏbăne, es. Insula remotissima ultra Indiam, inter ortum & occasum solis, ad quam navigantes quoniam septentriones non vident aves secum vehunt, quarum aliquas sæpius emittunt, ut sequantur vo-

tur volatum illarum. Est autem auro, argento & gemmis ditissima.

Tāpsus, Insula 10. stadijs distans à Sicilia.

Tăras, antis, fuit Neptuni filius, qui primus Tarentum condidisse creditur, & à nomine suo appellasse.

Tărēntum, Nobilis urbs Calabriæ. *Herculeum, Lacedæmonium, molle madidum, Phalantæum, Oebalium, imbelle, unctum, madens.* Incolæ Tarentini dicti sunt.

Tărēntīnus, a. um. (scens.

Tārne, es. Fons est in Lydia in Tmolo monte na-

Tārpēia, Puella Romana, filia Tarpei custodis Capitolij tempore Romuli quæ Tacio regi Sabinorum & tamen hosti Roman. prodidit Capitolium, pacta ut quod in sinistra ferrent Sabini sibi darent putans. sc. armillas aureas. At illi scuta sua in eam conijcientes, ipsam necaverunt. Hinc Capitolium dicitur Tarpejus mons, vel Tarpeia rupes & arx.

Tārquĭnii, orum, Vetus oppidum Campaniæ. Tārquinĭēnsis e. ut: Ager Tarquiniensis, pro quo & Tarquiniense legimus absolute. Plin. l. 8. c. 52.

Tārquĭnĭus Priscus, fuit quintus Rex Romanorum: qui ubi se in patria nullo in honore esse videret, quod peregrino patre esset prognatus suasu uxoris (ea mulier fatidica erat, nomine Tanaquil) Romam sese contulit ubi brevi propter opes ingenijq; dexteritatem in Anci regis amicitiam insinuatus, ab eodem relictus est liberorum ejus tutor, quorum tamen commoda proprijs rationibus posthabuit: brevique perfecit, ut magno plebis consensu rex crearetur.

Tarquinius superbus, septimus & ultimus rex, à Romanis expulsus ob superbiam suam & ob nequitiam Sexti Aruntis filij sui, qui Lucretiam nobilem matronam violaverat. *Injustus, dirus.*

Tărăcīna, Opp. Volscorum in Italia, alio nomine Anxur dicebatur.

Tărrăcon, sive Tărrăco onis. Hispaniæ citerioris urbs olim clarissima. *Romana, vitifera.*

Tārsus urbs clara Ciliciæ, quam Cythnus amœnus fluv. præterfluit. Condita fuit à Perseo Jovis & Danaes filio. In eo natꝰ est D. Paulꝰ Apo. Tarsensis, e

Tārtări, **Die Tartaren.** *Tátárzy.* Populus Scythicus, olim Nomades dicti.

Tartarus, v. in Appellativis.

Tărtēssus, Opp. in fine Hispan. juxta columnas Herculis, alio nomine Tarteia, & Gaddir. Inde Tărtēsĭus, & Tartesiăcus a. um.

Taurus, ri. Cisalpinæ Galliæ fluv.

Taŭrēus, Neptuni epitheton.

Taŭri, orū, Sarmatiæ Europeæ populi Bosphorū Cimeriū peninsulā inhabitātes. Taŭricꝰ, a. um.

Taŭrīni Populi Italiæ Transpadanæ, sub Alpium radicibus, à Lugubris oriundi, quorum urbs Augusta Taurinorum. (niis finitimi.

Taurīsci, Populi Germaniæ, Carnis & Panno-

Taŭrŏmīnĭum, urbs Siciliæ, non procul à Drepano promont.

Taŭrŏpŏlos, Dianæ cognomen.

Taŭrŏpŏlĭum, Dianæ templum in Icaria Insula Strab. l. 14.

Taurunum, Oppid. Pannoniæ inferioris ad Danub. situm in ea parte qua Saus & Dravus Danubio immiscentur, **Griechisch Weissenburg.** *Białogrod*

Taŭrus, Magnus & altus mons Ciliciæ, sed Pliniꝰ inquit, quod sit mons maximus & immensus ab India porrectus, per Asiam usque ad Mæotim paludem Scythiæ, cujus pars est Caucasus mons, sed & alia multa diversis in locis habet nomina. *frigidus inhospitalis, Scythes, rigens, nivosus.*

Tāÿgēte, es. vel Tāÿgēta, æ. Atlantis filia, una Pleiadum. Quæ Jovi peperit Lacedæmonem, urbis sui cognominis conditorem.

Taygetus, i. g. m. & Taygeta, orum, pl. num. Mons est Laconiæ. *Gelidus, algens, virens, sūmus, arduus*

Tĕārco, Æthiopiæ rex potentissimus, qui bonam Europæ partem dicitur subegisse, & ad Herculis usque columnas esse progressus. Strab. l. 15.

Tĕārus, Thraciæ fluv. duo de quadraginta nascens fontibus.

Tĕctŏsăges, Gall. Narbonensis pupuli. **Die Völcker des Ertzbischthumbs Tolosa in Langendocken.** *Ludźie we Fráncyei Nárbońskiey.*

Tĕgea, oppid. Arcadiæ. Inde Tĕgæus, a. um.

Tĕlămon, Æaci filius, frater Pelei, & pater Aiacis rex Salaminis Insulæ.

Tēlĕgŏnus, filius Ulyssis ex Circe, qui patrem secutus in Ithacam, imprudens illum necavit incognitum. Deinde fugiens in Italiam, condidit ibi urbem Tusculum. *Æaeus, Parricida.*

Tēlĕmăchus, filius Ulyssis, & Penelopes, qui patri in regno successit. *Penelopeus.*

Tēlĕmus, Vates inter Cyclopes qui Polyphemo prædixerat cæcitatem ab Ulysse illi inferendam. *Eurymedes.*

Tēlĕphus, filius Herculis ex Auge Nympha, nutritus à cerva. Postea rex Mysiæ factus. Græcos per suam regionem transeuntes ad Trojam prælio adorsus, ab Achille vulneratus fuit in femore. Deinde facta pace Græcis, dum sanari non posset, consuluit Oraculum, quod respondit, ut ab eadem hasta peteret salutem, à qua acceperat vulnus. Cûm

ergo in eodem loco rursum eum Achilles percussisset, sanatus est: quod sic intelligitur, quia de rubigine ferri Achilles fecit emplastrum, quo illius vulnus sanavit.. *Mysus, Lyrnus.*

Tellias, Vates fuit Eleus, qui Phocensibus cum Thessalis bellum gerentibus rem hujusmodi commentus est: sexcentos viros è Phocensibus præstantissimos, gypso tàm ipsos quàm arma illinit, eosq; sub noctem in Thessalos demisit, dato præcepto, ut quemcunque albicantem non cernerent, eum obtruncarent. Hos primùm Thessalorum excubitores prodigium quoddam esse arbitrati, deinde ipsi exercitus adeo exhorruerunt, ut tribus millibus cæsorum, atq; scutorum Phocenses potiti sint.

Tēmpe, neutro genere, & num: plurali, Locus amœnus in Thessalia, montibus & arboribus cinctus, per quem Peneus fluvius leniter fluit. Ponitur pro quocunq; loco amœno. *Frigida, Peneia, grata, nemorosa, Thessala Zephyris agitata, cygneia, olorina, Heliconia, Teumessia, umbrosa, Phthiotica, roscida, Schininoia, Thessalica, florida rustica, Gaurana.*

Tĕnĕdos, Insula non procul à Troja post quam latuerunt Græci, cum insidias tenderent Trojæ. Virg. Tenedius. a, um, (ejus nominis,

Tenos, Insula una ex Cycladibus & in ea oppidum

Tēntȳra, orum, sive Tentiris, idis, Urbs Ægypti, cujus incolæ Tentiritæ, dicuntur habere naturalem vim contra Crocodilos.

Teos, Civitas Ioniæ, patria Anacreontis Pöétæ Lyrici, qui inde dicitur Tejus.

Tĕrāpnæ, plu. num. tantum, Urbs Laconiæ in Thebanis finibus.

Tĕrentia, Ciceronis uxor fuit.

Tĕrēntius, Pöéta Comicus, natione Afer, patria Carthaginensis, libertus fuit Romæ Terentij Lucani,

Tereus, Rex Traciæ, maritus Prognes, vide supra Progne. *Bistonius, Treicius, Odrysius, ferus, sævus, iniquus, Thracius, Ismarius, incestus, Thrax, dirus, Geticus, infidus, immitis, Martigena.*

Tĕrpsĭchŏrē, ēs, Una Musarum, quasi delectans choros. *Canora, musica.*

Tĕrtūllianŭs, Scriptor Ecclesiasticus eloquens quidem, in nonnullis tamen ab orthodoxæ Ecclesiæ fide nonnihil aberrans.

Thĕthys, tȳŏs, filia Cœli & Vestæ, Uxor Neptuni, fluviorum & Nympharum mater. Quandoque pro ipso mari ponitur. *Vaga, fugax, cana, Titanis, reciproca, viridis, salsa, Oceaneia, fecunda, longæva, undosa, undivaga, infusa, stagnans, rigens, spumans, obnoxia vento, Saturnia, gelida, liquida, circumflua, profunda, refuga.*

Teucer, vel Teŭcrŭs, Filius Scamandri Cretensis, Trojam condidit, unde Troja dicitur Teucria. & Trojani Teucri. Alius fuit Teucer, filius Telamonis regis Salaminis insulæ, ex Hesione filia Laomedontis, qui cum Ajace fratre suo ex alia matre profectus fuit ad bellum Trojanum. Sed cum Ajax se ex ira necasset, & Teucer solus domum redisset, iratus pater illum expulit regno. Ergo Teucer in Cyprum profectus, ubi urbem Salamina condidit. *Salaminius, Laomedontiades.*

Teŭcrĭs, Urbs & Regio Troadis, Dardania postea dicta.

Teuderium, Urbs Germaniæ, Ponderborn/ *Miasto w Niemczech.*

Teŭmēsĭs, Mons & regio Bœotiæ, ubi Hercules adhuc adolescens occidit leonem, cujus pelle utebatur pro veste. Leo autem à Jove in cœlum translatus dicitur, ut gloriæ Herculis consuleret, qui eum inermis occiderat. Postea alium leonem necavit apud Cleonas Teŭmēsius, a, um.

Teuthrania, æ, Regio Asiæ minoris.

Teutones, seu Teutoni, Die Teutschen, *Niemcy*. Germaniæ populi. Ita dicti à Teutone ipsorum Deo, quem indigenam & terra ortum æstimabant. *Immanes, terribiles, duri.* Teŭtŏnĭcŭs, a, um.

Thabis, Scythiæ mons in Asia, Apud Plin: l. 6 cap 17 legitur sine aspiratione.

Thāis, nobilis meretrix fuit Alexandrina, quæ Atticam juventutem in sui amorem pellexit, *Lasciva, Menandræa, procax, pretiosa.*

Thălēs, Una Musarum. *Comica, arguta, lasciva, docilis, tenera, blanda, casta, ...* Item, Una Gratiarum à Græco verbo Tallo, id est, Vireo:

Thămȳras, sive Thămiris, Tracius Citharœdus, qui sua arte superbiens provocavit Musas ad certamen, à quibus oculis & arte privatus est, Ovid. *Luminis orbus, Thrax, cantor, cæcus.*

Thăsŏs, Insula est in Ægæo mari, una Cycladum, *Nemorosa, venenosa fertilis.* Habuit autem maculosum marmor quod Thasium dicitur.

Thaŭmāntias, tiădis, vel Thaumāntis, tĭdis, Dicitur Iris filia Thaumantis, & Electræ filiæ Oceani, nuntia Deorum in rebus malis, & Mercurius in rebus bonis. Virg. 9 Æneid.

Thaumasion, mons Arcadiæ in quo Saturnus lapidem devoravit. Incolæ Thaumasii dicti sunt,

Thēa, Nympha Oceani, & Tethyos filia.

Thēbāis, Regio superioris Ægypti, vicina Æthiopiæ. Dicitur etiam mulier Thebana, Item Liber Papinii Statii Poëtæ de bello Thebano. Thē-

Thēbe, ēs, & Thēba, æ, & Thebæ, arum, Grandis urbs Ægypti, ab Osiride rege condita, & tota pensilis, id est sub se habens vias subterraneas. Hæc 100 habet portas. *Ogygiæ, veteres, Oedipodianæ, Bœotiæ, Echioniæ, Aoniæ, Æmoneæ, Draconigenæ, Tyriæ, Sidoniæ, Cadmeæ, centumgeminæ, pulmiferæ, truces, nobiles, centifores, septemgeminæ, Agenorides, inclytæ, claræ.* Alia Thessaliæ, à qua Thebani, & Thēbæi. *Draconigenæ, angvigenæ.* Est & Thebæ numen virginis, è cujus gremio geminæ columbæ (ut est in fabulis) cùm evolassent, altera ad Hammonis fontem tetendit, & ibidem responsa dedit: Altera ad sylvam Dodonæam, ubi futura mortalibus præcinuit.

Thĕmis, is & idis, vel etiam Thĕmĭstis, is, Cœli & Terræ filia fuit, quæ Jovis nuptias fugiens, ab eo in Macedonia compressa fuit. Hæc Dea putabatur, quæ præciperet hominibus id petere, quod fas est. *Fatidica, alma, longæva.*

Thĕmĭstŏcles, Atheniensis, Dux clarissimus, qui Xerxem regem navali prælio vicit. Postea per invidiam exul factus ad Xerxem confugit, à quo honorificè exceptus, & dux belli Atheniensis constitutus est, cum neq; Regi benè de se merito vellet negare, neque patriæ, licet ingratæ cladem inferre, seipsum peremit hausto sanguine tauri, quem sanguinem ideo pestiferum esse scribit Cælius, quod celerrimè coëat & obdurescat: *Neoclides.*

Theodosia, Thauricæ Chersonensis urbs.

Thĕŏphĭlus, Cæsareæ Palestinæ præsul, Severo imperante. Alius quoq; Præsul Alexandrinus, qui scripsit adversus Origenem.

Thĕŏphrăstus, Peripateticorum eloquentissimus fuit, Aristotelis discipulus. Habuit discipulos 2000.

Thēra, Insula una ex Cycladib. in Ægeo. Hæc olim Calista dicebatur.

Thĕrămnæ ēs. sive Thĕrămnæ, arum, urbs Laconiæ.

Thĕrăpnæ, arum, pl. nu. tantum, urbs Laconiæ in Thebanis finibus. Alii sine aspiratione scribunt. *Apollineæ, umbrosæ, virides, Tyndareæ, blandæ.* Thĕrăpnæus, a, um.

Thĕrme, ēs, Civitas in Thracia Unde Thermaicus sinus. Item, Thĕrmæ, arum, urbs Siciliæ. *Calentes, calidæ, nitidæ.*

Thĕrmŏdŏon, vel Thĕrmōdōn, ontis, fluv. in Pontica regione, apud quem habitavere Amazones. *Cătus, Amazonius, Martius, celer.* Thĕrmŏdŏontēus, a, um, sive Thĕrmŏdŏntēus, a, um, Dicitur & Thĕrmŏdŏntĭăcus, a, um.

Thĕrmŏpȳlæ, arum, Mons longissimus Græciam transiens, & eam dividens, in quo sunt angusti meatus, apud quos scaturiunt aquæ calidæ, à quibus denominatus est ipse mons. Nam Termo's Græcè calidus, Pyle porta dicitur. *Oethææ.*

Therne, Urbs Thraciæ.

Therpsichore, Una Musarum, quasi delectans (choros.

Thĕrsītes, Quidam Græcus ex Ætolia profectus ad Trojam, nobilis, sed deformissimus & ignarus, ab Achille pugno necatus. *Protervus.*

Thēseus, Ægæi Atheniensis Regis filius, vir fortis, qui more Herculis magna fecit. Nam adhuc adolescens, cum Hercule pugnavit contra Amazones. Etiam Creontem Thebanum, qui in prælio mortuos sepelire prohibebat, occidit. Item, terribilem taurum devastantem Atticam, apud Marathonem necavit. Item, Minotaurum occidit, rapuit Helenam adhuc puellam, sed reddidit. Ex Creta secum adduxit Ariadnen & Phædram filias Minois regis, sed in Insula Naxo reliquit Ariadnem, ut sup. Tandem cum Pirothoo, amico suo ivit ad inferos, ut Proserpinam raperent; sed Pirothoum Cerberus devoravit, Theseus ibi detentus est, donec ab Hercule liberaretur. Ovid. lib. 8. metam. *Perfidus, Ægides, Træzenius, magnificus, perjurus, pius in Pirithoum, Neptunius, superbus, inclytus, horridus, fidus, Atticus, profugus, fortis, crudelis, armiger, ingratus, ferox, flavus.* Thēsēus, a, um, adject. Thēsēis, idis, Poëma Thesei gesta complectens. Thēsīdes, æ, patronymicum masculinum.

Thĕsmŏphŏria, plurimum Cereri sacra, quæ & Cerealia à Latinis & Initia dicuntur.

Tĕspis, sive Thĕspĭus, Atheniensis, Erichtei regis filius fuit, è pluribus fœminis filias genuit 50. Cum quibus vocatis ad epulas Hercules sigillatim concubuit: suscepitq; totidem liberos mares, qui Thespiades dicti sunt.

Thĕssălia, Regia Greciæ, inter atticam & Thraciam sita. Alio nomine Æmonia, & est montosa & famosa veneficijs. Thessalus & Thessalicus, a, um.

Thĕssălōnīca urbs Macedoniæ. Thessalonicenses incolæ dicuntur.

Thĕtis, idis Fuit uxor Pelei regis Thessaliæ, filia Nerei, Achilis mater. Accipitur nonnunquam, pro mari. *Filia Nerei, marina, uda, æquorea, Nereis, Nereia, cærula, [illegible], bellicosa.*

Thisbe, es, Puella fuit ex Babylone, quæ incredibili amore dilexit Pyramum, vid. sup. Pyramus. *Babylonia, miseranda, infelix.*

Thoas, antis Fuit rex in Taurica regione. Ad quem delata est Iphigenia, Agamemnonis filia & ab eodem Dianæ Tauricæ sacris præfecta. Hunc postea occidit Orestes, à sorore adjutus, quum illum quoq; Thoas Dianæ aræ destinasset. Ovid. l. 3. de Ponto. *Clarus, Minous.*

Thorax,

Thorax, acis, mons est Libycus, Hesperijs vicinus, Lethæo fluvio imminens. *Strab.* l. 14. In quo dicuntur crucifixum fuisse Dephitam Grammaticum: propterea, quod Reges versibus incesseret: Unde Proverb. Cave à Thorace; quo utimur, quoties lingvæ petulantiam frænandam volumus significare, ne voces petulantes emissæ aliquando per jugulum redeant.

Thrace es, & Thracia, Europæ regio, *Macedoniæ* ad Occasum proxima, à *Septentrione* Istrum habens: ab Oriente Pontum: à Meridie *Ægæum* mare. Olim *Scython*, postea Thracia, à Thrace Martis filio, seu ab asperitate dicta. *Gelida, armifera, sæva, barbara, horrida, lapidosa, nivosa, Mavortia.* Thraces populi dicti. *Indomiti, feri, armigeri, Bosphorei, Bosphoridæ, Acrocomæ, Parmularij, Hippomologi.* Thrassa, fœmin. sive Threissa. Thracius & Threicius, a, um.

Thule, es, Insula est in ditione *Scotorum*, in septemtrionem vergens, ultra Orgadas. *Hesperia, nigra inhospita. impervia, remota, ultima.*

Thurium, Urbs magnæ Græciæ, olim nobilissima, ad sinum Tarentinum sita, inter Crathin. & Sybarim amnes, à Thuria vicino fonte nomen habens Hujus incolæ Thurij dicti sunt & Thurini.

Thuscia, Italiæ regio, quæ & Hetruria dicitur. Thusci sive Tirrheni dicti sunt incolæ.

Thyas, adis, Thyades vocantur Bacchi sacrificæ. *Teumesia, sordida, amans, Bœotia improba, vaga.* Thyasus, i, g. masc. plur. Thyasi, Choreæ in honorem Bacchi dicuntur. *Terribiles, rauci, Ogygij, volantes, leves*

Thyestes, Filius Pelopis & Hippodamiæ qui aspirans ad regnum, corrupit uxorē regis Atrei fratris sui. Quare Atreus filios sibi coxit. v. sup. Atreus. At Thyestes Oraculum consuluit, quomodo se ulcisci posset, & jussus est cum filia sua Pelopeia coire, ex qua natus est *Ægisthus*, qui Atreum occidit. *Crudus, caligans, dirus, rigidus sævus*, Thyesteus a um

Thymœtes, *Priami* filius fuit ex Arisbe, cujus uxor cū filiū peperisset, eodē die quo Hecuba *Paridem*, afferentibus Hariolis eo die natum esse puerum, cujus causa Ilium everteretur, jussit *Priamus* utrūque interfici. Et Paris quidem matris astu clam traditus est educandus: Thymœtis autem puer est interfectus. Cujus injuriæ ultione in multos annos dilata Thymœtes quum equi lignei dolum sentiret, commodum sibi vindictæ tempus oblatum ratus primus author, ut in urbem reciperetur. Servius

Thyoneus, dicitur Bacchus, quasi impetuosus, Nam Thyo Græcè significat, impetum facio.

Thyrsagetæ, populi sunt Scythiæ, ultra *Sauromatas*, ex venatione victitantes.

Tiberias, adis, Urbs Judææ, ad lacum Genezareth, ab Herode condita, & in gratiam Tiberij Cæsaris ita appellata.

Tibĕrius, Liviæ Augustæ filius, & privignus Augusti, ejusdemq; in imperio successor, omni avaritiæ, libidinis, & crudelitatis genere contaminatissimus. Vitam ejus, vide apud *Sveton.* Fuit & Sophista ejus nominis, cujus scripta enumerantur à *Suida*. Tibereius a. um. adject.

Tibĕris, is, qui & Thybris Est Fluvius Italiæ, qui ex Apennino defluens & Hetruriam ab Umbria dividens, Romam transit, & deinde apud Ostium mare illabitur. Primùm ab aquæ albedine vocabatur Albula. Deinde à Tibri rege Tuscorum circa eum occiso, dictus est Tibris. Postea à Tiberino rege Albanorum in eo submerso, appellatus est Tiberis, vel Tiberinus. *Tuscus, Lydius, Ausonius, Tyrrhenus, ceruleus, corniger tumidus flavus, vagus nubilus Apennigena, altus, arenosus, advena, arundifer, sceptrifer, Romuleus, udus, amœnus rapidus.* Tiberinus, a, um.

Tibĕrinus, i. Capeti filius, & Albanorum Rex, qui in fluvio Tiberi submersus, v. sup. Tiberis.

Tiberis Fluvius est ex Hæmo monte nascens, & Septemtrionem versus Istrum influens. Herodot. l. 4.

Tibiscus, Fluvius Daciæ, juxta Tibiscum urbem in Danubium influens.

Tibullus, prænomine Albius, & pöeta Elegiographus fuit Romæ, ubi obiit virenti adhuc ætate, non sine gravi eruditorum omnium mœrore. *Argutus, amator cultus tersus, sacer, insignis tener, Pierius, facilis, Albius, elegans.*

Tibur, buris, g. neut. Vetus oppidum Italiæ, à Roma 16. millia passuum distans, in colle conditum, a tribus fratribus Thebanis, scil. Tiburto, Corace, & Cathyo, filijs Catylli filij Amphiari Vatis Thebani. *Pomosum, udum, fertile, Herculeum gelidum hibernum amœnum, humidum pronum.* Hic & hæc Tiburs & hoc Tiburte, quod ex Tibure est. Tiburtinus, a um, idem. Alij per y scribunt.

Ticinum, Pawey in Italien/ *Páwia we Włoszech* à Ticino fluv. præter labente nomē habens

Tifernus Fluvius est in secunda Italiæ regione, Apulos dividens à Frentis. Plin. l. 3. c. 11.

Tigillinus Ophonius, Vir. fuit Romanus, vitæ coruptissimæ, qui Neroni intimarum libidinum conscientia cum esset familiaris, plurimis summis viris, per calumniam exitium machinatus est Postea rerum potio Othone, ad aquas Suessanas supremæ necessitatis nuntio accepto, inter concubinarum oscula fauces sibi præcidit. Tacit. iib. 17.

Tigrāne, Urbs Mediæ mediterranea. Ptolomæus lib. 6. cap. 2.

Tigranes, nis, Proprium nomen Regis majoris Arme-

Armeniæ, qui auxilium ferens Mithrīdati regi, victus primò à Lucullo: deinde à Pompeio Magno, cujus ſæpe mentionem facit Cic. in Orat. pro lege Man. Lucan. lib. 2.

Tīgranŏcērta, *tæ* Oppidum in monteanis majoris Armeniæ, quaſi Tigranis civitas. Nam certa Parthorum lingva urbem ſonat. Stephan. in urbium Onomaſtico.

Tigris, gridis, rapidiſſimus fluvius Armeniæ, qui à velocitate nomen habet. Incertam habet originem. Eccleſiaſtici fontem ejus ponunt in terreſtri Paradiſo. *Rapidus, Achemenius, violentus, tepidus, rapax, vagus, celer.*

Tīgŭrum, Die Stadt Zürich/ *Tygur.* Tīgŭrīni, Die Züricher/ *Tygurczycy.*

Tīmānus, Nomen fluminis juxta Aquileiam. *Eugameus, antenoreus, Phrygius, multifidus, Amicælus, Oebalius, gelidus.*

Tímoclea, Mulier Thebana fuit, quæ vim à Barbaro paſſa, diſſimulato dolore finxit ſe illi velle oſtendere magnum auri pondus, perductumq́; ea ſpe ad altiſſimum puteum, qui erat in interiore parte domus, cum pronus puteum inſpiceret, præcipitem ſe dejecit, & ſaxis obruit.

Tīmŏtheꝰ Fuit Pauli Apoſtoli diſcipulꝰ patria Licaoniꝰ, mulieris viduæ filiꝰ: poſtea Præſul Epheſiꝰ, Apoſtolicis epiſtolis, & martyrio clariſſimus.

Tīnda Thraciæ urbs, in qua Diomedes equos ſuos humana carne paſcebat. Plin. l. 14. c. 11.

Tīsīphŏne, es Dicitur una de Furijs infernalibꝰ. *Pallida, ultrix, ſæva, atra, noctis alumna, dura, impia, torva, impexa, dira, cruenta, horrida, lymphata, improba.*

Tiſobis, Fluvius Britanniæ.

Tītan, vel Tītānus Filius fuit Urani, & frater Saturni major natu, qui Saturnum bello adorſus cepit. Jupiter autem filius Saturni Titanas, id eſt, Titanum cum ſuis prælio vicit, & patrem ſuum liberavit. Ex Titane nati ſunt Gigantes, qui cum Jove belli geſſerunt. *Criniger, flammiger calidꝰ, rapidꝰ, roſeꝰ, inſignis, nitidꝰ, fervidꝰ, radiatꝰ, ardens, monſtrifer, igneꝰ, celer, candidꝰ, rutilans flammeus, ſublimis Eous, lucidꝰ, rutilus.* Fuit etiam Titan avus Solis, unde Titan dicitur. Titanis, id eſt, filia Titani, ſcil. Latona. Capitur etiam pro Luna. Tītanius, a. um. Titaniacus a, um. adiect.

Tithōnus, Filius Laomedontis, regis Trojæ, ab Aurora adamatus, & in virum electus, quæ ab ipſo genuit Memnonem filium, unde Titonia conjux Aurora à Poëtis apellatur. Titonius autem auditâ filij nece ita doluit, ut tandem mutatus ſit in Cicadam. *Canus, Mygdonius.* Titonius, a, um.

Títi, Sacerdotes fuerunt Apollinis: a Titiis avibus, quas in auguriis certis obſervare ſolebant.

Tĭtўŭs, filius Terræ & maximus Gigas fuiſſe perhibetur, ut jacens novem jugera occupaverit. Ovid. 4. metam. Qui cum Latoniam violare vellet, ab Apolline ſagittis necatus, & ad inferos detruſus eſt. Cujus jecur à vulture occidi perhibetur, & quotidie renaſci in pœnam. Virg. 6. Æneid. *Alumnus terræ, fædus, incontinens, terrigena.*

Tmōlus, Mons Lydiæ ferax vini, mellis & croci. Dicitur etiam Thmolus. *Dives, arduus,* Tmōlius, a, um.

Tolentum, Oppid. Italiæ in Picenis à quo Tolentinates, populi.

Tŏlētum, ein fürnehme Stadt in Hiſpanien, *Miaſto przednie w Hiſzpanii*

Tōlōſa, ein Stadt in Langendocken, *Miaſto w Langendoku we Francyi.* Incolœ Toloſani dicti ſunt.

Tŏmārus, Mons Epiri 100. fontes circa radices habens. Dicitur & Tmarus per conciſionem.

Tōmўris, Regina Maſſegetarum, quæ Cyrum regem Perſarum occidit. Nam Cyro cum ingenti exercitu Scythiam ingreſſo, Tomyris ei filium ſuum adoleſcentem obviam miſit, quem Cyrus per invidiam cum ſuis interfecit, tunc regina, quaſi diffidens retroceſſit & Cyrum in anguſtias ductum, cum omnibus ſuis copiis interfecit, caput etiam Cyri in urnam cruore plenam miſit dicens: Satia te ſanguine quem ſitiſti cujusq́; inſatiabilis ſemper fuiſti.

Tornacum civit. Galliæ Tornay in Niderland, *Miáſto w Niderlandźie.*

Tōrquatus, Manlius Torquatus filium ſecuri percuſſit, quòd in Samnites contra edictum pugnaſſet, quamvis hoſte profligato equeſtria ſpolia ad patrem tuliſſet. *Sævus, ſecurifer, trux,* Alius fuit Mediolanenſis, qui ſpectante Tiberio principe, tres vini congios uno impetu hauſit, unde & tricongii cognomen accepit. Plin, lib; 14. c. 22.

Trachonitis. Regio Syriæ ad Arabiam.

Trāllēis, um, ibus, plur: num: tantùm. Urbs Aſiæ minoris.

Trĕbia, Flumen Italiæ, juxta Placentiam, circa quod Hannibal Romanos ſuperavit duobus prælıis, primo Scipionis exercitum, deinde Sempronii conſulis profligando.

Treca, arum, urbs nobilis & potens in Campania Gallicana.

Trēvĭri, Die Trierer, *Trewirowie*. Populi Galliæ sun inter Belgas ad Mosellam fluvium.

Triboci, Die Elsasser, *Alsatowie*, Galliæ Belgicæ populi. inter Rhenum & Vogesum montem incolentes, non procul a Rauracis. quem tractum hodie incolunt Alsatii.

Tridēntum, Opp: Rhetiæ, ad Athesim fluv: Die Stadt Tritendt/ *Trydent*.

Trīnacria, vel Trinacris, id est Sicilia: dicta, à tribus promontoriis. quæ sunt, Pachinus. Pelorus, & Lilybæum. *Undisona triquetra*. Trinacris, is patronymicum fœmininum, Trinacrius, a, um.

Trīnŏpolis, Regio Phœniciæ. tres habens civitates: Tirum, Sidonem & Aram, a quarum numero & nomen accepit.

Triptolemus, Eleusii filius, & rex Atticæ, qui in illis locis usum frumenti primus docuit. Poëtæ fabulantur, quod Ceres eum infantem aluerit, ac currui suo imposuerit, ut sationem frumenti ubiq; doceret.

Trăquĕtra, Insula maris Thyrreni olim Italiæ annexa, à trianguli figura ita dicta, quæ notiore nomine Sicilia dicitur.

Trīsmĕgīstus Lat. ter maximus sonat, Quo cognomine dictus est Mercurius, superioris Mercurii nepos, quem fabulantur fuisse filium Nili.

Trītōn, onis, Marinus deus, Neptuni filius & Tubicen Ovid. 2 metam. *Canorus, cæruleus, celer, rapidus, pisti ger, squammeus, vagus, saxicola, semifer, madidus*. Item, Triton est fluv Africæ defluens in paludem, Deinde in mare Libycum, unde & Pallas appellatur Tritonia, quia juxta paludem Tritonidem nata fertur, aut apparuisse.

Trōas, adis, Regio minoris Asiæ ad Hellespontum, quæ Troja dicitur. Item, urbs est in Troade. Item, fœmina dicitur Trojana, à masculino, Tros, trois.

Trog'ŏdȳtæ, Populi in finibus Africæ, ultra Æthiopiam, qui velociores equis sunt, & in ea vernis habitantes, carnibus serpentum vivunt Pl. l 5 c 8.

Trōja Regio minoris Asiæ, quæ & Troas, ut sup. in qua fuit regia urbs Ilium, vel Ilion, quæ etiam Troja dicitur. *Laomedontæa, Laomedontia, antiqua. Neptunia, perjura, avara, alta perfida, Dardana, diruta, misera, Phœbea. Phrygia. Idæa. Apollinea, Hectorea, Iliaca, cruda, fatalis, magna, vetus, dura*. Trōjānus, & Trōĭcus, a, um. Trojugena, æ, id est, Trojanus. quasi in Troja genitus.

T[illegible]ilus filius fuit Priami & Hecubæ, cujus vi[illegible] [illegible] fata numerabatur [illegible] [illegible] [illegible] Hic adhuc adolescentulus [illegible] [illegible] Græcorum [illegible]

tissimo congredi, ab eo occisus est. Virg'l. Æneid.

Trōs, ois, sive os, Erichthonii filius, & nepos Dardani, à cujus nomine Troja dicta est Dardania. Trois filii erant Ilus & Assaracus. Tros etiam dicitur vir Trojanus.

Tugi, Vetustissimi Helvetiorum populi, juxta lacum Lucernatē incolentes: quorū opp: Tugiū est.

Tuliphordum, oppid. in inferiore Germaniæ climate. Göttlingen, *Miasto w Niemczech*.

Tulifurgum, oppid: in inferiore Germaniæ climate, Braunschweig/ *Brunszwik miasto*.

Tullum, Toll in Burgund, *Miasto w Burgundyi*. Leucorum urbs inter Belgas.

Tūnēs, etis, urbs est Africæ totius præstantissima. Alii Tunetum, vel Tunitum vocant.

Tungri, Populi inter Belgas. Horum urbs fuit Arvacum.

Turcæ, Die Türcken, *Turcy. Infidi, immanes, improbi, atroces, immites, feroces, potentes, armipotentes, minaces, audaces, horribiles, truces, Machumitigenæ, Othomanigenæ*.

Tūrnūs, Rutulorum dux, qui propter Laviniam filiam Latini regis, & Amatæ, bellum movit in Æneam, à quo tandem interfectus est; Laviniamq; illi desponsatam uxorem duxit. *Sævus, acer, rutilus, audax tumidus implacabilis, turbidus, Ausonius, alacer, bellator, barbarus, Daunius*.

Tūrŏnes, die Turoner in Franckreich/ *Lud we Francyi*. Lugdunensis Galliæ populi ad Ligerim fluv.

Tūscĭa, Celleberrima Italiæ regio, quæ & Hetruria dicitur, vide supra Tuscus, a, um, adiect.

Tybris, v. Tiberis.

Tȳdeus, filius Oenei regis Ætoliæ, vel Calidoniæ, vir fortissimus. Qui cum Menalippum fratrem suum in venatione imprudens occidisset, patriam fugiens adiit Adrastum regem Argivorum, qui dedit ei Argiam filiam suam: à Polynice, qui alteram Adrasti filiam habebat, legatus missus Thebas ad Eteoclem regem fratrem Polynicis, ut pacti memor regnum fratri redderet. Cumque Eteocles se regno cessurum negaret, & Tydeus propter hoc ipsum durè argueret, indignatus Eteocles 50. milites misit, qui in sylva latentes, Tydeum recedentem clam aggrederentur & occiderent. Sed Tydeus omnes occidit præter unum, quem nuncium cladis remisit. Tandem post multa fortia facta in bello Thebano fuit occisus à Menalippo Thebano, quem tamen ipse cum mortaliter ab eo vulneratus [illegible] occidit, & caput ejus dentibus discerpsit. [illegible] *Œnides, Calydonius, egregius, fulmineus, [illegible] magnanimus [illegible] Ætolius*.

Tȳdīdes, æ, id eſt, Diomedes Tydei filius, v. ſup. Diomedes.

Tymena, urbs ſeu vicus Lyciæ, ſic dictus ab hirco, qui grege relicto barba madente rediit, quem poſtea ſecuti, fontem in quodam fruteto repererunt, ac inde nomen fonti & loco indiderunt.

Tȳndărus, Rex Laconiæ, maritus Lædæ, & pater putatitius ſaltem Helenæ, quæ ob hoc dicitur Tyndaris; id eſt, filia Tyndari. Dicitur & Tyndateos, ſeu Tȳndăreus.

Tȳphĭs, excellens faber lignarius, & gubernator navis Argonautarum, qui Colchos profecti ſunt ad rapiendum vellus aureum, Ovid. l. 1. de Arte. *Audax, Pagaſæus, navarchus.*

Tȳphōeus, Fuit gigas Titani & Terræ filius, qui Jovem ad certamen provocans, ab eo fulminatus dicitur, & ſub Inſulam Inarimen truſus. Omnium gigantum fere maximus fuit, quem Poëtæ centimanum fuiſſe ſcribunt. Alio nomine vocatur Tȳphon, & Tȳphōs, *Sævus, centimanus, arduus, terrigena, vaſtus, anguipes, tetricus, ardens, diſcors, rapidus, terribilis, immanis, ferus,* Tȳphōēus, a, um.

Typhon, frater Oſiridis regis Ægypti, qui ipſum regem clam necavit & in 25. partes corpus ejus diſcerpſit, ab Iſide regina, & ipſe pro meritis occiſus. Ponitur & pro Typhoeo ut ſup.

Tyra ſive Tyras, fluv. eſt ſub Boriſthene Sarmatas dirimens à Dacis, non procul ab Iſtri oſtijs in Pontum Euxinum illabens: ubi & oppidum ejus nominis. Plin. lib. 4. c. 2. & Ptolom. lib. 3. c. 5.

Tȳrēsĭas, Vates Thebanus, qui cùm coeuntes angves baculo percuſſiſſet mutatus fuit in fœminã. Poſt annos autem undecim, cùm iterum percuſſiſſet, coëuntes angves, virilem naturam recepit. *Longævus, callid9 provid9 lucis inops Theban9, Dircæ9, Vates.*

Tȳro, Virguncula fuit Theſſala Salmonei filia, ex qua Neptunus Neleum & Peliam ſuſcepit. *Salmonis, candida, Pegaſæa.* Fuit & Tyro, nomen liberti Ciceronis, in omni literarum genere exercitatiſſimi ad quem extant multæ Ciceronis epiſtolæ.

Tyros, ſive Tyrus, urbs vetus & nobilis in Phœnicia ad mare ſita; olim Inſula ſed Magn9 Alexander cum eam obſideret, mare clauſit. Qui etiam cives propè omnes crucifixit, eò quod ſervi eſſent, & dominos ſuos, id eſt, veros cives olim occidiſſent ut ait Juſtin. *Inſtabilis, Phœniſſa docta, pretioſa Cadmea, luxurioſa pulcra, antiqua.* Item, apud Tyrum capiuntur conchylia quæ purpuræ vocantur, quarũ ſangvine tinguntur veſtes purpureæ, quæ ob id dicuntur Tyriæ. Item Carthaginenſes appellantur Tyrij, quoniam conditores Carthaginis venerunt de Tyro ſcil. Dido cum ſuis. Thebani quoque dicuntur Tyrij, eò quòd Cadmus Thebarum conditor fuit de Phœnicia, Tȳrius, a, um.

Tȳrrhēni, ſunt Thuſci, populi Italiæ, dicti à rege ſuo Tyrrheno, cum quo venerunt olim de Lydia & Tyrrhenia eſt Tuſcia & Tyrrhen9, a, um, eſt Tuſc9.

Tȳrrheus, rhei, Latini regis armentarius, cujus ſervus manſuet9 ab Aſcanij comitib9 occiſus, primam belli cauſam præbuit inter Trojanos & Latinos.

V

VAccæi. populi Hiſpaniæ citerioris.

Vacorium, urbs Norici. Villach. *Miáſto w Niemcech.*

Vālaſta, Inſignis fœmina inter Bohemos fuit, cujus ductu ejus regni mulieres occiſis viris ſeſe in libertatem aſſeruerunt, & ſine viri adminiculo regnum multos annos afflixerunt.

Vălēntia, ein Stadt in Franckreick am Rhoden/ Valenſʒ. *Wálencyá miáſto we Fráncyi nád Rodánem. Formoſa, genioſa.*

Vălĕria, provincia circa Pannoniam. Die Steyrmarck. *Styria ziemiá w Rákuſkim Páńſtwie.* Item, opp. Hiſp. Tarraconenſis in tractu Celtiberorũ.

Vāndălia, Regio Europæ Septentrionalis, à Vandalio fluvio, qui regionem interfluit. A qua populi Vandali. Die Schwaben oder Lachthaler umb Augſpurg. *Wándálczycy, około Auſſpurku mieſzkáiący. Immanes, feroces.*

Vāngĭōnes, die Völcker im Biſthumb Wormbs oder Wormbſer Göw. *Obywátele Biſkupſtwá Wormárſkiego w Niemczech.*

Varus, fluv. dividens Galliam ab Italia, à quo Liguria incipit.

Vāſcōnes, Populi Hiſpaniæ Tarraconenſis, qui quondam ab hoſtib9 anguſtati, veſcebantur humanis carnibus. Juven. Sat. 15. *Leves, atroces, immanes.*

Vaticanus, S. Petersberg zu Rom. *Gorá S. Piotrá w Rzymie.* Ubi nunc palatium eſt ſummi Pontificis & Baſilica S. Petri, dictus à Vaticinijs ibi datis olim.

Ubii, Pop. Germ. ad Rhenum, ſcil. Colonienſes & Ubiſci, Aquitaniæ populi. (finitimi.

Vĕctōnes, Pop. Hiſpaniæ citerioris. *Leves.*

Veii, urbs fuit Hetruriæ, non procul ab urbe Roma. Vĕiētānus, a, um. (dans. *Oviſeræ.*

Velitræ Civit. fuit inſignis Volſcorũ ovis abun-

Venafrum, Civit. Campaniæ abundans oleis. *Unctum viride Campaniæ palladiũ.* Vĕnāfrānus, a, um.

Vĕnĕti, Pop. ſunt Italiæ. Die Venediger. *Wenecy.* Quorum regio Venetia dicitur.

[illegible]

Vĕnĕtiæ, arum, Civit. insignis in mari Adriatico, **Venedig.** *Wenecya.* Condita 454. Anno à Christo nato. *Aquosæ.* Vĕnetus, a, um.

Vĕnus, neris, Amorum dea, unde pro amorib. accipitur. Ponunt autem tres Veneres. Prima fuit filia Cœli & Diei, quæ ex Jove vel Baccho genuit Cupidinem & Gratias. Alteram ex virilibus Cœli natam dicunt. Nam Saturnus (ut ajunt) Cœlo patri suo amputavit virilia, quæ in mari projecta & fluctibus agitata spumam fecerunt, de qua nata dicitur Venus, quæ ob id Aphrodite vocatur: Tertia Venus fuit Jovis & Dionis filia, Æneæ Trojani mater. *Formosa, Palæpaphia, Amathuntia, Cytherea, alma, Idalia, Acidalia, diva, Dionæa, candida, fœcunda, Erycina, marina, damnosa, genitrix Æneadum vulgivaga gladiatoria, clandestina, vino madens, adulterina, cœlestis, Capitolina, Cytherea, Cythereis tenera feminea, aurea, orta mari, insidiosa furtiva, pulcra, blanda, Gnydia, Praxitelica, Aphrodite, Palatina, læta, Ægeæ, Æneæ genetrix, Cypria, prodigiosa superba, diva Paphia, orta solo, Cypris obscœna, voluptuaria, spumigena, turpis, Vulcania, Simoentis Amathuntis, Idalij regina, Anathusia, desultoria, compta, benigna, Cytheris, impudica proterva, æstiva, placida, decora, perniciosa, lasciva deliciosa Dionæa, luxuriæ nutrix, nefanda, Paphia, jucunda, Cyprigena, incesta, Aphrodisia, mater adulterij, nata freto, ignea, fœda, petulans, jocosa, solax, Calydonia, Idalis Samia, incentiva, meretrix secreta, venusta, mollis, auricoma, lepida, Cyrenensis, Philomedea, mitrata, Aphrogenia.* Venerus, sive Vĕnĕrĭus. a. um. quod ad Venerem pertinet. Item, pro Salaci & Veneri dedito.

Vĕrbānus, i. Lacus Cisalpinæ Galliæ, quem lacum majorem appellant.

Vertellæ, arum, Urbs Transpadanæ Italiæ **Werzell.** *Werzel.*

Vĕrgĭliæ, Septem sunt Stellæ in genu tauri. *Tardæ.*

Vergilius Maro, **Der fürnembst Lateinischer Pont von Mantua bürtig.** *łacinski Wierszopis naywiększy.* Alij Virgilius, vid. infra.

Vĕro, Fluvius Celtiberiæ, cujus accolæ Verones dicuntur.

Vĕrōna, **Dederich Bern in Lombardey.** *Miasto Weneckie.* Civitas Venetiæ, à Gallis condita Duce Brenno, à quo Brennona primò, deinde mutatis literis Verona. *Ferax frugum, parva.*

Verticordia Venus, colebatur ut corda mulierū ad Viros proprios converteret. Valer. Max. lib. 8. cap. ult. de Sulpit.

Vĕsĕvĭus, qui & Vĕsūvius. Mons est Campaniæ Nolæ vicinus, flamam & fumū evomens, ut Ætna Siciliæ. *Mugitor, præruptus, ardens, ferax, flamivomus, viridis.*

Vespasianus, Pronomine Flavius, decimus Romanorum Imperator multis insignis virtutib9 sed quas omnes uno avaritiæ crimine fœdavit. Titus Vespasian9, Flavij fili9, & in imperio successor fuit omnibus omnium ordinum hominib9 adeò char9, ut Amor mundi, & Deliciæ humani generis cognominaretur. Vide latiùs Tranquillum.

Vĕsta Filia Saturni, Dea Virginitatis quorumdam habita cujus in templo erant sex virgines, quæ Vestales dicebantur, quia Vestæ serviebant, custodientes ignem perpetuum, qui si fortè fuisset extinctus per negligentiam verberabantur à Pontifice. Item si quæ fuit corrupta, defodiebatur viva. Nam circa portam Collinam erat specus clausum in quo deponebantur. Capiebatur autem id est eligebatur Virgo Vestalis intra sextum suæ ætatis & decimum & 30. annis oportebat eam manere virginem postea nubere licebat. *Cana, Troica Cæsarea. casta Iliaca sancta pudica Æneia, sacra.* Fuit & alia Vesta mater Saturni & Titani.

Vestales virgines vide Vesta.

Vĕsŭlus, Mons est Liguriæ juxta Alpes. *Pinifer.*

Vesuvius, vide Vesevius.

Vicentia Urbs Venetiæ, inter Veronā & Pataviū.

Victoria, Urbs Hispaniæ. *Strenua.*

Vĭenna, Austriæ metropolis. **Wien in Oesterreich.** *Wiedeń, miásto stołeczne w Rákuśiech* Item, Urbs metropolis quondam Allobrogum ad Rhodanum propè Lugdunū in Delphinatū. *Opulēta.*

Vīndelĭtia, **Die Landschafft zwischen dem Lech/ Ihn/ Donaw/ und Hochgebirg, die Augspürger.** *Ziemiá około Auszpurgu ták rzeczona.* Ejus civitas insignis est Augusta Vindelicorum. **Augspurg.** *Auszpurg.* Vīndĕlĭci, Incolæ Vindeliciæ. **Die Linßgöwer.** *Obywátele tey Kráiny.*

Virbius, dicitur Hippolitus vid. sup.

Vīrgĭlĭus Maro, natus est Mantuæ in vico qui Andes vocatur, Poëta celeberrimus. *Anding, æterng, altisong, Romuleg, Mantuang, Andæg, perpetug, Latialis, magniloquus.* Vīrgĭlĭānus, a, um. Alij Vergilig dicunt

Viriatus Lusitanorum Ducis nomen fuit, calliditatis acerrimæ viri, quippe qui ex Venatore latro, ex latrone subitò Dux & Imperator factus universam Lusitaniam occupavit. M. Ventidium prætorē fuso ejus exercitu, cepit. Post Cn. Planci9 Prætor nihilo felici9 rem cum eo gessit, tantumq; terrorem hostis hic Romanis intulit, ut advers9 eum consulari opus esset duce & exercitu. Deniq; à proditoribus Scipionis interempt9 est, & multum plorat9, tumulatusq; nobilissimè. Florus.

Vīstŭla, Nobilis Poloniæ fluvi9. Dicitur & Visula & Istu-

& Istula, in Carpatho monte nascens. **Weirel.** *Wistá.* (*Rzeká w Niemczech.*

Visūrgis, Fluvius Germaniæ. **Die Weeser.**

Vitruvius, Architectus Veronensis, cujus opera adhuc extant.

Ulyssēs, Làërtæ & Ætoliæ filius rex Thraciæ & Dulichij Insularum callidissimus & facundus. Hic cum expeditionem in Trojam Græci pararent, ut domi maneret, simulavit se furere. vid. supra Palamides. *Proles Laertia callidus, durus, pellax Ithacus. dirꝰ, sævus, Æolides, Làërtiades, laboriosus, providus, disertus, Làërtius fallax, experiens, Dulichius, aptus furtis, cautus, Narycius, solers, tardè remeans, tardus, immitis, subdolus, Ithacensis, errans prudens, vagus, Pelasgus infidus, Penelopæus, Phæax, cordatus profugus, sapiens, astutus, comis, Polytropus, varius, miser, vigil, acer, lentus.*

Ulyssipo, vel (ut alij scribunt) Olyssipo. & Ulyssbona, Lusitaniæ metropolis est, vulgò Lisbona. Hinc Olyssipponensis, e. adject.

Umbria, **Ein Landschafft in Italien so jtzet das Hertzogthumb Spoleth begreifft.** *Kráiná we Włoszech, Spoletáńskie Xięstwo w sobie zámyka. Montana, Antiqua fertilis, vetus.* Umbri, omnium Italiæ populorum antiquissimi. *Prisci.*

Volāterræ, Hetruriæ oppidum, non procul à mari. Hinc Volaterrani incolæ dicti.

Volcæ Populi Galliæ Narbonensis trans Rhodanũ **Langendocken.** *Obywátele we Fráncyei Kráiny Lángedok rzeczoney.*

Volsinium, ij. vel Volsinij, orum, plu. num. Oppidum mediterraneum Hetruriæ, in quo primùm molæ versatiles sunt inventæ.

Volūpia Voluptatis Dea, quæ sacellum habebat Romæ circa navalia non procul à porta Romanula.

Urănia, æ. sive Urănie, es. Una Musarum, quasi cœlestis, ab Uranos, quod est cœlum. *Astræans.*

Urănŏpŏlis, Urbs in finibus Macedoniœ, ad radicem montis Acho.

Urănus, Pater Saturni, alio nomine Cœlus, cui Saturnus filius amputavit virilia. ut supra Venus.

Urbōnum, Urbs Italiæ, à quo Urbinates.

Uria, Oppidum Hispaniæ Bœticæ. Item, Oppidum in ora Apuliæ.

VVittemberga, Urbs Germaniæ. **Wittenberg,** *Witemberg.*

Vūlcānus, Jovis & Junonis filius qui cùm deformis natus esset, nec ei Juno arrisisset, præcipitatus est à Jove in insulam Lemnum, ubi secundùm quosdam nutritus à simijs. Et ex casu illo factus est altero pede claudus. Dicitur esse faber Deorum, qui Jovi fulmina, & Dijs arma formavit contra Gigantes, nec, tamen admissus est ad mensam Deorum. Quinetiam Minervam petens, repulsam passus est. Postea Veneris maritus factus est; cùm vidisset eam adulterari cum Marte, fecit tenuissimas catenas, quibus ipsos colligavit ita, ut separari non possent, donec ab omnibus Dijs & Deabus visi & derisi essent. Est etiam Vulcanus Deus ignis, & sæpè ponitur pro igne. *Ignipotens, Lemnius, Mulciber, ardens, avidꝰ, Junonigena, rex ignis flammens, tardipes, Jovialis claudus, Junonius, solers, faber, fervens, claudicans, Siculus, igneus, sonans, ferruginans. Lipareius, Ætnæus, loripes, ignificus, niger, fulminosus, pulverulentus.* Vulcanꝰ a. um. adject. Vulcanalia, orum, Festa Vulcano dedita. Vulcaniæ insulæ Siciliæ adjacentes, quæ & Æolicæ dictæ sunt, quòd Iliacis temporibus Æolum in ijs putetur regnasse. Vulcaniæ autem idcirco dictæ, quod rerum omniũ natura sulphurosa sit, ignem per intervalla, tanquam è fornacibus quibusdam evomens. Plin. l. 3. c. 8. & 9. Et Strab. l. 6.

Vulsinij sive Vōlsīnii Hetruriæ oppidum mediterraneum, olim locupletissimum, sed postea fulmine totum concrematum. Plinius. lib. 2. cap. 52.

Vulturnum Oppidum Campanorum, à Vulturno fluvio, qui ipsum præterfluit.

Vulturnus, Ventus. *Altitonans, sonorus, cæruleus rapax.* Est & fluvius.

X

Xānthe es. Nympha marina, Oceani & Thethyos filia à rufo; sive flavo colore dicta. Item, Asiæ regio sic appellata fuit, quæ postea Troas dicta

Xāntīppe, es Socratis uxor morosa & rixosa cujus tamen morositatem Socrates mira patientia toleravit: rogatusq; ab Alcibiade, cur mulierem tam molestam domo non exigeret? Quoniam (inquit) dùm domi talem perpetior insvesco & exerceor, ut cæterorum quoq; foris petulantiam, injuriamq; facilius feram. Gellius lib. 1. cap. 17.

Xānthus, Fluvius apud Trojam, cujus aqua pota rufas facit oves. Nam Xanthus Græcè rufum significat. Fuit & proprium nomen cujusdam Troiani. Item, nomen equi Hectoris secundum Homer.

Xānxii, Populi Asiæ, qui ab Harpago Præfecto Cyri regis obsessi uxores & pueros, & omnem supellectilem suam arci imposuerunt & igne adhibito cremaverunt, ipsi vero in hostes irruentes, universi occisi sunt. Herodot.

Xēnīus Jovis Epitheton. (gnis Atheniensis.

Xenocrates, Chalcedoniꝰ Philosophꝰ, & Dux insi-

Xērxes, Rex Persarum, Darii filꝰ, ultus Græcos, qui copias patris sui profligaverunt, cum maximo exercitu venit in Greciam. Sed Græci relictis urbibus, navali prælio Regem in angusto loco adorti,

vicerunt duce Themistocle. Justinus ait Xerxem in Græcos armasse septingenta millia de regno, & trecenta millia de auxiliis. Item naves decies centum millia habuisse dicitur. Victus autem navali pugna, trepidus unâ naviculâ refugit in regnum suum, occisus deinde ab Attabano Præfecto. *Persicus, refugus, cupidus, superbus, tumidus, Perses, pavidus.*

Z

ZAbulon, Fuit unus duodecim filiorum Israel & ponitur pro una tribu Judæorum.

Zăcy̆nthus Insula in Græco mari contra sinum Corinthiacum. *Dulichia nemorosa, parva alta.*

Zāleŭcus Legislator Locrensium fuit qui cum in adulteros hanc pœnam statuisset ut in adulterio deprehensi utroq; orbarentur oculo: oblato filio, multisq; testibus adulterii convicto, cum neq; paternum animum posset exuere, neq; solus pœnæ, quam in alios statuerat, immunis esse vellet: sibi primum unum oculum, quamvis plurimùm reclamante plebe, & filii crimen, patris virtuti condonante, deinde & filio alterum jussit erui. Valer. l. 6. cap. 5. unde Zaleuci lex, proverbialiter dicitur de rigido & severo mandato.

Zăncle, Urbs Siciliæ, alio nomine Messena, non procul â Charibdi unde Charybdis Zanclea cognominatur. Fuit & alia urbs Achaiæ.

Zēno, Eleates id est, de Elea urbe, Philosophus & inventor Dialectices, teste Aristotele. Qui cûm vellet patriam suam oppressam liberare, deprehensus & captus à Tyranno, cùm torqueretur ut conscios conjurationis nominaret, linguam sibimet dentibus abscidit & in os tyranni injecit. *Eleates.*

Zēphy̆rus, Ventus occidentalis, **Der West wind**, *Wiatr záchedni. Benè olens, levis, spirans, mollis, pennatus, furens, tepens, blandus, velucer, horrificus, felix, mitis, mulcens, vernus, placidus, citus, clemens, serenus, genitabilis, lenis, secundus, Æolus Zephyrius, a, um.*

Zetes, fuit filius Boreæ ex Orithya, & frater Calais. Hi duo fratres ex Argonautarum numero fuerunt, & quoniam alati fuisse feruntur, ad pellendas Harpyias missi sunt. Serv.

Zĕthŭs, Filius Jovis ex Antiopa, frater Amphionis, rex Thebarum.

Zeūxis, Heracleotes, egregius pictor, qui cum Parrhasio de artificio certans, attulit in scenam uvas à se tam artificiosè pictas, ut aves advolarent, putantes esse veras uvas. Parrhasius autem attulit velum tam artificiosè formatum, ut Zeuxis verum linteum esse putaret, & tolli à pictura juberet, itaque Zeuxis aves, Parrhasius Zeuxin fefellit.

Zigarum, ea terra fertur ex qua populi exierint, qui nostra ætate cum liberis & uxoribus Europam pervagarunt, **Die Ziegeyner**/ *Cygani.*

Zōĭlŭs, quidam malignus Poëta. Hoc uno facinore nobilitatus, quòd Homerum Poëtarum omnium principem, libris adversus eum scriptis, ausus sit reprehendere: unde & Homeromastix nomen accepit, id est, Homeri flagellum. Quæ scripta cùm recitasset Ptolomæo Regi, Rex indignatus, nullum ei verbum fecit. Cumque Zoilus inopia pressus, Regem rogaret, sibi daret aliquid, quo viveret, ait Rex: Homerus multos pascit, quare tu, qui illo doctior es, saltem te ipsum pasce. Tandem Zoilus parricidii damnatus, jussu Regis cruci affixus est. Omnis quicunq; doctis viris detrahit, vocatur Zoilus.

Zōpy̆rŭs, Nobilis Persa qui cùm Darius Rex Persarum Babyloniam diu & frustra oppugnaret, ipse sibi nasum, aures & labia amputavit, & sic ad Babylones quasi transfuga ivit, conquerens de crudelitate sui Regis. Receptus igitur à Babyloniis, & Dux belli constitutus, urbem Dario tradidit.

Zōrŏāstēs Primus rex Bactrianorum, qui artes magicas dicitur invenisse, occisus à Nino Rege Assyriorum in prælio. Item, Zoroastes, eodem quo natus est die risisse legitur, cum omnes homines risum differant in diem sexagesimum secundum.

Adjiciuntur eruuditionis gratiâ huc spectantia.

ORbis quatuor sunt partes: *Europa Asia, Africa, & America*, *Europa* obtinet Septemtrionem. *Asia* Orientem. *Africa* Meridiem. *America* Occidentem. Inter has, Europa principatum tenet, quæ licèt sit illis inferior, bellicæ tamen magnitudinis gloriâ, artium humanitatis, & literarum culturâ, morum ac vitæ politioris disciplinâ, aliisq; prærogativis illas superat. Novem complectitur partes majores. 1. *Scandiam* seu *Scandinaviam* peninsulam includentem in se *Norvergiam* & *Sveciam*, cui adjungitur *Dania.* 2. *Moscoviam* seu *Russiam* 3. *Poloniam.* 4. *Turciam Europæam.* 5. *Germaniam* 6. *Britaniam Magnam.* hoc est. *Angliam & Scotiam* adjunctâ *Hiberniâ.* 7. *Italiam.* 8. *Galliam* 9. *Hispaniam,* cui additur *Lusitania,* seu *Portugallia* Novem

vem

vem itidem minores partes habet. 1. *Belgium* 2. *Lotharingiam.* 3. *Helvetiam.* 4. *Sabaudiam*, quæ Galliam inter &Germaniam sitæ sunt. 5. *Hungariam.* 6. *Transylvaniam.* 7. *Valachiam.* 8. *Moldaviam.* 9. *Tartariam* minorem, quæ Poloniam &Turciam Europæam interjacet.

Urbes & Fortalitia principaliora Europæ.In Moscovia *Moscua* urbs caput Imperii.*Moskwá miásto, głowá cáłey Moskwy.* *Peterburgum* Sedes Imperatorum. *Peterburg Stolicá Carow.* In Polonia *Cracovia* Metropolis Regni, sedes Regum antiquissima. *Krákow, Miásto Stołeczne Krolestwá.* Kracau *Leopolis* Metropolis Russiæ Polonæ, *Rubra* dictæ. *Lwow Stolicá Cały Rusi.* *Gedanum* urbs celeberrima, Emporium nobilissimum ad mare Balticum, inter prima Europæ Fortalitia. *Gdańsk Portowe Miásto nád morzem Báltyckim.* *Camenecum* urbs munitissima in Russia Rubra. *Kámieniec Forteca Polska sławna od gránicy Tureckiey.* *Gnesna* primorum Poloniæ Ducum antiquissima sedes. *Gniezno.* *Posnania* urbs celebris, sedes Majoris Poloniæ. *Poznań, Woiewodztw Wielkopolskich Stolicá.* *Varsavia* ad Vistulam fluvium sita, nunc sedes Regum. *Wárszáwá, teraz Krolow Stolicá.* In Litvania *Vilna*, Metropolis Magni Ducatus. *Wilno, głowá W. Xięstwá.* In Germania: *Vienna Austriæ.* Cæsarum sedes. *Wieden Stolicá Cesarstwa* In Anglia: *Londinum* Metropolis Regni, sedes Regum. *Londyn, Stolicá Páństwá y Krolow.* Gallia habet Metropolim urbem, *Parisios*, ordinaria tamen sedes Regum, Versalum. *Paryż Stołeczne Miasto.* In Hispania. CaputRegni, urbs *Toletum*, Regum sedesMadritum. *Tolet. głowá Krolestwa, Madryt Stolicá Krolow.* In Lusitania. *Lisbona* Regum sedes. *Lisboná Stołeczne Miásto.*

Fluvii Europæ præcipui sunt: *Tanais* in Moscovia, Tanais rzeká w Moskwie. In Polonia 1. *Vistula*, ex montibus carpatis originem ducens, vastis fluminibus auctꝰ in mare Balticum evolvitur. Wisłá, 2. *Tiras* vulgo Neyster. Russiam rubram scindens, in Danubium, in mare de in nigrum influens. Dniestr, w Dunay, potym wezarne morze wpadaiący. In Litvania *Borysthenes*, secundum Istrum Sarmatiæ fluviûs maximus, Ukrainam Polonici & Moschovitici juris dividens; cujus aquæ suavissimæ sunt ad potandum, & magnos pisces alunt, nulla habentes ossa. Niepr rzeká sławna, Ukráinę Polską od Moskiewskiey dzieląca. Sunt & alii plurimi fluvii *Poloniæ* & Litvaniæ, in dictos tres profluentes, ferè navigabiles, sequentibus expressi versiculis.

Sanus, Varta, Bugus, Nemen, Duna, Vistula, Prut, Brda.
Pripetius, Motlava, Tyras, Radunia, Vinda.
Narva, Szeniava, Notes, Styrus, Obra, Boristhenis undæ

In Germania. 1. *Danubius* celeberrimus fluvius in Euxinum mare seu Nigrum sex meatibus erumpit. *Dunay wezarne morze sześcią odnogami wpływaiący.* 2. *Rhenus*, Belgas à Germanis dividens, in Oceanum septemtrionalem, tribus ostiis defertur. *Ren rzeka Niderlanczykow, abo Belgow od Niemiec dzieląca* 1. *Tiberis* quadraginta duobus fluviis augetur. *Tyber 22. rzek w siebie Zabieráiący.* *Erydanus* seu *Padus. Erydan rzeká.* In Anglia, *Tamesis.* In Gallia *Rhodanus*, *Sequana*, *Ligeris.* In Hispania, *Iberus* cadit in Mare Balearicum. & *Batis.* In Lusitania, *Tagus* & *Durus.* Montes celebriores Europæ præ omnibus sunt. 1. *Alpes*, qui Italiam a Gallia & Germania sejungunt. *Alpes Gory Włochy od Francyi y Niemiec dzielące.* 2. Montes *Carpathii*, Poloniam ab Hungaria. *Sudeti* seu *Gigantei* Bohemiam a Silesia disterminantes.

Europæ longitudo numerat milliaria Germanica circiter nongenta, latitudo amplius quingenta.

Oceanus est universa aquarum moles, Orbem totum immenso prope ambitu circumplectens. A quatuor Orbis partibus, & a variis Regionibus, quas alluit, varia trahit nomina sic *Oceanus septemtrionalis* sive *Glacialis*, qui in septemtrione vehementi frigore congelascit.

O Ocean

Ocean Pułnocny albo lodowáty. *Oceanus Orientalis*, ſeu *Eous Jndicus*, qui Orientem verſùs ultra Aſiam & Chinam porrigitur. Ocean wſchodni zá Azyą y Chinami. *Oceanus Auſtralis* ſive *Æthiopicus*, qui Æthiopiam partemq; Africæ Auſtralem alluit. Ocean Południowy álbo murzyńſki. *Oceanus occidentalis* ſeu *Atlanticus*, qui ultra Hiſpaniam & Luſitaniam, Occidentem verſùs procurrit, nomenq; trahit ab Atlnte, Monte maximo, qui ab eą Oceani parte per totam Africam ſe extendit. Ocean zachoni zá Hiſzpanią y Luzytánią *na* zachod słońcá. Tandem in varia *Maria* & *ſinus* diſtribuitur. Sic Mare Mediterraneum, eſt pars Oceani Atlantici, qui à ſolis occaſu per Fretum Gaditanum irrumpens, inter Europam, Africam & Aſiam medius quaſi diffunditur, unde M*are Mediterraneum* dicitur. *Mare Nigrum* ſeu *Pontus euxinus* in Turcia Europæa, Aſiam verſûs, in quod Danubius ſe evolvit; dicitur *Nigrum* ob perpetuas fere nebulas, mari huic incumbentes. *Mare Album* ſeptemtrionem verſùs ad extrema Moſcoviæ littora ſitum, appellatur & *Ægæum*, ad diſtinctionem *à Mari Nigro*. M*are Rubrum* ſeu *Erythræum* eſt Ægyptum inter & Arabiam, ſic dictum: vel ob rubras arenas, vel potiùs ob rubram plantam, in mari hoc copioſiſſimè germinantem. Vel à Rege Erythra in inſula Ogyri ibidem ſepulto. *Mare Balticum*, interjacet Daniam, Sveciam, Livoniam, Pruſſiam Pomeraniam, Poloniam.

Sinus, eſt Maris pars. Fretum, eſt Mare inter duas Terras anguſto tractu decurrens, & duo Maria conjungens. *Euripus* eſt vorago ſeu gurges Maris, ubi aqua cochleæ inſtar, in ſe contorta, proxima quæq; magno impetu abſorbet. *Boſphorus* ſive Boſporus, quaſi bovis trajectus duplex celebratur, unus *Thracius*, qui eſt *Fretum Anguſtum* inter Byzantium in Europa & Chalcedonem in Aſia, quatuor ſtadiis patens, unde utrinque cantus gallorum, latratus canum, hominumq; clamores exaudiri poſſunt. Alter *Boſphorus Cimmerius* appellatur: eſtq; *Fretum Anguſtum* inter Tauricam Herſoneſum in Europa, & Sarmatiam in Aſia. *Syrtes*, dicuntur duo loca periculoſiſſima in Mari Africano. ſub aquis latentes, quibus alliſæ naves, pereunt, *Syrtes* vocari ſolent. *Portus*, locus ad ſinuoſum maris littus, à natura ita aptatus, ut inde ſolvi, appelliq; navigia, atq; a Pyratarum & hoſtium inſidiis, cæli item mariſq; injuriis ſecura eſſe poſſint.

Biblioteka Jagiellońska
stdr0023665

